

ပန်းရွှေပြည်

ဇာတိဇာတိကြီးဆယ်ချွေ

ပေါင်းချုပ်

ဦးခင်မောင်ကြီး(ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်) စီစဉ်သည်။

အိပ်တော်ကြီး ၁၀ ပိုဒ်

ဦးဩဘာသ
ဦးပညာတိက္ခ
ဦးနန္ဒမေဓာ

ဝန်ကြီးချုပ်၏အမိန့်
သစ်ဖြူလမ်းနှင့်အနောက်ရထားလမ်းထောင့်
ရန်ကုန်မြို့
၀၁-၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒီအရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒီအရေး
အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒီအရေး

- ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံ များအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ။

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
- အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး။
- နိုင်ငံသမ္မတ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး။

- ဗိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေး ကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး။
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး။
- နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး။

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး။
- အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး။
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး။
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး။

ရည်ခံအောင်

မိုးရွာပြန်

အော်အော်ကြီး ၀၀၀

မိုးရွာပြန်

ဇာတ်တော်ကြီး ၁၀၁

၁။ တေမိဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ
၂။ မဟာဇနကဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ
၃။ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်	-	ဦးပညာတိက္ခ
၄။ နေမိဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ
၅။ မဟောသဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ
၆။ ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော်	-	ဦးနန္ဒမေဓာ
၇။ စန္ဒကုမာရဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ
၈။ နာရဒဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ
၉။ ဝိဓုရဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ
၁၀။ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်	-	ဦးဩဘာသ

ဇာတ်တော်အမည်	ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်	ကျမ်းပြီးသက္ကရာဇ်	လျှောက်ထားသူ
၁။ တေမိ	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၈ ခုနှစ် တပို့တွဲလ	မောင်ဝ
၂။ ဇနက	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၇ ခုနှစ် နယုန်လ	မောင်ဝ၏သား မောင်ထောက်
၃။ သုဝဏ္ဏသာမ	အရှင်ပညာတိက္ခဆရာတော်	၁၁၈၈ ခုနှစ် နယုန်လ	စာရေးတော်ကြီး မောင်သာ
၄။ နေမိ	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၈ ခုနှစ် ဝါဆိုလ	မောင်ထောက်
၅။ မဟောသဇ	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၆ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလ	မောင်ထောက်
၆။ ဘူရိဒတ်	အရှင်နန္ဒမေဓာဆရာတော်	၁၁၄၈ ခုနှစ် နတ်တော်လ	ဥက္ကံသရှင်သာမဏေ
၇။ စန္ဒကုမာရ	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၄ ခုနှစ် ပြာသိုလ	မောင်ထောက်
၈။ နာရဒ	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၄ ခုနှစ် တန်ခူးလ	မောင်ထောက်
၉။ ဝိဓုရ	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၅ ခုနှစ် ဝါခေါင်လ	မောင်ထောက်
၁၀။ ဝေဿန္တရာ	ဦးဩဘာသဆရာတော်	၁၁၄၅ ခုနှစ် တပေါင်းလ	မောင်ထောက်

□ တေမိယဘတ်တော်ကြီး

• ပဏာမ	၁၇
• နိဒါန်း	၂၆
၁။ သားဆုတောင်းခန်း	၂၉
၂။ ပဋိသန္ဓေနေခန်း	၃၂
၃။ ပွားတော်မူခန်း	၃၃
၄။ နို့ထိန်းရွေးခန်း	၃၄
၅။ အမည်မှည့်ခန်း	၃၆
၆။ ခိုးသူတို့စိရင်ခန်း	၃၇
၇။ ထီးချက်စောင့်နတ်သမီး မ ခန်း	၄၀
၈။ အလိုစမ်းခန်း	၄၃
၉။ ပုရောဟိတ်တို့ကိုမေးခန်း	၅၈
၁၀။ မင်းမြှောက်ရန်မယ်တော်တောင်းပန်ခန်း	၆၂
၁၁။ ၇ ရက် မင်းမြှောက်ခန်း	၆၉
၁၂။ စကားပြောရန် မယ်တော် တောင်းပန်ခန်း	၇၀
၁၃။ မြုပ်သတ်ရန်အမိန့်ပေးခန်း	၇၂
၁၄။ မြုပ်သတ်ရန်ဆောင်ယူခန်း	၇၄
၁၅။ အားအင်တော်ကိုစမ်းသပ်တော်မူခန်း	၇၇
၁၆။ ရထားထိန်းနှင့်စကားဆိုခန်း	၈၀
၁၇။ ရထားထိန်းပြန်ခန်း	၁၁၀
၁၈။ ရဟန်းပြုတော်မူခန်း	၁၁၄
၁၉။ မယ်တော်, ခမည်းတော်တို့ လိုက်လာခန်း	၁၁၆
၂၀။ ခမည်းတော်နှင့် စကားဆိုခန်း	၁၁၉
၂၁။ တစ်ပြည်လုံး တောထွက်ခန်း	၁၃၁
၂၂။ ၇ ပြည်ထောင် တောထွက်ခန်း	၁၃၂
၂၃။ ဇာတ်ပေါင်းခန်း	၁၃၅
• နိဂုံး	၁၃၇
• တေမိယဇာတ်တော်ကြီး ခက်ဆစ်အဓိပ္ပာယ်များ	၁၄၂

□ မဟာစုကဘတ်တော်ကြီး

• ပဏာမ	၁၅၇
• ဝတ္ထုနိဒါန်း	၁၅၉
၁။ ညီနောင် ၂ ပါးစစ်တိုက်ခန်း	၁၆၂
၂။ မိဖုရားကြီးထွက်ပြေးခန်း	၁၆၄

၃။	မိဖုရားကြီး ကာလစမ္မာနဂိုရ်ရောက်ခန်း	၁၆၇
၄။	ဖွားတော်မူခန်း	၁၆၉
၅။	သင်္ဘောလွှင့်ခန်း	၁၇၂
၆။	မဏိမေခလာနတ်သမီး မ,ခန်း	၁၇၃
၇။	ဘထွေးတော် နတ်ရွာစံခန်း	၁၇၇
၈။	မင်းသမီး အလိုစမ်းခန်း	၁၇၉
၉။	ဖုဿရထား လွှတ်ခန်း	၁၈၂
၁၀။	ပုစ္ဆာဖြေခန်း	၁၈၆
၁၁။	ဥဒါန်းကျူးတော်မူခန်း	၁၉၁
၁၂။	ဥယျာဉ်သို့ ထွက်တော်မူခန်း	၁၉၅
၁၃။	ရဟန်းပြုရန် တောင့်တတော်မူခန်း	၁၉၈
၁၄။	တောထွက်တောမူခန်း	၂၀၆
၁၅။	မိဖုရား ၇၀၀တို့ လိုက်ခန်း	၂၀၈
၁၆။	အရေးသား၍ တားမြစ်တော်မူခန်း	၂၁၁
၁၇။	နာရဒ ရှင်ရသေ့နှင့်တွေ့ခန်း	၂၁၃
၁၈။	မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့နှင့် တွေ့ခန်း	၂၁၇
၁၉။	အမဲကင်ပုံသုက္က ကောက်တော်မူခန်း	၂၂၂
၂၀။	သတို့သမီးငယ်နှင့် တွေ့ခန်း	၂၂၄
၂၁။	လေးသမားနှင့် တွေ့ခန်း	၂၂၈
၂၂။	မြက်သစ်ပင်ကို ပမာပြု၍ တောသို့ဝင်တော်မူခန်း	၂၃၀
၂၃။	မိဖုရား, မှူးမတ်, ဗိုလ်ပါတို့ ပြန်ခန်း	၂၃၂
၂၄။	ဇာတ်တော်ကိုပေါင်းခန်း	၂၃၃
*	မဟာဇနကဇာတ်တော်ကြီး ခက်ဆစ်အဓိပ္ပာယ်များ	၂၃၇

□ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်ကြီး	၂၄၇
* နိဒါန်း	၂၄၇
* ပဏာမ	၂၄၈
* ဇာတ် နိဒါန်း	၂၅၀
၁။ ဒုက္ကလ, ပါရိကာတို့ ဖွားမြင်ခန်း	၂၅၆
၂။ ဒုက္ကလ, ပါရိကာတို့ တောထွက်ခန်း	၂၅၈
၃။ မြား ခ,တော်မူခန်း	၂၆၃
၄။ ပိဋိယက္ခမင်းနှင့် စကားဆိုခန်း	၂၆၅
၅။ သုဝဏ္ဏသာမ မိန်းမောခန်း	၂၇၁

၆။	ပိဋိယက္ခမင်း ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ထံ သွားခန်း	၂၇၅
၇။	ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ လိုက်လာခန်း	၂၈၂
၈။	သစ္စာပြုခန်း	၂၈၄
၉။	ပိဋိယက္ခမင်းကြီးအား တရားဟောခန်း	၂၈၈
၁၀။	ဇာတ်ပေါင်းခန်း	၂၉၂
•	နိဂုံး	၂၉၅
•	သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်တော်ကြီး ခက်ဆစ်များ	၃၀၂

□ နေဝိဇာတ်တော်ကြီး	၃၀၉
• ပဏာမ	၃၀၉
• နိဒါန်း	၃၁၁
၁။ မဋ္ဌဒေဝမင်း တောထွက်တော်မူခန်း	၃၁၅
၂။ နေမိမင်း ပဋိသန္ဓေနေတော်မူခန်း	၃၁၆
၃။ နေမိမင်းကြီး အကြံဖြစ်တော်မူခန်း	၃၁၈
၄။ သိကြားမင်းပုစ္ဆာ ဖြေဆိုခန်း	၃၂၀
၅။ နေမိမင်းကြီးကို နတ်ပြည်သို့ဆောင်ခန်း	၃၂၈
၆။ ဝေတရဏီ ဥဿဒရက်ငရဲခန်း	၃၃၈
၇။ သုနခ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၂
၈။ သဇောတိ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၃
၉။ အင်္ဂါရကာသု ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၄
၁၀။ လောဟကုမ္ဘိ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၅
၁၁။ ဒုတိယ လောဟကုမ္ဘိ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၆
၁၂။ တပေါဒါနဒိ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၇
၁၃။ သတ္တိဟတ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၈
၁၄။ သူနာပဏ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၄၉
၁၅။ မုတ္တကရိသ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၅၁
၁၆။ လောဟိတပုဗ္ဗ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၅၂
၁၇။ ဝိဒ္ဓဝိဟတ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၅၃
၁၈။ သပရိဘိန္ဒဂတ္တာဒိ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၅၄
၁၉။ အဝံသီရဟ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၅၅
၂၀။ ကောဋိသိမ္ဗလိဝန ဥဿဒရက် ငရဲခန်း	၃၅၇
၂၁။ ဗိရဏိဘုံခန်း	၃၆၄
၂၂။ သောဏဒိန် ဘုံခန်း	၃၆၈

၂၃။	ဖလံက ဝိမာနခန်း	၃၇၂
၂၄။	ဝေဠုရိယ ဝိမာနခန်း	၃၇၄
၂၅။	ဒုတိယဖလံက ဝိမာနခန်း	၃၇၆
၂၆။	တတိယ ဖလံက ဝိမာနခန်း	၃၇၈
၂၇။	ဒုတိယ ဝေဠုရိယ ဝိမာနခန်း	၃၈၀
၂၈။	ကဉ္စန ဝိမာနခန်း	၃၈၂
၂၉။	အာကာသဌ ဝိမာနခန်း	၃၈၃
၃၀။	စာတုမဟာရာဇ်ဘုံကို ပြသောအခန်း	၃၈၅
၃၁။	တာဝတိံသာဘုံ စိတ္တကုဋ်တံခါးမှန်သို့ ရောက်ခန်း	၃၈၈
၃၂။	တာဝတိံတာ နတ်သဘင်သို့ဝင်ခန်း	၃၉၂
၃၃။	တာဝတိံသာနတ်ဘုံမှ ဆင်းသက်တော်မူခန်း	၃၉၈
၃၄။	နေမိမင်းကြီး တောထွက်တော်မူခန်း	၄၀၀
၃၅။	ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းခန်း	၄၀၁
•	နိဂုံး	၄၀၅

□ မဟောသဇာတ်တော်ကြီး

•	နိဒါန်း	၄၁၁
၁။	မဟောသဇ ဖွားတော်မူခန်း	၄၁၃
၂။	ဇရပ်ဆောက်ခန်း	၄၁၅
၃။	အိပ်မက်အရ ပညာရှိကိုရှာခန်း	၄၁၉
၄။	အမဲသားတစ်ကို ချစေခန်း	၄၂၀
၅။	နွားတရား စီရင်ခန်း	၄၂၂
၆။	လည်ရွဲတရား စီရင်ခန်း	၄၂၃
၇။	ချည်ထွေးတရား စီရင်ခန်း	၄၂၆
၈။	ချည်ထွေးတရား စီရင်ခန်း	၄၂၈
၉။	သားတရား စီရင်ခန်း	၄၂၉
၁၀။	မယားခိုးတရား စီရင်ခန်း	၄၃၁
၁၁။	ရထားတရား စီရင်ခန်း	၄၃၃
၁၂။	ရှားလှံတပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၃၅
၁၃။	ဦးခေါင်းခွံပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၃၇
၁၄။	မြွေပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၃၉
၁၅။	ကြက်ပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၀
၁၆။	ပတ္တမြားပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၁
၁၇။	သားဖွားပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၂

၁၇။	ထမင်းပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၄
၁၈။	သဲလွန်ပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၄
၁၉။	ရေကန်ပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၆
၂၀။	ဥယျာဉ်ပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၇
၂၁။	ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ထွက်တော်မူခန်း	၄၄၇
၂၂။	မြည်းပြဿနာ ဖြေခန်း	၄၄၉
၂၃။	ပထမ အချိုးမြှောက်ခံရခန်း	၄၅၄
၂၄။	ထန်းပင်ပေါ် ကျိုးသိုက်မှပတ္တမြား ယူစေခန်း	၄၅၅
၂၅။	ကကဏ္ဍက ပညာခန်း	၄၅၈
၂၆။	သိရိကာလကဏ္ဍိ ပြဿနာခန်း	၄၆၁
၂၇။	မေဏ္ဍက ပညာခန်း	၄၆၅
၂၈။	သရီမန္တ ပြဿနာခန်း	၄၇၆
၂၉။	အမရာဒေဝီ ပရိယေသနခန်း	၄၈၇
၃၀။	သဗ္ဗရတနာစောရခန်း	၄၉၉
၃၁။	ဘူရိပညာခန်း	၅၀၈
၃၂။	ဒေဝဓိတာ ပုစ္ဆိတ ပညာခန်း	၅၁၅
၃၃။	ပဉ္စပဏ္ဍိတ ပညာခန်း	၅၁၈
၃၄။	မဟောသဓသုခမိန် နိုင်ငံတော်ကို ပြုပြင်ခန်း	၅၃၄
၃၅။	ပထမ ကျေးစေခန်း	၅၃၆
၃၆။	စုဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း မင်းအများကို သိမ်းယူခန်း	၅၄၁
၃၇။	အောင်သေသောက်မည့် စီမံခန်း	၅၄၃
၃၈။	မိထိလာပြည်သို့ စစ်ချီခန်း	၅၄၄
၃၉။	စလာကဒေဝီ၏ ပညာခန်း	၅၄၈
၄၀။	မိထိလာပြည်ကို တိုက်ခိုက်ခန်း	၅၅၂
၄၁။	ရှေးဦးစွာ စစ်အောင်ခန်း	၅၅၇
၄၂။	၂ ကြိမ်မြောက် စစ်အောင်ခန်း	၅၆၃
၄၃။	ဒုတိယကျေးစေခန်း	၅၇၀
၄၄။	ဥမင် စီရင်ခန်း	၅၉၄
၄၅။	ဥမင်စစ်ပွဲ ဆင်ခန်း	၆၂၃
၄၆။	ရေစောင့်ဘီလူး ပညာခန်း	၆၄၅
၄၇။	ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း	၆၆၄
	• ကျမ်းပြီးနိဂုံး	၆၈၁
	• နိဂုံးဧကပိုင်လင်္ကာ	၆၈၆
	• မဟောသဓဇာတ်ဟော် ခက်ဆစ်များ	၆၈၇

□ ဘူရိဒတ် ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

* နိဒါန်း	၆၉၉
၁။ နဂရခန်း	၇၀၀
၂။ ဥပေါသထခန်း	၇၀၉
၃။ နဂရပဝေသနခန်း	၇၁၁
၄။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကထာ	၇၃၃
၅။ ဓမ္မကထာခန်း	၇၃၆
* နိဂုံး	၇၄၆
* ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော်ခက်ဆစ်များ	၇၄၇

□ စန္ဒကုမာရ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

* ပဏာမ	၇၅၁
* နိဒါန်း	၇၅၅
၁။ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို တရားသူကြီးအရာမှချခန်း	၇၅၅
၂။ မင်းကြီးယဇ်ပူဇော်မည်ကြံစည်ခန်း	၇၅၆
၃။ သားတော်၊ သမီးတော်များကို ဆောင်ယူစေခန်း	၇၅၈
၄။ မင်းကြီး မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား တင်လျှောက်ခန်း	၇၆၀
၅။ စန္ဒကုမာရမင်းသား တောင်းပန်ခန်း	၇၆၂
၆။ မှူးမတ်၊ သားမယားတို့ကို တောင်းပန်စေခန်း	၇၆၅
၇။ ယဇ်တွင်းသို့ ဆောင်ယူခန်း	၇၆၇
၈။ ပုပ္ဖဝတီပြည်အလုံး ချောက်ချားခန်း	၇၆၈
၉။ ယဇ်တွင်း၌ ငိုမြည်တမ်း၍ လျှောက်တောင်းပန်ခန်း	၇၆၈
၁၀။ သစ္စာကြောင့် သိကြားမင်း ဆင်း၍ကယ်ခန်း	၇၇၆
၁၁။ စန္ဒကုမာရမင်းသားကို ထီးနန်းနှင်းအပ်ခန်း	၇၇၇
၁၂။ ဇာတ်တော်အဆုံး၌ သစ္စာ ၄ ပါး ဝေဖန်ခန်း	၇၇၈
၁၃။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း	၇၇၉
* နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု	၇၈၀
* စန္ဒကုမာရဇာတ်တော် ခက်ဆစ်များ	၇၈၁

□ နာရဒ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

* ပဏာမ	၇၈၅
* နိဒါန်း	၇၈၆
၁။ ရဇာမင်းသမီးအခန်း	၇၈၈

၂။ အမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်ခန်း	၇၈၆
၃။ ကဿပတက္ကတွန်းထံကပ်ခန်း	၇၉၀
၄။ ဗိဇ္ဇကသူဆင်းရဲ ငိုကြွေးခန်း	၇၉၃
၅။ ရုဇာမင်းသမီး တရားဟောခန်း	၇၉၅
၆။ ရုဇာမင်းသမီး အတိတ်ကိုဆောင်ခန်း	၈၀၀
၇။ ရုဇာမင်းသမီးသည် ၇ ပြစ်တို့ကို ဆင်ခြင်ခန်း	၈၀၃
၈။ အထူးထူးသောဥပမာဖြင့် ပြဆိုခန်း	၈၀၄
၉။ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခန်း	၈၀၅
၁၀။ နာရဒဗြဟ္မာမင်း တရားဟောခန်း	၈၀၆
၁၁။ ငရဲအကြောင်းကိုပြခန်း	၈၀၉
၁၂။ ရှေးမင်းမြတ်တို့အကျင့်ကို ပြဆိုခန်း	၈၁၃
၁၃။ ရထားဥပမာဖြင့် ပြဆိုခန်း	၈၁၄
၁၄။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း	၈၁၆
• နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု	၈၁၈

□ ဝိဓူရ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

• ပဏာမ	၈၂၃
• နိဒါန်း	၈၂၃
• နိဒါန်းအကျယ်	၈၂၄
၁။ မင်း ၄ ပါးတို့ ဥပုသ်သုံးခန်း	၈၂၅
၂။ နဂါးမင်းမိပုရားကြီး ချင်ခြင်းဖြစ်ခန်း	၈၃၂
၃။ မြင်း၏အစွမ်း၊ ပတ္တမြား၏အစွမ်းကိုပြခန်း	၈၄၁
၄။ အန်ကဇားခန်း	၈၄၄
၅။ အိမ်ရာထောင်သော ပြဿနာကို မေးခန်း	၈၄၉
၆။ သားမယားတို့ကို ဆုံးမခန်း	၈၅၁
၇။ မင်းခယောကျ်ားကျင့်ဆောင်ရာ တရားဟောခန်း	၈၅၄
၈။ ဘုရားလောင်းကို ပုဏ္ဏကဆောင်ယူခန်း	၈၆၁
၉။ နဂါးပြည်သို့ ဆောင်ယူစေခန်း	၈၇၂
၁၀။ နဂါးပြည်၌ တရားဟောခန်း	၈၇၄
၁၁။ နဂါးပြည်မှ ပြန်ခန်း	၈၈၂
၁၂။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း	၈၈၇
• နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု	၈၉၀
• ဝိဓူရဇာတ်တော် ခက်ဆစ်များ	၈၉၁

၂ ဝေဿန္တရာ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

* ပဏာမ	၈၉၆
* နိဒါန်း	၈၉၇
* နိဒါန်းအကျယ်	၈၉၇
၁။ ဖုဿတိမိဖုရာ ဆုတောင်းခန်း	၉၀၁
၂။ ဟိမဝန္တာ ချီးမွမ်းခန်း	၉၀၄
၃။ ဒါနခန်း	၉၂၀
၄။ ဝနပ္ပဝေသနခန်း	၉၃၂
၅။ ဇူဇကာ ပဗ္ဗခန်း	၉၄၀
၆။ စူဠဝန ဝဏ္ဏနာခန်း	၉၄၆
၇။ မဟာဝန ဝဏ္ဏနာခန်း	၉၄၉
၈။ ကုမာရ ပဗ္ဗခန်း	၉၅၄
၉။ မဒ္ဒိ ပဗ္ဗခန်း	၉၆၅
၁၀။ သက္က ပဗ္ဗခန်း	၉၇၅
၁၁။ မဟာရာဇ ပဗ္ဗခန်း	၉၈၀
၁၂။ ဆခတ္ထိယခန်း	၉၈၈
၁၃။ ပြည်တော်သို့ ပြန်ခန်း	၉၉၂
၁၄။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း	၉၉၇
* နိဂုံး ပိုဒ်စုံ	၁၀၀၀
* ဝေဿန္တရာဇာတ်တော် ခက်ဆစ်များ	၁၀၀၅

ဇာတ်တော်ကြီး

ဆယ်ဘွဲ့

နိဒါန်း

မောင်ခင်မင်(ဓနုဖြူ)

■ ၁ ■

ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ အပါအဝင် ဗုဒ္ဓစာပေ ဝတ္ထုများနှင့် မြန်မာတို့ မည်မျှ အကျွမ်းတဝင်ရှိကြောင်း အထူးဖော်ပြရမည့် အချက်တစ်ချက် ရှိသည်။ အခြားမဟုတ်ပါ။ မြန်မာစာအရေးအသား ဟူ၍ အထင်အရှား မပေါ်ပေါက်မီ ကတည်းကပင် ဗုဒ္ဓစာပေ ဝတ္ထုများနှင့် မြန်မာတို့ အကျွမ်းတဝင် ရှိနေပြီဟူသော အချက် ဖြစ်သည်။ ပုဂံဘုရားပုထိုးများရှိ မင်စာ၊ စဉ့်ကင်းစာများက ထိုအချက်ကို အထင်အရှား သက်သေပြနေပါသည်။

ပုဂံရှိ ဝုဘုရား အတွင်းနံရံများတွင် ရေးဆွဲထားသော ဇာတ်တော်ငါးရာ ငါးဆယ်၊ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့၊ ဗုဒ္ဓဝင် စသည့် ဗုဒ္ဓစာပေ ဝတ္ထုသရုပ်ဖော် ပန်းချီပုံများ၌ ပါဠိဘာသာ၊ ရှေးမွန်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးထိုးထားသော ပုံအညွှန်း မင်စာများကို တွေ့နိုင်သကဲ့သို့ စဉ့်ကင်းခေါ် စဉ့်ရည်သုတ်အုတ်ချပ်များနှင့် စဉ့်ရည်မသုတ်သော အုတ်ချပ်များတွင် ပုံဖော်ထားသော ဗုဒ္ဓစာပေ ဝတ္ထုဇာတ်ကွက် များ၌လည်း ပါဠိဘာသာ၊ ရှေးမွန်ဘာသာတို့ဖြင့် ရေးထိုးထားသော ပုံအညွှန်း စာများကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ အစောပိုင်းပေါ်ပေါက်သော မင်စာ၊ စဉ့်ကင်းစာများ သည် ပါဠိစာ၊ မွန်စာများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က မြန်မာစာအရေးအသားဟူ၍ အထင်အရှား မပေါ်ပေါက်သေးပါ။ ပုဂံ အာနန္ဒာဘုရားရှိ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ စဉ့်ကင်းစာများသည် ထင်ရှားသော သာဓကတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးမွန်ဘာသာ ဖြင့် ရေးထိုးထားသော စဉ့်ကင်းစာများ ဖြစ်ပါသည်။

■ ၂ ■

မြန်မာစာအရေးအသား ပေါ်ပေါက်ပြီးနောက် မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးထိုး သော မင်စာများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ပုဂံ လောကထိပ်ပန်ဝုဘုရားအတွင်း နံရံတွင် ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့သည် သရုပ်ဖော်ပန်းချီပုံများနှင့်အတူ မြန်မာ ဘာသာဖြင့် ရေးထိုးထားသော မင်စာများကို တွေ့ရပါသည်။ ပုံအညွှန်းစာ၏ သဘာဝနှင့်အညီ လိုရင်းကို ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် ရေးသားထားသော မြန်မာစာ အရေးအသား ဖြစ်သည်။ ယင်း မင်စာများသည် မြန်မာစာပေ ပေါ်ထွန်းလာမှုကို သက်သေပြနေသော တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် အထောက်အထားများဖြစ်ကြောင်း သမိုင်းပညာရှင် ဗိုလ်မှူးဘရှင်က မိန့်ဆိုထားသည်။ လောကထိပ်ပန်မင်စာသည် မြန်မာစာဖြင့်ရေးသော အစောဆုံး ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့စကားပြေ ဖြစ်ပါသည်။

'ဇာတ်တော် ငါးရာငါးဆယ်' နှင့် 'ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့' ကို ခွဲခြား၍ ရည်ညွှန်းလေ့ ရှိသော်လည်း သီးခြားမဟုတ် ပါ။

‘ဇာတ်တော် ငါးရာငါးဆယ်’နှင့် ‘ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့’ကို ခွဲခြား၍ ရည်ညွှန်းလေ့ရှိသော်လည်း သီးခြားမဟုတ်ပါ။ ဇာတ်တော်ငါးရာငါးဆယ်မှ နောက်ဆုံးဇာတ်တော် ဆယ်စောင်ကို ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ဟု ခွဲခြားရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

ပါဠိဘာသာဖြင့် ‘ဇာတက’ဟု ခေါ်သည်။ ဂေါတမဘုရားရှင်၏ အတိတ်ဘဝ ဖြစ်တော်စဉ် ဇာတ်ဝတ္ထုများ ဖြစ်သည်။ ဇာတကသည် သုတ္တန္တပိဋက၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ အဝင်အပါ ကျမ်း ၁၅ ကျမ်းအနက် ၁၀ ခုမြောက် ကျမ်းဖြစ်သည်။

ဇာတကတွင် ဇာတ်ဝတ္ထုပေါင်း ၅၄၇ ဇာတ် ပါဝင်သည်။ မှတ်သားရလွယ်အောင် ၃ ဖြည့်ကာ ‘၅၅၀’ ဟု အစဉ်အဆက် ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်။ ပုဂံခေတ်ကျောက်စာများတွင် ‘ဇာတ်ငါးရာ’၊ ‘ဇာတ်ငါးရာငါးဆယ်’ဟု ရည်ညွှန်းလေ့ရှိသည်။

ပါဝင်သည့် ဂါထာအရေအတွက်အလိုက် တစ်ဂါထာပါဝင်သော ဇာတ်များကို ဧကနိပါတ်၊ နှစ်ဂါထာပါဝင်သော ဇာတ်များ ဒုကနိပါတ် စသည်ဖြင့် နိပါတ်(နိပါတ)ခေါ် အစုပေါင်း ၂၂ ခုဖြင့် စုစည်းထားသည့်အတွက် ‘ဇာတ်နိပါတ်’ ဟုလည်းကောင်း ခေါ်သည်။ ၅၄၇ ဇာတ်မှ နောက်ဆုံး ၁၀ ဇာတ်မှာမူ ဂါထာအရေအတွက် များသည့်အတွက် ထိုဇာတ်များကို မဟာနိပါတ် ဟူ၍ သတ်မှတ် စုစည်းထားသည်။

ဇာတ်တော်စဉ်မပျက် ၅၃၈-တေမိယဇာတ်မှ ၅၄၇-ဝေဿန္တရာဇာတ်အထိ ဖြစ်သည်။ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ဆိုသည်မှာ ထိုဇာတ် ၁၀ ဇာတ်ပင် ဖြစ်သည်။

■ ၄ ■

ဇာတကသည် မူလက ဂါထာသက်သက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဂါထာ ၉၀၀၀ ကျော် ပါဝင်သည်။ ဘုရားရှင်၏ ရှေ့ဖြစ်နောက်ကြောင်း ဇာတ်လမ်းများ မပါသေး။ နောက်ပိုင်းတွင် ထိုဂါထာများကို အခြေခံ၍ ဇာတ်ကွက်ဇာတ်လမ်းများဖြင့် ဖွဲ့သော ‘ဇာတကအဋ္ဌကထာ’ခေါ် အဖွင့်ကျမ်းများ ပေါ်လာသည်။

ဇာတက အဋ္ဌကထာကျမ်းကို ပြုစုသူမှာ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ အမည်မသိရသော ရဟန်းဟော်တစ်ပါး ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသ ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ကောင်း ပညာရှင်တို့ ဆိုကြသည်။ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသသည် ထိုကျမ်းများကို ခရစ်နှစ် ၅ ရာစုတွင် ပြုစုဖွယ်ရှိသည်ဟု အချို့က ယူဆကြပြီး၊ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသသည် ထိုကျမ်းများကို သီဟိုဠ်ဘာသာမှ ပါဠိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုသူသာ ဖြစ်သည်ဟု တချို့က ယူဆကြသည်။

ထပ်မံ၍ဖွင့်ဆိုသော ဇီကာများတွင် ပါဠိဇာတ်ဇီကာကို ရှင်ဓမ္မပါလ ပြုစုကြောင်း၊ ၅၅၀ ဇီကာ ဟုလည်းခေါ်ကြောင်း မှတ်သားရှိပါသည်။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဇာတကတွင် ဇာတ်ဝတ္ထုပေါင်း ၅၄၇ ဇာတ် ပါဝင်သည်။ မှတ်သားရလွယ်အောင် ၃ ဖြည့်ကာ ‘၅၅၀’ ဟု အစဉ်အဆက် ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်။

■ ၅ ■

ဇာတကပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဇိကာ တို့ကို ပါဠိတစ်ချက်၊ မြန်မာ တစ်ချက်ပြန်ဆိုသော နိဿယကျမ်းများလည်း ပေါ်ပေါက်သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်သော ကြံခင်းဆရာတော်၏ ပါဠိဇာတ် ပါဠိတော် နိဿယဟောင်း၊ ပြည်ဆရာတော်၏ ပါဠိဇာတ်ပါဠိတော် နိဿယ သစ်တို့သည် ဇာတကပါဠိတော် နိဿယများ ဖြစ်သည်။ ဇာတကအဋ္ဌကထာ နိဿယများကို ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ဆရာတော်များက ရေးသားပြုစုကြရာ မဟာနိပါတ် ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့၊ အဋ္ဌကထာနိဿယများကို ဝက်ခုတ်ဆရာ တော်က ပြုစုပြီး၊ နိဿယသစ်ကို ဒန့်ပေါ်ဆရာတော်က ပြုစုသည်။ ယခုအခါတွင် အဆိုပါ ဒန့်ပေါ်ဆရာတော် ရှင်ဂုဏ်ရံသာလင်္ကာရ ပြုစုသော 'တေမိယဇာတက အဋ္ဌကထာ နိဿယ'မှ 'ဝေဿန္တရ ဇာတကအဋ္ဌကထာ နိဿယ'အထိ နိဿယ ၁၀ စောင်ကို ပုံနှိပ်မှုဖြင့် လေ့လာနိုင်ကြပါသည်။

■ ၆ ■

မြန်မာစာပေ စတင်ဖွံ့ဖြိုးသော အင်းဝခေတ်တွင် ပျို့စာဆိုတို့သည် ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့၊ အပါအဝင် ဗုဒ္ဓစာပေ ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းများကို 'ပျို့'ဟု ခေါ်သော ကဗျာဝတ္ထုများအဖြစ် ဝေဝေဆာဆာ ရေးဖွဲ့ကြသည်။

ပထမဆုံးပျို့ဟု ဆိုရမည့် ဘူရိဒတ်လင်္ကာကြီးနှင့် ဆက်လက်ရေးဖွဲ့သော ဘူရိဒတ်ဇာတ်ပေါင်းပျို့တို့သည် ဘူရိဒတ်ဇာတ်ကိုပြန်ဖွဲ့သော ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ၏လက်ရာ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ဝင် ပျို့များဖြစ်သည်။ ထိုအစဉ်အလာနှင့် အညီ ရှင်အဂ္ဂသမာဓိက သုဝဏ္ဏသျှံ သစ္စာခန်းပျို့၊ မြားမှန်ခန်းပျို့၊ သုဌေးခန်းပျို့ တို့ကို လည်းကောင်း၊ နေမိမဂ္ဂစိုးခန်းပျို့၊ ငရဲခန်းပျို့၊ ဘုံခန်းပျို့တို့ကို လည်း ကောင်း ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်နှင့် နေမိဇာတ်တို့ကို ပြန်ဖွဲ့သော ပျို့များ ဖြစ်သည်။ ဇာတ်တော်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့ဝင် ပျို့များ ကုန်းဘောင်ခေတ်အထိ ဆက်လက်ပေါ်ထွန်းခဲ့ရာ တောင်ဘီလာဆရာတော်၏ ဝေဿန္တရာပျို့၊ တွင်းသင်း မင်းကြီး၏ ဝိဝုရပျို့နှင့် မဟာဇနကပျို့၊ မုံရွေးဆရာတော်၏ နာရဒပျို့၊ ရွှေကျောင်း ဦးပု၏ စန္ဒကုမာရပျို့၊ မောင်ဦးကာ၏ တေမိပျို့၊ ဦးရွှန်း၏ မဟော်ပြဿနာ ခန်းပျို့၊ မဟော်ဥမင်ခန်းပျို့တို့သည် ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ဝင် ပျို့များအဖြစ် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ရပ်တည်လျက် ရှိပါသည်။

ဦးကြင်ဥ၏ မဟော်ပြဇာတ်၊ ဦးပုည၏ ဝေဿန္တရာပြဇာတ်၊ ကင်းဝန် မင်းကြီး၏ နေမိရကန် စသည်ဖြင့် စာပေပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး တွေ့နိုင်ပါသည်။

အင်းဝခေတ်တွင် ပျို့စာဆို တို့သည် ဇာတ်တော်ကြီး ဆယ် ဘွဲ့ အပါအဝင် ဗုဒ္ဓစာပေ ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းများကို 'ပျို့'ဟု ခေါ်သော ကဗျာဝတ္ထုများအဖြစ် ဝေဝေဆာဆာ ရေးဖွဲ့ကြသည်။

။ ၇ ။

ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ဝတ္ထုများ မြန်မာစကားပြေဖြင့် အပြည့်အစုံ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းသည် ကုန်းဘောင်ခေတ် မြန်မာစာပေလမ်းကြောင်းတွင် အရေးပါသော အချက်တစ်ချက် ဖြစ်သည်။

‘တေ၊ ဇ၊ သု၊ နေ၊ မ၊ ဘူ၊ စန်၊ နာ၊ ဝိ၊ ဝေ’ ဟု အတိုကောက် အမှတ်အသားပြုကြသော ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ဝတ္ထုများအနက် တေမိယ၊ ဇနက၊ နေမိ၊ မဟောသဓာ၊ စန္ဒကုမာရ၊ နာရဒ၊ ဝိဓုရ၊ ဝေဿန္တရာ ဟူသော ဇာတ်တော်ကြီး ၈ စောင်ကို မင်းဘူးဆရာတော် ဦးဩဘာသက ရေးသားပြီး၊ သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို ရှင်ပညာတိက္ခ ကလည်းကောင်း၊ ဘူရိဒတ် ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို ရှင်နန္ဒမေဓာ ကလည်းကောင်း ရေးသားသည်။

ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ကို ကဗျာစာဆိုများက ကဗျာဖြင့် ပရိသတ်၏ ရင်ထဲသို့ ပို့ပေးနိုင်စွမ်း ရှိသည့်နည်းတူ၊ စကားပြေဆရာများကလည်း စကားပြေဖြင့် ပရိသတ်၏ရင်ထဲသို့ ပို့ပေးနိုင်စွမ်း ရှိပါသည်။ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့မှ လူ့စရိုက်၊ လူ့အမူအရာအမျိုးမျိုးကို ‘ရသ’ဟူသော နှစ်သက်မှုနှင့်အတူ ရင်ထဲ နှလုံးထဲတွင် ထင်ဟပ်ခံစားရစေပြီး ဘဝအသိအမြင်အမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်လာစေနိုင်သည့်အတွက် ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့သည် မြန်မာပရိသတ်နှင့် တစ်သားတည်း ဖြစ်သွားပါသည်။ မည်မျှအထိ တစ်သားတည်း ဖြစ်သွားသနည်းဆိုလျှင် ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ထဲမှ ဇာတ်ဆောင်များသည် ဇာတကထဲက မူလအသွင် ပျောက်ပြီး မြန်မာဝတ်စားဆင်ယင်မှုများဖြင့် ဆင်ယင်ထားသော မြန်မာအမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားများအဖြစ် ပြောင်းသွားသည်အထိ ဖြစ်ပါသည်။ ဝေဿန္တရာ ဇာတ်ထဲက မဒ္ဒိဒေဝီသည် မြန်မာမင်းသမီးကလေး ‘မယမဒ္ဒိ’ဖြစ်နေပါပြီ။ ဇာလီနှင့် ကဏ္ဍာဇိန်တို့သည်လည်း ‘သားမောင်ဇာ’တို့၊ ‘သမီးကဏ္ဍာ’တို့ ဖြစ်နေပါပြီ။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို ‘မင်းဝေသန်’ဟု မြန်မာဆန်ဆန်ခေါ်ညွှန်းပြီး မင်းမြှောက်တန်ဆာများ ဆင်ယင်ထားသော မြန်မာဘုရင်ကြီးတစ်ပါးအဖြစ် မြင်ယောင်နေပါပြီ။ သုဝဏ္ဏသာမ ဟုဆိုသည်နှင့် အမိလုပ်ကျွေးသော သားလိမ္မာကလေး အဖြစ် မြင်ယောင်လာသည့်အပြင်၊ မူလဇာတ်တော်တွင် မပါသည့် မြားဆိပ်ပြေပြီး ရွှေအိုးထမ်းလာသည့်အသွင်ကိုပါ ဖြည့်စွက်မြင်ယောင်နေပါပြီ။ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကြီး၏နဖူးကို မြေကြီးနှင့်ဆောင့်ပြီး အနိုင်ယူသော မဟောသဓာသုခမိန်၊ ပုဏ္ဏက၏ မြင်းမြီးမှာချည်ပြီး ဒုန်းစိုင်းသည်ကို ခံရရှာသော ဝိဓုရသုခမိန်၊ စကားမပြောဘဲ အလိုစမ်းသမျှ သည်းခံသော တေမိမင်းသား၊ ပင်လယ်ပြင်မှာ တပြောင်းပြန်ပြန် ကူးခတ်နေသော မဟာဇနကမင်းသား၊ သိကြားမင်းကပင် အလေးအမြတ်ပြုရသော နေမိမင်းကြီး၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ရင်း အလမ္မာယ၏လက်တွင်းကျရောက်ကာ ဒုက္ခရောက်ရရှာသော ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း စသည်တို့သည် မြန်မာတို့၏ သွေးရင်းသားရင်းများ ဖြစ်နေကြပါပြီ။

မူလဇာတ်တော်တွင် မပါသည့် မြားဆိပ်ပြေပြီး ရွှေအိုးထမ်းလာသည့်အသွင်ကိုပါ ဖြည့်စွက် မြင်ယောင်နေပါပြီ။

■ ၈ ■

ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့၏ နှစ်သက်ဖွယ် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်များ၊ လူ့အမူအရာများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နောက်ခံများ၏ နောက်ကွယ်တွင် သိမ်မွေ့လေးနက်သော သဘောတရားများ ကိန်းအောင်းလျက် ရှိပါသည်။ အထူးပြုရာပါရမီအရ အလောင်းတော်တို့ ပါရမီရှင် အရင့်အမာပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် ပြုမူပြောဆို ကျင့်ကြံပုံများသည် လေးစားဖွယ်ဂုဏ်ရည်များကို အလေးအနက် ဖော်ညွှန်းလျက် ရှိပါသည်။ မဟောသဓာနှင့် ဝိဓုရသုခမိန်တို့၏ပညာ၊ ဇနက မင်းသား၏ ဝိရိယ၊ တေမိမင်းသား၏ အဓိဋ္ဌာန်၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၏ သီလ၊ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ အလှူဒါန၊ သုဝဏ္ဏသာမက၏ မေတ္တာ စသည်ဖြင့် လေးစားစံပြဖွယ် ဂုဏ်ရည်များကို ထိုဇာတ်တော်များက အထင်အရှား ညွှန်ပြ လျက်ရှိပါသည်။ ထိုဂုဏ်ရည်များသည်လည်း မြန်မာပရိသတ်၏ရင်ထဲတွင် သိမ်မွေ့စွာ နေရာယူလျက် ရှိပါသည်။

■ ၉ ■

ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ စာပေအလျဉ်သည် ဆရာတော်ဦးဩဘာသတို့၏ နောက်ပိုင်းခေတ်တွင်လည်း ဆက်လက် စီးဆင်းလျက် ရှိပါသည်။ ကိုလိုနီခေတ်ဦး ပိုင်းက အင်နှင့်အားနှင့်ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဇာတ်များတွင် ဇာတ်တော်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့ဝင် ပြဇာတ်များကို ဆက်လက် တွေ့မြင်နေရသည်။ ဇာတ်ဝင်သီချင်းများ၊ ကဗျာများကလည်း ဝိုင်းဝန်း ပုံပိုးပေးကြသည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ပေါ် ဝေဿန္တရာ ဇာတ်ထွက် 'ပန်းမှုန်ကြွယ်' ယိုးဒယား မှသည် ခေတ်အဆက်ဆက် ပေါ်ပေါက်သော ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ဝင် သီချင်း များ၊ ကဗျာများကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ပန်းချီဘက်တွင်လည်း ဘုရားစောင်းတန်း များမှ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ သရုပ်ဖော် ပန်းချီများကို ယခုအထိ တွေ့မြင် နိုင်ပါသည်။ စာပေဘက်ဆိုလျှင်လည်း ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ကို လွယ်လွယ် ကျဉ်းကျဉ်းဖတ်နိုင်ရန် ရေးသားထားသော ဆရာလှသမိန်၊ ဆရာဦးမြင့်ဆွေ စသည်ပညာရှင်များ၏ လက်ရာများနှင့် ပန်းချီဆရာကြီး ဦးဘကြည်၏ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ ရုပ်ပြဇာတ်လမ်းအထိ တွေ့နိုင်ပါသည်။

စကားနည်းသူကို 'တေမိ'၊ အလှူရက်ရောသူကို 'ဝေဿန္တရာ'၊ ပညာ ကြီးသူကို 'မဟောသဓာ'၊ အစားကြီးသူကို 'ဇနက'စသည်ဖြင့် တင်စားကြသည်။ 'တော်လေးဝ'ဟု ဝိသေသပြုရသော သစ္စာရှိသည့် ဇနိများတွင် ဇာတ်တော်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့ဝင် အမရာနှင့် မဒ္ဒိတို့ ပါဝင်သည်။ 'ရောပတ္တမြား ရောနဂါး'ဟူသော စကားပုံသည် ဘူရိဒတ်ဇာတ်ဝင်စကားပုံ ဖြစ်သည်။ 'နဖူးက အမာရွတ်မြင်လေ မဖော်သတိရလေ'ဟူသော စကားပုံသည် မဟောသဓာ ဇာတ်ဝင်စကားပုံ ဖြစ် သည်။ ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့သည် မြန်မာ့လူနေမှုဘဝတွင် မည်မျှအရေးပါ ကြောင်း ဖော်ပြနေသော သာဓကများ ဖြစ်သည်။

လေးစားစံပြဖွယ် ဂုဏ်ရည် များကို ထိုဇာတ်တော်များက အထင်အရှား ညွှန်ပြလျက်ရှိ ပါသည်။ ထိုဂုဏ်ရည်များ သည်လည်း မြန်မာပရိသတ်၏ ရင်ထဲတွင် သိမ်မွေ့စွာ နေရာ ယူလျက် ရှိပါသည်။

။ ၁၀ ။

ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့မှ အချို့ဇာတ်တော်များတွင် အမည်ကွဲများရှိသည်။ ပုဂံလောကထိပ်ပန်မင်စာတွင် ထိုအမည်ကွဲများကို တွေ့ရသည်။

ကုန်းဘောင် ခေတ်တွင် ပိဋကတ်တော်အုပ် ဦးယံပြုစုသော ပိဋကတ်တော် သမိုင်း၌ “ဇာတ်ကြီးဆယ်စောင်တွင် တေမိဇာတ်ကို ‘မူဂပက္ခ’ဇာတ်လည်း ဟူ၏။ သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်ကို ‘သုဝဏ္ဏသျှ’ ဇာတ်လည်း ဟူ၏။ မဟော်ဇာတ်ကို ‘ဥမင်’ဇာတ်လည်း ဟူ၏။ ယင်း ဥမင်ကား ပညာပရိယာယ်တည်း။ ဤအကြောင်း ကို သဘောမမိ သတိမမူသောသူတို့သည် ဇာတ်၌ ဥမင်ကိုစွဲ၍ သုတိတူသဖြင့် ဥမင်ဇာတ် ဟူကုန်၏။ စန္ဒကုမာရဇာတ်ကို ခဏ္ဍဟာလဇာတ်လည်း ဟူ၏။ ဝိဓူရဇာတ်ကို ‘ပုဏ္ဏက’ဇာတ်လည်း ဟူ၏။ ဝေဿန္တရာဇာတ်ကား ဂါထာ တစ်ထောင် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ‘သဟဿန္တ’ ဟူသတည်း”ဟု ရှင်းပြထားပါ သည်။

။ ၁၁ ။

ဇာတ်တော်ဆယ်ဘွဲ့သည် ခေတ်အဆက်ဆက်တွင် စာပေပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုးဖြင့် ပေါ်ထွက်ခဲ့သော်လည်း ဦးဩဘာသ၊ ရှင်ပညာတိက္ခ၊ ရှင်နန္ဒမေဇာ တို့ မြန်မာစကားပြေဖြင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံရေးသားပြုစုသော ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ ဝတ္ထုများကား မတိမ်ကောပါ။ ထင်ရှားနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ဇာတ်တော်ကြီးတစ် စောင်ချင်း ပုံနှိပ်ထားသော ဝတ္ထုများ၊ ဇာတ်တော် ၅စောင်စီ ၂တွဲခွဲကာ ပုံနှိပ်ထား သော ဝတ္ထုများကို ကျောင်းသားများ၊ မြန်မာစာပေလေ့လာသူများ အသုံးပြုနေ ကြဆဲ ဖြစ်သည်။

ယခု ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ကို တပေါင်းတည်းတည်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ လိုက်သည့်အတွက် ပို၍ စုစည်းစည်းဖြစ်သွားပြီး၊ လေ့လာသူ၊ ကိုးကားသူများ အတွက် ပို၍ အဆင်ပြေပါသည်။

ခေတ်အဆက်ဆက် မြန်မာ့နှလုံးသားထဲတွင် ကိန်းအောင်းခဲ့သော ဇာတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့သည် မျိုးဆက်သစ်တို့၏ နှလုံးသားထဲတွင်လည်း ဆက်လက်ကိန်းအောင်းကာ စိတ်စေတနာကောင်းများ နိုးကြားရေးအတွက် သိမ်မွေ့စွာ အထောက်အပံ့ ပြုနေပါလိမ့်ဦးမည်။

မောင်ခင်မင်(ခေတ်ဩ)

ဇာတ်တော်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့မှ အချို့ ဇာတ်တော်များတွင် အမည်ကွဲများ ရှိသည်။ ပုဂံ လောကထိပ်ပန် မင်စာတွင် ထိုအမည်ကွဲများကို တွေ့ရ သည်။

ကောသလကဏ္ဍ

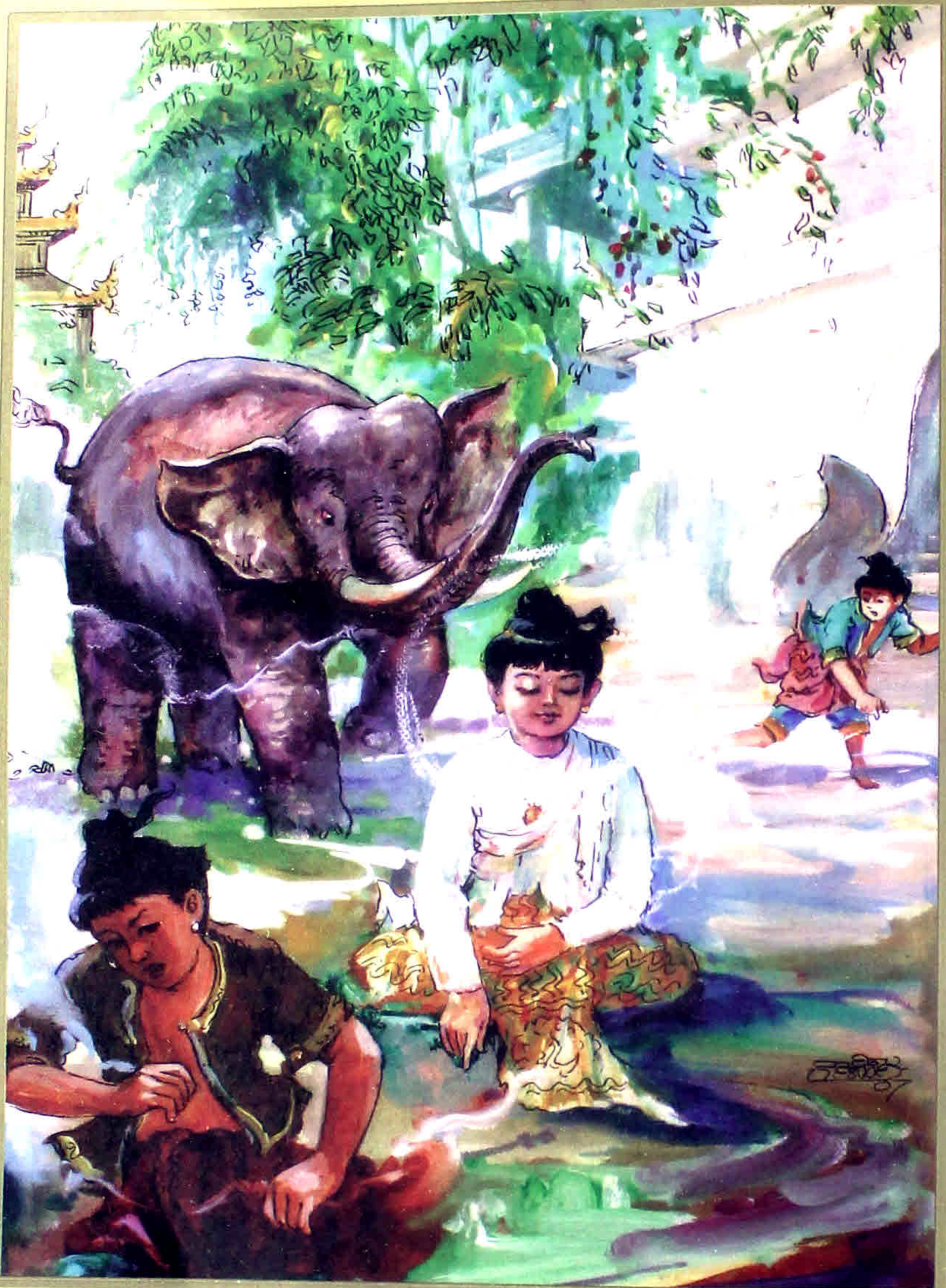
အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကို ပြုအံ့။ ထို ခင်ပွန်းပြစ်မှားသောသူသည် သူတစ်ပါးအား
 ပစ္စည်းဖြင့် ဝန်တိုခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် စဉ်းလဲခြင်း၊ နှလုံးဖြင့် စောင်းမြောင်းခြင်းတို့ကိုပြု၍ ရုတ်ချတတ်သဖြင့်၊
 မိမိသည်လည်း သူခပ်သိမ်းတို့၏ အရှုတ်အချက် ခံရရာ၏။
 သူတစ်ပါးတို့ကို ဂုဏ်ရှိ၊ ဂုဏ်မဲ့မရွေး မလေးမလောက် ပြုတတ်သဖြင့်
 မိမိကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ မလေးမလောက် မထိမဲ့မြင် ပြုရာ၏။
 မိမိ၌ ကြီးကြီးငယ်ငယ် တွယ်ကပ်သမျှ အပြစ်ကိုလည်း စစ်၍ထုတ်သကဲ့သို့
 ဥက္ကောနေ (ကြွေးကြော်သည်) ပြုလျက် သူတစ်ပါးတို့၏အစွပ်အစွဲကိုလည်း ခံရရာ၏။
 သူတစ်ပါးတို့အား ပြတ်နီးတနာ ပူဇော်သက္ကာ မပြုခြင်းကြောင့်
 မိမိကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ပြတ်နီးတနာ ပူဇော်သက္ကာ မပြုရာ။
 ကြီးပြတ်သောတို့အား မကျိုးမနွံ စောင်းမာန်မချိုး ရှိခိုးဝတ်ကျင့် အခွင့်မသိ ပြုခြင်းကြောင့်
 မိမိကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ကျိုးကျိုးနွံနွံ စောင်းမာန်မိသိမ်း ရှိခိုးဝတ်ကျင့် အခွင့်သိတိုင်း မပြုလေရာ။
 ထိုသို့ ပူဇော်ခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်းမရှိသော အဆွေခင်ပွန်းသည်
 အခြံအရံမှ ကင်းခြင်း၊ ကျေးဇူးသတင်း ယုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

သူအခြံအရံသာဖြစ်၍ စိတ်ပိုင်ကိုယ်စိုးမရှိ၊ သတိမြဲပြုမှ အော်လွတ်ရုံမျှရှိလျက်
 အသက်မွေး မြဲခြင်းလုစွာသော ငါသည် သူကျွန်ခံ၍ အဘယ် အကျိုး ရှိတော့ဆံ့နည်း။

ပဋိသန္ဓေကပင် ပျက်စီးရသောသတ္တဝါ၊ ဖွားစကပင် ပျက်စီးရသောသတ္တဝါ၊ အရွယ်ရောက်စကပင်
 ပျက်စီးရသော သတ္တဝါ စသည်ဖြင့် အခါအရွယ်ကို ငဲ့စွယ်မရှိ၊ ဖျာဓိ၊ ဇရာ၊ မရုဏ မပြတ်နိုင်စက်သဖြင့်
 'ငါ့အသက်၊ ငါ့ကိုယ်' ဟု ပြောဆို၍ ကောင်းရာ တစ်ခုမျှ မထင်ဘဲလျက်၊ အသက်ကို မိဘပိုင်သကဲ့သို့
 အဘယ့်ကြောင့် 'အိုမှ ရဟန်းပြု၊ ယခု ထီးနန်းစံဦး' ဆိုထိုက်ပါအံ့နည်း။

လောကကို မပြတ်နိုင်စက်သည်ကား သေခြင်းတည်း။ လောကကို မပြတ်ခြံရံသည်ကား အိုခြင်းတည်း။
 အချင်းနီးမဟုတ်မှု၍ လွန်တတ်၊ သွားတတ်သည်ကား ညဉ့်တည်း။ သတ္တဝါတို့အသက်သည် ရက်ကန်းချည်းနှင့် တူ၏။
 ညဉ့်၊ နေ့တို့သည် ချည်ချောင်း အစဉ်ရက်သည်နှင့် တူ၏။ ရက်စန်များသဖြင့် ရက်ကန်းစာကျန်သည်နှင့်ကား
 ညဉ့်၊ နေ့ ကုန်စန်များသဖြင့် အသက်ကုန်ခြင်းနှင့် တူ၏။

ဥစ္စာစည်းစိမ်ဟူသည်ကား ရန်သူ ၅ ပါး ဖျက်စီး၍ ပျက်ပြိုသဖြင့်လည်း ဥစ္စာရှင်ကို စွန့်တတ်၏။
 ရန်သူ ၅ ပါး မဖျက်သီး၍ မိမိဖြစ်ဆဲ၊ ဖွားဆဲသော်လည်း ဥစ္စာရှင်သေသဖြင့် ဥစ္စာရှင်သည် စွန့်အပ်၏။
 ထိုသို့ စွန့်တတ်၊ စွန့်အပ်သောအခြင်အရာဖြင့် ပျောက်ခြင်း၊ ကုန်ခြင်းသဘောသာလျှင်
 စင်စစ်ဖြစ်သော ဩဇာစည်းစိမ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် သည်းတော် စိတ်မန်ခြင်းကို ပြုပြန်ရသနည်း။

ငါသည် အခါမြင့်မြင့် ဆင်းရဲကြီးသော ငရဲမီး၌ ကြမ်းကြုတ်စွာ ကြမ္မာစီရင်တိုင်းခံလျက် သေရသောထက်၊
ဤဆင်ကြမ်းလက်တွင် တစ်ခဏတွက်ရုံမျှ နိပ်စက်လတ္တံ့သော ဒဏ်ကိုခံလျက် သေရသော်
အဆအသိန်းအသန်းမက မြတ်သေး၏။

တေမိသဇာတ်တော်ကြီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသုဗ္ဗဿ။

ပဏာမ

‘သာရတ္ထဓမ္မ မဓုရောဒက တေမိယေဝံ၊ ဝေရောစနံ ဝိယ ဝိရောစန မာဝိရောဝံ။
ဗုဒ္ဓါမလင်္ကဏ မနင်္ဂဏ မင်္ဂလင်္ဂ၊ နတ္တာ ဂရံ သုတဗလေန ဗလဿိတောသိ။’
ပဏိမိ ပုညကာရိဟိ၊ သုပဏိဓာနုပ္ပတော၊ ပဏိဓာယ ပကာသိဿ၊ ပဏိမိ တေမိဂဗ္ဘဝံ။ ။
(ပထမဂါထာ ၁၄ လုံးဖွဲ့၊ ဝသန္တတိလကဂါထာ၊ ဒုတိယဂါထာ ၈ လုံးဖွဲ့၊ ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

အဟံ၊ ငါသည်။ ဧဝံ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကိလေသာ၊ အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် မြှေးယှက်သမ်းညှိုးခြင်းရှိသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ သာရတ္ထ ဓမ္မ မဓုရောဒက တေမိယံ၊ အကျိုး၏မြတ်ခြင်း၊ အကြောင်း၏မြတ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ချိုမြိန်စွာသော တရားရေအေးဖြင့် မြူကြေးလျှော်ချွတ် ဖျန်းဆွတ်တော်မူတတ်သော၊ ဝါ-ဒေသနာ၊ အနက်၊ ပါဠိ၊ အသိဉာဏ် ၄ တန်သော နက်နဲခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ချိုမြိန်စွာသော တရားတော်အဖျော် ဖျားသကာဖြင့် ပညာလျှာကြော တက်ပြောဆွတ်စိမ့် နှစ်သိမ့်ရစ်ထုံး နှလုံးပူနောက် ပျောက်စေတော်မူတတ်သော။ ဝါ-အင်္ဂါအမြေး ညစ်ကြေးမရှုပ် ဝိမုတ်စင်စစ် အနှစ်သက်သက် အနက်မြတ်နှင့်ပြည့်စုံသော တရားချိုအေး ကြိုင်မွှေးနံ့သာ ရေသီတာဖြင့် အခါမလပ် ဖျန်းဆွတ်တော်မူတတ်သော။ ဗုဒ္ဓ၊ မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း။ ဝိရောစနံ၊ တရားရောင်ခြည် မတည်မထွန်း ရွှန်းရွှန်းမပွင့် မတင့်တယ်သေးသောသူကို။ ဝါ-အဆင်းသဏ္ဌာန်၊ ခြွေရံစည်းစိမ် ညှပ်တိမ်တန်ခိုး အမျိုးငယ်သူကို။ ဝေရောစနံဝိယ၊ အရောင်အဆင်း တင့်တယ်ခြင်းကျက်သရေကို ဆောင်တတ်သော ဝေရောစန ပတ္တမြားကဲ့သို့။ ဝိရောစနံ၊ တင့်တယ်ရွှင်ဖြိုး မြတ်နိုးစေတတ်သော။ ဝိရောစနံ၊ ပညာရောင်ခြည် တည်သည်ဖြစ်၍ သစ်သစ်၊ ဝေရွှန်း၊ ထွန်းလင်းတင့်တယ်လေပြီးသောသူကို။ ဝါ၊ အဆင်းသဏ္ဌာန် ခြွေရံစည်းစိမ် မတိမ်မညှိုး အမျိုးကြီးဖြင့် တန်ခိုးပွင့်ပြီးသောသူကို။ အာဝိရောဝံ၊ အတိုင်တင်ကာ အလွန် ကျော်ဝှန်လျှံတက် တုဖက်မဲ့အောင် ဘုန်းရောင်တန်ခိုးဖြင့် အစိုးတရ တင့်တယ်တော် မူသော။ အမလံ၊ ကိလေသာမြူညစ် မမြှေးရစ်သော တရားတော်မြတ် ၁၀ ပါးကို လည်းကောင်း။ အနင်္ဂဏံ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ အစရှိသော ကိလေသာမရှိသော။ မင်္ဂလင်္ဂ၊ မကောင်းမှုကို ရိတ်ဖြတ်ခြင်းအဖို့လည်း ရှိတော်မူသော။ ဝါ-ပဏှိတ ပူဇနိယအစရှိသောဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ကုသိုလ် မင်္ဂလာပြုရာ အဖို့လည်း ဖြစ်တော်မူသော။ ဝါ-သစ္စာ ၄ ပါးကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသည်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာအထွက်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဂဏံ၊ ၈ ပါး အပြားရှိသော အရိယာသံဃာတော်မြတ်အပေါင်းကို လည်းကောင်း။ သုတဗလေန၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ သဒ္ဓါအနက် ခက်ဆစ်ပြညွန် လွန်စွာသော သုတမယဉာဏ်အစွမ်းဖြင့်။ ဗလဿိတောသိ၊ အသင်၊ အကြံ၊ ဉာဏ်အစွမ်းရှိသော တပည့်အပေါင်းကို နှစ်သက်စေတော်မူတတ်သော။ ဝါ၊ သင်အားကြားအားကိုမရှိ၍ ဖြစ်သော စာသင်သားတို့၏ ပြဿနာလှိုင်းကို

ပိုင်းခြားဖျောက်ချေ ဖြေစွမ်းနိုင်သော အသိဉာဏ်ကမ်းဆိပ်အဆုံးလည်း ရှိထသော။ ဂရုံ၊ မတွန့်မလိပ် စိတ်တမျဉ်းကြိုး ကိုးကွယ်ထိပ်ထက် တင်ရွက်ကြည်ညို အရိအသေပြုရာ ဆရာကျေးဇူးရှင်ကို လည်းကောင်း။ နတွာနမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။

ပဏိမိပုညကာရီဟိ၊ ဆောက်တည်ရာဆောက်တည်ကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမြတ်ကြည်ညို ကုသိုလ်တရား၌ အားထုတ်မမေ့ ပြုလေ့ရှိကုန်သော အမျိုးသားတို့သည်။ သုပဏိဓာနရူပတော၊ အကျိုးစီးပွား များပြားစေလို ရှိသေကောင်းမြတ် တောင်းပန်အပ်သည်အားလျော်စွာ။ ပဏိဓာယ-ဉာဏ်လက်လွယ်ကူ လှမ်းယူ ဆွတ်သုံး နှလုံးထားစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ပဏိမိတေမိဂဗ္ဘဓံ၊ ကောင်းစွာသိမှီအပ်သော ပိဋကတ်တော်^၁ရွှေတိုက်မှ ဖြစ်၍ မြတ်သော တေမိယဇာတ်တော်^၂ရတနာကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပကာသိဿံ၊ ဖွင့်လှစ်ထုတ်ဖော် နာပျော်စဖွယ် မကျယ်မကျဉ်း အလျဉ်းသင့်ရာ ထောမနာ^၃အစုံစုံ ကုန်စင်ထင်ရှား စကားပြေစီကုံးပေအံ့။

ထို ဂါထာပုဒ်အပေါင်းတို့တွင် ‘သာရတ္ထ ဓမ္မမရောဒကတေမိယံ’ဟူသောပါဌ်ကိုကား ကျမ်းမပြုမီ ရှေးအဖို့၌ အန္တရာယ်^၁ပျောက်ခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်း အကျိုးရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးခြင်းအလိုငှာ ဆိုသတည်း။ ကျမ်းမပြုမီ ရှေးအဖို့၌ ဘုရားကိုရှိခိုးခြင်းအလိုငှာ ထိုပါဌ်ကိုဆိုသော ဟူ၍ ဆို၏။ အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော် ‘ဗုဒ္ဓ နတွာ’ဟု ဆိုကာမျှဖြင့် ဘုရားကိုရှိခိုးခြင်း ဟူသောဂိစ္စ မပြီးကောင်းသေး ဟူသောအနက်သည် ရောက်၏။ ထိုသို့တစ်မူကား ‘ဗုဒ္ဓနတွာ’ဟု ဆိုကလျှင် ဘုရားကိုရှိခိုးခြင်းကိစ္စ ပြီးကောင်းပြီ။ ထိုသို့ ပြီးကောင်းပြီဖြစ်သောကြောင့် ‘သာရတ္ထ ဓမ္မ မရောဒက တေမိယံ’ ဟူသောပုဒ်ကို မဆိုတန်။ ဆိုချေသော် ဂန္ထဂရ^၂ ပုနရတ္ထိဒေါသ^၃ရောက်၏ဟု စောဒက^၄ဆရာ အပြစ်တင်သော်

‘ဗုဒ္ဓ နတွာ’ဟုဆိုက ဘုရားကိုရှိခိုးခြင်းကိစ္စ ပြီးကောင်းပြီဖြစ်လျက် ‘သာရတ္ထဓမ္မမရောဒကတေမိယံ’ ဟူသော ပါဌ်ကို ဆိုခြင်းသည်ကား ဂုဏ်ရှိသောသူသာလျှင် ရှိခိုးခြင်းကို ခံခြင်းငှာ ထိုက်၏။ ဂုဏ်မရှိသောသူသည် ရှိခိုးခြင်းကို မခံထိုက်။ ဂုဏ်ရှိသောသူသာလျှင် တောင့်တအပ်သော အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်၏။ ဂုဏ်မရှိသောသူသည် မပြီးစေနိုင်။ ငါရှိခိုးအပ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်ကား စန္ဒီ၊ ပရမိသွာ အစရှိသောသူတို့ကဲ့သို့ ဂုဏ်မရှိသောသူ မဟုတ်။ ရှိခိုးခြင်းငှာထိုက်သော၊ တောင့်တအပ်သောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ၏ ဟုမြတ်စွာဘုရား၏ ပဏာမာရဟသဘောဂုဏ်ကို ပြအံ့သောငှာဆိုသတည်း။ ‘ဗုဒ္ဓ နတွာ’ဟု ဆိုကာမျှဖြင့် ရှိခိုးခြင်းကိစ္စ မပြီးကောင်းသေးသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဂန္ထဂရ ပုနရတ္ထိဒေါသ မရောက်။ ဆိုတန်၏ဟု ပရိဟာရ^၁ဆရာ ဖြေအပ်၏ဟူလို။

ရှိခိုးအပ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်ကို ပြအံ့သောငှာ ထို ‘သာရတ္ထဓမ္မမရောဒကတေမိယံ’ အစရှိသော ပါဌ်ကို ဆိုသောဟူ၍ ဆို၏။ အကယ်၍ ထိုသို့ဆိုချေသော် မြတ်စွာဘုရား၏ ပဏာမာရဟသဘောဂုဏ်^၂ကို ပြလိုက ဤ‘သာရတ္ထ’အစရှိသောပါဌ်ကိုသာ ဆိုကောင်း၏။ ‘အနန္တဉာဏ်’^၁၊ ‘အစိန္တေယျ’^၂ အစရှိသည်ဖြင့် ပြားသော တစ်ပါးဂုဏ်ကို မဆိုကောင်း ဟူသောအနက်သည် ရောက်၏။ ထိုသို့တစ်မူကား တစ်ပါးသောဂုဏ်တော် တို့ကိုလည်း ဆိုကောင်း၏။ ထိုသို့ဆိုကောင်းသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤ ‘သာရတ္ထဓမ္မမရောဒက တေမိယံ’ဟူသောပါဌ်ကိုသာ မဆိုတန်၊ ဆိုချေသော် အဗျာဝိတဒေါသ^၃ ရောက်၏ဟု အပြစ်တင်ငြားအံ့။

အရာအခွင့် သင့်တင့်လျော်စွာ ထောမနာခြင်းသည် ပညာရှိတို့အမှု ကျမ်းပြုဆရာတို့အလေ့သဘောဖြစ်၍ ဤသို့ဆိုလတ္တံ့သောဝတ္ထု၌ တေမိမင်းသားသည်လည်း ကာသိလရာဇ်တိုင်းအလုံးကို နှလုံးချမ်းမြေ့ကြောင်း

မိုးကောင်းရွာခြင်းနှင့်ယှဉ်လျက် ဖွားတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း လောကအလုံးကို နှလုံးချမ်းမြေ့ကြောင်း တရားမိုးကောင်း သံညောင်းရင့်ရှုစွာတော်မူခြင်းနှင့်ယှဉ်လျက် ဖွင့်တော်မူ၏။ ဤသို့ ထောမနာအရာ သင့်သည်ဖြစ်၍ ဤ 'သာရတ္ထဓမ္မမဓုရောဒကတေမိယ' ဟူသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။ တစ်ပါးသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်လည်း မချီးမွမ်းကောင်းသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အဗျာပိတဒေါသ မရောက် ဆိုတန်၏ဟု ပရိဟာရ ပြုအပ်သည် ဟူလို။

အရာအခွင့် သင့်တင့်လျော်စွာ ထောမနာခြင်းသည် ပညာရှိအမှု၊ ကျမ်းပြုဆရာတို့အလေ့ ဟူရာ၌ နေမိဘုံခန်းကို စီရင်တော်မူသော အရှင်အဂ္ဂသမာဓိသည် 'အမှာကံ ဝံသော ပဗ္ဗဒ္ဓဝံသော' ဟူ၍ဆင်ခြင်သော မဃဒေဝဗြဟ္မာ^၁ မင်း၏ အကြံအားလျော်စွာ လည်းကောင်း၊ မဃဒေဝ^၂ မင်းမှစ၍ ဓသောင်း ၄ ထောင်တိုင်တိုင် ပဗ္ဗဒ္ဓဝင်^၃ မပျက် ဆင်းသက်၍ဆက်ဆံသော မင်းတို့တွင် အဆုံးဖြစ်သော နေမိမင်းကို ဆိုအပ်သည့်အားလျော်စွာ လည်းကောင်း အနန္တဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏အလောင်းတော် နေမိမင်း ဟု ထောမနာခြင်းကို မပြုမူ၍ 'သကျာဝတဘောကုမာရာ' ဟု ၃ကြိမ် တိုင်အောင်ဆိုအပ်သော ဥက္ကာကရာဇ်မင်း၏ နှုတ်မွန်ရည် အစွမ်းဖြင့် 'သာကိန္ဒယံ' ဟု တွင်ကျယ်စွာလျက် ဥက္ကာမုခမင်းမှစ၍ ဓသောင်း ၂ ထောင်တိုင်တိုင် သာကိန္ဒယံမပျက် ဆင်းသက်၍ဆက်ဆံသော မင်းအပေါင်းတို့တွင် အဆုံး၌ သိဒ္ဓတ်မင်းဖြစ်၍ နန်း ၃ ဆောင်ဝယ် စံပယ်^၄တော်မူပြီးမှ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူသော ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးသံသရာ^၅၌ ဖြစ်တော်မူဖူးသော အလောင်းတော်နေမိမင်းကြီး ဟု အရာသင့်အောင် ထောမနာလို၍ 'သကျာဝတကုမာရ' ဟု စသည်ဖြင့် ချီလေသည်။

ဧသုကာရီ^၆ မင်းကြီး သားပြုသော ဟတ္ထိပါလ^၇ မင်းသား၊ သံဝရ^၈ မင်းသားတို့ကို ဆိုလိုသော အရှင်ရဋ္ဌသာရ^၉ ထေရ်သည် မင်းတို့၏ ဂုဏ်နှင့်လျော်စွာ 'ဇာတိပုည ဂုဏ်မာနဖြင့်' စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ 'ဇာတိဉာဏ်ခိုင် တစ်ပင်တိုင်ဖြင့်' အစရှိဖြင့် လည်းကောင်း အရာသင့်လျော်စွာ ဘုရားဂုဏ်ကို ချီလေသည်။

ဗျာဒိတ်^{၁၀} ရစ၊ ပါရမီ ၁၀ တန်ကိုအကြံဖြစ်စ ဖြစ်သော ဗျာဒိတ်ခန်း၊ ပါရမီခန်းတို့ကို စီရင်တော်မူလိုသော အရှင်သီလဝံသ^{၁၁} သည် အစအရင်းကို ဆိုအပ်သည်နှင့်လျော်စွာ အရာသင့်အောင် ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်ကစ၍ မြတ်စွာဘုရားအား ထောမနာလိုသဖြင့် 'ဗောဓိမဏ္ဍိုင်^{၁၂} ခန်းဝါပိုင်က' စသည်ဖြင့် ချီလေသည်။

အဋ္ဌကထာ^{၁၃} ဆရာတို့သည်လည်း သမန္တပါသာဒိက^{၁၄} အဋ္ဌကထာ၌ ဒုတိယပါရာဇိကကို ဖွင့်တော် မူလိုသောအခါ 'ဒုတိယံ အဒုတိယေန' စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တတိယပါရာဇိကကို ဖွင့်တော်မူလိုသောအခါ 'တတိယံ တိဟိသုဒ္ဓေန' အစရှိသည်ဖြင့် လည်းကောင်း အရာသင့်လျော်စွာ မြတ်စွာဘုရား၏ဂုဏ်ကို ထောမ နာတော်မူသည်။ ထိုသို့ အခွင့်နှင့်လျော်စွာ ချီးမွမ်းကျိုးကားကြာသွတ်အိုးမှာ ကြာမျိုးပွင့်သည်^{၁၅} ဟူသကဲ့သို့ အရာသင့်သဖြင့် တင့်တယ်လိုက်လျော ပြေချောခြင်းဖြစ်သည်သာလျှင် အကျိုးတည်းဟု သိအပ်၏။ [ဤကား စောဒနာ ပရိဟာရ သံဝဏ္ဏနာ^{၁၆} မျိုးရိုးသဘောတည်း။]

'ကျွန်းထင်းကျူဖော၊ ဝဲကတော့ပတ်၊ ဇလပ်ပွင့်စည်း၊ ဖြစ်နည်းတူဟန်၊ နန္ဒိယာဝဋ္ဌနည်း' အလိုဆိုသော် ကား 'လောဘသက္ကာရာဒိ နိရပေက္ခစိတ္တဿ ယာနတ္တယမုခေနသဗ္ဗဒုက္ခနိယျာနိကဓမ္မေဒေသနာ ပယော ဂေါနာမ' ဟူသော ဋီကာပါဌ်နှင့်အညီ လာဘ်^{၁၇} ပူဇော်သ သက္ကာရ^{၁၈} စသည်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမှကင်းမဲ့သော စိတ်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ယာဉ်^{၁၉} ၃ပါးကို တံခါးပြုသဖြင့် ခပ်သိမ်းသောဝဋ်^{၂၀} ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေခြင်းငှာ

ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်သည် ပယောဂ မည်၏။ ထို ပယောဂ၏ပြည့်စုံတော်မူခြင်းကို 'သာရတ္ထဓမ္မမရောဒကတေမိယံ' ဟူသော ဤပါဠိဖြင့် ပြ၏။ ပယောဂသမ္ပဒါ^{၁၆} ရှိသဖြင့်လည်း ထိုသတ္တဝါတို့၏ အလိုစရိုက်^{၁၇}ဟောထိုက်သောအခါကို မသိခြင်း၊ အကျိုးစီးပွားကို အလိုမရှိခြင်းတို့သည် လွင့်စဉ်လေကုန်၏။ ထိုသို့လွင့်စဉ်သဖြင့် ဒေဝဒတ်^{၁၈}၊ စိဉ္ဇမာဏဝိကာ^{၁၉}အစရှိသော ရန်သူတို့အားသော်လည်း အစီးအပွားကိုသာ အလိုရှိခြင်း၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေ^{၂၀} မရင့်ကုန်သေးသောသတ္တဝါတို့အား ဣန္ဒြေရင့်သောအခါကို ငဲ့တော်မူခြင်းတည်း ဟူသော အာသယသမ္ပဒါ^{၂၁}ရှိတော်မူ၏။ ထိုသမ္ပဒါကို တေမိယံ၌ တိမ-ဓာတ်ဖြင့် ပြ၏။

ဤ အာသယပယောဂဟု ဆိုအပ်သော သတ္တုပကာရသမ္ပဒါ^{၂၂}နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အရဟတ္တမဂ်^{၂၃}ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတ^{၂၄}ဉာဏ်၊ အာသယာနသယဉာဏ် စသောဉာဏ်တော်တို့နှင့် ကင်း၍မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် သတ္တုပကာရ ရှိသဖြင့် ဉာဏသမ္ပဒါ^{၂၅}လည်း ရှိတော်မူ၏။ ဉာဏသမ္ပဒါ ရှိတော်မူသဖြင့်လည်း ထိုဉာဏ်တို့၏ ရန်သူဖြစ်သော ဝါသနာ^{၂၆}နှင့်တကွ ကိလေသာအလုံးစုံတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်စွန့်တော်မူနိုင်ခြင်းကြောင့် ပဟာနသမ္ပဒါ^{၂၇}လည်း ရှိတော်မူ၏။ ဉာဏပဟာနသမ္ပဒါရှိသဖြင့် အလိုရှိတိုင်းသောအကျိုးကို ပြီးစေနိုင်ခြင်း တည်းဟူသော အာနဘာဝသမ္ပဒါ^{၂၈}လည်း ရှိတော်မူ၏။ ၃၂ ပါးသော ယောကျ်ားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကြီး၊ ၈၀ သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကိုယ်တော်အဖြစ်မှလည်း ထို ဉာဏ၊ ပဟာန၊ အာနဘာဝတို့ကို ရစွမ်းနိုင်သောကြောင့် သူခပ်သိမ်းတို့၏မျက်စိ၌ သွန်းဘိသကဲ့သို့ တင့်တယ်သော ရူပကာယ^{၂၉}လည်း ရှိတော်မူ၏။ ထို ဉာဏ၊ ပဟာန၊ အာနဘာဝ၊ ရူပကာယ တည်းဟူသော ဖလသမ္ပဒါ^{၃၀} ၄ ပါးကိုလည်း အကြောင်းရှိမှသာ ရအပ်သောကြောင့် ဖလသမ္ပဒါ ရှိတော်မူသဖြင့် မဟာကရဏာ^{၃၁}နှင့်ယှဉ်တော်မူခြင်း၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အဆောက်အဦဖြစ်သော ပါရမီ ၃၀ ကို ဖြည့်တော်မူခြင်းတည်းဟူသော ဟေတုသမ္ပဒါ^{၃၂}လည်း ရှိတော်မူ၏။ ဤ ဟေတုသမ္ပဒါ၊ ဖလသမ္ပဒါ ၂ ပါးကို 'သာရတ္ထဓမ္မ မရောဒက တေမိယံ' ဟူသောပါဠိ၏ အစွမ်းဖြင့်ပြ၏။ ထိုသို့ ဟေတုသမ္ပဒါ၊ ဖလသမ္ပဒါ၊ သတ္တုပကာရသမ္ပဒါ တည်းဟူသော သမ္ပဒါ ၃ ပါးကို ရသည်ရှိသော် 'ရေမတွက်နိုင်သော ဘုရားကျေးဇူးတော်အလုံးစုံကိုလည်း ပြစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ဤတေမိယဝတ္ထုအစ၌ ဗုဒ္ဓပ္ပဏာမ^{၃၃}ကို ပြအံ့သောငှာ 'သာရတ္ထဓမ္မ မရောဒက တေမိယံ' ဟူသော ပဏာမဟေတု၊ ပဏာမာရဟဘော ဂုဏ်ကို ဆိုသတည်း။

[ဝဲဆင်းဝဲရိုက် လှည့်ဝိုက်ရစ်လည်သကဲ့သို့ အစိတ်အပေါင်း အကြောင်းအကျိုး အဆိုက်အခိုက် ရထိုက်ရာ ယူအပ်သောကြောင့်လည်း အာဝဇ္ဇနည်း^{၃၄}ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ဝဲမရေယံဉ်သည် တည်ရာတွင်မနား ရွေ့ရှားလျှော လိမ့်သကဲ့သို့ အကျိုးအစိတ်ဖြစ်သော ပယောဂသမ္ပဒါကိုရသဖြင့် အကြောင်းအပေါင်းဖြစ်သော အာသယ ဟေတုသမ္ပဒါ တို့ကိုလည်း ယူအပ်သောကြောင့် တိပုက္ခလ^{၃၅}နည်း ဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။ ဤကား နေတ္ထိနည်းယူဟန် အမြွက်စကားတည်း။ နောက်နောက်နည်းတို့၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ ကျမ်းရိုးစသည်ကို ဆိုအပ်သည်ချည်းပင်။]

တရားတော်သည် ဝေနေယျတို့၏ပါရမီဉာဏ်၊ ဝိပဿနာ^{၃၆}ဉာဏ်စသည်တို့၌ ချမ်းမြေ့မွှေးကြိုင်စွာ စွတ်ခြင်းနှင့် ရေချို၊ ရေအေး၊ ရေမွှေး၊ ရေချမ်းတို့၏စွတ်ခြင်းသတ္တိ သဒ္ဓိသဘော^{၃၇} ဖြစ်သောကြောင့် 'မရောဒကတေမိယံ' ဟူသောပုဒ်သည် ဥပမာ မည်၏။ ထိုဥပမာသည် ဣဝ၊ ဝိယ၊ သမာန၊ သဒ္ဓိသ သဒ္ဓါစသည် မပါ။ ထိုသဒ္ဓါတို့၏အနက်ဖြစ်သော ကဲ့သို့၊ တူစွာ၊ တူ၏ စသည်လည်း မပါသောကြောင့် သဒ္ဓါပမာ^{၃၈}၊ အတ္ထုပမာ^{၃၉}၊ ဝါကျတ္ထုပမာ^{၄၀}အားဖြင့် ဥပမာ ၃ ပါးတို့တွင် အတ္ထုပမာ မည်၏။ ထို အတ္ထုပမာ သည်လည်း

သုတေသနစာကြည့်တိုက်

သာသနာတော်ကွမ်းကားခြင်း၊ ရေးဦးဦး၊
ကမ္ဘာကား၊ ခုန့်ကုန်။

စာမိယ စာတ်တော်ကြီး

သရူပေါပမာ၊ ပရိကပ္ပေါပမာ၊ သံသယောပမာ၊ ပဋိဝတ္ထုပမာဟူ၍ ၄ ပါး အပြား ရှိ၏။ ထို ၄ ပါးတို့တွင် တောင်ငူဘုရင်စာ၌-

‘ဓမ္မရည်ပွင့်’ မိုးလုံးတင့်သား ရှင်ပင့်စတေ’ ခုနစ်နေ့တည့်’ဟူ၍ မထင်ရှားသောစေတီ၏ ရောင်ခြည်ကိုထင်ရှားသောနေ၏ရောင်ခြည်နှင့် တင့်တယ်ခြင်းတူရာ အစွဲပြု၍ ဆံတော်ရှင်စေတီ ၇ ဆူကို နေ ၇ စင်းဆိုသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ‘ဘိင်္ဂါနေမာနိ စက္ခုနိ၊ နမ္မုစံမုခမေဝိဒံ’ဟူသည့် ထင်ရှားသောပိတုန်းရောင် အဆင်းနှင့် မထင်ရှားသော မျက်ဝန်းအဆင်းကို ရွှင်လန်းတင့်တယ်ခြင်း၏ ထင်ရှားသောကြာပွင့်နှင့် မထင်ရှားသော မျက်နှာအလှကို အမျှပြု၍၊ ‘ဤအာရုံကား ပိတုန်းမဟုတ်၊ မျက်စိတည်း။ ဤအာရုံကား ကြာပွင့်မဟုတ်၊ မျက်နှာတည်း’ဟု ဆိုအပ်သောစကားကဲ့သို့ လည်းကောင်း ‘သုဗျတ္တသဒိသတ္ထေန၊ သာ သရူပေါပမာမတာ’ ဟူသည့်နှင့်အညီ ထင်ရှားသော သဒိသ’အနက်ဖြင့် မထင်ရှားသောသဒိသ’ကို အမျှပြု၍ဆိုခြင်းသည် သရူပေါပမာ မည်၏။

ပရိကပ္ပေါပမာကား ပါရမီခန်း၌ ‘ငါ့ကိုမြော်လျက် ရှင်တော်မေတ္တာ သက်လတည်း’ ဟူသော စကားကိုဆိုပြီးမှ ငါနှင့် ငါ့ဆရာမှာသာ ဤကဲ့သို့ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဝေနေယျ’နှင့် ဝိနာယက’တွေကြိမ်တော်မူ ကြိုက်လျှင် ဤသို့ချည်း အတူတူပင်တည်းဟု ထက်ဝန်းကျင်အကုန်လုံး ကျုံးစပ်အပ်သည်ကို သိစေလို၍ ‘ဘုရားဟူသည်’ ချီသောပိုဒ်၌ ‘ဝေးမြောက်စကြဝဠာ ခြားရာမှာလည်း မကြာမားမား ကိုယ်တိုင်သွား၍ တရားညွတ်နု၊ ချွတ်ဖူးသည်ချည်း သချေပည်း’၏’ဟု ဆိုသောစကားကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊

‘မယေဝ မုခသော ဘာဿ၊ တလမိန္ဒ၊ ဝိကတ္တနာ။ ယတောဗ္ဗုဒ္ဓေ ပိသာတ္ထိတိ၊ ပရိကပ္ပေါပမာ အယံ။ ။’ ဟူသည့် မိမိမျက်နှာ၌ လရောင်၏တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ကြာ၌ လရောင်၏တင့်တယ်ခြင်း သဒိ သဘောကို စွဲ၍ ‘ဤလမင်းသည် ငါ၏မျက်နှာတင့်တယ်ခြင်းကိုသာ ပြုလေ့ရှိသည် မဟုတ်။ ကြာ၌လည်း တင့်တယ်ခြင်း ရှိ၏’ဟု ဆိုသော စကားကဲ့သို့လည်းကောင်း မကြီးမပ မကြံစည်သော်လည်း ကြီးပ’ ကြံစည်ရာ ထိုက်သဖြင့် တူရာဆိုသော စကားသည် ပရိကပ္ပေါပမာ မည်၏။

သံသယောပမာကား ဘုံခန်း၌ ဗီရဏိနတ်သမီး၏ စည်းစိမ်ကြီးသည်ကိုကြိုခိုက်လည်း အသိမ်းအပိုက် ရှိပြီလိုအမှတ် နတ်သားတစ်ယောက်မျှ မထင်မမြင် ငယ်သွင်ငယ်သွေးကိုတွေ့၍ လည်း အလွတ်ပင်ဖြစ်လေကောင်း အကြောင်း ၂ပါး သဘောတူ အယူအကြံ ယုံမှားနေမိခြင်းရှိဖွယ်ကို ဆိုလို၍ -

‘အသု.ဆွေဇနီးတို့နည်း။ အသု. ချစ်မငြီးတို့နည်း’ဟု ဆိုသောစကားကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ‘ကိ’ ဝါဗျုဇန္တော ဘန္တာဠိ၊ ကိ’ လောဠနယနံ မုခံ။ မမ ဒါဠာယတေ စိတ္တံ၊ မိစ္ဆယံ သံသယော ပမာ။ ။’ ဟူသည့် မျက်နှာအလှ ပြုံးရွှင်ရွှင်မှာ ကြည်လင်သောအငင်အသိမ်းနှင့် ညိုစိမ်းစိမ်းလဲရွန်းသော မျက်နှာဝန်း တင့်တယ်ဟန်ကို သဏ္ဌာန်တူဥပမာ ကြာတိုက်မဲ့အာ ပွင့်ချပ်ဖုံးမှာ ပိတုန်းကို လုံးလုံးလည်းမထင်၊ မမြင်ဘဲလည်း မရှိသည်နှင့် သဒိသဂုဏ်မှီ၍၊ ‘ဤအာရုံကား အသို့နည်း။ အတွင်း၌ ပိတုန်းလှုပ်ခြင်းရှိသော ကြာပွင့်လော။ စိန်းစိန်းမကြည့် တည့်တည့်မရွယ် အသွယ်သွယ်နှင့် ပရိယာယ်’ လော်လက်’သော မျက်လုံးရှင်၏ မျက်နှာလော။ ငါ့နလုံးယုံမှား စိတ်များလောက်လက်ခတ် ’ဘိ၏’ဟုဆိုအပ်သော စကားကဲ့သို့လည်းကောင်း ပဒိသဂုဏ်ဖြင့် တွေးမှားဖွယ်ရှိသည်ကို ဆိုသောဥပမာသည် သံသယောပမာ မည်၏။

ပဋိဝတ္ထုပမာကား ပါရမီခန်းတွင် ‘ပမာသွေးသီ စာမရီ’ဟု စသည်ဖြင့် အတူဖြစ်သောဝတ္ထုကို တစ်ပိုဒ် တစ်ဝါကျဆိုပြီးမှ၊ ‘မြီးဆံချစ်တပ် အသေဝပ်သား’ စသည်ဖြင့် ဥပမေယျဖြစ်သော သီလဝ္ဗရဟန်းဂုဏ်ကို

တစ်ပိုဒ် တစ်ဝါကျဆို၍ ဥပမေယျဖြစ်သော စတုပါရီသုဒ္ဓိ^{၁၃}၌ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သည်ကို ဥပမာဖြစ်သော စာမရှိ၏မြီးဆံသေးမျှင် တစ်ပင်တစ်ချောင်းကိုလျက် အပျက်အပြုန်းမခံ အသက်ဆုံးခံကြောင်းဝတ္ထုဖြင့် ထင်စေသောစကားကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊

‘ဇေနေသု ဇာယမာနေသု၊ နေကောပိ ဇိနသာဒိသော၊ ဒုတိယော နန နတ္ထေဝ၊ ပါရိစ္ဆတ္တကပါဒပေါ’ ဟူသည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏အကြောင်းကိုဆိုသဖြင့် ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏အကြောင်းကို၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏အကြောင်း ဆိုသဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အကြောင်းကို အတူပြု၍ သိအပ်သောကြောင့် လူတို့၌ မြတ်စွာဘုရားမည်သည် ၂ ဆူမဖြစ်၊ ပင်လယ် ကသစ်ပင်လည်း ၂ ပင်မရှိ ဆိုသောစကားကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားမှ အတု အစားပြု၍ ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး အရှင်သာရိပုတ္တရာ^{၁၄} တရားဟောတော်မူသည်ဟူသော စကားကဲ့သို့လည်းကောင်း အတူဖြစ်သော ဝတ္ထုတစ်ပါးဖြင့် အတူဖြစ်သောဝတ္ထုတစ်ပါးကို ထင်စေခြင်းသည် ပဋိဝတ္ထုပမာမည်၏။

ထိုအတ္ထုပမာ ၄ ပါးတို့တွင် ဤပဏာမဂါထာ၌ ‘မဓုရောဒက တေမိယံ’ ဟူသော ဥပမာသည် တရားအချို့အအေးနှင့် ရေချိုးရေအေးစွတ်ခြင်းသတ္တိကို သရုပ်တူပြု၍ ‘တရားတည်းဟူသော ရေအေး’ ဟု ဆိုသောကြောင့် သရုပ်ပေါ်ပမာ မည်၏။

‘ဝေရောစနံ ဝိယ ဝိရောစနံ’ ဟူသောပုဒ်၌ ဝေရောစန ပတ္တမြားကား ဥပမာ၊ တရားတော်ကား ဥပမေယျ၊ ထို ပတ္တမြား၊ တရားတော်၏ ဆောင်ကုန်သောသူတို့အား အရောင်အသရေ တင့်တယ်စေခြင်းသတ္တိ သဒိသဘော ဖြစ်သည်ကား ဥပမာန၊ ဝိယပုဒ်၏ ပညတ်အနက်ဖြစ်သော ‘ကဲ့သို့’ ဟူသောစကားကား ထိုဥပမာ အနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော နိပါတ်တည်း။ ဤ ဝေရောစနံဝိယ-ဟူသောဥပမာသည် ဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပမာ ၃ ပါးတွင် ဝိယသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် သဒ္ဒါပမာ မည်၏။

ဤသဒ္ဒါပမာသည်လည်း ဓမ္မောပမာ၊ ဓမ္မဟိနောပမာ၊ အညမညောပမာ၊ ဝိပရိတောပမာ၊ အဗ္ဘုတောပမာ၊ သီလေသောပမာ၊ သန္တောနောပမာ၊ နိန္ဒောပမာ၊ အသာဓာရဏောပမာ၊ ပဋိသေဓောပမာ၊ အဘူတောပမာဟူ၍ ၁၁ ပါး အပြားရှိ၏။

ထိုတွင် ‘ဝိကာသိ ပဒုမံဝါတိ၊ သုန္တရံသုဂတံနနံ’ ဟူသောဥဒါဟရဏ်၌ အလွန်ကောင်းသော မြတ်စွာဘုရား၏မျက်နှာတော်သည် အလွန်ကောင်းသောကြာကဲ့သို့ တင့်တယ်၏ ဟူ၍ ဥပမာ၊ ဥပမေယျတို့၏ ကောင်းသောဂုဏ်ကို အတူပြု၍ပြသောကြောင့် ဓမ္မောပမာ မည်၏။

‘ဓမ္မဟိနာမုဓမ္မောဇ-သဒိသံ မုနိနောဣတိ’ ဟူသည်၌ ‘မြတ်စွာဘုရား၏မျက်နှာတော်သည် ကြာနှင့်တူ၏’ သာဆို၍၊ သုန္တရ စသောဂုဏ်ကိုမဆိုဘဲ ဥပမာမျှဖြင့်ပြခြင်းကြောင့် ဓမ္မဟိနောပမာ မည်၏။

‘တဝါနနမိဝဓ္မောဇမိဝတေမုခံ’ ဟူသည်၌ ‘အရှင်ဘုရား၏မျက်နှာတော်သည် ကြာနှင့်တူ၏။ ကြာပဒုမ္မာ သည်လည်း အရှင်ဘုရား၏မျက်နှာတော်နှင့် တူ၏’ ဟု အချင်းချင်း ဥပမာပြုသောကြောင့် အညမညောပမာ မည်၏။

‘ဝိပရိတောပမာတုလျ-မာနနေနမ္မုခံ တဝ’ ဟူသည်၌ ‘ကြာသည် အရှင်ဘုရားမျက်နှာတော်နှင့် တူ၏’ ဟု ဥပမာဖြစ်သော ကြာကို ဥပမေယျ၊ ဥပမေယျဖြစ်သောမျက်နှာတော်ကို ဥပမာ-ဤ ဥပမာ၊ ဥပမေယျ ပြန်သောအားဖြင့် ဥပမာပြုခြင်းကြောင့် ဝိပရိတောပမာ မည်၏။

အဗ္ဘုတောပမာကား ‘ကျောက်ဖျာရေထဲ၊ ပေါ်နိုင်ခဲ့သို့’ ဆိုသောစကား၊ ‘တင့်တယ်သော ကြာပဒုမ္မာသည် လူတို့၏မျက်စိ၊ နားကို အကယ်၍ဖြစ်စေကာမူ အရှင်ဘုရား၏မျက်နှာတော်ကား တင့်တယ်ခြင်းဖြစ်၏’ ဟုဆိုသော စကားတို့၌ သဘောပြကတော့ မဖြစ်ဘူးမြဲသောစကားကို ဥပမာပြုသောကြောင့် အဗ္ဘုတောပမာ မည်၏။

‘သုဂန္ဓိ သောဘာ သမ္ပန္နိ၊ သိသိရံသု ဝိရောဓိခံ တဝဗ္ဗုဒ္ဓံ ဝေတိ၊ သာ သီလေသောပမာ မတာ’ ဟူသည်၌ ‘ကောင်းသောအနံ့ရှိလျက် တင့်တယ်ခြင်းနှင့်စပ်၍ လရောင်၌ဆန့်ကျင်ဘက် တက်နေအရက်’တွင် ပွင့်သောကြာကဲ့သို့ အရှင်ဘုရားမျက်နှာတော်သည် ကောင်းသောအနံ့ ရှိတော်မူ၏။ တင့်တယ်ခြင်းနှင့်လည်း စပ်တော်မူ၏။ လရောင်၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ရွှေအဆင်းအရောင်၊ တရားအရောင်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏’ဟု ‘သုဂန္ဓိ’ စသောပုဒ်ကို ဥပမာ၊ဥပမေယျ ၂ပါးလုံးမှာယှဉ်လျက် ထပ်၍အနက် ပေးအပ်သောကြောင့် သီလေသောပမာ မည်၏။ လင်္ကာ၌လည်း ရသင့်၏။ ‘ဇာတိဉာဏ်ခိုင်၊ တပင်တိုင်ဖြင့်၊ မယိုင်မညွတ်၊ ခေါင်တမ္ပတ်သို့၊ လွတ်လွတ်ဘုန်းရင့်၊ မတ်မတ်တင့်သား’ဟု ဂုဏ်ဝိသေသတို့ကို ဥပမာ၊ ဥပမေယျ ၂ပါး အနက်၌ထပ်၍ယူအပ်သောကြောင့် သီလေသောပမာ မည်၏။

သန္တောနောပမာကား ‘ဗာလာဝုယျာန မာလာယံ၊ သာလကာနနသောဘိနိ’ ဟူသောဥဒါဟရဏ်၌ ‘ဆံထုံး၊ မျက်နှာတို့ဖြင့် တင့်တယ်သောသတို့သမီးငယ်ကဲ့သို့ ဤ ဥယျာဉ်၊ ပန်းစဉ်သည် အင်ကြင်းဟောတို့ဖြင့် တင့်တယ်၏’ ဟူ၍‘သာလကာနနသောဘိနိ’ဟူသောပုဒ်၌ သဒ္ဒသုတိ‘မပျက်စေဘဲ ဥပမေယျကိုငဲ့သောအခါ ‘သာလကာနန’သဒ္ဒါသည် အင်ကြင်းတော ဟူသောအနက်၊ ဥပမာကိုငဲ့သောအခါ သာလက-အာနနဟု ပဒစ္စေဒပြု၍ ဆံထုံး၊ မျက်နှာ ဟူသောအနက်။ ဤသို့ အနက် ၂ပါး ရကောင်းသောသဒ္ဒါဖြင့် ဥပမာပြုသောကြောင့် သန္တောနောပမာ မည်၏။ [ဤ သန္တောနောပမာကို ‘မတိတ်အားနည်း၊ မှန်တိုင်းသည်လည်း၊ ယမ်းပည်းထွေငေါ့၊ ကျွန်နှင့်တော်သို့၊ထိုရော်အခါ၊ ချောင်းလျက်လာ၏”ဟူသော လင်္ကာစသည်တို့၌လည်း ရသင့်၏။]

ဤလင်္ကာ၌ ‘ယမ်းပည်းထွေငေါ့’ဟူသောစကားသည်။ ‘ကျွန်နှင့် တော်သို့’ ဟူသောဥပမာကိုငဲ့သောအခါ အရှင်တို့ ခြိမ်းမောင်းဆုံးမသံ အနက်ကို ဟော၏။ ‘ချောင်းလျက် လာ၏’ဟူသောဥပမေယျကို ငဲ့သောအခါ အမိုအယမ်းမရှိ သာယာဖြည်းညင်းစွာ အနက်ကို ဟော၏။ ဤသို့‘ယမ်းပည်းထွေငေါ့’ဟူသောဂုဏ်သည် ဥပမာ၊ ဥပမေယျ ၂ပါးယှဉ်၍ ပုဒ်ရင်းမပျက် အနက်တခြားစီ ဟောတတ်သောကြောင့် သန္တောနောပမာ မည်၏။

‘ကျေးကျွန် တို့သည် အရှင်ခြိမ်းမောင်းသံနှင့် တော်ကြိုက်သကဲ့သို့ မှန်တိုင်းလေတို့သည်လည်း ပါရမီ ဘဝပါးကို ဘုရားလောင်းကြံစည်သောအခါ တော်ကြိုက်သည်ဖြစ်၍ မိုယမ်းထန်ပြင်းခြင်း မရှိ။ သာယာဖြည်းညင်းစွာ ချောင်းလျက် တည့်ည့်လာ၏’ဟူလို။

နိန္ဒောပမာကား ဥပမေယျဂုဏ်ကို ဥပမာဂုဏ်မမီသဖြင့် ကဲ့ရဲ့၍ပြုအပ်သော ဥပမာသည် နိန္ဒောပမာ မည်၏။ ‘ဤတည်းအစ၊ တွင်မှအဆုံး၊ ဂဏန်းကျုံးလည်း၊ မြေလုံးတောင်စုန့်၊ အမှန်မလောက်၊ ကြားသော် ကြောက်အံ့’ဟူသောစကား၌ကဲ့သို့ နိန္ဒောပမာကို ယူအပ်၏။

အသာဓာရဏောပမာကား ‘တစ္ဆစ္စန္ဒာ ရဝိန္ဒာန-မတိက္ကမ္မ မုခံ တဝါအတ္တနာဝ သမံ ဇာတ-မိတျသာ ဓာရဏောပမာ’ဟူသည်၌ ‘နတ်လူတို့၏မျက်နှာကိုလွန်၍ အရှင်ဘုရား၏မျက်နှာတော်သည် အရှင်ဘုရားနှင့် သာ တူတော်မူ၏’ဟု သူတစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိမူ၍ ဥပမာပြုခြင်းသည် အသာဓာရဏောပမာ မည်၏။ ‘ငါနှင့်ငါသာ၊ နှိုင်းစရာဟု၊ ပညာမှန်ယို၊ ငယ်ရွယ်ပျိုက’စသည်ဖြင့်ဆိုသော စကားကိုလည်းယူ။

ပဋိသေဓောပမာကား ဥပမာကိုဖြစ်၍ ဥပမေယျကို ချီးမြှောက်ခြင်းသည် ပဋိသေဓောပမာ မည်၏။ ‘လောင်ထိန်တောက်ညီး၊ တန်ဆောင်မီးလည်း၊ စန်းစပ်ကာ၊ မနုန်းသာသား၊ နာဂတံသ၊ ဉာဏကျော်ခေါင်၊ ပညာရောင်ဖြင့်’ဆိုသောလင်္ကာ စသည်မှာယူ။

အဘူတောပမာကား 'ဘေရိ ကတွာ စက္ကဝါဠံ၊ သိနေရံ ဒဏ္ဍေနဝိဟနံ။ တဝ သဒ္ဓေါ ဝိဘာဝတိ။' ဟူသော ဥဒါဟရဏ်၌ 'စကြဝဠာအဝန်းကို စည်ကြီးဗဟို၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို စည်လက်ခတ်ပြုပြီး၍ ခတ်တီးသကဲ့သို့ အရှင်ဘုရား၏အသံတော်သည် အလွန်ထင်ရှား၏' ဟုဆိုသောစကားကဲ့သို့ အံ့ဖွယ်သရဲ ဥပမာပြုခြင်းသည် အဘူတောပမာ မည်၏။ 'ဝေးမင်းလှစွာ၊ ဗြဟ္မာ့ရွာကို၊ လက်သာဆန့်ယမ်း၊ မှီစိမ့်လှမ်းသို့၊ ကိုယ်စွမ်းကိုယ်ကိုး' စသည်ဖြင့်ဆိုသော စကားလည်း ၎င်းဥပမာပင်တည်း။

ဤသို့အားဖြင့် ပြားသော သဒ္ဓါပမာ ၁၁ ပါးတို့တွင် ဤပဏာမဂါထာ၌ 'ဝေရောစနံဝိယ' ဟူသော ဥပမာသည် တရားတော်နှင့် ပတ္တမြားအရောင်ကို အတူပြု၍ဆိုသောကြောင့် ဓမ္မောပမာ မည်၏။ ဥပမာ^{၆၇}၊ ဥပမေယျ^{၆၈} ၂ပါးစုံ၌ ပုလ္လိင်အဖြစ်ဖြင့် တူသောလိင် ရှိခြင်းကြောင့် 'သတို့သမီးငယ်ကား ယောက်ျားနှင့်တူ၏' ဟုဆိုသော စကားကဲ့သို့ လိင်ခြားခြင်းဖြင့် မသင့်သော ဘိန္ဒု လိဂုံပမာ ဒေါသမှလည်း လွတ်၏။ ဤ ဥပမာ၊ ဥပမေယျ ၂ ပါးစုံ၌ ဧကဝုဓ်ချည်းဆိုသောကြောင့် 'ကောင်းကင်သည် အင်း၊ အိုင်အပေါင်းတို့ကဲ့သို့ တင့်တယ်၏' ဟု ဆိုသောစကားကဲ့သို့ ဝုဓ်မတူခြင်းဖြင့် မသင့်သော ဘိန္ဒုဝစနူပမာ ဒေါသမှလည်း လွတ်၏။

မြတ်သောပတ္တမြား ဥပမာဖြင့် ဥပမေယျကို ချီးမြှောက်စား၍ဆိုခြင်းကြောင့် 'မင်းခယောကျ်ားသည် မင်း၌ခစားသောအခါ ခွေးကဲ့သို့ ကျင့်ရာ၏' ဟုဆိုသော စကား၊ 'သင့်စကားကို မြက်လောက်မျှ မမှတ်' ဆိုသော စကားကဲ့သို့ ဥပမာယုတ်သဖြင့် မသင့်သော ဟိန္နပမာဒေါသမှလည်း လွတ်၏။ ဥပမေယျထက် လွန်သောဥပမာကို ဆိုခြင်းကြောင့် 'ပိုးစုန်းကြူးသည် နေကဲ့သို့ တောက်ပခြင်း ရှိ၏' ဟုဆိုသော စကားကဲ့သို့ ဥပမေယျနှင့်မတန်၊ အလွန်ကဲသောဂုဏ်ကို ဆိုခြင်းကြောင့် မသင့်သော အဓိကူပမာဒေါသမှလည်း လွတ်၏။ ဥပမာ၊ ဥပမေယျတို့၏ နောင်ယုတ်ခြင်းမရှိ သိသာသည်၏အဖြစ်ကြောင့် 'သမုဒ္ဒရာတည်းဟူသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာသည် ကြောက်မက်ဖွယ်ကြွေးကြော်ခြင်း အသံတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာချောက်ချား၏' ဟု ဆိုသောစကားကဲ့သို့ ဥပမာမှထောက်၍၊ ဥပမေယျကို ဥပမေယျမှထောက်၍ ဥပမာကို မတွေ့ကောင်းအောင် တည်ရာမကျဆိုခြင်းဖြင့် မသင့်သော အဖောဋ္ဌဗျူပမာ ဒေါသမှလည်း လွတ်၏။

'ဝိရောစန မာဝိရောစ' ဟူသောပုဒ်ကို ဥပမာ၊ ဥပမေယျ ၂ပုဒ်လုံး၌ ကာရိုက်ကံအဖြစ်ဖြင့် ယှဉ်အပ်သောကြောင့် 'လဝန်း၌ ယုန်ရေးသည် ပိတုန်းကဲ့သို့ ထင်ရှား၏' ဟူသောစကားကဲ့သို့ 'လဝန်း၌' ဟူသောအာဓာရသည် 'ယုန်ရေး' ၏တည်ရာ ဖြစ်၍၊ 'ပိတုန်း' ၏တည်ရာ မဟုတ်ဘဲလျက် တစ်ချက်တည်းသော အာဓာရ ကိုသာဆိုသဖြင့် လဝန်း၌ ပိတုန်းကဲ့သို့ဟု စကားငဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မသင့်သော အပေက္ခနူပမာ ဒေါသမှလည်း လွတ်၏။ ဥပမာ၊ ဥပမေယျတို့ကို ဂုဏ်^{၆၉}ဂုဏေ^{၇၀} အစုံဆိုခြင်းကြောင့် 'ယုန်ရေးနှင့်တကွသော လသည် ကြာတိုက်ကဲ့သို့ တင့်တယ်၏' ဟု ဆိုသောစကားကဲ့သို့ ဥပမေယျဂုဏ်ကိုသာဆို၍ ဥပမာဖြစ်သော ကြာတိုက်၏ဂုဏ်၊ ပိတုန်းနှင့်တကွ ဟူသောစကားကို မဆိုသည်ဖြစ်၍ ဥပမာ၏ဂုဏ်ပြတ်သဖြင့် မသင့်သော ခဏ္ဍိတူပမာဒေါသမှ လည်းလွတ်၏။

ဤသို့ ဥပမာဒေါသ ၇ ပါးတို့မှ လွတ်သည်ဖြစ်၍ ဤပဏာမဂါထာ၌ 'ဝေရောစနံဝိယ' ဟူသော ဥပမာသည် ပညာရှိတို့၏နလုံးကို ဝမ်းမြောက်စေတတ်သော ဥပမာ မည်၏။ ထိုသို့ပြခဲ့သော ဥပမာဒေါသ ၇ပါး တို့ကို ဒေါသမှလွတ်ကင်းအောင်ပြုခြင်းကား နယကောဝိဒ^{၇၁} ဖြစ်သော ပညာရှိတို့အရာသာတည်း။

ဘိန္ဒုလိဂုံပမာဒေါသ၌ 'ဤသတို့သမီးငယ်ကား ယောက်ျားနှင့်တူ၏' ဟုဆိုသော် ထိုဒေါသမှ လွတ်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ပါဠိဘာသာ၌ 'အယံ'၊ မြန်မာဘာသာ၌ 'ဤ' ဟူသောသဒ္ဓါတို့သည် လိင် ၂ပါး-

၃ပါးတို့နှင့်ပင် ဆက်ဆံလေသောကြောင့် ဥပမာန၌ လိင်ပြားသော်လည်း ဘိန္ဒုလိဂုံပမာဒေါသ မရောက်ပြီ။
ထို့ကြောင့် အခွင့်၌လိမ္မာသော ပညာရှိတို့ပြုလျှင် တစ်ခုတည်း၊ အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မမှတ်သာ။
အရာကျသဖြင့် ဒေါသမမိ။ 'ဤသတို့သမီးငယ်ကား ဤယောက်ျားနှင့်တူ၏' ဟူသော အနက်ရောစွက်သော 'ဤ'
ဟူသောတစ်လုံးကြောင့် အသုံးပြုရပြန်လေသည်။ [ကြွင်းသောဒေါသပမာတို့ကိုလည်း အပြစ်ကင်းအောင်
ကြံရမည်ချည်းပင်။ များလွန်းအံ့စိုး၍ လိုရင်းသို့ရောက်ခဲ့ နှင့် နိရတ္တက^{၁၁၇} ထင်သောကြောင့် မဆိုလိုက်သည်။]

ဤသို့ အတွင်း၊ အပ အန္တရာယ်ပျောက်ငြိမ်းခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်း၊ တောင့်တအပ်သောအလို ကုသိုလ်^{၁၁၈}
မဂ်လာ^{၁၁၉} အရွှာသယ^{၁၂၀} သုခသိဒ္ဓိ^{၁၂၁} ပီတိ^{၁၂၂} ရွန်းဝေ ကျက်သရေတိုးပွားများစေခြင်း အကျိုးရှိသော
ဆရာကျေးဇူးရှင်နှင့်တကွ ရတနာ ၃ပါးတို့အား ညွတ်တွားထိပ်ထက် တင်ရွက်ရှိပန် မိတာန်^{၁၂၃} အောင်ထီးကို
ချီးမြှောက်မိုးကာ၍ မေတ္တာတော်အာနုဘော် ဘုန်းတော်ရိပ်အစွမ်းကို ချမ်းမြေ့စွာခိုလှုံလျက် အဓိပ္ပာယ်အနက်
ဝှက်ကွယ်ခြင်းရှိသော ပါဠိတော်ရွှေတိုက် အမြိုက်ရည်လျှင်အဆီရှိသော တေမိယ ဓာတ်တော်ရတနာကို
အခါခါတောင်းပန်အပ်သောသူတို့၏ အလိုနှင့်လျော်စွာ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ ပညာ ပွားရာသောအကြောင်း
သူတော်ကောင်း သူမြတ်တို့ မှတ်သားနာပျော်ဖွယ် မကျယ်မကျဉ်း အလျဉ်းသင့်ရာ ဥဒါဟရဏ်^{၁၂၄} နှံလင်ပြကြား၍
စကားကျစ်လစ် ပြေပြစ်သန့်ရှင်းစွာ အစွမ်းအလျောက် ထုတ်စီပေအံ့။

ဤတွင်ရွှေကား ပဏာမ^{၁၂၅}၊ ထောမနာ^{၁၂၆}၊ သံဝဏ္ဏနာကာရ^{၁၂၇}၊ ဥယျောဇဉ်^{၁၂၈}၊ ပဋိညာဉ်^{၁၂၉}တို့ကို
ပြဆိုသော ဂန္ထာရမ္မပုဗ္ဗက^{၁၃၀} စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

နိဒါန်း

မဟာကရုဏာ^{၁၁}တော်တည်းဟူသော မိုးတိမ်တိုက်ကို တစ်ခဲနက်စကြဝဠာ^{၁၂}ကုဋေတစ်သိန်းလုံး ဖုံးအုပ်သွန်းဖျန်း ရွှင်လန်းငြိမ်းဆေး ပေးတော်မူလျက် ဇေမ္မုက္ခန္ဓန်း^{၁၃}သူ လူရှင်အပေါင်း သောင်းတိုက်^{၁၄} နတ်ဗြဟ္မာတို့၌ မြိုက်ရည်ချိုအေး တိုက်ကျွေးနှစ်လို အောင်မျိုး^{၁၅}ငြိမ်းရာ ပြည်သာနိဗ္ဗူ^{၁၆}တင်ယူပို့ဆောင် အောင်သူများသခင်ဖြစ်တော်မူသော တရားမင်းဘုရားသည် ၈ ပါးပရိသတ်^{၁၇}ကျင့်ဝတ်ယူရာ သာဝတ္ထိပြည်^{၁၈}ကြီး၏ အနောက်တောင်ဝယ် ရန်အောင်ခိုက်ဖွားသော ဇေတမင်းသား၏ဥယျာဉ်ကို ရန်စင်ကင်းဝေးသော သူဌေးကြီး အနာထပိဏ်^{၁၉}သည် ရွှေအချိန် ၁၈ ဖြင့်ဝယ်၍ ရန်စွယ်အဆိပ်အတောက် ဖျောက်ချေပယ်နတ် ဝိမုတ်^{၂၀}ငြိမ်းအေး ရှေးရှေးသောဘုရားအဆူဆူ အောင်သူတကာတို့ အောင်ရာဘိသိက်^{၂၁} ဗျာဒိတ်အောင်ပွဲခံရာ မြေအချက်^{၂၂}တွင် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ဆောက်လှူအပ်သော နံ့စပ်ကျော်ဝှန် ဇေတဝန်အောင်ထီး ရွှေကျောင်းကြီး၌ နေတော်မူသောအခါ မဟာဘိနိက္ခမ^{၂၃} ပါရမီတော်ကိုအကြောင်းပြု၍ ‘မာပဏ္ဍိစွံ ဝိဘာဝယ’ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် တန်းဆာခြယ်စီလျက် ဤ ‘တေမိယ’ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။

အဘယ်သို့ အကြောင်းဖြစ်သနည်းမူဟူကား တစ်နေ့သ၌ တပည့်သံဃာ ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် အစည်းအဝေးပြုရာ တရားသဘင်၌ ဤသို့ နိက္ခမပါရမီတော်ကို ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

“အရှင်တို့။လာခြင်းကောင်းသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဖွားတော်မူဦးကပင် လူမှုနတ်မှုလက္ခဏာ ပါရှိကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ်^{၂၄}ကို နိမိတ်ဖတ်^{၂၅}ပုရောဟိတ်^{၂၆}တို့ ကြားလျှောက်၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်း သဖြင့် ခမည်းတော်မင်းတရားသည် ဖွားဖက်တော် မင်းသမီး၊ မင်းသား၊ အမတ်သားတို့နှင့်တကွ များစွာအခြံအရံ စံပျော်ဖွယ်အလုံးစုံ ဘုံနန်း ၃ဆောင် အထွတ်အမြတ်နတ်စည်းစိမ်သဖွယ်ကို အရွယ်တော်ရောက်ဦးစကပင် အပ်နှင်းသဖြင့် မင်းဖြစ်မြောက်၍ ဘယ်လောက်မျှကာလ မမြင့်မီလျှင် မအိမရောင့်ရဲ မခွဲရက်နိုင်အောင်သော ဘုံနန်းနေမင်းသမီးအပေါင်း ပျော်ကြောင်းပျော်ရာရှိ၍ ပျော်စရာအစုစု ပျော်မှုအမျိုးမျိုးယှဉ်သော်လည်း ဥယျာဉ်^{၂၇}တော်က သံဝေဂနိမိတ်မှာ စိတ်တော်အလုံးဝင်သည်မှ နန်းရင်ပြင်ရှေ့တော်တွင် သဘင်ပျော်ရွှင်မှု သူ့အလိုရ ငါ့အလိုပါ မာယာအလှယ်လှယ် ကိုယ်အရွယ်တော်လည်း ပျိုနုတုန်း၊ နှလုံးတော်လည်း ရွှင်ချိန်၊ စည်းစိမ်တော်လည်း လက်ရှိ ညွှတ်မိသောရွှေဟင်္သာကဲ့သို့ ချွတ်ခွာရေးအခဲအကတ်မှ ဖြတ်တွန်း ပယ်ပစ်တော်မူလျက် နန်းသူနန်းသားအများအိပ်ပျော်စဉ် မြင်းယာဉ်တော်အထူးကို မြင်းမှုူးအမတ်စီမံ၍၊ သန်းခေါင်ယံအချိန်တွင် မင်းစည်းစိမ်တော်ကြီးကို ဆီးဖြူတစ်လုံးခန့်မျှ မရေမတွက်ဘဲ ထွက်ကြွရွှင်လန်း ရဟန်းပြုတော်မူလျက် ဇေမ္မုက္ခန္ဓန်းအလယ်ချက် ဖွားဖက်တော် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ^{၂၈}ပင်ရင်း၌ မာရ်နတ်^{၂၉}မင်းဗိုလ်ပါထုနှင့် စစ်ပြု၍မနိုင်လျှင် နှလုံးမခိုင်သူ ယိုင်လွယ်ရာကြံပြီးမှ သမီးနှင့်ဖြားယောင်းသည်တစ်လီ၊ လောကီကွန်ရက် နှောင့်ယှက်သည့် သံသရာဆူးငြောင့်ကို ကြောင့်ကြတော်မမူ နိဗ္ဗူအောင်ခန်း^{၃၀}သို့ ဖြောင့်တန်းထုတ်ချောက် ထွက်မြောက်နိုင်သဖြင့်

ဦးကိုင်သရဖူ^{၁၇} မှန်ကူသင်းကျစ်^{၁၈}နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာတို့အထွတ် ဖြစ်လေသည်ကား အလွန်အံ့ဩဖွယ်ရှိပေစွ^{၁၉}ဟု အသီးအသီး ချီးမွမ်းမြှောက်စား စကားဖြစ်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျိုး ၂ ပါးပွားများရာအခွင့် ဟောသင့်သောအခါ ကြိမ်သည်ဖြစ်၍၊ ထွက်သစ်သောလပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ ထွန်းလင်းရွှင်ပျလျက် ဂန္ဓကုဋိ^{၂၀}တိုက်မှ ထွက်ကြွတော်မူလာလတ်သဖြင့် ပရိသတ် တရားသဘင် သံဃာတော်အလယ် ကြီးကျယ်သောနေရာမြတ်၌ ဖွဲ့ခွေထက်ဝယ် စံပယ်တော်မူပြီးလျှင်

“ငါ၏ တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ ယခု ငါမရောက်မီ သင်တို့အစည်းအဝေးပရိသတ်၌ အဘယ်စကား ဖြစ်ကြသနည်း” ဟု မေးတော်မူသော်၊ တပည့်တော်အပေါင်းတို့သည် “ကိုယ်တော်မြတ်၏ မဟာဘိနိက္ခမ ပါရမီတော်ကို အလီလီချီးမွမ်း၍ ဆုံးခန်းသို့မရောက်နိုင်အောင် ရှိကြပါသည်”ဟု လျှောက်ထား ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သံဃာတော်တို့၏ စကားကိုကြားတော်မူလျှင် တပည့်သားတော် တို့အား စကားဖြစ်သည်နှင့်လျော်စွာ ပါရမီဖြည့်သော ဇာတ်တော်အတ္ထုပ္ပတ်ကို ပညတ်တင်၍^{၂၁} ကုန်စင်စွာ ဟောတော်မူလို သောကြောင့် “ငါ၏ တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ ကောင်းစွာမဖောက်မပြန် လာခြင်းရှိသော ငါဘုရား၏ ငှပါးသော နိမိတ်^{၂၂} လန့်ထိတ်သောသံဝေဂအကြောင်းဖြင့် အပေါင်းပါရမီ^{၂၃} စုံညီရင့်မြီး တိုးပွားပြည့်ကြွယ် အောင်ဖွယ်မျိုး အပြီးရောက်သော မျက်မှောက်ကိုယ်တော် ယခုလူ့စည်းစိမ်ကိုစွန့်ပယ်လျက် ၅ သွယ်သောတရား^{၂၄}ကို ထင်ရှားသိချင်သောစိတ် ကြီးပမ်း၍ ရဟန်းပြုခြင်း၊ အထွတ်အမြတ်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအပြည့် မှည့်ပြီးရင့်ပြီး၍ အသီးချို့သည်ကို ကြည်ညိုရွှင်လန်း ချီးမွမ်းသောထက် ဝင်းဝင်းစက်စက် မထွက်လောက်သော ပါရမီ အဆီရောင်သွေး ငယ်နသေးသော ရှေးသံသရာ^{၂၅}ကလည်း ပြည်မသနင်း^{၂၆}မင်း၏ သားဖြစ်လတ်၍ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့ ဖွားစကပင် ငှကျွန်းရှင်လက္ခဏာ ပါရှိကြောင်းကို ဖတ်ကြားကြလျှင် အားရအင်တက် ဖွားဖက်ရွှေဖော်နှင့် ခမည်းတော်မြှောက်စားပြုစုသော် မတော်မတန် အပြစ်ဒဏ်အလျောက် ငှယောက်သောသူခိုး နိမိတ်ဆိုး ငှရပ်ကို အတပ်မြင်၍ ဆင်ခြင်သောဉာဏ်ဖြင့် သံဝေဂ^{၂၇}ဖြစ်ကြောင်း ဘဝဟောင်းကဆင်းရဲလည်း ဖြစ်ဆဲကဲ့သို့ ထင်သည်နှင့်မယွင်း လန့်ထိတ်ခြင်းဖြစ်သည်မှ မိဘဆွေမျိုး မှူးရိုးမတ်သား အများရွှေဖော် ပျော်ကြောင်းအထူး တစ်ဦးမလိုက် တစ်ဦးကြိုက်လိုက်၍ အလိုစမ်း ရွှင်လန်းပျော်ပါးစေမှု ပြုကြမူလည်း စွဲယူစိတ်ဟောင်း မစောင်းမဖယ် အရွယ်ရောက်ပြီးလျှင်လည်း လက္ခဏာအင်ခွင်စုံလင်သော မင်းသမီးတို့ မင်းကြီးဝယ်အာမခံ၍ ဈာန်^{၂၈}ရ လောက် အဆီအဘိညာဉ်^{၂၉}ကိုယှဉ်မိလျှင် မရွှင်မလန်း ခန်းလောက်အောင် စိမ်လျက် အတန်တန်ဖျောင်းဖျသော်လည်း နိရောဓသမာပတ်သို့ ဆည်းကပ်သောရဟန္တာအသွင် တဒင်္ဂဉာဏ်စိတ်ကို မလိပ်မလည်းချုပ်တည်း ဆောက်တည်သဖြင့် ပြည်ကြီးစည်းစိမ် ထီးဖြူရိပ်ကို အဆိပ်သဖွယ်မှတ်လျက် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်^{၃၀}၌ ဉာဏ်လက်နက်ဝိရိစိန်^{၃၁}ကို အချိန်အခါမတော်၍ မဖော်မထုတ် အင်မယုတ်သောကိုယ်ကို သူမလိုအောင်ပြု၍ အမှုအမျိုးမျိုးစူးစမ်းရိုးဆုံးခန်းသဖြင့်၊ အမတ်ရထားမှူးကို မြင်းထူးမြင်းမြတ် ကအပ်သောရထားထက်တင်လျက် တိုင်းခွင်ပြည်ကြီး လူမနီးသောကောသို ပို့စေ၍ မြို့သို့ပြန်လည်သည့်နောက် ဝမ်းမြောက်စွာရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ပွင့်လင့်လှကြာပဒုံကို နေအရဏ်းကွယ်ကဲ့သို့ ဂု နေ့ရက်အတွင်း ဖန်ဆင်းခြင်းအဘိညာဉ် ဈာန်ယာဉ်တရား ကားကားပွင့်ပြီးမှ မင်းကြီးအား ရထားမှူးလျှောက်၍ ဘုန်းတောက်သောလက္ခဏာရှင် စစ်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ကြားပြန်လျှင် မင်းမာန်ရော အချစ်သန် မပြန်ဘဲ ပြည်သို့နေရမည်မဟုတ်ဟု အားထုတ်၍ ဗိုလ်ထုဗိုလ်လုံး မင်းဘုန်းကျက်သရေဖြင့် နေရာသခင်^{၃၂}သို့

လာလတ်လျက် နေ့ရက်အရှည်အကြန့် ငုံ့လင့်သွေးငင် အခင်အမွတ် စိတ်ညွတ်ဖွယ်ရာ ကာမဂုဏ်^{၁၄}အာရုံ အလော်အလက် နှောင့်ယှက်ခြင်းအတန်တန် တောင်းပန်သည်ကိုလည်း ပျိုသက်ရွယ်နု ပျော်မှုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် မူးယစ်ချိန်ဖြစ်လျက် အမြစ်ကြိုင်မွှေး မသေဆေး^{၁၅}ကိုသာ ရှာလိုသောစိတ် မလိပ်မလည်း ချုပ်တည်းတည်ကြည်၍ ပြည်ကြီးစည်းစိမ်ကို စွန့်ပစ်နိုင်ဖူးလေသော နိက္ခမပါရမီ^{၁၆}ကိုလည်း အလွန်အံ့ဩဖွယ် ရှိတုံ့သေး၏”ဟု တရားပွဲကြီး ထွက်ပြတော်မူလို၍ စကားဝှဲချီး^{၁၇} မြွက်ဟတော်မူပြီးလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ဝင်စားလျက် ဉာဏ်တံခါးပိတ်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့သည် “အရှင်ဘုရား။ ယခု ကိုယ်တော်အဖြစ်၌ နှစ်သက်အံ့ဩဖွယ် ကိုကား မကွယ်မဖုံး လောကလုံးထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ပီတိ သိကြရပါပြီ။ ဤ အမြွက်ဖော်သော ဇာတ်တော်အတ္ထုပ္ပတ်ကို စေ့စပ်ကုန်စင် ထင်ရှားသိသာအောင် ဟောတော်မူပါမှ တပည့်တော်အပေါင်းတို့ အကျိုးစီးပွား များပါမည်”ဟု တောင်းပန်လျှောက်ထားကြလတ်သော်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါတို့အား သနားခြင်းမဟာကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်^{၁၈}စိတ္တုပ္ပါဒ်^{၁၉}ဇော^{၂၀}အခါခါ အာဝဇ္ဇန်း^{၂၁} လျှင်တော်မူလျက် မဇ္ဈ^{၂၂}သဝဏီယ^{၂၃} စသော ဂုဏ် ၈ အင်^{၂၄}အစုံအလင်ဖြင့် ကောင်းကင်တောင်ထိပ်ကရေတံခွန် တသွန်တည်းဆင်းသကဲ့သို့ အတွင်းတွင်ထောက်၍ လျှောက်ခွင့်မရ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး ရွဲလုံးစီပုလဲသီ တညီတည်းနာမငြီး အပြီးတိုင်အောင် ဤ တေမိယဇာတ် အတ္ထုပ္ပတ်တော်အလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်မှတ်သား တရားရစေကြောင်း ကောင်းစွာ ဟောတော်မူပေ၏။

တေမိယဇာတ်တော်ကြီး

၁။ သားဆုတောင်းခန်း

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီ^{၁၆၅}ပြည် ကာသီတိုင်းကိုအစိုးရသောကြောင့် 'ကာသီကရာဇ်' အမည်ရှိသောမင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်းကား -

အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ စွန့်ကြဲပေးကမ်းချီးမြှောက်ခြင်း၊ ခြိုးခြံစွာကျင့်ခြင်း၊ ဆွေမျိုးခြွေရံ၊ မှူးမတ်၊ ပြည်သူတို့နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ အမျက်စောင်းမာန် မထန်ပြင်းခြင်း၊ ပြည်သူတိုင်းသားတို့အား ညည်းဆဲကလူ အပူမတိုက်ခြင်း၊ နူးညံ့သောကရုဏာ၊ မေတ္တာကိုသာ အခါမပြတ် ရှေးရှုခြင်း၊ တရားလမ်းရှိတိုင်း ဖြောင့်မှန်ရာသဘောကိုသာ အလိုရှိခြင်း တည်းဟူသော မင်းကျင့်တရား ၁၀ပါးနှင့် လည်းကောင်း၊ သင်္ဂဟတရား ၄ပါး^{၁၆၆}၊ နာယကဂုဏ် ၆ပါး^{၁၆၇}စသော မင်း၏ကျေးဇူးတို့နှင့် လည်းကောင်း ပြည့်စုံ၏။ ကိုယ်လုပ်^{၁၆၈}မောင်းမ^{၁၆၉}တို့ကား ၁ သောင်း ၆ ထောင် အရေအတွက် ရှိကုန်၏။

အဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော မိန်းမကောင်းပေါ်ထွန်းရာ မဒ္ဒရာဇ်^{၁၇၀}တိုင်း သာဂလပြည်၌ မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏သမီးတော် စန္ဒာဒေဝီ^{၁၇၁}မည်သောမိဖုရားကား ထို ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော မင်းမောင်းမတို့၏ အထွတ်အချာ တောင်ညာနန်းမ အဂ္ဂမဟေသီ^{၁၇၂}အရာထားသော မိဖုရားကြီးတည်း။ ထို စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးကား လင်၏ အလိုသို့လည်း လိုက်၍ကျင့်တတ်၏။ အလှူ၊ သီလ အစရှိသော ကုသိုလ်တရား၌လည်း မွေ့လျော်၏။ ဥပုသ်နေ့ တို့၌လည်း မပြတ်လျှင် အင်္ဂါ ၈ပါးနှင့်ပြည့်စုံစွာ ဥပုသ်^{၁၇၃}သုံး၏။ [မိန်းမကောင်းပေါ်ထွန်းရာ မဒ္ဒရာဇ်တိုင်း ဟူရာ၌ 'မဒ္ဒရန္တကီရ အဘိရူပါနံ ဣတ္ထိနံ ဥပ္ပတ္တိန္ဒာနံ'ဟူသော ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာနှင့် အညီတည်း။]

ထိုမိဖုရားကြီးမှစ၍ မင်းမောင်းမအပေါင်းတို့တွင် တစ်ယောက်သော မိဖုရား၊ မင်းမောင်းမတို့မျှလည်း သားသမီးကား တစ်ယောက်မျှ မရှိကြကုန်။ထိုသို့ မရှိကုန်သောကြောင့် ဗာရာဏသီပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ သည် "ငါတို့အရှင်မင်းကြီး၌ ထီးရိုးနန်းနွယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့သော သားတော် တစ်ယောက်မျှ မရှိ။ ကိုးကွယ်ဟောင်း၊ အနွယ်ဟောင်းပျက်၍ အနွယ်သစ်ဆက်ပြန်အံ့သော အမျိုးဟူသည်၌ ဆိုးကောင်း၊ယုတ်၊မြတ်ကို အတပ်မည်သူမျှ မသိနိုင်ရာ။ ငါတို့ မင်းရင်ပြင်^{၁၇၄}၌ အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ အရှင်မင်းကြီးအား သားဆုတောင်း မညီအကြောင်းကို လျှောက်ထားရသော် ကောင်း၏"ဟု တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင်၊ နန်းတော်ပြင် တံခါးဝ၌ အညီအညွတ် စည်းဝေးလာကြလတ်၍

"တရား ၁၀ပါး စောင့်တော်မူသည်နှင့်အညီ ပြည်သူတိုင်းသားတို့အား သနားမေတ္တာ ချမ်းသာပေးတော် မူခြင်းဖြင့် ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော အရှင်မင်းမြတ်။ အရှေ့ရပ်ကျွန်းမှ တက်ထွန်းသော နေမင်းသည် ရန်လင်းမှောင်မြို နေ့ပဟိုရ်^{၁၇၅}နာရီပတ်လုံးထွန်း၍ မြောက်ကျွန်းသို့ ပြောင်းကြွသဖြင့် ညဉ့်အချိန်သို့ ရောက်ခဲ့သော် နန်းလျော်နေမင်းအသွင် လျှံထင်လပြည့်ဝန်း ထွန်းပါလတ္တံ့သော လပြည့်နေ့၊ အ ဘူ ဤပုရနဂရ်^{၁၇၆} ဗာရာဏသီ မင်းနေပြည်တော်ကြီးဝယ် နေစွယ်မကသော အရှင်သားဘုန်းရောင်ခြည် လှည့်လည်ပြောင်းကြွခဲ့လျှင် ရင်နှစ်သားတော် ထင်ပေါ်လပြည့်ဝန်း ထွန်းပရာမမြင်။ ဆင်ခြင်မြော်ဆတိုင်း သောက^{၁၇၇}ဖြစ်ကြပါသောကြောင့်

ဘုန်းနွယ်တော်နေမျိုး ထီးရိုးနန်းညွန့် အစွန့်ရှည်ဆက် မပျက်ပါကြောင်း ကောင်းစွာ သားဆုတောင်းတော်မူပါ”ဟု ထိပ်ဦးလက်ချီ အညီကျူးအေး”” မြည်ကြွေးလျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထိုပြည်သူပြည်သားတို့၏ ကြွေးကြော်လျှောက်ထားသံကို ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး ကြားတော်မူလေသော် ပြကတေ”” ကာလ၌ ပြည်သူတို့အား ‘လ’ကဲ့သို့ ကျင့်လေ့ရှိသည်နှင့်အညီ “ယခု ပြည်သူတို့ကြွေးကြော်ကြသော အသံကား အဘယ်အကြောင်းနည်း”ဟု နူးညံ့သောနှလုံးဖြင့် မေးတော်မူ၍ မှူးတော်မတ်တော်တို့က အကြောင်း ပြန်ကြားလျှောက်ထားကြလျှင်

“အချင်းပြည်သူပြည်သားတို့။ ကောင်းပြီ။ သင်တို့လျှောက်ထားတိုင်း ငါ၏မိဖုရားတို့ကို သားဆု တောင်းစိမ့်မည်။ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ ဘုန်းပွင့်သော သားကောင်းရတနာဖြင့် ချမ်းသာနောင်ဖို့ သင်တို့ ပြည်သူပြည်သား စီးပွားပြန့်ကြွယ်လတ္တံ့”ဟု နှစ်သိမ့်စေ၍ လွတ်လိုက်ပြီးသော်၊ စန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးမှတစ်ပါးသော ကိုယ်လုပ် မင်းမောင်းမအပေါင်းကိုခေါ်၍

“အဘယ်””မိဖုရားတို့။ ယခု ပြည်သူတို့က အိမ်ရှေ့နန်းလျာ တောင်းချေသည်။ ငါ၌ ပေးစရာ မရှိသေး။ အလေးအမြတ် သင်တို့ကိုးကွယ်ရိုး ရှိသည့်အတိုင်း ကိုးကွယ်ကျိုးနွ်””ခြင်းဖြင့် နန်းညွန့်နန်းလျာအလိုငှာ သားဆု တောင်းကြလေ”ဟု ခန့်ထားအာဏာ””ရာဇသံ””ပေးတော်မူ၏။

[ဤသို့သောအရာ စသည်တို့၌ ဓမ္မရာဇ်မင်းတို့မည်သည် နေကဲ့သို့ ကျင့်သောအရာတည်း။]

ထိုသို့ မင်းကြီးအမိန့်ကို ရွက်ဆင်ကြရပြီးသော် ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော မောင်းမအပေါင်းတို့သည် မိမိတို့ ကိုးရိုးကွယ်ရိုးရှိသည့်အတိုင်း အသီးအသီး စန္ဒီ၊ ပရမိသွာ၊ မဟာပိန္န၊ ဗိဿနိုး၊ ပရမေသွာရ အစရှိသော နတ်တို့ကို ပူဇော်တင်ကိုး၍ သားဆုတောင်းကြကုန်၏။ ထိုသို့တောင်းကြသော်လည်း သူတော်ကောင်း အလောင်းအလျာ သန္ဓေနေရာတိုက်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာကိုယ်ကိုးကာ ရိသေစွာစောင့်ထိန်းမည့်အကြံ မရှိ။ တော်မိတော်ငြား ကံတရားအားကြီးစွာ စေခိုင်းလှမှ မ၊စဖော်အချို့ရသော နတ်ကိုသာအမြတ်ပြု၍ ကိုးကွယ်ကြသော ကြောင့် နှောင့်ယှက်သောသန္ဓေ၏အန္တရာယ်ကို မကွယ်မဆီးနိုင်သဖြင့် တစ်ယောက်သော မင်းမောင်းမမျှ သားကို လည်းကောင်း၊ သမီးကို လည်းကောင်း မရရှိနိုင်ကြလျှင် မင်းကြီးအား အကြောင်းကို လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း မင်းမောင်မတို့က သားမရနိုင်ကြောင်း စကားကိုလျှောက်ထားကြ၍ ကြားရပြီးလျှင် စန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးကိုခေါ်၍ “အဘယ်။ သင်လည်း သားဆုကို တောင်းပါ”ဟု တိုက်တွန်း လတ်သော် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် “နေရာမသန့်စင်လျှင် ဘယ်ဘုန်းကံရှင် ဝင်နားအံ့နည်း။ ကိုယ်အကျင့် မမြတ်လျှင် နတ်ကောင်းလည်း မ၊မချင်၊ ဘယ်ဘုန်းကံရှင်လည်း မစွဲနေ၊ ကျက်သရေ မဝင်ရာ”ဟု ကုသိုလ်ရင်းပါရမီ အလီလီဝါသနာ ထုံကပ်လျက်ပါသောကြောင့် ဖြောင့်မှန်ရာအယူ၌တည်သဖြင့် လင်၏အလိုသို့လိုက်ခြင်း၊ ပဉ္စင်သီလ၌မြဲခြင်း စသော အလေ့အကျင့်ကောင်း ပြည့်စုံဟောင်းတွင် မင်းကြီးတိုက်တွန်း၍ “ကောင်းပါပြီ” ဝန်ခံသည်မှ လပြည့်နေ့ကြိမ်သောအခါ အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပုသ်သီလကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကြား””ရအောင် တစ်နေ့ပတ်လုံး ကောင်းစွာဆောက်တည်လျက်၊ ညဉ့်အခါ၌လည်း မင်းသုံးစိုးသင့် နေရာမြင့်နေရာမြတ်ကို အလပ်ထား၍ တစ်ပါးသော နေရာနိမ့်နေရာညံ့ အခန့်တန်ရုံသော စက်မွေ့ရာထက်လျောင်းလျက် စင်ကြယ်စွာဆောက်တည်အပ်သော သီလကိုဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် လင်းအားကြီးညဉ့်ပဟိုရ် ရောက်လတ်သော် မိမိသီလကို အာရုံပြု၍ ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ခြင်း မဟာကုသိုလ်ဇောဖြင့်

‘သစာဟံ အက္ခန္ဓာသီလံ ရက္ခာမိ
ဣမိနာ မေသစ္စေန ပုတ္တောဥပ္ပဇ္ဇကု။ ။’

“အကယ်၍ ငါသည်မကျိုးမပျက် သီလကိုစောင့်ရှောက်သည်ဖြစ်အံ့။ ဤသို့ မကျိုးမပျက် စောင့်၏ဟု ထင်တိုင်းအမှန်ဆိုသော သစ္စာစကားကြောင့် ငါ့အား သားဆု ပြည့်စေသတည်း”ဟူ၍ သစ္စာပြုလေ၏။

ထိုအခါမိဖုရားကြီး၏ သီလတန်ခိုးဖြင့် သိကြားမင်း၏နေရာ ပဏ္ဍိတဗွလာကျောက်ဖျာ”သည် သိကြားမင်းအား ပူပြင်းတင်းမာသောအခြင်းအရာကို ပြပေ၏။ သိကြားမင်းလည်း ‘အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း’ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လတ်သော် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် သားဆုကိုအလိုရှိ၍ သစ္စာပြုကြောင်း အလုံးစုံကိုသိမြင်သဖြင့် ‘ငါကား မျက်စိ ၁၀၀၀ အမြင်ဆောင်သော နတ်မင်းဖြစ်လျက် မဆင်ခြင်မိ၍မသိ။ အသက်မရှိသောကျောက်ဖျာကား စန္ဒာဒေဝီမိဖုရား၏ဂုဏ်ထူးကို ရှေးဦးစွာသိသကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။ ယခုပင် မိဖုရားကြီးအား ထိုက်တန်သောသားဆုကို ပေးအံ့’ဟုကြံပြီးမှ မိဖုရားကြီးအား လျှောက်ပတ်သောသားကို တာဝတိံသာ”နတ်ပြည်၌ ရှိ၏လော၊ မရှိလောဟု စူးစမ်းကြည့်ရှုလတ်လျှင် ဘုရားလောင်းနတ်သားကို မြင်လေ၏။ ဘုရားလောင်းနတ်သားသည်လည်း တာဝတိံသာ၌ နတ်သားမဖြစ်မီ တတိယဘဝက ဗာရာဏသီပြည်ဝယ် အနစ် ၂၀ ပတ်လုံး မင်းပြု၍ သုစရိုက်”တရား အားလျှော့ချေသောကြောင့် နှောင့်ယှက်သောအကုသိုလ်ဖြင့် ထိုမင်းအဖြစ်မှ စုတေလျှင်”ဥဿဒရက်ငရဲငယ်၌ လူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် အနစ် ၈ သောင်းပတ်လုံး ကျက်၍၊ ထို ဥဿဒရက်ငရဲမှ စုတေလတ်သော် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုသို့ သိကြားမင်းဆင်ခြင်သောအခါ ဘုရားလောင်းနတ်သားသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်သက်တမ်းရှိတိုင်း လူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် အနစ် ၃ ကုဋေ ၆ သန်းတိုင်တိုင် စံစားပြီး၍ နတ်သက်တမ်း ကုန်သော်လည်း ကုသိုလ်တော်အာနုဘော် မကုန်နိုင်သေးသောကြောင့် ‘အထက်ယာမာ””နတ်ပြည်သို့ ပြောင်းလဲစံအံ့’ဟု နှလုံးတော်ညွတ်လျက် နေလေ၏။

သိကြားမင်းသည်လည်း ‘စန္ဒာဒေဝီမိဖုရား၏ သားဖြစ်မည့်အကြောင်းကို တောင်းပန်အံ့’ဟုကြံ၍ ဘုရားလောင်းနတ်သား၏ဗိမာန်”သို့သွားပြီးလျှင်

“ငါနှင့်တူသော အချင်းနတ်သား။ သင် ယခု အထက်နတ်ပြည်သို့ ပြောင်းလဲစံမည့်အကြံသည်ကား စီးပွား မရှိလွန်း။ လူ့ပြည်၌ဖြစ်ပါသော်ကား သင်အားလည်း များစွာပါရမီကို ဖြည့်ရလတ္တံ့။ သူခပ်သိမ်းတို့အားလည်း များစွာသောအကျိုးစီးပွား ဖြစ်လတ္တံ့။ ယခု ကာသိကရာဇ်တိုင်း ဗာရာဏသီပြည်၌ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး စန္ဒာဒေဝီသည် မြတ်သောသီလအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံစွာသော သားကောင်းသားမြတ်ဆုကို တောင်း၏။ ထိုမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ”ယူစေချင်ပါသည်”ဟုဆို၍ ဘုရားလောင်းမှတစ်ပါး စုတေခါနီးဖြစ်ကုန်သော နတ်သား ၅၀၀ တို့ကိုလည်း အခြံအရံဖြစ်စေခြင်းငှာ ထို ကာသိကရာဇ်မင်း၏ အမှုအမတ်သား ဖြစ်ကြပါမည့် အကြောင်းကို တိုက်တွန်းသဖြင့် ဝန်ခံစေ၏။

[ဤအရာ၌ သိကြားမင်း”သည် မိမိနှင့် စည်းစိမ်အခြံအရံ သမ္ပတ္တိ”ချင်းမတူဘဲလျက် ဘုရားလောင်း နတ်သားကို ‘သမ္ပမာရိသ’(ငါကဲ့သို့သော နတ်သား)ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်း။ အဓိကူပမာ ဒေါသ”မရောက် ကောင်းပြီလော ဟူမူ မြောက်စားအပ်သောအခါ၌ မြောက်စားလိုသည်ဖြစ်၍ အစိုးရချင်းမတူသော်လည်း သူ့စီးပွားကို သိကြားမင်းလည်း ဆောင်၏။ ဘုရားလောင်းလည်း ဆောင်၏။ ဤသို့ ပရဟိတ”ကို ဆောင်ရွက်ချင်း ဂုဏ်တူသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ တစ်စိတ်အားဖြင့် နတ်စည်းစိမ်ကို စိုးစံချင်းတူသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း ဧကဒေသုပဇာရ”အားဖြင့် သိကြားမင်းဆိုခြင်းကြောင့် အဓိကူပမာဒေါသ မရောက်။ ဆိုလိုက်၏။ ဤသို့ချည်း ချစ်၍လည်းကောင်း၊ ချီးမြှောက်၍လည်းကောင်း ဆိုရာဥပမာစကားတို့၌ နည်းတူမှတ်အပ်၏။

၂။ ပဋိသန္ဓေနေခန်း

ဤသို့ ဘုရားလောင်းနတ်သားသည် သိကြားမင်းအား “ကောင်းပါပြီ” ဟုဝန်ခံ၍ တာဝတိံသာမှ စုတေသည်၏အခြားမဲ့၌လျှင် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေစွဲယူတော်မူလေ၏။ ဘုရားလောင်းပဋိသန္ဓေ ယူသောခဏ၌ပင်လျှင် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ဝဇီရစိန်ရဲ့ ပြည့်သကဲ့သို့ ပျိုးပျိုးရွန်းရွန်း ထွန်းလင်းတောက်ထိန် အရှိန်အလျှံ ခိုက်လာသောအသွင် ထင်သည်ဖြစ်၍၊ မိမိအား သားဆုပြည့်ကြောင်းကို သိလတ်သဖြင့် နံနက်မိုးသောက် ရောက်သောအခါ မင်းကြီးအား ကြားလျှောက်လေသော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက် ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေ၏အန္တရာယ် မရှိစေခြင်းငှာ အပ၊အတွင်း မင်းတို့အကွယ် အကာပြုရိုးတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ အစောင့်အရှောက်ထားပေ၏။ နတ်သား ၅၀၀ တို့သည်လည်း ဘုရားလောင်းနှင့်မရှေးမနှောင်းပင်လျှင် တာဝတိံသာ မှ စုတေခဲ့ကြ၍ ကာသိကရာဇ်မင်း၏ မှူးတော် မတ်တော်တို့အိမ်၌ အသီးအသီး ပဋိသန္ဓေစွဲယူကြလေ၏။

‘ဝဇီရစိန်ရဲ့ ပြည့်သကဲ့သို့’ ဟူသောစကား၌ ဝဇီရစိန်သဘောကား ပိတ်ဆို့ဆီးကာခြင်းကို ဖောက်ထွင်း၍ ဖြစ်တတ်၊ သွားတတ်သောကြောင့် ဝဇီရစိန် မည်သည်။ ထူထပ်စွာအကာရှိသော တိုက်ဖြစ်စေကာမူ ဝဇီရစိန်ဖြင့် ပြည့်သည်ရှိသော် ဖန်ခွက်ထဲ၌ ရဲရဲတောက်သောပတ္တမြားနီကို ထားသကဲ့သို့ ဆီးတားခြင်း မထင်။ ပြင်သို့ အရောင်အဝါထွက်၏။ ဘုန်းရှိသောသူ ပဋိသန္ဓေစွဲယူသည်ရှိသော် ထိုဝဇီရစိန်ဖြင့် ပြည့်သကဲ့သို့ ဘုန်းရောင် အရှိန်အဝါ ဝင်းဝင်းညီမျှ အမိန့်လုံး၌ ထင်လာသည်ကိုရည်၍ ‘ဝဇီရပုဏ္ဏာဝိယ’ ဟုဆိုသည်။ ပဋိသန္ဓေယူစ သိမ်မွေ့လှစွာသော ကလလရေကြည် ရှုပါရုံကိုကား ဘိုက်ပြင်က မဆိုနှင့်ဦး။ အနီးကပ်ကြီးကြပ်၍ပင် မျက်စိကောင်းလှ သူ ကြည့်သော်လည်း လူ၏မျက်စိဖြင့် မမြင်စကောင်း။ အဘိညာဉ်မျက်စိ၊ နတ်မျက်စိတို့၏ အရာသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘုန်းရှိသောသားဖြစ်မှု အိပ်မက်၊ နိမိတ်၊ အရောင်အဝါတို့ဖြင့် ပြ၍ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ပဋိသန္ဓေစွဲယူစကပင် အမိတို့သာ သိကြ၏။ သာမညသားဖြစ်မှုကား မိမိတို့မှတ်မြဲတိုင်း သဘောထူးမှသာ သိရသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

[စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီး၏ သီလအာနုဘော်ကြောင့် သိကြားမင်းထောက်ပံ့၍ သားရသည်ဟူသော် အထက် အထက်က ကျင့်ဆောက်တည်သမျှသော သီလတို့ကား သားရခြင်းကို အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်စေနိုင်သနည်းဟူမူ သားရလို၏ ဟူသော ဆုတောင်းခြင်းပတ္တနာ မရှိသေးသောကြောင့် မရသတည်း။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်ကို ပြုသည်ရှိသော် မိမိလိုတိုင်းသောဆုကိုလည်း တောင်းအပ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထိုမိဖုရားကြီးသည် အထက်က သားဆုတောင်းခြင်းနှင့်တကွသော ကုသိုလ်ကိုမပြုသောကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် မိန်းမတို့အရွယ်ရောက်၍ ရာသီပန်း ပွင့်မြဲပွင့်လျှင် အကြောင်း ဂုဏ်သိက္ခာ သန္ဓေယူမြဲဟူသော်လည်း အာဂန္တုက^{၁၇} သူဌေး ဗောဓိမင်းသား တို့ကဲ့သို့ ရှေးရှေးသောဘဝက သူတစ်ပါး၏သားကို ဖျက်ဆီးဖူးသော အကုသိုလ်ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ သွေး၊ လေ၊ ပိုး အစရှိသော ဥတုဇ^{၁၈} အန္တရာယ်ကြောင့် လည်းကောင်း ပျက်စီးလျှောကျလေသည်ဖြစ်၍သာ ဝဉ္ဏာ^{၁၉} ဆိုရသည်။ မိဖုရားကြီး၌ကား ပဋိသန္ဓေကိုဖျက်ဆီးတတ်သော အကုသိုလ်ကံ မရှိ။ ဥတုဇအန္တရာယ် မငြိမ်းသဖြင့် ကိုယ်ဝန်မတည်။ ဆုပတ္တနာခြင်းနှင့်တကွ သီလ ကုသိုလ်ကို ပြုသောအခါ၌မူ ထိုကုသိုလ်အစွမ်းဖြင့် ဥတုဇအန္တရာယ် ငြိမ်းသည် ဖြစ်၍ အကြောင်းဂုဏ် ခုံညီခိုက်လည်း ကြိုက်သည်အားလျော်စွာ သန္ဓေစွဲတိုင်း မပျက်မစီးတည်လေ သတည်း။

‘ကုသဇာသကေ အာဂတနယေနေဝ’ ဟူရာ၌ ပြည်သူတို့စည်းဝေး၍ မင်းကြီးအား သားဆုတောင်းမည့် အကြောင်းကို ကြွေးကြော်ခြင်းဟု ကုသဇာတ်နှင့်တူကြောင်းကို ပြသည်။ သားဆုတောင်းခြင်းကား တခြားစီပင် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

၃။ ဖွားတော်မူခန်း

ဤသို့ စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ပြည့်စုံသောကိုယ်ဝန် ရှိသည်ဖြစ်၍ ၁၀ လစေ့လတ်သော် ဘုန်းပညာ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော သားတော်ဘုရားလောင်းကို ဖွားမြင်လေ၏။ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ၅၀၀ သော အမှုအမတ်တို့ အိမ်ဝယ်လည်း သတို့သား ၅၀၀ တို့ကို ဖွားမြင်လေကုန်၏။

[ဤ ဖွားဖက် ၅၀၀ တို့ကား ဘုရားလောင်းနှင့် လင်စီးနာရီ နက္ခတ်တူ တစ်ချိန်တည်းဖြစ်သည် မဆို။ 'တံ ဒိဝသမေဝ'ဟုဆိုသောကြောင့် တစ်နေ့တည်းဖွားကြ၍ ဖွားဖက် ဆိုသည်။]

ထို ဘုရားလောင်းမင်းသား ဖွားတော်မူသောနေ့၌ပင်လျှင် အဝန်း ယူဇနာ ၁၀၀၀ ရှိသော ကာသိကရာဇ်တိုင်းအလုံး အုပ်ပုံးတိမ်လိပ် စိတ်ချမ်းမြေ့ကြောင်း မိုးကောင်းထန်^{၂၀၀} ရှာ၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ညီလာခံရာ နန်းရင်ပြင်စမှတ်ဦး^{၂၀၁}၌ မှူးမတ်အပေါင်းခြံရံလျက် မင်း၏ကျက်သရေဖြင့်စံနေစဉ် မိဖုရားကြီး၌ အန္တရာယ်ဥပဒ်^{၂၀၂}ကင်းလွတ်ချမ်းမြေ့စွာ လက္ခဏာစုံလင် ဘုန်းတန်းရှင် သားကောင်းဖွားမြင်ကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားလာကြကုန်၏။ ထို သားတော် ဖွားမြင်ကြောင်းစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် သား မရစဘူး ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ချစ်ခြင်း ဂေဟသီတမေတ္တာ^{၂၀၃}ရေသီဒါ ကိုယ်လုံး^{၂၀၄} လွမ်းပုံးခြင်းကြောင့် အချမ်းဖြင့်တုန်လှုပ်လျက် နစ်သက်ခြင်းအဆိပ်တိ စိမ့်အိန့်ဝေ၍ အပေါ်ရေကိုချင်းနင်း အတွင်းရေကိုဖြတ်ချိုး အရိုးကိုဖောက်သိ ခြင်ဆီသို့သွင်းလျက် ကိုယ်တွင်းပိတ် ဖြန့်ချိရစ်ထုံးသဖြင့် နှလုံးချမ်းမြေ့ခြင်း ဖြစ်လေ၏။

ဤသို့ သား၌ချစ်ခြင်း ပိတ်အဟုန်သည် အလုံးစုံကိုယ်တွင်းတွင်နဲ့စေ၍ မဆံ့ယိုဖိတ် မပိတ်မဆီးနိုင်လတ် သဖြင့် မှူးမတ်အပေါင်းတို့အား “ငါ့သားတော် ယခု ဖွားမြင်လေပြီ။ သင်တို့ နှစ်သက်ကြပါ၏လော”ဟု ဝမ်းမြောက်စကားကိုဆိုလျှင် မင်းလိုလိုက်သာလျှောက်ထိုက်၍ မြှောက်လိုက်သည်မဟုတ်လတ်။ အမတ် အပေါင်းတို့လည်း နှစ်မြို့ခြင်းပိတ် အရှိညီကြလျှင်

“အရှင်မင်းကြီး။ အသို့ ကိုယ်တော် အမိန့်ရှိရလေသည် မသိ။ မျိုးမရှိသော လယ်လုပ်သမားသည် စပါးအသက်သခင် နောင်အင်ချို့မည်ကို ကြို၍လန့်သကဲ့သို့ အခန့်မတန် နန်းရံတော်ပျိုးညွန့် မဖွံ့မရှင်လျှင် အသက်သခင်စပါးမျိုး ကိုးကွယ်ရာအရှင် နောင်တင်ဖို့မရ၍ သောကကြီးစွာရှိကာ တောင့်တလျက် နေကြပါသည်။ နေပြည်တော်မှစ၍ တိုင်းမအလုံး မိုးချုန်းသောနိမိတ်ဖြင့် ဘုန်းရိပ်ရေချမ်း ဖျန်းဆွတ်မိုးကာ ကိုးကွယ်ရာနန်းညွန့် ဖွံ့သန်သောကုသိုလ်တော်ရှင် သခင်ကောင်းကိုရ၍ တောင့်တတိုင်းပြည့်ကြွယ်လျက် အဘယ်သူ ဝမ်းမမြောက်ဘဲ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်းဘုရား”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

[ဤသို့သောအရာ၌ သတ္တဝါတို့အား သုခတွေ့ဦး၊ ဒုက္ခတွေ့ဦး ဟူသည်ကို တည်ကြည်စောင့်ချင့် စိတ်တုန်လှုပ်ခြင်း အလျဉ်းကွာသည်မှာ ရဟန္တာ^{၂၀၅}တစ်ပါးတည်းသာ ရှိချေသည်။တည်ကြည်ကြောင်း ဉာဏ်ဝီရိယ ပိတ်ပုံး၍ နှလုံး၌ အချမ်းအမှုကို သူတစ်ပါး ထင်ရှားမသိစေခြင်း သမာဓိရှိသူ လျစ်လျူရှုပုထုဇန့်^{၂၀၆}ပင် ဖြစ်သော်လည်း အလွန်ဖြစ်ခဲ၏ဟု သိအပ်၏။]

၄။ နို့ထိန်းရွေးခန်း

ဤသို့ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် မှူးတော်မတ်တော်တို့နှင့် ဝမ်းမြောက်စကားပြောဆိုပြီးလျှင် ဝန်ရှင်တော် မဟာသေနာပတိ^{၂၁} အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ “အမတ်ကြီး။ ယခု ငါ့သားတော် ဖွားမြင်လေသည်မှာ စကြာရှင်တို့အား ပတ္တမြားရတနာရောက်လျှင် အခြံအရံမြတ်ပေါင်း ၈ သောင်း ၄ ထောင်မပါဘဲ ရှိမည်မဟုတ်။ ငါ့သားတော်အခြံအရံ ဖွားဖက်သူငယ်တော်လည်း ပါလာရမည်။ သားတော်၏ ရွှေဖော် သူငယ်တော်များအလိုငှာ အမှူးအမတ်အိမ်တိုင်း မေးမြန်းကြည့်ရှုစေ။ ယနေ့ဖွားသည့် မှူးမတ်သားတို့ကိုတွေ့လျှင် ရေတွက်မှတ်သား၍ ငါ့ထံ စာရင်းတင်စေ” ဟု ခန့်ထားလေ၏။ အမတ်ကြီးလည်း “ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ အမှူးအမတ်အိမ်တို့၌ ကြည့်စေသော် ဘုရားလောင်းနှင့် တစ်နေ့တည်းဖွားဖက်ဖြစ်သော မှူးသားမတ်သား ၅၀၀ အရေအတွက်စာရင်းရေး၍ မင်းကြီးအား လျှောက်တင်လေ၏။

ထိုအခါ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် သတို့သား ၅၀၀ တို့အားဆင်ရန် တန်ဆာအစုံတို့နှင့်တကွ နို့ထိန်းတစ်ယောက်စီ ပေး၍ ကျွေးမွေးပြုစုစေ၏။

သားတော် ဘုရားလောင်းအားကား နို့ထိန်းထားလိုသောကြောင့် အလွန်မြင့်ခြင်း အစရှိသဖြင့် ဒေါသ^{၂၂} မလွတ်သော နို့ထိန်းသည်တို့ကိုနုတ်ကြဉ်၍ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ရောင်ဝါအဆင်း အမျိုးအရိုးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ‘အာလမ္မ’^{၂၃} သဒ္ဒါ၏အရ တွဲလျားမကျ လှပရွှင်ပျို နှစ်လိုဖွယ် ‘ထနာ’^{၂၄} လက္ခဏာရှိလျက် မြိန်ဆိမ့်ချိုအေးစွာ နို့ရည်နှင့် ပြည့်စုံသော နို့ထိန်းမိန်းမအရွယ်ရှိ အရေအတွက် ၂ ရာ ၄ ကျိပ်တို့ကို ရွေးချယ်စေပြီးလျှင် တစ်နေ့နှင့်တစ်ည၌တွက် တစ်ရက်လျှင် နာရီပေါင်း ၆၀ မှာ တစ်နာရီလျှင် ၄ ယောက်စီခန့်ထား၍၊ တစ်ယောက်ကား မင်းသားငယ်ကို ချိပိုးခြင်း၊ တစ်ယောက်ကား ရေချိုးခြင်း၊ တစ်ယောက်ကား တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ တစ်ယောက်ကား မင်းသားငယ်ကို ရွှင်စေခြင်း၊ ယပ်လေခတ်ခြင်း ကိစ္စ ၄ ပါးတို့ဖြင့် အလှည့်လှည့် ထိန်းယူပြုစုစေ၏။

[ဤသို့ဆိုခြင်းကား ‘ဓာရဏ၊ နဟာပန၊ မဏ္ဍန၊ ဗီဇေကိစ္စာဟိ စတူဟိ ဓာတိဟိ ဝိယ ခတ္တိယ ကုမာရာ’ အစရှိသည်ဖြင့် ပဿာဒရုပ် အဖွင့်ဥပမာအရာ၌လာသော ဋီကာပါဌ်နှင့် အညီတည်း။]

ဒေါသမလွတ်သော နို့ထိန်းကား

- အလွန်မြင့်သော မိန်းမ၏ရင်ခွင်၌နေ၍ နို့စို့သောသူငယ်သည် ရင်ခွင်နှင့် စိုရာအရပ် ကွာလွန်းသဖြင့် လည်တင်ငင် လှမ်းယူစို့သောကံရခြင်းများသောကြောင့် သတို့သားငယ်၏လည် ရှည်တတ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ မြင့်လွန်းလျှင်လည်း ဒေါသမလွတ်။
- အလုံးနှင့် အရပ် မတန် အလွန်နိမ့်လွန်းသောမိန်းမသည်လည်း ရင်ခွင်နှင့် စိုရာအရပ် နီးကပ်လွန်းသဖြင့် လူငယ်၏မျက်နှာကို ရင်သားအဖိအထိ များခြင်းကြောင့် သူငယ်၏လည်ကုပ် တိုတတ်သည်ဖြစ်၍ ဒေါသမလွတ်။
- အလွန်ကြီးသော မိန်းမသည်လည်း သူငယ်နေရာ ရင်ခွင်သားမဖြီး အရိုးသာခုခံသောကြောင့် နို့စို့သူငယ်၏ ပေါင်၊တင်ပါ နာကျင်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဒေါသမလွတ်။

- ဆူဖြိုးလွန်းသော မိန်းမသည်လည်း အသားတုန်လှုပ်ခြင်းများသောကြောင့် နို့စို့သူငယ်၏ခြေဆွံ့တတ်သည်ဖြစ်၍ ဒေါသမလွတ်။
- ရင်သားရှည်လွန်းသော မိန်းမသည်လည်း နို့စို့သူငယ်၏နှာတံပေါ်၌ အဖိအထိ များခြင်းကြောင့် နှာတံပိစပ် ရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ ဒေါသမလွတ်။
- ညိုမည်းလွန်းသော မိန်းမသည်လည်း နို့ရည်အေးလွန်းသောကြောင့် ဒေါသမလွတ်။
- ဖြူလွန်းသောမိန်းမသည်လည်း နို့ရည်ပူလွန်းသောကြောင့် ဒေါသမလွတ်။
- ချောင်းဆိုးနာစွဲသော မိန်းမသည်လည်း ချဉ်စူးသောနို့ရည် ရှိခြင်းကြောင့် ဒေါသမလွတ်။
- ကုတ်ဟီးနာ^၁စွဲသောမိန်းမသည်လည်း ခါးခြင်း၊စပ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် များသောနို့ရည်၏အပြစ်များစွာရှိခြင်းကြောင့် ဒေါသမလွတ်။

ဤ ဒေါသ ၉ ပါး မလွတ်သောမိန်းမတို့ကိုကြည့်၍ ရင်သား၏လှခြင်း၊ နို့ရည်၏မြိန်ရှက်ခြင်း ဤလက္ခဏာ ၂ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော မျိုးရိုးသမီး ၂ ရာ ၄ ကျိပ်တို့အား များစွာဆုလာဘ်ပေး၍ ထိန်းယစောင့်ရှောက်မွေးမြူစေသတည်း။

ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းမင်းသားအားလည်း များစွာဆင်ရန် သုံးရန် အလှယ်လှယ် ကြိုးကျယ်သောအရာ ဖြင့် ပြုစုချီးမြှောက်၏။ စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးအားလည်း သားတော်အား ပေးလှူဆွဲသော အိမ်ရှေ့အရာနှင့်တကွ ကြီးစွာသောဆုဖြင့် မိဖုရားတို့၏အထွတ်ဖြစ်ဟောင်းတွင် ထပ်လောင်း၍ ချီးမြှောက်ပြန်လေ၏။ မိဖုရားကြီးသည်လည်း ကိုယ်နှင့်တန်သည့် ဆုများကိုသာခံယူ၍၊ မတန်သမျှသောဆုတို့ကို “အရှင်မင်းကြီး လက်တော်တွင်ပင် ရှိပါစေ”ဟု အပ်ထား ဆက်ကပ်ပြန်လေ၏။

ဘုရားလောင်းအား အမည်မှည့်အံ့သောနေ့ ရောက်လတ်သော် လက္ခဏာဖတ်ပုဏ္ဏားတို့အား မင်းရင်ပြင် သဘင်အခင်း၌ နေစေလျက် များစွာ ကျွေးမွေးချီးမြှောက်ခြင်း ပူဇော်သဏ္ဌာရ^၁ကိုပြုပြီးလျှင် “ဆရာပုရောဟိတ်တို့။ ငါ၏သားတော်၌ လက္ခဏာပါရှိသည်ကိုဆင်ခြင်၍ ထင်မြင်တိုင်းမရွံ့က် ဥပသံအန္တရာယ် မရှင်းမည်၊ လွတ်ကင်းမည်ကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြလော့”ဟုဆိုတော်မူ၏။

ထိုအခါ လက္ခဏာဖတ်ပုရောဟိတ်တို့သည် မင်းသား၏လက္ခဏာအလုံးစုံကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ ဘုန်းတန်းရှင်လက္ခဏာ ပြည့်စုံကြောင်း အခြင်းအရာကိုမြင်လျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်ကား ပုဏ္ဏားပုရောဟိတ် နိမိတ်ဖတ်လက္ခဏာတော်တို့ အတပ်ထင်ထင် မြင်ရတွေ့ရခဲ့သော ဘုန်းတန်းရှင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တစ်စုံတစ်ခုသောအန္တရာယ် အနှောင့်အယှက်လည်း မထင်။ ဤဓမ္မုဒ္ဓိပ်^၁တစ်ကျွန်းလုံးကို ထားဘိဦး။ ဘုန်းအထူး ဆင့်ပြီးတိုင်း မြင့်မိုး၍စံပယ်လိုလျှင် ကျွန်းငယ် ၅၀၀ စီ အညီရံဝန်းသော ၄ ကျွန်းလုံးသခင် စကြာရှင်ပင်သော်လည်း ဖြစ်ထိုက်၏”ဟု ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။

၅။ အမည်မှည့်ခန်း

ထို ပုရောဟိတ်တို့စကားကို ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး ကြားတော်မူလျှင် ဆင့်ကဲထပ်လောက် ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်ခြင်း အလွန်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပုရောဟိတ်တို့အား လာဘ်၊ပူဇော်၊သက္ကာရ စသည်ဖြင့် ပြုရာသည်များကို ပြုစုချီးမြှောက်ပြီးလျှင်“အချင်းတို့။ ငါ့သားတော်အား ငါပင် အမည် ပေးတော်မူမည်။ ငါ့သားဖွားမြင်စ အခါမင်္ဂလာ”နေ့၌ အရွှေညီညာ သတ္တဝါအပေါင်း ချမ်းသာကြောင်းနိမိတ်၏အဖြစ် ကာသိကရာဇ်တိုင်းအလုံး အုပ်ဖုံးတိမ်လွှာ ထန်စွာမိုးရည်ချမ်းဖြင့် ဖျန်းဆွတ်ရွာသွန်းခြင်းလည်း ဖြစ်၏။ ငါ့ကိုယ်တော်မှစ၍ မှူးတော် မတ်တော်တို့နှလုံးလည်း ရွှင်ပြုံးချမ်းမြ အေးလှသောပီတိရည်ဖြင့် ဖျန်းဆွတ်၏။ ထိုသို့ ကာသိကရာဇ်တိုင်းအလုံး မိုးရေချမ်းဖျန်းဆွတ်တုန်း ငါတို့သူတို့နှလုံးတွင်လည်း ရွှင်လန်းချမ်းမြ သောမနဿ”ပီတိ”ရည်ဖျန်းဆွတ်၍ စွတ်စိုခြင်းစုံညီစွာ အခါကောင်းခိုက် ဖွားမြင်သောကြောင့် တစ်ပါးမင်းသားများမှာကဲ့သို့ အဘိုးအမည်စသည် ဖွဲ့ချည်ရန် မရှိ။ ‘တေမိယကုမာရ’ ဟူသောအမည်သာတွင်စေဟု ဘုရားလောင်းအား အမည်မှည့်လေ၏။

[တေမိယကုမာရကိုဝိဂြိုဟ်ပြုသော်ကား။ တေမေတိ ဧတ္တာတိ တေမော။ ။ အခါရစေ။

[တေမေ ဇာတော တေမိယော၊ တေမိတဗ္ဗံ အနေနာတိ ဝါ တေမိယော၊ ကုစ္ဆိတံ မာရေတိတိ ကုမာရော၊ တေမိယောစ သော ကုမာရော စာတိ တေမိယကုမာရော။ ။ မင်းသားရစေ။

[ဧတ္ထသမယေ၊ ဤအခါ၌။ တေမေတိ၊ မိုးချမ်းရည်၊ ပီတိရည်ဖြင့် စွတ်စိုစေတတ်၏။ ဣတိတဿှ၊ ထိုသို့ မိုးချမ်းရည်၊ ပီတိရည်ဖြင့် ဆွတ်ဖျန်းရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ သောသမယော၊ ထိုအခါသည်။ တေမော၊ တေမမည်၏။ ။ ကိတ်ဝိဂြိုဟ်အဓိကရဏသာနေ၊ တိမ-ဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်း။

[ယောရာဇပုတ္တော၊ အကြင်မင်းသားသည်။ တေမေ၊ တစ်တိုင်းလုံးကို မိုးချန်း၍ရွာခိုက်၊ မင်း အမတ်တို့ နှလုံးချမ်းမြေ့ခိုက်၌။ ဇာတော၊ ဖွားသည်တည်း။ ဣတိတဿှ၊ ထိုသို့တစ်တိုင်းလုံးကို မိုးချန်း၍ရွာခိုက်၊ မင်းအမတ်တို့ နှလုံးချမ်းမြေ့ခိုက်၌ဖွားသည်၏ သတ္တိကြောင့်။ သောရာဇပုတ္တော။ ထိုမင်းသားသည်။ တေမိယော၊ တေမိယမည်၏။ ဇာတတဒ္ဓိတံ၊ ဣယ-ပစ္စည်း။ ကာသိကရာဇ်တိုင်းလုံး မိုးရွာခိုက်၊ မင်းအမတ်တို့ နှစ်သက်ရွှင်လန်းခိုက်တွင် ဖွားမြင်သောကြောင့် တေမိယ မည်သည်ဟူလို။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ အနေန၊ ဤမင်းသားသည်။ တေမိတဗ္ဗံ၊ မိုးချမ်းရည်၊ ပီတိရည်တို့ဖြင့် စွတ်စေအပ်၏။ ဣတိတဿှ၊ ထိုသို့စွတ်စေတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သောရာဇပုတ္တော၊ ထိုမင်းသားသည်။ တေမိယော၊ တေမိယမည်၏။ တိမ-ဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ အဝုတ္တကတ္တုသာနေ။ မိုးရွာခြင်း မင်းအမတ်တို့ ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေလျက် ဖွားတော်မူသောကြောင့် တေမိယမည်သည် ဟူလို။

[ယော ဒဟရော၊ အကြင်သူငယ်သည်။ ကုစ္ဆိတံ၊ မတင့်မတယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို။ မာရေတိ နိဝါရေတိ၊ မြစ်တတ်၏။ ဣတိတဿှ၊ ထိုသို့ မတင့်တယ်ခြင်းကို မြစ်တတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သောဒဟရော၊ ထိုသူငယ်သည်။ ကုမာရော၊ ကုမာရ မည်၏။ ။ ၁၄ နှစ်၊ ၁၅နှစ်အရွယ် ရောက်ပြီးသောသူငယ်တို့ကား မိမိလည်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မတင့်တယ်သည်ကို အလိုမရှိ။ သူတစ်ပါးမြင်၍သော်လည်း မချစ်မနှစ်လိုဖွယ်မည်သည် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ကုမာရ မည်၏။ အပြစ်အားကြီး၍ အရွယ်မရောက်သေးသောသူငယ်တို့ကား သူတစ်ပါးတို့မြင်၍ မနှစ်လိုဖွယ် အရွယ်မဟုတ်သောကြောင့်သာ ‘ကုမာရ’မည်၏ ဟူလိုသည်။

[တေမိယောစ၊ ချမ်းမြသောအခါ၌ ချမ်းသာစွာ ဆွတ်ဖျန်း ရွှင်လန်းစေလျက် ဖွားမြင်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထို ချမ်းသာရွှင်လန်း ဖျန်းဆွတ်လျက်ဖွားသောမင်းသားသည်။ ကုမာရောစ၊ နှစ်လိုဖွယ်အရွယ်၏ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို ၂ ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ တေမိယကုမာရော၊ တေမိယကုမာရ မည်၏။]

၆။ ခိုးသူတို့စီရင်ခန်း

ဤသို့ အမည်မှည့်ပြီး၍ တေမိယမင်းသားသည် ဘုံနန်းတောင်ညာ ထီးဖြူရိပ်၌သာလျှင် ထိန်းယ စောင့်ရှောက်ရခြင်းဖြင့် စံပယ်လျက် ဖွားသည်မှ တစ်လမြောက်လတ်သော် အထိန်းတော်တို့သည် မင်းသားငယ်ကို မွေးကြိုင်လှပစွာတန်ဆာဆင်၍ မင်းကြီးထံဆောင်လတ်သဖြင့် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတော်ကို လှမ်းယူပိုက်ချိကာ ရင်ခွင်၌ထား၍ အားရရွှင်လန်း ပန်းနံ့သာအမွှေးထက် အလေးအရာသာသော သား၏ချစ်ခြင်း မေတ္တာအဟုန်ဖြင့် စုံစုံမက်မက် နှစ်သက်နမ်းရှူ ရွှင်မြူးပျော်ပါးလျက် မုခ် ၂၀ တံခါး နန်းရင်ပြင် သဘင်တော် ထီးဖြူရိပ်မှာ စိတ်နှလုံးချမ်းမြေ့စွာ နေလေ၏။

ထိုအခါ ခိုးသူ ၄ယောက်တို့ကို ဖမ်းယူချည်နှောင်၍ မင်းကြီးအား ဆက်လာလတ်၏။ ကာသိကရာဇ် မင်းကြီးသည်လည်း ထို ခိုးသူ ၄ယောက်တို့အား အပြစ်အလျောက် နောက်နှောင်၌ ရန်မီးမကြီးမပွားစေခြင်းငှာ ခြိမ်းမောင်းလိုသောကြောင့် "အချင်းတို့။ သင်းတို့ပြည်ကြီး ဆူးပြောင့်ပြုသူ လူပျက်လူဆိုး သူခိုး ၄ယောက်တို့ကို တစ်ယောက်အား လိပ်ကျောက်မြီး၊ ငါးမန်းစွယ် စသည် အဆူးရှိသော အာဏာတော်သိုင်းကြိမ်လုံးဖြင့် ၁၀၀၀ ခတ်။ တစ်ယောက်အား သံခြေချင်းခတ်၍ နှောင်အိမ်သွင်း။ တစ်ယောက်အား ထက်လှစွာသော လုံမသွား အဖျားဖြင့် အသားကို အဆွအဆွအဆိတ်ဆိတ်ထိုး။ တစ်ယောက်အားတံကျင်လျှို။ သင်းတို့ကို အများကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်အောင် ထင်ရှားစွာစီရင်လေ"ဟု ရာဇမာန်^{၂၂၂} အာဏာသံ^{၂၂၃}ဖြင့် ထိတ်ရွံ့ ကြောက်မက်ဖွယ် ဆိုတော်မူ၏။

ထိုသို့ ကြောက်မက်ဖွယ်ဆိုသော မင်းကြီးစကားကို ဘုရားလောင်းမင်းသားငယ် အရွယ်တော် တစ်လတည်းနှင့် ခမည်းတော်ရင်ခွင်၌ ရွှင်မြူးလျက်နေစဉ် ကြားသိလေသော် ပါရမီတော် ဝါသနာပါသော နှလုံးသည်လည်း ဤစီရင်ထုံးကို အသုံးအလေ့ မရှိ။ တတိယဘဝ ရှေးကဆင်းရဲမြိတ်လည်း အရိပ်အငွေ့မကင်းလွတ် နုထွတ်သော နှလုံးသွေးမှာ တစ်ထွေးတည်းဆုံခိုက်၍ တုန်ရိုက်ထိတ်လန့် မခန့်နိုင်ရှိသော်လည်း ဉာဏ်သတိတော် စောင့်မသဖြင့် 'ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် အကြောင်းရင်းကုသိုလ်ကံ စီမံချပေးသော ပြည်မစည်းစိမ်ကိုမှီ၍ ဤသို့ ငရဲလားကြောင်း မကောင်းမှုကိုပြုပြန်လေသည်ကား အံ့ဖွယ်သရဲ အလွန်ဝန်လေးစွာ'ဟု အကြံဖြစ်တော်မူလေ၏။

[ဤအရာ၌ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် ခိုးသူ ၄ယောက်တို့ကို ကြမ်းကြုတ်စွာ 'ကမ္မကရဏ' အမှုပြုစီရင် ခြင်းသည် အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုဖြစ်ခဲ့၏။ 'ဓမ္မေနသမေနရန္တကာရေသီ'ဟု တရားနှင့်အညီ

မင်းပြုကြောင်းကိုလည်း အောက်ကဆိုခဲ့၏။ တရားနှင့်ညီလျှင်လည်း အပါယ်ဘေး မရှိ၊ သုဂတိအဖို့သာဖြစ်၍ ဤခိုးသူတို့ကို စီရင်သောအမှု ဒုစရိုက်မလွဲ ငရဲအဖို့ ဖြစ်ခဲ့သော် 'ဓမ္မေန သမေန' ဟူသောရှေးစကားနှင့် မဆန့်ကျင် ပြီလော ဟူမူ၊ သူမြတ်ကို သူယုတ်၊ သူယုတ်ကို သူကောင်း လမ်းကြောင်းမဟုတ်ရာ ၎င်း ဖြာသောအဂတိဖြင့် မစီရင်။ ချစ်ခင်မုန်းငြိုးမရွေး၊ နီးဝေးမဝေးခြင်း၊ ယမမင်း^{၂၄}ကဲ့သို့ ဖြောင့်မှန်ရာ ဆုံးဖြတ်စီရင်လေ့ရှိသောကြောင့် 'ဓမ္မေန သမေန' ဟု ဆိုသည်။ ခိုးသူ ၎င်းယောက်တို့ကို စီရင်သည်မှာလည်း မာတင်းကြမ်းကြုတ်သော သံပြုတ်၊ သံရိုင်း အခဲကို ရေထဲမှာနူးသော်လည်း အထူးမယဉ် အယဉ်သင့်မီးအပူခိုက်မှ လိုက်လျောယဉ်ကျေးသည်နှင့် နှုန်းတမ်းအကြမ်းကို အကြမ်းပြု၍ အနုကိုလည်းအနုအလျောက် ခြောက်ခြိမ်းဖျောင်းဖျ၍ ဆုံးမစီရင်ရခြင်းလည်း မင်းကောင်းတို့ သတိ၊ ပညာရှိတို့ ထုံးပင်ဖြစ်၍၊ အပြစ်အလျောက် ၎င်း ယောက်သောခိုးသူတို့ကို ကိုယ်စီဒဏ်နှင့် အာဏာသံထားကြောင်းကိုသာ ဆိုသည်။ ထိုမင်းအာဏာအတိုင်း ပြုသည်၊ မပြုသည်ဟု မလော။

[ခြိမ်းခြောက်ကာမျှသာဖြစ်လျှင် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး၌ အပြစ်မရှိပင် ယူသင့်သည်။ ဤသို့ ကြမ်းတမ်း သောသူကို ဆုံးမသောအရာများမှာ မဟောသဓသုခမိန်သည် သိန်းအစရှိသော အမတ် ၎င်းယောက်တို့ကို သေလုနီးအောင် ရာဇဒဏ်ပေးစေသဖြင့်နှိပ်နွံခြင်း၊ အာဒါသမုခမင်းသည် နွားတရား၊ သားဆုံးတရား စသည်တို့၌ အလိုက်သင့်ရန်ငြိမ်းစလွယ် တကယ်ပြုယောင်စီရင်ခြင်း ပညာပါရမီတော်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားပင် ချီးမွမ်းတော် ခဲ့သည်။ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးကိုယ်အခွေကိုချေ၍ အမှုန့်ဖြစ်မတတ် ထေရ်မြတ်ရှင်မောဂ္ဂလာန်ပင်လည်း အမှုအင်နှင့်ခန့်၍ နူးညံ့အောင်စီရင်တော်မူသည်။ အာဏာထားတိုင်း အဆုံးအခန်းစီရင်ချေမှုကား ကာသိကရာဇ် မင်းကြီး၌ အပြစ်မလွတ်။ ထိုသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ယေဘုယျနည်း^{၂၅}၊ တဗ္ဗဟုလနည်း^{၂၆}ကို အစွဲပြုသဖြင့် 'ဓမ္မေန သမေန' ဟူသော ရှေးစကားနှင့် မဆန့်ကျင်ဟု မှတ်အပ်၏။]

ထို ခိုးသူ ၎င်းယောက်တို့ကို စီရင်သည်၏နောက်တစ်နေ့၌ တေမိမင်းသားကို တန်ဆာဆင်အပ်သော ထီးဖြူရိပ်ဝယ် သိပ်ထားလေ၏။ ထိုအခါ တေမိမင်းသားသည် အတန်ငယ်အိပ်စက်ပြီး၍ နီးလတ်သဖြင့် အထက်သို့ မျက်စိလှည့်လည် မျှော်ကြည့်လျှင်ပင် မင်းစည်းစိမ်ကြီး ထီးဖြူ၏ကျက်သရေကို မြင်လေ၏။ ထိုအခါ မိမိ မင်းပြုမိ၍ ငရဲခံရလေသည်ဟူသော သဘောဝါသနာ ပါသည်ဖြစ်၍ ပြကတေထိတ်လန့်ဟောင်းမှာ ထပ်လောင်း၍တစ်ဖန် ယမန်နေ့က ခိုးသူ ၎င်းယောက်တို့အား စီရင်သံ ကြားပြန်ခြင်းဖြင့် မင်းပြုရမည့်စိတ်ကြောင့် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့စွာရှိသော နှလုံးအယူမှာ ထီးဖြူရိပ်မင်းတန်ဆာ မလိုရာနှင့်တို့မိ၍ ဆို့မြို့နှလုံး ယူကျုံးမရ ဒေါမနဿ^{၂၇}နှိပ်စက်လျက် အတိုင်းထက်အလွန် မွန်ထိတ်သောကြောက်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ဤသို့ ကြံတော်မူ၏။

'ငါသည် ဤ ကြမ်းကြုတ်စွာသော ခိုးသူသတ်အိမ်မှာ အဘယ်ဘဝက လာ၍ ဖြစ်လာလေသည်မသိ' ဟု ဇာတိဿရဉာဏ်^{၂၈}ဖြင့် နောက်ပြန်ဘဝကို သုတ်သင်မြော်ရှုလတ်သော် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှလာသော အဖြစ်ကို သိမြင်သဖြင့်၊ ဆင့်၍တစ်လီ 'ထိုနတ်ပြည်ကိုကား အဘယ်ဘဝက လာသနည်း' ဟု ရှုမြော်ပြန်သည်တွင် ငရဲပြည်ဥဿဒရက်၌^{၂၉}ကျက်ခဲ့ကြောင်းကိုမြင်ရ၍၊ ထိုငရဲမှတစ်ဖန် ဆင်ခြင်ပြန်သောအခါ ဤဗာရာဏသီပြည်၌ အနှစ် ၂၀ တိုင်တိုင် မင်းပြုလျက် အစုစုအမှုမျိုး ဆိုး၊ ကောင်း၊ ယုတ်၊ မြတ်ကို အတပ်ထင်ထင် မြင်လေလျှင်၊ လူတို့တွင်ဖြစ်မြဲမှု ထိုဝတ္ထုကြောင့် အန္တရာယ်တစ်ကြိမ်ရောက်ဖူးလျှင် နောက်နောင်အစဉ် ကြဉ်ရှောင်လိုသကဲ့သို့သာ စာနာထောက်ထားမဲ့ဘဲ စိတ်ကွဲတော်မူသည် မဟုတ်။ မင်းလုပ်ရမည့် ခေတ်ကာလဖြစ် အမှုအပြု အမှုဟူသမျှကို ချင့်မြော်တွေးဆလျက် ရှေးအသက်တမ်းရှည်စဉ်ပင်မှ ဘေးကင်းအောင် ကိုယ်ကိုမပြုနိုင်၍ စိုးပိုင်ရာမင်းစည်းစိမ် အနှစ် ၂၀ မျှဖြင့် အဆ ၄၀၀၀ မြားမြောင်နှစ်ပေါင်း ရသောင်းမှန်မှန် ငါ ခံရလေသည်တကား' ဟု တရားကိုရှု၍

‘မင်းပြုမည်ဆိုသော်လည်း ရန်ပိုသောအခါ သူ့ချမ်းသာ ကိုယ်စည်းစိမ်ကို မငြိမ်အောင်လှုပ်ချောက်သော ရန်ငြောင့်ရန်စွယ်ကို အပယ်အနုတ် ကြမ်းကြုတ်စွာလှံစားဖြင့် နှိမ်နိုင်မှငြိမ်ဝပ်နိုင်သော မင်းအဖြစ်ဖြင့် အပြစ်မညှီ ကိုယ်ကိုဖြူစင်အောင် အဘယ်သို့ ဖွပ်ဆေးနိုင်ပါအံ့နည်း။ ထန်သည်ပြင်းပြ ရာဇမာန်အခါခါနှင့် အာဏာယူသော ဤခိုးသူသတ် မင်းအိမ်မှာ ကြိမ်ရလေသောငါ ယခု ရွယ်နုငယ်သက် ရက် ၃၀မပြု လူဖြစ်စေ့ပင် ယမန်နေ့က တွေ့ကြုံရသည်မှာ နှလုံးသားကြေဖွယ်လောက် ငှယောက်သောခိုးသူတို့ကို ဆိုးကြမ်းသောအမှုအင်နှင့်တိုင်း၍ ဆူးရိုင်းဖျဉ်ဖျဉ်လှည်းသော ခမည်းတော်အာဏာစွဲ ငရဲလားကြောင်း မကောင်းစကားကို နားနှင့်မတန်မရာ ငါကြားရပြီ။

‘ဤ ခမည်းတော်အမွေအနှစ် မာန်ယစ်သောမင်းစည်းစိမ်ကို ငါ မြိန်ယုက်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် မင်းပြုပြန်လျှင် တစ်ဖန်ခမည်းတော်အတူ ရန်သူဆူးခလုတ်ကို မနုတ်ဘဲမနေသာသော် တစ်ခါ ထိုင်ရဲသို့ ဝဲကတော့အတွင်းမှာ ထင်းကျွန်းသဏ္ဌာန် ပြန်လည်လေရအံ့တကား’ဟု များစွာအဖန်ဖန် ကြိဆင်ခြင်တော်မူသော ဘုရားလောင်းအား ငရဲမီးလျှံနားမှာ ထားလေသောအသွင် အလွန်လျှင်ကြောက်လန့်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ဦးသစ်သော ရွှေစင်အဆင်းကဲ့သို့ ဝင်းဝင်းပျိုပျို နှစ်လို့ဖွယ်အဆင်းရှိသော ကိုယ်တော်စင်လျက် လက်ဖြင့် ဆုပ်နယ်အပ်သော ကုမုဒြား^{၁၀} ပဒုမ္မာ^{၁၁}ပန်းကဲ့သို့ နွမ်းလျသမ်းညှိုးခြင်း အဆင်းပျက် တော်မူအောင် ပူပြင်းထပ်ဖို့ မနှစ်လိုခြင်း ဝေဒနာနှင့် ‘ငါ အသို့လျှင် ဤမနှစ်မြို့သော ခိုးသူသတ်မင်းအိမ်မှ လွတ်မြောက်နိုင်ပါအံ့နည်း’ဟု ကြံစည်လျက် မျက်လွှာတော်ချ၍ ဖြဖြညှိုးဖိန်း မိန်းစက်တော်မူ၏။

[ဤအရာ၌ မင်းစည်းစိမ်သမ္ပတ္တိဝယ် ကာယိကသုခကိုရသော်လည်း စိတ်တော်ကမနှစ်မြို့ သမ်းညှိုးသော ဒေါမနဿဝေဒနာကြောင့် မှီရာရုပ်ကလာပ် ၆ ရပ်သောသွေးမကြည်၍ ၆တည်သောဣန္ဒြေ မရွှင်လန်း စိတ်ချမ်းမြေ့သောအလို ကိုယ်ဆန္ဒနှင့်မျှသော ကာယိကဒုက္ခ ကြိမ်ရစေကာ-

[‘စိတ္တေ ပသန္တေ လောဟိတံ ပသီဒတိ၊ လောဟိတေ ပသန္တေ
မနစ္ဆန္တာနိဣဒ္ဓိယာနိ၊ အတိဝိယ ဝိရောစန္တိ။ ။’ဟူသော သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ
‘ပိတိဆိဆိုပိတိသော စိတ်ကြည်လင် ချမ်းအေးလျှင် သွေးရွှင်လန်းသည်။ သွေးကြည်လင်ကလည်း နှလုံးလျှင် ဆဋ္ဌမမြောက် ၆ပါးသောဣန္ဒြေ တင့်တယ်လေသည်’ဟုမှတ်အပ်၏။]

ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့သောမင်းစည်းစိမ်ကို တာဝတိံသာ၌ ပျော်စံစဉ်ကပင် အလိုမယှဉ် ကြဉ်ရှောင်ဝေးဝေး သူဌေး၊ ပုဏ္ဏား တစ်ပါးမျိုးနွယ်ထံ သန္ဓေမှီလျက် ပါရမီဖြည့်ရရာအရပ်သို့ ဆည်းကပ် သင့်ပါသည်။ ‘ဝင်လာလျှင် ချည်နှောင်မည်’ ထောင်သည့်ကျောညွတ်ကောင်း ဆုတောင်း၍သားကို လိုချင်လုံးပမ်း ပိုက်တန်းကိုမြင်လျက် တိုးဝင်မိသည်မှာ သိလျက်အမှား အဘယ်ကြောင့် ခံတော်မူလေသနည်း ဟူမူ၊ လူတို့ဓမ္မတာ ဥစ္စာစည်းစိမ်ကိုလိုလျှင် ကိုယ်ဆင်းရဲခံမှ အကြံရှိတိုင်း ပြီးမြောက်လွယ်သည်။ ဤဝယ်လည်း ဘုရားလောင်း နတ်သားသည် တစ်ပါးအမျိုး၌ ဖြစ်ရသောထက် မင်းကြီးသားဖြစ်ရသော် သူတော်တကာ ဖြည့်ကျင့်ရိုးတွင် မိုးကဲထူးမြတ်သော ပရမတ္ထပါရမီ^{၁၂} စုံညီဖြည့်ခွင့် အလှည့်သင့်တော်ငြား၍ သူတစ်ပါးပြုနိုင်ခဲ့သော ဆင်းရဲကို ခံလျက် နိဗ္ဗာန်ဆိပ်ကမ်းသို့ နှစ်မွန်းတတ်သော ဩဃဝဲစွယ် ပင်လယ်သံသရာမှ သတ္တဝါအများ မျောပါးနှစ်မွန်းသူကို ဆယ်ယူပို့တင် မဂ္ဂင်^{၁၃}ဖောင်မှု ပြုလိုသောသဘောစရိုက် ရှိသည်နှင့်အညီ ဗာရာဏသီပြည် စည်းစိမ်ညွတ်ကွင်းကို နင်းဖြတ်၍ထွက်ပြီးလျှင် မင်းကြီးမကြွင်း ညွတ်ကွင်းရှင်အလုံးကို ယူကျုံးပိုက်ချီလျက် ငါ့ဆီသို့ပါစေအံ့ဟု ခန့်ရွယ်ရည်မှန်း အစွမ်းတော်ကိုတိုး၍ အကျိုးထူးရှိသဖြင့် သိလျက်လည်း အမှား မသိဘဲလည်း မသွား သူတစ်ပါးအား စီးပွားအထူး ကျေးဇူးကိုသိသောကြောင့် ကိုယ်တော် အပင်ပန်းခံလေသတည်း ဟု သိအပ်၏။

၇။ ထီးချက်စောင့်နတ်သမီး မ ခန်း

ဤသို့ တေမိမင်းသားသည် နှလုံးအကြံဖြင့်ပူပန်လျက် မှိန်းစက်မျဉ်းခွေနေလတ်သော် ထီးဖြူတော်စောင့် နတ်သမီးသည် လွန်လေပြီးသော ရှေးသံသရာက အမိဖြစ်ခဲ့သော မေတ္တာဟောင်းတွင် ဘုရားလောင်းအား သနားဖွယ်ကိုမြင်၍ အလွန်လျှင်စုံမက် ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်းရှိသဖြင့် အမိသဖွယ်ဖန်ဆင်း၍ တေမိမင်းသားအား “မောင်ငယ်။အဘယ်ကိုကြံ၍ ပူပန်ခြင်း ဖြစ်ရသနည်း။ ကြောက်ခြင်း၊ ဖိုးရိမ်ခြင်း အထွေထွေအပြားပြားကြံ၍ ပူပန်ခြင်း မရှိနှင့်။ မိခင် အထင်အရှားစောင့်ငြားလျက် သားအလိုကို အဘယ့်ကြောင့် မပြည့်စေနိုင်ပါအံ့နည်း။ သူ မလိုသည်ကို လိုအောင်ပြုခြင်းသာ ခက်သည်။ သူလိုသည်ကို မလိုအောင်ပြုခြင်းကား ခက်သည်မရှိ။ မိခင် အကြံပေးအံ့”ဟု နှစ်သိမ့်စေလျက်၊ “ချစ်သား။ အကယ်၍ ပြည်စည်းစိမ်မှလွတ်မြောက်လိုလျှင် ကိုယ်ကိုအစွမ်းမပြ အနွမ်းအလျှော့လျက် မဆွဲသော်လည်း ဆွဲသောအလား၊ နား မထိုင်းသော်လည်း ထိုင်းရပ်၊ နှုတ် မအသော်လည်း အသောအသွင်၊ ဤ အင်္ဂါ၃ရပ်ကို ဆုံးဖြတ်၍ ထုံးမှတ်လောက်အောင် ကြပ်ကြပ်အမြဲ စွဲယူဆောက်တည်ရမည်”ဟု အကြံပေးပြီးလျှင် ဤတေမိယ ဇာတ်တော်ပါဠိ၌ ရှေးဦးစွာ-

‘မာ ပဏ္ဍိတံ ဝိဘာဝယ၊ မာလမတော ဘဝ သဗ္ဗပါဏိနံ။

သဗ္ဗော တံ ဇနော ဩစိနာယတု၊ ဧဝံ တဝ

အတ္ထော ဘဝိဿတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ တောက်ပလျှံထိန် ဝဇီရစိန်တူ သူခပ်သိမ်းတို့ နှစ်လို့ခံညားဖွယ် တင့်တယ်စွာ ရောင်ခြည်ငြိသော ပညာရှိတန်ခိုး မျက်မျိုးရတနာ ပညာအနှစ်ကို လှစ်ဖွင့်ပြဖော် အရာလျော်သော်လည်း အခါမတော်လျှင် မဖော်မပြလင့်။ မဖွင့်မလှစ် ကျစ်လစ်စွာဝှက်ဖုံး၍ အသုံးမဝင်ယောင် မြဲနှောင်သိုထားလျက် သူတစ်ပါးမြင်လျှင် ချို့အင်္ဂါယုတ် လူတိမ်ပုပ်^{၂၃၄}ဟု သမုတ်^{၂၃၅}ပစေ၊ အတွင်းနေ ပြင်သားအများလူဗိုလ် မောင့်ကိုချစ်ခင် မြင်သိသမျှ ဆွဲအနားပင်း လူချင်းမတူ ဤသူကားကာလကဏ္ဍီ^{၂၃၆}ဟု အညီအညာ သူတကာမထိမဲ့မြင် မကြားချင်အောင်မုန်းမှ မောင့်နှလုံး အလိုပြည့်မည်။ ဤသည့်မိခင် ဆိုအင်စကားကို စိတ်ထားအမြဲ စွဲယူဆောက်တည်ပါလျှင် မှန်စွာအလို ပြည့်လတ္တံ့ဟုဆို၏။

ထီးချက်စောင့်နတ်သမီးကားကိုကြားလျှင် တေမိမင်းသားသည် အားရအင်တက် စိတ်သက်သာရာ ရသည်ဖြစ်၍ နတ်သမီး၏ဥယျောဇဉ်ကို ပဋိညာဉ်ပြုလျက် သာဓုကောင်းချီး ပေးလိုသောကြောင့်-

‘ကရောမိ တေ တံ ဝစနံ၊ ယံမံ ဘဏသိ ဒေဝတေ။

အတ္ထကာမာသိ မေအမ္မ၊ ဟိတကာ မာသိ ဒေဝတေ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်မိခင်။ မချွတ်ပင်လျှင် မိခင်ဆိုတိုင်း ထိုစကားကို ကျွန်ုပ် လိုက်နာပါမည်။ ပြည်စည်းစိမ်ဘုန်းတန်းဖြင့် ပွင့်လန်းသည်ကို မြင်လိုရှုလိုခြင်းရှိသော ကျွန်ုပ်ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့ကား မိမိတို့ကိုယ်ဖို့ နှစ်လို့ရာသာ ကြည်ညို၍ ကျွန်ုပ်အလိုသို့မလိုက်။ နှစ်ခြိုက်ရာအကျိုးကို မပျိုးမပြုဖြစ်ရာသောကြောင့် ကျွန်ုပ်အား စီးပွားမတွင် ချစ်ခင်ရာမမည်။ နတ်မိခင်သည်သာ ၂ ဖြာသောဘဝ၌ တောင့်တအပ်သောစီးပွားများမယုတ် အကျွန်ုပ်အလိုသို့ လိုက်၍ နှစ်ခြိုက်ရာပြည့်စုံကြောင်း လမ်းဟောင်းပြညွန်ပေသောကြောင့် အလွန် ကျွန်ုပ်အား စီးပွားတွင်တွင် ချစ်ခင်ရာရောက်ပေ၏”ဟုဆို၏။

ထိုသို့စကားပြောဆိုကြပြီးလျှင် ထီးဖြူစောင့် နတ်သမီး ကွယ်လေ၏။

[ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းမင်းသားငယ်နှင့် ထီးဖြူစောင့်နတ်သမီး ကိုယ်ထင်ပြု၍ စကားပြောသည်မှာ အိပ်မက်ဟူ၍လည်း မဆို။ ထိုနတ်သမီးကိုမူကား တန်ခိုးရှင်ဖြစ်သောကြောင့် အဆင်းအသံကို သူတစ်ပါးမမြင် မကြားရရှိသော် ရှိတန်ပါစေ။ 'ကရောမိ တေ တံဝစနံ'အစရှိသည်ဖြင့် ဘုရားလောင်း ကောင်းချီးပေးသောစကားကို အနီးအပါးတွင် စောင့်ထိန်းပြုစုရသူ အထိန်းအကြီးတို့ မကြားပြီလော ဟူမူ ဘုရားလောင်းသည် ရန်သူ့လက်မှာ နေရသကဲ့သို့ သူတစ်ပါးတို့ ကြားသိလောက်အောင် အသံထွက်ထွက် မပြော၊ နတ်သမီး သိကြားတန်ရုံ နှလုံးဖြင့်သာ စကားဖြစ်စေ၍ပြောသောကြောင့် ထိုအနီးအပါးရှိသော အထိန်းအကြီးတို့ မကြားမသိ ရသတည်း။

[နှလုံးဖြင့်ပြောသောစကားကို နတ်သမီး အသို့ သိနိုင်ပါအံ့နည်းဟူမူ 'ဒေဝတာနာမ မဟာပညာ တိဟေတုက ပဋိသန္ဓိကာ အတိဓိပ္ပံ ဇာနန္တိ'အစရှိသည်ဖြင့်လာသော ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ 'နတ်တို့မည်သည်ကား တိဟိတပဋိသန္ဓေနေသူသာလျှင် များသည်ဖြစ်၍ အလွန် ပညာကြီးသဖြင့် လူတို့ နှုတ်မမြွက်မိ ပြောအံ့ဟု ရွယ်ကာမျှနှင့်ပင် လျင်စွာ သိစွမ်းနိုင်သောကြောင့်' ဘုရားလောင်းစကားကို အနီးအပါးရှိသူ လူမကြားသော်လည်း နတ်သမီး သိကြားလေသည်ဖြစ်၍၊ အိပ်မက်မဟုတ်ဘဲ အိပ်မက်သောအခါကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းမင်းသား မျက်လွှာတော်ကိုချလျက် စက်မှိန်းစဉ် နတ်သမီး သတိပေးလာသည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

ထိုသို့ ထီးဖြူစောင့်နတ်သမီး၏ ဥပဒေစကား ၃ ပါးသောအင်္ဂါကို မြဲစွာဆောက်တည်ပြီးသည့်နောက်၌ ဘုရားလောင်းမင်းသားငယ်၏အထံဝယ် အခြံအရွှေ့ဖြစ်စေခြင်းငှာ ၅၀၀ သောအမတ်သား ဖွားဖက်တော် သူငယ်တို့ကို နို့ထိန်းတစ်ယောက်စီနှင့်တကွ ထားစေ၏။

ထိုအခါ အမတ်သားသူငယ်တို့သည် နို့ရည်သောက်စို့ လိုလတ်သော် ဟစ်အော်ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းမင်းသားငယ်မူကား စွဲမြဲအယူ ငရဲဘေးဖြင့် လန့်သည်ဖြစ်၍ စိတ်မပျံ့မကြည် 'နို့ရည်ငတ်သဖြင့် ခြောက်ကပ်၍လျင်မြန်စွာ ဤနေရာထက်တွင် ငါ့အသက်ဆုံးသော်လည်း မီးလျှံလုံးထက်၌ ကျက်ရသော ဝေဒနာထက် အဆအရာ သာ၍မြတ်သေး၏'ဟု မင်းဖြစ်အံ့အရေးကို ဘေးကြီးလုပ်၍ စက်ဆုပ်တော် မူသဖြင့် 'သူငယ်တို့ သတ္တိ မချီလျှင်ငိုမြဲ'အားအစွမ်းကို တမ်းပျက်အောင်ပြုသကဲ့သို့ အမှုမလေး ငိုကြွေးမဲလတ် နို့ငတ်သောဝေဒနာကို သည်းခံကာပြုကတော့ နေတော်မူ၏။

ထိုသို့မင်းသားငယ် မငိုကြွေးနေလေသော် အထိန်းတော်တို့သည် ရှေးနှင့်မတူ အမှုတခြား အမတ် သားငယ်များကဲ့သို့ နို့စို့သောက်ချိန် တန်၍မျှလည်း အသံမပေး ဆေးမန္တရား^{၂၇} အကုအကာပြုရာသောအနာ တစိုးတစီး^{၂၈}ရှိမည့်အခြင်းအရာလည်း မထင်။ ဆင်ခြင်တွေးဆ၍ မရနိုင်ကြ ဖြစ်လေသော် မယ်တော်မိဖုရားကြီးအား သားတော်၏အမြင်းအရာအလုံးစုံကို အကုန်အစင် ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးလည်း နို့ရည်မွတ်သိပ်လျက် မလှုပ်မယှက် တလက်လက်တကြောင်ကြောင်နေသော မင်းသားငယ်ကိုမြင်လျှင် ရွှင်မြူးပျော်ပါးဖွယ်ပြုသော်လည်း အတုမလိုက် စိုက်မိရာကြည့်၍ မလှည့်မတိမ်း တစိမ်းစိမ်းသာနေသောကြောင့် အထွေထွေမကြံနိုင်သဖြင့် မင်းကြီးအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားပြန်လေ၏။

ထိုစကားကို ကာသီကရာဇ်မင်းကြီးကြားလေသော် 'သားတော်၏အကြောင်းအခွင့်ကို အတွေးဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်ရာ။ ဆရာပုရောဟိတ်တို့သာ နိမိတ်ကိုမြင်သဖြင့် ဆင်ခြင်ဖတ်ကြားနိုင်ရာ၏'ဟု ကြံမိ၍၊ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏား တို့ကိုခေါ်စေပြီးလျှင် သားတော်အား ကြည့်ရှုစေ၍ အခြင်းအရာကိုမေး၏။ ဆရာပုရောဟိတ်တို့လည်း စိတ်အစွဲအလမ်းကို နိမိတ်ကျမ်း၊ မင်္ဂလာကျမ်းတို့၌ပါရှိတိုင်း ညှိနှိုင်းဆင်ခြင်သော်လည်း အတွင်းအပြင် အန္တရာယ် ရှိဖွယ်လက္ခဏာမမြင်၊ ထင်ရှားတပ်အပ် မဖတ်ကြားနိုင်သောကြောင့် တွေးဆသောဉာဏ်ဖြင့်သာလျှင်

“အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်၏အခြင်းအရာလက္ခဏာကို ကျမ်းလာတိုင်းထောက်ရှုသော် ယခုမတုန်မလှုပ် နေခြင်း၌ အတွင်းအပအန္တရာယ် တစ်စွယ်တစ်စွန်းမျှ မငြိမရိပ် စိတ်စွဲတစ်ခုစွဲမရှိရာ သူငယ်လေး ပျော်မွေ့သော အာရုံ၌ခုံမင်လတ်၍ ငတ်မွတ်ရေသိပ်ခြင်းကို အခင်းမပြုသဖြင့် ယခု မငိုနေသည် ဖြစ်ပါမည်။ အရှည်အကြာ အခါခွဲဆွဲ၍ တိုက်မြဲအချိန် လွန်အောင်ထားရလျှင် ကိုယ်တွင်အာဟာရမလုံက တစ်ပါးအာရုံအစွဲအလမ်းမှာ စိတ်တင်းနိုင်မည် မဟုတ်။ တုန်လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့် ငိုကြွေးခြင်းကို ပြုပါလိမ့်မည်။ ထိုသည့်ကာလ စို့စေရလျှင် ခင်ခင်မင်မင် ရွှင်ပျနှစ်လို့ စို့အံ့ရာသည်ကား မချွတ်ရာပြီ”ဟုလျှောက်ထားကြကုန်၏။

ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားတို့ စကားကြားလျှင် ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် “ကောင်းပြီ။ ဆရာတို့ဆိုတိုင်း ပြုစေ ရတော့မည်”ဟုဆို၍ ထိုနေ့မှအစပြုပြီးလျှင် ၄ ယောက်စုအလှည့် ၆၀ နို့ထိန်းပေါင်း မောင်းသံ၊^{၁၃} တစ်ချက်ချီ တစ်နာရီပြည့်အချိန်တိုင်း တစ်ကြိမ်တစ်ကြိမ် တိုက်မြဲကိုခွဲဆွဲ၍ တစ်မောင်းခြား နို့အငတ်ထားသော်လည်း မင်းသား၏ အမူအရာ မထူးခြားသဖြင့်၊ ဆင့်၍ ၂မောင်းခြား၊ ၃မောင်းခြားစသည်၊ ရံခါ ၁ ပဟိုရ်၊ ၂ပဟိုရ်၊ ရံခါ တစ်နေ့ပတ်လုံး မတိုက်မပေး အရေးစမ်းကာ ထားကြကုန်၏။ ထိုသို့ထားသော်လည်း ဘုရားလောင်း မင်းသားငယ် သည် ကြောက်မက်ဖွယ်သောငရဲမီးဖြင့် အနီးရောက်သကဲ့သို့ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ချိုမြိန်စွာ နို့အရသာမြတ် ငတ်မွတ်ခြင်းနှင့်ညှိုးသော်လည်း တစိုးတစိမျှ ငိုကြွေးခြင်းကို ပြုတော်မမူ။ ယူမိရာစိတ်စွဲကို မြဲစွာချည်၍ တည်ကြည်ခြင်းမပျက်နေလေလျှင် အလွန်ကြင်နာခြင်းဖြင့် မယ်တော်မိဖုရားကြီးသည် “ငါ့သား နို့ငတ်လှပြီ။ မိခင်နို့ကို စို့သောက်ပါ”ဟုတိုက်ပေ၏။ ရံခါရံခါလည်း နို့ထိန်းတို့ကို တိုက်စေ၏။ ထိုသို့ နို့ အာခံတွင်းသို့ ရောက်မှသာလျှင် စို့သောက်တော်မူ၏။ တစ်ပါးသောသူငယ်များကဲ့သို့မငို အလိုအလျောက် လက်ခြေတို့ကိုလည်း မယူမသိမ်း မှိန်းမှိန်းယှက်ယှက် အိပ်စက်မွေ့ခြင်းလည်း မရှိ။ နား၊မျက်စိတူရူ အမြူအဖျော် မေးခေါ်ငြားသော်လည်း မကြားယောင်သဖွယ် တိမ်းဖယ်လှည့်လည်၍ မကြည့်ရှု။ ပြုစုထိန်းသသူတို့ ထားတိုင်းသော ခြေ၊ လက်၊ မျက်နှာ၊ ဣရိယာပုထ်^{၁၄}ဖြင့်သာထားလျက် အင်္ဂါ ၃ တန်ကို အဓိဋ္ဌာန်^{၁၅}မြဲစွာနှင့် ပါရမီဖြည့်တော်မူ၏။

[ဤတွင်ရွှေကား ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသား၏ ပရမတ္ထဖြစ်သော အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၊ နိက္ခမပါရမီတို့ကို ဖြည့်တော်မူခြင်း အခင်းအကျင်း အရင်းအစကို ပြကြောင်းစကား ပြီး၏။]

ထိုသို့မင်းသား၏ မတုန်မလှုပ်နေကြောင်း အခြင်းအရာကို မသိနိုင်ကြလေသော် အထိန်းတော်တို့သည် ဤသို့ ကြံကြကုန်၏။

‘ငါတို့သခင်သားသည် ဆွံ့အ၊နားပင်းသကဲ့သို့ ယခု မတုန်မလှုပ်နေသည်မှာ ဆွံ့အသောသူတို့၏ လက်ခြေနှင့်လည်း မတူ။ အ သောသူတို့၏ မေးနှင့်လည်း အသွင်တခြား၊ နားထိုင်းသော သူတို့၏ နားအုံ၊ နားရင်းနှင့်လည်း အဆင်းတစ်သွယ်။ ဆွံ့အ၊နားထိုင်းဖွယ် လက္ခဏာတစ်စုံတစ်ရာမျှ မထင်။ သို့စင်လျက် ယခုသခင်သား ရှေးများနှင့်မတူ အမူထူးပြုသည်မှာ တစ်ခုခု အကြောင်းရှိသည် ဖြစ်ရာမည်။ ထိုသို့ အကြောင်း တစ်ခုခု ရှိ၍နေသည် စင်စစ်မှန်လျှင် ထိုအကြံကို ဉာဏ်ကြီးပညာကြီး အသီးသီး တတ်သိကျွမ်းကျင်သော သုခမိန်^{၁၆}တို့ဖြင့် ပြုမိုးလျက် ဤနန်းပွဲသဘင်အလယ်တွင် အဘယ်ကြောင့် မသိရှိရအံ့နည်း။ တစ်ခုမတော် တစ်ခုတော် လျော်ရာချင့်ရွယ်၍ အလှယ်လှယ်အပြောင်းပြောင်း ကောင်းမြတ်ယုတ်ဆိုး စမ်းရိုးသပ်ရိုး အမျိုးမျိုးစီရင်လျက် သခင်အလိုကိုစမ်းရသော် ကောင်း၏’ဟု ကြံစည်တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

၈။ အလိုစမ်းခန်း

ထိုသို့ မင်းကြီးအားလျှောက်၍ ညီညွတ်ကြပြီးသော် “ယခု သားတော်သည် ဘလကျော် အရွယ်ခန့်သာ ရှိသေးသည်။ တစ်ပါးသောအလိုဖြင့် မစမ်းသင့်သေး။ ရှေးဦးစွာ နိရည်ဖြင့်ပင် အခါလည် ခ နှစ်အရွယ်တိုင်အောင် စမ်းဦး။ မထူးမခြားမှ တစ်ပါးကို ပြောင်းရမည်” ဟု တစ်နေ့လုံး တစ်နေ့လုံး နို့ငတ်ထား၍ အလိုကို စမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ အလိုစမ်းသောအခါ ဘုရားလောင်းမင်းသားသည် ရေဆာမွတ်သိပ်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာဆာလောင် ခြောက်ကပ်သော်လည်း နို့စို့အံ့သောငှာ အသံပေးခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းကိုမပြုဘဲ ငရဲဘေးကိုရှုသဖြင့် သည်းခံ တော်မူ၏။ ထိုသို့ တစ်နေ့လုံးလုံး နို့မတိုက်လတ်၍ မွတ်သိပ်လျက် မလှုပ်မယှက်နေသောသားတော်ကိုမြင်လျှင် မယ်တော်မိဖုရားကြီးသည် အလွန် သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့် သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ “ငါ့သား နို့ငတ်လှပြီ။ မိခင်တိုက်မည်” ဟူ၍ ရံခါ ကိုယ်တိုင်ပင်တိုက်ပေ၏။ ရံခါရံခါလည်း နို့ထိန်းတို့ကို တိုက်စေ၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် ခ နှစ်ပတ်လုံး လစဉ်မပြတ် ရံဖန် တစ်နေ့တိုင်တိုင် နို့ငတ်ထားခြင်း အလိုစမ်းကြီး တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အမေးအခေါ် အဖျော်အမြူ သူငယ်တို့ရွှင်ကြောင်း ဖြားယောင်းမျိုးအသွယ်သွယ် အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း စမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ အလိုစမ်းကြီး၊ အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့် ခနှစ်ပတ်လုံး စမ်းကြသော်လည်း ဘုရားလောင်း၏အလိုတော်နှင့် အလျော်မသင့်၍ အခွင့်မရရှိလတ်လျှင် အမတ်အပေါင်းတို့သည် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးအား “အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်၏အလိုကို နို့ရည်ဖြင့်စမ်း၍ ယခု ခနှစ်သာ လည်တော့သည်။ မည်သည့်ရက်တွင်မျှ အချက်မသင့် အခွင့်မရနိုင်ပါ။ အရွယ်အခါနှင့်လျော်အောင် တစ်သွယ်တရာရှာ၍ အလိုစမ်း စီရင်ဦးပါမှ သင့်ပါမည်” ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “ကောင်းပြီ။ အလိုစမ်းမျိုး တစ်နည်းကြံ၍ စမ်းစေဦးမည်” ဟု ဆိုလျက်၊ အလိုစမ်းဖွယ်ကို တိုင်ပင်ကြံဆောင်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ရှေးဦးစွာ ဘုရားလောင်းအား အရွယ်တော် ခ နှစ်ပြည့်အောင် နို့ရည်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “ခနှစ် အခါလည်ကျော်ပြီးသော သူငယ်တို့လေးကား တွေ့မြင်ရာအရာမျိုးကို ဆိုးကောင်းမရွေး ဆုပ်လွေး” ကိုက်ခဲချင်မြဲဖြစ်သဖြင့် အရှင်သားတော်လည်း သူငယ်ဖော်တကာတို့ ဓမ္မတာပြုချင်မြဲကို လမ်းမလွဲနိုင်ရာ။ ခံတွင်းလျှာ အနုအဲထွား သွားပေါ်စသာဖြစ်၍ မသိမ်မွေ့သောအစာလည်း မလျောက်ပတ်။ သိမ်မွေ့ကောင်းမြတ်စွာ ရသာရွှင်ရွှင် သုံးချင်မရောင့်ရဲအောင် မုန့်ခဲဖွယ်စီရင်၍ ယခင်ထုံးကဲ့သို့ပင် ခနှစ်လုံးလုံး တစ်ခါမသုံး တစ်ခါသုံး နှလုံးအလိုတော်၊ မတော်ကို အလျော်သင့်စမ်းရသော် ကောင်း၏” ဟု မင်းအမတ်အပေါင်း အညီအညွတ်တိုင်ပင်ကြပြီးသော်၊ ဖွားဖက်ရွှေဖော် အမတ်သား ၅၀၀ အခြံအရံတို့နှင့်တကွ ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားကို နန်းရင်ပြင်၌ထား၍ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသကာ၊ သကြား၊ ပျား၊ တင်လဲ ရောနှော၍ လုပ်အပ်သော အဆုပ်အခဲ အဆိမ့်အချို အမျိုးမျိုးမြိန်နိုးဖွယ် အသွယ်သွယ်မုန့်တို့ကို မင်းသား၏မနီးမဝေး၌ ခင်းကျင်းပြီးလျှင် “သခင်အလိုရှိတိုင်း သုံးတော်မူပါ” ဟု အမြူအချူ သူငယ်တို့အလိုလိုက် နှစ်ခြိုက်ရာချော့မော့ ပြောဆို၍ ဖွားဖက်သတို့သား ၅၀၀ မှတစ်ပါး တစ်ယောက်မျှ မနေမချဉ်းစေဘဲ လွှဲဖယ်ပုန်းကွယ်ကာ တင့်တယ်ရာ

အရပ်က နန်းသူနန်းသားအများ မင်းသား၏အခွင့်အကြောင်းကို ချောင်းမြောင်းကြည့်ရှုကာနေ၍၊ တစ်နေ့လုံး တစ်နေ့လုံး ရံဖန်ရံဖန် အခါသင့်မပြတ်မလပ် ၁နှစ်စပ်အောင် အလိုစမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ အလိုစမ်းသောအခါ ဖွားဖက်ရွှေဖော် အမတ်သား ၅၀၀တို့သည် နှစ်လိုဖွယ်သော မုန့်အထူးထူးကိုမြင်လျှင် သူ့အရင်ငါ ဝမ်းသာရွှင်လန်း ယူလှမ်းငင်ဆုပ် နှုတ်တစ်ဘက်လက် ၂ စ ရသမျှစွဲကိုင် နိုင်ရာအချင်းချင်း ငြင်းခုံတွန်းလှုပ် ခတ်ပုတ်လှယက် မာန်ခက်နှလုံးပြို ငိုသူရွှင်သူ အူအူတက်မျှ^{၂၁} အားရအင်စွဲ ခဲကိုက်လျက်စားကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားမူကား ဤသို့ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမတော်မူ၏။ ‘သတို့သား တေမိမင်းသား။ သင်သည် အစမထင် သံသရာက ဤ မုန့်အရသာကဲ့သို့သော အရသာကို အခါမရေမတွက်နိုင်အောင် စားခဲ့ရလှလေပြီ။ နောင်သံသရာလည်း အဘယ်အခါမျှ ဆုံးမည်မသိ။ ဤထက်မကသော အရသာကိုပင်လည်း အခါမရေမတွက်နိုင်အောင် သင် စားရမည်ကားမချွတ်။ သံသရာဝဋ်မလွတ်မီ အထဲတွင်ငရဲမီးအရှိန်ကို စည်းစိမ်မှတ်ထင်၍ သင်ခံစားလိုလျှင် ထိုမုန့်ခဲဖွယ် အပါယ်တံခါးဝ လမ်းစအကြောင်းရင်း မင်းဖြစ်ဖို့အဖြစ်ကို ချစ်ခင်နှစ်သက် မြန်ရှက်စွာ ဆုပ်ကိုင်၍စားလော့။ နှလုံးထားအမြဲ ငရဲကိုမလိုလျှင် ထိုမုန့်၌အခင်အမင်ကို သင် မလိုက်နှင့်”ဟု ငရဲသားဖြင့် ခြိမ်း၍ဆုံးမတော်မူလျက် မျက်စိနှင့် ရူပါရံဆိုင်လျှင် အနိုင်နှိပ်တတ်သော ရသတဏှာ^{၂၂}ပေါ်လာခြင်းရှိ၍ သမာဓိအငြိမ်အသက် ပျက်အံ့သည်မှစိုးသောကြောင့် မြတ်နိုးခြင်းရှင်းရှင်းသန့်သန့် ကွာစေလိုသဖြင့် ထိုမုန့်ခဲဖွယ်တို့ကို မော်၍မျှမကြည့်ရှု၊ ပြုမိရာမျက်နှာထားပြကတော့ဖြင့် သိမ်မွေတည်ကြည်စွာ နေတော်မူ၏။

မယ်တော်၊ အထိန်းတော်တို့သည် မုန့်တချို့ကို ဘုရားလောင်း၏လက်၌ထား၍ တချို့မုန့်ကိုလည်း မိမိတို့ဖွဲခြွေကာ မြန်ရေရှက်ရေ ‘ဤမုန့်မျိုးကား ချို၏ ဤမုန့်ကား ဆိမ့်၏’ဟုဆို၍ သူငယ်တို့အလိုပါ ချောရာသမျှ အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့် ချောမော့ဖြားယောင်းငြားသော်လည်း လှုပ်ရှားရုံမျှမရ လက်ဆွဲနှုတ်အ အယောင်ဆောင်၍ နေတော်မူ၏။ ထိုမုန့်ခဲဖွယ်တို့ကို ခံတွင်းသို့ခွံမှသာလျှင် သုံးဆောင်တော်မူ၏။

ဤသို့ ၁ နှစ်တိုင်တိုင် အခါသင့် ရံဖန်ရံဖန် တစ်နေ့ပတ်လုံး၊ တစ်နေ့ပတ်လုံး မုန့်ခဲဖွယ်ဖြင့် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုမုန့်ခဲဖွယ်ဖြင့် အလိုစမ်းလျက် ၂ ခါလည်တိုင်အောင် ဘုရားလောင်းမင်းသား၌ တစ်စုံတစ်ခုသောအခွင့်ကိုမျှ မရလတ်သော် မှူးတော် မတ်တော်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၍ အလိုစမ်းမျိုးတစ်နည်း တိုင်ပင်ကြံဆောင်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်းမင်းသား အရွယ်တော် ၂ နှစ်ရှိ၍ ၂ ကြိမ်မြောက်သော မုန့်ခဲဖွယ်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၂ နှစ်ကျော်ပြီးသော သူငယ်တို့လေကား သွားခုံကျန်းပြီဖြစ်၍ သစ်သီးခဲဖွယ်တို့ကို အငယ် အကြီးမဟု လှမ်းယူကိုက်ခဲ ပြုမြဲဓမ္မတာ ဖြစ်တော့သည်။ မည်သည့်အသီးမဆို အချိုအချဉ် စားကောင်းသမျှ ကြီးငယ်မရွေး ရှေးနည်းအတူ အလိုစမ်းရသော်ကောင်း၏”ဟု မင်းအမတ်တို့ အညီအညွတ်တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် ရာသီလိုက် အခါသင့်ပေါ်သော သရက်၊ ပိနဲ့၊ နရံ၊ သစ်မည်၊ စည်၊ တည်၊ လွန်၊ သစ်ကြား စားကောင်းသမျှသော သစ်သီးမျိုးတို့ဖြင့် အလှည့်လှည့်အပြောင်းပြောင်း ဘုရားလောင်းမင်းသား အမတ်သားရွှေဖော်အစည်းအဝေး၌

ရှေးမှန်ခဲဖွယ်မှာကဲ့သို့ နှစ်လိုစေကြောင်း ဖြားယောင်းပေးကမ်းလျက် မပြတ်လျှင် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ အမတ်သား ၅၀၀တို့သည်လည်း မှန်ခဲဖွယ်မှာကဲ့သို့ပင်လျှင် အချင်းချင်း ငြင်းခုံပုတ်ခတ်ခြင်းကိုပြု၍ လုယူမြန်ရက် နှစ်သက်ရွှင်လန်းစွာ စားကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းမင်းသားမူကား ရှေးနည်းအတူလျှင် ငရဲဘေးဖြင့်ခြိမ်း၍ မိမိကိုယ်ကိုဆုံးမလျက် ငဲ့ကွက်မယိမ်း မတိမ်းမလှည့် ရှုကြည့်မမှု အယူမယိုင် ခိုင်မတ်စွာနေတော်မူ၏။ ဤသို့ သစ်သီးကြီးငယ်ဖြင့် ၁နှစ်ပတ်လုံး ရံဖန်ရံဖန် အလိုစမ်းကြသော်လည်း ဘုရားလောင်းအား တစ်စုံတစ်ခု ပြုမြဲသောအမှုအရာမှ ထူးသောအခွင့်ကို မမြင်နိုင်ကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအားလျှောက်ထား၍ မင်းသား၏ အရွယ်နှင့်ချင့်လျက် အလျော်သင့်တော်နည်း အလိုစမ်းရန် တိုင်ပင်ကြံဆောင်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၃ နှစ်ရှိ၍ ၃ကြိမ်မြောက်သော သစ်သီးကြီးငယ်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၃ လလည်ကျော်ပြီးသော သူငယ်တို့မည်သည်ကား ယောက်ျားဖြစ်သော် ယောက်ျားအလိုက်၊ မိန်းမဖြစ်သော် မိန်းမအလိုက် အမျိုးတို့စရိုက်အားလျော်စွာလျှင် ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်၊ ဆိတ်ရုပ်၊ ကြက်ရုပ်စသည် တိုက်၍ကစားခြင်း၊ ထွန်ငယ်၊ လှည်းငယ်၊ လှေငယ် စသည်ဖြင့်ကစားခြင်း၊ အိုးပုတ်ငယ်၊ ဗန်းငယ်၊ ဆန်ကောငယ် စသည်ဖြင့်ကစားခြင်း၊ ယဉ်မင်းငယ်” စသည်ဖြင့် ကစားခြင်း မိဘတို့အလေ့နှင့်လျော်စွာ ထိုသို့ များစွာသောသူငယ်တို့ ကစားဖွယ်မှုကို အလိုရှိချင်မြဲ ဖြစ်သည်။ ဤ သခင်သားတော်အားလည်း အရွယ်နှင့် လျော်စွာ ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်၊ နွားရုပ်၊ လားရုပ်၊ ဆိတ်ရုပ်၊ ကြက်ရုပ် စသော မင်းသားငယ်တို့ ကစားဖွယ်အရုပ်ဖြင့် အလိုစမ်းရသော်ကောင်း၏” ဟု အညီအညွတ်တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင်၊ အထူးထူးအပြားပြား ရှုချင်ဖွယ်အဆင်းရှိသော ရွှေစင်ငွေစင် စသည်ဖြင့်ပြီးသည်ဖြစ်၍ ဆန်းကြယ်လှစွာ ပြုလုပ်စီရင်အပ်သော ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်၊ နွားလားရုပ်၊ ဆိတ်ရုပ်၊ ကြက်ရုပ် စသည်များစွာ ကစားဖွယ်အရုပ်တို့ကို နန်းရင်ပြင်၌ အမတ်သား ၅၀၀ ခြံရံလျက် နေစေအပ်သော တေမိမင်းသား၏ရှေ့တူရူ မနီးမဝေးတွင် ခင်းကျင်းကာထား၍၊ “ဤအရုပ်ငယ်များကား ကစားချင်စဖွယ် အလွန်လှ၏။၊ ဆင်တိုက်ခြင်း၊ မြင်းတိုက်ခြင်း၊ နွားလားတိုက်ခြင်း၊ ဆိတ်တိုက်ခြင်း၊ ကြက်တိုက်ခြင်း စသည်ဖြင့် အလိုရှိရာ ကစားကြလော့” ဟု သူငယ်တို့အကြိုက် အလိုလိုက်ချော့မော့မြူးရွှင် မျိုးအလုံးစုံကိုပြု၍ ရှေးနည်းအတူပင် အလိုစမ်းကြပြန်လေ၏။ ဖွားဖက်တော် ရွှေဖော် ၅၀၀ တို့သည် ထို ဆင်ရုပ်၊မြင်းရုပ်စသည်တို့ကိုမြင်လျှင် သူငယ်ဓမ္မတာ တန်ရာတွင်မရပ် လတ်လတ်ရွှင်ရွှင် မြင်တိုင်းလိုချင်ခြင်းဖြင့် အချင်းချင်း ငြင်းခုံခတ်နှက် လုယက်ဆိုယူ ကလူပျော်ပါး ကစားကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားမူကား ငရဲမီးတောက် အနီးရောက်သကဲ့သို့ ကြောက်လန့်ခြင်းဘေးဖြင့် ခြိမ်းသည်ဖြစ်၍ မတိမ်းမလှည့် ကြည့်ရှုမမှု ရှေးနည်းအတူ မိမိကိုယ်ကိုဆုံးမလျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နေတော်မူ၏။ ဤသို့ သူငယ်တို့ ကစားဖွယ်ဖြစ်သော ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်စသည်တို့ဖြင့် တစ်ကြိမ်မပါ တစ်ကြိမ်ပါ အခါသင့်ရံဖန်မပြတ် ၁ နှစ်ပတ်လုံး အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ညဉ့်၊ နေ့ အခါမပြတ်လည်း အရွယ်နှင့်လျော်စွာ လိုရာချော့မော့ ဖြားယောင်းခြင်း အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း စမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ အလိုစမ်းကြသော်လည်း ဘုရားလောင်းအား ထူးခြားသောအခွင့်ကို မမြင်နိုင်ကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် မင်းကြီးအား အကြောင်းကို လျှောက်ထား၍ မင်းသားအရွယ်နှင့်ချင့်လျက် အလျော်သင့်တစ်နည်း အလိုစမ်းရန် တိုင်ပင်ကြဆောင်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၄နှစ်ရှိ၍ ၄ကြိမ်မြောက်သော သူငယ်တို့ကစားဖွယ်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၄ ခါလည်ကျော်ပြီးသော သူငယ်မည်သည်ကား စားဖွယ်ခဲဖွယ်ကို ခင်မင်တတ်၏။ စားဖွယ်ခဲဖွယ် အထူးထူးစီရင်၍ အလိုစမ်းသော် ကောင်း၏”ဟု မင်းအမတ်တို့ အညီအညွတ်တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် အထူးအမြတ် ကောင်းမွန်မြန်နိုးရာ စီရင်အပ်ပြီးသော ထမင်းဟင်းလျာ ဘောဇဉ်တို့ကို ရှေးနည်းအတူ မင်းသားအထံ၌ ကပ်ပေကုန်၏။ သူငယ်ရွှေဖော် ၅၀၀ တို့သည် ထိုဘောဇဉ်မြန်ရှက်ဖွယ်တို့ကိုမြင်လျှင် ခင်မင်စုံမက် နှစ်သက်ရွှင်လန်းစွာကိုင်ဆုပ်၍ အလုပ်အလေ့ မြန်ရေရှက်ရေ စားကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားမူကား ငရဲဘေးဖြင့် ခြိမ်းသည်ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကို ဤသို့ ဆုံးမတော်မူ၏။ “ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ အစမထင် ကျင်လည်ခဲ့ရသော သံသရာအယဉ်တွင် ဤဘောဇဉ်ကဲ့သို့ သုံးချင်မရက် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသောဘောဇဉ်ကို ကြဉ်ရှောင်သဖြင့် မစားရသောဘဝ၊ ဒုဗ္ဗိက္ခံထိ၍ မရှိသဖြင့် မစားရသောဘဝ၊ နွမ်းနယ်ဆင်းရဲ ဇာတ်ကွဲ၍မထိုက်သဖြင့် မစားရသောဘဝတို့ကို ဂဏန်းသင်္ချာချ၍ ရေတွက်သော်လည်း မရေတွက်နိုင်၊ များစွာ ကြိမ်ခဲ့ရလှလေပြီ။ မြင့်မြတ်ချမ်းသာ ကောင်းစွာအမျိုးအလိုက် ထိုက်တန်သဖြင့် စားရသောဘဝ၊ သုဘိက္ခံ သမ္ပတ္တိ ဝပြောခြင်းရှိ၍ ပြည့်စုံသဖြင့် စားရသောဘဝ တို့ကိုလည်း ဂဏန်းသင်္ချာချ၍ မရေတွက်နိုင်။ များလှစွာလေပြီ။ ယခုလည်း ငရဲဘေးကိုကြောက်သော သင်သည် အမျိုးအလိုက် ထိုက်တန် ကောင်းမြတ်စွာ ရှေ့သို့ရောက်လာသော ဤဘောဇဉ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း အင်္ဂါမပျက်အောင် ကြဉ်ရှောင်သဖြင့် အခွင့်လိုရာ အပြီးရောက်ကြောင်း မစောင်းမတိမ်း ဆောက်တည်လော့။ ငဲ့ကွက်ခြင်း သင်မရှိနှင့်”ဟုမိမိကိုယ်ကို ဆုံးမတော်မူ၍ ပြကတေုဏ္ဏန္တေမပျက် ငဲ့ကွက်မကြည့် မလှည့်မလည် တည်ကြည်စွာနေတော်မူ၏။

ထိုသို့ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာနေသည်ကို မယ်တော်မိဖုရား တစ်ပါးကွယ်ရာက အခါလေးမြင့် စောင့်စားလျက် မခြားမထူးမြင်လျှင် လိုအင်မရ၍ ထတုံထိုင်ထုံ အာရုံမရောင့်ရဲ စိတ်ထဲအပူအပန်ကို သည်းမခံနိုင်သောနလုံးဖြင့် ပုန်းကွယ်ရာကထွက်၍ စုံမက်သနားဖွယ် အသွယ်သွယ်ဖြားယောင်းလျက် ကောင်းစွာကျွေးမွေးပေ၏။ ဘုရားလောင်းမင်းသားသည်လည်း ထို ထမင်းဟင်းလျာ ဘောဇဉ်တို့ကို ခံတွင်းသို့ ရောက်မှသာလျှင် သုံးဆောင်တော်မူ၏။ ဤသို့ မြန်ရှက်ဖွယ်သော ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် အခွင့်တစ်ခါမရ တစ်ခါရ ကောင်းလှစွာစိမ့်၍ ကြိမ်ဖန်များစွာ အခါမပြတ် ၁နှစ်ပတ်လုံး အလိုစမ်းကြကုန်၏။ အရွယ်နှင့် ထိုက်တန်ရာယှဉ်၍ အစဉ်မပြတ်သော အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း စမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့ အလိုစမ်းကြသော်လည်း ဘုရားလောင်းမင်းသားအား ထူး၍သော အခွင့်ကိုမမြင်နိုင်ကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ အကြောင်းကို မင်းကြီးအားလျှောက် အရွယ်နှင့်လျှောက်၍ အရွယ်နှင့်လျှောက်ပတ်သော အလိုစမ်းဖွယ်တစ်နည်း တိုင်ပင် ကြံစည်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၅နှစ်ရှိ၍ ၅ကြိမ်မြောက်သော ထမင်း၊ ဟင်းလျာ၊ ဘောဇဉ်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ ၅နှစ်အရွယ် ရှိပြီးသော သူငယ်မည်သည်ကား ထွားနသော ကိုယ်ထူခြေသည်းခြေနလုံးလည်း မငြိမ်သက်တုန်းအချိန် မီးအရှိန်အလျှံကို မခံစားဝံ့။ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း ပြင်းပြစွာရှိတတ်သည်ဖြစ်၍ 'မနစ်လိုဖွယ် အရှိန်ကြီးသောမီးဖြင့် အလိုစမ်းရသော်ကောင်း၏'ဟု မင်းအမတ်တို့ အညီအညွတ်တိုင်ပင်ကြ ပြီးလျှင် မင်းရင်ပြင် မုခ်နန်းတော်ရှေ့တလင်းတွင် အလျင်အမြန်ထွက်ပြေးသာအောင် များစွာထွက်ပေါက် တံခါးအဝထား၍ မင်းသားငယ်ကစားရာ ကြီးစွာတံခါးမြေနန်း ဆောက်လုပ်စေလျက် ထန်းလက်ခက် ရွက်ခြောက်မိုးစေပြီးသော် ရွှေဖော်အမတ်သား ၅၀၀ အခြံအရံနှင့်တကွ ဘုရားလောင်းမင်းသားငယ်ကို ထိုတံခါးတွင်း မြေတလင်းပြင်၌ ကစားစေလိုသောအဖြစ်ဖြင့် အမှတ်မဲ့နေစေ၍ အလန့်တကြား တစ်ပါးမျက်နှာလွဲကာ တံခါးထိန်းရွက်ခြောက်ကို မီးတောက်ဖြင့်ရှို့မြှိုက်လေလျှင် လျင်စွာတံခါးအလုံး ဟုန်းဟုန်းတောက်မျှ လောင်လေ၏။ ထိုအခါ အမတ်သား ၅၀၀ တို့သည် မီးလျှံစွဲကူးသည်ကို ရှေးဦးစွာ မြင်စဉ်ကလျှင် နီးရာတံခါးဖြင့် ထွက်သွားဟစ်အော် ကြွေးကြော်မြည်တမ်းလျက် ပရမ်းပတာ^{၁၂}ပြေးကြလေ၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားမူကား ဤသို့ ကြံတော်မူ၏။ 'ဤထန်းရွက်ခြောက်မီးသည် ပူသော်လည်း ငါ့ကို လောင်ရုံမျှသာ ရှိမည်။ အရိုးအသား ကျွမ်းလောင်အောင်မျှ အပူမကြီးရာ။ ငရဲအဝီစိမီးမူကား အနီးမတွေ့ အငွေ့အနီးနှင့်ပင် အရိုးအသား ကြေကျွမ်းဘနန်း^{၁၃}လျှမ်းလျှမ်းတက်မျှ ဤမီးထက် အဆအရာ၊ အဆအထောင်၊ အဆအသိန်းမက အရှိန်အပူ ကြီးစွာတုံ့သေး၏'ဟုကြံလျက်၊ "ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ ဤထန်းရွက်ခြောက်မီးကိုမျှ သည်းမခံနိုင်ထွက်ပြေးခဲ့လျှင် ငရဲမီးမှာ အသို့လျှင် သင် ခံနိုင်ပါအံ့နည်း။ ငရဲမီးကိုကြောက်၍ မင်းမပြုလိုလျှင် ဤမီးပူကို အဓိဋ္ဌာန်မပျက်အောင် သင်သည်းခံလော့"ဟုမိမိကိုယ်ကို ဆုံးမတော်မူ၍ ပူပြင်းကြောက်လန့်ဖွယ်သော အနိဋ္ဌာရံ၌^{၁၄}တုန်လှုပ်ကြောက်လန့်တတ်သော 'ဒေါသမူ ဗျာပါဒ'စိတ်ကို နင်းနှိပ်အောင်မြင်ပြီး မထေရ်ကြီးအဝါ ၆၀ ကျော်ရှိ နိရောဓသမာပက်သို့ ဆည်းကပ်သောအခိုက်အခါ အနာဂါမ်ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ကဲ့သို့ နှစ်လို၍လည်းမဟုတ်၊ စက်ဆုပ်၍လည်း စိတ်မညစ်၊ လျစ်လျူသဘော လိုအပ်သောအမှုရင်း၌သာလျှင် နှလုံးသွင်းစွဲချည်လျက် တည်ကြည်စွာ မတုန်မလှုပ်နေတော်မူ၏။

ထိုသို့ မီးလျှံအရှိန်အဝါ ထလျက်လည်း မတုန်မလှုပ်နေသော မင်းသားကိုမြင်လျှင် အထိန်းတော်တို့သည် မင်းသား၏အနီးသို့ မီးရောက်လတ်သောအခါ မီးပွားမီးပေါက် ကျရောက်အံ့သည်မှစိုးသောကြောင့် ဘုရားလောင်း မင်းသားကို ပိုက်ချီသိမ်းယူကြကုန်၏။ ထိုသို့ မီးဖြင့် ရံဖန်ရံဖန် အခါမပြတ် ၁နှစ်ပတ်လုံး တစ်ကြိမ်မကြောက် တစ်ကြိမ်ကြောက်အောင် ခြောက်ခြိမ်း၍ အလိုစမ်းကြကုန်၏။ အရွယ်နှင့်လျော်စွာ တစ်နေ့မပြတ်လည်း အလန့်တကြား ယောင်မှား၍စကားပြောအောင်၊ လက်၊ခြေလှုပ်ရှားအောင်၊ နားလှည့်၍ ထောင်အောင် ကြံဆောင်လျက် ထိုထိုတော်သင့်ရာ အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း စမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့လူတွင် ဆေးစီရင်နည်းကျမ်း၌ 'ပူချမ်းဥတု၊ အိမ်မှမိုကြူး၊ လန့်မူးကြောက်ထိတ်၊ စိတ်အကြံများ၊ အစားမတော်၊ အိပ်မပျော်နိုး၊ ရေချိုးမသင့်'ဤသို့အားဖြင့် ၇ ပါးသော အနာရောက်ကြောင်းတွင် ဘုရားလောင်းမင်းသားကိုယ်တော် ပျော့တော့^{၁၅}ညှိုးကြို့ မတုန်မလှုပ်နေသောအနာကို ပညာရှိအများ တွေးဆ၍ စိတ္တဇော^{၁၆}ဖြစ်သည်ဟု စင်စစ် သိသဖြင့် အသင့်တော်ရာရှာ၍ ထိုသို့အလိုစမ်းဆေး ပေးကုစီရင်ကြသော်လည်း စိတ်တော်အကြိုက်နှင့် အလိုက်မသင့်၍ အခွင့်မရကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတိုင်းအကြောင်းကို

မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၍ အရွယ်တော်တစ်ဦး ကူးပြောင်းပြန်သည်နှင့်လျော်စွာ ရှာကြံလျက် အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင်ကြံစည်ပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၆နှစ်ရှိရင် ၆ကြိမ်မြောက်သော မီးဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၆ နှစ်အရွယ်ရှိပြီးသော သူငယ်မည်သည်ကား အသွေးအသားနှလုံးနေ ဣန္ဒြေရင့်ချိန် လိမ္မာစွာအရွယ် ကြောက်မက်ဖွယ်၊ပျော်ပါးဖွယ် ၂ သွယ်သောအမှု၌ စုဝေးနိုင်သဖြင့် ဆိုင်ပြိုင်တူရူ ရှေးရှုလာသော အမုန်ယစ်သောဆင်ကိုမြင်လျှင် ကြောက်လန့်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ဖြင့်စမ်းရသော် ကောင်း၏”ဟု မင်းအမတ်တို့သည် တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြပြီးလျှင် မင်းသားအား အန္တရာယ်မဖြစ်စေခြင်းငှာ လက္ခဏာဝင် ဆင်ကောင်းဆင်မြတ်တစ်စီးကို သူငယ်အလိုစမ်း ခြောက်ခြိမ်းသောအမှု၌ လိမ္မာစေကြောင်း ကောင်းစွာသင်ပြီးသော် ရွှေဖော်အမတ်သား ၅၀၀ အခြံအရံနှင့်တကွ ဘုရားလောင်းမင်းသားကို မင်းရင်ပြင်မုခ် နန်းတော်ဦးမြော်တလင်း၌ ထား၍ ထိုဆင်ပြောင်ကို လွှတ်လိုက်လျှင် ချင်ချင်တက်မျှကြောက်မက်ဖွယ် ကြိုးကြာသံကဲ့သို့ မာန်သံပေးလျက် အမုန်ယစ်သော ဆင်အမူအရာသင်ခြင်း၌ လိမ္မာ၍ နာမောင်းအိုးခွဲဖောက်လျက် ကြောက်လန့်ဖွယ် မြေ၌ ရိုက်ဆောင့်ပုတ်ခတ်ကာ ပြင်းစွာမာန်ကြီး အမြီးကိုတန်း၍ မှန်းရွယ်တူရူ စွယ်ဖြူ ဖွေးဖွေးခင်းလျက် မင်းသားငယ် တစ်စုကို ယခုလိုက်၍ တိုက်ထိုးနင်းပစ်ယောင်ဆောင်ကာ ပြေးဝင်လာလတ်သော် ဖွားဖက်ရွှေဖော် အမတ်သား ၅၀၀ တို့သည် ပြင်းစွာသောဘေးမှ ကြောက်လန့်ခြင်းနှလုံးမွန်သဖြင့် မြည်တွန်အော်ဟစ်လျက် မျက်နှာတူရူ ရှေးရှုမိရာအရပ်တို့သို့ လန့်ဖျပ်ငိုကြွေး ပြေးရှောင်ကြလေ၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားမူကား အမုန်ယစ်သောအသွင်ဖြင့် ထိုဆင်ပြောင် လာလတ်သည်ကိုမြင်လျှင် ဤသို့ ကြံတော်မူ၏။ ‘ငါသည် အခါမြင့်မြဲ ဆင်းရဲကြီးသောငရဲမီး၌ ကြမ်းကြုတ်စွာကြမ္မာစီရင်တိုင်း ခံလျက် သေရသောထက် ဤဆင်ကြမ်းလက်တွင် တစ်ခဏတွက်ရုံမျှ နှိပ်စက်လတ္တံ့သောဒဏ်ကိုခံလျက် သေရသော် အဆ အသိန်းအသန်းမက မြတ်သေး၏။ ကြောက်၍ ငါပြေးလျှင် အရေးကောင်းဟူသမျှပျက်သဖြင့် ရှက်ဖွယ်သာ ရှိတော့မည်။ တည်ကြည်စွာ အင်္ဂါ ၃ပါး ဆောက်တည်ရင်းကိုသာ နှလုံးသွင်းခြင်း ပြောစဉ်စေ’ဟု ဣန္ဒြေမပျက် စေဘဲ ငရဲဘေးဖြင့်ခြိမ်းခြောက်သည်ဖြစ်၍ မတုန်မလှုပ် ငြိမ်သက်စွာနေတော်မူ၏။

အခြောက်အခြိမ်းမှု၌ သင်ပြီးသည်ဖြစ်၍ လိမ္မာလှစွာသော ထိုဆင်ပြောင်သည်လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် မာန်ဖြင့် လာလတ်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းမင်းသားကို နာမောင်းဖြင့် ပန်းစည်းကိုချိသည်နှင့်အတူ ပွေ့ယူချီပိုက်၍ ရိုက်ယောင်ပစ်ယောင် နင်းထိုးသတ်ညစ်ဟန် အယောင်ဆောင်လျက် တောင်၊ မြောက်၊ဘယ်၊ညာ လှုပ်ရှားကာ ခြိမ်းခြောက်လျက် မြောက်တုံနိပ်တုံ မင်းသားအားလည်း မပင်မပန်းစေရအောင် ပြည်းပြည်းညင်းညင်း မြင်ကွင်းမခံဝံ့ရုံပြု၍ ရှုကြည့်သူအများ သနားခြင်းဖြစ်သောအခါမှ အသာအယာ နေရာမြဲတလင်းတွင် ချထားစေသဖြင့် လွတ်ရာဖွဲ့ခွာ၍ နေလေ၏။

ဤသို့ မာန်ယစ်သောဆင်ဖြင့် ရံဖန်ရံဖန် အခါမပြတ် ၁ နှစ်ပတ်လုံး ကြောက်လန့်ဖွယ်မှုပြု၍ အလိုစမ်းကြကုန်၏။ အရွယ်နှင့်တော်သင့်ရာ အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း တစ်နေ့မပြတ် စမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့စမ်းကြသော်လည်း အလိုတော်နှင့်မသင့်၍ အခွင့်အထူးအခြားကို မမြင်လတ်ကြလျှင် အမတ်တို့သည်

ရှေးနည်းအတူ အကြောင်းကို မင်းကြီးအားလျှောက်ထား၍ နှစ်အရွယ်တော်တစ်ဦး ကူးပြောင်းပြန်သည်နှင့် လျော်စွာရှာကြံလျက် အလိုစမ်းနည်းတစ်နည်း တိုင်ပင်ကြံစည်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၇နှစ်ရှိ၍ ၇ကြိမ်မြောက်သော ဆင်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၇ နှစ်အရွယ်ရှိပြီးသော သူငယ်မည်သည်ကား ထောက်ထားဆင်ခြင်တတ်သော ဉာဏ်သတိ ရှိလောက်ချိန် မဟုတ်။ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာ ကြောက်စရာမြင်လျှင် လျင်စွာကြောက်လန့်တတ်သည်ဖြစ်၍ မြွေဖြင့် အလိုစမ်းရသော် ကောင်း၏”ဟု တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင်၊ မြွေငန်း၊ မြွေဟောက်စသော ပါးပျဉ်းရှိသောမြွေတို့ကို များစွာဖမ်းယူစေ၍ မြွေသမားအလွယ်တူတို့သည် အစွယ်နုတ်ခြင်း၊ နှုတ်အာမလှုပ် ချုပ်စပ်ဖွဲ့စည်းခြင်းတို့ဖြင့် အန္တရာယ်မဖြစ်စေကြောင်း ကောင်းစွာစီရင်ပြီးသော် ဖွားဖက်ရွှေဖော် အခြံအရံ ၅၀၀ နှင့်တကွ ဘုရားလောင်း မင်းသားကို ထိုဆင်နှင့်စမ်းရာ မြေတလင်း၌ပင်ထား၍ များစွာသောမြွေအပေါင်းကို ဘုရားလောင်းသို့ ရှေးရှုလွှတ်စေကုန်၏။ ကြောက်မက်ဖွယ်ပါးပျဉ်းထလျက် လာလတ်သောမြွေအပေါင်းကိုမြင်လျှင် အမတ်သား ၅၀၀ တို့သည် ပြင်းစွာအော်ဟစ်မြည်တမ်း၍ လမ်းသင့်ရာတူရူအရပ်တို့သို့ ပြေးကြလေကုန်၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားမူကား ‘ငရဲဘေးဖြင့် ခြိမ်းသည်ဖြစ်၍ အဝိစိထံ ငရဲ၏ခံတွင်းသို့ ဆင်းဝင်ရသော ဆင်းရဲခြင်းထက် ဤကြမ်းကြုတ်စွာသော မြွေ၏ခံတွင်းသို့ ရောက်ရခြင်းဆင်းရဲသည် အဆအသိန်း၊ အဆအသန်းမက မြတ်လှစွာသေး၏’ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလျက် မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နေလေ၏။ ထိုအခါ မြွေငန်းကြီးတစ်ခုသည် ဘုရားလောင်း၏ကိုယ်အလုံးကို အခွေဖြင့် အဆင့်ဆင့်ပတ်ရစ်၍ ဦးခေါင်းထက် ပါးပျဉ်းဖြန့်မိုးကာ နေ၏။ ထိုသို့ အခွေဖြင့် မြွေပတ်ရစ်လျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသော်လည်း ဖမ်းမိသောရန်ကို ကြောက်ရွံ့၍ပြေးခိုက်တွင် တိုက်မိရိုက်မိသော ချုံ၊ ဆူးငြောင့်ကို နှောင့်ယှက်သောရန်ဟု အကြံတစ်ခုပြု၍ မကြောက်သကဲ့သို့၊ ရောက်အံ့သောငရဲမီး ကြီးစွာသောရန်ကို ကြံ၍ကြောက်သဖြင့် လွတ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်တုန်း နှလုံးသွင်းမြီတော်မူ၍ မြွေရန်သူအနှောင့်အယှက်ကို ကြောက်မက်ဖွယ်မမှတ်၊ ၃ ရပ်သော အမိဋ္ဌာန်^၁ဖြင့် သည်းခံငြိမ်သက်စွာနေလျှင် မြွေကြည့်သူအများ သနားခြင်းဖြင့် မရှုကြည့်ဝံ့ အခန့်တန်မှ အလွယ်တူကိုစေ၍ ထိုမြွေကို သိမ်းယူစေ၏။

ထိုသို့ အဆိပ်ထန်သော မြွေမျိုးကြောက်မက်ဖွယ်ဖြင့် အသင့်စီမံ၍ ရံဖန်ရံဖန် ၁ နှစ်ပတ်လုံး အလိုစမ်း ကြကုန်၏။ အရွယ်နှင့်လျောက်ပတ်ရာ များစွာသောအလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း တစ်နေ့မပြတ် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့စမ်းကြသော်လည်း စိတ်တော်အကြိုက်နှင့် အလိုက်သင့်မကြံ၍ တစ်စုံတစ်ခုမျှ ထူးသောအခွင့်ကို မမြင်ကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြ၍ ၁ နှစ် စေလတ်သော် အရွယ်တော်နှင့်လျော်စွာ အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင်ကြံစည်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၈ နှစ်ရှိ၍ ၈ကြိမ်မြောက်သော မြွေဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၈ နှစ်ရွယ်ကျော်ပြီးသော သူငယ်မည်သည်ကား စိတ်ရွှင်ပျော်ပါးခြင်း ပွဲသဘင်ကို ခင်မင်ချိန်ရောက်ပြီဖြစ်၍ ကချေသဘင်ဖြင့် အလိုစမ်းရသော် ကောင်း၏”ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြပြီးလျှင် မင်းရင်ပြင်မှန်နန်းတော်ဦး၌ ဘုရားလောင်းမင်းသားကို ဖွားဖက်ရွှေဖော် သူငယ်တော် ၅၀၀ အခြံအရံနှင့်

တကွနေစေ၍ ကြီးစွာသောပွဲသဘင်ကို ပြုကြကုန်၏။ တိုင်တက်၊ကွင်းလျှိုး၊ ကြိုးတန်းလျှောက်၊ ကျွမ်းသမားတို့သည်လည်း မျက်စိ၊ နား ပျော်ဖွယ်ရယ်ဖွယ် အသွယ်သွယ်အတတ်ကိုပြခြင်း၊ ကချေသည်၊ သီချင်းသည်တို့သည်လည်း မျက်စိ၊ နား ပျော်ဖွယ်အသွင်သွင် ကခြင်း၊ သီချင်း၊ ပတ်၊ စည်၊ နဲ၊ ခရာ များစွာသော တီးမှုတ်ခြင်းမျိုးတို့ဖြင့်လည်း မျက်စိ၊နား ပျော်ဖွယ်ရယ်ဖွယ် တီးမှုတ်ခြင်း၊လက်ပမ်းသည် တို့သည်လည်း လက်ပမ်းကစားခြင်း၊ မျက်လှည့်သည်တို့သည်လည်း သန်လျက်မျိုးခြင်း၊ မီးပုံဆင်းခြင်း၊ ကောင်းကင် တက်သွားခြင်း၊ ကိုယ်တစ်ခြမ်းကိုလှုပ်စေခြင်း စသော မျက်စိပျော်ဖွယ်ရယ်ဖွယ် အတတ်ကိုပြခြင်း စသည်တို့ဖြင့် များသောအလုံးစုံသော ကချေသဘင်မျိုးတို့ကို တစ်ဦးမရွှင် တစ်ဦးရွှင်စီရင်၍ အလှည့်လှည့်အခြားခြား များစွာပြစေလျက် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၅၀၀တို့သည် ထိုထိုသို့သော ပွဲသဘင်တို့ကိုမြင်လျှင် အလွန်ရွှင်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် “ကောင်းစွ။ ကောင်းစွ” ဟုဆိုကြကုန်လျက် ပြင်းစွာရယ်ခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားမှာမူကား ‘ယခုသာ ကောင်းစေ၊ နောက်နောင် ဖြစ်ရာဖြစ်နေ’ဟု ပညာမသိမ်းဘဲ ပြန်ဖျင်းသောလူတို့၏အယူကို နှလုံးမထား၍ “ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ သင်သည် ငရဲခံရသော အခါ မျက်စိတစ်မှိတ် လှုပ်တစ်ပြက်ခန့်မျှ နှလုံးသာယာခြင်းကို ရဖူးသလော။ ဤသဘင်ကို သင် မရှုကြည့်ရသည် ဟူ၍ ငရဲထက်ဆင်းရဲသည် မဟုတ်။ အလွန် ချမ်းသာစွာသေး၏။ အဘယ့်ကြောင့် မဆောက်တည်နိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမတော်မူလျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ မတုန်မလှုပ်နေတော်မူ၏။ ခဏချင်းဝင်၍ လှုပ်ချောက် တတ်သော ပျော်ရွှင်မှုစိတ် ချိတ်ရိပ်လာအံ့စိုးသောကြောင့် နှောင့်ယှက်လာသောပွဲသဘင်ကို မြင်ရုံမျှ ကြည့်တော်မမူ။

ဤသို့ ၁ နှစ်ပတ်လုံး ရံဖန်ရံဖန် ကြီးစွာသောကချေသဘင်တို့ဖြင့် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ အရွယ်နှင့် လျောက်ပတ်ရာ များစွာအလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း တစ်နေ့မပြတ် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့စမ်းကြသော်လည်း ဘုရားလောင်း၏စိတ်တော်နှလုံးသွင်းကဲ့သို့ မင်းအဆက်ဆက် အသက်တမ်းအလီလီ ကုန်သော်လည်း ကြုံတွေ့ရခဲသောအမှုဖြစ်၍ အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် အမှန်ကျကျ မဆမသိနိုင်ခြင်းကြောင့် အခွင့်အထူး မမြင်ကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၍ ၁ နှစ်ကုန်ငြားသဖြင့် ခြားပြန်သောအရွယ်နှင့်လျော်စွာ အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင်ကြံစည်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်းအရွယ်တော် ၉ နှစ်ရှိ၍၊ ၉ ကြိမ်မြောက်သော ကချေသဘင်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၉နှစ်ကျော် ရွယ်ရှိပြီးသော သူငယ်မည်သည်ကား နှလုံးသည်းခြေမငြိမ် လန့်ထိတ်တတ်ချိန် အရွယ်ဖြစ်၍ သန်လျက်ကို ကြောက်တတ်၏။ သန်လျက်ဖြင့်အလိုစမ်းရသော် ကောင်း၏”ဟုတိုင်ပင် ညီညွတ်ကြပြီးလျှင် မင်းရင်ပြင်မုခ်နန်းတော်ဦး၌ အခြံအရံသူငယ်ဖော် ၅၀၀ တို့ကို ကစားစေလျက် ဘုရားလောင်းမင်းသားကိုနေစေပြီးသော် ထိတ်လန့်ဖွယ်အသွင် အဆင်းကြမ်းခက်ပြက်ချော်စွာ သူငယ်တို့ကို ခြောက်ခြိမ်းတတ်သော ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ဖန်ရောင်ဝင်းဝင်းရှိန်ရှိန် ထိန်ထိန်လက်လက်တောက်သော ကြောက်မက်ဖွယ်သန်လျက်ကို ပေးအပ်၍ ခြောက်ခြိမ်းစေ၏။ ထို သန်လျက်စွဲသောယောက်ျားသည် ပုဆိုးကို တင်သီးနား^{၂၆}ပေါ်အောင် ခါးတောင်းကျိုက်၍ လက်ပန်းပေါက်ခတ်လျက် သန်လျက်စွဲကိုင်ကာ ကြုံးပကြွေးကြော် ခုန်လွှားခြင်းပြင်းပြစွာ အသံကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ဖွယ်အသွင်အပြင်ဖြင့်“ဟယ်၊ အချင်းတို့။ ကာသိကရာဇ်

မင်းကြီးတွင် လူဖော်မဝင် အင်္ဂါချို့တဲ့သော သူယုတ်မာဆွံ့အ နားပင်းသားတစ်ယောက် ရှိ၏ဆိုသည်။ အဘယ်မှာ နည်း။ ထိုသူငယ်ယုတ်၏ဦးခေါင်းကို ယခုပင် ဖြတ်မည်”ဟု ခြိမ်းမောင်းလျက် သူငယ်အပေါင်းကစားရာသို့ ရှေးရှုလျင်စွာ လိုက်လေ၏။ ထိုယောက်ျားကိုမြင်လျှင် အမတ်သား ၅၀၀ တို့သည် ကိုးကွယ်ရာမရ ကြောက်လန့်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မြည်တမ်းငိုကြွေးလျက် ပြေးပုန်းကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားမှာမူကား ‘ဤသန်လျက်ဘေးသည် ငရဲဘေးထက် မကြီးနိုင်ရာပြီ’ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလျက် မသိယောင်ကဲ့သို့ ပြကတော့အတိုင်း နေတော်မူ၏။ သန်လျက်စွဲသောယောက်ျားသည် ဘုရားလောင်းကို သန်လျက်ဖြင့်ရွယ်လျက် “အချင်း သူယုတ်မာ။ သင့်ဦးခေါင်းကို ယခုဖြတ်မည်”ဟုအနီးအကပ် ကြပ်တည်းစွာမောင်းမဲခြောက်ခြိမ်းလေ၏။ ထိုသို့ အစွမ်းရှိတိုင်းခြိမ်းခြောက်၍ ဘုရားလောင်း ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်ခြင်း တစိုးတစိမျှမရှိသောအခါ လွတ်ရာရဲ့ပြန်လေ၏။

ဤသို့ ၁ နှစ်ပတ်လုံး အခါမပြတ် တစ်ကြိမ်နောက်တစ်ကြိမ် ကြောက်လိမ့်နိုး၊ထိတ်လိမ့်နိုးထင်၍ ရံဖန်ရံဖန်သန်လျက်ဖြင့် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ အရွယ်တော်နှင့်လျောက်ပတ်ရာ များစွာသော အလို စမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း တစ်နေ့မပြတ် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့စမ်းကြသော်လည်း သံဝေဂစိတ်အကျိတ်အခဲကို ခွဲစိတ်ဝေဖြန့် အခန့်လျော်ရာမသင့်၍ အခွင့်မရကြလတ်လျှင် မှူးမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၍ အရွယ်တော်တစ်ပါး ကူးပြန်သည်နှင့်လျော်စွာ အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင်ကြစည် ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၁၀နှစ်ရှိ၍၊ ၁၀ကြိမ်မြောက်သော သန်လျက်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါအမတ်ပညာရှိတို့သည် “ယခု မင်းသား အရွယ်တော် ၁၀ နှစ် ရှိပြီ။ အလီလီအခါခါ သင့်ရာသင့်ရာ အနည်းနည်းပြောင်းလှည့်၍ စမ်းကြလျက် အချက်မရရှိသည်မှာ အကယ်၍ ထိုမင်းသား နှလုံးအလို တစ်ခုခုအစွဲနှင့်သာ မတုန်မလှုပ် နေသည်မှန်လျှင် ဈာန်^၁ရသောသူပင် ဖြစ်စေ ဤ အထွေထွေအာရုံတွင် မတုန်မလှုပ်ဘဲ မရှိရာ။ ပဋိသန္ဓေအင်္ဂါပင် ချို့လေရာသည် မသိ။ နား၊ ရှိမရှိကိုသိသာအောင် ခရုသင်းဖြင့် စုံစမ်းရသော်ကောင်း၏”ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းမင်းသား၏ အိပ်ရာတိုက်ကို ပတ်ဝန်းကျင် တင်းတိမ်^၂ကာရံပြီးသော် စက်မွေ့ရာသလွန်အောက်၌ ဘုရားလောင်းကိုမသိစေရဘဲ ခရုသင်း မှုတ်တတ်သူကိုနေစေ၍ တင်းတိမ် ၄ မျက်နှာတို့၌လည်း ပြင်က ချောင်းမြောင်းကြည့်ရှုသာရုံ အပေါက် အတန်ငယ်ထားပြီးသော် ဘုရားလောင်းကို ထိုမွေ့ရာသလွန်ထက်၌ တင်ထားပြီးသောအခါ သလွန်အောက်က နေလျက် အလန့်အကြား ခရုသင်းကို မှုတ်စေ၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားသည်လည်း ‘ငရဲဘေးကို ရေးရေးအထင်မပျက် ၃ ချက်သောအင်္ဂါကို ဆောက်တည်သည်မှစ၍လည်း ငါ့အလိုကို ထိုထိုအကြောင်းဖြင့် ပြောင်းလဲကာ စမ်းချေမည်တကား’ဟု ထောက်ထားမြော်မြင်ခြင်းရှိလျက်၊ သတိလည်း အခါမပြတ်ပြုတော်မူသဖြင့် ယောင်မှား၍မျှ လက်လှုပ်ခြင်း၊ ခြေလှုပ်ခြင်း၊ စောင်းလှည့်ခြင်း တုန်လှုပ်ရုံကိုမျှကိုလည်း ပြုတော်မမူ။ အယူ တစ်မြောင့်တည်းဖြင့်သာ မလှုပ်မယှက် နေတော်မူ၏။ တင်းတိမ်ပြင်ကနေလျက် တင်းတိမ်ပေါက်ဖြင့် ချောင်း၍ကြည့်ကြကုန်သော အမတ်တို့သည် ဘုရားလောင်းမင်းသား သတိလွတ်၍ ခြေလက်လှုပ်ရှားခြင်းကိုမျှလည်း မမြင်ရဖြစ်လေ၏။

ဤသို့ တစ်နေ့မပြတ် ၁ နှစ်ပတ်လုံး ခရုသင်းမှုတ်ခြင်းဖြင့် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့စမ်းကြသော်လည်း ခရုသင်းမှုတ်သူ၊ ချောင်း၍ကြည့်သူ ကိုယ်လက်ညောင်းသဖြင့် တစ်ယောက်ပြောင်းလဲ၍ ကြည့်ရ၊ မှတ်ရလေမူလည်း ပြောင်းလဲ၍ခံသူ အဖော်မရှိဘဲ 'သမ္မာသမ္ဗောဓိပတ္တနာ'၊^{၂၆}ပါရမီရှင်ကြီးရှင်မှာ ကိုယ်တော်စဉ်တစ်ပါးကောင်း အညောင်းအညာကိုသည်းခံကာ ငရဲဘေးကိုရှုလျက် အမှုမတူ အယူတစ်ဖြောင့်တည်း ငြိမ်သက်စွာနေတော်မူသဖြင့် အလိုစမ်းသူ အလျော်သင့်အခွင့်ထူးကို မမြင်ကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတိုင်း မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၍၊ အရွယ်တစ်ပါး ကူးပြန်သည်နှင့်လျော်စွာ တော်ရာ အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင် ကြံစည်ကြပြန် လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၁၁ နှစ်ရှိ၍ ၁၁ကြိမ်မြောက်သော ခရုသင်းဖြင့်အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ မင်းအမတ်တို့သည် “ယခု မင်းသား ၁၁နှစ်အရွယ် ကျော်ပြီဖြစ်သော်လည်း ယခင်စမ်းနည်း ကဲ့သို့ပင် ခရုသင်းကိုသာပြောင်း၍ စည်ကြီးဖြင့် တစ်လှည့်စမ်းကြရသော် ကောင်း၏” ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြသဖြင့် ရှေး ခရုသင်းမှာကဲ့သို့ပင် စည်ကြီးသံဖြင့် ၁ နှစ်ပတ်လုံး တစ်နေ့မပြတ် အလိုစမ်းကြပြန်လေ၏။ ထိုသို့ ပုန်းကွယ်ရာ အောက်ကနေ၍ ဗဟိုရံစည်ကြီး ရိုက်တီးလျက် အလန်တကြားလှုပ်ရှားလိမ့်ယောင် ထင်ကြသဖြင့် ၁ နှစ်ပတ်လုံး အလိုစမ်းကြသော်လည်း ဘုရားလောင်းအား ထူးသောအခွင့်ကို မမြင်ကြလတ်လျှင်၊ အမတ်တို့သည် မင်းကြီးအား ရှေးနည်းအတိုင်း လျှောက်ထား၍ အရွယ်နှင့်လျော်စွာ အလိုစမ်းနည်းတစ်နည်း တိုင်ပင် ကြံစည်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၁၂နှစ်ရှိ၍ ၁၂ကြိမ်မြောက်သော စည်ကြီးဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသား အရွယ်တော် ၁၂နှစ်ကျော်ပြီးသော် မင်းအမတ်တို့သည် “ယခုကား ဆီမီးဖြင့် တစ်လှည့်ပြောင်း၍ စမ်းရသော်ကောင်း၏” ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြပြီးလျှင် ညဉ့်အဖို့သို့ ရောက်သောအခါ ဘုရားလောင်း၏အိပ်ရာတိုက်ခန်း၌ ဆီမီးမထွန်းစေဘဲ အမိုက်တိုက်ဖြစ်စေ၍ ထိုအမိုက်တိုက်၌ ဘုရားလောင်းကို သိပ်ထားလျက် ‘ညဉ့်အိပ်ပျော်ချိန်တိုင်သောအခါ ဆိတ်ကွယ်ရာကိုရသဖြင့် လှုပ်ရှားခြင်းဖြစ်၍ ခြေထား၊ လက်ထား မပျက်ဘဲ ဤမင်းသား မရှိနိုင်ရာ’ ဟု ပညာကြီးပညာကျယ်တို့ ဥပါယ်တမျဉ်း^{၂၇} ကြံစည်ပြီးလျက် ဆီမီးတိုင်၊ ဆီမီးခွက်တို့ကို အိုးဖြင့် လွှင့်ပြင်သို့ အရောင်မထွက်စေရအောင် ကိုယ်စီဖုံးအုပ်၍ ဘုရားလောင်းအိပ်ရာ အမိုက်တိုက်သို့ ဝင်ကြပြီးလျှင်၊ အိုးကိုဖွင့်လှုပ်သဖြင့် အလင်းကို တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်စေ၍ ဘုရားလောင်းအား ‘လျောင်းလျက်ထားရာမှ ထိုင်လျက်တည်း ရှိသလော၊ ရပ်လျက်တည်း ရှိသလော၊ လက်ထား၊ ခြေထား ပျက်သလော’ ဟု အနေအထားလူရိယာပုတ်ကို စူးစမ်းကြည့်ရှုကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားသည်လည်း စိုးစဉ်းမျှ ခြေ၊ လက်အနေအထား ပျက်ခြင်းမည်သည် မရှိ။ ထားတိုင်းသော လူရိယာပုတ်ဖြင့်သာလျှင် ငရဲဘေးကိုရှုလျက် မလှုပ်မယှက် နေတော်မူ၏။ ဤသို့ တစ်ညဉ့် မပြတ် ၁ နှစ်ပတ်လုံး အမိုက်တိုက်၌ထား၍ ဆီမီးဖြင့် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ အရွယ်နှင့်လျော်ရာ များစွာသော အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်လည်း အခါမပြတ် စမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့ မင်းသားသည် ‘ဤအမှုကား အကယ်မဟုတ် အစမ်းသာဖြစ်သည်’ ဟု သိလောက်ချိန်အရွယ်ရှိပြီဖြစ်၍ သူငယ်တို့အလိုမှာကို ဥပါယ်ပညာဖြင့် သိသာအောင်

ပြုမည်ကြံစည်လျက် လျှို့ဝှက်သောအမှုဖြင့် အလိုစမ်းကြသော်လည်း သတိတော်မကင်း၍ အဓိဋ္ဌာန်ရင်းမပျက်သဖြင့် အခွင့်အထူးကိုမမြင်ကြလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၍၊ အရွယ်နှင့်လျော်စွာ အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင် ကြံစည်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၁၃နှစ်ရှိ၍၊ ၁၃ကြိမ်မြောက်သော ဆီမီးဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ “၁၃ နှစ်ကျော်ပြီးသော သူငယ်မည်သည်ကား နှလုံးရင့်စဖြစ်၍ သည်းမခံနိုင်။ ခွင့်ကြိမ်လျှင် လျှင်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သောကြောင့် သည်းခံနိုင်ခဲ့ရာ တင်လဲဖြင့် အလိုစမ်းရသော်ကောင်း၏”ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ကြပြီးသော် ဘုရားလောင်းမင်းသား၏ ကိုယ်အလုံးကို တင်လဲရည်ဖြင့် သုတ်လူးလိမ်းကျံ၍ ခြင်၊ ယင်ရဲထူပြောရာအရပ်၌ ဘုရားလောင်းကို တစ်နေ့ပတ်လုံးထားလျက် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုအခါ ခြင်၊ ယင်ရဲတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ကိုယ်အလုံးကို ဝိုင်းအံ့ပျံ့နားလျက် အပ်ဖျားဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးကို ထိုးဆွဘိသကဲ့သို့ ထိုတင်လဲနံ့မှလျှောက်၍ အသွေးအသားကို ဆိတ်၊ဝေါက်သောက်ယူ ကိုက်ခဲကြကုန်၏။

အနာဂါမ်ရဟန္တာ သမာပတ်ရှင်တို့မှတစ်ပါး သာမညသူဖြစ်လျှင် ခြင်တစ်ကောင်အကိုက်ကိုမျှ နှစ်ခြိုက်မဆန် သည်းခံနိုင်ခဲ့သော ဆင်းရဲကြီးစွာကိုလျက်လည်း ဘုရားလောင်းသည် ‘ပဋိဃာနသယ’^{၁၈၆} ဗျာပါဒ’^{၁၈၇} မကင်းသေးသော ပုထုဇဉ်သာဖြစ်လျက် အဓိဋ္ဌာန်တော် မပျက်စေကြောင်း ကောင်းစွာငရဲဘေးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍ “ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ ဥဿဒရက်ငရဲ၌ လုံ့၊ သန်လျက်၊ ချွန်းတောင်း လက်နက်မျိုးတို့ဖြင့် ငရဲထိန်းတို့ ထိုးဆွရိုက်သတ်ခြင်း၊ ငရဲခွေး၊ ငရဲငှက်တို့ ထိုးပေါက်ကိုက်ခဲခြင်း ဆင်းရဲနှင့် ထောက်စာသော် ဤခြင်၊ ယင်ရဲတို့ ကိုက်ခဲခြင်းဆင်းရဲသည်ကား အဆအသိန်း အဆအသန်းမက သင့်၌မြတ်တုံသေး၏။ ကောင်းစွာသည်းခံလော့”ဟု မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမတော်မူလျက် စိတ်ဝိညာဉ်ရှိသော အနာဂါမ်ရဟန္တာကိုမျှ ဥပမာမနှုန်း စိတ်အားလုံးချုပ်၍ တိရေပသ’^{၁၈၈}အကြွင်းရှိသော နိရောဓသမာပတ်သို့ ဆည်းကပ်ဝင်စားသည့် မဟာထေရ်’^{၁၈၉}ကြီးကဲ့သို့ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နေတော်မူ၏။ ဤသို့ တင်လဲဖြင့်လူး၍ ၁နှစ်ပတ်လုံး ရံဖန်ရံဖန် အလိုစမ်းကြသော်လည်း ဘုရားလောင်း၏အဓိဋ္ဌာန်အစွဲကို ဆွဲပစ်တွန်းခွာခြင်းငှာ အရာမသင့်၍ အခွင့်မရလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအားလျှောက်ထား၍ အရွယ်အားလျော်စွာ အလိုစမ်းနည်းတစ်နည်း တိုင်ပင် ကြံစည်ကြပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၁၄ နှစ်ရှိ၍၊ ၁၄ ကြိမ်မြောက်သော တင်လဲဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ မင်းအမတ်တို့သည် “ယခု မင်းသားကိုယ်ကို ပြုပြင်ချိန်အရွယ်ရောက်ပြီ။ ၁၄ နှစ်ကျော် ရှိပြီးသော်ကား သူခပ်သိမ်းတို့ဓမ္မတာ လုလင်ပျို သွေးတက်စဖြစ်၍ တစ်နေ့တွင်ပင် အကြိမ်များစွာ ရေချိုးလိုခြင်း၊ ကိုယ်၏သန့်ရှင်းမွေးထုံခြင်းကိုသာ အလိုရှိတတ်၏။ ကိုယ်၏ညစ်ညူးခြင်း၊ ညှိဟောက်နံ့စော် စက်ဆုပ်ဖွယ် ပုပ်နံ့လှိုင်ခြင်း၊ မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သည်ကို အလိုမရှိ။ ထို့ကြောင့် အရွယ်အားဖြင့် အလိုမရှိကောင်းရာ ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်မစင်ဖြင့် အလိုစမ်းရသော် ကောင်း၏”ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင်၊ ထိုတိုင်ပင်ကြပြီးသောနေ့မှစ၍ ဘုရားလောင်းအား ရေချိုးခြင်းကိုလည်း မပြု။ သန့်သက်အိမ်’^{၁၉၀}သို့ဆောင်၍

ကိုယ်လက်သုတ်သင်ခြင်း ပြုမြဲသောဝတ်ကိုလည်း မပြု။ တစ်ခုသောအိပ်ရာ၌ထား၍ လျောင်းလျက်သာလျှင် ကိုယ်မှဖြစ်သော ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ် ရွံရှာဖွယ်တို့ဖြင့် အနံ့တလောင်းလောင်း ပြွမ်းစေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် ပုပ်နံ့တောက်အံ့စွာ မကောင်းသဖြင့်လောင်းသော ဂန္ဓာရုံခိုက်ယှဉ်၍ ဃာနဝိညာဉ်အတွေ့ မချမ်းမြေ့သောဇော၊^{၁၈} တဒါရုံ၊^{၁၉} မှီရာနှလုံးနာခြင်းရှိလျက် အခါခါရှုရသဖြင့် အအူ အသည်းလန်၍ အော့အန်မတတ် ချေ၊ ဆတ်၊ ချောင်းဟတ်၊ မွန်တက်သီးနှင့် ပင်ပန်းကြီးစွာ ခံတော်မူရ၏။ ပုပ်ညှိတောက်အံ့စွာသော အနံ့ဖြင့် ယင်ရဲတို့သည်လည်း အစဉ်တက်နား၍ အများပင် ဝိုင်းအုံ့ကိုက်ခဲကြကုန်၏။ အထိန်း အကြီးအချီတော်တို့သည်လည်း ဘုရားလောင်း၏အနီးပတ်ဝန်းကျင်၌ ရံကုန်လျက် “သခင်သား။ ယခု မိမိကိုယ်ကို မိမိပင် သုတ်သင်ချိန် ရောက်ပါပြီတကား။ သခင်သားမှာ ၅နှစ်အရွယ်၊ ၁၀အရွယ် အငယ်များက ကဲ့သို့သာ သူတစ်ပါးတို့၏အပြင်အဆင်ကို စောင့်စား၍ လူသားလို မဟုတ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မစင်အလိမ်းလိမ်းနှင့် ထိန်းရသူကိုမျှလည်း မထောက်၊ ရှက်ကြောက်ချိန်တိုင်၍လည်း မရှက်သိ။ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ် အညှီအဟောက်မှာ ပိုးလောက်မျှမတန်ခံ၍ မလှုပ်မယှက် တစ်ဘက်သားမြင်သူ မရှုချင်အောင် သခင် အဘယ့်ကြောင့် လျောင်းတုံကာ နေဘိသနည်း။ ထ၍ ကိုယ်လက်သုတ်သင် ဆေးကြောပါဦး”ဟု အထူးထူးအပြားပြား နားမခံချီအောင် ထိပါးခိုက်တိုက်၍ စိတ်လိုက်မာန်ကြွ ဓားစက်ဆင်သကဲ့သို့ နားထင်ထိုးကြကုန်၏။

ထိုသို့သောဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားသည် ဤသို့ကိုယ်ကို ဆုံးမတော်မူ၏။ “ချစ်သားတေမိယ ကုမာရ။ မစင်တွင်းငရဲ၌ ခံရသောထက် သင်ယခုခံရခြင်းသည် ခံသာ၏။ အနံ့မကောင်း လောင်းသည်မဟုတ်။ စက်ဆုပ်ဖွယ် ထို ငရဲအပုပ်အနံ့ အခန့်ယူဇနာ ၁၀၀ လောက်ကနေ၍ လေတွင်အငွေ့မျှကို ရှူမိသူပင်လည်း အအူ၊ သည်းပွတ် ပြတ်၍ လှိုက်ဆန်အန်ထွက်မတတ် ဖြစ်၏။ သင်ခံရသော ဤမစင်အနံ့ကား အခန့်ကိုဆိုလျှင် နန်းရင်ပြင်ကမျှ မနံ။ ခံသာလှပေတောင်းရကား။ အယူတစ်ချောင်းတည်း တစ်မျဉ်းကြောင်း ဖြောင့်စေ”ဟု ဆုံးမတော်မူလျက် မစင်တွင်းငရဲကိုသာ အခါခါအဖန်ဖန် ကြံဆင်ခြင်၍ ကိုယ်တွင် ရောက်သော မစင်နံ့ဆင်းရဲဘေးကို အလေးမမှတ် ဆုံးဖြတ်ရင်းအဓိဋ္ဌာန်မပျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ မလှုပ်မယှက်နေတော်မူ၏။

ထိုသို့ ဘုရားလောင်းနေသဖြင့် အခန့်မတန်အောင် မစင်အနံ့ အားကြီးလှသောအခါမှ အထိန်းအကြီး တို့သည် မင်းသားကို ဆေးကြောသုတ်သင်ပြန်၍ တစ်ဖန် အလိုစမ်းလတ်သော် ရှေးနည်းအတူ မသုတ်မသင် ထားပြန်လေ၏။ ဤသို့ ရံဖန်ရံဖန် ၁ နှစ်ပတ်လုံး အလိုစမ်းကြသော်လည်း အလိုတော်မသင့်၍ အခွင့်မရလတ်လျှင် အမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတူ မင်းကြီးအားလျှောက်ထား၍၊ အရွယ်တော် ၁ နှစ်ကူးပြန်သည်နှင့်လျော်စွာ အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင် ကြံစည်ပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၁၅ နှစ်ရှိ၍ ၁၅ကြိမ်မြောက်သော မစင်ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ အမတ်တို့သည် “ဤမင်းသားကဲ့သို့ မကြားစဘူး အထူးထူးအပြားပြားများစွာ ဤမျှလောက်အလို စမ်းလျှင် နားကန်း၊ ဆွံ့အသည်းပင်ဖြစ်စေ၊ အဘယ်သူ မလှုပ်မရှား နေနိုင်ပါအံ့နည်း။ အသည်းနှလုံးထဲ အစွဲတစ်ခုခုနှင့် ယခုအရွယ်တိုင်အောင် ဆွံ့အနားပင်းယောင်ဆောင်၍ မလှုပ်မယှက်နေသောအချက်ကို ဆက်ဆက်မသိရ။ ပြင်းပြစွာအပူတိုက်၍ ထိခိုက်နာကျင်အောင်ပြုရလျှင် အမှုကို သည်းခံနိုင်မည်မဟုတ်၊ တုန်လှုပ်သင့်ဖွယ်ရာ ရှိ၏။ မီးမယ်ဖျူး၊^{၂၁} ဖြင့် ယခု စမ်းကြရသော် ကောင်း၏”ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြပြီးလျှင်

အထိန်းတော်တို့သည် ဘုရားလောင်းမင်းသားကို သုတ်သင်ဆေးကြောလျက် ညောင်စောင်းသလွန်ပေါ် ထက်ထား၍ မင်းသား၏ကိုယ်ကို အစိုးအလှုံအရှိန်ခိုက်အောင် သလွန်အောက်၌ မီးမယ်ဖျူးထား၍ အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကျပ်တင်သကဲ့သို့ မီးကျိုးခဲအရှိန်အငွေ့ တခြောင်းခြောင်းထိခိုက်၍ ဘုရားလောင်း၏ ကိုယ်အလုံး မီးလောင်မာ ဖူးရရူးပေါက်လျက် အလွန်ပူခြင်း၊ နာကျင်ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူ၏။

ထိုသို့ မီးမယ်ဖျူးဖြင့် အခြစ်ကင်၍ နာကျင်ပူပြင်းစွာ ခံတော်မူရသောအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ ကြံတော်မူ၏။ ‘အဝိစိဇရေမိပူခြင်းကား အလှုံတွင်းသို့မရောက်ဘဲ ၁၀၀ လောက်ယူနော ကွာရာအရပ်တိုင် နဲ့စပ်၍ မခံနိုင်အောင်ပူ၏။ ဤမီးပူကား တစ်သူမျှလောက် အလှုံမတက်။ သက်သက်သာသာ အဆအရာ အသိန်း အသန်းမက ခံသာလှတုံသေး၏’ ဟု ဇရေမိကို ဆင်ခြင်မြော်ထောက်ဆောက်တည်လျက် စိတ်ဝိညာဉ် လွင့်စဉ်စံချုပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ် ငြိမ်သက်စွာနေတော်မူ၏။ ဤသို့ တစ်နေ့လုံး မီးမယ်ဖျူးဖြင့်ကင်၍ ရံဖန်ရံဖန် ၁ နှစ်ပတ်လုံး အလိုစမ်းကြကုန်၏။

မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည်လည်း မီးပူခြင်းဆင်းရဲကို သည်းခံလျက် မလှုပ်မယှက်နေသော သားတော်ဘုရားလောင်းကိုမြင်လျှင် သား၏ကြင်နာခြင်းဖြင့် နှလုံးကွဲကြွ သေချင်မအား များစွာပင်ပန်းခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ အထိန်းအကြီး အချီတော် နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသားအပေါင်းတို့ကို တစ်ပါးလွတ်ရာ ဖဲခွာစေလျက် မီးမယ်ဖျူးကိုလည်း ပယ်စေပြီးမှ မျက်နှာညှိုးငယ် သနားဖွယ်သောအမူအရာဖြင့် ဘုရားလောင်းအနီး၌ နေကြလတ် ပြီးလျှင် ဤသို့ ပြောဆိုပျောင်းဖျကြကုန်၏။

“ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ မောင် နားပင်း၊ ဆွေအမဟုတ်သည်ကို အမယ်တို့ သိကြပါ၏။ ဆွေသူအသူ နားပင်းသူတို့၏ လက်၊ ခြေ၊ ခံတွင်း၊ နားတွင်းတို့နှင့် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မောင့်တွင်မတူ။ အလွယ်တကူမထင်မရှား မွေးဖွားသည့်သားလည်း မဟုတ်။ ဥပုသ်သီတင်း မိခင်သုံး၍ ‘ဘုန်းလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော သားကောင်းကိုရပါ စေ’ ဟုရှိသေနေည တောင့်တခြင်းပစ္စုပ္ပန်ဖြင့် သန္ဓေအခါစွဲဦးကပင် ယောက်ျားထူး၏ တိတ်နိမိတ် အရိပ်အရှိန်ကို ဝဇီရစိန်ဝင်သကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာပြလျက် ဖွားစကပင်လည်း မေဒင်နိမိတ် ပုရောဟိတ် အပေါင်းတို့ လက္ခဏာ ကောင်းကိုမြင်လျှင် ၄ ကျွန်းရှင်ဖြစ်ထိုက်ကြောင်း အကောင်း၊ အမြတ်အသွယ်သွယ် ဖတ်ကြားကြသည်နှင့်မောင့် ခမည်းတော်လည်း အားရရွှင်ပြုံး မောင့်တန်ခိုးဘုန်းရောင်ထွန်း၍ တစ်ကျွန်းလုံး ကျော်စောခြင်းဖြင့် မင်းတကာတို့ ရိုညွတ်လျက်ရှိပါပြီကို အလိုရှိရာသော်လည်း မပြု၊ အမှုရေးကို မေးပါ၍လည်း မရ၊ အယောင် ဆွေယောင် နားပင်းယောင် ဤကဲ့သို့သာ မတုန်မလှုပ်နေချေလျှင် မိခင်ဖခင်တို့မှာ စေတနာပြတ်ပြတ် ယုံမှတ်ကြသူ မျှ။ သောင်းတွင်း ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်းပရိသတ်တို့အလယ်၌ ရှက်ဖွယ်ကြီးစွာ ဖြစ်ရတော့မည် တကား။ မောင့်အား လိုဖွယ် အမယ်တို့အကြိုက် အထိုက်အလိုက် ၂ ဦးသင့်အောင် အခွင့်ကိုမောင်ဆောင်ပါမှ ပရိသတ်ဘောင်ကဲ့ရဲ့ဖွယ် အမယ်တို့ လွတ်ပါမည်။ မိခင်၊ ဖခင်တို့နှလုံး ပျက်ပြုန်းကြေကွဲအောင် မပြုပါလင့်။ မောင်အလိုရှိရာ အခွင့်ကို ပြောသင့် သည်။ မိသား၊ ခမည်း ၃ ယောက်တည်း ယခုသူတစ်ပါး နားမကြားစေရအောင် ဖုံးဝှက်ပါမည်။ တိုးတိုးသက်သက် အမြွက်မျှ ဆိုစမ်းပါ” ဟု များစွာအသွယ်သွယ် အလှယ်လှယ်စကားသံဖြင့် တောင်းပန်ဖြားယောင်း ကြကုန်၏။

ထိုသို့ ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့ တောင်းပန်ပျောင်းဖျကြသော်လည်း ဘုရားလောင်းမင်းသားသည် မကြားယောင်ဆောင်၍ မတုန်မလှုပ်ထားတိုင်းသော လျောင်းလျက်ဖြင့် ငြိမ်သက်စွာနေတော်မူ၏။ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည် ကျောသပ်လက်ပိုက် ပြုထိုက်သမျှချော့မော့ရိုး မြတ်နိုးသနားဖွယ် အလှယ်လှယ်

အပြောင်းပြောင်း တောင်းပန်ငြားသော်လည်း ဘုရားလောင်း၏ ထူးသောအမူအရာ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မရကြလတ်လျှင် ရင်သပ်လက်မှိုင့် အိုင်သောမျက်ရည်ကိုသုတ်၍ တရုတ်ရုတ်ငိုကြွေးလျက် နှလုံးသွေးလှိုက်ဆူ ပူပင်ညှိုးနွမ်းသောမျက်နှာဖြင့် မသက်မသာ ဖဲခွာကြလေ၏။

ဤသို့နည်းဖြင့် မီးမယ်ဖျူးကင်ပြီးသည်၏နောက်နောက်တို့၌ ရံခါရံခါလည်း မယ်တော်တစ်ယောက် တည်းသာ ရံခါရံခါလည်း ခမည်းတော်တစ်ယောက်တည်းသာ မယ်တော်၊ ခမည်းတော် ၂ ဦးအစုံ ၁ နှစ်ပတ်လုံး သနားဖွယ်တောင်းပန် ဖြားယောင်းကြကုန်၏။

ဤသို့ အလိုစမ်း၍ ဘုရားလောင်း၏ ထူးခြားသောအခွင့်ကိုမမြင်ကြလတ်သဖြင့် ၁ နှစ်ခန့်ပြတ်လျှင် အမတ်တို့သည် မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၍ အရွယ်အားလျော်စွာ အလိုစမ်းတစ်နည်း တိုင်ပင် ကြံစည်ကြ ပြန်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း ၁၆နှစ်ရွယ်ရှိ၍ ၁၆ကြိမ်မြောက်သော မီးမယ်ဖျူးဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ ပညာရှိအမတ် နိမိတ်ဖတ် ပုရောဟိတ်တို့သည် ဤသို့တိုင်ပင်ကြကုန်၏။ “ဆွံ့အသူ၊ နားပင်းသူ ဖြစ်စေကာ ကာမဂုဏ်သားအလျောက် အရွယ်ရောက်လတ်လျှင် တပ်အပ်သောအာရုံနှင့်ယှဉ်လျက် မတပ်သောသူ မည်သည်မရှိ။ ရှုကြည့်ချင်ဖွယ် အာရုံနှင့်ယှဉ်လျက် မရှုကြည့်လိုသောသူမည်သည် မရှိ။ အချိန်အခါရောက်သော ပန်းသည် ပွင့်မြဲဓမ္မတာ၊ အခါအရွယ်ရောက်သော လှလင်သည်လည်း ရွှင်မြဲဓမ္မတာ။ တစ်ပါးအရာမှာ ပညာသိမ်းဆည်း၍ သည်းခံချုပ်တည်းနိုင်သော်လည်း အရွယ်နှိုးဆော်သဖြင့် အတော်အသင့် အာရုံကြိမ်လတ်လျှင် ငြိမ်ဝပ်အောင်နှိပ်ကွပ်နိုင်ခဲ့သော နှလုံးရှိမြဲတမ်းကိုတက်လှမ်း၍ ဤမင်းသား မလွန်မြောက်နိုင်ကောင်း။ အကြောင်းသင့် မင်းသားပျော်ဖွယ် အရွယ်မျိုး၊ အဆင်းသီတင်း ဖြားယောင်းခြင်း မာယာလက္ခဏာမျိုး အပြည့်အစုံ ကာမဂုဏ်မှု၌ သူ့အလိုသို့ပါအောင်ငင်တတ်သော သမီးလှလင်ဖြင့် အလိုစမ်းရသော် ကောင်း၏” ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် နတ်ကညာကဲ့သို့ လက္ခဏာအရောင်အဆင်း ကောင်းခြင်းဟူသမျှ အရပ်ရပ် မြတ်သော တင့်တယ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာ ကိုယ်၊ နှုတ် အပျောင်းအနွဲ့ အဖွဲ့အဆို၌ မင်းသားပျိုတို့စိတ်ကို ယိုဖိတ်၍ဝင်အောင် သွေးဆောင်ရွှင်ဖြူ ချူယူတတ်ခြင်းသတ္တိရှိ၍ နာဠကိတ္တိ ၂၁၁ ဟုဆိုအပ်သော သမီးပျိုတို့ကို မင်းကြီးအမိန့်နှင့် ရွေးချယ်ကောက်ယူခေါ်စေပြီးသော် “သင်တို့သည် မင်းသားနှလုံးအကျိတ်အခဲကို အစွဲပြေအောင် အထွေထွေ အပြားပြား ဖြားယောင်းခြင်းဖြင့်ရွှင်စေ၍ ကိလေသာအဖွဲ့အနှောင်ဖြင့် ဆောင်ယူပိုက်ဖွဲ့နိုင်မှ မည်သူမဆို အလိုတူရာ မင်းသားနှင့် ထိမ်းမြားစုံဖက်၍ မင်းသားကို ထီးနန်းအပ်နှင်းသောအခါ မိဖုရားကြီးအရာတင်မည်။ ရည်ရည်စားစား အားထုတ်ကြိုးပမ်းကြလေ” ဟု သေချာယုံမှတ် ပြတ်သားအောင် ပြောဆိုသွန်သင် မိန့်ကြားပြီးမှ တေမိမင်းသားအား လည်း ၁၆ နှစ်တွင်းက မသန်မရှင်းကြိမ်ရသဖြင့် ညှိုးတိမ်လေသော လက္ခဏာအရောင်အသွေးကို ရေမွှေးနံ့သာရည် ချိုးသွန်းခြင်းဖြင့်ဖော်လျက် အရွယ်တော်တန်ခိုးဖြင့် မြတ်နိုးကြည်ညိုဖွယ်မှာ တင့်တယ်စွာ နတ်မင်းသားကဲ့သို့ မပြားမခြားအောင် မင်းသားအိမ်ရှေ့ရှင်တို့ ဆင်ထိုက်သော အဝတ်တန်ဆာဖြင့် ဆင်စေ၍၊ မင်းသား၏နေရာ ကျက်သရေတိုက်ကိုလည်း နံ့သာဆိုင်၊ ပန်းဆိုင် အခိုးအထုံ ကာမဂုဏ်အဆောင်အသုံး တစ်ခန်းလုံး အမွှေးအကြိုင်ဖြင့်လှိုင်စေလျက် နတ်မင်းနေရာ သလွန်ဘုံခန်းကဲ့သို့ ရွှင်လန်းနှစ်လိုဖွယ် တန်ဆာဆင်စေပြီးသော်၊ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားကို ထို စံပျော်ဖွယ်ကျက်သရေတိုက်ခန်း၌ စက်မြန်းဖွယ်အုံးမွှေးရာ သလွန်တော်ဝယ် နေစေလျက် နန်းသူ၊ နန်းသား၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ အလွတ်ဟူသမျှတို့ကို လွတ်ရာဖဲခွာစေပြီးမှ လှပမွန်ရည်

ကိုယ်ထည်လက္ခဏာ ဇာတိအကောင်း မင်းထိုက်မင်းသုံး ရတနာအဝတ်တန်ဆာသင့်ရာ အဝေအဖန်မွမ်းမံ ဆင်ပြင်ခြင်း အကောင်းအပေါင်းညီမျှသဖြင့် တောက်ပလှည့် နတ်သမီးကဲ့သို့တင့်တယ်သော ထိုသမီးပျိုတစ်စုတို့ကို ကျက်သရေတိုက်တွင်းသို့သွင်း၍ မင်းသား၏အနီး၌ အသီးအသီး မငြီးမငွေ့သာအောင် များစွာသွယ်သွယ်ဖြင့် ဖြားယောင်းစေ၏။

ထိုအခါ ကိုယ်လက်အနွဲ့အပျောင်း ကောင်းစွာကခြင်း၌လိမ္မာကုန်သော မင်းသမီးတို့သည် မင်းသား၏ မျက်စိလှူခြေအနေပျက်၍မက်မောစိတ်ပေါ်အောင် ပျော်ပျောင်းသွေးချူကြကုန်၏။ ဧချင်း၊ တေး၊ ဘွဲ့ အနွဲ့အပျောင်း သီချင်းအမှု၌လိမ္မာကုန်သောမင်းသမီးတို့သည်လည်း နားတော် လှူခြေအနေပျက်၍ မက်မော စိတ်ပေါ်အောင် ပျော်ပျောင်းသွေးချူကြကုန်၏။ ချိုအေးသာယာ ကာမစကားဖြင့် ဖြားယောင်းပြောဆိုတတ်သော မင်းသမီးတို့သည် လည်း နှုတ်တော်ဆိုပိတ်၍ ဆိတ်ဆိတ်မနေနိုင် ယိုင်၍ နှုတ်လက်ဝင်စွက် တိမ်းမှားအောင် စကားဆိတ်တို့ ကြိုးငဲ့ပျော်ပျောင်း ဖြားယောင်းကြကုန်၏။ နူးညံ့ထွားမွတ်စွာ ကိုယ်အတွေ့အထူးရှိကြကုန်သော မင်းသမီးတို့သည် လည်း အမြင်အတွေ့ကောင်းရာ ကာမဂုဏ်အညံ့အသက်ဖြင့် ကိုယ်လက်ထိပါး ကစားရွှင်မြူး အထူးစိတ်တော် ဝင်အောင် ရွှင်ပျော်မှုအထွေထွေဖြင့် ပျော်ဖြေဖြားယောင်း ပျောင်းဖျူကြကုန်၏။

ထိုသို့ တစ်ခုမလိုက် တစ်ခုလိုက် အကြိုက်သင့်တော်ရာရည်ရော်၍ အသီးအသီးမင်းသမီးတို့ ဖြားယောင်း ပျောင်းဖျူကြသောအခါ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားသည် ပါရမီပြည့်ကြောင်း ကောင်းမှုအလီလီ ချီပင့်၍ ရင့်ခိုင်သော ပညာတော်ဖြင့် 'ငါကား ဖွားစကပင် ဆင်ခြင်မြော်တွေးသဖြင့် ငရဲဘေးကိုမြင်လျှင် ပြည်ကြီးရှင် မပြုလိုသောကြောင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိ အရိအပန်း အနွမ်းအနယ်ခံ၍ အဓိဋ္ဌာန်မပျက်အောင် အသက် ၁၆ နှစ်ပတ်လုံး တနှုန်းတည်းစိတ် မလိပ်မလည်းကြိုးပမ်းသဖြင့် ဆိပ်ကမ်းသို့ ယခုရောက်လုမှတစ်ခါ ဤ ကာမဂုဏ်ဘီလူး ပူးယှဉ်သည်ကို ကြည်ညိုညံ့သက် မျက်နှာချိုပေးမှားလျှင် အပါးမကွာ မြဲစွာကပ်စွဲခြင်း အပြင်းဖမ်း၍ လမ်းရိုးအဓိဋ္ဌာန် ပျက်ခဲ့သော် ရှက်ဖွယ်တကား။ ဤလူတွင် မတူနိုင်သော ငါ၌ ရှက်ဖွယ်ဖြစ်ရာ၏။ ဆင်းရဲခံပါသမျှသော ကိုယ်အကျိုးလည်း အချည်းအနီး ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ငါသို့သောသူမှ အယူပျက်အောင် နှောင့်ယှက်လာသော ဤ ကာမဂုဏ်ကို မလွန်မြောက်လျှင် နောက်အဆက်ဆက်လည်း ရမ္မက်ကိလေသာ အာရုံလတ်လတ် ကပ်ယှဉ်က ပုထုဇဉ်သာမှန်လျှင် မလွန်နိုင်ရာဟု ကာမဂုဏ်ကိုဦးစားထား၍ ငါ့အားသက်သေထူသဖြင့် သူခပ်သိမ်းအများ ဝဋ်တရား၌ ရှည်ကြာဖွယ်လည်း ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ငါ ဤရန်စစ်ကို မလစ်ရအောင် အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ပယ်လွှဲစွန့်ပစ်နိုင်လျှင် တစ်ပြိုင်တည်း ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုး ကောင်းမှုမျိုး တက်ပြီးပြည့်စုံ ကာမဂုဏ်ဘီလူးကို ရှေးဦးစွာ ငါတစ်ယောက် နိုင်လိုက်သဖြင့် နောက်လိုက်သူအများ ခံညားခြင်းမဲ့ အတင်းနိပ်ကွပ်၍ ဝဋ်ပြတ်ရာတရားကို အားထုတ်ခြင်းမပျက် အဆက်ဆက်သူတို့ နည်းယူရာထူးကောင်း လမ်းကြောင်းလည်း တွင်ရစ်စေတော့ဟု အသွယ်သွယ်အပြားပြား များစွာဆင်ခြင် မြော်မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ မျက်စိအတွေ့၊ နားအတွေ့၊ နှာခေါင်းအတွေ့တို့ကို အငွေ့အရိပ်မျှ တို့ဆိတ်သူခံရလျှင် အဖန်ဖန်အကြိမ်ကြိမ် စည်းစိမ်ကောင်းပြု၍ အမှုရှာအံ့သည်တကား'ဟု မရှုမကြည့် မလှည့် မတိမ်း မှိန်းမှိန်းယှက်ယှက် မျက်နှာတော်မထူး ရှေးဦးကလူခြေ နေမြဲပြကတေ့ဖြင့် 'ငါ၏ကိုယ်အတွေ့ သိမ်မွေ့သောဟောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ဤအလုံးစုံမိန်းမ မြူချူသမျှတို့ မရသည်သာ ဖြစ်စေသတည်း'ဟု ခိဋ္ဌာန်တော်မူလျက် ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ထွက်ရှုမှန်းမသိအောင် သိမ်းအုပ်၍ချုပ်သကဲ့သို့ထင်စေသဖြင့် အရေအသား ထွားထွားမွတ်ညက်ခြင်းကင်းလျက် ကိုယ်လက် ခက်ကြမ်းမာချော်တော်မူ၏။

ကိုယ်လက်ထိပါး ကစားရွှင်မြူးကြကုန်သော မင်းသမီးတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ကိုယ်တော်၌ နူးညံ့သော အတွေ့ကိုမျှ မရကြလတ်လျှင် 'ဤသခင်၏ကိုယ်လက်ကား ဖက်ရွက်ကြမ်းကဲ့သို့ စမ်းသပ်ရခြင်းအရသာလည်း ဘယ်ဆီမှာမျှ မမွတ်ညက်။ အသက်လည်း မရှူ။ အမူလည်းမထူး။ လူဘီလူး ဖြစ်ရာအံ့တကား' ဟု ရွှင်ပါးခြင်းပျောက်၍ ကြောက်စိတ်ဝင်ကြသဖြင့် အကြာအတင်မရပ်တည် ပြန်လည်မကြည့် ပြေးလေကုန်၏။

ဤသို့ ၁ နှစ်ပတ်လုံး အခါမပြတ် မိန်းမမြတ်ကချေသည် အသွေးအရည်အခြားခြား များစွာအလှယ်လှယ် အသွယ်သွယ်အပြောင်းပြောင်း ကောင်းနိုးရာကာမဂုဏ်ဖြင့် အလိုစမ်းကြကုန်၏။ ထိုသို့အလိုစမ်းကြသော်လည်း တစ်ယောက်သောမင်းသမီးမျှ မင်းသား၏ ငြိမ်သက်သောနှလုံးကို နုံးနုံးခွေ့ခွေ့ မျှဉ်း၍ပါအောင် မတတ်နိုင်ကြ လတ်လျှင် မင်းအမတ်တို့သည် မကြိတ်တတ်အောင် နှလုံးမသာ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း အရွယ်တော် ၁၇နှစ်ရှိ၍ ၁၇ကြိမ်မြောက်သော ကချေသည် သမီးလုလင်တို့ဖြင့် အလိုစမ်းခြင်းတည်း။]

ထိုသို့ ဖွားတော်မူစ ၁ လကျော်အရွယ်မှ ၁၇ နှစ်တိုင်အောင် ၁ နှစ်စီ အလိုစမ်းဖွယ်အစည်ထည် နို့ရည်ဖြင့်တစ်သွယ်၊ မုန့်ခဲဖွယ်ဖြင့် ၁နှစ် သစ်သီးဖြင့် တခြား၊ ကစားဖွယ်ဖြင့် တယှဉ်၊ ဘောဇဉ်ဖြင့် တစ်သီး၊ မီးရုံးတစ်တန်၊ မာန်ဆင်ဖြင့်တစ်ထွေ၊ မြွေဖြင့်တစ်သွင်၊ သဘင်တစ်ချက်၊ သန်လျက်တစ်မှု၊ ခရုသင်းတတည်၊ စည်ကြီးသံတသီး၊ ဆီမီးဖြင့်တကွဲ၊ တင်လဲဖြင့်တစီရင်၊ မစင်ဖြင့်တထူး၊ မီးမယ်ဖျူးဖြင့် တဝ၊ မိန်းမလှနောက်ပိတ် အစိတ်အကြားတွင် များစွာအလိုစမ်းငယ် အသွယ်သွယ်အထူးထူးဖြင့် ၈ ဦးသော လောကဓံကို အဖန်ဖန်အလှည့်လှည့် ကြိမ်စေလျက် စိတ်နေနှလုံးထဲ စွဲယူသောအလိုကို ထိုထိုအခွင့်စမ်း ရမ်းဆ၍ ပြုကြသော်လည်း သူ့စရိုက်အာသယကို ဘုရားမှတစ်ပါး ထင်ရှားစကန် အမှန်မသိနိုင်ကောင်းသဖြင့် ဘုရားလောင်း၏ အလိုတော်နှလုံးသွင်းကို လွတ်ရှင်းပျောက်ကွာအောင် တော်သင့်ရာစရိုက်ဖြင့် ပိုက်ကျုံးခြင်းငှာ မတတ်စွမ်းနိုင် ဖြစ်ကြလေ၏။

ဤတွင်ရွှေကား မင်းမပြုလို၍ မတုန်မလှုပ်နေသော ဘုရားလောင်းအလိုကို နှစ်၊ လ၊ ရက်ရှည်ကြာစွာ အလှယ်လှယ်အပြောင်းပြောင်း ဆိုးကောင်းမြင့်နိမ့် နှစ်သိမ့်ချရှုတ် ယုတ်ယုတ်မြတ်မြတ်တို့ဖြင့် မင်းအမတ်တို့ စမ်းသည့်အခြင်းအရာကို ဆိုသောအခန်းကား ပြီး၏။

၉။ ပုရောဟိတ်တို့ကို မေးခန်း

ထိုသို့ မုန့်ခဲဖွယ်အစ မိန်းမလှအဆုံးသတ် ၁၇ ရပ်သော အလိုစမ်းခြင်းတို့ကို အစွမ်းကုန်ကြ၍ အမှန်မသိနိုင်လျှင် မနေသာမကြိတ်တတ်၊ အမတ်အပေါင်းရှိလျက် ကာသိကရာဇ်မင်းတရားသည် သား၏ချစ်ခြင်း ပြင်းစွာနှင့်ပင် မခင်သာမပစ်ရက် မျက်နှာတော်မရွှင်ပြီး နှလုံးမသာ ကြံရာမသိရှိလေသော် ဘုရားလောင်း မင်းသားအား ဖွားဦးစကဖတ်ကြသော လက္ခဏာဖတ်ပုရောဟိတ်တို့ကို ခေါ်စေ၍ ရောက်လျှင်

“ဆရာ ပုရောဟိတ်တို့။ ဤမင်းသား ဖွားစအခါက ဆရာတို့ကို ငါ သုခမိန့်ထင်သည်နှင့်အညီ ဤမင်းသားတွင် မြင်တိုင်း လက္ခဏာကို မှန်ရာသိလို၍မေးလျှင် ‘သခင်သားတော်တွင် အတွင်း၊အပအန္တရာယ် အနှောင့်အယှက် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ’ဟု ဖတ်ကြားကြသည်မဟုတ်လော။ ယခု ဆရာတို့အန္တရာယ်မရှိဆိုသော မင်းသားသည် မေးမထူး ခေါ်မကြား စကားလည်းမပြောဆို ကိုယ်လှူနေ ခြေလက်လည်းမလှုပ်ရှား နားပင်း၊ဆွံ့အ ဖြစ်ခဲ့သည်တကား။ သင်တို့စကားနှင့် ယခု မည်”ဟုဆို၏။

ထိုအခါရာဇဝတ်ရေး၌ လိမ္မာလှကုန်သော လက္ခဏာဖတ်ပုဏ္ဏားတို့သည် မင်းရေး၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ ပညာအခွင့်ကိုသိသည်နှင့်လျော်စွာ ကိုယ်၏ဂုဏ်တေဇာကိုလည်း မယုတ်မနွမ်းစေရ ရှေ့နောက်စကားမခွ မုသာဝါဒလည်းအရာမကျ မင်းကြီးနားလည်းချမ်းမြေ့အောင် ခဏချင်းကြံ၍ မာန်သံပေးလျက်မေးသော မင်းကြီးစကား၏ အခြားမဲ့၌ပင်

“အရှင်မင်းမြတ်။ နိမိတ်ဖတ်လက္ခဏာကျမ်း၌ အစွမ်းညာဏ်ထွင်းဖောက်၍ တတ်မြောက်ပြီးသော ဆရာတို့မည်သည် ဇာတာလက္ခဏာပါရှိတိုင်း အကျိုး၊အပြစ် ဖြစ်လတ္တံ့သောအနာဂတ်ကို အတပ်ထင်ထင် မမြင်သည် မရှိပါ။ စင်စစ်သော်ကား ဤအရှင်သားတော်သည် အပေါ်အပို အလိုတမာ” သာမညရသည့်သား မဟုတ်။ ရွှေနန်းရှင်အပေါင်း ဆုတောင်းခြင်းပတ္တနာ အာသာ”ချင်ခြင်း ပြင်းစွာနှင့်ရပါသော သားတော်ဖြစ်ပေလျက် သူယုတ်လက္ခဏာ ပါသောဟူ၍ဖတ်ချေလျှင် ရွှေနန်းရှင်အပေါင်းလည်း နှလုံးမသာ နှုတ်မင်္ဂလာတွန့်ဆွံ့သဖြင့်လည်း အညွန့်ကိုဆိတ်သကဲ့သို့ ဘိသိက်မရွှင် ရှိမည် တစ်ကြောင်း။ ကောင်းမြတ်၏ဟုဆိုလျက် ဆိုးယုတ်ခဲ့သော်လည်း ရာဇဝတ်တော်အပန်းမကြီးဖြစ်၍ ဘုန်းကျက်သရေဝင်အောင်သာ ဖတ်ကြားရပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဤအရာ၌ ထို ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့သည် ပညာပွားရာသောအမှု၌ အချင်းချင်း ဆွေးနွေးမေးမြန်းလေ့ရှိခြင်း၊ မင်းပွဲစိုးဝင် သန့်စင်သောအဝတ်တို့ကို အသုံးရှိခြင်း၊ နက်နဲသော ခက်ဆစ်၊ပုဒ်ဆစ်တို့၌ ကြံစည်လေ့ရှိခြင်း၊ တတ်ရာမှတ်ရာ ပညာမူ၌သာ အခါခါ နှလုံးညွတ်ဝင်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ပညာ၏ ပွားခြင်းကြောင့် လောကဝတ်”၊ ဓမ္မဝတ်”၊ ရာဇဝတ်”တို့၌ အရာအခွင့် သင့်၊မသင့်ကို သိ၏။ သိသည်နှင့် လျော်စွာ အခါမပြတ် အလေ့အကျက် အတွေ့အမြင်များသောကြောင့်လည်း ထိုဝတ်တို့၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်ဖြစ်၍ သနားနှစ်မြို့ ကိုယ်ဖို့ပါအောင် နာသာဖွယ်ပရိယာယ်အရှောင်အရှားဖြင့် စကားတတ်မြောက်ရာရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်‘ပညာရှိမှ အခွင့်သိသည်။ လိမ္မာမှ စကားတတ်သည်’ဟူ၍ ရှေးသူဟောင်းတို့စကားရှိသည်။ လိမ္မာ၍ စကားတတ်ပါသော်လည်း ပညာကိုမမီလျှင် ဝစီဒုစရိုက်”ထိုက်သင့်ရာပါသဖြင့် သမ္မာဝါစာ”ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပုရောဟိတ်တို့သည် တေးမင်းသား မတုန်မလှုပ် နေလတ္တံ့သည်ကို မိမိတို့မမြင်ဘဲလျက် ကိုယ့်ဂုဏ်ကို အနွမ်းမခံလို၍ ဆရာအများနှင့် ဆက်ဆံသောစကားဖြင့်သာ မုဒါဝါဒလွှတ်အောင်‘မဟာရာဇ အာစရိယေဟိ အဒိဋ္ဌကံနာမနတ္ထိ’ “အရှင်မင်းမြတ်။ ဆရာတို့ မမြင်သောမည်သည် မရှိ”ဟူ၍ ဆိုလေသည်။

[အခွင့်မကျွမ်းသူ ဖြစ်ချေသော်“အရှင်မင်းမြတ်။ ဤမင်းသား ဖွားစကပင် သူယုတ်လက္ခဏာပါသည်ကို အကျွန်ုပ်တို့ မြင်ကြ၏။ တောင့်တ၍ရအပ်သော သားဖြစ်သောကြောင့် နှလုံးမသာ ရှိတော်မူမည်စိုးသဖြင့်သာ နှုတ်မင်္ဂလာဖြစ်စေကြောင်း ကောင်းစွာချီးမြှောက်စကား ဖတ်ကြားရပါသည်’ဟု မုသာဝါဒမလွှတ်အောင် ရာဇဝတ်၊ လောကဝတ်ကို ကြောက်သောအလိုက် တိုက်ရိုက်လှည့်စားသံ ပါလေရာ၏။ ထို့ကြောင့် စကားအရာ ဟူသည်၌ ထုတ်နုတ် အုပ်သိမ်း တိမ်းရှောင်လှောင်ဆို ကြို့ဝင်တင်စီး ဆီးကန့်ဖာထေး အသွေးအငင် အပြင်အပယ်

အသွယ်သွယ် အပြားပြားကို တရားမယုတ်မလျှံ သံသရာမျက်မှောက် ၂ ယောက်အကျိုးရှိအောင် အသိဉာဏ်ရှေ့သွားမှ တရားလမ်းအကျဉ်းအခဲမှာ မလွဲမတိမ်း ဖြောင့်မတ်နိုင်ရာချေသည်။ ဤသို့ထောက်၍ပညာကို အလိုရှိကုန်သော သူတို့သည်-

- * ပရိပုစ္ဆကထာ = တရားစကား အကျိုးအကြောင်းနှင့် စပ်သောစကားတို့ကို အချင်းချင်း ဆွေးနွေးမေးမြန်း ပြောဟောလေ့ရှိခြင်း။
- * ဝတ္ထုဝိသဒကြိယာ = ကိုယ်နှင့်စပ်သော အဝတ်ဆံပင်၊ ကိုယ်၊ လက်၊ အိပ်ရာနေရာ၊ အသုံးအဆောင်တို့ကို မညစ်ညူးစေရ။ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းပြုခြင်း။
- * ဣန္ဒြိယသမတာပဋိပါဒနာ = သဒ္ဓါနှင့် ပညာ၊ သမာဓိနှင့် ဝီရိယ စသော ဣန္ဒြေတို့ကို မျှစေ၊ ညီစေခြင်း။
- * ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ = ပညာမရှိသောသူကို ပညာအရာ၌ မမှီဝဲမှု၍ကြည့်ခြင်း။
- * ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ = ပညာရှိသောသူကိုသာ အခါမပြတ် မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း။
- * ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယပစ္စဝေက္ခဏာ = နက်နဲသောအနက် လျှို့ဝှက်သိမ်မွေ့ရာ ခက်ဆစ်တို့၌ ဉာဏ်ဖြင့် အလေ့အလာ ပြု၍ကြံလေ့သုံးသပ်ဆင်ခြင်လေ့ရှိခြင်း။
- * တဒမိမုတ္တတာ = ပညာပွားရာသည်၌သာ ခင်ခင်မင်မင် သက်ဝင်သောနှလုံးရှိခြင်း။

ဤသို့ ပညာပွားရာသည့် အကြောင်း ၇ ပါးတို့ကို မှတ်သားသတိ ရှိကုန်ရာ၏။

ထိုပုဏ္ဏားတို့ကား မင်းသား၏ပဝတ္တိပယောဂ^{၁၁}ကို တွေးဆမမြင် ကြံအင်မရရှိလျှင် ဘုရားလောင်း၏ ဇာတိလက္ခဏာ^{၁၂} မြတ်ကိုကား ရှုတ်ချသံ၊ မိမိတို့ဂုဏ်ကိုကား ချီးမြှင့်သံ ကြံ၍၊ ပရိယာယ်ဖြင့်^{၁၃} ၃ သွယ်သော ဝတ်၌လိမ္မာတိုင်း မုသာဝါဒလွတ်အောင်ပင် ဆိုနိုင်လေသော်လည်း ထိုပရဝဗ္ဗန^{၁၄}သည် ဆဲရေးခြင်းအရာ ဝင်သောကြောင့် သမ္မာဝါစာမဖြစ်။ စကားအကျွံအလွန်ကို အဖျက်အနုတ် အဆုတ်အသိမ်း အယိမ်းအနွှဲ အလွဲအရှောင် စကားအရာ၌ တတ်ပေ၏ ဟူ၍ကား ဆိုရ၏ဟု သိအပ်၏။]

ထိုသို့ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားတို့ လျှောက်ကြသောအခါ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် “ဆရာတို့။ ယင်းသို့ တပြီးကား ဤမင်းသားကို ယခု အသို့ပြုရသော် ကောင်းမည်နည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ မင်းကြီးစကားကြားလျှင် ထိုပညာရှိခံကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် မိမိတို့ အယုတ်သဖြင့် စီရင်ထုံးဖြစ်သော သင်္ကေတ^{၁၅} ပညတ် လောကဝတ်ကိုသာ ငဲ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မဝတ်ချွတ်ယွင်းအံ့သည်ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ

“အရှင်မင်းမြတ်။ မင်္ဂလာမရှိရာအရပ်၌ မြတ်သောကျက်သရေ မဝင်မနေရာ။ အကြာအရှည် ဤနန်းတော်၌ ဤမင်းသားရှိသဖြင့် အရှင်မင်းမြတ်အား လည်းကောင်း၊ အရှင်မိဖုရားကြီးအား လည်းကောင်း အဖျားအနာ အနှောင့်အယှက် အသက်၏အန္တရာယ်တစ်စုံတစ်ခုတော်လည်း ရှိ၏။ တိုင်းနိုင်ငံချောက်ချား၍ ခိုးသားဓားပြ လှုပ်ကြွရန်မီး ထီးနန်းစည်းစိမ်တော်၏ အန္တရာယ်တော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဤမင်းသားကို နန်းတော်တွင် အရှည်အကြာ မရှိစေရဘဲ အမင်္ဂလာ အင်္ဂါချို့ယုတ်သော မြင်းရထား၌တင်လျက် အမင်္ဂလာပြုရာ အနောက် တံခါးဖြင့်ထုတ်စေ၍ သုသာန်တစ်ပြင်မှာ အများလွင်ပြင် မထင်စေရဘဲ မြေနံ့သဖြင့် ဖျောက်ရန်သင့်မည် ထင်ပါသည်”ဟုလျှောက်ကြားကုန်၏။

[ဤအရာ၌ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကား သူ့ကိုသနားခြင်းလည်း မရှိ။ မိမိတို့ သီလဝတ်^{၁၀}အမျိုးဇာတ် ပျက်အံ့သည်ကိုလည်း မရေတွက်။ အသက်၊စည်းစိမ်ရှင်၏ သားတော်ဖြစ်ပေသည်ဟူ၍ ကျေးဇူးကိုလည်း ဆင်ခြင်ခြင်း မရှိ။ ဇာတိ^{၁၁}အားဖြင့် ကြီးမြတ်၍ မဖျက်ဆီးအပ်သောသူ ဖြစ်သည်ကိုလည်း မထောက်။ သံသရာဘေးကိုလည်း မကြောက်။ လောကဝတ်ရေး၌သာ အလေးပြု၍ ဒုစရိုက်ကြီးစွာသောစကားကို ပြောဆိုသောကြောင့် အကျင့်သီလနှင့် အညမညယောဂီ^{၁၂}ဖြစ်သော ပညာသည် ထိုပုဏ္ဏားတို့၌ မရှိ။ ထို ပညာမရှိသဖြင့် သံသရာ၊ ပစ္စုန်ပွန် ၂ တန်သော အကျိုးအပြစ်ကို မမြင်မမြော်၍ သူတော်ကောင်းမဆိုသာ။ ပညာရှိ မမည်။ လောကီကျမ်း၊ ရာဇဝတ်၊ လောကဝတ်၊ သုတ^{၁၃}၌သာ လေ့ကျွမ်းတတ်သိလိမ္မာသော ဉာဏ်သာမည ရှိသောကြောင့်သာ ပညာရှိ ခေါ်ရလေသည်ဟု သိအပ်၏။

[သင်္ကေတပညတ် လောကဝတ်ကို ငဲ့သည်ဟူရာ၌ လူတို့မှာ-

[နှလုံးပျော်ဖွယ်၊ နှစ်လိုဖွယ် မြင်ရခြင်းအဆင်းကို 'ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ၊ နှလုံးပျော်ဖွယ် နှစ်လိုဖွယ် ကြားရခြင်း အသံကို 'သုတမင်္ဂလာ'၊ နှလုံးပျော်ဖွယ် နှစ်လိုဖွယ် နမ်းရခြင်း၊ စားသောက်ရခြင်း၊ တွေ့ထိရခြင်း၊ ဂန္ဓ ရသ ဖောဋ္ဌဗ္ဗကို 'မုတမင်္ဂလာ'ဟူ၍ ပညတ်၏။

[မြတ်စွာဘုရားတို့ကား အကုသိုလ်ဒုစရိုက်နှင့် ပြည့်စုံသောသူမိုက်သို့ မဆည်းကပ်ခြင်း၊ ကုသိုလ် သုစရိုက်နှင့်ပြည့်စုံသော ပညာရှိသို့ ဆည်းကပ်ခြင်း၊ ဝယ^{၁၄}၊ ဇာတိ^{၁၅}၊ ပညာ^{၁၆}၊ သီလာ^{၁၇}၊ ဒီဂုဏ ဤငါးပါးသော ကျေးဇူး တစ်ဦးဦးကြီးမြတ်သူကို ပူဇော်ချီးမြှောက်ခြင်း စသော ၃၈ ပါးသော တရားသည်သာလျှင် များစွာစီးပွား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် မင်္ဂလာမည်သည်ဟူ၍ ဟောတော်မူကုန်၏။

[မနှစ်လိုဖွယ်သော အဆင်း၊သဏ္ဌာန်၊ အသံ၊ အနံ့၊ အတွေ့ စသည်ကို လူတို့မှာ အမင်္ဂလာ၊ လူမိုက်ကိုမှီဝဲခြင်း ပညာရှိကိုကဲ့ရဲ့ခြင်း ပူဇော်အပ်သောသူတို့ကို ရွတ်ချပြစ်မှားခြင်း စသည်ကို မြတ်စွာဘုရားတို့မှာ အမင်္ဂလာ ဟူ၍ ပညတ်တော်မူ၏။ ဓမ္မဝတ်အားဖြင့် မင်းသား၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အမင်္ဂလာမရှိဘဲလျက် မတုန်မလှုပ်နေတော်မူသည်ကိုသာ ဆွံ့အနားပင်း အမင်္ဂလာလူ ဖြစ်သည်ဟုယူဆသောကြောင့် လောကဝတ် သင်္ကေတကိုသာ ငဲ့သည်မည်၏။

[ဘုရားလောင်းမင်းသားကား ကောင်းစွာဆောက်တည်အပ်သော သုစရိုက်တရားနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် မင်္ဂလာရှိသောသူ မည်၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကား မိမိတို့သီလ ပျက်အံ့သည်ကို သိလျက်ပင်လည်း ဓမ္မဝတ်ကိုမငဲ့မူ၍ ဒုစရိုက်စကားကိုဆိုသောကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် မင်္ဂလာမရှိသောသူမည်ကုန်၏။

[ထို့ကြောင့် ပညာရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် သုတ၊သိပ္ပမ^{၁၈}တို့ကိုမှီ၍ တတ်သိလိမ္မာသည်နှင့် လျော်စွာ သင်္ကေတပညတ် လောကဝတ်ကိုပင်လိုက်သော်လည်း အပါယ် ၄ ပါး လားကြောင်း မကောင်းမှုဒုစရိုက် လွတ်၊မလွတ်ကို ဆင်ခြင်ထောက်ထား၍ တရားယွင်းချွတ်သော လောကဝတ်သို့ မလိုက်အပ်။ ဓမ္မဝတ်၌သာ လုံခြုံစွာစောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဒုစရိုက်ကင်းသော လောကဝတ်ကိုသော်ကား ဓမ္မဝတ်နှင့်ညှိ၍ ဟိင်္ဒ^{၁၉} ၂တန်ကို သံသရာနောင်ခါလည်း အပြစ်မရောက် မျက်မှောက်၌လည်း သုခ^{၂၀}၊ လာဘ^{၂၁}၊ ကိတ္တိ^{၂၂}၊ ယသ^{၂၃} စသော အကျိုးငှာ သင့်ရာသမျှလိုက်အပ်၏။

- [ဓမ္မဝတ် စရိုက်သာရှိ၍ လောကဝတ် အလိုက်မရှိလျှင် မိမိ၌ရောက်သမျှ မျက်မှောက်ကြောင်း ဂုဏ်ပေါင်းမကြွယ်သဖြင့် ရောင်စွယ်တုံးတတ်သည်။ လောကဝတ်အလိုက်သာရှိ၍ ဓမ္မဝတ်စရိုက်မရှိလျှင် မိမိ၌

အောက်ဘဝထွက်မြောက်ကြောင်း ကုန်ကောင်းမသွယ်သဖြင့် နောင်ဝယ်ရုံးတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ‘ရောင်စွယ်မတုံး နောင်ဝယ်လည်း မရုံးအောင် အသုံးတတ်မှ ဝတ်ပြေသည်’ဟုမှတ်ရာ၏။]

ထိုသို့ မိမိတို့သာ အမင်္ဂလာတည်ရာဖြစ်လျက် မင်္ဂလာအပေါင်း ကောင်းမြတ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာသော ဘုရားလောင်းကိုမှ မကောင်းသဖြင့်နှလုံးဝင်၍ အမင်္ဂလာပညတ်လျက် မှားချွတ်သောထုံးဖြင့် အဆုံးအပြီး မင်းကြီးစိတ် လွတ်လွတ်စွန့်လွယ်အောင် ထိုပုဏ္ဏားတို့ အကြံပေးစကား လျှောက်ထားကြလေသော် ကာသိကရာဇ် မင်းကြီးသည် စည်းစိမ်ကြီးသူ လောကီသားတို့လေ့ ချမ်းသာစည်းစိမ်၌မက်မော၍ ဇောဝိထိ အမွေအသိမ်း စိုးရိမ်လျက် အသက်စည်းစိမ်အန္တရာယ် ဖြစ်ဖွယ်လမ်း ဤ ရန်ကြမ်းသောစကားကို ကြားရသဖြင့် သား၏ချစ်ခြင်းကို ထိတ်လန့်ခြင်း ဗျာပါဒ ဒေါသဖုံးလွှမ်း၍ ထီးနန်းအသက် ပျက်စီးအံ့သည်မှ ကြောက်သောကြောင့် မြောင့်မြောင့် နှလုံးမထား မှားရာသို့လိုက်၍ ‘ဆရာပုရောဟိတ်တို့။ ထိုသို့ အန္တရာယ်အကယ်၍ ပြုအံ့သည်သာမှန်လျှင် နိုင်ငံပြည်ထဲရေး၌လည်း ကျေးဇူးမရှိ။ မိဘမျိုးဆွေ ခြွေရွေများ နန်းသား နန်းသူတို့လည်း စိတ်ပူကိုယ်ပန်း မချမ်းသာနိုင် ဖြစ်ကြတော့မည်သာ။ ဆရာပုရောဟိတ်တို့ဆိုတိုင်း ကောင်းပြီ။ ယခု မမြင့်မကြာခင် မျက်နှာလွှဲ ပြုစေရတော့မည်’ဟု ဝန်ခံလေ၏။

၁၀။ မင်းမြှောက်ရန် မယ်တော် တောင်းပန်ခန်း

ထိုအခါ မင်းပုဏ္ဏားတို့ တိုင်ပင်ပြောဆိုသံစကားကို နန်းသူအများပျံ့နှံ့သဖြင့် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီး ကြားလေသော် ရွှေဖော်အခြံအရံမပါဘဲ တောင်ညာနန်းမမှ တစ်ကိုယ်ချင်း ပြင်းပြပူပန် လျင်မြန်စွာ မင်းကြီးစံရာ နန်းရင်ပြင်သို့ ထွက်လာလတ်၍ တုပ်ဝပ်ရှိသေစွာရှိခိုးလျက် အနီးသို့ကပ်ပြီးလျှင်

“အရှင်မင်းတရား။ အကျွန်ုပ်အား ရှေးဖျားမဆွက ကိုယ်တော်ပေးအပ် ချီးမြှောက်တော်မူသည့် ဆုအပေါင်းတွင် အကြောင်းသင့်ရာ ထိုက်တန်သမျှဆုကိုသာ အကျွန်ုပ်သိမ်းခံ၍ ကျန်သမျှဆုကို တစ်စုတည်း အရှင်မင်းကြီးထံ အပ်နှံ ဆက်သထားပါသည်။ အလိုရှိရာ အခါနှင့်လျော်စွာ ကိုယ်တော်ထံချန်ထားခဲ့သော အထက်က ပေးဟောင်းတောင်းဆုများကို ယခုအကျွန်ုပ်အား သနားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းလေ၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း မိဖုရားအား သနားကြင်နာခြင်းဖြင့်

“အဘယ်။ သင်သည် အဘယ်ဆုကို အလိုရှိသနည်း။ ယူတော့”ဟုဆို၏။

ထိုအခါစန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် မိမိစကားတောင်း ချောင်း၍အဝင်ကို အတင်ခံမှန်းသိလျှင်

“အရှင်မင်းတရား။ သားတော်အား ယခု ထီးနန်းအပ်နှင်းချိန် အရွယ်ရောက်ပြီဖြစ်၍ ပြည်၏စည်းစိမ်ကို အပ်နှင်းတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်တို့ ၂ ပါးစုံ ထင်ရှားရှိစဉ် ထီးနန်းကျက်သရေဖြင့် သား၏တင့်တယ်ခြင်းကို မျက်မှောက်ထင်ထင် မြင်ရပါစေ။ မတုန်မလှုပ်နေခြင်း၌ အလိုစမ်းသည်လည်း မည်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်တောင်းပန်လေ၏။

မိဖုရားကြီးစကားကိုကြားတော်မူလျှင် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် “မိဖုရားကြီး။ သင့်သားအား အဘယ်မှာ ထီးနန်းနှင့် တန်သနည်း။ ငါ နှလုံးမသာရှိရာမှ ဤစကားကို မဆိုသာနှင့်” ဟုမာန်ဖီလျက်ဆို၏။

စန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးလည်း လင်၏အလိုသို့လိုက်၍ နားချမ်းမြေ့အောင် ပြောတတ်သူဖြစ်သောကြောင့် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တည်း အလျှောက်မသင့်၍ အမျက်တော်ဝင်သလော။ အဘယ့်ကြောင့် ရင်သွေးတော်ကို စင်လျက် ဤမျှလောက် ခါထွက်တော်မူဘိသနည်း” ဟု စကားပူးကပ်၍ လျှောက်ပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ ထီးနန်းစည်းစိမ်နှင့် မထိုက်မတန်ကြောင်းကို သင် ယခုတိုင်အောင်မှ မသိဘဲ ရှိရာသလော။ သင့်သား သူယုတ်မာ အင်္ဂါ မစုံမလင်တကား” ဟုဆိုလျှင်၊ စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား ထီးနန်းနှင့်မတန်ဆိုသည်ကို တစ်သက်ပန် စံစေသင့်တော့သည်ဟု လျှောက်ဝံ့သောအကြောင်း မရှိပါ။ အကျွန်ုပ်တို့သား ဖြစ်လာသည်ကိုပါလျက် အချည်းအနီး မရှိစေသင့်သည်ကိုသာ နှလုံးတော်မြတ်ထားသဖြင့် ၇ နှစ်မျှလည်ရုံ ပိုင်းခြားပေးတော်မူပါ” ဟု လျှောက်တောင်းပန်လေ၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း ‘နန်းထက်တွင် ဤသူရှိချေက ကိုယ်၊အသက်၊ထီးနန်းမခံနိုင် အန္တရာယ် ဖြစ်ချေ၏’ ဟူသောအယူ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိသောကြောင့် သား၏ချစ်ခြင်းကင်းသဖြင့် “မိဖုရားကြီး။ သင့်သား သူယုတ်မာအား မင်းစည်းစိမ်ကို ၇ နှစ်မျှသော်လည်း ငါ မပေးဝံ့” ဆိုလျှင်၊ စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့ တပြီးကား ၆ နှစ်တိုင်ရုံ ပေးတော်မူပါ” ဟု လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း မိဖုရားအား သနားခြင်း၊ သားအား ချစ်ခြင်းကို ရှင်းရှင်းလွတ်လွတ်လည်း မဖြတ်ရက်၍ တစ်ချက်ကောင်းတန်လွန် ပြန်မရမဆိုဘဲ မလွဲသာသံစကားဖြင့် “မိဖုရားကြီး။ ထိုရွှေမျှလည်း ငါ မပေးထိုက်” ဟု ပယ်ပြန်လျှင်၊ မိဖုရားကြီးသည် တင်ရာသမျှ တင်စေတော့ဟု အလျှော့ခံ၍ တစ်ဖန် “အရှင်မင်းကြီး။ ထိုမျှလောက်ကို များလွန်းအံ့ထင်တော်မူလျှင် ၅ နှစ်တိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါ” ဟု လျှောက်တောင်းပြန်၏။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ သင့်သားနှင့် ထီးနန်းမတန်ပေ” ဟုပယ်ပြန်၏။

မိဖုရားကြီးသည် ‘တောင်းဖန်များက မရနိုင်မည်မဟုတ်’ ဟူသောအချက်ကို ယုံခြင်းဖြင့် “အရှင်မင်းကြီး။ ၅ နှစ်ရွှေမျှကို များလွန်းအံ့ထင်တော်မူလျှင် ၄ နှစ်တိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါ” ဟုလျှောက်တောင်းပြန်၏။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ ဤ တေမိယကုမာရကား သင့်သားသာဟုတ်၍ ငါ့သားမဟုတ်ပါ သလော။ ထီးနန်းနှင့် မထိုက်သောသူဖြစ်သောကြောင့်သာ ငါ မပေး” ဟုဆိုလျှင်၊ မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ ရင်သားရင်သွေးကို အပုပ်၊အမွေးရွေး၍ ပစ်ပယ်သင့်သည် မဟုတ်။ ယုတ်သော်လည်း ကိုယ်တော်မြတ်လျှင် မြတ်ပါလိမ့်မည်။ ၄ နှစ်မျှကို များလွန်းအံ့ထင်လျှင် ၃နှစ်လည်ရုံ ပေးတော်မူပါ” ဟုလျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ ပြည်ရေးတိုင်းရေးကား ဆွေသားမျိုးပုံ ဂုဏ်ယုတ်အောင် ပြုသောသားကို ဂုဏ်ပွားအောင်ပြုသကဲ့သို့ အပူအဆာ အဘယ့်ကြောင့် သင်ပြုသနည်း။ ငါ မပေး” ဟုဆိုလျှင်၊ မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်၏ ခြေ၊လက်၊မျက်စိ၊နား၊ခံတွင်း၊ကိုယ်အင်္ဂါတစ်စုံတစ်ရာမျှ ချို့တဲ့သည် မရှိ။ မြင်သူတို့တွေးကြ၍ အမှန်မကျတုန်း သူ့ဘုန်းသူ့က နောက်အခါချီးမြှောက်သဖြင့် ပွင့်လန်းတောက်ပလျက် မိဘမျိုးဆွေ တိုင်းနေပြည်သားတို့ စီးပွားကိုဆောင်နိုင်လတ္တံ့သည်ကိုလည်း မည်သူမျှ မသိမမြင်နိုင်ပါသေး။ ဝေးလွန်းသည် ထင်တော်မူပါလျှင် ၂နှစ်တိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါ” ဟုလျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ သင့်သားအား အခြားခြားအစုစု အနုအကြမ်း အစမ်းမျိုးကုန်ပြီ။ တစ်စုံတစ်ရာမျှ နှစ်လိုဖွယ်မမြင်။ စင်စစ် နားခံတွင်းရှိသူ လူလိမ္မာမှန်လျှင် သည်းခံနိုင်ငြားသော်လည်း၊ အားနာသမှု ပြု၍ပင် ကိုယ့်အလိုကို ပြောဆိုကောင်းလှပြီ။ တိတိမခိုင်း ထားတိုင်းသောကျောက်ရုပ်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်နေသောသူကို ထီးဖြူပေး၍ ဘယ်အရေး ကောင်းနိုင်ပါအံ့နည်း။ ငါ မပေးထိုက်” ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ နေရောင်ခြည်ကို တောင့်တသောပန်း”^{၃၀၄}ကို လရောင်အချမ်း ခိုက်သော်လည်း အဆိုက်မသင့်၍ မလန်း။ အချမ်းအမြဲ လရောင်နှင့်မိတ်သင့်သောပန်းကို^{၃၀၅} နေရောင်ခြည်ဖျန်း သော်လည်း လန်းချိန်မဟုတ်၍ မပွင့်။ သူ့အလိုနှင့် ကိုယ့်အစမ်းကို ပန်းမှာကဲ့သို့ သီးသီးခြားခြား ထင်ရှားအောင် ဘယ်သူမျှ မမြင်နိုင်ပါ။ ဆိုင်ရာမသင့်၍ မပွင့်သေးသော်လည်းမသိ။ ပြည်ကြီးစည်းစိမ်နေအရက်နှင့် သူ့အလိုကြာပခံ အမုံရင့်ဖြစ်ခဲ့သော် တော်လျော်လိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ ရှည်လွန်းမည်ထင်လျှင် ရှေးစီရင်ခန်းကဲ့သို့ အလိုစမ်း ဖြစ်အောင် ၁ နှစ်မျှ ပေးတော်မူပါ” ဟုလျှောက်တောင်းပြန်လေ၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ ထီးဖြူ၏ကျက်သရေဟူသည် လူတို့စည်းစိမ်တွင် အထွတ်ဖြစ်၍ မြတ်သောကြန်လက္ခဏာရှင် ဘုန်းအင်တေဇာ ပညာမယုတ် ကိုယ်နှုတ်နှလုံး ၃ပါးသောကံဖြင့် ၃တန်သောဝတ်ကို မလွတ်စေရပိုက်ကျုံးလျက် လုံ့လကောင်းရှေ့ဆောင်မှ အောင်မြင်ပြီးစီး ပြည်ကြီးချမ်းသာရာ ဖြစ်သည်။ လုံ့လပညာ လက္ခဏာမလန်း ဘုန်းတန်းကျက်သရေမတောက်ပလျှင် ၁ လ ၁ နှစ် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မမှတ်သာ။ များစွာ အပြစ်ရောက် မြှောက်သူလည်းမတင့်၊ မြင့်သူလည်း မချမ်းသာ၊ ပြည်ရွာလည်းမလုံခြုံ အလုံးစုံပင် ကောင်းဖို့မထင်သောကြောင့် ၁ နှစ်မျှပင်ဖြစ်သော်လည်း ငါ မပေး” ဟုဆို၏။

စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အချို့အခါ အရသာကိုလည်း လျှာသို့ရောက်မှ မွေး၊မမွေး၊ နဲ့သာကိုလည်း နှာခေါင်းသို့ရောက်မှ စမ်းသပ်ရိုး ဆုံးပါသည်။ သားတော်၏လက္ခဏာ ဘုန်းတန်းကိုလည်း ထီးနန်း စည်းစိမ်သို့ရောက်မှ စမ်းသပ်ရိုး ဆုံးမည်ထင်ပါသည်။ ရှေ့တွင် အသင့်စမ်းခွင့် အကြောင်းရှိသေးလျက် အဆေးမစင်၍ အသွေးမရွှင်သည်ကို မလေးမကြင်ပြုလွယ်လျှင် နောက်ဝယ်နောင်တ^{၃၀၆} ရှိတတ်လှပါသောကြောင့် နှောင့်နှေး နှောင့်တမဖြစ်ရအောင် ၁ နှစ်မျှ များလွန်းအံ့ထင်လျှင် ၇ လမျှ ပေးတော်မူပါ” ဟု လျှောက် တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ ထီးဖြူ ငါမအပ်နှင်းသော်လည်း အပ်နှင်းသည်နှင့်အတူတူပင်။ ဤပြည်ကြီးရှင်စံနန်း၌ မင်းခမ်းမင်းနားအလုံးစုံ ကာမဂုဏ်မှု အပျော်အပိုက်နှစ်ခြိုက်ရာစည်းစိမ်ကိုလည်း အချိန်အရွယ်နှင့်ချင့်၍ အခွင့်ကုန်စမ်းလေပြီ။ မစွမ်းမသန်ကြန်အင်ချို့ယုတ်သော်လည်း ထိုအာရုံ အတို့အလှုပ် တို့ကို ချုပ်နိုင်ခဲ့သော အရာသာတကား။ သင့်သားကဲ့သို့ ဘယ်သူ့သားရှိ၍ ဘယ်မိဘ ငါကဲ့သို့ ပြုဘူးသနည်း။ အထူးထူးအစမ်းမျိုးကုန်တော့သည်။ အရှည်ထားသဖြင့် ငါတို့ အန္တရာယ်သာဖြစ်ရအံ့သည်။ ၇ လမျှလည်း ငါမပေး” ဟု ဆို၏။

မိဖုရားကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်လည်း မငယ်ပြီ။ တကယ်နှင့် အစမ်းကို ခွဲခြမ်း၍မသိနိုင်သူ ဖြစ်ချေလျှင် နှစ်သက်ဖွယ်ပင်။ ဆိုင်ရသော်လည်း ပိုင်သမျှသာ ကိုယ့်လိုအင်ကို ထင်ရှားစေမြဲဖြစ်ပါသည်။ မချစ်သာမပစ်သာ ကိုယ်တော်မှာယခု အမှုမကုန်ခန်း စမ်းရုံနှင့်သာနေလျှင် ချစ်ကြင်လေသမျှအလုံးကို အဆုံးသတ်တစ်ခုဆို၍ အကျိုးနပ်ဖွယ်မထင်။ ဤသို့စင် အပူအချမ်း စမ်းလေသမျှဒဏ်ကို ဘယ်သူ ခံဝံ့သည်မရှိဘဲ

မြဲမြဲစွဲစွဲ ရဲစွမ်းသည်ကိုထောက်လျှင်လည်း ယောက်ျားမြတ်ဟူ၍ ယူရာသောအကြောင်း ရှိပါသည်။ သူယုတ်မာ ကေနံမှန်၍ အန္တရာယ်ပြုအံ့သူဖြစ်လျှင် ၁၇ နှစ်အရွယ်ရောက်ပါပြီ။ ဘယ်ဆီတွင် ဘယ်အန္တရာယ် ဤမင်းသား ကြောင့် ရောက်ဖူးသည်မရှိပါ။ ဤအရာများကို ထောက်ထားတော်မူ၍ ၇ လမျှ မပေးသော်လည်း ၆ လတိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ ဤမျှလောက် အလိုစမ်း၍မျှ အခွင့်မရ ရှိပြီးသည်ကို ထီးနန်းပင် အပ်နှင်းငြားသော်လည်း သင့်သားအမှုအရာ ထူးနိုင်တော့မည် မဟုတ်။ အားထုတ်၍ ထီးနန်းကို သင်တောင်း သော်လည်း အကြောင်းမတော်ဖြစ်သည်။ ငါ မပေး”ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ရှေးသောအခါ မဟာပနာဒမင်းသားကို ရွှင်ပြုံးစေခြင်းငှာ မျက်လှည့်တို့ဖြင့် အလှည့်လှည့်အသွယ်သွယ် ရယ်ဖွယ်ပြု၍စမ်းကြသော်လည်း မင်းသား၏ပြုံးရုံမျှကို ပြည်သူ ပြည်သားတို့မရကြလတ်သောအခါ နတ်ကချေသည်လာ၍ ကိုယ်တစ်ခြမ်းငြိမ် ကိုယ်တစ်ခြမ်းလှုပ် ပြုလျက်ကသည်ကို မြင်ရာတွင်မှ မင်းသား ပြုံးသော ဟူသကဲ့သို့၊ ယခု သားတော်မှာလည်း များစွာ အလိုစမ်းကြီး၊ အလိုစမ်းငယ်တို့ဖြင့်စမ်း၍ အခွင့်မရသော်လည်း မင်းစည်းစိမ်တော်ဖြင့် ချီးမြှောက်ပါလျှင် လိုအင်သင့်၍ အခွင့်ရမည်ကိုလည်း မသိနိုင်ပါဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၆ လကို များလွန်းအံ့ထင်လျှင် ၅လတိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါဟု” လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ သင့်သားကား သူတစ်ပါးသားကဲ့သို့ တစ်ခုခုအင်္ဂါသာ ချို့ယုတ်သည်မဟုတ်။ အင်္ဂါချို့ယုတ်ခြင်းပင် စုံညီလှသည်။ အသက်မရှိသကဲ့သို့ နေသော သင့်သားကို စကြာမင်းစည်းစိမ်၌ပင် ထားသော်လည်း ထူးခြားဖွယ်မရှိဘဲလျက် ငါ အဘယ်ကဲ့သို့ ထီးနန်း အပ်နှင်းရပါအံ့နည်း။ သူခပ်သိမ်းတို့ အပြစ်တင်ဖွယ် မဖြစ်ပြီလော ဟူသော စကားအလိုဖြင့် ၅လမျှလည်း ငါ မပေး”ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ့်တော်သားတော်သည်ကား စကားမပြောရုံ၊ ကိုယ်လက် မတုန်မလှုပ် နေရုံမျှသာ၊ ကြန်လက္ခဏာ ချို့တဲ့ခြင်း မထင်။ သူခပ်သိမ်းတို့မြင်၍ ကြင်ဖွယ်ချစ်ဖွယ် သနားဖွယ်ရှိသော အဆင်းသဏ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံပါသေး၏။ ရှေးသောအခါ ရာမမင်းသားသည် တော၌နေလျက်ပင် မိမိစီးသော ခြေနင်းကိုသာ ဗာရာဏသီပြည်ဝယ် ရာဇပလ္လင်ဥကင်^၁ထီးဖြူအောက် ချီးမြှောက်တင်ထား၍ ကိုယ်စား မင်းပြုစေသော် မှူးတော်မတ်တော်အများ မင်းသားကိုခံညားခြင်းဖြင့် ခြေနင်းစင်မျှ သခင်လုပ်လျက် လက်အုပ်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ကြကုန်၏ဟူသကဲ့သို့၊ ဘုန်းတေဇာ အာဏာသတင်းဖြင့် မင်းတကာတို့ထက်မြတ်သော ကိုယ်တော်စင် ထင်ရှားရှိလျက် သားတော်တေမိကုမာရကို ထီးနန်းအပ်နှင်းသည်ဟူ၍ ဘယ်သူ မလေးမလောက် ပြုဝံ့ပါအံ့နည်း။ ယခုကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ် အသက်ထက်ဆုံးပင် နေသော်လည်း တောင့်တ၍ရအပ်သောသားကို တစ်ပါးသူ မထိမဲ့မြင် မပြုကောင်းရာပါပြီ ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၅ လကို များလွန်းအံ့ထင်လျှင် ၄ လတိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါဟု” လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ ပုရောဟိတ်ပညာရှိတို့က သင့်သား ထီးနန်းနှင့်တန်မည်ကို မဆိုလင့်ဦး။ နန်းတွင်းမျှ မထားထိုက်။ မိဘတို့ထီးနန်း မခံနိုင်၊ အန္တရာယ်ရောက်မည် ဟူ၍ မြင်သိတိုင်း ညွှန်ကြားလျှောက်ထားကြသည်ကို လွန်၍ ငါပြုလျှင် နောင်ပညာရှိတို့ ဆိုတိုင်းဖြစ်ခဲ့သော် ထိုအပြစ်ကို သင် အသို့ ဆီးတားနိုင်ပါအံ့နည်း ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ၄ လမျှလည်း ငါမပေး”ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ လောကီပညာရှိဟူသည်၌ အရာတိုင်းမှာ သဘောကျနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ကိုယ်လိုရာ အားကြီးတတ်ပါသည်။ သဘောလက္ခဏာ ရာမရာကို ဆင်ခြင်ခြင်းသာလျှင် မူလ ဆွံ့အာနားပင်း အင်္ဂါချို့ယုတ် တိုင်းရွာ ပြည်မြို့ပြ မခံနိုင်ဟူ၍ အယူတော်မထား သူတစ်ပါးကိုမျှ သနားကရုဏာ မေတ္တာတော်ရေ ပို့ဝေဖျန်းဆွတ်တော်မူသော ကိုယ်တော်ဖြစ်ပါလျက် ချစ်လှစွာသော ရင်ဆွေးရင်သားကိုကား သနားခြင်းကင်းသဖြင့် မင်းတို့ကျင့်ဝတ်တရားကို ပုဏ္ဏားလိမ္မာတို့မှောက်လှန်၍ ဖောက်ပြန်သင့်သည် မဟုတ်ပါ ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထိုငှလမျှကိုလည်း များလွန်းအံ့ထင်လျှင် ၃ လတိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ သင်အသို့ဆိုရသနည်း။ ‘သားကောင်းလျှင်လည်း မိဘမှာသာ အကျိုး တက်မြောက်ရာသည်။ သားဆိုးလျှင်လည်း မိဘမှာသာ တန်ခိုး ပျက်ပျောက်ရာသည်။’ ဆရာပုရောဟိတ် တို့မှာ သင့်သား ဆိုးသည် ဟူ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ကိုယ်အဖို့ဆိုသည်ကို မနာလို မရှိသင့်။ မိဘတန်ခိုးကို ရှုတ်၍ အကျိုးယုတ်သောသားကို မြှောက်စားသဖြင့် ပြည်တိုင်းကားသိမ်ဖျင်း၍ သတင်းသာ ပုပ်တော့မည်ဟူသော စကားအလိုဖြင့် ထို ၃ လကိုမျှလည်း ငါမပေး”ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ လိမ္မာသောသူညစ်ဆိုလျှင် သူ့အကျိုးကိုမလို၊ ကိုယ့်အလိုပြည့်အောင်သာ လှည့်ဖြား၍ အမှားကို အမှန် ဖန်ဆင်းတတ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အကျိုးကို ထိုပုဏ္ဏားတို့လို၍ လျှောက်သည် မဟုတ်ပါ။ သားတော်၏လက္ခဏာကို ဖွားစကပင် အကောင်းအမြတ်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိုပုဏ္ဏားတို့ဖတ်ကြား၍ ရှိပြီးလျက် နိမိတ်ကျမ်း၏တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ရွယ်လှမ်းမြောက်နိုင်သော ပညာမရှိသဖြင့် မသိတတ်လျှင် ရာဇဝတ်တော် အနီးချဉ်းသောကြောင့် လှည့်ဖြားကာစကားသိမ်းနှင့် တိမ်းရှောင်ပလူး၍ အထူးနောက်ယခု ဒုစရိုက်အတိုင်အပင် အသစ်ပြင်စကားကိုသာ အမှန်ကြီးစားသဖြင့် သားတော်အား ထီးနန်းမြှောက်၍ နောက်ကောင်းမြတ်စွာ ဘုန်းတန်းပွင့်လန်းဘိသော် မိမိတို့ဖတ်ဆိုလေသမျှ စကားပျက်၍ ရှက်ကြောက်မတန် ရာဇဝတ်ဒဏ်ကြီး ပျက်စီးအင်ချို့ မိမိတို့သို့ အန္တရာယ်ဖြစ်မည်ကို အလွန်စိုးသောကြောင့် အဆိုလိမ္မာ ကိုယ့်ကိုသာ အနှမ်းမခံ လျှောက်ပါသည်။ ထောက်စရာအရေးမှာ ကျေးဇူးတော်ကိုဆောင်လို၍ သားတော်ကို ဖျောက်ဖျက် စေသည်ဟူ၍ ပုဏ္ဏားတို့စကား အကျအရ ရှိသည်မဟုတ်ပါလော ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၃လကိုမျှ များလွန်းအံ့ထင်လျှင် ၂ လတိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း “မိဖုရားကြီး။ သင်ကား သားကိုချစ်ခြင်း တစ်စိတ်တည်းနှင့်သာ သူတစ်ပါးကို မာန်ဖိ၍အလိလိ ယခုလျှောက်၏။ နောက်နောင် ပြည်ရေးတိုင်းမှ လူ့ကိစ္စကို သင် မြင်နိုင်သလော။ တစ်ပါးအကြောင်းကြောင့်ပင် တစိုးတစီ အန္တရာယ်ရှိခဲ့သော် နန်းတော်တွင် ဤမင်းသားကိုထားသောကြောင့် ဤသို့ အန္တရာယ်ဖြစ်လေသည်ဟု ထုံးသက်သေအစဉ်အဆက်လည်း မပျက်မပျောက် မျက်မှောက်လည်း သူခပ်သိမ်းကဲ့ရဲ့ဖွယ် အသွယ်သွယ် ဤအပြစ်များကိုမျှ မထောက်ထားဘဲ သားတစ်ယောက် ပျက်စီးအံ့သည်ကိုသာ အဘယ့်ကြောင့် ရေတွက်ရသနည်း ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၂ လမျှကိုလည်း ငါမပေး”ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ကိုယ်တော် တရား ခဝပါး^{၁၀၀}စောင့်၍ ပြည်ကြီးစည်းစိမ် စံတော်မူသည်မှာ သံသရာနောင်အဆင့်ဆင့် မြင့်သည်ထက်မြင့် ဘုန်းပွင့်တော်မူမည့်အကြောင်းကို တောင့်တတော် မူသည်မဟုတ်ပါလော။ ယခုဘဝ တင့်တယ်ရုံမျှသာဖြစ်လျှင် ဤသို့သောကိုယ်တော် ဘုန်းလက်ရုံးဖြင့် ဟုံးစုံး^{၁၀၀}လိုသမျှ တရားအလွတ်ဟုံးစုံးသော်လည်း မုန်းသမျှသူသာ ကြံဆွေးရမည်။ သည်ကိုလျက် မျက်မှောက်

အကျိုးထက် သံသရာတန်ခိုးကို အလိုရှိတော်ငြား၍ သနားခြင်းကရဏာဖြင့် ကျင့်ရာမှန်သမျှ မင်းကျင့်ဝတ်ကို မချွတ်စေရအောင် ကျင့်တော်မူပါသည်တကား။ သားကြီးငါးကြီး တိရစ္ဆာန်ကိုမျှ အန္တရာယ်မဖြစ်စေရဟု တားမြစ်သောကိုယ်တော်သည် သားတော်ကိုကား သနားခြင်းဖြတ်၍ မြုပ်သတ်မှ လောကဝတ်ပြေမည် ထင်တော်မူခဲ့သော် အယူတော်ဖောက်ပြန်သဖြင့် ဝတ် ၃ တန်လုံးပင် အမှားချည်းဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။ ပညာတော်ရှိတိုင်း သတိမလွတ် သင့်မြတ်အောင် ဆင်ခြင်တော်မူပါ ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၂ လကိုမျှ များလွန်းအံ့ထင်တော်မူပါလျှင် ၁ လတိုင်ရုံမျှ ပေးတော်ပါ"ဟု လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း "မိဖုရားကြီး။ ဂုဏ်မရှိသောသူကို ချီးမြှောက်လျှင် ချီးမြှောက်သူလည်း မတင့်၊ မြင့်သူလည်း မမြတ် ရှိတတ်သည်။ အပြစ်ရှိသူကိုသနားလျှင် သနားသူ အပြစ်ရောက်တတ်သည်။ ရှေးသောအခါ လှည်းကုန်သည် ၅၀၀ တို့သည် ပညာမရှိသောသူကို လှည်းမှူးမြှောက်သဖြင့် အချင့်အတွေး ပညာရေးမဝေဖန်နိုင်သောကြောင့် စဉ်းလဲသောအဆိပ်သီးကို သရက်သီးမှတ်၍ ဆွတ်ချူစားစေရာတွင် ၅၀၀ စလုံး အသက်ဆုံးပူးသည်။ အန္တရာယ်ပြုတတ်သော မြွေဆင်တို့ကိုသနားသဖြင့် မွေးမြူပြုစု၍ မြွေခမည်း၊ ဆင့်ခမည်းဖြစ်သော ရှင်ရသေ့တို့သည်လည်း အသက်ဆုံးခြင်း၊ ကျောင်းပရိက္ခရာပြုန်းခြင်းသို့ ရောက်ဖူး ကြလေသည်။ ဤ သင့်သား တေမိယကုမာရမှာလည်း ချီးမြှောက်ဖွယ်ဂုဏ် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ။ မိဘတို့ကို အန္တရာယ်ပြုမည့်သား စင်စစ်မှန်သောကြောင့် သနား၍မထားသာ လွတ်ရာတစ်ပါး တိုင်းခြားနိုင်ငံခြားသို့ ပို့ထုတ်ရမည်လည်း သင့်သားမတုန်မလှုပ် ကျောက်ရုပ်ကဲ့သို့ ထိုထိုတိုင်းသား သူတစ်ပါးတို့မြင်၍ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ပြုချင်သမျှသောဒဏ် ခံရသောစကားကို ငါတို့ ကြားရတော့မည်သာ။ မြန်စွာပျောက်ပျက်မှ မျက်စိလွှဲ၊ နားလွှဲ စိတ်နှလုံး ချမ်းသာလွယ်မည် ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၁ လမျှကိုလည်း ငါ မပေး"ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးသည် "အရှင်မင်းကြီး။ ရှေးသောအခါ တေလပတ္တမင်းသားသည် ဗာရာဏသီပြည်မှ တက္ကသိုလ်ပြည်^{၃၀}အကြား ဝါဠုယကွ ကန္တာရ^{၃၁}ခရီးခဲ၌ကြိမ်သောအခါ ဘီလူးမတစ်ယောက်သည် ကြောက်မက်ဖွယ် ဆင်အဟန်၊ မြွေအဟန် စသည်ပြု၍ ခြောက်လှန့်ခြင်း၊ နတ်ကညာကဲ့သို့ ရှုချင်ဖွယ်အသွင်အပြင် ဖန်ဆင်း၍ ဖြားယောင်းခြင်း၊ မင်းသားနှင့် စုံဖက်စေရန်ဖြစ်သော မင်းသမီးအသွင်အဟန် ဖန်ဆင်း၍ဖြားယောင်းခြင်း၊ မင်းသားကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သန္ဓေဆောင် မင်းသမီးအဟန်ဖန်ဆင်းလျက် နောက်က အစဉ်တစိုက်လိုက်ခြင်း၊ နို့စို့သားငယ်ကိုပိုက်ချိုလျက် မမှီမကမ်း မင်းသားနောက်က မြှောက်သားတော်သမီး^{၃၂}အသွင်အဟန် ဖန်ဆင်း၍ လိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် များစွာ တစ်ခုမကြိုက်တစ်ခုကြိုက်လိုက်၍ လိုက်၍ဖြားယောင်းသော်လည်း သွားမြဲလမ်းကိုသာ ရှေးရှုလျက် မတုန်မလှုပ်သောမင်းသားကို လမ်းနားအနီးရှိ လူသူလယ်လုပ်သား၊ လယ်လုပ်သမီးတို့မြင်သဖြင့် ကိုယ်ချင်းစာ၍ များစွာအပြစ်တင်ကာ အယုတ်အဆိုး ကဲ့ရဲ့စကား နားမခံချီအောင်ဆိုကြလျက် နှစ်သက်ခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်းမရှိ သမာဓိဖြင့်သာသည်းခံ၍ ထိုကန္တာရကိုလွန်မြောက်သဖြင့် ပြည်စည်းစိမ်ကိုရသောအခါ ဘုန်းပညာပွင့်ချိန်ရောက်၍ ချီးမြှောက်သူလည်းတင့်၊ မြင့်သူမင်းသားလည်းအမြတ်အထွတ်တိုင်ဘူးသကဲ့သို့ သားတော်တေမိယကုမာရမှာလည်း ကိုယ်လိုရာ မတွေ့သေးသောကြောင့် ဘုန်းပညာကိုမဖော်ပြ အနုအကြမ်း စမ်းသမျှကိုမတုန်မလှုပ်သည်းခံလျက် အချိန်တန်၍ နိုင်ငံကိုအစိုးရသောအခါ ဘုန်းအာဏာပညာ ပွင့်လန်းအံ့သည် ကိုလည်း သူမျှ မသိနိုင်ပါ။ အမင်္ဂလာ သူယုတ်မာစင်စစ် အပြစ်ရှိသူသာမှန်လျှင် သန္ဓေယူစ၊ ဖွားဦးစကပင် ဆုတ်သောလကဲ့သို့ တရွေ့တရွေ့ တစ်နေ့တခြား စီးပွားတော်ယုတ်လျော့ခြင်းကိုပြုသဖြင့် ယခု ၁၇နှစ်

မင်းသားအရွယ် ကျော်တော့မည်။ ပြည့်စည်းစိမ်တော်အလုံး ပြုန်း၍ကုန်သင့်လှပါပြီ။ ထိုသို့လျက် ကိုယ်တော်၏စည်းစိမ်တော်သည် ယခုပွင့်စသောပန်း၊ ဆန်းသစ်သောလက်သို့ တစ်နေ့တခြား ပြန်ပွားတက်ဖို့ ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤကိုထောက်ထားသဖြင့် သားတော်၌ အပြစ်မရှိယူတော်မမူဘဲ ထီးဖြူအပ်နှင်း၍ မင်း၏စည်းစိမ်ဖြင့် စံတော်မူပါစေ ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၁ လကို များလွန်းအံ့ထင်တော်မူလျှင် လခွဲ ၁၅ ရက်မျှ ပေးတော်မူပါ” ဟု လျှောက်တောင်းပြန်၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးမှာလည်း “မိဖုရားကြီး။ တစ်ပါးသောမင်းသားများမှာ အလားအလာကိုဆင်ခြင်၍ ထင်မြင်သာသည်။ သင့်သားမှာ အဘယ်ကိုဆင်ခြင်၍ ထင်မြင်စရာ မရှိ။ ရှက်လိကြောက်ဖွယ် မင်းနွယ်မင်းမျိုး ထီးရိုးနန်းစဉ် သားမြေးမဟုတ်သကဲ့သို့ သူယုတ်၏အမူအရာကို ငါမြင်ရာတွင် နှလုံးတုန်ပြန်လှသည်။ သည်းခံနိုင်ခဲ့ ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို လခွဲမျှလည်း ငါမပေး” ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ မင်းဟူသည်၌ အပြစ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ဒေါသ၊ အချစ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော ဒေါသ ၂ ပါးစလုံးပင် သုံးမြဲသောဉာဏ်တော်လက်ဖြင့် သိမ်း၍ ငြိမ်းဆေးကရုဏာ မေတ္တာရေ ဆွတ်ဖျန်းပါမှ သတ္တဝါအပေါင်းလဲလျောင်းမှီခိုရာ ဖြစ်ပါမည်။ ရှေးသောအခါ ဗာရာဏသီမင်းကြီး၌ သား သမီးတစ်ယောက်မျှ မရတတ်သဖြင့် တောင့်တအပ်သောပတ္တနာနှင့်လျော်စွာ နောက်အခါမှ မိဖုရားကြီးတွင် သမီးတစ်ယောက်ဖွားမြင်လေသော် အကျွန်ုပ်တို့ကဲ့သို့ သားရှား၊ သမီးရှားဖြစ်၍ သမီးကိုချစ်သောအားဖြင့် မိဖုရားကြီးအားလည်း လိုအပ်သမျှဆုကို အကုန်ပေးလျက် မင်းသမီးအားလည်း များစွာအခြံအရံ အထိန်း အကြီးတို့နှင့် ချီးမြှောက်ထား၍ မင်းသမီးအရွယ်ရောက်လျှင် ရမ္မက်စရိုက်ထူသောကြောင့် ပူပန်ခြင်းဖြင့် မအိမသာ ဖျားနာယောင်ဆောင်လေသည်နှင့် ဆေးသင့်ရာ အနာ၏အကြောင်းကိုသိလို၍ အမိမိဖုရားကြီးမေးလျှင် မိဘအမြောက်အတင်ဖြင့် ကြင်ရခင်ရမည့်မင်းသား ယောက်ျားဖြစ်သော်လည်းမကြိုက်၊ အလျောက်အလိုက် နှစ်ခြိုက်ရာစံရွေး၍ စိတ်နှင့်တွေ့သမျှကို နေရာမှ ဤဝေဒနာ အထမြောက်မည်ဆိုသော် အမျိုးတော်တကာရှက်စုတွင် အမှုကုန်ရှက်ဖွယ်ဖြစ်လျက် သမီး၌ချစ်သောအားဖြင့် မိဖုရားကြီးသည် ထိုစကားကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားသော် ‘မတော်မတူ လူမိန်းမယုတ်မျှမက ဘီလူး၊ ပြိတ္တာမတကား’ ဟု ရှက်အားကြောက်အားနှင့် စိတ်ထားအယူ မဖြူမကြည် မင်းကြီးရှိလျက်ပင် ဆင်ခြင်နှိုင်းညှိ နိသမ္မကာရီ^၁ နှံ့ညိုလှစွာသော ဓမ္မရာဇ်မင်း^၂ ဖြစ်သည်နှင့်လျော်စွာ ‘ငါ၏သမီးကို ဖွားမြင်စက မိဖုရားကြီးအား အလိုရှိတိုင်းသော ဆုကို ယူဟု အကုန်အပ်နှင်းမိသော ကတိ^၃ စကားရင်း ရှိပေသည်။

“ထိုသစ္စာကတိကို ငါဖျက်ချေလျှင် မျက်မှောက်လည်း ပြည်ထဲရေး၊ ကိုယ်ရေး မချမ်းသာ၊ နောင်သံသရာလည်း အပါယ်၌ ငါမလွတ်၊ ကတိဝတ်ချွတ်သောစီရင်ထုံးကို ဘုန်းရှိသော ငါဓမ္မရာဇ်မင်းမှ ကြိုက်ချေလျှင် နောက်လိုက်သောမင်းဆက် နန်းရိုးတို့သည် ထုံးဆိုးကို ထုံးကောင်းလုပ်၍ အဟုတ်အဟတ် သုံးပြန်ကြလေတော့မည်။ လခွဲ ၇ ရက် တစ်သက်လျာပင်ဖြစ်စေဦး။ ဤမျှခန့်အရှက်ကို ရေတွက်၍ ကတိသစ္စာကို ငါမဖျက်သာချေ” ဟု သစ္စာကတိဖျက်၍ အပြစ်ရောက်ဖူးသောထုံး၊ သစ္စာကတိတည်၍ အကျိုးရောက်ဖူးသော ထုံးတို့ကို သုံးလေ့လိုက်လေ့ရှိသည်နှင့်လျော်စွာ ကတိသစ္စာကိုမဖျက်ပဲ မိဖုရားကြီးအား တောင်းတိုင်းသောဆုကို ပေးလျက်သမီး၏အလိုကို ပြည့်စေသဖြင့် တက္ကသိုလ်ပြည်မှ အတတ်သင်၍အပြီးရောက်လာသော ဘဏ္ဍုရာဇ် မင်းကြီးသား အဇ္ဈနအစရှိသော မင်းညီနောင် ၅ ယောက်လုံးကိုပင် မင်းသမီး ပန်းကုံးဖြင့်ပစ်သည်နှင့် မင်းကြီးမနစ်လိုခြင်း ပြင်းစွာရှိသော်လည်း ကတိချွတ်မည်ကိုကြောက်သောကြောင့် လောကဝတ်

အရှက်အကြောက်ကို အနိုင်အထက်ပျောက်၍ ၅ ယောက်လုံးမင်းသားတို့နှင့်ပင် ယောက်ျားမတန် အလွန်တရာ ယုတ်မာသောသမီးကို အိမ်သီးထောင်စေသဖြင့် ပဉ္စပတိကာ^{၁၁}ဟူသောအမည်ကို ထိုမင်းသမီးလည်းရ၍ ထင်ရှားစွာပင် ဓမ္မရာဇ်မင်းတို့ကတိ၌ တည်ဖူးကြောင်း ထုံးဟောင်းနှင့်တကွ ရှိပါသည်။

“ကိုယ်တော်မှာလည်း ထိုရှေးရှေးမင်းတို့ကဲ့သို့ တရား ၁၀ ပါးကို ကျင့်တော်မူလေ့ရှိသည်နှင့်လျော်စွာ သားတော် တေမိယကုမာရ ဖွားစကပင် အကျွန်ုပ်အား အလုံးစုံသောဆုကို ပေးတော်မူ၍ ရှိပြီးဖြစ်ပါလျက် ထွက်ပြီးသောဆင်စွယ် မဝင်သကဲ့သို့ ထွက်ပြီးသောအမိန့်တော်လည်း မချော်မတွန့်သင့်ပါ။ သားတော်မှာလည်း ခြေလက်အင်္ဂါ တစ်စုံတရာမျှ ချို့တဲ့ခြင်းမရှိဖြစ်၍ အမျိုး၏အဆင်းသဏ္ဌာန် ကြန်လက္ခဏာကို ဖျက်သည်လည်းမဆိုရ၊ ရိုင်းပျဆိုးသွမ်း ကြမ်းကြုတ်ခက်ချော် လျှပ်ပေါ်ခြင်းဖြင့် မင်းတို့၏အကျင့်ကို ဖျက်ဆီးသည်လည်း မရှိ၊ သမာဓိကြီးခြင်းဖြင့်သာလျှင် ပျင်းရိမှုနစ် လူမထိဖြစ်၍ ချစ်သူခင်သား အားမရနိုင်ရှိသည့် အပြစ်မျှသာ အပြစ်ကိုဆိုရပါသည်။ သစ္စာတော် မပျက်အောင် ဆောင်နင်းသင့်ပါသည် ဟူသောစကားအလိုဖြင့် ထို ၁၅ ရက်မျှကို များလွန်းအံ့ထင်လျှင် ၇ ရက်တိုင်ရုံမျှ ပေးတော်မူပါ”ဟုလျှောက်တောင်းပြန်၏။

ထိုအခါ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတော်တေမိမင်းသား၌ ချစ်သနားခြင်းကရုဏာကြောင့် ဒေါသရောက်၍ အခါမပြတ် နှလုံးမသာရှိစဉ် ပုဏ္ဏားတို့က အပြစ်ဖို့စကား လျှောက်ထားပြန်သည်နှင့် အယူမမှန်ဝင်လျက် အသက်အန္တရာယ်၊ စည်းစိမ်အန္တရာယ် ဖြစ်အံ့သည်မှကြောက်သောကြောင့် လျင်မြန်စွာ ပျောက်ဖျက်လိုသောနှလုံး ရှိသော်လည်း တရား ၁၀ ပါး စောင့်တော်မူသည်နှင့်လျော်စွာ ကတိသစ္စာကို အလေးအမြတ်ပြုလေ့ရှိသော မင်းဖြစ်၍ မိဖုရားကြီး နားပူနားကြပ် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံစွာ အခါခါလျှောက်သဖြင့် ထောက်သင့်ပြီ ဟု အယူရှိမှ ကတိကဝတ် မချွတ်စေခြင်းငှာ ဤ မတုန်လှုပ်သောအမူအရာမှ ထူးလျှင်လည်း တစ်သက်၊ မထူးလျှင်လည်း ၇ ရက်ဟု နှလုံးထား၍၊ မိဖုရားကြီးအား “သင့်သား၏အမူအရာကို တစ်ခါထူး၍ ဖြစ်မည် ငါ မထင်သောကြောင့် ထီးနန်း မပေးလို။ ပယ်သည်ကို သနားဖွယ်ပြု၍ အမှုရှာလာပြန်သည်မှာ ငါ၏ကတိလည်း ရှိပေသည်။ ၇ ရက်သာဖြစ်လျှင် ကောင်းပြီ။ ယူလေတော့”ဟု ဆုပေးတော်မူလေ၏။

[ဤကား ‘တေနဟိ ဒေဝ ဒေထ’ဟူသော မိဖုရားစကား ‘နသက္ကာဒေဝီ’ဟူသောမင်းကြီးစကား ဤမျှသော ပါဠိတို့ကို ပညာနသေးကုန်သောသူတို့အား ထုံးဥပဒေသ ရစိမ့်မှိစိမ့်သောငှာ မိဖုရားကြီး၏အလို၊ မင်းကြီး၏ အလိုနှင့်တကွ စကားတန်ဆာဆင်၍ ဆိုလိုက်သည်။]

၁၁။ ၇ရက် မင်းမြှောက်ခန်း

စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် သားတော်ကို ပြည်မှ မနှင်ထုတ်စေလိုသည်နှင့်အညီ “နှင်ထုတ်တော် မမူပါလင့်”ဟူ၍သာ မတောင်းပန်မူ၍၊ စိုးရေးမင်းရိပ်၌ စိတ်သုံးအလိမ္မာ ပညာရှိမိန်းမဖြစ်ခြင်းကြောင့် ‘ရေကူးညာတင် စကား’ဖြင့် ရွယ်ကာသာတင်မိအောင် ထီးနန်းစည်းစိမ်အထွတ်အမြင့်မှာ အခွင့်သိတတ်လျက်

အချက်ကျကျ အားထုတ်ဆွတ်လှမ်းသဖြင့် ထီးနန်းဆုကိုရလေသော်၊ သားတော် တေမိယကုမာရအား ပြည်ကြီး ရှင်တို့ ဆင်အပ်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဝတ်ဆင်စေပြီးလျှင် ရာဇပလ္လင် ဥကင်ထီးဖြူရိပ်၌တင်ထား နေစေလျက် ဖွားဖက်ရွှေဖော် အမတ်သား ၅၀၀နှင့် များစွာသော မှူးတော်၊ မတ်တော်၊ ပုဏ္ဏားပုရောဟိတ်အပေါင်း ခြံရံစေလျက် မင်းကြီး မိဖုရားကြီးတို့သည် “ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ အခွန်” ဟူ၍ ယူနော ၁၀၀၀ရှိသော ဤကာသိကရာဇ်တိုင်းကြီး အထွတ်ဖြစ်သော ဤဗာရာဏသီပြည် ထီးနန်းစည်းစိမ်အလုံးကို ချစ်သားအား ယခု အပ်နှင်း၏။ ချစ်သားသည်လျှင် ဤပြည်ကြီးစည်းစိမ်ကို စိုးစံလျက် ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မှူးတော်မတ်တော်၊ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့အား မင်းကျင့်တရားနှင့်အညီ ငြိမ်ဝပ်ချမ်းသာစွာ စောင့်ရှောက် အုပ်ချုပ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပွင့်သစ်သောပန်း၊ ဆန်းစသောလ၊ ထွက်စသောနေလုလင်ကဲ့သို့ နှစ်လိုလျှောက် အသက်ထက်ဆုံး ဘုန်းကျက်သရေတန်ခိုး တက်ဖိုးရွှင်လန်းသည် ဖြစ်စေသတည်း” ဟု ထီးနန်းအပ်နှင်း၍ အဘိသိက် သွန်းကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားပုရောဟိတ်၊ မှူးတော်၊ မတ်တော် အပေါင်းတို့သည်လည်း ကောင်းချီးမင်္ဂလာ များစွာဆောင်ညွှန်း အဘိသိက်သွန်းကြကုန်၏။ မြို့၌လည်း ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတော်အား ထီးဖြူအပ်နှင်း တော်မူသည်ဖြစ်၍ “ယခု တေမိမင်းကြီး ရွှေထီးရွှေနန်း သိမ်းမြန်းစိုးစံတော်မူသည်။ နှစ်သက်ရွှင်လန်း ချမ်းသာစွာ ငြိမ်ဝပ်စေ” ဟု စည်လည်စေ၏။ ၁၂ ယူနော အဝန်းရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ရှုချင်ဖွယ် အလုံးစုံ တန်ဆာဆင်စေပြီးလျှင် တေမိမင်းကို တန်ဆာဆင်အပ်သော မင်္ဂလာဆင်တော်ဖြင့်တင်၍ ထီးဖြူ ဆောင်းလျက် များစွာသောဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည်အလုံးအရင်း မင်း၊ မှူးမတ်အပေါင်း အခြံအရံတို့နှင့် မြို့ကို လက်ယာရစ်လှည့်လျက် ထွက်စံ စံပယ်တော်မူစေ၏။

၁၂။ စကားပြောရန် မယ်တော် တောင်းပန်ခန်း

ထိုသို့ ပြည့်စည်းစိမ်ကို သိမ်းယူစိုးစံစေပြီးသော် မယ်တော်မိဖုရားကြီးသည် ဘုရားလောင်းတေမိယမင်းကို ကျက်သရေရှိသော စက်မွေရာသလွန်ပေါ်၌ လျောင်းစက်စေ၍ ၆ ညဉ့်ပတ်လုံး မအိပ်မစက် မျက်ရည်စီးယို ငိုလျက် ဤသို့ တောင်းပန်၏။

“ချစ်သား တေမိယကုမာရ။ မိခင်၏ပူဆွေးခြင်းကို ချစ်သား မဖျောက်ဖြေပါပြီလော။ မိခင်သည် မောင့်ကိုဖွား၍ အခါလည် ၁ နှစ်ကျော်သည်မှ ၁၆ နှစ်တိုင်တိုင် ဘယ်နေ့ဘယ်ရက်တွင်မျှ အိပ်စက်ရမှန်းမသိ။ မိခင်မျက်စိမှာ မျက်ရည်စက်ယို ငိုကြွေးမလပ် ကျိန်းစပ်ကြေကွဲ သွေးခဲသွေးပေါက် မဆောက်တည်နိုင် ကြံ့မိုင်မရ ညှိုးလျှော့တော့ လျော့ပါးသောကိုယ်လက်ဖြင့် အသက်မသေတတ်ကာသာ ယခု မိခင် ကျန်တော့သည်။ ပူပန်ခြင်းဆင်းရဲဖြင့် နှလုံးကွဲ၍ စိတ်ထဲလိုက်ဆူ သည်းအူကြွေပြတ်မတတ် မိခင်ရှိသည်ကို သားတော်အသိပင် ဖြစ်ပါသည်တကား။

“ချစ်သား၏ နား၊ ခံတွင်း၊ ကိုယ်၊ လက်၊ မချို့တဲ့။ ရှုဖွယ်တစေ ခြေ၊ လက်၊ မျက်နှာ လက္ခဏာကောင်း အပေါင်းစုံညီစွာ ဘုန်းပညာ အာဏာသတင်း ကျော်စောခြင်းရှိအံ့သော ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သည်ကို မိခင် သိလှပါ၏။ လိုရာအခွင့်ကို မဖွင့်မဆို၍သာ ချစ်သားလိုအပ်ကို မိခင် မသိရသဖြင့် မချီနိုင်ရှိပါသည်။ မိခင်အား သနားသဖြင့် မောင်သည်သာလျှင် မိခင်၏ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ပါစေလော့ ချစ်သား။ မောင်ကဲ့သို့သောဘုန်းပညာရှိသော ယောက်ျားမြတ်မှ မိခင်၏ဆင်းရဲခြင်းကို ချမ်းသာရာမပြုလျှင် ဘုန်းပညာနည်းသောသားတို့မှာ အဘယ်သို့လျှင် မိဘကျေးဇူးကို သိပေဆောင်ပေတော့မည်နည်း။ သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ သင်္ဘောပျက်၍ ကိုယ့်အသက်ကို လုကြကုန်သောသူတို့မှလည်း အမိ၏ဆင်းရဲခြင်းကိုမမြင်ဝံ့သဖြင့် ကိုယ့်အသက်ကို စွန့်၍ပင်လည်း အမိ၏ ချမ်းသာရာကိုသာ အလိုရှိခြင်းကြောင့် ပခုံး၌ အမိကိုထမ်းရွက်လျက် အပြောကျယ်စွာသော သမုဒ္ဒရာကို ကူးပါတုံသေး၏။ ထိုသို့ အတုမရှိသော လောကီပညာရှိ ယောက်ျားမြတ်တို့နှင့်သာ တူထိုက်စွာသောချစ်သားသည် အဘယ်ကြောင့် မိခင်၏ဆင်းရဲကို ရှု၍နေဘိသနည်း။

“သစ်ပင်အသိုက်၌ မပျံ့တတ်သေးသော လင်းတငယ်သည် အစာမွတ်သိပ်ခြင်း ဆင်းရဲရောက်သော်လည်း ငါ့အမိသည် ညဉ့်အခါ အစာချီ၍ လာလတ္တံ့၊ နက်ဖြန်ခါ အစာချီ၍ လာလတ္တံ့ဟု တဆန့်ဆန့်တမျှော်မျှော် တောင့်တခြင်းအာသာ မပြတ်မစဲခြင်းကြောင့် ထိုလင်းတငယ်တို့ အစာငတ်မွတ်လျက် အသက်ရှင်ရသကဲ့သို့ မိခင်မှာလည်း ယနေ့ည ငါ့သား စကားပြောလတ္တံ့။ နက်ဖြန် ပြောလတ္တံ့ဟု ငဲ့စားတောင့်တခြင်း အာသာမပြတ် မစဲသေးသောကြောင့်သာ ဤမျှလောက်ကာလပတ်လုံး မိခင် အသက်ရှင်နိုင်ပါသည်။ မိခင်တောင့်တခြင်းအာသာ ရှိသောအတိုင်း ပူပန်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းစေခြင်းငှာ မောင့်မှာလည်း ယခုကိုယ်အစွမ်းဖြင့် အလိုရှိတိုင်း ကြံဆောင်နှိုင်းချိန်နိုင်သော အရွယ်ရောက်ပါပြီ။ အခါညီလျော်သဖြင့် အခွင့်ကိုပြောဆို၍ မိခင်၏ပူဆွေးခြင်းကို ဖျောက်ပါလော့”ဟု ဤသို့စသော များစွာအသွယ်သွယ် သနားဖွယ်ငိုကြွေးလျက် ၅ ညဉ့် ၆ရက်ပတ်လုံး ဘုရားလောင်း လျောင်းသောသလွန်ထက်၌ ပိုက်ဖက်ခယမ်း မြည်တမ်းတောင်းပန်လေ၏။

ထိုသို့ အဓိဋ္ဌာန်အမြဲ အစွဲမခိုင်လျှင် ယိုင်ညွတ်ခြင်းရှိ၍ အမိကိုသနားသဖြင့် စကားပြောဆိုစေကြောင်း အပြောင်းပြောင်းအလှယ်လှယ် မယ်တော်မိဖုရားကြီး ငိုကြွေးတောင်းပန်သော်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို အလိုရှိ၍ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူကုန်သော ဘုရားလောင်းကိုယ်တော်အဖြစ် မရေတွက်နိုင်ရာ များစွာသောဘဝတို့တွင် ပရမတ္ထအဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် နှုန်းစံဖော်နှစ်တစ်ကိုယ်တော်မရကောင်းသော ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားသည် မယ်တော်အား သနားခြင်းပြင်းစွာရှိတော်မူလျက် စက်သံသရာများစွာ လူနတ် မြတ်တုံ ယုတ်တုံ စုန်ဆန်မမြဲ ဆင်းရဲအစစ် မချစ်အပ်သောကိုယ်ကို အလိုလွှတ်၍ ဝဋ်တရား၏အပြစ်ကို မမြင်သဖြင့် အဆင့်ဆင့် စက်ကြီးသွယ်ကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ဝဋ်တရား၏အပြစ်ကို မြင်သောငါသည် ၃ ဖြာသော အဓိဋ္ဌာန်မြဲမှ အောင်ပွဲခံလွယ်မည်ဟု ရည်ရွယ်ကြိုးစား အများသတ္တဝါ၌ ကရုဏာတိုင်ဆောက်၍ မယ်တော်တစ်ယောက်ကို မထောက်မထား သနားခြင်းမရှိယောင်ဆောင်လျက် ပြကတော့ သိမ်မွေ့တည်ကြည်စွာ မတုန်မလှုပ်သာလျှင် နေတော်မူ၏။

၁၃။ မြုပ်သတ်ရန် အမိန့်ပေးခန်း

ထီးနန်းအပ်နှင်းသည်မှ ၆ ရက်မြောက်လတ်သော် ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတော် တေမိမင်း၏အမူအရာ မထူးသောအဖြစ်ကိုကြားသိလျှင် မိမိလိုက်သမျှ အလိုမှာပင် ကြည်ညိုဖွယ် တစ်ခုမျှ မထင် ချစ်ခင်ဖို့မသက် အမျက်ဝင်ဖို့အကြောင်းသာ ပေါင်းယှဉ်သောကြောင့် မယဉ်သောရာဇာမောန် ထန်ပြင်းစွာ ဒေါသမူဖြင့် ရန်သူကြီးသဖွယ်မှတ်၍ အမတ်သုနန္ဒာ^{၁၃} ရထားမှူးကိုခေါ်စေပြီးလျှင်

“အမောင်ရထားမှူး။ အထူးသဖြင့် အင်္ဂါချို့သော သတို့သားတေမိမင်း၏ သတ္တိလက္ခဏာကို ငါသိလျက်ပင် တောင်နန်းရှင်ကသာ မိခင်ဖြစ်၍ ချစ်စိတ်နှင့်တစ်ဖန် ဆုတောင်းပြန်သောကြောင့် နိုင်ငံထီးနန်းကို အပ်နှင်းလျက် မင်းပြုစေသည်ကား ယခု ၆ ရက်မြောက် ရှိပြီ။ ဇာတိပါအမူကို ထိုသူ မစွန့်ဖြစ်သည်။ မချစ်သာသော အမင်္ဂလာသားကို ထား၍မသင့် ထီးနန်းနှင့်မတန် နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် အမင်္ဂလာမြင်းက၊သော အမင်္ဂလာရထား၌ အမင်္ဂလာသတို့သားကိုတင်၍ အမင်္ဂလာ အနောက်တံခါးဖြင့် ထုတ်။ လုပ်တိုင်း^{၁၄}မှာ အမင်္ဂလာတွင်း ၄ တောင် အစောက်နက်နက်တူးပြီးမှ ချသွင်း၍ တူရွင်းပေါက်တူးနှောင့်ဖြင့် ဦးခေါင်းကို ရိုက်ခွဲပစ်ချေ။ တွင်းစာမြေမှုန့်ကိုဖို့သိပ်၍ ပြကတေ့ပြုလျက် ထိုသူကို မြေကြီးအစီးအပွားဖြစ်စေပြီးလျှင် သင်လည်း မြစ်ဆိပ်သို့သွား၍ ခေါင်းလျှော်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း အမင်္ဂလာအညစ်အကြေးကို ဆေးကြောသန့်စင်စေပြီးမှ မြို့သို့ဝင်ခဲ့”ဟု ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပ် အမတ်ရထားမှူးအား ခန့်ထားစီရင်လေ၏။

[ဤအရာ၌ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် တရား ၁၀ပါးကိုစောင့်သောမင်း ဟူ၍ ဆိုလျက် အဘယ့်ကြောင့် သားကိုသတ်စေသနည်း ဟူမူ ၁၆နှစ်ကျော်ကာလပတ်လုံး သား၌ချစ်ခြင်း၊ သနားခြင်း‘ကရုဏာပေမ’ကို မှီ၍ဖြစ်သော စိတ်ညစ်ခြင်း ဒေါမနဿဇောအခါခါ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြံရာမသိ ဉာဏ်မျက်စိလည်သဖြင့် မတည်မကြည် ရှိရာတွင်မှာ ပညာရှိခံပုဏ္ဏားတို့ ၃ပါးသောအန္တရာယ်ဖြင့်ချောက်၍ အောက်ပြည်တံခါးလမ်းမှားကို ညွှန်ကြား ဆောင်သွင်းလျှင် မင်းကြီးပြကတေ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိသဘောမှ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် အမှန်မသိ ဉာဏ်၏ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော သီလလန့်သဘာဝ^{၁၅}ကင်းကွာသဖြင့်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ^{၁၆}၏ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော ဒုဿီလ^{၁၇} အလန့်သဘာဝ^{၁၈}သို့ကျ၍ လောကဓမ္မ အလုံးစုံဝတ်မှာပင်ချွတ်ယွင်းသည်။ ဟုတ်မှန်သည်ဟူ၍ ဆင်ခြင် သိမ်းဆည်းခြင်းကို မရ။ ဒိဋ္ဌမုတ္တက^{၁၉}အဖြစ်သို့ ရောက်သောကြောင့် လောကဝတ်လည်း မကျေ၊ ဓမ္မဝတ်လည်းမပြေ၊ ရာဇဝတ်လည်း ယွင်းသွေ တိမ်းမှားလျက် သားကိုသတ်စေခြင်းအစီအရင်ကို ပြုလေသည်။

[အကယ်၍ သိမ်းဆည်းနိုင်သော ပညာအဆင်အခြင် ပြကတေ့သဘောသာ မင်းကြီးရှိပြီးတကား မြို့မှဥပစာ^{၂၀}လွတ်ရာအရပ်၌ ဥမင်လိုဏ်တူး၍ အထူးသဘောမတူသူဟူသမျှကို မသိစေရဘဲ မြုပ်သတ်ယောင် ရာဇပရိယာယ်ပြုလျက် မင်းသားကို ထိုမြေဥမင်၌ ကောင်းမွန်စွာနှလုံးဝင်သူ အကြည့်အရှုနှင့် ထားရာ၏။ ထိုသို့ထားသဖြင့် ချစ်သူမုန်းသူ လျှာစုပင် စိတ်ဥပဒ်လွတ်ကင်း၊ မင်းသားလည်းချမ်းသာရာ၊ မင်းတို့စီရင်ရာ ဝတ်လည်းကုန် အလုံးစုံပင် သင့်မြတ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းသားကိုစီရင်ခြင်း၌ မင်းကြီးသဘောပြကတေ့ဖြင့် စီရင်သည်မဟုတ်ဖြစ်၍ ‘ဓမ္မေန ရန္တံ ကာရေသီ’ဟူသော ရှေးစကားကို ဆိုထိုက်၏ဟူလို။

[ဤကိုထောက်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲ၊ အပါယ်ဆင်းရဲကို ကြောက်လန့်ခြင်းရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကင်းကွာစွာ ယထာဘူတဉာဏ်^{၂၁}ဖြစ်ကြောင်း အပေါင်းအမှီ ကောင်းမြတ်ရာဖြင့် ပညာရင့်ခြင်း၊ ပွားများခြင်း အကျိုးငှာ နည်းနာသယ သုတတို့ကို မပြတ်မလပ် ရှာမှီးခြင်း ပြုသမျှကုသိုလ်၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကင်းမည့်အကြောင်း ဆုတောင်းခြင်းကို မမေ့မလျော့အပ်ချေ ဟုသိအပ်၏။ တစ်နည်းလည်း တရားစောင့်သောမင်းဖြစ်လျက်

ထိုသို့ရန်ကြမ်းစွာ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး စီရင်လေသည်ကား ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော်အစွမ်းဖြင့် အလိုတော် ရှိတိုင်း ပြီးစေခြင်းငှာ စီရင်မိလေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

ထိုသို့အယူဖောက်ပြန်ခြင်း ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း ရာဇမာန်အာဏာသံဖြင့် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် ဤသူကား တစ်ပါးအပြုအစုမရှိဘဲ မိမိအသက်ကို မမွေးနိုင်ရာ၊ အခါ အရှည်အကြူးလည်း ကျေးဇူးမရှိသော သားကို တစ်ပါးသူကား ဆိုဖွယ်မရှိ။ မိဘမျှ မကြည်ဖြူနိုင်ရာ မြန်စွာဖျောက်ဖျက်မှ ကိစ္စငြိမ်းလွယ်တော့မည်ဟူသော စိတ်သို့ တလိပ်တည်းဝင်သဖြင့် ချစ်ခင်ခြင်းပြတ်၍၊ အမတ်ရထားမှူးလည်း မင်းမိန့်ကိုဦးတင်၍ ပြင်ဆင်ရာသမျှ ရထား၌ အခင်းအကျင်းအလုံးစုံကိုပြင်ဆင်လျက် နက်ဖြန်မိုးသောက်ကိုသာ စောင့်လင့်ကာနေ၏။

[ဤအရာ၌ ရထားမှူး သုနန္ဒာအမတ်သည် ဘုရားလောင်းနှင့် သံသရာအဆက်ဆက် ပါရမီဖြည့်ဖက် အဆွေ ခင်ပွန်းစင်စစ်မှန်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ အခွင့်တော်ရာရှာ၍ လွတ်သာသည်ဖြစ်စေ၊ မလွတ်သာသည် ဖြစ်စေ ပေါင်းဟောင်းဖော်ဟောင်းဖြစ်သည်နှင့် လျော်စွာထောက်၍ မလျှောက်ဘဲနေသနည်းဟူမူ မင်းခယောကျ်ားဟူသည်၌ တိုင်ပင်စကား မဟုတ်လျှင် ဆုတ်တက် မပြုရ။ အမှုမထိုက်သော်လည်း လိုက်၍ အကြည်အညို အလိုတူဆောင်ရခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြင်းပြစွာသောအာဏာသံကို ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးသောသံသရာက မိဘသားသမီး အဆွေသားချင်း ကောင်းမှုပြုဖက် ဖြစ်ကြသော်လည်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ အစီးအပွားမရှိသူဖြစ်၍ လျစ်လျူနှလုံး ရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း အထူးမလျှောက်ထားဘဲ လျင်စွာဝန်ခံလျက် မင်းနှင့် အလိုတူပြုလေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

ထိုသို့ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသား မင်းပြု၍ ၆ရက်မြောက်သောနေ့တွင် သုနန္ဒာရထားထိန်းအား ခန့်ထားပြီးနောက် ထိုနေ့ ည၌အချိန်ရောက်လတ်သော် မယ်တော်စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ငါးသားကား တစ်ပါးအလိုစမ်းများမှာ ပညာဖြင့်မြော်ဆ၍ အသက်သေနိုင်မည်မဟုတ်။ သိမ်းအုပ်ခြင်းရှိသောကြောင့်သာ သည်းခံနိုင်သည်။ အသက် သေအံ့သောမည်သည်ကို မတုန်မလှုပ်သောသူမည်သည် မရှိရာ ဟူသော နှလုံးအလို မိမိကိုယ်အဖြစ်ဖြင့်လည်း ထိုစကားကိုကြားရသည်မှာ ဆောက်တည်မရသော သောကနှိပ်စက်လျက် အသက်ကြေပြုန်း နှလုံးကွဲမျှ ပြင်းပြပူပန်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ သားတော်တေမိမင်းသားအား “ချစ်သားတေမိယ ကုမာရ။ မိခင်ချစ်ခင်သမျှ အမှုသည် ယခု အချည်းနှီးဖြစ်တော့မည်တကား။ ချစ်သား စကားမဆို မိခင်ကိုမျှ မချင့်မစာ မထောက်ပါသောကြောင့် မောင့်ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မင်းသည် ကျွန်ရင်းအမတ် သုနန္ဒာကို ခေါ်လျက် အမျက်တော်မာန်ဖြင့် နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် အနောက်တံခါးမှ မောင့်ကိုထုတ်၍ သုဿန်မှာ မြှုပ်သတ်ရန် စေခဲ့ပြီ။ ဤတစ်ည၌သာ မောင့်ကို ရှုမြင်ရတော့မည်တကား။ မိခင်ကိုသနားသဖြင့် စကားပြောဆိုပါမှ ချစ်သားလည်း အသက်ရှင်၊ မိခင်လည်း ချမ်းသာပါမည်”ဟု တစ်ည၌ပတ်လုံး ပြောဆိုငိုကြွေး ပူဆွေးလျက် တောင်းပန်လေ၏။

မယ်တော်စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည် အလင်းကိုတောင့်တသော ကမ္ဘာဦးသူအား နေရောင်ဖြူလင်းရိပ် ပြေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရေမလောင်း၍ ညှိုးကြွသောကြာဝယ် သီတာရေပြည့်သော အိုးနှင့် အပွင့်အရိုးကိုမညှိုးအောင် တွေ့သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မိန့်ရာသီပြောင်း၍ နွေနှောင်းရတုက ရွက်နုမထွက် နိုင်သောပျိုးကို မိုးရာသီပြောင်း၍ ကောင်းကင်တိမ်လိပ် မှိုင်းရိပ်ရေချမ်း လန်းအားပေးသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နှစ်ပေါင်း ၁၆ နှစ်ကျော် ကိုယ်တော်မကြည်မရွှင် လိုအင်မရောက်၍ နောက်ကျိကျဉ်းမြောင်း ညောင်းညာသော

စိတ်အလုံး တရုံးတစုတည်း ခဏချင်းပျောက်သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာ ငါ ဤမျှလောက်အရွယ်တိုင်အောင် သင်တုန်းသွားကို သတိထားနိုင်သူသွားလောက်ရုံ တစ်လမ်းလုံးအပြည့် စိစိုက်အပ်သောခရီးဝယ် ဆီအပြည့် ကည့်အပ်သော ရွှေဖလားကို မဖိတ်မယိုရအောင်ကိုင်၍သွား'ဟု လမ်းနားအနီးတွင် နတ်သမီးတမျှလှသော ကချေသည်အပေါင်းကို အမြူအခေါ် ဖျော်ဖြေခြင်းနှင့် မသင့်လျှင်ကွပ်မည် ကြပ်သော သန်လျက်စွဲကိုကြောက်၍ လျှောက်သွားရသော သူရဲကောင်းမက နေ့ညအခါနာရီ ဘယ်ဆီမလပ် မပြတ်အားထုတ်အပ်သော လုံ့လထူး လုံ့လမြတ်သည် ယခု အထွတ်ရောက်တော့မည်တကား ဟု ထွားညံ့ဖြူညက်စွာ ဝှမ်းပုံထွေးမှာ ဆီမွေးစိမ့်၍နဲ့အောင် အခန့်မတန်သွန်းသကဲ့သို့ မွန်းမွန်းနဲ့မျှ ရွှင်ပျနစ်သက်သောနှလုံး ရှိတော်မူလေ၏။

မယ်တော်မိဖုရားကြီးမှာကား ထိုသို့ ငိုကြွေးတောင်းပန်လျက် သားတော်မလွပ်မယုက် မကြား မသိယောင်ကဲ့သို့ ပြကတော့သဘောဖြင့်နေလျှင် နှလုံးကွဲကြေ ဆေချင်လုနီး ရှိုက်ကြီးတငင် ပင်ပန်းစွာကိုယ်၊စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားသည် ထိုသို့သော မယ်တော်၏ဆင်းရဲခြင်းကိုမြင်လျှင် ကြင်နာသနားခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်တော်မူသော်လည်း 'ယခုမယ်တော်အား သက်သာရာ ငါပေးလျှင် အလေးအမြတ် ဆောင်ယူခဲ့အပ်သော ရတနာဆင်ဖြူကို ရှေးရှုမြို့တံခါးအနီး ဝင်လုပြီးမှ မစီးမလိုချင်ဟု နှင်ထုတ်လိုက်သော မင်းကဲ့သို့ အဖျင်းအပြိန်း ဖြစ်တော့မည်။ ဤမျှခန့် နှလုံးဆင်းရဲခြင်းဖြင့် ငါ့မယ်တော် အသက်မဆုံးတန်သေး။ ငါ့အရေးလည်း ကြာတော့မည် မဟုတ်။ နှင်ထုတ်၍ မြို့ပြင်သို့ရောက်လျှင် ယောက်ျားကောင်းငါ ဖြစ်မည်မချွတ်ရာ။ ထိုအခါမှ ငါထင်ရှားအောင် မိဘဆွေမျိုးတို့၏ ကျေးဇူးကိုဆောင်ရတော့မည်'ဟု ဉာဏ်သတိတော်ဖြင့် သိမ်းဆည်း၍ ချုပ်တည်းစောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့် ငြိမ်သက်စွာနေတော်မူ၏။

ထိုသို့ မင်းကြီးစကားဖြင့် ဘုရားလောင်းမှာလည်း နှလုံးရွှင် မိခင်မှာလည်း နှလုံးနောက် ရောက်ကြသော သုခ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကြီးကို တစ်သီးစီအတူပြည့်လျက် ထိုည၌ မိုးသောက်လေ၏။

၁၄။ မြုပ်သတ်ရန် ဆောင်ယူခန်း

ထိုအခါသုနန္ဒာရထားမှူးသည် ဘုရားလောင်း၏ ပါရမီတော်ဘုန်းတော်ကြောင့် နတ်တို့လှည့်ပတ်၍ တန်ဆာဆင်အပ်သော မင်္ဂလာမြင်းတော် ၄ စီးကို အမင်္ဂလာ အင်္ဂါမညီမညွတ်သောမြင်းဟု အမှတ်ရှိလျက်၊ မင်းစီး မင်္ဂလာရထားကို ရထားဆိုးရထားပျက် အမင်္ဂလာရထား ဟုအမှတ်ရှိလျက်၊ မင်္ဂလာမြင်းတော်ကို မင်္ဂလာရထားတော်၌ က၍ နံနက် ၄ ချက်တီးကျော်တွင် မင်္ဂလာအရှေ့တံခါးဖြင့်ဝင်ပြီးမှ မုခ်နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် အနောက်ကို အရှေ့ထင်သောအားဖြင့် မြင်းရထားကို ဝင်ခဲ့သောတံခါးသို့ ရှေးရှုလှည့်လျက် ဆိုက်ထားပြီးသော် နန်းမတော်ဆောင်သို့တက်၍ ကျက်သရေတိုက်၌ တေမိမင်းရှိရာဝင်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကိုပိုက်ဖက်လျက် လျောင်းစက်ကာနေသော မယ်တော်မိဖုရားကြီးအား ရိုသေစွာရှိခိုး၍ "အသက်စည်းစိမ်ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မိဖုရားကြီး။ အကျွန်ုပ်အား အမျက်တော် မဝင်ပါလင့်။ အရှင်အာဏာတော်ဖြစ်ပါသည်။ လွတ်ရာ ဖယ်တော်မူပါ"ဟုလျှောက်ထား၍ မယ်တော်မိဖုရားကြီးသည် သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့် မဖယ်မခွာနေလျှင်

သုနန္ဒာရထားမှူးသည် မယ်တော်မိဖုရားကြီး၏လက်ကို ရှိခိုးလျက်ဖြည့်၍ မိမိလက်ဖမိုးဖြင့် အဖြည်းအသာ ပယ်ရှားပြီးသော် မင်းသားကို ပဒုမ္မာကြာပန်းစည်းကဲ့သို့ ပွေ့ပိုက်ချီလျက် နန်းတော်မှ ရထားရှိရာသို့ ဆင်းသက်လေ၏။

မယ်တော်မိဖုရားကြီးလည်း လက်အစုံဖြင့် ရင်အုံကိုခတ်တီး၍ ရှိက်ကြီးတင် တပင်ရှားရှား ရထားမှူး၏နောက်သို့ ငိုကြွေးကာလိုက်၍ မုခ်နန်းတော်ဦး၌ လူးလဲလျက်ကျန်ရစ်လေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်း မင်းသားသည် မယ်တော်၏ပူပန်ခြင်းကို သည်းမခံနိုင်သဖြင့် မယ်တော်ကို မျက်စောင်းတိမ်းလှည့်ကြည့်လျက် 'ငါ့မယ်တော်သည် ငါ စကားမပြောလျှင် ဤဝေဒနာနှင့်ပင် နှလုံးကွဲ၍ သေရမည်လည်း မသိ။ ငါ့ကြောင့် ငါ့အမိသေခဲ့သော် ငါတစ်သက်ပန်ပင် ကြိမ်တိုင်း နှလုံးမကောင်း ဖြစ်ရာအံ့တကား။ စကားပြောရသော် ကောင်းမည်မသိ'ဟု အမိကိုသနားခြင်းဖြင့် စကားပြောလိုသောအကြံတော် ဖြစ်သည်ကို ကုံမြစ်၍^{၁၀} တစ်ဖန် အကြံပြောမတ် တည်ကြည်စေပြီးမှ 'အကယ်၍ ယခု ငါစကားပြောချေလျှင် ၁၆ နှစ်ကျော်ပြီသမျှ လုံ့လသည် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ဤဝေဒနာနှင့်လည်း ငါ့မိခင် မသေတန်သေး။ ငါ စကားမပြောနေသော်ကား ကိုယ့်အကျိုး၊ မိဘအကျိုးများစွာ နောင်ရှိလတ္တံ့'ဟု သိမ်းဆည်းချုပ်တည်းတော်မူလျက် နှလုံး၏ပူပန်ခြင်းကိုလည်း သည်းခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ သုနန္ဒာရထားမှူးသည် ရထား၌ မင်းသားကိုတင်၍ အနောက်တံခါးအမှတ်ဖြင့် ရှေးရှု နှင်လေသော် နတ်တို့၏အာနုဘော်^{၁၁}ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော်ကြောင့် လူတို့ မကောင်းသမုတ်သည့်တံခါးမှ ရထားဦး တုံ့လှည့်မှန်းမသိတုံ့လှည့်၍ အရှေ့တံခါးသို့ ရှေးရှုနှင်လေလျှင် ဤမင်္ဂလာတံခါးဖြင့် မင်းသားထွက်ရာ 'ငါ မင်္ဂလာရှိသော ယောက်ျားမြတ်။ မှတ်ရစ်ကြတော့'ဟု အမှတ်ပေးခဲ့သောအလားဖြင့် တံခါးခုံ၌ ရထားဘီးခိုက်ငြိလျက် ရထားသံပေးကာ ထွက်လေ၏။

ဘုရားလောင်းမင်းသားသည် နန်းတော်မှချ၍ ရထားထက်သို့ရောက်သော်လည်း မျက်လုံးတော် မကစားသဖြင့် ရထားနှင့်မှန်းမသိ။ အမိကြောင့် တစ်စိတ် ကြောင့်ကြရိပ်လည်း ရှိငြားသဖြင့် တံခါးခုံ၌ငြိ၍ ရထားမြည်သောအသံကို ကြားတော်မူမှသာလျှင် 'ငါကား ယခု နှလုံးအလို ပြီးမြောက်တော့သည်'ဟု အတိုင်းထက်အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်တော်မူလေ၏။

သုနန္ဒာရထားမှူးသည် အရှေ့မင်္ဂလာတံခါးဖြင့် မြို့မှထွက်၍ မြို့အနောက် သုဿန်^{၁၂}ဟုအမှတ်ရှိလျက် ရှေးရှုနှင်လေသော် ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော်ကြောင့် နတ်တို့လှည့်ပတ်ခြင်းဖြင့် ဗာရာဏသီနေပြည်တော်မှ အရှေ့ ၃ ယူဇနာကွာသော တောအုပ်သို့ တစ်နေ့ချင်းဖြင့် ရောက်လေ၏။ သုနန္ဒာရထားမှူးအား ထိုတောအုပ်ကို ပင်လျှင် ဗာရာဏသီပြည်အနောက်မျက်နှာ လုပ်တိုင်းတစ်ပြင်ဟု အထင်အမှတ်ရှိလေလျှင် ထိုတောအုပ်တွင် သင့်ရာအရပ်ဝယ် ခရီးမှလွဲ၍ ခရီးအနား၌ရထားချွတ်လျက် မြင်းတို့ကို လွှတ်ကျောင်းပြီးသော် ဘုရားလောင်း မင်းသား၌ ပြည်ကြီးရှင် ၇ ရက်ဖြစ်၍ ပြည်ကြီးရှင်တို့ဝတ်ဆင်ထိုက်သမျှ လက်စွပ်၊ လက်ကောက်၊ ဘယက်၊ နားတောင်း၊ နရကင်း၊ သရဖူ၊ ဝတ်လဲပုဆိုး၊ အဖိုးထိုက်အဝတ်တန်ဆာကောင်း ပါသမျှတို့ကို ချွတ်ယူထုပ်ဖွဲ့လျက် မင်းသားအား ဟိရိကောပိန^{၁၃}အင်္ကျီများကို ဟိရိသြတ္တပွလွတ်ရုံ ပုဆိုးဖြင့် ဝတ်ဆည်းဖုံးလွှမ်းခဲ့ပြီးမှ ပေါက်တူးခြင်းတောင်းတို့ကိုယူ၍ ရထား၏မနီးမဝေးတွင် ၄ တောင်တွင်းတူးအံ့သောငှာ ပြင်ဆင်အားထုတ်လေ၏။

ဤအရာ၌ လောကသင်္ကေတ^{၁၄}အားဖြင့် အမင်္ဂလာဟုပညတ်သော မြင်း၊ ရထား စသည်တို့ကိုပင် သံသရာ၌ အကျိုးနည်းမည်ကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် နတ်ပညာရှိတို့ လှည့်ပတ်လေသနည်းဟူမူ ကုသိုလ်ကံ၏

အာနဘော်သည် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ ၂ ပါးလုံးမှာပင် တင့်တယ်ခြင်းကိုသာ ဆောင်တတ်သောကြောင့် ထို ကုသိုလ်ကံပါရမီနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားလောင်းလည်း ကျက်သရေရှိသောယောက်ျား မည်၏။ ထိုမြင်း၊ ရထား စသည်တို့သည် မိမိတို့၌ တင့်တယ်ခြင်းကိုဆောင်တတ်သော အကြောင်းလည်း မရှိ။ သင်္ကေတ အားဖြင့်လည်း အမင်္ဂလာဟု လူတို့ သမုတ်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျက်သရေမရှိသော ဝတ္ထု မည်ကုန်၏။ ထိုသို့ ကျက်သရေမရှိသော မြင်း၊ ရထား စသည်တို့နှင့် မဆက်ဆံထိုက်ဟု ကုသိုလ်ဟောင်းမကြိုက်သဖြင့် နတ်ပညာရှိအပေါင်း အလိုက်သိစွာ ထုံးဖွဲ့ရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဧကနိပါတ်ကျမ်း၌ ဥဒုမ္မရဒေဝီနှင့် ပိဂုံတ္တရလုလင်ကို အကြောင်းပြု၍ ကျက်သရေရှိသော သူမြတ်နှင့် ကျက်သရေမရှိသော သူယုတ် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသောအဖြစ်ကို ဟောတော်မူသည်။

[အကြင်ဝတ္ထုကို လူတို့သည် မျက်စိအမြင် မတင့်မတယ်ကာမျှဖြင့်သာ အမင်္ဂလာဟု သမုတ်အံ့။ ထိုဝတ္ထု၌ ဘဝ ၂ ပါး စီးပွားများရာ သီလ၊ပညာ စသောကျေးဇူးဂုဏ် တစ်စုံတစ်ခု မြတ်ခြင်းရှိမူ ထိုသင်္ကေတကို လူပြိန်းလူစိမ်းတို့မှတ်သော ပညတ်မှားဟု သိအပ်၏။ ကျက်သရေလည်းမရွှင်၊ ကုသိုလ်ဂုဏ်သတ္တိမင်္ဂလာလည်း မရှိသော ဝတ္ထုကိုသာ ဘဝ ၂ပါး၌ မတင့်တယ်ခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍၊ ပညာရှိ ရှေးသူဟောင်းတို့ အမင်္ဂလာဟု လောကသင်္ကေတ ပညတ်ထားလေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။

[ထို ပညာရှိတို့သမုတ်အပ်သော အမင်္ဂလာ၊ မင်္ဂလာ ၂ပါးကိုပင် ရှောင်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း၌ လောကဝတ်နှင့် ဓမ္မကံကို ချိန်မှန်ညှိ၍မသုံး နှလုံးမသွင်း မလိမ္မာလျှင် မိစ္ဆာအယူ သက်တတ်သည်။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးကား ဘုရားလောင်းကို အမင်္ဂလာ သူယုတ်မာဖြစ်သည် ဟူ၍၊ မြင်း၊ ရထား၊ တံခါး၊ လုပ်တိုင်းတို့ကိုသာ အမင်္ဂလာဖြစ်ရာ ရွေး၏။ ထိုသူနှင့်လျော်စွာ ရထားနှင့်မည့်သူကိုလည်း နပုန်း^{၃၃၃}ပဏ္ဍုက်^{၃၃၄} အစရှိသော အမင်္ဂလာလူကိုပင် ရွေးသင့်ကောင်းလျက် ကျက်သရေမင်္ဂလာရှိသောသူဟူ၍ မင်းစီးရထားမှူးအရာဖြင့် မင်းသုံးခံသော သုနန္ဒာရထားမှူးကို ခန့်ထားမိလေသည်ကား ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော်ကြောင့်ပင် ခန့်ထားမိလေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤတွင်ရွှေကား ဘုရားလောင်းတေမီမင်းသား၌-

- တရားသဖြင့် လက်သို့ရောက်ပြီးသောစည်းစိမ်ကို စွန့်ကြဲခြင်းတည်းဟူသော ဒါနပါရမီ။
- မြတ်သောအာရုံ၌ ကောင်းစွာ စိတ်ကိုထားခြင်းတည်း ဟူသော သီလပါရမီ။
- ကာမဝိတက်သို့မဝင်မူ၍ ထွက်မြောက်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော နေက္ခမ္မပါရမီ။
- မင်းပြုခြင်း၌အပြစ်၊ တောထွက်ခြင်း၌အကျိုးကို မြင်ခြင်းတည်း ဟူသော ပညာပါရမီ။
- မတွန့်မဆုတ် အားထုတ်တော်မူခြင်းတည်း ဟူသော ဝီရိယပါရမီ။
- ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်း စသည်တို့ကို သည်းခံတော်မူခြင်းတည်း ဟူသော ခန္တီပါရမီ။
- ထီးချက်စောင့်နတ်သမီး၏စကားကို ဝန်ခံ၍ မှန်သောစကားရှိခြင်းတည်း ဟူသော သစ္စာပါရမီ။
- မထိမဲ့မြင်ပြုခြင်း စသည်တို့၌ ဝိဟိံသာဝိတက်^{၃၃၅}၊ ဗျာပါဒဝိတက်^{၃၃၆}တို့ကို မဖြစ်စေခြင်းတည်း ဟူသော မေတ္တာပါရမီ။
- သုခ၊ ဒုက္ခ ၂ပါးတို့၌ လစ်လျူရှုခြင်းတည်း ဟူသော ဥပေက္ခာပါရမီ။
- ဤ ဉပါးသော ပါရမီအခြေအရံနှင့်တကွဖြစ်သော အင်္ဂါ ၃ပါးကို မတိမ်းမယွင်းကောင်းစွာ ဆောက်တည်ခြင်း တည်းဟူသော ပရမတ္ထ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီတော်ကို ပြရာပြကြောင်းဖြစ်သော အပိုင်းကား အလုံးစုံဆိုဖွယ်ကိစ္စ ပြီးပြီ။]

၁၅။ အားအင်တော်ကို စမ်းသပ်တော်မူခန်း

ထိုသို့ သုနန္ဒာရထားမှူး တွင်းတူးခြင်း၌ အားထုတ်၍နေလေသောအခါ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားသည် 'ငါကား အထက်ကပညာစွမ်း၊ ကိုယ်စွမ်းကို ဖုံးလွှမ်းမြှုပ်တိမ် အချိန်အခါမဟုတ်သဖြင့် ထုတ်ပြခြင်းကို မပြု။ ယခုမူကား ပညာနှင့် ကိုယ်အားကို ထင်ရှားစွာထုတ်ပြသင့်သောအခါ ရောက်ပြီ။ ၁၆ နှစ်ကျော် ကာလပတ်လုံး ထားတိုင်းသော ခြေလက်ဖြင့် ငြိမ်သက်စွာနေရသော ငါသည် အားထုတ်ခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ကိုယ်စွမ်း ရှိပါမည်လော၊ မရှိလော'ဟု လျောင်းတော်မူရာမှထလျက် လက်တစ်ဘက်ဖြင့် လက်တစ်ဘက်ကို သုံးသပ်အံ့ဟု လက်အစုံဆန့်တန်း၍ ပေါင်၊ တင်ပါး၊ သလုံးသား၊ ဖမိုး စသည်များကို ဆုပ်နယ်သုံးသပ်ကာ 'ငါသို့သော ယောက်ျား'ဟု အားတော်အစွမ်းကိုသိလိုသဖြင့် ရထားထက်မှ ဆင်းသက်မည်ဟု လက်ယာဖဝါး ချီတော်မူလျှင် ဘုန်းဟောင်း၊ ဘုန်းသစ် အပြစ်မရှိ မြတ်သောပါရမီတော် အာဏာရှိက်နက်၍ အသက်မရှိသော မြေသည် ခြေဖဝါးအစုံချရာအရပ်တွင် လေအပြည့်ဝင်သော သားရေနယ်အိတ် ပုံပုံကြွသကဲ့သို့ စုန်စုန်ထပြီး၍ ရထားမြီးကိုထိလျက် တည်လေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းမင်းသားသည် ရထားမှ မြေသို့လှမ်းသက်တော်မူ၍ ၂ခေါက်၊ ၃ခေါက် တောင်မြောက်လူးလာ စင်္ကြံသွားပြီးလျှင် 'ငါကား ဤမျှလောက်ပင် အားရှိမည် မထင်။ ယခု ငါ့အားကား တစ်နေ့ချင်းဖြင့်ပင် ယူနော ၁၀၀ ကွာအရပ်သို့ အရောက်သွားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောအား ရှိသေး၏တကား'ဟု ကိုယ်အစွမ်းကို သိတော်မူပြီးမှ 'အကယ်၍ သုနန္ဒာရထားမှူးသည် ငါ့အား မဆန့်ကျင်သည်ဖြစ်မူကား ငါ၌ ကိုယ်အားရှိကျိုးမထင်။ ဆန့်ကျင်၍ ရထားမှူးသည် ငါ့ကို လက်ရုံးအားကိုးပြုချေလျှင် ထိုသူအစွမ်းကို နှိပ်နင်းနိုင်သော ငါ့ကိုယ်စွမ်း ရှိပါမည်လော'ဟု အားတော်ကိုစုံစမ်းလိုသောကြောင့် ရထားနောက်စွန်းကို လက်တော်ဖြင့်ဆုပ်ကိုင်လျက် သတို့သားငယ်တို့ကစားသော ရထားငယ်လည်းငယ်တို့ကဲ့သို့ ကြီးစွာသော ထိုရထားကို မြှောက်ချီ၍ ပတ်ဝန်းကျင်လှည့်လည် တွန်းရှားထားတော် မူပြီးသော် 'ငါသို့သော ယောက်ျားကို ရထားမှူးမျှသောသူ လက်ရုံးအားကိုး လာလိုသမျှလာစေ'ဟု ကိုယ့်အစွမ်းကို ယုံကြည်စွာသိရပြီးမှ 'ငါ့တွင်ယခု အဝတ်တန်ဆာ ရှိသမျှကိုလည်း ရထားမှူး ချွတ်ယူသိမ်းထားသဖြင့် ယောက်ျားရုပ် ပီရံမျှသာ ရှိချေသည်။ ဘုန်းကျက်သရေ ဟူသည်မှာ တန်ဆာဆင်ခြင်းလည်း တစ်အင်္ဂါ ဖြစ်ပေသည်။ ကျက်သရေ ဘုန်းတန်း ပွင့်လန်းခြင်းအကြောင်း ဝတ်ကောင်းတန်ဆာဝတ်ဆင်ရသော် ကောင်းလေ၏'ဟု အကြံဖြစ်တော်မူလေ၏။

[ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းသည် 'ပြည်စည်းစိမ်ကိုမခင် အဝတ်တန်ဆာကို အဘယ်ကြောင့် မြင်ပြန်ရသနည်း' ဟူမူ ဂုဏ်ကျက်သရေယူဆောင်လျှင် အောင်မြင်လွယ်ခြင်းအကြောင်းရှိသဖြင့် အခွင့်လိုရာ ပြီးစေခြင်းငှာ အခါသို့လိုက်၍ အခိုက်အတန့် ခင်မင်တော်မူရလေသည်ဟု သိအပ်၏။ ဘုရားလောင်းသည်အလွန် ပညာရှိတော်မူခြင်းကြောင့် ကိုယ်ကြပ်ကိုယ်တွေ့ မရွေ့မရှောင်သာ ဆောင်ရတော့မည်စင်စစ် အမှုဖြစ်၍ သူ့အမှု ရှာသော် ဖြစ်ရာလတ္တံ့သော အကြောင်းအဝဝကိုပင် အမှုရှာသူရန်သူထက် ခံသူကိုယ်တော်က မြင်နှင့်သဖြင့်အခွင့်မျိုး ကိုစီရင်၍ အပြီးကြံတော်မူသတည်း။ ဤသို့သော ပညာရှိတို့ထုံးကိုထောက်၍ မရောက်မီက ရောက်မည့်အမှုမှန်လျှင် တင်လျှင်၍ ဆင်ခြင်အပ်တုံ အလုံးစုံကို လုံခြုံစွာမပေါ့မလျော့ ကြံဆောင်သင့်လှပေသည်ဟု သိအပ်၏။]

ထိုသို့ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသား အဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်တော်မူလိုသောနည်းရှိစဉ် ခဏ၌ပင်လျှင် ပါရမီတော် ဘုန်းတန်ခိုးရှိန်ကြောင့် ပဏ္ဍာကမ္မလာ^၁ ကျောက်ဖျာသည် သိကြားမင်းအား ပူပြင်းတင်းမာသော

အခြင်းအရာကိုပြပေ၏။ သိကြားမင်းလည်း အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်းဟု ရှုဆင်ခြင်လတ်သော် ဘုရားလောင်း၏အလိုတော်ကို သိ၍

ယခု တေမိမင်းသား တောသို့ ရောက်လေပြီ။ ရထားမှူးသုနန္ဒာသည် မင်းသားကို အင်္ဂါချို့တဲ့သူ၊ လူဆွံ့လူအ ဟု နှလုံးစွဲရှိသောကြောင့် ထိုသူ၏နှလုံးစွဲ မလေးမလောက်ကို လန့်ကြောက် ပြေပျောက်ကြောင်း အရှိန်အဝါကိုယူလျက် ပြိုင်သူမနှုန်းဝံ့အောင် ဘုန်းကျက်သရေ ကိုယ့်အစွမ်းကိုပြလိုသဖြင့် တေမိမင်း ယခု အဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်လိုချေသည်။ နတ်နှင့်တကွသော လူ၌မတူနိုင်အောင်သော အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် မြဲမြံစွာ ကျင့်ဆောက်တည်ပေသော ထို တေမိမင်းမြတ်အား လူမင်းတို့ဝတ်ဆင်သော အဝတ်တန်ဆာနှင့်မထိုက်တန်ပေ။ ကျက်သရေမတူနိုင်သော နတ်မင်းတို့ အဝတ်တန်ဆာနှင့်သာ ထိုက်တန်ပေသည်။ ယခုပင် တန်ဆာဆင်စေအံ့'ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ဝိသုကြိုနတ်သားကိုခေါ်၍ “အချင်း ဝိသုကြိုနတ်သား။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး၏သား ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သော တေမိမင်းသားအား ယခု အတုမရှိသော နတ်ဝတ်နတ်တန်ဆာဖြင့် သင် တန်ဆာဝတ်ဆင်ချေလော့”ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။

ဝိသုကြိုနတ်သားလည်း “အရှင်နတ်မင်း။ ကောင်းပါပြီ”ဟုဝန်ခံ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ဆင်းလာ လတ်ပြီးသော် သိကြားမင်း၏ ဝတ်လဲနှင့်တူစွာသော နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော အဝတ်ပုဆိုး အမျိုးအသွေး အဆင်ခြား အထက်အဖို၊ အောက်အဖို၊ ကိုယ်အလုံးအသီးသီး ဝတ်ဆင်ရန် အင်္ကျီခါးရမ်းစည်းနှင့်တကွ ပုဆိုးပေါင်း ၁ သောင်းသော ဝတ်လဲတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာ ရထားမှူး ထုပ်ပိုးသိမ်းထားလေပြီးသော ဘုရားလောင်း၏ ဝတ်လဲတန်ဆာတို့ကိုလည်း ပြကတော့ဆင်မြဲတိုင်းဆင်ယင်၍ လူမင်း၏ကျက်သရေကိုယူစေပြီးလျှင် ထိုအပေါ်တွင်မှ နတ်၌ဖြစ်သော ၁ သောင်းသော ဝတ်လဲတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ များစွာသော ရတနာတန်ဆာစုံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ဝတ်ဆင်စေလျက် လူမင်း၊ နတ်မင်းတို့၏ အဝတ်တန်ဆာကျက်သရေတို့ဖြင့် သိကြားမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာ ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားအား အဝတ်တန်ဆာဝတ်ဆင်ခဲ့ပြီးလျှင် မိမိနေရာ တာဝတိံသာသို့ တက်သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားသည်လည်း ကိုယ်တော်အလုံး၌ သိကြားမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုမြင်လျှင် ‘ငါ၏အလိုကို သိကြားမင်းသိ၍ ဝတ်ဆင်လာချေသည်။ တရားကိုဆောင်လျှင် ပတ္တမြားကိုဆောင်သောသူထက် အထောင်အသောင်းမက တောက်ပစေကြောင်း တရားကောင်းစောင်မမြဲ အမှန်တကား’ဟု တရား၌ မြတ်နိုးမျိုးတကာ၊ မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်တော်မူလေ၏။

[ဤအရာ၌ ဝတ်လဲပေါင်း ၁ သောင်းတန်ဆာပေါင်းများစွာတို့ကို ဝတ်ဆင်စေပြီးသော ဝိသုကြိုနတ်သားသည် ထိုအဝတ်တန်ဆာတို့ကိုလည်း ကျစ်လစ်သိမ်မွေ့အောင် ပြုလေသလော။ မင်းသားကိုလည်း ကြီးအောင်ပြုလေသလော။ နတ်ဝတ် နတ်တန်ဆာကား အကြီးအကျယ်၊ လူမင်းကိုယ်တော်ကား အသေးအငယ် ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် သိကြားမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်လေသနည်းဟူမူ အဝတ်တန်ဆာကိုလည်း မငယ်စေ၊ မင်းသားကိုလည်းမကြီးစေ၊ ရှေးကုသိုလ်ကံကြောင့် ရအပ်သော မိမိတို့နတ်တန်ခိုးသည် အစိုးရသောအရာ၌ ကိုယ့်အလိုသို့လိုက်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ ဤအဝတ်တန်ဆာဖြင့် ဤမင်းသားကို တင့်တယ်စိမ့်မည်ဟု ရည်ရွယ်သောအလိုဆန္ဒအတိုင်း တင့်တယ်ခြင်းဖြစ်လေသည်။

[ဤသို့သော နတ်မင်း၏တန်ခိုး ပုဆိုးအဝတ်တန်ဆာအရောင်ကို မဆိုလင့်ဦး။ လူတို့၌ရောင်ခြည် ထူထပ်သော ဖန်၊ ပတ္တမြားတို့၏အကြား၌ထားလျှင် စကားငုံ စသောပန်းတို့၏သဏ္ဌာန်မှလည်း

အလျှံကူးဟပ်သဖြင့် ဖွံ့ထွားခြင်းဖြစ်တုံသေး၏ဟု သိအပ်၏။ သိကြားမင်းသည် မိမိ၌ စေခန့်စရာ နတ်သားအများရှိလျက် အဘယ်ကြောင့် ဝိသုကြိုနတ်သားကိုသာ စေလေသနည်း ဟူမူ လူမင်းတို့၌ အလုံးစုံ ခိုင်းမှု၊ ဝင်းမှု၊ သူရဲမှု အစုစုတို့ကို အမှုလိမ္မာရာ အသီးသီးခန့်ခန့်၍ အစုသင့်အမှုရောက်လျှင် ဆိုင်ရာဝန်သာ ရွက်ဆောင်ရသကဲ့သို့ နတ်မင်းမှာလည်း လူပြည်၌ ဘုန်းရှိသူတို့ တန်ခိုးနှိုးဆော်လျှင် ထိုသူတို့အလိုပြည့်စေခြင်းငှာ မြို့၊ နန်း၊ ပြ၊ တန်ဆောင်း၊ ကျောင်း၊ အိမ်၊ ဇရပ်၊ နေရာနေခင်း စသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထို ဘုန်းတန်းရှင်တို့အား အဝတ်တန်ဆာဆင်ယင်ခြင်းတို့ကို လည်းကောင်း ဖန်ဆင်းစီရင် တန်ဆာဆင်ခြင်းအမှု၌ လိမ္မာသည်ဖြစ်၍ ဤနတ်သားအား ဤအမှုဝန်ကို ရွက်ဆောင်စေခြင်းငှာထိုက်၏ဟု အစုသင့် တန်ဆာဆင်ခြင်း အမှု၌ သိကြားမင်း ခန့်ထားစေလွှတ်လေ့ရှိသောကြောင့် ထိုနတ်သားသည် 'ဝိသုကမ္မ'မည်၏။ ဝိဂြိုဟ်ဆိုသော်ကား-

'သောကတော ဝိဂတန္တိ ဝိသုကံ။

ဝိဝိဇာကာရေန သူစေတိ ပကာသေတိတိဝါ ဝိသုကံ။

ဝိသေသေန သူစေတိ ပေသုညံ ကရောတိတိဝါ ဝိသုကံ။

ဝိသံ အဝိသံဝိယ ဥကေတိ မဏ္ဍေတိတိဝါ ဝိသုကံ။

ဝိဝိဇာကာရေန သုန္ဒရံ ကရောတိတိဝါ ဝိသုကံ။

ဝိသုကေန ကတံ ကမ္မန္တိ ဝိသုကမ္မံ။

ဝိသုက ကမ္မေ ကုသလောတိ ဝိသုက ကမ္မော။ ။' ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြရမည်။

ယံအလင်္ကာရံ၊ အကြင်တန်ဆာသည်။ သောကတော၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းမှ။ ဝိဂတံ၊ ကင်းစေတတ်သည်တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ အလင်္ကာရံ၊ ထို တန်ဆာသည်။ ဝိသုကံ၊ ဝိသုက မည်၏။ ။ ဝိ-ဝုဒ်၊ သုက-ပုဒ်၊ ကမ္မဓာရည်းသမာသံ။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယံ အလင်္ကာရံ၊ အကြင်တန်ဆာသည်။ ဝိဝိဇာကာရေန၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သူစေတိပကာသေတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံအလင်္ကာရံ၊ ထိုတန်ဆာသည်။ ဝိသုကံ၊ ဝိသုက မည်၏။ ။ ဝိပုဗ္ဗသု-စဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်း။ ကတ္တုသာဓက။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယံ အလင်္ကာရံ၊ အကြင်တန်ဆာသည်။ ဝိသေသေန၊ အထူးသဖြင့်။ သူစေတိပေသုညံ ကရောတိ၊ သုဘသညာ မဟုတ်သည်ကို သုဘသညာကဲ့သို့ ချောပစ်ခြင်းကို ပြတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံအလင်္ကာရံ၊ ထိုတန်ဆာသည်။ ဝိသုကံ၊ ဝိသုက မည်၏။ ။ သုစ-ပေသုညေ၊ (ဓာတုမာလာ။)

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယံအလင်္ကာရံ၊ အကြင်တန်ဆာသည်။ ဝိသံ၊ အသုဘသညာ အစရှိသော သဘောဖြင့် အဆိပ်သဖွယ် စက်ဆုပ်အပ်သော ရုပ်ကလာပ်ကို။ အဝိသံဝိယ၊ သုဘသညာ အစရှိသော ဝိပလ္လာသဖြင့် စက်ဆုပ်အပ်သော အဆိပ်မဟုတ်သကဲ့သို့။ ဥကေတိမဏ္ဍေတိ၊ ပြင်ဆင်တတ်၏။ တစ်နည်းလည်း။ အဝိသံ၊ အကျွမ်းမဝင်သေးသောသူကို။ ဝိသံဝိယ၊ နှလုံးအကျွမ်းဝင်ပြီးသော အဆွေခင်ပွန်းကဲ့သို့။ ဥကေတိမဏ္ဍေတိ၊ ကြည်ညိုစေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို သတ္တိ ၂ ပါး ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တံ အလင်္ကာရံ၊ ထိုတန်ဆာသည်။ ဝိသုကံ၊ ဝိသုက မည်၏။ ။ ဝိသသဒ္ဓုပပဒ၊ ဥက-ဓာတ်။ အ-ပစ္စည်း။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယံအလင်္ကာရံ၊ အကြင်တန်ဆာသည်။ ဝိဝိဇာကာရေန၊ အထူးထူးအပြားပြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သုန္ဒရံ၊ တင့်တယ်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံအလင်္ကာရံ၊ ထိုတန်ဆာသည်။ ဝိသုကံ၊ ဝိသုက မည်၏။ ။ (ဓာတ်ရ ပစ္စည်းရ တို့ကို ကောက်မည်ဆိုလျှင် များလွန်းသဖြင့်

စကား ရောက်ခဲ့တော့မည်။ ဝိသုက ပုဒ်လုံး၏အရကား ဖန်ဆင်းစီရင်ပြင်ဆင်အပ်သော တန်ဆာဟူသမျှကို ရစေ။

- [ယံကိစ္စ၊ အကြင်အမှုသည်။ ဝိသုကေန၊ ဖန်ဆင်းပြင်ဆင် စီရင်အပ်သောတန်ဆာဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္မံ၊ အမှုတည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ တန်ဆာဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ တံကိစ္စ၊ ထိုအမှုသည်။ ဝိသုကကမ္မံ မည်၏။ ။ တန်ဆာဆင်ရာဟူသမျှ အမှုရစေ။

[ယောဒေဝပုတ္တော၊ အကြင်နတ်သားသည်။ ဝိသုကကမ္မော၊ ဖန်ဆင်းစီရင် တန်ဆာဆင်ခြင်း လက်သမား အမှု၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသည်တည်း။ ဣတိသ္မာ၊ ထိုသို့ တန်ဆာဆင်ခြင်းအမှု၌ လိမ္မာသောသတ္တိကြောင့်။ ယောဒေဝပုတ္တော၊ ထိုနတ်သားသည်။ ဝိသုကကမ္မော၊ ဝိသုကြို မည်၏။ ။ က အကွရာတစ်လုံး ကျေသည်။ ဖန်ဆင်းစီရင် တန်ဆာဆင်ခြင်း လက်သမားအမှု၌ လိမ္မာသောနတ်သားရစေ။

[လူတို့မှာကား တစ်ပါးသောလက်မှုတတ်သူ ဗိသုကာ မဆို ကျောင်း၊ အိမ် စသည် ဖန်ဆင်းတတ်၊ ဆောက်လုပ်စီရင်တတ်သော လက်သမားကိုသာလျှင် 'ဗိသုကာ'ဟု ဆိုကုန်သည်ဟူ၍ သိအပ်၏။]

၁၆။ ရထားထိန်းနှင့် စကားဆိုခန်း

ထိုသို့ နတ်၏တန်ဆာဖြင့် သိကြားမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာတန်ဆာဆင်ပြီးသော တေမိမင်းသည် သိကြားမင်း၏ တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ရထားမှူးသုနန္ဒာ တွင်းတူးရာအရပ်သို့သွား၍ တွင်းနား၌ရပ်တော်မူလျက် ရထားမှူးအား-

‘ကိဋ္ဌံ သန္တရမာနောဝ၊ ကာသုံ ခဏသိ သာရထိ။

ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကိကာသုယာ ကရိဿတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အသို့နည်း။ လူမမြင်မီ အဆောတလျင် ရွှေအိုးကိုမြှုပ်ထား၍ သွားမည်ကြံသကဲ့သို့ အမြန်တဆော အမောအပန်းကိုယ်ကို အမှုရှာ၍ ပြင်းစွာတွင်းတူးဘိသနည်း။ ရထားမှူး။ သင် တွင်းတူးခြင်း၌ အကြောင်းကိုသိလို၍ မေးသော ငါ့အား စကားပြန်ပြောပါဦး။ သင် တူးသောတွင်းဖြင့် အဘယ်ပြုဖို့နည်း” ဟုမေး၏။

ဘုရားလောင်းမေးသော စကားကိုကြားလျှင် သုနန္ဒာရထားမှူးသည် အဆောတလျင်တူး၍ မင်းသားကိုမြှုပ်သတ်ပြီးလျှင် အလျင်အမြန် မြို့သို့ပြန်လိုသောစိတ်ဖြင့် အားထုတ်ခြင်း ပြင်းစွာရှိသောကြောင့်မော်၍ မျှမကြည့်အားဘဲ အောက်သို့ထားသောမျက်နှာဖြင့်ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းအား စကားတုံ့ ပြန်ပြောလိုသည်ဖြစ်၍-

‘ရညော မူဂေါစ ပက္ခောစ၊ ပုတ္တော ဇာတော အစေတသော။

သောမိရညာသမဇ္ဈိဋ္ဌော၊ ပုတ္တံ မေနိက္ခတံ ဝန။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါတို့အရှင်မင်းကြီး၌ နှုတ်လည်းအ၊ နားလည်းပင်း၊ ဆွဲလည်းဆွဲ၊ အင်္ဂါချို့တဲ့ သောသားကို ဖွားမြင်လာသည်နှင့် ၁၆ နှစ်ကျော်ကာလပတ်လုံး နားကြားနိုး၊ စကားပြောနိုး၊ ခြေလက် လှုပ်ရှားနိုးထင်၍

ခင်ဖွယ်မင်ဖွယ် အသွယ်သွယ်အလိုစမ်းကြသော်လည်း စမ်းမှန်းမျှမသိ။ အသက်မရှိသောအလား စကားမဆို ကိုယ်လက်မလှုပ်ရှား။ သူတစ်ပါးလည်း နားပင်း၊ ဆွဲအ ဖြစ်ကြပါ၏။ ဤမင်းသား အပင်း၊ အ-အ၊ အဆွဲပင် လွန်မင်းလှသောကြောင့် အနာဂတ်ကိုမြင်မြော်နိုင်သော ပညာရှိတို့က ဤသူကို အရှည်ထားသဖြင့် ၃ ပါးသောအန္တရာယ် မြင်သည်ဟု လျှောက်ထားကြ၍ ပြည်သူအများပင်လည်း မင်းသားကို မနစ်မြို့နိုင်ရာပြီဟု ထင်တော်မူလျှင် အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း စီရင်ခွင့်ရှိက သူတစ်ပါးနှင့် သားကို ထပ်တူပြု၍ ယမမင်း^{၃၇}ကဲ့သို့ ကျင့်မြဲဓမ္မရာဇ် ဖြစ်တော်မူသည်နှင့်လျော်စွာ 'ချမ်းသာဖို့မထင်သော သားကို သင်သွား၍ သုသာန်တစ်ပြင်၌ မြုပ်သတ်ချေ'ဟု စေခိုင်းတော်မူသောကြောင့် ယခု မင်းသားကို ရထားနှင့်ဆောင်ယူခဲ့သဖြင့် မြုပ်သတ်ရာ ဤတွင်းကို အဆောတလျင် ပြီးလွယ်အောင်ပင်အားထုတ်၍ တူးရတော့သည်"ဟုဆို၏။

ရထားမှူးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသားသည် 'ဤရထားမှူးကား တွင်းတူးခြင်းကိုသာ လုံးပမ်း၍ ငါသို့သော ဘုန်းတန်းရှင်ကိုမျှ မျှော်လှည့်၍ ရှေးဂူပျူငှာ မပြုနေသည်မှာ ပညာနှင့် ငါ အရေးပြုမည်။ ယခုပင် ထိုသူ အထက်သို့ မျက်နှာမျှော်စေအံ့'ဟုကြံ၍ လျင်မြန်စွာ အခွင့်ကိုသိတတ်သော ပါရမီဉာဏ်အထူးဖြင့် ရထားမှူးအား-

'နဗမိရော နမူဂေါ'သွံ၊ န ပက္ခော နစ ဝိကလော။

အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မဉ္ဇေ တံ နိက္ခဏံ ဝနေ။

'ဥိရူ ဗာဟူစ မေ ပဿ၊ ဘာသိတဉ္စ သုဏောဟိ မေ။

အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မဉ္ဇေ တံ နိက္ခဏံ ဝနေ။ ။'ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရထားမှူး။ သင် အသို့ဆိုရသနည်း။ ငါကားသိကရာဇ်မင်းကြီးသားသည် တစ်ပါး ဆွဲ၊ အသောသူနှင့် မတူ၊ အမှုထူးလျက်ပင်ကို သင်တို့ ပညာရှိခံသူအပေါင်း အကြောင်းကို ဆင်ခြင်နှိုင်းညှိသဖြင့် သိကောင်းကြသည် မဟုတ်လော။ အဘယ်ကြောင့် ငါ့ကို အနာတရ အ-သောဆွဲသောဟု ဆိုဘိသနည်း။ ငါသည် နားလည်းမယုတ်၊ နှုတ်လည်းမအ၊ အဘယ်ခြေလက်မျှ မဆွဲတကား။ နားပင်း၊ ဆွဲအ-သောကြောင့် မြေ၌မြုပ်သတ်ချေ မင်းကြီးစေကြောင်းကို သင် အဖြောင့်ဆို၍ရှိပြီ။ မင်းကြီးအမိန့်အတိုင်း ယခု ငါမဟုတ် ထိုသို့လျက် ဓမ္မဝတ် ရာဇသတ်ထုံးနှင့်ညီအောင် သင် အသို့စီရင်မည်နည်း။ အကြောင်းကိုမစူးစမ်းဘဲ စီရင်လျှင် သင် တရားပြုသည် မမည်ပြီလော။ ငါ့ခမည်းတော်လည်း သင့်ကို ဂုဏ်ရှိ၊ ဂုဏ်မဲ့ ရွေးချယ်ခြင်း၌ လိမ္မာသော သူဖြစ်သည်ဟူ၍ ဤအမှုမှာ အထူးနုတ်ကောက်၍ ခန့်ထားတော်မူသည်။ ငါ၏အရည်အဆင်းကို သင် ဆင်ခြင်၍ အမှုအင်အလျောက် ယခု သင်မထောက်လျှင် နောက်မကောင်း ရှိမည်။

"ခြေဖမိုးမှစ၍ နဖူးပြင်တိုင်အောင် ရွှေငှက်ပျောတိုင်လုံးကဲ့သို့ မကုန်းမညွတ် ထွားမွတ်ရွန်းပျိုသော ငါ့ကိုယ်လုံးရပ်သဏ္ဌာန် တင့်တယ်ဟန်ကိုလည်း သင်ကြည့်ဦး။ ထူးလှသော ရွှေစင်သားကဲ့သို့ ထွားဖွံ့ရွန်းပျို နှစ်လိုဖွယ်သော မောင်းလက်ရုံးကိုလည်း မုန်းစိတ်မဝင်အောင် သင် မျှော်၍ ကြည့်စမ်း။ ဝှမ်းဝယ်ဆီကျသကဲ့သို့ ကြားရသမျှ လူနှစ်သိမ့်အောင် အမိန့်အဆို ချို့သာသန့်ရှင်းသော ငါ့စကားကိုလည်း ယခု သင် ကြားရပြီတကား။ နားမဲ့သောသူကဲ့သို့ အယူတစ်ခဲတည်း အစွဲသန်လျက် မမှန်ကို အဟုတ်လုပ်ငြားသဖြင့် တရား အသို့ သက်ပါအံ့နည်း။ မတရားသဖြင့်ပင် သင် ပြုတော့မည်လော"ဟုဆို၏။

ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းသည် ပထမဂါထာဖြင့် ဆိုသင့်သမျှစကား ပြီးကောင်းပြီဖြစ်လျက် ဒုတိယ ဂါထာဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ကိုယ်ကိုချီးမြှောက်၍ ဆိုပြန်ရသနည်းဟူမူ အကျိုးမဲ့ ပလွှား^{၃၈}လိုသဖြင့် ချီးမြှောက်၍

ဆိုသည်မဟုတ်။ ထို သုနန္ဒာရထားမှူးသည် ပထမဂါထာကိုကြားလျက်နှင့်မျှ တွင်းတူးကိုမဖျက် မျက်နှာ မမော် နေသောကြောင့် သုနန္ဒာ မော်၍ ကြည့်စေခြင်းအလို့ငှာ ကိုယ်ကိုချီးမြှောက်ခြင်း နောက်ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

[‘ပုရိမံ ဂါထံ သုတ္တံပိ တံ အနုလ္လောကေန္တမေဝ ဒိသ္မာ အလင်္ကတသရီရဿ ဒေသောဿာမိတိစိန္တေတွာ အာဟ။ ။’ဟူ၍ မိန့်တော်မူလေသည်။

[ပုရိမံဂါထံ၊ နဗဓိရောအစရှိသော ရှေးဂါထာကို။ သုတ္တံပိ၊ ကြားလျက်လည်း။ အနုလ္လောကေန္တမေဝ၊ မော်မကြည့်ပဲသာလျှင်။ နိသိန္တံ၊ နေသော။ တံ၊ ထိုရထားမှူးကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အလင်္ကတသရီရဿ၊ တန်ဆာဆင်ယင်သော ကိုယ်ကို။ ဒေသောဿာမိ၊ ငါပြဦးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတွာ၊ ကြံ၍။ ဣမံ၊ ဤညီရူဗာဟူစ- အစရှိသော နောက်ဂါထာကို။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားလောင်းသည်။ အာဟ၊ ဆို၏။

[ထို့ကြောင့် အဆင်းဂုဏ်၊ စည်းစိမ်ဂုဏ်၊ အမျိုးဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ စသော မိမိ၌ရှိသော ဂုဏ်တို့ကို လိုရာ အကျိုးမြင်သဖြင့် ချီးမြှောက်သော် ထီးဆောက်သကဲ့သို့ပြီးမြောက်ခြင်းအနှစ် ရှိရာသည်။ ပလွားလိုသဖြင့် ချီးမြှောက်သော် သူ နားငြီးနောက်၍ တီးတောက်ခြင်းအပြစ် ရှိရာသည် ဟုသိအပ်၏။]

ထိုသို့ ကိုယ်ကိုချီးမြှောက်၍ဆိုသော ဘုရားလောင်းစကားကို ရထားမှူးကြားလေသော် ‘ဤသူကား အသူဖြစ်လေသနည်း။ မိမိ လာသည်မှစ၍ မိမိဂုဏ်ကိုသာလျှင် အလွန်တရာ ချီးမြှောက်ဘိ၏’ဟု အကြံဖြစ်သဖြင့် တွင်းတူးရာမှဖြတ်၍ အထက်သို့ မျှော်ကြည့်လျက် သိကြားမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာသော ဘုရားလောင်းကိုမြင်လျှင် ‘ဤယောက်ျားကား အဘယ်သူ ဖြစ်ပါလိမ့်နည်း။ လူလော၊ နတ်လော’ဟု တွေးတောကြံစည် မရမသိနိုင်သဖြင့်-

‘ဒေဝတာနုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။

တော ဝါ တွံ ကဿဝါ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဆင်းအသရေဖြင့် တင့်တယ်စွာသောလုလင်။ သင်ကား လာသည်မှစ၍ မိမိကိုယ် ချီးမြှောက်၍သာ ပြော၏။ ချီးမြှောက်တိုင်းလည်း မှန်ပေ၏။ ဤသို့သောသူကို မမြင်စဘူး။ သင် အသူပေနည်း။ ဤမြေ၊ ဤတောကိုစောင့်နေသော ဘုမ္မစိုးနတ်တည်း ဖြစ်သလော။ ဟိမဝန္တာဝယ် အိုင်ကြီး၊ တောင်ကြီးတို့ကို မှီ၍နေသော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တည်း ဖြစ်သလော။ သို့တည်းမဟုတ်လျှင် ရှေးသံသရာ၌ အလှူအထူးပေးခဲ့ဖူး၍ မျက်စိ ၁၀၀၀ အမြင်ဆောင်လျက် လိုရာအခွင့်ကို ပြီးစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော သိကြားနတ်မင်းတည်း ဖြစ်သလော။ သင့်အမျိုးကား ဘယ်အမျိုး၊ အမည်ကား ဘယ်အမည် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ငါတို့ အသို့သိရပါအံ့နည်း”ဟုမေး၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ငါကား ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသား ဖြစ်ကြောင်းကို ရှေးဦးကပင် ဤသူအား ပြော၍ရှိပြီးလျက် ငါ့စကားကိုမယုံကြည်သဖြင့် အမှတ်မထားပြုသည်မှာ ယခုရထားမှူးအား ယုံကြည်အောင် အမျိုးအမည်ကို ငါပြ၍ ဆုံးမစကားကို ဆိုဦးအံ့’ဟုကြံ၍-

‘နမိ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နမိ သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။

ကာသိရညော အဟံ ပုတ္တော၊ ယံ ကာသုယာ နိဓညသိ။ ။

‘တဿ ရညော အဟံ ပုတ္တော၊ ယံ တွံ သမ္ဗုပဇိဝသိ။

အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ မဇ္ဈေ တွံ နိက္ခဏံ ဝနေ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ သင် အသို့မေးရသနည်း။ ရှေးမဆွကပင် အကြောင်းကို ငါ ပြော၍ရှိပြီ။ ငါကား နတ်၊ ဂန္ဓဗ္ဗ၊ သိကြား၊ တစ်ပါးတခြားသူ မဟုတ်။ ဗာရာဏသီပြည်သူ၊ပြည်သား ဝပ်တွားပူဇော်ရာ ဥကင်ရာပေလွင်ထီးဖြူ စိုက်ထူရွှင်လန်း ဘုန်းပန်းပွင့်သော နန်းတော်ကြီးသည် ငါ့နေရာ မဟုတ်လော။ ငါ့အမျိုးကား ကာသိကရာဇ်တိုင်းကြီးကို အစိုးရ၍ ‘ကာသိကရာဇာ’ မည်သာဘွဲ့ချီ ပြည်တကာတို့၏သနင်း မင်းကြီး မဟုတ်လော။ ထို ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသားတော် ‘တေမိယကုမာရ’ဟူသည် ငါ မဟုတ်လော။ သိလျက်လည်း မထိမဲ့မြင်ပြုလို၍ သင် မေးသလော၊ မသိ၍တည်း မေးသလော။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သင်၏ကျေးဇူးသခင် ဖြစ်သော ငါ့ကို ဤတွင်း၌ မြှုပ်သတ်မည်ဟု ကြံဘိသနည်း။

“ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ စင်စစ်သဖြင့် ငါလည်း ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသားတော် မှန်၏။ သင်လည်း ငါ့ခမည်းတော်ကိုပင် မှီ၍ အသက်မွေး၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ငါ့ကို ဤတွင်း၌ မြှုပ်သတ်ချေသော် တရား မဟုတ်သည်ကို သင် ပြုသည် မမည်ရာပြီလော”ဟုဆို၏။

ဤသို့သော ၂ဂါထာတို့ဖြင့် ဘုရားလောင်း ဆိုတော်မူသော်လည်း သုနန္ဒာရထားမှူးကား ယုံကြည်ခြင်း မရှိ။ အသံ၏သာယာခြင်း၊ အမိန့်အဆို နာသာခြင်း၊ အကြောင်းအကျိုး စပ်၍ပါခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍သာ ဘုရားလောင်း၏စကားကို တရားအမှတ်ဖြင့် ရပ်လျက်ငြိမ်သက်စွာ နှုတ်လှံမထိုး နားထောင်၍နေ၏။

ဘုရားလောင်း ထို ၂ဂါထာတို့ဖြင့် ရထားမှူး မယုံသောအကြောင်းကို သိ၍ ရက္ခပမ မိတ္တဒုတ္တိ ဒေသနာ^၁ဖြင့် ယုံကြည်မြတ်နိုးစေခြင်းငှာ-

‘ယဿ ရက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ ဝါ။

န တဿ သာခံ ဘဇ္ဇေယျ၊ မိတ္တဒုတ္တော ဟိ ပါပကော။ ။

‘ယထာ ရက္ခော တထာ ရာဇာ၊ ယထာ သာခါ တထာ အဟံ။

ယထာ ဆာယူပဂေါ ပေါသော၊ ဧဝံ တွမသိ သာရထိ။

အဓမ္မံ သာရထိ ကယိရာ၊ ပဇ္ဇေ တွံ နိက္ခိဏံ ဝနေ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာခွဲတို့ဖြင့် တရား နည်းလမ်းပြတော်မူပြန်၏။ အနက်ကား-

သာရထိ၊ ရထားမှူး။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ယဿရက္ခဿ၊ အကြင်သစ်ပင်၏။ ဆာယာယ၊ အရိပ်၌။ နိသီဒေယျဝါ၊ နေမှုလည်း နေဖူးအံ့။ သယေယျဝါ၊ အိပ်မှုလည်း အိပ်ဖူးအံ့။ သောနရော၊ ထိုသူသည်။ တဿ-ရက္ခဿ၊ ထိုသစ်ပင်၏။ သာခံ၊အခက်အလက်ကို။ နဘောဇ္ဇေယျ၊မချိုးမဖျက်ရာ။ ဘဇ္ဇန္တော၊ ချိုးဖျက်သည် ရှိသော်။ သောနရော၊ ထိုသူကို။မိတ္တဒုတ္တော၊ ခင်ပွန်းဖြစ်မှားသော။ ပါပကောဟိ-ပါပကောဧဝ၊ သူယုတ်မာ ဟူ၍သာလျှင်။ ဉာတော၊သိအပ်၏။

ရက္ခောယထာ၊ သစ်ပင်ကဲ့သို့။ တထာသဒိသော၊ တူသည်ကား။ ရာဇာ၊ ခမည်းတော်မင်းကြီးတည်း။ သာခါယထာ၊ သစ်ပင်၏အခက်အလက်ကဲ့သို့။ တထာသဒိသော၊ တူသည်ကား။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ဆာယူပဂေါပေါသော ယထာ၊ သစ်ပင်ရိပ်ခိုသော ယောက်ျားကဲ့သို့။ ဧဝံသဒိသော၊ တူသည်ကား။ တွံသာရထိ၊ သင် ရထားထိန်းသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့တူသောကြောင့်။ တွံ၊ သင်သည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဝနေ၊ တော၌။- စေနိက္ခဏံ၊ အကယ်၍ မြှုပ်သတ်ငြားအံ့။ တွံသာရထိ၊ သင် ရထားထိန်းသည်။ အဓမ္မံ၊ မတရားသောအမှုကို။ ကယိရာ၊ ပြုသည်မည်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အကြင်သစ်ပင်၏အရိပ်၌ အိပ်ဖူး၊နေဖူးအံ။ ထိုသစ်ပင်၏ အခက်၊ အလက်၊ အရွက်၊ အညွန့်၊ အဖူး၊ အမြစ်၊ အခေါက်တို့ကို ဖျက်ဆီးလိုသောအားဖြင့် မချိုးမဖဲ့အပ်၊ ချိုးဖဲ့ဖျက်ဆီးချေမှုကား ထိုသူကို ခင်ပွန်းပြစ်မှားတတ်သော သူယုတ်မာစင်စစ် ဖြစ်သည်ဟူ၍မှတ်အပ်၏။

“သူခပ်သိမ်းတို့မှီရာ အခက်၊ အလက်နှင့်ပြည့်စုံစွာသော ထိုသစ်ပင်နှင့်ကား ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ် မင်းကြီးနှင့်တူ၏။ အခက်၊ အလက်နှင့်ကားထိုမင်းကြီးသားတော်ဖြစ်သော ငါနှင့် တူ၏ သစ်ပင်ရိပ်ခိုသော ယောက်ျားနှင့်ကား သင်ရထားမှူးနှင့်တူ၏။ ထိုသို့အသက်မရှိသော သစ်ပင်ကိုမျှလည်း မှီခိုဖူးပေလျှင် ကျေးဇူးကို မချေသင့် ဖြစ်တုံသေး၏တကား။ အသက်ရှိကာမျှသူ လူသာမည မနှုန်းရအောင် မင်းသုံးခံလောက်သော ပညာ အသိအလိမ္မာနှင့် ပြည့်စုံသော သင်သို့စင်လျက် တိုင်းကြီးပြည်ကြီးကိုအုပ်စိုး၍ သူခပ်သိမ်းတို့အား ချမ်းသာပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်စေကြောင်း ကောင်းစွာ တရား ၁၀ ပါးစောင့်သော သင်တို့ကျေးဇူးသခင် မင်းကြီး၏ အခက်အလက်သဖွယ်ဖြစ်၍ အပြစ်မရှိသော ငါမင်းသားကို ဤတောအုပ်၌ မြှုပ်သတ်ချေသော် မတရားသဖြင့် ပြုသည် မမည်ပြီလော။ သင်ရထားမှူး၌ ငါ့ခမည်းတော် ကျေးဇူးအရိပ်အငွေ့နှင့် အဘယ့်သို့ကင်းသနည်း။ ကျေးဇူးရှိပေသော အဆွေခင်ပွန်းကိုပြစ်မှား၍ မျက်မှောက်၌ပင် ဘုန်းကျက်သရေ စည်းစိမ်ဆုတ်လျော့ခြင်း၊ အသက်ဆုံးခြင်းပျက်ပြုန်းခြင်း အပြစ်များစွာ ရောက်ဖူးကြောင်းကို သင်သိလျက် မဟုတ်လော”ဟု ဆို၏။

ဤဂါထာတို့၌ အရိပ်ခိုဖူးသောသစ်ပင်ကို မဖျက်ဆီးအပ်သကဲ့သို့ စီးပွားဆောင်ဖူးသော သန္နိဋ္ဌ^{၃၄၂} အဆွေခင်ပွန်း၊ သမ္ဘတ္တ^{၃၄၃} အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို မပြစ်မှားအပ်ဟု ဆိုသောကြောင့် ‘ဒေဝသတ္တော ဒီဝါနဘုတ္တောထူလော’ စသည်တို့၌ ဒေဝဒတ်သည် နေ့၌ထမင်းမစားဘဲ ကိုယ်၊လက်ဆူဖြိုး၏ ဟု ဆိုသဖြင့် အစာနှင့်မကင်းရာဖြစ်၍ ‘ညဉ့်၌ အစာစား၏’ဟု သိရသကဲ့သို့ အရိပ်မခိုဘူးသော သစ်ပင်ကိုဖျက်ဆီး၍ အပြစ်မရှိသောအတူ အဆွေခင်ပွန်းမဟုတ်သူကို ဖျက်ဆီး၍လည်းအပြစ်မရှိဟု အသွား‘အနွယ်’ အနက်ကို ဆိုသဖြင့် အပြန် ‘ဗျတိရိက်’ အနက်မရောက်ကောင်းပြီလောဟူမူ၊ အသွားရှိရကား အပြန်ရှိသင့်၏။ ရှိသော်လည်း ‘ပါဏာတိပါတကံ’ အပြစ်မရှိဟု မပြန်သင့်။ အဆွေခင်ပွန်းမဟုတ်လျှင် ‘မိတ္တဒုမ္ဘိ’^{၃၄၄} အပြစ်မရှိဟု၊ ဤမျှသာ ‘အတ္တာပန္နနည်း’^{၃၄၅} အားဖြင့် အနက်ရောက်၏။ ဗျတိရိက်အနက်နည်း အပြန်အားဖြင့်ကား အဆွေခင်ပွန်းကို ပူဇော်ချီးမြှောက်သော် အကျိုးကြီးစွာ ရောက်၏ဟု အလွန်အမြတ်ဖြစ်သော အနက်ကိုသာ ပြန်သင့်၏။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည် ပါရမီဉာဏ်ဖန်၍ စကားအရာလိမ္မာတော်မူ လှသောကြောင့် သဗ္ဗညုအထွတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဥပါသကာ^{၃၄၆}တို့အား-

‘ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ ဝါဏိဇ္ဇာ ဥပါသကေန အကရဏီယာ’ဟု ၅ပါးသော ကုန်သွယ်ခြင်းကို ရတနာ ၃ ပါးသို့ ဆည်းကပ်သောသူသည် မသွယ်အပ်ဟု ဟောတော်မူရာ၌ ဥပါသကာမဟုတ်သူကုန် ၅ပါးကို သွယ်ကောင်း၏ဟု မယူထိုက်သကဲ့သို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်အလွန်အမြတ်သို့လိုက်၍ ထိုက်ရာ ‘အတိသယ’ နည်းအားဖြင့် ရထားမှူးသုနန္ဒာသည် အကျိုးအပြစ်ကို သိသူပညာရှိဖြစ်လျက် မိမိအသက်စည်းစိမ်ကိုငဲ့၍၊ တရားစည်းစိမ်ကိုငဲ့၍ တရားမတိမ်းသင့်သည်ကို နားဝင်လွယ်ရာဥပမာဖြင့် ပြဆောင်တော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။

[ကျေးဇူးရှိဖူးပေသောသစ်ပင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ပျက်စီးဖူးသောထုံးစံကိုကား ဗာလဝါဏိဇ္ဇာ^{၃၄၇}ဖြစ်သော လှည်းကုန်သည် ၅၀၀ တို့သည် ရေမရှိသောခရီးလမ်းခဲ၌ ပင်ပန်းသဖြင့်နဂါးမင်းစောင့်သော သပြေပင်ကြီးကို တွေ့ကြုံလေသော် သစ်ပင်အောက်၌နေသော နဂါးမင်း၏တန်ခိုးဖြင့် တစ်ခုသောအခက်၌ ရေ၊တစ်ခုသောအခက်၌

ရတနာတို့ကို ထွက်စေပြီးလျှင် ဘုရားလောင်း လှည်းမှူးပညာရှိသည် ထိုအခက်တို့၌ ရေ၏ပြည့်စုံခြင်း၊ ရတနာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုမြင်သဖြင့် ရေရရှိသော အခက်ကိုဖြတ်ချိုး၍ သောက်ရခြင်း၊ ရတနာရှိသော အခက်ကို ဖြတ်ချိုး၍ ရတနာရရှိခြင်းပြီးလျှင် လှည်းသား ၅၀၀ တို့သည် လောဘအလျောက် စည်းကမ်းမရှိသောနှလုံးဖြင့် ပင်စည်၊ အမြစ်နှင့်တကွ ဖြတ်လှည်း ပယ်လှန်ရသော် များစွာသောဥစ္စာတို့ကို ရရာ၏ဟု တိုင်ပင်ကြလျှင် လှည်းမှူး ပညာရှိသည် ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော သစ်ပင်၌ မပြစ်မှားအပ်ကြောင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ထိုသူတို့အား တားမြစ် ဆုံးမပါသော်လည်း မနေ။ အနိုင်အထက် ဖျက်ဆီးမည်ဟုအားထုတ်ကြသောကြောင့် သစ်ပင်စောင့်ဖြစ်သော နဂါးမင်းအမျက်ထွက်၍ မျက်စောင်းလွတ်သဖြင့် လှည်းသမား ၅၀၀လုံး ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လေသည်။ ပြစ်မှားခြင်းကိုမပြုသော လှည်းမှူးပညာရှိမူကား ချမ်းသာစွာ ရတနာလှည်း ၅၀၀နှင့် တကွ မိမိနေရာ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်လေသည့် ဝတ္ထုပုံစံတို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။]

ဤသို့ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည် ရထားမှူးသုနန္ဒာကို ယုံကြည်စေခြင်းငှာ ‘ရက္ခပမာ’ ဖြင့်ပြလျက်လည်း ဤသူကား မင်းကြီးသားတော်ပင် ဖြစ်ရာ၏ဟု ယုံကြည်ခြင်းမဖြစ်သေးသော ရထားမှူး၏ အမူအရာကိုသိလျှင် ယုံကြည်စေခြင်းလျှင် အကျိုးထူးရှိသော မိတ္တူပူဇော် ၁၀ ဂါထာဖြင့် သူခပ်သိမ်းတို့အားလည်း အကျိုးစီးပွားများမြတ်စေကြောင်း ကောင်းစွာ တရားလမ်းထွင် ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍၊ ရှေးဦးစွာ-

‘ပဟူတဘက္ခော ဘဝတိ၊ ဝိပ္ပမုတ္တော သကံ ဃရာ။

ဗဟူ နံ ဥပဇိဝန္တိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ အနက်ကား-

ယော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော၊ ထို မပြစ်မှားသောသူသည်။ ပဟူတဘက္ခော၊ များမြတ်ပြန့်ပြောသော အစာရှိသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ သကံဃရာ၊ မိမိအိမ်မှ။ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ ကင်းသော်လည်း။ နံ၊ ထိုသူကို။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သောသူတို့သည်။ ဥပဇိဝန္တိ၊ မှီ၍ အသက်မွေးရကုန်၏။ အဓိပ္ပာယ်-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ ဤလောက၌ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို တစ်နေ့မခြား ပွားစေအပ်သော သူကား တစ်ကျိပ်အရေအတွက် ရှိ၏။ တစ်ကျိပ်ဟူသည်ကား-

“သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ကိလေသာကုန်ပြီးသောရဟန္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏လက်ယာရံ၊ လက်ဝဲရံဖြစ်သော အဂ္ဂသာဝကအရှင်မြတ်^{၃၆}၊ အမိ၊ အဖ၊ အရွယ်ကြီးခြင်း၊ အမျိုးမြတ်ခြင်း၊ ပညာကြီးခြင်း၊ သီလ သမာဓိရှိခြင်း အစရှိသောဂုဏ်တို့ကြောင့် အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောသူ၊ အကျိုးအကြောင်းကို ဆုံးမသွန်သင် ပဲ့ပြင်ပေတတ်သော သူ၊ ထမင်း၊ အဖျော်၊ အိပ်ရာ၊ နေရာ၊ အဝတ်၊ ပုဆိုး စသည် တစ်စုံတစ်ခု ပစ္စည်းအာမိသ ပေးဖူးပေသောသူ၊ သူခပ်သိမ်းတို့ကို ကုသိုလ်တရား ပွားများစေခြင်းငှာ တရားဟောပေသောသူ။

“ဤသို့အားဖြင့် တစ်ကျိပ်ကုန်သောသူတို့သည် အဖန်တလဲလဲ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကိုသာ ပွားစေအပ်သောကြောင့် အဆွေခင်ပွန်း မည်ကုန်၏။ ထို တစ်ကျိပ်ကုန်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကိုမျှ ပြစ်မှားလိုသောအားဖြင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို မပျက်အပ်။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ပျက်သောအားဖြင့် ပြစ်မှားချေသော် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာတို့၌ စည်းစိမ်အဝတ်အစား ခေါင်းပါးခြင်း၊ အထီးကျန်^{၃၇}သောကိုယ် ရှိခြင်း အပြစ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို မပျက်စေမူ၍ စုံမက် မြတ်နိုးကိုးကွယ်ပူဇော်လေ့ရှိသော သူအားသာလျှင် စည်းစိမ်၊ အဝတ်အစား ပွားများခြင်း၊ မိမိ အိပ်ရာနေရာမှ ကင်း၍ အရပ်တစ်ပါးသို့ ရောက်ငြားသော်လည်း စီးပွားချမ်းသာ မညှိုးမတုံး မပြုန်းသည်ဖြစ်၍ သူခပ်သိမ်းတို့

မှီခိုရာဖြစ်ခြင်း တည်းဟူသော အကျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် စီးပွားချမ်းသာကို အလိုရှိသော သင်သည်လည်း အသက်စည်းစိမ်ရှင် ခင်ပွန်းစစ်ဖြစ်သော ခမည်းတော်မင်းကြီးအား ပြစ်မှားခြင်းကို ဖြစ်စေ၍ ငါ့ကိုသတ်မည် မကြံလင့်။ တရားမဟုတ်”ဟူလိုသည်။

[ဤစကား၌ မြတ်စွာဘုရား ဟူသော အဆွေခင်ပွန်းကို ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် စည်းစိမ်ချမ်းသာ၊ အဝတ်အစား ခေါင်းပါးခြင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပေဖူးသော ဒေဝဒတ်၊ ကောကာလိက အစရှိသော သူတို့ကို လည်းကောင်း၊ မဟာကပိဇာတ်၌ ချောက်ထဲမှကုန်းသို့တင်၍ ဗာရာဏသီပြည် ခရီးတိုင်အောင်ပခုံးဖြင့် ပို့ဆောင် ပေးသော ဘုရားအလောင်းမျောက်မင်းအား ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် အဝတ်အစားမဲ့အထီးကျန်လျက် ကုဋ္ဌနူနာစသော ဒဏ်ကြီးစွာရောက်၍ ပျက်စီးဖူးလေသော ဒေဝဒတ်အလောင်းနွားထိန်းပုဏ္ဏား အစရှိသော သူတို့ကိုလည်းကောင်း ထောက်၍ ‘မိတ္တဒုတ္တိ’ ၌ အပြစ်ကိုသိအပ်၏။

[ဘုရားလောင်း အစရှိသောအဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်း မရှိမူ၍ မြတ်နိုးပူဇော်သောကြောင့် များမြတ်သောအဝတ်အစားနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ လူမရှိသော တောအရပ်သို့ပင်ရောက်သော်လည်း ပူဇော်သက္ကာ မဆိတ်မတိတ်သည်ဖြစ်၍ သူခပ်သိမ်းတို့မှီခိုရာဖြစ်ခြင်း အကျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံရလေသော ရှင်သီဝလိထေရ် အစရှိသော သူတို့ကိုထောက်၍ ‘မိတ္တပူဇာ’၌ အကျိုးတို့ကို သိအပ်၏။]

ဤသို့ ပထမစကားဖြင့် ‘မိတ္တပူဇာ’၌အကျိုး ၂ ပါးကိုပြပြီးသော် ဘုရားလောင်းသည် တစ်ဖန် အကျိုးထူးကိုပြပြန်လို၍-

‘ယံ ယံ ဇနပဒံ ယာတိ၊ နိဂမေ ရာဇဓာနိယော။

သဗ္ဗတ္ထ ပူဇိတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဘိတိ။ ။’ဟူသော ဒုတိယဂါထာဖြင့် ဟောကြားပြန်၏။

အနက်ကား- သာရထိ၊ရထားမှူး။ဟော၊အကြင်သူသည်။မိတ္တာနံ၊အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။နဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော၊ ထိုမပြစ်မှားသောသူသည်။ ယံ ယံဇနပဒံ၊ အကြင် အကြင် ဇနပဒံသို့။ ယာတိ၊ သွားအံ့။ ယေယေနိဟမေ၊ အကြင် အကြင်နိဂုံး၊ရွာတို့သို့။ ယာတိ၊ သွားအံ့။ ယာယာဇဓာနိယော။ အကြင်အကြင် မင်းနေပြည်တို့သို့။ ယာတိ၊ သွားအံ့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသောရွာ၊နိဂုံး၊ မင်းနေပြည်တို့၌။ ပူဇိတော၊ သူခပ်သိမ်းတို့ ပူဇော် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံရသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကိုပြုအံ့။ ထိုသူသည် ရောက်တိုင်းရောက်တိုင်းသော အရပ်တို့၌ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းကို ခံရရာ၏။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့အား မပြစ်မှားမူ၍ မြတ်နိုးခြင်းကိုပြုအံ့။ ထိုသူသည် သွားလေရာရာ မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ မင်းနေပြည်အရပ်ရပ်တို့၌ သူခပ်သိမ်းတို့၏ချစ်ခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်း၊ လာဘ်၊ပူဇော်၊ သက္ကာပြုခြင်းတို့ကို ခံရာ၏။ ထို့ကြောင့် အပြစ်အကျိုးတို့ကိုသိသော သင်သည်လည်း ငါ့ကိုသတ်ငြားသဖြင့် ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော ငါ့ခမည်းတော် မင်းကြီးအား ပြစ်မှားခြင်းသို့ ရောက်လေအံ့သည်ဖြစ်၍ တရားမဟုတ်သည်ကို မပြုလင့်”ဟူလိုသည်။

[ဤဂါထာ၌ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ကို ပြစ်မှား၍ သူတစ်ပါးတို့အရှုတ်အချကို ခံရဖူးကြောင်းကိုကား စန္ဒကုမာရဇာတ်၌ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား၊ ဧကရာဇ်မင်း၊ အဗ္ဗန္ဓသုတ်၌ အဗ္ဗန္ဓလုလင်အစရှိသော သူတို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို မြတ်နိုးပူဇော်ခြင်းကြောင့် သွားလေရာရာ မျက်နှာရွှင်လန်းလျက် လူနတ်တို့၏ ပူဇော်သက္ကာအထူးကို ခံရဖူးကြောင်းကိုကား ရှင်သီဝလိဝိဇ္ဇာကို လည်းကောင်း၊ မဟောသဓသုခမိန့်ဗုဒ္ဓ၊ ဝိဓုရသုခမိန့် အစရှိသော သူတို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍ သိအပ်၏။]

ဤသို့ ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ၃ပါးသောအကျိုးကိုပြပြီးလျှင် အကျိုးထူးကို တစ်ဖန်ပြလို၍-
'နာဿ စောရာ ပဿဟန္တိ၊ နာတိ မညန္တိ ခတ္တိယာ။

သဗ္ဗေ အမိတ္တေ တရတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုမ္ဘတိ။ ။' ဟူသော တတိယဂါထာဖြင့် ဟောပြန်၏။

အနက်ကား-ယော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုမ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ အဿ၊
ထိုမပြစ်မှားသောသူအား။ စောရာ၊ ခိုးသူတို့သည်။ နပဿဟန္တိ၊ မညှဉ်းနိုင်ကုန်။ ခတ္တိယာ၊ မင်းတို့သည်။
နာတိမညန္တိ၊ မထိမဲ့မြင် မပြုကုန်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ အမိတ္တေ၊ ရန်သူတို့ကို။ တရတိ၊ လွန်မြောက်နိုင်၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းအား ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး ၃ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့်
ပြစ်မှားခြင်းကို ပြုငြားအံ့။ ထို ခင်ပွန်းပြစ်မှားသောသူအား ခိုးသူတို့သည်မူလည်း ညှဉ်းဆဲနိုင် လေကုန်ရာ၏။
မင်းတို့သည်မူလည်း မထိမဲ့မြင် ပြုလေကုန်ရာ၏။ ရန်သူ ၅ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး တွေ့ကြိမ်လတ်သော်
ထိုဘေးရန်ကို မလွန်မြောက်သည် ဖြစ်ရာ၏။

"ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကို မပြု။ ထိုသူတို့အား
ခိုးသူတို့သည်လည်း မညှဉ်းဆဲနိုင်ရာ၊ မင်းတို့သည်လည်း၊ မထိမဲ့မြင်မပြုနိုင်ရာ၊ ရန်သူ ၅ပါးနှင့် တွေ့ကြိမ်
ငြားသော်လည်း ထိုဘေးရန်တို့ကို လွန်မြောက်နိုင်သည်သာ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ခမည်းတော်၏ကျေးဇူးကို
ခံစားလျက် အသက်ရှည်ရသော သံသည်လည်း ငါ့အား ပြစ်မှားခြင်းကို မပြုလင့်။ တရားမဟုတ်" ဟုဆို၏။

[ဤဂါထာ၌ အဆွေခင်ပွန်းကို ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ခိုးသူ၏အနိပ်အစက်ကို ခံရကြောင်းကိုကား
ဗာရာဏသီပြည်၌ အသပြာ ၁၀၀၀ထုပ်ဖြင့် အဆွေခင်ပွန်း မပြတ်ဖွဲ့ပေသော သူဌေးသားကို ပြစ်မှားမိ၍
ခိုးသူ၏ အနိပ်အစက်ကိုခံရသော သာမာန်အမည်ရှိ ပြည့်တန်ဆာမဝတ္ထုစသည်တို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။
မင်းတို့၏ မထိမဲ့မြင်ပြုခြင်းကို ခံရခြင်း၌ကား ပဒုမဇာတ်၌ ပတိဒေဝတာ အမည်ရှိသော မိန်းမဝတ္ထု
စသည်တို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

[ရန်သူကို မလွန်မြောက်နိုင်ခြင်းကိုကား သာဝတ္ထိပြည်၌ သံဃိကဏ္ဍမြေကို သိမ်းဆည်းဖူးပေသောကြောင့်
သားဖြစ်သော ဝိဇ္ဇေဘသည် ရန်သူပြု၍ ထိုရန်သူကို မလွန်နိုင်ခြင်းဖြင့် တစ်ရပ်တစ်ခြေသို့ ထွက်ပြေးရလေသော
ကောသလမင်းဝတ္ထု စသည်တို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ အဆွေခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ခိုးသူတို့
မနိပ်စက်နိုင်ကြောင်းကိုကား သံကိစ္စသာမဏေဝတ္ထု၊ ဧကရာဇောတ် စသည်တို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ မင်းတို့၏
မထိမဲ့မြင် မပြုနိုင်ခြင်းကိုကား ဇောတိကသူဌေး စသည်တို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ ရောက်လာသောဘေးရန်ကို
လွန်မြောက်နိုင်ခြင်း၌ကား မဟာသီလဝမင်း၊ မာဃလုလင်၊ မဟောသဓ သုခမိန် အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍
သိအပ်၏။]

ဤသို့ ထိုဂါထာတို့ဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို မပြစ်မှားခြင်း၌ အကျိုးကိုပြပြီးလျှင် တစ်ဖန် အကျိုးထူးကို
ပြပြန်လို၍

'အကုဒ္ဒေါ သဃရံ ဧတိ၊ သဘာယံ ပဋိနန္ဒိတော။

ဉာတိနံ ဥတ္တမော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုမ္ဘတိ။ ။' ဟူသော စတုတ္ထဂါထာဖြင့် ဟောပြန်၏။

အနက်ကား-သရထိ၊ ရထားမှူး။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုမ္ဘတိ၊
မပြစ်မှား။ သော၊ ထို မပြစ်မှားသောသူသည်။ အကုဒ္ဒေါ၊ အမျက်မထွက်သည်ဖြစ်၍။ သဃရံ၊ မိမိအိမ်သို့။

ဇတိ၊လာရ၏။ သဘာယံ၊ပရိသတ်အလယ်၌။ပဋိနန္ဒိတော၊သူခပ်သိမ်းတို့ နှစ်လိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဉာတိနံ၊ ဆွေမျိုးအပေါင်းအဖော်တို့ထက်။ ဥတ္တမော၊မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှုး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းအား ပြစ်မှားခြင်းကို ပြု၏။ အဆွေခင်ပွန်း ပြစ်မှားသောသူသည် တစ်ပါးအရပ်မှ လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်မှ လည်းကောင်း၊ မင်းအိမ် စသည်တို့မှ လည်းကောင်း မိမိအိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်ရှိသော် မျက်နှာရွှင်လန်းသည် မဖြစ်။ ပုပ်ညစ်ညှိုးသမ်း စိတ်ဝမ်း မသန့်မသက် အမျက်ထွက်သောနှလုံးဖြင့်သာလျှင် လာရ၏။ ပရိသတ်အလယ်သို့ ဝင်သည် ရှိသော်လည်း မိမိအပြစ်ကို သူတို့ပြောဆိုခြင်း၊ စောင်းမြောင်းခြင်း စသည်တို့ဖြင့် မနှစ်မြို့ဖွယ်ပြုသည်ကိုသာလျှင် ခံရရာ၏။ အဆွေအမျိုးတို့၏အမွေဖြစ်သော စည်းစိမ်မှလည်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ ယုတ်မာသောအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ၏။

“ရထားမှုး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကို မပြု။ ထို အဆွေခင်ပွန်းအား မပြစ်မှားသောသူသည် တစ်ပါးအရပ်မှ မိမိနေရာအိမ်သို့ ပြန်ရောက်လာသည်ရှိသော် အပြစ်မရှိသည်ဖြစ်၍ မျက်နှာရွှင်လန်း စိတ်ဝမ်းကြည်သာစွာ ရောက်ရရာ၏။ ပရိသတ်အလယ်သို့ ဝင်သည်ရှိသော်လည်း မိမိဂုဏ် ကျေးဇူးကို ပရိသတ်တို့ ချီးမွမ်းပြောဆိုခြင်း၊ နေရာပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် သူခပ်သိမ်းတို့၏နှစ်လိုခြင်းကို ခံရရာ၏။ အမျိုးတို့၏အမွေဖြစ်သော စည်းစိမ်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အဆွေအမျိုး၊ အပေါင်းအဖော်တို့ထက် ကြီးမြတ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် အဆွေခင်ပွန်းစင်စစ်ဖြစ်သော ငါ့ကို မပြစ်မှားလင့်” ဟုဆို၏။

ဤဂါထာ၌ အဆွေခင်ပွန်းကို ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် မိမိအိမ်သို့ နှလုံးမသာ မျက်နှာမရွှင် ရောက်လာရခြင်း၌ နေသာဒပုဏ္ဏား၊ ဇူကောပုဏ္ဏား အစရှိသော သူတို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။ ပရိသတ်တို့ မနှစ်လိုခြင်း၌ကား မိတ္တဝိန္ဒက လုလင်၊ ရှင်လောကတိဿ အစရှိသောသူတို့ကို လည်းကောင်း၊ ရုရမိဂဇာတ်၌ ရေထဲမှကုန်းထက်သို့ ဆယ်တင်ပေးသော ဘုရားလောင်းဆတ်မင်းအား ပြစ်မှားခြင်းဖြင့် မင်း အစရှိသောပရိသတ်တို့၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်း စသည်ကိုခံရသော ရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်း ပုဏ္ဏားဆင်းရဲ အစရှိသောသူတို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

[အဆွေအမျိုးတို့အောက် ယုတ်မာသောအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၌ကား ပြည်သူတို့ကိုပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ပြည်မှ နှင်ထုတ်လိုက်သဖြင့် ယုတ်မာသောအဖြစ်သို့ ရောက်လေသော ပေါရိသာဒသူခိုး အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။ အဆွေခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားခြင်းကြောင့် မိမိနေရာအိမ်သို့ မျက်နှာရွှင်လန်းချမ်းသာစွာ လာရောက်ရခြင်း၌ကား ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၊ ဝေဿန္တရာမင်း အစရှိသောသူတို့ကိုထောက်၍ သိအပ်၏။

[ပရိသတ်တို့ နှစ်လိုခြင်းကိုခံရခြင်း၌ကား အမရာဒေဝီ၊ မဒ္ဒိဒေဝီအစရှိသော သူတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဓုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း အစရှိသော သူတို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။ အဆွေအမျိုးတို့ထက် မြတ်သော အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်း၌ကား ရတနာ ၃ပါးတို့ကို အရိုအသေ ချီးမြှောက်ပူဇော်လေ့ရှိသဖြင့် အဆွေအမျိုးတို့ထက် ထူးမြတ်၍ ယခုတိုင်အောင်ထင်ရှားသော ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ် အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။]

ဤသို့ ငှါထာတို့ဖြင့် ဟောကြားပြီး၍ တစ်ဖန် အကျိုးထူးကို ပြပြန်ခြင်းငှာ
‘သက္ကတွာ သက္ကတော ဟောတိ၊ ဂရုကော ဟောတိ ဂါရဝေါ။
ဝဏ္ဏကိတ္တိဘဇော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။ ။
‘ပူဇေကော လဘတေ ပူဇံ၊ ဝန္တကော ပဋိဝန္တနံ။
ယသော ကိတ္တိဉ္စ ပပ္ပေါတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။ ။’ ဟူသော၊ ငှါထာတို့ဖြင့် ပြော၏။

အနက်ကား-သာရထိ၊ ရထားမှုး။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုပ္ပတိ၊ မပြစ်မှား။ သော၊ ထိုသူသည်။ သက္ကတွာ၊ သူတစ်ပါးတို့အား မိမိ ချီးမြှောက်ပေးကမ်းခြင်း ပြုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ သက္ကတော၊ မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ ပေးကမ်းချီးမြှောက်ခံရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဂရုကော၊ သူတစ်ပါးတို့ကို မိမိ အရှိအသေ အလေးအမြတ် ပြုသည်ဖြစ်၍။ ဂါရဝေါ၊ မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ အရှိအသေ အလေးအမြတ် ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝဏ္ဏကိတ္တိဘဇ္ဇောစ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်း ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သာရထိ၊ ရထားမှူး ။ယော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။
သော၊ ထို မပြစ်မှားသောသူသည်။ ပူဇကော၊ သူတစ်ပါးတို့အား ပစ္စည်းဖြင့်ပူဇော်ခြင်း၊ ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့်
ပူဇော်ခြင်း၊ နလုံးဖြင့်ပူဇော်ခြင်းကို ပြသည်ဖြစ်၍။ ပူဇံ၊ သူတစ်ပါးတို့ပူဇော်ခြင်းကို။ လဘတော၊ မိမိ ခံရရာ၏။
ဝန္တကော၊ ဂုဏ်ဖြင့် ကြီးမြတ်သောသူတို့အား ရှိခိုးလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ ပဋိဝန္တနံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ရှိခိုးတုံ့ကို။
လဘတော၊ မိမိ ခံရရာ၏။ ယသော ကိတ္တိဉ္စ၊ အခြံအရံများခြင်း၊ ကျော်စောခြင်းသို့လည်း။ ပပ္ပေါတိ၊ ရောက်၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကိုပြုအံ့။ ထို ခင်ပွန်းပြစ်မှားသော သူသည် သူတစ်ပါးအား ပစ္စည်းဖြင့် ဝန်တိုခြင်း၊ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် စဉ်းလဲခြင်း၊ နှလုံးဖြင့် စောင်းမြောင်းခြင်းတို့ကိုပြု၍ ရွတ်ချတတ်သဖြင့် မိမိသည်လည်း သူခပ်သိမ်းတို့၏အရှုတ်အချကို ခံရရာ၏။ သူတစ်ပါးတို့ကို ဂုဏ်ရှိ၊ ဂုဏ်မဲ့ မရွေး မလေးမလောက် ပြုတတ်သဖြင့် မိမိကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ မလေးမလောက် မထိမဲ့မြင် ပြုရာ၏။ မိမိ၌ ကြီးကြီး၊ငယ်ငယ်တွယ်ကပ်သမျှအပြစ်ကိုလည်း စစ်၍ထုတ်သကဲ့သို့ ‘ဥက္ကောဋန’^{၁၁၆} ပြုလျက် သူတစ်ပါးတို့၏အစွပ်အစွဲကိုလည်း ခံရရာ၏။ သူတစ်ပါးတို့ မြတ်နိုးတနာ ပူဇော်သက္ကာ မပြုခြင်းကြောင့် မိမိကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ မြတ်နိုးတနာ ပူဇော်သက္ကာ မပြုရာ။ ကြီးမြတ်သောသူတို့အား မကျိုးမနွံစောင်းမာန်မချိုး ရှိခိုးဝတ်ကျင့် အခွင့်မသိပြုခြင်းကြောင့် မိမိကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ ကျိုးကျိုးနွံနွံ စောင်းမာန်နှိမ့်ချိုး ရှိခိုးဝတ်ကျင့် အခွင့်သိတိုင်း မပြုလေရာ။ ထိုသို့ ပူဇော်ခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်း မရှိသော အဆွေခင်ပွန်းပြစ်မှားခြင်းသည် အခြံအရံမှ ကင်းခြင်း၊ ကျေးဇူးသတင်းယုတ်ခြင်း ရောက်ရာ၏။

“ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်း ပြစ်မှားခြင်းကို မပြု။ ထို အဆွေခင်ပွန်း မပြစ်မှားသောသူသည် သူတစ်ပါးတို့အား ပေးကမ်းချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုလေ့ရှိသောကြောင့် မိမိအားလည်း သူတစ်ပါးတို့ ချီးမြှောက်ပေးကမ်းခြင်းကို ပြုရ၏။ သူတစ်ပါးတို့အား အလေးအမြတ် ပြုခြင်းကြောင့်လည်း မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ အလေးအမြတ်ပြုရ၏။ ထို သက္ကာရ၊ဂါရဝဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် မိမိ၏ ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်းသည်လည်း ဖြစ်ရ၏။

“ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ ထို အဆွေခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားတတ်သောသူသည် သူတစ်ပါးတို့အား ပစ္စည်းအာမိသ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကို ပြုအံ့။ ထိုသို့ ပူဇော်ခြင်းကြောင့် မိမိတို့အား သူတစ်ပါးတို့ပူဇော်ရခြင်းကို ခံရ၏။ ကြီးမြတ်သောသူတို့အား မိမိ ရှိခိုးကျိုးခွံခြင်းကို ပြုလေ့ရှိအံ့။ မိမိသည်လည်း သူတစ်ပါးတို့ ရှိခိုးခြင်းကို ခံရရာ၏။ ထိုသို့ ပူဇော်ခြင်း ရှိခိုးခြင်းတို့ကြောင့် အခြံအရံ၏ပြည့်စုံခြင်း၊ ကျော်စောခြင်းသို့လည်း ရောက်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် သင်သည်လည်း အဆွေခင်ပွန်းစင်စစ်ဖြစ်သော ငါ့ကို ပြစ်မှားမည် မကြံလင့်”ဟုဆို၏။

ဤ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် နေပြည်တော်၌ ဗဟိုရုံးချုပ်အားဖြင့်ပြုအပ်သော 'မိတ္တူဒုတိယ' အရာတွင် သူတစ်ပါးတို့အား ပစ္စည်းအားဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကမ်းခြင်းကို မပြု။ စဉ်းလဲဝန်တို့ခြင်းကြောင့် မိမိအား သူတစ်ပါးတို့

ပေးကမ်းချီးမြှောက်ခြင်းအရာ၌ ရှင်လောကတိဿအလောင်းဖြစ်သော ရဟန်း စသည်တို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

[သူ့ကို အရိုအသေအလေးအမြတ် မပြုခြင်းကြောင့် မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ အရိုအသေ အလေးအမြတ် မပြုရာ၌ 'သတဓမ္မ'ဇာတ်တွင် ဘုရားလောင်းအား အရိုအသေအလေးအမြတ် မပြုမှု၍ အမျိုး၏ဆဲရေးခြင်းဖြင့် ဆဲရေးပြီးလျှင် နောက်၌ ဘုရားလောင်း၏ကျေးဇူးကို ခံလိုပြန်သော်လည်း ဘုရားလောင်းသည် ထိုသူအား အရိုအသေ အလေးအမြတ်မပြုခြင်း အကြောင်းရှိသော သတဓမ္မလုလင်ကို လည်းကောင်း၊ အရှင်သာရိပုတြာအား အရိုအသေအလေးအမြတ် မပြု၍ မိမိကိုယ်ကို ပလွှားလိုခြင်းဖြင့် မိမိအား များစွာသောပရိသတ်တို့ အရိုအသေအလေးအမြတ်မပြုဘဲ ဆဲရေးလိုက်လံခြင်းဖြင့် မစင်တွင်းလျှင် ကိုးကွယ်ရာပြုရခြင်း အကြောင်းရှိသော ရဟန်းကြီး ဝတ္ထုစသည်တို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

[သူ့ကို မြတ်နိုးတနာ၊ ပူဇော်၊ သက္ကာ မရှိသဖြင့် မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ မြတ်နိုးတနာ၊ ပူဇော်၊ သက္ကာ မရှိခြင်း၌ စက္ကာလဇာတ်တွင် ဘုရားလောင်း ဒွန်းစက္ကာသည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာထံမှ အခါမရွေး သရက်ပင်တို့၌ အသီးကိုဖြစ်စေတတ်သော မန္တန်ကို ရသည်ဖြစ်၍၊ အရပ်ထက်ဝန်းကျင် ကျော်စောခြင်းကြောင့် ဗာရာဏသီပြည်သား ပုဏ္ဏားဆင်းရဲတစ်ယောက် လာ၍ ဘုရားလောင်းထံစားလျက် ထိုမန္တန်ကိုတောင်းလျှင် မန္တန်၏ဥပစာနှင့်တကွ သင်လိုက်သဖြင့် ထိုပုဏ္ဏား ရသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်သို့သွား၍ မင်းကြီးထံ စားလတ်သော် မန္တန်၏အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားခြင်းဖြစ်လေ၏။

[တစ်ရံရောအခါ မင်းကြီးသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် ပုဏ္ဏားအား 'ဆရာ။ ဤမန္တန်ကို အဘယ်ဆရာထံမှ ရအပ်သနည်း'ဟုမေးလျှင်၊ 'ဒွန်းစက္ကာထံမှ ရအပ်သည်ဟု ငါလျှောက်ချေသော် မင်းကြီး အလေးအမြတ် မပြုရာ'ဟု ယုတ်မာသောအကြံဖြစ်၍၊ 'အရှင်မင်းကြီး။ ဤမန္တန်ကို တက္ကသိုလ်ပြည်၌ ဒိသာပါမောက္ခဆရာထံမှ အကျွန်ုပ် ရခဲ့သည်'ဟု မုသာဝါဒဖြင့် မိမိ၏ဆရာဖြစ်သော ဘုရားလောင်းကို တိမ်မြုပ်၍လျှောက်၏။

[ထိုအခါမှစ၍ မန္တန်၏အာနုဘော်တို့သည် ပျောက်ကုန်သဖြင့် ဖွဲ့အဖျင်းမျှသာ အကြွင်းရှိသော စကားလုံးကဲ့သို့ ဂါထာ၏ ပုဒ်၊ဝါကျမျှသာ အကြွင်းရှိသောအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် သရက်ပင်တို့၌ အသီး သီးစေခြင်းငှာ နောက်အခါတို့၌ မိမိအားထုတ်သော်လည်း မတတ်နိုင်လတ်သော်၊ မင်းကြီးကား ပညာရှိဖြစ်၍ 'ဤသူသည် စင်စစ် ဆရာအားပြစ်မှားသည် ဖြစ်ရာ၏'ဟုသိသဖြင့် အကြောင်းကို မင်းအာဏာပြုလျက် စစ်မေးလတ်လျှင်၊ 'ဤမည်သောကျေးလက်ရွာ၌ ဤမည်သောဒွန်းစက္ကာထံမှ ဤမန္တန်ကို သင်ခဲ့ပေသည်ဖြစ်လျက် ဆရာကိုမြတ်နိုးခြင်း မရှိ ပြုမိချေသောကြောင့် မန္တန်၏အာနုဘော် ဆုတ်ခဲ့ချေပြီ'ဟု အဖြောင့်လျှောက်၏။

[မင်းကြီးလည်း 'ဆရာကို မြတ်နိုးတနာ၊ ပူဇော်သက္ကာမရှိသော သင်သည် အဘယ်သို့လျှင် သူတစ်ပါး တို့၏ ပူဇော်သက္ကာကို ခံရပါအံ့နည်း'ဟု ဆို၍လွှတ်လိုက်၏။ ထိုပုဏ္ဏားလည်း တစ်ဖန် ဘုရားလောင်းထံသွား၍ အကြောင်းမျိုးကိုကြားလျက် ထိုမန္တန်ကိုပင် တောင်းပြန်လေသော် 'မသူတော်ခင်ပွန်းသစ်ကို ချစ်သနား၍ ပြုသော်လည်း ထိုသူအကျိုးကို မြတ်နိုးမခံရရာ၊ အပြစ်သာပြန်ချေမည်'ဟုကြံလျက် 'ပုဏ္ဏားလုလင်။ မြင်တတ်သော စက္ခုပသာဒရုပ် ချုပ်ပြီးသည်ကို မြင်လိုပြန်သည်မှာ အဘယ်ဆရာ ဆေးကုနိုင်အံ့နည်း။ သင် လွတ်ရာဖယ်လေ'ဟု နှင်ထုတ်လိုက်သဖြင့် ပြင်းစွာ နှလုံးမသာခြင်းနှိပ်စက်လျက် တောသို့ဝင်၍ အကျိုးမဲ့ပျက်စီးလေသော ရှင်ဒေဝဒတ်အလောင်း မိတ္တဒုဗ္ဗိပုဏ္ဏား အတ္ထုပ္ပတ္တိကို လည်းကောင်း 'စူဠဒုဒ္ဓရနာဂ'ဇာတ်၌ သူတစ်ပါးတို့အား

မြတ်နိုးတနာ၊ ပူဇော်၊ သက္ကာမရှိခြင်းကြောင့် အဖဖြစ်သော ဒုဒ္ဒရနဂါးမင်း ပြည်မှနှင်ထုတ်လိုက်လေသော စူဠဒုဒ္ဒရ နဂါးလုလင် အစရှိသောသူတို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

ကြီးမြတ်သောသူတို့အား ရှိခိုးကျိုးခွံခြင်းမရှိသောကြောင့် မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ ရှိခိုးကျိုးခွံခြင်း မရှိရာ၌ ဓနဉ္စယ^{၁၆၂} သူဌေး၏သမီး ဝိသာခါ၏ညီမဖြစ်သော သုဇာတာသူဌေးသမီးသည် အမျိုးမာန်၊ စည်းစိမ်မာန်ဖြင့် ထောင်လွှားကြမ်းကြုတ်လျက် မိမိလင်၌ အရှင်ကဲ့သို့ပြု၍ ယောက္ခမဖြစ်သောအနာထပိဏ်သူဌေးကြီး စသော ကြီးမြတ်သောသူအား ရှိခိုးကျိုးခွံခြင်းမရှိခြင်းကြောင့် မိမိအားလည်း ကျွန်အမှုလုပ်မှစ၍ တစ်ပါးသော သူတို့သည် 'ဤသူဌေးသမီးကား အမျိုးကောင်းသမီး အရှင်ပေတည်း' ဟု တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မြတ်မြတ်နိုးနိုး ရှိခိုးကျိုးခွံခြင်း မရှိ။ မိမိဆိုတိုင်း ရန်တုံ့ပြန်၍ နှုတ်လှဲထိုးခြင်း စသည်ကိုခံရခြင်း အကြောင်းရှိသော သုဇာတာသူဌေးသမီး စသည်တို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

[နိတတ္ထ^{၁၆၃}အားဖြင့်ပြအပ်သော 'မိတ္တပူဇာ'အရာထို ၂ ဂါထာအရတွင် သူ့ကို ပစ္စည်းဖြင့် သင်္ဂြိုဟ် ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့ပေးကမ်းခြင်း သက္ကာရရှိသောကြောင့် မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့ခြင်း ရှိကြောင်းကိုကား 'သဗ္ဗမံသလာဘီ'ဇာတ်၌ အသာအယာခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဘုရားလောင်းသူဌေးသား၏ စကားကို မြတ်နိုးခြင်းရှိသဖြင့် တောမှ မိမိလည်းဖြင့်အပြည့်တင်၍ ဆောင်ခဲ့အပ်သောအမဲတို့ကို သူဌေးသားအား ပေးကမ်းသင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကြောင့် သူဌေးသားလည်း ကျေးဇူးသိသဖြင့် မိမိမှဆိုးအဖြစ်ကို စွန့်ပစ်စေ၍၊ များစွာသော အိမ်ထောင်ပစ္စည်း ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို ပေးကမ်းထောက်ပံ့လျက် သူဌေးအဖြစ်၌ တည်စေခြင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိရှိသော ရှင်သာရိပုတြာအလောင်း မှဆိုးသား အစရှိသောသူတို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

[သူ့ကို အလေးအမြတ်ပြုသဖြင့် မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း၌ 'တိရိစ္ဆိဝစ္ဆ'ဇာတ်တွင် ဘုရားလောင်းသည် တိရိစ္ဆိဝစ္ဆအမည်ရှိသော ရသေ့ဖြစ်၍၊ တော၌သင်္ခမ်းဆောက်လျက်နေသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာ အလောင်းသည်လည်း ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်းဖြစ်၍ တစ်ရံရောအခါ ပြည်စွန့်ရွာလက်မငြိမ်သက်သဖြင့် ရန်မီးကိုငြိမ်းစိမ့်သောငှာ စစ်ထွက်လေသော် နိုင်ခွင့်မတန်၍ မြို့ပြန်မလှ ရှိချေသောကြောင့် တိုက်ဆင်တစ်စီးနှင့် တစ်ကိုယ်တည်းချင်း တောကြီးရှိရာ ခိုဝင်ရလေလျှင် ရေမွတ်သိပ်လျက် ထို တိရိစ္ဆိဝစ္ဆရသေ့ နေရာကျောင်းသို့ ရောက်၍ ရှင်ရသေ့လည်း သစ်သီး၊ သစ်ဖု အရှာအမှီးသွားခိုက်ဖြစ်သည်နှင့် ရှင်ရသေ့ကို မတွေ့မမြင် ရေအိုးများတွင်လည်း ရေမရှိ၍ မရ။ ကျောင်းစင်္ကြံဝ၌ ရေတွင်းတစ်ခုကို တွေ့လေသော် ဆင်ပေါ်မှဆင်း၍ သင်ပြီးသော အတတ်ရှိသဖြင့် လိမ္မာလှစွာသောဆင်ကို တွင်းနား၌ရပ်စေလျက် ဆင်တော်ကုန်းပတ်ကြီးကိုယူပြီးလျှင် ဆင်၏ခြေ၌ ကြိုးတစ်စကိုချည်၍ တွင်းထဲသို့ကြိုးကိုချလျက် ရေတွင်းသို့ဆင်းလေသော် အောက်ကြိုးစဖြင့် ရေကို မမီလျှင်၊ ကိုယ်တွင်ပါရှိသော ပုဆိုးကိုဆက်၍ ဆင်းပြန်လေသော်လည်း မမီသဖြင့် ပုဆိုးမြိတ်ကို လက်၌ဆက်၍ ကိုယ်ကိုမတ်ရပ်ဆွဲကာ ထောက်သောအခါ ခြေဖျားစွတ်ရုံမျှ ရေ၌ထိသဖြင့် ရေသိပ်ခြင်း အတန်ငယ်ပြေလျက် အလိုအားလျော်စွာ သောက်ခြင်းငှာလည်း မတတ်နိုင်၊ ကြိုးကိုဆွဲ၍ တက်ခြင်းငှာလည်း ကိုယ်ကို အားမယူနိုင်သဖြင့် ငါကား ယခု 'တစ်ယောက်ထီးတည်း သေရတော့မည်'ဟု ကြံလျက် ပင်ပန်းစွာ မင်းကြီးနေရလျှင် ဆင်တော်လည်း လိမ္မာခြင်းကြောင့် တစ်ပါးချမ်းသာရာမသွားဘဲ မင်းကြီးကိုကြည့်လျက် ငြိမ်သက်စွာနေ၏။

ရှင်ရသေ့လည်း တောမှပြန်လာလတ်သဖြင့် မင်းစီးဆင်ကိုမြင်လျှင် 'အကြောင်း အဘယ်နည်း'ဟု စုံစမ်းအံ့ သောငှာ ရေတွင်းအနီးသို့ကပ်လေသော် ဆင်သည်လည်း ကရုဏာ၊မေတ္တာပြဋ္ဌာန်းသော ရှင်ရသေ့မျက်နှာ

အညံ့အပြေကိုမြင်လျှင် 'ကျေးဇူးဆောင်အံ့သူ ဖြစ်သည်'ဟု တင့်အပ်ရာသို့ ဦးခေါင်း တိမ်းလှည့်ကာနေ၏။ ရှင်ရသေ့လည်း တွင်းနား၌ရပ်လျက် ကြည့်ရှုလတ်သဖြင့် မင်းကြီးကိုမြင်လျှင် အကြောင်းကိုဆင်ခြင်မိ၍ သိသောအခါ 'မင်းမြတ်။ မကြောက်လင့်။ ငါ ရှိပြီ'ဟုနှစ်သိမ့်စေလျက် လှေကားချ၍ မင်းကြီးကိုတက်စေပြီးမှ ကိုယ်လက်ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ ဆီဖြင့်လိမ်းသပ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် လေးလေးမြတ်မြတ်ပြု၍ သစ်သီး ကြီးငယ်တို့ကိုစားစေခြင်း၊ သောက်ရေတည်ကျွေးခြင်းတို့ဖြင့် ကောင်းစွာပြုစုပေ၏။ မင်းကြီးလည်း အပင်အပန်း ပြေငြိမ်းသဖြင့် ရှင်ရသေ့အား မြို့သို့ကြွလာပါမည့်အကြောင်းကို တောင်းပန်၍ ရှင်ရသေ့၏ပဋိညာဉ်ကို ရသောအခါ ပြည်သို့ပြန်လေ၏။

ရှင်ရသေ့လည်း မင်းကြီးအား ပဋိညာဉ်ကိုပြုလိုက်တိုင်း ချဉ်ဆားမှီဝဲအံ့သောငှာ ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွား၍ မင်းကြီးနန်းတော်သို့ဝင်လျှင် မင်းကြီးလည်း လေးလေးမြတ်မြတ် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ ရာပေလွှင်ထက်၌ ရှင်ရသေ့ကိုနေစေလျက် များစွာသော လာဘ်၊ ပူဇော်၊ သက္ကာတို့ကိုပြုပြီးမှ မိမိဥယျာဉ်၌ နေသန့်ရာ၊ ညဉ့်သန့်ရာ^{၁၆}ကျောင်းအဆောင်ဆောင်ဆောက်၍ ရှင်ရသေ့အား ချီးမြှောက်ပူဇော်ခြင်း၊ ရှင်ရသေ့အလိုရှိလျှင် ထီးနန်းစည်းစိမ်ကိုသော်လည်း မကပ်မတွယ်ပေးလှူလိုခြင်း၊ အားမရနိုင်အောင်သော ချီးမြှောက်ခြင်းတို့ဖြင့် ကိုးကွယ်လျက် အလေးအမြတ်ပြုပူသော ကျေးဇူးတုံ့ကို ခံရခြင်းအကြောင်းရှိသော တိရိစ္ဆာန်ဇာတ်ကို လည်းကောင်း ထောက်၍ သိအပ်၏။

ထို သူဌေးစည်းစိမ်ကိုရလေသော် မုဆိုး၊ မင်းကြီးဆရာဖြစ်သော တိရိစ္ဆာန် ရှင်ရသေ့တို့သည် ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ သက္ကာရ၊ ဂါရဝနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော သူဟူသမျှတို့သည် ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်း ဖြစ်သည်ချည်းဟု သိစေလို၍ ဂါထာ၌ 'ဝဏ္ဏကိတ္တိဘဏ္ဍာဟောတိ'ဟူသောစကား ချပ်တော်မူသည်။ သူ့ကိုပူဇော်၊ သက္ကာပြုသဖြင့် မိမိကို သူတစ်ပါးတို့ ပူဇော်ရာသည်၌ 'အဿာရောဟ'ဇာတ်တွင် စစ်ရေးမလှ၍ မြင်းတစ်စီးချင်းဖြင့် တစ်ယောက်တည်း တိမ်းလှည့်ခဲ့ရလျှင် ရွာငယ်တစ်ခုသို့ရောက်လာသော မင်းကြီးအား ထိုရွာ သူကြွယ်သမီး ခင်ပွန်းတို့သည် ပြည့်ရှင်မင်းဟုမသိဘဲ မြင်းစီးသူရဲအမှတ်ဖြင့်ပင် ကြင်နာလေးမြတ်စွာ မိမိတို့အိမ်၌နေစေ၍ ခြေလက်ဆုပ်နယ်ခြင်း၊ ယပ်လေခတ်ခြင်း၊ အဝတ်အစားတို့ဖြင့် ပူဇော်ချီးမြှောက်ခြင်းကိုပြု၍ လွှတ်လိုက်ပူသော ကျေးဇူးကြောင့် ထို သူကြွယ်သမီးခင်ပွန်းတို့ မင်းကြီးထံရောက်လာသောအခါ မင်းကြီးသည် မိဖုရားကြီးကိုခေါ်၍ နံ့သာရည်ပြည့်သောရွှေဖလားဖြင့် သူကြွယ်ခြေကို ဆေးစေခြင်း၊ ယပ်လေခတ်ခြင်း၊ မင်း၏ကျက်သရေကို ယူစေခြင်းတို့ဖြင့် များစွာ ပူဇော်ချီးမြှောက်လျက် မြို့ကို ထက်ဝက်ပေး၍ မင်းပြိုင်ပြုခြင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိရှိသော အဿာရောဟဇာတ်ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

ကြီးမြတ်သောသူတို့အား ရှိခိုးကျိုးခွံခြင်းရှိသဖြင့် မိမိကို သူတစ်ပါးကို ရှိခိုးခံရခြင်း၌ စိတ္တသူကြွယ် အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။ ဤသို့ ရှိခိုးခြင်း၌ ဝန္တနာအရာ၌ကား သီလအစရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ကြီးမြတ်သောသူသည်သာလျှင် သီလ အစရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ငယ်သောသူတို့၏ရှိခိုးခြင်းကို ခံထိုက်၏။ ကြီးသောဂုဏ်ရှင်သည်လည်း ငယ်သောဂုဏ်ရှင်အား ရှိမခိုးထိုက်။ ရှိခိုးချေသော် ၂ ဦးလုံး အပြစ်မလွတ်။ ပညာဂုဏ် အစရှိသော ကျေးဇူးတစ်ခုခုကို အကြောင်းပြု၍လည်းကောင်း၊ နိဿယ နည်းယူသောအခါ၊ ပညာသင်သောအခါ အစရှိသည်တို့၌ လည်းကောင်း ဖြစ်မှုကား ငယ်သော်လည်း ကြီးမြတ်သောသူတို့ ရှိခိုးကို ခံထိုက်၏။ သက္ကာရ၊ ဂါရဝ၊ ပူဇာအရာ ဖြစ်မှုကား ပုဂ္ဂိုလ် အမြတ်၊ အယုတ် ဟူ၍မရွေးသင့်။ ထိုသူတို့၌ ရှိတိုင်းသော ကျေးဇူးအားလျော်စွာ ပြုအပ်လှတော့သည်သာ ဟု သိအပ်၏။

[ထိုတွင် 'သက္ကာရ'ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ 'ဂါရဝ'ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ 'ပူဇာ'ဟူသည်ကား အဘယ်နည်းဟူမူ-

[ယဿ စတ္တာရော ပစ္စယေ သက္ကရိတွာ သုဋ္ဌအဘိသင်္ခတေ ပဏိတပဏိတေ ကတွာ ဒေန္တိ၊ သော သက္ကတော၊ ယသ္မိံ ဂရဘာဝံ ပဋ္ဌပေတွာ ဒေန္တိ၊ သောဂရကတော၊ ယံ မနဿာ ပိယာယန္တိ၊ သောမာနိတော၊ ယဿ သဗ္ဗမ္မေတံ ကရေန္တိ၊ သော ပူဇိတော။ ။'ဟူသော ပါရာမီကဏ် အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ပုဂ္ဂိုလ်အား အလေးမပြုလွန်းဘဲ ပစ္စည်းကိုသာ ကောင်းစွာစီရင်၍ပေးကမ်းခြင်းသည် 'သက္ကာရ'မည်၏။ ပေးကမ်းဖွယ် ပစ္စည်းတို့ကို ကောင်းစွာစီရင်ခြင်း စသည်တို့ကိုမပြုဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ အလေးအမြတ်ပြု၍ ပေးကမ်းခြင်းသည် 'ဂါရဝ'မည်၏။ ထို သက္ကာရ၊ ဂါရဝ ၂ ပါးနှင့်ပြည့်စုံစွာ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းနှင့်တကွ ကောင်းမွန်စွာ စီရင်အပ်သော ပစ္စည်းဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း အလေးအမြတ်ပြု၍ ပူဇော်ချီးမြှောက်ခြင်းသည် 'ပူဇာ'မည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ စတ္တာရောပစ္စယေ၊ ပစ္စည်း ၄ ပါးတို့ကို။ သက္ကရိတွာ၊ ကောင်းစွာ စီရင်ခင်းကျင်း၍။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ အဘိသင်္ခတေ၊ စီရင်အပ်ကုန်သော။ ပဏိတပဏိတေ၊ မွန်မြတ်မြတ် ဖြစ်ကုန်သောပစ္စည်းတို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဒေန္တိ၊ ပေးကုန်၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို အပေးကိုခံရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သက္ကတော၊ သက္ကတမည်၏။ ယသ္မိံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဂရဘာဝံ၊ အလေးအမြတ်၏အဖြစ်ကို။ ပဋ္ဌာပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဒေန္တိ၊ ပေးကုန်၏။ သော၊ ထိုအပေးခံရသောသူသည်။ ဂရကတော၊ ဂရကတ မည်၏။ ယံ ပုဂ္ဂလံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မနဿာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ပိယာ ယန္တိ၊ ချစ်ကုန်၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထိုချစ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မာနိတော၊ မာနိတ မည်၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ဧတံပိသဗ္ဗံ၊ ဤ အလုံးစုံဆိုခဲ့ပြီးသော သက္ကာရ၊ ဂါရဝ၊ မာနိတကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ထို အပြုကိုခံရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပူဇိတော၊ ပူဇိတမည်၏။ အဋ္ဌကထာပါဠိအနက်]

ထိုသို့ ဂေါတမတို့ဖြင့်ပြပြီးလျှင် တစ်ဖန် အကျိုးထူးကို ပြပြန်လို၍

'အဂ္ဂိ ယထာ ပဇ္ဇလတိ၊ ဒေဝတာဝ ဝိရောစတိ။

သီရိယာ အဇဟိတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ။ ။'ဟူသောဂါထာဖြင့် ဟောပြန်၏။

အနက်ကား-သာရထိ၊ရထားမှူး၊ ယော၊အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။နဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော၊ ထို မပြစ်မှားသောသူသည်။အဂ္ဂိယထာ၊မီးတောက်လျှံကဲ့သို့။ပဇ္ဇလတိ၊ အခြံအရံစည်းစိမ် အရှိန်အစော်ဖြင့် တောက်ပရာ၏။ဒေဝတာဝ၊ တန်ခိုးကြီးသောနတ်ကဲ့သို့။ ဝိရောစတိ၊ကျက်သရေဖြင့်တင့်တယ်၏။ သီရိယာ၊ဘုန်းကျက်သရေမှ။အဇဟိတော၊မစွန့်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသူသည် အဆိပ်မရှိသောမြွေကဲ့သို့ ကြောက်ရွံ့ခံညားဖွယ်ဂုဏ်မဲ့သဖြင့် ဆောင်တတ်သောဂုဏ် မရှိသည်ဖြစ်၍လည်း မတင့်တယ်ရာ။ မိမိ၌ရှိသော ဘုန်းကျက်သရေတို့သည်လည်း စွန့်ရာ၏။

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကို မပြု။ ထို အဆွေခင်ပွန်း မပြစ်မှားသောသူသည် မီးတောက်မီးလျှံကဲ့သို့ ဘုန်းအာဏာတို့ဖြင့်လည်း တောက်ပရာ၏။ တန်ခိုးရှိသော

နတ်တို့ကဲ့သို့လည်း သူခပ်သိမ်းတို့ နှစ်လိုဖွယ်ကို ဆောင်တတ်သော ကျက်သရေတို့ဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏။ မိမိ၌ တင့်တယ်တောက်ပခြင်းကိုဆောင်တတ်သော ဘုန်းကျက်သရေတို့သည်လည်း ဥန့်ရာ။ ထို့ကြောင့် သင်ရထားမှူး သည်လည်း အဆွေခင်ပွန်းစင်စစ်ဖြစ်သော ငါ့ကိုမပြစ်မှားလင့်"ဟုဆိုလိုသည်။

[ဤဂါထာ၌ 'ဗျတိရိက်'နည်းတွင် အဆွေခင်ပွန်းကိုပြစ်မှားခြင်းကြောင့် အရှိန်အစော်မရှိရာ၌ 'မယောသခ' သုခမိန်ကိုပြစ်မှားခြင်းကြောင့် မျောက်ဖြူ ဟူသောအဖြစ်၊ လက်ရကျွန် ဟူသောအဖြစ်သို့ ရောက်ရလေသော သိန်းအမတ် အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။

[မတင့်တယ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ၌ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီကို ပြစ်မှားသော ပိရိုတ္တရလုလင် အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။

[ကျက်သရေစွန့်ခြင်းကိုကား ရှင်ဒေဝဒတ်၊ သုနက္ခတ္တ၊ မာဂဏ္ဍီ အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။

[အန္ဓယနည်း 'နိတတ္ထ'ပုဒ်တို့တွင် အဆွေခင်ပွန်းကိုမပြစ်မှားခြင်းကြောင့် မီးတောက်မီးလျှံကဲ့သို့ အရှိန်အစော်တောက်ပရာသည်၌ ပုဏ္ဏသုဌေး အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။

[နတ်ကဲ့သို့ တင့်တယ်ခြင်း၌ ငယ်သောအခါမှစ၍ အသက် ၁၂၀တိုင်အောင် 'ဆန်းသစ်သော လကဲ့သို့' တစ်နေ့တခြား တိုးပွားများမြတ်သော အစိုးရခြင်း၊ စည်းစိမ်အခြံအရံတို့ဖြင့် နတ်ကဲ့သို့တင့်တယ်ခြင်းရှိသော ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းဒါယိကာမ ဝိသာခါ အစရှိသောသူတို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။

[ကျက်သရေမစွန့်ခြင်း၌ အနာထပိဏ်သူဌေးဝတ္ထုကို ထောက်၍ သိအပ်၏။

['ကျက်သရေ'ဟူသောစကား၌' အသရေရှိသော ကြက်၏ဦးခေါင်းကိုစား၍ ဆင်ကဲမင်းဖြစ်ဖူးကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ ထင်ရှားရှိရာ အကြောင်းတစ်စိတ်ကိုအစွဲပြုသဖြင့် လူ စသည်တို့၌ရှိသော အသရေကိုလည်း ကျက်သရေ ဟူ၍ပင် ပညာရှိတို့ဆိုလေသည် ဟု သိအပ်၏။

[သိရိကို ဝိဂြိုဟ်ဆိုသော်ကား

'သိရတိ သေဋ္ဌဘာဝေန ဘဝတိတိ သိရော။

သိရေ သေဋ္ဌဇနေ ဇာတာတိ သိရီ။

သိရံ ဝိလာသေတိတိ ဝါ သိရီ။

[သုန္ဒရဋ္ဌာနံ ဤရိတုံ သင်္ကမိတုံ သီလံ ယဿ၊ လက္ခိယာ သာယန္တိ ဝါ သိရီ။ ။' ဤသို့စသည်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်၏။

[ယောပုညဝန္တော၊ အကြင်ဘုန်းရှိသောသူသည်။ သိရတိ သေဋ္ဌဘာဝေန ဘဝတိ၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သောပုညဝန္တော၊ တိုဘုန်းတန်းရှင်သည်။ သိရော၊ သိရမည်၏။

[သိရ-ဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်း၊ သိရ-ဓာတ်၏အရကား ဒါန၊ သီလ အစရှိသော ဘုန်းကံကုသိုလ်သည် ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါတို့၌ ဖြစ်စေအပ်သည်ဖြစ်၍ ဥပဓိသမ္ပတ္တိဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅ပါး၊ ခန္ဓာ ၅ပါးနှင့် စပ်၍ဖြစ်သော ဣဿရိယ၊ ပရိဝါရ၊ဝဏ္ဏ၊ ကိတ္တိ အစရှိသောစည်းစိမ်တို့၌ ဥပ္ပါဒသတ္တိသည် မုချ။ ထိုသတ္တိ၏တည်ရာ ကောင်းမြတ်စွာ လက္ခဏာစုံလင်သော ခန္ဓာ ၅ပါးသည် ဌာနပစာရအားဖြင့် ရ၏။ အ ပစ္စည်း၏ အရကား ထို မုချစာရတို့ဖြင့်မှတ်အပ်သော ဘုန်းတန်းရှင်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ခြပ်ရ၏။

[ယာလကွံ၊ အကြင် တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းဂုဏ်ကို ဆိုအပ်သော ကျက်သရေပညတ်သည်။ သိရေသေဋ္ဌဇနော၊ ဘုန်းတန်းရှင်ဖြစ်၍ မြတ်သောသူ၌။ ဇာတာ၊ ရောက်တတ်သည်တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ဘုန်းတန်းတန်းရှင် ရှိသောသူ၌သာ ရောက်တတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သာလကွံ၊ ထိုတင့်တယ်ခြင်းဂုဏ်ဟု ဆိုအပ်သောပညတ်သည်။ သိရိ၊ သိရိမည်၏။

[ဇာတတဒ္ဓိတ်၊ ဣ၊ ပစ္စည်း။ သိရေ၊ ဟူသော ရှေးပုဒ်၏အရကား ဘုန်းရှိသောသူဟု မှတ်ကြောင်း ဖြစ်သောဘုန်းကံသည် ပြီးစေအပ်သော လက္ခဏာကောင်း အစိတ်၊ အပေါင်း၊ ဂုဏေ၊ အာဇာရဖြစ်သော သဏ္ဌာနပညတ်ခြံပ် ဝိသေသရ၏ ဇာတာ ဟူသော နောက်ပုဒ်၏အရကား ထို ဂုဏေအာဇာရခြံပ် ဝိသေသဖြစ်သော လက္ခဏာကောင်းအပေါင်းတို့၏ တင့်တယ်ခြင်းဂုဏ် အာဇာရဖြစ်သော ကျက်သရေ ရ၏။ ဣ၊ ပစ္စည်းအရကား ကျေလေသော ဇာတပုဒ်၏အနက် ကျက်သရေကိုလည်းကောင်း၊ ကျေလေသော သို့ဝိဘတ်၏ ဇာတပုဒ်နှင့် ဌာနဝိသေသအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းကြိယာ ကာရကသမ္မာန်ကို လည်းကောင်း ဟောစွမ်းသော ဝါစကသတ္တိရှိသည် ဖြစ်၍ ဘုန်းတန်းလက္ခဏာလျှင် တည်ရာရှိသော ကျက်သရေ ရ၏။ အန္တောနိတဖြစ်သော 'ဇေဝတ္ထ' ဖြင့်ကား ဘုန်းကံညွှ၍ လက္ခဏာညှိုးသူ၌ မရှိဟု ပဋိသေဓ၊ ဘုန်းကံစီရင်၍ လက္ခဏာရွှင်သော သူ၌သာရှိ၏ဟု သန္နိဋ္ဌာပက အနက်တို့ကို ပြီးစေ၏။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယာလကွံ၊ အကြင်ကျက်သရေသည်။ သိရေသေဋ္ဌဇနော၊ မြတ်သောသူကို။ ဝိလာသေတိ၊ တင့်တယ် စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာလကွံ၊ ထိုကျက်သရေသည်။ သိရိ၊ သိရိမည်၏။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယာလကွံ၊ အကြင်ကျက်သရေသည်။ သိရေဥတ္တမဂေါ၊ မြတ်သောအင်္ဂါဟု ဆိုအပ်သော ဦးခေါင်း၌။ ဇာတာ။ ရောက်တတ်သည်တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာလကွံ၊ ထိုကျက်သရေသည်။ သိရိ၊ သိရိ မည်၏။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယသ္မာလကွံယာ၊ အကြင်ကျက်သရေအား။ သုန္တရဌာနံ၊ တင့်တယ်ရာအရပ်သို့။ ဤရိတုံသကံမိတုံ၊ ပြောင်းခြင်းငှာ။ သီလံ၊ အလေ့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့တင့်တယ်ရာ လက္ခဏာတစ်ပါးသို့ ပြောင်းတတ်သောအလေ့ရှိသော သတ္တိကြောင့်။ သာအယံလကွံ၊ ထိုကျက်သရေသည်။ သိရိမည်၏။

[သံ-ရှေးရှိသော ဤရ-ဓာတ်။ ဣ၊ပစ္စည်း။ ဤဝိဂ္ဂိုဟ်ကား အနာထပိဏ်သူဌေး ဝတ္ထုကိုထောက်၍ ဆိုလိုက်သည်။]

ထိုသို့ ၇ ဂါထာတို့ဖြင့် ပြပြီးလျှင် တစ်ဖန် အကျိုးထူးကိုပြဆိုလိုသော ဘုရားလောင်း တေမိ မင်းသားသည်-

‘ဂါဝေါ တဿပစာယန္တိ၊ ခေတ္တ ဝုတ္တံ ဝိရူဟတိ။

ဝုတ္တာနံ ဖလမသ္မာတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဟောပြန်၏။

အနက်ကား-သရထိ၊ ရထားမှူး။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုပ္ပတိ၊ မပြစ်မှား။ တဿ၊ ထို အဆွေခင်ပွန်းမပြစ်မှားသော သူအား။ ဂါဝေါ၊ နွားတို့သည်။ ဝါ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွန်၊ အမှုလုပ် အစရှိသော အစေအပါး အခြံအရံတို့သည်။ အပ-စာယန္တိ၊ ပွားများကုန်၏။ ခေတ္တေ၊ လယ်မြေ၌။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာအကျိုးငှာ ပြုအပ်သမျှသော သမယခေတ်၌။ ဝုတ္တံ၊ စိုက်ပျိုးအပ်သော စပါးမျိုးသည်။

ဝါ၊စိုက်ပျိုးပြုစုဆောင်ရွက်အပ်သော အမှုအရေး အကျိုးပေးမျိုးစေ ဟူသမျှသည်။ဝိရုဟတိ၊ မနှောင့်မယှက် တက်ပြီးပွားစီး၏။ ဝုတ္တာနံ၊စိုက်ပျိုးအပ်သော စပါးပင်တို့၏။ ဝါ၊စိုက်ပျိုးပြုစု အမှုအရေး အကျိုးပေးသမျှတို့၏။ ဖလံ၊အသီးကို။ဝါ၊ချမ်းသာကောင်းကျိုးကို။ အသ္မာတိ-ပရိဘုဝ္ဗတိ၊ သုံးဆောင်ခံစား၏။

[ဤဂါထာ၌ အဋ္ဌကထာကား အသ္မာတိ ဟူသော ပုဒ်တစ်ခုကိုသာ ပရိဘုဝ္ဗတိ-ဟုဖွင့်၏။ အကြွင်းပုဒ် တို့ကိုမဖွင့်။ အနက်သင့် ယုတ္တိရှိသည်ဖြစ်၍သာ ၂နည်းအနက် ဝါသဒ္ဓါတက်၍ ပေးလိုက်ပေသည်။ ထိုသို့ပေးရာနောက်၌ 'ဂါဝေါ' သဒ္ဓါကား နွားကို မဟော။ ဂေါသဒ္ဓါ၏ အပဓာနတ္ထ^{၁၆၆} ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဇိနပုဂံဝံ, ဂဝံ စသည်တို့၌ ဂေါသဒ္ဓါသည် ဘုန်းနည်းသော သတ္တဝါသာမညကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း 'ဂါဝေါ'သဒ္ဓါကို ဘုန်းနည်းသော သတ္တဝါသာမည အနက်ကြံ၍ ယောနော လိုက်သည်။]

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှုး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား မပြစ်မှားသည် ဖြစ်အံ့။ ထို အဆွေခင်ပွန်းတို့ မပြစ်မှားသောသူအား ခင်ပွန်းပြစ် သူယုတ်မာတို့ကဲ့သို့ နွား, ကျွဲ, ဆင်, မြင်း, သင်းပင်းအခြွေအရံ အစေခံ ကျေးကျွန်တို့၏ ဆုတ်ယုတ်လျော့ပါး ပြုန်းတီးပျက်စီးခြင်း မရှိမူ၍ ဆန်းသစ်သော လကဲ့သို့ တစ်နေ့တခြား တိုးပွားစည်ပင် ရွှင်လန်းပြန့်ပြောခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ လယ်, ယာ, ကိုင်း, ကျွန်း, ဥယျာဉ်အရံတို့၌ စိုက်ပျိုးပြုစုအပ်သော စပါးမျိုးဟင်းလျာအရွက်အသီး ကြီးကြီးငယ်ငယ် ခဲဖွယ်စားဖွယ် သစ်ပင်မျိုး ပန်းမျိုး အစရှိသည်တို့သည်လည်း ခင်ပွန်းပြစ် သူယုတ်မာတို့ကဲ့သို့ ရေ, မြေ, မိုး အစရှိသော အန္တရာယ်တို့၏ နှောင့်ယှက်ခြင်းမရှိသဖြင့် စိုက်ပျိုးပြုစုတိုင်း ပွားစီးစည်ပင် အပင်ခိုင်မြဲ အသီးအပွင့် စသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံနိုင်စေ ရာ၏။ ဆောင်ရာ ဆောင်သင့်သမျှသော အခွင့်ခေတ္တ၌လည်း ဆောင်ဆောင်သမျှသော ကိစ္စတို့သည် ခင်ပွန်းပြစ် သူယုတ်မာတို့ကဲ့သို့ အနှောင့်ယှက်ကြောင့် ပျက်စီးခြင်းမရှိဘဲ အောင်မြင်ပွားစီးပြီးမြောက်သည်သာ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ စိုက်ပျိုးပြုစု ဆောင်ရွက်၍ရအပ် ပြီးစေအပ်သော လုပ်သီးလုပ်စား ဆောင်ရာအမှု၏ အကျိုးတို့ကိုလည်း ခင်ပွန်းပြစ် သူယုတ်မာတို့ကဲ့သို့ အပျက်အစီးမရှိဘဲ မိမိသုံးဆောင် ခံစားရသည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်ရထားမှုးသည်လည်း အဆွေခင်ပွန်းစစ်ဖြစ်သော ငါ့အား မပြစ်မှားလင့်”ဟု ဆို၏။

[ဤဂါထာ၌ ‘မစ္ဆဒါန’ဇာတ်တွင် အစ်ကိုဖြစ်သောဘုရားလောင်းအား ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ညီဖြစ်သော ကုန်သည်စဉ်းလဲ၏ဥစ္စာထုပ် ဆုံးပါးခြင်း, မိမိကြံဆောင်တိုင်း အလိုမပြည့်ခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ အဆွေ ခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းမရှိသော အစ်ကိုဘုရားလောင်းအား ဆုံးပြီးသောဥစ္စာထုပ်ကို လုံ့လမပြုဘဲ တစ်ဖန် ရပြန်ခြင်း, အလိုရှိတိုင်းသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ၏ပြည့်စုံခြင်း စသည်တို့ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။]

ထိုသို့ ဂါထာတို့ဖြင့် ဟောပြီးလျှင် တစ်ဖန် အကျိုးထူးကိုပြပြန်လိုသော ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည်-
‘ဒူရတော ပပါတတော ဝါ၊ ရုက္ခတော ပတိတော နရော။

စုတော ပတိဋ္ဌ လဘတိ၊ ယော မိတ္တာနံ၊ နဒုပ္ပတိ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဟောပြန်၏။

အနက်ကား-ယောနရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုပ္ပတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထို မပြစ်မှားသောသူသည်။ ဒူရတော၊မြင့်သော။ ပပါတတောဝါ၊ တောင်ကမ်းပါးပြတ်မှ လည်းကောင်း။ ဒူရတော၊ မြင့်သော။ ရုက္ခတောဝါ၊ သစ်ပင်ထက်မှလည်းကောင်း။ ပတိတောပိ၊ ကျသော်လည်း။ ပတိဋ္ဌ၊ တည်ရာကို။ လဘတိ၊ရ၏။ ပတိတော၊ ကျ၍။ စုတောပိ၊ စုတေရသော်လည်း။ ပတိဋ္ဌ၊ တမလွန်ဘဝ၌ သုဂတိတည်းဟူသော တည်ရာကိုးကွယ်ရာကို။ လဘတိ၊ရ၏။

[ဤဂါထာ၌ 'ပပါတတောဝါ' ဟူသောပုဒ်တွင်ပါသော 'ဝါ' သဒ္ဒါဖြင့် အလုံးစုံ အမြင့်အမြတ်ဖြစ်သော ဌာနသမ္ပတ္တိအပေါင်းကို သင်္ဂြိုဟ်အပ်၏။ 'ဒုရတော' ဟူသောဝိသေသနဖြင့် လောကုတ္တရာမှတစ်ပါး ရွှေ့ရှား ယုတ်လျော့တတ်သော လောကီတရားအပေါင်းကို ပြ၏။] အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကို မပြုအံ့။ ထို မပြစ်မှားသောသူသည် တစ်စုံတစ်ခုသောဘေးရန်တို့ကြောင့် မြင့်စွာသော တောင်ကမ်းပါးပြတ်၊ သစ်ပင်ထက် စသည်တို့မှ ကျသော် လည်းကောင်း၊ မြင့်မြတ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့မှ ရွှေ့လျားယုတ်လျော့သော် လည်းကောင်း အဆွေခင်ပွန်းကောင်း တစ်စုံတစ်ယောက် အထောက်အပံ့ကိုရသဖြင့် ချမ်းသာစွာ အသက်ရှင်မှုလည်း ရှင်ရရာ၏။ အဆွေခင်ပွန်းကောင်း အထောက်အပံ့မရသည်ဖြစ်၍ ထိုကမ်းပါးပြတ်၊ တောင်၊ သစ်ပင် စသည်တို့မှ ကျလျော့သဖြင့်သေရသော်လည်း တမလွန်ဘဝ၌ သုဂတိဘဝတည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာ၊ နိဝင်ရာ အရပ်ကောင်းကို မရရာ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားသောသူတို့ကဲ့သို့ ရှေးရှေးသောအကုသိုလ်ကံကြောင့် မကောင်းသဖြင့်တွေ့ကြိမ် ရသော်လည်း ပစ္စုပ္ပန်သံသရာတို့၌ ကိုးကွယ်ရာမည်သည် မဖြစ်နိုင်ရာ။ ထို့ကြောင့် သင်ရထားမှူးသည်လည်း အဆွေခင်ပွန်းစစ်ဖြစ်သော ငါ့အား မပြစ်မှားလင့်" ဟုလိုသည်။

[ဤဂါထာ၌ ထိုသို့သော ဘေးရန်ကြိမ်သောအခါ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ကိုးကွယ်ရာ ရခြင်း၊ မရခြင်းကိုကား စူဠပဒုမဇာတ်၌ လက်ဖျား၊ ခြေဖျားတို့ကို မင်းဒဏ်ပေး၍ မြစ်ဝယ်မျှောလိုက်သော ခေဝဒတ်အလောင်း သူယုတ်မာနှင့် ပေါင်းနှောမိသဖြင့် ကန္တရခရီး၌ ရေငတ်သောအခါ သွေးတောက်ထုတ်၍ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ကျေးဇူးကြီးလှသော ငယ်လင်ဖြစ်သော ဘုရားလောင်း မဟာပဒုမမင်းသားအား ကမ်းပါးပြတ်မှ မာယာဖြင့်ကြံ၍ တွန်းချပြစ်မှားခြင်းကို ပြသော 'မိတ္တဒုမ္ဘိ' ကံကြောင့် မျက်မှောက်သောကိုယ်အဖြစ်၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ကိုးကွယ်ရာကိုမျှ မရခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော 'ပတိဒေဝတာ' အမည်ရှိသော စိဉ္စမာဏဝိကာအလောင်း သူယုတ်မာကို လည်းကောင်း။

[ထိုသူယုတ်မသည် ဘုရားလောင်းအား တောင်ကမ်းပါးပြတ်မှ တွန်းချလေသော်လည်း တစ်စုံ တစ်ယောက်သော အဆွေခင်ပွန်းကိုမျှ ပြစ်မှားလေ့မရှိသော ဘုရားလောင်း ပဒုမမင်းသားကား ကိုးကွယ်ရာမဲ့ မဖြစ်မူ၍ တောင်စောင့်နတ် ဆီးကြို၍ခံလင့်ခြင်း၊ သိုနတ်လက်မှလွတ်၍ နဂါးမင်း ဆီးကြိုခံလင့်လျက် နဂါးပြည်သို့ဆောင်၍ ၁ နှစ်ပတ်လုံး စံခဲ့ပြီးမှ လူ့ပြည်သို့ပို့လိုက်သောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ မင်းပြုခြင်း အကြောင်းရှိသော မဟာပဒုမမင်းကို လည်းကောင်း။

[ထိုမှတစ်ပါး ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ၌ သင်္ဘောနစ်မြုပ်၍ သင်္ဘောသားအပေါင်းတို့ ပျက်စီးသောအခါ အမိကို ထမ်းလျက်ကူးသော ဘုရားလောင်း ကဋ္ဌဝါဟနလုလင်၏ ကိုးကွယ်ရာရခြင်းကို လည်းကောင်း။

[လင်ကို အရိုအသေလုပ်ကျွေးခြင်းဖြင့် တစ်တိုင်းတစ်နိုင်ငံမှ လင်၏နောက်သို့ လိုက်လာလတ်သော တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခဆရာကြီး၏သမီးသည် မိထိလာပြည်သို့ ရောက်သောအခါ မိမိလင်ဖြစ်သော ပိရုတ္တရလုလင်က စွန့်ပစ်၍ ကိုးကွယ်ရာမဲ့အောင်ပြုလေသော်လည်း လင်၏ ပြစ်မှားခြင်း မရှိခြင်းကြောင့် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ မရှိဘဲ မိဖုရားကြီး၏အရာဖြင့် မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရလေသော ဥဒုမ္မရဒေဝီ မိဖုရားကြီး စသည်တို့ကို လည်းကောင်း။

[ဇာတ်တူ လူသားကိုစားခြင်းကြောင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်လိုက်သော ပေါရိသာဒမင်းသည် မဟာသုတသောမ မင်းတည်းဟူသော အဆွေခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ယုတ်လျော့ပြီးသောကိုယ်အဖြစ်မှ မြင့်မြတ်သော စည်းစိမ်သို့ တက်မိရပြန်ခြင်း အကြောင်းရှိသော မဟောသုတသောမဇာတ်ကို လည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။

[ထို တောင်ကမ်း၊ သစ်ပင်တို့မှ လျှောကျခြင်းအန္တရာယ်ကြောင့် ထိုသို့သောအထောက်အပံ့ကို မရသဖြင့် သေရမည်ဖြစ်လျှင်မူလည်း တမလွန်၌ ကိုးကွယ်ရာ မရခြင်း၊ ရခြင်းကိုကား ခန္တီဝါဒီ ရှင်ရသေ့ကို ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် မဟာပထဝီမြေသည် ထိုသူ၏ဖဝါးနင်းခြင်းကို မခံမချီသကဲ့သို့ တည်ရာကိုမပေးမှု၍ ဟင်းလင်းဖွင့်လျက် အဝီစိမ်းလျှံယူလေသော ကလာဗုမင်းကို လည်းကောင်း။

[ကိသဝဏ္ဍရှင်ရသေ့အား ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ကြီးစွာသော လက်နက်မိုး၊ သဲမိုး စွာ၍ ကိုးကွယ်ရာမရ ပျက်စီးလျက် ငရဲလက်သို့ရောက်ရသော ဒဏ္ဍကိမင်း အစရှိသည်တို့ကို လည်းကောင်း။

[ပုရောဟိတ်၏ သား ၂ ယောက်တို့တွင် အကြီးကိုအငယ်၊ အငယ်ကိုအကြီးဟု မုသာဝါဒဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းအား ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် မြေမျိုလေသော စေတီယမင်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ထောက်၍ တမလွန်၌ ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်ကို လည်းကောင်း။

အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းမရှိသော ခန္တီဝါဒီရှင်ရသေ့၊ ကိသဝဏ္ဍရှင်ရသေ့တို့၏ တမလွန်၌ ဗြဟ္မာပြည်လျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ကို လည်းကောင်း ထောက်၍၊ တမလွန်၌ ကိုးကွယ်ရာရခြင်းကိုလည်းကောင်း သိအပ်၏။]

ထိုသို့ ဇုဂါထာတို့ဖြင့် ဟောပြီးလျှင် တစ်ဖန် ၁၀ ကြိမ်မြောက်သော ဂါထာဖြင့် အကျိုးထူးကိုပြပြန်လို၍ ‘ဝိရုဠမူလသဏ္ဌာန်၊ နိဂြောဓမိဝ မာလုတော။

အမိတ္တာ နပ္ပသဟန္တိ၊ ယော မိတ္တာနံ နဒုဗ္ဘတိ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဟောပြန်၏။ အနက်ကား- သာရထိ၊ ရထားမှုး။ ယောနရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ နဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ တံနရံ၊ ထို မပြစ်မှားသော သူကို။ ဝိရုဠမူလသဏ္ဌာန်၊ တက်ပွားရွန်းမြိုင် ခိုင်ခံ့ခြင်း၏အကြောင်း ကောင်းစွာ မြစ်သေးမြစ်မ ခိုင်ခံ့မြဲမြဲလျက် တည်ခြင်းရှိသော။ နိဂြောဓံ၊ ပညောင်ပင်ကို။ မာလုတော၊ လေဆိုး မုန်တိုင်းသည်။ နပ္ပသဟတိဣဝ၊ မညှဉ်းဆဲနိုင်သကဲ့သို့ ။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အမိတ္တာ၊ မချစ်မနှစ်လိုကုန်သော သူတို့သည်။ နပ္ပသဟန္တိ၊ မညှဉ်းဆဲနိုင်ကုန်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှုးသုနန္ဒာ။ အကြင်သူသည် အဆွေအခင်ပွန်းတို့အား မပြစ်မှားအံ့။ ထို မပြစ်မှားသောသူအား ခိုင်ခံ့စွာသောသစ်ပင်ကြီးကို လေဆိုးပြကတော့ ဟုတိုက်၍ မယိမ်းမယိုင်နိုင်သကဲ့သို့ မချစ်မနှစ်လိုသော ရန်သူတို့သည် မညှဉ်းဆဲနိုင်ရာ။

‘အဆွေခင်ပွန်းအား ပြစ်မှားသောသူတို့သာလျှင် အခြေအမြစ်မခိုင်သော သစ်ပင်၊ မြက်မှိုက်တို့သည် လေတိုက်မခံသကဲ့သို့ ရန်သူအခွင့်ရသော် မြန်စွာနှိပ်စက်လေရာ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဂါထာတို့ဖြင့် အပြစ် အကျိုးကို ငါ ပြညွှန်ဟောကြားအပ်သောအတိုင်း သင်ရထားမှုး အသင့်နလုံးဝင်လျက် ခင်ပွန်းစစ်ဖြစ်သော ငါ့အား မပြစ်မှားလင့်။ သင် ပြစ်မှားလိုသော်ငြားလည်း အဆွေခင်ပွန်းကို ရိုသေလေ့ရှိသော ငါ့အား သင် မနှိပ်စက်နိုင်ရာ။ သင်၌သာလျှင် များစွာ အပြစ်ရောက်လတ္တံ့။ နလုံးထား ပြောင့်စေ”ဟူလိုသည်။

[ဤဂါထာ၌ အဆွေခင်ပွန်းကို ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် အခွင့်ရသောအခါ ရန်သူတို့ကို နှိပ်စက်နိုင်ကြောင်း ကိုကား ကဏ္ဍဒီပါယန ရှင်ရသေ့ကိုပြစ်မှား၍ ဝါသုဒ္ဓေဝ၊ ဗလဒေဝ စသော မင်းညီနောင်တစ်ကျိပ်တို့၏ ပြည်စည်းစိမ်နှင့်တကွ ပျက်စီးခြင်း၊ ရန်သူဖြစ်သောဘီလူးသည် ကျွဲရိုင်းအသွင် ဖန်ဆင်း၍ခတ်သဖြင့် ဗလဒေဝမင်း အသက်ဆုံးခြင်း စသည်တို့ကို ထောက်၍သိအပ်၏။

[အဆွေခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ရန်သူတို့ မနှိပ်စက်နိုင်ကြောင်းကိုကား အရှင်သောဏထေရ်၏ အလုပ်အကျွေး ဒါယကာအိမ်၌ ဥစ္စာကိုခိုးအံ့ဟုဝင်သော ခိုးသူ၏ မနိုးဝံ့ခြင်း အစရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ မာဃလုလင်အား မစလရွာသူကြီးသည် မင်းကြီးထံကုန်းချောစား၍ နှိပ်စက်အံ့ဟု အားထုတ်သော်လည်း ပြစ်မှားခြင်းမရှိသော ဘုရားလောင်း မာဃလုလင်ကို မချစ်နှစ်လိုသော ရွာသူကြီးသည် လည်းကောင်း၊ မင်းသည် လည်းကောင်း မညဉ်းဆဲနိုင်သည်သာ ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်ကိုလည်းကောင်း ထောက်၍သိအပ်၏။]

ဤသို့ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည် ရဲရင့်သာယာစွာသော တရားအသံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိုအရပ်၌ ရှိကုန်သော ဘုမ္မစိုး၊ ရုက္ခစိုးနတ်တို့၏ ကောင်းချီးပေးသံဖြင့် လည်းကောင်း ထက်ဝန်းကျင်တောအရပ်ကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက် 'မိတ္တပူဇာ' ၁၀ ဂါထာတို့ကို ရထားမှူးလုနွှာအား ဟောတော်မူပေ၏။ ထိုသို့ မဟာကုသိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် ကျက်စား၍ဟောတော်မူအပ်သော ဘုရားလောင်း၏ဒေသနာသည် သဗ္ဗညုအထွတ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့်ကျက်စား၍ ဟောတော်မူအပ်သောဒေသနာတော်နှင့် 'အတ္တနယ' အားဖြင့် တူသည်သာဟု မှတ်အပ်၏။

[ဤအရာ၌ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပြစ်မှားသည်ဖြစ်လျက် ထိုတရားနှင့်လျော်စွာ မျက်မှောက်၌ အပြစ် မရောက်သောသူ ရှိရာမည်လောဟူမူ၊ ပြစ်မှားတတ်သောသူ၏ အကုသိုလ်စေတနာ ညံ့ခြင်း၊ ပြစ်မှားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလအစရှိသောဂုဏ် ညံ့ခြင်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ ပြစ်မှားခြင်းငှာထိုက်သော တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ်ရှိခြင်း၊ထိုသို့သော အကြောင်းတို့နှင့်ယှဉ်သော်သာ မျက်မှောက်၌ မိတ္တဒုဒ္ဓိ အပြစ်ညံ့ရာ၏။ အလျဉ်းကား လွတ်နိုင်ခဲ၏ သံသရာ၌ကား အကုသိုလ်၏အကျိုးမည်သည် သုဂတိပဋိသန္ဓေ ဟူ၍မရှိ။ ထိုသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသည်မှ တစ်ပါး ပြစ်မှားတတ်သောသူ၏ အကုသိုလ်စေတနာ ထက်သန်ခြင်း၊ ပြစ်မှားအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလအစရှိသော ဂုဏ်မြတ်ခြင်း၊ ပြစ်မှားခြင်းငှာထိုက်သော အပြစ်မရှိခြင်း ဤသို့သောအကြောင်းတို့နှင့် ယှဉ်ချေသော်ကား ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာတို့၌ ထင်ရှားစွာအပြစ်ရောက်ကြောင်းကို 'ယောဒဏ္ဍေန အဒဏ္ဍေသု' အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဂါထာတို့၌ သိအပ်လေပြီ။

[ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့သည် အတ္တက္ခယ^{၁၆၇}၊ သမာနုသုခဒုက္ခ^{၁၆၈}အစရှိသော အဆွေခင်ပွန်းစစ်ကို မဆိုလင့်ဦး။ မိမိ၌ ထင်ရှားရှိသောပစ္စည်းကို မပေးလိုဘဲ မရှိသောပစ္စည်းကို ရှိသော်လည်း ပေးရလေ၏ဟုစသည်ဖြင့် ပြောဆိုတတ်သော အညဒတ္ထ^{၁၆၉}၊ သဘောအားဖြင့် မချစ်ဘဲနှင့် ချစ်ဟန်မူသော အနပိယ၊ ပေးမည်၊ ပြုမည် စသည်ဖြင့် စကားဖြစ်ဆန်းသောဆို၍ ဆိုတိုင်းမပြုသော ဝစီပရမ၊ ခိုးမှု၊ သတ်မှု၊ စသည်ဖြင့် အပါယ်လားကြောင်း၌ အဖော်သွေးတတ်သော 'အပါယသဟာယ' ဤ ငှယောက်သော ခင်ပွန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ထင်ရှားသောရန်သူတို့ကိုသော်လည်းကောင်း နိုင်လောက်သည်ဟူ၍ ပြစ်မှားခြင်းကို မပြု။ ယိုသို့ အခွင့်အားလျော်စွာ မိမိအစွမ်းနှင့်ညှိလျက် သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာဖြင့် ထုံစေအပ်သော နှလုံးကို ခန္တီ၊ မေတ္တာ တည်းဟူသော နံ့သာကြိုင်မွှေး ရေအေးဖြင့် အခါမပြတ် ဖျန်းဆွတ်ခြင်းသည်သာလျှင် သူတော်ကောင်းတို့၏ ဓမ္မတာတည်း။]

ဤသို့ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည် တောအလုံးကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက် သာယာစွာသောအသံဖြင့် 'မိတ္တပူဇာဒေသနာ'တို့ကို ၁၀ ဂါထာ ဟောတော်မူသော်လည်း ရထားမှူးလုနွှာသည် 'ဤသူကား အရှင်သား စင်စစ်ဖြစ်ရာ၏' ဟူသော အမှတ်မရှိ။ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်၏ တင့်တယ်ခြင်း၊ အသံတော်၏သာယာခြင်း၊ တရားစကားတော်၏ ကောင်းခြင်း ဖြင့်သာလျှင် မတုန်မလှုပ် ငြိမ်သက်စွာနာ၏။

ထိုသို့ တရားဟောပြီး၍ အဆုံးမှသာလျှင် ‘ဤအရှင်ကား အဘယ်သူ ဖြစ်လေသည်မသိ။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း ငါတို့အရှင်သား ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆို၏။ အကြောင်းကို စုံစမ်းဦးအံ့’ဟု ကြံလျက်၊ တွင်းမှ တက်ပြီးလျှင် ရထားသို့ သွား၍ကြည့်လတ်သော် ဘုရားလောင်း မင်းသားကိုလည်းကောင်း၊ မိမိချွတ်ယူ ထုပ်ပိုး၍ထားအပ်သော ဝတ်လဲတန်ဆာတော်အထုပ်ကို လည်းကောင်း မမြင်သောအခါမှ ‘ဤအရှင်ကား စင်စစ်မချွတ် မိမိဆိုတိုင်းပင် ငါတို့အရှင်သား မှန်ရာမည် မသိ’ဟု ဘုရားလောင်းရှိရာ လာလျက် အခန့်တော်ရာ မြင်သာရာက မျက်နှာတော်ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သဖြင့် အလုံးစုံမျိုးကိုထောက်၍ အတပ်အမှန်သိရပြီးသော် ခြေတော်ရင်း၌ ထိပ်ထက်လက်စုံချီကာဝပ်လျက် အစုံသောဘုရားလောင်း၏ခြေဖမိုးတော်ကို နဖူး၊လက်အုပ် တင်လျက် နေပြည်တော်သို့ ပြန်မည့်အကြောင်းကို လျှောက်တောင်းပန်လိုသောကြောင့် ‘ဧဟိတံ ပဋိနေဿာမိ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ်တိုင်းကြီးသခင် အရှင်သားတော်ဘုရား။ ဤသို့သော ဘုန်းကျက်သရေနှင့်ပြည့်စုံစွာ ကိုယ်တော်စင်လျက်ကိုလည်း အကျွန်ုပ်တို့ ဝစီကံဖြင့် မတန်မရာ ယုတ်မာသောအမှုကို ပြုမည်ဟု ကြံမိသည်ကား အမှားစင်စစ် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ အကျွန်ုပ်တို့ မှားခဲ့သမျှအမှုသည် ယခု ကိုယ်တော် နေပြည်တော်သို့ပြန်ပါမှ အမှန်ဖြစ်ကြရ ပါမည်။ အကျွန်ုပ်တို့အား သနားသဖြင့် ယခု နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူပါဦး။ သိကြားနတ်မှူးကဲ့သို့သော ကိုယ်တော်၏တင့်တယ်ခြင်း၊ အသံတော်၏သာယာခြင်း၊ အကျိုးအကြောင်းကို ပြည့်စုံတတ်သော တရားစကား၌ လိမ္မာမြော်မြင်ခြင်း ယင်းသို့သောဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံစွာသော ကိုယ်တော်စင်လျက် ‘ပရဟိတ’ဆောင်ခြင်းငှာ မရစကောင်းသော ဤတောအရပ်၌ နေတော်မူ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိပါအံ့နည်း။ ‘ပရဟိတ’ကို ဆောင်စွမ်းတော် မူနိုင်သော ကိုယ်တော်သည် ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်းပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ ဧကရာဇ်မင်းစည်းစိမ်ဖြင့် တင့်တယ် စံပယ်တော်မူလျက် သူခပ်သိမ်းတို့၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တော်မူခြင်းငှာ နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပန်၏။

ရထားမှူး သုနန္ဒာ စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ပြည်၏စည်းစိမ်ကို ပယ်တော်မူလို၍-
‘အလံ မေ တေန ရဇေန၊ ဉာတကေန ဓနေန ဝါ။

ယံ မေ အဓမ္မစရိယာယ၊ ရဇံ လဘောထ သာရထိ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ ယခု ဤတောအရပ်သို့ ငါရောက်သည်ကား သင်တို့ မှူး၊ မတ်၊ ပြည်သူတို့က ထီးနန်း မစံစေလိုသောကြောင့်လည်း ငါ မရောက်။ ငါ့မယ်တော်၊ ခမည်းတော်၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့က ထီးနန်း မစံစေလိုသောကြောင့်လည်း ငါ မရောက်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမျှ ဤတောအရပ်သို့ ငါ့ကို ပို့ဆောင် နှင်ထုတ်ခြင်းမည်သည် မရှိ။ ငရဲဆေးကို ကြောက်ခြင်းဖြင့်သာ ငါကား ခိုးသူကိုစီရင်ခြင်း စသည်ဖြင့် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တည်းဟူသော ငရဲ၏အောင်လံစိုက်ထူခြင်းရှိသော ပြည်စည်းစိမ်ကိုမြင်ရလျှင် အောက်ခွင် ငရဲရပ်သို့ မကပ်စေလိုသောကြောင့် ငါ့စိတ်ပင်လျှင် ငါ့ကိုယ်ကို ငါ နှင်ထုတ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဤတောရပ်သို့ ယခု ငါ ရောက်ရသည်။ မိဘဆွေမျိုးမှစ၍ သူခပ်သိမ်းတို့၏အစီးအပွားကို ငါဆောင်လိုသော်လည်း ထိုအဓမ္မစရိုက်ဖြင့်ဖြမ်းသော မင်းစည်းစိမ်ကို ယမမင်းလက်တွင်း၌ စံခြင်းမလှ ငါ မစံလိုပြီ”ဟူလိုသည်။

ထိုအခါ ရထားမှူးသုနန္ဒာသည် ‘ဤအရှင်သားကား ဘုန်းကြီးသောသူတည်း။ ဘုန်းရှိသောသူဟူကလည်း သူတစ်ပါးတို့ ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ကြားရ၊ မြင်ရလျှင် ကိုယ်ခံရသကဲ့သို့ အလွန် သနားခြင်းကရဏာဖြင့်

ချမ်းသာအောင် ရွက်ဆောင်လိုသော သဘောထားဓမ္မတာ ရှိမြဲပင်ဖြစ်သည်။ ငါလည်း ယခု အရှင်သားကို သနားခြင်း ဖြစ်အောင်ကြံ၍ လျှောက်ဦးအံ့'ဟု တောင်းပန်စကားလျှောက်ထားပြန်လို၍-

‘ပုဏ္ဏ ပတ္တံ မံ လဘောဟိ၊ ရာဇပုတ္တ ဣတော ဂတော။

ဝိတာ မာတာ စ မေ ဒဗ္ဗံ၊ ရာဇပုတ္တ တယိ ဂတေ။ ။

‘ဩရောဓာ စ ကုမာရာ စ၊ ဝေသီယာ နာ စ ဗြာဟ္မဏာ။

တေပိ အတ္တမနာ ဒဗ္ဗံ၊ ရာဇပုတ္တ တယိ ဂတေ။ ။

‘ဟတ္တာရောဟာ အနိကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။

တေပိ အတ္တမနာ ဒဗ္ဗံ၊ ရာဇပုတ္တ တယိ ဂတေ။ ။

‘ဗဟုဓညာ ဇာနပဒါ၊ နေဂမာ စ သမာဂတာ။

ဥပယာနာနိ မေ ဒဗ္ဗံ၊ ရာဇပုတ္တ တယိ ဂတေ။ ။’ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“တိုင်းကြီးသခင်ဖြစ်သော အရှင်သားတော်ဘုရား။ ဆင်းရဲသောသူ၊ အလိုမပြည့်သော သူတို့ကိုမြင်လျှင် ချမ်းသာကြောင်း၊ အလိုပြည့်ကြောင်း ကောင်းစွာ သူတစ်ပါးတို့စီးပွားကို ဆောင်တော်မူလိုသော နှလုံးတော်မြတ် ရှိသည်နှင့်အညီ ပြည်စည်းစိမ်၌ အပြစ်ကိုမြင်တော်မူ၍ ရွံရှာတော်မူသည်ကို အထူး မစံစားသာသော်လည်း ကိုယ်တော် ပြည်သို့မပြန်ချေလျှင် ရာဇဒဏ်အန္တရာယ် အပြစ်တင်ဖွယ် အကျွန်ုပ်မှာ စုပေါင်းသဖြင့် အကြောင်းမဲ့ဘဲ ဆင်းရဲလိမ့်မည်များကို သနားကယ်မသင့်သော အကြောင်းရှိပါသောကြောင့်သာ နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို အသနားတော် ခံဝံ့ပါသည်။ နေပြည်တော်မှ ဤတောအရပ်သို့ အကျွန်ုပ်ပို့ရသည်မှာလည်း ခမည်းတော်၊မယ်တော်တို့ သဘောဆန္ဒ အပြိုင်အညီပို့ရသည် မဟုတ်ပါ။

“အကျွန်ုပ်ကိုသာ ပြည်သို့ လွှတ်တော်မူမည်ဖြစ်လျှင် စင်စစ် ခမည်းတော်ဘုရား အမေးတော်ရှိသောအခါ ကိုယ်တော်ဟော၍သီအပ်သော ‘မိတ္တပူဇာ’ဂါထာဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းတို့အား နှုတ်ဖြင့်မျှ မပြစ်မှားကောင်းချေ သောကြောင့် အကြောင်းမျိုးကို ယခုတွေ့မြင်ရသည့်အတိုင်း အကုန်အစင် ဖြောင့်မှန်စွာ လျှောက်ရချေမည်။ အမှန်အတိုင်း အကျွန်ုပ်လျှောက်ချေသော် ခမည်းတော်ဘုရားသည် သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်အ အမျက်ခဏချင်းဝင်၍ ‘ဤသို့သော ငါ့သားယောက်ျားမြတ်ကို နင် အဘယ့်ကြောင့် ပစ်၍လာခဲ့ရသနည်း’ဟု ရာဇမာန် အမျက်တော်စွဲကို သဲကမ်းရေဝှေ့ တွေ့ရမည်ကား ရောက်မဆိုက်ဧကန် အကျွန်ုပ်၌ မှန်ပါတော့သည်။ အထက်ကပင် သဘောမတူသော ဘုရားမယ်တော်အမျက်ကိုကား ဆိုဖွယ်မရှိ ဖြစ်ပါတော့သည်။

“အကျွန်ုပ်အား သနားသဖြင့် နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူပါလျှင်ကား မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည် အကျွန်ုပ်တောင်းပန်သောကြောင့် ပြန်တော်မူကြောင်း စကားအလုံးစုံကိုကြားကြသောအခါ အကျွန်ုပ်၌ အတိုင်းထက်အလွန် နှစ်သက်၊ မြတ်နိုးခြင်း ရှိတော်မူကြသည်ဖြစ်၍ ရတနာ ၇ မျိုး မိုးကြီးသည်းစွာ ရွာသကဲ့သို့ ထားသိုရာမရရှိအောင် အကျွန်ုပ်အား တုဋ္ဌိဒါန^၁ဖြစ်သော ဆုကြီးလံာ်ဘကြီး ချပေးချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံရပါလတ္တံ့။

“သောင်း၊ ဖြေတောင်သော နန်းသူအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ အရှင်ဖွားဖက်ရွှေဖော် သူငယ်ဖော် အမတ်သား ၅၀၀ တို့တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ကုန်သည်၊ ဆင်သည်၊ မြင်းသည် အစရှိသော သူရဲ၊ ဝင်းမှူး၊ သင်းမှူး၊ အပေါင်းကြီး၊ အစိုကြီး အသီးသီးသော ပြည်သူပြည်သားတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကာသိကရာဇ်တိုင်းနိုင်ငံတော်အတွင်း မြို့၊ ရွာ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်တို့၌နေကြကုန်သော အကြီးအကဲ၊

ကျေးစား၊ မြို့အုပ်မကျန်၊ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ မနောမယပတ္တမြားကို တစ်ခုစီလိုက်၍ ပေးသကဲ့သို့ ကျေးဇူးကြီးစွာ အကျွန်ုပ်တို့တင်၍ ချစ်ခင်နှစ်လိုခြင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်အား အသီးသီး ချီးမြှောက်ပူဇော်ခြင်းကိုလည်း ပြုကြပါလိမ့်။ ထိုသို့သောအကျွန်ုပ်အား မင်းဒဏ်အန္တရာယ် အပြစ်တင်ဖွယ် ခပ်သိမ်း ပျောက်ငြိမ်းလွင့်ကာ ချမ်းသာရွှင်လန်းလျက် များစွာသောအကျိုးစီးပွား ရှိပါလတ်သည်ကို သိမြင်တော်မူ လှသောကိုယ်တော်သည် အစဉ်သနားခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ကြွတော်မူသင့် လှပါသောကြောင့် ရွှေဖဝါးတော် မြတ်အောက် အသနားတော်ခံ တောင်းပန်လျှောက်ထား ဝံ့ပါသည်”ဟု လျှောက်၏ဟူလိုသည်။

[ဤအရာ၌ ရထားမှူးသုနန္ဒာသည် လောကဝတ်ကို၊ ရာဇဝတ်ကိုသာသင့်၍ ဓမ္မဝတ်ကိုချွတ်မည်၊ မချွတ်မည်။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကိုကား နှလုံးမထားဘဲ မိမိ၏မျက်မှောက်အကျိုးကိုသာ စင်စစ်လိုတပြုကား ပစ္စုပ္ပန်၌ လယ်လုပ်၊ ကုန်သွယ်၊ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား မပြု။ အမှုရှာ၍ ဥစ္စာလာဘ်လာဘ ရရာသော ‘လာဘုပ္ပတ္တိ’ အကြောင်း ငှပါး ရှိသည်။

- မရူးသော်လည်း ရူးဟန်မူ၍ ဟိရိသြတ္တပ္ပမထိန်း သူစိမ်းကိုလျက် သူကျက်အသွင် အကျွမ်းအဝင် ပြုခြင်း နာနမ္မတ္တက။
- မင်းအိမ်စိုးအိမ်စသည်တို့၌ ဤမည်သောသူတွင် ဤမည်သောအမှုရှိ၏ စသည်ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား ကုန်းချောစားခြင်းတည်းဟူသော နာပိသုဏ။
- မိမိ၏ ဟိရိသြတ္တပ္ပကိုဖျက်၍ သဘင်သည်မဟုတ်ဘဲလျက် သဘင်သည်ကဲ့သို့ အချီးအမြှောက် လာဘ်ရအံ့သော အိမ်တို့၌ အိမ်ရှင်တို့အလိုနှင့် လျော်စွာ ဟာသနကထာ၊ နစ္စမူ၊ ဂီတမူစသည် စကားမှုတို့ဖြင့် ရွှင်စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော နာနဋ္ဌ။
- ‘ဤသူကြားလျှင် စိုးမင်းတို့နား ကြားချေအံ့’ဟု သူခပ်သိမ်းတို့ မိမိကိုကြောက်သဖြင့် လာဘ်၊ ပဏ္ဏာ၊ တံစိုးပေးအောင် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် စကားဖရိဖရဲကြံခြင်း ဟုဆိုအပ်သော နာကုတူဟလ။

[ဤသို့မှန်မှိုင်းသော မူဠုဖြစ်သောသူတို့ကို ဖြားယောင်း၍ လာဘ်ကိုခံရရာသော အကြောင်း ငှပါးတွင် ဘုရားလောင်းတေမိမင်းလည်း ပြည်သို့ပြန်လာတော့မည်သူ မဟုတ်ပြီ။ မျက်စိလွဲ၊ နားလွဲ ယုံမှတ်၍ စိတ်ချလေပြီးသော ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးအား နာပိသုဏလက္ခဏာဖြင့်ပင် မိမိ ဆုလာဘ်ရကြောင်းကြံ၍ လျှောက်လိုသမျှ လျှောက်သော်လည်း မင်းကြီးယုံကြည်သဖြင့် ဆုလာဘ်ရဖို့ အကြောင်းရှိလျက်လည်း သူပျက် သူယုတ်တို့အကြံမျိုးသည် အကျိုးပင်ကြီးသော်လည်း အပြီးသတ်သောအခါ အဆိုးသာဖြစ်မြဲဓမ္မတာကို ပညာဖြင့် အမြဲ နှလုံးစွဲသည်ဖြစ်၍ အပြစ်အကျိုးကိုမြင်မြော်သော သူတော်သူမြတ်ဖြစ်သည်နှင့်လျော်စွာ ပညာရှိ ခေါ်ထိုက်သောသူအပေါင်းတို့တွင် တစ်ယောက်ဖြစ်သော ရထားမှူးသုနန္ဒာသည် ကိုယ်၏အကျိုး၊ သူ၏အကျိုး၊ အရှင်အကျိုး ဘဝ ၂ ပါး၌ အကျိုးစီးပွား များအံ့သည်ကိုမြင်၍ အငင်အပြောင်း ဖြားယောင်းခြင်း စကားပြောခြင်း၌ လိမ္မာလှသောကြောင့် ‘တရားခိုင်မာသောပညာရှိကို စဉ်းလဲစဉ်းစားပြော၍ ဖြားယောင်းလျှင် နှလုံး ညှိစော်နံတတ်သည်။ သနားဖွယ်ရှာ၍ လျှောက်သော်သာ ကရုဏာလှုပ်ရှားသဖြင့် စိတ်ထားတော်ယိုင်ညွတ်၍ ပါလတ္တံ့ရာသည်’ဟု အသင့်ကြံလျက် ထို ငှဂါထာတို့ဖြင့် အသနားခံလျှောက်လေသည် ဟု မှတ်အပ်၏။

[သုနန္ဒာရထားမှူးကို သူတော်ကောင်းဟူ၍ဆိုသော် ပါဏာတိပါတကို အကုသိုလ်ကံ မမှတ်။ အဘယ့်ကြောင့် ဘုရားလောင်းကို သတ်အံ့ဟု တွင်းတူးခြင်း စသည် ပြုရလေသနည်း။ သူတော်ကောင်းမှန်လျှင် ကိုယ့်အသက်ကိုသာ စွန့်ရမည် မဟုတ်လောဟူမူ -

[သဘောစရိုက်အားဖြင့် ပညာပြောသောသူပင် ဖြစ်သော်လည်း မိမိအသက် စည်းစိမ်၌ ချင်ခင်တတ်ခြင်း တည်းဟူသော လောဘ၊ ထိုလောဘကို မှီ၍ သေခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၌ ကြောက်လန့်စိုးရိမ်တတ်သော ဗျာပါဒဒေါသ။ ဤဆူးငြောင့်တို့ဖြင့် ထိုးဆွလတ်သည်ရှိသော် အရိယာမဂ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို မပယ်ရသေးဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို သည်းခံသဖြင့် တရားကိုမယူနိုင်လတ်လျှင် အရှင်အာဏာဖြင့် သတ်ရသည်ကို အပြစ်မရှိရာဟု ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ သဟဂုတ်စောသက်၍ အယူ၏ဖောက်ပြန်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မင်းကြီးအာဏာ အတိုင်း ဝန်ခံ၍ ရာဇဝတ်ပြေအောင် ဆောင်ရွက်သော်လည်း ပါဏာတိပါတကံ အဆုံး မရောက်သေးဖြစ်၍ ရထားမှူး၏နှလုံးထားကို ဒုစရိုက်စင်စစ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု မယူသာ။ အာဏာစွဲရုံသာပြု၍ အမှုအဆုံးမှာမှ ကောင်းစေရတော့မည်ဟု ကြံလေသည်ကိုလည်း မဆို၍ မသိရ။ ဝတ်ပြေရုံမျှသာ တွင်းတူးခြင်း စသည်ကိုပြုလျှင် အပြစ်မဆိုထိုက်ပေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဘုရားလောင်း၏တရားစကားကို ရိုသေစွာ နာခံပေသောသူ ဖြစ်ပေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပညာရှိလက္ခဏာ သက်သည်ဖြစ်၍ ရထားမှူးသုနန္ဒာကို သူတော်ကောင်းပင် ဆိုထိုက်သည်ဟု သိအပ်၏။

[ထို 'လာဘုပ္ပတ္တိ'အကြောင်း ငှပါးကိုကား အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တပည့်အား ဆုံးမသောစကားတွင် အစပ်သင့်၍ ကိုယ်တော်ကို သက်သေထုတ်တော်မူအပ်သော လာဘဂရဟဇာတ်၌ -

'နာနုပ္ပတ္တော နာပိသုဏော၊ နာနဋ္ဌော နာကုတူဟလော။

မူဠေသု လာဘတေ လာဘံ၊ ဧသာ တေ အနုသာသနီ။ ။'ဟူသောဂါထာ လာ၏။ အနက်ကား- မာဏဝ၊ လာဘ်၌ မက်မောသော လုလင်။ ဘယံ ၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ သူတောင်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းစသော ဘေး၊ တမလွန်၌ အပါယ်ဘေးကို။ အဂဏေတွာ၊ မရေတွက်မှု၍ ။ လောဘာဘိဘူတော၊ လောဘဖြင့် နှိပ်စက်အပ်လျက်။ လာဘမေဝ၊ ဥစ္စာလာဘကိုသာလျှင်။ တံ၊ သင်သည်။ စေတုတ္ထသိ၊ အကယ်၍ အလိုရှိအံ့။ သုဏောဟိ၊ နာလော။ နာနုပ္ပတ္တော၊ မရူးသော်လည်း ရူးသကဲ့သို့ နှုတ်ပူးလက်ငင် အကျွမ်းတဝင် ပြုနိုင်သောသူသည် လည်းကောင်း။ နာပိသုဏော၊ အမှုရှင်တို့က မျက်စိ၊ နား ထားသောသူမဟုတ်ဘဲ ဤ၌ တစ်သွယ် ထိုဝယ်တခြား ချောစားကုန်းတိုက်တတ်သော သူသည် လည်းကောင်း။ နာနဋ္ဌော၊ မိမိ သဘင်သည် မဟုတ်ဘဲ သဘင်သည်ကဲ့သို့ သူ့အလိုသို့လိုက်၍ သဘင်အမှု ပြုတတ်သောသူသည် လည်းကောင်း။ နာကုတူဟလော၊ စကားအငယ်ကို အကျယ်အပွား အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ကြောက်မက်ဖွယ်မင်း ထီးနန်းစိုက်လုပ်၍ ဖရိဖရဲ ဖွာဖွာကြံပြုတတ်သော သူသည် လည်းကောင်း။ ဤဒိသော၊ ဤ ငှပါးတွင် တစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်။ မူဠေသု၊ စူးစမ်းဝေဖန် ဉာဏ်နှင့်မနော သဘောမှန်မှိုင်း ကုန်သောသူတို့၌။ လာဘံ၊ ဥစ္စာဆုလာဘ်ကို။ လာဘတေ၊ ရလေတတ်၏။ ဧသာ၊ ဤသည်လျှင်။ တေ၊ သင့်အား။ အနုသာသနီ၊ အဆုံး အမဖြစ်သော စကားတည်း။

[ဤ ငှပါးတို့တွင် နာပိသုဏကား 'နှုတ်အပ်ဖျားဆွ'၊ နာကုတူဟလကား 'နှုတ်မီးပွားကျ' စင်စစ်ဖြစ်၍ အပြစ်လွတ်အောင် မသုံးနိုင်ရာ။

[နာနုပ္ပတ္တက နာနဋ္ဌ ဤ ဂှပါးကိုကား လူဖြစ်သောသူသည် ဆုလာဘ်စည်းစိမ်ကို လို၍ လည်းကောင်း၊ အသက် စည်းစိမ် မြတ်သောအကျင့်တို့၏အန္တရာယ်မှ ကင်းစေလို၍ လည်းကောင်း ပြုသည်ရှိသော် မိမိတို့ ပြုအပ်သော နိစ္စသီလ အစရှိသောသိက္ခာပုဒ်၏ကမ်းကို မလွန်စေမူ၍၊ မိစ္ဆာဒီဝလည်းမဖြစ်အောင် စွမ်းနိုင်သော်လည်း သံသရာဝဋ်မှ လွတ်သည်ဟု သိအပ်၏။]

ဤသို့ သနားခြင်းသက်ဝင်၍ နေပြည်တော်သို့ပြန်စေခြင်းငှာ ရထားမှူးသုနန္ဒာ တောင်းပန်လျှောက်ထားသော စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည် သူဆိုဖွယ်စကား၌ အဖျားအမြစ်ကို ဓားထစ်ကျ ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်သိ လိမ္မာတော်မူလှသည်ဖြစ်၍၊ ချစ်သနားဖွယ်စုံသဖြင့် မပြန်မလှန်သာအောင် အကြောင်းနှင့်အညီ ချေပြန်လို၍-

‘ဝိတု မာတုစဟံ စတ္တော၊ ရဋ္ဌဿ နိဂမဿ စ။

အထော သဗ္ဗကုမာရာနံ၊ နတ္ထိ မယံ သကံ ဃရံ။ ။

‘အနညာတော အဟံ မာတျာ၊ သဉ္စတ္တော ပိတရာ မဟံ။

ဧကော အရညေ ပဗ္ဗဇိတော၊ န ကာမေ အဘိပတ္တယေ။ ။’ဟူသော ၂ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုပေ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ ၂ဦး သာသုတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို မြင်သော်သာ ပညာရှိမည်ရာသည် ဖြစ်လျက်၊ ငါ့အကျိုးကိုကား သင် မကြည့်၊ ကိုယ့်အကျိုးကိုသာ ကြည့်၍ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုရသနည်း။ ပြည်ရှင်မင်းတို့၌ ‘ထွက်ပြီးသည်ကို ဝင်စေ’ဟူ၍ စကား ၂ ခွန်း မရှိသည်ကို သင် သိ၏မဟုတ်လော။

“ခမည်းတော် မယ်တော်တို့သည် ငါ့အလိုကို မသိသော်လည်း သိသကဲ့သို့ နှလုံးဝင်တော်မူကြသဖြင့် ငါ့ကို ပြည်ထီးနန်းနှင့် မတန်သူဖြစ်သည်ဟု ထုတ်စွန့်၍ ယခု ရှိလေပြီးဖြစ်သည်။ ငါလည်း မြင်းရထားနှင့် သင်ရထားမှူး ထုတ်ဆောင်သည်မှစ၍ ပြည်တိုင်းကား ပြည်သားပြည်သူ မှူးသားမတ်သား များစွာသော မင်းစည်းစိမ်မှ ကပ်ငြိခြင်းကင်းလျက် ရာဟု ။ လက်မှလွတ်ပြီးသော လကဲ့သို့ ‘ငါ့အလို ပြည့်တော့သည်’ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့် ဤတောအရပ်၌ နှလုံးချ၍ ရှိလေပြီးဖြစ်သည်။

“ငါ့ဘုန်းကံ နှိုးဆော်ပေးသောကြောင့် မယ်တော်လည်း သင့်ကို တစ်စုံတစ်ခုမျှ ဆီးတားခြင်းမပြုဘဲ ‘ငါ့သားတော်သည် ရဟန်းပြုလိုလျှင် ပြုပါစေ’ဟု အနူးအညွတ်ပင် လွှတ်တော်မူလိုက်သည်။ ခမည်းတော်လည်း ငါ့အလိုကို မြန်မြန်ပြည့်အောင်ပင် သင့်ကိုတိုက်တွန်း၍ ထုတ်စေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ထွက်မြောက်ပြီး လပြည့်ဝန်းသည် အဘယ့်ကြောင့် ရာဟုခံတွင်းသို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ ဝင်ပါအံ့နည်း။ ထွက်မြောက်ပြီး ငါသည်လည်း ထိုပြည်စည်းစိမ် ကာမဂုဏ်ခံတွင်းသို့ မဝင်လိုပြီ။ ငါတောင့်တတိုင်း ရအပ်သော ဤတောအရပ်၌ ငါတစ်ယောက်တည်းသာ ရဟန်းပြုလျက် ချမ်းသာစွာ နေတော်မူအံ့သည်”ဟုဆိုတော်မူ၏ ဟူလိုသည်။

ဤသို့ရထားမှူးနှင့် အချေအလဲ ပြောဟောတော်မူသော ဘုရားလောင်းအား ကိုယ်တော်၏စကားကို မှီ၍ပင်လျှင် ကိုယ်တော်၏နှစ်သက်ခြင်း ပြင်းစွာရှိတော်မူလျက် ထိုပီတိအဟုန်ဖြင့် ဥဒါန်းကျူးတော်မူ လိုသည်ဖြစ်၍-

‘အပိ အတ္တရမာနာနံ၊ ဖလာသာဝ သမိဇ္ဈတိ။

ဝိပက္က ဗြဟ္မစရိယော သွိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ သာရထိ။ ။

‘အပိ အတ္တရမာနာနံ၊ သမ္ပဒတ္တော ဝိပစ္စတိ။

ဝိပက္က ဗြဟ္မစရိယောသွိ၊ နိက္ခန္ဓော အကုတော ဘယော။ ။’ဟူသော ၂ဂါထာတို့ဖြင့် ဥဒါန်း ကျူးရင့်တော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ မိမိရည်စူးတိုင်းသော အကျိုးကိုလိုလျှင် ထိုအကျိုးနှင့် တန်ရာအကြောင်းကိုကောင်းစွာ သတိ၊ ပညာ၊ သမာဓိမကင်း အားထုတ်ခြင်းရှိကုန်သောသူတို့အား မပွားမစီး မပြီးသေးသော နှလုံး၏အလို

ထိုထိုသို့သောအကျိုးသည် တက်တိုးပွားစီး ပြီးမြောက်လွယ်သည်သာ စင်စစ်ဖြစ်၏ တကား။ ငါ့အားလည်း ကြိုးစားအားထုတ် မဆုတ်မနစ် ၁၆ နှစ်ကျော် ပြုခဲ့လေသမျှသော လုံ့လ၏အကျိုးထူးကို ရထားမှူးအဖော်ပြု ပေသည်နှင့် ယခုကေန် အလျင်အမြန်ပင် အပြီးမြောက်ရပေတော့သည်”ဟု ဝမ်းမြောက်စကားကို ဆိုတော်မူ၏။

ထိုသို့ ဥဒါန်းစကားကို ရထားမှူးကြားလျှင် ရထားမှူးသည် ‘ဤအရှင်သားကား ဤသို့သော စကား၏ ပြေပြစ်ခြင်း၊ သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိခြင်းနှင့်ပြည့်စုံပါလျက် အဘယ်အပြစ်ကိုမြင်၍ စကားမပြောဘဲ ၁၆နှစ် ပတ်လုံး နေတော်မူနိုင်လေသည် မသိ။ သူတစ်ပါးတို့လည်း ကာမဂုဏ်ကိုငြီးငွေ့သဖြင့် ငယ်ရွယ်သောအခါကပင် ရဟန်းပြုသူလည်း ပြုကြ၏။ ကြီးမှပြုသူလည်းပြုကြ၏။ ဤအရှင်သားကဲ့သို့ မဆွံ့မအဘဲ စကားမပြောနေသည် ဟူ၍ကား ကြားမျှ မကြားစဘူးဖြစ်သည်။ စကားမပြောနေတော်မူခြင်း၌ အကြောင်းတစ်ခုခု ရှိရာသည်။ ငါ သိရအောင် လျှောက်မေးဦးအံ့’ဟုကြံလျက်-

‘ဧဝံ ဝဂ္ဂုကတော သန္တော၊ ဝိဿန္တဝစနော စ သော။

ကသွာ ပိတု စ မာတု စ၊ သန္တိကေ န ဘဏေ တဒါ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေးလျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“အရှင်သားတော်ဘုရား။ ကိုယ်တော်၏အသံတော်သည် နာ၍ မရောင့်ရဲနိုင်အောင် အလွန်လည်း သာယာ၏။ အကြောင်းအကျိုးနှင့်စပ်၍ မြွက်တော်မူသမျှ စကား၏အဆိုက်၊ အတိုက်၊ အသို၊ အထားလည်း သန့်ရှင်းပြေပြစ် ကျစ်လစ်တင့်တယ်ခြင်း ရှိ၏။ ထိုသို့သော ကိုယ်တော်စင်ဖြစ်ပါလျက် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ အသက်ကြွေပျက်လုမတတ် ၁၆ နှစ်ပတ်လုံး နေ့နေ့ညဉ့်ညဉ့် အခါမစဲ တောင်းပန်ပါသည်ကို အဘယ်အကြောင်းကြောင့် မပြောမဆို ကိုယ်တော် နေနိုင်ရပါသနည်း။ ကိုယ်တော်ကဲ့သို့သော သားပညာရှိသည် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား သနားဖွယ်ဖြစ်သည်ကို မြင်လျက်ပင် စကားမပြောဘဲ အကြောင်းမဲ့နေချေသော် သင့်ကောင်းပါမည်လော။ စကားပြောခြင်း၌ အပြစ်ကို မိန့်တော်မူပါ’ဟု လျှောက်ပြန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းတေမိမင်းသည် စကားမပြော နေတော်မူခြင်းကို လည်းကောင်း၊ နေခြင်း၏ အကြောင်းကို လည်းကောင်း အားထုတ်တော်မူခဲ့သမျှသော အကြောင်းမျိုးကို ကြားတော်မူလို၍-

‘နာဟံ အသန္နိတာ ပက္ခော၊ နဗမိရော အလော တတာ။

နာဟံ အဇိဝုတာ မူဂေါ၊ မာ မံ မူဂ မဓာရယိ။ ။

‘ပုရိမံ သရာမဟံ ဇာတိံ၊ ယတ္ထ ရဇ္ဇ မကာရယိ။

ကာရယိတွာ တဟိံ ရဇ္ဇံ၊ ပါပတ္တံ နိရယံ ဘုသံ။ ။

‘ဝိသတိဉ္ဇေဝ ဝဿာနိ၊ တဟိံ ရဇ္ဇ မကာရယိ။

အသိတိဝဿ သဟဿာနိ၊ နိရယမိ အပစ္စိသံ။ ။

‘တဿ ရဇ္ဇဿဟံ ဘိတော၊ မာ မံ ရဇ္ဇေ ဘိသေစယံ။

တသွာ ပိတု စ မာတုစ၊ သန္တိကေ န ဘဏိံ တဒါ။ ။

‘ဥစ္ဆင်္ဂေ မံ နိသိဒေတွာ၊ ပိတာ အတ္တာနုသာသတိ။

ဧကံ ဟနထ ဗန္ဓထ၊ ဧကံ ခါရာ ပဋိစ္ဆကံ။ ။

‘ဧကံ သူလသ္မိံ ဥပ္ပေထ၊ ဣစ္စဿ မနုဿာသတိ။

တာယာဟံ ဖရသံ သုတွာ၊ ဝါစာယော သမုဒိရိတာ။ ။

‘အမူဂေါ မူဂဝဏ္ဏေန၊ အပက္ခော ပက္ခသမ္ပတော။

သကေ မုတ္တကရီသမိံ ၊ အတ္တဟံ သမ္ပရိယတော။ ။’ဟူသော ၇ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား -

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ ငါသည် သဏ္ဌာန်အားဖြင့် လက္ခဏာချို့တဲ့သော နားပင်း၊ ဆွံ့အ ဖြစ်သူမဟုတ်ဘဲ၊ သူဆွံ့၊ သူအ၊ နားပင်းဖြစ်သူတို့ကဲ့သို့ သူ မလိုအောင် ကိုယ်ကိုလျှို့ဝှက်၍ မပျက်သော အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် နေသည်မှာ ဖွား၍ တစ်လရှိစဉ်ကပင် ထီးဖြူအောက်၌နေလျက် မင်း၏ကျက်သရေမှလျှောက်၍ နောက်၌ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသောဘဝကို ဇာတိသရဉာဏ်ဖြင့် ပြန်၍ ငါဆင်ခြင်လျှင် ဤပြည်တွင်ပင် ဤယခုကဲ့သို့ ထီးရိုးနန်းနွယ် ဖြစ်၍ အတွင်းရန်သူ ၅ ယောက်ကို ပျောက်ငြိမ်းနင်းနယ် ပယ်ကွပ်ခြင်းငှာမတတ်နိုင်သော ပြည်စည်းစိမ်၌ အနှစ် ၂၀ တို့ပတ်လုံး စိုးစံမိချေ၍ အတွင်းရန်သူ ကလူနှိပ်နင်း အတင်းငါ့ကို ဆောင်ယူသဖြင့် လွတ်ခွင့် မရသာအောင် များစွာနှစ်ပေါင်း စသောင်းတိုင်တိုင် သည်းမခံနိုင်အောင် ငရဲ၌ ဆင်းရဲဝေဒနာ ပြင်းစွာ ခံရကြောင်းကို မြင်လျှင် ယခုပင် ခံရဆဲဖြစ်သကဲ့သို့ ထိတ်လန့်ခြင်းပြင်းစွာ ငါဖြစ်၍ နှစ်လိုဖွယ်ကာမဂုဏ် စုံညီလှပသော ပြည်စည်းစိမ် စမြိန်စာထုပ်ကို အပုပ်အစပ်မတန် ညှိန်ရုံရှာခြင်း သံဝေဂရသည်နှင့် လွတ်ခွင့်ကို ကြံသော် မယ်တော်ခမည်းတော်တို့အချစ်ကို မနှစ်လိုအောင်ပြုမှ အမှုလိုရာရောက်တော့မည်ဟု ၃ ပါးသောအကြံမြတ်ကို နတ်ကောင်းမ၍ ကြံရမိသည်တွင် ဂုဏ်အင်အစွမ်းကို လျှို့ဝှက်ဖြတ်ဆုတ်လျက် သူယုတ်မာအလား စကားပြောခြင်း မရှိဘဲပင်၊ မိခင်ဖခင်တို့ မပစ်မစွန့်လိုသောကြောင့် ၁၆ နှစ် ကျော်အောင် အဓိဋ္ဌာန်မပျက် ငါနေရသည်။

“စကားပြောမည်ဟူသော် အဘယ်သူ ငါ့ကို စွန့်ပစ်နိုင်အံ့နည်း။ အသည်းနှလုံးထဲ တစွဲတစိတ်နှင့် သာလည်း ငါ မင်းမပြုလိုသည်မဟုတ်။ ‘အဆိုးလုပ်မှ အယုတ်ဖြစ်မည်၊ အကောင်းကျင့်က အမြင့်ဖြစ်မည်ကိုလည်း ငါ သိ၏။ နှိုင်းညှိတွေးဆသော်လည်း ရှေ့ကထက်တော်မည့် အခါမသက် မျက်မှောက်ထင်ထင်ပင်လည်း ခမည်းတော်ရင်ခွင်မှာ ငါနေခိုက် ဒုစရိုက်အလျောက် ၄ ယောက်သော ခိုးသူတို့ကို အစိုးတရ ငါ့ခမည်းတော် မင်းကြီးသည် အသီးအသီးရာဝေတ်ဒဏ် ခံစေရိုး ထုံးစံအတိုင်း ရိုင်းပျကြမ်းကြုတ်စွာ ထောင်နှောင်အိမ်မှာ သံခြေကျဉ်းနှင့် နေစေ၊ လှံထိုး၍ ဆားပက်ခံစေ၊ တံကျင်လျှိုခံစေ၊ ဒဏ် ၁၀၀၀ အခတ်ခံစေဟု ဦးရေကြွလှအောင် အမှုမဟုတ်ဘဲ ကြောက်မက်ဖွယ် မကြားဝံ့မနာသာကို ငါ အတပ်ကြားမြင်ရသည်ဖြစ်၍ အပြစ်ကြီးစွာ မြင်သောကြောင့် တောင့်တတိုင်းသော အကျိုးမပြည့်မီ ကာလပတ်လုံး နားမပင်းသော်လည်း ပင်းသကဲ့သို့၊ မဆွံ့မအသော်လည်း ဆွံ့အသကဲ့သို့ပြုသဖြင့် လူခပ်သိမ်းတို့ မပြုစုလို၍ ကိုယ့်အလိုလိုပင် ကျင်ကြီးကျင်ငယ်ဖြင့် ပြွမ်းလျက် အသက်ဆုံးရသော်လည်း နှလုံးသွင်းမြတ်သောငါသည် နတ်ပြည်လူ့ရွာ ချမ်းသာဧကန် နိဗ္ဗာန်သုခကို မရရှိမည် မဟုတ်။ ကြမ်းကြုတ်သော အမှုကိုဆောင်၍ နောင်သံသရာ အခါအမြဲ ငရဲမီးလျှံဖြင့် ပြွမ်းရ လတ္တံသောထက် မြတ်လှသေး၏ဟူသော အယူတစ်ချောင်းတည်းဖြင့် ကောင်းစွာ အင်္ဂါ ၃ ရပ်ကို အကြပ် ဆောက်တည်လျက် တစ်ရက်မကင်း ကြီးကြီးငယ်ငယ် အလိုစမ်းကြသမျှ ဒုက္ခအပေါင်းကို သည်းခံနိုင်သော အစွမ်းဖြင့် ချမ်းသာလိုရာ ယခုရောက်တော့သည်”ဟု ဆိုတော်မူပြီးလျှင်၊ ရွှင်ခြင်းမကရွှင်ပျသော ပီတိအဟုန်ဖြင့် ပညာရှိဂုဏ်အစွမ်းနှင့်တကွ ‘ဝဋ်ဒုက္ခ’ကို ပြတော်မူလို၍-

‘ကသိရဉ္စ ပရိတ္တဉ္စ၊ ဒုက္ခေန ပဋိသံယုတံ။

ကော မံ ဇိဝိတမာဂဗ္ဗ၊ ဝေရံ ကယိရာထ ကေနစိ။ ။

‘ပညာယ စ အလာဘောန၊ ဓမ္မဿ စ အဒဿနာ။

ကော မံ ဒီဝိတမာဂမ္မ၊ ဝေရံ ကယိရာထ ကေနစိ။ ။’ဟူသော ဂါထာတို့ဖြင့် ကြုံးပတ်တော်မူ၍ ‘အပိအတ္တရမာနာနံ’အစရှိသော ရှေးဥဒါန်း ဂါထာတို့ဖြင့်လျှင် ဥဒါန်း^{၁၇}ကျူးတော်မူပြန်၏။ အနက်ကား- သာရထိ၊ ရထားမှူး။ ကသိရဉ္စ၊ ဆင်းရဲစွာဖြစ်လျက် အသက်အရှည်အကြာ ရှင်ရ၏။ ပရိတ္တိဉ္စ၊ ချမ်းသာစွာဖြစ်လျက်လည်း အသက်တိုရ၏။ ဒုက္ခေန၊ ဖျားနာခြင်း၊ အရွယ်ပျက်ခြင်း စသော ဝဋ်ဆင်းရဲနှင့်။ ပဋိသံယုတံ၊ ယှဉ်၏။ ဣမံ ဤဒိသံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဒီဝိတံ၊ အသက်ကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍ ။ကော၊ အဘယ်ပညာရှိသည်။ ကေနစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အသက်မွေးမှုအကြောင်းဖြင့်။ ဝေရံ၊ သူ့အသက်သတ်ခြင်း အစရှိသော အတွင်းရန်သူ ၅ပါးကို။ ကယိရာထ၊ ပြုရာကောင်းအံ့နည်း။

သာရထိ၊ ရထားမှူး။ ပညာယစ၊ ဖြစ်လျှင် ပျက်မြဲ ဆင်းရဲအတိ မိမိကိုယ်မဟုတ် ဟူသော အသိပညာကိုလည်း။ အလာဘောန၊ မရသဖြင့်။ ဓမ္မဿ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏အကြောင်း၊ ငြိမ်းခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော တရားကိုလည်း။ အဒဿနာ၊ တစ်ပြိုင်နက်မျက်မှောက်ပြု၍ သိတတ်သောဉာဏ်ဖြင့် မမြင်ရဘဲ။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဣမံ ဤဒိသံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဒီဝိတံ၊ အသက်ကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ကေနစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အသက်မွေးမှုကြောင့်။ ဝေရံ၊ အတွင်းရန်သူဖြစ်သော ဒုစရိုက်ကို။ ကယိရာထ၊ ပြုလေကောင်းအံ့နည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုနန္ဒာ ရထားမှူး။ ငါသည် ထိုထိုသို့သော အပါယ်ဘေးကို မြင်၍သာလျှင် ငါ စကားမဆိုနေသည် မဟုတ်။ ဝဋ်ဆင်းရဲဘေးကိုမြင်သဖြင့်လည်း ငါ စကားမဆို နေ၏။ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ကျင်လည်ရသမျှသော သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်ခြင်းကား အဖျားအနာ အစရှိသည့် အန္တရာယ်ဥပဒ် မပြတ်နှိပ်စက်သောအားဖြင့် ဖြိုငြင်ခြင်း၊ အသုံးအဆောင် စည်းစိမ်ဥစ္စာအစရှိသည် ခေါင်းပါးသောအားဖြင့် ဖြိုငြင်ခြင်း၊ ထိုထိုသို့သော ဖြိုငြင်ခြင်းတို့ကြောင့် မြန်စွာ မိမိသေလို၏ ဟူလိုသော်လည်း မသေရ၊ ဖြိုငြင်ဆင်းရဲလျက်ပင် ကညည်းတွားတွား အသက်ရှင်ရ၏။ အနာ၊အဖျား၊ဥပဒ်၊အန္တရာယ် မရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်း၊ အသုံးအဆောင် စည်းစိမ်ဥစ္စာအစရှိသည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာခြင်း စသော ထိုထိုသို့သောချမ်းသာခြင်းတို့ကြောင့် မရေမတွက်နိုင်အောင် ဤကိုယ်အတိုင်း အသက်ရှင်လို၏ ဟူသော်လည်း မရှင်ရ။ အသက်၏တိုခြင်း၊ စည်းစိမ်၏ တိုခြင်း ဖြစ်ပြန်ရခြင်းတို့ကြောင့် မိမိအလိုရှိရာသို့ တစ်ခုမျှမလိုက်။ မကြိုက်မနှစ်သက်ဖွယ်သော မလိုရာဆင်းရဲနှင့် ယှဉ်တတ်သော ဤအသက်ကို အဘယ်ပညာရှိသည် ငါ့ကိုယ်ဟုမှတ်၍ အလေးအမြတ်ပြုလျက် အသက် ရှင်လိုခြင်းကို အကြောင်းအစွဲပြုသဖြင့် သူ့ကို သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ခိုးယူလုယက်ခြင်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း အစရှိသော အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းသောရန်သူ ဒုစရိုက်ကို အဆွေခင်ပွန်း ဖွဲ့ဝံ့ပါအံ့နည်း။

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ ထိုသို့သော အပါယ်ဆင်းရဲ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့ကို မြင်ရတွေ့ရသည်ဖြစ်လျက်လည်း သုခကိုရသောအခါ ချမ်းသာကိုမှီ၍ မိုက်ခြင်း၊ မက်မောခြင်းတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သောကြောင့်၊ ‘ငါ့ကိုယ် မဆင်းရဲနိုင်ပြီ။ ဤချမ်းသာ၌ မြဲ၏’ဟူသောနလုံး၏ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိသဖြင့် ‘မမြဲ ဆင်းရဲ၏။ ကိုယ် မဟုတ်’ဟူသော အဖြောင့်အမှန်ကို အဖန်ဖန် နှလုံးနှူးတတ်သော ဉာဏ်ထူးဝိပဿနာကို ငါတို့ မရနိုင်သည်ဖြစ်၍ ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး သစ္စာ ၄ ပါးကို မျက်မှောက်မပြုရဘဲ တဝဲလည်လည်သာလျှင် ခန္ဓာ၏ဆုံးရာငြိမ်းရာသို့ မရောက်နိုင်ဖြစ် တုံ့သေး၏။ ‘ပါဏာတိပါတ’ အစရှိသော အတွင်းရန်သူကို ဆူဖိုးစေကြောင်း မကောင်းမှုဒုစရိုက် တို့ကို ပြုမိပြန်ချေသော်ကား ဤသို့သော အပါယ်ဆင်းရဲ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့မှ အဘယ်အခါလျှင် ငါတို့

ထွက်မြောက်နိုင်တော့အံ့နည်း။ မကောင်းမှုကိုပြုခြင်းငှာ မဝံ့သည်ဖြစ်၍ သံသရာမှ လျင်မြန်စွာ ထွက်မြောက်စေခြင်းငှာ ၁၆ နှစ်ကာလပတ်လုံး လုံ့လပြုအပ်သောငါသည် လုံ့လ၏အစွမ်းဖြင့် ယခုအလိုရှိတိုင်း အပြီးရောက်တော့မည်ကား မချွတ်ရာ။ နှလုံးမွေ့လျော်ရာဖြစ်သော ဤတောအရပ်သို့ ယခုထွက်မြောက်ပြီးသော ငါ့အား ရာဟုခံတွင်းမှ ထွက်မြောက်ပြီးသော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ အငြိအစွန်း ဆားရန်မကပ်မတွယ် စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ။ တစ်ယောက်ထီးတည်း ရဟန်းပြု၍ နေလေအံ့။ အပါယ်ဆင်းရဲ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့ကို ဘေးဟုမထင် အလွန်ပင်အရံကြူးပေသော သင်တို့ကဲ့သို့၊ ဘေးဟုသိလျက် ငါ မရဲဝံ့ပြီ”ဟု ဆိုတော်မူလေ၏ ဟူလိုသည်။

ထိုသို့သော ဘုရားလောင်း၏ တရားစကားနှင့်တကွ ဥဒါန်းစကားအလုံးစုံကို ကြားလျှင် ရထားမှူး သုနန္ဒာသည် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

‘ဤအရှင်သားတော်ကား အမျိုးအားဖြင့်လည်း အမျိုး ၃ ပါးတို့၏ ဦးစွန်း ဖြစ်တော်မူ၏။ စည်းစိမ် အားဖြင့်လည်း သူခပ်သိမ်းတို့၏သခင် ဖြစ်တော်မူ၏။ အရွယ်တော်အားဖြင့်လည်း နံနက်အခါတက်သစ်စသော နေလုလင်ကဲ့သို့ ရွှင်မြူးပျော်ပါး အားကိုးချိန်အရွယ် ရန်စွယ်ရန်မြိတ်ကို ဆိတ်ချိုးလိုတုန်း ဘုန်းကျက်သရေ ယူချိန်လည်း ဖြစ်တော်မူ၏။ အဆင်းသဏ္ဌာန်၊ အသံတော်စကားတော် စသော ဂုဏ်အားဖြင့်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူမင်းနှင့်မတူ သိကြားမင်းဟူ၍ မှတ်လောက်သော ကိုယ်တော်၏ ကြည်ညိုဖွယ်ကိုလည်း ဆောင်တော်မူ၏။ ထိုသို့သော ကိုယ်တော်စင်ဖြစ်လျက် နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော ပြည်ကြီးစည်းစိမ်ကျက်သရေကို မြွေကောင်၊ ခွေးကောင် မတန်ပုပ်နံသော နှလုံးဖြင့် အသုံးမပြုစွန့်ပစ်လျက် မပျက်သောအဓိဋ္ဌာန်ကိုအားထုတ်၍ ရဟန်းပြုအံ့သောငှာ တောသို့ ဝင်နိုင်တုံသေး၏။ သူ့အခြွေအရံမျှသာဖြစ်၍ စိတ်ပိုင်ကိုယ်စိုးမရှိ၊ သတိမြဲမြဲမှ ဒဏ်လွတ်ရုံမျှရှိလျက် အသက်မွေးငြိုငြင်လှစွာသော ငါသည် သူ့ကျွန်ခံ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော့အံ့နည်း။ ဤအရှင်သားနှင့် အတူပင်လျှင် ရဟန်းပြုလျက် တော၌ နေတော့မည်’ဟု အကြံဖြစ်ပြီးလျှင် ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်လို၍-

‘အဟံပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ရာပေုတ္တ တဝန္တိကေ။

အဘယဿ မံ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ မမ ရုစ္စတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“တိုင်းကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သားတော်ဘုရား။ အရှင်ခမည်းတော် မယ်တော်တို့သည် ကိုယ်တော်၏တင့်တယ်ခြင်းကျက်သရေကို မမြင်ကြရပါလေသောကြောင့် ဖူးမြင်စေလိုသော နှလုံးသွင်းရှိ၍သာ နေပြည်တော်သို့ ပြန်ပါမည့်အကြောင်းကို အထူးထူးအပြားပြား ကြံစည်သင့်တင့်အောင် အကျွန်ုပ် တောင်းပန်လျှောက်ထားပါသော်လည်း ပြည်ကြီးစည်းစိမ်ကို ညွတ်ကွင်းကြီး၊ ခမည်းတော်နှင့် မယ်တော်တို့ကို တောမုဆိုး၊ အကျွန်ုပ်တို့ကို တိန်ညင်မျိုး^{၃၇}၊ အဆိုးတစေ ထင်တော်မူ၍ ဤတောအရပ်၌ ရဟန်းပြုတော်မူမည် ဖြစ်လျှင် အကျွန်ုပ်တစ်ယောက်တည်း’ ပြည်သို့ မပြန်လိုပြီ။ ကိုယ်တော်ထံ၌ ရဟန်းပြု၍ အတူတကွ နေလိုပါသည်။ အကျွန်ုပ်အား သနားခြင်းကို ရှေးရှုတော်မူသဖြင့် ‘သင်လည်း ငါ့ထံ၌ ရဟန်းပြု၍နေရမည်’ဟူသော အမိန့်တော်မြတ်ကို ဦးထိပ်တင်ရွက်လိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏ ဟူလိုသည်။

ထိုသို့ ရထားမှူးသုနန္ဒာ လျှောက်တောင်းပန်လတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ ကြံတော်မူ၏။ ‘ငါ အကယ်၍ ယခုသာ သုနန္ဒာကို ရဟန်းပြုစေလျှင် ငါ့မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့သည် အကြောင်းကို ပြန်ကြားသူမရှိသဖြင့် ဤအရပ်သို့ မလာကြရာ။ ဤအရပ်သို့မလာသော် မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့အား စီးပွားယုတ်ခဲ့ရာ၏။ ဤ မြင်းရထား၊ ဤငါဝတ်ဆင်အပ်သော အဝတ်တန်ဆာတို့သည်လည်း အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးလေရာ၏။ သူခပ်သိမ်းတို့လည်း ‘တေမိမင်းကို ရထားမှူး ထုတ်ဆောင်လေသည်မှာ သုသာန်တွင်လည်း

ကွပ်ရာမျက်ရာမရှိ၊ သတင်းလည်း မကြား၊ ရထားမှူးလည်း မပြန်လာ၊ ၂ ယောက်စလုံးကိုပင် ဘီလူးစား လေသလော၊ ရန်သူဖမ်းလေသလော။ အကြောင်းအသို့ ဖြစ်ပါလိမ့်နည်း'ဟု မိခင်ဖခင် ချစ်ကျွမ်းဝင်သူမှစ၍ ပြည်သူပြည်သား အထွေထွေအကြံများလျက် 'စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရုံအောင် မင်းသား ပြုလေသည်။ မြတ်သောတရားကို မြော်မြင်သည်ကား ဆို၏။ မျက်မှောက်၌ ရောက်အံ့သော မိမိအပြစ်ကိုမျှ မမြင်ပါလေ'ဟု ငါ၌ နောက်နောင် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရထားမှူးကို နေပြည်တော်သို့ ပြန်အောင်ကြံ၍ ငါ တိုက်တွန်းအံ့'ဟု ကြံတော်မူပြီးလျှင်-

‘ရထံ နိယျာ တယိတွာန၊ အဏဏော ဧဟိ သာရထိ။

အဏဏဿ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဧတံ ဣသိတိ ဝဏ္ဏိတံ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ ‘ရဟန်းပြုတော်မူပါ’ ဟူ၍ သင်တောင်းပန်သည်မှာ သံသရာဝဋ် ကျွတ်လွတ်ကြောင်း အလိုရှိသော သင့်အား အလွန်ပင် ငါ ရဟန်းပြုထိုက်လှပေသည်။ သို့ရာတွင် ယခု သင့်ကို ရဟန်း မပြုသာသေး။ သင်သည် သက်သက်သောသူ မဟုတ်။ အခွင့်နှင့် စေခန့်၍လာရသော မင်းခယောက်ျား ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ သင် ရဟန်းပြုလျှင် မင်းဘဏ္ဍာဖြစ်သော ဤမြင်းရထား၊ ငါ၏ဝတ်လဲတန်ဆာ အပေါင်းသည် သင်၌ ‘မြီ’ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ မြီတင်သောသူကို ရဟန်းပြုခြင်း၌ ဘုရားအစရှိသော ရသေ့ရဟန်း သူတော်သူမြတ်တို့ ချီးမွမ်းလေ မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ဤအလုံးစုံသော မင်းဘဏ္ဍာတို့ကို ပြည်သို့ပြန်၍ မင်းကြီးထံ ဆက်အပ်ချေပြီးမှ သင့်ကိုယ်ကို မြီမရှိအောင်ပြု၍ ငါ့ထံ လာခဲ့။ မြီမတင်သောသူကို ရဟန်းပြုခြင်း၌သာလျှင် ဘုရားအစရှိသော ရသေ့ရဟန်း သူတော်သူမြတ်တို့ ချီးမွမ်းခြင်းဖြစ်ချေသည်”ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ရထားမှူးသုနန္ဒာသည် ဤသို့ ကြံ၏။ ‘ယခု အရှင်သားအမိန့်တော်သည် အလွန်သင့်ပေ၏။ ထိုသို့တမူကား ပညာကြီးသူတို့စကားကို ပညာငယ်သူ၊ သတိမဲ့သူ လိုက်လွယ်ရမည်ကား အလွန်ခဲယဉ်းသည်။ မည်သို့ အကြံနှင့် အမိန့်ရှိလေသည်ကိုမျှလည်း မသိရသေး။ အကယ်၍ ငါ ပြည်သို့ ပြန်သွားစိုက် အရပ်တစ်ပါးသို့ အရှင်သားသွားနှင့်ခဲ့သော် မယ်တော် ခမည်းတော်တို့သည် ငါ့စကားဖြင့် သားကိုဖူးမြင်လိုသည်’ဟု ငါ့ကို ‘လိုက်၍ ပြချေ’ဆိုလျှင် ငါ မနေသာသဖြင့် ရှေ့ဆောင်ပြု၍ ဤအရပ်သို့ လာရသောအခါ အရှင်သားကို မတွေ့ခဲ့သော် မင်းမာန်အပြင်းထွက်၍ ငါ့အား ကြီးစွာသောအပြစ်ဒဏ်ကို ပြုရာ၏။ ထို့ကြောင့် ချည်တိုင်စကားရမှ ငါ ပစ်၍သွားဝံ့မည်။ ပဋိညာဉ်ကို ရအောင် ငါ တောင်းဦးအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ‘ယဒေဝတျာဟံ ဝစနံ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“အရှင်သားတော်ဘုရား။ ဘုန်းပညာတော်ဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ချမ်းသာကို ဆောင်တော်မူလိုသော ကိုယ်တော်သည် ဘုန်းပညာနည်းလှစွာသော အကျွန်ုပ်အား အစဉ်သနားသဖြင့် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သောစကားကို ဆိုတော်မူ၏။ ကိုယ်တော် အမိန့်တော်အတိုင်း ဦးထိပ်ရွက်၍ အကျွန်ုပ် ပြည်သို့ပြန်ပါလေဦးမည်။ အကျွန်ုပ် လျှောက်ခွင့်စကားကိုလည်း သနားသဖြင့် အလေးပြုတော်မူပါ။ လျှောက်တင်လိုသည်မှာ အကျွန်ုပ် ပြည်သို့ပြန်၍ မယ်တော်ခမည်းတော်တို့ထံ အကြောင်းအရာအလုံးစုံကို ပြန်ကြားလျှောက်ထားလျက် သား၊မိဘ အစုံအညီ နှစ်သက်ဝမ်းသာ ဖူးမြင်ပြောဆိုရအောင် သွေးဆောင်တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကိုချီးပင့်၍ မမြင့်မကြာခင် ဤအရပ်သို့ အကျွန်ုပ်ပါအရောက်လာပါမည်။ ‘မရောက်မီကာလပတ်လုံး ဤအရပ်မှ တစ်ပါး အရပ်သို့ ငါ မလွှဲမပြောင်းနေမည်’ဟူသော ကိုယ်တော်၏ပဋိညာဉ်ကို အကျွန်ုပ် နှလုံးပိုက်လိုလှပါသည်”ဟု လျှောက်၏ ဟူလိုသည်။

ရထားမှူးစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ပဋိညာဉ်ကို ပေးလို၍-

‘ကရောမိ တေ တံ ဝစနံ ၊ ယံ မံ ဘဏသိ သာရထိ။

အဟံပိ ဒဋ္ဌ၊ ကာမော သွိ၊ ပိတရံ မေ ဣဓာဂတံ။ ။

‘ဧဟိ သမ္မ နိဝတ္တဿ၊ ကုသလံ ဝဇ္ဇာသိ ဉာတိနံ။

မာတရံ ပိတရံ မယံ၊ ဝုတ္တော ဝဇ္ဇာသိ ဝန္တနံ။ ။’ဟူသော ၂ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ သင်သည် ဥစ္စာကိုအလိုရှိသောသူတို့အား မဟာသမုဒ္ဒရာ ရေထဲ၌ရှိသော ရတနာမျက် ၉ ပါးကို လက်ခုပ်ဖြင့် ကျုံး၍ပေးသကဲ့သို့၊ ငါ့အလိုနှင့် သင့်အကြံကား အလွန်ပင်ညီလျော်ကြ၏။ ငါလည်း မယ်တော်ခမည်းတော်တို့ကို ဖူးမြင်လိုသော နှလုံးနှင့်ပင် ‘ဤအရပ်သို့ ငါ့မယ်တော်ခမည်းတော်တို့ကို ဘယ်သူ ဆောင်ပါမည်နည်း’ဟု တောင့်တလျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ဖြစ်၍ သင်လျှောက်ထားတိုင်း ဤအရပ်တွင်ပင် ငါ နေနှင့်မည်။

“သင်လည်း ကြောင့်ကြဲမဲ့သာ သွားလေ။ ပြည်တော်သို့ရောက်လျှင်သာ ကျန်းမာကြောင်း စသော ငါ၏ သတင်းစကားကိုလည်း ကြားလေ။ ခမည်းတော်မယ်တော်တို့အား ထိပ်ထက်လက်စုံချီ၍ ငါရှိခိုးကြောင်း ကိုလည်း လျှောက်ထားလေ။ ခမည်းတော်၊မယ်တော်၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အားလည်း ၁၆ နှစ်ကျော် ကာလပတ်လုံး ငါ့ကြောင့် ကိုယ်၊စိတ်မရွှင်မလန်း မချမ်းမကြည် ရှိကြရလေသည်များကို ငါ ကန်တော့ပူဇော် ပြုလိုက်ကြောင်းကိုလည်း လျှောက်ထားလေ။ အလုံးစုံ ပြောဆိုခွင့်ရှိသမျှကို လျင်စွာ ပြီးအောင်ပြောဆို၍ ‘မယ်တော်ခမည်းတော်၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ရှိခိုးဖူးမြင်လိုပါသည်’ ငါမှာလိုက်ကြောင်း စကားနှင့် ကောင်းစွာချီးပင့်လျက် ဤအရပ်သို့ သင်ပြန်ခဲ့”ဟု ရပ်တော်မူလျက်ပင် ရွှေငှက်ပျောပင်ယိမ်းသကဲ့သို့ မယ်တော်ခမည်းတော်တို့ရှိရာ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရှေးရှုမျှော်လှည့်ကာ ယိမ်းညွှတ်တော်မူ၍၊ မယ်တော်ခမည်းတော်တို့ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် ခြေတော်အစုံထိခြင်း၊ ပုဆစ် ခူးတော် အစုံထိခြင်း၊ လက်တော်အစုံ ထိပူးခြင်း၊ တံတောင်ဆစ်တော်အစုံ ထိပူးခြင်း၊ လက်အုပ်ကြောင့်နှင့် နဖူးတော်ထိခြင်း ဤ ၅ ပါးသောထိခြင်းဖြင့် ရှိခိုးလျက် အလုံးစုံ သတင်းစကားမှာထား၍ ရထားမှူးကို လွှတ်တော်မူလိုက်လေ၏။

၁၇။ ရထားထိန်း ပြန်ခန်း

ရထားမှူးသုနန္ဒာသည်လည်း ဘုရားလောင်း၏စကားကို “ကောင်းပါပြီ။ စိုးရိမ်တော်မမူပါလင့်”ဟု ဝန်ခံ၍ ဘုရားလောင်း၏ခြေဖမိုးတော်အစုံကို ဖက်လျက် ဦးအကြိမ်ကြိမ်ချကာ ရှိခိုးပြီးမှ လက်ယာရစ်လှည့်ပြီးသော် မြင်းရထားကိုပြင်ဆင်၍ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရှေးရှုနှင်လေ၏။

စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည်လည်း သားတော်ကို ထုတ်လေသည်မှစ၍ ‘သုနန္ဒာပြန်လာလျှင် စကားအဘယ်သို့ကြားရပြန်မည်လည်း မသိ’ဟု သားကို ချစ်ခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာပူပန်သောနှလုံး ရှိသည်ဖြစ်၍

ငြိမ်သက်စွာမနေနိုင်သဖြင့် မျက်နှာညှိုးငယ် သနားဖွယ်သောအမူအရာရှိလျက် အရှေ့မှန် နန်းတော်ပြတင်း၌ ရထားမှူးလာလမ်းကို မျှော်လင့်ကာနေ၏။

ရထားမှူးသုနန္ဒာသည်လည်း ခရီးအစဉ်အတိုင်း လာလတ်၍ အရှေ့နန်းတော် တံခါးဝသို့ ရထားဆိုက်လေ၏။

ထိုအခါ စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် တစ်ယောက်တည်းလာလတ်သော ရထားမှူးကိုမြင်လျှင် ရင်ကို လက်စုံရိုက်တီး၍ ရိုက်ကြီးငိုကြီး ယိုစီးမျက်ရည် ဆောက်တည်မရ ပူပန်လှသောနှလုံးဖြင့် ရထားမှူးကို သနားဖွယ်ငိုကြွေး၍ မယ်တော်မေးဟန်ကို ထင်ရှားစွာပြတော်မူလိုသော ဘုရားသည်-

‘သုည မာတာ ရထံ ဒိသွာ၊ဧကံ သာရထိ မာဂတံ။

အဿု ပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ၊ ရောဒန္တိ နံ ဥဒိက္ခတိ။ ။

‘အယံ သော သာရထိ ဧတိ၊ နိဟနာမမ အတြဇံ။

နိဟတော နူန မေ ပုတ္တော၊ ပထဗျိ ဘူမိဝဗ္ဗနော။ ။

‘အမိတ္တာ နူန နန္ဒန္တိ၊ ပတိတာ နူန ဝေရိနော။

အာဂတံ သာရထိ ဒိတွာ၊ နိဟနာ မမ အတြဇံ။ ။

‘သုည မာတာ ရထံ ဒိသွာ၊ ဧကံ သာရထိ မာဂတံ။

အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ၊ ရောဒန္တိ နံ ပရိပုစ္ဆိ။ ။

‘ကိန္နု မူဂေါ ကိန္နု ပက္ခော၊ ကိန္နု သော ဝိလပိ တဒါ။

နိဟညမာနော ဘူမိယံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ သာရထိ။ ။

‘ကထံ ဟတ္တေဟိ ပါဒေဟိ၊ မူဂပက္ခော ဝိဝဇ္ဇယိ။

နိဟညမာနော ဘူမိယံ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။ ။’ဟူသော ၆ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏ တပည့်သားတော် အပေါင်းတို့။ ငါ တေမိမင်းဖြစ်တော်မူသောအခါ တော၌ တေမိမင်းကိုထားခဲ့၍ ရထားမှူးသုနန္ဒာ ပြည်သို့ဝင်လျက် နန်းရင်ပြင်အရှေ့တံခါး၌ ရထားဆိုက်လျှင် မျှော်လင့်ကာနေသော တေမိမင်း မယ်တော်သည် ရထားရှင် ဆိတ်လေသုဉ်းလေပြီးသော ရထားနှင့် သုနန္ဒာကိုမြင်လျှင် အလွန်ပင်ပန်းသောနှလုံး ရှိသည်ဖြစ်၍ ရင်ကိုလက်စုံတီးကာ ယိုစီးသောမျက်ရည်ဖြင့် ငိုကြွေးလျက် ဤသို့မြည်တမ်း မေးမြန်း၏။

“အမောင်ရထားမှူး။ ယခုရထားချည်းသာ ပြန်လာခဲ့ပြီ။ မချွတ်လျှင် ငါ၏ရင်သွေးကို မြှုပ်သတ်ခဲ့ယောင် တကား။

“ငါ့သားရတနာသည် မဟာပထဝီ၏ အစီးအပွားဖြစ်လေပြီတကား။ ငါ့သား၏ပျက်စီးခြင်းကို မချစ်မနှစ်လိုသော ရန်သူတို့သာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိနိုင်လေတော့မည် တကား။ ဤရထားမှူး ငါ့သားကို သတ်၍ လာခဲ့ပြီ။ မိခင်အသက် အသို့ ရှင်နိုင်ပါအံ့နည်း။

“အချင်းရထားမှူး သုနန္ဒာ။ စင်စစ် ငါ့သား နားပင်းဆွံ့အ မှန်လေသလော။ တွင်း၌ မြှုပ်သတ်အံ့ဟု သင် ပြင်ဆင်ညှဉ်းဆဲသောအခါ ငါ့သား ညည်းညူသောအသံကိုမျှ မပြုပါလော။

“ရထားမှူး သုနန္ဒာ။ ငါ့အား ဟုတ်တိုင်း သင်ကြားပါလော့။ ငါ့သား၏ခြေလက်ကို တွင်း၌ချသောအခါ အသို့ ချလေသနည်း။ စိုးစဉ်းမျှ ငါ့သား ခြေလက် လှုပ်ရှားခြင်းကို မပြုပါသလော။ ငါ့ကို မြန်မြန်သေအောင်

သင်ရထားမှူး မပြုပါလင့်။ ငါမေးသည်ကို ဟုတ်မှန်တိုင်း ပြောပါလော့”ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် သနားဖွယ်မေးရှာ၏ ဟူလိုသည်။

ထိုသို့ မယ်တော်၏ပင်ပန်းခြင်းကို ရထားမှူးမြင်လျှင် နန်းတော်တံခါးပြင်၌ မြင်းရထားကိုထားခဲ့၍ နန်းတော်သို့တက်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းမယ်တော်အား ရိုသေစွာရှိခိုးလျက် အခွင့်ကိုပန်လိုသောကြောင့်-

‘အကွေ့ယုံ တေ အဟံ အယျေ၊ ဒဇ္ဇာသိ အဘယံ မမ။

ယံ မေသုတံဝါ ဒိဋ္ဌဝါ၊ ရာဇပုတ္တဿ သန္တိကေ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်အား သနားသဖြင့် ဘေးမဲ့ပေးတော်မူပါမှ မြင်ခဲ့တိုင်း၊ ကြားခဲ့တိုင်း သားတော်ဘုရား၏အကြောင်းကို အစေ့အစုံ အကျွန်ုပ် လျှောက်ဝံ့ပါမည်”ဟု လျှောက်၏။

[ဤအရာ၌ သုနန္ဒာသည် မိဖုရားကြီးပင်ပန်းခြင်းကို သနားပါလျှင် မေးခြင်းခဏ သက်သာရာ ရလွယ်အောင် ချမ်းသာကြောင်းစကားကိုသာ ပြန်ကြားရမည်ဖြစ်လျက် ပင်ပန်းလှစွာသော သားမိခင်ကို သာ၍ ပူပန်အောင်ပြုသကဲ့သို့ အဘယ်ကြောင့် အနွှဲငင်ကာ နေရသနည်းဟူမူ -

[လိမ္မာသော မင်းခစားဖြစ်၍ မင်းရေး၌ကျွမ်းကျင်သောကြောင့် ကိုယ်၌ အပြစ်ရောက်အံ့သည်ကိုမြင်၍ အလျင်တဆော မလျှောက်သတည်း။ အကယ်၍ အလျင်တဆော လျှောက်ငြားအံ့။ ‘ဤသို့သော ငါ့သား ဘုန်းတန်းရှင်ကို သင် အဘယ့်ကြောင့် ပစ်၍ထားခဲ့သနည်း။ သင် သူတော်ကောင်း မဟုတ်၊ သူယုတ်မာ စင်စစ်တကား’ဟု သား၏ချစ်ခြင်း၊ သနားခြင်းကို မှီ၍ဖြစ်သောဒေါသဖြင့် ကြီးစွာသောရာဇဝတ်ဒဏ် ပေးခဲ့ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ‘အရှင်မိဖုရားကြီးလည်း ဤမျှငိုကြွေးရုံမျှနှင့် သေနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပြီ။ ငါလည်း အပြစ်လွတ်စေတော့’ဟု ကြံမိသောသုနန္ဒာသည် မလျှောက်မကြားဦးမူ၍ ရှေးဦးစွာ အခွင့်တောင်းလေသည် ဟု မှတ်အပ်၏။]

ထိုသို့ ရထားမှူးသုနန္ဒာ ဘေးမဲ့တောင်းလျှင် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ဘေးမဲ့ပေးလို၍-

‘အဘယံ သမ္မတေ ဒမ္မိ၊ အဘိတော ဘဏ သာရထိ။

ယံ တေ သုတံဝါ ဒိဋ္ဌဝါ၊ ရာဇပုတ္တဿ သန္တိကေ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရထားမှူး။ သင့်အား အခွင့်ကုန် မင်းကြီးအပ်လိုက်ပြီးသည်ကို ငါ အဘယ်သို့ အပြစ်ပြုပါအံ့နည်း။ သင့်အားဘေးမဲ့ပေး၏။ မကြောက်လင့်။ ငါ့သားထံ၌ မြင်ခဲ့ကြားခဲ့စိရင်ခဲ့တိုင်းသာ အချက်ကျကျလျှောက်လော့” ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ ရထားမှူးသုနန္ဒာသည်-

‘န သော မူဂေါ န သော ပက္ခော၊ ဝိဿဋ္ဌဝစနော စ သော။

ရဇဿ ကိရ သောဘိတော၊ အကရိ အာလယေ ဗဟူ။ ။

‘ပုရိမံ သရတိ သော ဇာတိ၊ ယတ္ထ ရဇမကာရယိ။

ကာရယိတွာ တဟိရဇံ၊ ပါပတ္တံ နိသယံ ဘုသံ။ ။

‘ဝိသတိစေဝ ဝဿာနိ၊ တဟိ ရဇမကာရယိ။

အသိတိဝဿသဟဿာနိ၊ နိရယမိ အပစ္စသံ။ ။

‘တဿ ရဇဿ သော ဘိတော၊ မာ မံ ရဇေ ဘိသေစယံ။

တသ္မာ ပိတု စ မာတုစ၊ သန္တိကေ နဘဏေ တဒါ။ ။

‘အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပန္နော၊ အာရောဟပရိကာဟဝါ။
 ဝိဿန္တဝစနော ပညော၊ မဂ္ဂေ သဂ္ဂဿ တိဋ္ဌတိ။ ။
 ‘သစေ တွံ ဒဋ္ဌကာမောသိ၊ ရာဇပုတ္တံ တဝ ဩဇံ။

ဧဟိ တံ ပါပယိဿာမိ၊ ယတ္ထ သမ္ပတိ တေမိယော။ ။’ဟူသော ၆ ဂါထာတို့ဖြင့် ဘုရားလောင်းမင်း၏ မဆွဲမအကြောင်း သာယာနာပျော်ဖွယ် သန့်ရှင်းပြေပြစ်သောစကားရှိကြောင်း၊ ဘုန်း၊ ပညာ အရောင်အဝါ အဆင်းကျက်သရေ ထွန်းပတင့်တယ်ကြောင်း၊ မိမိတွင်းတူးရာ၌ တွင်းနားတွင်ရပ်၍ အမေးအဖြေ အချေအလဲ ပြောဆိုကြကြောင်း ‘ရက္ခပမာဂါထာ’၊ မိတ္တပူဇာဂါထာတို့ကို ဟောကြောင်း၊ ပြည်သို့ ပြန်ပါမည်ကို မိမိ အထူးထူးအပြားပြား တောင်းပန်သောအခါ ဇာတိသရဉာဏ်ဖြင့် ရှေးအဖြစ်ကိုမြင်၍ ငရဲဘေးကို ကြောက်သဖြင့် စကားမပြောနေကြောင်း စကားအလုံးစုံကိုလည်းကောင်း၊ မှာထားလိုက်သမျှသော ဘုရားလောင်း၏ သတင်းစကားကို လည်းကောင်း အကုန်အစင် မခြင်းမချန် ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေ၏။

ထိုသို့ ရထားမှူး လျှောက်ထားလတ်သော် ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် မြစ်ရေအလျဉ်၌ တည်ရာမရ မျောလေသောသူအား ငှက်ဂဠုန် တောင်ဟုန်ပေးလျက်လာလတ်သော် ထိတ်လန့်ဖွယ်မျိုးအကုန် ထိတ်လန့်ခြင်းဖြင့် ပြစဉ် ထိုဂဠုန်ငှက်ပင် ထိုရေ၌မျောသောသူကိုယူ၍ ချမ်းသာရာ ကုန်းထက်၌တင်ထားသောအခါ ချမ်းသာခြင်းမြန်လှ၍ တက်လျှံသောစိတ်အဟုန်ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မဆိုတတ်မပြောတတ် ရှိရာသကဲ့သို့ သားတော်ဘုရားလောင်းကြောင့် ကာလရှည်စွာ ကိုယ်၊စိတ်၏ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ရလေသောကြောင့် ရထားမှူးစကားဖြင့် ခဏချင်း ချမ်းသာရာရသော်လည်း ထိုဆင်းရဲဟောင်းအဟုန် မကုန်မစဲနိုင်သေးဖြစ်၍ နှစ်သက်ရွှင်လန်းသော အရသာကိုမျှ မခံစားနိုင်သေး။ ရေအေးဖိစီး၍ မီးကြီးအပူငြိမ်းသော်လည်း ခဏချင်း အငွေ့မစဲနိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဆိုးပေါင်းမှ အကျိုးကောင်းသို့ အပြောင်းမြန်သဖြင့် အကြံမရ သုခ၊ ဒုက္ခအရသာကို ခံစားရာမသိ ရှိလေ၏။

ထိုသို့ အကြောင်းမျိုးကို အကုန်အစင်လျှောက်ထားပြီးသော် ရထားမှူးသည် သားတော်ကို အဖူးအမြင် သွားမည်အကြောင်းကို လျှောက်တောင်းပန်လို၍-

‘သစေ တွံ ဒဋ္ဌကာမောသိ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“သခင်မ မယ်တော်ဘုရား။ သားတော်သည် အလွန်အထူး ကြီးမြတ်သော ပညာရှင်ဖြစ်၍ တိုင်ပင်ဖော်မရာ ကိုယ်လိုရာကို တစ်ပညာ၊ တစ်စိတ်တည်းဖြင့်သာလျှင် လုံးရပ်သဏ္ဌာန် အရောင်အဆင်း၏ တင့်တယ်ခြင်း၊ အသံ၏တင့်တယ်ခြင်း၊ စကား၏သန့်ရှင်းခြင်း၊ ပညာ၏ကြီးမြတ်ခြင်းတို့ကို သူတစ်ပါး မသိစေရအောင် တိမ်မြုပ်လျက် ဆွဲရပ်၊နားထိုင်းရပ်ထင်အောင် သူခပ်သိမ်းတို့အား လှည့်ပတ်၍ ကိုယ်လိုအပ်ရာကိုရအောင် ဆောင်ရွက်အားထုတ်လေသည်မှာ တောအရပ်၌ကြိမ်ရသော အကျွန်ုပ်သည် တစ်ယောက်ထီးတည်း အံ့ဩဖူးမြင်၍ မရောင့်ရဲနိုင်အောင်ဖြစ်ရသောကြောင့် ငါမျှသောသူပင် ဤရွှေလောက် အံ့ဩဖူးမြင်ခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲနိုင်ရှိခဲ့လျှင် သခင်မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့မြင်တော်မူရသော်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိတော့မည်နည်း။ သခင်သားတော် ဤအရပ်၌ နေနှင့်တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ပဋိညာဉ်တောင်း၍ ‘မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့နှင့်အတူ ဤအရပ်သို့ တစ်ခေါက်ပြန်လျက် အညီအညွတ်ဖူးတွေ့ရအောင် ငါ ဆောင်ရွက်ရသော် ကောင်း၏’ဟု အကျွန်ုပ်ကြံမိသဖြင့် သားတော်ဘုရားအား ‘ဤအရပ်၌ နေတော်မူနှင့်ပါမည့် အကြောင်းကို အကျွန်ုပ်တောင်းပန်လျှင် အရှင်သားတော်ကလည်း ‘ရထားမှူး။ သင့်အကြံနှင့် ငါ့အလို ပြိုင်မိကြ၏။ ငါလည်း မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့ကို

ဖူးမြင်လိုသည်။ ဤအရပ်သို့ မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့ လာရောက်အောင် သင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလျှင်၊ ဆောင်ရွက်ပါ။ လျှောက်ထား၍ ငါ့ထံ မြန်မြန်ပြန်ခဲ့ပါ။ ငါ ဤအရပ်တွင် သင်မရောက်သမျှ ငုံနေမည်'ဟု အမှာအထားနှင့်တကွ ဝန်ခံတော်မူလိုက်ပါသည်။ အတပ်တစ်ပါး သွားနှင့်လိမ့်မည် မှတ်တော်မမူပါလင့်။ ယခု ဝတ်လဲတန်ဆာတော်နှင့်ပင် ရှိရစ်ပါသည်။ သားတော်ရှိရာ ကြွတော်မူလိုလျှင် ခရီးညွှန်ခြင်း၌ အကျွန်ုပ်ဝန် ဖြစ်ပါစေ။ စိုးရိမ်တော် မမူပါလင့်။ မမြင့်မကြာ အလျင်တဆော ကြွဖြစ်အောင် ကြွတော်မူပါမှ သင့်မည်ထင်ပါသည်"ဟုလျှောက်ထား၏ ဟုလိုသည်။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးအားလည်း ထိုအကြောင်းအရာ အလုံးစုံကို ရထားမှူးသုနန္ဒာ လျှောက်ထားသဖြင့် ဘုရားလောင်းမယ်တော်၊ခမည်းတော်မှစ၍ အလုံးစုံသောပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ 'ဘုရားလောင်း တေမိမင်းရှိရာ သွားအံ့'ဟု အားထုတ်စီရင် တိုင်ပင်ခန့်ထားကြလေ၏။

ရဟန်းပြုတော်မူခန်း

ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားသည်လည်း ပြည်သို့ ရထားမှူးသုနန္ဒာ ပြန်လေသည်၏နောက်၌ 'ငါကား ယခုကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့ကို အတွေ့ခံ၍ ကျေးဇူးမရှိ။ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် တွေ့စေသော် ငါ့မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား များစွာကျေးဇူးရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ ယခု ငါ အဘယ်သို့ ရသေ့ရဟန်း ပြုပါရအံ့နည်း'ဟု ကြံလျက် ရဟန်းပြုလိုသောနှလုံး ညွတ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော်အာနုဘော်ကြောင့် သိကြားမင်း၏နေရာ ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်ဖျာ၌ ပူပြင်းတင်းမာသောအခြင်းအရာကို ပြပေ၏။ သိကြားမင်းသည်လည်း ဆင်ခြင်သဖြင့် ထိုအကြောင်းကို သိလျှင် ဝိသုကြံနတ်သားကို ခေါ်၍ "အချင်း ဝိသုကြံနတ်သား။ တေမိမင်းသား ယခု ရဟန်းပြုလိုပြီ။ နေရာကျောင်းသခံမ်း၊ ရဟန်းပရိက္ခရာအလုံးစုံကို ဖန်ဆင်း၍ပေးချေဦး"ဟု စေလိုက်၏။

ဝိသုကြံနတ်သားသည်လည်း သိကြားမင်းဆိုတိုင်း ဝန်ခံလျက် ဘုရားလောင်းရှိရာ တောအုပ်သို့လာ၍ အချင်းအားဖြင့် ၃ ယူဇနာရှိသောတောအုပ်၌ ကြီးကျယ်စွာသော ကျောင်းသခံမ်းကိုလည်းကောင်း၊ ထိုကျောင်း၌ ပရိသတ်တို့နှင့် ညီလာခံရာ၊ လေညှင်းခံရာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုရာ သမာပတ်ဝင်စားရာ စသော ညဉ့်သန့်ရာ၊ နေ့သန့်ရာ၊ တိုက်ခန်း၊ ပြတင်း၊ လေသာ၊ စမုတ်^၁၊ တပြင်ကျယ် ကုဋိ ^၂တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကျောင်းဦး၌ ထုပ်အကျယ် ၂၄ တောင်ရှိသော စင်္ကြံ^၃ကို လည်းကောင်း၊ ကျောင်းမှမနီးမဝေး အရံအတွင်း၌ ကြာမျိုး ၅ပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ၄ ထောင့်ရေကန်ကြီး၊ ရေတွင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ၁၂ရာသီ အခါမရွေး ချိုမြိန်စွာ အသီးနှင့်ပြည့်စုံသော သစ်မည်စည်၊ တည်၊လွန်၊သရက်၊ပိန္နဲ၊ငှက်ပျော စသော အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော သစ်ပင်မျိုးတို့ကို လည်းကောင်း ဖန်ဆင်းလျက်၊ အရံအတွင်း၊ စင်္ကြံအတွင်းတို့၌ ဖန်ရောင်မကအလျှံထွက်သော ရတနာ သဲဖြူးခြင်း၊ သပိတ်၊ သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ဝတ် ဒုကုဋ်^၄ရေသနပ် ၊ ဝါးရင်းတောင်ဌေး၊ သစ်သီး သစ်ရွက်ချက်ပြုတ်ရန် မြေအိုး၊ မြေခွက်စသည် မကြွင်းအလုံးစုံ ရသေ့ရဟန်းတို့ အသုံးအဆောင်

ပရိက္ခရာတို့ကိုလည်းကောင်း ဖန်ဆင်းပြီးလျှင်၊ ကျောင်းတွင်း၌စိုက်ထားအပ်သော ကမ္မည်းတိုင်တွင် 'အကြင်မင်းမျိုး ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူဌေးမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး စသောသူတို့သည် ကာမဂုဏ်ကိုငြီးငွေ့၍ ရသေ့ရဟန်းပြုလိုငြားအံ့။ ထိုသူတော်ကောင်းတို့သည် ဤကျောင်း၌ အလုံးစုံသော ရဟန်းအသုံးအဆောင်တို့ကို အလိုရှိတိုင်းယူ၍ ရဟန်းပြုကြပါစေသတည်း'ဟု ကမ္မည်းအက္ခရာရေးထားပြီးသော် ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ်၊ ဝံ၊ အောင်း၊ ကြွ၊ ဆင် အစရှိသော သားရဲတို့ကိုလည်းကောင်း၊ မနုဿိယသောအသံကို မြည်တတ်ကုန်သော ငှက်ရဲ၊ ငှက်ကြမ်း တို့ကိုလည်းကောင်း ထို ၃ ယူဇနာရှိသောတောအုပ်မှ နှင်ထုတ်ဖယ်ခွာစေပြီးလျှင် မိမိနေရာ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ တက်သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်း တံတမိမင်းသားသည်လည်း ထိုသို့ ရဟန်းပြုလိုသော နှလုံးညွတ်ပြီးသည်၏နောက်၌ တောင်၊ မြောက်အရပ်ထက်ဝန်းကျင်တို့ကို မျှော်ရှုစဉ် မျက်နှာရှေးရှု မနီးမဝေးသောအရပ်၌ ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ အရံ၊ ဥယျာဉ်နှင့်တကွသော ကျောင်းသစ်မီးကိုမြင်လျှင် 'ငါ့အလိုကိုသိ၍ သိကြားမင်း ဖန်ဆင်း စီရင်လာချေသည်။ သူခပ်သိမ်းတို့တန်ခိုးဖြင့် ပြီးစေအပ်သောဝတ္ထု ကိုယ်ဖြင့်ပြီးစေအပ်သောဝတ္ထု၊ နှုတ်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သောဝတ္ထု အလုံးစုံကျက်သရေမျိုးဟူသည်ကား ကုသိုလ်သမ္ဘာရုံနှင့်ပြည့်စုံသော ဘုန်းတန်းရှင်၌သာလျှင် စုဝေးရာ၊ ပေါင်းရာ၊ ဆုံရာ ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်တရား၏အာနုဘော်ကား အလွန် အံ့ဩဖွယ်ရှိစွာ နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ နှလုံးရတော်မူလျက် ထိုကျောင်းသစ်မီးတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် ကမ္မည်းအက္ခရာတို့ကိုဖတ်၍ အတပ်အမှန် အရှင်မရှိသေးသော သက္ကဒတ္တိယကျောင်း ဖြစ်သည်ကို သိသဖြင့် ထိုကျောင်းတွင်း၌ နတ်၏တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်သော ချိပ်ရည်ကဲ့သို့ရဲရဲနီလျက် ညံ့သက်သိမ်မွေ့လှစွာ အတွေ့ရှိသော လျှော်တေသင်္ကန်းတစ်ထည်ကို သင်းပိုင်ဝတ်လဲတော်မူပြီးမှ တစ်ထည်သောလျှော်တေသင်္ကန်းကို လက်ကန်တော့စံပယ်တင် ကိုယ်ဝတ်ရုံတော်မူ၍၊ သစ်နက်ရေသင်္ကန်းကို လက်ဝဲပခုံးထက် ဒုကုဋ်တင်ကော်မူလျက် မကိုဋ်၊ သင်းကျစ်တို့ကိုချွတ်ထား၍ ဦးခေါင်း၌ ဆံကျစ်အဝန်းကိုစွပ်ဖွဲ့လျက် ရဟန်းအသွင်ကိုယူတော်မူပြီးသော် ဝါးရင်းတောင်တော်တို့ကို ကိုင်စွဲကာ ရဟန်း၏ ကျက်သရေကိုဖြစ်စေလျက် ငြိမ်သက်သာယာနေ့ဖြင့် ကျောင်းထဲမှထွက်၍၊ စင်္ကြံ၌ ထိုမှ၊ ဤမှ လူးလာပြန်ခေါက် 'အဟောသုခံ၊ အဟောသုခံ'၊ ဪ-ချမ်းသာစွ၊ ဪ-ချမ်းသာစွ'ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စကားဥဒါန်း ကျူးလျက် စင်္ကြံသွားပြီးမှ ကျောင်းသစ်မီးတွင်းသို့ဝင်၍၊ ပျဉ်အခင်းပေါ်၌ နေတော်မူလျက် သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ဗြဟ္မဝိဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ထိုနေ့ပတ်လုံး အားထုတ်တော်မူလတ်သော် ရှေး မင်းသားလက်ထက် ကပင်လည်း တဒင်္ဂဉာဏ် သမာဓိ၏ရင့်တော်မူနှင့်ခြင်းကြောင့် ထိုနေ့ချင်း မကြာမမြင့်မီပင်လျှင် တထိုင်တည်းချင်းဖြင့် သမာပတ် ၈ စဉ်နှင့် အဘိညာဏ် ၅ ရပ် မြတ်သော မဟာဂူတံစည်းစိမ်ကို ရတော်မူလေ၏။

ထိုသို့ ဈာန် အဘိညာဉ် လက်တော်သို့ရောက်ပြီး၍ ညချမ်းတိုင်လတ်သောအခါ ထို ပျဉ်အခင်းနေရာ ကျောင်းကုဋ်မှထွက်ပြီးလျှင် စင်္ကြံဦး၌ နတ်ဖန်ဆင်းအပ်သောသစ်ပင်မှ သစ်ရွက်တို့ကို ချူဆွတ်တော်မူလျက် နတ်ဖန်ဆင်းအပ်သော ခွက်ဖြင့်ထည့်၍ မချက်မပြုတ် အစိမ်းသက်သက် ဆားလည်းမရှိသော ထိုသစ်ရွက်ကို ရေနင့်နှောကာ နတ်သုခာဘုတ်အမြိုက်ရည်ကို သောက်စားသောသူကဲ့သို့ အမြိန်အရှက် ဘုဉ်းပေးခြင်းဖြင့် ကိုယ်လက် ဖြည့်တင်းတော်မူပြီးလျှင်၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ တည်းဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရ တရား ၄ ပါးတို့ကို ပွားစေ၍ သမာပတ်ဈာန်စည်းစိမ်ဖြင့် ခံစားလျက် ထို သိကြားကျောင်း၌ နေတော်မူ၏။

[ဤတွင်ရွှေကား မိဘဆွေမျိုး အစရှိသောသူခပ်သိမ်းတို့အား နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဘေးမဲ့ရာသို့ ပို့ဆောင်တော်မူလိုသော ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသားသည် ရှေးဦးစွာ ‘အတ္တဟိတ’ကို ဆောင်တော်မူပြီး၍ ‘ပရဟိတ’ကို ဆောင်တော်မူအံ့သောအခါ၏ အာဒိတ ပထမဖြစ်သော ရဟန်းအသွင်ကိုယူခြင်းလျှင် တေမိမင်းသား၏ ၂ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော နှလုံးအလိုပြည့်ခြင်း အောင်ခြင်းမင်္ဂလာကို ပြရာပြကြောင်း စကားအစဉ်ကား ပြီးပြီ။]

၁၉။ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ လိုက်လာခန်း

ဗာရာဏသီ ပြည်တော်၌လည်း ရထားမှူးသုနန္ဒာလျှောက်ကြား၍ ဘုရားလောင်း မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိကြပြီးသောအခါ ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် ‘ဤသို့သော ဘုန်းကျက်သရေနှင့် ပြည့်စုံပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့သား တော၌ နေရအံ့နည်း။ ယခုပင် အလုံးအရင်း ကြီးစွာနှင့် ငါ့ကိုယ်တိုင်သွား၍ များစွာသောအကြောင်းဖြင့် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်ပြီးလျှင် အဘိသိက် သွန်းလျက် ပြည်သို့ပြန်၍ မင်းပြုစေဦးအံ့’ဟု ညွတ်ကွင်း၊လက်တွင်းကမှ မဖမ်းနိုင်၍လွတ်ပြီးသည်ကို ကောင်းကင်ပျံသွားရာ မြေကလိုက်၍ဖမ်းမည်ကြံသကဲ့သို့၊ ‘မဖြစ်ဟူသည် ရှိရမည်လော’ဟူသော မင်းမာန်ဝင်ခြင်း၊ သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့်ကြံပြီးလျှင် အလျင်တဆောချီသွားလို သောကြောင့် အမှုအလုံးစုံ ခွဲခန့်စီရင်စီမံသောငှာ ဝန်ရှင်တော်မဟာသေနာပတိ အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ “အမတ်ကြီး မဟာသေနာပတိ။ ယခု ငါ့ သားတော် တေမိမင်းသားအား ငါ အဆုံးအမပေးခြင်းငှာ ထွက်ချီတော်မူမည်။ ဤနေပြည်တော်မှ ငါ့သားနေရာ တောအရပ် ၃ ယူနော ခရီးတာ ကွာဝေးသည်ဟူ၍ ငါ ကြားရသည်။ ၎င်းခရီးကို ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ဗိုလ်ထု အလုံးအရင်း သွားသာအောင် သုတ်သင်သန့်ရှင်း ခင်းကျင်းရိုးရှိတိုင်း အစို့သင့်ရာခန့်ထား၍ ခင်းကျင်းနှင့်စေ။ မြင်းစီးသူရဲ၊ဆင်သည်သူရဲ၊ရထားစီးသူရဲတို့မှာလည်း မစွမ်းမသန် သည်များကို ထားခဲ့၍ နိုင်ငံစွမ်းသန် လျင်မြန်သည့် ရထား၊ ဆင်၊ မြင်း တို့နှင့် စစ်ဝတ်စစ်ဆင် ဆောင်ရွက်ရိုးရှိတိုင်း ခင်းကျင်းစည်းဝေးစေ။ လေး၊ လှံ၊ ဓား၊ ကာချပ်စွဲ ခြေသည်သူရဲ ဝင်း အိပ်ဖန် ကိုယ်ရံမကြွင်း အလုံးစုံသူရဲတို့ကို အသီးအသီး ဝင်းမှူး၊ သင်းမှူး၊ ဗိုလ်မှူး၊ အကဲအကြပ်တို့နှင့် အဆင်သင့် စည်းဝေးခင်းကျင်းစေ။

“အလုံးစုံ သဘင်သည်တို့ကိုလည်း ခရုသင်း၊ နဲ၊ ခရာ၊ ပတ်သာ၊ စည်၊ မောင်း၊ စောင်း၊ ငြင်း၊ ထက်စည်၊ မြောက်စည်၊ ဗဟိုရ်စည် စသောအလုံးစုံ အသီးသီး အတီးမှုတ်မျိုး တူရိယာဘဏ္ဍာတို့နှင့် စည်းဝေးခင်းကျင်း၍ တီးမှုတ်ကခုန်ခြင်း သီခြင်းတို့ဖြင့် မြူးထူးပျော်ရွှင် သဘင်ခံစေ။ ကိုယ်လုပ်မိဖုရား၊ နန်းသူနန်းသားတို့ စီးနင်းရန် ဆင်၊ ယာဉ်၊ ဝေါဇ္ဇေ၊ မြင်း၊ ရထား တို့ကိုလည်း ဆိုင်ရာအသီးသီး ပြင်ဆင်ခင်းကျင်းစေ။ ငါ့သားတော်၏ ဖွားဖက် အမတ်သား ၅၀၀ တို့ကိုလည်း ပြင်ဆင်စေ။ ပုဏ္ဏားပုရောဟိတ်၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ ပြည်သူ ပြည်သားမှစ၍ နိုင်ငံတော်အတွင်း မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ နေပုဒ်တို့၌နေသူ လူအပေါင်း တို့ကိုလည်း လိုက်လိုသမျှလိုက်စေ။ အလျင်အမြန် အလုံးစုံကိုပြီးအောင် ခန့်ထားစီရင်ကြ။ ယခုမကြာမြင့်မီပင်

ငါ့သားတော်ကို အဆုံးအမပေးခြင်းငှာ ငါ ထွက်ချီတော်မူမည်။ အလျင်အမြန် ပြီးစေ"ဟု မင်းမိန့် အာဏာပေးတော်မူလေ၏။

ဝန်ရှင်တော်အမတ်ကြီးသည်လည်း မင်းအမိန့်ရှိတိုင်း ဝန်ခံ၍၊ အမှု၊ အမတ်၊ အကြပ်၊ အကဲ၊ သူရဲဗိုလ် တပ်အပေါင်း စစ်အင်္ဂါအလုံးစုံကို စီရင်ခန့်ထား၍ အသီးအသီး ခင်းကျင်းစေ၏။ ဗာရာဏသီပြည် အရှေ့တံခါးမှစ၍ ဘုရားလောင်း၏ကျောင်းသစ်မ်း ပရိဝုဏ်တံခါးတိုင်အောင် ၃ ယူဇနာကွာသောခရီးကို ဆင်လုံး မြင်းလုံး အလုံးအရင်းများစွာသွားသာအောင် သုတ်သင်သန့်ရှင်း ခင်းကျင်းစေ၏။ အစုစု ဗိုလ်ထုပေါင်းကာ ၁၈ ခေါက်တိရစ္ဆာန် ရှိ၏။ ထို အလုံးစုံသောအခင်းအကျင်းတို့ကို ခန့်ထားစီရင် ပြင်ဆင်၍ကား ၃ ရက်တိုင်မှပြီး၏။

ဤအရာ၌ 'အက္ခောဘိဏီ' ဟူသည်ကား 'နိန္ဒာဟုတ သတ သဟဿာနံ သတံ အက္ခောဘိဏီ' ဟူသည် ကား 'နိန္ဒာဟုတ တစ်သိန်းအလီ ၁၀၀ သည် အက္ခောဘိဏီ မည်၏' ဟူသောကြောင့် ဧက-တစ်လုံး၊ သုည ၄၂ သည် အက္ခောဘိဏီ မည်၏။ ဤ အက္ခောဘိဏီကား အလွန် ဂဏန်းများ၏။ အက္ခောဘိဏီ ကြီးတည်း။

['သဗ္ဗိဝေဠု ကလာပေသု၊ ပစ္စေကံ သဗ္ဗိဝေဠုသု။

ဓူလိကတေသု သေနာ ယာ၊ ယာတိ အက္ခောဘိဏီ တိသာ။ ။' ဟူသော သဒ္ဒသာရတ္တ ဇာလိနိဂါထာ၌ ပြအပ်သော အက္ခောဘိဏီလည်း ရေတွက်ခြင်း တစ်နည်းတည်း။

[အနက်ကား။ သဗ္ဗိဝေဠုကလာပေသု ဝါးလုံး ၆၀ အစုအပုံတို့၌ ။ ပစ္စေကံ၊ တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီ။ သဗ္ဗိဝေဠုသု၊ ၆၀သော ဝါးလုံးတို့ကို။ ဓူလိကတေသု၊ မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ကြေစေ့ကုန်ပြီးသော်။ ယာသေနာ၊ အကြင်စစ်သည်သည်။ ယာတိ၊ သွားအံ့။ သာသေနာ၊ ထိုစစ်သည်ကို။ အက္ခောဘိဏီတိ၊ အက္ခောဘိဏီ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

[တံခါးဝ၌ပုံထားသော ဝါးလုံး ၆၀ တို့ကို နင်း၍ထွက်လတ်သော် ထို ၆၀ သောဝါးလုံးတို့သည် မြူမှုန့်ဖြစ်အံ့။ ထို ဗိုလ်ထု ဗိုလ်လုံးကို 'တစ်ခေါက်တိ'ဟု ဆိုအပ်၏ဟူလို။

[၎င်းကျမ်း၌ပင်-

'နဝ နာဂ သဟဿာနိ၊ နာဂေ နာဂေ သတံ အဿာ။

အဿေ အဿေ သတံ ရထာ၊ ရထေ ရထေ သတံ ကညာ။

ကညေ ကညေ သတိတ္ထိယော၊ ဒေသာ အက္ခောဘိဏီ နာမ။ ။'ဟူသော ဂါထာဖြင့် ပြအပ်သော အက္ခောဘိဏီလည်း တစ်နည်းတည်း။

[အနက်ကား။ နဝ နာဂ သဟဿာနိ ၊ ဆင် ၉၀၀၀ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ နာဂေနာဂေ၊ ဆင်တစ်စီးတစ်စီးတို့၏အနီး၌။ သတံ အဿာ၊ မြင်း ၁၀၀ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဿေ အဿေ၊ မြင်းတစ်စီးတစ်စီးတို့၏အနီး၌။ သတံရထာ၊ ရထာ ၁၀၀တို့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ရထေရထေ၊ ရထာတစ်စီးတစ်စီးထက်၌။ သတံ ကညာ၊ မိန်းမမြတ် ၁၀၀စီ ၁၀၀စီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ကညေကညေ၊ မိန်းမမြတ် တစ်ယောက် တစ်ယောက်၌။ သတိတ္ထိယော၊ အခြံအရံမိန်းမ ၁၀၀စီ ၁၀၀စီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒေသာ၊ ဤစစ်သည်သည်။ အက္ခောဘိဏီနာမ၊ အက္ခောဘိဏီ မည်၏။

[ဆင် ၉၀၀၀၊ မြင်း ၉သိန်း၊ ရထာ ၉ကုဋေ၊ ရထာစီးမိန်းမမြတ် ကုဋေ ၉၀၀၊ အရံမိန်းမ ကုဋေ ၉သောင်း ။ ဤသည်လျှင် အက္ခောဘိဏီ မည်၏ ဟူလို။ ဤ အက္ခောဘိဏီကား ပြည့်ရှင်မင်းတို့သည် မြတ်သောသူတို့ထံ ဆည်းကပ်သောအခါ စသည်တို့၌ 'ပဒုမဗျူဟာ'ဆင်၍ ထွက်စံပယ်သောအခါ စစ်အင်္ဂါတည်း။

[ထို ၃ပါးသော အက္ခောဘိဏီတို့တွင် ဤဘုရားလောင်းတေးမိမင်းရှိရာထွက်စံအပ်သော ကာသိကရာဇ် မင်းကြီး၏ စစ်သည်ဗိုလ်ထုကိုရေတွက်ခြင်း အက္ခောဘိဏီ၌ကား နောက်ပြအပ်သော တတိယအက္ခောဘိဏီဖြင့် ရေတွက်၍ ၁၈ ခါဘိဏီဆိုသည်ဟု ယူခြင်းသည်သာလျှင် သင့်မြတ်နိုးမည် ထင်ပါသည်။]

ထိုသို့ အမတ်ကြီးသေနာပတိသည် အလုံးစုံသော စစ်အင်္ဂါတို့ကိုစီရင်ပြီးသော် ၄ ရက်မြောက် သောနေ့၌ မင်းကြီးအား ပြီးကြောင်းကို လျှောက်တင်လေ၏။ ရထားမှူးသုနန္ဒာသည်လည်း အမတ်ကြီး ဝန်ရှင်တော်က ခန့်ထားတိုင်း မိမိအုပ်စုဆိုင်ရာ မင်းစီးရန် မြင်း၊ ဆင်၊ ရထားတို့ကို အစီးအနင်း သူရဲအကဲအကြပ်နှင့် တကွ ပြင်ဆင်ခင်းကျင်းစေပြီးလျှင်၊ မိမိကား မင်းကြီးစီးရန် မြင်းရထားနှင့် နန်းတော်သို့ဝင်၍ သိန္နောမြင်းကအပ်သောရထားကို အရှေ့မှန်တော်တံခါးဝ၌ ထားခဲ့ပြီးမှ မင်းကြီးစံရာနန်းတော်သို့ တက်လျက် မင်းကြီးထံ ရိုသေစွာရှိခိုးပြီးသော် “ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးလှသော အရှင်မင်းမြတ်။ ယခု သားတော်ဘုရားရှိရာ ထွက်စံတော်ရန် အလုံးစုံစစ်အင်္ဂါ ခင်းကျင်း၍ ပြီးစီးပါပြီ။ စီးတော်မြင်းရထားလည်း သိန္နောမျိုးဖြစ်၍ လေ၏လျင်ခြင်းကဲ့သို့ လျင်ခြင်းရှိသော မင်္ဂလာမြင်းတော် ၄ စီးက၍ ယခုအသင့်အတင့် နန်းတော်တံခါးဦး၌ ဖဝါးတော်ခံ ရောက်ပါပြီ။ ထွက်စံချိန် အခါတန်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်၏။

ရထားမှူးစကားကိုကြားလျှင် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတော်ထံ မြန်စွာရောက်လိုသော အာသာရှိသည်ဖြစ်၍ ‘ထူလာ ဇေနေ ဟာယန္တိ၊ ကိသာ ဟာယန္တိ ထာမုနာ။ ။’ဟူသော ဂါထာဝက်ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“ရထားမှူးသုနန္ဒာ။ သင် စီရင်ခန့်ထားသော မြင်းရထားအလုံးစုံတို့မှာ ရထား၊ဆင်၊မြင်းအပေါင်း သန်မြန်ကြပါ၏လော။ ဆူဖြိုးလွန်းသောမြင်းလည်း အားရှိစေကာမူ အသွားနှေးတတ်သည်။ ကြုံလွန်းပိန်လွန်းသော မြင်းလည်း မြန်စေကာမူ အားနွဲ့၍ ခရီးရှည်မလိုက်နိုင် ရှိတတ်သည်။ အသို့ သင့်ပါအံ့နည်း။ သင်တို့မြင်းများ စွမ်းမြန်သန်မာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏လော”ဟု မေး၏

ရထားမှူး သုနန္ဒာလည်း ‘ကိလေ ထူလေ ဝိဝဇ္ဇေတွာ၊ သုသဋ္ဌာ ယောဇိတာ ဟယာ။ ။’ဟူသော ဂါထာဝက်ဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“အရှင်မင်းကြီး။ ကြုံလွန်းဆူလွန်းသောမြင်းတို့ကို နတ်ထား၍ မကြုံမဆူ စွမ်းမြန် သန်မာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည့် သိန္နောမျိုး မင်္ဂလာမြင်းတော်မြင်းကောင်းတို့ကိုသာ ရထားတို့၌ ကပြပါသည်။ မြင်းရထားကြောင့် ခရီးနှောင့်ယှက်မည် စိုးရိမ်တော်မမူပါလင့်”ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် “အချင်းရထားမှူး။ ယင်းသို့တပြီးကား ကောင်းပြီး။ မိဖုရားကြီးမှစ၍ ထီးနန်းအပ်နှင်းပြီးမှ ပြည်သို့ပြန်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ယခုပင် ထွက်တော်မူမည်။ ငါ့သားတော်ကိုလည်း ထိုတောအရပ်ကပင် အဘိသိက်သွန်း၍ ထီးနန်းနှင်းပြီးမှ ပြည်ကိုပြန်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ရတနာသားမြီးယပ်၊ ရတနာသင်းကျစ်၊ ရတနာသန်လျက်၊ ရတနာခြေနင်း၊ ရတနာထီးဖြူ၊ ဤမင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါးတို့ကိုလည်း ငါစီးတော်မူရာ သင်၏ ရထား၌ တင့်တယ်စွာ တင်ဆောင်ခဲ့လော့”ဟု ဆိုပြီးမှ ရထားမှူးသုနန္ဒာအား ၅ပါးသော မင်းမြှောက် တန်ဆာတို့ကို ရထား၌တင်စေပြီး၊ နန်းတော်မှဆင်းသက်၍ ရထားမှူးသုနန္ဒာ၏ရထားထက်၌ တက်စီး လျက် များစွာသော ကိုယ်လုပ်မောင်းမ၊ အမှူးအမတ် သူရဲ စစ်တပ်အပေါင်းအခြံအရံနှင့်တကွ ဗာရာဏသီပြည် အရှေ့တံခါးမှထွက်၍ ကောင်းစွာပြင်ဆင်အပ်ပြီးသော မင်းလမ်းမခရီးဖြင့် ဘုရားလောင်းရှိရာ ၃ ယူနောက္ခာသော တောအရပ်သို့ ရထားမှူးသုနန္ဒာလျှင် ရှေ့ဆောင်လမ်းညွှန်ရှိသည်ဖြစ်၍ ထွက်ချီလေ၏။ စန္ဒာဒေဝိမိဖုရားကြီး

သည်လည်း တစ်ခုသောမင်္ဂလာ မြင်းရထားကိုစီး၍ များစွာသော ၁သောင်း ၆ထောင်သော နန်းသူအပေါင်းခြံရံလျက် မင်းကြီး နောက်သို့လိုက်လေ၏။

ထို ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် ခရီးအစဉ်အတိုင်းထွက်ချီ၍ တောသို့ဝင်လျက် ဘုရားလောင်း၏ ကျောင်းသခံမင်းအနီးသို့ရောက်သောအခါ သင့်တင့်ရာ တစ်ခုသောအရပ်၌ သစ်တပ်တဲနန်း စခန်းချ တည်လေ၏။

ဘုရားလောင်း တေမိ ရှင်ရသေ့သည်လည်း ခမည်းတော်ရောက်ကြောင်းကိုသိလျှင် သောက်ရေ၊ ခြေဆေးရေ မင်းနှင့်ထိုက်တန်သော နေရာပလ္လင်အလုံးစုံကို အသင့်အတင့် ပြင်ဆင်တည်ထားနှင့်လေ၏။

ကာသိကရာဇ် မင်းကြီးသည်လည်း သစ်တပ်တဲနန်း၌ ရထား၊ ဆင်၊ မြင်း အစရှိသော စစ်အင်္ဂါတို့ကို ထားခဲ့ပြီးလျှင် မှူးတော်၊ မတ်တော် အခြံအရံနှင့်တကွ ရထားမှသက်ဆင်း၍ ခြေဖြင့်ဘုရားလောင်းရှိရာ ကျောင်းသခံမင်းသို့ သွားပြီးသော် ကျောင်းသခံမင်းပရိဝုဏ်သို့ဝင်သောအခါ အပေါ်ရုံကို လက်ကတော့စံပယ်တင်လျက် ကျောင်းထက်သို့တက်၍ သင့်တင့်ရာက သားတော်ဘုရားလောင်းကို ရှိခိုးကာနေလေ၏။

၂၀။ ခမည်းတော်နှင့် စကားဆိုခန်း

ဘုရားလောင်း ရှင်ရသေ့သည်လည်း မင်း၏ကျက်သရေဖြင့် တောက်ပစွာလာလတ်သော ခမည်းတော် မင်းကြီးကို မြင်လျှင် အလွန်လေးမြတ်ခြင်းဖြင့် နှုတ်ဆက်မေးမြန်းခြင်း စသော ပဋိသန္ဓာရဇာန်ကို ပြုတော်မူလို၍-
'ကစို့နု တာတ ကုသလံ၊ ကိစို့ တာတ အနာမယံ။

သဗ္ဗာ စ ရာဇ ကညာယော၊ အရောဂါ မယု မာတရော။ ။'ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အသို့ပါနည်း ခမည်းတော်။ အပြစ်ဘေးဒဏ် ရန်မာန်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းပါ၏လော။ ကိုယ်တွင်း၊ ကိုယ်ပစ္စာရာယ် အဖျားအနာ ရောဂါခပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းပါ၏လော။ ခပ်သိမ်းသောမင်းသမီး ကိုယ်လုပ် နန်းသူအပေါင်းလည်း အနာမရှိ ချမ်းသာကြပါ၏လော။ ငါ့မယ်တော်လည်း အနာမရှိ ချမ်းသာ ကြပါ၏လော”ဟု မေးမြန်းတော်မူ၏။

သားတော်စကားကိုကြားလျှင် ခမည်းတော်မင်းကြီးလည်း စကားတုံ့ပြန်လို၍-

'ကုသလဉ္ဇေဝ မေ ပုတ္တ၊ အထော ပုတ္တ အနာမယံ။

သဗ္ဗာ စ ရာဇ ကညာယော၊ အရောဂါ တယု မာတရော။ ။'ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ ခမည်းတော်မှာ အပြစ်အနာ အန္တရာယ်မရှိ ချမ်းသာပေ၏။ ခပ်သိမ်းသော နန်းသူ အပေါင်းတို့လည်း ချမ်းသာကြ၏။ မောင့်မယ်တော်လည်း အပြစ်အနာမရှိ ချမ်းသာပေ၏”ဟု ဆို၏။

ထို့နောင်မှ ဘုရားလောင်းသည် ခမည်းတော်မင်းကြီးအား စည်းစိမ်၏မြဲခြင်းကို သိပြီး၍၊ တရား၏ မြဲခြင်းကို မေးတော်မူခြင်းငှာ-

‘ကစွံ အမဇ္ဇပေါ တာတာ၊ ကစွံ တေ သုရမပ္ပိယံ။

ကစွံ သစ္စေ စ ဓမ္မေ စ၊ ဒါနေ တေ ရမတေ မနော။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အသို့နည်း ခမည်းတော်။ နေ့တိုင်းမပြတ် ကုသိုလ်တရားကို အောက်မေ့ခြင်း အပ္ပမာဒ တရားတည်း ဟူသော မသေရည်ကို သောက်ရပါ၏လော၊ ကာမဂုဏ် ၅ ပါး၌ယစ်၍ ကုသိုလ်မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်ကို မသောက် ကြဉ်ရှောင်နိုင်ပါ၏လော။ မုသာဝါဒတည်းဟူသော ပျက်ပြယ်တောက်အဲ့ ခါးစပ်သော အရသာတို့ကို မစားမူ၍ သစ္စာတည်းဟူသော ချိုအေးလေးနက်စွာ အရသာကောင်းတို့ကိုသာလျှင် စားရပါ၏လော။ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ အမြင်မှားခြင်းစသည့် ဆူးငြောင့်ခလုတ် ချုပ်ိတ်ပေါင်းထူထပ်ရာ ဒုစရိုက်ခရီးဆိုးခရီးကြမ်းကို မသွားမူ၍ သနားခြင်း၊ ချစ်ခြင်း၊ သည်းခံခြင်း စသည့် အမွှေးအထုံတရားတို့ဖြင့် ဖြန့်ခင်းအပ်သော မင်းကျင့်တရား လမ်းကောင်းကိုသာ သွားရပါ၏လော။ ပစ္စည်းတို့၌ မိမိစိတ်ကို ဝန်တိုပိတ်ပင်ခြင်း၊ စဉ်းလဲခြင်းဖြင့် မပုပ်မသိုးစေမူ၍ လှူဒါန်းပေးကမ်း စွန့်ကြဲသဂြိုဟ် ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် ပစ္စည်းကို ဆေးကြောထုတ်လှန်း သန့်ပြန့်စေခြင်း၌ ခမည်းတော် နှလုံးမွေ့လျော်ပါ၏လော”ဟု မေးမြန်းတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်း စကားကိုကြားလျှင် ခမည်းတော်လည်း စကားတုံ့ပြန်လို၍-

‘အမဇ္ဇပေါ အဟံ ပုတ္တ၊ အထော မေ သုရမပ္ပိယံ။

အထော သစ္စေ စ ဓမ္မေ စ၊ ဒါနေ မေ ရမတေ မနော။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ ခမည်းတော်လည်း အပ္ပမာဒ တည်းဟူသော မသေရည်ကိုသာ သောက်၏၊ သူတစ်ပါးတို့အားလည်း သောက်စေ၏။ သေရည်ကိုကား ခမည်းတော် မသောက်၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း မသောက်စေ။ မုသာဝါဒတည်းဟူသော အရသာဆိုးကိုလည်း ခမည်းတော် မစား။ သစ္စာတည်းဟူသော အရသာ ကောင်းကိုသာ ခမည်းတော်စား၏၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း စားစေ၏။ ဒုစရိုက်တည်းဟူသော လမ်းဆိုးကိုလည်း ခမည်းတော်မသွား။ သုစရိုက် မင်းကျင့်တရားတည်းဟူသော လမ်းကောင်းကိုသာ ခမည်းတော်သွား၏၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း သွားစေ၏။ တရားသဖြင့် ရအပ်သော ပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ဝန်တိုခြင်းဖြင့် မပုပ်မသိုး အကျိုးမဲ့ မဆွေးမကြေစေမူ၍ ပေးကမ်းသဂြိုဟ်ခြင်းတည်းဟူသော သုံးဆောင်ထုတ်လှန်း ဖြန့်ခင်းခြင်း၌သာလျှင် ခမည်းတော် နှလုံးမွေ့လျော်၏၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မွေ့လျော်စေ၏”ဟုဆို၏။

ထို့နောက် မင်းပရိသတ်တို့၏ ကျန်းမာခြင်းစသည်ကို မေးလိုပြန်၍-

‘ကစွံ အာရောဂျံ ယောဂ္ဂံ တေ၊ ကစွံ ဝါဟတိ ဝါဟနံ။

ကစွံ တေ ဗျာဓယော နတ္ထိ၊ သရီရဿု ပတာပိယာ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော် အသို့ပါနည်း။ ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ် အစရှိသော အလုံးစုံဗိုလ်ပါ မှူးမတ် ပရိသတ်အပေါင်း အနာမရှိသည် ဖြစ်ပါ၏လော။ ထို ဗိုလ်ပါပရိသတ်တို့ကို မှီ၍ မချစ်မနှစ်လိုအပ်သော စိတ်၏စိုးရိမ်ခြင်း၊ ကိုယ်၏ပူပန်ခြင်းတို့သည် ခမည်းတော်၌ မရှိရသည် ဖြစ်ပါ၏လော”ဟု မေး၏။

ခမည်းတော်လည်း စကားပြန်လို၍-

‘အထော အရောဂံ ယောဂ္ဂံ မေ၊ အထော ဝါဟတိ ဝါဟနံ။

အထော မေ ဗျာဓယော နတ္ထိ၊ သရီရဿု ပတာပိယာ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ အလုံးစုံဗိုလ်ပါ ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် အနာမရှိ ကျန်းမာကြ၏။ ဗိုလ်ပါပရိသတ် တို့ကြောင့် ခမည်းတော်အား တစ်စုံတစ်ခုသောစိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း မရှိရပေ”ဟုဆို၏။

ထို့နောင် ပြည်တိုင်းကားကို မေးပြန်လို၍-

‘ကစွိ အန္တော စ တေ ဖိတာ၊ မဇ္ဈေစ ဗဟလာ တဝ။

ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ ကောသဉ္စ၊ ကစွိ တေ ပဋိသဏ္ဌိတံ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်။ မြို့၊ရွာ၊ နိဂုံး မင်းနေပြည်တို့၌နေကြကုန်သော တိုင်းသားပြည်သူလူအပေါင်းတို့ ကပ်ဥပဒ်မရှိ ချမ်းသာငြိမ်ဝပ် ကြပါ၏လော။ တိုင်းကားပြည်ရွာ ဝပြောစည်ပင် ပါ၏လော။ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ကျိကြတို့၌ စပါးဖြင့် အခါခပ်သိမ်းပြည့်ပါ၏လော”ဟု မေးမြန်းတော်မူ၏။

ခမည်းတော်လည်း စကားတုံ့ပြန်ကြားလို၍-

‘အထော အန္တော စ မေ ဖိတာ၊ မဇ္ဈေစ ဗဟလာ မမ။

ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ ကောသဉ္စ၊ သဗ္ဗံ မေ ပဋိသဏ္ဌိကံ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ အလုံးစုံသော တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း အနာ၊ကပ်၊ ဥပဒ်မရှိ ချမ်းသာကြပေ၏။ တိုင်းကားပြည်ရွာလည်း စည်ပင်ဝပြော၏။ မိုးဥတု၊ ဆောင်းဥတု စသည်တို့ မှန်ခြင်းကြောင့် ကောက်ပင်တို့၏ကောင်းခြင်းဖြစ်၍ အခါခပ်သိမ်း ကျိကြတို့၌လည်း စပါးဖြင့် ပြည့်သည်သာ ဖြစ်ပေ၏”ဟုဆို၏။

ဤသို့ ‘ငါ့သား ပျူပျူငှာငှာ အခြင်းအရာ ချမ်းသာဆင်းရဲကိုပင် မေးမြန်းခြင်း ရှိပေသည်’ဟု ကာသိကရာဇ် မင်းကြီးတစ်သက်လုံး အောက်မေ့ခြင်းငှာ ထိုက်သောကြောင့် ‘သာရဏီယကထာ’ မည်သော မေးမြန်းခြင်းကို ပြုတော်မူပြီးလျှင် တေမိမင်းသား ရှင်ရသေ့သည် တစ်ဖန် ခမည်းတော်အား ‘ပဋိသန္ဓာရ’ ပြုလိုသည်ဖြစ်၍-

‘သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။

ပတိဋ္ဌပေန္တု ပလ္လင်္က၊ ယတ္ထ ရာဇာ နိသက္ကတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်။ ဤကျောင်းသို့ ယခုလာတော်မူခြင်းကား အကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေသင့်။ ကောင်းသောလာခြင်း၊ အကျိုးရှိသောလာခြင်း ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ခမည်းတော်နှင့် ထိုက်တန်သော ဤမင်းနေရာ ပလ္လင်ကို ခင်းထားအပ်၏။ ထိုမင်းနေရာ၌ ယိုင်တော်မူလော့”ဟုဆို၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားလောင်းအား ရိုသေခြင်းဖြင့် ထိုမင်းနေရာထက်၌ တက်၍မထိုင်ဘဲ “ချစ်သား။ ရှိပါစေတော့”ဟု ဆိုကာနေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည်

“ခမည်းတော်။ အကယ်၍ မင်းနှင့်ထိုက်တန်သော နေရာထက်၌ မထိုင်လိုလျှင် ‘အမတ်တို့။ ငါ့ ခမည်းတော်အား ငါထိုင်သောနေရာနှင့် တူစွာ ဤမြက်တို့ကို ဖြန့်၍ ခင်းအပ်သော မြက်ခင်းနေရာ၌ ခမည်းတော်ကို နေပါစေ”ဟု မြက်ကိုခင်းစေပြီးလျှင်၊ “ခမည်းတော်။ ဤမြက်ခင်းသည် တော၌နေသောငါတို့အား မြတ်သောအခင်း ဖြစ်၏။ ထိုမြက်ခင်း၌ နေတော်မူလော့။ ဤ၌ကား ခြေဆေးရေ တည်ထားအပ်၏။ အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်တော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးလည်း ဘုရားလောင်းကို ရိုသေသောအားဖြင့် ထိုမြက်ခင်း၌ မနေမူ၍ မြေ၌ပင်လျှင်နေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်၍ မိမိသုံးဆောင်ရန်အလိုငှာ ဆားမျှမခတ်ရဘဲ ရေနင့် နယ်နှောကာစီရင်အပ်သော သစ်ရွက်တို့ကို ခွက်ဖြင့်ယူခဲ့ပြီးလျှင် ခမည်းတော်အား တည်ကျွေးလို၍-

‘ဣဒံ ပိ ပဏ္ဍကံ မယံ၊ ရန္တံ ရာဇေ အလောဏကံ။’

ပရိဘုဉ္ဇ မဟာရာဇ၊ ပါဟုနော မေ ဣဓာဂတော။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်။ ဤအရွက်ကား တော၌နေသော ငါတို့အား မြတ်သော ဘောဇဉ်တည်း။ ဆားမျှလည်း မခတ်အပ်။ ရသတဏှာဖြင့် လွန်စွာတပ်ခြင်းငှာလည်း မထိုက်။ ကိုယ်၊ လက်၏ မျှတခြင်းကိုလည်း ‘ဆောင်၏။’ ကိလေသာကို ခေါင်းပါးစေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သောသူတို့နှင့် အလွန်လျှင် လျောက်ပတ်၏။ ခမည်းတော် အလိုရှိတိုင်း သုံးဆောင်တော်မူပါလော့။ ဤသစ်ရွက်ကား ငါတို့မှာ မရှား။ အလိုရှိတိုင်း ရ၏။ စိတ်အားလိုရာ သုံးဆောင်တော်မူ”ဟုဆို၍ တည်ကျွေးတော်မူလေ၏။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း

“ချစ်သား။ ခမည်းတော်ကား သစ်ရွက်ကိုစားသူ မဟုတ်။ သလေးထမင်းကိုသာ စား၏”ဆိုလျက် ဘုရားလောင်းကို ရိုသေသောအားဖြင့် ဘုရားလောင်း ပေးတော်မူသည်ကို ခွက်နှင့်တကွခံယူပြီးမှ သင့်ရာချထား၍ မိမိလက်၌ ထိုသစ်ရွက်တို့ကို အတန်ငယ်ထားပြီးလျှင် “ချစ်သား။ ဤသစ်ရွက်ကိုပင် စားသလော”ဟုမေး၏။ ဘုရားလောင်းလည်း

“ခမည်းတော်။ ဤသစ်ရွက်ကိုပင် နေ့တိုင်းစား၍နေသည်။ ဤအစာကား ရဟန်းတို့နှင့် အလွန်လျောက်ပတ်၏”ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ဤသို့ သားတော်၊ ခမည်းတော် တို့ ပိယကထာစကားကို ပြောဆို၍နေစဉ် ဘုရားလောင်းမယ်တော် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ၁သောင်း ၆ထောင်သော မောင်းမအပေါင်းခြံရံလျက် လာလတ်သဖြင့် ကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ ဘုရားလောင်းကို မြင်လေသော် ထိုမြင်သောခဏ၌ပင်လျှင် နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မှီ၍ ဖြစ်သော ဗျာပါဒဖြင့် ရွှေငှက်ပျောပင်ယိမ်းသကဲ့သို့ မူးမှိုင့်တိမ်းလဲလျက် မိန်းမောခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ထို့နောင်မှ အခြွေအရံတို့၏ မ,စ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် သတိရ၍ လဲရာမှထပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းခြေအစုံကို မြဲစွာဖက်လျက် မျက်ရည်ပြည့်သောမျက်စိဖြင့် မတားမဆီးနိုင်အောင် ငိုကြွေးပြီးသော် ခြေတော်မှလွတ်၍ သင့်တင့်ရာက နေလေ၏။

ထိုအခါ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် မိမိလက်၌ရှိသော ဟင်းလျာရွက်ကိုပြ၍ မိဖုရားကြီးအား “အဘယ်။ သင့်သားစားသော အစာကို သင် ကြည့်ပါလော့”ဟုဆိုကာ အတန်ငယ်အတန်ငယ် ဟင်းရွက်ဖတ်ကိုယူ၍ မိဖုရားကြီးလက်ပေါ်၌ ချထား၏။ မယ်တော်မိဖုရားကြီးသည်လည်း အခြံအရံမောင်းမတို့အား “ငါ့သား။ စားတော် ဟင်းရွက်ကို ကြည့်ကြစမ်း။ အသင်တို့”ဟုဆိုကာ အတန်ငယ်အတန်ငယ် မောင်းမတို့၏လက်၌ ထား၏။

ထို ၁ သောင်း ၆ ထောင်ကုန်သော မောင်းမတို့သည်လည်း “ဤဘောဇဉ်ကား ငါတို့အရှင်သား စားတော်ဘောဇဉ် ဟူသတတ်။ အလွန်မြတ်ပေစွ။ အရှင်သားသည်လည်း အမျိုး၊ အနွယ်၊ စည်းစိမ်နှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့ ပြုနိုင်ခဲ့စွာသောအမှုကို ပြပေ၏”ဟု ချီးမွမ်းပြောဆိုကြလျက် ထို ဟင်းလျာရွက်တို့ကို မိမိတို့ထိပ်ထက် တင်၍ လက်အုပ်ချီကာ ရှိခိုးပူဇော်ကြကုန်၏။

ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း “ချစ်သား။ ယခု ခမည်းတော်နှလုံး၌ ဤသို့သော အံ့ဖွယ်သရဲသည် ထင်လာ၏” ဟုဆိုပြီးလျှင်-

‘အစ္ဆေရကံ မံ ပဋိဘာတိ၊ ဧကကံပိ ရဟောဂတံ။’

ဒေဝိသံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ၊ ကေန ဝဇ္ဇော ပသိဒတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ ယခု ခမည်းတော်နှလုံး၌ အံ့ဖွယ်ထင်လာသည်ကား ချစ်သားသည် လူမနီးသော ဤတောအရပ်၌ အဖော်မရှိဘဲ တစ်ယောက်တည်းသာလည်း နေ၏။ ဆားလည်းမခတ် ပြုတ်ဖျော့ခြင်း စသည်ကို မပြုခြင်းကြောင့်လည်း နူးနူးနပ်နပ် ညံ့ညံ့ပျောင်းပျောင်း အနံ့ကောင်းကိုမျှ ဆောင်ခြင်းမရှိသော ဤသစ်ရွက် စိမ်းအစာ ရနံ့ကြမ်းစွာကိုလည်း စား၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ငါ့သား၏အရောင်အဆင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် ယခု ရှေးအခါတစ်ပါးထက် လွန်၍တင့်တယ်ခြင်း ဖြစ်လေသည် မသိဟု ကြံမိသော ခမည်းတော်အား ဤသို့သော အံ့ဖွယ်သရဲ ဖြစ်ခဲ့၏”ဟု ဆို၏။

ခမည်းတော်စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ကိုယ်အဆင်းအရောင်၏ တင့်တယ်ကြောင်းကို ကြားလို၍-

‘ဧကော ရာဇ နိပဇ္ဇာမိ၊ နိယတေ ပဏ္ဏသန္တရေ။
တာယ မေ ဧကသေယျာယ၊ ရာဇ ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။ ။
‘နစ နေတ္ထိ’ သုဗန္ဓာမေ၊ ရာဇရက္ခာ ဥပဋ္ဌိတာ။
တာယ မေသုခ သေယျာယ၊ ရာဇ ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။ ။
‘အတိတံ နာနသောစာမိ၊ နပ္ပဇ္ဇေပါမိနာဂတံ။
ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေမိ၊ တေန ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။ ။
‘အနာဂတပ္ပ ဇ္ဇေယ၊ အတိတဿာ နသောစနာ။

ဧတေန ဗာလာ သုဿန္တိ၊ နဠောဝ ဟရိတော လုတော။ ။’ဟူသော ၄ ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်။ အရောင်အဆင်းဟူသည်ကား စိတ်ငြိမ်သောသူ၌သာ ထွက်၏။ အိပ်မှု၊ စားမှု စသည်တို့၌ အလိုမပြည့်နိုင်သောသူ၊ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းမရှိနိုင်သော သူသည် အရောင်အဆင်း ပျက်၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၌ ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ကြီးသဖြင့် နှလုံးထိတ်လန့်သောသူလည်း အရောင်အဆင်း ပျက်၏။ လွန်လေပြီးသည်ကို ကြံ၍ စိုးရိမ်တတ်သောသူ၊ လာလတ္တံ့သောအနာဂတ်ကို ကြံ၍ စိုးရိမ်တတ်သောသူ၊ ဤ သူမလိမ္မာတို့သည်လည်း နှလုံးအသင့်အတင့် မထားတတ်ခြင်းကြောင့် ကျူးရိုးကျူးပင်ကို ကောင်းကင်သို့ နတ်ပစ်လိုက်သကဲ့သို့ မိမိတို့ အဆင်းကိုပင် မိမိတို့ဖျက်ကုန်၏။

“ခမည်းတော်။ ငါမူကား ဤရနံ့ကြမ်းစွာသော မြက်အခင်း၌ အိပ်လျက်ပင်လည်း ‘ဤအခင်းထက်သာ၌ နူးညံ့သောအိပ်ရာကိုရသော် ကောင်းလေ၏’ဟု တောင့်တစိုးရိမ်ခြင်း ငါ မရှိ။ အခင်း၌ အဆိုး၊ အကောင်းကို အမှတ်မပြုလေခြင်းကြောင့် ကြမ်းသည်ဟူ၍ ငါမထင်။ ဤမြက်အခင်းဖြင့်ပင် ငါ၏အဆင်းကား အလွန် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်၏။

ဤ ကျောင်းသခံမ်း၌ သင်္ကန်း၊ သပိတ် စသော ရဟန်းအသုံးအဆောင်ပရိက္ခရာတို့ကို မပျောက်မပျက် စေခြင်းငှာ ထီးနန်းမှာ ရွှေလုံး၊ ရွှေခား အစောင့်အရှောက်ထားသကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ခုသော အစောင့်အရှောက်ကိုမျှလည်း မထား။ သူတစ်ပါး ဖျက်ဆီးလတ္တံ့ဟူ၍လည်း နှလုံးမရှိ။ ထို ပစ္စည်းပရိက္ခရာ၌ စိုးရိမ်ခြင်း မရှိသဖြင့်လည်း ငါ၏အဆင်းသည် ကြည်ညိုဖွယ်ကိုဆောင်သည် ဖြစ်ရာ၏။

“ငါသည် ဆွံ့ယောင်အယောင် မဆောင်ဘဲ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကိုခံ၍ ယခုအရွယ် ၁၆နှစ်ကျော်လျှင် ရဟန်းပြုရလေသော်၊ မင်းသား ဖြစ်ကျိုးလည်း ရှိလေ၏စသည်ဖြင့် လွန်ခဲ့ပြီးသောအမှုကိုလည်း မသင့်သောအရာ၊ သင့်သောအရာ၌ပင် အဖန်တလဲလဲ ကြံအောက်မေ့၍ စိုးရိမ်ခြင်းမည်သည် မဖြစ်။ ‘ယနေ့ ဤအစာကို စားရပြီ။

နက်ဖြန် အဘယ်အစာကို စားရမည်နည်း' စသည်ဖြင့် အိပ်ရာနေရာ၊ အစား၊ အဝတ်၊ အသုံးအဆောင်၊ အဖော်အရွေ စသည်တို့ကိုမရှိ၍ အနာဂတ်၌ဖြစ်လတ္တံ့သည်ကို အဖန်တလဲလဲ ကြံအောက်မေ့သဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်းမည်သည် မဖြစ်။ ယနေ့သော် ယနေ့အလျောက်၊ နက်ဖြန်သော် နက်ဖြန်အလျောက် ရသမျှ ပစ္စည်းဖြင့်သာ ရောင့်ရဲစေ၏။ ထိုသို့ စိုးရိမ်ခြင်းမရှိမှု၍ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းကြောင့်လည်း ငါ၏အရောင်အဆင်းသည် ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်သည်ဖြစ်ရာ၏။

“ခမည်းတော်။ နူးညံ့သောအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့်မစပ်မယှဉ်ဘဲ အဆင်းအရောင် ကြည်ညိုဖွယ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ခမည်းတော်မြင်သဖြင့် 'ငါ့သားကား လွန်ခဲ့ပြီးသည်ကို လည်းကောင်း၊ လာလတ္တံ့သည်ကို လည်းကောင်း၊ အကျိုးမဲ့ အဖန်တလဲလဲကြံ၍ စိုးရိမ်ပင်ပန်းတတ်သော မလိမ္မာသူ အပြန်အပျင်း မဟုတ်ချေ'ဟူ၍ အံ့ဖွယ်သရဲ၏အကြောင်းကို ရှာကောင်းသည် မဟုတ်လော”ဟုဆို၏ ဟူလိုသည်။

ထိုအခါ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် 'ငါ့သားကား ငါ့ကို 'ဖခင်'ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့် ခေါ်ဝေါ်၏။ မိဘ၌ချစ်ခြင်းကို မစွန့်သေး။ ငါ့သားအား ဤအရပ်၌ပင်လျှင် မင်း၏အဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်း၍ မြို့သို့ ချီပင့်ဆောင်သွားအံ့'ဟု ကြံလျက် ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် ဖိတ်ကြားလိုသောကြောင့်-

‘ဟတ္ထာနိကံ ရထာနိကံ၊ အဿေ ပတ္တိံ စ ဝမ္မိနော။

နိဝေသေနာနိ ရမ္မာနိ၊ အဟံ ပုတ္တ ခဒါမိ တေ။ ။

‘ဣတ္ထာဂါရံပိ တေ ခမ္မိ၊ သဗ္ဗာ လင်္ကာရဘူသိတံ။

တာသု ပုတ္တေ ပဋိပဇ္ဇ၊ တံ နော ရာဇာ ဘဝိဿသိ။ ။

‘ကုသလာ နစ္စဂီတဿ၊ သိက္ခိတာ စာတုရိတ္ထိယော။

ကာမေ တံ ရမယိဿန္တိ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။ ။

‘ပဋိရာဇူဟိ တေ ကညာ၊ အာနယိဿံ အလင်္ကာတာ။

တာသု ပုတ္တေ ဇနေတွာန၊ အထ ပစ္စာ ပဗ္ဗဇိဿသိ။ ။

‘ယုဝါစ ဒဟရော စာပိ၊ ပဌမုပ္ပတ္တိတော သုသု။

ရဇံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။ ။’ဟူသော ၅ ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ ခမည်းတော်၌ မောင့်ဘိုးတော်မှ အမွေခံရလိုက်သော ပြည်ကြီး စည်းစိမ်သည် ရှိ၏။ ထို ပြည်ကြီးစည်းစိမ်ကို ချစ်သားမှတစ်ပါး ခံထိုက်သူမရှိသောကြောင့် ဤတောအရပ်၌ ချစ်သား စကားပြောကြောင်းကို သုနန္ဒာလျှောက်၍ ခမည်းတော်ကြားရလျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့် မောင့်ကို တင်ဆောင်အံ့ဟု အလုံးအရင်း ကြီးစွာစီရင်၍ ခမည်းတော် လာခဲ့၏။ ဤ၌ ပါသမျှသော ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည်၊ များစွာသော သူရဲ၊ မှူးမတ်၊ ဗိုလ်တပ်အလုံးအရင်းတို့ကို ချစ်သားအား ယခု ခမည်းတော် ဆက်ကပ် အပ်နှင်းပါ၏။

“ထိုမှတစ်ပါး ခပ်သိမ်းကုန်သော ကာသိကရာဇ်တိုင်းကြီး ဗာရာဏသီပြည်ကြီး စည်းစိမ်ရေမြေနှင့် တကွ အလုံးစုံ ခမည်းတော်ပိုင်ထိုက်သမျှကိုလည်း ချစ်သားအား ဆက်ကပ် အပ်နှင်းပါ၏။ နတ်သမီးကဲ့သို့ အဆင်းကိုဆောင်လျက် ပြုံးပြုံးပြက်ပြက်တောက်ပသော အဝတ်တန်ဆာ၊ ရတနာရောင်တို့ဖြင့် ပြည်ကြီးရှင်တို့၏ နှလုံးအလိုကိုပြီးစေနိုင်သော သမီးပျိုနန်းသူအပေါင်း ၁ သောင်း ၆ ထောင်တို့ကိုလည်း ချစ်သားအား အလုပ်အကျွေး အလိုငှာ ဆက်ကပ်အပ်နှင်းပါ၏။ ဤအရပ်၌ မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါးတို့နှင့်တကွ မင်း၏ အဘိသိက်ကို ခံပြီးလျှင် များစွာသော အမတ်ရွှေဖော် သူငယ်တော်အပေါင်းခြံရံလျက် ပြည်သို့ပြန်၍ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို စိုးစံပါဦးလော့။

“ချစ်သားသည်။ ယခု ပထမအရွယ်သာဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ဖြင့် ပျော်မွေ့ခြင်းသည်သာလျှင် အရွယ်နှင့် လိုက်လျော၏။ ငြီးငွေ့လောက်သော အရွယ်ရောက်သော်တစ်မူကား ယခုကဲ့သို့ပင် ရဟန်းပြုလိုလည်း ပြုရပါ၏။ ယခုကား အရွယ်နှင့် မတန်သေး။ ပြည်သို့ပြန်၍ မင်းပြုသောအခါ ချစ်သား၏ဘုန်းအာနုဘော်ဖြင့် ထီးဖြူးဆောင်းချင်း မင်းတစ်ပါးတို့ခံညားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ နစ္စဂိတ^{၁၁} အမှု၌ လိမ္မာစွာ မင်းသမီး ကညာတစ်ယောက်စီ အသီးသီးဆက်ကပ်လာသဖြင့် ထိုမင်းသမီးတို့၏အလယ်၌ ချစ်သား၏နှလုံးသည် အလွန်မွေ့လျော်ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤတောအရပ်၌ နေ၍ အဘယ်ပြုအံ့နည်း။

“အရွယ်နှင့် မတန်သေး။ ငယ်ရွယ်သောအခါက ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ခံစား၍ နောင် အရွယ်လွန်သော အခါမှ ရဟန်းပြုရသော်သာ တော်လျော်တင့်အပ်၏။ ‘ကြီးမှ ရဟန်းပြုသော် မအပ်’ဟူ၍ ရှိတော့သည် မဟုတ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ယခု ပြည်သို့ပြန်၍ အရွယ်ရှိသည့်ကာလပတ်လုံး အဘိုး၏အမွေဖြစ်သော ထီးနန်းစည်းစိမ်ကိုစိုးစံပါဦး။

“ချစ်သား။ ယခု အမိနို့ရည် စင်ရုံမျှအရွယ်သာရှိသေး၏။ အလွန် ထွားနလှသေး၏တကား”ဟုဆို၍ တောင်းပန်ပိတ်ကြား၏။

ခမည်းတော်စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ယခုတစ်မူကား စကားစရာ၍ပင် ငါ ဆုံးမအပ်သည် ဖြစ်ပေလျက် ခမည်းတော် စကားစလွှင့်၍ ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ခမည်းတော်တို့အား ဝဋ်တရား၏ ဆင်းရဲစင်စစ်ဖြစ်သည်ကို ထင်စွာပြလျက် နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ ဟု အမှတ်မှားလေသည်ကို အမှန်ဖြစ်စေကြောင်း ကောင်းစွာ တရားဟောအံ့’ဟု ကြံ၍-

‘ယုဝါ စရေ ဗြဟ္မစရိယံ၊ ဗြဟ္မစာရိ ယုဝါ သိယာ။

ဒဟရဿ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ဧတံ ဣသိဘိ ဝဏ္ဏိတံ။ ။

‘ယုဝါ စရေ ယုဝါ သိယာ၊ ဗြဟ္မစာရိ ယုဝါ သိယာ။

ဗြဟ္မစရိယံ စရိဿာမိ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော။ ။

‘ပဿာမိ ဝေါဟံ ဒဟရံ၊ အပ္ပတာတာ ဝဒန္တရံ။

ကိစ္ဆလဒ္ဓံ ပိယံ ပုတ္တံ၊ အပတွာဝ ဧရံ မတံ။ ။

‘ပဿာမိ ဝေါဟံ ဒဟရံ၊ ကုမာရိ စာရဒဿနိ။

နဝ ဝံသကဋိရံ၊ ပလုဂ္ဂံ ဇီဝိတက္ခယံ။ ။

‘ဒဟရာ ပိ စ မိယုန္တိ၊ နရာ စ အထ နာရိယော။

တတ္ထ ကော ဝိဿသေ ပေါသော၊ ဒဟရော မှိတိ ဇီဝိတေ။ ။

‘ယဿ ရတျာ ဝိဝသာနေ၊ အာယု အပ္ပတရံ သိယာ။

အပ္ပေါဒကောဝ မစ္ဆာနံ၊ ကိန္နု ကောမာရကံ တဟိ။ ။

‘နိစ္စ မဗ္ဘဟတော လောကော၊ နိစ္စံ ပရိဝါရိတော။

အမောဃာသု ဝဇ္ဇိသု၊ ကိမံ ရဇ္ဇေန သိဇ္ဇသိ။ ။’ဟူသော ၇ ဂါထာဖြင့် တရားဟောတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်။ ငယ်ရွယ်ပျိုနုသောအခါက မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော သူအားသာလျှင် ‘ကာမဂုဏ်စိတ်၏ အလိုသို့ ကိုယ်မလိုက်နိုင်သောအရွယ်မှ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သော သူတို့ထက်’ အဆအရာ၊ အဆအထောင်အားဖြင့် ဘုရားအစရှိသော ရသေ့၊ ရဟန်း၊ သူတော်ကောင်းတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်၏။

“အတွေ့စည်းစိမ်ကိုရှောင်ကြဉ်၍ ငယ်ရွယ်ပျိုနုသောအခါက ရဟန်းပြုရခြင်းသည် မြတ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါလည်း လက်သို့ ရောက်ပြီးသော စည်းစိမ်ကိုပယ်၍ မြတ်သောအကျင့်ကိုသာလျှင် ကျင့်အံ့။ ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် အလိုမရှိပြီ။

“ယခုဆိုလတ္တံ့သော စကားကို မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့ အသင့်နှလုံးသွင်း၍ မှတ်နာကြကုန်။ ဤလောက၌ အရွယ်ရောက်စသာဖြစ်ကုန်သော လုလင်ပျိုတို့သည် လည်းကောင်း၊ ယောက်ျားတို့၏ နှလုံးကို ရွှင်စေတတ်သောအဆင်းကို ဆောင်ကုန်သော သမီးလုလင်တို့သည် လည်းကောင်း အိမ်ရာမကျမီ၊ သားကြီး မြေးပွားမရှိမီ၊ အဆင်း၏ပျက်ခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းမည်သည် မဖြစ်နိုင်ရာ ဟူ၍ရှိသော်ကား ‘အငယ်က ရဟန်းမပြုလင့်’ဆိုသော် အလျော်သင့်သေး၏။

“ယင်းသို့ကား မဟုတ်။ ပဋိသန္ဓေကပင် ပျက်စီးရသောသတ္တဝါ၊ ဖွားစကပင် ပျက်စီးရသော သတ္တဝါ၊ အရွယ်ရောက်စကပင် ပျက်စီးရသောသတ္တဝါ စသည်ဖြင့် အခါအရွယ်ကို ငဲ့တွယ်ခြင်း မရှိ၊ ဗျာဓိ၊ ဇရာ၊ မရဏ မပြတ်နှိပ်စက်သဖြင့် ‘ငါ့အသက်၊ ငါ့ကိုယ်’ဟုပြောဆို၍ ကောင်းရာတစ်ခုမျှ မထင်ဘဲလျက် အသက်ကို မိဘ ပိုင်သကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် ‘အိုမှ ရဟန်းပြု၊ ယခု ထီးနန်းစံဦး’ဟုဆိုထိုက်ပါအံ့နည်း။

“တရွေ့တရွေ့ ခန်းခြောက်သဖြင့် ရေနည်းခြင်းသို့ရောက်သောအိုင်၌ ငါးကဲ့သို့ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ အားလည်း တစ်ညဉ့်တစ်ညဉ့် ကုန်သဖြင့် အသက်၏နည်းခြင်းသို့ ရောက်မြဲကား ဓမ္မတာတည်း။ ထို့ကြောင့် မအို၊ မသေ မနေရဘဲလျက် ယခု ပျိုနုသောအရွယ် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ထိုခဏဖြစ်သော အရွယ်အဆင်း၌တပ်သဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။

“ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့။ လောကကို မပြတ်လည်း နှိပ်စက်၏။ မပြတ်လည်း ခြံရံ၏။ အချည်းနှီး မဟုတ်မူ၍လည်း လွန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် မင်း၏အဘိသိက်ဖြင့် ငါ၌ အဘယ်ပြုအံ့နည်း။ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ရခြင်းသည်သာလျှင် အကျိုးရှိ၏”ဟု သံဝေဂနှင့်စပ်ယှဉ်သော တရားစကားကို ကောင်းစွာဟောတော်မူ၏။

ထိုအခါ ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မီးကြီးသည် ‘လောကကို မပြတ်နှိပ်စက်၏’ဟု စသည်ဖြင့် ဟောသော ဘုရားလောင်းတရားတော်၏ အနက်ကို ဥဒ္ဓေသမျှဖြစ်၍ မသိနိုင်ခြင်းကြောင့် နှစ်သက်သည် အားလျော်စွာ ထိုတရား၏အနက်ကို သိလိုသည်ဖြစ်၍-

‘ကေန မဗ္ဘဟတော လောကော၊ ကေန စ ပရိဝါရိတော။

ကာယော အမောယာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့်မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ လောကကို နှိပ်စက်တတ်သောရန်သူကား အဘယ်နည်း။ ခြံရံတတ်သော ရန်သူကား အဘယ်နည်း။ အချည်းနှီး မဟုတ်မူ၍ သွားတတ်ကုန်သည်ကား အဘယ်သည်တို့နည်း။ ထိုအကြောင်းကို သိမြင်တိုင်း သိသာအောင် ချစ်သား ကြားဦးလော့”ဟု မေး၏။

ခမည်းတော်စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ထိုအကြောင်း ပြန်ကြားလို၍-

‘မစ္စုနာ ဗ္ဘဟတော လောကော၊ ဇရာယ ပရိဝါရိတော။

ရတျော အမောယာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ခတ္တိယ။ ။

‘ယထာဟိ တန္တေ ဝိတန္တေ၊ ယံ ယံ ဒေဂူပဝိယျတိ။

အပ္ပကံ ဟောတိ ဝေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ မစ္စာနဇီဝိတံ။ ။

‘ယထာ ဝါရိဝဟော ပူရော၊ ဂစ္ဆ နပရိဝတ္တတိ။

ဧဝ မာ ယု မနဿနံ၊ ဂစ္ဆ နပရိ ဝတ္တတိ။ ။

‘ယထာ ဝါရိဝဟော ပူရော၊ ဝဟော ရက္ခေ ပကူလဇေ။

ဧဝံ ဧရာ မရဏေန၊ ဝုယုန္တေ သဗ္ဗပါဏိနော။ ။’ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် ဥပမာနှင့်တကွ အကျယ်ဝေဖန်၍ ဟောကြားတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်ကြီး။ လောကကို မပြတ်နှိပ်စက်သည်ကား သေခြင်းတည်း။ လောကကို မပြတ်ခြံရံသည်ကား အိုခြင်းတည်း။ အချည်းနှီး မဟုတ်မူ၍ လွန်တတ်၊ သွားတတ်သည်ကား ညဉ့်၊ နေ့တို့တည်း။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ထို ဧရာ၊ မရဏတို့ကို ဥပမာဆိုသော်ကား သတ္တဝါတို့အသက်သည် ရက်ကန်း ချည်နှင့်တူ၏။ ညဉ့်၊ နေ့ တို့သည် ချည်ချောင်း အစဉ်ရက်သည်နှင့် တူ၏။ ရက်ဖန်များသဖြင့် ရက်ကန်းစာကုန်သည်နှင့်ကား ညဉ့်ကုန်ဖန်များသဖြင့် အသက်ကုန်ခြင်းနှင့် တူ၏။

“တစ်နည်းလည်း သတ္တဝါတို့၏ကိုယ်ကာယသည် မြစ်ကမ်းထိပ်၌ရောက်သော သစ်ပင်တို့နှင့် တူ၏။ အိုခြင်း၊ သေခြင်းသည် ထိုသစ်ပင်ကို တစ်နေ့မပြတ် ပြင်းစွာတိုးရှေ့တတ်သော ရေနှင့် တူ၏။ ထိုရေအယဉ်သည် အချည်းနှီး မဟုတ်မူ၍ ကမ်းကို တရွေ့တရွေ့ပြုန်းစေ၊ ပြိုစေသည်နှင့်ကား အချည်းနှီးမလွန်မူ၍ သတ္တဝါတို့၏ အရွယ်ကို ကြီးစေခြင်း၊ အဆင်းကို ပျက်စေခြင်း၊ အားကို ယုတ်စေခြင်းကိစ္စကို ပြီးစေလျက် လွန်တတ်သော ညဉ့်၊ နေ့နှင့် တူ၏။

“ထို့ကြောင့် ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့်နေ၍ ငါ၌ အကျိုးမရှိ။ ဝဋ်တရား၏ နှိပ်စက်ခြင်းကိုသာ ခံရတော့မည်။ ဧရာ၊ မရဏ အစရှိသော ဝဋ်တရား၏နှိပ်စက်ခြင်းကိုသာ ခံရသေးသော်လည်း မြတ်သောတရားကိုကျင့်၍ အကျိုးရှိသောနေခြင်းဖြင့် နေရသော်သာ မြတ်လှတော့သည်”ဟု ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့အား တရားဟောတော် မူ၏ ဟူလိုသည်။

ဤသို့ ဘုရားလောင်း၏တရားစကားကို ကြားနာရလျှင် ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် ကာမဂုဏ်၌ ရွံရှာခြင်းဖြစ်၍၊ ရဟန်းပြုလိုသောနှလုံး ရှိသဖြင့် ဤသို့ ကြံ၏။

‘ယခု ငါ့သားတော်ဟောအပ်သော တရားကိုနာရသဖြင့် ငါ၏နှလုံးသည် အလွန်နူးညံ့ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် ငါ အလိုမရှိပြီ။ ငါ့သားတော်မူကား အရွယ်ရှိပေသေးသောကြောင့် ပြည်စည်းစိမ် ကာမဂုဏ်ဖြင့် စံလိုလည်းစံပါစေဦး။ ပြည်စည်းစိမ်ကို ထပ်၍တစ်ဖန် ငါ အပ်နှင်းခြင်းဖြင့် စုံစမ်းအံ့ဟု ကြံပြီးလျှင်-

‘ဟတ္ထာနိကံ ရထာနိကံ၊ အဿေ ပတ္တိံ စ ဝမ္မိနော။

နိဝေသနာနိ ရမ္မာနိ၊ အဟံ ပုတ္တ ဒဒါမိ တေ။ ။

‘ဣတ္ထာဂါရံ ပိ တေ ဒမ္မိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရ ဘူသိတံ။

တာသု ပုတ္တေ ပဋိပဇ္ဇ၊ တံ နော ရာဇာ ဘဝိဿသိ။ ။

‘ကုသလာ နစ္စဂိတဿ၊ သိက္ခိတာ စာတုရိတ္ထိယော။

ကာမေတံ ရမယိဿန္တိ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။ ။

‘ပဋိရာဇူဟိ တေ ကညာ၊ အာနယိဿံ အလင်္ကာတာ။

တာသု ပုတ္တေ ဇနေတွာန၊ အထ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသိ။ ။

‘ယုဝါ စ ဒဟရော စာပိ၊ ပဌမုပ္ပတ္တိတော သုသု။

ရဇံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။ ။

‘ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ ကောသဉ္စ၊ ဝါဟနာနိ ဗလာနိ စ။

နိဝေသနာနိ ရမ္မာနိ၊ အဟံ ပုတ္တ ဒဒါမိတေ။ ။

‘ဂေါမဏ္ဍလ ပရိဗျူဇ္ဈော၊ ဒါသိသံဃပုရက္ခိတော။

ရန္တံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။ ။’ဟူသော ၇ ဂါထာတို့ဖြင့်အပ်နှင်းတောင်းပန်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား။ ခမည်းတော်အား သံသရာစီးပွားအလိုငှာ ဟောကြားပေသောကြောင့် ကာမဂုဏ်၌ ကြံခြင်းစသော စိတ်၏တုန်လှုပ်ခြင်း ကင်းငြိမ်းသဖြင့် ကောင်းသောသမာဓိကိုရသည်ဖြစ်၍၊ အရွယ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းစသော အခြင်းအရာ ထင်ရှားစွာ နှလုံး၌ဝင်လာပေသောကြောင့် အရွယ်အားဖြင့်လည်း ကာမဂုဏ် ကိုငြီးငွေ့ချိန် အရွယ်ရောက်ပြီးဖြစ်၍ ထီးနန်းကို အလိုမရှိပြီ။ ဤတောအရပ်၌ပင်လျှင် တစ်ယောက်ထီးတည်း ဖြစ်သော်လည်း ရဟန်းတရားဖြင့် ကာလကို လွန်စေတော့မည်။ ယခု ခမည်းတော်အကြံရှိ၏။

“ထို့ကြောင့် ချစ်သားမူကား အရွယ်အားဖြင့် စည်းစိမ်စံချိန်သာလည်း ဖြစ်သေး၏။ ဝဋ်တရား၌ အပြစ်ကိုမြင်သော ချစ်သားသည် ပြည်စည်းစိမ်၌ စိုးစံသော်လည်း ဝဋ်တရားကင်းကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့ကို မဖြည့်ကျင့်နိုင်ဘဲ ရှိတော့မည်မဟုတ်။ မင်းကျင့်တရား ၁၀ ပါးနှင့်အညီ မင်းပြုလျှင်လည်း အကျိုးမဲ့ကာလကို လွန်စေသည် မမည်ရာ။ နောင် အရွယ်ကြီးသောအခါမှ ရဟန်းပြုပါလော့။

“ယခု ခမည်းတော် ဤတောအရပ်၌ ရဟန်းပြုရစ်လျှင် ဤ ဗိုလ်ထုအလုံးအရင်းနှင့် ပြည်သို့ပြန်၍ ချစ်သား မင်းပြုပါသော် ခမည်းတော်၏နှလုံးအလိုကို ဆောင်သည်လည်း မည်ပါ၏။

“ထို့ကြောင့် ပြည်သို့ပြန်၍ မင်းတစ်ပါးတို့မှ ဆင်းသက်လာအပ်သော မင်းသမီးတို့၏အလယ်၌ တင့်တယ်စွာ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို အရွယ်နှင့် ပြည့်စုံသည့် ကာလပတ်လုံး စိုးစံပါချေဦး”ဟုထပ်၍ တစ်ဖန် ပြည်စည်းစိမ်ကို အပ်နှင်းပြန်၏ ဟူလိုသည်။

ခမည်းတော်စကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ပြုအံ့သောကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ အခါရွေး၍ အလေးအနွဲ့ မပြုအပ်ကြောင်း၊ ဇရာဗျာဓိ အစရှိသော ဝဋ်တရားတို့ကို အစိုးမရကြောင်း၊ မိမိ၏ကာမဂုဏ် အနှောင်အဖွဲ့မှ ‘ဝိက္ခမ္ဘန’သတ္တိဖြင့် ကင်းလွတ်လေပြီးကြောင်းကို ပြလို၍-

‘ကိံ မံ ဓနေန ခိယေထ၊ ကိံ ဘရိယာယ မရိဿတိ။

ကိံ ယောဗ္ဗနေန ဝဏ္ဏေန၊ ယံ ဇရာယာ ဘိဘုယျတိ။ ။

‘တတ္ထ ကာ နန္ဒိကာ ခိဉ္ဇာ၊ ကာ ရတိ ကာ ဓနေသနာ။

ကိံ မေ ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ၊ ရာဇေ မုတ္တောသ္မိ ဗန္ဓနာ။ ။

‘ယော ဟံ ဧဝံ ပဇာနာမိ၊ မစ္စု မေ နပ္ပမဒ္ဓတိ။

အန္တကေနာ မိပန္နဿ၊ ကာ ရတိ ကာ ဓနေသနာ။ ။

‘ဖလာန မိဝ ပက္ကာနံ၊ နိစ္စံ ပတနတော ဘယံ။

ဧဝံ ဇာတာန မစ္စာနံ၊ နိစ္စံ မရဏတော ဘယံ။ ။

‘သာယ မေကေ န ဒိဿန္တိ၊ ပါတော ဒိဋ္ဌာ ဗဟူ ဇနာ။

ပါတော ဧကေ န ဒိဿန္တိ၊ သာယံ ဒိဋ္ဌာ ဗဟူ ဇနာ။ ။

‘အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ အာတပံ၊ ကော ညော မရဏံ သုဝေ။

န ဟိ နော သင်္ကရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။ ။

‘စောရာ ခနဿ ပတ္တေန္တိ၊ ရာဇ မုတ္တောသ္မိ ဗန္ဓနာ။

ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တေဿ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော။ ။’ဟူသော ၇ ဂါထာတို့ဖြင့် တရားဟောတော်မူ၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ဥစ္စာစည်းစိမ်ဟူသည်ကား ရန်သူ ၅ ပါး^၁ ဖျက်ဆီး၍ ပျက်ပြုန်းသဖြင့်လည်း ဥစ္စာရှင်ကို စွန့်တတ်၏။ ရန်သူ ၅ပါး မဖျက်ဆီးမှ၍ မိမိဖြစ်ဆဲ၊ ပွားဆဲသော်လည်း ဥစ္စာရှင်သေသဖြင့် ဥစ္စာရှင်သည် စွန့်အပ်၏။ ထိုသို့ စွန့်တတ်၊ စွန့်အပ်သော အခြင်းအရာဖြင့် ပျောက်ခြင်း၊ ကုန်ခြင်း သဘောသာလျှင် စင်စစ်ဖြစ်သော ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် ခမည်းတော် ဖိတ်မန်ခြင်းကို ပြုပြန်ရသနည်း။

“သမီးကညာ၊ မိဖုရား၊ မောင်းမ၊ ခြေရင်းအလုပ်အကျွေး ဟူသည်တို့လည်း ထိုပြည်စည်းစိမ်ကဲ့သို့ပင် စွန့်တတ်စွန့်အပ်သောအခြင်းအရာဖြင့် ကုန်ခြင်း၊ ကင်းခြင်းသဘောသာလျှင် စင်စစ်ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် မိန်းမမြတ်ရတနာတို့ဖြင့် ဖိတ်မန်ခြင်းကို ခမည်းတော် ပြုရသနည်း။ ယမန်နေ့ကဖြစ်သော အရွယ်အဆင်းကို ယနေ့ မမီနိုင်အောင် အိုခြင်း၊ ရင့်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်စင်စစ်ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် အရွယ်အဆင်း၏ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းရသနည်း။

“မိန်းမမြတ်တို့၏ လက်၊ ခြေ၊ မျက်နှာ စသည်ကိုတွေ့မြင်၍ နှစ်သက်ခြင်း၊ တပ်ခြင်း၊ မြင်ဖူး၊ တွေ့ဖူး၊ ကြားဖူးသည်ကိုနှလုံးဖြင့် အကောင်းအမြတ်ကြံ၍ နှစ်သက်ခြင်း၊ တပ်ခြင်း၊ အစရှိသော ဆန္ဒရာဂ^၂၊ ကာမရာဂ^၃၊ သက်ပ္ပရာဂ^၄တို့ကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စိတ်၏ ကစားမြူးထူးခြင်း၊ ကာမဂုဏ် ၅ ပါး၌ မွေ့လျော်ခြင်း ကာမရာဂကိုလည်းကောင်း၊ ညွှန်ပျောင်း ကျော့ညွတ်ကွင်းတို့မှ ရှင်းရှင်းထေးဝေး ဆေးပွတ်ချွတ်ရုန်း၍ ကုန်းထက်သန်ပြန့်ရာ ရောက်ပြီးသောသူကဲ့သို့ မငြိမစွန်း မသမ်းမမြေး ဝေးစွာကွာစေ အပ်လေပြီးသည်ဖြစ်၍ ဥစ္စာ၊ သား၊ မယားတို့ဖြင့် ငါ၌ အဘယ်မူ စ.အံ့နည်း။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ဖြစ်တတ်သောတရား၏ ပျက်ခြင်းသာလျှင် အဆုံးရှိသည်၏အဖြစ်ကို အဖန်တလဲလဲ ငါအောက်မေ့မိ၏။ အဘယ်အခါမျှ မေ့လျော့ခြင်းမည်သည် ငါ၌ မဖြစ်။ ထိုသို့ ‘မရဏာ နဿတိ’^၅ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့မိသောငါ့အား ကာမဂုဏ်ဖြင့်မွေ့လျော်ခြင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းကို ဆည်းပူးခြင်းတို့ဖြင့် အဘယ် ပြုတော့မည်နည်း။

“မှည့်ခြင်းဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော သစ်သီးအား အညှာမှ ကြွေကျပျက်စီးခြင်း မြဲသကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ရှိကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ရုပ်၊ နာမ်တို့၏ ရင့်ခြင်း၊ အိုခြင်းဖြင့် တစ်နေ့မပြတ် နှိပ်စက်အပ်သော ဘေးရန်တို့၏ထူပြောခြင်းကြောင့် ယခု ငါတို့မျက်မှောက်တွင်ပင် အချို့သောသတ္တဝါတို့ကို နံနက်အခါက ပြကတေ့မြင်လျက် ညဉ့်အခါ မမြင်ရ၊ ညဉ့်အခါ ပြကတေ့မြင်လျက်လည်း နံနက်အခါ မမြင်ရ ဖြစ်၏။

“ထို့ကြောင့် အပါယ် ၄ ရပ်^၆၊ ကပ် ၃ တန် ၄၀၈၊ ရန်သူ ၅ စု၊ ဥပဒ်အန္တရာယ် အစရှိသည်တို့မှ လွတ်ကြောင်း၊ ဧရာ၊ မရဏ အစရှိသော ဝဋ်ဆင်းရဲတို့မှ လွတ်ကြောင်း၊ ကောင်းမှုဖြစ်သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသည်တို့ကို ပြုလိုသောနှလုံးရှိလျှင် ထို နှလုံးဝင်သောခဏချင်း ကြံမိသောကုသိုလ်ကို ပြီးမြောက် စေကြောင်း ကောင်းစွာလုံ့လဖြင့် ပြုအပ်လှတော့သည်။ ယနေ့ မကောင်း၊ နက်ဖြန် ကောင်း ဟူ၍ ခြောင်းလင့်ဖင့်နွဲ့လျက် အတွက်မရ ကာလကိုမကုန်စေသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ မည်သူတစ်ယောက်မျှ မရဏမင်းနှင့် မိတ်ကျွမ်းဝင်ပြု၍ နေ့ရက်အချက်အချိန်ကို ရသည် မရှိချေ။ ယခု စကားပြောဆဲခဏမှ ယနေ့ လည်းကောင်း၊ နက်ဖြန်လည်းကောင်း မည်သည့်ကာလမဆို ထိုသို့သော အနာဂတ်တို့၌ သေအံ့၊ ရှင်အံ့သည်ကို မည်သူတစ်ယောက်မျှ မသိနိုင်ချေ။

“ဘေး” ၂၅ ပါး၊ ကြမ္မာ” ၃၂ ပါး၊ အနာ ၉၆ ပါး၊ အိုခြင်းရင့်ခြင်း အစရှိသော စစ်သည်လက်သား အခြံအရံများလှစွာသော သေခြင်းဟုဆိုအပ်သော ခိုးသူကြီးသည် သတ္တဝါတို့၏ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းဖြစ်ခြင်းတည်း ဟူသော ဥစ္စာထုပ်ကို ‘ကုသိုလ်အစောင့်အရှောက်လစ်လျှင် ခိုးယူအံ့’ဟု တောင့်တခြင်းဖြင့် လက်သား အစေအပါးဖြစ်သော ဧရာ၊ ဗျာဓိတို့ မပြတ်ခြံရံစေလျက် အခွင့်ရှာကာ နေဘိ၏။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ထိုသို့သောဘေးကို မြင်လေပြီးသော ငါ့အား အဘယ့်ကြောင့် ‘ဤအရွယ်ကား စည်းစိမ်စံချိန်၊ ဤအရွယ်ကား ရဟန်းပြုချိန် ဟူ၍ ဆိုရသနည်း။ ထိုသို့သောဘေးတို့ကြောင့် ဝေးစွာ ရှောင်လေပြီးသော ငါသည် အညွှာမှလွတ်သော သစ်သီးကဲ့သို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ ဆက်စပ်ငြိတွယ် လိုခြင်းသဘောမှ ကင်းကွာလေပြီ။ ထို့ကြောင့် ငါ့အား မည်သို့မျှ ခမည်းတော် မတောင်းပန်လင့်။ ခမည်းတော်သာ ငါကဲ့သို့ ဝဋ်တရားကို ငြီးငွေ့သည်မှန်လျှင် မကြာမြင့်စေလင့်။ ယခုပင် လာလှည့်။ ငါကဲ့သို့ ရဟန်းပြုလျက် ဘာဝနာဖြင့်သာ ကာလကို လွန်စေတော့”ဟု ဆိုတော်မူ၏ဟူလိုသည်။

ဘုရားလောင်း၏တရားကို နာရသောအခါ ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ရဟန်း၏အဖြစ်၌ အလွန် သဒ္ဓါခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍

“ချစ်သား။ ခမည်းတော် ယခုတောင်းပန်သည်မှာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အပြစ်ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်လည်း မဟုတ်ပြီ။ မြတ်သောစည်းစိမ်ကြီးဖြစ်၍ အမွေခံသားရှိပေလျက် မြက်၊ သစ်ရွက်ကိုကဲ့သို့ ဆင်ခြင်မဲ့ မပြုသာသေးသောကြောင့်သာ ချစ်သားအား တောင်းပန်ခြင်းကို ပြုပေသည်။ ယခုကား ထပ်၍တစ်ဖန် ချစ်သား၏ တရားစကားကို ကြားရသဖြင့် ထိုပြည်စည်းစိမ်ကို ခမည်းတော်၏နှလုံးမှာ မြက်၊သစ်ရွက်လောက်မျှ အလေးမပြုလိုပြီ။ ခမည်းတော်အား ရဟန်းပြုခြင်း၌ ကိုးကွယ်လဲလျောင်းရာကို ချစ်သားသည်သာလျှင် ပြု၍ ရဟန်းအသွင်၊ ရဟန်းတရားတို့ကို ပေးတော်မူလော့”ဟုဆို၏။

မယ်တော် စန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည်လည်း ထိုသို့သော ဘုရားလောင်း၏တရားကို နာရသောအခါ ရဟန်းအဖြစ်ကို မင်းကြီးတောင်းပန်သောစကား၏နောက်၌

“ချစ်သား။ မိခင်အားလည်း ရဟန်းပြုပါလော့။ ပြည်သို့ မိခင် မပြန်လိုပြီ”ဟု ဆို၏။

မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်ပြီးသော် ၁ သောင်း ၆ထောင်သော ကိုယ်လုပ်အပျိုတော် နန်းသူအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဘုရားလောင်း၏ဖွားဖက်ရွှေဖော် အမတ်သား ၅၀၀ တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆင်သင်းမြင်းစိုး အစရှိသော သူရဲအမှုးအကဲတို့နှင့်တကွ အလုံးစုံ ၁၈ ခေါ်ဘိဏီ ရှိသော ဗိုလ်ခြေ မင်းပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း အချင်းချင်း အယူ တညီတည်းဖြစ်ကြ၍ ‘အရှင် ၃ ပါးတို့နှင့် ငါတို့လည်း မခွဲပြီ။ ရဟန်းတရားဖြင့်သာလျှင် ဤတောအရပ်၌ ကာလကို ကုန်စေအပ် လှတော့သည်ဖြစ်၍ ရဟန်းပြုကြအံ့’ဟု ကြံကြကုန်၏။

ထိုသို့ မင်းပရိသတ်အပေါင်း အကြံတစ်ခုတည်း ညီညွတ်ကြသောအခါ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည် မြို့စိုးမြို့ဝန်ကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင်

“ယခု မြို့သို့သွား၍ မြို့ပတ်လည်ဝန်းကျင် ဤသို့သောအမိန့်တော်နှင့် အောင်စည်တီးချေ။ ‘ရန်သူတကာ တို့ကို အောင်တော်မူပြီးသော ကာသိကရာဇ် တိုင်းကြီးသခင် အမိန့်တော်ရှိသည်။ ဗာရာဏသီပြည်တော် မြို့ပြင်မြို့တွင်းနေ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့။ ယခု သားတော် တေမိမင်းသားအထံတော်၌ ရဟန်းတရား တည်းဟူသော ရန်အောင်ကြောင်းအမြိုက်ရည်ကို ငါ သောက်တော်မူရ၍ အရသာပေါ့ပြက် စပ်ခါးခြင်းရှိသော

ပြည်ကြီးစည်းစိမ် ကာမဂုဏ်ကို ခံတွင်းမှလွတ်သော တံတွေးသဖွယ် ငါ မှတ်တော်မူပြီ။ သင် ပြည်သူ ပြည်သားအပေါင်းတို့သည်လည်း ငါတို့ကဲ့သို့ ရဟန်းတရားတည်းဟူသော အမြိုက်ရည်ကို သောက်လိုကြလျှင် အိမ်ထောင်ပစ္စည်းကို လွတ်လွတ်စွန့်ပစ်ခဲ့၍ ငါ့သားတော်ထံ ရဟန်းပြုလာကြစေ' ဤသို့ စည်လည်ချေ"ဟု စေခန့်လိုက်သဖြင့် ထိုမြို့စိုးအမတ် ပြည်သို့ပြန်၍ စည်လည်လေ၏။

၂၁။ တစ်ပြည်လုံး တောထွက်ခန်း

ထိုအခါ ဗာရာဏသီ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် လွန်စွာသော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် အကြံတညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ကြ၍၊ ပြည်တံခါး၊ နန်းတော်တံခါး၊ ရွှေတိုက် ငွေတိုက် ရတနာတိုက် တံခါး စသော အလုံးစုံတံခါးတို့ကို အပိတ်အဆို့မရှိ သိသာမြင်လွယ် လိုဖွယ်ရှိသူ ယူလွယ်အောင်ဖွင့်လှစ်၍၊ မြေထဲ၌ မြုပ်ထားအပ်သော ရွှေအိုးတို့ကိုလည်း အလိုရှိသူ ဖော်ထုတ်လွယ်စေခြင်းငှာ 'ဤမည်သောအရပ်၌ ဤမည်သော ရွှေအိုး ရှိ၏။ အလိုရှိသူ ထုတ်ယူသုံးဆောင်ပါလော့'ဟု ရှိန်းခိုပင်မှဖြစ်သော အစေးအရည်တို့ဖြင့် တိုက်နံရံ စသည်တို့၌ ကမ္မည်းအကွရာ ထင်မြင်သာအောင်ရေးထား၍၊ အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြန့်၍ကျင်းသကဲ့သို့ ကပ်ငြိခြင်းမှ မြက်၊ဝါးခြမ်းစိတ်လောက်မျှ မမှတ်သောနှလုံး ရှိကြပြီးလျှင် ထိုအလုံးစုံ မြို့တွင်းမြို့ပ၌နေသော ဗာရာဏသီပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် အိမ်ထောင်ပစ္စည်းတို့ကိုစွန့်ခဲ့၍ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးရှိရာ ထွက်လာကြလေကုန်၏။

မြို့၌ကား သေအရက်ကြူး၍ ရဟန်းမပြုနိုင်သော သေသောက်ကြူးတို့သည်သာလျှင် အနည်းငယ်မျှ ကျန်ရစ်သည်ဖြစ်၍၊ လူရှိ၏ဟု မရေတွက်လောက်။ လူမရှိသဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်သုန်ဖျင်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးထံ၌ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ အညီအညွတ်ရောက်ကြပြီးသော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး သည် မိဖုရား၊ပရိသတ်၊မူးမတ်ဗိုလ်ခြေပရိသတ်၊ပြည်သူပြည်သားပရိသတ်တို့နှင့်တကွ ဘုရားလောင်း၏ အဆုံးအမကိုခံ၍ ရဟန်းပြုလေ၏။

ဘုရားလောင်း တောမိ ရှင်ရသေ့သည်လည်း ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့အား လည်းကောင်း၊ ဖွားဖက်တော် အမတ်သား ၅၀၀၊ ရထားမှူးသုနန္ဒာ မှစ၍၊ အလုံးစုံသော အမှုအမတ်၊မင်းပရိသတ်၊ပြည်သူပြည်သားအပေါင်း တို့အားလည်းကောင်း၊ ရသေ့ယောက်ျား၊ ရသေ့မိန်းမ အသွင်ကို ယူစေပြီးလျှင် ပရိဝုဏ်^၁အကျယ် ၃ ယူဇနာ ကွက်မှတ်၍ ဖန်ဆင်းအပ်သော သိကြားပေးသော ကျောင်းရပ်အတွင်း၌ သားရဲဆား စသည်တို့မှ ကြောက်လန့်ခြင်း ကင်းစိမ့်သောငှာ ကိုယ်၊စိတ်ခိုင်မာရဲရင့်ခြင်းရှိသော ရသေ့ယောက်ျားတို့ကို ထိုပရိဝုဏ်နား ပတ်လည် ဝန်းကျင် သင့်ရာအသီးအသီး ကျောင်းနေရာ ဆောက်လုပ်နေစေ၏။

ထိုမှ အတွင်း၌ အိုသူ၊ မကျန်းမမာ နာသူ၊ မစွမ်းမသန်သူ၊ ကြောက်လန့်တတ်သူ ရသေ့ယောက်ျားတို့ကို သင့်ရာကျောင်းသခံမ်းနှင့် အသီးသီး နေစေ၏။ ထိုမှ အတွင်း၌ မိန်းမအပေါင်းတို့ကို နို့စို့သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့နှင့် တကွ အသီးသီး သင့်ရာကျောင်းသခံမ်းစီရင်၍ နေစေ၏။ထိုမှအတွင်း ဘုရားလောင်း၏ကျောင်းအနီး၌ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကို ကျောင်းတခြားစီ အသီးသီးနေစေ၏။ ထို အလုံးစုံသောကျောင်းသခံမ်းတို့သည်လည်း

ဝိသုကြံနတ် ဖန်ဆင်းအပ်သော ကျောင်း၏တင့်တယ်ခြင်းကဲ့သို့ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းရှင်ရသေ့ စီရင်အပ်သည် ဖြစ်၍ အလွန်လျှင် တင့်တယ်ကုန်၏။ ထို ကျောင်းသံခံမ်းတို့ကား ၃ ယူဇနာ အကျယ်ရှိသော ဘုရားလောင်း၏ ကျောင်းရပ်အပြင်၌ စပ်ယဉ်ကာ အပြည့်အသိပ်ဖြစ်လေ၏။

ထိုသို့ ရဟန်းအသွင်ကို ယူဆောင်သောအခါမှစ၍ အလုံးစုံသောရသေ့အပေါင်းတို့သည် သစ်သီး သစ်ဖု စသည်အလိုငှာ တူရွင်း၊ ခြင်းတောင်း၊ တံချူ ဆောင်ခြင်းမရှိ၊ အပင်၌ ဆွတ်၊ ခြွေ၊ တူး၊ နတ်၍မစားဘဲ အသီးသီးသောသစ်ပင်တို့၌ အလိုလိုကြွေကျသော သစ်သီးတို့ကိုသာလျှင် ကောက်ယူသုံးဆောင်ကြလျက် ဘုရားလောင်း၏အဆုံးအမကိုခံ၍ ရဟန်းတရားကိုပွားစေကာ နေကြကုန်၏။ ထို ရသေ့အပေါင်းတို့ကား ရသေ့မျိုး ၈ ပါး^{၁၂၁}တွင် အလိုလိုကြွေကျသောသစ်သီးလျှင် အစာရှိသောကြောင့် ‘သယံပတိတ ဖလာဟာရ’ မည်ကောင်းသော ရသေ့ချည်းတည်း။

ရသေ့တကာတို့၏ပါမောက္ခ^{၁၂၂} ဖြစ်သော ဘုရားလောင်း ရှင်ရသေ့သည် ထို တပည့်ရသေ့အပေါင်း အသောင်း၊ အသိန်းမကတို့အား ကြောင့်ကြမဲ့မပြုမူ၍ အခါခပ်သိမ်းလျှင် ပရစိတ္တ ဝိဇာနန^{၁၂၃}အဘိညာဉ်ဖြင့် ထိုထိုသို့သော ရသေ့တို့၏စိတ်ကို မျက်မှောက်ပြုလျက် “ဤရသေ့ကား ယခု ကာမဝိတက်ကို ကြံ၏။ ဤ ရသေ့ကား ဝိဟိံသာဝိတက်ကို ကြံ၏။ ဤရသေ့ကား ဗျာပါဒဝိတက်ကို ကြံ၏။” ဤသို့အားဖြင့် ထိုထိုသို့သော ရသေ့တို့၏အကြံကို သိလျှင် ခဏချင်း ထိုအဘိညာဉ်မှလွတ်၍ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်ဖြင့် အကြံဆိုးပေါက်သော ရသေ့ထံ ကောင်းကင်ဖြင့် ပျံသွားပြီးသော်ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူလျက် ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ တရားဟောတော်မူ၏။ ထို အကြံဆိုးပေါက်ကုန်သော ရသေ့ယောက်ျား၊ ရသေ့မိန်းမတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ တရားကို ကြားနာရသောအခါ ထိုအကြံဆိုးပျောက်၍ စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းသမာဓိကို ရကြသဖြင့် ပေးအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းလျှင် အာရုံရှိကြလျက် မကြာမီ လျင်စွာပင်လျှင် သမာပတ် ၈ပါး^{၁၂၄}၊အဘိညာဉ် ၅ပါး^{၁၂၅}တို့ကို ရကြလေကုန်၏။

၂၂။ ၇ ပြည်ထောင် တောထွက်ခန်း

တို့သို့ ဗာရာဏသီပြည်သူပြည်သားအားလုံး ဘုရားလောင်း၏အထံ၌ ရသေ့၊ရဟန်းပြု၍ ဈာန်အဘိညာဉ် စည်းစိမ်ကို ရကြကုန်ပြီးသောအခါ ကာသိကရာဇ်တိုင်း၏ နယ်စပ်အနီး ပြည်သီးတိုင်းခြားဖြစ်သော သာမန္တရာဇ်^{၁၂၆} မင်းသည် ‘ဗာရာဏသီပြည်၌ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး၊ မိဖုရားကြီးတို့နှင့်တကွ ပြည်ကိုစွန့်၍ တောထွက်ခြင်းဖြင့် တစ်ပြည်လုံး ရဟန်းပြုကြလေပြီ’ဟု သတင်းကြားလေသော် ‘ဗာရာဏသီပြည်ကို သိမ်းယူအံ့’ဟု များစွာသော ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ဗိုလ်ခြေအလုံးအရင်းနှင့် ချီလာလတ်၍ ဗာရာဏသီပြည်တွင်းသို့ ဝင်မိသောအခါ မြို့၏ အင်္ဂါ ၇ပါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နန်း၊ ပြာသာဒ်၊ အိမ်စဉ်၊ ပြ၊ တန်ဆောင်း စသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍ တင့်တယ်စွာသော မြို့၏ကျက်သရေကိုမြင်လျှင် အလွန်နှစ်သက် ရွှင်လန်းခြင်းဖြင့် နန်းတွင်းသို့ဝင်၍၊ ရွှေတိုက်၊ ရွှေကြဌာန်း၊ နန်းရင်ပြင် စသည်တို့၌ ရတနာ ၇ ပါး အစုအပုံတို့ကို လည်းကောင်း၊

မင်းတို့အသုံးအဆောင် မျိုးဘဏ္ဍာတို့ကိုလည်းကောင်း ကြည့်၍မန့်နိုင်အောင် မြင်လေသော် 'ဤပြည်ရှင် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးကား ဤသို့သော ပြည်စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြုနိုင်လေသည်မှာ ဤစည်းစိမ်ဥစ္စာကိုမှီ၍ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘေးဥပဒ် ရှိသည်ဖြစ်ရာမည်။ ဘေးရန်မရှိဘဲ ဤသို့သောစည်းစိမ်ကို မစွန့်ရာ'ဟု ကြံလျက် မြို့တွင် ရဟန်းမပြုဘဲ ဤသို့သောသေသောက်ကြူးတို့ကို ခေါ်၍ "အချင်းတို့။ သင်တို့ မင်းကြီးအား ဤပြည်၌ အဘယ်ဘေးရန် ဖြစ်သနည်း။ ခိုးသူမင်းတို့ နှောင့်ယှက်လေသလော"ဟု မေး၏။

သေသောက်ကြူးတို့လည်း "အရှင်မင်းကြီး ။ အကျွန်ုပ်တို့မင်းကြီး၌ တစ်စုံတစ်ခုသောဘေးရန်မျှမရှိ" ဟု လျှောက်ကြလျှင်၊ သာမန္တရာဇ်မင်းသည် "အချင်းတို့။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် သင်တို့မင်းကြီး ထွက်သွားသနည်း"ဟု မေးလတ်သောအခါ၊ သေသောက်ကြူးတို့သည်

"အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင်ကား တစ်ပါးသောဘေးရန်ရှိ၍ တောထွက်သည် မဟုတ်။ 'တေမိယကုမာရ'အမည်ရှိသော အရှင်သားတော်သည် ခမည်းတော်အမွေဖြစ်သော ဤပြည်စည်းစိမ်ကို စိုးစံရမည် ကြောက်သောကြောင့် ငယ်သောအခါကပင် ဆွံ့အ၊ နားပင်းယောင်ဆောင်၍ စကားမပြောမလုပ်မရှား အသက်မရှိသောသူကဲ့သို့ အထူးထူးအပြားပြား ရွှင်ဖွယ်၊ ကြောက်မက်ဖွယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့နှင့် အလိုစမ်းသော်လည်း အထူးမရှိနေလျှင်၊ ခမည်းတော်မင်းကြီး ရှက်နိုးထိတ်လန့်သဖြင့် တောသို့ထုတ်ပစ်စေရာတွင် တောသို့ရောက်သောအခါမှ မိမိ ပညာအစွမ်းဂုဏ်ကို ပြလျက် ရသေ့ရဟန်း ပြုလေသည်နှင့် ပို့ထုတ်ရသူ ရထားမှူးလည်း ထိုသခင်သားအထံမှ တရားရခဲ့၍ အကျွန်ုပ်တို့ အရှင်မင်းကြီးအား အကြောင်းမျိုးကိုလျှောက်လျှင် 'သားကို ပြည်သို့ ပြန်စေဦးမည်'အကြံဖြင့် များစွာသော အလုံးအရင်း ဗိုလ်ခြေကိုဆောင်လျက် သားတော်ထံ ချီသွားလေသော် ခမည်းတော်မင်းကြီး အလိုသို့ကား သားတော် မလိုက်။ သားတော်အလိုကို ခမည်းတော်မင်းကြီး နှစ်ခြိုက်လေသောကြောင့် အလုံးအရင်းနှင့် တကွ ရဟန်းပြုကြ၍၊ ဤပြည်သို့ သတင်းကြား စည်လည်ရုံမျှသာ မြို့စိုးအမတ်တို့ကို လွှတ်လိုက်သဖြင့် နောက်ထပ်၍ပင် ပြည်သူပြည်သားရှိသမျှ လိုက်ကြပြန်လေသည်နှင့် ယခု အကျွန်ုပ်တို့သာ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို မစွန့်ပစ်နိုင်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်စည်းစိမ်၌ အပေးရန်ဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ။ အတွင်းဘေးရန် သံဝေဂဖြစ်ကြသော အခြင်းအရာ ကာမဂုဏ်အပြစ်ကိုကား အကျွန်ုပ်တို့ နှလုံးမထားနိုင်သူဖြစ်၍ မသိကြပါ"ဟု လျှောက်ကြားကြလေ၏။

ထို သာမန္တရာဇ်မင်းသည် သေသောက်ကြူးတို့ ပြောဆိုသောစကားကိုကြားရသဖြင့် ပညာရှိသော မင်းဖြစ်၍၊ ပြည်စည်းစိမ်၌ သံသရာဘေး၊ ဝဋ်ဆင်းရဲဘေးတို့ကိုမြင်သောကြောင့် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး တောထွက်ချေသည်'ဟုယူဆမိလျှင် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်လေသော်၊ 'ငါလည်း ထိုမင်းကဲ့သို့ပင် ရဟန်းပြုရမူ ကောင်း၏'ဟု ကြံ၍၊ "အချင်း သေသောက်ကြူးတို့။ သင်တို့အရှင် ကာသိကရာဇ်မင်း တောထွက်သောအခါ အဘယ်တံခါးဖြင့် ထွက်သွားလေသနည်း"ဟု မေးလျှင်၊ သေသောက်ကြူးတို့လည်း "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ မင်းကြီးသည် ဤဗာရာဏသီပြည် အရှေ့တံခါးဖြင့် ထွက်သွားပါလေသည်"ဟု လျှောက်ကြသောအခါ ထို သာမန္တရာဇ်မင်းသည် မိမိပရိသတ် ဗိုလ်ခြေအလုံးအရင်းနှင့်တကွ အရှေ့တံခါးဖြင့်ထွက်၍ ဘုရားလောင်းရှိရာ ကျောင်းအရပ်သို့ သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်း တေမိ ရှင်ရသေ့လည်း 'ဤမည်သော သာမန္တရာဇ်မင်းသည် ဗိုလ်ခြေအလုံးအရင်းနှင့် တကွ ယခု ငါ့ထံ ရဟန်းပြုခြင်းကိုငဲ့လျက် လာလတ်၏'ဟုသိလျှင် အဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေလျက် ဥစ္စာစည်းစိမ် ကာမဂုဏ်၌ အပြစ် ရဟန်းပြုခြင်း၌ အကျိုးတို့ကို ပြ၍ ထိုသာမန္တရာဇ်

မင်းအား တရားဟောတော်မူ၏။ သာမန္တရာဇ်မင်းသည်လည်း ဘုရားလောင်း၏တရားကို ကြားနာရသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဘုရားလောင်း၏ အရောင်အဆင်း တန်ခိုးကျက်သရေ တင့်တယ်ခြင်းကို မြင်သဖြင့်လည်းကောင်း အလွန်သဒ္ဓါခြင်းရှိလျက် မိမိပရိသတ်နှင့်တကွ ဘုရားလောင်းထံ ရဟန်းပြုလေ၏။

ဤနည်းအတူ ၇ ပြည်ထောင်ကုန်သော မင်းတို့သည် မိမိပရိသတ် ဗိုလ်ခြေအလုံးအရင်းနှင့်တကွ အသီးအသီး ထွက်လာလတ်၍ ဘုရားလောင်းထံ ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း ထို ၇ ပြည်ထောင်သော မင်းပရိသတ် အပေါင်းတို့အား ကျောင်းနေရာအသီးသီး ချထားစေလျက် အဆုံးအမပေး၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုယ်စီ ပေးအပ်သဖြင့် အလုံးစုံသော ၇ ပြည်ထောင် ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် မကြာမြင့်မီပင်လျှင် ဈာန်သမာပတ်ရကြလေ၍ ‘သယံ ပတိတ ဖလာဟာရ’ ရသေ့ချည်း ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည်မှစ၍ ၈ ပြည်ထောင်မင်းပရိသတ်တို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်ကုန်သော ဆင်၊ မြင်း အစရှိသော သက်ရှိဘဏ္ဍာတို့သည်လည်း သုံးဆောင်သူမရှိခြင်းကြောင့် တောဆင်၊ တောမြင်း အစရှိသည် ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ လှည်း၊ ရထား၊ ယာဉ်၊ သံလျှင် အစရှိသော သက်မဲ့ဘဏ္ဍာတို့သည်လည်း အလိုအလျောက်သာ ဆွေးမြည့်၍ မြေ၏အပွားအစီး ဖြစ်လေကုန်၏။ ထို ဗာရာဏသီပြည်မှ စ၍ ၈ပြည်ထောင် အတွင်း ရွှေတိုက်၊ ငွေတိုက်စသည်တို့၌ သုံးဆောင်သူ မရှိလေပြီသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား စသည် ရတနာမျိုး ၇ ပါး များစွာသောဥစ္စာတို့ကို ပံသုကူ^၁ အဖြစ်ဖြင့် သိမ်းယူဆောင်ကြဉ်းစေပြီးသော် ဘုရားလောင်းရှင်ရသေ့သည် အကျယ် ၃ ယူနောရှိသော ကျောင်းရပ်အပြင် ထက်ဝန်းကျင်မြေတလင်းတို့၌ ရတနာသံဖြူး၍ ကြံဖြန့်တော်မူ၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်း၏တပည့်ဖြစ်ကုန်သော ထို ၈ ပြည်ထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် ရသေ့အဖြစ်ဖြင့် အဘိညာဉ် ၅ ပါး၊ သမာပတ် ၈ ပါး တို့ကို ရကြကုန်သည်ချည်း။ တစ်ယောက်သောရသေ့မျှ ဈာန်အဘိညာဉ် မရသောသူမည်သည် မရှိဖြစ်၍၊ အသက်အာယုကပ်ပတ်လုံး အဘိညာဉ်သမာပတ်ဖြင့် ပျော်မွေ့ကြကုန်လျက် မပျက်သောဈာန် ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အသက်အဆုံး၌ အလုံးစုံသော ရသေ့မိန်းမ အသောင်းအသိန်းမက တို့သည် ဗြဟ္မပါရိသဒ္ဓဘုံ ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့သို့ လားကြလေကုန်၏။ အလုံးစုံသော ရသေ့ယောက်ျား အသောင်းအသိန်းမကတို့သည်လည်း မိမိတို့ အလိုအားလျော်စွာ သုဒ္ဓါဝါသ^၂မှတစ်ပါး ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့သို့ လားကြကုန်၏။

ရသေ့အပေါင်းတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော တေမိရှင်ရသေ့သည်လည်း မိဘဆွေမျိုး အစရှိသော ၇ပြည်ထောင်ပရိသတ် တပည့်ရသေ့အပေါင်းတို့အား သင်္ဂြိုဟ်ထောက်ပံ့ခြင်း စသော ‘ဉာတတ္ထစရိယ’^၃၊ လောကတ္ထစရိယ^၄တို့ကို ပြီးစေတော်မူလျက် အသက်ထက်ဆုံး အဘိညာဉ် သမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူ၍ အသက်အဆုံး၌ ထိုဗြဟ္မာပြည်တို့တွင် အလိုတော်ညွတ်ရာ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ပြောင်းလှည့်စံတော်မူလေ၏။

ထို ရသေ့ပရိသတ်မှတစ်ပါး အကျယ် ၃ ယူနောရှိသော ကျောင်းအရပ် အတွင်းအပြင် အနီးအစပ် နေကုန်သော ဆင်၊မြင်း၊ ကျွဲ၊နွား၊ ဆိတ်မြန်မာ၊ ဆိတ်ကုလား အစရှိသည့် တိရစ္ဆာန်အပေါင်းတို့သည်လည်း ရသေ့တို့၌ ကြည်ညိုလေးမြတ်သော နှလုံးရှိကြကုန်သဖြင့် စာတုမဟာရာဇ် တာဝတိံသာအစရှိသော နတ်ပြည် ၆ ထပ်တို့တွင် ကံအာနုဘော် အကြီးအငယ်အားလျော်စွာ ထိုက်ရာဘုံတို့၌ အသီးအသီး နတ်သမီး၊ နတ်သားလျှင် ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

၂၃။ ဇာတ်ပေါင်းခန်း

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် တေမိယကုမာရဇာတ်တော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအလုံးစုံလျှင် ပြရာပြကြောင်း ရှိသော ဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်တော်မူပြီးလျှင် သစ္စာ ၄ပါးတို့ကို ပြတော်မူပြီးသည်၏အဆုံး၌ စကားစဉ် ရှည်သဖြင့် ရှေးစကားရင်း မပျောက်စေခြင်းငှာ အနုသန္ဓေ ၁၂ ကို ပြတော်မူလို၍-

‘နဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ရဇ္ဇံ ဆဋ္ဌေတွာ၊ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္ဓော ယေဝ။’ ဟူသော ပါဠိတော်ဖြင့် “သံသရာဘေးကို မြင်လေ့ရှိသော တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ လာခြင်းကောင်းသော ငါဘုရားသည် ယခု ပစ္ဆိမဘဝ^၁ကိုယ်တော်၏အဖြစ်၌သာ ကြီးစွာသော ပြည်စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ တောထွက်တော် မူသည် မဟုတ်သေး။ ရှေး ပါရမီမရင့်မီ သံသရာကလည်း ကြီးစွာသောပြည်စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ တောထွက်တော် မူဖူးပြီ” ဟု ဒေသနာရင်းနှင့် ဆက်စပ်၍ မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဤသို့ ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

“ဤတရားသဘင်၌ တရားနာဖြစ်ကုန်သော တပည့်သားအပေါင်းတို့။ ငါ တေမိမင်း ဖြစ်တော် မူသောအခါ ငါ့ကိုအကြံပေးပေသော ထီးဖြူစောင့်နတ်သမီးသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ကမ္ဘာ ၁ သိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ငါ၏တပည့်သားတော်မ ဘိက္ခုနီ အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယအဂ္ဂသာဝိကာ၏အရာ၌ တန်ခိုးအရာဖြင့် ၂ ယောက် မရှိ အထွတ်ဖြစ်သော ‘ဥပ္ပလဝဏ်’^၂ထေရ်ဖြစ်လာ၏။

“ငါ တေမိမင်းသားဖြစ်တော်မူသောအခါ မင်းခယောက်ျားဖြစ်၍ မင်း၏ဥယျောဇဉ်ကို ခံသသူဖြစ်လျက် ငါ၏တရားစကားသံကို ကြားဦးမဆွကပင် ကြည်ညိုစုံမက်ခြင်းဖြင့် တရားရ၍ ကာသိကရာဇ်မင်း အစရှိသော မိမိအဆွခင်ပွန်းအပေါင်းတို့ကို ညီညွတ်စေလျက် တေမိမင်းရှိရာ ရဟန်းပြုလာသော ရထားမှူးသုနန္ဒာသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ သိဇ္ဈည်းပရိဗိုဇ်၏တပည့်ဖြစ်၍ ဂိုဏ်းခြားသူဖြစ်လျက် ငါဘုရား၏ တရားဒေသနာ တစ်ဂါထာမျှကို ကြားဦးစမဆွကပင် ယုံမှားကင်းသော ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် သောတာပတ္တိ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားရ၍ ကောလိတအစရှိသော မိမိအဆွခင်ပွန်းအပေါင်းတို့ကို ညီညွတ်စေလျက် ငါဘုရားရှိရာ ရဟန်းပြုလာသဖြင့် ၁ သင်္ချေနှင့်ကမ္ဘာ ၁ သိန်းဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ငါ့တပည့်သံဃာတော် အပေါင်းတို့တွင် အကြီးဖြစ်သော ပထမအဂ္ဂသာဝက အရာနေ ဤသာသနာတော်ခေတ်ဝယ် ငါဘုရားမှတစ်ပါး အလုံးစုံသတ္တလောက၌ ပညာဖြင့် ၂ ယောက် မရှိ။ အထွတ်ဖြစ်သော “သာရိပုတ္တရာထေရ်” ဖြစ်လာ၏။

ငါ တေမိမင်းသား ဖြစ်တော်မူသောအခါ အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်အသုံးအဆောင်တို့ကို အလိုရှိတိုင်း ပြီးစေနိုင်သောတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံစွာ မျက်စိ ၁၀၀၀ အမြင်ဆောင်လျက် ငါ၏ပါရမီကို စောင့်မကြည့်ရှုပေသော သိကြားမင်းသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်အသုံးအဆောင်တို့ကို မရှိဟူ၍ မကြားရစေဖူး။ အလိုရှိတိုင်း ပြီးစေနိုင်လျက် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီ ဘုန်းသမ္ဘာရနှင့် ပြည့်စုံစွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် ငါ၏သာသနာတော်၌ ၂ ယောက် မရှိ အထွတ်ဖြစ်သော ငါ ပရိနိဗ္ဗာန် လွန်ပြီးသည့်နောက်တိုင်အောင်လည်း ငါ၏သာသနာတော်ကို စောင့်မကြည့်ရှုလတ္တံ့ ဖြစ်သော ဘထွေးတော်၏သား ငါ့ညီ ‘အနုရုဒ္ဓါထေရ်’ ဖြစ်လာ၏။

“ငါ တေမိမင်းသားဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ့ကို အဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ကျောင်းနေရာ အသုံးအဆောင်တို့ကို အသင့်အတင့်ဖန်ဆင်း စီရင်ခြင်း၊ မြတ်နိုးကြည်ညိုစွာ လိုရာ မတောင့်တရကြောင်း ကောင်းစွာပေးကမ်းလာပေသော ဝိသုက္ကနတ်သားသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော် မူသောအခါ ငါ့အား သင်းပိုင်ကပ်ခြင်း၊ ကိုယ်ဝတ်ကပ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကျောင်း၊ ကုဋ်တို့ကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တံမြက်လှည်းခြင်း စသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငါ၏သပိတ်၊ သင်္ကန်းတို့ကိုဆောင်၍ နောက်သို့ အစဉ်တစိုက် လိုက်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်နိုးကြည်ညိုစွာ လိုရာ မတောင့်တရကြောင်း ကောင်းစွာလုပ်ကျွေးခြင်း ရှိလျက် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ငါ၏ဥပဋ္ဌာကအရာ၌ ဗဟုသုတအစရှိသည့် ဂုဏ် ၅ ပါး^{၁၅}ဖြင့် သာသနာတော်၌ ၂ ယောက်မရှိ အထွတ်ဖြစ်သော ဘထွေးတော်သား ငါ့ညီ ‘အာနန္ဒာထေရ်’ဖြစ်လာ၏။

“ငါ တေမိမင်း ဖြစ်တော်မူသောအခါ ကာသိကရာဇ်တိုင်းကြီးကိုအစိုးရသော ငါ့ခမည်းတော် ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး၊ မယ်ငော်စန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးတို့သည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ သက္ကတိုင်းကြီးကိုအစိုးရသော အသမ္ဘိန္ဒဝတ္တိယ^{၁၆} မင်းမျိုးမင်းနွယ် သာကီဝင်မင်းတကာတို့၏အထွတ် ကပိလဝတ် ပြည်ကြီးရှင်ဖြစ်သော ‘မင်းကြီး၊ မိဖုရားကြီး’ ဖြစ်လာကြကုန်၏။

“ငါ တေမိမင်း ဖြစ်တော်မူသောအခါ ၇ ပြည်ထောင်တို့၏အပေါင်းဖြစ်သော ငါ၏တပည့် ရသေ့ ဟူသမျှတို့သည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါဘုရား၏ ‘ပရိသတ် ၈ ပါး’ ဖြစ်လာကြကုန်၏။

ထိုအခါ သူခပ်သိမ်းတို့ပြုနိုင်ခဲ့သော ပရိမတ္တ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကိုဖြည့်၍ ကာမဂုဏ်ညွတ်ကွင်းမှ ထွက်မြောက်သဖြင့် ‘မိဘဆွေမျိုး အစရှိသော သူအပေါင်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားအလိုငှာ ကျင့်ဆောင်လျက် တပည့်ရသေ့အပေါင်းတို့၏ ဆရာဖြစ်သော တေမိမင်းသားသည် ယခုအခါ သူခပ်သိမ်းတို့ ပြုနိုင်ခဲ့သော ပါရမီစာဂတို့ကို မရေတွက်နိုင်သောကာလပတ်လုံး ဖြည့်၍ သံသရာဝဲဩဃထဲမှ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ကူးခပ်ထွက်မြောက်ပြီးလျှင် မိဘဆွေမျိုး အစရှိသော သတ္တလောက၏ အကျိုးစီးပွား အလိုငှာ သစ္စာ ၄ ပါးလျှင်အဆုံးရှိသော တရားဒေသနာဟောတော်မူခြင်း စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓကိစ္စ ၅ပါးကို ဖြည့်ဆောင်တော်မူလျက် တပည့်သာဝက ရဟန်းသံဃာအပေါင်းတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော ‘ငါ ဘုရားလျှင်တည်း’ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏ ဟူလိုသည်။

[ဤတွင်ရွှေကား ဘုရားလောင်း တေမိမင်းသား၏ စိတ်အလိုနှင့် မပြိုင်မဆိုင်မိသော ကာလပတ်လုံး ပညာတည်းဟူသော ရတနာမြတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်တော် သမာဓိ၊ ဝီရိယ တည်းဟူသော တံခါးရွက်၊ မင်းတုပ်၊ ဆော့ကျင်ထိုး၍ သံဝရသီလ၊ ခန္တီ၊ မေတ္တာ တည်းဟူသော လက်တော်ဖြင့် မြဲစွာပိတ်ဖုံးလျက် နှလုံးတည်းဟူသော တိုက်တော်၌ ဝှက်ထားသဖြင့် အလိုတော်ရှိတိုင်း ပြီးမြောက်တော်မူသောအခါ ထိုပညာတော်တည်းဟူသော ရတနာမြတ်အပေါင်းကို သတိဝီရိယပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တ ပွါဒ်တော်ဖြင့် တံခါးဟင်းလင်းဖွင့်လျက် သီလခန္တီ မေတ္တာဖြင့် ထုံစေခြင်းဟုဆိုအပ်သော လက်တော်ဖြင့်ကိုင်ဆုပ်ကာ ပေးဝေငှတော်မူ၍ သူခပ်သိမ်းတို့အား နတ်ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သမာပတ်၊ အဘိညာဉ် စည်းစိမ်၌ တည်စေသဖြင့် ချင့်တွက်၍ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း သင်္ချာမသိနိုင်အောင် ၇ ပြည်ထောင်ပရိသတ် မြတ်သောအခြွေအရံ အပေါင်းတို့ကို တရားသဖြင့် အစိုးရတော်မူကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့်တကွ ရှေ့နောက်စကား အဆက်အစပ် ဇာတ်တော်ပေါင်း အယဉ်အစဉ်ဖြစ်သောပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူရာဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော ဒေသနာတော်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထုတ်ဖွင့်၍ဆိုအပ်သော စကားရှိသမျှ ပြီးအောင်မြင်ကြောင်းကို ပြခြင်းတည်း။]

တောမိယ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု ပြီး၏။

နိဂုံး

'ပုရေ ရာဇာ မဟေသိယာ၊ ဂစ္ဆတေတ္ထ သမာဂမံ။
 တဿတ္ထေပိ ဝုယေ ဂါမေ၊ လေသာ လိနတ္ထဒီပကေ။ ။
 'သေဋ္ဌဋ္ဌာနေ သုသော ဘန္တေ၊ နာနာ စေတိယ ဥဏှိသေ။
 မဟာထေရဿ ဝဏှိဿ၊ မယာ သိဿေန ဒဿိနာ။ ။
 'ဩဘာ သောဏှတိနာမေန၊ ရစိတာယ ဝိဘာဝနိ။
 အဋ္ဌမာပိ ကတာ ဒါနိ၊ ယာ တေမိယဝိဘာဝနိ။ ။
 'ယာစိတေန ပရတ္တတ္ထံ၊ အတ္ထဒက္ခိနပါသကေ။
 ဖုလ္လာလိနေ ဇိနဉ္စက္ကေ၊ သက္ကရာဇေ ပိယာ ဝိဒေ။ ။
 'ဇုဏှေ ကာ ဒသမေ မာယေ၊ သီတဂါဟေစ နိဋ္ဌိတာ။
 ဗြိဿေ စန္ဒိမသံသုတ္တေ၊ မိဿေ ပတ္တေ စ လက္ခဏံ။ ။
 'သုဒ္ဓေန စေတသာ မယံ၊ ယထာ ကတဿ သိဒ္ဓိတံ။
 မမဉ္ဇသိဒ္ဓိ တိစ္ဆိတံ၊ သဗ္ဗေသဉ္စ သုဒဿိတံ။ ။
 'ဝိဘဇ မေကမေကံဝ၊ ဣမိနာ စ ဘဝါမ ဟံ။
 ဣတော နိဗ္ဗာန သမ္ပတ္တိ၊ ကိစ္စေ နိဒါန ကောဝိဒေါ။ ။
 'အဘူတေပိ ဘူတေ ဉာဏံ၊ ဉာဏေ လဘာမိ မိဋ္ဌတံ။
 အဋ္ဌာနေန ယောဇေန္တောပိ၊ ဌာနေ နိဒါနကောဝိဒေါ။ ။
 'ပတ္တိတိစ္ဆိတ သမ္ပတ္တိ၊ ဓမ္မိယာ သုဓမ္မလဒ္ဓကော။
 သုဝိမုတ္တော အနိဋ္ဌေဟိ၊ ဣဋ္ဌေဟိ စ ပုရက္ကရော။ ။
 'သဗ္ဗပဌမံဝ ပူရေန္တော၊ သုဝဟန္တော ပရံဟိတေ။
 ဗန္ဓု မမာ နဝတ္ထေဝ၊ လဘေ ဝိတော ဝိသမကာ။ ။
 'နေယျေ နာယကဉာဏေန၊ ဝိသမေ သမကာရကော။
 မမ ဗလေ သုပရိသော၊ ဉာတိမိတ္တာန မတ္တဓာရော။ ။
 'သံသုဒ္ဓဂတိသမ္ပန္နော၊ သန္တဝိဇ္ဇေ သုခံ ဝိဇ္ဇော။
 စတေနုပနိဿယေန၊ အဓိဏဉာဏဘောဂဝါ။ ။
 'ပါရမိယောဝ ပူရေတွာ၊ ယထာဘူတံ ဘဝါဘဝေ။
 ဗုဒ္ဓက္ကရေ စ ဗုဒ္ဓတ္ထံ၊ ဗောဓိံ ဗောဓေမိ ပစ္စိမေ။ ။

‘ပမောဒန္တိ သုဏန္တာစ၊ ယေ မေ ပုညဉ္စ တံ ဖလံ။
 ဘူပါလော စ ဉာတိ မိတ္တာ၊ တဒညာ ပိ သမံ လဘော။ ။
 ‘သာသနံ ရက္ခန္တု ဒေဝါစ၊ ရာဇာ သန္တိစ္ဆ ပူရဏော။
 ပဇံ ပါလေတု ဓမ္မေန၊ သုဘိက္ခော ဟောတု သဗ္ဗဒါ။ ။
 ‘စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော၊ သဗ္ဗေဝမုန္တု မင်္ဂလံ။
 ဣဒံပုညံ နမောဒန္တု၊ မမ ပုညဿ တေသော။ ။’

ပုရေ၊ ရှေးသက္ကရာဇ်မပြည့်မီ ၈၀၀တွင်း၌ ။ ရာဇာ၊ ဂူကြီးဒါယကာ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည်။
 မဟေသိယာ၊ ဘို့မယ်အမည် ထင်ရှားသောမိဖုရားနှင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ သမာဂမံ၊ မာန်ကင်းသည်ဖြစ်၍
 နူးညံ့ခံညားသဖြင့် အညီအညွတ်ပေါင်းမိခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိကိရ၊ ရောက်သတတ်။ (ပုရေသဒ္ဓါနောက် ကိရပုဒ်
 ကြေသည်) တံ တေနကာရဏေန၊ ထိုသို့ မင်း ၂ ပါးတို့၏ ဖူးမြင်ကြည်နူး ပူးဆုံရာဖြစ်သောကြောင့်။
 အဿပဒဿ၊ ထို ရာဇသမာဂမော ဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထေပိ-အတ္ထေနပိ၊ အနက်အားဖြင့်လည်း။ အဝုယေ၊
 ‘မင်းပူး’ဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော။ ဂါမေ၊ ရွာ၌။(အတ္ထေပိ၌ အပိသဒ္ဓါဖြင့် မင်္ဂလံ ပူရေတိတိ မင်းပူး။ မံသိရံ
 ပရိသံဝါ ပူရေတိတိ မင်းပူး။ စသည်တို့ဖြင့် သဒ္ဓါအားလျော်စွာ ရထိုက်သမျှသော အနက်တို့ကို ပေါင်းသည်။)
 ဝဏ္ဏိဿ၊ ပရိယတ္တိ အစရှိသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံထသော။ ဝါ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်ထသော။
 မဟာထေရဿ၊ မဟာထေရ်မြတ်၏။ သေဋ္ဌဌာနေ၊ မြတ်သောနေရာဖြစ်ထသော။ ဝါ၊ မြတ်သောသူတို့၏
 နေရာဖြစ်သော အရှေ့မျက်နှာအဖို့၌။ နာနာစေတီယဥဏှိသေ၊ မကိုဋ်ပန်းကုံးကဲ့သို့ ညွတ်ရုံးကိုးကွယ်
 တည်ထားအပ်သော စေတီ၊ မုခ်၊ လိုဏ် အဆူဆူဖြင့်တင့်တယ်စွာသော ဘုရားကုန်း၊တောင်လျှင်လျှင်
 ဦးရစ်သင်းကျစ်သဖွယ် ရှိထသော။ သုသောဘန္တေ၊ စာပေသင်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် မဆိတ်မည်သည်ဖြစ်၍
 ကောင်းစွာ တင့်တယ်ထသော။ လေသာလိနတ္ထ ဒီပကေ၊ ကွယ်ဝှက်သောအနက်ကိုပြရာ ‘လေသာ’အမည်ရှိသော
 ကျောင်းတိုက်၌။ အဿထေရဿ၊ ထိုမဟာထေရ်မြတ်၏။ သိဿေန၊ လက်ရင်းငယ်တပည့်လည်း ဖြစ်ထသော။
 ဒဿိနာ၊ ကိုယ့်စီးပွား၊သူ့စီးပွား ၂ပါးကို ရှုလေ့ရှိထသော။ ဩဘာသော ဣတိနာမေန၊ ‘ဩဘာသ’ဟူ၍
 ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အမည်ရှိထသော။ မယာ၊ ငါသည်။ ရစိတာယ၊ ရေးစီထုတ်ပြအပ်သော။ ဝိဘာဝနီ-
 ဝိဘာဝနီယာ၊ မဟာနိပါတ် ဇာတ်တော်ကြီးအဖွင့်ဝတ္ထု၌။ ဝါ၊ မဟာဇာတက ဝိဘာဝနီ အမည်ရှိသော ဝတ္ထု၌။
 သမဘိနိဝိဋ္ဌာ၊ ကောင်းစွာအကျုံးဝင်သော။ အဋ္ဌမာပိ၊ ၈ ကြိမ်မြောက်လည်းဖြစ်ထသော။ ဒါနိ-ဣဒါနိ၊ ယခု။
 ယာ တေမိယ ဝိဘာဝနီ၊ အကြင်တေမိ ဇာတ်တော်အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ တေမိယဝိဘာဝနီကို။ (ကတာ၊
 ဟူသောပုဒ် နှာစပ်)။ ပရတ္တတ္ထံ-ပရအတ္တတ္တာယ၊ သူတစ်ပါးအကျိုး၊ မိမိအကျိုးအလိုငှာ။ အတ္ထဒက္ခိနာ၊ အကျိုး
 ၂ပါးကို မြင်လေ့ရှိထသော။ ဥပါသကေ ဥပါသကေန၊ ကျောင်းတကာ ‘မောင်ဝ’အမည်ရှိသော ဒါယကာသည်။
 ယာစိတေန၊ အဖန်တလဲလဲ တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ကတာရစိတာ၊ ရေးစီထုတ်ပြအပ်ပြီ။ ဒေသာတေမိဝိဘာဝနီ၊
 ဤတေမိယဝတ္ထုအဖွင့်သည်။ (နိဋ္ဌိတာမှာစပ်)။ ဖုလ္လာ လိနေ၊ ပိတုန်းတို့၏ ဝတ်ရက်သောက်ယူခြင်း မကင်းစေမူ၍
 တင့်တယ်စွာပွင့်သော ပဒုမ္မာကြာကဲ့သို့ ဂန္ထဓုရ စသည်တို့ကို သောက်ယူတတ်သော သာဝကပရိသတ်
 မဆိတ်သည်ဖြစ်၍ တင့်တယ်စွာပွင့်ထသော။ ဇိနစက္ကေ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်စက်သည်။ ဖုလ္လာလိနေ၊
 ၂၃၃၀ ခုနှစ်သို့။ ပိယာဝိဒေ၊ အခါအစွဲအမှတ်ပြုသဖြင့် ချစ်ခင်အပ်သော ဝတ္ထုကို ရကြောင်းဖြစ်သော။
 သက္ကရာဇေ၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ရှည်သည်။ ပိယာဝိဒေ၊ ၁၁၄၈ ခုနှစ်သို့။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။

မာယော၊ တပို့တွဲလဖြစ်သော။ သီတဂါဟော၊ ဆောင်းရာသီ၌။ ဝါ၊ သီတဂူဂါဟော၊ တနင်္လာနေ့ဖြစ်သော။ ဇုဏေကာဒသမေ၊ လဆန်းပကွ ၁၁ ရက်၌။ ဗြိဿေ၊ ဗြိဿ ရာသီနက္ခတ်သည်။ စန္ဒိမသယုတ္တေ၊ စန်းနှင့်ယှဉ်သည်ရှိသော်။ မိဿေစ၊ မိဿရာသီ နက္ခတ်သည်လည်း။ လက္ခဏံ၊ သုဘနိမိတ် အစရှိသည်ကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောလက်သို့။ ပတ္တေ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

သုဒ္ဓေနစေတသာ၊ စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်။ မယုမယာ၊ ငါသည်။ ကတဿ၊ ပြုအပ်သော။ ဣမဿ၊ ဤဝတ္ထု၏။ ဝတ္ထုဗ္ဗကိစ္စံ၊ ဆိုဖွယ်ကိစ္စသည်။ သိဒ္ဓိတံယထာ၊ အပြီးရောက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ မမဉ္ဇ၊ ငါ၏လည်း။ ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သောအကျိုးသည်။ သဗ္ဗေသဉ္ဇ၊ သူခပ်သိမ်းတို့၏လည်း။ သုခဿိတံ၊ ချမ်းသာရာ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သောအကျိုးသည်။ ဝါ၊ မမဉ္ဇ ငါ၏ လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေသဉ္ဇ သူခပ်သိမ်းတို့၏ လည်းကောင်း။ သုခဿိတံ၊ ချမ်းသာခြင်းလျှင် မှီရာရှိသော။ ဣစ္ဆိတံ၊ အလိုရှိအပ် တောင့်တအပ်သော အကျိုးသည်။ သိဒ္ဓိတံ၊ အပြီးသို့ ရောက်သည်။ ဘဝတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

- ဣမဿ ပုညဿ၊ ဤကောင်းမှု၏။ ဖလံ ၊ အကျိုးကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ဧက မေကံဝ၊ တစ်ခုတစ်ခုစီလျှင်။ ဝိဘဓံ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဖန်သည်ရှိသော်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမိနာပုညေန၊ ဤဇာတ်တော်ပါဠိ၏ နိဒါန်းကို ဖွင့်ရသောကောင်းမှုကြောင့်။ ဣတော၊ ဤယခုနေ့မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ နိဗ္ဗာန သမ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်နှင့် ပြည့်စုံသည်တိုင်အောင်။ ကိစ္စေ၊ ဆောင်အပ်သော ကိစ္စကြီးငယ်၌။ နိဒါန ကောဝိဒေါ၊ ထိုကိစ္စကိုပြီးကြောင်း အခွင့်အရာ၌ လိမ္မာသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

- ဣမိနာစ ပုညေန၊ ဤတေမိမင်း၏ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ၌ ဆောက်တည်ကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ်ကို ဖွင့်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ အဘူတေပိ၊ သဘောမဟုတ်ရာနှင့် တွေ့ကြုံရသော်လည်း။ ဘူတေ၊ သဘောမဟုတ်မှန်သော အရာ၌။ ဉာဏဉ္ဇ၊ ဇာတိသရ၊ သုတမယစသည်တို့ဖြင့် သိတတ်သောဉာဏကိုလည်းကောင်း။ ဉာဏ၊ ထိုဉာဏ်တို့ဖြင့် သိပြီးသော သဘောမဟုတ်မှန်ရာ၌။ အဓိဋ္ဌိတဉ္ဇ၊ မရွေ့မစောင်း ကောင်းစွာဆောက်တည်နိုင်သော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ လဘာမိ၊ ရပါလို၏။

- ဣမိနာစ ပုညေန၊ ဤတေမိမင်းသားအား အလိုစမ်းအဋ္ဌုပ္ပတ်ကို ဖွင့်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ ပရေဟိ၊ သူတစ်ပါးတို့သည်။ အဋ္ဌာနေန၊ အကြောင်းအရာ မဟုတ်သဖြင့်။ ယောဇေန္တေပိ၊ တိုက်တွန်းသော်လည်း။ ဌာနေ၊ အကြောင်းအရာ ဟုတ်သည်၌သာလျှင်။ နိစ္စလသမ္ဘဝေါ၊ မယိုင်မညွတ်သောအားဖြင့် မြဲစွာတည်နိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

- ဣမိနာစ ပုညေန၊ ဤတေမိမင်းသားအား ခမည်းတော်၊ မယ်တော်၊ ပြည်သူပြည်သား၊ သိကြား၊ ဝိသုကြုနုတ်တို့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း၊ ချီးမြှောက်ပြုစုခြင်းအတ္ထုပ္ပတ်ကိုဖွင့်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ ပတ္တိ တိစ္ဆိတ သမ္ပတ္တိ၊ တောင့်တအပ်သော၊ အလိုရှိအပ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာအပေါင်းကို။ ဓမ္မိယာသုခုမ လဒ္ဓကော၊ တရားသဖြင့် သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာသာလျှင် ရသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

- ဣမိနာစပုညေန၊ ဤဘုရားလောင်း၏ ကာမဂုဏ်အနှောင်အဖွဲ့မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ်ကို ဖွင့်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ အနိဋ္ဌေဟိ၊ အလိုမရှိအပ်၊ မတောင့်တအပ်သော အရာတို့မှ။ သုဝိမုတ္တော၊ ကောင်းစွာလွတ်မြောက်သည်။ ဣဋ္ဌေဟိစ၊ အလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်သော အရာတို့ဖြင့်လည်း။ ဝါ၊ အရာတို့ကိုလည်း။ ပုရက္ကရော၊ ပြည့်ခြင်းကိုပြုရသည်။ ဝါ၊ ရှေးဦးစွာပြုရသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

- ဣမိနာစပုညေန၊ ဤတေမိမင်းသား၏ ရဟန်းအသွင်ကိုယူခြင်း၊ ရထားမှူးနှင့် စကားပြောဟောခြင်း အတ္ထုပ္ပတ်ကို ဖွင့်ရသောကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗပဌမံ၊ သူခပ်သိမ်းတို့၏ ရှေးဦးစွာလျှင်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ ပူရေန္တော၊ ဒါန၊ သီလ အစရှိသော သူတော်ကောင်းတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေလျက်။ ပရဟိတော၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားတို့ကို ။ သုဝဟန္တော၊ ကောင်းစွာဆောင်တတ်သော။ ဝိသမကာ၊ အယူသီလ မတူသည်ဖြစ်၍ မညီမညွတ်ခြင်းကိုပြုတတ်သော အဖော်အပေါင်းမှ။ ဝိတော-အပဂတော၊ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ မမာနဝတ္တေ၊ အယူသီလ တူသောအားဖြင့် ငါ၏အလိုသို့သာလျှင် လိုက်တတ်ကုန်သော။ ဗန္တူ၊ ဘုရားလောင်းအား ရထားမှူးသုနန္ဒာကဲ့သို့ ငါ့အား အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ကို။ သဗ္ဗပဌမံ၊ ခပ်သိမ်းစုံတို့၏ရှေးဦးစွာ။ လဘေ-လဘာမိ၊ ရပါလို၏။

- ဣမိနာစပုညေန၊ ဤမိတ္တပူဇာ ၁၀ ဂါထာ၊ သံဝေဂ ဂါထာတို့၏အနက်ကို ဖွင့်ရသောကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ နေယျေ၊ ဘုရားလောင်းအား ရထားမှူးသုနန္ဒာ အစရှိသော သူတို့ကဲ့သို့ ငါ့အား ဆုံးမထိုက်သော သူအပေါင်းတို့ကို။ နာယက ဉာဏေန၊ ဆုံးမခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော နာယကဉာဏ်ဖြင့်။ ဝိသမေ၊ ဘုရားလောင်းအား ခမည်းတော်၊ မယ်တော်အစရှိသော သူတို့ကဲ့သို့ အယူသီလမညီမညွတ်ကုန်သောသူတို့ကို။ သမကာရကော၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ညီညွတ်ခြင်းကို ပြုနိုင်သည်။ ဝါ၊ ဝိသမေ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ မစ္ဆေရ စသည်တို့ဖြင့် အချင်းချင်း မသင့်မတင့်ရှိကုန်သောသူတို့ကို။ သမကာရကော၊ ကိုယ်၊စိတ် ၂ ပါး တညီတညွတ်တည်းဖြစ်စေကြောင်း ကောင်းစွာညှိနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

- ဣမိနာစပုညေန၊ ဤဘုရားလောင်း၏ ဆွေတော်မျိုးတော် မင်းပရိသတ်နှင့်တကွ ၈ ပြည်ထောင်သားတို့အား သဂြိုဟ်စောင့်ရှောက်ခြင်း စသောအတ္ထုပ္ပတ်ကို ဖွင့်ရသောကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ မမဗလေ၊ ငါဆောင်ရွက်အပ်သော နာယကဂုဏ်အစွမ်း၌။ သုပရိသော၊ ကောင်းစွာငြိမ်သက်သော ပရိသတ်ရှိသည်။ ဉာတိမိတ္တာနံ၊ ဆရာ၊ မိဘနှင့် တူကုန်သောသူတို့၏။ ဝါ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့၏။ အတ္ထဓာရော၊ အကျိုးစီးပွားတို့ကို ရွက်ဆောင်နိုင်သည်။ သံသုဒ္ဓဂတိသမ္ပန္နော၊ အဂတိ ၄ပါးမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ဖြောင့်မှန်ကောင်းမြတ်သော သစ္စာ၊ဂတိနှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဝါ၊ အပါယဂတိ စသည်တို့မှ ကင်းလွတ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းမြတ်သော တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေဂတိနှင့် ပြည့်စုံသည်။ သန္တဝိဇ္ဇေ၊ ဘုရားလောင်းသူတော်ကောင်းတို့ သင်အပ်သော လောကီကျမ်း၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ၊ ပိဋကတ်ကျမ်း၊ လက်အတတ်၊ နှုတ်အတတ် အလုံးစုံအပြစ်ကင်းသော အတတ်မျိုးစုံ၌။ သုခံဝိဇ္ဇော၊ မြင်ကာ ကြားကာ ကြံကာ အလွယ်တကူ တတ်မြောက်နိုင်သည်။ အဓိဏဉာဏဘောဂဝါ၊ သူခပ်သိမ်းတို့အား သင်ကြားပြညွှန်၍ မကုန်ခန်းနိုင်သော ပညာအသုံးအဆောင်၊ လှူဒါန်းပေးကမ်း၍ မကုန်နိုင်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

- ဣမိနာစပုညေန၊ ဤဇာတ်ပေါင်းခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေမိဇာတ်တော်ကြီး အတ္ထုပ္ပတ် အလုံးစုံကို ဖွင့်ရသောကောင်းမှုကြောင့်လည်း။ ဘဝါဘဝေ၊ ဘဝကြီး၊ငယ်၌။ ဧတေနပနိဿယေနစ၊ ဤကျမ်းပြုခြင်း ကုသိုလ်လျှင် ဥပနိဿယပစ္စည်းပြုသဖြင့်လည်း။ ယထာဘူတံ၊ သဿတ၊ ဥစ္ဆေဒ အစရှိသည်တို့မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ ဖြောင့်မှန်စွာ။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်။ ဗုဒ္ဓက္ကရေ၊ သဗ္ဗညုတအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ပါရမိယော၊ ပါရမီတို့ကို သာလျှင်။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ပစ္စိမေ၊ အဆုံးစွန်သောဘဝ၌။ ဗုဒ္ဓတ္တံ၊ သဗ္ဗညုတ အဖြစ်သည်သာလျှင် ကျေးဇူးရှိသော။ ဗောဓိ၊ သစ္စာ ၄ပါးတရားကို။ ဗောဓေမိ၊ သိရပါလို၏။ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓတ္တံ၊ သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့။

ပတွာ၊ ရောက်ပြီး၍။ ဗောဓိ၊ သစ္စာ ၄ပါးလျှင် သိလတ္တံ့အကြောင်းရှိသော ဝေနေယျ အပေါင်းကို။ ဗောဓေမိ၊ ပွင့်စေရပါလို၏။

- ယေသပုရိသာ၊ အကြင်သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ဣမံဇာတက ဝိဘာဝနံ၊ ဤတေမိယဇာတ်တော် အဖွင့်ဝတ္ထုကို။ သုဏန္တာစ၊ ကြားနာရကုန်သည်ဖြစ်၍လည်း။ ပမောဒန္တိ၊ ဝမ်းမြောက်ကုန်၏။ တေသပုရိသာ၊ ထို ဝမ်းမြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ဘူပါလောစ၊ ရေမြေရှင် မဟာဓမ္မရာဇ်မင်းသည် လည်းကောင်း။ ဉာတိမိတ္တာစ၊ ဆရာ၊ မိဘနှင့်တူကုန်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အဆွေအမျိုး ချစ်ကျွမ်းဝင်ကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ တဒညာပိ၊ ထိုမှ ကြွင်းကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ မေ မမ၊ ငါ၏။ တံပုညဉ္စ၊ ထို အလုံးစုံသောကုသိုလ်ကို လည်းကောင်း။ တံဖလဉ္စ၊ ထို အလုံးစုံသောကုသိုလ်၏ အကျိုးကို လည်းကောင်း။ မေ မယာ၊ ငါနှင့်။ သမံ၊ အတူအမျှ၊ လဘေ-လဘန္တု၊ ရစေကုန်သတည်း။

- မမ ပုညဿ၊ ငါ ယခုပြုအပ်သော ကောင်းမှု၏။ တေသော-ဗလေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒေဝါ၊ လောကပါလ နတ်မင်း၊ သိကြားမင်း အစရှိကုန်သော နတ်တို့သည်လည်း။ သာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်မြက်ကို။ ရက္ခန္တု၊ စောင့်စေကုန်သတည်း။ ရာဇာစ၊ ရေမြေသခင် ဘဝရှင်မင်းတရားသည်လည်း။ သန္တိစ္ဆပူရဏော၊ တရားနှင့်လျော်စွာ အလိုဟူသမျှ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်သော အလိုဟူသမျှ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပဓံ၊ ပြည်သူတိုင်းသား အများသတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဓမ္မေန၊ တရားဖြင့်။ ပါလေတု၊ စောင့်ရှောက်စေသတည်း။ သဗ္ဗဒါ- သဗ္ဗကာလံ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဇနပဒေါ၊ ဇနပုဒ်သည်။ သုဘိက္ခော၊ ဝပြောစည်ပင်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ သဒ္ဓမ္မော၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော် တည်းဟူသော သူတော်ကောင်းတရားသည်။ စိရံ၊ မြင့်ရှည်စွာကာလပတ်လုံး။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသတည်း။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သူတို့သည်။ မင်္ဂလံ၊ ကောင်းမှုတည်းဟူသော မင်္ဂလာကို။ ဝပန္တု၊ ပွားစေကုန်သတည်း။ ဣဒံပုညံ၊ ဤကောင်းမှုကို။ အနုမောဒန္တု၊ ဝမ်းမြောက်ကြစေကုန်သတည်း။

ဤတွင် နိဂုံး ပြီး၏။

တောမိယဓာတ်တော်ကြီး ဓက်ဆစ်အဓိပ္ပာယ်များ

- ၁။ အဝိဇ္ဇာ=သစ္စာ ၄ ပါးကို မသိမမြင်ခြင်း။
- ၂။ တဏှာ=တပ်နှစ်သက်ခြင်း။
- ၃။ ကိလေသာ=ညစ်နွမ်းစေတတ်၊ ပူလောင်စေတတ်သော တရား။
- ၄။ ဒေသနာ=ဘုရားဟော တရားစကား။
- ၅။ ဝိမုတ်=(ဝိမုတ္တိ)ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း။
- ၆။ သဏ္ဌာန်=(သဏ္ဌာန)အခြင်းအရာ အသွင်ပုံပန်း။
- ၇။ သစ်သစ်=မကြွင်းကျန်။
- ၈။ ဝေရွန်း=ဝေ-ဝေဝေဆာဆာ၊ ရွန်း-ပြည့်ပြည့်စုံစုံ။
- ၉။ ကျော်ဝှန်း=ကျော်လွန်ခြင်း၊ ငိုလျှံခြင်း။
- ၁၀။ တရား ၁၀ပါး=မဂ် ၄ပါး၊ ဖိုလ် ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ်။
- ၁၁။ ဒိဋ္ဌိ=အယူ၊ [ဤ၌ အယူမှားကို ဆိုလိုသည်။]
- ၁၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ=ယုံမှားခြင်း၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း။
- ၁၃။ သစ္စာ ၄ ပါး=ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ။
- ၁၄။ ဋီကာ=အဋ္ဌကထာကျမ်းကို ဖွင့်ပြသောကျမ်း။
- ၁၅။ သုတမယ=နာကြားသဖြင့် ဖြစ်သောဉာဏ်။
- ၁၆။ ပြဿနာ=ခက်ခဲသော အမေး။
- ၁၇။ ပိဋကတ်(ပိဋကတ္တယ)ပိဋက=သင်ကြားအပ်သောကျမ်း၊ တယ-၃-ပါး၊ [ပိဋက ၃-ပုံ]
- ၁၈။ ဓာတ်(ဓာတက)ဓာတ=ရှေးဖြစ်ပုံအတ္ထုပ္ပတ်၊ က-ဟောပြောသောစကားစဉ်။
- ၁၉။ ထောမနာ=ချီးမွမ်းခြင်း။
- ၂၀။ အန္တရာယ်=အကြားအကြား၌ ဖြစ်တတ်သောဘေးဥပဒ်။
- ၂၁။ ဂန္ထဂရ=ကျမ်းလေးသောအပြစ်။
- ၂၂။ ပုနရုတ္တိ ဒေါသ=အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်ဆိုသော အပြစ်။
- ၂၃။ စောဒက=အပြစ်တင်သူ။
- ၂၄။ ပရိဟာရ=ဖြေရှင်းခြင်း။
- ၂၅။ ပဏာမာရဟဘောဂုဏ်=ရှိခိုးထိုက်သောဂုဏ်။
- ၂၆။ အနန္တဉာဏ်=အဆုံးမရှိသောဉာဏ်။
- ၂၇။ အစိန္တေယျ=မကြံစည်နိုင်သောဂုဏ်။
- ၂၈။ အဗျာပိတဒေါသ=မပျံ့နှံ့သောအပြစ်။
- ၂၉။ သံညောင်းရင့်ရူး=အသံတော်ဖြင့် ကျူးရင့်ခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း။
- ၃၀။ အဂ္ဂသမာဓိ=အဂ္ဂ-အမြင့်မြတ်၊ အထွတ်အထိပ်၊ သမာဓိ-တည်ကြည်ခြင်း၊ မြင့်မြတ်တည်ကြည်သောမထေရ်။
- ၃၁။ အမှာကံ ဝံသော ပဗ္ဗဇ္ဇဝံသော=ငါတို့၏အမျိုးအနွယ်ကား ရှင်ရဟန်းပြုသော အမျိုးအနွယ်တည်း။
- ၃၂။ ဗြဟ္မာ=ဈာန်တရား ပွားများနေသူ။
- ၃၃။ မယဒေဝ=မြင့်မြတ်၍ ပူဇော်ထိုက်သောမင်း။
- ၃၄။ ပဗ္ဗဇ္ဇဝင်(ပဗ္ဗဇ္ဇ-ဝံသ)ပဗ္ဗဇ္ဇ=ရှင်၊ ရဟန်း၊ ရသေ့၊ ဝံသအနွယ်အဆက်။
- ၃၅။ သကျဝတ ဘော ကုမာရာ=အိုအချင်းတို့-မင်းသားများ စွမ်းဆောင်နိုင်ပေကုန်စွတကား။
- ၃၆။ ဥက္ကာက=ပန်းပဲဖိုကဲ့သို့ ခံတွင်းမှ အရောင်အလင်းထွက်သော မင်း။

- ၃၇။ သာကီ-(သာကီယ)အမျိုးပပျက်အောင် စောင့်စွမ်းသောမင်း။
- ၃၈။ သိဒ္ဓတ္တ-(သိဒ္ဓတ္တ)အကျိုးစီးပွားဖြစ်စေတတ်သော မင်းသား။
- ၃၉။ ဓမ္မယ်-တင့်တယ်စွာနေထိုင်ခြင်း။
- ၄၀။ သံသရာ-ဓမ္မာကိုယ် မပြတ်မလပ် အထပ်ထပ်ဖြစ်ခြင်း။
- ၄၁။ သုကာရီ-အစီးအပွား ရှာဖွေလေ့ရှိသူ။
- ၄၂။ ဟတ္ထိပါလ-ဆင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်အပ်သူ။
- ၄၃။ သံဝရ-ပကောင်းမှုမှ စောင့်စည်းသောမင်း။
- ၄၄။ ရဋ္ဌသာရ-တိုင်းပြည်၏ အနစ်သဖွယ်ဖြစ်သောမထေရ်။
- ၄၅။ ဗျာဒိတ်-(ဗျာဒိတ)ကေန် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟု မိန့်ကြားသံ။
- ၄၆။ သီလဝံသ-သီလရှိသူတို့၏ အနွယ်။
- ၄၇။ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်-(ဗောဓိမဏ္ဍလ)သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ ကြည်လင်ရာဌာန။
- ၄၈။ အဋ္ဌကထာ-(အတ္ထကထာ)အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြဆိုသောကျမ်း။
- ၄၉။ သမန္တပါသာဒိတ-ပတ်ဝန်းကျင်အားလုံး ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသောကျမ်း။
- ၅၀။ သံဝဏ္ဏနာ-အကျယ်ဖွင့်ပြခြင်း။
- ၅၁။ လာဘ်-(လာဘ)ရအပ်သောဝတ္ထုပစ္စည်း။
- ၅၂။ ပုဇော်-(ပုဇာ)ပေးလှူခြင်း။
- ၅၃။ သက္ကာရ-ရိုသေစွာပြု၍ပေးလှူခြင်း။
- ၅၄။ ယာဉ်-(ယာန)နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-ဟူသော လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါး။
- ၅၅။ ဝဋ်-(ဝဋ်)သံသရာ၌ ကျင်လည်ခြင်း။
- ၅၆။ ပယောဂသမ္ပဒါ-အားထုတ်မှု လုံ့လနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၅၇။ ဓရိက်-(ဓရိတ)အလေ့အကျင့်။
- ၅၈။ ဒေဝဒတ်-(ဒေဝ-ဒတ္တ)ဒေဝ-နတ်၊ ဒတ္တ-ပေးခြင်း၊ နတ်ပေးသောသား။
- ၅၉။ စိဒ္ဓမ္မာဏဝိကာ-မန်ကျည်းပင်၌ သန္ဓေစွဲမှီသော သူငယ်မ။
- ၆၀။ ဣန္ဒြေ-(ဣန္ဒြိယ)စိုးအုပ်ခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တရားကို စိုးအုပ်သောတရားထူး။
- ၆၁။ အာသယသမ္ပဒါ-တရားရစေလိုသော ဆန္ဒတော်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၆၂။ သတ္တုပကာရသမ္ပဒါ-ဝေနေယျသတ္တဝါတို့အား ကျေးဇူးပြုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၆၃။ အရဟတ္တမဂ်-ရဟန္တာဖြစ်ရန်အကြောင်း။
- ၆၄။ အာသယာနသယ-(အာသယ-အနသယ)အာသယ-အလိုဆန္ဒ၊ အနသယ-ကိန်းအောင်းနေသော ကိလေသာ။
- ၆၅။ ဉာဏသမ္ပဒါ-ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း။
- ၆၆။ ဝါသနာ-အလေ့အကျင့်။
- ၆၇။ ပဟာနသမ္ပဒါ-ကိလေသာပယ်ဖျောက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၆၈။ အာနဘာဝသမ္ပဒါ-တန်ခိုးအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၆၉။ ရူပကာယ-ရူပ-အဆင်း၊ ကာယ-ကိုယ်သဏ္ဌာန်။
- ၇၀။ ဖလသမ္ပဒါ-အကျိုးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။
- ၇၁။ မဟာကရုဏာ-ကြီးမားသောသနားခြင်း။
- ၇၂။ ဟေတုသမ္ပဒါ-အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

- ၇၃။ ဗုဒ္ဓပုဏ္ဏာမ=ဘုရားအားရှိခိုးခြင်း။
- ၇၄။ အာဝဋ္ဌနည်း=ဝဲ လှည့်လည်သကဲ့သို့ အစိတ်ကိုဆိုက အပေါင်းကိုလည်း ယူရ၏။ အပေါင်းကိုဆိုက အစိတ်ကိုလည်း ယူရ၏။ အကြောင်းကိုဆိုက အကျိုးကိုလည်း ယူရ၏။ အကျိုးကိုဆိုက အကြောင်းကိုလည်း ယူရ၏ဟု သိစေရန် ပြဆိုချက်။
- ၇၅။ တိပုက္ခလနည်း=အစိတ် ၃ ပါးဖြင့် တင့်တယ်သောနည်း။
- ၇၆။ ဝိပဿနာ=အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟု ထူးခြားစွာ ရှုဆင်ခြင်ခြင်း။
- ၇၇။ သဒ္ဓိသဘော=(သဒ္ဓိသ-ဘာဝ)တူသည်၏အဖြစ်။
- ၇၈။ သဒ္ဓုပမာ=ဣဝ၊ ဝိယ-ကဲ့သို့ စသောသဒ္ဓါဖြင့် သိအပ်သော ဥပမာ။
- ၇၉။ အတ္တုပမာ=အနက်ဖြင့်သာ သိအပ်သော ဥပမာ။
- ၈၀။ ဝါကျတ္တုပမာ=ဝါကျအနက်ဖြင့် သိအပ်သော ဥပမာ။
- ၈၁။ ဇမ္ဗူရည်ပွင့်=ကျွန်းဦးသပြေပင်၏အသွေးအရောင် လှပသောအပွင့်။
- ၈၂။ ရှင်ပင့်စတေး=ဗုဒ္ဓရှင်တော် မြတ်ဘုရား၏ ဓာတ်တော်စစ်၊ ဝါ-ဆံတော်စစ်များ ဌာပနာခြင်း။
- ၈၃။ သဒ္ဓိသ=အတူ။
- ၈၄။ သဒ္ဓိသီ=အတူရှိ။
- ၈၅။ ဝေနေယျ=ဆုံးမထိုက်သူ၊ မဂ်၊ ဖိုလ် ရထိုက်သူ။
- ၈၆။ ဝိနာယက=ဆုံးမတတ်သောဘုရား။
- ၈၇။ သချေပည်း၏=သချေ-အသေချေအနန္တ၊ ပည်း၏-များပြားလှ၏။
- ၈၈။ ကြိုးပ=ကြိုးဝါးခြင်း။
- ၈၉။ ပရိယာယ်=(ပရိယာယ)အလဲအလှယ်၊ ပြောင်းလဲခြင်း၊ လှည့်စားခြင်း။
- ၉၀။ လော်လက်=လျှပ်ပေါ်လော်လီခြင်း။
- ၉၁။ လောက်လက်ခတ်=ယောက်ယက်ခတ်၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်။
- ၉၂။ စာမရီ=အမွှေးရှည်သော တိဘက်နွားမျိုး။
- ၉၃။ ပါရိသုဒ္ဓိ=ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ခြင်း။
- ၉၄။ သာရိပုတ္တရာ=ရူပသာရိမည်သော ပုတ္တေမ၏သား။
- ၉၅။ အရဏ=(အရဏ)နေမထွက်မီ ဦးစွာပေါ်ထွက်လာသော အရောင်။
- ၉၆။ သဒ္ဓသုတိ=သဒ္ဓါသံ၊ စကားသံ။
- ၉၇။ ဥပမာ=နှိုင်းယှဉ်ပြသော ထင်ရှားသောဝတ္ထု။
- ၉၈။ ဥပမေယျ=နှိုင်းယှဉ်အပြစ်ရသော မထင်ရှားသောဝတ္ထု။
- ၉၉။ ဂုဏ်=(ဂုဏ)ဝတ္ထုခြံ့၌ရှိသော ထူးသောအခြင်းအရာ။
- ၁၀၀။ ဂုဏေ=(ဂုဏီ)ဂုဏ်၏ တည်ရာဝတ္ထုခြံ့။
- ၁၀၁။ နယကောဝိဒ=နည်းပြလိမ္မာသည်။
- ၁၀၂။ ဒေါသမမိ=အပြစ်မရောက်။
- ၁၀၃။ နိရတ္တက=အကျိုးမရှိ။
- ၁၀၄။ ကုသိုလ်=(ကုသလ)ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေသောတရား။
- ၁၀၅။ မဂ်လာ=ကြီးပွားတိုးတက်စေသော တရား။
- ၁၀၆။ အဇ္ဈာသယ=ကြီးမားလွန်ကဲသော အလိုဆန္ဒ။
- ၁၀၇။ သုခသိဒ္ဓိ=ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ပြီးပြည့်စုံခြင်း။
- ၁၀၈။ ဝိတိ=နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း။
- ၁၀၉။ ဝိတာန=(ဝိတာန)မျက်နှာကြက်။

- ၁၁၀။ ဥဒါဟရဏ်=(ဥဒါဟရဏ)ပုံစံသာစက ထုတ်ဆောင်ပြခြင်း။
- ၁၁၁။ ပဏာမ=ရှိခိုးခြင်း။
- ၁၁၂။ ထောမနာ=ချီးမွမ်းခြင်း။
- ၁၁၃။ သံဝဏ္ဏနာကာရ=အကျယ်ဖွင့်ဆိုသော အခြင်းအရာ။
- ၁၁၄။ ဥယျောစဉ်=(ဥယျောစန)တိုက်တွန်းခြင်း။
- ၁၁၅။ ပဋိညာဉ်=(ပဋိညာ)တာဝန်ခံခြင်း။
- ၁၁၆။ ဂန္ထာရမ္ပပုဗ္ဗက=ကျမ်းပြုစကားဦးဝါ၊ ကျမ်းမရေးမီ ဦးစွာဆိုအပ်သောစကား။
- ၁၁၇။ မဟာကရဏာ=ကြီးမားသောသနားခြင်း။
- ၁၁၈။ စကြဝဠာ=၄ ကျွန်းတစ်မြင်းမိုရ်ကို စကြဝဠာ တစ်တိုက် ခေါ်သည်။
- ၁၁၉။ ဓမ္မူကျွန်း=ကျွန်းဦးကျွန်းထိပ်၌ သပြေပင်ရောက်သော ကျွန်းကြီး။
- ၁၂၀။ သောင်းတိုက်=စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း ၁ သောင်း။
- ၁၂၁။ မျှို=ကျက်သရေမင်္ဂလာ။
- ၁၂၂။ ပြည်သာနိဗ္ဗူ=သာယာသော နိဗ္ဗာန်ပြည်။
- ၁၂၃။ ဂ ပါးပရိသတ်=စတုမဟာရာဇ်နတ်,တာဝတိံသာနတ်,မာရ်နတ်,ဗြဟ္မာ,ရဟန်း, ပုဏ္ဏား,သူကြွယ်,မင်းမျိုး။
- ၁၂၄။ သာဝတ္ထိ=သဝတ္ထရသေ့၏ နေရာဟောင်းဖြစ်သော ပြည်။ ဝါ၊ ရွှေငွေစသော ဥစ္စာအပြည့်အစုံရှိသော ပြည်။
- ၁၂၅။ အနာထပိဏ်=(အနာထပိဏိက)ကိုးကွယ်ရာ မဲ့သူတို့အား အစားအစာ ပေးကမ်းသောသူဌေး။
- ၁၂၆။ ဝိမုတ်=(ဝိမုတ္တိ)ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း။
- ၁၂၇။ ဘိသိက်=(အဘိသေက)ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းခြင်း။
- ၁၂၈။ မြေအချက်=အချက်အချာဖြစ်သောမြေ။ ဝါ-ချက်တိုင်သဖွယ် ဓမ္မူကျွန်း၏ဗဟိုအလယ်ကျသောမြေ။
- ၁၂၉။ မဟာဘိနိက္ခမ=မြတ်သော တောထွက်ခြင်း။
- ၁၃၀။ အတ္ထုပ္ပတ်=(အတ္ထုပ္ပတ္တိ)အကြောင်းအရာ၊ ဖြစ်ပုံမျက်ပုံ။
- ၁၃၁။ နိမိတ်ဖတ်=ကောင်း,မကောင်းနှင့် ကြောင်း,ကျိုး ဟောပြခြင်း။
- ၁၃၂။ ပုရောဟိတ်=(ပုရောဟိတ)ပြည်ကျိုးဆောင် မင်းဆရာ။
- ၁၃၃။ ဥယျာဉ်=(ဥယျာန)ဥ-ဥလ္လောကန-မော်ကြည့်ခြင်း။ယာန-လာရောက်ခြင်း၊ အဆန်းတကြယ်လှည့်လို့လှည့် လာရောက်ရာ မြိုင်တော။
- ၁၃၄။ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ=သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရရာ,ရကြောင်း, ဘုရား ဖြစ်ရာ ဖြစ်ကြောင်း ညောင်ပင်။
- ၁၃၅။ မာရ်=(မာရ)သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲတတ်သော နတ်ဆိုး။
- ၁၃၆။ နိဗ္ဗူအောင်ခန်း=ကိလေသာရန်ကိုအောင်ရာ နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်။
- ၁၃၇။ သရဗူ=ဘုရင်များ၏ ဦးစွပ်။
- ၁၃၈။ မှန်ကူသင်းကျစ်=မှန်ကူ-မျက်မှောင်ကြား၌ ခြယ်သော အပြောက်၊ သင်းကျစ်-ဘုရင်များ၏ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း။
- ၁၃၉။ ဂန္ဓကုဋီ=နံ့သာမွှေးထုံအပ်သော ကျောင်းငယ်။
- ၁၄၀။ ပညတ်တင်၍=ဝေါဟာရစကားစဉ် တင်၍။
- ၁၄၁။ ၄ပါးသော နိမိတ်=သူအို,သူနာ,သူသေ,ရဟန်း။
- ၁၄၂။ ပါရမီ=နိဗ္ဗာန်တစ်ဘက်သို့ ကူးလို့သူတို့၏အကျင့်။
- ၁၄၃။ ၅သွယ်သောတရား=သင်္ခါရ,ဝိကာရ,လက္ခဏ,နိဗ္ဗာန်,ပညတ်,ဥပယျဉ် တရား၅ပါး။
- ၁၄၄။ သံသရာ=ဘဝအတန်တန် ခန္ဓာဝန်မပြတ် တရစပ်ဖြစ်ရခြင်း။
- ၁၄၅။ သနင်း=မင်းမြတ်။
- ၁၄၆။ လက္ခဏာ=အမှတ်အသား။
- ၁၄၇။ သံဝေဂ=ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း။

- ၁၄၈။ ဈာန်=(ဈာန)နိဝရဏများကို ရှိမြဲကပ်ပယ်သတ်သော တရား။
- ၁၄၉။ အဘိညာဉ်=(အဘိညာဏ)လွန်ကဲထူးမြတ်သော အသိဉာဏ်။
- ၁၅၀။ နိရောဓ သမာပတ် =စိတ်,စေတသိက်,စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ပိုင်းခြားသောကာလအတိုင်း၌ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်ခြင်း။
- ၁၅၁။ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်=(အဇ္ဈတ္တသန္တာန)အစဉ်မပြတ်ဖြစ်နေသော စိမ့်ကိုယ်ခန္ဓာ။
- ၁၅၂။ ဝစီရစိန်=အရာဟူသမျှ ဖောက်ထွင်းနိုင်သော သိကြားမင်းစွဲကိုင်သော လက်နက်ထူး၊ ဝါ၊ အရာဟူသမျှ အရောင်ဖြင့် ဖောက်ထွင်းနိုင်သော ရတနာထူး။
- ၁၅၃။ သစ်မ်း=သူတော်သူမြတ်တို့ နေရာဌာန။
- ၁၅၄။ ကာမဂုဏ်=(ကာမဂုဏ)အလိုရှိအပ်,နှစ်သက်အပ်သော အာရုံ ၅ ပါးအစုံ။
- ၁၅၅။ မသေဆေး=မသေရာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း-မဂ္ဂင်။
- ၁၅၆။ နိက္ခမပါရမီ=ကာမနယ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ပါရမီအကျင့်။
- ၁၅၇။ ဝဲချိုး=ချိုးမြောက်သည်။
- ၁၅၈။ ဉာဏသမ္ပယုတ်=ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သည်။
- ၁၅၉။ စိတ္တုပ္ပါဒ်=(စိတ္တ-ဥပ္ပါဒ်)စိတ္တ-စိတ်ဥပ္ပါဒ်-ဖြစ်ခြင်း။
- ၁၆၀။ ဇော=(ဇဝန)အရှိန်အဟုန်နှင့်တကွ ရှိသောစိတ်။
- ၁၆၁။ အာဝဇ္ဇန်း=(အာဝဇ္ဇန)နှလုံးသွင်းခြင်း။
- ၁၆၂။ မဇ္ဈ=သာယာခြင်း။
- ၁၆၃။ သဝဏီယ=နာပျော်ဖွယ်ရှိခြင်း။
- ၁၆၄။ ဂုဏ် ဂအင်=ကြည်လည်သန့်ရှင်းခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ သိလွယ်ခြင်း၊ နာပျော်ဖွယ်ရှိခြင်း၊ ဖရိုဖရဲမရှိခြင်း၊ လုံးလုံးစည်းစည်းရှိခြင်း၊ နက်နဲခြင်း၊ ပဲ့တင်ထပ်ခြင်း ဟူသောဗုဒ္ဓ၏ အသံတော်ဂုဏ်အင် ၈ပါး။
- ၁၆၅။ ဗာရာဏသီ=(ဝါနရ သီသ)မျောက်ဦးခေါင်းရှိသော မြို့။ ဝါ၊ မျောက်ဦးခေါင်းသဏ္ဌာန် ကျောက်ဖျာရှိသောမြို့။
- ၁၆၆။ သင်္ဂဟတရား ၄ ပါး='အခွန် ၁၀ ဖို့၊ ၁ ဖို့ခွဲယူ၊ မှုထမ်းသူကို၊ ကြည်ဖြူပေးကမ်း၊ ငြိမ်းချမ်းသာယာ၊ ပြောကာစကား၊ တိုးပွားကင်းပါ၊ ချေးငှားကာ၊ ၄ ဝစိုးမြောက်နည်း'ဟုဆိုသည့်အတိုင်းသိလေ။
- ၁၆၇။ နာယကဂုဏ် ၆ ပါး='ထကြွ,နိုးကြား,သနား,သည်းခံ,ဝေဖန်,ကြည့်ရှု,ကြောင်း၆ခု,ကြီးသူ,ကျင့်ရာ တရားတည်း'ဟု ဆိုသည့် အတိုင်းသိလေ။
- ၁၆၈။ ကိုယ်လုပ်=ကိုယ်၏အနီးခြေရင်း၌ အမှုကိစ္စ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သော အပျိုတော်။
- ၁၆၉။ မောင်းမ=မိဖုရားငယ်။
- ၁၇၀။ မဒ္ဒရဋ်=(မဒ္ဒရဋ္ဌ)မဒ္ဒတိုင်း[မဒ္ဒ-သဒ္ဒါသည် ယစ်ခြင်းအနက်ကိုဟောသောကြောင့် ယောက်ျားများကို ယစ်စေတတ်သော မိန်းမကောင်းပေါ်ထွန်းရာ တိုင်းပြည်ဖြစ်၍ မဒ္ဒတိုင်း ဟုတွင်သည်။]
- ၁၇၁။ စန္ဒာဒေဝီ=လပြည့်ဝန်းပမာ ကျက်သရေအပြာပြာရှိသော မိဖုရား။
- ၁၇၂။ အဂ္ဂမဟေသီ=မြင့်မြတ်သောမိဖုရား,မိဖုရားခေါင်။
- ၁၇၃။ ဥပုသ်=(ဥပေါသထ)၈ ပါးသီလ စောင့်သုံးခြင်း။
- ၁၇၄။ မင်းရင်ပြင်=နန်းတော်ဦး။
- ၁၇၅။ ပဟိရ်=(ပဟာရ)တီးခတ်ခြင်း။ [နေ့-ပဟိရ်,ညဉ့် ၄-ပဟိရ်၊ ပေါင်း ၈-ပဟိရ် တစ်ရက်]
- ၁၇၆။ ပုရ=နဂရ-နေပြည်တော်,မြို့တော်။
- ၁၇၇။ သောက=စိုးရိမ်ခြင်း။
- ၁၇၈။ ကျူးအေး=အသံသာယာစွာ ကျူးရင့်ခြင်း။
- ၁၇၉။ ပြကတေ=ပကတိနဂိုမူလ။
- ၁၈၀။ အဘယ်=အိမ်ရှင်မကိုခေါ်သော အာလုတ်။

- ၁၈၁။ ကျိုးစုံ=မာန်စွယ်ကျိုး၍ နိမ့်ချခြင်း။
- ၁၈၂။ အာဏာ=စေခိုင်းခြင်း၊ အမိန့်ပေးခြင်း။
- ၁၈၃။ ရာဇာသံ=မင်း၏အမိန့်။
- ၁၈၄။ မကျိုး=မပေါက်-မပြောက်-မကြား-၅ပါး၊ ၈ပါးစသောသီလတို့တွင် အစ၊ အဆုံးပျက်လျှင် ကျိုးပဲ့သည် မည်၏။
အလယ်တည့်တည့် တစ်ပါးပျက်လျှင် ပေါက်သည် မည်၏။ အလယ်မှ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးပျက်လျှင် ကြားသည် မည်၏။
တစ်ခုကြား၊ ၂-ခုကြားပျက်လျှင် ပြောက်သည်မည်၏။
- ၁၈၅။ ပဏ္ဍုကမ္မလာကျောက်ပျာ=ပျော့တော့သော အဆင်းရှိသော သားမွေးသတ္တလပတ်အထည်နှင့်တူသော ကျောက်ပျာ။
- ၁၈၆။ တာဝတိံသာ=မာယာလုလင်နှင့်တကွ ကုသုလ်ပြုဖက် ၃ကျိပ် ၃ ယောက်သော သူတို့ဖြစ်ရာ ဒုတိယနတ်ဘုံ။
- ၁၈၇။ သုစရိုက်=(သုစရိတ)ကောင်းသောကျင့်ဝတ်တရား။
- ၁၈၈။ စုတေ=(စုတီ)ရွေ့လျော့ခြင်း၊ သေခြင်း။
- ၁၈၉။ ယာမာ=ဆင်းရဲဒုက္ခကင်းသော တတိယနတ်ဘုံ။
- ၁၉၀။ ဗိမာန်=(ဝိမာန)ထူးဆန်းဆုံးသြ ချင်မွယ်အဆောက်အအုံ။
- ၁၉၁။ ပဋိသန္ဓေ=ဘဝ ၂ ပါး ဆက်စပ်သောအားဖြင့် ဘဝဦးအစ သတ္တဝါဖြစ်မှု။
- ၁၉၂။ သိကြား=(သက္က)အလိုရှိရာ ဆောင်ရွမ်းနိုင်သော တာဝတိံသာနတ်မင်းကြီး။
- ၁၉၃။ သမ္ပတ္တိ=ပြည့်စုံခြင်း၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်း။
- ၁၉၄။ အဓိကူပမာဒေါသ=ဥပမာကမြင့်၍ ဥပမေယျက နိမ့်ကျသောအပြစ်။
- ၁၉၅။ ပရဟိတ=သူ့အကျိုး၊ အများအကျိုး။
- ၁၉၆။ ဧကဒေသုပဇာရ=အပေါင်း၌ အစိတ်ကို တင်စား၍ ဆိုသောစကား။
- ၁၉၇။ အာဂန္တုက=ဧည့်သည်။
- ၁၉၈။ ဥတုဇ=ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော။
- ၁၉၉။ ဝဉ္စက=သားမဖွား-အမြို့မ။
- ၂၀၀။ ယုဇနာ=(ယောဇန)ပေါင်းခြင်း။ ၄-ဂါဝုတ်ပေါင်း ၁ ယုဇနာ။
- ၂၀၁။ စမုတ်=အဆောင်တော်။
- ၂၀၂။ ဥပဒ်=(ဥပဒ္ဒဝ)ဘေးရန်အန္တရာယ်။
- ၂၀၃။ ဂေဟသီတမေတ္တာ=ဂေဟသီတ-အိမ်သူအိမ်သား၌မီသော၊ မေတ္တာ-ချစ်ခင်ခြင်း။
- ၂၀၄။ ရေသီခါ=သီခါ သမုဒ္ဒရာရေ၊ (ထိုရေသည် အလွန်အေးရကား ဥဒေါင်းလည်ဆံ့မွေးသော်ပင် နစ်မြုပ်ရသည် ဟူ၏)
- ၂၀၅။ ရဟန္တာ=(အရဟန္တ)ကိလေသာကုန်ခန်း၍ ပူဇော်ထူးခံထိုက်သူ။
- ၂၀၆။ ပုထုဇဉ်=(ပုထုဇန)ကိလေသာထူပြောသူ။
- ၂၀၇။ မဟာသေနာပတိ=စစ်ဘုရင်၊ ဗိုလ်ချုပ်။
- ၂၀၈။ ဒေါသ=အပြစ်။
- ၂၀၉။ အာလမ္ပ=တွဲလျားကျခြင်း။
- ၂၁၀။ ထနာ=နို့အုံ။
- ၂၁၁။ ကုတ်ဟီးနား=မောနာ၊ ပန်းနာ။
- ၂၁၂။ လာဘ်=(လာဘ)ရအပ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်း။
- ၂၁၃။ ပူဇော်=(ပူဇာ)ပေးလှူခြင်း။
- ၂၁၄။ သက္ကာရ=အရှိအသေပြု၍ပေးလှူခြင်း။
- ၂၁၅။ ပုရောဟိတ်=(ပုရ-ဟိတ)ပုရ-တိုင်းပြည်၊ ဟိတ-အကျိုးစီးပွား၊ တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုးဆောင် မင်းဆရာ။
- ၂၁၆။ ဓမ္မုဒ္ဓိပ်=(ဓမ္မုဒ္ဓိပ)ကျွန်းဦး၌ ဓမ္မုသပြေပင်ရှိသော ကျွန်း။

- ၂၁၇။ မင်္ဂလာ=စီးပွားချမ်းသာ တိုးပွားစေခြင်း။
 ၂၁၈။ သောမနဿ=ဝမ်းသာခြင်း။
 ၂၁၉။ ပိတိ=နှစ်သက်ခြင်း။
 ၂၂၀။ စမ္ပယံ=တင့်တယ်ခြင်း။
 ၂၂၁။ မုခံ=မုခ-အဝင်ဝ။
 ၂၂၂။ ရာဇမာန်=(ရာဇ-မာန)ရာဇ-မင်း၊မာန-ထောင်လွှားခြင်း၊မောက်မာခြင်း။
 ၂၂၃။ အာဏာသံ=စေခိုင်းသောအသံ၊အမိန့်ပေးသောအသံ။
 ၂၂၄။ ယမမင်း=ငရဲမင်း။
 ၂၂၅။ ယေဘုယျနည်း=ရှားတော၊ပေါက်တော ဟူသော စကားမျိုးကဲ့သို့ အတည်အမှီ၊ဝတ္ထုဖြင့် တည်ရာမှီရာဝတ္ထုကိုမှတ်သားလျက် အများကိုဆိုလျှင် အနည်းအပါး သိရသောနည်း။
 ၂၂၆။ တစ္စဟုလနည်း=တောလည်မှဆိုး၊စစ်မြေလှည့်ဆင်-ဟူသောစကားမျိုးကဲ့သို့ တည်ရာမှီရာဝတ္ထုဖြင့် အတည်အမှီဝတ္ထုကို မှတ်သားလျက် အများကိုဆိုလျှင် အနည်းအပါးကို သိရသောနည်း။
 ၂၂၇။ ဒေါမနဿ=နှလုံးမသာယာခြင်း။
 ၂၂၈။ ဇာတိဿရဉာဏ်=နောက်နောက်ဘဝကို သတိရသောဉာဏ်။
 ၂၂၉။ ဥဿဒရက်=ငရဲငယ်များ။
 ၂၃၀။ ကုမုဒြာ=ကြာဖြူ။
 ၂၃၁။ ပဒုမ္မာ=ပွင့်ချပ် ၁၀၀ ရှိသောကြာ။
 ၂၃၂။ ပရမတ္ထပါရမီ=မွန်မြတ်သောအသက်ကိုပင် စွန့်နိုင်သောအကျင့်။
 ၂၃၃။ မဂ္ဂင်=(မဂ္ဂင်)သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ ငြိမ်းခြင်း၏ အကြောင်း။ဝါ၊နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း။
 ၂၃၄။ လူတိမ်ပုပ်=မိုးတိမ်ပုပ်နှင့် တူသူ။ဝါ၊လူတိမ်၊လူအ၊လူပုပ်၊လူညစ်။
 ၂၃၅။ သမုတိ=(သမ္မုတိ)ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။
 ၂၃၆။ ကာလကဏ္ဍိ=လူယုတ်၊လူညစ်။
 ၂၃၇။ မန္တရား=(မန္တ)ဗေဒင်စသောအတတ်။
 ၂၃၈။ တစိုးတစီး=အနည်းအကျဉ်း။
 ၂၃၉။ မောင်းသံ=ရေခွက် တစ်ခါနစ်လျှင် တစ်မောင်း၊ ၄ မောင်းတစ်ပဟိုရ်၊ နေ့ ၄-ပဟိုရ်၊ ညဉ့် ၄-ပဟိုရ်၊ ပေါင်း ၈-ပဟိုရ် တစ်ရက်၊ နာရီ ၆၀-တစ်ရက် [၄-ယောက် အလှည့် ၆၀ ပြည့်နို့ထိန်းပေါင်း]ဆိုရာ၌ စတုသဋ္ဌိအရ-တစ်နာရီ၄-ယောက်၊ နာရီ ၆၀-သော် နို့ထိန်း ၂၄၀-ဖြစ်၏။
 ၂၄၀။ ဣရိယာပုထ်=ထ၊ထိုင်၊သွား၊လျောင်းခြင်း ၄ -ပါးဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို မျှစေခြင်းအမှု။
 ၂၄၁။ အဓိဋ္ဌာန်=(အဓိဋ္ဌာန)အဓိ-အလွန်အကဲ၊ ဌာန-တည်ခြင်း၊ ဆောက်တည်ခြင်း။
 ၂၄၂။ သုခမိန့်=လွယ်ကူချမ်းသာစွာ နှိုင်းချိန်တတ်သော ပညာရှိ။
 ၂၄၃။ မွတ်သိပ်=ဆာလောင်ခြင်း၊စားလိုသောက်လိုခြင်း။
 ၂၄၄။ ဆုပ်လွေး=ဆုပ်ကိုင်စားသောက်ခြင်း။
 ၂၄၅။ အူအူတက်=ဆူဆူညံ့ညံ့။
 ၂၄၆။ ရသတဏှာ=အရသာ၌တပ်မက်ခြင်း။
 ၂၄၇။ စရိုက်=(စရိတ)အကျင့်။
 ၂၄၈။ ယဉ်မင်းငယ်=အရုပ်ငယ်။
 ၂၄၉။ ဘောဇဉ်=(ဘောဇန)စားဖွယ်၊အစာ။
 ၂၅၀။ ဒုမ္ဘိက္ခ=အစာရှားပါးခြင်း၊ငတ်မွတ်ခြင်း။

- ၂၅၁။ သုဘိက္ခ=အစာရလွယ်ခြင်း၊ ဝပြောခြင်း။
၂၅၂။ ပရမ်းပတာ=ရုပ်ယုတ်စတ်။
၂၅၃။ ကြေကျမ်းဘုန်း=ကြေမွလုမတတ်၊ ကျွမ်းလုမတတ်။
၂၅၄။ အနိဋ္ဌာရုံ=အလိုမရှိအပ်သောအာရုံ။
၂၅၅။ ဖျော့တော့=အဖြူ၊ အဝါရော၍ ဝါပန့်ဖန့်အရောင်။
၂၅၆။ စိတ္တဓ=စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သည်။
၂၅၇။ အလမ္ဘာယ်=(အလမ္ဘာယန)မြေကို အစိုးတရ ထူးထူးထွေထွေ ဖြစ်စေနိုင်သူ။
၂၅၈။ ၃ ရပ်သောအဓိဋ္ဌာန်=ပညာရှိဖြစ်ကြောင်း မသိစေခြင်း၊ လူတိမ်ပုပ်၊ လူယုတ်မာဟု ထင်စေခြင်း၊ လူတကာ ဆော့နလုံး နာစရာဖြစ်စေခြင်း။
၂၅၉။ အနမာနဉာဏ်=မှန်းဆ၍သိသောဉာဏ်။
၂၆၀။ တင်သီးနား=တင်ပါး၊ တင်ပဆုံ၊ တင်ရိုး။
၂၆၁။ ဈာန်=(ဈာန)အကုသိုလ် နိဝရဏတရားတို့ကို ရှိမြှိုက်ပယ်သတ်တတ်သော တရား။
၂၆၂။ တင်းတိမ်=ကန့်လန့်ကာ။
၂၆၃။ သမ္မာသမ္မောဓိပတ္တနာ=ဘုရားဆုပန်ခြင်း။
၂၆၄။ ဥပါယ်တမျဉ်း=အောင်မြင်ရန်အကြောင်းတစ်မျိုး။
၂၆၅။ ပဋိယာနသယ=ငုပ်ကိန်းနေသော အမျက်ဒေါသ။
၂၆၆။ ဗျာပါဒ=အကျိုးစီးပွား ပျက်စီးစေတတ်သော အမျက်ဒေါသ။
၂၆၇။ တိစရုပ်=ကံ၊ ဥတု၊ အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်။
၂၆၈။ မဟာထေရ်=ကြီးမားသော သမာဓိရှိသူ။
၂၆၉။ သန့်သက်အိမ်=အညစ်အကြေးစွန့်ရာအိမ်။
၂၇၀။ စော=(စဝန)အဟုန်နှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်အစဉ်။
၂၇၁။ တဒါရုံ=(တဒါရမ္မဏ)ထိုစောစိတ်၏ အာရုံကိုယူသော စိတ်။
၂၇၂။ မီးမယ်ပျူး=မီးအိုးကင်း၊ မီးလင်းဖို။
၂၇၃။ အဝိစိ=ငရဲသား၊ မီးလျှံဆင်းရဲခြင်းတို့ဖြင့် အကြားအလုပ်မရှိသော ငရဲကြီး။
၂၇၄။ ဥပုသ်=(ဥပေါသထ)သီတင်းသီလ စောင့်သုံးခြင်း။
၂၇၅။ နာရကိတ္တိ=ကချေသည်မိန်းမ။
၂၇၆။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ=အတွေ့အထိအာရုံ။
၂၇၇။ အာသယ=အလိုဆန္ဒ။
၂၇၈။ အလိုတမာ=အလိုအလျောက်။
၂၇၉။ အာသာ=တောင့်တခြင်း၊ မက်မောခြင်း။
၂၈၀။ လောကဝတ်=လောက၌ပြုရာသောကျင့်ဝတ်။
၂၈၁။ ဓမ္မဝတ်=တရားသဘောရှိတိုင်း ပြုရာသောကျင့်ဝတ်။
၂၈၂။ ရာဇဝတ်=မင်း၌ပြုရာသောကျင့်ဝတ်။
၂၈၃။ ဒုစရိုက်=(ဒုစရိတ)မကောင်းသောအလေ့အကျင့်။
၂၈၄။ သမ္မာဝါစာ=ကောင်းသောစကား။
၂၈၅။ ပဝတ္တိပယောဂ=မွေးပြီးနောက်အခါ ပြုအပ်သော အားထုတ်မှု။
၂၈၆။ ဇာတိလက္ခဏာ=ဖွားမြင်ချိန် မှတ်ကြောင်း၊ ဇာတာလက္ခဏာ။
၂၈၇။ ပရိယာယ်=(ပရိယာယ)သွယ်ဝိုက်ခြင်း။

၁၅၀

- ၂၈၈။ ပရဝတ္ထန=ပရ-သုတစ်ပါး၊ဝတ္ထန-ကဲ့ရဲ့စွတ်ချခြင်း။
- ၂၈၉။ သင်္ကေတ=အမှတ်အသား။
- ၂၉၀။ သီလဝတ်=သီလခန်း၌ လာရှိတိုင်း ပြုရာသောကျင့်ဝတ်။
- ၂၉၁။ ဇာတိ=အမျိုးအနွယ်။
- ၂၉၂။ အညမညယောဂီ=အညမည-အချင်းချင်း၊ယောဂီ-ယှဉ်တွဲဖက်ရှိသော။
- ၂၉၃။ သုတ=အကြားအမြင်။
- ၂၉၄။ ဝယ=အရွယ်။
- ၂၉၅။ ဇာတိ=အမျိုးဇာတ်။
- ၂၉၆။ ပညာ=အပြားအားဖြင့်သိခြင်း။
- ၂၉၇။ သီလာ=ကိုယ်၊နှုတ်စောင့်သုံးခြင်း အလေ့။
- ၂၉၈။ သိပ္ပ=အတတ်ပညာ။
- ၂၉၉။ ဟိတ=ပစ္စုပ္ပန်၊အနာဂတ်အကျိုးစီးပွား။
- ၃၀၀။ သုခ=ချမ်းသာခြင်း။
- ၃၀၁။ လာဘ=လာဘ်ရခြင်း။
- ၃၀၂။ ကိတ္တိ=အကျော်အစော။
- ၃၀၃။ ယသ=အခြံအရံ။
- ၃၀၄။ နေရောင်ခြည်ကို တောင့်တသောပန်း= ကြာပဒုမ္မာ။
- ၃၀၅။ လရောင်နှင့်မိတ်သင့်သော ပန်း=ကြာဖြူ။
- ၃၀၆။ နောင်တ=နောင်မှ တသရခြင်း။ ဝါ၊ စိုးရိမ်ရခြင်း။
- ၃၀၇။ ဥကင်=ရာဇပလ္လင်၏အထက် တံကပ်ပန်းကုံး။
- ၃၀၈။ တရား ၁၀ပါး=လူ့ကျင့်စွန့်ကြံ့ မညှဉ်းဆဲနှင့် ဖြောင့်စွဲနူးညံ့မဆန့်ကင်းပ မြေမျှသည်းခံ ခြိုးခြံအသင့် ဤ ၁၀ ဆင့်၊ မင်းကျင့်တရားမှတ် ဟု ဆိုသည်အတိုင်းသိလေ။
- ၃၀၉။ ဟုံးစုံး=ကြိုးဝါးခြင်း။
- ၃၁၀။ တက္ကသိုလ်=(တက္ကသိုလ်)ကြံစည်လေ့လာသူတို့ နေထိုင်ရာပြည်။
- ၃၁၁။ ဝါဠုယကွကန္တာရ=သားရဲ၊ဘီလူး ပေါများသောခရီးခဲ။
- ၃၁၂။ မြောက်သားတော်သမီး=ကြင်ဖော်တော်မယား။
- ၃၁၃။ နိသမ္မကာရီ=စူးစမ်းဆင်ခြင်မှု ပြုလေ့ရှိခြင်း။
- ၃၁၄။ ဓမ္မရာဇ်=(ဓမ္မရာဇ) တရားမင်း။
- ၃၁၅။ ကတိ=(ကတိက)ဝန်ခံခြင်း။
- ၃၁၆။ ပဉ္စပတိကာ=လင် ၅ ယောက်ရှိသော မိန်းမ။
- ၃၁၇။ အဇ္ဇနံ=(အဇ္ဇါန)ရှည်ဝေးသောခရီး။
- ၃၁၈။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်=တရားအားလုံးကို သိသောဉာဏ်။
- ၃၁၉။ သုနန္ဒာ=အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသူ။
- ၃၂၀။ လုတ်တိုင်း=သူမေ့မြှုပ်ရာသင်းချိုင်း။
- ၃၂၁။ လစွိသဘာဝ=ရှက်ခြင်းသဘော။
- ၃၂၂။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ=မှားသောအမြင်။
- ၃၂၃။ ဒုဿီလ=သီလမရှိ အကျင့်ပျက်သူ။
- ၃၂၄။ အလစွိသဘာဝ=မရှက်ခြင်းသဘော။

- ၃၂၅။ ဒိဋ္ဌမုတ္တက=အမြင်မှား၍ရှုသောသူ။
- ၃၂၆။ ဥပစာ=အနီးအပါး၊ မြို့မှတိုင်းထွာသော်-ကုတ်လုပ် ၄ တာအပြန် ၅၀၀ အတွင်းတည်း။
- ၃၂၇။ ယထာဘူတဉာဏ်=ဟုတ်မှန်တိုင်းသိသောဉာဏ်။
- ၃၂၈။ ကံမြစ်၍=တားမြစ်၍ ဆုံးမ၍။
- ၃၂၉။ အာနဘော်=(အာနဘာဝ)တန်ခိုး၊ အစွမ်း။
- ၃၃၀။ သုဿန်=(သုသာန)သုသေကောင်စွန့်ပစ်ရာဌာန။
- ၃၃၁။ ဟိရိကောပိန=အရှက်ကိုဖျက်ဆီးခြင်း။
- ၃၃၂။ လောကသင်္ကေတ=လောကအမှတ်။
- ၃၃၃။ နပုန်း=(နပုသက)ဣတ္ထိလိင်၊ ပုလ္လိင်မရှိသူ။
- ၃၃၄။ ပဏှုကံ=(ပဏှက)မိန်းမတစ်လှည့်၊ ယောက်ျားတစ်လှည့်ဖြစ်သူ။
- ၃၃၅။ ဝိဟိံသာဝိတကံ=သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲရန်ကြံစည်ခြင်း။
- ၃၃၆။ ဗျာပါဒဝိတကံ=ပျက်စီးရန်ကြံစည်ခြင်း။
- ၃၃၇။ ပဏှုကမ္မလာ=အဖြူ၊ အရွှေ အရောင် ၂ မျိုးရော၍ ပျော့သောသောအဆင်းရှိသော၊ သိုးမွေးကမ္မလာနှင့်တူသော ကျောက်ဖျာ။
- ၃၃၈။ ဝိသုကြို=(ဝိသုကမ္မ)ထူးချွန်စွာ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းသော နတ်။
- ၃၃၉။ ယမမင်္ဇ=ငရဲမင်းကြီး။
- ၃၄၀။ ပလ္လား=ဝါကြွားခြင်း။
- ၃၄၁။ ရက္ခပမမိတ္တ ဒုဒ္ဓိဒေသနာ=သစ်ပင်ပမာဖြင့် ခင်ပွန်းပြစ်မှားပုံ ပြဆိုသောတရားစကား။
- ၃၄၂။ သန္တိဋ္ဌ=အတူတကွ မြင်ဖူးသောသူ။
- ၃၄၃။ သမ္ဘတ္တ=အတူတကွ စားသုံးဖူးသောသူ။
- ၃၄၄။ မိတ္တဒုဒ္ဓိ=အဆွေခင်ပွန်းပြစ်မှားခြင်း။
- ၃၄၅။ အတ္တာပန္နနည်း=အနက်သဘောအလျောက် ယူရသောနည်း။
- ၃၄၆။ ဥပသကာ=ရတနာ ၃ ပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သောသူ။
- ၃၄၇။ ဗာလဝါဏိဇ္ဇ=မိုက်သောလှည်းကုန်သည်။
- ၃၄၈။ မိတ္တပူဇာ=အဆွေခင်ပွန်းကို ပူဇော်ခြင်း။
- ၃၄၉။ အဂ္ဂသာဝက=အဂ္ဂ-အထွတ်အထိပ်၊ သာဝက-တပည့်။
- ၃၅၀။ အထီးကျန်=မိုက်ကိုးရာမဲ့သူ။
- ၃၅၁။ သုခမိန်=လွယ်ကူချမ်းသာစွာ နှိုင်းချိန်တတ်သောပညာရှိ။
- ၃၅၂။ ရန်သူ ၅ ပါး=ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ မိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သောသူ။
- ၃၅၃။ သာမာ=ရွှေအဆင်းရှိသောသူ။
- ၃၅၄။ ပတိဒေဝတာ=လင်ကို နတ်သမ္ပယ်ထား၍ လုပ်ကျွေးသောသူမ။
- ၃၅၅။ သံယိက=သံဃာအများ ပိုင်ဆိုင်သည့်ဝတ္ထု။
- ၃၅၆။ ဥက္ကောဓန=လှုပ်ချောက်ချားခြင်း။
- ၃၅၇။ နေယျတ္ထနည်း=ဆောင်၍သိအပ်သောနည်း။ ဝါ၊ သွယ်ဝိုက်၍သိအပ်သောနည်း။
- ၃၅၈။ ဗျတိရိက်နည်း=ပြန်ဘက်အားဖြင့် သိအပ်သောနည်း။
- ၃၅၉။ ဒိသာပါမောက္ခ=အရပ်ရပ် တိုင်းသူတို့၏ အမှူး၊ အချုပ်ဆရာကြီး။
- ၃၆၀။ မုသ္မာဝါဒ=မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း။
- ၃၆၁။ အာနဘော်=(အာနဘာဝ)တန်ခိုး၊ အစွမ်း။
- ၃၆၂။ ဝနဉ္စယ=ဥစ္စာများစွာ ဆည်းပူးထားသူ။

- ၃၆၃။ နိတတ္ထ=တိုက်ရိုက်သိအပ်သောနည်း။ဝါ၊မသွယ်မဝိုက်သိအပ်သောနည်း။
- ၃၆၄။ ပဋိညာဉ်=ဝန်ခံခြင်း။
- ၃၆၅။ နေ့သန့်ရာ၊ညဉ့်သန့်ရာ=နေ့နေရာ၊ညဉ့်နေရာ။
- ၃၆၆။ အပဓာနတ္ထ=မပြဋ္ဌာန်းသောအနက်။
- ၃၆၇။ အတ္ထက္ခာယိ=အကျိုးစီးပွားရှိသည်ကိုသာ ပြောဆိုတတ်သောမိတ်ဆွေ။
- ၃၆၈။ သမာနသုခဒုက္ခ=ချမ်းသာအတူ ဆင်းရဲအမျှ ခံစားတတ်သောမိတ်ဆွေ။
- ၃၆၉။ အညဒတ္ထ=ပစ္စည်းကိုသာယူလိုသော မိတ်ဆွေတူ။
- ၃၇၀။ တုဋ္ဌိဒါန=နှစ်သက်အားရသော ကောင်းချီးပေးခြင်း။
- ၃၇၁။ မနောမယပတ္တမြား=စိတ်ကြံတိုင်းပြီးစေနိုင်သော ပတ္တမြား။
- ၃၇၂။ လောကဝတ်=လောကအလိုအားဖြင့် ပြုလုပ်ရသော ဝတ်တရား။
- ၃၇၃။ ရာဇဝတ်=မင်းအလိုအားဖြင့် ပြုလုပ်ရသောဝတ်တရား။
- ၃၇၄။ ဓမ္မဝတ်=တရားတော်အလိုအားဖြင့်ပြုလုပ်ရသော ဝတ်တရား။
- ၃၇၅။ ရာဟု=အသုရိန်နတ်။
- ၃၇၆။ ဥဒါန်း=(ဥဒါန)ပိတိအဟုန်ဖြင့် စိတ်၌ မသိုထားနိုင်မှု၍ ထုတ်ဖော်မြွက်ဟသော စကား။
- ၃၇၇။ တိန်ညင်မျိုး=တည်ကြက်ပမာ အယောင်ပြများထားသော သတ္တဝါမျိုး။
- ၃၇၈။ ရတနာမျက် ၉ ပါး=စိန်၊ပုလဲ၊သန္တာ၊ဂေါ်မုတ်၊နီလာ၊ကြောင်မျက်ရွဲ၊ဥဿဖယား၊မြ၊ပတ္တမြား ဟူသော နဝရတ် ၉ ပါး။
- ၃၇၉။ ရက္ခပမာဂါထာ-သစ်ပင်ဥပမာဖြင့်ပြသော ဂါထာ။
- ၃၈၀။ မိတ္တပူဇာဂါထာ=မိတ်ဆွေကို ပူဇော်ချီးမြှောက်ရပုံပြသော ဂါထာ။
- ၃၈၁။ ဇာတိသရ=ဖြစ်ပြီးဘဝကို သတိရအောက်မေ့နိုင်သောဉာဏ်။
- ၃၈၂။ စမုတ်=အဆောင်၊ပြာသာဒ်။
- ၃၈၃။ ကုဋီ=ကျောင်းငယ်။
- ၃၈၄။ စင်္ကြံ=(စက်မ)အညောင်းပြေလျှောက်ရာ လမ်းငယ်။
- ၃၈၅။ ဒုကုဋ်=၂ ထပ် ၂ လွှာချုပ်၍ လက်ဝဲပခုံးစွန်း၌ တင်ရုံအပ်သောသင်္ကန်း။
- ၃၈၆။ ကုသိုလ်သမ္ဘာရ=ကောင်းမှု ဟူသော အဆောက်အဦ။
- ၃၈၇။ ကမ္မည်း=ယင်စွာရေးထားသော စာကြောင်းလိပ်စာ။
- ၃၈၈။ သက္ကဒတ္တိယ=သိကြားမင်းပေးလှူအပ်သော ကျောင်းသင်္ခမ်း။
- ၃၈၉။ ဆံကျစ်=ဆံထုံးကို စွပ်ဖွဲ့ထားသောဝတ္ထု။
- ၃၉၀။ ဗြဟ္မဝိဟာရ=မေတ္တာ၊ကရုဏာ၊မုဒိတာ၊ဥပေက္ခာ ဟူသော ဗြဟ္မစိုရ်တရား ၄ပါး။
- ၃၉၁။ တဒဂ်ဉာဏ်=ထိုထိုကုသိုလ်ဖြင့် ထိုထိုအကုသိုလ်တစိတ်ကို တစ်ခဏမျှပယ်သတ်သောဉာဏ်။
- ၃၉၂။ သမာပတ်=ဈာန်ဝင်စားခြင်း။
- ၃၉၃။ အဘိညာဉ် ၅ရပ်=ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ဒိဗ္ဗသောတ၊ဣဒ္ဓိဝိဓ၊ စေတောပရိယ၊ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿတိ ဟူသော အထူးသိတတ်သောဉာဏ် ၅ပါး။
- ၃၉၄။ မဟဂ္ဂုတ်=(မဟာ-ဂတ)မြတ်သောဈာန်။
- ၃၉၅။ ဘုဉ်းပေးခြင်း=စားသောက်ခြင်း။
- ၃၉၆။ ဝေါ=ထမ်းစင်။
- ၃၉၇။ သိန္နော=သိန္နတိုင်း၌ဖြစ်သော မြင်းကောင်း။
- ၃၉၈။ ပဋိသန္တာရ=အစေ့အစပ်ပြောဆိုခြင်း။
- ၃၉၉။ ပိယကထာ=ချစ်နှစ်သက်ဖွယ်စကား။
- ၄၀၀။ နစ္စဂိတ=ကခြင်း၊သိဆိုခြင်း။

- ၄၀၁။ ဝိက္ခမ္ဘန = ကိလေသာကို ဝေးစွာပယ်ခွာခြင်း။
- ၄၀၂။ ရန်သူမျိုး ၅ ပါး = ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ မိုးသူ၊ မချစ်မနစ်သက်သောသူ။
- ၄၀၃။ ဆန္ဒရာဂ = အလိုဖြင့်တပ်မက်ခြင်း။
- ၄၀၄။ ကာမရာဂ = ကာမဂုဏ်ဖြင့် တပ်မက်ခြင်း။
- ၄၀၅။ သက်ပ္ပရာဂ = ကြံစည်စိတ်ကူးဖြင့် တပ်မက်ခြင်း။
- ၄၀၆။ မရဏာနဿတိ = သေခြင်းတရားကို အပန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်း။
- ၄၀၇။ အပါယ် ၄ ရပ် = ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်။
- ၄၀၈။ ကပ် ၃ တန် = လက်နက်ကပ်၊ ရောဂါကပ်၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးသောကပ်။
- ၄၀၉။ ဆေး = (ဘယ) = ကြောက်မက်ဖွယ် အန္တရာယ်ဆိုး။
- ၄၁၀။ ကြမ္မာ = (ကမ္မ) = ကံဆိုး၊ မှုပြစ်ဆိုး။
- ၄၁၁။ ပရိဂုဏ် = ပရိဝေဏ = အရံအပိုင်းအခြား။
- ၄၁၂။ ရသေ့မျိုး ၈ ပါး = ၁-ဥစ္စာစီးပွား ရှာမှီးသိမ်းဆည်းသောရသေ့၊ ၂-ကောက်စပါးစသည်ကို တောင်းခံထူထောင်ချက်ပြုတ်စားသောရသေ့၊ ၃-ဆန်ကိုသာ တောင်းခံချက်ပြုတ်စားသော ရသေ့၊ ၄- ထမင်းကိုသာ တောင်းခံစားသော ရသေ့၊ ၅-သစ်ခွံ၊ သစ်ခေါက်ကို လက်ရိုက်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ခွာထုတ်စားသောရသေ့၊ ၆-သစ်ခွံ၊ သစ်ခေါက်ကို သွားဖြင့်သာ ခွာထုတ်စားသောရသေ့၊ ၇-သစ်သီး၊ သစ်ရွက်ကို တုတ်၊ လှံကန်၊ တံချွန်ဖြင့် ခြွေယူစားသောရသေ့၊ ၈- အလိုလိုကြွေကွေ့မှသာ စားသောရသေ့။
- ၄၁၃။ ပါမောက္ခ = အကြီး၊ အမှူး၊ အချုပ်။
- ၄၁၄။ ပရစိတ္တဝိစာနေန = သူတစ်ပါးစိတ်အကြံကို သိခြင်း။
- ၄၁၅။ သမာပတ် ၈ ပါး = စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ရူပဈာန် ၄ ပါး၊ အရူပဈာန် ၄ ပါး၊ ပေါင်း ၈-ပါး။
- ၄၁၆။ အဘိညာဉ် ၅-ပါး = ၁-ထူးထူးထွေထွေ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း၊ ၂- နတ်မျက်စိကဲ့သို့မြင်နိုင်ခြင်း၊ ၃- နတ်နားကဲ့သို့ ကြားနိုင်ခြင်း၊ ၄- သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိနိုင်ခြင်း၊ ၅- ရှေးဖြစ်ပွားသည်ကို သိနိုင်ခြင်း။
- ၄၁၇။ သာမန္တရာဇ် (သာမန္တ-ရာဇ) သာမန္တ-အနီးအပါး၊ ရှာဇ-မင်း။
- ၄၁၈။ ပံသုက္ခ (ပံသု-က္ခလ) = မြေမှုန့်လိမ်းကျသောပစ္စည်း။
- ၄၁၉။ သုဒ္ဓါဝါသ = ကာမဂုဏ် အညစ်အကြေး ကင်းစင်သောသူ။
- ၄၂၀။ ဉာတတ္ထဓရိယ = ဆွေမျိုးတို့၏အကျိုးငှာကျင့်ခြင်း။
- ၄၂၁။ လောကတ္ထဓရိယ = သတ္တဝါတို့၏အကျိုးငှာကျင့်ခြင်း။

မဟာဓမ္မကဏ္ဍ

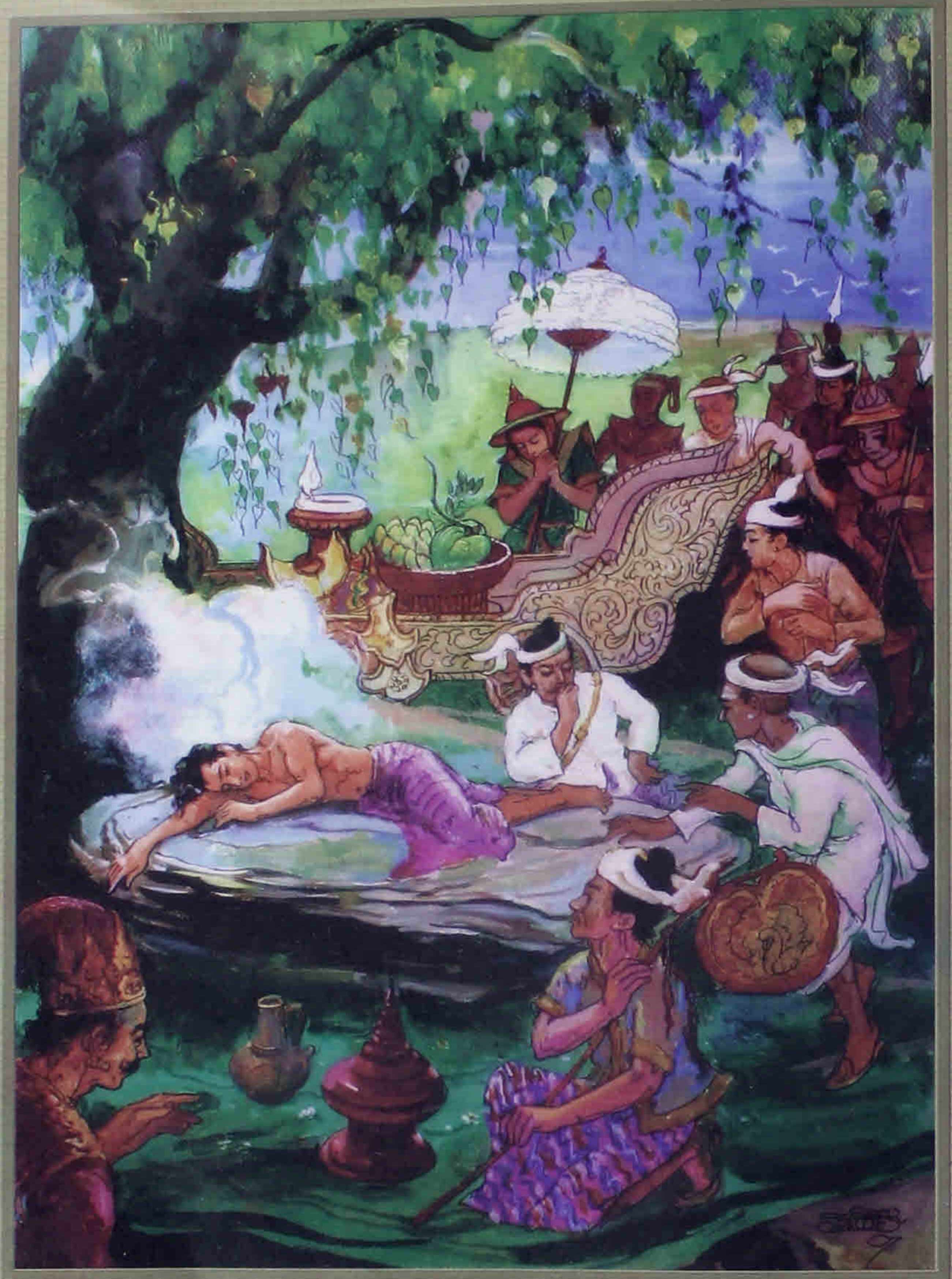
သင် သနားချစ်ခင်ခြင်းရှိ၍ ငါ့ကို ဆောင်ပါလျှင်လည်း လိုအပ်အပြီးရောက်ခြင်း အကျိုး ရှိလတ္တံ့။
သင် မဆယ်တင်၍ ဤတွင်ပင် ငါ ဆုံးရသော်လည်း လုံ့လပြုကျိုး ငါ၌ ရှိလေပြီ။
ငါသည် အစွမ်းရှိတိုင်း၊ အားရှိတိုင်း
မဆုတ်မဆိုင်းသောလုံ့လဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာကမ်းသို့ကူးလျက်
ယောက်ျားတို့ပြုအပ်သော လုံ့လကို ပြုအံ့သတည်း။

လစက်ဝန်းကဲ့သို့ ရွှန်းရွှန်းကြည်လင် သန့်စင်သောကျက်သရေအပေါင်းဖြင့်
တင့်တယ်စွာလာလတ်သော ဘုရားလောင်းကိုမြင်လျှင်
ဣန္ဒြေကြီးစွာသော မိန်းမဖြစ်လျက် မိမိကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် မတည်နိုင်သည်ဖြစ်၍
နေရာမှ လျင်မြန်စွာထပြီးလျှင် နန်းမဆောင်တံခါးဝသို့ သွား၍
ဘုရားလောင်း၏နံပါး၌ ပိုတွယ်အံ့သကဲ့သို့ ပျောင်းနွဲ့သောအမှုအရာဖြင့်
မိမိလက်ကို ဘုရားလောင်းလက်ပါးသို့ ညွတ်ယိမ်းလိုက်လေ၏။

ဤလောက၌

တစ်စုံတစ်ခုသောဂုဏ် ရှိကုန်သောသူတို့သည်
ထို မိမိတို့၌ပြည့်စုံသော ဂုဏ်ကိုအပိုပြု၍
ကိုယ်အောက် ညံ့သောမာန်၊ ကိုယ်နှင့် အင်တန်ရုံသောမာန်၊ ကိုယ်နှင့် အင်မတန် လွန်စွာသောမာန်၊
ဤမာန် ၃ ပါးတို့တွင်
တစ်ပါးပါးဖြင့် ထောင်လွှားတတ်ကုန်၏။

ရှင်ရဟန်း။ အဖော်များတိုင်း အရာခပ်သိမ်းမှာ ကောင်းသည် မဟုတ်။
ဤ မြားဖြောင့်ခြင်းမည်သည်လည်း
မျက်စိ ၂ ဘက်ဖြင့် ကြည့်၍ ဖြောင့်ချေလျှင် စိတ်များခြင်းကြောင့် အာရုံပြားသည်ဖြစ်၍
မြား၏ အသိမ်အမွေဖြစ်သော အမိုအယမ်း၊ အဝန်းအလိမ်၊ အဝိန်အထောင့်၊
အဖြောင့်အကောက်ကို မပြင်ဘဲ တစ်ပြင်တည်းသာထင်သဖြင့် အလွန်ဖြောင့်နိုင်ခဲ့၏။
မျက်စိတစ်ဘက်တည်းဖြင့် ကြည့်၍ ဖြောင့်ရမှုကား
စိတ်တစ်ခုတည်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် သမာဓိကိုရသဖြင့်
အသိမ်အမွေဖြစ်သော မြား၏ အကောက်အဖြောင့်၊
အထောင့်အလိမ်၊ အဝိန်အမိုကို ပြတ်ပြတ်ထင်ထင် မြင်သည်ဖြစ်၍
ပြင်လွယ်၊ ဖြောင့်လွယ် ရှိသတည်း။

မြေကိုလှစ်ကာ ကြည့်လေသော် ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာကောင်းတို့ကိုမြင်လျှင် 'ဤယောက်ျားမြတ်ကား
ဓမ္မဒိပံကျွန်းကို ထားဘိဦး။ ကျွန်းငယ် ၂၀၀၀နှင့်တကွ ၄ကျွန်းလုံးကိုပင်လည်း သိမ်းယူ၍ မင်းပြုမည်ဆိုသော်
မင်းပြုထိုက်သော ဘုန်းလက္ခဏာရှိ၏' ဟု သိ၍ ဝမ်းသာမျိုးမက ဝမ်းသာသဖြင့်

မဟာဇနကဇာတ်တော်ကြီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

‘ဇနေသု အက္ခောဝ မဟန္တဟန္တာ၊ ဝိဒေါ သရသ္မိဟိ သုရသ္မိသံသော။

သုခေတ္တပတ္တေ သုခေတ္တာ သုခလ္လိ၊ နမတ္ထု တေသဉ္စ ဂုဏိဿရော မေ။ ။’ [ဥပေန္တ ဝဇီရာဂါထာ]

ဇနေသု၊ လူတို့၌။ အက္ခော။ နေမင်းသည်။ ဝိဒေါသရသ္မိဟိ၊ အပြစ်ကင်းသော ရောင်ခြည်တို့ဖြင့်။ သုခေတ္တပတ္တေ၊ ဝိဝဋ္ဌဌာယိ အသင်္ချေယျကပ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော်။ သုခေတ္တာ၊ ခိုင်ခံ့သောမြေအဖို့ကို ဖြစ်စေလျက်။ မဟန္တဟန္တာဝ- မဟာအန္တကာရံဝိဓမ္မန္တောဝိယ၊ ကြီးစွာသောအမိုက်တိုက်ကို ဖျောက်သကဲ့သို့။ သရသ္မိဟိ၊ ရူပကာယတော်မှထွက်လတ်သော ရောင်ခြည်တော်၊ နာမကာယတော်မှထွက်လတ်သော မရေမတွက်နိုင်သော တရားရောင်ခြည်တော်တို့ဖြင့်။ ဇနေသု၊ ဘုံ ၃ ပါး၌ရှိကုန်သော ဝေနေယျတို့၏သန္တာန်တို့၌။ မဟန္တဟန္တာ၊ ကြီးစွာသော အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမိုက်တိုက်ကို ပျက်ဆီးတော်မူတတ်ထသော။ သုရသ္မိသံသော၊ ကောင်းသော ရောင်ခြည်တော်၊ ချီးမွမ်းအပ်သောတရားတော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူထသော။ ယောဝိဒေါစ၊ အကြင်လောက ၃ ပါးကို သိတော်မူထသော မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း။ ဂုဏိဿရော၊ ဂုဏ်သတ္တိအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူ ထသော။ သုရသ္မိ၊ မတုန်မလှုပ်သောရောင်ခြည်လည်း ဖြစ်ထသော။ ယောသံသောစ၊ အကြင်သူတော်ကောင်း တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ၁၀ ပါးသော တရားတော်မြတ်သည် လည်းကောင်း။ သုခလ္လိ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာလျှင် အာရုံရှိထသော။ သုခေတ္တပတ္တေ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလ ဟုဆိုအပ်သော သာသနာတော်စက်၌။ ယောသုခေတ္တောစ၊ အကြင်ကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေကောင်းသဖွယ်ဖြစ်သော ပရမတ္ထ၊ သမ္မုတိ၊ အရိယာ သံဃာတော်အပေါင်းသည် လည်းကောင်း။ သုခလ္လိ၊ အကျွန်ုပ်ကို သူကောင်းပြုတော်မူ ပေသော။ ယောဂုဏိဿရောစ၊ အကြင် ကျေးဇူးသခင် ဆရာအရှင်မြတ်သည် လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိတော်မူ၏။ တေသံ ရတနတ္ထယဂုရုနံ၊ ထို ရတနာ ၃ ပါး၊ ကျေးဇူးရှင်ဆရာမြတ်တို့အား။ မေ-မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ နမော- နမက္ကာရော၊ ရှိခိုးခြင်းသည်။ အတ္ထု-ဘဝတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

[ဤဂါထာ၌ အနက်ပေးသည်ကား ဝါကျသိလေသနည်းတည်း။ ။ပရမတ္ထ၊ သမ္မုတိ၊ အရိယာ သံဃာတော်ဟု အနက်ပေးရာ၌ ‘ပရမတ္ထသံဃာတော်သာလျှင် အရိယာ မဟုတ်။ မဂ်၊ ဖိုလ် မရသေးသော သမ္မုတိ သံဃာသည်လည်း အရိယာ မည်၏’ဟု စကားရောက်ခဲ့သည်။ ‘အသို့လျှင် အရိယာ မည်နိုင်ပါအံ့နည်း’ ဟူငြားအံ့။

သော ပန အရိယော စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ အာစာရအရိယော ဒဿနအရိယော လိင်္ဂအရိယော ပဋိဝေဓအရိယောတိ။ တတ္ထမနဿောဝါဟောတု တိရုတ္တာနောဝါ အရိယာစာရေ ဌိတော အာစာရအရိယော နာမ၊ ရူပေန ပန ဣရိယာပထ ပါသာဒိကေန ဒဿနိယေန သမန္နာဂတော ဒဿနအရိယောနာမ၊ နိဝါသနပါရပန

လိင်္ဂဂူဟဏေန ပန သမဏသဒိသော ဟုတွာ ဝိစရန္တော ဒုဿီလော ဟုတွာပိ လိင်္ဂအရိယောနာမ၊ ဗုဒ္ဓါဒယောပန ပဋိဝေဓ အရိယောနာမ ဟူ၍ တိကနိပါတ် တိလမုဋ္ဌိဇာတ်တွင် လာသောကြောင့် အရိယာကား- အာစာရအရိယာ၊ ဒဿနအရိယာ၊ လိင်္ဂအရိယာ၊ ပဋိဝေဓအရိယာ ဟူ၍ ၄ ပါးပြား၏။ ထို ၄ ပါးတို့တွင်-

[လူ့တိရစ္ဆာန်တို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း မြတ်သောအကျင့်ကိုကျင့်လျှင် 'အာစာရအရိယာ'မည်၏။

ထိုလူ့တိရစ္ဆာန်တို့ပင်လျှင်လည်း မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သည်ဖြစ်စေ၊မကျင့်သည်ဖြစ်စေ၊ အထင် အမြင်အားဖြင့် သွားခြင်း၊ နေခြင်း၊ ကြည့်ခြင်းစသည် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိလျှင် 'ဒဿနအရိယာ'မည်၏။

[၎င်းအရိယာပုဒ်၌ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိသည်ပင်ဖြစ်စေ၊ ဝတ်ခြင်း၊ ရုံခြင်းဖြင့် ရဟန်းတို့နှင့်အသွင်တူလျှင် ဒုဿီလစင်စစ်ဖြစ်သော်လည်း 'လိင်္ဂအရိယာ'မည်၏။

[ဘုရားအစရှိသော ပရမတ္ထပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်၊ဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် 'ပဋိဝေဓအရိယာ'မည်၏။

[ယင်းသို့ တိရစ္ဆာန်၊ လူတို့ပင်လည်း မိမိတို့ အားထိုက်ရာအကျင့်ကိုကျင့်ကာမျှ အာစာရအရိယာ မည်တုံသေး၏။ သမ္မုတိသံဃာတော်တို့မှာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပေးတော်မူအပ်သော ဝတ်ခြင်း၊ ရုံခြင်းစသော ရဟန်း၏အသွင်၊ သွားခြင်း၊ နေခြင်း၊ ကြည့်ခြင်းစသော အရိယာပုထ်တို့၏ကြည်ညိုဖွယ် 'အဓိကသီလအာစာရ ဂေါစရ' ဟုဆိုအပ်သော မြတ်သောအကျင့်သီလကို ကျင့်တော်မူသည်ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် အရိယာ မဖြစ်ထိုက် ရှိအံ့နည်း။ အလွန် အရိယာ ဟု ဆိုထိုက်လှ၏။ မဂ်၊ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုသူမဟုတ်သောကြောင့်သာ ပရမတ္ထသံဃာတော်ဟု မုချမဆိုရ။ ဥပစာရအားဖြင့်ကား သမ္မုတိသံဃာတို့ကျင့်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကိုပင်လျှင် ပရမတ္ထသံဃာလည်း ကျင့်တော်မူသောကြောင့် အကျင့်သီလတူသည်ဖြစ်၍ သဒိဿပစာရအားဖြင့် သမ္မုတိသံဃာတို့ ကျင့်အပ်သော သီလသည် မဂ်၊ဖိုလ်ရခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဖလူပစာရအားဖြင့် ပရမတ္ထသံဃာ ဟူ၍ပင် ဆိုအပ်ပါသေး၏။ ဤအကြောင်းကို 'သီလဝန္တပုထုဇ္ဇနော သောတာပနောယေဝ သင်္ဂဟိတော'ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်ဆိုလေပြီ။

[ပရမတ္ထသမ္မုတိအရိယာ ဟူသောစကား၌ ပရမတ္ထအရိယာသံဃာ၊ သမ္မုတိအရိယာသံဃာဟု အရိယာ သဒ္ဓါကို ၂ ပုဒ်လုံး၌ စပ်၍ယူပါ။ ပရမတ္ထနှင့်ယှဉ်သော အရိယာသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးသည့် အရိယာ ၄ ပါးလုံးကိုပင် ယူ။ သမ္မုတိနှင့်ယှဉ်သော အရိယာသဒ္ဓါဖြင့် အာစာရ၊ ဒဿန၊ လိင်္ဂ ဤ ၃ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာကိုယူ။ ဤသို့ယူခြင်းကား 'သက္ခရကထလိကမ္ပိ မစ္ဆဂုမ္မမ္ပိစရန္တမ္ပိတိဋ္ဌန္တမ္ပိပဿတိ'ဟု ရေထဲ၌ ကျောက်စစ်၊ အိုးခြမ်း၊ ငါး၊လိပ်အ ပေါင်းတို့ သွားသည်၊ တည်သည်ကိုမြင်၏ဟူ၍ ကျောက်စစ် မသွားတတ်ဘဲလျက် တစ်ဝါကျတည်း ဆိုသော်လည်း သက္ခရကထလိကမ္ပိကို တိဋ္ဌန္တမ္ပိနှင့်တွဲစပ်၍ မစ္ဆဂုမ္မမ္ပိကို စရန္တမ္ပိတိဋ္ဌန္တမ္ပိ ၂ ပုဒ်လုံးနှင့် တွဲစပ်၍ ယူရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ယထာလာဘနည်းအားဖြင့် တွဲစပ်၍၊ ရသင့်ရာအရိယာကို ယူပါ ဆိုလိုသည်။ စကားထွက်တိုင်း ဝင့်၍မျှင်မှု အခင်းကြီးသဖြင့် ပြီးခဲ့မည်စိုးသောကြောင့် မဆိုပြီ။ ။ဤ ဇနေသု အစရှိသော ဥပေန္တဝဇီရာဂါထာဖြင့် ဂန္ဓာရမ္မ ၃ ပါးတို့တွင် အာသီသ ပုဗ္ဗက ဂန္ဓာရမ္မကိုပြပြီး၍ တောင်းပန်သောသူ၏ ဆန္ဒအားလျော်စွာ မဟာဇနကဇာတ်တော်၏အတ္ထပ္ပတ္တိကို ပါဠိတော်လာတိုင်း သိသာနာပျော်ဖွယ်ရှိအောင် စကားပြေ စီကုံးပေအံ့။]

ဝတ္ထုနိဒါန်း

နေမင်း၏အဆွေဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်း’ သာဝတ္ထိပြည်ကြီး၏ အနောက်သို့ စဉ်းငယ်ယွန်းသော တောင်မျက်နှာ ကုလ၄တာ’ ၅၀၀ ခြားသောအရပ်၌ ဇေတမင်း’၏ ဥယျာဉ်ကို ၅၄ ကုဋေသော ဥစ္စာတို့ဖြင့်ဝယ်၍ အနာထပိဏ်’ သူဌေးသည် ဆောက်လှူကိုးကွယ်အပ်သော ဇေတဝန်’ကျောင်း တော်၌ နေတော်မူသောအခါ တစ်နေ့သ၌ တရားသဘင်ဝယ် ပရိသတ်အစည်းအဝေးဖြစ်ကြလတ်သော် ရဟန်း တို့သည် ဤသို့ နိက္ခမပါရမီ’တော်ကို ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

“အရှင်တို့ လူ ၃ ဦး”တို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသမ္မတမင်းမှ ဆင်းသက်၍ ရွှေလက်ထက်တိုင် ထီးရိုးနန်းစဉ် မင်းဆက်မပြတ် သားမြေးအစဉ်အတိုင်း စိုးစံကြသော အသမ္ဘိန္ဒုခတ္တိယ’ အနွယ်အမျိုးတော်၌ဖြစ်သော ဤ အတုမရှိသောစည်းစိမ်တော်တွင် မင်းဆက်တကာတို့ မစံရဘူးသော ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံးနှင့်တကွ ကာလရတု ဥတုရာသီနှင့်လျော်စွာ အချမ်း၊အပူကိုမျှစေတတ်သော နန်း ၃ ဆောင်”တို့ဝယ် အလှယ်လှယ်အပြောင်းပြောင်း အသောင်းမက မင်းသမီးတို့၏အကြီးဖြစ်သော မြောက်သားတော်မင်းသမီးနှင့် အတူတကွစိုးစံတော်မူ၍ အလွန် ကာမဂုဏ်ချမ်းသာဖြင့် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ကိုယ်တော်၊ နှလုံးတော် ရှိသူဖြစ်လျက် နိမိတ် ၄ ပါး”ကိုမြင်ကာမျှဖြင့် ကာမဂုဏ်အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်တော်မူ၍၊ အလွန်ကြင်နာလှစွာသော မြောက်သားတော်မင်းသမီးကိုမျှ မသိစေဘဲ ဆန္ဒအမတ်တစ်ယောက်ကိုသာ အဖော်ပြုတော်မူလျက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်’အလိုငှာ မြင်းတော်နှင့် တောသို့ထွက်ကြွတော်မူ၍၊ ရဟန်းပြုတော် မူနိုင်လေသည်ကား အလွန်အံ့ဩဖွယ်ရှိစွာ”ဟု နိက္ခမပါရမီတော်ကို ချီးမွမ်း၍နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂန္ဓကုဋီ’ ဘုရားနေရာတော်၌ နေတော်မူလျက် တရားသဘင်၌ နိက္ခမ ပါရမီကိုချီးမွမ်းလျက် ရဟန်းတို့နေသောအကြောင်းကို သိတော်မူလျှင် ‘ဤအကြောင်းကိုမှီ၍ အတ္ထုပ္ပတ်’ကို ဟောရသဖြင့် ဤမျှလောက်သာသတ္တဝါတို့သည် အကျွတ်တရားကို ရလတ္တံ့သည်’ဟု မြင်တော်မူသည်နှင့်လျော်စွာ ရဟန်းပရိသတ်ရှိရာ တရားသဘင်သို့ကြွတော်မူ၍ ခင်းအပ်သော ဘုရားနေရာ၌ နေတော်မူပြီးသော်

“သံသရာ”ဘေးကို ရှုလေ့ရှိသော ငါ၏ တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ ယခု ငါမရောက်မီတွင် သင်တို့ အဘယ်စကားကို ပြော၍နေကြသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့သည်လည်း “ဘုန်းတော်ကြီးလှသော အရှင်ဘုရား။ ယခု ကိုယ်တော်၏ နိက္ခမပါရမီတော်ကို အံ့ဩချီးမွမ်း၍ နေကြပါသည်”ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်

“ငါ၏ တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ အဆက်ဆက်သော ပါရမီ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ် လက်သို့ ရောက်လုနီးသော ယခုဘဝ၌ ငါဘုရား၏ မဟာဘိနိက္ခမ”ဂုဏ်ကို မအံ့ဩလောက်သေး။ ရှေးပါရမီ နစဉ်ကပင် ယခုကဲ့သို့သော မင်းစည်းစိမ်၌ ရာဟုလာမိခင်ကဲ့သို့ အလွန်မြတ်သောမင်းသမီးနှင့် ထီးနန်းစံလျက်လည်း

ယခုမြင်သော နိမိတ် ၄ ပါးကဲ့သို့ သံဝေဂ^{၁၁}မထင်ရှားလောက်သေးသော နိမိတ်ကိုမြင်သဖြင့် မင်းစည်းစိမ်၌
ငြီးငွေ့၍ နန်းတော်၌ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ မသိရစေဘဲ ရဟန်းအသွင်ကိုယူလျက် ယခုကဲ့သို့မျှ အဖော်မပါ
တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် ဟိမဝန္တာ^{၁၂}သို့ ရှေးရှုသွားစဉ် ယခုကဲ့သို့မျှ လွတ်လွတ်မသွားရ။ စည်းစိမ်ဖက်
မင်းသမီးကြားသိသဖြင့် ငါ့နောက်သို့အစဉ်တစိုက် ဟိမဝန္တာတောဝနာတိုင်အောင်လိုက်လျက် နန်းသို့
ပြန်မည့်အကြောင်းကို အသွယ်သွယ်အဖြာဖြာ များစွာသောပရိယာယ်ဖြင့် ခုံခုံမင်မင် ဖက်လဲတကင်း^{၁၃} ဖြားယောင်း
တောင်းပန်လျက်လည်း ထို အလုံးစုံသောကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ခံတွင်းနှင့်ကင်းလေပြီးသော တံတွေးကဲ့သို့
ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်းဟူသော စည်းစိမ်တော်ကိုသာ တောင့်တခြင်းဖြင့် တောထွက်တော်မူ
ဖူးလေပြီ”ဟု အရှည်ဆက်လို၍ အမြွက်မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်^{၁၄} စည်းစိမ်ခံစား၍ နေတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် “ဘုန်းတော်ကြီးလှသော တရားမင်းဘုရား။ ရှေး၌ တောထွက်တော်မူဖူး
ကြောင်းကို အကျယ်ဟောတော်မူပါမှ တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့ သိမှတ်ရပါမည်”ဟု လျှောက်တောင်းပန်ကြ
လတ်သော်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တောင်းပန်ခြင်းနှင့်လျော်စွာ မဟာဇနက^{၁၅}မင်းကြီးဖြစ်၍ မိဖုရားကြီးနှင့် စိုးစံခဲ့ပြီးမှ
တောထွက်တော်မူကြောင်းတွင်ရွှေသာ ဟောတော်မူဘဲ မဟာသမုဒ္ဒရာ^{၁၆}၌နစ်မွန်းလျက် ယောက်ျားတို့၏လုံ့လကို
မလျှော့ခြင်းကြောင့် အကျိုးထူးကို ရဖူးကြောင်းနှင့်တကွ အရင်းအမြစ်ကစ၍ဟောရလျှင် အလွန်အံ့ဩဖွယ်ရှိသဖြင့်
ကျွတ်ထိုက်သောဝေနေယျ^{၁၇}တို့လည်း ထိုကိုမှီ၍ အကျွတ်တရားရခြင်း၊ ပရိသတ်အပေါင်းတို့ မှတ်နာရသဖြင့်လည်း
အလွန်ကျေးဇူးများခြင်း အကျိုးရှိသည်ဟု သိမြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဝေနေယျတို့၏အလိုအားလျော်စွာ အမြစ်အရင်း
မကြွင်းစေရုံစွာ ‘ကောယံမဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိ’ အစရှိသောဂါထာ^{၁၈}တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤမဟာဇနက
ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။

[ဤစကား၌ ‘မဟာဘိနိက္ခမနံ ဝဏ္ဏယန္တာနိသီဒိ’ သု’ ဟု တရားသဘင်၌ တောထွက်တော်မူခြင်းကို
ရဟန်းတို့ချီးမွမ်း၍ နေကြကုန်သည်ဟူ၍သာ သာမည^{၁၉} ဆိုသည်။ မည်သို့ချီးမွမ်းသည်ဟူ၍ မဆိုဘဲလျက်
ထိုသို့ချီးမွမ်းကြောင်းကို ဆိုလိုက်သည်ကား ‘ဝန်းသောအရွက်ကို မြင်သဖြင့် ထိုအရွက်၏အစေ့သည်လည်း
ပနံ့ရာ၏’ ဟု ဆနိင်ရာသကဲ့သို့၊ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည်လည်း အကြောင်းနှင့်လျော်စွာသော အကျိုးကို
ဟောတော်မူသောကြောင့် အကျိုးဒေသနာတော်ဖြစ်သော ‘မဟာဇနက’ ဝတ္ထုကို ထောက်သဖြင့် ထိုဒေသနာတော်၏
ဟောကြောင်း နိဒါန်း^{၂၀}ဖြစ်သော ရဟန်းတို့၏အချီးအမွမ်းစကားကိုလည်း ဝတ္ထုနှင့်လျော်စွာ ‘ဤသို့
ချီးမွမ်းသည်ဖြစ်ရာ၏’ဟု ဆီလျော်သင့်မြတ် လျောက်ပက်တင့်တယ်အောင် စကားကို တန်ဆာဆင်လိုက်သည်။

[မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ချီးမွမ်းကြသည်ကို သိတော်မူလျက် မကြားမသိယောင်ကဲ့သို့ မေးတော်
မူလေသည်ကား-

[‘ဇာနန္ဒာပိ တထာ ဂတာ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဇာနန္ဒာပိ နပုစ္ဆန္တိ-’ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ သိလျက်ပင်မေးတော်မူခြင်း၊
သိလျက်ပင် မသိယောင်ကဲ့သို့ မမေးနေတော်မူခြင်းသည် ဘုရားတို့ဓမ္မတာဖြစ်၍ သိလျက်ပင် မေးတော်မူသတည်း။
အဘယ်ကိုဆင်ခြင်တော်မူ၍ သိလျက်ပင် မေးတော်မူခြင်း၊ မမေးနေတော်မူခြင်းကို ပြုလေသနည်း ဟူမူကား-

[‘ကာလံ ဝိဒိတွာ ပုစ္ဆန္တိ၊ ကာလံ ဝိဒိတွာ န ပုစ္ဆန္တိ-’ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ သိတော်မူသော်လည်း
မေး၍ အကျိုးစီးပွားများမည့်အခါ၊ မေး၍ အကျိုးစီးပွားမရှိမည့်အခါကို မြော်တော်မူသဖြင့် အကျိုးစီးပွား
များသည်အခါဖြစ်လျှင် မေးတော်မူ၏။ အကျိုးစီးပွား မရှိမည့်အခါဖြစ်လျှင် မေးတော်မူမူ။

[မြတ်စွာဘုရားတို့ မေးတော်မူခြင်းအကြောင်းကား-

[‘တထာဂတာ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ဘိက္ခု ပဋိပုစ္ဆန္တိ ဓမ္မဝါ ဒေသိဿာမ သာဝကနံဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမာတိ’ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဇာတ်ဝတ္ထု စသော အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဟောတော်မူလိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရဟန်းတို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူလိုသောကြောင့် လည်းကောင်း ဤအကြောင်း ၂ ပါးတို့တွင် တစ်ခုခုသောအကြောင်း ပေါ်ရှိ၍ မေးအပ်သောအခါကြိမ်လျှင် အခါကိုသိသည်နှင့် လျော်စွာ မေးတော်မူ၏။ အကြောင်းပင်ရှိသော်လည်း အခါမဟုတ်လျှင် မေးတော်မမူ။ ဤဇာတ်တော်ကို ကတော်မူသောအခါ၌ကား မေးအပ်သောအကြောင်း၊ မေးအပ်သောကာလ ကြိမ်သည်ဖြစ်၍ သိတော်မူလျက်ပင် မေးတော်မူလေသတည်း။

[ထိုတရားသဘင်၌ ‘ဘုရားကြွတော်မူလာမှ နေရာခင်းရလေသလော’ဟူမူကား- ဘုရားကြွတော်မူလာမှ ခင်းသည်မဟုတ်။ မည်သည့်အရပ်မှာမဆို ရဟန်းတို့သည် အစည်းအဝေးပြုသည် ဖြစ်စေ၊ တစ်ယောက်တည်းပင် နေသည် ဖြစ်စေ အကြောင်းပေါ်ရှိ၍ လျောက်ပတ်သောအခါဖြစ်လျှင် ထိုရဟန်းတို့ရှိရာသို့ ရှောင်တခင်” ကြွလာတော်မူတတ်သောကြောင့် နေရာတော်ခင်း၍ အစဉ်ပင်ထားကြရသည်”ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

မဟာဇနကဇာတ်တော်ကြီး

၁။ ညီနောင် ၂ ပါး စစ်တိုက်ခန်း

လွန်လေပြီးသောအခါ ဂိဒေဟရာဇ်^{၂၀} တိုင်း မိထိလာပြည်^{၂၁} ၌ မဟာဇနက အမည်ရှိသောမင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၌ အရိဋ္ဌဇနကမင်းသား၊ ပေါလဇနကမင်းသား ဟူ၍ သားတော် ၂ ပါး ရှိ၏။ ထို ၂ ပါးတို့တွင် သားတော်အကြီးဖြစ်သော အရိဋ္ဌဇနကမင်းသားအား အိမ်ရှေ့အရာကို ပေး၏။ သားတော် အငယ်ဖြစ်သော ပေါလဇနကမင်းသားအား စစ်ဘုရင် သေနာပတိ^{၂၂} အရာကို ပေး၏။

မဟာဇနကမင်းကြီးသည် ကာလရှည်လျားစွာမင်းပြု၍ ဘုန်းကံအာနုဘော်ကုန်သောအခါ ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းလဲလေ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းဖြစ်သော အရိဋ္ဌဇနက မင်းသားသည် ခမည်းတော်အား ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိုဟ်^{၂၃} ခြင်းကိုပြုပြီးသော် မြို့ကို ဆေးသန့်^{၂၄} သုတ်သင်တန်ဆာဆင်၍ အဘအရိပ်အရာဖြစ်သောထီးနန်းကို သိမ်းမြန်းလေ၏။ အရိဋ္ဌဇနကမင်းသား မင်းဖြစ်သောအခါ ညီတော် ပေါလဇနကမင်းသားအား အိမ်ရှေ့အရာကို ပေးလေ၏။ ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်း၏အတွင်းကျွန်ယုံဖြစ်သော အမတ်တစ်ယောက်သည် တစ်စုံတစ်ခုသောအခွင့်၌ ကိုယ့်အလိုအတိုင်းမပြည့်လျှင် မိမိအရှင်ဖြစ်သောအိမ်ရှေ့မင်းကို စိတ်တွင်အငြိုးထား၍ အရိဋ္ဌဇနကမင်းကြီးထံသို့ ဝင်ပြီးသော်-

“အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီးညီတော် အိမ်ရှေ့မင်းသည် ကိုယ်တော်၏အသက်အန္တရာယ်^{၂၅}၊ စည်းစိမ်တော်၏အန္တရာယ်ကို ပြုမည်ကြံဆောင်ခဲ့သည်။ မပြတ် သတိထားတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်မူကား ကိုယ်မှီခိုသည့် အရှင်ဖြစ်၍ အိမ်ရှေ့မင်း၏ အတိုင်းထက်အလွန် တင့်တယ်ခြင်းကို အလိုရှိငြားသော်လည်း အရှင်မင်းကြီး၏ ရာဇဝတ်တော်ကိုစောင့်ထိန်းလျက် နေရသူဖြစ်သည်နှင့်အညီ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ရှိတိုင်း အရှင်ရန်သူစစ်စစ် ဖန်လျှင် အမှုကို မထိန်ငှက်သာ၊ အလိုပါအလိုတူ မပြုသင့်ဖြစ်၍သာ လျှောက်ထားရခြင်းဖြစ်ပါသည်” ဟု ကုန်းတိုက် ချောစား^{၂၆} လေ၏။

အမတ်စကားကိုကြားလျှင် အရိဋ္ဌဇနကမင်းကြီးသည် မည်သို့မျှမဆို၊ ‘ငါ့ညီ ငါ့ကို မကောင်းကြံမည်သူ မဟုတ်’ ဟု နှလုံးမူကာသာ နေလေ၏။ ထိုအမတ်လည်း အခွင့်မသာ၍နေပြန်ပြီးလျှင် တစ်ဖန် အခွင့်သာသော ကာလ၌ ရှေးနည်းအတူ လျှောက်ပြန်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း မည်သို့မျှမဆို၊ နှလုံးမူကာသာ နေလိုက်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် ထိုအမတ်သည် အကြောင်းသင့်တိုင်း ထိုစကားကို လျှောက်ဖန်များလတ်သော် အရိဋ္ဌဇနက မင်းကြီးသည် ‘ဤအမတ်ကား ဤစကားကို တစ်ကြိမ်သာမဟုတ်။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ငါ့အား လျှောက်ထား၏။ အမတ်လျှောက်တိုင်းပင် ငါ့ညီသည် ငါ့ကို မကောင်းကြံသည် ဖြစ်ရာ၏’ ဟု အယူရှိသဖြင့် ညီတော်အား ချစ်ခြင်းကိုဖြတ်၍ ‘ဤပေါလဇနကမင်းသားသည် မိမိကျေးဇူး ငါ့တွင် တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိဘဲလျက်

ညီ၏ချစ်ခြင်းဖြင့် ငါချစ်၍ သူကောင်းပြုတော်မူသည်ကို ငါကျေးဇူးကိုမျှမသိ၊ ပြုရမည်လော'ဟု ရာဇမာန်" ဖြင့် အမျက်ဝင်လေသော်-

'ကောဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ'"ဟူသည်နှင့်အညီ မင်းတို့ ဆင်ခြင်စူးစမ်းရာသည့် အကြောင်းရှိပါလျက် ဆင်ခြင်စူးစမ်းတတ်သော နိသမ္မဉာဏ်"ကို ထန်စွာသောဒေါသမီး ဆီးကာသဖြင့် ဆင်ခြင်စူးစမ်း မေးမြန်း စစ်ဆေးခြင်းကိုမပြုဘဲ တစ်ဘက်စကားနှင့်သာ "ယခုပင် ပေါလဇနကမင်းကို ဖမ်း။ အိမ်ရှေ့မင်းစည်းစိမ်မှ ရှုတ်ချ၍ သံခြေကျဉ်းအနှောင်အဖွဲ့ အစောင့်အရှောက်လုံခြုံစွာ အိမ်ဆိုးတစ်ခုခုမှာ ထား"ဟု မြို့ဝန်မြို့ကွပ်"တို့ဆီသို့ မင်းမိန့်ထုတ်ပြန်လိုက်၏။

မြို့ဝန်မြို့ကွပ်တို့လည်း မင်းမိန့်ရှိတိုင်း အိမ်ရှေ့မင်းကိုဖမ်းယူ၍ နန်းတော်မှမနီးမဝေးဖြစ်သော အိမ်ဆိုး"တစ်ခု၌ သံခြေကျဉ်းအနှောင်အဖွဲ့နှင့် အစောင့်အရှောက် လုံခြုံစွာထားလေ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့နှင့်နေရလေသော် 'ငါကား ခမည်းတော်မရှိသည့်နောက် နောင်တော် ထီးနန်းကိုသိမ်းမြန်း၍ ငါ့ကို အိမ်ရှေ့အရာ၌ထားသည်မှ ယခုတိုင် နောင်တော်ကို ရန်သူနုလုံးထားသဖြင့် ပြစ်မှားမိသောအရာမည်သည် ဆံလွှာခန့်မျှ ငါ၌ မရှိ။ ထိုသို့လျက် ယခု ငါ့ကို အကျဉ်းအမြောင်းထားသည်မှာ ငါ့အား အခြားကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ။ သစ္စာသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော့သည်'ဟု ကြံမိလျှင်-

"ငါသည် နောင်တော်၏ ရန်သူစစ်စစ်မှန်လျှင် ဤ အိမ်တံခါး၊ အနှောင်အဖွဲ့ သံခြေကျဉ်းတို့သည်လည်း မပွင့်မလွတ် စေကုန်သတည်း။ နောင်တော်၏ ရန်သူစစ်စစ်မဟုတ်လျှင် ဤ အိမ်တံခါး၊ အနှောင်အဖွဲ့ သံခြေကျဉ်းတို့သည် ယခုခဏချင်း ပွင့်စေ၊ လွတ်စေကုန်သတည်း"ဟု သစ္စာပြု၏။

ထိုအခါ ထက်လှစွာသောသန်လျက်ဖြင့်ဖြတ်၍မျှ တစ်ခဏချင်းပြတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကောင်းသော သံခြေကျဉ်းတို့သည်လည်း သစ္စာ၏အာနုဘော်ဖြင့် ခဏချင်း အပိုင်းပိုင်းပြတ်လေကုန်၏။ အိမ်တံခါးသည်လည်း ပွင့်လေ၏။ ထိုအခါ ပေါလဇနကမင်းသားသည် အနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်သော ဆင်ပြောင်မှန်ယစ်ကဲ့သို့ မင်းဖြစ် ထိုက်သောဘုန်းလက္ခဏာ ရှိသည်တစ်ကြောင်း၊ တော်မြှောင်သောနုလုံး ရှိသည်တစ်ကြောင်းဖြစ်၍ အစောင့်အရှောက် ပြုသူမှစ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှမဖမ်းဆီးဝံ့ဘဲ မြို့မှထွက်သွားသဖြင့် တစ်ခုသော ရပ်စွန်ရွာငယ်၌ နေလေ၏။ ပစ္စန္တရစ်"ရွာသူရွာသားတို့လည်း အိမ်ရှေ့မင်းမှန်းကိုသိလျှင် ခစားကျိုးနွံကြလေကုန်၏။

အရိန္ဒဇနကမင်းလည်း အိမ်ရှေ့မင်းကို ဖမ်းယူခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ဖြစ်လေ၏။

ပေါလဇနကမင်းသားသည်လည်း အစဉ်သဖြင့် ပစ္စန္တရစ်ရွာငယ်များကိုသိမ်းရုံး၍ လက်နက်ပြုပြီးသော် 'ငါသည် အထက်ကမူကား နောင်တော်၏ရန်သူ မဟုတ်။ ယခုမူကား ရန်သူ လုပ်ရတော့မည်'ဟုကြံလျက် များစွာသောအလုံးအရင်းနှင့် မိထိလာပြည်သို့ချီလာလတ်၍ မြို့ပြင်မနီးမဝေး၌ သစ်တပ်"တည်ကာ နေလေ၏။ ပေါလဇနကမင်းထံ ခစားထမ်းရွက်ဖူးသူ အမှုထမ်း၊ အမတ်၊ သူရဲတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး ပေါလဇနကမင်းကို မြတ်နိုးကုန်သော အမတ်၊ သူရဲတို့သည် လည်းကောင်း အိမ်ရှေ့မင်းချီလာကြောင်းကို ကြားလျှင်ပင် မိမိတို့၌ရှိသော ဆင်၊ မြင်း စသည့်လက်နက်နှင့်တကွ မြို့မှထွက်လာလတ်၍ ပေါလဇနကမင်းထံ ဝင်စားလာကြကုန်၏။ ထို မှူးမတ်၊ သူရဲတို့ကိုအမှီပြု၍ အချို့သောပြည်သူပြည်သားတို့သည်လည်း ဝင်စားလာကြ ကုန်၏။ ပေါလဇနကမင်းသားသည် များစွာသော အလုံးအရင်းရှိပြီးသော် ထိုသစ်တပ်၌နေလျက် နောင်တော် အရိန္ဒဇနကမင်းကြီးထံ ဤသို့ စာနှင့်လွှတ်လိုက်၏။

'နောင်တော်အရိန္ဒမင်း။

‘အကျွန်ုပ်သည် နောင်တော်ထံ အိမ်ရှေ့စည်းစိမ်နှင့်နေသည့်ကာလ နောင်တော်အား ၃ ပါးသောက်^{၁၂}ဖြင့် ရန်သူနှလုံးထား ပြစ်မှားမိသောအရာ မရှိစဘူး။ ယခုမူကား အကျွန်ုပ်သည် ရန်သူမလုပ်လိုဘဲလျက် နောင်တော်က လုပ်စေလိုသောကြောင့် ရန်သူပင် လုပ်ရတော့မည်။ ရွှေထီးရွှေနန်းကိုသော်လည်း ပေးအပ်မည်လော၊ စစ်ပွဲသော်လည်း ပြိုင်ဆိုင်မည်လော။ အချက်ကျကျသိရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူလိုက်။ အကြာအရှည်နေ၍ ကျွန်တော်မျိုးများသာ ပင်ပန်းကြတော့မည်’ဟု စာနှင့် ရဲရင့်သောသူတို့ကို စေလိုက်၏။

ထိုစကားကို အရိဋ္ဌဇနကမင်းကြားလျှင် “ငါသို့သော မင်းကိုစင်လျက် ဤစကားကို ဆိုရမည်လော”ဟု မင်းမာန်ပေါက်၍-

‘ပေါလဇနက။

‘ထီးနန်းနှင့် သင် ထိုက်တန်သလော။ ယခုပင် ငါ များစွာအလုံးအရင်းနှင့်ထွက်၍ သင့်ဦးခေါင်းကို ယူတော်မူမည်’ဟု ပြန်ဆိုလိုက်၏။

ထိုအခါကား ထို အရိဋ္ဌဇနကမင်း၏မိဖုရားကြီးဝမ်းတွင် ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေ^{၁၃}ယူ၍ ကိုယ်ဝန် အရင့်အမာ ရှိသတည်း။

အရိဋ္ဌဇနကမင်းသည် ထိုစကားကို ဆိုလိုက်ပြီးလျှင် မိဖုရားကြီးခေါ်၍-

“အဘယ်။ စစ်ထိုးခြင်းမည်သည်ကား ရှုံးအံ့သည်၊ နိုင်အံ့သည် မသိနိုင်ဖြစ်ချေသည်။ ယခု ငါ စစ်ထိုး ထွက်ချီတော်မူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အခွင့်ကိုနားထောင်၍ ကိုယ်ဝန်ကို ကောင်းစွာ သင် စောင့်ရှောက်လေ”ဟု မှာထားပြီးသော်၊ စစ်အခင်းအကျင်းအလုံးစုံကို ခန့်ထားစုရုံစေ၍ လက်နက်စွဲ၊ သူရဲ^{၁၄}၊ သူခက်^{၁၅}၊ စစ်မှုူး၊ စစ်ကြပ်^{၁၆}၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား စသော များစွာသောအလုံးအရင်းနှင့်တကွ ထွက်ချီလေ၏။

ပေါလဇနကမင်းလည်း များစွာသောအလုံးအရင်းနှင့် အခိုင်အခံ့ခံ၍ ကျင်းပနှင့်လေ၏။

ထို မင်းညီနောင်တို့ စစ်မျက်နှာပြင်၍ထိုးကြလေသော် ပေါလဇနကမင်း၏စစ်သည်များလက်နက်ဖြင့် အရိဋ္ဌဇနကမင်း အသက်ကုန်လေ၏။ ထိုအခါ အရိဋ္ဌဇနကမင်းကြီးဆုံးလေလျှင် စစ်မှုူး၊ စစ်ကြပ်နှင့်တကွ လက်နက်စွဲ သူရဲအပေါင်းတို့ကို ပေါလဇနကမင်း သိမ်းယူလေ၏။

မိထိလာပြည်အလုံးလည်း ‘မင်းကြီး ဆုံးခဲ့ပြီ’ဟု အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်^{၁၇} ဖြစ်လေ၏။

၂။ မိဖုရားကြီး ထွက်ပြေးခန်း

အရိဋ္ဌဇနကမင်း၏မိဖုရားကြီးသည်လည်း ထိုအကြောင်းကိုကြားသိလျှင် အမှုမငြိမ်မဝပ် ဆူလောင်ဆဲတွင် အလျင်အမြန် ရွှေတိုက်၌ ရွှေစင်ရွှေကောင်း၊ ပတ္တမြား စသော ကျောက်မျက်ကောင်းတို့ကိုယူ၍ ခိုင်ခံ့သော ပုဆိုးဖြင့် အထပ်ထပ်ရစ်ထုပ်ပြီးလျှင် တောင်းဆိုတစ်ခု၌ထည့်ပြီးမှ အပေါ်၌ ပုဆိုးနွမ်းခင်း၍ အတန်ငယ် ဆန်စေ့များကို ဖုံးလောက်ရုံကြံဖြန့်ကာ မိမိမှာလည်း နန်းသုံးနန်းဝတ်ကိုစွန့်၍ ညစ်နွမ်းသောအဝတ်၊

ထွေးရှပ်သောဆံဦးဖြင့် ဆင်းရဲသူမအသွင်ကိုယူလျက် ထိုတောင်းကိုရွက်ပြီးသော် စစ်မျက်နှာလွတ်ရာ မြောက်တံခါးဖြင့် ထွက်သွားလေ၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော မြို့သူမြို့သားမျှလည်း အသွင်ခြားသည်ဖြစ်၍ မိဖုရားကြီးဟု မသိကြလေကုန်။

ပေါလဇနကမင်းသည်လည်း အလုံးစုံ ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့ကိုပြု၍ မြို့ကိုသိမ်းယူပြီးလျှင် မိထိလာမြို့၌ ထီးနန်းစိုးစံလေ၏။

[ဤအရာ၌ အရိန္ဒဇနကမင်းသည် သူကြီးပြုသူတို့ ဂုဏ် ၆ ပါးတွင် ဆင်ခြင်ရာသည်အခွင့် ရှိပေလျက် ဆင်ခြင်စူးစမ်းခြင်းကိုမပြုဘဲ ဣက္ခဏဂုဏ်^၁ ချို့တဲ့၍ ဒေါသာဂတိ^၂ သို့ လိုက်မှားသဖြင့် မပြစ်မှားအပ်သောသူကို ပြစ်မှားမိချေသောကြောင့်-

['ယော ဒဏ္ဍေန အဒဏ္ဍေသု၊ အပဒုဋ္ဌေသု ဒုဿတိ။

ဒသနမညတရံ ဌာနံ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဂစ္ဆတိ။ ။' ဟုဟောတော်မူသော ဓမ္မပဒပါဠိတော်နှင့်အညီ အပြစ်ဒဏ် မထိုက် မပြစ်မှားအပ်သူတို့၌ ဒဏ်ဖြင့် ပြစ်မှားကုန်သောသူတို့အား-

'ဝေဒနံ ဖရသံ' ဟုဆိုအပ်သော ကြမ်းတမ်းစွာသောဦးခေါင်းနာ စသည်ရောက်ခြင်း၊ 'ဇာနိ' ဟုဆိုအပ်သော ဥစ္စာစည်းစိမ်သည် ဆုတ်ယုတ်ဆုံးပါးခြင်း၊ 'သရိရဿစ ဘေဒနံ' ဟုဆိုအပ်သော လက်ပြတ်ခြင်း စသည် ကိုယ်အင်္ဂါပျက်ခြင်း၊ 'ဂရက် ဝါပိ အာဗာဓံ' ဟုဆိုအပ်သော ကုဋ္ဌနာ၊ အပမာရနာ စသော ဆေးမကုနိုင်ရာ လေးစွာအနာ ကပ်ရောက်ခြင်း၊ 'စိတ္တက္ခေပဉ္စ' ဟုဆိုအပ်သော ရူးသွပ်ခြင်း၊ 'ရာဇတောဝါ ဥပသဂ္ဂံ' ဟုဆိုအပ်သော မင်းဘေးမင်းဒဏ်သင့်ခြင်း၊ 'အဗ္ဘက္ခာနန္ဒဒါရဏံ' ဟုဆိုအပ်သော ရန်ကြမ်းလှစွာသော သူတစ်ပါးတို့အစွပ်အစွဲကို ခံရခြင်း၊ 'ပရိက္ခယဉ္စ ဉာတိနံ' ဟုဆိုအပ်သော အဆွေအမျိုး ပြုန်းတီးခြင်း၊ 'ဘောဂါနန္ဒ ပဘာဂုံနံ' ဟုဆိုအပ်သော စည်းစိမ်အခြွေအရံ ပျက်စီးခြင်း၊ 'အဂါရာနိအဂ္ဂိဒယုတိ' ဟုဆိုအပ်သော အိမ်ကိုမီးသင့်ခြင်း ဤ ၁၀ ပါးသောအပြစ်တို့တွင် တစ်ခုခုသည် လျင်စွာရောက်၍၊ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ငရဲသို့သာ ရောက်ရလေ၏ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်လျော်စွာ ပေါလဇနကမင်းကိုပြုသောဒဏ်သည် မိမိသို့ ပြန်လာသဖြင့် စည်းစိမ်လည်းပြုန်း အသက်လည်းဆုံး ရှိချေသည်။

ဤသို့ထောက်၍ ယခုအခါ သူကြီးပြုသမျှသော သူအပေါင်းတို့သည်-

[မီးမပွားလောက်သည့်အမှု၌ ပမာဏမပြုဘဲ သည်းခံခြင်းဟုဆိုအပ်သော 'ခမာဂုဏ်'၊ သွားခြင်း၊ နေခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ ဝတ်ခြင်းစသည်တို့၌ သတိပညာ ထက်ကြပ်ပါခြင်းတည်းဟူသော 'ဇာဂရိယဂုဏ်'၊ ခပ်သိမ်းသောအခွင့်တို့၌ ငယ်သူငယ်သားထက် ၂ ဆတက်၊ ၃ ဆတက်လုံ့လရှိခြင်းတည်း ဟူသော 'ဥဌာနဂုဏ်'၊ အထိုက်အလိုက်ကိုချင့်၍ ဝေဖန်ထုံးဖွဲ့ခြင်းတည်း ဟူသော 'သဝိဘာဂဂုဏ်'၊ ငယ်သူငယ်သားတို့အား မိမိကိုယ်ကဲ့သို့ သနားချစ်ခင် ကြင်နာခြင်း ဟုဆိုအပ်သော 'ဒယာဂုဏ်'၊ အလုံးစုံသောအခွင့်အရေးတို့ကို တွေးမြော်ဆင်ခြင်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော 'ဣက္ခဏဂုဏ်'။ ဤနာယ ဂုဏ် ၆ ပါးနှင့်ပြည့်စုံကြောင်း ကောင်းစွာ နှလုံးထားကုန်ရာ၏။ ခပ်သိမ်းသောသူအပေါင်းတို့ သည်လည်း မပြစ်မှားအပ်သောသူတို့အား နှလုံးဖြင့်မျှ မပြစ်မှားချေဟု မှတ်ကုန်ရာ၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

အရိန္ဒဇနကမင်း၏မိဖုရားကြီးသည် ထိုမြောက်တံခါးဖြင့် ထွက်သွားလေသော် မိမိသည် အရပ်တစ်ပါးသို့ မသွားဘူးသူဖြစ်၍ ခရီးလမ်းကိုလည်း မသိ၊ အရပ်အစွဲအမှတ်လည်း မရှိဖြစ်သဖြင့် မြို့မှခွာ၍ ဝေးစွာမသွားဝံ့ဘဲ

တစ်ဆောင်သောဇရပ်တွင် ဝင်နားလျက်၊ ‘ဤပြည်မှအကွာ ယူနော ၆၀ ထက်၌ ကာလစမ္မာနဂိုရ်’^၁ ပြည်ရှိ၏’ဟု ရှေးကကြားဖူးသည်နှင့်သာ ထိုပြည်ကိုအစွဲအမှတ်ပြု၍ ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်သို့သွားသူတို့ကို ခရီးသွားကြုံတိုင်း မေးမြန်းနေလေ၏။

ထိုအခါ မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ဘုန်းသမ္ဘာ^၂ ရင်ဖြစ်သော ဘုရားလောင်း၏အာနဘော်^၃ဖြင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ဝယ် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၌ခင်းအပ်သော အလျား ယူနော ၆၀, အနံ ယူနော ၅၀, အထူ ၁၅ ယူနော ပမာဏ, လယ်ခေါင်ရန်းပွင့်ကဲ့သို့ နီမြန်းသောအဆင်း, သိကြားမင်းထိုင်လျှင် ခါးတိုင်အောင်နစ်သော အနူးအညွန့်နှင့်ပြည့်စုံသော ပဏ္ဍုကမ္မလာ^၄ ကျောက်ဖျာသည် စည်မျက်နှာကဲ့သို့ တင်းမာခြင်းဖြင့် သိကြားမင်း နှလုံး ညှိုးနွမ်းပူပန်အံ့သောအခြင်းအရာကို ပြလေ၏။ သိကြားမင်းသည်-

‘ငါတည်း ဤစည်းစိမ်မှ ရွှေ့လျောလိုသလော။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤသို့သောအခြင်းအရာ ဖြစ်လေသနည်း’ဟုဆင်ခြင်လေသော်၊ ‘တစ်ပါးအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်။ အရိဋ္ဌမင်း၏မိဖုရားသည် ယခု မိမိတို့ထီးနန်းစည်းစိမ် တိမ်းယိမ်းသဖြင့် ဆင်းရဲစွာသွားရာ လမ်းမပေါက်ရှိ၍ မိမိဝမ်း၌ သန္ဓေစွဲသူသည် ဘုန်းသမ္ဘာရင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထိုသူငယ်၏အာနဘော်ဖြင့် ဤအခြင်းအရာ ဖြစ်ချေသည်’ဟုသိပြီးသော်၊ ‘မင်းဖြစ်ထိုက်သော ဘုန်းရှိယောကျ်ားဖြစ်ပေလျက် မပျက်စီးသင့်လေကောင်း။ ဤသူငယ် အသက်ရှည်သဖြင့် ပြည်သူပြည်သားတို့အားလည်း များစွာ စီးပွားဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုသို့သောယောကျ်ားမြတ်ကို အန္တရာယ်မဖြစ်စေခြင်းငှာ ငါ သွား၍ မစ,ထိုက်လှပေသည်’ဟုကြံပြီးလျှင်၊ ရထားပေါင်းချုပ်^၅ ဖန်ဆင်း၍ ထိုရထားပေါ်၌ ညောင်စောင်း^၆ နေရာခင်းပြီးသော် ယောကျ်ားအို၏အသွင်ဖန်ဆင်းလျက် ရထားကိုနှင်၍ မိဖုရားနေရာဇရပ်သို့ ရှေးရှုလာသဖြင့်၊ ဇရပ်နားသို့ရောက်လျှင် ရထားကိုတန့်လျက်-

“ဤအရပ်တွင် ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်သို့ သွားလိုသူခရီးသွား ရှိသလော”ဟု အမှတ်မထင် မေးလေ၏။

မိဖုရားကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် “ဘိုးအေ။ အကျွန်ုပ် သွားလိုပါသည်”ဟု ဆို၏။

သိကြားမင်းသူအိုလည်း “ချစ်သမီး။ ယင်းသို့တပြီးကား^၇ ရထားထက်သို့ တက်လှည့်။ ယခုပင် သွားကြကုန်အံ့”ဟုဆို၏။

မိဖုရားကြီးလည်း “ဘိုးအေ။ အကျွန်ုပ်ကား ကိုယ်ဝန်အရင့်အမာနှင့် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရထားစီးခြင်းငှာ မဝံ့ပါ။ ဤ အကျွန်ုပ်၏တောင်းကိုသာ ရထား၌ တင်ပါရစေတော့။ ရထားနောက်က အကျွန်ုပ် လိုက်ပါမည်”ဟုဆို၏။

သိကြားမင်းသူအိုလည်း “ချစ်သမီး။ အသို့ ဆိုရပါသနည်း။ တစ်ပါးသူကဲ့သို့ ဘိုးအေကို မှတ်ထင် သလော။ ရထားနှင်ခြင်း၌ ဘိုးအေနှင့်တူ၍ တတ်သောသူ မရှိ။ မကြောက်နှင့်။ တက်သာ တက်”ဟု ဆို၏။

မိဖုရားကြီးလည်း သိကြားမင်းသူအိုစကားဖြင့် ‘ရထားထက်သို့ တက်အံ့’ဟု ရှေးရှုလာ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်း၏အာနဘော်ကြောင့် ရထားသို့ မိဖုရားကြီးတက်ရာဖြစ်သောမြေအရပ်သည် လေဖြင့်ပြည့်သော သားရေနယ်အိတ်ကဲ့သို့ ပုံပုံကြွ၍ ရထားနောက်မြိတ်^၈ကို ထိလျက်တည်လေ၏။ မိဖုရားကြီးသည်လည်း ပြကတော့^၉ လှမ်းမြဲသောမြေဖြင့် ရထားထက်သို့တက်၍ ညောင်စောင်းအပြင်ဝယ် ခင်းအပ်သောအိပ်ရာ၌ လျောင်းမိခါလျှင် ‘ဤအဘိုးကား လူမဟုတ်။ နတ်စင်စစ် မှန်ရာသည်’ဟုသိလျက် နတ်၏အတွေ့ကို တွေ့ရခြင်းကြောင့် အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

၃။ မိဖုရားကြီး ကာလစမ္မာနဂိုရ် ရောက်ခန့်

သိကြားမင်းလည်း ရထားနှင့် မိဖုရားကိုဆောင်ယူ၍နှင့်လေသော် ခဏချင်းဖြင့် မိထိလာပြည်မှ ယူဇနာ ၃၀ ကွာသောအရပ်တစ်ခု၌ မြစ်နားသို့ရောက်သောအခါ ရထားကိုတန့်နား၍ မိဖုရားကြီးကိုနှိုးပြီးလျှင်-

“ချစ်သမီး။ ဤမြစ်၌ ရေချိုးချေတော့။ ရေချိုးပြီးလျှင် သင့် အိပ်ရာဦးခေါင်းရင်း၌ထားသော ထိုအဝတ်စုံ တို့ကိုဝတ်ဆင်လျက် ရထားတွင်း၌ထားအပ်သော ထမင်းထုပ်မှ ထမင်းဘောဇဉ်တို့ကို ယူ၍ သုံးဆောင်လေ” ဟု ဆို၏။

မိဖုရားကြီး အိပ်ရာမှထ၍ သိကြားမင်းဆိုတိုင်း ရေချိုးခြင်း၊ ဝတ်စားခြင်းတို့ကိုပြုပြီးသော် တစ်ဖန် ထိုအိပ်ရာ၌ပင် လျောင်းခါမျှဖြင့် အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်ပြန်လေ၏။ သိကြားမင်းသူအိုလည်း ရထားကို အဖြည်းအသာနှင့်၍ ညချမ်းသောအခါ ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်၏ တောင်တံခါးအနီးသို့ ရောက်လေသော် မိဖုရားကြီးကို နှိုး၏။ မိဖုရားကြီးလည်း နိုးပြီးကြည့်လတ်လျှင် မြို့^၁၊ ပြ^၂၊ တန်ဆောင်း^၃၊ ပစ္စင်^၄၊ ရင်တား^၅၊ တံခါးမုခ်^၆ တို့ကိုမြင်သဖြင့်-

“ဘိုးအေ။ ဤရှေ့ကမြို့ကား အဘယ်မြို့နည်း” ဟု မေး၏။

သိကြားမင်းသူအိုလည်း “ချစ်သမီး။ ကာလစမ္မာနဂိုရ်ဆိုသည် ဤမြို့ မဟုတ်လော” ဟု ဆို၏။

မိဖုရားကြီးလည်း “ဘိုးအေ။ အသို့ ဆိုရသနည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ကြားဖူးသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ပြည်မှ ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်သည် ယူဇနာ ၆၀ ကွာဝေး၏တကား။ နေ့ချင်းဖြင့် အသို့လျှင် ရောက်နိုင်ပါ သနည်း” ဟုဆို၏။

သိကြားမင်းလည်း “ချစ်သမီး။ ကြားဖူးတိုင်းပင် ယူဇနာ ၆၀ ကွာသည် မှန်၏။ သို့ အေးမှာမူကား ဤအရပ်၌ ကျွမ်းကျင်သူဖြစ်၍ ခရီးဖြောင့်ကိုသိသောကြောင့် ယခုနေ့ချင်း ဤပြည်သို့ ရောက်နိ လေသည်” ဟု ဆို၏။

ဤသို့ပြောဆိုပြီးလျှင် သိကြားမင်းသည် “ချစ်သမီး။ သင်မူကား ယခု လိုရာရောက်ပြီ။ ဘိုးအေးမှာမူကား သွားရာခရီး ဝေးသေးသည်ဖြစ်၍ သွားရဦးမည်။ ဤအရပ်၌ဆင်း၍ သင်ချစ်သမီး မြို့တွင်းသို့ ဝင်လေလော့” ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ မိဖုရားကြီးကို ထိုအရပ်၌ချထား၍ ရထားဖြင့် မိဖုရားကြီး မျက်စိဆုံးလောက်ရုံတိုင်အောင် သွားဟန် မူ၍ တာဝတိံသာသို့ တက်လေ၏။

မိဖုရားကြီးလည်း ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်၏ တောင်တံခါးအပြင်မနီးမဝေးတွင် တစ်ဆောင်သောဧရပ်၌ ဝင်နားကာနေလေ၏။

ထိုအခါ ထိုပြည်၌ ဗေဒင် စသောအတတ်တို့ကို ဆောင်ရွက်၍ အရပ်မျက်နှာတို့၏ ဆရာအကြီးပြုလျက် ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ^၁ ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော အတတ်မျိုးတို့ကို တတ်သဖြင့် အရပ် ၈ မျက်နှာတို့၌ နေကုန်သော မင်းသား၊ ပုဏ္ဏားသား၊ သူဌေး သူကြွယ်သား အမျိုး ၄ပါး^၂ တို့၏အတတ်သင်ရာ ဆရာဖြစ်၍ လည်းကောင်း ကျော်စောထင်ရှားခြင်းကြောင့် ဥဒိစ္စပုဏ္ဏား^၃ ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဒိသာပါမောက္ခ^၄ ဆရာကြီး သည် တပည့် ၅၀၀ အခြံအရံနှင့်တကွ ထိုနေ့ညချမ်းသောအခါ၌ ‘ရေချိုးအံ့’ ဟု တောင်တံခါးဖြင့် ထွက်လာလတ်၍ အဝေးကပင်လျှင် ဧရပ်ပေါ်၌ အရွယ်အဆင်း တင့်တယ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာသော မိဖုရားကြီးကိုမြင်လေသော်၊ မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပိုက်လျက်ပါလာသော ဘုရားလောင်း၏ဘုန်းအာနဘော်အစွမ်းဖြင့် မြင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်

ပင်လျှင် ကာလလျားစွာ^{၆၀} ကွေကွင်းလေပြီးသော တစ်မိတ်တစ်ဘတည်းပေါက်ဖွားသော နမငယ်ကို ယခုမှ တွေ့ကြုံရသကဲ့သို့ အပြစ်ကင်းသော နမ၏ချစ်ခြင်းဖြင့် ဗြဟ္မစိုရ်^{၆၁}မေတ္တာရေသက်ပြီးသော် မိမိအခြံအရံဖြစ်သော ပုဏ္ဏားလုလင်ပျိုတို့ကို လွတ်ရာဖယ်ခွာစေပြီးလျှင် တစ်ယောက်တည်းချင်း ဧရပ်သို့ဝင်၍-

“နမထွေး။ သင် အဘယ်အရပ်သူပေနည်း”ဟု မေး၏။

မိဖုရားကြီးသည်လည်း “မောင်ကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား မိထိလာပြည်ကိုအစိုးရသော အရိဋ္ဌဇနကမင်း၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်သတည်း”ဟု ဆို၏။

ပါမောက္ခဆရာလည်း “အမယ်။ ထိုသို့သော မိဖုရားစင်လျက် ဤဝေးစွာသောအရပ်သို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တစ်ယောက်တည်း လာခဲ့သနည်း”ဟု ဆို၏။

မိဖုရားလည်း “မောင်ကြီး။ ဤအရပ်သို့ အကျွန်ုပ်လာရသည်ကား ပေါလဇနကအမည်ရှိသော အိမ်ရှေ့မင်းသည် ဤမည်သောအကြောင်းဖြင့်ထောင်ထား၍^{၇၀} အကျွန်ုပ်ကျေးဇူးရှင် ဆုံးချေသောကြောင့် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ တစ်ယောက်တည်းချင်း ထွက်လာခဲ့လျှင် ခရီးလမ်းအကြား၌ အဘိုးအိုတစ်ယောက် ရထားနှင်လာသည်ကို တွေ့ကြိမ်ပေသောကြောင့် ထိုရထားရှင်ကိုပင် အမှီပြု၍ ဤပြည်သို့ အကျွန်ုပ် ရောက်လာပါသည်”ဟု ဆို၏။

ပါမောက္ခဆရာလည်း “အမယ်။ ဤပြည်၌ သင်နှင့်တော်စပ်သူ အဆွေအမျိုး တစ်စုံတစ်ယောက် ရှိပါ၏လော”ဟု မေး၏။

“မောင်ကြီး။ ဤပြည်၌ အဆွေအမျိုး၊ သိကျွမ်းသူ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ အကျွန်ုပ်မှာ မရှိပါ”ဟုဆို၏။

ပါမောက္ခဆရာလည်း “အမယ်။ ယင်းသို့တပြီးကား မစိုးရိမ်ပါလင့်။ အကျွန်ုပ်သည် ဤပြည်၌ ဗြဟ္မဏမဟာသာလ ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော အကတ်မျိုးတို့ကိုတတ်သဖြင့် အရပ် ၈ မျက်နှာတို့၌ နေကုန်သော မင်းသား၊ ပုဏ္ဏားသား၊ သူဌေး သူကြွယ်သား အမျိုး ၄ ပါးတို့၏အတတ်သင်ရာ ဆရာဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဒိသာပါမောက္ခဆရာ ဟူ၍ ကျော်စောထင်ရှားသော ပုဏ္ဏားသူကြွယ်ပင်တည်း။ အဝတ်အစား၊ အသုံးအဆောင် ငြိုငြင်ဆင်းရဲမည်ဟူ၍ မစိုးရိမ်နှင့်။ နမရင်းကဲ့သို့မှတ်၍ အကျွန်ုပ် ကျွေးမွေးပြုစုပါမည်။ သင်ကလည်း အကျွန်ုပ်ကို မောင်ကြီးကဲ့သို့မှတ်၍ ယခု ကျွန်ုပ်ခြေကိုဖက်လျက် ‘ကာလရှည်ကြာစွာ ကွဲပြီးမှ မောင်ကြီးကို မသေမပျောက်တွေ့ရပေသည်’ဟု မြည်တမ်းငိုကြွေးလော့”ဟု ဆို၏။

မိဖုရားလည်း ပါမောက္ခဆရာဆိုတိုင်း ခြေကိုဖက်၍ သည်းစွာငိုကြွေးလေ၏။

ပါမောက္ခဆရာသည်လည်း “ငါ့နမကို ယခုမှ မသေမပျောက် တွေ့ရပေတော့သည်”ဟု ငိုကြွေးလေ၏။

၂ ဦးသောသူတို့၏ ငိုကြွေးသံကိုကြားလျှင် တပည့် ပုဏ္ဏားလုလင်ပျိုတို့သည် ဧရပ်သို့ စည်းဝေးလာကြ၍-

“ဆရာ။ အဘယ်ကြောင့် ငိုကြွေးဘိသနည်း”ဟု မေးကြကုန်၏။

ပါမောက္ခပုဏ္ဏားလည်း “အမောင်တို့။ နှစ်လရှည်စွာ ကွဲလေပြီးသော ဤငါ့နမကို ယခုမှ မသေမပျောက် တွေ့ရပြန်သောကြောင့် နှလုံးကြည်နူး^{၇၁}ခြင်းဖြစ်၍ ငိုရတော့သည်”ဟုဆိုလျှင် တပည့်လုလင်ပျိုတို့သည်-

“ဆရာ။ ကွဲလေပြီးသော ပေါက်ဖော်ဆွေမျိုးကို တွေ့မြင်ရပေသည်ကား အလွန်ကောင်း၏။ ဆောင်ရွက်ရန် ရှိသည်ကို အကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်ပါကုန်အံ့။ စိုးရိမ်တော်မမူပါလင့်”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ပါမောက္ခပုဏ္ဏားလည်း “အမောင်တို့။ ငါ့နမစီးရန် အိမ်မှာသွား၍ ရထားပေါင်းချုပ်ကို ယူချေကုန်”ဟု စေလွှတ်လိုက်သဖြင့် ယူစေပြီးလျှင်၊ ရထားပေါင်းချုပ်ထက်၌ မိဖုရားကိုနေစေပြီးသော် ‘ပုဏ္ဏားမအား ငါ့နမအဖြစ်ကို

ပြော၍ ပြုရာဆောင်ရာသည့် ဝတ်တို့ကိုပြုလျက် ကောင်းစွာ ငါ့နမကို သိမ်းပိုက်နှင့်ဘိ'ဟု ငါမှာလိုက်ကြောင့်'ကို ဆိုလေ"ဟု မှာထားပြီးလျှင် မိဖုရားကို မိမိအိမ်သို့ပို့စေ၏။

၄။ ဖွားတော်မူခန်း

ပုဏ္ဏားမလည်း မိမိအိမ်သို့ မိဖုရားရောက်လာသဖြင့် ပါမောက္ခဆရာကြီး မှာလိုက်ကြောင်းအလုံးစုံကို ကြားလျှင် 'ငါ့ယောက်မကို တွေ့ရပေသည်'ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကြိုဆို၍ နံ့သာရေတို့ဖြင့် ရေကိုချိုးစေလျက် ကောင်းမြတ်သောအိပ်ရာနေရာတို့ဖြင့် ချပေးပြုစု သိမ်းပိုက်ကာထားနှင့်လေ၏။

ပါမောက္ခဆရာလည်း ရေချိုးပြီးသော် တပည့်လုလင်ပျိုအပေါင်းခြံရံလျက် မိမိအိမ်သို့ ပြန်လာလတ်၏။ ထမင်းစားသောအခါ၌လည်း "ငါ့နမနှင့် အတူစားအံ့။ ခေါ်လိုက်ပါ"ဟုဆို၍ မိဖုရားကြီးနှင့် အတူစား၏။

ပါမောက္ခဆရာသည် မိဖုရားကို နမရင်းကဲ့သို့သော ချစ်ခြင်းဖြင့် အိမ်တွင်း၌သာနေစေလျက် ကောင်းစွာ ကျွေးမွေးပြုစုလေ၏။ ထိုအခါ ပါမောက္ခဆရာအိမ်သို့ရောက်၍ ကာလမမြင့်မီပင် မိဖုရားကြီးသည် ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ရှုချင်ဖွယ်အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ဘုရားလောင်းကို ဖွားမြင်လေ၏။

ထိုသတို့သားအား အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ မိဖုရားသည် တစ်ပါးသောအမည်ကို မမှည့်မူ၍ ဘိုးတော် မင်းကြီး၏အမည်ဖြင့်ပင်လျှင် 'မဟာဇနက သတို့သား'ဟူသောအမည်ကို မှည့်လေ၏။

[ဤ 'မဟာဇနက' ဟူသော အမည်သည် ရဠိအမည်၊ အနုတ္တအမည် ၂ ပါးတို့တွင် တိဿ၊ ဒတ္တ အမည်တို့ကဲ့သို့ ဝိဂြိုဟ်မပြုကောင်းသော အမည် မဟုတ်။ ဝိဂြိုဟ်ပြုကောင်းသောကြောင့် အနုတ္တအမည်တည်း။ ဝိဂြိုဟ် ပြုသော်ကား-

['မဟာဇနောဟိ ကနိတဗ္ဗော နန္ဒိတဗ္ဗောတိ မဟာဇနကော။']

[ယော ရာဇကုမာရော၊ အကြင် မင်းသားကို။ မဟာဇနောဟိ၊ လူအပေါင်းတို့သည်။ ကနိတဗ္ဗော နန္ဒိတဗ္ဗော၊ ချစ်နှစ်လိုအပ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုသို့ တိုင်းသားပြည်သူလူအပေါင်းတို့ ချစ်နှစ်လိုအပ်သော သတ္တိကြောင့်။ သောရာဇကုမာရော၊ ထိုမင်းသားသည်။ မဟာဇနကော၊ မဟာဇနက မည်၏။

[ကိတန္တသမာသံဝိဂြိုဟ်။ မဟာဇနသဒ္ဒါပပဒ၊ ကန-ဓာတ်၊ ကိ-ပစ္စည်း။ ။ကန-ဓာတ်၏အရ ကတ္တတ္ထ ကြိယာကား မိဘဆွေမျိုး အစရှိသော တိုင်းသူပြည်သားလူအပေါင်းတို့၏ ချစ်နှစ်လိုခြင်းဟုဆိုအပ်သော အကျိုး ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပီတိသဟဂုတ် ဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။ ကမ္မတ္ထကြိယာကား ထိုဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အကောင်းအာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်သော မင်းသား၏အဆင်းသဏ္ဌာန် ဘုန်းကြန်လက္ခဏာ ဇာတိမဟတ္တ စသော ဂုဏ်သည် ဖလူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ ကိ-ပစ္စည်း၏အရကား ထို မုချဖလူပစာရတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သောဂုဏ်၊ အမည်၊ သတ္တိတို့၏တည်ရာ ဂုဏေ၊ အာဇာရ၊ သတ္တိမာန်ဖြစ်သော နန်းညွန့်နန်းလျာ ဘုန်းပညာ လက္ခဏာကောင်းရှင်ဖြစ်သော မင်းသား ရ၏။ ။ဤကား စကားချပ်တည်း။]

ထို မဟာဇနကမင်းသားသည် လိမ္မာလောက်သောအရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော် တစ်ပါးသောသူငယ်တို့နှင့် ကစားကြသောအခါ သူငယ်တို့သည် မိမိတို့အလိုနှင့် မဆိုင်မိလျှင် သူငယ်တို့ခလေ့အားဖြင့် ဘုရားလောင်းကို မနာလိုအောင် ချုပ်ချယ်ကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းမင်းသားသည် ဘေးဘိုးမှဆင်းသက်၍ မပျက်သောထီးနန်းရှင် သားမြေးဖြစ်ခြင်း ဇာတိဂုဏ်^၂၊ တစ်ပါးသောသူငယ်တို့ထက် သာလွန်၍ ခွန်အားကြီးခြင်း ကာယဗလဂုဏ်^၃၊ ဤအကြောင်း ၂ ပါး ပေါင်းယှက်၍ မာန်ခက်ထန်ခြင်းရှိသဖြင့် သူတစ်ပါးရမ်းကားသည်ကို သည်းမခံနိုင်ဘဲ ထိုချုပ်ချယ်သည့်သူငယ်တို့ကို ပြန်၍ လက်စားမချေဝံ့အောင် နာကျင်စွာ တွန်းထိုးပုတ်ခတ်လိုက်၏။ ထိုသူငယ်တို့လည်း နှုတ်ဖြင့်မျှ ဆဲဆိုခြင်းကိုမပြုဝံ့ဘဲ ငိုကာသာ နေကြကုန်၏။ သူငယ်မိဘတို့သည် သားငိုသည်ကို ကြားမြင်သဖြင့် လာ၍-

“အဘယ်သူ သတ်ပုတ်သနည်း”ဟု မေးလျှင်၊ သူငယ်တို့သည် မိဘတို့ကိုအမှီရမှ “ဤမုဆိုးမသား ငါ့ကိုသတ်သည်”ဟု ပြောကြကုန်၏။

‘မုဆိုးမသား’ ဟူသောစကားကို ကြားလျှင် ‘ဤသူငယ်တို့ကား ငါ့ကို မုဆိုးမသားဟု နှိပ်စက်၍ဆိုကုန်ဘိ၏။ အကယ်ပင် ငါသည် မုဆိုးမသား ဟုတ်လေသလော။ ငါ့အမိကို ငါ မေးဦးအံ့’ဟုကြံလျက်၊ တစ်နေ့သ၌ မယ်တော်ကို-

“မိခင်။ အကျွန်ုပ်အဘကား အသူနည်း”ဟု မေးလေ၏။

မယ်တော်လည်း သား နှလုံးမသာရှိအံ့စိုး၍ မှန်တိုင်းမပြောဘဲ-

“ချစ်သား။ ဤပါမောက္ခဆရာသည် မောင့်ဖခင်တည်း”ဟုဆို၍ ဘုရားလောင်းမင်းသားလည်း အမိစကားကို ယုံကြည်၏။

နောက်တစ်ဖန် သူငယ်တို့နှင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ပြန်သဖြင့် ရှေးနည်းအတူ ‘မုဆိုးမသား’ဟု သူငယ်တို့ ဆိုသောအခါ-

“အဘယ့်ကြောင့် သင်တို့ ငါ့ကို ‘မုဆိုးမသား’ ဟု ဆိုကြသနည်း။ ဤပုဏ္ဏားသူကြွယ်သည် ငါ့အဘ မဟုတ်လော”ဟု ဆို၏။

သူငယ်တို့သည်လည်း “သင်တို့ သားအမိကား တစ်ပြည်တစ်ရပ်ကလွင့်ပါး၍ ဤ ငါတို့ပြည်သို့ ရောက်လာသည်တကား။ ဤ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်နှင့် သင် အဘယ်တော်စပ်သနည်း”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ဤသူငယ်တို့ကား ယခု ငါ့ကို ဤသို့သောစကားဖြင့် ဆိုကုန်၏။ ထိုသူငယ်တို့စကားပင် ဟုတ်ရာမည်မသိ။ ငါ့အမိသည် မိမိတို့မိန်းမမာန်ဖြင့် ငါ့အား ဟုတ်မှန်တိုင်း မပြောသည် ဖြစ်ရာ၏။ ငါသို့သော ယောက်ျားကိုစင်လျက် ဟုတ်မှန်တိုင်း ငါ့အမိ မပြောနေရမည်လော’ဟုကြံ၍၊ မယ်တော်မှာလည်း သားတစ်ယောက်တည်းသာရှိသည်နှင့် ဘုရားလောင်းသည် နို့စို့ချိန်အရွယ် ဟူ၍မရှိပြီ။ မယ်တော်ရင်ကြား၌သာ ကြီးရခြင်းကြောင့် တစ်နေ့သ၌ မယ်တော်၏သားမြတ်စွန်းကိုကိုင်လျက်-

“မိခင်။ အကျွန်ုပ်ဖခင်ကို အမှန်အတိုင်း ပြောလော့။ မှန်တိုင်းမပြောလျှင် သားမြတ်စွန်းကို ပြတ်အောင် ကိုက်မည်”ဟု ဆို၏။

မယ်တော်လည်း လှည့်စား၍မပြောဝံ့သောကြောင့် “ချစ်သား။ သင်ကား မိထိလာပြည်ကြီးကိုအစိုးရသော အရိဋ္ဌဇနကမင်းကြီး၏ သားတည်း”ဟုဆို၍ အလုံးစုံ ဤပြည်သို့ မိမိရောက်သည်တိုင်အောင် မခြွင်းမချန် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သမျှကို ပြန်ပြောလေ၏။

ထိုအခါမှစ၍ တစ်ပါးသောသူငယ်တို့သည် 'မုဆိုးမသား'ဟူ၍ပင် နှိပ်စက်ချုပ်ချယ်ကြသော်လည်း စိုးစဉ်း^{၇၆}မျှ အမျက်မထွက်ဘဲ 'မှန်လျှင်ဆိုစေတော့'ဟု သည်းခံတော်မူ၏။ ဤသို့ ချမ်းသာစွာကစားလျက် ကြီး၍ ပညာစွဲမှတ်ချိန်ရောက်သောအခါ ထိုပါမောက္ခဆရာထံ၌ပင်လျှင် ဗေဒင်ကျမ်း၊ ဓမ္မသတ်ကျမ်း၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ သဒ္ဒါ၊ နိတိ အစရှိသော နှုတ်အတတ်၊ လက်အတတ် များစွာသောအတတ်တို့ကို သင်ကြားဆောင်ရွက်၍ ၁၆ နှစ်အရွယ်ရောက်သောအခါ၌ အတတ်သင်ခြင်း အပြီးသို့ရောက်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ၁၆ နှစ်လွန်သဖြင့် မြတ်သောအရွယ်အဆင်းကိုဆောင်လျက် အစွမ်းအားလျော်စွာ ကိုယ်ကိုထူထောင်နိုင်သောအရွယ်သို့ ရောက်လတ်သော် 'ငါ့ခမည်းတော်၏ အရိပ်အရာဖြစ်သော မိထိလာပြည်ကို ယောက်ျားတို့၏လုံ့လအစွမ်းဖြင့် ရအောင် ငါ သိမ်းယူအံ့'ဟု ကြံပြီးလျှင် မယ်တော်ကို-

"မိခင်။ ဥစ္စာစိုးစဉ်းမျှ မိခင်မှာ ရှိပါ၏လော။ ဥစ္စာမရှိလျှင်လည်း ကျွန်ုပ် ကုန်သွယ်သွားလာ ဖောက်ကားရောင်းဝယ်ခြင်းကိုပြု၍ ဥစ္စာရသောအခါ အဘအရိပ်အရာဖြစ်သော မိထိလာပြည်ကို သိမ်းယူလို ပါသည်"ဟု ဆို၏။

မယ်တော်လည်း "ချစ်သား။ မိထိလာပြည်မှ မိခင် ဆင်းရဲစွာထွက်လာခဲ့သော်လည်း လက်ချည်းသက် သက်လာသည် မဟုတ်။ ဆောင်လွယ်ယူလွယ် အနည်းငယ်နှင့် အဖိုးများစွာထိုက်သော ရတနာတို့ကိုယူ၍ မိခင် လာခဲ့၏။ ယခု မိခင်လက်တွင် အဖိုးပြတ်လောက်သော ရွှေကောင်း၊ ကျောက်ကောင်းတို့ကို ထားဘိဦး။ မောင့်ခမည်းတော် ဝတ်ဆင်မြဲဖြစ်သော ပုလဲရတနာ ၁ လုံး၊ မြကောင်း ၁ လုံး၊ စိန်ကောင်း ၁ လုံး၊ ဤ ၃ လုံးသော မျက်မြတ်ရတနာတို့သည်လည်း ပါလာကုန်၏။ ထို ၃ လုံးသော မျက်မြတ်ရတနာတို့ကို ၁ လုံးလျှင် အဖိုးမည်မျှထိုက်၏ဟူ၍ ရာပြတ်^{၇၇}တို့ မပြတ်၊မဆိုနိုင်ကုန်။ ဤရတနာ ၃ လုံးသည် မောင့်ခမည်းတော် လက်ထက်တွင်သာ ပေါ်ရောက်လာသည့်ရတနာ မဟုတ်။ ဘေးလောင်းတော်၊ ဘိုးလောင်းတော်တို့မှ ဆင်းသက်၍ နန်းစဉ်ထားသော မျက်မြတ်ရတနာနှစ် ဖြစ်သည်။ ထို ၃ ခုတွင် တစ်ခုခုသောရတနာပင်လည်း တစ်တိုင်း တစ်ပြည်မက အဖိုးထိုက်သောကြောင့် တစ်ခုခုသော မျက်မြတ်ရတနာကိုယူ၍ မောင့်ခမည်းတော် အရိပ်အရာ ဖြစ်သော မိထိလာပြည်ကို သိမ်းယူချေလော့။ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား သွားလာခြင်းကို မပြုလင့်"ဟုဆို၏။

မယ်တော်စကားကို ဘုရားလောင်းကြားလျှင်-

"မိခင်။ ယခု မိခင်လက်တွင်ရှိသည့် ဥစ္စာစုကို တစ်ဝက်ခွဲ၍ အကျွန်ုပ်အား ပေးလော့။ ထို တစ်ဝက်သော ဥစ္စာကို ပွားများအောင်ပြုလျက် သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်း^{၇၈}သို့သွား၍ များစွာသောဥစ္စာနှစ်တို့ကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် မိထိလာပြည်ကို ကျွန်ုပ် သိမ်းယူချေအံ့"ဟု ဆို၏။

မယ်တော်လည်း မင်းသားဆိုတိုင်း မိမိတွင်ရှိသမျှဥစ္စာကို တစ်ဝက်ခွဲ၍ ပေးလေ၏။ ဘုရားလောင်းလည်း ထိုဥစ္စာကို လုံခြုံစွာထုပ်ဖွဲ့ပြီးလျှင် သုဝဏ္ဏဘူမိသို့လွင့်အံ့သည့် သင်္ဘောစီးကုန်သည်တို့ကို ရှာမေးသဖြင့် တွေ့၍၊ "ကျွန်ုပ်တို့နှင့်အတူပင် လိုက်ခဲ့လော့"ဟု သင်္ဘောစီးတို့ကဆိုသော်၊ ထိုဥစ္စာထုပ်ကို သင်္ဘောဆိပ်သို့ချရုံ သင်္ဘော၌ တင်ထားခဲ့ပြီးမှ မယ်တော်ဆီသို့ တစ်ဖန်ပြန်လာလတ်၍ မယ်တော်ကို ရိုသေစွာရှိခိုးလျက်-

"မယ်တော်။ ယခု သုဝဏ္ဏဘူမိသို့သွားသူ သင်္ဘောစီးကုန်သည်များ အဖော်ကြိမ်သောကြောင့် ထိုသူ တို့နှင့်အတူ သုဝဏ္ဏဘူမိသို့လိုက်၍ ကုန်ကူးပါချေအံ့။ အကျွန်ုပ်ကို အနူးအညွတ်လွှတ်တော်မူပါ"ဟု ခွင့်တောင်းလေ၏။

မယ်တော်လည်း “ချစ်သား။ မဟာသမုဒ္ဒရာမည်သည်ကား အလွန် ဘေးအန္တရာယ်များသည်ဖြစ်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ကျက်စားကုန်သော သင်္ဘောစီးကုန်သည်တို့သည် မိမိတို့လိုအပ်သောအရပ်သို့ ရောက်မည်ကား အလွန်ခဲလှ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ချစ်သား မလိုက်လေနှင့်။ ဥစ္စာများသည်ဟူ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ယခု မိခင်တွင်ရှိသော ဥစ္စာနှစ်ဖြင့်ပင်သော်လည်း မိထိလာတစ်ပြည်ကိုသာမက များစွာသောပြည်တိုင်းကားကိုပင် အလိုရှိလျှင် ရလောက်ပြီ။ ယခုရှိသည့် ဥစ္စာနှင့်သာ မိထိလာပြည်သို့သွား၍ အဘအရိပ်အရာကို သိမ်းယူချေလော့” ဟုဆို၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ မလိုက်စိမ့်သောငှာ မြစ်၏။

၅။ သင်္ဘောလွင့်ခန်း

ဘုရားလောင်းလည်း “မိခင်။ ကျွန်ုပ်လိုက်မည်ဟူ၍ သင်္ဘော၌ ဥစ္စာထုပ်ကိုတင်လျက် အပြီးအစီးရှိပြီ။ ကျွန်ုပ်ကို မတားပါလင့်။ လိုက်ပါရစေ။ အသာအကြည် ခွင့်လွှတ်တော်မူပါ” ဟုဆို၍ မယ်တော်ကို ရှိခိုးပူဇော်ခဲ့ပြီး လျှင် အိမ်မှ သင်္ဘောဆိပ်သို့ဆင်း၍ ၇၀၀ သော သင်္ဘောသားတို့နှင့်တကွ သင်္ဘောစီးလျက် သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ ရှေ့ရှုလွင့်လေ၏။

ထို ဘုရားလောင်း သင်္ဘောလွင့်သည့်နေ့၌ပင်လျှင် မိထိလာပြည်၌ ဘထွေးတော် ပေါလဇနကမင်း နာလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း သင်္ဘောလွင့်လေသော် ၇ ရက်ဖြင့်ပင်လျှင် ယူဇနာ ၇၀၀တိုင်တိုင် ရောက်လေသဖြင့် လေအဟုန်ပြင်းခြင်းကြောင့် မခိုင်မခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ သင်္ဘောပျက်စပ်တို့သည် ကွဲပေါက်ခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ ထိုသို့ကွဲပျက်ရာမှ ရေဝင်လတ်သဖြင့် မစောင်းမတိမ်းဘဲ မတ်တတ်ပင်လျှင် သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ သင်္ဘောနှစ်မြုပ်လေ၏။ ထိုအခါ ၇၀၀ သော သင်္ဘောသားတို့သည် သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်လန့်ကုန်သဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြကုန်လျက် အချို့သောသင်္ဘောသားတို့သည် မိမိတို့အလိုရှိရာ အသီးသီးနတ်တို့ကို ကိုးကွယ် ရှိခိုးကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းမူကား ‘ရောက်လေရာသောဘေးကို ငိုကြွေး၍ လွတ်နိုင်မည်မဟုတ်။ အားထုတ်အပ်သော ယောက်ျားတို့၏အစွမ်းသာလျှင် ဘေးလွတ်ကြောင်းဖြစ်၏’ ဟု နှလုံးစွဲတော်မူသဖြင့် ငိုကြွေးခြင်းကိုမပြု။ ဥပဒ်” လွတ်ကြောင်းမဟုတ်၍ သမုဒ္ဒရာနတ်တို့ကိုလည်း ရှိမခိုးဘဲ၊ ပျက်ကွဲ၍ သင်္ဘောနှစ်မှန်းသိလျှင် ထောပတ်သစ်ကို သကြားနှင့်နယ်၍ ဝစ္စာစားပြီးသော် ခိုင်ခံ့ညံ့မွတ်သော ပုဆိုး ၂ ထည် ရေမဝင်စေခြင်းငှာ ဆီဆွတ်ကာ မြစ္စာဝတ်၍ လင်းယဉ်တိုင်ကိုမိုလျက် ရပ်နေသဖြင့်၊ သင်္ဘောမြုပ်သောအခါ လင်းယဉ်တိုင်ထက်သို့ တက်လေ၏။ သင်္ဘောသား ၇၀၀ တို့သည် ယောက်ျားတို့၏လုံ့လကို တစ်စုံတစ်ခုမျှမပြုကြဘဲ စိုးရိမ်ကြောက်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက်ပင် ငါး၊ လိပ်၊ မကန်း” တို့၏အစာ ဖြစ်လေကုန်၏။ သင်္ဘောထက်ဝန်းကျင် တစ်ဥသဘ” ခန့်သော မဟာသမုဒ္ဒရာရေသည် သွေးအတိလွမ်းယှက်သဖြင့် ခြင်းခြင်းနီမျှ ရှိလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် လင်းယဉ်တိုင်ထွတ်ဖျား၌ရပ်လျက် 'ဤမည်သောအရပ်၌ မိထိလာပြည် ရှိရာ၏'ဟု အရပ်ကိုမှတ်၍ လင်းယဉ်တိုင်ဖျားမှခုန်လေသော် ခွန်အားကြီးတော်မူခြင်းကြောင့် ငါး၊ လိပ်တို့ စားရာကိုလွန်၍ တစ်ဥသဘာဝနဲ့လောက်သောအရပ်သို့ ကျလေ၏။

ထိုသဘောနစ်သည့်နေ့၌ပင်လျှင် မိထိလာပြည်တွင် ဘထွေးတော် ပေါလဇနကမင်းသည် ဘဝပြောင်းလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုကျရာ ရေအပြင်မှစ၍ မြေခုံလောက်^၁ ကြား၌ထားသော ရွှေတုံးကဲ့သို့ လှိုင်းလုံး၊ လှိုင်းကြား၌ နထွားလှသောကိုယ်တော်ဖြင့် ပေါ်တုံပျောက်တုံ တပြောင်းပြန်ပြန် အားအင်ဖြည့်တင်းလျက် တစ်နေ့ချင်းကူးခတ်၍ လိုရပ်သို့ရောက်တော်မူမည်ကဲ့သို့ မတွန့်တိုဘဲ ရဲရင့်တင်းမာခြင်းဂုဏ်၊ ခုံခုံမင်မင် လျင်စွာ ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောလုံ့လဝန်ဖြင့် ၇ ရက်ပတ်လုံး ကူးတော်မူလေ၏။

ထို ကူးတော်မူရသော ၇ ရက်အတွင်း၌ နေ့တိုင်းမပြတ်လျှင် အခါကိုမြော်ချင့်၍ နေလွဲညစာ ဖြစ်ကောင်းသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ် တစ်စုံတစ်ခု အနီးအစပ်မျှောက်လှာသော်လည်း မသုံးဆောင်ဘဲ ဆားငန်ရေဖြင့် ခံတွင်းကိုဆေးလျက် ဥပုသ် ဆောက်တည်တော်မူ၏။

၆။ မဏိမေဓလာနတ်သမီး မ,ခန့်

ထိုကာလ၌ကား 'မိဘကို အရှိအသေလုပ်ကျွေးခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့အား ချစ်ခင်သနားခြင်း၊ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း စသည့်ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်တို့ကို မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နစ်မွန်း၍ မသေစေလင့်'ဟု စတုလောကပါလ^၂ နတ်မင်းကြီး ၄ ယောက်တို့က မဏိမေဓလာ^၃ မည်သော နတ်သမီးအား ထို နစ်မွန်းသောသူတို့ကို ဆယ်တင်စီမံသောငှာ သမုဒ္ဒရာ၌ အစောင့်ထားကြသတည်း။

ဘုရားလောင်းနတ်တော်မူသော ၇ ရက်အတွင်း၌ကား မဏိမေဓလာနတ်သမီးသည် မိမိဘုံဗိမာန်၌ နတ်၏စည်းစိမ်ကိုခံစားခြင်းဖြင့် မေ့လျော့၍ 'သမုဒ္ဒရာမှာ မည်သို့ဖြစ်လိမ့်အံ့နည်း'ဟု မကြည့်၊ မဆင်ခြင်မိ။ ၇ ရက်မြောက်သောနေ့မှ သတိရ၍ 'ငါကား သမုဒ္ဒရာကိုမကြည့်မိသည်မှာ ယနေ့ ၇ ရက်ရှိပြီ။ အကြောင်း အသို့နည်း'ဟု သမုဒ္ဒရာကို ရှုကြည့်ဆင်ခြင်လေသော်၊ ရွှေတုံးကဲ့သို့ တပြောင်းပြန်ပြန်ကူးသော ဘုရားလောင်းကို မြင်လျှင် 'မိထိလာပြည်ရှင်သားဖြစ်သော ဤမဟာဇနကသတို့သားသည် အကယ်၍ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နစ်မွန်း၍ဆုံးချေအံ့။ ငါသည် နတ်တို့အစည်းအဝေးသဘင်သို့ ဝင်ရတော့မည်မဟုတ်'ဟုကြံလျက် တင့်တယ်စွာသော မြခါးရန်ကြိုး၊ ပြိုးပြိုးပြက်တောက်ပသော အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်အပ်သော နူးညံ့ရည်သွေးစွာသော ကိုယ်ဖြင့် ဘုရားလောင်းရှိရာ မဟာသမုဒ္ဒရာအပြင်သို့သွား၍ မနီးမဝေးသောကောင်းကင်က ကိုယ်ထင်ပြကာ ရပ်လျက် 'ကောင်းမြတ်သောလုံ့လဖြင့်တည်း ကူးသလော၊ မူးရူးသောစိတ်ဖြင့်တည်း ကူးသလော။ စုံစမ်းအံ့'ဟု ကြံပြီးသော် ရှေးဦးစွာ-

‘ကောယံ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ၊ အပဿံ တီရ မာယုဟေ။

ကံ တွံ အတ္ထဝသံ ဥ တွာ၊ ဧဝံ ဝါယမသေ ဘုသံ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဘုရားလောင်းအား စူးစမ်းလေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အပြောကျယ်စွာသော ဤမဟာသမုဒ္ဒရာအလယ်၌ ချင့်ရွယ်မျှော်လှမ်း၍ ကမ်းကိုမျှမမြင်ဘဲလျက် ရဲရဲစူးစူး ကူးဘိသည်ကား အသူနည်း။ တစ်ဘက်ကမ်းသို့ မရောက်နိုင်ရာသော ဤမဟာသမုဒ္ဒရာ၌ အပင်အပန်းကူးသဖြင့် အဘယ်အကျိုးထူးကိုရ၍ ကိုယ့်ဆန္ဒ”ပြည့်မည် ထင်မြင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့်တည်း မရပ်မနား ကြိုးစားအား ထုတ်ခြင်းကို ပြုဘိသလော။ သင်ကူးခြင်း၌ အဘယ်အကျိုး ရှိပါအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

နတ်သမီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ ကြံ၏။

‘ဤသမုဒ္ဒရာ၌ ငါကူးရသည်ကား ယနေ့ ၇ ရက်ရှိပြီ။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကိုမျှ မမြင်ရစဘူး။ ယနေ့မှသာ ဤသို့သောစကားကို ကြားရ၏။ အဘယ်အသံနည်း’ဟု ကောင်းကင်သို့ မျှော်ကြည့်လတ်သော် နတ်သမီးကိုမြင်၍ စကားတုံ့ပြန်”အံ့သောငှာ-

‘နိသမ္မ ဝတ္တံ လောကဿ၊ ဝါယမဿ စ ဒေဝတေ။

တဿာ မဇ္ဈေ သမုဒ္ဒသ္မိံ၊ အပဿံ တီရ မာယုဟေ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်သမီး။ လောက၌ ဤသို့ပြုလျှင် ဤအပြစ်ဖြစ်၏။ ဤသို့ပြုလျှင် ဤအပြစ်မှလွတ်၏။ ဤအမှုကို ပြုလျှင် ပစ္စုပ္ပန်တွင်သာ အကျိုးရှိ၏။ ဤအမှုကိုပြုလျှင် သံသရာမှာလည်း အကျိုးရှိ၏စသည်ဖြင့် လူတို့၏ ကျင့်ရာဆောင်ရာသည် ဝတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ၊ မျက်မှောက်၊ မျက်ကွယ် အပြစ် လွတ်ကြောင်း ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်သော ယောက်ျားတို့၏လုံ့လသည် လည်းကောင်း အကျိုးမဲ့ဖြစ်ဖူးသည် မရှိ။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာတွင် တစ်ခုခု၌ သုခကို မလွတ်စေနိုင်ရာပြီ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ နေလေ့ရှိသည်နှင့်အညီ ယခု အပြောကျယ်စွာသော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌လည်း ယောက်ျားတို့၏လုံ့လကို မလျှော့သဖြင့် တစ်ခုခုသော အကျိုးစီးပွားနှင့် လွတ်ကင်းတော့မည်မဟုတ်ဟု အားထုတ်ခြင်း၌ အကျိုးကိုမြင်သည် စင်စစ်ဖြစ်လျက် ဤသမုဒ္ဒရာ၏ကမ်းကို မမြင်ကာမျှနှင့် အဘယ်ကြောင့် ယောက်ျားတို့၏လုံ့လကို လျှော့ထိုက်အံ့နည်း။ ကမ်းကို မြင်သည်ဖြစ်စေ၊ မမြင်သည်ဖြစ်စေ အကျိုးကိုမြင်သဖြင့် ငါ လုံ့လပြုတော့သည်”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကို နတ်သမီးကြားလျှင် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် တရားကိုနာလိုပြန်သောကြောင့်-

‘ဂမ္ဘီရေ အပ္ပမေယျသ္မိံ၊ တီရံ ယဿ န ဒိဿတိ။

မောယော တေ ပုရိသ ဝါယောမော၊ အပတွာဝ မရိဿတိ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လုလင်ပျို။ ယောက်ျားတို့၏လုံ့လဖြင့် အကျိုးရှိကြောင်းကို သင်ဆိုသည်မှာ တစ်ပါးသောအရာ၌ သင်ဆိုတိုင်း မှန်၏။ အစောက်” အပြော”အားဖြင့် မရေမတွက်နိုင်သော ဤမဟာသမုဒ္ဒရာ၏အလယ်၌ ကူးသော သင့်အားမူကား ကမ်းသို့မရောက်နိုင်ဘဲ အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့တကား။ ကြိုးစားအားထုတ်ပါသော သင်၏လုံ့လသည်လည်း အရာမဟုတ်ခြင်းကြောင့် အချည်းနှီးဖြစ်၍ ကိုယ်ပင်ပန်းကာ မျှသာ ရှိမည်မဟုတ်လော” ဟုဆို၏။

နတ်သမီးစကားကို ဘုရားလောင်းကြားလျှင် “နတ်သမီး။ ကမ်းသို့ရောက်၍ သေရသော်လည်း အပြစ်တင် ကင်းလွတ်ရစ်အောင် သေမည်”ဟုဆိုပြီးမှ-

‘အဏဏော ဉာတိနံ ဟောတိ၊ ဒေဝါနံ ပိတုနဉ္စ သော။

ကရံ ပုရိသကိစ္စာနိ၊ န စ ပစ္ဆာနတပ္ပတိ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်သမီး။ အကြင်သူသည် ယောက်ျားတို့၏လုံ့လကို မလျှော့ဘဲ ကောင်းစွာ လုံ့လပြုသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသူသည် မိဘ၊ဆွေမျိုး၊ ချစ်နှစ်လိုအပ်သောအဆွေခင်ပွန်း၊နတ်၊ဗြဟ္မာတို့၏အလယ်၌ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ခြင်းကို လည်း မခံရ။ နောက်တစ်ဖန်ပြန်၍လည်း နောင်တ မရှိရ။ ငါတုံ့သည်လည်း ‘ဤသမုဒ္ဒရာအလယ်၌ ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ဖွယ် မရှိတကား’ဟု အကယ်၍ လုံ့လကို လျှော့ချေငြားအံ့။ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်ကျိုး အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း။ သင်နတ်သမီးမှစ၍ အဆင့်ဆင့်ကြားသမျှ ငါ့ကို ချစ်နှစ်လိုကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် ‘မဟာဇနကမင်းသားကား မိမိပင် ယောက်ျားအားနှင့် ပြည့်စုံသူစင်စစ်မှန်လျက် အသက်မရှိသော ကျွန်းထင်းကဲ့သို့ လုံ့လမပြုဘဲနေခြင်းကြောင့် မဟာသမုဒ္ဒရာမှာ ပျက်စီးလေသည်’ဟု ချစ်ခင်စုံမက်သဖြင့် ထိုက်သမျှအခွင့်ကိုရှာကြ၍ ငါ့အား အပြစ်မတင်ရစ်ပြီလော။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် သေသော်လည်း အပြစ်တင်လွတ်ရစ်အောင် ယောက်ျားတို့လုံ့လကို ငါပြုသည်”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို နတ်သမီးကြားလျှင် လုံ့လအပြုများ၍ အပြစ်ထပ်ပွားကြောင်းကို ပြလိုပေပြန်၍-

‘အပါရနေယျံ ယံ ကမ္မံ၊ အဖလံ ကိလမထုဒ္ဒယံ။

တတ္ထကော ဝါယာမေနတ္ထော၊ မစ္စု ယဿာဘိနိဗ္ဗတ္တံ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းသား။ အကြင်သူသည် လုံ့လမပြုအပ်သောအရာ၌ လုံ့လပြုများချေအံ့။ ထိုသူ၏လုံ့လသည် အရာမကျ ခြင်းကြောင့် လိုအပ်သောကိစ္စ တောင့်တအပ်သောအကျိုး မပြီး။ အသက်ကိုယ်လုံး ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သော်လည်းရောက်ရာ၏။ ကိုယ်၊ စိတ်၏ပင်ပန်းကာမျှလည်း ရှိတတ်၏။ ပရိသတ်အလယ်၌ ရှက်ဖွယ်သော်လည်း ရရာ၏။ ယခု မင်းသားမှာလည်း ကမ်းကိုမမြင်သော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ကူးသည်ဟူ၍ လုံ့လသည် နေရာကျပါအံ့လော”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် စကားတုံ့ပြန်၍ တစ်ဖန် နတ်သမီးကမဆိုသာအောင် ချေတော်မူခြင်းငှာ-

‘အပါရနေယျ မစ္စန္တံ၊ ယော ဝိဒိတွာန ဒေဝတေ။

န ရက္ခေ အတ္တနော ပါဏံ၊ ဧညာ ယော ယဒိ ဟာပယေ။ ။

‘အဓိပ္ပာယ် ဖလံ ဧကေ၊ အသ္မိံ လောကမိ ဒေဝတေ။

ပယောဇယန္တိ ကမ္မာနိ၊ တာနိ ဣဇ္ဈန္တိ ဝါနဝါ။ ။

‘သန္တိဋ္ဌိကံ ကမ္မဖလံ၊ နန ပဿတိ ဒေဝတေ။

သန္တာ အညေ တရာမဟံ၊ တဉ္စ ပဿာမိ သန္တိကေ။ ။

‘သော အဟံ ဝါယမိဿာမိ၊ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ။

ပစ္ဆံ ပါရံ သမုဒ္ဒဿ၊ ကဿံ ပုရိသကာရိယံ။ ။’ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်သမီး။ ယခု ငါ မဟာသမုဒ္ဒရာကိုကူးသကဲ့သို့ အကြင်သူတို့၌ ဆောင်ရွက်၍မပြီးနိုင်သော အမှုကြီး၊ အမှုကျယ်ရောက်လတ်သော် ‘ဤအမှုကို ငါလုံ့လပြု၍ အောင်နိုင်ဖွယ်မရှိရာ။ ကံကြမ္မာ^{၉၀} စီမံတိုင်းဖြစ်စေ တော့’ဟု လုံ့လကိုလျှော့၍ နွား၊ကျွဲ၊ဆင်၊မြင်း တို့ကိုပင်သော်လည်း မိမိစောင့်ထိန်းသူဖြစ်ပါလျက် ပြင်းပြသော အမှုမှ ဖြည်းညင်းသက်သာစေကြောင်း ကောင်းမြတ်သောလုံ့လဖြင့် ကိုယ်၊အသက်ကိုမျှ မစောင့်ထိန်းနေငြားအံ့။

ထိုသူကို လောက၌ လူပျင်းလူတန်^၉ ဟူ၍ လူခပ်သိမ်းတို့ အပြစ်တင်စရာ ဖြစ်လေ၏။ ကိုယ်သို့ရောက်လာသော အမှုမှန်က တန်သည်၊ မတန်သည်၊ ရာသည်၊ မရာသည် ဆိုရတော့သည်မဟုတ်။ အောင်သည်ဖြစ်စေ၊ မအောင်သည်ဖြစ်စေ လုံ့လကို မလျှော့ထိုက်။ စင်စစ် မှန်သည်ဖြစ်လျက် လူပျင်းလူတန်တို့၏ စကားအယူကိုသာ သင်နတ်သမီးအစွဲအမှတ်ပြု၍ ယခုဆိုသောစကား မသင့်။

“နတ်သမီး။ ဤလောက၌ ရှေးကုသိုလ်ကံ မဖွံ့ဖြိုးလွန်းကုန်သောသူတို့သည် မိမိတို့နှင့် ထိုက်တန်ရာ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း အစရှိသောအမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်လိုသည်ဖြစ်စေ၊ မဆောင်ရွက်လိုသည်ဖြစ်စေ ကိုယ့်အလိုဆန္ဒပြည့်စုံမည် စင်စစ်မှန်လျှင် ပျင်းရိသည်ဟူ၍ မနေအပ်။ ကောင်းစွာလုံ့လဖြင့် အခါခပ်သိမ်းပင် ကိုယ်ဖြင့်တန်သည်၊ နှုတ်ဖြင့်တန်သည်၊ စိတ်ဖြင့်ကြံမည်ဟု ထောက်ချင့်၍ လုံ့လပြုအပ်လှတော့သည်။

“နတ်သမီး။ လုံ့လရှိသောသူတို့၏ လုံ့လအကျိုးဆက်ကို များစွာ ငါ ပြောရတော့မည် မဟုတ်။ ဤသမုဒ္ဒရာ၌ ငါနှင့်အတူ ၇၀၀ သော သင်္ဘောသားကုန်သည်တို့လည်း နစ်မွန်းကြသည်တွင် ထို ၇၀၀ သော သင်္ဘောသားတို့သည် ယောက်ျားတို့၏လုံ့လ ချို့တဲ့လေခြင်းကြောင့် ငါး၊လိပ်တို့၏အစာသာ ဖြစ်ကြလေကုန်ပြီ။ ငါမူကား ယောက်ျားတို့၏လုံ့လကို မလျှော့ခြင်းကြောင့် ငါး၊လိပ်တို့၏ဘေးမှလည်း လွတ်ခဲ့၏။ လူသာမညတို့ မြင်ရခဲသော နတ်ဝတ်၊ နတ်တန်ဆာနှင့်လာလတ်သော သင်နတ်သမီးကိုလည်း အနီးကြပ်ကြပ် အမှတ်ထင်ထင် ငါမြင်ရ၏။ သင် သနားချစ်ခင်ခြင်းရှိ၍ ငါ့ကို ဆောင်ပါလျှင်လည်း လိုအင်အပြီးရောက်ခြင်း အကျိုးရှိလတ္တံ့။ သင် မဆယ်တင်၍ ဤတွင်ပင် ငါဆုံးရသော်လည်း လုံ့လပြုကျိုး ငါ၌ရှိလေပြီ။

“ငါသည် အစွမ်းရှိတိုင်း၊ အားရှိတိုင်း မဆုတ်မဆိုင်းသော လုံ့လဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာကမ်းသို့ကူးလျက် ယောက်ျားတို့ပြုအပ်သောလုံ့လကို ပြုအံ့သတည်း”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကို မဏိမေဓလာနတ်သမီး ကြားလျှင် ‘ဤမင်းသားကား အလွန် စကားမြဲမြံလှ ပေ၏’ ဟု နှစ်သက်သဖြင့် ချီးမွမ်းလို၍-

‘ယော တွံ ဧဝံ ဂတေ ဩဃေ၊ အပ္ပမေယျေ မဟဏ္ဏဝေ။
ဓမ္မဝါယာမ သမ္ပန္နော၊ ကမ္မုနာ နာဝသီဒတိ။ ။

‘သော တွံ တတ္ထေဝ ဂစ္ဆာဟိ၊ ယတ္ထ တေ နိရတေ၊ မနော။’ ဟူသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းသား။ အစောက်၊အပြောအားဖြင့် မရေတွက်နိုင်။ ကျယ်စွာသော ဤမဟာသမုဒ္ဒရာအလယ်၌ နစ်မွန်းသောသင်သည် သူတစ်ပါးတို့ပြုနိုင်ခဲသော မြဲမြံခြင်းစိတ်ဖြင့် တွန့်လိပ်ဆုတ်နစ်ခြင်း မရှိ။ မိမိလိုရာရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်မြှောင့်စင်းသောလုံ့လနှင့် ပြည့်စုံသည် မှန်ပေ၏။ ယောက်ျားတို့ပြုရာသော လုံ့လနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ငါး၊လိပ်တို့၏ဘေးရန်မှလည်း လွတ်၍ ဤသမုဒ္ဒရာ၌ မနစ်မွန်းဘဲ ချမ်းသာလေ၏။ ယခု နှလုံးမွေ့လျော်ရာ အရပ်သို့ သင် သွားတော့”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊

“မြတ်သောလုံ့လရှင် ပညာရှိမင်းသား။ သင့်ကို ယခု ငါ ဆယ်တင်အံ့။ အဘယ်အရပ်သို့ ပို့ဆောင်ရမည်နည်း”ဟု မေး၏။

နတ်သမီးစကားကို ဘုရားလောင်းကြားလျှင် “နတ်သမီး။ မိထိလာပြည်သို့ ငါ့ကို ပို့ဆောင်လော့”ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ မဏိမေဓလာနတ်သမီးသည် ပန်းစည်းကိုပိုက်ချီသကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းကို လက် ၂ဘက်ဖြင့်

သက်သက်သာသာချီဆောင်ပြီးလျှင် ချစ်ခင်လှစွာသောသားငယ်ကို အမိပိုက်သကဲ့သို့ သိမ်မွေ့လှစွာသော ရင်သားဖြင့်ပိုက်၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ဆောင်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ၇ ရက်ပတ်လုံး ဆားငန်ရေဖြင့် လိမ်းကျံသောကိုယ်ရှိလျက် အလွန် ပင်ပန်းတော် မူသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ နတ်သမီးအတွေ့ သိမ်မွေ့နူးညံ့သောရင်ငွေ့ကို လှံရသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

မဏိမေခလာနတ်သမီးသည် မိထိလာပြည်သို့ဆောင်ပြီးလျှင် မင်းအဆက်ဆက် ထွက်ခွာဖြစ်သော သရက်ဥယျာဉ်ဝယ် မင်းတို့စံပယ်ရာ မင်္ဂလာကျောက်ပျာအပြင်၌ လက်ယာနံတောင်းဖြင့် စောင်းကာသိပ်ထား၍၊ ဥယျာဉ်၌ရှိသည့် ရုက္ခစိုးဗီနတ်တို့ကို “သင်တို့။ ဤယောက်ျားမြတ် အိပ်ရာမှမထသမျှ ကာလပတ်လုံး စောင့်ရှောက်ရစ်ကြရမည်”ဟု အစောင့်အရှောက်ထားခဲ့ပြီးသော် မိမိနေရာသို့ သွားလေ၏။

[ဤအရာ၌ ဘေးရန်စန့်ရောက်သောအခါ လုံ့လပြုရာသည့် အကြောင်း ၅ ပါးတွင် ဘုရားလောင်းသည် မြဲမြံရဲရင့်ခြင်း၊ ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံခြင်း တည်းဟူသော သက်သက်သောကိုယ်တော်၏အစွမ်းဖြင့် ထို ရေဥပဒ်မှ လွတ်တော်မူလေ၏။ ယခုအခါ လူခပ်သိမ်းတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဥပဒ်နှင့် တွေ့ကြိမ်ခဲ့သော် ‘ဇေပွေ့န မန္တေန သုဘာသိတေန၊ အနုပ္ပဒါနေန ပဝေဏိယာ ဝါ။ ယထာ ယထာ ယတ္ထ လဘောထ အတ္ထံ၊ တထာ တထာ တတ္ထ ပရက္ကမေယျ။’ ဟု ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ ထိုရောက်လာသောရန်ကို

[မိမိအစွမ်းဖြင့်သော်လည်း နိုင်နင်းအောင် လုံ့လပြုရာ၏။ ကိုယ်အစွမ်းဖြင့်မတတ်နိုင်လျှင် နှလုံးဝင်သူ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့နှင့်သော်လည်း တိုင်ပင်၍ ဆောင်ရာ၏။ ထို အန္တရာယ်ပြုလတ္တံ့သောသူတို့အား ‘သုဘာသိတ’ဟု ဆိုအပ်သော ဖြောင့်မှန်တည်ကြည်စွာ ချစ်ဖွယ်သောစကားဖြင့် ဖြားယောင်း ပူးကပ်၍သော်လည်း ဆောင်ရာ၏။ ‘အနုပ္ပဒါန’ဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်နှုတ်တံစိုး၊ ဥစ္စာတံစိုးတို့ဖြင့် သော်လည်း ဆောင်ရာ၏။ ‘ပဝေဏီ’ဟုဆိုအပ်သော ထိုအန္တရာယ်ပြုမည့်သူနှင့် အမျိုးအဆွေ စသည်မပြားမခြားဖြစ်ကြောင်းနှင့် အနွယ်ဆက်၍သော်လည်း ဆောင်ရာ၏။ ဤ ၅ ပါးတို့တွင် အခွင့်နှင့်လျော်စွာ မိမိ၌ ထိုက်ရာသောအကြောင်းဖြင့် ဘေးဥပဒ်မှလွတ်ကြောင်း ကောင်းစွာလုံ့လပြုရာသည်ဟု မှတ်ကုန်ရာသည်။ ။ဤကား စကားချပ်တည်း။]

၇။ ဘထွေးတော် နတ်ရွာစံခန်း

ထိုအခါ မိထိလာပြည်၌ကား ဘထွေးတော်ပေါလဇနကမင်း လွန်၍ ၇ ရက် ရှိနှင့်ပြီးသတည်း။ ထို ပေါလဇနကမင်း၌ကား သားတစ်ယောက်မျှ မရှိ။ ‘သီဝလီဒေဝီ’ အမည်ရှိသော သမီးတော်တစ်ယောက်သာ ရှိ၏။

သီဝလိဒေဝီမင်းသမီးကား အကျိုးအပြစ်ကိုမြင်မြော်သော ပညာလည်းရှိ၏။ ခွဲခြားဝေဖန် စီမံ ထုံးဖွဲ့ခြင်း၌လည်း လိမ္မာ၏။ သမီးတစ်ယောက်တည်းသာ ရှိသည်ဖြစ်၍လည်း ခမည်းတော်မင်းသည် ကြီးမြင့်စွာသော မင်းသမီးစည်းစိမ်ဖြင့် ချီးမြှောက်လျက်ထား၏။ ထိုအခါ၌လည်း အပြစ် ၆ ပါး^{၉၇} ကင်းလွတ်လျက် ကောင်းခြင်း ၅ ဖြာ^{၉၈} လက္ခဏာစုံညီရင်းတွင် အဆင်းကိုဆောင်ချိန် အရွယ်ရောက်ပြီးသည်ဖြစ်၍လည်း ပြေပြစ်နုနယ် တင့်တယ်သောအရည်အသွေးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

ပေါလဇနကမင်းကြီးသည် ဘုန်းကံကုန်သည့်အလျောက် သည်းစွာ အနာကပ်ရောက်၍ သလွန်^{၉၉}ပေါ်၌ မထသောလျောင်းခြင်းဖြင့် လျောင်းစက်သောအခါ အမတ်ကြီးတို့သည် ဤသို့ လျှောက်ထားလိုက်ကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်သည် ဤစည်းစိမ်တော်မှပြောင်းလဲ၍ နတ်ပြည်စံတော်မူခဲ့လျှင် အရှင် အရိပ်အရာဖြစ်သော ဤစည်းစိမ်တော်ကို အဘယ်သူအား အပ်နှင်းရပါမည်နည်း။ သမီးတော်နှင့် စည်းစိမ် ယှဉ်ဖက်ရမည့်သူကို အမိန့်တော်ရှိတော်မူခဲ့ပါ”ဟု လျှောက်မေးကြကုန်၏။

ပေါလဇနကမင်းကြီးလည်း “အမတ်ကြီးတို့။ ငါ့သမီးတော်နှင့် မည်သူသာ ထိုက်တန်သည်ဟူ၍ ငါ့နှလုံးစွဲဟောင်းလည်း မရှိ။ ယခု ငါ အရိပ်လွှဲတော်မူလျှင်^{၁၀၀} အမျိုးစည်းစိမ် မြင့်မြတ်သည်၊ ယုတ်ညံ့သည်ဟူ၍ မရွေးချယ်ရစ်ကြနှင့်။ ငါ့သမီးတော် နှစ်သက်သည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ ကာယဗလ^{၁၀၁}၊ ဉာဏဗလ^{၁၀၂} ၂ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသည် မူလည်းဖြစ်စေ၊ ထိုအကြောင်း ၂ပါးနှင့်ပြည့်စုံလျှင် မည်သည့်အမျိုးမဆို ငါ့သမီးတော်နှင့် စည်းစိမ်ဖက် ပြုရစ်ကြတော့”ဟု ဆို၏။

အမတ်ကြီးတို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ လူတို့မှာ အင်တန်ရုံမျှသော ကိုယ်အား၊ ပညာအားနှင့် ပြည့်စုံလျှင်ပင် ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ ရှိသူဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။ ယခု ကိုယ်တော် အမိန့်တော်ရှိသည့်ဗလမှာ ပမာဏကို အမိန့်ရှိတော်မူပါမှ အကျွန်ုပ်တို့ ရွေးချယ်သာပါမည်”ဟု လျှောက်ထားကြလျှင်၊ ပေါလဇနက မင်းကြီးသည်-

“အမတ်တို့။ ကာယဗလ ငါဆိုသည်မှာ လူဗိုလ်ခြေ ၁၀၀၀ တင်နိုင်၊ ချနိုင်သော လေးကို တစ်ယောက် တည်းဖြင့် တင်နိုင်၊ ချနိုင်လျှင် ကာယဗလ ရှိသည်ဖြစ်စေ။ ဉာဏဗလမှာလည်း သားရဲရုပ်^{၁၀၃} အစောင့်နှင့် ထောင့် ၄ ခုဖြင့် ရှုဖွယ်တင့်တယ်စွာ ငါစံပယ်ရာဖြစ်သော ပလ္လင်တော်၏ခေါင်းရင်းကို သိစွမ်းနိုင်သော် လည်းကောင်း၊ ၁၆ လုံးသော ရွှေအိုးကြီးတို့ကို ဖော်ထုတ်နိုင်သော် လည်းကောင်း ဉာဏဗလရှိသည်ဖြစ်စေ။ ထိုသို့သောအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံလျှင် မည်သည့်အမျိုးမဆို အပ်နှင်းရစ်ကြတော့”ဟု ဆို၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အမိန့်တော်ရှိတိုင်း ထိုအင်္ဂါ ၄ပါး^{၁၀၄} စုံညီသူကို အကျွန်ုပ်တို့ ရှာရပါတော့မည်။ ရွှေအိုးကြီး ၁၆ လုံးတို့၏ ထားရာကိုသာ အမြွက်မျှ ပြတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

အမတ်တို့စကားကိုကြားလျှင် ပေါလဇနကမင်းကြီးသည် ရွှေအိုးကြီး ၁၆ လုံးတို့၏ထားရာကို အမြွက်မျှ ပြလို၍-

‘သူရိယုဂ္ဂမနေ နိမိ၊ အထော ဩက္ကမနေ နိမိ။
အန္တော နိမိ ဗဟိ နိမိ၊ န အန္တော န ဗဟိ နိမိ။ ။
‘အာရောဟနေ မဟာနိမိ၊ အထော ဩရောဟနေ နိမိ။
စတုရော စ မဟာသာလာ၊ သမန္တာ ယောဇနေ နိမိ။ ။

‘ဒန္တဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ ဝါလဂ္ဂေသု စ ကေပုကေ။

ရက္ခဂ္ဂေသု မဟာနိဓိ၊ သောဠသေ တေ မဟာနိဓိ’။ ။ ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် အမြွက်ပြဆိုလေ၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်တို့။ ရွှေအိုးကြီးတို့၏အမြွက်ကို ငါ ပြအံ့” မှတ်ကြကုန်။ ရွှေအိုးကြီးထားရာကား နေထွက်၌
၁လုံး၊ နေဝင်ရာ၌ ၁လုံး၊ အတွင်း၌ ၁လုံး၊ အပြင်၌ ၁လုံး၊ အကွင်းအပြင်မဟုတ်သည်၌ ၁လုံး၊ တက်ရာ၌
၁လုံး၊ သက်ရာ၌ ၁လုံး၊ အင်ကြင်းပင်ကြီး ၄ ပင်တို့၌ ၁လုံးစီ၊ ၈ ရပ်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာထက်၌ ၁လုံး၊
အစွယ်ဖျားတို့၌ ၁လုံး၊ အမြီးဖျား၌ ၁လုံး၊ ရေထဲ၌ ၁လုံး၊ သစ်ပင်ဖျားတို့၌ ၁လုံး။ ဤသည်လျှင် ရွှေအိုးကြီး
၁၆ လုံးတို့၏ အမြွက်စကားဖြစ်သည် မှတ်သားရစ်ကြ”ဟု ဆို၏။

ဤမှတစ်ပါး သမီးတော်၌ အခွင့်မျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မိဖုရား၊မောင်းမ၊
အမှုအမတ်တို့၌ မှာထားအပ်သည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော ပြည်ထဲရေးကိစ္စတို့ကို လည်းကောင်း
အမတ်တို့အား မှာထားပြီးလျှင် ပေါလဇနကမင်းကြီး ဘဝပြောင်းလဲလေ၏။

၈။ မင်းသမီး အလိုစမ်းခန်း

ထိုအခါ အမတ်တို့လည်း ဥတုဇာရပ်အကြွင်းမျှသာဖြစ်သော မင်း၏ကိုယ်ကို ၇ ရက်အတွင်း၌
ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကိုပြု၍ မင်းလွန်သည်မှ ၇ ရက်မြောက်လတ်သော် ဘုရားလောင်းမင်းသား ဥယျာဉ်သို့
ရောက်သောနေ့၌ပင် မှူးမတ်၊ ပုရောဟိတ်အပေါင်းတို့သည် လွတ်သဘင်၌ အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ ဤသို့
တိုင်ပင်ကြ၏။

“မှူးတော်၊မတ်တော်တို့။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင်မင်းကြီးသည် ‘သမီးတော် နှစ်သက်ရာသူကို ထီးနန်း
နှင်းလေ’ဟု မှာထားတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း အလားအလာကို ထောက်မြော်ချင့်လျှင် စစ်သူကြီးသည်
မင်းသမီးနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်၏။ အရှင်ရှိစဉ်ကပင်လျှင်လည်း အလုံးစုံသောပြည်ထဲရေးကို လွဲ၍ စစ်သူကြီးအရာ၌
ခန့်ထားစီရင်ရသူဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဗလ ၃ တန်^{၁၁} စွမ်းအင်ရဲရင့်ခြင်းမှာ မရှိမဆိုသာ ဖြစ်တော့သည်။ ယင်းသို့
ဖြစ်၍ စစ်သူကြီးကို စူးစမ်းရသော် မကောင်းလော”ဟု တိုင်ပင်ကြသဖြင့်၊ ‘ကောင်းပြီ’ဟု အများညီညွတ်ကြပြီးလျှင်
ထိုအကြောင်းကိုစာစီ၍ အမတ်တစ်ယောက်ကို စာနှင့် စစ်သူကြီးအိမ်သို့လွှတ်ကာ စေလိုက်၏။

ထိုစကားကို စစ်သူကြီးကြားလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ‘ကောင်းပါပြီ’ဟု ဝန်ခံလိုက်၍၊ ထိုနေ့ညချမ်းအချိန်
ရောက်သောအခါ စစ်သူကြီးသည် ‘မင်းသမီးကို စူးစမ်းအံ့’ဟု နန်းတော်သို့သွား၍ နန်းတော်တံခါးဝသို့ရောက်လျှင်၊
ဤသို့သောအကြောင်းနှင့် စစ်သူကြီးလာကြောင်းကို မင်းသမီးအား ကြားစေ၏။

ထိုအကြောင်းကို မင်းသမီးကြား၍ ဤသို့ကြံ၏။ ‘မင်း၏စည်းစိမ်ကို စံမည့်သူဟူသည်ကား အလွန်
ခဲလှ၏’^{၁၂}။ အမှုအထိုက်အလိုက်ကို မသိ၊ သမာဓိ မတည်၊ အရည်အသွား ယောက်ျားမြတ်လက္ခဏာ မညီသူ

ဖြစ်ချေလျှင် ပြည်ထဲရေးလည်း မချမ်းသာ။ ငါလည်း မနှစ်မြို့။ ယခုဖို့လည်း ကောင်းကျိုးမထင်။ သံသရာလည်း ဝန်မလွတ် ရှိတော့မည်။ ဤသို့ဖြစ်၍ ထီးဖြူ၏ကျက်သရေကို ဆောင်ခြင်းငှာထိုက်သောသမာဓိ ရှိမည်၊ မရှိမည်ကို ထိုစစ်သူကြီးအား ငါ အလိုစမ်းဦးအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ဤသို့သောအကြောင်းနှင့် စစ်မှူးမင်းနန်းတော် တံခါးဝသို့ ရောက်သည်ဆိုသော် “အကြာအရည် ငုံလင့်” ရတော့မည် မဟုတ်။ ယခုပင် အရှေ့စမုခံဝက လျောင်းတော်ဦးသို့ ဝင်ပါစေ”ဟု ဆိုလိုက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် စစ်သူကြီးလည်း ‘မင်းသမီး နှစ်သက်လွယ်ပါစေ’ဟူသောနှလုံးထားနှင့် နန်းတော် အရှေ့လှေကား စမုခံဝမှဝင်လျက် မင်းသမီးစံရာ နန်းပွဲသဘင်လျောင်းတော်ဦးသို့ ဂုဏ်မဲ့သောသူတို့၏သွားခြင်းဖြင့် အလျင်တဆောသွား၍^{၁၆} မင်းသမီးအနီး၌ ရပ်လေ၏။ မင်းသမီးလည်း ပညာရှိသောမိန်းမ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စစ်သူကြီး၏လာခြင်းကိုမြင်လျှင် ကိုယ်တွင်း၌ ပညာခေါင်းပါးသောအဖြစ်ကို သိ၍ မိမိအနီးသို့ရောက်သောအခါ အလိုစမ်းပြန်လိုသဖြင့်-

“စစ်မှူးမင်း။ ဤလျောင်းတော်ဦးတွင် လူးလာပြန်ခေါက် ယောက်ျားတို့၏အင်အားဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန် ပြေးတော်မူစမ်းပါ။ အရည်အသွားကို ကြည့်ချင်ပါသည်”ဟု ဆို၏။

စစ်သူကြီးလည်း အချစ်ကိုသာနှလုံးထား၍ အပြစ်ကိုနှလုံးမထားဘဲ မင်းသမီးအား နှစ်သက်စေကြောင်း ‘ကောင်းစွာ ငါပြေးအံ့’ဟုကြံလျက် ပြေးလွှားခြင်းကို ပြုပြန်လေ၏။

ထိုအခါ မင်းသမီးသည် “စစ်မှူးမင်း။ ထိုမှ၊ ဤမှ ကျွန်ုပ်ဆီသို့ ပြေးတော်မူခဲ့ပါ။ ကြည့်ပါရစေဦး”ဟု ဆိုပြန်လျှင်၊ တစ်ဖန် မင်းသမီးဆီသို့ ပြေးပြန်လေ၏။

ထိုသို့သောအခြင်းအရာကို မင်းသမီးမြင်လျှင် ‘ဤသူကား ရွှေတောင်မှာနား၍ ရွှေကျီး ခေါ်ရသကဲ့သို့သာ ငါ့ခမည်းတော် သူကောင်းပြု၍ စစ်သူကြီး ခေါ်ရကာမျှတကား။ အသို့လျှင် ထီးဖြူ၏ကျက်သရေကို ဆောင်နိုင်ပါအံ့’ဟု စစ်သူကြီး၏ သမာဓိမရှိသောအဖြစ်ကို သိပြီးသော်-

“စစ်မှူးမင်း။ ယောက်ျားတို့၏အရည်အသွားကို သိရပေပြီ။ ပန်းမောတော် မူတော့မည်။ မပြေးပါနှင့်တော့။ ဤတွင်ထိုင်၍ အကျွန်ုပ်ခြေကို ဆုပ်စမ်းပါ”ဟု ဆို၏။

စစ်သူကြီးလည်း ‘တရွေ့ရွေ့ ငါ အနီးစပ် ရောက်တော့သည်’ဟု မင်းသမီးနှစ်သက်စေခြင်းငှာ မင်းသမီး ခြေရင်း၌ထိုင်၍ ခြေကို ဆုပ်နယ်လေ၏။

ထိုအခါ မင်းသမီးသည် ‘ဤသူကား သူယုတ်မာတည်း။ ဤမျှလောက် ငါအလိုစမ်း၍မျှ မိမိ မသိ။ မက်မောခြင်းပြင်းစွာနှင့် ချစ်နိုးနှစ်သက်နိုးထင်လျက် ငါ့အလိုသို့သာလိုက်၍ ပြုဘိ၏။ ယခု အဖြည်းအသာ နန်းထက်မှချလိုက်ရမည်လည်း ငါ့တွင် မိန်းမပရိသတ်သာ ရှိချေသည်။ နေ့အခါလည်း မရှိချေပြီ။ ငါ ငေါက်ငမ်း ဆဲဆိုငြားသော်လည်း မက်မောခြင်းပြင်းစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထိုသူ၏နား၌ ခါးစပ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ ဤ ငါ့အခြံအရံမိန်းမများလည်း တစ်ပါးအမှုကဲ့သို့မဟုတ်၍ ယခု ငါ့အလိုကိုပင် မသိနိုင်ကြရာသေး။ ဤသို့ဖြစ်၍ ငါ့အခြွေအရံလည်း သိစေတော့၊ ထိုသူလည်း မိမိအပြုအမူကို ယူစားမိလေစေတော့ ထင်ရှားအောင် ငါ ဒဏ်ပေးလိုက်အံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ စစ်သူကြီး၏ရင်ကို ခြေဖြင့် တွန်းရှားလိုက်လေ၏။ စစ်သူကြီးလည်း အမှတ်မဲ့ဖြစ်၍ မင်းသမီးခြေရင်း၌ ပက်လက်နောက်သို့ လန်လဲလေ၏။

မင်းသမီးလည်း “သင်တို့။ ယောက်ျားရူးကို နာကျင်စွာရိုက်ပြီးလျှင် လည်ကိုကိုင်ငင်၍ နန်းတော်မှ ချလိုက်”ဟု အခြွေအရံမိန်းမတို့အား အမှတ်ပေးပြီးလျှင်၊ မိမိမူကား ကျက်သရေတိုက်သို့ ဝင်၍နေလေ၏။ နန်းတွင်းသူအပျိုတော်တို့လည်း မင်းသမီးဆိုတိုင်း စစ်သူကြီးကို နန်းထက်မှငင်ချ နှင်ထုတ်လိုက်လေကုန်၏။

နန်းတော်အပြင်၌ အမှုကိုသိရအောင် စောင့်နေကြကုန်သော မှူးမတ်အစရှိသောသူတို့သည် နန်းတော်မှ စစ်သူကြီး နှလုံးမသာလာသည်ကိုမြင်လျှင် “အရှင်မင်းမြတ်။ အသို့ပါနည်း”ဟု ဆီး၍မေးကြကုန်၏။ စစ်သူကြီးလည်း “အချင်းတို့။ ငါကား သင်တို့မင်းသမီးကို လူမိန်းမမှတ်၍ သွားမိသည်။ ဘီလူးမတကား။ ဤမျှသာ ပြောပါရစေတော့”ဟုဆို၍ မိမိအိမ်သို့ သွားလေ၏။

မှူးမတ်တို့လည်း “ဤစစ်သူကြီးကား စစ်ရေး၌သာတွင်ကျယ်၍ မိန်းမရေး၌ ကျင်လည်ဟန်မရှိ”ဟု နှလုံးထားလျက်၊ တစ်ပါးတော်သင့်ရာ ရှာကြံတိုင်ပင်ကြပြန်လျှင်

“မင်းဘဏ္ဍာစိုး ရွှေတိုက်ဝန်သည် အလွန် မင်းသမီးနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်၏။ ပညာစွမ်း၊ ကိုယ်စွမ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူကို ခုံစမ်းရသော် ကောင်း၏”ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြသဖြင့်၊ ရွှေတိုက်ဝန်အိမ်သို့ ထိုအကြောင်းကို မှူးမတ်တို့အစည်းအဝေးပြုရာ လွှတ်သဘင်က စေလိုက်ပြန်၏။

ရွှေတိုက်ဝန်လည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝန်ခံလျက် နန်းတော်သို့သွားပြန်လေသော် မင်းသမီးလည်း စစ်သူကြီးမှာကဲ့သို့ပင်လျှင် ရွှေတိုက်ဝန်ကိုလည်း အရှက်ကြီးတရ ပြုလိုက်လေ၏။

မှူးမတ်တို့လည်း “ဤရွှေတိုက်ဝန်ကား ရွှေငွေ စသော ဘဏ္ဍာတို့ကိုသာ မဖိတ်မယိုရအောင် စောင့်ထိန်း နိုင်၏။ မိမိစိတ်ကို အရိပ်မတိရအောင်” မပြုနိုင်လေ”ဟု နှလုံးထားကြလျက်၊ တစ်ပါးတော်သင့်ရာ ရှာကြံ တိုင်ပင်ကြပြန်လျှင်

“မင်း၏သူဌေးကြီးသည် မင်းသမီးနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်၏။ ကိုယ်စွမ်း၊ ပညာစွမ်းလည်း ရှိ၏။ ထိုသူကို ခုံစမ်းစေရသော် ကောင်း၏”ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြသဖြင့်၊ သူဌေးကြီးအိမ်သို့ ထိုအကြောင်းကို စေလွှတ်ကြပြန်၏။

သူဌေးကြီးလည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝန်ခံလျက် ရှေးနည်းအတူ နန်းတော်သို့သွားပြန်လေသော် မင်းသမီးလည်း ထို ၂ ဦးသူမှာကဲ့သို့ပင် သူဌေးကြီးကိုလည်း အရှက်ကြီးရအောင် ဒဏ်ပေးလိုက်ပြန်လေ၏။

မှူးမတ်တို့လည်း “ဤသူဌေးကြီးကား ဥစ္စာကိုသာ ပွားစီးအောင်ပြုတတ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ကြီးမားအောင် မပြုနိုင်လေ”ဟု နှလုံးထားကုန်လျက်၊ တစ်ပါးတော်သင့်ရာ ရှာကြံတိုင်ပင်ကြပြန်လျှင်

“မင်းကြီး၏ထီးတော်မိုးအမတ်သည် မင်းသမီးနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်၏။ ပညာစွမ်း၊ ကိုယ်စွမ်းလည်း ရှိ၏။ ထိုသူကို ခုံစမ်းစေရသော်ကောင်း”ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြသဖြင့်၊ ထိုအကြောင်းကို ထီးတော်မိုးအိမ်သို့ စေလိုက်ပြန်၏။

ထီးတော်မိုးလည်း ရှေးနည်းအတူ နန်းတော်သို့သွားပြန်လေသော် မင်းသမီးသည် ထီးတော်မိုးကိုလည်း ထို ၃ယောက် သူမှာကဲ့သို့ပင် အရှက်ခွဲလိုက်ပြန်လေ၏။

မှူးမတ်တို့လည်း ‘ဤသူကား မင်း၏ထီးတော်ကိုသာ မိုးကိုင်တတ်၏။ မင်း၏သမီးတော်ကို ရအောင် မကြံနိုင်လေ’ဟု နှလုံးထားလျက်၊ တစ်ပါးတော်သင့်ရာ ရှာကြံတိုင်ပင်ကြပြန်လျှင်

“မင်းကြီး၏ ဓားသန်လျက်တော်စွဲအမတ်သည် မင်းသမီးနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်၏။ ကိုယ်စွမ်း၊ ပညာစွမ်းလည်း ရှိ၏။ ထိုသူကိုခုံစမ်းရသော် ကောင်း၏”ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြသဖြင့်၊ ထိုအကြောင်းကို ဓားသန်လျက်တော်စွဲအမတ်အိမ်သို့ စေလိုက်ပြန်၏။

သန်လျက်တော်စွဲအမတ်လည်း ရှေးနည်းအတူ နန်းတော်သို့သွားပြန်လေသော် မင်းသမီးသည် ထို ၄ ဦးသူမှာကဲ့သို့ပင် အရှက်ကြီးရအောင် ပြုလိုက်၏။

မှူးမတ်တို့လည်း ‘ဤသူကား မင်း၏သန်လျက်၌သာ အခွင့်လျော်အောင် ဝေဖန်တတ်၏။ စည်းစိမ်စံဖက်၌ အသင့်တော်အောင် ချေငံခြင်းမရှိလေ’ဟု နှလုံးထားကုန်လျက် တစ်ပါးတော်သင့်ရာရှာကြံ၍ မရနိုင်လတ်သော် ဤသို့ အားလျှော့စကား ပြောဆိုကြကုန်၏။

“မှူးတော်မတ်တော်တို့။ မင်းကြီးမှာတော်မူခဲ့သည့် အင်္ဂါ ၄ ပါးတွင် ပလ္လင်၏ ဦးခေါင်းရင်းကို သိသူ၊ ဗိုလ်ခြေ ၁၀၀၀ တင်သောလေးကို တင်နိုင်ချနိုင်သူ၊ ၁၆ လုံးသော ရွှေအိုးကြီးတို့ကို ဖော်ထုတ်နိုင်သူတို့ကို ထားဘိဦး။ မင်းသမီးနှစ်သက်သောသူကိုမျှ မရနိုင် ယခုရှိခဲ့၏။ မင်းမရှိသော ပြည်မည်သည်လည်း အမှူးအမတ်တို့ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းခြင်းငှာ ခဲယဉ်းလှသည်။ အသို့ ကြံကြပါမည်နည်း”ဟုပြောဆိုကာ မကြံနိုင်အောင် ရှိကြကုန်၏။

[ဤအရာ၌ သီဝလိဒေဝီမင်းသမီးသည် အမျိုးကောင်းသမီး ပညာရှိမိန်းမမှန်လျက် ယောက်ျားကို ခြေဆုပ်ခိုင်းလေသည်ကား သက်သက်မဟုတ်၊ အလိုစမ်းလို၍သာ ပြုခြင်းကြောင့် ဆိုးယုတ်သည် မဆိုသာ။ ခြေဖြင့် ခါတွက်လိုက်သည်မှာလည်း ကိုယ်ကို ရိုသေစွာစောင့်ထိန်းရသူဖြစ်၍ ထိုအမှု၊ ထိုအခါ၊ ထိုယောက်ျားတို့ကို နှုတ်ဖြင့်ခါတွက်သော်လည်း ကွာနိုင်ဖွယ်မထင်သဖြင့် လွင့်ကွာလွယ်ရာရှာ၍ ခါတွက်ရပေသောကြောင့် ရန်ကြမ်းသည် မဆိုသာချေ။ ထို စစ်သူကြီးစသော သူ ၅ ယောက်တို့လည်း အရှင်မင်းသမီးဖြစ်၍ အစဉ်ရိုသေမြဲဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ မင်းသမီးစကားကို မြင်ကြားရသဖြင့် နား၊မျက်စိ ချိုဆိမ့် မူးယစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ ‘သူ့ကျေးဇူးကိုခံလိုလျှင် သူ့အလိုသို့လိုက်အပ်လှ၏’ဟု အရာကိုမချင့်၊ အခွင့်ကိုမစာ၊ သမာဓိအရေးမှာ ဝီရိယကို သုံးမှားချေသောကြောင့် ရူးသွပ်ခြင်းသို့ ရောက်ချေသည်။ ထို့ကြောင့်-

[အဆင်မတတ်လျှင် ဆန်းလျက်နှင့်မလှ။

အငင်မတတ်လျှင် ပန်းလျက်နှင့်မရ ရှိတတ်၏။

[ယိုင်ယိုင်ညွတ်ညွတ် ပြုရမည့်အမှုမှာ ခိုင်ခိုင်မတ်မတ်ပြုချေလျှင် ခက်ကြမ်းရာရောက်တတ်သည်။

ခိုင်ခိုင်မတ်မတ် ပြုရမည့်အမှုမှာ ယိုင်ယိုင်ညွတ်ညွတ်ပြုချေလျှင် ရှက်လမ်းသာပေါက်တတ်သည်’ဟု သိအပ်၏။

[ထိုစစ်သူကြီးသည် နန်းထက်သို့ရောက်သည်ကာလ မိမိ မတရားသဖြင့် ထီးနန်းကို သိမ်းယူလိုလျှင် သိမ်းယူနိုင်ရာအံ့လောဟူမူ ‘ဗိုလ်ခြေသင်းပင်း ဝင်းအစောင့်အရှောက် ဆင်၊မြင်းစသော မြို့၏ လက်နက် အလုံးစုံသည် မိမိလက်မှာ မရှိ၊ မှူးမတ်တို့လက်ဝယ် ရှိချေသောကြောင့် မတရားသဖြင့်ပင် သိမ်းယူသော်လည်း မရနိုင်ရာ’ဟု သိအပ်၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

၉။ ဖုဿရထား လွှတ်ခန်း

ထိုသို့ မှူးမတ်ပုရောဟိတ်^{၁၁၁} တို့အစည်းအဝေး၌ မင်းသမီးနှင့်ထိုက်တန်ရာကို ရှာကြံ၍မရနိုင်ကြလတ်သော် ပုရောဟိတ်က ဤသို့ဆို၏။

“မူးတော်မတ်တော်တို့။ သင်တို့၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆ၍တော်ပါသော်လည်း လျော်ရာမရနိုင်ဖြစ်၍ မည်သူမည်ဝါဟု အထူးမကြံကြနှင့်တော့။ ထိုက်ရာက ဆောင်နင်းပါစေ။ ဖုဿရထား”^{၁၀၉} သာ လွတ်အပ် လှတော့သည်။ ဖုဿရထားဖြင့်ရအပ်သော မင်းဖြစ်လျှင်လည်း ဇမ္ဗူဒိပ်တစ်ကျွန်းလုံးကို သိမ်းယူပိုင်စိုးနိုင်သော ဘုန်းတန်းရှင်သာ ဖြစ်ရာ၏။ သင်တို့ အသို့နည်း။ နှစ်သက်ကြ၏လော”ဟု ဆို၏။

မူးမတ်အပေါင်းတို့လည်း ပုရောဟိတ်စကားကိုကြား၍ နှစ်သက်ကြသဖြင့်
“ဆရာစကား သင့်ပြီ။ ဖုဿရထား လွတ်ကြကုန်အံ့”ဟု စိတ်ညီညွတ်ကြလေ၏။

ထိုအခါ အမတ်၊ ပုရောဟိတ်တို့သည် မြို့၌ ပြုရာသမျှအလုံးစုံကို သုတ်သင်ခင်းကျင်း၍ တန်ဆာဆင်စေ ပြီးသော် မင်္ဂလာရှိသောရထား၌ ထူးမြတ်ဆန်းကြယ်စွာ မင်းနေရာအခင်းနှင့် မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါး”^{၁၁၀}ကို တင်ထားခင်းကျင်းကြလျက် ကုမုဒြာကြာပွင့်”^{၁၁၁} အဆင်းကဲ့သို့ အဆင်းရှိသော စိုင်လျော်ရွှေမွေး”^{၁၁၂} မြင်း ၄ စီးတို့ကို ကြိုးကတန်ဆာကောင်းစွာဆင်၍ တညီတစဉ်တည်း ရထား၌ကပြီးလျှင်- ထိုရထား၏ ရှေ့တူရူလမ်းကိုသာလွှတ်၍ လက်ယာ၊လက်ဝဲ၊ ရှေ့၊နောက် ဝန်းကျင်တို့၌ ဆင်၊မြင်း၊ရထား၊ခြေသည် စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးဝန်းရံလျက်၊ “မုရိုးစည်၊ မြောက်စည်၊ နံ၊ ခရာ စသော တီးမှုတ်မျိုးတို့ကိုမူကား ချီးမြှောက်အပ်သူ အရှင်သခင်ရှိမှ ချီးမြှောက် တီးမှုတ်ရာသည်။ ချီးမြှောက်အပ်သူမပါလျှင် မတီးမမှုတ်သင့်။ ထုံးစံရှိသည့်အတိုင်း ယခု မတီးမှုတ်ကြနှင့်ဦး။ နောင် အရှင်သခင်တွေ့မှ ချီးမြှောက်တီးမှုတ်ရမည်”ဆို၍ မတီးမှုတ်စေရဘဲ၊ ရထားတို့၌ အသီးသီး ဆောင်ယူခဲ့စေ၏။ ဤသို့ အလုံးစုံခင်းကျင်းပြီးလျှင် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ရွှေကရားဖြင့် ရထားအဖွဲ့အစပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ရထားဦးကို လည်းကောင်း၊ ရွှေနှင်တံကို လည်းကောင်း ရေစင်ဖျန်းလျက်-

“ဤပြည်စည်းစိမ်ကိုခံထိုက်သော ဘုန်းတန်းရှင်သည် အကြင်အရပ်၌ ရှိအံ့။ ထိုမင်းလောင်းရှိရာသို့ ဤရထား သွားစေသတည်း”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းနှင့်တကွ အဘိသိက်မြှောက်ပြီးသော် ဖုဿရထားကို လွှတ်ကြ၏။

ထိုအခါ ဖုဿရထားသည် နန်းတော်ကို လက်ယာရစ်လှည့်ပြီးမှ မင်းလမ်းမသို့သက်၍ မြို့ကို လက်ယာရစ် လှည့်လေ၏။ ထို မြို့ကို လက်ယာရစ်လှည့်သောအခါ ယခင်တွင် မင်းသမီးဒဏ်ခတ်သော စစ်သူကြီးသည် မိမိအိမ်သို့ တူရူမင်းလမ်းမဖြင့် ရထားလာသည်ကိုမြင်လျှင် ‘ငါ့အိမ်သို့ပင် ရထားရွယ်၍ လာယောင်ထင်၏။ ငါကား ဘုန်းရှိသော ယောက်ျားပင်တည်း။ လျင်စွာ ငါ့အိမ်သို့ ရထားဦးဆိုက်ပါစေ’ဟု ကြံစည်လျက် မျှော်ကြည့်ကာနေလင့်၏။ မိမိအိမ်က ရထားလွန်မှ စိတ်အကြံလျှော့ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို့နောင် ရွှေတိုက်ဝန်၊ သူဌေးကြီး၊ ထီးတော်မိုး၊ ရွှေဓားမူးတို့လည်း ရထားလာသည်ကိုမြင်လျှင် ‘ငါ့အိမ်သို့ လာပါစေ’ဟု အသီးသီးကြံကြကုန်၏။ ဖုဿရထားလည်း ထိုအိမ်တို့ကိုလွန်၍ မြို့ကို လက်ယာရစ်လှည့်ပြီးသော် မြို့အရှေ့တံခါးဖြင့်ထွက်လျက် ဘုရားလောင်းရှိရာဥယျာဉ်သို့ ရှေးရှုလျင်စွာ သွားလေ၏။

ထိုအခါ အမတ်တို့သည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ ယခု မြို့ကိုလွန်ခဲ့ပြီ။ ရထားလည်း အသွားမြန်လှသည်။ ရထားကိုပြန်စေရသော် မကောင်းလော”ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ပုရောဟိတ်လည်း “မူးတော်မတ်တော်တို့။ အသို့ဆို ကြသနည်း။ ယူဇနာ ၁၀၀ တိုင်အောင်ပင် သွားသော်လည်း သွားစေ။ ပြန်စေ၍မသင့်”ဟု ဆို၏။

ရထားလည်း အစဉ်အတိုင်းသွား၍ ဥယျာဉ်သို့ဝင်ပြီးသော် ဘုရားလောင်းစက်တော်ခေါ်ရာ မင်္ဂလာ ကျောက်ဖျာကို လက်ယာရစ်လှည့်လျက် ‘တက်တော်မူပါတော့’ဟု အသင့်စီမံ၍ ယာဉ်”^{၁၁၃}ခံဘိသကဲ့သို့ ပျံတန်လေ၏။

ထိုအခါ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် မင်္ဂလာကျောက်ဖျာအပြင်၌ ဦးခေါင်းခြုံ၍ စက်တော်မူသော ဘုရားလောင်းကိုမြင်လေသော်၊ အမတ်တို့ကို “အချင်းတို့။ ကျောက်ဖျာထက်၌ တစ်ယောက်သောသူ အိပ်၍နေသည် မြင်၏။ ထီးဖြူ၏ကျက်သရေကို ဆောင်နိုင်သောဘုန်း ထိုသူ၌ ရှိမည်၊ မရှိမည်ကို သိအောင်ပြုကုန်အံ့။ အကယ်၍ ဘုန်းရှိသူမှန်မူ ငါတို့လှုပ်ခြောက်သော်လည်း မတုန်လှုပ်သဖြင့် ဖွင့်၍မျှ မကြည့်ရာခဲ။ ဘုန်းမဲ့သူဖြစ်လျှင် အလန်တကြားထ၍ ကြည့်လတ္တံ့။ ယခုပင် ထက်စည်၊ မြောက်စည်၊ မုရိုးစည် စသည့်တီးမှုတ်မျိုးတို့ကို တစ်ပြိုင်နက် တီးမှုတ်စေ”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ အရာမကသော တီးမှုတ်မျိုးတို့ကို တစ်ပြိုင်နက်တီးမှုတ်ကြသဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ဗလဝါမုခဝံ^{၁၅} လျှံ၍ကျသောအသံကဲ့သို့ ဥယျာဉ်အလုံး ထိန်ထိန်ရှင်မျှ^{၁၆} ရှိလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုတီးမှုတ်သံဖြင့် နှိလေသော် ဦးခေါင်းခြုံကို စဉ်းငယ်ဖွင့်လှစ်ကာကြည့်၍ များစွာသော ဗိုလ်ထုဗိုလ်ခြေကိုမြင်လျှင် ‘ငါ့အား ထီးဖြူအပ်သောမည်အကြံနှင့် ထိုသူတို့လာကြသည် ဖြစ်ရာ၏’ဟုကြံလျက်၊ တစ်ဖန် ဦးခေါင်းခြုံမြဲတိုင်းခြုံပြီးမှ တစ်ဘက်သို့ပြောင်းလဲ၍ လက်ဝဲနံတောင်းဖြင့် လျောင်းစက်ပြန်လေ၏။

ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ဘုရားလောင်း၏အနီးသို့ချဉ်းကပ်၍ ခြေရင်း၌ထိုင်လျက် ခြေကိုလှစ်ကာ ကြည့်လေသော် ယောက်ျားမြတ်တို့၏လက္ခဏာကောင်းတို့ကိုမြင်လျှင် ‘ဤယောက်ျားမြတ်ကား ဓမ္မုဒ္ဒိပ်ကျွန်းကို ထားဘိဦး။ ကျွန်းငယ် ၂၀၀၀ နှင့်တကွ ၄ ကျွန်းလုံးကိုပင်လည်း သိမ်းယူ၍ မင်းပြုမည်ဆိုသော် မင်းပြုထိုက်သော ဘုန်းလက္ခဏာရှိ၏’ဟု သိ၍ ဝမ်းသာမျိုးမကဝမ်းသာသဖြင့် တစ်ဖန် အတီးအမှုတ်တို့ကို ချီးပင့်ဆင့်လောင်း၍ သောင်းသောင်းညံ့မျှ တီးမှုတ်စေပြန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် မျက်နှာတော်ကိုဖွင့်၍ လက်ဝဲနံတောင်းမှပြောင်းပြီးလျှင် လက်ယာနံတောင်းဖြင့်လျောင်းလျက် ပရိသတ်တို့ကို ကြည့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ပုရောဟိတ်သည် ပရိသတ်တို့ကိုစုရုံးပြီးသော် အမှုူး၊ အမတ်တို့နှင့်တကွ အညီအညွတ်လက်အုပ်ချီ၍ မျက်နှာအောက်ချလျက်

“အရှင်မင်းကြီး။ ထတော်မူပါလော့။ ဤပြည်စည်းစိမ်သည် အရှင်ရွှေလက်တော်သို့ ရောက်၏”ဟု လျှောက်ထားကြလျှင်၊ ဘုရားလောင်း မဟာဓနကမင်းသားသည်-

“အချင်းတို့။ သင်တို့ ပြည့်ရှင်မင်းကား အဘယ်မှာရှိသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ ပုရောဟိတ်လည်း

“အရှင်မင်းမြတ်။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင်မင်းကြီး နတ်ပြည်စံတော်မူသည် ယခု ၇ ရက်ကျော်ရှိပြီ”ဟု လျှောက်လျှင်၊ “အချင်းတို့။ ယင်းသို့တပြီးကား သင်တို့မင်းကြီးတွင် သားတော်၊ ညီတော် တစ်စုံတစ်ယောက် ထီးနန်းဆက်ခံမည့်သူ မရှိလော့”ဟု မေး၏။ ပုရောဟိတ်လည်း

“အရှင်မင်းမြတ်။ ညီတော်၊ သားတော် တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ထီးနန်းဆက်ခံမည့်သူ မရှိပါ။ သမီးတော်တစ်ယောက်သာ ရှိရစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်လေသော်၊ “အချင်းတို့။ ထိုသို့ တပြီးကား ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံတော်မူလျက် လျောင်းစက်တော်မူရာမှထ၍ မင်္ဂလာကျောက်ဖျာအပြင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ အမတ်၊ ပုရောဟိတ်တို့သည် “ဤမင်းမြတ်ကား ဖုဿရထားဖြင့် ရအပ်သည့်ဖြစ်၍ ငါတို့ မင်းကြီးမှာတော်မူခဲ့သည့် အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့်လည်း ညီညွတ်တော်မူရာ၏။ အတိုင်းမသိသော ဘုန်း လက္ခဏာ^{၁၇}၊ အာဏာသတင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံရာ၏”ဟု နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ကြသဖြင့် ထိုဥယျာဉ် မင်္ဂလာကျောက်ဖျာအပြင်၌ နိုင်လျှင် မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါးနှင့်တကွ ဘုရားလောင်းကို မင်း၏အဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းကြလေ၏။

မဟာဇနကမင်းကြီးသည် ပြည်စည်းစိမ်ကို သိမ်းခံတော်မူပြီးလျှင် မင်္ဂလာရှိသောမြင်းရထားထက်သို့ တက်စီးတော်မူလျက် အတိုင်းမသိသော မင်း၏ကျက်သရေဖြင့် တင့်တယ်စွာ မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ခြေအပေါင်းခြံရံ၍ မြို့သို့ ဝင်တော်မူပြီးလျှင် နန်းတော်အရှေ့စမုခ်ဝမှ တက်တော်မူသဖြင့် အထက်က စစ်သူကြီး စသောသူ ၅ ယောက်တို့ကို စုံစမ်းရာဖြစ်သောလျောင်းတော်ဦး၌ စစ်သူကြီး အစရှိသောသူတို့အား ရှေး မိမိတို့ ရာထူးဌာနန္တရအတိုင်း စီမံခန့်ထားပြီး၍ မင်း၏ကျက်သရေဖြင့် နေတော်မူ၏။

သီလဝိဒေဝီမင်းသမီးလည်း စစ်သူကြီး စသောသူတို့မှာကဲ့သို့ပင် ဘုရားလောင်းကို စုံစမ်းအံ့သောငှာ မင်းချင်းတစ်ယောက်ကိုခေါ်၍ “အမောင်။ သင်သည် မင်းကြီးဆီသို့ ယခုသွား၍ ဤပြည်ကြီးရှင်သမီးတော် သီလဝိဒေဝီမင်းသမီးက အရှင်မင်းကို ခေါ်တော်မူသည်။ ယခုပင် အဆောတလျင် မင်းသမီးထံ ကြွတော်မူပါဟု လျှောက်ချေ”စေလိုက်၏။

ထိုမင်းချင်းလည်း မင်းသမီးဆိုတိုင်း ဘုရားလောင်းထံသွား၍ လျှောက်လေ၏။ ဘုရားလောင်းလည်း အတုမရှိသောပညာ၊ အတုမရှိသောအလိမ္မာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်းကြောင့် ထိုမင်းသမီးကခေါ်ကြောင်း စကားကိုကြားလျှင် ‘ဤမင်းသမီးကား မလိမ္မာသူကို အလိုစမ်းသကဲ့သို့ ငါသို့သောသူကိုပင် ကလူကစားဘိ၏’ ဟုကြံလျက်၊ ထိုမင်းချင်း၏စကားကိုသော်လည်း မကြားယောင်ကဲ့သို့ ငဲ့စောင်း၍မျှမကြည့်။ ပမာဏမပြုဘဲ “တစ်ပါးသောအမတ်ပုရောဟိတ်တို့နှင့်သာ-

“အချင်းတို့။ ဤနန်းပြာသာဒ်ကို ခိုင်ပေးသူကား အလွန်စေ့စပ်ပေ၏။ ခုမျှ အပြစ်ဆိုစရာ မရှိပေ။ တင့်လည်း တင့်တယ်ပေတောင်း” နှိုးတော်ကိုသာ အထွေထွေအပြားပြားတော်မူရာ၍ ချီးမွမ်းတော် မူကာသာ နေ၏။ မင်းသမီးကစေလိုက်သော မင်းချင်းလည်း မင်းကြီး မကြားသေ ဘဲ၍ ထိုစကားကို ထပ်ခါထပ်ခါ အဖန်များစွာ လျှောက်ပါသော်လည်း မကြားနိုင်သဖြင့် နားတော်လမ်းမသင့်ကြောင်းကို သိလေလျှင် မင်းသမီးထံသွား၍ “သခင်မ။ မင်းကြီးအား အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် အကျွန်ုပ်လျှောက်ထားပါသော်လည်း ပြာသာဒ်ကိုသာ ချီးမွမ်း၍နေတော်မူခဲ့၏။ သခင်မစကားကိုကား မြက်လောက်မျှမမှတ်ပါ”ဟု လျှောက်ကြားလေ၏။

ထိုစကားကို သီလဝိဒေဝီမင်းသမီး ကြားလျှင် ‘ဤမင်းကား။ ယောက်ျားမြတ်တို့၏ နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပေ၏’ဟုကြံလျက်၊ တစ်ဖန် ထိုမင်းချင်းကိုပင် “ခေါ်ချေဦး”ဟု စေလိုက်ပြန်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် ၃ ကြိမ် တိုင်အောင်စေ၍၊ မလာလတ်သော် ‘ဤမင်းကား။ အလွန်ဘုန်းရှိသော ယောက်ျားပေတည်း။ ငါငင်၍ သူမယိမ်း၊ သူသိမ်းမှ ငါ ပါရချေတော့မည်တကား’ဟု အယူရှိလေ၏။

ဘုရားလောင်း မဟာဇနကမင်းသည် မှူးမတ်၊ ပရိသတ် တို့နှင့် စကားပြောဟော၍ ငြီးငွေ့တော်မူသော အခါမှ အလိုတော်အလျောက် ပြုကတော့သောသွားခြင်းဖြင့် ရွှေဂူသို့ဝင်လာသော ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ တည်ကြည် ရဲရင့်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာ လျောင်းတော်ဦးမှ မင်းသမီးရှိရာနန်းမဆောင်သို့ တက်ကြွတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်း၏ဘုန်းအလှူတော်ခိုက်နှင့် ကြုံသည်ဖြစ်၍ သီလဝိဒေဝီမင်းသမီးသည် ဘုရား လောင်းလာအံ့သည်ကိုသာ မျှော်လင့်လျက်နေစဉ် လစက်ဝန်းကဲ့သို့ ရွန်းရွန်းကြည်လင် သန့်စင်သောကျက်သရေ အပေါင်းဖြင့် တင့်တယ်စွာလာလတ်သော ဘုရားလောင်းကိုမြင်လျှင် ဣန္ဒြေကြီးစွာသောမိန်းမဖြစ်လျက် မိမိကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် မတည်နိုင်သည်ဖြစ်၍ နေရာမှလျင်စွာထပြီးလျှင် နန်းမဆောင်တံခါးဝသို့သွား၍ ဘုရား

လောင်း၏နံပါးမှ မှီတွဲအံ့သကဲ့သို့ ပျောင်းနွဲ့သောအမူအရာဖြင့် မိမိလက်ကို ဘုရားလောင်းလက်ပါးသို့ ညွတ်ယိမ်းလိုက်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် သီဝလိဒေဝီ မင်းသမီး လက်တော်ဖြင့်ဆွဲလျက် နန်းမဆောင်သို့တက်တော်မူပြီးလျှင် ကြွန်းထီးဖြူ စိုက်ထူဖြန့်မိုးအပ်သော ရာဇပလ္လင်^{၁၈} ပေါ်၌ အတူယှဉ်ပြိုင် ထိုင်နေတော်မူလေ၏။ မှူးမတ်အပေါင်းတို့လည်း ရာဇပလ္လင်ရှေ့ဝန်းကျင်၌ အောက်သို့မျက်နှာချကုန်လျက် လက်အုပ်ကြာမဲ့^{၁၉} ပြု၍ ကျိုးနွံစား^{၂၀} ကြလေ၏။

၁၀။ ပုစ္ဆာပြေခန်း

ထိုအခါ မဟာဇနကမင်းကြီးသည် အမတ်တို့ကို “အချင်းတို့။ သင်တို့မင်းကြီး ဆုံးမထားခဲ့သော အရာ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိလော။ အဘယ်စကားများကို မှာထားခဲ့သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

အမတ်ကြီးတို့လည်း “ဘုန်းတော်ကြီးလှသော အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် မှာထားခဲ့သည်မှာ ‘သမီးတော်၏ဂုဏ်ကျက်သရေ အထူးအမြတ်ကို သိတော်မူသည်နှင့်အညီ ဥပေါသထဆင်’^{၂၁} သည် စကြာရမည့် သူမှန်မှ ညွတ်လတ္တံ့ဟူသကဲ့သို့ နှလုံးထား၍ ငါ့သမီးတော်နှစ်သက်လျှင် မည်သူကိုမဆို ထီးနန်းနှင်းလေ’ဟူ၍ သာမညမှာ ထားခဲ့ပါသည်။ ယခု အရှင်သမီးတော်သည် အရှင်မင်းကြီးမသိမ်းမီကပင် ယိမ်းညွတ်၍ ရွှေလက်ရောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုအမှာတော်၌ဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စပြီးပါတော့သည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

မဟာဇနကမင်းကြီးသည် တစ်ဖန် “အချင်းတို့။ ဤအမှုမှာ ပြီးစေတော့။ ဤမှတစ်ပါး မှာထားခဲ့သော အရာ ရှိသေးသလော”ဟု မေးတော်မူပြန်၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ တစ်ပါး မှာထားတော်မူခဲ့သည်မှာလည်း ‘သမီးတော် နှစ်သက်သူမှန်လျှင် မစွမ်းနိုင် မရှိရာ’ဟု နှလုံးထား၍ ယခု ‘ကိုယ်တော်စံပယ်တော်မူသည့် ရာဇပလ္လင်၌ ဦးထားရာကို သိသည်လည်း ဖြစ်စေ’ဟု မှာထားတော်မူခဲ့ပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြပြန်၏။

ထိုအခါ မဟာဇနကမင်းကြီးသည် ‘ဤအရာကား မြင်ကာမျှနှင့် သိနိုင်ခဲ့သောအရာ ဖြစ်ချေသည်။ ပရိယာယ်ဖြင့် သိအောင်ပြုအံ့’ဟု ကြံလျက်၊ မင်းသမီးဆီမှာလည်း တစ်ဘက် စကားပြောဟန်ပြု၍ ရွှေဥသျှောင်ကျင်^{၂၂} ကို ချွတ်တော်မူပြီးလျှင် ‘ထားလိုက်’ဟု မင်းသမီးအားပေးတော်မူ၏။ မင်းသမီးလည်း ဥသျှောင်ကျင်ကို လက်ဖြင့် မ၊၍နေခြင်းငှာလည်း မသင့်၊ ရင်ခွင်၌ထားခြင်းငှာလည်း မထိုက်၊ တစ်ပါးမှာ ထားရမည်မှာလည်း မလျောက်ပတ်သဖြင့် ပလ္လင်ဦးခေါင်းရင်း၌ ထားလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ဥသျှောင်ကျင်ကိုထား၍ တစ်ခဏခန့်ကြာမှ အမတ်တို့စကားကို သတိမမူ၍ မမှတ်မိယောင်ပြုလျက် “အချင်းတို့။ ယခင် လျှောက်ကြသည့်စကားမှာ အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း”ဟု မေးတော်မူပြန်၏။

အမတ်တို့လည်း ထပ်၍ ထိုစကားကိုလျှောက်ပြန်လျှင် “အချင်းတို့။ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ်သရဲ သိနိုင်ခဲ့သော အရာပေတကား။ ငါ့မှာမူ ထီးနန်းကို ဆက်ခံထိုက်သောသူဖြစ်၍ သင်တို့ ယခုပြောသောစကားကို ကြားကာမျှနှင့်ပင် အသင့်ကြံပြီး၍ အမှန်ငါသိပြီ။ ဤသည်လျှင် ဤပလ္လင်၌ ဦးခေါင်းရင်း ဖြစ်သည်”ဟု ရွှေဥသျှောင်ကျင်ထားရာကို ညွှန်ပြတော်မူလေ၏။

ထို့နောက် တစ်ဖန် “အချင်းတို့။ ဤမှတစ်ပါး ရှိသေးလျှင် လျှောက်ကြဦးလော့”ဟု မေးတော်မူပြန်၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ လူဗိုလ်ခြေ ၁၀၀၀ အားညီမှ တင်နိုင်ချေရှိသော လေးကြီးသည် လည်း ဤနန်းတော်တွင် ရှိပါသည်။ ထိုလေးကို ‘တစ်ယောက်အားနှင့် တင်နိုင်ချေရှိသောသူဖြစ်မှ ထီးနန်း နင်းလေ’ဟူ၍လည်း မှာခဲ့ပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြပြန်၏။

မဟာဇနကမင်းကြီးလည်း “အချင်းတို့။ ယင်းသို့တပြားကား ယခုပင် ငါ တင်တော်မူမည်။ ထိုလေးကို ဆောင်ချေ”ဟုစေ၍ ဆောင်စေပြီးလျှင်-

ရာဇပလ္လင်ပေါ်၌ နေမြဲတိုင်းသော ပြကတေ့ကိုယ်တော်ဖြင့် ကိုင်စွဲတော်မူလျက် မိန်းမတို့ ဝါဖတ်သော ဝါပစ်လေးကိုကဲ့သို့ လေးညှို့ကိုဆွဲငင်ကာ တင်တံချတံကိုပြ၍ “ရှုကြလော့”ဟု ဆိုတော်မူပြီးလျှင်၊ ထင်ရှားအံ့သြ ကြသောအခါ၌ ထိုလေးကို လွှတ်ရာထားပြီးသော် “အချင်းတို့။ ဤမှတစ်ပါး ရှိသေးလျှင် ဆိုဦးလော့”ဟု မေးတော်မူပြန်၏။

အမတ်တို့လည်း “ဤမှတစ်ပါး ‘၁၆ လုံးသောရွှေအိုးကြီးဟိုကို ဖော်ထုတ်နိုင်သူဖြစ်မှ ထီးနန်းနင်းလေ’မှာ ထားခဲ့ပါသည်”ဟု လျှောက်ကြ၏။

ဘုရားလောင်းလည်း “အချင်းတို့။ ရွှေအိုးကြီးတို့၏ထားရာကို အမြွက်မျှ မှာထားခဲ့သောအရာ မရှိလော့” ဟု မေးတော်မူ၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အမြွက်မျှ မှာထားခဲ့သောအရာ ရှိပါ၏”ဟုလျှောက်လျှင်-

“ထိုအမြွက်စကားကို ဆိုလော့”ဟု မိန့်တော်မူပြန်၏။

ထိုအခါ အမတ်တို့လည်း အထက်က ပေါလဇနကမင်း မှာခဲ့သည့်အတိုင်း ‘သူရိယုဂ္ဂမနေ နိဓိ’အစရှိသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထိုစကားကို ဘုရားလောင်းကြားလျှင် အညစ်အကြေးစင်သောကောင်းကင်ပြင်၌ လစက်ဝန်းကိုမြင်သကဲ့သို့ ထို ၁၆ ဌာနသော အမြွက်စကား၏အနက်ကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ မဟာဇနကမင်းကြီးသည် “အချင်းတို့။ ယနေ့ကား အခါမရှိပြီဖြစ်၍ ထိုရွှေအိုးကြီးတို့ကို ထုတ်ဖော်မိတော့မည် မဟုတ်။ နက်ဖြန်နက်မှ ရွှေအိုးကြီး ၁၆ လုံးတို့ကို ထုတ်ဖော်ကြကုန်အံ့”ဟု ဆိုတော်မူလျှင်- အမတ်တို့လည်း “ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံကြ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုနေ့၌ အမတ်တို့နှင့် အဖြစ်အပျက်အလုံးစုံ အကျိုးအကြောင်းစကားကို ပြောဟောတော်မူပြီးလျှင် မှူးမတ်ပရိသတ် အိပ်ဖန်”^၁ ဝန်းကျင်တို့ဖြင့် စောင့်ရှောက်အပ်သော ရွှေနန်းစည်းစိမ်၌ မင်းသမီးနှင့်အတူတကွ ည၌ ၃ ယံ”^၂ ပတ်လုံး စံပယ်တော်မူပြီးမှ နံနက်မိုးသောက်သောအခါ မှူးမတ်တို့ အညီအညွတ် မင်းကြီးထံ ခစားလာကြကုန်၏။

ထိုအခါ မဟာဇနကမင်းကြီးသည် အမတ်တို့ကို ဤသို့မေးတော်မူ၏။

“အချင်းတို့။ သင်တို့မင်းကြီးသည် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ”^{၁၆} တို့အား နေ့တိုင်းမပြတ် နန်းတော်မှာ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသည် မဟုတ်လော”ဟု မေးတော်မူ၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ မပြတ်ပင် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြလျှင်၊ ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ကြံ၏။

‘နေဟူသည်ကား အခြားမဟုတ်။ ဘုရားဟူသည်လည်း နေမင်းနှင့်တူသည်ဖြစ်၍ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို ‘နေ’ဟူ၍ ဆိုသည်။ ထိုအရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ ကြွလာတော်မူသောအခါ မင်းကြီး ထ၍ ခရီးဦးကြိုဆိုရာအရပ်သည် နေထွက်ရာ ဖြစ်တော့သည်။ ထိုအရပ်၌ ရွှေအိုးတစ်လုံး မြုပ်ထားသည် ဖြစ်ရာ၏’ဟု ကြံတော်မူပြီးလျှင်၊ “အချင်းတို့။ ထို အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ နန်းတော်သို့ကြွလာတော်မူသောအခါ သင်တို့မင်းကြီးသည် အဘယ်အရပ်တိုင်အောင်သွား၍ ခရီးဦးကြိုဆိုသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤအရပ်တိုင်အောင် ခရီးဦးကြိုဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြလျှင်-

“အချင်းတို့။ ဤအရပ်သည်လျှင် နေထွက်ရာဖြစ်တော့သည်။ ထိုအရပ်၌ ရွှေအိုးကြီး ၁ လုံးရှိ၏။ တူးလော့”ဟုဆို၍ တူးဖော်စေ၏။ ထို့နောင် “အချင်းတို့။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် နန်းတော်မှ ဆွမ်းစားပြီး၍ ကြွတော်မူသောအခါ အဘယ်အရပ်တိုင်အောင် မင်းကြီး လိုက်ပို့သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

“ဤအရပ်တိုင်အောင် မင်းကြီး ပို့လိုက်ပါသည်”ဟု အမတ်တို့လျှောက်လျှင်-

“အချင်းတို့။ နေဝင်ရာဟူသည်ကား ဤအရပ်တည်း။ ထိုအရပ်၌ ရွှေအိုးကြီး ၁ လုံးရှိ၏။ တူးလော့”ဟုဆို၍ တူးဖော်စေ၏။

ထိုအခါ အမတ်တို့သည် “ငါတို့ကား နေထွက်ရာ၊ နေဝင်ရာဆိုသည် အကယ် နေမင်းစင်စစ်မှတ်၍ အသို့လျှင် ဥဒည်တောင်”^{၁၇}၊ အတ္ထင်္ဂမတောင်”^{၁၈}မှာ တူးနိုင်ပါအံ့နည်း’ဟု မအပ်သောအရာများကိုပင် ကြံမိလေသည်။ ငါတို့ကဲ့သို့ အယူပေါ့လျှံသူသာ ဖြစ်ချေလျှင် အရှေ့မျက်နှာ၊ အနောက်မျက်နှာ အရပ်တို့၌ ရွှေအိုးကိုရှာသည်နှင့် မြေအပြင် အကောင်းမရနိုင်အောင်ပင် ရှိရာချေ၏။ ဘုန်းပညာကြီးတော်မူလှသော အရှင်ဖြစ်၍သာလျှင် အလျှို့အဝှက် အမြှက်စကားကို ကြားရုံမျှနှင့် အလွယ်တကူ သူတစ်ပါးမပင်ပန်းရ ခဏချင်း ထုတ်ဖော်ယူနိုင်ပေသည်ကား အံ့ဩပြောပ၍ မကုန်နိုင်ရာ”ဟု အထောင်မကသော ကောင်းချီးပေးခြင်းဖြင့် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

ထို့နောင် ဘုရားလောင်းသည် အမတ်တို့ကို “အချင်းတို့။ အတွင်း၌ ၁ လုံး၊ အပြင်၌ ၁ လုံး၊ အတွင်း၊ အပြင်မဟုတ်သည်၌ ၁ လုံး ဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ ဤနန်းတော် အရှေ့တံခါးမ၌ တံခါးခုံတွင်းကလည်း ၁ လုံး၊ တံခါးခုံပြင်နားကလည်း ၁ လုံး၊ တံခါးခုံအောက်ကလည်း ၁ လုံး၊ ရွှေအိုးရှိသည်။ ယခုပင် ဖော်ချေ” ဟုဆို၍ ထိုရွှေအိုး ၃ လုံးတို့ကိုလည်း ဖော်ထုတ်စေ၏။

ထို့နောင် “အချင်းတို့။ မင်းကြီးလည်း မင်္ဂလာဆင်တော်ကိုစီးသောအခါ အဘယ်အရပ်၌ ဆင်တက်လှေကား ထားသနည်း။ ဆင်ထက်မှ ဆင်းသောအခါ အဘယ်အရပ်၌ လှေကား ထားသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤအရပ်၌ ဆင်တက်လှေကားထား၍ ဆင်ထက်သို့ တက်တော်မူပါသည်။ ဤအရပ်၌ လှေကားထား၍ ဆင်ပေါ်မှ ဆင်းသက်တော်မူပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် “အချင်းတို့။ တက်ရာ၌ ၁ လုံး၊ သက်ရာ၌ ၁ လုံး ဆိုသည်မှာ အခြား တက်ရာ၊ သက်ရာ မဟုတ်။ ဤ ဆင်တော်၌ တက်ရာ၊ သက်ရာပင် ဖြစ်သည်။ ထို ၂ ရပ်၌ ၁ လုံးစီ ရွှေအိုးရှိသည်။ တူးလော့”ဟုဆို၍ ထိုရွှေအိုး ၂ လုံးတို့ကိုလည်း တူးဖော်စေ၏။

ထို့နောင် “အချင်းတို့။ အင်ကြင်းပင်ကြီး ၄ ပင်တို့၌ ၁ လုံးစီ ဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ ဤနန်းတော်ရှေ့ အမတ်တို့စည်းဝေးရာမြေပြင်၌ မင်းကြီး လျောင်းစက်စံပယ်ရန်အလိုငှာ နန်းမြင့်စီရင်အပ်သော ညောင်စောင်းတော်၏ အခြေ ၄ ချောင်းသည် အင်ကြင်းသား မဟုတ်လော။ ထိုညောင်စောင်း ခြေ ၄ ချောင်းတို့၏အောက်၌ ရွှေအိုး ၁ လုံးစီ ရှိသည်။ ဖော်ထုတ်လေ”ဟု ဆို၍ ဖော်ထုတ်စေ၏။

ထို့နောင် “အချင်းတို့။ ၈ ရပ်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာထက်၌ ရွှေအိုးရှိသည်ဆိုရာမှာ ဤအရာ၌ ၄ ဂါဝုတ်ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်အပ်သောခရီးတာကို ယူဇနာ ဆိုသည် မဟုတ်။ မြင်း ၄ စီးဖြင့် ကအပ်သော ရထားထမ်းပိုးနှင့် နှိုင်းယှဉ်အပ်သော ခရီးတာကို ယူဇနာ ဆိုသည် ဖြစ်မည်။ မင်းကြီးစက်တော်မူရာ ကျက်သရေတိုက်မှ ပတ်ဝန်းကျင် ရထားထမ်းပိုး တစ်ပြန်ခြားရာ ၈ မျက်နှာအရပ်တို့၌ ရွှေအိုး ၁ လုံးစီ ရှိသည်။ ထိုရွှေအိုး ၈ လုံးတို့ကို ဖော်ထုတ်လေ” ဟုဆို၍ ဖော်ထုတ်စေ၏။ [ဤ၌ ရွှေအိုး ၈ လုံးပင်ဖြစ်သော်လည်း ဌာနအားဖြင့် ၁ ခုသာ ယူရမည်။]

ထို့နောင် “အချင်းတို့။ အစွယ်ဖျားတို့၌ ရွှေအိုးရှိသည်ဆိုရာမှာ အခြားမဟုတ်။ မင်္ဂလာဆင်ထားရာ တင်းကုပ်မှာ ဆင်မျက်နှာမူမြဲသောအရပ်တွင် ဆင်စွယ် ၂ ချောင်းတို့၏အောက်၌ ရွှေအိုး ၁ လုံးစီ ရှိသည်။ ထိုရွှေအိုး ၂ လုံးကိုလည်း ဖော်ထုတ်ချေ”ဟုဆို၍ ဖော်ထုတ်စေ၏။ [ဤ၌လည်း ဌာနအားဖြင့် ၁ လုံးသာယူ။]

ထို့နောင် “အချင်းတို့။ အမြီးဖျား၌ ၁ လုံး ဆိုသည်မှာလည်း ၎င်းဆင်တော်ထားရာ တင်းကုပ်တွင် ဆင်တော်အမြီးနေရာအောက်၌ ရွှေအိုး ၁ လုံး ရှိသည်။ တူးချေ”ဟုဆို၍ တူးဖော်စေ၏။

ထို့နောင် “အချင်းတို့။ ရေထဲ၌ ၁ လုံးဆိုရာမှာ တစ်ပါးရေထဲမှာ မဟုတ်။ မင်္ဂလာရေကန်တော် အလယ်တွင် ရှိသည်။ သင်တို့မြင်လိုလျှင် ကန်တော်မှရေကို ဖြန့်ဝဖြင့် အစဉ်ထုတ်”ဟုဆို၍ ကန်ရေကို ထုတ်စေပြီးလျှင် “ကန်အလယ်၌ ရွှေအိုးကို ရှုကြလော့”ဟု ပြတော်မူ၏။

ထို့နောင် “အချင်းတို့။ သစ်ပင်ဖျားဆိုသည်ကား တစ်ပါးမဟုတ်။ ဥယျာဉ်တွင် မင်္ဂလာပြုရာဖြစ်သော အင်ကြင်းပင်ကြီး၌ နွယ်တာလရာသီ^၁ ဝယ် နေမွန်းတည့်သောအခါ ပင်စည်ဝန်းကျင် ပတ်၍နေသောအရိပ်သည် သစ်ပင်ဖျား ဖြစ်တော့သည်။ ထိုအင်ကြင်းပင်ကြီး ပတ်ဝန်းကျင် အရပ် ၈ မျက်နှာ အရိပ်ဖျားကျရာ၌ ရွှေအိုးကြီး ၈ လုံး ရှိသည်။ ဖော်ထုတ်ချေ”ဟုဆို၍ ဖော်ထုတ်စေ၏။

ဤသို့ ရွှေအိုးကြီး ၁၆ လုံးတို့ကို ဖော်ထုတ်စေပြီးလျှင် မဟာဇနကမင်းကြီးသည် အမတ်တို့ကို-

“အချင်းတို့။ ဤမှတစ်ပါး သင်တို့မင်းကြီးမှာခဲသောအရာရှိလျှင် လျှောက်ထားဦး”ဟု ဆိုတော်မူ၏။ အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမှတစ်ပါး မှာထားခဲသောအရာ မရှိပြီ”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

[ဤအရာ၌ ရွှေအိုးကြီး ၁၆ လုံးဆိုသော်လည်း ဌာနအားဖြင့် ၁၆ ဌာနကို ရည်၍သာဆိုသည်။ ရွှေအိုးကား ၁၆ လုံးမက။

[အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို မင်းကြီးကြိုဆိုရာ၌ ၁ လုံး၊ ပို့လိုက်၍ မင်းကြီးပြန်လည်ရာ၌ ၁ လုံး၊ နန်းတော်တံခါးခံတွင်း၌ ၁ လုံး၊ တံခါးခံပြင်နား၌ ၁ လုံး၊ တံခါးခံအောက်၌ ၁ လုံး၊ ဆင်တော်သို့တက်ရာ၌ ၁ လုံး၊ ဆင်တော်မှဆင်းသက်ရာ၌ ၁ လုံး၊ အင်ကြင်းသား ညောင်စောင်းခြေ ၄ ခုအောက်၌ ၁ လုံးစီ၊ (ဤကား ဌာနလည်း ၁၁ ဌာန၊ ရွှေအိုးလည်း ၁၁ လုံး)၊ ကျက်သရေတိုက် ၈ ရပ်ဝန်းကျင် ရထားထမ်းပိုး တစ်ပြန်ခြားရာ၌ ရွှေအိုးကြီး ၈ လုံး (ဌာနကား သမန္တာယောဇန တစ်ပါးသာ။)၊ ဆင်တင်းကုပ်၌ ဆင်တော်အစွယ်

၂ ချောင်းအောက်ဝယ် ရွှေအိုးကြီး ၂ လုံး (ဌာနအားဖြင့် ဒန္တဂူသု တစ်ပါးသာ။)၊ ဆင်တော်အမြီးထားရာ၌ ၁ လုံး၊ ရေကန်ထဲ၌ ၁ လုံး၊ (ဤ၌ကား ဌာနနှင့် ဌာနီ ညီ၏။)၊ ဥယျာဉ်၌ အင်ကြင်းပင်ကြီး ၈ ရပ် ဝန်းကျင် မွန်းတည့်အရိပ်ဖျားကျရာ၌ ၈ လုံး (ဌာနအားဖြင့် ရုက္ခဂူသု တစ်ပါးသာ။)။ ဤသို့ ဌာနအားဖြင့်ပေါင်းသော် ၁၆ လုံး၊ အိုးလုံးရေအားဖြင့်ပေါင်းသော် ၃၁ လုံး ရွှေအိုးရှိသည်ဟု သိအပ်၏။ ။ဤကား စကားချပ်တည်း။]

ထိုအခါ မှူးမတ်၊ ပုရောဟိတ်မှစ၍ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့သည် ဤသို့သော ဘုရားလောင်း၏ အာဏာ၊ လက်ရုံး၊ ဘုန်းအင်၊ တေဇာ၊ ပညာတော်အစွမ်းကို မြင်ရပြန်သဖြင့် အံ့သြ၍မပြီး ကောင်းချီးပဲ့တင်ထပ်မျှ နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိကြကုန်လျက် ငှက်ပျောပင်၊ ကြံပင်၊ တံခွန်၊ ကုက္ကာ၊ မုလေးပွား^{၁၃၀} စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ပြီးသော မင်းလမ်းမတို့၌ ရပ်စုရပ်ကွက်အသီးအသီး ပွဲကြီးသဘင် ခံကြကုန်၏။ နန်းတော်ပတ်လည် ဝန်းကျင်တို့၌လည်း ကော်ဇော၊ ခင်းနှီးပြောက် အစရှိသော အထူးထူးအပြားပြား များမြတ်ဆန်းကြယ်စွာ အခင်းတို့ကိုခင်းကုန်လျက် နံ့သာဆိုင်၊ ပန်းဆိုင်၊ စိုက်ဆွဲခြင်း၊ ပေါက်ပေါက်ပန်း ကြံဖြန့်ခြင်း၊ အခိုး၊ အထုံ၊ နံ့သာမှုန့်၊ နံ့သာပျောင်းတို့ဖြင့် ကျင်းပတည်ထားခြင်း၊ စားဖွယ်၊ ခဲဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်၊ အဖျော်ယမကာတို့ကို တည်ထားကျင်းပခြင်းတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပူဇော်ကြကုန်လျက်၊ မှူးမတ်၊ ပုရောဟိတ်၊ သူဌေးသူကြွယ်တို့သည် ရွှေဖလားတတ်နိုင်သူ ရွှေဖလားတို့၌၊ ငွေဖလားတတ်နိုင်သူ ငွေဖလားတို့၌ မွန်မြတ်သောခဲဖွယ်ဘောဇဉ်၊ စတုမဓု^{၁၃၁} တို့ကိုထည့်၍ မင်းကြီးအား လက်ဆောင်တော်အလိုငှာ တစ်လုံးစီကိုင်စွဲလျက် ဥကင်^{၁၃၂} ရာဇပလ္လင်၌ စံပယ်တော်မူသောမင်းကြီးထံ ဆက်သပူဇော်ကြပြီးလျှင်၊ မှူးကြီး၊ မတ်ကြီး၊ မှူးလတ်၊ မတ်လတ်၊ မှူးငယ်၊ မတ်ငယ်၊ မင်းခယောက်ျားတို့မှာလည်း မိမိတို့အားထိုက်သော နေရာကနေ၍ ရိုသေဦးညွှတ်ကာ ခစားကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားပုရောဟိတ်တို့မှာလည်း ထိုက်သောနေရာက တစ်စုတဝေးနေ၍ မင်္ဂလာရှိသော ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ရေအေး၊ အမွှေးနံ့သာတို့ဖြင့်စီမံအပ်သော ခရသင်းတစ်ခုစီကိုင်စွဲလျက် မင်းကြီးထံသို့ပျောင်းညွှတ်ကာ နှုတ်မင်္ဂလာဖြစ်ကြောင်း ကောင်းချီးဘိသိက် သွန်းကြကုန်၏။ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ ခြေသည်သူရဲ စသော ပြည်သူပြည်သားတို့လည်း အစုသင့်ရာ တစ်စည်းတဝေးတည်း မိမိတို့အား ထိုက်သောနေရာကနေ၍ ကန်တော့ပွဲလက်ဆောင်နှင့် ပူဇော်ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့၌ လိမ္မာလေ့ကျွမ်းကုန်သော သဘင်သည်လုလင်ပျိုတို့သည်လည်း မိမိတို့ထိုက်ရာအရပ်က တစ်စုတဝေးတည်းနေ၍ နား၊မျက်စိအာရုံ ကာမဂုဏ်မှု အနုအပျောင်း ကောင်းမြတ်သောကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပူဇော်ကြကုန်၏။ မြတ်သောအဆင်းကိုဆောင်ကုန်လျက် အသောင်းမကသော နန်းတွင်းသူ အပျိုတော်အပေါင်းတို့သည်လည်း သီဝလိဒေဝီမင်းသမီးကို ခြံရံကုန်လျက် မင်းကြီး၏အနီး၌ ဦးညွှတ်ကာ နေကြကုန်၏။ ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၌ လိမ္မာကုန်သော ကချေသည် နန်းတွင်းသူတို့ သည်လည်း သိမ်မွေ့ပျော့ပျောင်း ကောင်းမြတ်သာယာစွာတီးမှုတ်လျက် ပူဇော်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ပူဇော် ချီးမြှောက်ကြသောအသံ၊ တီးမှုတ်ကခုန် ရွှင်မြူးကြသော ပွဲသဘင်အသံဖြင့် ယုဂန္ဓီရ်^{၁၃၃} တောင်ခြေက လေအဟုန်လှုပ်သော သမုဒ္ဒရာအဝှမ်းကဲ့သို့ နန်းတော်အလုံး အုန်းအုန်းသဲသဲ တစ်ခဲနက် ပဲ့တင်ထပ်ကုန်၏။

မဟာဇနကမင်းကြီးသည်လည်း ထီးဖြူဖြန့်မိုးအပ်သော ဥကင်ရာဇပလ္လင်ပေါ်၌ မင်း၏ဣန္ဒြေဖြင့် ရဲရင့် တည်ကြည်စွာ ကန်တော့ပူဇော်ခြင်းကိုခံတော်မူ၍ မိထိလာပြည်နှင့်တကွ ထီးနန်းကို သိမ်းပိုက်တော်မူလေ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းအတွင်း မြို့ငယ်၊ ခရိုင်၊ နိဂုံး၊ ရွာနေအကြီးအအုပ်ပြုသူတို့နှင့်တကွ တိုင်းသားတိုင်းသူ

အပေါင်းတို့သည်လည်း “ငါတို့ရာဇဌာနီ မိထိလာပြည်ကြီးသည် ကျက်သရေစဆုံးနိုင်သောမြို့ဖြစ်၍ တိထိ ၁၅ လုံးမှီသော လပြည့်နေ့၌ နေမင်းဝင်လျှင် အရှေ့ဥဒည်တောင်က လစက်ဝန်းထွန်းပေါ်လာသကဲ့သို့ ငါတို့အရှင် နတ်ပြည်စံတော်မူလျှင် အရှင်အရိပ်အရာထီးနန်းသို့ ဆက်ခံမည့်သူ ဘုန်းတန်းရှင်မင်းတရား ပေါ်ထွန်းကြွရောက် တော်မူလာပေ၏။ ထိုအရှင်သည် အခြားမဟုတ်။ ငါတို့အရှင်ဖြစ်သော အရိန္ဒဇနကမင်းကြီး၏ သားတော် နန်းညွန့်ပင် ဟူသတတ်။ ယခုအရွယ်တော်လည်း နံနက် ၄ ဈာန်တီးကျော် အချိန်၌ လျှံထိန်တောက်ပသော နေမင်းကဲ့သို့ ပထမအရွယ် နနယ်ပျိုမျစ် ဘုန်းသစ်သောအချိန်တွင် စည်းစိမ်တော်နှင့်ဆိုင်၍ မအံ့နိုင်သောပညာ၊ ၃ ဖြာသော ဗလ၊ ရာဇပရိယာယ်၊ အသွယ်သွယ်သောသတ္တိ၊ အတုမရှိသော ဘုန်းပညာအလျှံဖြင့် နိုင်ငံလုံး ကျက်သရေ ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ထိုမင်းမြတ်ကို ရှုကြည့်ဖူးမြော် ပူဇော်ကြကုန်အံ့”ဟု အသီးအသီး များစွာသော လက်ဆောင်တို့ဖြင့် နေပြည်တော်သို့ ဆက်သပူဇော် ဖူးမြော်လာကြကုန်သဖြင့် မိထိလာပြည်၌ နေရာမြေပြင် မဆံ့နိုင်အောင် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်လေ၏။

မဟာဇနကမင်းကြီးသည်လည်း သီဝလိဒေဝီမင်းသမီးကို များစွာသော ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့၏အမှု ဖြစ်သော မိဖုရားကြီးအရာ တောင်ညာနန်းမ၌ထား၍ နန်းလုံးနှင်းလေ၏။

ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်၌နေသော မယ်တော်ကို လည်းကောင်း၊ အိမ်ထောင်သမီးသား ပုဏ္ဏားနှင့်တကွ ပါမောက္ခဆရာကြီးကို လည်းကောင်း ထိုပြည်မှ မိထိလာပြည်သို့ ခေါ်ဆောင်စေပြီးသော် မယ်တော်အား များစွာသောစည်းစိမ်အခြံအရံနှင့် နန်းအခြားဆောက်၍ ချီးမြှောက်ကိုးကွယ်လျက်ထား၏။ ပါမောက္ခ ဆရာကြီးလည်း ထိုပြည်၌ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်စည်းစိမ်ထက် သာလွန်ထူးမြတ် ကြီးမြင့်သောစည်းစိမ်ဖြင့် ဦးရီးတော်အရာနှင့် ကျေးစားမြို့ရွာ ခရိုင်ပေး၍ သင့်ရာချထား ချီးမြှောက်တော်မူ၏။

ထိုအခါ မဟာဇနကမင်းကြီးသည် ‘ငါ့ဘိုးတော်၊ ခမည်းတော်၊ ဘထွေးတော်တို့ကား မိမိတို့သွားရာ ထက်ကြပ်ပါအောင် ဥစ္စာကိုမဆောင်ယူကြဘဲ ငါ့ကိုဆောင်ယူစိမ့်မည်ဟု စွန့်ထားခဲ့ကြသည်။ ဥစ္စာရပ်လည်း များစွာရှိ၏။ ငါ့ဘထွေးတော်ထားခဲ့သည့် ရွှေအိုးကြီး ၁၆ ဌာနတို့၌ များစွာသောဥစ္စာတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ယခု ငါ့လက်ထက်မှ ကန်တော့ပူဇော်ရောက်သည့် ဥစ္စာရပ်တို့လည်း သုံး၍မကုန်နိုင်အောင် ဖြစ်၏။ ထိုဥစ္စာရပ်တို့ကို ထက်ကြပ် ငါသွားတိုင်း ပါအောင်ဆောင်ရွက်အံ့’ဟု ကြံတော်မူလျက်၊ မြို့တံခါး ၄ မျက်နှာ၊ မြို့လယ် ဤ ၅ ဌာနတို့၌ ကြီးစွာသောအလှူရေပ် ၅ ဆောင်ဆောက်စေ၍ နေ့တိုင်းမပြတ် ကြီးစွာသောအလှူကို ပေးလှ စွန့်ကြံတော်မူ၏။

၁၁။ ဥဒါန်းကျူးတော်မူခန်း

ဤသို့ ပြည်စည်းစိမ်ကို ခံစားတော်မူရပြီးသော် ဘုရားလောင်းမဟာဇနကမင်းကြီးသည် ထီးဖြူဖြင့် ဖြန့်စီးအပ်သော ဥကင်ရာဇပလ္လင်၌ များစွာသော မှူးမတ်၊ ပုရောဟိတ်၊ ပရိသတ်အပေါင်းခြံရံလျက် မင်း၏ ကျက်သရေဖြင့် တင့်တယ်စံပယ်တော်မူသောအခါ အံ့ဩ၍မပြီးနိုင်သော စည်းစိမ်တော်ကိုရှုကြည့်လျက် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ဆင်းရဲတော်မူဖူးသည်ကို အောက်မေ့တော်မူ၏။

‘ငါသည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နစ်မွန်းသောအခါ ၇၀၀ သောသဘောသားတို့ကဲ့သို့သာ လုံ့လမပြု နေချေအံ့။
 ငါ့အမိကိုလည်း မတွေ့ရ၊ ဤသို့သော စည်းစိမ်ကိုလည်းမရဘဲ၊ ငါး၊ လိပ်၊ မကန်းတို့၏ အစာသာ ဖြစ်လေရာ၏။
 လုံ့လအာနုဘော်ကြောင့် ငါတောင့်တတိုင်း ဤသို့သောစည်းစိမ်ကိုလည်း ရ၏။ အမိကိုလည်း ဖူးမြင်ရ၏။
 ထို့ကြောင့် ‘လုံ့လ’ဟူသည်ကို အလွန်ပြုအပ်လှ၏တကား’ဟု အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့တော်မူသော
 ဘုရားလောင်းအား ထိုလုံ့လလျှင် အာရုံရှိသော မဟာကုသိုလ်^{၁၁} သောမနဿသဟဂုတ်^{၁၂} ဇော^{၁၃} စိတ္တုပ္ပါဒ်^{၁၄}
 သည် ဘဝင်^{၁၅} ကိုဖြတ်၍ အထပ်ထပ်ဖြစ်သဖြင့် နှစ်သက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ခဏိကာပိတိ^{၁၆}၊ ခုဒ္ဒကာပိတိ^{၁၇}
 သည် ညံ့အိသောဝါဂွမ်းမှာ ဆီသွန်းသကဲ့သို့ မွမ်းမွမ်းစိမ့်မျှ နှစ်သိမ့်သောကိုယ်၊စိတ်တော် ရှိသည်ဖြစ်၍
 ထိုပိတိအဟုန်ဖြင့် နှလုံးတော်မဆံ့နိုင်ခြင်းကြောင့် ချိုပျံ့နှစ်သက် မိန့်မြွက်တော်မူလို၍-

‘အာသိသေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။

ပဿာမိ ဝေါ ဟမတ္တာနံ၊ ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟံ။ ။

‘အာသိသေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။

ပဿာမိ ဝေါ ဟမတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလမုဗ္ဗတံ။ ။

‘ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။

ပဿာမိ ဝေါ ဟမတ္တာနံ၊ ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာအဟံ။ ။

‘ဝါယမေထေဝ ပုရိသော၊ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။

ပဿာမိ ဝေါ ဟမတ္တာနံ၊ ဥဒကာ ထလမုဗ္ဗတံ။ ။

‘ဒုက္ခော ပနိတောပိ နရော သပညော၊ အာသံ န ဆိန္ဒေယျ သုခဂ္ဂမာယ။

ဗဟူပိ ဖဿာ အဟိတာ ဟိတာ စ၊ အဝိတက္ကိတာ မစ္စ မုပပဇ္ဇန္တိ။ ။

‘အစိန္တိတမ္ပိ ဘဝတိ၊ စိန္တိတမ္ပိ ဝိနဿတိ။

န ဟိ စိန္တာမယာ ဘောဂါ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။ ။’ဟူသော ၆ ဂါထာတို့ဖြင့် ဥဒါန်းကျူးရင့်
 တော်မူ၏။

‘ဘောန္တော၊ အမတ်တို့။ ပဏ္ဍိတော၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ အကျိုး ၂ ပါးကို မြင်တတ်ထသော။
 ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ အာသိသေထေဝ၊ မြတ်သောတောင့်တခြင်းကို ပြုရာသလျှင်ကတည်း။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ၊
 မပျင်းရိရာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ ပဿာမိ၊ ရှု၏။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယထာဣစ္ဆိံ၊ အကြင်မင်း
 အဖြစ်ကို အလိုရှိ၏။ တထာ၊ ထိုအလိုရှိတိုင်း။ အဟံ၊ ဖြစ်ပြီ။

‘ဘောန္တော၊ အမတ်တို့။ ပဏ္ဍိတော၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ အာသိသေထေဝ၊ တည်း။ န
 နိဗ္ဗိန္ဒေယျ၊ ရာ။ ဥဒကာ၊ ရေမှ။ ထလံ၊ ကြည်းသို့။ ဥဗ္ဗတံ၊ ကူးမြောက်ပြီးသော။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ အဟံ၊
 ငါသည်။ ပဿာမိ၊ မြင်ရ၏။

‘ဘောန္တော၊ တို့။ ပဏ္ဍိတော၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဝါယမေထေဝ၊ လုံ့လပြုအပ်လှသည်သာ
 တည်း။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ၊ ရာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ ပဿာမိ၊ ရှုမိ၏။ အဟံ၊ သည်။
 ယထာဣစ္ဆိံ၊ အကြင်ဝတ္ထုကို အလိုရှိ၏။ တထာ၊ ထိုအလိုရှိတိုင်း။ အဟံ၊ ဖြစ်ပြီ။

‘ဘောန္တော၊ တို့။ ပဏ္ဍိတော၊ သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဝါယမေထဇဝ၊ တည်း။ န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ၊ ရာ။ ဥဒကာ၊ မှ။ ထလံ၊ သို့။ ဥဒ္ဓတံ၊ ကူးမြောက်ပြီးသော။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပဿာမိ၊ ဧ။

‘ဘောန္တော၊ တို့။ သပညော၊ ပညာရှိသော။ နရော၊ လူသည်။ ဒုက္ခောပနိတောပိ၊ ဆင်းရဲသို့ရောက်သော်လည်း။ သုခဂ္ဂမာယ၊ ချမ်းသာသို့ရောက်စိမ့်သောငှာ။ အာသံ၊ မြတ်သောတောင့်တခြင်းကို။ နဆိန္ဒေယျ၊ မဖြတ်ရာ။ အဟိတာဟိတာစ ဖဿာ၊ ဆင်းရဲတွေ့ခြင်း၊ ချမ်းသာတွေ့ခြင်းတို့သည်။ ဗဟူဟိ-ဗဟူဇဝ၊ များကုန်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိတက္ကိတာ၊ ကြံစည်လေ့မရှိကုန်သော သူတို့သည်။ မစ္စ၊ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းသို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

‘ဘောန္တော၊ အမတ်တို့။ အစိန္တိတမ္ပိ၊ မကြံဘဲလည်း။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ စိန္တိတမ္ပိ၊ ကြံလျက်လည်း။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ ဟိယုတ္တံ၊ ထိုစကား သင့်၏။ ဣတ္ထိယာဝါ၊ မိန်းမအား လည်းကောင်း။ ပုရိသဿဝါ၊ ယောက်ျားအား လည်းကောင်း။ ဘောဂါ၊ စည်းစိမ်တို့သည်။ စိန္တာမယာ၊ ကြံတိုင်း ပြီးကုန်သည်။ နဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။’ ဤကားအနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်တို့။ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ အကျိုးစီးပွား ၂ ပါးကို မြော်မြင်သောယောက်ျားတို့သည် ပျင်းရိခြင်းကို မဖြစ်စေဘဲ မိမိတို့တောင့်တအပ်သောအကျိုးကို ပြီးမြောက်စေခြင်းငှာ မြတ်သောလုံ့လကို အားထုတ်အပ်လှ၏။ လုံ့လသည်လျှင် အလိုရှိတိုင်း အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်၏။

“တစ်ပါးထုံးသက်သေကို မထောက်ဦးမှု၍ ကမ်းတစ်ဘက်ကို မမြင်သော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နစ်မွန်းသည်ဖြစ်လျက် လိုအပ်သောအကျိုး ပြီးမြောက်စေခြင်းငှာ လုံ့လအားထုတ် သည်ဖြစ်၍ ထိုလုံ့လအစွမ်းကြောင့် မဟာ သမုဒ္ဒရာမှ ဤပြည်သို့ကူးမြောက်သဖြင့် တောင့်တတိုင်းပြီးလေသော ငါ့ကိုယ်ကိုပင် သက်သေထား၍ ငါဆိုသတည်း။

“အချင်းတို့။ အကြင်သူသည် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ ၂ ဖြာသော အကျိုးစီးပွားကို မြော်မြင်နိုင်သော ပညာရှိ မှန်ပါအံ့။ ထိုသူသည် ကိုယ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၊ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ဆင်းရဲတို့နှင့် တွေ့ကြိမ်လတ်သော်လည်း ငါ့အား ဆင်းရဲခြင်းပင် ရှိမည်မဟုတ်။ ကောင်းစွာအားထုတ်လျှင် ချမ်းသာခြင်းမည်သည် အနေးနှင့် အမြန်သာ တောင့်တတိုင်း မပြီးမရှိရာဟု လုံ့လမလျှော့ဘဲ ဆင်းရဲကိုသည်းခံ၍ အားထုတ်ခြင်း၌ ယှဉ်လေရာ၏။ ထိုသို့သောပညာရှိသည်လည်း ငါကဲ့သို့ပင် မိမိတောင့်တတိုင်း အကျိုးအပြီးသို့ ရောက်လေရာ၏။

“အကြင်သူသည် ပညာနည်းသဖြင့် ပျင်းရိခြင်းကိုသာ အလေးအမြတ်ပြုသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသူသည် မိမိ၌ တစ်စုံတစ်ခု ကိုယ်၊စိတ်ဆင်းရဲတွေ့သောအခါ ‘ဤသို့သောဆင်းရဲကို ခံရသောငါ့အား ချမ်းသာကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါတော့အံ့နည်း’ဟု ဆင်းရဲတစ်ခါ၊ ချမ်းသာတစ်လှည့် လောက၌ဖြစ်မြဲဓမ္မတာကို မယူစားမိဘဲ၊ ပျင်းရိခြင်းကို အစွဲပြု၍ လုံ့လကို လျှော့လေ၏။ ထိုသို့သော ပျင်းရိခြင်းသဘောရှိသောသူသည် လုံ့လမပြုသဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ငါး၊လိပ်တို့၏အစာဖြစ်လေသော သင်္ဘောသား ၇၀၀ တို့ကဲ့သို့ တောင့်တအပ်သောအလိုလည်း မပြည့်ဘဲ ဆင်းရဲမှလည်း မလွတ်မကင်းနိုင်သည်သာ ဖြစ်လေရာ၏။

“အမတ်တို့။ ဤလောက၌ လူတို့၏ဆန္ဒသည် ကြံလျက်နှင့်လည်း ပျက်တတ်၏။ မကြံဘဲလည်း ဖြစ်တတ်၏။

“ငါသည်လည်း ယခုကဲ့သို့ ဖုဿရထားဆိုက်၍ ပြည်စည်းစိမ်ကို အလွယ်တကူ သိမ်းယူစိုးမြန်းရမည်ဟု တောင်းတစ်မျှ အကြံမရှိ။ ‘သုဝဏ္ဏဘူမိသို့သွား၍ ကုန်ပြုသဖြင့် ဥစ္စာပြန့်ပွား များမြင့်ကြီးကျယ်သောအခါ

ဥစ္စာဖြင့် ဖြားယောင်း၍ တစ်ပြည်တစ်နိုင်ငံကို လက်နက်ပြုလျက် အလုံးအရင်းကြီးစွာနှင့်တိုက်ယူမှ ငါ့ခမည်းတော်ဥစ္စာ ဖြစ်သော ဤပြည်ကို သိမ်းမြန်းနိုင်အံ့သည်ဟူ၍သာ ငါ အကြံရှိသည်။ ထိုအကြံကားပျက်ခဲ့၍ မကြံဘဲနှင့် ပင်လယ်ထဲ၌နစ်ရာအရပ်မှ နတ်သမီးဆောင်ပို့သဖြင့် မြို့ဥယျာဉ်ကျောက်ဖျာ၌ ငါ နုံးခွေမည်းညောင်း၍ လျောင်းစက်ရာတွင်းမှာ ဖုဿရထားဆိုက်လာလျှင် အကြိုက်သင့်လိုရင်းသို့ ခဏချင်းအလျင်အမြန် မကြံဘဲ ငါယခုရောက်၍ ပြီးမြောက်တော်မူသည်။ ငါသာလည်း မဟုတ်။ ဤလောက၌ အကြင်ယောက်ျားမိန်းမတို့သည် မင်းဖြစ်ခြင်းငှာ၊ မိဖုရားဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သူဌေးသူကြွယ်ဖြစ်ခြင်းငှာ စသည်ဖြင့် မိမိတို့ဆန္ဒသွားရာ အသီးအသီး ကြံကြကုန်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ကြံကြသော်လည်း ကြံတိုင်းမမြောက်သည်သာ များရာ၏။ ထို့ကြောင့် လုံ့လဟူသည်ကို ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်လှ၏”ဟု အနုသာသန မိန့်ခွန်းနှင့်တကွ ဥဒါန်း ကျူးရင့်တော်မူ၏။

[ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းသည် မင်းဖြစ်ထိုက်သော ကုသိုလ်သမ္ဘာရနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့် ကိုယ်တော် ဖြစ်၍၊ မချို့တဲ့သောဣန္ဒြေဟု ဆိုအပ်သော ဥပဓိသမ္ပတ္တိ၊ မင်းဖြစ်ခြင်းငှာ ကောင်းစွာအားထုတ်တော်မူခြင်း တည်းဟူသော ပယောဂသမ္ပတ္တိ၊ ဖုဿရထားဆိုက်ခြင်းငှာ ထိုက်ရာအရပ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်းဟူသော ဒေသသမ္ပတ္တိ။ ထိုမိထိလာပြည်၌ မင်းမရှိ၍ မင်းကိုတောင့်တသောအခါနှင့် ကြိမ်ကြိုက်ခြင်းတည်းဟူသော ကာလသမ္ပတ္တိ။ ဤသို့ သမ္ပတ္တိ ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် တောင့်တသည်နှင့်လျော်စွာ မင်းအဖြစ်ကို ရလေသတည်း။ ထို့ကြောင့် အကြင်သူ၌ ကုသိုလ်ကံအားကြီးစွာပင် ရှိငြားသော်လည်း မချို့တဲ့သော ဥပဓိ၊ လျောက်ပတ်သော ဒေသ၊ လျောက်ပတ်သော ကာလ၊ ကောင်းမြတ်သော လုံ့လနှင့် မပြည့်စုံချေလျှင် ထိုကုသိုလ်ကံ အစွမ်းရှိတိုင်း အားကြီးသောကောင်းကျိုးကို မပေး။ ကံအားနည်းသူပင်ဖြစ်သော်လည်း ဥပဓိ၊ဒေသ၊ ကာလ၊ပယောဂ၊ ဤ ၄ ပါးနှင့်ပြည့်စုံလျှင် ထိုအားနည်းသောကံအစွမ်းရှိတိုင်း ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်ရာ၏ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

ထိုသို့ မဟာဇနကမင်းကြီးသည် မင်းစည်းစိမ် အထွတ်အမြတ်ရောက်သည်မှ အနှစ် ၇၀၀၀ ပတ်လုံး ရာဇဓမ္မ ၁၀ပါး^{၁၂}၊ သင်္ဂဟ ၄ပါး^{၁၃}၊ နာယကဂုဏ် ၆ပါး^{၁၄}တို့ကို မပျက်စေရဘဲ တရားသဖြင့် သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားကြီးနှင့် အတူတကွ မင်းပြုတော်မူ၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အားလည်း အလုပ်အကျွေး ဒါယကာအဖြစ်ဖြင့် ဝန်ခံ၍ နန်းတော်၌ မပြတ်လျှင် ဆွမ်းကျွေးတော်မူ၏။ အလှူဇရပ် ၅ ဆောင်တို့၌လည်း တစ်နေ့မပြတ် မြတ်သောဥစ္စာနှစ်တို့ကို ထုတ်၍ အလှူပေးတော်မူ၏။

တစ်ရံရောအခါ သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်လတ်သဖြင့် ၁၀ လစေ့လျှင် ဘုန်းပညာ၊ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံစွာသော သတို့သားကို ဖွားမြင်လေ၏။ ထိုမင်းသားအား အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ ဒီဃာဝု^{၁၅}မင်းသား ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကြကုန်၏။

ဒီဃာဝုမင်းသား ၁၆ နှစ်အရွယ်သို့ရောက်၍ မင်းသားတို့သင်အပ်သော အတတ်တို့ကိုသင်ကြားသဖြင့် တတ်မြောက်ပြီးသော် ခမည်းတော် မဟာဇနကမင်းကြီးသည် သားတော် ဒီဃာဝုမင်းသားအား အိမ်ရှေ့အရာ အပ်နှင်းလေ၏။

၁၂။ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်တော်မူခန်း

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ ဥယျာဉ်မှူးသည် ဥယျာဉ်တော်မှ အချို့ အဆိမ့် အရသာရှိသော သစ်သီးကြီးငယ် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မွေးပျံ့သင်းကြိုင်စွာ အဆင်းကျက်သရေရှိသောပန်းမျိုး အထူးထူးအပြားပြားတို့ကိုလည်းကောင်း ယူခဲ့၍ မင်းကြီးအား ဆက်သလေ၏။ မဟာဇနကမင်းကြီးသည် ထို ပန်း၊ သစ်သီးတို့ကိုမြင်လျှင် အလွန် နှစ်သက်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဥယျာဉ်မှူးအား ဆုလာဘ်ထိုက်လျောက်ရာ ပေးချပြီသော် “အချင်းဥယျာဉ်မှူး။ ငါ ဥယျာဉ်တော်ကို ကြည့်ရှုစံပယ်တော်မူလိုသည်။ နက်ဖြန်ခါ ဥယျာဉ်ကို တန်ဆာဆင်၍ ရှိနှင့်စေ”ဟု မိန့်တော်မူလိုက်၏။

ဥယျာဉ်မှူးလည်း မင်းကြီးအမိန့်တော်ရှိတိုင်း ဝန်ခံ၍ ဥယျာဉ်၌ မသင့်မတော်သည်များကို ရှင်းလင်း သုတ်သင်လျက် တင့်တယ်စွာခင်းကျင်းစီရင် တန်ဆာဆင်ပြီးသော် မင်းကြီးအား ပြီးကြောင်းကို လျှောက်စေ၏။

မဟာဇနကမင်းကြီးသည်လည်း နံနက်မိုးသောက်ရောက်သောအခါ ထီးဖြူစိုက်မိုးလျက် ရတနာမျိုးတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မင်္ဂလာဆင်တော်ကိုစီး၍ များစွာသော ဗိုလ်ထုဗိုလ်ခြေ အခြွေအရံနှင့် ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်စံတော်မူလေသော် ဥယျာဉ်တံခါးဝသို့ ရောက်တော်မူ၏။

ထိုဥယျာဉ်တော် တံခါးဝ၌ကား သရက်ပင် ၂ ပင် ရှိ၏။ ထို သရက်ပင် ၂ ပင်သည် မြရည်လိမ်းသကဲ့သို့ စိမ်းစိမ်းလတ်လတ် ညိုဖပ်သောခက်ရွက်တို့ဖြင့် တင့်တယ်၏။ တစ်ပင်ကား အသီးမသီး၊ တစ်ပင်ကား ချိုအေးသော အရသာနှင့်ပြည့်စုံစွာ အသီး သီး၏။ ထို သရက်ပင်၏အသီးကိုကား မင်းကြီးအား လည်းကောင်း၊ အိမ်ရှေ့မင်းအား လည်းကောင်း ဆက်ပြီးမှသာလျှင် သူတစ်ပါးတို့ ဆွတ်ချူစားကြရကုန်မြဲတည်း။

ထိုအခါ၌ကား မင်းကြီးအား မဆက်ရသေးဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မဆွတ်မချူဝံ့ကုန်။ မင်းကြီးသည် ထို အသီးနှင့်ပြည့်စုံသောသရက်ပင်ကို မြင်လျှင် အပင်ရင်းသို့ ဆင်တော်ကိုယှဉ်စေလျက် သရက်သီးကို ဆင်တော် ကျောက်ကုန်းထက်ကလှမ်းဆွတ်ကာ အရသာကိုသိလို၍ တစ်လုံးမျှတည်း စားတော်ခေါ်၏။ ထိုသရက်သီး အရသာ လျှာတော်ဖျားသို့ရောက်ကာမျှ၌ နတ်သုဓာဘုတ်^{၁၆}ကဲ့သို့ ချိုအေးသောအရသာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိလေသော် ရသတဏှာ^{၁၇}၌ တပ်ငြိတော်မူသဖြင့် ‘ငါ ယခု ဥယျာဉ်စံပယ်တော်မူဦးမည်။ ဥယျာဉ်က ထွက်သောအခါမှ ဤသရက်သီးကို ဝအောင်စားတော်မူမည်’ဟု အကြံတော်အာလယ^{၁၈}နှင့် ဥယျာဉ်သို့ဝင်၍ စံပယ်တော်မူလေ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းသည်လည်း မင်းကြီးကဲ့သို့ပင် တစ်လုံးမျှသာ ဆွတ်ချူစားပြီး၍ နောက်တော်သို့ လိုက် လေ၏။ မင်းကြီး၊ အိမ်ရှေ့မင်းမှ တစ်ပါးကုန်သော မှူးမတ်၊ ပရိသတ် ဗိုလ်ခြေတို့သည်လည်း ‘ဤသရက်သီးကို အရှင်တို့အား အဦးဆက်၍ပြီးပြီ’ဟု အလိုရှိတိုင်း တတ်အားသမျှ ဆွတ်ချူပစ်ခတ်၍ စားကြလေကုန်၏။ လူများ၍ သရက်သီးနည်းခြင်းကြောင့် ဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း၊ ဆိတ်ထိန်း အစရှိသော ကံကျွေးနောက်ပါ လူစုတို့သည် ဘုန်းမရှိသဖြင့် နောက်ကျ၍ သရက်ပင်၌ အသီးကုန်မှ ရောက်ကြလတ်သော် လူမလိမ္မာတို့ ဓလေ့အားလျော်စွာ ‘ငါတို့ သရက်သီးကို မစားရဘိလော’ဟု သရက်ပင်ကိုအမျက်ထွက်၍ ခဲ၊ အုတ်၊ တုတ်၊ လှံတံ စသည်တို့ဖြင့် အင်္ဂိုင်း၊ အခက်၊ အရွက်တို့ကို ပစ်ခတ်ရိုက်နှက်ချိုးဖဲ့လျက် အရွက်ဟူသမျှပြုန်း၍ အရိုးအခက်မျှသာကျန်မှ မိမိတို့လိုရာသို့ သွားကြလေကုန်၏။

မင်းကြီးသည် ဥယျာဉ်တော်၌ အလိုရှိသမျှ လှည့်လည်စံပယ်တော်မူ၍ မြို့သို့ဝင်ချိန် အခါရောက်သဖြင့် ဥယျာဉ်တော်မှထွက်လေသော် ထိုသရက်ပင်ကိုမြင်လျှင် အမတ်တို့ကို “အချင်းတို့။ ဤသရက်ပင်ကား ငါ ဝင်တော်မူစကနှင့်မတူ။ ယခု အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ရှိလေသနည်း”ဟု မေး၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်အား အဦးဆက်၍ပြီးပြီဟု ဗိုလ်ပါရဲမက်တို့ လှယက် ဆွတ်ချူကြသဖြင့် သရက်ရှား၍ လက်များခြင်းကြောင့် အပင်တော်ခက်ရွက် ပွန်းရိပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြ၏။

မင်းကြီးလည်း “အချင်းတို့။ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင် ဤအပင်သာ စနောင့်စနင်း”^{၁၉} အသို့ကြောင့် ရှိရသနည်း။ ထိုအပင်ကား ခက်ရွက် စနောင့်စနင်းမရှိတကား”ဟု မေးပြန်၏။

အမတ်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ထိုအပင်သည် ဤအပင်ကဲ့သို့ အသီးမသီးသောကြောင့် ခက်ရွက် မပွန်းမရ ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထိုစကားကို ဘုရားလောင်း မဟာဇနကမင်းကြီးကြားလျှင် ဤသို့ သံဝေဂ ဖြစ်တော်မူ၏။

‘ဤအပင်ကား အသီးမသီးသောကြောင့် စိမ်းစိမ်းလတ်လတ် ညိုဖပ်သောခက်ရွက်ဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ် ပြကတေအတိုင်း ရှိ၏။ ဤအပင်ကား အသီးသီးခြင်းကြောင့် ဖျက်ဆီးတတ်သောသူနှင့် ဆက်ဆံသည်ဖြစ်၍ ပြကတေအတိုင်း မတည်ရ။ ဤပြည်စည်းစိမ်သည်လည်း ရန်သူနှင့်ဆက်ဆံခြင်းကြောင့် အသီးသီးသော သရက်ပင်နှင့် တူ၏။ ရန်သူနှင့်မဆက်ဆံသော စည်းစိမ်ကိုရှာလျှင် ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်သည်သာ ရန်သူနှင့် မဆက်ဆံခြင်းကြောင့် အသီးမသီးသောသရက်ပင်နှင့် တူ၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ သား၊ မယား၊ ဆွေမျိုး စသည်တို့ကိုမီ၍ ကြောင့်ကြခြင်းရှိသူသာလျှင် ဘေး များ၏။ ကြောင့်ကြမဲ့သောသူအား ဘေး မရှိ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဤ သရက်ပင် ၂ ပင်တွင် အသီးမသီးသောသရက်ပင်ကို ဥပမာထား၍ အလုံးစုံသောကြောင့်ကြကို ဖြတ်ပြီးလျှင် ငါ ရဟန်းပြုအံ့’ဟု နှလုံးတော်အမြဲ စွဲယူဆောက်တည်တော်မူလျက် မြို့သို့ဝင်ပြီးသော် နန်းတော်အရှေ့စုမခံ တံခါးဝ၌ရပ်တော်မူပြီးလျှင် စစ်သူကြီးကို ခေါ်တော်မူ၍-

“စစ်သူကြီး။ ပြည်ထဲရေးကိစ္စမှာ ငါ့သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း ရှိပြီ။ သင်မူကား ငါ့အလိုတော်ကိုသာ လုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်ရမည်။ ငါသည် ယနေ့မှစ၍ အလိုရှိသမျှကာလပတ်လုံး နန်းတော်ပြာသာဒ် အထက်ဆင့်၌ တစ်ယောက်ထီးချင်း ရဟန်းတရားကို ပွားများစေလျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နေတော်မူလိုသည်။ ငါ၏ အလိုမပြည့်သမျှ ယနေ့မှစ၍ ငါ့ထံသို့ စားတော်အုပ် သွင်းဆက်သူ၊ ဒန်ပူ”^{၂၀} မျက်နှာသစ်ရေ ဆက်ကပ်သူ၊ အလုပ်အကျွေးလက်ပါးစေ ယောက်ျားတို့ကိုသာ ဝင်စေ။ ဤမှတစ်ပါး မိဖုရားကြီးမှစ၍ အလုံးစုံသော နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသား ခစားသမျှ မှူးမတ်၊ ပရိသတ်အပေါင်းတို့ကို တစ်ယောက်မျှ ငါ့ထံ မဝင်စေနှင့်။ ကြပ်ကြပ် တည်းတည်း နိုင်နင်းအောင် ဆီးတား”ဟု နန်းတော်တွင်း၌ ကိစ္စကို စစ်သူကြီးအား လွှဲတော်မူပြီးလျှင်၊ တရားစီရင်ရာ လွတ်သဘင်၌ တရားသူကြီးပြုသူ အမတ်ကြီးကို ခေါ်တော်မူပြန်၍ စစ်သူကြီးမှာကဲ့သို့ပင် အကြောင်းကို ပြောတော်မူပြီးလျှင်-

“အမတ်ကြီး။ ငါ ကြောင့်ကြမဲ့ နေတော်မူသည်ဟူ၍ တရားအဆုံးအဖြတ် မတိမ်းမယိမ်းစေနှင့်။ သတိ၊ ပညာစွဲကပ်လျက် ဖြောင့်မတ်ဟုတ်မှန်တိုင်း စီရင်။ အလုံးစုံသော မှူးမတ်၊ ပြည်သူတို့အားလည်း ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ အကျိုး ၂ ပါး ပြည့်စုံစေကြောင်း ကောင်းမြတ်သောအဆုံးအမကိုလည်း ပေး”ဟု မှာတော်မူပြီးသော် နန်းတော်ပြာသာဒ် အထက်ဘုံဆင့်သို့တက်တော်မူ၍ တစ်ယောက်အထီးတည်း ရဟန်းတရားကိုပွားစေလျက် နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မင်းရင်ပြင်လျောင်းတော်ဦး၌ ဓစားမြဲဖြစ်ကုန်သော မင်းခယောက်ျား အမှူးအမတ်ပရိသတ်တို့သည် ထိုလျောင်းတော်ဦး၌ မင်းကြီးကို မတွေ့မမြင်ရသဖြင့် စားတော်အုပ်သွင်းသူ၊ ဒန်ပူမျက်နှာသစ်ရေ ဆက်ကပ်သူတို့ကို သင့်ရာခေါ်၍ “အချင်းတို့။ သင်တို့သည် မင်းကြီးထံ မပြတ်ဝင်ကြရ၏။ မင်းကြီး အသို့ နေတော်မူသနည်း။ သင်တို့နှင့် စကားပြောဟောခြင်းကို ပြုတော်မူ၏လော”ဟု မေးကြကုန်၏။

ထို အလုပ်အကျွေးမင်းချင်းတို့လည်း “အချင်းတို့။ အကျွန်ုပ်တို့ကား အချိန်ရောက်လျှင် ဒန်ပူ၊ မျက်နှာသစ်ရေ၊ စားတော်များကို ဆက်ကပ်၍သာ ထွက်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အား တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မေးမြန်းပြောဆိုတော် မမူ။ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နေတော်မူသည်”ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် မှူးမတ်၊ ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် “ငါတို့အရှင်မင်းကြီးကား ရှေးကနှင့် မတူ။ အသို့ ယခုရှိလေသနည်း”ဟုဆိုလျက် မြည်တမ်းကြလို၍-

‘အပေါ်ရာဇာ ဝတ ဘောရာဇာ၊ သဗ္ဗဘူမော ဒိသဗ္ဗတိ။

န စ နစ္စေ နိသာမေတိ၊ န ဂိတေ ကုရတေ မနော။ ။

‘န ဂမေနာပိ ဥယျာနေ၊ နာပိ ဟံသေ ဥဒိက္ခတိ။

မူဂေါဝ တုဏှိဘူတောသိ၊ န အတ္ထမနုသာသတိ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုကြကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းတို့။ အရပ်မျက်နှာတို့၏ ထီးဉာဏ်၊ မြေကြီးသေဌ်နှင့် ဖြစ်တော်မူသော ငါတို့အရှင်မင်းကြီးသည် ရှေး၌ကား အခါအခါနှင့်လျော်စွာ ရှင်မိဖုရား၊ မောင်းမ၊ကိုယ်လုပ်တော်၊ ရွှေဖော်အပေါင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ စောင်း၊ငြင်း၊ပတ်သာ၊ခရာ၊ဒုံမင်း စသော တီးမှုတ်ခြင်း၊ သီခြင်း၊ ကခြင်းသဘင်တော်၌ လည်းကောင်း၊ ဆင်တိုက်ခြင်း၊ ဆိတ်တိုက်ခြင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဥယျာဉ်သို့ထွက်စံတော်မူ၍ ကြာမျိုး ၅ ပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မင်္ဂလာရေကန်တော်၌ ဟင်္သာဖိုမတို့ ပျော်ဟန်၊ မြူးထူးဟန်များကို လည်းကောင်း ကြည့်ရှုစံပယ်တော်မူမြဲ ဖြစ်လျက်၊ ယခုကား ထို ပျော်မှုပျော်ဖွယ်များကို လုံးလုံးပစ်ပယ်တော်မူ၍ ဆွံ့အသောသူကဲ့သို့ တစ်ယောက်သောသူကိုမျှ စကားမပြောဘဲ ပြည်သားပြည်သူ မှူးတော်မတ်တော်တို့အားလည်း အဆုံးအမ မပေးဘဲ နေတော်မူတိ၏တကား”ဟု တ၊ယူ ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟာဇနကမင်းကြီးသည် နန်းတော်ပြာသာဒ်အထက်ဘုံဆင့်၌ တစ်ယောက်အထီးတည်း နေတော်မူလျက် ကာမဂုဏ်၌မကပ်ငြိသော နှလုံးတော်ဖြင့် ဆရာဖြစ်သော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့တော်မူ၍-

‘သုခကာမာ ရဟော သီလာ၊ ဝဗေန္ဓာ ဥပါရတာ။

ကဿ န အဋ္ဌ အာရာမေ၊ ဒဟရာ ဝုဒ္ဓါစ အစ္ဆရေ။ ။

‘အတိက္ကန္တဝနထာ ဓိရာ၊ နမော တေသံ မဟေသိနံ။

ယေ ဥဿုကမိ လောကမိ၊ ဝိဟရန္တိ အနုဿုကာ။ ။

‘တေ ဆေတွာ မစ္စုနော ဇာလံ၊ တံတံ မာယာဝိနော ဒဠံ။

သန္တာလယန္တာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကော နေသံ ဂတိပါပယေ။ ။’ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ကျူးရင့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏နန်းတော်သို့ နေ့တိုင်းမပြတ် ဆွမ်းစားကြွတော်မူလာ၍ ငါ၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူကုန်သော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် အရွယ်အားဖြင့် အငယ်၊ အလတ်၊ အကြီး ဟု နိမ့်၊ မြင့် ရှိတော်မူကုန်၏။ ကျေးဇူးဂုဏ်အားဖြင့် တူမျှတော်မူကြသည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအရှင်မြတ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အလိုရှိတော်မူကုန်သည်ဖြစ်၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌လည်း နေလေ့ရှိတော်မူကုန်၏။ ကိုယ်၌ထင်ရှားရှိသော သီလ၊ သမာဓိ ဂုဏ်ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့အား မပြဘဲ အလွန် လျှို့ဝှက်တော်မူကုန်၏။ သတ်ခြင်း၊ နောင်ဖွဲ့ခြင်း အစရှိသော အကုသိုလ်ဒုစရိုက်တို့မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်သက်သောနှလုံးလည်း ရှိတော်မူကုန်၏။ ထို ငါ့ဆရာဖြစ်သော အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ယခု အဘယ်သူ့ကျောင်းမှာ နေတော်မူလေကုန်ဘိသနည်း။

“ငါ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ထိုအရှင်မြတ်တို့သည် လေဝေ့၍မတိမ်းနိုင်သော တစ်ခဲနက်ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့ မြဲမြံသောပညာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကုန်လျက် သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏နှလုံးကို ရုန်းရင်းခတ်မွေ့နှောက်တတ်သော တဏှာအပြားမှလည်း ထွက်မြောက်တော်မူပြီးသဖြင့် ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ခြင်းမကင်းနိုင်သော လူတို့၏ဘောင်၌ ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ခြင်းကင်းသောအားဖြင့် နေတော်မူလေ့ ရှိကုန်၏။ မြတ်သော သီလက္ခန္ဓာ^{၁၃} ကျေးဇူးကို ရှာမှီးလေ့ ရှိတော်မူကုန်သော ထိုအရှင်မြတ်တို့အား ရိသေ့စွာ အကျွန်ုပ်ရှိခိုးပါ၏။ သေမင်းသည် သတ္တဝါတို့အား အသုဘနိမိတ်ကို သုဘနိမိတ်ဟုထင်မှားအောင် လှည့်စားတတ်သော တဏှာကွန်ရက်ဖြင့် ဖမ်းယူဖွဲ့ရစ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ထို သေမင်း၏ကွန်ရက်ဖြစ်သော တဏှာအနှောင်အဖွဲ့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပယ်၍ ငါ၏ဆရာ အရှင်မြတ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ကြွတော်မူကြလေပြီ။ ထို ကိလေသာအာလယ ငြိမ်းပြီးသော ငါ၏ဆရာ အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏နေရာသို့ ယခု ငါ့ကို အဘယ်သူ ပို့ပါအံ့နည်း”ဟု အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ သီလ၊သမာဓိ အစရှိသော ကျေးဇူးဂုဏ်ကိုသာလျှင် အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့တော်မူသော ဘုရားလောင်းမင်းကြီးအား အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ပီတိဖြစ်တော်မူ၍ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူရာမှ ရံခါရံခါ ထကြွတော်မူသဖြင့် မြောက်လေသာပြတင်းကို ဖွင့်လှစ်တော်မူပြီးလျှင်၊ ပြတင်းဝ၌စုံရပ်လျက် မြောက်ဟိမဝန္တာသို့ ရည်ရော်မျှော်ကြည့်ကာ လက်အုပ်ချီ၍ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကိုရှိခိုးလျက် ယခင်ဆိုခဲ့ပြီးသည့် ‘အတိက္ကန္တ ဝနထာ’ အစရှိသော ၂၀၀၀ တို့ဖြင့် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ဂုဏ်ကို ထုတ်၍ ဥဒါန်းမြွက်ဆို ကြည်ညိုမြတ်လေး အဝေးကပူဇော် တော်မူခြင်းကိုလည်း ပြုတော်မူ၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ဘုရားလောင်းသည် ရဟန်းတရားကိုပွားစေလျက် ၄ လပတ်လုံး ကိုယ်တော်အထီးတည်း ပြာသာဒ်အထက်ဘုံဆင့်၌ နေတော်မူ၏။

၁၃။ ရဟန်းပြုရန် တောင့်တတော်မူခန်း

ထိုသို့ နေတော်မူ၍ ၄ လ လွန်လတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် ရဟန်းအဖြစ်သို့ညွှတ်သော စိတ်အား ကြီးတော်မူသည်ဖြစ်၍ ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကို လောကန္တရိုက်^{၁၄} ငရဲကဲ့သို့ ထင်တော်မူလျက် ၃ ဘုံသောဘဝမီး သည် ညီးညီးပြောင်ပြောင် တောက်လောင်တော်မူလျှင် ဘေးမဲ့ရာသို့ လျင်စွာပြေးဝင်လိုသော နှလုံးတော်ရှိသဖြင့်

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

‘သိကြားမင်းစံရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤမိထိလာပြည်ကိုစွန့်ပစ်၍ အဘယ် ကာလရောက်မှ ဟိမဝန္တာ၌ ရဟန်းပြုခွင့်ကို ရပါမည်နည်း’ဟု ကြံတော်မူလျက်-

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဝိဿာလံ သဗ္ဗတောပဘံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဗဟုပါကာရတာရဏံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဒဠမဇ္ဇာလ ကောဋ္ဌကံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ သုဝိဘတ္တံ မဟာပထံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ သုဝိဘတ္တန္တ ရာပဏံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဂဝဿရထ ပိဋိတံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ အာရာမ ဝနမာလိနိ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ဥယျာနဝနမာလိနိ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ ပသာဒ ဝနမာလိနိ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မိထိလံ ဖိတံ၊ တိပုရံ ရာဗေန္ဒနိ။

မာပိတံ သောမနဿေန၊ ဝေဒေဟေန ယသဿိနာ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။’ ဟူသော ၁၁ ဂါထာခွဲတို့ဖြင့် နေပြည်တော်ကို

ချီးမွမ်း၍ ရဟန်းပြုခွင့်ကို ရှာတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါစံတော်မူရာ ဤ မိထိလာရာဌာနိ ပြည်ကြီးသည် ညချမ်းတိုင်း၊ နံနက်ချမ်းတိုင်း လမ်းမလမ်းငယ် အသွယ်သွယ်သော ဆိုင်စဉ်ခရီး၌ သွားလေကုန်သော အရွယ်ရှိ မိန်းမ၊ ယောက်ျားတို့၏ ဝတ်ဆင်သောအဝတ် တန်ဆာရောင်၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား စသည်တို့၌ဆင်သော တန်ဆာရောင်၊ ဈေးတန်းဆိုင်စဉ်တို့၌ မပြတ်ခင်းကျင်း ကာထားသော အဝတ်တန်ဆာရောင်၊ မင်းပွဲစိုးပွဲ ထွက်ဝင် တက်သက်ကြကုန်သော မှူးမတ်၊ ပြည်သူပြည်သား၊ မင်းခယောက်ျားတို့၏ ဝတ်ဆင်ဆောင်ရွက်သော အဝတ်တန်ဆာရောင် စသည်တို့ဖြင့်လည်း အခါမလပ် ပွင့် လန်း၏။

“ဤအရပ်ကား ရွှေနန်းပြာသာဒ် တည်ထားရာ၊ ဤအရပ်ကား လွတ်သဘင် တည်ထားရာ၊ ဤအရပ်ကား အန္တေပုရဟု ဆိုအပ်သော အတွင်းနန်းတော်မြို့ တည်ထားရာ၊ ဤအရပ်ကား ပြင်မြို့ကြီး ၂ ထပ် တည်ထားရာ၊ ဤအရပ်ကား တံခါး မုခ် ဆိုင်စဉ် မင်းလမ်း ခိုနန်း တန်ဆောင်း တည်ထားရာ၊ ဤအရပ်ကား အိမ်ရှေ့မင်းနေရာ စစ်သူကြီး နေရာ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ နေရာ မှူးမတ်တို့ နေရာ စသည်ဖြင့် ရှေးပညာရှိတို့ ကောင်းစွာ ဝေဖန်စီမံခဲ့သည်ဖြစ်၍ ကြီးကျယ်တင့်တယ်စွာသော မြို့၏အခင်းအကျင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ တံခါးမ၊ တံခါးငယ်၊ ပစ္စင်၊ ရင်တား၊ တံခါးမုခ်၊ ပြ၊ တန်ဆောင်း၊ သူကောင်းသူမြတ်တို့၏ နေရာအခင်းအကျင်း ဝင်းပြာသာဒ်အဆောင်ဆောင်တို့ဖြင့်လည်း တင့်တယ်၏။ တံခါးလမ်းမတို့၌ မြင်း က၊သော ရထား၊ ဆိတ် ကသောရထား၊ နွား ကသောရထားတို့၏ ထွက်ဝင်သွားလာခြင်းဖြင့်လည်း ပြွမ်း၏။ မြို့ပတ်လည်ဝန်းကျင်တို့၌ ပန်းဥယျာဉ်၊ သစ်သီးဥယျာဉ်တို့ဖြင့်လည်း နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် ခြံရံအပ်၏။ ရှေးဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးကို အစိုးရသော ငါ၏ဘေးလောင်းတော် သောမနဿမင်းကြီးသည် တည်ထားစီမံတော် မူခဲ့သော ဤမိထိလာပြည်ကြီးသည် နန်းတော်ရံမြို့ငယ်နှင့်တကွ မြို့တံတိုင်း ၃ ထပ်၊ ကျုံး ၃ ထပ်^{၁၁} တို့ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်၏။ မြို့ ၃ ထပ် တို့၏အတွင်း၌လည်း သားတော်၊ ညီတော်၊ ဦးရီးတော် စသော မင်းဆွေ မင်းမျိုးတို့၏နေရာ ပြာသာဒ်တန်ဆောင်း၊ အိမ်ကောင်းအိမ်ကြီးတို့ဖြင့်လည်း ပြည့်၏။ ဤသို့စသောဂုဏ်တို့ဖြင့် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီးစည်းစိမ်ကို အဘယ်အခါ စွန့်ခွာနိုင်၍ ငါ ရဟန်းပြုဖြစ်ပါအံ့နည်း”ဟု နေပြည်တော်ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်း၍ ရဟန်းပြုခွင့်ကို တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုပြန်၍-

‘ကဒါဟံ ဝေဒေဟေ ဖီတေ၊ နိစိတေ ဓမ္မရက္ခိတေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ ဝေဒေဟေ ဖီတေ၊ အဇေယျ ဓမ္မရက္ခိတေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် မြွက်ဆို တောင့်တတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏ ဘုန်းအာဏာတော် နှံ့ရာဖြစ်သော ဤဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးသည် ဥစ္စာစပါး ပွားများပေါကြွယ် ခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ဥစ္စာစည်းစိမ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သူဌေး၊ သူကြွယ်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ရွာငယ် အစွန်းအမြိတ်မျှဖြစ်သော်လည်း တစ်ပါးပြည်ထောင်မင်းတို့သည် လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ မဝံ့ကုန်။ တိုင်းအတွင်း၌လည်း ခိုးသူ၊ ဓားပြ စသော ရန်မရှိသည်ဖြစ်၍ အလွန်စည်ပင်သာယာ၏။ အမျိုး ၄ ပါးတို့သည်လည်း မိမိတို့နှင့်လျော်ရာ ငါဆုံးမတိုင်း တရားကို ကျင့်ကြကုန်သည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့စသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ဤဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးကို အဘယ်အခါ စွန့်ခွာနိုင်၍ ငါ ရဟန်းပြုဖြစ်ပါအံ့နည်း”ဟု တိုင်းကြီးဂုဏ်ကိုချီးမွမ်း၍ ရဟန်းပြုခွင့်ကို တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် နန်းတော်ရံအတွင်း မြို့ကိုချီးမွမ်းတော်မူလိုပြန်၍-

‘ကဒါဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ သုဓမ္မတ္ထိကလေပနံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ အန္တေပုရံ ရမ္မံ၊ သုစိဂန္တံ မနောရမံ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။’ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့်

မြွက်ဆိုတောင့်တတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏နန်းတော်အရံသည် ဤအရပ်၌ နန်းတော်ပြာသာဒ်မ၊ ဤအရပ်၌ ဆောင်သီး၊ ဆောင်သွယ်၊ ထားငယ်၊ လေသာ၊ စသော၊ ဤအရပ်၌ အတွင်းသားတို့စည်းဝေးရာ အဆောင်၊ ဤအရပ်၌ လွှတ်သဘင်၊ ဤအရပ်၌ မှူးမတ်တို့ ခစားရာ၊ ဤအရပ်၌ ဆင်တော်၊ မြင်းတော်၊ ရထားတော်၊ ယာဉ်တော်ထားရာ၊ ဤအရပ်၌ ပွဲသဘင်ပြုရာ စသည်ဖြင့် ကောင်းစွာ တောင်တာကွက်မှတ်နှိုင်းယှဉ်၍ ဝေဖန်စီရင်အပ်သဖြင့် အလွန် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏။ ဤနန်းတော်ဝန်းကျင် ရံသောမြို့၌ နရပတေ အင်္ဂတေတို့ဖြင့် အပြေအပြစ် ပြုအပ်သည်ဖြစ်၍လည်း အလွန်ရှုချင်ဖွယ် ရှိ၏။ နန်းတော်ပတ်လည်၌ မွေးကြိုင်ပျံ့သင်းသောပန်းတောတို့မှ လေပြည်ဆောင်သွေး၍ မွေးကြိုင်လှသောပန်းရနံ့တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နန်းသားနန်းသူတို့အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော အမွှေးအထုံမျိုးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တစ်နန်းတော်လုံး တသင်းသင်းတပျံ့ပျံ့ သန့်စင်သောနံ့သာရနံ့အတိ လှိုင်ကြူသဖြင့် အလွန်နှလုံး မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏။ ဤသို့စသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မခွာရက်နိုင်အောင်သော ဤနန်းတော်စည်းစိမ်ကို အဘယ်အခါမှ ခွာစွန့်ပစ်၍ ရဟန်းပြုဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု နန်းတော်အရံအတွင်း မြို့ကိုချီးမွမ်း၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက်တစ်ဖန် နန်းတော်ပြာသာဒ်ကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုပြန်၍-

‘ကဒါဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေစ၊ ဝိဘတ္တေ ဘာဂသော မိတေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေစ၊ သုဓမ္မတ္ထိက လေပနေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေစ၊ သုစိဂန္တေ မနောရမေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ ကုဋ္ဌာဂါရေစ၊ လိတ္တစန္ဒန ဖုသိတေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။’ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် တောင့်တမြွက်ဆိုတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဤငါ၏ နန်းတော်ပြာသာဒ်ဆောင်တို့သည် စိန်ဖူး၊ စိန်ပွင့်၊ စိန်ပျံ့၊ မှန်ကင်း၊ တုရင်၊ စုလစ်အမွမ်း၊ ထုပ်ကာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍လည်း အလွန်တင့်တယ်၏။ ရွှေတိုက်၊ ငွေတိုက်၊ ကျက်သရေတိုက် စသည်တို့၌ နရပတေ အင်္ဂတေတို့ဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုလျက် ရွှေ၊ ငွေ စသော ရတနာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ် သည်ဖြစ်၍လည်း အလွန်တင့်တယ်၏။ လက်အမှု၌တတ်လှစွာသော ဗိသုကာဆရာကြီးတို့သည် ကောင်းစွာ တမျဉ်းခင်းလျက် ဤအရပ်၌ ဤအဆောင် စသည်ဖြင့် သင့်ရာတော်ရာ ချထားစီမံ ဖန်ဆင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ဤ ၇၀၀ ကျော် အရေအတွက်ရှိကုန်သော နန်းပြာသာဒ်ဆောင်တို့သည်လည်း နတ်ဘုံဗိမာန်

တစ်စုတည်းကျသကဲ့သို့ တစ်ဆောင်ကအရောင် တစ်ဆောင်ကိုကူးခတ်လျက် တလျှပ်လျှပ်ရောင်နွယ် ယှက်တွယ် ယိုဖိတ်၍ စိတ်နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏။ နန်းတော်ပတ်လည်၌ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း မွေးသင်းသော ပန်းရနံ့တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကျော်စွာကူးနီ စသော အထုံအခိုး မွေးမျိုးနံ့သာပျောင်းတို့၏ ရနံ့ဖြင့် လည်းကောင်း နန်းတော် ပြာသာဒ်ဆောင်တိုင်း တသင်းသင်းတကြိုင်ကြိုင် လှိုင်သည်ဖြစ်၍ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် လည်း ရှိကုန်၏။ ဤသို့စသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် မခွာရက်နိုင်အောင်သော ဤရွှေနန်းပြာသာဒ်စည်းစိမ်ကို အဘယ်အခါမှ ခွာဖြစ်၊ စွန့်ဖြစ်ရှိ၍ ရဟန်းပြုနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု နန်းတော်ပြာသာဒ်ဆောင်တို့ကို ချီးမွမ်း၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် နန်းမဆောင်၌ ထီးဖြူဖြန့်မိုးလျက်ခင်းအပ်သော ရတနာပလ္လင်အရှေ့ လျောင်းတော်ဦး စမုခံဝ ပြာသာဒ်ဆောင်၌ ကန်တော့ပူဇော်ခံရာ ရတနာပလ္လင်၊ နေရာထိုင်၊ ရွှေညောင်စောင်း၊ ရွှေသလွန် မှစ၍ အလုံးစုံသောပလ္လင်တော်တို့ကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုပြန်၍-

‘ကဒါဟံ သောဏ္ဏပလ္လင်၊ ဂေါဏကေ စိတ္တသန္တတေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ မဏိပလ္လင်၊ ဂေါဏကေ စိတ္တသန္တတေ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။ ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် မြွက်ဆို

တောင့်တတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဤ နန်းမ၊ နန်းငယ် အသွယ်သွယ်သောအဆောင်တို့၌ ၇၀၀ သောကျက်သရေတိုက်ဝယ် တစ်ခုစီ ခင်းအပ်သော ရတနာသလွန်တော်၊ ဤနန်းတော်အတွင်း၌ အသီးအသီး သင့်ရာတော်ရာ ခင်းအပ်သော နေရာထိုင်၊ အင်းပျဉ်၊ ရာဇပလ္လင်အပေါင်းတို့သည် အချို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ အချို့ကား မျက် ၉ ပါး^{၁၆} ဖြင့် ပြီးကုန် ၏။ ထို သလွန်၊ ညောင်စောင်း၊ နေရာထိုင်၊ အင်းပျဉ်^{၁၇}၊ ရာဇပလ္လင်တို့၌ သိမ်မွေ့ကောင်းမြတ် နုထွတ်ညံ့သက်သော သားမွေး၊ငှက်မွေးတို့ဖြင့် လက် ၄ သစ်ကျော်အရှည် အထက်သို့တက်စေလျက် အတူးအဆန်းရက်အပ်သော ခင်းနှီးပြောက်တို့ဖြင့် ခင်းအပ်သည်ဖြစ်၍လည်း အလွန် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် ရှိကုန်၏။ ထို ရတနာပလ္လင် စသည်တို့ကို အဘယ်အခါမှ စွန့်ခွာနိုင်၍ ရဟန်းပြုဖြစ်ပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် ဝတ်လဲတော်ပုဆိုးကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုပြန်၍-

‘ကဒါဟံ ကပ္ပါသ ကောသေယျံ၊ ခေါမကောဠုမ္မရာနိစ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် တောင့်တ မြွက်ဆိုတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ ယခုဝတ်ဆင်အပ်သော အင်္ကျီ စုလျား^{၁၈} ဝတ်လဲတော်ပုဆိုးတို့သည် သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာသော ဝါချည်ဖြင့် ရက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာသော ပိုးချည်၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာသော ခေါမ^{၁၉} မည်သောချည်တို့ဖြင့် အထူးအဆန်း ရက်အပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ကောဠုမ္မရာဇ်^{၂၀} တိုင်းပြည်၌ဖြစ်သော ပုဆိုးတို့သည် အလွန်နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း စိတ်၏နှစ်သက်ခြင်းကို ဆောင်ကုန်၏။ ထို သိမ်မွေ့နူးညံ့

တင့်တယ်စွာသောပုဆိုးတို့ကို စွန့်ပစ်၍ အဘယ်အခါမှ လျော်တေသင်္ကန်း၊ သမန်းမြက်သင်္ကန်း၊ သစ်နက်ရေသင်္ကန်း၊ ရန်ကြမ်းသောအဝတ်တို့ကိုဝတ်၍ လွတ်လွတ်နေရပါအံ့နည်း"ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် ရေနံတော်ကို ချီးမွမ်းတော်မူပြန်လို၍-
'ကဒါဟံ ပေါက္ခရဏံ ရမ္မာ၊ စက္ကဝါက ပက္ခိတာ။
မဏ္ဍလကေဟိ သဉ္ဇန္တာ၊ ပဒုမုပ္ပလကေဟိ စ။

ပဟာယ ပဗ္ဗဒိဿမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။' ဟူသော ဂါထာဖြင့် မြွက်ဟ ချီးမွမ်းတော်မူ၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ငါ ထွက်ခွာတော်မူရာဖြစ်သော မင်္ဂလာရေနံတော်သည် ဟင်းရန်၊ ကတောက်၊ မျောက်လှေကူးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပလမျိုးဖြစ်သော ကြာညို၊ ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ပုဏ္ဏရိကမျိုးဖြစ်သော ကြာတံဆိပ်၊ ပဒုမမျိုးဖြစ်သော ကြာခေါင်းလောင်း ဤ ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်လျက်၊ ဝမ်းဘဲ၊ ဟင်္သာ၊ စက္ကဝါက စသော ရေကျေးရေငှက် လည်ယက်မြူးပျံ မောင်နှံဖိုမတို့ ရွှင်ပျော်ကစားရာဖြစ်၍ အလွန်ရှုချင်ဖွယ် ရှိ၏။ ထိုရေနံတော်ကို စွန့်ပစ်၍ အဘယ်အခါမှ ရဟန်း ပြုနိုင်ပါအံ့နည်း"ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် ဆင်တော်၊ မြင်းတော်၊ ရထားတော်တို့ကိုချီးမွမ်း၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင့်တပြန်ခြင်းငှာ
'ကဒါဟံ ဟတ္ထိဂုဗ္ဗေစ'အစရှိသော ၂၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းတောင့်တတော်မူပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မာတင်္ဂမျိုးဖြစ်ကုန်သော ငါ၏ဆင်တော်အပေါင်းတို့သည် နာမောင်းမှအမြီးတိုင်အောင်၊ ခြေထူးခံမှ မင်းစံရာကျောက်ကုန်းတိုင်အောင် အလုံးစုံသောကိုယ်အရပ်တို့၌ အထူးထူးအပြားပြား ဆန်းကြယ်စွာတန်ဆာ ဆင်လျက် ရွှေကြိုးဖြင့် ဖွဲ့သိုင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ဦးကင်း၌လွှမ်းဆင်အပ်သော ရွှေကွန်ရက်အရောင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လှံမ၊ ချွန်းတောင်း လက်နက်စွဲကိုင်လျက် တက်စီးသော ဆင်စီးသူရဲတို့၏ အစီးအနင်းလိမ္မာ ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။

"ဇာတိအားဖြင့် ပြုရာသည်၊ မပြုရာသည်ကိုမျှ မသင်မပြဘဲ သိတတ်သော အာဇာနည်^{၁၁၁} မျိုး၊ သိန္ဓောမျိုး^{၁၁၂} ဖြစ်ကုန်သော ငါ၏မြင်းတော်အပေါင်းတို့သည်လည်း ရတနာအတိပြီးသော ဦးခက်ဇက်သိုင်း အဆိုင်းအတွ ကြိုးကဖွဲ့သန်း တင်ရန်းခါးတောင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်လျက် ရတနာလှိုင်တံ လေးလက်နက် စွဲကိုင်ကုန်သော မြင်းစီးသူရဲတို့၏ အစီးအနင်းလိမ္မာခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြင်းတို့၏လျင်ခြင်းအားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အလွန်ရှုချင်ဖွယ် ရှိကုန်၏။ ဆန်းကြယ်စွာစီရင်အပ်ကုန်သော ငါ၏ရထားတော် အပေါင်းတို့သည် လက်တင်၊ 'စွယ်ရန်း၊ ခါးပန်း၊ ဝန်းလည်တို့၌ ရံကာအပ်သော ကျားရေ၊ သစ်ရေတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရထားဦး၊ ရထားမြိတ်တို့၌ စိုက်လွှားအပ်သော အလံရွှေရွက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိစ္စာသောကမ္မလာခါးစည်းနှင့်တကွ မိန့်ညို^{၁၁၃}၊ ချပ်^{၁၁၄}၊ ကာ^{၁၁၅} ဝတ်ကုန်လျက် လေးလက်နက်စွဲကိုင်ကုန်သော ရထားစီးသူရဲတို့၏ အစီးအနင်းလိမ္မာခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း အလုံးစုံသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင် အပ်သည်ဖြစ်၍ အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။ ထိုရထားကိုသည် အချို့ကား ငွေစင်ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ အချို့ကား ရွှေစင်ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ အချို့ကား မျက် ၉ ပါးတို့ဖြင့် စီခြယ်အပ်ကုန်၏။ ထို ရွှေ၊ ငွေ၊ မျက်မျိုးဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သောရထားတို့သည် မြင်း ကသောရထား၊ ကုလားအုတ် ကသောရထား၊ ဥသဘ ကသောရထား၊ ဆိတ်မြန်မာ ကသောရထား၊ ဆိတ်ကုလား^{၁၁၆}ကသောရထား၊ သမင် ကသောရထား၊ နိုင် ကသောရထားအားဖြင့်

များသောအပြား ရှိကုန်၏။ ထိုရထားတို့ကိုစွန့်ပစ်၍ အဘယ်အခါမှ ငါ ရဟန်းပြုနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ လေးသည်တော်တို့ကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုပြန်၍-

‘ကဒါဟံ ဟတ္ထာရူဠေစ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရ ဘူသိတေ။’

နီလ ဝမ္ဘိဓရေ သူရေ၊ တောမရကံသ ပါဏိနော။ ။

‘ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။’

ကဒါဟံ အဿာရူဠေစ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရ ဘူသိတေ။ ။

‘နီလာ ဝမ္ဘိဓရေ သူရေ၊ ဣဒ္ဓိယာ စာပဓာရိနော။’

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။

‘ကဒါဟံ ဓနုဂ္ဂဟေ စ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရ ဘူသိတေ။’

နီလ ဝမ္ဘိဓရေ သူရေ၊ စာပ ဟတ္ထေ ကလာပိနော။

ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ တံ ကုဒါဿု ဘဝိဿတိ။ ။ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းတော်မူပြန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏ ဆင်စီးသူရဲတို့သည် မိန့်ညှိချုပ်ကတန်ဆာအပေါင်း ဝတ်ဆင်ကုန်သဖြင့် လုံမချွန်းတောင်း လက်စွဲကုန်လျက် ရဲရင့်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာ တင့်တယ်ကုန်၏။ ငါ၏ မြင်းစီးသူရဲတို့သည်လည်း ခါးစည်း၊ ဝတ်လုံစသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကုန်သဖြင့် ရွှေကြိမ်လုံး၊ လေးလက်နက်စွဲကုန်လျက် ရဲရင့်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာတင့်တယ်ကုန်၏။ ငါ၏ လေးသည်တော်တို့သည်လည်း မိန့်ညှိချုပ်ကတန်ဆာအပေါင်းဖြင့် မြားတောင့်^{၁၆၇} လွယ်ကာ ရွှေလေးလက်စွဲလျက် ရဲရင့်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာ တင့်တယ်ကုန်၏။ ထို ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ လေးသည်သူရဲတို့ကို စွန့်ပစ်၍ အဘယ်အခါမှ လွတ်လွတ် ရဟန်းပြုရပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် မင်းသားလုလင်ပျို၊ ပုဏ္ဏားလုလင်ပျိုတို့ကို ချီးမွမ်းတော် မူလိုပြန်၍ ‘ကဒါဟံရာဇပုတ္တေစ’ အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘ကဒါဟံ အရိယဂဏေ’အစရှိသောဂါထာ၊ ဤ ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းတော်မူပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏ညီတော်၊ တူတော်၊ မြေးတော်ဖြစ်ကုန်သော အသောင်းမကသော မင်းသားအပေါင်းတို့သည် ရွှေချည်၊ ပိုးချည်၊ ခေါမချည်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာရက်အပ်သော ပုဆိုးဝတ်လုံတို့ကိုဝတ်ဆင်ကုန်၍ ရွှေလက် ကောက်၊ ရွှေနားတောင်း အစုံဆင်လျက် နတ်လုလင်ကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။ ငါ၏ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားတော် အပေါင်းတို့သည်လည်း အကျော်၊ စန္ဒကူး၊ အမွှေး၊ အထုံတို့ဖြင့် လိမ်းသပ်ပြင်ဆင် တန်ဆာဆင်၍ သန့်စင် နုထွတ် ဖြူဆွတ်သော ကာသိကရာဇ်^{၁၆၈}တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးတို့ကိုဝတ်ဆင်ကုန်လျက် အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။ ထို မင်းသားလုလင်ပျို၊ ပုဏ္ဏားလုလင်ပျိုတို့ကို စွန့်ပစ်၍ အဘယ်အခါမှ ငါ လွတ်လွတ် ရဟန်းပြုရပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

[ဤအရာတွင် တစ်ပါးသောကာလ၌ ပုဏ္ဏားတို့ကို မာဂဓ ဘာသာအားဖြင့် ‘ဗြာဟ္မဏ’ဟု ခေါ်ဝေါ် ကုန်၏။ ထိုကာလ၌ကား ဘုရားလောင်းမင်းကြီးသည် အမျိုးတို့၏ကျင့်ရိုးရှိတိုင်း ကောင်းမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်စေ ခြင်းငှာ ဆုံးမ စောင့်ရှောက်တော်မူသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ကာလအားလျော်စွာ ၎င်းပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း ကောင်းမြတ်ဖြူစင်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြကုန်သောကြောင့်လည်းကောင်း-

[‘အရိယ ဂဏေတိ ဗြဟ္မဏဂဏေ၊ တေ ကိရ သဒါ အရိယာစာရာ အဟေသံ။ ။’ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ထိုမဟာဇနကမင်းကြီး မင်းပြုတော်မူသောကာလ၌ ပုဏ္ဏားတို့ကို ‘အရိယာ’ဟု လူတို့ကို ခေါ်ဝေါ်စေကုန်၏။ ။ဤကား စကားချပ်တည်း။]

ထို့နောက် မိဖုရား ၇၀၀ တို့ကိုချီးမွမ်း၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင့်တပြန်ခြင်းငှာ ‘ကဒါဟံ သတ္တသတာ ဘရိယာ’အစရှိသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ကြံတော်မူပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဤ ငါ၏နန်းတော်၌ အသောင်းမကကုန်သော မိဖုရားကြီး၊ မိဖုရားငယ်၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမအပေါင်း တို့တွင် သီဝလိဒေဝီကဲ့သို့ တူမျှသောသဘောရှိလျက် ငါ၏နန်းကို ရွှင်ပြုံးနှစ်သက်စေတတ်သော မိဖုရားမြတ် တို့ကား ၇၀၀ အရေအတွက် ရှိကုန်၏။ ထို ငါ၏မိဖုရားကြီးနှင့်တကွ ၇၀၀ ကုန်သော မိဖုရားငယ်တို့သည် အဆင်း အရွယ်အားဖြင့်လည်း မယုတ်မလျော့၊ ပျော့ပျောင်းသောဣန္ဒြေ၊ သေခွေယဉ်ကျေးသောအသွင်အပြင်၊ ပြုံးရွှင်သော မျက်နှာ၊ သာယာသောစကားလည်း ရှိကုန်၏။ နန်းသုံးနန်းဝတ် နန်းတန်ဆာဖြင့် သုံးဆောင်ဝတ်ဆင်အပ်သည် ဖြစ်၍လည်း နတ်သမီးအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ စကားရိပ် မျက်နှာထားကို ကြားမြင်ကာမျှနှင့် လင်၏စိတ်အလိုကိုလည်း သိတတ်ကုန်၏။ တစ်စုံတစ်ခု မလျော်မသင့် အခွင့်မဆိုင်ဘဲ ငါဆိုမည်ပြုသော်လည်း နှလုံးသားစိတ်ခံ မာန်မူခြင်းမရှိ။ ရိုသေခံညားခြင်းဖြင့် ဝပ်တွားကိုးကွယ် ချစ်ဖွယ်သောစကားကိုလည်း ဆိုတတ်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသောအမှုတို့၌ လင်၏အလိုသို့သာလိုက်၍ ကျင့်တတ်ကုန်၏။ ထိုသို့သောဂုဏ်တို့ဖြင့် မခွာနိုင်အောင်ရှိသော ငါ၏မိဖုရားတို့ကို အဘယ်အခါမှ ပစ်ခွာနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် စားတော်ခေါ်မြဲဖြစ်သော ရွှေလင်ပန်းကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုပြန်၍ ‘ကဒါဟံသတပလံကံသံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ကြံတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို စားတော်ခေါ်ရာဖြစ်သော ရွှေလင်ပန်းသည် ရွှေစင်အချိန် ပိုလ် ၁၀၀ ရှိ၏။ အနားရေး ၁၀၀ တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာ လုပ်အပ်သည်ဖြစ်၍လည်း အလွန်တင့်တယ်၏။ ထိုရွှေလင်ပန်းကို စွန့်ပစ်၍ အဘယ်အခါမှ ရဟန်းပြုနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

[ဤအရာ၌ ပိုလ်ဟူသည်ကား ၅ ကျပ်ဖြင့်ဖွဲ့သော ပိုလ်၊ ၂၅ ကျပ်ဖြင့်ဖွဲ့သော ပိုလ်၊ ၅၀ ဖြင့်ဖွဲ့သော ပိုလ်၊ ၁၀၀ ဖြင့်ဖွဲ့သောပိုလ် ဟူ၍ ၄ သွယ် ၄ မျိုးပင်ရှိသည်တွင် အသက် ၁ သောင်းတမ်းကိုထောက်၍ ၂၅ ကျပ်ဖြင့်ဖွဲ့သော ပိုလ်လျှင် သင့်မည်ထင်၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

ဤသို့တောင့်တပြီးလျှင် ထို ဆင်တော်၊ မြင်းတော် စသော အခြွေအရံ ပရိသတ်တို့သည် နောက်တော်သို့ မလိုက်နေခြင်းကို တောင့်တတော်မူလိုပြန်၍ ‘ကဒါဿု မံ ဟတ္ထိဂုမ္ဘာ’အစရှိသော ဂါထာ ၃၀ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် “ငါထွက်တော်မူတိုင်း ဝန်းရံကာလိုက်ကုန်သော ငါ၏ဆင်တော်၊ မြင်းတော်၊ ရွှေငွေ မျက် ၉ ပါး ဖြင့်ပြီးသော မြင်းရထား၊ ကုလားအုတ်ရထား၊ ဥသဘာရထား၊ ဆိတ်မြန်မာရထား၊ ဆိတ်ကုလားရထား၊ သမင် ကသောရထား၊ စိုင်ကသောရထား၊ ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ လေးသည်ကျော်သူရဲ၊ နတ်လုလင်ကဲ့သို့ မင်းသားမျိုးအပေါင်း၊ ဆရာပုရောဟိတ်ဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားအရိယာအပေါင်း၊ မိဖုရား ၇၀၀ အပေါင်း၊ ဤ ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် ငါသွားရာနောက်တော်သို့ အဘယ်အခါမှ မလိုက်ဘဲ နေပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

ထို့နောက် ရဟန်းအသွင်ကို တောင့်တတော်မူလိုပြန်၍ ‘ကဒါဟံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ’အစရှိသော ၇၀၀ ဂါထာတို့ဖြင့် တောင့်တတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါသည် ဦးပြည်း”^{၆၉} ရိတ်သဖြင့် ဖန်ရည်စွန်းသော ဒုက္ခဋ္ဌ”^{၇၀}သင်္ကန်းကိုရုံ၍ သပိတ်လက်စွဲလျက် အဘယ်အခါမှ ဆွမ်းခံ၊ ဆွမ်းစား သွားရပါအံ့နည်း။ ခရီးလမ်းမတို့၌ လူတို့ အသုံးမဝင်၍ စွန့်ပစ်လေပြီးသော အဝတ်တို့ကို ပုံသုက္က”^{၇၁} ကောက်ယူသဖြင့် သင်္ကန်းဒုက္ခဋ္ဌ ချုပ်ဆို၍ အဘယ်အခါမှ ဝတ်ရုံရပါအံ့နည်း။ ရက်လည် နေ့စပ် မပြတ်ရွာသောမိုးကြီးထဲ၌ သင်္ကန်းစွတ်စိုလျက် အဘယ်အခါမှ ဆွမ်းခံရပါအံ့နည်း။ ငါသည် ထိုထို သို့သောအရပ်တို့သို့ သွား၍ တစ်တောမှလျှင် တစ်တောဝင်လျက် သစ်တစ်ပင်နား ဝါးတစ်ရံရိပ် စိတ်ကြောင့်ကြမဲ့ ငဲ့ကွက်လွတ်ရှင်း တစ်ကိုယ်ချင်းဖြင့် သီတင်းဖြူဆွစွာသော ဗြဟ္မစရိုက်ကို အလိုက်အဘယ်အခါမှ ဖြည့်ဆောင် ရပါအံ့နည်း။ ငါသည် ဟိမဝန္တာတော၌ တစ်ကုန်းပြောင်းတက် တစ်ကုန်းသက်၍ ကြောက်မက်ဖွယ်ရန် ဘေးဒဏ် မမြော် အဖော်မပါဘဲ အဘယ်အခါမှ သွားရပါအံ့နည်း။

“လိမ္မာတတ်ကျွမ်းလှစွာသော စောင်းသမားသည် ကောင်းလှစွာသောစောင်း၌ ၇ ချောင်းသော ညှို့ကို နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် အညီအညွတ်ညီသကဲ့သို့ ယခု ငါ၌ ကြောင့်ကြဖွယ်အသွယ်သွယ် နှောင့်ယှက်၍ စိတ်စက် မသာမအီ မညီမညွတ်ရှိသောနှလုံးကို ဖြုန်းဖြုန်းဖြတ်၍ ညီညွတ်ဖြောင့်မတ်စွာ အဘယ်အခါမှ တရည်တည်း ကျနိုင်ပါအံ့နည်း။

“ဖိနပ်ခြေနင်းအလိုငှာ သားရေနယ်သမားသည် ထက်လှစွာသောဆောက်ဝန်းဖြင့် သားရေနယ်ကို ညီညွတ်စွာ ပိုင်းပိုင်းဖြတ်လိုသကဲ့သို့ လူ့နတ်တို့၏သန္တာန်၌ တန်တန်ရစ်မြွေး ဖွဲ့ယှက်ကာနေသော ကာမ သံယောဇဉ်”^{၇၂}ကို လွင့်ကင်းပျောက်အောင် ဉာဏ်ဆောက်ဝန်းဖြင့် ပယ်တွန်းပိုင်းဖြတ်၍ မြတ်သောနေရာ၌ အဘယ်အခါမှ ငါ နေရပါအံ့နည်း”ဟု တောင့်တတော်မူ၏။

၁၄။ တောထွက်တော်မူခန်း

ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် နေက္ခမ္မဝိတက်”^{၇၃}ဖြင့် အကြံတော်အားကြီးခြင်းကြောင့် ငြိစရာတွယ်စရာ ဖွေရှာတတ်သော တဏှာကြိုးစကို တဒင်္ဂပဟာန်”^{၇၄}ဖြင့် တစ်ဖန် မထပ်မရစ်စေခြင်းငှာ ဟန့်တားဆီးဆိုတော်မူလျက် အထက်ကရစ်ဖွဲ့ဟောင်းဖြစ်သော ဥပါဒါန်”^{၇၅}ကိုလည်း ဉာဏ်တော်တဒင်္ဂဖြင့် ၄ လကျော်ပတ်လုံး တစ်ထုံး ဖြတ်ပိုင်း တစ်လှိုင်းပယ်ပစ် တစ်ရစ်ခုတ်ထွင် တစ်ပင်ချိုးဖဲ့၍ အဖွဲ့အနှောင်မှလွတ်သော နှလုံးတော်ရှိပြီးသော်၊ ကျော့ညွတ်ကွင်းမှ လွတ်ပြီးသောငှက်သည် ဘေးမဲ့ရာသို့ရှေးရှုသကဲ့သို့ ဟိမဝန္တာသို့သာ ရှေးရှုသောစိတ် ရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော စားတော်ကံကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင်-

ဖုန်းရှေ့ပြည်စာအုပ်တိုက်

“အချင်း။ ယခု သမဏပရိက္ခရာ”^{၁၆}ရောင်းသည့် ဈေးတန်းသို့ သင် သွားချေ။ အိမ်ရှေ့မင်းအမိမှစ၍ မည်သူ့ကိုမျှ မသိစေနှင့်။ ထို ပရိက္ခရာတန်းမှ သင်္ကန်း ၃ ထည်နှင့် မြေသပိတ် ၁ လုံးကိုဝယ်၍ ယခု အလျင်အမြန် ပြန်ခဲ့”ဟု စေတော်မူလိုက်၏။

စားတော်ကလည်း မင်းကြီးအမိန့်ရှိတိုင်း တစ်ယောက်သောသူကိုမျှ မသိစေဘဲ ပရိက္ခရာတန်းသို့သွား၍ သင်္ကန်း၊ သပိတ်တို့ကို ဝယ်ခဲ့ပြီးလျှင် မင်းကြီးအားဆက်၏။

ဘုရားလောင်းမင်းကြီးသည် သင်္ကန်း၊သပိတ် ရောက်သောအခါ ဆတ္တာသည်”^{၁၇}ကို ခေါ်တော်မူ၍ ဆံ၊မုတ်ဆိတ်တို့ကိုရိတ်စေပြီးလျှင် ဆတ္တာသည်အား ကျေးစားရွာစားဆုပေးလျက် “ဤအကြောင်းကို အသူတစ်ယောက်အားမျှ သင် မပြောလေနှင့်” ဟု နှုတ်ပိတ်၍ လွှတ်တော်မူလိုက်ပြီးသော်၊ တစ်ထည်သော သင်္ကန်းကို သင်းပိုင်ဝတ်တော်မူလျက်၊ တစ်ထည်ကို တစ်ဘက်လက်ကတော့ စံပယ်တင်ရုံတော်မူပြီးမှ တစ်ထည်သောသင်္ကန်းကို လက်ဝဲပခုံးပေါ်၌ ဒုကုဋ်တင်တော်မူ၍၊ အိတ်ဖြင့်သွတ်သွင်းအပ်ပြီးသော မြေသပိတ်ကို လက်ယာပခုံး၌ လွယ်တော်မူလျက် ဝါးရင်းတောင်ဝှေးကို ကိုင်စွဲတော်မူပြီးလျှင် ထိုအထက်ဘုံဆင့် နန်းရင်ပြင်၌ပင် အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ တင့်တယ်ခြင်းနှင့်တူသော တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ၂ ခေါက်၊ ၃ ခေါက် ထိုမှဤမှ စကြံကြွတော်မူ၍၊ ထိုနေ့ကား ထွက်သွားရာအခွင့်မရသဖြင့် နန်းတော်တွင်ပင် တစ်ည၌ တည်းနေတော်မူရ၏။

နံနက်မိုးသောက်ရောက်လတ်၍ နေအရုဏ်တက်လာသောအခါ၌ နန်းတော်အထက်ဘုံဆင့်မှ ဆင်းသက်၍ တောသို့ကြွတော်မူအံ့ဟု ပြင်ဆင်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် မင်းကြီး၏နှလုံးအကြံကို အတပ်သော်လည်း မသိရ၊ မရိပ်မတွေး မိသော်လည်း မဆိုရ၊ စိတ်ချ၍မနေနိုင်သဖြင့် မင်းကြီးမြတ်နိုးတော်မူသော မိဖုရားငယ် ၇၀၀ တို့ကို ခေါ်ပြီးလျှင်

“အမယ်တို့။ သင်တို့၊ငါတို့သခင်ကို မမြင်မဖူးရသည်မှာ ယခု ၄ လ ကျော်ရှိပြီ။ ရာဇပလ္လင် ဥကင်ထီးနန်းကို သိမ်းမြန်းတော်မူသည်မှစ၍ အနစ် ၆၀၀၀ ကျော် ၇၀၀၀ ခန့် ရှိပြီ။ အဘယ်ကာလတွင်မျှ ငါနှင့်ခွဲ၍ အခြားပျော်တော်မူသည် မရှိဘူးဘဲလျက် ယခု ၄ လကျော် ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်းသာ ပျော်မွေ့တော်မူသည်မှာ ဖောက်လွှဲသောအကြံ ရှိတော်မူသည်ဖြစ်ရာ၏။ ယခု အဖူးအမြင် ပြည်ကြီးသခင်ရှိရာသို့ သွားကြကုန်အံ့။ သင်တို့သည် မင်းကြီးမြတ်နိုးတော်မူသည်လည်း ဖြစ်ကြ၏။ အရွယ်အဆင်းလည်း ရှိကြ၏။ ငါးတစ်ခုကို ကွန်ကြီးဖြင့် မပြေးမထွက်နိုင်အောင် ဖွဲ့ရစ်ပိုက်ခြံသကဲ့သို့ မင်းကြီးစိတ်တော်ကို ပြင်သို့မထွက်ရအောင် ဖွဲ့ရစ် ပိုက်ခြံကြရမည်။ သင်တို့အား ထိုက်ရာနဲ့သာ အမွှေးအထုံ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်ဖိးလိမ်း၍ ငါနှင့် လိုက်ခဲ့ကြ”ဟုဆိုလျက် ပြင်ဆင်ဝတ်စားစေပြီးသော် အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် မိဖုရားငယ် ၇၀၀ ခြံရံလျက် မင်းရှိရာအထက်ဘုံဆင့်သို့ တက်လေ၏။

ဘုရားလောင်းမင်းကြီးလည်း ‘ဟိမဝန္တာသို့ သွားအံ့’ဟု နန်းတော်အထက်ဘုံဆင့်မှ ဆင်းသက်မည် အပြုတွင် ရှေးရှုတက်လာလတ်သော မိဖုရား ၇၀၀ တို့သည် ရဟန်းအသွင်ဖြင့် ဆင်းသက်အံ့ဟုပြုသော ဘုရားလောင်းကို ရှောင်တခင်မြင်လေသော် အသွင်ခြားသည်ဖြစ်၍ ‘မင်းကြီး’ဟု တစ်ယောက်သော မိဖုရားမျှ အမှတ်မရှိဘဲ ‘အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်သည် ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား အဆုံးအမပေး၍ ယခု ဆင်းသက် တော်မူလာသည် ထင်၏’ဟုအမှတ်ရှိကြသဖြင့်၊ လမ်းလွဲကာ သင့်ရာကထိုင်လျက် ရှိခိုး၍နေကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းမင်းကြီးသည်လည်း ရဟန်းအသွင်ဖြင့် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နန်းတော်အထက်ဘုံဆင့်မှ ဆင်းသက်တော်မူလေ၏။

၁၅။ မိဖုရား ၇၀၀ တို့ လိုက်ခန့်

မိဖုရား ၇၀၀ တို့သည်လည်း အထက်ဘုံဆင့်သို့တက်၍ ဘုရားအလောင်းကို ကြည့်ရှုကြလေသော် စက်တော်မူရာရွှေသလွန်ပေါ်၌ ဝတ်ဆင်တော်မူသည့် ဝတ်လဲတော်တန်ဆာ အဆောင်အရွက်တို့ကို စုပုံလျက်၊ ထိုဝတ်လဲတော်၏အပေါ်၌ ခွေလျက်တင်ထားခဲ့သော ပိတုန်းတောင်အဆင်းကဲ့သို့သော ဆံတော်တို့ကို မြင်ကြ လတ်လျှင်-

“ရဟန်းအသွင်ဖြင့် ယခုတွင်ဆင်းသက်တော်မူသော သခင်ကို ငါတို့ကား အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဟု အမှတ် မှားဘိ၏။ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ မဟုတ်။ ငါတို့အရှင် ဖြစ်ခဲ့၏တကား။ ယခု သွား၍ တောင်းပန်ကြကုန်အံ့”ဟု အထက်ပြာသာဒ်ဘုံဆင့်မှ ဆင်းသက်ခဲ့ကြပြီးသော် ဘုရားလောင်း အရှေ့စမုခံဝ ရောက်တော်မူစဉ် မိကြလေ၏။ ထိုသို့မိကြသောအခါ ၇၀၀ သောမိဖုရားတို့သည် ဆံပင်ဖြန့်ကြဲလျက် လက်အစုံတို့ဖြင့် ရင်အုံကိုခတ်တီး၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ကျွန်မတို့နှလုံး ဆုံးရှုံးကြကွဲအောင် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ပြုရသနည်း”ဟု သနားစဖွယ် အသွယ်သွယ်ငိုကြွေးလျက် ဘုရားလောင်းနောက်သို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကြကုန်၏။ မှူးမတ်ပြည်သူ လူအပေါင်း တို့သည်လည်း မိထိလာပြည်အလုံး ချောက်ချားလျက် “ငါတို့အရှင်မင်းကြီး ရဟန်းပြုတော်မူခဲ့သော် ငါတို့အရှင်နှင့် ဘုန်းအာဏာ ပညာသီတင်း တူမျှသောမင်းကို အဘယ်မှာ ငါတို့ ရနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု ငိုကြွေးလျက် မင်းကြီးနောက် တော်သို့ အစဉ်တစိုက် လိုက်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ မိဖုရား ၇၀၀ တို့၏ သနားစဖွယ်ငိုကြွေးလျက် နောက်တော်သို့လိုက်ကြောင်း၊ ထိုသို့လိုက်သည် ကိုစင်လျက် ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိမူ၍ လွတ်လွတ်ထွက်ကြတော်မူကြောင်းကို ထင်စွာပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရား သည် ‘တာစ သတ္တသတာ ဘရိယာ’အစရှိသော ၆ ဂါယာတို့ကို ဟောတော်မူသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရဟန်းတို့။ မဟာဇနကမင်း ငါဖြစ်တော်မူသောအခါ ရဟန်းပြု၍ နန်းတော်မှ ဟိမဝန္တာသို့ထွက်လတ် သော် ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော မိဖုရား ၇၀၀ တို့သည် မောင်း ၂ ဘက်တို့ကို ထိပ်ထက်ချီလျက် ‘အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ်အပြစ်ရှိသဖြင့် ကျွန်မတို့ကို စွန့်ပစ်၍ ကြွတော်မူရက်ဘိသနည်း’ ဟု ငိုကြွေးကာ လိုက်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ လုံးရပ်သဏ္ဌာန် ကိုယ်ဟန်နုနယ် ငယ်သောခါးရှိကုန်သော မိဖုရား ၇၀၀ တို့သည်-

“အရှင်မင်းကြီး။ ကျွန်မတို့ကို စွန့်ပစ်တော်မူလိုသော်လည်း အပြစ်ကိုသာ သိသိသာသာ ထင်စွာပြ၍ စွန့်တော်မူကောင်းပါလျက် တစ်ခွန်းသောအမိန့်တော်မျှ မပြန်ခဲ့ဘဲ နှလုံးကွဲ၍သေလေအောင် အဘယ့်ကြောင့် ကျွန်မတို့ကို စွန့်ပစ်တော်မူရက်ဘိသနည်း”ဟု မျက်ရည်ယိုစက် ထိပ်ထက်လက်ချီ တိမ်းပိတိမ်းပါး သနားစဖွယ် ကိုးကွယ်ရာမရ ငိုကြွေး၍လိုက်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ လင်၏အလိုသို့သာလိုက်လျက် ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော မိဖုရား ၇၀၀ တို့သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ကျွန်မတို့၏အသည်းအအူ လှိုက်ဆူပူပန်ခြင်းကို ကယ်တော်မမူပါပြီလော။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ကျွန်မတို့ကိုစွန့်ပစ်၍ ကြွတော်မူရက်ဘိသနည်း”ဟု လက်ဝဲလက်ယာ နောက်ပါထက်ကြပ် မရပ်မတည် ဝန်းလည်ညွတ်ပျောင်းလျက် ဦးခေါင်းထက်လက်ချီ အလီလီလျှောက်ထားခြင်းဖြင့် သနားစဖွယ် ငိုကြွေး၍လိုက်ကြကုန်၏။

“ရဟန်းတို့။ ထို မဟာဇနကမင်းကြီးသည် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရှေးရှုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော နေက္ခမ္မဝိ တက်လျှင် မြန်စေထက်ကြပ် ကပ်၍နိုးဆော်လေသောကြောင့် သိကြားစံဖက်သကဲ့သို့ နှစ်သက်ဖွယ်အကူတူဖြစ်သော

နန်းသူ ၇၀၀ တို့၏ တဏှာကျောကွင်း ချိတ်ငင်ခြင်းကို နိမ်နင်းချိုးဖဲ့၍ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ သမာဓိအဘိသိက်ကို ရှေးဦးစွာ ခံပြီးမှ ပိုလ်ချိန် ၁၀၀ အမှန်ရှိသော ရွှေလင်ပန်းကို စွန့်ပစ်လေ၍ မြေသပိတ်လွယ် စံပယ်တင်သင်္ကန်း ရဟန်း အဖြစ်တည်းဟူသော အဘိသိက်ကို ၂ ကြိမ်မြောက် ခံယူနိုင်လေ၏”ဟု ဟောတော်မူ၏။

သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားကြီးမူကား မိမိအရွယ်ကြီးပြီဖြစ်၍ အရွယ်ရှိမိဖုရားများကဲ့သို့ လျှမ်းလျှမ်းတက်မျှ မပြုဘဲ မိဖုရားငယ် ၇၀၀ တို့ကိုသာ “သင်တို့သည် မင်းကြီးစိတ်ကို ညိတ်၍ပါအောင် များစွာသနားဖွယ်ဖြင့် ဖြားယောင်းကြ”ဟု နှိုးဆော်ကာ သိမ်မွေ့နူးညံ့သောလူနေ့ဖြင့် မင်းကြီးနောက်ကသာ ငိုကြွေးလျက် နန်းတော်သို့ ပြန်ပါမည့်အကြောင်းကို အသာအယာတောင်းပန်၍ လိုက်၏။

ထို သီဝလိဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် အသွယ်သွယ်အပြားပြား များစွာအကြောင်းရှာ၍ တောင်းပန်ပါ သော်လည်း ဘုရားလောင်းကို စကားတုံ့ပြန်၍ ဆိုစိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်ရှိလေလျှင် ‘တစ်ခုသော ဥပါယ် တံမျဉ်း’ဖြင့် မင်းကြီးကို နန်းတော်သို့ပြန်စေအံ့’ဟု ကြံပြီးသော် စစ်သူကြီးအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍-

“အမောင်စစ်သူကြီး။ ယခု မင်းကြီးသွားလတ္တံ့သောလမ်း မနီးမဝေးမှာ အိမ်ဆိုးဧရပ်ဆိုး” ရှိသမျှတို့ကို မင်းကြီးမြင်သာအောင် ရှေ့ကဆီး၍ မီးတိုက်ချေ။ မြက်၊ ကောက်ရိုး၊ သက်ငယ် လောင်လွယ်သည်များကိုလည်း အခိုးဖြစ်အောင်ရေဆွတ်၍ မီးပုံမှာထည့်။ အခိုးအလျှံ ပြင်းစွာထစေ”ဟု ဆို၍ စေလိုက်သည်။

စစ်သူကြီးသည် လျင်စွာသွားနှင့်၍ မိဖုရားဆိုတိုင်း အိမ်ဆိုး၊ ဧရပ်ဆိုးတို့ကို စုပုံ၍ အခိုးအလျှံကြီးစွာ ထအောင် မီးတိုက်နှင့်လေ၏။

ထို မီးအခိုးအလျှံထလတ်သောအခါ သီဝလိဒေဝီမိဖုရားသည် ဘုရားလောင်း၏နံပါးသို့တက်၍ ရှေ့တူရ ခြေရင်း၌ ဆံပင်ဖြန့်ကြဲလျက် လက်အုပ်ချီကာ တုပ်ဝပ်ပြီးသော်-

‘ဘိသ္ဗာ အဂ္ဂိသမာ ဇာလာ၊ ကောသာ ခုယုန္တိ ဘာဂသော။

ရဇေတံ ဇာတရူပဉ္စ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။ ။

‘မဏိယော သခံမုတ္တာ စ၊ ဝတ္ထကံ ဟရိစန္ဒနံ။

အဇိနံ ဒန္တဘဏ္ဍာ၊ လောဟံ ကာဠာယသံ ဗဟူ။ ။

ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တဿ၊ မာ တေ တံ ဝိနဿ ဓနံ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာခွဲတို့ဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ကိုယ်တော် မြို့ပြင်သို့မျှ မရောက်မီကပင် ပြည်သားပြည်သူတို့သည် မင်းရေး မင်းဝတ်၌ ခံညားခြင်း မရှိကြပြီ။ မိမိတို့မီးကိုမျှ လုံအောင်မထိန်းဘဲ မြောက်တံခါးနားက မီး ထခဲ့ပြီ။ ကိုယ်တော် ရှုစမ်းပါလော့။ ထိုမီးကို ကိုယ်တော်အုပ်ချုပ်၍ ငြိမ်းစေတော်မူပါမှ ထီးနန်းစည်းစိမ် မပျက်မစီး ရှိပါမည်။ အကယ်၍ ကြည့်ရှုတော်မမူချေလျှင် နန်းတော်၌ ရွှေတိုက်၊ ငွေတိုက်၊ ပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲ၊ ပတ္တမြားမျိုး၊ ခရသင်းကဲ့သို့ ဖြူစင်စွာသောပုလဲ၊ ဖြူစင်စွာသော မျက်မျိုး” ထားရာ ရတနာတိုက်၊ အဖိုးများစွာထိုက်သော အဝတ်ကောင်း၊ တန်ဆာကောင်း၊ သစ်နက်ရေ၊ စန္ဒကူးနီထားရာ တန်ဆာတိုက်၊ ဆင်စွယ်၊ -ကြေးနီ၊ ကြေးစင်၊ ကြေးဝါ၊ ခုံလောက်စိမ်း” သလွဲစင်” သကောင်းထားရာ ကြေးတိုက်။

“ထီးနန်းအဆက်ဆက် မပျက်မစီးဘူးသော ဤ အလုံးစုံစည်းစိမ်တို့သည် အရှင်မင်းကြီး မျက်မှောက်တွင်ပင် ပျက်စီးမည်ဟူသော် မပျက်စီးသေးသင့်တကား။ ယခု နန်းတော်သို့ဝင်၍ စစ်သူကြီး၊

မူးမတ်တို့ကို အာဏာစွဲတော်မူလျက် ဤကြောက်မက်ဖွယ် ထလတ်သောမီးကို ငြိမ်းစေတော်မူပါဦးလော့။
နောက်မှ ရဟန်းပြုတော်မူလိုလည်း ပြုရပါ၏။ ယခုသာ မကြည့်မရှု ထွက်သွားတော်မူချေလျှင် ‘မဟာဇနက
မင်းကြီးသည် မိမိ ပညာရှိသူဖြစ်လျက် မီးကိုသတ်သောသူအား ရဟန်းမပြုကောင်းဟု ထုံးစံရှိလေယောင်ကဲ့သို့
ရှေ့တွင်လောင်လတ်သော မီးကိုမျှ မသတ်မငြိမ်းစေပါလေ’ဟု ပြည်သူပြည်သားမှစ၍ ကြားတိုင်းကြားတိုင်းသော
သူတို့သည်လည်း အပြစ်တင်ဖွယ်ရှိ၏။ အရှင်မင်းကြီးအားလည်း ဘုန်းပညာရှိ စင်စစ်ဖြစ်သူမှန်လျက်
မိမိရှေ့မှောက်တွင် သူတစ်ပါးတို့ ဖျက်ဆီးရလေသဖြင့် ကြီးစွာသောရှက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့်
ယခု ရဟန်းပြု၍ မသင့်ပါသေး။ ဤမီးကို ငြိမ်းစေပြီးမှ ရဟန်းပြုလိုလည်း ပြုတော်မူပါလော့။ နန်းတော်သို့
ဝင်တော်မူပါဦး”ဟု လျှောက်ထားတောင်းပန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် “မိဖုရား။ သင် အသို့ဆိုသနည်း”ဟုဆို၍ ကိုယ်တော်ကို
အလွတ်ရန်းတော်မူခြင်းငှာ-

‘သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိံ ကိဉ္ဇနံ။

မိထိလာ ဥယျမာနယ၊ န မေ ကိဉ္ဇိ အဋ္ဌယုထ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။

ဒေဝီ၊ မိဖုရား။ ယေသံနော၊ အကြင်ငါတို့အား။ ကိဉ္ဇနံ၊ ကြောင့်ကြခြင်းသည်။ နတ္ထိံ၊ မရှိ။ တေ-
မယံ၊ ထို ငါတို့သည်။ သုသုခံဝတ၊ အလွန်ချမ်းသာစွာလျှင်။ ဇီဝါမ၊ အသက်မွေးရကုန်၏။ မိထိလာယ၊
မိထိလာပြည်သည်။ ဥယျမာနယ၊ မီးလောင်လေသော်လည်း။ မေ၊ ငါ၏။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောဥစ္စာကို။
န အဋ္ဌယုထ၊ မီးမလောင်။ ဤကား အနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မိဖုရား။ ငါ့အား ဝတ္ထုကာမ”^၁၊ ကိလေသာကာမ”^၂ ကိုမှီ၍ တပ်မက်ခြင်း စသောအားဖြင့်
‘ကိလေသာ’ဟု ဆိုအပ်သော ကြောင့်ကြခြင်းမည်သည် မရှိ။ ထို ကြောင့်ကြခြင်းကိလေသာ ငြိမ်းပြီးသောကြောင့်
ယခု ငါ့စိတ်သည် အလွန်ချမ်းသာစွာ ရှိ၏။ ဤသို့ ချမ်းသာသောအသက်မွေးခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍
ထီးနန်းစည်းစိမ်နှင့်တကွ တစ်ပြည်လုံးကိုပင် မီးလောင်လေသော်လည်း ငါ၏စည်းစိမ်ကို လောင်သည်ဟူ၍
အနည်းငယ်မျှ ငါ မြင်တော်မမူ” ဟု ဆိုတော်မူလျက် မြို့မြောက်တံခါးဖြင့် ထွက်တော်မူ၏။

မိဖုရား ၇၀၀ တို့သည်လည်း အသွယ်သွယ်အပြားပြား မြည်တမ်းငိုကြွေးလျက် နောက်တော်သို့လိုက်
ကြကုန်၏။ သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည်လည်း မူး၊ မတ်၊ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်း ခြံရံလျက် ငိုကြွေးကာ
နောက်တော်သို့ လိုက်လေကုန်၏။ ထိုမြို့ပြင်သို့ရောက်သောအခါ သီဝလိဒေဝီမိဖုရားသည် တစ်ခုသော ဥပါယ်
တံမျဉ်ကို ရှာကြံပြန်၍ စစ်သူကြီး၊ အမတ်ကြီးတို့ကိုခေါ်ပြီးလျှင်-

“အမောင်တို့။ မြို့၊ရွာ၊တိုင်း၊နိုင်ငံတို့ကို လုယက်ဖျက်ဆီးသော လူဆိုး၊လူပျက်၊ ရန်မီးပေါ်ဟန်ကဲ့သို့
စီရင်လေ”ဟု အာဏာထားလိုက်၏။

စစ်သူကြီး၊ အမတ်ကြီးတို့လည်း မိဖုရားဆိုတိုင်း ထိုခဏ၌ပင်လျှင် များစွာသောသူရဲတို့ကို လက်နက်
စွဲစေလျက် မြို့အနီးအစပ်ရှိသော ရွာငယ်နိဂုံးတို့ကို ‘ထိုးကြကုန်၊ သတ်ကြကုန်၊ ဖမ်းကြကုန်’ဟူသော အသံဖြင့်
မြို့ဝန်းကျင်၌ ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြစ်စေလျက် လုယက်ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ ပြုစေ၏။ မင်းကြီးမြင်လောက်ရာ
အရပ်တို့၌လည်း ရွာသားမြို့သားဖြစ်သော ယောက်ျားတို့၏ကိုယ်ကို ချိပ်ရည်ဖြင့်လောင်းသွန်း၍ အချို့သော
သူတို့အား ဓား၊လှံထိသဖြင့် သွေးယိုစီးလျက် ပြေးလာယောင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အချို့သောသူတို့အား
ဓား၊လှံထိ၍ သွေးအလိမ်းလိမ်း ကပ်သောကိုယ်ဖြင့် သစ်ပင်အကြား လမ်းနား၊ လမ်းလယ် စသည်တို့၌

သေသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် အိပ်စေခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သောအသံနက်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကြွေးကြော်ခြင်းကို လည်းကောင်း ပြုစေ၏။

ထိုအခါ သီဝလိဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် မင်းကြီးထံသွား၍ ခြေရင်း၌တုပ်ဝပ်ပြီးလျှင် မြို့သို့ပြန်စီမံသောငှာ ရှိခိုးလျက်-

‘အရှင်ယော သမုပ္ပန္နာ၊ ရန္တံ ဝိဒ္ဓံသယန္တိ တံ။

ဧဟိ ရာဇ နိဝတ္တဿ၊ မာ ရန္တံ ဝိနဿ ဣဒံ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ တောအုပ်ကိုအမှီပြု၍နေသော ခိုးသား၊ဓားပြတို့သည် ကိုယ်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်ပင်လျှင် ဤပြည်ကြီးကို ဖျက်ဆီးအံ့ဟု ရန်မီး ယခုထခဲ့၏။ ဤရန်မီးကို ကိုယ်တော် ငြိမ်းအောင်မပြုလျှင် ပြည်သူတို့အား ကြီးစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရတော့မည်။ ဤသို့သော သူပုန်ရန်မီးကို မျက်မှောက်ထင်ထင် ကိုယ်တော် မြင်တွေ့သည်ဖြစ်လျက် မငြိမ်းစေဘဲ ကြွတော်မမူသင့်။ ရန်မီးငြိမ်းပြီးမှ ရဟန်းပြုလိုလည်း ပြုတော်မူရပါ၏။ ယခု နန်းတော်သို့ ပြန်တော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထားတောင်းပန်ပြန်လေ၏။

ထိုစကားကို ဘုရားလောင်းကြားလျှင် “ငါ ထင်ရှားရှိသေးလျက် အဘယ်သူတို့ ဤပြည်ကို ဖျက်ဆီးဝံ့အံ့ နည်း။ ဤအကြံအစည်ကား မိဖုရားကြီးအကြံအစည်သာ ဖြစ်မည်”ဟု သိတော်မူ၍ မိဖုရားကြီးအား စကားဆိုရာ မဲ့အောင် ပြုတော်မူခြင်းငှာ-

‘သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ။

ရဋ္ဌေ ဝိလုပ္ပမာနမှိ၊ န မေ ကိဉ္ဇိ အာဟရထ။ ။

‘သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ။

ပိတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမ၊ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မိဖုရား။ ကိလေသာတည်းဟူသော ကြောင့်ကြခြင်း ရှိသောသူအားသာလျှင် လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်း ရန်မီးသည် ဖြစ်၏။ ကြောင့်ကြခြင်း ကင်းပြီးသောငါ့အား လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းရန်မီး မရှိ။ မိထိလာပြည် အလုံးပင် ရန်သူဖျက်ဖြုန်း၍ ဆုံးလေသော်လည်း မက်မောခြင်းကင်းလျက် ချမ်းသာစွာအသက်မွေးခြင်းရှိသော ငါ့အား အဘယ်ပြုအံ့နည်း။ ငါသည် အလုံးစုံသော ပြည်စည်းစိမ်ကို စွန့်လေပြီးသောတံတွေးကဲ့သို့ ထင်၍ တပ်ငြိခြင်း ကင်းလေသဖြင့် အာဘဿရာဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ကဲ့သို့ ပိတိသာလျှင် အစာရှိလျက် ဈာန်၏ မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့် မွေ့လျော်၍သာ ကာလကိုလွန်စေအံ့”ဟု ဆိုတော်မူလျက် ကြွတော်မူ၏။

၁၆။ အရေးသား၍ တားမြစ်တော်မူခန့်

သီဝလိဒေဝီမိဖုရားသည်လည်း များစွာသော ဗိုလ်ခြေပရိသတ်အပေါင်း ခြံရံလျက် နောက်တော်သို့ လိုက်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် မိဖုရား၊ ပြည်သားပြည်သူတို့ မပြန်လိုလတ်သော် ‘ဤသူတို့ကို ငါ စိုးစဉ်းမျှ အပြစ်မဆိုလျှင် ဟိမဝန္တာသို့ပင် ရောက်အောင်လိုက်၍ ငါ့အား ရဟန်းပြုခြင်း၏အန္တရာယ်ကို

ပြုရာချေသည်။ ထို့ကြောင့် 'တစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့် ထိုသူတို့ကို ပြန်စေအံ့'ဟု ကြံပြီးလျှင် မိထိလာနေပြည်တော်မှ ခရီးတာ ဥသဘ ၄၀ မျှလောက်^{၁၅} ကွာသောအရပ်သို့ရောက်သောအခါ ခရီး၌ နောက်သို့လှည့်လည် ရပ်တော်မူလျက် အမတ်တို့ကို ဤသို့ မေးတော်မူ၏။

“အမတ်တို့။ မိထိလာပြည်သည် အသူပြည်နည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ အမတ်တို့လည်း

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤပြည်တော်သည် အရှင်မင်းကြီးပြည်တော်တည်း”ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း-

“အမတ်တို့။ ဤပြည်သည် သင်တို့လျှောက်ချက်အတိုင်း ငါအစိုးရသော ပြည်မှန်လျှင် တစ်ယောက် သောသူမျှ ကျော်နင်း၍မလိုက်စေခြင်းငှာ ဤလမ်း၌ ဖိလာဖြတ်အရေး သားတော်မူခဲ့မည်”^{၁၆}။ ငါ သားတော် မူသောအရေးကို ကျော်နင်းဖျက်ဆီးလျှင် ရာဇဒဏ်^{၁၇} ထင်ရှားအောင်ပေး”ဟု အာဏာထားတော်မူပြီးသော် လက်စွဲတော်တောင်ဝှေးဖြင့် ထိုခရီးမ၌ ဖိလာဖြတ်အရေး သားတော်မူ၍ ပရိသတ်ကိုကျောထားကာ ကြွသွား တော်မူလေ၏။

မှူးမတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း ဘုရားလောင်း၏ဘုန်းတော်ကြောင့် ထိုအရေးကို တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မကျော်နင်းဝံ့သည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းကို မျှော်ကြည့်ကာမျှသာလျှင် ထိုသားကြောင်းကိုဦးခိုက်လျက် ငိုကြွေးကြ ကုန်၏။

အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်လည်း မိမိကိုယ်ကို မဆောက်တည်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းကို မျှော်ကြည့်ကာ ပြင်းစွာရင်ကိုခတ်တီးလျက် ထိုသားကြောင်းကိုဦးခိုက်၍ မြေ၌လူးလဲကာ ငိုကြွေးလေသော်၊ မိမိရောက်မှန်း မသိဘဲ ထိုသားကြောင်း၏အတွင်းသို့ရောက်သဖြင့် တစ်ဖန်ထ၍ ဘုရားလောင်းနောက်တော်သို့ လိုက်ပြန်လေ၏။

မှူးမတ်ပရိသတ်အပေါင်းတို့လည်း မိဖုရားလူးလဲ၍ သားကြောင်းပျက်လေလျှင်-

“ဤအရေးကို သူတစ်ပါး မဖျက်။ အရေးရှင်ပင် ဖျက်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ရာဇဒဏ် မရှိပြီ”ဟု မိဖုရားကြီးနောက်သို့ လိုက်ကြပြန်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် မိဖုရား၊ မှူးမတ်တို့ကို ပြန်စိမ့်သောငှာ လုံ့လပြုပါသော်လည်း မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ အနှောင်အဖွဲ့မှ မလွတ်ကင်းနိုင်သောကိုယ်တော်ဖြင့်ပင်လျှင် မြောက်ဟိမဝန္တာသို့ရှေးရှု ယူဇနာ ၆၀ တိုင်အောင် ကြွတော်မူရ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်လျှင် အုပ်ချုပ်ခြင်းရှိသော မှူးမတ်၊ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့လည်း သနားဖွယ်သောငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ငိုကြွေးကြလျက် ဘုရားလောင်းနောက်တော်သို့ ယူဇနာ ၆၀ တိုင်အောင် လိုက်ကြလေ၏။

ညဉ့်အခါရောက်တိုင်း အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်မှာ သစ်တပ်တည်စေ၍ တဲစခန်းချ၏။ ဘုရားလောင်း မူကား ထိုသစ်တပ်တဲနန်းမ၌ မနေမူ၍ လွတ်ရာတစ်ခုခုသော သစ်ပင်ရင်း၌သာလျှင် တစ်ပါးတည်း ကျိန်းစက်တော်မူ၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် နေ့တိုင်းကြွတော်မူ၍ မိထိလာပြည်မှ ယူဇနာ ၆၀ ကွာသောအရပ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

၁၇။ နာရဒ ရှင်ရသေ့နှင့် တွေ့စဉ်

ထိုအခါ နာရဒအမည်ရှိသော ရှင်ရသေ့သည် ဟိမဝန္တာဝယ် တစ်ခုသောရွှေဂူ၌ အဘိညာဉ် ၅ပါး^{၁၀၀}၊
ဈာန်^{၁၀၁}၊ သမာပတ်^{၁၀၂} ချမ်းသာတို့ကို ခံစားလျက်နေ၏။ ထိုနာရဒရသေ့သည် ၇ ရက်လွန်၍ ဈာန်သမာပတ်မှ
ထပြီးသော် 'ဪ၊ ချမ်းသာစွာ၊ ချမ်းသာစွာ' ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ ဥဒါန်းကျူးလျက် 'ဤဓမ္မဒိပံကျွန်းအပြင်၌
ဤသို့သောဈာန်ချမ်းသာကို ရှာသောသူ တစ်စုံတစ်ယောက် ရှိလိမ့်အံ့လော့' ဟု ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှု
ဆင်ခြင်လေသော်၊ ဘုရားအညွန့်ဖြစ်သော မဟာဇနကမင်းကြီး တောထွက်တော်မူသည်ကို မြင်လေ၏။ ထိုအခါ
နာရဒရှင်ရသေ့သည် ဤသို့ကြံ၏။

'ဤမင်းကား ကြီးစွာသောပြည်စည်းစိမ်ကို စွန့်၍ မြတ်သောတောထွက်ခြင်းဖြင့် ရဟန်းပြုပါသည်ကို
သိဝလီဒေဝီ အမှူးရှိသော မှူးမတ်၊ ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် နောက်ကဝန်းရံ၍ လိုက်ကြကုန်၏။ ထိုမင်းလည်း
မိမိပရိသတ်ကို ပြန်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်လေ။ ဤသို့ မိဖုရားပရိသတ်တို့လိုက်သဖြင့် ထိုမင်းသည်
ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်^{၁၀၃} ကို မရသေးသူဖြစ်ခြင်းကြောင့် တဒဂ်ပဟာန်တည်းဟူသော ငယ်နုလှစွာသောအတောင်ဖြင့်
မိဖုရား၊ မှူးမတ်တို့ ဖြားယောင်းခြင်းတည်းဟူသောညွတ်ကွင်းမှ လွတ်မြောက်အောင်မပျံနိုင်ဘဲ ရှိခဲ့သော်
ရဟန်းပြုခြင်း၏အန္တရာယ်သည် ဖြစ်လေရာ၏။ ထို့ကြောင့် ယခု ငါသွား၍ စိတ်တစ်ချောင်းတည်းဖြင့်
ကောင်းစွာစွဲယူပြီးသောအယူကို တစ်ပါးသူလှုပ်ရှား၍ မပျက်နိုင်အောင် မြဲမြံခိုင်ခံ့စေခြင်းငှာ အဆုံးအမပေးချေသော်
ကောင်း၏' ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် ထိုရွှေဂူမှ ဘုရားလောင်းရှိရာသို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်
လာလတ်၍၊ ဘုရားလောင်း၏ရှေ့ဖြစ်သော ကောင်းကင်၌ရပ်လျက် အားထုတ်ပြီးသောလုံ့လကို မလျှောစေခြင်းငှာ
တိုက်တွန်းလို၍-

'ကိမေသော မဟတော ယောသော၊ ကာနု ဂါမေဝ ကိဋ္ဌိယာ။

သမဏံ တွေဝ ပုတ္တမိ၊ ကတ္တေသော အဘိသဇ္ဇော ဇနော။ ။' ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရှင်ရဟန်း။ အသို့နည်း။ တစ်ပါးရဟန်းမှာကဲ့သို့ မဟုတ်။ သင့်မှာ အသံများလှစွာ၏တကား။
ရွာကြီး မြို့ကြီးကဲ့သို့ အဝတ်ကောင်း၊ တန်ဆာကောင်းဆင်ယင်ဝတ်စားကာ သမီးပျို၊ သားပျိုတို့မြူးထူးကြသော
အသံဖြင့် မြေပြင်ထိန်မျှ ဖြစ်ခဲ့၏တကား။ သင့်ကိုပင် ငါ မေးရတော့သည်။ ဤအသံများစွာ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်
ဖြစ်ခြင်းကား အကြောင်းအသို့နည်း" ဟု ဆို၏။

နာရဒ ရှင်ရသေ့ စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် အကြောင်းကို ပြန်ကြားလို၍-

'မမ ဩဟာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧတ္တေသော အဘိသဇ္ဇော ဇနော။

သိမာတိက္ကမနံ ယန္တိ၊ မုနိ မောနဿ ပတ္တိယာ။

မိဿ နန္ဒိဟိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကိဇာနမနပုစ္ဆသိ။ ။' ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရှင်ရသေ့။ ကိလေသာတည်းဟူသောစောင်ရန်းဖြင့် ဆီးတားပိုင်းခြားအပ်သော လူတို့၏ဘောင်မှ
ထိုအဆီးအတားကို ဖျက်ဆီးနှိမ်နင်း၍ ကိလေသာစောင်ရန်းမရှိသော ရဟန်းဘောင်သို့ ကျွန်ုပ် ထွက်လာလတ်
သည်ကို ဤပရိသတ်သည် နောက်သို့ထက်ကြပ်ကပ်လျက် လိုက်လာကုန်ဘိ၏။ ထို ပြည်စည်းစိမ်၌ ငြိတွယ်
ငဲ့ကွက်ခြင်းမည်သည် ကျွန်ုပ်၌ မရှိ။ ရှင်ရသေ့ကဲ့သို့ ဈာန်သမာပတ်၌ ဓမ္မလျော်ခြင်းကိုသာလျှင် အလွန်နှစ်သက်
သည်ဖြစ်၍ 'ငါကား ကိလေသာကွန်ရက်မှလွတ်မြောက်သဖြင့် ယခု ရဟန်းအဖြစ်ကို ရတော့သည်' ဟူ၌သာ

အဖန်တလဲလဲအောက်မေ့လျက် ဟိမဝန္တာသို့ ထွက်လာခဲ့၏။ ထိုသို့ ရဟန်းပြုသောအကျွန်ုပ်ကို ရှင်ရသေ့သည် သိလျက်တည်း မေးတော်မူသလော၊ မသိ၍တည်း မေးတော်မူသလော။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးကို စွန့်၍ မဟာဇနက မင်းကြီး တောထွက်သည်’ဟူ၍ ကြားတော်မူကောင်းပါလေ၏တကား”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကို ကြားလျှင် နာရဒရှင်ရသေ့သည် မင်းကြီးအား ရဟန်းအဖြစ်၌ မြဲမြံစွာတည်စေ ခြင်းငှာ-

‘မာသုတိဇ္ဈော အမညိတ္ထ၊ သရီရံ ဓာရယံ ဣမံ။

အတိရနေယျံ ယမိဒံ၊ ဗဟူဟိ ပရိပန္နယော။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရဟန်း။ ဖန်ရည်စွန်းသောသင်္ကန်းကို ဝတ်ကာမျှဖြင့် ကိလေသာတည်းဟူသောစောင်ရန်းကို ဖျက်ဆီးနိုင်ပြီ သင် မှတ်သလော။ ရဟန်းပြုကာမျှဖြင့် ကိလေသာတည်းဟူသောစောင်ရန်းကို မဖျက်ဆီးနိုင်သေး။ နတ်ပြည်ခရီးသို့ မရောက်နိုင်အောင် ဆီးကာမြှေးရစ်တတ်သော ကိလေသာဘေးရန်တို့သည် နောက်ကထက်ကြပ် ဝန်းရံ၍ လိုက်တတ်ကုန်၏။ ထိုရန်သူတို့ကို ဆွဲငင်၍မပါနိုင်အောင် ညွတ်ပြီးသော၊ ရဟန်းအဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော တိုင်၌ အဖန်တလဲလဲ နှစ်သက်ခြင်း၊ သက်ဝင်ခြင်းတည်းဟူသော ကြိုးဖြင့် စိတ်ကို မြဲစွာဖွဲ့နှောင်နိုင်သူမှသာလျှင် ကိလေသာတည်းဟူသောစောင်ရန်းမှ လွတ်မြောက်ရာသည်”ဟု ဆို၏။

နာရဒရှင်ရသေ့စကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ကိုယ်တော်၏စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပြ၍ ကိလေသာတည်းဟူသောဘေးရန်ကို မေးတော်မူပြန်ခြင်းငှာ-

‘ကော နမေ ပရိပန္နဿ၊ မမ ဧဝံ ဝိဟာရိနော၊

ယော နေဝ ဒိဋ္ဌေနာဒိဋ္ဌေ၊ ကာမာနံ အဘိပတ္တယေ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူပြန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရသေ့။ ယခု ကျွန်ုပ်သည် လူ့ပြည်၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ကိုလည်း တောင့်တခြင်းမရှိ။ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ကိုလည်း တောင့်တခြင်း မရှိ။ ထို ကိလေသာတည်းဟူသော တောင့်တခြင်းကင်းပြီးသော ကျွန်ုပ်ကို အဘယ်ဘေးရန် ခြံရံ၍ နှိပ်စက်နိုင်အံ့နည်း။ ကျွန်ုပ်အနီး၌ရှိသော ဘေးကို ရှင်ရသေ့ ဆိုတော်မူပါလော့”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် နာရဒရှင်ရသေ့သည် ဘုရားလောင်းအနီး၌ရှိသော ဘေးရန်ကိုပြလို၍-

‘နိဒ္ဒါ တန္တိ ဝိဇ္ဇိတာ၊ အရတိ ဘတ္တသမ္ပဒေါ။

အာသဝန္တိ သရီရဌာ၊ ဗဟူဟိ ပရိပန္နယော။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရဟန်း။ အကြင်သူတို့သည် ကာမဂုဏ်အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တုံ သော်လည်း မိမိတို့ကိုယ်၌ နေ့တိုင်းမပြတ်ဖြစ်ကုန်သော ဘေးရန်တို့သည် ခြံရံကုန်၏။ ဘေးရန်တို့ကား အိပ်ကြူးခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ကိုယ်လက်တဆန့်ကျင်ကျင်ရှိခြင်း၊ ရဟန်းတရား၌မမွေ့လျော်ခြင်း၊ အစာ၌ အတိုင်းအရှည်ကိုမသိဘဲ မိမိစားသောအစာ ယစ်ခြင်း စသောအားဖြင့် များစွာသောဘေးရန် ရှိတုံသေး၏။ သင်သည်လည်း သူခပ်သိမ်းတို့ မြင်လျှင် ကြည်ညိုဖွယ်သောအဆင်းလည်း ရှိ၏။ ‘ပြည်ကြီးစည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ ရဟန်းပြုနိုင်ပေသည်’ဟူ၍လည်း သူခပ်သိမ်းတို့ ကြားလျှင်၊ မြင်လျှင် အလွန်ကြည်ညို နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ၏။ ဤသို့သောအကြောင်းတို့ဖြင့် သူခပ်သိမ်းတို့သည် အလွန် ကြည်ညိုသည်ဖြစ်၍ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို

သင့်အား လူကုန်လတ္တံ့။ ထို သူတစ်ပါးတို့လူသော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ် အရသာကောင်းတို့ကို သပိတ်အပြည့်ခံယူ၍ အလိုရှိသမျှ ဝစ္စာစားပြီးလျှင် ကျောင်းသစ်နန်းသို့ဝင်လျက် အင်းပျဉ်အခင်း၌ ခြေပစ်လက်ပစ်ကြောင့်ကြမဲ့ အလိုရှိတိုင်း ဟောက်တုံ ယောင်တုံ ဘယ်ပြောင်းညာပြန် အိပ်လတ္တံ့။ အိပ်၍နိုးသောအခါ၌လည်း အိပ်ရာမှထဦးဘဲ လူးလဲကာ ခြေပစ်လက်ပစ် အရည်အကြာနေပြီးမှ ထပါတုံသော်လည်း အရသာကောင်းယစ်၍ ပျင်းရိခြင်းကြောင့် ကျောင်း၌ တံမြက်လှည်းခြင်း၊ သောက်ရေသုံးရေ တည်ထားခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း^{၁၂} ၌ လုံ့လပြုခြင်း တို့ကိုမပြုဘဲ တစ်ဖန် ထိုအိပ်ရာ၌ပင် အိပ်ပြန်လတ္တံ့။ ဤသို့ စသောအားဖြင့် ဘေးရန်ဟူသည်ကား ကိုယ်၌ပင်လျှင် များစွာရှိတုံသေး၏။ ကာမဂုဏ်ကိုစွန့်ပစ်ရုံမျှနှင့် ရဟန်းတို့၏ဘေးရန် ကုန်သည်မဟုတ်။ သင်သည် 'ငါကား ကာမဂုဏ်ကို လွန်မြောက်သဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ပြီးတော့သည်' ဟူ၍သာ လုံ့လကိုလျှော့ချေငြားစံ။ ယခု ငါဆိုခဲ့ပြီးသော ဘေးရန်တို့သည် သင့်ကိုနှိပ်စက်သဖြင့် ကာမဝိတက်သာလျှင်များ၍ ရဟန်းတရား၌ တစ်ဖန် မမွေ့လျော်ခြင်း ဖြစ်ပြန်လတ္တံ့။" ဟု ဆို၏။

ရှင်ရသေ့စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် အလွန်နှစ်သက်သဖြင့် ကောင်းချီးပေးလို၍-

'ကလျာဏံ ဝတ မံ ဘဝံ၊ ဗြာဟ္မဏ မနုဿာသတိ။

ဗြာဟ္မဏံတွေဝ ပုစ္ဆာမိ၊ ကော န တွမသိ မာရိသ။ ။' ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရှင်ရသေ့။ အရှင်သည် အကျွန်ုပ်ကို မြင့်ရာတွင်မြတ်စေခြင်းငှာ ကောင်းသောစကားဖြင့်သာ အဆုံးအမ ပေးတော်မူပေ၏။ ရှင်ရသေ့သည် အကျွန်ုပ်၏ဆရာ ပေတည်း။ မသိသောအလျောက် အကျွန်ုပ် လျှောက်မေးပါအံ့။ ရှင်ရသေ့၏အမည်ကို အသူ ဆိုပေသနည်း" ဟု မေး၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် နာရဒရှင်ရသေ့သည် အမည်ကိုကြားလျက် ဘုရားလောင်းအား အဆုံးအမကို ပေးလို၍-

'နာရဒေါ ဣတိ နာမေန၊ ကဿပေါ ဣတိ မံ ဝိဒူ။

ဘောတော သကာသ မာဂစ္ဆံ၊ သာဓု သမ္ဘိ သမာဂမော။ ။

'တဿ တေ သဗ္ဗော အာနန္ဒော၊ ဝိဟာရော ဥပဝတ္တတု။

ယံ ဦနံ တံ ပရိပူရေဟိ၊ ခန္တိယာ ဥပသမေန စ။ ။

'ပဿာရယ သန္တတဉ္စ၊ ဥန္တတဉ္စ ပဿာရယ။

ကမ္မံ ဝိဒူဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သက္ကတွာန ပရိဗ္ဗဇ။ ။' ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ မံ၊ ငါ့ကို။ နာမေန၊ အမည်အားဖြင့်။ နာရဒေါဣတိ၊ နာရဒ ဟူ၍။ ဝိဒူ၊ လူတို့ သိကုန်၏။ ဂေါတ္တေန၊ အနွယ်အားဖြင့်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ကဿပေါဣတိ၊ ကဿပ ဟူ၍။ ဝိဒူ၊ ကုန်၏။ သမ္ဘိ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဖော်ရခြင်းသည်။ သာဓု၊ ကောင်း၏ဟု။ ဘောတော၊ အရှင်ရဟန်း၏။ သကာသံ၊ အထံသို့။ အာဂစ္ဆံ၊ လာခဲ့၏။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ တဿတေ၊ ထိုသင်အား။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော။ အာနန္ဒော၊ ရဟန်းအဖြစ်၌ နှစ်လိုခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ ဝိဟာရော၊ ၄ ပါးသော ဝိဟာရဖြင့် နေခြင်းသည်လည်း။ ဥပဝတ္တတု၊ ဖြစ်စေလော့။ ယံဦနံ၊ အကြင် ယုတ်သောအရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံဦနံ၊ ထို ယုတ်သောအရာကို။

ခန္တိယာစ၊ သည်းခံခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ ဥပသမေနစ၊ ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း။ ပရိပူရေဟိ၊ ပြည့်စေလော့။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ သန္တတဉ္စ၊ ကိုယ်နှင့်တန်ရုံ ထောင်လွှားတတ်သောမာန်ကိုလည်း။ ပသာရယ၊ စွန့်ဘိလော့။ ဥန္တတဉ္စ၊ ကိုယ်နှင့်မတန် လွန်စွာထောင်လွှားတတ်သော မာန်ကိုလည်း။ ပသာရယ၊ စွန့်ဘိလော့။ ကမ္မဉ္စ၊ ကုသိုလ်ကမ္မပထ အစရှိသောကောင်းမှုကို လည်းကောင်း။ ဝိဒ္ဓဉ္စ၊ ဈာန်၊ အဘိညာဉ် အစရှိသောပညာကို လည်းကောင်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ ကသိုဏ်း၊ ပရိကံ အစရှိသောအကျင့်ကို လည်းကောင်း။ သက္ကတွာန၊ အရိုအသေပြု၍ ပရိဗ္ဗဇ၊ ကျင့်လေလော့။ ဤကား အနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရဟန်း။ ငါ့ကို အမည်အားဖြင့် ‘နာရဒရသေ့’ဟု လူတို့ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ အမျိုးအနွယ်အားဖြင့်လည်း ‘ကဿပ’ဟု လူတို့သိကြကုန်၏။ ငါသည် ဟိမဝန္တာ ဝေးစွာသောအရပ်၌ ဈာန်၏ချမ်းသာခြင်းဖြင့် နေလျက်ပင် လျှင် ‘သူတော်ကောင်းတို့နှင့် တစ်ခဏမျှ အတူနေရသော်လည်း အကျိုးစီးပွား များစွာရှိသည်ဖြစ်၍ မြတ်၏’ဟု အောက်မေ့သဖြင့် သင့်ထံသို့ ငါ လာခဲ့သတည်း။ ‘သူတော်ကောင်း’ဟု ငါမှတ်သည်နှင့်အညီ သင်သည်လည်း မြတ်သောအကျင့်ကိုသာ အလိုရှိသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ပညာရှိသောသူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့်ယှဉ်သော စကားကို နာယူလွယ်သည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း သင်သည်စင်စစ် သူတော်ကောင်းမှန်ပေ၏။ ယခု သင် နှလုံးသွင်းသည့်အတိုင်း အသက်ထက်ဆုံး ရဟန်းတရား၌သာ နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မဖောက်လဲသည် ဖြစ်စေသတည်း။ မြတ်သောသူတို့၏ နေခြင်းဟုဆိုအပ်သော မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ၊ ဤ ဗြဟ္မဝိဟာရ^၁ ၄ ပါးဖြင့် ချမ်းသာစွာနေသည် ဖြစ်စေသတည်း။ လောက၌ သူတော်ကောင်းဟု ပြုကြကုန်သော အချို့တို့သည် မိမိတို့၌ ပြည့်စုံသော တစ်ခုခုသောဂုဏ်ကျေးဇူးကိုမရှိ၍ ‘ငါကား အလှူဒါယကာတည်း’၊ ‘ငါကား ပဉ္စင်္ဂသီလ^၂၊ အဋ္ဌင်္ဂသီလ^၃၊ ဒသင်္ဂသီလ^၄နှင့် ပြည့်စုံသောသူတည်း’၊ ‘ငါကား ကသိုဏ်းပရိကံ^၅၊ ဈာန်အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူတည်း’၊ ‘ငါကား မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူဌေးမျိုးတည်း’ ဟူ၍ ယုတ်ညံ့ထက်မြက်သော မာန်မူခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏။ ထိုသို့သောမာန်ကို နှိမ်ချသည်းခံခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိ၌ထင်ရှားရှိသော ထို သီလပညာဖြင့် လည်းကောင်း နှိပ်ကွပ်ဆုံးမခြင်းကိုပြု၍ ကောင်းစွာကျင့်လော့။

“ဤလောက၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ဂုဏ်ရှိကုန်သောသူတို့သည် ထို မိမိတို့၌ပြည့်စုံသောဂုဏ်ကို အမှီပြု၍ ကိုယ့်အောက်ညံ့သော မာန်၊ ကိုယ်နှင့်အင်တန်ရုံသော မာန်၊ ကိုယ်နှင့် အင်မတန်လွန်စွာသော မာန်၊ ဤမာန် ၃ပါး တို့တွင် ကပ်ပါးပါးဖြင့် ထောင်လွှားတတ်ကုန်၏။ ထို ထောင်လွှားတတ်သော မာန်အပေါင်းတို့ကို နှိပ်ကွပ်ဆုံးမ၍ ကုသိုလ်ကမ္မပထ ၁၀ ပါး^၆ကို လည်းကောင်း၊ အဘိညာဉ်သမာပတ် ဟုဆိုအပ်သော အတတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကသိုဏ်းပရိကံ အစရှိသော ကောင်းမြတ်သောအကျင့်ကို လည်းကောင်း မစောင်းမတိမ်း ဖြောင့်ဖြောင့်ပြည့်စုံစေလျက် အသက်ထက်ဆုံး ရဟန်းတရားကို အားထုတ်လေလော့”ဟု ဘုရားလောင်းအား အဆုံးအမပေးပြီးလျှင် နာရဒရှင်ရသေ့လည်း ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မိမိနေရာရွှေ့ရသို့ ပြန်သွားလေ၏။

နာရဒရှင်ရသေ့ သွားပြီးသော် ဘုရားလောင်းလည်း မြောက်ဟိမဝန္တာသို့ ရှေးရှုပင်လျှင် ပြန်သွားလေ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်မှစ၍ မှူးမတ်ပရိသတ်တို့သည်လည်း နောက်တော်သို့ လိုက်ကြပြန်လေ၏။

၁၈။ မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့နှင့် တွေ့စဉ်

ထိုအခါ ဟိမဝန္တာဝယ် တစ်ခုသောရွှေရွှံ့ ဈာန်သမာပတ်စည်းစိမ်ကို ခံစား၍နေသော မိဂါဇိန်အ
အမည်ရှိသော ရှင်ရသေ့သည် ၇ ရက်မြောက်၍ ဈာန်မှထသောအခါ နာရဒရှင်ရသေ့ကဲ့သို့ပင် လောကကို
ကြည့်လေသော် ဘုရားလောင်းကိုမြင်သဖြင့် 'မဟာဇနကမင်း တောထွက်ပါသည်ကို မိဖုရားပြည်သူတို့သည်
လွတ်လွတ်မသွားရအောင် နောက်ကထက်ကြပ် ကပ်၍လိုက်ကြဘိ၏။ ထိုမင်းအား ရဟန်း၏အန္တရာယ်
မဖြစ်စေခြင်းငှာ ငါသွား၍ အဆုံးအမပေးရသော် ကောင်း၏'ဟုကြံပြီးလျှင် ရှေးနည်းအတူ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်
လာလတ်၍ ဘုရားလောင်းရှေ့တူရူ ကောင်းကင်ပြင်၌ရပ်လျက် အမည်အမျိုးကို မေးမြန်းပြောဆိုပြီးလျှင်-

‘ဗဟူ ဟတ္ထိ စ အဿေ စ၊ နာဂရေ ဇနပဒါနိ စ။

ဟိတွာ ဇနက ပဗ္ဗဇိတော၊ ကပါလေ ရတိ မဇ္ဈဂါ။ ။

‘ကစ္စိ န တေ ဇာနပဒါ၊ မိတ္တာ မစ္စာ စ ဉာတကာ။

ဒုမ္ဘိမကံသု ဇနက၊ တသွာ တေ တံ အရစ္စထ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟာဇနကမင်း။ ရွာ၊ နိဂုံး၊ မြို့ငယ်များစွာတို့၏ အခွန်ဆက်ရာဖြစ်၍ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊
ခြေသည်၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ အမတ်၊ ပုရောဟိတ်၊ မင်းဆွေမင်းမျိုးတို့ဖြင့် ပြွမ်းသော မိထိလာပြည်ကြီး
စည်းစိမ်ဝယ် အဖိုးများစွာထိုက်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ပိုလ် ၁၀၀ အချိန်ရှိသော ရွှေလင်ပန်းကို
လည်းကောင်း စွန့်ပစ်၍၊ အဖိုးမထိုက်သောဤသင်္ကန်းကို ဝတ်လျက်၊ အဖိုးမထိုက်သောဤမြေသပိတ်ကို
လွယ်ပိုက်ကာ ထွက်လာခဲ့ရသည်မှာ အကြောင်းအသို့နည်း။ သင့်ကို ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မှူးမတ်ပြည်သူတို့သည်
မနစ်မြို့၍ ပြည်တိုင်းကားမှ ဟိမဝန္တာတောအရပ်သို့ ပို့ဆောင်ထုတ်နှင်လိုက်ခြင်းကြောင့် ပြည်သူတို့ကို
မလွန်နိုင်သဖြင့် ဤမြေခွက်ကို နှစ်သက်ရလေသလော”ဟု မေး၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် အပြစ်မရှိသောအဖြစ်ကို ပြလို၍-

‘န မိဂါဇိန ဇာတုဇ္ဈေ၊ အဟံ ကိဉ္စိ ကုဒါစနံ။

အဓမ္မေန ဇိနေ ဉာတိ၊ န စာပိ ဉာတယော မမံ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သစ်နက်ရေသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံတော်မူသော ရှင်ရသေ့။ ကျွန်ုပ်သည် မိထိလာပြည်ကြီး၌ အနှစ်
၇၀၀၀ ပတ်လုံး မင်းပြု၏။ ကျွန်ုပ် မင်းပြုသည့်ကာလ၌ အဆွေအမျိုးတို့ကို လည်းကောင်း၊ မှူးမတ်၊
ပြည်သူတို့ကိုလည်းကောင်း မည်သည့်အခါ မည်သည့်အမှုတွင်မျှ မတရားသဖြင့် ကျွန်ုပ် မအောင်ရစဘူး။
ဆွေမျိုး၊ မှူးမတ်တို့သည်လည်း ကျွန်ုပ်ကို မည်သည့်အခါ မည်သည့်အမှုတွင်မှ မတရားသဖြင့် မအောင်ရစဘူး။
တရားသဖြင့်သာလျှင် ဆွေမျိုး၊ မှူးမတ်၊ ပြည်သူတို့ကို စိုးအုပ်သည်ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ အကျွန်ုပ်ကို
ပြစ်မှားမည့်သူ မရှိ”ဟု ရှင်ရသေ့ကို ချေဆိုတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ရှင်ရသေ့စကားကို ချေဆိုတော်မူပြီးလျှင် မြတ်သောတောထွက်ခြင်းကို
ပြတော်မူလိုပြန်၍-

‘ဒီသွာန လောကဝတ္တန္တံ၊ ခဇ္ဇန္တံ ကဒ္ဒမိကတံ။

ဟညရေ ဗဇ္ဈရေ စေတ္တံ၊ ယတ္ထ သန္နော ပုထုဇ္ဇနော။ ။

ဧတာဟံ ဥပမံ ကတွာ၊ ဘိက္ခုကောသ္မိ မိဂါဇိနံ။’ ဟူသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သစ်နက်ရေသက်န်းကို ဝတ်တော်မူသော ရှင်ရသေ့။ ဤလောက၌ လူအပေါင်းကို ဝတ္ထုကာမ၊
ကိလေသာကာမဟု ဆိုအပ်သောပိုးသည် မပြတ်ကိုက်ခဲအပ်၏။ ထို ကိလေသာတည်းဟူသော ညွှန်ပျောင်းသည်
မပြတ်လိမ်းကျအပ်၏။ ကိလေသာတည်းဟူသော ကြိုးဖြင့် မပြတ်နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ ထိုကိလေသာတည်းဟူသော
ပိုး၊ ညွှန်ပျောင်း၊ ကြိုးအနှောင်အဖွဲ့တို့၌သာလျှင် မလိမ္မာသောပုထုဇဉ်^{၂၀၀} တို့သည် နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် မွေ့လျော်
ကုန်၏။ ထိုသို့ မွေ့လျော်ကုန်သောပုထုဇဉ်တို့အား သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲတည်းဟူသော ဘေးရန်တို့သည် မပြတ်
နှိပ်စက် အပ်ကုန်၏။ ထိုသို့ မလိမ္မာသောပုထုဇဉ်တို့၏ ကျင့်စဉ်ပြုစဉ် ပဝေဏီ^{၂၀၁} ဟုဆိုအပ်သော လောကဝတ်၌
အပြစ်ကိုမြင်သောကြောင့် ဝဋ်တရားမှ ထွက်မြောက်လွယ်ခြင်းငှာ ‘ဤအဝတ်ကိုဝတ်လျက် ဤခွက်ဖြင့် အသက်
မွေး၍ တရားကို ပွားစေအံ့’ဟု အကျွန်ုပ် ရဟန်းပြုသတည်း။ သံသရာဘေးဖြင့် မလန့်နိုင်ဘဲ အပြစ်ဒဏ်သင့်၍
ရဟန်းပြုသည်မဟုတ်”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မိဂါဇိနံရှင်ရသေ့သည် နှစ်သက်သောနလုံး ရှိသည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းစကားကို
အကျယ်အားဖြင့် နာလိုပြန်သောကြောင့်-

‘ကောနု တေ ဘဂဝါသတ္ထာ၊ ကဿေတံ ဝစနံ သုစီ။

န ဟိ ကမ္မံ ဝါ ဝိဒ္ဓံဝါ၊ ပစ္စက္ခာယ ရထေသဘ။ ။

သမဏံ အာဟု ဝတ္တန္တံ၊ ယထာ ဒုက္ခဿ တိက္ကမော။’ ဟူသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆိုပြန်၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးရှင်ဖြစ်သော မင်းမြတ်။ ယခု သင်ဆိုသောစကားသည် အလွန်ခက်ခဲ၏။
အဘယ်ဆရာထံမှ ရအပ်သော စကားနည်း။ သင်၏ဆရာကား အသူနည်း။ သင်ဆိုသောစကားကား အလွန်
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော စကားတည်း။ ဤစကားကို ဈာန်အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသော ကမ္မဝါဒီ^{၂၀၂}ရသေ့၊
အာသဝက္ခယဝိဇ္ဇာ^{၂၀၃} ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှတစ်ပါး အစမူ၍ မဟောပြနိုင်ရာ။ ထိုဘုရား၊
ရသေ့တို့ကို အမှီမရဘဲလည်း သင်ဆိုသောကျင့်ဝတ်တရားကို မကျင့်နိုင်ရာ။ မင်းကြီး။ သင်ဆိုတိုင်း အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝဋ်တရားကို လွတ်မြောက်နိုင်သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသူကို ‘သမဏ’ဟု ဆိုစအပ်၏။ ဘုရားတို့၏အရာ
ဖြစ်သောစကားကို သင်ဆိုသည်ဖြစ်သောကြောင့် သင်၏ဆရာသည် ဘုန်းကြီးသောဘုရား ဖြစ်ရာ၏။ ဟုတ်မှန်တိုင်း
ဆိုလော့။ သင်၏ဆရာ အသူနည်း”ဟု မေး၏။

ရှင်ရသေ့စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် အမေးနှင့်တန်ရုံ ရှေးဦးစွာပြန်ကြားလို၍-
[ဤသို့ မိဂါဇိနံရှင်ရသေ့သည် ဘုရားလောင်းအား ‘သင့်အလိုအလျောက်ပင် ကာမဂုဏ်ကိုရွံရှာ၍
ရဟန်းပြုသလော’ဟူ၍သာ အိုးတန်ဆန်ခတ်စကားကိုမမေးဘဲ အရိုးကိုဖြတ်လိုးမှ အသီးအနှံပါမည့် အရည်
ရှိသဖြင့် ဘုရားလောင်း၏ တောထွက်သော အခြင်းအရာကို အကျယ်နားထောင်လိုသောကြောင့် ဘုရားလောင်း
စကားကိုချီးမြှောက်လျက် ကောက်ပင်ရိတ်ဖြတ်ခြင်းစကားမျိုးဖြင့် နားထောင်လိုရင်းမဟုတ်သောအရာကို အလေး
ပြု၍ မေးလေသတည်း။]

‘န မိဂါဇိန ဇာတုစ္ဆေ၊ အဟံ ကိဉ္စိ ကုဒါစနံ။

သမဏံ ဗြာဟ္မဏံ ဝါပိ၊ သက္ကတွာ အနုပါဝိသိ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မိဂါဇိနံ ရှင်ရသေ့။ အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းပြုခြင်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းတို့ကျင့်ဝတ် တရားကို လည်းကောင်း သိလို၍မေးလျှောက်သဖြင့် ပူဇော်သက္ကာရအထူးနှင့် မည်သည့်ဆရာထံသို့မျှ မဆည်းကပ် စဖူး။ မည်သည့်ဆရာမျှလည်း အကျွန်ုပ်အား ရဟန်းကျင့်ဝတ်၊ ရဟန်းတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြညွှန်ဟောကြား ဖူးသည် မရှိ”ဟု ဆို၏။

[ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းသည် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား မပြတ်ဆွမ်းလုပ်ကျွေးသော ဥပါသကာစင်စစ် မှန်လျက် ဤရဟန်းပြုခြင်း၌ ‘အကျွန်ုပ် မေးမြန်းဆည်းကပ်သော ဆရာ မရှိ’ဟု ဆိုလေသည်ကား-

‘န ကဒါစိ ဥဒ္ဓိဿဝသေန ပဗ္ဗဇာယ ဂုဏော ပုစ္ဆိတပုဗ္ဗော။ ။’ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို မပြတ်လှူဒါန်းဆည်းကပ်လျက် တရားတော်ကိုနာသော်လည်း ရဟန်းပြုခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုရည်မှတ်၍ မလျှောက်မထားဘူးသောကြောင့် ‘ဆရာ မရှိ’ဟု ဆိုလေသည်ဟု သိအပ်၏။]

ထို့နောက် ရဟန်းပြုသောအကြောင်းကို အရင်းကစ၍ အကျယ်ပြန်ကြားခြင်းငှာ-

‘မဟတာ စာနဘာဝေန၊ ဂစ္ဆန္တော သီရိယာ ဇလံ။

ဂါယမာနေသု ဂီတေသု၊ ဝဇ္ဇမာ နေသု ဝဂ္ဂသု။ ။

‘တူရိယာတာဠ သဃိုဠေ၊ သမ္မာတာဠ သမာဟိတေ။

သံ မိဂါဇိန မဒ္ဒကိ၊ ဖလံ အမ္ပံ တိရောစ္ဆံ။ ။

‘ဟညမာနံ မနုဿေဟိ၊ ဖလကာမေဟိ ဇန္တုဘိ။

သော ခေါဟံ တံ သီရိံ ဟိတွာ၊ ဩရောဟိတွာ မိဂါဇိန။ ။

‘မူလံ အပ္ပဿု ပါဂစ္ဆိ၊ ဖလိနော နိပ္ပလဿ စ။

ဖလံ အပ္ပံ ဟတံ ဒိသျှာ၊ ဝိဒ္ဓံသံ ဝိနဋ္ဌိကတံ။ ။

‘အထေကံ ဣတရံ အပ္ပံ၊ နိလောဘာသံ မနောရမံ။

ဧဝမေဝ နနမေပိ၊ ဣဿရေ ဗဟုဘဏ္ဍကေ။ ။

‘အမိတ္တာနော ဝမိဿန္တိ၊ ယထာ အမ္ဘော ဖလောဟတော။

အဇိနမိ ဟညတေ ဒီပိ၊ နာဂေါ ဒန္တေဘိ ဟညတိ။ ။

ဓနမိ ဓနိနော ဟန္တိ၊ အနိကေတ မသန္တဝံ။

ဖလော အမ္ဘော အဖလောစ၊ တေ သတ္တာရော ဥဘော မမ။ ။’ဟူသော ၆ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မိဂါဇိနံ ရှင်ရသေ့။ စင်စစ်သော်ကား သရက် ၂ ပင်သာလျှင် ကျွန်ုပ်ဆရာ ဖြစ်တော့သည်။ အသို့ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား ‘တစ်နေ့သ၌ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည်၊ မျှားမတ်၊ ပုရောဟိတ်၊ မင်းညီမင်းသား အပေါင်းခြံရံလျက် မြှောက်စည်၊ ထက်စည်၊ ခရာ၊ စောင်း၊ ငြင်း၊ မောင်း၊ ကြေးနင်း၊ ဒုံမင်း၊ ပတိသာ များစွာသော တီးမှုတ်မျိုးတို့ဖြင့် မြေပြင်သိမ်မျှတီးမှုတ်၍ ဥယျာဉ်သို့ ကျွန်ုပ် ထွက်ခွာသောအခါ ဥယျာဉ်တံခါးဝတွင်

စောင်ရန်းတွင်း၌ အမြစ်၊ အပင်ရောက်၍ အခက်အလက် စောင်ရန်းပြင်သို့ထွက်လျက် သရက် ၂ ပင်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို သရက် ၂ ပင်တို့တွင် တစ်ပင်ကား အခက်အရွက်ပြည့်စုံစွာ စိမ်းစိမ်းဖပ်ဖပ်၊ တစ်ပင်ကား အခက်အရွက်မပြည့်စုံ စနောင့်စနင်းရှိသည်ကို မြင်သောကြောင့် ‘ထို ၂ ပင်သည် ရေမြေ အပြုအစု မခြားဘဲလျက် ခက်ရွက်အနုအပျို မတူကြသည်မှာ အကြောင်းအသို့နည်း’ဟု ကြံမိသဖြင့် ဆင်ပေါ်မှ သရက်ပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ် ကြည့်ရှုလျက် ထိုအကြောင်းကို အမတ်တို့အား အကျွန်ုပ်မေးလျှင်၊ ‘ဤအပင်ကား အသီးသီးသောကြောင့် လူညဉ်းဆဲ၍ ခက်ရွက်ပျက်စီးသဖြင့် စနောင့်စနင်း ရှိနေပါသည်။ ဤအပင်ကား အသီးမသီးသောကြောင့် အဖျက်လွတ်သဖြင့် ခက်ရွက်ဝေဝေးဖားဖား ရှိပါသည်’ဟု လျှောက်ထားကြသောစကားကို ကြားရသောခဏ၌ပင် ‘မင်းစည်းစိမ်သည် အသီးသီးသောသရက်ပင်နှင့် တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် အသီးမသီးသော အရက်ပင်နှင့်တူ၏’ဟု ဥပမာထား၍ ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ကျွန်ုပ် ရဟန်းပြုသတည်း။

“မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့။ သစ်ကိုလည်း အရေကိုလိုသောကြောင့် သတ်ကုန်၏။ ဆင်ကိုလည်း အစွယ်ကို လိုသောကြောင့် သတ်ကုန်၏။ အစိုးရကုန်သောသူတို့အားလည်း စည်းစိမ်ကြောင့် များစွာသော ရန်စူးရန်ငြောင့် ရှိသဖြင့် ရန်သူတို့သည် ဖျက်ဆီးကုန်ရာ၏။ အိမ်ရာစည်းစိမ် မရှိ၊ ကိလေသာဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့အပ်သော အဖော်လည်း မရှိ၊ တစ်ယောက်အထီးတည်း နေရသောသူအားကား အဘယ်ရန်သူ ညဉ်းဆဲပါအံ့နည်းဟု ကြံ၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ အခါမပြတ်ညွတ်လျက် ထို သရက် ၂ ပင်လျှင် ဆရာရှိသဖြင့် ယခု ကျွန်ုပ် တောထွက်ခဲ့ပါသည်” ဟုဆို၏။

ထိုသို့ ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့သည် နှစ်လိုသောစိတ်ရှိသဖြင့် “မဟာ ဇနကမင်း။ ကောင်းစွ၊ ကောင်းစွ။ ယခုစွဲယူမိသည့်စိတ်ကို ရန်သူမဖျက်ဆီးရအောင် လုံ့လပြု။ မမေ့မလျော့စေနှင့်” ဟု အဆုံးအမပေးပြီးလျှင် မိမိနေရာ ဟိမဝန္တာရွှေဝှံသို့ ပြန်သွားလေ၏။

ထိုအခါ မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့ ပြန်သွားသည်၏အခြားမဲ့၌ အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် ထိပ်ထက်လက်စုံ ရှိခိုးလျက် ဘုရားလောင်း၏ခြေဖမိုးတော်အစုံကို ဦးခိုက်၍-

‘သဗ္ဗော ဇနော ပဗျာဓိတော၊ ရာဇာ ပဗ္ဗဇိတော ဣတိ။

ဟတ္ထာရောဟာ အနိကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။ ။

‘အဿသယိတွာ ဇနတံ၊ တပယိတွာ ပဋိစ္ဆိဒ္ဓံ။

ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ ဌပေတွာန၊ အထ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿတိ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်တောင်းပန်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ကိုယ်တော်ရဟန်းပြုသည်မှာ သိကောင်းသိရာ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှ တိုင်ပင် ပြောဆိုတော်မမူဘဲ သူခပ်သိမ်းတို့ အရိပ်ခိုရာဖြစ်သော ပညောင်ပင်ကြီး ထီးဗိတာန်အချက်ကို ငှက်ဂဠုန်သိမ်းခတ်၍ လတ်တလောချင်း ပါလေသကဲ့သို့ ကိုယ်တော်စိတ်အကြံနှင့်သာ ခဏချင်း ရဟန်းပြုတော်မူခဲ့သောကြောင့် ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မှူးမတ်၊ ပြည်သူလူအပေါင်းတို့သည် ရင်ထုမနာ ကိုးရာမရ ခဏချင်းဥပဒ်ကြိမ်၍ ညှိုးပိန်သောစိတ်ဖြင့် အရိပ်ခိုရာမတွေ့ ရန်ငွေပူလောင်မည့်နောင်ရေးများကို တွေးတိုင်းကြံတိုင်း ထိတ်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာနှင့် တစေ့ ရှိကြပါသည်။ ရဟန်းပြုတော်မူလိုလျှင် အထက်ကပင် မြှောက်တန်နှိပ်တန်သည့်သူတို့ကို တရားနှင့်လျော်အောင် အသင့်အတင့်ထုံးဖွဲ့စီမံတော်မူ၍ အမှာအထား အဆုံးအမပေးတော်မူပြီးမှ

ရဟန်းပြုပါလေသော် နေရောင်ပျောက်လျှင် လရောင်ရောက်လာသကဲ့သို့ ဘုန်းရောင်မပြတ် ငြိမ်ဝပ်ခြင်း ဖြစ်ကောင်းပါလေ၏။ သို့သော်လည်း လွန်ပြီးသည်ကို တ၍ ရနိုင်တော့မည် မဟုတ်။

“ယခုသာ သူခပ်သိမ်းတို့၏ချမ်းသာကို ဆောင်လေ့ရှိသည်နှင့်အညီ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်တော်မူ၍ သားတော်ဒီဃာဝုကို မင်းစည်းစိမ်၌ ရွှေလက်တော်ဖြင့် အပ်နှင်းချီးမြှောက်တော်မူ၍ ပြည်သူအပေါင်းတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ပြုတော်မူပြီးမှ ပြည်ထဲရေးအမှု လူ့ကိစ္စကိုနားမထောင်ဘဲ နန်းတွင်းမှာပင် နေလိုလည်း နေတော်မူရပါ၏။ ဥယျာဉ်တော်မှာ ရဟန်းပြု၍ နေလိုလည်း နေတော်မူရပါ၏။ ယခု ကြွတော်မူရာ ဟိမဝန္တာသို့ကြွ၍ နေမည်ဆိုသော်လည်း နေတော်မူရပါ၏။ ထိုသို့ ပြည်ထဲရေးကိစ္စကို ထုံးဖွဲ့စီမံတော်မူပြီးမှ ဖြစ်လျှင် အလိုရှိတိုင်းပင် ပြုတော်မူရပါ၏။ ယခုမူကား အခွင့်မကျေသေးဖြစ်သောကြောင့် ပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူဦးမှ သင့်ပါမည်”ဟု လျှောက်၏။

ဘုရားလောင်းလည်း ပြကတေ့သောသွားမြဲဖြင့် မရပ်မူ၍ မိဖုရားစကားကိုကြားလျှင် တစ်ခုခုသော ပလိဗောဓကိုမျှ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိလေပြီးသောအဖြစ်ကို ပြတော်မူလို၍-

‘စတ္တာ မယာ ဇာနပဒါ၊ မိတ္တာ မစ္စာ စ ဉာတကာ။

သန္တိ ပုတ္တာ ဝိဒေဟာနံ၊ ဒီဃာဝု ရန္တဝနာ။ ။

တေ ရဇ္ဇံ ကာရယိဿန္တိ၊ မိထိလာယံ ပဇာပတိ။’ ဟူသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပြည်ထဲရှင်မ။ နိဂုံး၊ မြို့ရွာ နေပုဒ်သားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သင်မှစ၍ ဘုန်းနေ ခင်ပွန်းရှိသမျှတို့ကို လည်းကောင်း၊ သား၊သမီး၊ ချွေးမ စသော အဆွေအမျိုးအပေါင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ စစ်သူကြီး၊ မှူးမတ်၊ ပုရောဟိတ်၊ သူရဲအပေါင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းကြီး၊ ပြည်ကြီး၊ ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို လည်းကောင်း ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ စွန့်ပစ်တော်မူ၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ ယခု ငါ တည်တော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းဖြစ်သော ငါ့အား သားသမီးဟူ၍ မရှိပြီ။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးသူတို့၏ နေ့တိုင်းမျက်ရှု သားဟုမှတ်၍ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော ဒီဃာဝုသတို့သားသည်ကား ထီးနန်းရှင်တို့၏သားလည်း မှန်၏။ နှလုံးအသိပညာလည်း လိမ္မာယဉ်ကျေး၏။ မိမိစီးပွား၊ သူတစ်ပါးစီးပွား ၂ ပါးကို စဉ်းစားမြော်ချင့်၍ အသင့်စီမံ ဝေဖန်ခွဲခြားနိုင်သော ဗလစွမ်းအင်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ သင်ရာ၊ တတ်ရာသည် အတတ်မျိုးတို့၌လည်း တတ်သိကျွမ်းကျင်၏။ ထို ဒီဃာဝု သတို့သားသည် ငါကဲ့သို့ပင် ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီး၏အစီးအပွားကိုဆောင်၍ ပြည်စည်းစိမ်ကို သိမ်းမြန်းစိုးအုပ်လတ္တံ့။ ငါ မထုံးမဖွဲ့ခဲ့၍ ပြည်သူတို့အား ကိုးကွယ်ရာမဲ့ မရှိနိုင်ပြီ”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် ဘုရားလောင်းနောက်တော်က အစဉ် တစိုက်လိုက်လျက် “အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော် ရဟန်းပြုခဲ့လျှင် ဘုရားကျွန်မကား တစ်ယောက်ထီးတည်း အသို့နေရပါအံ့နည်း။ မကြံနိုင်အောင် ကိုယ်တော်ပြုခဲ့၏တကား”ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်အား အကြံပေးလို၍-

‘ဧဟိ တံ အနုသိက္ခာမိ၊ ယံ ဝါကျံ မမ ရစ္စတိ။

ရဇ္ဇံ တုဝံ ကာရယသိ၊ ပါပံ ဒုစ္စရိတံ ဗဟံ။ ။

‘ကာယေန ဝါစာ မနဿ၊ ယေန ဂစ္ဆသိ ဒုဂ္ဂတိ’။

ပရဒိန္ဒကေန ပရနိဋ္ဌိတေန၊ ပိဏ္ဍေန ယာပေတိ သဓိရဓမ္မော။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် အဆုံးအမ ပေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပြည်ထဲရှင်မ။ ကောင်းပြီ။ သင် မကြံနိုင်လျှင် ဤသို့လာလှည့်။ ငါ အကြံပေးအံ့။ ယခု သင့်သား မင်း ပြုလျှင် အမှုအခွင့်မျိုးကို သင် မစောင့်မမတ် မနေနိုင်ရာ။ ကြည့်ရှုစောင့်မရသဖြင့်လည်း မမြောင့်သောအမှုကို အမြောင့်ပြုခြင်း၌ အလွန်ခဲယဉ်းလှသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး ၃ ပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ထိုအမှုကိုမှီ၍ ဒုစရိုက်^{၂၀၁}သာ ပွားရာ၏။ ထိုဒုစရိုက်သည် ကောင်းသောဂတိသို့ ပို့ဆောင်တတ်သည် မဟုတ်။ ယုတ်ညံ့ဆင်းရဲစွာ ၄ ဖြာသောအပါယ်^{၂၀၂} သို့ ပို့ဆောင်တတ်သောသဘောသာ ဖြစ်၏။

“ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် သားနှင့်အတူနေလျှင် မကောင်းမှုသာများ၍ အပါယ်လားတော့မည်။ တစ်အိမ် တစ်လုတ် ရတတ်သမျှဆွမ်း၊ ရတတ်သမျှသင်္ကန်းနှင့် သပိတ်လက်စွဲလျက် ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ကုသိုလ်ပွားရာ အရပ်၌သာ တစ်ယောက်တည်းချင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုရှေးရှု၍ နေလေတော့။ ထိုသို့နေခြင်းသည်လျှင် သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်သောလေ့ ဖြစ်တော့သည်” ဟု ဆုံးမတော်မူ၏။

ဤသို့ အချင်းချင်းစကားပြောဟော၍ သွားစဉ်ပင် ထိုနေ့ နေဝင်ချိန်ရောက်ခဲ့၍ ‘ထူဏ’အမည်ရှိသော မြို့ကိုမရောက်မီတွင် အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်လည်း သင့်ရာအရပ်၌ သစ်တပ်တည်၍ ညဉ့်တည်းနေလေ၏။

ဘုရားလောင်းလည်း လူပရိသတ်နှင့် မနီးမဝေးဖြစ်သော သစ်တပ်ပင်ရင်း၌ ညဉ့်တည်းနေတော်မူလေ၏။

နံနက်မိုးသောက် ရောက်လတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် ထိုစခန်းမှ^{၂၀၃} ကြွသွားတော်မူပြန်လေ၏။ အိမ်ရှေ့မင်း မယ်တော်လည်း မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ပါတို့ကို “သင်တို့ နောက်မှ ဖြည်းဖြည်းသာသာ လာခဲ့ကြတော့” ဟုဆို၍ တစ်ယောက်တည်းချင်း ဘုရားလောင်းနောက်တော်သို့ အမဲလိုက်လေ၏။

ထို မင်း၊ မိဖုရား ၂ ပါးတို့သည် ခရီးအစဉ်အတိုင်းသွား၍ ဆွမ်းခံဝင်အချိန်တွင် ထူဏမြို့သို့ ရောက်ကြလေ၏။

၁၉။ အမဲကင်ပုံသုက္က ကောက်တော်မူခန်း

ထိုအခါ မြို့တွင်း၌ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် အိမ်ဈေးမှ အမဲသားကိုဝယ်၍ တံစို့နှင့် မီးကျိုးစုမှာ ကင်ပြီးလျှင် ‘အေးစေအံ့’ ဟု တစ်ခုသောပျဉ်စွန်းပေါ်၌ထားလျက် တစ်ပါးကိုနှလုံးမူ၍ ရပ်နေစဉ်အခိုက်တွင် ခွေး တစ်ကောင်သည် ထိုအမဲကင်ကိုချီလျက် တောင်တံခါးသို့ ရှေးရှုပြေးလေ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ခွေးချီကြောင်း ကိုသိလျှင် ထိုခွေးကို တောင်တံခါးဝတိုင်အောင်လိုက်ပြီးမှ မမိသဖြင့် ငြီးငွေ့၍ ‘ဆုံးပစေတော့’ ဟု ပြန်ခဲ့၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်နှင့် ထိုမြို့တံခါးကို ရှေးရှုလာလတ်သဖြင့် ထိုခွေးနှင့် ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံလေသော် ခွေးသည် ကြောက်သောအားဖြင့် အမဲကင်ကိုပစ်ချ၍ လွတ်ရာသို့ပြေးလေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ခွေးစွန့်ပစ်လေပြီးသော ထိုအမဲကင်ကိုမြင်လျှင်-

‘ထိုခွေးကား ငဲ့ကွက်ခြင်းမဲ့၍ အမဲကင်ကို ပစ်ချ၍ပြေးလေပြီ။ တစ်ပါးသောအရှင်လည်း မရှိဖြစ်သောကြောင့် ဤအမဲကား ပုံသုကုဆွမ်း စင်လု၏’ဟု ကြံတော်မူလျက်၊ မြေသပိတ်ကို အိတ်မှထုတ်တော်မူ၍ အမဲကင်ကို ကောက်ယူတော်မူပြီးလျှင် ‘ဘုဉ်းပေးအံ့’ဟု ရေရှိရာအရပ်သို့ ကြွတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် ဤသို့ကြံ၏။

‘မင်းကြီးသည် ပြည်စည်းစိမ်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိ၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ မခိုင်သေးသောနည်း ရှိသည်မှန်လျှင် ဤ ရွံရှာဖွယ် မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော ခွေးစားကြွင်းအမဲကို မစားရာ။ အကယ်၍ အမဲကိုစားချေလျှင် ငါတို့ကို အုပ်ချုပ်လိုသောနည်း ဆံချည်မျှ ငြိတွယ်ခြင်းမရှိချေပြီ’ဟု ကြံပြီးလျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော ခွေးစားကြွင်းအမဲကို သုံးဆောင်တော်မူမည်ဟု ကိုယ်တော် အကြံရှိသလော။ ရွှေနန်းရှင်စားတော် မဟုတ်။ မထိုက်ပါတကား”ဟု လျှောက်၏။

မိဖုရားစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည်-

“ပြည့်ရှင်မ။ သင်ကား မလိမ္မာသောကြောင့် ဤအမဲကင်၏ ဩဇာထူးကို မသိလေ”ဟု ဆိုတော်မူပြီးလျှင် ရေရှိရာအရပ်၌ ထိုင်တော်မူ၍ ဤအမဲကင်၏ ဓမ္မိယလဒ္ဓ^{၂၁} စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူလျက်၊ နတ်သုဓာဘုတ်ကဲ့သို့ မြန်မြန်ယှက်ယှက် ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးလျှင် ဓမ္မကရိတ်^{၂၂} ဖြင့်စစ်၍ ရေကိုသုံးဆောင်တော်မူပြီးလျှင်၊ နှုတ်ခမ်းတော်၊ သပိတ်တော်၊ လက်တော်တို့ကို ဆေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ သီဝလိဒေဝီမိဖုရားသည် ဘုရားလောင်းအား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်လို၍-

‘ယောပိ စတုတ္ထေ ဘတ္တကာလေ န ဘုဉ္ဇေ၊ အဋ္ဌမာရိဝ ခုဒ္ဒါယ မိယျေ။

နတွေဝ ပိဏ္ဍံ လုဠိတံ အနရိယံ၊ ကုလပုတ္တရူပေါ သပ္ပုရိသော န သေဝေ။ ။

‘တယိဒံ န သာဓု တယိဒံ န သုဋ္ဌ၊ သုနုခန္တိန္ဒကံ ဇနက ဘုဉ္ဇသေ တုဝံ။’ ဟူသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟာဇနကမင်း။ အမျိုးကောင် သားဖြစ်သော သူတော်ကောင်းသည် ၃ ရက်၊ ၄ ရက် အစာမမှီဝဲရဘဲ ငတ်မွတ်သော်လည်း ဤအမဲကင်ကဲ့သို့ ရွံရှာဖွယ်အစာကို ရသည်ဟူ၍ မစားရာ။ အသက်ကို အသေခံရာသည် မဟုတ်လော။ ထိုသို့လျက် သခင်မှာမူကား သူကောင်းသား မဟုတ်လေ၏သို့ ဤရွံရှာဖွယ် မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော ခွေးစားကြွင်းအမဲကိုပင် ကျွန်မရင်ကို ခွဲဘိသကဲ့သို့ရှိအောင် ရှေ့တွင်ထား၍ အားမျှမနာ မြန်ယှက်စွာ ကိုယ်တော် သုံးတော်မူဘိ၏။ အကြောင်း မဖွယ်ရာတကား”ဟု ဆို၏။

မိဖုရားစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ထိုအမဲကင်၏ မြတ်သောအစာဖြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူလို၍-

‘န စာပိ မေ သီဝလိ သော အဘက္ခော၊ ယံ ဟောတိ စတ္တံ ဂိဟိနော သုနဿ ဝါ။

ယေနေစိ ဘောဂါ ဣဓ ဓမ္မလဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗော သော ဘက္ခော အနဝယောတိ ဝုတ္တော။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။

သီဝလိ၊ သီဝလိ။ မေ၊ ငါ့အား။ သော၊ ထိုဆွမ်းသည်။ နစာပိအဘက္ခော၊ မစားကောင်းသည်မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ယံ၊ အကြင်ဝတ္ထုကို။ ဂိဟိနောဝါ၊ လူသည်လည်းကောင်း။ သုနဿဝါ၊ ခွေးသည်လည်းကောင်း။ စတ္တံ၊ စွန့်အပ်လေပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုဝတ္ထုသည်။ ပံသုကုလံနာမ၊ ပုံသုကုဆွမ်း မည်၏။ သီဝလိ၊ သီဝလိ။ ဣဓ၊ ဤလူ့ပြည်၌။ ယေနေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဘောဂါ။

စည်းစိမ် ချမ်းသာတို့ကို။ ဓမ္မလဒ္ဓါ၊ တရားသဖြင့် ရကုန်၏။ သောသဗ္ဗော၊ ထိုအလုံးစုံသည်။ ဘက္ခော၊ စားကောင်းသည် ချည်းတည်း။ အနဝယော၊ အပြစ်မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ သပ္ပရိသေဟိ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ ဤကား အနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သီဝလိ။ သင်ကား ကောင်းမွန်စွာ အမွေးအကြိုင်း အဆီအပြားဖြင့်စီရင်အပ်သော အစာကိုသာ သူကောင်းသူမြတ်တို့အစာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်ဘိ၏။ ဤအမဲကင်၏ သူကောင်းသူမြတ်တို့အစာ ဖြစ်ကြောင်းကို သင် မသိလေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဤအမဲကင်ကို အရှင်ဖြစ်သော လူသည် လည်းကောင်း၊ ခွေးသည် လည်းကောင်း၊ စွန့်ပစ်လေပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုအမဲကင်သည် ပုံသုကူစင်စစ် မှန်လှ၏။ ထို ပုံသုကူဖြစ်သော အစာကို ငါရခြင်းသည်လည်း တရားသဖြင့်ရသည် စင်စစ် မှန်၏။ ထို တရားသဖြင့်ရသော အစာသည်သာလျှင် သူကောင်းသူမြတ်တို့၏အစာ ဖြစ်သည်။ သီဝလိ။ ဤအစားအသောက်၌သာ မဟုတ်-

“လောက၌ အဝတ်တန်ဆာဖြစ်စေ၊ ရွှေငွေစသော ဥစ္စာစည်းစိမ်ဖြစ်စေ၊ အလုံးစုံ လူတို့အသုံးအဆောင် ဟူသမျှမှာပင် အဖိုးထိုက်သည်၊ မထိုက်သည်၊ တင့်တယ်သည်၊ မတင့်တယ်သည်ကို အမြတ်အယုတ် မခွဲဝေသော။ တရားသဖြင့် ရသည်၊ မရသည်ကိုသာ အမြတ်အယုတ် ခွဲဝေထိုက်၏။ တရားသဖြင့်ရသော ပစ္စည်း၊ ပရိက္ခရာ၊ ဥစ္စာစည်းစိမ်သည် ပဲဝက်မျှပင် အဖိုးထိုက်စေကာမူ သူကောင်းသူမြတ်တို့သုံးဆောင်ရာသော ပစ္စည်း ဖြစ်တော့သည်။

“မတရားသဖြင့်ရသော ပစ္စည်း၊ ပရိက္ခရာ၊ ဥစ္စာစည်းစိမ်သည် အဖိုးအသိန်းအသန်းပင် ထိုက်စေကာမူ သူယုတ်မာတို့၏သုံးဆောင်ရာသာ ဖြစ်သောကြောင့် သူကောင်းသူမြတ်တို့ သုံးဆောင်ထိုက်သောပစ္စည်း မဟုတ်ဟူ၍ ရှေးပညာရှိတို့ ဆိုတော်မူခဲ့သော စကားထုံးဟောင်း လမ်းကြောင်းထင်စွာရှိသည်ကို သင် မသိသလော။ တရားသဖြင့် ရသည်ဖြစ်၍ အလွန်မြတ်လှစွာသောအမဲကင်ကို အဘယ့်ကြောင့် သူယုတ်တို့၏ အစာဖြစ်သည် သင် ဆိုဘိသနည်း”ဟု ဆိုတော်မူလျက် နေရာမှထ၍ ကြွတော်မူပြန်လေ၏။

၂၀။ သတို့သမီးငယ်နှင့် တွေ့ခန်း

အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်လည်း နောက်တော်က အစဉ်တစိုက်လိုက်လေ၏။ ထိုသို့ မင်း ၂ ပါးတို့သည် စကားပြောဟောကာ သွားကြသဖြင့် ထူဏမြို့ တောင်တံခါးဝသို့ ရောက်ကြလေ၏။

ထိုမြို့တံခါးဝ၌ကား သတို့သမီးငယ်တို့သည် အိုးပုတ်ငယ်၊ ခွက်ငယ်၊ ဆန်ကောငယ်တို့ဖြင့် သဲကို ထမင်းချက်ဟန်၊ ဆန်ခြင်ဟန်၊ စပါးလှေ့ဟန်၊ ဆန်ပြာဟန် ကစား၍နေကြကုန်၏။ ထိုသတို့သမီးငယ်အစုတွင် တစ်ယောက်သောသတို့သမီးငယ်၌ လက်တစ်ဘက်ဝယ် ရွှေလက်ကောက် ၂ ဆင့်၊ တစ်ဘက်မှာကား တစ်ဆင့်တည်းဝတ်ဆင်လျက် ဆန်ကောငယ်ဖြင့် သဲကို ဆန်ပြာဟန်၊ ဝိုင်းဟန်ပြု၍ကစားလေသော် လက်ကောက်

၂ ဆင့်ဝတ်ရာက လက်ကောက်ချင်းခတ်မိသဖြင့် အသံဖြစ်၏။ တစ်ဆင့်ထည်းဝတ်သော လက်ကောက်ကား ခတ်မိစရာမရှိသောကြောင့် အသံမဖြစ်။

ထိုအခြင်းအရာကို ဘုရားလောင်းမြင်လေလျှင် ဤသို့ ကြံတော်မူ၏။

‘ယခု သီဝလိဒေဝီသည် ငါ့နောက်သို့ အစဉ်တစိုက် လိုက်ဘိ၏။ မိန်းမမည်သည်လည်း ရဟန်းတို့၏ အညစ်အကြေး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ငါ့ကို သူတစ်ပါးမြင်သော် ဤသူကား ရဟန်းပြုသည်တိုင်အောင်ပင်လည်း မယားကို မစွန့်ပစ်လေဟု ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရောက်ခဲ့၏။ ဤ ရွှေလက်ကောက်ရှင် သတို့သမီးငယ်သည် ပညာရှိသူ ဖြစ်မှုကား ငါ့နောက်သို့ သီဝလိဒေဝီ မလိုက်ဝံ့အောင် ဆိုနိုင်လိမ့်အံ့။ ထိုသတို့သမီးငယ်၏စကားဖြင့် သီဝလိ ဒေဝီလက်မှ ငါ လွတ်သင့်ကောင်း၏ဟု ကြံတော်မူ၍ သတို့သမီးငယ်၏အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လျက် အကြောင်းကို မေးအံ့သောငှာ-

‘ကုမာရိကေ ဥပသေနိယေ၊ နိစ္စံ နိဂ္ဂလမဏ္ဍိတေ။

ကသ္မာ တေ ဧကော ဘုဇော ဓနတိ၊ ဧကော တေ န ဓနတေ၊ ဘုဇော။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်လျက် အမိရင်ခွင်၌သာ မှီတွဲကာနေချိန်အရွယ်ဖြင့် အမိရင်အုပ်မကွာသေးသော သတို့သမီးငယ်။ အဘယ့်ကြောင့် သင်၏လက်တစ်ဘက်ကား မြည်သနည်း၊ တစ်ဘက်ကား အဘယ့်ကြောင့် မမြည်သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် သတို့သမီးငယ်သည် ပါရမီရှိ မိန်းမဖြစ်ခြင်းကြောင့် အမေးနှင့်တန်ရုံ သာမဖြေဘဲ ထုံးစံရလောက်အောင် ကရားရေပိတ်စကားဖြင့် ဖြေလို၍-

‘ဣမသ္မိံ မေ သမဏ ဟတ္ထေ၊ ပဋိမုက္ကာ ဒုနိဝရာ။

သံဃဋ္ဌာ ဇာယတေ သဒ္ဓေါ၊ ဒုတိယဿေဝ သာဂတိ။ ။

‘ဣမသ္မိံ မေ သမဏ ဟတ္ထေ၊ ပဋိမုက္ကာ ဧကနိဝရာ။

သော အဒုတိယော န ဓနတိ၊ မုနိဘူတောဝ တိဋ္ဌတိ။ ။

‘ဝိဝါဒပ္ပတ္တော ဒုတိယော၊ ကေနေကော ဝိဝဒိဿတိ။

တဿ တေ သဂ္ဂကာမဿ၊ ဧကတ္တ မုပရောစတံ။ ။’ ဟူသော ၃ ဂါထာဖြင့် ဆို၏။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဣမသ္မိံဟတ္ထေ၊ ဤလက်တစ်ဘက်၌။ ပဋိမုက္ကာ၊ ဝတ်ကုန်သော။ ဒုနိဝရာ၊ လက်ကောက် ၂ ချည်တို့သည်။ သံဃဋ္ဌာ၊ ထိကြသောကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ဇာယတေ၊ ဖြစ်၏။ သာဂတိ၊ ထိုသို့ အသံဖြစ်ခြင်းသည်ကား။ ဒုတိယဿေဝ၊ ၂ ခုမြောက်သော လက်ကောက်အားသာလျှင်။ ဟောတိ ဖြစ်၏။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ မေ၊ ငါ၏။ ဣမသ္မိံဟတ္ထေ၊ ၌ကား။ ဧကနိဝရာ။ လက်ကောက် တစ်ချည်သာ။ ပဋိမုက္ကာ၊ ဝတ်၏။ သော၊ ထိုလက်ကောက်သည်။ အဒုတိယော၊ အဖော်မရှိသောကြောင့်။ နဓနတိ၊ အသံမဖြစ် လေသတည်း။ မုနိဘူတောဝ၊ ရဟန်းသဖွယ် ဖြစ်၍သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ ဒုတိယော၊ ၂ ယောက်ရှိမှုကား။ ဝိဝါဒပ္ပတ္တော၊ ငြင်းခုံခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏။ ဧကော၊ တစ်ယောက်တည်းသည်။ ကေန၊ အသူနှင့်။ ဝိဝဒိဿတိ၊ ငြင်းခုံလတ္တံ့နည်း။ သဂ္ဂကာမဿ၊ နတ်ပြည်ကို

အလိုရှိသော။ တဿ-တေ၊ ထိုရှင်ရဟန်းအား။ ဧကတ္တံ၊ တစ်ယောက်တည်းသောအဖြစ်ကို။ ဥပရာစေတံ- ဥပရာစတု၊ နှစ်သက်တော်မူလော့။ ဤကား အနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရဟန်း။ အကျွန်ုပ်၏ ဤလက်၌ကား လက်ကောက် ၂ ဆင့်ဖြစ်၍ အချင်းချင်းခတ်မိသဖြင့် အသံဖြစ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်ကား အဖော်အဖက်ရှိခြင်း၏လေ့ ဖြစ်တော့သည်။ ဤလက်ကား လက်ကောက် တစ်ချည်သာဖြစ်၍ အချင်းချင်းထိခိုက်စရာ မရှိသောကြောင့် အသံ မဖြစ်။ ထိုသို့မဖြစ်ခြင်းသည်ကား ကိလေသာကို ပယ်ပြီးသော ရဟန်းကဲ့သို့ အဖော်မရှိခြင်း၏လေ့ ဖြစ်တော့သည်။ ရှင်ရဟန်း။ ဤလက်ကောက်မှာသာ မဟုတ်။

“လောက၌ ခပ်သိမ်းသောအရာမှာပင် အဖော်အဖက်ရှိလျှင် ငြင်းခုံခြင်းဖြစ်ရခြင်းကား အမြဲတည်း။ အဖော်မရှိ တစ်ယောက်ထီးတည်းနေသောသူအား အဘယ်သူလာ၍ ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုအံ့နည်း။ နတ်ပြည်ကို လိုသောကြောင့် မုတ်ဆိတ်ဆံ့ကိုဖြတ်၍ ရဟန်းပြုလေပြီးသော ရှင်ရဟန်းသည်လည်း အဖော်မပါ တစ်ယောက် ထီးတည်းနေခြင်းကိုသာ နှစ်သက်တော်မူလော့။

“အဘယ့်ကြောင့် ဤအရည်အသွေးနှင့်ပြည့်စုံသောမိန်းမကို နောက်လိုက်ပြု၍ မြို့ထဲရွာထဲ ကျက်စား လှည့်လည်ရသနည်း။ ဤအမယ်ကား ရှင်ရဟန်း၏ခင်ပွန်းလော၊ နှမလော။ ရဟန်းတို့မှာ စင်စစ် နှမပင် ဖြစ်သော်လည်း အတူသွားခြင်း၊ အတူနေခြင်းငှာ မလျှောက်ပတ်ပါတကား။ ရှင်ရဟန်းသည် ဤမိန်းမနှင့် အတူနေဖန် များသဖြင့် မိန်းမကိုမှီ၍ဖြစ်သော ရဟန်း၏အန္တရာယ်သည် မကြာမြင့်မီပင် ရောက်လတ္တံ့”ဟု ဆို၏။

[ဤအရာ၌ ကုမာရီသဒ္ဓါဖြင့်ပြသောကြောင့် ထိုသတို့သမီးငယ်ကား ၈ နှစ်၊ ၉ နှစ် ဂေါရီအရွယ် နို့ရည်မစင် မာန်မဝင်သောမိန်းမလည်း မဟုတ်။ ၁၃ နှစ်၊ ၁၄ နှစ် ကညာအရွယ် အမိနို့ရည်စင်၍ မာန်ဝင် စသောမိန်းမလည်း မဟုတ်။ ဣတ္ထိဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အိမ်ထောင်ပြီးသောမိန်းမလည်း မဟုတ်။ ၁၅ နှစ် အရွယ်လည်း ရောက်၊ အိမ်လည်းမထောင်သေးသောကြောင့် ‘ကုမာရီ’ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော မိန်းမတည်း။

[ထို ကုမာရီခေါ်ဝေါ်အပ်သော မိန်းမကား ၁၅ နှစ်အရွယ်မှသည် အိမ်မထောင်သေးလျှင် လူတို့အသက် တမ်း၌ ပထမအရွယ်ကုန်အောင် ကုမာရီ ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ အိမ်ထောင်မူကား ၁၅ နှစ်မျှပင် ဖြစ်သော်လည်း ကုမာရီ ဟူသော အဝတ္ထာပညတ်ကိုစွန့်၍ မာဂဇာအားဖြင့် ‘ဣတ္ထိ’၊ မြန်မာအားဖြင့် ‘အိမ်ထောင်သူ’ဟု ခေါ်ဝေါ်လေ တော့သည်။ ထို ကုမာရီသည်လည်း အငယ်၊ အလတ်၊ အကြီး အားဖြင့် ၃ ပါးရှိသည်တွင် ဤရွှေလက်ကောက်ရှင် သတို့သမီးကား အလတ်၊ အကြီး မဟုတ်ဘဲ၊ ၁၅ နှစ်အရွယ်ရောက်စ အငယ်သာတည်းဟု ပြတော်မူလို၍ ကုမာရီဟု သာမညသာမဆိုဘဲ ကုမာရီကာဟု က-အက္ခရာနှင့် ဆိုတော်မူသတည်း။

[နာမ်ပုဒ်နောက်၌ကျသော က-အာဂုံသည် ပိုင်းခြားခြင်းအနက်၊ အတိုင်းအရှည်အနက်၊ အငယ်ဟူသော အနက်စသည်ဖြင့် ဟောရာတွင် ဤကုမာရီကာ၌ က-သဒ္ဓါကား မာနဝက၌ က-သဒ္ဓါ၊ ပေါတက၌ က- သဒ္ဓါ တို့ကဲ့သို့ အငယ်ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။

[ဤသို့ အတ္ထောအက္ခရာသညာတောဟု ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ အနက်ကို အက္ခရာဖြင့်သာလျှင် မှတ်ခြင်း ရှိသောကြောင့် သဒ္ဓါကိုသိမြင်သဖြင့် အနက်အစဉ်ကို သိရာသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ထိုအရွယ်ရှိပြီးမှ ဗန်းငယ်၊ ဆန်ကောငယ်ဖြင့် ကစားလေသည်ကား အသက်ရှည်သောကာလ ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ရွှေငွေဖြင့်ပြီးသော လက်ကောက်၊ ခြေကျင်းစသည် တန်ဆာဆင်ယင်သော သူကောင်းသူမြတ်သမီး

ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ငယ်ကိုယ် ငယ်စိတ်နှင့်သာ နေရခြင်းများသောကြောင့် ကစားလေသတည်း။ ဤကား သဒ္ဒလက္ခဏာ၌ ယူနည်းကို မှတ်စေလို၍ စကားချပ်လိုက်သည်။]

ထိုသတို့သမီးစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ဤသတို့သမီးငယ်ကား ငါ့ကို ကောင်းစွာ ဆုံးမပေ၏။ ဤသတို့သမီးစကားဖြင့် သီဝလိဒေဝီလည်း နှလုံးချပ်မိကောင်းပြီ။ ငါ့အား ထောက်ပံ့ကူမခြင်းကို ထိုသတို့သမီးငယ် ပြုပေသည်’ဟုကြံလျက်၊ သီဝလိဒေဝီနှင့် စကားပြောဟောတော်မူလို၍-

‘သုဏသိ သီဝလိ ကထာ၊ ကုမာရိကာ ပဝေဒိတာ။

ပေသိယာ မံ ဂရဟိတော၊ ဒုတိယသေဝ သာဂတိ။ ။

‘အယံ ဒွိဓာ ပထော ဘဒ္ဒေ၊ အနုစိဏ္ဏော ပထာဝိဟိ။

တေသံ တွံ ဧကံ ဂဏှာဟိ၊ အဟမေကံ ပုနာပရံ။ ။

မာဝစ မံ တွံ ပတိမေတိ၊ နာဟံ ဘရိယာတိ ဝါ ပုန။’ ဟူသော ၂ ဂါထာခွဲတို့ဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သီဝလိ။ ဤသတို့သမီးငယ် ဆိုသောစကားကို သင် နားချပ်မိပါ၏လော။ ဤသတို့သမီးငယ်သည် အရွယ်အားဖြင့်ထောက်သော်လည်း ငါ့သမီး၊ ငါ့မြေးလောက်သာ ရှိသည်။ အမျိုးစည်းစိမ့်ဂုဏ်အားဖြင့် ထောက်သော်လည်း ငါ့အစေအပါး ကျွန်အမှုလုပ်မျှလောက်သာ ရှိသည်။ အဆင်းအရည်အားဖြင့်ထောက်သော်လည်း ငါ့ခြေရင်း အလုပ်အကျွေးမျှလောက်သာ ရှိသည်။ သို့စဉ်လျက် ထိုသတို့သမီးငယ်၏ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ငါခံရသည်မှာ သင့်ကြောင့်သာ ခံရသည်။

“ဤသို့ဆင်ခြင်သဖြင့် ငါ့ကို သနားချစ်ခင်ပါလျှင် ပြည်ထဲရှင်မ မိန်းမကောင်း။ ဤခရီး ၂ ကြောင်းတွင် သင်နှစ်သက်ရာခရီးကို ငါနှင့်ခွဲ၍ သွားပါလေ။ သင် မသွားသောခရီးကို ငါလည်း သွားပါလေအံ့။ ယနေ့မှစ၍ ငါ့ကို ‘လင်’ဟု သင် မပြောမဆိုပါလေနှင့်။ ငါလည်း သင့်ကို ‘မယား’ဟူ၍ မပြောမဆိုပါရစေနှင့်တော့။ သင့်ကိုမိမိပင် ငါ့ကိုဆုံးမရမည့်သူ၊ ငါနှင့်အဖက်တန်သူ မဟုတ်။ ငါ့အစေအပါးလောက်မျှ မရှိဘဲလျက် ဤသတို့သမီးငယ်သည် မိမိအစေအပါးကဲ့သို့ ငါ့ကို ကဲ့ရဲ့ဘိ၏။ ငါ့နှမကောင်း။ ယခု ငါဆိုသောစကားကို နားထောင်၍ ကုသိုလ်ပွားရာ သင် တခြားသွားပါလေတော့”ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် နှလုံးသားကို ရဲလှစွာသောသံတွေခဲဖြင့် မွေဘိသကဲ့သို့ ပြင်းစွာသော စိတ်၏ပူပန်ခြင်းရှိသော်လည်း သတို့သမီးငယ်၏ရှေ့တွင် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဘုရားလောင်း၏ စကားကို မလွန်ဝံ့ ဖြစ်၍လည်းကောင်း-

“အရှင်မင်းကြီး။ အရွယ်ရောက်ဦးကစ၍ အနှစ် ၇၀၀၀ ပတ်လုံး အတူတကွ ထီးနန်းစိုးစံကြပါသည်ကို ယနေ့တွင်မှသာ ‘ကျွန်မလင်’ မဟုတ်ဟု အဘယ်သို့ ပြောရန်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ကိုယ်တော်နှင့်အတူ မလိုက်စေလိုလျှင် ကိုယ်တော်ကား ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်ပေသောကြောင့် ဤလက်ယာဘက်ခရီးဖြင့် ကြွတော်မူပါလော့။ အကျွန်ုပ်ကား ဤလက်ဝဲခရီးဖြင့် သွားပါလေအံ့”ဟု ဆို၍ လက်ဝဲဘက်ခရီးဖြင့် အတန်ငယ်သွားပြီးလျှင် ကိုယ်ကွဲသော်လည်း စိတ်မကွဲဘဲ တွဲဆိုင်းလျက်သာရှိသောကြောင့် မခွာရန်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ထိုခရီးမှတစ်ဖန် ပြန်လည်ခဲ့သဖြင့် ဘုရားလောင်းနှင့်အတူပင်လျှင် နောက်တော်က စကားပြောကာ လိုက်ပြန်လေ၏။

၂၁။ လေးသမားနှင့် တွေ့ခန်း

ဘုရားလောင်းသည်လည်း မိဖုရားကို မပစ်မခွာစေနိုင်သည်ဖြစ်၍ မင်း ၂ ပါး အတူပင်လျှင် ထူဏမြို့တွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူရလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုမြို့၌ အိမ်စဉ်ဆွမ်းရပ်လေသော် တစ်ယောက်သောလေးသမား၏ အိမ်တံခါးဝသို့ရောက်၍ ရပ်တော်မူ၏။ သီဝလိဒေဝီလည်း သင့်ရာက ရပ်နေလေ၏။

ထိုအခါ ထိုလေးသမားသည် မိမိအိမ်ဝတွင် မီးမယ်ဖျူး^{၂၁} တစ်ခု၌ မြားကိုမီးကင်ပြီးလျှင် မျက်စိတစ်ဘက်ကိုမှိတ်လျက် တစ်ဘက်သောမျက်စိဖြင့်ကြည့်၍ မြားတံကို ပအုံးရည်^{၂၂} ဆွတ်ကာ ဖြောင့်လျက်နေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုလေးသမားကိုမြင်လျှင် ‘ဤလေးသမားကား အကယ်၍ ပညာရှိဖြစ်မှု ငါ့အား တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းကို ဆိုလတ္တံ့။ ထိုလေးသမားအား ယခု ငါမေးအံ့” ဟုကြံ၍ လေးသမားအနီးသို့ ကပ်လေပြီးသော်-

‘ဧဝံ န သာဓု ပဿသိ၊ ဥသုကာရ သုဏောဟိ မေ။

ယဒေကံ စက္ခု နိဂ္ဂယျ၊ ဇိမှမေကေန ပေက္ခသိ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မြားသမား။ ငါဆိုအံ့သောစကားကို သင် နာလော့။ ယခု သင် မျက်စိတစ်ဘက်ကိုမှိတ်လျက် တစ်ဘက်ဖြင့်သာကြည့်၍ မြားကို ဖြောင့်ဘိ၏။ ဆီမီး ၂ တိုင် ပြိုင်၍ထွန်းဘိသကဲ့သို့ မျက်စိ ၂ ဘက်ဖြင့်ကြည့်လျက် ဖြောင့်လျှင် သာ၍ ဖြောင့်လွယ်ပါမည် မဟုတ်လော။ အဘယ့်ကြောင့် မျက်စိတစ်ဘက်ကို မှိတ်ရသနည်း။ မျက်စိတစ်ဘက်တည်းဖြင့် ကြည့်ခြင်း၌ သာ၍မြင်လေသလော”ဟု မေးတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်းစကားကို ကြားလျှင် လေးသမားသည် ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီရှင်ဖြစ်၍ ပညာရှိခြင်းကြောင့် အတင်ပြေရုံမျှသာ မဖြေဆိုဘဲ၊ စကားလမ်းသင့်တိုင်း ဖြေလို၍-

‘ဒွိဟိ သမဏ စက္ခုဟိ၊ ဝိသာလံ ဝိယ ခါယတိ။

အသမ္ပတွာ ပရမံ လိဂံ၊ နုဇဘာဝါယ ကပ္ပတိ။ ။

‘ဧကဉ္စ စက္ခု နိဂ္ဂယျ၊ ဇိမှမေကေန ပေက္ခတော။

သမ္ပတွာ ပရမံ လိဂံ၊ ဥဇဘာဝါယ ကပ္ပတိ။ ။

‘ဝိဝါဒပ္ပတ္တော ဒုတိယော၊ ကေနေကော ဝိဝဒိဿတိ။

တဿ တေ သဂ္ဂကာမဿ၊ ဧကတ္တ မုပရောစတံ။ ။’ ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ ဒွိဟိစက္ခုဟိ၊ မျက်စိ ၂ ဘက်တို့ဖြင့်။ ပေက္ခတော၊ ကြည့်သောသူအား။ ဝိသာလံဝိယ၊ အဖျင်းဖျင်း။ ဝါ၊ မှီယမ်းမှန်း မသိ။ ခါယတိ၊ အပြားမဲ့ ထင်၏။ ပရမံ၊ သိမ်မွေ့သော။ လိဂံ၊ အသွင်သဏ္ဌာန်ကို။ အသမ္ပတွာ၊ မဆင်ခြင်နိုင်သောကြောင့်။ ဥဇဘာဝါယ၊ ဖြောင့်တန်းစေခြင်းငှာ။ နကပ္ပတိ၊ မအပ်။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ ဧကဉ္စ စက္ခု၊ မျက်စိတစ်ဘက်ကိုလျှင်။ နိဂ္ဂယျ၊ မှိတ်၍။ ဇိမှမေကေန၊ မျက်စိတစ်ဘက် တည်းဖြင့်။ ဇိမှ၊ အကောက်ကို။ ပေက္ခတော၊ ကြည့်သောသူအား။ ပရမံ၊ သိမ်မွေ့သော။ လိဂံ၊ သဏ္ဌာန်ကို။ သမ္ပတွာ၊ မြင်သောကြောင့်။ ဥဇဘာဝါယ၊ ဖြောင့်စွာဖြစ်ခြင်းငှာ။ ကပ္ပတိ၊ အပ်၏။

သမဏ၊ ရှင်ရဟန်း။ ဒုတိယော၊ ၂ ယောက်မြောက်မူကား။ ဝိဝါဒပုတ္တော၊ အငြင်းအခုံ ဖြစ်တတ်၏။
ဧကော၊ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်မူကား။ ကေန၊ အသူနှင့်။ ဝိဝဒိဿတိ၊ ငြင်းခုံလတ္တံ့နည်း။ သဂ္ဂကာမဿ၊
နတ်ပြည်ကို အလိုရှိသော။ တဿ-တေ၊ ထိုရှင်ရဟန်းသည်။ ဧကောဒိဘာဝေါ၊ တစ်ယောက်တည်းနေသော
အဖြစ်ကို။ ဥပရောစတံ-ဥပရစ္စတု၊ နှစ်သက်လေလော့။ ဤကား အနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရဟန်း။ အဖော်များတိုင်း အရာခပ်သိမ်းမှာ ကောင်းသည်မဟုတ်။ ဤ မြားမြောင့်ခြင်းမည်သည်လည်း
မျက်စိ ၂ ဘက်ဖြင့် ကြည့်၍မြောင့်ချေလျှင် စိတ်များခြင်းကြောင့် အာရုံပြားသည်ဖြစ်၍ မြား၏အသိမ်အမွေဖြစ်သော
အမို အယမ်း၊ အဝှမ်း၊ အလိမ်၊ အပိန် အထောင့်၊ အမြောင့် အကောက်ကိုမမြင်ဘဲ တစ်ပြင်တည်းသာထင်သဖြင့်
အလွန် မြောင့်နိုင်ခဲ့၏။ မျက်စိတစ်ဘက်တည်းဖြင့်ကြည့်၍ မြောင့်ရမူကား စိတ်တစ်ခုတည်းဖြစ်ခြင်းကြောင့်
သမာဓိကိုရသဖြင့် အသိမ်အမွေဖြစ်သော မြား၏အကောက် အမြောင့်၊ အထောင့် အလိမ်၊ အပိန် အမိုကို
ပြက်ပြက်ထင်ထင်မြင်သည်ဖြစ်၍ ပြင်လွယ် မြောင့်လွယ်ရှိသတည်း။

“ရှင်ရဟန်း။ ဤမြားမြောင့်ခြင်းမှာသာ မဟုတ်။ အလုံးစုံ အမြောင့်ပြုအပ်သည် ဟူသမျှအမှုမှာပင်
၂ ကိုယ်၊ ၂ စိတ်၊ ၂ ပညာဖြင့်သာပြုချေက အနှောင့်အယှက် အငြင်းအခုံများသည်ဖြစ်၍ သမာဓိကို
မရခြင်းကြောင့် အလွန်မြောင့်မှန်ရာသို့ ကျခဲ့၏။ မိမိသတိပညာကို ရင့်စေပြီး၍ တစ်ကိုယ်၊ တစ်စိတ်၊
တစ်ပညာတည်းဖြင့်ပြုရမူကား အာရုံ၌ သမာဓိကိုရခြင်းကြောင့် အလွန်မြောင့်မှန်ရာသို့ ကျလွယ်၏။

“နတ်ပြည်ကိုလို၍ ဖန်ရည်စွန်းသောအဝတ်ကို ဝတ်လေပြီးသော ရှင်ရဟန်းသည်လည်း အဘယ့်ကြောင့်
ကိစ္စများအောင် မိန်းမကိုခေါ်၍ လာဘိသနည်း။ ဤမိန်းမကား အရောင်အသွေးလည်း မပျက်၊ အသွင်အပြင်လည်း
မင်းသမီးအသွင်အပြင် ရှိ၏။ ရှင်ရဟန်း၏ နှမလော၊ ခင်ပွန်းလော။ စင်စစ် နှမပင်ဖြစ်စေ။ ရဟန်းတို့နှင့်
အတူသွားခြင်း၊ နေခြင်းငှာ မတင့်အပ်ပါတကား။ ရဟန်းမည်သည်လည်း တစ်ယောက်ထည်းသာနေ၍
တရားအကျင့်ကိုရှာမှ ကောင်းသောအာရုံ၌ သမာဓိကိုရသဖြင့် တောင့်တသောအကျိုး ပြည့်စုံမည် မဟုတ်လော။
သို့မိန်းမနှင့်သာ ရှင်ရဟန်းနေလျှင် မကြာမြင့်မီပင် ရဟန်း၏သီလအန္တရာယ် ဖြစ်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့်
ဤမိန်းမကိုစွန့်၍ တစ်ယောက်တည်း ချမ်းသာစွာနေလျက် ရဟန်းတရားကို မြောင့်မြောင့်ကျင့်တော်မူလော့”ဟု
ဆို၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းအား အဆုံးအမစကားကိုဆိုပြီးလျှင် လေးသမားသည် မိမိအိမ်၌ ဘုရားလောင်း
ဆွမ်းရပ်သောအဖြစ်ကိုကား နှလုံးမမူမိသဖြင့် မေးမြန်းခြင်းကိုမျှမပြုဘဲ မြားမြောင့်ကာသာ နေလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း လေးသမားနှင့် စကားပြောဆိုပြီးလျှင် အိမ်စဉ်အတိုင်း လှည့်လည်၍ ဆွမ်းခံ
တော်မူသဖြင့် ဇွန်းစာ၊ စလောင်းစာ အနုအကြမ်းရောပြွမ်းသောဆွမ်းစမဲကို မျှလောက်အောင်ရပြီးသော်
မြို့မှထွက်တော်မူခဲ့၍ ရေကောင်းရာအရပ်၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူလေ၏။

သီဝလိဒေဝီသည်လည်း ဘုရားလောင်းကြွတိုင်း နောက်မနီးမဝေးကလိုက်လျက်၊ ထိုဆွမ်းဘုဉ်း
ပေးတော်မူသောအခါ၌လည်း အနီးအပါး သင့်ရာကရှုကြည့်ကာ စောင့်နေလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသော် နှုတ်တော်၊ လက်တော်၊ သပိတ်တော်တို့ကို ဆေးကြောပြီးမှ
သပိတ်အိတ်ကိုထုတ်၍ သပိတ်တော်ကိုသွတ်လျက် သီဝလိဒေဝီကို ခေါ်တော်မူပြီးလျှင်-

‘သုဏသိ သီဝလိ ကထာ၊ ဥသုကာရေန ပဝေဒိတာ။
ပေသိယာ မံ ဂရဟိတော၊ ဒုတိယဿေဝ သာဂတိ။ ။

‘အယံ ဒွိဓာ ပထော ဘဒ္ဒေ၊ အနုစိဇ္ဈော ပထာ ဝိဟိ။

တေသံ တံ ဧကံ ဂဏှာဟိ၊ အဟမေကံ ပုနာပရံ။ ။

မာဝစ မံ တံ ပတိ မေတိ၊ နာဟံ ဘရိယာတိ ဝါပုန။’ ဟူသော ၂ ဂါထာခွဲဖြင့် သတို့သမီးမှာကဲ့သို့ပင် ဆိုတော်မူပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သီဝလိ။ လေးသမားဆိုသောစကားကို သင် ကြား၏လော။ ငါ့အစေအပါး ကျွန်အမှုလုပ်လောက်မျှ မရှိသော ဤလေးသမားသည် ငါသို့သောသူကိုပင် မိမိကျွန် အမှုလုပ်လောက်မျှမရှိအောင် ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ပြုဘိ၏။ ထိုလေးသမား၏ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ခံရခြင်းသည်လည်း ငါ၌ အပြစ်ရှိသောကြောင့် ခံရသည် မဟုတ်။ သင် ငါ့နောက်သို့ ဖဝါးခြေထပ် ကပ်၍လိုက်သောကြောင့်သာ ခံရ၏။ ပြည်ထဲရှင် မိန်းမကောင်း။ သင် ငါ့ကို သနားချစ်ခင်ပါလျှင် ရဟန်းတရားကို လွတ်လွတ် ငါကျင့်ပါရစေ။ ငါ့နောက်သို့ သင် မလိုက်ပါနှင့်။ ဤခရီး ၂ ကြောင်းတို့တွင် လိုရာခရီးဖြင့် သင် သွားပါလေ။ သင် မသွားသောခရီးဖြင့် ငါ သွားပါလေအံ့။ ငါ့နမကောင်း။ ယနေ့မှစ၍ ငါ့ကို ‘လင်’ ဟူ၍မပြောဘဲ ကုသိုလ်ပွားရာအရပ်၌ သုဂတိ^{၂၁}သို့ လားရကြောင်း ကောင်းစွာ သင်လည်း ကျင့်လေလော့။ ငါလည်း သင့်ကို ‘မယား’ဟုမပြောဘဲ ကုသိုလ်ပွားရာအရပ်၌ တစ်ယောက်အထီးတည်း ရဟန်းတရားကို ကျင့်ပါလေအံ့”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကို ကြားလျှင် သီဝလိဒေဝီသည် အပြစ်ကိုပြု၍တောင်းပန်သော ဘုရားလောင်း စကားကိုလည်း အားနာ၊ ခွာ၍သွားရမည်ကိုလည်း အလွန်ပူပန်ခြင်းဖြင့် အထူးပြန်လှန်၍ မလျှောက်ဘဲ “အရှင် မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်ကား ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သောကြောင့် လက်ယာဘက်လမ်းကို ကြွတော်မူလော့။ အကျွန်ုပ် လည်း လက်ဝဲဘက်လမ်းဖြင့် သွားပါလေအံ့”ဟုဆို၍ လက်ဝဲဘက်လမ်းဖြင့် အတန်ငယ်သွားပြီးလျှင်၊ “သခင်။ ကိုယ်တော်ကိုခွာ၍ ကျွန်မ မသွားတတ်ပါ”ဟုဆိုလျက် ပြန်လည်ခဲ့ပြန်သဖြင့် ဘုရားလောင်းနောက်တော်သို့ပင် တောင်ကပ်ဖားရား လိုက်ပြန်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် မိဖုရားကို မခွာမပစ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မိဖုရားနှင့်အတူပင် မြောက်ဟိမဝန္တာသို့ ရှေးရှု ကြွတော်မူပြန်လေ၏။

မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့သည်လည်း မိလာလတ်၍ ဘုရားလောင်းနောက်တော်သို့ပင်လျှင် လိုက်ကြပြန်လေ၏။

၂၂။ မြက်သစ်ပင်ကို ပမာပြု၍ တောသို့ဝင်တော်မူခန်း

ထိုသို့ မင်း ၂ ပါး သွားကြပြန်လေသော် ရှေ့မနီးမဝေး၌ သစ်ကြီးဝါးကြီးပိတ်ဆီးအုံ့ဆိုင်း မှိုင်းမှိုင်း ညိုညိုရှိသော တောကြီးစုံမြိုင်ကိုမြင်လျှင် ဘုရားလောင်းသည် ထိုတောဝသို့ရောက်သောအခါ မိဖုရားကို ပြန်စေအံ့ဟု ကြံလျက် လမ်းနား၌ရှိသော ဖြူဆံမြက်ပင်မှ အညွန့်အမြိတ်စကို လက်တော်ဖြင့် ဖြုတ်ယူပြီးသော် မိဖုရားကိုခေါ်၍-

“သီဝလိ။ သင်ရှုလော့။ ဤမြက်ညွန့်ကို ထိုအပင်၌ တစ်ဖန်ဆက်ပြန်လျှင် စပ်နိုင်ပါဦးမည်လော။ ဤ မြက်ညွန့်နှင့် ပမာတူစွာ ငါသည်လည်း ရဟန်းတရားကို ကျင့်လိုသောကြောင့် သင်တို့ကိုစွန့်ပြီးမှ တစ်ဖန် သင်တို့နှင့်ပေါင်းဖော်ခြင်းမည်သည်ကို မပြုလိုပြီ။ သီဝလိ။ အပင်မှပြတ်ကင်းသော ဖြူဆံမြက်ညွန့်ကဲ့သို့ ငါတစ်ယောက်အထီးတည်း ဟိမဝန္တာ၌ ရဟန်းတရားကို ပွားစေ၍ နေပါအံ့။ သင်သည်လည်း စည်းစိမ်ချမ်းသာ၌ ငြီးငွေ့လောက်သောအရွယ် ရှိပြီ။ ငါနှင့်ကင်း၍ စည်းစိမ်ချမ်းသာကိုခံစားခြင်းဖြင့် အဘယ်ပြုတော့အံ့နည်း။ ငါကဲ့သို့ပင် တစ်ယောက်အထီးတည်း ရဟန်းပြု၍ နေရစ်လေတော့” ဟု အဆုံးအမပေးတော်မူ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် သီဝလိဒေဝီ မိဖုရားသည် “ငါ့ကိုပစ်၍ ကျေးဇူးရှင် ဤတောအုပ်သို့ ဝင်မည်ကြံခဲ့ပြီ တကား။ စိမ်းကားသောစကားကို ယခု ဆိုတော်မူခဲ့၏” ဟု ကိုးကွယ်ရာမရ ပူပန်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မသေနိုင်မှသာ ရှင်စေတော့ ဟူသကဲ့သို့ လက်ဆုပ် ၂ ဘက်ဖြင့် ပြင်းစွာရင်တီးခတ်လျက် ခရီးမ၌ မတ်တတ်ပင်လျှင် မိန်းမောခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် အရင်းပြတ်သောငှက်ပျောတိုင်ကဲ့သို့ ယိုင်ကာ လဲလေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် မိဖုရား မိန်းမော၍ရှိကြောင်းကို သိလေလျှင် ခြေရာကိုဖျက်၍ တောအုပ်သို့ ပြေးဝင်တော်မူလေ၏။

အမတ်တို့လည်း စိတ်လျှော့ကြသဖြင့် ဘုရားလောင်းဆီသို့မလိုက်ဘဲ မိဖုရားမိန်းမော၍ ရှိသည်ကိုသာ စုရုံးဝိုင်းအုံကြလျက် ရေဖြင့် သွန်းခြင်း၊ ခြေလက်ဆုပ်နယ်ခြင်းတို့ဖြင့် ပြုစုကူမကြ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်လည်း သတိရပြီးသော် အမတ်တို့ကို “အမောင်တို့။ မင်းကြီး အဘယ်မှာနည်း” ဟု မေး၏။

အမတ်တို့လည်း “အကျွန်ုပ်တို့ကား ဝေးရာကဖြစ်၍ မင်းကြီး အဘယ်သို့သွားသည် မသိလိုက်ပါ” ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်လည်း “အမောင်တို့။ ထိုသို့တပြီးကား ယခု မင်းကြီးကို တွေ့အောင်ရှာကြ” ဆို၏။

အမတ်တို့လည်း ပြည်ထဲရှင်မစကားကို မလွန်ဝံ့ကြသဖြင့် အသီးသီးခွဲခန့်၍ ထိုတောစုံမြိုင်ထဲ၌ ထိုမှဤမှ လှည့်လည်ရှာဖွေကြပြီးလျှင် ပြန်ခဲ့ကြ၍ ခြေရာမျှမထင် မတွေ့မမြင်ကြောင်းကို လျှောက်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် ပြင်းစွာငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ငိုကြွေး၍-

ဘုရားလောင်းရပ်နေတော်မူလျက် ဖြူဆံမြက်ကို ပြရာအရပ်၌ စေတီတည်ထားစေပြီးလျှင် ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ဖြင့် စေတီကိုရှိခိုးပူဇော်၍ ထိုတောမှ ဗိုလ်ထုနှင့်တကွ ပြန်လည်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း ထိုဟိမဝန္တာ၌ ကသိုဏ်းပရိကံတို့ကို ပွားစေလတ်သော် ကြောင့်ကြကြီး၊ ကြောင့်ကြငယ်တို့ကိုဖြတ်ပြီးလျှင် စင်ကြယ်သောသီလ၊ သမာဓိရှိခြင်းကြောင့် ၇ ရက်အတွင်း၌ပင်လျှင် အဘိညာဉ် သမာပတ်ကို ရတော်မူသည်ဖြစ်၍ အနစ် ၃၀၀၀ ပတ်လုံး လူတို့သွားသောခရီးသို့ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှမလာဘဲ ဟိမဝန္တာ၌သာလျှင် ဈာန်၏မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့် နေတော်မူ၏။

၂၃။ မိဖုရား၊ ဗုဒ္ဓမတ်၊ ဗိုလ်ပါတို့ ပြန်ခန်း

အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည်လည်း ထိုတောဝမှ ပြန်လည်၍လာခဲ့သော် ခရီးအစဉ်အတိုင်း ပြန်သွားသဖြင့် ထူဏမြို့သို့ရောက်သောအခါ လေးသမားနှင့် ဘုရားလောင်း စကားပြောရာအရပ်၌ စေတီတစ်ဆူ၊ သတို့သမီးနှင့် ဘုရားလောင်း စကားပြောရာအရပ်၌ စေတီတစ်ဆူ၊ ပုံသုကူအမဲကင်ကို ဘုဉ်းပေးတော်မူရာအရပ်၌ စေတီတစ်ဆူ၊ ထိုထူဏမြို့၌ စေတီ ၃ ဆူ တည်၍ ပန်းနံ့သာစသည်တို့ဖြင့် ရှိခိုးပူဇော်လျက်လာပြန်လတ်သော်၊ ခရီး အစဉ်အတိုင်း မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့နှင့် စကားပြောတော်မူရာ၌ စေတီတစ်ဆူ၊ နာရဒရှင်ရသေ့နှင့် စကားပြောတော်မူရာ၌ စေတီတစ်ဆူ၊ ထိုစေတီတို့ကို တံခွန်ကုက္ကား ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်၍လာခဲ့ပြန်သော်၊ ဘုရားလောင်း တောင်ငှေးတော်ဖြင့် ခရီးမတွင် ဖိလာဖြတ် အရေးသားတော်မူရာ၌ စေတီတစ်ဆူ၊ မိထိလာပြည်ကို ရောက်လုနီး လူဆိုးလူပျက်၊ ခိုးသူဓားပြ ထကြောင်းကို အထက်က မိဖုရားလျှောက်ရာ၌ စေတီတစ်ဆူ၊ မီးလောင်ကြောင်းကို လျှောက်ရာ မြို့တွင်း၌ စေတီတစ်ဆူ တည်ထားစေ၍ ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်လျက် မိထိလာပြည်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုသို့ စေတီတော်များကို ပူဇော်ကိုးကွယ်ခြင်း ပွဲသဘင်ပြုပြီးသော် အိမ်ရှေ့မင်းမယ်တော်သည် မြို့ကိုတန်ဆာဆင်စေလျက် ဗုဒ္ဓမတ်၊ ဗိုလ်ပါ စစ်အင်္ဂါအပေါင်းခြံရံ၍ အိမ်ရှေ့မင်းနှင့်တကွ ဥယျာဉ်သို့ထွက်ပြီးလျှင် ထိုဥယျာဉ်မင်္ဂလာ ကျောက်ဖျာအပြင်၌ အိမ်ရှေ့မင်းကိုနေစေလျက် ရာဇာဘိသေကဘိသိက်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်း၍ ဗုဒ္ဓမတ်စစ်သည် ဗိုလ်ပါအလုံးအရင်းနှင့်တကွ ပြည်စည်းစိမ်ကို အိမ်ရှေ့မင်းအား အပ်နှင်းပြီးသော်-

“ချစ်သား။ မောင့်ခမည်းတော် အုပ်ချုပ်သည့်အတိုင်း ပြည်ထဲရေး ၄ မျက်နှာ သာယာငြိမ်ဝပ်အောင် တရားသဖြင့် မင်းပြုလေ။ မမေ့မလျောစေနှင့်။ မိခင်မူကား မောင့်ခမည်းတော် ဆုံးမခဲ့သည့်အတိုင်း ဤဥယျာဉ် တွင် ရဟန်းပြု၍ နေရစ်အံ့”ဟု ဆိုလျက် အလုံးစုံကိုမှာထား၍ လွှတ်လိုက်၏။

သားတော် ဒီဃာဝုမင်းသည်လည်း ဗုဒ္ဓမတ်၊ ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ ထီးနန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးစံလေ၏။

ဒီဃာဝုမင်းကြီးမယ်တော်လည်း သားတော် မြို့သို့ဝင်ပြီးနောက်၌ ဆတ္တာသည်ကိုခေါ်၍ ပရိက္ခရာ ရောင်းသောဈေး၌ သင်္ကန်း၊ သပိတ် ဝယ်စေလျက် ဆံချပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ ထိုဥယျာဉ်၌နေလျက် ကြောင့်ကြကြီး၊ ကြောင့်ကြငယ်တို့ကိုဖြတ်သဖြင့် ကသိုဏ်းပရိကံကို ပွားစေလျက် မကြာမြင့်မီပင်လျှင် ပထမဈာန် သမာပတ်ကို ရလေ၏။

[ဤ၌ ‘အဘိညာသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ’ဟု မဆိုဘဲ ‘ဈာန် နိဗ္ဗတ္တေတွာ’ဟူ၍သာ ဆိုတော်မူခြင်း သည်ကား ပဋိသမ္ဘိ ဒါပတ္တ မဟုတ်သေးသော မိန်းမတို့သည် ဈာန်ရတုံ့သော်လည်း အဘိညာဉ်၏အခြေဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကို မရနိုင်။ စတုတ္ထဈာန်ကို မရသဖြင့်လည်း အဘိညာဉ်မရ။ ပထမဈာန်သမာပတ်ကိုသာ ရနိုင်စွမ်းသောကြောင့် ‘ဈာန် နိဗ္ဗတ္တေတွာ’ဟူ၍သာ ဆိုတော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။]

ဤသို့ ဒီဃာဝုမင်းကြီးမယ်တော်သည် ဥယျာဉ်၌ ဈာန်သမာပတ်စည်းစိမ်ကိုခံစားလျက် အနှစ် ၃၀၀၀ ပတ်လုံးနေ၍ စုတေလတ်သော် ရပြီးသောဈာန်မပျက်သဖြင့် ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ^၁ ဘုံသို့ ပြောင်းလဲလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း အဘိညာဉ်သမာပတ် စည်းစိမ်ကိုခံစားလျက် ဟိမဝန္တာ၌ အနှစ် ၃၀၀၀ ပတ်လုံးနေ၍ စုတေလတ်သော် ရပြီးသောဈာန်မပျက်သဖြင့် ဝေဟပ္ဖိလ်^၂ ဘုံသို့ ပြောင်းလဲတက်စံတော်မူလေ၏။

၂၄။ ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းစန့်

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သားတော်တို့အား အကျယ်အားဖြင့် ရှေးဖြစ်တော်မူကြောင်းကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် အကြောင်းရင်း ငုပ်မည်စိုးတော်မူသောကြောင့်- ‘န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော ယေဝ’ ဟု ဟောတော်မူပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“တပည့်သားအပေါင်းတို့။ လာခြင်းကောင်းသော ငါဘုရားသည် ယခုသာလျှင် နိမိတ် ၄ ပါးထင်သဖြင့် ပြည့်စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ တောထွက်တော်မူသည် မဟုတ်။ ရှေးပါရမီကို ဖြည့်စဉ်ကပင်လည်း နိမိတ်ထင်သဖြင့် ယခုထက်မက ငြိတွယ်စရာများသော မင်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ မြတ်သောတောထွက်ခြင်းဖြင့် တောထွက်တော်မူဖူးပြီ” ဟု ဒေသနာတော်အဆုံးကို ဆက်စပ်တော်မူပြီးလျှင် ‘တဒါ သမုဒ္ဒရက္ခိတာ’ အစရှိသည်ဖြင့် ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ထို မဟာဇနကမင်း ငါ ဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ့ကို သမုဒ္ဒရာထဲမှချိပိုက်၍ မိထိလာပြည် ဥယျာဉ် မင်္ဂလာကျောက်ဖျာအပြင်၌ သိပ်ထားပေသော သမုဒ္ဒရာစောင့် မဏိမေဓလာနတ်သမီးသည် ယခုအခါ သာဝတ္ထိပြည်၌ သူဌေးသမီးဖြစ်၍၊ ငါ့သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုသဖြင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီနှင့်လျော်စွာ လက်ဝဲရံ တပည့်တော်မအပေါင်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဒုတိယအဂ္ဂသာဝိကာ” ဖြစ်သော ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ” ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ငါ့ကို ရဟန်းအဖြစ်၌ မြဲမြံစေခြင်းငှာ အဆုံးအမပေးပေသော ထူဏမြို့ ရွှေလက်ကောက်ရှင် သတို့သမီးသည် ယခု ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို အစိုးရသော ဗိမ္ဗိသာရ” မင်းကြီး မိဖုရားဖြစ်၍၊ ငါ့ရှိရာ စေဠဝန်ကျောင်း တော်သို့ ရောက်လာသောကြောင့် ကိုယ်အဆင်းကိုမှီ၍ နန္ဒိရာဂ” ပြောသူဖြစ်၍ ထိုသူ၏စရိုက်အားလျော်စွာ အသုဘနိမိတ်ကို ငါ ထင်စေတော်မူလျက် တရားဟောတော်မူလျှင်၊ တရားနာစဉ် လူဝတ်နှင့်ပင် မင်္ဂလေးတန် ဘဝင်ခြားတန်ခြင်းမရှိ ခိပ္ပပဋိသမ္ဘိဒါခိပ္ပါဘိညာ” ဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးမှ ငါ့သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုသဖြင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီနှင့်လျော်စွာ လက်ယာရံ တပည့်တော်မ အပေါင်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ပထမအဂ္ဂသာဝိကာ ဖြစ်သော ခေမာထေရီ ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ငါ့ကို ရဟန်းအဖြစ်၌ မြဲမြံစေခြင်းငှာစောင့်မသော မိဂါဇိန်ရှင်ရသေ့သည် ယခုအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏အနီး ကောလိတရွာသူကြီးသားဖြစ်၍၊ ငါ သာသနာတော်၌ရဟန်းပြုသဖြင့် ၁ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီနှင့်လျော်စွာ လက်ဝဲရံတပည့်တော်အပေါင်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကဖြစ်သော မဟာမောဂ္ဂလန်ထေရီ ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ငါ့ကို ရဟန်းအဖြစ်၌ ခိုင်ခံ့စေခြင်းငှာ အဆုံးအမပေးလာသော နာရဒရှင်ရသေ့သည် ယခုအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏အနီး ဥပတိဿရွာသူကြီး ဝင်္ကပုဏ္ဏားသားဖြစ်၍ ငါ့ထံသို့ ရဟန်းပြုလာသဖြင့် ၁ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီနှင့်လျော်စွာ လက်ယာရံ တပည့်တော်အပေါင်းတို့တွင် ငါမှတစ်ပါး ဤသူထက်သာ၍ မြတ်သူမရှိ၊ ပထမ အဂ္ဂသာဝကအရာနေ ငါ၏တပည့်ကြီး သာရိပုတ္တရာထေရီ ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ငါ့ကို ရဟန်းအဖြစ်၌ မငဲ့မစောင်း ပြောင့်မတ်စွာတည်စေခြင်းငှာ ဆုံးမပေသော ထူဏမြို့သား လေးသမားသည် ယခုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ငါ၏ဘထွေးတော်သားဖြစ်လာ၍၊ ငါ့သာသနာတော်၌ ရဟန်း

ပြုသဖြင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီနှင့်လျော်စွာ ငါဘုရား၏အလုပ်အကျွေး နှုတ်လျှာ ကောင်းခြင်း၌ ငါမှတစ်ပါး တူသူမရှိသော ငါ့ညီ ဓမ္မာဏ္ဍာဂါရိက^{၂၁} အာနန္ဒာမထေရ် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ မဟာဇနကမင်း၏မိဖုရားကြီး သီဝလီဒေဝီ သည် ယခုအခါ ငါ့ဦးရိုးတော် ဒေဝဒဟမင်းကြီး၏ သမီးဖြစ်၍၊ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ငါနှင့် ထီးနန်းစံဖက်ဖြစ်သော ရာဟုလာမိခင် ဗိမ္ဗာထေရီ^{၂၂} ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ဒီဃာဝုမင်းသားသည် ယခု ကပိလဝတ်ပြည်၌ ငါ့ကိုစွဲ၍ရအပ်သော ဗိမ္ဗာဒေဝီ၏သားဖြစ်၍၊ ၇ နှစ်အရွယ်ကပင် ငါ့အထံဝယ် အမွေတောင်းလာသောကြောင့် ငါ့သားကြီး သာရိပုတ္တရာကိုအပ်၍ ရှင်ရဟန်း ပြုစေပြီးလျှင် သိက္ခာ ၃ ပါးကို လွန်စွာကျင့်ခြင်း၌ ငါ ဧတဒဂ်ထားအပ်သော သာရိပုတ္တရာ၏တပည့် ရာဟုလာထေရ် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ မဟာဇနကမင်း၏ မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့သည် ယခုအခါ၌ ကပိလဝတ်ပြည်ကိုအစိုးရသော သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ မြတ်သောမင်း၊ မြတ်သောမိဖုရား ဖြစ်ကြကုန်၏။

“ထိုအခါ မဟာဇနကမင်းကြီးသည်ကား ယခုအခါ ခပ်သိမ်းသောတရားကို သိတော်မူပြီးသော လူ၊နတ် တို့၏ဆရာ ငါဘုရား ဖြစ်တော်မူ၏”ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

[မဟာသမုဒ္ဒရာထဲ၌ မဏိမေခလာ နတ်သမီးနှင့် စကားပြောကြသော ဂါထာ ၁၁ ဂါထာ။ ဘထွေးတော် ပေါလဇနကမင်း ရွှေအိုးကြီး ၁၆ လုံးကို အမြွက်ပြခဲ့သော ဂါထာ ၃ ဂါထာ။ မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ မဟာဇနကမင်းကြီး ဥဒါန်းကျူးသော ဂါထာ ၆ ဂါထာ။ အထက်ပြာသာဒ်၌ ဘုရားလောင်းနေသောအခါ အမတ်တို့မြည်တမ်းသောစကားမှာ ၂ ဂါထာ။ ရှင်ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါတို့၏ကျေးဇူးဂုဏ်ကို အောက်မေ့၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဆိုတော်မူသော စကားဥဒါန်း ၃ ဂါထာ။ မိထိလာပြည်စည်းစိမ်ကို ချီးမွမ်းတော်မူသော ဂါထာ ၁၉ ဂါထာ။ တောထွက်တော်မူသောအခါ ၇၀၀ သောမိဖုရားတို့ ငိုခြင်းကိုပြသော ဂါထာ ၇ ဂါထာ။ သီဝလီဒေဝီ မိဖုရားနှင့် အစုစု ပြောဟောတော်မူသော ဂါထာ ၁၆ ဂါထာ။ နာရဒ ရှင်ရသေ့နှင့် ပြောဟောတော်မူသော ၉ ဂါထာ။ မိဂါဇိန် ရှင်ရသေ့နှင့် စကားပြောဟောတော်မူသော ဂါထာ ၁၇ ဂါထာ။ ထူဏမြို့၌ သတို့သမီးနှင့် စကားပြောဟောတော်မူသော ဂါထာ ၄ ဂါထာ။ လေးသမားနှင့် စကားပြောဟောတော်မူသော ဂါထာ ၄ ဂါထာ။ ဤသို့ အစုစုဂါထာပေါင်း ၁၇၇ ဂါထာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မဟာဇနက ဇာတ်တော်အပြီးသို့ ရောက်၏။

[မဟန္တ သကပရတ္တံ ဇနေတီတိ မဟာ ဇနကော။ ။ယောရာဇာ၊ အကြင်မင်းသည်။ မဟန္တ၊ ကြီးမြတ်သော။ သကပရတ္တံ၊ ကိုယ့်စီးပွား၊ သူ့စီးပွားကို။ ဇနေတီ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောရာဇာ၊ သည်။ မဟာဇနကော၊ မဟာဇနက မည်၏။ ။မဟန္တ သဒ္ဓူပပဒ-ဇနဓာတ်၊ ဣ၊ ပစ္စည်း။ ဟေတု ကတ္တုသာဓန ကိတ်ဝိဂြိုဟ်။ ။ဇနဓာတ်အရ သုဒ္ဓကတွတ္တ ကြိယာကား မင်းစည်းစိမ်ပြည်တိုင်းကား စည်ပင်ပြန့်ပွားခြင်း၊ တိုင်းသားပြည်သူ ငြိမ်းချမ်းဝပြောခြင်း၊ အလှူသီတင်း အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း တည်းဟူသော

အကျိုးတို့၏ ဥပ္ပါဒသတ္တိသည် မုချ၊ ကာရိက်ပစ္စည်း၏ ဟေတုကတွတ္တ ကြိယာကား ထိုအကျိုးအားတပ်သော သင်္ဂဟ ၄ ပါး၊ ရာဇဓမ္မ ၁၀ ပါး စသည်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော မင်းကျင့်တရား၏ ပကတူပနိဿယသတ္တိ သည် ဖလူပစာရ၊ ဣ၊ ပစ္စည်း၏အရကား ထို မုချဖလူပစာရတ္တတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော မဟာဇနကမင်း ရ၏။

[မဟာဇန တိဟိ ဗလေဟိ ကမတိ အတိက္ကမတိတိ မဟာဇနကော။ ။ယော ရာဇာ၊ သည်။ တိတိဗလေဟိ၊ အာဏာဗလ၊ ဘောဂ ဗလ၊ ဣဿရိယဗလဟု ဆိုအပ်သော ၃ ပါးသောဗလတို့ဖြင့်။ မဟာဇန၊ တိုင်းသူလူအပေါင်းတို့ကို။ ကမတိ-အတိက္ကမတိ၊ လွန်မြောက်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော ရာဇ၊ သည်။ မဟာဇနကော၊ မည်၏။

[ကတ္တုဿာဓန ကိတ်ဝိဂ္ဂိုဟ် မဟာဇနသဒ္ဓူပပဒ ကမုဓာတ်၊ ကိပစ္စည်း။ ။ကမုဓာတ်အရကား မင်း၏သန္တာန သတ္တိသည် မုချ။ ကရုဏတ္တကြိယာကား ထိုသတ္တိအားတပ်သော အာဏာ၊ လက်ရုံး၊ စည်းစိမ်၊ အခြံအရံ၊ အစိုးရခြင်း အသဒိသဘောဖြစ်အောင် ဘုန်း အာနဘော်၏ ပကတူပနိဿယ သတ္တိသည် ဖလူပစာရတ္တ၊ ကိပစ္စည်း၏ အရကား ထိုမုချ ဖလူပစာရတ္တတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော သတ္တိ၏တည်ရာ သတ္တိမန်ဖြစ်သော မဟာဇနကမင်း ရ၏။ ။တစ်နည်းလည်း မဟန္တော စ သော အာဇာနကော စာတိ မဟာဇာနကော၊ ဇာ၊ ဌိ အာ၊ကို ရဿပြု။ ။မဟန္တောစ၊ မြတ်သည်လည်း။ ဟောတိ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုမြတ်သောသူသည်။ အာဇာနကောစ၊ အာဇာနည် ၃ ပါးထက် လွန်ကဲသော လူအာဇာနည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာဇနကော၊ မည်၏။

[ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဝိဂ္ဂိုဟ်။ ။မဟန္တပုဒ်၊ အာဇာနကပုဒ်။ ။မဟန္တောပုဒ်၏ အရကား ထီးစဉ် နန်းရိုး မင်းမျိုးစိုးစွယ်ဖြစ်သော ဇာတိမဟတ္တ၊ ဣဿရိယမဟတ္တ၊ ဘောဂမဟတ္တဂုဏ်၊ အာဇာနကော ဟူသော နောက်ပုဒ်၏အရကား အဆင်း၊ ပညာ၊ အာဏာ၊ လက်ရုံး၊ ဘုန်းကျက်သရေတည်းဟူသော ဥပဓိသမ္ပတ္တိ ဂုဏ်သည် အပ္ပဋ္ဌာနအား ဖြင့်ရ၏။ မဟာဇနကော ဟူသော သမာသ်ပုဒ်လုံး၏အရကား ထိုဂုဏ် ၂ ပါး၏တည်ရာ ဂုဏေဖြစ်သော မဟာဇနကမင်းသည်သာလျှင် ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ရ၏။

[မဟာဇနကဿ ဇာတော မဟာဇနကဇာတော။ တပျူရိသ် သမာသ်ဝိဂ္ဂိုဟ်။ ။မဟာဇနကဿ၊ မဟာဇနကမင်း၏။ ဇာတော၊ အဖြစ်တော်တည်း။ မဟာဇနကဇာတော၊ မဟာဇနကမင်း၏ အဖြစ်တော်။

[မဟာဇနကပုဒ်၊ ဇာတပုဒ်။ ။မဟာဇနကောဟူသော ရှေးပုဒ်၏အရကား မဟာဇနကမင်းရ၏။ ဇာတော ဟူသော နောက်ပုဒ်၏အရကား ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့၏ ဥဒါရဘော ရ၏။ သမာသ်ပုဒ်လုံး၏အရကား မဟာဇနကမင်းဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော သန္တာနပညတ်၏တည်ရာ ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသဘောသာလျှင်ရ၏။

[မဟာဇနက ဇေတဿ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ မဟာဇနကဇာတကံ။ ။ဇာတာဒိတဒ္ဓိတံ။ ။မဟာဇနကဇာတဿ၊ မဟာဇနက ဇာတ်တော်၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းအရာတည်း။ မဟာဇနကဇာတကံ၊ အရာ။

[မဟာဇနက-ပုဒ်၊ ဣက-ပစ္စည်း။ ။တဒ္ဓိတပုဒ်လုံး၏ အရကား မဟာဇနကမင်း၏ အဖြစ်အပျက် အနေအထိုင် အသုံးအဆောင် အပေါင်းအဖော် အစရှိသော အလုံးစုံအကြောင်းအရာ ဟူသမျှရ၏။

[မဟာဇနက ဇာတကဿဣဒံ ပကောသနံ မဟာဇနကဇာတကံ။ ရာဂါဒိတဒ္ဓိတံ။ ။ဣဒံ၊ ဤ ပြကြောင်း ဖြစ်သော ကျမ်းသည်။ မဟာဇနက ဇာတကဿ၊ မဟာဇနက မင်းကြီး၏ အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာကို။ ပကောသနံ၊ ပြကြောင်းဖြစ်သော ကျမ်းတည်း။ မဟာဇနကဇာတကံ၊ မဟာဇနကဇာတ်ကျမ်း။

[တဒ္ဒိတ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ‘ကောယံမဇ္ဈေသမုဒ္ဒသ္မိ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ ဟောတော်မူခြင်း ဒေသနာတော်အစဉ် ရ၏။

[မဟာဇနကဇာတကတော ဥဒ္ဓရိတံ ဝတ္ထုတိ မဟာဇနကဇာတကဝတ္ထု။ တပျူရိသံသမာသံ။ ။
ယံ ဣဒံ၊ အကြင်ဝတ္ထုသည်။ မဟာဇနကဇာတကတော၊ မဟာဇနက ဇာတ်ပါဠိတော်မှ။ ဥဒ္ဓရိတံ။ အနက်ကို ထုတ်၍ မြန်မာဘာသာရေးစီအပ်သော။ ဝတ္ထု၊ ထိုဇာတ်တော်၏ အကြောင်းအရာဖြစ်သော ဝတ္ထုတည်း။ ဣတိသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံဣဒံ၊ ထိုဝတ္ထုသည်။ မဟာဇနကဇာတကဝတ္ထု၊ မဟာဇနကဇာတ်ဝတ္ထု မည်၏။

[သမာသ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ဤမြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်စီရင်အပ်သော ဝတ္ထုရ၏။ ။ဂါထာတူ ပေါင်းဖွဲ့ဖက် ဇာတ်မရှိသောကြောင့် နိပါတ်လွတ် သန့်သန့်သီးသီးထားအပ်သော ဇာတ်ကြီး ၁၀ စောင်တွင် နေမိ၊ နာရဒ၊ ဝေဿန္တရာ ဤ ၃ စောင်ဇာတ်တို့မှာ စရိယပိဋကကျမ်း၌ လာသောကြောင့်လည်း ကောင်း၊ တစ်ပါးသော ထောက်ထားရာ ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း ဤကမ္ဘာ ဤအန္တရကပ်တွင်ပင် ဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။ တေမိ၊ သုဝဏ္ဏသာမ၊ ဘူရိဒတ်၊ စန္ဒကုမာရ ဤ ၄ စောင် ဇာတ်တို့မှာ ၎င်းကျမ်း၌လာရကား ဤကမ္ဘာတွင် ဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။ တစ်ပါးထောက်ထားရာ မထင်သောကြောင့် မည်သည့် အန္တရကပ်တွင် ဖြစ်သည်ဟု မသိရ။ မဟာဇနက၊ ဝိဓုရ၊ မဟောလဓ ဤ ၃ စောင်ဇာတ်တို့မှာ ၎င်းကျမ်းတွင်လည်းမလာ ထောက်ထားရာ လည်း မထင်သောကြောင့် မည်သည့်ကမ္ဘာတွင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ အတပ်မဆိုသာဟု မှတ်အပ်၏။]

သမဏေနောဘာသာဘိဇာနယုဝဏေန ရစိတိဒံဝတ္ထု

မြန်မာဘာသာယ နိဋ္ဌိတံ။

ဇာတ်တော်ပေါင်းစန့် ပြီး၏။

မဟာဇနက ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု ပြီး၏။

မဟာဓနကဓာတ်တော်ကြီး ဓက်ဆစ်အဓိပ္ပာယ်များ

- ၁။ ကောသလတိုင်း=ရွှေငွေ ဥစ္စာဘဏ္ဍာများကို သွင်းယူရာတိုင်း။
- ၂။ သာဝတ္ထိပြည်=သဝတ္ထမည်သော ရှင်ရသေ့ကြီးတစ်ပါး၏ သစ်မီးကျောင်းနေရာ၌ တည်သောမြို့။
- ၃။ ကုလ ၄ တာ= ၂ တောင်ထွာ ပမာဏရှိသော အမျိုး၏လေးကိုင်းဖြင့် တိုင်းတာလျှင် ၅၀၀ ကွာသောအရပ်။
- ၄။ ဓေတမင်း=ရန်သူအပေါင်းကို အောင်မြင်စိုက်တွင် ဖွားမြင်သောမင်းသား။
- ၅။ အနာထပိဏ်=ကိုးကွယ်ရာမဲ့သူတို့အား ထမင်းကိုပေးတတ်သောသူငွေ။
- ၆။ ဓေတဝန်=ဓေတမင်းသား၏ဥယျာဉ်၌ ဆောက်လုပ်အပ်သောကျောင်း။
- ၇။ နိက္ခမပါရမီ=နိက္ခမ(ပါဠိ) တောထွက်ခြင်း၊ ပါရမီ(ပါဠိ) မြတ်သောသူတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်း။
တစ်နည်း-သံသရာမှ တစ်ဘက်ကမ်း ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးသွားနိုင်သောတရား။
- ၈။ လူ ၃ ဦး=လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ။
- ၉။ အသမ္ဘိဒ္ဓဓတ္တိယ=မဟာသမ္ဘိဒ္ဓတမင်းမှစ၍ အမျိုးမကွဲ အဆက်မပြတ် ဆင်းသက်လာသောမင်းမျိုး။
- ၁၀။ နန်း ၃ ဆောင်= ၃ ဆောင်သော နန်းတော်ပြာသာဒ်ကြီးများ။
- ၁၁။ နိမိတ် ၄ ပါး=သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်း။
- ၁၂။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်=အလုံးစုံသော တရားအပေါင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်။
- ၁၃။ ဂန္ဓကုဋိ=ဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ မွေးဖွ်သင်းကြိုင်သောရနံ့ရှိသော ကျောင်းတော်။
- ၁၄။ အတ္ထုပ္ပတ်=အတ္ထုပ္ပတ္တိ(ပါဠိ) အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်။
- ၁၅။ သံသရာ=ဓနာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၏ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်နေသော တရား။
- ၁၆။ မဟာဘိနိက္ခမ=မြတ်သောတောထွက်ခြင်း။
- ၁၇။ သံဝေဂ=ထိတ်လန့်ခြင်း။
- ၁၈။ ဟိမဝန္တာ=ဆီးနင်းရှိသောတောင်။
- ၁၉။ ဖက်လဲတကင်း=ချစ်ခြင်း၊ ခုံမက်ခြင်း။
- ၂၀။ အရဟတ္တဖိုလ်=ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ၈ ခုပြောက်သော လောကုတ္တရာစိတ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ် မည်၏။
- ၂၁။ မဟာဓနက= ကြီးမြတ်သော ကိုယ်စီးပွားသူစီးပွားကို။ ဖြစ်စေတတ်သောသူ။
- ၂၂။ မဟာသမုဒ္ဒရာ=ကြီးစွာသော ဆားငန်ရေ အမျှရောသော လှိုင်းရေလုံးကြီးများတက်သောကြောင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ ခေါ်သည်။
- ၂၃။ ဝေနေယျ=ဆုံးမထိုက်သူ၊ ကျွတ်ထိုက်သူ။
- ၂၄။ ဂါထာ=ဉာဏ်၏တည်ရာ။ ဝါ-သီဆိုအပ်သော ပါဠိအဖွဲ့။
- ၂၅။ သာမည=သာမန်၊ အထူးဝိသေသ မဟုတ်။
- ၂၆။ နိဒါန်း=မူလအကြောင်းရင်း။
- ၂၇။ ရှောင်တခင်=အလျင်တဆော(ပေါရာဏ)။
- ၂၈။ ဝိဒေဟရာဇ်=ဝိဒေဟ။ ဝိ၊ ထူးခြားသော။ ဒေဟ၊ ကိုယ်ဓနာ။ ရာဇ၊ မင်း။ ထူးခြားသော ကိုယ်တင့်တယ်ခြင်းရှိသော မင်း၏စိုးစိုက်ရာတိုင်းပြည်။
- ၂၉။ မိထိလာပြည်=ရန်သူတို့ကို နှိပ်စက်တတ်သောပြည်။
- ၃၀။ သေနာပတိ=စစ်သည်တို့အရှင်၊ စစ်သူကြီး။
- ၃၁။ ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိုဟ်=သုသာန်သင်္ချိုင်းတွင် သေသူ၏အလောင်းကို မီးရှို့ခြင်း၊ ထိုကဲ့သို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကူညီဝိုင်းဝန်းခြင်း။
- ၃၂။ မြို့ကိုဆေးသန့်=ဤအရာမျိုးကိုရည်၍ ကဝိလကွဏသတ်ပုံ၌ 'စင်သန့်သနွေး၊ မြို့တော်ဆေး၊ ရေဆေးပက်တောသည်'ဟုစပ်၏။
- ၃၃။ အန္တရာယ=အန္တရာယ်၊ အကြား၌ ရောက်တတ်သောဘေးရန်။
- ၃၄။ ချောစား=မဟုတ်မမှန်သည်ကို အမှန်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပြောဆိုကာ အချစ်ပျက်အောင် ကုန်တိုက်ခြင်း။
- ၃၅။ ရာဇမာန်=မင်း၏ တက်ကြွထောင်လွှားသော စိတ်မျိုး။
- ၃၆။ ကောဓေ=ကြမ်းကြုတ်သော အမျက်ဒေါသသည်။ အတ္ထံ=အကျိုးအကြောင်း အဆိုးအကောင်းကို။ နဇာနတ်=မသိ။

- ၃၇။ နိသမ္မဉာဏ်=ဆင်ခြင်စူးစမ်း ထောက်လှမ်းမြော်မြင်တတ်သောဉာဏ်။
- ၃၈။ မြို့ဝန်၊မြို့ကွပ်=၎င်း ၂ ချက် အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကုသပျို့သစ်၌ 'ပြည်ထဲအရေး၊ ရှေးမြို့ကွပ်ခေါ်၊ နောက်သော်တွင်ပြန်၊ ရွှေမြို့ဝန်တို့'ဟု မုံရွေးဆရာတော်ကြီး စပ်ဆို၏။
- ၃၉။ အိမ်ဆိုး=လူကောင်းသူကောင်းတို့ နေထိုင်သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မထိုက်သော ဆိုးဝါးသောအချုပ်ထောင်ကို အိမ်ဆိုး။
- ၄၀။ ပစ္စန္ဒရစ်=အဝန်း ၉၀၀ ရှိသော မဇ္ဈိမဒေသမှ အပြင်အပတ်ဖြစ်သောအရပ်။
- ၄၁။ သစ်တပ်=သစ်သားတို့ဖြင့် တည်သောတပ်။
- ၄၂။ ၃ ပါးသောကံ=ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှု။
- ၄၃။ ပဋိသန္ဓေ=တစ်ဘဝနှင့်တစ်ဘဝ အဖန်ဖန် ချုပ်တတ်စပ်တတ်သော တရားသဘော။
- ၄၄။ သူရဲ=သူရ-ရဲရင့်သူ။
- ၄၅။ သူခက်=ခက်ခဲကြပ်တည်းလှသော တိုက်ပွဲတို့၌ နိုင်အောင်တိုက်ခိုက်နိုင်သော စစ်သား။
- ၄၆။ စစ်မှု၊စစ်ကြပ်=စစ်သည်တပ်သားတို့အပေါ် အမှုအကြီးအကဲပြုသော အရာရှိ။
- ၄၇။ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်=ဆူဆူညူညူ သူတစ်မျိုး၊ငါတစ်ဖုံ လူအများပြောဆိုကြသော စကားသံ။
- ၄၈။ ဣက္ခဏဂုဏ်=အမှုကိစ္စဟူသမျှ၌ သင့်၊မသင့် တော်၊မတော် ရှုမြော်တတ်သောဉာဏ်။
- ၄၉။ ဒေါသာဂတိ=အမျက်ထွက်သဖြင့် မလားအပ်၊ မပြုအပ်သည်ကို လားခြင်းပြုခြင်း။
- ၅၀။ ကာလစမ္မာနဂီ=မည်းနက်သော စကားပင်ရှိသောမြို့။
- ၅၁။ ဘုန်းသမ္ဘာ=ဘုန်းကံအဆောက်အဦ။
- ၅၂။ အာနဘော်=တန်ခိုးအာနဘော်။
- ၅၃။ ပဏ္ဍာကမ္မလာ=ပျော့တော့သောအဆင်းရှိသော ကမ္မလာနှင့်တူသော သိကြားမင်း၏ ကျောက်နေရာ။
- ၅၄။ ရထားပေါင်းချုပ်=အမိုးအကာရှိသော ဗီရိရထားလုံး။
- ၅၅။ ညောင်စောင်း=ခုတင်။
- ၅၆။ တပြီးကား=သည်လိုဖြင့်၊ သလိုဖြင့်။
- ၅၇။ ရထားနောက်မြိတ်=ရထားနောက်မြီးစွန်း။
- ၅၈။ ပြကတေး=ပင်ကိုမူလသဘော။
- ၅၉။ မြို့=မြို့ရိုး၊ မြို့တံတိုင်းတို့ကို ဤနေရာ၌ မြို့ ဟုယူဆရမည်။ မြေမြို့ရိုး၊ အုတ်မြို့ရိုး စသည်ဟူ၍မှတ်။
- ၆၀။ ပြ=မြို့ရိုးပတ်လည် တံခါးတို့၏အကြားအကြားတို့၌ ဘုံ ၂ ဆင့်၊ ဘုံ ၃ ဆင့် စသည်ဖြင့် မြို့တွင်းရှိ အကွက်လမ်းတို့ကို ပြညွှန်ရန် ပြုလုပ်ထားသောအရာ။
- ၆၁။ ပစ္စင်=တံခါးအပေါ်က ပြာသာဒ်ကြီး။
- ၆၂။ ရင်တား=ရန်တားထားသောနေရာ။ တစ်နည်း၊ အမြောက်၊သေနတ်၊လက်နက်ပစ်ခတ်ရန် ရင်ပတ်ခန့်မြင့်အောင် ကာထားသောအရာ။
- ၆၃။ တံခါးမှခံ=သွားလာဝင်ထွက်ရာ အပေါက်ဝတွင် စရွေးစွပ်လျက် ပိတ်လို၊ဖွင့်လိုသောအခါ လည်၍ ပိတ်နိုင်၊ဖွင့်နိုင်သောအရာ။
- ၆၄။ ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလ=ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ များသောဥစ္စာနှင့်ရှိသောအမျိုး။
- ၆၅။ အမျိုး ၄ ပါး=မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူဌေးမျိုး၊ သူဆင်းရဲမျိုး။
- ၆၆။ ဥဒိစ္စပုဏ္ဏား=မြင့်မြတ်ထင်ရှား ကျော်စောသောပုဏ္ဏား။
- ၆၇။ ဒိသာပါမောက္ခ=အရပ် ၄ မျက်နှာ၊ အရပ် ၈ မျက်နှာမှ လာသမျှသောသူတို့၏ အတတ်သင်ရာဆရာကြီး။
- ၆၈။ ကာလလျားစွာ=ကာလရှည်ကြာစွာ။
- ၆၉။ ဗြဟ္မစိုရ်=ဗြဟ္မစရိယ-မြတ်သောအကျင့်။
- ၇၀။ ထောင်ထား၍=ထကြွပုန်ကန်၍၊ ခြားနား၍။
- ၇၁။ ကြည်နူး=လွမ်းဆွတ်ဝမ်းနည်းခြင်း။
- ၇၂။ ဇာတိဂုဏ်=အမျိုးဇာတိဂုဏ်။

- ၇၃။ ကာယဗလဂုဏ်=ကိုယ်အင်အား ကြီးမားသန်စွမ်းသောဂုဏ်။
- ၇၄။ စိုးစဉ်း=အနည်းငယ်။
- ၇၅။ ရာပြတ်=စိန်ကျောက်တို့ကို အကဲတန်ဖိုးဖြတ်သူ။
- ၇၆။ သုဝဏ္ဏဘူမိတိုင်း=ရွှေထွက်သောမြေရှိသောတိုင်း။
- ၇၇။ နာလေ၏=ပျားနာလေ၏။
- ၇၈။ ဥပဒ်=ဘေးရန်။
- ၇၉။ လင်းယဉ်တိုင်း=သင်္ဘောရွက်တိုင်း။
- ၈၀။ မကန်း=မကရီးခေါ်သော ရေသတ္တဝါတစ်မျိုး။
- ၈၁။ တစ်ဥသဘာ=နွားလားတစ်တွန်၊ အတောင် ၁၄၀ ကွာ၏။
- ၈၂။ မြဝံလောက်=မြသား ပိုခနောက်။
- ၈၃။ စတုလောကပါလ=လောကကိုစောင့်ကုန်သော နတ်မင်းကြီး ၄ ပါး။ စတရဋ္ဌ၊ ဝိရုဠက၊ ဝိရုပက္ခ၊ ကုဝေရ။
- ၈၄။ မဏိမေဓလား=ပတ္တမြားခါးကြိုးတန်ဆာ ဝတ်ဆင်သော နတ်သမီး။
- ၈၅။ ရဲရဲစူးစူး=ရဲရဲစွာ လိုရာသို့ရောက်စေအံ့ဟု မြဲမြံစူးစိုက် နှလုံးပိုက်ခြင်း။
- ၈၆။ ကိုယ့်ဆန္ဒ=မိမိလိုလားခြင်း၊ တောင့်တခြင်း။
- ၈၇။ စကားတုံ့ပြန်=တစ်ပန် စကားပြန်ပြောခြင်း။
- ၈၈။ အစောက်=အနက်၊ အစောက်။
- ၈၉။ အပြော=အကျယ်အဝန်း။
- ၉၀။ ကံကြမ္မာ=ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ၊ ကောင်းသောကံ၊ မကောင်းသောကံ။
- ၉၁။ လူပျင်းလူတန်=တစ်စုံတစ်ခုသောအလုပ်၌ အားမထုတ်ဘဲ ပျင်းရိပေါ့တန်နေတတ်သောသူ။
- ၉၂။ ရုက္ခစိုး=သစ်ပင်ကို စိုးမိုးပိုင်ဆိုင်သောနတ်။
- ၉၃။ အပြစ် ၆ ပါး=မြင့်လွန်း၊ နိမ့်လွန်း၊ မည်းလွန်း၊ ဖြူလွန်း၊ ကြုံလွန်း၊ ဆူလွန်း ဟူသော အပြစ် ၆ ပါး။
- ၉၄။ ကောင်းခြင်း ၅ ဖြာ=အရေ၏ကောင်းခြင်း၊ အသား၏ကောင်းခြင်း၊ အရိုး၏ကောင်းခြင်း၊ အရွယ်၏ကောင်းခြင်း၊ ဆံပင်၏ကောင်းခြင်း။
- ၉၅။ သလွန်=အခြားနေရာတို့ထက် သာလွန်၍မွန်မြတ်နိုးအပ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် 'သာလွန်'ခေါ်ရာက ကာလကြာ၍ 'သလွန်'။
- ၉၆။ ငါအရိပ် လွှဲတော်မူလျှင်=ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို စွန့်ခွာ၍ ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းသွားလျှင်။
- ၉၇။ ကာယဗလ=ကိုယ်စွမ်းအင်အား။
- ၉၈။ ဉာဏဗလ=အသိဉာဏ်ပညာအင်အား။
- ၉၉။ သားရဲရုပ်=ခြင်္သေ့၊ သစ်ကျား စသော ရဲရင့်သောသတ္တဝါတို့၏အရုပ်ကို သားရဲရုပ်။
- ၁၀၀။ အင်္ဂါ ၄ ပါး=သမီးတော်နှစ်သက်ခြင်း အင်္ဂါတစ်ပါး၊ ကာယဗလအင်္ဂါတစ်ပါး၊ ဉာဏဗလ အင်္ဂါ ၂ ပါးတည်း။
- ၁၀၁။ ဥတုစ-အအေး၊ အပူဟူသော တေဇောဓာတ်၊ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သောရုပ်။
- ၁၀၂။ လွှတ်=ထီးလိုမင်းလိုမင်းသည် နောင်တော်တို့အား ပြည်ထဲရေးကို စီမံရန် လွှဲအပ်ခွင့်လွှတ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် 'လွှတ်'ခေါ်၏ဟု ရွှေဘုံဒါနံ၌ ဆို၏။ တစ်နည်း-ပူဇော်ခြင်းကိုပင် 'လွှတ်'ခေါ်၏။
- ၁၀၃။ ဗလ ၃ တန်=ကိုယ်အား၊ ဉာဏ်အား၊ စည်းစိမ်အား။
- ၁၀၄။ ခဲလှ၏=ခဲယဉ်း၏။
- ၁၀၅။ ငုံလင့်=ဆိုင်းငုံလင့်မားခြင်း၊ မောင့်မားမျှော်လင့်ခြင်း။
- ၁၀၆။ ဂုဏ်မဲ့သောသူတို့၏ သွားခြင်းဖြင့် အလျင်တဆောသွား၍၊ စစ်သူကြီးသည် စစ်သူကြီးနှင့်မတန်သော အမူအရာကို ပြုသောကြောင့် ဆိုသည်။
- ၁၀၇။ အရိပ်မတိရအောင်=ဂုဏ်မငယ်ရအောင်။
- ၁၀၈။ ပုရောဟိတ်=ပြည်၏အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်တတ်သောသူ။

- ၁၀၉။ ပုဿရထား=ပုဿနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ စီရင်အပ်သော ရထား။ ပုတ်သွင်းရထား။
- ၁၁၀။ မင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါး=သားမြီးယပ်၊ သင်းကျစ်၊ သန်လျက်၊ ခြေခင်း၊ ထီးဖြူ။
- ၁၁၁။ ကုမုဒြာကြာပွင့်=ပဒုမာကြာ၊ ဝါ-ကြာဖြူ။ ကု-မြေ၌။ မုဒ-ရွှင်လန်းပေါက်ရောက်တတ်သောကြာ။
- ၁၁၂။ စိုင်းလျော်ရွှေမွေး=နံ့သာရောင်တွင် နေရောင်ဟပ်သဖြင့် ရွှေကဲ့သို့ တလျှပ်လျှပ်နေသည့်အရောင်။
- ၁၁၃။ ယာဉ်=ရထား။
- ၁၁၄။ ဗလဝါမုခဝဲ=ကတော့ကြီးသဖွယ် ကြီးကျယ်သောမျက်နှာဝရှိသော ဝဲ။
- ၁၁၅။ 'ထိန်ထိန်ရှင်မျှ=သံမြတ် သာအိန်၊ ဤသို့မိန်၏၊ ကျော်ထိန်အံ့ဖွယ်'(၉ ခန်း။) 'ချိုလေးသာအိန်၊ နှုတ်တော်မိန်၊ ထိန်ထိန် ကျော်သံဝေ'(ကဝိလက္ခဏာ။)
- ၁၁၆။ လက္ခဏာ=အမှတ်အသား။
- ၁၁၇။ ကလုကစားဘိ၏= 'ကလုနံ၊ သနားစဖွယ်။ ပရိဒေဝယံ၊ ငိုကြွေးရှာလေပြီ'စသည်ဖြင့် ဓာတ်တော်များ၌ပါ၏။ ရှေးမြန်မာ စာပေတို့၌ 'နစ်ပါးအတူ-ကလုကစားစွယ်၍ နေကုန်၏'စသည်ဖြင့် ရေးလေ့ရှိကုန်၏။ နဝဒေးကြီး၏ ရတု၌လည်း 'ကလု၏သို့- မြူ၏သို့'ဟု အဆုံးချထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။
- ၁၁၈။ ပမာဏမပြုဘဲ=နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းမပြုဘဲ။
- ၁၁၉။ ရာဇပလ္လင်=မင်းတို့ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွဲ ထိုင်နေတော်မူရာ။
- ၁၂၀။ လက်အုပ်ကြာမဲ့=လက်အုပ်ချီခါ ကြာပန်းငုံကဲ့သို့ပြု၍။
- ၁၂၁။ ကျိုးနွံစား=ရိသေ့တုပ်ဝပ်စွာ နေခြင်း။
- ၁၂၂။ ဥပေါသထဆင်=ရန်သူတို့ကိုကပ်၍ ပူပန်စေတတ်သောကြောင့် ဥပေါသထ မည်၏။ အစွယ် ၂ ချောင်း ညီစွာရှည်၏၊ အမြီးနှင့် နှာမောင်း ညီ၏။ ကောင်းကင်သို့ ပျံနိုင်၏ တောဆင် ၁၀ စီးအားကို ဆောင်နိုင်၏။
- ၁၂၃။ ရွှေဥသျှောင်ကျင်=ရွှေတောင်းတော်။
- ၁၂၄။ အိပ်ဖန်=အိပ်ဖန်တော်စောင့်၊ စက်တော်ခေါ်ရာတွင် စောင့်ရသူများ။
- ၁၂၅။ ညဉ့် ၃ ယံ=ညဉ့်ဦးယံ၊ သန်းခေါင်ယံ၊ မိုးသောက်ယံ။
- ၁၂၆။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=ပစ္စေက-အသီးအခြား။ ဗုဒ္ဓ-ဘုရား။ သီးခြားပွင့်သော ဘုရားငယ်။
- ၁၂၇။ ဥဒညံတောင်=နေတက်တောင်၊ နေထွက်တောင်။
- ၁၂၈။ အတ္တဂံမတောင်=နေဝင်တောင်။
- ၁၂၉။ နွယ်တာလရာသီ=ဝါဆိုလ။
- ၁၃၀။ မလေးပွား=မလေးအစစ်ကို အခါခပ်သိမ်းရရန် ခဲယဉ်းသောကြောင့် မလေးပန်းအတုပွားအောင် ပြုထားသည်ကို ဆို၏၊ မြတ်လေးဟုလည်း ခေါ်ရိုးရှိ၏။
- ၁၃၁။ စတုမဓု=ပျားရည်၊ ဆီကြည်၊ ထောပတ်၊ တင်လဲ ၄ ဦးပေါင်းသော အရသာ။
- ၁၃၂။ ဥကင်=မြင့်မြတ်သော နေရာ။
- ၁၃၃။ ယုဂန္တိရ်=နေ့လ၊အစုံကို ဆောင်တတ်သောကောင်။ [နေ့လထွက်ရာ ကောင်း ကင်အရပ်နှင့် အညီအမျှမြင့်မားသော တောင်။]
- ၁၃၄။ နံနက် ၄ ချက်တီးကျော်=စက်နာရီ နံနက် ၉ နာရီအတွင်းမှတ်၊ နေဝင် ၆ နာရီမှ နေထွက် ၆ နာရီကို ၄ စုပြု၍ တစ်ရ တစ်နာရီ-ပေါင်း ည ၄ နာရီ၊ နေ့လည်းအတူ။
- ၁၃၅။ မဟာကုသိုလ်=မဟာ-မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်သော။ ကုသလ-အပြစ်မရှိ ကောင်းသော အကျိုးပေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော တရား။
- ၁၃၆။ သောမနဿ သဟဂုတ်=ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သောငါ့ဘိ။
- ၁၃၇။ ဇော=အဟုန်ပြင်းစွာ ဖြစ်သောစိတ်၊ စိတ်အဟုန်။
- ၁၃၈။ စိတ္တုပ္ပါဒ်-စိတ္တ-စိတ်။ ဥပ္ပါဒ်-ဖြစ်ကြောင်း စေတသိက်။

- ၁၃၉။ ဘဝင်=ဘဝ+အဂါ၊ ဘဝ၏အစိတ်အပိုင်း။
- ၁၄၀။ ခဏိကာပီတိ=ခဏိက-ခဏချင်း။ ပီတိ နှစ်သက်ရွှင်လန်းခြင်း။
- ၁၄၁။ ခုဒ္ဒကာပီတိ=ခုဒ္ဒက-သေးငယ်သော။ ပီတိ နှစ်သက်ရွှင်လန်းခြင်း။
- ၁၄၂။ ရာဇဓမ္မ ၁၀ ပါး='လူ့ကျင့်စွန့်ကြံ၊ မညဉ်းဆဲနှင့်၊ မြောင့်စွဲနုညှံ၊ မဆန့်ကင်းပါ၊ မြေမျှသည်ခံ၊ မြိုးခြံအသင့်၊ ဤ ၁၀ ဆင့်၊ မင်းကျင့်တရားမှတ်'။
- ၁၄၃။ သင်္ဂဟ ၄ ပါး='၁-အခွန် ၁၀ဖို၊ ၁ဖိုခွဲယူ၊ ၂ မှထမ်းသူကို ကြည်ဖြူပေးကမ်း၊ ၃-ငြိမ်းချမ်းသာယာ ပြောကာစကား၊ ၄-တိုးပွားကင်းပ ချေးငှားက 'င' ဝ ချီးမြှောက်နည်း'ဟုမှတ်။
- ၁၄၄။ နာယကဂုဏ် ၆ ပါး='ထကြွနိုးကြား၊ သနားသည်ခံ၊ ဝေဖန်ကြည့်ရှု၊ ကြောင်း ၆ ခု၊ ကြီးသူကျင့်ရာ တရားတည်း။
- ၁၄၅။ ဒိယာဓု=အသက်ရည်သောမင်း။
- ၁၄၆။ သုဓာဘုတ်=သုဓာ(ပါဠိ) ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော။ ဘုတ်-ဘုတ္တ(ပါဠိ)စားခြင်း။ ဝါ၊ စားအပ်သောအစာ။
- ၁၄၇။ ရသတဏှာ=အရသာ၌ တပ်မက်ငြိအပ်သော တဏှာ။
- ၁၄၈။ အာလယ=အလိုအာသာ ငြိကပ်သောတဏှာ။
- ၁၄၉။ စနောင့်စနင်း=အရွက်၊ အခက်ကျိုးပြတ်၍ ဖရိဖရဲရှိခြင်း၊ ကြည့်ရှုမကောင်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- ၁၅၀။ ဒန်ပူ=သွားဖြူစင်ကြောင်းအရာ။
- ၁၅၁။ အရပ်မျက်နှာတို့၏ ထီး=အရပ် ၄ မျက်နှာရှိ၊ အရပ် ၄ မျက်နှာရှိ လူအပေါင်းတို့၏ မှီခိုရာ။
- ၁၅၂။ မြေကြီးသေဋ္ဌနင်း=မြေရှိလူအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သောမင်း။
- ၁၅၃။ သီလကုန္တ=သီလအစု။
- ၁၅၄။ လောကန္တရိက်=လောကဓာတ်ကျယ်ဝန်း ၄ ကျွန်း ၁ မြင့်မိုရ် ထိုထိုကြောငှာတို့၏အကြား၌ တည်သော ငရဲ။
- ၁၅၅။ ကျုံး ၃ ထပ်=ရေကျုံး၊ ညွန်ကျုံး၊ အမြောက်ကျုံး။
- ၁၅၆။ မျက် ၉ ပါး=ပတ္တမြား၊ ကြောင်မျက်ရွဲ၊ ဂေါ်မှတ်၊ ဥဿပယား၊ မသာရဂလ်၊ မြ၊ စိန်၊ နီလာ၊ ပြရီးယား။
- ၁၅၇။ အင်းပျဉ်=ညောင်စောင်းတစ်မျိုး။
- ၁၅၈။ စုလျား=အပေါ်တင်အဝတ်။
- ၁၅၉။ ခေါမ=ခေါမ ဟူသောအမည်ဖြင့် ချည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဆိုးကိုလည်းကောင်း၊ အိပ်စပ်ပြည်-ခေါမတိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပါဠိကျမ်းဂန်တို့၌ ခေါ်လေ့ရှိကုန်၏။
- ၁၆၀။ ကောဇ္ဈမ္မရာဇ်=ကောဇ္ဈမ္မရာ တိုင်းမှဖြစ်သော အဝတ်ပုဆိုး။
- ၁၆၁။ အာဇာနည်=အကျိုးအကြောင်းကို လွန်စွာသိတတ်သော မြင်းမျိုး။
- ၁၆၂။ သိန္ဓောမျိုး=သိန္ဓုအရပ်၊ သိန္ဓုသမုဒ္ဒရာ၌ဖြစ်သော မြင်းမျိုး။
- ၁၆၃။ မိန့်ညို-လက်ရည်စစ်ဝတ်တန်ဆာအညို။
- ၁၆၄။ ချပ်=အချပ်ချပ်အထပ်ထပ် ငါးကြေးပတ်၊ နဂါးကြေးခွံ စသည်တို့ကဲ့သို့ပြုထားသော စစ်ဝတ်တန်ဆာ။ (သံကိုလုပ်၍ သံချပ်အကျိုးစသည်ဖြင့် ခေါ်ပြန်၏။)
- ၁၆၅။ ကာ=စစ်တက်သူတို့ သုံးသည်။ လက်ဝဲကို လက်နက်ကာသည့်တန်ဆာ။
- ၁၆၆။ ဆိတ်ကုလား=သိုး။
- ၁၆၇။ မြားတောင့်=မြားထည့်သောပု။
- ၁၆၈။ ကာသိကရာဇ်=ထွန်းပတတ်သော တိုင်း။

- ၁၆၉။ ဦးပြည်=ခေါင်းတုံး။
- ၁၇၀။ ဒုကုဋ်=၂ ထပ်သင်္ကန်းကြီး။
- ၁၇၁။ ပုံသုကု=မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော အဝတ်တို့ကို ချုပ်စပ်၍ ပြုအပ်သောသင်္ကန်း။
- ၁၇၂။ ကာမသံယောဇဉ်=သံယောဇဉ် ၁၀ ပါးတို့တွင် တစ်ပါး။ ကာမဂုဏ်တရားဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌ မလွတ်အောင် နောင်ဖွဲ့တတ်သောတရား။
- ၁၇၃။ နေက္ခမ္မဝိတက်=တောထွက်ရန် အကြံအစည်။
- ၁၇၄။ တဒဂ်ပဟာန်=တဒဂ်ပဟာန(ပါဠိ) ထိုထိုမဟာ ကုသိုလ်အင်္ဂါဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်း။
- ၁၇၅။ ဥပါဒါန်=ပြင်းစွာစွဲလမ်းတတ်သော တရား။
- ၁၇၆။ သမဏပရိက္ခရာ=ရဟန်းတို့၏အသုံးအဆောင်။ (ဧကသီ၊ ခါးဝတ်သင်းပိုင်၊ ၂ ထပ်သင်္ကန်းကြီး၊ သပိတ်၊ ခါးပန်းကြိုး၊ ရေစင်၊ သင်တုန်းဓား၊ အပ်)
- ၁၇၇။ ဆတ္တာသည်=ခေါင်းရိတ်သောသူ။
- ၁၇၈။ ဥပါယ်တမျှင်=လှည့်ပတ်သော အကြောင်းအချက်တစ်ခု ဟု ဆိုလို၏။
- ၁၇၉။ အိမ်ဆိုး၊ ဇရပ်ဆိုး=ဤ၌ အဆွေးအဟောင်းသက်သက်ကို ဆိုလိုသည်။
- ၁၈၀။ မျက်မျိုး=ကျောက်မျက်ရတနာမျိုး။
- ၁၈၁။ ခုံလောက်စိမ်း=သံမဏိ။
- ၁၈၂။ သလွဲစင်=ခဲ။
- ၁၈၃။ ဝတ္ထုကာမ=ဘုံ ၃ ပါး၌ဖြစ်သော တရားမှန်သမျှ ဝတ္ထုကာမ မည်၏။
- ၁၈၄။ ကိလေသာကာမ=ကာမရာဂပင်တည်း။ ကာမရာဂဟူသည်-ဝတ္ထုကာမ၌ တပ်မက်သော တဏှာပင်တည်း။
- ၁၈၅။ ဥသဘ ၄၀ မျှလောက်=ကိုက် ၂၀၀၀ မျှလောက်။
- ၁၈၆။ ဖိလာဖြတ် အရေးသားတော်မူခဲ့မည်=ကန့်လန့်ဖြတ် မျဉ်းကြောင်း ဆွဲတော်မူခဲ့မည်။
- ၁၈၇။ ရာဒေဏ်=မင်းပြစ် မင်းဒဏ်။
- ၁၈၈။ အဘိညာဉ် ၅ ပါး=ဒိဗ္ဗစက္ခု-နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်ခြင်း၊ ဒိဗ္ဗသောတ-နတ်နားကဲ့သို့ ကြားနိုင်ခြင်း၊ ပရစိတ္တဝိဇာနန သူစိတ်အကြံကို သိနိုင်ခြင်း၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ-အထူးထူးအပြားပြား ဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်း၊ ပုဗ္ဗနိဝါသာနဿတိ-ရှေး၌ မိမိဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကို သိနိုင်ခြင်း၊ ပဉ္စမဈာန်နှင့်တကွဖြစ်သော ပညာသည် အဘိညာဉ်မည်၏။
- ၁၈၉။ ဈာန်=စူးစူးစိုက်စိုက် ကပ်၍စူးတတ်သော တရား။
- ၁၉၀။ သမာပတ်=ကောင်းစွာဝင်စားခြင်း။ သမာပတ် ၈ ပါး ရှိ၏။
- ၁၉၁။ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်=မဟဂ္ဂုတ်ဈာန်တရားဖြင့် နိဝရဏတရားတို့ကို ခါတွက်ပယ်ရှားခြင်း။
- ၁၉၂။ ကမ္မဋ္ဌာန်း=ကမ္မဋ္ဌာန(ပါဠိ) 'အလုပ်စခန်း'။
- ၁၉၃။ ဗြဟ္မဝိဟာရ=မြတ်သောနေခြင်း၊ တစ်နည်း-ဗြဟ္မာတို့၏နေခြင်း၊ မေတ္တာ-ချစ်ခြင်း၊ ကရုဏာ-သနားခြင်း၊ မုဒိတာ-ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ဥပေက္ခာ-လျစ်လျူရှုခြင်း။
- ၁၉၄။ ပဉ္စဂ်သီလ=အင်္ဂါ ၅ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သီလအကျင့်။
- ၁၉၅။ အဋ္ဌဂ်သီလ= ၈ ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော သီလ။

- ၁၉၆။ သင်္ကသီလ= ၁၀ ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော သီလ။
- ၁၉၇။ ကသိုဏ်းပရိကံ=ကသိဏပရိကမ္မ(ပါဠိ) ကသိဏ-အကြွင်းမဲ့ရောက်ခြင်း အပ္ပနာကို ပြုပြင်တတ်သော၊ အပ္ပနာ၏ အစပြစ်သော ကာမာဝရဘာဝနာသည် ပရိကံမည်၏။
- ၁၉၈။ ကုသိုလ်ကမ္မပထ ၁၀ ပါး=ကောင်းမှုလမ်းကြောင်း ၁၀ ပါး။ မသတ်၊ မမိုး၊ မှား၍မကျင့်၊ မမှန်မပြော၊ ကုန်းတိုက်မပြော၊ ကြမ်းတမ်းမဆို၊ ပြိန်ဖျင်းမပြော၊ သူဥစ္စာကို တပ်မက်၍မကြံ၊ ပျက်စီးကြောင်းမကြံ ကောင်းသောအမြင် ဤ ၁၀ ပါး။
- ၁၉၉။ မိဂါဓိနံ=မိဂ-အဓိန(ပါဠိ) မိဂ-သားသတ္တဝါ၊ အဓိန-အရေ၊ သစ်နက်၊ သစ်ဆင်၊ သစ်ကျွတ်တို့ကဲ့သို့သော သားတစ်မျိုး အရေ၊ ရှေးဆရာအချို့လည်း သစ်နက်မည်သော သစ်ပင်၏အခေါက်လျှော်တေဟု ယူ၏။
- ၂၀၀။ ပုထုဇဉ်=ကိလေသာကို များစွာဖြစ်စေသူ။
- ၂၀၁။ ပဝေဏီ=အလှေအလာ အစဉ်။
- ၂၀၂။ ကမ္မဝါဒီ=ကံ ဟု ယူဆပြောဆိုလေ့ရှိသူ။
- ၂၀၃။ အာသဝက္ခယ ဝိဇ္ဇာ=အာသဝေါတရား ၄ ပါး ကုန်ပြီးသော အဘိညာဉ်ရှိသူ။
- ၂၀၄။ တစေ=အမြဲ။
- ၂၀၅။ ပလိတောဓ-(ပါဠိ) ကြောင့်ကြမှု။
- ၂၀၆။ ဂုဓရိကံ=မကောင်းသော အလှေအကျင့်။
- ၂၀၇။ ၄ ဖြာသောအပါယ်=ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်။
- ၂၀၈။ ဓမ္မိယလဒ္ဓ=တရားသဖြင့် ရအပ်သောပစ္စည်း။
- ၂၀၉။ ဓမ္မကရိကံ=ရေစစ်ကိရိယာ။
- ၂၁၀။ မီးမယ်ဖျူး=မီးလင်းဖို၊ မီးအိုးကင်း။
- ၂၁၁။ ပအုံးရည်=ပုန်းရည်။
- ၂၁၂။ သုဂတိ=ကောင်းသောသူတို့၏ လားရာဘုံ။
- ၂၁၃။ ဗြဟ္မပါရိသစ္စာ=မဟာဗြဟ္မာတို့၏ အလုပ်အကျွေးများနေရာဘုံ။
- ၂၁၄။ ဝေဟပ္ဖိုလ်=ကြီးကျယ်သော ကောင်းကျိုးရှိသူတို့၏ ဖြစ်ရာဘုံ။
- ၂၁၅။ အဂ္ဂသာဝိကာ=ကြီးမြတ်သော တပည့်မ။
- ၂၁၆။ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ=ကြာညိုအဆင်းရှိသော ရဟန်းမ။
- ၂၁၇။ ဝိမ္ဘိသာရ=ရွှေစင်အနစ်ကဲ့သို့ တင့်တယ်သောမင်း။
- ၂၁၈။ နန္ဒိရာဂ=နှစ်သက်တပ်မက်လှသော တဏှာ။
- ၂၁၉။ ဓပ္ပပဋိသမ္ဘိဒါမိပ္ပါဘိညာ=လျင်သောပဋိသမ္ဘိဒါအဘိညာ။
- ၂၂၀။ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက=တရားဘဏ္ဍာစိုး။
- ၂၂၁။ ဝိမ္ဘာထေရီ=ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော ရဟန္တာထေရီမ။ (ယသောဝရာ ထေရီမကို ဆိုလိုသည်။)

သုဝဏ္ဏသာမဏိ

ချစ်သာ။ သင်သည် ငါဘုရား၏ သွားသောရိုး၌ တည်သောသူပေတည်း။
ငါဘုရားသည်လည်း ရှေးသောအခါက အကျင့်ကိုကျင့်သည်ရှိသော် အမိအဖတို့ကို ကျွေးမွေးဖူး၏။

အို-မိခင်ဖခင်တို့။ သင်တို့ ပျက်စိသည် ပျိုရွယ်သောအခါကပင် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ငိုသတည်း။
ယခုအခါ၌ကား ငါသည် မိခင်ဖခင်တို့ကို လုပ်ကျွေးအံ့သောငှာ ရလတ္တံ့သတည်း။ ထို့ကြောင့် ရယ်သတည်း။

သုဝဏ္ဏသာမဿမိန်သည် ပစ်မိသော်လည်း ရေအိုးကို မလွှတ်စေပေ၍ သတိကိုဖြစ်စေလျက် အသာချပြီးလျှင် သဲကိုယက်၍
ရေအိုးကို ထား၏။ ထိုသို့ အိုးကိုအသာချပြီးမှ အရပ်ပျက်နာကိုမှတ်၍ ‘ဤအရပ်သည် ငါ၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့
အရပ်တည်း’ ဟု မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ နေရာအရပ်သို့ ဦးခေါင်းပြုလျက် ငွေအဆင်းနှင့်တူသော၊ ဖြူစင်လှစွာသော
သဲပြင်၌ ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့အိပ်၍ သတိကိုဖြစ်စေလျက်၊ ၅ ပါးသော ရိုးခွေးခြင်းဖြင့် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကို ရိုးခွေး
ဤသို့ ပြည်တမ်း၏။ “ဤဟိမဝန္တာတောအရပ်၌ ငါ၏ရန်သူလည်း မရှိ။ မိခင်၊ ဖခင်တို့၏ ရန်သူလည်း မရှိ” ဟု ဆို၍
ခံတွင်းဖြင့် သွေးကိုစွန့်၍ မင်းကို မမြင်ဘဲလျက်လျှင်

ရှေးဦးစွာ ဝင်လာသောဆိပ်လူးပြားထက် အမိအဘတို့ကို မမြင်ရခြင်းဖြစ်သော
စိုးရိမ်ခြင်းတည်း ဟူသောပြားသည် အဆအရာ၊ အဆအထောင်၊ အဆအသိန်း၊ အဆအသန်းမက
လွန်စွာသောဆင်းရဲခြင်းသည် ငါအား ဖြစ်သည်။

ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးကို အစိုးရတော်မူသော မဟာဓမ္မရာဇ်မင်းကြီးသည်
အကျွန်ုပ်တို့၏ အမှုကြီးငယ်ကို ပြုခြင်းသည် သဘောမဟုတ်။
ငါတို့ အမှုကြီးငယ်ကို ပြုခြင်းသည် ငါတို့၌မအပ်။
အရှင်မင်းကြီးသည် ငါတို့သခင်ဖြစ်သော မင်း ပေတည်း။ ငါတို့သည် အရှင်မင်းကြီး၏ခြေကို ရိုးခွေးပါကုန်၏။

ငါသည် လည်းကောင်း၊ သင်ချစ်သာ။ သုဝဏ္ဏသာမဏိအမိသည် လည်းကောင်း အမှတ်မရှိ ပြုအပ်သော ကောင်းမှု
ရှိ၏။ ခပ်သိမ်းသော ထိုကောင်းမှုကြောင့် ငါ့အား သုဝဏ္ဏသာမဏိ၊ ပြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

အကြင်သတ္တဝါတို့သည် အမိကို လည်းကောင်း၊ အဘကို လည်းကောင်း တရားသဖြင့် လုပ်ကျွေးမွေး၏။
ထိုသို့ အမိအဘကိုမွေးပေးသောသူကို ပစ္စုပ္ပန်လောကဤဘဝ၌ပင်လျှင် ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် ချီးမွမ်းကုန်၏။
နောင်တမလွန်ဘဝ၌လည်း ဒေဝသမ္ပတိနှင့်ပြည့်စုံလျက် နတ်သက်အတိုင်း ဓမ္မလျော်ပျော်ပါး စံစားရ၏။

သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ကျောင်းသစ်မ်း၌ ထားခဲ့ပြီးလျှင် ရေအိုးဖြင့် ရေကိုဆောင်ယူ၍ ရေချမ်းရေပူတို့ဖြင့်
အမိအဖတို့ကို အလိုအားလျော်စွာ ရေချိုးခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ခြေဆေးခြင်းကိုလည်းကောင်း . . .

သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်ကြီး

နိဒါန်း

ဤသုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို စကားပြေ ပြန်ဆိုပြုစုတော်မူသော အရှင်သူမြတ်သည်ကား တမ္ပဒီပတိုင်း (မာဃဝ) မာဂဝလုလင်၏နေရာဖြစ်၍ (မဃေး) မကွေးမြို့အပိုင် ကျည်းပင်တက်ရွာ၊ ကျွဲသိုး မြောင်ရွာတို့၏ကျေးလက်ဖြစ်သော ပုဂံစစ်ရွာ အရှေ့စေတီရင်ပြင်ဝယ်တည်ရှိသော 'စေတီယဂံဏ'ခေါ် ကျောင်းတော်မြတ်၌ ကိန်းဝပ်စံပယ် တင့်တယ်စွာဖြိုး သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူသော 'ပညာတိက္ခ' နာမခေါ်ဆို ပဉ္စင်းပျို့ ဖြစ်တော်မူသည်။

ဤဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို ရေးသားတော်မူသော ကျမ်းဆရာ၏ကျေးဇူးရှင် ဆရာမြတ်သည်ကား သုနာပရန္တတိုင်း စကုမြို့အပိုင် 'နမန္တာ'ခေါ် မန်းမြစ်သို့ပေါင်းဆုံရာ မြစ်ငယ်တို့၏ အညွန့်အဖူးသဖွယ်ဖြစ်သော ဌာန၌ တည်ရှိသောကြောင့် (မန်းပျား) 'မင်းပျား'ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တစ်နည်း မန်းမြစ်သို့ မြစ်ငယ်တို့၏ပူးပေါင်းရာ ဌာန၌ တည်ရှိသောကြောင့် (မန်းပျား) 'မင်းပျား'ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်သောရွာဝယ် 'ရန်ကုန်တိုက်'၊ 'ရတနာတိုက်'ဟု ၂ မည်ရသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ထက်၊အောက် ၂သွယ် စာသင်ငယ်တို့၏အားထားဖွယ်ဖြစ်၍ ဂန္ထကာရက ပရိယတ္တိဝိသာရဒ ပဋိပတ္တိအာရဒ္ဒက လဒ္ဓိပေသလ သိက္ခာကာမ ဝဇ္ဇဘိရက ဂုဏ်ပေါင်းခသော ထေရမဟော် ဆရာတော် ဖြစ်တော်မူသတည်း။

ဤ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထုကို ပြုတော်မူသော ဆရာတော် အရှင်ပညာတိက္ခသည် ပရိယတ္တိ ဝိသာရဒ နာနာနယကောဝိဒ ဂန္ထန္တရဗဟုတ အလင်္ကာရဝိသုဖြစ်၍ 'ကျရောက်မြူသွင် အပြစ်မြင်က တင်၍နှုတ်သာ ကဲ့ရဲ့ပါနှင့် လျင်စွာလှောက်ကူ ပြင်တော်မူရင့်'ဟု မှာကြားရေးသားတော်မူခဲ့သဖြင့် ပုထုဇဉ်ရဟန်းမျှသာဖြစ်၍ မောဟတရား မကင်းနိုင်သေးရကား သတိတရားယွင်းပါး တိမ်းချော်မှုမှ မကင်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ မာန်မာနမခက်ထန် အမှန်ကိုသာလိုလားသော သူမွန်သူမြတ်အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ သည်းခံခြင်း 'ခမာ'ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း သိရှိရလေသည်။

၎င်းပြင် 'သုံးပါးထွက်ချာ မေတ္တယျာဟု မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားကံ့ကော် ဗောဓိကျော်ဝယ် ပွင့်တော်မူခါ လက်ဦးစွာက စိန္တေယျလျှင် ခေါ်ထမဟိ' စသော နိဂုံးဆုတောင်းတွင် ရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့သဖြင့် ထိုကျမ်းပြုအရှင်သည် နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ အလွမ်းမကျယ် အလွယ်နှင့်ရောက် ရွှေမျက်မှောက်တွင် မဂ်ပေါက်ဖိုလ်ထိ ပကတိသာဝက ဆုငယ်မျှနှင့် ဘဝဇာတ်သိမ်း၍ ငြိမ်းအေးတော်မူလိုသတည်း။

ဤကျမ်းကို ပြုတော်မူရန် ရှိသောစွာ တောင်းပန်လျှောက်ထားသူမှာ ကျမ်းပြုဆရာတော် အရှင်ပညာတိက္ခနှင့် မိတ်ဆွေရင်း ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ မင်းအမှုထမ်း စာရေးတော်ကြီး 'မောင်သာ' မှည့်ခေါ် သူတော်ကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

ဤကျမ်းကို သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၃၆၉ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၈၈ခုနှစ် မေထုန်ရာသီ နယုန်လပြည့်ကျော် ၈ ရက် မြန်မာနာရီ ၃ ချက်တီးအချိန်တွင် ရေးသားစီရင်ခြင်း ပြီးဆုံးလေသည်။

သုဝဏ္ဏသာမဓာတ်တော်ကြီး
 နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

‘တထာဂတော ယော ကရုဏာကရော ကရော၊ ပယာတ မောသန္ဓသုခ ပွဒံ ပဒံ။
 အကာ ပရတ္ထံ ကလိ သမ္ဘဝေ ဘဝေ၊ နမာမိ တံ ကေဝလ ဒုက္ကရံ ကရံ။ ။
 ‘အပ္ပဇယံ ယံ မုနိကုဉ္ဇရာ ဧရာ၊ ရဇာ ဒိမုတ္တာ ယဟိ မုတ္တရေ တရေ။
 ဌိတာ တိဝဋ္ဋ မ္ဗုဒ္ဓိန္ဒြာ နရာ၊ တရိံ သု တံ ဓမ္မ မဃပ္ပဟံ ပဟံ။ ။
 ‘ဂတံ မုနိန္ဒြာ ရသသူနတံ နတံ၊ သုပုညဓေတ္တံ ဘဝနေ သုတံ သုတံ။
 ဂဏမ္ဘိ ပါဏိကတ သံဝရံ ဝရံ၊ သဒါ ဂုဏောယေန နိရန္တရန္တရံ။ ။

ကရုဏာကရော၊ ကရုဏာတော်၏ တည်ရာဖြစ်တော် မူထသော။ ယော တထာဂတော၊ အကြင်မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ကရောပယာတံ၊ လက်တော်သို့ ရောက်ပြီးသော။ သုခပွဒံ၊ ချမ်းသာခြင်း၏တည်ရာဖြစ်သော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဩသဇ္ဇ၊ စွန့်တော်မူ၍။ ကလိသမ္ဘဝေ၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဘဝေ၊ သံသရာ တည်းဟူသောဘဝ၌။ ကေဝလဒုက္ကရံ၊ စင်စစ်ပြုနိုင်ခဲ့လှစွာသော စွန့်ခြင်းကြီး ၅ပါး’ အစရှိသည်ကို။ ကရ- ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ပရတ္ထံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို။ အကာ၊ ပြုတော်မူလေပြီ။ တံ တထာ ဂတံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

ယံဓမ္မံ၊ အကြင် တရားတော်မြတ်ကို။ ဧရာရဇာဒိမုတ္တာ၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း အစရှိသော သံသရာဘေးမှ လွတ်တော်မူကုန်ပြီးသော။ မုနိကုဉ္ဇရာ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်။ အပ္ပဇယံ၊ ပူဇော်တော်မူကုန်ပြီ။ ဥတ္တရေ၊ မြတ်စွာထသော။ ယဟိတရေ၊ အကြင်တရားတည်းဟူသော သဘောလေ၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်သော။ နရာ နရာ၊ လူနတ်တို့သည်။ တိဝဋ္ဋမ္ဗုဒ္ဓိန္ဒြာ၊ ဝဋ် ၃ ပါး၊ ဖြင့်နှောင့်ယှက်သော သံဝရာဝဋ်တည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာကို။ တရိံသု၊ ကူးကုန်ပြီ။ အဃပ္ပဟံ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်ဖျက်တော်မူတတ်ထသော။ တံဓမ္မံအပိ၊ ထိုတရားတော်မြတ်ကိုလည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

မုနိန္ဒြာရသသူနတံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ရင်၌ဖြစ်သော သားတော်အဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်ပြီးထသော။ နတံ၊ ကိလေသာ၊ အပေါင်းကိုလည်း ပယ်ပြီးထသော။ သုပုညဓေတ္တံ၊ ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေကောင်းသဖွယ်လည်းဖြစ်ထသော။ ဘဝနေ၊ လောက ၃ပါး၌။ သုတံ၊ ကျော်စောစွာထသော။ အသုတံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော မိုးဖြင့်လည်း မစွတ်ထသော။ ပါဏိကတသံဝရံ၊ အသက်ကဲ့သို့ပြုအပ်သော သံဝရသီလလည်းရှိထသော။ ဝရံ၊ နတ်နှင့်တကွသော လူအပေါင်းတို့သည် တောင့်တအပ်ထသော။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဂုဏောယေန၊ သီလအစ ရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးအပေါင်းဖြင့်။ နိရန္တရန္တရံ၊ မပြတ်သောစိတ်လည်း

ရှိထသော။ ဂဏမ္ဘိ၊ ဂ ယောက်သောအရိယာ^၆ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏အပေါင်းကိုလည်း။ အဟံ၊ ငါသည်။ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။

ဤသို့ အတွင်း၊ အပ အန္တရာယ်ပျောက်ငြိမ်းခြင်း၊ ကျမ်းပြီးခြင်း၊ တောင့်တအပ်သောအလို၊ ကုသိုလ် မင်္ဂလာ၊ အဇ္ဈာသယ^၇၊ သုခသိဒ္ဓိ^၈၊ ပီတိရွှန်းဝေ^၉၊ ကျက်သရေတိုးပွား များစေခြင်း၊ အကျိုးရှိသော ရတနာ ၃ပါးတို့အား ညွတ်တွားထိပ်ထက် တင်ရွက်ရှိပန်^{၁၀} ဗိတာန်^{၁၁}အောင်ထီးကို ချီးမြှောက်မိုးကာ၍ မေတ္တာတော်အာနုဘော် ဘုန်းတော်ရိပ်အစွမ်းကို ချမ်းမြေ့စွာခိုလှုံလျက် အဓိပ္ပာယ်အနက် ကွယ်ဝှက်ခြင်းရှိသော ပါဠိတော်ရွှေတိုက်မှ အမြိုက်ရည်^{၁၂}လျှင် အဆီရှိသော ဤ‘သုဝဏ္ဏသာမ’ ဇာတ်^{၁၃}တော်ရတနာကို အခါခါတောင်းပန်သောသူတို့၏ အလိုနှင့်လျော်စွာ သဒ္ဓါသီလသုတ^{၁၄}ပညာ ပွားရာသောအကြောင်း သူတော်သူမြတ်အပေါင်းတို့ မှတ်သားနာပျော်ဖွယ် မကျယ်မကျဉ်း အလျဉ်းသင့်ရာ ဥဒါဟရဏ်^{၁၅}စုံလင်အောင် ပြန်ကြား၍ စကားကျစ်လစ်^{၁၆} ပြေပြစ်သန့်ရှင်းစွာ ပန်းပွင့်ဝတ်ဆံမပျက် ပန်းရွက်ဝတ်မှုန်ကိုယူသော ပျားငါးတုန်း ဥပမာ^{၁၇}ကဲ့သို့ အစွမ်းအလျောက် အားထုတ်စီရင်ပေအံ့။

ဤ သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်တော်ရတနာကို ရှေးဆရာတော်တို့ မရေးမသား ချန်ထားခဲ့သည်မှာ ‘လင်္ကာဒီပ’ဟု ဆိုအပ်သော သီဟိုဠ်^{၁၈}ကျွန်း၌ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး၏သားတော် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မဟိန္ဒထေရ်သည် ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီးနှင့် ဒေသစာရိက္ခဓါတော်မူသောအခါ စကားပန်းတို့ဖြင့် မဟာစေတီတည်မည့်အရပ်ကို အရှင်မဟိန္ဒထေရ် ပူဇော်တော်မူလျှင် မဟာပထဝီမြေကြီးသည် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။

ထို့သို့ မြေတုန်လှုပ်သောအကြောင်းကို ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီးသည် အရှင်မဟိန္ဒထေရ်အား မေးလျှောက်သည်ရှိသော်၊ အရှင်မဟိန္ဒထေရ်သည်လည်း ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

“မြတ်သောမင်းကြီး။ လူ ၃ ဦးတို့၏အထွတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ မွေတော်^{၁၉} ဇာတ်တော်^{၂၀}မြတ် ကိန်းဝပ်တော်မူရာ မဟာစေတီ^{၂၁}တည်မည့် အကြောင်းနိမိတ်တည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအကြောင်းကိုကြားလျှင် ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီးသည် “အကျွန်ုပ်ပင် တည်ပါမည်”ဟု လျှောက်၏။

ထိုသို့လျှောက်သောအခါ အရှင်မဟိန္ဒထေရ်သည် ဤသို့မိန့်တော်မူ၏။

“မြတ်သောမင်းကြီး။ သည်းခံဦးလော့။ ဤမြေကြီးတုန်လှုပ်သည်ကား သင်မင်းကြီးအား တည်ထား စီမံသောငှာ တုန်လှုပ်သည် မဟုတ်။ သင်မင်းကြီးအား များစွာသောပြုဖွယ်ကိစ္စ ရှိသေး၏။ နောင်သောအ သင်မင်းကြီး၏ဖြစ်တော်ဖြစ်သော ဒုဋ္ဌဂါမဏီ အဘယမင်း တည်လတ္တံ့။ ထို ဒုဋ္ဌဂါမဏီ အဘယမင်း တည်စီမံသောငှာ မြေတုန်လှုပ်သတည်း”ဟု မိန့်တော်မူလျှင်၊ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီးသည်

“အကျွန်ုပ်ဖြစ်တော်ဖြစ်သော ဒုဋ္ဌဂါမဏီအဘယမင်း တည်လျှင်လည်း အကျွန်ုပ်တည်သည်ပင် မည်သည်”ဟု ကျောက်တိုင်စိုက်၍ ကမ္ပည်းကျောက်စာ အက္ခရာထားသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ၎င်းသုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်တော်ရတနာ၏ဝတ္ထုကို မရေးမသား ရှေးဆရာတို့ ချန်ထားခဲ့လေသတည်း။

ဇာတ် နိဒါန်း

မဟာကရုဏာ^{၂၃}၊ မေတ္တာ^{၂၄}တော်တည်းဟူသော မိုးတိမ်တိုက်တစ်ခဲနက် စကြဝဠာကုဋေ ၁ သိန်းလုံး ဖုံးအုပ်သွန်းဖျန်း ရွှင်လန်းငြိမ်းဆေး ပေးတော်မူလျက် ဓမ္မုက္ခန္ဓန်းသူ ဗိုလ်လူအပေါင်း သောင်းတိုက်^{၂၅} နတ်ဗြဟ္မာတို့အား အမြိုက်ချိုအေး တိုက်ကျွေးနှစ်လို အောင်မြို့ငြိမ်းရာ ပြည်သာနီဗ္ဗူ^{၂၆} တင်ယူပို့ဆောင် အောင်သူများသခင် သာကီဝင်မင်းတို့အထွတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ၈ ပါးသောပရိသတ်^{၂၇}တို့၏ ကျင့်ဝတ်ယူရာ သာဝတ္ထိပြည်ကြီး၏ အနောက်တောင်ဝယ် ရန်အောင်ခိုက်ဖွားသော ဇေတဝန်မင်းသား၏ဥယျာဉ်ကို ရန်စင်ကင်းဝေးသော သူဌေးကြီးအနာထပိဏ်^{၂၈}သည် ရွှေအချိန် ၁၈ ကုဋေဖြင့် ဝယ်၍ ရန်စွယ်အဆိပ်အတောက် ပျောက်ချေပယ်နတ် ဝိမုတ်^{၂၉}ငြိမ်းအေး ရှေးရှေးသောဘုရားအဆူဆူ အောင်သူတကာတို့၏ အောင်ရာဘိသိက် ဗျာဒိတ်^{၃၀}အောင်ပွဲခံရာမြေအချက်တွင် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ဆောက်လှူအပ်သော နှံစပ်ကျော်ဝန် ဇေတဝန်အောင်ထီး ရွှေကျောင်းကြီး၌ ၄ ပါးသော ဣရိယာပုထ်^{၃၁}တို့ဖြင့် နေတော်မူသောအခါ အမိ၊အဖကိုကျွေးမွေးသော တစ်ယောက်သောရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ ‘ကောနု မံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈိ^{၃၂}’ အစရှိသောဂါထာတို့ဖြင့် တန်ဆာ ခြယ်စီလျက် ဤ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူပေ၏။

အဘယ်သို့ အကြောင်းဖြစ်သနည်း ဟူမူကား သာဝတ္ထိပြည်၌ ၁၈ ကုဋေ ဥစ္စာရှိသော တစ်ယောက်သော သူဌေးမျိုးအား တစ်ယောက်တည်းသောသား ရှိသည် ဖြစ်သတတ်။ ထို တစ်ယောက်တည်းသောသားကို အမိ၊ အဖတို့သည် အလွန် ချစ်နှစ်လိုကုန်၏။ ထိုသူဌေးသားသည် တစ်နေ့သောနေ့၌ မြတ်သောပြာဿဒ်ထက် နေလျက် ‘သိဟပဉ္စရ’ ဟုဆိုအပ်သော ခြင်္သေ့ခံသော မြတ်သောလေသာနန်းတံခါးကို ဖွင့်၍ ခရီးမကို ကြည့်သည်ရှိသော်၊ ပန်း၊နံ့သာ အစရှိသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို လက်ဖြင့်ကိုင်ကုန်လျက် တရားတော်ကို နာအံ့သောငှာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့သွားသော များစွာသောလူအပေါင်းတို့ကို မြင်လေ၏။

ထိုသို့မြင်လေသည်ရှိသော် ‘ငါသည်လည်း တရားတော်ကို နာပါအံ့’ဟူ၍ ပန်း၊ နံ့သာ အစရှိသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို ယူစေ၍ ဇေတဝန်^{၃၃}ကျောင်းတော်သို့သွားလေ၍၊ ပုဆိုး၊ ဆေး၊ အဖျော် အစရှိသော အလှူဝတ္ထုကို ရဟန်းသံဃာတော်တို့အား လှူစေ၏။ မြတ်စွာဘုရားကို ပန်း၊နံ့သာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်၍ တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေလျက် တရားတော်ကိုနာ၍ ကာမဂုဏ်^{၃၄}အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းအဖြစ်၌ အကျိုးကို လည်းကောင်း မှတ်၍ ပရိသတ်တို့ထပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားကို ၅ ပါးသောရှိခိုးခြင်း^{၃၅}တို့ဖြင့် ရိုသေစွာရှိခိုး၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း “အမျိုးသား။ အမိ၊အဖတို့ ခွင့်မပြုသောသားကို ဘုရားမြတ်စွာတို့သည် ရဟန်းမပြုကုန်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သူဌေးသားသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာရှိခိုးပူဇော်ခဲ့ပြီးလျှင် အိမ်သို့တစ်ဖန် ပြန်သွားလေ၍ အမိ၊အဖတို့အား ရိုသေစွာရှိခိုးလျက် “အို၊ မိခင်၊ ဖခင်တို့။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ရဟန်းပြုပါအံ့”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသောအခါ သူဌေးသား၏ မိခင်၊ဖခင်တို့သည် သူဌေးသား၏စကားကိုကြားလျှင် တစ်ယောက်တည်းသောသား၏အဖြစ်ဖြင့် နှလုံး ၇ စိတ် ကွဲအံ့သကဲ့သို့ သား၌ချစ်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်အလုံး တုန်လှုပ်လျက် ဤသို့ဆိုကုန်၏။

“ဪ၊ ချစ်လှစွာသော သား။ ဪ၊ အမျိုး၏အညွန့်ဖြစ်သော သား။ ဪ၊ မျက်စိနှင့်တူသော သား။ ဪ၊ အသက်နှင့်တူသော သား။ သင်ချစ်သားနှင့် ကင်း၍ အဘယ်သို့လျှင် ငါတို့ အသက်ရှည်ကုန်အံ့။ သင်ချစ်သားနှင့် ငါတို့၏အသက်သည် စပ်၏။ ချစ်သား။ ငါတို့သည် အိုမင်းဆွေးမြည့်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီ။ အင်္ဂါကြီးငယ် ရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီ။ သွားကျိုးခြင်း၊ ဆံဖြူခြင်း အစရှိသည်ဖြင့် ကြီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီ။ ချစ်သား။ ငါတို့သည် ယနေ့လည်းကောင်း၊ နက်ဖြန်လည်းကောင်း၊ သန်ဘက်လည်းကောင်း သေခြင်းသို့ ရောက်ကုန်အံ့။ ထို့ကြောင့် ချစ်သား ငါတို့ကို စွန့်၍မသွားပါလင့်။ ချစ်သား။ ရဟန်းအဖြစ်မည်သည်ကား အလွန်ပြုခဲလှစွာ၏။ အချမ်းကိုအလိုရှိသော် အပူကို ရတတ်၏။ အပူကိုအလိုရှိသော် အချမ်းကို ရတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ချစ်သား ရဟန်းမပြုနှင့်”ဟု ဆိုကုန်၏။

သူဌေးသားသည်လည်း အမိ၊ အဖတို့ဆိုသော စကားကိုကြားလျှင် နှလုံးမသာခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ချသောဦးခေါင်းရှိလျက် နောက်ဖိတ်ကိုင် ကြံ့မိုင်တွေဝေလျက် ၇ ရက်ပတ်လုံး အစာမစားဘဲ နေလေ၏။ ထိုသို့ အစာမစားဘဲနေသောအခါ သူဌေးသား၏အမိ၊အဖတို့သည် ‘ငါတို့သားကို အကယ်၍ ခွင့်မပြုချေအံ့။ ဤအရပ်၌ပင် သေခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ရာ၏။ တစ်ဖန် ငါတို့သည် မမြင်ရကုန်ပြီ။ ရဟန်းပြုလတ်သော်မူကား တစ်ဖန် ငါတို့ မြင်ရကုန်အံ့’ဟုကြံ၍ “ချစ်သား။ ရဟန်းပြုစိမ့်သောငှာ ငါတို့ ခွင့်ပြုကုန်၏။ သင်ချစ်သားသည် ရဟန်းပြုလေတော့”ဟု ခွင့်ပြုကုန်၏။

သူဌေးသားသည် အမိ၊ အဖတို့စကားကို ကြားလျှင် အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ အမိ၊ အဖတို့ကိုရှိခိုး၍ ပန်ကြားခဲ့ပြီးလျှင်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့သွားလေ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် “အရှင်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်ကို ရဟန်းပြုတော်မူပါ”ဟု ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ယောက်သောရဟန်းကို ခေါ်တော်မူ၍ “ချစ်သား။ ဤသူဌေးသားကို ရဟန်းပြုလေလော့”ဟု စေတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းသည်လည်း “အရှင်ဘုရား။ ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍ ထိုသူဌေးသားကို ရဟန်းပြုပေ၏။

ထိုသူဌေးသား ရဟန်းပြုသောအခါမှစ၍ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်^{၁၆}တို့အား များသောလာဘ်သပ်ပကာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို သူဌေးသားရဟန်းသည်လည်း ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို နှစ်သက်စေလျက် ပဉ္စင်းအဖြစ်ကိုရပြီးသော် ၅ ဝါပတ်လုံး ပါတိမောက်ကိုသင်၍ ‘ငါသည် ဤအရပ်၌ ပြွမ်းလျက်နေ၏။ ထိုသို့နေခြင်းသည် ငါ့အား မလျောက်ပတ်’ဟု ဝိပဿနာဓုရ^{၁၇}ကို ဖြည့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်အထံ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း^{၁၈}ကိုယူ၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှထွက်လေ၍ တစ်ခုသောပစ္စန္နရစ်^{၁၉}စွာကို အမှီပြု၍ တောကျောင်း၌ နေလေ၏။

ထို သူဌေးသားရဟန်းသည် ထိုကျောင်း၌ ဝိပဿနာကိုပွားစေလျက် ၁၂ နှစ်ပတ်လုံး စေ့ဆော်လျက် လုံ့လပြုသော်လည်း မဂ်^{၂၀}ကို လည်းကောင်း၊ ဖိုလ်^{၂၁}ကို လည်းကောင်း ဖြစ်စိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်။

ထိုသို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း၍ ၁၂ နှစ်ပတ်လုံးနေသောအခါ ထို သူဌေးသားရဟန်း၏ အမိ၊အဖတို့သည် သား ရဟန်းပြုသောအခါမှစ၍ သူဌေး ၂ ယောက်တို့သည် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

အကြင်သူတို့သည် ထိုသူဌေးတို့၏လယ်ကို လည်းကောင်း၊ ကုန်စလယ် သွယ်ခြင်းကို လည်းကောင်း ယှဉ်စေကုန်၏။ ထိုအမှုကို ပြုကုန်သောသူတို့သည် ‘ဤသူဌေးမျိုး၌ သားသည် လည်းကောင်း၊ ညီသည် လည်းကောင်း မြီကိုတောင်းခံယူအံ့သောသူ မည်သည် မရှိပြီ’ဟု မိမိတို့၏လက်၌ရှိသော ဥစ္စာဘဏ္ဍာတို့ကိုယူ၍ အလိုအလျောက် ပြေးကြလေကုန်၏။ အိမ်၌နေကုန်သော အမှုကြီးငယ်ကိုလုပ်သော ကျွန်တို့သည်လည်း ရွှေ၊ငွေ၊ အဝတ်၊ ပုဆိုး အစရှိသော ဥစ္စာတို့ကိုယူ၍ အလိုအလျောက် ပြေးကြလေကုန်၏။

နောက်အဖို့ဖြစ်သောကာလ၌ သူဌေး ၂ယောက်တို့သည် အထီးကျန်^၁ကုန်သည်ဖြစ်၍ ရေဆေးရန်ဖြစ်သော အိုးခွက်ကိုမျှလည်း မရသောကြောင့် အိမ်ကိုရောင်းရသဖြင့် အိမ်မရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အလွန်သနားဖွယ်ဖြင့် ပုဆိုးညစ်ကိုဝတ်၍ ခွက်လက်စွဲလျက် ထမင်းတောင်း၍ စားရအံ့သောငှာ သွားကြရကုန်၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတစ်ပါးသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှထွက်ခဲ့၍ သူဌေးသားရဟန်း၏ နေရာအရပ်သို့ သွားလေ၏။ သူဌေးသားရဟန်းသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှရောက်လာသော ရဟန်းအား နေရာပေးခြင်း၊ သောက်ရေ သုံးဆောင်ရေ တည်ထားခြင်း အစရှိသော အာဂန္တုက^၂ဝတ်ကိုပြု၍ ချမ်းသာစွာနေစေပြီးသော် “အရှင်ဘုရား။ အဘယ်အရပ်မှ လာတော်မူသနည်း”ဟု မေး၏။ အာဂန္တုက ရဟန်းသည်လည်း “သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှလာခဲ့သည်”ဟု ဆိုပေ၏။

ထိုသို့သော အာဂန္တုကရဟန်း၏စကားကိုကြားလျှင် အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍

“အရှင်ဘုရား။ မြတ်စွာဘုရားအား လည်းကောင်း၊ ဂါထာကျော်ကုန်သော မဟာသာဝက^၃တို့အား လည်းကောင်း အနာရောဂါမရှိသည် ဖြစ်ပါ၏လော။ ဆွမ်း၊သင်္ကန်းစသည် မျှတပါ၏လော”ဟု မေး၏။

ထိုသို့ သူဌေးသားရဟန်း မေးသောအခါ အာဂန္တုကရဟန်းသည်လည်း ဤသို့ ဆိုပေ၏။

“ငါ့ရှင်။ မြတ်စွာဘုရားမှစ၍ အဂ္ဂသာဝက^၄၊ မဟာသာဝကတို့အား အနာရောဂါမရှိ၊ ခံကျန်းသာယာ မာသည်ဖြစ်ကုန်၏”ဟု ဆိုလေသော်၊ အမိ၊ အဖတို့အကြောင်းကို မေးမြန်းလို၍ ‘အသုကဿ ဘန္တေ သာဝတ္ထိယံ’ စသောပါဌ်ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား “အရှင်ဘုရား။ သာဝတ္ထိပြည်၌ ဤမည်သော သူဌေးမျိုးအား အနာရောဂါ မရှိသည်ဖြစ်၍ ခံကျန်းသာယာပါ၏လော”ဟု မိမိ၏ အမိအဖတို့အကြောင်းကို မေး၏။

“ငါ့ရှင်။ ထိုသူဌေးအမျိုး၏အကြောင်းကို မမေးလင့်”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ အာဂန္တုကရဟန်း ဆိုသောစကားကိုကြားလျှင် သူဌေးသားရဟန်းသည် “အရှင်ဘုရား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း”ဟု မေး၏။

“ငါ့ရှင်။ ထိုသူဌေးမျိုးအား တစ်ယောက်တည်းသောသား ရှိသတည်း။ ထိုသားသည် သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုလေသတတ်။ ထိုသူဌေးသား ရဟန်းပြုသောအခါမှစ၍ ထိုသူဌေးအမျိုးသည် ပြုန်းတီးခဲ့ကုန်၏။ ယခုမူကား ထိုသူဌေး၂ယောက်တို့သည် အထီးကျန်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကိုးကွယ်ရာမရ အလွန်သနားဖွယ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၍ ခွက်လက်စွဲလျက် ထမင်းတောင်း၍စားရအံ့သောငှာ သွားကြကုန်သည်”ဟု ဆိုလေ၏။

ထိုသို့ပြောဆိုသော အာဂန္တုကရဟန်း၏ စကားကိုကြားလျှင် သူဌေးသားရဟန်းသည် မိမိကိုယ်၏ အဖြစ်ဖြင့် တည်စိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

“ငါ့ရှင်။ အဘယ့်ကြောင့် ငိုသနည်း”ဟု မေး၏။

“အရှင်ဘုရား။ ထိုသူဌေးဆင်းရဲတို့သည် အကျွန်ုပ်၏ အမိ၊ အဖတို့တည်း။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုသူဌေးဆင်းရဲတို့၏ သားပင်တည်း”ဟုဆို၏။

“ထိုသို့တပြီးကား ငါ့ရှင်။ သင်၏ မိခင်၊ဖခင်တို့သည် သင့်ကိုမိ၍ ကြီးစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ငါ့ရှင် သွားချေ။ ထိုအမိ၊အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးချေလော့”ဟု ဆိုပေ၏။

ထို သူဌေးသားရဟန်းသည် ဤသို့ကြံ၏။

‘ငါသည် ၁၂နှစ်ကာလပတ်လုံး စေ့ဆော်လျက် လုံ့လပြုသော်လည်း မှက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖိုလ်ကိုလည်းကောင်း ဖြစ်စီမံသောငှာ မတတ်နိုင်။ မကျွတ်ထိုက်သည် ဖြစ်လတ္တံ့သတည်း။ ထို့ကြောင့် ငါ့အား ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ လူထွက်ပြီးလျှင် အမိ၊အဖတို့ကိုမွေး၍ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်းကိုပြု၍ နတ်ပြည်သို့လားရသည် ဖြစ်လတ္တံ့သတည်း’ ဟု ကြံ၍၊ တောကျောင်းကို ထို ဧည့်သည်ဖြစ်သောရဟန်းအား အပ်နှင်းခဲ့၍၊ မိုးသောက်သောနေ့၌ တောကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့၍ အစဉ်သဖြင့် သွားလေသည်ရှိသော် သာဝတ္ထိပြည်၏အနီး ဧတဝန်ကျောင်းတော်နောက်သို့ ရောက်လေ၏။

ဧတဝန်ကျောင်းတော်နောက်၌ ၂ ကြောင်းသောခရီးတို့သည် ရှိကုန်၏။ တစ်ကြောင်းသောခရီးကား ဧတဝန်ကျောင်းတော်သို့ သွားလေ၏။ တစ်ကြောင်းသောခရီးကား သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားလေ၏။

သူဌေးသားရဟန်းသည် ထိုခရီးအကြား၌ ရပ်လျက် ဤသို့ကြံ၏။

‘ငါသည် ရှေးဦးစွာ အမိ၊ အဖတို့ကို ပူးမြင်ရအံ့လော။ ထိုသို့မဟုတ်မူကား အား ၁၀ပါးနှင့်ပြည့်စုံ တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ရှေးဦးစွာ ပူးမြင်ရအံ့လော’ဟု ကြံ၏။ ဤသို့ကြံပြီးလျှင်

‘ငါသည် အမိ၊အဖတို့ကို အရှည် မြင်ရလတ္တံ့သတည်း။ ဤနေ့မှစ၍ ငါ့အား မြတ်စွာဘုရားကို ပူးမြင်ခြင်း ငှာ အလွန် ရခဲလတ္တံ့သတည်း။ ထို့ကြောင့် ယနေ့ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ပူးမြင်၍၊ တရားတော်ကို နာ၍ နက်ဖြန်မှလျှင် အမိ၊ အဖတို့ကို ပူးမြင်အံ့’ဟု သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားသောခရီးကို စွန့်၍ ညချမ်းသောအခါ၌ ဧတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လေ၏။

ထို့နေ့ မိုးသောက်သောအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် လောကကို ကြည့်ရှုတော်မူသည်ရှိသော် ဤသူဌေးသား ရဟန်း၏ မဂ်၊ဖိုလ်ရအံ့သော ဥပနိဿယကို မြင်တော်မူလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူဌေးသားရဟန်း လာသောအခါ၌ မာတုပေါသက*သုတ်ဖြင့် အမိ၊အဖတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းတော်မူ၏။ ထို သူဌေးသားရဟန်းသည်လည်း ပရိသတ်၏အဆုံး၌တည်၍ သာယာစွာသောတရားစကားကို နာလျက် ဤသို့ကြံ၏။

‘ငါသည်ကား လူထွက်၍ အမိ၊အဖတို့အား လုပ်ကျွေးအံ့သောငှာ တတ်နိုင်၏ဟု မှတ်ဘိ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ရဟန်းပြု၍ပင်လျှင် အမိ၊အဖတို့အား ကျေးဇူးဆပ်ရာ’ဟု မိန့်တော်မူ၏။

‘ငါသည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို မပူးမြင်မူ၍ သွားချေအံ့။ ဤသို့သဘောရှိသော သာသနာတော်၌ အလွန်ရခဲလှစွာသော ရဟန်းအဖြစ်မှ ယုတ်လေရာ၏။ ဤယခု ငါကား လူမထွက်မူ၍ ရဟန်းဖြစ်လျက်ပင်လျှင် အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးအံ့’ဟု ကြံ၏။

ထိုသို့ကြံပြီး၍ သူဌေးသားရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေစွာရှိခိုးခဲ့ပြီးလျှင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ထွက်ခဲ့၍ သာဝတ္ထိပြည်သို့သွားပြီးလျှင်၊ စာရေးတံဖြစ်သော ယာဂုကိုလည်းကောင်း၊ စာရေးတံဖြစ်သော ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း ဆောင်ယူခဲ့၍ ၁၂ နှစ်ပတ်လုံး တော၌နေသောရဟန်းသည် ပါရာဒိက ရောက်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။

ထို သူဌေးသားရဟန်းသည် နံနက်ကပင်လျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဝင်လေ၏။

‘ရှေးဦးစွာ ယာဂုကို ခံရအံ့လော၊ ထိုသို့မဟုတ်မူကား အမိ၊ အဖတို့အား ဖူးမြင်ရအံ့လော’ဟု ကြံ၏။

‘ငါသည် အထီးကျန်သော အမိ၊ အဖတို့၏ထံသို့ လက်ချည်းသွားအံ့သောငှာ မသင့်ချေ’ဟုကြံ၍ စာရေးတံယာဂုကို လည်းကောင်း၊ စာရေးတံဆွမ်းကို လည်းကောင်း ခံပြီးလျှင်၊ ထိုအမိ၊အဖတို့ အိမ်ဟောင်းတံခါးသို့ သွားလေ၏။

ထိုအခါ သူဌေးသားရဟန်း၏ အမိ၊အဖတို့သည်လည်း ယာဂုထမင်းကိုခံပြီးလျှင် သူတစ်ပါးတို့အိမ်နံရံကို မှီ၍နေကုန်၏။ သူဌေးသားရဟန်းသည်လည်း အနီးသို့ကပ်၍ အထီးကျန်ကုန်သော အမိ၊အဖတို့ကိုမြင်လေလျှင် ပြင်းစွာသောစိုးရိမ်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မျက်ရည်ဖြင့်ပြည့်သောမျက်စိတို့ဖြင့် အမိ၊အဖတို့ အနီး၌ရပ်၏။ သူဌေး ၂ယောက်တို့သည်လည်း သားဖြစ်သောရဟန်းကိုမြင်၍ မသိကြကုန်။

ထိုအခါ သူဌေးသားရဟန်းအမိသည် ‘ဤရဟန်းကား ဆွမ်းအလိုငှာ ငါတို့၏အထံ၌ ရပ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့’ ဟူသောအမှတ်ဖြင့်၊

“အရှင်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားတို့အား လှူအပ်သည်နှင့်ယှဉ်သော ဝတ္ထုသည် ငါတို့အား မရှိကုန်။ ငါတို့သည် အလွန်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အရှင်ဘုရား ကန်တော့ပါ၏”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ သူဌေးသားရဟန်းသည် အမိဆိုသောစကားကိုကြားလျှင် ကွဲအံ့သောနလုံးဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်သည်ဖြစ်၍ မျက်ရည်တွေတွေ ခြေဖမ်းသို့ကျလျက် ရပ်၏။ ၂ကြိမ်၊ ၃ကြိမ်တိုင်အောင် အမိဆိုသော်လည်း မသွားမူ၍ ရပ်သည်သာတည်း။

ထိုသို့ရပ်သောအခါ သူဌေးသားရဟန်း၏အဖသည် အမိကို ဆို၏။

“အဘယ်။ သွား၍ သိအောင်ပြုလော့။ ဤရဟန်းသည် ငါတို့သားပင် ဖြစ်လေသည်မသိ”ဟုဆို၏။

အမိသည် ထ၍ကြည့်သည်ရှိသော် သား၏အဖြစ်ကိုသိ၍ သူရူးမကဲ့သို့ဖြစ်၍ သား၏ခြေရင်း၌ဝပ်လျက် ပြင်းစွာငိုကြွေး၏။ ထိုသို့ငိုကြွေးသောအသံကို ကြားလျှင် သူဌေးသား ရဟန်း၏အဖသည်လည်း သား၏ခြေကို ဖက်၍ အလွန်သနားဖွယ် ပြင်းစွာငိုကြွေး၏။

သူဌေးသားရဟန်းသည်လည်း အမိ၊အဖတို့ ပြင်းစွာငိုကြွေးသည်ကိုသိ၍ မိမိကိုယ်၏အဖြစ်ဖြင့် တည်စိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မျက်ရည်တို့ဖြင့် ယိုစီး၏။ သူဌေးသားရဟန်းသည် ပြင်းစွာသောစိုးရိမ်ခြင်း သောကကို သည်းခံ၍

“အို၊ မိခင်၊ဖခင်တို့။ မစိုးရိမ်ကြကုန်လင့်။ ငါသည် မိခင်၊ဖခင်တို့ကို မွေးအံ့”ဟု အမိ၊အဖတို့ကို နှစ်သိမ့်စေဦး၍၊ ယာဂုကိုသောက်စေ၍ တင့်အပ်သောအရပ်၌နေစေပြီးလျှင်၊ ဆွမ်းအလိုငှာသွား၍ ဆွမ်းကို ဆောင်ယူချေပြီးလျှင်၊ တစ်ဖန် အမိ၊ အဖတို့ကို စားစေ၏။ မိမိအလိုငှာ ဆွမ်းခံသွား၍၊ ဆွမ်းရပြီးလျှင် အမိ၊ အဖအနီးသို့ချဉ်းကပ်၍ နောက်မှ စား၏။

ထိုသူဌေးသားရဟန်းသည် အမိ၊ အဖတို့ကို တွေ့သည်မှစ၍ ဤသို့သောနည်းဖြင့်လျှင် အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေး၏။ လဆန်းပကွ၊ လဆုတ်ပကွတို့၌ ရအပ်သောဆွမ်း အစရှိသည်တို့ကို အမိ၊ အဖတို့အား ပေး၏။

မိမိသည် ဆွမ်းခံ၍ ရသည်ရှိသော် စားရ၏။ မရသော် မစားရ။ ဝါဆိုဖို့ ပုဆိုးကို လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး အမှတ်မရှိ ရအပ်သော ပုဆိုးကို လည်းကောင်း ရ၍ အမိ၊ အဖတို့အားသာလျှင် ပေး၏။ အမိ၊ အဖတို့ ဝတ်ရုံသုံးဆောင်လေပြီးသည်မှ ဟောင်းနွမ်းဆွေးရိသော ပုဆိုးကိုယူ၍ စပ်ဖာပြီးလျှင် ဆိုးရည်တို့ဖြင့်ဆိုး၍ မိမိသည် သုံးဆောင်ရ၏။

ထို သူဌေးသားရဟန်းသည် ဆွမ်းရသောနေ့ကား နည်းလှ၏။ ဆွမ်းမရသောနေ့ကား များ၏။ ဝတ်ရုံသော သင်္ကန်းတို့ကား အလွန်ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ထိုသူဌေးသားရဟန်းသည် အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးမြူရ သောကြောင့်လျှင် နောက်အဖို့ဖြစ်သောကာလ၌ ကြုံပြု၍^၁ ဖက်ရွက်ရော်အဆင်းကဲ့သို့ ပျော့တော့လျက် အကြောပြိုင်းပြိုင်းထသောကိုယ် ရှိ၏။

ထိုအခါ သူဌေးသားရဟန်းကို အတူတကွ မြင်ဖူး၊ စားဖူးသောရဟန်းတို့သည် မေးကုန်၏။

“ငါ့ရှင် ရှေး၌ သင်၏အဆင်းသည် အလွန်တင့်တယ်၏။ ယခုမူကား သင် ကြုံလိုလှ၏တကား၊ ညစ်ညူးလှ၏တကား၊ ဖက်ရွက်ရော်အဆင်းကဲ့သို့ ပျော့တော့ခြင်းရှိ၏တကား၊ အကြောပြိုင်းပြိုင်းထသော ကိုယ်ရှိ၏တကား။ သင့်အား အဘယ်ရောဂါ ရှိသနည်း”ဟု မေးကုန်၏။

“ငါ့ရှင်တို့။ ငါ့အား တစ်စုံတစ်ခုမျှ အနာရောဂါ မရှိ။ စင်စစ်သော်ကား ငါ့အား တစ်ခုသော ကြောင့်ကြသည် ရှိ၏”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ သူဌေးသားရဟန်းကို တစ်ပါးသောရဟန်းတို့သည်

“ငါ့ရှင်။ သဒ္ဓါ၍လူသောပစ္စည်းကို အဘယ်ကြောင့် ဖျက်ဆီးလေသနည်း။ သင်သည် သဒ္ဓါ၍ လူသောပစ္စည်းကို လူတို့အားပေး၍ မအပ်သောအမှုကို အဘယ်ကြောင့် ပြုဘိသနည်း”ဟု ဆိုကုန်၏။

ထို သူဌေးသားရဟန်းသည် ထိုရဟန်းတို့စကားကို ကြားလျှင် အလွန်ရှက်သည်ဖြစ်၍ ဦးခေါင်းချလျက် ပုန်းလေ၏။

ထိုရဟန်းတို့သည် ဤမျှကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့်လည်း မရောင့်ရဲကုန်သည်ဖြစ်၍၊ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့ သွားကြလေ၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြလေကုန်၏။

“အရှင်ဘုရား။ ဤမည်သောရဟန်းသည် သဒ္ဓါ၍လူသောပစ္စည်းကို ဖျက်ဆီး၍ လူတို့အား ပေး၏”ဟု လျှောက်ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သူဌေးသားရဟန်းကို ခေါ်တော်မူ၍ သိတော်မူလျက်ပင် မေးတော်မူ၏။

“ချစ်သားရဟန်း။ သင်သည် သဒ္ဓါ၍လူသောပစ္စည်းကို လူတို့အား ကျွေးမွေးသောဟူသည် မှန်၏လော”ဟု မေးတော်မူ၏။

သူဌေးသား ရဟန်းသည်လည်း

“အရှင်ဘုရား။ မှန်ပေ၏”ဟု လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို သူဌေးသားရဟန်း၏အပြုအမူကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍၊ ကိုယ်တော်၏ လည်း ရှေး၌ဖြစ်သောအကျင့်တော်ကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍

“ချစ်သားရဟန်း။ လူတို့ကို ကျွေးမွေး၏ ဟူသည်ကား အဘယ်မည်သောသူကို ကျွေးမွေးသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်၏ အမိ၊ အဖတို့ကို ကျွေးမွေးပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူဌေးသားရဟန်းအား အားထုတ်ခြင်းကိုဖြစ်စိမ့်သောငှာ

“ချစ်သားရဟန်း။ သာဓု၊ သာဓု၊ သာဓု၊ ကောင်းစွာ ကောင်းစွာ”ဟု ၃ကြိမ် ကောင်းချီးပေးတော်မူ၍၊

“ချစ်သား။ သင်သည် ငါဘုရား၏ သွားသောခရီး၌ တည်သောသူပေတည်း။ ငါဘုရားသည်လည်း ရှေးသောအခါက အကျင့်ကိုကျင့်သည်ရှိသော် အမိ၊ အဖတို့ကို ကျွေးမွေးဖူး၏”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ သူဌေးသားရဟန်းသည် သက်သာရာကို ရလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို ရှေး၌ဖြစ်သောအကျင့်တော်ကို ထင်ရှားပြတော်မူအံ့သောငှာ ဆိတ်ဆိတ် နေတော်၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည်

“အရှင်ဘုရား။ သူဌေးသားရဟန်း၏ အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးမြူသည်ကို အကျွန်ုပ်တို့ သိရပါကုန်ပြီ။ အရှင်ဘုရား၏ ရှေး၌ အမိ၊အဖတို့အား ကျွေးမွေးသောအကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

ထိုသို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လွန်လေပြီးသောအကြောင်းကို ဆောင်တော်မူ၏။

၁။ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ ဖွားမြင်ခန်း

သံသရာဆားကို ရှုလေ့ရှိကုန်သော ချစ်သားရဟန်းများတို့။ ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်မှ မနီးမဝေးသောအရပ်၌ အမွန်ရှည်သော တစ်ခုသောမြစ်သည် ရှိ၏။ ထိုမြစ်၏ ဤမှာဘက်ကမ်းနား၌ နေသာဒဂါမ ဟုဆိုအပ်သော တစ်ခုသောတံငါရွာသည် ရှိ၏။ ထိုမှာဘက်ကမ်းနား၌လည်း တစ်ခုသောတံငါရွာသည် ရှိ၏။ တစ်ရွာ၊ တစ်ရွာ၌လည်း ၅၀၀၊ ၅၀၀ သော တံငါမျိုးတို့သည် နေကြကုန်၏။

ထို ၂ ရွာတို့၌လည်း တံငါကြီး ၂ယောက်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အဆွေခင်ပွန်းပြု၍ နေကြကုန်၏။ ထို တံငါကြီး ၂ ယောက်တို့သည် ငယ်သောအခါကပင်လျှင် ကတိကဝတ်ကို ပြုကြကုန်၏။

“အဆွေ။ ငါတို့သည် တစ်ယောက်သောသူအား သားမိန်းမ ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ တစ်ယောက်သောသူအား သားယောက်ျား ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ထို သားသမီးတို့အား ထိမ်းမြားခြင်းမင်္ဂလာကို ပြုကြကုန်အံ့”ဟု ကတိကဝတ်ကို ပြုပြီးသော်၊ ထိုသို့ ကတိကဝတ်ကိုပြုပြီးသောကာလ၌ ဤမှာဘက်၌ရွာသူကြီးအား သားယောက်ျား ဖွား၏။ ထိုသတို့သား ဖွားသောခဏ၌ ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ခံ၏။ ထိုသတို့သားအား အမည်မှည့်သည်ရှိသော် ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ခံသောကြောင့် ‘ဒုက္ခလ’ သတို့သား ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။

ဤမှာဘက်မှတစ်ပါး ရွာသူကြီးအိမ်၌ သမီးမိန်းမ ဖွားလေ၏။ ထိုသတို့သမီးအား ထိုမှာဘက်၌ ဖွားသောကြောင့် ‘ပါရိကာ’ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။ ထို ၂ ယောက်သော ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည်

အလွန် အဆင်းလှကုန်၏။ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိကုန်၏။ ရွှေအဆင်းနှင့် တူသောအဆင်း ရှိကုန်၏။ ထို ၂ယောက် ကုန်သော ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် တံငါမျိုး၌ဖြစ်သော်လည်း အသက်သတ်ခြင်း အစရှိသောအကုသိုလ် ဒုစရိုက်ကို မပြုကုန်။

နောက်အဖို့ဖြစ်သောကာလ၌ ၁၆နှစ် အရွယ်ရောက်သော ဒုက္ခလသတို့သားကို အမိ၊အဖတို့သည် “ချစ်သားဒုက္ခလ။ ငါတို့အဆွေခင်ပွန်း၏သမီးသည် အလွန် အဆင်းလှ၏။ ရှုဖွယ်ကြည်ညိုဖွယ် ရှိ၏။ ရွှေအဆင်းနှင့် တူသောအဆင်း ရှိ၏။ ထို သတို့သမီးကို သင့်အား ဆောင်နှင်းအံ့”ဟု ဆိုကုန်၏။ ဒုက္ခလသတို့သားသည်ကား ဗြဟ္မာ့ပြည်မှလာ၍ စင်ကြယ်သော သတ္တဝါဖြစ်သောကြောင့် နား ၂ ဘက်ကို ပိတ်၍၊

“ငါ့အား အိမ်ရာထောင်ခြင်းကို အလိုမရှိ။ မိခင်၊ ဖခင်တို့။ ဤသို့သောစကားကို မဆိုကြကုန်လင့်”ဟု ဆို၏။ ၂ကြိမ်၊ ၃ကြိမ်မြောက်အောင်ဆိုသော်လည်း “အိမ်ရာထောင်ခြင်းကို အလိုမရှိ”ဟု ဆို၏။

ပါရိကာကို အမိ၊ အဖတို့လည်း ဒုက္ခလအတူ ဆိုကုန်၏။

“ချစ်သမီးပါရိကာ။ ငါတို့အဆွေခင်ပွန်း၏သားသည် ရှိ၏။ ထိုသတို့သားသည် အလွန် အဆင်းလှ၏။ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏။ ရွှေအဆင်းနှင့် တူသောအဆင်း ရှိ၏။ ထိုသတို့သားအား သင့်ကို ပေးကုန်အံ့”ဟုဆိုကုန်၏။

ထိုသို့ အမိ၊ အဖတို့ဆိုသော စကားကိုကြားလျှင် ပါရိကာသည် နား ၂ ဘက်ကိုပိတ်၍ ဒုက္ခလအတူပင် ဆိုလေ၏။ ထိုပါရိကာသည်လည်း ဗြဟ္မာ့ပြည်မှလာသည်ဖြစ်၍ စင်ကြယ်သောသတ္တဝါ ဖြစ်သောကြောင့် “အိမ်ရာထောင်ခြင်းကို အလိုမရှိ”ဟုဆို၏။

ထိုရောအခါ ဒုက္ခလသတို့သားသည် ပါရိကာအား ‘လျှို့ဝှက်သောသတင်းစကားကို အကြောင်း ကြားချေ’ဟု စေလိုက်၏။ ‘ပါရိကာ။ သင်သည် အကယ်၍ မေထုန်သဘောဖြင့် အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့။ တစ်ပါးသောယောကျ်ား၏ အိမ်သို့ သွားလေလော့။ ငါ့အား မေထုန်သဘောဖြင့် အလိုမရှိ’ဟု စေလိုက်၏။

ပါရိကာသည်လည်း ထိုဒုက္ခလ သတို့သားအား ‘လျှို့ဝှက်သောသတင်းစကားကို အကြောင်းကြားချေ’ဟု စေလိုက်၏။ ‘ဒုက္ခလသတို့သား။ သင်သည် အကယ်၍ မေထုန်သဘောဖြင့် အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့။ တစ်ပါးသော အမျိုးသမီးအိမ်သို့ သွားလေလော့။ ငါ့အား မေထုန်သဘောဖြင့် အလိုမရှိ’ဟု စေလိုက်၏။

ထို ဒုက္ခလ၊ပါရိကာတို့သည် အလိုမရှိကုန်ဘဲလျက် အမိ၊အဖတို့သည် ထိမ်းမြားပေးစားခြင်းကို ပြုကုန်၏။ ထိုသို့ပြုကုန်သော်လည်း ကိလေသာတည်းဟူသော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ မသက်မူ၍ ၂ယောက်သော ဗြဟ္မာကြီးတို့ကသို့ တကွနက်လျှင် နေကြကုန်၏။ ဒုက္ခလသတို့သားသည် ငါးကို လည်းကောင်း၊ သမင်ကို လည်းကောင်း မသတ်မပုတ်။ အယုတ်သဖြန် ဆောင်ခဲ့သောဟင်းမျိုးတို့ကိုမျှလည်း ရောင်းခြင်းကိုမပြု။

ထိုသို့မပြုနေသောအခါ အမိ၊ အဖတို့သည် ဒုက္ခလကို ဆိုကုန်၏။

“ချစ်သား ဒုက္ခလ။ သင်သည် မုဆိုး၊တံငါမျိုးတို့၌ပင်ဖြစ်လျက် အသက်သတ်ခြင်းကို မပြု။ အယုတ်သဖြန် ဆောင်ခဲ့သော ငါး၊ အမဲကိုမျှလည်း ရောင်းခြင်းငှာ အလိုမရှိ။ အဘယ်အမှုကိုပြု၍ အသက်ရှည်ကုန်အံ့နည်း”ဟု ဆိုကုန်၏။-

“မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ၊ မဟာမြေစိုင်မက ကြီးလှသောကျေးဇူး ရှိပေသော မိခင်၊ ဖခင်တို့။ သင်တို့သည် အကယ်၍ အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်ပါကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ အကျွန်ုပ်တို့ ရဟန်းပြုပါကုန်အံ့”ဟု ဆို၏။

အမိ,အဖတို့သည်လည်း ဒုက္ခလ, ပါရိကာတို့စကားကိုကြားလျှင်

“ချစ်သားတို့။ ထိုသို့ ရဟန်းပြုလိုပြီးတကား၊ ကောင်းစွာ, ကောင်းစွာ။ ရဟန်းပြုကြလေကုန်လော့”ဟု ခွင့်ပြုကြကုန်၏။

၂။ ဒုက္ခလ, ပါရိကာတို့ တောထွက်ခန်း

ထို ဒုက္ခလ, ပါရိကာတို့သည် အမိ, အဖတို့စကားကိုကြားလျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက်သောစိတ် ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ အမိ, အဖတို့ကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပန်ကြားခဲ့ပြီးလျှင် နေသာဒဂါမ ဟုဆိုအပ်သော တံငါရွာမှထွက်ခဲ့၍ အစဉ်သဖြင့် သွားလေကုန်သည်ရှိသော်၊ ဂင်္ဂါမြစ်နားသို့ရောက်၍ ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်ကြလေကုန်၏။

အကြင်အရပ်၌ မိဂသမ္ပတာ^၁ဖြစ်သည် ရှိ၏။ ထို မိဂသမ္ပတာဖြစ်သည် ဟိမဝန္တာမှသက်လတ်၍ ဂင်္ဂါမြစ်သို့စီးလာ၏။ ထို စီးရာမြစ်နားသို့ရောက်လာလျှင် ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကိုစွန့်၍ မိဂသမ္ပတာဖြစ်သို့ ရှေးရှုတက်လေကုန်၏။

ထိုသို့တက်လေကုန်သော ခဏ၌ပင်လျှင် သိကြားမင်း၏နေရာ ပဏ္ဍာကမ္မလာ^၂ မြေကျောက်ဖျာသည် ပူပြင်းမာချော် ခက်တရော်ရှိသောအခြင်းအရာကို ပြပေ၏။ သိကြားမင်းသည် ‘အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း’ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လတ်သည်ရှိသော်၊ ဒုက္ခလ, ပါရိကာတို့သည် နေသာဒ ဂါမဟုဆိုအပ်သော တံငါရွာမှထွက်ခဲ့သော အကြောင်းအရာကို သိမြင်သဖြင့်

‘ငါကား မျက်စိ ၁၀၀၀ အမြင်ဆောင်သော သိကြားနတ်မင်းဖြစ်လျက် မဆင်ခြင်၍ မသိ။ အသက်မရှိသော ဤကျောက်ဖျာကား ထိုသူမြတ် ၂ယောက်တို့၏ဂုဏ်ထူးကို သိသကဲ့သို့ ဖြစ်လေ၏။ ယခုပင် ထိုသူမြတ် ၂ယောက်တို့၏ နေရာဖြစ်သော ကျောင်းသင်္ခမ်းကို ပြီးစေအံ့’ဟု ဝိသင်္ကြံနတ်သားကိုခေါ်တော်မူ၍၊

“အချင်းဝိသင်္ကြံနတ်သား။ ဒွေမဟာပုရိသ ဟုဆိုအပ်သော ယောက်ျားမြတ် ၂ ယောက်တို့သည် ရွာမှထွက်၍ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ရဟန်းပြုအံ့သောငှာ အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်ကုန်၏။ ထိုယောက်ျားမြတ် ၂ယောက်တို့၏နေရာ ကျောင်းသင်္ခမ်းကို လည်းကောင်း, ရဟန်းတို့၏ပရိက္ခရာတို့ကို လည်းကောင်း ဖန်ဆင်း၍ပေးချေ”ဟု စေလိုက်၏။

ထို ဝိသင်္ကြံနတ်သားသည် “ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်း”ဟု သိကြားမင်း၏အမိန့်တော်ကို ဦးထိပ်ထက် ဆင်ရွက်ပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာသို့လာလတ်၍၊ ထိုသူမြတ်တို့၏နေရာ ကျောင်းသင်္ခမ်းကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းတို့ ပရိက္ခရာကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသင်္ခမ်း၌ ညီလာခံရာ^၃, လေညှင်းခံရာ, ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုရာ, သမာပတ်^၄ဝင်စားရာ စသော ညဉ့်သန့်စင်ရာ^၅ နေ့သန့်စင်ရာ^၆တိုက်ခန်း, ပြတင်း, လေသာ, စမုတ်, တပြင်ကျယ်, ကုဋီတို့ကို လည်းကောင်း၊ ကျောင်းဦး၌ ထုပ်အကျယ် ၂၄တောင်ရှိသော စင်္ကြံ^၇ကို လည်းကောင်း၊ ကျောင်းနှင့်မနီးမဝေး အာရမ်အတွင်း၌ ကြာမျိုး ၅ပါး^၈တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ၄ ထောင့်ရေကန်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ၁၂ ရာသီ အခါမရွေး ချိုမြိန်စွာသော အသီးနှင့်ပြည့်စုံသော သစ်မည်စည်, တည်, လွန်, သရက်, ပိန္နဲ, ငှက်ပျောစသော

အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော သစ်ပင်မျိုးတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဖန်ဆင်း၍၊ အာရာမအတွင်း စင်္ကြံတွင်းတို့၌ ဖန်ရောင်မကအလျှံထွက်သော ရတနာသံဖြူခင်းခြင်း၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊ သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ဝတ်၊ ဒုကုဋ်^{၆၆}၊ ရေသနပ်၊ ဝါးရင်းတောင်ဝှေး၊ တံချူ၊ ခြင်းတောင်း၊ သစ်သီးသစ်ရွက်ချက်ပြုတ်ရန် တည်ရန် ရေအိုးစသည်မကြွင်း အလုံးစုံသော ရသေ့ရဟန်းတို့ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဖန်ဆင်းစီရင်ပြီးလျှင်၊ ကျောင်း၏အတွင်းနံရံ၌ ‘အကြင်မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူဌေးမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး စသောသူတို့သည် ကာမဂုဏ်ကိုငြီးငွေ့၍ ရသေ့ရဟန်း ပြုလိုကြငြားအံ့။’ ထိုသူတော်ကောင်းတို့သည် ဤကျောင်း၌ အလုံးစုံသောရဟန်းအသုံးအဆောင်တို့ကို အလိုရှိတိုင်းယူ၍ ရဟန်းပြုပါစေသတည်း’ ဟု ကမ္မည်းအက္ခရာတို့ကို ရေးသား၍ထားပြီးသော် ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ်၊ ဝံ၊ အောင်း၊ ကြွ၊ ဆင်၊ စိုင်း၊ ပြောင်၊ တောင်ကြောင်၊ ဝက်ဝံ အစရှိသော သားရဲတို့ကို လည်းကောင်း၊ မနစ်လိုဖွယ်သော အသံကို မြည်တွန်ကုန်သော ငှက်ယုတ်၊ ငှက်ကြမ်းတို့ကိုလည်းကောင်း ဝေးစွာသောအရပ်သို့ ဖယ်ခွာစေပြီး၍ တစ်ယောက်သွားလောက်ရုံသော ခြေကြောင်းခရီးကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် မိမိနေရာ တာဝတိံသာသို့ တက်သွားလေ၏။

ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့သည်လည်း ရဟန်းပြုအံ့သောငှာ သွားကြလေကုန်သော် တစ်ယောက်သွားလောက်ရုံ ခရီးကို မြင်လေ၏။ ထိုခရီးကို အစဉ်သဖြင့် သွားကြလေ၍ ဝိသင်္ကြံနတ်သား ဖန်ဆင်းအပ်သော ထိုကျောင်း သင်္ခမ်းသို့ ရောက်ကြလေ၏။

ဒုက္ကလသုခမိန်သည် ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ ဥယျာဉ်၊ ပန်းမန်နှင့်တကွ ကျောင်းသင်္ခမ်းကို မြင်လျှင် ထိုကျောင်းသင်္ခမ်းတွင်းသို့ဝင်၍ ထိုမှဤမှ ကြည့်ရှုသည်ရှိသော် ကမ္မည်းအက္ခရာတို့ကိုဖတ်၍၊ အတပ်အမှန် အရှင်မရှိသော သက္ကဒတ္တိယ^{၆၇} ကျောင်း၏အဖြစ်သိ၍ မိမိဝတ်ခဲ့သောပုဆိုးကို ချွတ်စွန့်၍ နတ်၏တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်သော ချိပ်ရည်ကဲ့သို့ရဲရဲနီလျက် ညံ့သက်သိမ်မွေ့စွာအတွေ့ရှိသော လျှော်တေသင်္ကန်း တစ်ထည်ကို သင်းပိုင်ဝတ်တော်မူပြီးမှ တစ်ထည်သော လျှော်တေသင်္ကန်းကို လက်ကန်တော့စံပယ်တင်ကာ ကိုယ်၌ဝတ်ရုံတော်မူ၍ သစ်နက်ရေသင်္ကန်းကို လက်ဝဲပခုံးထက် ဒုကုဋ်တင်တော်မူပြီးလျှင် ဆံကျစ်ဦးစွန်းကိုပြုတော်မူ၍ ရသေ့၏အသွင်ကို ယူတော်မူပြီးလျှင်၊ ပါရိကာအားလည်း ရသေ့အဖြစ်ကို ပေး၏။

ထို ၂ ဦးကုန်သော ရသေ့တို့သည် ဝါးရင်းတောင်ဝှေးကိုကိုင်စွဲကာ ရဟန်း၏ကျက်သရေကို ဖြစ်စေလျက် ငြိမ်သက်သာယာလှစွာဖြင့် ကျောင်းသင်္ခမ်းမှထွက်၍ စင်္ကြံ၌ ထိုမှဤမှ လူးလာပြန်ခေါက်သွား၍ “အဟောသုခဝတ အဟောသုခဝတ။ ဪ ချမ်းသာစွာတကား၊ ဪ ချမ်းသာစွာတကား” ဟု ဝမ်းမြောက်သောစကားဖြင့် ဥဒါန်း^{၆၈} ကျူး၍ စင်္ကြံသွားပြီးမှ ကျောင်းသင်္ခမ်းတွင်းသို့ဝင်၍ အင်းပျဉ်^{၆၉}ပေါ်၌ အသီးသီးနေကြကုန်ပြီးသော် သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ကာမာဝစရဟုဆိုအပ်သော ဗြဟ္မဝိဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း^{၇၀}ကိုပွားစေ၍ ထိုကျောင်းသင်္ခမ်း၌ နေကြကုန်၏။

ထို ၂ ယောက်ကုန်သော ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့သည် မေတ္တာဘာဝနာ အာနာပနာ^{၇၁}ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော ငှက်တို့သည်လည်း အချင်းချင်း မေတ္တာစိတ်သာလျှင် ရှိကုန်၏။ တစ်ခုတစ်ခုသောသားငှက်သည် တစ်ခုတစ်ခုသောသားငှက်ကို ညည်းဆဲခြင်း မရှိကုန်။

ထိုအခါမှစ၍ ပါရိကာသည် သောက်ရေ၊ သုံးဆောင်ရေတို့ကို ဆောင်၍ ကျောင်းသင်္ခမ်းကို တံမြက်လှည်း၏။ ခပ်သိမ်းသောအမှုကိစ္စတို့ကို ပြု၏။ ထို ၂ယောက်ကုန်သော ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့သည်

သစ်သီး၊ သစ်မြစ်တို့ကိုဆောင်ယူ၍ စားကြကုန်ပြီးလျှင်၊ မိမိတို့၏ ကျောင်းသင်္ခမ်းသို့ အသီးသီးဝင်၍ ရဟန်းတရားကိုပြုကုန်လျက် ထိုကျောင်းသင်္ခမ်း၌ပင်လျှင် နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ သိကြားနတ်မင်းသည်လည်း ထို ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့အား ခစားအံ့သောငှာ လာ၏။ ထိုသို့လာသောအခါ တစ်နေ့သ၌ သိကြားနတ်မင်းသည် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လတ်သော် 'ဤ ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့၏ မျက်စိတို့သည် ယုတ်ကုန်လတ္တံ့တည်း'ဟု ထိုဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့၏အန္တရာယ်ကို မြင်၏။ ထိုသို့ မြင်သောအခါ သိကြားနတ်မင်းသည် ဒုက္ကလသုခမိန်^၁သို့ကပ်၍ ရှိခိုးလျက် ဤသို့လျှောက်၏။

“အရှင်ဒုက္ကလ။ အရှင်ရသေ့တို့အား အန္တရာယ်သည် ထင်၏။ ရှင်ရသေ့တို့အား လုပ်ကျွေးစိမ့်သောငှာ၊ သားကိုရအံ့သောငှာ အပ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့၏အကျင့်ဖြစ်သော မေထုန်ကို မှီဝဲကုန်လော့”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ သိကြားမင်းဆိုသောအခါ ဒုက္ကလသုခမိန်သည် သိကြားမင်းအား

“သိကြားမင်း။ အဘယ့်ကြောင့် ဤစကားကို ဆိုဘိသနည်း။ ငါတို့သည် လူတို့ဘောင်၌ နေသည်ရှိသော်လည်း ဤယုတ်မာသောအစုကို ပိုးလောက် အစုကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ရွံရှာကုန်၏။ ယခုတောသို့ဝင်၍ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်ကို ယူပြီးလျှင် ရဟန်းပြုပြီးလျက် အသို့မူ၍ ဤသို့သဘောရှိသောအမှုကို ပြုနိုင်အံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့သော ဒုက္ကလသုခမိန်စကားကို သိကြားမင်းကြားလျှင် တစ်ဖန် သိကြားမင်းသည်

“အရှင်ရသေ့တို့။ ဤသို့သဘောရှိသောအမှုကို အကယ်၍ မပြုနိုင်ကုန်အံ့။ ပါရိကာရသေ့မ၏ ဥတု^၂လာသောအခါ၌ ချက်ကို လက်ဖြင့် သုံးသပ်ကုန်လော့”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ သိကြားမင်းဆိုသောအခါ ဒုက္ကလသုခမိန်သည် “ဤသို့ ချက်ကို သုံးသပ်သောအမှုကို ပြုအံ့သောငှာ တတ်ကောင်း၏”ဟု ဝန်ခံ၏။ သိကြားမင်းသည် ဒုက္ကလသုခမိန်ကို ရှိခိုး၍ မိမိနေရာ တာဝတိံသာ^၃နတ်ပြည်သို့ တက်သွားလေ၏။

ဒုက္ကလသုခမိန်သည်လည်း ပါရိကာရသေ့မအား ထိုအကြောင်းကိုကြား၏။ ပါရိကာသည်လည်း “အရှင် ဒုက္ကလ။ ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၏။

ထို့နောင်မှ ပါရိကာသည် ဥတုလာသောအခါ၌ ဒုက္ကလသုခမိန်အား ကြားပေ၏။ ဒုက္ကလသုခမိန်သည် ချက်ကို လက်ဖြင့် သုံးသပ်လေ၏။ ထိုသို့သုံးသပ်သောအခါ ဘုရားလောင်းသည် နတ်ပြည်မှစုတေခွဲ၍ ပါရိကာရသေ့မ၏ ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ စွဲယူလေ၏။

ပါရိကာရသေ့မသည် ၁၀ လလွန်သဖြင့် ရွှေအဆင်းနှင့်တူသောသားကို ဖွား၏။ ထိုသို့ ရွှေအဆင်းနှင့် တူသောအဆင်း ရှိသောကြောင့် ဘုရားလောင်းအား ‘သုဝဏ္ဏသာမ’ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကြလေကုန်၏။

ပါရိကာသည် ဟိမဝန္တာတောသို့ သစ်သီး၊ သစ်မြစ်အလိုငှာ သွား၏။ ထိုသို့သွားသောအခါ တောင်ကြား၌ ကိန္နရီတို့သည် နို့ထိန်းကိစ္စကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုသို့ ၂ယောက်သော ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့သည်လည်း ဘုရားလောင်းကို ရေချိုးစေ၍ သင်္ခမ်းအတွင်း၌အိပ်စေပြီးလျှင် သစ်သီး၊ သစ်မြစ်အလိုငှာ ဟိမဝန္တာသို့ သွားကြလေကုန်၏။

ထိုသို့ သွားသောအခါ ကိန္နရာမတို့သည် သတို့သားကိုယူ၍ တောင်၊ မြောင်၊ ချောက်ကြား စသည်တို့၌ နံ့သာရေဖြင့်ချိုးစေ၍၊ တောင်ထိပ်သို့တင်ပြီးလျှင် အထူးထူးသောပန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်ပြီးလျှင် ဆေးဒန်း၊ မြင်းသီလာ အစရှိသည်တို့ကို ကျောက်ပြင်၌သွေး၍ နဖူးပြင်၌ မှန်ကူ^၄လျက်ဆောင်ခဲ့၍ သင်္ခမ်းတွင်း၌

သိပ်ထားပြီးလျှင် ကိန္နရာမတို့သည် သွားကြလေကုန်၏။ ပါရိကာလည်း ဟိမဝန္တာမှလာလတ်၍ သတို့သားကို ယူပြီးလျှင် ရင်ခွင်၌ထား၍ နို့စို့စေ၏။

ထို 'သုဝဏ္ဏသာမ' သတို့သားသည် နောက်အဖို့ဖြစ်သောကာလ၌ ကြီးလတ်၍ ၁၆နှစ်ရှိပြီသော် အမိ၊ အဖတို့သည် အစဉ်စောင့်ရှောက်လျက် သခံမ်း၌နေစေ၍ မိမိတို့အလိုလိုသာလျှင် တောသစ်သီး၊ တောသစ်မြစ်တို့ကို ရှာအံ့သောငှာ တောသို့သွားကြလေကုန်၏။ ထိုသို့သွားလေသောအခါ ဘုရားလောင်းသည် 'ငါ၏ အမိ၊ အဖတို့အား တရံရောအခါ၌ တစ်စုံကစ်ခုသောအန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏၊ ဟု အမိ၊ အဖတို့သွားသောခရီးကိုမှတ်၏။

ထိုသို့မှတ်ပြီးသော နောက်ကာလ တစ်နေ့သ၌ ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် တောသစ်မြစ်၊ တောသစ်သီး ကြီးငယ်ကို ဆောင်ချေ၍ ညချမ်း၌သောအခါ ပြန်ခဲ့ကုန်သည်ရှိသော်၊ ကျောင်းသခံမ်းနှင့် မနီးမဝေးသောအရပ်သို့ ရောက်လျှင် မိုးကြီးသည် တက်လတ်၏။ ထိုသို့ မိုးကြီးတက်လတ်သောအခါ ၂ယောက်ကုန်သောရသေ့တို့သည် တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်၍ တစ်ခုသောတောင်ပို့ထက်၌ ရပ်ကုန်၏။

ထိုတောင်ပို့၏အတွင်း၌ကား အဆိပ်ထန်သောမြွေဟောက်သည် ရှိ၏။ ထိုရသေ့တို့၏ကိုယ်မှ ချွေးအနံ့နှင့်ရောသော ကိုယ်ရေသည် ဆင်းသက်လေ၍ ထိုမြွေဟောက်နှာခေါင်းတွင်းသို့ ဝင်လေ၏။ ထိုသို့ ဝင်သောအခါ မြွေဟောက်သည် အမျက်ထွက်လတ်၍ နှာခေါင်းလေဖြင့် မှုတ်လေ၏။ ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် ကန်းကုန်သည်ဖြစ်၍ တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်ကို မမြင်ကြလေကုန်။

ဒုက္ခလသုခမိန်သည် ပါရိကာကိုခေါ်၍ "ပါရိကာ။ ငါ၏မျက်စိတို့သည် ကန်းခဲ့ကုန်ပြီ။ သင့်ကိုမျှလည်း ငါမမြင်ပြီ" ဟု ဆို၏။ ပါရိကာသည်လည်း ထိုအတူလည်းကောင်းလျှင် "ငါမမြင်ပြီ" ဟု ဆို၏။ ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် "ငါတို့၏ အသက်မရှိပြီ။ ခရီးကိုမျှလည်း မမြင်ကုန်ပြီ" ဟု ငိုကြွေးကြကုန်လျက် ရပ်ကုန်၏။

[ထိုဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် ရှေး၌ အဘယ်မကောင်းမှုကို ပြုမိလေသောကြောင့် ကန်းကုန်သနည်း ဟူမူကား- ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် ရှေး၌ ဆေးသမားအမျိုး၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ဆေးသမားအမျိုး၌ ဖြစ်သောအခါ ထိုဆေးသမားသည် တစ်ယောက်သော ဥစ္စာများသောယောက်ျား၏မျက်စိနာကို ဆေးကု၏။ ထိုသူကြွယ်သည်လည်း ဆေးသမားအား တစ်စုံတစ်ခုသောဆေးအခကို မပေး။ ထိုသို့မပေးသောအခါ ထိုဆေးသမားသည် အမျက်ထွက်၍ မိမိအိမ်သို့သွားပြီးလျှင် မယားအား ကြားလေ၏။ "အဘယ်။ ငါသည် ဤမည်သောသူကြွယ်၏ မျက်စိနာကို ဆေးကု၏။ ယခု ထိုသူကြွယ်သည် ငါ့အား တစ်စုံတစ်ခုသောဆေးခကို မပေး။ အဘယ်သို့ ပြုရအံ့နည်း" ဟု ဆို၏။ ထို ဆေးသမားမယားသည်လည်း လင်၏စကားကိုကြားလျှင် အမျက်ထွက်၍ "ငါတို့အား ထိုသူကြွယ်၏ဥစ္စာဖြင့် အဘယ်ပြုအံ့နည်း။ သင်သည် ထိုသူကြွယ်အား တစ်ပါးသော မကောင်းသောဆေးကိုဖော်၍ မျက်စိကန်းအောင်ပြုလော့" ဟု ဆို၏။ ထိုဆေးသမားသည် "ကောင်းပါပြီ" ဟု အိမ်မှထွက်ခဲ့၍ မျက်စိကန်းစေတတ်သောဆေးကို ယူခဲ့ပြီးလျှင် ထိုသူကြွယ်၏အထံသို့သွား၍ မယားဆိုတိုင်းပင် ပြု၏။ ထိုသူကြွယ်သည်လည်း မကြာမြင့်မီပင် ကန်းလေ၏။ ဤသို့ ရှေး၌ပြုခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုကံကြောင့် ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ မျက်စိကန်းကုန်သတည်း။]

ထိုသို့ အမိ၊ အဖတို့သည် ရောက်ချိန်တန်၍ မရောက်သောအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ကြံ၏။ 'ငါ၏အမိ၊ အဖတို့သည် တစ်ပါးသောနေ့တို့၌ ဤမည်သောအခါ လာလတ်ကုန်၏။ ယခု အမိ၊ အဖတို့ အကြောင်းကို မသိ။ ခရီးဦးကြိုဆိုအံ့သောငှာ သွားအံ့' ဟုကြံ၏။ ထိုသို့ကြံပြီးလျှင် ခရီးကြိုဆိုခြင်းငှာ သွားလေ၏။

“အို၊ မိခင်၊ ဖခင်တို့”ဟု အသံပြု၏။

ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် ဘုရားလောင်း၏အသံကိုကြားလျှင် အသံတုံ့ကိုပြုကုန်၏။ သား၌ချစ်ခြင်းဖြင့် “ချစ်သားသုဝဏ္ဏသာမ။ ဤအရပ်၌ ဘေးရန်ရှိ၏။ မလာလင့်”ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသို့ဆိုသောအခါ အမိ၊ အဖတို့အား “ထိုသို့တပြီးကား ဤနွယ်စွန်းကိုကိုင်၍ လာလတ်ကုန်လော့”ဟု ဆို၍ ရှည်စွာသောနွယ်ကြိုး၏အစွန်းကို ပေးလေ၏။ ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည်လည်း နွယ်စွန်းကိုကိုင်၍ ဘုရားလောင်းအထံသို့ လာကြကုန်၏။

ထိုသို့ လာရောက်သောအခါ အမိ၊ အဖတို့ကို “အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သင်မိခင်၊ ဖခင်တို့၏ မျက်စိတို့သည် ပျက်ကုန်သနည်း”ဟု မေး၏။ ထိုသို့ ဘုရားလောင်းမေးသောအခါ အမိ၊ အဖတို့သည် ဤသို့ဆိုပေကုန်၏။

“ချစ်သားသုဝဏ္ဏသာမ။ ငါတို့သည် မိုးကြီးသည်းစွာရွာသောကြောင့် ဤမည်သောသစ်ပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ တောင်ပိုထက်၌ ရပ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ရပ်နေကြသောကြောင့် ငါတို့သည် မျက်စိပျက်ကုန်၏”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည် အမိ၊ အဖတို့စကားကို ကြားကတည်းကလျှင် ‘ထို အမိ၊ အဖတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချွေးတို့သည်ယိုစီးလျက် ထိုတောင်ပိုအခေါင်း၌ မြွေဟောက်သည် ရှိရာ၏။ ထိုမြွေဟောက်သည် အမျက်ထွက်၍ နှာခေါင်းလေဖြင့် မှုတ်သည်ဖြစ်လတ္တံ့’ဟု သိလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် မျက်စိကန်းသော အမိ၊ အဖတို့ကိုမြင်၍ ငိုလည်းငို၊ ရယ်လည်းရယ်၏။ ထိုသို့ ငိုလည်းငို၊ ရယ်လည်းရယ်သောအခါ ဘုရားလောင်းကို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် မေးကုန်၏။

“ချစ်သားသုဝဏ္ဏသာမ။ အဘယ်ကြောင့် ငိုလည်းငို၊ ရယ်လည်းရယ်သနည်း”ဟု မေးကုန်၏။

ထိုသို့ အမိ၊အဖတို့မေးသောအခါ ဘုရားလောင်းသည်

“အို၊ မိခင် ဖခင်တို့။ သင်တို့မျက်စိသည် ပျိုရွယ်သောအခါကပင် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ငိုသတည်း။ ယခုအခါ၌ကား ငါသည် မိခင်ဖခင်တို့ကို လုပ်ကျွေးအံ့သောငှာ ရလတ္တံ့သတည်း။ ထို့ကြောင့် ရယ်သတည်း။ အို၊ မိခင်၊ ဖခင်တို့။ သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြကုန်လင့်။ ငါသည် မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို လုပ်ကျွေးအံ့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ဆိုပြီး၍ ဘုရားလောင်းသည် အမိ၊ အဖတို့ကို နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် ကျောင်းသင်္ခမ်းသို့ ဆောင်လေ၏။ ထို ဒုက္ခလ၊ပါရိကာတို့၏ ညဉ့်သန့်စင်ရာ နေ့သန့်စင်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ စကြို၌ လည်းကောင်း၊ သင်္ခမ်း၌ လည်းကောင်း၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်သွားရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဤသို့အစရှိသော ခပ်သိမ်းသော အရပ်တို့၌ ကြိုးတန်းကို ဖွဲ့၏။ ဘုရားလောင်းသည် ထိုနေ့မှစ၍ အမိ၊ အဖတို့ကို (အဿမပုဒ်) သင်္ခမ်း၌ထား၍ မိမိသည် တောသစ်မြစ်၊ တောသစ်သီးကို ရှာချေ၍ စားစေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် နံနက်စောစောကလျှင် အမိ၊ အဖတို့နေရာအရပ်ကို တံမြက်လှည်း၍၊ အမိ၊အဖတို့ကို ရှိခိုးခဲပြီးလျှင် အိုးကိုယူလျက် မိဂသမ္မတာမြစ်ကိုသွား၍ ရေကိုဆောင်ချေ၍ သောက်ရေ၊ သုံးဆောင်ရေကို ကပ်ပေ၏။ ဒန်ပူ” မျက်သစ်ရေတို့ကိုပေး၍ ကောင်းမြတ်သောသစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို စားစေ၏။ အမိ၊ အဖတို့သည် ခံတွင်းကိုလုတ်ဆေးပြီးလျှင် အမိ၊ အဖတို့၏အကြွင်းကို မိမိသည် စား၏။ အမိ၊ အဖတို့ကို ရှိခိုး၍ သမင်အပေါင်း ခြံရံလျက် သစ်သီးကြီးငယ်အလိုငှာ တောသို့ဝင်လေ၏။

ထိုသို့ ဘုရားလောင်း တောသို့ဝင်သောအခါ တောင်ခြေရင်း၌နေကုန်သော ကိန္နရာဇ်ကိန္နရီတို့သည် ဘုရားလောင်းကိုခြံရံ၍ သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကိုဆွတ်ယူ၍ ဘုရားလောင်းအား ပေးကုန်၏။ ဘုရားလောင်းလည်း ညချမ်းသောအခါ ကျောင်းသခံမ်းသို့လာ၍ သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ကျောင်းသခံမ်း၌ထားခဲ့ပြီးလျှင် ရေအိုးဖြင့် ရေကိုဆောင်ယူ၍ ရေချမ်းရေပူတို့ဖြင့် အမိ၊အဖတို့ကို အလိုအားလျော်စွာ ရေချိုးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ခြေဆေးခြင်းကို လည်းကောင်း ပြု၍ မီးမယ်ဖျူးတို့ကို ကပ်ပေ၏။ ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် လက်ခြေတို့ကိုကင်၍၊ ဆုပ်နယ်၍ နေကုန်၏။ ထိုသို့နေကုန်သော အမိ၊အဖတို့အား သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ပေး၏။ အမိ၊အဖတို့ စားပြီးသောအဆုံး၌ မိမိသည်စား၍ ကြွင်းသော သစ်သီးတို့ကို ထားပေ၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်လျှင် အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေး၍ အမြဲနေ၏။

၃။ မြား ဓ၊တော်မူခန်း

ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ပိဋိယက္ခမင်းသည် မင်းပြု၏။ ထို ပိဋိယက္ခမင်းသည် သမင်သားကိုစားကြူးသော ကြောင့် မယ်တော်အား ပြည်ကိုအပ်နှင်းခဲ့၍၊ မြဲမြံစွာဖွဲ့အပ်သော ၅ပါးသောလက်နက် ရှိသည်ဖြစ်၍ ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်၍ သမင်တို့ကိုသတ်ပြီးလျှင် သမင်သားကိုစားလျက်၊ မိဂသမ္မတာဖြစ်သို့ရောက်လတ်၍ အစဉ်သဖြင့် သွားလေသည်ရှိသော် သုဝဏ္ဏသာမ၏ရေခပ်ဆိပ်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ ပိဋိယက္ခမင်းသည် ရေဆိပ်၌ သမင်ခြေရာကိုမြင်လျှင် မြအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိကုန်သော သစ်ခက်တို့ဖြင့်အံ့ဖွဲ့၍ လေးတင်လျက် အဆိပ်လူးသောမြားကိုကိုင်လျက် ထိုအံ့ဖွဲ့ ပုန်း၍နေ၏။ ဘုရားလောင်းသည် ညချမ်းသောအခါ တောသစ်မြစ်၊ တောသစ်သီးတို့ကိုဆောင်ယူခဲ့၍၊ ကျောင်းသခံမ်း၌ထားခဲ့ပြီးလျှင် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကိုရှိခိုး၍ ရေချိုးအံ့သောငှာ သောက်ရေအိုးကိုယူ၍ များစွာသောသမင်အပေါင်းခြံရံလျက် ၂ခုသော သမင်တို့ကို တပေါင်းတည်းပြုပြီးလျှင် ထို သမင်၂စီးတို့၏ကျောက်ကုန်းထက်၌ သောက်ရေအိုးကိုတင်၍ လက်ကိုင်လျက် မြစ်ဆိပ်သို့သွားလေ၏။

ပိဋိယက္ခမင်းသည်လည်း ထိုအံ့ဖွဲ့တည်လျက်လျှင် များစွာသောသမင်အပေါင်းခြံရံလျက် တင့်တယ်စွာသော ဘုရားလောင်း သုဝဏ္ဏသာမကိုမြင်လျှင် 'ငါသည် ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ဟိမဝန္တာသို့ သွားသော်လည်း လူမည်သည်ကို မမြင်စဘူး။ ဤသူကား လူလော၊ နတ်လော၊ နဂါးလော ဟု အနီးသို့ကပ်၍ ငါ မေးချေအံ့။ နတ်ဖြစ်လျှင်လည်း ကောင်းကင်သို့ ပျံလတ္တံ့။ နဂါးဖြစ်လျှင်လည်း မြေကို လျှိုးလတ္တံ့။ ငါသည်လည်း အခါခပ်သိမ်း ဟိမဝန္တာမှ ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွားပြန်ရလတ္တံ့။ ထိုဗာရာဏသီပြည်၌ အမတ်၊စစ်သူကြီး အစရှိကုန်သောသူတို့သည် ငါ့အား မေးကုန်လတ္တံ့။ 'မြတ်သောမင်းကြီး။ ဟိမဝန္တာ၌နေသော အရှင်မင်းကြီးသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အံ့ဖွယ်သရဲ မမြင်ဘူးသည်ကို မြင်ခဲ့သလော'ဟု မေးကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့မေးသောအခါ 'ဤသို့သဘောရှိသော သတ္တဝါကို မြင်၏'ဟု ဆိုချေအံ့။ 'ထိုသတ္တဝါကား အဘယ်မည်သော သတ္တဝါနည်း'ဟု မေးသည်ရှိသော် 'အဘယ်သတ္တဝါမှန်းကို ငါမသိ'ဟု ဆိုကုန်အံ့။ ငါ့ကို အမတ်၊ စစ်သူကြီးအစရှိသော ပြည်သူ ပြည်သားတို့ ကဲ့ရဲ့ကုန်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသူကို မြားဖြင့်ပစ်၍ အားနည်းအောင်ပြုပြီးမှ မေးအံ့'ဟုကြံ၏။

ထိုသို့ကြံသောအခါ သမင်အပေါင်းတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ရှေးဦးစွာသက်၍ ရေသောက်ပြီးလျှင် ရေမှတက်ကုန်သည်ရှိသော် ဘုရားလောင်းသည် ကောင်းစွာသင်အပ်သော အကျင့်ရှိသော မဟာထေရ်ကြီးကဲ့သို့ အသာအယာဆင်းသက်၍ ရေချိုးပြီးလျှင် တစ်ဖန် ရေမှတက်၍ ချိပ်ရည်ကဲ့သို့ရဲရဲနီသော ညံ့သက်သိမ်မွေ့စွာ အတွေ့ရှိသော လျှော်တေသင်္ကန်းတစ်ထည်ကို ဝတ်ပြီးလျှင် တစ်ထည်သောလျှော်တေသင်္ကန်းကို လက်ကန်တော့ စံပယ်တင်ဝတ်ရုံ၍၊ သစ်နက်ရေကို လက်ဝဲပခုံးထက်၌ ဒုကုဋ်တင်ပြီးလျှင် သောက်ရေအိုးကိုချီ၍ ရေကိုခပ်၍ လက်ဝဲပခုံးထက်၌ ထား၏။

ထိုသို့ထားသောအခါ ပိဋိယက္ခမင်းသည် ‘ယခု ငါ့အား ပစ်အံ့သောအခါ တန်ပြီ’ဟု အဆိပ်လူးသောမြားကို တင်၍ ဘုရားလောင်း၏လက်ယာနံပါး၌ ပစ်လေ၏။ ထိုသို့ပစ်သောမြားသည် လက်ဝဲနံပါးဖြင့် ထွက်လေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းအား ပစ်မိသောအဖြစ်ကိုသိ၍ သမင်အပေါင်းတို့သည် ကြောက်လန့်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ပြေးကြလေကုန်၏။

သုဝဏ္ဏသာမသုခမိန်သည် ပစ်မိသော်လည်း ရေအိုးကို မလွှတ်စေမူ၍ သတိကိုဖြစ်စေ လျက် အသာချပြီးလျှင် သဲကိုယက်၍ ရေအိုးကိုထား၏။ ထိုသို့ အိုးကိုအသာချပြီးမှ အရပ်မျက်နှာမှတ်၍ ဤအရပ်သည် ‘ငါ၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ အရပ်တည်း’ဟု မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့နေရာအရပ်ကို ဦးခေါင်းပြုလျက် ငွေအဆင်းနှင့်တူသော ဖြူစင်လှစွာသောသံပြင်၌ ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့အိပ်၍ သတိကိုဖြစ်စေလျက် ၅ပါးသောရှိခိုးခြင်းဖြင့် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကိုရှိခိုး၍ ဤသို့မြည်တမ်း၏။

“ဤဟိမဝန္တာအရပ်၌ ငါ၏ ရန်သူလည်း မရှိ။ မိခင်၊ ဖခင်တို့၏ ရန်သူလည်း မရှိ”ဟုဆို၍ ခံတွင်းဖြင့် သွေးကိုစွန့်၍ မင်းကိုမမြင်ဘဲလျက်လျှင် ရှေးဦးစွာ

‘ကော န မံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဈိ၊ ပမတ္တံ ဥဒဟာရကံ။’

ခတ္တိယော ဗြဟ္မဏော ဝေသော၊ ကော မံ ဝိဒ္ဓါ နိလိယသိ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။

ဘော၊ အို အချင်း။ ပမတ္တံ၊ မေတ္တာဘာဝနာ မေလျော့သတိပေါ့လျက်။ ဥဒဟာရကံ၊ ရေခပ်လာသော။ မံ၊ ငါ့ကို။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဥသုနာ၊ မြားဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိန၊ ပစ်ဘိလေသနည်း။ ခတ္တိယော၊ မင်းလော၊ ဗြဟ္မဏော၊ ပုဏ္ဏားလော။ ဝေသော၊ ကုန်သည်လော။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဝိဒ္ဓါ၊ ပစ်၍။ နိလိယသိ၊ ပုန်း၍နေဘိသနည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား “အို-အချင်း။ မေတ္တာဘာဝနာ မေလျော့သတိပေါ့လျက် ရေခပ်လာသောငါ့ကို အဘယ်သူသည် မြားဖြင့် ပစ်ဘိသနည်း။ မင်းလော၊ ပုဏ္ဏားလော၊ ကုန်သည်လော။ အဘယ်သူသည် ငါ့ကို မြားဖြင့်ပစ်၍ ပုန်းဘိသနည်း”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ မြားဖြင့်ပစ်သောသူ၏အမည်ကို မေးပြီးလျှင် တစ်ဖန် မိမိအသားကို မစားကောင်းဟု သမုတ်အပ်သောအဖြစ်ကို ပြအံ့သောငှာ-

‘န မေ မံသာနိ ခဇ္ဇာနိ၊ စမ္ပေနတ္ထော နဝိဇ္ဇတိ။’

အထ ကေနန ဝဏ္ဏေန၊ ဝိဇ္ဈေယျ မံ အမညထ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။

ဘော၊ အို-အချင်း။ မေ၊ ငါ၏။ မံသာနိ၊ အသားတို့ကို။ နခဇ္ဇာနိ၊ စားလည်း မစားကောင်းကုန်တကား။ စမ္ပေန၊ အရေဖြင့်လည်း။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ နိဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိခဲ့တကား။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်။ ကေနဝဏ္ဏေန၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဝိဇ္ဈေယျ၊ ပစ်အပ်၏ဟူ၍။ အမညထ၊ အောက်မေ့ဘိသနည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား- “အို-အချင်း။ ငါ၏အသားကို စားလည်း မစားကောင်းပါတကား။ အရေဖြင့်လည်း အကျိုးမရှိခဲ့တကား။ ထိုသို့ အကျိုးမရှိဘဲလျက် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ငါ့ကို ပစ်အပ်၏ဟု မောင် အောက်မေ့ဘိသနည်း” ဟုဆို၏။

၄။ ပိဋိယက္ခမင်းနှင့် စကားဆိုခန်း

ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် ၂ခုမြောက်သောဂါထာဖြင့် ဆိုပြီး၍ တစ်ဖန် ထိုပစ်သောသူကိုပင်လျှင် အမျိုးအမည်အားဖြင့် မေးလိုသောကြောင့်-

‘ကောဝါ တွံ ကဿဝါ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။

ပုဋ္ဌောမေ သမ္ပ အက္ခာဟိ၊ ကိမံ ဝိဒ္ဓါ နိလိယသိ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆိုလေ၏။

သမ္ပ၊ အချင်း။ တွံ၊ သင်ကား။ ကောဝါ၊ အဘယ်သူနည်း။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ပုတ္တော၊ သားနည်း။ ကထံ၊ အသို့မူ၍။ တံ၊ သင့်ကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဇာနေမု၊ သိရကုန်အံ့နည်း။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သောသင်သည်။ မေ၊ ငါ့အား။ အက္ခာဟိ၊ ကြားဘိလော့။ ကိမံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ဝိဒ္ဓါ၊ ပစ်၍။ နိလိယသိ၊ ပုန်းလေဘိသနည်း။

ထိုသို့ အမျိုးအမည်ကိုမေးပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။

ထိုအခါ ပိဋိယက္ခမင်းသည် ဘုရားလောင်းဆိုသောစကားကိုကြား၍ ‘ဤယောက်ျားကား ငါသည် အဆိပ်လူးသောမြားဖြင့် ပစ်၍သော်လည်း ငါ့ကို မဆဲရေး မရေရွတ်။ ငါ၏နှလုံးကို ဆုပ်နယ်ဘိသကဲ့သို့ ချစ်ဖွယ်စကားကိုသာ ဆို၏။ ထိုယောက်ျား၏အထံသို့ သွားအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ဘုရားလောင်း၏အထံ၌ ရပ်လျက်-

‘ရာဇာဟမသ္မိ ကာသိနံ၊ ပိဋိယက္ခောတိ မံ ဝိဒ္ဓူ။

လောဘာ ရဋ္ဌံ ပဟန္တာန၊ မိဂ မေသံ စရာမဟံ။ ။

‘ဣဿတ္တေစသ္မိ ကုသလော၊ ဒဠေဓမ္မောတိ ဝိဿုတော။

နာဂေါပိမေ နမုစ္ဆေယျ၊ အာဂတော ဥသုပါတနံ။ ။’ဟူသော ၂ဂါထာကို ဆို၏။

ဘောမာဏဝ၊ အို-လုလင်။ အဟံ၊ ငါကား။ ကာသိနံ၊ ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့၏။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ပိဋိယက္ခောတိ၊ ပိဋိယက္ခဟူ၍။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဝိဒ္ဓူ၊ လူတို့သိကုန်၏။ လောဘာ၊ သမင်သားကို စားကြူးသောကြောင့်။ ရဋ္ဌံ၊ ပြည်တိုင်းကားကို။ ပဟန္တာန၊ စွန့်ခဲ့၍။ မိဂ၊ သမင်ကို။ ‘မေသံ-မေဇ္ဇော၊ ရှာလျက်။ အဟံ၊ ငါသည်။ စရာမိ၊ သွား၏။

အဟံ၊ ငါကား။ ဣဿတ္တေစ၊ လေးအတတ်၌လည်း။ ကုသလော၊ လိမ္မာသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဒဠေဓမ္မောတိ၊ ကြမ်းတမ်းသောလေးကို တင်နိုင်၊ ချနိုင်သောမင်း ဟူ၍။ ဝိဿုတော၊ ကျော်စော၏။ မေ၊ ငါ၏။

ဥသုပါတနံ၊ မြားကျရာအရပ်သို့။ အာဂတော၊ လာသော။ နာဂေါပိ၊ ဆင်ပြောင်^၁သော်လည်း။ နမုစ္စေယျ၊ မလွတ်နိုင်ရာ။

အဓိပ္ပာယ်ကား-“အို-လုလင်။ ငါကား ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့၏နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော မင်းတည်း။ ပိဋိယက္ခမင်းဟူ၍ လူတို့သည် သိကုန်၏။ သမင်သားကို စားကြူးသောကြောင့် ပြည်တိုင်းကားကိုစွန့်ခဲ့၍ သမင်ကိုရှာလျက် ငါ သွား၏။ လေးအတတ်၌လည်း လိမ္မာ၏။ ကြမ်းတမ်းသောလေးကို တင်နိုင်ချနိုင်သော မင်းဟူ၍ ကျော်စောထင်ရှား၏။ ငါ၏မြားကျရာအရပ်သို့ လာသည်ရှိသော် ဆင်ပြောင်သော်မှလည်း မလွတ်နိုင်ရာ” ဟူ၍ မိမိအစွမ်းကိုပြ၍ ချီးမွမ်း၏။

ဤသို့ ပိဋိယက္ခမင်းသည် မိမိအစွမ်းကိုချီးမွမ်းပြီးလျှင် ဘုရားလောင်း၏အမျိုးအမည်ကို မေးလို၍-
‘ကောဝါ တွံ ကဿဝါ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။

ပိတုနော အတ္တနော စာပိ၊ နာမဂေါတ္တံ ပဝေဒယ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အို-လုလင်။ သင်ကား အဘယ်သူနည်း။ အဘယ်သူ၏သားနည်း။ အသို့မူ၍ သင့်ကို ငါတို့ သိရကုန်အံ့နည်း။ အမိအဖ၏ လည်းကောင်း၊ မိမိ၏လည်းကောင်း အမျိုးအမည်ကို ကြားဘိလော့” ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသော ပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ကြံ၏၊

‘အကယ်၍ ငါသည် နဂါး၊ ကိန္နရာ၊ မင်း အစရှိသောသူတို့တွင် တစ်ယောက်ယောက်သော သူတည်းဟု ဆိုချေအံ့။ ဤမင်းကြီးသည် ငါ့စကားကို ယုံလေရာ၏။ ထိုသို့ယုံလေငြားသော်လည်း ယခုအခါ ထိုမင်းကြီးအား မှန်သောစကားကိုသာလျှင် ဆိုအံ့သောငှာအပ်၏’ ဟု ကြံ၍-

‘နေသာဒပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ သာမောဣတိ မံ ဉာတယော။

အာမန္တာယိံသု ဇီဝန္တံ၊ သုဇ္ဇေဝဂံတေ သယေ။ ။

‘ဝိဒ္ဓေါသ္မိ ပုထုသလ္လေန၊ သဝိသေန ယထာမိဂေါ။

သကမ္ပိ လောဟိတေ ရာဇ၊ ပဿ သေမိ ပရိ ပျတော။ ။

‘ပဋိဝဗ္ဗဂတံ သလ္လံ၊ ပဿ မိမှာမိ လောဟိတံ။

အာတုရော တျာနုပုစ္ဆာမိ၊ ကိံ မံ ဝိဒ္ဓါ နိလိယသိ။

‘အဓိနမ္ပိ ဟညတေ ဒီပိ၊ နာဂေါ ဒန္တေဟိ ဟညတေ။

အထ ကေန န ဝဏ္ဏေန၊ ဝိဇ္ဈေယျ မံ အမညထ။ ။’ ဟူသော ၄ ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ် ပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ ငါကား တံငါသားတည်း။ သုဝဏ္ဏသာမ ဟူ၍ အသက်ရှည်သောအမိ၊ အဖတို့သည် ငါ့ကို ခေါ်ကုန်၏။ ထိုငါသည် ယခု သေအံ့သောဘဝ၏ အနီးသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ အိပ်ရ၏။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးကို အစိုးရတော်မူသောအရှင်မင်းမြတ်။ ငါ့ကို အဆိပ်လူးသောမြားဖြင့် သမင်ကိုပစ်သကဲ့သို့ ပစ်သည်ဖြစ်၍ ငါသည် မိမိသွေး၌နှစ်လျက် အိပ်သည်ကို အရှင်မင်းကြီး ကြည့်ရှုတော်မူလော့။

“လက်ယာနံတောင်းဖြင့်ဝင်၍ လက်ဝဲနံတောင်းဖြင့်ထွက်လေသော မြားကိုလည်း ၊ အရှင်မင်းကြီး ရှုတော်မူလော့။ ခံတွင်းဖြင့် သွေးကို ထွေးရသည်ကိုလည်း အရှင်မင်းကြီး ရှုတော်မူလော့။ အလွန်နာကျင်လျက် အရှင်မင်းကြီးအား အကျွန်ုပ်မေးပါအံ့။ အဘယ့်ကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို ပစ်၍ ပုန်းပါသနည်း။

“သစ်ကိုမူကား အရေကိုလိုသောကြောင့် ပစ်သတ်ရာ၏။ ဆင်ပြောင်ကိုမူကား အစွယ်ကိုလိုသောကြောင့် ပစ်သတ်ရာ၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို ပစ်အပ်၏ဟူ၍ အရှင်မင်းကြီးသည် အောက်မေ့တော်မူဘိ သနည်း”

ဤသို့ ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမသည် သတိကို ထင်စွာဖြစ်စေလျက်၊ အလွန်နာကျင်လျက်၊ ခံတွင်းဖြင့် သွေးကိုစွန့်လျက် “အကျွန်ုပ်ကိုပစ်၍ အရှင်မင်းကြီး အဘယ့်ကြောင့် ပုန်း၍နေဘိသနည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ ဘုရားလောင်းဆိုသောစကားကို ကြားလျှင် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ဟုတ်မှန်သောအတိုင် မကြားမူ၍ မမှန်သောစကားကို ဆိုလိုသောကြောင့်-

‘မိဂေါ ဥပဋ္ဌိတော အာသိ၊ အာဂတော ဥသုပါတနံ၊

တံ ဒိသ္မာ ဥဗ္ဗဓိ သာမ၊ တေန ကောဓော မမာဝိသိ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုဝဏ္ဏသာမ။ ငါ၏မြားကျရာသို့ လာသောသမင်သည် သင်၏အနီးအပါး၌ တည်သည်ဖြစ်၍ သင့်ကိုမြင်၍ လန့်လေ၏။ ထိုသို့လန့်သောကြောင့် အမျက်သည် ငါ့ကို ဖုံးလွှမ်းနှိပ်စက်လေ၏”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသော ပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမသည်

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ်သို့ ဆိုတော်မူသနည်း။ ဤဟိမဝန္တာတောအရပ်၌ အကျွန်ုပ်ကို မြင်၍ပြေးသော သားသမင်မည်သည် မရှိ”ဟု ဆိုလိုသောကြောင့်-

‘ယတော သရာမိ အတ္တောနံ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညုတံ။

န မံ မိဂါ ဥတြာသန္တိ၊ အရညေ သပဒါနိပိ။ ။

‘ယတော နိဓိ’ ပရိဟရိ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ယောဗ္ဗနံ။

န မံ မိဂါ ဥတြာသန္တိ၊ အရညေ သပဒါနိပိ။ ။

‘ဘိရူ ကိ’ ပုရိသာ ရာဇ၊ ပဗ္ဗေတေ ဂန္ဓမာဒနေ။

သမ္မောဒ မာနာ ဂစ္ဆာမ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိစ။ ။

‘န မံ မိဂါ ဥတြာသန္တိ၊ အရညေ သပဒါနိပိ။

အထ ကေန န ဝဏ္ဏေန၊ ဥတြာသန္တိ မိဂါ မမံ။ ။’ ဟူသော ငှါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မြတ်သောမင်းကြီး။ အကြင်အခါမှစ၍ မိမိကိုယ်ကို အောက်မေ့၏။ အကြင်အခါမှစ၍ သိ ကြား လိမ္မာသောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုအခါမှစ၍ သမင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သားရဲတို့သည် လည်းကောင်း ငါ့ကိုမြင်၍ မလန့်ကြကုန်”

“မြတ်သောမင်းကြီး။ အကြင်အခါမှစ၍ ဖန်ရည်စွန်း”သော လျှော်တေသင်္ကန်းကို ဝတ်၏။ အကြင်အခါမှစ၍ ကြီးသောအရွယ်သို့ ရောက်၏။ ထိုအခါမှစ၍ သမင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သားရဲတို့သည် လည်းကောင်း ငါ့ကိုမြင်၍ မလန့်ကြကုန်။

“မြတ်သောမင်းကြီး။ ဂန္ဓမာဒနတောင်ထိပ်၌ ကိန္နရာတို့သည် ကြောက်တတ်သောသဘော ရှိကုန်၏။ ထိုကိန္နရာတို့သည် ငါနှင့်အတူတကွ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တောသို့လည်းကောင်း၊ တောင်သို့လည်းကောင်း သွားကြကုန်၏”

“ထိုသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အတူတကွသွားကြကုန်လျက် အဘယ့်ကြောင့် သမင်တို့သည် ငါ့ကိုမြင်၍ ကြောက်ကုန်လတ္တံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသော ဘုရားလောင်း၏စကားကိုကြားလျှင် ပိဋိယကွမင်းကြီးသည် ‘အပြစ်မရှိသော ဤသုဝဏ္ဏသာမကို ငါပစ်၍ မမှန်သောစကားကို ဆို၏။ ယခု မှန်သောစကားကို ဆိုခြင်းသည်လျှင် သင့်သည်သာတည်း’ဟု ကြံ၍-

‘န တံ တသ မိဂေါ သာမ၊ ကိန္ဒာဟံ အလိကံ ဘဏေ၊

ကောမ လောဘာ ဘိဘူတောဟံ၊ ဥသုံ တေ တံ အဝဿဇိ’ ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုဝဏ္ဏသာမ။ သင့်ကိုမြင်၍ သမင်သည် မလန့်ပေ။ အဘယ့်ကြောင့် သင့်အား ငါသည် မမှန်သောစကားကို ဆိုအံ့နည်း။ အမျက်ဒေါသ၊ လောဘဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ မြားဖြင့်လွှတ်မိ၏” ဟူသော စကားကိုဆိုပြီးလျှင်၊ ‘ဤသုဝဏ္ဏသာမသည် ဤဟိမဝန္တာတောအရပ်၌ တစ်ယောက်အထီးတည်းသာ မနေရာ။ ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ မိဘဆွေမျိုးတို့သည် ရှိရာ၏။ တစ်ဖန် သုဝဏ္ဏသာမကို မေးအံ့’ ဟု ကြံ၍-

‘ကုတော န သာမ အာဂမ္မ၊ ကဿဝါ ပဟိတော တုဝံ၊

ဥဒဟာရော နဒိံ ဂစ္ဆ၊ အာဂတော မိဂသမ္ပတံ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းသုဝဏ္ဏသာမ။ အဘယ်အရပ်မှ လာသနည်း။ ‘မြစ်သို့ ရေခပ်ချေ’ဟု အဘယ်သူစေသောကြောင့် သင်သည် ဤမိဂသမ္ပတာမြစ်သို့ လာသနည်း”ဟု မေး၏။

ထိုသို့မေးသော ပိဋိယကွမင်းကြီး၏စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဆင်းရဲဝေဒနာကို သည်းခံ၍ ခံတွင်းဖြင့် သွေးကိုစွန့်ပြီးလျှင်-

‘အန္တာ မာတာပိတာ မယံ၊ တေ ဘရာမိ ဗြဟ္မာဂနေ။

တေသာဟံ ဥဒကဟာရော၊ အာဂတော မိဂသမ္ပတံ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဗာရာဏသီပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ အမိ၊ အဖတို့သည် ကန်းကုန်၏။ ထို ကန်းကုန်သော အမိ၊ အဖတို့ကို ဟိမဝန္တာ ကျယ်စွာသောတောကြီး၌ အကျွန်ုပ် မွေးကျွေး၏။ ထို အမိ၊ အဖတို့အား ရေကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်သည် ဤမိဂသမ္ပတာမြစ်သို့ လာသတည်း”ဟုဆို၏။

ဤစကားကို ဆိုပြီးလျှင် အမိ၊အဖတို့၏ ကျေးဇူးကြီးမားသောအဖြစ်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလိုသောကြောင့်-

‘အတ္တိ နေသံ ဥသာမတ္တံ၊ အထ သာဟသဇီဝိတံ။

ဥဒကဿ အလာဘေန၊ မညေ အန္တာ အရိဿရေ။ ။

‘န မေ ဣဒံ တထာ ဒုက္ခံ၊ လန္တာ ဟိ ပုမုနာ ဣဒံ။

ယဉ္ဇ အမ္မံ န ပဿာမိ၊ တံ မေ ဒုက္ခတရံ ဣတော။ ။

‘န မေ ဣဒံ တထာ ဒုက္ခံ၊ လန္တာ ဟိ ပုမုနာ ဣဒံ။

ယဉ္ဇ တာတံ နပဿာမိ၊ တံ မေ ဒုက္ခတရံ ဣတော။ ။

‘သာ နူန ကပဏာ အမ္မာ၊ စိရရတ္တာယ ရဇ္ဇတိ။

အပုရတ္ထေဝ ရတ္ထေဝါ၊ နဒီဝ အဝသုဇ္ဈတိ။ ။

‘သော နူန ကပဏော တာတော၊ စိရရတ္တာယ ရဇ္ဇတိ။

အပုရတ္ထေဝ ရတ္ထေဝါ၊ နဒီဝ အဝသုဇ္ဈတိ။ ။

‘ဥဋ္ဌာန ပါရိစရိယာယ၊ ရာဇ သမ္မာဟနဿစ၊
သာမ တာတ ဝိလပန္တာ၊ ဟိန္တိဿန္တိ ဗြဟ္မာဝနေ။ ။

‘ဣဒံပိ ဒုတိယံ သလ္လံ၊ ကမ္မေတိ ဟဒယံ မမ။

ယဉ္ဇ အန္ဓေ န ပဿာမိ၊ တံ မေ ဟိဿာမိ ဇီဝိတံ။ ။’ဟူသော ဂုဏ်တို့ကို ဆို၏။အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇံ ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ဖရက် အသက်ရှည်သော အစာမျှသည်
ထို မိခင်၊ ဖခင်တို့၌ ရှိရစ်၏။ သောက်ရေကို မရကုန်သော မိခင်၊ ဖခင်တို့သည် သေရစ်လေအံ့ဟူ၍
ငါအောက်မေ့၏။

“ကာသိကရာဇံ ပြည်ကြီးသေဌ်နင်း ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ဤ မြားမှန်သောဆင်းရဲထက်
မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို မမြင်ရခြင်းသည် အထူးဆင်းရဲ၏။ ဤ မြားမှန်သောဆင်းရဲကိုကား သံသရာ၌ကျင်လည်သော
ယောက်ျားတကာတို့သည် ခံရမြဲလျှင်တည်း။ ငါ၏ မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို အကြင်ကြောင့် မမြင်ရ။ ထိုသို့မမြင်ရခြင်း
သည်ကား ငါ့အား ဤ မြားမှန်သောဆင်းရဲထက် လွန်သောဆင်းရဲ ဖြစ်ပါသတည်း။

“ကာသိကရာဇံ ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ငါ့အား မြားမှန်သောဆင်းရဲသည်
ဆင်းရဲမဟုတ်သေး။ ဤ မြားမှန်သောဆင်းရဲကိုကား သံသရာ၌ကျင်လည်သော ယောက်ျားတကာတို့သည်
ခံရမြဲလျှင်တည်း။ ငါ၏မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို အသက်ရှင်စဉ် မမြင်ရသောအကြောင်းကြောင့် ထို မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို
မမြင်ရသောငါ့အား ဤမြားမှန်သောဆင်းရဲထက် အလွန်ဆင်းရဲ၏။

“ကာသိကရာဇံ ပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အထီးကျန်သော ထို မိခင်၊ ဖခင်တို့သည်
အခါလေးမြင့်လျှင် ငိုကြွေးမြည်တမ်းရစ်လေအံ့သည်တကား။ သန်းခေါင်အခါ၌လည်းကောင်း၊ မိုးသောက်ယံအခါ၌
လည်းကောင်း အမွန်တို့သောမြစ်ငယ်ကဲ့သို့ ခြောက်ထပ်လေအံ့သတည်း။

“ကာသိကရာဇံပြည်ကြီးကို ထီးဖြူအုပ်၍ မင်းလုပ်တော်မူသောအရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည်
လုံ့လအားထုတ်၍ လုပ်ကျွေးခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ခြေဆုပ်လက်နယ်ခြင်းကို လည်းကောင်း ပြု၏။ ဤယခုအခါ
အကျွန်ုပ်ကို မမြင်ရသောကြောင့် ‘ချစ်သား သုဝဏ္ဏသာမ’ဟု မြည်တမ်းကုန်လျက်၊ ဟိမဝန္တာတောင်ကြီး၌
လှည့်လည်၍ သွားလေအံ့သည်တကား။

“မြတ်သောမင်းကြီး။ ရှေးဦးစွာဝင်သော ဆိပ်လူးမြားထက် အမိ၊ အဖတို့ကို မမြင်ရခြင်းကြောင့်
ဖြစ်သော စိုးရိမ်ခြင်းတည်းဟူသောမြားသည် အဆအရာ၊ အဆအထောင်၊ အဆအသိန်း၊ အဆအသန်းမက
လွန်စွာသော ဆင်းရဲခြင်းသည် ငါ့အား ဖြစ်သည်”ဟု ဆို၏။

ပိဋိယကွမင်းကြီးသည် ထိုဘုရားလောင်း၏ ငိုကြွေးမြည်တမ်းသောစကားကို ကြား၍

‘ဤသုဝဏ္ဏသာမသည် စင်စစ်လျှင် မြတ်သောအကျင့်တည်းဟူသော သူတော်ကောင်းတို့၏တရား၌
တည်သည်သာဖြစ်၍ အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးပေးသောသူတည်း။ ယခု ဤသို့သော ဆင်းရဲသို့ရောက်သော်လည်း
ထို အမိ၊ အဖတို့၏အကျိုးငှာသာလျှင် ငိုကြွေးမြည်တမ်း၍၊ ဤသို့ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသောသူ၌ ငါသည်
ပြစ်မှားခြင်းကို ပြုမိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသုဝဏ္ဏသာမကို နှစ်သိမ့်စေအံ့’ဟု ကြံ၍

‘ငါ၏ ငရဲ၌ခံရသော မင်း၏အဖြစ်သည် အဘယ်ပြုလတ္တံ့နည်း။ ဤသုဝဏ္ဏသာမသည် လုပ်ကျွေးသော
နည်းဖြင့်သာလျှင် ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ အမိ၊အဖတို့ကို ငါ လုပ်ကျွေးအံ့။ ဤသို့လုပ်ကျွေးသည်ရှိသော်
ဤသုဝဏ္ဏသာမသည် သေခြင်းသို့ရောက်သော်လည်း မသေသကဲ့သို့ ဖြစ်လတ္တံ့သတည်း’ဟု ဖြို၍-

‘မာဗာဠံ ပရိဒေဝေသိ၊ သာမ ကလျာဏဒဿန။

အဟံ ကမ္မကရော ဟုတွာ၊ ဘရိဿံ တေ ဗြဟ္မာဝနေ။ ။

‘ဣဿတ္တေစသ္မိ ကုသလော၊ ဒဠေဓမ္မောတိ ဝိဿတော။

အဟံ ကမ္မကရော ဟုတွာ၊ ဘရိဿံ တေ ဗြဟ္မာဝနေ။ ။

‘မဂါနံ ဝိယာသ မန္တေသံ၊ ဝနမူလ ဖလာနိစ။

အဟံ ကမ္မကရော ဟုတွာ၊ ဘရိဿံ တေ ဗြဟ္မာဝနေ။ ။

‘ကတမံ တံ ဝနံ သာမ၊ ယတ္ထ မာတာ ပိတာ တဝ၊

အဟံ တေ တထာ ဘရိဿံ၊ ယထာ တေ အဘရိ တုဝံ။ ။ ‘ဟူသော ၄ ဂါထာကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကောင်းသောအမြင်ရှိသော သုဝဏ္ဏသာမ။ ပြင်းစွာငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်းကို မပြုလင့်။ ငါသည် အမှုလုပ်ဆောင်သည်ဖြစ်၍ သင်၏အမိ၊အဖတို့ကို တောကြီး၌ သင်ကဲ့သို့ မွေးပါအံ့။

“သုဝဏ္ဏသာမ။ ငါသည်ကား လေးအတတ်၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်၏။ ကြမ်းတမ်းသောလေးကို တင်နိုင် ချနိုင်သောသူ ဟူ၍လည်း ကျော်စောထင်ရှား၏။ ငါသည် အမှုကို လုပ်ဆောင်သည်ဖြစ်၍ သင်၏အမိ၊ အဖတို့ကို တောကြီး၌ ကျွေးမွေးပါအံ့။

“သုဝဏ္ဏသာမ။ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားတို့ စားကြွင်းကို လည်းကောင်း၊ တောသစ်မြစ်၊ တောသစ်သီးတို့ကို လည်းကောင်း အစဉ်သဖြင့်ရှာ၍၊ ငါသည် အမှုကြီးငယ်ကိုပြုသည်ဖြစ်၍ သင်၏ အမိ၊အဖတို့ကို တောကြီး၌ ကျွေးမွေးပါအံ့။

“သုဝဏ္ဏသာမ။ အကြင်တောအရပ်၌ သင်၏အမိ၊အဖတို့ နေကုန်၏။ ထိုတောအရပ်သည် အဘယ်မှာနည်း။ သင်၏ အမိ၊အဖတို့၏ အဆောက်အဦးဖြစ်သော ကျောင်းသခံမ်း နေရာအရပ်သည် အဘယ်မှာနည်း။ သင် ပြညွန်ဦးလော့။ သင်၏အမိ၊အဖတို့ကို ငါသည် သင်လုပ်ကျွေးသကဲ့သို့ လုပ်ကျွေး မွေးမြူပါအံ့”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသော ပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမသည် “မြတ်သော မင်းကြီး။ သာဓု၊ သာဓု။ ကောင်းစွာ၊ ကောင်းစွာ။ ထိုသို့တပြီးကား ငါ၏မိခင်၊ဖခင်တို့ကို မွေးတော်မူပါလော့”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ ထိုပိဋိယက္ခမင်းကြီးအား ခရီးကို ညွှန်ကြားလိုသောကြောင့်-

‘အယံ ဧကပဒီ ရာဇ၊ ယောယံ ဥဿိသကေ မမ။

ဣတော ဂန္တော အမုကောသံ၊ ယတ္ထ တေသံ အဂါရကံ။

တတ္ထ မာတာပိတာ မယံ၊ တေ ဘရဿု ဣတော ဂတော။ ။ ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ် ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ ငါ၏ဦးခေါင်းရင်း၌ တစ်ယောက်သွား လောက်ရုံသော ခရီးသည် ရှိ၏။ ဤအရပ်မှ တစ်ခေါ်ခွဲ မျှလောက်သောအရပ်သို့ သွား၍ အကြင်အရပ်၌ ငါ၏မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည် နေကုန်၏။ ငါတို့တောအရပ်၌ ငါ၏မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ သခံမ်းသည် ရှိ၏။ ထို ငါ၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကို အရှင်မင်းကြီးသည် ဤမိဂသမ္ပတာမြစ်မှ သွားလေ၍ မွေးတော်မူပါလော့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမသည် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးအား သွားအံ့သောခရီးကို ညွှန်ကြား၍ အမိ၊ အဖတို့၌ ပြင်းစွာသောချစ်ခြင်းဖြင့် မြားမှန်သောကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာကို သည်းခံ၍ ထိုမိခင်၊ ဖခင်တို့ကို မွေးစိမ့်သောငှာ လက်အုပ်ချီ၍ တောင်းပန်လိုသောကြောင့်-

‘နမော တေ ကာသိရာဇတ္ထု၊နမော တေ ကာသိဝပုန၊

အန္တာ မာတာ ပိတာ မယု၊ တေ ဘရဿု ဗြဟ္မာဝနေ။ ။

‘အဉ္ဇလိန္တ ပဂ္ဂယာမိ၊ ကာသိရာဇ နမတ္ထု တေ။

မာတရံ ပိတရံ မယု၊ ဝုတ္တော ဝစ္စာသိ ဝန္တနံ။ ။’ ဟူသော ၂၀၁၀၀ ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ် ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသောအရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီးအား ရှိခိုးခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း။ ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့၏ အစိုးအပွားကိုဆောင်တတ်သော အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီးအား ရှိခိုးခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း။ ငါ၏မိခင်၊ ဖခင်တို့သည် ကန်းခဲကုန်၏။ ထို ကန်းကုန်သော မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို ဤဟိမဝန္တာတောကြီးအလယ်၌ မွေးတော်မူပါလော့။

“ကာသိကရာဇ် ပြည်သူတို့၏နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော အရှင်မင်းကြီးအား လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးပါ၏။ ငါ၏မယ်တော်ကို လည်းကောင်း၊ ခမည်းတော်ကို လည်းကောင်း ‘သင်တို့၏သားဖြစ်သော သုဝဏ္ဏသာမသည် မိကသမ္မတာမြစ်နား၌ အဆိပ်လူးသောမြားဖြင့်ပစ်မိ၍ ငွေပြားအဆင်းနှင့်တူသော သဲစု၌ လက်ယာနံတောင်းဖြင့် လျောင်းသည်’ဖြစ်၍၊ လက်အုပ်ချီလျက် အရှင်မင်းကြီး အကျွန်ုပ်မှာလိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍ မိခင်၊ဖခင်တို့အား ရှိခိုးခြင်းကို ပြောပါလေလော့”ဟု ဆို၏။

၅။ သုဝဏ္ဏသာမ မိန်းမောခန်း

ထိုအခါ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမ၏စကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းပါပြီ သုဝဏ္ဏသာမ။ သင် မှာလိုက်သည့်အတိုင်း သင်၏မိခင်၊ဖခင်တို့ကို ငါပြောအံ့”ဟု ဝန်ခံ၏။ ဘုရားလောင်း သုဝဏ္ဏသာမသည်လည်း အမိ၊ အဖတို့အား ရှိခိုးခြင်းကိုမှာလိုက်ပြီးလျှင် မိန်းမောခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုသို့ မိန်းမောသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘ဣဒံ ဝတ္တာန သော သာမော၊ ယုဝါ ကလျာဏဒဿနော။

မုစ္ဆိတော ဝိသဝေဂေန၊ ဝိသညီ သမပဇ္ဇထ။ ။’ဟူသောဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သံသရာရေး လာမည့်ဘေးကို တုန်အေးကြောက်လှသော ချစ်သားရဟန်းတို့။ နနနယ်နယ် လုလင်ငယ်ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းသောအမြင်ရှိသော သုဝဏ္ဏသာမသည် ဤသို့ မိခင်၊ ဖခင်တို့အား ရှိခိုး၏ ဟူသော စကားကိုဆိုပြီးလျှင် အဆိပ်၏အဟုန်ဖြင့် မိန်းမောသည်ဖြစ်၍ အမှတ်မရခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ထိုသို့ ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမသည် ဤမျှသောစကားကို ဆိုပြီးလျှင် ထွက်သက်၊ဝင်သက် ချုပ်သကဲ့သို့ အမှတ်မရဘဲ စကားမဆိုနိုင် ရှိလေ၏”

ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်ကား ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ အဆိပ်ဟူသောအဟုန်ဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဘဝင်စိတ် အစဉ်သည် ချုပ်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်^{၁၆}ကိုမှီ၍ဖြစ်သော စကားသည် ချုပ်ခဲ့၏။ ခံတွင်းသည်လည်း ပိတ်ခဲ့၏။ မျက်စိသည်လည်းမှိတ်ခဲ့၏။ လက်ခြေတို့သည်လည်း ခက်တရော်^{၁၇}ရှိသောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ကိုယ်အလုံးသည် သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်သည်ဖြစ်၍ အိပ်၏။

ထိုအခါ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ‘ယခုပင်လျှင်လည်း ဤသုဝဏ္ဏသာမသည် ငါနှင့်အတူတကွ စကားပြောဟော၏။ အဘယ်သို့နည်း’ဟု ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်ကို စူးစမ်း၏။ ထိုထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည်ကား ချုပ်ခဲ့ကုန်၏။ ကိုယ်အလုံးသည် ခက်တရော်ရှိ၏။ ထိုအခါ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် သုဝဏ္ဏသာမ၏ ထွက်သက်၊ ဝင်သက်ချုပ်သည်ကိုမြင်လျှင် ‘ဤသုဝဏ္ဏသာမသည် ချုပ်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ ချုပ်ခဲ့ကုန်ပြီ’ ဟုဆို၍ စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာနှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် မိမိကိုယ်၏အဖြစ်ဖြင့် တည်စိမ့်သောငှာမတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ လက်၂ ဘက်ကို မြှောက်လျက် ထိပ်ထက်တင်ထားပြီးလျှင် တောအုပ်ကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက် သည်းစွာသော အသံဖြင့် ငိုကြွေး၏။

ထို ပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏ငိုကြွေးသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘သော ရာဇာ ပရိဒေဝေသိ၊ အဟံ ကာရည သဗ္ဗိတံ။

အရော မရောဟံ အာသိ၊ အဇ္ဇ ဟညာမိ နော ပုရေ။

သာမံ ကာလကံတံ ဒိသ္မာ၊ နတ္ထိ မစ္စုဿ နာဂမော။ ။

‘ယဿ မံ ပဋိမန္တေတိ၊ သဝိသေန သမပ္ပိတော။

သုဇ္ဇောဘဝဂံတေ ကာလေ၊ န ကိဉ္စိ မဘိဘာသတိ။ ။

‘နိရယံ နူန ဂစ္ဆာမိ၊ ဧတ္ထ မေ နတ္ထိ သံသယော။

တဒါ ဟိ ပကတံ ပါပံ၊ စိရရတ္တာယ ကိဗ္ဗိသံ။ ။

‘ဘဝန္တိ တဿ ဝတ္တာရော၊ ဂါမေ ကိဗ္ဗိသကာရကော။

အရညေ နိဗ္ဗနဿမိ၊ ကော မံ ဝတ္တု မရဟတိ။ ။

‘သာရယန္တိ ဟိ ကမ္မာနိ၊ ဂါမေ သင်္ဂစ္ဆ မာဏဝါ။

အရညေ နိဗ္ဗနဿမိ၊ ကော န မံ သာရယိဿတိ။ ။’ ဟူသော ၅ ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားရဟန်းတို့။ ငါ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တော်၌ဖြစ်သောအခါ ထို ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် များစွာသော သနားခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ငိုကြွေး၏။ ငါသည် ရှေး၌ ငါတို့အား မအို၊ မသေ ဟု အမှတ်ရှိ၏။ ယခုအခါ သေခဲ့သော သုဝဏ္ဏသာမကိုမြင်၍ ‘သေမင်း၏မလာခြင်းသည် မရှိ’ဟု သိ၏တကား။

“အကြင်သုဝဏ္ဏသာမသည်လည်း ငါနှင့် စကားကိုဆိုကြ၏။ ထို သုဝဏ္ဏသာမသည် ယခု အဆိပ်လူး သောမြားဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဤသို့ သေအံ့သောအခါသို့ ရောက်သည်ရှိသော် တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကိုမျှ မဆိုခဲ့တကား။

“အပြစ်မရှိသော သုဝဏ္ဏသာမကို သတ်ခဲ့သောငါ့အား ငရဲသို့ လားရအံ့သည်တကား။ ဤသို့လားခြင်း၌ ငါ့အား ယုံမှားမရှိ။ ထိုသို့ ငရဲသို့လားရသောအခါ ရှည်မြင့်စွာသောသံသရာ၌ နေ့ညဉ့်ကာလပတ်လုံး ကြမ်းကြုတ်စွာသောမကောင်းမှုကို ငါ ပြုမိ၏တကား။

“ထိုမကောင်းမှုကိုပြုသော ငါ့ကို ရွာတိုင်း၊ ရွာတိုင်း ‘မကောင်းမှုကိုပြုသော မင်း’ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ဖြစ်အံ့သည်တကား။ လူမနီးသော တောကြီးကျယ်စွာ ဟိမဝန္တာ၌ ငါ့ကို အဘယ်သူ ကဲ့ရဲ့အံ့သောငှာ ထိုက်ပါအံ့နည်း။

“မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်တို့၌စည်းဝေးကြ၍ များစွာကုန်သောလူအပေါင်းတို့သည် မကောင်းမှုကို အောက်မေ့စေကုန်ရာ၏။ လူမနီးသော တောကြီးအလယ်၌ အဘယ်သူ ငါ့ကို အောက်မေ့စေခြင်းငှာ ထိုက်ပါအံ့နည်း။

“ငါသည် ဤမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ‘မအို၊ မသေပြီ’ဟု အမှတ်ရှိ၏။ ယခုအခါ သေသော ဤ သုဝဏ္ဏသာမကိုမြင်၍ ငါ့အား လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအား လည်းကောင်း သေမင်း၏မလာခြင်းသည် မရှိ။ ထို ‘သေမင်း’ည်းဟူသော ဘေးကို ယခု သိရပြီတကား။

“ဤအခါမှ ရှေးဖြစ်သောကာလ၌ အိုခြင်း၊ သေခြင်း မည်သည့်ကို ငါ မသိတကား ဟု ငိုကြွေး မြည်တမ်း၏။ ငါသည် အဆိပ်လူးသောမြားဖြင့် ပစ်မိသော ထိုသုဝဏ္ဏသာမသည် ယခုပင်လျှင် ငါနှင့်ဟကွ စကားပြောဆိုကြ၏။ ယခုအခါ ဤသို့ သေအံ့သောအနီးသို့ ရောက်သည်ရှိသော် တစ်စုံတစ်ခု စိုးစဉ်းသော စကားကိုမျှလည်း မဆိုခဲ့တကား။ ထိုခဏ၌ ဤသုဝဏ္ဏသာမကို ပစ်မိသောငါသည် မကောင်းမှုကို ပြုမိ၏တကား။ ထိုသို့ ငါပြုမိသော မကောင်းမှုသည်ကား ရည်မြင့်စွာသောကာလပတ်လုံး မကောင်းသောအကျိုးပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သောအားဖြင့် အလွန်ကြမ်းကြုတ်စွာသောငရဲ၌ ခံရအံ့သည်တကား။ ဤသို့သဘောရှိသော မကောင်းမှုကိုပြု၍ ထိုထိုတစ်ပါး ရပ်တခြားသို့ သွားသောငါ့ကို သူခပ်သိမ်းတို့ ကဲ့ရဲ့လေကုန်အံ့သည်တကား။

“အဘယ်အရပ်၌ ကဲ့ရဲ့သည် ဖြစ်ကုန်ရာသနည်း ဟူမူကား ရွာ၌နေကုန်သောသူတို့သည် ကဲ့ရဲ့ကုန်သည် ဖြစ်ရာ၏။ အဘယ်သို့ ကဲ့ရဲ့ကုန်ရာသနည်း ဟူမူကား ‘ကြမ်းကြုတ်သောအမှုကို ပြုတတ်သောမင်း’ဟူ၍ ကဲ့ရဲ့ကုန်ရာ၏။ လူမနီးသောတောကြီး၌ကား အဘယ်သူသည် ငါ့ကိုကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ ထိုက်ပါအံ့နည်း။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် အကယ်၍ ရှိသည်ဖြစ်တုံငြားအံ့။ ကဲ့ရဲ့လေရာ၏ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ ရွာ၌ လည်းကောင်း၊ နိဂုံးဇနပုဒ်တို့၌ လည်းကောင်း ထိုထိုသို့သောအရပ်တို့၌ များစွာကုန်သောလူအပေါင်းတို့သည် စည်းဝေးကြ၍ ‘အို၊ သူသတ်ယောက်ျား။ ဝန်လေးစွာသော ကြမ်းတမ်းသောမကောင်းမှုကို ပြုတတ်၏။ သင်သည် ဤမျှသော ဒဏ်သို့ ရောက်သည်မည်၏’ဟု အမှုတို့ကို အောက်မေ့စေကုန်ရာ၏။ လူမရှိသော ဤတောကြီး၌ကား အဘယ်သူသည် ငါ့ကို အောက်မေ့စေအံ့နည်း’ ဟု မိမိပင်လျှင် မိမိကိုယ်ကို စောဒနာလျက် ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

ထိုသို့ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် များစွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းသောအခါ ဗဟုသုဒ္ဓရီ” အမည်ရှိသော ဂန္ဓမာဒန”တောင်၌နေသော နတ်သမီးသည် ဘုရားလောင်း၏ ၇ ကြိမ်မြောက်သောကိုယ်၏ အဖြစ်၌ အမိဖြစ်ခဲ့ဖူးသောကြောင့် သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့် ဘုရားလောင်းကို အမြဲလျှင် ကြည့်ရှုစောင့်မ၏။

[ထို မြားမှန်သောနေ့၌ကား ဗဟုသုဒ္ဓရီနတ်သမီးသည် နတ်၏စည်းစိမ် ခံစားသည်ဖြစ်၍ ထိုဘုရားလောင်း သုဝဏ္ဏသာမကို မကြည့်ရှုမိ။ နတ်၏အစည်းအဝေးသို့ သွားလေသည် ဟူ၍လည်း ဆိုကုန်၏။]

ထို ဗဟုသုဒ္ဓရီ နတ်သမီးသည် နတ်၏စည်းစိမ်ကို ခံစားသည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်း၏ မိန်းမောသောအခါ ‘ငါ့သား၏ အကြောင်းကား အသို့နည်း’ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ထို မြားမှန်သောအကြောင်းကို မြင်လေ၏။

‘ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ငါသားသုဝဏ္ဏသာမကို အဆိပ်လူးမြားဖြင့်ပစ်၍၊ မိဂသမ္ပတာမြစ်နား၌ ငွေပြားအဆင်းနှင့် တူသော သံပြင်၌သက်၍ သည်းစွာသောအသံဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် နေချေပြီတကား။’

‘ယခု အကယ်၍ ငါမသွားဘဲနေသည်ရှိသော် ငါ၏သားဖြစ်သော သုဝဏ္ဏသာမသည် ဤမိဂသမ္ပတာ မြစ်နား၌ပင်လျှင် သေခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့။’ ပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏နလုံးသည်လည်း ကွဲလတ္တံ့။ သုဝဏ္ဏသာမ၏ အမိ၊ အဖတို့သည်လည်း အစာမစားရကုန်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ သောက်ရေကို မရကုန်သည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း ခြောက်ကပ်၍ သေခြင်းသို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။

‘ငါသွားသည်ရှိသော်ကား ဤပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် သောက်ရေအိုးကိုယူ၍ သုဝဏ္ဏသာမ၏အမိ၊ အဖတို့ထံသို့ သွားလတ္တံ့။ ထိုသို့သွားသည်ရှိသော် ပိဋိယက္ခမင်းသည် ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့စကားကို ကြားလျှင် ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ကို သုဝဏ္ဏသာမအထံသို့ ဆောင်လတ္တံ့။ ထိုသို့ဆောင်သည်ရှိသော် ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ငါသည် လည်းကောင်း သစ္စာပြုရလတ္တံ့။ ထိုသို့ သစ္စာပြုရသည်ရှိသော် သုဝဏ္ဏသာမ၏မြားဆိပ်သည်လည်း ပျောက်လတ္တံ့။ ဤသို့ပျောက်သည်ရှိသော် သုဝဏ္ဏသာမသည် အသက်ကို ရလတ္တံ့။ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည်လည်း မျက်စိအလင်းကို ရကုန်လတ္တံ့။ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည်လည်း သုဝဏ္ဏသာမ၏တရားစကားကိုကြား၍ ဗာရာဏသီပြည်သို့ပြန်ပြီးလျှင် ကြီးစွာသောအလှူကိုပေး၍ နတ်ပြည်သို့ လားရသည်ဖြစ်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ငါ ထိုအရပ်သို့သွားအံ့’ဟု ကြံ၍၊

ထို ဗဟုသုန္တရီနတ်သမီးသည် သွားလေ၍ မိဂသမ္ပတာမြစ်နား၌ မထင်ရှားသော ကိုယ်ဖြင့် ကောင်းကင်၌ရပ်၍ ဤပိဋိယက္ခမင်းကြီးနှင့် စကားဆို၏။

ထိုသို့ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးနှင့် စကားဆိုသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘သာ ဒေဝတာ အန္တရဟိတာ၊ ပဗ္ဗတေ ဂန္ဓမာဒနေ။’

ရညောဝ အနုကမ္မာယ၊ ဣမာ ဂါထာ အဘာသထ။ ။

‘အာဂုံ ကိရ မဟာရာဇ၊ အကရိ ကမ္မ ဒုက္ကဋ်။’

အဒူသကာ ပိတာပုတ္တာ၊ တယော ဧကူသုနာ ဟတာ။ ။

‘ဧဟိ တံ အနုသိက္ခာမိ၊ ယထာ တေ သုဂတိ သိယာ။’

ဓမ္မေနန္ဓေ ဝနေ ပေါသေ၊ မညေဟံ သုဂတိ တယာ။ ။’ ဟူသော ၃ ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိကုန်သော ချစ်သားရဟန်းတို့။ ထိုသုဝဏ္ဏသာမဇာတ်၌ ဖြစ်သောအခါ ထို ဗဟုသုန္တရီနတ်သမီးသည် ဂန္ဓမာဒန အမည်ရှိသောတောင်၌ ကွယ်ခဲ့၍ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးအား အစဉ်သနားသဖြင့် ဤဂါထာကို ဆို၏။

“မြတ်သောမင်းကြီး။ မကောင်းသောအမှုကိုပြုလျက် လာဘ်၏တကား။ အပြစ်မရှိသော ၃ ယောက်သော အမိ၊ အဖ၊ သားတို့ကို တစ်စင်းတည်းသောမြားဖြင့် အရှင်မင်းကြီးသည် သတ်ဘိ၏တကား။

“မြတ်သောမင်းကြီး။ လာတော်မူလော့။ အကြင်အခြင်းဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် အရှင်မင်းကြီးသည် ကောင်းသောအလားသို့ လားရာ၏။ ထိုအခြင်းဖြင့် အရှင်မင်းကြီးကို ငါ သင်အံ့။ တရားသဖြင့် ကန်းသော အမိ၊အဖတို့ကို ဟိမဝန္တာတောကြီး၌ မွေးလေလော့။ ဤသို့မွေးသည်ရှိသော် အရှင်မင်းကြီးသည် ကောင်းသော အလားသို့ လားရာ၏”ဟုဆို၏။

၆။ ပိဋိယက္ခမင်း ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့ထံ သွားခန်း

ထိုသို့ဆိုသော ဗဟုသုဒ္ဓရီနတ်သမီး၏စကားကိုကြားလျှင် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ‘ငါသည် ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ အမိ၊အဖတို့ကိုမွေး၍ ကောင်းသောအလားသို့ လားရအံ့သတည်း’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ‘ငါ့အား မင်း၏အဖြစ်ဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။’ ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ အမိ၊အဖတို့ကိုသာလျှင် မွေးအံ့’ဟု မြဲစွာဆောက်တည်၍ ပြင်းစွာသောငိုကြွေးခြင်းဖြင့်ငိုကြွေးလျက် စိုးရိမ်ခြင်းကိုခေါင်းပါးစေ၍၊ ‘သုဝဏ္ဏသာမ သေသည်ဖြစ်လတ္တံ့’ဟု အထူးထူးသောအဆင်း၊အနံ့ရှိသော မဟာလေ့ကား၊ စံကား၊ ကံကော်၊ စွယ်တော်၊ ရင်းမာ၊ လေပ်၊ ခတ္တာ၊ ချရား၊ ဆပ်သွား၊ ပုန်းညက်၊ သရဖီ၊ သဇင် အစရှိသောပန်းတို့ဖြင့် ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ ကိုယ်ကိုပူဇော်၍ ရေသွန်းပြီးလျှင်၊ လက်ယာရစ် ၃ကြိမ်လှည့်လျက် အရပ် ၄မျက်နှာတို့ကို ရှိခိုးပူဇော်ပြီးလျှင် ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ ပြည့်စေအပ်သော သောက်ရေအိုးကိုယူ၍ နှလုံးမသာခြင်းဖြင့် တောင်အရပ်သို့ ရှေးရှုသွားလေ၏။

ထိုပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် နှလုံးမသာခြင်းဖြင့် သွားလေသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘သော ရာဇာ ပရိဒေဝိတွာ၊ ဗဟု ကာရည သဉ္စိတံ။’

ဥဒက ကုမ္ဘ မာဒါယ၊ ပက္ကမိ ဒက္ခိဏာ မုခေါ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို တုန်အေးကြောက်လှသော ချစ်သားတို့။ ထိုပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် များစွာသောသနားခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ငိုကြွေးခြင်းဖြင့်ငိုကြွေးလျက် ရေအိုးကိုထမ်းယူ၍ တောင်အရပ်သို့ ရှေးရှုသွားလေ၏။”

ထိုပိဋိယက္ခမင်းသည်လည်း ပြကတေ့သောသဘောဖြင့် ခွန်အားကြီးသောကြောင့် သောက်ရေအိုးကိုယူ၍ သခံမ်းကို နှိပ်နယ်ဘိသကဲ့သို့ဝင်လေ၍ ဒုက္ကလသုခမိန်၏သခံမ်းသို့ ရောက်လေ၏။

ဒုက္ကလသုခမိန်သည် သခံမ်းအတွင်း၌နေလျက်လျှင် ထိုပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏ခြေသံကိုကြား၍ ‘ဤခြေသံသည်ကား ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမ၏ ခြေသံ မဟုတ်။ ဤခြေသံသည်ကား အဘယ်သူ၏ ခြေသံနည်း’ဟု မေးလိုသောကြောင့်-

‘ကဿ န ဧသော ပဒသဒ္ဓေါ၊ မနဿဿေဝ အာဂတော။’

နေသော သာမဿ နိဏ္ဍေသော၊ ကော န တွ မသိ မာရိသ။ ။

‘သန္တံ ဟိ သာမော ဝဇေတိ၊ သန္တံ ပါဒါနိ နေယတိ။’

နေသော သာမဿ နိဏ္ဍေသော၊ ကော န တွ မသိ မာရိသ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာကို ဆို၏။

မာရိသ၊ အချင်း။ ဧသောပဒသဒ္ဓေါ၊ ဤခြေသံသည်ကား။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ပဒသဒ္ဓေါန၊ ခြေသံနည်း။ မနဿဿေဝ၊ လူ၏သာလျှင်။ အာဂတော၊ လာသော။ ပဒသဒ္ဓေါ၊ ခြေသံတည်း။ ဧသော နိဏ္ဍေသော၊ ဤခြေသံသည်ကား။ သာမဿ၊ သုဝဏ္ဏသာမ၏။ နနိဏ္ဍေသော၊ ခြေသံမဟုတ်။ တွံ၊ သင်ကား။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အသိန၊ ဖြစ်ဘိသနည်း။

မာရိသ၊ အချင်း။ သာမော၊ သုဝဏ္ဏသာမသည်။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်စွာလျှင်။ ဝဇေတိ၊ သွား၏။ သန္တံ၊ အသာအသာ။ ပါဒါနိ၊ ခြေတို့ကို။ နေယတိ၊ ချလေ၏။ ဧသော၊ ဤခြေသံသည်ကား။ သာမဿ၊ သုဝဏ္ဏသာမ၏။ နနိဏ္ဍေသော၊ ခြေသံမဟုတ်။ တွံ၊ သင်ကား။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အသိန၊ ဖြစ်ဘိသနည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်း။ ဤခြေသံသည် အဘယ်သူ၏ ခြေသံနည်း။ ဤခြေသံသည်ကား ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ နတ်၊ ဘီလူး၊ ကိန္နရာ အစရှိသည်တို့၏ လာသောခြေသံ မဟုတ်။ ဤခြေသံသည် လူ၏ခြေသံတည်း။ ထို လူ၏ခြေသံပင်ဖြစ်သော်လည်း ဤခြေသံသည် သုဝဏ္ဏသာမ၏ခြေသံ မဟုတ်။ အချင်း။ သုဝဏ္ဏသာမသည် ငြိမ်သက်စွာသွား၏။ အသာအသာ ခြေကိုချ၏”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ ဒုက္ကလသုခမိန် ဆိုသောစကားကိုကြားလျှင် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ‘အကယ်၍ ငါသည် မင်းအဖြစ်ကို မဆိုမူ၍ ‘သင်တို့၏သားကို ငါသတ်မိချေ၏’ဟု ဆိုချေတုံအံ့။ ဤသူတို့သည် အမျက်ထွက်၍ ငါနှင့်တကွ ကြမ်းကြုတ်သောစကားကို ဆိုလတ်ကုန်အံ့သတည်း။ ထိုသို့ဆိုသည်ရှိသော် ငါ့အား ထိုသူတို့၌ အမျက်ထွက်ခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့သတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ အမိ၊အဖတို့ကို ညှဉ်းဆဲမိလတ်အံ့သတည်း။ ထိုသို့ ညှဉ်းဆဲခြင်းသည်ကား ငါ့အား မကောင်းမှုပွားများသည် ဖြစ်လတ္တံ့။ ‘မင်း’ဟူ၍ ဆိုသည်ရှိသော် မင်းကို မကြောက်သောသူမည်သည် မရှိ။ ထို့ကြောင့် မင်း၏အဖြစ်ကို ရှေးဦးစွာဆိုအံ့’ဟု ကြံ၍၊ ရေအိုးစင်၌၊ ရေအိုးကိုချထားပြီးလျှင် သင်္ခမ်းတံခါး၌ရပ်လျက်-

‘ရာဇာဟ မသ္မိ ကာသိနံ၊ ပိဋိယက္ခောတိ မံ ဝိဒူ။

လောဘာ ရဋ္ဌံ ပဟန္တာန၊ မိဂ မေသံ စရာမဟံ။ ။

‘ဣဿတ္ထေစသ္မိ ကုသလော၊ ဒဠေဓမ္မောတိ ဝိဿတော။

နာဂေါပိ မေ န မုစ္ဆေယျ၊ အာဂတော ဥသုပါတနံ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အို-ရသေ့။ ငါကား ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးကို အစိုးရသော မင်းတည်း။ ‘ပိဋိယက္ခမင်း’ ဟူ၍ လူတို့ ငါ့ကို သိကုန်၏။ သမင်သားကို စားကြူးသောကြောင့် ပြည်တိုင်းကားကိုစွန့်ခဲ့၍ သမင်ကိုရှာလျက် သွား၏။

“အချင်းရသေ့။ ငါသည် လေးအတတ်၌လည်း လိမ္မာ၏။ ကြမ်းတမ်းသောလေးကိုလည်း တင်နိုင်၊ ချနိုင်သောမင်း ဟူ၍ ကျော်စော၏။ ရှင်ရသေ့။ ငါ၏မြားကျရာအရပ်သို့ လာသည်ရှိသော် ဆင်ပြောင်ပင် ဖြစ်သော်လည်း မလွတ်နိုင်ရာ။ သေခြင်းသို့ ရောက်၏”ဟု ဆို၏။

ထိုပိဋိယက္ခမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဒုက္ကလသုခမိန်သည် ထိုပိဋိယက္ခမင်းကြီးနှင့် စကား ပြောဟောခြင်းကို ပြုလိုသောကြောင့်-

‘သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။

ဣဿရောသိ အနပ္ပတ္တော၊ ယံ ဣဓတ္ထိ ပဝေဒယ။ ။

‘တိန္ဒြကာနိ ပိယာလာနိ၊ မဓုကေ ကာသုမာရိယော။

ဖလာနိ ခုဒ္ဒကပ္ပါနိ၊ ဘုဉ္ဇ ရာဇ ဝရာဝရံ။ ။

‘ဣဒမ္ပိ ပါနိယံ သိတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂစ္ဆရာ။

တတော ပိဝ မဟာရာဇ၊ သစေ တွံ အဘိကင်္ခသိ။ ။’ ဟူသော ၃ ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့၏နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီး၏လာခြင်းကား ကောင်းသောလာခြင်းတည်း။ ထိုမှတစ်ပါး အရှင်မင်းကြီး၏လာခြင်းကား အပြစ်ကင်းသောလာခြင်းတည်း။ အစိုးရတော်မူ၍ အစဉ်ရောက်တော်မူ၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်အမှုကို အလိုရှိ၏။ ထိုအလိုကို ကြားတော် မူလော့။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ တည်သီး၊ လွန်သီး၊ သစ်မည်စည်သီး၊ ထောက်ရှာသီး၊ သရက်ဖြူသီးတို့သည်ကား ပျားမွဲအရသာနှင့် တူကုန်၏။ ချိုနိုးရာရာကို အလိုတော်ရှိတိုင်း စားတော်မူလော့။”

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ဂိရိဂဗ္ဘရ ဟုဆိုအပ်သော တောင်၊ မြောင်၊ ချောက်ကြားမှစီးသော မိဂသမ္ပတာမြစ်မှဆောင်ချေအပ်သော ရေသည်လည်း အလွန်ချမ်းအေးစွာ၏။ အရှင်မင်းကြီးသည် အကယ်၍ အလိုရှိတော်မူအံ့။ ထိုရေစင်မှယူ၍ ပိဋိယက္ခမင်းကြီး သောက်တော်မူလော့” ဟု ဆို၏။

ဤသို့ ဒုက္ကလသုခမိန်သည် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးနှင့် စကားပြောခြင်းကို ပြုသည်ရှိသော် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ‘အချင်းရသေ့တို့။ သင်တို့၏သားကို ငါ သတ်မိပေ၏ဟု ရှေးဦးစွာဆိုခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်သေး။ မသိသကဲ့သို့ စကားကို ကောင်းစွာဖြစ်စေလျက် ဆိုအံ့’ ဟု ကြံ၍-

‘နာလံ အန္တာ ဝနေ ဒဋ္ဌံ၊ ကော န ဝေါ ဖလ မာဟရီ။

အနန္တဿေဝ ယံ သမ္မာ၊ နိဝါတော မယံ ခါယတိ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းရသေ့တို့။ သင်တို့သည် ကန်းကုန်သောကြောင့် ဤတော၌ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မြင်အံ့သောငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ အဘယ်သူသည် သင်တို့အား တောသစ်သီး၊ တောသစ်မြစ်တို့ကို ဆောင်သနည်း။ ဤသစ်သီး ဆည်းပူးခြင်းသည် မကန်းသကဲ့သို့ ငါထင်၏တကား” ဟု ဆို၏။

ဤသို့ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးဆိုသောစကားကို ကြားလျှင် ဒုက္ကလသုခမိန်သည်

‘ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ တောသစ်သီး၊ တောသစ်မြစ်တို့ကို ငါတို့ မဆောင်ပေကုန်။ ငါတို့၏သားသည် ဆောင်ပေ၏’ ဟု ပြလိုသောကြောင့်-

‘ဒဟရော ယုဝါ နာတိဗြဟ္မာ၊ သာမော ကလျာဏဒဿနော။

ဒိဃဿ ကေသာ အသိတာ၊ အထော သောနဂ္ဂဝေလ္လိတာ။

‘သော ဟဝေ ဖလ မာဟရိတွာ၊ ဣတော အာဒါယ ကမဏ္ဍလံ။

နဒိံ ဂတော ဥဒဟာရော၊ န မညေ ဒူရ မာဂတော။ ။’ ဟူသော ၂ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ် ပြည်ကြီးသေဌ်နင်းဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ငါတို့၏သားဖြစ်သော သုဝဏ္ဏသာမသည် အလွန်ငယ်သေး၏။ လုလင်ငယ်သာတည်း။ မြင့်လည်းမမြင့်လွန်း၊ နိမ့်လည်းမနိမ့်လွန်း ရှုချင်စဖွယ်သော အဆင်းလည်း ရှိ၏။ ထို သုဝဏ္ဏသာမ၏ ဆံတို့သည် ရှည်လည်းရှည်ကုန်၏၊ မည်းလည်းမည်းကုန်၏၊ သားလှီးဓားငယ်ကဲ့သို့ အဖျားကော့ရရော့ ရှိ၏။

“ထို သုဝဏ္ဏသာမသည် တောသစ်သီး၊ တောသစ်မြစ်တို့ကို ဆောင်ပေ၏။ ထို သုဝဏ္ဏသာမသည် ဤသခံမ်းမှ အိုးကိုယူ၍ ရေခပ်လိုသည်ဖြစ်၍ မိဂသမ္ပတာမြစ်သို့ သွားလေ၏။ ယခု အနီးသို့ရောက်လတ်ပြီ” ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသော ဒုက္ကလသုခမိန်၏စကားကိုကြားလျှင် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည်

‘အဟံ တံ အဝဇိံ သာမံ၊ ယော တုယံ ပရိစာရကော။

ယံ ကုမာရံ ပဝေဒေထ၊ သာမံ ကလျာဏဒဿနံ။ ။

‘ဒီဃဿ ကေသာ အသိတာ၊ အထော သောနဂ္ဂဝေလ္လိတာ။

တေသု လောဟိတလိတ္တေသု၊ သေတိ သာမော မယာ ဟတော။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာကိုဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အို၊ ရှင်ရသေ့တို့။ အရှင်ရသေ့တို့အား လုပ်ကျွေးသော အကြင်သုဝဏ္ဏသာမသည် ရှိ၏။ ထိုသုဝဏ္ဏသာမကို ငါသည် အဆိပ်လူးသောမြားဖြင့် ပစ်၍သတ်မိ၏။ ကောင်းသောအကြားအမြင်ရှိသော အကြင်သတို့သားကို သုဝဏ္ဏသာမ ဟု ဆိုအပ်၏။

“ထိုသုဝဏ္ဏသာမ၏ဆံတို့သည် ရှည်သွယ်မည်းနက်ကုန်၏။ ထိုမြို့တုံ^၉ သားလှီးဓားကဲ့သို့ စဉ်းငယ်ညွတ်သော အဖျားရှိကုန်၏။ ငါသတ်မိသော သုဝဏ္ဏသာမသည် သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်သောကိုယ်ဖြင့် မိဂသမ္ပတာမြစ်နား၌ ငွေပြားအဆင်းနှင့်တူသောသဲစု၌ အိပ်ရစ်၏”ဟု ဆိုပေ၏။

ထိုသို့ ဒုက္ကလသုခမိန်နှင့် ပိဋိယက္ခမင်းကြီး စကားပြောဆိုကြသည်တွင် ဒုက္ကလသုခမိန်၏ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ ပါရိကာ၏သခံမ်းသည် ရှိ၏။ ထိုပါရိကာသည် မိမိသခံမ်း၌နေလျက် ပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏ စကားကိုကြားလျှင် ထိုအကြောင်းကို နာလိုသည်ဖြစ်၍ မိမိသခံမ်းမှထွက်ပြီးလျှင် ကြိုးတန်းအမှတ်ဖြင့် ဒုက္ကလသုခမိန်၏အထံသို့သွား၍။

‘ကေန ဒုက္ကလ မန္တေသိ၊ ဟတော သာမောတိ ဝါဒိနာ။

ဟတော သာမောတိ သုတ္တာန၊ ဟဒယံ မေ ပဝေဓတိ။ ။

‘အဿတ္ထဿေဝ တရုဏံ၊ ပဝါဠံ မာလုတေရိတံ။

ဟတော သာမောတိ သုတ္တာန၊ ဟဒယံ မေ ပဝေဓတိ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဒုက္ကလသုခမိန်။ ‘သုဝဏ္ဏသာမကို သတ်မိ၏’ ဟူသောစကားကို အဘယ်သူနှင့် ပြောဆိုကြသနည်း။ ဒုက္ကလသုခမိန်။ ‘သုဝဏ္ဏသာမကို သတ်မိ၏’ ဟူသောစကားကိုကြားလျှင် ငါ၏နှလုံးသည် ကွဲအံ့သကဲ့သို့ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။

“ဒုက္ကလသုခမိန်။ အလွန်လှပစွာသော ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၏အညွန့်တို့ကို လေခတ်တုန်လှုပ်သကဲ့သို့ ‘သုဝဏ္ဏသာမကို သတ်မိ၏’ ဟူသောစကားကိုကြားလျှင် ငါ၏နှလုံးသည် တုန်လှုပ်၏”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသောအခါ ဒုက္ကလသုခမိန်သည် ပါရိကာကို ဆုံးမလိုသောကြောင့်-

‘ပါရိကေ ကာသိ ရာဇာယံ၊ သော သာမံ မိဂသမ္ပတေ။

ကောသော ဥသုနာ ဝိဇ္ဇိ၊ တဿ မာ ပါပ မိစ္ဆိမှာ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆုံးမ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပါရိကာ။ ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးသေဌ်နင်း မင်းမြတ်သည် သုဝဏ္ဏသာမကို မိဂသမ္ပတာမြစ်နား၌ သမင်၌ဖြစ်သော အမျက်ကြောင့် မြားဖြင့်ပစ်မိလေ၏။ ထို ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးအား အမျက်ထွက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မကောင်းမှုကို အလိုမရှိနှင့်”ဟု ဆုံးမ၏။

ထိုသို့ ဒုက္ကလသုခမိန် ဆုံးမသောအခါ ပါရိကာသည်-

‘ကိစ္ဆာ လဒ္ဓေါပိယော ပုတ္တော၊ ယော အန္တေ အဘရီ ဝနေ။

တံ ဧကပုတ္တံ ဃာတိမိ၊ ကထံ စိတ္တံ နကောပယေ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဒုက္ခလသုခမိန့်။ ပြိုင်ဆင်းရဲသဖြင့်ရအပ်သော ချစ်စွာသောသားကို သတ်သောသူ၌ အဘယ့်ကြောင့် ငါ၏စိတ်သည် အံ့မျက်မထွက်ဘဲ ရှိအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ ပါရိကာဆိုသောအခါ ‘ဒုက္ခလသုခမိန့်သည်-

‘ကိစ္ဆာ လဒ္ဒေါပိယော ပုတ္တော၊ ယော အန္တေ အဘရိ ဝနေ။

တံ ဧကပုတ္တံ ယာတိမိ၊ အကောဓံ အာဟု ပဏ္ဍိတာ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပါရိကာ။ ဆင်းရဲပြိုင်သဖြင့်ရအပ်သော ချစ်စွာသောအကြင်သားသည် ကန်းကုန်သောငါတို့ကို ဤဟိမဝန္တာတောကြီး၌ ကျွေးမွေးပေ၏။ ထို တစ်ယောက်တည်းသော ချစ်စွာသောသားကို သတ်သောသူ၌ အံ့မျက်မထွက်အပ်။ ‘အံ့မျက်ထွက်ခြင်းသည် မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်၏’ဟူ၍ ဘုရားအစရှိကုန်သော သူတော် ကောင်းတို့သည် ဆိုကုန်၏”ဟု ဆုံးမ၏။

ဒုက္ခလသုခမိန့်သည် ပါရိကာအား ဤသို့ ဆုံးမသောစကားကိုဆိုပြီးလျှင် ၂ယောက်ကုန်သော ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် လက် ၂ ဘက်တို့ဖြင့် ရင်ကိုထု၍ မရပ်မတည်နိုင်ဘဲ ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလျက် သည်းထန်ပြင်းပြစွာ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်း ကြသောအခါ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ကို နှစ်သိမ့်စေလိုသောကြောင့်-

‘မာဗာဠံ ပရိဒေဝေထ၊ ဟတော သာမောတိ ဝါဒိနာ။

အဟံ ကမ္မကရော ဟုတ္တာ၊ ဘရိဿာမိ ဗြဟ္မာဝနေ။ ။

‘ဣဿတ္တေ စသ္မိ ကုသလော၊ ဒဠေဓမ္မောတိ ဝိဿုတော။

အဟံ ကမ္မကရော ဟုတ္တာ၊ ဘရိဿာမိ ဗြဟ္မာဝနေ။ ။

‘မိဂါနံ ဝိဿာသ မန္တေသံ၊ ဝနမူလဖလာနိစ။

အဟံ ကမ္မကရော ဟုတ္တာ၊ ဘရိဿာမိ ဗြဟ္မာဝနေ။ ။’ ဟူသော ၃ ဂါထာကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အို၊ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာ အရှင်ရသေ့တို့။ သုဝဏ္ဏသာမကို သတ်မိ၏။ ‘ယခု အဘယ်သူလျှင် လူသူမနီး ဤတောကြီး၌ခရီးမတွင် လမ်းမမြင်သား သူကန်းများကို နီးကြားမပြတ် လုပ်ကျွေးမွေးပါအံ့နည်း’ဟု ပြင်းစွာ မငိုကြွေးကြကုန်လင့်။ ငါသည် အမှုကြီးငယ်ကို ပြုသည်ဖြစ်၍ လူမနီးသော တောကြီးကျယ်စွာ ဟိမဝန္တာ၌ သင်တို့ကို ငါ ကျွေးမွေးပါအံ့။

“ရှင်ရသေ့တို့။ ငါသည် လေးအတတ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏။ လေးကို တင်နိုင်၊ ချနိုင်သော မင်း ဟူ၍လည်း ကျော်စော၏။ ငါသည် အမှုကြီးငယ်ကို ပြုသည်ဖြစ်၍ လူမနီးသောတောကြီးကျယ်စွာ ဟိမဝန္တာ၌ သင်တို့ကို ငါ လုပ်ကျွေးပါအံ့။

“အချင်းရသေ့တို့။ ငါသည် ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျားတို့၏ စားကြွင်းကိုရှာ၍ လည်းကောင်း၊ တည်သီး၊ လွန်သီး၊ သစ်မည်စည်သီး၊ ထောက်ရှာသီး၊ သရက်ဖြူသီး၊ ပိနဲ့၊ မာလကာတို့ကို ရှာ၍လည်းကောင်း ဤသို့ အစရှိသော ပျားမွဲအရသာနှင့်တူသော သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကိုရှာပြီးလျှင်၊ ငါသည် သောက်ရေသုံးရေတည်ထားခြင်း၊ ခြေလက်ဆုပ်နယ်ပြုခြင်း၊ ရေပူရေချမ်းကမ်းလှမ်းခြင်း အစရှိသော အမှုကြီးငယ်တို့ကိုပြု၍ ဟိမဝန္တာ ကျယ်စွာသော တောကြီး၌ သင်တို့ကို သုဝဏ္ဏသာမကဲ့သို့ ငါ လုပ်ကျွေးမွေးပါအံ့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် “အချင်းရသေ့တို့။ သင်တို့သည် မစိုးရိမ်ကုန်လင့်။ ငါသည် မင်းအဖြစ်ကို အလိုမရှိပြီ။ ငါသည် ရှင်ရသေ့တို့ကို အသက်ထက်ဆုံး လုပ်ကျွေးပါအံ့”ဟု ဆို၍၊ ထို ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့ကို နှစ်သိမ့်စေ၏။

ထို ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့သည် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးနှင့် စကားပြောလိုသောကြောင့်-

‘နေသ ဓမ္မော မဟာရာဇ၊ နေတံ အမှေသု ကပ္ပတိ။

ရာဇာ တွ မသိ အမှာကံ။ ပါဒေ ဝန္တာမ တေ မယံ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးကို အစိုးရတော်မူသော မဟာဓမ္မာရာဇ် မင်းမြတ်။ အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ အမှုကြီးငယ်ကိုပြုခြင်းသည် သဘောမဟုတ်။ ငါတို့အမှုကြီးငယ်ကို ပြုခြင်းသည် ငါတို့၌မအပ်။ အရှင်မင်းမြတ်သည် ငါတို့သခင်ဖြစ်သော မင်းပေတည်း။ ငါတို့သည် အရှင်မင်းကြီး၏ခြေကို ရှိခိုးပါကုန်၏”ဟု ဆို၏။

[‘ပါဒေ ဝန္တာမ တေ မယံ’ဟူသောစကားကိုကား ရဟန်း၏အသွင်၌ တည်ကုန်သော်လည်း သား၌ စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မာန်ကိုချသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ မင်းကြီးအား အကျွမ်းဝင်ခြင်းကို ဖြစ်စိမ့်သောငှာ လည်းကောင်း၊ ဤသို့ ‘ပါဒေ ဝန္တာမ တေ မယံ’ ဟူ၍ ဆိုကုန်၏ဟု ဆရာတို့ ဆိုကုန်၏။]

ထို ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့စကားကိုကြားလျှင် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက်သောစိတ် ရှိသည် ဖြစ်၍ ‘အဟော အစ္ဆရိယံ၊ ဪ အံဖွယ်ရှိစွာတကား။ ဤသို့ အပြစ်ကိုပြုတတ်သော ငါ၌လည်း ကြမ်းကြုတ်သော စကားကိုမျှလည်း မဆို။ ငါ့ကို ချီးပင့်သလျှင်ကတည်း’ဟု ကြံ၍-

‘ဓမ္မံ နေသာဒါ ဘဏထ၊ ကတာ အပစိတိ တယာ၊

ပိတာ တွ မသိ အမှာကံ၊ မာတာ တွ မသိ ပါရိကေ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နေသာဒအမျိုးဖြစ်ကုန်သော ရသေ့တို့။ သင်တို့သည် သဘောကိုသာလျှင် ဆိုကုန်၏။ ဒုက္ကလရှင်ရသေ့။ ယနေ့မှစ၍ ရှင်ရသေ့သည် ငါ၏အဖအရာ၌ တည်လော့။ ပါရိကာသည်လည်း ငါ၏ အမိအရာ၌ တည်လော့။ ငါကား သင်တို့သားဖြစ်သော သုဝဏ္ဏသာမ၏အရာ၌ တည်၍ ခြေဆေးခြင်းအစရှိသော ခပ်သိမ်းသောအမှုကိစ္စတို့ကို ပြုပါအံ့။ ငါ့ကို ‘မင်း’ဟူ၍ မမှတ်လင့်။ ‘သုဝဏ္ဏသာမ’ ဟူ၍သာလျှင် မှတ်ကုန်လေ”ဟု ဆို၏။

ထို ပိဋိယက္ခမင်းကြီး၏စကားကိုကြားလျှင် ဒုက္ကလ၊ ပါရိကာတို့သည် လက်အုပ်ချီလျက်ရှိခိုး၍ “ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီးသည် ငါတို့ကို မွေးအံ့သောကိစ္စ မရှိပေ။ စင်စစ်သော်ကား ကြိုးတန်းနွယ်စွန်းကိုကိုင်၍ ငါတို့ကိုဆောင်ပြီးလျှင် သုဝဏ္ဏသာမကို ပြပါလော့”ဟု တောင်းပန်လိုသောကြောင့်-

‘နာမော တေ ကာသိရာဇတ္ထု၊ နမော တေ ကာသိဝဗုန။

အဉ္ဇလိန္တေ ပဂ္ဂဏှာမ၊ ယာဝ သာမာ နုပါပယ။ ။

‘တဿ ပါဒေသမဇ္ဇတန္တာ၊ မုခဉ္ဇ ဘူဒေသနံ။

သံသုမ္ဘမာနာ အတ္တာနံ၊ ကာလ မာဂမယာမသေ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့ကို အစိုးရတော်မူသောအရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီးအား ရှိခိုးခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း။ ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့၏အစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိခိုးခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း။ အရှင်မင်းမြတ်အား လက်အုပ်ချီပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ်သည် ငါတို့ကို သုဝဏ္ဏသာမထံသို့ ပို့တော်မူလော့။

“ထိုသုဝဏ္ဏသာမကို ခြေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရှုချင်ဖွယ်သော မျက်နှာကို လည်းကောင်း သုံးသပ်ပြီးလျှင် မိမိကိုယ်ကိုပုတ်ခတ်လျက် သေခြင်းသို့ ရောက်ကုန်အံ့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှင် ဥယျောက္ခသော မင်း၊ ရသေ့တို့ စကားပြောဟော၍နေစဉ်တွင်ပင်လျှင် ဇနောင်ခဲ၏။ ထို ဇနောင်သောအခါ ပိဋိယကမင်းကြီးသည် ‘ဤယခုအခါ ငါသည် ဤရသေ့တို့ကို သုဝဏ္ဏသာမနေရာ မိဂသမ္ပတာမြစ်သို့ ဆောင်ချေအံ့။ ထိုသုဝဏ္ဏသာမကို ပြကတည်းကလျှင် ထိုရသေ့၏နလုံးသည် ကွဲလွဲသတည်း။ ဤသို့နလုံးကွဲသောအခါ ဥယျောက္ခသောသူတို့သည် သေခြင်းသို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။’ ထိုသို့ ဒုကူလ၊ ပါရိကာ၊ သုဝဏ္ဏသာမတို့သည် သေခြင်းသို့ရောက်သောအခါ ငါသည် ငရဲ၌ဖြစ်သည်သာ မည်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဒုကူလ၊ ပါရိကာတို့ သွားအံ့သောငှာ မပေးအံ့’ဟု ကြံ၍-

‘ဗြဟ္မာ ဝါဠုမိဂါကိဏ္ဍံ၊ အာကာသန္တံ ဝိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ စန္ဒော ပတိတော ဆမာ။
‘ဗြဟ္မာ ဝါဠုမိဂါကိဏ္ဍံ၊ အာကာသန္တံ ဝိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ သူရော ပတိတော ဆမာ။ ။
‘ဗြဟ္မာ ဝါဠုမိဂါကိဏ္ဍံ၊ အာကာသန္တံ ဝိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ ပံသုနာ ပတိကုဏ္ဍိတော။ ။
‘ဗြဟ္မာ ဝါဠုမိဂါကိဏ္ဍံ၊ အာကာသန္တံ ဝိဿတိ။
ယတ္ထ သာမော ဟတော သေတိ၊ ဣဓေ ဝသထ သမေ။ ။’ ဟူသော ၄ ဂါထာကို ဆို၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်ရသေ့တို့။ ဗြဟ္မာရည ဟုဆိုအပ်သော ကျယ်စွာသောတောကြီး၌ ကြောက်မက်ဖွယ်သော တိုး၊ အောင်း၊ စာမရီ၊ ဆင်၊ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ သားရဲတို့ဖြင့်ပြည့်သော ဟိမဝန္တာ ကျယ်စွာသောတောကြီး၌ ငါသတ်မိသော သုဝဏ္ဏသာမသည် မြေထက်၌ကျသောလမင်းကဲ့သို့ အိပ်ရစ်၏။

“အို၊ ရှင်ရသေ့တို့။ အကြင်တောအရပ်၌ ငါသတ်မိသော သုဝဏ္ဏသာမသည် မြေကြီးထက်၌ကျသော နေလုလင်ကဲ့သို့ အိပ်ရစ်၏။

“ထိုတောသည်ကား ဗြဟ္မာရည ဟုဆိုအပ်သော တောကြီးသည် အလွန်မြင့်စွာ၏။ ဝါဠုမိဂါကိဏ္ဍ ဟု ဆိုအပ်သော သားရဲတို့ဖြင့်လည်း ပြည့်၏။ ကောင်းကင်အဆုံးကဲ့သို့ ထင်၏။ တစ်နည်းကား အို-ရှင်ရသေ့တို့။ ဟိမဝန္တာတောအရပ်၌ ငါသတ်မိသောသုဝဏ္ဏသာမသည် မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်း ကပ်သည်ဖြစ်၍ အိပ်ရစ်၏။

“ထို ဗြဟ္မာရည ဟုဆိုအပ်သော တောကြီးသည် အလွန်ကျယ်စွာရှိ၏။ ဝါဠုမိဂါကိဏ္ဍ ဟုဆိုအပ်သော သားရဲတို့ဖြင့် ပြည့်၏။ ကောင်းကင်အဆုံးကဲ့သို့ ထင်၏။ ဤသခံမ်း၌သာလျှင် နေကြကုန်လော့”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ဆိုသောအခါ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် မိမိတို့၏ သားရဲ၌ မကြောက်သောသဘော ရှိသောအဖြစ်ကို ပြအံ့သောငှာ-

‘ယဒိ တတ္ထ သဟဿာနိ၊ သတာနိ နဟုတာနိစ။

နေဝမှာကံ ဘယံ ကောစိ၊ ဝနေ ဝါဠေသု ဝိဇ္ဇတိ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ့်သို့ ဆိုတော်မူသနည်း။ ဤဟိမဝန္တာ ကျယ်စွာသောတော၌ အထောင်၊ အသောင်း၊ အသိန်း၊ အသန်းမကသော သားရဲတို့သည် အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့။ ထို ဟိမဝန္တာ ကျယ်စွာသောတော၌ ထိုသားရဲတို့သည် ရှိလေငြားသော်လည်း တစ်စုံတစ်ခုသော သားရဲ၌ ငါတို့ ကြောက်ခြင်းလည်း မရှိ”ဟု ဆို၏။

၇။ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ လိုက်လာခန်း

ထိုသို့ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ ဆိုသောအခါ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာရသေ့တို့ကို တားမြစ်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်သောကြောင့် ထိုဒုက္ခလ၊ ပါရိကာလက်တို့ကိုကိုင်၍ မိဂသမ္ပတာမြစ်နား သုဝဏ္ဏ သာမ၏အထံသို့ ဆောင်လေ၏။

ထိုသို့ ပိဋိယက္ခမင်းကြီး ဆောင်လေသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘တတော အန္ဓာန မာဒါယ၊ ကာသိရာဇာ ဗြဟ္မာဝနေ။

ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ပက္ကမိ၊ ယတ္ထ သာမော ဟတော အဟု။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တတော-တဒါကာလေ၊ ထို ငါသုဝဏ္ဏသာမ ဖြစ်တော်မူသောအခါ၌။ ကာသိရာဇာ၊ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသည်။ ဗြဟ္မာဝနေ၊ လူမနီးသော တောကြီးအလယ်၌။ အန္ဓာနံ၊ ကန်းသောရသေ့တို့ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ယတ္ထ၊ အကြင်အရပ်၌။ သာမော၊ သာမကို။ ယတော၊ သတ်အပ်သည်။ အဟု၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအရပ်သို့။ ယတ္ထေ၊ လက်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ ပက္ကမိ၊ ဘဲလေပြီ။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သံသရာဘေးကို မပြတ်ရှုလေ့ရှိသော ချစ်သားရဟန်းတို့။ ငါ သုဝဏ္ဏသာမ ဖြစ်တော်မူသောအခါ ကာသိကရာဇ် ပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ဗြဟ္မာရညဟုဆိုအပ်သော တောကြီးကျယ်စွာ ဟိမဝန္တာ၌ သူကန်းဖြစ်သောရသေ့တို့ကို ဆောင်ယူ၍ အကြင်မိဂသမ္ပတာမြစ်နား၌ သုဝဏ္ဏသာမကို သတ်အပ်၏။ ထို မိဂသမ္ပတာမြစ်နားသို့ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့၏လက်ကိုကိုင်၍ သွားလေ၏။”

ထိုသို့ဆောင်သွားပြီးလျှင် သုဝဏ္ဏသာမ၏အထံ၌ ရပ်၍ “ဤသည်ကား သင်တို့၏သားဖြစ်သော သုဝဏ္ဏသာမတည်း”ဟု ကြားပေ၏။ ထိုပိဋိယက္ခမင်းကြီးကြားသော် သုဝဏ္ဏသာမ၏ခမည်းတော်သည် ဦးခေါင်းကိုချီ၍၊ မယ်တော်သည် ခြေကိုချီ၍ ပေါင်ပေါ်ထက်၌ထားပြီးလျှင် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။

ထိုသို့ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့ ငိုကြွေးသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-
'ဒိသ္ဗာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုဏ္ဍိတံ၊

အပဝိဒ္ဓံ ဗြဟ္မာရညေ၊ စန္ဒဝ ပတိတံ ဆမာ။ ။' ဟူသော ဂါထာကို မိန့်တော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား:-

“သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိသော ချစ်သားရဟန်းတို့။ ငါ သုဝဏ္ဏသာမဖြစ်သောအခါ၌ သားဖြစ်သော၊
မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော၊ လူမနီးသော ဗြဟ္မာရည ဟုဆိုအပ်သော တောကြီးထဲ၌ မြေဝယ်ကျသော
လက်သို့ လဲသော သုဝဏ္ဏသာမကိုမြင်၍ “အို၊ အချင်းတို့။ တရားမဟုတ်သောအမှုကို ပြုလေစွာတကား” ဟု
လက် ၂ ဘက်တို့ကိုချီ၍ ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ဤသို့ ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့သည် မြေဝယ်ကျသောလမင်းကို ဥပမာပြု၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းသော်လည်း
သား၌ဖြစ်သော စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာနှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် မြေထက်၌ကျသောနေမင်းကို ဥပမာပြု၍
ငိုကြွေးမြည်တမ်းလိုသောကြောင့်-

'ဒိသ္ဗာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုဏ္ဍိတံ၊

အပဝိဒ္ဓံ ဗြဟ္မာရညေ၊ သူရံဝ ပတိတံ ဆမာ။ ။' ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား:-

“သားဖြစ်သော၊ မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော၊ လူမနီးသော ဗြဟ္မာရည ဟုဆိုအပ်သော တောကြီးထဲ၌
မြေဝယ်ကျသောနေကဲ့သို့ လဲသော သုဝဏ္ဏသာမကို မြင်၍ “အို-အချင်းတို့။ ပြုရက်လေစွာ တကား” ဟု
လက် ၂ ဘက်ကိုမြှောက်၍ သည်းစွာသောအသံဖြင့် ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ဤသို့ သုဝဏ္ဏသာမသည် မြေထက်၌လဲသည်ကို ကောင်းကင်မှကျသောနေကဲ့သို့ ဥပမာပြု၍
ငိုကြွေးသော်လည်း သား၌ဖြစ်သောစိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာနှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်-

'ဒိသ္ဗာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုဏ္ဍိတံ၊

အပဝိဒ္ဓံ ဗြဟ္မာရညေ၊ ကလုနံ ပရိဒေဝယံ။ ။' ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား:-

သားဖြစ်သော မြေမှုန့် အလိမ်းလိမ်းကပ်သော လူမနီးသော ဗြဟ္မာရည ဟုဆိုအပ်သော တောကြီး၌
လဲသော သုဝဏ္ဏသာမကိုမြင်၍ အလွန်သနားဖွယ်' လက် ၂ ဘက်ကိုမြှောက်၍ ငိုကြွေးကြကုန်၏။

“ကောင်းသောအမြင်ရှိသော သုဝဏ္ဏသာမ။ ယမန်ကာလ မိနင့်ဖကို နိစ္စမပြတ် ကျောလက်သပ်၍
သားမြတ်သည် လုပ်ကျွေးမွေး၏။ ယခု သင်သည် ပြင်းစွာမေ့လျော့ သလော။ သင်သည် သေအံ့သောအခါသို့
ရောက်လတ်သည်ရှိသော် တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကိုမျှ မဆိုခဲ့တကား။

“ကောင်းသောအဆင်းရှိသော ချစ်သားသုဝဏ္ဏသာမ။ ပြင်းစွာငိုက်မျဉ်း သလော။ သင်သည် ယခု
သေအံ့သောအခါ ရောက်သည်ရှိသော် တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကိုမျှ ငါတို့အား မဆိုခဲ့တကား။

“ချစ်သား သုဝဏ္ဏသာမ။ ယခု အဘယ်သူသည် ငါတို့၏ မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော၊ ရှုပ်ထွေးသော
ဆံကျစ်ကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်၍ ထုံးပေလတ္တံ့နည်း။ သူကန်းဖြစ်ကုန်သော ငါတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးပေသော
ဤသုဝဏ္ဏသာမသည် သေခဲ့ပြီတကား။

“ချစ်သားသုဝဏ္ဏသာမ။ ယခု အဘယ်သူသည် တံမြက်စည်းကိုယူ၍ ငါတို့သခံမ်း၌ တံမြက်လှည်းပေ
လတ္တံ့နည်း။ ကန်းကုန်သောငါတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးပေသော သုဝဏ္ဏသာမသည် သေခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီတကား။

“ချစ်သားသုဝဏ္ဏသာမ။ ယခုအခါ အဘယ်သူလာ၍ ကန်းကုန်သောငါတို့ကို ရေပူ၊ ရေချမ်း ကမ်းပါလတ္တံ့နည်း။ ကန်းကုန်သောငါတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးပေသော သုဝဏ္ဏသာမသည် သေခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီတကား။”

“ချစ်သား သုဝဏ္ဏသာမ။ ယခုအခါ အဘယ်သူလျှင် တောသစ်မြစ်၊ တောသစ်သီးတို့ကို ဆောင်ခဲ့၍ ကန်းကုန်သော ငါတို့ကို ကျေးမွေးပေလတ္တံ့နည်း။ ကန်းကုန်သောငါတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးပေသော သုဝဏ္ဏသာမသည် သေခြင်းသို့ရောက်ခဲ့ပြီတကား”ဟု သုဝဏ္ဏသာမ၏ အမိ၊အဖဖြစ်သော ဒုကူလ၊ပါရိကာတို့သည် ပြင်းစွာငိုကြွေး မြည်တမ်းပြီးလျှင် သုဝဏ္ဏသာမ၏ရင်၌ လက်ကိုထား၍ အငွေ့ကို စူးစမ်းလတ်သည်ရှိသော်

‘ငါတို့သား သုဝဏ္ဏသာမ ရှိသေးသလျှင်ကတည်း။ အငွေ့သည် ရှိသေးသလျှင်ကတည်း။ အဆိပ်၏ အဟုန်ဖြင့် မိန်းမောခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့။ အဆိပ်မရှိစိမ့်သောငှာ သစ္စာအမှုကို ပြုအံ့’ဟု ကြံ၍ သစ္စာကိုပြုကြကုန်၏။

၈။ သစ္စာပြုခန်း

ထိုသို့ သစ္စာပြုသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘ဒိသွာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုဏ္ဍိတံ၊

အဋ္ဌိတာ ပုတ္တသောကေန၊ မာတာသစ္စံ အဘာသထ။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ ဓမ္မစာရီ ပုရေ အဟု။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ ဗြဟ္မစာရီ ပုရေ အဟု။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ သစ္စဝါဒီ ပုရေ အဟု။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ မာတာ ပေတ္တိဘရော အဟု။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ ကုလေ ဇ္ဇော ပစာယိကော။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ ပါဏာ ပိယတရော မမ။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယံကိဉ္စိတ္တိ ကတံ ပုညံ၊ မယုဉ္ဇေဝ ပိတုစွ တေ။

သဗ္ဗေန တေန ကုသလေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။’ ဟူသော ၈ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိသော ချစ်သားတို့။ မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သော၊ မြေကြီးထက်၌လဲသော၊ သားဖြစ်သော သုဝဏ္ဏသာမကို မြင်၍ သား၌ဖြစ်သောစိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာနှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ သုဝဏ္ဏသာမ၏ အဓိသည် သစ္စာစကားကို ဆိုလေ၏။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် ရှေး၌ ၁၀ပါးအပြားရှိသော ကုသိုလ်ကမ္မပထ” တရားကို ကျင့်၏။ ထိုသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် ရှေး၌ဖြစ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် ရှေး၌ ဟုတ်မှန်သောစကားကိုသာ ဆိုတတ်၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် အဓိ၊အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးတတ်၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် အမျိုး၌ အသက်ကြီးသောသူတို့ကို လည်းကောင်း၊ အဓိ၊အဖတို့ကို လည်းကောင်း ရိုသေ၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမကို ငါသည် ငါ၏အသက်ထက် ချစ်မြတ်နိုး၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“ငါသည် လည်းကောင်း၊ ချစ်သားသုဝဏ္ဏသာမ၏အဖသည် လည်းကောင်း အမှတ်မရှိပြုအပ်သော ကောင်းမှုရှိ၏။ ထိုသို့ပြုအပ်သော ခပ်သိမ်းသောကောင်းမှုကြောင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။”

ဤသို့ သုဝဏ္ဏသာမ၏အဓိသည် သစ္စာပြုသည်ရှိသော် သုဝဏ္ဏသာမသည် နံပါးတစ်ဘက်ဖြင့် ပြန်၍အိပ်၏။

ထိုသို့အိပ်သောအခါ သုဝဏ္ဏသာမ၏အဖသည် “ငါ့သား အသက်ရှင်သေး၏။ ငါသည်လည်း သစ္စာပြုအံ့”ဟု ထိုပါရိကာအတူလျှင် သစ္စာပြု၏။

ထို ဒုက္ခလသုခမိန့်၏ သစ္စာပြုသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘ဒိသ္မာန ပတိတံ သာမံ၊ ပုတ္တကံ ပံသုကုဏ္ဍိတံ။

အဋ္ဌိတာ ပုတ္တသောဂေန၊ ပိတာ သစ္စံ အဘာသထ။ ။

- ‘ယေန သဗ္ဗေန ယံ သာမော၊ ဓမ္မစာရီ ပုရေ အဟု။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သဗ္ဗေန ယံ သာမော၊ ဗြဟ္မစာရီ ပုရေ အဟု။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ သစ္စဝါဒီ ပုရေ အဟု။’

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ မာတာပေတ္တိဘရော အဟု။’

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိကော။’

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယေန သစ္စေန ယံ သာမော၊ ပါဏာ ပိယတရော မမ။’

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘ယံကိစ္ဆိတ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ မယုဇ္ဇေဝ ပိတုစ္စ တေ။’

သဗ္ဗေန တေန ကုသလေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။’ ဟူသော ၈ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သံသရာဘေးကို ရှလေ့ရှိကုန်သော ချစ်သားရဟန်းတို့။ သုဝဏ္ဏသာမဏိအဖြစ်သော ဒုက္ကလသုခမိန်သည် မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်း ကပ်သောကိုယ်ဖြင့် ငွေပြားအဆင်းနှင့်တူသောသံစု၌လဲသော သုဝဏ္ဏသာမကိုမြင်လျှင် သား၌ဖြစ်သော စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာနှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ သစ္စာစကားကို ဆိုပေ၏။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် ရှေး၌ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ၁၀ ပါးကို ကျင့်၏။ ထိုသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် ရှေး၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် ရှေး၌ ဟုတ်မှန်သောစကားကိုသာ ဆိုတတ်၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် အမိ၊အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးတတ်၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမသည် အမျိုး၌ အသက်ကြီးသောသူတို့ကို လည်းကောင်း၊ အမိ၊အဖတို့ကို လည်းကောင်း ရိုသေ၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“အကြင်သစ္စာစကားဖြင့် ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမကို ငါသည် ငါ၏အသက်ထက် ချစ်မြတ်နိုး၏။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“ငါသည် လည်းကောင်း၊ သင်ချစ်သား သုဝဏ္ဏသာမ၏အမိသည် လည်းကောင်း၊ အမှတ်မရှိပြုအပ်သော ကောင်းမှု ရှိ၏။ ခပ်သိမ်းသောထိုကောင်းမှုကြောင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း”ဟု သစ္စာပြု၏။

ဤသို့ ဒုက္ကလသုခမိန်သည် ‘ယေနသစ္စေန’ အစရှိသော ၇ ဂါထာတို့ဖြင့် သစ္စာပြုသည်ရှိသော် သုဝဏ္ဏသာမသည် ဤမှတစ်ပါးသော နံတောင်းဖြင့် ပြန်၍အိပ်၏။

ထိုသို့အိပ်သောအခါ ဘုရားလောင်းအား ဥက္ကိမ်မြောက်အောင် သစ္စာပြုခြင်းကို ဗဟုသုတရှိနတ်သမီးသည် ပြုလေ၏။

ထို ဗဟုသုတရှိနတ်သမီး၏ သစ္စာပြုသောအဖြစ်ကို ပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-

‘သာ ဒေဝတာ အန္တရဟိတာ၊ ပဗ္ဗတေ ဂန္ဓမာဒနေ။

သာမဿ အနုကမ္မာယ၊ ဣမံ သစ္စံ အဘာသထ။ ။

‘ပဗ္ဗတျာဟံ ဂန္ဓမာဒနေ၊ စိရရတ္တာ နိဝါသိနီ။

န မေ ပိယတရော ကောစိ၊ အညော သာမာ နဝိဇ္ဇတိ။ ။

‘တေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။

သဗ္ဗေ ဝနာ ဂန္ဓမယာ၊ ပဗ္ဗတေ ဂန္ဓမာဒနေ။

တေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဝိသံ သာမဿ ဟညတု။ ။

‘တေသံ လာလပ္ပမာနာနံ၊ ဗဟု ကာရညသဉ္စိတံ။

ဝိပ္ပံ သာမော သမုဋ္ဌာသိ၊ ယုဝါ ကလျာဏ ဒဿနော။ ။’ ဟူသော ၄ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါသည် အခါလေးဖြင့် ‘ဂန္ဓမာဒန’ အမည်ရှိသောတောင်၌ နေ၏။ ဤ ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမမှတစ်ပါး တစ်စုံတစ်ယောက်သော ချစ်မြတ်နိုးသောသူသည် မရှိ။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားကြောင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။

“ဂန္ဓမာဒန အမည်ရှိသောတောင်၌ ခပ်သိမ်းသောတောတို့သည် နံ့သာအတိသာ ပြီးကုန်၏။ တစ်စုံတစ်ခုသော သစ်ပင်မည်သည် မရှိ။ ဤသို့ မှန်သောသစ္စာစကားကြောင့် ငါ့သားသုဝဏ္ဏသာမအား မြားဆိပ် ပျောက်စေသတည်း။”

“ချစ်သား ရဟန်းတို့။ ထို ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာတို့၏ များစွာသောသနားခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ငိုကြွေးကုန်စဉ်လျှင် ဗဟုသုတရှိ နတ်သမီး၏ သစ္စာပြုသောအဆုံး၌ ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမသည် လျှင်စွာထ၏။ ပဒုမ္မာကြာဖက်မှ လျှောကျသောရေကဲ့သို့ သုဝဏ္ဏသာမ၏မြားဆိပ်သည် ပြယ်လေ၏။ မြားမှန်သော အနာသည်လည်း ပြကတော့ရှိလေ၏။ ဤအရပ်၌ ပစ်မိလေသလော၊ ထိုအရပ်၌ ပစ်မိလေသလော’ ဟု ပစ်မိရာအရပ်သည်မျှလည်း မထင်”

ဤသို့လျှင် ဘုရားလောင်း၏ အနာမရှိသောအဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့၏ မျက်စိကိုရခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ နေအရုဏ်တက်သောအခါ နတ်၏အာနဘော်အားဖြင့် ၄ ယောက်ကုန်သော ဒုက္ခလ၊ ပါရိကာ၊ ပိဋိယက္ခ၊ သုဝဏ္ဏသာမတို့၏သခံမ်း၌သာ ထင်ရှားစွာဖြစ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဤအလုံးစုံသည် တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်းဖြစ်၍ သုဝဏ္ဏသာမ၏မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည် “မျက်စိကို ငါတို့ရကုန်ပြီ။ သုဝဏ္ဏသာမလည်း အနာမရှိပြီ” ဟု အတိုင်းထက်အလွန် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအခါ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ကို သုဝဏ္ဏသာမသုခမိန်သည်-

‘သာမော ဟ မသို့ ဘဒ္ဒန္တေ၊ သောတ္ထိနာမိ သမုဋ္ဌိတော။

မာဗ္ဗန္တံ ပရိဒေဝေထ၊ မဉ္ဇုနာ ဘိဝဒေထ မံ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့။ ငါသည်ကား သင်တို့သားဖြစ်သော သုဝဏ္ဏသာမ တည်း။ ချမ်းသာသဖြင့် ကောင်းစွာထမြောက်ပြီ။ ပြင်းစွာ မငိုကြွေးကြလင့်။ သာယာစွာသောစကားဖြင့် ငါ့ကို ခေါ်ကြကုန်လော့” ဟု ဘုရားလောင်းဆို၏။

၉။ ပိဋိယက္ခမင်းကြီးအား တရားဟောခန်း

ထိုသို့ဆိုပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းသည် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးကိုမြင်၍ ပဋိသန္တာရစကားတို့ကို ပြောဟောလိုသောကြောင့်-

‘သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။

ဣဿရောသိ အနပ္ပတ္တော၊ ယံ ဣဓတ္ထိ ပဝေဒယ။ ။

‘တိန္ဒုကာနိ ပိယာလာနိ၊ မဓုကေ ကာသုမာရိယော။

ဖလာနိ ခုဒ္ဒကပ္ပါနိ၊ ဘုဉ္ဇ ရာဇ ဝရာဝရံ။ ။

‘အတ္ထိ မေ ပါနိယံ သီတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။

တတော ပိဝ မဟာရာဇ၊ သစေ တွံ အဘိကင်္ခသိ။ ။’ ဟူသော ၃ ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇံ ပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီး၏လာခြင်းကား ကောင်းသောလာခြင်းတည်း။ ထိုမြို့တုံ အရှင်မင်းကြီး၏လာခြင်းကား အပြစ်ကင်းသောလာခြင်းတည်း။ အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီးသည် အစဉ် ရောက်တော်မူ၏။ အရှင်မင်းကြီးသည် ဤအရပ်၌ အကြင် အလိုသည် ရှိ၏။ ထိုအလိုကို ဆိုတော်မူလော့။

“ကာသိကရာဇံ ပြည်သူတို့၏နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော အရှင်မင်းကြီး။ တည်သီး၊ လွန်သီး၊ သစ်မည်စည်သီး၊ ထောက်ရှာသီး၊ သရက်ဖြူသီးတို့သည် ပျားမွဲအရသာနှင့် တူကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး သရက်၊ ပိန္နဲ၊ နရံ၊ ဗလကာ၊ ဩဇာ၊ ရှောက်ချို၊ လိမ္မော်၊ ကျွဲကောတို့သည် ရှိကုန်၏။ အရှင်မင်းကြီး ချိုနိုးရာရာကို အလိုရှိတိုင်း စားတော်မူပါလော့။

“ကာသိကရာဇံ ပြည်သူတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူတတ်သော အရှင်မင်းကြီး။ ဂိရိဂဗ္ဘရ ဟု ဆိုအပ်သော တောင်၊ မြောင်၊ ချောက်ကြားမှစီးသော မိဂသမ္ပတာမြစ်မှဆောင်ခဲ့အပ်သော ဤရေသည်လည်း အလွန်ချမ်းအေး ကြည်လင်စွာ၏။ အကယ်၍ အလိုတော်ရှိအံ့။ ထိုရေအိုးစင်မှ သောက်တော်မူလော့”

ဤသို့လျှင် ဘုရားလောင်းသည် ပိဋိယက္ခမင်းကြီးအား သာယာနာပျော်ဖွယ် အသက်ထက်ဆုံး အောက်မေ့အပ်သောစကားကို ဆို၏။

ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် အံ့ဖွယ်သရဲ သေလေပြီးသောသုဝဏ္ဏသာမ ပြန်ရှင်သည်ကိုမြင်လျှင် ဘုရားလောင်းအား မေးလိုသောကြောင့်-

‘သံမုယာမိ ပမုယာမိ၊ သဗ္ဗာ မုယုန္တိ မေ ဒိသာ။

ပေတံ တံ သာမ မဒ္ဒက္ခိ၊ ကော န တွံ သာမ ဇီဝသိ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်း သုဝဏ္ဏသာမ။ ငါသည် ပြင်းစွာတွေဝေ၏။ အထူးထူးအပြားပြား တွေဝေ၏။ ငါ့အား အလုံးစုံသောအရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း တွေဝေကုန်၏။ သေလေပြီးသော သင်သုဝဏ္ဏသာမကို မြင်ပြန်ရ၏။ အချင်းသုဝဏ္ဏသာမ။ သင်ကား အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အသက်ရှင်ပြန်သနည်း”ဟု မေး၏။

ထိုသို့ ပိဋိယက္ခမင်းကြီး ဆိုသောစကားကိုကြား၍ ဘုရားလောင်းသည် ‘ဤမင်းကြီးကား ငါ့ကိုသေလေပြီဟု မှတ်ဘိ၏။ ထိုမင်းကြီးအား မသေသောအဖြစ်ကို ပြအံ့’ဟု ကြံ၍-

‘အပိ ဇိဝံ မဟာရာဇ၊ ပုရိသံ ဂါဠဝေဒနံ။

ဥပနိတမနသကံပွံ၊ ဇိဝန္တံ မညတေ မတံ။

အပိ ဇိဝံ မဟာရာဇ၊ ပုရိသံ ဂါဠဝေဒနံ။

တံ နိရောဓဂတံ သန္တံ၊ ဇိဝန္တံ မညတေ မတံ။ ။’ ဟူသော ၂ဂါထာကို ဘုရားလောင်းဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ်တိုင်းအလုံးကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အသက် ရှင်သေးလျက်လည်း ပြင်းစွာဝေဒနာနှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဘဝင်အနီးသို့ ရောက်သောစိတ်ပါရှိသော အသက်ရှင်သောယောက်ျားကို သေလေပြီဟု အောက်မေ့တော်မူဘိ၏တကား။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးကို ရွှေထီးဖြူဖြန့်မိုး၍ အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အသက်မသေဘဲလျက် လျှင် ပြင်းစွာဝေဒနာရှိသော ထွက်သက်၊ ဝင်သက် ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်သောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော အသက်ရှင်သော ထိုယောက်ျားကို သေလေသည်ဟူ၍ လူအများတို့သည် အောက်မေ့ဘိ၏တကား။”

ထိုသို့ ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမသည် သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိသောစကားကို ပြောဆိုပြီးလျှင် ပိဋိယကွမင်းကြီးကို အကျိုးစီးပွားနှင့်ယှဉ်စေလိုသည်ဖြစ်၍ တစ်ဖန် တရားဟောတော်မူလိုသောကြောင့်-

‘ယာ မာတရံ ပိတရံဝါ၊ မစ္စော ဓမ္မေန ပေါသတိ။

ဒေဝါပိနံ တိကိစ္ဆန္တိ၊ မာတာပေတ္တိဘရံ နရံ။ ။

‘ယော မာတရံ ပိတရံဝါ။ မစ္စော ဓမ္မေန ပေါသတိ။

ဣဇေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတိ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာကိုဆို၏။

မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ ယောမစ္စော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ မာတရံဝါ၊ အမိကိုလည်းကောင်း။ ပိတရံဝါ၊ အဖကိုလည်းကောင်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ပေါသတိ၊ မွေးပေ၏။ မာတာပေတ္တိဘရံ၊ အမိ၊ အဖကို လုပ်ကျွေးပေသော။ နံနရံ၊ ထိုသူကို။ ဒေဝါပိ၊ နတ်တို့သည်လည်း။ တိကိစ္ဆန္တိ၊ ဆေးကုကုန်၏။

မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ ယောမစ္စော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ မာတရံဝါ၊ အမိကို လည်းကောင်း။ ပိတရံဝါ၊ အဖကို လည်းကောင်း။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ ပေါသတိ၊ မွေးမြူ၏။ မာတာပေတ္တိဘရံ၊ အမိ၊ အဖကိုမွေးမြူသော။ နံနရံ၊ ထိုသူကို။ ဣဇေဝ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ပင်လျှင်။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကုန်၏။ ပေစ္စ၊ တမလွန်ဘဝ၌။ သဂ္ဂေ၊ နတ်ပြည်၌။ ပမောဒတိ၊ မွေ့လျော်ပျော်စရာ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ် တိုင်းကြီး၌ ထီးဖြူရွှေနန်းသခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ မှတ်တော်မူလော့။ အကြင်သတ္တဝါသည် အမိကိုလည်းကောင်း၊ အဖကိုလည်းကောင်း တရားသဖြင့် လုပ်ကျွေးမွေးပေ၏။ ထိုအမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးမြူသောသူကို နတ်တို့သည်လည်း ဆေးကုပေကုန်၏။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီးသခင် ဘုရင်တကာတို့၏အထွတ် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ တစ်ဖန် မှတ်ဦးလော့။ အကြင်သတ္တဝါသည် အမိကို လည်းကောင်း၊ အဖကို လည်းကောင်း တရားသဖြင့် လုပ်ကျွေးမွေး၏။ ထိုသို့ အမိ၊ အဖကို မွေးပေသောသူကို ပစ္စုပ္ပန်လောက ဤဘဝ၌ပင်လျှင် ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် ချီးမွမ်းကုန်၏။ နောင်တမလွန်ဘဝ၌လည်း ဒေဝသမ္ပတ္တိနှင့်ပြည့်စုံလျက် နတ်သက်အတိုင်း မွေ့လျော်ပျော်ပါး စံစားရ၏”ဟု ပိဋိယကွမင်းကြီးအား တရားဓမ္မဒေသနာဖြင့် ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူ၏။

ထိုသို့ဆုံးမသော ဘုရားလောင်း၏တရားစကားကို ကြားလျှင် ပိဋိယကွမင်းကြီးသည်

“အို၊ အချင်းတို့။ အံ့ဖွယ်သရဲ ရှိစွာတကား။ အမိ၊အဖကို လုပ်ကျွေးမွေးပေသောသတ္တဝါအား ဖြစ်သောရောဂါဝေဒနာကို နတ်တို့သည် ဆေးကုစား ပေကုန်သတတ်။ အလွန်လျှင် သုဝဏ္ဏသာမသည် တင့်တယ်စွာတကား”ဟု ၅ ဖြာစုံညီလျက် လက်အုပ်ချီတောင်းပန်လိုသောကြောင့်-

‘ဧသ ဘိယျော သံမုယာမိ၊ သဗ္ဗာ မုယန္တိ မေ ဒိသာ။

သရဏံ သာမ ဂစ္ဆာမိ၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်း သုဝဏ္ဏသာမ။ အပြစ်မရှိသောသင့်အား ငါ ပြစ်မှားမိခြင်းသည် အလွန် မိုက်မဲတွေဝေ၏။ ငါသည် သင်သုဝဏ္ဏသာမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သင်သုဝဏ္ဏသာမသည် ငါ၏ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သော နတ်ပြည်သို့သွားသောခရီးကို ငါ့အား ကြားပါလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ ပိဋိယကွမင်းကြီးဆိုသောအခါ ထိုပိဋိယကွမင်းကြီးကို ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ဆို၏။

“ကာသိကရာဇ်အရှင်မင်းမြတ်။ ‘ဒေဝလောက’ဟုဆိုအပ်သော နတ်ပြည်သို့ အကယ်၍ သွားလိုသည်ဖြစ်အံ့။ ကြီးကျယ်စွာသော နတ်တို့၏စည်းစိမ်ချမ်းသာကို အကယ်၍ ခံစားလိုသည် ဖြစ်အံ့။ ဒသရာဇဓမ္မ ဟုဆိုအပ်သော ၁၀ပါးသော မင်းကျင့်တရားတို့၌ မမေ့မလျော့ ကျင့်တော်မူလော့”ဟု ထိုပိဋိယကွမင်းကြီးအား တရားဟောတော် မူလိုသောကြောင့်-

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ မာတာပိတူသု ခတ္တိယ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ ပုတ္တဒါရေသု ခတ္တိယ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ မိတ္တာမစ္စေသု ခတ္တိယ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ ဝါဟနေသု ဗလေသုစ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ ဂါမေသု နိဂမေသုစ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ ရဋ္ဌေ ဇနပဒေသုစ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ သမဏေ ဗြာဟ္မဏေသုစ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ မိဂပက္ခိသု ခတ္တိယ။ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခ မာဝဟတိ၊ ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ မိဂဿသိ။ ။

‘ဓမ္မဉ္စရ မဟာရာဇ၊ ဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ။ သုစိဏ္ဏေန ဒီဝံ ပတ္တာ၊ မာ ဓမ္မံ ရာဇ ပမာဒ။ ။

ဟူသော ၁၀ ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာသိကရာဇ်တိုင်းခွင် မြေအပြင်ကို အစိုးရတော်မူသော၊ ခတ္တိယအစစ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး၊ အမိ၊အဖတို့၌ လုပ်ကျွေးမွေးမြူခြင်းကို ပြုတော်မူလော့။ ဤလူ့ပြည်၌ တရားကိုကျင့်တော်မူသည်ရှိသော် အရှင်မင်းကြီးသည် နတ်ပြည်သို့ သွားရလတ္တံ့သတည်း။

“မြေကြီးဆွေနှင်း မင်းဖြစ်တော်မူသော ကာသိကရာဇ်မင်းမြတ်။ သားမယားတို့၌ လုပ်ကျွေးမွေးမြူခြင်း တည်းဟူသော တရားကို ကျင့်လော့။ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဓမ္မကိုကျင့်သည်ရှိသော် အရှင်မင်းကြီးသည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရလတ္တံ့သတည်း။

“အာဏာလက်ရုံး ဘုန်းတော်ကြောင့် မြေအပြင်ကိုအစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အဆွေခင်ပွန်း ဖြစ်ကုန်သော မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၌ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း ဟုဆိုအပ်သော တရားကို

ကျင့်တော်မူလော့။ ဤ ပစ္စုပ္ပန်လောက၌ တစ်စမယွင်းကျင့်သော အရှင်မင်းကြီးသည် နတ်ပြည်သို့ သွားရလတ္တံ့သတည်း။

“မဟာပထဝီ မဟိတလ စိုးရစွင့်ပိုင်သော ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး။ ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါတို့၌ တရားကို ကျင့်တော်မူလော့။ ဤလောက၌ တရားကိုကျင့်သည်ရှိသော် အရှင်မင်းမြတ်သည် နတ်ပြည်သို့ လားရလတ္တံ့သတည်း။

“ကာသိကရာဇ် တိုင်းကြီးသခင် မြေအပြင်ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ ရွာ၊ နိဂုံးတို့၌ တရားကို ကျင့်တော်မူလော့။ ဤလူ့ပြည်၌ တရားကိုကျင့်သော အရှင်မင်းမြတ်သည် နတ်ပြည်သို့ သွားရလတ္တံ့သတည်း။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့၏ နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော အရှင်မင်းမြတ်။ ပြည်တိုင်းကားတို့၌ လည်းကောင်း၊ ဧနုဒ်တို့၌ လည်းကောင်း တရားကို ကျင့်တော်မူလော့။ ဤလောက၌ တရားကိုကျင့်သည်ရှိသော် အရှင်မင်းမြတ်သည် နတ်ပြည်သို့ သွားရလတ္တံ့သတည်း။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့၏ အစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူတတ်သော အရှင်မင်းမြတ်။ ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်း တရားကို ကျင့်တော်မူလော့။ ဤလူ့ပြည်၌ တရားကိုကျင့်သည်ရှိသော် အရှင်မင်းမြတ်သည် နတ်ပြည်သို့ သွားရလတ္တံ့သတည်း။

“ကာသိကရာဇ်တိုင်းခွင် မြေအပြင်ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ သားငှက်တို့၌ တရားကို ကျင့်တော်မူလော့။ ပစ္စုပ္ပန်လောက၌ တရားကိုကျင့်သော အရှင်မင်းမြတ်သည် နတ်ပြည်သို့ သွားရလတ္တံ့သတည်း။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီး၌ ရွှေထီးဖြန့်မိုး၍ အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ တရားကိုကျင့်တော်မူလော့။ ကောင်းစွာလေ့ကျက်အပ်သော တရားသည် ချမ်းသာကို ဆောင်ပေတတ်၏။ ဤလူ့ပြည်၌ တရားကို ကျင့်သော အရှင်မင်းမြတ်သည် နတ်ပြည်သို့ သွားရလတ္တံ့သတည်း။

“ကာသိကရာဇ်ပြည်ကြီး၌ ထီးဖြူရွှေနန်းကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းမြတ်။ တရားကို ကျင့်တော်မူလော့။ ဗြဟ္မာမင်းနှင့်တကွသော သိကြား၊ နတ်မင်းတို့သည် ကောင်းစွာ တရားကို ကျင့်သောကြောင့် နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ်။ ကျင့်ဝတ်တရားကို မမေ့မလျော့ ကျင့်တော်မူလော့” ဟု မင်းကျင့်တရား ၁၀ပါး တို့ဖြင့် ဆုံးမ၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် ထို ပိဋိယကွမင်းကြီးအား ရာဇဓမ္မ ၁၀ ပါးကိုဟောပြီးလျှင် လွန်စွာ ဆုံးမတော်မူလို၍ ၅ ပါး သီလကို ပေး၏။

ပိဋိယကွမင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းသုဝဏ္ဏသာမ၏ အဆုံးအမကိုခံ၍ ဘုရားလောင်းကို ရိုသေစွာရှိခိုးပူဇော်ပြီး၍ ဗာရာဏသီပြည်သို့သွားပြီးလျှင် အလှူအစရှိသည်တို့ကိုပြု၍ အသက်၏အဆုံး၌ နတ်ပြည်သို့ လားရလေ၏။

ဘုရားလောင်းလည်း မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့နှင့်တကွ အဘိညာဉ် ၅ ပါးတို့ကို လည်းကောင်း၊ သမာပတ် ၈ ပါးတို့ကို လည်းကောင်း ဖြစ်စေ၍ အသက်၏အဆုံး၌ ဗြဟ္မာပြည်သို့ လားရကုန်၏။

၁၀။ ဓာတ်ပေါင်းခန်း

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ‘သုဝဏ္ဏသာမ’ဓာတ်တော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအလုံးစုံတို့ကို ပြရာပြကြောင်းဖြစ်သော ဤဓမ္မဒေသနာကို ဆောင်တော်မူ၍

“သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့။ အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးမြူပေသော လူတို့ မည်သည်ကား ရှေး၌ ပညာရှိတို့၏ အနွယ်အဆက်လျှင်တည်း”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် သစ္စာ ၄ပါးကို ပြတော်မူ၏။

သစ္စာ၊ ၄ ပါးကို ပြတော်မူသည်၏အဆုံး၌ အမိ၊ အဖတို့ကို လုပ်ကျွေးမွေးမြူသော ရဟန်းသည် ‘သောတာပတ္တိဖိုလ်’သို့ ရောက်လေ၏။ တရားနာပရိသတ်တို့သည် တရားအရသာကို သောက်ရကုန်၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဒေသနာကို အကျယ်ဟောတော်မူ၍ စကားဆက်ဝေးသဖြင့် ရှေးဝတ္ထုအကြောင်းရင်း ပျောက်မည် စိုးသောကြောင့်

“ချစ်သားရဟန်းတို့။ ငါ သုဝဏ္ဏသာမ ဖြစ်တော်မူသောအခါ ကာသိကရာဇ်တိုင်း၌ ဗာရာဏသီပြည်ကို အစိုးရတော်မူသော ပိဋိယက္ခမင်းကြီးသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ၏သပိတ်၊ သင်္ကန်းတို့ကို ဆောင်ယူ၍ နောက်သို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် မြတ်နိုးကြည်ညိုစွာ လိုရာမတ ရကြောင်း ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးခြင်းရှိလျက် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ငါဘုရား၏ ဥပဋ္ဌာကအရာ၌ ဗဟုသုတအစရှိသော ဂုဏ် ၅ပါးဖြင့် သာသနာတော်၌ ၂ယောက်မရှိ အထွတ်ဖြစ်သော ဘထွေးတော်၏သား ငါ့ညီ ‘အာနန္ဒာထေရ်’ ဖြစ်လာ၏။

“ငါ သုဝဏ္ဏသာမ ဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ့ကို မပြတ်စောင့်မလျက် ဂန္ဓမာဒနတောင်၌နေသော ဗဟုသုန္ဒရီ နတ်သမီးသည် ယခု ငါ ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ငါ၏တပည့်တော်မ ဘိက္ခုနီအပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယအဂ္ဂသာဝိကာ၏အရာဖြင့် တန်ခိုးအရာ ၂ယောက်မရှိ အထွတ်ဖြစ်သော ‘ဥပ္ပလဝဏ်’^၁ထေရီ ဖြစ်လာ၏။

“ငါ သုဝဏ္ဏသာမ ဖြစ်တော်မူသောအခါ အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်အသုံးအဆောင်တို့ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စေနိုင်သော တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံစွာ မျက်စိ ၁၀၀၀ အမြင်ဆောင်လျက် ငါတို့ကိုကြည့်ရှုပေသော သိကြားမင်းသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ကို မရှိဟူ၍ မကြားရ၊ အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စေနိုင်လျက် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီသမ္ဘာရနှင့်ပြည့်စုံစွာ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ဖြင့် ငါ၏သာသနာ၌ ၂ယောက်မရှိ အထွတ်ဖြစ်သော ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်ပြီးသည့်နောက်တိုင်အောင်လည်း ငါ၏သာသနာတော်ကို စောင့်မကြည့်ရှုလတ္တံ့ဖြစ်သော ဘထွေးတော်သား ငါ့ညီ ‘အနုရုဒ္ဓါ’^၂ထေရ် ဖြစ်လာ၏။

“ငါ သုဝဏ္ဏသာမ ဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ၏ခမည်းတော်ဖြစ်သော ဒုက္ကလသုခမိန်သည် ယခု ငါဘုရား ဖြစ်တော်မူသောအခါ မဂဓရဋ္ဌတိုင်း ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ^၃ အမျိုး၌ဖြစ်၍ လက်သို့ရောက်ပြီးသောကာမဂုဏ်ကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့စွန့်ပစ်လျက် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ငါဘုရား တပည့်သား တော်အပေါင်းတို့တွင် ဓုတင်^၄အရာဖြင့် ငါ၏သာသနာတော်၌ ၂ယောက်မရှိ အထွတ်ဖြစ်သော ငါဘုရား

ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ပြီးသည်နောက် ငါဘုရား၏သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်လတ္တံ့သော တတိယအဂ္ဂသာဝက 'မဟာကဿပ'ထေရ် ဖြစ်လာ၏။

“ငါ သုဝဏ္ဏသာမ ဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ၏မယ်တော်ဖြစ်သော ပါရိကာသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ မဂဓရဋ္ဌတိုင်း၌ ၁၈ ကုဋေမက ကြွယ်ဝသော ဗြဟ္မဏမဟာသာလ ပုဏ္ဏားသူကြွယ်မျိုး၌ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ အတိုင်းမသိသော ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ စပါး၊ ဆန်၊ ရေ၊ ကျွန်၊ ခြွေရွေတို့ကို စွန့်ပစ်လျက် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအားလျော်စွာ ငါဘုရားတပည့်တော် ဘိက္ခုနီအပေါင်းတို့တွင် 'ဘဒ္ဒါကာပိလာနီ'ထေရီ ဖြစ်လာ၏။

“ဟိမဝန္တာ ဗြဟ္မာရည တောဝမြိုင်ခွင်၌ မိခင်၊ဖခင် မျက်မမြင်ကို ချိုချင်သစ်သီး လုံးကြီးလုံးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သောက်ရေ၊ချိုးရေတို့ဖြင့် လည်းကောင်း နေ့ညဉ့်မပြတ် လုပ်ကျွေးမွေးမြူသော သုဝဏ္ဏသာမ သုခမိန်သည်ကား ယခုအခါ ကပိလဝတ်နေပြည်တော်ကြီး၌ မဟာသမ္မတမင်းမှဆင်းသက်၍ မပြတ်သောအနွယ်ရှိသော သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ဖြစ်၍၊ အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော် ဘုန်းတော်ကြောင့်ဖြစ်သော ရွှေအိုးကြီး ၄လုံးနှင့်တကွ ဥတု ၃ပါးတို့၌ အချမ်း၊အပူမျှသော ရွှေနန်းပြာသာဒ် ၃ ဆောင်၌ ယသောဓရာ^၁ ဗိမ္မာဒေဝီ^၂ အမူးရှိသော မင်းသမီးအပေါင်း ၄သောင်း ၂ထောင်တို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကို ၂၉ နှစ် တိုင်အောင် စိုးစံတော်မူစဉ် ၄လတစ်ကြိမ်၊ ၄လတစ်ကြိမ် ဥယျာဉ်သို့ထွက်တော်မူရာတွင် သိကြားမင်းအမူးရှိသော တစ်သောင်းသော စကြဝဠာ၌နေကုန်သော နတ်အပေါင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ်^၃ ခဏသင့်လျော် အချိန်တော်ပြီဟု တောထွက်တော်မူလိုသောစိတ်၊ လန့်ထိတ်ခြင်းဟူသော သံဝေဂတရားကို ရစေခြင်းငှာ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်း ဟူသော ၄ ပါးသော အကြောင်းနိမိတ်တို့ကိုပြု၍ မြင်တည့်ရသောခဏ၌ ငါ၏ရူပသမ္ပန္န အဆင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာသည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒီပါကျွန်းအပြင်၌နေသော ၁၀၁ စင်းသော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည် ဝပ်စင်းညွတ်ပျပ် ဆက်ကပ်လာသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်၊ သံ၊ ပတ္တမြား၊ ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ယာဉ်၊ သံလျင်း၊ ရထား၊ စပါး၊ ဆန်၊ ရေ တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆောင်း၊ နွေ၊ ဝသန် ဘုဆိုအပ်သော ဥတု ၃ပါးတို့၌ ၄ပါးသော မဟာဘုတ်^၄တို့ကိုမျှစေလျက် သပ္ပာယ်^၅ဖြစ်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ကပိလဝတ်^၆ နေပြည်တော်နှင့်တကွ ရမ္မ^၇၊ သုတ^၈၊ သုရမ္မ^၉၊ အစရှိသော အတိုင်းမသိသော အဝိညာဏက၊ သဝိညာဏက တို့သည်လည်းကောင်း၊ တစ်သက် တစ်ဘဝ တစ်ခဏ အခိုက်အတန့်သာ ဖြစ်ချေသည်တကားဟု များစွာသော ဝတ္ထု ဘောဂက္ခန္ဓာ^{၁၀} ဓနအစုတို့ကို ဟူးဟူးပြောင်းပြောင် ထိန်ထိန်လောင်သော မီးကျိုးတွင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မစင်၊ဘင်ပုပ်၊ မြွေကောင်ပုပ်၊ ခွေးကောင်ပုပ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ကြပ်ကြပ်စွဲသုံး နှလုံးထားတော်မူ၍ သားတော် ရာဟုလာကိုဖွားမြင်တော်မူသည့်နေ့ ဖွားဖက်တော်^{၁၁} ရင်းဖြစ်သော ငဆန်၊ ကဏ္ဍကနှင့်တကွ တောထွက်၍ သဲဖြူသာယာ အနောမာ^{၁၂} မြစ်နား၌ ဆံတော်ကို ပယ်ဖြတ်၍ ယဇ္ဇိကာရ^{၁၃} ဗြဟ္မာမင်းသည် ကောင်းစွာရှေးရှု ကပ်လှူအပ်သော ကမ္ဘာတန်ဆာ ကြာသင်္ကန်းနှင့် ရဟန်းပြုတော်မူပြီးလျှင် အနုဝိယံ^{၁၄}တောတွင် သမဏသုခကို ခံစားတော်မူလျက် ၇ ရက်ပတ်လုံး ကျင့်သုံးတော်မူပြီးလျှင် ရာဇဂြိုဟ်^{၁၅}ပြည်တွင်းသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူပြီးမှ ပဏ္ဏဝတောင်ဝှမ်း၌ ဆွမ်းဘုဉ်းတော်မူစဉ် ဗိမ္ဗိသာရ^{၁၆}မင်းကြီး၏ တောင်းပန်ခြင်းကို ငြင်းဆန်ဖိတား

စကားပဋိညာဉ်ကို ပေးတော်မူပြီးမှ အာဠာရ၊ ဥဒကရသေ့တို့ထံတွင် ဆက်ဆံခြင်းတည်းဟူသော အညမည ကျေးဇူးကို ခံစားတော်မူပြီးမှ ခပ်သိမ်းသောသူအပေါင်းတို့သည်ပြုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ခဲ့လှသော 'ဒုက္ကရစရိယာ' အကျင့်ကို ၆ နှစ်ပတ်လုံး ကျင့်တော်မူပြီးမှ သေနနိဂုံး၌ သူဌေးသမီးသုဇာတာသည် ကောင်းစွာရေးရှုကပ်လှူအပ်သော ဃနာနို့ဆွမ်းကို ရွှေခွက်နှင့်တကွ ခံတော်မူပြီးလျှင် နေရဇ္ဇရာဖြစ်သာ ချောင်းနား၌ နို့ဃနာဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးမှ ထိုနေရဇ္ဇရာ၌ ရွှေခွက်ကိုမျှောတော်မူပြီးလျှင် နေ့သန့်စံပယ် တော်မူပြီးမှ ညချမ်းသောအခါ၌ ၈ ဥသဘ အနံကျယ်သော မဟာမဂ္ဂနတ်လမ်းမဖြင့် ကြွတော်မူ၍၊ မဟာဗောဓိ မဏ္ဍိုင်၌ နေမဝင်မီ ဒေဝပုတ္တမာရ်ကို အောင်တော်မူ၍၊ ညဉ့်ဦးယံ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်၊ သန်းခေါင်ယံ၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ်၊ မိုးသောက်ယံ အရုဏ်တက်လုနီးဆဲဆဲတွင် အာသဝက္ခယညာဏ်ကို ရတော်မူ၍ ညေယျမံတရား၊ ၅ပါးတို့ကို သူတစ်ပါးမညွှန် ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် အလိုလိုသိတော်မူလျက် မရေတွက်နိုင်သော ဂုဏ်တော်အပေါင်းနှင့်တကွ သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော ငါဘုရား ဖြစ်တော်မူ၏။

သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု ဤတွင်စွေ ပြီး၏။

နိဂုံး

- ၁။ ရဋ္ဌေ သုနာပရန္တမိ၊ စကုဘိဓာနဂရေ။ သိရိပရိသပုဏ္ဏတ္တာ၊ မင်းဖူးတိ လဒ္ဒဂါယကော။ ။
- ၂။ အထဝါစ နမန္တဂ္ဂ၊ ဝိလာသဋ္ဌာနဘာဝတော။ ပုရတ္ထိမေစ ဧရာဝတိ၊ လောဏဝတိစ ဒက္ခိဏေ။
ပစ္ဆိမေ ဣသိပဗ္ဗာစ၊ နမန္တာပိစ ဥတ္တရေ။ ။
- ၃။ ဝါရိတော တေဟိ ယော တသ္မိံ၊ ထူပါရာမာဒိသောဘိတေ။ ရန်ကုန်ဘိဓာနဝေါဟာရေ၊
ဆာယုဒကသမ္ပန္နကေ။ ။
- ၄။ သောတာလယပဝါရမိ၊ ကပ္ပရက္ခပမာလယေ။ တိဘူမကေ မနောရဗ္ဗေ၊ ကုဋ္ဌာဂါရာဒိမဏ္ဍိတေ။ ။
- ၅။ ဝသန္တော ဂန္ထကာရောစ၊ သိဿာနံ ပိတိဝပုကော။ ပိဋကေသု နိရာသင်္ကာ၊ သာသနေသု
အာရဒ္ဓကော။ ။
- ၆။ ဝိသုဒ္ဓေါ သုဒ္ဓသိဿေဟိ၊ သောဘန္တော စန္ဒိမာယထာ။ ပါသာဒိကောစ နိပုဏော၊ သဗ္ဗရဋ္ဌေ သု
ပါကဋ္ဌော။ ။
- ၇။ တဿာ စရိယ သေဋ္ဌဿ၊ သိဿေနိဒံ မယာ ကတံ။ သုတေသိနံ ဟိတတ္ထာယ၊ မဟာ
လေခဝယာစိတော။ ပုဗ္ဗာပရသုဝိဿန္တံ၊ သောတာလင်္ကာရ ဝူပမံ။ ။
- ၈။ တမ္ပဒိပေ ရဋ္ဌဒေသေ၊ မာဃဝပုရာဘိဓာနေ။ ပစ္ဆိမေ ဧရာဝတိယာ၊ မုစလိန္ဒာ ရဋ္ဌဟတ္ထေ။ ။
- ၉။ မဟိံသဒေသဝိသယေ၊ ပုညကာမာန မာဝါသံ၊ နာနာနေသမာကိဏ္ဍိ၊ ဣသိနံ ပဗ္ဗတေဟိစ။ ။
- ၁၀။ ပုဂံစစ္စာတိ ဝေါဟာရော၊ ယော တဿ ပုဗ္ဗဒိသာယံ။ မနောရဗ္ဗံ သုကာရိတံ၊ ထူပါရာမာဒိ သော
ဘိတံ။ ။
- ၁၁။ တာလ နာဠိကေရ ဇေယျ၊ ပေါတ္တက အဗ္ဗ သမ္ပန္နံ။ စိန္တာယ ကပိဋ္ဌေဟိစ၊ စမ္ပကမကုလေဟိစ။ ။
- ၁၂။ ပဉ္စပဒမသမ္ဘန္တံ၊ ဝါရိစရသမာကုလံ။ တဠာကေဟိစ သောဘိတံ၊ အာလယံ ဝသန္တော ကတံ။ ။
- ၁၃။ ဝါကျာနသန္တိ မယုတ္တံ၊ မိနေတွေတ္ထ မနုဿယာ။ ဝဏ္ဏိတာ သုတသမ္ပန္နာ၊ သဒ္ဓနာ သဒ္ဓန္တု
ပဏ္ဍိတာ။ ။
- ၁၄။ ပုညေနေတေန ပပွေမိ၊ မောက္ခံ သန္တံ သုဒုဒ္ဓသံ။ န တံ ပပွေမိ ယာဝါဟံ၊ တာဝတာ ဇာတိဇာ
တိယံ။ ။
- ၁၅။ စတုဝိပတ္တိဝိဂတော၊ စတုသမ္ပတ္တု ပါဂတော။ စတုစက္ကေဟိ သမ္ပန္နော၊ သဒ္ဓမ္မေဟိစ သတ္တဟိ။ ။
- ၁၆။ အဘိရူပေါ မဟိဒ္ဓိကော၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပန္နော။ အာရောဟပရိဏာဟောစ၊ ဘဝါဘဝေ သံသ
ရန္တော။ ။
- ၁၇။ အနန္တာ ခိဏဘောဂေါစ၊ ဥဠာရာတုလဘောဂဝါ။ အနုပဟတဘောဂေါစ၊ ပဉ္စဝေရိဟိ မာ
ဟဝေ။ ။

၂၉၆

- ၁၈။ တိက္ခဂမ္ဘီရပညောစ၊ ဟာသဝေနပညဝါ။ ဘူရိနိဗ္ဗေဓပညောစ၊ သဗ္ဗပဉ္စဝိသဒ္ဓနော။ ။
- ၁၉။ အန္တောသောဠသဝဿဿ၊ တိပိဋကဓရော ဘဝေ။ သဗ္ဗသိပ္ပေသု ကမ္မေသု၊ နိဋ္ဌင်္ဂေါ ဝေဒပါရဂူ။ ။
- ၂၀။ သင်္ကံ ဒဿနမတ္ထေန၊ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌေ သုတေသုတေ။ အတိဆေကော အပ္ပမတ္တောယာဝ ဘဝန္တရူပဂါ။ ။
- ၂၁။ နိတ္ထိတိ ဝစနံ ဒုက္ခံ၊ ဒေတိဟိ ဝစနံ တထာ။ တသ္မာ နတ္ထိတိ ဒေဟိတိ၊ မာ မေ ဟောတု ဘဝါဘဝေ။ ။

- ၂၂။ သဗ္ဗံ ပရိဝသံ ဒုက္ခံ၊ သဗ္ဗံ ဣဿရိယံ သုခံ။ သဗ္ဗံ ပရဝသံ မတ္ထု၊ သဗ္ဗမိဿရိယံ ဘဝေ။ ။
- ၂၃။ မေဃံ ဝါတဉ္စ ရတနံ၊ ခညံ ဝတ္ထဉ္စ ဘောဇနံ။ သဗ္ဗိန္ဒြိယံ တ ဒညံပိ၊ မာပေယျံ ကမ္မဇိဒ္ဓိယာ။ ။

၁,၂,၃,၄။ သုနာပရန္တမိ ရဋ္ဌေ၊ သုနာပရန္တတိုင်းဖြစ်သော။ စကုဘိဓာနနဂရေ၊ စကုမြို့၏အတွင်း၌။ ပုရတ္ထိမေ၊ အရှေ့မျက်နှာ၌။ ဧရာဝတီစ၊ ဧရာဝတီမြစ်သည် လည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏေ၊ တောင်မျက်နှာ၌။ လောဏ ဝတီစ၊ ဆားပွတ်တောင်သို့ ညွတ်၍စီးရာဖြစ်သော ချောင်းမကြီးသည် လည်းကောင်း။ ပစ္ဆိမေ၊ အနောက်မျက်နှာ၌။ ဣသိပဗ္ဗာစ၊ ဘုရားမပွင့်မီက ဈာနလာဘိ ရှင်ရသေ့တို့ တောင်လျှင်တောင်ဝှမ်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ဥတ္တရေ၊ မြောက်မျက်နှာ၌။ နမန္တာပိစ၊ မန်းမြစ်သည်လည်းကောင်း။ တေဟိ၊ ထိုမြစ်ငယ်၊မြစ်ကြီး၊ချောင်းမကြီး၊တောင်လျှင်၊ တောင်ဝှမ်းတို့ဖြင့်။ ဝါရိတော၊ ၄ မျက်နှာမှ ဆီးကာဝန်းလည်၍ တည်ထသော။ သိရိ ပရိသပုဏ္ဏတ္တာစ၊ ကောင်းမြတ်သော ကျက်သရေအိမ်ခြေ ပရိသတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ အထဝါ၊ တစ်နည်းသော်ကား။ နမန္တဂ္ဂဝိလာသဋ္ဌာနဘာဝတောစ၊ မြစ်မသို့ ပေါင်းဆုံရာဖြစ်၍ အညွန့်အဖူး၌ တင့်တယ်စွာ တည်ထောင်အပ်သောအရပ် ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ မင်းဖူးတိလဒ္ဓုဒ္ဓာယကော၊ မင်းဖူးရပ်ဟု ရအပ်သော အမည်ရှိထသော။ ယောဂါမော၊ အကြင်ရွာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တသ္မိဂါမေ၊ ထိုမင်းဖူးရွာ၌။ ထူပါရာမာဒိသော ဘိတေ၊ ရွှေစေတီ၊ ဆုတောင်းပြည့်၊ ရွှေတန်ဆာ အစရှိသော ဂူကြီး၊ စေတီ၊ လိုဏ်နန်းတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာထသော။ မနောရဓမ္မေ၊ နှလုံးဓမ္မလျော်ဖွယ်လည်းရှိထသော။ တိဘူမကေ၊ ဘုံ ၃ဆင့်လည်းရှိထသော။ ကုဋ္ဌာဂါရာဒိမဏ္ဍိတေ၊ မုခ်၊ မှန်ကင်း၊ အမွန်းတန်ဆာ စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ထသော။ သောတာလယပဝါရမိ၊ စာသင်သားတို့၏ ဆန္ဒကို ဖိတ်မန်ရာလည်းဖြစ်ထသော။ ဝါ၊ စာသင်ကျောင်းတို့ဖြင့် ဝန်းလည်ခြံရံ အပ်ထသော။ ဆာယူဒကသမ္ပန္နကေ၊ အရိပ်၊ ရေနှင့်လည်း ပြည့်စုံထသော။ ဝါ၊ ဥယျာဉ်၊ ရေကန်နှင့်လည်း ပြည့်စုံထသော။ ရန်ကုန်ဘိဓာနဝေါဟာရေ၊ ရန်ကုန်တိုက်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်ထသော။ ဝါ၊ စေတီ၊ လိုဏ်နန်း၊ ရဟန်းသံဃာ၊ ရတနာအပေါင်း၊ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာရတနာတိုက်ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်ထသော။ ကပ္ပရူက္ခုပမာလယေ၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ အစရှိသော သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ရတနာ ၇ရပ်ကို ပရိသတ်တို့ဆွတ်ယူရာ ပဒေသာသဖွယ်ဖြစ်သော ကျောင်း၌။

၅။ ဝသန္တော၊ နေတော်မူထသော။ ဂန္ထကာရော၊ ကျမ်းပို့ကျမ်းပြုဆရာလည်း ဖြစ်ထသော။ သိဿာနံ၊ တပည့်အပေါင်းတို့၏။ ပိတိဝပုကော၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်း ပွားစေတတ်ထသော။ ပိဋကေသု၊ ပိဋကတ်တို့၌။ နိရာသကော၊ ရွံရှာခြင်းကင်းတော်မူထသော။ သာသနေသု၊ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်တို့၌။ အာရဒ္ဓကော၊ အားထုတ်တော်မူလေ့ရှိထသော။

၆။ ဝိသုဒ္ဓေါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊ အာစာရ၊ ဂေါစရ စသည်တို့၌ အညစ်အကြေးမတင်ဖြူစင်တော်မူလျက်။ တာရာဂဏေဟိ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ သောဘန္တော၊ တင့်တယ်သော။ စန္ဒိမာယထာ၊ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့။ သုဒ္ဓသိဿေဟိ၊ စင်ကြယ်သော တပည့်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ သောဘန္တော၊ တင့်တယ်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗရဋ္ဌေ၊ အလုံးစုံသော မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံ၌။ သုပါကဇော၊ ကောင်းစွာထင်ရှားထသော။ ပါသာဒိကော၊ ကိုယ်စကားဖြင့်လည်း ကြည်ညိုဖွယ်ရှိထသော။ နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော နှလုံးတော်လည်းရှိတော်မူသော။ ယောအာစရိယသေဋ္ဌော၊ အကြင်ရန်ကုန်ဆရာတော်မြတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

၇။ တဿအာစရိယသေဋ္ဌဿ၊ ထိုရန်ကုန်ဆရာတော်ကျေးဇူးရှင်ဘုရား၏။ သိဿေန၊ လက်ရင်းငယ် တပည့်လည်း ဖြစ်ထသော။ ယုဝါနကေန၊ ပထမအစု ပျိုနုသောအရွယ်လည်း ဖြစ်ထသော။ ပိယဝါကျေန၊ ချစ်ဖွယ်သောစကားကိုလည်း ဆိုတတ်ထသော။ သာသနာသိသေန-သဒ္ဓမ္မာသိသေန၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကိုလည်း တောင့်တလေ့ရှိထသော။ ဖုလ္လကုမုဒဝိကသီတဓိရေန၊ အခါသင့်၍ပွင့်သော ကုမုဒြာကြာကဲ့သို့ ဆရာမြတ်မှရအပ်သော နည်းဥပဒေသဖြင့် ပွင့်လန်းသော ဉာဏ်ပညာလည်းရှိထသော။ မယာ၊ ငါသည်။ သုတေသိနံ၊ သုတပညာကို ရှာကုန်သောသူတို့၏။ ဟိတတ္ထာယ၊ အစီးအပွားအလိုငှာ။ ပုဗ္ဗာပရသုဝိဿန္တံ၊ ရှေ့၊ နောက်စကား အထားအနေ သေခွေကျစ်လစ်ပြေပြစ်သန့်ရှင်းထသော။ သောတာလင်္ကာရဝူပဒါ၊ သုတကိုရှာကုန်သော သူတို့၏ ဆင်သောတန်ဆာသဖွယ်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဣဒံဇာတကဝတ္ထု၊ ဤသုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ဝတ္ထုကို။ မဟာလေခဝုယာစိတော၊ 'မောင်သာ'အမည်ရှိသော စာရေးတော်ကြီးသည် ရိုသေစွာတောင်းပန် အပ်သည်ဖြစ်၍။ မြဗ္ဗဘာသာယ၊ သိသာမှတ်လွယ် ခိပ္ပာယ်ထုတ်ဝေ စကားပြေဖြင့်။ ကတံ-လိခိတံ၊ ရေးစီကုံးအပ်ပြီ။

၈။ ကတ္ထဒေဿ၊ အဘယ်အရပ်၌။ လိခိတံ၊ ရေးစီသနည်း။ တမ္မဒီပေရဋ္ဌဒေဿ၊ တမ္မဒီပတိုင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ မြန်မာလူမျိုးတို့၏နေရာဖြစ်သော။ မာဃဝပုရာဘိဓာနေ၊ မကျွေးမြို့အတွင်း၌။ ဝါ၊ မာဃဝပုရာဘိဓာနေ၊ မာဃဝလုလင်၏မြို့နယ်အတွင်း၌။ [မာဃဝမြို့ဟု ဆိုအပ်လျက် မာဉ္ဇိ အာ-ကို အ ရဿပြု၍၊ စတုတ္ထအက္ခရာ ဃ-ကို တတိယက္ခရာ ဂ-ပြု၍၊ ဒ-အက္ခရာလာ၍၊ ဝ 'ဒ' ဂ 'ဝေ'သို့ကပ်၍ ဝိသဒ္ဓနိနှင့် မဂ္ဂေ(ကျေး)မြို့ဟု ဆိုသည်။] တစ်နည်းကား- မာဃဝပုရာ ဘိဓာနေ၊ ဆင်တော်၊ ကင်းတော်၊ သဖန်းခါးတော်၊ သင်္ကန်းတော်တည်း ဟူသော တော် ၄လုံးတို့၏တည်ရာဖြစ်သော မဂ္ဂေမြို့နယ်အတွင်း၌ ဧရာဝတီယာ၊ ဧရာဝတီမြစ်၏။ ပစ္ဆိမေ၊ အနောက်ဘက်၌၊ မုစလိန္ဒာရဋ္ဌဟတ္ထေ၊ ကျည်းပင်တက်ရွာ၏ ကျေးလက်လည်း ဖြစ်ထသော။

၉၊ ၁၀။ မဟိံသဒေသဝိသယေ၊ ကျွဲသိုးမြောင်ရွာ၏ ကျေးလက်လည်း ဖြစ်ထသော။ ပုညကာမာနံ၊ ကောင်းမှုကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့၏။ အာဝါသံ၊ နေရာလည်းဖြစ်ထသော။ နာနာနေသမာကိဏ္ဍံ၊ အထူးထူး သောလူမျိုးတို့ဖြင့်ဖြွမ်းထသော။ ဝါ၊ ချင်း၊ ကရင်၊ ကသည်း၊ ကုလား၊ တရုတ်၊ ရှမ်း၊ ယိုးဒယား၊ မြန်မာစသော လူမျိုးတို့ဖြင့်လည်း ဖြွမ်းထသော။ ဣသိနံ၊ ဈာနလာဘိရှင်ရသေ့တို့၏။ အာဝါသေဟိ၊ နေရာဖြစ်ကုန်သော။ ပဗ္ဗတေဟိစ၊ ဥမင်၊ စေတီ၊ လိုဏ်နန်း အဆန်းအကြယ်ပြုအပ်သော မြင်သာတောင်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ သောဘိတံ၊- တင့်တယ်စွာထသော။ ပုဂံစစ္စာတိဝေါဟာရော၊ ပုဂံစစ်ဟုခေါ်ဝေါ်အပ်သော။ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော [ပုဂံစတိ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ဂစ္ဆတိတိ ပုဂံ-ဟူသောဝစနတ္ထနှင့် လျော်စေသည်။] ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို အလိုရှိကုန်သော ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့သည် မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်အပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော [ပုဂေဟိ စရောတိ ပုဂစရော- ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့် လျော်စေသည်။ ဤဝစနတ္ထ၏အလိုသော်ကား စရောဟု ဆိုလိုသည်။]

ယောဂါမော၊ အကြင်ရွာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ တဿဂါမဿ၊ ထိုရွာ၏။ ပုဗ္ဗဒိဿယံ၊ အရှေ့မျက်နှာအရပ်၌။ သုကာရိတံ၊ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော။ မနောရမ္မံ၊ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော၊ ထူပါရာမာဒိသောဘိတံ၊ စေတီ၊ လိုဏ်နန်း စသည်တို့နှင့် တင့်တယ်ထသော။

၁၁,၁၂။ တာလ နာဠိကေရ ဓမ္မူ ပေါတ္ထက အဗ္ဗသမ္ပန္တံ၊ ထန်း၊ အုန်း၊ သပြေ၊ ပေ၊ သရက်ပင်နှင့် ပြည့်စုံထသော၊ စိန္တာယကပိဋ္ဌေဟိစ၊ မန်ကျည်းပင်၊ သီးပင်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ စမ္ပကဗဟုလေဟိစ၊ စကားပင်၊ ချားပင်တို့သည် လည်းကောင်း။ သမ္ပန္တံ၊ ပြည့်စုံထသော။ သုကာရိတကဓမ္မဟိစ၊ ကောင်းစွာဆောက်လုပ်သော။ ဝါ၊ ခွံနွေးသစ်သင် အခြင် ထုပ် လျှောက်တို့နှင့်လည်း။ သမ္ပန္တံ၊ ပြည့်စုံထသော။ ပဉ္စပဒုမ သမ္ဘန္တံ၊ ကြာမျိုး ၅ပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ထသော။ ဝါရိစရသမာကုလံ၊ ရေ၌ကျက်စား သွားလာကုန်သော ဝမ်းဘဲ၊ ဟင်္သာ၊ ရေကြက်၊ စက္ကဝက်ငှက်တို့ဖြင့်လည်း ဖြွမ်းထသော။ တဠကေဟိစ၊ ရေကန်တို့ဖြင့်လည်း။ သောဘိတံ၊ တင့်တယ်ထသော။ အာလယံ- အာလယေ၊ ကျောင်း၌။ ဝသန္တော၊ နေစဉ်။ ကတံ-လိခိတံ၊ ရေးအပ်ပြီ။

၁၃။ တံဇာတကတ္ထု၊ ထို သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတ်ဝတ္ထုသည်။ အနုဿယာ၊ သူတစ်ပါးတို့အား ငြူစူချုပ်ချယ်ခြင်း မရှိကုန်ထသော။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်ထသော။ သုတသမ္ပန္တာ၊ သုတနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ သဇ္ဇနာ၊ သူတော်ကောင်း အစစ်ဖြစ်ကုန်ထသော။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤယခု အကျွန်ုပ်စီကုံးသော ဝတ္ထု၌။ ဝါကျာနုသန္တိ၊ ရှေ့နောက် စကားအထားအသို အဆိုအမြွက် အစပ်အဟပ် အစပ်အဆော်ကို မိနေတွာ၊ ပညာဖြင့်နှိုင်းချိန်၍။ သစေ အယုတ္ထံ၊ အကယ်၍ မသင့်ထင်အံ့။ တံ၊ ထိုသို့ မသင့်သောအရာကို။ သဇ္ဇန္တု၊ လောင်းနုတ်စီရင် ပြင်ဆင်တော် မူစေကုန်သတည်း။

၁၄,၁၅။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဧတေန၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ပုညေန၊ သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ကို ပြုရသော ကောင်းမှုကြောင့်။ သန္တံ၊ ငြိမ်သက်သော။ သုဒုဒ္ဒသံ၊ အလွန်မြင်နိုင်ခဲလှစွာထသော။ မောက္ခံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပပေါမိ၊ ရောက်ရပါလို၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သာ ကာလပတ်လုံး။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့။ နပပေါမိ၊ မရောက်ရသေး။ တာဝ၊ ထိုသို့ မရောက်ရသေးသမျှ။ ဇာတိ ဇာတိယံ၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ဘဝ၌။ စတုဝိပတ္တိဝိဂတော၊ ငှပါးသောဝိပတ္တိမှ ကင်းသည်လည်းကောင်း။ စတုသမ္ပတ္တုပါဂတော၊ ငှပါးသော သမ္ပတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း။ စတုစက္ကေဟိစ၊ ငှပါးသော စက်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ သတ္တဟိ၊ ၇ပါးကုန်သော။ သဒ္ဓမ္မေဟိစ။ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားတို့နှင့်လည်းကောင်း။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

၁၆,၁၇။ ဘဝါဘဝေ၊ ဘဝကြီးငယ်၌။ သံသရန္တော၊ ကျင်လည်လတ်သည်ရှိသော်။ အဘိရူပေါ၊ အလွန်အဆင်းလှသည် လည်းကောင်း။ မဟိဒ္ဓိကော၊ တန်ခိုးကြီးသည် လည်းကောင်း။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္ပန္နော၊ ခြေ၊ လက်စသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း။ အာရောဟပရိဏာ ဟောစ၊ အလုံးအရပ်နှင့် ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း။ အနန္တာခိဏဘောဂေါစ၊ အတိုင်းမသိ သုံးဆောင်ပေးကမ်း၍ မကုန်နိုင်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း။ ဥဠာရာတုလဘောဂေါ၊ မြတ်သော အတုမရှိသော ရတနာစစ် ဥစ္စာနှစ် အသုံးအဆောင်နှင့် ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း။ ဟဝေ-ဧကန္တေန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ပဉ္စဝေရိဟိ၊ ရန်သူ ၅ပါးတို့သည်။ အနုပဟတဘောဂေါစ၊ မလုယက်၊ မဖျက်ဆီးနိုင်သော စည်းစိမ်နှင့် ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။

၁၈။ သောအဟံ၊ ထိုငါသည်။ ဘဝါဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း။ တိက္ခဂမ္ဘီရပညောစ၊ ထက်မြက်သော ပညာ၊ နက်နဲသောပညာရှိသည် လည်းကောင်း။ ဟာသဝေနပညဝါ၊ ရွှင်လန်းလျင်မြန်သောပညာ ရှိသည်

လည်းကောင်း၊ ဘူရိနိဗ္ဗေပညောစ၊ မြေကြီးအထုနှင့်တူသော ထိုးထွင်းနိုင်သောပညာ ရှိသည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗပဉ္စဝိသဒ္ဓနောစ၊ ခပ်သိမ်းသော အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို လွယ်ကာဖြေနိုင်သော ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည် လည်းကောင်း၊ ဘဝေ။ ဖြစ်ရပါလိ၏။

၁၉။ သောအဟံ၊ ထိုငါသည်။ အန္တောသောဠသဝဿဿ၊ ၁၆နှစ်အတွင်း၌။ တိပိဋကဓရော၊ ပိဋကတ် ၃ပုံကို ဆောင်နိုင်သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗသိပ္ပေသု၊ ခပ်သိမ်းသောအတတ်တို့၌လည်းကောင်း။ သမ္မကမ္မေသု၊ ခပ်သိမ်းသောအမှုတို့၌ လည်းကောင်း။ ဝေဒပါရု၊ ဗေဒင် ၃ပုံ၏ ကမ်းတစ်ဘက်သို့ရောက်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ နိဋ္ဌင်္ဂေါ၊ အပြီးတိုင်သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။

၂၀။ သော အဟံ၊ ထို ငါသည်။ ဘဝါဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း။ သကိဒဿနမတ္တေန၊ တစ်ကြိမ်မြင်ကာမျှဖြင့်။ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌေ၊ မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း။ သုတေသုတေ၊ ကြားတိုင်း ကြားတိုင်း။ ယာဝဘဝန္တရူပဂါ၊ ဘဝတစ်ပါး လားသည်တိုင်အောင်။ အတိဆေကော၊ အလွန်တတ်သိလိမ္မာသည် လည်းကောင်း။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည် လည်းကောင်း။ ဘဝေ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။

၂၁။ နတ္ထိတိဝစနံ၊ 'မရှိ'ဟုဆိုရခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဒေဟိတိဝစနံ၊ 'ပေးပါ'ဟူ၍ ဆိုရခြင်းသည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဝါ ဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း။ နတ္ထိတိဝစနံ၊ 'မရှိ'ဟူ၍ ဆိုရခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဒေဟိတိဝစနံ၊ 'ပေးပါ'ဟူ၍ ဆိုရခြင်းသည် လည်းကောင်း။ မေ၊ ငါ့အား။ မာဟောတု၊ မဖြစ်စေသတည်း။

၂၂။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ပရဝသံ၊ သူ့အလိုသို့ လိုက်ရခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲ၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရခြင်းသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဝါဘဝေ၊ ဘဝတိုင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ပရဝသံ၊ သူ့အလိုသို့ လိုက်ရခြင်းသည်။ မာအတ္တု၊ မဖြစ်စေသတည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဣဿရိယံ၊ အစိုးရခြင်းသည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်ရပါလိ၏။

၂၃။ မေဃဉ္စ၊ မိုးကို လည်းကောင်း။ ဝါတဉ္စ၊ လေကို လည်းကောင်း။ ရတနဉ္စ၊ ရတနာမြတ်စွာကို လည်းကောင်း။ ဓညဉ္စ၊ စပါးကို လည်းကောင်း။ ဝတ္ထဉ္စ၊ အဝတ်ပုဆိုးကို လည်းကောင်း။ ဘောဇနဉ္စ၊ ဘောဇင်္ဂကို လည်းကောင်း။ တံ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှ။ အညပိ၊ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဣန္ဒြိတံ၊ အလိုရှိအပ်သောဝတ္ထုကို လည်းကောင်း။ ကမ္မဒိဒ္ဓိယာ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးဖြင့်။ မာပေယျံ၊ ဖန်ဆင်းနိုင် လိ၏။

ဣမဿ ပုညဿ၊ ဤကောင်းမှု၏။ ဘာဂဉ္စ၊ အဖို့ကိုလည်း။ သိနေရတော၊ မြင့်မိုရ်တောင်မင်းထက်။ မဟာဂုဏဝတံ၊ ကြီးမြတ်သော ကျေးဇူးရှိကုန်သော။ ဇနေတ္ထိ-ဇနကာနဉ္စ၊ မွေးသမိခင်၊ မွေးသဖခင်တို့အား လည်းကောင်း။ နိရိန္ဒဿ၊ လူတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်ဖြစ်သော။ ဘူပတိဿစ၊ မြေကိုအစိုးရသော မြေကြီးဆင့်နင်းမင်းအားလည်းကောင်း။ သုမာနိတဗ္ဗာနံ၊ အလွန်မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော။ သုဟဇ္ဇာနံ၊ ကောင်းသော နှလုံးထားရှိကုန်ထသော။ ပတ္တုတ္တယမာမကာနံ၊ ရတနာ ၃ပါးကို မြတ်နိုးကုန်ထသော။ သဒ္ဓါသီလသမ္ပန္နာနံ၊ သဒ္ဓါခြင်း သီတင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ ဘဝန္တရဂတာနံ၊ ဘဝသစ်သို့ လှမ်းယူပြောင်းသွားလေကုန်သော။ ဉာတိနဉ္စ၊ အဆွေအမျိုးတို့အားလည်းကောင်း။ အာစရိယာနဉ္စ၊ ဆုံးမပဲ့ပြင် သွန်သင်ပြသပေသော ဆရာမြတ်တို့အား လည်းကောင်း။ ယမရာဇာနံ၊ ယမမင်းကြီးကို။ အာဒိကတွာ၊ အစပြု၍။ တိဘူမိယာ၊ ဘုံ ၃ပါး၌။ အဝစရာနံ၊

ကျင်လည်ကုန်သော။ သတ္တာနဉ္စ။ သတ္တဝါတို့အားလည်းကောင်း။ ဒေမ၊ ပေးဝေပါကုန်၏။ သာဓုသာဓုတိ၊ သာဓု သာဓုဟူ၍။ မောဒန္တ၊ ဝမ်းမြောက်စေကုန်သတည်း။

အေးမြက်သိတာ၊ ဂန္ဓမာတွင်၊ နံ့သာဆူဆူ၊ မွေးမတူသား၊ မဇ္ဈသက၊ ပင်ရက္ခဝယ်၊ အလှအဆန်း၊ ပွင့်သည့်ပန်းကို၊ လန်းလန်းသီရုံး၊ ဆွတ်ယူကုံး၍၊ သက်လုံးမြတ်လေး၊ ဆင်တော့ပေးသို့၊ ပျံအေးဂုဏ်အင်၊ သုံးလူရှင်၏၊ သုံးခွင်ဒေသနာ၊ ပင်ရိပ်သာမှ၊ ဤစာသုဝဏ္ဏလျှံ၊ ဇာတ်တော်မွန်ကို၊ ဉာဏ်အမြင်နု၊ သူတို့ရှုကြောင်း၊ ဝတ္ထုသက်သေ၊ စကားပြေဖြင့်၊ အနေကျစွာ၊ ရေးစီပါဟု၊ မောင်သာတွင်ခြင်း၊ မိတ်ဆွေရင်းလျှင်၊ ဝပ်စင်းရှိသေ၊ တောင်းပန်ထွေကြောင့်၊ ပေကိုးကြောင်းစာ^{၁၂}၊ သုံးအင်္ဂါ^{၁၆}ဖြင့်၊ ပညာတိက္ခ၊ နာမခေါ်ဆို၊ ပဉ္စင်းပျိုလျှင်၊ ကုသိုလ်မင်္ဂလာ၊ ပွားရာမှန်ဘိ၊ ဘူမိနက်သံ၊ ကြံကြံသမျှ၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာ၊ ပြည်သာနိဗ္ဗာ၊ ဟူရာဌာန၊ သာယာလှသား၊ နာမတွင်လစ်၊ ပုဂံစစ်တွင်၊ စေတီပြင်ဝယ်၊ တင့်တယ်ထူးဆန်း၊ ကျောင်းသင်္ခမ်း၌၊ လေးပိုက်ဣရိယာ၊ နေသောခါလျှင်၊ သိသာစေမှု၊ ဖော်ထုတ်ပြုရှင့်၊ ဗဟုသုတ၊ ကံငလောက်စွာ၊ ပညဝါတို့၊ ဤမှာဤနှိုက်၊ ဤမထိုက်ဟု၊ အဆိုက်အသွား၊ စကားရှေ့နောက်၊ နှိုင်းညှိထောက်၍၊ ကျရောက်မြူသွင်၊ အပြစ်မြင်က၊ တင်၍နှုတ်သာ၊ ကဲ့ရဲ့ပါနှင့်၊ လျင်စွာ လှောက်ကူ၊ ပြင်တော်မူရှင့်၊ အယူဒွိဟ^{၁၇}၊ မကျနမှု၊ မောဟဆိုပိတ်၊ ကုသိုလ်ဟိတ်ဖြင့်။ ။ ဉာဏ်စိတ် ထောက်ဆပါစေသောဝံ။

မွေးညက်ဆီမှာ၊ ကျွမ်းဝါသို့၊ ရသာချိုဆိမ့်၊ နှလုံးအိမ်၍၊ နှစ်သိမ်စေမှု၊ ဤဝတ္ထုကို၊ ပြုရမပြီ၊ ဤကုသိုလ်ကြောင့်၊ ထိုထိုနောင်ခါ၊ သံသရာ၌၊ ဝါနာ^{၁၈}မကုန်၊ လည်ရတံလည်း၊ လုံးစုံပညာ၊ အင်ရှစ်ဖြာနှင့်၊ ဝိသာရဒ၊ တတ်ကုန်ငလျက်၊ ဗုဒ္ဓအလောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၊ ကျင့်ဟောင်းထုံးနည်း၊ နိဿရည်းကို၊ ငါလည်းဤတူ၊ ရပါမူလော့၊ လူမလိမ္မာ၊ လူမိစ္ဆာနှင့်၊ ကြုံလာတော်မိ၊ တွေ့ရဘိလည်း၊ ဒိဋ္ဌိပယ်နွေး၊ စင်စွာဆေး၍၊ နည်းပေးဆရာ၊ မြောက်လိုပါ၏။ ကြမ်းစွာဒေါသ၊ ဂုဏ်မာနနှင့်၊ ပပလွှားလွှား၊ သူတို့အားလည်း၊ တရားသဖြင့်၊ တစ်ခွန်းရင့်က၊ အသင့်နှလုံး၊ ယူသုံးကြည်ညို၊ ညွတ်စေလို၏။ ထိုထိုခဲစွာ၊ ခွင့်ရေးရာ၌၊ ပညာနေဝန်း၊ ကဲ့သို့ထွန်း၍၊ ငြိစွန်းမထင်၊ နှံ့သိမြင်လျက်၊ များဖြင်သတ္တ၊ ရှိသမျှကို၊ သုခတိုက်ကျွေး၊ ရန်ဘေးကင်းဖို့၊ လွတ်ရလို၏၊ ကြည်ညိုမေတ္တာ၊ လူတကာလည်း၊ ကြင်နာနှစ်သက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ တိုးတက်လျှံဖိတ်၊ ဉာဏ်နိမိတ်ဖြင့်။ ။ ပဏ္ဍိတ် မြောက်ရပါစေသောဝံ။

လေးနက်ဤစာ ပြီးသည်မှာကား၊ အဇာတသတ်၊ မင်းမြတ်ပြီနောက်၊ ဤနှစ်ရောက်အောင်၊ လျှံတောက် သာသနာ၊ ဒွယာတြိ၊ သဒ္ဓိနဝ^{၁၉}၊ သင်္ချာရ၏။ ဒီဃသက္ကရာဇ်၊ ကောဇာနှစ်ကား၊ ဇက်နှင့်ဇက၊ အဋ္ဌအဋ္ဌာ^{၂၀}၊ ခုသင်္ချာ၌၊ ရတနာပုရ^{၂၁}၊ ရွှေပြည်မကို၊ နရ^{၂၂}ထိပ်ပန်း၊ စိုးသိမ်းမြန်း၍၊ ရွှေနန်းတက်စံ၊ ဘိသိက်ခံလျက်၊ ဘုန်းလျှံတောက်ပ၊ ထွန်းသစ်စတွင်၊ လကားနယုန်၊ မေထုန်ရာသီ၊ ခါရောက်ပြီဟု၊ တိမ်နီတိမ်ဝါ၊ တိမ်ပြာတိမ်ပုပ်၊ မှိုင်းအုပ်ဆင်ကာ၊ မုန်တိုင်းလာ၍ ဇရာမြစ်ခွင်၊ နာဝါရှင်တို့၊ ရင်ကိုလက်တီး၊ ကြောက်အားကြီး၍၊ တုန်ရိုးတုန်ရင်၊ လှေရှင်လှေသား၊ ဗျာပါများလျက်၊ လှေတက်ဆိုက်ကာ၊ နေသောအခါလျှင်၊ အာကာကောင်းကင်၊ ဝတီပြင်က၊ နတ်ရှင်မာဃ၊ ဝါသဝလျှင်၊ ရွှင်ပျအုန်းအုန်း၊ ပဇ္ဇန^{၂၃}ဘုန်းဖြင့်၊ ထစ်ချုန်းရိုက်မြည်၊ မိုးဖွဲ့စည်လျက်၊ စိုပြည်မြေပြင်၊ ပန်းသစ်ပင်လည်း၊ ညွန့်ရှင်ဆိုင်းဆိုင်း၊ ရိပ်ညိုမှိုင်းလျက်၊ ခက်ကျိုင်းလန်းလန်း၊ မြရည်သွန်းသို့၊ ထက်ဝန်းစုံညီ၊ တိထိပြည့်၍၊ ရှစ်ရက်နေ့တွင်၊ မစေ့ခင်၌၊ သိုက်မြိုက်သေချာ၊ အခါရောက်ပြီး၊ သုံးချက်တီးတွင်၊ ပြီးအောင်မြင်ရှင့်၊

သုံးခွင်သတ္တ၊ ရှိသမျှလည်း၊ တောင့်တရာရာ၊ လွယ်ကာမဆိတ်၊ ကောင်းကျိုးစိတ်ဖြင့်။ ။ ရန်မြိတ်
ပျောက်ကြပါစေသောဝံ။

ဤစာရေးသား၊ အကျိုးအားကြောင့်၊ ပိုက်ဖြားလွယ်ဖူး၊ လက်ဦးဆရာ၊ မည်ထိုက်စွာသည်၊ ပုဗ္ဗာစရိယ၊
မိန့်ဒံဖအား၊ ဝေဠာအမျှ၊ ရပါစေလေ၊ သုန္ဒရေ^{၃၃}အား၊ သက်သေထား၍၊ များသားထိုမှ၊ တောဘူမက၊ စေမကျန်၊
လူဝေဖန်ဟု၊ တန်တန်ရွန်းစို၊ ဤကိုယ်အတ္တ၊ မှကစ၍၊ ဘဝဆက်တိုင်း၊ မယိုင်းသာသနာ၊ ကောင်းမြတ်စွာ၌၊
ပညာဝေဖန်^{၃၄}၊ ဂမ္ဘီရ^{၃၅}နှင့်၊ တိက္ခ^{၃၆}တွင်ဆို၊ ဟာသ^{၃၇}ကိုလျှင်၊ မငြင်မငြို၊ ပြည့်ပါလိုသော၊ ဆုယူဩဟု၊
သဘောပန်နက်၊ သစ္စာရွက်၍၊ လေးချက်အတ္တ၊ ဓမ္မသမ္ဘိဒါ^{၃၈}၊ ပြားသည်မှာလည်း၊ မကွာနိုင်နှင့်၊ မြသဖြင့်လျှင်၊
အသင့်ကြံထွေ၊ ပြည့်ပါစေဟု၊ အမှတ်ပြု၍၊ ဗဟုသုတ၊ အဋ္ဌာရသသိပ္ပေ၊ ဘဝဘဝ၊ သံသရာက၊ မကွာသမျှ၊
တောင့်တပြု၍။ ။ လျင်မှုမကြာ ပြည့်စေသောဝံ။

ဤစာရေးပြု၊ မြတ်ကောင်းမှုကြောင့်၊ ယခုသာသနာ၊ တော်မြတ်စွာ၌၊ မကွာစတေ၊ တိဟိတ်နေ၍၊
သန္ဓေစွဲမှန်၊ ဤကာယကို၊ ဖောက်ပြန်မရှိ၊ မြင်သိအမြော်၊ သုံးဖော်ရပ်သူ၊ နတ်နှင့်လူတို့၊ ဆုယူတောင့်တ၊
များကုန်ကြသား၊ မှန်လှသမ္မာ၊ ငါးဖြာဥယျ၊ ဓမ္မအယူ၊ နှလုံးဖြူ၍၊ လျင်မှုမကြာ၊ သတ္တာဝါသ^{၃၉}၊ ဘုံတို့မျှလည်း၊
လွဲရမရှိ၊ သတိပါရမီ၊ အစဉ်မှီသား၊ ဘုရားရှင်တော်၊ ဖြည့်သော် ပါရမီ^{၄၀} သုံးဆယ်စီလျှင်၊ ဖြည့်ညီအမှန်၊
စွန့်ဟန် ငါးပါး၊ တရားအကျင့်၊ အဆင့်ဆင့်ကို၊ ပွားမြင့်လေအောင်၊ ဆောင်သည့်ဘာဝနာ၊ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်၊
အရှင်တို့အား၊ မြမှတ်သား၍၊ သုံးပါးထွတ်ချာ၊ မေတ္တေယျဟု၊ မြတ်စွာဘုရား၊ ထင်ရှားကံကော်၊ ဗောဓိကျော်ဝယ်၊
ပွင့်တော်မူခါ၊ လက်ဦးစွာက၊ စိန္တေယျလျှင်၊ ခေါ်ထ၊ ဧဟိဘိက္ခုဒုက္ခဿအန္တကိရိယာယ^{၄၁}၊ သံသာရင့်ကျူ၊
မိန့်တော်မူသား၊ ငါ့ကိုယ်အားကို။ ။ သနားချွတ်တော် မူစေသောဝံ။

ပုဒိအာနန္ဒ^{၄၂}၊ သုံးဖြာဉာဏ၊ စိန္တေယျအား၊ မှတ်သားသတိ၊ မြဘိစေအောင်၊ လုံ့လဆောင်သား၊
ဘုန်းခေါင်ဘုရား၊ တိုးတက်ပွား၍၊ ။ ငါ့အားသတိ ရှိစေသောဝံ။

ဤစာရေးရ၊ ကုသလကြောင့်၊ တနသွန်သင်၊ ပဲ့ပြင်ဆရာ၊ ဉာတကာဆွေမျိုး၊ ဘိုးဘွားကစ၊ မိန့်ဒံဖတို့၊
နန်းမဒေဝီ၊ မဟေသိက၊ မင်းညီမင်းသား၊ မင်းဖျားမှူးရာ၊ ပါသည်ခြွေရုံ၊ မိသံမပြား၊ မောင်းမများနှင့်၊
တိုင်ကြားသက်သေ၊ သုန္ဒရေက၊ သဗ္ဗေသတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့၊ မချို့စုံအင်၊ နိဗ္ဗာန်ခွင်သို့၊ ကယ်တင်ပို့မည်၊
ကျွန်ုပ်ရည်၍၊ တောင်းသည်သာပ၊ ဘုံနန်းမကို၊ စံရအောင်လျှင်၊ ဆုတောင်းဆင်သည်။ ။ လူရှင်
အူအူသောင်းသောင်း အပေါင်းသာစု ခေါ်စေသောဝံ။

သုဝဏ္ဏသာမ ဓာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု နိဂုံး ဤတွင်ဓမ္မ ပြီးပြီ။

သုဝဏ္ဏသာမ ဓာတ်တော်ကြီး ဓက်ဆစ်များ

- ၁။ စွန့်ခြင်းကြီး ၅ပါး=ဓနပရိစ္ဆာဂ၊ ဥစ္စာကိုစွန့်ခြင်း။ ပုတ္တပရိစ္ဆာဂ၊ သားသမီးကိုစွန့်ခြင်း။ ဘရိယပရိစ္ဆာဂ၊ မယားကိုစွန့်ခြင်း။ အင်္ဂပရိစ္ဆာဂ၊ လက်ခြေစသောအင်္ဂါကြီးငယ်ကို စွန့်ခြင်း။ ဒိဝိတပရိစ္ဆာဂ၊ ကိုယ့်အသက်ကိုစွန့်ခြင်း။
- ၂။ ဝဋ် ၃ပါး=ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်။
- ၃။ သံသရာဝဋ်=ဓမ္မာကိုယ် မပြတ်မလပ် အထပ်ထပ်လည်ပတ်ခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်း။
- ၄။ ကိလေသာ=ညစ်နွမ်းစေတတ်ပူလောင်စေတတ်သော တရား။
- ၅။ လောက ၃ပါး=သတ္တ၊ သင်္ခါရ၊ ဩကာသလောက။
- ၆။ ဂယောက်သော အရိယာ=မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄ယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် ၄ယောက်။
အရိယာ=ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းဝေးဖြူ စင်သော ပုဂ္ဂိုလ်။
- ၇။ အဇ္ဈာသယ=အလိုဆန္ဒ။
- ၈။ သုခသိဒ္ဓိ=ချမ်းသာပြီးမြောက်ပြည့်စုံခြင်း။
- ၉။ ပီတိရွှန်းဝေ=နှစ်သက်ခြင်း ပီတိတရား၏ များပြားလျှံတက်ခြင်း။
- ၁၀။ ရှိပန်=လက် ၁၀ ဖြာ ထိပ်မှာပန်ဆင်၍ ရှိခိုးခြင်း။
- ၁၁။ ဗိတာန်=ဝိတာန-မျက်နှာကြက်။
- ၁၂။ အမြိုက်ရည်=အမတ-မသေရာနိဗ္ဗာန်၊ဝါ-မသေစေတတ်သော အာယုဓနဆေးရည်။
- ၁၃။ ဇာတ်=ဇာတက-အဖြစ်တော်အတ္ထုပ္ပတ်ကို ဆိုရာစကားတော်။
- ၁၄။ သဒ္ဓါ=ယုံကြည်ခြင်း။ သီလ-ကာယကံ၊ ဝစီကံကို စောင့်ထိန်းသဖြင့် ကုသိုလ်ကိုတည်စေခြင်း။ သုတ-အကြားအမြင်။
- ၁၅။ ဥဒါဟရဏ်=ထုတ်ဖော်ပြအပ်သောစကား။
- ၁၆။ ကျစ်လစ်=ဖရိုဖရဲမရှိခြင်း၊ သိပ်သည်းခြင်း။
- ၁၇။ ဥပမာ=နှိုင်းယှဉ်ခြင်း။
- ၁၈။ လင်္ကာဒီပ=ဓမ္မုဒ္ဓိပ်ကျွန်းကြီး၏ လင်းယဉ်တိုင်(ရွက်တိုင်)သဖွယ်ဖြစ်သော သီဟိုဠ်ကျွန်း။
- ၁၉။ သီဟိုဠ်=(သီဟလ)-သီဟကုမာရမင်း၏သားတော် ဝိဇယမင်း သိမ်းယူအပ်သောကျွန်း။ (လကိုဠုပြထားသည်။)
- ၂၀။ မွေတော်=ဘုရားရှင်၏အမွေအနှစ် ပရိဘောဂစေတီ၊ [မွေတော်နှင့် ဓာတ်တော်အတူတူပင် ဟူ၍လည်း ဆိုကြသည်။]
- ၂၁။ ဓာတ်တော်=ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မှဖြစ်သော အရိုး စသော ဓာတုစေတီ။
- ၂၂။ မဟာစေတီ=ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော ပူဇော်ရာစေတီ။
- ၂၃။ မဟာကရုဏာ=ကြီးမားသောသနားခြင်း။
- ၂၄။ မေတ္တာ=ချစ်ခင်ခြင်း။
- ၂၅။ သောင်းတိုက်=၄ ကျွန်း တစ်မြင်းမိုရ်သည် စကြဝဠာတစ်တိုက် ဖြစ်၏။ ထို စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း ၁ သောင်းတည်း။
- ၂၆။ နိဗ္ဗူ=ကိလေသာငြိမ်းအေးရာ နိဗ္ဗာန်။
- ၂၇။ ဂ ပါးသောပရိသတ်=စတုမဟာရာဇ်နတ်၊ တာဝတိံသာနတ်၊ မာန်နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂား၊ မင်း၊ သူကြွယ်။
- ၂၈။ အနာထပိဏ်=(အနာထပိဏ္ဍိတ) ကိုးကွယ်ရာမဲ့သော သူတို့အား ထမင်းစသည်တို့ကို ပေးကမ်းစွန့်ကြဲတတ်သော သူဌေး။
- ၂၉။ ဝိမုတ်=(ဝိမုတ္တိ)ကိလေသာ လွတ်ကင်းခြင်း။
- ၃၀။ ဗျာဒိတ်=ဘုရားစင်စစ် ဧကန်ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ရှေးရှေးသောဘုရားရှင်တို့ မိန့်ကြားခြင်း။
- ၃၁။ ၄ ပါးသော ဣရိယာပုထ်=သွားခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း။
- ၃၂။ ကော နမံ ဥသုနာ ဝိဇ္ဇိ-အဘယ်သူ ငါ့ကို မြားဖြင့် ပစ်ဘိသနည်း။
- ၃၃။ ဧတဝန်=ဧတမင်းသား၏ဥယျာဉ်။

- ၃၄။ ကာမဂုဏ်=အလိုရှိအပ်၊ မြတ်နိုးအပ်သော အာရုံ ၅ ပါးတရားအစု။
- ၃၅။ ၅ပါးသော ရှိနိုးခြင်း=တည်ရာဌာနအပြင်၌ ခြေ ၂ဘက်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လက် ၂ဘက်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ၅ပါးသော အင်္ဂါတို့ဖြင့်ထိ၍ ရှိနိုးခြင်း။
- ၃၆။ ဥပဇ္ဈာယ်=အပြစ်ကြီး၊ အပြစ်ငယ်ကို ဆုံးမတတ်သောဆရာ။
- ၃၇။ ဝိပဿနာဓုရ=လက္ခဏာယာဉ် ၃ပါးဖြင့် ခုဆင်ခြင်ခြင်း အမှုတာဝန်။
- ၃၈။ ကမ္မဋ္ဌာန်း=သမထအမှု၊ ဝိပဿနာအမှု ၂ပါး၏ တည်ရာ။ (ပထဝီကသိုဏ်း စသော အာရုံ၊ သင်္ခါရ စသောအာရုံနှင့် ၎င်းကို အာရုံပြု၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော သမာဓိ၊ ဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရ၏။
- ၃၉။ ပစ္စန္တရစ်=မင်းတို့စိုးပိုင်သော တိုင်းပြည်တို့၏အကြား တိုင်းစွန်တိုင်းများစွာငယ်။
- ၄၀။ မင်္ဂ=ကိလေသာကိုသတ်ဖြတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော တရား။
- ၄၁။ ဖိုလ်=မင်္ဂ၏အခြားမဲ့ မင်္ဂကြောင့်ရရှိသော အကျိုးတရား။
- ၄၂။ အထီးကျန်=အားကိုးရာမဲ့ ဆင်းရဲသူ။
- ၄၃။ အာဂန္တုက=အရပ်တစ်ပါးမှလာရောက်သော စည်သည်။
- ၄၄။ မဟာသာဝက=ပက-ာသာဝကတို့ထက် မြင့်မြတ်၍ ဘုရားရှင်စကားတော်ကို လိုက်နာသောရဟန်းတော်။
- ၄၅။ အဂ္ဂသာဝက=မဟာသာဝကတို့ထက်မြင့်မြတ်၍ အထွက်အထိပ်သို့ရောက်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်။
- ၄၆။ မကျွတ်ထိုက်=သံယောဇဉ်နှောင်ကြီးမှ မကျွတ်ထိုက်သူ၊ မင်္ဂ၊ဖိုလ် မရထိုက်သူ။
- ၄၇။ ဥပနိဿယ=မင်္ဂ၊ဖိုလ်ရရန် အားကြီးသောအကြောင်း။
- ၄၈။ မာတုပေါသက=အမိအဖကို လုပ်ကျွေးခြင်း။
- ၄၉။ စာရေးတံ=မဲချခြင်း၊ (ရှေးအခါက ဝါးတံ စသည်၌ ကမ္မည်းလိပ်စာရေး၍ မဲချသည်။)
- ၅၀။ ကြုံပြ၍=ကြုံလို၍။
- ၅၁။ ဓာရာဏသီ=(ဝါနရသီသ)ပျောက်ဦးခေါင်းနှင့်တူသောမြို့။ တစ်နည်း ဘုရားလောင်းပျောက်မင်း ဦးခေါင်းရှိသောမြို့။
- ၅၂။ ကတိကဝတ်=အညီအညွတ် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ပြုရာကျင့်ဝတ်။
- ၅၃။ ဘွဲ့ဖြူပုဆိုး=ချောမွေ့နူးညံ့သောအဝတ်။
- ၅၄။ ဟိမဝန္တာ=ဆီးနင်းများစွာရှိသောတောင်။ တစ်နည်း ဆီးနင်းအန်ထွက်သောတောင်။
- ၅၅။ ဖိဂသပ္ပတာ=သမင်ဟု သမုတ်အပ်သောမြစ်။
- ၅၆။ ပဏ္ဍုကမ္မလာ=အဖြူ အဝါရောနှော၍ ပျာတော့သောအဆင်းရှိသော ကမ္မလာနှင့်တူသော မြကျောက်ပျာ။
- ၅၇။ သင်္ခမ်း=ရသေ့သူမွန်တို့ နေရာ။
- ၅၈။ ဝိသကြို(ဝိသုကမ္မ)=ဗိသုကာ ဘဝမှဖြစ်လာသော နတ်သား။ တစ်နည်း အထူးထူးအပြားပြား ဖန်ဆင်းမှု၌ လိမ္မာသောနတ်သား။
- ၅၉။ ပရိက္ခရာ=သင်းပိုင်၊ ကိုယ်ဝတ်၊ ဒုက္ကဋ်၊ သပိတ်၊ ခါးပန်း၊ ရေစစ်၊ ပဲကွပ်၊ အပ် ဟူသော ရဟန်းတို့ အသုံးအဆောင်။
- ၆၀။ ညီလာခံ=အညီအညွတ်လာရောက်၍ နာခံရာ။
- ၆၁။ သမာပတ်=လေ့လာဝင်စားအပ်သော ဈာန်တရား။
- ၆၂။ ညဉ့်သန့်စင်ရာ=ညဉ့်အခါနေရာဌာန။
- ၆၃။ နေ့သန့်စင်ရာ=နေ့အခါနေရာဌာန။
- ၆၄။ စကြို=အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်ရာဌာန။
- ၆၅။ ကြာမျိုး ၅ ပါး=ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာညို၊ ကြာပဒုမ္မာ၊ ကြာပုဏ္ဏရိက်။
- ၆၆။ ဒုက္ကဋ်=ပန်းစွန်း၌ တင်အပ်သောသင်္ကန်း။
- ၆၇။ သက္ကဒတ္တိယ=သိကြားမင်းပေးလှူအပ်သော ကျောင်း။
- ၆၈။ ဥဒါန်း=စိတ်တွင်း၌မတည်နိုင် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သဖြင့် ထုတ်ဖော်မြွက်ဆိုသောစကား။
- ၆၉။ အင်းပျဉ်=ကုလားထိုင်။
- ၇၀။ ဗြဟ္မဝိဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်း=မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄ပါး။

- ၇၁။ အာနဘော်=အစွမ်းသတ္တိ။
- ၇၂။ သုခမိန်=သည်းခံလွယ်၍ နှိုင်းချိန်တတ်သော ပညာရှိ။
- ၇၃။ ဥတု=မိန်းမတို့ ဓမ္မတာလာသောသွေး။
- ၇၄။ တာဝတိံသာ=မာဃလုလင်နှင့် ကုသိုလ်ပြုဘက် ၃ ကျိပ် ၃ယောက်သောသူတို့၏နေရာ နတ်ပြည်။
- ၇၅။ မှန်ကူ=နဖူး၌ထိုးသော အစက်၊အပြောက်၊အလုံး၊အဝိုင်း။
- ၇၆။ ညချမ်း=ချမ်းအေးသောည၌အခါ။
- ၇၇။ ဒန်ပူ=(ဒန္တပေါန)သွားတိုက်ရန်ဝတ္ထု။ (သွားပွတ်တံ)။
- ၇၈။ ကိန္နရာ=လူနှင့်တူသောသတ္တဝါ။
- ၇၉။ မီးမယ်ဖျူး=မီးလင်းဖို၊ မီးအိုးကင်း။
- ၈၀။ လျှော်တေသင်္ကန်း=သစ်ခွံလျှော်ကို ထုတေ၍ ပြုအပ်သောသင်္ကန်း။
- ၈၁။ သစ်နက်ရေ=သစ်နက်သတ္တဝါ၏သားရေ။
- ၈၂။ ဆင်ပြောင်=အင်အားကောင်းသောဆင်ကြီး။ (ဆင်ဖြူ)
- ၈၃။ ဖန်ရည်=အရသာဖန်သော သစ်ခွံ၊သစ်ခေါက် စသည်ကို ပြုသောအရည်။
- ၈၄။ ငရဲ=ချမ်းသာကင်း၍ အလွန်ဆင်းရဲပြီး အမြဲအော်ဟစ်ရသောမူပြစ်ခံရာဌာန။
- ၈၅။ ကြမ်းတမ်းသောလေး=ပိုလ်အချိန် ၁ထောင်ရှိသော အလေးကိုတင်ပြီး လေးညှို့၌ဆွဲချိတ်၍ ချိမြှောက်သော် မြားတစ်ရပ်ခန့်သာ ကွေးသောလေး။
- ၈၆။ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်=စိတ်၏ တည်ရာမှီရာရုပ်၊ နှလုံးအိမ်အတွင်း သွေးစု။
- ၈၇။ ခက်တရော်=တောင့်တင်းခိုင်မာခြင်း၊ မခံကျန်းခြင်း။
- ၈၈။ ဗဟုသုတရီ=များစွာသောကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ဖြစ်စေတတ်သော နတ်သမီး။
- ၈၉။ ဂန္ဓမာဒန=နံ့သာ၊ ပန်းမာန်တို့ဖြင့် ယစ်စေတတ်သောတောင်။
- ၉၀။ ထိုမြို့တု=ထိုမှတစ်ပါးထို့ပြင်။
- ၉၁။ ကမ္မပထ=ဒုစရိုက် ၁၀ပါးမှ ကြဉ်ရှောင်၍ သုစရိုက် ၁၀ပါးကို ကျင့်ခြင်းဟူသော ကံမြောက်ကြောင်း တရား ၁၀ပါး။
- ၉၂။ ဘဝင်အနီးသို့ရောက်သောစိတ်=ဇောစိတ်နည်းပြီး ဘဝင်စိတ် များစွာဖြစ်၍ မိန်းမောတွေဝေသောစိတ်။
- ၉၃။ အဘိညာဉ် ၅ပါး=ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ၊ ပရစိတ္တဝိဇာနန၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿတိ ဟူသော ထူးသော အသိဉာဏ် ၅ပါး။
- ၉၄။ သမာပတ် ရပါး=စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ရူပဈာန် ၄ပါး၊ အရူပဈာန် ၄ပါး ပေါင်း ရပါးတည်း။
- ၉၅။ ဥပ္ပလဝဏ်=ကြာပန်းကဲ့သို့ လှပသော အဆင်းရှိသော မထေရ်မ။
- ၉၆။ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ=များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသောပုဏ္ဏား။
- ၉၇။ ဓုတင်=ကိလေသာကို ခါတွက်သောအကျင့်။
- ၉၈။ ယသောရော=အခြံအရံအကျော်အစောကို ဆောင်သောမိဖုရား။
- ၉၉။ ဗိမ္မာဒေဝီ=ရွှေအဆင်းရှိသော မိဖုရား။
- ၁၀၀။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ=ဘုရားပွင့်တော်မူသောကာလ။
- ၁၀၁။ မဟာဘုတ်=ကြီးကျယ်စွာ ဖြစ်တတ်သော ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါဟောဟူသော ဓာတ်ကြီး ၄ပါး။
- ၁၀၂။ သပ္ပာယ်=လျောက်ပတ်ခြင်း။
- ၁၀၃။ ကပိလဝတ်=(ကပိလဝတ္ထု)ကပိလမည်သော ရသေ့၏နေရာ၌ တည်ထောင်သောပြည်။
- ၁၀၄။ ရမ္မ=မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသောပြာသာဒ်။
- ၁၀၅။ သုဘ=တင့်တယ်သောပြာသာဒ်။
- ၁၀၆။ သုရမ္မ=အလွန်မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသောပြာသာဒ်။
- ၁၀၇။ ဘောဂက္ခန္ဓ=စည်းစိမ်ဥစ္စာအစု။

- ၁၀၈။ ဖွားဖက်တော်=အ-ဗော-ကော-ယ-ဆန်-ရွှေ-ကဏ္ဍာသည်နှင့်အညီ အရှင်အာနန္ဒာ၊ (တစ်နည်း အာရောဟဏ-စီးတော်ဆင်) ဗောဓိပင်၊ ကာဠုဒါယိအမတ်၊ ယသောဓရာမိဖုရား၊ ဆန္ဒအမတ်၊ ရွှေအိုးကြီး ၄လုံး၊ ကဏ္ဍကမြင်းဟူသော အချိန်တုဖွားဖက်တော် ၇ဦး။
- ၁၀၉။ အနောမာ=မယုတ်မာ မြင့်မြတ်သောမြစ်။
- ၁၁၀။ ယဋိကာရ=အိုးထိန်းသည်ဘဝမှ ဖြစ်သောဗြဟ္မာ။
- ၁၁၁။ အနုပိယ=ချစ်နစ်သက်အပ်သောတော။
- ၁၁၂။ ရာဇဂြိုဟ်=(ရာဇဂဟ)စင်္ကြာဝတေး၊ မန္တုတ်စသော မင်းထူးမင်းမြတ်တို့ တည်ထောင်၊ နှံဆင်းအပ်သော ပြည်။
- ၁၁၃။ ဗိမ္ဗိသာရ=ရွှေတုံးရွှေနှစ်အဆင်းရှိသော မင်း။
- ၁၁၄။ ပဋိညာဉ်=ဝန်ခံခြင်း။
- ၁၁၅။ အညမည=အချင်းချင်း။
- ၁၁၆။ ယနာနိ=တစ်ခဲနက်ပျစ်ခဲသောနို့ဆွမ်း။
- ၁၁၇။ နေရဉ္စရာ=(နိလဇလ)ညိုသောရေရှိသောမြစ်။
- ၁၁၈။ မဟာမဂ္ဂ=လမ်းမကြီး-လမ်းမတော်။
- ၁၁၉။ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်=သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ကြည်လင်ရာဌာန။
- ၁၂၀။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်=ရှေးရှေးဘဝ၌ နေအပ်ဖူး၊ ခံစားအပ်ဖူးသည်ကို သိတတ်သောအသိဉာဏ်။
- ၁၂၁။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်=နတ်တို့၏မျက်စိနှင့်တူသော သိတတ်သောအသိဉာဏ်(တစ်နည်း)ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၏ အစွမ်းသတ္တိဖြင့် ရအပ်သော အသိဉာဏ်။
- ၁၂၂။ အာသဝက္ခယဉာဏ်=အာသဝေါတရား ကုန်ခန်းရာ အရ ဟတ္ထဖိုလ်ဉာဏ်တော်။
- ၁၂၃။ ဂေယျဝံတရား=သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ဟူသော သိအပ်သော တရား ၅ပါး။
- ၁၂၄။ သဗ္ဗညုတ=အလုံးစုံသောတရားကို သိတတ်သောဘုရား။
- ၁၂၅။ ပေ ၉ ကြောင်းစာ=တစ်ချပ်လျှင် ၉ ကြောင်းရေးသော ပေစာ။
- ၁၂၆။ ၃ အင်္ဂါ=တစ်အင်္ဂါလျှင် ၁၂ ချပ်။
- ၁၂၇။ အယုဒ္ဓိဟ=နလုံး ၂၅ ယုံမှားခြင်း။
- ၁၂၈။ ဝါနာ=သောတဏှာ။
- ၁၂၉။ ဒွယာတြိ၊ သဋ္ဌိနဝ=ဒွယ(၂)၊ တြိ(၃)၊ သဋ္ဌိ (၆၀)၊ နဝ (၉) ၎င်းသင်္ချာများကို ဆက်စပ်၍ (၂၃၆၅)ခုဖြစ်၏။
- ၁၃၀။ ဧကံနှင့်ဧက၊ အဋ္ဌအဋ္ဌာ=ဧကံ(၁)၊ ဧက(၁)၊ အဋ္ဌ(၈)၊ အဋ္ဌ(၈) ၎င်းသင်္ချာများကို ဆက်စပ်၍ (၁၁၈၈)ခုဖြစ်၏။
- ၁၃၁။ ရတနာပုရ=လောကီရတနာ ၇ ပါး၊ လောကုတ္တရာ ရတနာ ၃ ပါးတို့၏ ပြည့်ရာရတနာပုံခေါ် မန္တလေးမြို့။
- ၁၃၂။ နရ=လူ။
- ၁၃၃။ ပစ္စုန်=(ပစ္စုန္ဒ)ခေါ်မိုးနတ်သား။
- ၁၃၄။ သုန္ဒရေ=(ဝသုန္ဒရာ)မဟာပထဝီမြေကြီး။
- ၁၃၅။ ဧဝန=လျှင်မြန်ခြင်း။
- ၁၃၆။ ဂမ္ဘီရ=နက်နဲခြင်း။
- ၁၃၇။ တိက္ခ=ထက်မြက်ခြင်း။
- ၁၃၈။ ဟာသ=ရွှင်ခြင်း။
- ၁၃၉။ အတ္ထဓမ္မ သမ္ဘိဒါ=အကျိုး၊ အကြောင်း (တစ်နည်း)အနက်၊ သဒ္ဓါကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ သိတတ်သောဉာဏ်။
- ၁၄၀။ သတ္တဝါသ=သတ္တဝါတို့၏နေရာဘုံ။
- ၁၄၁။ ပါရမီ=မြတ်သော ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ အကျင့်။ (တစ်နည်း) မြတ်သောနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်။
- ၁၄၂။ ဧဟိ ဘိက္ခု၊ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယ=ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ အန္တကိရိယာယ၊ အဆုံးကိုပြုခြင်းငှာ။ ဧဟိ၊ ငါဘုရားထံသို့ လာခဲ့လော့။
- ၁၄၃။ ပု-ဒိ-အာ=ပုဗ္ဗေနိဝါသာနဿတိဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်။

မင်းကြီးသည် ထိုဆံ့မှတ်ဆိတ်ကို

ရွှေမွေးညပ်ဖြင့်နတ်စေ၍ လက်ဝါးပြင်၌တင်ထားပြီးလျှင်

ဆံဖြူကိုကြည့်လျက် သေမင်းဘေးကို ရှုလတ်သော်

ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ စီမံသောကြောင့် လောကဖြစ်သည် မဟုတ်။

ချိုသောမျိုးစေ့သည် ချိုသောအပင်သာ၊ ချဉ်သောမျိုးစေ့သည် ချဉ်သောအပင်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့၊

မင်းဖြစ်သောသူသည်လည်း မင်းသာ၊ သူကြွယ်ဖြစ်သော သူသည်လည်း သူကြွယ်သာ၊

သူဆင်းရဲဖြစ်သောသူသည်လည်း သူဆင်းရဲသာ အစဉ် ဖြစ်သည်။

တစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျှ ပြုပြင်ခြင်း မရှိ ဟု မိမိလည်း ယူဆ၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ယူစေ၏။

ထိုသို့ အယူရှိသော အင်္ဂါရှိယဒိဋ္ဌိ။

မျက်စိနှင့် ယခု လူဘုရင်

ငါမြင်ကာမျှပင် ထိုနန်းမဘုံလယ်မှာ

တူစံပယ်ပျော်စံ ဘုန်းကံယှဉ်ဆိုင်၍

ပိုင်ပိုင်ရပြီလိုလို ကိုယ်ဥစ္စာကဲ့သို့

နှစ်လိုခြင်းအာသာ အခါခါမျှရိပ်သဖြင့်

ငါ့စိတ်နှလုံးတွင် နုံးငွေ့၍ရှိအောင်

ထိုနတ်သမီးစည်းစိမ်ကို ခုကြိမ်ရသော ငါ့အား

ထောက်ထားငြေဆည် တည်ကြည်ခွင့်ပေးသကဲ့သို့

ငါ မေးအံ့သောအကြောင်းကို

ကောင်းစွာ သင် ငြေပါဦး။

ကိုယ်ဘုန်းကံ အချိုးအပင့်မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးချီးမြှင့်၍ ပွင့်လန်းရသောစည်းစိမ်သည် ဣန္ဒြေမတည်ကြည်ရာ။

ငါ့ကား လူပင်းစည်းစိမ်နှင့်၊ သူကား နတ်ဇာတ်ပျိုးနွယ် တစ်သွယ်တစ်ကြောင်း သူ့ကောင်းမှုအကျိုးမှာ

ငါ တန်ခိုး လွှမ်းမိုးနိုင်မည် မဟုတ်။

အုတ်အုတ်သဲသဲ ဤပွဲသဘင်တွင် နတ်ဘုရင်နှင့်တကွ ချီးမြှောက်ကြသော သမာနသုခ ပိတ္တအရာကို

ငါ မလေးမလောက် ခေါက်ခေါက်ပြုရမည်လည်း ပဏ္ဍိတရုဏ် အလုံးစုံပင် မသင့်။

အခွင့်နှင့် လျော်စွာ ဥပမာပြု၍ ဝဗ္ဗကထာဖြင့် ညွှန်ကြားပြောဆိုရလျှင် အကြည်အညိုကုသိုလ် ထိုသူတို့လည်း

ပပျက်၊ ငါ နှစ်သက်ရာလည်း ပြည်စုံအံ့သည်။

ဗိရုဏ်နတ်သမီး၏ ဘုံအနီးအပါးသို့ ရထားရောက်သောအခါ မာတလိနတ်သားသည် မင်းတရားစိတ် ထိတ်လန့်လျက်စွဲ၍ ငရဲကပါသောဝေဒနာကို ဣဋ္ဌာရုံရေချမ်းဖြင့် လန်းလန်းခိုင်စည် ကြည်ရွှင်စိမ့်ပြု၍

နေမိအာတ်တော်ကြီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သပ္ပာ သမုပ္ပဿ။

ပဏာမ

‘နေမိ’ သုနေမိ ဇိန မာနိတံ နိတံ၊ တိတ္ထိံ သုတိတ္ထိံ ဘုဿ မာဝရံ ဝရံ။
ဗောဓိံ သုဗောဓိံ ဂဏ မုဂ္ဂတံ ဂတံ၊ ရောဓိံ သုရောဓိံ ပဏဗျာ စရိယံ ရိယံ။’ (ဣန္ဒဝံသဂါထာ၊
၁၂လုံးဖွဲ့)

‘သဒ္ဓါဗုဒ္ဓိံ သုတိစ္ဆေဟိ၊ သမုဿာဟိတာ ဝဏ္ဏနာ။’

နေမိဿတ္ထံ ဝိကာသိဿံ၊ ဥဒ္ဓါရေတွာ တဒညတော။’ (ပထျာဝတ္ထဂါထာ)

(ပထမဂါထာ စတုတ္ထပါဒ၌ စရိယသဒါ ပါသောကြောင့် အကွရာတစ်လုံး လွန်သည်။ အာဇနာ
ယမက ဂါထာ)

အဟံ၊ ငါသည်။ နိတံ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန အစရှိသော အဆိပ်အတောက်ကင်းသည်ဖြစ်၍ သဒ္ဓါ၊
မေတ္တာအစရှိသည်ဖြင့် နိမိတ်ချသောနည်းလည်း ရှိသော။ အာနိတံ၊ ဆုံးမအပ်သော ဝေနေယျအပေါင်းကို။
ဝါ၊ အာနိတံ၊ ပို့ဆောင်အပ်သော။ နိတံ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၏ အဆောက်အဦးပါရမီ ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျွတ်ထိုက်သော
ဒုက္ခိတသတ္တဝါအပေါင်းကို။ နေမိ၊ မရဏဒုက္ခ စသည်တို့မှကင်းဝေးသော နိဗ္ဗာန်သို့။ သုနေမိ၊ ကောင်းစွာ
ဆောင်တော်မူတတ်သော။ ဝါ၊ နိတံ၊ မဆွေးမကြေ ကျက်သရေမစွဲ အမြဲလျှင်တည်သော။ အာနိတံ၊
သူတော်ကောင်းတို့သည် အရိအသေဆောင်ရွက်အပ်သော။ နေမိ၊ အစ၊ အဆုံး နိဂုံး၊ နိဒါန်းဖြင့် ဆက်တန်းစပ်ချုပ်
အပ်သည်ဖြစ်၍ မရစ်မထွေး အရေးသန့်သန့် အကန့်ခြားခြား ရထားစက်အကွပ်သဖွယ်ဖြစ်သော တရားတော်
မြတ်ကို။ သုနေမိ၊ အခွင့်အကြောင်းနှင့် ကောင်းစွာလျော်အောင် ထုတ်ဖော်မြွက်ဟ ဆောင်ပြကော်မူတတ်သော။
ဇိနံ၊ ဒေဝပုတ္တ စသည်ဟုစုံ ၅ မာရ်လုံးကို ဖျက်ဖြုန်းခုတ်ထွင် အောင်မြင်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားကို။
ပဏဗျ-ပဏမာမိ၊ ရိုသေစွာရှိခိုးပါ၏။ ပဏဗျ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ တိတ္ထိံ၊ ရေကိုအလိုရှိကုန်သောသူတို့၏
သက်ဝင်ရာဖြစ်သော ဆိပ်ကမ်းသဖွယ်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့၏ သက်ဝင်မှီခိုရာဖြစ်သော။
သုတိတ္ထိံ၊ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသောနည်းနာနယ် သုတတည်းဟူသော တောင့်တအပ် နှစ်သက်အပ်သော
ဣန္ဒာရုံအပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူသော။ ဘုဿမာဝရံ။ သူတော်ကောင်းတို့သည် ပြင်းစွာတောင့်တ
အပ်သော။ ဝရံ၊ အညစ်အကြေးမတင် သန့်စင်သည်ဖြစ်၍ မြတ်သော။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ဥစ္စာ
ဖြစ်သော ၁၀ ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို။ ပဏဗျ-ပဏမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ပဏဗျ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ဗောဓိံ၊
မဂ်ဉာဏ် ၄ပါးကို။ သုဗောဓိံ၊ ကောင်းစွာအသင့် ပွင့်စေတော်မူပြီးသော၊ ဥဂ္ဂတံ၊ သီလအစရှိသော ဂုဏ်တို့ဖြင့်

ကျော်စောခြင်းသို့။ ဂတံ၊ ရောက်တော်မူပြီးထသော။ ဝါ၊ ဥဂ္ဂတံ၊ သံသရာမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂတံ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်တော်မူပြီးထသော။ ဂဏံ အရိယသံဃံ၊ ၈ ယောက်သော ပရမတ္ထ အရိယာ သံဃာတော်အပေါင်းကို။ ပဏဗျ-ပဏာမာမိ၊ ရိုသေစွာရှိခိုးပါ၏။ ပဏဗျ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ရောစိံ၊ ဂန္ထဓုရ ဝိပဿနာဓုရ ၂ ပါးတို့ဖြင့် တင့်တယ်ထွန်းပထသော။ သုရစိံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကိုလည်း နှစ်သက်တတ်ထသော။ ဝါ၊ သီလ သမာဓိ ပညာအစရှိသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့သည် မြတ်နိုးနှစ်သက်အပ်ထသော။ ဝါ၊ အတ္တက္ကံသန ပရိဝုဗ္ဗန မက္ခပလာသ မာယာ သာဠေယျ စသည်တို့ဖြင့် သကသန္တာန်၊ ပရသန္တာန်တို့၌ မထိပါးစေမှု၍ ဖြောင့်မှန်ရိုးသား တရားကိုလည်း အလိုရှိထသော။ အရိယံ၊ ဖြူစင်ထွတ်မြတ်သော သဘောအကျင့်လည်း ရှိတော်မူထသော။ ဝါ၊ ထင်ရှားသောဘေးရန်၊ မထင်ရှားသောဘေးရန်တို့မှ ကင်းလွတ်ရာ ကင်းလွတ်ကြောင်း ကောင်းသောလုံ့လ သတိသမာဓိ ပညာလည်းရှိတော်မူထသော။ မမ၊ ငါ၏။ အာစရိယံ၊ ဆရာထေရ်မြတ် ကဝိထွတ်ကို။ ဝါ၊ ငယ်ရွယ်အစပထမက ဆုံးမသွန်သင် ပဲ့ပြင်မြတ်လေး နည်းပေးပြုစု သုတပညာ စီးပွားရှာသော ဆရာကျေးဇူးရှင်ကို။ ပဏဗျ-ပဏာမာမိ၊ ရိုသေစွာ ရှိခိုးပါ၏။ ပဏဗျ၊ ရှိခိုးပြီး၍-

သဒ္ဓါဗုဒ္ဓိသုတိစ္ဆေဟိ၊ ကံ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်း၊ ရတနာ ၃ပါးကို ကြည်ညိုခြင်း၊ အကျိုးအပြစ်ကို ဆင်ခြင်မြော်မြင်ခြင်း၊ ကျမ်းဂန်ဒေသနာ သင်ခြင်းတို့ကို အလိုရှိကုန်သော အမျိုးသားတို့သည်။ သမုဿာဟိတာ၊ ကောင်းစွာတိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍။ နေမိဿ၊ နေမိမင်း ဇာတ်တော်၏။ အတ္ထံ၊ မြန်မာဘာသာ သိသာမှတ်လွယ် အဓိပ္ပာယ်အနက်ကို။ ဝါ၊ နေမိဿတ္ထံ၊ နေမိမင်းဇာတ် ဒေသနာတည်းဟူသော လူနတ်တို့အား ဆုံးမရာဆုံးမကြောင်း ကောင်းမြတ်စွာ အနုသာသနီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားကို။ ဝဏ္ဏနာ-ဝဏ္ဏနာယ၊ ထိုဇာတ်တော်၏ အဋ္ဌကထာမှ လည်းကောင်း။ တဒညတောစ၊ ထိုအဋ္ဌကထာမှတစ်ပါး အထူးထူးသောကျမ်းတို့မှ လည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓါရေတွာ၊ သင့်ရာယူနတ် အကျဉ်းထုတ်၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဝိကာသိဿံ-ဝိကာ သိဿာမိ၊ ပွင့်တော်မူစေအံ့။

ဤသို့ ရတနတ္ထယ ပဏာမစသည်တို့ဖြင့် ကျမ်းမပြုမီ ရှေးအဖို့၌ ပုဗ္ဗကိစ္စကိုပြုပြီး၍ ဝန်ခံအပ်သည်နှင့် လျော်စွာ နေမိဇာတ်တော် ဒေသနာကို တောင့်တအပ်သောသူတို့၏ အလိုနှင့်အညီ အဋ္ဌကထာ စသည်တို့မှ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုထုတ်၍ မြန်မာဘာသာ စကားပြေ စီကုံးပေအံ့။

နိဒါန်း

ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍ လောက ၃ပါးတို့၏ အထွက်အမြတ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ကောသလတိုင်း သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသောအခါ များစွာသောရဟန္တာ သံဃာတပည့်တော်အပေါင်းခြံရံလျက် အရှေ့ပုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်းမှ ကြယ်အပေါင်းခြံရံလျက် ထွက်လတ်သော လပြည့်ဝန်း၏တင့်တယ်ခြင်းကဲ့သို့သော တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ဘထွေးတော် အမိတောဒနမင်းကြီး၏သားဖြစ်သော ညီတော်အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်လျှင် ကိုယ်တော်၏ နောက်တော်အနီး၌ အမြဲပါလျက် ထိုထိုသို့သော နိဂုံး မြို့ ပြည် တိုင်းနိုင်ငံတို့သို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလေသော် ဝိဒေဟရာဇ် တိုင်း မိထိလာပြည်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ထို၌ အတ္ထုပ္ပတ္တိထုတ်ဖော်၍ တရားဒေသနာ သဘင်ကြီးစွာဖြစ်မည်ကို မြင်တော်မူသဖြင့် ထိုမိထိလာပြည်ကို အမှီပြု၍ မိထိလာပြည်ရှင်မင်းတို့၏ မင်္ဂလာသဘင် ပျော်ရွှင်စံပယ်ရာဖြစ်သော သရက်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူစဉ်တွင် အစွေရံဝတ လောကသို့ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤနေမိဓာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။

အဘယ်ကဲ့သို့သော အတ္ထုပ္ပတ္တိရှိ၍ ဟောတော်မူသနည်း ဟူမူကား တစ်နေ့သ၌ ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ် တော်မူလှသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန္တာ သံဃာတော်အပေါင်း ခြံရံလျက် ထိုသရက်ဥယျာဉ်တော်၌ ညချမ်းသော အခါ ရွှေစကြာဖြန့်ချိ လှည့်လည်လေသော် ရှေးသံသရာက မိထိလာပြည်၌ မင်းဖြစ်တော်မူ၍ အကျင့်သီလ ဗြဟ္မစိုရ်မေတ္တာဖြင့် ပွားစေတော်မူဖူးရာဖြစ်သော မြေအရပ်ကိုမြင်တော်မူလျှင် 'ယခု အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုရ၍ လောက၏ အစီးအပွားကို ငါဆောင်ရအံ့တော့မည်'ဟု မဟာကရုဏာဉာဏ် ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကရိယာ သောမနဿသဟဂုတ် ဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် ရွှင်ခြင်းရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ ပြကတေ့သော ရွှေနှုတ်ခမ်းတော် စဉ်းငယ်လှစ်ရုံမျှ ပြုံးတော်မူ၏။

ပြုံးရယ်ခြင်းကား ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် အမြတ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်း၊ အလတ်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်း၊ အယုတ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်း ဟူ၍လည်း ၃ပါး။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ရယ်ခြင်း၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်း၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ရယ်ခြင်း ဟူ၍လည်း ၃ပါး။ ရယ်သောအခြင်းအရာကား ကာယဝိညာတ်အားဖြင့် သိတ၊ ဟသိတ၊ ဝိဟသိတ၊ ဥပဟသိတ၊ အပဟသိတ၊ အတိဟသိတ အားဖြင့် ၆ ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၆ပါးတို့တွင် ရယ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့်လည်း လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ် ၄ခု၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿ သဟဂုတ် ၄ ခု၊ ဟာကရိယာ သောမနဿ သဟဂုတ် ၄ခု၊ ဟသိတပ္ပါဒ်စိတ် ၁ ခုအားဖြင့် ၁၃ပါးတည်း။ ။ စိတ်တို့၏ သရုပ်အကျယ်ကိုကား အရာမဟုတ်၍ မထုတ်လိုက်ပြီ။

ထို ရယ်ခြင်းအပေါင်းတို့ကို သင့်ရာယှဉ်၍ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ အမြတ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်းကား သိတ-မျက်လုံး၊ နှုတ်ခမ်း စဉ်းငယ်အနေပျက်ရုံ ပြုံးကာပြု၍ ရယ်ခြင်း ၁ ပါး၊ ဟသိတ- စဉ်းငယ်သွားပေါ်ရုံ

ရယ်ခြင်း ၁ ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၂ပါးတည်း။ အလတ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်းကား ဝိဟသိတ-ပြကဟေသော အသံညှင်းညှင်း ထွက်ရုံရယ်ခြင်း ၁ ပါး၊ ဥပဟသိတ-ပရံ၊ ဦးခေါင်းလှုပ်အောင်ရယ်ခြင်း ၁ ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၂ပါးတည်း။ အယုတ်ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်းကား အပဟသိတ- မျက်ရည်ထွက်အောင် ရယ်ခြင်း ၁ ပါး၊ အတိဟသိတ-လက်ပစ်ခြေပစ် မရှိနိုင်မရှုနိုင်အောင်ရယ်ခြင်း ၁ ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၂ ပါးတည်း။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ်သို့လိုက်၍ ထို ၆ ပါးသော ရယ်ခြင်းနှင့် ဆက်ဆံ၏။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မူကား အယုတ်ဖြစ်သောရယ်ခြင်း၊ အလတ်ဖြစ်သော ရယ်ခြင်း ၂ပါး မရှိရာပြီ။ စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ၁၃ပါးတို့တွင် လောဘမူသောမနဿ သဟဂုတ် ၄ခု၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿ သဟဂုတ် ၄ခု၊ ဤ ၈ပါး သောစိတ်တို့တွင် တစ်ခုခုသည် ပုထုဇဉ်တို့၌ ရယ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောစိတ်တည်း။ လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပဿယုတ် သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ် ၂ခု၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿသဟဂုတ်စိတ် ၄ခု၊ ဤ ၆ ခုသောစိတ်တို့တွင် တစ်ခုခုသည် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ဟုဆိုအပ်သော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ၃ ယောက်တို့၌ ရယ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောစိတ်တည်း။ မဟာကိရိယာ သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ် ၄ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ် ၁ ခု၊ ဤ ၅ ခုသော စိတ်တို့တွင် တစ်ခုခုသည် ဘုရားရဟန္တာဟု ဆိုအပ်သော အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ရယ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် 'တေရသာတိ ကုသလတော စတ္တာရိ အကုသလတော စတ္တာရိ ကိရိယာတော ပဉ္စာတိတေရသ။ တေသု ဟိ ပုထုဇ္ဇနာ အဋ္ဌဟိ ကုသလာ ကုသလေဟိ ဟိသန္တိ။ သေက္ခာ ဒိဋ္ဌိသဟဂတဝဇ္ဇိ တေဟိ။ အသေက္ခာ ပန ပဉ္စဟိ ကိရိယစိတ္တေဟိ။' ဟူ၍ ဋီကာကျော်ကျမ်း၌ မိန့်အပ်၏။

[တေရသာတိ၊ တေရသဟူသည်ကား။ ကုသလတော၊ မဟာကုသိုလ်စိတ်မှ။ စတ္တာရိ၊ သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ် ၄ခုတို့ လည်းကောင်း။ အကုသလတော၊ အကုသိုလ်စိတ်မှ။ စတ္တာရိ၊ လောဘမူ သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ် ၄ခုတို့ လည်းကောင်း၊ ကိရိယတော၊ ကိရိယာစိတ်မှ။ ပဉ္စ၊ သောမနဿသဟဂုတ်စိတ် ၅ ခု ဟသိတုပ္ပါဒ် စိတ် ၁ ခုအားဖြင့် ၅ခုတို့ လည်းကောင်း။ ဣတိဣမေတေရသ၊ ဤ ၁၃ပါးတို့တည်း။ ဟိသစ္စ၊ မှန်၏။ တေသု၊ ထို ၁၃ ပါးကုန်သော စိတ်တို့တွင်။ ပုထုဇ္ဇနာ၊ ပုထုဇဉ်တို့သည်။ ကုသလာကုသလေဟိ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်အားဖြင့်ပြားကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ၊ သောမနဿ သဟဂုတ်စိတ် ၈ ခုတို့ဖြင့်။ ဟသန္တိ၊ ပြီးရယ်ကုန်၏။ သေက္ခာ၊ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိသဟဂတဝဇ္ဇိတေဟိ၊ ဒိဋ္ဌိဂတသဟဂုတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ၂ ခုသော စိတ်တို့သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် သောမနဿ သဟဂုတ် စိတ် ၆ ခုတို့ဖြင့်။ ဟသန္တိ၊ ပြီးရယ်ကုန်၏။ အသေက္ခာပန၊ ဘုရားရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ပဉ္စဟိ၊ အဟိတ် သဟိတ်အားဖြင့် ၅ ပါး အပြားရှိကုန်သော။ ကိရိယစိတ္တေဟိ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ဟသိတုပ္ပါဒ် ကိရိယာစိတ်တို့ဖြင့်။ ဟသန္တိ ပြီးရယ်ကုန်၏။ ဤသည်ကား အနက်တည်း။

[ဤစကားအပေါင်းတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားတို့ကား အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ကာလ ၃ပါး၌တည်သော ဧညျဒမ္မတို့ကိုဖွင့်လှစ်၍ မြင်တတ်သော ဉာဏ်တော်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှု၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှု၊ စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှု တို့သည် ဉာဏ်တော်သာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ဉာဏ်တော်သို့သာ အစဉ်လိုက်ခြင်း ရှိသောကြောင့် ဤရယ်ခြင်း၊ ပြုံးခြင်းသည်လည်း ကာယဝိညာတ်သာလျှင်ဖြစ်၍ ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သော အဟိတ် ဟသိတုပ္ပါဒ်ဖြင့် ပြုံးတော်မူ။ ၄ပါးသော မဟာကိရိယာစိတ်ဖြင့်သာ ပြုံးတော်မူသည် ဟု ယူ၍။ ။ တတ္ထာပိ ဗုဒ္ဓါ စတူဟိ သဟေတုက ကိရိယစိတ္တေဟေဝ ဟသန္တိ။ နအဟေတုကေန။ ။ စသည်ဖြင့် ကေစိ

ဆရာတို့ဆိုကြောင်းကို ငိုကာဆရာ ပြတော်မူသည်။ ထို ကေစိဆရာတို့၏စကားကိုပင် ယုံကြည်ရတော့မည်လောဟု စောဒနာပြန်သောကြောင့် ကေစိဆရာတို့ဆိုတိုင်း မယုံကြည်သင့်။ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ဖြင့် ဘုရားပြုံးတော်မူ၏ဟု ပြတော်မူလို၍။ ။ ဟသိတုပ္ပါဒ် စိတ္တေန ပန ပဝတ္တိယမာနမ္ပိ တေသံ သိတကရဏံဟု မိန့်ပြန်သည်။ အနက်ကား ပန ဝဒန္တေပိ၊ ထိုသို့ ကေစိဆရာတို့ ဆိုသော်လည်း။ တေသမ္ပိ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့အားလည်း။ သိတကရဏံ၊ ပြုံးခြင်းသည်။ ပဝတ္တိယမာနံ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ္တေနပိ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ဖြင့်လည်း။ ပဝတ္တိတိ၊ ဖြစ်၏။

[သမ္ဘာဝနာ အနက်၌ထွန်းတတ်သော ပနသဒ္ဓါဖြင့် ကေစိဆရာတို့၏စကားကို ဂရဟာပြုတော်မူသည်။ ကေစိဆရာတို့ကား မြတ်စွာဘုရားတို့၌ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ် မရှိသည်ဟု အလွတ်မဆို၊ အကြောင်းနှင့်ပင် ဆိုပေသည် ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် မယုံကြည်သင့်မည်နည်း။ မယုံကြည်သင့်သည့်အကြောင်းနှင့်တကွဆိုမှပင် သင်္ကာကင်း ထိုက်မည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာရိပ်ကြွင်းသောကြောင့် ကေစိဆရာပြသော အကြောင်းကို ချေလိုပြန်၍၊ 'ပုဗ္ဗေနိဝါသအနာ၊ တံသ သဗ္ဗညုတဉာဏာနံ အနဝတ္တ ကတ္တာ ဉာဏာန ပရိဝတ္တိယေဝါတိ။ ။' ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ကား ဉာဏ်ကင်းသည် မှန်၏။ ယင်းသို့မှန်သော်လည်း ဟသိတုပ္ပါဒ်စောသည် မိမိ၏ရှေး၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ အနာဂတံသဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်စောတို့သည် များစွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထိုဉာဏ်သို့သာ အစဉ်လိုက်ခြင်း၊ ထိုဉာဏ်သာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ဖြင့်ပြုံးခြင်းကို ဉာဏပုဂ္ဂိုလ်မ ဉာဏနပရိဝတ္တိဖြင့် ယူထိုက်၏ဟု ငိုကာဆရာ ချေဆိုတော်မူသည်။ ဤစကားကို ဆရာဉာဏ်ဖြင့်တည်း ထိုးထွင်း၍ ဆုံးဖြတ်သလော။ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်သင့်သည်မဟုတ်လောဟု စောဒနာဝတ် မစင်သေး၍ ငါ၏စကားသည် အဋ္ဌကထာနှင့် တပြေးတည်း ညီ၏။ ငါ၏အသိဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်ဖြင့် ပြုံးတော်မူကုန်၏ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ကျကျ ယုံကြည်အပ်တော့သည်ဟု ပြလို၍။ 'ဣတိ ဧဝံ ကတွာ အဋ္ဌကထာယံ တေသံ ဉာဏာနံ စိတ္တပရိယန္တေ ဣဒံ စိတ္တံ ဥပ္ပဒုတိတိ ဝုတ္တံ။ တဿာ န တဿ ဗုဒ္ဓါနံ ပဝတ္တိ သက္ကာ နိဝါရေတုံ။ ။'ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဣတိဧဝံကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍လည်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ၌။ တေသံဉာဏာနံ၊ ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ် စသည်တို့၏။ စိတ္တပရိယန္တေ၊ အလေ့အကျက် ပြုတော်မူပြီးသည်၏ အဆုံး၌။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်သည်။ ဥပ္ပဒုတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယဿာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်၏။ တဿာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား။ တဿ၊ ထိုဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ နိဝါရေတုံ၊ မြစ်ခြင်းငှာ။ နသက္ကာ၊ မစွမ်းရာ။ ဤဇာတ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ရယ်ခြင်းကား ၆ ပါးသောရယ်ခြင်းတို့တွင် သိတကမ္ပဟု လာသောကြောင့် သိတဖြစ်သော ပြုံးခြင်းဖြင့် ပြုံးတော်မူသည်။ စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ပြုံးရယ်ခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ကိရိယာစိတ် ၅ ခုတို့တွင် ပကာသေတုကာမော ဟူသောပုဒ်၌ ကမုဓာတ်၏အရဖြစ်သော မဟာကိရိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် ပြုံးတော်မူသည်။ သိတာကမ္ပ ကတွာ ဟူသောပုဒ်၌လည်း အပ္ပဋ္ဌာနအားဖြင့် ခိုက်သောကြောင့် ဟသိတုပ္ပါဒ်စသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် ပြုံးတော်မူ။ မဟာကိရိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့် ပြုံးတော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။]

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား ပြုံးတော်မူသည်ရှိသော် ခရသင်းပွတ်သစ်ကဲ့သို့ ဖြူစင်စွာသောသွားတော်မှ ဖြူသောရောင်ခြည်တော်သည် ရှေ့တူရူအရပ်မျက်နှာသို့ ထွက်သွားလတ်၍၊ ချုံ့သစ်ပင် စသည်တို့၌စွဲကပ်သဖြင့် ဖွေးဖွေးဖြူစွာတောက်ပလျက် တည်လည်ကို နောက်တော်၌ အစဉ်တစိုက်ပါသော အရှင်အာနန္ဒာမထေရ် မြင်သဖြင့် “ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော မြတ်စွာဘုရား။ အဘယ်အကြောင်းရှိ၍ ပြုံးတော်မူသနည်း”ဟု လျှောက်မေးလတ်လျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျယ်ဟောတော်မူလိုသောကြောင့် အကျဉ်းဖြစ်သော ဥဒ္ဒေသဖြင့် “အာနန္ဒာ။ ဤမြေအရပ်သည် ရှေး မဋ္ဌဒေဝမင်းဖြစ်တော်မူသောအခါ ဈာန်၏စံပယ်ခြင်းဖြင့် စံပယ်လျက် နေတော်မူသောအရပ်ဖြစ်သည်”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အရဟတ္တဖိုလ် ရွှေနန်းစည်းစိမ်၌ သက်ဝင်စံပယ်တော်မူလျက် နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နောက်တော်ပါ ရဟန်းသံဃာတော်အပေါင်းတို့သည် “ဤအရပ်၌ ဈာန်စည်းစိမ်ဖြင့် နေတော်မူဖူးကြောင်း ရှေးအတိတ်ကို ဟောကြားထုတ်ပြန်တော်မူပါမှ တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့ အကျိုးစီးပွားများ ပါမည်”ဟု လျှောက်ထားတောင်းပန် ပြန်ကြားလတ်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအရပ်ဝယ် ခင်းအပ်သောဘုရား နေရာတော်၌ ထက်ဝယ်စံပယ်တော်မူလျက် ဤ ‘နေမိရာဇ’ဇာတ်တော်ကို ပတ္တမြားရွှေကြွတ်နှင့်တူသော ရွှေအာလုတ်တော်မှ ဖွင့်လှစ်၍ဟောတော်မူ၏။

[ဤအရာ၌ ပြုံးတော်မူသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာသာ နောက်တော်ကပါသကဲ့သို့ တစ်ပါးသော တပည့်သံဃာတို့သည် မလျှောက်မေးမူ၍ အရှင်အာနန္ဒာသာ အဘယ်ကြောင့် လျှောက်မေးလေသနည်း။ ဤကဲ့သို့ အမှုရှိလျှင် အာနန္ဒာသာ လျှောက်မေးစေဟု အမိန့်တော်အခွင့်ရသောကြောင့်တည်း။ မြတ်စွာဘုရား၌ အမှုအသေးအဖွဲ ကိစ္စကြီးငယ်ပေါ်ရှိလျှင် လုံ့လ၊သတိ၊ကတိဖြင့် မလစ်မဟင်းရအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၌ အရှင်အာနန္ဒာနှင့် တူသောသူမရှိ။ မိမိကိစ္စကို ပမာဏမပြု။ မြတ်စွာဘုရား၏အမှုအခွင့်ကိုသာ ဆင်ခြင်မြော်လျက် တစ်ခုမလပ် မပြတ်သတိထားတော်မူသောကြောင့် ပြုံးတော်မူခြင်း ဇောဝိထိတစ်ချက်၏အစွမ်းဖြင့် ယှက်သန်း၍ တစ်ခဏမျှ ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်ကို သူတစ်ပါးအလျင် မြင်ရသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ‘ကိုယ်တော်၌ အမြဲအလုပ် အကျွေးဖြစ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၌ အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာနည်းနာနာကို သူတစ်ပါးတို့ထက် အကြားအမြင် အဆောင်အရွက်များသဖြင့် မေးခွင့်ပြုခွင့် သင့်မသင့်ကို မြော်ချင့်နှိုင်းဆသော သုတမယဉာဏ်သာသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ စကားအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး တူသူမမြင် နှုတ်လျှင်တော်မူသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အထက်အလုပ်အကျွေးအရာကို ခံဦးကပင်လည်း မည်သည့်အခါမဆို အကျွန်ုပ်၌ မေးခွင့်ရှိလျှင် လျှောက်မေးပါရစေဟု လျှောက်ထားတောင်းပန် ဖူးသည်နှင့်အညီ အလိုရှိတိုင်းလျှောက်မေးစေဟု အခွင့်ပြုတော်မူသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ ဤကဲ့သို့ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ထိုသို့ ပြုံးတော်မူသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာသာ လျှောက်မေးလေသတည်း။ တပည့်သားတော် ဖြစ်သော ရဟန်းသံဃာတော်အပေါင်းတို့ ရိတြားသော်လည်း အရှင်အာနန္ဒာနှင့်တူသော လုံ့လ၊သတိ မရှိခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပြုံးတော်မူသည်ကို မြင်သည်လည်း ရှိရာ၏၊ မမြင်သည်လည်းရှိရာ၏။ မြင်ကြသော်လည်း အရှင်အာနန္ဒာကဲ့သို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောဂုဏ်နှင့် မပြည့်စုံခြင်းကြောင့် လျှောက်မေးခြင်း၌ အလျင် မဦးနိုင်ကြသတည်း။

[ထို့ကြောင့်သာလျှင် ‘ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာမကာနံ ဗဟုဿုတာနံ ဂတိမန္တာနံ သတိမန္တာနံ ဓိတိမန္တာနံ ဥပဋ္ဌာနကာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော။ ။’ ဟူသော ဒေသနာတော်ဖြင့် အကြားအမြင်များခြင်း၊ နှုတ်လျှင်ခြင်း၊ အမှတ်အသားသတိရှိခြင်း၊ လုံ့လရှိခြင်း၊ ငါဘုရားကိုလုပ်ကျွေးခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့တွင် အာနန္ဒာသည်လျှင် အထွတ်အမြတ်တည်းဟု ၅ ကြိမ်သောဧတဒဂ္ဂံဖြင့် အဘိသိက်သွန်းတော်မူ၏။]

နေမိဓာတ်တော်ကြီး ဝတ္ထု

၁။ မဏ္ဍဒေဝမင်း တောထွက်တော်မူခန်း

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာပြည်၌ မဏ္ဍဒေဝမင်းကား မိမိလက်ထက်တွင်သာ ဘုန်းလက်ရုံး အာဏာတောက်ပ၍ မင်းဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓါဘိဿက မင်းမျိုးမင်းနွယ်သားဖြစ်၍ မင်းသားငယ်၏ စံပယ်ခြင်းဖြင့် အနှစ် ၈ သောင်း ၄ ထောင်၊ အိမ်ရှေ့မင်း၏စံပယ်ခြင်းဖြင့်လည်း အနှစ် ၈ သောင်း ၄ ထောင် စံပယ်ပြီးမှ ခမည်းတော်ဘုရား နန်းရိပ်လွှဲသဖြင့် ထီးနန်းကိုရ၍၊ အနှစ် ၈ သောင်း ၄ ထောင်တိုင်တိုင် ပြည်စည်းစိမ်၌ မင်း၏အဖြစ်ဖြင့် စိုးစံ၏။ ထိုအခါ မဏ္ဍဒေဝမင်းသည် နိက္ခမပါရမီကိုတောင့်တခြင်း အာသယရှိသူဖြစ်၍ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကို ပြင်ဆင်စေမြဲဖြစ်သော ဆတ္တာသည်အား “အချင်းဆတ္တာသည်။ ငါ၏ဦးခေါင်း၌ မုတ်ဆိတ်ဆံဖြူ မြင်လျှင် ကြားလျှောက်လော့” ဟု မှာထား၏။

မင်းစည်းစိမ် အနှစ် ၈ သောင်း ၄ ထောင် တိုင်လတ်သော် အာယုကပ်ကို ၄ စုပြု၍ တတိယတစ်စု ကုန်ခါနီးခြင်းကြောင့် အရွယ်၏ရွှေ့ပါးခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊ တစ်နေ့သောနေ့၌ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကိုပြင်ဆင်လျှင် ဦးခေါင်း၌ တစ်ချောင်းသောဆံဖြူကိုမြင်လျှင် မင်းကြီးအား လျှောက်ကြား၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုဆံမုတ်ဆိတ်ကို ရွှေမွေးညှပ်ဖြင့် နုတ်စေ၍ လက်ဝါးပြင်၌ တင်ထားပြီးလျှင် ဆံဖြူကိုကြည့်လျက် သေမင်းဘေးကိုရှုလတ်သော် အလွန်ကြမ်းလှစွာသော ဝသဝတ္တိနတ်မင်းတို့ကိုသော်လည်း ပါရမီတော်ဖြင့် နှိမ်နင်းနိုင်သော လောက ၃ ပါးတို့၏ အထွတ် ဓမ္မရာဇ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားမှာတုံလျက်လည်း အစိုးမပိုင် မလွန်ဆန်နိုင်သောကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရချေသည်ဖြစ်၍ နတ်မင်းတို့ထက် အရှိန်အတောက်ကြီးသော သေမင်း၏ ဗျာဓိ၊ ဧရာ အစရှိသော စစ်သည် ၅ ယောက်တို့တွင် အရွယ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းတည်းဟူသော ဧရာစစ်သည် ကျရောက်သဖြင့် ငါတို့ သေမင်းစာရင်းဝင် လူဖြစ်သည်ဟု မှတ်ချက်တံဆိပ်သည် နဖူး၌ ထိုးခတ်လာဘိသကဲ့သို့ ထိတ်လန့်ခြင်းသံဝေဂ ဖြစ်လျက် အကြိမ်များစွာ မရဏမင်းနှိပ်စက်သောနိုင်ငံမှ အလွန်ကြောက်သည်ဖြစ်၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ညွတ်သောနည်းရှိသဖြင့် ‘ငါကား ရဟန်းပြုချိန် အရွယ်ရောက်ပြီ’ ဟုကြံပြီးလျှင် ဆတ္တာသည်အား ကျေးစားရွာတစ်ရွာ ဆုပေး၍၊ သားကြီးအိမ်ရှေ့မင်းကိုလည်း ခေါ်စေပြီးလျှင်

“ချစ်သား။ ငါ ရဟန်းပြုချိန် အရွယ်သို့ရောက်ပြီဖြစ်၍ ရဟန်းပြုတော်မူမည်။ ဤထီးနန်းစည်းစိမ်ကို အရွယ်ရှိစဉ် ကာလပတ်လုံး သင်ဆက်ခံ၍ စိုးစံရစ်လေတော့။ ရဟန်းပြုချိန် အရွယ်ရောက်လျှင်လည်း ငါကဲ့သို့ရဟန်းပြုလေ” ဟု မှာထား၍ ပြည်စည်းစိမ်ကို သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းအား အပ်နှင်း၏။ အိမ်ရှေ့မင်းလည်း “အရှင်မင်းကြီး အဘယ်အကြောင်းကိုအစွဲပြု၍ ရဟန်းပြုတော်မူမည် ကြံသနည်း” ဟု မေးလျှောက်လျှင်၊

မဏ္ဍဒေဝမင်းကြီးသည် ဥတ္တမင်္ဂရဟာမယံ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် အကြောင်းကို အကုန်အစင် ပြန်ပြောတော်မူလေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏ချစ်သား။ ငါ၏မြတ်သော အင်္ဂါဟုသမုတ်အပ်သော ဦးခေါင်း၌ ပျိုနုသော အရောင်အသွေးတို့ကို ဖျက်၍၊ ‘ဆံဖြူခြင်း အိုမှုအိုသွေး တည်းဟူသော မရဏမင်းတမန်တို့သည် ယခု ငါတို့၌ ထင်ရှားဖြစ်ချေပြီ’ဟူ၍ ရဟန်းပြုချိန် အရွယ်ရောက်ပြီ။ သင်လည်း နောက်အခါ ငါကဲ့သို့ ဦးခေါင်း၌ ဆံဖြူကိုမြင်လျှင် ရဟန်းပြုရစ်”ဟု ပြောဆိုမှာထား၍၊ အိမ်ရှေ့မင်းအား ထီးနန်းစည်းစိမ်၌ မင်း၏အဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းတော်မူပြီးလျှင် သရက်ဥယျာဉ်သို့ထွက်၍ ရဟန်းပြုလျက် မေတ္တာ၊ကရုဏာ၊မုဒိတာ၊ဥပေက္ခာ တည်းဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရ တရား ၄ ပါးတို့ကို ပွားစေသဖြင့် ဈာန်အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံစွာ အနှစ် ၈၀သောင်း ၄၀ထောင်ပတ်လုံး ဈာန်၏စံပယ်ခြင်းဖြင့် မွေ့လျော်စံပယ်တော်မူ၍၊ အသက်အဆုံး၌ မပျက်သောဈာန်ရှိခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ပြောင်းလဲစံပယ်တော်မူ၏။

မဏ္ဍဒေဝမင်း၏သားတော်သည်လည်း ခမည်းတော်မင်းကြီး နည်းဥပဒေသ ပေးတော်မူခဲ့သည့်အတိုင်း ဦးခေါင်း၌ ဆံဖြူရောက်သည်ကိုမြင်လျှင် သား အိမ်ရှေ့မင်းအား ပြည်စည်းစိမ်ကိုအပ်နှင်း၍ ထို သရက်ဥယျာဉ်၌ ပင်လျှင် ရဟန်းပြုလျက် ဗြဟ္မဝိဟာရ ဘာဝနာတရားဖြင့် သမာပတ်နှင့်ပြည့်စုံစွာ ဈာန်ကိုဥပုသ်ပြု၍ အသက်၏အဆုံး၌ ဗြဟ္မာပြည်မှာ ဖြစ်လေ၏။ နောက်နောင်သော သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက် မြစ်တော်အညွန့်တို့သည်လည်း ၎င်းနည်းတူလျှင် ရဟန်းပြုကြ၍ ဈာန်၏အစွမ်းဖြင့် ဗြဟ္မာပြည်မှာချည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။

၂။ နေမိမင်း ပဋိသန္ဓေနေတော်မူခန်း

ဤသို့ ရဟန်းပြုကြကုန်သော မဏ္ဍဒေဝမင်း၏ သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက်ဆက် မင်းအပေါင်းကား မဏ္ဍဒေဝမင်းနှင့်တကွ ၈၀သောင်း ၃၀ထောင် ၉ရာ ၉ကျိပ် ၉ယောက်တိုင်အောင် ဆင်းသက်၍ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အဆုံးဖြစ်သော မင်း၏လက်ထက်ရောက်သောအခါ ဤပဗ္ဗဒ္ဓဝံသမင်းတို့၏ အစပထမဖြစ်သော မဏ္ဍဒေဝမင်းသည် ဗြဟ္မာပြည်၌ ဗြဟ္မာမင်း၏အဖြစ်ဖြင့်တည်လျက်လျှင် လူ့ပြည်၌ မိမိအမျိုးအနွယ်ဖြစ်သော မင်းတို့ကို ရှုကြည့်လတ်သော် ‘ငါ၏သားတော်မှစ၍ ၂ယောက်ယုတ်၊ ၈၀သောင်း ၄၀ထောင်သောမင်းတို့သည် ငါ၏အဆုံးအမ အတိုင်းမပျက် ငါကဲ့သို့ချည်း ရဟန်းပြုကြပေ၏တကား’ဟု သိမြင်လတ်လျှင် အလွန်နှစ်သက် တော်မူ၍ တစ်ဖန် ‘ယခုပြုသောမင်းမှ နောက်ကို အမျိုးတို့၏အကျင့်မပျက် ဆက်ခံမည့်မင်း ဖြစ်ပါဦးမည်လော’ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ပြီးလျှင်၊ ပဗ္ဗဒ္ဓဝံသ အနွယ်ပျက်အံ့သည်ကိုမြင်သဖြင့် ငါ၏အနွယ်ကို ငါပင် အဆုံးကွပ်၍ ဆက်စပ်အံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ဘုရားလောင်းတို့အား ဓိဋ္ဌာန်ခြင်းသာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍

ဈာန်၏အာနုဘော်အားဖြင့် ဗြဟ္မာတို့၏အသက်တမ်း မကုန်မဆုံးသော်လည်း ဗြဟ္မာပြည်မှစုတေခဲသဖြင့် မိထိလာပြည်၌ မင်းကြီး၏မိဖုရားဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေ စွဲယူတော်မူ၏။

မိဖုရားကြီးသည် ပဋိသန္ဓေဝန်ကိုရွက်ဆောင်၍ ၁၀ လစေ့လတ်သော် ဘုန်းပညာ လက္ခဏာကြီးငယ်နှင့် ပြည့်စုံစွာသော၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့အဆင်းရှိသော သတို့သားကို ဖွားမြင်တော်မူလေ၏။ ထိုအခါ ခမည်းတော် မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းမင်းသားအား အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ နိမိတ်လက္ခဏာ ဖတ်တတ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ကို စည်းဝေးစေပြီးလျှင် “ဆရာတို့။ ငါ၏သား၌ နိမိတ်လက္ခဏာကို အဘယ်သို့ ထင်မြင်ကြသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့သည် မင်းသား၏ အလုံးစုံသောနိမိတ်လက္ခဏာတို့ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု ပြီးလျှင် ဤသို့ ဖတ်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤမင်းသားကား အရှင်မင်းကြီးတို့၏အနွယ်ကို ဆက်ခံဖွဲ့ထုံး၍ အဆုံးကွပ်လျက် ဖြစ်လာ၏။ ဤမင်းသား၏ ဘုန်းအာနုဘော်တော်သည်လည်း ခမည်းတော် ဘိုးတော် ဘေးတော် ဘီတော် အဆက်ဆက်သော ရှေးမင်းတို့ထက် ဘုန်းတန်ခိုးကြီးလတ္တံ့။ အရှင်မင်းကြီးတို့၏ အနွယ်တော်ကား ပဗ္ဗဒ္ဓဝင် အနွယ်တော်တည်း။ ဤမင်းသားမှတစ်ပါး ထိုပဗ္ဗဒ္ဓအနွယ်တော်ကို နောက်ဆက်ခံမည့်သူ မရှိလတ္တံ့”ဟု ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးလည်း

“အမတ်တို့။ ဤ ငါ၏သားတော်ကား ရထားစက်ဘီး၌ အစအဆုံးကိုဆက်တတ်သော အကွပ်ကဲ့သို့ ငါတို့၏ ပဗ္ဗဒ္ဓဝင်အနွယ်ကို အဆုံးကွပ်လျက် ဖွားသည်ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပါးသောအမည်ကို မှည့်ခြင်းငှာ မထိုက်ပြီ။ ရထားစက်အကွပ်နှင့် တူသည်ဖြစ်၍ ငါ၏သားတော်အား ‘နေမိကုမာရ’ ဟူသောအမည်ကို တွင်စေ” ဟူ၍ အမည်ပေးတော်မူ၏။

ထိုဘုရားလောင်း နေမိကုမာရမင်းသားသည် ငယ်သောအခါမှစ၍ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ ဥပုသ်သီတင်းသုံးခြင်းတို့၌ အလွန်မွေ့လျော်တော်မူသတည်း။

ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ရှေးမင်းကဲ့သို့ ဦးခေါင်း၌ ဆံဖြူရောက်သည်ကို မြင်သောအခါ သားတော် နေမိကုမာရမင်းသားအား တိုင်းပြည်ထီးနန်းတို့ကို အပ်နှင်းတော်မူ၍ အဆုံးအမပေးပြီးလျှင် သရက်ဥယျာဉ်တော်၌ ရဟန်းပြုသဖြင့် ဗြဟ္မာဝိဟာရကိုပွားစေလျက် အသက်၏အဆုံး၌ မပျက်သောဈာန်အာနုဘော်ဖြင့် ဗြဟ္မာပြည်၌ ဖြစ်တော်မူ၏။

နေမိမင်းကြီးသည် ခမည်းတော်၏အရိပ်အရာကိုယူ၍ မင်းဖြစ်ပြီးသော် မြို့တံခါး ၄မျက်နှာ၊ မြို့လယ် ဤ ၅ ဌာနတို့၌ အလှူဧရိပ်ကြီးတစ်ဆောင်စီ ဆောက်စေ၍ တစ်ဆောင်တစ်ဆောင်သော ဧရိပ်၌ အသပြာကဟာပဏပေါင်း ၁ သိန်းစီအားဖြင့် တစ်နေ့လျှင် ၅သိန်း၊ ၅သိန်း ထုတ်စွန့် လှူဒါန်းတော်မူ၏။ မင်းမျိုး၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုး၊ သူဆင်းရဲမျိုးတည်းဟူသော အမျိုး ၄ပါးတို့နှင့် ထိုက်တန်ရာ သုံးဆောင်ဖွယ်သော အဝတ်အစား၊ အသုံးအဆောင်၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကိုလည်း ဧရိပ်အပြည့်ဖြစ်စေလျက်၊ တစ်နေ့တည်းဖြင့် ကုန်စေခြင်းငှာ တံခါး ၄ မျက်နှာ၌ထား၍ တောင်းလာခံလာသမျှသော အလှူခံ အမျိုး ၄ ပါး ရသေ့ရဟန်းတို့အား အလိုရှိတိုင်းသော သုံးဆောင်ဖွယ်တို့ကို ပေးလှူစွန့်ကြဲစေ၏။ ဓမ္မဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ နေမိမင်းကြီး အလှူဝတ္ထုကို မသုံးဆောင်ရသောသူမည်သည် မရှိ။ အနံ့အပြန့် သုံးဆောင်ကြရသည်ဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ

အစရှိသော ၅ ပါးသောသီလတို့ကိုလည်း အမြဲနေ့တိုင်းမပြတ် ဆောက်တည်ကျင့်ဆောင်တော်မူ၏။ လပြည့်လကွယ်နေ့တို့၌လည်း အမြဲတစ်နေ့မပြတ် ဥပုသ် ဆောက်တည်တော်မူ၏။ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ အားလည်း အမြဲနေ့တိုင်းမပြတ် ဆောက်တည်ကျင့်ဆောင်စေတော်မူ၏။ မင်းရေးစိုးမှု မပြုမကြံ ဘေးရန် အနှောင့်အယှက် အမှုအခင်းမရှိစေရဘဲ အားနှင့်လျော်စွာ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ ဥပုသ်သုံးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို မပြတ်နှိုးဆော်ချီပင့်လျက် ပြုစေတော်မူ၏။ အခါမပြတ်လည်း အစည်းအဝေးသဘင်ပြု၍ ပြည်သူပြည်သားတို့အား ငရဲဘေးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်လျက် နတ်ပြည်ခရီးကို ညွှန်ကြားပြသဆုံးမခြင်းဖြင့် တရားဟောတော်မူ၏။

ဓမ္မုဒ္ဓိပ်ကျွန်းအပြင်၌ရှိကုန်သော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည်လည်း ဧကရာဇ်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းကြီးဆုံးမတိုင်း အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း အစရှိသော ကုသိုလ်သုစရိုက်တို့ကိုသာ များစွာ အားထုတ်သဖြင့် ကျင့်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အသက်အဆုံး၌ နတ်ပြည် ၆ ထပ်သို့ လားရသည်သာ များကြကုန်၏။ ထို နေမိမင်းလက်ထက် နတ်ပြည်ဘုံဗိမာန်တို့၌ နတ်သမီးနတ်သားအပေါင်းတို့ စည်ပင်ပြန့်ပွားကြသဖြင့် အပြည့်အနက်ဖြစ်လေ၏။ ငရဲသို့လားရသော သတ္တဝါနည်းသဖြင့် မရှိသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ငရဲပြည်အလုံး တိတ်ဆိတ် လေ၏။ ထိုအခါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်အပေါင်းတို့သည် သုဓမ္မာသဘင်ဝယ် အစည်းအဝေးပြုကြ၍ “မိထိလာပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းကြီးသည် ငါတို့၏ဆရာပေတည်း။ ထိုနေမိမင်းကြီးကိုမိ၍ ဘုရားဉာဏ်ဖြင့်ပင်သော်လည်း မပိုင်းခြား နိုင်ကောင်းသော ဤနတ်ပြည်၏စည်းစိမ်ကို ငါတို့ ခံစားရပေသည်။ ဤနေမိမင်းကြီး၏ ကျေးဇူးတော်ကား အလွန်အံ့ဖွယ် ရှိပေစွ”ဟု ဘုရားလောင်းနေမိမင်းကြီး၏ ဂုဏ်တော်ကို သာလျှင် အညီအညွတ် အဖန်တလဲလဲ ချီးမွမ်းပြောဆိုကြကုန်၏။

ဤလူ့ပြည်၌လည်း နေမိမင်းကြီး၏ ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်းသည် မဟာသမုဒ္ဒရာရေအပြင်၌ လောင်းသွန်လိုက်သော ဆီပေါက်ကဲ့သို့ နစ်မြုပ်ခြင်းမရှိ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်၌ ပျံ့နှံ့လေ၏။

၃။ နေမိမင်းကြီး အကြံဖြစ်တော်မူခန်း

ဤသို့ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း အစရှိသော ကုသိုလ် သုစရိုက်တရားတို့ကို မပြတ်အားထုတ်တော်မူလျက် သူခပ်သိမ်းတို့အားလည်း ကိုယ်နှင့်ထပ်တူ အကျိုးစီးပွားကိုသာ အလိုရှိတော်မူသည် ဖြစ်၍ အလှူသီလတို့ကို အားထုတ်စေသဖြင့် အတ္တဟိတ၊ ပရဟိတတရားတို့ကို ဆောင်ရွက်တော်မူသော နေမိမင်းကြီးသည် ဒါနနှင့် သီလ ၂ပါး၌ ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤနေမိဇာတ်တော်၏ အစ၌-

‘အစ္ဆေရံ ဝတ လောကသ္မိံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိစက္ခဏာ။

ယဒါ အဟု နိမိရာဇာ၊ ပဏ္ဍိတော ကုသလတ္ထိကော။

ရာဇာ သဗ္ဗ ဝိဒေဟာနံ၊ အခါ ဒါနံ အရိန္ဒမော။
တဿ တံ ဒဒတော ဒါနံ၊ သင်္ကပ္ပေါ၊ ဥပပဇ္ဇထ။

ဒါနံ ဝါ ဗြဟ္မစရိယံဝါ၊ ကာတမံ သုမဟပ္ပလံ။ ။ ဟူသော ၂ ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ မိမိစီးပွား၊ သူတစ်ပါးစီးပွား ၂ ပါးကို အလိုရှိလျက် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ အကျိုးစီးပွားကို မြင်မြော်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံစွာ ငါ နေမိမင်း ဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ၏အဆုံးအမ၌သာ တည်ကြကုန်သဖြင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သာ ပေါ်ထွန်းကုန်သည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံသောလောကသည် အလွန် အံ့ဩဖွယ်ရှိ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းသူတို့၏ အရှင်ဖြစ်၍ ရန်သူတို့ကိုဆုံးမနိုင်သော ထိုနေမိမင်းကြီး ငါ ဖြစ်တော်မူသောအခါ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ငါအား ‘အလှူတည်း အကျိုးကြီး သလော’ သို့တည်းမဟုတ် ‘ဥပုသ်သုံးခြင်းတည်း အကျိုးကြီးသလော’ ဟု အကြံဖြစ်တော်မူသည်” ဟူလိုသတည်း။

ဤသို့ ဟောတော်မူရာ၌ နေမိမင်းကြီးအကြံဖြစ်သည်ကား နေမိမင်းကြီးသည် ၁၅ ရက်ဖြစ်သော ဥပုသ်နေ့၌ အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့်ပြည့်စုံစွာသော ဥပုသ်ကိုဆောက်တည်လျက် ညဉ့်အခါရောက်လတ်သော် ကိုယ်၌ ဆင်အပ်သော အဝတ်တန်ဆာအားလုံးကို ချွတ်ထား၍ ကျက်သရေတိုက်တွင် အလွန်လျောက်ပတ်သော သလွန် ပေါ်ဝယ် ခင်းထားအပ်သော စက်မွေ့ရာ၌ ညဉ့်ဦးယံ၊ သန်းခေါင်ယံပတ်လုံး စက်တော်ခေါ်ပြီးလျှင် မိုးသောက်ယံ၌ နီးလတ်၍ ထက်ဝယ်ထိုင်လျက် ဤသို့ ကြံတော်မူ၏။

‘ငါသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ရှိသော လူအပေါင်းတို့အား အတိုင်း အရှည်မရှိ အလုံးစုံသောသုံးဆောင်ဖွယ် တို့ကို စွန့်ကြပေးလှူခြင်း မဟာဒါနကိုလည်း ပြု၏။ ပဉ္စင်သီလ၊ အဋ္ဌင်္ဂသီလတို့ကိုလည်း အခါနှင့်လျော်စွာ နေ့တိုင်းမပြတ် ဆောက်တည်၏။ ထိုသို့ ငါပြုအပ်သော ကောင်းမှုအစုတို့တွင် ဒါနသည်တည်း အကျိုးကြီးအံ့လော၊ ဥပုသ်သီလ ဟုဆိုအပ်သော မြတ်သောအကျင့်သည်တည်း အကျိုးကြီးအံ့လော’

ဤသို့ အဖန်တလဲလဲကြံသော ဘုရားလောင်းအား ဝိတက်ဝိစာရများသဖြင့် စိတ်၏ပျံ့လွင့်ခြင်းဖြစ်၍ သမာဓိကိုမရခြင်းကြောင့် ယထာဘူတဉာဏ် မဖြစ်။ ထိုသို့ ယထာဘူတဉာဏ် မဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘယ် တရားသည် သာ၍အကျိုးကြီးသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာမတတ်နိုင်သော ယုံမှားခြင်း ဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ သီလအာနုဘော်တော်ကြောင့် သိကြားမင်း၏ ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက် နေရာသည် ပူပြင်းတင်းမာသောအခြင်းအရာကို ပြပေ၏။ သိကြားမင်းလည်း ‘အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း’ ဟု လူ့ပြည်ကို မျှော်ကြည့်လတ်သော်၊ နေမိမင်းကြီး၏ ဒါနသီလ၌ အကြံဖြစ်သည်ကိုမြင်ပြီးလျှင်၊ ‘ထိုနေမိမင်း၏ အကြံဖြစ်တော်မူမှားခြင်းကို ငါပျောက်အံ့’ ဟုကြံလျက် မိထိလာပြည်သို့ တစ်ယောက်တည်းချင်း လျင်စွာလာလတ်၍ နေမိမင်း၏နန်းတော်အလုံးကို တစ်ပြိုင်နက်တောက်ပစေလျက် နေမိမင်းရှိရာ ကျက်သရေတိုက်သို့ဝင်ပြီးလျှင် ကောင်းကင်၌ ရပ်နေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် အရောင်အဝါဖြင့်တောက်ပလျက် မိမိအနီး ကောင်းကင်၌နေသော သိကြားမင်းကိုမြင်လျှင် ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် ထိတ်လန့်သောနည်း ရှိသည်ဖြစ်၍-

‘ဒေဝတာနုသိ ဂန္ထဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။’ အစရှိသော ဂါထာပါဠိဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကောင်းသောအချင်း။ သင် အသူနည်း။ စာတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းတည်း ဖြစ်သလော၊ ဟိမဝန္တာ၌ နေသော ဂန္ထဗ္ဗနတ်မင်းတည်း ဖြစ်သလော၊ ရှေးသံသရာ၌ အလှူအထူးပေးဖူးသောကြောင့် မျက်စိ ၁၀၀၀

အမြင်ဆောင်လျက် နတ်တကာတို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းလျှင်တည်း ဖြစ်သလော၊ တစ်နန်းလုံး အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်အံ့မတတ်ဖြစ်သော ဤကဲ့သို့ အရောင်အဆင်းကို ရှေးက တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မမြင်ရစဖူး၊ ဤသို့ အရောင်အဝါ တင့်တယ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာသော သင့်ကို အဘယ်သူဟူ၍ ငါ သိရပါအံ့နည်း”ဟူ၍ နေမိမင်းကြီး ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် ထိတ်လန့်စွာမေးသည်၏အဖြစ်ကို သိကြားမင်းသိလျှင် မိမိ သိကြားအဖြစ်ကို ပြောဆိုလို၍-

‘သက္ကော ဟ မသို့ ဒေသိန္ဒော၊ အာဂတော သို့ တဝန္တိ ကေ။’ ဟူသော ဂါထာဝက်ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရသော နေမိမင်း။ ငါကား နတ်အပေါင်းတို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းတည်း။ သင်၌ တစ်ခုသောယုံမှားခြင်း ရှိသည်အလျောက် နှလုံးမသက်မသာ ရှိသည်ကိုမြင်၍၊ ထိုယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်အံ့သောငှာ ငါ လာ၏။ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းတို့ကို မဖြစ်စေဘဲ အလိုရှိအပ်သောပြဿနာကို ငါ့အား သင် မေးလော့။ သင်၏ပြဿနာကို ငါ ဖြေအံ့”ဟုဆို၏။

သိကြားမင်း ဆိုသောစကားကိုကြားလျှင် နေမိမင်းကြီးသည် ထိတ်လန့်ခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍ မိမိ ယုံမှားခြင်းဖြစ်သည်ကို မေးအံ့သောငှာ ‘ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝရာဇာ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဘုတ်ပြိတ္တာက စ၍မလွတ် နတ်တကာတို့ကို အစိုးရတော်မူသော သိကြားမင်း။ ငါ၏ ယုံမှားခြင်းကို သင့်အား ကြားအံ့။ သင် နှလုံးသွင်း၍ နာတော်မူလော့။ ‘အလှူပေးခြင်းတည်း အကျိုးကြီးသလော၊ ဥပုသ်ဆောက် တည်ခြင်းတည်း အကျိုးကြီးသလော’ဟု ကြံသောငါ့အား ယုံမှားခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုယုံမှားခြင်းကို သင်ဆုံးဖြတ် နိုင်ပါအံ့လော့။ မဆုံးဖြတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မေးအပ်သော ငါ့အား ထို ဒါန၊ သီလဟု ဆိုအပ်သော၊ အကြောင်းတရား ၂ပါး တို့၏အကျိုး အယုတ်၊ အမြတ် ရှိသည်ကိုသိလျှင် သိသောအတိုင်း သင်နတ်မင်း ဟောကြားလော့”ဟုဆို၏။

၄။ သိကြားမင်းပုစ္ဆာ ဖြေဆိုခန်း

ထိုစကားကိုကြားလျှင် သိကြားမင်းသည် ‘ဒါန၏အကျိုးထက် သီလ၏အကျိုးလျှင် မြတ်သည်’၏ အဖြစ်ကို ပြလို၍-

‘ဟိနေန ဗြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။

ပဇ္ဈိမေနစ ဒေသတ္တံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ။ ။

န ဟိ တေ သုလဘာ ကာယာ၊ ယာစ ယောဂေန ကေနစိ။

ယေ ကာယေ ဥပပဇ္ဇန္တိ အနာဂါရာ တပဿိနော။ ။’ဟူသော ၂ဂါထာဖြင့် ဆို၏။

မဟာရာဇ၊ နေမိမင်းကြီး။ ဟိနေန၊ ယုတ်သော။ ဗြဟ္မစရိယေန၊ သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့်။ ခတ္တိယေ၊ မင်းမျိုး၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ပဇ္ဈိမေန၊ အလတ်ဖြစ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့်ကား။ ဒေဝတ္တံ၊

နတ်၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ရောက်တတ်လေ၏။ ဥတ္တမေန၊ အမြတ်ဖြစ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်လေ၏။

ဇနိန္ဒ၊ လူတို့သေဌ်နင်းဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ အနာဂါရာ၊ အိမ်ရာမထောင်ကုန်သော။ တပဿိနော၊ မြီးခြံစွာကျင့်ကုန်သော။ ယေဣသယော၊ အကြင်ရသေ့တို့သည်။ ကာယေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်လေကုန်၏။ တေကာယာ ထို ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ကို။ ကေနစိ၊ တစ်စုံတစ်ရာသော။ ယာစ ယောဂေန၊ ပေးလှူပူဇော် စွန့်ကြဲခြင်းဖြင့်။ နဟိ သုလဘာ၊ မရလွယ်သည်သာတည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော နေမိမင်း။ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း ဤတရား၂ပါးတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော မဟာဒါန၏အကျိုးဖြစ်တုံ့သော်လည်း အယုတ်ဆုံးဖြစ်သော ဥပုသ်သီလ၏အကျိုးကို မတူမညီ၊ မမီနိုင်ရာ။ ဥပုသ်အင်္ဂါ တစ်ခုတည်းမျှ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အယုတ်ဆုံးဖြစ်သော သီတင်းသုံးခြင်းပင်လျှင် ပဒေသရာဇ်မင်း၊ ဧကရာဇ်မင်း၊ စကြာမင်းတို့၏စည်းစိမ်ကို ပေးတတ်၏။ အလတ်ဖြစ်သော ဥပုသ်သီတင်းသည် လူမင်းစည်းစိမ်တို့ထက် အဆအရာမကမြတ်လှသော နတ်မင်းစည်းစိမ်ကို ပေးတတ်၏။ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဥပုသ်သီတင်းသည်ကား လူမင်း၊ နတ်မင်းတို့၏စည်းစိမ်ထက် အဆအထောင်၊ အဆအသောင်းမကလွန်မြတ်သော ကိလေသာစင်ခြင်းဖြင့် ဗြဟ္မာမင်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်တတ်၏။ ထိုသို့ အိမ်ရာမထောင်ဘဲ မြီးခြံစွာ အကျင့်ကိုကျင့်ကုန်သော ရသေ့ရဟန်းတို့သည် ချမ်းသာတကာတို့၏ပေါင်းရဲရာ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာမင်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်ဖူးကြလေသည်ကား များလှလေပြီ။ ထိုဗြဟ္မာမင်း၏အဖြစ်ကို ဤတစ်ကျွန်းလုံး၌အပြည့် ဒါနဝတ္ထု အထူးအမြတ်တို့ကိုစုပုံ၍ အသက်ထက်ဆုံး အမြဲလှူဒါန်းပူဇော်ငြားသော်လည်း ရလွယ်သည် မဖြစ်နိုင်ရာ”ဟု ဆို၏။

ဤစကားအပေါင်းတွင် ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိဟူသော ပါဠိဖြင့် ဘုရားပွင့်တော်မူသောကာလ မဟုတ်ဖြစ်၍ ဒေသနာတော်နည်းကို မရခြင်းကြောင့် ကိလေသာကာမဂုဏ်တို့ကို ဝိက္ခမ္ဘနသတ္တိဖြင့် ငြိမ်းစေကွာစေခြင်းရှိသော ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုပင် နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုစကုန်သည်ကိုအစွဲပြု၍ ဝိသုဇ္ဈတိဟု သိကြားမင်း ဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤဓာတ်တော် အဋ္ဌကထာ၌ ‘တံ ဗာဟိရကာ နိဗ္ဗာနန္တိ ကထေန္တိ၊ တေနာဟ ဝိသုဇ္ဈတိတိ’ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။ ဗာဟိရကာ၊ သာသနာတော်မှအပဖြစ်ကုန်သော ရသေ့ရဟန်းတို့သည်။ တံ၊ ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ခြင်းကို။ နိဗ္ဗာနန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်မည်၏ဟူ၍။ ကထေန္တိ၊ ဟောကြားကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သက္ကော၊ သိကြားမင်းသည်။ ဝိသုဇ္ဈတိတိ၊ ဝသုဇ္ဈတိဟူ၍။ အာဟ၊ ဆိုတော်မူ၏။

[ထိုသာသနာပ၌ အဘယ်ကို ဟိန ဗြဟ္မစရိယဆိုသနည်းဟူမူကား ‘ပုထတိတ္ထာယတနေ မေထုနဝိရတိမတ္တံ သီလံ ဟိနံနာမ။ ။’ ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ များစွာသော တိတ္ထိတို့၏ကျောင်း၌ မေထုနဓမ္မကြည်ရှောင်ခြင်းကို ပြုသော တစ်ခုသော ဝိရတိစေတနာမျှ သီလသည် ဟိနမည်၏။

[မဇ္ဈိမဟူသည်ကား ‘ဈာနဿ ဥပစာရ မတ္တံ မဇ္ဈိမံနာမ’ဟူသည်နှင့်အညီ ဂပါး၊ ၁၀ပါးသော သီလတို့၌ မြဲလျက် ကုသိုလ်အသုဘ အစရှိသောကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှုလုံ့လပြုသဖြင့် ဈာန်၏အနီးသို့ရောက်၍ နိဝရဏတို့ကို တဒင်္ဂသတ္တိဖြင့်စွန့်ခွာနိုင်သော မဟာကုသိုလ်စေတနာဟု ဆိုအပ်သော သီလသည် မဇ္ဈိမ မည်၏။

[ဥတ္တမဟူသည်ကား ‘အဋ္ဌသမာပတ္တိမတ္တံ ဥတ္တမံနာမ။’ ဟူသည်နှင့် အညီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်သဖြင့် ဈာန်ကိုရ၍ သမာပတ် ဂပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ဥတ္တမ မည်၏။

[မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်တွင်းဖြစ်မှုကား တစ်စုံတစ်ခုသော နတ်မင်း၊ သိကြားမင်းအဖြစ်တို့ကို တောင့်တလျက် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို စင်ကြယ်စွာစောင့်ရှောက်သောရဟန်း၏ မြတ်သော ဗြဟ္မစရိယ စေတနာသည် မိမိတောင့်တတိုင်း ဒေဝသမ္ပတ္တိကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်လေသောကြောင့် ဟိန မည်၏။

[စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ၄ပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာသော ရဟန်းသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို တောင့်တသဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လုံ့လပြု၍ သမာပတ် ရပါးနှင့်ပြည့်စုံခြင်း ဗြဟ္မစရိယသီလသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌သာလျှင် ဖြစ်စွမ်းနိုင်လေသောကြောင့် မဇ္ဈိမ မည်၏။

[စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်း၏ ဝိပဿနာကိုပွားစေသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ရောက်၍ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းသည် စင်ပြီးသော ကိလေသာရှိခြင်းကြောင့် ဥတ္တမသီလ မည်၏။]

ဤသို့ မျက်စိ ၁၀၀၀ အမြင်ဆောင်သော သိကြားမင်းသည် ရှေး၌ဖြစ်ဖူးကြလေသော ဒါနရှင်၊ သီလရှင်တို့၏ဂုဏ် အယုတ်၊ အမြတ်ကို မိမိမျက်မှောက်ထင်ထင် တွေ့မြင်မှတ်သား ကြားဖူးသည်လည်းဖြစ်၍ ထို ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် နေမိမင်းကြီးအားဟောကြားပြီးလျှင်၊ အတိတ်ဖြစ်သော ဥဒါဟရဏ်ကိုထုတ်လျက် သက်သေညွှန်းလိုသောကြောင့် ‘ဒုတိပေါ သာဂရော သေလော’ အစရှိသောဂါထာ၊ ‘ဧတေစညေစ ရာဇာနော အစရှိသော ဂါထာ အထယိမေ အဝတ္တိသု’ အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘သမုဒ္ဒေါ တယော အရတော’ အစရှိသော ဂါထာ။ ဤ ၄ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော နေမိမင်းကြီး။ ဒါနထက် သီလ အကျိုးကြီးကြောင်းကို ငါ ကြားဖူးသောအတိုင်း သက်သေထုတ်ဦးအံ့။ နာလော။ ငါ ကြားဖူးသည်ကား ရှေး၌ ဒုတိပ အမည်ရှိသောမင်း၊ သာဂရမင်း၊ သေလမင်း၊ မုဇေနမင်း၊ ဘဂီရသမင်း၊ ဥသိဒ္ဓရမင်း၊ ပုထုဇ္ဇနမင်း ဤမင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဤမှတစ်ပါး များစွာကုန်သော မင်းပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း အလုံးစုံကောင်းမြတ်သော လူ့ဖွယ်ဝတ္ထုတို့ဖြင့် ပေးလှူပူဇော်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော မဟာဒါနကို ပြုဖူးကြကုန်ပြီ။ ထို မင်းပုဏ္ဏားတို့သည် မိမိတို့ပြုအပ်သော မဟာဒါနအစွမ်းသည် ချမ်းသာသောစည်းစိမ်ဘက်ကို တောင့်တလျက် အမြဲ ချင်ရဲမပြေ နေတတ်သောကြောင့် ပြိတ္တာဘုံ ဟူ၍လည်းကောင်း သမိုက်အပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်ထက်လွန်၍ အကျိုးကိုမပေးနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပြိတ္တာဘုံဆိုအပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ နေမိမင်းကြီး၊ အိမ်ရာမထောင်ဘဲ ခြီးခြံစွာသောအကျင့်ကိုကျင့်ကုန်သော ရသေ့ရဟန်းတို့၌ကား ယာမဟန အမည်ရှိသော ရှင်ရသေ့၊ သောကယာဂ ရှင်ရသေ့၊ မနောဇ ရှင်ရသေ့၊ သမုဒ္ဒ ရှင်ရသေ့၊ မာဃ ရှင်ရသေ့၊ ဘရတ ရှင်ရသေ့၊ ကာလပုရက္ခတ ရှင်ရသေ့၊ ဤ ရသေ့ညီနောင် ၇ ယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အဂီရသ ရှင်ရသေ့၊ ကာဿပ ရှင်ရသေ့၊ ကိသဝစ္စ ရှင်ရသေ့၊ အကတ္တိ ရှင်ရသေ့၊ ဤ ရသေ့ ၄ ယောက်တို့သည် လည်းကောင်း။ ထို အလုံးစုံသော ရှင်ရသေ့တို့သည် အိမ်ရာထောင်ခြင်းမှကြဉ်၍ သီလဖြင့် ခြီးခြံခြင်းရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြိတ္တာဘုံဟု သမိုက်အပ်သော ကာမာဝစရ နတ်ပြည်ကိုလွန်လျက် အလွန်စင်ကြယ်စွာသော ဗြဟ္မာမင်း၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်ပြီ။ ထို့ကြောင့် အလှူ၏အကျိုးထက် ဗြဟ္မစရိယ သီလ၏အကျိုးသည် အဆအထောင်၊ အဆအသိန်းမက မြတ်သည်သာ ဖြစ်၏ မှတ်တော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

[ဤဂါထာတို့တွင် ပေတတ္ထံ နာတိဝတ္တိသုဟူသော သာဓကပုဒ်၌ နတ်ပြည် ဖထိပကို ပြိတ္တာဘုံဟု သိကြားမင်းဆိုခြင်းသည်ကား ကိလေသာကာမ ဟုဆိုအပ်သော လောဘဇော၏ကျက်စားရာ မှီခိုငြိတွယ်ရာ

၅ ဖြာသောအာရုံ ကာမဂုဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုကာမကို မရသည်ရှိသော တောင့်တခြင်းဖြင့် အလွန်ပူပန်တတ်သောကြောင့် ရေဆာတော်မွတ်သောပြိတ္တာ၏ ရေကိုတောင့်တလျက် ပူပန်ခြင်းဖြစ်သည်နှင့် တူသည်ဖြစ်၍ နတ်ပြည် ၆ ထပ်ကို သဒိသုပစာရ အားဖြင့် ပြိတ္တာဘုံ ဟု ဆိုသတည်း။

[အဋ္ဌကထာဆရာသည် ထိုစကားကို သိကြားမင်း ဆိုသင့်ပေ၏ဟု မြဲစေလို၍ 'ကာမာဝစရဒေဝတာ ဟိ ရူပါဒိနော ကိလေသဝတ္ထုဿ ကာရဏာ ပရံပစ္စာသိသတော တာပနတာယ ပေတာတိ ဝုစ္ဆန္တိ။' ဟု မိန့်အပ်၏။ ဟိသစ္စံ၊ ထိုသိကြားမင်းဆိုတိုင်း မှန်၏။ ကာမာဝစရဒေဝတာ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့သည်။ ရူပါဒိနော၊ ရူပါရုံအစရှိသော။ ကိလေသဝတ္ထုဿ၊ ကိလေသာ၏ ကျက်စားရာဖြစ်သော ဝတ္ထုကာမ၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ပရံ၊ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကို။ ပစ္စာသိသတော၊ အခါခါ တောင့်တသောအားဖြင့်။ တာပနတာယ၊ ပူပန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေ၊ ထို နတ်ပြည် ၆ ထပ်ဟို့ကို။ ပေတာတိ၊ ပြိတ္တာဘုံ မည်ကုန်စုံ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

[အဋ္ဌကထာဆရာသည် မိမိစကားကို တစ်ဆင့်တစ်ထပ် ကြပ်တည်းတော်မူစေလိုပြန်၍။ 'ဝုတ္တမ္ပိစေတယေ အဒုတိယာ န ရမန္တိ ဒေကိကာ၊ ဝိဝေကဓံ ယေ န လဘန္တိ ပီတိ။' ကိဉ္ဇာပိ တေ ဣန္ဒြိယသမာနဘောဂါ၊ တေ ဝေ ပရာဓိနသုခါ ဝရာကာတိစ။' ဟူသော ပါဠိတော်ကို ဆောင်တော်မူပြန်သည်။ အနက်ကား။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယေ၊ အကြင် ကာမာဝစရနတ်တို့သည်။ အဒုတိယာ၊ အဖော်မရှိကုန်ဘဲ။ ဒေကိကာ၊ တစ်ယောက် အထီးတည်း။ ရမန္တိ၊ မမွေ့လျော်ကုန်။ ဝိဝေကဓံ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း၌ဖြစ်သော။ ပီတိ၊ နစ်သက်ခြင်းကို။ ယေ၊ အကြင် ကာမာဝစရနတ်တို့သည်။ လဘန္တိ၊ မရကုန်။ တေ၊ အကြင် ကာမာဝစရနတ်တို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဣန္ဒြိယသမာန ဘောဂါ၊ အကယ်၍ သိကြားမင်း စည်းစိမ်နှင့်တူတူပင် ဖြစ်စေကုန်ကာမူ။ တေ၊ ထို ကာမာဝစရနတ်တို့သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ပရာဓိနသုခါ၊ မိမိမှတစ်ပါး စံပျော်ဖက်နှင့် စပ်ယှက်သော ချမ်းသာရှိခြင်းကြောင့်။ ဝရာကာ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တမ္ပိစ ဝုတ္တမ္ပိဒေဝ၊ ဟောတော်မူအပ် သလျှင်ကတည်း။

[ဤပါဠိတော်၌ နတ်ပြည် ၆ထပ်ကိုသာ ပြိတ္တာဘုံဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် နိဒဿနနည်းမျှသာတည်း။ အကြောင်းအားဖြင့်သော်ကား ကာမာဝစရ ၁၁ ဘုံသည် ကာမတဏှာ၏ ကျင်လည်ရာချည်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် ကိလေသာကို မခွာကုန်သေးသမျှသတ္တဝါတို့သည် ဝတ္ထုကာမကိုတောင့်တခြင်းဖြင့် ပူပန်ခြင်း မကင်းရာဖြစ်၍ ပြိတ္တာ မည်ကုန်၏။ အပါယ် ၄ ပါးအဝင်ဖြစ်သော ပြိတ္တာကား မုချပြိတ္တာတည်း။ ထိုမှကြွင်းသော ကာမာဝစရဘုံကား သဒိသုပစာရ ပြိတ္တာတည်း ဟု သိအပ်၏။]

ဤသို့ သိကြားမင်းသည် ဒါနထက် သီလအကျိုးကြီးကြောင်းကို မိမိ ကြားဖူးမှတ်သားဖူးသောအတိုင်း သက်သေထုတ်၍ နေမိမင်းကြီးအား ပြဆိုပြီးလျှင် မျက်မှောက်ထင်ထင် မိမိတွေ့မြင်ဖူးသော သက်သေကိုထုတ်ပြန်လို၍၊ 'ဥတ္တရေန နဒိသိဒါအစရှိသောဂါထာ။ ပရဋကစ္ဆာ တဂ္ဂရာ' အစရှိသောဂါထာ၊ 'အဟံသေဋ္ဌသိဌာနေန' အစရှိသော ဂါထာ၊ 'ဇာတိဝန္တ နဝုဉ္ဇူ' အစရှိသောဂါထာ၊ 'သဗ္ဗေ ဝဏ္ဏာ အမဗ္ဗဋ္ဌာ' အစရှိသောဂါထာ၊ ဤ ၅ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော နေမိမင်းကြီး။ ဒါနအကျိုးထက် သီလအကျိုးကြီးမြတ်သော အဖြစ်ကို သက်သေတခြား ထုတ်ဦးအံ့။ နာဦးလော့။ ဤလူ့ပြည်မှ မြောက်အရပ်ဖြစ်သော ဟိမဝန္တာ၌ ရွှေတောင်

၂ လုံးတို့၏အကြားကို ရစ်ခွေကာစီးသဖြင့် နေရောင်မသန်းသည်ဖြစ်၍ ချမ်းမြေ့အေးကြည်စွာလျက် သီဒါအမည်ရှိသောမြစ်သည် ရှိ၏။ ထိုမြစ်ကိုကား လှေပေါင်ဖြင့်ကူးခြင်းငှာ ခက်ခဲ၏။ လေးစွာသော ဝတ္ထုကိုထား၍ ထိုရေ၏အပြင်၌ အလွန်ပေါ့လှစွာသော ဥဒေါင်းရင်မွေး ဝှမ်းဝါထွေးတို့မျှ ကျရောက်သော်လည်း မတည်နိုင်သည်ဖြစ်၍ နစ်ခြင်းသို့သာ ရောက်ရလေကုန်၏။ ထိုသို့ အမှိုက်မြူချေး ဝှမ်းဝါ အမွေးစသည်တို့ကို နစ်စေတတ်လျက် မြရည်ကဲ့သို့ စိမ်းမြေ့အေးကြည်သော ရေရှိခြင်းကြောင့် ထိုမြစ်သည် သီဒါနဒီ အမည်ရှိ၏။ ထိုမြစ်ကမ်းနား ၂ ဘက်သည်လည်း ကျူမီးရောင်အဆင်းကဲ့သို့ ဝင်းဝင်းညီးသော ရွှေစင်အတိသာလျှင် ဖြစ်ကြ၏။ ထို ရွှေမြေဆိပ်ကမ်း တောင်ဝှမ်း တောင်ယံတို့၌ တောင်လေပ်၊ စွယ်တော်၊ ကံ့ကော်၊ စကား၊ ချယား၊ သရဖီ၊ နင်းဆီ၊ မိုးစွေ၊ သင်းခွေ၊ ပုန်းညက်၊ ကရမက်၊ စန္ဒကူး အထူးထူးသော နံ့သာပင်၊ ပန်းပင်၊ ဆေးပင်တို့သည်လည်း ရွှေစင်အပြား၌ ၉ ပါးသောမျက်မျိုးဖြင့် ကြိုးနွယ်ကူးယှက် ခက်လက်ရှည်တွယ် ခြယ်လှယ်စီမံဘိသကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်သော အပွင့်အသီးကိုဆောင်လျက် အသီးသီးတည်ကြကုန်၏။ ထို သီဒါနဒီမြစ်နားဝယ် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအရပ်၌ ရှေးသောအခါ ၁ သောင်းမျှလောက်ကုန်သော ရှင်ရသေ့တို့သည် နေကြကုန်၏။ ထို ရှင်ရသေ့တို့သည် အဘိညာဉ် ၅ပါး၊ သမာပတ် ၈ ပါးတို့ကို ရကြကုန်သည် သာတည်း။ တစ်ပါးသော ရှင်ရသေ့မျှ မရသောမည်သည် မရှိ။ ဆွမ်း၊ မှီဝဲလိုသောအခါ၌ကား အချို့သော ရှင်ရသေ့တို့သည်ကား ဤကျွန်းဦး၌ရောက်သော ဇေမ္ဗူသပြေပင်သို့သွား၍ မြောက်ဥတ္တရကုရ ကျွန်းသို့သွား၍ ဆွမ်းခံကုန်၏။ အချို့သောရှင်ရသေ့တို့သည် အသီးကိုဆောင်ကုန်၏။ အချို့သော ရှင်ရသေ့တို့သည်ကား ထိုဟိဝမန္တာ၌ပင် ချိုဆိမ့်ကောင်းမွန်သော သစ်သီးတို့ကို ယူဆောင်သုံးဆောင်ကုန်၏။ အချို့သော ရှင်ရသေ့တို့သည်ကား ဤဇေမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ထိုထိုသို့သော မြို့ရွာတိုင်းပြည်သို့သွား၍ ဒါယကာတို့အိမ်၌ ဆွမ်းခံကုန်၏။ တစ်ယောက်သောရှင်ရသေ့မျှ ရသတဏှာဖြင့် နိပ်စက်ခြင်းမည်သည် မရှိ။ မိမိတို့ကိုယ်ခန္ဓာ၏ မျှတခြင်းငှာသာလျှင် အာဟာရကို မှီဝဲကုန်၍ ဈာန်ချမ်းသာဖြင့်သာလျှင် ကာလကို လွန်စေ၏။

“ထိုအခါ ရှင်ရသေ့တစ်ပါးသည် ဗာရာဏသီပြည်သို့ လာလတ်၍ ကောင်းစွာဝတ်ရုံလျက် ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေဖြင့် မြို့တွင်းသို့ဆွမ်းခံဝင်လတ်သော် ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအိမ်သို့ ရောက်လေလျှင် ထိုရှင်ရသေ့၏ ဣန္ဒြေနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုမြင်၍ ကြည်ညိုသဖြင့် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် မိမိအိမ်တွင်းသို့ ထိုရှင်ရသေ့ကို ပင့်ဆောင်လျက် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလေ၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ထိုရှင်ရသေ့ ရောက်လာတိုင်းပင်၍ ၂ရက်၊ ၃ရက် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလေလျှင် ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် ရှင်ရသေ့နှင့် အကျွမ်းဝင်လတ်သော် ‘ရှင်ရသေ့။ အဘယ်အရပ်၌ ရှင်ရသေ့ နေတော်မူသနည်း’ဟု မေးလျှောက်လေ၏။ ရှင်ရသေ့လည်း ဟိမဝန္တာဝယ် သီဒါနဒီမြစ်နား၌ နေကြောင်းကို ကြားပေ၏။ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားလည်း ‘အရှင်ဘုရား။ ထို သီဒါနဒီမြစ်နား၌ ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်းပင် နေတော်မူသလော။ ရသေ့ရဟန်း တစ်စုံတစ်ယောက် အဖော် ရှိတော်မူပါသလော’ဟု မေး၏။ ရှင်ရသေ့ကလည်း ‘ဒကာ အဘယ်သို့ဆိုလနည်း။ သီဒါနဒီမြစ်နား၌ ငါတစ်ယောက်တည်းသာ မဟုတ် အဖော်အပေါင်းဖြစ်သော ရသေ့ကား ၁သောင်းခန့် အရေအတွက် ရှိ၏။ ထို ၁သောင်း အရေအတွက်ရှိကုန်သော ရသေ့တို့သည် အဘိညာဉ် ၅ရပ်၊ သမာပတ် ၈ဦး အထူးထူးနှင့် ပြည့်စုံကြသည်ချည်းတည်း။ မိမိတို့တန်ခိုးဖြင့် လိုရာအသီးသီး ဥတ္တရကုရ ကျွန်း ဇေမ္ဗူသပြေပင် အစရှိသည်တို့သို့သွား၍ အာဟာရကို ဆောင်ယူသုံးဆောင် ကြရ၏။’ ဤသို့စသည်တို့ဖြင့် ရသေ့တို့၏ ဂုဏ်ကိုချီးမွမ်း၍ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအား ထိုရှင်ရသေ့ပြောလျှင်

ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် အဘိညာဉ်တန်ခိုးတို့၌ တပ်သောစိတ်ဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ညွတ်သောနည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ 'အရှင်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း အရှင်ဘုရားတို့ကဲ့သို့ ရသေ့ရဟန်း ပြုလိုပါ၏။ ထိုဟိမဝန္တာသို့ဆောင်၍ အကျွန်ုပ်ကို ရသေ့ရဟန်းပြုတော်မူပါ'ဟု လျှောက်ဆိုတောင်းပန်၏။ ရှင်ရသေ့လည်း 'ဒကာပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား။ သင်ကား မင်းကြီး၏ အစွယ်အပွားဖြစ်သော ပုရောဟိတ်အမတ် ဖြစ်ပေသည်။ မင်းကြီးထံ အခွင့်မရဘဲ သင့်ကို ငါ ရဟန်းမပြုထိုက်'ဟု ဆိုလတ်သော်၊ ထိုပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားသည် 'အရှင်ဘုရား။ ထိုသို့တပြီးကား ယနေ့ မင်းကြီးအား ရဟန်းပြုရအံ့သောအခွင့်ကို လျှောက်ထားတောင်းပန်၍ အသင့်နေနှင့်ပါမည်။ နက်ဖြန် မိုးသောက်လျှင်သာ အကျွန်ုပ်အိမ်သို့ အရှင်ဘုရား ကြွတော်မူခဲ့ပါ'ဟု လျှောက်ဆိုတောင်းပန်သဖြင့်၊ ရှင်ရသေ့လည်း 'ကောင်းပြီ။ နက်ဖြန်ခါ ငါလာဦးအံ့'ဟုဆို၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် မိမိနေရာ သီဒါနဒီမြစ်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားလည်း ရှင်ရသေ့သွားပြီးသည်၏နောက်၌ ထမင်းနံနက်စာစားပြီးသော် နန်းတော်သို့ဝင်၍ 'အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် ရဟန်းပြုလိုပါသည် အခွင့်ပေးတော်မူပါ'ဟု လျှောက်တောင်းပန်၏။ မင်းကြီးလည်း 'ပုရောဟိတ်အမတ်။ သင် အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းပြုလိုပါသနည်း'ဟု မေး၏။ ပုရောဟိတ်အမတ်က လည်း 'အရှင်မင်းကြီး။ ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသာကာမတို့၌ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရဟန်းပြုခြင်း၌အကျိုးကို လည်းကောင်း မြင်သောကြောင့် ရဟန်းပြုလိုပါသည်'ဟု လျှောက်ထားတောင်းပန်လတ်သော်၊ မင်းကြီးသည် 'ပုရောဟိတ်အမတ်။ ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ။ ရဟန်းပြုလေလော့။ ရဟန်းပြုပြီးလျှင်ကား ဟိမဝန္တာမှာသာ မနေပါလေနှင့်။ ငါ့ထံသို့လည်း လာ၍ပြလင့်ပါ။ ရဟန်းရသေ့၏အသွင်ဖြင့် လာသောသင့်ကို ငါ မြင်လိုသည်'ဟု ဆို၍ အခွင့်ပေးလေ၏။ ပုရောဟိတ်အမတ်လည်း 'အရှင်မင်းကြီး။ ကောင်းပါပြီ'ဟုဆို၍ နန်းတော်မှ မိမိအိမ်သို့ ပြန်ပြီးလျှင် သားကြီးကိုခေါ်ပြီး၍ ရဟန်းပြုအံ့သော အခြင်းအရာကိုပြောဆိုလျက် 'ငါကဲ့သို့ မင်းကြီးထံတော်မှာ ပုရောဟိတ်အရာကိုခံ၍ မင်းရေးမင်းမှုတို့ကို မလစ်မဟင်းရအောင် လုံ့လသတိဖြင့် အမျိုးအနွယ်ကိုစောင့်ရှောက်ရစ်'ဟု အဆုံးအမပေး၍ သက်ရှိသက်မဲ့ ဥစ္စာရပ်တို့ကိုလည်း ကမ္မည်းစာရင်းနှင့်တကွအပ်နှင်းပြီးသော် သက်န်းသပိတ်စသော ရသေ့ရဟန်းတို့၏ ပရိက္ခရာကို အသင့်ပြင်ဆင်ပြီးလျှင် ရှင်ရသေ့ လာအံ့သောအခါကို မျှော်လင့်၍နေ၏။

ရှင်ရသေ့လည်း နံနက်မိုးသောက်လျှင် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ထိုပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအိမ်သို့ ရောက်လာလတ်၏။ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားလည်း ရှင်ရသေ့အား လုပ်ကျွေးမြဲတိုင်းသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ဖြင့် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီးသော် 'အရှင်ဘုရား။ မင်းကြီးထံမှ ရဟန်းပြုအံ့သောအခွင့်ကို အကျွန်ုပ် ရအပ်ပြီ။ ယခု အသို့ပြုရအံ့နည်း'ဟု လျှောက်မေးလျှင်၊ ရှင်ရသေ့သည် 'ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ။ ယခု ဟိမဝန္တာသို့ သွားကြကုန်အံ့'ဟု ဆို၍ ပုဏ္ဏား၏လက်ကိုဆွဲလျက် မိမိတန်ခိုးဖြင့် သီဒါနဒီမြစ်သို့ဆောင်၍ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကို ရသေ့ရဟန်းပြုစေသဖြင့် 'ဤမည်သော ကသိုဏ်းကိုစီးဖြန်း'ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတို့ကိုပေး၍ ကျောင်း၌နေစေလျက် ထိုပုရောဟိတ်ဖြစ်သော ရသေ့အား ဈာန်အဘိညာဉ်တရားတို့ကို မရသမျှကာလပတ်လုံး တစ်ပါးသောအရပ်မှ ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ကို ဆောင်ယူ၍ ကျွေးမွေး၏။ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သောရှင်ရသေ့လည်း ဆရာနည်းပေးသည့်အတိုင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်သဖြင့် ၂ရက်-၃ရက်တိုင်လျှင် အဘိညာဉ်သမာပတ်တရားတို့ကိုရ၍ မိမိအလိုရှိတိုင်း ထိုထိုသို့သောအရပ်သို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ဆွမ်းခံသွားနိုင်လေ၏။

"တစ်နေ့သ၌ ထိုပုရောဟိတ်ရသေ့သည် 'မင်းကြီးအား ဝန်ခံသောပဋိညာဉ်သည် ငါ၌ရှိချေသည်တကား' ဟု ကြံ၍၊ ဆရာရှင်ရသေ့များကို ရှိခိုးပြီးလျှင် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ဗာရာဏသီမြို့သို့သွားလျက် ဆွမ်းခံဝင်လေသော်

အစဉ်အတိုင်း မင်းကြီးနန်းတော်တံခါးဝသို့ ရောက်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း ရှင်ရသေ့ကိုမြင်လျှင် မိမိပုရောဟိတ်မှန်း သိသဖြင့် နန်းတွင်းသို့ပင့်၍ ပူဇော်သက္ကာရပြုပြီးလျှင် ‘ရှင်ရသေ့။ အဘယ်အရပ်၌ နေတော်မူသနည်း’ဟုမေး၏။ ရှင်ရသေ့လည်း ‘ဒကာတော်မင်းကြီး။ မြောက်ဟိမဝန္တာဝယ် ရွှေတောင်နှလုံးတို့၏အကြားသို့စီးသော သီဒါနဒီမြစ်နား၌နေသည်’ဟု ပြောကြားလျှင်၊ မင်းကြီးလည်း ‘ရှင်ရသေ့။ ထိုဟိမဝန္တာ၌ တစ်ပါးတည်းပင် နေတော်မူသလော’ဟုမေး၏။ ပုရောဟိတ်ရှင်ရသေ့လည်း ‘ဒကာတော်မင်းကြီး။ ထိုအရပ်၌ ငါတစ်ပါးတည်းသာ နေသည်မဟုတ်။ ငါတို့ ဆရာရှင်ရသေ့တို့ကား ဝသောင်းမျှလောက် အရေအတွက် ရှိကုန်၏။ ထို ဝသောင်းမျှလောက်သော ရှင်ရသေ့တို့သည် အဘိညာဉ်သမာပတ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ချည်းတည်း။ တစ်ပါးမျှ မပြည့်စုံသောမည်သည် မရှိ’ဟု ရှင်ရသေ့တို့၏ ကျေးဇူးစကားကိုကြားလျှင် အလွန် သဒ္ဓါကြည်ညိုခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဝသောင်းသောရှင်ရသေ့တို့အား ဆွမ်းလှူလိုသောအကြံသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ရှင်ရသေ့အား ‘အရှင်ဘုရား။ ထို ဝသောင်းကုန်သော ရှင်ရသေ့တို့အား အကျွန်ုပ် ဆွမ်းလှူလိုပါသည်။ အဘယ်သို့ ကြံရပါအံ့နည်း’ ဟု လျှောက်၏။ ရှင်ရသေ့လည်း ‘ဒကာတော်မင်းမြတ်။ ထို ဝသောင်းသောရှင်ရသေ့တို့ကား လျှာရှိခြင်းကြောင့် အရသာတို့တွင် အဖန်၊ အငန်၊ အဆိမ့်၊ အချို၊ အချဉ်၊ အခါး၊ အစပ်တို့ကို သိတတ်ကာသာ၊ ထိုအရသာတို့၌ တပ်မက်မောခြင်း တဏှာ မရှိသည်ဖြစ်၍ ဤပြည်သို့ ငါပင့်ဖိတ်သော်လည်း ကြွလာမည်မထင်’ဟုဆိုလျှင်၊ မင်းကြီးသည် ‘အရှင်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်သည် ကိုယ်တော်ကိုအမှီပြု၍ ထို ဝသောင်းသောရှင်ရသေ့တို့အား ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလိုပါသည်။ အကြောင်းတစ်ခုခုဖြင့် လုပ်ကျွေးရအောင် ကြံဆောင်တော်မူပါ’ဟု လျှောက်၏။

“ရှင်ရသေ့လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ‘ဒကာတော်မင်းမြတ်။ ထိုသို့တပြီးကား ဝ သောင်းသော ရှင်ရသေ့တို့အား ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလိုလျှင် အသင်မင်းကြီးကို အခြွေအရံနှင့်တကွ ငါ ဆောင်ယူအံ့။ ဟိမဝန္တာ သီဒါနဒီမြစ်နား၌နေ၍ အလိုရှိတိုင်း လုပ်ကျွေးလော့’ဟုဆို၏။ ရှင်ရသေ့စကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် ‘အရှင်ဘုရား။ ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပါပြီ’ဟုဝန်ခံ၍၊ သုံးဆောင်ရန် အလုံးစုံသောအဆောက်အဦးတို့ကို ယူလျက် စစ်အင်္ဂါ ၄ပါး မင်းဖိဖုရားနှင့်တကွ ရှင်ရသေ့လျှင်လမ်းညွှန်ရှိသဖြင့် ဗာရာဏသီပြည်မှ အလုံးအရင်း ကြီးစွာနှင့် ထွက်သွား၍ ဗာရာဏသီပိုင်နက်နိုင်ငံ၏အဆုံး မြေခြားသို့ ရောက်လေ၏။

“ထိုအခါ ပုရောဟိတ်ရှင်ရသေ့သည် မင်းကြီးနှင့်တကွ ထို များစွာသောဗိုလ်ပါအလုံးအရင်းကို မိမိအဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် ဆောင်၍ ဟိမဝန္တာဝယ် သီဒါနဒီမြစ်နား သင့်ရာအရပ်၌ချထားပြီးလျှင် သစ်တပ်တဲနန်း တည်ထောင်၍နေစေပြီးမှ မိမိနေရာကျောင်းသစ်ခမ်းသို့သွား၍၊ ထိုနေ့မှိုသောက်ပြန်သော် တစ်ဖန် သစ်တပ်နန်းသို့ လာလတ်သဖြင့် မင်းကြီးလည်း ထိုရှင်ရသေ့အား မွန်မြတ်သောဘောဇဉ်တို့ဖြင့် ဆွမ်းကျွေးလတ်၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ရှင်ရသေ့အား ‘အရှင်ဘုရား။ နက်ဖြန်ခါ ဝသောင်းသော ရှင်ရသေ့တို့အား အကျွန်ုပ်စကားဖြင့် ပင့်ဖိတ်လျှောက်ကြား၍ ဤသစ်တပ်သို့ ဆွမ်းစားကြွတော်မူပါ’ဟုလျှောက်၏။ ရှင်ရသေ့သည်လည်း ‘ကောင်းပြီ’ဟုဝန်ခံလျက် မိမိကျောင်းသို့ပြန်၍ နက်ဖြန်မှိုသောက်ရောက်လတ်သော် ဆွမ်းခံအံ့သောအခါ၌ ဝ သောင်းကုန်သော ရှင်ရသေ့တို့သို့ ကပ်၍ ‘အရှင်တို့။ ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် အရှင်တို့အား ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလိုသောကြောင့် ဤအရပ်သို့လာလျက် ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ကိုစီရင်ပြီးလျှင် အရှင်ရသေ့ အပေါင်းကို ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလိုပါသည်။ တစ်ပါးမကျန် ကြွတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါလေဟု အကျွန်ုပ်ကို ဖိတ်ကြားလိုက်ပေသည်။ ယနေ့ တစ်ပါးအရပ်သို့မကြွဘဲ အစဉ်သနားတော်မူသည်ကို အကြောင်းပြု၍ မင်းကြီးတဲနန်းသို့ ကြွတော်မူကြပါ’ဟုဆို၏။ ထို ပုရောဟိတ်ရှင်ရသေ့နှင့်တကွ ဝ သောင်းမျှကုန်သော

ရှင်ရသေ့တို့သည် 'ကောင်းပြီ'ဟု ဝန်ခံ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွားကြပြီးလျှင် သစ်တပ်မြို့နှင့်မနီးမဝေး၌ ကောင်းကင်မှသက်ကြ၍ မင်းကြီးနေရာတံနန်းသို့ ရှေးရှုသွားကြလေ၏။ ထိုအခါ ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် အစဉ်အတိုင်း မိမိသို့ရှေးရှုလာသော ရှင်ရသေ့အပေါင်းတို့ကိုမြင်လျှင် အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် ခရီးဦးကြိုဆိုလျက် သစ်တပ်မြို့သို့ပင့်၍ ခင်းအပ်သောနေရာ၌နေစေပြီးသော် ကောင်းမြတ်စွာစီရင်အပ်သော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ဖြင့် ရောင့်ရဲစေ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ရှင်ရသေ့တို့၏ 'ငြိမ်သက်သောဣန္ဒြေကိုမြင်သဖြင့် သဒ္ဓါတရားပွားများလတ်၍ 'နက်ဖြန်လည်း အရှင် ၁ သောင်းလုံးပင် ယနေ့ကဲ့သို့ ကြွတော်မူပါ'ဟု ဖိတ်မန်လျှောက်ထားလိုက်ပြန်၏။ ဤသို့နည်းဖြင့် ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် ၁ သောင်းမျှလောက်ကုန်သော ရှင်ရသေ့တို့အား တစ်နေ့မပြတ် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလျက် ထိုသီဒါနဒီမြစ်နား၌ပင်လျှင် ကျုံး၊ တံခါး၊ ပြ၊ တန်ဆောင်း၊ ပစ္စင်၊ ရင်လျှောက်၊ အခင်းအကျင်းအလုံးနှင့်တကွ မြို့နန်းတည်ထောင်ပြီးလျှင် လုပ်ခင်း၊ ဆောင်ခင်း၊ လယ်ယာ၊ ချောင်းတာ တီထွင်၍ အနစ် ၁သောင်းကာလပတ်လုံး နေလေ၏။

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရသောနေမိမင်းကြီး။ ထိုဟိမဝန္တာတော၌ အနစ် ၁ သောင်းပတ်လုံး ၁သောင်းမျှ လောက်ကုန်သော ရှင်ရသေ့တို့ကို တစ်နေ့မပြတ် ဆွမ်းလုပ်ကျွေး၍နေသော ဗာရာဏသီမင်းကြီးကား အခြားသူ မဟုတ်။ ငါ သိကြားတည်း။ နေမိမင်းကြီး။ ထိုဗာရာဏသီမင်းဖြစ်သောအခါ ငါသည် စောင့်ရှောက် အပ်သော သီလ၊ ဆုံးမအပ်သောဣန္ဒြေဖြင့် အနေအထိုင် အသွားအလာ အရာရာမျိုး၌ မြတ်ကုန်သည်သာ ဖြစ်ကုန်သော ထိုရှင်ရသေ့ ၁ သောင်းတို့ကို အမျိုး မြတ်၊ယုတ် မရွေးမူ၍ မိမိတို့၏ဂုဏ်ကိုသာလျှင် မြတ်နိုးကြည်ညိုခြင်းဖြင့် နှစ်၊လ၊ရက် ရှည်မြင့်စွာ ရှိခိုးဖူးမြော်ခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ အလှူဒါနအကြီးအကျယ်ပြု၍ မဟာဒါနကြီးကို တစ်နေ့မပြတ် ငါပြု၏။ ထိုသို့ အမျိုးယုတ်ညံ့ မရွေးမူ၍ ကြီးစွာသောပူဇော်မှုကို ငါပြုသည်ကား ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကံသာလျှင် အဆွေအမျိုးဖြစ်ကုန်ခြင်းကြောင့် တရားကိုမကျင့်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အောက်ငဲ့သို့လားရလေမြဲတည်း။ တရားကိုကျင့်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်သော စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်စမြဲတည်း။ ဤသို့ ကံကိုလည်းကောင်း၊ ကံ၏အကျိုးကို လည်းကောင်း ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရား အားကြီးသည်ဖြစ်၍ မဟာဒါနကိုပြုသတည်း။ ထို အနစ် ၁ သောင်းပတ်လုံးပြုအပ်သော ငါ၏ဒါနကုသိုလ်သည်ကား ဆကာမာဝစရ နတ်ပြည်တည်းဟူသော ပြိတ္တာဘုံကို မလွန်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ယခု ငါသိကြား ဖြစ်လာ၏။ ၁သောင်းမျှလောက်ကုန်သော ရှင်ရသေ့တို့သည်ကား အိမ်ရာမထောင်ဘဲ တစ်ယောက်ထီးတည်း သီလဣန္ဒြေကို ဆုံးမပြည့်စုံစေလျက် မြတ်သောအကျင့်တို့ကိုကျင့်ခြင်းကြောင့် အနစ် ၁သောင်းပတ်လုံး ကောင်းစွာစီရင်အပ်သော ငါ၏ဆွမ်းပစ္စည်းကိုသုံးဆောင်၍လျှင် ကာမာဝစရနတ်ပြည် တည်းဟူသော ပြိတ္တာဘုံကိုလွန်သဖြင့် မြတ်သော စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာချည်း ဖြစ်ကုန်၏။

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော နေမိမင်းကြီး။ ထိုသို့သော ထုံးသက်သေတို့ကို ကြားဖူး၍ လည်းကောင်း၊ မြင်ဖူး၍လည်းကောင်း ဒါနထက် ဗြဟ္မစရိယသီလသာလျှင် အကျိုးကြီးမြတ်သည်ဟု ငါ ဆိုသတည်း။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း ထို ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ် ၂ ပါးသည် ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ကုန်သော ယောက်ျားမြတ်သူတော်ကောင်းတို့၏ အကြံအဆောင် အလေ့အကျက်ချည်းပင်ဖြစ်၍ မင်းကြီးသည်လည်း ဒါနကုသိုလ်၊သီလကုသိုလ် ၂ပါးလုံးကိုပင် မမေ့မလျော့ ပြည့်စုံစေလော့”ဟု နေမိမင်းကြီးအား အဆုံးအမပေးခဲ့ပြီးလျှင် သိကြားမင်းသည် မိမိနေရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ပြန်တက်လတ်သော်၊ ထိုနေ့ကား

လပြည့်နေ့ဖြစ်၍ သုဓမ္မာသဘင်၌ နတ်တို့အစည်းအဝေးပြုသည့်အခါ ကြိမ်သည်နှင့် သုဇာတာမိဖုရားရှိရာ ဝေဇယန္တာနန်းပြာသာဒ်သို့ မသွားဘဲ သုဓမ္မာသဘင် နတ်ပရိသတ်အလယ်တွင်ခင်းအပ်သော သိကြားနေရာ၌ ထိုင်လျက်လျှင် ကိုယ်ကိုပြလေ၏။

ထိုသို့ သုဓမ္မာသဘင်၌ သိကြားမင်း ပေါ်ရောက်သောအခါ နတ်အပေါင်းထို့သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ဘယ်အရပ်သို့ ကြွတော်မူချေသနည်း” ဟု မေးလျှောက်ကြကုန်၏။ သိကြားနတ်မင်းသည်လည်း “အချင်းနတ်များ အပေါင်းတို့။ မိထိလာပြည်၌ နေမိမင်းကြီးအား တစ်ခုသောယုံမှားခြင်း ဖြစ်သည်ကိုမြင်၍ ထိုမင်း၏ ယုံမှားခြင်းပြဿနာကို ဖြေဆိုအံ့ငှာ ငါ သွားချေသဖြင့် ယခု ထိုမင်း၏ယုံမှားခြင်းကို ပြေငြိမ်းစေပြီးမှ ဤနတ်သဘင်သို့ ငါပြန်လည် တော်မူခဲ့သည်” ဟု ပြောဆိုပြီးလျှင် ‘နေမိမင်း။ အဘယ်သို့ ယုံမှားခြင်းရှိလေသနည်း’ ဟု မသိကုန်သော နတ်တို့အား သိစေခြင်းငှာ နေမိမင်းကြီး၏ယုံမှားခြင်းကိုပြလို၍ ‘ဣမံ ဘောန္တော နိဿာမေထ’ စသော ဂါထာ၊ ‘ယထာအယံ နေမိရာဇာ’ စသော ဂါထာ၊ ‘တဿ တံ ဒဒတော ဒါနံ’ စသော ဂါထာ ဤ ၃ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုဓမ္မာသဘင်၌ အစည်းအဝေးဖြစ်ကုန်သော အချင်းနတ်အပေါင်းတို့။ လူ့ပြည်၌ ဝိဒေဟရာဇ် တိုင်းသားတို့၏ အရှင်ဖြစ်သော နေမိမင်းကြီးအား ဤသို့အားဖြင့် ကြီးကြီးငယ်ငယ်ဖြစ်ကုန်သော ဂုဏ်ကျေးဇူး အပေါင်းတို့သည်ကား များစွာရှိကုန်၏။ ထိုသို့ ကြီးကြီးငယ်ငယ် အယုတ်အမြတ်များစွာ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံသော နေမိမင်းကြီး၌ ယုံမှားခြင်းဖြစ်သည်မှာ ‘များစွာပြုအပ်လေသော ငါ၏ဒါနသည်တည်း အကျိုးကြီးအံ့လော၊ စင်ကြယ်စွာဆောက်တည်အပ်သော ငါ၏ဥပုသ်သီလသည်တည်း အကျိုးကြီးအံ့လော’ ဟု ကြံလတ်သဖြင့် ထိုအကြံကို ဉာဏ်ဖြင့်ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ မိမိမတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းဖြစ်သတည်း။ ထိုမင်း၏ ယုံမှားခြင်းကို ဤမည်သောအကြောင်းကိုပြ၍ ငါ ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်ခဲ့၏။ အချင်းနတ်အပေါင်းတို့။ လူ့ပြည်၌ နေမိမင်းကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးသည်ကား ဤသို့အားဖြင့် များစွာအံ့ဖွယ်ရှိပေစွ” ဟု အတိုင်းထက်အလွန် နေမိမင်းကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသာလျှင်ထုတ်ကာဆောင်ကာ နတ်ပရိသတ်တို့အား ကြားသိစေခြင်းငှာ ချီးမွမ်းပြောဆို၏။

[ဤအရာ၌ ဒါနကိုရည်၍ အယုတ် အငယ်၊ သီလကိုရည်၍ အမြတ် အကြီးဆိုသည် မှတ်အပ်၏။]

၅။ နေမိမင်းကြီးကို နတ်ပြည်သို့ဆောင်ခန်း

ထိုအခါ နတ်ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် ဓမ္မတာအားဖြင့် သတ္တဝါတို့အား တစ်ပါးသောသူတို့ကို မိမိတို့နှလုံး အကျွမ်းဝင်သည့် အဆွေခင်ပွန်း၊ အရှင်စိုးမင်း၊ ယုံကြည်အပ်သည့်သမာဓိ ပညာရှိသောသူတို့ ချီးမွမ်း ပြောဆိုလျှင် ထိုသူတို့၌ ဂုဏ်ရှိသည်ဖြစ်စေ ဂုဏ်မရှိသည်ဖြစ်စေ ချီးမွမ်းသောသူတို့စကားကိုသာ ပမာဏပြု၍ ယုံကြည်သဖြင့် နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်းရှိမြဲဖြစ်ရာတွင် နေမိမင်းကြီး၏ဂုဏ်ကို သိကြားမင်းမပြောမိကပင် မိမိတို့

နှလုံးအသိချည်းဖြစ်၍ နှစ်သက်မြတ်နိုးဟောင်းမှာ ရေကောင်းသောကန်၌ ဖူးတံရိုးဖြင့် အသင့်အတင့် ရင့်နှင့်ပြီးသော ပဒုမ္မာဝတ်မှုန်ကို နေအရက်ချိန်ဆုံးသဖြင့် ကန်လုံးကျွတ်ပွင့်သကဲ့သို့ အသင့် နှလုံးကိုသွင်းကြတုန်းခါ မင်္ဂလာသဘင် ကြီးလည်းကြိမ်သဖြင့် ဣန္ဒြေမငြိမ်မသက်နိုင်အောင် စုံမက်ခြင်းတစ်ပြိုင်နက်ရှိသဖြင့် နေမိမင်းကို ခုဆင်း၍ ခုတင်ဖူးမြင်ကြိုက် ဆုံတွေ့ကြိုလိုသော ဆန္ဒအာသာဖြစ်လျက် သိကြားမင်းအား “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အရှင် ချီးမွမ်းမိန့်ကြားတော်မူသော နေမိမင်းကြီးကား တစ်ပါးမဟုတ်ပါ။ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဆရာပေတည်း။ ထို နေမိမင်းကြီးကို အကျွန်ုပ်တို့ အမှီပြု၍သာလျှင် ဤနတ်ပြည်၌ ဘုရားဉာဏ်မျှ မပိုင်းခြားနိုင်ကောင်းအောင် ဤသို့သော ဒေဝသမ္ပတ္တိကို အကျွန်ုပ်တို့ ရပေ၏။ ယခုပင်လျှင် ထိုနေမိမင်းကြီးကို အကျွန်ုပ်တို့ ဖူးမြင်လိုပါသည်။ အပင့်အခေါ် တမန် စေလွှတ်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

[ဤအရာ၌ ထိုနတ်အပေါင်းတို့သည် နေမိမင်းကြီးကို ဖူးမြင်လိုသောဆန္ဒအားကြီးသည် အကယ်မှန်လျှင် မိမိတို့စိတ်လိုကိုယ်စိုး တန်ခိုးကြီးသောနတ်ချည်းဖြစ်၍ အလျင်တဆော လူ့ပြည်သို့ရောက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်လျက် အဘယ်ကြောင့် မစွမ်းမမြင်သောသူတို့ကဲ့သို့ ပင့်စေခေါ်စေရသနည်းဟူမူ နေမိမင်းရှိရာ လူ့ပြည်သို့သွား၍ ဧည့်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖူးမြင်ရသောထက် တစ်သက်ပတ်လုံး ရှု၍မငြီးနိုင်အောင်တင့်တယ်သော တာဝတိံ မဟာသုဒဿနနတ်နန်း၌ အထူးထူးအဆန်းဆန်းသောရတနာတို့ဖြင့်ခြယ်လှယ်၍ ယုက်နွယ်ယိုစီး ညီးညီးလျှံမျှ ထွန်းတောက်ပသော သုဓမ္မာသဘင်၌ နတ်လုလင်ပရိသတ်အပေါင်း ခညောင်းရဝန်းလျက် ဘုန်းတန်းကျက်သရေ တို့ကို ရှုစေတော်မူရလျှင် ပြောပ၍မကုန်နိုင်ရာ။ ကမ္မည်းစဉ်ဆက် မပျက်သောဘုန်းတန်ခိုး သတင်းပျံ့နှံ့ခြင်းနှင့် လူမင်း၏အာနုဘော် ထင်ပေါ်ကျော်စောကြောင်း ကောင်းခြင်းဖြစ်ရာသောကြောင့် ပူဇာနဂ္ဂဟအထူးပြုလို၍ ခေါ်စေပင့်စေသတည်းဟု ပရိဟာရပြု၍ ဖြေကြားအပ်၏။ ။ ဤကား စကားအချက်ကို စောဒနာကင်းအောင် ထုတ်လိုက်သည်။]

ထိုသို့ နတ်အပေါင်းတို့ လျှောက်ကြသောအခါ သိကြားမင်းသည် “အချင်းတို့။ ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ။ ယခုပင် ပင့်ခေါ်စေအံ့” ဟု ဝန်ခံပြီးလျှင်၊ ဝေဇယန္တာရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားကို ခေါ်တော်မူစေ၍ “အချင်းမာတလိနတ်သား။ ဝေဇယန္တာရထားကို သိင်္ဃနွားမြင်း ၁၀၀၀ ကလျက် မိထိလာပြည်သို့ သွား၍ နေမိမင်းကြီးကို ယခု တင်ဆောင်ချေ” ဟု စေခိုင်းတော်မူလေ၏။ ရထားမှူး မာတလိနတ်သားသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ကောင်းပါပြီဘုရား” ဟု ဝန်ခံ၍၊ ဝေဇယန္တာရထားကို သွားအံ့သောအခြင်းအရာဖြင့် ခင်းကျင်းပြင်ဆင်လေ၏။

[ထိုသို့ ပြင်ဆင်ရာ၌ သိကြားမင်းသည် လူ့ပြည်ကရောက်၍ နတ်ပရိသတ်နှင့် စကားပြောဟောသည်မှာ မာတလိနတ်သား ရထားက၊၍ပြီးသည်တိုင်အောင် လူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် တစ်လတိုင်အောင် ကြာလေသတည်း။ နတ်တို့ အရေအတွက်နှင့် ချင့်တွက်ဆသော် လူတို့မှာ အနှစ် ၁၀၀ရှိမှ တာဝတိံသာနတ်တို့မှာ တစ်ရက် ဖြစ်သောကြောင့် လူတို့၏အရေအတွက် အမှတ်အသားဖြစ်သော နာရီ ၆၀ကို ဗီဇနာပုံပြု၍ လူတို့နှင့်နှိုင်းရှည်ဝေမှု လူတို့အရေအတွက် တစ်လလျှင် နတ်တို့အရေအတွက်အားဖြင့် ၃ ဗီဇနာသာ ရသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအခိုက် လူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် တစ်လ၊ နတ်တို့အရေအတွက်အားဖြင့် ၃ ဗီဇနာခန့်ကြာသည်ဟု သိအပ်၏။

[တာဝတိံသာနတ်ပြည်သည် ရှုမငြီးအောင် အဘယ်သို့ တင့်တယ်သနည်းဟူမူကား ဓသောင်း ၄ထောင် အမြင့်ဆောင်သော မြင်းမိုရ်ရွှေတောင်ထွတ်အပြင်၌ အကျယ်အပြန့် ဓသောင်း ၄ထောင်သော ရွှေမြေအရပ်သည် လည်းကောင်း၊ ထိုရွှေမြေအရပ်ဖြစ်သော တောင်ထွတ်နှင့်အညီအမျှ စကြဝဠာတောင်နားအနိက် တည်သော ကောင်းကင်အရပ်သည် လည်းကောင်း ၂ဆင့်မြောက်ဖြစ်သော တာဝတိံသာနတ်ပြည် မည်၏။ ထို အရပ်၌ နေကုန်သော ဘုမ္မစိုး၊ အာကာသစိုးဖြစ်ကုန်သော နတ်အပေါင်းတို့သည် တာဝတိံသာနတ် မည်ကုန်၏။ ထို တာဝတိံသာ ရွှေမြေတောင်ထွတ်အပြင်၌ သိကြားမင်းစံရာဖြစ်သော မြို့ကား မဟာသုဒဿန အမည်ရှိ၏။ ထို မဟာသုဒဿနမြို့၏အကျယ်ကား အရှေ့အနောက်လည်း ယူဇနာ ၁၁၀၀၀၊ တောင်နှင့်မြောက်လည်း ယူဇနာ ၁၁၀၀၀ ရှိ၏။ မြို့တစ်မျက်နှာတစ်မျက်နှာလျှင် တံခါးပေါင်း ၂၅၀ စီရှိသောအားဖြင့် တံခါးပေါင်းလည်း ၁၀၀၀ ရှိ၏။

[အရှေ့မျက်နှာ၌ ရတနာမျိုးဖြင့် တံတိုင်းဝန်းကျင်၌ ရံအပ်သော နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကား အဝန်းယူဇနာ ၁၀၀၀ ရှိ၏။ ထို နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တွင်း၌ ကြာမျိုး ၅ပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ချမ်းကြည်စိမ်းမြစွာသော ရေရှိသော ကန်သည်ကား မဟာနန္ဒာ၊ စူဠနန္ဒာ ဟူ၍ ၂ကန် ရှိ၏။ ထိုရေကန်၌လည်း သားရဲရုပ် ရတနာတို့ဖြင့် ခံအပ်လျက် နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာသောအတွေ့ရှိသော မဟာနန္ဒာ၊ စူဠနန္ဒာဟူ၍ ရတနာကျောက်ဖျာ ၂ခု ရှိ၏။

[တောင်မျက်နှာ၌လည်း ရတနာမျိုးတို့ဖြင့်ပြီးသော တံတိုင်း၊ မုခ်၊ တံခါးတို့ဖြင့် ဝန်းကျင်ရံအပ်သော ဟရသကာဥယျာဉ်ကား အဝန်းယူဇနာ ၇၀၀ ရှိ၏။ ရှေးနည်းအတူ ထိုဥယျာဉ်တွင်း၌ ရေကန်သည်ကား ဘဒ္ဒါ၊ သုဘဒ္ဒါဟူ၍ ၂ကန် ရှိ၏။

[အနောက်မျက်နှာ၌လည်း ရတနာမျိုးတို့ဖြင့်ပြီးသော တံတိုင်းမုခ်တံခါးတို့ဖြင့် ဝန်းကျင်ရံအပ်သော စိတ္တလတာ ဥယျာဉ်သည်ကား အဝန်းယူဇနာ ၅၀၀ ရှိ၏။ ထိုဥယျာဉ်၏အတွင်း၌လည်း ဝိစိတ္တာ၊ စူဠဝိစိတ္တာဟူ၍ ရေကန် ၂ကန် ရှိ၏။ ထိုဥယျာဉ်၌လည်း အာသာဝတိနွယ်ပင် ရောက်၏။

[ထိုမြို့ မြောက်မျက်နှာ၌ကား ရတနာတို့ဖြင့် အတိပြီးသော တံတိုင်း၊ မုခ်၊ တံခါး၊ ဝန်းကျင်ရံအပ်သော မိဿကဥယျာဉ်ကား အဝန်းယူဇနာ ၅၀၀ ရှိ၏။ ထိုဥယျာဉ်တွင်း၌ကား ဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာ ဟူ၍ ရေကန် ၂ကန် ရှိ၏။ ထိုရေကန်နား၌လည်း ဓမ္မာ၊ သုဓမ္မာ ဟူ၍လည်း ကျောက်ဖျာ ၂ခု ရှိ၏။

[မြို့၏အရှေ့မြောက်ထောင့်၌လည်း ရတနာမျိုးတို့ဖြင့်ပြီးသော မြို့တံတိုင်း၊ မုခ်၊ တံခါးတို့ဖြင့် ဝန်းကျင်ရံအပ်သော မဟာဝန်ဥယျာဉ်သည်ကား အဝန်းယူဇနာ ၇၀၀ ရှိ၏။ ထိုဥယျာဉ်တွင်း၌ သိကြားမင်း စံတော်မူရာ ရတနာ ၇ပါးတို့ဖြင့်ပြီးသော ပြာသာဒ်ကွန်းဘုံဗိမာန်ကား ၁၁၀၀၀မျှလောက် အရေအတွက်ရှိ၏။ မဟာဝန်ဥယျာဉ်၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တို့၏ အတွင်း၌ရှိသော နန္ဒာ၊ သုနန္ဒာ ရေကန်တို့ကား အဝန်းယူဇနာ ၁၀၀ စီ ရှိကုန်၏။

[သုဓမ္မာသဘင်၏တင့်တယ်ခြင်းကား မြို့၏အရှေ့မြောက် ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏အနီး၌ သုဓမ္မာ သဘင်သည် ရှိ၏။ ထိုသုဓမ္မာသဘင်ကား အလျား၊ အနံအားဖြင့် ယူဇနာ ၃၀၀၊ အဝန်းယူဇနာ ၉၀၀၊ အမြင့်ယူဇနာ ၅၀၀ ရှိ၏။ နတ်အပေါင်းတို့ညီလာခံရာ သုဓမ္မာသဘင် မြေအပြင်သည်ကား ဖန်ဖြင့်ပြီး၏။ တိုင်၊ အခြင်၊ ထုပ်၊ လျောက် စသည်တို့ကား မြကျောက်မျက်ရွဲ၊ ပုလဲရတနာ၊ မသာရကန်၊ ဥဿဖရား၊ ပတ္တမြား၊ နီလာ၊ သန္တာကျောက်မျိုး ၉ ပါးသောရတနာတို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်စီမံ ကံလျှင်အကြောင်းပြု၍ ဥတုသမုဋ် နတ်မလုပ်ဘဲ ပြီးစေအပ်၏။

[ထိုသုဓမ္မာသဘင်၏ အနီး၌ရောက်သော ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကား အမြင့်၊ အချင်း ယူဇနာ ၁၀၀ ရှိ၏။ လူတို့အရေအတွက် နှစ် ၁၀၀တိုင်မှ တစ်ကြိမ် ပွင့်၏။ ထိုပင်လယ်ကသစ်ပွင့်၏ အရောင်အဝါကား ကသစ်ပင်ဝန်းကျင် ယူဇနာ ၁၀၀ တိုင်တိုင်ထွက်၍ပျံ့နှံ့၏။ မွေးသောအနံ့သည် အကြောသို့ ယူဇနာ ၁၀၀ တိုင်တိုင် လှိုင်၏။ ထိုအပွင့်ကို အပင်သို့တက်၍ ဆွတ်ခူးရခြင်းမည်သည် မရှိ။ ဆွတ်ခြွေတတ်သော ကဏ္ဍနလေသည် ထလတ်သဖြင့် အလိုလိုကြွေစေ၏။ ထိုအခါ သမ္ပုဋ်စွန့် မည်သောလေသည် မြေသို့ အပွင့်မကျစေဘဲ ခံလင့်၏။ ပဝေသနမည်သော လေသည်လည်း ထို အလုံးစုံသောအပွင့်တို့ကို သုဓမ္မာသဘင် အတွင်းသို့ သွင်းပေ၏။ သမ္ပုဋ်စွန့်မည်သော တံမြက်လှည်းလေသည်လည်း သုဓမ္မာသဘင်၌ရှိနှင့်သော ပန်းမှိုက်ဟောင်းတို့ကို ထုတ်စွန့်သန့်စင်စေ၏။ သန္တာရက မည်သော နေရာခင်းလေသည် ထို အသစ်ဖြစ်သော ပင်လယ်ကသစ်ပွင့်တို့ကို ပန်းကုံးသိကြီးတို့ဖြင့် ကောင်းစွာဖွဲ့ကုံးစီသကဲ့သို့ ကောင်းစွာဖွဲ့ကုံးခြယ်လှယ်၍ သုဓမ္မာသဘင်၏အလယ်၌ တရားဟောနေရာပလ္လင်ကို ဖြစ်စေ၏။ အချို့သောကသစ်ပွင့်တို့ကို ကုံး၍ ၃ယူဇနာ အဝန်းရှိသော ထီးဖြူကို စိုက်ဆောက်ဖြန့်မိုးလျက် တစ်ယူဇနာပမာဏရှိသော သိကြားမင်းနေရာ ရတနာပလ္လင်၏ အပြင်၌ ပန်းအခင်းခင်း၍ အထက်၌လည်းပန်းအချက်တို့ဖြင့် ခြယ်လှယ်ဖြန့်မိုး၏။ ထို သိကြားမင်းနေရာ ရတနာပလ္လင်နှင့်စပ်၍ စီခင်းအပ်သော ၃ကျိပ် ၂ပါးသော နတ်မင်းတို့၏နေရာ၌လည်း ပန်းအချက်ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုမှတစ်ပါး တန်ခိုးကြီးသောနတ်တို့၏နေရာ၌လည်း ပန်းအခင်း၊ ပန်းအချက်တို့ကို ဖြစ်စေ၏။

[သိကြားမင်းသည် ထိုသုဓမ္မာသဘင်ဧရိယာ နတ်၏လွှတ်တော်ကြီး၌ စည်းဝေးချိန်အခါရောက်၍ နတ်တို့ အစည်းအဝေးပြုလိုလတ်သော် သဘင်သို့မထွက်မီ ဝေယန္တုဂြာသာဒ်နန်း၌နေလျက် ဝိဇယတ္တအမည်ရှိသော ခရုသင်းကို မှုတ်၏။ ထိုခရုသင်းသည်ကား အတောင် ၂၀၀ခန့် ပမာဏရှိ၏။ သိကြားမင်းမှုတ်သော ခရုသင်း၏ အသံသည်ကား ယူဇနာ ၁သောင်းကျယ်ရှိသော တာဝတိံသာနတ်ပြည်အလုံးကို နံ့လျက် လူတို့အရေအတွက် အားဖြင့် ၄လတိုင်မှ အသံစဲ၏။ သိကြားမင်းသည် ဧရာဝတီဆင်ကိုစီး၍ နတ်ဖိဖုရားကြီး ၄ယောက်နှင့်တကွ ၃ကုဋေ ၆သန်းမျှလောက်ကုန်သော နတ်သမီးအပေါင်း ဝန်းရံစားလျက် များစွာသောပရိသတ်တို့ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ပြည့်စေ၍ ထိုသဘင်သို့ ထွက်စံ ဖံပယ်တော်မူသဖြင့် ကြီးစွာသောအစည်းအဝေးပွဲသဘင်ကို ဖြစ်စေ၏။

[ထိုသုဓမ္မာသဘင်တော်အစည်းအဝေး၌ ရံခါရံခါလည်း တရားဟောတတ်သောနတ်တို့ကို တရားဟော ပလ္လင် ထက်သို့တက်၍ ဟောစေ၏။ ရံခါရံခါလည်း မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ဟော၏။ ရံခါရံခါလည်း သနက်မာရ မည်သော ဗြဟ္မာမင်းသည် လောက၏အစီးအပွားကို ဆောင်လိုသဖြင့် နတ်အစည်းအဝေးသို့ လာလတ်၍ ပဉ္စသီခနတ်သား၏ အသွင်ဖန်ဆင်းလျက် တရားဟော၏။ အဘယ့်ကြောင့် ထိုနတ်သား၏အသွင်ကို ဖန်ဆင်းလေသနည်းဟူမူကား ပဉ္စသီခနတ်သားသည် ရှေးလူဖြစ်သောအခါ အလှူသီတင်းတို့ကို မပြတ်အားထုတ်၍ ပြုခဲ့သဖြင့် စာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်၌ အနစ် ၉သန်း ပတ်လုံး စံခဲ့ပြီးမှ ထိုကောင်းမှု၏ အစွမ်းအားဖြင့်လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ပဉ္စသီခနတ်သား ဟု ဖြစ်လာ၏။ ထိုနတ်သားသည် ရွှေစင်အစုကဲ့သို့ ၃ ဂါဝုတ်မျှ လောက်သော ကိုယ်၏သဏ္ဌာန်သည် ပြုံးပြုံးပြက်တောက်ပလျက် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏။ ကိုယ်၌ဆင်ယင် အပ်သော အဝတ်တန်ဆာအပေါင်းကား လူ့ပြည်၌ လည်း ၁၀၀၀ တိုက် ဝန်ရှိ၏။ ကိုယ်၌ပန်ဆင်ကုန်သော ပန်းနံ့သာတို့သည်ကား တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်လျှင် အိုးစရည်းကြီး ၉လုံး၊ ၉ လုံး အပြည့်ခန့်ရှိ၏။

[ထိုပဉ္စသီခနတ်သားသည် နိစ္စာသောအဝတ်ပုဆိုး၊ နိစ္စာသောလက်ကောက်၊ နားတောင်းအစရှိသော တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်လျက် ဦးခေါင်း၌ ဆံပင်ကို ၅ ဖုပြု၍၊ ဦးစွန်း ၅ ခု ထုံးခြင်းကြောင့် 'ပဉ္စသီခ'ဟု

အမည်တွင်၏။ နတ်အပေါင်းတို့သည် ထိုပဉ္စသီခနတ်သားကို မြင်ချင်ရှုချင် ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သနက်မာရ ဗြဟ္မာမင်းသည် တစ်ပါးသောအသွင်ဖြင့်မဖန်ဆင်းဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှ တရားကိုမင်သည်ဖြစ်၍ ပဉ္စသီခနတ်သား၏ အသွင်ဖြင့်ဖန်ဆင်းလျက် တရားဟောလေ၏။

[ထို သုဓမ္မာသဘင်နတ်တို့၏အစည်းအဝေးကား လူတို့ အရေအတွက်အားဖြင့် ၄ လ တိုင်မှ ပြီး၏။ နတ်တို့အရေအတွက်ကား ၁၂ ဗီဇနာ ကြာလေ၏။ ထိုအစည်းအဝေး၌ ကား စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း ၄ယောက်တို့လည်း မိမိအခြံအရံ နတ်ဘီလူး၊ ကုမ္ဘဏ်၊ နဂါး၊ ဂဠုန်တို့နှင့်တကွ ခစားကြကုန်၏။ လူ့ပြည်၌ လဆန်း၊ လဆုတ် ရက်နေ့ကြိမ်ခိုက်ဖြစ်လျှင် စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း၏ အမတ်ဖြစ်သော နတ်တို့ကို သုဓမ္မာက စေလွှတ်၍ လူ့ပြည်၌ ဤမည်သော မြို့ရွာ နိဂုံး နေပုဒ်တို့၌ ဤမည်သောယောက်ျား ဤမည်သောမိန်းမသည် သာသနာတော်တွင်းဖြစ်မှု ဘုရားကို ကိုးကွယ်၏၊ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်၏၊ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်၏၊ ဤမည်သောအလှူကိုပေး၏၊ သီလဆောက်တည်၏၊ ဥပုသ်သီတင်းသုံး၏၊ အမိ အဖကိုလုပ်ကျွေး၏၊ အစ်ကို၊ အစ်မ၊ ဦးရီး၊ အရီး၊ ဘကြီး၊ ဘထွေး၊ မိကြီး၊ မိထွေးစသော အမျိုးအဆွေ အကြီးအကဲတို့ကို ရိုသေ လေးမြတ်၏၊ တရားနာ၏၊ တရားဟောသောသူတို့အား ပူဇော်ချီးမြှောက်ခြင်းကိုပြု၏၊ စေတီ၊ ဗောဓိပင်၊ ရုပ်တုတော်တို့ကို ပူဇော်ရှိခိုး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ၁၀ ပါး တို့ကို ပြည့်စုံစေလျက် နေလေ့ရှိ၏၊ သုစရိုက် ၃ပါးကို ဖြည့်လေ့ရှိ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ရွှေပုရပိုက်၌ ကမ္မည်းအက္ခရာနှင့် ရေးတင်မှတ်သွင်းပြီးလျှင် ပဉ္စသီခနတ်သားအား အပ်ရ၏။

[ပဉ္စသီခနတ်သားကလည်း ဝေဇယန္တရထားမှူးမာတလိနတ်သားအား အပ်ရ၏။ မာတလိနတ်သားကမှ သိကြားမင်းအား ဆက်သရ၏။ သိကြားမင်းသည် ပုရပိုက်၌ပါသော မှတ်ချက်စာရင်းကိုကြည့်၍ စာရင်းမှတ်ချက် အကျနည်းလျှင် “အချင်းတို့။ ယခု လူတို့ပြည်၌ ကုသိုလ်တရားကို မေ့လျော့ကြခဲ့၏”ဟုဆို၏။ ထိုအခါ “ငါတို့ နတ်ပြည်မှာ ဆိတ်ညံ့အံ့သည်တကား”ဟု နတ်အပေါင်းတို့ နှလုံးမသာ ရှိကြ၏။ ၎င်းစာရင်းပုရပိုက်တွင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုသောသူတို့၏ စာရင်းမှတ်ချက် အပါများမူကား “လူတို့သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုအရာ၌ မမေ့လျော့ အားထုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အပါယ် ၄ဘုံ ဆိတ်လတ္တံ့။ ငါတို့နတ်ပြည် စည်ပင်လတ္တံ့”ဟု ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။

[ထိုပုရပိုက်စာရင်းကို သိကြားမင်းကြည့်ပြီးလျှင် နတ်ပရိသတ်တို့အလယ်၌ ပြကတေ့သောအသံဖြင့် ဖတ်၏။ ထိုပြကတေ့သော သိကြားမင်းအသံကား ၁၂ယူဇနာတိုင်အောင် ကြား၏။ ပြင်းပြင်းဖတ်မှုကား တာဝတိံသာနတ်ပြည် ၁သောင်းလုံး ကြား၏။

[လူ့ပြည်၌ လကွယ်နေ့ကြိမ်မူ စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းတို့၏သားဖြစ်သော လုလင်တို့ကိုစေ၍ မှတ်သားစေ၏။ လပြည့်နေ့ဖြစ်မူ နတ်မင်းကြီး ၄ယောက်တို့ ကိုယ်တိုင်ဆင်း၍ မှတ်သားပြီးလျှင် ရှေးက ဆိုထားခဲ့သည်အတိုင်း အဆင့်ဆင့်ပေးအပ်ရ၏။

[သုဓမ္မာသဘင် ပင်လယ်ကသစ်ပင် ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်ဖျာတို့ကား မြို့၏အရှေ့မြောက် ပုဏ္ဏရိကဥယျာဉ်၌ ရောက်သတည်း။

[သုဒဿနမြို့၏အလယ်၌ သိကြားမင်းစံရာဖြစ်သော ဝေဇယန္တာဘုံနန်း ပြာသာဒ်သည်ကား အမြင့်ယူဇနာ ၇၀၀ ရှိ၏။ ထိုပြာသာဒ်ကို ခြံရံ၍ ပတ်ဝန်းကျင် အောင်လံတံခွန်ကြီးတို့ဖြင့် အများအပြား စိုက်ဆောက်အပ်ကုန်၏။

ထိုအလံတို့၏ အမြင့်ကား ယူဇနာ ၃၀၀ မြင့်၏။ ရဲရဲညီးသော ရွှေအလံတိုင်၌ ပတ္တမြားညို၊ မြ၊ နီလာ အလံ ရွက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ မြ၊ နီလာ၊ ပတ္တမြား အလံတိုင်၌ ရွှေဖြင့်ပြီးသောတံခွန်ရွက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သန္တာ ဖြင့် ပြီးသောတိုင်၌ ပုလဲအလံရွက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုပုလဲအလံတိုင်၌ သန္တာအလံရွက်တို့သည် ဤသို့သော နည်းဖြင့် အသင့်ခြယ်လှယ်စီမံ၍ အလုံးစုံသော အလံတိုင်၊ အလံရွက်တို့သည် ရတနာ ၇ပါးတို့ဖြင့် ပြီးကုန်၏။

[မာတလိနတ်သားအမှုရှိသော ဝေဇယန္တရထားသည်ကား ရထားရှေ့ဦးမှသည် နောက်ဆုံးအဖျား တိုင်အောင် ယူဇနာ ၁၅၀ ရှိသည်ဆိုသော်၊ ရှေ့ဦးက ရထားအိမ်အထိယူဇနာ ၅၀၊ အလယ်ရထားအိမ်လည်း ယူဇနာ ၅၀၊ နောက်စွန်းလည်း ယူဇနာ ၅၀၊ ၃ ရပ်ပေါင်း၍ ယူဇနာ ၁၅၀ ရှိ၏။ အနံကား ယူဇနာ ၅၀ ရှိ၏။ အဝန်းအားဖြင့် ယူဇနာ ၄၀၀ ရှိ၏။ ရထားအိမ်၏အလယ်၌ သိကြားမင်းနေရာ ရတနာပလ္လင်ကား တစ်ယူဇနာ အမြင့်၊ အကျယ်ရှိ၏။ ထိုပလ္လင်၌ စိုက်ဆောက်ဖြန့်မိုးအပ်သော ထီးဖြူအဝန်းကား ၃ ယူဇနာ ရှိ၏။ တစ်ခုတည်းသော ထမ်းပိုး၌သာလျှင် အာဇာနည်သိန္ဓောမြင်းပျံ ၁၀၀၀ တို့ကို ကတောင်တင်ရန် ရင်လွှမ်းအုပ်ခက် ဆက်သိုင်းမေးတွ ကြိုးကတန်ဆာ ရတနာတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော ရွှေခြူး၊ ရွှေကြယ်စသည် စီခြယ်ပြင်ဆင်လျက် တပေါင်းတည်းတည်း က၊အပ်၏။ ထို မြင်း ၁၀၀၀ ကား တိရစ္ဆာန်မြင်းမဟုတ်။ သိကြားမင်း၏အမှုတော်ဝန်ကို ထမ်းရွက်သော နတ်သားတို့သည် ကမ္မဇိဒ္ဓိတန်ခိုး၏အစွမ်းဖြင့် ဖန်ဆင်းသော မြင်းတို့ချည်းတည်း။ ထိုရထား၌ စိုက်ဆောက်အပ်သော အောင်လံတို့ကား ယူဇနာ ၁၅၀ မြင့်၏။ အလံရွက်တို့သည်လည်း ရတနာ ၇ ပါးတို့ဖြင့်ပြီး၏။ စည်မျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့် တီးမှုတ်အပ်သော အသံတို့ကဲ့သို့ လေခတ်တိုင်းလှုပ်သော အလံရွက်တို့မှအသံတို့သည် ညည်ငြိမ်ငြိမ် နှစ်သိမ့်သာယာ နာ၍မငြီးနိုင်အောင် ထွက်ကုန်၏။ ထိုသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်မှတစ်ပါး ရထား၌ဆင်ယင်အပ်သော တန်ဆာတို့သည်ကား အတိုင်းအရှည် ပမာဏမရှိ အထူးအဆန်း တင့်တယ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၏ တင့်တယ်ခြင်းကို သိအပ်၏။

[ဤသို့ ပြဆိုအပ်ပြီးသော တာဝတိံသာ၏အကြောင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့ကို အကျယ်နှင့်တကွ သိသာမှတ်သား လိုလျှင် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့၌ လာသောအရာတို့ကို တံကဲပြု၍ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကျမ်းတို့မှ ယူအပ်၏။ ဤဝတ္ထု၌ အကျယ် မဆိုလိုက်သည်ကား ၎င်းကျမ်း၏ ဂန္ထဂရုဖြစ်၍ စကားဆက်ဝေးလွန်းမည်ကို စိုးသောကြောင့် မဆိုလိုက်သည်။ ပညာကြီးကြသောသူတို့ ထိုကျမ်းတို့ကိုကြည့်လျှင် အသေအချာ သိပါလိမ့်မည်။ ။ ဤကား စကားချပ်ဖြစ်သည်။]

ဝေဇယန္တရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားသည် ရထားကို အလုံးစုံပြင်ဆင်၍ သိန္ဓောမြင်း ၁၀၀ က ပြီးလျှင် ရထားဦး၌နေလျက် ၁၀၀၀ သောဆက်ကြိုးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ဆွဲကိုင်ကာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ အရှေ့မျက်နှာ မင်္ဂလာတံခါးဖြင့် ထွက်နှင့်ဆင်းသက်ခဲ့သဖြင့် အရှေ့ပြုဗ္ဗဝိဒေဟကျွန်းမှ လပြည့်ဝန်းအထွက်နှင့် တစ်ချက်တည်းပြိုင်ညီလျက် လူတို့မျက်စိဖြင့်မြင်ရအောင် လမင်း၏ပေါ်လာသောအလားနှင့် ထင်ရှားပြလေသော် နေမိမင်းကြီးသည် ထိုနေ့လည်း လပြည့်ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သည်နှင့် ဥပုသ်ဆောက်တည်သဖြင့် ညချမ်းသောအခါ ခြင်္သေ့ခံသော အရှေ့စမှတ်ဝပြတင်းကိုဖွင့်၍၊ ညီလာခံရာ နန်းပြာဿဒ်အပြင်၌ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်း ခြံရံလျက် ဆောက်တည်အပ်သောသီလကို ဆင်ခြင်၍ အရှေ့လောကဓာတ်သို့ မျက်နှာမူကာနေစဉ် လရထားနှင့် အတူပြိုင်၍ထွက်ထွန်းသော ဝေဇယန္တရထား၏အဝန်းကို မြင်ကြလေ၏။

ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် ထမင်းညစာစားပြီးလျှင် မိမိတို့အိမ်တံခါးဝ၌ အသီးသီး စိတ်နှစ်သက်ရာ ချမ်းသာသောစကားတို့ဖြင့် ပြောဟောလျက် နေကြစဉ် လပြည့်နေ့ လပြည့်ဝန်းနှင့်အတူ

ပြိုင်၍ထွန်းသော ဝေယန္တရထားအဝန်းကို မြင်ကြသော် “ယနေ့ကား အကြောင်းအဘယ်သို့နည်း။ လမင်း ၂ ဆူထွက်လတ်သည်တကား” ဟု အညီအညွတ်မျှော်ရှု ပြောဆို၍နေကြသည့်အခိုက်တွင် ဝေယန္တရထားသည် လေ၏လျင်ခြင်းဖြင့်လာလတ်၍ ရထား၏အဖြစ်ကို သိသိထင်ထင် မြင်ကြလေ၏။ ထိုအခါ လူအပေါင်းတို့သည် “ငါတို့ကား လပြည့်ဝန်းဟု အများပင် အထင်မှားကြ၏။ လ မဟုတ်။ နတ်တို့၏ ရထားအရောင် ရှိသည်” ဟု တွေးဆမျှော်ကြည့်ကြစဉ် မာတလိနတ်သား၏ နှိုးဆော်ချီးပင့်ခြင်းနှင့် သိန္ဓောမြင်း ၁၀၀၀ ကအပ်သော ဝေယန္တရထား၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားစွာ မျက်စိအနီးအပါးသို့ ရောက်လာလျှင် “အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နတ်၏ယာဉ်သည် လာလတ်သနည်း” ဟု ကြည့်ရှုလျက် “သူတစ်ပါးတို့အလိုငှာ မဟုတ်ရာ။ ငါတို့ အရှင်မင်းကြီးကား တရား ၁၀ ပါး စောင့်တော်မူ၏။ ထို ငါတို့အရှင်၏ ဘုန်းတန်ခိုးအာနုဘော်သည် လူ့ပြည်ကတက်၍ နတ်ပြည်သို့တိုင်အောင် ကျော်စောသည်ဖြစ်၍ နတ်အပေါင်းတို့ မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် ဤရထားကို သိကြားမင်း စေလွှတ်လိုက်သည်ဖြစ်မည်။ ငါတို့အရှင်မင်းကြီးကား အလွန်အံ့ဩဖွယ် ရှိစွတကား” ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြသည်ဖြစ်၍ ‘အဗျတော ဝတ လောကသို့’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ချီးမွမ်းအံ့ဩပြောဆို ရွှင်လန်းကြကုန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ယခုအခါ ငါတို့မတွေ့မမြင်ရစဖူးသည်ကို ကံထူးစီရင် အရှင်ကောင်းကျွန်ဖြစ်သဖြင့် ငါတို့ မြင်ကြပေသည်။ ဤရွှေပြာသာဒ် နတ်ရထား၊ နတ်သားမြင်းပျံတို့ကြောင့် ရှုကြည့်၍မကုန်စင်နိုင်အောင် စိတ်ရွှင်ဝမ်းသာခြင်းဖြင့် မွေးညင်းကြက်သီး ထကြီးမကထအောင် ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းသူ လူတို့သေဌ်နင်း မင်းတကာတို့၏အထွတ်ဖြစ်တော်မူသော ငါတို့အရှင်၏ ဘုန်းတော်ကျေးဇူးတော်မြတ်ကို ထုတ်ဖော်အံ့ဩ ပြောပချီးမွမ်း၍ ဥဒါန်စဉ်လျှောက် မပျောက်နိုင်အောင် ဖြစ်ခဲ့၏တကား” ဟု စကားပြောဟော အံ့ဩကြ၏။ ထိုသို့ ပြည်သူတို့ အံ့ဩပြောဟော၍နေစဉ်ပင် မာတလိနတ်သားသည် လေ၏လျင်ခြင်းဖြင့်လာလတ်၍ နတ်ရထားကို နန်းတော်အပါး အခိုက်တန်ရောက်လျှင် နောက်လာခဲ့သောလမ်းကို ရစ်သန်းပိုက်လှည့်၍ အရှေ့နန်း စမုတ်ဝအနီး၌ ရထားမြီး ယှဉ်ကပ်လျက် ကောင်းကင်ရပ်အပြင်ဝယ် တင်ဆောင်အပ်သောအလားဖြင့် တံခါးခုံတွင်ခိုက်စေ၍ ဆိုက်လေ၏။

[ဤအရာ၌ ရထားအိမ် အလျား၊ အနံ၊ အကျယ် ယူနော ၁၅၀ ရှိသောကြောင့် အမြင့်လည်း ထိုအနံနှင့် တန်အောင် မြင့်ရာသည်ဖြစ်၍ ရထားစက်ဘီးသည် နေမိမင်းကြီး နန်းတော်မကပင် မြင့်ရာ၏။ နေမိမင်းကြီး နန်းတော်ကား အသက်ရှည်သော ကာလပင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုရထားစက်ဘီး၏ထက်ဝက် အချက်ပုံတောင်းကိုမျှ မမီနိုင်ကောင်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် ရထားထဲသို့ နေမိမင်းတတ်သောအခါ လှေကားထောင်မှသာ တက်နိုင်ရာ၏။ မာတလိနတ်သား ပိုက်ချီ၍တင်မှသော်လည်း တက်နိုင်ရာ၏။ နန်းတော်စမုတ်ဝပြင်နှင့် ရထားနောက်မြီးအပြင် မျှကြောင်းကိုဆိုသဖြင့်လည်း ကြီးမြတ်လှစွာသော ရထားစက်ဘီး၏အခြေသည် မြေ၌ထိဖွယ် ရှိ၏။ မြေ၌ထိခဲ့လျှင် အလျား ယူနော ၁၅၀ ရှိသော ရထားသည် အဝန်း ၇ ယူနောခန့်မျှသာရှိသော မိထိလာပြည်၌ ကျရောက်လာသောအခါ မြို့ပြ၊ တန်ဆောင်း၊ အိမ်၊ ကျောင်း၊ ဇရပ်၊ သတ္တဝါများ၌ ရထား၏ဥပဒ်မှ မလွတ်နိုင်ရာဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။

[ဤအရာများကို မည်ကဲ့သို့အကြောင်းဖြင့် သိအပ်သနည်းဟူမူ လူတို့လုပ်ဆောင်၍သာ ပြီးသည့် ရထားဖြစ်လျှင် ဤမျှသာ ကြံဖန်စောဒနာခွင့် ရှိသည် မဟုတ်သေး။ ရထားထက်သို့ နေမိမင်းကြီးရောက်စေကာမူ

တစ်ယူဇနာခန့်ပမာဏရှိသော ရာဇပလ္လင်ပေါ်သို့ ရောက်အောင်ပင်သော်လည်း အလိုအလျောက်ဖြစ်ကတပင်တပန်းကြံ၍ တက်ရဦးမည်ဖြစ်သည်။ ဤအရာ၌ကား စေလိုက်သောသူလည်း သိကြား၊ သွားသောသူလည်း မာတလိနတ်သား၊ မြင်းရထားလည်း နတ်ဖြစ်၊ လူမင်းလည်း ဧကရာဇ် ဘုန်းသစ်ဘုန်းဟောင်း ပေါင်းဆုံဆင့်ထပ် မြင့်မြတ်ပေါ်ထွန်းခိုက် ဆိုက်လိုရာအခွင့်မျိုးကို အစိုးရသောတန်ခိုးရှင်ချည်းဖြစ်၍ အထွေထွေအပြားပြား စကားအိမ်ဖွဲ့လျက် ဘုန်းမဲ့သောသူမှာကဲ့သို့ အယူအကြံ ဉာဏ်လွန်ခွင့်မရှိ။ ကမ္မဇိဒ္ဓိအရာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော လူမင်းနတ်မင်း၏ ကမ္မဇိဒ္ဓိကို ထားဘိဦး။ သိဟိဋ္ဌကျွန်း အနုရာဇပြည်၌ မိမိနန်းကနေ၍ မိမိ၏သွားကို လက်ဖြင့်ခေါက်ခါမျှပင်လျှင် ကုဋုမ္မသုကြွယ်၏ ဇိဝိတိန္ဒြေကိုကြွေစေတတ်သော အနုရာဇမင်း၏ ကမ္မဇိဒ္ဓိကို သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ည၌ချင်းဖြင့် အတောင် ၆၀ခန့်မျှ ရှည်လျားသော ကြာရိုးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တစ်နေ့ချင်းဖြင့် မြို့ရိုးအပြင် ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝါးရင်းရှိရှိကြီးသော စပါးပင်ကောက်မျိုးတို့ကို ဖြစ်စေရသော အမတ်သုံခမိန် မဟောသဓာ၏ ကမ္မဇိဒ္ဓိကိုသော်လည်းကောင်း မကြံအပ်မကြံနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကြံရေးကြံဖွယ် မရှိပြီ။ ဤသည်ကား စကားချပ်တည်း။]

ဤသို့ ရထားဆိုက်ပြီးလျှင် တန်ခိုးကြီးလှစွာသော ရထားမှူးမာတလိနတ်သားသည် ဘုန်းကြီးလှစွာသော နေမိမင်းကြီးအား ပင့်ဖိတ်လျှောက်ကြားလို၍ ‘ဧဟိ မံ ရထမာရယု’ အစရှိသောဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရပ် ၁၀ မျက်နှာတို့ကို အစိုးရတော်မူသော မင်းမြတ်။ ယခု တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဝယ် သုဓမ္မာသဘင်၌ နတ်တကာတို့ကိုအစိုးရတော်မူသော အကျွန်ုပ်တို့သခင် အရှင်သိကြားမင်းနှင့်တကွ အလုံးစုံသော နတ်ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် မိထိလာပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်သော အရှင်မင်းကြီး၏ ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖူးမြင်လိုသောကြောင့် ဝေဇယန္တာ ရထားမှူးဖြစ်သဖြင့် မာတလိ ဟု မှတ် သမှတ်အပ်သော အကျွန်ုပ်ကို စေလွှတ်လိုက်သည်နှင့် အရှင်မင်းကြီးကို ယခု နတ်ပြည်သို့ ပင့်ခေါ်တင်ဆောင်မည်ဟု အကျွန်ုပ် လာရောက်ပါသည်။ အကျွန်ုပ်အား လည်းကောင်း၊ အဆွေတော် သိကြားမင်းနှင့်တကွ အလုံးစုံသော နတ်အပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း သင်္ဂြိုဟ်ထောက်ပံ့ချီးမြှင့် သင်္ဂဟတရားကိုရေးရ၍ ယခုပင့်ခေါ် ရောက်လာသော ရထားထက်သို့ တက်ကြွတော်မူပါ”ဟု တောင်းပန်လျှောက်ကြား၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားစကားကို ကြားလျှင် နေမိမင်းကြီးလည်း ‘ငါကား ဤနတ်ရထား၌လိုက်လျှင် ဘိုးဘေးစဉ်ဆက် မမြင်စဖူးသော နတ်ပြည်ကိုလည်း မြင်ရလတ္တံ့။ ငါအလိုရှိတိုင်းလည်း ငါ့အား မာတလိ နတ်သားသည် ထောက်ပံ့သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကို ပြုလတ္တံ့။ ထိုသို့ဖြစ်၍ လုပ်ရသော်ကောင်း၏ဟု ကြံပြီးမှ ဖိဖုရားကြီး၊ မိဖုရားငယ်၊ မောင်းမကိုယ်လုပ်မကြွင်း နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသားအပေါင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မှူးတော် မတ်တော်တို့မှစ၍ ပုရောဟိတ်မကြွင်း မြို့တွင်းမြို့ပ နေကြကုန်သော ပြည်သူပြည်သား သိကြား၊ လိမ္မာ၊ အရာတွင်သူတို့ကို လည်းကောင်း စည်းဝေးခေါ်စေပြီးလျှင် “အချင်းတို့။ ယခု သိကြားမင်းက ငါ့ကိုရထားနှင့် တင်ဆောင်လာသည်ဖြစ်သောကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ တစ်ခဏမျှ ငါ လိုက်တော်မူအံ့သည်။ ငါမရှိသည်ဟူ၍ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုမြဲဝတ်ကို မခွတ်မယွင်း မကင်းမပေါ့ မလျော့မမေ့ရန်ကြံနှင့်။ ငါလည်း နတ်ပြည်မှာ အကြာအရှည် နေမည်မဟုတ်။ အလျင်အမြန် ပြန်လည်တော်မူခဲ့မည်”ဟု မှာထားပြောဆိုတော်မူ၍ အရှေ့စုမုတ်ဝန်နန်းတံခါးဖြင့် ရထားမြီး စုမုတ်သို့ဝင်လျက် ရတနာပလ္လင်ထက်၌ တက်စီးတော်မူပေ၏။

[ဤအရာ၌ တစ်ယူနောကျယ်စွာသော ပလ္လင်ထက်ဝယ် နေမိမင်းကြီးနေသောအခါ မြင်းမိုရ်တောင်ဖျား၌ နားသော ဟင်္သာငှက်ကဲ့သို့ မမြင်မထင်သာ ရှိရာသလော ဟူမူ အသက်ရှည်သောကာလဖြစ်၍ ယခုထက် ကိုယ်သဏ္ဌာန်လည်း ကြီးမြင့်ရာ၏။ ပြကတေ့သောကိုယ်သဏ္ဌာန်ဖြင့် မတင့်တယ်လောက်သော်လည်း ဘုန်း ထောက်ပံ့ဖန်ဆင်းသဖြင့် သိကြားမင်းနေသောအခါကဲ့သို့ မြင်သာထင်သာ တင့်တယ်ရာ၏။ ကမ္မဇိဒ္ဓိအရာ၌ မကြံအပ်သည်ကို ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဇိဒ္ဓိဖြစ်သောတန်ခိုး၌ အံ့သြဖွယ်ဖြစ်သည်ကား ပစ္ဆိမဘဝိကဖြစ်သော ဘုရားလောင်းတို့သည် ဖွားတော်မူစသော ဖြစ်လျက်လည်း ၁၆ နှစ်အရွယ်ကဲ့သို့ လူနတ်တို့ ထင်ကြရ၏။ ပကတိ အဝတ်တန်ဆာမရှိသေးဘဲလျက်လည်း အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဝတ်ဆင်အပ်သော ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ အများထင်ကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဇိဒ္ဓိ၌ အထူးကြံဖွယ် မရှိဖြစ်၍ ထိုရာပေလွင်၌ နေမိမင်းကြီး၏ နေခြင်းသည် မထင်မရှား မရှိနိုင်ရာဟု မှတ်အပ်၏။]

ဤသို့ နေမိမင်းကြီး ရထားထက်သို့ရောက်လာသောအခါ မာတလိနတ်သားသည် 'တမန်သာမည မဟုတ်။ ဂုဏ်အထူးနှင့်ပြည့်စုံသော နတ်တမန်တည်း'ဟု မိမိဂုဏ်ကိုပြလို၍ 'ကေန တံ နေမိ မဂ္ဂေန' အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရပ် ၁၀ မျက်နှာတို့၏အရှင်ဖြစ်မှုသော နေမိမင်းမြတ်။ ယခုသွားရမည့် ခရီးသည်ကား မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်သောသူတို့၏ခံရာ ငရဲပြည်အနီးသို့သွားသော ခရီးလည်း ရှိသည်။ ကောင်းမှုကိုပြုကျင့်သော သူတို့၏ခံရာ နတ်ပြည်ဘုံဗိမာန်အနီးသို့သွားသော ခရီးလည်း ရှိသည်။ ထိုခရီး ၂ ကြောင်းတွင် အဘယ်ခရီးဖြင့် သွားတော်မူလိုသနည်း။ အလိုရှိရာ အမိန့်တော်မြတ် ရှိတော်မူပါလော့။ အရှင်မင်းကြီး အလိုတော်ရှိသော ခရီးဖြင့်သာလျှင် အကျွန်ုပ် သွားပါအံ့။ အကယ်၍ မကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ခံနေရာ ငရဲ၏အနီးလမ်းသို့ ကြွသွားတော်မူလျှင် မိမိကံအကြောင်းနှင့်တကွ မကောင်းသောအရာ၌ အကျိုးပေးသဖြင့် ခံလျက်ခံလျက်နေကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို မင်းကြီးမြင်တော်မူရလတ္တံ့”ဟု ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားသည် လျှောက်ထား၏။

[ဤအရာ၌ မာတလိနတ်သားသည် နေမိမင်းကြီးလည်း မြင်လိုပါသည်ပြပါဟူ၍ မတိုက်တွန်း၊ မိမိအရှင် သိကြားမင်းကလည်း ငရဲပြည်၊နတ်ပြည် ဘုံဗိမာန်ကိုပြ၍ ဆောင်ယူခဲ့ရမည်ဟု မမှာထားဘဲလျက် အရှင့်အရေး မကုန်မီ မိမိဂုဏ်ကိုပြ၍ ကာလကြန့်ကြာအောင် ပြုထိုက်ပါအံ့လော့ ဟူမူ မိမိအရေး၊ အရှင့်အရေးတို့၌ အပြစ်အဖွန်းမငြိ အကျိုးရှိမည်အရာဖြစ်လျှင် မိမိဂုဏ်အစွမ်းကိုပြခြင်းသည် တမန်တို့လေ့ပင် ဖြစ်၍ ဤနေမိမင်းကြီးကို အတင်အဆောင် မိမိအရှင်က စေလွှတ်လိုက်သည်မှာလည်း စစ်ခွင့်ကြောရန် ဒဏ်အမှုပြုလို၍ စေသည်မဟုတ်။ သမုဒ္ဒရာမှရတနာအားလုံးကို ကျုံး၍ကျင်းသကဲ့သို့ နေမိမင်း၏ကျေးဇူးဂုဏ်ကို နတ်ပရိသတ်တို့ အလယ်တွင် တင့်တယ်ကျော်ရှိန်အောင် တာဝတိံသာပြည်အလုံးကို ပန်းကုံးအမှတ်ဖြင့် နတ်မင်းပူဇော်လို၍ ပင့်ခေါ်စေသည်ဖြစ်သောကြောင့် အမြောင့်လျင်လျင် တင်ဆောင်သောထက် နှစ်သက်ရာအလိုကို ပြည့်စေသဖြင့် အတင့်အတယ် အဖွယ်အရာ ဖြစ်စေခြင်းငှာ ဆောင်သည်ဖြစ်၍ အပြစ်မရှိ။ မိမိဂုဏ်ကိုပြခြင်း၌ အကျိုးတိုးတက်ရာ သည်မှာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သားတို့ မျက်မြင်ဖူးရစေကြောင်းနှင့် ကောင်းမြတ်သောကျေးဇူးကို ရထားမှူးပြောသည် သဘောထားပင် မှန်ပေရာ၏။ ငါအလိုရှိတိုင်းပြည့်စီမံမည် နှလုံးရှိ၍ မာတလိနတ်သား မေပေသည်ဟု နေမိမင်းကြီး၏စိတ် ယုံကြည်ဟောင်းတွင် ဆင့်လောင်း၍ယုံစေသဖြင့် မင်း ၂ ပါးတို့၏ကျေးဇူးကို အထူးဆောင်ရာလည်း ရောက်ရာ၏။

[နေမိမင်းကြီးသည် ကံ,ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်သူဖြစ်သည်နှင့်အညီ အပြစ်သင့်သူ, အကျိုးမြင့်သူတို့ကို မြင်စေရလျှင် ထိုအပြစ်အကျိုးတို့၏အကြောင်း မကောင်းမှုကိုခွာ၍ ကောင်းမှုကိုရှာမြဲတွင် တွေ့မြင်သော သက်သေထုံးကို နှလုံးနှစ်ခြိုက်လျက် ဒုစရိုက်ကို သံတွေမီးပုံအလား, သုစရိုက်ကို စံရွှေနှိတ်အလား မှတ်သားစေရ သဖြင့် မြင့်ရာတွင် မြတ်စေခြင်းရှိ၍ နေမိမင်းကြီး၏အကျိုးတော်ကိုလည်း ဆောင်ရာရောက်၏။ မာတလိနတ် ရထားမှူးမျှ ဤသို့သော တန်ခိုးရှိလျှင် မိမိအရှင်ဖြစ်သောသိကြားမင်းကား အကြောင်းရင်းကုသိုလ်ကံ ဖွဲ့သန် လှစွာသောဘုန်းဖြင့် နတ်ပြည်အလုံးကို အစိုးရတော်မူသည့် တန်ခိုးရှင်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထုတ်လှစ်၍ မကုန်ရာချေ။ ပဂေဝ ဖြစ်တော့သည်ဟု ထောက်ဆစာနာ ယူဖွယ်ရာရှိသဖြင့် မိမိအရှင်ဂုဏ်ကို ချီးမြှောက်သည်လည်း မည်၏။ ဤသို့သော အတ္တာပတ္တိရှိသဖြင့် မာတလိနတ်သားသည် မိမိဂုဏ်ကို ပြသတည်း။ ဤမျှခန့်ရုံကြာသော်လည်း မျှော်လင့်ကုန်သောနတ်တို့၏ ဆန္ဒအာသာဖြင့် သဒ္ဓါ, မေတ္တာ, စေတနာ ပွားများတုန်းအချိန်သင့်ဖြစ်၍ ကာလ ကြန့်ကြာ အောင်ပြုသည်ဟု မဆိုထိုက်သည်သာဖြစ်၏။ ဤကိုထောက်၍ မင်းခစားသော တပည့်လုလင်တို့သည် အရှင်, အမိ, အဖ, ဆရာကြီးသူတို့ စေလျှင် ကြီးသူ, ဆရာ, မိဖ, အရှင်တို့၏ အခွင့်လည်းပြေအောင်၊ ကိုယ်ကိုလည်း သူကောင်းသူမြတ်ပေဟု ချီးမွမ်းရအောင်၊ ခေါ်ချေအပ်သောသူကိုလည်း အယူမနှောင့်နှေး စိတ်အေးအောင် အရေးကိုထောက်စာ၍ အရာကိုသိဖြင့် မိမိအစွမ်းကို ပြရာသတည်း ဟု မှတ်အပ်၏။ ။ ဤသည်ကား စကားချပ်တည်း။]

ထိုသို့ မာတလိနတ်သားမေးလျှောက်သောအခါ နေမိမင်းကြီးလည်း ခရီး ၂ ကြောင်းလုံးပင် မြင်လိုသည် ဖြစ်၍ ‘ဥဘယေနေဝ မံ နေဟိ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မာတလိနတ်သား။ ငါအလိုရှိတိုင်း သယ်ဆောင်လိုလျှင် ငရဲပြည်, နတ်ပြည် ၂ပြည်လုံးကိုပင် မြင်လိုသည်”ဟုဆို၏။ ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် အောက်,အထက်ဖြစ်၍ သွားဆစ်မနီးသော ခရီး ၂ကြောင်းကို တပေါင်းတည်းဆိုင်လျက် တစ်ပြိုင်နက်တည်းမပြနိုင်ခြင်းကြောင့် မေးလျှောက်ပြန်လို၍ ‘ကေန တံ ပဌမံ နေမိ’ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းတကာတို့ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ ထို ခရီး ၂ကြောင်းတို့တွင် အဘယ်ခရီးကို ရှေးဦးစွာ ကြွမြင်တော်မူလိုပါသနည်း။ အလိုရှိရာ အမိန့်တော်ရှိတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထား၏။

မာတလိနတ်သား၏စကားကိုကြားလျှင် နေမိမင်းကြီးသည် ‘ယခု နတ်ပြည်ကိုပင် ငါတက်မည်ဖြစ်၍ နတ်ဘုံဗိမာန်ကို မချွတ်မြင်ရလတ္တံ့။ ငရဲပြည်ကိုကား လမ်းမသင့်ဖြစ်၍ မြင်ရခဲ၏။ ထို့ကြောင့် ငရဲပြည်ကိုကြည့်ပြီးမှ နတ်ပြည်သို့ တက်ရသော်ကောင်း၏’ဟု ကြံပြီးလျှင် ‘နိရယံ တာဝံ ပဿာမိ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိ။ ဒါန,သီလစသည့် အကျင့်သုစရိုက်မရှိ မိမိတို့ပြုသော အကုသိုလ် ဒုစရိုက် ညဉ့်ပန်း၍ ကြမ်းကြုတ်စွာခံရကုန်သော ငရဲသူငရဲသားတို့ကို ရှေးဦးစွာမြင်လို၏။ ထိုအရပ်သို့ ရှေးဦးစွာ ရထားကို နှင်ဦးလော့”ဟု ဆို၏။

- ထိုအခါ နတ်ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားသည် သဒ္ဓါဝံးငရဲမင်းကြီး၏ အရံဖြစ်သော ဥဿဒရက်ငရဲပြည်သို့ မြင်းပျံ ၁၀၀၀ ဆောင်အပ်သော ဝေဇယန္တာနတ်ရထားကို ဆောင်နှင်လေ၏။

၆။ စေတရဏီ ဥဿဒရက်ငရဲခန်း

[ငရဲပြည်တို့၏ ဖြစ်ဟန် တည်ဟန်တို့ကို သိသာရုံဆိုဦးအံ့။ သဒ္ဓိဝံးငရဲ၊ ကာဠသုတ်ငရဲ၊ သဃာတငရဲ၊ ရောရဝငရဲ၊ မဟာရောရဝငရဲ၊ တာပနငရဲ၊ မဟာတာပနငရဲ၊ အဝီစိငရဲ ဟူ၍ ငရဲကြီး ၈ ထပ်တို့သည် ဤမြေကြီးအောက်၌ အဆင့်ဆင့်တည်ကုန်၏။ 'ထို ငရဲကြီး ၈ထပ်တို့၌ မြို့တံတိုင်းကား သံဖြင့် ပြီး၏။ တံတိုင်းအထူကား ၉ ယူနောစီ ရှိ၏။ တစ်မျက်နှာလျှင် အပေါက်အားဖြင့် တံခါး ၄ ပေါက်စီရှိ၏။ မြို့ကား ၄ထောင် ချည်းနှင်နှင်တည်း။ မြို့အတွင်း မြေအပြင်လည်း သံဖြင့်ပြီး၏။ မြို့ အလျား၊အနံအားဖြင့် ယူနော ၁၀၀ စီ ရှိ၏။ မီးလျှံကား ကမ္ဘာပျက်သည်တိုင်အောင် တည်၏။ ထိုမြို့တွင်း၌ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား မီးလျှံသာလျှင် မိမိတို့ဥစ္စာ၊ မိမိတို့အဆွေခင်ပွန်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထို ငရဲကြီး ၈ထပ်တို့၌ ငရဲထိန်းဟူ၍ မရှိ။ မိမိတို့ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကံ၊ကံ၏အကျိုး စသည်တို့၌ မယုံကြည်မှု၍ အယူမှားခြင်း၊ ဝန်တိုစဉ်းလဲခြင်း၊ သတ္တဝါတို့အား သနားကရုဏာ မရှိခြင်း၊ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူလုယက် နှိပ်စက်ကလူပြုခြင်း၊ သက်သေအရာ၌တည်၍ မဟုတ်သည်ကို အဟုတ်ပြုခြင်း၊ မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ ပဉ္စာနန္တရိယကံ-နိယကမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ တို့ကိုပြုခြင်း၊ ရတနာ ၃ ပါးကို ဆဲရေးခြင်း စသော အကုသိုလ် ကမ္မပထ ဗလဝကံသည်သာလျှင် ထိုသူတို့အပေါ်၌ အရှင်သခင်ပြု၍ စီရင်ကုန်၏။

- ထိုသူတို့၏အသက်တမ်းကား လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် စာတုမဟာရာဇိနတ်တို့၏အသက် အနှစ် ၉ သန်းသည် သဒ္ဓိဝံးငရဲကြီး၌ ၁ ရက် ဖြစ်၏။ ထိုရက်ဖြင့် ရက်ပေါင်း ၃၀, ၁လ။ ထို လဖြင့် ၁၂ လလျှင် ၁နှစ်။ ထိုနှစ်ဖြင့် အနှစ် ၉ သန်းသည် သဒ္ဓိဝံးသူတို့၏ အသက်တမ်းဖြစ်၏။
- လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် တာဝတိံသာနတ်တို့၏အသက် အနှစ် ၃ ကုဋေ ၆ သန်းသည် ကာဠသုတ် ငရဲကြီး၏ ၁ ရက် ဖြစ်၏။ ထို ရက်၊လ၊နှစ်တို့ဖြင့် အနှစ် ၃ကုဋေ ၆သန်းသည် ထိုငရဲကြီးသူတို့၏ အသက်တမ်း ဖြစ်၏။
- လူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် ယာမာနတ်တို့၏အသက် အနှစ် ၁၄ ကုဋေ ၄သန်းသည် သဃာတငရဲကြီး၌ ၁ ရက် ဖြစ်၏။ ထို ရက်၊လ၊နှစ်တို့ဖြင့် အနှစ် ၁၄ ကုဋေ ၄ သန်းသည် ထိုငရဲကြီးသူတို့၏ အသက်တမ်း ဖြစ်၏။
- လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် တုသိတာနတ်တို့၏အသက် အနှစ် ၅၇ ကုဋေ ၆ သန်းသည် ရောရဝငရဲကြီး၌ ၁ရက်ဖြစ်၏။ ထို ရက်၊ လ၊ နှစ်တို့ဖြင့် အနှစ် ၅၇ ကုဋေ ၆ သန်းသည် ထိုငရဲကြီးသူတို့၏ အသက်တမ်း ဖြစ်၏။
- လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့် နိမ္မာနရတိနတ်တို့၏ အသက် အနှစ် ကုဋေ ၂၃၄ သန်းသည် မဟာရောရဝငရဲကြီး၌ ၁ ရက် ဖြစ်၏။ ထို ရက်၊လ၊နှစ် တို့ဖြင့် အနှစ် ကုဋေ ၂၃၄ သန်းသည် ထိုငရဲကြီးသူတို့၏ အသက်တမ်းဖြစ်၏။
- လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် ပရိနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိနတ်တို့၏ အသက် အနှစ်ကုဋေ ၉၂၁ ကုဋေနှင့် အနှစ် ၆ သန်းသည် တာပန ငရဲကြီး၌ ၁ ရက် ဖြစ်၏။ ထို ရက်၊လ၊နှစ်တို့ဖြင့် အနှစ်ကုဋေ ၉၂၁ ကုဋေ ၆ သန်းသည် ထိုငရဲကြီးသူတို့၏ အသက်တမ်း ဖြစ်၏။

- လူတို့၏ အန္တရကပ်ထက်ဝက်သည် မဟာတာပနငဲ့ကြီး၏ အသက်တမ်း ဖြစ်၏။
- လူတို့၏အန္တရကပ်သည် အဝိစိငဲ့ကြီးသူတို့၏ အသက်တမ်း ဖြစ်၏။

[ဤအရာ၌ နတ်တို့၏အသက်ကား အဘယ်ကြောင့် တိုသည်၊ ငဲ့အသက်ကား အဘယ်ကြောင့် ရှည်သည် ဖြစ်ရာသနည်း။ ကုသိုလ်၏အာနုဘော်ထက် အကုသိုလ်၏အာနုဘော် ကြီးသောကြောင့်တည်း။ ငဲ့အသက်က ရှည်လေသလော ဟူမူကား ကုသိုလ်နောက်ထက် အကုသိုလ်နောက်၏အာနုဘော် ကြီးသောကြောင့် မဟုတ်။ နေကန်၏အာနုဘော်ကား တူမျှစေကာ ဥပတ္တမ္ဘကန်၏အာနုဘော်ကား နတ်တို့ထက် ငဲ့သူတို့၌ အားကြီး၏။ အဘယ်သို့နည်း ဟူမူကား ကောင်းစွာ ဒါန၊ သီလကို အားထုတ်ခြင်းကြောင့် နတ်ပြည်၌ မရေတွက်နိုင်သော ဒေဝသမ္ပတ္တိကို ရလတ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုသို့ပြုခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်ကန်၏အစွမ်းအားဖြင့် ရအပ်သော သမ္ပတ္တိ၌ ကာမရာဂ ပြောသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ သမ္ပတ္တိကို အမှီပြု၍ မာန်ထောင်လွှားခြင်း၊ ငြူစွစောင်းမြောင်းခြင်း အစရှိသော ပဋိယာတ်တရားတို့ ပွားများသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အကုသိုလ် ဥပပိဋကတံတို့ဖြင့် နေကန်၏အကျိုးဖြစ်သော သမ္ပတ္တိတို့ကိုညှဉ်းဆဲသဖြင့် ထိုသမ္ပတ္တိတို့ကို ခိုင်စေကြောင်း ကောင်းမှု ဥပတ္တမ္ဘက အားနည်းခြင်းကြောင့် နတ်တို့၏အသက်သည် ငဲ့တို့၏အသက်တမ်းလောက် မရှည်သတည်း။ ပါဏာတိ ပါတ အစရှိသော မကောင်းမှုကြောင့် ငဲ့ပြည်တို့၌ ခံရကုန်သည်ရှိသော် ထိုဒုက္ခဒေသာကို သည်းခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ ငိုမြည်တမ်းခြင်း၊ နလုံးမသာမယာရှိခြင်း၊ စိုးရိမ်ပင်ပန်းခြင်း တည်းဟူသော ဒေါသမူစိတ္တပြုဒါသည်သာလျှင် မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိမိ၌ ရှေးရှေးကပြုအပ်သော အကုသိုလ်ကံတို့သည် အခွင့်ရ၍ ဥပတ္တမ္ဘကသတ္တိဖြင့် နေကန်၏အကျိုးဖြစ်သော ငဲ့၌ ဆင်းရဲခြင်းကို ခိုင်ခံ့မြဲမြံစွာတည်အောင် ထောက်ပံ့ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ နတ်တို့အသက်ထက် ငဲ့တို့အသက်သည် ရှည်လေသတည်း။ နေကန်၏အာနုဘော် ကြီးသောကြောင့် ရှည်သည်မဟုတ်ဟု သိအပ်၏။

[ဤငဲ့တို့၏ အသက်တမ်းရှည်ကြောင်းကို စိနာလင်္ကာရဋီကာကျမ်း၌ လာ၏။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ လင်္ကာသန်းအဋ္ဌကထာကျမ်း၌ကား 'စတုနံ အပါယာနံ ဝိနိပါတိကာ သုရာနဉ္စ အာယုပ္ပမာဏဂဏနာယ နိယမော နိတ္ထိ' ဟုလာ၏။ ထိုကျမ်း၏အဖွင့်ဖြစ်သော ဋီကာကျော်၌လည်း ၎င်းပါဌ်၏အဖွင့်တွင်-

[အပါယာဒီသုဝါ အာယုပ္ပမာဏဂဏနာယ နိယမော နိတ္ထိ၊ ကေသဉ္စိ စိရာယုကတ္တာ ကေသဉ္စိ စိရတရာယု ကတ္တာစ။ တထာ စာဟု။ အပါယိက အနုဿာယု ပရိစ္ဆေဒေါ နဝိဇ္ဇတိ။ တထာဟိ ကာလော မန္ဒာတာ၊ ယက္ခာ ကေစိ စိရာယုနောတိ။ ။ အပါယေသု ဟိ ကမ္မမေဝ ပမာဏံ။ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာနံ ယာဝကမ္မံ နဗိယတိ။ တာဝစဝနာ ဘာဝတော၊ စသည်ဖြင့် လာ၏။

[အပါယာဒီသုဝါ၊ အပါယ်စသည်တို့၌လည်း။ အာယုပ္ပမာဏဂဏနာယ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ခြင်း၌။ နိယမော၊ မြဲခြင်းသည်။ နိတ္ထိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ကုန်သော အပါယ်ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့၏။ စိရာယုကတ္တာ၊ အသက်ရှည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့၏။ စိရတရာယုကတ္တာစ၊ အလွန် အသက်ရှည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ နိယမော၊ မြဲခြင်းသည်။ နိတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာစ တတောစဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ အပါယိကမနုဿာယု၊ ပ။ စိရာယိနောတိ၊ စိရာယုနောဟူ၍။ အာစရိယာ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ အာဟု၊ ဆိုကုန်ပြီ။ အပါယိကမနုဿာ ယုပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပါယ် ၄ ဘုံ၌ဖြစ်ကုန်သောသတ္တဝါ လူတို့၏အသက် အပိုင်းခြားသည်။ နဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ တထာ၊ တံဝစနံ၊ ထိုစကားသည်။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ကာလော၊

ကာလနဂါးမင်းသည် လည်းကောင်း။ မန္တာတာ၊ မန္တာတ် စကြာမင်းသည် လည်းကောင်း။ ကေစိယက္ခာ၊ အချို့သော မြေဘုတ်ဘီလူးတို့သည် လည်းကောင်း။ စိရာယုနော၊ အသက်ရှည်ကုန်၏။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ အပါယေသု၊ အပါယ် ၄ ဘုံတို့၌။ ကမ္မမေဝ၊ အကုသိုလ်နောက် ကံသည်သာလျှင်။ ပမာဏံ၊ ပမာဏတည်း။ တတ္ထ၊ ထို အပါယ် ၄ ဘုံတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါ တို့အား။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ကမ္ပံ၊ အကုသိုလ်နောက်၏ အစွမ်းသည်။ နဗ္ဗိယတိ၊ မကုန်သေး။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ စဝနာဘာဝတော၊ စုတေခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

[ထိုစကား ၂ရပ်တို့တွင် ငါတို့ကား အပါယ် ၄ ဘုံတို့၌ အသက်အပိုင်းအခြား မရှိဟု ဆိုသောစကားကိုပင် နှစ်သက်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဇိနာလင်္ကာရကျမ်း၌ပြအပ်သော ငရဲတို့၏အသက်တမ်းထက် အသက်ရှည်သော ငရဲသူတို့လည်း ရှိကုန်သောကြောင့် အကယ်၍ အသက်တမ်း ရှိငြားအံ့။ လူ့ပြည်၌ အသက် ၁၀၀ တမ်းတွင် ဖြစ်ကုန်သောသူတို့သည် ၂၀၀ တမ်းသို့ မရောက်နိုင်သကဲ့သို့ အန္တရကပ် ၁ကပ် အသက်တမ်းရှိသော အဝီစိငရဲသားတို့သည် အန္တရကပ် ၂ ကပ်သို့ မရောက်နိုင်ရာ။ ထိုသို့ကား မဟုတ်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ငရဲသူတို့သည် မိမိတို့အယူကို မစွန့်သမျှ ကာလအပိုင်းအခြားမရှိ ခံရကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်ကိုထောက်၍ 'တေသံ ကမ္မမေဝ ပမာဏံ'ဟု ဋီကာကျော်ဆရာ ပြသည့်အတိုင်း မရဏုပ္ပတ္တိ ၄ ပါးတွင် အာယုက္ခယဟူ၍ မရှိသင့်ပြီ။ ကမ္မက္ခယ တစ်ပါးသာ ရသင့်မည် ထင်ပေသည်။ တစ်ခုတစ်ခုသော ငရဲကြီး၌ တစ်မျက်နှာလျှင် ၄ ခုစီအားဖြင့် ဥဿဒရက် ငရဲငယ် တစ်ခုစီ ရံကုန်၏။ ထို ဥဿဒရက်ငရဲတို့၏ အလျား၊ အနံ၊ ပမာဏကား မရှိ။ တစ်ခုတစ်ခုသော ငရဲကြီးသည် မိမိအရံဖြစ်သော ဥဿဒရက် ငရဲငယ်နှင့် တကွဖြစ်သော ယူနော ၁ သောင်းစီ ရှိကုန်၏။ 'အဝီစိ မဟာနိရယော ဒဿသဟဿယောဇနော'ဟု ဟောတော်မူသည်ကား နိဒဿန နည်းမျှသာဖြစ်သည်။ ဤသို့ ငရဲကြီး တစ်ထပ် ၁၆ ခုစီ အရံရှိသောကြောင့် ဥဿဒရက်ငရဲပေါင်းကား ၁၂၈ ထပ် ရှိ၏။ ထို ငရဲအပေါင်းတွင် နေမိမင်းကြီးအား မာတလိနတ်သားပြသော ငရဲကား သဗ္ဗိုဝ္ဗိးငရဲကြီးအရံ ၁၆ ခုသော ဥဿဒရက် ငရဲတည်း။ ထို ငရဲကြီး၊ ငရဲငယ်တို့ကား သတ္တဝါတို့၏ ကံလျှင်အကြောင်းရှိသော ဥတုသည်ဖြစ်စေအပ်သော ကမ္မပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ဘုံနေရာချည်းတည်း။]

ဝေယန္တရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားသည် ရှေးဦးစွာ သဗ္ဗိုဝ္ဗိးငရဲကြီး၏ အရံဖြစ်သော ဝေတရဏီ ကြိမ်ပိုက်ချောင်း ဥဿဒရက်ငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့်လေသော် ထိုငရဲသို့ရောက်သောအခါ မိမိတန်ခိုးဖြင့် ငရဲ၌ခံရကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား မြင်တော်မူစေ၏။ ထို ဝေတရဏီ ကြိမ်ပိုက်ချောင်း ငရဲကား ခါးစပ်စွာ သံရည်ကဲ့သို့ ပူသောရေဖြင့် ပြည့်၏။ ထိုရေအပြင်၌ သံကြာရွက်တို့သည် အလျှံတထိန်ထိန် တောက်လျက် တည်ကုန်၏။ ရေအပြင်၌လည်း ချောင်းတစ်ပြင်လုံး သင်ဓုန်းသွားဖြင့် စီစိုက်ကာပြည့်၏။ ရေအပြင် သံကြာရွက်တို့၏အထက်၌လည်း သင်ဓုန်းသွားတို့ကဲ့သို့ထက်စွာ ထွန်တုံးပမာဏရှိသော သံဆူးတို့သည် အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လျက်တည်ကုန်၏။ ထို သံဆူးတို့၏အထက်၌ အသွားထက်လှစွာသော ခက်ရင်းပမာဏရှိသော သံဆူးတို့ဖြင့် ပြည့်လျက် သံကြိမ်နွယ်တို့သည် ချောင်းအလုံးကို ဖုံးလွှမ်း၍ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လျက် တည်ကုန်၏။ ချောင်းနားတို့၌ ငရဲထိန်းတို့သည် လက်နက်စွဲကိုင်လျက် နေကြကုန်၏။ ငရဲသူတို့သည် ထိုငရဲသို့ရောက်လာလတ်သော် သန်လျက်၊ လှံမ၊ ချွန်းတောင်း၊ ခက်ရင်း၊ ဆောက်ပုတ် အသီးသီး လက်နက်စွဲကိုင်လျက် နေကုန်သော ငရဲထိန်းတို့သည် ထိုငရဲသူတို့ကို မိမိတို့စွဲကိုင်သော

လက်နက်တို့ဖြင့် ထိုးပတ်ရိုက်နှက် ညှဉ်းဆဲကြကုန်၏။ ထိုသို့ညှဉ်းဆဲခြင်းကို မခံနိုင်သဖြင့် ကြိမ်ပိုက်ထဲသို့ ကျရလေ၏။ ထိုအခါ ထက်စွာသော သံကြိမ်ဆူးတို့ဖြင့် အပိုင်းပိုင်းအပေါက်အပေါက် ခုတ်ထိုးပစ်ခတ်အပ်သော ကိုယ်ရှိလျက် အနှစ် ၁၀၀၀ မျှလောက် ခံရပြီးလျှင်၊ ထို ကြိမ်ဆူးကြိမ်နွယ် မီးလျှံတို့မှလျှော၍ အလျှံတပြောင်ပြောင်တောက်သော သံဆူးပေါ်သို့ ကျပြန်လတ်သော် တံစိုးထိုးကင်အပ်သော ငါးကဲ့သို့ သံဆူးတို့ဖြင့် တံကျင်လျှိုလျက် ကြာမြင့်စွာသော နှစ်ကာလပတ်လုံး မီးလျှံဖြင့်တောက်သောကိုယ် ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ငရဲခံရပြီးမှ သံဆူး၏ အောက်ရေအပြင်၌တည်သော သံကြာရွက်အပေါ်သို့ကျပြန်လတ်သော် အလွန်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် နှစ်လရှည်စွာ ခံရပြီးလျှင် အလွန်ခါးစပ်သောရေအပြင်သို့ ကျပြန်လေ၏။ အနီးအလျှံတို့ဖြင့် တောက်စွာသော ရေအပြင်၌ ကြီးစွာသောဆင်းရဲကို မြင့်ရှည်စွာခံရသဖြင့် ချမ်းသာနိုးထင်၍ ရေထဲသို့ ဝင်လတ်သော်လည်း သင်ဓုန်းသွားအပြင်၌ကျ၍ အပိုင်းအပိုင်းပြတ်လျက် ကြီးစွာသောဆင်းရဲကို ခံရကုန်သဖြင့် သည်းစွာမြည်တမ်းခြင်းကို ပြု၍၊ အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောရေထဲ၌ စုန်တုံဆန်တုံ ပြေးရာမသိ ခံရကုန်၏။ ရေထဲမှ ကမ်းနားသို့တက်လတ်ကုန်သော် ငရဲထိန်းတို့သည် မိမိတို့ကိုင်စွဲသောလက်နက်တို့ဖြင့် ထိုးခုတ် ရိုက်နှက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့သောဆင်းရဲခြင်းကို မခံနိုင်၍ သည်းစွာသောအသံတို့ဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်း ကြကုန်၏။ အချို့သောငရဲသူတို့ကို အာခေါင်၌ သံမြားချိတ်တို့ဖြင့် သွင်းငင်ကြကုန်၏။ အချို့သောငရဲသူတို့ကို မြေ၌ပက်လက် လှဲလျက် ရဲရဲတောက်သောသံတွေဖြင့် ခံတွင်းကို သိပ်ကုန်၏။

ဤ ဝေတရဏီ ကြိမ်ပိုက်ချောင်းငရဲ၌ ခံရကုန်သော ငရဲသူအပေါင်းတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်လေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ ပြင်းစွာကြောက်လန့် တုန်လှုပ်သောနည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား “နတ်ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိ။ ဤသို့သောဆင်းရဲဖြင့် ပင်ပန်းငြိုငြင်စွာ ခံကြရသောငရဲသူတို့ကို မြင်တော်မူရခြင်းသည် ငါ ခံရဘိသကဲ့သို့ဖြစ်၍ သင့်အား ငါမေးအံ့။ ဤငရဲသူတို့သည် အဘယ်မည်သော မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဤငရဲ၌ ခံကြရသနည်း။ မသိ၍မေးသော ငါ့အား သင်နတ်သား မာတလိသည် သိမြင်သည့်အတိုင်း ကြားလော့”ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် ထိုငရဲသူတို့ပြုဖူးသော မကောင်းမှုကို သိမြင်တိုင်း ပြန်ကြား လျှောက်ထားလို ၍ ‘ယေ ဒုဗ္ဗလေ ဗလဝန္တော’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ကြား၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရပ် ၁၀မျက်နှာတို့၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော မင်းကြီး။ ဤဝေတရဏီငရဲ၌ ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကား လူဖြစ်သောအခါက လူမော် လူဆိုးတစေတို့ချည်းတည်း။ အချို့သောသူတို့ကား သရီရဗလ ရှိသည်ဖြစ်၍ ထို သရီရဗလ မောင်းလက်ရုံးအားဖြင့် အားနည်းပါးသောသူတို့ကို အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ပုတ်ခတ် ထောင်းသတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ အားနည်းပါးသောသူတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကိုလည်း လုယူဖျက်ဆီး တတ်ကုန်၏။ အချို့သူတို့ကား မိမိ၌ ဥစ္စာပစ္စည်း အားကြီးသည်ဖြစ်၍ ဘောဂဗလအားဖြင့် စည်းစိမ်မရှိ ပါးရှားသောသူတို့ကို အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြု၏။ အချို့သောသူတို့ကား ဘုန်းပညာ အာဏာအရှိန်အတောက်ကြီးသည်ဖြစ်၍ ထိုအာဏာဗလဖြင့် ဘုန်းပညာမရှိသောသူတို့ကို အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြု၏။ ထိုသို့ပြုခဲ့ ဖူးကုန်သော လက်ရုံးအားကိုး၊ စည်းစိမ်အားကိုး၊ ဘုန်းပညာအာဏာ အားကိုး ဖြစ်ကုန်သော အား ၃ ပါးရှင်တို့သည် ဤ ဝေတရဏီ ကြိမ်ပိုက်ချောင်းငရဲ၌ ဤသို့သောဆင်းရဲကို ရှည်မြင့်စွာခံရကုန်သည်ဟူ၍ အရှင်မင်းကြီး မှတ်တော်မူလော့”ဟု လျှောက်ကြားလေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ထိုသို့သောငဲ့ဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် သရီရဗလ၊ ဘောဂဗလ၊ အာဏာဗလတည်းဟူသော ဗလ ၃ပါး အားနည်းကုန်သောသူတို့အား ကိုယ်၊နှုတ်ဖြင့် နှိပ်စက် ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုမပြုမူ၍ မေတ္တာ၊ ကရုဏာကိုသာလျှင် ရှေ့သွားဖြစ်စေရာသည် ဟု မှတ်အပ်၏။

[ဤအရာ၌ ပညာသည်နှိပ်စက်ကြောင်း မဟုတ်ဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် အာဏာဗလ၌ သွင်းလေသနည်း ဟူမူကား ရှေးဘဝတို့က ကုသိုလ်အဆောက်အဦကောင်း၍ ပဋိသန္ဓေပညာ၊ ပဝတ္တိပညာ ၂ပါးပင်ရှိသော်လည်း မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍ လောဘရမ္မက် အမျက်ရန်ငြိုးတို့ကြောင့် အလဂဒူ ပမာအားဖြင့် သုတသိပ္ပ စသောအတတ်တို့ကို တတ်မြောက်အောင်သင်ပြီးလျှင် ဆီမီးထွန်း၍ ဥစ္စာထုပ်ကို ခိုးအံ့ဟု ရှာသောခိုးသူကဲ့သို့ ထိုပညာနှင့် နှိပ်စက်ခွင့်ကိုရသဖြင့် သူတစ်ပါးကိုနှိပ်စက်တတ်သော ဒေါသမူဇောသည် ပညာဥပနိဿယရှိခြင်း ကြောင့် သူတစ်ပါးကို နှိပ်စက်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသို့သောပညာကို ရည်၍ အာဏာဗလ၌ သွင်းသတည်း။ ဤပညာကား စဉ်းလဲစဉ်းစားတရားတို့၌ နှုတ်သူရင်းငှားတို့မှာ ထင်ရှားစွာ၏။ ။ဤကား စကားချပ်တည်း။)

၇။ သုနခ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ဤသို့ပြုပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ထိုငရဲကို ကွယ်စေလို၍ ခွေးကျားကြီးငရဲသို့ ရှေးရှုနိုင်ပြန်သဖြင့် နေမိမင်းကြီးအား ဆင်းရဲကြီးစွာခံနေရကုန်သော ငရဲသူတို့ကိုပြလေ၏။ ထို သုနခ ငရဲခွေးတို့သည်ကား ဆင်ပမာဏ ရှိကုန်သော ခွေးတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ အချို့ကား ရဲရဲနီသော မီးတောက်မီးလျှံအဆင်း ရှိကုန်၏။ အချို့ကား ရွှေသောအဆင်း ရှိကုန်၏။ အချို့ကား အနီ၊ အရွှေ၊ အညို၊ အဖြူ၊ အမည်း အဆင်း ၅ပါးတို့ဖြင့် ပြမ်း၍ အကြောင်အကျား ရှိကုန်၏။ ကျီးလင်းတတို့သည်လည်း ကိုယ်သဏ္ဌာန် လှည်းဘီးကြီးပမာဏ ရှိကုန်၏။ သွား၊နှုတ်သီးတို့သည် ရဲရဲညီးသောသံဖြင့် ပြီး၏။ ထိုငရဲ၌ ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့၏ကိုယ်ကား ၃ဂါဝုတ်မျှ ပမာဏ ရှိကုန်၏။ ထို ငရဲသူတို့ကို ငရဲခွေးတို့သည် ရဲရဲပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောသံမြေ အပြင်၌ ကျစေ၍ ယုန်သမင်တို့ကဲ့သို့သောအမှတ်ဖြင့် အတုံးအစိုင်ကိုက်ခဲလျက် အသားကို စားကြကုန်၏။ အချို့ကိုလည်း သံမြေအပြင်၌ ပက်လက်ထား၍ ရင်ဘတ်၊မျက်နှာ၊လျှာ၊မျက်လုံး၊အသား၊အသွေးတို့ကို ကိုက်ခဲဆိတ်ဖောက် နုတ်ယူဆွဲပစ်ကာစား၍ အရိုးချည်းသာ ကျန်စေကုန်၏။ ကျီးလင်းတတို့သည်လည်း ထက်လှစွာသောသံနှုတ်သီးဖြင့် အရိုးကိုဖောက်ခွဲ၍ ခြင်ဆီတို့ကို စားကုန်၏။ ထိုအခါ ငရဲသူတို့သည် ပြင်းစွာသောအသံဖြင့် မြည်တမ်းလျက် ပျက်တုံပြန် ဖြစ်တုံပြန် ကာလမြင့်ရှည်စွာ ခံရကြကုန်၏။ ထိုသို့ ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်တော်မူလေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား 'သာမာစ သောဏာ သဗလာ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ရွတ်ဆိုတော်မူ၍ မေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ဤသို့သောဆင်းရဲကို ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကား အဘယ်မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးသနည်း။ သင် သိမြင်သည့်အတိုင်း ကြားပါလော့” ဟုဆို၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် နေမိမင်းကြီးအား ထိုသူတို့၏ မကောင်းမှုကို ကြားလျှောက်၍ ‘ယေကေစိ မေ ပစ္ဆရိနော’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ရွတ်ဆို၍လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မြေကြီးသေဌ်နင်း မင်းမြတ်။ နာတော်မူလော့။ ထိုငရဲသူတို့ကား လူဖြစ်သောအခါက စဉ်းလဲဝန်တို့ ဆဲဆိုနှုတ်ကြမ်း လူညစ်ညမ်းတစေတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့ကား မကောင်းမှုကိုခွဲရှာ၍ ကောင်းရာကို ကျင့်ပါကုန်သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား တရားမြင်မြော် သူတော်ကောင်းတို့ကို ဆဲရေးခြင်း၊ မလောက်မစားမထိမဲ့မြင် ပြစ်တင်ချုပ်ချယ် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်း၊ မိမိဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို မစွန့်ရက်မလှူရက် ဝန်တိုခြင်းတို့ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံရအောင် ပိတ်သို့ခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့လှူဒါန်းသည်ကို မနာလို မနှစ်သက်သောအားဖြင့် မြစ်တားခြင်း။ ဤသို့သော မကောင်းမှုတို့ကို ပွားများစေခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဤသို့သောဆင်းရဲ၌ ခံကြရသည် မှတ်တော်မူလော့” ဟု ကြားပေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သောသူတို့သည် ဝန်တိုစောင်းမြောင်းခြင်း တည်းဟူသော ဣဿာမစ္ဆရိယ ရန်သူကို သတိ၊ ပညာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့် နိုင်နင်းအောင် နှိပ်ကွပ်ဆုံးမ၍၊ အကောင်းအမြတ်ကို ကျင့်ဆောင်ပေသမျှသောသူတို့အား သဒ္ဓါစုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်း၊ ပေးလှူချီးမြှောက်ခြင်း အစရှိသော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုသာ အားထုတ်အပ်လှပေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

ဂ။ သဇောတိ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကို ပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သုနခငရဲကိုကွယ်စေ၍ သဇောတိငရဲကို တစ်ဖန် ရှေးရှုနှင့် ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲကြီးစွာခံရကုန်သောသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို သဇောတိငရဲကား ၉ ယူဇနာ ခန့်လောက် အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော သံမြေအပြင်၌ ရဲရဲညီးသောကိုယ်ဖြင့်နင်းသွားလျက် ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကိုငရဲထိန်းတို့သည် ထန်းလုံးရှိလောက် တောက်လောင်သောလှံတံဖြင့် အစဉ်တစိုက်လိုက်၍ ရိုက်နှက်လျက် သံမြေအပြင်၌လဲစေပြီးလျှင် ထိုလှံတံဖြင့်ရိုက်ပုတ်၍ မုန့်မုန့်ညက်ညက် ကျေစေကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ပျက်တုံဖြစ်တုံ ဆင်းရဲကြီးစွာခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်လေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသဖြင့် မာတလိနတ်သားအား ‘သဇောတိ ဘူတာ ပထဝီ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်တို့၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ရဲရဲညီးသော သံမြေအပြင်၌ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောကိုယ်ဖြင့် ထိုသို့ဆင်းရဲကို ခံရကုန်သောငရဲသူတို့သည် အဘယ်မကောင်းမှုကို ပြုဖူးသောကြောင့် ခံရလေသနည်း” ဟု မေးတော်မူ၏။

မာတလိနတ်သားသည် မိမိနတ်မျက်စိဖြင့် သိမြင်တိုင်း ကြားလို၍ 'ယေဒီဝလောကသို့' သုပါပဓမ္မာ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"လူတို့၏ စုရှင်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ နာတော်မူဦးလော့။ ထိုငရဲသူတို့ကား လူဖြစ်သောအခါက နှုတ်အာဘော်ကြမ်းသော လူရမ်းကား တစေတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် လူပြည်၌ အမျိုးကောင်းသားသမီး ဖြစ်ကုန်သောသူတို့၏ အမျိုးစာရိတ္တဖြင့် ကောင်းစွာသဘောအကျင့်ရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ ပဉ္စင်၊ အဋ္ဌင်စသော သီလအကျင့်တို့၌ ကောင်းစွာကျင့်ဆောက် တည်သည်ကို လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးတို့အား ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း စသော ကုသိုလ်တရားတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပါးသည်ကို လည်းကောင်း နာလိုခြင်း ရှစ်မိခြင်းမရှိမူ၍၊ ထိုအလေ့အကျင့်ကောင်းကိုကျင့်ပါသော သူတော်ကောင်း အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတို့အား ကိုယ်၊စိတ် ချမ်းသာရာ မရအောင် ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ စောင်းမြောင်းချုပ်ချယ်ခြင်းကို ပြုကုန်၏။ ထိုသို့ မိမိတို့၌ အကျင့်မရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာကျင့်ပါပေသော မိန်းမ၊ ယောက်ျားတို့ကို ညှဉ်းဆဲချုပ်ချယ်လေ့ရှိကုန်သော မိန်းမ၊ယောက်ျားတို့သည် ဤ တစ်ကိုယ်လုံးတောက်လောင်သော သဇောတိငရဲ၌ ငရဲထိန်းတို့လက်မှမကွာ ဆင်းရဲကြီးစွာခံရသည် မှတ်တော် မူလော့" ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

[ဤသို့ထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် တရားကိုစောင့်ပေသော သူတော်ကောင်းတို့အား ကိုယ်အလိုနှင့် မပြိုင်မီဟူ၍ ညှဉ်းဆဲချုပ်ချယ်ခြင်းကို မပြုသင့်ပေဟု မှတ်အပ်၏။

၉။ အင်္ဂါရကာသု ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သဇောတိငရဲကိုကွယ်ခဲ့စေ၍ မီးကျိုးတွင်းငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲကြီးစွာခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထိုအင်္ဂါရကာသု ငရဲ၌ကား နွားအပေါင်းကို ခြံသို့သွင်းသော နွားကျောင်းသားတို့ကဲ့သို့ ငရဲထိန်းတို့သည် အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော သန်လျက်၊ လုံမ၊ ချွန်းတောင်း၊ လုံတံ၊ ဆောက်ပုတ် လက်နက်မျိုးတို့ကို အသီးသီးစွဲကိုင်လျက် ငရဲသူအပေါင်းတို့ကိုဝန်းရံ၍ ထိုးခုတ်ရိုက်နှက်ခြင်းဖြင့် အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော မီးကျိုးတွင်း၌ ဆင်းကြစေ၍၊ ထိုမီးကျိုးတွင်းငရဲ၌ ခါးနစ်အောင်ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့၏ဦးခေါင်းထက်သို့ ကြီးစွာသော သံခြင်းတောင်းဖြင့် မီးကျိုးခဲကိုကျုံး၍ ငရဲထိန်းတို့သည် သွန်းလောင်းကုန်၏။ မိမိတို့ကြမ္မာကြောင့် အချို့သော ငရဲသူတို့သည် အလိုအလျောက်ပင်လျှင် မိမိတို့ဦးခေါင်းကို မီးကျိုးစုထဲသို့ ထိုးသွင်းပွတ်မွေရကုန်၏။ ထိုသို့သော ဆင်းရဲခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာမြည်တမ်းလျက်ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်လေသော်

ကိုယ်တိုင်ခံရ ဘိသကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား 'အင်္ဂါရကာသု အပရေ ဖုနန္ဒိ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ဤငရဲသူတို့သည် အဘယ်မကောင်းမှု ကံတို့ကြောင့် ဤသို့သောဆင်းရဲခြင်းကို ခံရကုန်ဘိသနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားသည် မိမိမြင်တိုင်း ကြားလို၍ 'ယေကေစိ ပူဂါယ ဓနဿ ဟေတု' အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မိထိလာပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ ဤငရဲသူတို့ကား လူ့ပြည်၌ လူဖြစ်သော အခါက စကားခေါ် အပေါ်လျှံနှင့် အကောက်ကြံတတ်သောသူ နှင်နှင်တို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ အမျိုးအဆွေ မိတ်သဟာယအပေါင်းတို့အားညီညွတ်၍ 'ဤမည်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဤမည်သောအလှူကို လှူဒါန်းပူဇော်ရသော် ကောင်း၏။ ဤမျှလောက်သော ဥစ္စာကုန်အောင် ကျောင်းဆောက်၍ လှူရသော်ကောင်း၏။ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပူဇော်ရန် အားနှင့်တန်သမျှ ပစ္စည်းဥစ္စာ ထုတ်ကြကုန်၏။ ငါ ကြပ်မတ်လုံ့လပြု၍ ဆောင်ရွက်အံ့'ဟု စုဆောင်းပေါင်းဆုံစေပြီးလျှင် ထိုဥစ္စာရပ်တို့ကို အလိုရှိတိုင်းသုံးစား၍ လျော့ပါးကုန် ပျောက်ပြီးမှ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ဂိုဏ်းအကြီးတို့ထံ တံစိုးထိုးသဖြင့် 'ထိုသူ ဤအရပ်၌ ဤမျှလောက် လူ၏ဟု ဆိုပါကုန်'ဟု နှုတ်သွင်းပြီးသော် အနည်းငယ်မျှသာလှူ၍၊ နောင် သူတစ်ပါးတို့ မေးသောအခါ ထို စဉ်းလဲစဉ်းစားဖြစ်သော အလှူခံကို သက်သေတည်လျက် ထိုထိုသို့သော ဥစ္စာရပ်တို့ကို အကျိုးမဲ့ ပျက်ဆီးသုံးဆောင်ခြင်းမကောင်းမှုဖြင့် လူ့လက်ထက်က အလိမ္မာလွန်သောကြောင့် ယခု ငရဲထိန်းကျွန် ဖြစ်ရချေသည်။ မှတ်တော်မူလော့"ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် စကားနှင့်အမှုသွား ၊ပါးဖြောင့်မတ်ကြောင်း ကောင်းစွာလုံ့လပြုရာ၏။ စကားပင် ထောင်လွှားချွတ်ယွင်းသော်လည်း အမှုဖြောင့်စင်းလျှင် မထောင်းတာ။ မာယာအလိမ္မာကြောင့် သစ္စာမချွတ်အောင်စောင့်သော်လည်း အမှုမဖြောင့်လျှင် အပါယ်ရွာမှ လွတ်သာခဲချေ၏ဟု မှတ်အပ်၏။]

၁၀။ လောဟကုမ္ဘီ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် အင်္ဂါရကာသု ငရဲကို ကွယ်ခဲ့စေ၍ သံအိုးကင်းငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့် ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲဝေဒနာ ပြင်းစွာခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို လောဟကုမ္ဘီငရဲ၌ကား တောင်ကြီးပမာဏရှိသော သံအိုးကင်း၌ အလျှံတပြောင်ပြောင်တောက်သော သံရည်တို့သည် အပြည့်အလျှံ ကမ္ဘာပတ်လုံး တည်ကုန်၏။ ထို ငရဲအိုးအနီး၌နေကုန်သော ငရဲထိန်းတို့သည် ငရဲသူတို့ကို ခြေကကိုင်၍ ဦးခေါင်းဇောက်ထိုး သံရည်အိုးသို့ချလိုက်သဖြင့် ငရဲသူတို့သည် မြည်တမ်းလျက် အခါလေးမြင့်

ဆင်းရဲကြီးစွာ ပေါ်တုံမြုပ်တုံ ခံရကုန်၏။ ဤသို့သော ငရဲသူတို့၏ဆင်းရဲခြင်းကို နေမိမင်းကြီးမြင်လေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိ သကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ မာတလိနတ်သားအား ‘သဇောတိဘူတာ လေတာပဒိတ္တာ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ဤ ကြီးစွာသော သံအိုးကင်းငရဲ သံရည်ထဲ၌ ဆင်းရဲ ပြင်းစွာခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကား အဘယ်မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဤသို့သော ဆင်းရဲကိုခံနေရ သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် နတ်မျက်စိဖြင့် သိမြင်တိုင်း နေမိမင်းကြီးအား လျှောက်ကြားလို၍ ‘ယေ သီလဝန္တံ သမဏံ ဗြဟ္မဏံဝါ’ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးသခင် အရှင်မင်းမြတ်။ ဤငရဲသူတို့သည် ရှေးဘဝ လူဖြစ်သောအခါက လူဆိုးလူကြမ်း တစေတို့ချည်းတည်း။ အကျင့်သီလ အာစာရနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဆဲရေး သတ်ပုတ် ချုပ်ချယ်စောင်းမြောင်း မကောင်းသောအမျက်ဖြင့် နှိပ်စက်ဖူးကုန်၏။ ထိုသို့ နှိပ်စက်ခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုကြောင့် ဤသို့ သံအိုးကင်းငရဲ၌ ထိုသို့သောဆင်းရဲကို ခံရလေသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားလျှောက်တင်လေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် ရဟန်းသင်္ဃာ အစရှိကုန်သော သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ချွတ်ယွင်းသောအမှု တစ်စွန်းတစ်စပင်ရှိသော်လည်း အမျက်မဝင်မှု၍ ပြည့်စုံသောသီလကိုသာလျှင် ဆင်ခြင်မြော်ချင့်လျက် ကြည်ညိုခွင့်လမ်းရှာ၍ သဒ္ဓါမေတ္တာ မပျက်အပ်ချေဟု မှတ်အပ်၏။]

၁၁။ ဒုတိယ လောဟကုမ္ဘီ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ပထမ လောဟကုမ္ဘီငရဲကို ကွယ်စေ၍ ဒုတိယသံအိုးကင်း ငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်သဖြင့် ဒုက္ခကြီးစွာခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို ဒုတိယ လောဟကုမ္ဘီငရဲ၌ကား ငရဲထိန်းတို့သည် ၃ ဂါဝုတ်ခန့် ကြီးသောကိုယ်ရှိသော ငရဲသူတို့ကို ရဲရဲတောက်သော သံကြိုးဖြင့် လည်၌ ဦးစောက်ကွေး၍ ရစ်စည်းတုပ်နှောင်ပြီးလျှင် သံအိုးကင်း၌ အလျှံရဲရဲညီးသော သံရည်ထဲသို့ ပစ်ချတွန်းထိုးလိုက်ကုန်၏။ အချို့သော ငရဲသူတို့ကိုလည်း တစ်ယောက်လည်နှင့် တစ်ယောက်လည်တွဲပူး၍ သံကြိုးဖြင့် ရစ်စည်းတုပ်နှောင်ရိုက်ပုတ်လျက် သံအိုးကင်းထဲသို့ ပစ်ချလိုက်ကုန်၏။ ထိုငရဲသူတို့သည် ဤသို့ တပြောင်းပြန်ပြန် ပျက်တုံဖြစ်တုံ ကြီးစွာသောဆင်းရဲဒုက္ခတို့ကို ခံရကုန်၏။ ထို သံအိုးကင်းငရဲ၌ ဤသို့

တပြောင်းပြန်ပြန် ပျက်တုံဖြစ်တုံ ဆင်းရဲကြီးစွာခံကြရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်လေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ အလွန်ကြောက်လန့်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ရှေးနည်းအတူလျှင် ထိုသူတို့၏ မကောင်းမှုကို မေးပြန်၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်း ငရဲသူတို့၏မကောင်းမှုကို ကြားလျှောက်လို၍ ‘ယေ ဇီဝလောကသို့ သုပါပဓမ္မိနော’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရပ် ၁၀ မျက်နှာတို့၏သခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်နေမိမင်းမြတ်။ နာတော်မူလော့။ ဤ သံအိုးကင်းငရဲ၌ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့သည် ‘လူဖြစ်သောအခါက ငှက်ခတ်မုဆိုး တစေတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် ချိုး၊ ခါ၊ ခို၊ ကြက် စသောငှက်တို့ကို လည်၌ ရစ်စည်းညစ်လိမ် ချိုးဖဲ့ရိုက်နှက်၍ အသက်ဆုံးစေလျက် စားမှုလည်း စားဖူးကြကုန်၏၊ ဈေး၌ရောင်းမှုလည်း ရောင်းဖူးကြကုန်၏။ ထိုသို့သော မကောင်းမှုတို့ကြောင့် ဤ သံအိုးကင်းသံရည်ထဲ၌ သံကြိုးဖြင့် ရစ်စည်းဆွဲငင် ပစ်ချခြင်းဆင်းရဲကို ခံရလေသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ကြားလျှောက်လေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် ရှေး၌လွန်ကြူးမိလေ သော်လည်း စိုးရိမ်ပင်ပန်းခြင်းကိုလည်း မဖြစ်စေရ၊ အာစိဏ္ဏပြု၍လည်း ထိုမကောင်းမှုကို မပွားများစေရဘဲ ‘ငါကား အလွန်မိုက်၏။ သုံးဆောင်သောအခါကား အများနှင့်ဆက်ဆံ၏။ အပြစ်ရောက်သော အခါကား ငါတစ်ယောက်တည်းသာတည်း။ ထိုအပြစ်ကား အလွန်ဝန်လေးစွ။ ထိုအပြစ်ဝန်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သိလသည်သာလျှင် ချေနိုင်ရာ၏’ဟု အသင့်နှလုံးသွင်း၍ ပြုအပ်ပြီးသောမကောင်းမှုမှ ဝေးစေခြင်းငှာ အလှူ၊ သီလ စသော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုအားထုတ်ခြင်း၊ အသက်ရှိသမျှသော သတ္တဝါတို့အား သနားခြင်းတည်း ဟူသော သုစရိုက်တို့၌သာလျှင် စိတ်ကို မွေ့လျော်ကုန်စေရာသတည်း။]

၁၂။ တပေါဒါနဒီ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကို ပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ဒုတိယလောဟကုမ္ဘိငရဲကို ကွယ်စေပြီး၍ ပြာမုမြစ်ငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်သဖြင့် ပြင်းစွာပင်ပန်းကုန်သောငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို တပေါဒါမြစ်ကား အလျှံတပြောင်ပြောင်တောက်သော သံမြေ၏အနီး၌ စီး၏။ နှစ်လိုမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော သံပြင်ဆိပ်ကမ်း၌ မြချမ်းအေးကြည်သော ရေ၏အရောင် ရှိ၏။ ထိုမြစ်အနီး၌ သံမြေတွင်နင်းသွားလျက် ခံရကုန်သောငရဲသူတို့သည် ပူစွာသောမီးအရှိန်ဖြင့် ရေသိပ်ခြင်း ပြင်းစွာရှိ၏။ ဤ အလျှံတပြောင်ပြောင်တောက်သော သံမြေအပြင်ကို နင်းသွားလျက် ထိုမြစ်သို့ ဆင်းသက်ကုန်လတ်သော် မြစ်ဆိပ်ကမ်းအပြင်တို့သည် အလျှံရဲရဲ တောက်လတ်ကုန်၏။

မြစ်ရေအပေါင်းတို့သည်လည်း ရဲရဲတောက်သောပြာပူတို့သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ငရဲသူတို့သည် ရေငတ်ခြင်း ပြင်းစွာနှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် ထိုပြာပူကိုပင်လျှင် ရေငတ်ပြေအံ့ထင်၍ သောက်ကြကုန်သဖြင့် နှုတ်ခမ်း၊ အာစောက်၊ လည်ချောင်း၊ ရင်၊ နှလုံးသည်းပွတ်၊ အူသိမ်၊ အူမတို့ကိုလောင်လျက် ထိုပြာပူတို့သည် အစာဟောင်းထွက်ရာ တံခါးဖြင့် ထွက်လေကုန်သည်ကို သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ ငရဲသူတို့သည် လက် ၂ ဘက်ကို ထိပ်ထက် မြှောက်ချီလျက် စီစီညည် ပူပန်ပြင်းပြစွာ မြည်တမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့ ပြင်းပြစွာခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်တော်မူလေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ ပြင်းပြစွာထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် ထိုသူတို့၏မကောင်းမှုကို မေးပြန်၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည်လည်း ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် နတ်မျက်စိဖြင့် သိမြင်တိုင်း ပြန်ကြားလို၍ ‘ယေ သုဒ္ဓဓညံ ပလာသေန မိဿံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ကြားလျှောက်လေ၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကျင့်တရား၌ မွေ့လျော်တော်မူသော မင်းမြတ်။ နာတော်မူဦးလော့။ ထိုငရဲသူတို့ကား လူဖြစ်သော အခါက စပါးကုန်သည် လူလှည့်စား တစေတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် သလေးစပါး၊ နတ်ကောက်စပါး၊ မုယောစပါး၊ လူး၊ ဆပ်၊ ပြောင်း၊ ပဲ၊ စပါးမျိုး ၇ပါးတို့တွင် တစ်ခုခုကိုရောင်းသောအခါ ဖွဲ၊အဖျင်း၊နံညာမပါ အစင်အကြယ်စပါးကို ဘန်းပြုလျက် “ဤစပါး ဤအဖိုးဖြတ်”ဆို၍ အတိုးခံပြီးလျှင် ပေးသောအခါ စဉ်းလဲစဉ်းစားပြု၍ နံရိုးနံညာ၊ ဖွဲ၊ အဖျင်း၊ ကျောက်စရစ်၊ သဲမြေမှုန့်၊ ဆီးသီး၊ ဆီးစု စသည်တို့ကို ရောနှော ခုခံသဖြင့် လည်းကောင်း၊ တောင်းငယ်၊ တောင်းကြီး ချေးနှီးရောင်းစားဇာတ် အငယ်ငယ် သွင်းသိမ်းခံသော် အကြီး တစ်ပြန်စီး ပြုသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်းတို့ကိုပြုလျက် မကောင်းမှုတို့ကို အခါမပြတ်ပွားစေ၏။ ထိုသို့ မကောင်းမှုကြောင့် ဤသို့သောငရဲဆင်းရဲကို ခံရသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ကြားလျှောက်လေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော အမျိုးသားတို့သည် ချိန်စဉ်းလဲ၊ တောင်းစဉ်းလဲ၊ အသပြာစဉ်းလဲတို့ကို မပြုမူ၍၊ ‘ဤသို့ပြုမှသာ ငါတို့ ဥစ္စာရတတ်မည်မဟုတ်’ဟု တစ်သက်လျာမျှတွင် ဝမ်းဝမည်ကို မရေတွက်ဘဲ အသင့်နှလုံးသွင်းလျက် ရိုးဖြောင့်မှန်ကန်စွာ တရားသဖြင့်ရှာ၍သာ အသက်မွေးရာသည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

၁၃။ သတ္တိဟတ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ပြာပူမြစ်ငရဲကို ကွယ်စေပြီး၍ လက်နက်ငရဲကို ရှေးရှုနှင်ပြန် သဖြင့် ပြင်းစွာမြည်တမ်းလျက် ဆင်းရဲခံရကုန်သောငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ သတ္တိဟတ ငရဲ၌ကား စိုင်း၊ သမင် သားဟင်းမျိုးတို့ကိုဖမ်းမိသော တောမုဆိုးကဲ့သို့ အလွန်ကြမ်းခက်ကုန်သော ငရဲထိန်းတို့သည် လှံ၊ သန်လျက်၊ ခက်ရင်း၊ ချွန်းတောင်း အစရှိသောလက်နက်တို့ကို စွဲကိုင်ကုန်လျက် အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သော သံမြေ၌ ငရဲသူတို့ကိုဝန်းရံကုန်၍ သန်လျက်ဖြင့် အပိုင်းအပိုင်းဖြတ်ခြင်း၊ လှံဖြင့် နံပါးတစ်ဘက်မှ

နံပါးတစ်ဘက်သို့ပေါက်အောင် ဖက်ရွက်ခြောက်ကိုသိသကဲ့သို့ တစ်စည်းတည်းတွန်းလှဲ၍ ထိုးဆွခြင်း၊ ချွန်းတောင်း၊ လှံမ၊ ခက်ရင်းတို့ဖြင့် ချိတ်ငင်တွန်းနှိပ်ခြင်း၊ ရိုက်နှက်ညှဉ်းဆဲခြင်းတို့ကို ပြုကုန်၏။ ထိုသို့ လက်နက်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်လျက် ခံရကုန်သောငှဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်တော်မူလေသော် ကိုယ်တိုင် ခံရဘိသကဲ့သို့ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်သောနှလုံး ရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ရှေးနည်းအတူလျှင် မာတလိနတ်သားအား ထိုငှဲသူတို့၏ မကောင်းမှုကို မေးပြန်၍ မာတလိနတ်သားလည်း မိမိမြင်သည့်အတိုင်းလျှောက်ကြားလို၍ ‘ယေ ဇိဝလောကသို့ သာဓုဓမ္မိနော’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူတို့သေ၌နင်း မင်းဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းကြီး။ ထိုငှဲသူတို့ကား ရှေးလူဖြစ်သောအခါက ဓားပြ၊ သူခိုး၊ အဆိုးအသွမ်း တစေတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် သူတစ်ပါးတို့၏ သက်ရှိသက်မဲ့ဥစ္စာတို့ကို အိမ်၊ခြံစပ်၊နံရံ စသည်တို့ကိုဖောက်၍ ခိုးခြင်း၊ မတရား မင်းစေတိုက်၍ခိုးခြင်း၊ အနိုင်အထက် လုယက်၍ခိုးခြင်း၊ စဉ်းလဲစဉ်းစားလှည့်ပတ်၍ ခိုးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊ စပါး၊ ဆန်၊ ရေ၊ ဥယျာဉ်၊ လယ်ယာ အစရှိသော သက်မဲ့ဥစ္စာ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆိတ်၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ခို၊ ဝမ်းဘဲ အစရှိသော သက်ရှိဥစ္စာတို့ကို ခိုးယူ၍သာလျှင် အသက်မွေးဖူးကုန်၏။ ထိုသို့သောမကောင်းမှုတို့ကြောင့် ဤငှဲသူတို့သည် အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သော သံမြေအပြင်၌ ပြေးရာမမြင် လှင်တံ၊ သန်လျက်၊ ခက်ရင်း၊ လှံမတို့ဖြင့် ထိုးဆွခုတ်သတ် ဖြတ်ပိုင်းပေါက်ဆိတ်လျက် ဤသို့သောဆင်းရဲကြီးကို နစ်လရည်စွာ ခံရလေသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ကြားလျှောက်ပေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငှဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း လုယက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ထင်ရှားသော ခိုးခြင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် မထင်ရှားသောခိုးခြင်းတို့ကို ဓမ္မရာဇ်မင်း၊ ယမမင်း ၂ပါးတို့၏အာဏာကိုထောက်၍ ကြောက်ရွံ့ကြည်ရှောင်ကုန်ရာ၏။]

၁၄။ သူနာပဏ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငှဲကိုပြုပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သတ္တိဟတငှဲကိုကွယ်စေပြီး၍ အသားစုငှဲသို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်သဖြင့် ပြင်းစွာပင်ပန်းကုန်သောငှဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထိုအခါ ဆင်းရဲခံရကုန်သော ငှဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်လေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ ထိတ်လန့်သောနှလုံး ရှိတော်မူသဖြင့် မာတလိနတ်သားအား မေးတော်မူလို၍ ‘ဂိဝါယ ဗန္ဓာ ကိဿ ဣမေ ပုနေကေ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆိုတော်မူ၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ဤငှဲ၌လည်း တစ်ကွဲတစ်သွယ် ကြောက်မက်ဖွယ် ခြိမ်းခြောက်လျက် ငှဲထိန်းတို့၏အဆင်းအသွင်လည်း မြင်၍မျှမကောင်း၊ သံကြိုးကရိုးရိုးရဲရဲ မီးခဲအရှိန်ကလည်း တထိန်ထိန်တလျှံလျှံတောက်လျက် ဆောက်ပုတ်၊ ခက်ရင်း၊ လှင်တံ၊ လှံ၊ သန်လျက် အစရှိသောလက်နက်တို့ကို စွဲကိုင်လျက် ငှဲသူတို့လည်းကို ချည်နှောင်ဆွဲငင် စီရင်ခတ်ပုတ် ထိုးခုတ်ကွပ်မျက် လက်နက်ကစားခြင်းနှင့်

ဝင်းဝင်းညီးသောသံမြေတွင် မသေမရှင် တပင်ရှားရှား ခံရက်များရှိပါပြီ။ ဤ ငရဲထိန်းအပေါင်းတို့ ကောင်းစိတ်မဝင် နှိပ်စက်ချင်ခြင်း မပြေတုံဘဲ ငရဲသူများအသားကို ငါးဈေး သားဈေးတည်သကဲ့သို့ အဖို့ဖို့အစုစုပြု၍ ခင်းကျင်းတုံပြန် တစ်ဖန် ရှေးနည်းအတူ လည်းကောင်း။ ဦးခေါင်းကိုယ်သဏ္ဌာန် ဖြစ်တုံပျက်တုံပြန် အကြိမ်ကြိမ်ခံ၍မပြီး ကြီးစွာသောဆင်းရဲမှာ မြင့်မြဲစွာ ခံနေရလေဟန်တကား။ ထိုငရဲသူတို့သည်ကား။ အဘယ်သို့သော မကောင်းမှုကို ပြုဖူးကြလေသနည်း။ သိမြင်တိုင်း သင် လျှောက်ထားဦးလော့”ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားသည် ထိုငရဲသူတို့၏ ရှေး၌ပြုခဲ့ဖူးသောမကောင်းမှုကို နေမိမင်းကြီးအား လျှောက်ထားလို၍ ‘ဩရဗ္ဗိကာ သူကရိကာ စ မစ္ဆိကာ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ‘ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်နေမိမင်းကြီး။ ထိုငရဲသူတို့ သည်ကား ရှေးလူဖြစ်သော အခါက တံငါ၊ သားထိုး၊ လူဆိုး၊ လူကြမ်း တစေချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် ဆိတ်၊ ဝက် ကျွဲ၊ နွား၊ ဆိတ်ကုလား၊ ဆိတ်မြန်မာတို့ကို သတ်၍လည်းကောင်း၊ ကွန်ပိုက်၊ မြူး၊ များစသည်တို့ဖြင့် ငါးတို့ကို သတ်၍လည်းကောင်း ထို တံငါသားထိုးတို့နှင့် သဟာယမိတ်ခင်ပွန်းပြုလျက် ထိုးမှုသတ်မှုတို့၌ အစုခံဝင်စား၍ အားပေးသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရအပ်သော သားကောင်၊ ငါးကောင်၊ သားတစ်၊ ငါးတစ်တို့ကို ဈေးကနားတို့၌ ဖောက်ကားကျင်းပလျက် အသက်မွေးဖူးသော မိမိတို့အကုသိုလ်သည် ထိုနှင့်တူစွာပြု၍ ယခု ငရဲ၌ ဆင်းရဲကြီးစွာ ထိုငရဲသူတို့ ခံရကုန်သည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု လျှောက်ကြားပေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် ရှေး၌ ထိုသို့သောအမှုကို ပြုမိကျင့်မိလေသော်လည်း ပသဝေတွာ ဟူသောဝိသေသနဖြင့်ပြသောကြောင့် အာစိဏ္ဏပြု၍ ထိုမကောင်းမှုကို အဖန်တလဲလဲ ပွားစေသောသူသည်သာလျှင် သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ထိုသို့သောဆင်းရဲသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုအကုသိုလ်ကို အာစိဏ္ဏမပြုဘဲ ‘ငါကား ယုတ်မာသောအမှုကို ပြုမိ၏။ ဤသို့သောမကောင်းမှုကို နောင် မပြုပြီ။ ပြုပြီးသည်ကိုလည်း ဤသို့သောအလှူသီတင်းဖြင့် ကင်းစေကွာစေ ပျောက်စေအံ့’ဟု အသင့် နှလုံးသွင်း၍ သတ္တဝါတို့အား သနားခြင်း၊ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း စသည်တို့ကိုပြုလျှင် ထို အကုသိုလ်သည် ဂရုကံမဟုတ်ခြင်းကြောင့် ဝေးစွာရဲသဖြင့် အပါယ်ငရဲမှလွတ်၍ ဖွပ်လျော်ပြီးသောပုဆိုးဖြူကဲ့သို့ သူတော်ကောင်းစင်စစ် ဖြစ်လေရာ၏။ ထိုကြောင့် ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်၌ ‘အကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော ပါဏံ ဟန္တာ တဿ ပဋိဃာတာယ ဒါနံ ဒေတိ သီလံ သမာဒိယတိ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ’ အစရှိသည်ဖြင့် အကုသိုလ်ကိုအမှီပြု၍ ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူပေ၏။ အကုသလော၊ မကောင်းမှုဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းအစရှိသော တရားသည်။ ကုသလဿ၊ ကောင်းမှုဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ အလှူပေးခြင်းအစရှိသော တရားအား။ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန၊ အကြောင်းရင်း သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ထောက်ပံ့တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပါဏံ၊ သူ့အသက်ကို။ ဟန္တာ၊ သတ်ပြီး၍။ ဝါ၊ သတ်မိသောကြောင့်၊ တဿ၊ ထို ပါဏာတိပါတကံကို။ ပဋိဃာတာယ၊ ဆိုပိတ်ထားဆီး အနီးမချဉ်းစေခြင်းငှာ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ သီလံ၊ ပဉ္စင်္ဂသီလ၊ အဋ္ဌင်္ဂသီလ၊ ဒသင်္ဂသီလကို။ အမာဒိယတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဥပေါသထကမ္မံ၊ ဥပုသ်အဋ္ဌင်္ဂသီလကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဤသည်ကား ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်မြတ် ပါဠိ၏အနက်တည်း။]

၁၅။ မုတ္တကရီသ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သုနာပဏငရဲကိုကွယ်စေပြီး၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တွင်း ငရဲသို့ ရှေးရှုနိုင်ပြန်သဖြင့် ကြောက်မက်ရွံရှာဖွယ်ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြပေ၏။ ထို ငရဲသူတို့ကို မြင်တော်မူလေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်တော်မူသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ‘ရဟဒေါ အယံ မုတ္တကရီသပူရော’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ဤငရဲလည်း တစ်သွယ် ကျင်ငယ်ကျင်ကြီး နှိုးနှောဆက်ဆံ နံစော်သိုးပုပ် စက်ဆုပ်ဖွယ်အနံ့ အခန့်မတန် အလျှံအခိုး တခြောင်းခြောင်းနှင့် တလောင်းလောင်းလှိုင်လျက် တစ်အိုင်လုံးပြည့်သော မစင်ရည်မစင်ဖတ်တို့ကို ငတ်ငတ်ငမ်းငမ်း ပိုက်နမ်းကိုင်ဆုပ်၍ အလုတ်အလွေး အထွေးအလိပ် သိပ်သွင်းစားသောက်ကြဘိ၏။ မိမိတို့အစာကား ရွံစရာလိလိ အရိအရွဲနှင့် ရဲရဲ ညီးညီး မီးလျှံတထိန်ထိန်ကိုပင် အမြိန်အယုက် နှစ်သက်မြတ်နိုးစွာပြု၍ ယခုခံကြရကုန်သော ထိုငရဲသူတို့သည် အဘယ်မည်သောမကောင်းမှုကို ပြုခဲ့မိကြလေသနည်း။ မသေနိုင်မရှင်ကောင်း ရှေးအကြောင်း အကုသိုလ်ကံကြီးဟန် ရှိခဲ့၏။ သိမြင်သည့်အတိုင်း ငါ့အား သင် ကြားလျှောက်ပါလော့”ဟုဆို၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် ထိုငရဲသူတို့၏မကောင်းမှုကို ပြန်ကြားလို၍ ‘ယေကေစိမေ ကာရဏိကာ ဝိရောသကာ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူတို့သေ၌နင်း နေမိမင်းမြတ်။ ထိုငရဲသူတို့ကား လူဖြစ်သောအခါက ထောင်မှူး၊ လက်မရွံ့၊ မင်းဒဏ်သင့်အမျိုး၊ လူဆိုး၊ လူကြမ်း တစေတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် တစ်နေ့မပြတ် သတ်ခုတ် ညှဉ်းဆဲရအံ့သော အခွင့်ကိုသာရှာလျက်၊ ရာဇဒဏ်ရာဇဝတ် မလွတ်အံ့ယောင် အမှုရိပ်ထင်လျှင် ချစ်ခင်သသူ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူး ရှိဖူးပေသသူ ဟူ၍မရွေး၊ အမှုသေးကို အမှုလေးပြုလျက် တစ်ခုသောအပြစ်ဒဏ်တို့မျှ မငြိမတွယ် စင်ကြယ်သောသူတော်ကောင်းတို့ကို ယိုးစွပ်ယုတ်မာ အပြစ်ရှာခြင်း။ အခါအကြောင်းမဲ့၌ မိတ်ဖွဲ့သော အားဖြင့် သူ့အစား၊ သူ့အဝတ်နှင့် မကင်းဘဲလျက်လည်း အခင်းပေါ်ထွက်လျက် လက်ဆောင်တံစိုးကိုငဲ့၍ မထိမဲ့မြင် မခင်မကျွမ်းပြုခြင်း တည်းဟူသော ခင်ပွန်းပြစ်မှားခြင်း မကောင်းမှုကိုသာလျှင် အခါလေးမြင့်စွာ ပွားစေခဲ့ သောကြောင့် ဤမုတ္တကရီသငရဲ၌ သံတွေခဲကဲ့သို့ပူလောင်လျက် ထက်စွာသောသင်ခန်းသွားပမာ လျှာ၊ အာ၊ လည်ချောင်း၊ ထောင်းထောင်းပြတ်စုတ်၍ ပုပ်နံ့စွာအနံ့ရှိသော ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့ကိုစားလျက် ထွက်သွားမပိုင် ထိုအိုင်ထဲ၌ တလူးလဲလဲခံရကုန်သည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု လျှောက်ကြားလေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် သူတစ်ပါးတို့အား အပြစ်ရှာ၍ လုပ်စာစားခြင်း၊ ကျေးဇူးရှိပေဖူးသောအဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကို မပြုမူ၍ မေတ္တာ ကရုဏာနှင့် ပြည့်စုံစွာ ကတညုတကတဝေဒီ တရားတို့ကိုသာ အခါမပြတ် ပွားစေရာသည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

၁၆။ လောဟိတပုဗ္ဗ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် 'မုတ္တကရိသငရဲကိုကွယ်စေပြီး၍ သွေးပြည်တွင်းငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်သဖြင့် ကြောက်မက်ရွံရှာဖွယ် ခံရကုန်သောငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီး မြင်တော်မူလေသော် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား 'ရဟဒေါအယံ လောဟိတပုဗ္ဗပူရော' အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေးတော်မူပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ကြောက်မက်ဖွယ်လိလိ ရွံရှာဖွယ် ဤဝယ်လည်းတစ်မျိုး အလျှံအခိုးနှင့် ပုပ်သိုးညှီဟောက် တောက်အံ့နံစော်သော အနံ့လောင်းလျက် မကောင်းသဖြင့် အိုင်လုံးပြည့်သော သွေးပြည်အရိအရဲတို့ကို ဆွဲကာဆုပ်ကာ တွေ့ရာမရွေး အလွေးအလုတ် နှုတ်မဆံ့နိုင်အောင်ငဲ့၍ စုံစုံမက်မက် လျက်ကြစားကြ သောက်ကြတုန်တုန် မကုန်မခန်းနိုင်၊ ထိုအိုင်၌ အဖန်တလဲလဲ ဆင်းရဲကြီးစွာခံရထုန်သော ဤငရဲသူတို့သည်ကား အဘယ်မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်သည်အတိုင်း လျှောက်ကြားလို၍ 'ယေ မာတရံဝါ ပိတရံဝါ ဒီဝလောကေ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ နာတော်မူဦးလော့။ ထိုငရဲသူတို့သည် ရှေးလူဖြစ်သောအခါက သာသနာတော်တွင်း၌ ရဟန်းမပြုဘဲလျက် လူပါရာဇိက ရှုံးစုကျသော ပါပကာရီ နှင်နှင်ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့တွင် အချို့ကား သူတစ်ပါးတို့၏ အမွေးအကျွေး အပြုအစုနှင့်သာ အသက်ရှည်ခြင်းငှာ ထိုက်လေပြီးသော သက်အိုရွယ်ကြီးအမိကို မယား၏နှောင့်ယှက်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်သောစိတ်ဝင်၍ မခင်မလေး မွေးတုံ့မပြု ရန်သူနှလုံးဖြင့် အသက်ဆုံးအောင် သတ်ညှဉ်းဆဲခဲ့ဖူး၏။ အချို့ကား ထို့အတူ အိုလေပြီးသောအဖကို၊ အချို့ကား မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ကြိမ်၍ လူဖြစ်ပါတုံလျက် ဂုဏ်အထူးနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာအရိယာသံဃာတော်တို့ကို အရိအသေမပြု တစ်ခုခုသောအခွင့်ဖြင့် နှောင့်ယှက်၍ အမျက်နိုင်ငံသို့ လိုက်သဖြင့် ရိုက်ပုတ်သတ်နှက်ခြင်း အသက်အန္တရာယ်ကို ပြုခဲ့ဖူးကုန်၏။ ထိုသို့ပြုခဲ့ဖူးကုန်သော မာတုဃာတက၊ ပိတုဃာတက၊ အရဟန္တဃာတကဖြစ်သော သူယုတ်တို့သည် မသေမိကပင် ထိုမကောင်းမှုကို ပြုသည်၏ အခြားမဲ့မှစ၍ မရဏာသန္နဇောတိုင်အောင် တစ်နေ့တစ်ရက် တစ်ခဏမျှ ချမ်းသာစွာမနေရဘဲ ငရဲမီးလျှံ ငရဲလုလင်တို့ ငင်လာဆွဲလာ ဝန်းရံလာသကဲ့သို့သော ဒေါမနဿဝီထိ၌ ဂတိနိမိတ် အခါခါထင်လျက် ပူပင်ခြင်းနိပ်စက်၍ ချမ်းသာကွက်မထင် ရဟန်းခံရှင်ပြုလိုသော်လည်း သဗ္ဗညုဘုရားက သနားတော်မူလျက် မထိုက်တန်၍ လက်မခံပယ်သူ လူပါရာဇိကဖြစ်ခြင်းနှင့် ပြင်းပြပူပန်စွာ ခန္ဓာကိုစွန့်သည်၏ အခြားမဲ့၌ပင် ဖွဲ့အပ်သောသံယောဇဉ် အလျင်မစဲ၍ ဤငရဲဝေဒနာ ကြီးစွာသောဒုက္ခကို ခံရသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားလျှောက်ထားပေ၏။

[ဤအရာ၌ 'အရဟန္တတိသဒ္ဓေန ဗုဒ္ဓသာဝကေပိ သင်္ဂဏှတေဝ'ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်သောကြောင့် ရဟန္တာကိုသတ်မှသာ ဤသွေးပြည်ငရဲ၌ ခံရသည်မဟုတ်၊ အနာဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန်၊ သီလဝန္တ ပုထုဇဉ်၊ ဘုရားတပည့်သား ဟူသမျှတို့ကိုပင် သတ်မိချေက ခံရမည်ဧကန်ဟူ၍ မှတ်အပ်၏။ အရဟန္တတိသဒ္ဓေန၊

အရဟန္တဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်။ ဗုဒ္ဓသာဝကေပိ၊ မြတ်စွာဘုရား တပည့်သားတော် ဟူသမျှတို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဏတေဝ၊ ရေတွက်သလျှင်ကတည်း။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် အမိ၊ အဖ၊ ရတနာ ၃ပါး ဤမိ၊ ၃ပုံကို 'အလုံတတ်လျှင် ထီးဖြူ၊ အလုံမတတ်လျှင် မီးပူ'ဟု မှတ်ယူအမြဲ စွဲကုန်ရာ၏။ ဤငရဲ၌ ခံရကုန်သောသူတို့ကား တစ်စုံတစ်ခု ဥပနိဿယကုသိုလ် အထောက်အပံ့ရှိသောကြောင့်သာ ဤမျှသော ဆင်းရဲကို ခံရ၏။ မိမိတို့ပြုသော မကောင်းမှုဝန်ကား အလွန် သည်းခံနိုင်ခဲ့သော ငရဲကြီး စထပ်သို့ ဆည်းကပ်အံ့သော အတိဋ္ဌာနကံတည်း။ ပီတုယာတကကံ ထိုက်သော အဓာတသတ်မင်း၏ဝတ္ထုကို ထောက်၍ ဆိုသည်။]

၁၇။ ဝိဒ္ဓိဝိဟတ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် အရေဆုတ်၊ အသားဖြတ်ငရဲသို့ ရှေးရှုနိုင်ပြန်၍ ကြောက်လန့် ဖွယ်ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ နေမိမင်းကြီးသည် ထိုငရဲသူတို့ကိုမြင်လျှင် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား 'ဇိဝုဉ္ဇပဿ ဗဠိသေနဝိဒ္ဓိ' အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

"နတ်ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ဤ ထန်းလုံးရှိမျှ ညီညီရဲရဲ တစ်ခဲနက်တောက်သော သံမြားကောက်ဖြင့် အာစောက်လျှာရင်းကို ဖောက်ထွင်းထိုးချိတ် နင်းနှိပ်ငင်ဆွဲ ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်လျက် ငရဲထိန်းတို့အမှုအရာ ကြောက်စရာများနှင့် ငရဲသားအပေါင်း ကပြောင်းကပြန် အော်သံဟစ်ကြွေးကာ လိုက်ရှာ ကြသည်ကို ငါမြင်ရပြန်ပြီ။ ဤသူများကို ရှုစမ်းပါဦး။ အမူးအမော် အော်ဟစ်လန့်ကြား၍ သံမြားချိတ်အန္တရာယ် ကြောင့် ကိုးကွယ်ရာမရ ရှိကြပါပြီကို ထိုငရဲထိန်း သူစိမ်းကားတစေတို့ သံမြေအပြင်သို့ ဆောင်တင်နင်းနှိပ် အပ်စေပြန်သဖြင့် သည်းမခံနိုင်အောင်ပူ၍ ငရဲသူတို့ မြည်တမ်းရသည်ကို အာဇာနည်ပေးလျက် တဖွားဖွားတံတွေးဖြင့် ထွေးပြန်တုံ့သည့်အမှုကိုလည်း သင် ရှုစမ်းပါဦး။ အလူးအလဲ ဆင်းရဲပူပြင်းစွာ သံမြေတွင် သေရှင်မသိ ရှိပါပြီကိုလည်း ထိုငရဲထိန်းများသည် နွားလားဥသဘာအရေကို မြေ၌ဖြန့်ခင်း၍ တံသင်းအရာဖြင့် နှက်သည်အလား ငရဲသားတို့ခြေလက်ကို လှီးဖျက်ဖြန့်ခင်း၍ သံမီးတောက်တလင်းမှာ သွတ်သွင်းရိုက်နှက် စီရင်လျက်ရှိသည်ကို သင် ရှုစမ်းပါဦး။ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသောဒုက္ခကို ခံကြရကုန်သော ထိုငရဲသူတို့သည် အဘယ်မည်သော မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ကြဖူးလေသနည်း။ သင် သိမြင်သည့်အတိုင်း ငါ့အား ကြားလျှောက်လော့" ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် ထိုငရဲသူတို့ ရှေးကပြုခဲ့ကြဖူးသော မကောင်းမှုကို ဖြန့်ကြားလျှောက်လော့ လို၍ 'ယေကေစိ သန္တာနဂတာ မနဿာ' အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မြေကြီးသေဌ်နင်း ဖြစ်တော်မူသော အရှင်နေမိမင်းမြတ်။ ထိုသူတို့သည် ရှေးလူဖြစ်သောအခါက အစီရင်ခံသမတ် ရာပြတ်ပွဲစား ၂ပါးရှေ့နေ ခွဲဝေလိမ္မာ အရာတွင်သူနှင့် လူစဉ်းလဲ ကုန်သည် တစေတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့ကား ဆင်၊ မြင်း၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဝမ်းဘဲ၊ ဆိတ်၊ ဝက်၊ ခို၊ ကြက်၊ ဥဒေါင်း၊ ချိုး အစရှိသော

သက်ရှိဥစ္စာ၊ ကိုင်း၊ ယာ၊ ဥယျာဉ်၊ လယ်မြေ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား၊ စပါး၊ ဆန်ကုန်စည် အစရှိသော သက်မဲ့ဥစ္စာ။ ထိုဥစ္စာရပ်တို့တွင် တစ်ခုခုသောဥစ္စာရပ်တို့ဖြင့် ဝယ်ခြင်း၊ ရောင်းခြင်းကို ပြုကြကုန်သော သူတို့သည် အချင်းချင်း အခွင့်မပြေမကုန်၍ ခံသမတ်အစီရင်တို့ထံ၊ ရာပြတ်ပွဲစားတို့ထံ၊ ဤအမှု၌ လေ့ကျွမ်းသော ဤမည်သောသူတို့ထံ အဖြတ်အဆို ခံမည်ဟူ၍ မိမိတို့ထံ အမှုသည် ၂ ဦးရောက်လျှင် ပဏ္ဏာလက်ဆောင်ပင်းရာ မျက်နှာကိုငဲ့၍ လည်းကောင်း၊ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ၊ လျစ်လျူဖြစ်သူ ရန်သူ လူ ၃ တည်တို့တွင် ချစ်ကြည်ရာဘက်က လျှို့ဝှက်သော ရှေ့နေပြု၍ လည်းကောင်း၊ အမှုသည်တစ်ဦး ပူးမိသောသူနှင့်အတူ ‘စားတစ်ဝက်ဆိုင်က နိုင်စိမ့်မည်၊ ‘မစိုးရိမ်လင့်’ဟု ခံဝန်၍ လည်းကောင်း၊ ဘယာဂတိ၊ မောဟာဂတိသို့လိုက်၍ လမ်းကြောင်းမှန်ရာသို့မသွားဘဲ ၅၀ ထိုက်ကို တစ်ပိဿာ၊ တစ်ပိဿာတန်ကို ၅၀ထိုက် နှစ်ခြိုက်ရာသူက ကူမ၍ ဖြတ်ဆိုဆုံးဖြတ် အမြတ်အတူ စားလျက် အသက်မွေးလေ့ရှိကုန်သော အစီရင်ခံသမတ်၊ ရာပြတ်ပွဲစား၊ ၂ ဦးသားရှေ့နေ ခွဲဝေစိတ်ဖြာသူ လူလိမ် လူကောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊

“ဆွဲ၊ ရာဇု၊ အလေး၊ စဉ်းချိန်၊ ကပ္ပယ်ကြီးငယ်တို့ရှည် စသည်ဖြင့် ပြားသော ချိန်စဉ်းလဲ။ ခဲ၊ ကြေး၊ သံမ၊ စသည်ကို ရွှေငွေအယောင် ဖန်ဆင်းခြင်း၊ မရှင်းမသန့်သောရွှေငွေကို ရွှေစင်ငွေစင်အသွင်နှင့် တူအောင်ပြုခြင်း အစရှိသောနည်းတို့ဖြင့် ပြားသော အသပြာစဉ်းလဲ။ ရောင်း တင်းအငယ်၊ ဝယ် တင်းအကြီး စသည်ထားခြင်းဖြင့် ပြားသော တောင်းစဉ်းလဲ။ ဤ ၃ပါးသော စဉ်းလဲခြင်းတို့ဖြင့် ငါးမျှား၌ စားချင်ဖွယ်သော အစာကောင်းတို့ကို မွမ်းမံ၍ ငါးကိုမျှားသော တံငါတို့ကဲ့သို့ ပျားရည်အလား နှုတ်စကားချိုသာ နာချင်ဖွယ်အပေါ်မံ၍ စိတ်အကြံနုလုံးထား ငါးမျှားကောက်ပမာ မာယာသာဌေယျပြုသဖြင့် သူ့ကိုအကျိုး နည်းစေကြောင်း ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားလျက် အသက်မွေးကုန်သော ကုန်သည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို အလုံးစုံသော သဘောမဖြောင့်သူ လူကောက်တို့သည် ဤ အသားပျက်အရေကျက်ငရဲ၌ လျှို့ဝှက်ခံသမျှ အမှုကိုပြု၍ ခံကြရကုန်သည် မှတ်တော်မူပါလော့”ဟု နားတော်လျှောက်ကြားပေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကောက်ကြံ မျိုးကား ပညာတန်ခိုးဖြိုးမောက်သော အလိမ္မာရှိသူနှင့်ကြိမ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်တွင်လည်း ဒဏ်နှင့်အလျောက် အကြောက်ကြီး အရှက်ကြီးရ၍၊ ဒုက္ခမလွတ် ဝဋ်တရားမှာလည်း ထိုငရဲသာလျှင် သက်သေဖြစ်ချေသည်ဟု နှလုံးစွဲမှတ်သဖြင့် ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်စွာ ဖြတ်ဆိုဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်းကို ပြု၍ အသက်မွေးရာ သည်ဟု မှတ်အပ်၏။

၁၈။ သပရိဘိန္ဒုဂတ္တာဒိ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကို ပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သံလုံးကြိတ်ငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်သဖြင့် ထိုငရဲ၌ ခံရကုန်သော ငရဲသူမိန်းမတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို ငရဲသူတို့ကိုမြင်လျှင် နေမိမင်းကြီးသည် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိ သကဲ့သို့ အလွန်ထိတ်လန့်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ‘နာရီယော ဣမာသံ ပရိဘိန္ဒုဂတ္တာ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

“နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသော ဤငရဲ၌လည်း တကွဲတခြားပင် ယောက်ျားတစ်ယောက်မျှ မခံရ။ ဤ မိန်းမအများတို့သည် နွားသတ်ရာအရပ်တို့၌ ခေါင်းပြတ်၍ သွေးလိမ်းကျသော နွားတို့ကဲ့သို့ အချို့သောကိုယ်လည်း အပြတ်ပြတ်အပိုင်းပိုင်း၊ အချို့လည်း အထွင်းထွင်းအပေါက်ပေါက်၊ ခါးအောက် ကိုယ်အနေလည်း သံမြေထဲသို့ မြုပ်သိပ်လျက် မြေထိပ်ခတ်သောအတူ ပူပြင်းကျင်နာ ဝေဒနာအဟုန်တို့ကြောင့် လက်စုံထိပ်ပြင်တင်ထား၍ ဟစ်အော်ကာ ကိုးကွယ်ရာမသိ ရှိစဉ်တုန်းတွင် ပင် တောင်လုံကမ်းလုံးလိမ့်သကဲ့သို့ ထိမ့်ထိမ့်သဲသဲ ရဲရဲတောက်သောသံလုံးကြီးများစွာ ၊ ဖြာသောအရပ်က အထပ်ထပ်အဖန်ဖန် အလုံခံရ၍ သံမြေပြင်သို့လိမ့်လာလတ်သဖြင့် ခြောက်ထပ်သောမုန်ညှင်းစေ့ကို မွေ့နင်း၍ ကြိတ်သကဲ့သို့ အစိတ်စိတ်အမှုန်မှုန် ကြေရှာကြပါပြီ။ မသေဘဲ တစ်ဖန်ရှင်ပြန်တဲ့ တလဲလဲခံမြဲကို မစွန့်ရ။ ထို မိန်းမငရဲသူအပေါင်းတို့၌ မကောင်းသောဒုက္ခဝေဒနာ ပြင်းစွာလှ၏တကား။ ငါ့အား သိမြင်တိုင်း သင်နတ်သား ကြားဦးလော့။ အဘယ်ကဲ့သို့သော မကောင်းမှုကို ထိုမိန်းမတို့ ပြုခဲ့ဖူးလေသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သားသည် မိမိသိမြင်သည့်အတိုင်း ထိုမိန်းမတို့၏ ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုတို့ကို ပြန်ကြားလို၍ ‘ကောလိတ္ထိယော ဣဓ ဇိဝလောကေ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရပ် ၁၀ မျက်နှာတို့၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ ဤ ငရဲသူမိန်းမတို့ကား ရှေးလူဖြစ်သောအခါက ကာမဂုဏ်ကြူး တထူးယောက်ျားကို စောင့်ထားသော မိန်းမချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ မျိုးကောင်းဆွေကောင်းသမီး ဖြစ်လျက်လည်း လင်မသိစေရဘဲ မာယာဖြင့်ကွယ်ပုန်း၍ ကိုယ်စိတ်နှလုံးကို မထိန်းကျောင်း၊ မကောင်းသောရမ္မက်အလျောက် ယောက်ျားတစ်ပါးနှင့် တိမ်းမှားယွင်းချွတ် အလွတ်ကျင့်မိသော မကောင်းမှုကံတို့ကြောင့် ကြံညစ်ယန္တရားကဲ့သို့ ခါးတိုင်အောင်မြုပ်စေသော သံမြေတလင်းမှာ သံလုံးကြီးနှင့် ကြိတ်သဖြင့် အစိတ်စိတ်အဖွားဖွား ရိုးသားမွကြွ သေတုံရှင်မြဲ ဤငရဲတွင် ပူပင်ပြင်းပြစွာ ခံရကုန်သည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု လျှောက်ကြားပေ၏။

[ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည် ကွယ်ဝှက်၍ပြုသမျှ မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကား အခိုက်တစ်ခဏသာ နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၍၊ နောက်ပြီးမကြာခင် လျင်စွာပုပ်သိုးသဖြင့် အကျိုး ၂တန်လုံးပင် ရုံးတတ်ချေသည်ဟု မှတ်ကုန်ရာ၏။]

၁၉။ အဝံသီရပတ ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ဦးစောက်ကျ ငရဲသို့ ရှေးရှုနှင်ပြန်သဖြင့် ထိုငရဲ၌ခံရကုန်သော ငရဲသားယောက်ျားတစ်တွေတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို ငရဲသားယောက်ျားတို့ကို နေမိမင်းကြီးမြင်လျှင် ကိုယ်တိုင်ခံရဘိသကဲ့သို့ ပြင်းစွာထိတ်လန့်သည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ‘ပါဒေဂဟေတွာ ကိဿ ဣမေ ပုနေကေ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်၏ရထားမှူးဖြစ်သော မာတလိနတ်သား။ ဤငရဲလည်း တစ်ကွဲတခြား နွားအပေါင်းကို နွားကျောင်းသားတစ်စုရုံ၍ ခြံသို့သွင်းသကဲ့သို့ ဝင်းဝင်းလျှံလတ်သော လက်နက်အထူးထူးစွဲကိုင်လျက် ငရဲထိန်းအပေါင်းတို့သည် ထောင်းထောင်းတက်မျှ ရိုက်နှက်ရဲဝန်း တွန်းထိုးယူဆောင်သဖြင့် ပြောင်ပြောင်ညီးညီး အရှိန်ကြီးသော မီးကျိုးစုငရဲသို့ရောက်လျှင် ဇောက်ထိုး ဦးခေါင်းဖြင့် ခြေ ၂ ချောင်းကိုကိုင်ညှစ်၍ ပစ်ချလိုက်ခြင်း ဒုက္ခကြောင့် ကိုးကွယ်ရာမရ ဟစ်အော်မြည်တမ်းလျက် ခံရကုန်၏တကား။ ထို ငရဲသားတစ်စုတို့သည် အဘယ် မည်သော မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးကြသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် နတ်မျက်စိဖြင့်သိမြင်တိုင်း လျှောက်ကြားလို၍ ‘ယေဝ ဇီဝလောသို့ အသာစုဓမ္မိနော’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့၏သခင်ဖြစ်သော နေမိမင်းမြတ်။ နာတော်မူဦးလော့။ ထို ငရဲသူတို့ကား ရှေးလူဖြစ်သောအခါက သူ့အိမ်ရာကိုပြစ်မှားတတ်သော ယောက်ျားတစ်စုတို့ချည်းတည်း။ ထိုသူတို့သည် မသူတော်သဘော မကောင်းသောအလေ့အလာ ရှိသည်ဖြစ်၍ ကာမရာဂါနုသယကို အစိုးရခြင်း မကင်းသေးသော ကာမဂုဏ်ရှင်တို့မှာ ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်သောနုလုံးဖြင့် အမြတ်ဆုံးရတနာဟု အခါခါ တပ်စွဲမိလျက် ပရဒါရတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌ရောက်သော ဘဏ္ဍာထုပ်ကို ယုတ်မာသောအားဖြင့် ခိုးစားခိုးကြောင် ပြုမိသော ပရဒါရ မိစ္ဆာစာရကကြောင့် အလျှံကြီးသော ဤမင်းခံစု နရက်ချောက်၌ ဦးစောက်ကျ၍ ကာလမြင့်မြဲ ဆင်းရဲကြီးစွာခံကြရသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု လျှောက်ကြားလေ၏။

ဤပါဌ်ဂါထာ၌ ‘ဥတ္တမဘဏ္ဍာ ထေနကာ’ ဟူသောပုဒ်ကို ‘မနုဿဟိ ပိယာယိတဿ ပရဘဏ္ဍဿ ထေနကာ’ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် ယောက်ျားတို့၏ ကာမစွန္ဒ စိတ္တုပ္ပါဒ်ဇော သဘောနုလုံး၏အနေမှာ ခြေဖမိုးမှ ဆံဖျားအစပ်အမြတ် ဘဏ္ဍာချည်းပင်ထင်မှတ်မြဲဖြစ်၍ အပြစ်ရကောင်းသောဌာန၌ သူတစ်ပါးတို့ ဒါရကို တစ်စတစ်မြိတ်မျှ ထေယျစိတ်ဖြင့် ဆွဲငင်လွန်ကြူးချေလျှင် ဥတ္တမဘဏ္ဍာထေနကာ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် လောကီပညာရှိတို့ဆုံးဖြတ်သော ဓမ္မသတ်တွင်လည်း ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ ပြောဟောရုံမျှကိုပင် ပရဒါရ ထေနကာ အင်္ဂါအပြားမှာ သွင်း၍ ဆုံးဖြတ်ချေသည်။

ဤကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့သည် အဝေးကကွင်း၍ လွတ်ကင်းအောင် ရှောင်ကြဉ်ရာသည်။ ပညာဆီမီးတောက်ကို ကာမဂုဏ်လေနှောက်သဖြင့် အဝိဇ္ဇာမှောင်ရောက်၍ အစောက်နက်စွာ သမုဒ္ဒရာမကသော လောဘဇော၊ မောဟဇောကို တဒင်္ဂဉာဏ် ခြေတစ်လံမျှလောက်နှင့် မထောက်မီနိုင်သည်ဖြစ်၍ မြုပ်နစ်မျောပါး မှားမိခဲ့သော်လည်း လှော်ကူအားထုတ် မယုတ်သောသတိ၊ ပညာ၊ သမာဓိဖြင့် ဟရိတစရင်ရသေ့တို့ကဲ့သို့ ထပ်ဖို့ဆင့်ပွား မများစေရ အာသဝအယဉ်ကို ခွာကြဉ်ဖြတ်တွန်း ကျွန်းစိပ်ရောက်လို ကုသိုလ်လှေကြီး ယှဉ်မိုးစီးတက်မှ နရက်သို့မရောက် မျက်မှောက်လည်း ချမ်းသာမည်ဟု မှတ်ကုန်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ‘နဟိပါပကာရိဿ ဘဝန္တိတာဏာ သကေဟိ ကမ္မေဟိ ပုရက္ခိတဿ’ ဟု ဟောတော်မူ သည်။

[ပါပကာရိဿ၊ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော။ သကေဟိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မေဟိ၊ ဘာကုသိုလ်ကံတို့သည်။ ပုရက္ခိတဿ၊ ထက်ဝန်းကျင် ခြံရံအပ်သောသူအား တာဏာ။ ကိုးကွယ်ရာတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဤပါဌ်၌ နဘဝန္တိဟူသော ဗျထိရိုက်ကိုဆိုသဖြင့် ဤအရာဝယ် ‘ဤဘဝ၊ ရှေးဘဝတို့၌

ပြုဖူးသော်လည်း ထိုသို့ပြုဖူးသောအကုသိုလ်ကို ဝေးစေကာစေ၍ သုစရိုက်ကိုပြုသဖြင့် ကုသိုလ် အခြံအရံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကိုးကွယ်မှီခိုရာ ကျွန်းကြီးသဖွယ်ဖြစ်လေ၏' ဟူသော အဓမ္မအနက် ရောက်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

၂၀။ ကောဋိသိမ္ဖလိဝန ဥဿဒရက် ငရဲခန်း

ထိုငရဲကိုပြပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် လက်ပံတောငရဲသို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်၍ ထိုငရဲ၌ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထိုလက်ပံပင်ငရဲ၌ကား သံမြေအပြင်၌ တစ်ခုတစ်ခုသော လက်ပံပင်သည် အမြင့် တစ်ယူဇနာစီ ရှိ၏။ သံဖြင့်ပြီးသော အဆူးအရှည်ပမာဏကား ၂ မိုက် ရှိ၏။ တစ်ပင်လုံး မီးလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်လျက် တည်၏။ လက်ပံပင်ရင်း၌လည်း ငရဲထိန်းတို့သည် သန်လျက်၊ လှံမ စသည်လက်နက်စွဲကိုင်လျက် များစွာနေကြကုန်၏။ ထိုလက်ပံပင်ရင်း၌ ခံရကုန်သောသတ္တဝါတို့ကား လူဖြစ်သောအခါက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တစေ့ချည်းတည်း။

'အကုသိုလ်ကံသည် ငရဲ စသည်တို့ကို ပေးတတ်၏။ ကုသိုလ်ကံသည် နတ်ပြည်စသည်တို့ကို ပေးတတ်၏'ဟူ၍ ကံကိုလည်း မယုံကြည်။ 'ဆင်းရဲခံရသောသူကား အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးတည်း။ ချမ်းသာကံစံစားရသောသူကား ကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးတည်း'ဟု ကံ၏အကျိုးကိုလည်း မယုံကြည်။ 'ရှေးရှေးက ပြုဖူးသော ကုသိုလ်ကံကြောင့် ယခုဘဝမှာ ချမ်းသာ၏။ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ဆင်းရဲ၏။ ယခုဘဝက ကုသိုလ်ပြုလျှင် နောင်သံသရာမှာ ချမ်းသာအံ့။ အကုသိုလ်ပြုလျှင် သံသရာ၌ ဆင်းရဲအံ့'ဟူ၍လည်း ပစ္စုပ္ပန်လောက၊ တမလွန်လောကကို မယုံကြည်။ ရတနာ ၃ ပါးတို့အား ကြည်ညိုမြတ်နိုး ကိုးကွယ်လှူဒါန်းခြင်းကိုလည်းမပြု။ ဘာဝနာ၊ သီလ စသည်ကိုလည်း ပြုရကောင်းသည် မမှတ်။ နတ်ကြီးပရမိသွာ၊ မဟာဝိနွံစသည်တို့သာ ချမ်းသာစေသည်၊ ဆင်းရဲစေသည်၊ အဆင်းလှစေသည်၊ အရပ်ဆုံ'စေသည်၊ ယောက်ျားဖြစ်စေသည်၊ မိန်းမဖြစ်စေသည် စသည်ဖြင့် ယုံမှတ်၍ အမြတ်တနိုးပြုကြကုန်၏။ ထိုသို့ မှားသောအယူရှိကုန်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် ထိုလက်ပံပင်ငရဲ၌ ခံရကုန်သော် ဇနီးမောင်နှံ အယူတူကြသည်ဖြစ်အံ့။ မိန်းမကား လက်ပံပင်ဖျား၌ ဖြစ်၏။ ယောက်ျားကား လက်ပံပင်ရင်း၌ ဖြစ်၏။ ငရဲထိန်းတို့သည် ထိုငရဲသူယောက်ျားကို လှံ၊ သန်လျက် စသော လက်နက်တို့ဖြင့် ခုတ်ထိုးရိုက်နှက်လျက် 'သင့်မယားရှိရာ ရောက်အောင်တက်'ဟု အနိုင်အထက် တက်စေ၏။ ထိုယောက်ျား တက်သောအခါ လက်ပံဆူးတို့သည်လည်း အောက်သို့ အဖျားညွတ်လျက်ရောက်လျှင် စူးအံ့ဟု ရွယ်ကာနေသဖြင့် လက်ပံပင်မှဖြစ်သော ဆူးနှင့် ငရဲထိန်းတို့နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် မိန်းမရှိရာအဖျားသို့ မရောက်မီ အောက်သို့ကျသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်၍၊ တစ်ဖန် ဖြစ်မြဲဖြစ်ပြန်၍ တက်ရပြန်လေ၏။ မိန်းမတို့ကိုလည်း ငရဲထိန်းတို့သည် 'သင့်လင်ရှိရာ သစ်ပင်ရင်းသို့ ဆင်းရမည်'ဟု လက်နက်တို့ဖြင့် အနိုင်အထက်နှိပ်စက်လျက်

ဆင်းစေ၏။ လက်ပံဆူးတို့သည် ဆင်းသောအခါ အထက်သို့အဖျားထောင်လျက် ရောက်လျှင် စူးအံ့ဟု ရွယ်ကာနေသဖြင့် လက်ပံပင်ရင်းသို့မရောက်မီ ငရဲထိန်း၊ လက်ပံဆူးတို့၏နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့် ပျက်စီး၍ တစ်ဖန် လက်ပံပင်ဖျား၌ဖြစ်လျက် ဆင်းပြန်ရလေ၏။

ဤသို့နည်းဖြင့် ခံရကုန်သော ကောဋိသိမ္ဗလိဝန ဥဿဒရက်ငရဲ တို့ကိုလည်းကောင်း ထိုလက်ပံပင်တော ငရဲမှတစ်ပါးလည်း ‘လူဒါန်းခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ စီးဖြန်းခြင်းတို့ကို ပြုသည်ဟူ၍ ပင်ပန်းကာသာ ဥစ္စာကုန်ကာသာ အကျိုးမရှိ။ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးခြင်း စသည်ကို ပြုသည်ဟူ၍လည်း အပြစ်မရှိ’ဟုအယူရှိသော နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ။

‘ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ စီမံသောကြောင့် လောက ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ချိုသောမျိုးစေ့သည် ချိုသောအပင်သာ၊ ချဉ်သောမျိုးစေ့သည် ချဉ်သောအပင်သာဖြစ် သကဲ့သို့ မင်းဖြစ်သောသူသည်လည်း မင်းသာ၊ သူကြွယ်ဖြစ်သောသူသည်လည်း သူကြွယ်သာ၊ သူဆင်းရဲဖြစ်သော သူသည်လည်း သူဆင်းရဲသာ အစဉ်ဖြစ်သည်။ တစ်စုံတစ်ခုသောတရားမျှ ပြုပြင်ခြင်းမရှိ’ဟု မိမိလည်း ယူ၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ယူစေ၏။ ထိုသို့အယူရှိသော အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ။

‘အကြောင်းမရှိ’ဟု မိမိလည်းယူ၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ယူစေ၏။ ဤသို့ အယူရှိသော အဟောတုကဒိဋ္ဌိ။

ထိုသို့အားဖြင့် ပြားသောနိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၃ မျိုးတို့၏ခံရာ သဗ္ဗကမ္မ ကရဏ မူလကငရဲရွာကား ကြိမ်၊ပိုက်၊ခွေး၊လင်းတ၊ ကျီး၊ မစင်တွင်း၊ သံရည်မြစ် စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ငရဲအပြား၊ မဆိုအပ်သေးသော ငရဲအပြား များစွာအလုံးစုံသော ကမ္မကရဏတို့၏ ဆုံရာပေါင်းရာ ဖြစ်၏။

ထို သဗ္ဗကမ္မ ကရဏမူလက ဥဿဒရက်ငရဲကို လည်းကောင်း နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။ ထို ငရဲ ၂ရပ်တို့တွင် လက်ပံပင် ငရဲတို့ကိုပြ၍ နေမိမင်းကြီးနှင့် မေးကာဖြေကာ ပြောဆိုစဉ်ပင် တာဝတိံသာနတ်ပြည် သုဓမ္မာသဘင်၌ နတ်ပရိသတ်တို့သည် အာသာဝတီနွယ်ပင်၌ အသီးရောက်အံ့သောအခါကို ငုံ့လင့်မျှော်တဘိသကဲ့သို့ နေမိမင်းကြီးရောက်အံ့သည်ကို မျှော်ငုံ့လင့်ကြကုန်သဖြင့် သိကြားမင်းသည် ‘ရထားမှူးမာတလိနတ်သားသည် ကြာလေစွတကား။ အကြောင်း အသို့နည်း’ဟု နတ်မျက်စိဖြင့် ရှုကြည့်လေသော် ငရဲပြည်သို့ သွားကြောင်းကိုမြင်လျှင် ‘ငါ၏ရထားမှူး မာတလိနတ်သားသည် မိမိ၏တမန် အထူးဖြစ်ကြောင်း ဂုဏ်ကိုပြလို၍ ငါ၏အကြည်တော်မင်းကြီးကို မြေအတွင်း ငရဲပြည်သို့ဆောင်သွားလျက်၊ ‘ဤကား ဤငရဲတကွ၊ ဤမှာ ဤသို့’ဟု အစုစုငရဲမျိုးတို့ကို အကျိုးအကြောင်းနှင့်တကွညွှန်ကြား၍ သွားကာတန့်ကာ လွန်စွာဂုဏ်ရေးချိန်လျက် စိမ်စိမ်ပြေပြေ အထွေထွေ အသွယ်သွယ် အကျယ်ပြု၍နေချေပြီ။

‘ဤကဲ့သို့သာပြ၍ မာတလိနတ်သားနေချေလျှင် နေမိမင်းအသက်တမ်းသည် နန်းသို့ရောက်မည်ကား အခဲ၊ ငရဲပြည်အဆုံးမသတ် အလတ်လောက်မတိုင်ခင် ကုန်စင်လုံးလုံး ဆုံးခဲ့ရာ၏။ ငရဲပြည်ရွာ တည်ရာအရပ်ကို ဆုံးခပ်အောင် မရောက်နိုင်ရာ။ ငါကယခု လျင်မှုနှင့် မြန်မြန် တမန်ထပ်ဦးမှ ရထားမှူးဆောစွာ လာရောက် တော့မည်’ဟုကြံ၍၊ လျင်မြန်စွာသွားတတ်သောအရာကြောင့် ‘မဟာဝေဓ’အမည်ရှိသောနတ်သားကို ခေါ်ပြီးမှ “အမြန်အလျင် လူ့ဘုရင် နေမိမင်းကို အညှင်းအသာ ငရဲရွာအောက်ပြည်ကတုံ့လည်၍ နတ်နန်းသို့ လမ်းဖြောင့်စွာ

ဆောင်တင်လျက် လျင်လျင်လာခဲ့ ဆိုချေ”ဟု စေလိုက်သဖြင့် မဟာဝေဒနာနတ်သားသွား၍၊ သိကြားမင်းအမိန့်ကို မာတလီနတ်သားအား ပြန်ကြားလေသော် နေမိမင်းကြီးအား အပြီးအဆုံးသတ်အောင် စေစပ်စုံလင်စွာ နောက်များမှာကဲ့သို့ မာတလီနတ်သား ပြန်ကြားကာမနေဝံ့၍ အခန့်တန်ခိုးရုံသာ ငရဲဘုံတည်ရာ များစွာသောအရပ်ကို စဉ်ကာဆက်ကာ တစ်နေရာထိုင်သဖြင့် တစ်ပြိုင်တည်းစိရင်၍ မြင်စေပြီးလျှင် ‘ဝိဒိတာနိ တေ မဟာရာဇ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော နေမိမင်းကြီး။ အသီးသီးကံကြမ္မာဖြင့် ငရဲရွာဆင်းရဲကို တကွတခြား များစွာခံရလျက်ရှိတိုင်း မျက်စိလင်းလင်း မင်းကြီးအားပြု၍ မြင်ရသိရသဖြင့် ဒုက္ခအစုစု ဒုစရိုက်ကံမျိုး၌ အဆိုးအယုတ် စက်ဆုပ်ဖွယ်အပြစ်ရှိကြောင်းများကို မင်းကောင်းနလုံးမှာ ဖွဲ့ထုံးရစ်စည်းလျက် နည်းသက်သေ ဆောင်လောက်အောင် ရှိပါပြီ။ မင်းကြီးလည်း အားရတော်မူလော့။ ယခုအခါ နတ်မှူးဒေဝိန် တာဝတိံသခင်က ‘လျင်စေ’ အမိန့်တော်ပြန် တမန်စေထပ်၍ အကြပ်ပင်ယခု ရှုလိုသည့်အာသာနှင့် ခေါ်လာချေသည်ဖြစ်၍ အပြစ်ကင်းသော နတ်မင်းပိုင်စု ကောင်းမှုအကျိုးဖြင့် တန်ခိုးကျက်သရေ ဆန်းထွေရာ သမ္မတ္တိကို မျက်စိတရံ သူမြင်တွေ့လျှင် ခွာ၍မစွန့်ရက်နိုင်သော အထက်နတ်ပြည်၌ အတည်တည်ဘုံနန်းကို ရှုစမ်းတော်မူရအောင် ကြွတော်မူလော့”ဟုဆို၍ ထို မြေထဲငရဲပြည်ကို နောက်လှည့်ခွာခဲ့သဖြင့် ဘုန်းပွင့်သောနတ်နန်းသို့ ဖြောင့်တန်းတူရှု ရေးရှုနိုင်ပြန်လေ၏။

[ထိုသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ငရဲဘေးရောက်ကြောင်း မကောင်းမှုတို့တွင် ပဉ္စာနန္တရိယကံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ ဤကံတို့ကား တစ်ပါးသောကုသိုလ်ကံတို့ဖြင့် ဟန့်တားပိတ်ဆီး၍ မတတ်နိုင်ရာသော ဂရုကံတည်း။ ထိုကံတို့မှ ကြွင်းသောအကုသိုလ်ကံတို့ကား အထပ်ထပ်ပွားစေအပ်သော အာစိဏ္ဏကံ သေခါနီးကာလ၌ ပြုသော်လည်းကောင်း၊ အောက်မေ့မိသော်လည်း၊ အာသန္တကံ၏သတ္တိဖြင့် နိရယဂတိကို ပေးတတ်၏။ ဗောဓိပင်၊စေတီတော်တို့ကို ဖျက်ဆီးသောကံကား အကျိုးပေးသော် အနန္တရိယကံနှင့်တူစွာ ပေးတတ်၏။ တစ်ပါးသောကုသိုလ်ကံ နိပ်စက်၍ အခွင့်မရသော် အခြားမဲ့၌ အကျိုးကိုမပေးတတ်။ ထို့ကြောင့် အနန္တရိယကံ မမည်။ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲခြင်း အရိယူပဝါဒကံလည်း အကျိုးပေးသော် အနန္တရိယကံနှင့် တူစွာ အကျိုးပေးတတ်၏။ ထို ပြစ်မှားမိသောပုဂ္ဂိုလ်ထံ သွား၍တောင်းပန်ကန်တော့သော် အကျိုးမပေးပြီ၊ ပြေငြိမ်းလေ၏။ အမျက်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ထိုသူ နောက်နောင် မပြုစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ တောင်းပန်ကန်တော့ခြင်းကို မခံမူ၍ တစ်ပါးသို့ထွက်သွားခဲ့သော် ထိုအခိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရှေ့တွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ရည်မှတ်၍ကန်တော့သဖြင့် ကံပြေငြိမ်း၏။ စုတေခဲ့သော်လည်း ထိုစုတေရာသို့ လည်းကောင်း၊ သချိုင်းသို့ လည်းကောင်း သွား၍ကန်တော့သဖြင့် ကံ ပြေငြိမ်း၏။ ထို့ကြောင့် အနန္တရိယကံ မမည်။ ဤသို့ ကံတို့၏ သဘောလက္ခဏာကိုထောက်၍ ငရဲဘေးကိုကြောက်ကုန်သော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် စတုစက်နှင့် မပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ယောနိသော မနသိကာရကို မရသဖြင့် လည်းကောင်း လွန်ကျူးမိဖူးသော်လည်း ‘တဿ ပဋိဃာတာယ ဒါနံ ဒေတိ သီလံ သမာဒိယတိ’ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ စက်နှင့်ပြည့်စုံ၍ သူတော်ကောင်းတို့တရားကို ကြားနာရသောအခါ အသင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့် ပြုမိသောမကောင်းမှုကို ပျောက်စေခြင်းငှာ ဒါန၊ သီလ စသောကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားများစေရာ၏။ ပဟာတဗ္ဗတရားကို ဘာဝေတဗ္ဗပြုလျှင် ဒုစရိုက်ပွားများမည်၊ ဘာဝေတဗ္ဗတရားကို မဟာတဗ္ဗ

ပြုလျှင် သုစရိုက်ပါးရှားမည်။ ပယ်အပ်သည်ကို ပယ်ရှား၊ ပွားအပ်သည်ကိုစိုက်ပျိုး၍ မျိုးစေ့အောင်မှ နောင် အကျိုးဖွံ့ဖြိုးတော့မည်ကို နှလုံးထားလျက် မှတ်သားသတိ ရှိကုန်ရာ၏။

[ထို ငရဲကြီး၊ ငရဲငယ်တို့သည် လူ့ပြည်၌ ဂါမခေတ်တို့ကဲ့သို့ အောက်မြေအပြင်၌ အထပ်ထပ် တည်ကုန်၏။ မာတလိနတ်သား ပြသည်ကား သဒ္ဓါဝံးငရဲကြီး၏အရံဖြစ်သော ဥဿဒရက် ငရဲငယ်ကိုသာ ပြသည်။ ထိုဥဿဒရက် ငရဲငယ်တို့၌ဖြစ်သော ငရဲထိန်းတို့ကား ငရဲသတ္တဝါ မဟုတ်။ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်း၏ အုပ်စုတစ်မျိုးဖြစ်သော ဝေမာဏိက ဘုတ်၊ ပြိတ္တာ၊ ဘိလူးတစေတို့ချည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် 'နိရယဥပပတ္တိ သံဝတ္တနိယ ကမ္မတောဟိ အညေနေဝ ကမ္မုနာ တေနိဗ္ဗတ္တန္တိ' ဟူ၍ မိန့်၏။ ။ ဥပရိပဏ္ဏာသ အဋ္ဌကထာ။

[နိရယဥပပတ္တိ သံဝတ္တနိယ ကမ္မတော၊ ငရဲပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော အကုသိုလ်ကံမှ။ အညေနေဝ၊ တစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မုနာ၊ မသန့်မရှင်းသော ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲအနီး၌။ တေ၊ ထိုငရဲထိန်းနတ်ဘိလူးတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

[ထို ငရဲထိန်းနတ်တို့သည် သုဂတိဘုံသားဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ဆင်းရဲခံရ၍ အပါယ်ဘုံအနီး၌ ဖြစ်ရလေသနည်းဟူမူကား ထိုကံကိုပြုသောအခါ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်း၏အလောင်းဖြစ်သော သာမဏေ၏ဆုတောင်းခြင်း စသည်တို့ကဲ့သို့ သူတစ်ပါးကို သတ်ညှဉ်းဆဲလိုသော ပတ္တနာရှိလျက် ခိုးခြင်း၊ သတ်ခြင်း စသည်ကိုပြု၍ ရသောပစ္စည်းဖြင့် အလှူစာတို့ကို ပြု၏။ ထိုသို့ပြုခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်၊ ကုသိုလ် ၂ပါး ရောပြွမ်းသည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်အစွမ်းဖြင့် ပြည့်ရှင်မင်းတို့သည်ထားအပ်သော လက်မရွံ့သူဖျင်းကဲ့သို့ မိမိတို့လည်း ကိုယ်၊စိတ် ၂ပါး၏ ဆင်းရဲခြင်းမကင်း သူတစ်ပါးအား ညှဉ်းဆဲခြင်းဖြင့်လည်း မရောင့်ရဲ ဖြစ်ရကုန်သတည်း။

[ထို့ကြောင့် 'တေပိပါက ကမ္မေနေဝ တတ္ထနိဗ္ဗတ္တာ မနဿလောကေ ကာရဏိကာဝိယ ဟောန္တိ' ဟု မိန့်၏။ ။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ။ ။

[တေပိ၊ ထိုငရဲထိန်းတို့သည်လည်း။ ပါပကမ္မေနေဝ၊ ဥပနိဿယ သတ္တိရှိသော အကုသိုလ်ကံကြောင့် သာလျှင်။ တတ္ထ၊ ထို ဥဿဒရက် ငရဲပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ မနဿလောကေ၊ လူ့ပြည်၌။ ကာရဏိကာဝိယ၊ လက်မရွံ့ထောင်မှူးတို့ကဲ့သို့။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤဋီကာပါ၌၌ ထို ငရဲထိန်းအဖြစ်ကို ပဋိသန္ဓ ပဝတ္တိ ၂ပါး၌ပင် အကုသိုလ်ကံသည် ကမ္မသတ္တိဖြင့် အကျိုးပေးသကဲ့သို့ ပါပကမ္မေနေဝ နိဗ္ဗတ္တာ'ဟု သာမညဆို၏။ ယင်းသို့ဆိုသော်လည်း ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ကမ္မသတ္တိကို ရည်၍မဆို။ ဥပနိဿယသတ္တိကိုသာ ရည်၍ဆိုသည်။ ဤသို့ယူမှ ရှေးအဋ္ဌကထာနှင့် ညီမည်။

[ထိုငရဲထိန်းတို့ကား ငရဲသူတို့ကို ငရဲမီးတို့သို့ ဆွဲငင်တွန်းပစ်သောအခါ ငရဲမီးလျှံ သံ၊မြေ၊မီးတို့သည် ငရဲသူတို့ကိုသာ လောင်သည်မဟုတ်။ မိမိတို့၌လည်း ပူလောင်ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ငရဲသူတို့ကဲ့သို့သာ ဆင် ရဲမကြီးသည်။ အဘယ့်ကြောင့် သုဂတိသားဖြစ်လျက် ထိုသို့သောဆင်းရဲကို ခံရလေသနည်းဟူမူ 'ကထံ ဒါဟဒုက္ခံ အနဘဝန္တိတိ တေသံ ကမ္မာနဘာဝတော'။ ။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ။

[ကထံ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ဒါဟဒုက္ခံ၊ ပူပန်သောဆင်းရဲကို။ တေ၊ ထိုငရဲထိန်းတို့သည်။ အနဘဝန္တိ၊ ခံရလေကုန်သနည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ ပုစ္ဆာ၊ အမေးတည်း။ တေသံ၊ ထိုငရဲထိန်းတို့၏။ ကမ္မာနဘာဝတော၊ အကုသိုလ်ကံ၏ အစွမ်းကြောင့်။ အနဘဝန္တိ၊ ခံရကုန်၏။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝိသဇ္ဇနာ၊ အဖြေတည်း။ ။ ၎င်းပါ၌၏ အနက်။

[ထို ဝေမာဏိကဖြစ်သော ငရဲထိန်းနတ်ဘိလူးတို့သည် ရှေးရှေးသောဘဝတို့က အမျက်ရန်ငြိုး အစရှိသော အကုသိုလ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ဒါန၊ သီလအစရှိသော ကုသိုလ်ပြု၏။ ထိုသို့ အကုသိုလ်၏ အဆောက်အဦနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကုသိုလ်သည် ဝိနိပါတိကဖြစ်သော ဘုတ်၊ ပြိတ္တာ၊ တစ္ဆေ၊ နတ်ဘိလူးတို့ကဲ့သို့ပင် ထို နိရယဘုံအနီး၌ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ၃ပါးတို့တွင် တစ်ခုခုသောပဋိသန္ဓေကိုပေး၍၊ ပဝတ္တိအခါ ထိုပဋိသန္ဓေကို ပေးတတ်သော ဇနကကုသိုလ်ကံနှင့်အတူပါသော အကုသိုလ်ကံသည် လည်းကောင်း အကျိုးကိုပေးလတ်သဖြင့် ရံခါကောင်းမှုအကျိုးဖြစ်သော ဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို စံရ၏။ ရံခါ မကောင်းမှုအကျိုး ဖြစ်သော ငရဲခွေးတို့ ကိုက်ခဲခြင်း စသောဆင်းရဲကို ခံရ၏။ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို နာရခြင်း စသည် ဖြစ်လတ်သော် တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေနေသူ ငရဲထိန်းဖြစ်အံ့။ သောတာပန် စသည်ဖြစ်၍ မကောင်းမှုအကျိုးကို ခံရခြင်းမှ လွတ်သဖြင့် ကောင်းမှု အကျိုးကိုသာ ခံစားရလေ၏။

[ထို့ကြောင့် 'ဝေမာဏိက ပေတာဟိ ကဏှသုက္ကဝသေန မိဿကံကမ္မကတ္တာ ဝိနိပါတိက ဒေဝတာဝိယ သုက္ကေနကမ္မနာ ပဋိသန္ဓိ' ကဏှန္တိ။ ယထာဟိ မဂ္ဂပဘာဝိတာပိ ဟောန္တိ။ ပဝတ္တိယံပန ကမ္မာ နုရူပကဒါစိ ပုညဖလံ ကဒါစိအပုညဖလံ ပစ္စနဘဝန္တိ။ ယေသံ ပန အရိယမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဒ္ဓတိ။ တေသံမဂ္ဂါဓိကမတော ပဋ္ဌာယ ပုညဖလမေဝ ဥပ္ပဒ္ဓတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ'ဟူ၍မိန့်၏။ ။ ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ။

[ဝေမာဏိက ပေတာ၊ ဘုံဗိမာန်၌စံရခြင်း၊ ငတ်မွတ်ခြင်း၊ ငရဲမီးစသည်ဖြင့် ဆင်းရဲခဲရခြင်း သုခ ဒုက္ခ ၂ပါး ဆက်ဆံကုန်သော ဝေမာဏိက နတ်ပြိတ္တာတို့သည်။ ကဏှသုက္ကဝသေန၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မိဿကံ၊ ရောသော။ ကမ္မ၊ ကံကို။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ ဝိနိပါတိက ဒေဝတာဝိယ၊ ဝိနိပါတိကနတ်တို့ကဲ့သို့။ သုက္ကေန၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မနာ၊ ကံ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိ၊ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဏှန္တိ၊ ယူကုန်၏။ ယထာဟိ ယသ္မာ ကာရဏာ၊ အကြင် တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းကြောင့်လျှင်။ မဂ္ဂပဘာဝိတာပိ၊ သောတာပတ္တိမဂ် စသည်ကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဝတ္တိယံပန၊ ပဝတ္တိအခါ၌ကား။ ကမ္မာနုရူပံ၊ ကံအားလျော်စွာ။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ ပုညဖလံ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုးကို။ ကဒါစိ၊ ရံခါ။ အပုညဖလံ၊ မကောင်းမှု၏အကျိုးကို။ ပစ္စနဘဝန္တိ၊ အစဉ် ခံစားရကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ မဂ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော ပဋိသန္ဓေရှိခြင်းကြောင့်။ ယေသံပန၊ အကြင် ဝေမာဏိက နတ်ပြိတ္တာတို့အား။ မဂ္ဂါဓိကမတော၊ မဂ်ကိုရသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပုညဖလမေဝ၊ ကုသိုလ်၏အကျိုးသည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဒ္ဓတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ ။ ၎င်းပါဠိ၏အနက်။

[ဤ နတ်ပြိတ္တာနှင့် အသုရကာယ်ပြိတ္တာ ၂ပါးသည် အသို့ ထူးကြသနည်း ဟူမူကား အကြင်သူသည် ခိုးခြင်း၊ သတ်ခြင်း စသည်ကိုပြု၍ ရသောပစ္စည်းဖြင့် ဒါနကိုပြု၏။ အကြင်သူသည် နိစ္စသီလ အင်္ဂါ ၅ပါးတို့တွင် ၁ပါး၊ ၂ပါးစသည်ကို လွန်ကျူး၍ ၂ပါး၊ ၃ပါးစသည်ကို မပျက်မစီးစေရ ကျင့်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော ကံသည် အကုသိုလ်၊ ကုသိုလ်ရောယှက်သော ကဏှာသုက္က မိဿကံ မည်၏။ ထိုကံသည် ပဋိသန္ဓေအခါ အကျိုးပေးလတ်သော် အကုသိုလ်ရှေ့ဆောင်၍ ပေးသည်ဖြစ်အံ့။ အပါယ် ၄ ဘုံအဝင် အသုရကာယ်ပြိတ္တာ ဖြစ်လေ၏။ ကုသိုလ်ရှေ့ဆောင်၍ ပေးသည်ဖြစ်အံ့။ နတ်ပြည်အဝင် ဝေမာဏိကပြိတ္တာ ဖြစ်လေ၏။ ဤသည်လျှင် အထူးတည်း။ အသုရကာယ် တို့ကား အပါယ်ဒုဂ္ဂတိ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ မကျွတ်ထိုက်။ နတ်ပြိတ္တာတို့ကား တိဟိတ်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွတ်ထိုက်၏။ ပဝတ္တိအခါ စံရခြင်း၊ ခံရခြင်းကား အလားတူကြ၏။ နတ်ပြိတ္တာမှာ သုဂတိဘုံသားဖြစ်၍ စံရခိုက် တန်ခိုးကြီးခြင်းတစ်ခုသာ သာသည်။

[ထို ဝေမာဏိက နတ်ပြိတ္တာဖြစ်သော ငရဲထိန်းတို့၌ အုပ်ချုပ်စီရင်သူကား ယမမင်းတည်း။ အဘယ့်ကြောင့် 'ယမမင်း' တွင်သနည်းဟူမူကား ငရဲသူငရဲသားတို့သည် ထိုငရဲသို့ ခံရအံ့သောငှာ ရောက်လာလျှင် ငရဲထိန်းတို့သည် ဆွဲငင်ခေါ်ဆောင်၍ ယမမင်းထံ အစစ်အကြောခံစေ၏။ ထိုအခါ အကုသိုလ် အားကြီးသော ငရဲသူဖြစ်အံ့။ အရာမကသောရန်သူဘောင်၌ ၂ယောက်၊ ၃ယောက်မျှသော အဆွေခင်ပွန်း သက်သေ ထုတ်ပြစရာရှိပါသော်လည်း ရန်သူဖိစီးခြင်းကြောင့် မိမိလည်းသတိမရ၊ စစ်ကြောသူမင်းလည်း ချမ်းသာ ပေးခွင့်မရသကဲ့သို့ ကဋတ္တမတ္တာ ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ ရှိပါလျက်လည်း အာစိဏ္ဏကံဖြစ်သော အကုသိုလ် ဗလဝကံ ရန်သူ၏နှောင့်ယှက်ခြင်းကြောင့် ထိုသို့ပြုခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်၏အကြောင်းကို မအောက်မေ့နိုင်၊ ယမမင်းလည်း သတိမပေးနိုင် မဆိုတတ်မပြောတတ် ဖြစ်ချေသော်၊ မိမိတို့ကံကြမ္မာအလျောက် ငရဲထိန်းတို့ စီရင်လေ၏။ အာသန္နကံမျှသာဖြစ်၍ အကုသိုလ်ကံ အားနည်းသူဖြစ်အံ့။ အရာမကသော အဆွေခင်ပွန်းဘောင်၌ ၁ ယောက် ၂ယောက်မျှသော ရန်သူ၏ နှောင့်ယှက်ခြင်းကြောင့် စိုးမင်းတို့ထံ အစစ်ခံရသောသူသည် အဆွေခင်ပွန်း အားပေးသူများသည်ဖြစ်၍ မိမိရဲဝံ့သဖြင့် သမာဓိကိုရခြင်းကြောင့် ပြုသမျှအခွင့်ကို သတိမကင်း လျှောက်ဆိုနိုင်ခြင်း၊ မိမိပင်သတိမရသော်လည်း အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့မျက်နှာကြောင့် စိုးမင်းတို့က မစချီးပင့်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ အကုသိုလ်အာသန္နကံကြောင့် ငရဲသို့ရောက်ရလေသော်လည်း အာစိဏ္ဏကံဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ ခြံရံလျက် ပါသည်ဖြစ်၍ ယမမင်း မေးစစ်သောအခါ သတိရသဖြင့် မိမိပြုဖူးသောကုသိုလ်ကို ဖော်ထုတ်ပြန်ကြားအောက်မေ့ ဆင်ခြင်နိုင်လေ၏။ မိမိ သတိမရသော်လည်း ဗလဝဖြစ်သော ကုသိုလ်အခြံအရံ၏ အာနုဘော်ကြောင့် ယမမင်းကပင်လျှင် “အချင်းငရဲသူ။ သင် ရှေးကိုယ်အဖြစ်က ဤမည်သောအရပ်တွင် ဤမည်သောကောင်းမှုကို ပြုသောအခါ ငါ့ကို သင် အမျှဝေသည် မဟုတ်လော။ သင်၏ကောင်းမှုကို ငါကား မမေ့။ သင် အဘယ့်ကြောင့် မေ့လေသနည်း” ဟု သတိပေးသဖြင့် ထိုကုသိုလ်ကိုအာရုံပြုနိုင်လေသော် ထိုငရဲမှလွတ်၍ ကံအားလျော်စွာ သုဂတိသို့ လားရလေ၏။ ဤသို့ ငရဲသူတို့အား ရှေး၌ဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို မှတ်စေတတ်၊ သတိပေးတတ်သော ဂုဏ်ကြောင့် ထိုဝေမာဏိက နတ်ပြိတ္တာမင်းကို 'ယမမင်း'ဟု ဆိုအပ်လေသတည်း။

[ထို့ကြောင့် 'ယထူပစိတေ ပုညကမ္မေ ယမေတိ နိယမေတိတိ ယမော။ တဿ ယမဿ ဝေမာဏိက ပေတာနံ ဇာတဝတောရညော တေနာဟ ယမရာဇာနာမ ဝေမာဏိက ပေတရာဇာတိ' ဟုမိန့်၏။ ။ ၎င်း အဋ္ဌကထာ။

[ယထူပစိတေ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် ဆည်းပူးအပ်ပြုအပ်ကုန်သော။ ပုညကမ္မေ၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံတို့ကို။ နေရယီကာနံ၊ ငရဲသူတို့အား။ ယမေတိ နိယမေတိ၊ မှတ်စေတတ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုသို့ ရှေး၌ပြုဖူးသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို မှတ်စေတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သောဝေမာဏိက ပေတရာဇာ၊ ထို နတ်ပြိတ္တာမင်းသည်။ ယမော၊ ယမ မည်၏။ ဝေမာဏိကပေတာနံ၊ နတ်ပြိတ္တာတို့ထက်။ ဇာတဝတော၊ အဖြစ်မြတ်သော။ ယမဿ၊ ယမအမည်ရှိသော။ တဿရညော၊ ထိုမင်း၏။ (ဤကား ပါဠိတော်၌ 'ယမဿ ရညော'ဟု ပုဒ်ရင်းရှိသောကြောင့်။ ပဒါဝမိကန္တအားဖြင့် ဝစနတ္ထိသံဝဏ္ဏနာကိုပြုပြီး၍ ပုဒ်ရင်းမပျက်စေခြင်းငှာ အဋ္ဌကထာဆရာဝိဘတျန်ခံသည်။) တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ယမရာဇာနာမ ဝေမာဏိက ပေတရာဇာတိ၊ ရာဇာဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ယမရာဇာနာမ၊ ယမမင်းမည်သည်ကား။ ဝေမာဏိက ပေတရာဇာ၊ ဝေမာဏိက နတ်ပြိတ္တာတို့၏ အရှင်မင်းတည်း။ ။၎င်းပါဠိ၏အနက်။

[ထိုငရဲတို့ကို မာတလိနတ်သား၏ မြင်ခြင်းကား-

['ဒေဝတာနံဟိ သုစရိတ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ ပိတ္တသေမှ ရဟိရာဒိဟိ အပလီ ဗုဒ္ဓံ ဥပက္ကိလေသ ဝိမုတ္တကာယ ခုရေပိ အာရမ္မဏ သမ္ပဋိစ္ဆနသမတ္ထံ ဒိဗ္ဗံ ပဿာဒစက္ခုဟောတိ။' ဟူသော ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ သုစရိက်ကံသည်ဖြစ်စေအပ်သော သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ သွေး၊ လေတို့ဖြင့် မမြေးမယုက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ညစ်ညူး သိမှုန်ခြင်းကင်းသဖြင့် အလွန်ကြည်လင်စွာ ဝေးရာတိုက်နံရံ တောင်မြေစသည် ဖုံးလွှမ်းကွယ်ဆီးရာအရပ်တို့ကို ဖောက်ထွင်းလျက်မြင်တတ်သော မိမိ ပဿာဒစက္ခုဖြင့် မြင်၏။ နေမိမင်းကြီး၏မြင်ခြင်းလည်း နတ်တို့၏ တန်ခိုးကြောင့် မိမိ ပဿာဒစက္ခုဖြင့်ပင် မြင်၏။ ထိုငရဲသူတို့၏အကုသိုလ်ကို မာတလိနတ်သားမြင်သည်ကား နတ်မျက်စိကိုရလျှင် ယထာ ကမ္မူပဂဉာဏ်၊ အနာဂတံသဉာဏ်တို့ကိုလည်း သတ္တိနှင့်လျော်စွာ ရလေသောကြောင့် မိမိ၏မျက်စိအမြင်ကို အမှီပြု၍ ဆင်ခြင်တတ်သောပညာဖြင့် ထိုငရဲသူတို့၏ အကုသိုလ်ကံ အတိတ်ဖြစ်သော ဓမ္မာရုံကို သိမြင်သတည်း။

[ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ သုစရိက်ကံသည် ဖြစ်စေအပ်သော။ ပိတ္တသေမှရဟိရာဒိဟိ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ သွေး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အပလီဗုဒ္ဓံ၊ မမြေးမယုက်အပ်သော။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တကာယ၊ ညစ်ညူးခြင်းမှ လွတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒေဝတာနံ၊ နတ်တို့၏။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ပဿာဒစက္ခု၊ ပဿာဒစက္ခုသည်။ ခုရေပိ၊ အဝေး၌လည်း။ အာရမ္မဏ သမ္ပဋိစ္ဆန သမတ္ထံ၊ ရူပါရုံကိုခံခြင်းငှာ ဖွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ၎င်းပါဌ်၏အနက်။

[ဥဿဒရက် ငရဲကို ဝိဂြိုဟ်ဆိုလိုက်အံ့။ ။ ဥဒုက္ခလာဘေန သဝန္တိ ရဝန္တိ ဧတ္တာတိဥဿဒါ။ ဥသေန တာပေန ဒယုန္တိ ဧတ္တာတိဝါ ဥဿဒါ။ နိရယပါလာ နေရယိ ကေ ဩသာရေန္တိ ပါတေန္တိ ဧတ္တာတိဝါ ဥဿဒါ။ ဥသံတပံအဒတိ ဘက္ခတိ ဧတ္တာတိ ဝါ ဥဿဒါ။ ဥသူဟိ အဒန္တိဟိ သန္တိဧတ္တာတိ ဝါ ဥဿဒါ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝိဂြိုဟ်ပြုအပ်၏။

[ဧတ္ထ-ဧတေသု၊ ထိုငရဲတို့၌။ သတ္တာ၊ ငရဲသူသတ္တဝါတို့သည်။ ဥ-ဒုက္ခလာဘေန၊ ဆင်းရဲခြင်းကိုရသဖြင့်။ သဝန္တိ ရဝန္တိ၊ အော်ဟစ်မြည်တမ်းတတ်ကုန်၏။ ဣတိသမ္မာ၊ ထိုသို့ဆင်းရဲခြင်းကိုရသဖြင့် အော်ဟစ်မြည်တမ်းရာ ဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ တေနိရယာ၊ ထိုငရဲတို့သည်။ ဥဿဒရက်ငရဲ မည်ကုန်၏။ ဥပုဗ္ဗ၊ သဝဓာတ်။ တ-ပစ္စည်း။ မောဂ္ဂလာန်ဆရာကား။ ဒကပစ္စည်းကိုပြ၏။ ဤအလိုကား ငရဲကြီးတို့၌ ယေဘုယျအားဖြင့် မအော်ဟစ်နိုင်၊ ဤငရဲငယ်တို့ကား ဆင်းရဲညံ့၍ အော်ဟစ်နိုင်သေးသောကြောင့် ဥဿဒရက် ငရဲ မည်သည် ဟူလို။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲငယ်တို့၌။ ဥသေန တာပေန၊ ပူပန်ခြင်းဖြင့်။ ဒယုန္တိ၊ လောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့လောင်ရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တေနိရယာ၊ ထိုငရဲတို့သည်။ ဥဿဒါ၊ ဥဿဒရက်ငရဲ မည်ကုန်၏။ ဥသသဒ္ဓူပပဒ၊ ဒဟဓာတ်၊ ကိပ်စွည်း။ ဤ ဝိဂြိုဟ်၌ပူပန်ခြင်းဖြင့် လောင်တတ်သောကြောင့် ဥဿဒရက်မည်သော ဟူ၍ဆိုသော် ငရဲကြီးတို့၌ မလောင်တတ် ဟူသောအနက် ရောက်၏။ ထိုသို့တမူကား ငရဲကြီးတို့၌လည်း မလောင်သည်မဟုတ်၊ လောင်တတ်၏။ ထိုသို့လောင်တတ်လျက် ငရဲငယ်ကိုသာ ဥသေနဒယုန္တိဟု ဝိဂြိုဟ် မပြုတန်ပြုချေသော်၊ အတိဗျာပိတဒေါသ ရောက်၏။ တစ်နည်းလည်း ဝစနတ္ထဝစနိယ ဆန့်သော ဝိရောဓိဒေါသ ရောက်၏ဟူမူ ငရဲကြီးတို့၌ ဆင်းရဲကြီးသည် မှန်၏။ တိထ သို့မှန်သော်လည်း သုခ တစ်ရံတစ်ခါမျှ နှောင့်ယှက်ခြင်းမရှိဖြစ်၍ ပူပန်ခြင်း အရာမတွင်။ ဤငရဲငယ်တို့၌ကား စိုးစဉ်းစိုးစဉ်း ခဏခေတ္တမျှသော ချမ်းသာခွင့်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ချမ်းသာခွင့်ကို ရတုံသော်လည်း သုခဝေဒနာ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ဆင်းရဲထပ်ခါလာသောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ သုခ ရံခါရှိလျက်

သုခကို မခံစားနိုင်အောင် ပူပန်ခြင်းရှိသည်ဟု ငရဲငယ်တို့၌သာ ပူပန်ခြင်းအရာ တွင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် 'ဥသေနဒယုန္တိ' ဟု ဝစနတ္ထ ပြုသတည်း။ ငရဲကြီးတို့၌ ပူပန်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ပြုသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသောဒေါသ မရောက်ဆိုတန်၏ဟူလို။

[ဥပမာကား- စတုက္ကနည်းအားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်သည် ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ စင်စစ် ထိုဈာန်ကိုဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပေက္ခာပုဂ္ဂိုလ် မှန်လျက် ထိုဈာန်၌ သုခဝေဒနာ နှောင့်ယှက်ခြင်းမရှိ။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ သက်သက်သာဖြစ်သောကြောင့် လျစ်လျူရှုခြင်း အရာမတွင်သဖြင့် 'ဥပေက္ခကော' ဟု ချီးမွမ်းတော်မူ။ တတိယဈာန်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင် ထိုဈာန်၌ သုခရှိလျက်ပင် သုခဝေဒနာကို မခံစားမူ၍ ဥပေက္ခာကိုသာရှုသောကြောင့် လျစ်လျူရှုခြင်း အရာတွင်သည်ဖြစ်၍ 'ဥပေက္ခကော' ဟု ချီးမွမ်းတော်မူသကဲ့သို့ ဤငရဲ၌လည်း သုခ ရံခါဖြစ်လျက် သုခကိုမခံစားရမူ၍ ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ ခံစားရလေသောကြောင့် ဥသေနဒယုန္တိ ဟူသော ဝစနတ္ထကို ဆိုသတည်း ဟုယူပါ။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ နေရယိကော၊ ငရဲသူတို့ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲတို့၌။ ဩသာရေန္တိ-ပါတေန္တိ၊ ရိုက်ပုတ်ဆွဲငင် သွင်းဝင်ပစ်ချတတ်ကုန်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုသို့ ငရဲထိန်းတို့ သွင်းရာ၊ ပစ်ချရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တေနိရယာ၊ ထိုငရဲတို့သည်။ ဥဿဒါ၊ ဥဿဒရက်မည် ကုန်၏။ အဝပုဗ္ဗ၊ သရဓာတ်။ တ-ပစ္စည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲတို့၌။ ဥသံတပံ၊ ပူပန်ခြင်းကို။ အဒတိ-ဘက္ခတိ၊ ခံစားတတ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုသို့ခံစားရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဥဿဒါ၊ ဥဿဒရက် မည်ကုန်၏။ ဥသသဒ္ဓူပပဒ အဒဓာတ်၊ ဣပစ္စည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကို ရှေးနည်းအတူ ယူပါ။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲငယ်တို့၌။ သတ္ထေ၊ ငရဲသူသတ္တဝါတို့ကို။ ဥသုဟိ၊ လက်နက်တို့ဖြင့်။ အဒန္တိ-ဟိ သိန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲတတ်ကုန်၏။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥဿဒါ၊ ဥဿဒရက် မည်ကုန်၏။]

၂၁။ ဗီရဏီဘုံခန်း

ဝေယန္တိာရထားမှု၊ မာတလိနတ်သားသည် ငရဲပြည်မှ တုံ့လည်ပြန်တက်၍ အထက်နတ်နန်းသို့ ကောင်းကင်လမ်းခရီးဖြင့်နှင်လေသော် မြင်းမိုရ်သတ္တရဘန်သို့ မရောက်မီ ရထားလမ်းခရီးအနီး ကောင်းကင်ယံတွင် အမြင့် ၁၂ ယူဇနာခန့် အလျား၊ အနံကျယ်သော ရွှေမြေတလင်းဝယ် မွေးသင်းပျံ့ထုံ ရပ်ပန်းစဉ် ဥယျာဉ်ပဒေသာ သီဒါရေကန် ခြံရံပတ်ဝန်းလျက် အမွမ်းတန်ဆာ ရတနာမျိုးအစုံ ဘုံ ၅ဆင့်ဖြင့် လှတင့်ထွန်းပြောင် အရောင်တလျှပ်လျှပ်ထွားသော ပတ္တမြားဗိမာန်အတွင်း ခင်းအပ်သောနတ်သလွန်ပေါ်၌ ရွှေဖော်နတ်သမီးငယ် အရွယ်တူ ၁၀၀၀ ရံဆောင်ခယမ်း၍ ရထားလမ်းမျက်နှာစာက ဘုံလေသာပြတင်းကို ရှင်းရှင်းရှုသာအောင် ဖွင့်စေလျက် လေညင်းယူခံ၍ ပျော်စံ စံပယ်ကာနေသော ဗီရဏီနတ်သမီး၏ဘုံအနီးအပါးသို့ ရထား ရောက်သောအခါ မာတလိနတ်သားသည် မင်းတရားစိတ် ထိတ်လန့်လျက်စွဲ၍ ငရဲကပါသောဝေဒနာကို

ဣန္ဒာရုံရေချမ်းဖြင့် လန်းလန်းခိုင်စည် ကြည်ရွှင်စိမ်းပြု၍ သုခသမ္ပတ္တိကို မိမိတန်ခိုးဖြင့် လူမျိုးသခင်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းကြီးအား ရထားဖြင့် ဘုံအနီးသို့ကပ်လျက် တပ်အပ်ထင်ထင် ရှုမြင်သာအောင်ပြလေ၏။

ထိုအခါ ဗိရဏီနတ်သမီး၏တင့်တယ်ခြင်းကို နေမိမင်းကြီးမြင်လေသော် ဖော်မဲ့သောနတ်သမီးစည်းစိမ်ကို တွေ့ကြိမ်ရသည်လည်း ရှေးဦးကဉာဏ်နု၍ မကျေနိုင်အောင် ယိုင်ညွတ်သောနုလုံးရှိလျက် လောကီဓမ္မတာစိတ်ဖြင့် မွန်ထိတ်လန့်ကြား ရထားမှူးမာတလိနတ်သားကို မေးလို၍ 'ပဉ္စထူပဒိဿတိဒံဝိမာနံ' အစရှိသော ဂါထာ၊ 'ဝိတ္တံဟိမံ ဝိနုတိ သုတဒိသ္မာ' အစရှိသောဂါထာ၊ ဤ ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်ရထားမှူး မာတလိ။ ဝင်းဝင်းညီစီခြယ်သော အမွမ်းတန်ဆာ ရတနာမျိုးစုံ ဘုံ ၅ဆင့်ဝိမာန်ကို ကောင်းကင်ယံအပြင်တွင် ခု ငါထင်တော်မူသည်။ တူရုထိုပြတင်းက လေညင်းအဝင်ခံ၍ ဝိမာန်အလယ်အချက်တွင် မြေမျက်စုံစိမ္မာ ရတနာသလွန်ပေါ်၌ ရွှေဖော်ရွယ်တူ နတ်နန်းသူအများ ခယမ်းဝပ်တွားလျက် သနားဖွယ်အမူအရာ မခွာရက်အောင်သောဣန္ဒြေနှင့် ဆင်လေပြင်လေသော အဝတ်တန်ဆာလည်း ရတနာမျိုးတို့ ယုက်သန်းလျက် ပန်းကုံးကတစ်သွယ် ရှုကြည့်ဖွယ်အသီးသီး မငြီးငွေ့သာအောင် နာနာပကာရမျိုး မြတ်နိုးဖွယ်ကျက်သရေကို အထွေထွေအဆန်းဆန်းဖြင့်ပြု၍၊ အနုအနယ်နှင့် ဝိမာန်ဘုံရိပ်ခိုသော ထိုလက္ခဏာထူး နတ်သမီးသည် ဤဝိမာန်ကြီး သခင်ပေ မသိ။ မျက်စိနှင့်ယခု လူ့ဘုရင် ငါမြင်ကာမျှပင် ထိုနန်းမဘုံလယ်မှာ တူစုံပယ်ပျော်စံ ဘုန်းကံယှဉ်ဆိုင်၍ ပိုင်ပိုင်ရပြီလိုလို ကိုယ်ဥစ္စာကဲ့သို့ နှစ်လိုခြင်းအာသာ အခါခါမျှရိပ်သဖြင့် ငါ့စိတ်နုလုံးတွင် နုံးမွေ့၍ရှိအောင် ထိုနတ်သမီးစည်းစိမ်ကို ခုကြိမ်ရသောငါ့အား ထောက်ထားဖြေဆည် တည်ကြည်ခွင့်ပေးသကဲ့သို့ ငါမေးအံ့သောအကြောင်းကို ကောင်းစွာ သင် ဖြေပါဦး။ ထူးသောနတ်ပြည်ဘုံပျံ ထိုဝိမာန်မှာ ခြွေရံရွှေအများနှင့် ထင်ရှားစွာစံရသော ဝိမာန်ရှင်နတ်သမီးသည် လွန်လေပြီးသောသံသရာက ဘယ်ရွာဘယ်မြေ ဘယ်တိုင်းပြည်မှာ ဘယ်အမည်ဘယ်အမျိုးဖြစ်၍ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် အဘယ်ကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးလေသနည်း”ဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီး စကားကိုကြားလျှင် ရထားမှူးမာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်း မင်းကြီးအား ပြန်ကြားလို၍ 'ယဒိတေသု တာဗိရဏီဝိဝေလောကေ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ ချမ်းသာမည့်အကြောင်း လူအပေါင်းကို သွန်းလောင်းထပ်ဖြိုး ကုသိုလ်မိုးဖြင့် အစိုးရတော်မူသော မင်းတရား။ မှတ်သားနာယူ စွဲယူတော်မူလော့။ ဤသူမြနန်းရှင်ကို သခင်တို့လူ့ပြည်မှာ အရှည်ဥဒါန်း ချီးမွမ်းသောစကား ထင်ရှားစွာမပျက် ခုထက်တိုင်ပြောပ၍မကုန် ဂုဏ်ကျက်သရေ တင့်တယ် လေသောအကြောင်းများနှင့် ကြားသိတော်မူဖူးသည် မဟုတ်လော။ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်းမှာ သံသရာရှည် ဝေး ရှေးသောကာလက ကဿပအမည်တော်ဖြင့် ၃ဖော်လူ့သေဋ္ဌ်နင်း တရားမင်းဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ သာနာတည်ထွန်းသော ဓမ္မူကျွန်းမြတ်တွင် ပရိသတ်စုံစွာ ရွာတစ်ရွာ၌ ကောင်းမှုဖြင့်ပျော်ပါးသော ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်အိမ်ဝယ် ဤစည်းစိမ်ရှင်နတ်သမီးသည် အတိဘဝဟောင်းက မကောင်းကံဖန်ဝေ၍ သန္ဓေနှမ်းနယ် ညှိုးငယ်သောဇာတိ ရှိသည့်အမှုနှင့် သူ့အစေခံဖြစ်သော်လည်း တော်မြောင့်သောနုလုံး သုံးသပ်သောသီတင်း သန့်ရှင်းသောကိုယ်နှုတ် စောင့်ချုပ်သောဣန္ဒြေဖြင့် ဆွေကောင်းမျိုးကြီး သမီးမတန် စောင်းမာန်မျက်ကြုတ် စိတ်ယုတ်စိတ်ဆိုးကို အကျိုးမရှိမှန်းသိ၍ ပယ်ရှားသည်လည်း တစ်ကြောင်း။ ကောင်းမြတ်သောဝါသနာ ပါ၍လည်း ကြည်ဖြူစွာ လူ့ရှင်ဧည့်သည် အတည်အကျွေး အိမ်ရေးအိမ်ဝတ် မလွတ်ရသဖြင့် အခွင့်မျိုးကုန်စင်အောင် အရှင်နုလုံးကို ကျုံး၍ပိုက်သကဲ့သို့ အထိုက်အလိုက် အဖွယ်အရာဖြင့် စိတ်ဖြာစိမံ ဝေဖန်တတ်သောသူဖြစ်၍-

“တစ်နေ့သောအခါ သံဃာတော် ၈ ပါးအား ထို မိမိအရှင်ပုဏ္ဏားသည် ၅ပါးဘောဇဉ် ကောင်းယှဉ် မြန်ယှက် နှစ်သက်ဖွယ်စာရေးတံဆွမ်း လှူဒါန်း၍တစ်ဖန် ကျောင်းမှပြန်ခဲ့ပြီးလျှင် ကြည်ရွှင်သောစေတနာ သဒ္ဓါပွားထပ်သဖြင့် မပြတ်စေရအောင် ကုသိုလ်ပြုလိုသည်ဖြစ်၍ ၈ သပြာ၊ ၈ အသပြာသောဥစ္စာဖြင့် သံဃာတော် ၈ ပါးအား တစ်ပါး တစ်သပြာစီတန်အောင် အမှန်နေ့တိုင်း စာရေးတံဆွမ်း လှူဒါန်းလိုသောကြောင့် မနှောင့်မနှေး ပုဏ္ဏားမအား ကြိုးစားပါဆိုလျှင်၊ လင်လိုလင်ကြိုက် မလိုက်တတ်သောမယား ၃ပါးသောရတနာတို့၌ သဒ္ဓါခြင်းနုသဖြင့် အသင့်နှလုံးမဝင် သံဃာတော်တို့ကို မရိုမသေခြင်းဖြင့် ပျင်းစိတ်နှင့်အပြစ်တင်၍ “အရှင်ပုဏ္ဏား။ ဘုရားတပည့်ရဟန်းများသည် အစားအသောက်ကြူး၏။ အထူးထူးပင်စီရင်၍ ကျွန်ုပ်တို့လုပ်ကျွေးသော်လည်း တော်တန်ရုံမျှ အားရနိုင်မည် မထင်’ဟုဆိုလျှင် ထိုပုဏ္ဏားတွင် အသုံးဝင်အဖော်ရပြီးသော သမီးမိန်းမများ ရှိသည်နှင့် အမိမှာအခွင့်မပြီး၍ သမီးများကို ဆိုပြန်သော် ငြင်းဖော်ရှေ့ဆောင်ကောင်း၍ အမိလမ်းကြောင်းသို့သာ လိုက်လတ်၍၊ ‘မတတ်နိုင်ပါ’ဟု ဆိုပြန်ကြကာ ပယ်သောကြောင့် သူကောင်းသွေးရည် ဂုဏ်စုံညီစွာ ဗီရဏီတွင်သော ထိုအိမ် ပေါက်သမီးအား ပုဏ္ဏားတိုက်တွန်းလတ်သော် သူတော်ကောင်းနှလုံး ကျင့်သုံးမြဲလေ့တွင် သာ၍စိတ်ဝမ်း ရွှင်လန်းခြင်းစေတနာ သဒ္ဓါထပ်လောင်းသဖြင့် ကောင်းပါပြီအရှင်။ သခင်မြတ်တို့အား ၈ ကျပ်သောအသပြာကို စေတနာစီရင်၍ ရွှင်လန်းကြည်ညို ကိုယ်စားမမေ့ တစ်နေ့မပြတ် မြန်မြန်အောင် လုပ်ကျွေးပါမည်’ဟု ဝန်ခံသဖြင့် ပုဏ္ဏားထံမှရအပ်သော အသပြာနှင့် သံဃာတော် ၈ ပါးတို့အား သားတစ်ယောက်သာရှိသောမိခင်သည် ဝေးခွင်ရပ်ရွာ၌ ကြာမြင့်စွာကွဲလေပြီးသော ထိုသားကို မိမိအားအဖူးအမြင် ရွှင်လန်းလျက်ရောက်သကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက် စုံမက်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ကြည်ရွှင်စွာ သံဃာတော်မြတ် ၈ ပါး ဆွမ်းစားကြွလာလျှင် နေရာအသင့်အတင့် သုံးဆောင်ခွင့်မျိုးကို ကျင်းပလျက် အိမ်မှဆင်းပြီး၍ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းနှင့် သန့်ရှင်းကြည်လင် ကျွမ်းဝင်ရှိသော နှလုံးနေအသိမ်မွေ့နှင့် တစ်နေ့မပြတ် ဆွမ်းလုပ်ကျွေးလျက် အရှင်က လေးမြတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍-

“မိမိအား အသီးအခြား စားဖို့သုံးရန်ပေးသဖြင့် ကြေးငွေတစ်စုံတစ်ရာ ရသည့်ဥစ္စာကိုလည်း နည်းနည်း များများအားနှင့်လျော်စွာ အဖို့အစုဝင်စေ၍ တစ်နေ့မပြတ်လှူဒါန်းခြင်း၊ သီတင်းသီလ ပဉ္စင်ကို နေ့ညမယုတ် ဥပုသ်နေ့တိုင်လျှင်လည်း စွမ်းနိုင်သည်ကာလမကင်း သန့်ရှင်းစွာစောင့်သုံး နှလုံးသွင်းဖြောင့်မှန်စွာ အရာရာဆောင်ခွင့် ဝတ်မလွတ်ရအောင် လုံ့လစောင့်ကြပ် မပြတ်ဝေဖန်စိမ့်ခြင်း ယင်းသို့အလုံးစုံ ထိုဂုဏ်ဆိုခဲ့သမျှ ဒါန၊ စာဂ၊ သီလကုသိုလ်ကို ထိုမိန်းမပြုဖူးသည့် ကောင်းမှုထူးအကျိုးအားဖြင့် ထိုပုဏ္ဏားအိမ်မှ အချိန်အရွယ်တန်၍ ခန္ဓာကြွေပျက်လျှင် မြေခွက် စားပွဲကို ရိုက်ခွဲပစ်ပယ်လျက်လွယ်စွာ ရွှေလင်ပန်းကို လှမ်းယူသုံးဆောင်သကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်နတ်သမီး အာကာသစိုးရပ်ခွင် ဤကောင်းကင်မြနန်း၌ ရွှေဝန်း ၁၀၀၀ ဆောင်သော ကျက်သရေ အထွေထွေအပြားပြား များစွာတန်ခိုးလွတ်လျက် မျက်စိမအိနိုင်အောင် ‘ဗီရဏီ’ဟူသော လူကအမည်ဟောင်း မပြောင်းမခြားထင်ရှားစွာ နတ်သမီး ဤဗိမာန်ကြီးသခင် ဖြစ်လာသည်။ ပြည်ကြီးသခင် အရှင်မင်းမြတ် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

[ဗီရဏီခန်း၌ ဘုံခန်းလင်္ကာမှာ အကျယ်အဝန်းဆိုပြီ။ ထို ဘုံခန်းလင်္ကာ၌ ‘အဖြာဖြာလျှင်၊ ချီသည့်ပိုဒ်တွင်၊ တီးမြည်ရိုက်ဆင့်၊ ဇေးကျူးရင့်သား၊ ထိုရှင့်ဘုန်းမျိုး၊ ရှုန်းရှုန်းတိုးသား၊ ကောင်းမျိုးကောင်းသူ၊ ကောင်းအပ်တူက၊ ရည်ချူပစေ’ဟူသောစကားသည် ကတ္တားလည်း မပါ၊ ကိရိယာလည်း မခြား၊ ရှေ့စကားနောက်စကား ရောယှက်ခြင်း ဗျာကိဏ္ဍဒေါသမကင်းရှိ၍ နေမိမင်းဆိုသောစကားပင် အထင်ရောက်ဖွယ်ရှိသည်။ နေမိမင်းစကား

မဟုတ်။ စည်၊စောင်း၊ငြင်းတီးတတ်သော နတ်သမီးရွှေဖော်တို့က ဗီရဏီနတ်သမီးကို ဖွဲ့နွဲ့၍ဆိုသော တေးတျာဖွဲ့သံ၊ စည် စောင်း ငြင်းသံ မြည်ဟန်ထွက်ဟန်ကို ဆိုသောစကား ဖြစ်သည်။

['အထွေအထွေ ရှုချေသောတုံ' ချီသည့်ပိုဒ်တွင် 'မိုးမချုပ်မိ ဝါနာရီဝယ်'ဟု စပ်လေသည်ကား မာတလိနတ်သား ရထားနှင့် ညဉ့် ၄ ချက်တီးကျော်တွင် မိထိလာပြည်သို့ရောက်၍ မင်းကြီးကို ဆောင်တင်သွားသဖြင့် ငရဲပြည်မှာ ၆ မောင်းကျော်ခန့်သာ ကြာစေပြီးလျှင် ညဉ့် ၁ ချက်မတီးမီ ၁ မောင်းကြွင်းတွင် ဗီရဏီဘုံသို့ ရောက်လာသည်။ ထိုလက်ထက်၌ နာဂီကြွင်းကား ဝါနာရီသာ ရှိတော့သည်ဟု တော်လျော်အောင်ဆ၍ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ 'မိုးမချုပ်မိ' ဟူသည်ကား 'သန်းခေါင်မတိုင်မီ' ဆိုလိုသည်။

['ဇာတိမြတ်စွာ' ချီသည့်ပိုဒ်တွင် 'သူ့အချင်းကား၊ ဝါတွင်းဝါပ၊ စောင့်သိလနှင့်၊ ညဟူသရွေ၊ ဩဇာငွေ့လည်း၊ မတွေ့မှတ်သိပ်' ဟု စပ်သည်မှာ ပါဠိတော်၌ အထက်သောဏဒိန်ခန်း စသည်များမှာကဲ့သို့ ဥပုသ်အထူးပြု၍မဆို။ သံယမာဟူ၍သာ ပြသည်။ သံယမာကိုလည်း 'သံယမာတိ သီလဝတိ အထဝါ ဣန္ဒြိယဒမနာ'ဟူ၍သာ ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ယင်းလင်္ကာကို အာချတ္ထဒေါသ လွတ်အောင် ကြံရမည်။

['အတန္တကား' ချီသည့်ပိုဒ်တွင် 'မြေကိုခွဲခြမ်း၊ ရွှေခွက်လှမ်းသို့' ဟုစပ်ရာ၌ 'မိတိကာဘာဇနံ ဘန္တိတွာ သုဝဏ္ဏဘာဇနံ ဂဏှန္တောဝိယ'ဟု ဓမ္မပဒပါဠိတော် မဏ္ဍုက ဒေဝပုတ္တ ဝတ္ထုတွင်လာသော ပါဠိကိုမြင်၍ သဘောတူ သောကြောင့် စပ်လေသည်။ လင်္ကာအဓိပ္ပာယ်ကို ပြေအောင်ဆိုလျှင် များအံ့စိုး၍ စိုးစဉ်းမျှယူသာရုံ ဉာဏ်လမ်း ထွင်လိုက်သည်။

['ဗီရဏီ ဟူသောအမည်ကို ဝိဂြိုဟ်ပြုသော်ကား 'ဝိရတိဿုက္ကံကရောတိတိ ဗီရဏီ။ ဒွိဟိကာရဏေဟိ ဤရတိကမ္ပတိတိ ဝါ ဗီရဏီ။ ဒွေအတ္ထေ ဤရတိဝိရိယံ ကရောတိတိဝါ ဗီရဏီ။ ကာယဝါစာဟိ ပရေသံ မနံ ဗီလတိ ဗန္ဓတိတိ ဝါ ဗီရဏီ။ ဒုက္ခေန ဤရတိ ဇီဝတိတိဝါဗီရဏီ။ ဝေဒကောသလ္လံ ဘဏေတိ ဘာသတိတိ ဝါ ဗီရဏီ' ဤသို့စသည်ဖြင့် ပြုအပ်၏။

['ဝိဂြိုဟ်အနက်ကား- ယာ နာရိ၊ အကြင် သတို့သမီးသည်။ ဝိရတိဿုက္ကံ ကရောတိ၊ လုံ့လပြုတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့လုံ့လပြုတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သာ နာရိ၊ ထို သတို့သမီးသည်။ ဗီရဏီ၊ ဗီရဏီမည်၏။ ဝိရ-ဓာတ်။ ယုပစ္စည်း။ ကိတ်ဝိဂြိုဟ်။ ဝိရဓာတ်၏အရကား ခပ်သိမ်းသောအိမ်ထောင်မှု ကောင်းမှုတို့၌ မလစ်ဟင်းစေ ကြောင်း ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း ဝိရိယပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပါဒ်သည် မုချ၊ ထိုစိတ္တုပါဒ်အား တပ်သောကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်တို့၏ သဟဇာတသတ္တိသည် ကာရဏူပစာရတ္ထ၊ ယုပစ္စည်း၏အရကား ထိုမုချဥပစာရတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဗီရဏီသတို့သမီး ရ၏။ မိမိကံ၏အစွမ်းကြောင့် ထိုသို့ဖြစ်လတ္တံ့သော အခြင်းအရာကို ဖွားစကပင် အမည်မှည့်အံ့သောသူတို့၏စိတ်၌ ထင်လာရသည်ဖြစ်၍ ထိုအမည်တွင်သည် ဟူလို။

['ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယာ နာရိ၊ အကြင်သတို့သမီးသည်။ ဒွိဟိ။ ၂ပါးကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အမျိုးညံ့ခြင်း၊ သံသရာဘေးကိုလန့်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဤရတိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို ၂ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် တုန်လှုပ်တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ သာ နာရိ၊ ထို သတို့သမီးသည်။ ဗီရဏီ၊ ဗီရဏီမည်၏။ ဒွိသဒ္ဓါပပဒ၊ ဤရဓာတ်။ ယု-ပစ္စည်း။ ဒွိကို-ဗာပြုသည်။ ဤရ-ဓာတ်၏ အရကား အမျိုးအားဖြင့် ထောင်လွှားခွင့်မရ မဖြစ်သာသည်ကိုလည်းကောင်း သူ့ကို ဆဲရေးယိုးစွပ်ခြင်း မာနထောင်လွှားခြင်း

ဝဋ်တရားကြောင့် ငါ့အား ကိုယ်နှုတ်မချေငံခြင်း ဒေါသမာနစသည်တို့ကို မဖြစ်စေရအောင် ကောင်းစွာနှိမ်ချဆုံးမ တတ်သော အသိပညာပြဋ္ဌာန်းသော ဇောစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မုချ၊ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး၏ နူးညံ့ပြေပြစ်ခြင်း မုဒုအဇ္ဈဝသတ္တိသည် ကာရဏူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ ယု-ပစ္စည်း၏အရကား ထိုမုဒုချ ဥပစာရတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးမြတ်သော ဗီရဏီသတို့သမီး ရ၏။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ဒွေအတ္ထေ၊ ၂ပါးကုန်သော အရှင်အကျိုး၊ ကိုယ့်အကျိုးတို့ကို။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ အကျိုးများခြင်းအကြောင်း ကောင်းမှုတို့ကို။ ဤရတိ ဝီရိယံ ကရောတိ၊ လုံ့လပြုတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာနာရီ၊ ထိုသတို့သမီးသည်။ ဗီရဏီ၊ မည်၏။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ကာယဝါစာဟိ၊ ကိုယ်၊နှုတ်တို့ဖြင့်။ ပရေသံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏။ မနံ၊ စိတ်ကို။ ဗီရတိ- ဗန္ဓတိ၊ ဖွဲ့တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာနာရီ၊ ထိုသတို့သမီးသည်။ ဗီရဏီ၊ ဗီရဏီ မည်၏။ ဗီရ-ဓာတ်။ ယု-ပစ္စည်း။ ဗီရဓာတ်၏အရကား ကောင်းမြတ်ယဉ်ကျေးသော ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသော ပေမနိယသတ္တိသည် မုချ။ ထိုသတ္တိကိုဖြစ်စေတတ်သော အဒေါသပြဋ္ဌာန်းသော စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ ပကတူပရနိဿယသတ္တိသည် ဖလူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ ယု-ပစ္စည်းအရကား ထိုမုချ ဥပစာရတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဗီရဏီသတို့သမီး ရ၏။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယာ နာရီ၊ အကြင် သတို့သမီးသည်။ ဒုက္ခေန၊ အမျိုးစည်းစိမ် ငြိုငြင်ခြင်းဖြင့်။ ဤရတိ-ဇီဝတိ၊ အသက်ရှည်ရ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ငြိုငြင်စွာအသက်ရှည်ရသော သတ္တိကြောင့်။ သာ နာရီ၊ ထို သတို့သမီးသည်။ ဗီရဏီ၊ ဗီရဏီ မည်၏။ ဒုပုဗ္ဗ၊ ဤရ-ဓာတ်၊ ယု-ပစ္စည်း။ ဒု-ကို-ဗာပြုသည်။ ဤဝိဂြိုဟ်အလိုကား ဗီရဏီ ဟူသောအမည်သည် ကျွန်သမီးတို့အား မှည့်ကြမြဲအမည် ဆိုလိုသည်။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယာ နာရီ၊ အကြင်သတို့သမီးသည်။ ဒေဝ-ကောသလ္လံ၊ လိမ္မာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပညာရှိစကားကို။ ဘဏတိ ဘာသတိ၊ ဆိုတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့စကားကောင်းကို ဆိုတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ သာ နာရီ၊ ထိုသတို့သမီးသည်။ ဗီရဏီ၊ ဗီရဏီမည်၏။]

၂၂။ သောဏဒိန် ဘုံခန်း

ဤသို့ မာတလိနတ်သားသည် ဗီရဏီနတ်သမီး၏ ရှေ့၌ပြုဖူးသောကောင်းမှုကို နေမိမင်းကြီးအား ပြန်ကြားပြီးလျှင် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ရှေးရှု ရထားကိုနှင်ပြန်လေသော် ရှုမျှော်၍မပြီး ညီးညီးရဲရဲ တစ်ခဲနက် တောက်လျှံသော ရွှေဗိမာန် ၇ ဆောင်ဝယ် ၁ ထောင်၊ ၁ ထောင်စီ ဗိမာန်နေ ရံခြွေရွေ နတ်သမီးအပေါင်း ညွတ်ပျောင်းခယလျက် တောက်ပရွန်းဝေ ဂုဏ်ကျက်သရေအသွယ်သွယ်ဖြင့် ဆူလှယ်ပြောင်းကာ သောင်းညာဥပဒ် ကင်းလွတ်သန့်စင် ရွှင်ပျသောတန်ခိုးနှင့် အာကာသစိုးနတ် ထူးမြတ်သောစည်းစိမ်၌ ချမ်းငြိမ်းပျော်စံလျက်နေသော

သောဏဒိန်နတ်သား၏ ထင်ရှားထိန်ပြောင် ၇ ဆောင်သော ရွှေဗိမာန်အနီးအပါးသို့ နတ်ရထားရောက်လေလျှင် ထင်ထင်သိသိ မျက်စိမြင်သာအောင် နတ်မြင်း ၁၀၀၀ကို ရပ်တန့်စေ၍ နေမိမင်းကြီးအား ထင်ရှားစွာပြလေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် နတ်သမီးဗိရဏီဘုံထက် စုံအညီဆန်းဟန်နဲ့ ထူးလွန်ကဲဆင့် မြင့်မြတ်သော နတ်သားစည်းစိမ်ကို တွေ့ကြိမ်ရလေသော် ရှုမျှော်စုံမက် နှစ်သက်ခြင်းအခွါခါရှိ၍ မာတလိနတ်သားအား ‘ဒဒ္ဒမာနာအာဘန္တိ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်ရထားမှူး မာတလိ။ ရွန်းညီလျှံပြောင် ရောင်ခြည်ရောင်နွယ် ငြိတယ်ယုက်ကူးလျက် ခြူးပန်းခြူးအုံ ရုပ်စုံစီရင် ရွှင်ရွှင်လန်းကြည် ၇ မည်ရတနာ တန်ဆာအမွမ်းတို့ဖြင့် ထွန်းသစ်စနေလှလင်ကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ် တင့်တယ်လျက် တလက်လက်လျှံပြောင်သော ဤ ၇ ဆောင်ဗိမာန်ကိုမြင်ပြန်ရ ယခု မရှုနိုင်အောင်ရှိပြီ။ ထိုဘုံမှ ထိုနန်း ကူးသန်းပြောင်းလဲကာ လက်ယာလက်ဝဲ ယှဉ်တွဲခြွေရံ တူစံဖော်နတ်သမီး အသီးသီးသော အဆင်းအသရေ အထွေထွေအဆန်းဆန်း အံ့မခန်းနိုင်သောအဝတ်တန်ဆာ ရတနာအခြားခြားဖြင့် အများခြံရံလျက် ပျော်စံစံပယ်သော ထိုဘုံလယ်တစ်ဆောင်မှာ ဗိမာန်ရောင်၊ အဝတ်တန်ဆာရောင်၊ ကိုယ်အဆင်းအရောင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာတန်ခိုးအသရေ ဖန်ဆင်းလျက်စံနေသော ထိုနတ်သားသည် များစွာသောနတ်သမီးတို့၏ဦးသျှောင် ထို ၇ ဆောင်ဗိမာန်လုံး သခင်ပေမသိ။ မျက်စိအာရုံ မကုန်နိုင်အောင် အဆောင်ဆောင်ဘုံနန်းနှင့် အဆန်းဆန်း အသွယ်သွယ် ကြီးကျယ်လှသောနတ်စည်းစိမ်အထူးကို နတ်သမီးများအမှု ၇ ဦးဗိမာန်ရှင် ဤနတ်သားသည် တစ်ပါးသောသံသရာက ဘယ်ရွာဘယ်မြေ ဘယ်တိုင်းပြည်မှာ ဘယ်အမည် ဘယ်အမျိုးဖြစ်၍၊ အပြစ်စင်ကြယ်စွာ ဘယ်ကောင်းမှုပြုဖူးသောကံ စိမ့်၍ရသနည်း။ သောမနဿဝေဒနာ ငါ့စိတ်မှာယခု သူ့ကုသိုလ်ဖန်၍ သူ့ဗိမာန် စည်းစိမ်ကို သမာဓိဖြေ အနေဖောက်ပြန် ကိုယ်စံရသကဲ့သို့ နှစ်လိုခြင်းပြင်းစွာ ငါဖြစ်ဘိ၏။ သိမြင်တိုင်း ငါ့အား ကြားဦးလော့”ဟု မေးမြန်းတိုက်တွန်း၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ထိုသောဏဒိန်နတ်သား၏ ရှေးကုသိုလ်ကံကို သိမြင်တိုင်းကြားလို၍ ‘သောဏဒိန္နော ဂဟပတိ’ အစရှိသော ငှါဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဇမ္ဗူကျွန်းတွင် မင်းများအထွတ်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းကြီး။ ဤရွှေဗိမာန် ၇ ဆောင်ဝယ် ၇၀၀၀ သော နတ်သမီးတို့၏ အရှင်ဖြစ်သောနတ်သားသည် ရှည်လျားကာလ ရှေးဘဝ၌ ကဿပ အမည်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်တွင် ထင်ပေါ်သော ကာသိကရာဇ်တိုင်းဝယ် အသွယ်သွယ် မပျက် ညံ့နက်ဈေး သူဌေးသူကြွယ်တို့ဖြင့်ပြည့်သော ရွာနိဂုံးတစ်ခု၌ အလှူဒါယကာ ထင်စွာကျော်ရှိန် သောဏဒိန် အမည်ရှိသော သူကြွယ်ဖြစ်၍ အပြစ်စင်ကြယ် ရောင်းဝယ်ကြဆောင်၍ ရအပ်သော ဥစ္စာရွှေငွေကို မကျေမပျောက် နောက်သို့ထက်ကြပ် ကပ်၍ပါစေခြင်းငှာ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုစေတနာ သဒ္ဓါတရားဖြင့် ဘုရားတပည့်တော် ဖြစ်သော ရဟန်းသံဃာတော်တို့အားရည်မှတ်၍ တတ်စွမ်းနိုင်သောအားနှင့်လျော်စွာ နေရာကျောင်း၊ ကုဋိ ၇ ဆောင် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းလျက် ကျောင်းနေရဟန်းသံဃာတို့အား ၄ ပါးသောပစ္စည်း ဖိုးနည်းဖိုးမြတ် လိုအပ်သော အသုံးဆောင်တို့ဖြင့် အသင့်ဖိတ်ကြား၍ အားထုတ်မမေ့ တစ်နေ့မပြတ် ရိညွတ်ကြည်လင် ရွှင်လန်းနှစ်သက်လျက် သက္ကစဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး ကိုးကွယ်၏။ ၅ သွယ်သောအင်္ဂါ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အစရှိသော ပဉ္စဂံ နိစ္စသီလကိုလည်း ကြည်ညိုမမေ့ တစ်နေ့မကင်း စောင့်ရှောက်ခြင်းမြဲလျက် ၈ ရက် လပြည့်လကွယ်တို့၌ အကြံအပိုရက်နှင့်တကွ တစ်လတစ်လဝယ် ၁၂ ရက်သော ဥပုသ်နေ့ကြိမ်လျှင်လည်း

အချိန်ကိုဆင်ခြင်၍ အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်၏။ ဤသို့မပျက် အသက်ထက်ဆုံး ကျင့်သုံးအပ်သောသီလ၊ ဆုံးမအပ်သော ဣန္ဒြေ၊ ခွဲဝေစိမ့် လှူဒါန်းရန်အဖို့ မချို့တဲ့သောဒါန၊ စာဂတို့နှင့်စုံညီစွာ သဒ္ဓါရေးရှ ဖြူစင်သန့်ရှင်း မကင်းမလပ် မပြတ်ပြုနိုင်သောကောင်းမှုကံသည် ထိုခန္ဓာအချိန်ရောက်၍ ဖောက်လှဲ သည်၏အခြားမဲ့၌ပင်။ ဤကောင်းကင်အရပ်ဝယ် ထူးမြတ်သောရွှေဗိမာန် ၇ ဆောင်၌ ၇၀၀၀ နတ်သမီးအခြံအရံနှင့် တကွ ဒေသသမ္ပတ္တိကိုပေး၍ မွေးပျံ့သောဂုဏ်သတင်းအရှိန်နှင့် သောဏဒိန်ဟူသော လူကအမည်ဟောင်း မပြောင်းမလွဲ တွင်မြတ်ဆိပ်ဖြင့် ဤဗိမာန်ကြီးသခင် နတ်သားဖြစ်လာသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

[ဤသောဏဒိန်ခန်း၌ ဘုံခန်းလင်္ကာမှာ အကျယ်ဆိုပြီး ထိုဘုံခန်းလင်္ကာ၌ ‘လက်ဝဲလက်ယာ၊ ရှေ့မှာနောက်ဆို’ ချီသည်ပိုဒ်တွင်၊ ‘ယောက်ျားဘုန်းလျှင်၊ ရှုန်းရှုန်းဝန်းမြင့်၊ ခုနစ်ဆင့်သား၊ နတ်မင်းတမ်းခွန်၊ ရွှေဗိမာန်ကို’ ဟူ၍ စပ်ရာ၌ ဗီရဏီနတ်သမီး၏ဗိမာန်ဘုံမှာကဲ့သို့ တစ်ဆောင်တည်း၌ ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသည်ဟု မယူအပ်။ ဤ သောဏဒိန်နတ်သား၏ဘုံဗိမာန်ကား ဆောင်သီး ၇ ဆောင်ပင် ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ‘သောဏဒိန္နဒေဝပုတ္တဿ သတ္တကဉ္စန ဝိမာနာနိ’ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂါထာအဖွင့်တွင်လည်း ‘ဥပရူပရီဟု မဆို ပဋိပါဋိယာဌိတေသု သတ္တသု တေသု တေသု ဝိမာနေသု’ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆောင်သီးဆောင်ခြား ဖြစ်ကြောင်းကိုလာသောကြောင့် သိရသတည်း။ ထိုသို့ ဆောင်သီးဖြစ်လျက် လင်္ကာ၌ အဘယ်ကြောင့် ဧကဝုဏ်နှင့် စပ်လေသနည်း ဟူမူကား ‘ဇာတျာပေက္ခံ ဧကဝစနံ’ဟု သဒ္ဓါဆရာတို့အမိန့်နှင့်အညီ ဘုံတို့၏ တစ်ခုသည် တစ်ခုနှင့်တူသော အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော ဇာတ်ကိုး၍ ဧကဝုဏ်သင်္ချာနှင့် စပ်လေသည်။ ဤသို့ယူမှ ပါဠိနှင့်လင်္ကာ တပြေးတည်းညီမည်။

[‘ထိုသို့စေ့စုံ၊ မေးလေတုံသော’ ချီသည်ပိုဒ်တွင် ‘ဗာရာဏသီ၊ ခေါ်ညီမည်သီး၊ ထိုပြည်ကြီး၌၊ ဝံချီးလှူချစ်၊ သူကြွယ်ဖြစ်၍’ ဟူသောလင်္ကာ၌ သောဏဒိန် သူကြွယ်နေသောရွာကို ဗာရာဏသီပြည်ဟု ဆိုသည်ကား ဂင်္ဂါ၌ နွားကျောင်းရွာ တည်၏ဟူသကဲ့သို့ သမိပူပစာရ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သိကြားကြောင်းကို မညောင်းမညာ အပြစ်ရှာ၍ ဟူသကဲ့သို့ ပဓာနနည်း သဒ္ဓါသုပစာရအားဖြင့်လည်းကောင်း တင်စား၍ စပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ‘ကာသိရဋ္ဌေ အညတရသ္မိံ နိဂမေ သေဏဒိန္နောနာမ ဂဟပတိ’ အစရှိသည်ဖြင့် အမည်မထင်ရှားလွန်းသော နိဂုံးရွာ၌နေကြောင်းကို လာသောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ယူမှ ပါဠိတော်နှင့် လင်္ကာ မဆန့်ကျင်မည်။

[‘စတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ ယာစပက္ခဿအဋ္ဌမိ ပါဠိဟာရိယပက္ခန္ဓ’ စသည်ဖြင့် ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌ လာသောအတိုင်း အကြိုအပိုနှင့်တကွ ထို လပြည့်လကွယ် ၈ ရက်သတင်း နေ့တို့၌သာ ဥပုသ် ဆောက်တည် ကောင်း၏။ ကြွင်းသောနေ့တို့၌ မဆောက်တည်ကောင်းဟု အချို့ဆရာတို့ယူသည်မှာ ‘န ဘိက္ခဝေ အနုပေါသထေ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော ယောကရေယျ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌ’ဟု ရဟန်းပဉ္စင်းတို့မှာ ဥပုသ်နေ့မဟုတ်သည်၌ ဥပုသ်ပြုလျှင် ဒုက္ကဋ္ဌသင်စေ ပညတ်တော်မူသကဲ့သို့ လူတို့မှာ ဥပုသ်နေ့မဟုတ်သည်၌ ဥပုသ်ဆောက်တည်လျှင် အတ္တကိလပထ မျှသာ ဖြစ်သည်။ အပါယ်လားခြင်း အကြောင်းဖြစ်သည်ဟု တားမြစ်တော်မမူသောကြောင့် ထိုဆရာတို့စကားကို ဆင်ခြင်အပ်၏။

[ထိုသို့တစ်မူကား ဥပုသ်နေ့မဟုတ်ရာ၌ လူတို့မှာ ဥပုသ်ဆောက်တည်သည်ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ခု အပြစ်မရှိ၊ ဥပုသ်နေ့တိုင်း မဆောက်တည်နိုင်သည်ဟူ၍လည်း အပြစ်မရှိ။ ဤ ဆိုခဲ့ပြီးသောရက်သည် အိမ်၌

နေကုန်သောသူတို့အား ဥဿာဟပြုသည်ရှိသော် စွမ်းနိုင်ရာသောကြောင့် ဥပုသ်နေ့ဟု မှတ်သားခြင်းဖြစ်သည်။ မှတ်သားခြင်းရှိသည့် အတိုင်းလည်း ပါဠိအဋ္ဌကထာ လာသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည်နေ့မဆို စွမ်းနိုင်လျှင် ဆောက်တည်ကောင်းတော့သည် ဟု သိအပ်၏။

[သောဏဒိန်ဟူသော အမည်ကို ဝိဂြိုဟ်ပြုသော်ကား 'သောဏံ သုန္ဒရံ ဒါနံ ဒဒါတိတိ သောဏဒိန္နော။ သဒ္ဓမ္မံ သုဏတိတိ သေဂါဏော။ ဒါနံ ဒဒါတိတိ ဒိန္နော။ သောဏောစသော ဒိန္နောစာတိ သောဏဒိန္နော။ ဩဒနေန သဟ ယော ဝတ္တတိတိ ဧသာဏော။ တံဒဒါတိတိ ဝါ သောဏဒိန္နော' ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြုအပ်၏။

[ဝိဂြိုဟ်အနက်ကား- ယော ဂဟပတိ၊ အကြင်သူကြွယ်သည်။ သောဏံ သုန္ဒရံ၊ ကောင်းမြတ်သော။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒါတိ၊ ပေးတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ကောင်းမြတ်သောအလှူကို ပေးတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သော ဂဟပတိ၊ ထိုသူကြွယ်သည်။ သောဏဒိန္နော၊ သောဏဒိန် မည်၏။ သောဏသဒ္ဓမ္မပ ပဒ ဒဒ ဓာတ်။ တ-ပစ္စည်း။ ကိတ် ဝိဂြိုဟ်။ သောဏဟူသော ပါဠိပဒိကပုဒ်၏အရကား ဆွမ်းကျောင်းအစရှိသော ဒါနစေတနာတို့၏ သုန္ဒရဘောဂုဏ်နှင့် ဂုဏေအဖြစ်ဖြင့် စပ်အပ်သော သမ္ပန်သည်သာ ပဓာန။ ဒါနဝတ္ထုသည် အပ္ပဓာနအားဖြင့် ရ၏။ ဒဒဓာတ်၏အရကား ထိုဒါနဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော စာဂစေတနာ ရ၏။ တ-ပစ္စည်း၏အရကား ထိုစေတနာတို့ဖြင့်မှတ်အပ်သော ဂုဏေဖြစ်သော ၇ ကျောင်းဒါယကာ သောဏဒိန်သူကြွယ် ရ၏။

[ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို။ သုဏတိ၊ နာတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ သူတော်ကောင်းတရားကို နာတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သော၊ ထိုသူသည်။ သောဏော၊ သောဏမည်၏။

[ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဒနံ၊ အလှူကို။ ဒဒါတိ၊ ပေးတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ အလှူကိုပေးတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒိန္နော၊ ဒိန္နမည်၏။

[သောဏောစ၊ သူတော်ကောင်းတရား နာတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုသူတော်ကောင်းတရားကို နာတတ်သောသူသည်။ ဒိန္နောစ၊ အလှူပေးတတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို ၂ ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ သော ဂဟပတိ၊ ထိုသူကြွယ်သည်။ သောဏဒိန္နော၊ သောဏဒိန် မည်၏။

[ရှေ့ပုဒ်အရကား သူတော်ကောင်းတရားစကားကို မှတ်နာခြင်းစေတနာသည် ပဓာန။ ထိုဓမ္မဿဝဏလျှင် ဥပနိဿယရှိသော သီလ ဘာဝနာ ဓမ္မဒေသနာ အပစာယန ဝေယျာဝစ္စ ဒိဋ္ဌိဇကမ္မ ကုသိုလ်တို့၏ ပစ္စယုပ္ပန္န သတ္တိသည် အပ္ပဓာနရ၏။ နောက်ပုဒ်အရကား စာဂစေတနာသည် ပဓာန။ ထို စာဂစေတနာလျှင် ဥပနိဿယရှိသော ပတ္တိဒါန ပတ္တာနုမောဒန ဒိဋ္ဌိဇကမ္မကုသိုလ်တို့၏ ပစ္စယုပ္ပန္နသတ္တိသည် အပ္ပဓာန ရ၏။ သမာသ်ပုဒ်လုံး၏ အရကား ထိုပဓာန အပ္ပဓာနတို့ဖြင့်မှတ်အပ်သော ကုသိုလ် ၁၀ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော သောဏဒိန်သူကြွယ် ရ၏။

[ဝါ၊ ကား။ ယောဒေယျဓမ္မော၊ အကြင်လူဖွယ်ဝတ္ထုသည်။ ဩဒနေန၊ ဆွမ်းနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်၊ သောဒေယျဓမ္မော၊ သည်။ သောဏော၊ သောဏမည်၏။ သဟပုဒ်၊ ဩဒနပုဒ်၊ ဗဟုဗွိဟိ၊ ဟနှင့်ဒကို ချေရမည်။

[ယော ဂဟပတိ၊ သည်။ သောဏံ၊ ဆွမ်းနှင့်တကွသော ကျောင်းအစရှိသော ဒါနဝတ္ထုကို။ ဒဒါတိ၊ လှူတတ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုသို့ ဆွမ်းနှင့်တကွသော ကျောင်းအစရှိသောအလှူဝတ္ထုကို ပေးလှူတတ်သော သတ္တိကြောင့်။ သောဂဟပတိ၊ သည်။ သောဏဒိန္နော၊ သောဏဒိန် မည်၏။]

၂၃။ ဖလိက ဝိမာနခန်း

ဤသို့ မာတလိနတ်သားသည် သောဏဒိန်နတ်သား၏ ရှေး၌ပြုဖူးသော ကောင်းမှုအကြောင်းကို ပြန်ကြားပြီး၍ တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်လေသော် တိမ်ပေါ်ကောင်းကင်ရပ် နတ်ရထားသွားရာခရီး အနီး တာထောက်သင့်တွင် အမြင့် ၂၅ ယူဇနာ၊ ၇ မည်ရတနာ အရာမကရှုဖွယ် တင့်တယ်စွာအခန်းခန်း ဆန်းကြယ်စွာ စီမံ အလှူချင်းတွယ်ရစ်လျက် စုလစ်မွန်ကောင်း ရောင်မောင်းတန်ဆာ အရာမက တောက်ပရွှင်ကြည် ဆောင်လည်နိမ့်မြင့် ဖူးဆင့်အဆူဆူမှာ ရတနာခြူ ရတနာကွန်ရက် မျက် ၉ ပါးစီခြယ်အပ်သောအလှူနှင့် မှန်ကင်းစိန်ဖူးတွင် အထူးထူးရတနာကို သင့်ရာယှဉ်ဖက် ပတ္တမြားရွက်နှင့် ရွှေရိုးငွေရိုးနှင့် သန္တာနီမြွှာရောင် လက် ကူးယှက်ရွှန်းစို ယိုစီးလှမတတ် ဘုံပြာသာဒ်အလယ်မှာ နေစွယ်ဆီမီး တန်ဆောင်ကြီးကဲ့သို့ ညီးညီးပြောင်လျက် လရောင်ခြည်တမျှ ချမ်းအေးလှသော မြဆီမီးတိုင် လှိုင်စမုတ်လေသာ ရတနာ ၇ မျိုး အမိုးနံရံ ဖန်အတိပြီးသော ဗိမာန်ကြီးဘုံဆောင်ဝယ် အထောင်မကသော နတ်သမီးအပေါင်း အပျောင်းအနွဲ့ အဖွဲ့အဆို သံချိုသံလေး ကျူးအေးသံလွင် ပဉ္စင်တူရိယ တီးကြကကြ သီဆိုကြသော သဘင်ရတု ပျော်မှုရွှင်ခန်းနှင့် ပန်းမျိုးစုံယှဉ် ဥယျာဉ်ရေကန် ခြံရံဝန်းပတ်လျက် နက်သားကံတူ ကျွမ်းသူလည်းမရှိသေး၊ တစ်စုဟဝေးသော နတ်သမီးအပေါင်းတို့ ရှေးအကြောင်းစိမ့်တိုင်း စံရသောဖန်ဗိမာန်အနီးသို့ရောက်လျှင် အထောက်သင့်ရာ မျက်နှာစာက မာတလိနတ်သားသည် ရထားကိုတန့်ရပ်စေ၍ နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီး ဖန်ဗိမာန်အတွင်းခင်းအပ်သော သလွန်အုံးစက်ရာ အခြားခြားနှင့် နတ်သားတစ် ယောက်မျှ မနောက်မနော ၅ ပါးသောအာရုံ ဂုဏ်ကာမာသဝမဠိး နတ်သမီးအပေါင်းကိုမြင်လေသော် နှလုံးတော်လည်း ပုထုဇဉ်ယှဉ်အပ်သော အာရုံလည်း ဂုဏ်ဂုဏေအသင့်ဖြစ်၍ နှစ်လိုသဘော ဇောသောမနဿဖြင့် မြင်သမျှအကျိုးထူးကို ရထားမှူးအားမေးလိုသောကြောင့် ‘ပဘာသတိမိဒံဗျမံ’ အစရှိသော ၃ ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်း မာတလိရထားမှူး။ ဤကောင်းကင်နတ်နန်းလည်း တထူးရှေးဦးက ဗိမာန် ၂ ဘုံထက် အလုံးစုံကျက်သရေသာလွန်စွာ ရတနာ ၇ ပါးခြယ်လှယ်ကာ အရာမကသောသီတိုင်က ရောင်ခြည်ချင်း ဆိုင်ပြိုင်လျက် လှိုင်စမုတ်လေသာက ရတနာ ၇မျိုး အမိုးနံရံ ဖန်အတိပြီး၍ ညီးညီးတောက်ထွန်းလျက် မွန်းမွန်းထိန်မျှ သံခြံမံသံလေး ကျူးအေးသောသီချင်းသံ တရံမစဲ ပွဲသဘင်ပြု၍၊ ထွားနုပျော့ပျောင်းသော

မိန်းမကောင်းလက္ခဏာ အမှုအရာ အသွယ်သွယ်နှင့် ချစ်ဖွယ်တစေပြု၍ နစ္စကိတမူ တူရိယာမျိုး တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း အဆင်းအရောင်ဖြင့် တစ်ဆောင်လုံးညီမျှ နတ်သမီးအပေါင်း ပျော်ကြောင်းခြံရံလျက် ဤဖန်ဗိမာန်နန်းကား နတ်သားတစ်ယောက်မျှ မမြင် ဘုံဝန်းကျင်ပတ်ရစ်ကာ မြစ်သီဒါရေလည်း တထွေထွေစီးလျက် ဥယျာဉ်ကြီး၊ ရေကန်ကြီး အသီးသီး အသွယ်သွယ် ပျော်ဖွယ်အတန်တန် စားရန်သောက်ရန် ဝတ်ဆင်ရန်အလုံးစုံ ကာမဂုဏ်မျိုးပြည့်လျက် ကြည့်စဖွယ် ပျော်စဖွယ် ထူးလှခဲ့၏တကား။ ထိုနတ်သမီးအများ ရွှင်လန်းဟန် ဗိမာန် ဘုံနန်း၏ထူးဆန်းခြင်း ဘုံတွင်းဘုံပြင် မြင်သမျှကိရိယာစုံကို ခုကြံရသောငါသည် ကြည်ရွှင်သောနှလုံးဖြင့် ကိုယ်သုံးဆောင်ရန်ပိုင်စုလို သူ့ကံကြောင့် သူစံရပေသည်ကို မဖြေဆည်နိုင်အောင် ယိုင်ညွတ်သောစိတ် ဖိတ်ယိုကူးယှက် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်ဘိ၏။ သိသာအောင်လျင်လျင် သင်နတ်သား ကြားပါဦး။ ထို ကျက်သရေ ထူးဆန်းသော ဖန်နန်းသူအပေါင်းသည် ဘဝဟောင်းသံသရာက ဘယ်ရွာဘယ်ရပ်မှာ ထူးမြတ်ကြီးကျယ်သော အဘယ်ကောင်းမှု ပြုခဲ့ဖူးကြလေသနည်း”ဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်းကို ပြန်ကြားလို၍ ‘ယာကာစိ နာရိယော ဣဓ ဇိဝလောကေ’ အစရှိသော ၂ ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သင်္ဂဟ ၄ပါး မြတ်တရားဖြင့် ပြည်သားပြည်သူ မပူမဆာ ချမ်းသာငြိမ်းအေး ပေးတော်မူလေ့ရှိသော နေမိမင်းမြတ်။ ဤ နတ်သမီးဖန်နန်းသူအပေါင်းတို့ ကောင်းမှုပြုဖူးသော အထူးဘဝမှာ ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တွင်းတွင် မင်းနေစံရာ ဗာရာဏသီပြည်ကြီး၌ အမျိုးသမီးတစေ အဆွေသဟာ မေတ္တာယှက်စည်း တပေါင်းတည်းဖြစ်ကြ၍ ဘုရားသာသနာတော်ကို သဒ္ဓါခြင်းပြန့်ပွားလျက် ၃ ပါးသရဏာ၊ ၅ ဖြာသောသီလတို့ကို တစ်နေ့မျှမပျောက် မပေါက်မကြား စကားသစ္စာ မှန်စွာမလွဲ အမြဲစောင့်ထိန်းလျက် ခပ်သိမ်းသော စက္ခု၊သောတ စသောဣန္ဒြေကိုလည်း အနေသင့်ရာအာရုံတွင် လုံခြုံစွာဆိုပိတ်၍ မိတ်သဟာယတစ်စု ကိုယ့်အမှုသူ့အမှု လှူမှုတန်းရန် စိမ့်ပြင်ဆင်ခွင့်ရှိလျှင် စင်ကြယ်သန့်ပြန့်စွာ ရတနာ ၃ ပါးအား လှူဖို့လှူစု ဒါနဝတ္ထုအလျောက် ဝမ်းမြောက်သောနှလုံးနှင့် သုံးဆောင်ကျင့်ဖွယ် တင့်တယ်စွာ သဒ္ဓါကြည်ဖြူလျက် လူရှင်ဧည့်သည်အလိုက် ထိုက်လျော်ကြောင်းကောင်းစွာပြင်ဆင် စီရင်လှူဒါန်းခြင်းနှင့် သီဟင်းဥပုသ်နေ့ရောက်လျှင် တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာ ဆော်နှိုးခြင်းကိုပြု၍ တစ်စုတပေါင်းတည်း ကျောင်းကန်ဘုရား ၃ ပါး ရတနာရှိရာသို့ ဆည်းကပ်လျက်အားနှင့် လျောက်ပတ်သော လှူဒါန်းပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့် နှစ်လိုစွာပူဇော်လှူဒါန်း၍ ရဟန်းသံဃာတော်တို့၏အထံတွင် အင်္ဂါ ၈ ပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဥပုသ်သီလကိုခံယူပြီးသော် သင့်လျော်ရာ အရပ်၌နေကုန်လျက် မနွမ်းမပျက်စေခြင်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စိမ့်သောငှာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အစရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကသိုဏ်း၊ အသုဘ အစရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အတ္တိဣမသ္မိ ကာယေ ကေသာ လောမာ အစရှိသော ကာယ ဂတာ သတိကမ္မဋ္ဌာန်း ‘သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စသဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ဒုက္ခာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာအနတ္တာ အစရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် တစ်ခုခုသောကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှုအာရုံပြုလျက် ဥပစာရသမာဓိကိုဖြစ်စေ၍ ဣန္ဒြေကိုဆုံးမသဖြင့် မခွဲမတွန့်သောနှလုံးဖြင့် ကောင်းစွာကျင့်သုံးလျက် ဥပုသ်ထွက်သောနေ့ စသည်တို့၌ နှလုံးကြည်ရွှင်စွာ ရတနာ ၃ ပါးတို့အား အားနှင့်လျော်စွာ တပေါင်းတစ်စည်း တညီတညွတ် မပြတ်သောဝတ်ကိုဖြစ်စေသဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းကိုပြုကြ၍ ထိုဘဝအဆုံးရောက်သဖြင့် မျက်မှောက်သောခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်ကြလေသော် ဤတိမ်ပေါ် ကောင်းကင်ယံတွင် ဤဗိမာန်ဘုံနန်း၌ အဆန်းအထူးသောစည်းစိမ်ကြီး နတ်သမီးချမ်းသာကို ထိုဘဝဟောင်းက

တပေါင်းတည်းပြုဖူးသော ကုသိုလ်ထူးအစွမ်းကြောင့် ချမ်းမြေ့စွာ ဤနန်းသူအများ ပျော်ပါးစံ့ရွှင်ကြရသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

[ဤဖလိကဝိမာနခန်း၌ ဘုံခန်းလင်္ကာမှာ အကျယ်ဆို၏။ ထို ဘုံခန်းလင်္ကာ၌ ‘ကောင်းကင်လမ်းမ၊ ကွန်းထောက်ချသို့’ ချီသည့်ပိုဒ်တွင် ‘ဖန်မိုးရိပ်ငြိမ်၊ နန်းရွှေအိမ်ထက်၊ စည်းစိမ်သခင်၊ နတ်လုလင်လည်း၊ စုံအင်တန်ခိုး၊ ဘုန်းမညှိုးတည့်၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ဝင်းဝင်းညီးညီး၊ ဖီးရရီးသား၊ နတ်သမီးမရှား၊ နတ်သားသိန်းသန်း’ဟူ၍ လည်းကောင်း နတ်သမီးနတ်သား ၂ ပါးစုံညီရှိကြောင်းကို စပ်သည်။

[ပါဠိတော်၌ နေမိမင်းကြီးအမေးတွင် နာရီဝရကဏာကိဏ္ဍာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣမာနနာရီယော ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မာတလိနတ်သားအဖြေတွင် ယာကာစိနာရီယော ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဖွင့်အဋ္ဌကထာတွင် လည်း နစ္စ၊ ဂီတ၊ ဝါဒီတာ၊ ဒီသု၊ ဆေကာဟိ၊ အစ္ဆရာဟိ၊ ပရိ၊ ကိဏ္ဍာ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် နတ်သမီးအပေါင်းသာ ရှိကြောင်းကို လာသည်။ နတ်သားရှိကြောင်းကို မဆို။

[ထိုသို့ ပါဠိတော်နှင့် လင်္ကာ မညီလွန်းဖြစ်၍ အချုတ္တဒေါသရိပ် ထင်သော်လည်း လင်္ကာဆရာ၏ အလိုတော်သည် ဤဖန်မိမာန်၌ ပါဠိတော်တွင် နတ်သမီးကိုသာဆိုသည်ကား-ဧကသိုလ်ကံ၏အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားရာသို့ လိုက်၍သာ ဆိုသည်။ နတ်သား မရှိသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ ဥပမာကား ဝိသာခါသူဌေးမသည် ပုဏ္ဏဝဗုဒ္ဓနုဋ္ဌဌေးနှင့် ဇနီးမောင်နှံ အစုံအညီပင် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော်ကို ဆောက်သည်ဖြစ်လျက် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းကို ဝိသာခါဒါယိကာမ ဆောက်လှူသည်ဟု ထင်ရှားရာသို့လိုက်၍ ဆိုဘိသကဲ့သို့ ဤဖန်နန်းကိုလည်း နတ်သမီးတို့၏ ကုသိုလ်ကံအစွမ်းဖြင့် ရလေသောကြောင့်သာ နတ်သမီးအပေါင်းကိုဆိုသည် နတ်သားကိုမူကား နတ်သမီးတို့နှင့် အဖော်အဖက်ဖြစ်ရုံမျှသော ကောင်းမှုကြောင့်သာ ဖြစ်လာကြရသဖြင့် မထင်မရှားသောကြောင့် မဆိုသည်ဟု အယူတော်စွဲသဖြင့် ၎င်းလင်္ကာကို စပ်သည်ဖြစ်မည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း ပါဠိတော်ထွက် နိတတ္ထ နေယျတ္ထတို့ဖြင့် မလာမရှိသည်ကို အထွေထွေတွေးဆဖွယ် မရောက်ပြီ။]

၂၄။ ဆေဠရိယ ဝိမာနခန်း

ဤသို့ မာတလိနတ်သားသည် ဖန်မိမာန်ကိုပြပြီးလျှင် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်၍ တစ်ဖန် ထိုကောင်းကင်လမ်းခရီးအနီးတွင် မြေအပြင်မညီမညွတ်၌ မြတ်ထွတ်သောကျောက်မျက်ရွဲ မြပုလဲမျက်ရှင်တောင် ပြောင်ပြောင်ရွန်းရွန်း ထွန်းပသကဲ့သို့ အသို့ကျယ်စွာ သင့်ရာဝေဖန်လျက် ရေကန်ဥယျာဉ် ပန်းစဉ်ပန်းတော သာမောရုဖွယ် မြစ်ငယ်သီဒါ ရစ်ကာခြံရံ၍ ရတနာ ၇ တန် စိမ့်ခြယ်လှယ်သဖြင့် တင့်တယ်ထွန်းပြောင် ရောင်ခြည်အစိုးနှင့် အမိုးသီတိုင် မှတ်လိုက်နံရံ ဗိမာန်တွင်းပြင် မျက်ရှင်ကျောက်မျက်ရွဲ ရဲရဲတောက်လောင်အံ့သော ဗိမာန်ဘုံနန်းဆောင်ဝယ် အထောင်မကသောနတ်သမီးတို့ အသီးအသီး တီးမှုတ်ကသီ သံညီသံမြူ အေးချင်း

ကျူးကျော် အပျော်အပါးဖြင့် နတ်သားတစ်ဦးတစ်ဦး၌ အထူးထူးကိုယ်စီ တူညီဝန်းရံ ရွှင်စံပျော်ပါးလျက် နတ်သားနတ်သမီး ဇနီးမောင်နှံအစုံ ဘုံဗိမာန်တစ်ဆောင်တွင် အထောင်မကနေကြသော အစုအပေါင်းကို လမ်းကြောင်းခရီးနား၌ ရထားကိုတန့်စေ၍ နေမိမင်းကြီးအား ပြလေ၏။

ထိုအခါ ကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်၌ ပျော်စံကာနေကြသော နတ်သမီးနတ်သားတို့၏ များစွာသော တင့်တယ်ခြင်းတို့ကို နေမိမင်းကြီး မြင်လေသော် ရွှင်ပျော်နှစ်သက်ခြင်းအဟုန်ဖြင့် ရူပါရုံစက္ကူဖြင့် ရှုမြင်ရုံမတန် ကိုယ်စံရပြီးလောက် ဝမ်းမြောက်တော်မူသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ‘ပဘာပတိမိဒံဗျမ္’ အစရှိသော ငှါထာခွဲဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်ရထားမှူးမာတလိ။ သီဒါမြစ်လည်း ဝန်းရစ်ပတ်ရံ ဥယျာဉ်ရေကန် အဖန်အဝေ အနေအခင်းလည်း သန့်ရှင်းတော်လျော်စွာ ထိုလူ့ပြည်လူ့ရွာမှာ ဘယ်ပညာရှိလူတတ် ကွပ်မှတ်စီမံ ဝေဖန်သည်ထက်မက တင့်တယ်လှသောအခင်းအကျင်းနှင့် တစ်ဆောင်လုံးပြောင်လင်းအောင် ဝင်းဝင်းလျှပ် ရောင်ခြည်စိုသော ထိုကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်နန်းမှာ အဆန်းဆန်းအထွေထွေ ကချေသည်နတ်သမီး ပဉ္စင်တီးအလီလီ သီချင်းသည် အခြားခြားနှင့် နတ်သားနတ်သမီး မငြီးပျော်မှု တစ်ခုတည်းသော ဘုံနန်းဗိမာန်ဆောင်၌ အထောင်အသောင်းမက ပျော်စံကြသောအခြင်းအရာကို ငါရှုမြင်၍မငြီး၊ အာလမွရမည်သော ပဟိရ်စည်ကြီးကို မြှောက်ချိကာခတ်တီး၍ အသီးသီးသောသဘင်ပျော်ခန်းနှင့် ဘုံနန်းဆောင်အလုံး ငြိမ်ငြိမ်မွမ်းမွမ်းရှိသည်ကိုလည်း စိတ်အလိုနှစ်သက်ရာနာ၍ မရောင့်မရဲ အံ့အဲချီးမွမ်း၍ ဥဒါန်းမကုန်အောင် ထိုဘုံဆောင် ကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်ကြီး၌ နတ်သမီးနတ်သား အပေါင်းသည် ဘဝဟောင်းသံသရာက ဘယ်ရွာဘယ်ပြည်မှာ အဘယ်မည်သောကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ကြဖူး၍ ဤအထူးအဆန်းသော ဘုံနန်းဗိမာန်မှာ စံစားကြရလေသနည်း”ဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ထိုနတ်သမီးနတ်သားတစ်စုတို့၏ ကောင်းမှုကို ပြုကြားလို၍ ‘ယေကေစိ မစ္စာဣဓဇိဝလောကေ’ အစရှိသော ငှါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သတ္တဝါအပေါင်းအား အကြောင်းကော်ရာ ကံသာအဆွေဟု နှလုံးနေအယူ စွဲတော်မူသော ဗုဒ္ဓကျမ်းဂါထာ သခင် နေမိမင်းမြတ်။ ထိုနတ်သားနတ်သမီး ဗိမာန်ရှင်တစ်စုတို့၏ ပြုဖူးသောကောင်းမှုမှာ ကဿပအမည်ရှိသော မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ ဗာရာဏသီ မင်းနေပြည်ကြီး၌ အမျိုးသမီးအမျိုးသား တပေါင်းတစ်စုဖြစ်၍ အပြစ်စင်ကြယ်ကြောင်းအပေါင်းဖွဲ့လျက် မပျက်သောသဒ္ဓါတရားဖြင့် ရတနာ ၃ ပါးတို့အား ဆည်းကပ် ကို ကွပ်၍၊ သရဏဂုံ ပဉ္စသီတို့ကို တစ်နေ့မကင်း ကျင့်ဆောင်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာ ရဟန္တာအရင်မြတ်တို့အား လည်းကောင်း၊ မြတ်သောတရားကို ဖြောင့်မတ်ဉာဏ်ကျင့်ဆောင်တော်မူကုန်သော အရိယာသံဃာ သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ် မြတ်တို့အား လည်းကောင်း၊ ညောင်စောင်း၊ ဖတိုင်၊ သရိုင်းသင်ဖြူ၊ အင်းပျဉ်၊ ယာဉ်၊ သံလျင်း၊ အုံးမွေ့ရာစသည်တို့ဖြင့် များပြားသောအိပ်ရာနေရာ၊ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆေး၊ ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်တို့ကို အားနှင့်လျော်စွာ အသီးသီးလှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းနှင့် ရတနာ ၃ ပါးတို့အားရည်မှတ်၍ ဇရပ်၊တန်ဆောင်း၊ ကျောင်းအာရာမ၊ ရေကန်၊ ရေတွင်း တို့ကိုလည်း ကြည်ညိုအားထုတ် ဆောက်လုပ်ပူဇော်လျက် သီတင်းရက်နေ့ကို အကြိုအပိုနှင့်တကွ တစ်လလျှင် ၁၂ရက်သော ဥပုသ်နေ့တို့၌လည်း နှစ်ခြိုက်ရွှင်လန်း စွမ်းနိုင်တိုင်းမပေးမယုတ် အားထုတ်စောင့်သုံး ဆုံးမအပ်သောဣန္ဒြေရှိခြင်း၊ မကင်းသောသတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာဖြင့် စိတ်ဖြာဝေဖန် ကောင်းမွန်ဖြူစင်သော သဘောအလေ့သို့သာ နှလုံးသက်ဝင်ခြင်း၊ ယင်းသို့အလုံးစုံ ဆိုခဲ့ပြီးသမျှ ဒါန၊သီလ၊

စာဂတည်းဟူသော ကောင်းမှုကို အပေါင်းအစုလုပ်၍ တစ်အုပ်တစ်ဆွေ တရွေတဖော်တည်း မွေ့လျော်စုံမက် နှစ်သက်ကြည်လင်စွာ ပြုခဲ့ဖူးသောကောင်းမှုကြောင့် ထိုအစုအပေါင်းမပျက် အသက်ခန္ဓာကုန်သည်၏ အခြားမဲ့၌ပင် ဤကောင်းကင်အလယ်၌ အလွန်ကျယ်ပြန့်သော ကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်ကြီးဝယ် နတ်သမီးနတ်သား မိတ်ဆွေစုံညီစွာဖြစ်၍ အပြစ်သန့်စင် ကြည်ရွှင်မညှိုး တန်ခိုးကျက်သရေဖြင့် တူနေချမ်းငြိမ် စည်းစိမ်ကြီးသခင် ဖြစ်လာကြပေသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

[ဤအရာ၌ အာလမ္မရစည်ကြီး ဟူသည်ကား ကုဏ္ဍာလအိုင်၌ ရေကျလာကုန်သော ဆင်၊ သမင် စသည်တို့ကို အစာပြုလျက်နေသော ကောက်နယ်တလင်းခန့် ကိုယ်သဏ္ဌာန်ရှိသော ပုစွန်ကြီးကို ဘုရားလောင်း ဆင်မင်းသည် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးသဖြင့် ပုစွန်ကြီး၏လက်မတစ်ချောင်းသည် ထိုအိုင်မှ သမုဒ္ဒရာသို့ မျောပါလေသော် အသုရာနတ်တို့၍ ‘အာလမ္မရ’ဟုသမုတ်လျက် စည်ကြီးလုပ်သည်ကို မြင်းမိုရ်သို့တက်၍ စစ်မက်အထိုးအပြိုင်တွင် မနိုင်၍ပြေးရသဖြင့် ထိုအာလမ္မရစည်ကြီးကို သိကြားမင်းက ရပြန်လေသည်။ ထိုပုစွန်လက်မစည်ကို အစွဲပြု၍ အာလမ္မရစည်နှင့် သဏ္ဌာန်တူစွာဖြစ်သမျှသော စည်ကိုလည်း အာလမ္မရစည်ဟု နတ်တို့မှာ သမုတ်ကြလေသည်။ ဤဝေဠုရိယဗိမာန်၌ အာလမ္မရစည်လည်း ပုစွန်လက်မစည်မဟုတ်။ ထိုစည်နှင့်တူသော သဏ္ဌာန်ရှိသောကြောင့် သဒိဿပစာရအားဖြင့် အာလမ္မရ ဟု သမုတ်သောစည်ကြီးဖြစ်သည်ဟု သိအပ်၏။

[ဤ ဝေဠုရိယဘုံခန်း၌ ပါဠိမှာ ‘တေနကဿပ ဗုဒ္ဓကာလေ ဗာရာဏသီဝါသီနော ဥပါသကာ ဂဏဗန္ဓနေန’ စသည်ဖြင့် ဗာရာဏသီပြည်သူ ပြည်သားဖြစ်ကြောင်းကို လာသည်။ ဘုံခန်းလင်္ကာ၌ ‘ထိုသို့စေ့ရေ၊ မေးတုံလေသော်’ ချီသည်ပိုဒ်တွင် ‘တမလွန်ရှေး၊ ယခင်ဝေးက၊ လူကျွေးချက်ကြ၊ ရပ်ဌာနကား၊ ဘုရားပါဠိ၊ သာဝတ္ထိဟု၊ ပြည်ကြီးမည်သော’ စသည်ဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်သူပြည်သားဖြစ်ကြောင်းကို စပ်လေသည်ကား ပါဠိကို နှလုံးမမူမိ၍ တိမ်းတော်မူသည်။ ဤမျှခန့်သော ပမာဒလေခကို ရဟန္တာမှသော် မလွတ်ချေသေးဖြစ်သည်ဟု နှလုံးထား၍ ပါဠိလာတိုင်းသာ သဘောအရကို မှတ်ယူအပ်၏။]

၂၅။ ဒုတိယဖလိက ဝိမာနခန်း

ဤသို့ ကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်ရှင် နတ်သားနတ်သမီးတို့၏ ရှေး၌ပြုဖူးသောကောင်းမှုကို နေမိမင်းကြီးအား ပြန်ကြားပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေးရှုနှင်ပြန်၍၊ တစ်ဖန်ကောင်းကင်ပြင် ရထားလမ်းအနီးတွင် ဖန်ဖြင့်ပြီး၍ ညီးညီးတောက်လျက်၊ အစောက်အနံကျယ်စွာ အရာမကသောရတနာ စုလစ်မွန်းချွန်တို့ဖြင့် ထွန်းတောက်တင့်တယ်ခြင်းဖြင့်၊ မွေးသင်းပျံ့ထုံ ရင်ပန်းစဉ် ဥယျာဉ်ပင်ပျိုတို့ဖြင့် ခြံရံလျက်၊ ကျေးငှက်အပေါင်း ရင့်ငြောင်းကြူးအေးသံလည်း တရံမပြတ်၊ ပတ်ရစ်ခွေကာ သာယာသောဆိပ်ကမ်း

အထူးအဆန်းသောရွှေသံပြင်ကျွန်း ထွန်းလျက်စီးသော ရေကြည်မြစ်အသွယ်သွယ်ဖြင့်လည်း တင့်တယ်စွာရံဝန်း၍၊
ထိုဖန်နန်းဗိမာန်ဆောင်ဝယ် အထောင်အရာမကသော နတ်သမီးတစ်စု ပျော်မှုနှင့်အသွယ်သွယ် ချစ်စဖွယ်ပြုပြင်၍
ပတ်ဝန်းကျင်ခစားသော နတ်သားဗိမာန်ရှင်၏ ဂုဏ်အင်လျှံမိုးသော တန်ခိုးကျက်သရေကို နေမိမင်းကြီးအား
ရထားကိုရပ်တန့်၍ အခန့်တော်ရာက မာတလိနတ်သား ပြလေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် နတ်သမီးအပေါင်း ခညောင်းဝန်းရံလျက်စံနေသော ဖန်နန်းရှင်နတ်သားကို
မြင်လျှင် အလွန်ရွှင်ပျသောနလုံးဖြင့် ကိုယ်သုံးဆောင်ရသောစည်းစိမ်ကဲ့သို့ နှစ်လိုခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍
မာတလိနတ်သားအား ‘ပဘာသတိမိဒံဗျမ္’အစရှိသော ဥဂါထာခွဲဖြင့် မေးပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အများသတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာဆင်းရဲကြောင်း ကောင်း၊မကောင်းအမှုကို မျှော်ရှုတိုင်း လျင်လျင်
သိမြင်တတ်သော နတ်ရထားမှူး မာတလိ။ မျက်စိနှင့်နား မြင်ကြား၍မငြီးငွေ့သာအောင် ရတနာ ၇မျိုး
ပြီးပြီးပြက်ပြက်တောက်ထွန်းသော အမွန်းစိန်ပျံ မှန်ကင်းစိန်ဖူး မုတ်ကူးလည်သီးတို့မှ ယိုစီးမတတ်သော
ရောင်ခြည်နှင့် သီတိုင်၊ မုတ်တိုင်၊ အမိုးနံရံ ဖန်အတိပြီးသော ထိုဗိမာန်ကြီးအဝင်မာရဘင် ဥကင်ရာပေလွှင်
ထီးဖြူရိပ်၌ ဖိတ်ဖိတ်တောက်သောကိုယ်ရောင်၊ အဝတ်တန်ဆာရောင်၊ ဗိမာန်ရောင်တို့ဖြင့် အထောင်မကသော
နတ်သမီးအပေါင်းဝန်းရံလျက် စံစားသော ထိုနတ်သား၏စည်းစိမ်ကို ယခုတွေ့ကြိမ်ပြန်ရသည်မှာ ငါမြင်ခဲ့ရသမျှ
ကျေးဇူးထက်ထူး၍ တင့်တယ်သည်ပင် ထင်မိချေသည်။ ရေသီဒါမြစ်ဝှမ်းမှာလည်း ဆိပ်ကမ်းသာယာစွာ ရစ်ကာစီး
ဝင်လျက်၊ ပန်းပင်မျိုးအထူးထူးမှာလည်း ညွန့်ဖူးပွင့်ဖူးဆင်လျက် ပွဲသဘင်အခန်းမှာလည်း ယခင်က
ဘုံနန်းထက်ထူးဆန်း၍ သာယာခြင်းနှင့် ဤနတ်မင်းဘုန်းကံသည် အလွန်ပင် ကြီးဟန်ရှိ၏တကား။ သင်
သိမြင်တိုင်း ကြားပါဦး။ ဤနတ်သမီးများအမှု ဖန်နန်းရှင်လည်း သံသရာရှေးအဖို့က ဘယ်မြို့သတ်မှတ်
ဘယ်အရပ်မှာ ကောင်းမြတ်တင့်တယ် အဘယ်မည်သောကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးလေသနည်းဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီး၏စကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်းပြန်ကြားလို၍ ‘မိထိလာ
ယံဂဟပတိ’ အစရှိသော ဥဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပစ္စုပ္ပန်၊သံသရာ ၂ ဖြာစီးပွား များအံ့သောအကြောင်း ဘုန်းသစ်လောင်း၍ ဘုန်းဟောင်းတန်ခိုးဖြင့်
လူမျိုးတကာတို့၏အရှင်ဖြစ်သော နေမိမင်းမြတ်။ မုတ်နာတော်မူဦးလော့။ ဤဗိမာန်ထူး ဖန်နန်းရှင်သည်
ရှေးအလျှင် သံသရာက မိထိလာပြည်ကြီးဝယ် သူကြွယ်ဖြစ်လတ်၍ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်
တည်ထွန်းဆဲခဏနှင့် ကြိမ်ရသည့်အားလျော်စွာ ရဟန္တာအရိယာ သံဃာတော်မြတ်တို့ကို ကြည်ညိုသဒ္ဓါ
စေတနာရှင်လန်းလျက် သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ဆေး၊ ပရိက္ခရာ၊ အိပ်ရာနေရာ ဒါနဝတ္ထုတို့ဖြင့် ပြုစုပူဇော် ဖူးမြော်အားရင့်
ချီးမြှင့်ကိုးကွယ်လျက် တစ်ရက်မကင်း သီတင်း ၅ မည် ၃ တည်သောသရဏဂုံ ခိုလှုံအားထုတ် စာတုဒ္ဓသီ
ပန္နရသီ အဋ္ဌမိ ပါဠိဟာရိယ တစ်လတစ်လတွက်၌ ၁၂ ရက်သော ဥပုသ်နေ့တိုင်လျှင် စွမ်းနိုင်သည်နှင့်လျော်ညီစွာ
အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပေါသထ စာရိတ္တသီလကို ဥဿာဟပြုလျက် စက္ခုသောတ စသည်မသွေ
ဣန္ဒြေ ၆ သွယ်ကိုလည်း တင့်တယ်သောအာရုံ၌ လုံခြုံစွာပိတ်ဆိုခြင်းနှင့် ရေတွင်းရေကန် အာရာမ်ကျောင်းရေပ်
တို့ကိုလည်း သူမြတ်အရိယာ ထေရ်သံဃာတို့အား ညွတ်တွားရည်မှတ်၍ တတ်အားသမျှကြိုးကုတ်
ဆောက်လုပ်တူးဖော် ပူဇော် လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း ဝေဖန်စီမံ ထုံးဖွဲ့ခြင်းကုသိုလ်ကိုသာ အခါလေးမြင့် ပွားဆင့်မပျက်
အသက်ထက်ဆုံး ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုထူးခံ စီမံသည်အားလျော်စွာ ထိုခန္ဓာဆုံးသည်၏ အခြားမဲ့၌ပင်

ဤကောင်းကင်တိမ်ယံတွင် ဖန်အတိပြီးသောဗိမာန်ကြီးပတ်ဝန်း ကျွန်းငယ်အတန်တန် ရေကန်ဥယျာဉ် ပန်းစဉ်မြစ်ငယ် အသွယ်သွယ်အဖြာဖြာ များစွာရံဆောင်လျက် အထောင်မကသောနတ်သမီး ဇနီးအိမ်သူနှင့်တကွ ဤဒေဝသမ္မတ္တိ အတိုင်းမသိသော စည်းစိမ်ကြီးသခင် ဖြစ်လာသည်။ မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

[ဤ ဖလိက ဝိမာနခန်း၌ ဘုံခန်းလင်္ကာမှာ ‘စွမ်းအင်လက်ရုံး၊ တန်ခိုးမှုန်းလျက်’ ချီသည့်ပိုဒ်တွင် ‘သပြေတခန်း၊ ကျွန်းကားဇေဗျ၊ လူကားမြန်မာ၊ တောင်ခန်းဝါထက်၊ သော်တာဆန်၍၊ ဝန်းသည့်နေ့တွင်၊ ဖူးတွေ့ငါ့ကို၊ မြမြချိုလျက်’ စသည်ဖြင့်ဆိုသော အာလုတ်စကား၌ မိထိလာပြည်သူပြည်သားကို မြန်မာမျိုးပြု၍ စပ်လေသည်ကား မြန်မာဘာသာလင်္ကာဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာတို့၏ နားတန်ဆာသာဖြစ်သဖြင့် ကုလား၊ ရှမ်း၊ တရုတ်မျိုးဟူ၍ ဆိုလျှင် အမျိုးကွဲဖြစ်၍ သဒ္ဒါတရားတွန့်တိုသဖြင့် အရိုအသေပြု၍ မနာရာ။ မနာသဖြင့် ထိုလင်္ကာ၌ပါသော ဒါနကထာ၊ သီလကထာတို့ကို မသိရာ။ မသိသဖြင့် အကျိုးယုတ်ခဲ့ရာ၏။ ထိုသို့သော အပြစ်ကိုမြင်လေသောကြောင့် ယခုသာသနာတော် တည်ထွန်းဆဲဖြစ်သော မြန်မာတို့၏အလေ့အကျင့်နှင့် နေမိမင်းကြီးအဆုံးအမ တည်ထွန်းဆဲ ဖြစ်သော မိထိလာပြည်သူ ပြည်သားတို့၏ အလေ့အကျင့် သဘောတူသည်ဖြစ်၍ ဂုဏ်အကျင့်အားဖြင့် အမျိုးစပ်လျက် ဤလင်္ကာကို လေ့ကျက်မှတ်နာကုန်သော မြန်မာတို့၏ သဒ္ဒါတရား ပွားများစေခြင်းငှာ နေမိမင်းကြီးကို အမျိုးတူပြု၍ စပ်လေသည်။ ဥပမာကား ဝိဝဋ္ဌာယိကပ်၌ နေတို့သည်လည်း ၂ စင်းပြိုင်၍ မထွက်၊ဗုဒ္ဓပ္ပါဒကာလ၌ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း ၂ ဆူပြိုင်၍ မပွင့်။ နေ၏အရောင်အလျှံသည်လည်း ထင်ရှားရှိသော ရူပါရုံအပေါင်းကို ပြတတ်၏။ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်တော်အပေါင်းသည်လည်း အလုံးစုံသော ဧဿုဓမ္မတရားအပေါင်းကို ပြတတ်၏။ ဤသို့ နေမင်းနှင့် တစ်စိတ်တူသောဂုဏ်အားဖြင့် အမျိုးတူသည်ကိုစွဲ၍ အာဒိစ္စဗန္ဓု ‘နေမျိုးဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား’ဟု ဆိုသကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏။ ပါဠိ၌ကား ‘မိထိလာပြည်သားကို အဘယ်အမျိုး ဖြစ်သည်ဟူ၍ မလာ။’]

၂၆။ တတိယ ဖလိက ဝိမာနခန်း

ဤသို့ ဖန်နန်းရှင်တို့၏ ကောင်းမှုကိုကြားပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေ့ရှုနှင့်ပြန် လေသော် တိမ်ပေါ်ကောင်းကင်ယံ တစ်ဖန်ရထားလမ်း၌ ရှေးထက်ထူးဆန်းစွာ ကျွန်းအပြင်ကဲ့သို့ သစ်ပင်မြစ်ငယ် အသွယ်သွယ်အစဉ်စဉ် ဥယျာဉ်ရေကန်ခြံရံအပ်သော ဖန်နန်းဗိမာန်ကြီး၌ နတ်သမီးအများနှင့် နတ်သားဦးတိုင် ဘုန်းလှိုင်တန်ခိုးဖြင့် အစိုးတရ စံပယ်သောကျက်သရေကို နေမိမင်းကြီးအား ရထားကိုရပ်တန့်၍ အခန့်တော် ရာက ရှုမျှော်သာအောင်ပြလေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် နတ်သမီးအပေါင်းခြံရံလျက် ဖန်ဗိမာန်၌ပျော်စံပယ်သော နတ်သားကို မြင်လေသော် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ‘ပဘာသတိ မိဒံဗျမှ’ အစရှိသော ငှါဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လပြည့်ရောင်ဝန်း ထွန်းပသည်နှင့်မပြား ရထားစက်ဘီး ညီးညီးထိန်ပြောင် ဝေယန်ဆောင် ပြာသာဒ်နှင့် နတ်မြင်း ၁၀၀၀ကို အုပ်ဆောင်ကြီးမှု အထူးဂုဏ်ရှိသော မာတလိနတ်မင်း။ အခင်းအနေ ကျက်သရေ အတည်တည်မြဲမြံသည့် ဗိမာန်များထက် ထူးခြားကဲလွန်သော ဤဗိမာန်ကို မြင်ပြန်ရသည်။ ယခုရှုလေတိုင်း အသွယ်သွယ်မြစ်ငယ် ဥယျာဉ်ရေကန် ခြံရံပတ်ဝန်းလျက် အမွန်းတန်ဆာ ရတနာ ၇မျိုးနှင့် အမိုးနံရံ ဖန်အတိပြီးသောဗိမာန်ကြီးအလယ်တွင် တင့်တယ်စွာအဆင်းအရောင်ဖြင့် အထောင်မက ရံခဝန်းပတ်သော နတ်သမီးခြွေရွှေနှင့်စံနေသော နတ်သား၏စည်းစိမ်သည် မကြိမ်စဖူး အထူးထူးပင် ငါနှစ်သက်ခြင်း ရှိပြန်သည်။ ဗိမာန်ဘုံနန်းမှ မနီးမဝေး ပွင့်သေးပွင့်ရောင်က ရွန်းရွှင်သနှင့် လင်းလွန်းပင်၊ အင်ကြင်းပင် ပန်းပင်ပျိုအများလည်း ထွားထွားစက်စက် သရက်၊ သစ်မည်စည်၊ တည်ပင်၊ သီးပင်၊ သပြေပင်ကြီး အသီးကိုဆောင်ကုန်သော သစ်ပင်မျိုးကလည်း ခက်ရိုးညှာခိုင်မှ ညွတ်ယိုင်ဖားဝေလျက် ရွှေမြေဘုံနန်းက ဆွတ်လှမ်းမီအောင် တညီတမျှ သီးပွင့်ကြသဖြင့် တင့်တယ်သာမော အံ့ဩစဖွယ်တကား။ များစွာသောစည်းစိမ်ရှင်ကို မြင်ရသည်ဖြစ်၍ ထုံယစ်သော ပီတိအဟုန်ဖြင့် သူ့ဘုံသူ့ကောင်းကျိုးကို အစိုးရသလောက်ပင် ထင်ယောင်ထင်မိရသည်။ ဤဒေဝသမ္မတ္တိကို အဘယ်ဇာတိသံသရာက ဘယ်ရွာဘယ်ပြည်မှ အဘယ်မည်သောကောင်းမှုတို့ကို ထိုဖန်နန်းရှင်နတ်သားသည် အားထုတ်ခဲ့လေသနည်း”ဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်းကြားလို၍ ‘မိထိလာယံ ဂဟပတိ’ အစရှိသော ငှါဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘေးအဘိုးမှ ကျင့်ရိုးစဉ်ဆက် မပျက်စေကြောင်း ကောင်းမြတ်သောသန္ဓေ ဂဟေ ဆက်သွယ်၍ နန်းနွယ်နန်းရိုးဖြင့် လူမျိုးတကာတို့၏အထွတ်ဖြစ်သော နေမိမင်းမြတ်။ ဤဖန်နန်းရှင်သည် သံသရာရှေးဘဝက ကဿပအမည်တော်ဖြင့် ၃ဖော်လူ့သေ၌နင်း တရားမင်းသာသနာတော်တွင် မိထိလာပြည်၌ အသည် သူကြွယ်မျိုးဖြစ်၍ အညစ်အကြေး မိစ္ဆာစင်ကြယ်စွာနှင့် သဒ္ဓါကြည်ဖြူ အလှူအတန်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့် ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ အာရာမံ၊ ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးပြုစုလျက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ ရဟန္တာအရိယာ သံဃာတော် တို့အား စောင်းတန်း၊ လှေကား၊ တံခါးဝင်းမုခ် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆေး၊ ပစ္စည်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာ၊ ပရိက္ခရာတို့ဖြင့် ကြည်ညိုယောက်ပင့် ချီးမြှင့်ကိုးကွယ်ခြင်း မကင်းနိစ္စ သီလသရဏဂုံပြည့်စုံစွာ အခါမမေ့ ဥပုသ်နေ့တိုင်းလျှင် စွမ်းနိုင်သောအလျောက် ဆောက်တည်ကျင့်သုံး၍ နှလုံးဖြောင့်မှန်လျက် စက္ခုသောတ စသည်တံခါးဖြင့် ထွက်သွားတတ်သောဝိညာဉ်ကို ပယ်ကြဉ်အပ်သောလမ်းသို့မလွတ် နိပ်ကွပ်စောင့်ထိန်းခြင်း၊ ခပ်သိမ်းသောအလှူအတန်း၌ ခွဲခြမ်းဝေဖန်စီမံထုံးဖွဲ့ခြင်း ကောင်းမှုတို့ကို ကိုယ်ခန္ဓာအာယုကပ်တည်သမျှ နေ့ညမမေ့မယုတ် အားထုတ်ခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်ထူးစီမံ၍ ဤဖန်နန်းရိပ်ငြိမ် စည်းစိမ်ကြီးသခင်ဖြစ်လာရသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

ဤဖန်နန်းကို ဘုံခန်းလင်္ကာတွင် ယခင်ဖန်နန်းနှင့် အလုံးစုံတူသည်ဖြစ်၍ အကျယ်မဆို။ ‘ထိုသို့ညွှန်းဘိ၊ မာတလိလျှင်’ ချီသည့်ပိုဒ်တွင် ‘မိုးစွန်ထိန်း၊ ဖန်သားပြီးလျက်၊ ညီးညီးထင်ပေါ်၊ မြင်လေသော်တည့်၊

မင်းကျော်မေးငြား။ နတ်သားပြန်မြွက်၊ ရှေးဟန်ဆက်တည့်၊ သံမြွက်ချေငံ၊ ထုံးစံကျင့်နွယ်၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း၊ နည်းသွယ်တစ်ကြောင်း၊ သီလေကောင်းစွ၊ တန်ညောင်းငဲ့နေ၊ အောက်မေ့ချေလည်း၊ ခြွေရွှေမျိုးပွား၊ တပည့်သားတို့၊ သင်ကြားကျမ်းရိုး၊ ကြာမည်စိုးခဲ့၊ နတ်မျိုးနန်းသာ၊ နတ်ခန်းဝါကို၊ ပေယျာချုံးချုံး၊ ရှေ့ကြုတ်ဖုံးသို့၊ ရုံးပေခဲလျက် ဟူ၍သာဆို၍ ပြီးစေသတည်း။]

၂၇။ ဒုတိယ ဝေဠုရိယ ဝိမာနခန်း

ဤသို့သော ဖန်နန်းရှင်နတ်သား၏ကောင်းမှုကို ကြားပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်လေသော် ပျော်ဖွယ်ရာအများနှင့် ရထားလမ်းခရီး ကောင်းကင်ယံတွင် သာလွန်ထူးကဲသော ကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်ကို တစ်ဖန် နေမိမင်းကြီးအား ရထားကိုတန်၍ အခန့်တော်ရာက ရှုမျှော်သာအောင် ပြပြန်လေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် အသီးအသီးသော တီးမှုတ်မျိုးပွဲသဘင်ခံ၍ ရွှင်စံပျော်ပါးသော နတ်သားစည်းစိမ်ကိုမြင်လျှင် နှလုံးရွှင်ဖွယ်ပေါ့ရမ်း၍ စိတ်ဝမ်းမဆည်နိုင်အောင်ရှိသဖြင့် မာတလိနတ်သားအား ‘ပဘာသတိ မိဒံဗျမ္မံ’ အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘အာလမ္မရာမုဒိင်္ဂါ’ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကိုယ်၏သတ္တိဂုဏ်ကို ရှိ၏၊ ဟုမပြဘဲ မူလက္ခဏာကို ပညာနှင့်ချင့်၍ အခွင့်နှင့်သိရအောင် မိမိတန်ခိုးကို အလိုလိုပြီးစေတတ်သော နတ်ရထားမှူး မာတလိ။ ဝေဠုရိယအရောင် နံထောင်အမိုး၌ ကြိုးနွယ်အခိုး ပြီးပြီးပြန် တောက်ထွန်းလျက် အမွမ်းတန်ဆာ ရတနာ ၇ မည်လည်း ရောင်ခြည်ချင်းယှက်ငြိ၍ မျက်စိမရှုဝံ့အောင် အံ့ဖွယ်ထူးကဲသော ဤ ကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်သည် ရေကန်ဥယျာဉ် စီလျဉ်ဖန်ဝေ အနေအခင်း အကျင်းအပ သင့်လျော်စွာဝန်းကျင်ရံလျက် နာခံ၍မရောင့်ရဲ အောင်ပွဲသဘင် က၊ သီ၊ တီး၊ မှုတ်ခြင်း မငြီး။ နတ်သမီးအများတို့ အဖြားအယောင်း အပျောင်းအနွဲ့လည်း အံ့ဖွယ်တစေသာ နာ၍အားမရ၊ အာလမ္မရစည်ကြီးသံ၊ မြှောက်စည်သံလည်း ညံညံထိန်မွန်းလျက် နှလုံးချမ်းငြိမ်းဖို့ အထွေထွေ။ ရှုလေတိုင်းအံ့မပြီးအောင် ဤစည်းစိမ်ကြီးကို တစ်ဖန်တွေ့ကြိမ် ရပြန်သောငါ့အား ကိုယ်စံရသကဲ့သို့ နှစ်လိုခြင်းအခါခါပွား၍ စိတ်များစရာဖြစ်ခဲ့၏။ ဆင်းရဲမဲ့ချမ်းငြိမ်စွာ ထိုစည်းစိမ်ရှင်နတ်သားသည် တစ်ပါးသောဘဝဟောင်းက အဘယ်ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ကြည်ညိုစွာ ပြုခဲ့ဖူးလေသည်မသိ။ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်ခြင်းရာကို သိသာစွာရထားမှူးက ကြားပါ၊ ပြပါဦးလော့”ဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်းကြားလို၍ ‘ဗာရာဏသီယံ ဂဟပတိ’ အစရှိသော ၄ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝေပုလ္လတောင်ခေါင်း၌ အသောင်း ၁၀ ပြန် ကုမ္ဘဏ်အထိန်းအစောင့်နှင့် ၈ သောင်း ၄ ထောင်သော ရတနာအပေါင်းတို့၏ ခစားရာဖြစ်သော ပတ္တမြားမျက်ရှင် ကျရောက်ရာရေကဲ့သို့ နောက်မွေ့တတ်သော မြူလွှာဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာကို သဒ္ဓါခြင်းဖြင့် နိမိနင်းပယ်လှန်၍ ကံ,ကံ၏ အကျိုးကို မြတ်နိုးယုံကြည်လျက် ရည်မှန်တိုင်းဆုကြီးသို့ အပြီးရောက်လွယ်ကြောင်း ကောင်းစွာအားထုတ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ မှတ်နာတော်မူဦးလော့။ ထူးလွန်ဆင့်ကဲသော ဤကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်ရှင်သည် ရှေးသံသရာဘဝက ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တည်ထွန်းရာ ဗာရာဏသီပြည်ကြီးဝယ် သူကြွယ်မျိုး အလှူဒါယကာဖြစ်၍ အပြစ်စင်ကြယ်စွာ ရဟန္တာအရိယာ သံဃာတော်တို့အား ညွတ်တွားဆည်းကပ်လျက် မပြတ်ကြိုးပမ်း ဆွမ်း, သင်္ကန်း, အိပ်ရာ, နေရာ, ပရိက္ခရာ, အသုံးအဆောင်တို့ဖြင့် လှူဒါန်းသောက်ပင့် ချီးမြှင့်ကိုးကွယ်ခြင်းနှင့် ရေတွင်း, ရေကန်, အာရာမဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးပြုစုခြင်း အခြားခြား စောင်းတန်း, လှေကား, တံခါးဝင် မုခ်တို့ကို ဆောက်လုပ်ဝေဖန် စီမံခွဲခြမ်းလှူဒါန်းခြင်း၊ မကင်းနေည နိစ္စသီလ သရဏဂုံကို ကြည်ယုံဆောက်တည်ခြင်း၊ သီတင်းဥပုသ် နေ့တိုင်လျှင်လည်း စွမ်းနိုင်သည့်အားလျော်စွာ အင်္ဂါ ၈ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်သီလတို့ကို စောင့်သုံးလျက် ဆုံးမအပ်သောဣန္ဒြေရှိခြင်း၊ ယင်းသို့သော ကောင်းမှုတို့ကို ကြည်ညိုမပျက် အသက်ထက်ဆုံး အထူးပြုခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်ကံစီမံသဖြင့် ဤဗိမာန်ကျောက်မျက်ရွဲ တစ်ခဲနက်ရတနာအတိပြီးသော စည်းစိမ်ကြီး၌ နတ်သမီးအပေါင်းတို့ ကိုးကွယ်ရာ တန်ခိုးကြီးသောနတ်သား ဖြစ်လာသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ကြားပေ၏။

[ဤ ဒုတိယကျောက်မျက်နန်း၌ ဘုံခန်းလင်္ကာမှာ ‘ထိုသို့မင်းမြတ်၊ မေးတုံလတ်သော်’ ချီသောပိုဒ်တွင် ‘နယ်ရွာထွန်းစ၊ နေဝန်းပလျက်၊ လလည်းနောက်လိုက်၊ မှောင်ရိပ်မိုက်တွင်၊ တိမ်တိုက်နင်းဖဲ၊ ဝင်းဝင်းချဲ့လျက်၊ ကြယ့်အတိသာ၊ ပေါ်လာရာ၌၊ ဘုံသာပေါ်ထွန်း၊ ထိုမြနန်းတွင်၊ လိုဏ်ခန်းကျယ်ဆို၊ မြင်းမိုရ်တောင်လွဲ၊ ကျောက်မျက်ရွဲဖြင့်၊ ယှဉ်နှံ့စံပျော်၊ ဗိမာန်ကျော်ထက်’ ဟူ၍ ကမ္ဘာဦးကပင် ကျောက်မျက်ရွဲဘုံနန်းသည် ကမ္ဘာတန်ဆာ ဗိမာန်ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုသည်။ ပါဠိတော်တွင်လည်း ထိုသူကြွယ်တို့ နတ်သားဖြစ်ရာတွင်မှ ဗိမာန်များပေါ် ဖြစ်ကြောင်းကို မဆို။ ‘ဝိမာနသ္မိ’ ဟူ၍သာ အာဓာရနှင့်ဆိုသောကြောင့် လင်္ကာဆရာအယူအတိုင်း ကမ္ဘာဦးကပင် ဖြစ်ဟန်ထင်ပေသည်။

[ဤလင်္ကာပိုဒ်တွင်ပင် ‘ဝေးနီးမှီရာ၊ မိထိလာဟု၊ မည်သာဆိုကြ၊ နဂိုရ်မတွင်၊ မိဘမျိုးဆွေ၊ မွေးချက်ကြွေလျက်၊ သန္ဓေစွဲစွဲ၊ ပစ္စည်းခဲလျက်၊ ဆင်းရဲသားစစ်၊ ဖြစ်လတ်သရော်၊ ရွှင်ဖွယ်ပျော်လည်း၊ မနော် ပိတ်ဆိုင်၊ စိုးရိမ်မှိုင်သည်၊ နေထိုင်ငြိုငြို ငြင်ငြင်တည်း’ဟူ၍စပ်ရာ၌ ဤကျောက်မျက်ရွဲ ဗိမာန်ရှင်နတ်သားကို မိထိလာပြည်သား ဟူ၍စပ်လေသည်ကား ပမာဒလေခ နောက်ကပေယျာလခဲသော ဖန်နန်းရှင်ကို စိတ်ကူးယွင်း တော်မူ၍ ရှိသည်။ ပါဠိတော်၌ ‘ဂဟပတိ’ဟူ၍သာရှိလျက် ပစ္စည်းငြိုငြင်စွာ ဆင်းရဲသားဖြစ်ကြောင်းကို စပ်လေ သည်ကား ထိုအလှူဒါယကာ၏ စာဂသီလဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလို၍ လည်းကောင်း၊ နောက်နောက်သော သူတို့သည် ဤလင်္ကာကိုကြားရသဖြင့် ‘ဤသို့သောသူဆင်းရဲလျက် ကုသိုလ်ကို အားထုတ်တုံသေး၏။ သုံးနိုင်စားနိုင်ရှိသော ငါတို့ကား အဘယ်ကြောင့် အားမထုတ်ဘဲ နေထိုက်ပါအံ့နည်း’ဟု အသင့်နှလုံးသွင်းကုန်သဖြင့် သဒ္ဓါ, သီလ, ဒါနကုသိုလ်တို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်စေခြင်းငှာ လည်းကောင်း စပ်လေသည်။ သူ့အိမ်သူ့ရာကို မှီခို၍နေရသော အစေခံသူဆင်းရဲအမျိုးဖြစ်ခြင်းကြောင့် စပ်လေသည်မဟုတ်။ ဂဟပတိ သဒ္ဓါ၏ သဒ္ဓတ္ထကား ‘ကိုယ့်အိမ် ကိုယ့်စည်းစိမ်နှင့် အသီးအခြားနေသောသူ’ ဆိုလိုသည်။]

၂၈။ ကဉ္စန ဝိမာနခန်း

ဤသို့ ကျောက်မျက်ရွဲဗိမာန်ရှင်နတ်သား၏ ကောင်းမှုကိုကြားပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေးရှုနှင့်ပြန်လေသော် နေလုလင်ကဲ့သို့ ရွှေစင်အတိပြီး၍ ညီးညီးထိန်လျှံသော ဗိမာန်နန်း၌ ထူးဆန်းတင့်တယ်စွာစံနေသော နတ်သားကို ရထားတန်လျက် အခန့်တော်ရာက ရှုမျှော်သာအောင် နေမိမင်းကြီးအား တစ်ဖန်ပြပြန်လေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် နတ်သမီးအထောင်မက ခြံရံလျက်စံနေသော ရွှေဗိမာန်ရှင်ကို ရှုမြင်ရလျှင် ရွှင်ပျစုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးသောနည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား ‘ယဏာ ဥဒယမာဒိစ္စော’ အစရှိသော ၂၈၀၀၀၀ ဖြင့် မေးပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူ့ပြည်နှင့်နတ်ရပ် နယ်စပ်မနီး ခရီးဝေးစွာမှ ပင့်ချီလာသော်လည်း အဖော်မပါ ငါတစ်ယောက်တည်း လိုက်လှဲဆာနုံး နှလုံးညှိုးရိရှိဖို့ အကြောင်းပေါင်းဆိုင်လျက်ပင် ရွှင်ပျလန်းကြည်သဖြင့် နေပြည်လူ့ရပ်ကို မှတ်မရှိစေအောင် ဖျော်ဖြေတတ်သော နတ်ရထားမှူး မာတလိ။ ဝင်းဝင်းညီ ထွက်သစ်စနေကဲ့သို့ ရွှေစင်ရဲရဲ တစ်ခဲနက်ပြီးလျက် ညီးညီးတောက်သော ဤဗိမာန်သည် စံနေသူနတ်သား၊ ခစားသောနတ်သမီး၊ အသီးသီးသော ပွဲသဘင် ယခင်ကဗိမာန်များနှင့်မတူ အဆူဆူဥယျာဉ် ရေကန်အခြံအရံ အခင်းအကျင်းနှင့်တကွ တင့်တယ်လှ၏တကား။ ထိုနတ်သား၏ကုသိုလ်ကံကို တစ်ဖန် သင်ကြားပါဦး။ ကြူးခဲ့သောသံသရာက ဘယ်စွာ ဘယ်ပြည်မှာ အဘယ်မည်သောကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူးလေသနည်း”ဟုမေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်းကြားပြန်လို၍ ‘သာဝတ္ထိယံ ဂဟပတိ’ အစရှိသော ၄၈၀၀၀၀ ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဓမ္မူတမ္ပတိ လောကနတ်ဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ မှတ်နာတော်မူဦးလော့။ အထူးလူးသော ကျက်သရေနှင့် ဤရွှေဗိမာန်၌စံနေသော နတ်သားသည်လည်း ရှည်လျားသောသံသရာက ကဿပ မြင်းစွာဘုရား သာသနာတော် တည်ထွန်းသောအခါ သာဝတ္ထိပြည်ကြီးဝယ် သူကြွယ်အလှူရှင်ဖြစ်၍ ကျောင်း၊ ဧရပ်၊ ဥယျာဉ်၊ ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ တံတား၊ တံခါးမုခ် ဆောက်လုပ်တည်ထားပြုစုခြင်း၊ ရဟန္တာ၊ အရိယာ၊ သံဃာတော်တို့အား ရိုသေလေးမြတ်စွာ သက်န်း၊ ဆွမ်း၊ ပစ္စည်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာတို့ကို လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်း၊ ဥပုသ်နေ့တို့၌ သီတင်းသီလ ဆောက်တည်ခြင်း၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း သရဏဂုံပဉ္စသီတို့၌ စောင့်ရှောက်မကွေ ဣန္ဒြေကို ဆုံးမခြင်း၊ ဒါနဝတ္ထုတို့၌ ကြည်ရှစ်မံ ဝေဖန်လေ့ရှိခြင်း၊ ယင်းသို့သော ကောင်းမှုတို့ကို ကြည်ညိုရွှင်လန်းလျက် အသက်ထက်ဆုံး ပြုခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဤအထူးအဆန်း ရွှေနန်းဗိမာန်ဆောင်၌ အထောင်မကသော အခြံအရံနှင့်တကွ မွေ့လျော်ရသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

၂၉။ အာကာသဌ ဝိမာနစန်:

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ၈ ရပ်သောဘုံဗိမာန်ရှင် နတ်သားနတ်သမီးတို့သည် လူဖြစ်သောအခါက ရတနာ ၃ ပါးသို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် မပြတ်ဖူးမြော် ပူဇော်ချီးမြှောက်လေ့ရှိသော ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာ တစေချည်းတည်း။ ထို ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့သည် မိမိတို့ကျင့်အပ်သော ပဉ္စသီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ မိမိတို့အသက်မွေးအပ်သော သတ္တဝါဏီဒူ အစရှိသည်တို့မှကြဉ်၍ သန့်ရှင်းကောင်းမြတ်သော အသက်မွေး ခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ ထို သီလအာဇီဝနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် 'ဥပါသကစဏ္ဍာလ'မှလွတ်၍ 'ဥပါသကပဒုမ'အဖြစ်သို့လည်း ရောက်ကုန်၏။ ထို ဥပါသကပဒုမအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် မိမိတို့ နှစ်သက်အပ်၊ တောင့်တအပ်သော သုခသမ္ပတ္တိတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။

[ဤကိုထောက်၍ ရတနာ ၃ပါးသို့ ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သဖြင့် သရဏဂုံတည်ကုန်သော သူတော်ကောင်း တို့သည် ဥပါသက ပတိကိဋ္ဌ၊ ဥပါသက စဏ္ဍာလမှ လွတ်၍ ဥပါသက ပဒုမ၊ ဥပါသက ပုဏ္ဏရိက ဖြစ်စေခြင်းငှာ 'ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ' အစရှိသော ပဉ္စသီလကို တစ်နေ့မပြတ် ဆောက်တည် စောင့်ရှောက်ခြင်း။ သတ္တဝါဏီဒူ ဓား၊ လှံ၊ မြား၊ မြိုး၊ ပိုက်ကွန် အစရှိသောလက်နက်ကုန်၊ သတ္တဝါဏီဒူ သူ့ကိုမတော်လှန်စေကြောင်း ရောင်းစားခြင်း ကုန်၊ မံသဝါဏီဒူ ဆိတ်၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ဝမ်းဘဲ စသည်တို့ကို အသားပိုအောင်မွေး၍ သားထိုး၊ ငှက်ခတ်၊ မုဆိုး၊ တံငါ ပြုခြင်းတည်းဟူသော အသားကုန်၊ ပဇ္ဇဝါဏီဒူ ယစ်မျိုး၊ ယစ်မျိုးနှင့်ရောစပ်သော ဝတ္ထုတို့ကို ရောင်းစားခြင်း ယစ်မျိုးကုန်၊ ဝိသဝါဏီဒူ အဆိပ်၊ အဆိပ်နှင့် ရောစပ်သော ဝတ္ထုတို့ကို ရောင်းစားခြင်း အဆိပ်ကုန်၊ ဤ ၅ ပါးသော အဓမ္မိက ကုန်သွယ်ခြင်းတို့မှကြဉ်၍ ကောင်းသောလယ်လုပ်ကုန်သွယ် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား၍အသက်မွေးခြင်း အားထုတ်နိုင်သည်ရှိသော် ဥပုသ် အဋ္ဌကံ၊ ဒသကံသီလ သမထ ဝိပဿနာအားဖြင့်ပြားသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားနှင့်လျော်စွာ ဒါန၊ စာဂ စသောကုသိုလ် တို့ကိုသာလျှင် ကြိုးစား အားထုတ်ကြကုန်လျက် ပုထုဇဉ်အလျောက် မှားရောက်ခဲ့မိသော အပြစ်ရှိသော်လည်း ထိုအပြစ်တို့ကို မအောက်မေ့ဘဲ ဖျောက်လွှင့်၍ တင့်တယ်စွာပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကိုသာလျှင် တစ်နေ့မလပ် မပြတ်ရအောင် အဖန်များစွာ ပွားစေရာသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

ဤသို့ မာတလိနတ်သားသည် အခြားခြားအသွယ်သွယ် တင့်တယ်ခြင်းအဆန်းဆန်းနှင့် ရထားလမ်း ကောင်းကင်ပြည် တည်ဟန်စံဟန် ဗိမာန် ၈ ဦးကို ညွှတ်နူးသောဇောပိတိရှိအောင် နေမိမင်းကြီးအားပြကာ ပြန်ကြား၍နေစဉ်ပင်လျှင် သုဓမ္မာသဘင်၌ မျှော်လင့်ကုန်သော နတ်ပရိသတ်တို့၏ တောင့်တခြင်းအလိုအားဖြင့် သိကြားမင်းသည် 'ငါ၏ ရထားမှူးမာတလိ။ ကြာလေစွ။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း'ဟု ကြည့်လတ်သည် ရှိသော်၊ ဗိမာန်အထူးအဆန်း ကောင်းကင်နန်းများကို ရထားတန်ကာ ပြု၍နေကြောင်းကိုမြင်လျှင် 'နတ်လုလင်မာတလိသည် နေမိမင်းကြီးနှလုံးမှာ ရွှင်ပြုံး၍အံ့မကုန်အောင် နတ်ဘုံများကိုပြလျက် နှစ်သက်မြတ်လေး ဆေးဆေးနဲ့နဲ့ ပွဲပြု၍လာသည်မှာ အလွန်တရာလျောက်ပတ်ပေသည်ပင်။ ယခုဖူးမြင်ရမည့်စိတ်နှင့် ယိုဖိတ်မတတ်သော နတ်ပရိသတ်တို့၏ဆန္ဒကိုလည်း အလိုအတိုင်း ပြည့်စေလွယ်မှသာ ငါတို့သူတို့ နှစ်လိုခြင်း တညီတမျှ ဖြစ်ကြချေမည်'ဟုကြံ၍၊ တစ်ဖန် ဇေန အမည်ရှိသော နတ်တမန်တစ်ယောက်ကိုခေါ်ပြီးလျှင်

“အချင်းဝေဝန။ ယခင်တွင် မဟာဝေဝနနတ်ကို စေထပ်လိုက်သည်မူ၍လည်း လူမင်းနှင့် ရထားမှူး ၂ ဦးလုံးသောသူတို့၏အမှုအရာ မေးရည် ဖြေရည်ကို ရွှင်ကြည်စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် မနိုးမဆော် ပျော်ဖက်ပြု၍ ယခုနေချေပြီ။ တစ်လီ သင်နတ်သား သွား၍ထပ်ဦးမှ ရထားမှူး ပြန်တော့မည်။ ကောင်းကင်ပြင် ဘုံရပ်ကို စေစပ်အောင်ပြုလျှင် ကာလသာကုန်၍ ဘုံဆုံးနိုင်မည် မဟုတ်ရာ။ အခါနှင့်ချင့်၍ သင့်ရာများကိုသာ အခန့်တော်ပြုပြီးလျှင် အလျင်အမြန် တင်ဆောင်၍လာခဲ့’ ငါအမိန့်တော်ရှိကြောင်းကို ယခု ပြန်ကြားချေ”ဟု စေထပ်လိုက်၏။

ဝေဝနနတ်သားလည်း သိကြားမင်းဆိုတိုင်း အလျင်အမြန်သွား၍ ရထားမှူးမာတလိနတ်သားအား ပြန်ကြားလေ၏။ ထိုအခါ မာတလိနတ်သားသည် သိကြားမင်းရာသေခံကြောင့် ဗိမာန်အလီလီကို တစ်ခုစီမထုတ်ဘဲ တစ်အုပ်တစ်ခရိုင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖွင့်လတ်၍ အရပ် ၄ မျက်နှာတို့၌ များစွာသော အာကာသ၌ ဗိမာန်အလုံးကို ကျုံး၍ကျင်းသကဲ့သို့ လင်းလင်းထင်ထင် ရှုမြင်သာအောင်ပြုလေ၏။

ထိုသို့သော ရတနာ ၇ မည် အတည်တည်အဆန်းဆန်းနှင့် ဘုံနန်းဗိမာန်အဆူဆူကို တူရူလည်လှည့် ရှုကြည့်ခြင်းဖြင့် နေမိမင်းကြီးမြင်လျှင် ဇောဘဝင် တဒါရုံ မကြုံစတောင်းသောနတ်စည်းစိမ်ကို တွေ့ကြိမ်ရှုမော အံ့သြမပြီးနိုင်အောင်ရှိသည်နှင့် မာတလိနတ်သားအား ‘ဝေဟာယသာမေဗဟုကာ’ အစရှိသော ၂၀၀၀ ခွဲဖြင့် မေးပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သိကြားမင်း၏နှလုံးကို ပိုက်ကျုံး၍အကုန်အစင် သိမြင်တိုင်းအသင့် အခွင့်၌လိမ္မာစွာသော မာတလိရထားမှူး။ အထူးထူးအထွေထွေ ကြည့်လေတိုင်းအသွယ်သွယ် အံ့ဖွယ်အဆန်းဆန်းနှင့် ဤဘုံနန်းဗိမာန် ဆောင် အထောင်အရာမက ကောင်းကင်ဝတစ်ပြင်လုံး ဆုံးနိုင်ဟန်မရှိ။ လျှပ်ညိုဝင်းဝါ ရတနာရောင်ခြည်လည်း တို့ပြည်လူ့ဘုံမှာ နယုန်နွယ်တာ ရာသီမိုးဦးကြိမ်လျှင် တိမ်တိုက်တိမ်ထပ်က လျှပ်စစ်ရောင်နွယ် အသွယ်သွယ် ကူးယှက်၍ တလက်လက်လျှံသကဲ့သို့ ဤဗိမာန်နှင့်ထိုဗိမာန် အလျှံချင်းယှက်ငြိ၍ မျက်စိမျှမရှုဝံ့အောင် အံ့ဖွယ်အတိပြီးသော နတ်သမီးနတ်သားတို့ဝတ်စားသော အဝတ်တန်ဆာရောင်၊ ဗိမာန်ရောင်၊ ဘုံနန်းဆောင် အသီးသီးပင် မြင်ခဲ့ရသမျှဗိမာန်ထက် နှစ်သက်ဖွယ်လွန်ကဲသော စည်းစိမ်ကိုတွေ့ကြိမ်ရသဖြင့် ယခုတစ်ဖန် ကိုယ်စံရပြီးကဲ့သို့ နှစ်လိုခြင်းပီတိ ရှိပြန်ရသည်ယူဆ၍ ဖြေဆည်သာအောင် သံသရာဟောင်းက ထိုနတ်သား အပေါင်းတို့အကြောင်း ကုသိုလ်ကံကို တစ်ဖန်နတ်ရထားမှူး ကြားပါဦးလော့”ဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်းကြားပြန်လို၍ ‘သဒ္ဓါယ သုပတိဋ္ဌယ’ အစရှိသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူ့ပြည်နှင့်နယ်စပ်သော ဤဘုံရပ်ဗိမာန်နန်းများကို ဆွတ်လှမ်းလောက်သည်မထင်၊ ထက်ရပ်ခွင် ဘုံအထွတ်မှာ ရန်လွတ်သောဘုံနန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးယူ စံတော်မူမည့်နှလုံးနှင့် ဘုန်းသစ်ဘုန်းဟောင်း ထပ်လောင်းဆင့်ဖို့သော တန်ခိုးသတင်းဖြင့် နတ်မင်းတို့၏အဆွေဖြစ်တော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ မှတ်နာ တော်မူဦးလော့။ ဤ အထူးထူးအဆန်းဆန်း ဘုံနန်းသူအပေါင်းတို့ ရှေးအကြောင်းကုသိုလ်ကံမှာ သံသရာ ဘဝဟောင်းက ကဿပမြတ်စွာဘုရားအာသနာတော်တွင်း၌ သဒ္ဓါခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသူ လူသူတော်ကောင်းဖြစ်ကြသဖြင့် အဆုံးအမပိဋကတ် မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ရွှင်လန်းစွာ ရဟန်းသာမဏေပြုလတ်၍ ပညတ်တော်မူတိုင်း ဖြူစင်သန့်ရှင်းသောသီလရှိလျက် ရဟန်းတရားကိုပွားစေသဖြင့် ကိလေသာ ၂ တန်ကို

မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ပယ်ဖြတ်၍၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ကြည်ညိုနှစ်သက် မျက်မှောက်ပြုလျက် အထက်မဂ်ကို အလိုမပြည့် မကုန်သဖြင့် လူ့ဘုံနတ်ရွာ သံသရာစက်မှ မထွက်ရသေးသော အရိယသီလဝန္တ ကလျာဏပုထုဇဉ် ဖြစ်ကြ၍ သီလဘာသနာ ပညာသုတကို နေ့ညညွတ်နူး ပြုဖူးသောကုသိုလ်ကံကြောင့် ဤဗိမာန်ဘုံနန်း၌ ထူးဆန်း လျောက်ပတ် မြင့်မြတ်သောနတ်စည်းစိမ်ကြီးမှာ အသီးသီးခံစား မွေ့လျော်ကြရသည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။

၃၀။ ဓာတုမဟာရာဇ်ဘုံကို ပြသောအခန်း

ဤသို့ မာတလိနတ်သားသည် အာကာသ၌ ဗိမာန်ဘုံနန်းတို့ကို ပြန်ကြားပြီးလျှင် သုဓမ္မာသဘာဝ သိကြားမင်းအထံသို့သွားအံ့သောငှာ နေမိမင်းကြီးအား တိုက်တွန်းချီးပင့်ခြင်းကိုပြုလို၍ ‘ဝိဒိတာနိ တေ မဟာရာဇ’ အစရှိသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကရုဏာမေတ္တာဖြင့် ချမ်းသာရေးရှ ရန်သူတို့ကိုဆုံးမတတ်သော မဟာဓမ္မရာဇ်မင်းမြတ်။ အောက်ရပ်ငရဲရွာ၌ ၃ ဖြာသောဒုစရိုက်အပေါင်း မကောင်းမှုကိုပြုဖူးသူ လူဆိုးလူယုတ်တို့ ကြမ်းကြုတ်စွာခံရသော ဆင်းရဲအတန်တန်ကိုလည်း သံဝေဂရှိလောက်အောင် သိမြင်တော်မူရပြီ။ ဤ ကောင်းကင်နတ်ရပ်မှာလည်း ၃ ဖြာ သုစရိုက်အပေါင်း ကောင်းမှုဖြစ်ဖူးသူ လူသူတော်ကောင်းတို့ စည်းစိမ်စိုးရိမ် မယုက်သန်းသော ဘုံနန်းဗိမာန် အထူးထူးကိုလည်း ညွတ်နူးစုံမက် နှစ်သက်ခြင်းပီတိ ယုက်ငြိစွဲကပ်၍ ရောင့်ရဲတော်မူလောက်အောင် မြင်တော်မူရပြီ။ ယခုတစ်လီ ဤဗိမာန်များထက်အထူး နတ်မှူးဝတီရှင် စံရွှင်တော်မူရာ ဝတီသာရွှေမြေ၌ ဘုန်းကျက်သရေ အတည်တည် မြို့ပြည်ဘုံနန်းအခင်းအကျင်းနှင့် နတ်မင်းတန်ခိုးကို လူမျိုးအရှင် ရှုမြင်ရအောင် ကြွတော်မူဦးလော့”ဟု ဆိုပြီးလျှင် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေးရှုနှင်ပြန်လေသော်၊ ရွှေတောင်မြင်းမိုရ်အရံ သတ္တရဘန်တောင်ရပ်သို့ နတ်ရထား ရောက်သောအခါ ထက်အောက်ထင်ထင် ရှုမြင်လွယ်အောင် အလယ်တောင်ထိပ်တွင်တန်နား၍ အခြားခြားသီဒါ ခွေကာရစ်သန့်လျက် ခန့်တာယူဇနာ ကျယ်စွာဝေးဘိ လူ့မျက်စိပြကတေ့ဖြင့် တွေ့မြင်ခြင်းငှာမတန်သော တောင်ရံ ၇ လီ၊ သီဒါ ၇ ခွေ အနေအထားကို နတ်သား၏တန်ခိုးကျက်သရေဂုဏ်ဖြင့် ကြေးမုံမှန်အပြင် တစ်ထွာခန့်မှာ ပစ္စယာ ၇ ဆင့် မြင့်ကျယ်လှသောစေတီကြီးကို ထီးတိုင်အောင်ပြသကဲ့သို့ အဆုံးအစ မကြွင်းရအောင် တကွနတ်လင်းစေ၍ ရှင်းရှင်းမြင်သာအောင် ပြလေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် သီဒါအကြားချပ်၍ အထပ်ထပ်အဆင့်ဆင့် စွင့်မြင့်ကြီးကျယ်သော တောင် ၇ လုံးကိုမြင်သော် ရှုမျှော်လည်လှည့် ကြည့်လေတိုင်း အံ့ဖွယ်အသွယ်သွယ် များသည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ရွှင်လန်း သောအားဖြင့် ရထားမှူးမာတလိနတ်သားအား “နတ်ရထားမှူးမာတလိ။ သင်သိတိုင်း ပြောပါဦး။ အထူးထူး

အဆန်းဆန်းနှင့် ပန်းနွယ်ပန်းတံ ခက်လဲဖားဝေ ရွှေအဆင်းမြဲအဆင်း ဝိုးဝင်းထင်ယောင် ထိုတောင်ဤတောင် အဆင့်ဆင့် အထပ်ထပ် ပတ်ရစ်၍နေသောရေအဝှမ်းလည်း ချမ်းမြေ့အေးကြည်ယောင်အသွင် ကမ်းဆိပ်အပြင်၊ တောင်ထိပ် အပြင်၌ သဘင်သံ၊ သစ်ပင်သံဟု အမှန်မသိရ ညိုးညှိုးငြိမ်မျှ သိမ့်သိမ့်သဲသဲ တစ်ခဲနက်အသံ ထင်ယောင်ထင်မှား ရှိခဲ့သည်။ ဤတောင်၊ ဤပြည်ကား အဘယ်အမည် ရှိသနည်း”ဟုမေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် မိမိသိမြင်တိုင်း ညွှန်ကြားလို၍-

‘သုဒဿနော ကရဝိကော၊ ဤသန္ဓရော ယုဂန္ဓရော။

နေမိန္ဒရော ဝိနတကော၊ အဿကဏ္ဍော ဂိရိ ဗြဟ္မာ။ ။

ဧတေ သီဒန္တရေ နဂါ၊ အနုပုဗ္ဗ သမုဂ္ဂတာ။

မဟာရာဇာန မာဝါသာ၊ ယာနိ တွံ ရာဇ ပဿသိ။ ။’ ဟူ၍ ၂ဂါထာဖြင့် ဆို၏။

မဟာရာဇ၊ နေမိမင်းကြီး။ သုဒဿနော၊ သုဿနတောင်။ ကရဝိကော၊ ကရဝိကတောင်။ ဤသန္ဓရော၊ ဤသန္ဓရတောင်။ ယုဂန္ဓရော၊ ယုဂန္ဓိရ်တောင်။ နေမိန္ဒရော၊ နေမိန္ဒရတောင်။ ဝိနတကော၊ ဝိနတကတောင်။ ဗြဟ္မာ၊ အပြင်ကျယ်သော။ အဿကဏ္ဍောဂိရိ၊ အဿကဏ်တောင်။

‘သီဒန္တရေ၊ သီဒါအကြား၌။ ဧတေနဂါ၊ ထိုကောင် ၇လုံးတို့သည်။ အနုပုဗ္ဗသမုဂ္ဂတာ၊ အစဉ်အတိုင်း မြင့်ကုန်၏။ မဟာရာဇာန၊ နတ်မင်းကြီးတို့၏။ မာဝါသာ၊ နေရာဖြစ်ကုန်၏။ ရာဇ၊ နေမိမင်းကြီး။ ယာနိပဗ္ဗတာနိ၊ အကြင်တောင်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုတောင်တို့ကို။ တွံ၊ အရှင်မင်းကြီးသည်။ ပဿသိ၊ ရှုတော်မူလော့။ ဤကား အနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သူတစ်ပါးလည်း မှတ်သားဥပဒေ ရရစ်စေ ဟူသောနည်းဖြင့် မဖုံးမဝှက် အနက်သတ္တိကို မသိသော အရာထင်လျှင် လျင်စွာဆွေးနွေး မေးမြန်းလေ့ရှိတော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ မှတ်နာတော်မူဦးလော့။ ရထားဦးကွန်းထောင်ချရာ ဤတောင်မြတ်ကား ‘သုဒဿန’အမည်ခေါ်၏။ ဤမှအတွင်း သမုဒ္ဒရာပေါ်ကို မျှော်ရှုပြန်လျှင် သုဒဿနတောင်ထက် ထမ်းပိုးဆင့်၍ မြင့်ကျယ်မောက်မိုသော ထိုတောင်ဂိရိကား ‘ကရဝိက’ အမည်ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ထိုမှအတွင်းလည်း မွေးသင်းသောရေ ရစ်ခွေအေးမြလျက် ကရဝိကတောင်ထက် ထမ်းပိုးဆင့်၍ မြင့်ကျယ်မောက်မိုသော ထိုတောင်ညိုအမည်ကိုကား ‘ဤသန္ဓရ’ဟုခေါ်ဆိုကြ၏။ ထိုမှအတွင်းနေ ရေကြည်မြရိပ်နှင့် ဤသန္ဓရတောင်ရိုးထက် ထမ်းပိုးတက်၍ မြင့်ကျယ်မောက်မိုသော ထိုတောင်ကြီးဖြိုးဖြိုးကား တန်ခိုးကြီးမြတ်သော နတ်မင်း ၄ ပါးတို့ပျော်ရာ နဂိုရ်မြင်းမိုရ်တောင်ခါးပန်းနှင့် ထမ်းပိုးတန်းအမျှ နေလတာရာ သွားရာခရီးခွင်နှင့်လည်း အမြင့်ထပ်တူ လူ၊နတ်တို့အခေါ်အဆို ‘ယုဂန္ဓိရ်’အမည်ရှိ၏။ နောက်လှည့်တစ်ဖန် ပြန်လည်စဉ်လျှောက်၍ အောက်က တောင် ၃ ခုကို ရှုတော်မူပါဦး။ ဤသုဒဿနတောင်အောက် တစ်ဝက်လောက် နိမ့်သော ထိုတောင်အခွေကား ‘နေမိန္ဒရ’ အမည်တွင်၏။ ထိုတောင်ပြင်က သီဒါကိုဆီးကာပတ်ခွေလျက် နေမိန္ဒရတောင်အောက် တစ်ဝက်လောက် နိမ့်ကြိုသောနဂိုရ်ဖြင့် ထိုတောင်ဂိရိကား ‘ဝိနတက’ အမည်ဆို၏။

ထိုမှ အပြင်စွန်းသီဒါကို ဆီးကာပတ်ချုပ်၍ သမုဒ္ဒရာဆားငန်ကို ပြင်နံပါးထိလျက် ဝိနတကတောင်အောက် တစ်ဝက်လောက် အစောက်အနံ နိမ့်ကြိုသောနဂိုရ် ထိုတောင်အစွန်းကား ‘အဿကဏ်’အမည်ရှိ၏။ ထိုတောင်စဉ် ၇ တန်သည် အဿကဏ်မှစ၍ အနံအစဉ်သင့် ၂ ပြန်ဆင့်၍ အမြင့်ကျယ်ဆောင်လျက် တောင်မြင်းမိုရ်နန်းနှင့် စောင်းတန်းလှေကားသွင် ဝန်းကျင်ရံပတ်သော ၇ ထပ်အခြေတွင် ၇ ခွေရေညှိ မှီခိုပတ်လျှောက်၍ မြလက်ကောက်

နေမိ ဇာတ်တော်ကြီး

၇ ခြည်လို အေးကြည်ချမ်းမြေ့စွာ လဲဝါဝမ်းမွေးကိုမျှ အလေးမခံ နိပ်နွံဆွဲထုတ် မြှုပ်နှံတတ်သောသတ္တိ ရှိသည့်ပြီပြီ ‘သီဒါသမုဒ္ဒရာ’ဟု လူ့ရွာနတ်ပြည် အမည်ထင်ရှားစွာ ဤသီဒါသမုဒ္ဒရာ ဆီးကာပတ်ရံ၍ ဤသတ္တရာဘန် တောင် ၇ လုံးသည် ဘုန်းတန်ခိုးတောက်ပလျက် လောကအစောင့်အထိန်း ခပ်သိမ်းသော နဂါး၊ ဂဠုန်၊ ကုမ္ဘဏ်၊ ရက္ခိသ်တို့၏သေဋ္ဌ်နင်း နတ်မင်းကြီး ၄ယောက်တို့၏နိုင်ငံ စံပျော်ရာနေရပ် ဖြစ်သည် မှတ်တော်မူလော့”ဟု ညွှန်ကြားပေ၏။

[ဤအရာ၌ ထိုဂါထာ၏အဖွင့် နေမိဇာတ်တော်အဋ္ဌကထာတွင် ‘တတ္ထသုဒဿ နောတိ အယံ မဟာရာဇ ဧတေသံ သဗ္ဗာဗဟိရော သုဒဿနော နာမ၊ တဒနန္တရေ ကရဝိကောနာမ သောသုဒဿနတော ဥစ္စတရော’ စသည်ဖြင့် ဂါထာ၌လာသော တောင်မည်အစဉ်အတိုင်း သုဒဿနတောင်ကို ပြင်စွန်းပြု၍ အဿကဏ်တောင်ကို အတွင်းဆုံးပြုလျက် ဖွင့်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ပါရာဇိကဏ်၊ အဋ္ဌသာလိနိ စသောအဋ္ဌကထာတို့၌ကား အဿကဏ် တောင်ကို ပြင်စွန်းပြု၍ ယုဂန္ဓိရံတောင်ကို အတွင်းဆုံးပြု၍ဆို၏။ ဤ နေမိဇာတ်တော်ပါဠိ၌ မည်သည့်တောင် ကနေ၍ ပြကြောင်းကို မဆို။ ထိုဇာတ်တော်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌သာ ပြင်စွန်းကနေ၍ပြကြောင်းကို အတ္ထာပတ္တိအားဖြင့် လာ၏။ ထိုအဋ္ဌကထာလာတိုင်း သုဒဿနတောင်ကို ပြင်စွန်းပြုချေလျှင် တစ်ပါးသော အဋ္ဌကထာတို့နှင့် မညီမညွတ်ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုအဋ္ဌကထာ စကား ၂ ရပ်ကို ညီညွတ်အောင်ပြု၍ အချို့ဆရာတို့ ယူသည်ကား နေမိမင်းကြီး ဖြစ်တော်မူသောကာလက ပညတ်သောအမည်နှင့် ယခုပညတ်သောအမည် ကွဲသည်ဖြစ်ရာ၏။ ယခုကား ပြင်စွန်းတောင်ကို အဿကဏ်၊ နေမိမင်းလက်ထက်ကား ပြင်စွန်းတောင်ကို သုဒဿန၊ ဤသို့ နာမပညတ်ခြားသောကြောင့် ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ရာ ကာလသို့လိုက်၍ဆိုသည်ဟု ယူကုန်၏။ ထိုကာလအမည် အခြားတွင်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ မဖွင့်၊ အထောက်အထားနှင့်လည်းမဆို ညီစေလိုသော ဆန္ဒနှင့်သာ ကြံဆ၍ယူသော ဝါဒဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထိုဆရာတို့၏စကားကို ဆင်ခြင်အပ်၏။

[အဘယ်သို့ ဆင်ခြင်ရာသနည်းဟူမူ အကယ်၍ နေမိမင်းဖြစ်တော်မူသောကာလ ထိုတောင်တို့သည် အမည်အထူး ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ နေမိမင်းကြီးကာလကား ဝေးသေးသည် မဟုတ်။ ဤအန္တရကပ် အသချေမှ ဆုတ်၍ အနစ် ၂သိန်းကျော်၊ ၃သိန်း အသက်တမ်းမျှလောက်တွင်သာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်တိုင်အောင်ပင် ပြင်စွန်းတောင်ကို သုဒဿန ဟု သမုတ်အပ်သော ရှေးအမည်မပျက် ရှိရာသည်။ ထိုနေမိမင်း မဖြစ်မီကပင် တည်ထောင်သမုတ်နှင့်သော ရာဇဂြိုဟ်၊ မိထိလာ အစရှိသောပြည်တို့သည် ထိုတောင်တို့ကဲ့သို့ အလိုအလျောက်ရှိရသည် မဟုတ်။ ထီးနန်းအပြောင်းအလဲ အဖန်များစွာ ရှိလျက်ပင်လည်း အခွန်ရှည်စွာ ခေါ်ဝေါ်အပ်သောအမည် မပျောက်မတိမ်နိုင် ဖြစ်တုံ့သေး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဆရာတို့၏အယူကို ဆင်ခြင်အပ်၏။

[သာရတ္ထဒီပနီ ဒိုကာဆရာကား အထူးမဆုံးဖြတ်။ နေမိဇာတ်တော် အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ စသောကျမ်းတို့၌ မညီမညွတ်လာကြောင်းကိုသာ သာမညဆို၏။

[ဒိနာလင်္ကာရ ဒိုကာဆရာကား ခြင်္သေ့သံကဲ့သို့ ရွံ့ရှားကင်းသောစကားဖြင့် ဤသို့ဆို၏။ ဤနေမိ ဇာတ်တော်ဂါထာ၌ ‘သုဒဿနော ကရဝိကော’ စသည်ဖြင့် သင်္ဂါယနာဆရာတို့ ၃ကြိမ်တိုင်အောင် သင်္ဂါယနာတင်အပ်သော ဘုရားပါဠိတော်ဂါထာ ဖြစ်သည်။ ပါရာဇိကဏ်၊ အဋ္ဌသာလိနိ စသည်တို့၌လည်း ‘ယုဂန္ဓရော ဤသန္ဓရော’ အစရှိသော ဂါထာသည်လည်း ၃ကြိမ်တိုင်အောင် သင်္ဂါယနာတင်အပ်သောဂါထာပင် ဖြစ်သည်။ အခိုင်အခံ ကျမ်းချည်းပင်ဖြစ်၍ မညီမညွတ် မရှိသင့်။ ထိုစကားလည်း ထင်ရှားသိမြင်သော

စကားပင်ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ သုတမယဉာဏ် စသည်တို့ဖြင့် သိခြင်းငှာ မခဲ။ ဤမျှခန့်သော အရာကိုမျှ ကျမ်း ၂ ကွဲ ရှိခဲ့လျှင် သိမ်မွေ့စွာသော ပရမတ္ထဒေသနာတော်၌ ညီညွတ်နိုင်တော့မည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရက္ခိတ အမည်ရှိသော ငါ ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာဆရာသည် ထိုစကား ၂ရပ်ကို ညီညွတ်အောင် ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ အဘယ်သို့ ဆုံးဖြတ်ရအံ့နည်း ဟူမူကား ထိုတောင်တို့၏ ရှေးပညတ်နှင့်ခြား၍ ယခုပညတ်သောကြောင့် ‘သုဒဿနော’ စသည်ဖြင့် ဆိုသည်မဟုတ်။ မာတလိနတ်သားသည် အာကာသဌဗိမာန်များကို ပြုပြီးသဖြင့် တောင်မြင်းမိုရ်သို့ ရှေးရှုနှင့်၍ တောင်စဉ် ၇ထပ်တွင် အလယ်ဖြစ်သော သုဒဿနတောင်သို့ရောက်သောအခါ ထိုတောင်ထိပ်၌နေလျက် နေမိမင်းကြီးအား သုဒဿနတောင်မှစ၍ အထက်အထက်၌ အဆင့်အဆင့်တည်သော တောင်တို့ကိုပြလို၍ ‘သုဒဿနော ကရဝိကော ဤသန္တရော ယုဂန္တရော’ဆိုပြီးမှ အောက်အောက်သော တောင်တို့ကိုပြလို၍ ‘နေမိန္ဒရောဝိနတကော အဿကဏ္ဍော’ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ယူသည်ရှိသော် ဤနေမိဇာတ်တော်ပါဠိနှင့် တစ်ပါးသောအဋ္ဌကထာတို့သည် ညီညွတ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

[ထိုသုဒဿနတောင်ကို အလယ်ထား၍ ဖွင့်အပ်သည်ဖြစ်လျက် ထိုနေမိဇာတ်တော်အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၌ ပြင်စွန်းထား၍ဖွင့်လေသည်ကား အဋ္ဌကထာဆရာတို့ သတိမေ့လျော့၍သာ ရေးမိလေသည်။ အမှန်ရေးလို၍ ရေးသည်မဟုတ် ဟု ထိုစကားကို ဋီကာဆရာ နုတ်တော်မူသည်။ ပါဠိသောကား-

‘ယံ ပန နေမိဇာတက ဌကထာယံ သုဒဿနောတိ အယံ မဟာရာဇ ဧတေသံ သဗ္ဗဗဟိရော သုဒဿန ပဗ္ဗတော နာမာတိအာဒိ လိခိတံ၊ သတိသမ္မောသေန လိခိတန္တိ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဤပါဠိလျှင်တည်း။

[နေမိဇာတကဌကထာယံ၊ နေမိဇာတ်တော် အဋ္ဌကထာ၌။ သုဒဿနောတိ၊ ပ၊ ပဗ္ဗတောနာမာတိအာဒိ၊ ပဗ္ဗတောနမ ဤသို့အစရှိသော။ ယံ ဝစနံ၊ အကြင်စကားကို။ အာစရိယေဟိ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ လိခိတံ၊ အကွဲရာတင်အပ်၏။ တံဝစနံ၊ ထိုစကားကို။ သတိသမ္မောသေန၊ သတိမေ့လျော့တော်မူသဖြင့်။ လိခိတန္တိ၊ ရေးအပ်သော စကားဟူ၍။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။ ဋီကာပါဠိအနက်။

[ဤသို့ဆိုအပ်သော ဇိနာလင်္ကာရ ဋီကာဆရာစကားကိုပင် ငါတို့လည်း နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ ၎င်းဋီကာလာတိုင်း ဂါထာ၌ အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုလိုက်သည်။ ဘုံခန်းလင်္ကာ၌လည်း ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုပင် စပ်ပြသည်။]

၃၁။ တာဝတိံသာဘုံ စိတ္တကုဋ်တံခါးမုခ်သို့ ရောက်ခန်း

ဤသို့ မာတလိနတ်သားသည် စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ကို နေမိမင်းကြီးအားပြပြီးလျှင် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ရှေးရှုနှင့်လေသော် သုဒဿနမြို့အရှေ့မျက်နှာ စိတ္တကုဋ်အမည်ရှိသော တံခါး၊ မုခ်၊ ပြ၊ တန်ဆောင်း၌ ထက်ဝန်းကျင်ရံ၍ထားအပ်သော သိကြားရုပ်တို့ကို နေမိမင်းကြီးအား ပြပြန်လေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် အလွန်တရာ ရတနာမျိုးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာသော ပြ, တန်ဆောင်း, တံခါးမုခ်၌ သိကြားရုပ်တို့ကိုမြင်လျှင် အလွန်ရွှင်ပျ နှစ်သက်သောနည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မာတလိနတ်သားအား 'အနေကရူပစိယံ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့်မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်ရထားမှူး မာတလိ။ မျက်စိအာရုံဖြင့် ယူ၍မကုန်နိုင်အောင် အထောင်အရာမက တောက်ပသော ရောင်ခြည်ရောင်နွယ် ဆန်းကြယ်ခြင်းအထူးထူးအပြားပြားနှင့် သိကြားမင်းအရုပ်အသွင် အရှင်သဏ္ဌာန်လို ထိုရှေ့တူရုံတွင် ခြင်္သေ့, ကျားအပေါင်းလည်း ဦးခေါင်းမျက်နှာပြင်သို့လှည့်၍ အပြည့်အနက် ထက်ဝန်းကျင် ရံအပ်သော မဟာဝန်တော်ကြီးကဲ့သို့ မြို့နန်း မုခ်တံခါး, ပြ, တန်ဆောင်းအဆောင်၌ အထောင်မက ဝန်းကျင်ဖြန့်၍ လျှမ်းလျှမ်းတက်မျှ ကျက်သရေအသွယ်သွယ်နှင့် တင့်တယ်စွာ ငါ၏မျက်စိ၌ မကြည့်နိုင်အောင် ထင်ပြန်ဘိ၍ ပီတိနဲ့သောစောဖြင့် အံ့သြမကုန်ဖြစ်ပြန်တုံသော ငါ့အား နတ်ရထားမှူး ပြောပါဦး။ အထူးအဆန်းသော တံခါးမုခ်နန်းကို အဘယ်အမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသနည်း”ဟု မေး၏။

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မာတလိနတ်သားသည် သိမြင်တိုင်းကြားလို၍ 'စိတ္တကုဋေတိယံ အာဟု'အစရှိသော ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းကို အစိုးရတော်မူသော နေမိမင်းကြီး။ ညီးညီးလျှံထိန်စွာ တာဝတိံသာ နတ်မင်းရုပ်တု သဏ္ဌာန် အရာအထောင်မကများစွာဖြင့် ရံကာစောင့်ထားအပ်သော ဤတံခါးမုခ်ကို စိတ္တကုဋေ ဟူသောအမည်ဖြင့် နတ်ပြည်ဘုံသားတို့ ထင်ရှားစွာခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ ဤအလုံးစုံမျိုး အခင်းအကျင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့ သခင် အရှင်သိကြားမင်းလက်ထက်တွင်မှ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဖော်ထုတ်၍အမွန်အစကို ပြန်လျှောက်ပါမည်။ နာတော်မူဦး။ ကျူးလေပြီးသော ရှေးအခွန်ရှည်စွာကာလက လူ့ပြည်မဂဓရာဇ်တိုင်း မစလရွာတွင် 'မာယ'အမည်ရှိသော လူလင်သည် သင်းဝင်အဖော် ၃ကျိပ် ၂ယောက်နှင့် ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာ ခရီးလမ်းစောင်းတန်း လှေကား တံခါးမုခ် ဆောက်လုပ်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရေတွင်း, ရေကန်, အာရမ် ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးပြုစုခြင်း၊ ဧရပ်, တန်ဆောင်း ဆောက်လုပ်ခြင်း စသောကောင်းမှုတို့ကို အသက်ထက်ဆုံးပြု၍-

“ထိုကောင်းမှုအကျိုးအားဖြင့် လက်သား ၃ ကျိပ် ၂ ယောက်နှင့်တကွ အစုံအညီ ဤတာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ သိကြားမင်းဖြစ်လာလျှင် နတ်ဘုရားဟောင်းနှင့် ဤ သောင်းယူဇနာ ကျယ်စွာသော သုဒဿနမြို့ကို ၂ ဖို့ပြု၍ တစ်ခုစီစိုးအုပ်ကြသည်နှင့် ကာလမကြာမီပင် ဘုန်းကြီးသူရောက်က ဘုန်းနည်းသူပျောက်မြဲ ဖြစ်ချေသောကြောင့် မမြောင့်သောအယူ မသူတော်ဆန္ဒနှင့် ရသကာမဂုဏ်၌ အစုံအမက်ကြူး၍ ယစ်မူးမေ့လျော့သော သိကြားဟောင်းကို အပေါင်းသဘောတူ နတ်ပရိသတ်နှင့်တကွ မာယနတ်ဘုရင်က ဆွဲငင်တွန်းပစ်စေသဖြင့် မသေမပျောက်ဘဲ ရေထဲ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေအဆုံး ၃ လုံးသောအထွတ်ကြား၌ ကံထားသောနေရာမှာ အသုရာပြည်ဟု တည်ထောင်ပြန်၍ စိတ်ခုစိတ်ခံနှင့် ရန်မီးစဖြစ်ကြ၍ ရှိပါသည်ကို ထိုမာယသိကြားသစ်တွင် လူဖြစ်သောအခါက သုဇာတာ, သုဓမ္မာ, သုနန္ဒာ, သုစိတ္တာ ဟူသော ခင်ပွန်း ၄ ယောက်ရှိသည်တွင် အငယ် ၃ယောက်မှာ ဥယျာဉ်, ဧရပ်, တန်ဆောင်း ကောင်းမှု ဒါယိကာမချည်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် နတ်မင်းနှင့်အတူ မရှေးမနှောင်းပင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်မိဖုရား ဖြစ်လာကြသည်။ သုဇာတာမိဖုရားကြီးမူကား ကောင်းမှုမှ မေ့လျော့ချေသောကြောင့် ထိုအဖြစ်မှစုတေ့လျှင် ဥဗျိုင်းမဖြစ်သည်နှင့် သိကြားမင်းစောင်မ၍ ဥဗျိုင်းအဖြစ်မှ စုတေ့ပြန်၍၊ လူ့ပြည်၌ သူဆင်းရဲမ ဖြစ်ပြန်သည်ကို သိကြားမင်းသိ၍ စောင်မပြန်သဖြင့် ထိုအဖြစ်မှစုတေ့လေသော်

ချစ်ကျွမ်းဖော်ရှိရာ တာဝတိံသာသို့ကား မလာ၊ ရန်ပွားအောင်လောင်းဆင့်ပြန်၍ ရန်သူဖြစ်သောအသုရာပြည်မှာ အသုရာနတ်မင်းသမီး ဖြစ်လေသည်တွင် တာဝတိံသာနတ်ဘုရင်က မထင်မရှား အသုရာပြည်သို့သွား၍ မိမိမြှောက်သားတော် သုဇာတာနတ်သမီးကို ဆောင်ယူခဲ့ပြီးလျှင် မိဖုရားကြီးတင်ထားလေသည်နှင့် ဝေပစိတ္တိ အသုရာနတ်သည် ဆင့်ထပ်ပွားကြီး သမီးနှင့်ပြည် ၂ တည်သောရန်စဖြစ်၍ နှစ်စဉ်မချွတ် သခွတ်ပွင့်ချိန်တိုင်လျှင် နိုင်နိုးပိုင်နိုး အားကိုးအန်တက် နှောင့်ယှက်လာသောကြောင့် အစောင့်အရှောက်ဖြစ်စေခြင်းငှာ ကြီးစွာသော တောဝ ခုံအဖျား၌ ကျား၊ခြင်္သေ့အများ မြူးစားလျက်နေသည်ကိုမြင်လျှင် မဝင်ဝံ့သောမုဆိုးကဲ့သို့ ရှိစေလို၍ ထိုအသုရာစစ်သည်တို့ မချဉ်းဝံ့စေကြောင်း ကောင်းစွာဖန်ဆင်း၍ မာဃသိကြားမင်း၏ရုပ်သွင်တော် များစွာအစီစီကို ဤစိတ္တကုဋ် တံခါး၊ မုခ်၊ ပြ၊ တန်ဆောင်း၌ လုပ်ထားစီရင်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ယခုတိုင်အောင် စကားဥဒါန်း မော်ကွန်းစဉ်ဆက် မပျက်မစီးတည်သည်။

“ဤသာလည်း မဟုတ်။ သုဓမ္မာဇေဝီ၊ သုနန္ဒာဇေဝီ၊ သုစိတ္တာဇေဝီ၊ ဥယျာဉ်တို့သည်လည်း သုဓမ္မာဒေဝီ၊ သုနန္ဒာဒေဝီ၊ သုစိတ္တာဒေဝီ နတ်မိဖုရားတို့၏ ကုသိုလ်ကံအသီးသီးကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဖြစ်၍ အတိုင်းထက်အလွန် ဤတာဝတိံသာနတ်ပြည်၏ တင့်တယ်ခြင်းသည် ယခုတိုင်ဖြစ်လေသည်။ ရှေးရှေးသောကာလက ‘ဒေဝလောက’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဒိဝေါသဂ္ဂ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဒေဝေါကာသ’ ဟူသောအမည်၊ ‘အမရာဒေဝ’ ဟူသောအမည်၊ ‘တာဝတိံသာ’ ဟူသောအမည် စသည်တို့ဖြင့် ထင်ရှားသော အမည်ဟောင်းတွင် ဆင့်လောင်း၍ ထိုမာဃသိကြားမင်းလက်ထက်တွင် ‘တိဒသ’ ဟူသောအမည်၊ ‘သုဇာသိန’ ဟူသောအမည်၊ ‘အယုဇ္ဈပုရ’ ဟူသော အမည်တို့ဖြင့် တံဆိပ်မော်ကွန်း ပေါ်ထွန်းပြန်သည်။ နတ်မင်းတို့၏ အမည်မှာလည်း ‘သက္က’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဒေဝိန္ဒ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဣန္ဒ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ပုရိန္ဒဒ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဒေဝရာဇာ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဝဇီရပါဏီ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဝဇီရာဝုဓ’ ဟူသောအမည်၊ ‘သဟဿက္ခီ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဝါသဝ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဘူတပတိ’ ဟူသောအမည်၊ ‘ဝတြဘူ’ ဟူသောအမည်၊ စသည်တို့ဖြင့် တွင်းဟောင်းတွင် ဆင့်လောင်း၍ ထိုမာဃသိကြားမင်း လက်ထက်တွင်မှ ‘မာဃ’ ဟူသောအမည် ‘သုဓမ္မတိ’ ဟူသောအမည်၊ ‘သုရနာထ’ ဟူသောအမည်၊ ‘တိဒိဝါမိဘူ’ ဟူသောအမည်တို့ဖြင့် နောက်နောက်သော သိကြားမင်းအဆက်ဆက် ယခုလက်ထက်တိုင်အောင် အမည်ဘိသိက် တံဆိပ်ရွှေဘွဲ့ ခံယူတော်မူကြသည် မှတ်တော်မူလော့။ အရှင်မင်းကြီးသည် ဤစိတ္တကုဋ်တံခါးဖြင့် သုဒဿနမြို့တွင်းသို့ ဝင်တော်မူမိလျှင် ၇ အင်သော ရတနာအဖြာဖြာအသွယ်သွယ် အံ့ဩဖွယ်ပြီးပြောင်အရောင်ချင်းကူးလျက် အထူးထူးအဆန်းဆန်းသော ဘုံနန်းဗိမာန် ရေကန်ဥယျာဉ် စပ်ယဉ်ဆက်ကာနှင့် ရတနာရွှေမြေအပြင်ကို မြင်တော်မူရလတ္တံ့။ ရဲဝံ့ရွှင်ပြီး နှလုံးငြိမ်းချမ်း စိတ်ငမ်းပျော်ပါးလျက် ဤရထားမှဆင်းသက်၍ နုညက်သော ရွှေမြေဖန်မြေ အပြင်ကို အရှင်မင်းကြီးဖဝါးဖြင့် ချသွားတော်မူရအံ့သ့သည်” ဟု ညွှန်ကြားပြောဆိုပြီးလျှင် မာတလိနတ်သားသည် ထိုစိတ္တကုဋ်တံခါးဖြင့် မြို့တွင်းသို့ ရထားနှင့်ဝင်လေ၏။

[ဤအရာ၌ ‘ဧကကနိပါတေ ကုလာဝက ဇာတကေန ကထေတဗ္ဗော’ဟု အဋ္ဌကထာ စကား ရှိသောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ထုတ်လိုက်သည်။]

ထိုအခါ သုဓမ္မာသဘင်၌ စည်းဝေးလျက်နေကုန်သော နတ်ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် နေမိမင်းကြီးကို ဖူးမြင်လိုသောဆန္ဒနှင့် မာတလိနတ်သား၏ ရထားလာရာလမ်းကိုသာ မျှော်လင့်လျက်နေစဉ် စိတ္တကုဋ်တံခါးဝသို့

ရထားနှင့် နေမိမင်းကြီးရောက်ကြောင်းကို သိမြင်ကြလေသော် ပင်လယ်ကသစ်ပွင့် စသည်တို့ဖြင့် နတ်၌ဖြစ်သော ပန်းနံ့သာလက်စွဲလျက် သုဓမ္မာသဘင်မှသည် စိတ္တကုဋ်တံခါးမှန်တိုင်အောင် ယူဇနာအကျယ် ၆၀ ရှိသော ရထားလမ်း ၂ ဘက်အပြည့်အနက် စဉ်ကာဆက်၍ စုံမက်မြတ်နိုး ရှိခိုးဖူးမြော်ပူဇော်ခြင်းအသီးသီးဖြင့် ခရီးဦးကြိုဆိုလာကြကုန်၏။

မာတလိနတ်သားသည်လည်း သိန္နောမြင်း ၁၀၀၀ က၊အပ်သောရထား၌ သိကြားမင်း၏တင့်တယ်ခြင်း ဖြင့်စီးသော နေမိမင်းကြီးအား ပျော်ကြောင်းပျော်ဖွယ် ပျော်ဖြေညွှန်ကြားလျက် များစွာသောနတ်ပရိသတ်အပေါင်း ခြံရံအပ်သော ထိုမင်းလမ်းခရီးဖြင့် သုဓမ္မာသဘင်သို့ ရှေးရှုနှင့်လေ၍ ရွှေငွေဖန်ပုလဲ ကျောက်မျက်ရွဲစသည်တို့ဖြင့် တောက်ပလျက်တည်သော သုဓမ္မာသဘင် နေမိမင်းကြီးမြင်ပြန်လျှင် အလွန်နှစ်သက် ကြည်လင်ရွှင်လန်းခြင်းဖြင့် မာတလိနတ်သားအား မေးလေသောအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည် ‘သဟာဿ ယုတ္တံဟယဝါဟီ’ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏တပည့်သားတော် အပေါင်းတို့။ ငါ နေမိမင်းကြီး ဖြစ်တော်မူသောအခါ အာဇာနည် သိန္နောမြင်း ၁၀၀၀ကအပ်သော ဝေဇယန္တာရထားထက် ထီးဖြူစိုက်ဆောင်း ဖြန့်မိုးအပ်သော ပလ္လင်ပေါ်၌စီးလျက် မာတလိနတ်သား၏ချီးပင့်ခြင်းဖြင့် တာဝတိံသာသို့တက်၍ သုဒဿနမြို့အဝင် မင်္ဂလာပြုရာတံခါးမှ ရထားလမ်း ခရီးဖြင့် နတ်သဘင်သို့ရှေးရှုသွားစဉ် ပေါင်းယှဉ်အပ်သော ရတနာမျိုးတို့ဖြင့် ပြီးပြီးပြက်ပြက် တောက်ပသော သုဓမ္မာသဘင်ကိုမြင်လျှင် ဝမ်းမြောက်ရွှင်ပျခြင်းဖြင့် မာတလိနတ်သားအား ဤသို့မေး၏။ “အချင်းမာတလိ။ ဝင်းဝင်းညီတောက်ပသော ဤဗိမာန်ကား အဘယ်အမည် ရှိသနည်း။ ကြတ္တိကာ၊ အဿဝဏီ၊ ပုဏ္ဏမိ ကြိုက်သောလ မှန်တိုင်းလေရိုင်းမထ မြူမှုန်မကြွသောအခါတွင်းဝယ် တိမ်တိုက်ဆီးနှင်း လွတ်ကင်းသောရက်တွင် စင်ကြယ် သန့်ရှင်းသော ကောင်းကင်အသွေးသည် အဝေးကအမြင် ညှိလွင်ရွှန်းတိတ် လင်းရိပ်ရောင်ထင်သကဲ့သို့ ယခုမြင်ရသော ဗိမာန်ရောင်လည်း ကျောက်မျက်ရွဲရတနာကို အရာသင့်ခြယ်လှယ် စီမံဖန်ဆင်းလေသည်မသိ ငါထင်မိလေသည်နှင့် ပီတိဖိတ်ယို ကိုယ်စံရပြီးလောက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိ၍ သိရအောင် မေးမြန်းရတော့သည်။ ‘ထူးလည်ထွေပြား မှတ်သားဖွယ်အကြောင်းများကို သင်နတ်သား ကြားပါဦး’ဟုဆိုလျှင်၊ ထိုရထားမှူးမာတလိသည် သိမြင်တိုင်း နှစ်လိုစွာ ဤသို့ ညွှန်ကြားပြန်၏။

“လူအပေါင်းတို့၏သခင် ဖြစ်ဟော်မူသော နေမိမင်းမြတ်။ လူနတ်တို့အား အစီးအပွားများအသော အကြောင်းကို သိကြားနတ်ကောင်းအပေါင်း စည်းဝေးလျက် ၃-၄လအဖို့ လူတို့အရေအတွက် ရက်လကြာအောင် အခါပြုသဖြင့် လူ့ပြည်သို့အလွတ်အစေ ရွှေပုရပိုက်ထက် မှတ်ချက်မတင်ထိုက် ဒုစရိုက်မကောင်းမှုပြုကျင့်သူ လူမစင်မသန့်များကိုသာ ခြွင်း၍၊ အလှူသီတင်း၊ဘာဝနာ ၁၀ ဖြာသောကုသိုလ်ကို ကြည်ညိုရွှင်လန်း ကြိုးပမ်းကျင့်ဆောင်သူ လူစင်လူသန့်ဟူသမျှကို မကြွင်းစေရဘဲ ရွှေပုရပိုက်ထက် မှတ်ချက်တင်လျက် သဘင်ဇရပ် ဖတ်ကြားနာသိ ပီတိစိတ်ချမ်း ရွှင်လန်းအံ့ချီး ကောင်းချီးသာစု အနုမောဒနာ နတ်တကာတို့ခေါ်ရာဟူ၍ လူနှင့်နတ်ကို နှံ့စပ်ဖောက်ထွင်းလျက် သတင်းကျော်စောစွာသော သုဓမ္မာဇရပ်ဆိုသည် ဤဗိမာန်ကြီးမဟုတ်လော။ အပြန်အပြော ယူဇနာ ၃၀၀ ကျယ်စွာသောဇရပ်တွင်း၌ အခင်းဖန်မြေ စောင်းတန်းလှေကား တံခါးမှန်အကွေ့ အထောင့်တို့၌ အစောင့်အရှောက်ထားသော သားရဲရုပ်အထူးထူးမှာလည်း ၇ ဦးသော ရတနာမျိုးသည် တိုင်ကွန်းစင် ၈ မြောင့်ချိုး အမိုးလည်သီးတို့၌ ကျောက်မျက်ရွဲဝမ်းဘဲတောင်၊ ခေါင်အုပ်ကပတ်တို့၌ ရွှေစင်ခြင်ပိတ်၊

၁၂

ယနယ်လည်ညပ် ထုပ်လျောက်တို့၌လည်း ဣန္ဒနီလာ၊ ထုပ်ကာဘုံထွတ်ဖူးမှာ ၇ ဦးသောရတနာ၊ ကြာသွတ်အိုး ကြာခံမှာ ငွေစင်၊ တုရင်မှန်ကင်း အမွမ်းတန်ဆာတို့၌ ရတနာ ၇ပါး အခြားခြားအသွယ်သွယ် ခြယ်လှယ်အပ်၏။ နတ်အရေအတွက် တစ်ရက်မလစ် ကသစ်ပွင့်အခင်း သဘင်တွင်းနေရာမှာ သုရာနာထ နတ်များတဖွတ်သည် နတ်မှူးနတ်မတ် ပရိသတ်နှင့် လူနတ်တို့အစီးအပွား များအံ့သောအကြောင်း ကောင်းသောတရားစကားဖြင့် ဟောကြားနာခံ ကြစည်တိုင်ပင်ခြင်းကို ပြု၏။

သုဓမ္မာဟူသော နာမပညတ် သတ်မှတ်ဖွဲ့ချည် အမည်တွင်ခြင်းအကြောင်းမှာ ကောင်းစွာ အစီးအပွားတရားကို တိုင်ပင်ကြစည်ရာ ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အလောင်းမင်းတရား သိကြားမာဃ၏ မြောက်သားတော် ချစ်ကျွမ်းဖော် ၄ပါးတွင် မိဖုရားလတ် သုဓမ္မာဒေဝီ၏ ကောင်းမှုအာနိသင်ကြောင့် ဤသဘင် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို အစွဲပြု၍ လည်းကောင်း သုဓမ္မာသဘင် ဟု အမည်ခေါ်ညွှန်း မော်ကွန်းစိုက်ထူအပ်၏။

၃၂။ တာဝတိံသာ နတ်သဘင်သို့ဝင်ခန်း

“ယခု နတ်အများလည်း သိကြားမင်းနတ်ဒေဝီနှင့် ကသစ်ပွင့်ချိန် ရာသီထူး ၂ ဦးအပျော်အရွှင် သဘင်ကာလအခိုက် ဖူးထိုက်၍ကြည်ဖြူစွာ ဇမ္ဗူလုံးသခင် အရှင်မင်းမြတ်ကို စွဲကပ်သောစိတ်နှင့် ညွတ်ညိတ်သော နှလုံး ရှိကြပါသည်။ ပယင်းရောင်အသွေးဖြင့် ရေကြည်ရောင်ပြေးသော နတ်သဘင်အတွင်း နတ်မင်းစံရာသို့ ဤမင်္ဂလာတံခါးဖြင့် ရထားမှဆင်းသက်၍ အရှင်မင်းကြီး ဝင်ကြွတော်မူလော့”ဟုဆိုလျက် မာတလိနတ်သားသည် သုဓမ္မာ အရှေ့မျက်နှာတံခါးသို့ အစဉ်အတိုင်းသွား၍ ရထားဦး ဆိုက်လေ၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် ဝေဇယန္တာရထားထက်မှ ဆင်းသက်၍ မျက်နှာတော်ရွှင်ရွှင်နှင့် တရားသဘင်သို့ နတ်လုလင် စည်းဝေးရံဝန်းလျက် ပန်းနဲ့သာအသီးသီး ချီးမြှောက်ပူဇော်ရာ များစွာအသွယ်သွယ် တင့်တယ်သောဂုဏ်ကျက်သရေဖြင့် ရေမြေရှင်မင်းဘုရားလည်း စိတ်ထားတော်ပြကတေ့နှင့် သိမ်မွေ့နူးညံ့ တည်ကြည်စွာဝင်လျှင်၊ နတ်ဘုရင်သိကြားလည်း တရားဟောနေရာ ပလ္လင်ကိုပြင်စေပြီး၍ ခရီးဦးကြိုလင့်လျက် “လူမင်းနေရာ ဤမှာ ပြင်ဆင်ပါပြီ။ ဖြန့်ချိဖဝါး တက်သွားစံနေတော်မူပါလော့”ဟု ကြည်ဖြူနှစ်သက် နှုတ်ဆက်မေးမြန်းကာ အတ္တက္ခာယိ ခင်ပွန်းစစ်ဖြစ်သူတို့ ဝတ်မလွတ်စေရသဖြင့် မြင့်မြတ်သော ရတနာပလ္လင်ထက်၌ စံနေစေ၏ဟူလို။

ထိုအခါ နတ်အပေါင်းတို့သည် ရွှင်ပြုံးညံ့သက် ဗုဒ္ဓမာန်ဗျူဟာဖြင့် ဖန်မြေကိုနင်း၍ နေမိမင်းကြီးလာသည် ကို ဖူးမြင်ရဦးကပင်လျှင် ကြည်ရွှင်သောစေတနာဖြင့် ‘သွာဂတံ တေ မဟာရာဇေ’ အစရှိသော ၂ဂါထာဖြင့် ဝမ်းမြောက်စကား လျှောက်ကြားဖိတ်မန်ကြကုန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်ဝယ်အရေအတွက် ၁၀ ရက်ကမပြု လူမှာ အနှစ် ၁၀၀၀ မြားမြောင်ရှည်ကြာမှ စိတ္တလတာ တွင်သောဥယျာဉ်တွင် တစ်ခါတစ်ခါသီးလာသော ရသာနှစ်သိမ် ချိုဆိမ်မျိုးအဆီ အာသာဝတိနွယ်သီးသည်

နတ်သမီးနတ်သားတို့ ဆန္ဒအားညီလျောက်အောင် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ထက် ဤမင်္ဂလာအခါသဘင်ကဲ့သို့ ဘယ်တွင်မျှမကြိမ်စဘူး ကံထူး၍ကျေးဇူးသခင်ကို တို့အရှင်ချီပင့်သဖြင့် အသင့်ဖူးမြော် ပူဇော်ရပေသည်။ လူ့ပြည်လုံးသခင် အရှင်မင်းတရား ကိုယ်တော်အားကို ရိုသေကြည်နူး ဖူးမြင်လို၍ မြင်းမိုရ်လုံးသခင်လည်း လျင်စေ့မြန်စေ တမန်အခေါက်ခေါက်နှင့် ခရီးထောက်အခန့်အလျော်ကို မျှော်လင့်လျက် မြင့်ရှည်စွာရှိပြီ။ ဤနတ်သဘင်သို့ အရှင်မင်းမြတ်ရောက်တော်မူခြင်းသည် အပြစ်ကင်းလျက် သတင်းကျေးဇူးဖို့အောင် အကျိုးရှိသောရောက်ခြင်း ဖြစ်ပါစေ။ နေရာတော်ထိုင်ပလ္လင်အခင်း၌ နတ်မင်းနှင့်အနီး ယှဉ်ပြိုင်ထိုင်နေတော်မူ၍ လူတို့အဓိပတိ မိထိလာပြည်ကြီးသခင် စံရွှင်နှစ်သက် နှုတ်ဆက်မေးမြန်း စိတ်ဝမ်းရွှင်ပျော် စက်တော်မူပါ” ဟု ပျူပျူငှာငှာ မေတ္တာသဘော ဇောကုသိုလ်စိတ် မိတ်ဆွေအစစ်ဖြင့် နှစ်သိမ့်ကြစေကုန်၏။

သိကြားမင်းသည်လည်း အလွန်စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးသောအားဖြင့် ၅ ပါးသောကာမဂုဏ် စုံညီထူးမြတ်လှစွာသော တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို အလုံးစုံနှင်းလို၍-

‘သာဓုခေါသိ အနုပ္ပတ္တော၊ အာဝါသံ ဝသဝတ္တိနံ။

ဝသဒေဝေသု ရာဇိသိ၊ သဗ္ဗကာမ သမိဒ္ဓိသု။

တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ ဘုဇ္ဇကာမေ အမာနသေ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။

ရာဇိသိ၊ မင်းမြတ်။ ဝသဝတ္တိနံ၊ ဝသဝတ္တိနတ်တို့၏။ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ ကာမဂုဏ်ကိုလိုက်စေတတ်သော သူတို့၏။ အာဝါသံ၊ နေရာသို့။ သာဓုခေါ၊ ကောင်းစွာလျှင်။ တွံ၊ သင်မင်းမြတ်သည်။ အနုပ္ပတ္တော၊ အစဉ် ရောက်လာသည်။ အသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ဝသ၊ နေတော်မူလော့။ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသု၊ ခပ်သိမ်းသော ကာမဂုဏ် အလိုဟူသမျှတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ တာဝတိံသေသု၊ တာဝတိံသာပြည်သူပြည်သား နတ်သမီး နတ်သားတို့၌။ အမာနသေ၊ နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ လူ့ပြည်၌ အိပ်မက်တွင်မျှ မထင်ရကုန်သော။ ကာမေ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ဘုဇ္ဇ၊ ခံစား စံပျော်တော်မူလော့။ ဤကားအနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မိထိလာပြည်ကြီးသခင်ဖြစ်သော နေမိမင်းမြတ်။ ခပ်သိမ်းသော ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့ကို ကိုယ်အလိုရှိရာသို့ လိုက်စေတတ်သော နတ်ပြည် ၆ ထပ်တွင် ၂ဆင့်မြောက်ဖြစ်သော ဤတာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ အကြည်တော်ရောက်လာလျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်းစေတနာ ကျွန်ုပ်မှာအလီလီ မရောက်မီကပင် ဖြစ်သည်နှင့် နှစ်သက်ဖွယ်ကာမဂုဏ် စုံညီလှသော ဤတာဝတိံသာနတ်ပြည်စည်းစိမ်ကို အပ်နှင်း၍ မင်းကြီး၏အဆုံးအမကို ခံလျက် အမှုဝန်ကို အလိုတော်မညှိုးရအောင် ကိုးကွယ်ရတော့မည်။ ရည်မှတ်တိုင်းအညီ ဤသမ္ပတ္တိကို မိထိလာပြည်ကြီးရှင်အား အကုန်အစင်အလုံးစုံ အပ်နှင်းပါ၏။

“ဤ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သည် အတည်တည်သောဥယျာဉ်၊ ရေကန်၊ဗိမာန်၊ဘုံနန်း အဆန်းဆန်း အသီးသီး နတ်သမီးတို့အပျော်အပါးလည်း မင်းယောက်ျားတို့စိတ်ကို ချိတ်၍ငင်သကဲ့သို့ ရွှင်ပျော်ဖွယ် ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်လည်း အလုံးစုံတင့်တယ်၏။ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၊ တရားသဘင်သုဓမ္မာ၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်မျက်ရှင် ဤ ၃ အင် ဂုဏ်တင်သကဲ့သို့ အဘယ်ပြည်တွင် ရှိ၏ဟူ၍လည်း မသိမထင် မမြင်စဘူး။

“၂ ဦးရာသီစပ် နတ်တို့ကာလ နက္ခတ်သဘင်ကြိမ်မူ နန္ဒဝန်၊ စိတ္တလတာ၊ ဖရသက၊ မိဿက၊ သုဓမ္မာ အစရှိသော သဘင်ဥယျာဉ်တို့သို့ လှည့်လည်လိုသောအခါလည်း ဧရာဝတီနတ်ဆင် အမြင့်ယူဇနာ ၁၅၀ မှာ ၃ ဂါဝုတ်၊ ၂ ဂါဝုတ်စီ အဝန်းရှိသော ဦးခေါင်းဦးကင်း ၃၃ လုံးတို့၏အလယ်၊ ယူဇနာ ၃၀

၁၁

အဝန်းရှိသော သုဒဿနဦးကင်းမြတ်၌ ပြာသာဒ်အဝန်း ၁၂ ယူနောဖန်ဆင်း၍၊ အလံတိုင်အမြင့် ၁ ယူနောဖန် ရတနာ ၇ လီ စဉ်ညီဝန်းကျင်စိုက်လွှားလျက် ပြာသာဒ်နားသတောင်းလယ်မှာ ရတနာကွန်ရက် ခြုံဆည်းလည်းဆွဲ၍ နံ၊ ခရာ၊ ပတ်သာ၊ စောင်းငြင်းသံလို အဆိုအငြိမ် လေအိမ်တိုင်းကျူးတုံ ဘုံအလယ်ချက်တွင် ပတ္တမြားပလ္လင် ထီးဖြူ ၁ ယူနော မင်းနေရာခင်းကျင်းလျက်၊ အရံဦးကင်း ၃၃ လုံးမှာ တစ်လုံးတစ်လုံး၌ အရည် ယူနော ၅၀ စီ အစွယ် ၇ ချောင်းပေါက်သော၊ ၂၃၁ ဖြစ်သော ထိုအစွယ် တစ်ခု တစ်ခုအပေါ်ယံတွင် ရေကန် ၇ ခု ၇ ခု အစုစု ရေကန်ပေါင်း ၁၆၁၇ ကန်၊ တစ်ကန်တစ်ကန်မှာ ပဒုမ္မာကြာပင် ၇ ရံစီ အညီတွက်စုပေါင်း ၁၁၃၁၉ ရံ၊ တစ်ရံတစ်ရံမှာ ကြာ ၇ ပွင့်စီ အညီတွက်ပေါင်း ၇၉၂၃၃ ပွင့်၊ တစ်ပွင့်တစ်ပွင့်၌ ပွင့်ချပ် ၇ ခုစီ အညီတွက်စုပေါင်း ၅၅၄၆၃၁ ချပ်၊ ပွင့်ချပ် တစ်လွှာတစ်လွှာမှာ ပတ်သာစောင်းငြင်း အမှုတ်အတီးနှင့် နတ်သမီး ၇ ယောက်စီ အညီတွက်စုပေါင်း နတ်သမီး ၃၈၅၄၁၇ ယောက် ဝမ်းမြောက်ရွှင်ပျ သီကတီးမှုတ်ခြင်း သဘင်အရွှင်အပျော်နှင့် အကြည်တော်နှစ်သက်ရာ နတ်သမီးကိုရွေး၍ ၄ ယောက်သော နတ်မိဖုရားကြီးတို့၏ အမည်နှင့်တူစွာ မိဖုရားကြီးအရာနှင့်တင်ထားလျက်၊ ရှေ့က သုဓမ္မာဒေဝီ၊ နောက်ဆီက သုနန္ဒာ၊ လက်ဝဲမှာ သုစိတ္တာဒေဝီ၊ လက်ယာတောင်ညာမှာ သုဇာတာဒေဝီ၊ ဤနတ်ပြည်၌ မင်းစဉ်မင်းဆက် မပျက်သောစားရိုးဖြင့် အစိုးတရပိုင်သော စံတော်မူပါလျှင် ဇေယျကျွန်းသူ လူတို့ပြည်မှာ ဆက်ရှည်မော်ကွန်း ဥဒါန်းမဆုံးနိုင်အောင်ရှိ၍၊ ပီတိနဲ့သောကိုယ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှု သုစရိုက်တရား ပွားများရာသောအကြောင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

“မဟာပထဝီနှင့် စပ်လျက်တည်သော အပြည်ပြည်ဘုံနန်းတကာတို့၏ အထွတ်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ လူအပေါင်းနတ်အပေါင်းတို့၌ ကောင်းကျိုးမင်္ဂလာ ပွားများရာ သည်ကို အောက်ပြည်၊ အထက်ပြည် အတည်တည်နတ်ဗြဟ္မာ သုဓမ္မာသို့လာ၍ ကြည့်ရှုဆင်ခြင် တိုင်ပင်ဟောကြား တရားသဘင်ခံရာဖြစ်၍ လည်းကောင်း ပြည်တကာတို့ထက်မြတ်သော ဤနတ်ပြည်စည်းစိမ်သည် ဂုဏ်အကျင့်သတင်းအားဖြင့် မင်းတကာတို့ထက်မြတ်သော မိထိလာပြည်ကြီးရှင် မင်းမြတ်နှင့် အလွန်ထိုက်တန်၏။ လူ့ပြည်သို့မပြန်ဘဲ စိုးစံတော်မူလော့”ဟု တာဝတိံသာ ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် ပူဇော်ဖိတ်ကြားလေ၏။

[ဤအရာ၌ ဂါထာတွင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို ‘ဝသဝတ္တိနံ’ဟု ဆိုခြင်းသည်ကား တစ်စွန်း တစ်မြိတ်သော သမုဒ္ဒရာကို မြင်ဖူးကာမျှဖြင့်၊ ‘သမုဒ္ဒေါ မယာဒိဋ္ဌော၊ သမုဒ္ဒရာကို ငါမြင်ဖူး၏’ဟု ဆိုသကဲ့သို့ အထက်နတ်ပြည် ၄ ထပ်၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို မိမိအလိုသို့ မလိုက်စေနိုင်သော်လည်း မိမိတို့ပြည် စာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်သောအကြောင်း တစ်စိတ်မျှကိုစွဲလျက် ဧကဒေသုပစာရအားဖြင့်တင်စား၍ သိကြားမင်း ဆိုသည်။ တစ်နည်းလည်း မိမိတန်ခိုးဖြင့် အစိုးရထိုက်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို အလိုရှိတိုင်း ပြီးစေနိုင်သည်ဖြစ်၍ နတ်ပြည် ၆ထပ် နတ်တို့သည် ဝသဝတ္တိချည်းပင် မည်ကောင်းသောကြောင့် မိမိဂုဏ်ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ဝသဝတ္တိနံဟု သိကြားမင်းဆိုလေသည်ဟု သိအပ်၏။]

ဤသို့ သိကြားမင်းသည် နတ်ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် နေမိမင်းကြီးအားဖိတ်ကြားလေသော် ဘုရားလောင်း နေမိမင်းကြီးသည် ‘ကိုယ့်ဘုန်းကံ အချိုးအပင့်မဟုတ်ဘဲ သူတစ်ပါးချီးမြှင့်၍ ပွင့်လန်းရသောစည်းစိမ်သည် ဣန္ဒြေမတည်ကြည်ရာ။ ငါကား လူမင်းစည်းစိမ်နှင့် သူကားနတ်ဇာတ်မျိုးနွယ် တစ်သွယ်တစ်ကြောင်း သူ့

ကောင်းမှုအကျိုးမှာ ငါ တန်ခိုးလွမ်းမိုးနိုင်မည် မဟုတ်။ အုတ်အုတ်သဲသဲ ဤပွဲသဘင်တွင် နတ်ဘုရင်နှင့်တကွ ချီးမြှောက်ကြသော သမာန သုခမိတ္တအရာကို ငါ မလေးမလောက် အခေါက်ခေါက်ပြုရမည်လည်း ပဏ္ဍိတဂုဏ် အလုံးစုံပင် မသင့်။ အခွင့်နှင့်လျော်စွာ ဥပမာပြု၍ ဓမ္မကထာဖြင့် ညွှန်ကြားပြောဆိုရလျှင် အကြည်အညိုကုသိုလ် ထိုသူတို့လည်းမပျက် ငါနှစ်သက်ရာလည်း ပြည့်စုံအံ့သည်’ဟု ရည်ကြံတော်မူလျက်၊ ‘ယထာ ယာစိတကံယာနံ၊ ယထာ ယာစိတကံ ဓနံ’ အစရှိသော ငှာဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်ပြည် ၂ ထပ်လုံးကို ရှေးဘုန်းရှေးကံ၏အကျိုးဆက် ခုဆက်ဆံသောတန်ခိုးဖြင့် အစိုးတရ ပိုင်သအုပ်ချုပ်လျက် အယုဇ္ဈပုရိန် ဝဇီရစိန် လက်နက်သခင်ဖြစ်သော နတ်ဘုရင်သိကြားမင်း။ အခင်းအကျင်း အပြုအနေ ကျက်သရေသမ္ပတ္တိ ဣဿရိယဘောဂ လောကစည်းစိမ် ဤဝတီသာ ထူးမြတ်ကြောင်းနှင့် မဟာမိတ်ကောင်း ပေါင်းဖက်လိုသော ဝတီရှင်က ကြည်ရွှင်သောစိတ်ဖြင့် ဖိတ်မန်သည်မှာ လူ့ပြည်မှ နတ်ဘောင်သို့ တင်ဆောင်ချီပင့်၍ နတ်မင်းတို့ပူဇော်ရိုး မြတ်နိုးခြင်းသဘော ပြီးပြည့်စုံညီ၍ အသင့်အတင့်အခွင့်မျိုး မချွတ်မလွတ် ဝတ်ကုန်လှပေသည်။ ၃ တည်သောသမ္ပတ္တိ ပရိဘောဂ ဥပဘောဂ ဣဿရိယမျိုးကို တန်ခိုးကြီးသောနတ် ပေးအပ်ဖန်ဆင်း၍ မရနိုင်ရာ။ အနုဂါမိကဥစ္စာမျိုး တန်ခိုးကြီးသောကုသိုလ်ကံ စိမ့်ဖန်ဆင်း ဆောင်နှင်းပေးအပ်မှသာ ရရာချေသည်။ မြေကောင်း၊ ရေကောင်း၊ အပြုအစုကောင်း အကြောင်းသင့်ပျိုးသော်လည်း မျိုးစေ့နဂိုရှင်မှ အပင် ကောင်းရာချေသည်။ ဝေဖန်တတ်သောကုသိုလ်ကံလည်း ကိုယ်လိုတိုင်းမဆောင်မသွေး သိကြားမင်း အပေးနှင့်သာ အကြွေးအငှားစည်းစိမ် ဤဝတီသာကို ငါလူမင်း စံရမည်မှာ ဥပမာဆိုလျှင် ကုသိုလ်ကံဆိုင်၍ မပိုင်စားရ။ သူတစ်ပါးတို့အပင့်အထောက် အမြှောက်အချီးနှင့်သာ စီးနင်းဝတ်စားစိမ့်မည်။

“ကြည်ညို၍ပင် ဆင်၊မြင်း၊ဆိတ်၊နွား၊ရထား၊လှည်း၊သံလျင်း၊ထမ်းစင်၊ဝေါ၊ယာဉ်၊ထီး၊ကျိုင်း၊ကွမ်းအုပ်၊ ကွမ်းခွက် စသည်အဆောင်အရွက်မျိုး၊ ပုဆိုးအဝတ် ဥစ္စာရွှေငွေ စသည့်အသုံးအဆောင်မျိုးတို့ကို ပေးငှားသဖြင့် ဝတ်စားစီးနင်းရစေကာမူ ပျောက်ရှယွင်းယို ကွဲပြိုပျက်စီးခဲ့ချေလျှင် ဥစ္စာရှင်ကြည်ဖြူသော်လည်း စီးနင်းဝတ်စား သုံးဆောင်သူအခွင့်မသိရာ ရောက်အံ့သည်ကား ဟု အငှားဥစ္စာကိုမှီ၍ အလီလီအဝဝ ကြောင့်ကြ စိုးရိမ်မကင်း နိုင်ရာသကဲ့သို့၊ ဤဝတီသာနတ်နန်းကို သိမ်းမြန်းစိုးစံပါဟု နတ်များဘုရင်က နှင်းအပ်သည်မှာ စေတနာ မယွန်းမထောင့် ဖြောင့်မှန်သောအယူ ကြည်ဖြူသောနလုံး ရှိသည်ကို အသိပင်ဖြစ်သော်လည်း အတော် အသင့်သို့လိုက်၍ အခိုက်ခေတ္တမျှသာ အပိုင်အစိုးကို အကျိုးနှင့်အကြောင်း မညီတန်သဖြင့် နောင်တစ်ဖန် စိုးရိမ်ရန် ကြောင့်ကြဖွယ်အသွယ်သွယ် မကင်းနိုင်ရာထင်သောကြောင့် နှောင့်ယှက်ကြောင့်ကြ နောင်တတစ်ဖန် စိုးရိမ်ရန်မရှိအောင် သမ္ပတ္တိတကာတို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ပွားရာ ငါတို့လူ့ပြည်သို့ဆင်း၍ သီတင်းသိလ သံယမနှင့် ဒါနကုသိုလ်ကို ဖြည့်ဆောင်လိုသောနလုံးသာ ငါ၌ဝင်သည်။

“နတ်ဘုရင်စကား ကောင်းသော်လည်း အကြောင်းမဆုံးသေးသောကြောင့် အပေးခံ၍ စံလိုသောစိတ် မရှိ။ ရမိသည့်စည်းစိမ်၌သာ သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်စွာ ကျင့်ရာသည့်တရား ပွားအပ်သောကုသိုလ်၌ ကိုယ်ကို အလုံအခြုံတည်စေဦး၍ ကျေးဇူးခံလူ တိုင်းသူတိုင်းသား အများသတ္တဝါအပေါင်းတို့ကိုလည်း မကောင်းသော ဥပဒ်သားဒဏ် ရန်မီးရန်ဆူး မစူးမခိုက်ရအောင် ကံထိုက်၍ရသောဘုန်းဖြင့် ဖြန့်ဖုံးမိုးကာလျက် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မစိုရ်မကင်း အချင်းချင်းအကျိုးလို ကြည်ညိုမြတ်နိုး မညှိုးမနွမ်း ရွှင်လန်းသောနလုံးဖြင့် သုံးအပ်သောသီတင်း မကင်းအပ်သောသီလ ဆုံးမအပ်သောကိုယ်နှုတ် အားထုတ်အပ်သော

အလှူ အယူဖြောင့်မှန်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောတရား၌ ညွှန်ကြားဆုံးမ ပြသဆော်နှိုး၍ ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုး ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး သံသရာအကျိုး တိုးပွားကြောင်းမျိုးစေ စိုက်ပျိုးရာအရပ်၌ သူမြတ်သူကောင်းအဖြစ်ကို ရခိုက် လိုထိုက်သမျှစည်းစိမ် ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ဦးအံ့သည်။ ဤနတ်ပြည်စည်းစိမ်ကြီး အကျိုးပြီးကိုသာ သုံးဆောင်ရာအရပ် နတ်မင်းတို့ကို ငါလူမင်း မတုသာသေး” ဟုဆို၍ နတ်စည်းစိမ်ကို လက်မခံ ပယ်တော်မူ၏။

[နတ်ပြည်၌ ဆင် စသောတိရစ္ဆာန်တို့ကား ဇာတိတိရစ္ဆာန် မဟုတ်။ နိမ္မိတတိရစ္ဆာန် ဖြစ်သည်။ ဇာတိအားဖြင့်ကား နတ်သားချည်းတည်း။ သိကြားမင်း၏တန်ခိုးကြောင့် အချို့သောနတ်သည် ဆင်၊ အချို့သော နတ်သည် မြင်း၊ အချို့သောနတ်တို့သည် ဟင်္သာ၊ ဝမ်းဘဲ စသည်ဖန်ဆင်း၍ သိကြားမင်းနလုံးကို မွေ့လျော်စေလျက် အသီးသီးအစွမ်းနှင့်လျော်စွာ အမှုထမ်းရွက်ကြသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဒေဝလောကေ တိရစ္ဆာန်ဂတာနာမ နတ္ထိ။ ။ ဋီကာပါဌ်။ ။ ပရမတ်၌လည်း အာယတန ယမိုက် စသည်တို့မှာ ဆင်ခြင်၍ သိရမည်။]

ဤသို့ ဘုရားလောင်းနေမိမင်းကြီးသည် လက်သို့ရောက်ပြီးသော နတ်၏ကာမဂုဏ်ကို ဥပမာနှင့်တကွ ထုံးသက်သေရရစ်အောင်သာ ဓမ္မကထာဖြင့်ပယ်ပြီးလျှင် လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် လာသည်မှ ပြန်သည်တိုင်အောင် ၇ရက်အတိုင်းအရှည် နတ်တို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် တစ်ပြန်နှင့်တစ်ခရာဝက်ခန့်သာ ကြာစေလျက် နတ်ပြည်၌နေသမျှကာလပတ်လုံး သိကြားမင်းအမှူးရှိသော နတ်ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား အလှူပေးခြင်း၌အကျိုး၊ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်ခြင်း၌ အကျိုး၊ အယူမှားခြင်း၌အပြစ်၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ အကျိုး၊ သီလမရှိခြင်း၌ အပြစ် ဤသို့ စသောအားဖြင့် ပြားသောတရားစကားတို့ကို သာယာနာပျော်ဖွယ်ရှိသော အသံဖြင့် ဟောကြားဆုံးမခြင်းကိုလည်း ပြုတော်မူ၏။ ထို နတ်သား၊ နတ်သမီး၊ နတ်မင်းတို့၏ ပြည့်စုံသောဂုဏ် ကျက်သရေတို့ကို လည်းကောင်း၊ ထိုဂုဏ်ကျက်သရေတန်ခိုးတို့၏အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုတို့ကို လည်းကောင်း ချီးမွမ်းအံ့သြခြင်းဖြင့် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စေလျက် ထက်သောသဒ္ဓါ မေတ္တာစေတနာကိုလည်း ပွားစေတော်မူ၏။ အထူးသဖြင့် မာတလိနတ်သား၏ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလို၍လည်း နတ်ပရိသတ်၏အလယ်၌-

‘ဗဟူပကာရော နော ဘဝံ၊ မာတလိ ဒေဝသာရထိ။

ယော မေ ကလျာဏမ္မာနံ၊ ပါပါနံ ပရိဒိဿယိ။’ ဟူသော ဂါထာကိုဆို၏။

ဘဝံ၊ ရှင်သိကြား။ ဒေဝသာရိထိ၊ နတ်၏ရထားမှူးလည်း ဖြစ်ထသော။ ဟော မာတလိ၊ အကြင် မာတလိ နတ်သားသည်။ နော အမှောက်၊ ငါတို့အား။ ဗဟူပကာရော၊ များစွာသောကျေးဇူး ရှိပေ၏။ သော မာတလိ၊ ထို မာတလိနတ်သား ရထားမှူးသည်။ မေ၊ ငါ့အား၊ ကလျာဏကမ္မာနံ၊ ကောင်းမှုကို ပြုကုန်သော သူတို့၏။ ဌာနာနိစ၊ ဘုံဗိမာန်စံရာ အရပ်ဌာနတို့ကို လည်းကောင်း။ ပါပါနံ၊ မကောင်းမှုကိုပြုကုန်သော သူတို့၏။ ဌာနာနိစ၊ ငရဲဝေဒနာခံရာ အရပ်တို့ကို လည်းကောင်း။ ပရိဒိဿယိ၊ သိသိသာသာ ညွှန်ပြပေ၏။ ။ ဤကား အနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်အပေါင်းတို့၏အရှင်ဖြစ်သော သိကြားမင်း၏နတ်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် မာတလိ နတ်သားကဲ့သို့ အဆင်းအရောင်အဝါ တေဇာရွှင်ဖြိုး တန်ခိုးကြီးသောနတ်ကိုရှာလျှင် ငင်ကာကောက်ကာပင် ရလွယ်ဖွယ် ရှိ၏။ ခွင့်သိလိမ္မာ ပညာနဂိုဖြင့် သူ့အလိုကိုယ့်အခွင့် အရှင့်အရေးကို ဟစ်ထွေးတည်းပါအောင် အရာကိုမြော်ရှု၍ အမှုကိုဆောင်လျှင် အထောင်သောဂုဏ်ပေါ်လျက် ကျော်စော၍မပြီး ချီးမွမ်း၍မကုန်ရာ။ ပညာနှင့် ဘုန်းကို

အသုံးတတ်ခြင်း၌ နတ်မင်းမတ်ရင်းမာတလိနှင့် ညှိ၍ရွေးသော်လည်း အလေးတူ ခဲပေရာသည်။ လူ့ပြည်မှ နတ်ဘောင်သို့ ဆောင်တင်ချေကာမျှသာ စေလိုက်သောရာစသံကို ဉာဏ်စဉာဏ်မြိတ်မရွှင်သူ အယူတစ်ပင်တိုင်သာ ဖြစ်လျှင် 'တင်ဆောင်ချီပို့က ကူးတို့အမှု ကုန်တော့သည်'ဟု တရည်တည်းစိတ်နှင့် အမှုရိပ်စကားမြွက်ကို အချက်ကောင်းမရှာ အရာသင့်တင့်အောင် အခွင့်၌မကျွမ်းနိုင်၍ ဂုဏ်မပြိုင်မဝေခန့် စေရင်းဖြင့်သာ အမှုစင်ချော ရှိရာဖိမ့်သည်။

“နှစ်သိမ့်ဖွယ်ပညာနှင့် ဤမာတလိမူကား အယူအကြံ သူ့ဉာဏ်နှလုံးဝယ် အကယ်၍ပင် အရှင်က အလျင်အမြန်ကိုသာ အလိုတော်ရှိလျှင် 'လျင်လျင်တင်ချေ။ အထွေထွေခရီးကောက်အောင် ချီးမြှောက်၍ မကြာစေနှင့်'ဟု နောက်ဆင့်၍ ပဋိသိမ်ပိတ်ဘော်မူလိုက်စကောင်းလျက် 'အကြောင်းနှင့်အခွင့်လျော်အောင် အတော်အသင့် ချီးပင့်ဆောင်တင်စေလိုသဖြင့် အချိန်ကိုမတွက် နေ့ရက်ကိုမခန့် ကန့်သတ်၍မှာတော်မမူ။ ဤလူမင်းလည်း အကြောင်းရင်းကံကို စိတ်သန်၍နှလုံးနှိုး၊ ငါ့သခင်လည်း ဝတ်ခွင့်နတ်မူ၊ ငါလည်း တမန်တွင်အထူး၊ ကျေးဇူးကိုမပြလျှင် ငါ့ကိုရွေးမှတ်၍ စေလွှတ်တော်မူမျိုး ဆံတစ်ရိုးတစ်မျှင်လောက်မျှ တွင်တော့မည် မဟုတ်'ဟု သရုပ်ကိုသိတတ်သော မာတလိနတ်မင်းသည် ဆင်းရဲအတည်တည်ဖြင့် ငရဲပြည်မှာခံရသော သတ္တဝါအပေါင်းကို မကောင်းမှုကံရင်းနှင့်တကွ မကြွင်းရအောင် ပြညွှန်းဖော်ကြား၍၊ ရထားတုံ့လည်ကာ နတ်ပြည်သို့နှင့်ပြန်လျှင် ရွှင်စဖွယ်အသီးသီး နတ်သမီးနတ်သားတို့ ခံစားကြသောဘုံဗိမာန် သတ္တရဘန် ၇ ခွေ ရေတစ်ထပ်တောင်တစ်ထပ် နတ်မင်းကြီးတို့စံရာအထူးထူးကို ကျေးဇူးရင်းကုသိုလ်ကံနှင့် မကျန်မကြွင်း ဆင်းရဲချမ်းသာခံစံရာအရပ်ကို နတ်မင်းမတ်ရင်းမာတလိသည် သိသိသာသာ သညာသရုပ် အတ္ထုပ္ပတ္တိအစုံ ပုံစံဥပဒေ သက်သေမော်ကွန်း တည်ထွန်းရစ်အောင် ပြညွှန်းပေသောကြောင့် အမှောင့်ရောဂါ ကိလေသာအန္တရာယ် တစ်စွယ်တစ်စက ကျရောက်ကပ်ငြိသဖြင့် သတိ၊ ဝီရိယစသောကုသိုလ် ကိုယ်မအိမသာလျှင် စင်ကွာပျောက်ကင်း သန့်ရှင်းစေကြောင်း ကောင်းစွာပြညွှန်း ဖော်ကြားခြင်းထုံးသက်သေ နတ်ဆေးမျိုးအကျိုး အတိုင်းမသိကို မာတလိနတ်မင်းပေးအပ်၍ ယခုရပေသည်နှင့်အညီ ထောက်မိုစာနာ ပညာတည်းဟူသော ဆေးသမား၌ သဒ္ဓါတရားတည်းဟူသော လက်ဖြင့်သွေး၍ သင်းမွေးပျံ့ကြွ နမ်းရှူသုတ်လိမ်းရသဖြင့် ခပ်သိမ်းသော လူအပေါင်းအား ကောင်းမှုတရား ပွားများရာအကြောင်း လမ်းကောင်းထွင်ပေသော မိတ်ကျွမ်းဝင်မာတလိသည် ဆရာ၊မိဘအလား ငါတို့လူအပေါင်းအား များစွာကျေးဇူးရပ် ဆပ်၍မကုန်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေ၏”ဟု ရထားမှုမာတလိ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဖော်ထုတ်၍ ချီးမွမ်းပြောဆိုတော်မူ၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းနေမိမင်းကြီးသည် နတ်ပရိသတ်အလယ်၌ အသွယ်သွယ်တရားစကားဖြင့် ဟောကြား ပြောဆို၍ လူတို့အရေအတွက် ၇ရက်မြောက်ပြီးသော် အပျော်ဘောဇဉ် ခဲဖွယ်နှစ်သက်ဖွယ် အမြန်အမြတ် နတ်သုဇာကို သုံးဆောင်တော်မူရသော်လည်း၊ ကိုယ်တော်၏ကရုဏာယကို သိမ်မွေ့လှစွာသောနတ်ဩဇာဖြင့် ခံစားစေခြင်းငှာ မစွမ်း၊ နေပြည်တော် နန်းမိထိလာက အာဟာရသက်လည်း ၇ ရက်တွင် အဆုံး၊ ကိုယ်တော်လည်း ခွေးနံ့သဖြင့် နှလုံးတော် နေပြည်နန်းသို့လွမ်းဆွတ် တမ်းညွတ်ဟော်မူလျှင် နတ်ဘုရင်သိကြားမင်းအား “နတ်များ အထွတ်ဖြစ်သော သိကြားမင်း။ သတင်းနဲ့ပျံ့ အခန့်မရှိကျော်အောင် အကြည်တော်ပင့်ချီ၍ အညီအညွတ် နတ်ပရိသတ် အပျော်အရွှင်နှင့် ဤသဘင်တွင် ဖူးမြင်တွေ့ကြုံ ကြည်ယုံမြတ်နိုး အကျိုးအကြောင်း အဟောင်းအသစ် ထုတ်လှစ် ပြောဆိုကာ မေတ္တာမိတ်ဝင် မင်္ဂလာပွဲပြု၍ ယခု ရောင့်ရဲလောက်ကြပြီ။ တစ်လီတစ်ကြိမ် အချိန်လည်း

အခန့်တော် မျှော်လင့်ကြသော မိထိလာပြည်သူ လူအများနှင့် ငါ၏မိဖုရားကြီး၊ ငါ၏သားတော်၊ ဆွေတော်မျိုးတော် တို့ကိုလည်း ထိုနတ်ပြည်မှာ ငါ မရှည်မကြာစေဘဲ တစ်ခဏချင်းပြန်မည် မှာခဲ့သည့်အချက်အတိုင်း နေ့ကိုတွက်၍ ရောက်ချိန်ရက် ယခုတန်သဖြင့် အကြံအထွေထွေအပြားပြားနှင့် စိုးရိမ်များကြလေတော့မည်ဖြစ်၍ ယနေ့ယခုပင် လူ့ပြည်နေရပ်သို့ ပြန်ချင်တော့သည်”ဟု ဆို၏။

၃၃။ တာဝတိံသာနတ်ဘုံမှ ဆင်းသက်တော်မူခန်း

နေမိမင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သိကြားမင်းလည်း

“မိထိလာပြည်ကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသောမင်းမြတ်။ ကြွတော်မူလိုတပြီးကား ကောင်းပြီ။ ကြွတော်မူပါ လော့။ မာတလိနတ်ရထားမှူးကိုပင် ပို့စေရဦးတော့မည်”ဟု ဆို၍ မာတလိနတ်သားကိုခေါ်ပြီးလျှင်၊

“ရထားမှူးမာတလိ။ ငါ၏အဆွေတော် ယခု လူ့ပြည်သို့ သက်တော်မူလိုသတတ်။ နတ်မြင်း ၁၀၀၀ ဆောင်အပ်သော ဝေဇယန္တာရထားနှင့်ပင် သင် ပို့ချေဦး”ဟုဆို၏။ ရထားမှူး မာတလိနတ်သားသည်လည်း

“အရှင်မင်းကြီး။ ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍ သိန္နောမြင်း ၁၀၀၀ က၊အပ်သော ဝေဇယန္တာရထားကို သုဓမ္မာသဘင် အရှေ့တံခါးသို့ကပ်ပြီးသော် နေမိမင်းကြီးအား

“အရှင်မင်းကြီး။ ဝေဇယန္တာရထားကို ပြင်ဆင်၍ပြီးပြီ။ အလိုရှိတိုင်း ကြွတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်ကြား၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် သိကြားမင်းမှစ၍ နတ်ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား သွားအံ့သောအခြင်းအရာကို ပန်ကြားပြောဆို ကြည်ညိုလေးမြတ်စွာ အာလာပသလ္လာပပြုတော်မူလျက် နေရာပလ္လင် သုဓမ္မာသဘင်မှထွက်ကြ၍ ရထားထက်သို့ တက်နေစံပယ်တော်မူ၏။ သိကြားမင်းအမှူးရှိသော နတ်ပြည်သူနတ်ပြည်သားတို့လည်း နေမိမင်းကြီးကို ခြံရံပတ်ဝန်းလျက် အညီအညွတ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပြောဆို၍ ရထားထက်သို့ တက်သည် တိုင်အောင် လိုက်ပို့ကြကုန်၏။

နေမိမင်းကြီး ရထားထက်သို့ရောက်ပြီးသော် မာတလိနတ်သားသည် သုဒဿနမြို့မှ အရှေ့တံခါးဖြင့် ထွက်၍ လူ့ပြည်သို့ရှေးရှုနှင့်သဖြင့် အရှေ့ဝိဒေဟကျွန်းမှ လပြည့်ဝန်းထွက်သကဲ့သို့ အရှေ့မျက်နှာအရပ်က နတ်ရထား ထွန်းပေါ်လေ၏။

ထိုအခါ မိထိလာပြည်သားအပေါင်းတို့သည် လထွက်သည့်အခါ မဟုတ်သောအချိန်တွင် တောက်ထိန် လျှံလက် ထွက်ပေါ်လာသော ရထားစက်ကိုမြင်လျှင် “တို့အရှင်မင်းကြီး ယခု ကြွတော်မူ လာပြီ”ဟု တညီတညွတ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆိုမျှော်ရှုလျက် နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပြည်သူပြည်သားတို့မျှော်လင့်စဉ်ပင် နတ်မြင်း ၁၀၀၀ ဆောင်အပ်သော ဝေဇယန္တာရထားသည် မာတလိနတ်သား၏အစီအမံဖြင့် ယုဂန်ခရီးမှ အလျင်အမြန် လာလတ်၍ မိထိလာရာဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီးကို လက်ယာရစ် ၃ ပတ်လှည့်ပြီးသော် နန်းတော်စမှတ်

အရှေ့လေသာပြတင်း၌ နတ်မြင်း ၁၀၀၀ လှည့်ဝိုက်၍ ရထားဆိုက်လျှင် နေမိမင်းကြီးသည် ဝေဇယန္တာရထားမှူး မာတလိနတ်သားအား လေးမြတ်ကြင်နာ မေတ္တာစကားပြောဆို၍ လွှတ်လိုက်ပြီးသော် မျက်စိတဆုံးရှုမျှော်၍ မမျှော်နိုင်သောကာလမှ နန်းပေါ်သဘင်သို့ သက်ဝင်စပ်ယာတော်မူလေ၏။

မာတလိနတ်သားသည် နေမိမင်းကြီးကို အရှေ့စုမုတ် ပြတင်းလေသာ နေရာပလ္လင်၌ ချတင်ပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် နတ်ပြည်သို့ ပြန်လည်အံ့” ဟု ပြောဆိုမြတ်နိုး ရှိခိုးဖူးမြော်၍ တိမ်ပေါ်ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် တန်ခိုးကြီးသောသိကြားမင်းစံရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ပြန်လေ၏။

ထိုသို့ နတ်ပြည်က နေမိမင်းကြီးရောက်တော်မူသောအခါ မိဖုရားကြီး၊ မိဖုရားငယ်၊ သားတော်၊ မြေးတော်၊ ဆွေတော်၊ မျိုးတော်၊ မှူးမတ်၊ မတ်တော်၊ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးလာလတ်၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်ကို နတ်ပြည်သို့ပင် အဖြောင့်တင်ဆောင်၍ သွားလေသလော။ နတ်ပြည်ဆိုသည်ကား အသို့နည်း။ ဤမိထိလာနေပြည်တော်ကြီးထက်ပင် အနုအပျို အစည်အပင် သဘင်ပွဲလမ်း ထူးဆန်းအံ့ဖွယ် အသွယ်သွယ်စည်းစိမ် သာချေဦးမည်လော။ ကျွန်ုပ်တို့ပြည် လူ့စည်းစိမ်နှင့် အသို့ထူးသနည်း။ သိခဲမြင်ခဲတော်မူတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူပါ” ဟု မေးမြန်းလျှောက်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ နေမိမင်းကြီးသည် မိဖုရား၊ သားတော်တို့မှစ၍ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့အား နတ်သားမာတလိ တင်ဆောင်လာသည်မှစ၍ နန်းတော်သို့ ပြန်ရောက်သည့်တိုင်အောင် ချမ်းသာဆင်းရဲ ငရဲပြည်၊ နတ်ပြည် တည်ဟန်နေဟန် ခံစံရသောသတ္တဝါတို့၏ အကြောင်းအရာအလုံးစုံကို အကုန်အစင် တွေ့မြင် ကြားသိခဲ့သည်အတိုင်း မကြွင်းမကျန် ပြန်ကြားပြောဆိုတော်မူဦး၍ အထူးသဖြင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၏ သာယာခြင်း နတ်မင်း၊ နတ်မိဖုရား၊ နတ်သား၊ နတ်သမီးတို့၏ ကြီးမြတ်သောတန်ခိုးကျက်သရေ အရောင်အဝါတို့ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုတော်မူပြီးလျှင် ခင်မင်အပ်သော နတ်၏ကာမဂုဏ်မှာ အာရုံကပ်ငြိသဖြင့် ပီတိဖြစ်လေပြီးသော ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား

“အချင်းတို့။ ထိုသို့သောစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားရကြကုန်သော သိကြားနတ်မင်း၊ နတ်မိဖုရား၊ နတ်သား၊ နတ်သမီးတို့သည် ရှေးလူဖြစ်သောအခါက ယခု သင်တို့ပြုသောကောင်းမှုကဲ့သို့သော ရွှင်လန်း ကြည်ညိုစွာ ကုသိုလ်တရား၌ အားထုတ်ဆောင်ရွက် လေ့ကျက်ခဲ့ဖူးလေသောကြောင့် ထိုသို့သောစည်းစိမ်ကို ရကြလေသည်။ နတ်ပြည်စည်းစိမ်နှင့် ငါတို့လူမင်းစည်းစိမ်ကိုစာသော် မင်းတို့စံရာ ရတနာမြန်ဆောင်နှင့် သူကောင်စွန့်ပစ်ရာသုသာန် ဂုဏ်မတူတန်၍ စံမနုန်းသင့်သကဲ့သို့ ငါတို့လူဘုံမှာ ဂုဏ်ဝါသေးနပ် သုသာန်အသွင် မနှိုင်းယှဉ်သင့် ဖြစ်ချေသည်။ အထွေထွေအပြားပြား များစွာသောစည်းစိမ် တာဝတိံသာရွှေမြေရပ် နတ်မင်း၊ နတ်မိဖုရား၊ နတ်သား၊ နတ်သမီးအဖြစ်ကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့သည် နှစ်လိုကြည်ဖြူ အလှူသီတင်း မကင်းသော ဘာဝနာ၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတရားတို့ကို ငါဆုံးမသည့်အတိုင်း မမေ့မလျော့ ကြိုးစားအားထုတ် ကြကုန်။ ထိုဘုံနန်းရပ်၌ မချွတ်လျှင် သင်တို့ ဖြစ်ကြကုန်လတ္တံ့” ဟု တရားစကား ဟောကြားဆုံးမတော်မူ၏။

ဤသို့ နေမိမင်းကြီးသည် မင်းဖြစ်တော်မူသည်မှစ၍ အလှူပေးခြင်း သီလဆောက်တည်ခြင်းစသော ကုသိုလ် သုစရိုက်တရားတို့၌ ကိုယ်တော်အား လည်းကောင်း၊ တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း မွေ့လျော်ပျော်ပါး ကြိုးစားအားထုတ်စေဟောင်းတွင် ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုအလျောက် အကျိုး၊ အပြစ်ရောက်သည်ကို မျက်မှောက်ထင်စွာ မာတလိနတ်သား၊ သိကြားမင်းတို့ကိုမှီ၍ တွေ့ကြုံသိမြင်ခဲ့ရသည်ကို အလွန်လျှင်နှစ်သက်သဖြင့်

ကံ,ကံ၏အကျိုးကိုယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါစေတနာပြဋ္ဌာန်းလျက် နတ်နန်းဝတီသာက ရောက်လာသည်မှစ၍ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို အခါမပြတ်အားထုတ်တော်မူခြင်း၊ ပြည်သူပြည်သားတို့အားလည်း ဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ ဘာဝနာကထာတို့ဖြင့် ပုံစံဥပဒေ ထုံးသက်သေပြလျက် ဆုံးမစောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာ ခန္ဓာအာယုကပ်ကို ၄ ဖို့ပြု၍ တတိယတစ်စုအဆုံးတိုင်အောင် ရန်သူရန်ဖက် နှောင့်ယှက်ခြင်းကင်းသော ဧကရာဇ်မင်း၏စည်းစိမ်ကို စိုးစံတော်မူလျက် လောက၏အစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူ၏။

ထို နေမိမင်းကြီး၏ လက်ထက်တော်၌ကား ယခု ဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါကဲ့သို့ ဘုရားလောင်း၏ အဆုံးအမ၌သာ တည်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ဤဓမ္မဒီပံကျွန်းအပြင်ဝယ် ထိုသို့သောမင်းနေပြည် မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ နေပုဒ်တို့၌နေကုန်သော အမျိုး ၄ပါး ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် သဒ္ဓါ၊သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟီရိ၊ ဩတ္တပ္ပတည်းဟူသော သူတော်ကောင်းဥစ္စာ ၇ ဖြာသောတရားတို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်လျက် မယုတ်သောအပ္ပမာဒ ရှိကုန်၏။

၃၄။ နေမိမင်းကြီး တောထွက်တော်မူခန့်

နေမိမင်းကြီးသည် နှစ်ပေါင်း အသိန်းမကသော ထီးနန်းစည်းစိမ်၌ စံပျော်တော်မူ၍ တတိယအရွယ်သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ တစ်နေ့သ၌ ဆံမုတ်ဆိတ်တော်တို့ကို ဆတ္တာသည်ပြုပြင်သည်ကာလ ဦးခေါင်းတော်၌ ဆံဖြူရောက်သည်ကိုမြင်လျှင် အထက်နန်းစဉ် အမိန့်တော်ရင်းအတိုင်း မင်းကြီးအားလျှောက်ကြားပြီးလျှင် ရွှေမွေးညပ်ဖြင့်နုတ်ယူ၍ မင်းကြီးအား ပြဆက်လေ၏။ နေမိမင်းကြီးသည်လည်း ထိုဆတ္တာသည်အား ခမည်းတော်၊ ဘိုးတော်၊ ရှေးမင်းအဆက်ဆက်တို့ ပြုရိုးထုံးရှိသည့်အတိုင်း ကျေးစားရွာတစ်ရွာ ဆုပေးပြီးလျှင် ဆံဖြူတော်ကို လက်ဝါးပေါ်၌တင်လျက် ‘ငါကား ယခု ပထမ၊ ဒုတိယအရွယ်နှင့်မတူ၊ အိုမူအိုရုပ်ပေါက်သဖြင့် ရဟန်းပြုအံ့သော အရွယ်ရောက်ပြီ’ဟု ရဟန်းအဖြစ်သို့ ညွတ်သောနလုံး ရှိတော်မူ၏။

ထိုနေမိမင်းကြီး၌ ထီးနန်းဆက်ခံလတ္တံ့ဖြစ်သော သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကား ‘ကာလရဋ္ဌ’အမည်ရှိ၏။ ထိုသို့ ‘ရဟန်းပြုအံ့’ ဟု ကြံတော်မူသောအခါ နေမိမင်းကြီးသည် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းကို ခေါ်တော်မူ၍

“ချစ်သား။ ယခု ခမည်းတော် ရဟန်းပြုမည် အကြံရှိသည်။ ချစ်သားသည် ငါကဲ့သို့ တရား ၁၀ ပါး နှင့်အညီ ဤမိထိလာပြည်စည်းစိမ်ကို သိမ်းမြန်းဆက်ခံလျက် တိုင်းနိုင်ငံသူ လူအပေါင်းတို့၏ အစီးအပွားကို လည်းကောင်း၊ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏အစီးအပွားကို လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်စောင့်ရှောက်ရစ်”ဟု အပ်နှင်းမှာထား မိန့်ကြားဆုံးမတော်မူ၏။ နေမိမင်းကြီးစကားကို ကြားလေလျှင် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းသည်

“ခမည်းတော်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်၌ လည်းကောင်း၊ မယ်တော်၌ လည်းကောင်း၊ မှူးတော်မတ်တော် ပြည်သားပြည်သူတို့၌ လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ခု မနှစ်လို့ဖွယ်သောအပြစ်ကို မြင်တော်မူသောကြောင့်တည်း။

ဤအကြံကို ကြံတော်မူဘိသလော။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ရဟန်းပြုတော်မူမည် ကြံဘိသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ အိမ်ရှေ့မင်းစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ဥတ္တမင်္ဂရဟာမယံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားအိမ်ရှေ့မင်း။ ယခု ခမည်းတော် ရဟန်းပြုမည်ကြံသည်မှာ ချစ်သား၌ လည်းကောင်း၊ မောင့်မယ်တော်၌ လည်းကောင်း၊ မှူးတော်မတ်တော်၊ ပြည်သူပြည်သားတို့၌ လည်းကောင်း မနှစ်လိုဖွယ် တစ်စုံတစ်ခုသောအပြစ်မျှ မထင်။ ငါ၏ကိုယ်၌သာလျှင် မနှစ်လိုဖွယ်သောအပြစ်ကို မြင်၏။ ထိုအပြစ်ကား တစ်ပါးမဟုတ်။ ဦးခေါင်း ဟူသော ကိုယ်အင်္ဂါအမြတ်ဆုံး၌ နှလုံးမနှစ်လိုဖွယ် အရွယ်ယုတ်လျော့ခြင်း၊ မရဏမင်း၏တမန်ဆံဖြူ ယခု အမှုရှာ၍ ထင်စွာပေါက်ရောက်ခြင်းကြောင့် လူမင်းစည်စိမ်နှင့် မတန်ပြီ။ ဈာန်သမာပတ် မြတ်သောစရိယ သီလသမာဓိ ဧကောဒိဘာဝ သုခရွှင်လန်း ရဟန်းပြုချိန် တော်သည်ဖြစ်၍ ချစ်စွာသော သားသမီး၊မိဖုရား ပြည်သားပြည်သူတို့ကို ဆံဖြူဝင့်ဆင်းရဲ ငင်ဆွဲထုံးဖွဲ့သဖြင့် မငဲ့ကွက် မခင်မင်သာပြီ”ဟု ဆိုတော်မူပြီးလျှင်၊ ကာလရ၌ အမည်ရှိသောသားတော်အိမ်ရှေ့မင်းအား ကြီးစွာသော ရာဇာဓိပတိကမင်္ဂလာဖြင့် အဘိသိက်သွန်း၍ ထီးနန်းအပ်နှင်းလေ၏။

ထိုသို့ အိမ်ရှေ့မင်းကို ထီးနန်းအပ်နှင်းပြီးသော် ခပ်သိမ်းသောသူအပေါင်းတို့အား အဆုံးအမကိုပေး၍ ရှေး ခမည်းတော်၊ ဘိုးတော်တို့ကဲ့သို့ ရဟန်းပရိက္ခရာကိုယူလျက် သရက်ဥယျာဉ်သို့ပင်လျှင် ထွက်သွားတော်မူသဖြင့် ရဟန်းပြု၍၊ ထိုသရက်ဥယျာဉ်၌နေတော်မူလျက် ဗြဟ္မဝိဟာတရား ၄ ပါးတို့ကို ပွားစေတော်မူသဖြင့် ဈာန်၊ အဘိညာဉ်၊ သမာပတ်တို့ကိုပြည့်စုံစေလျက် အသက်အာယုကပ်ပတ်လုံး ဈာန်၏စံပယ်ခြင်းဖြင့် စံပယ်ပျော်ပါးလျက်၊ အသက်အဆုံး၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ပြောင်းလဲ၍စံတော်မူလေ၏။

၃၅။ စာတိုက်ကို ပေါင်းခန်း

ဤသို့ မဋ္ဌဒေဝ မင်းမှစ၍ ၈ သောင်း ၄ ထောင် ကုန်သောမင်းတို့သည် သားတော်၊ မြေးတော် အစဉ်အဆက် မပျက် ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ နေမိမင်း၏သားတော် ကာလရ၌မင်းတွင် အစပြု၍ကား ပဗ္ဗဒ္ဓံ ပြတ်လေ၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားပရိသတ်တို့၏အလိုအားလျော်စွာ အကျယ်ဖြစ်သောဒေသနာဖြင့် နေမိမင်းကြီးအတ္ထုပ္ပတ္တိ မဟာဘိနိက္ခမကို ဟောကြားတော်မူပြီးလျှင် စကားဆက်ဝေး၍ ရှေးစကားရင်း မပျောက်စေခြင်းငှာ၊ ‘နိဘိက္ခဝေဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိတထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝ’ ဟူသော အဆုံးနှိဂုံးဒေသနာဖြင့်

“ဤတရားသဘင်၌ တရားနာပရိသတ်အပေါင်းတို့။ ယခုမှသာလျှင် မဟာဘိနိက္ခမကို ပြုတော်မူသည် မဟုတ်။ ရှေးသံသရာကလည်း လာခြင်းကောင်းသောငါဘုရားသည် မြတ်သောတောထွက်ခြင်းကိုပြု၍

ဈာန်၏စံပယ်ခြင်းဖြင့် စံပယ်လျက် ဤသရက်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူဖူးပြီ”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဤသို့ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

“ငါ၏တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ ထို နေမိမင်းကြီးဖြစ်တော်မူသောအခါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ မိထိလာပြည်သို့လာ၍ ငါ၏ယုံမှားခြင်းကို ပျောက်စိမ့်သောငှာ ဖြေဆိုပြောဟောလာပြီးလျှင် နတ်သဘင်သုဓမ္မာ၌ ငါ၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးချီးမွမ်း၍မျှ တင်းမတ်မိ၊ နတ်ပြည်စိည်းစိမ်ကိုအပ်နှင်းသော သိကြားမင်းကား ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ငါ၏ဘထွေးတော်ဖြစ်သော ဓောတောဒန သာကီဝင်မင်း၏သား အနုရုဒ္ဓါထေရ် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ သိန္နောမြင်း ၁၀၀၀ က၊အပ်သော ဝေဇယန္တာရထားဖြင့် ငါ့ကိုတင်ဆောင်၍ ငရဲပြည်၊ နတ်ပြည်တို့ကိုညွှန်ပြပေသော ရထားမှူးမာတလိကား ယခုအခါ ငါ၏ဘထွေးတော်အငယ် အမိတ္တောဒန သာကီဝင်မင်း၏သား အာနန္ဒာထေရ် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ နေမိမင်းကြီး၏မယ်တော်ကား ယခုအခါ ငါ၏မယ်တော် သီရိမဟာမာယာဒေဝီ ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ၈၄၀၀၀ သော ပဗ္ဗဇ္ဇဝံသ မင်းဆက်တို့တွင် မဏ္ဍဒေဝမင်း၊ နေမိမင်း ဤမင်း ၂ ယောက်ကို ထား၍ ကြွင်းသော ပဗ္ဗဇ္ဇဝံသမင်းအပေါင်းတို့သည် ယခုအခါ ငါဘုရား၏ ရဟန်းပရိသတ်၊ လူပရိသတ် ဖြစ်လာကြကုန်၏။

“ထိုအခါ ပဗ္ဗဇ္ဇဝံသအနွယ်၏ အမွန်အစဖြစ်သော မဏ္ဍဒေဝမင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇဝံသအနွယ်၏ အဆုံးအကွပ် သဖွယ်ဖြစ်သော နေမိမင်းကြီးကား ယခုအခါ ခပ်သိမ်းသော ဥေယျံဝံတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ လောက ၃ ပါး၌ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟု ထင်ရှားစွာအမည်ရသော ငါဘုရားလျှင်တည်း”ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

[ဤဇာတ်ပေါင်း၌ ဘုံခန်းလင်္ကာမှာ ရှင်အနုရုဒ္ဓါကို၊ ‘ကျော်တင်ဝုန်းတက်၊ ငါ့လက်ထက်၌၊ ဖြစ်ဆက်ကြိုက်လာ၊ ယခုခါဝယ်၊ ပြင်လျာလှထွား၊ ဘထွေးသားတည့်’ဟူ၍ ဘထွေးတော် ဓောတောဒနမင်းကြီး၏ သားဖြစ်ကြောင်းကို စပ်လေသည်။ နောက် ရေးကူးသူတို့ အယူတွင်ပါ၍ အက္ခရာမှားယွင်းသဖြင့် ‘ပြင်လျာလှထွား၊ သူဌေးသားတည့်’ဟု စာအများပင်ရှိ၍ ဖတ်ကြလေသည်။ မသင့်။ နောက်ဆင့်ပြောင်းလွဲသူတို့ အက္ခရာ ယွင်းမှားသောကြောင့် လင်္ကာဆရာမှာ အပြစ်ခိုက်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရည် စကားတည်ကိုထောက်ထား၍ အများပင်မြင်သော်လည်း အပြစ်တင်မဦးစေနှင့်ဟု မှတ်အပ်၏။

[နေမိရာဇာ ဟူသောပုဒ်ကို ဝိဂြိုဟ်ဆိုသော်ကား။ အာဒိတော အန္တ နေ တိတိ နေမိ။ ။ ရထားစက်ဘီး အကွပ်ရစေ။ ။ နိဿေသံမယန္တိဇတဿာတိဝါနေမိ။ ။ ၎င်းရစေ။ ။ မိတောဘိန္နတော နိဂ္ဂတောတိဝါ နေမိ။ ။ ၎င်းရစေ။ ။ဝါ။ သူတော်ကောင်းတရားရစေ။ ။ နေမိဝိယာတိနေမိ။ နေမိပကာဒေတိတိဝါ နေမိ။ ။သုဂတိ နေတိတိဝါနေမိ။ ။ ဓမ္မေနသတ္တေရဇ္ဇေတိတိရာဇာ။ ။ နေမိစသောရာဇာတိနေမိရာဇာ။ ။ မင်းကြီးရစေ။ ။ ဝိဂြိုဟ်အနက်ကား။ ။ ယံ စက္ကန္တံ၊ အကြင်ရထားစက်အကွပ်သည်။ အာဒိတော၊ အစမှ။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ နေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိတဿ၊ ထိုသို့ အစမှအဆုံးကိုဆောင်တတ်သော သတ္တိကြောင့်။ တံစက္ကန္တံ၊ ထိုရထားစက်အကွပ်သည်။ နေမိ၊ နေမိမည်၏။ ကိတ်ဝိဂြိုဟ်။ ကတ္တုသာဓန။ နိဇာတ်၊ မိ-ပစ္စည်း။ ။နိဇာတ်၏အရကား အကန့်တို့၏အဆုံး၌ဖွဲ့တတ်သော အကွပ်၏ ယဋနာကာရ သတ္တိရ၏။ မိ-

ပစ္စည်း၏ အရကား။ ထိုဖွဲ့ခြင်းသတ္တိ၏တည်ရာ သတ္တိမန်ဖြစ်သော အကွပ်ရ၏။ ။ ဝါ၊ ကား။ ဧတဿ၊ ထိုစက်အကွပ်အား။ နိဿေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ နာဘိ အရာ၊ ပုံတောင်းအကန့်တို့သည်။ မယန္တိ၊ ပြီးတတ် ဆုံးတတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ပုံတောင်းအကန့်တို့၏ ပြီးရာဆုံးရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တံ စက္ကန္တံ၊ ထိုစက်ဘီးအကွပ်သည်။ နေမိ၊ နေမိ မည်၏။ ကိတ်ဝိဂ္ဂိုဟံ၊ သမ္ပဒါနသာဓန။ နိသဒ္ဒါပပဒ မိဓာတ် ကွဲ-ပစ္စည်း။ မိဓာတ်၏အရ ကတွတ္ထ ကိရိယာကား၊ ပုံတောင်းအကန့်အဆုံးတို့၏ ပတိဋ္ဌာန သတ္တိသည်မှချ။ ဧတဿဟူသော သမ္ပဒါနတ္ထအရကား ထိုသတ္တိကိုခံတတ်သော အကွပ်၏ ပဋိဂ္ဂဟဏာကာရဘောသည် ဌာနပစာရတ္ထရ၏။ ကွဲ-ပစ္စည်း အရကား၊ ထို မှချ ဥပစာရတို့ဖြင့်မှတ်အပ်သော အကွပ် ရ၏။

[ဝါ၊ ကား။ ယံစက္ကန္တံ၊ အကြင်စက်အကွပ်သည်၊ တစ်နည်းလည်း။ ယောသဒ္ဒမော၊ အကြင် သူတော်ကောင်းတရားသည်။ မိတောဘိန္နတော၊ ပျက်စီးခြင်းမှ နိဂ္ဂတော အဟတော၊ ကင်းစေတတ်သည်တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ပျက်စီးခြင်းမှ ကင်းစေတတ်သောသတ္တိကြောင့်။ တံ စက္ကန္တံ၊ ထို စက်အကွပ်သည်။ ဝါ၊ သောသဒ္ဒမော၊ ထို သူတော်ကောင်းတရားသည်။ နေမိ၊ နေမိ မည်၏။ အဗျယိဘော သမာသံဝိဂ္ဂိုဟံ နိပုဒ် မိပုဒ် သမာသံပုဒ်၏ အရကား၊ ပုံတောင်းအကန့်တို့၏ မပျက်စီးခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော စက်အကွပ် ရ၏။ တစ်နည်းလည်း၊ အပါယ ဒုက္ခစသည်တို့ဖြင့် မပျက်စီးစေကြောင်းဖြစ်သော သူတော်ကောင်းတရား ရ၏။ ။ ယော ခတ္တိယော၊ အကြင်မင်းသည်။ နေမိဝိယ၊ အစမှအဆုံးသော ဆောင်တတ်သောအကွပ်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ပုံတောင်းအကန့်တို့၏ ပြီးရာဆုံးရာဖြစ်သော အကွပ်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ပုံတောင်းအကန့်တို့ကို မပျက်စီးစေတတ်သော အကွပ်ကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ အစဖြစ်သော မဋ္ဌဒေဝမင်းမှ အဆုံးဖြစ်သောပဗ္ဗဒွဝင်ကို ဆောင်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရသောင်း ၄ ထောင်သောပဗ္ဗဒွဝင်တို့၏ အပြီးအဆုံးအားဖြင့်။ ဝါ၊ ပဗ္ဗဒွဝင်ကို မပျက်စီးစေသောအားဖြင့် ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့သတ္တိ ၃ပါးရှိသော အကွပ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သေခတ္တိယော၊ ထိုမင်းသည်။ နေမိ၊ နေမိ မည်၏။ ။ ဥပမာတဒ္ဓိတ်၊ ဣ-ပစ္စည်း။ ဝါ၊ ကား။ ယော ခတ္တိယော၊ သည်။ နေမိ၊ သတ္တဝါတို့ကို အပါယဒုက္ခစသည်တို့ဖြင့် မပျက်စီးစေတတ်သော သူတော်ကောင်းတရားကို။ ပကာသေတိ၊ ဟောကြားညွှန်ပြတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သောခတ္တိယော၊ သည်။ နေမိ၊ နေမိမည်၏။ ။ ပကာသေတိတဒ္ဓိတ်ဝိဂ္ဂိုဟံ။

[ဝါ၊ ကား။ ယောခတ္တိယော၊ သည်။ သုဂတိ၊ သုဂတိဘဝသို့။ သတ္တေ၊ တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့ကို။ နေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သောခတ္တိယော၊ သည်။ နေမိ၊ နေမိ မည်၏။ ။ ကိတ်ဝိဂ္ဂိုဟံ၊ ကတ္တုဿာဓန၊ နိဓာတ်။ မိ-ပစ္စည်း။ နိဓာတ်အရကား၊ နေမိမင်းကြီး၏ အဆုံးအမ သီလ၊ စာဂ စသောဂုဏ်ကို အာရုံအလေးအမြတ် အမှီပြု၍ဖြစ်သော ပြည်သားပြည်သူတို့၏ ယောနိသော မနသိကာရ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ပညာ ပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် ဒါနမယ၊ သီလမယ၊ ဘာဝနာမယ ကိစ္စကိုပြီးစေတတ်သော မဟာကုသိုလ်ဇော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မှချ။ ဒါန၊ သီလ စသောဂုဏ်တို့၏ အာရမ္မဏအဓိပတိ ဥပနိဿယသတ္တိသည် ဖလူပစာရတ္ထအားဖြင့် ရ၏။ မိ-ပစ္စည်းအရကား ထို မှချဥပစာရတို့ဖြင့်မှတ်အပ်သော ခန္ဓာပဉ္စက သန္တာန်ကိုစွဲ၍ နေမိဟု သမုတ်အပ်သောမင်း ရ၏။ ။ ယော ခတ္တိယော၊ သည်။ ဓမ္မေန၊ တရား ဘဝပါးဖြင့်။ သတ္တေ၊ ပြည်သူ ပြည်သားတို့ကို။ ရဇ္ဇေတိ၊ တပ်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော ကတ္တိယော၊ သည်။ ရာဇာ၊ မည်၏။ ။ နေမိစ၊ နေမိ အမည်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထို

နေမိသည်။ ရာဇာစ၊ ပြည်ကြီးရှင် မင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို ၂ပါးသောသတ္တိကြောင့်။ သော ခတ္တိယော၊ သည်။ နေမိရာဇာ၊ နေမိမင်း မည်၏။

[မာတလိကို ဝိဂြိုဟ်ဆိုမှုကား။ ။ မာဝိယစန္ဒော ဝိယ တလတိဂစ္ဆတိ ဒိဗ္ဗတိ တိဝါ မာတလော။ ။ နတ်ရထား ရစေ။ ။ မာတလော အဿ အတ္တိတိ မာတလိ။ ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်ပြုလေ။ ။ ယောရထော၊ အကြင် ဝေဇယန္တာရထားသည်။ မာဝိယစန္ဒောဝိယ၊ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့။ တလတိ ဂစ္ဆတိ၊ သွားတတ်၏။ ဝါ၊ ဒိဗ္ဗတိ၊ ထွန်းပတ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ သွားတတ်၊ ထွန်းပတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သော ရထော၊ သည်။ မာတလော၊ မာတလ မည်၏။ ။ အဿဒေဝပုတ္တဿ၊ ထိုနတ်သားအား။ မာတလော၊ လနှင့်တူသော ဝေဇယန္တာရထားသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ မာတလိ၊ မာတလိ မည်၏။]

နေမိဇာတ်တော်ကြီး ပြီး၏။

နိဂုံး

- ၁။ မင်္ဂလပူရေ သတဋ္ဌာနေ၊ ဂါမေ လေသာဘိဓေယျကေ။
သိရိ ဝိဗ္ဗ ဝေါ ဒါရာမေ၊ လိနတ္ထ မေသိ ဘူမိတော။
- ၂။ ဂရ ဂါရဝ ဘာဝိဿ၊ မဟာ ထေရဿ သိဿေန။
ဇာတိယာစ မဟာ စရိယ၊ ပါစရိယာန သေဋ္ဌေန။
- ၃။ သာဓကေထ ဇာတိ ဉာတေန၊ ဥဒ္ဓါရေတွာစ ဘာသတော။
ဩဘာသောတိပိ နာမေန၊ ဥဘယတ္ထံ ဝိဇာနတော။
- ၄။ ကုဟကေ မဝဘာသတ္တာ၊ သန္တေသု ဇုကဘ္ဘာသတော။
ဉာဏာ လောကေန ဇောတတ္တာ၊ ဣတိဝေါ ဟရိ တေနစ။
- ၅။ မယာ မလပ ဝေါဒန္တံ၊ ကုတံ ပိတိ ဝိဝဗ္ဗနံ။
သောတာ လင်္ကာရ ဘူတာနံ၊ ပုည ဝိဗ္ဗဝ ဗုဒ္ဓိယာ။
- ၆။ ဇိန စက္ကေ ဖလဂ္ဂုညေ၊ သက္ကရာဇေ ပိယာဝဒေ။
သမ္ပတ္တာ သဠမာသေစ၊ ဇုဏှေ ပဉ္စမဒိဗ္ဗဟေ။
- ၇။ ဗြိစ္ဆာယံ လက္ခဏ သမ္ပတ္တေ၊ ကညေ စန္ဒိမ သံယုတေ။
ကိစ္စာကိစ္စ မဟာပေတန္တံ၊ နိဋ္ဌင်္ဂတ မနာ ယာသာ။
- ၈။ ယထာမေ သဗ္ဗစိန္တာစ၊ သဗ္ဗိစ္စာ ပတ္တိ ပတ္တိတံ။
ခိပ္ပံခိပ္ပံ သမိဇ္ဇန္တု၊ မဏိဇောတိရ သူပမံ။
- ၉။ မနောရထံ နော ရာဇာပိ၊ ဌပေန္တောဝ သုခေ ပဓံ။
ဓမ္မေနဝ သုပူရေတု၊ ဇနောစ ပုညမင်္ဂလံ။
- ၁၀။ ဂုရုပိ မေ ဂုဏာဓိပ္ပော၊ ရောဂါဒိဟိ ဝူပသမော။
ယထာ သုခံ တထာ ဟောတု၊ ပိတိ ပါမောဇ္ဇ သုဒ္ဓိယာ။
- ၁၁။ ဉာတိ မိတ္တာ တဒညာပိ၊ သုခိ အတ္တာ သတဒ္ဓနာ။
အမညမညံ ပိယံ ဟောတု၊ မမပုညဿ တေဇသော။
- ၁၂။ ဣတော ယာဝ ဘဝဿန္တံ၊ မယံ ဂုဏေန သေဋ္ဌတံ။
ဟိတ သုခဉ္စ သဗ္ဗေသံ၊ တအံ ကောသလ္လေန ဝါ ဟတံ။
- ၁၃။ ကာရိတာ သဂ္ဂမဂ္ဂဿ၊ စသာ မေ ပစ္စယော ဟောတု။
သဗ္ဗေ သတ္တာ နမောဒန္တု၊ အညမညံ သမံလဘေ။
(ဒုတိယဂါထာဝတ္ထသက်သက်။ ။ အကြွင်းဂါထာပထျာဝတ္ထချည်း။)

၁။ သတဋ္ဌာနေ၊ ၁၀၈ ကွက် ရွှေစက်တော်ရာသို့ တက်ရာဆိပ်ကမ်းလည်း ဖြစ်ထသော။ မင်္ဂလာပူရေ၊ လူရှင်ရဟန်း၊ ရွှင်လန်းကြည်ညို ကုသိုလ်မင်္ဂလာ ဖြည့်ကျင့်ရာလည်း ဖြစ်ထသော။ ဝါ၊ စေတီလိုဏ်နန်း ရဟန်းသံဃာ မင်္ဂလာအပေါင်း အကောင်းအမြတ် ကျက်သရေတို့ဖြင့်လည်း ပြည့်ထသော။ ဂါမေ၊ မင်းပူးရွာ၌။ ဝါ၊ သတဋ္ဌာနေ၊ သူတော်ကောင်းတို့နေရာဖြစ်ထသော။ မင်္ဂလပူရေ၊ မင်းပူးအမည်ရှိသော ဂါမေ၊ ရွာ၌။ ။ (ဤအလိုကား မင်္ဂလပူရ ဟုဆိုအပ်လျက် မင်္ဂလ၌ ဂလသဒ္ဒါကိုချေ၍ ပူရ၌ ရကိုချေ၍ မြန်မာဘာသာအားဖြင့် အဆုံး၌ ဝိသဒ္ဓနိသံဖြင့် မင်းပူးဟု ခေါ်ဝေါ်သည် ဟူလို)။ ။လိနတ္ထံ၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ ကွယ်ဝှက်ခဲခက်သောအနက်ကို။ ဒသိဘူမိတော၊ စာသင်သား တရားနာသူ လူရှင်ရဟန်းတို့၏ ရှာမှီးရာဖြစ် သောကြောင့်။ လောဘာဘိဓေယျကေ၊ လောဘာဟု ပညတ်ကြောင်း အနက်ရှိထသော။ သိရိဝိဗ္ဗဝေါဒါ ရာမေ၊ ကျက်သရေစည်းစိမ် ပြန့်ပွားကြောင်း ကောင်းမှုဖြင့် မွေ့လျော်ရာဖြစ်သောကျောင်းတိုက်၌။ ဝသန္တေန၊ သင်ကြားကြည့်ရှု သုတရှာဖွေနေထသော။ ။ (မယာဟူသော နောက်ပုဒ်မှာစပ်)။

၂။ ဂရဂါရဝဘာဝိဿ မဟာထေရဿ၊ အရိအသေ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအစရှိသော ဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော မဟာထေရ်မြတ်၏။ သိဿေန၊ လက်ရင်းတပည့်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဇာတိယာ၊ အမျိုးအားဖြင့်။ မဟာစရိယ ပါစရိယာနု သေဋ္ဌေန၊ ဆရာအဆက်ဆက်အားဖြင့် မြတ်သည်ဖြစ်၍ အစဉ်ချီးမွမ်းအပ်သော ဆရာ၏တပည့်လည်းဖြစ်ထသော။

၃။ သာကေတဇာတိဉာတေန၊ ရပ်သာမြို့ အသည်ကြီးသားလည်း ဖြစ်ထသော။ ။(မယာမှာ ချည်းစပ်)။ ။ နာမေနပိ၊ အမည်အားဖြင့်လည်း။ ဥဒ္ဓါရေတွာ၊ အလျှို့အဝှက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယူလွယ်သံသာ နာပျော်ဖွယ်ဖော်ထုတ်၍။ ဘာသာတောစ၊ အစွမ်းအားလျော်စွာ ဖြေဆိုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ (ဤကား ဥသဒ္ဓါပပဒ၊ ဘာသဓာတ် ကြံသည်။)။ ဥဘယတ္ထံ၊ ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုးကို။ ဝိဇာနတောစ၊ ဆင်ခြင်နှိုင်းညှိ သိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ (ဤကား ဥဘသဒ္ဓါပပဒ၊ အသဓာတ်ကြံသည်။)။

၄။ ကုဟကေ၊ မဖြောင့်သော ကိုယ်၊နှုတ်ဖြင့် စဉ်းလဲစဉ်းစားပြုတတ်ကုန်သော သူတို့ကို။ အဝဘာ သတ္တာစ၊ လျော့တင်းနိမ့်မြင့် အသင့်လိုက်ဖက် နှစ်သက်ရာဆိုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ (ဤကား အဝသဒ္ဓါပပဒ၊ ဘာသဓာတ်ကြံသည်။)။ သန္တေသု၊ ဖြောင့်မှန်ရိုးသားစွာ စကားကိုယ်၊နှုတ် ရှိကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့၌။ ဥဇုကဘာသတောစ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်စင်းစင်း အနင်းအကျော်ခံ၍ ကျိုးနွံစွာဆိုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ (ဤကား ဥဇုသဒ္ဓါကို ဩအပြုကြံသည်။)။ ဉာဏာလောကေန၊ ရွှင်လန်းသော ဉာဏ်ရောင်ခြည်ဖြင့်။ ဇောတတ္တာစ၊ ထွန်းပတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ (ဤကား အဝသဒ္ဓါပပဒ၊ ဘာသဓာတ်၊ ဒိဗ္ဗတိ အနက်ကြံသည်။)။ ဣတိဣမေဟိ ဝစနတ္ထေဟိ၊ ဤသို့သော ဝစနတ္ထတို့ကြောင့်။ ဩဘာသောတိ၊ ဩဘာဟူ၍။ အာစရိယေဟိ၊ ဆရာမြတ်တို့သည်။ ဝေါဟရိတေန၊ ခေါ်ဝေါ်ပညတ် သမုတ်အပ်ထသော။

၅။ မယာ၊ ငါသည်။ မလစိတ္တာနံ၊ တစ်စုံတစ်ခု ဒုစရိုက်တည်းဟူသော မြူတင်သောစိတ် ရှိကုန်သော သူတို့၏။ မလပဝေါဒန္တံ၊ စိတ်အညစ်အကြေးကို ဖွပ်ဆေးလျှော်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ခဝါရေကြည်သဖွယ် လည်း ဖြစ်ထသော။ သုနောနံ၊ ဒုစရိုက်တည်းဟူသော မြူမတင်သည်ဖြစ်၍ စင်ကြယ်ကုန်သောသူတို့၏။ ပိတိဝိဝဗုနံ၊ ဒေဝတာနုဿတိစသော အာရုံသို့ သက်ဝင်သည်ဖြစ်၍ ရွှင်လန်းနှစ်သက်ခြင်းကိုလည်း ပွားစေတတ်

ထသော။ ယံဝတ္ထု၊ အကြင် နေမိဓာတ်ဝတ္ထုကို။ သောတာ လင်္ကာရဘူတာနံ၊ သောတဒွါရဝိထိ၌ တန်ဆာသဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သောသူတို့အား။ ပုညဝိဇ္ဇာဝဗုဒ္ဓိယာ၊ ကုသိုလ် ဟူသော အနုဂါမိက စည်းစိမ်ပွားများစေခြင်းငှာ။ (ဘုန်းကျက်သရေပညာ ပြန့်ပွားစေခြင်းငှာ လည်းဟူ)။ မြန်မာဘာသာယ၊ မြန်မာဘာသာစကားပြေဖြင့်။ ကတံ-ရစိတံ၊ ရေးစီရင် အပ်ပြီ။ တံဇာတကဝတ္ထု၊ ထို နေမိဓာတ်ဝတ္ထုသည်။ (နိဋ္ဌဂံတံမှာစပ်)

၆။ ဖလဂ္ဂညေ၊ လောကုတ္တရာတရားတည်းဟူသော အကျိုးထူးလည်း ရှိထသော။ ဇိနစက္ကေ၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်စက်သည်။ ဖလဂ္ဂညေ၊ ၂၃၃၀ သို့။ ပိယာဝဒေ၊ လူတို့သည် အလေးအမြတ် ဖြတ်တမ်း မှတ်စာ အကွရာကမ္မည်းတင်၍ ဆောင်အပ်သော။ သက္ကရာဇေ၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ရှည်သည်။ ပိယာဝဒေ၊ ၁၁၄၈ သို့။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ အာသဠမာသေ၊ ဝါဆိုလ၌။ ဇုဏှေ၊ လဆန်းပကွဖြစ်သော။ ပဉ္စမ ဒိဗ္ဗဟေ၊ ထိုနှစ် သက္ကရာဇ်စွန်းဖြစ်သော ၅ ရက် သောကြာနေ့၌။

၇။ ကညေစန္ဒိမသယုတေ၊ ကန်ရာသီ ပြုစွာဘရဂုဏ္ဏိကွတ်နှင့် စန်းယုဉ်စဉ်။ ဗြိစ္ဆာယံ၊ ဗြိစ္ဆာရာသီသည်။ လက္ခဏသမ္ပတ္တေ၊ လက်သို့ရောက်သည်ရှိသော်။ (နိဋ္ဌဂံတံမှာချည်းစပ်)။ ။ ကိစ္စာကိစ္စံ၊ စာပေသင်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုခြင်း၊ ပို့ချခြင်းအစရှိသော ကိစ္စကြီးငယ်ကိုလည်း။ အဟာပေတန္တံ၊ မယုတ်စေမှု၍။ အနာယာသာ-အနာယာသေန၊ မပင်မပန်းသဖြင့်။ နိဋ္ဌံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ ဂတံ၊ ရောက်ပြီ။ ဝါ၊ နိဋ္ဌဂံတံ၊ အပြီးဆုံး နိဂုံးကမ္မတ်သတ်ရပြီ။ ဣဒံ ဝတ္ထု၊ ဤဓာတ်ဝတ္ထုသည်။ အနာယာသာ၊ ကိုယ်၊စိတ် မပင်မပန်းသဖြင့်။ နိဋ္ဌဂံတံယထာ၊ အပြီးရောက်သကဲ့သို့။

၈။ ကထာ၊ ထိုအတူ။ တေနပုညေန၊ ထိုကျမ်းပြုခြင်း ကောင်းမှုအစွမ်းကြောင့်။ မေ-မမ၊ ငါ၏။ သဗ္ဗစိန္တာစ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော အကြံတို့သည် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗိစ္ဆာစ၊ ခပ်သိမ်းသော အလိုတို့သည် လည်းကောင်း။ ပတ္ထိပတ္ထိတံ၊ တောင့်တတိုင်း တောင့်တတိုင်း။ မဏိဇောတိရသူပမံ၊ မဏိဇောတိရသံ ပတ္တမြားမျက်ရှင်ကို ဆောင်ရသည်နှင့်အတူ။ အနာယာသာ- အနာယာသေန၊ မပင်မပန်းသဖြင့်။ ခိပ္ပံခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ လျင်စွာ။ သမိဇ္ဈန္တု၊ ပြည့်စုံစေကုန်သတည်း။

၉။ နော၊ ငါတို့၏။ ရာဇာပိ၊ မဟာဓမ္မရာဇ်မင်းမြတ်သည်လည်း။ ပဓံ၊ တိုင်းသူတိုင်းသား အများသတ္တဝါအပေါင်းကို။ သုခေ၊ ငြိမ်ဝပ်ချမ်းသာခြင်း၌။ ထပေန္တောဝ၊ ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် တည်စေလျက်လျှင်။ အနာယာသာ၊ မပင်မပန်း။ ဓမ္မေနေဝ၊ တရားသဖြင့်လျှင်။ မနောရထံ၊ နှလုံးအလိုသည်။ သုပူရေတု၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စေသတည်း။ ။ သုခေဋ္ဌိတော၊ ရွှင်လန်းသာယာ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၌ တည်ပေပြီးသော။ မနောစ၊ တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းသည်လည်း။ ပုညမင်္ဂလံ၊ ဒါနံ၊ သီလ အစရှိသော ကုသိုလ်မင်္ဂလာကို။ သုပူရေတု၊ ကောင်းစွာ ဖြည့်ကျင့်စေသတည်း။

၁၀။ ဂုဏောဓိပ္ပော၊ သီလ အစရှိသောဂုဏ်တို့ဖြင့် တပည့်အပေါင်းတို့၏အကြီးဖြစ်သော။ ဝါ၊ မေ၊ ငါ၏။ ဂုဏာဓိပ္ပေါ၊ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော။ ဂုရုပိ၊ ဆရာမြတ်သည်လည်း။ ရောဂါဒိဟိ၊ အနာအစရှိသော အန္တရာယ်တို့မှ။ ဝုပသမော၊ ကင်းငြိမ်းတော်မူသည်ဖြစ်၍။ ယထာ၊ အကြင်နေရာစသည်ဖြင့်။ သုခံ၊ ကိုယ်၊စိတ် ချမ်းသာတော်မူ၏။ တထာ၊ ထိုနေရာ စသော ကိုယ်တော်၊ စိတ်တော်ချမ်းသာရာရှိခြင်းသည်။ ပိတိပါမောဇ္ဇသုဒ္ဓိယာ၊ မဟာကုသိုလ် သောမနဿသဟဂုတ် ဇောတိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ နှလုံးတော်၏ စင်ကြယ်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ပိတိပါမောဇ္ဇလျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိသော သီလ၊သမာဓိ စသောဂုဏ်တို့ဖြင့် အတိုင်းထက်အလွန် စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

၁၁။ မမပုညဿ၊ ငါ ယခုပြုအပ်သော ကောင်းမှု၏။ တေသော၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဉာတိစ၊ အဆွေအမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း။ မိတ္တာစ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် လည်းကောင်း။ တဒညာပိ၊ ထိုမှတစ်ပါး များစွာကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ သုခိအတ္တာ၊ ချမ်းသာသော ကိုယ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ သတဒ္ဓနာ၊ သူတော်ကောင်းတို့ဥစ္စာဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားစေကုန်လျက်။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပိယံ၊ လေးမြတ်ချစ်ခင် ကြင်နာမြတ်နိုးခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

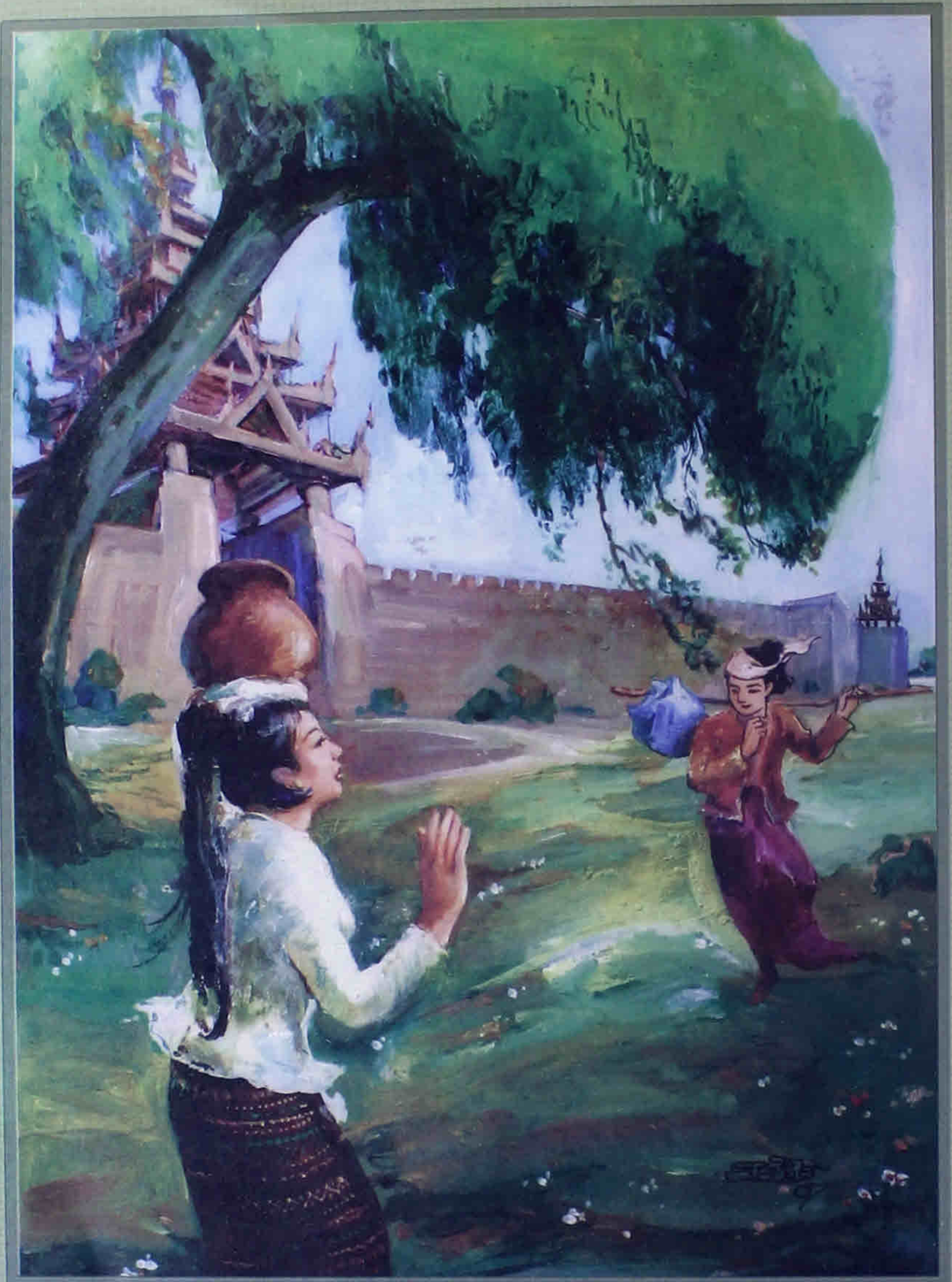
၁၂-၁၃။ မေ၊ ငါ၏။ ဧသာစေတနာ၊ ဤ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်စေတနာသည်။ ဣတော၊ ဤ ယခုနေ့မှ။ ပဋ္ဌာနယ၊ စ၍။ ယာဝဘဝဿန္တံ၊ နိဗ္ဗာန်ရသော ဘဝတိုင်အောင်။ မယံ၊ ငါ၏။ ဂုဏေန၊ ဂုဏ်ဖြင့်။ သေဋ္ဌတဉ္စ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏။ ဟိတသုခဉ္စ၊ စီးပွားချမ်းသာကို လည်းကောင်း။ တံကောသလ္လေန၊ ထိုသို့သော အခွင့်အရာတို့၌ လိမ္မာသောပညာဖြင့်။ ဝါဟတံ၊ ဆောင်စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာရိတာ၊ ပြီးစေလျက်။ သဂ္ဂမဂ္ဂဿ၊ နတ်ပြည်မဂ်ဖိုလ်၏။ ဝါ၊ သယမ္ဘုဖြစ်၍ ကောင်းမြတ်သော အရဟတ္တမဂ်၏။ ပစ္စယော၊ အဆောက်အအုံသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ မမ၊ ငါ၏။ ပုညံ၊ ကုသိုလ်အကျိုးကို။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သမံ၊ ငါနှင့်ထပ်တူ။ လဘော၊ လဘန္တု၊ ရစေကုန်သတည်း။ အနုမောဒန္တု၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုလည်းခေါ်စေကုန်သတည်း။

“ဤသူမူကား ရထားနောက်က ထက်ကြပ်ပင်လျှင်လိုက်၏။
ထိုသို့လျက် ဤရထားကို လွှတ်သောသူလောက်မျှ ပန်းဟန်မထင်။
ကိုယ်တွင်လည်း ချွေးတစ်ပေါက်မျှ မထွက်။
ထွက်သက်ဝင်သက်လည်း မလိုက်မပို။
မည်သည်ကိုမျှလည်း ကြောက်လန့်ခြင်း မရှိ။
မျက်စိကြောင်ကြောင် မျက်တောင်မျှလည်း မခတ်။
ဤအတ္ထုပ္ပတ်ကို ထောက်ထားသော်
သိကြားနတ် စင်စစ် ဖြစ်သည်။ လူ မဟုတ်” ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊
သိကြားကို “သင် သိကြား မဟုတ်လော” ဟု မေး၏။

အရှင်မင်းကြီး။ လျှို့ဝှက်အပ်သော အမှုကို
လျှို့ဝှက်မှသာလျှင် ကောင်း၏။ လျှို့ဝှက်အပ်သော အမှုကို
မလျှို့ဝှက်မူ၍ သူတစ်ပါးအား ပြောမှားချေသော်
နောင် မကောင်းဖြစ်တတ်၏။

သိမ်မွေ့နက်နဲ
ခက်ခဲသောပြဿနာ၏ အနက်ကို
ကြံခြင်းဟူသည်၌
ကြောက်ရွံ့ခွဲညားရသောသူ ရှိသောအရပ်၊
လူပုဂ္ဂိုလ် ထူထပ်ရာအရပ်တို့၌
နှလုံးတုန်လှုပ်ခြင်း၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊
စိတ်ပျားခြင်း ရှိသဖြင့်
တည်ကြည်ခြင်းကို မရနိုင်။
စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းကို
မရနိုင်သဖြင့်လည်း
အသင့်အမှန်ကျအောင်
လျင်စွာမပြောဆိုနိုင်။

မင်းသားသည်လည်း ထိုမှ ခဲဖွယ်ကိုစားလျက်နေလတ်သော်
ချို့သောအရသာ၊ အနံ့ဖြင့် ယင်တို့သည်လာလတ်၍ မိမိကိုယ်ကို အံ့ကြကုန်၏။
မင်းသားသည် ယင်မအံ့စိမ့်သောငှာ လက်၌ရှိသော ခဲဖွယ်ကို အတန်ငယ်ဖဲ့ခြွေ၍
ကြမ်း၌ အစုစုအပေါက်ပေါက်ချပုံပြီးလျှင်၊ လက်၌အံ့သောယင်တို့ကို လက်ဖြင့်ပုတ်ခတ်၍ ပျံ့စေ၏။
ယင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း မင်းသား လက်၌မအံ့ဘဲ
ထိုကြမ်း၌ပုံသော ခဲဖွယ်ပေါက်တို့၌သာလျှင် အံ့ကြကုန်၏။

‘ခပ်သိမ်းသော မိန်းမကောင်းတို့၏ ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘုန်းရှိသော မိန်းမပေတည်း။
ဤမိန်းမ၌ အကယ်၍ မိတ်လင်ခင်ပွန်း မရှိသောမူ ငါ၏အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ထိုက်လှ၏။’ ဟု ကြံ၏။...
‘ငါသည် ဤလုလင်ပျို၏ အိမ်သူဖြစ်ရလျှင် ခဏမကြာ ဥစ္စာစီးပွား များမြတ်တိုးတက် ခိုင်ဖြိုးစေလျက်
သူကြွယ်ကြီးခံရအောင်လည်း တတ်နိုင်ရာ၏။’ ဟု ကြံ၏။...

မကောသလစာတ်တော်ကြီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

မဟန္တ ဉာဏောသမ နိဗ္ဗိသံသံ၊ သဒ္ဓမ္မ သံဃပ္ပရိဝါရိတံ တံ။

မဟံ ဂရံ ဉာဏုပိတံ နမံ မံ၊ တေဇေန္တု တေသံ နဘာဝါ ပသံသံ။ ။

[ဣန္ဒဝဇီရာ ဥပေန္တဝဇီရာ ၂ပါးရောသော ဥပဇာတိဂါထာ။]

အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ မဟန္တဉာဏောသမ နိဗ္ဗိသံသံ၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကတို့ထက် ကံလွန်သော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်းဟူသော သုဒ္ဓိနတ်ဆေးကို ရပြီးသည်ဖြစ်၍ ဝေနေယျတို့၏ သန္တဘန်၌ ကိလေသာတည်းဟူသော အဆိပ်အတောက်ကို ဖျောက်ပယ်ငြိမ်းအေး ပေးတော်မူလျက် အတုမရှိသောဂုဏ်ကျေးဇူး အပေါင်းတို့၏စုဝေးရာလည်း ဖြစ်တော်မူထသော။ ‘သဒ္ဓမ္မသံဃပ္ပရိဝါရိတံ၊ သွာက္ခတကတာ’ အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော ၁၀ ပါးသောတရားတော်၊ သုပ္ပဋိပနုတာ အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော ဂယောက်သော ပရမတ္ထသံဃာတော်၊ သမ္ပုတိသံဃာတော် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သာဝက ပရိသတ် မြတ်သောအခြံအရံလည်း ရှိတော်မူထသော။ တံ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သောဂုဏ်ဖြင့် ၃ ဘုံမှန်ကင်း တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ နမံ-နမာမိ၊ ရိုသေစွာ ရှိခိုးပါ၏။ နမဿိတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ဉာဏုပိတံ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မ၌ ရွံရှာခြင်းကင်းသော ဝိသာရဒဉာဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူထသော။ မဟံ-မဟန္တ၊ စင်ကြယ်စွာသောပဋိပတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ပူဇော်ထိုက်သော မဟာထေရ်ကြီးလည်း ဖြစ်တော်မူထသော။ ဝါ၊ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဉာဏုပိတံ၊ အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပျိုးစေတော်မူတတ်ထသော။ ဂရမ္မိ၊ ကျေးဇူးရှင်ဆရာမြတ် ကိုလည်း။ နမံ-နမာမိ၊ ရိုသေစွာရှိခိုးပါ၏။ တေသံဗုဒ္ဓါဒိရတနဂရုနံ၊ ထို ရှိခိုးအပ်ပြီးသော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ ဆရာ ကျေးဇူးရှင်တို့၏။ အာနဘာဝါ-သေဋ္ဌဗလာ၊ မြတ်သောအစွမ်း အာနဘော်တော်တို့သည်။ မံ-မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဉာဏဗလံ၊ ဉာဏ်အစွမ်းကို။ ပသံသံ-ပသံသန္တာ၊ ချီးမြှောက်တော်မူကုန်လျက်။ တေဇေန္တု၊ မောဟမိစ္ဆာ စင်စွာပယ်ဖျက် ထက်ကြောင်း သွေးတော်မူစေကုန်သတည်း။

[ဤဂါထာ၌ မဟံ ဟူသော ပုဒ်၊ ဉာဏုပိတံ-ဟူသောပုဒ်တို့ကို အနက် ၂ နည်းပေးသည်ကား အဘိန္ဒုပဒဝါကျ သိလေသနည်း ရသင့်သောကြောင့်ပေတည်း။ ၄ ပါဒတို့၏ အဆုံးအဆုံး၌ ၂လုံးသော အက္ခရာကို အစုံထား၍ ဖွဲ့အပ်သောကြောင့် ပါဒန္တက္ခရ ယမကဂါထာဟု အလင်္ကာနည်း ယူအပ်၏။ ဤဂါထာသည်- ရဝါကာသဂ္ဂိယုတ္တာပိ၊ မဟာသမ္ပတ္တိ ကာဟောန္တိ။ ။ဟူ၍ ဆန်းငိုကာလာသည်နှင့် အညီ နေနတ်သားစောင့်သော ‘ဇ’ဂိုဏ်းနှင့် အာကာသစိုးနတ်သားစောင့်သော ‘တ’ဂိုဏ်း မိတ်သဟာယချင်း ယှဉ်၍ ဖွဲ့အပ်သောကြောင့်

မဟာသမ္မတ္တိကို ပြီးစေတတ်သောအားဖြင့် ရန်ဆူးရန်ငြောင့် နှောင့်ယှက်ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိ၊ မငြိမတွယ်သွားတတ်သော သိကြားမင်း၏ ဝဇီရစိန်လက်နက်နှင့် တူသည်ဖြစ်၍ ဝဇီရဂါထာ ဟု ဝုတ္တောဒယဆရာ မှည့်အပ်၏။ 'ဇ'ဂိုဏ်းသည် ပုနဗ္ဗသျှူနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်ရကား ဤဂါထာကိုဖွဲ့တတ်သော ဆရာ၏ လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့အပ်သော နေ့၏လည်းကောင်း ထိုနက္ခတ်သည် ဝရစုတ် ကြိမ်သည်ဖြစ်၍ ကဗျာဗန္ဓ ဖွဲ့တတ်ကုန်သောကဝိတို့၏ ငြူစူနှောင့်ယှက်ခြင်းအပြစ်တို့မှ လွတ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ၁၁ လုံးဘွဲ့ဖြစ်၍ မတိုမရှည် ရွတ်လွယ် ဖတ်လွယ်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း ဤ ဥပဇာတိဂါထာဖြင့် အာသီသပုဗ္ဗ ကန္တာရဗ္ဗကို ဆိုသတည်း။ ထိုဂါထာ၏ အတ္ထနယ၊ သဒ္ဓနယ၊ ဆန္ဒနယ စသည်တို့ကိုဆိုလျှင်ကား များစွာ၏။ စကားလိုရင်းကို မရောက်နိုင်သဖြင့် နားထောင်သူငြီးငွေ့၍ ကုသိုလ်မင်္ဂလာ သဒ္ဓါတရား မပွားအံ့စိုးသောကြောင့် မဆိုပြီ။]

နိဒါန်း

ဘုန်းတော် ၆ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူလျက် ရန်သူတကာတို့၏မာန်ကို ပယ်နှံဖြတ်ချိုး၍ ဇပါးသော အမြိုက်ရေဖြင့် ဝေနေယျတို့အား သနားလေးမြတ် ဖျန်းဆွတ်ငြိမ်းဆေး ပေးတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ကာသီတိုင်း၊ ကောသလတိုင်းတို့၏အခွန်ဆက်ရာ မြို့ ရွာ ခရိုင် ၈ သောင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် အစီရဝတီ၊ မြစ်ကြီး၏နဖူး၌ အထူးထူးသော အသုံးအဆောင်တို့နှင့်ပြည့်စုံစွာ မြို့တွင်းမြို့ပြင်နေ အိမ်ခြံ ၅သန်း ၇သိန်းတို့ဖြင့်ပြည့်လျက် သာဝတ္ထိအမည်ရှိသော ရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီး၏မနီးမဝေး ကုလ ၄၁၁၀၀ ခန့်လောက် အနောက်တောင်ထောင့်ခပ်ယွန်း ဦးစွန်းသဖွယ်ဖြစ်သော မြေအချက်အချာ၌ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး ဆောက်လုပ်ကပ်လှူအပ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူသောအခါ ပညာပါရမီတော်ကိုအကြောင်းပြု၍ ‘ပဉ္စာလော သဗ္ဗသေနာယ’ အစရှိသောဂါထာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ‘မဟောသပေဏ္ဍိတ’ ဇာတ်တော်ကြီးကို ဟောတော်မူ၏။

အကြောင်းကား တစ်နေ့သ၌ ရဟန်းတို့သည် တရားသဘင်အစည်းအဝေး ဖြစ်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ပညာတော်ကို ဤသို့ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

“အရှင်တို့။ လာခြင်းကောင်းသောမြတ်စွာဘုရားသည် ကြီးမြတ်သောမဟာပညာ၊ မြေကြီးအထူနှင့်တူသော ပုထုပညာ၊ ရွှင်လန်းသော ဟာသပညာ၊ လျင်မြန်သော ဇေတပညာ၊ ဝဇီရစိန် လက်နက်ကဲ့သို့ ထက်မြက်လှစွာသော တိက္ခပညာ၊ ခဲခက်နက်နဲသော ဂမ္ဘီရပညာ၊ ယုံမှားသင်္ကာ မိစ္ဆာအထုံးအဖွဲ့ကိုဖြည်နိုင်သော နိဗ္ဗေဒိတပညာ၊ သူတစ်ပါးတို့၏မိစ္ဆာအယူကို နှိမ်နင်းနိုင်သော ပရပွဝါဒမဒဒန ပညာ ဤသို့သော ပညာတော်အပေါင်းတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ထိုပညာတော်၏အစွမ်းဖြင့် ကုဋဒန္တ အစရှိသော ပုဏ္ဏား၊ သဘိယသစ္စက အစရှိသော ပရိမိုဇ်၊ အာဠာဝက အစရှိသော ဘီလူး၊ သိကြား အစရှိသော နတ်၊ ဗက အစရှိသော ဗြဟ္မာ ဤသို့ လောက၌ထင်ရှားကုန်သော ပုဏ္ဏား၊ ပရိမိုဇ်၊ ဘီလူး၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏မာန်စွယ်ကို နတ်ပယ်ချိုးဖြတ်လျက် မြတ်သောအဆုံးအမတော်ကို ပေးသဖြင့် အဆိပ်အတောက်မရှိသည်ကို ပြတော်မူ၏။ များစွာကုန်သော လူအပေါင်းတို့အားလည်း ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ပေးတော်မူ၍ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၌ တည်စေတော်မူ၏။ ဤသို့ ချီးမွမ်း၍မကုန်နိုင်သော ပညာရှိတော်မူ၏”ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်း ချီးမွမ်းလျက်နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွတော်မူလတ်၍ “ရဟန်းတို့။ ယခု ငါလာတော်မူသောအခါ အဘယ်စကားဖြင့် သင်တို့ အစည်းအဝေးဖြစ်ကြကုန်သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့လည်း “အရှင်ဘုရား။ ကိုယ်တော်၏ပညာပါရမီတော်ကို ချီးမွမ်းကြပါကုန်သည်”ဟု လျှောက်လျှင်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့။ ယခုအခါကား ငါဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၍ ပညာတော်ကိုချီးမွမ်းခြင်း၌

အံ့ဖွယ် မဖြစ်လွန်းသေး။ ရှေးပါရမီ မရင့်မိကာလ ဘဝကပင်လျှင် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှာသော ငါဘုရား၏ အလောင်းတော်သည် အလွန် ပညာရှိဖူးသည်သာ ဖြစ်၏”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဖလသမာပတ်^၁ကို ဝင်စားတော်မူလျက်နေ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည်

“ဘုန်းတော် အလွန်တရာကြီးမြတ်တော်မူလှသော အရှင်ဘုရား။ ရှေးပါရမီ မရင့်မိကာလ ဘဝက ပညာရှိဖူးတော်မူသောအဖြစ်ကို ဖွင့်လှစ်ဟောကြားတော်မူပါမှ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ချမ်းသာကြောင်း ဖြစ်ပါမည်”ဟု လျှောက်ထားတောင်းပန်ကြလတ်သော်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အတိတ်ကိုဆောင်၍ ဤ မဟောသပေဏှိတ ဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

မဟောသမ ဓာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

၁။ မဟောသမ ပွားတော်မူခန်း

လွန်လေပြီးသောအခါ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း^၁မိထိလာပြည်^၂၌ ဝေဒေဟ အမည်ရှိသောမင်းသည် မင်းပြု၏။

[ထိုမင်းသည် 'ဝေဒဟ'အမည်တွင်သည်ကား 'ဝိဒေဟေ ဣဿရော ဝေဒေဟော'ဟူသော ဝိဂြိုဟ်နှင့် အညီ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကို အစိုးရသောကြောင့် 'ဝေဒေဟ'ဟု အမည်တွင်သတည်း။]

ထိုဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား အကျိုးအကြောင်း ကောင်း၊မကောင်း ရာ၊ မရာကို ဆုံးမညွှန်ပြတတ်သော မင်းတိုင်ပင်အမတ်သုခမိန်ကား-သေနက အမည်ရှိသော အမတ်၊ ပက္ကသ အမည်ရှိသောအမတ်၊ ကာမိန အမည်ရှိသောအမတ်၊ ဒေဝိန အမည်ရှိသောအမတ် ဟူ၍ သုခမိန်အမတ်ကြီး ၄ ယောက် ရှိ၏။

ထိုဝိဒေဟရာဇ်မြို့မှ မနီးမဝေး ၄ မျက်နှာအရပ်တို့၌ အရှေ့က ပါစိနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာ^၁၊ တောင်က ဒက္ခိဏယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာ^၂၊ အနောက်က ပစ္ဆိမယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာ^၃၊ မြောက်က ဥတ္တရယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာ^၄ဟူ၍ ညဉ့်နံနက်ဈေး သူဌေးသူကြွယ်၊ ကုန်သွယ်လယ်လုပ် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအိမ်ဈေးတို့ဖြင့်နေ၍ ပျော်ဖွယ်ဖြစ်သော ရွာကြီး ၄ ရွာတို့သည် ရှိကုန်၏။

ထို ရွာကြီး ၄ ရွာတို့တွင် မြို့မှ အရှေ့မျက်နှာ ပါစိနယဝမဇ္ဈဂုံးရွာ၌ သီရိဝဗ္ဗန^၁အမည်ရှိသော သူဌေးကြီးသည် သူဌေးငယ်၊ သူကြွယ်၊ ဆွေမျိုးများစွာတို့နှင့် ပြည့်စုံစွာနေ၏။ သူဌေးမကား သုမနဒေဝီ အမည်ရှိ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် တာဝတိံသာ^၂နတ်ပြည်မှ စုတေခဲ၍ သီရိဝဗ္ဗနသူဌေးကြီး၏ မယား သုမနဒေဝီအမည်ရှိသော သူဌေးမဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ^၃ယူ၏။ ဘုရားလောင်းနတ်သားနှင့် တပေါင်းတဖော်တည်း ဖြစ်သော နတ်သား ၁၀၀၀ တို့သည်လည်း ဘုရားလောင်းနှင့်အတူပင်လျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ စုတေခဲ၍ သီရိဝဗ္ဗန သူဌေးကြီး၏ အပေါင်းအဖော် ဆွေတော်မျိုးစပ်ဖြစ်သော သူဌေးငယ်တို့၏အိမ်တို့၌ အသီးသီး ပဋိသန္ဓေ ယူကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေယူသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ပင်လျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏ ဤသို့သောအိပ်မက်မြင် မက်၏။

'မင်းအား ညီလာခံရာမြေအပြင်၌ပင်လျှင် ၄ ထောင့်သောအရပ်တို့၌ မြို့တံတိုင်းခန့်အမြင့်ရှိသော မီးပုံကြီး ၄ ပုံတို့သည် ထလတ်၍ တလျှပ်လျှပ်တထိန်ထိန် အရှိန်အဝါနှင့်တောက်ပကုန်၏။ ထို မီးပုံကြီး ၄ ခုတို့၏ အလယ်၌ပင်လျှင် ပိုးစုန်းကြူးခန့်ပမာဏရှိသော မီးပုံငယ်သည် ထလတ်ပြန်၍ အလျှက်မိုးသဖြင့် ထို မီးပုံကြီး ၄ ခုတို့ကိုလွှမ်းလျက် အထက်ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်တက်၍ စကြဝဠာတိုက်^၁အလုံး၌ ဖုံးကွယ်တတ်သော အမှိုက်မှောင်ကို အရောင်အဝါဖြင့်ပျောက်စော၍ တောက်ပလျက်တည်၏။

‘ထို မီးပုံငယ်သည် ကောင်းကင်၌ထွန်းလင်းပြီး၍ မြေသို့တစ်ဖန် ကျလတ်ပြန်သော် မုန်ညင်းသီး ပမာဏခန့်သာ ထင်၏။ နတ်ပြည် ၆ ထပ်၌ရှိကုန်သော နတ်ပရိသတ်၊ လူ့ပြည်၌ ရှိကုန်သော လူပရိသတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုမီးပုံငယ်ကို ပန်းနံ့သာစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကုန်၏။ မီးလျှံအတွင်း၌ လူအပေါင်းတို့သည် သွားလာကြကုန်၏။ ထို လူတို့သည်လည်း မွေးတွင်းမျှ ပူရှိန်သောမည်သည်ကို မရှိ။ ချမ်းငြိမ်းစွာလျှင် သွားလာကြကုန်၏။’

ဤသို့သော အိပ်မက်ကို မင်းကြီး မြင်မက်သတည်း။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဤသို့ အိပ်မက်ကို မြင်ပြီးလျှင် ကြောက်လန့်တကြားနိုးလတ်သဖြင့် ထ၍ ‘ငါ့အား အဘယ်သို့ဖြစ်လတ္တံ့သည် မသိ’ဟု ကြံမိသောစိတ်ဖြင့် အိပ်မပျော်နိုင် ထိုင်လျက်ပင်လျှင် နေအရက်တက်၍ ၄ ချက်တီးကျော်အချိန်ရှိလျှင် သုခမိန်အမတ်ကြီး ၄ယောက်တို့သည် ရှေ့နောက်အစဉ်သင့် မင်းခွင့်မင်းရေး မေးလျှောက်တိုင်ပင် ဆင်ခြင်စုံစမ်းမြဲအတိုင်း နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား စောကြလျက် “အရှင်မင်းကြီး။ ယနေ့ည၌ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာစွာ စက်တော်ခေါ်၍ ပျော်မွေ့ငြိမ်းအေးတော်မူပါ၏လော”ဟု သာရဏီယကထာ^၁ စကား လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “သုခမိန်အမတ်ကြီးတို့။ ယနေ့ အဘယ်မှာ ချမ်းသာစွာအိပ်ရအံ့နည်း။ ဤသို့သော အိပ်မက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင်ငါ မြင်မက်တော်မူ၏”ဟု မြင်မက်တိုင်းအလုံးစုံသော အိပ်မက်ကို သုခမိန်တို့အား ပြန်ကြားလေ၏။

ထိုအိပ်မက်ကိုကြားလျှင် သေနကသုခမိန်သည် ဤသို့ဖတ်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ မည်သည်ကိုမျှ စိုးရိမ်တော်မမူပါလင့်။ မြင်မက်သော အရှင်မင်းကြီး အိပ်မက်တော်သည် မင်္ဂလာ^၂ရှိသော အိပ်မက်တည်း။ အရှင်မင်းကြီးအား များမြတ်သောစီးပွားချမ်းသာ ဘုန်းကျက်သရေတော် တိုးတက်ရာသောအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်”ဟုလျှောက်၏။

“အရှိန်လျှံညီး မီးတောက်ကိုစင် မြင်မက်သည်ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ချမ်းသာရာဖြစ်မည်ဟု သင်ဖတ်သနည်း။ အကြောင်းအကျိုးစပ်၍ အတပ်သိသာအောင် ဖတ်လော့”ဟု မင်းကြီး ဆို၏။

သေနကသုခမိန်သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ မီးတောက်မီးလျှံဟူသည်ကား ဉာဏ်ပညာ ဘုန်းကျက်သရေပင် ဖြစ်ပါသည်။ အိပ်မက်တော်၌ မီးပုံကြီး ၄ ပုံကို မြင်တော်မူသည်ကား အကျွန်ုပ်တို့ အမတ်ကြီးသုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် တိုင်းရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အရှင်အရေးတော်တို့၌ မှေးယှက်မှိတ်မှောင်ကင်းလျက် ထွန်းလင်းသောပညာဖြင့် စိပ်ဖြာ ခွဲခြမ်း ဝေဖန်စီရင်တတ်သော အမတ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်နှင့်လျော်စွာ အကျွန်ုပ်တို့ သုခမိန် ၄ယောက်တို့ကိုရည်၍ မြင်မက်တော်မူပါသည်။ ထို မီးပုံကြီးတို့အလယ်၌ ပိုးစုန်းကြူးခန့် ပမာဏရှိသော မီးပုံငယ်ကို မြင်တော်မူသည်မှာ ပါရမီတော် ဘုန်းတော်ကြောင့် အသစ်ပညာရှိတစ်ယောက် ပေါ်ထွန်းမည့်အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပညာရှိသည် အကျွန်ုပ်တို့ သုခမိန် ၄ယောက်တို့ကိုလွှမ်း၍ နတ်နှင့်တကွသောလူ၏ အတုမရှိ၊ မိမိကျေးဇူး ပညာဂုဏ်ဖြင့် ကျော်စောထင်ရှားစွာဖြစ်မည်ကား မချွတ်ရာပြီ”ဟု အိပ်မက်ကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့်

“အမတ်ကြီး သုခမိန်။ ယခု သင်ဖတ်သော ပညာရှိသုခမိန်သည် အဘယ်မှာရှိမည်နည်း”ဟု မေး၏။

သေနကအမတ်ကြီးသည် မိမိသင်အပ်သော ဗေဒင်ကျမ်း^{၃၃}၊ နေမိတ္တကကျမ်း^{၃၄}တို့၌ ထွက်သည့်အတိုင်း နတ်မျက်စိကိုရသကဲ့သို့ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်းမြင်၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ဤပညာရှိသည် ပဋိသန္ဓေယူဆသော်လည်း ဖြစ်ရာသည်။ ဖွားဆဲသော်လည်း ဖြစ်ရာသည်”ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုအိပ်မက် မြင်သည့်နေ့မှစ၍ သေနကအမတ်ကြီးစကားကိုသာလျှင် တစ်နေ့မပြတ် အောက်မေ့လျက်နေ၏။

သုမနဒေဝီသူဌေးမသည်လည်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ၁၀ လ မြောက်လတ်သော် ဘုရားအလောင်းကို ဖွားမြင်၏။ ထိုဘုရားလောင်း ဖွားမြင်သောခဏ၌ပင်လျှင် သိကြားမင်းသည် လူ့ပြည်ကို ရှုကြည့်လတ်သော် ဘုရားလောင်းသတို့သား ဖွားမြင်သောအဖြစ်ကိုသိမြင်လတ်၍ ‘သတို့သားဘုရားအညွန့်ကို နတ်နှင့်တကွသော လူ၌ ငါသည် ထင်ရှားစေခြင်းကို ပြုထိုက်လှ၏’ဟု မထင်ရှားသောကိုယ်ဖြင့် လာလတ်၍ ဘုရားလောင်းဖွားစ ခဏဝယ် တစ်ခုသောဆေးတုံးကို ဘုရားလောင်းသတို့သား၏ လက်ပေါ်၌ထားပြီးလျှင် မိမိနေရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုနတ်ဆေးတုံးကို လက်ဖြင့်ကိုင်ဆုပ်လျက် နေ၏။ မယ်တော် သုမနဒေဝီ၌လည်း တစ်ပါးသောသူတို့ကဲ့သို့ သားဖွားခြင်းဆင်းရဲသည် တစိုးတစိမျှ မရှိ။ မေကရီဏ်ရေစစ်^{၃၅}မှထွက်သောရေကဲ့သို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ချမ်းသာသဖြင့် ဖွား၏။ မယ်တော်သုမနဒေဝီသည် သတို့သားငယ်၏လက်၌ ဆေးတုံးကိုမြင်လျှင် “ချစ်သား။ အဘယ်မှ ရသနည်း”ဟုဆို၏။ ဘုရားလောင်းသတို့သားငယ်သည်

“မိခင်။ ဤကား နတ်ဆေးတုံးတည်း။ မိခင် ယူလော့။ တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့် မကောင်းသော အနာရောက်၍ မပျောက်နိုင်ကုန်သောသူတို့အား ဤဆေးကိုသွေး၍ လိမ်းစေလော့”ဟုဆိုလျက် မယ်တော်လက်ပေါ်၌ ထား၏။ မယ်တော်သုမနဒေဝီလည်း ထိုအကြောင်းကို သူဌေးကြီးအား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြော၏။

ထို သိရိဝဗ္ဗနသူဌေးကား ၇ နှစ်ရှိပြီးသော ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာသည် ရှိ၏။ သူဌေးကြီးသည် သုမနဒေဝီသူဌေးမ စကားကိုကြားလျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလျက် ဤ ငါ၏သားငယ်သည် အမိဝမ်းမှ ဖွားစကပင်လျှင် ဆေးတုံးကို ကိုင်၍ဖွား၏။ ဖွားပြီးလျှင်လည်း အမိနှင့် စကားပြော၏။ ‘ဤ သို့သော အခြင်းအရာသည် သူတစ်ပါး ဘုန်းနည်းသောသူတို့၌ မဖြစ်ရာ။ ငါ့သားငယ်၏ပါရမီကြောင့် ဘုန်းတန်ခိုးကြီး ကုန်သော သူတို့သည် ဤဆေးတုံးကို ပေးသည်ဖြစ်ရာ၏။ ဤဆေးတုံးသည်လည်း အာနဘော်^{၃၆}ရှိရာ၏’ဟု ယုံကြည်သဖြင့် ထိုဆေးတုံးကို ကျောက်ပျဉ်၌သွေး၍ အတန်ငယ် မိမိနဖူးပြင်၌ လိမ်း၏။ ထို လိမ်းသောခဏ၌ပင်လျှင် ၇နှစ် စွဲရောက်၍ မပျောက်နိုင်သော ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာသည် ပဒုမ္မာကြာရွက်^{၃၇}မှ လျှောကျသောရေပေါက်ကဲ့သို့ ပျောက်ကင်း လွတ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

သူဌေးကြီးသည် မိမိအနာပျောက်လျှင် ‘ဤဆေးတုံးသည် အလွန်အာနဘော်ရှိစွာ’ဟု လွန်စွာနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းသတို့သား၏ ဆေးတုံးကိုကိုင်လျက်ဖွားသောအဖြစ်သည် ဇနပုဒ်^{၃၈}မြို့ရွာ ၈ မျက်နှာသောအရပ်တို့၌ ကျော်စောထင်ရှားခြင်း ဖြစ်၏။ မည်သည့်အနာမဆို ခပ်သိမ်းကုန်သော လူအပေါင်းတို့သည် မိမိတို့၌ စွဲရောက်လျှင် သူဌေးကြီးအိမ်သို့သာ ဆေးတောင်းသွားကြကုန်၏။ သိရိဝဗ္ဗန သူဌေးကြီးသည်လည်း ထိုရောက်လာကုန်သော သူနာတို့အား ဆေးတုံးကို ကျောက်ပျဉ်၌သွေးပြီးလျှင်

များစွာသောရေ၌ ဆေးရည်အငွေ့ အနံ့မျှ ဖျော်၍ပေး၏။ ထိုနတ်ဆေးကို အတန်ငယ်မျှ ၅၂၇၊ လိမ်းရကုန်သော သူနာတို့သည် အနာမရှိ ပကတိသောကိုယ်အဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် “သိရိဝဗ္ဗနအမည်ရှိသော ရှင်သူဌေးအိမ်၌ ဆေးတုံးသည် အလွန်အာနုဘော်ရှိပေစွ”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီးမွမ်း၍ သွားကြလေကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသူဌေးသားအား အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ ခမည်းတော်သူဌေးကြီးသည် ‘ငါ့သားအား တစ်ပါးသောသားတို့မှာကဲ့သို့ အဘိုး၏အမည်စသည်ဖြင့် အမည် မမှည့်ထိုက်။ ဖွားစကာလ၌ ဆေးတုံးကိုကိုင်၍ ဖွားသောကြောင့် ထိုဆေး၏အမည်ဖြင့်ပင်လျှင် ငါ့သား၏အမည်ကိုဖြစ်စေအံ့’ဟု ကြံလျက်၊ ‘မဟောသမ’^၉ သတို့သား ဟူသောအမည်ကို မှည့်၏။

သိရိဝဗ္ဗနသူဌေးအား ဤသို့သောအကြံသည်လည်း ဖြစ်၏။ ‘ငါ့သားသည် ဘုန်းအာနုဘော်ရှိသော သားတည်း။ တစ်ယောက်တည်းသာ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်။ ငါ့သားနှင့်အတူ ဖွားဖက်တော် သူငယ်တို့သည်လည်း ရှိရာ၏’ဟု အကြံဖြစ်၍ ရှုကြည့်မေးမြန်းစေသော် ၁၀၀၀ ကုန်သော သူဌေးသားတို့ကိုလည်း ဟောသမသတို့သားနှင့် ဖွားဖက်တော်၏အဖြစ်ကိုသိပြီးလျှင် ထိုသတို့သားငယ် ၁၀၀၀ တို့အား အထိန်း တစ်ယောက်စီနှင့်တကွ ဆင်ရန် တန်ဆာအစုံပေး၍ “ငါ့သားမဟောသမ၏ အခြံအရံအလုပ်အကျွေး သူငယ်ဖော် ဖြစ်စေကုန်လော့”ဟု သူငယ်ဖော် ၁၀၀၀ နှင့်တကွ ဘုရားလောင်းအား မင်္ဂလာရှိရာအရပ်၌ အတင့်အတယ် ခံခြင်းမင်္ဂလာကို ပြုစေ၏။ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း မဟောသမသတို့သားကို တန်ဆာဆင်၍ ထိုမင်္ဂလာပြုရာအရပ်၌ ထား၏။ အထိန်းတို့သည်လည်း ဖွားဖက်ဖြစ်သော သူငယ် ၁၀၀၀ တို့ကို တန်ဆာဆင်၍ မဟောသမ၏ အခြံအရံအလိုငှာ ဆောင်ခဲ့ကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမကုမာရ^{၁၀}သူဌေးသားသည် ဤဖွားဖက်သူငယ်တော် ၁၀၀၀ တို့နှင့် ကစားရွှင်ပျော်လျက် ကြီးလတ်၍ ၇နှစ်အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော် ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ ရှုချင်ဖွယ်သော အရောင်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၏။ ဘုရားလောင်း မဟောသမကုမာရ သူဌေးသားသည် ဖွား၍ ၇နှစ်မြောက်သောအခါ ရွာလယ်၌ ကစားရာဖြစ်သော မြေတလင်းသည် ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား သွားလာခြင်းဖြင့် ပျက်၏။ လေ နေပူ တံလှုပ်ခတ်သဖြင့်လည်း သတို့သားငယ်တို့သည် ပင်ပန်းကုန်၏။

တစ်နေ့သ၌ သူငယ်ဖော် ၁၀၀၀ တို့နှင့် ဘုရားလောင်းသည် ကစား၍ နေစဉ် တိမ်ထပ်၊တိမ်လိပ် ရိပ်ညိုထစ်ကြီး မိုးကြီးတက်လတ်သဖြင့် ဘုရားလောင်းသည် ဆင်ပြောင်ကြီး၏အားနှင့် တူသောအားဖြင့် လျင်စွာပြေး၍ တစ်ဆောင်သောရပ်သို့ ဝင်၏။ ဖွားဖက်သူငယ်တော် ၁၀၀၀ တို့သည်လည်း ဘုရားလောင်း၏ နောက်မှ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် လွန်မြောက်အောင်မပြေးနိုင်ကြသဖြင့် အချင်းချင်းတိုက်မိ၍ ဦးစိုက်နောက်ပြန် နှံစောင်တချို့ မြေ၌လဲခြင်းကြောင့် ဆောင့်မိသည်ဖြစ်၍ ပုဆစ်၊ ဒူး၊ နဖူး၊ တင်သား၊ ပါး၊ ကျော၊ နံရိုးစသည်တို့၌ ကွဲပြတ်စုတ်ရှု ပွန်းတီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

၂။ ဧရပ်ဆောက်ခန်း

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့သောအကြံ ဖြစ်၏။

'ငါတို့ပျော်ပါးကစားရာဖြစ်သော မြေတလင်းသည် ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား စသည် သွားလာခြင်းကြောင့် ငြောင့်ခလုတ်သည် ထူထပ်၏။ လေ၊ နေပူ၊ တံလုပ်တို့ ခတ်သဖြင့်လည်း ငါတို့ ပင်ပန်းကုန်၏။ မိုးရွာသဖြင့်လည်း ရွံ့နှင့်မကင်း တလင်းမသန့် ပြန်ပြန်ပြုပြု၊ မြူးထူးပျော်ပါး မကစားရသည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ ဤအရပ်၌ ကစားရန် ဧရပ်ဆောက်အံ့သောငှာ အပ်၏'ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ဖွားဖက်ရွှေဖော် သူငယ် ၁၀၀၀ တို့ကို

"အချင်းတို့။ ဤအရပ်၌ ငါတို့ ယခုကစားရသည်ကား မိုး၊ လေ၊ နေပူ၊ တံလုပ်လာလတ်သော် အလွန်ပင်ပန်းကြကုန်၏။ ထိုဘေးရန်အပေါင်းတို့ကို တားမြစ်စေခြင်းငှာ ငါတို့ကစားရာ ဧရပ်ဆောက်ရသော် ကောင်း၏။ ဧရပ်ဆောက်လုပ်ရန် တစ်ယောက်လျှင် အသပြာ တစ်ကျပ်စီ ဆောင်ယူစုပေါင်းကြလော့"ဟုဆို၏။

ဖွားဖက်တော် ၁၀၀၀ တို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်းပင်လျှင် မိမိတို့အိမ်မှ တစ်ကျပ်စီ ဆောင်ယူ စုပေါင်းကြသဖြင့်၊ အသပြာ ၁၀၀၀ စုမိပြီးသော် ဘုရားလောင်းသည် ဗိသုကာမူ အစီအရင်၌ ကျွမ်းကျင်သိမ္မာ ထင်ရှားစွာသော ဗိသုကာ ဆရာကြီးကိုခေါ်စေ၍၊ ရောက်လျှင် "ဆရာကြီး။ ဤအသပြာ ၁၀၀၀ ကိုအခပေးအံ့။ လက်ခဥစ္စာနှင့် တန်အောင် ဤအရပ်၌ ဧရပ်တစ်ဆောင်ကို ဆရာကြီးဆောက်လော့"ဟုဆို၍ အသပြာ ၁၀၀၀ ကို လက်သမားကြီးအား ပေး၏။ ဗိသုကာကြီးလည်း "ကောင်းပြီ၊ ဆောက်အံ့"ဟု ဝန်ခံ၍ အသပြာ ၁၀၀၀ ကို ယူပြီးလျှင် ဧရပ်ဆောက်ရာမြေအရပ်၌ ဆူးငြောင့်ခလုတ်တို့ကို နုတ်ပယ်လျက် ညီညွတ်စွာညှိပြီးသော် မိမိတတ် သမျှသော ပညာအစွမ်းဖြင့် ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် တင့်တယ်လျောက်ပတ်ကြောင်း ကောင်းစွာတံမျဉ်းကြီးကိုခင်း၏။

မဟောသဓမ္မတို့သားသည် ဗိသုကာကြီး၏တံမျဉ်းကြီးအခင်းကို မနှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ "ဆရာကြီး။ ဤသို့ မခင်းလင့်။ အသစ်ပြင်၍ ခင်းဦးလော့"ဟုဆို၏။ လက်သမားကြီးလည်း "အရှင့်သား။ ဤတံမျဉ်းကြီး အခင်းကား ကျွန်ုပ်တတ်သမျှ ပညာစွမ်းဖြင့်စီရင်အပ်သော အခင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤထက်လွန်၍ ဆန်းကြယ် လျောက်ပတ်သော အရာကို ကျွန်ုပ် မတတ်ပြီ"ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ မဟောသဓမ္မတို့သားသည် "ဆရာကြီး။ ဤမျှလောက်သော ဗိသုကာအတတ်ဖြင့် ငါတို့ဥစ္စာ ၁၀၀၀ ကိုယူလျက် ဧရပ်ကိုဆောက်အံ့ဟု ဝန်ခံလေသည်။ အဘယ်သို့ သင် ဖြစ်အံ့နည်း"ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ "တံမျဉ်းကြီးကို ယူချေ။ ငါ ခင်း၍ပေးအံ့"ဟု ဘုရားလောင်း အသစ်ပြင်၍ တံမျဉ်းကြီးကိုခင်းပြန်၏။ ထိုအခင်းသည် ဝိသုကြိုနတ်သားခင်းသကဲ့သို့ အဆန်းတကြယ် တင့်တယ်စွာဖြစ်၏။

ထိုသို့ တံမျဉ်းကြီးခင်းပြီးသော် ဗိသုကာကြီးကို "ဆရာကြီး။ သင် ဤသို့ ခင်းနိုင်ပါအံ့လော"ဟုဆို၏။ ဗိသုကာကြီးလည်း "အရှင့်သား။ ကျွန်ုပ် မတတ်" ဟုဆိုလျှင်၊ ဘုရားလောင်းသည် ဤတစ်ခုတည်းသော ဧရပ်တွင်ပင်

"ဤအရပ်၌ ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သော ခရီးသွားဧည့်သည်တို့၏ နေရာ ဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၌ ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သော ခရီးသွား ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမတို့၏ သားဖွားရာ ဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၌ အာဂန္တုက"ဖြစ်သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၏နေရာ ဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၌ ခရီးသွားလူဧည့်သည်တို့၏နေရာ ဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၌ လည်းကုန်သည် ခြေကုန်သည်တို့၏ ဘဏ္ဍာ"ထားရာဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၌ ငါတို့ကစားရာတလင်း ဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၌ တရားစီရင်ရာသဘင်ဖြစ်စေ"ဟု အလုံးစုံသောအရာတို့ဖြင့် ပြင်သို့ တံခါးဝထား၍သာလျှင် ၂ရက်၊ ၃ရက်ဖြင့်ပြီးအောင် ဗိသုကာကြီးကို ဆောက်လုပ်စေ၏။

ဧရပ်ဆောက်လုပ်ပြီးသော် ဆေးခြယ်၊ ဆေးရေးအတတ်၌ထင်ရှားကုန်သော ပန်းချီသမားတို့ကိုခေါ်၍ ‘ဤအရပ်၌ ဤမည်သောဆေးဖြင့် ဤမည်သောအရုပ် ခြူးပန်း၊ ခြူးနွယ်၊ ပန်းအိ၊ ပန်းထပ်စသည်တို့ကိုထားလော့’ ဟု ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင်စီရင်၍ အလုံးစုံသောဧရပ်ကို ဆေးခြယ်စေ၏။ ထိုဧရပ်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ သုဓမ္မာ^{၁၁}ဧရပ်ကဲ့သို့ လျောက်ပတ်ဆန်းကြယ် အလွန်တင့်တယ်စွာ ဖြစ်၏။ ‘ဤသို့ ဆောက်လုပ် စီရင်ပြီးသောဧရပ်သည် ဤမျှဖြင့် မတင့်တယ်သေး။။ ဧရပ်အနီး၌ ရေကန်ကြီးတစ်ခုတူးရသော် သာ၍ တင့်တယ်ဖွယ် ရှိသေး၏’ဟု ကြံလျက် ဘုရားလောင်းသည် ဧရပ် အနီး ၄ ထောင့်ကန်ကြီးကို တူးစေပြီးသော် ပန်းရန်အမှု၌ လိမ္မာသော ပန်းရန်ဆရာကြီးကိုခေါ်၍ ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင် စီရင်လျက် အကောက် ၁၀၀၀၊ ရေဆိပ် ၁၀၀ရှိသော ရေကန်ကြီးကို ပြုစေ၏။ ထိုရေကန်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ကြာမျိုး ၅ပါးတို့ဖြင့် လွှမ်းအပ်သော နန္ဒာရေကန်^{၁၂}ကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်ဖြစ်၏။

ထိုရေကန်နား ထက်ဝန်းကျင်အရပ်တို့၌လည်း အသီးအပွင့်တို့ကို ဆောင်ကုန်သော သစ်ပင်တို့ကို စိုက်ပျိုးစေသဖြင့် ဥယျာဉ်ပြုစေ၏။ ထိုဥယျာဉ်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်^{၁၃}ကဲ့သို့ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာဖြစ်၏။ ထိုဧရပ်သို့ရောက်လာကုန်သော တရားစောင့်သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အားလည်းကောင်း၊ ဧည့်သည်ဖြစ်သော လူတို့အားလည်းကောင်း ထိုသူတို့နှင့်လျော်စွာသော ဒါနဝတ်^{၁၄}ကိုလည်း ဖြစ်စေ၏။ ဤသို့စီရင်အပ်သော ဘုရားလောင်း၏ အမူအရာ ကောင်းစွာသောဂုဏ်သတင်းသည် အရပ်ထက်ဝန်းကျင်တို့၌ ကျော်စောထင်ရှားသည်ဖြစ်၏။ ထိုထိုသို့သော ရွာ၊ နိဂုံး^{၁၅}၊ မြို့တို့၌ နေကုန်သော လူအပေါင်းတို့သည်လည်း ဧရပ်၊ ရေကန်၊ ဥယျာဉ်၊ သူဌေးသား၏အမူအရာတို့ကို ကြည့်ရှုဖူးမြင်ခြင်းငှာ လာလတ်ကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း ထိုဧရပ်၌နေလျက် ရောက်လာကုန်သောသူတို့အား အကြောင်းအကျိုး နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ သင့်သည်၊ မသင့်သည်ကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်ပြောဟော၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းသည် ဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါကဲ့သို့ များသောအားဖြင့် ဟုတ်မှန်သော တရားအကျင့် တို့၌သာ တည်ကုန်၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်းမဟောသမ သတို့သားသည် ၇ နှစ်အရွယ် ရောက်ဦးကပင်လျှင် ကောင်းသောပညာ ကျေးဇူးအထူးဖြစ်သည်ကို ဆိုသောစကားတည်း။]

၃။ အိပ်မက်အရ ပညာရှိကိုရှာခန်း

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ထိုအိပ်မက်မြင်သည်မှ ၇ နှစ်ရှိပြီးသော် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ ‘ငါ၏အမတ် သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် မိမိတို့ကိုလွန်၍ ၅ယောက်မြောက်သော ပညာရှိသည် ပေါ်လတ္တံ့ဟု ငါ၏အိပ်မက်ကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုပညာရှိသည် ယခု အဘယ်အရပ်၌ ရှိလိမ့်အံ့နည်း’ဟု အောက်မေ့လျက် အမတ် ၄ ယောက်ကိုခေါ်၍ “ငါ၏အိပ်မက်ကို သုခမိန်အမတ်တို့က ‘ပညာရှိပေါ်မည်’ဟု

ဖတ်ကြားကြကုန်သည်။ သင်တို့ ယခုထိုသုခမိန်တို့ဖတ်သော ပညာရှိကို အရပ် ၄ မျက်နှာတို့၌ အသီးသီးရှာကြရမည်”ဟု တစ်ယောက်စီ တံခါး ၄ မျက်နှာတို့မှ စေလွှတ်လိုက်၏။

ထိုအမတ်ကြီး ၄ ယောက်တို့တွင် တောင်၊ မြောက်၊ အနောက် ၃မျက်နှာတို့၌ ရှာကုန်သော အမတ်တို့သည် ပညာရှိကို မတွေ့ကုန်။ အရှေ့တံခါးမှထွက်၍ ရှာသောအမတ်သည် ပါစိနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာအလယ်၌ ဘုရားလောင်းသည် စီရင်အပ်သော ဇရပ်ကိုမြင်လတ်သော် ‘ဤဇရပ်ကို ဆောက်လုပ်စီရင်သော သူသည် မချွတ်လျှင် ပညာရှိဖြစ်လတ္တံ့’ဟု ကြံလျက်၊ “ဤဇရပ်ကို အဘယ်ဗိသုကာဆောက်သနည်း”ဟု မေး၏။

လူအပေါင်းတို့သည် “ဤဇရပ်ကို လက်သမားဗိသုကာတို့ ဆောက်လုပ်စီရင်သည် မဟုတ်။ သီရိဝဗ္ဗနုသုဌေးကြီးသား မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ဆရာအမှီမရှိဘဲ မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် စီရင်အပ်သော ဇရပ်တည်း”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမတ်လည်း “မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် အဘယ်မျှနစ်အရွယ် ရှိပြီနည်း”ဟု မေး၏။ ရွာသားတို့လည်း “မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ယခု ဤလတွင် ၇နှစ် အသက်စေ့ပြီ”ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမတ်သည် မင်းကြီးအိပ်မက်သော နှစ်လရက်များကို မှတ်သားရသည်နှင့် လျှော်စွာ မင်းကြီးအိပ်မက်သည့် နေမှ ထိုလတိုင် နှစ် လ ရက် ပေါင်းကိုချင့်တွက်သော် သုဌေးသားအရွယ် အသက်နှင့် အိပ်မက်သည် နှစ် လ ညီကြသည်ဖြစ်၍ ‘သုခမိန်ဟူသည်ကား ဤသတို့သားပင်တည်း’ဟု အတပ်သိပြီးလျှင် မိဘနေရပ် အတ္ထုပ္ပတ်”အသွယ်သွယ်နှင့် အရွယ်အသက်ကို လျှောက်ချက်တင်၍

“အရှင်မင်းကြီး။ ပါစိနယဝမဇ္ဈဂုံးရွာနေ သီရိဝဗ္ဗနုသုဌေးကြီးသား မဟောသဓမ္မသုခမိန်အမည်ရှိသော သတို့သားငယ်သည် မည်သည့်နှစ်၊လ၊ရက်က ဖွား၍ ၇နှစ်အရွယ်မျှသာရှိသေးလျက် ဤသို့သဘောရှိသော ဇရပ်ကိုဆောက်ပြီးလျှင်၊ ဤသို့သော သဘောရှိသော ရေကန်၊ ဥယျာဉ်ကို မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် စီရင်၏။ ထိုသတို့သားသည် အိပ်မက်တော်မူသော နှစ်၊ လနှင့်ထောက်ချင့်သော် အညီပင်ဖြစ်၍ ဘုန်းတော်ကြောင့် ပေါ်ထွန်းလာသော ပညာရှိဧကန် မှန်ပါသည်။ ယခု ဆောင်ယူကော်မူလျှင် သင့်မည်ထင်ပါသည်”ဟု မင်းချင်း တစ်ယောက်ကိုစေ၍ လျှောက်ထားစေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် သေနကသုခမိန်အမတ်ကြီးကို ခေါ်စေ၍ ထိုအကြောင်းကိုပြောဆိုပြီးလျှင် “ဆရာအမတ်ကြီး။ ထိုသုခမိန်ကို ယခု ဆောင်ယူရသော် ကောင်းမည်မဟုတ်လော”ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။

သေနကအမတ်သည် ဝန်တိုပိတ်ပင်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ “အရှင်းမင်းကြီး။ ဤမျှလောက်သောဇရပ်ကို ဆောက်လုပ်စီရင်တတ်ကာမျှနှင့် သုခမိန် မမြောက်သေး။ ဤမျှလောက်သောဇရပ်ကို သူခပ်သိမ်းတို့ပင် စီရင်နိုင်သည်ချည်းဖြစ်၍ ချီးမြှောက်လောက်အောင် ဂုဏ်ကျေးဇူး မရှိ” ဟုဆို၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း သေနကအမတ်ကြီးစကားကိုကြားလျှင် ‘ငါ၏အမတ်ကြီးသည် အကြောင်းထူးရှိသေးသောကြောင့် ဆိုသည်ဖြစ်မည်’ဟု သေနကအမတ်ကြီးစကားကို မပယ်ဘဲ ပါစိနယဝမဇ္ဈဂုံးရွာ၌ ဘုရားလောင်းကိုတွေ့သော အမတ်သို့သာလျှင် “သင်သည် ပါစိနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာ၌ နေလျက် မဟောသဓမ္မသတို့သား၏ အမူအရာ ပညာရှိ၊ မရှိကို သိသာအောင် စူးစမ်းဆင်ခြင်လေဦး”ဟု မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို စေလွှတ်လိုက်၏။

ထိုအမတ်သည်လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ထိုပါစိနယဝမဇ္ဈဂုံးရွာ၌နေလျက် ဘုရားလောင်း၏ အမူအရာပညာရှိ မရှိကို မပြတ်လျှင်စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။

ထိုအမတ် စူးစမ်းဆင်ခြင်ရာ၌ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဥဒါန်း^၉အစဉ်တည်း။

‘မံသံ ဂေါဏော ဂန္ထိသုတ္တံ၊ ပုတ္တံ ဂေါတော ရထေနစ။

ဒဏ္ဍော သီသံ အဟိ စေဝ၊ ကုက္ကုဋေဝ မဏိ ဝိဇာယနံ။

ဩဒနံ ဝါလုကဉ္စပိ၊ တဋ္ဌာကုယျာန ဂဒြဘော မဏိတိ။ ။

မံသဉ္စ၊ အမဲတရား လည်းကောင်း။ ဂေါဏောစ၊ နွားတရား လည်းကောင်း။ ဂန္ထိစ၊ လည်ရွဲတရား လည်းကောင်း။ သုတ္တဉ္စ၊ ချည်ထွေးတရား လည်းကောင်း။ ပုတ္တဉ္စ၊ သားတရား လည်းကောင်း။ ဂေါတောစ၊ ဂေါတကာလ၏ မယားခိုးတရား လည်းကောင်း။ ရထေနစ၊ ရထားလုတရား လည်းကောင်း။ ဒဏ္ဍောစ၊ ရှားလှံတံပြဿနာ လည်းကောင်း။ သီသဉ္စ၊ ဦးခေါင်းခွံပြဿနာ လည်းကောင်း။ အဟိစေဝ၊ မြွေပြဿနာ လည်းကောင်း။ ကုက္ကုဋေဝ၊ ကြက်ပြဿနာ လည်းကောင်း။ မဏိစ၊ ပတ္တမြားပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဇာယနဉ္စ၊ သားဖွားပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဩဒနဉ္စ၊ ထမင်းပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဝါလုကဉ္စပိ၊ သဲလွန်ပြဿနာ လည်းကောင်း။ တဋ္ဌကဉ္စ၊ ရေနံပြဿနာလည်းကောင်း။ ဥယျာနဉ္စ၊ ဥယျာဉ်ပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဂဒြဘောစ၊ မြည်းပြဿနာ လည်းကောင်း။ မဏိစ၊ ပတ္တမြားကိုထုတ်ယူခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိဣဒံ၊ ဤ ၁၉ပါးသည်ကား။ ဝိမံသနဒါနံ၊ ပညာရှိလက္ခဏာကို စူးစမ်းခြင်းအကြောင်းတည်း။

၄။ အမဲသားတစ်ကို ချစေခန်း

ဤ ၁၉ပါးသော ဥဒါန်းအစဉ်တို့တွင် ‘အမဲဟင်းမျိုးကို ဆောင်ယူခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း’ဟူမူကား တစ်နေ့သ၌ မဟောသေသတို့သားသည် ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၁၀၀၀ ခြံရံလျက် ကစားရာရေပံအတွင်း မြေတလင်းသို့ သွားလေသည်ရှိသော် စွန်ရဲတစ်ကောင်သည် ဈေးမှ အမဲသားတစ်တစ်ခုကိုချီလျက် ပျံလာသည်ကို မြင်ကြလေလျှင် ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၁၀၀၀ တို့သည် ထိုသားတစ်ကို ချစိမ့်သောငှာ လိုက်ကြကုန်၏။ စွန်သည်လည်း အောက်က သူငယ်များ ဟစ်ကြွေးသောအသံဖြင့် ရွံ့ကြောက်၍ တောင်မြောက်လူးလာ ဘယ်ညာယှက်တင် ကောင်းကင်သို့ ပျံ၍ပြေး၏။ သူငယ်တို့သည်လည်း စွန်ကိုမျှော်ကြည့်လျက်လိုက်ခြင်းကြောင့် တွင်း၊ ချောက်၊ ခလုတ်စသည်တို့၌ ချော်၍လဲသဖြင့် ပင်ပန်းကြကုန်၏။

ထိုအခါ မဟောသေသုခမိန်သည် “အချင်းတို့။ ထိုစွန်ချီသောသားတစ်ကို ယခုပင် ချစေအံ့။ သင်တို့ မြင်လိုကြသလော”ဟု ဆို၏။ ဖွားဖက်ရွှေဖော်အပေါင်းတို့လည်း “အရှင့်သား။ မြင်လိုပါသည်”ဟု ဆိုကြလတ်သော် “ထိုသို့တပြီးကား သင်တို့ရှုကြကုန်လော့”ဟုဆို၍ ဘုရားလောင်းသည် ကောင်းကင်သို့မကြည့်ဘဲ

လေ၏လျင်ခြင်းဖြင့် လျင်စွာပြေးလတ်ပြီးလျှင် စွန်၏အရိပ်ကိုနင်းလျက် လက်ခုပ်တီး၍ ပြင်းစွာသောအသံဖြင့် ဟစ်၏။ ထို ဟစ်သောအသံသည် ဘုရားလောင်း၏အာနုဘော်ကြောင့် စွန်၏ရင်တွင်း၌နေ၍ ဟစ်သကဲ့သို့ တစ်တစ်ချင်ချင် ကောင်းကင်သို့ ဝှန်တက်လျက် စွန်ငှက်၏ နားပွင့်အံသကဲ့သို့ဖြစ်၏ စွန်သည် ဘုရားလောင်း၏ အသံဖြင့် ရွံ့ကြောက်ခြင်းဖြစ်၍ သားတစ်ကို လွှတ်၏။ ဘုရားလောင်းသည် ကောင်းကင်သို့ မမျှော်မကြည့်ဘဲ သာလျှင် သားတစ်ကျလာသော အဖြစ်ကိုသိ၍ မြေသို့မကျစေရ၊ လက်ဖြင့် သားတစ်ကို ခံလင့်၏။ ထိုသို့သော အခြင်းအရာကို များစွာကုန်သော လူပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် မြင်ကြလတ်သော ရင်သပ်ရှုမော သောသော အုဇ္ဈိအုတ်ရုတ်ရုတ်သံသံ အံ့အဲချီးမွမ်း လက်ပန်းပေါက်ခတ်လျက် လက်ဖျစ်ရိုက်တီး ငြီးငြီးသံလေး ဟစ်ကြွေးကျူးကျော်ကြကုန်၏။

[ဤသည်ကား ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်းတည်း။]

ဤသို့သောအခြင်းအရာကို ရှုမျှော်စောင့်နေရသော အမတ်သည် အတပ်သိလေသော်၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာကို လျှောက်စာတင်၍ လုလင်မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို အလျှောက်အထား မင်းကြီးထံသို့ စေလိုက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ “ဆရာအမတ်ကြီး။ မဟောသမ သုခမိန်ကို သိမ်းဆောင်ချိန် အခွင့်တော်သင့်ပြီမဟုတ်လော”ဟု မေးတော်မူ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး တိုင်ပင်သော စကားကို သေနကအမတ်ကြီးကြားလျှင် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ ‘မဟောသမသတို့သားသည် ဤနန်းတော်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုသူရောက်သောအခါမှစ၍ ငါတို့ပညာ ကျေးဇူးဂုဏ်သည် တစ်စုံတစ်ခုသောအခွင့်တွင်မျှ မပွင့်မလန်း ညှိုးနွမ်းယုတ်လျော့စွာ အရာမဝင်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ မင်းကြီးသည်လည်း ထိုမဟောသမ ရောက်သည်ရှိသော် ငါတို့ရှိမှန်းကိုမျှ မသိလတ္တံ့။’ ထို့ကြောင့် မဟောသမကို မသိမ်းမဆောင်စေခြင်းငှာ မင်းအား လျှောက်ကြားအံ့’ဟု လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ” ဂုဏ်ပညာတို့၌ ဝန်တိုခြင်းဖြင့် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤ စွန်ချီသောသားတစ်ကို ချစေနိုင်ခြင်းသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ဤမျှလောက်သော အခြင်းအရာဖြင့် ပညာရှိသုခမိန် မခန့်လောက်သေး။ ဆင်ခြင်တော်မူဦးလော့”ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကြီးစကားကိုကြားလျှင် စိတ်လျစ်လျူဖြစ်ပြန်၍ တစ်ဖန် အမတ်ထံသို့ ‘မဟောသမ သတို့သားကို စုံစမ်းလေဦး’ဟု စေလိုက်ပြန်၏။

၅။ နွားတရား စီရင်ခန်း

နွားတရားဟူသည်ကား ပါစီနယဝ မဇ္ဈိမသားတစ်ယောက်သည် မိုးကျလျှင် လယ်လုပ်အံ့ဟု ရွာတစ်ပါးမှ နွားတစ်ရှဉ်းကိုဝယ်၍ မိမိအိမ်သို့ ဆောင်ယူခဲ့၏။ မိုးသောက်သောနေ့၌ ထိုနွားတစ်ရှဉ်းကို မြက်ကောင်းရာ အရပ်သို့သွား၍ နွားကျောက်ကုန်းပေါ်၌စီးလျက် ကျောင်းပြီးလျှင် ညောင်းညာငိုက်မျဉ်းသည်ဖြစ်၍ နွားပေါ်မှဆင်းပြီးသော် အရိပ်ကောင်းသောသစ်ပင်အောက်၌ အိပ်၏။ ထိုနွားရှင် အိပ်ပျော်စဉ်

သူခိုးတစ်ယောက်သည်လာလတ်၍ ထိုနွားတစ်ရှဉ်းကို ခိုးဆောင်ပြေးလေ၏။ နွားရှင်နိုး၍ နွားကိုကြည့်လျှင် မမြင်သဖြင့် ထိုမှဤမှ မျှော်ကြည့်လတ်သော် သူခိုးဆောင်ယူပြေးသွားသည်ကို မြင်၍ လျင်စွာလိုက်လျက်၊ မိလတ်သော်

“သင် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့နွားတစ်ရှဉ်းကို ခိုးယူသနည်း” ဟုဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် နွားခိုးသည် “ဟယ်-ယောက်ျား။ နင် ဘယ်က လူနည်း။ နှုတ်ရိုင်းစော်ကား မပြောငြားနှင့်။ ငါ့နွားကို ငါ လိုရာဆောင်သွားမည်။ ငါ့အားအဘယ့်ကြောင့် သူခိုးဟု ယိုးစွပ်ဘိသနည်း” ဟု ဆို၏။ ဤသို့ နွားရှင်၊ နွားခိုးတို့သည် ငြင်းခုံကြလျက် ပါစီနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ရောက်လာကုန်သဖြင့် လူအပေါင်းတို့သည် ထိုသူ ၂ယောက်တို့ ခိုက်ရန်စကားကို နားထောင်ကြည့်ရှုအံ့သောငှာ လာကြကုန်၍ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ဖြစ်၏။

ထိုအသံကို မဟောသဓမ္မသုခမိန် ကြားလေသော် “ငါ၏ဇရပ်တံခါးဝ လမ်းမခရီး၌ အဘယ့်ကြောင့် ဤသူ ၂ ယောက်တို့ အငြင်းအခုံ ဖြစ်ကြသနည်း။ ထိုသူ ၂ ယောက်တို့ကို ခေါ်စေ” ၍ နွားရှင်နှင့် နွားခိုးတို့ရောက်လျှင် ထိုသူ ၂ ယောက်တို့၏ အမှုအရာလက္ခဏာကို ဆင်ခြင်ထောက်ရှု၍ ‘ဤသူကား နွားရှင်၊ ဤသူကား နွားခိုးတည်း’ ဟု အတပ်အမှန် သိငြားသော်လည်း၊ ‘သူတစ်ပါးလည်း ထင်ရှားစွာသိမှ အဂတိသို့ မငြိမစောင်း ကောင်းစွာအစီအရင် ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ အပြစ်တင်လွှတ်ရာချေသည်’ ဟုကြံလျက် “သင်တို့ ၂ ယောက် အဘယ်ကြောင့် အငြင်းအခုံ ဖြစ်ကြသနည်း” ဟုမေး၏။ နွားရှင်က ရှေးဦးစွာ

“အရှင့်သား။ ဤမည်သောရွာနေ ဤမည်သောသူ၏လက်မှ ဤနွားတစ်ရှဉ်းကို ဤမျှအဖိုးနှင့်ဝယ်ခဲ့၍ အိမ်၌ တစ်ညဉ့်မျှသာ ရှိပါသေးသည်။ ထိုဝယ်သည့်နောက် ယခုနေ့ မိုးသောက်ထ နံနက်ကပင် မည်သည့်အရပ် မြက်ကောင်းရာ၌ နွားတစ်ရှဉ်းကိုလွှတ်ကျောင်း၍ အရိပ်ကောင်းရာ အကျွန်ုပ်အိပ်ပျော်ငိုက်မျဉ်းစဉ် ဤသူသည် ကျွန်ုပ်နွားတစ်ရှဉ်းကို ခိုးယူဆောင်သွားသည့်နောက် အိပ်ရာမှနိုး၍ ကျွန်ုပ်ကြည့်မျှော်လျှင် ဤမသူတော် ခိုးသူယူသွားသည်ကိုမြင်သဖြင့် လျင်စွာ ကျွန်ုပ်လိုက်နိုင်သောကြောင့်သာ ဤနွားခိုးကို ဘဏ္ဍာနွားတစ်ရှဉ်းနှင့် လက်ပူးလက်ကြပ်မိပါသည်။ အကျွန်ုပ်စကားကို အရှင့်သား ယုံတော်မမူပါလျှင် ဤနွားတစ်ရှဉ်းကို ဝယ်ရာ ရွာသား မည်သူ မည်သူတို့ အသိအရှိ အမြင်အကြားဖြစ်ပါသည်။ ထို သိကြားသူတို့ခေါ်၍ စစ်မေးတော်မူလျှင် စီရင်သာအောင် သိရပါလိမ့်မည်” ဟု ဆို၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် နွားခိုးကို “အချင်းယောက်ျား။ တစ်ဦးက စကားကုန်ခန်း အောင် သက်သေနှင့်တကွ ဆိုပြီ။ သင်က ဟုတ်မှန်တိုင်းကို ဆိုလော့” ဟုဆို၏။ နွားခိုးသည်

“အရှင့်သား။ အကျွန်ုပ်ခြံပေါက် ဤနွားတစ်ရှဉ်းကို ကျွန်ုပ်လိုရာအရပ်သို့ ဆောင်သွားပါစဉ် ဤသူသည် အနိုင်အထက် မင်းမျက်မင်းဒဏ်သင့်အောင် အခွင့်မဟုတ်ဘဲ ကျွန်ုပ်ကို နွားခိုးဟုယိုးစွပ်၍ မအပ်မရာ ပြုကျင့်သည့် အမှုသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသူနွား မဟုတ်” ဟု ဆို၏။

ဤသို့ အမှုသည် ၂ဦး၏စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ထိုသူတို့အမှုတရား မပွားများရအောင် ဟုတ်မှန်တိုင်းစီရင်လို၍

“သင်တို့ ၂ ယောက် ငါ ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက်ကို နှစ်သက်စွာပြီးကြမည်လော” ဟု မေး၏။

“အရှင့်သား။ ပြီးပါမည်” ဟု အမှုသည် ၂ ဦးဆိုလျှင် ဇရပ်တွင်ရှိသမျှပရိသတ်တို့အား ထင်ရှားစွာ ဖြစ်စေခြင်းငှာ ဤသို့ဆို၏။

“သင်တို့စကား ၂ရပ်ပင် လက်သပ်မကွာ မွေးကျွေး၍ထားသောနွားဖြစ်ဟန် အမှန်အတိပ် ဆိုကြပေသည်တွင် တရားသူကြီးတို့ဆင်ခြင်ရန် စကားမကုန်သေးသည်ဖြစ်၍ မဆုံးမဖြတ်သာသေး။ စစ်မေးရဦးမည်။ သင်တို့ ဟုတ်မှန်တိုင်း ပြောလော့”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ ခိုးသူကို ရှေးဦးစွာ “အချင်းယောက်ျား။ ဤနွားတစ်ရှဦးကို သင့်ခြံပေါက်ဖြစ်သည် ဟု ဆိုပြီ။ အဘယ်အစာကို အသင် ကျွေးမွေးသနည်း”ဟု မေး၏။ နွားခိုးသည်

“အရှင့်သား။ နှမ်းဖတ်နှင့် ပဲမှော်ကိုသာ စားစေလျက် ရက်မန်းရည် ယာဂုကိုသာ သောက်စေ၏” ဟု ဆို၏။ ထို့နောက် နွားရှင်ကို မေးပြန်လျှင်

“အရှင့်သား။ အကျွန်ုပ်ကား လယ်လုပ်သားဖြစ်၍ အလွန်ဆင်းရဲ၏။ အဘယ်မှာ ယာဂု ရနိုင်ပါမည်နည်း။ မြက်ကိုသာ ကျွေးရ၏”ဟု ဆို၏။

ထိုသူ ၂ယောက်တို့စကားကို အလုံးစုံသောပရိသတ်အပေါင်းတို့အား မှတ်သားစေပြီးသော် ဘုရားလောင်းသည် သျှိုသျှားရွက်ကို ဆောင်ယူစေပြီးလျှင် ညက်စွာထောင်းပြီးမှ ရေနင့်ဖျော်၍ နွားတစ်ရှဦးကို တိုက်စေ၏။ ထိုအခါ နွားတို့သည် ဝမ်းသက်ကုန်လတ်သော် မြက်ဖတ်သာလျှင် ပါကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် လူအပေါင်းတို့အား “သင်တို့ ဤနွားချေးကို ရှုကြကုန်လော့”ဟု ပြပြီးလျှင်၊ သူခိုးကို “အချင်းယောက်ျား။ ‘သင့်နှုတ်ကကား နွားခိုး မဟုတ်။ သင့်နွားကကား နွားခိုးဖြစ်သည်’ဟု ယခု ပရိသတ်အလယ်၌ အထင်အရှားပြ၍ ရှိချေပြီ။ သင် နွားခိုးဟုတ်၏လော၊ မဟုတ်၏လော”ဟုမေး၏။

ခိုးသူလည်း လွဲဖယ်၍ မပြောသာရကား “အရှင့်သား။ ခိုးမိချေ၏”ဟု ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းယောက်ျား။ အရှေ့မဇ္ဈိမ္မာဠာ၌ သူဌေးကြီးသား မဟောသမသည် သူတစ်ပါးတို့ လျှို့ဝှက်သောအမှုကို တစ်ခုမကျန် ဉာဏ်အစွမ်းဖြင့် သိမြင်တတ်သည်ဟူ၍ သင် မကြားဘူးသလော။ မုသာဝါဒီကို အဘယ်ကြောင့် သင်ပြောဆိုသနည်း။ ယနေ့မှစ၍ အသက်ရှည်သော ကာလပတ်လုံး ဤကဲ့သို့အမှုကို ပြုကျင့်မည် မကြံလေနှင့်”ဟုဆုံးမ၏။

ဘုရားလောင်း ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၁၀၀၀ တို့သည် ထို နွားခိုးသောယောက်ျားကို ခြေဖြင့် ယမ်းခတ်ခြင်း၊ လက်ဖြင့် ထောင်းထုခြင်းဖြင့် တစ်သက်လုံးအရှက်ရအောင် နာကျင်စွာ ဒဏ်ပေးကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် သူငယ်ဖော်တို့ ထောင်းခတ်၍ မှတ်လောက်အောင် ထိုသူနာကျင်ပြီးသော် သူငယ်ရွှေဖော်များကို တားမြစ်၍ ထိုနွားခိုးအား “အချင်းယောက်ျား။ သင်သည် သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းအပြစ်ကြောင့် မသေမိကပင် နာကျင်ပြင်းပြစွာသော ဆင်းရဲကို ခံရပြီ။ သေလွန်သည်ရှိသော်ကား ယခုခံရသော ဆင်းရဲထက် အဆ အထောင် အသောင်းမက ပြင်းပြပူပန်စွာ ၄ ဖြာသောအပါယ်၌ ကိုးကွယ်ရာမရ ဒုက္ခမလွဲ ဆင်းရဲကို ခံရလတ္တံ့။ အပါယ်ဆင်းရဲကို သင် ဆင်ခြင်ကြောက်လန့်လျက် အသက်ထက်ဆုံး ဤကဲ့သို့သောအမှုကို ယခုငါ့ထံက စွန့်ပစ်၍ အသစ်တရား ၅ ပါးသောသီလ၌ နေ့ည တည်စေလော့”ဟု ပဉ္စင်သီလဖြင့် အဆုံးအမ ပေးလိုက်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းကို စုံစမ်းလျက်နေသောအမတ်သည် ထိုအကြောင်းကိုသိလျှင် ရှေးနည်းဖြင့် အလုံးစုံကို စာတင်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား လျှောက်ကြားစေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားသော် သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ အလုံးစုံကို ပြန်ကြားပြီးလျှင် ဆရာအမတ်ကြီး မဟောသမသုခမိန်ကို ဆောင်ယူချိန် အခွင့်သင့်ပြီမဟုတ်လောဟု မေးမြန်းတိုင်ပင်၏။ သေနကအမတ် သုခမိန်သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ တရားစီရင်ရာ လွတ်သဘင်၌ အမတ်တရားသူကြီးတို့သည် မပြတ်လျှင် ခိုးမှုယိုးမှု အစုစုပေါ်ပေါက်လာသည့် တရားကိုပင် ဆင်ခြင်မျှော်ရှုလျက် အမှုသည်တို့ လျှို့ဝှက်ကုန်ငြားသော်လည်း သိသာအောင် စစ်ဆေးမေးမြန်း၍ တရားလမ်းရိုး ရှိတိုင်း စီရင်နိုင်ကြသည်ချည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနွားတရားကို စီရင်နိုင်ကာမျှနှင့် သုခမိန်မခေါ်လောက်သေးဖြစ်၍ ငုံ့လင့်နေတော်မူဦးလော့” ဟု လျှောက်၏။

သေနကအမတ်ကြီးစကားကို ကြားလျှင် မင်းကြီးသည် လျစ်လျူဖြစ်ပြန်၍၊ တစ်ဖန် အမတ်ထံသို့ “စုံစမ်းလေဦး” ဟု စေလိုက်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းသောမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်းတည်း။

၆။ လည်ရွဲကရား စီရင်ခန်း

လည်ရွဲတရားဟူသည်ကား သူဆင်းရဲမတစ်ယောက်သည် ကြွယ်ဝသောမိန်းမများကဲ့သို့ ရွှေငွေကျောက်မျက် ခြယ်လှယ်အပ်သော လည်ရွဲဘယက်တို့ကို မဆင်ရသဖြင့် အနီ၊ အဝါ၊ အပြာ၊ အစိမ်း စသောချည်မျိုးတို့ဖြင့် ထိုးချုပ်စီရင်အပ်သော ချည်လည်ရွဲကိုသာ ဆင်ရ၏။ ထိုမိန်းမသည် ထိုချည်လည်ရွဲကို လည်မှချွတ်၍ အပေါ်ရုံအင်္ကျီတဘက်ပေါ်၌ ထားပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းစီရင်အပ်သော ရေကန်သို့ ရေချိုးအံ့သောငှာ ဆင်းသက်လတ်သော် မိန်းမငယ်တစ်ယောက်သည် ထိုလည်ရွဲကိုမြင်၍ လိုချင်သောစိတ်ဖြင့် ထိုလည်ရွဲကို အင်္ကျီတဘက်ပေါ်မှ ကောက်ယူပြီးလျှင် “အမယ်။ ဤလည်ရွဲသည် အလွန် တင့်တယ်လျောက်ပတ်၏။ အဘယ်မျှ ချည်ကုန်သနည်း။ ဤလည်ရွဲကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်လည်း ထိုးချုပ်ချင်ပါသည်” ဟုဆိုလျက် လည်၌စွပ်ပြီးသော် “ခဏမျှ အတုယူပါရစေ” ဟု ဆို၏။ လည်ရွဲရှင်မိန်းမလည်း သဘောမြောင့်မြောင့်ဆိုသည်ထင်၍ “ကောင်းပြီ၊ ကြည့်ပါလော့” ဟုဆိုလတ်လျှင် ထိုမိန်းမငယ်သည် လည်ရွဲကိုဆင်၍ လျင်စွာပြေးလေ၏။

ထိုလည်ရွဲရှင်မိန်းမသည် ထိုမိန်းမငယ် ခိုးယူသွားသည်ကို မြင်လျှင် လျင်စွာ ကန်မှတက်လျက် အဝတ်အင်္ကျီ ထမီတဘက်ဝတ်ပြီးသော် လျင်စွာလိုက်၍ “အဘယ်ကြောင့် ငါ့လည်ရွဲကို ယူ၍ပြေးဘိသနည်း” ဟု မိန်းမငယ်၏တဘက်ကို ဆွဲကိုင်၏။ မိန်းမငယ်လည်း “ငါ့လည်ရွဲကို ငါဆင်၍ ခရီးသွားရာ အဘယ်ကြောင့် ရှင်မ လည်ရွဲခိုး ဟုယိုးစွပ်၍ ဆွဲငင်အံ့သနည်း” ဟုဆို၏။

ထိုသို့ အချင်းချင်း ငြင်းခုံကြ၍ ကြည့်ရှုနားထောင်အံ့ဟု လာကုန်သော ရွာသူရွာသားအပေါင်းတို့ ဝန်းရံလျက် ဘုရားလောင်းကစားရာ ဧရိပ်တံခါးဝ လမ်းမခရီးအနီးသို့ လာလတ်ကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုငြင်းခုံကြသောအသံကို ကြားလတ်သော် “အဘယ်အသံနည်း” ဟုမေးလျှင် ထိုသူ ၂ ယောက်တို့ကို ခေါ်စေ၍၊ ရောက်သောအခါ ထိုသူ ၂ယောက်တို့၏ အမှုအရာလက္ခဏာကိုမြင်လျှင် ‘ဤသူကား ခိုးသူမ၊ ဤသူကား ဥစ္စာရှင်’ ဟု အတပ်သိပြီးလျှင်၊ သူခပ်သိမ်းလည်း သိစေခြင်းငှာ “သင်တို့

အဘယ့်ကြောင့် ငြင်းခုံကြသနည်း”ဟု မေးလျှင်၊ ၂ ဦးစလုံးကပင် အသီးအသီး မိမိတို့ဥစ္စာဖြစ်ကြောင်းကို ပြောဆိုကြလတ်သော်၊ ဘုရားလောင်းသည် “သင်တို့စကား ၂ ရပ်ကို ကြားသိရပြီ။ ငါဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း သင်တို့ ပြီးကြမည်လော”ဟု မေး၏။ “အရှင်သား။ ပြီးပါမည်”ဟု ဝန်ခံကြလျှင်၊ ဘုရားလောင်းသည် “သင်တို့သည် ဟုတ်မှန်တိုင်း ပြောလော့”ဟုဆို၍၊ ခိုးသူမကို ရှေးဦးစွာ “သင်၏လည်ရွဲကို အဘယ်နဲ့သာရည်ဖြင့် မပြတ် လိမ်းသုတ်သနည်း”ဟုမေး၏။

ခိုးသူမလည်း “အရှင်သား။ အလုံးစုံသော အမွှေးမျိုးတို့ဖြင့် ပေါင်းနှော၍လုပ်အပ်သောကြောင့် သဗ္ဗသာဟာရက”အမည်ရှိသော နံ့သာပေါင်းဖြင့် နေ့တိုင်းအမြဲ လိမ်းသုတ်ပါသည်”ဟု ဆို၏။ ထို့နောက် လည်ရွဲရှင် မိန်းမကြီးကို မေးပြန်သော် “အရှင်သား။ ဆင်းရဲသောအကျွန်ုပ်အား သဗ္ဗသာဟာရကနံ့သာ အဘယ်မှာ ရပါအံ့နည်း။ အကျွန်ုပ်သည် ဤလည်ရွဲကို သျှိုသျှားပွင့်ဖြင့်သာလျှင် နေ့တိုင်းမပြတ် လိမ်းသုတ်ရ၏”ဟုဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုသူ ၂ယောက်တို့စကားကို ပရိသတ်တို့အား မှတ်သားစေပြီးလျှင် တစ်ခုသော ရေခွက်ကို ဆောင်ယူစေ၍ ထိုရေခွက်၌ လည်ရွဲကိုနှစ်ပြီးသော် ဂန္ဓာရုံ၌ကျွမ်းကျင်သော လူတစ်ယောက်ကိုခေါ်၍ မည်သည့်အနံ့ နံ့သည်ဟုသိရအောင် နမ်းစေ၏။

ထိုသူသည် လည်ရွဲကို နမ်းလတ်သော် သျှိုသျှားပွင့်နံ့သာ ရှိသည်အဖြစ်ကိုသိပြီး၍-

‘သဗ္ဗသာဟာရကော နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓကရုံ ပဝါယတိ။

အလိက် ဘာသတိ ယံ ဓုတ္တိ၊ သစ္စမာဟ မဟလ္လိကာ။ ။’ ဟု ဧကနိပါတ် ကျမ်း၌လာသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။

အနက်ကား။ ။ ပဏ္ဍိတ၊ သုခမိန်။ သဗ္ဗသာဟာရကော၊ သဗ္ဗသာဟာရက နံ့သာနံ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သုဒ္ဓကရုံ၊ သျှိုသျှားပွင့်နံ့ သက်သက်သာ။ ပဝါယတိ၊ လှိုင်၏။ အယံဓုတ္တိ၊ ဤမိန်းမငယ်သည်။ အလိက်၊ မမှန်သောစကားကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ မဟလ္လိကာ၊ မိန်းမကြီးသည်။ သစ္စံ၊ မှန်သောစကားကို။ အာဟ၊ ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်သား။ ဤလည်ရွဲ၌ သဗ္ဗသာဟာရက နံ့သာနံ့ မရှိ။ သျှိုသျှားပွင့်နံ့သာ သက်သက်လှိုင်၏။ မိန်းမငယ် စကားမမှန်။ မိန်းမကြီးစကားသာလျှင် ဆိုတိုင်းမှန်ပေသည်ဟု လည်ရွဲကို နမ်းသောသူသည် ဘုရားလောင်းအား ပြန်ကြား၏။

ဘုရားလောင်းသည် “သင်တို့ကြည့်ရှုကြကုန်လော့”ဟု ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား သိစေပြီးလျှင် ခိုးသူမကို “သင့်ဥစ္စာဟု သင်ဆိုသည်။ လည်ရွဲက သင့်ကို ခိုးသူမ ဟု ပြ၍ရှိချေပြီ။ သင် အသိုနည်း။ လည်ရွဲခိုး မဟုတ်လော့”ဟု မေး၏။ ခိုးသူမလည်း လွဲ၍ပြောခွင့်မရသောကြောင့် “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်ခိုးယူမိသည် မှန်ပေ၏”ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ရှေးနည်းဖြင့် ‘နောင် ဤကဲ့သို့ မကျင့်လေနှင့်’ဟု အဆုံးအမပေး၏။

ဗွားဖက်သူငယ် ၁၀၀၀ တို့သည်လည်း ရှေးနည်းဖြင့် ထောင်းထုခြင်းဒဏ် နာကျင်စွာပေးကြကုန်၍ လွတ်လိုက်၏။

ထိုအကြောင်းကို အမတ်သိလျှင် အလုံးစုံကိုရှေ့သွားစာတင်၍ မင်းကြီးကို ကြားလျှောက်စေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ စကားအလုံးစုံကို ပြန်ကြားပြီးသော် “မဟောသေသုခမိန်ကို ဆောင်ချိန် မသင့်သေးသလော”ဟု မေးမြန်းတိုင်ပင်တော်မူပြန်၏။

သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမျှသောအရာနှင့် သုခမိန် မခန့်လောက်သေး။ ငုံတော်မူဦးလော့” ဟုလျှောက်၏။ မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကြီး စကားကိုကြားလျှင် စိတ်လျစ်လျူဖြစ် ပြန် တစ်ဖန် အမတ်ထံ “စုံစမ်းလေဦး” ဟု စေလိုက်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်း၏ ကောင်းသောကျေးဇူးဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်း တစ်ကြိမ် ဖြစ်ခြင်းတည်း။

၇။ ချည်ထွေးတရား စီရင်ခန်း

ချည်ထွေးတရား ဟူသည်ကား ဝါခင်းစောင့်သော မိန်းမတစ်ယောက်သည် ထိုဝါခင်း၌စောင့်နေရင်း ဝါပေါက်စင်စင်ကို ချည်ချောဝင့်ပြီးလျှင် အစာတင်ပြီးမှ ကောင်းစွာလုံး၍ထား၏။

ထိုမိန်းမသည် တစ်နေ့သ၌ ချည်လုံးကို ရင်၌ပိုက်၍ မိမိအိမ်သို့ လာလတ်သော် ‘ဘုရားလောင်း၏ရေကန်၌ ရေချိုးအံ့’ ဟု ချည်လုံးကို မိမိအကျီပေါ်၌ထား၍ ရေကန်တွင်းသို့ ရေချိုးဆင်းလေ၏။ ထိုအခါ မိန်းမတစ်ယောက်သည် ထိုချည်လုံးကိုမြင်လေသော် လိုချင်သောစိတ် ဖြစ်လာလတ်၍ ‘ချည်ချောပေစွ၊ ကောင်းပေစွ’ ဟု ချီးမွမ်းလျက် ကိုင်ယူပြီးလျှင် “အမယ်။ ဤချည်ကို အမယ်ပင် ဝင့်ပေသလော။ ဖြစ်ခဲပေစွ” ဟု လက်ခုပ်တီး၍ ကြည့်ဟန်ပြုလျက် ရင်ခွင်၌ပိုက်၍ ပြေးလေ၏။

ချည်လုံးရှင်မိန်းမသည်လည်း ရှေးနည်းဖြင့် အလျင်တဆော ရေမှတက်၍လိုက်လျက် “သင် အဘယ့်ကြောင့် ချည်လုံးကို ခိုးယူပြေးသနည်း” ဟု အကျီစကို လက်ဖြင့်ကိုင်ဆွဲ၏။ ခိုးသူမလည်း “ငါ့ချည်လုံးကို ငါယူ၍ ငါအလိုအလျောက် ခရီးသွားရာ သင် အဘယ့်ကြောင့် ချည်လုံးခိုးစွပ်စွဲ၍ ငါ့အကျီစကို ဆွဲကိုင်ဘိသနည်း။ ဆုတ်လော့။ ကောင်းစွာသွားပါရစေ” ဟုဆို၏။

ဤသို့ အချင်းချင်း အငြင်းအခုံဖြစ်၍ လူအပေါင်းဝန်းရံကုန်လျက် ဘုရားလောင်းကစားရာ ဧရပ်တံခါးဝ ခရီးမသို့ ရောက်လာကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ရှေးနည်းဖြင့် ထိုမိန်းမ ၂ ယောက်ကိုခေါ်စေ၍၊ ရောက်လတ်သော် ထိုသူတို့၏ အမူအရာလက္ခဏာကို ဆင်ခြင်သဖြင့် ဤသူကား ‘ခိုးသူမ။ ဤသူကား ချည်လုံးရှင်’ ဟု အမှန်အတိန် သိငြားသော်လည်း၊ သူတစ်ပါးတို့အား သိစေခြင်းငှာ အကြောင်းအရာကိုမေး၍ ၂ ဦးလုံးကပင် ဥစ္စာရှင်ချည်း ဖြစ်ဟန်စကားဖြင့် ပြောဆိုချေလဲပြီးသော်၊ ဘုရားလောင်းသည် “သင်တို့ ငါဆုံးဖြတ်တိုင်း ပြီးကြမည်လော” ဟု မေး၏။ ထိုမိန်းမ ၂ယောက်တို့လည်း ‘ပြီးပါမည်’ ဟု ဝန်ခံကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ခိုးသူမကို “ချည်လုံး၏အတွင်း၌ အဘယ်ကိုထည့်ခံ၍ လုံးသနည်း” ဟု မေး၏။ ခိုးသူမလည်း “အရှင်သား။ ဝါစေ့ကိုထည့်၍ လုံးပါသည်” ဟုဆို၏။ ထို့နောက် ချည်လုံးရှင်ကို မေးမြန်းလတ်လျှင် “အရှင်သား။ တည်စေ့ကိုထည့်၍ လုံးပါသည်” ဟုဆို၏။

ထိုမိန်းမ ၂ယောက်တို့၏စကားကို ပရိသတ်တို့အား မှတ်သားစေပြီး၍ ချည်လုံးကို ဖြည့်ဖွင့် ကြည့်ရှုစေလတ်သော် တည်စေကို တွေ့လေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ခိုးသူ အဖြစ်ကို ဝန်ခံစေပြီးလျှင် ထိုခိုးသူမအား အဆုံးအမပေး၍ လွှတ်လိုက်လေ၏။ ဤအကြောင်းကို အမတ်သိလတ်သော် အလုံးစုံကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေပြန်၏။ မင်းကြီးလည်း ရှေးနည်းအတူ ဆေနကအမတ်ကြီးကို တိုင်ပင်၍၊ ဆေနကအမတ်ကြီး ဖျက်ပြန်လေသော် စိတ်လျစ်လျူဖြစ်သဖြင့် ‘စုံစမ်းလေဦး’ဟု စေတော်မူလိုက်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်းတည်း။

၈။ သားတရား စီရင်ခန်း

သားတရား ဟူသည်ကား တစ်နေ့သ၌ မိန်းမတစ်ယောက်သည် မိမိသားကို ပိုက်ချိုလျက် ရေချိုးအံ့သောငှာ မဟောသမ သုခမိန် စီရင်သောရေကန်သို့ လာလတ်၍၊ ထိုရေကန်၌ သားငယ်ကိုရေချိုးပြီးသော် မိမိရေချိုးအံ့သောငှာ သားငယ်ကို အဝတ်ပေါ်၌ သိပ်ထားပြီးလျှင် ရေကန်နားသို့ ဆင်းသက်လေ၏။

ထိုအခါ ဘီလူးမတစ်ယောက်သည် ထိုသူငယ်ကို မြင်လျှင် စားချင်သောစိတ် ရှိသဖြင့် မိန်းမအသွင်ဖန်ဆင်းလျက် လာလတ်၍ “အဆွေမ။ ဤသူငယ်သည် ချစ်ဖွယ် သနားဖွယ်ရှိ၏။ သင့်သားပေလော”ဟု မေး၏။ သူငယ်အမိလည်း “အဆွေမ။ ကျွန်ုပ်သားပင်တည်း”ဟု ဆိုလတ်သော် ဘီလူးမသည် “သူငယ်ကိုချီ၍ နို့တိုက်စမ်းပါရစေ”ဟု ဆို၏။

သူငယ်အမိလည်း သဘောရိုးထင်၍ “တိုက်ပါတော့”ဟုဆိုလျှင် ဘီလူးမသည် သူငယ်ကိုပိုက်၍ နို့တိုက်ယောင်ဟန် အတန်ငယ်ရွှင်စေ၍ ဆောင်ယူပြေးလေ၏။ သူငယ်အမိလည်း “ငါ့သားကိုယူ၍ အဘယ်သို့ သွားမည်နည်း”ဟု လိုက်လျက် ဘီလူးမကို ကိုင်ဆွဲ၏။ ဘီလူးမသည်လည်း “သင့်သား အဘယ်မှာရှိသနည်း။ ဤသူငယ်ကား ငါ့သားတည်း”ဟုဆို၏။ ဤသို့ငြင်းခုံကြလျက် ဘုရားလောင်းကစားရာ ဧရပ်တံခါးဝသို့ ရောက်ကြလေ၏။

ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် မေးမြန်းပြီးလျှင် ထိုမိန်းမ ၂ ယောက်ကို ခေါ်စေ၍ ရောက်သောအခါ “သင်တို့ အဘယ်ကြောင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြသနည်း”ဟု မေး၏။ ဘီလူးမသည် “အရှင့်သား။ ကျွန်ုပ်သားကို ကျွန်ုပ်ရင်၌ပိုက်ချီ၍ အလိုအလျောက် ခရီးသွားပါသည်။ ဤမိန်းမသည် ကျွန်ုပ်ကိုမျှ မသိမကျွမ်းပါဘဲလျက် သူ့သားကို ယူဘိသည်ဟု ယိုးစွပ်ခဲ့သည်”ဟု ဆို၏။ သူငယ်အမိကလည်း “အရှင့်သား။ ထိုသို့မဟုတ်ပါ”ဟုဆို၍ အလုံးစုံကို ဟုတ်တိုင်းပြန်ကြားလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် စကား ၂ ရပ်ကို ကြားပြီး၍ ထိုမိန်းမတို့ အမူအရာ လက္ခဏာကို ဆင်ခြင်လတ်သော် “ဤမိန်းမကား မျက်တောင်လည်းမခတ်၊ မျက်ထောင့်လည်း နီ၏။ ရဲလည်း ရဲရင့်၏။ ဘီလူးမတည်း။ ဤမိန်းမကား သူငယ်အမိတည်း”ဟု အဟုတ်အမှန်သိပြီး၍ “သင်တို့ ငါ့အဆုံးအဖြတ်၌

တည်ကြအံ့လော” ဟုမေး၏။ “အရှင်သား။ တည်ပါမည်” ဟု ၂ ဦးလုံး ဝန်ခံကြလျှင် မဟောသမသုခမိန့်သည် မြေ၌ စည်းသားပြီးသော် စည်းပေါ်၌ သူငယ်ကိုသိပ်ထား၍ ဘီလူးမကို သူငယ်၏လက်တို့၌၊ သူငယ်၏အမိကို ခြေတို့၌ကိုင်စေပြီးလျှင် “သင်တို့ ၂ယောက် လုကြကုန်။ လုနိုင်သသူ သားရှင် ဖြစ်စေ” ဟု ဆို၏။

ထိုမိန်းမ ၂ ယောက်တို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်း လုကြလတ်သော် သူငယ်သည် အလွန်နာကျင်သည်ဖြစ်၍ သည်းစွာငိုလတ်လျှင် အမိသည် မိမိနှလုံးကွဲအံ့သကဲ့သို့ ပြင်းစွာပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍ သူငယ်ခြေမှ လက်ကိုလွှတ်ပြီးလျှင် ရပ်လျက်ညှိုးငယ်စွာနေ၏။

ထိုအခါ မဟောသမသုခမိန့်သည် ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား “အချင်းတို့။ သူငယ်တို့ကို မိခင်တည်း သာ၍ ချစ်သလော။ အမိမဟုတ်သောသူတည်း သာ၍ချစ်သလော” ဟု မေး၏။ လူအပေါင်းတို့လည်း “အရှင်သား။ အမိသည်သာ သားတို့၌ လွန်စွာချစ်၏” ဟု ဆိုကြလတ်သော်၊ ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းတို့။ ယခု သူငယ်ကို လုယူနိုင်သောမိန်းမတည်း ထိုသူငယ်၏မိခင်လော။ မလုနိုင် မှိုင်၍နေသောမိန်းမတည်း ထိုသူငယ်၏ မိခင်လော။ သင်တို့ အသို့ထင်ကြသနည်း” ဟုမေး၏။ ပရိသတ်တို့သည် “အရှင်သား။ သူငယ်၏ နာကျင်ခြင်းဖြင့် သည်းမခံနိုင်၍ လွှတ်လိုက်သောမိန်းမသည်သာ သူငယ်၏မိခင် ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထင်သည်” ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းတို့။ ထိုသူငယ်ကို ခိုးယူသောမိန်းမကို သင်တို့ သိကြကုန်၏လော” ဟု မေး၏။ “အရှင်သား။ ကျွန်ုပ်တို့ မသိကြကုန်” ဟု ဆိုကြလတ်သော်၊ “အချင်းတို့။ ဤမိန်းမကား လူ မဟုတ်။ ဘီလူးမတည်း။ ဤသူငယ်ကို စားလို၍ ခိုးယူသည်” ဟု ဘုရားလောင်းဆို၏။

ပရိသတ်တို့လည်း “အရှင်သား။ အဘယ့်ကြောင့် သိသနည်း” ဟု မေးကြလတ်လျှင်၊ “အချင်းတို့။ ဤ သားခိုးမကို သင်တို့ ရှုလော့။ မျက်တောင်လည်း မခတ်၊ မျက်ထောင့်လည်း နီ၏။ သူငယ်၌ သနားချစ်ခင်ခြင်းလည်း အလျဉ်းမရှိ။ ထိုသို့သောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဘီလူးမ ဟု သိရသတည်း” ဟုဆို၏။

ဤသို့ ပရိသတ်တို့နှင့် ပြောဆိုပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန့်သည် ဘီလူးမကို “သင် အဘယ်သူနည်း။ မှန်တိုင်းပြောလော့” ဟု မေး၏။ ဘီလူးမသည် “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ် ဘီလူးမပင် မှန်ပေ၏” ဟု ဝန်ခံလတ်သော် “အဘယ်ကြောင့် ဤသူငယ်ကို အသင် ဖမ်းသနည်း” ဟု မေး၏။ ဘီလူးမလည်း “အရှင်သား။ ဤသူငယ်ကို အကျွန်ုပ် စားလို၍ ဖမ်းသည်” ဟု ဆိုလတ်လျှင်၊ ဘုရားလောင်းသည် “ဟယ်၊ ဘီလူးမ။ သင်သည် ရှေးသံသရာ” က မလိမ္မာ မိုက်စွာသောအလျောက် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသောမကောင်းမှုကို ပြုကျင့်မိဖူးသောကြောင့် ယုတ်မာစွာသော ဤ ဘီလူး၊ ဖုတ်၊ ပြိတ္တာမျိုး” ခွဲဖြစ်လျက် ထိတ်လန့်ခြင်းကိုမျှ မရ။ ယခုတစ်ဖန် မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်ပြန်သည်ကား သင်၏အမိုက်သည် အလွန်အံ့ဩဖွယ် ရှိပေစွ” ဟုဆိုပြီးလျှင်၊ ဘီလူးမအား “နောင် ဤကဲ့သို့မကောင်းမှုကို မပြုလေနှင့်” ဟု ၅ ပါးသီလ၌တည်စေလျက် လွှတ်လိုက်၏။

သူငယ်အမိလည်း “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်မွေးသောအသက်သည် ဤသူငယ်တွင် မရှိပြီ။ အရှင်သား ပေးသောအသက်သာ ရှိတော့သည်” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီးမွမ်းပြီးလျှင်၊ “အရှင်သားသည် အာယုကပ်” ပတ်လုံး အသက်တော် ရှည်စေသတည်း” ဟု ဆုတောင်းဆုယူပြုလျက် သားငယ်ကိုပိုက်ချီ၍ မိမိအိမ်သို့ သွားလေ၏။

ဤသို့သောအခြင်းအရာကို လျှောက်စာတင်၍ အမတ်သည် မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေပြန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း ရှေးနည်းအတူလျှင် သေနကအမတ်ကြီးနှင့်တိုင်ပင်၍၊ သေနကအမတ်ကြီး ဟန့်တားပြန်လျှင် စိတ်လစ်လျူဖြစ်သဖြင့် “စုံစမ်းလေဦး” ဟု အမတ်ထံသို့ စေလိုက်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်းတည်း။

၉။ မယားခိုးတရား စီရင်ခန်း

မယားခိုးတရားဟူသည်ကား ဂေါတကာဠု^{၆၀}အမည်ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် မိမိနေသော ရွာ၏ မနီးမဝေးဖြစ်သော ရွာတစ်ခု၌ လယ်လုပ်သမီး ဒီဃတာလာ^{၆၁}အမည်ရှိသောမိန်းမကို ရည်ငံစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ထို ဒီဃတာလာ သတို့သမီး၏မိဘအိမ်၌ သမီးအလိုငှာ အမှုလုပ်ကျွန် ၇ နှစ်ပတ်လုံးခံပြီးမှ ဒီဃတာလာနှင့် မိဘတို့ ပေးထိမ်းမြားသတည်း။

[ထိုယောက်ျားသည် 'ဂေါတကာဠု'အမည်တွင်သည်ကား 'ဂေါတောစ သော ကာဠောစာတိ ဂေါတကာဠော' ဟူသော ကမ္မဇာရည်းသမာသံဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ ကွလည်း ကွ၊ မည်းလည်း မည်းသောကြောင့် ဂေါတကာဠုဟု မာဂဇာသာ၌ ခေါ်ဝေါ်ကုန်သတည်း။ မြန်မာဘာသာ၌ကား 'ငမည်းကွ'ဟု ခေါ်ဝေါ်၏။ ထိုဂေါတကာ၏ မယားကို 'ဒီဃတာလာ'အမည် ခေါ်ဝေါ်သည်ကား 'တာလော ဝိယ ဒီဃော ကာယော ယဿာတိ ဒီဃတာလာ'ဟူသော ဗဟုဗွိဟိသမာသံ ဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ ထန်းပင်သည် အထင်အားဖြင့် မြင့်ရာထင်သကဲ့သို့ မြင့်သွယ်သောကိုယ်ဟန် သဏ္ဌာန်ရှိသောကြောင့် ဒီဃတာလာဟု မာဂဇာသာ၌ ခေါ်ဝေါ်ကုန်သတည်း။ မြန်မာဘာသာကား အိမ်၊ ထန်းပင်ဟု ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။

ထိုဝိဂြိုဟ်တို့၏ အနက်ကား။ ။ ဂေါတောစ၊ ကွသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုသူကွသည်။ ကာဠော၊ မည်းနက်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုအနက် ၂ ပါးကြောင့်။ ဂေါတကာဠော၊ ဂေါတကာဠု မည်၏။ ယဿာ၊ အကြင်မိန်းမအား။ တာလောဝိယ၊ ထန်းပင်ကဲ့သို့။ ဒီဃော၊ မြင့်ရာထင်သော။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ထန်းပင်ကဲ့သို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်မြင့်ရာ ထင်ခြင်းကြောင့်။ သာ၊ ထိုမိန်းမသည်။ ဒီဃာတာလာ၊ ဒီဃတာလာ မည်၏။]

ထို ဂေါတကာဠုသည် မိမိယောက္ခမအိမ်၌နေပြီး၍ တစ်နေ့သ၌ ယောက္ခမအိမ်တွင် မနေချင်သော စိတ်ရှိသဖြင့် မိမိမယား ဒီဃတာလာကို "အဘယ်၊ ငါသည် သင့်မိဘအိမ်၌နေသဖြင့် ငါ့မိဘအိမ်သို့ မရောက်သည် ကြာပြီ။ ငါ့မိဘအိမ်၌ သွား၍ နေကြကုန်အံ့။ မိဘတို့အား ကန်တော့ရန် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ^{၆၂}၊ ခရီးရိက္ခာ၊ စားဖွယ်ဘောဇဉ်^{၆၃}တို့ကို ပြင်ဆင်လော့။ ယခု သွားကုန်အံ့"ဟု ဆို၏။ ဒီဃတာလာသည် မသွား မပြောင်းရမည့်အကြောင်း ကောင်းမွန်သာယာစွာသောစကားဖြင့် ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် မြစ်တားသော်လည်း "မနေလို။ ယခုသွားမည်။ ပြင်သာပြင်"ဟု ဆို၍၊ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာနှင့်တကွ ခရီးစာ ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်ပြင်၍ပြီးသော်၊ ဂေါတကာဠုသည် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ခရီးရိက္ခာစာနှင့်တကွ မိမိမယား ဒီဃတာလာကိုခေါ်၍ မိဘအိမ်သို့ သွားလေသောအခါ ခရီးအကြား၌ တိမ်သောရေအလျဉ်ရှိသော တစ်ခုသောမြစ်ငယ်နားသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုသူ လင်မယား ၂ယောက်လုံးပင်လျှင် ကျေးတောရွာ လယ်လုပ်သား၊ လယ်လုပ်သမီးဖြစ်၍ ရေကို အလွန်ကြောက်တတ်ကြကုန်သဖြင့် မြစ်ကိုမကူးဝံ့ဘဲ ကမ်းနား၌သာ ထိုမှာဘက်ကို မျှော်လျက်နေလတ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ဒီဃပိဋ္ဌ^{၆၄}မည်သော သူဆင်းရဲ တစ်ယောက်သည် ခရီးလှည့်လည် သွားလာလေသော် ထိုသူ လင်မယား ၂ ယောက်နှင့် အသင့် တွေ့ကြုံလေ၏။

[ဤယောက်ျားကို ဒီဃပိဋ္ဌ ခေါ်ဝေါ်သည်ကား 'ဒီဃာ ပိဋ္ဌ ယဿာတိ ဒီဃပိဋ္ဌ'ဟူသော ဗဟုဗွိဟိသမာသံ ဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ ကျောက်ကုန်းရှည်သောကြောင့် ဒီဃပိဋ္ဌ ဟု မာဂဇာသာ၌ ခေါ်ဝေါ်သတည်း။

မြန်မာဘာသာကား ‘ငကျောက်ရှည်’ဟု ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ဒီဃာ၊ ရှည်သော။ ပိဋ္ဌိ၊ ကျောက်ကုန်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ကျောက်ကုန်းရှည်သောကြောင့်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဒီဃပိဋ္ဌိ၊ ဒီဃပိဋ္ဌ မည်၏။]

ထိုအခါ ဂေါတကာဌသည် ဒီဃပိဋ္ဌိကို မြင်လေသော် “အဆွေ။ ဤမြစ်သည် ရေနက်သလော၊ တိမ်သလော”ဟု မေး၏။ ဒီဃပိဋ္ဌိသည် ရေကို ထိုသူ လင်မယား ၂ ယောက်တို့ ကြောက်မှန်းသိလျှင် “အဆွေ။ ဤမြစ်ကား အလွန်ပင် ရေနက်၏။ ငါး၊ လိပ်၊ မကန်း၊ မိကျောင်း၊ လပိုင်တို့လည်း များစွာရှိကုန်၏”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဂေါတကာဌသည် “အဆွေ။ ဤမြစ်သည် သင်ဆိုတိုင်း မိကျောင်း၊ လပိုင် ရဲသည်မှန်သော် သင်ကား အဘယ်သို့ ကူးလိမ့်မည်နည်း”ဟု မေး၏။ ဒီဃပိဋ္ဌိသည် “အဆွေ။ ငါမူကား ဤမြစ်၌ ကျင်လည်သည်ဖြစ်သောကြောင့် မိကျောင်း၊ လပိုင်တို့နှင့် အဆွေခင်ပွန်း အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါ့ကို မိကျောင်း၊ လပိုင်တို့ မညှဉ်းဆဲကုန်”ဟု ဆို၏။

“အဆွေ။ ထိုသို့တပြီးကား ငါတို့လင်မယားကိုလည်း ထိုမှာဘက်သို့ ပို့စေချင်ပါသည်”ဟု ဆို၏။ ဒီဃပိဋ္ဌိလည်း “ကောင်းပြီ။ ပို့အံ့”ဟုဆိုလတ်သော် ဂေါတကာဌသည် ဒီဃပိဋ္ဌိကို “အဆွေ။ ထမင်းဟင်းလျာ အချိုအချဉ် ငါတို့မှာ ပါ၏။ စားလှည့်”ဟု ခေါ်၍ ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ် ကျွေးမွေး၏။

ဒီဃပိဋ္ဌိလည်း ထမင်းစားပြီးသော် “သင်တို့ ၂ ယောက်တွင် အဘယ်သူကို အလျင် ပို့ရမည်နည်း”ဟု မေး၏။ ဂေါတကာဌလည်း မိမိမယားကို အလျင်ပို့စေလိုသောကြောင့် “အဆွေ။ သင့်အဆွေမကို အလျင်ပို့ပြီးလျှင် နောက်မှ ငါ့ကိုပို့ပါလော့”ဟု ဆို၏။ ဒီဃပိဋ္ဌိသည် “ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံပြီးသော်၊ ဒီဃတာလာကို ပခုံးပေါ်၌ ထမ်းလျက် အိမ်ကပါလာသမျှသော အဝတ်တန်ဆာ၊ မျိုးရိက္ခာ၊ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ကိုလည်းယူ၍ မြစ်သို့ ဆင်းသက်ပြီးလျှင် အတန်ငယ်ပြကတော့အတိုင်း သွားပြီးမှ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လျက် မြစ်တစ်ဘက်ကို ကူးလေ၏။

ဂေါတကာဌလည်း ကမ်းနား၌ ရပ်နေမျှော်ကြည့်လျက် ‘ဤမြစ်သည် အလွန်နက်စွာ၏။ ဤသို့သော လူမြင့်မှ ဤမျှလောက်နစ်လျှင် ငါကဲ့သို့လူပုများမှာ သျှောင်ဖျားမျှ ပေါ်ဖွယ်မရှိပြီ’ဟု ကြံ၏။

ဒီဃပိဋ္ဌိသည် ကူး၍ မြစ်လယ်လောက်ရောက်လျှင် ဒီဃတာလာကို

“အဘယ်။ သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ဤလူကွနှင့် နေပါဘိသနည်း။ ဤ သင်၏လင် လူကွသည် အဆင်းသဏ္ဌာန်^{၁၁}အားဖြင့်လည်း တစ်စုံတစ်ခုမျှ နှစ်သက်ဖွယ် မရှိ။ အမျိုးစည်းစိမ်လည်း ရှိမည်မထင်။ သင်သည် ဤလင်နှင့်နေ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိပါအံ့နည်း။ သင်ကား မြင့်မြင့်သွယ်သွယ် ရှုဖွယ်သောကိုယ်ဟန် ရှိ၏။ သင့်လင်ကား မည်းမည်းကွကွ။ သင့်၏ရှေ့ကသွားသည်ကို သူတစ်ပါးမြင်လျှင် အပြစ်တင်ကျိစယ် ပြက်ရယ်ပြု၍ ရှက်မှုကြောက်ရန် အတန်တန်နှောင့်ယှက်လျက် တစ်သက်တွင် လင်မနေဘဲ အိုသေရသလောက်မျှ မကောင်းဟန်တကား။ ရှေ့သွားနောက်လိုက် ထိုက်လျော်စွာ ငါတို့များနှယ်ကို ချစ်ကြင်နာပါတပြီး စိတ်ရှိတိုင်းသော အဝတ်တန်ဆာကို အခါခါအလဲလဲ မမဲ့မနွမ်းခင်ဖြစ်စေ၍ နှစ်သက်ဖွယ်သောစည်းစိမ်ဖြင့် အိမ်ရှင်နှင်းပြီးလျှင် ကျွန်သမီး၊ ကျွန်ယောက်ျား ခစားခြွေရံနှင့် စံမငြီး ပျော်ရအံ့။ သင် ငါ့စကားကို နားထောင်ပါလျှင် ယခုပင် ကြံဆောင်ပါမည်”ဟု ဆို၍ သူ့ထမင်းကိုစားလျက် သူ့မယားကို အားမျှမနာ ဖြားယောင်းဖျက်ဆီးဘိ၏။

ဒီဃပိဋ္ဌိစကားကိုကြားလျှင် ဒီဃတာလာသည် ၇ နှစ်ပတ်လုံး အိမ်၌ အစေအပါးခံရရှာသော မိမိလင် ဂေါတကာဌကို ခဏချင်းစည်းစိမ်သံနှင့် တစ်ရံတွေ့သူ ဖြားယောင်းသည့်စကားကို နားဝင်၍ လင်မျှမမှတ်

ချစ်ခြင်းပြတ်လျက် နေရပ်ကိုမျှမသိဘဲ ဒီဃပိဋ္ဌိကိုသာ ကြည်ညိုချစ်ခင် ကြင်နာသဖြင့် “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်ကို မယားမှတ်မှတ် ချစ်ခင်ကြင်နာပါလျှင် အရှင်စကားကို လိုက်နာအံ့” ဟု လတ်တလောပင် သဘောတူမျှလေ၏။

ဒီဃပိဋ္ဌိသည် ဒီဃတာလာစကားကိုကြားလျှင် “အဘယ်။ သင် အသိုဆိုသနည်း။ မစိုးရိမ်လင့်” ဟုဆိုလျက် မြစ်တစ်ဘက်သို့ ရောက်လေ၏။

ထို ဒီဃပိဋ္ဌိ၊ ဒီဃတာလာတို့သည် ကမ်းတစ်ဘက်သို့ရောက်လေသော် ဂေါတကာဠုကို “သင် ခဏမျှ နေလင့်ဦး” ဟုဆိုလျက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အိမ်ပါဘောစဉ်ခဲဖွယ်များကို စားကြပြီးလျှင် ဂေါတကာဠုမြင်စဉ်ပင် လိုရာအရပ်သို့ သွားကြလေ၏။

ဂေါတကာဠုသည် မြစ်တစ်ဘက်ကနေလျက် ဒီဃပိဋ္ဌိတို့ အတူတကွ သွားကြသည်ကိုမြင်လျှင် ‘ဤသူသည် ငါ့မယားကိုခိုးယူ၍ သွားသည်တကား’ ဟု မယားကြောင့် စိတ်နောက်၍ ပေါက်ယောင်ခုန်ယောင် တောင်ပြေးမြောက်ပြေးပြုလျက် ‘ယခု ငါသေအောင် ရေပင်နစ်သော်လည်း နစ်စေ’ ဟု မြစ်သို့ အတန်ငယ်ဆင်းမိလျှင် တင်းမာသောစိတ်ပျောက်၍ ကြောက်စိတ်နှင့်တစ်ဖန် တက်ပြန်ချည်၊ ဆင်းပြန်ချည် မတည်မရပ်နိုင်ဖြစ်သဖြင့် အပြစ်အကျိုးကို မမြင်သော ဒေါသစိတ်ဖုံးလွှမ်း၍ မြစ်ကမ်းထိပ်က စိတ်ဗျာပါဝိတက်ကြောင့် ‘အသက်ရှင်လိုလည်း ရှင်စေ၊ သေလိုလည်း သေစေ’ ဟု ရေထဲသို့ခုန်ဆင်းလေသော် ရေတိမ်မှန်းသိ၍ အလျင်တဆောကူးလျက် ကမ်းတစ်ဘက်သို့တက်သွားသဖြင့် “မယားခိုး၊ မယားခိုး” ဟု ငြိုးစိတ်နှင့်ဆို၍ လိုက်လေသော်၊ မသူတော် ၂ ယောက်ကိုမိလေလျှင်၊ “ဟယ်၊ သူယုတ်သား။ ငါ့မယားကို အဘယ်သို့ ခိုးယူသွားမည်နည်း” ဟု ဆို၏။ ဒီဃပိဋ္ဌိလည်း ဂေါတကာဠုကို “ဟယ်၊ သူယုတ်သား။ ငကွ။ နင့်မယား အဘယ်မှာရှိသနည်း။ ငါ့မယားနှင့် ငါ ခရီးသွားရာ သူမြင်၍ မလျှောက်ပတ်အောင် အဘယ်ကြောင့် မယားခိုး ယိုးစွပ်ဘိသနည်း” ဟုဆိုပြီးလျှင်၊ လည်ကိုကိုင်ညစ်၍ တွန်းပစ်လိုက်သဖြင့် မြေ၌လဲလေ၏။

ဒီဃပိဋ္ဌိသည် ဒီဃတာလာလက်ကိုဆွဲ၍ သွားလေလျှင် ဂေါတကာလည်း လဲရာမှထပြီးလျှင် “ဟယ်၊ သူယုတ်သား။ ငါသည် ဤမိန်းမကို မိဘထံ၌ ၇ နှစ် အမှုလုပ် အစေအပါးခံပြီးမှ မိဘ ၂ ပါးစုံ ပေးထိမ်းမြား၍ရ၏။ ထိုသို့ ဆင်းရဲသဖြင့်ရသော ငါ့မယားကို အဘယ်သို့ ခိုးယူသွားမည်နည်း” ဟု မနိုးမကမ်းက ဆိုမြည်လျက်လိုက်၏။

ဤသို့ ဒီဃပိဋ္ဌိ၊ ဂေါတကာဠုတို့သည် ခိုက်ရန်အငြင်းအခုံနှင့် သွားကြလေသော် ဘုရားလောင်းကစားရာ ဧရပ်တံခါးဝ ခရီးမသို့ ရောက်ကြလေ၏။ ရွာသူရွာသားအပေါင်းတို့သည်လည်း များစွာစုရုံး၍ ကြည့်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ထိုသူ ၃ ယောက်တို့ကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ခေါ်စေ၍ရောက်လျှင် “အဘယ့်ကြောင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြသနည်း” ဟု မေး၏။

ဂေါတကာဠုလည်း ၇ နှစ်ပတ်လုံး ကျွန်ခံမှရကြောင်းနှင့် ဒီဃပိဋ္ဌိ ခိုးယူသည်တိုင်အောင် စကားအလုံးစုံကို ပြန်ကြား၏။

ဒီဃပိဋ္ဌိလည်း မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် မိမိမယား ဖြစ်ကြောင်းကို ဆို၏။

ဒီဃတာလာကလည်း “ဤလူကွကို ကျွန်မ မသိ။ ဤသူသည်သာလျှင် မိဘထိမ်းမြားသော လင်တည်း” ဟု ဒီဃပိဋ္ဌိကိုသာ လင်အမှတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ဆို၏။

မဟေသဓသုခမိန်သည် သူတို့စကားကို ကြားပြီးသော် “သင်တို့ ငါ၏အဆုံးအဖြတ်၌ တည်ကြမည်လော” ဟု မေး၏။ ထိုသူ ၃ ယောက်တို့လည်း “တည်ပါမည်” ဟု ဝန်ခံကြလတ်သော်၊ “ဤလူ

၃ ယောက်တို့ကို အသီးအသီး သင့်ရာနေစေ”ဟု တခြားစီခွဲ၍ထားပြီးလျှင်၊ ရှေးဦးစွာ ဒီဃပိဋ္ဌိကိုခေါ်စေ၍ “သင်၏အမည် အသူခေါ်သနည်း”ဟုမေး၏။ “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်၏အမည်ကို ဒီဃပိဋ္ဌိ ခေါ်ကုန်၏”ဟု ဆိုသော်၊ “သင့်မယား၏အမည်ကို အသူခေါ်သနည်း”ဟုမေး၏။ ဒီဃပိဋ္ဌိလည်း ဒီဃတာလာ၏အမည်ကို မသိခြင်းကြောင့် တော်ဆ၍ တစ်ပါးသောအမည်ကို ပြော၏။ “သင်၏မိဘ အဘယ်ရွာနေ၊ အဘယ် အမည်ရှိသနည်း”ဟုမေးပြန်သော်၊ ဒီဃပိဋ္ဌိလည်း ကျွန်ုပ်မိဘ ‘ဤရွာနေ၊ ဤအမည် ရှိ၏’ဟုပြော၏။ “သင့်မယား၏မိဘကား အဘယ်ရွာနေ၊ အဘယ်အမည်ရှိသနည်း”ဟု မေးပြန်၏။ ဒီဃပိဋ္ဌိလည်း နေရပ်အမည်ကို မသိခြင်းကြောင့် ရမ်းဆ၍ ‘ဤရွာနေ၊ ဤအမည် ရှိ၏’ဟု မဟုတ်သောအမည်ကို ဆို၏။

ဤသို့ ဒီဃပိဋ္ဌိကို စစ်မေးပြီးသော် ထိုသူ၏စကားကို ပရိသတ်တို့အား မှတ်သားစေပြီးလျှင်၊ ဒီဃပိဋ္ဌိကို ဖယ်ရှားစေ၍၊ ဂေါတကာဠုကို ခေါ်ပြီးသော် ရှေးနည်းဖြင့် မိမိအမည်၊ မိဘအမည်ကို လည်းကောင်း၊ မယား၏အမည်၊ မယား၏မိဘ၊ နေရပ်အမည်ကို လည်းကောင်း မေး၏။ ဂေါတကာဠုသည် သိသောအလျောက် မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်တိုင်း အလုံးစုံသောအမည် နေရပ်ကို ပြော၏။

ဤသို့ ဂေါတကာဠုကို စစ်မေးပြီးလျှင် ထိုသူစကားကိုလည်း ပရိသတ်တို့အား မှတ်သားစေပြီးလျှင်၊ ဂေါတကာဠုကိုဖယ်စေ၍၊ ဒီဃတာလာကို ခေါ်ပြန်သဖြင့် “သင်၏အမည်ကား အဘယ်နည်း”ဟုမေး၏။ “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်အမည်ကား ဒီဃတာလာ တည်း”ဟုဆို၏။ “သင်၏မိဘကား အဘယ်ရွာနေ အဘယ်အမည် ရှိသနည်း”ဟုမေး၏။ ‘အကျွန်ုပ်မိဘကား ဤအမည်သော ရွာနေ၊ ဤအမည် ရှိ၏’ဟုဆို၏။ “သင်၏လင်ကား အဘယ်အမည် ရှိသနည်း”ဟုမေးလတ်သော် ဒီဃပိဋ္ဌိ ဟူသောအမည်ကို မသိခြင်းကြောင့် ရမ်းဆ၍ ‘ဤအမည်ရှိ၏’ဟု တစ်ပါးသောအမည်ကို ပြော၏။

ဤသို့ ဒီဃတာလာကို စစ်မေးပြီးသော် ထိုသူ၏စကားကိုလည်း ပရိသတ်တို့အား မှတ်သားစေပြီးလျှင် ဂေါတကာဠု၊ ဒီဃပိဋ္ဌိတို့ကို ခေါ်စေ၍၊ ပရိသတ်တို့အား “အချင်းတို့။ ဤမိန်းမ ထွက်ဆိုသောစကားသည် ဤလူမြင့်စကားနှင့် ညီသလော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ ဤလူပုစကားနှင့်တည်း ညီသလော”ဟု ဘုရားလောင်း မေး၏။

ပရိသတ်တို့လည်း “အရှင်သားသုခမိန်။ ဤမိန်းမစကားသည် ဤလူကွစကားနှင့်သာ ညီ၏။ ဤလူမြင့်စကားနှင့် မညီ”ဟုဆိုကြလတ်သော်၊ ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းတို့။ ထိုသို့တပြီးကား အဘယ်သူသည် မယားခိုးဖြစ်မည်နည်း”ဟု မေး၏။ ပရိသတ်တို့လည်း “အရှင်သား။ ဤလူကွသည် ဤမိန်းမ၏လင်တည်း။ ဤလူမြင့်ကား မယားခိုးတည်း”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ မဟောသေသုခမိန်သည် ဒီဃပိဋ္ဌိကို “အချင်းယောက်ျား။ ဤမိန်းမကား ‘ဒီဃတာလာ အမည်ရှိ၏’ဟု လူကွ နှုတ်ထွက်အတိုင်း ညီ၏။ သင့် နှုတ်ထွက်မယားကား ဤမိန်းမမဟုတ်။ အမည်တခြား ဖြစ်ခဲ့၏။ သင် အသို့နည်း။ လျှို့ဝှက်သောအမှုကို တစ်ခုမကျန် သိမြင်တတ်၏ဟု ငါ၏သတင်းကျေးဇူးကို မကြားဘူးသလော။ ဤမိန်းမကို သင် ခိုးမိချေသည် မဟုတ်လော”ဟု မေး၏။

ဒီဃပိဋ္ဌိသည် မလွဲမဖယ်သာသောကြောင့် “အရှင်သား။ ခိုးမိပချေ၏”ဟု ဝန်ခံ၏။

ဂေါတကာဠုလည်း မိမိမယားဒီဃတာလာကို ယူဆောင်၍ ဘုရားလောင်းအား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီးမွမ်းပြီးလျှင် မိမိ၏မိဘအိမ်သို့ သွားလေ၏။ ဘုရားလောင်းသည် ဒီဃပိဋ္ဌိအား နောင် မပြုမကျင့်စိမ့်သောငှာ

အဆုံးအမပေး၏။ ဖွားဖက်တော် သူငယ် ၁၀၀၀ တို့သည်လည်း ထို ဒီဃပိဋ္ဌိကို ခြေဖြင့်ယမ်းခတ်ခြင်း၊ လက်ဖြင့်ထောင်းထုခြင်း စသည်ဖြင့် နာကျင်စွာဒဏ်ပေး၍ လွှတ်လိုက်ကုန်၏။

ဤအကြောင်းကို အမတ်သိလျှင် အလုံးစုံကို လျှောက်စာတင်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား လျှောက်ကြားစေ၏။ မင်းကြီးလည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးအား ပြန်ကြားတိုင်ပင်ပြန်သဖြင့်၊ သေနကအမတ်ကြီး မြစ်တားပြန်လတ်လျှင် စိတ်လျစ်လျူဖြစ်၍ “စုံစမ်းလေဦး”ဟု အမတ်ထံသို့ စေလိုက်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းမွန်မင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်းတည်း။

၁၀။ ရထားတရား စီရင်ခန်း

ရထားတရားဟူသည်ကား ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် မျက်နှာဆေးအံ့သောငှာ တစ်ခုသောစွာမှ လှည်းရထားစီးလျက် ထွက်သွားလေ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် လောကကိုကြည့်လတ်သော် ဘုရားလောင်းကိုမြင်၍ ‘ဤသူခမိန် ဘုရားလောင်းအညွန့်အား ပညာဂုဏ်ထင်ရှားသောအဖြစ်ကို ငါ ပြုခြင်းငှာ ထိုက်၏’ဟု လူ၏အသွင်ဖြင့် လာလတ်၍ ထိုရထားစီးလျက် သွားသောယောက်ျား၏ ရထားနောက်စွန်းကို ကိုင်လျက် အစဉ်တစိုက် လိုက်၏။ ရထားရှင်သည် ရထားနောက်မြီးစွန်းကိုကိုင်လျက် အစဉ်တစိုက်လိုက်သော လုလင်ကိုမြင်လျှင် ‘ဤသူသည် အဘယ်အကြောင်းရှိ၍ နောက်သို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်သည် မသိ’ဟုကြံလျက်၊ “အချင်းယောက်ျား။ သင် အဘယ်ကို အလိုရှိ၍ ရထားနောက်စွန်းကိုကိုင်လျက် အစဉ်တစိုက် လိုက်ဘိသနည်း”ဟု မေး၏။

သိကြားလုလင်သည် “အရှင်။ အကျွန်ုပ်သည် သင်၏အထံသို့ မှီခို၍နေလိုပါသောကြောင့် လိုက်သည်”ဟုဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် ရထားရှင်သည် “လုလင်။ ကောင်းပြီ။ နေတော့”ဟုဆိုလျက် အတန်ငယ်သွားပြီးသော် ရထားကိုတန်ရပ်စေပြီးလျှင် ရထားမှဆင်းသက်၍ ကိုယ်လက်သုတ်သင်အံ့သောငှာသွား၏။ ထိုရထားရှင် ကိုယ်လက် အသုတ်အသင်သွားခိုက်တွင် သိကြားမင်းသည် ရထားပေါ်သို့တက်၍ ရထားကို စိုင်းနှင်ပြေးလေ၏။

ရထားရှင်လည်း ကိုယ်လက်သုတ်သင်ပြီး၍ လာလတ်သော် ရထားကို လုလင် ခိုးယူပြေးသည်ဟုသိလျှင် “အချင်း။ ရပ်လော့ ရပ်လော့”ဟု အလျင်တဆောလိုက်လျက် မိလတ်သောအခါ “အချင်း။ သင် အဘယ်ကြောင့် ရထားကို ခိုးယူပြေးသနည်း”ဟုဆို၏။ သိကြားမင်းလည်း “သင့်ရထား ဘယ်မှာနည်း။ ဤရထားကား ငါ့ရထားတည်း။ သင့်ရထားနှင့် အလားတူ၍သာ သင် အထင်မှားသည် ဖြစ်မည်။ သင့်ရထား မဟုတ်”ဟုဆို၏။

ဤသို့ အချင်းချင်းအငြင်းအခုံစကားနှင့် လူအများလည်း ရှုကြည့်ဝန်းရံကုန်လျက် ဘုရားလောင်းကစားရာ ဧရိပ်တံခါးဝ ခရီးမသို့ ရောက်လာကြကုန်၏။

မဟောသဒ္ဓါခမိန်သည် “ထိုသူ ၂ ယောက်ကို ခေါ်ချေ”ဟု စေလိုက်သဖြင့် ဖွားဖက်ရွှေဖော်တို့ခေါ်ခဲ့၍၊ ထိုသူ ၂ ယောက်တို့လာလတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် ‘ဤသူကား သူတစ်ပါးကို ခံညားကြောက်ရွံ့ခြင်း တစိုးတစိမျှ မရှိ။ အလွန်ရဲရင့်၏။ မျက်တောင်လည်း စိုးစဉ်းမျှမခတ်။ စင်စစ် ဤသူသည် လူ မဟုတ်။ သိကြား၊ နတ်တည်း။’ ဤသူကား ရထားရှင်တည်း’ဟု အတပ်အမှန်သိငြားသော်လည်း တရားသူကြီးတို့ စစ်မေးရိုးထုံးစံ ရှိသည့်အတိုင်း အငြင်းအခုံစကားကိုမေး၍ အသီးသီးထွက်ဆိုကြသည့် စကား ၂ ရပ်ကိုကြားပြီးသော် “သင်တို့သည် ငါ၏ အဆုံးအဖြတ်၌ တည်ကြအံ့လော”ဟုမေး၏။ “တည်ပါမည်”ဟု ၂ ဦးလုံး ဝန်ခံကြလတ်လျှင်၊ မဟောသဒ္ဓါခမိန်သည်

“အချင်းတို့။ သင်တို့ရထားကို ငါ၏လူတစ်ယောက်ကို စိုင်းနှင်စေအံ့။ သင်တို့ ၂ ယောက် ရထားနောက်မြိတ်ကို တစ်ဘက်စီကိုင်ဆွဲ၍ လိုက်ကြလော့။ ရထားကိုမလွှတ်လျှင် ရထားရှင်ဖြစ်စေ၊ လွှတ်လျှင် ရထားခိုးဖြစ်စေ”ဟုဆိုပြီးသော်၊ ရထားကို လုလင်တစ်ယောက်ကိုနှင်စေလျက် ထိုသူ ၂ ယောက်ကိုလည်း ရထားနောက်မြိတ်ကိုဆွဲ၍ လိုက်စေ၏။ ထိုအခါ ရထားရှင်သည် လူဖြစ်သောကြောင့် မောပန်းသောကိုယ်ဖြင့် ‘ဆုံးလိုလည်း ဆုံးစေတော့’ဟု အားလျော့ပါးသဖြင့် ရထားမှလွတ်လျက် ကြည့်မျှော်ကာ ရပ်နေရစ်၏။ သိကြားမူကား ရထားနှင့် ထက်ကြပ်ကပ်လျက် လိုက်လေ၏။

မဟောသဒ္ဓါခမိန်သည် ရထားကို ပြန်လည်စေပြီးသော် ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား

“အချင်းတို့။ ဤသူကား ရထားနောက်သို့ အတန်ငယ်မျှလိုက်၍ လွှတ်လိုက်သဖြင့် နေရစ်၏။ ဤသူကား ရထားနောက်က ထက်ကြပ်ပင်လျှင် လိုက်၏။ ထိုသို့လျက် ဤရထားကို လွှတ်သောသူလောက်မျှ ပန်းဟန်မထင်။ ကိုယ်တွင်လည်း ချွေးတစ်ပေါက်မျှ မထွက်။ ထွက်သက်ဝင်သက်လည်း မလိုက်မဖို။ မည်သည်ကိုမျှလည်း ကြောက်လန့်ခြင်းမရှိ။ မျက်စိကြောင်ကြောင် မျက်တောင်လည်း မခတ်။ ဤ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ထောက်ထားသော် သိကြား၊ နတ်စင်စစ် ဖြစ်သည်။ လူမဟုတ်”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ သိကြားကို “သင် သိကြား မဟုတ်လော”ဟုမေး၏။

သိကြားမင်းသည် “သုခမိန်။ ငါသည် သုခမိန်ဆိုတိုင်းပင် သိကြားမင်း မှန်ပေ၏”ဟု ဆိုလတ်သော်၊ “သင် သိကြားနတ်မင်းဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့သောအမှုကို ပြုလာဘိသနည်း”ဟု မေး၏။ သိကြားနတ်မင်းလည်း “သုခမိန်။ သင်၏ပညာကျေးဇူး ထင်ရှားစေလို၍ ငါလာသည်”ဟုဆိုလျှင်၊ “သိကြားနတ်မင်း။ သင်သည် နောင်ကို ဤသို့မပြုလာနှင့်”ဟု ဆုံးမပေ၏။

သိကြားမင်းသည် မိမိတန်ခိုးကိုပြလျက် ကောင်းကင်၌နေ၍ “မဟောသဒ္ဓါခမိန်သည် တရားကို ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်ပေ၏”ဟု ကောင်းချီးပေးပြီးလျှင် နတ်ပြည်သို့သွားလေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ပညာကျေးဇူးကို ဆင်ခြင်စုံစမ်းလျက် စောင့်နေရသောအမတ်သည် အထက်တရား အဆုံးအဖြတ်များမှာကဲ့သို့ အခြားသူကို မစေမူ၍ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ဝိဒေသဟရာဇ်မင်းကြီးထံ သွားပြီးသော် ရထားတရား၌ စီရင်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိရှိတိုင်းကို လျှောက်ထားပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အမှု ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မိမိတန်ခိုးဖြင့် သူတစ်ပါးတို့စိတ်နှလုံးကို ထင်ယောင်ထင်မှားရှိအောင် ဖန်ဆင်းတတ်သော သိကြားနတ်များမှသော်လည်း တရားမဟုတ်လျှင်၊ မနိုင်မဆိုင်လျှင် ရှုံးစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော လောကတွင် ၂ ယောက်မထင် ပညာရှင် ယောက်ျားထူး ယောက်ျားမြတ် နတ်မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်သော သုခမိန်ကို ဆောင်ယူချိန် အခါရွေးလျက် ဆေးလေးနွဲ့ဖင့်၍ နေသင့်တော့မည်မထင်။ ယခုပင် ဆောင်ယူတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထား၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “အချင်းအမတ်။ သင်ဆိုတိုင်းပင် အလျင်တဆော ငါ့ကိုယ်တိုင်သွား၍ သတို့သားကို ဆောင်ယူချင်သောစေတနာ”သည် ကောင်းကင်မှသားတစ်ကို ဟစ်လိုက်သော အသံနှက်၍ စွန်လက်မှလွတ်ရသည်ဟု ကြားဦးစကပင် အခါခါအခေါက်ခေါက် ရောက်၏။ သို့ပင် ဝမ်းမြောက်စိတ် ဖိတ်ယိုခြင်းရှိသော်လည်း အမတ်ကြီး သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် ရှေ့နောက်ကိုရှုတွေးလျက် မင်းရေးမင်းခွင့်၌ မြင်မြော်ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစွာ အရာရာသော သုတပညာဖြင့် ငါ၏အိပ်မက်တော်ကို အထက်ကဖတ်ကြားသည်လည်း နတ်မျက်စိဖြင့်ကြည့်ရှု၍ မြင်သကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာသောပညာရှိ ဖြစ်ကြပေသည်နှင့်အညီ ပညာရှိသုခမိန်တို့ကို မတိုင်မပင် အလျင်တဆော မပြုသာသေးသည် တစ်ကြောင်း၊ ထိုသတို့သားလည်း အရွယ်အားဖြင့် နုနယ်ငယ်ရွယ် သေးသည် တစ်ကြောင်း၊ ကျေးဇူးပညာလည်း အရာအချက် နည်းသေးသည်တစ်ကြောင်းဖြစ်၍ သူခပ်သိမ်းတို့ အပြစ်တင်လွတ်လောက်အောင် အမတ်ကြီးသုခမိန်တို့နှင့် တိုင်ပင်ခွင့် ရှိပေသေးသည်”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ သေနကသုခမိန် အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ ရထားတရား၌ သိကြားကိုအရူးပေးကြောင်း အလုံးစုံကို ချီးမွမ်းပြောဆိုပြီးသော် “အမတ်ကြီး။ မဟောသမ္မတသုခမိန်ကို ဆောင်ယူရသော် တော်သင့်ပြီ မဟုတ်လော”ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။

မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမျှလောက်သောတရားကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ကာမျှနှင့် သုခမိန် မခန့်လောက်သေး။ ပညာရှိသောသူတို့ ခဲခက်အောင်လျှို့ဝှက်၍ မေးအပ်သော အမေးပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုနိုင်မှ ပညာရှိသုခမိန် ခန့်ခြင်းငှာ ထိုက်ပါသည်။ ပညာရှိ၊ မရှိကို သိသာအောင် ယခု ငုံ့ဆိုင်းနေတော်မူ၍ ပညာစမ်း မေးတော်မူဦးလော့”ဟု လျှောက်ဆို၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်ခြင်းတည်း။

ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မံသ၊ ဂေါဏ၊ ဂန္ဒီ၊ သုတ္တ၊ ပုတ္တ၊ ဂေါတ၊ ရထ ဤ ၇ ပါးတို့ကို သတို့သားလက်ထက် အသက် ၇ နှစ်အရွယ်က သူငယ်များနှင့်ကစားရင်း စီရင်၍၊ ထင်ရှားစွာ ၇ ခါ ၇ ကြိမ် အရှိန်အစော် ကျော်စောစွာဖြစ်သတည်း။ ဤတွင်သတ္တဒါရကပဉ္စာခန်း^{၆၅}ပြီး၏။

၁၁။ ရှားလုံတပြဿနာ ဖြေခန်း

ဆိုလတ္တံ့သော ပညာစမ်းကို စီရင်ခြင်းသည်ကား သေနကအမတ်ကြီး၏ အတတ်ပညာသာတည်း။

ရှားလုံတပြဿနာ ဟူသည်ကား တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ‘မဟောသမ္မတကို နှစ်စမ်းအံ့’ဟု ရှားနှစ် တစ်ခုကို ယူစေ၍ တစ်ထွာလောက်ဖြတ်ပြီးလျှင် ပန်းပွတ်သမားတို့ကို အလုံးစုံညီစွာ ပွတ်ခံစေပြီးသော် “အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါ ကြားသိတော်မူရသည်။ ဤရှားတုတ်ကို အရင်း၊အဖျား မည်သည်က ဖြစ်သည်ဟု အတပ်အမှန် သိကြစေ။ ဤရှားတုတ်၏အရင်း၊အဖျားကို မသိကုန်သောသူတို့အား ဒဏ် ၁၀၀၀ ခတ်မည်”ဟု ရာဇသံစကားနှင့် ရှားလုံတကို ပါစီနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ပို့စေ၏။

ပါစီနယဝ မဇ္ဈိကသောတို့သည် စည်းဝေးရုံးစု၍ ရှုကြည့်ဆင်ခြင်လတ်သော် ထိုလှံတံ၏အရင်းအဖျားကို တစ်ယောက်သောသူမျှ မသိနိုင်ဖြစ်ကြကုန်လျှင် ရွာသားအပေါင်းတို့သည်

“အချင်းတို့။ ငါတို့သည် ဤရှားလှံတံ၏ အရင်းအဖျားကို မသိနိုင်ကြဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်လျှင်လည်း တစ်ယောက် ၁၀၀၀စီ မှန်မှန် ရာဇဒဏ် ခံကြရတော့မည်။ အဘယ်သို့ကြံမည်နည်း”ဟု တိုင်ပင်ကြသော်၊ “သိရိဝဗ္ဗန ရှင်သူဌေးသား မဟောသေသုခမိန်သည် ၇ ကြိမ် ၇ ခါ ခဲခက်စွာသောတရားကို ကစားရင်းပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့်သူငယ်ပင် ဖြစ်သည်ဟု မလောက်မလေး ပြုသာမည်မဟုတ်။ ပညာသာလျှင် ပဓာန ဖြစ်ချေသည်။ ဤ ရှားလှံတံ၏အရင်းအဖျားကို သူဌေးသား သိကောင်းရာ၏”ဟု ပြောဆိုကြ၏။

ထိုအခါ သိရိဝဗ္ဗနသူဌေးကြီးသည် “ကောင်းပြီ။ ငါ့သားအား မေးစမ်းအံ့”ဟု ဆို၍ ကစားရာရပ်သို့ သွားပြီးလျှင် မိမိသားတော် ဘုရားလောင်းကိုခေါ်၍၊ မင်းကြီး၏ရာဇသံနှင့်တကွ ရှားလှံတံအကြောင်းကို ပြောဆိုပြီးသော် “ချစ်သား။ ငါတို့သည် ရှားလှံတံ၏ အရင်းအဖျားကို မသိနိုင်ကုန်။ ချစ်သား သိနိုင်ပါမည်လော” ဟု မေး၏။

ခမည်းတော်သူဌေးကြီးစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘မင်းကြီးအား ဤရှားလှံတံ တစ်ထွာမျှလောက်ကို အရင်းအဖျားသိရုံဖြင့် အဘယ် အသုံးဝင်အံ့နည်း။ ငါ့အား ပညာစမ်း စေလွှတ်သည်သာ ဖြစ်မည်’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ “ဖခင်။ ဤရှားလှံတံကို ဆောင်ယူခဲ့လော့။ အကျွန်ုပ် အရင်းအဖျားကို သိလတ္တံ့”ဟု ဆို၍ ရှားလှံတံကို ဆောင်ယူစေပြီးသော်၊ ဘုရားလောင်းသည် လက်ဖြင့် ရှားလှံတံ၏အလယ်၌ကိုင်၍ ချီကာမျှဖြင့် ‘ဤကားအရင်း၊ ဤကားအဖျား ဖြစ်သည်’ဟု သိငြားသော်လည်း အများအား ထင်ရှားစေခြင်းငှာ ရေခွက်တစ်ခုကို ဆောင်ယူစေပြီးလျှင် ရှားလှံတံ၏အလယ်ချက်တည့်တည့်၌ ချည်ကြိုးဖြင့်ချည်၍ ကြိုးစွန်းကကိုင်လျက် ရေအပြင်၌ တင်ကာထား၏။

ထိုအခါ အရင်းသည် လေးသောကြောင့် ရှေးဦးစွာ နစ်၏။ ထိုသို့ ရေ၌ချ၍သိပြီးသော် မဟောသေသုခမိန်သည်

“ပရိသတ်အပေါင်းတို့ သစ်ပင်တို့၌ အရင်း၊ အဖျားသည် အဘယ်က လေးမည်နည်း”ဟု မေး၏။ လူအပေါင်းတို့သည် “သုခမိန်။ အရင်းသာလျှင် လေး၏”ဟုဆိုကြလတ်သော်၊ ဘုရားလောင်းသည် “ပရိသတ် အပေါင်းတို့။ ထိုသို့တပြီးကား ဤရှားလှံတံကို ရှေးဦးစွာရေ၌နစ်ရာကို အရင်း၊ နောက်မှ နစ်ရာကို အဖျား ဟု မှတ်သား၍ မင်းကြီးအား ဆက်လေလော့”ဟုဆို၏။

လူအပေါင်းတို့သည်လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်း မှတ်သား၍ဆက်စေ၏။

ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးလည်း “ဤအကြောင်း အဘယ်သူသိပါသနည်း”ဟု မေး၍ “သိရိဝဗ္ဗနသူဌေး၏သား မဟောသေသုခမိန် သိပါသည်”ဟု လျှောက်သဖြင့် ကြားလတ်သော် သေနကအမတ်ကြီးကို ခေါ်၍ တိုင်ပင်မြဲတိုင်ပင်ပြန်၏။

သေနကအမတ်ကြီးသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ငဲ့တော်မူဦးလော့။ အထူးအခြား တစ်ပါးသော ပြဿနာဖြင့် ပညာစမ်းသပ်ဖွယ် ရှိပါသေးသည်”ဟု လျှောက်၍၊ မင်းကြီး ငဲ့နေပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၂။ ဦးခေါင်းခွံပြဿနာ ဖြေခန်း

ဦးခေါင်းခွံပြဿနာ ဟူသည်ကားထိုရှားလှဲတံကို မေးပြီးသည်၏နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် မိန်းမဦးခေါင်းခွံ၊ ယောက်ျားဦးခေါင်းခွံတို့ကို ရအောင်ရှာဆောင်စေပြီးလျှင် “အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့။ ဤဦးခေါင်းခွံ ၂ လုံးကို ‘ဤကား မိန်းမဦးခေါင်းခွံ၊ ဤကား ယောက်ျားဦးခေါင်းခွံ’ဟု အတပ်အမှန် သိသာအောင် လျှောက်ရမည်။ မသိလျှင် ရာဇဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေမည်”ဟု ရာဇသံနှင့်တကွ ဦးခေါင်းခွံ ၂ လုံးကို အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ပို့စေ၏။ အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားအပေါင်းတို့သည် မသိနိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ရှေးနည်းဖြင့် မဟောသဓသုခမိန်ထံ မေးမြန်းကြကုန်၏။

မဟောသဓသုခမိန်လည်း ဦးခေါင်းခွံ ၂ လုံးကိုမြင်လျှင် သိမ်မွေ့သောအရာကို ထင်စွာသိတတ်သော ဉာဏ်အစွမ်းဖြင့် ‘ယောက်ျားတို့၏ဦးခေါင်းခွံ၌ ဦးခြားရေးသည် ဖြောင့်၏။ မိန်းမတို့၏ဦးခေါင်းခွံ၌ ဦးခြားရေးသည် ယှက်တင်ကွေ့ကောက် နောက်သို့ပြန်လိမ့်၍သွား၏’ဟု သိပြီးသော်၊ “ဤဦးခေါင်းခွံကား မိန်းမဦးခေါင်းခွံ၊ ဤဦးခေါင်းခွံကား ယောက်ျား၏ဦးခေါင်းခွံတည်းဟု သင်တို့မှတ်သား၍ မင်းကြီးအား ဆက်ပို့လေလော့” ဆို၏။

ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်းပင်လျှင် မင်းကြီးအား ပို့ဆက်ကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း “ဤအရာကို သိသည်ကား အဘယ်သူ့ပညာနည်း”ဟုမေး၏။ ရွာသားတို့လည်း “မဟောသဓ၏ ပညာဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်ကြကုန်လတ်သော်၊ သေနကအမတ်ကြီးကို ရှေးနည်းဖြင့် တိုင်ပင်ပြန်၏။

သေနက အမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမျှသောအရာဖြင့် ပညာရှိသုခမိန် မခန့်လောက်သေး။ အသစ်စီမံ၍ စုံစမ်းရန် ပြဿနာရှိပါသေးသည်။ ငုံတော်မူဦးလော့”ဟု လျှောက်ပြီးလျှင် ပြဿနာတစ်နည်းကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၃။ မြွေပြဿနာ ဖြေခန်း

မြွေပြဿနာဟူသည်ကား ဦးခေါင်းခွံကို စမ်းပြီးသည့်နောက် တစ်နေ့သ၌ မြွေဖို၊ မြွေမ ၂ ကောင်ကို ဖမ်းစေပြီးသော် မင်းကြီးသည် “အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိသည်ဟု ငါ ကြားသိတော်မူရသည်။ ဤမြွေ ၂ ကောင်ကို ဤကား မြွေဖို ဖြစ်သည်၊ ဤကား မြွေမဖြစ်သည်ဟု အတပ်အမှန် လျှောက်ဆိုကြရမည်။ အတပ်အမှန် မသိကုန်သောသူတို့အား ဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေ”ဟု ရာဇသံနှင့်တကွ အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ပို့စေ၏။

ရွာသူရွာသားအပေါင်းတို့လည်း ရှေးနည်းအတူ မိမိတို့ပညာဖြင့် မသိနိုင်ကုန်လတ်သော် မဟောသမ သုခမိန်ကို မေးမြန်းကြကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန်လည်း ထိုမြေ ၂ ကောင်ကိုမြင်လျှင် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်^{၆၆}ကိုရသော အရှင်တို့၏ မြင်ခြင်းကဲ့သို့ ပိတ်ဆို့ခြင်းကင်းသောပညာအစွမ်းဖြင့် ‘ဤမြေကား ဦးခေါင်းလည်း ကြီး၏၊ အမြီးလည်း ဖွဲ့၏၊ မျက်စိလည်း ကျယ်၏၊ လည်ရေးလည်း စပ်၏။ ဤသို့သော အခြင်းအရာရှိသောကြောင့် မြေဖိုတည်း။ ဤမြေကား ဦးခေါင်းလည်း ငယ်၏၊ အမြီးလည်း သွယ်၏။ မျက်စိလည်း ကျဉ်း၏၊ လည်ရေးလည်း မစပ်။ ဤသို့သော အခြင်းအရာရှိသောကြောင့် မြေမတည်း’ဟု အတပ်အမှန်သိပြီးသော်၊ ‘ဤကားမြေဖို၊ ဤကားမြေမဟု သင်တို့မှတ်သား၍ မင်းကြီးအား ပို့ဆက်လေလော့’ဟု ဆို၏။ ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း မဟောသမ ဆိုတိုင်းပင်လျှင် မြေဖို၊ မြေမကိုမှတ်သား၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ပို့ဆက်လေ၏။

မင်းကြီးလည်း “ဤမြေ ၂ကောင်ကို အဖို အမ ပြဆိုနိုင်သူကား အဘယ်သူ့စကားနည်း”ဟုမေး၏။ ရွာသားတို့လည်း “သူဌေးသား မဟောသမ၏ပညာသာ ဖြစ်ပါသည်ဟု လျှောက်ကြားကုန်လတ်သော်၊ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကြီးကို ခေါ်၍ ရှေးနည်းဖြင့် တိုင်ပင်ပြန်၏။

သေနကအမတ်ကြီးသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမျှသော ပြဿနာသည် ခက်ခဲသေးသည်မဟုတ်။ ထို့ထက်သာ၍ ခက်ခဲသောပြဿနာဖြင့် စုံစမ်းရန်ရှိပါသေးသည်။ သည်းခံတော် မူပါဦးလော့”ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း အမတ်ကြီးသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် စိတ်လျစ်လျူဖြစ်ပြန်၍ ပြဿနာတစ်နည်းကို စီရင် စေပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၄။ ကြက်ပြဿနာ ဖြေခန်း

ကြက်ပြဿနာဟူသည်ကား ထိုမြေပြဿနာကို မေးပြီးသည်၏နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် ဤသို့ စေလိုက်ပြန်၏။ “ပါစိနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါကြား သိတော်မူ ရသည်နှင့်လျော်ညီစွာ ငါအလိုရှိတော်မူသည်။ ထိပ်ပေါ်၌ လပိုရောက်လျက်၊ ခြေ ၂ ဘက်၌ ဦးချိုနှင့်၊ ကိုယ်လုံးကျွတ် ဖြူစွာ၊ အခါ ၃ တန်တို့၌ အမှန်တွန်တတ်သော ဥဿဘ^{၆၇}တစ်ကောင်ကို ယခုအလျှင်အမြန် ငါ့ထံ ရောက်စေ။ မရောက်လျှင် ရာဒေဏ် ၁၀၀၀ ခံကြရမည်”ဟု စေလိုက်၏။

ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း “ဦးခေါင်း၌ လပိုနေ၍ ခြေ ၂ ချောင်း၌ ဦးချိုရှိသော နွားကို တွေ့ဖူးမည်ကား ထား၍ ကြားမျှမကြားဘူးလျက် အထူး ငါတို့ သိနိုင်တော့မည် မဟုတ်ရာ။ မဟောသမ၏အရာသာတည်း”ဟု ဤအကြောင်းကို ဘုရားလောင်းအား ပြန်ကြားမေးမြန်းကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုစကားကိုကြား၍ မဆုံးမီကပင် အလုံးစုံသောအနက်ကို ထက်လှစွာသောဉာဏ်ဖြင့် လျင်မြန်စွာသိလျက် “သင်တို့။ ယခု မင်းကြီးလိုက်တော်မူသည်မှာ မင်းကြီးသည် သင်တို့ကို ကြက်ဖြူတစ်ဖ ဆက်စေတော်မူလိုသည်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ကြက်သာလျှင် ခြေ၌အတက်၊ ထိပ်ထက် အမောက် ရောက်သည်။ တစ်ထူး ညဉ့်ဦးယံ၊ သန်းခေါင်ယံ၊ မိုးသောက်ယံ ဤ ၃ တန်သောအခါကို မှန်စွာ မယုတ်မလွန် တွန်တတ်သည်ကို စွဲ၍ အခဲအခက် လျှို့ဝှက်သောအမိန့်တော် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြက်ဖြူလှလှ တစ်ဖရှာ၍ သင်တို့ ယခုပို့ ဆက်ကြလေတော့” ဟုဆို၏။

ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်း ကြက်ဖြူတစ်ဖကိုရှာ၍ မင်းကြီးအား ပို့ဆက်လေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း ရှေ့နည်းအတူမေး၍ ဘုရားလောင်းဖြေကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အတပ်အမှန်သိရပြီးသော် သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်ပြန်၏။

သေနကသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤအရာလည်း ပညာမရှိလျှင် မသိနိုင်ရာ။ ဤအရာမျှကို သိတတ်သော ပညာရှိလည်း အများပင် ရှိရာသည်။ ပညာကျေးဇူး ထူးသည် မယူလောက်သေး။ နောက်ကိုတစ်သွယ် စီမံ၍စုံစမ်းရန် ပြဿနာ ရှိပါသေးသည်။ သည်းခံတော်မူပါဦးလော့” ဟု လျှောက်၍၊ မင်းကြီး ငဲ့နေပြန်သဖြင့် တစ်ဖန် ပြဿနာကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၅။ ပတ္တမြားပြဿနာ ဖြေခန်း

ပတ္တမြားပြဿနာဟူသည်ကား ထိုဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၌ ဘုရားလောင်းကုသမင်း ဖြစ်တော်မူသောအခါ သိကြားမင်းပေးအပ်သော ပတ္တမြားသည် ထီးနန်းလဲဖောက်သော်လည်း မပျောက်မပျက် အဆက်ဆက်မင်းတို့ သုံးဆောင်ရာဖြစ်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလက်ထက်တိုင် ရှိ၏။ ထိုပတ္တမြားသည် ကြိုးထားရာအပေါက် အကောက် ၈ ပါးရှိသည်ဖြစ်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလက်ထက် အထက်က ကြိုးဟောင်းပြတ်သဖြင့် ကြိုးတပ်၍ မသုံးဆောင်ရဖြစ်၏။

ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် ထိုပတ္တမြားကို ပြဿနာပြု၍ မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို စုံစမ်းလိုသောကြောင့် “အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါ ကြားသိတော် မူရသည်နှင့်အညီ ဤပတ္တမြား၌ ကြိုးဟောင်းစကို နုတ်ပစ်၍ ကြိုးသစ်တပ်ရမည်။ ကြိုးသစ်မတပ်နိုင်ကြလျှင် ရာဇဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေ” ဟု ရာဇသံနှင့် ပတ္တမြားကို ပါစိနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ပို့စေ၏။

ရွာသူရွာသားအပေါင်းတို့သည် ထိုပတ္တမြား၌ ကြိုးဟောင်းကို မည်သို့နုတ်ရမည်၊ ကြိုးသစ်ကိုကား မည်သို့တပ်ရမည်ဟု မသိနိုင်ကြသဖြင့် ရှေးနည်းအတူ မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို မေးကြကုန်၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ထိုပတ္တမြားကိုမြင်လျှင် “သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ ပျားရည်သာ ဆောင်ယူကြချေ” ဟုဆို၍၊ ပျားရည်ကိုဆောင်ယူစေပြီးသော် ပတ္တမြား၌ အပေါက် ၂ ဘက်ကို လိမ်းသုတ်ပြီးမှ

နုညသိမ်မွေလှစွာသော ကမ္မလာချည်^၁ကြီးကို ကျစ်ပြီးလျှင် ထိုကမ္မလာကြီးစ၌ ပျားရည်ဖြင့်သုတ်၍ ကမ္မလာကြီးစကို ပတ္တမြားပေါက်ဝ ကြိုးဟောင်းစတစ်ဘက်နှင့်တေ့ပြီး စဉ်းငယ်သွင်း၍ထားပြီးသော် ပတ္တမြားဝတစ်ဘက်က ပရွက်၊ ပိုးရ၊ ကျဉ်နီများကို စားသောက်စေခြင်းငှာ ပရွက်၊ ကျဉ်နီ၊ ပိုးရများတို့ နေရာလမ်းစဉ်တေ့လျက် ပတ္တမြားကိုထား၏။ ထိုအခါ ပရွက်၊ ကျဉ်နီ ပိုးရတို့သည် ပျားရည်အနံ့ဖြင့်ထွက်လာလျက် တစ်ဘက်သောပတ္တမြားဝ၌ ကြိုးဟောင်းစ ဆွေးဆွေးကို ထွေးရော သုတ်ထားသော ပျားရည်ရမ္ဗက်^၂ဆော်နှိုးသဖြင့် ကြိုးနှင့် ပျားတို့ ခြားနားမထင်။ သူ့အလျင် ငါဦးအောင်သာ ကိုက်ခဲသောက်စားကာ ပတ္တမြားတွင်းသို့ဝင်လျက် တစ်ဘက်ကမ္မလာကြီးသစ်ကို ကိုက်ငင်၍ ဝင်ခဲသောအပေါက်ကို နောက်ဆုတ်ဆောင်ယူ ထွက်ကုန်၏။

ဤသို့ အကောက် ၈ ပါးနှင့် ပတ္တမြားမျက်မြတ်ကို ကြိုးတပ်၍ပြီးပြီးသော် မဟောသမသုခမိန်သည် “ဈာသားအပေါင်းတို့အား။ ဤပတ္တမြား၌ ကြိုးဟောင်းကိုနုတ်ပစ်၍ ကြိုးသစ်တပ်ခြင်းသည် သူဌေးသား မဟောသမပညာ ဖြစ်သည်ဟု လျှောက်ထား၍ မင်းကြီးအား ဆက်လေတော့”ဟုဆို၏။

ဈာသုဈာသား အပေါင်းတို့လည်း ဘုရားလောင်း ဆိုတိုင်းပင်လျှင် မင်းကြီးအားလျှောက်ထား၍ ပတ္တမြားကို ပို့ဆက်ကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပတ္တမြား၌ ကြိုးနုတ်ကြီးသွင်း အခြင်းအရာ ပညာဂုဏ်သတ္တိကို ကြားသိရလျှင်၊ အလွန်နှစ်သက်သဖြင့် သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်ကာ တိုင်ပင်မြဲတိုင်ပင်ပြန်၏။

သေနကအမတ် သုခမိန်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမျှဖြင့် မဆောင်ယူသင့်သေး။ ပညာစမ်းရန် ရှိပါသေးသည်။ ငုံတော်မူပါဦးလော့”ဟုလျှောက်သဖြင့်၊ မင်းကြီး ငုံနေပြန်၍ တစ်ဖန် ပြဿနာတစ်နည်း စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားကောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၆။ သားဖွားပြဿနာ ဖြေခန်း

သားဖွားပြဿနာ ဟူသည်ကား ထိုပတ္တမြားကို ကြိုးတပ်စေပြီးသည်၏နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီး၏ တစ်ကောင်သောမင်္ဂလာနွားလားကို သားရှိသောဝမ်းကဲ့သို့ ယမ်းယမ်းမို့အောင် ပဲပြုတ်ကိုသာ အခါခါတိုက်ကျွေး၍ နေ့ရက်စေ့ပြီး ဖွားလုနီးသောနွားမကဲ့သို့ ရှိစေပြီးသော်၊ ဦးချို ၂ ဘက်ကိုလည်း သန့်သက်စွာပွတ်ဆေး၍ ဆီဖြင့်သုတ်လိမ်းလျက် ကိုယ်ကိုလည်း နနွင်းရည်ဖြင့်လိမ်းသုတ်ပြီးလျှင် “အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးဈာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါ ကြားသိတော်မူရသည်နှင့် လျော်ညီစွာ ငါ၏မင်္ဂလာရှိသော ဤ နွားလားဥသဘာသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်၍ ယခု လစေ့နေစေပြီး ဖြစ်သည်။ ထို နွားလားဥသဘာကို သားဖွားစေပြီးလျှင် သားငယ်နှင့်တကွ ထိုနွားလားဥသဘာကို ငါ့ထံသို့ ပို့ဆက်ရမည်။ ဆိုတိုင်းမပို့ဆက်ကြလျှင် ရာဇဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေ”ဟု ရာဇသံနှင့် နွားလားဥသဘာကို အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးဈာသို့ပို့စေ၏။

ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း “ဤနွားလားကို သားဖွားစေရမည်ဟူသည် ငါတို့အရာ မဟုတ်။ မဟောသေသုခမိန်၏ အရာသာတည်း”ဟု မဟောသေသုခမိန်ကို “အဘယ်သို့ပြုရအံ့နည်း”ဟု နွားလားကိုပြ၍ မေးကြကုန်၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် မင်းကြီးစကားနှင့် နွားလားကိုမြင်လျှင် သဘောလက္ခဏာ အလုံးစုံကိုသိ၍ ဤပြဿနာကို ‘ဝိဘဒ္ဓဗျာကရဏ’ဖြင့် ဖြေခြင်းငှာမထိုက်။ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏ’ဖြင့် မေးတုံ့မေး၍ ဖြေခြင်းငှာထိုက်၏’ဟု ကြံပြီးသော်၊ “ရွာသားအပေါင်းတို့။ သင်တို့သည် မင်းကြီးနှင့် အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍ ရဲရင့်စွာ မင်းကြီးအား မကြောက်မရွံ့ လျှောက်ထားဝံ့သောသူကို ရနိုင်ပါမည်လော”ဟု မေး၏။ ရွာသားတို့လည်း “သုခမိန်။ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားဝံ့သောသူကို ရလွယ်ပါ၏”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် “ကောင်းပြီ။ ထိုသူကိုရလျှင် သင်တို့ မစိုးရိမ်လင့်”ဟုဆို၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားဝံ့သောသူကို ခေါ်စေ၍၊ ထိုသူရောက်လျှင် မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစိမ့်သောငှာ မဟောသေ သုခမိန်သည် ဤသို့ မှာထား၏။

“အချင်းယောက်ျား။ ငါ မှာထားအံ့။ သင်သည် ဆံပင်ဖြန့်ထား ဖားလျားချလျက် ထိပ်ထက်လက်တင် ရင်အုံခတ်တီး ရှိက်ကြီးတင်ပင်ပန်းစွာ ဤရွာမှ မင်းကြီးနန်းတော် အရှေ့တံခါးဝတိုင် ငိုမြည်တမ်း၍ သွားလော့။ မင်းကြီးမှတစ်ပါး မေးငြားသော်လည်း မည်သို့မျှ မပြန်ကြားနှင့်။ မင်းကြီးနား ကြားတော်မူ၍ အမေးတော်ရှိမှ ဤသို့လျှောက်လေ။ ‘ကြီးမြတ်တော်မူလှသော ဘုန်းတော်ဖြင့် ကျွန်တော်မျိုးတို့၏ချမ်းသာကို ပေးတော်မူတတ်သော အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်အား သနားကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်၏ အဖသည် လောက၌ ယောက်ျား သားမွေးဖူးသည် မရှိဘူးလျက် အထူးအခြား သားဖွားမည်ပြုလျက် မဖွားနိုင်၍ ယနေ့ ၇ ရက်တိတိ ရှိခဲ့ပြီ။ အကျွန်ုပ်အား သနားတော်မူသဖြင့် အကျွန်ုပ်အဖ သားဖွားခြင်းအကြောင်းကို အရှင်မင်းကြီး ဖန်ဆင်း စီရင်တော်မူပါလော့’ဟု မကြောက်မရွံ့ လျှောက်လေလော့။ ထိုသို့တင်လျှောက်ထားသဖြင့် မင်းကြီးသည် ‘အချင်းယောက်ျား။ သင် အဘယ်သို့ မြည်တမ်းသနည်း။ ရူးသလော။ အဘယ်သို့လျှင် ယောက်ျားစင်စစ်ဖြစ်လျက် သားဖွားအံ့နည်း’ဟုဆိုလျှင်၊ ‘အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့အမိန့်တော်ရှိတိုင်း ယောက်ျား သားဖွားရိုးမဟုတ်ခဲ့သော် အရှေ့ယဝ မဇ္ဈိမရွာသားတို့သည် မင်္ဂလာနွားလားကို သားဖွားစေခြင်းငှာ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်ရာလိမ့်မည်နည်း’ဟု သင် လျှောက်ထားလေ”ဟုဆို၏။

ထိုယောက်ျားလည်း ဤသို့ မဟောသေ သုခမိန်မှာတိုင်း အလုံးစုံကိုပြု၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “အချင်းယောက်ျား။ ဤပြဿနာတုံ့ကို အဘယ်သူ စီရင်သနည်း”ဟု မေး၏။ ထိုယောက်ျားလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ သူဌေးသားမဟောသေ စီရင်ပါသည်”ဟု လျှောက်လျှင်၊ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိသဖြင့် ရှေးနည်းအတူ သေနကအမတ်ကို တိုင်ပင်ပြန်လတ်သော်၊ သေနကအမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ နံစမ်းရန် ပြဿနာရှိပါသေးသည်။ ငုံ့နေတော်မူဦးလော့”ဟု လျှောက်၍၊ မင်းကြီး ငုံ့နေတော်မူသဖြင့် ပြဿနာတစ်နည်းကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၇။ ထမင်းပြဿနာ ဖြေခန်း

ထမင်းပြဿနာ ဟူသည်ကား ထို သားဖွားပြဿနာ မေးပြီးသည်၏နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ‘အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါ ကြားသိတော်မူရသည်နှင့်အညီ ဆန်လည်း မဟုတ်၊ ရေလည်း မဟုတ်၊ ထမင်းအိုးလည်း မဟုတ်၊ ခုံလောက်လည်း မဟုတ်၊ မီးလည်း မဟုတ်၊ ထင်းလည်း မဟုတ်၊ မိန်းမယောက်ျားလည်း မဟုတ်သည်တို့ဖြင့် ထမင်းချဉ်ချက်၍ လမ်းမဟုတ်သည်ဖြင့် ပို့ဆက်လာရမည်။ ဤအင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ထမင်းချဉ်မရောက်လျှင် ရာဇဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေ”ဟု စေလိုက်၏။

ရွာသားအပေါင်းတို့သည် မကြံနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မဟောသမ္မတသုခမိန်ကိုသာလျှင် မေးကြကုန်၏။

မဟောသမ္မတသုခမိန်လည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် “သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ ‘ဆန် မဟုတ်’ဆိုသောကြောင့် ဆန်ကွဲကို ယူချေ။ ‘ရေ မဟုတ်’ဆိုသောကြောင့် ဆီးနှင်းကို ယူချေ။ ‘ထမင်းအိုး မဟုတ်’ဆိုသောကြောင့် ထမင်းဟင်း မချက်ရသေးသော အိုးသစ်ကို ယူချေ။ ‘ခုံလောက် မဟုတ်’ဆိုသောကြောင့် သစ်သားစိမ်း ၃ ချောင်းကို ယူ၍ ၃ခု ဆိုင်နှက်၍၊ ‘မီး မဟုတ်’ ဆိုသောကြောင့် တစ်ပါးမီးမှာမညှိဘဲ ပွတ်မီးကို ယူချေ။ ‘ထင်း မဟုတ်’ဆိုသောကြောင့် သစ်ရွက်ခြောက်ကိုယူချေ”

ဤသို့ဆိုတိုင်း ယူစေ၍ စီရင်ခင်းကျင်းလျက် ချဉ်သောအရသာ အတန်ငယ်ရော၍ ထမင်းချဉ်ချက်စေပြီးသော် အိုးသစ်၌ထည့်ပြီးမှ ‘အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ထမင်းချဉ်တော်’ဟု တံဆိပ်တော် ခပ်နှိပ်ပြီးလျှင် မိန်းမ၊ ယောက်ျားမဟုတ် ဟူသောကြောင့် နပုံသကပဏ္ဍုက်ကိုရွက်စေလျက်၊ လမ်းခရီးမဟုတ်ဟူသောကြောင့် ခရီးလမ်းမကို မသွားစေဘဲ အိမ်ကြားဝင်းနား ခြေဖြင့်သွားလောက်သော ခြေကြောင်းခရီးဖြင့်သာ သွားစေ၍ မင်းအား ပို့ဆက်စေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း “ဤပြဿနာကို အဘယ်သူဖြေစီရင်သနည်း”ဟု မေး၍ “မဟောသမ္မတသုခမိန် စီရင်ပါသည်”ဟု လျှောက်လျှင် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့်၊ ရှေးနည်းအတိုင်း သေနက သုခမိန်အမတ်ကြီးကို ခေါ်၍ တိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကအမတ်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ သည်းခံတော်မူလော့”ဟု လျှောက်၍ ပြဿနာတစ်နည်းကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာတစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၈။ သဲလွန်ပြဿနာ ဖြေခန်း

သဲလွန်ပြဿနာ ဟူသည်ကား ထို့နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ပါစိနယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါ ကြားသိတော်မူရသည်နှင့်အညီ ငါ ယခု ပုခက်ယာဉ်ညင်စီး၍ ကစားတော်မူလိုသည်။ ပုခက်ယာဉ်ညင် ဆွဲမြဲဖြစ်သော သဲလွန်ကြိုးဟောင်း ပြတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ယခု

ပုခက်ယာဉ်ညင်ဆွဲရန် သဲလွန်ကြီးသစ်ကျစ်၍ ဆက်ပို့ကြရမည်။ သဲလွန်ကြီးသစ်ကျစ်၍ မဆက်မပို့နိုင်လျှင် ရာဇဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေမည်”ဟု စေလိုက်၏။

ရွာသားအပေါင်းတို့သည် မကြံနိုင်ကြကုန်သဖြင့် မဟောသမ္မတခမိန်ကို မေးကြကုန်၏။

မဟောသမ္မတခမိန်သည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ‘ဤအရာကား ပဉ္စာ’^၁တုံ့မေး၍ ဖြေခွင့်ဖြစ်သည်’ဟု သိပြီးသော် “သင်ကို မစိုးရိမ်ကြလင့်။ စကားအရာ၌ လိမ္မာကျစ်လစ် ပြေပြစ်ကျွမ်းကျင်စွာ အရှင်မင်းကြီးအား လျှောက်ထားဝံ့သောသူ ၂ ယောက်ကိုသာ ရစေလော့”ဟု ဆို၍၊ စကားအရာ၌ လိမ္မာသောသူ ၂ ယောက်ကိုရှာ၍ ရသဖြင့်၊ ထိုသူ ၂ ယောက်တို့အား မဟောသမ္မတခမိန်သည် ဤသို့သောအကြောင်းကို မှာကြားလျှောက်ထားစေ၏။

“အချင်းတို့။ သင်တို့သည် ငါမှာတိုင်းမှတ်သား၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားချေ။ ‘ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော အရှင်မင်းကြီး။ အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ကို သဲလွန်ဟောင်းပြတ်၍ သဲလွန်သစ် ကျစ်ရမည် အမိန့်တော်ရောက်သည်မှာ သဲလွန်အကြီးအငယ်ပမာဏ၊ ကျစ်ရမည့်သဏ္ဌာန် အလုံးအထွာကို မသိရ ဖြစ်ပါသည်။ သဲလွန်ဟောင်းပြတ်စ ၁ ထွာ လက် ၄ သစ်မျှခန့် ပုံတော်ရပါမှ အတုပုံယူ၍ တူအောင် ကျစ်နိုင်ပါမည် ဖြစ်သောကြောင့် သဲလွန်ဟောင်းစတစ်ခုကို သနားတော်မူပါ’ ဤသို့လျှောက်ချေ။ မင်းကြီးသည် သင်တို့စကားကိုကြားလျှင် ‘အချင်းတို့။ ငါ၏နန်းတော်၌ သဲလွန်စ ဘယ်မှာ ရမည်နည်း။ မအပ်မရာသောစကားကို အဘယ်ကြောင့် သင်တို့ လျှောက်ထားကြသနည်း’ဟု အမိန့်တော်ရှိလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အလိုတော်ရှိ တိုင်းပြီးစေနိုင်လျက် ဘုန်းတော်ကြီးလှသောအရှင်မှ သဲလွန်ကို ကျစ်၍မဖြစ်နိုင်ခဲ့သော် ဘုန်းညံ့သော အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသား ကျွန်တော်မျိုးတို့မှာ အဘယ်သို့ သဲလွန် ကျစ်ရပါမည်နည်း’ ဤသို့လျှောက်ချေလော့”ဟု စေလိုက်၏။

ထိုယောက်ျား ၂ယောက်တို့သည် မဟောသမ္မတခမိန်မှာတိုင်း အလုံးစုံကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ဤပြဿနာကို အဘယ်သူ ဖြေစီရင်ပါသနည်း”ဟုမေး၍၊ “မဟောသမ္မတ ဖြေစီရင်ပါသည်”ဟု လျှောက်လျှင် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ရှေးနည်းအတူ သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်ပြန်၏။

အမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ သည်းခံတော်မူဦးလော့။ အထူးစုံစမ်းရန် ပြဿနာရှိပါသေးသည်”ဟု လျှောက်၍ ပြဿနာတစ်နည်း စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၁၉။ ရေကန်ပြဿနာ ဖြေခန်း

ရေကန်ပြဿနာဟူသည်ကား ထို သဲလွန်ပြဿနာဖြင့် စုံစမ်းပြီးသည်၏နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါ ကြားသိတော်မူရသည်နှင့်အညီ ယခုရေကစားတော်မူလိုသောကြောင့် ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ရေကန်တစ်ခုကို ယခု

ပို့ဆက်ကြရမည်။ မပို့ဆက်နိုင်လျှင် ဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေ”ဟု စေလိုက်၏။ ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း မကြံနိုင်ကြသဖြင့် မဟောသမကိုသာ မေးကြကုန်၏။

မဟောသမ သုခမိန်သည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ‘ဤအရာလည်း ပြဿနာတုံ့ပြန်ခြင်းငှာ ထိုက်၏’ဟု သိပြီးသော် “အချင်းတို့။ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ စကားအရာ လိမ္မာရဲရင့်သော လူ ၂ ယောက်၊ ၃ ယောက်ကို ခေါ်ချေ”ဟုစေ၍ ခေါ်ပြီးလျှင် “သင်တို့ ငါမှာအံ့သောစကားကို နား ရွက်ကြကုန်။ သင်တို့သည် မျက်စိများနီအောင် ရေကစားပြီးလျှင် ဆံပင်၊အဝတ် စွတ်စွတ်စိုစို ကိုယ်၌အလိမ်းလိမ်းလူးကပ်သော ရွံညွန့်၊ လွန်ကြီး၊ လှံတံ၊ တုတ်၊ အုတ်၊ ကျောက်ခဲ စွဲကိုင်ကုန်လျက် နန်းတော်အရှေ့မျက်နှာ တံခါးဝသို့ ရှေးရှုသွားပြီးသော် တံခါးဝ၌ရပ်နေ၍ အတွင်းတော်မြဲမင်းများကို အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့က အသနားတော်ခံ နန်းတော်တံခါးဝသို့ ရောက်ကြောင်းနှင့် မင်းကြီးအားလျှောက်ထားစေပြီးမှ မင်းကြီးကဝင်စေ အမိန့်တော်ပြန်လျှင် အလျင်လိုဟန်နှင့်ဝင်၍ အရှင်မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်ထားကြလေ။ ‘ဘုန်းတော်ကြီးလှသောအရှင်မင်းကြီး။ အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့ကို ရေကန် ပို့ဆက်ရမည် အမိန့်တော်မြတ်ရောက်၍ အရှင်မင်းကြီးနှင့်ထိုက်တန်သော ရေကန်တစ်ခုကို တောအရပ်၌ ရှာဖွေလိုက်လံ ဖမ်းဆီးလျက် မထွက်မပြေးသာအောင် ခိုင်ခံ့စွာသောကြိုးလွန်တို့ဖြင့် စည်းနှောင်ချည်တုပ်ပြီးလျှင် ဆွဲငင်ယူဆောင်၍ မြို့တော်သို့အပို့အဆက် အကျွန်ုပ်တို့တစ်စု လာပါသည်တွင်

“ထိုရေကန်သည် လူသံမကြား တောသားအရိုင်းဖြစ်သည်နှင့် အရှင်မြို့တော်၊ ကျုံးတော်၊ ပြအိုး၊ တန်ဆောင်း၊ သူရဲခို၊ မုခ်တံခါး၊ သွားလာမြူးရွှင်ကြသော လူသံ၊ ဆင်သံ၊ မြင်းသံ အတန်တန်အတည်တည် စည်ပင်လှသော မြို့အင်္ဂါကို တစ်ရံတစ်ခါ ဤနေ့မှ တွေ့ကြုံရသည်ဖြစ်၍ ဆွေ့ဆွေ့ခုန်ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းဖြင့် ငြင်းဆန်ဖယ်ရုန်း၍ ကြိုးလွန်အားလုံးကို ဖြုန်းဖြုန်းဖြတ်လျက် အလွတ်ထွက်ပြေးသဖြင့် အကျွန်ုပ်တို့ ဤတုတ်၊ အုတ်၊ လှံတံ၊ ကျောက်ခဲဖြင့် ရိုက်ပုတ်ပစ်ခတ်၍ ကြပ်တည်းစွာ ချည်နှောင်ဆောင်ယူပါသော်လည်း အရိုင်းတောသားကို မတားမြစ်နိုင်ရှိပါသည်။ အကျွန်ုပ်တို့အား သနားတော်မူသဖြင့် လိမ္မာယဉ်ကျေးသော အရှင်မင်းကြီးရေကန်တော်ဟောင်းနှင့်တွဲယှဉ်၍ ဆောင်ယူပါမှ မြို့တော်သို့ ထိုရေကန် ရောက်နိုင်ပါမည်။ ရေကန်ဟောင်း သနားတော်မူပါ’ဟု မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြလေ။

“သင်တို့စကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် ‘အချင်းတို့။ ငါသည် ထီးနန်းစိုးစံတော်မူသည်လည်း ကြာလေပြီ။ တောအရပ်မှ ရေကန်ကို ဆောင်ယူရသည်ဟူ၍လည်း မကြားစဖူး။ ရေကန်ရိုင်းကို ရေကန်ယဉ်နှင့် တွဲယှဉ်ဆောင်ယူရသည် ဟူ၍လည်း မရှိစဖူး။ သင်တို့ အဘယ့်ကြောင့် ဤစကားကို လျှောက်ထားကြသနည်း”ဟု မေးလတ္တံ့။

“ထိုအခါ သင်တို့သည် ‘အရှင်မင်းကြီး။ အလိုတော်ရှိလျှင် ပြီးစေနိုင်လျက် ဘုန်းတော်ကြီးလှသော အရှင်မှ တော၌ ရေကန်ရိုင်းကို မဆောင်ယူနိုင်ခဲ့သော် ဘုန်းနည်းသော အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသား ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် အဘယ်သို့ ရေကန်ကို ဆောင်ယူနိုင်ပါအံ့နည်း’ဟု မင်းကြီးအား သင်တို့လျှောက် ထားလေ”ဟု ဆို၏။

ထိုသူတို့လည်း မဟောသမသုခမိန် စီရင်တိုင်း အလုံးစုံကိုပြု၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြလေ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် “ဤပြဿနာကို အဘယ်သူဖြေစီရင်သနည်း”ဟု မေး၏ “မဟောသမသုခမိန် စီရင်ပါသည်”ဟု ကြားလတ်သော် ရှေးထက်အလွန် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် သေနကသုခမိန်ကို ခေါ်၍ ရှေးနည်းအတိုင်း တိုင်ပင်ပြန်၏။

သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ငုံတော်မူပါဦး။ အထူးအခြား တစ်ပါးသောပြဿနာ ရှိပါသေးသည်”ဟု လျှောက်၍ ပြဿနာတစ်နည်းကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၂၀။ ဥယျာဉ်ပြဿနာ ဖြေခန်း

ဥယျာဉ်ပြဿနာ ဟူသည်ကား ထိုရေနံပြဿနာဖြင့် စမ်းပြီးသည်နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် “အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံး ရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါ ကြားသိတော်မူရသည်နှင့်အညီ ယခု ဥယျာဉ်ကစားတော်မူလိုသည်။ ငါ့တွင် ဥယျာဉ်ဟောင်း၌ သစ်ပင်တို့သည် ကာလမြင့်ရှည်သဖြင့် မစည်မကား မထွားမစက် အဖူးအရွက်မလန်း ညှိုးနွမ်း ပျက်စီးသည်ဖြစ်သောကြောင့် စည်စည်ကားကား ထွားထွားဝေဝေ အထွေထွေသောပန်းမျိုး၊ အသီးမျိုး ပျိုးသစ်စသော သစ်ပင်ပျိုးတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာဥယျာဉ်တစ်ခုကို ယခု ပို့ဆက်ရမည်။ မပို့ဆက်နိုင်လျှင် ဒဏ် ၁၀၀၀ သင့်စေ”ဟု အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ စေလိုက်၏။

ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း မဟောသမသုခမိန်ကို မေးကြကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန် ရေနံပြဿနာမှာကဲ့သို့ အလုံးစုံကိုစီရင်၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေ၏။ မင်းကြီးသည်လည်း အလုံးစုံသောအခြင်းအရာကိုမေး၍ မဟောသမ စီရင်သောအဖြစ်ကို သိလတ်သဖြင့် အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ သေနကသုခမိန်အမတ်ကြီးကိုခေါ်ပြီးလျှင် “ဆရာအမတ်ကြီး။ မဟောသမကို ဆောင်ယူချိန်သင့်ပြီ မဟုတ်လော”ဟု မေး၏။ သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမျှလောက်သော ပြဿနာကို ဖြေနိုင်ကာမျှနှင့် ပညာရှိသုခမိန် မခန့်လောက်သေး။ သည်းခံတော်မူပါဦး။ အထူးအခြား တစ်ပါးသော ပြဿနာကို စီရင်၍ စုံစမ်းရန် ရှိပါသေးသည်”ဟုလျှောက်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၂၁။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ထွက်တော်မူခန်း

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကြီး အကြိမ်ကြိမ်တားမြစ်သော စကားကိုကြားလျှင် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

မဟောသမသတို့သားသည် ၇ နှစ်အရွယ်ကပင်လျှင် ကောင်းကင်ကသားတစ်ကို ကျစေသည်မှတစ်ပါး ၆ ယောက်သားတို့ တရား ၆ ခုကို ထောက်ရှုဆင်ခြင်လျက် လျင်စွာသောဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်မှန်တိုင်း ဆုံးဖြတ်ကြောင်း

အမှုပေါင်း ၇ ရပ်ကို အထပ်ထပ်အသွယ်သွယ် အံ့ဖွယ်စကားကြားရစဉ်ကပင် မင်္ဂလာကြီးတစ်ခု သုခမိန်တန်ဆောင် အောင်ပွဲခံ၍ မျက်မှန်းထင်ထင် တွေ့မြင်လိုသောစေတနာအခါခါညွတ်လျက်၊ ဤအမတ်ကြီးသေနက နှောင့်ယှက်၍ ပျက်ပြန်ရသည်။

အတည်တည် လျှို့ဝှက်သည့်အနက် ခက်ခဲသော ပြဿနာကို မိမိပညာသတ္တိဖြင့် မိမိအမေးကို မိမိမှပြေလည်အောင် မဖြေနိုင်ရာ။ ၁၀ ခါ ၁၀ တန် အတန်တန်မေး၍ ငယ်သွေးငယ်ကိုယ်နှင့် ထိုသုခမိန်သတို့သားသည် ဘုရား၏ဖြေခြင်းကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်ဖြေဆို၍ ရှိပါပြီကိုလျက် မနှစ်သက်သံ ဝန်တိုသံနှင့် အတန်တန်ရက်ရှည်ငင်သဖြင့် ဆံပင်မြူနုမျှ တစ်ခုခုအပြစ်ငြိလျှင် ဖိစီး၍ လွင်ဖြစ်လေအောင် ကြံဆောင်လိုဟန်ရှိသည်။ ဤသေနက အမတ်စကားကိုသာ နာယူငဲ့နေချေလျှင် ဤ တစ်သက်တွင်ပင် သုခမိန်သတို့သားကို ငါ့သား ပြုရဟန် မရှိချေ။ သေနကအမတ်ဖြင့် ငါအဘယ်အလို ပြည့်တော့အံ့နည်း။ ယခုပင် အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့သွား၍ သတို့သား သုခမိန်ကို ငါကိုယ်တိုင်ပင်ဆောင်ယူအံ့'ဟု ကြံပြီးသော်၊ အတွင်းသား မှူးတော် မတ်တော်အပေါင်းခြံရံလျက် မထင်ရှားလွန်းသောထွက်ခြင်းဖြင့် မြင်းစီး၍ အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ထွက်သွားလေ၏။

ထိုသို့ ထွက်သွားလေသောအခါ အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ မရောက်မီ ခရီးအကြား၌ မင်းကြီးစီးသော မင်္ဂလာမြင်းတော်သည် မြေပပ်ကြား၌ ခြေကိုလျှိုမိသဖြင့် ခြေတစ်ဘက်ကျိုးခဲ့၏။ ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသမရှိရာသို့မရောက်ဘဲ ထိုမြင်းတော် ခြေကျိုးရာအရပ်ကပင်လျှင် ပြန်လည်၍ နန်းတော်သို့ဝင်လေ၏။

ထိုနေ့ မိုးသောက်ထသောအခါ သေနကအမတ်ကြီးသည် မင်းကြီးထံ ခစားအံ့ ဟု ဝင်လတ်၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ယမန်နေ့က အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ထွက်တော်မူချေသလော”ဟု လျှောက်မေးကြ၏။ “ဆရာသုခမိန်။ ထွက်ချေသည် ဟုတ်၏”ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင်၊ သေနကအမတ်ကြီးသည် ဤသို့လျှောက်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ထွက်သွားတော်မူသည်မှာ ထိုရွာသည် မင်္ဂလာကောင်းကျိုး တိုးတက်ရာဖြစ်သည်၊ မဖြစ်သည်ကို သတိတော် စွဲယူမိပါ၏လော။ အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို အပ်၊ မအပ် ရာ၊မရာတို့၌ ပြညွန်ဝေဖန်စိမ့်မည်ဟူ၍ အရာအထူးဖြင့် ကျေးဇူးတော်မြတ်ကို ခံတော်မူစေသည့် သုခမိန်အမတ်ဖြစ်၍၊ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ကျေးဇူးတော်မြတ်ရှိသည်အတိုင်း နေ့ညဉ့်မပြတ် မင်းရေးမင်းမှု အစုစုအချက်ချက် ပေါ်ထွက်မည့်အရာကို ပညာဖြင့်မြော်ချင့်၍ တော်သင့်အောင်စီမံ ဝေဖန်ခွဲခြမ်းလျက် အသက်မက ကြောင့်ကြစိုးရိမ်လေ့ ရှိသည်နှင့်အညီ အရှင်မင်းကြီးအလိုတော်ရှိသော အရာများကိုလျက် အသက်ကိုစွန့်၍ ကောင်းညွန့်မင်္ဂလာ မဖြစ်ရာအမှုမှန်လျှင် ‘သည်းခံလင့် နေပါ’ဟု တားမြစ်လျှောက်ထားရှိပါသည်။

ဤ ယခုသုခမိန်သတို့သားကို ဆောင်ယူတော်မူမည် တိုင်ပင်သည်မှာလည်း ပညာကျေးဇူးထူး၍ မတင့်တယ်၊ အရွယ်လည်းငယ်သေးသဖြင့် မင်းရေးမင်းမှု ထမ်းရွက်စီရင်နိုင်သေးမည် မဟုတ်။ ထိုသတို့သား သုခမိန်ခန့်လောက်သူ စင်စစ်မှန်လျှင် အတန်တန်လျှို့ဝှက် ခဲခက်သောပြဿနာဖြင့် ပညာကျေးဇူးလည်းလွန်၍ တင့်တယ်စွာအရွယ်လည်း ရောက်စေဦးတော့ ဟု နောက်ရေးကိုမြော်ထောက်၍ လျှောက်ပါသည်ကို အရှင်မင်းကြီး မနာယူဘဲ မထွက်မသွားရာသော ရွာသို့ ထွက်သွားတော်မူမိချေသောကြောင့် မင်္ဂလာမြင်းတော် ခြေကျိုးခြင်း အန္တရာယ် ရောက်ချေသည်။ အလျင်တဆော ပြုရမည့်အခွင့်ကို နှံ့ဖင့်ချေလျှင်လည်း အကျိုးယုတ်ရာသည်။ တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ဆေးလေးစွာ ပြုရမည့်ကိစ္စကို စိတ်ကအလျင်လိုတိုင်း အားကြိုးလျှင်လည်း တန်ခိုးဆုတ်ယုတ်ရာ ချေသည်များကို နှလုံးထားတော်မူရပါမည်”ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ပညာထက် သဒ္ဓါ^{၇၆}လွန်သူဖြစ်၍ အကြောင်းအကျိုးကို ဆက်စပ်လျက် ပြောဆိုသောစကားကို ယုံကြည်သဖြင့် ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။

၂၂။ မြည်းပြဿနာ ဖြေခန်း

မြည်းပြဿနာ ဟူသည်ကား ထိုနေ့မှ တစ်ရက်မြောက် မိုးသောက်သောနေ့၌ သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ “ဆရာအမတ်ကြီး။ မဟောသမသုခမိန်ကို ယခုဆောင်ယူရသော် ကောင်းမည်မဟုတ်လော”ဟု တိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီးစိတ်တော်က ဆောင်ယူတော်မူလိုသော အာသာ”ရှိတော်မူလျှင် ဆောင်ယူတော်မူပါတော့။ ထိုသို့ ဆောင်ယူခြင်း၌မူကား ယမန်နေ့၌ကဲ့သို့ ကိုယ်တော်တိုင်ထွက်၍ ဆောင်ယူခြင်းငှာ မထိုက်။ မင်း၏ဣန္ဒြေ”ကို ဖြစ်စေရမည်လည်း တစ်ကြောင်း၊ သူတော်ကောင်းစင်စစ် ထိုသူဖြစ်၍ ချစ်မြတ်နိုးသော အရှင်ကျေးဇူးတော်ကို သိပါလျှင် သင့်တော်၏။ အရှင်ကျေးဇူးတော်ကို မသိဘဲ စဉ်းလဲစဉ်းစား သစ္စာ”မစောင့် မမြောင့်နှလုံး သုံးသူဖြစ်ချေက အချစ်ယုံကြွ၍ ၂ ဦးလုံး နောင်အကျိုးမဲ့ ရှိတတ်သည်တစ်ကြောင်း၊ ညွတ်ညွတ် ပျောင်းပျောင်း ကောင်းသောသဒ္ဓါ၊ မေတ္တာ”၊ ပညာကျေးဇူး လူထူးလူမြတ်မှန်လျှင် ဆင်ကောင်း၊မြင်းကောင်း အစရှိသော တစ်ပါးသော မင်းထိုက်ဘဏ္ဍာများကို ဆောင်ယူသိမ်းပိုက်သကဲ့သို့ တိုက်ရိုက်သိမ်းယူ၍ ထိုသူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ထူး၊မထူးကို မသိမသာဖြစ်မည်တစ်ကြောင်း၊ ဤသို့သော အလားအလာ နောင်လာအခွင့်ကို မြော်ချင့်တော်မူသဖြင့် လျှို့ဝှက်သောအနက် ခဲခက်သောပြဿနာနှင့် လိမ္မာသောတမန်ကို စေ၍ခေါ်တော်မူလျှင် သင့်မည်ထင်ပါသည်။ စင်စစ် မဟောသမသည် ပညာရှိမှန်အံ့။ ထိုပြဿနာကိုသိသဖြင့် အရှင်မင်းကြီး အထံတော်သို့ လာရောက်ပါလိမ့်မည်”ဟု လျှောက်ထား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း သေနကအမတ်ကြီးစကားကို နှစ်သက်၍ “ဆရာအမတ်ကြီး။ လျှို့ဝှက်သော ပြဿနာ အဘယ်သို့ စိရင်အံ့နည်း”ဟု မေး၏။

သေနက အမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့ စေတော်မူပါလော့။ ‘အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာနေ မဟောသမပညာရှိ သင်၏ ပညာရှိကြောင်းကျေးဇူးသတင်းကို ငါ ကြားသိတော်မူရသဖြင့် သင့်ကိုရှုကြည့်လို၍ ယမန်နေ့က အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ထွက်တော်မူစဉ် ခရီးအကြား၌ ငါ၏မင်္ဂလာမြင်းတော် ခြေကျိုးရသည် ဖြစ်သောကြောင့် အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသားတို့က မြင်းကောင်းတစ်စီးနှင့် သူဌေးကောင်းတစ်ယောက်ကို ငါ့ထံ ပို့ဆက်စေရမည်’ဟု စေတော်မူပါလော့။ စင်စစ် မဟောသမသည် ပညာရှိမှန်လျှင် ‘မြင်းကောင်းတစ်စီး ဆိုသည်ကား ငါ့ကိုယ်ကိုရည်၍ ဆိုသည်။ သူဌေးကောင်းဆိုသည်ကား ငါ့အဖသူဌေးကြီးကို ရည်၍ ဆိုသည်’ဟု သိလတ္တံ့”ဟူ၍ လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း “ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍၊ သေနကအမတ်ကြီးစိရင်တိုင်း အမိန့်တော်အမှာဖြင့် လိမ္မာသောအမတ်တစ်ယောက်ကို အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ စေလွှတ်လိုက်၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန့်သည် အမတ်စကားကိုကြားလျှင် ‘မင်းကြီးသည် ငါ့ကိုလည်းကောင်း၊ ခမည်းတော်ကိုလည်းကောင်း မြင်တော်မူလိုချေသည်’ဟုသိသဖြင့်၊ ခမည်းတော်သူဌေးကြီးထံ သွားပြီးလျှင် ရိုသေစွာရှိခိုးလျက်

“ခမည်းတော်။ အရှင်မင်းကြီးသည် ခမည်းတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အကျွန်ုပ်ကိုလည်းကောင်း မြင်တော်မူလိုသံနှင့် တမန်စေလွှတ်လိုက်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ခမည်းတော်သည် အကျွန်ုပ်တို့မသွားမီ အလျင် ၁၀၀၀ သောသူဌေးအခြံအရံနှင့် အရှင်မင်းကြီးထံ သွားတော်မူစေချင်ပါသည်။ ထိုသို့သွားသောအခါ လက်ချည်းသက်သက်မသွားမူ၍ ထောပတ်သစ်ဖြင့်ပြည့်သော စန္ဒကူးကြွတ်ကိုဆောင်ယူ၍ သွားတော်မူနှင့်ပါ။

“မင်းကြီးထံရောက်လျှင် မင်းကြီးသည် ခမည်းတော်အား ပဋိသန္ဓာရ”စကား ဟောပြောလျက် လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌ ချပေးတော်မူလတ္တံ့။ ထို မင်းချပေးသောနေရာ၌ ခမည်းတော် နေတော်မူနှင့်ပါ။ အကျွန်ုပ်လာသောအခါ မင်းကြီးသည် ပဋိသန္ဓာရပြုပြီးလျှင် ‘သုခမိန့် သင်နှင့်ထိုက်သောနေရာကို ကြည့်၍နေလော့’ဟု ဆိုလတ္တံ့။ ထိုသို့ မင်းကြီးဆိုသောအခါ ခမည်းတော် မျက်နှာကို အကျွန်ုပ် ကြည့်ပါမည်။ သည်းခံတော်မူပါ။ ခမည်းတော်မျက်နှာကို အကျွန်ုပ်ကြည့်လျှင် ခမည်းတော်သည် နေရာမှ ထပြီးသော် ‘ချစ်သား။ ဤခမည်းတော် နေရာမှာ နေလှည့်’ဟုဆို၍ ခမည်းတော်နေရာ လွှဲပေးတော်မူပါ။ ဤသို့ ပြုပါလျှင် တစ်ခုသောပြဿနာသည် အပြီးသို့ ရောက်ပါလတ္တံ့”ဟု ဆို၏။

သိရိဝဗ္ဗသုဌေးကြီးသည်လည်း “ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍ မဟောသဓမ္မသုခမိန့် စီရင်တိုင်းပင်လျှင် သူဌေး ၁၀၀၀ ခြံရံလျက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံ သွား၍ နန်းတော်ရှေ့တံခါးဝ၌ ရပ်နေပြီးသော် အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာက သူဌေးကြီးလာကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေပြီးလျှင်၊ ‘ဝင်စေ’ အမိန့်တော်ပြန်မှ နန်းတော်သို့ဝင်သဖြင့် ရှေ့နောက်မတည့် မဝေးမနီး လေညာလေအောက် ၆ ပါးသော အပြစ်ကင်းသည်ဖြစ်၍ တင့်အပ်သောနေရာ၌ ရှိခိုးလျက်နေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း သူဌေးကြီးအား ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောဟောပြီးသော် “သူဌေးကြီး။ သင်၏သား မဟောသဓမ္မသုခမိန့် မပါလော”ဟုမေး၏။ သိရိဝဗ္ဗသုဌေးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ နောက်မှ ခြေတော်ရင်းသို့ ရောက်ပါလိမ့်မည်”ဟု လျှောက်လျှင်၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ “သူဌေးကြီး။ တင့်တယ်လျောက်ပတ်သောနေရာကို သိသဖြင့် နေလော့”ဟု နေရာချပေး၏။ သူဌေးကြီးလည်း အပြစ် ၆ ပါး ကင်းသော မင်းပေးနေရာ၌ နေ၍ခစား၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန့်သည်လည်း ဘယက်တန်ဆာစသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ပြီးသော် ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၁၀၀၀ ခြံရံလျက် တန်ဆာဆင်အပ်သော မြင်းရထားစီး၍ အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာမှ နန်းတော်သို့ဝင်အံ့ ဟု လာလတ်သော်၊ ကျုံးရိုးပေါ်၌သွားသော မြည်းတစ်ကောင်ကိုမြင်လတ်လျှင် သန်သန်မြန်မြန် အားအင်စွမ်းပကား ရှိသော လုလင်ပျိုတို့ကို “အချင်းတို့။ ထိုကျုံးရိုး၌သွားသော မြည်းကို လိုက်၍ မိအောင်ဖမ်းပြီးမှ မမြည်မဟစ်နိုင်အောင် ဧကန်စွာပြီးလျှင် ဖျာဖြင့်လိပ်၍ ပိုက်ချီယူဆောင်ခဲ့ကြ”ဟု စေလိုက်၏။

ထိုအခါ လုလင်ပျိုတို့လည်း မဟောသဓမ္မသုခမိန့် ဆိုတိုင်း မြည်းကိုဖမ်း၍ ယူဆောင်ခဲ့ပြီးသော်၊ မဟောသဓမ္မသုခမိန့်သည် ၁၀၀၀ သောသူငယ်ဖော် ခြံရံလျက် မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။

ခရီးမင်းလမ်းမ အိမ်စဉ် ၂ဘက်နေ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ အရွယ်ရောက်သူ၊ အရွယ်မရောက်သူ၊ အရွယ်လွန်သူ လူအပေါင်းတို့သည်

“ဤ သူငယ်ရွှေဖော်အလယ် ရထားထက်၌ နှစ်သက်ကြည်ညိုဖွယ်သောသတို့သားသည် အရှေ့ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာ သီရိဝဗ္ဗနသုဌေးသား ထင်ရှားသောသုခမိန်ဟူသည် ဤသတို့သားပင်တည်း။ ဤသတို့သားသည် ဖွားစကပင်လျှင် ဆေးတုံးကိုင်လျက်ဖွား၍ စကားအမိနှင့်ပြောသည်ဟု ကျော်စောခြင်း ရှေးဦးက တစ်လ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ဗိသုကာဆရာတို့ မတတ်နိုင်သော ဇရပ်ထူးဇရပ်ကောင်းကိုဆောက်၍ အကောက် ၁၀၀၀ ရေဆိပ်ရှိသော ရေကန်ကိုစီရင်သည် တစ်တန်၊ ပန်းမန်၊ အသီးအပွင့်မျိုးတို့နှင့်ယှဉ်သော ဥယျာဉ်ကို စိုက်ပျိုးသဖြင့် တန်ခိုးသတင်း ကျော်စောခြင်းဖြစ်သည် တစ်ချက်၊ စွန်လက်မှ သားတစ်ကိုဟစ်၍ ကျစေသော အစီအမံနှင့် ၆ တန်သောတရားကို ၂ ဦးသားကြည်ညိုအောင် မည်သူ့အလိုသို့ မလိုက် ထိုက်ရာဆုံးဖြတ်သည် တစ်သီး၊ မင်းကြီးမြေခက်အောင် ၁၀ချက်သော အမေးပြဿနာတို့ကိုလည်း ပညာတုံ့ပြန်၍ အတန်တန် ဖြေစီရင်သည် တစ်ခြား၊ အပျော်အပါး အကစားအင်္ဂါ စိတ်လိုတိုင်းအစာတောင်း အကြောင်းသည်မျှသာ ရှိချိန်အရွယ် ငယ်နိုင်မျှသေးက ဘေးဘိုးဆင်းသက်၍ ဘယ်လက်ထက်တွင်မျှမကြားရစေဖူး၊ ကျေးဇူးအသီးသီးနှင့် ရှင်မင်းကြီး ဘုန်းတော်ကြောင့် ပေါ်ထွန်းလာသော ဤသုခမိန်ကို အကြိမ်ကြိမ်ယခု ရှုကြည့်၍လည်း ငါတို့ အားမရနိုင်”ဟု အချင်းချင်း မေးကြပြောကြ ရှုမောကြလျက် နန်းတော်အရှေ့ တံခါးဝတိုင်အောင် လိုက်၍ကြည့်ကြကုန်၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် နန်းတော်အရှေ့တံခါးဝသို့ရောက်လျှင် ရောက်ကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေ၍၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း နှစ်သက်ရွှင်လန်းစွာ မဟောသေသုခမိန်ကို ‘ယခုပင်ဝင်စေ’ဟု မင်းမိန်ပြန်မှ သူငယ်ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၁၀၀၀ ခြံရံလျက်ဝင်၍ နန်းတော်သို့တက်ပြီးသော် မင်းကြီးအား ရှိခိုးလျက် တင့်အပ်သောနေရာ၌ ရပ်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း မဟောသေသုခမိန်ကိုမြင်လျှင် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် ပဋိသန္ဓာရစကား မေးမြန်းပြောဆိုပြီးသော် “ချစ်သားသုခမိန်။ သင့်အား လျှောက်ပတ်သော နေရာကိုသိသဖြင့် ကြည့်၍နေလော့”ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ မဟောသေသုခမိန်သည် ခမည်းတော်သူဌေးကြီး၏ မျက်နှာကိုကြည့်၏။ သူဌေးကြီးသည်လည်း အထက်မှာထား ရှိသည့်အတိုင်း မိမိနေရာမှထပြီးလျှင် “ချစ်သား။ ဤနေရာ၌ နေလှည့်လော့”ဟုဆို၏။ မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ခမည်းတော်သူဌေးကြီး၏နေရာ၌ နေလေ၏။

ထိုသို့ အဖနေရာ၌ နေသည်ကိုမြင်လျှင် သေနကအမတ်၊ ပက္ကသအမတ်၊ ကာမိန္ဒအမတ်၊ ဒေဝိန္ဒအမတ်၊ ဤ ၄ ယောက်သော အမတ်သုခမိန်တို့သည် ကိုယ်လူခြေကိုဖျက်၍ လက်ခုပ်တီးကာ ပြင်းစွာရယ်ကြလျက် “အန္တဗာလ”ကို ပဏ္ဍိတ”ထင်၍ အရှင်မင်းကြီး ခေါ်တော်မူမှားချေပြီ”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

အမတ်ကြီး ၄ ယောက်တို့လည်း ကျိစယ်ရယ်ဟန် ဂုဏ်ညံ့အောင်ကြံ၍ ဝန်တိုသံပြက်ရယ်ပြုသည်ကို အတုလိုက်၍ အထိုက်အလိုက်ကိုမသိကုန်သော နန်းတွင်းသားမှူးမတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ အကျိုးမဲ့နိပ်နယ် ပြက်ရယ်ပြုကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း တိမ်မြူစင်သော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ ရွန်းရွန်းရွှင်ရွှင် ကြည်လင်သော မျက်နှာရှိတုန်းပါကို ရာဟုဖမ်းသော လကဲ့သို့ ခဏချင်းညှိုးသမ်း၍ စိတ်ဝမ်းမရွှင်မပြုံး နှလုံးတော်မသာ ဖြစ်လေ၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် မင်းကြီးမျက်နှာ မသာသည်ကိုမြင်လျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ မျက်နှာတော် မသာဟန် တကား။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း”ဟုမေး၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း “သုခမိန်။ ငါ နှလုံးမသာရှိသည် မှန်၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ သင်သည် ဖွားစကပင်လျှင် ဂုဏ်အင်အထူးနှင့် ၇ ဦးသော တရား၊ ၁၀ ပါးသော ပြဿနာတို့ကို

ဖြေဆိုစီရင်နိုင်သည်ဟု ကြားသိရခြင်းသည် ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာ ငါ၌ နှစ်လိုဖွယ်ဖြစ်၏။ ယခု သင့်ကိုမြင်ရခြင်းမူကား အကြားနှင့် မညီမလျော် အကျော်အစောနှင့်မလိုက်ဖက် နှစ်သက်ဖွယ်မရှိ”ဟု ဆို၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် နှစ်လိုတော် မမူသနည်း”ဟု မေး၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း

“သုခမိန်။ အထူး ငါပြောဖွယ် မရှိပြီ။ အမျိုးမြတ်သူ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်တို့ ဓလေ့ မိဘကိုထား၍ သားချင်းဆွေမျိုးတွင် အသက်အရွယ်ကြီးသောသူကိုမျှ နေရာမှ ထစေခြင်းငှာ မထိုက်။ သင်မူကား ယခု ဆပ်၍မပြေနိုင်သော ကျေးဇူးရှင် အဖသူဌေးကိုလျက် နေရာမှထစေသဖြင့် အဖနေရာမှာ သင်နေသည့် အခွင့် သင့်တင့်လျော်ပါ၏လော”ဟု မေး၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အရာတိုင်းမှာပင် သားထက် အဖမြတ်သည် ထင်မှတ်တော်မူသလော”ဟု မေး၏။ မင်းကြီးလည်း “သုခမိန်။ အရာတိုင်းမှာပင် သားထက် အဖမြတ်သည်”ဟု ဆိုလတ်သော်၊ မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို မြင်းကောင်းတစ်စီးနှင့် သူဌေးကောင်းတစ်ယောက် ပို့ဆက်ရမည် စေတော်မူသည် မဟုတ်လော”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ နေရာမှထ၍ မြည်းကို ဆောင်ခဲ့ကုန်သော လုလင်ပျိုတို့ကိုကြည့်လျက် “အချင်းတို့။ ဤသို့ မြည်းကိုသွင်းယူခဲ့”ဟုဆို၍ မြည်းကိုသွင်း စေသဖြင့် မင်းကြီးခြေရင်း၌ အိပ်စေလျက်ထားပြီးမှ “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမြည်းသည် အဖိုးမည်မျှ ထိုက်သနည်း”ဟု မေး၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “သုခမိန်။ မြည်းကောင်းဖြစ်လျှင် အလွန်အားဖြင့် ၈ကျပ် အဖိုးထိုက်၏”ဟုဆို၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤ ၈ ကျပ်တန် မြည်းထီးနှင့်ဆက်ဆံ၍ အာဇာနည် မြင်းမ”ဝမ်း၌ ဖြစ်သော အဿတိုရ်မြင်း”ကောင်းသည်ကား အဘယ်မျှ အဖိုးထိုက်မည်နည်း”ဟု မေး၏။

“သုခမိန်သတို့သား။ အဿတိုရ်မြင်းကောင်းတို့၏အဖိုးကား အပိုင်းအခြားမရှိ များစွာထိုက်၏”ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင်၊ မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ အမိန့်ရှိသနည်း။ ယခုတွင်ပင်လျှင် ‘အရာတိုင်း၌ သားထက် အဖမြတ်၏’ဟု အမိန့်ရှိတော်မူသည် မဟုတ်လော။ အရှင်မင်းကြီး အမိန့်ရှိတိုင်း အရာတိုင်းမှာ သားထက် အဖမြတ်သည်မှန်လျှင် သားဖြစ်သော အဿတိုရ်မြင်းကောင်းထက်လည်း အဖဖြစ်သောမြည်းထီး မြတ်သင့်ကောင်းပါသည်။ အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့ အရာသို့လိုက်၍ ထိုက်ရာသာ အမြတ်၊အယုတ်ကို ယူရပါမည်စင်စစ်မှန်လျက် အရှင့်သုခမိန်ကျော် အမတ်ကြီး ၄ ယောက်တို့သည် ဤမျှလောက်ကိုမျှ မသိနိုင်ကြဘဲလျက် လက်ခုပ်တီး၍ရယ်ကြသည်မှာ ထိုပညာရှိ ၄ ယောက်တို့၏ အမြော်အမြင်ပညာသည် အံ့ဩစရာများပေတောင်း။ ဤ သူကောင်း ၄ ယောက်တို့ကို အဘယ်မှာ အရှင်မင်းကြီး ရပါချေသနည်း”ဟု ပြက်ရယ်ပြု၏။

‘ဟသီ တုဝံ ဧဝံ မညာသိ သေယျော၊ ပုတ္တေဟိ ပိတာ။

ရာဇေသေဋ္ဌ၊ ဟန္တုဿတရဿ တေ။

အယံ၊ အဿတရဿ ဟိ ဂဒြဘော ပိတာ။ ။’ ဟု ဧကနိပါတ်ကျမ်း၌ လာသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။

ရာဇေသေဋ္ဌ၊ မင်းမြတ်။ ပုတ္တေဟိ၊ သားတို့ထက်။ ပိတာ၊ အဖသည်။ သေယျော၊ မြတ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မညာသိ-မညန္တော၊ အောက်မေ့တော်မူသည် ဖြစ်၍။ တုဝံ၊ အရှင်မင်းကြီးသည်။ ဟသီ၊

ပြက်ရယ်ပြုတော်မူ၏။ ဟန္တ ဒါနိ၊ ယခု။ တေ၊ အရှင်မင်းကြီး၏။ အဿတရဿ၊ အဿတိုရ်မြင်းကောင်းထက်။ အယံ၊ ဤမြည်းသည်။ သေယျော၊ မြတ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်တော်မူစေလော့။ ဟိ ကဿ၊ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား။ ဂဒြာဘော၊ မြည်းသည်။ အဿတရဿ၊ အဿတိုရ် မြင်းကောင်း၏။ ပိတာ၊ အဖဖြစ်သောကြောင့် တည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သားထက် အရာတိုင်းမှာပင် အဖမြတ်၏ အယူတော်ရှိ၍ အကျွန်ုပ်ကို ပြက်ရယ်ပြု သည်မှာ အရှင်မင်းကြီး အမိန့်တော်အတိုင်း အရာတိုင်း၌ သားထက် အဖမြတ်သည်မှန်လျှင် ဤမြည်းသည်လည်း အဿတိုရ်မြင်းကောင်း၏ အဖပင်ဖြစ်သောကြောင့် အဿတိုရ်မြင်းကောင်းထက် ဤမြည်း မြတ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ ဂါထာဖြင့်လျှောက်ဆိုပြီးလျှင် မဟောသဓသုခမိန့်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့မြည်းကိုပုံပြု၍ အကျွန်ုပ်သိသာတော်မူအောင် လျှောက်သော်လည်း စိတ်ရောက်တော်မမူလျှင် ယခု အကျွန်ုပ်တို့သားအဖ ၂ ယောက်ကို မြတ်ရာရွေး၍ အဖသည် အကျွန်ုပ်ထက်မြတ်လျှင်လည်း အကျွန်ုပ်နှင့် အရှင်မင်းကြီးမှာ အကျိုးရှိ။ အဖကိုပင် ကောက်ယူတော်မူပါ။ ယင်းသို့မဟုတ်၊ အဖထက် အကျွန်ုပ်မြတ်လျှင်လည်း အကျွန်ုပ်ကိုပင် ကောက်ယူတော်မူပါလော့” ဟု လျှောက်၏။

မဟောသဓသုခမိန့်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် နှစ်လိုသောနလုံးဖြင့် ရွှင်ပြုံးသော မျက်နှာရှိခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော မင်းပရိသတ် မှူးမတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း ‘ခက်ခဲသော ပြဿနာကို ကောင်းစွာဖြေပေသည်’ဟု ပဲ့တင်ထပ်မျှ ချီးမွမ်းကောင်းချီးသံပေးလျက် အင်္ကျီအပေါ်လွှမ်း၊ ဦးရစ်ပေါင်း ပစ်လွှားခြင်း၊ လက်ပမ်းပေါက်ခတ်ခြင်း၊ လက်ဖျစ်ခတ်တီးခြင်းတို့ဖြင့် ရွှင်မြူးကြကုန်၏။

သေနကအစရှိသော အမတ်ကြီး ၄ ယောက်တို့သည်ကား အောက်သို့မျက်နှာချလျက် လက်ဖြင့် ဆုပ်နယ်အပ်သော ကြာညိုပန်းကဲ့သို့ ညှိုးသမ်းသဖြင့် ပင့်သက်လှိုင်လှိုင် မှိုင်၍နေကြကုန်၏။

[ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းအား သူတစ်ပါးပြစ်တင်ရန် စကားကို စောဒနာ“ပရိဟာရ”ထိုက်၍ ဆိုအံ့။ ဘုရားလောင်း မဟောသဓသုခမိန့်သည် သံသရာအဆက်ဆက်က ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီသမ္ဘာရ်“၊ အတုမရှိသော ပညာ၊ ဤသို့သော ဂုဏ်ရှင်ဖြစ်၍ အမိအဖတို့ ကျေးဇူးကို သိတတ်ခြင်း၌ မဟောသဓထက် သာ၍ သိသောသူ မည်သည်မရှိ။ ထိုသို့ မိဘကျေးဇူးကို သိတတ်သူဖြစ်လျက်မိမိပညာဂုဏ်ကို မင်းကြီးအား သိစေလိုလျှင် တစ်ပါးသော အကြောင်းဖြင့်သာ ပြုရာ၏။ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော အဘကို နေရာမှ ထစေထိုက်သည်မဟုတ်။ ထိုသို့ မထိုက်ဘဲကို နေရာမှ ထစေသည်ကိုထောက်လျှင် မဟောသဓသုခမိန့်သည် မိဘကျေးဇူးကို သိတတ်၏ ဟူသောစကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပြီလော့ဟု စောဒနာ။

[အဖြေကား။ ။ မဟောသဓသုခမိန့်သည် အဘကို နေရာမှထစေသည် မှန်၏။ ထိုသို့ ထစေသော်လည်း အဖကို မထေမဲ့မြင်ပြုလို၍ ထစေသည် မဟုတ်။ ဤသို့အဖကို နေရာမှ မထစေဘဲ တပါးသော အရာဖြင့်သာ ပညာဂုဏ်ကို ပြချေက အထက် မင်းကြီး တမန်စေ၍ အဿတိုရ်မြင်းကောင်းတစ်စီးနှင့် သူဌေးကောင်း တစ်ယောက် ဆက်ပို့ရမည်ဟူသော ပြဿနာသည် တိမ်မြုပ်ပျောက်ပျက်၍ မထင်မရှားဖြစ်ရာဘိသော်-

- ထို မင်းကြီးစေအပ်သော မြည်းပြဿနာကို ထင်ရှားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊
- မြည်းပြဿနာကိုမှီ၍ မိမိပညာကျေးဇူး အထူးရှိသည်ကိုပင် ပရိသတ်၌ ထင်ရှားစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊

- ထိုသို့ မြည်းပြဿနာကိုမှီ၍ ပညာဂုဏ်ပေါ်ထွန်းသဖြင့် သေနကအစရှိသော အမတ် ၄ ယောက်တို့စကားဆိုရာမရှိသည်ကို ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊

ဤသို့သော အကြောင်းကို မြော်၍ နန်းတော်ကို မသွားမီအိမ်က ပင်လျှင် မိမိအဖကို ခယတောင်းပန် သည်းခံစေသဖြင့် နေရာမှ အဖကို ထစေသတည်း။ ကျေးဇူးကို မသိမိမိဂုဏ်ကိုသာလို၍ ထစေသည် မဟုတ်၊ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့် မိဘကျေးဇူးကို သိတတ်ခြင်း၌ အတုမရှိဟူသော စကားနှင့် မဆန့်ကျင်ဟု ဖြေ]

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

၂၃။ ပထမ အချိုးအမြောက်ခံရခန်း

ထို မြည်းပြဿနာကိုဖြေ၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိသဖြင့် နံ့သာပေါင်း အမွှေးပေါင်းရည်ဖြင့်ပြည့်သော ရေကရားကိုချီလျက် “အရပ် ၄ မျက်နှာ ရွာနယ်နိမိတ်ရှိတိုင်း အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာကို ဥကင်”ရာပေလွင်”ထီးဖြူသာကြွင်းစေ။ မင်းတို့အဆောင်အရွက်ဖြင့် ငါကဲ့သို့ စံစားစိုးအုပ်လေ” ဟုဆိုလျက်၊ သိရိဝဗ္ဗန သူဌေးကြီး၏လက်၌ အဘိသိက်ရေစင် သွန်း၍ပေး၏။ သူဌေး ၁၀၀၀ တို့ကိုလည်း သူဌေးကြီး၏ အလုပ်အကျွေး အခြံအရံအလိုငှာ ပေးအပ်လက်ဖွဲ့လိုက်၏။ ဘုရားလောင်းမယ်တော် သုမနဒေဝီ သူဌေးမအားလည်း မိဖုရား၏အဆောင်အရွက် အဝတ်တန်ဆာများစွာတို့ကို ပို့စေ၏။

ဤသို့ မဟောသမ၏မိဘတို့အား ချီးမြှောက်ပေးအပ်ပြီးလျှင် “သူဌေးကြီး။ သင်၏သား မဟောသမကို ငါ့သား ပြုပါရစေ။ ငါ့အား သင်ပေးလော့”ဟု တောင်း၏။ သိရိဝဗ္ဗနသူဌေးကြီးသည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သား မဟောသမသည် ယခု ခံတွင်း၌ အမိနို့ရည်မျှ မစင်ပါသေး။ နောက်အရွယ်ရောက်မှ အရှင်မင်းကြီးထံတော်၌ မြဲစွဲထမ်းရွက်ပါစိမ့်မည်။ ယခု မွေးကျွေးပြုစုပါရစေဦး”ဟု လျှောက်လျှင်၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “သူဌေးကြီး။ ဤမဟောသမအား ယနေ့မှစ၍ မည်သည့်အမှုကိုမျှ သင် စိုးရိမ် ကြောင့်ကြခြင်း မရှိနှင့်။ သင်၏အိမ်၌ ကျွေးမွေးပြုစုသည်ထက် သာ၍ ငါသည် မဟောသမကို ရင်သွေးရင်သားပြုလျက် ကောင်းစွာမွေးကျွေးပြုစုအံ့။ ဤမဟောသမကို ငါသည် ကိုယ်မွေးသောသားနှင့် အတူတူ ချစ်ခင်မြတ်နိုးတော်မူ၏။ ထိုသို့ သားရင်းတမျှ ချစ်ခင်မြတ်နိုးသော ငါသည် ပြည်ကြီးသေဌ်နင်း မင်းဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် သင့်ထက်သာ၍ မမွေးမကျွေး မပြုစုနိုင် ရှိအံ့နည်း။ မစိုးရိမ်လင့်။ အိမ်သို့သွား၍ ငါကဲ့သို့စိုးစံလျက် ချမ်းသာစွာ သင် နေလော့”ဟု ဆို၏။

ထို သိရိဝဗ္ဗနသူဌေးကြီးသည် မင်းကြီးအားရှိခိုးပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန်ကို မိမိရင်ခွင်ပေါ်၌ထားလျက် နဖူးဦးခေါင်းတို့ကို ပိုက်နမ်း၍ “ချစ်သား။ မင်းဟူသည်ကား မျက်နှာအစိမ်းအကျက် မရွေး။ မင်းခွင့်မကုန်လျှင် အလျင်တဆော အမျက်ထွက်တတ်၏။ အချစ် မယုံအပ်။ မမေ့မလျော့ လုံ့လပြု”ဟု အဆုံးအမပေး၏။

မဟောသေသုခမိန်လည်း ခမည်းတော်အား ရိုသေစွာရှိခိုးလျက် “ခမည်းတော်။ အကျွန်ုပ်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြတော် မမူလင့်”ဟု နှစ်သိမ့်စေ၏။ သိရိဝဗ္ဗနုသုဋ္ဌေးကြီးသည် ဤသို့ သားအားမှာထားပြီးလျှင် သူဋ္ဌေး ၁၀၀၀ ခြံရံလျက် ပါစီနယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသို့ပြန်ပြီးလျှင် မင်းပေးသောစည်းစိမ်၌ ‘ရွာမင်း’အဖြစ်ဖြင့် နေလေ၏။

သိရိဝဗ္ဗနုသုဋ္ဌေးကြီး သွားပြီးသည်နောက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသေသုခမိန်ကို ခေါ်ပြီးလျှင် “ချစ်သား သုခမိန်။ သင်သည် နန်းတွင်း၌နေ၍ ခစားမည်လော။ ယင်းသို့မဟုတ် ပြင်ကနေ၍ ခစားမည်လော”ဟု မေး၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် ဤသို့ကြံ၏။

‘ယခု ငါ့အား အမြဲလျှင် အထိန်းအကြပ် အလုပ်အကျွေးတို့နှင့် ရွှေဖော်ဖွားဖက် ၁၀၀၀ တို့ဖြင့် များစွာသောအခြံအရံ ရှိ၏။ ထိုအခြံအရံများစွာနှင့် နန်းတွင်း၌နေ၍ ခစားခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်။ နန်းပြင်ကသာနေ၍ ခစားရသော် ကောင်း၏’ဟုကြံပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ပြင်ကသာ နေ၍ ခစားလိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသေစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ကောင်းပြီ။ ခစားတော့”ဟုဆို၍ အမတ်တို့အား မဟောသေနေအိမ်ကို တော်သင့်လျောက်ပတ်စွာ ရွေးချယ်စေပြီးသော် မင်းသား၏ အချီးအမြှောက်ဖြင့် အိမ်ကို ကောင်းမွန်စွာဆောက်လုပ်ပြီးလျှင် မဟောသေသတို့သားအား အကြီးအကြပ် အချီအထိန်း အလုပ်အကျွေးနှင့်တကွ ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၁၀၀၀ ခြံရံလျက် နေစေ၏။ ဖွားဖက် ၁၀၀၀ အစရှိသော အခြံအရံနှင့်တကွ မျိုးရိက္ခာ လုံလောက်အောင်လည်း မပြတ်ပေးစေ၏။

မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ထိုနေ့မှစ၍ နေ့တိုင်းမပြတ် မင်းကြီးအား ခစား၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၌ သုခမိန် ၅ယောက် ဖြစ်သတည်း။

ဤတွင်ရှေ့ကား မဟောသေသုခမိန် မင်းကြီးထံသို့ရောက်စ ပထမအချီးအမြှောက် ခံရသည်ကို ဆိုသောစကားတည်း။

၂၄။ ထန်းပင်ပေါ် ကျီးသိုက်မှပတ္တမြား ယူစေခန်း

မဟောသေသုခမိန်၏ပညာကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မျက်ကွယ်သာကြားရ၍ မျက်မှောက်ထင်ထင် မမြင်ရသေးသဖြင့် ‘အဘယ်အကြောင်းဖြင့် သတို့သားပညာကို သိမြင်ရပါအံ့နည်း’ဟု တောင့်တလျက်ရှိ၏။

ထိုအခါ မြို့၏တောင်တံခါးဝနှင့် မနီးမဝေးသောအရပ်၌ ရေကန်သည် ရှိ၏။ ထိုရေကန်နား၌လည်း ထန်းတစ်ပင် ရှိ၏။ ထိုထန်းပင်၌ ကျီးတို့သည် အသိုက်ဖွဲ့၍နေကုန်၏။ ထိုကျီးသိုက်၌ အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သော ပတ္တမြားတစ်လုံးသည်လည်း ရှိ၏။ ထိုပတ္တမြား၏အရောင်သည် ကန်အတွင်းရေထဲ၌ ထင်၏။ ထိုသို့ထင်သောအခါ ရေကန်သို့ ရောက်ကြကုန်သောသူတို့သည် ‘ဤရေကန်ထဲ၌ ပတ္တမြားကျောက်ကောင်း

ရှိ၏။ ဤပတ္တမြားသည် မင်းကြီးအား ထိုက်၏'ဟု ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ “ဆရာအမတ်ကြီး။ မြို့တော်တံခါးဝမနီးမဝေး ရေနံတွင်း၌ ပတ္တမြားမျက်ကောင်းတစ်လုံး ရှိသည်ဟု လျှောက်ထားကြကုန်သည်။ ထိုပတ္တမြားမျက်ကောင်းကို အဘယ်သို့ ယူရအံ့နည်း”ဟု မေး၏။

သေနကအမတ်သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ရေနံမှရေကို အကုန်အစင်ထုတ်၍ ယူရသော် သင့်ပါ၏”ဟုလျှောက်လေသော်၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ဆရာအမတ်ကြီး။ ကောင်းပြီ။ ဆရာအမတ်ကြီးပင် ကြပ်မတ်၍ ပတ္တမြားကို ရအောင်ပြုလော့”ဟု သေနကအမတ်ကြီးအား ပတ္တမြားကို ထုတ်ယူစေခြင်းငှာ ခန့်ထားလိုက်၏။

သေနကအမတ်ကြီးသည်လည်း မြို့သူမြို့သားအပေါင်းတို့ကို စည်းဝေးစေပြီးသော် ရေနံ၌ ရေကိုထုတ်စေပြီးမှ ရွံ့ညွန့်တို့ကိုလည်း ထုတ်ပစ်စေသဖြင့် ပတ္တမြားကိုမရလျှင် မြေကိုတူးပေါက်၍ ရှာစေ၏။ ထိုသို့ မြေကို တူးပေါက်သော်လည်း ပတ္တမြား၏နေရာ မဟုတ်သောကြောင့် မရနိုင် ဖြစ်၍နေပြန်၏။ ထိုရေနံသည် တစ်ဖန်မိုးရွာ၍ ရေပြည့်ပြန်လတ်သော် ပတ္တမြားရောင် ထင်မြီထင်ပြန်၏။

သေနကအမတ်ကြီးသည်လည်း ရှေးနည်းအတူလျှင် မြို့သူမြို့သားတို့ကို စည်းဝေး၍ ရေ၊ ညွန့်၊ မြေတို့ကို ထုတ်ယူတူးပေါက်လျက် ရှာပြန်စေသော်လည်း မရနိုင် ဖြစ်၍နေပြန်၏။ ဤသို့ သေနကအမတ်ကြီးသည် ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် မြို့အားနှင့် လုံ့လပြုပါသော်လည်း အရာမကျ၍ မရနိုင်ရှိလတ်သော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသခေသုခမိန်ကို ခေါ်တော်မူ၍ “ချစ်သား။ မြို့တောင် ရေနံတစ်ခု၌ ပတ္တမြားတစ်လုံးမြင်ကြောင်းကို ငါ့ထံ လျှောက်လာသောကြောင့် သေနကအမတ်ကြီးကိုခန့်ထား၍ မြို့အားနှင့် ၂ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် ရေနံ၌ ရေ၊ညွန့်မြေတို့ကို အကုန်အစင်ထုတ်ပစ်၍လည်း မတွေ့၊ မရသဖြင့် မြေကိုတူးပေါက်၍ ရှာပါသော်လည်း ပတ္တမြားကို မရ။ စိတ်ချ၍နေရမည်လည်း ရေနံ၌ တစ်ဖန်ရေပြည့်ပြန်လျှင် ပတ္တမြားကို ရေထဲ၌ ထင်ပြန်ခဲ့သောကြောင့် စိတ်လည်း မလျော့သာ။ ချစ်သားသည် ထိုပတ္တမြားကို ထုတ်ယူနိုင်ပါမည်လော”ဟု မေးတော်မူ၏။

မဟောသခေသုခမိန်လည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ပညာနည်းသောသူတို့မှာ ဖြစ်လျှင် လည်း ဤပတ္တမြားကို ထုတ်ယူခြင်းငှာ အလွန်ခဲ၏။ ပညာရှိသောသူတို့မှာမူကား ထိုပတ္တမြားကို ထုတ်ယူခြင်း၌ မခဲ။ အကျွန်ုပ်သည် မပင်မပန်းရစေသဖြင့် ထိုပတ္တမြားကို ရေနံမှထုတ်ယူ၍ ဆက်ပါအံ့”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသခေကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်စွာ “ယခု မဟောသခေသုခမိန်၏ ပညာအစွမ်းကို မျက်မှောက်ထင်ထင် ငါမြင်ရအံ့”ဟု မူးမတ်သင်းပင်းဝင်း ကိုယ်ရံ၊ရွှေလှံ၊ရွှေဓား စသော အဆောင်အရွက်များ ခင်းကျင်း၍ သုခမိန် ၅ ယောက်နှင့်တကွ မြို့တောင် ရေနံသို့ ထွက်သွားလေ၏။

ရေနံသို့ရောက်လျှင် မဟောသခေသုခမိန်သည် ကန်ရိုးပေါ်၌ရပ်လျက် ပတ္တမြားကိုရှာလတ်သော် ပတ္တမြားရောင်ကို မြင်သဖြင့် ‘ဤပတ္တမြားသည် ရေနံထဲ၌ရှိသည်မဟုတ်။ ထန်းပင်ပေါ်ကျီးသိုက်ထဲ၌ ရှိရာ၏။ ထိုထန်းပင်ထက်က ပတ္တမြားအရောင်သာ ဤရေနံထဲ၌ ထွန်းသည်ဖြစ်မည်’ဟု အတပ်သိပြီး၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ဤပတ္တမြားသည် ရေနံထဲ၌ မရှိ”ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးသည် “ချစ်သား။ ပတ္တမြားသည် ရေကန်ထဲ၌ တပြောင်ပြောင် တလက်လက် ထွန်းပလျက်ပင် မမြင်ပါလော”ဟု ဆိုလတ်သော်၊ မဟောသေသုခမိန်သည် တစ်ခုသောရေခွက်ကို ဆောင်ယူစေပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ရေကန်၌ ပတ္တမြားကိုသာ မြင်တော်မူ၏။ ဤရေခွက်၌ ပတ္တမြားကိုလည်း ရှုကြည့်တော်မူဦး”ဟု ပတ္တမြားရောင်ခတ်မိရာ၌ ရေခွက်ကိုထား၍ မင်းကြီးအား ပြ၏။

ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးသည် ဤသို့သော အခြင်းအရာကိုမြင်လျှင် “ချစ်သား။ ထိုသို့ ရေရှိတိုင်းမှာပင် ပတ္တမြားထင်ခဲ့သော် ထိုပတ္တမြားသည် အဘယ်မှာရှိသနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ရေကန်၌လည်းကောင်း၊ ရေခွက်၌လည်းကောင်း၊ ဤပတ္တမြား ရှိသည်မဟုတ်။ ရေကန် ရေခွက်၌ထင်သည်ကား ပတ္တမြား၏အရောင်အရိပ်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ပတ္တမြားမူကား ဤထန်းပင်ထက် ကျီးသိုက်ထဲမှာ ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်၍၊ မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို ခေါ်ပြီးလျှင် “ဤထန်းပင်တက်သို့ သင်တက်၍ ကျီးသိုက်ထဲမှ ပတ္တမြားကို ဆောင်ယူချေ”ဟု မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို တက်စေ၏။

မင်းချင်းတစ်ယောက်လည်း မဟောသေသုခမိန်ဆိုတိုင်း ထန်းပင်သို့ ဟက်ပြီးလျှင် ကျီးသိုက်ထဲမှ ပတ္တမြားကို ချယူဆင်းသက်ခဲ့၍ မဟောသေအား ပေး၏။

မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ထိုပတ္တမြားကိုယူ၍ ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးအား ဆက်၏။ ဤသို့သော အခြင်းအရာကို မှူးမတ်ပရိသတ် ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့မြင်ကြလတ်သော် ဘုရားလောင်း မဟောသေ သုခမိန်အား ချီးမွမ်းကောင်းချီး အသီးသီးပေးကြကုန်လျက် သေနကအမတ်ကို ဤသို့ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ ဆဲရေး ကြကုန်၏။

“အမတ်ကြီးသေနကသုခမိန်သည် အလွန်ပညာရှိသည်ဖြစ်၍ ထန်းပင်ထက်၌ ပတ္တမြားရှိသည်ကိုပင် ရေကန်၌ ရေညွှန်တို့ကို ထုတ်စေ၍ မြို့သူမြို့သားအပေါင်းတို့ အငြိမ်မနေရအောင်ရှာစေ၍ မြို့သူမြို့သားအပေါင်းတို့ ကြွက်ကြွက်ဆူပူသည်ကိုမျှ အားမရသေးသဖြင့် မြေကို တူးပေါက်ဖို့ဖျက်၍ ကြာမျိုး ၅ ပါးဖြင့် တင့်တယ်သော ရေကန်ကိုလည်း ပျက်စေ၏။ ထိုသို့သူခပ်သိမ်းတို့ကို အကျိုးမဲ့ကြောင်း မကောင်းသောဆင်းရဲခြင်းကိုသာ ရှာကြ၍ စိရင်တတ်ပေသော သေနကအမတ်သုခမိန်သည် အလွန်ပညာရှိပေစွ။ အရှင်မင်းကြီးသည် ဤသေနကကို ပညာရှိ ထင်၍ အစီအရင်ခန့်ထားတော်မူချေလျှင် ပြည်သူပြည်သားအများ စီးပွားမထင် ပူပင်ဆင်းရဲမည်ဖြစ်ချေ၏။ မိမိပညာစွမ်းသည် အကျိုးစီးပွားတော်ဖြစ်သော ပတ္တမြားကိုကား ရအောင်မယူတတ်။ အရှင်မင်းကြီး၏ စီးပွားတော်ဖြစ်သော မြို့သားမြို့သူ လူအပေါင်းကိုလည်း ဆင်းရဲပင်ပန်းစေတတ်၏။ မြို့၏တန်ဆာဖြစ်သော ရေကန်ကိုလည်း ပျက်စေ၏။ မဟောသေသုခမိန်မူကား မင်းကြီး၏စီးပွားတော်ဖြစ်သော ပတ္တမြားရတနာကိုလည်း မိမိပညာအားဖြင့် အလွယ်တကူယူဆောင်၍ ပြည်သားပြည်သူတို့အားလည်း ချမ်းသာကို ဆောင်စေတတ်၏။ အရှင်မင်းကြီး၏ ဘုန်းကျက်သရေကိုလည်း တိုးတက်ပြန့်ပွားများစေတတ်၏။ ဤမဟောသေနှင့်တူသော ပညာရှိသုခမိန်သည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း^{၆၂}အပြင်၌ တစ်ယောက်မျှ မရှိ”ဟု သေနကအမတ်ကိုဆဲရေး၍၊ ဘုရားလောင်းအားသာလျှင် ချီးမွမ်းကောင်းချီး ပေးကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးလည်း အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိလည်၌ဆင်သော ပုလဲသွယ်လည်ရွဲကို ချွတ်ပြီးလျှင် မဟောသေသုခမိန်အားပေးအပ်ပြီးမှ ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၁၀၀၀ တို့အားလည်း ပုလဲလက်ကောက်တစ်ရံစီ ပေး၍ “ဤ ငါဆုချပေးအပ်သော လည်ရွဲလက်ကောက်တန်ဆာကိုဆင်လျက်

ဤသူငယ်ဖော် ၁၀၀၀ အခြံအရံနှင့်တကွ နေ့တိုင်း ငါ့ထံ၌ ကောင်းစွာစားလော့”ဟုဆို၍၊ “မည်သည့် အစောင့်အရှောက် အဆီးအတားမျှ မရှိစေနှင့်။ ငါ့သားတော် မဟောသမကို စိတ်ရှိတိုင်း ငါ့ထံသို့ ဝင်ထွက်စားစေ”ဟု ခွင့်ပေးပြီးလျှင် မြို့တွင်းသို့ ဝင်လေ၏။

ဤကား ဘုရားလောင်းအား ၂ ကြိမ်မြောက်သော မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရခြင်းတည်း။

ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော သတ္တဒါရက ပဉ္စာ ၇ ပါး၊ ပြဿနာ ၁၂ ပါးအားဖြင့် ၁၉ ပါးသော ပဉ္စာစမ်း ပြဿနာသည် ဤတွင် အဆုံးသတ်သတည်း။ ဤတွင် ဧကူနဝီသတိ ပဉ္စာခန်း^{၉၃} ပြီး၏။

၂၅။ ကကဏုက ပဉ္စာခန်း^{၉၄}

ထို့နောက် တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် များစွာသော မှူးမတ်အခြံအရံနှင့်တကွ မဟောသမ သုခမိန်ကိုခေါ်၍ ဥယျာဉ်သို့ထွက်သွားလေသော် ပုတ်သင်တစ်ကောင်သည် ဥယျာဉ်တံခါးရွက် အထက်ဖျား၌နေ၏။ ထိုပုတ်သင်သည် မင်းကြီးလာသည်ကို မြင်လျှင် တံခါးရွက်အဖျားမှဆင်းသက်၍ မြေ၌ဝပ်လျက် မင်းကြီးသို့ ရှေးရှုလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် တံခါးရွက်မှဆင်းသက်၍ မိမိသို့ ရှေးရှုဝပ်လျက်နေသော ပုတ်သင်ကို မြင်လျှင် မဟောသမသုခမိန်ကို ခေါ်၍ “ချစ်သားသုခမိန်။ ဤပုတ်သင်သည် အသို့ပြုသနည်း”ဟုမေး၏။ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤပုတ်သင်သည် အရှင်မင်းကြီးကိုမြင်လျှင် ဘုန်းတော်ကြောင့် မနေဝံ့၍ အရှင် ဟူသောအမှတ်ဖြင့် ရိုသေစွာ အရှင်မင်းကြီးအား စားပါသည်”ဟုဆို၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် “ဤပုတ်သင်သည် အကယ်၍ ငါ့အား စားသည်မှန်မူ စားခြင်းအကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေလင့်။ ထိုပုတ်သင်အား ထိုက်လျောက်ရာ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ပေးလော့”ဟုဆို၏။ မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤပုတ်သင်အား တစ်ပါးသောစည်းစိမ်ဥစ္စာကို ပေးသော်လည်း အကျိုးရှိမည် မဟုတ်။ ခဲဖွယ်စားဖွယ်သည်သာလျှင် မိမိတို့၏စည်းစိမ်ဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ထိုသို့တပြီးကား “ပုတ်သင်ဟူသည် အဘယ်အစာကို စားသနည်း”ဟု မေး၏။ မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ အမဲကို ပုတ်သင်တို့ စားကုန်သည်”ဟု လျှောက်၏။

“ထိုသို့ အမဲကိုစားသော် အဘယ်မျှလောက် အမဲကိုပေးလျှင် တစ်နပ်စာ လောက်မည်နည်း”ဟု မင်းကြီးမေး၏။ မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ တစ်ချင်ရွေးဖိုးမျှသော အမဲသော်လည်း တစ်နပ်စာ လောက်ကောင်းပါ၏”ဟု လျှောက်လျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း မင်းခယောက်ျားတစ်ယောက်ကိုခေါ်၍ “မင်းတို့အချီးအမြှောက် ဆုလာဘ်မည်သည် တစ်ချင်ရွေးခန့်မျှနှင့် မလျှောက်ပတ်။ မစားနိုင်၍ကျန်သော်လည်း

ကျန်စေ။ တစ်နေ့လျှင် ၄ ရွေးဖိုး အမဲဝယ်၍ ဤပုတ်သင်အား သင် မပြတ်ကျွေးမွေး"ဟု ဆိုပြီးလျှင် ဥယျာဉ်၌ မွေ့လျော်သမျှကစား၍ နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၏။

ထိုမင်းချင်းသည် မင်းကြီးဆိုတိုင်း ထိုနေ့မှစ၍ မပြတ်လျှင် ၄ ရွေးဖိုး အမဲဝယ်၍ ဤပုတ်သင်အား အစာကျွေး၏။

တစ်နေ့သ၌ ဥပုသ်နေ့^၁ကြိမ်သဖြင့် မုဆိုး၊ တံငါတို့ သား၊ ငါးမလုပ်၍ ဈေး၌ အမဲမပေါ် မရောင်းခြင်းကြောင့် အမဲမရသဖြင့် ၄ ရွေးခန့်သော အသပြာကိုဖောက်၍ ကြိုးသိပြီးလျှင် ပုတ်သင်လည်၌ ဆွဲ၏။ 'ထိုအခါ ပုတ်သင်ငယ်သည် အသပြာကိုရသဖြင့် ထို ၄ ရွေးမျှလောက်သော အသပြာကိုမှီ၍ 'ငါ ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှင်တကား'ဟု မာန်ထောင်လွှားခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုနေ့ပင်လျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် များစွာသော နူးမတ်အခြံအရံနှင့်တကွ မဟောသကိုခေါ်၍ ဥယျာဉ်သို့ထွက်၏။ ထိုပုတ်သင်သည် မင်းကြီးလာသည်ကိုမြင်လျှင် ဥစ္စာကိုမှီ၍ ဖြစ်နေသောမာန်ဖြင့် 'ငါနှင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အဘယ်သူ ဥစ္စာသာ၍များသနည်း။ ငါလည်း ဥစ္စာရှင်၊ မင်းကြီးလည်း ဥစ္စာရှင်။ မင်းကြီးအား ခစား၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော့အံ့နည်း'ဟု မိမိလည်၌ ပဲဝက်မျှလောက်သော ဥစ္စာနှင့် အချင့်အတွက်မရှိ များစွာသော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးဥစ္စာကို ထပ်တူပြုလျက် တံခါးရွက်မှမဆင်းသက်ဘဲ တံခါးရွက်အဖျား၌ ဦးခေါင်းကိုညိတ်ကာ မင်းကြီးသို့ ရှေးရှုနေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုပုတ်သင်၏အမူအရာကို ရပ်တန့်ရှုကြည့်လျက်-

'နာယံ ပုရေ ဩရမတိ၊ တောရဏဂ္ဂေ ကကဏှကော။

မဟောသမ ဝိဇာနဟိ၊ ကေန ထဒ္ဒေါ ကကဏှကော။ ။' ဟူသော ဂါထာဖြင့် မဟောသမ သုခမိန်အား မေး၏။

မဟောသမ၊ မဟောသမ။ တောရဏဂ္ဂေ၊ တံခါးရွက်ဖျား၌။ အယံကကဏှကော၊ ဤပုတ်သင်ငယ်သည်။ ပုရေယထာ၊ ရှေး၌ကဲ့သို့။ နဩရမတိ၊ မသက်။ တံ၊ သင် မဟောသမသုခမိန်သည်။ ဝိဇာနဟိ၊ ဆင်ခြင်ပါလော့။ ကေန၊ အဘယ်ကြောင့်။ ကကဏှကော၊ ပုတ်သင်ငယ်သည်။ ထဒ္ဒေါ၊ မာန်ခက်ထန်သနည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မဟောသမသုခမိန်။ ဤပုတ်သင်ငယ်သည် ရှေး၌ ငါထွက်တော်မူလျှင် တံခါးရွက်မှ ဆင်းသက်၍ မြေ၌ဝပ်နေသည်။ ယခုမူကား ရှေးနှင့်မတူ ငါလာတော်မူသည်ကို မြင်လျက် တံခါးရွက်ဖျားမှ မသက်မဆင်း ဦးညိတ်လည်ညိတ် စိတ်မာန်ထောင်လွှားဟန်နှင့်နေသည်မှာ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နေသည်ဖြစ်မည် သင်ဆင်ခြင်၍ သိသာအောင်လျှောက်လော့"ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် ရှုကြည့်ဆင်ခြင်လတ်သော် "ဤနေ့သည် ဥပုသ်နေ့ဖြစ်၍ ငါးအမဲ ဈေးမှာမပေါ်ရသဖြင့် ပုတ်သင်စာကျွေးသော မင်းချင်းသည် ပုတ်သင်လည်၌ အသပြာပဲဝက်ကို ဖောက်ဆွဲသည်ဖြစ်မည်။ ထိုအသပြာကိုမှီ၍ ဤပုတ်သင် မာန်ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏"ဟု သိပြီးလျှင်-

'အလဒ္ဒပုဗ္ဗံ လဒ္ဒါန၊ အဗုမာသံ ကကဏှကော။

အတိမညတိ' ရာဇာနံ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။ ။' ဟူသော ဂါထာပါဌ်ဖြင့် လျှောက်၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ကကဏှကော၊ ပုတ်သင်ငယ်သည်။ အလဒ္ဒပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌မရဘူးသော။ အဗုမာသံ၊ ပဲဝက်မျှသောအသပြာကို။ လဒ္ဒါန၊ ရသောကြောင့်။ မိထိလဂ္ဂဟံ၊ မိထိလာပြည်ကို အစိုးရတော်မူသော။

ဝိဒေဟရာဇာနံ၊ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းလုံးသခင် အရှင်မင်းကြီးကို။ အတိမညတိ၊ ငါလည်း စည်းစိမ်ရှင်ဟု မထိမဲ့မြင် ပြုဘိ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤပုတ်သင်ငယ်သည် ရှေး၌ မရစဘူးသော ပဲဝက်မျှသော ဥစ္စာကိုရသော ကြောင့် ထိုဥစ္စာဖြင့် အတင်းခံ၍ နိုင်ငံကြီးသခင် အရှင်မင်းကြီးကို မထိမလေး မေးတညိတ်ညိတ် ပြုဘိ၏”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပုတ်သင်စာကျွေးသော မင်းချင်းကို ခေါ်စေ၍ ထိုအကြောင်းကို မေး၏။ ထိုမင်းချင်းလည်း ဟုတ်မှန်တိုင်း ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်၏။ ပုတ်သင်စာကျွေးသော မင်းချင်းစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ မဟောသသုခမိန်အား “ဤမဟောသသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရသည်နှင့်အတူ ထိုပုတ်သင်သည် မိမိအား ပြော၍ပြသကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ခုသောအခြင်းအရာကိုမျှ မမြင်မကြားရဘဲ မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်တိုင်း သိသာအောင် ဖြေလျှောက်ပေ၏။ ထိုသို့သော ပညာရှိသုခမိန်အား မြို့တံခါး ၄ မျက်နှာတို့၌ ဖြစ်သော အခွန်အတုတ်ကို ငါ ဆုပေးတော်မူ၏။ ဤသို့သော တိရစ္ဆာန်မိုက်အား အစာမပေးနှင့်”ဟုဆို၏။

မဟောသသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ဥစ္စာစည်းစိမ်ဟူသည်ကား နည်းသည်၊ များသည် မရှိ။ ဤသို့သော တိရစ္ဆာန်များကိုထား၍ ပညာရှိသောလူတို့သော်လည်း ဥစ္စာကိုမရှိ၍ မာန်ထောင်ထား ပလွှားတတ်ကုန်၏။ ထိုသို့သောအရာကို နှလုံးတော်မြတ် မကပ်မူ၍ အထက်က ခစားဖူးသည်ကိုသာ အောက်မေ့တော်မူသဖြင့် ပေးမြဲသောဝတ်ကို ဖြတ်တော်မမူပါလင့်”ဟု လျှောက်၍၊ ပေးမြဲတိုင်းပေးစေ၏။

[ဤတိရစ္ဆာန်ကို မြန်မာဘာသာ၌ ‘ပုတ်သင်’ခေါ်သည်ကား ပုနပ္ပုန် သီသံ စာလေတီတိ ပုတ်သင်ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသဖြင့်၊ ‘အဖန်တလဲလဲ ဦးခေါင်းကိုညိတ်တတ်သောကြောင့် ပုတ်သင်’မည်၏။ မာဂဘောသာ၌ ကကဏ္ဍက ဟု ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။ ကကဏ္ဍကကို ဝိဂြိုဟ်ပြုသော်ကား ကံ သီသံ ကဋတိ စာလေတီတိ ကကဏ္ဍကော ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကေ သီသေ ကဏ္ဍကောယဿာတိ ကကဏ္ဍကော ဟူ၍လည်းကောင်း ဝိဂြိုဟ်ပြုအပ်သည်။

[ယောသတ္တော၊ အကြင်သတ္တဝါသည်။ ကံသီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ကဋတိစာလေတိ၊ တညိတ်ညိတ် လှုပ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ဦးခေါင်းတညိတ်ညိတ် လှုပ်တတ်သောသတ္တိကြောင့်။ သောသတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ကကဏ္ဍကော၊ ကကဏ္ဍကမည်၏။ ယဿ၊ အကြင်သတ္တဝါ၏။ ကေသီသေ၊ ဦးခေါင်း၌။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ဦးခေါင်း၌ ဆူးရှိသောသတ္တိကြောင့်။ သောသတ္တော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ကကဏ္ဍကော၊ ကကဏ္ဍမည်၏။

[ဤသို့ ဝိဂြိုဟ် ၂နည်းပင် ပြုသင့်၏။ ကကဏ္ဍကကို ဝိဂြိုဟ်ဆိုလိုက်သည်ကား သဒ္ဒါကစွည်းကျမ်း၌ လေ့ကျွမ်းကုန်သောသူတို့၏ ဉာဏ်လက်ကတုံးဖြစ်စေခြင်းငှာ အလျဉ်းသင့်၍ စကားချပ် လိုက်သည်။ ။ဤသို့ ကကဏ္ဍကပြဿနာကို ဖြေခြင်း၌လည်း ဘုရားလောင်းအား ၃ ကြိမ်မြောက်သော အချီးအမြှောက်ဖြစ်၏။

၂၆။ သိရိကာလကဏ္ဍိ ပြဿနာစန်း^{၆၆}

ထိုသို့ မံသ၊ ဂေါဏ အစရှိသော ၁၉ပါးသောပညာ၊ ဤကကဏ္ဍကပညာတို့ဖြင့် ကျော်စောထင်ရှားစွာ မဟောသမသုခမိန့်ပေါ်ထွန်းစဉ် ထိုမိထိလာပြည်၌နေသော ပိဂုံတ္တရ^{၆၇}အမည်ရသော လုလင်ပျိုသည် တက္ကသိုလ်^{၆၈}ပြည်သို့ သွား၍ ဒိသာပါမောက္ခ^{၆၉}ဆရာထံ၌ အတတ်ပညာသင်ကြားသဖြင့် များမကြာမီပင် တတ်မြောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ထို ဒိသာပါမောက္ခဆရာတို့၏ အမျိုးအလေ့ကား အရွယ်သို့ရောက်သော သမီးရှိလျှင် တပည့်ကြီးအား ထိမ်းမြားမြဲ အလေ့တည်း။

ထိုအခါ ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာ၌လည်း အရွယ်ရောက်သော သမီးတစ်ယောက်သည် ရှိ၏။ ထိုသတို့သမီး သည် နတ်သမီးတမျှ လှပသောအရည်အဆင်း လုံးရပ်သဏ္ဌာန်နှင့်လည်း ပြည်စုံ၏။ ကောင်းမြတ်သော စိတ်နှလုံး အလေ့အကျင့်လည်း ရှိ၏။

ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် အတတ်ပညာတတ်မြောက်ပြီးသော် ဆရာအား ထိုက်လျော်ရာပဏ္ဏာ ဆရာဆုဖြင့် ပူဇော်၍ “အကျွန်ုပ်သည် မိဘနေရပ်သို့ ပြန်ပါတော့မည်”ဟု ပန်ကြား၏။ ဒိသာပါမောက္ခဆရာသည် ထိုပိဂုံတ္တရလုလင် ခွင့်တောင်းသည်ကို ကြားလျှင် “ကောင်းပြီ။ လုလင် သွားလေတော့။ ထိုသို့တစ်မျှကား သင့်အား ငါ မြတ်နိုးသည်နှင့်အညီ ငါအမျိုးအလေ့အကျင့်လည်း မပျက်စေရသဖြင့် ငါ့သမီးကို သင့်အား ထိမ်းမြားပေးစားလိုက်အံ့။ သင် ချစ်ခင်ကြင်နာစွာ ငါ့သမီးကို ဆောင်ယူမည်လော”ဟု ဆို၏။

ထိုပိဂုံတ္တရလုလင်သည်ကား ဘုန်းမရှိသော သူယုတ်မာတည်း။ ဒိသာပါမောက္ခဆရာ၏သမီးသည်ကား ဘုန်းရှိသော မိန်းမတည်း။

ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် ဆရာစကားကိုကြားလျှင် ထိုသတို့သမီးကိုမြင်လျှင်လည်း တပ်ငြိခြင်းမရှိသဖြင့် စိတ်၏နှစ်သက်ခြင်းသည် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မဖြစ်။ ထိုသို့ ကြိုက်နှစ်သက်ခြင်းမရှိသော်လည်း ဆရာစကားကို မပယ်မဖျက်ဝံ့၍ “ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၏။

ဒိသာပါမောက္ခဆရာလည်း အမျိုးတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရိုးရှိသည်အတိုင်း သမီးကို ပိဂုံတ္တရလုလင်အား ထိမ်းမြားခြင်းလက်ထပ်မင်္ဂလာ ပြုပေ၏။ ပိဂုံတ္တရလုလင်လည်း ထိုပြည်၌ ရက်လည်အောင် နေပြန်ရ၏။

ထို နေရသောအခါ ညဉ့်အချိန်ရောက်၍ ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် ကျက်သရေရှိသောအိပ်ရာ၌နေလျှင် ထိုသတို့သမီးသည် ‘ငါ့အား မိဘပေးထိမ်းမြားသော ငယ်လင် ဖြစ်သည်’ဟု လင်ဟူသောအမှတ်ဖြင့် မိန်းမတို့ဝတ်ကို မလွတ်စေခြင်းငှာ ပိဂုံတ္တရလုလင်အနီး အိပ်ရာတိုက်သို့ ဝင်လေ၏။ ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် ထိုသတို့သမီး အိပ်ရာနားသို့ ရောက်ခါမျှလျှင် ဘုန်းမတန်သဖြင့် ရွံရှာစက်ဆုပ်ခြင်းဖြစ်၍ နှင်တံဖြင့်လှန်လိုက်သော ကြက်ကဲ့သို့ တုန်လှုပ်လျက် အိပ်ရာမှဆင်းသက်ပြီးသော် မြေ၌အိပ်လေ၏။ သတို့သမီးလည်း လုလင်သွားရာ မြေသို့လိုက်၍ အနီး၌ အိပ်နေမည်ပြု၏။

ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် သတို့သမီးအနီးသို့ရောက်လျှင်ပင် လျင်စွာထ၍ အိမ်ထက်သို့ တက်ပြန်လေ၏။ သတို့သမီးလည်း တစ်ဖန် အိမ်ထက်သို့ လိုက်ပြန်၏။ ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် သတို့သမီး မိမိအနီးသို့ရောက်ပြန်လျှင် အိပ်ရာမှထလျက် မြေသို့ဆင်း၍ အိပ်ပြန်လေ၏။ သတို့သမီးသည် လုလင်နောက်သို့ မလိုက်နိုင်သဖြင့် ကျက်သရေရှိသောအိပ်ရာ၌ပင်လျှင် အိပ်လေ၏။

ဤသို့ဘုန်းမရှိသော သူယုတ်မာသည် ဘုန်းရှိသောသူနှင့် ထပ်တူ မဖြစ်ရချေသောကြောင့် ဤသို့သော နည်းဖြင့် ၇ ရက်ပတ်လုံး ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် မြေ၌သာ အိပ်လှည့်သင့်၏။ သတို့သမီးမူကား ကျက်သရေရှိသောအိပ်ရာ၌သာ အိပ်ရလေ၏။

ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် ၇ ရက်မြောက်ပြီးသော် မချစ်မကြင်သော်လည်း ဆရာစကားကို မပယ်ဝံ့သောကြောင့် ဆရာကိုရှိခိုးပြီးလျှင် သတို့သမီးကိုခေါ်၍ မိထိလာပြည်သို့ ပြန်သွားလေ၏။ ခရီးအကြား၌ကား ထိုသူ ၂ ယောက်တို့သည် အချင်းချင်း ချစ်စကားကိုထား၍ တစ်ပါးသောစကားကိုပင်သော်လည်း တစ်ခွန်းမျှ မပြောမဆို။ မိမိထမင်းကို မိမိချက်၍ ကိုယ်စီသာလျှင် စားကြ၊ အိပ်ကြကုန်လျက် လာလတ်သဖြင့် မိထိလာပြည်နားသို့ ရောက်ကြလေ၏။ ထိုအခါ ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် ခရီးမနီးမဝေး၌ ရေသဖန်းပင်ကိုမြင်လျှင် ထမင်းမွတ်သိပ်သဖြင့် ရေသဖန်းပင်ပေါ်သို့တက်၍ ရေသဖန်းသီးကို စား၏။ သတို့သမီးသည်လည်း ရေသဖန်းပင်အောက်၌နေလျက် “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်ဖို့လည်း ရေသဖန်းသီးကို ချလိုက်ပါလော့” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် “အဘယ့်ကြောင့် ငါ ချရမည်နည်း။ လက်၊ခြေ မရှိသလော။ တက်၍စားလော့” ဟု ဆို၏။ သတို့သမီးသည်လည်း သဖန်းသီးကို စားချင်သောအာသာရှိသဖြင့် သဖန်းပင်သို့တက်၍ သဖန်းသီးကိုစား၏။ ပိဂုံတ္တရလုလင်သည် ထိုသတို့သမီးတက်မိလျှင် ရေသဖန်းပင်မှ လျင်စွာဆင်းပြီးသော် ရေသဖန်းပင်ရင်း ထက်ဝန်းကျင်၌ ဆူးရံ၍ “သူယုတ်လက်မှ ယခု ငါ လွတ်မြောက်တော့သည်” ဟုဆိုလျက် မြို့နား မိမိနေရပ်သို့ ပြေးလေ၏။ သတို့သမီးသည် မဆင်းမသက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ရေသဖန်းပင်ပေါ်၌ပင်လျှင် နေလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုနေ့နံနက်ကပင် ဥယျာဉ်သို့ ဆင်စီးလျက်ထွက်၍ ဥယျာဉ်ကစားပြီးလျှင် ညချမ်းသောအခါ ဆင်စီးလျက် မြို့သို့အဝင် ထိုသဖန်းပင်ပေါ်၌ သတို့သမီးကိုမြင်လေသော် အရွယ်အဆင်း ကောင်းခြင်း ၅ တန် ကြန်လက္ခဏာကောင်းတွင် ဘဝဟောင်းက ပေါင်းဖူးသောကံ နီးစပ်ကြသဖြင့် ငြိတွယ်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ အမတ်တစ်ယောက်ကိုခေါ်ပြီးလျှင် “ထိုသတို့သမီး၌ လင်ရှိသည်၊ မရှိသည်ကို စုံစမ်းမေးမြန်းချေ” ဟု စေလိုက်၏။ ထိုအမတ်လည်း ရေသဖန်းပင်သို့သွား၍ သတို့သမီးအား အကြောင်းကိုမေး၏။ သတို့သမီးသည်

“အရှင်။ အကျွန်ုပ်ကား တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာ၏ သမီးတည်း။ အကျွန်ုပ်အား အဖသည် မိထိလာပြည်သားလုလင်နှင့် ထိမ်းမြားလိုက်၏။ ထိုအဖ ထိမ်းမြားသောလုလင်သည် အကျွန်ုပ်ကို ရေသဖန်းပင်ပေါ်၌ ပစ်ခဲ့၍ ယခု စွန့်သွားလေပြီ” ဟုဆို၏။

အမတ်သည် ထိုအကြောင်းကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား လျှောက်ထား၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ထိုသို့တပြီးကား အရှင်မရှိသောဥစ္စာမည်သည်ကား မင်းဘဏ္ဍာ ထိုက်၏” ဟုဆို၍ ရေသဖန်းပင်ရင်းသို့ ဆင်နှင့်ချဉ်းကပ်ပြီးသော် ထိုသတို့သမီးကို ရေသဖန်းပင်မှချပြီးလျှင် ဆင်ပေါ်၌တင်၍ နန်းတော်သို့ဝင်လေ၏။

နန်းတော်သို့ရောက်သောအခါ များစွာသော မင်းမိဖုရားကြီးတို့၏ အဆောင်အရွက်တို့ဖြင့် ခင်းကျင်းစီရင်၍ ထိုသတို့သမီးကို ရေသဖန်းပင်၌ ရသောကြောင့် ‘ဥဒုမ္မရဒေဝီ’ ဟူသောအမည်ဖြင့် အဘိသေက မင်္ဂလာကြီးကို ဆောင်လျက် တောင်ညာနန်းမ မိဖုရားကြီးအရာ၌ ထား၏။ ထို ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားအား ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်

အလွန်နှစ်သက် ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ မြတ်သောသူသည် မြတ်သောသူနှင့်သာ တူမျှသောသဘော ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့် တွေ့ကြိမ်သဖြင့် ဒိသာပါမောက္ခဆရာ၏သမီးသည် ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီ ဟူသောအမည်ဖြင့် ထင်ရှားစွာ မိဖုရားကြီးအဖြစ်ကို ရလေ၏။

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် များစွာသောအခြံအရံနှင့်တကွ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်လိုသောကြောင့် ဥယျာဉ်သို့သွားရာ မြို့တံခါးဝအပြင်၌ နေကုန်သော အရပ်သားတို့ကို ခရီးလမ်း သုတ်သင်ပြင် ဆင်စေ၏။ ပိဂုံတ္တလုလင်သည်လည်း ထိုအရပ်သားဖြစ်သောကြောင့် ပုဆိုးနံငယ်ကို ခါးတောင်းကျိုက်လျက် ပေါက်တူးနှင့် မြေကိုပေါက်၍ ခရီးလမ်း ပြင်ဆင်သုတ်သင်ရ၏။ ထိုသူတို့ လမ်းပြင်၍ မပြီးမီကပင် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် များစွာသော ဗုဒ္ဓမတ်ပရိသတ်အပေါင်းခြံရံလျက် ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီမိဖုရားနှင့် ရထားစီး၍ ထွက်လာလတ်၏။

ထိုအခါ ခရီး၌ တူးဖောက်သုတ်သင်၍နေသော ပိဂုံတ္တလုလင် သူယုတ်မာကို ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီမိဖုရားကြီး မြင်လေသော် အလုံးစုံသော အဖြစ်အစစ်ကို အောက်မေ့မိသဖြင့် ဘုန်းကျက်သရေနှင့်ပြည့်စုံသော မိဖုရားကြီး၏ ဣန္ဒြေကိုလျက်လည်း မချုပ်နိုင်၍ ရယ်မိ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီမိဖုရားရယ်သည်ကိုမြင်လျှင် အမျက်ထွက်သောမျက်နှာဖြင့် “သင် အဘယ့်ကြောင့် ရယ်သနည်း” ဟုမေး၏။

ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ပုဆိုးနံငယ်ကို တင်သိနား” ခါးတိုင်အောင်ပင် လိပ်လျက် ခါးတောင်းကျိုက်၍ ပေါက်တူးနှင့် လမ်းကို သုတ်သင်တူးပေါက်သော ဤယောက်ျားသည် အကျွန်ုပ်ကို မိဘထံမှ ဆောင်ယူခဲ့သော ခင်ပွန်းဟောင်းတည်း။ ဘုန်းမရှိသော ထိုသူယုတ်မာသည် မိမိနှင့်မထိုက်မတန်ခြင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်သို့သော ဘုန်းကျက်သရေရှိသော မိန်းမကိုရလျက် ရေသဖန်းပင်ပေါ်တင်၍ ဆူးခက်ဝန်းရံလျက် စွန့်ပစ်ပြေးသွားလေ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသူယုတ်မာ၏မျက်နှာကို တူရူအခန့်တော်သဖြင့် မျှော်ကြည့်မိရာတွင် ‘တိုင်းကြီးပြည်ကြီးသခင် အရှင်တို့၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်လတ္တံ့သော ငါ၏ဘုန်းကျက်သရေကို ဤသူ မဆောင်ဝံ့လေ။ မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်လျက် ပေါက်တူးနှင့်သာတန်သော သူယုတ်မာတကား’ ဟု အောက်မေ့မိသဖြင့် အကျွန်ုပ်ရယ်မိပါသည်” ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “သင် အဘယ့်ကြောင့် မဟုတ်မမှန် ပျက်ရယ်လောစကားကို ပြောဆိုသနည်း။ တစ်စုံတစ်ခု တစ်ပါးသောအကြောင်း ရှိသောကြောင့်သာ ရယ်သည်တကား” ဟု ငေါက်ငန်းခြိမ်းခြောက်၍ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီကိုသတ်အံ့သောငှာ သန်လျက်အိမ်မှ လက်စွဲသန်လျက်ကို နုတ်၏။ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီသည်လည်း အလွန်ကြောက်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာရှိသည်ဖြစ်လျက် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်လည်း သေထိုက်မှ သေပါရစေ။ အရှင်မင်းကြီးလည်း နောင်တတစ်ဖန် မဖြစ်ပါစေလင့်။ အကျွန်ုပ်အား ကွပ်မျက်တော်မူထိုက်သည်၊ မထိုက်သည်ကို ပညာရှိတို့အား မေးတော်မူဦးလော့” ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ဟုတ်မှန်တိုင်းစီရင်ပိုင်အောင် သေနကသုခမိန့်အမတ်ကြီးကို ခေါ်၍ “ဆရာအမတ်ကြီး။ ဤ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီသည် မိမိအလိုအလျောက် ရယ်သောကြောင့် ငါစစ်မေးတော်မူလျှင် ‘အကျွန်ုပ်ကို ရေသဖန်းပင်၌တင်၍ စွန့်ပစ်ပြေးသွားလေသော ယောက်ျားကိုမြင်သောကြောင့် ရယ်မိပါသည်’ ဟု ငါ့အား လျှောက်ထားသည်။ ထိုသို့ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီ လျှောက်ထားသောစကားကို သင် ယုံ၏လော” ဟု မေးတော်မူ၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့သော အင်္ဂါလက္ခဏာ အရွယ်အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော မိန်းမကိုစင်လျက် အဘယ်ယောက်ျား စွန့်ပစ်၍ သွားပေအံ့နည်း။ ဤသို့သော မိန်းမမည်သည်ကို အဘယ်ယောက်ျားမျှ မစွန့်ပစ်ရာ။ ထိုယောက်ျား စွန့်ပစ်၍သွားသည် ဆိုသောစကားကို အကျွန်ုပ် မယုံကြည်နိုင်ပါ”ဟု လျှောက်၏။

ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီသည် သေနကအမတ်ကြီး လျှောက်သောစကားကို ကြားရပြန်လျှင် ပူပန်ကြောက်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း မိဖုရားအား အမျက်ပင်ထွက်သော်လည်း ချစ်လက်စွဲ မကွာဖြစ်သည်နှင့် ‘သေနကအမတ်သည် သူခပ်သိမ်းပင်လျှင် ထင်မြင်နိုင်သာအရာကိုသာ ပြောတတ်၏။ ပညာရှိလက္ခဏာနှင့် အရာအခွင့်ကို ထောက်ချင့်မြော်တွေး၍ မဆိုမသိတတ်။ အမတ်သေနကစကားနှင့် မိဖုရား မဆုံးသင့်လေသေး။ မေးမြန်းတိုင်ပင်ရာသော မဟောသမလည်း ရှိပေသေးသည်’ဟု အသင့်ယူမိ၍၊ မဟောသမကို ခေါ်ပြီးလျှင် အကြောင်းမရှိဘဲ မေးသကဲ့သို့ ပြဿနာလုပ်တော်မူလျက်-

‘ဣတ္ထိ သိယာ ရူပဝတိ၊ သာစ သိလဝတိ သိယာ။

ပုရိသော တံ န ဣစ္ဆေယျ၊ သဒ္ဓဟသိ မဟောသမ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။

မဟောသမ၊ မဟောသမသုခမိန်။ ယာဣတ္ထိ၊ အကြင်မိန်းမသည်။ ရူပဝတိစ၊ အဆင်းလှသည်လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သိလဝတိစ၊ လင်ကို မြတ်နိုးခြင်းစသော မိန်းမကောင်းတို့၏အကျင့် ပြည့်စုံသည်လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တံဣတ္ထိ၊ ထိုမိန်းမကို။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ နဣစ္ဆေယျ၊ အလိုမရှိရာ။ ဧတံ၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည်။ လောကေ၊ လူ၌။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ၊ ထိုမိန်းမကောင်းကို အလိုမရှိသော ယောက်ျားသည် လောက၌ရှိ၏ဟူသောစကားကို။ တံ၊ သင်သည်။ သဒ္ဓဟသိ၊ ယုံကြည်အံ့လော။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟောသမ၊ အကြင်မိန်းမသည် ရှုချင်ဖွယ်တင့်တယ်သော အရွယ်အဆင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ လင်ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းစသော မိန်းမကောင်းတို့၏ အကျင့်နှင့်လည်းပြည့်စုံ၏။ ထိုသို့အရွယ် အဆင်းသီတင်းအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော မိန်းမကောင်းကို အလိုမရှိသောယောက်ျားသည်လည်း ရှိ၏ဟုဆိုသော စကားကို သင်ယုံကြည်၏လော”ဟုမေး၏။

မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည်-

‘သဒ္ဓဟာမိ မဟာရာဇ၊ ပုရိသော ဒုဗ္ဗဂေါ သိယာ။

သိရိ စ ကာလကဏ္ဍိ စ၊ န သမေန္တိ ကုဒါစနံ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဖြေလျှောက်၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ တံဝစနံ၊ ထိုမိန်းမကောင်းကို ယောက်ျားစွန့်ပစ်၍ သွား၏ဟု ဆိုသော စကားကို။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ သဒ္ဓဟာမိ၊ ယုံကြည်ပေ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ပုရိသော၊ မိန်းမကောင်း လင်ယောက်ျားသည်။ ဒုဗ္ဗဂေါ၊ ဘုန်းမရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သိရိစ၊ ဘုန်းကျက်သရေရှိသော သူသည်လည်းကောင်း။ ကာလကဏ္ဍိစ၊ သူယုတ်မာသည်လည်းကောင်း။ ဧတေ၊ ထိုသူ ၂ ယောက်တို့သည်။ ကုဒါစနံ၊ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ။ နသမေန္တိ၊ မတူကြကုန်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ‘မိန်းမကောင်းကို ယောက်ျား စွန့်ပစ်၍သွား၏’ဟူသောစကားကို ယုံကြည်၏လောဟု အမေးတော်ရှိသည်မှာ ယုံကြည်လောက်ပေသော စကားဖြစ်၍ အကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပေ၏။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ‘ဘုန်းကံနည်းသောသူတို့မှာ မိမိတို့နှင့် မထိုက်မတန်သည်ဖြစ်၍ ဣဋ္ဌာရုံ’ကိုပင် အနိဋ္ဌာရုံ’ထင်တတ်ပါသည်။ ထို မိန်းမကောင်းကိုစွန့်ပစ်သော ယောက်ျားသည်လည်း ဘုန်းကံနည်းသော

သူဖြစ်ရာ၏။ ဘုန်းကျက်သရေရှိသောသူနှင့် ဘုန်းမရှိသော သူယုတ်မာသည် ထပ်တူမရှိရာ။ ဥပမာကား မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ထိုမှာဘက်ကမ်းနှင့် ဤမှာဘက်ကမ်း ကွာလှမ်းသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အထက်ကောင်းကင်နှင့် မြေကြီး ကွာလှမ်းသကဲ့သို့ လည်းကောင်း သူမြတ်နှင့် သူယုတ်သည် ထိုထက်ပင်လည်း ကွာလှမ်းကြ၏။ တူမျှသည် မဖြစ်ရာ။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပေသည်”ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ မဟောသဓမ္မသုခမိန် လျှောက်သောစကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီ၌ အမျက်ပြေငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ မဟောသဓမ္မသုခမိန်အားလည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက် မြတ်နိုးခြင်းရှိသဖြင့် “ငါသည် အကယ်၍ မဟောသဓမ္မသုခမိန် မရှိသည်ဖြစ်အံ့။ သေနက အမတ်မှိုက်စကားကို ယုံမှား၍ မိဖုရားရတနာမှ ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို မှီ၍သာလျှင် ဤမိဖုရား၏အသက်ကို ငါ ရအပ်ပေသည်”ဟု အသပြာ ဝသိန်းဖြင့် ပူဇော်၏။ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီသည်လည်း မင်းကြီးကိုရှိခိုးလျက်

“အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကိုမှီ၍ အကျွန်ုပ်အသက်ကို ရပေ၏။ ဤ မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို အကျွန်ုပ်သည် မောင်ငယ်အရာ၌ ထားပါရစေ”ဟု အခွင့်တောင်း၏။ မင်းကြီးသည်လည်း “မိဖုရားမြတ်။ ကောင်းပြီ။ မောင်ငယ်အရာ၌ ထားလော့”ဟု မိဖုရားအားလည်း ဆုပေး၏။ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၌ ကောင်းမြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ရသည်ရှိသော် အကျွန်ုပ်ချည်း မသုံးဆောင်လိုပါ။ ဤမဟောသဓမ္မသုခမိန်အားလည်း ပေးလိုပါ၏။ ထိုသို့ ကောင်းမြတ်သောခဲဖွယ်စားဖွယ်ကို မည်သည့်အချိန်မဆို ပို့ရပါစေခြင်းငှာ တံခါးကိုလည်း သနားတော်မူပါလော့”ဟု ဆုတောင်း၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “အဘယ်။ ကောင်းပြီ။ မည်သည့်အချိန်အခါမဆို ခဲဖွယ်စားဖွယ်ပို့ခြင်းငှာ တံခါးကို အလိုရှိတိုင်း ထွက်စေ၊ဝင်စေတော့”ဟု ဆုပေး၏။

တံခါးမှူးတို့အားလည်း “မဟောသဓထံသို့ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီမိဖုရားက ခဲဖွယ်စားဖွယ် ပို့စေသူတို့ကို မည်သည့်အချိန်မဆို ထွက်ဝင်စေ။ မဆီးမတားနှင့်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုနေ့မှစ၍ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီမိဖုရားနှင့် မဟောသဓမ္မသုခမိန်တို့သည် အစ်မကြီးအဖြစ် မောင်ငယ်အဖြစ်ဖြင့် ယုံကြည်မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်ကြသတည်း။

ဤကား ဘုရားလောင်းအား ၄ ကြိမ်မြောက်သော မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရခြင်းတည်း။

၂၇။ မေဏ္ဍက ပဉ္စာဇနိး^{၁၆}

အခါတစ်ပါးသောတစ်နေ့သ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထမင်းစားပြီးလျှင် စကြိုသွားလျက် လေသာ တံခါးပေါက်ဖြင့် မျက်စိရှေ့မျှော်ကြည့်လေသော် ဆိတ်နှင့်ခွေး ရန်ဖက်သတ္တဝါ ၂ ကောင်တို့ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့၍ နေကြသည်ကိုမြင်တော်မူ၏။

ထို ဆိတ်,ခွေးတို့ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ကြရင်းကား ဆိတ်သည် ဆင်တင်းကုပ်သို့သွားပြီးလျှင် ဆင်၏ရှေ့၌ ဆင်စာကျွေးသောမြက်ကို ဝင်၍စား၏။ ထိုသို့စားသည်ကို ဆင်ထိန်းတို့ မြင်လေသော် ကျောက်ခဲ, နှင်တံဖြင့် ပစ်ခတ်ခြိမ်းခြောက်၍ ပြေးစေ၏။ ထိုသို့ ဆိတ် ကြောက်၍ပြေးစဉ် ဆင်ထိန်းတစ်ယောက်သည် လိုက်၍ တုတ်, လှံတံဖြင့် ဆိတ်၏ကျောက်ကုန်းကို ကန့်လန့်ဖြတ် နာကျင်စွာရိုက်၏။ ဤ ရိုက်နှက်သောဒဏ်ချက် ဖြင့် နာကျင်စွာ ကျောက်ကျောညွတ်လျက် မြည်တမ်း၍ ဦးစွပ်ပြေးသဖြင့် မင်းကြီးနန်းတော်နံရံနား၌ ခါးရည့်သီ အိပ်နေ၏။

ထိုနေ့၌ပင်လျှင် မင်းကြီးစားတော်ကဲအိမ်၌ အမဲရိုး, အရေစသည်တို့ဖြင့်မွေးကျွေး၍ ကြီးသော ခွေးတစ်ကောင်သည် စားတော်ကဲစားဖိုအိမ်၌ စားတော်ချက်ပြီးလျှင် ဟင်းလျာအိုးကို ဖုံးအုပ်သိမ်းဆည်းခဲ့ပြီးမှ ကိုယ်၌ ချွေးဝင်စေခြင်းငှာ အိမ်ထဲမှ ပြင်သို့ထွက်စဉ် ငါးအမဲနဲ့ကိုခံလျက် စားဖိုအိမ်သို့ဝင်ပြီးသော် ဟင်းလျာအိုးတို့၌ စလောင်းကိုဖွင့်လှစ်၍ ထိုခွေးသည် အမဲဟင်းလျာကို စား၏။ စားတော်ကဲသည် စလောင်းသံကြားသဖြင့် ဝင်၍ကြည့်လတ်သော် ခွေးစားမှန်း သိလျှင် တံခါးကိုပိတ်၍ ကျောက်ခဲလှံတံဖြင့် ပစ်ခတ်ရိုက်နှက်၏။ ထိုခွေးသည်လည်း ကြောက်လန့်တကြား စားသောအစာကိုအန်၍ စားဖိုအိမ်ထဲမှ ထွက်ပြေး၏။ စားတော်ကဲသည် ထိုခွေးကို လိုက်၍ တုတ်လှံတံဖြင့် ကျောက်ကုန်း၌ ကန့်လန့်ဖြတ် နာကျင်စွာရိုက်၏။ ဤသို့ရိုက်နှက်လိုက်သော ဒဏ်ချက်ဖြင့် နာကျင်စွာမြည်တမ်းလျက် ခါးရည့်သီ ခြေတစ်ချောင်းမြှောက်၍ နန်းတော်နံရံနား ဆိတ်အိပ်ရာ အနီးသို့ပင်လျှင် ပြေးဝင်လေ၏။

ထိုခွေးလာသည်ကို ဆိတ်မြင်လျှင် “အဆွေခွေး။ ခြေ တစ်ချောင်းမြှောက်လျက် ကျောက်ကုန်းညွတ်ခါ အဘယ့်ကြောင့် လာသနည်း။ သင့်အား လေနာ ထိုးကျင်သလော”ဟု မေး၏။

ထိုသို့ ဆိတ် ဆီး၍မေးသည်ကြားလျှင် ခွေးသည် “အဆွေဆိတ်။ ငါ့ကိုကား သင်မေး၏။ သင်တုံ့ သည်လည်း ညှိုးငယ်သောမျက်နှာထားနှင့် ခါးညွတ်ခွေကာ အဘယ့်ကြောင့် အိပ်သနည်း။ သင့်အား လေနာ ထိုးကျင်ကိုက်ခဲလေသလော”ဟု စကားတုံ့ပြန် နှုတ်ဆက်မေးမြန်းလျှင် ဆိတ်သည် ဆင်ထိန်းရိုက်နှက်ကြောင်း စကားအလုံးစုံကို ခွေးအားပြန်ကြား၏။ ခွေးသည်လည်း စားတော်ကဲရိုက်နှက်လိုက်ကြောင်း စကားအလုံးစုံကို ဆိတ်အား ပြန်ကြားလေ၏။

ထိုသို့ အညီအညွတ်ပြောဆိုကြပြီးသော် ဆိတ်သည်ခွေးကို “အဆွေခွေး။ သင်သည် စားတော်ကဲအိမ်သို့ နောက်တစ်ဖန် ချဉ်းဝံ့ပါဦးမည်လော”ဟုမေး၏။ ခွေးသည် “အဆွေဆိတ်။ စားတော်ကဲအိမ်သို့ နောက်တစ်ဖန် ငါချဉ်းပြန်လျှင် ငါ့အား အသက်ရှင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်”ဟုဆို၏။ ခွေးသည်လည်း ဆိတ်ကို “အဆွေဆိတ်။ သင်ကား ဆင်တင်းကုပ်သို့ တစ်ဖန် ချဉ်းဝံ့ပါဦးမည်လော”ဟု မေး၏။ ဆိတ်သည် “အဆွေခွေး။ ငါလည်း ဆင်တင်းကုပ်သို့ မချဉ်းဝံ့ပြီ။ ဆင်တင်းကုပ်သို့ တစ်ဖန်သွားပြန်လျှင် ငါ့အသက် ရှင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်”ဟုဆို၏။

“ဤသို့ မချဉ်းဝံ့သော် ငါတို့သည် အဘယ်သို့ အသက်မွေးရပါအံ့နည်း”ဟု ကြံစည်တိုင်ပင်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဆိတ်သည် ခွေးကို “အဆွေခွေး။ သင်နှင့် ငါ အတူတကွနေကြရသည်ဖြစ်မှုကား တစ်ခုသော အကြံကို ငါကြံမိ၏”ဟုဆိုလျှင် ခွေးသည် “အဆွေဆိတ်။ သင်ကြံမိသောအကြောင်းကို ငါ့အား ပြောလော့”ဟု ဆို၏။ ဆိတ်သည် “အဆွေခွေး။ ငါကြံမိသည်ကား သင် ဤနေ့မှစ၍ နေ့တိုင်းလျှင် ဆင်တင်းကုပ်သို့ သွားလော့။ မြက်သစ်ရွက်သည် ခွေးတို့၏အစာ မဟုတ်သောကြောင့် ဆင်ထိန်းတို့သည် သင်၌ ယုံမှားသင်္ကာ”ရှုရှာခြင်း

ကင်းလတ္တံ့။ သင်သည် ဆင်တင်းကုပ်မှမြက်ကို ဆောင်ယူခဲ့၍ ငါ့အား ပေးလော့။ ငါသည်ကား စားဖိုအိမ်သို့ သွားအံ့။ ငါးအမဲတို့သည် ဆိတ်တို့၏အစာ မဟုတ်သောကြောင့် စားတော်ကဲသည် 'အမဲကို ဆိတ် မစားရာ'ဟု ငါ၌ ယုံမှားသကာ ရွံရှာခြင်းကင်းလတ္တံ့။ ငါ စားဖိုအိမ်မှ ငါးအမဲကိုဆောင်ယူ၍ သင့်အား ပေးအံ့။ ဤသို့ ငါကြံသည်"ဟုဆို၏။

ဆိတ်စကားကိုကြားလျှင် ခွေးသည် "အဆွေဆိတ်။ သင်ကြံမိသည်အတိုင်း ကောင်းမြတ်လှပြီ။ ငါတို့ ၂ ယောက် အတူနေကြကုန်အံ့"ဟုဆို၍ အချင်းချင်း အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ကြကုန်၏။

ထိုနေ့မှစ၍ ခွေးသည်လည်း ဆင်တင်းကုပ်မှ မြက်ကိုကိုက်ချိခဲ့ပြီးလျှင် နန်းတော်နံရံပါး၏နောက်၌ ထား၏။ ဆိတ်သည်လည်း စားဖိုအိမ်မှ အမဲဟင်းလျာကို ခံတွင်းဖြင့် ငုံခဲ့ပြီးလျှင် ထိုနံရံနောက်၌ပင် ထား၏။ ခွေးသည် အမဲဟင်းလျာကို စားလျက်၊ ဆိတ်သည် မြက်ကိုစားလျက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ အညီအညွတ် အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့၍ နေကြကုန်၏။

ထို ခွေး၊ ဆိတ်တို့၏ အညီအညွတ် အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ကြသည်ကို မင်းကြီး စကြံသွားရင်း ပြတင်းလေသကာ မျက်နှာရှေးရှုမြင်လျှင် 'ငါသည် မမြင်မကြားစဖူး။ ဆိတ်နှင့်ခွေးသည် ရန်သူဖြစ်လျက် ယခု အညီအညွတ် နှစ်သက်မြတ်နိုးစွာ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ကြသည်ကို မြင်ရ၏။ ထိုအကြောင်းကို အကြံရခက်အောင် ပြဿနပြု၍ သုခမိန် ၅ ယောက်တို့အား မေးအံ့။ ငါမေးသောပြဿနာကို မဖြေနိုင်သော သုခမိန်အား ပြည်နိုင်ငံမှ နှင်ထုတ်ခြင်း မင်းဒဏ်ကိုပေးအံ့။ ဖြေနိုင်သောသုခမိန်အားလည်း များစွာသော ဆုလာဘ်ကိုပေး၍ ချီးမြှောက်အံ့။ ယနေ့ကား အချိန်မရှိပြီ။ နက်ဖြန် နံနက် သုခမိန် ၅ ယောက်တို့ ငါ့ထံခစားလာမှ ဤပြဿနာကို မေးအံ့'ဟု ကြံ၏။

ဤသို့ ကြံပြီးလျှင် ထိုည၌ မိုးသောက်လတ်သော် သုခမိန် ၅ ယောက်တို့သည်လည်း နန်းတော်သို့ဝင်၍ မိမိတို့ထိုက်လျောက်သော နေရာ၌နေလျက် မင်းကြီးအား ခစားကုန်၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သုခမိန် ၅ ယောက်တို့အား-

'ယေသံ န ကဒါစိ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ သခိ သတ္တပဒံပိ ဣမသ္မိံ လောကေ။

ဇာတာ အမိတ္တာ ဒွေ သဟာယကာ၊ ပဋိသန္ဓာယ စရန္တိ ကိဿ ဟေတု။ ။' ဟူသော ဂါထာဖြင့် ပြဿနာမေးပြီးလျှင်-

'ယဒိ မေ သဇ္ဇ ပါတရာသကာလေ၊ ပဉ္စ နသက္ကုဏေယျာထ ဝတ္တမိဒံ။

ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇိဿံ ဝေါ သဗ္ဗေ၊ နဟိ မမတ္ထော ဒုပ္ပညဇာတိကေဟိ။ ။' ဟူသောဂါထာဖြင့် မင်းကြီး အာဏာထား၏။

ပဏ္ဍိတာ၊ သုခမိန် ၅ ယောက်တို့။ ဣမသ္မိံလောကေ၊ ဤလူ့ပြည်၌။ ယေသံ သတ္တာနံ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့အား။ ကဒါစိ၊ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ။ သတ္တပဒံပိ၊ ၇ ဖဝါး လှမ်းရံမျှလည်း။ သခိ၊ အဆွေခင်ပွန်းသည်။ နဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌မဖြစ်စဖူး။ ဒွေ၊ ၂ ကောင်ကုန်သော။ တေသတ္တာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အမိတ္တာ၊ ရန်ဘက်တို့သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်လျက်။ သဟာယကာ၊ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ကြကုန်၏။ ပဋိသန္ဓာယ၊ ယုံကြည်စေစပ်ခြင်းဖြင့်။ စရန္တိ၊ ကျင်လည်ကုန်၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကား။ ကိံ၊ အသို့လျှင်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။ ဤကား ရှေ့ဂါထာအနက်။

မေမေ၊ ငါ၏။ ဣဒံပဉ္စ၊ ဤပြဿနာကို။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပါတရာသကာလေ၊ ထမင်းနံနက်စာ စားပြီးသော အခါ၌။ ဝတ္ထု၊ ဖြေခြင်းငှာ။ တုမေ၊ သင်တို့သည်။ ယဒိ န သက္ကုဏေယျာထ၊ အကယ်၍ မတတ်နိုင်ကုန်အံ့။ ဧဝံသန္တေသု၊ ဤသို့မဖြေနိုင်ကြကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော။ ဝေါတုမေ၊ သင်တို့ ၅ ယောက်တို့ကို။ ရဋ္ဌာ၊ တိုင်းနိုင်ငံမှ။ ပဗ္ဗာဇိဿံ၊ နှင်ထုတ်အံ့။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ မမ၊ ငါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်ပြဿနာကို။ ဒုပ္ပညဇာတိကေဟိ၊ အသိဉာဏ်နည်းကုန်သော သူတို့သည်။ နဇာနေယျ၊ မသိနိုင်ကုန်ရာ။ ဤကား နောက်ဂါထာအနက်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိနံ ၅ ယောက်တို့၊ သင်တို့အား ငါသည် ပြဿနာမေးအံ့။ သတိစွဲ၍ နာကြကုန်။ ဤလောက၌ အကြင်သတ္တဝါတို့သည် ၇ လှမ်းမျှ အတူ သွားလာချစ်ခင်စွာ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သည်ဟူ၍ တစ်ရံတစ်ဆစ် မျှ မဖြစ်စဖူး။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးမြင်လျှင် တင်မိအောင်သာကြံ၍ ရန်မူကြမြဲ သဘောဖြစ်လျက် နှစ်သက်ကြည်ဖြူ အတူမကွေ့ မိတ်ဆွေပြုသဖြင့် ၂ ခုသောသတ္တဝါတို့ နေကြကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါကား အဘယ်နည်း။ ဤယခု ငါမေးတော်မူသည့် ပြဿနာကို ယနေ့ ထမင်းနံနက်စာစားပြီးလျှင် ဖြေဆိုကြရမည်။ မဖြေဆိုနိုင်လျှင် သင်တို့ ၅ ယောက်ကို တိုင်းနိုင်ငံမှ နှင်ထုတ်မည်။ ငါ၏ပြဿနာကို လွယ်သည် မထင်ကြနှင့်။ ပညာနည်းသောသူတို့ မသိနိုင်ရာ” ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

ဤပြဿနာကို မေးသောအခါ၌ သေနကအမတ်သည် နေရာ ၅ ရပ်တွင် အမြတ်အထူး အဦးဖြစ်သော နေရာ၌ နေ၏။ မဟောသေသုခမိနံသည် အဆုံးဖြစ်သောနေရာငယ်၌ နေရ၏။

ထိုအခါ မဟောသေသုခမိနံသည် မင်းကြီးမေးသောပြဿနာကို ဆင်ခြင်လတ်သော် ထိုပြဿနာ၏အနက်ကို မထင်မမြင်နိုင်သောကြောင့် ဤသို့အကြံဖြစ်၏။

‘ဤမင်းသည် အလွန်နံ့သောပညာရှိ၏။ ဤပြဿနာကို မိမိအလိုအလျောက် အကြောင်းမဲ့ဘဲ ကြံစည်ရုံးစု၍ ပြုနိုင်မည်မဟုတ်ရာ။ တစ်စုံတစ်ခုကို မမြင်ဘူးမြဲသောအရာကို မြင်၍သာ ဤပြဿနာကို မေးသည်ဖြစ်ရာ၏။ တစ်နေ့မျှ ငဲ့နေပါလျှင် ဤပြဿနာကို မချွတ်လျှင် ငါဖြေနိုင်အံ့။ အဘယ်သို့သော အကြောင်းဖြင့် မင်းကြီးအား တစ်နေ့မျှ ငဲ့နေတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ငါ လျှောက်ရအံ့နည်း’ ဟုကြံ၏။

မဟောသေသုခမိနံ၊ သေနကသုခမိနံမှတစ်ပါး ၃ ယောက်သောသုခမိနံတို့ကား အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အမိုက်တိုက်သို့ ဝင်ရသကဲ့သို့ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မထင်မမြင်နိုင်သဖြင့် မှိုက်ကာသာနေကြကုန်၏။

သေနကအမတ်သည် ‘မဟောသေကား အသို့ကြသည်မသိ’ ဟု မဟောသေ၏မျက်နှာကို ကြည့်၏။

မဟောသေသုခမိနံသည်လည်း ‘တစ်နေ့မျှ ငဲ့နေတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားပါ’ ဆိုလိုသောမျက်နှာရိပ်ဖြင့် သေနကအမတ်ကို ကြည့်၏။

သေနကသုခမိနံသည်လည်း မဟောသေသုခမိနံ၏ မျက်နှာရိပ်ဖြင့်ပင်လျှင် ‘မဟောသေသည် တစ်ပါးသောပြဿနာတို့၌ မေးတိုင်းပင် ရွှင်လန်းနှစ်လို တွန့်တိုခြင်းကင်းသောမျက်နှာ ရှိသည်။ ယခုပြဿနာ၌ကား မိမိဉာဏ်ဖြင့် ကြံ၍ မရနိုင်သောကြောင့် တွန့်တိုသောမျက်နှာ ရှိ၏။ တစ်ရက်မျှ ငဲ့စေလိုဟန်ထင်သည်’ ဟု တွေးယူမိသဖြင့် မဟောသေ၏ စိတ်အလိုကို ပြည့်စေအံ့ဟု ကြံပြီးသော် သေနကအမတ်သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းနှင့် အကျွမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာရယ်လျက် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ဤသို့သောအကြောင်းကို ပြဿနာပြု၍

အမေးတော်ရှိလျက် မဖြေနိုင်မည်မှတ်ထင်တော်မူသဖြင့် အာဏာတော်ထားတော်မူသည်မှာ အကျွန်ုပ်တို့ ဟုတ်မှန်သောအရာကို မဖြေဆိုနိုင်လျှင်သာ ပြည်မှ နှင်ထုတ်တော်မူပါ။ ဟုတ်မှန်တိုင်း ဖြေဆိုလျှင်လည်း မှန်ပြီ အယူတော်ရှိပါ”ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် မဟာသခ၏မျက်နှာကိုလည်း တစ်ဘက်ကြည့်လျက်-

‘မဟာဇန သမာဂမမိ ယောရေ၊ ဇန ကောလာဟလမိ ဇာတေ။

ဝိက္ခိတ္တမနာ အနေကစိတ္တာ၊ ပဉ္စ နသက္ကောမ ဝတ္တု မိဒံ။ ။

ဧကဂ္ဂ စိတ္တာ ဧကမေကာ၊ ရဟဿဂတာ ဧတ္ထ စိန္တေတွာ။

ပဝိဝေကေ သမ္ပသိတွာန စိရာ၊ အထ ဝက္ခန္တိ ဇနိန္ဒတ္ထ မိဒံ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာဖြင့် ငဲ့တော်မူပါမည့် အကြောင်းကို လျှောက်ထားတောင်းပန်၏။

ဇနိန္ဒ၊ လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ယောရေ၊ ရွံရှာဖွယ်ရှိသော။ ဇနကောလာဟလမိ၊ လူအပေါင်းတို့၏ အုတ်အုတ်သံသံသည်။ ဇာတေ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ မဟာဇနသမာဂမမိ၊ လူအပေါင်းတို့၏ အစည်းအဝေး၌။ ဝိက္ခိတ္တမနာ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနေကစိတ္တာ၊ အကြံများကုန်သည်ဖြစ်၍။ မယံ၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်။ ဣဒံပဉ္စ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝတ္တု၊ ဖြေဆိုခြင်းငှာ။ နသက္ကောမ၊ မတတ်နိုင်ကုန်။

ဧကဂ္ဂစိတ္တာ၊ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဧကမေကာ၊ တစ်ယောက် တစ်ယောက်တည်း။ ရဟဿဂတာ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အတ္ထေ၊ အနက်တို့ကို။ စိန္တေတွာ၊ ကြံဦး၍။ ပဝိဝေကေ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌။ သမ္ပသိတွာန၊ သုံးသပ်လေ့လာပြီး၍။ အထပစ္စ၊ ထိုအနက်ကိုသိပြီးသည်၏ နောက်မှ။ စိရာ၊ ပညာရှိသုခမိန်တို့သည်။ ဣဒံအတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ဝက္ခန္တိ၊ ဆိုကုန်လတ္တံ့။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်ခဲသော ပြဿနာ၏အနက်ကို ကြံခြင်းဟူသည်၌ ကြောက်ရွံ့ ခံညားရသောသူ ရှိသောအရပ်၊ လူပရိသတ် ထူထပ်ရာအရပ်တို့၌ နှလုံးတုန်လှုပ်ခြင်း၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ စိတ်များခြင်းရှိသဖြင့် တည်ကြည်ခြင်းကို မရနိုင်။ စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်းကို မရနိုင်သဖြင့်လည်း အသင့် အမှန်ကျအောင် လျင်စွာ မဖြေဆိုနိုင်။ ယခု အရှင်မင်းကြီး မေးတော်မူသောပြဿနာသည်လည်း သိမ်မွေ့ ခက်ခဲသောအနက် ရှိခြင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ သုခမိန် ၅ယောက်တို့သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ တစ်ယောက်စီနေလျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော စိတ်ကိုဖြစ်စေသဖြင့် အနက်ကိုကြံ၍သိရပြီးမှ စကားအင်္ဂါပြည့်စုံစွာ ပြဿနာတော်၏ အနက်ထွက်တိုင်း အတပ်အမှန်သိသာအောင် ဖြေလျှောက်ပါမည်။ ဖြည်းဖြည်းသာသာ တစ်နေ့မျှ ငဲ့တော်မူပါ”ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကြီး စကားကိုကြားလျှင် ဤသူတို့သည် သုခမိန်ခံကြလျက် ဤမျှကိုမှ မြန်စွာမသိနိုင်ကြကုန်’ဟု နှလုံးမသာရှိသော်လည်း မြွက်ဖော်၍မဆိုဘဲ၊ “ကောင်းပြီ။ သံင်တို့ ယခု မကြံနိုင်လျှင် ဖြည်းဖြည်းသာသာ တစ်နေ့ပတ်လုံး ကြံစည်ဆင်ခြင်ကြလေဦးတော့။ သံင်တို့အလိုကိုပင် လိုက်ရဦးတော့မည်။ နောက် မကြံနိုင်ကြလျှင် ပြည်မှနှင်ထုတ်မည်ကား မချွတ်”ဟု အာဏာထား၏။

သေနကအမတ်၊ ပက္ကုသအမတ်၊ ဒေဝိန္ဒအမတ်၊ ကာမိန္ဒအမတ် ဤသုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် နန်းတော်မှ ဆင်းသက်ကြလတ်သော် သေနကသုခမိန်သည် ၃ ယောက်သော သုခမိန်တို့ကို “အချင်းတို့။ ယခုမေးတော်မူသော မင်းကြီး၏ပြဿနာသည် အလွန်ခက်ခဲသိမ်မွေ့၏။ သံင်တို့၊ငါတို့ မဖြေနိုင်လျှင်

ပြည်မှနှင်ထုတ်ခြင်းကို ခံရမည်ကား မချွတ်ရာ။ ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ မပြုကြနှင့်။ မအီမသာ ပူဆာမှုးဝေ
ငိုက်မျည်းစေတတ်သောအစားများကို မစားမူ၍ လျောက်ပတ်သင့်တင့်သော ဘောဇဉ်တို့ကိုသာ သုံးဆောင်
စားသောက်ကြပြီးလျှင် လုံ့လသတိပြုလျက် ထောက်ရှုစူးစမ်း အစွမ်းရှိတိုင်း ကြံကြလေ”ဟု ဆိုပြီးသော်၊
မိမိတို့အိမ်သို့ အသီးသီး ပြန်သွားကြလေကုန်၏။

မဟောသသုခမိန်သည်ကား မင်းကြီးထံမှထပြီးလျှင် အမှုကိုဆင်ခြင်လိုသောကြောင့် ဥဒုမ္မရဒေဝီ
မိဖုရားထံသို့သွား၍ “အရှင်မိဖုရား။ ယမန်နေ့နှင့် ယနေ့၌ မင်းကြီးသည် အဘယ်အရပ်တွင် ကြာမြင့်စွာ
ရပ်နေတော်မူသနည်း”ဟု မေး၏။ ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားသည် “မောင်ငယ်။ ယနေ့ မင်းကြီး ကြာမြင့်စွာ
ရပ်နေတော်မူသည်ကိုကား မမြင်။ ယမန်နေ့ကမူ စင်္ကြံရှည်၌ လေသာပြတင်းဖြင့် မျှော်ကြည့်တော်မူလျက်
ကြာမြင့်စွာပင် စင်္ကြံကြွတော်မူသည်ကို မြင်၏”ဟု ပြော၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဟောသသုခမိန်သည် ‘စင်စစ်၊ စင်္ကြံဦး နန်းတော်နံပါး၌ တစ်စုံတစ်ခုကို
မြင်တော်မူသည်ဖြစ်မည်’ဟု ကြံပြီးသော် ဥဒုမ္မရဒေဝီထံမှဆင်းသက်ခဲ့၍၊ မင်းကြီးစင်္ကြံသွားရာ လေသာ
ပြတင်းပေါက်နှင့် ရှေ့တူရူအရပ်တို့၌ မျှော်ကြည့်ဆင်ခြင်သဖြင့် ဆိတ်နှင့်ခွေး အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ကြသော အမူအရာကို
မြင်လေ၏။ ထိုသို့မြင်သောအခါ ‘မင်းကြီးသည် ဤဆိတ်နှင့် ခွေးကိုပင် ပြဿနာပြု၍ ငါတို့ကို မေးတော်မူသည်
စင်စစ်မှန်၏’ဟု သန့်ဋ္ဌာန်”အမြဲ စိတ်ထဲ၌စွဲပိုက်လျက် မိမိအိမ်သို့ သွားလေ၏။

က္ကဿအမတ်၊ ကာမိန်းအမတ်၊ ဒေဝိန်းအမတ်၊ ဤ သုခမိန် ၃ ယောက်တို့သည် မိမိတို့ဉာဏ်ဖြင့်
ကြံ၍ မသိနိုင်ကြလတ်သော် သိန်းအမတ်ကြီးအိမ်သို့ လာကြကုန်၏။

သိန်းအမတ်ကြီးလည်း “ပြဿနာ၏အနက်ကို သင်တို့ သိကြပြီလော”ဟု ဆီး၍မေး၏။

အမတ် ၃ ယောက်တို့သည်လည်း “ဆရာသုခမိန်။ အကျွန်ုပ်တို့ကြံ၍ မသိမမြင်နိုင်ပါ”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

သေနကအမတ်သည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် “သုခမိန် ၃ ယောက်တို့။ ထိုသို့ မကြံနိုင်ကြသဖြင့်
မင်းကြီး ပြည်မှနှင်ထုတ်လျှင် သင်တို့ အသို့ပြုကြအံ့နည်း”ဟုဆို၏။

သုခမိန် ၃ ယောက်တို့လည်း သေနကအမတ်ကို “ဆရာသုခမိန်။ ဆရာကား ကြံနိုင်တော်မူပါ၏လော”ဟု
မေး၏။

သေနကအမတ်သည် သုခမိန် ၃ ယောက်တို့ကို “သုခမိန်တို့။ ငါလည်း မကြံနိုင်”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် သုခမိန် ၃ ယောက်တို့သည် “ဆရာသို့သော သုခမိန်မျှ မကြံနိုင်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့
အသို့ကြံနိုင်အံ့နည်း”ဟု ဆိုကြလတ်သော်၊ သေနကအမတ်သည် “သုခမိန်တို့။ မင်းကြီးရှေ့တော်မှာ ငါတို့သည်
‘ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ကြံ၍ အမှန်အတပ်သိသာအောင် ပြဿနာတော်၏အနက်ကို ဖြေလျှောက်ပါမည်’ဟု ခြင်္သေ့သံကဲ့သို့
ရှုံ့ရှာခြင်းမရှိ။ သိယောင်နှင့်ထောင်လွှား၍ လျှောက်ထားဝန်ခံ ခဲ့ကြချေသည်။ ယခု မသိနိုင်ကြသော် မင်းကြီး
ပြင်းစွာအမျက်ထွက်သဖြင့် အသက်ကိုပင်သော်လည်း စိုးရိမ်ရန်ရှိသည်။ အသို့ ကြံအံ့နည်း”ဟုဆို၍၊ သုခမိန်
၄ ယောက်တို့သည် တောင်ကြမြောက်ကြ အမှန်မကျနိုင်သော်လည်း အသက်စည်းစိမ်အန္တရာယ်ကို ကြောက်လန့်
စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာရှိကြသဖြင့်

“ဆရာသုခမိန်တို့။ အကျွန်ုပ်တို့ကြံကြသော်လည်း အမှန်ကျနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပြီ။ မဟောသသု
သုခမိန်သည်ကား အသိဉာဏ်ကျယ်သောသူ ဖြစ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ထက် အဆအရာ၊ အဆအထောင်
သာ၍ ပြဿနာ၏အနက်ကို ဉာဏ်သက်ရာအစွမ်းဖြင့် အဆန်းအကြယ် အသွယ်သွယ်အနည်းနည်း ကြံလေရာ၏။

ထိုမဟောသသုခမိန့်ထံသို့ သွားကြရသော် ကောင်းမည်မဟုတ်လော"ဟု တိုင်ပင်ပြောဆိုကြပြီးလျှင် စိတ်ညီညွတ်ကြသဖြင့် သုခမိန့် ၎င်းယောက်တို့သည် မဟောသသုခမိန့်အိမ်သို့ သွားကြလေ၏။

မဟောသသုခမိန့်၏ အိမ်တံခါးဝသို့ရောက်လျှင် လာကြောင်းကို မဟောသသုခမိန့်အား ကြားစေပြီးမှ အိမ်သို့တက်၍ လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌နေကြလျက် အချင်းချင်း နှုတ်ဆက်မေးမြန်း ပြောဆိုကြပြီးသော် သုခမိန့် ၎င်းယောက်တို့သည် "သုခမိန့်။ မင်းကြီးမေးသောပြဿနာကို ကြံနိုင်ပြီလော"ဟု မဟောသအား မေးကြကုန်၏။

မဟောသသုခမိန့်လည်း "ဆရာတို့။ ဤပြဿနာကို အကျွန်ုပ်မှ မကြံနိုင်လျှင် ဤဗျူဟာဒီပိကျွန်းအပြင်၌ အဘယ်သူ ကြံနိုင်မည်နည်း။ ပြဿနာ၏ အနက်အလုံးစုံကို အကုန်အစင် ကျွန်ုပ် သိမြင်ပြီ"ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင် သုခမိန့် ၎င်းယောက်တို့သည် မဟောသအား "သုခမိန့်။ ထိုသို့ သင် ကြံနိုင်ပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အားလည်း ပြောပါလော့"ဟု ဆိုကြလတ်သော်၊ မဟောသသုခမိန့်သည် ဤသို့ကြံ၏။

'ငါသည် ထိုသူ ၎င်းယောက်တို့အား အကယ်၍ မပြောဘဲ နေချေအံ့။ မင်းကြီးသည် ပြင်းစွာအမျက်ထွက်၍ ဤ သူမလိမ္မာ ပညာရှိယောင် ၎င်းယောက်ကို ပြည်မှနှင်ထုတ်မည် မချွတ်ရာ။ ငါ့အားလည်း များစွာသော ရတနာမျိုးတို့ဖြင့် မင်းကြီး ချီးမြှောက်ပူဇော်မည် မချွတ်ရာ။ ဤသို့ မလိမ္မာ ပညာရှိယောင် ၎င်းယောက်တို့သည် ယခုမျက်မှောက်တွင် မပျက်စီးထိုက်။ မင်းနှစ်ခြိုက်ရုံ အမြွက်စကားဖြင့် သင်ကြားလိုက်အံ့'ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ "ကောင်းပြီ။ ဆရာတို့။ အကျွန်ုပ် သင်ကြားလိုက်အံ့။ တစ်ယောက်တစ်ယောက်စီ အသီးအသီး မှတ်သားနာယူ၍ မင်းကြီးအား ဖြေဆိုလျှောက်ထားကြလော့"ဟု ဆိုပြီးသော် သုခမိန့် ၎င်းယောက်တို့ကို နိမ့်သောတပည့်တို့နေရာ၌ ပုဆစ်တုပ်လျက် လက်အုပ်ချီ၍နေစေပြီးလျှင် စကားအလုံးစုံကို မသိစေဘဲ အမြွက်မျှ ၎င်းဂါထာဖွဲ့၍ တစ်ယောက် တစ်ဂါထာစီ ပါဠိဖြင့်သာလျှင် နှုတ်တိုက်ချသင်လိုက်၏။ သုခမိန့် ၎င်းယောက်တို့သည်လည်း တစ်ဂါထာစီရလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မိမိတို့နေအိမ်သို့ ပြန်သွားကြလေကုန်၏။

နက်ဖြန်မိုးသောက်ရောက်သောအခါ သုခမိန့် ၅ ယောက်တို့သည် နန်းတွင်းသို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကြီးအား "ငါမေးသော ပြဿနာ၏အနက်ကို သင် သိပြီလော"ဟု မေး၏။ သေနကအမတ်သည် "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော သုခမိန့်မသိလျှင် အဘယ်သူ သိအံ့နည်း"ဟု လျှောက်ဆိုလတ်သော်၊ မင်းကြီးသည် "သေနကအမတ်။ ထိုသို့တပြီးကား သင်သိတိုင်း ငါ၏ပြဿနာကိုဖြေလော့"ဟု ဆို၏။ သေနကအမတ်ကြီးသည် မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် ပြဿနာ ဖြေဆိုအံ့သောငှာ မဟောသသုခမိန့် သင်လိုက်သည့်အတိုင်း-

‘ဥဂ္ဂပုတ္တ ရာဇပုတ္တိယာနံ ဥရဗ္ဗမံသံ ပိယံ မနာပံ။

န တေ သုနဓဿ ခါဒန္တိ မံသံ၊ အထ မေဏ္ဍကဿ သုနဓေန သချဿ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ဥဂ္ဂ ပုတ္တ-ဥဂ္ဂပုတ္တာနဉ္စ၊ ကျော်စောထင်ရှားကုန်သော အမတ်တို့သည် လည်းကောင်း။ ရာဇပုတ္တိယာနဉ္စ၊ မင်းသား မင်းမြေးတို့သည်လည်းကောင်း။ ဥရဗ္ဗမံသံ၊ ဆိတ်သားကို။ ပိယံ၊ ချစ်မြတ်နိုးအပ်၏။ မနာပံ၊ နှလုံးကို ပွားစေအပ်၏။ တေ၊ ထို အမတ်သား၊ မင်းသား၊ မင်းမြေးတို့သည်။ သုနဓဿ၊ ခွေး၏။ မံသံ၊ အသားကို။ နါဒန္တိ၊ မစားကုန်။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက်။ မေဏ္ဍဿ၊ ဆိတ်၏။ သုနဓေန၊ ခွေးနှင့်။ သချ၊ အဆွေခင်ပွန်းအဖြစ်သည်။ အဿ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။

• [ဤဂါထာ၌ကား သချသဒ္ဓါသည် ရေတွက်ခြင်းအနက်ကိုဟောသော သချာသဒ္ဓါ မဟုတ်။ သခိနောဘာဝေါ သချဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဘာဝတဒ္ဓိတ်ကြံရမည်။] အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သတ္တဝါရန်ဖက် ၂ခု အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ကြသည်ဟူသော ပြဿနာ၌ မင်းသား၊ မင်းမြေး၊ မှူးသား၊ မတ်သားတို့သည် ဆိတ်တို့၏အသားကို လေးလေးမြတ်မြတ်ပြု၍ သုံးဆောင်စားသောက် ကြကုန်၏။ ခွေးသားကိုကား မစား မသုံးဆောင်ကြကုန်။ ထိုသို့ မတူသောအသားရှိလျက် ဆိတ်နှင့်ခွေး အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သည် ဖြစ်ရသည်”ဟု လျှောက်ထားဖြေဆို၏။

ဤသို့ပင် မိမိဖြေဆိုသော်လည်း အဖြေဂါထာ၏သဘောလက္ခဏာကို မိမိ မသိ။ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးမူကား ပြဿနာ၏သဘောလက္ခဏာကို မိမိသိပြီးဖြစ်သဖြင့် သေနကအမတ်စကားကိုကြားလျှင် ‘ငါ၏အမတ်ကြီး သိနိုင်ပေစွ’ဟု အယူရှိ၏။

ထို့နောက် မင်းကြီးသည် “သေနကသုခမိန်၏အဖြေစကားကိုကြားရပြီ။ ပက္ကသသုခမိန်ကား ပြဿနာ၏ အနက်ကို ကြံမိပါ၏လော”ဟု မေး၏။

ပက္ကသအမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ သေနကဆရာသာ ပညာရှိလော။ အကျွန်ုပ်လည်း ပညာရှိ မဟုတ်ပါလော” ဟု အားကျမခံ စကားလျှောက်ထားပြီးလျှင် မဟောသခေသုခမိန် သင်ချလိုက်တိုင်း-

‘စမ္ပံ ဝိဟနန္တိ ဧဠကဿ၊ အဿ ပိဋတ္ထရဏဿ ဟေတု။

နတေ သုနဓဿ အတ္ထရန္တိ၊ အထ မေဏ္ဍဿ သုနဓေန သချဿ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ဧဠကဿ၊ ဆိတ်၏။ စမ္ပံ၊ အရေကို။ အဿပိဋတ္ထရဏဿ၊ မြင်းကုန်းနှီး၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဝိဟနန္တိ၊ ကြက်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ သုနဓဿ၊ ခွေး၏။ စမ္ပံ၊ အရေကို။ နအတ္ထရန္တိ၊ မကြက်ကုန်။ အထ၊ ထိုသို့လျက်။ မေဏ္ဍဿ၊ ဆိတ်၏။ သုနဓေန၊ ခွေးနှင့်။ သချ၊ အဆွေခင်ပွန်း၏ အဖြစ်သည်။ အဿ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဆိတ်ရေကို မြင်းကုန်းနှီးအလိုငှာ လူတို့သည် အခင်းလုပ်ကြကုန်၏။ ခွေးရေကိုကား မြင်းနှီးအခင်း မလုပ်ကုန်။ ထိုသို့ မတူသောအရေရှိကြလျက် ဆိတ်နှင့် ခွေး အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု ဖြေဆိုလျှောက်ကြား၏။

ထိုသို့ပင်ဖြေသော်လည်း ဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကို မိမိ မသိ။ မင်းကြီး မူကား သိဟောင်းအခံရှိနှင့်သဖြင့် အမြွက်စကားနှင့်ပင် ‘ပက္ကသအမတ်လည်း သိနိုင်ပေစွ’ဟု စကားကျိုးစကားပြတ်ကို မိမိဆက်၍သာလျှင် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၏။

ထို့နောက် မင်းကြီးသည် “အမတ် ၂ယောက်တို့ အဖြေစကားကို ငါကြားရပြီ။ ကာမိန္ဒသုခမိန်ကား ပြဿနာ၏အနက်ကို မြင်နိုင်ပါ၏လော”ဟု မေး၏။

ကာမိန္ဒအမတ်သည်လည်း သူလည်း သူ့ဥစ္စာနှင့် ဂုဏ်လုပ်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ ပလွှား၍ “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား ပညာရှိ မဟုတ်ပါလော”ဟု ဆိုပြီးလျှင် မဟောသခေသုခမိန် သင်ချလိုက်တိုင်း-

‘အာဝလ္လိတသိဂေါ ဟိ မေဏ္ဍော၊ န သုနဓဿ ဝိသာဏာနိ အတ္ထိ။

တိဏဘက္ခော မံသဘောဇနောစ၊ အထ မေဏ္ဍဿ သုနဓေန သချဿ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဖြေဆို၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ မေဏ္ဍော၊ ဆိတ်သည်။ အာဝလ္လိတသိင်္ဂေါဟိ၊ ကောက်သောဦးချိုရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုနဓဿ၊ ခွေးအား၊ ဝိသာဏာနိ၊ ဦးချိုတို့သည်။ နအတ္ထိနသန္တိ၊ မရှိကုန်။ မေဏ္ဍော၊ ဆိတ်သည်။ တိဏဘက္ခော၊ မြက်ကိုသာစား၏။ သုနခေါ၊ ခွေးသည်။ မံသဘောဇနော၊ အမဲကိုသာစား၏။ အထ၊ ထိုသို့ အသွင်အစားမတူကြလျက်။ မေဏ္ဍဿ၊ ဆိတ်၏။ သုနဓေန၊ ခွေးနှင့်။ သချံ၊ အဆွေခင်ပွန်း အဖြစ်သည်။ အဿ- ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ ဆိတ်သည် ကောက်သောဦးချို ရှိ၏၊ မြက်ကိုသာ စား၏။ ခွေးသည် ဦးချိုလည်း မရှိ၊ ငါးအမဲကိုသာ စား၏။ ထိုသို့ အသွင်အစား မတူကြဘဲ ဆိတ်နှင့်ခွေး အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သည် ဖြစ်ရာ၏" ဟု ဖြေလျှောက်၏။

ထိုသို့ပင်ဖြေသော်လည်း အဓိပ္ပာယ်ကို မိမိ မသိ။ မင်းကြီးမူကား သိဟောင်းဖြစ်၍ အမြက်စကားနှင့်ပင် 'ငါ၏အမတ် ကာမိန္ဒသုခမိန်သည်လည်း သိနိုင်ပေစွ' ဟု အယူရှိ၏။

ထို့နောက် မင်းကြီးသည် "အမတ်သုခမိန် ၃ ယောက်တို့အဖြေစကားကို ကြားရပြီ။ ဒေဝိန္ဒသုခမိန်ကား ကြံမိပါ၏လော" ဟု မေး၏။

ဒေဝိန္ဒအမတ်လည်း "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား ပညာရှိ မဟုတ်ပါလော။ ဖြေလျှောက်ပါမည်" ဟု ဂုဏ်ပြစကားနှင့် ကြွားဝါပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန် သင်ချလိုက်သည့်အတိုင်း-

'တိဏမာသိ ပလာသမာသိ မေဏ္ဍော၊ သုနခေါ တိဏမာသိ နောပလာသံ။

ဂဏှေယျ သုနော သသံ ဗိဇ္ဇာရံ၊ အထ မေဏ္ဍဿ သုနေ သချမဿ။ ။' ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဖြေဆို၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ မေဏ္ဍော၊ ဆိတ်သည်။ တိဏံ၊ မြက်ကို။ အာသိ၊ စား၏။ ပလာသံ၊ သစ်ရွက်ကို။ အာသိ၊ စား၏။ သုနခေါ၊ ခွေးသည်။ နတိဏမာသိ၊ မြက်ကိုလည်း မစား။ နောပလာသမာသိ၊ သစ်ရွက်ကိုလည်း မစား။ သုနခေါ၊ ခွေးသည်။ သသံ၊ ယုန်ကိုလည်းကောင်း။ ဗိဇ္ဇာရံ၊ ကြောင်ကိုလည်းကောင်း။ ဂဏှေယျ၊ ဖမ်း၍စားတတ်၏။ အထ၊ ထိုသို့အစားအလေ့အကျက်မတူကြလျက်။ မေဏ္ဍဿ၊ ဆိတ်၏။ သုနေန၊ ခွေးနှင့်။ သချံ၊ အဆွေခင်ပွန်း အဖြစ်သည်။ အဿ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ ဆိတ်သည် မြက်သစ်ရွက်ကိုသာ စား၏။ သူတစ်ပါးကိုဖမ်းယူ၍ မစားတတ်။ ခွေးသည် မြက်သစ်ရွက်ကို မစား။ ယုန်၊ ကြောင် စသည်ကို ဖမ်း၍စားတတ်၏။ ထိုသို့ အလေ့အကျက် မတူကြဘဲ ဆိတ်နှင့်ခွေး အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သည် ဖြစ်ရာ၏" ဟု ဖြေ၏။

ထိုသို့ပင်ဖြေသော်လည်း မိမိ မသိ။ မင်းကြီးသာ သိနှင့်ဟောင်းခံ၍ ရှေးနည်းအတူ အယူရှိ၏။

ထို့နောက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် "ငါ၏ပြဿနာကို အမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်တို့က မိမိတို့ ဉာဏ်ထက်တိုင်း အသီးသီး ဖြေဆိုလျှောက်ထားကြပြီ။ ငါ့သား မဟောသမသုခမိန်ကား ဤပြဿနာ၏ အနက်ကို ကြံနိုင်ပါ၏လော" ဟု မေး၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် "အရှင်မင်းကြီး။ အောက်ဖြစ်သော အဝိစိင်ရဲ^{၁၁၆}မှ အထက်ဖြစ်သော ဗြဟ္မာဘုံ^{၁၁၇} အဆုံးတိုင်အောင် ခဲခက်သော ပြဿနာ၏အရာ၌ အကျွန်ုပ်ကိုထား၍ တစ်ပါးဖြေနိုင်သူ ရှိသေး၏ ထင်တော်မူသလော။ အကျွန်ုပ်မှတစ်ပါး ဘယ်သူသိလတ္တံ့နည်း" ဟု ပညာစွမ်းကိုယုံ၍ ဂုဏ်ပြစကား လျှောက်ထား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ချစ်သားသုခမိန်။ ထိုသို့တပြီးကား ငါ၏ ပြဿနာကို ဖြေလော့”ဟု ဆို၏။ မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ သတိတော်စွဲ၍ ခဲခက်သောပြဿနာ၏အနက်ကို နား ရွက်တော်မူပါ။ သိသာအောင် ဖြေဆိုပါမည်”ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင်-

‘အမုဋ္ဌပါဒေါ စတုပ္ပဒဿ မဇ္ဈော၊ အဋ္ဌနခေါ အဒိဿမာနော။

ဆာဒိယံ အာဟရတိ အယံ ဣမဿ၊ မံသံ အာဟရတိ အယံ အမုဿ။ ။

ပါဿာဒဝရဂတော ဝိဒေဟသေဋ္ဌော၊ ဝိတိဟာရံ အညမည ဘောဇနာနံ။

အဒက္ခိ ကိရ သက္ခိတံ ဇနိန္ဒော၊ ဗုဘုက္ကဿ ပုဏ္ဏမုခဿ စေတံ။ ။’ ဟူသော ၂ ဂါထာဖြင့် ဖြေဆို၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ အမုဋ္ဌပါဒေါ၊ အခြေ ၈ ခုခွဲလည်း ရှိထသော။ အဋ္ဌနခေါ၊ ခွာ ၈ ခုလည်း ရှိထသော။ အယံ မဇ္ဈော-မေဏ္ဍာ၊ ဤဆိတ်သည်။ အဒိဿမာနော၊ မထင်ရှားသည်ဖြစ်၍။ စတုပ္ပဒဿ၊ အခြေ ၄ ချောင်းရှိသော။ အမုဿ၊ ဤခွေးအား။ မံသံ၊ အမဲကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်၏။ အယံသုနခေါ၊ ဤခွေးသည်။ ဣမဿ၊ ဤဆိတ်အား။ ဆာဒိယံ၊ မြက်ကို။ အာဟရတိ၊ ဆောင်၏။

ဇနိန္ဒော၊ တိုင်းသားတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူထသော။ ပါဿာဒဝရဂတော၊ မြတ်သောပြာသာဒ်ထက်၌ နေတော်မူထသော။ ဝိဒေဟသေဋ္ဌော၊ ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်ကြီးသခင် အရှင်မင်းမြတ်သည်။ ဗုဘုက္ကဿ၊ ဟုတ်ဟုတ်သော အသံဖြင့် မခံသာအောင် ဟောင်တတ်သော ခွေး၏လည်းကောင်း။ ပုဏ္ဏမုခဿစ၊ ပြည့်ဝသောမျက်နှာရှိသော ဆိတ်၏လည်းကောင်း။ အညမည ဘောဇနာနံ၊ အချင်းချင်း၏ အစာတို့ကို။ ဧတံဝိတိဟာရံ၊ ဤသို့အထူးထူးအပြားပြား ဆောင်ယူခြင်းကို။ သက္ခိတံ၊ မျက်မှောက်။ အဒက္ခိ ကိရ၊ မြင်တော်မူသတတ်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ၈ ချောင်းခွဲ အခြေနှင့် ခွာအရေအတွက် ၈ ခုသော အခြေ ၄ ခု သတ္တဝါဆိတ်၏ အစာအလိုငှာ ခွေးသည် မိမိကိုယ်ကို မထင်မရှား အမှတ်မဲ့သွား၍ မြက်ကိုဆောင်ယူပြီးလျှင် ဆိတ်အား ပေး၏။ ဆိတ်လည်း ထိုခွေး၏အစာအလိုငှာ မိမိကိုယ်ကို မထင်မရှား အမှတ်မဲ့သွား၍ ငါးအမဲကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် ခွေးအားပေး၏။

“ဤသို့ ‘ဟုတ်ဟုတ်’ ဟူသောအသံဖြင့် မခံသာအောင်ဟောင်တတ်သော ခွေးနှင့် မျက်နှာ ပြည့်ဝစွာသောဆိတ် ရန်ဖက်သတ္တဝါ ၂ခုတို့၏ အချင်းချင်း ပလဲပတ်င် ချစ်ခင်မှုနှင့် တစ်ကောင်အစာကို တစ်ကောင် ဆောင်ယူပေးကမ်း၍ ခင်ပွန်းဖွဲ့ကြသည်ကို ပြည်ကြီးသခင် နန်းရင်ပြင်က ရှုမြင်တွေ့ကြုံတော် မူသည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ ပြဿနာတော်၏အနက် ထွက်ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်ထားဖြေဆို၏။ [ဤဂါထာ၌ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် သဒ္ဓါနည်း၌ လိမ္မာတော်မူသည်နှင့်အညီ အခြေ ၄ ခုရှိသော ဆိတ်ဟု တိုက်ရိုက်မဆိုဘဲ ၈ ချောင်းခွဲ ဟူသောစကားဖြင့် ပုဒ်ထားအနေသင့် ဆန်းနှင့်လျော်အောင် ဆိုတော်မူသတည်း။ အခြေတစ်ချောင်းတစ်ချောင်း၌ ခွာ ၂ ခု အစုံရှိသည်ကို ရည်၍လည်း ခွာ ၈ ခု ဆိုတော်မူ၏။]

ဤသို့ သုခမိန် ၅ ယောက်တို့၏ အဖြေစကားကိုကြားရလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအစရှိသော သုခမိန် ၄ ယောက်တို့အား မဟောသမသုခမိန် သင်ချလိုက်ကြောင်းကို မသိ။ မိမိတို့ပညာအစွမ်းဖြင့် ကြံ၍သာ ဖြေဆိုသည် ထင်မှတ်တော်မူသဖြင့် “ငါ၏ သုခမိန် ၅ ယောက်တို့သည် အလွန်ခက်ခဲသောအရာကိုပင် သိနိုင်ပေစွ” ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိလျက်-

‘လာဘာ ဝတ မေ အနပ္ပရူပါ၊ ယဿ မေ ဒဒိသာ ပဏ္ဍိတာ ကုလမိ။’

ပဉ္စဿ ဂမ္ဘိရဂတံ နိပုဏမတ္ထံ၊ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ သုဘာသိတေန ဓိရာ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ချီးမွမ်းကောင်းချီးပေး၏။

ဘောန္တော၊ အို-အချင်းတို့။ ယဿ မေ၊ အကြင်ငါ၏။ ကုလမိ၊ နန်းတော်၌။ ယေဓိရာ၊ အကြင်ပညာရှိတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေဓိရာ၊ ထိုပညာရှိတို့သည်။ ပဉ္စဿ၊ ပြဿနာ၏။ ဂမ္ဘိရဂတံ၊ နက်နဲသော အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ နိပုဏံ ၊ သိမ်မွေ့စွာထသော။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ သုဘာသိတေန၊ ကောင်းစွာဖြေဆိုသဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိကြပေကုန်၏။ အနပ္ပရူပါ၊ များသောဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော သဘောရှိကုန်သော။ ဒဒိသာပဏ္ဍိတာ၊ ဤပညာရှိတို့ကို။ လာဘာဝတ၊ ရတော်ကုန်စွတကား။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့။ တိုင်းကြီးမြို့ကြီး အသီးအသီးသော မင်းနေပြည်တို့၌ တစ်ယောက်သောပညာရှိကိုမျှလည်း အလွန်ရခဲကုန်၏။ ယခု ငါ၏နန်းတော်၌ကား တန်ဆောင်ကြီး ၅ ဆူကို စိုက်ထူ၍ တစ်ပြိုင်တည်းညှိသကဲ့သို့ ဤသို့သောပညာရှိ အတိုင်းမသိသော သုခမိန်တို့သည် ပေါ်ထွန်းလာကုန်၏။ ထီးဖြူဆောင်းခြင်း မင်းတစ်ပါးတို့၌ တောင့်တ၍မျှမရနိုင်သော ဤပညာရှိသုခမိန်တို့ကို ငါသည် အရတော်စွတကား။ လှုပ်ရှား၍မရနိုင် ခိုင်ခံ့သောမြင်းမိုရ်တောင်ကဲ့သို့ ပညာရောင် တစ်ခဲနက်တောက်ထိန်သော သုခမိန် ၅ ယောက်တို့သည် ရောက်လာသောပြဿနာ အလျှို့အဝှက် ခဲခက်နက်နဲ သေးဖွဲသိမ်မွေ့စွာသော သဘောလက္ခဏာကို လက်ပေါ်မှာတင်၍ ကြည့်သကဲ့သို့ အပြည့်အစုံ အကုန်အစင် သိမြင်ထိုးထွင်းသဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖြေဆိုကြပေကုန်၏”ဟု ချီးမွမ်းရွှင်လန်း ဥဒါန်းကျူးရင့်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဤသို့ချီးမွမ်းပြီးလျှင် ‘ငါသည်။ နှစ်သက်၍ နှုတ်ဖြင့်သာချီးမွမ်းခြင်းသည် နှစ်သက်ခြင်း မမည်ရာ။ နှစ်သက်ဖွယ်သော ဆုလာဘ်တို့ဖြင့်လည်း ပူဇော်ထိုက် လှပေသည်’ဟု ကြံ၍-

‘အဿတရီရထဉ္စ ဧကမေကံ၊ ဖိတံ ဂါမဝရဉ္စ ဧကမေကံ။

သဗ္ဗေသံ ဝေါ ဒမ္မိ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပရမပုတိကမနော သုဘာသိတေန။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆုပေး၏။

ပဏ္ဍိတာ၊ သုခမိန်တို့။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိကုန်သော။ ဝေါ၊ သင် သုခမိန် ၅ ယောက်တို့အား။ သုဘာသိတေန၊ ပြဿနာကို ကောင်းစွာဖြေပေသဖြင့်။ ပရံ၊ လွန်စွာ။ အပုတိတမနော၊ နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဧကမေကံ၊ တစ်ယောက် တစ်စီးစီ။ အဿတရီရထဉ္စ၊ အဿတိုရ်မြင်း က၊သောရထားကို လည်းကောင်း။ ဧကမေကံ၊ တစ်ယောက်တစ်ရွာစီ။ ဖိတံ၊ ဝပြောစွာ ထသော။ ဂါမဝရဉ္စ၊ ကျေးစား ရွာစားကို လည်းကောင်း။ ဒမ္မိ၊ ငါပေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန် ၅ ယောက်တို့။ သင်တို့သည် သိမ်မွေ့နက်နဲသော ငါ၏ပြဿနာကို သိသာအောင် ကောင်းစွာဖြေလျှောက်ကြပေသည်နှင့်အညီ အလွန်နှစ်သက် မြတ်နိုးတော်မူသည်ဖြစ်၍ သင် သုခမိန် ၅ ယောက်တို့အား ထိုက်လျှောက်သောဆုကို ငါ ပေးတော်မူမည်။ အဿတိုရ်မြင်းကောင်းက၊သော ရထားတစ်စီးစီနှင့် စည်ပင်ဝပြောသော ရွာ တစ်ရွာစီ ယူကြလော့”ဟုဆို၍ အလုံးစုံကို ရွေးချယ်စီရင်ပြီးလျှင် အခွန်စားရွာ တစ်ရွာစီနှင့် မြင်းရထား တစ်စီးစီ ပညာရှိသုခမိန် ၅ ယောက်တို့အိမ်သို့ ပို့အပ်စေ၏။

[ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော ဆိတ် ခွေးတို့ပြဿနာခန်း၌ ၁၂ ဂါထာသည် ဒွါဒသကနိပါတ်ကျမ်း၌လာ၏။
ထို ၁၂ ဂါထာသည် ၄ ပါဒတို့၌ ၁၆ မတြာစီ အတူအမျှထား၍ ဖွဲ့အပ်သောကြောင့် မတ္တာသမကအမည်ရသော
ဂါထာမျိုးကို ရောနှောသဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော ပါဒါကုလကဂါထာနည်းတည်း။ ဆန်းကျမ်း သဒ္ဒါကျမ်းကို လေ့ကျွမ်း
သဖြင့် စွမ်းနိုင်သူတို့ နောင်ဂါထာအရေးပျက်လျှင် မြင်လွယ်စေခြင်းငှာ မှာလိုက်သည်။]
ဤကား ဘုရားလောင်း မဟောသမအား ၅ ကြိမ်မြောက်သော အချီးအမြှောက်ကို ခံရခြင်းတည်း။

၂၈။ သိရိမန္တ ပြဿနာခန်း^{၁၁၁}

ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားသည် ‘မဟောသမသုခမိန်ကို မှီ၍သာလျှင် သေနကအစရှိသော သုခမိန်တို့သည်
အဖြေဂါထာကို ရကုန်သည်’ဟု သိသဖြင့်၊ မင်းကြီးသည် သုခမိန် ၅ယောက်တို့ကို ထပ်တူပြု၍
ချီးမြှောက်ကြောင်းကို ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရား ကြားလေသော် ဤသို့အကြံဖြစ်၏။ ‘မင်းကြီးသည် ပဲနောက်နှင့်
ပဲကြီးကို ထပ်တူပြုသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောက်စပါးနှင့် သလေးစပါးကို ထပ်တူပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊
ကာဠာဝကဆင်နှင့် ဥပေါသထဆင်ကို ထပ်တူပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ငါ့မောင်၏ပညာကို မှီ၍ အသက်ရှင်သော
သုခမိန် ၄ယောက်တို့နှင့် ငါ့မောင်ကို ထပ်တူပြု၍ မင်းကြီး ချီးမြှောက်တော် မမူသင့်။ ငါ့မောင်
မဟောသမသုခမိန်အား အထူးသဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူထိုက်သည်တကား’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံသို့
သွား၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်၏ပြဿနာကို အဘယ်သုခမိန် ဖြေပေသနည်း”ဟု လျှောက်၏။
မင်းကြီးလည်း “အဘယ်သုခမိန် ၅ ယောက်လုံးပင် ဖြေနိုင်ကြပေ၏”ဟု ဆို၏။

ဥဒုမ္မရဒေဝီသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသမသုခမိန်ကို မှီ၍သာလျှင် ထို ၄
ယောက်ကုန်သော သုခမိန်တို့သည် ဖြေနိုင်ပါသည်။ မိမိတို့၏အစွမ်းဖြင့် ဖြေဆိုနိုင်သည် မှတ်တော်မမူလင့်”ဟု
လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း “အဘယ်။ သင် ယခုပြောမှ သိရ၏။ ငါ ဤစကားကို မကြားချေ။
သေနကအစရှိသော သုခမိန် ၄ ယောက်တို့လည်း ရဲရင့်စွာဝန်ခံ၍ သူတို့ဉာဏ်စွမ်းနှင့်ပင် ဖြေနိုင်ဟန်
ရှိပေသည်”ဟုဆို၏။ ဥဒုမ္မရဒေဝီသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ သေနကအစရှိသော
သုခမိန်တို့သည် ပညာရှိအယောင်ဆောင်၍ လျှောက်သည်ကိုသာ ကြားသိတော်မူရသဖြင့်
ဟုတ်နိုးထင်တော်မူပါသည်။ ထိုသူတို့၏ အကြောင်းမူကား အကျွန်ုပ် ကြားသိရ၏။ မိမိတို့သည်
ပြဿနာတော်၏အနက်ကို မကြံနိုင်ဘဲလျှင် ဝန်ခံမိသောရာဇဝတ်ရေး”^{၁၁၂}ကြောင့် နှလုံးသွေးမငြိမ်သဖြင့်
တစ်ဦးအိမ်သို့တစ်ဦး ကူးသန်းသွားလာကာ မျက်နှာညှိုးငယ် ကိုးကွယ်ရာမရသည်နှင့် မဟောသမအိမ်သို့
လာရောက်ကြ၍ ခယတောင်းပန်ပြုသည်တွင် မဟောသမသုခမိန်က ထိုသူတို့၏ စည်းစိမ် အသက်
ပျက်စီးလိမ့်မည်တစ်ကြောင်း၊ ထီးဖြူဆောင်းခြင်း မင်းတစ်ပါးတို့က ‘ဤပြည်တော်၌ ၅ ယောက်သော သုခမိန်

အမတ်ကောင်းရှိ၏'ဟူသောစကားနှင့် ခံညားလောက်ပေသော အရှင်ဘုန်းကျက်သရေတော် ပျက်စီးလိမ့် မည်တစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောဆန္ဒ^{၁၁}နှင့် ထောက်ဆစာနာ၍ တစ်ဂါထာစီ သင်ချလိုက်သောကြောင့်သာ ထိုပညာရှိ ၄ယောက်တို့ ရှေ့တော်၌ လျှောက်ထားဖြေဆိုစရာ ရပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်၍ မဟောသမသုခမိန်၌ ဂုဏ်အထူးရှိပေသူ စင်စစ်မှန်လျက် မဟောသမအသက်ကိုသာ အမှီပြု၍ အသက်ရှူရသော အမတ် ၄ယောက်တို့နှင့် ထပ်တူပြုသဖြင့် ချီးမြှောက်တော် မမူသင့်ပါ။ ဂုဏ် အမြင့်၊ အနိမ့်လိုက်၍ ထိုက်ရာသာ ချီးမြှောက်သင့်ပါသည်"ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မိဖုရားစကားကိုကြားလျှင် "အဘယ်။ ဤသို့သော အခြင်းအရာကို ငါ အလျင်အစက မသိရပါလေ။ ယခု သင့်စကားကိုကြားရပြန်လျှင် ငါ့သားမဟောသမအား အလွန် နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်း ငါ၌ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဂုဏ်အထူးရှိပေသောသူကို ထူး၍မြတ်နိုးသည်နှင့်အညီ ယခုထူး၍ ပြုပြင်ရမည်လည်း ထပ်တူပြုမိချေပြီးဖြစ်သောကြောင့် ငါတို့မင်းဣန္ဒြေကို မဖျက်သာပြီ။ သည်တစ်ကြိမ်တွင် ထပ်တူပင် ဖြစ်စေဦးတော့။ အထူးနောက်တစ်ဖန် ငါကြံ၍ ပြဿနာပြုဦးအံ့။ ထိုပြဿနာ အဖြေပွဲကြိမ်မီမှ စည်းစိမ်အထူးအခြားဖြင့် ငါ့သား မဟောသမကိုသာ ချီးမြှောက်အံ့"ဟုဆိုပြီးသော်၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပြဿနာအထူးကို ရှာကြံပြန်သဖြင့် သိရိမန္တပြဿနာကို ကြံမိလေ၏။

တစ်နေ့သ၌ သုခမိန် ၅ယောက်တို့သည် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားကြလေသော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကို "ဆရာအမတ်ကြီး။ သင့်အား ငါ ပြဿနာမေးမည်။ သင် ဖြေနိုင်အံ့လော"ဟု မေး၏။ သေနကအမတ်လည်း "အရှင်မင်းကြီး။ အမေးတော်ရှိလျှင် အကျွန်ုပ်မှတစ်ပါး အဘယ်သူ ဖြေနိုင်အံ့နည်း"ဟု လျှောက်လျှင်၊ မင်းကြီးသည် သိရိမန္တပြဿနာကို မေးလိုသည်ဖြစ်၍ ဂါထာ ၂ ဆယ်တို့တွင် ရှေးဦးဖြစ်သော-

‘ပညာယုပေတံ သိရိယာ နိဟိနံ၊ ယသသိနံ ဝါပိ အပေတပညံ။

ပုစ္ဆာမိ တံ သေနက ဧတမတ္ထံ၊ ကမေတ္ထ သေယျော ကုသလာ ဝဒန္တိ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။

သေနက၊ သေနကအမတ်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဧတမတ္ထံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ပုစ္ဆာမိ၊ ငါမေးအံ့။ ပညာယု၊ ပညာနှင့်။ ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံ၏။ သိရိယာ၊ စည်းစိမ်မှ။ နိဟိနံ၊ ယုတ်၏။ ယသသိနံဝါပိ၊ စည်စိမ်းချမ်းသာနှင့် သော်ကား ပြည့်စုံ၏။ အပေတပညံ၊ ပညာမူကား မရှိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂ ယောက်သောသူတို့တွင်။ ကိ၊ အဘယ်သူကို။ သေယျော၊ မြတ်၏ဟူ၍။ ကုသလာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်သနည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သေနကသုခမိန်အမတ်ကြီး။ ထိုသို့ သင် ဖြေနိုင်တပြီးကား ငါမေးအံ့။ ဤလောက၌ ၂ ယောက် သောသူတို့တွင် တစ်ယောက်ကား ပညာရှိ၏။ စည်းစိမ်သော်ကား ထိုသူ၌ မရှိ။ တစ်ယောက်ကား စည်းစိမ်ရှိ၏။ ပညာသော်ကား ထိုသူ၌မရှိ ထိုသူ ၂ ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူကို ပညာရှိတို့သည် အမြတ်ဆိုကုန်သနည်း”ဟု မေး၏။

သေနကသုခမိန်သည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မိမိမှူးရိုးမတ်နွယ် ပြန့်ကြွယ်သောစည်းစိမ်ကြီးသား ဖြစ်သည်နှင့်အညီ အနွယ်အမျိုးသို့လိုက်သဖြင့် ပြဿနာ၏အနက်သဘောကို ကြာမြင့်စွာမကြံ၊ လျင်မြန်စွာပင်လျှင်-

‘ဓိရာ စ ဗာလာ ဟဝေ ဇနိန္ဒ၊ သိပ္ပသမ္ပန္နာစ အသိပ္ပိနောစ။

သဇာတိ မန္တောပိ အဇာတိမဿ၊ ယသဿိနော ပေသကာရာ ဘဝန္တိ။

ဧတံပိ ဒိသ္မာန အဟံ ဝဒါမိ၊ ပညော နိဟိနော သိရိမာဝ သေယျော။’ ဟူသော ဂါထာခွဲဖြင့် ဖြေဆို၏။

ဇနိန္ဒ၊ လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ဓိရာစ၊ ပညာရှိတို့သည် လည်းကောင်း။

ဗာလာစ၊ သူမိုက်တို့သည် လည်းကောင်း။ သိပ္ပသမ္ပန္နာစ၊ နှုတ်အတတ် လက်အတတ်ကိုတတ်ကုန်သော သူတို့သည်

လည်းကောင်း။ အသိပ္ပိနောစ၊ နှုတ်အတတ် လက်အတတ်ကို မတတ်ကုန်သောသူတို့သည်လည်းကောင်း။

သဇာတိမန္တောပိ၊ အမျိုးမြတ်ကုန်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း။ အဇာတိမန္တောပိ၊ အမျိုးယုတ်ကုန်သော

သူတို့သည် လည်းကောင်း။ ယသဿိနော၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသောသူ၏။ ပေသကာရာ၊ အစေအပါးတို့သည်။

ဟဝေ၊ စင်စစ်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတံပိ၊ ဤအကြောင်းကိုလည်း။ ဒိသ္မာန၊ မြင်သောကြောင့်။ ပညော၊

ပညာရှိသည်။ နိဟိနော၊ ယုတ်၏။ သိရိမာဝ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသော သူသာလျှင်။ သေယျောတိ၊ မြတ်၏ဟူ၍။

အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤလောက၌ ပညာရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဓမ္မသတ်ကျမ်း^{၁၃၄}၊ ဆေးကျမ်း၊

ဗေဒင်၊ ယတြာကျမ်း^{၁၃၅} အစရှိသော နှုတ်အတတ်၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ဗိသုကာ အစရှိသော လက်အတတ်၊

ဤသိပ္ပ^{၁၃၆}မျိုးအတတ်ကိုပင် တတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မတတ်သည်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးမြတ်သည် ဖြစ်စေ၊ ယုတ်သည်ဖြစ်စေ၊

အလုံးစုံကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည် စည်းစိမ်ဥစ္စာအခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံသောသူ၏ အစေအပါးသာ ဖြစ်ရကုန်၏။

ဤသို့ လူတို့၌ဖြစ်သော အထင်အမြင်ကိုထောက်သဖြင့်ပင် ပညာရှိသောသူထက် စည်းစိမ်ရှိသောသူ မြတ်ကြောင်းကို

သိရပါသည်” ဟုဆို၏။

သေနကသုခမိနိစကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပက္ကသ အစရှိသော အမတ် ၃ ယောက်

တို့ကို မမေးမူ၍၊ သုခမိနိ ၅ ယောက်တို့တွင် အငယ်နေရာ ၅ သွယ်တွင်အဆုံးနေရာဖြစ်သော ဘုရားလောင်း

မဟောသဓသုခမိနိကိုသာလျှင် ‘တုဝမ္ပိ ပုစ္ဆာမိ အနောမပည’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် “မယုတ်မလျော့သော

ပညာဂုဏ်နှင့် အလုံးစုံသောတရားကိုသိမြင်တတ်သော မဟောသဓသုခမိနိ။ သင့်ကိုလည်း ငါ မေးတော်မူအံ့။

‘ပညာသာ ရှိသောသူနှင့် စည်းစိမ်သာ ရှိသောသူ၊ ဤသူ ၂ ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူမြတ်သနည်း’ ဟု

သေနကသုခမိနိအား ငါမေးတော်မူလျှင် ‘စည်းစိမ်ရှိသောသူသာ မြတ်ကြောင်း’ ကို ဆို၏။ သင်ကား အဘယ်သို့

ထင်သနည်း” ဟု မေး၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသဓသုခမိနိသည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အမေးတော်မြတ်ကို

ဖြေလျှောက်ပါမည်။ သတိတော်စွဲ၍ နာတော်မူပါ” ဟု လျှောက်ပြီးလျှင်-

‘ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တိဗာလာ၊ ဣဒမေဝ သေယျောဣတိ မညမာနာ။

ဣလောကဒဿိ ပရလောကံအဒဿိ၊ ဥဘယတ္ထ ဗာလော ကလိမဂ္ဂဟေသိ။

ဧတံပိ ဒိသ္မာန အဟံ ဝဒါမိ၊ ပညောဝ သေယျော န ယသဿိ ဗာလော။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့်

ဖြေလျှောက်၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ဗာလာ၊ သူမိုက်တို့သည်။ ဣဒမေဝ၊ ဤစည်းစိမ်သာလျှင်။ သေယျောတိ၊

မြတ်၏ဟူ၍။ မညမာနာ၊ အောက်မေ့ကုန်လျက်။ ပါပါနိ ကမ္မာနိ၊ မကောင်းမှုတို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။

ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ ဣဓလောကဒသိ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကကိုသာ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပရလောက အဒသိ၊ တမလွန်လောကကို ရှုလေ့မရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥဘယတ္ထ၊ ၂ ပါးစုံသော လောက၌။ ကလိ၊ အရှုံးကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူ၏။ ဧတံပိ၊ ထိုအကြောင်းကိုလည်း။ ဒိသ္မာန၊ မြင်သောကြောင့်။ ပညောဝ၊ ပညာရှိသော သူသည်သာလျှင်။ သေယျော၊ မြတ်၏။ ယသသိဗာလော၊ စည်းစိမ်ရှိသောသူမိုက်သည်။ နသေယျော၊ မမြတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ကောင်းမှု၊မကောင်းမှု၌ အကျိုး၊အပြစ်ကို မသိမမြင်ကုန်သော ပညာမဲ့သူ လူအပေါင်းတို့သည် စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုသာ အမြတ်တနိုး တိုးပွားစေခြင်းငှာ ဥစ္စာရမ္မက်ကြောင့် သူ့အသက်၊ သူ့ဥစ္စာ၊ သူ့အိမ်ရာ မရှောင်ရှား၊ စကားအမှန်မဆို၊ ယစ်မျိုးကိုသောက်စားခြင်း အစရှိသော အကုသိုလ်” ၁၀ ဖြာကို မလိမ္မာသည်အလျောက် ပြုကျင့်ကုန်၏။ ထို သူမလိမ္မာသည် ဥစ္စာရှင် ခံရတုံသော်လည်း ဤပစ္စုပ္ပန်”၁၁”၌ ဂုဏ်သရေညှိုးနွမ်း၍ ချီးမွမ်းဖွယ် မရှိ။ နောက်ပြီးတစ်ဖန် သေလွန်ပြန်လည်း ၄ တန်သောအပါယ်တို့၌ ကိုးကွယ်ရာမရ ခံရ၍၊ တစ်ဖန် လူဖြစ်ပြန်လည်း ဆိုးညစ်ယုတ်မာ ညံ့သောအမျိုးတို့၌ ဖြစ်လတ္တံ့မှန်သဖြင့် ၂ တန်စလုံး အရှုံးကိုသာ ယူရ၏။ ထိုသို့ သူမိုက်တို့၌ အပြစ်ကိုမြင်သောကြောင့် ‘ဥစ္စာမရှိသော်လည်း ပညာရှိသောသူသည် သာလျှင် ဥစ္စာရှိသောသူမိုက်ထက် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ် ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

[သုခမိန် ၂ ယောက်တို့ နောင်ဆိုလတ္တံ့သော အဖြေအတင်စကားမှာ ဂါထာများကို မရေးပြီ။ သိသာမှတ်လွယ်အောင် အဓိပ္ပာယ်စကားပြေကိုသာ အနေသင့်စီကုံး၍ ရေးလိုက်အံ့။]

ထိုသို့ မဟောသေသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် မင်းကြီးသည် သေနကသုခမိန်ကိုကြည့်လျက် “သေနက အမတ်ကြီး။ သင်ကလည်း စည်းစိမ်ရှင်သူမိုက်ကို အမြတ် ဆိုသည်။ ယခု မဟောသေကလည်း ပညာရှင် သူဆင်းရဲကို အမြတ် ထင်သည်။ သင်တို့ သုခမိန် ၂ ယောက်ပင် စကားအယူ မတူမညီကြ”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသေကား အသက်အရွယ် ငယ်သေးသည်ဖြစ်၍ အကြားအမြင် ထုံးသက်သေကို မသိ။ မိမိခံတွင်းမှ နို့ရည်နံ့မျှ မစင်သေး။ ဤအရေးများမှာ သတို့သား မဟောသေ သိရာစိမ့်မည် မဟုတ်။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ သက်သေထုံးနှင့် နှလုံးတော်မြတ်နှိုင်းချိန်ရန် စည်းစိမ်ရှင် မြတ်ကြောင်းကို လျှောက်ပါမည်”ဆို၍ ‘နသိပ္ပ မေတံ ဝိဒဓာတိ ဘောဂံ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ နေပြည်တော်၌ ဂေါဝိန္ဒသူဌေးကြီး”ကို သက်သေထုတ်၍ အယုတ်အမြတ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူပါ။ ဤဂေါဝိန္ဒသူဌေးသည် ကိုယ်သဏ္ဌာန် အရပ်အဆင်းလည်း ရှုချင်ဖွယ် မရှိ။ မိမိစကားပြောလျှင် နှုတ်ခမ်း ၂ ဘက်မှ ယိုထွက်သောလျှာရည်အရိဖြင့် ရွံဖွယ်လိခမန်း ရှိ၏။ ချစ်ခင် တွယ်တာစရာ မိမိမှာ သားသမီး တစ်ယောက်မျှလည်း မရှိ။ တစိုးတစိမျှသော အတတ်ပညာကိုမျှလည်း မတတ်။ ထိုသို့လျက် ကုဋေ ၈၀ ဥစ္စာကြွယ်သော စည်းစိမ်ကြီးရှင်ဖြစ်ချေသောကြောင့် ဤမြို့တော်တွင် ပညာရှိသူ ဖြစ်စေ၊ မရှိသူ ဖြစ်စေ ဥစ္စာပစ္စည်းမကုန်မလု ဆင်းရဲငြိုငြင်သောသူတို့သည် ထိုဂေါဝိန္ဒသူဌေးကို မှီ၍သာလျှင် အသက် မွေးကြကုန်၏။ ဤအခြင်းအရာကို မြင်၍ ‘ပညာရှိသောသူဆင်းရဲထက် စည်းစိမ်ရှိသောသူမိုက် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

[ဤစကား၌ ဂေါဝိန္ဒသူဌေးသည် အဘယ်မျှလောက် စည်းစိမ်ကြီးလေသနည်း ဟူမူကား ထိုသူဌေး စကားပြော၍ နှုတ်ခမ်း ၂ ဘက်မှ လျှာရည်အရိယိုထွက်လျှင် နတ်သမီးတမျှလှသော အရွယ်တန်သတို့သမီး ၂ ယောက် သူဌေးကြီး၏ နံပါး ၂ ဘက် လက်ဝဲလက်ယာနေလျက် ကြာညှိပန်းကိုယ်စီနှင့် လျှာရည်အရိကိုခံပြီးလျှင်

လေသာပြတင်းပေါက်ဖြင့် ထိုလျှာရည်ခံကြာညိုပွင့်ကို ပစ်စွန့်လိုက်၏။ သေသောက်ကြူးတို့သည် ကြာညိုပန်း လိုကြလျှင် ထိုဂေါဝိန္ဒသူဌေးကြီးအိမ်သို့သွား၍ ကြာညိုပွင့်ပစ်စွန့်ရာ ပြတင်းဝပြင်ကနေလျက် “အရှင်သူဌေးကြီး”ဟု အသံပေးကြကုန်၏။ ဂေါဝိန္ဒသူဌေးသည် “အဘယ်နည်း။ သင်တို့”ဟုမေးလတ်သော်၊ နှုတ်ခမ်း ၂ ဘက်မှ လျှာရည်အရိတို့သည် စက်ဆုပ်ဖွယ်လိယိုထွက်ကုန်၏။ ထိုလျှာရည်အရိကို ကြာညိုပန်းဖြင့် သတို့သမီး ၂ ယောက်ခံ၍ ပြတင်းပေါက်သို့ ပစ်ချလိုက်သဖြင့်၊ ထိုကြာညိုပွင့်ကို သေသောက်ကြူးတို့ကောက်ယူ၍ နား ၂ ဘက်တို့၌ ထိုးပန်လျက် သေတင်းကုပ်သို့သွားကြကုန်၏။ ဤသို့သော စည်းစိမ်ကြီးဖြစ်၍ သေနကသုခမိန်သည် ထို ဂေါဝိန္ဒသူဌေးကို သက်သေပြု၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားသတည်း။]

ထိုသို့ သေနကအမတ်စကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် “မဟောသမသုခမိန်။ သေနကအမတ်ကြီးက စည်းစိမ်ရှင် မြတ်ကြောင်းကို သက်သေထုတ်၍ ဆိုချေသည်။ သင်ကား အသို့နည်း”ဟု မေး၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ သေနကအမတ်ကြီးအလို အဆိုစကားမှာ လေး၊ မြား၊ ညွတ်၊ ကျော့ကွင်းကိုမမြင်၊ စားချင်သောအာသာ နှိမ်နင်း၍ ထမင်းလုံးကြီးရာ ဝင်လာ နားလာ စားလာသောကျိုးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းပေါ်၌ လက်ရိုက်၊ ဆောက်ပုတ်၊ တုတ်၊ လှံတံကို မမျှော်လှမ်း၊ နို့ခမ်းအိုး၌ဝင်၍စားသော အိမ်ခွေးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်း၊ မကောင်း ရာ၊ မရာကို ပညာမရှိ၍ မသိတတ်သဖြင့် မကျင့်အပ်သော တရားကိုကျင့်မှားချေသော် သေလွန်ခါ၌ ချမ်းသာမရှိ ဒုဂ္ဂတိ”^၁သို့လားကြောင်း မကောင်းမှု ဖြစ်ရာပေသည့် အကြောင်းကိုကား သေနကဆရာ ဆင်ခြင်၍မဆို။ ထို သူမလိမ္မာ၌ တစ်သက်လျာမျှ ချမ်းသာသောအကျိုးကိုသာ မျက်စိအမြင်အထင်နှင့် ဆိုခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ ပညာရှိသောသူသာလျှင် မြတ်ကြောင်းကို သိသာထင်ရှားအောင် လျှောက်ပါမည်”ဆို၍ ‘လဒ္ဒါသုခံ ပမဇ္ဇတိ အပ္ပပညော’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဖြေဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ပညာမရှိသောသူသည် ဘဝဟောင်းက ကောင်းမှုကံ တော်တော်ငြားငြား အခွင့်အသင့် ကြိမ်၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာရှင် ခံရလျှင်ပင် ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာလည်း မကွာမပျက် အသက်လည်း မသေနိုင်ပြီလောက် မှတ်ထင်လျက် ဥစ္စာရမ္မက်၌သာလျှင် နှစ်သက်မွေ့လျော်ခြင်း စည်းစိမ်ယစ်သဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့၌မေ့လျော့၍ စိတ်၏အလိုပါ ပျော်ရာရွှင်ရာ အမှုဒုစွရိုက်”^၂ကိုသာ ပြုကျင့်လေ့လာသဖြင့် ၄ ဖြာသော အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုဝန်ကို ရွက်ဆောင်၏။ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာ၏သဘောသည် အရိပ်ကောင်းကိုမြင်၍ ဝင်နားလာသော ဧည့်သည်သဖွယ်မျှ တစ်ခဏနားနေရုံ အခိုက်အတန့်သာ ဖြစ်ခြင်းရှိသဖြင့် မိမိ၌ရောက်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာသည် အတည်မမြဲ ဖောက်လွဲပျက်ပြုန်း ဆုံးရှုံးလျော့ပါးခဲ့သော် လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်တည်ခိုက်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ထိုသူမိုက်၌ ထိခိုက်ပေါက်ရောက်လာသော စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရန် အမှုတစ်ခုခုကြောင့် ကိုယ်၊စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်း တွေ့ကြုံသော် လည်းကောင်း ထိုသူသည် နောင်အရေး၊ယခုအရေးကိုပင် တွေးခေါ်မြင်မြော်တတ်သော ပညာမရှိချေ၍ ရေထဲမှထုတ်ယူလျက် သံပူသောင်ပြင်သို့ ငင်ပစ်လိုက်သော ငါးနှင့်အတူ အသစ်ထူထောင်၍ ချမ်းသာအောင် အကြံမရ။ ရှေးကချမ်းသာဖူးသည်ကိုသာ အောက်မေ့တမ်းဆိုလျက် ကိုယ်၊စိတ်လျော့ညံ့၍ တဆန်ငင်ငင် ပူပင်ပြင်းပြ ဒုက္ခကြီးစွာကို သူယုတ်မာ၏ခံရခြင်းဖြင့် ခံရတတ်၏။ ဤသို့ သူမိုက်တို့၌ အပြစ်ကိုမြင်သောကြောင့် ‘စည်းစိမ်ပင်မရှိသော်လည်း ပညာရှိသောသူသာလျှင် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသမသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကသုခမိန်မျက်နှာကို ကြည့်လျက် “သေနကဆရာအမတ်။ မဟောသမသုခမိန်က ပညာရှိမြတ်ကြောင်းကို ယခု ပုံဆောင်၍ ဆိုပြန်ချေသည်။ ဆရာကား အသို့နည်း”ဟု မေး၏။

သေနကသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသခကား အရာရာသော လူရေးလူမှုတို့၌ ငယ်နသေးသည် ဖြစ်၍ မသိ။ အသက်ရှိသောသူကို မဆိုနှင့်ဦး။ တော၌ရောက်သော သစ်ပင်မှသော်လည်း ငှက်အပေါင်းတို့၏ မှီခိုရာဖြစ်ပါသေးသည်”ဟု လျှောက်ပြီးလျှင် ‘ဒုမံ ယထာ သာဓု ဖလံ အရညေ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ တောအရပ်ဝယ် တင့်တယ်သောအရိပ်ကြီးနှင့် အသီးချိုဆိမ့်စွာ ပင်လုံးကျွတ်သီးသော သစ်ပင်ကြီး၌ အရပ် ၈ မျက်နှာမှ ငှက်အပေါင်းတို့သည် လာကုန်၍ သစ်သီးအလိုငှာ ခိုဝင်ဆည်းကပ်ကြ ကုန်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ စည်းစိမ်ဥစ္စာကြွယ်ဝသော သူတို့၌လည်း ခပ်သိမ်းသောလူအပေါင်းတို့သည် ဥစ္စာအလိုငှာ မှီဝဲဆည်းကပ် ရကုန်သည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့သောအကြောင်းကိုမြင်၍ ပညာရှိသောသူထက် ဥစ္စာရှိသောသူ မြတ်၏ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးသည် “ချစ်သား။ အသို့နည်း”ဟု မဟောသခကို မေး၏။ မဟောသခသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ သေနကဆရာအမတ်အား အရှင်၏အချီးအမြှောက် စည်းစိမ်တော်ကိုမှီ၍ အဆီ၊ ဩဇာ၊ အရသာကောင်းများကို အစားကြူးသောကြောင့်သာ ဘိလူးကိုယ်ကဲ့သို့ မိုမောက်အိတွဲသော ဝမ်းဗိုက်၊ရင်အုံ ရှိပါသည်။ ဝမ်းဗိုက်ကဲ့သို့ သူတစ်ပါးထင်ရှားသိသာအောင် ပညာသတ္တိမူကား မိမိ၌ အဘယ်မှာရှိနိုင်အံ့နည်း။ ဤမျှလောက် လျှောက်ထား၍မျှ စိတ်သဘောကျတော်မမူသေးပါလျှင် နာတော်မူ ဦးလော့”ဟုဆို၍ ‘န သာဓု ဗလဝါ ဗာလော၊ သာဟသံ ဝိနုတေ ဓနံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ပညာမရှိသောသူသည် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ အကျိုးအပြစ်ဖြစ်လတ္တံ့သည်ကို မသိမမြင်ခြင်းကြောင့် သူတစ်ပါးတို့အား ကိုယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လက်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့် လည်းကောင်း အနိုင်အထက်နိပ်စက်၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရ၏။ ထိုသူမိုက်၌ရသော စည်းစိမ်ဥစ္စာအပေါင်းသည် ကောင်းသောရခြင်း မဟုတ်။ ယုတ်မာသော ထိုဥစ္စာပင်လျှင် ပညာမရှိသောမိမိကို စုတိစိတ်ကျ၍ ဘဝပြောင်းလဲသော် ငရဲထိန်းတို့ခြောက်ခြိမ်းသံနှင့် ကြောက်ရွံ့မြည်တမ်းစဉ်ပင် မရှင်မသေ ရွှေရောင်ကဲ့သို့ ညီးညီးပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောငရဲမီးလျှံတွင်းသို့ ဆင်းဟု ငင်ဆွဲပစ်ချတတ်၏။ ဤသို့ သူမိုက်တို့၌ အပြစ်ကိုမြင်သောကြောင့် ‘ပညာရှိသော သူသာလျှင် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

ထို မဟောသခသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးသည် “ဆရာသေနက။ မဟောသခက သူမိုက်တို့၌ အပြစ်ကိုပြ၍ ဆိုချေသည်။ သင်ကား အသို့နည်း”ဟု သေနကသုခမိန်အား မေးပြန်၏။

သေနကအမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ နာတော်မူဦးလော့”ဟု ဆို၍ ‘ယာကာစိ နန္ဒော ဂင်္ဂံ မဘိသဝန္တိ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အသွယ်သွယ်အခြားခြား များစွာကုန်သော မြစ်ငယ်တို့သည် မိမိတို့အမည် အသီးအသီးဖြင့် စီးလာလတ်၍ ဂင်္ဂါ^{၂၂}မြစ်သို့ သက်ဝင်သည်ရှိသော် မိမိတို့အမည်ကို စွန့်သဖြင့် ‘ဂင်္ဂါ’ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ ရောက်လေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ချောင်းငယ်မြစ်ငယ်တို့၏သက်ဝင်ရာ ဂင်္ဂါမြစ်သည်လည်း မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ စီးဝင်လေသည်ရှိသော် ဂင်္ဂါ ဟူသောအမည်လည်း မထင်ရှားဘဲ ‘မဟာသမုဒ္ဒရာ’ ဟူသော အမည်သို့သာ ရောက်လေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း အကြောင်းကြောင်း အသွယ်သွယ် ပရိယာယ်ဝေဝစသည်ဖြင့် နှုတ်တတ်သော သူ၊လက်တတ်သောသူ လူအပေါင်းတို့သည် စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသောသူ၏အထံသို့ ရောက်လေသည်

ရှိသော် မိမိတို့ပညာ မြတ်ရာမဝင် မထင်မရှား စေစားခံရရုံမျှသာ ဖြစ်လေ၏။ ဤသို့ စည်းစိမ်ရှင်၌ အကျိုးကို မြင်သောကြောင့် ‘ပညာရှိသောသူထက် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ် ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

သေနကသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် မဟောသဓအား “ငါ့သားသုခမိန်ကား အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

မဟောသဓသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ နာတော်မူဦးလော့”ဟုဆို၍ ‘ယမေတမက္ခာ ဥဒမိ မဟန္တ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သေနကအမတ်သည် စည်းစိမ်ရှင်လူမိုက်ကို မဟာသမုဒ္ဒရာနှင့် ပုံပြု၍ ယခုဆိုသည့် စကားအတိုင်း မဟာသမုဒ္ဒရာနှင့်ပင် တူသည် ဖြစ်ပါစေ။ ၅ ထွေသော မြစ်ကြီး အသီးသီး အခြားခြား များစွာသော မြစ်ငယ်၊ အသွယ်သွယ်သောချောင်းမြောင်း ပေါင်းဆုံသက်ဝင်ရာ ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာသည် ယူဇနာ ၄၀၊ ယူဇနာ ၅၀၊ ယူဇနာ ၆၀ ခန့် အမြင့်ဆောင်၍ တောင်ကြီးဆီးကာသကဲ့သို့ ကြီးမားလှစွာသော လှိုင်းတံပိုးရှိငြားသော်လည်း ကမ်းနားသို့ရောက်လျှင် ကြေပျောက်သဖြင့် မြင့်နိုင်သောလမ်းကို မလျှမ်းမလွန်နိုင် သကဲ့သို့ စည်းစိမ်ရှင်ဖြစ်စေကာမူ သူမိုက်တို့စကားသည် ထောင်လွှား၍ပြောသော်လည်း သဘောလက္ခဏာအရာကို မသိခြင်းကြောင့် ပညာရှိကို မလွန်နိုင်ရာ။ ပညာရှိရှေ့ရောက်လျှင် ပျောက်ကွယ်ဆုံးရှုံး အသုံးမရ ဖြစ်တတ်၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၌ ယုံမှားသင်္ကာ ပြဿနာမူတစ်ခုခု ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသောသူ၌ ဥပဒ်^၁ရန်ဘေး အရေးအခွင့် ပေါ်ထွက်သော်လည်းကောင်း ထိုသူတို့သည် ယုံမှားသင်္ကာပျောက်စေခြင်း၊ ဘေးရန် လွတ်ငြိမ်းခြင်း အကျိုးငှာ ပညာရှိသောသူ၏အထံ၌သာ ကျိုးနွံတုပ်ဝပ်၍ အဆုံးအဖြတ်စကားကို ကြားသိ မှတ်နာရကုန်၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သော သူမိုက်၏အထံသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသွားကုန်။ ဤသို့ ပညာရှိသောသူ၌ အကျိုးကိုမြင်၍ ‘သူမိုက်စည်းစိမ်ရှင်ထက် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသဓသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်အား “ဆရာသုခမိန် ပညာရှိ ဂုဏ်ကိုပြု၍ မဟောသဓက ဆိုပြန်ချေပြီ။ ဆရာကား အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

သေနကအမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ နာတော်မူဦးလော့”ဟုဆို၍ ‘အသည်တော စေပိ ပရေသမတ္ထ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင် ပညာမရှိသောစည်းစိမ်ရှင်သည် ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး ၃ ပါးကို မစောင့်မသိမ်း မထိန်းမကျင့်သည်ပင် ဖြစ်စေကာမူ လူအပေါင်းတို့၏အစည်းအဝေး၌ အဆုံးအဖြတ်ကြိမ်လျှင် မိမိအလိုရှိရာ မဟုတ်မမှန်ကိုပင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြောဆိုသော်လည်း ထိုစည်းစိမ်ရှင် အလိုသို့သာလျှင် ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် နှစ်ခြိုက်သဖြင့် လိုက်နာရကုန်သည်။ ပညာရှိစေကာမူ သူဆင်းရဲသည် ထိုပွဲပရိသတ်၌ဝင်၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြောဆိုသော်လည်း ထိုသူဆင်းရဲစကားကို သူတစ်ပါးတို့ နားမျှမထောင်မငဲ့ မထိမဲ့မြင်သာ ပြုကုန်၏။ ထိုသို့ ပညာရှိသူဆင်းရဲ၌ အပြစ်ကိုသာမြင်သောကြောင့် ‘မိုက်သော်လည်း စည်းစိမ်ဥစ္စာရှင်သာ မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟုလျှောက်၏။

သေနကအမတ်စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသဓသုခမိန်အား “ငါ့သားသုခမိန်။ သေနကဆရာက ဥစ္စာရှင်၌ ဂုဏ်ထူးရှိကြောင်းကို ထုတ်၍ဆိုချေသည်။ သင်ကား အသို့နည်း”ဟုမေးပြန်၏။

မဟောသေသုခမိန့်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ သေနကအမတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်လောကကိုသာ ကြည့်၍ တမလွန်လောကကို မရှုမကြည့် မသိ။ မျက်စိတစ်ဘက်တွင် ပျက်ပြယ်သောစကားကိုသာ ဆို၏။ ထိုသို့ အကျွန်ုပ်လျှောက်သမျှ စကားနှင့် နားကျတော်မမူလျှင် နာတော်မူဦးလော့”ဟုဆို၍ ‘ပရဿဝါ အတ္တနောဝါပိဟေတု’အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်ပညာမရှိသော သူမိုက်သည် ကိုယ့်အဖို့ ကိုယ့်အတွက်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သူ့အဖို့သူ့အတွက်ကြောင့်လည်းကောင်း မကောင်းသောအကြံနှင့် မမှန်သောစကားကိုဆို၏။ ထိုသူမိုက်သည် ပရိသတ်အလယ်၌ မျက်နှာထားမရ ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုလည်း ခံရတတ်၏။ တစ်ဖန် မိမိစကားကို သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်လေးမြတ်ခြင်း မရှိ။ နောက်ပြီးတစ်ဖန် သေလွန်ပြန်သောအခါ၌ ချမ်းသာ မရှိ။ ဒုဂ္ဂတိ ၄ ပါးသို့ လားလေရာ၏။ ဤသူမိုက်တို့၌ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးလည်း မသန်။ တမလွန်အကျိုးလည်းပျက်၊ ၂ ချက် စလုံး၌ အရှုံးကိုသာ မြင်သောကြောင့် ပညာရှိသောသူသာမြတ်၏ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟုလျှောက်၏။

မဟောသေသုခမိန့်၏ စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကသုခမိန့်အား “သေနက ဆရာကား အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

သေနကအမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ခံတွင်းမှာ အမိန့်ရည်နဲ့မျှ မစင်သေးသော သူငယ်စကားကြောင့် နားကျတော်မမူသေးလျှင် လျှောက်ပါဦးမည်”ဟု ဆို၍ ‘အတ္ထပိစေ ဘာသတိ ဘူရိပညော’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူဆင်းရဲသည် မြေကြီးအထက်သို့ ထူထပ်ကြီးကျယ်သော ပညာရှိသည် ဖြစ်စေကာမူ၊ ထိုသူဆင်းရဲသည် ပရိသတ်အတွင်း၌နေ၍ မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် အကျိုးအကြောင်း ကောင်း၊မကောင်း သင့်၊မသင့် ကျင့်ရာဆောင်ရာကိုသိသာစေကြောင်း ထုံးဟောင်းဥပဒေ သက်သေပုံစံနှင့် ပြညွှန် ပြောဆိုငြား သော်လည်း ထိုသူစကားကို မတည်မကြည်မယုံ ဂုဏ်ကျက်သရေမဲ့ အကဲ့အရဲ့မှမလွတ် ဖြစ်တတ်၏။ ထိုပညာရှိသည် စည်းစိမ်ရှိသောသူ၏အထံသို့ ရောက်သည်ရှိသော်လည်း နေထွက်သောအခါ ပိုးစုန်းကြူးအရောင် မထွန်းနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပညာရှိသူဆင်းရဲ အပြစ်ကိုမြင်သောကြောင့် ‘စည်းစိမ်ရှင်သူမိုက်သာလျှင် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟုလျှောက်၏။

သေနကအမတ်စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသေသုခမိန့်အား “ငါ့သားကား အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

မဟောသေသုခမိန့်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု သေနကသုခမိန့် လျှောက်သမျှ စကားသည် တမလွန်လောကကို မျှော်ဆွေကြည့်သံ တစ်ခွန်းမျှမပါ။ ပစ္စုပ္ပန်တွင်သာ သူယုတ်မာတို့ပြုသောအမှုကို ရှုမျှော်၍ သူတော်ကောင်းတို့ မနှစ်သက်သော စကားကိုသာ ဆို၏။ ထိုသုခမိန့်စကားကို နားတော်မယောင်သာအောင်နာတော် မူဦးလော့”ဟုဆို၍ ‘ပရဿဝါအတ္တနောဝါပိ ဟေတု’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်ပညာရှိသောသူသည် ကိုယ့်အဖို့ ကိုယ့်အတွက်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သူ့အဖို့ သူ့အတွက်ကြောင့်လည်းကောင်း အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းသဖြင့် ကြံ၍ မမှန်သော စကားကိုမဆို။ ထိုပညာရှိသည် ရောက်လေရာရာအရပ် ပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ ချီးမွမ်းဖွယ်သော ဂုဏ်ကျက်သရေတိုးတက်လျက် မြတ်နိုးတနာ မေတ္တာပွား၍ သူတစ်ပါးတို့ ပူဇော်ချီးမြှောက်ခြင်းကိုလည်းခံရ၏။ တမလွန်၌လည်း လူ့ပြည်နတ်ရပ်

မြတ်သော သုဂတိဘဝသို့လားရအံ့။ ဤ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ ၂ ဖြစ်စလုံး ဘုန်းကျက်သရေဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကျိုးကိုသာ မြင်သောကြောင့် စည်းစိမ်ရှင်သူမိုက်ထက် ‘ပညာရှိ သူဆင်းရဲမြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါ သည်”ဟုလျှောက်၏။

ထိုမဟောသစသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်အား “သေနက သုခမိန်ကား အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

သေနကအမတ်သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ နာတော်မူဦးလော့”ဟု ဆို၍ ‘ဟတ္ထိဂဝဿာ မဏိကုဏ္ဍလာစ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဆိတ်ကုလား၊ ဆိတ်မြန်မာ အစရှိသော ကောင်းမြတ်သော အသုံးအဆောင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြားမျိုးမျက်မြတ် စိတပ်အပ်သော ရွှေလည်ရွဲ၊ ရွှေလက်ကောက်၊ ရွှေနားတောင်း စသည်တို့ဖြင့် နှစ်လိုဖွယ်သော သတို့သမီးရတနာ ကောင်းစွာသော အခြံအရံတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါး များစွာသောလူအလုံး ဘုန်းကျက်သရေစည်းစိမ်ရှိသမျှ လူအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဤအလုံးစုံသည် စည်းစိမ်ဥစ္စာရှင်၏အသုံးအဆောင်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ စည်းစိမ်ရှင်၌ အကျိုးကို မြင်သောကြောင့် ‘ပညာရှိသောသူဆင်းရဲထက် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

သေနကအမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသစအား “ငါ့သားသုခမိန်။ အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

မဟောသစသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ သေနကသုခမိန်သည် အကြိမ်ကြိမ် ပေါ့ပြက်ရယ်ဖွယ် စကားနှင့် လျှောက်ထားနှောင့်ယှက်၍ အချက်ကျကျ စိတ်တော်ကမရှိလျှင် သိသာတော်မူအောင် ပုံဆောင်၍ လျှောက်ပါဦးမည်” ဆိုပြီးလျှင် ‘အသံဝိဟိတ ကမ္မန္တ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူမိုက်သည် မိမိ၌ကံဆိုက်၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့်ပင် ပြည့်စုံသော် လည်း မတော်မမှန် ကြံစည်ပြုကျင့်မိ၍ လည်းကောင်း၊ သူမကောင်းကို အကြောင်းအကျိုး၌ ကိုးကွယ်တိုင်ပင်မိ၍၊ လည်းကောင်း၊ ထိုသို့သောအကြောင်းတို့ကြောင့် မိမိ၌ ဘုန်းကျက်သရေ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့သည် ပျက်စီး ယုတ်လျော့ခြင်းဖြင့် မိမိကိုထားခဲ့၍ စွန့်သွားသောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ စည်းစိမ်ပြုန်းတီးပြီးသော် ထိုသူမိုက်သည် ဆွေးဟောင်းမမြဲ ခွာလဲစွန့်ပစ်သော မြွေ၏အရေကဲ့သို့ ကျက်သရေတစ်ဖန် ပြန်၍မဝင် ပူပန်ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤသို့ သူမိုက်၌ မြွေရေလဲနှင့်တူသော အပြစ်ကိုမြင်သောကြောင့် ‘ပညာရှိသောသူသာလျှင် မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသစသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်အား “အမတ် သုခမိန်ကား အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

သေနကအမတ်သည် ‘နောက်ကိုတစ်ဖန်လှန်၍ မဟောသစမဆိုနိုင်အောင် ဆိုအံ့’ဟုကြံလျက် “အရှင်မင်းကြီး။ လောကအမှုအခွင့်အရေး၌ ငယ်သေး၍ မသိမလိမ္မာသော မဟောသစစကားကြောင့် စိတ်နှောင့်နှေး ရှိဟော်မူလျှင် သိသာအောင် လျှောက်ပါဦးမည်”ဆို၍ ‘ပဉ္စပဏ္ဍိတာ မယံ ဘဒန္တေ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်သည် အကျွန်ုပ်တို့ သုခမိန် ၅ ယောက်တို့ကို ငါ့ထက်သာ၍ ပညာရှိသောသူဖြစ်သည်ဟု အကျိုးအပြစ်ကို လှစ်ပြလျှောက်ထားစေခြင်းငှာ သုခမိန်အရာ၌ခန့်ထား၍ ချီးမြှောက် တော်မူသည် မဟုတ်ပါလော။ ထို အကျွန်ုပ် သုခမိန် ၅ ယောက်တို့သည် အလွန်ပညာရှိသောသူ စင်စစ်မှန်လျက် နတ်ပြည် ၂ ထပ်ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်း၏စည်းစိမ်ကဲ့သို့ မြို့ကြီးပြည်ကြီး တိုင်းကြီးအထွတ်အမြတ်ဖြစ်သော စည်းစိမ်တော်သခင် အရှင်မင်းကြီးကိုသာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ ပညာရှိ ၅ ယောက်တို့သည် လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးရ၏။ ထိုသို့ ပညာရှိသောသူဖြစ်လျက် စည်းစိမ်တော်ရှင်၏ အစေအပါးဖြစ်ရသည်ကို မြင်သောကြောင့် ‘ပညာရှိသောသူထက် စည်းစိမ်ရှင်မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

[ဤသို့ သေနကအမတ်ကြီးသည် အသက်စည်းစိမ်၏အန္တရာယ်ဖြစ်သော မင်းကြီးအား ခိုင်း၍ဆိုသော စကားကို ဘုရားလောင်းမဟောသမမှတစ်ပါး ပျက်အောင် ဖျက်ဆီးနိုင်သောသူ မရှိရာ။]

သေနကအမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ‘ယခု သေနကအမတ်ဆိုသောစကားမှာ ထင်ထင်ရှားရှား ခြားနားသိသာစွာ ရှိချေသည်။ ငါ့သား မဟောသမက အကြောင်းတစ်ပါးဆောင်၍ ကျေအောင်းချေ ဆိုနိုင်ပါမည် မသိ’ဟု ကြံလျက် “ငါ့သားသုခမိန်။ ယခု သေနကသုခမိန်က ထင်ရှားသိသာအောင် ဥဒါဟရဏ်ဆောင်၍ ဆိုချေသည်။ သင်ကား အသို့နည်း”ဟု မေးပြန်၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ သေနကအမတ်စကားမှာ လူမလိမ္မာတို့ မျက်စိအမြင်အထင်နှင့် သာ ဆိုသောစကားကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ သုခမိန်ခံသူဖြစ်လျက် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးအကြောင်းကို မြော်ထောက်၍ ရှေ့နောက်ညီလျော်စွာ ပညာရှိပီပီ မဆို။ ထို သေနကအမတ်သည် အတပ်သိသာအောင် လျှောက်ဆိုပါသော အကျွန်ုပ်စကားကိုမျှ နားမလည် မသိ။ ပညာရှိ၏ဂုဏ်ကို မထင်။ စည်းစိမ်ရှင်သူမိုက်ကိုသာ အမြတ်ယူလျှင် ထိုသူတစ်ဖန် မလွန်သာအောင် လျှောက်ပါမည်”ဆို၍ ‘ဒါသောဝ ပညဿ ယသဿိ ဗာလော’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင် ပညာမရှိသောစည်းစိမ်ရှင်သည် မိမိ၌ တစ်စုံတစ်ခု အမှုကြီးအမှုခက် ပေါ်ထွက်သည်ရှိသော် ပညာရှိသောသူဆင်းရဲကိုသာလျှင် မှီခိုကိုးကွယ်လျက် ထိုသူဆင်းရဲ ပညာရှိ၏ သားပေါက်ကျွန်၊ ဥစ္စာဝယ်ကျွန်၊ အစေခံကျွန်ကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို ပြုရ၏။ မိမိတွင် ပေါက်ရောက်သောအမှု၌ တစ်ခုသော အကျိုးအပြစ်ကိုမျှ ထိုသူမိုက်စည်းစိမ်ရှင် မမြင်မသိနိုင်ရာ။ ဤသို့သော ပညာရှိ၏အကျိုးကို မြင်သော ကြောင့် စည်းစိမ်ရှိသောသူမိုက်ထက် ‘ပညာရှိသောသူသာ မြတ်၏’ဟု အကျွန်ုပ်ဆိုပါသည်” ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် အကြိမ်ကြိမ်အတန်တန် အပြန်ပြန်အလဲလဲ ဖြေဆိုလျက် မြင်းမိုရ်တောင်ခြေ သီဒါ^{၁၂} ရေအထဲမှ ရတနာသံကို ထုတ်ယူဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်ပြင်၌ လျှံထင်ထွန်းပသော လပြည့်ဝန်းကို လှမ်းယူလျက် လက်ဝါးအပြင်၌ တင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ သိနိုင်ဆိုနိုင်ခဲသော စကားအလှယ်လှယ်ဖြင့် အံ့ဩဖွယ်သော ကိုယ်တော်၏ပညာဂုဏ်ကို ထင်စွာပြလတ်သည်ရှိသော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်အား “သုခမိန်အမတ်။ သင်တို့ ၂ ယောက် အစက တစ်ကြိမ် ဖြေတင်မိကြလျှင်ပင် သင်က ပစ္စုပ္ပန်လောကတွင် တင့်တယ်ခြင်းမျှကိုသာ ဆိုသည်။ မဟောသမသုခမိန်မှာ ပစ္စုပ္ပန်လောက၊ တမလွန်လောက ၂ ပါးလုံး တင့်တယ်ခြင်းကို ဆိုပေသည်ဖြစ်၍ စာနာချင့်ထောက်လျှင် ‘ပညာရှိသာ မြတ်ကြောင်း’ကို ကောက်ယူထိုက်လှပေသည်ပင်။ သင် နောက်ကို

အသင့်ကြံ၍ ဖြေလှန်ချေဦးတော့ဆို၍ ငုံနေတော်မူသည်ကို သင်က ထူး၍မဆိုနိုင်။ မဟောသမ္မမှာ ပညာရှိမြတ်ကြောင်းကို အပြောင်းပြောင်းအလှယ်လှယ် အသွယ်သွယ်ဥဒါဟရဏ်နှင့် ယုံမှားကင်းလောက်အောင် ဆိုပေသည်။ ယခု သင် ရှေးကထက်သာ၍ ဆိုစွမ်း ရှိသေးလျှင်လည်း ဆိုဦးတော့”ဟုဆို၏။

သေနကအမတ်သည် ဤကောက်တမ်းကိုပြ၍ မင်းကြီးကဆိုသောစကားကို ကြားလျှင် စပါးကျိ၌ တင်းတောင်းအခြင် အရေအတွက်နှင့်သွင်းထားအပ်သော စပါးသည် ကျိမှထုတ်ယူ၍ သုံးဖန်များသဖြင့် စပါးကုန်ခြင်းသို့ ရောက်လတ်သော် ကျိမျှသာ ကြွင်းကျန်၍ တစ်ဖန်ထုတ်ယူ၍ သုံးဆောင်စရာ မရှိတတ်သကဲ့သို့ မိမိပျိုရွယ်သောအခါက သင်ကြားသမျှသောအခွင့်၌ အတတ်သည် အထပ်ထပ်အဖန်ဖန် ချေဆိုဖန်များသဖြင့် မိမိ၌ အသစ်ထူး၍လည်း မကြံစွမ်း၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ရောက်လေသော် နောက်ကိုတစ်ဖန် တုံ့လှန်၍မဆိုနိုင်၊ မှိုင်တွေညှိုးနွမ်း စိတ်ဝမ်းမသက်မသာ မျက်နှာလှည့်၍ နောက်ဘိတကိုင်နေလေ၏။

[အကယ်၍ သေနက အမတ်သည် ထပ်၍တစ်ဖန် ချေဆိုတုံ့အံ့။ ဘုရားလောင်း မဟောသမ္မသုခမိန်သည် သေနကဆိုတိုင်းလိုက်၍ ချေဆိုနိုင်သော ပညာအစွမ်းတော်ရှိသဖြင့် ဇာတ်တော်သည် ဤပြဿနာနှင့်ပင် အထောင်မကသော ဂါထာ ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏။]

ဘုရားလောင်းမဟောသမ္မသုခမိန်သည် သေနကအမတ် စကားတုံ့လှန် ပြန်၍ဆိုစရာ မရှိသောအဖြစ်ကို သိလတ်သော် စကြဝဠာနားဝယ် သူတစ်ပါးတို့အပါးအနီးသို့မျှ မချဉ်းမရောက်ဝံ့။ အစောက်နက်စွာသော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ဗလဝါမုခဝံ^{၁၆} ရေစက်ကို လက်ခုပ်နှင့်ကျုံးယူ၍ သူတစ်ဘက်သားမဝံ့အောင် လှန်ခြောက်မြှောက် သွန်ဘိသကဲ့သို့ ပညာရှိသောသူသာလျှင် မြတ်ကြောင်းကို ရှေ့ထက်အလွန် ချီးမွမ်းလိုပြန်၍-

‘အဒ္ဓါ ဟိ ပညာဝ သတံ ပသတ္တာ၊ ကန္တာ သိရိံ ဘောဂရတာ မနဿာ။

ဉာဏဉ္စ ဗုဒ္ဓါန မတုလျရူပံ၊ ပညံ နစ္စေတိ သိရိမာ ကဒါစိ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ဆို၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ အဒ္ဓါ၊ အကယ်မလွဲသဖြင့်။ ပညာဝ၊ ပညာရှိတို့ကိုသာလျှင်။ သတံ၊ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ပသတ္တာ၊ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။ ဘောဂရတာ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာဖြင့် မွေ့လျော်ကုန်သော။ မနဿာ၊ လူတို့သည်။ သိရိံ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို။ ကန္တာ နှစ်သက်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ဉာဏဉ္စ၊ ဉာဏ်တော်သည်ကား။ အတုလျရူပံ၊ အတုမရှိသောသဘောရှိ၏။ ပညံ၊ ပညာရှိသောသူကို။ သိရိမာ၊ စည်းစိမ်ရှိသောသူသည်။ ကဒါစိ၊ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ။ နစ္စေတိ၊ မလွန်နိုင်။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သဗ္ဗညုတဉာဏ် သံသရာအဆက်ဆက် ဖြည့်ကျင့်သဖြင့်ရအပ်သော သူတော်ကောင်း တကာတို့၏အထွတ်ဖြစ်သော သူမြတ်ကို ‘ဘုရား’ဟုဆိုအပ်၏။ ထို မြတ်စွာဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ပညာသာလျှင် လောကီ^{၁၇}၊ လောကုတ္တရာ^{၁၈}အစီးအပွားချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပညာရှိသောသူကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။ ပညာရှိကိုမှီ၍ ဒါန^{၁၉}၊ သီလ^{၂၀}အစရှိသော ကုသိုလ်^{၂၁}ကိုပြုသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရအပ်၏။ ထို ရအပ်သောစည်းစိမ်ကိုသာ ခံစား၍ တရားမှန်းမသိသော စည်းစိမ်ရှင်လူမိုက်ကို ထို ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ရွံရှာကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်၏။ လောက ၃ ပါး၌ အမြတ်တကာတို့၏အထွတ်ဖြစ်သော အမြတ်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်းဟူသော ပညာရှင် မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင်တည်း။ အဘယ်စည်းစိမ်ရှင် လူမိုက်လျှင် ပညာရှင်ကို လွန်မြောက်နိုင်သည် မဖြစ်စဖူး။

ဤသို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်းဟူသော ပညာရှင်မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် သက်သေပြု၍ စည်းစိမ်ရှင်လူမိုက်၌ သံသရာ၊ ပစ္စုပ္ပန် ၂ တန်စလုံး အသုံးမဝင်ဖြစ်သည်ကို နှလုံးတော်အမြဲ စွဲမှတ်တော်မူရပါမည်”ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းမဟောသမ၏ စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ တိမ်လိပ်တိမ်လွှာတက်လျက် တစ်ခဲနက်ထစ်ကြီးသဖြင့် မိုးနတ်ရေစင် သွန်းဘိသကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းအား များစွာသော ဆုလာဘ်အသီးသီးဖြင့် အချီးအမြှောက် ပူဇော်သက္ကာပြုလို၍ ‘ယံတံအပုစ္ဆိမှ အကိတ္တယိနော’အစရှိသောဂါထာဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ ဆုပေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပစ္စုပ္ပန်၊သံသရာ ၂ ဖြာသော အကျိုးအကြောင်းကို ကောင်းစွာလျင်မြန် ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း သိမြင်တတ်ပေသော ငါ့သားမဟောသမ။ သင့်အား ငါသည် အလွန်သိမ်မွေ့သောပြဿနာကို မေးသည် ရှိသော် သင်သည် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသောပုံသက်သေနှင့် ဖြေဆိုပေသည်ဖြစ်၍ အလွန် ငါ နှစ်သက်တော်မူသည်နှင့်အညီ သင့်အား ဆုပေးအံ့။ နို့ညစ်နွားမ ၁၀၀၀၊ နွားလားဥသဘာ ၁၀၀၀၊ တန်ဆာအဆောင် အရွက်နှင့်တကွ စီးဆင် ၁၀၀၀၊ အာဇာနည်မြင်းကောင်းက၊အပ်သော ရထား ၁၀ ဆူ၊ ကျေးစားအခွန် သွင်းရွာ ၁၆ ရွာ ဤအလုံးစုံကို ငါ ပေးတော်မူ၏”ဟု ဆို၍ ထိုအလုံးစုံကို မဟောသမအိမ်သို့ ပို့သစေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်း မဟောသမအား ၆ ကြိမ်မြောက်သော မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရခြင်းတည်း။]

[ဤသီရိမန္တပြဿနာခန်း၌ ဂါထာ ၂၀ သည် ပါဒါကုလက ဂါထာချည်းတည်း။ ဝိသတိနိပါတ်ကျမ်း၌ ဂါထာ ၂၀ လာ၏။ ဤသို့ မဟောသမသုခမိန်သည် မင်းကြီးထံရောက်ဦးစက မြည်းပြဿနာတွင် အချီး အမြှောက် တစ်ကြိမ်၊ပတ္တမြားကို ရေကန်မှထုတ်ယူနိုင်သည်တွင် အချီးအမြှောက် တစ်ကြိမ်၊ ပုတ်သင်ပြဿနာတွင် အချီးအမြှောက် တစ်ကြိမ်၊ ဥဒုမ္မရဒေဝီကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော ပြဿနာတွင် အချီးအမြှောက် တစ်ကြိမ်၊ ဆိတ်နှင့် ခွေးပြဿနာတွင် အချီးအမြှောက် တစ်ကြိမ်၊ ဤသို့သီရိမန္တပြဿနာတွင် အချီးအမြှောက် တစ်ကြိမ်အားဖြင့် သတို့သားငယ်လက်ထက်ကပင်လျှင် ၆ ကြိမ် ၆ ခါ များစွာသော မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရသည်ဖြစ်၍ ဘုန်းကျက်သရေ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၊ အခြံအရံ တိုးတက်ပြန့်ပွား များမြတ်သည် ဖြစ်၏။]

၂၉။ အမရာဒေဝီ ပရိယေသနခန်းအာ

ထို မဟောသမသုခမိန်အိမ်၌ အိမ်ထောင်မူပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ထိန်းသိမ်းမည့်သူ အိမ်ရှင်မရှိသေးသည်ဖြစ်၍ ဥဒုမ္မရဒေဝီ မိဖုရားသည်သာလျှင် ကြည့်ရှုဝေဖန် စီမံခွဲခြမ်းသဖြင့် အုပ်ချုပ်စောင့်မရ၏။

ဤသို့ မဟောသမ သုခမိန်သည် များမြတ်သော စည်းစိမ်အခြံအရံဖြင့် ပျော်စံလျက် ကြီး၍၊ အသက် ၁၆ နှစ် အရွယ်ရောက်လတ်သော် ဥဒုမ္မရဒေဝီသည် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ ‘ငါ့မောင်ငယ် မဟောသမသည်

ယခု အရွယ်ရောက်ပြီ။ ငါ့မောင်အိမ်၌ မင်းပေးစည်းစိမ်သည်လည်း များစွာဖြစ်ခဲ့၏။ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းမည့်သူ မရှိသေး။ ယခု ငါ့မောင်အား ထိုက်တန်သောသတို့သမီးနှင့် ထိမ်းမြားရသော် ကောင်း၏'ဟု ကြံပြီးသော်၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ထိုအကြောင်းကို လျှောက်ထားတိုင်ပင်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း “အဘယ်။ ကောင်းပြီ။ ငါတို့ တိုင်ပင်ကြဆောင်ကြရအံ့။ ဤအကြောင်းကို သင့်မောင်အားသာ ကြားသိစေလော့”ဟုဆို၏။ ဥဒုမ္မရဒေဝီသည်လည်း “ကောင်းပါပြီ” ဝန်ခံ၍ မဟောသဒ္ဓါမိန်ကို ခေါ်စေပြီးလျှင် “မောင်ငယ်။ သင်၏ ယခုစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ထိန်းသိမ်းမည့်သူ မရှိသေး။ သင်လည်း အရွယ်သို့ ရောက်ပြီဖြစ်၍ သင့်အား ထိုက်တန်သောသတို့သမီးနှင့် ထိမ်းမြားရသော် ကောင်း၏ဟု မင်းကြီးနှင့် ငါတို့ အတိုင်အပင် အကြံအစည် ရှိကြသည်။ သင့်စိတ်ကား အသို့နည်း”ဟုမေး၏။ မိဖုရားစကားကို ကြားလျှင် မဟောသဒ္ဓါမိန်သည် “အရှင်မိဖုရား။ အကျွန်ုပ်ကို အထိန်းအသိမ်း အလုပ်အကျွေးရှိချိန် အရွယ်ရောက်ပြီးထင်၍ ကြံဆောင်တော်မူ လိုကြလျှင် သခင်မတို့အလိုကိုပင် အကျွန်ုပ် လိုက်နာပါမည်”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ ဝန်ခံစကားကိုကြားလျှင် ဥဒုမ္မရ ဒေဝီသည် “မောင်ငယ်။ ထိုသို့တပြီးကား ထိုက်တန်သော သတို့သမီးကိုရွေးချယ်၍ မည်သည့်နေ့ရက်ရောက်လျှင် ထိမ်းမြားလက်ထပ် မင်္ဂလာပြုအံ့”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဟောသဒ္ဓါမိန်သည် ဤသို့ကြံ၏။

‘မင်းကြီး။ မိဖုရားတို့သည် ငါ့ကိုအကျိုး ယုတ်အောင် မပြုရာပေ။ ကောင်းစေချင်သည့်နှလုံးနှင့် မင်းသုံးစိုးထိုက် သိုက်မြိုက်ဖွယ်ရာ လက္ခဏာကောင်းခြင်း စုံညီသည့် အမျိုးအရိုးသမီးနှင့် ထိမ်းမြားရာစိမ့်မည်။ ထိုသို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း တစ်ယောက်ဆန္ဒနှင့် တစ်ယောက် ဆန္ဒသည် တူမျှကြခဲ့သည်။ ဤအမှုဟူသည်လည်း သူတစ်ပါးဆန္ဒနှင့်သာ ပြီးသည့်အမှု မဟုတ်ချေ။

အကြင်သတို့သမီးကို မင်းကြီး၊ မိဖုရားတို့က ထိုက်ပြီတန်ပြီဟူ၍ သဘောတူမျှကြသဖြင့် ငါ့အားထိမ်းမြားလျှင် ငါနှစ်သက်သော မိန်းမဖြစ်မှုကား ၃ပါးလုံးပင် သင့်၏။ ငါမနှစ်သက်သော မိန်းမဖြစ်ချေသော် ငါ၌လည်း ဂုဏ်သရေမတောက်ပ၊ ထိုမိန်းမ၌လည်း အကျိုးမထင်၊ အရှင် ၂ပါး၌လည်း မကောင်း ရှိတော့မည်။ ထိုသို့ဖြစ်၍ ငါ့အလိုအလျောက် လှည့်ပတ်ရှာဖွေပြီးမှ မင်းကြီးအားလျှောက်ထားရသော် ကောင်း၏'ဟု ကြံပြီးလျှင်

“အရှင်မိဖုရား။ ဤ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်ခန့်နေ့အတွင်းတွင် မင်းကြီးအား ဤစကားနှင့်စပ်သည်ကို တစ်ခွန်းမျှ မလျှောက်မထားပါနှင့်ဦး။ အကျွန်ုပ် အလိုအလျောက် လှည့်ပတ်ရှာဖွေ၍ နှစ်သက်ရာမိန်းမကို ရမှ အရှင်မိဖုရားအား လျှောက်ကြားပါမည်။ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်ခန့် ငဲ့တော်မူပါဦး”ဟုဆိုလျှင်၊ ဥဒုမ္မရဒေဝီသည် “မောင်ငယ်။ ကောင်းပြီ။ လှည့်ပတ်ရှာဖွေလိုသေးလျှင် ရှာဦးတော့”ဟုဆို၏။

မဟောသဒ္ဓါမိန်သည် ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားကို ရှိခိုးပြီးသော် နန်းတော်မှဆင်းသက်၍ မိမိအိမ်သို့ သွားပြီးလျှင် ဖွားဖက်ရွှေဖော် လုလင်ပျို ၁၀၀၀ တို့အား စကားအလုံးစုံကို ပြန်ကြားပြီးမှ “အချင်းတို့။ မင်းရေး မင်းမှု အစုစုကိစ္စကိုပင် ငါမရှိသည်ဟူ၍ မထူးရအောင် မလစ်မဟင်း လုံ့လပြုရစ်ကြ”ဟု မှာထားပြောဆိုပြီးသော် မင်းဝတ် မင်းတန်ဆာကိုချွတ်လဲ၍ မထင်မရှား ဆင်းရဲသား၏အသွင်ဖြင့် အပ်ချုပ်သမားတို့၏အဆောက်အဦ အပ်ကျည်၊ ချည်ခင် စသည်တို့ကိုယူလျက် တစ်ယောက်တည်းပင်လျှင် မြောက်တံခါးဖြင့်ထွက်၍ ဥတ္တရယဝမဇ္ဈားရွာသို့ သွားလေ၏။

ထိုအခါ ဥတ္တရယဝမဇ္ဈားရွာ၌ ဘိုးဘွားမိဘတို့လက်ထက် သူဌေးကြီးစည်းစိမ်မပျက်စီး၊ မိမိတို့လက်ထက်မှ စည်းစိမ်ပြုန်းတီးပျက်စီးသဖြင့် လယ်ယာလုပ်ဆောင်၍ အသက်မွေးရသော သူဌေးဟောင်းလင်မယားသည် ရှိ၏။

ထိုသူဌေးဟောင်းလင်မယားအား ‘အမရာ’အမည်ရှိသော သမီးတစ်ယောက် တည်းသာ ရှိ၏။ ထိုသူဌေးသမီးသည် မကြုံမဆူ၊ မဖြူမညို၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်မနိမ့်မမြင့် တင့်တယ်စွာ ကလျာ ၅ ပါးနှင့် ပြည်စုံခြင်းဖြင့် အလွန် အဆင်းလှသည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ကြည်လင် ရှုချင်ဖွယ်လည်း ရှိ၏။ ခပ်သိမ်းသောမိန်းမတို့၏ လက္ခဏာကောင်း ဟူသမျှတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ သံသရာဘဝဟောင်းက သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းဖူးဖော်ဖူးသော အထူးကုသိုလ်ကံ ဖွံ့သန်သည်နှင့်လျော်စွာ ဘုန်းပညာနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထို အမရာသူဌေးသမီးသည် အဖလယ်လုပ်ရာသို့ ဆင်းရဲသောအလျောက် နံနက်စာ ယာဂုကို ချက်၍ နေ့တိုင်းမပြတ် ပို့ရ၏။

ထိုဥတ္တရယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ မဟောသမသုခမိန် ထွက်သွားသောအခါ၌ အမရာသူဌေးသမီးသည်လည်း အဖရှိရာလယ်တောသို့ နံနက်စာ ယာဂုချက်၍ ပို့အံ့သောငှာ ယာဂုအိုးကိုရွက်လျက် ရွာမှထွက်၍ မဟောသမ လာသောလမ်းကိုပင်လျှင် သွားလေ၏။

ထိုအခါ မဟောသမသုခမိန်သည် ယာဂုအိုးကိုရွက်လျက် ခရီးရင်ဆိုင်လာသော အမရာသူဌေးသမီးကို မနီးမဝေးက ရှေးရှုမြင်လေသော် အဆက်ဆက်သောသံသရာက မေတ္တာချင်းလဲလှယ်ပေးယူ အတူတကွ ပြုဖူးကြသော ၂ ဦးလုံးကုသိုလ်ကံ ဆော်ဖန်စေစပ်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကောင်း၊မကောင်းကိုမြင်လျှင် လျော်စွာ သိတတ်သော ပညာတော်အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း ကောင်းမြတ်သော အဝတ်တန်ဆာကို မဆင်မဝတ်ရ၊ ဆင်းရဲမ၏အမှု လယ်တောသူ၏အသွင်အပြင်ကိုပင် မြင်သော်လည်း တော်ဖြောင့်သောနှလုံးဖြင့် ဘုန်းရှိမိန်းမ ဖြစ်သည်ဟုသိ၍ ဤသို့ကြံ၏။

‘ဤ ငါသို့ရှေးရှုလာသောမိန်းမသည် ခပ်သိမ်းသောမိန်းမကောင်းတို့၏ ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘုန်းရှိသော မိန်းမတည်း။ ဤမိန်းမ၌ အကယ်၍ မိတ်လင်ခင်ပွန်း မရှိသေးမှ ငါ၏အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ထိုက်လှ၏’ဟုကြံ၏။

အမရာသူဌေးသမီးသည်လည်း ခရီးရင်ဆိုင်လာသော မဟောသမသုခမိန်ကိုမြင်လျှင် သံသရာ ဘဝဟောင်းက ပေါင်းဖူးသောမေတ္တာအဟုန်သည် အကြိုသင့်လှနိုး၍ အကျိုးဆောင်မည့်သူ၊ မဆောင်မည့်သူကို အမူအရာမြင်ကာမျှနှင့် တွေးဆဆင်ခြင်နိုင်သော ပညာအစွမ်းရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ နွမ်းနယ်သော အဝတ်အစား မထင်မရှားနှင့် ဆင်းရဲသား၏အသွင်အပြင်ကိုပင်သော်လည်း ကျော်စောထင်ရှားလောက်သော ဂုဏ်ပညာဘုန်းကျက်သရေရှိ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သည်ဟုသိ၍ ဤသို့ကြံ၏။

‘ငါသည် ဤလုလင်ပျို၏အိမ်သူဖြစ်ရလျှင် ခဏမကြာ ဥစ္စာစီးပွား များမြတ်တိုးတက် ခိုင်ဖြိုးစေလျက် သူကြွယ်ကြီးခံရအောင်သော်လည်း တတ်နိုင်ရာ၏’ဟု ကြံ၏။

ထိုအခါ မဟောသမသုခမိန်သည် ‘ဤမိန်းမ၌ မိတ်လင်ခင်ပွန်း ရှိ၊မရှိကို ငါ မသိရသေး။ နှုတ်ဖြင့် အနီးသို့ ချဉ်း၍မမေးဘဲ အဝေးကပင် လက်ဆုပ်ဖြင့် ပြပေအံ့။ တွေးယူတတ်သော ပညာရှိမူ သိလတ္တံ့။ ပညာမရှိ၍ မသိလျှင် စွန့်ပစ်၍ သွားအံ့’ဟုကြံပြီးလျှင် အဝေးကရပ်လျက် လက်ဆုပ်ကိုပြ၏။

အမရာသူဌေးသမီးသည်လည်း ‘ငါ့အား လင်ရှိ၊ မရှိကို ဤယောက်ျား မေးသည်ဖြစ်မည်’ဟု တွေးယူမိသဖြင့် လက်ဝါး ဖြန့်ကာပြ၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် ‘ဤမိန်းမ လင်မရှိသေး’ဟု သိ၍ အမရာသူဌေးသမီးအနီးသို့ ချဉ်းပြီးလျှင် “အဘယ်။ သင်၏အမည် အသူဆိုသနည်း”ဟု မေး၏။

အမရာသူဌေးသမီးလည်း “သခင်။ အကျွန်ုပ်အမည်ကား ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဖြစ်ပြီး ကာလ ၃ ပါး တို့၌ မရှိသောအမည် ဆိုပါသည်”ဟု ပြောဆိုလျှင်၊ မဟောသဓသုခမိန်သည် “အဘယ်။ လောက၌ ‘အမရာ’ဟူသော အမည်သည်ကား မရှိသောအမည် ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် သင်၏အမည်ကို ‘အမရာ’ဆိုသလော”ဟုမေး၏။

[ဤစကား၌ ‘အမရာ’ဟူသည်ကား ‘မသေ’ ဆိုလို၏။ သူဌေးသမီးစကား၌ မရှိသောအမည်ကို ရှာကြံသော် လောက၌ မသေသူမည်သည် မရှိတော့သည်’ဟု တွေးယူမိသဖြင့် ‘အမရာ ဆိုသလော’ဟု သူဌေးသမီးအမည်ကို ဖော်ထုတ်တော်မူသည်။]

“အမရာသူဌေးသမီးလည်း သခင်ဆိုတိုင်း အမည်မှန်ပေ၏”ဟု ဝန်ခံပြီးသော်၊ မဟောသဓသုခမိန်သည် “အဘယ်။ သင်ကား ဤယာဂကို မည်သူ့ထံသို့ ပို့ဆောင်လိမ့်မည်နည်း”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း “အရှင်။ အိမ်ရှေ့နတ်သို့ ပို့ဆောင်ပါမည်”ဟုဆိုလျှင်၊ မဟောသဓသုခမိန်သည် “အဘယ်။ ‘အိမ်ရှေ့နတ်’ဟူသည်ကား သင်၏အဖတည်း။ အဖထံသို့ ပို့မည်လော”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း ‘မှန်ပေ၏’ ဝန်ခံလျှင်၊ တစ်ဖန် မဟောသဓသုခမိန်သည် “အဘယ်။ သင်၏အဖကား အဘယ်အမှုကို ယခုလုပ်ဆောင်လေသနည်း”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း “အရှင်။ တစ်ယောက်တည်းဖြင့် ၂ ကွဲသောအမှုကို ယခုပြုဆောင်ပါသည်”ဟု ဆိုလတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် တစ်ယောက်တည်းဖြင့် ၂ ကွဲသောအမှုကို ပြု၏’ဟူသောကား လယ်ထွန်ခြင်းသည် ထွန်သွားဖြင့် လယ်မြေကို ၂ ကွဲ ကွဲစေသောကြောင့် လယ်ထွန်သည်ဖြစ်မည်’ဟုသိ၍၊ “အဘယ်။ သင်၏အဖသည် ယခု လယ်ထွန်ခြင်းအမှုကို ပြုသလော”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း “မှန်ပေ၏”ဟု ဝန်ခံပြန်လျှင်၊ တစ်ဖန် ဘုရားလောင်းသည် “အဘယ်။ သင်၏အဖ ယခု အဘယ်အရပ်၌ လယ်လုပ်သနည်း”ဟု မေး၏။

အမရာလည်း “အရှင်။ အကျွန်ုပ်အဖသည် ထိုအရပ်သို့ တစ်ကြိမ်ရောက်သော သူတို့ တစ်ခေါက်တစ်ဖန် မပြန်လာကြရသောအရပ်၌ လယ်လုပ်၏”ဟု ဆိုလတ်သော် ဘုရားလောင်းလည်း ‘တစ်ကြိမ်ရောက်လျှင် တစ်ခေါက် မပြန်လာဟူသည်ကား ‘သင်္ချိုင်းတည်း’ဟုသိ၍၊ “သင့်အဖ သင်္ချိုင်းကုန်း၌ လယ်လုပ်သလော”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း “မှန်ပေ၏”ဟုဝန်ခံပြီးလျှင် တစ်ဖန် ဘုရားလောင်းသည် “အဘယ်။ ယနေ့အိမ်သို့ သင် ပြန်လာမည်လော”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း “အရှင်။ လာလျှင် အကျွန်ုပ် မလာရ။ မလာလျှင် အကျွန်ုပ် လာရပါအံ့”ဟု ဆိုလတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် ‘မိုးရွာသောအခါ ရေကျသော် ချောင်းဆိုး၍ ရှိသည်ဖြစ်မည်။ ထိုချောင်းရေလာလျှင် မိမိ မလာရ ချောင်းရေမလာလျှင် မိမိ လာအံ့သည်ကို ရည်၍ဆိုသည်’ဟု သိပြီး၍၊ “အဘယ်။ သင်၏အဖသည် ချောင်းတစ်ဘက်၌ လယ်လုပ်သလော”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း “မှန်ပေ၏”ဟု ဝန်ခံ၏။

ဤသို့ ၂ ဦးစလုံး ရပ်လျက် မေးမြန်းပြောဆိုကြပြီးလျှင် အမရာသူဌေးသမီးသည် “အရှင်။ အကျွန်ုပ်တွင် ပါသော ဤယာဂကို အရှင့်အားဆက်လျှင် သုံးဆောင်တော်မူပါမည် မသိ”ဟုဆို၏။ ဘုရားလောင်းမဟောသဓ သုခမိန်သည်လည်း ‘ချစ်၍ပေးသည်ကို ပယ်ခြင်းသည် မင်္ဂလာမရှိ’ ဟုကြံ၍ “အဘယ်။ ယုတ်မြတ်၊ ဆိုးကောင်း ဟူသည် စားဖွယ်ဝတ်ဖွယ်တို့၌ ပမာဏ မဟုတ်။ ယုတ်ညံ့သော အစားအဝတ် ဖြစ်စေကာမူ ချစ်ကြင်နာသူပေးက လေးမြတ်ထိုက်လှပေသည်ဖြစ်လျက်၊ အသက်ကိုနင်းရမည့်သူ သင်သို့စင်လျှင် ကြင်နာမြတ်လေး၍ ပေးကျွေးပေသည်ကို အဘယ်ကြောင့် မသုံးဆောင်ချင်ဘဲရှိအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမရာသည် “ကောင်းပါပြီ သခင်”ဟုဆို၍ ဦးခေါင်းပေါ်မှ ယာဂအိုးကို မြေ၌ချ၏။ မဟောသဓသုခမိန်သည်လည်း ဤသို့ကြံ၏။ ‘ဤမိန်းမသည် ငါ့အား လက်ဆေးရေမပေးဘဲ

ယာဂုထည့်သည့် ခွက်ကိုလည်း မဆေးမကြောဘဲ မသန့်မရှင်း ပေးငြားတုံ့အံ့။ ဤမိန်းမကို ဤအရပ်၌ ထားခဲ့၍ စွန့်သွားအံ့”ဟုကြံ၏။

အမရာလည်း ယာဂုထည့်အံ့သောခွက်ဖြင့် ရေကိုဆောင်ယူပြီးလျှင် “အရှင် လက်ဆေးတော်ရေ”ဟုပေး၏။ မဟောသမသုခမိန့် လက်ဆေးပြီးမှ ထိုခွက်ကိုယူ၍ ယာဂုအိုး၌ ခွက်စောင်းမခပ်ဘဲ ခွက်ကို မြေ၌တည်ထားပြီးလျှင် ယာဂုအိုးကို မွေလှုပ်၍ ခွက်ပြည့်အခန့်တန်အောင် လောင်းထည့်၏။ ယာဂုသည်ကား ရေများ၍ ဆန်နည်းသဖြင့် သွက်၏။ ဤသို့ ယာဂုခွက်၌ ထည့်ပြီးသော် “အရှင်။ သုံးဆောင်တော်မူပါလော့”ဟု ပေး၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ယာဂု၌ ထမင်းလုံးနည်းသည်ကိုမြင်လျှင် “အဘယ်။ သင်၏ယာဂုကား အလွန်ပျစ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း”ဟု မေး၏။ အမရာလည်း “အရှင်။ ရေရှားသောကြောင့် ယာဂု ပျစ်ပါသည်”ဟု ဆိုလတ်သော်၊ မဟောသမသုခမိန့်သည် “အဘယ်။ ထိုသို့တပြီးကား သင့်ဖေလုပ်သည့် လယ်ကွက်များ၌ ရေရှား၍ စပါးမအောင်သည် ထင်၏”ဟု ဆို၏။ အမရာလည်း “အရှင်။ ရေရှားသည် မှန်၏”ဟုဆို၍၊ အဖဖို့ တန်လောက်ရုံမျှ ဦးကိုချန်ထားပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းအား ကောင်းမြတ်ရီသေစွာ ကျွေးမွေးပေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် အတန်ငယ် ယာဂုကိုသောက်၍ပြီးသော် အမရာသည်လည်း ထိုခွက်ကို စင်စွာ ဆေးကြော၍ ဆောင်ခဲ့ပြီးလျှင် “အရှင်။ လုတ်ဆေးတော်ရေ”ဟု ပေး၏။ ဘုရားလောင်းသည် လုတ်ဆေးပြီးသော် “အဘယ်။ သင်၏အိမ်သို့ ငါ သွားနှင့်လိုပါ၍ ငါ့အား ခရီးလမ်း ညွှန်ကြားလိုက်ပါ”ဟု ဆို၏။

အမရာလည်း ‘ကောင်းပြီ။ ညွှန်ကြားလိုက်အံ့’ဟု ဆို၍-

‘ယေန သတ္တု ဗိလင်္ကာစ၊ ဒွိဂုဏပလာသောစ ပုပ္ဖိတော။

ယောန ဒဒါမိ တေန နဒဒါမိ၊ ယေန နဒဒါမိ တေန ဒဒါမိ။

ဧသမဂ္ဂေါ ယဝမဇ္ဈကဿ၊ ဧတံ ဆန္ဒပထံ ဝိဇာနာဟိ။ ။’ဟူ၍ ဧကနိပါတ်၌ လာသောဂါထာဖြင့် ညွှန်ပြလိုက်၏။

သာမိ၊ အရှင်။ ယေနမဂ္ဂေန၊ အကြင်ခရီးဖြင့်။ သတ္တု၊ မုန့်လုံးဈေးသည်လည်းကောင်း။ ဗိလင်္ကာစ၊ ပုန်းရည်ဈေးသည်လည်းကောင်း။ ပုပ္ဖိတော၊ ပွင့်သော။ ဒွိဂုဏပလာသောစ၊ အရွက် ၂ ဆင့်ရှိသော ကသစ်ပင်သည်လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ယေန၊ အကြင်လက်ဖြင့်။ ဒဒါမိ၊ ပေး၏။ တေန၊ ထိုပေးသောလက်ဖြင့်။ နဒဒါမိ၊ မပေး။ တေန၊ ထိုမပေးသောလက်ဖြင့်။ ဒဒါမိ၊ ပေး၏။ ဧသဧသောမဂ္ဂေါ၊ ဤခရီးသည်။ ယဝမဇ္ဈကဿ၊ ယဝမဇ္ဈရုံးရွာ၏။ မဂ္ဂေါ၊ ခရီးတည်း။ ဧတံဆန္ဒပထံ၊ ဤလျှို့ဝှက်သောခရီးကို။ ဝိဇာနာဟိ၊ သိတော်မူလော့။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်။ ဤလမ်းဖြင့် ကြွတော်မူလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ ရွာသို့ ရောက်ပါလိမ့်မည်။ ရွာတွင်းသို့ ဝင်မိလျှင် ရှေးဦးစွာ မုန့်လုံးဈေးကို တွေ့လတ္တံ့။ ထိုမုန့်လုံးဈေးမှ အစဉ်အတိုင်းသွားပြန်လျှင် ပုန်းရည်ဈေးကို တွေ့မြင်တော်မူလတ္တံ့။ ထိုပုန်းရည်ဈေးမှသွားပြန်လျှင် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်လျက် အရွက် ၂ ဆင့် ကသစ်ပင်ကို တွေ့တော်မူလတ္တံ့။ ထိုအရွက် ၂ ဆင့် ကသစ်ပင်သို့ရောက်လျှင် အကြင်လက်ဖြင့် အကျွန်ုပ်ပေး၏။ ထို ပေးသောလက်ဖြင့် မယူမူ၍၊ ထို အကြင်လက်ဖြင့် အကျွန်ုပ်မပေး။ ထို မပေးသောလက်ဖြင့်သာ ယူတော်မူပါ။ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောခရီးသည် ထို ယဝမဇ္ဈရုံးရွာ၌ အကျွန်ုပ်တို့အိမ်သို့ သွားသောလမ်းတည်း။ ဤသို့လျှို့ဝှက်၍

အကျွန်ုပ်ညွှန်ကြားလိုက်သောလမ်းကို အရှင် သီတော်မူပါလျှင် အကျွန်ုပ်၏အိမ်သို့ မချွတ်လျှင် ရောက်တော်မူလတ္တံ့” ဟု သူဌေးသမီးအမရာသည် ခရီးကိုညွှန်ကြားပြီးသော် ယာဂုအိုးကိုစွက်၍ အဖထံ လယ်တောသို့ သွားလေ၏။

မဟောသခေသုခမိန်လည်း အမရာသူဌေးသမီး ညွှန်ကြားလိုက်သောလမ်းဖြင့်သွားလေသော် ယဝမဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ရောက်လေ၏။ ရွာတွင်းသို့ဝင်မီလျှင် ရှေးဦးစွာ မုန့်လုံးရောင်းသောဈေးကို တွေ့လေ၏။ ထိုမှသွားပြန်လျှင် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို တွေ့လေ၏။ ထို ကသစ်ပင်သို့ရောက်လျှင် အိမ်ကြားသို့ဝင်သော လမ်းလည်းရှိသောကြောင့် သစ်ပင်ရင်း၌ရပ်လျက် ဤသို့ကြံ၏။ ‘အမရာသည် ငါ့ကို ‘အကြင်လက်ဖြင့် အကျွန်ုပ် ပေး၏။ ထို ပေးသောလက်ဖြင့် မယူလင့်’ ဟု မှာလိုက်သည့်စကားမှာ မုန့်လုံးဈေးမှ ဤကသစ်ပင်ရင်း တိုင်အောင်သောလမ်းသည် မိမိပေးသောလက် ဖြစ်တော့သည်။ ထိုလမ်းဖြင့် ကသစ်ပင်သို့ရောက်လျှင် မသွားနှင့် ဆိုလိုချေသည်။ ‘အကြင်လက်ဖြင့် အကျွန်ုပ် မပေး။ ထို မပေးသောလက်ဖြင့် ယူတော်မူပါ” ဟု မှာလိုက်သည့်စကားမှာ ဤအိမ်ကြားသို့ဝင်သောလမ်းသည် မိမိ မပေးလိုက်သောလမ်းကြောင်း ဖြစ်တော့သည်။ ‘ကသစ်ပင်သို့ရောက်လျှင် အိမ်ကြားသို့ဝင်သောလမ်းဖြင့် လိုက်ပါလေ’ ဆိုလိုချေသည်’ ဟု ကြံပြီးသော်၊ ကသစ်ပင်လမ်းကို လက်ဝဲထား၍ ထိုကသစ်ပင်မှ လက်ယာဘက်လမ်းဖြင့်လိုက်လျှင် ဆိုက်ဆိုက်လျှင်စွာ အမရာ သူဌေးသမီးမိဘအိမ်သို့ ဘုရားလောင်း ရောက်လေ၏။

အမရာ၏အမိဖြစ်သော သူဌေးဆင်းရဲမသည် အိမ်သို့တက်လာသော မဟောသခေသုခမိန်ကိုမြင်လျှင် ‘မကျွမ်းမကျင် မမြင်စဖူး ထူးထူးခြားခြား နုထွားသောကိုယ်နှင့် လုလင်ပျို ရောက်လာသည်။ အရပ်ဝေးသားဖြစ် ဟန်တကား’ ဟု အောက်မေ့၍ နေရာပေးခြင်းစသော ဧည့်သည်တို့ဝတ်ကိုပြုပြီးသော် “အမျိုးသား။ ထမင်းနံနက်စာ စားခဲ့ရပြီလော။ အမယ်တို့မှာ ဆင်းရဲသည်ဖြစ်၍ ယာဂုကိုသာ အမြတ်အလေး ပြုပါ၏။ ယာဂုကိုပေးလျှင် လုလင်ပျိုအမျိုးသား သုံးဆောင်ပါမည်လော” ဟု မေး၏။

သူဌေးမစကားကိုကြားလျှင် မဟောသခေသုခမိန်သည် “မိခင်။ ကျွန်ုပ်နှစ်ယောက် အမရာကို လမ်းတွင် တွေ့ကြိမ်ပေသောကြောင့် ကျွန်ုပ် ယာဂုကို သောက်ခဲ့ရပေပြီ။ မပေးပါလင့်။ ရှိပါစေတော့” ဟုဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် သူဌေးမသည် ‘ဤလုလင်ပျိုကား တစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့် ယခု ငါ့အိမ်သို့ ရောက်လာသည် မဟုတ်။ ငါ့သမီးအမရာကို လိုသောကြောင့် ရောက်လာချေသည်’ ဟု သိလေ၏။

မဟောသခေသုခမိန်လည်း ထိုသူဌေးမတို့၏ ဆင်းရဲသောအဖြစ်ကို သိလျက်လည်း “မိခင်။ အကျွန်ုပ်ကား အပ်ချုပ်သမားတည်း။ မိခင်တို့တွင် တစ်စုံတစ်ခု ချုပ်စရာအဝတ်ပုဆိုး ရှိပါသလော” ဟု မေးလျှင် သူဌေးမက “ချစ်သား။ ချုပ်စရာအဝတ်ပုဆိုး ရှိပါ၏။ အချုပ်လက်ခ ပေးစရာ မရှိပါ” ဟုဆိုလျှင် မဟောသခေသုခမိန်လည်း “မိခင်။ အကျွန်ုပ်ကား အမယ်တို့ကို အမိအရင်းကဲ့သို့ မှတ်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့် လက်ခယူပါအံ့နည်း။ ချုပ်စရာရှိမူ ထုတ်ဆောင်ခဲ့ပါ။ မေတ္တာနှင့်သက်သက် ချုပ်၍ပေးပါမည်” ဟုဆို၏။

သူဌေးမလည်း ဟောင်းနွမ်းစုတ်ပြတ်သည့် အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို ထုတ်၍ပေးလျှင် ဘုရားလောင်းလည်း ယူခဲ့တိုင်းယူခဲ့တိုင်းသော အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို ချုပ်၍ပေး၏။ သူဌေးမအိမ်၌ ပုဆိုးအဝတ် ချုပ်ထိုက်သမျှအကုန် ချုပ်ပြီးလျှင် မဟောသခေသုခမိန်သည် “မိခင်။ ဤရွာတွင် မိခင်တို့နှင့် အဆွေခင်ပွန်း မိတ်ကျွမ်းဝင်သသူတို့ အားလည်း အကျွန်ုပ်အကြောင်းကို ကြားလော့” ဟုဆို၏။

သူဌေးမလည်း မဟောသေသုခမိန်ဆိုတိုင်း အိမ်ဈေးခရီးလမ်းသို့လှည့်လည်၍ မိတ်ကျွမ်းဝင်သော သူတို့အား “ကျွန်ုပ်အိမ်၌ အပ်ချုပ်သမားတစ်ယောက် ရောက်လာသည်။ ချုပ်လိုလျှင် အဝတ်ပုဆိုးချုပ်ရန်များနှင့် လာရောက်ကြပါ” ဟု ပြောဆိုရာ ထိုရွာ၌နေသော သူအပေါင်းတို့သည်လည်း အဆင့်ဆင့်ကြားကြသဖြင့် များစွာ သူဌေးမအိမ်သို့ လာကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းလည်း ရောက်တိုင်းရောက်တိုင်းသော အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို ချုပ်၍ ထိုနေ့တစ်ရက်တည်း ဖြင့်လျှင် အထောင်မျှလောက်သော အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို ပြီးစေ၏။

[ဤသို့ပြီးစေခြင်းသည် ‘ပုညဝတော ကြိယာနာမ သမိဇ္ဈတိယေဝ’ ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ ဘုန်းကံရှိသောသူတို့ ပြုသောအမှုဟူသည် မပြီးသောမည်သည် မရှိ။ ပြီးသည်သာလျှင်တည်း။]

သူဌေးမသည်လည်း မဟောသေသုခမိန်အား “နံနက်စာထမင်းချက်၍ ကျွေးမွေးပြီးလျှင် ညစာထမင်း အဘယ်မျှလောက် ချက်ရမည်နည်း” ဟုမေး၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် “မိခင်။ သူများထက်ထူး၍ ကျွန်ုပ်စား နိုင်တော့မည် မဟုတ်။ ဤအိမ်တွင် စားကြသောသူတို့နည်းတူပင် ချက်ပါလော့” ဟုဆို၏။ သူဌေးမသည်လည်း ‘ဤသို့သော ဘုန်းပညာရှင်ဖြစ်လျက် သမက်ခံလို၍ ရောက်လာပေသည်’ စိတ်စွဲနှင့် ဆင်းရဲသော်လည်း တော်ကြောင်းတင့်တယ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောငါးအမဲ စားဖွယ်ဟင်းလျာနှင့် များစွာသောထမင်းကို ချက်၏။

အမရာသည်လည်း ညချမ်းသောအခါ လယ်တောမှ ထင်းစည်းကို ဦးခေါင်း၌ရွက်လျက် ဟင်းရွက်ကို တဘက်မြိတ်ဖြင့် ပိုက်၍ အိမ်သို့ပြန်လာလတ်သဖြင့်ရောက်လျှင် အိမ်မျက်နှာစာတံခါးဝ၌ ထင်းစည်းကိုချထား ပြီးသော် အိမ်အနောက်တံခါးပေါက်ဖြင့် တက်ဝင်လေ၏။ အဖသူဌေးလည်း ညချမ်းသောအခါ လယ်တောမှ အိမ်သို့ လာလတ်၏။ အမရာသူဌေးသမီးလည်း မဟောသေသုခမိန်အား ကောင်းမြတ်သော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ဖြင့် ညစာထမင်းကျွေးမွေး၍ ပြီးလျှင် အမိအဖတို့အား နေ့တိုင်းဝတ်ဖြင့် ကျွေးမွေး၍ နောက်မှ မိမိစား၏။ ထိုသို့ ညစာထမင်းစားကြပြီးသော် အမရာသည် အမိအဖတို့အား နေ့တိုင်းဝတ်ဖြင့် ခြေဆေးခြင်း၊ ဆုပ်နယ်ခြင်း စသောဝတ်ကိုပြုပြီးမှ မဟောသေသုခမိန်၏ခြေ၌ ဆေးခြင်း၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို ပြု၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် အမရာသူဌေးသမီး၏ အမူအရာအကျင့်အလေ့ကို ရှုကြည့်ဆင်ခြင်လိုသဖြင့် ထိုအိမ်၌ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်ပတ်လုံး နေ၏။

တစ်နေ့သ၌ မဟောသေသုခမိန်သည် အမရာကို ပညာစမ်းလို၍ “အဘယ် အမရာ။ ကျွန်ုပ် ဆန်တစ်ခွက်ကို နက်ဖြန်နံနက်စောစော မုန့်ကြွပ်၊ ယာဂု၊ ထမင်း၊ ဤ ၃ မျိုးကိုရအောင် ချက်၍ပေးပါ” ဟုဆို၏။ အမရာလည်း “သခင်။ ကောင်းပါပြီ။ ချက်ပါမည်” ဆို၍ ထိုတစ်ခွက်သောဆန်ကို ဆုံ၌ဖြူစင်စွာ ဖွပ်သဖြင့် ဆန်ရင်းကို ထမင်းချက်၏။ ဆန်လတ်ကို ယာဂုကျို၏။ ဆန်ကွဲကိုကား အမူနံ့ဖြစ်အောင် ဆုံ၌ထောင်း၍ မုန့်ကြွပ်လုပ်၏။ ထို ထမင်း၊ ဟာဂု၊ မုန့်ကြွပ်တို့နှင့်လျော်သော စမဲဟင်းလျာကိုလည်း ပြီးစေပြီးသော် နံနက်စောစော၌ စမဲနှင့်တကွ ယာဂုကို ကောင်းစွာပြင်ဆင်၍ မဟောသေအား ပေး၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် ထိုယာဂုကို ခံတွင်းလျှာပေါ်၌ ချခါမျှလျှင် ယာဂု၏ကောင်းမြတ်သော ဩဇာသည် ၇၀၀၀ ကုန်သော လျှာအကြောတို့ကို ဆောင်၍တည်၏။ ထိုယာဂုသည် လျှာကြောစိမ့်မျှ ကောင်းသော်လည်း မဟောသေသုခမိန်သည် အမရာအား စုံစမ်းလိုသောကြောင့် “အဘယ်။ သင်သည် ယာဂုမျှ မချက်တတ်ဘဲလျက် ငါ့ဆန်ကို အဘယ်ကြောင့် ဖျက်စီးဘိသနည်း” ဟု ဆို၍ မစင်ကဲ့သို့ ရွံရှာဟန်ပြုလျက် ခံတွင်းသို့ရောက်သောယာဂုကို တံတွေး၊ လျှာရည်နှင့်တကွ မြေပေါ်သို့ ထွေးပစ်လိုက်၏။

အမရာသည် ထိုသို့သောအခြင်းအရာကို မြင်သော်လည်း နှလုံးမသာရုံမျှမရှိမူ၍ “အရှင်။ ယာဂမကောင်းလျှင် မုန့်ကြွပ်ကို သုံးဆောင်တော်မူပါဦး”ဟု မဟောသမအား မုန့်ကြွပ်ကိုပေးပြန်၏။ ထိုမုန့်ကြွပ်ကို မဟောသမသည် လျှာပေါ်တွင်တင်ရုံမျှလျှင် အကြော ၇၀၀၀ ဆောင်၍ နှစ်သိမ့်ခြင်းရှိသော်လည်း၊ ဟာဂုမှာကဲ့သို့ပင်ဆိုလျက် ထွေးပစ်လိုက်ပြန်၏။

အမရာသည် “အရှင်။ မုန့်ကြွပ်မကောင်းလျှင် ဤထမင်းကိုသုံးတော်မူပါ”ဟု အမဲဟင်းလျာနှင့်တကွ ကောင်းစွာပြင်ဆင်၍ ထမင်းကိုပေး၏။ မဟောသမသုခမိန်လည်း ရှေးအတူပင်လျှင် ထွေးပစ်လိုက်ပြီးသော် “သင်သည် ထမင်းမျှမချက်တတ်ဘဲလျက် ငါ့ဆန်ကို ဖျက်ရမည်လော”ဟု စိတ်ဆိုးယောင်ဆောင်လျက်၊ ထို ဟာဂု၊မုန့်ကြွပ်၊ ထမင်း ၃ မျိုး တစ်ပေါင်းတည်းနယ်ပြီးလျှင် အမရာ၏ဦးခေါင်းမှစ၍ ကိုယ်အလုံးကို သွန်းလောင်းလိမ်းကျုံးပြီးလျှင် “သင် ယခုသွား။ တံခါးဝမှာ နေချေ”ဟု မပိုင်မိခင်ကပင် နိုင်သံနှင့် ဆို၏။

အမရာလည်း ဘုရားလောင်းအား စိုးစဉ်းမျှ စိတ်မသာခြင်း မရှိမူ၍ “အရှင်။ ကောင်းပါပြီ။ နေစေချင်လျှင် နေပါမည်”ဆိုလျက် တံခါးဝ၌ သွား၍နေ၏။ မဟောသမသုခမိန်သည် ‘ဤမိန်းမကား အမျက်စောင်မာန် မရှိ။ မိန်းမကောင်း၊ မိန်းမမြတ်ပေတည်း’ဟု သိပြီးလျှင်၊ “အဘယ်။ လာလှည့်”ဟုခေါ်၏။ အမရာလည်း အမျက်ဒေါသ မာန်မရှိခြင်းကြောင့် တစ်ခွန်းတည်းဖြင့်ပင်လျှင် ရိုသေစွာလာ၍ အနီး၌နေ၏။

ဘုရားလောင်းလည်း ကွမ်းအစ်ထည့်သောအိတ်၌ အသပြာ ၁၀၀၀ နှင့် ထဘီကောင်းတစ်ထည်ကိုထည့်၍ မိမိအိမ်ကပင် ဆောင်ယူခဲ့သတည်း။ ထိုသို့ အမရာကိုခေါ်၍ အနီးသို့ရောက်သောအခါ အိတ်ထဲမှ တဘီကောင်းကို ထုတ်ပြီးလျှင် “အဘယ်။ သင် ဤထဘီကိုယူလျက် သင့်အဖော်များနှင့် ရေဆိပ်သို့သွား၍ ရေချိုးပြီးလျှင် ဤထဘီကိုဝတ်၍ လာခဲ့”ဟုဆို၏။

အမရာသည် မဟောသမသုခမိန်ဆိုတိုင်း ရေချိုးပြီးသော် ထဘီသစ်ကို ဝတ်၍လာ၏။ မဟောသမ သုခမိန်သည် ဤမဇ္ဈိန်ခွာ၌ အဝတ်ပုဆိုးချုပ်ခ ရသောဥစ္စာတို့ကို လည်းကောင်း၊ အိမ်ကပါလာသော အသပြာ ၁၀၀၀ ကိုလည်းကောင်း သူဌေးလင်မယားတို့အား ပေးပြီးလျှင် “ဦးရီး၊ အရီးတို့။ ကျွန်ုပ်သည် ရှေးရှေးသော ဘဝဟောင်းက ပေါင်းခဲ့ဖူးသောဝါသနာဖြင့် မေတ္တာ ၂ ဦးလုံး ပူးတွယ်မိကြသည်နှင့်အညီ ဤသတို့သမီးကို ဇနီးအိမ်သူအဖြစ် နှင်းလိုပါသည်။ ဤ ဥစ္စာအသပြာ ၁၀၀၀ ကျော်ကိုလည်း ထမင်းတစ်နပ်စာမျှ ကျွေးမွေးပေသော ဦးရီးတို့၏ကျေးဇူးအဖို့မျှသာ ကျွန်ုပ်ထင်ပါသည်” ဆို၍ အမရာကို တောင်းသတည်း။

အမရာ၏မိဘတို့သည်လည်း အရည်အသွား၊ယောက်ျားတို့၏ ကြံရည်ဆောင်ရည်၊မျိုးကောင်းဆွေကောင်း သား အမူအရာလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို သိသည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်သဖြင့် အမျိုးအမည်ကိုမျှ မမေးမဆေးပြီ။ “ချစ်သား။ သမီးတစ်ယောက်တည်းသာ ရှိသည်ဖြစ်၍ အသက်တမျှ ချစ်သည်နှင့်အညီ စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသူဖြစ်စေ၊ မရှိသူဖြစ်စေ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာကြောင်း ကောင်းမြတ်စွာ သမီးကိုကြင်နာလေးမြတ် ရှိပါသူဖြစ်လျှင် နှစ်သက်ပါတော့သည်။ တူမောင်သည်လည်း အိမ်တွင် ၂ ရက်၊ ၃ ရက်တည်းနေသဖြင့် ၂ ဦးလုံးစိတ်ကိုပင် ဦးရီး အရီးတို့ချင့်ယူမိသည်နှင့်အညီ အမရာကို တူမောင်အား ဆောင်နှင်းပါ၏။ သို့ရာတွင် သူ့ရွာသူအိမ်၌ သမီးမလိမ္မာ၍ ကျင့်ရာဆောင်ရာဝတ်မကုန်သဖြင့် တဖျင်းသုန်ရှိမည်များကိုသာ သမီးဖြစ်၍ စိုးရိမ်ပါသည်”ဟု ဆိုပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန်အား သမီးအမရာကို ပေးသတည်း။

မဟောသမသုခမိန်ကလည်း “ဦးရီးတို့။ မည်သည့်အခွင့်ကိုမျှ စိုးရိမ်တော်မမူကြလင့်”ဟု နှစ်သိမ့်စေ၏။ ဤသို့ မိဘတို့အား ခွင့်တောင်းပြီးသော် မဟောသမသုခမိန်သည် ယောက္ခမ ၂ ယောက်ကိုပန်ကြား၍ အမရာသူဌေးသမီးကိုခေါ်လျက် မိမိနေရာမြို့ကို ဆောင်သွားလေ၏။

ထိုသို့ ဥတ္တရယဝမဇ္ဈဂုံးရွာမှ မြို့သို့ အမရာကို ခေါ်၍လာလတ်သောအခါ မဟောသေသုခမိန်သည် အမရာ၏ပညာကိုစမ်းလိုသဖြင့် အမရာအား “အဘယ်။ ဤဖိနပ်ကိုစီး၍၊ ဤထီးကို ဆောင်းခဲ့လော့”ဟု ထီး ဖိနပ်ကို ပေး၏။ အမရာသည်လည်း ထို ထီး၊ ဖိနပ်ကို လက်ဖြင့်ကိုင်ဆောင်၍ သစ်ပင်၊သစ်ခက်စသည် မရှိသောလွင်ပြင်၌ နေပူသော်လည်း ထီးကို မဆောင်း၊ သစ်ပင်သစ်ခက်အောက်စသည်၌ သွားရသောအခါ နေမပူသော်လည်း ထီးကိုဖွင့်လှစ်၍ဆောင်း၏။ ရေမရှိသော မြေအပြင်၌ ဖိနပ်ကို မစီး၊ ရေရှိရာ ရောက်မှသာလျှင် ဖိနပ်ကိုစီး၍ သွား၏။

ဤသို့ သွားကြသောအခါ လယ်လုပ်ချိန်၏လယ်ပြင်သို့သွားကြရသည်ဖြစ်၍ ရွှံ့ရေဆင်းရလတ်သော် အမရာသည် ဖိနပ်ကိုစီးလျက် ရေထဲသို့ဆင်းသွား၏။ ထိုအကြောင်းကို မဟောသေသုခမိန် မြင်လျှင် “အဘယ် အမရာ။ သင်သည် ရေမရှိရာ၌ ဖိနပ်ကို မစီး၊ ယခု ရေထဲသို့ဆင်းမှ အဘယ်ကြောင့် ဖိနပ်ကို စီးသနည်း”ဟုမေး၏။ ထိုစကားကို အမရာကြားလျှင် “အရှင်။ ရေမရှိရာ မြေအပြင်၌ကား ခလုတ်၊ဆူး၊ ငြောင့်ကို မြင်သာသည်ဖြစ်၍ ဖိနပ်မစီးသော်လည်း မစူးမရှရာ။ ရေထဲ၌မူကား ငါး၊လိပ်၊ဆူး၊ငြောင့်၊ခလုတ်ရှိ၍ မမြင်နိုင်သဖြင့် နင်းမိခဲ့သော် ဖိနပ်မစီးလျှင် မစူးမရှပြီလော”ဟုဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် ‘ဤသတို့သမီးကား မိန်းမတို့၏ အရွယ်ရောက်စသာဖြစ်၍ ငယ်သေးလျက် အလွန်ပညာရှိပေစွ’ ဟု အောက်မေ့လျက် သွားပြန်သော် လယ်ပြင်မှလွန်၍ မြို့သို့မရောက်မီအကြား၌ တောရှိသဖြင့်၊ ထိုတောအတွင်းသို့ဝင်မိလျှင် အမရာသူဌေးသမီးသည် ထီးကိုဖွင့်လှစ်၍ ဆောင်းလျက်သွား၏။

ထိုအခြင်းအရာကိုမြင်လျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် “အဘယ်အမရာ။သူတစ်ပါးမှာ လွင်ပြင်၌ နေပူသောအခါမှ ထီးကိုဆောင်း၏။ သင်မူကား လွင်ပြင်၌ နေပူသောအခါ ထီးကိုမဆောင်း။ ယခုသစ်ပင်ရိပ်ကို ခိုလျက် သစ်ခက်အောက်သို့သွားနေမှ အဘယ်ကြောင့် ထီးကို ဆောင်းရသနည်း”ဟုမေး၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမရာသည် “အရှင်။ တောရိပ်သို့သွားရခြင်းမည်သည်ကား သစ်ပင်သစ်ခက်တို့၌ သစ်ယောင်း ဝါးယောင်းစသည်တို့ များစွာရှိကုန်၏။ ထို သစ်ယောင်းဝါးယောင်း စသည်တို့သည် ထိပ်ပေါ်၌ကျမည်ကို အဘယ်သူ မြင်နိုင်အံ့နည်း။ ထို သစ်ယောင်းဝါးယောင်းစသည်တို့ ဦးခေါင်း၌ကျခဲ့သော် မစုတ်မရှပြီလော။ ဤသို့သောအပြစ်ကို မြင်၍ ကျွန်ုပ် ထီးဆောင်းလျက်သွားသည်”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို မဟောသေသုခမိန်ကြားလျှင် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်လျက် သွားပြန်လတ်သော် လမ်းနား၌ အသီးသီးသော ဆီးပင်တစ်ခုကိုမြင်၍ ထိုဆီးပင်သို့ ဝင်ကြလေ၏။ ထိုအခါ အမရာသည် “အရှင်။ ဆီးပင်ပေါ်သို့ တက်၍ ဆီးသီးကိုဆွတ်ယူ သုံးဆောင်တော်မူပါလော့”ဟု ဆို၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် “အဘယ်။ ငါခရီး မောပန်း၍ ဆီးသီးကိုပင် စားချင်ပါသော်လည်း မတတ်နိုင်။ သင်စွမ်းနိုင်သဖြင့် ငါ့အားစားစေလိုလျှင် တက်၍ပေးပါတော့လော့”ဟုဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမရာသည် ဆီးပင်သို့တက်၍ သစ်ခွကြား၌နေလျက် ဆီးသီးကိုဆွတ်ယူ၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် “အဘယ် အမရာ။ ငါ့အား ဆီးသီးကို ချလိုက်ပါလော့”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် အမရာသူဌေးသမီးလည်း ‘ဤယောက်ျားကား ပညာရှိ၏လော၊ မရှိ၏လောဟု ငါစမ်းအံ့’ဟု ကြံပြီးသော်၊ “အရှင်။ ဆီးသီးအေးကိုတည်း သုံးလိုသလော။ ဆီးသီးပူကိုတည်း သုံးလိုသလော”ဟု မေး၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် စမ်းမှန်းကို မသိလေယောင်ပြု၍ “အဘယ်။ ဆီးသီးပူကို စားလို၏”ဟုဆို၏။ အမရာသည် ဆီးသီးကို ဆွတ်ယူပြီးလျှင် မြေပူရာမြူဖုတ်ထဲသို့ “အရှင်။ ကောက်ယူတော်မူပါ”ဟု ဆို၍

ချလိုက်၏။ မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ထို ဆီးသီးပူကိုကောက်ယူပြီးလျှင် လက်ဖြင့် မြူမှုန့်ကို သုတ်ပွတ်၍ စား၏။ တစ်ဖန် မဟောသေသည် အမရာကို စမ်းလိုပြန်သောကြောင့် “အဘယ်။ ဆီးသီးအေးကို စားလိုသည်။ ချလိုက်ပါလော့” ဟု ဆို၏။ အမရာလည်း ဆီးသီးကိုဆွတ်ယူပြီးလျှင် မြက်ပင်ပေါ်သို့ “အရှင်။ ကောက်ယူတော်မူပါ” ဟုဆို၍၊ ချလိုက်၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း ထိုဆီးသီးကိုကောက်ယူ၍ စားလျက် ‘ဤသတို့သမီးသည် အလွန်ပညာရှိစွာ’ ဟု နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် “အဘယ်။ ဆီးပင်မှ ဆင်းသက်ခဲ့လော့” ဟုဆို၏။ ထိုစကားကို အမရာကြားလျှင် ဆီးပင်မှဆင်းသက်၍ ရေသောက်အိုးကို ယူပြီးသော် မြစ်သို့သွား၍ ရေခပ်ခဲ့ပြီးလျှင် “အရှင်။ သောက်တော်မူပါ” ဟု ပေး၏။ မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ရေကိုသောက်၍ လုတ်ကျင်းပြီးလျှင် ထိုဆီးပင်မှထ၍ အမရာနှင့်လာကြလတ်သော် မြို့သို့ရောက်လေ၏။

မြို့သို့ရောက်သောအခါ အမရာကို စုံစမ်းလိုသောကြောင့် မဟောသေသုခမိန်သည် တံခါးမှူးအိမ်၌ အမရာကို “သင်သည် ဤအိမ်၌ ခဏမျှနေရစ်ဦး” ဟုဆိုပြီးလျှင်၊ တံခါးမှူးမယားအားလည်း “အကျွန်ုပ်မယားကို မိခင်တို့အိမ်တွင် ခဏမျှနေပါစေ” ဟု အပ်ထားခဲ့ပြီးသော် မိမိအိမ်သို့သွား၍၊ လုလင်ပျို မင်းချင်းတို့ကို ခေါ်ပြီးလျှင် “ငါသည် မြောက်တံခါးမှူးအိမ်၌ မိန်းမတစ်ယောက်ကို ထားခဲ့၍လာသည်။ ထိုမိန်းမအား ဤအသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်နှင့်သွား၍ သင်တို့ စုံစမ်းကြချေ” ဟု စေလိုက်၏။

မင်းချင်းတို့သည်လည်း မဟောသေဆိုတိုင်း အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကိုယူ၍ အမရာသူဌေးသမီးအား မင်းကြီး၏သားတော်က စေလွှတ်ကြောင်းနှင့် ပြောဆိုစုံစမ်းကြ၏။

အမရာသည် အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်နှင့်လာ၍ ပြောဆိုလာသောလုလင်တို့အား “မောင်ကြီးတို့။ ဤအသပြာ ၁၀၀၀ သည်ကား ကျွန်ုပ်လင်၏ ခြေဖဝါး၌ကပ်သော မြူလုံးလောက်မျှ အဖိုးမထိုက်။ နှစ်ခြိုက်ရာသွား၍ တစ်ပါးမှာသာ ရှာကြပါလေ။ အကျွန်ုပ်မှာ လွတ်လပ်သူ မဟုတ်” ဟုဆို၏။

ထိုမင်းချင်းတို့လည်း အမရာဆိုလိုက်သော အကြောင်းစကားအလုံးစုံကို မဟောသေထံပြန်၍ ပြောကြကုန်၏။ မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း “အချင်းတို့။ သင်တို့စကား မချေငံသောကြောင့် ရှိသည်ဖြစ်မည်။ တစ်ကြိမ်သွား၍ စကားလှည့်လည် ချေငံစွာ ဖြားယောင်းပြောဆိုချေဦး” ဟု လွှတ်ပြန်၏။ မင်းချင်းတို့လည်း ရှေးနည်းတူ အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်နှင့် သွား၍ စကားလှည့်လည်ချေငံစွာ ဖြားယောင်းပြောဆိုသော်လည်း အမရာသည် ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် ပယ်လိုက်ပြန်၏။ မင်းချင်းတို့လည်း ထိုအကြောင်းကို မဟောသေထံသို့သွား၍ ပြန်ကြားလေ၏။ မဟောသေသုခမိန်လည်း “တစ်ကြိမ်သွား၍ စုံစမ်းချေဦး” ဟု လွှတ်လိုက်ပြန်၏။ အမရာလည်း ရှေးနည်းအတူလျှင် ပယ်ဆိုလိုက်၏။ ဤသို့ ၃ ကြိမ်တိုင်အောင်စေလွှတ်၍ စကားမရလျှင် မင်းချင်းတို့ကို “တစ်ဖန် သင်တို့သွားချေဦး။ မင်းအာဏာထား၍ ခေါ်ချေ။ မလိုက်လျှင် လက်ကိုဆွဲ၍ ခေါ်ခဲ့” ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။

မင်းချင်းတို့သည်လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်း တံခါးမှူးအိမ်သို့သွား၍ အမရာကို “အမိငယ်အသက် ဦးလည်ကိုပိုင်သော အရှင့်သားတော်က သူကောင်းပြုတော်မူလို၍ ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် အသပြာလက်ဆောင် အထိုက်အလျောက်နှင့် ယုံမှတ်တော်မူသည့် သူငယ်ဖော်များကို အသာအယာ စေလွှတ်တော်မူသည်ကိုလျက် တစ်ပါးတခြားဆင်းရဲသားများမှာကဲ့သို့ မလောက်မလေး ပြောဆိုငြင်းပယ်နေသောကြောင့် သခင်က အမျက်တော် ဝင်၍၊ ‘အလျင်တဆော အပါခေါ်ခဲ့’ စေလွှတ်တော်မူသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ယခုလာခဲ့ကြရသည်။ သင် အသိုနည်း။

လိုက်မည်လော၊ မလိုက်မည်လော”ဟုမေးလျှင်၊ အမရာကလည်း “မောင်ကြီးတို့။ အရှင်သားတော်စင်ကို မလောက်မလေးပြီပဲမည် ကျွန်မ မဟုတ်ပါ။ အရှင် သူကောင်းပြုလိုသော်လည်း ဘုန်းကံနည်းသည့် ကျွန်မဖြစ်၍ ကံထားရာလင်နှင့် ရှိချေပြီဖြစ်သောကြောင့်သာ သူကောင်းမပြုထိုက်။ ကံနည်းမိန်းမဖြစ်ကြောင်းကို လျှောက်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်”ဟု ဆို၏။ မင်းချင်းလုလင်ပျိုတို့လည်း “သင် မလိုက်ဘဲ မနေသာ။ အပါခေါ်ခဲရမည် အမိန့်တော်နှင့် ဖြစ်သည်”ဟု လက်ကို ဆွဲငင်လျက် မဟောသမသုခမိန့်ထံသို့ ခေါ်သွားကြလေ၍၊ အတွင်းသား၊ အပြင်သား ထွက်ဝင်သွားလာကြလျက် များစွာသောအခြေအရံဖြင့် မင်းသားစည်းစိမ်အိမ်ကြီးထက်၌ အဆောင်အရွက်များစွာနှင့် မင်းသား၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် တင့်တယ်စွာနေသော မဟောသမထံသို့ ရောက်လေ၏။

အမရာသူဌေးသမီးသည် ‘ငါ့လင် အပ်ချုပ်သမားပင်လော’ဟု တွေးတောဖွယ်အကြောင်း မပေါင်းမဆိုင် လာသဖြင့် သတိမမူ။ ‘မင်းသား’ဟူသော အမှတ်သာရှိ၍ ဒသိမမြင် ဖူးယောင်ထင်လျက် ကြီးမြင့်တင့်တယ်စွာသော မင်းသားကိုမြင်လေသော် ရှုကြည့်လျက် ပြုံးရယ်ခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ မျက်ရည်စီးယို ငိုခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ထိုသို့ ရယ်မြူးခြင်း၊ငိုကြွေးခြင်းကို မဟောသမသုခမိန့်မြင်လျှင် “သင် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့ကိုကြည့်၍ ရယ်ယောင်၊ ငိုယောင်ပြုဘိသနည်း” ဟုမေး၏။ အမရာသည်လည်း မဟောသမစကားကိုကြားလျှင်

“ရွှေနန်းသခင် အရှင်သားတော်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်နှလုံး ပြုံးရွှင်ပေသည်မှာ အရှင်သားကို မခံညားလို၍ မဟုတ်ပါ။ ဤသို့သော စည်းစိမ်အိမ်တော်ကို အကျွန်ုပ် မမြင်စဖူး မြင်ရသဖြင့် ‘မြင့်မြတ်သောဤစည်းစိမ်သည် ဘုန်းကံနည်းသောသူတို့အား မထိုက်။ အကြောင်းမရှိဘဲ လုံ့လပြုကုန်သော်လည်း ဤသို့သောစည်းစိမ်ကို မရရာ။ ရှေးရှေးသောသံသရာက စင်ကြယ်စွာ ဒါန၊သီလ စသည်ကိုပြု၍ ကုသိုလ်ကံအရင်းသန်လှသောကြောင့်သာ ရအပ်၏။ ကုသိုလ်ကံ၏အကျိုးမည်သည်ကား အလွန် အံ့ဩဖွယ်ရှိစွတကား’ဟု ကြံမိ၍ နှစ်လိုသောနှလုံးဖြင့် ရွှင်ပြုံးမိပါသည်။

“မျက်ရည်စီးယို ငိုသည်မှာ ဤသို့သော စည်းစိမ်တော်ကြီးကို ရသောသခင် ဖြစ်ပါလျက် ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း တင့်တယ်စွာ သံသရာလည်းမရှုံး ဘုန်းတော်တိုးပွားကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့အကျင့်အလေ့ဖြင့်သာ မွေ့လျော်ပျော်ပါးရမည်ကို စိတ်အလိုသို့လိုက်သဖြင့် ခွင့်ရစိုးပိုင် အနိုင်အနင်း စည်းစိမ်တော်ယစ်၍ အပြစ်ကိုမမြော်မိ လင်ရှိမိန်းမဖြစ်သူကို သိမ်းယူမည်။ ယခု ပြုကြံတော်မူသော မကောင်းမှုဝန်သည် တမလွန်သံသရာ၌ ကြီးစွာသောဆင်းရဲ ငရဲမီးလျှံသို့ပို့ဆောင်သဖြင့် နောင်ဘဝမှာ ချမ်းသာမမြဲ ဆင်းရဲရှာပြန်လိမ့်တကားဟု အရှင်သားကို သနားခြင်းကရဏာ”သက်၍ စိတ်စက်ကွဲပြီသဖြင့် ငိုမိပါသည်”ဟု ဆို၏။

ဤသို့လျှောက်ထားသော အမရာသူဌေးသမီးစကားကို ကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန့်သည် ‘ဤမိန်းမကား စိတ်ထားစိတ်နေ စင်ကြယ်ပေဟန် ရှိ၏’ဟု စုံစမ်းသဖြင့်သိရပြီးသော်၊ မင်းချင်းတို့ကိုခေါ်၍ “အချင်းတို့။ ဤမိန်းမကို သူ့နေရာအိမ်သို့ ပို့ကြပါချေတော့။ သူ့အလိုမရှိလျှင် ဖြစ်သာမည်မဟုတ်”ဟု ဆို၍ တံခါးမှူးအိမ်သို့ ပို့စေပြီးသော်၊ မဟောသမသုခမိန့်သည် မထင်မရှားသော အပ်ချုပ်သမား၏အသွင်ကိုပင် ဆောင်ပြန်၍ ထိုနေ့ည၌ တံခါးမှူးအိမ်၌ အမရာသူဌေးသမီးနှင့်အတူတကွ အိပ်နေပျော်ရွှင်ကြလျက်၊ နံနက်မိုးသောက် ရောက်လတ်သော် မဟောသမ သုခမိန့်သည် အမရာကို တံခါးမှူးအိမ်တွင်ပင်ထားခဲ့၍၊ နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးလျှင် ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားအား စိတ်နှစ်သက်ရာ မိန်းမကောင်းရခဲ့ကြောင်းကို လျှောက်ကြား၏။

ဥဒုမ္မရဒေဝီသည်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံသို့ သွား၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ယမန်နေ့ ၃-၄ ရက်က အကျွန်ုပ်လျှောက်ထားချက်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူပါ။ ကိုယ်တော်က ‘မဟောသခကို စုံစမ်းလေဦး’ အမိန့်တော်ရှိ၍ အကျွန်ုပ်စုံစမ်းလေလျှင် လုလင်ပျိုဓလေ့ မိန်းမကောင်းကိုလှည့်လည်၍ နှစ်သက်ရာ ရှာကြံလိုပါသည်အကြောင်းကို ပြောဆိုပါသည်။ ယခု ရှာကြံသဖြင့် ရောက်ပြီဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းစွာ ယူဆောင်ရမည် မဟုတ်ပါလော” ဟု လျှောက်ကြား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း မိဖုရားစကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းပြီ” ဟုဆို၍ မဟောသခအား မြို့တွင်း မင်းညီမင်းသားတို့ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာဆောင်ရွက်ရိုး အစဉ်ရှိသည့်အတိုင်း၊ အမရာအားလည်း မင်းသမီး၊ မိဖုရားတို့ ဝတ်ဆင်ထုံးရှိသည်နှင့်လျော်စွာ ထူးမြတ်သောအဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဝတ်ဆင်စေပြီးလျှင် ‘အမရာဒေဝီ’ ဟူသောအမည်ဖြင့် ထူးမြတ်သောယာဉ်ပေါ်၌ စီးစေလျက်၊ များစွာသော မိန်းမဋ္ဌေဖော် အခြံအရံနှင့်တကွ မြောက်တံခါးမှူး အိမ်မှသည် မဟောသခသုခမိန့်အိမ်သို့တိုင်အောင် တန်ဆာဆင်သောမင်းလမ်းခရီးဖြင့် ကြီးစွာသော ပွဲသဘင် အချီးအမြှောက်ကိုပြု၍ ဆောင်ယူစေပြီးသော် မဟောသခ၏အိမ်၌ ကြီးစွာသောထိမ်းမြားမင်္ဂလာကို ပြုစေ၏။

ထိုသို့ လက်ထပ်မင်္ဂလာဆောင်ပြီးသော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသခသုခမိန့်အား အဖိုး ၁၀၀၀ ထိုက်သော ထူးထူးမြတ်မြတ် မင်းထိုက်စိုးသုံး ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ဖြင့် ပေးအပ်လက်ဖွဲ့ခြင်းကိုပြု၏။ တံခါးမှူးကိုအစပြု၍ မှူးတော်မတ်တော်၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး အလုံးစုံ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ကလည်း မိမိတို့အားနှင့်လျော်စွာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ဖြင့် မဟောသခသုခမိန့်အား ပူဇော်စေ၏။

အမရာဒေဝီသည် ထို ရောက်ရောက်သမျှ အလုံးစုံသောပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ကို မင်းကြီးက လက်ဖွဲ့သည့်ပဏ္ဏာမှလည်း တစ်ဝက်ခွဲ၍ မင်းကြီးအား ဆက်ပြန်၏။ တံခါးမှူးအစရှိသော အလုံးစုံသောသူတို့၏ ပဏ္ဏာမှလည်း တစ်ဝက်ခွဲ၍ ထိုသူတို့ကို လက်ဆောင်တုံ့ပြန်လိုက်၏။

ထိုသို့ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ပြုပြီးသည့်နေ့မှစ၍ ဘုရားလောင်း မဟောသခသုခမိန့်သည် ဘုန်းပညာ ကျက်သရေ တိုးတက်သောအချိန်အရွယ်လည်း ရောက်သည်နှင့် လျှံတောက်ထွန်းပသော ပတ္တမြားမျက်ရစ်ကို လှော်သစ်သော သိင်္ဂနီကံ^{၁၄} ရွှေစင်ပေါ်၌ တင်ထားဘိသကဲ့သို့ နှစ်လိုရွှင်လန်း တင့်တယ်ပေါ်ထွန်းစွာ အမရာဒေဝီကို မင်းပေးစည်းစိမ် အိမ်လုံးနှင်း၍ မင်းကြီး၏အကျိုးစီးပွား ဘုန်းကျက်သရေတိုးတက်ကြောင်း ကောင်းမကောင်း၊ ရာမရာကို မချာနေည လုံ့လမြဲနှောင် ဆောင်ရွက်စီရင်လျက် အသက်ထက်ဆုံး နှလုံးချစ်ခင် ကြင်နာခြင်းမေတ္တာနှံ့၍ စံပျော်ချမ်းငြိမ် စည်းစိမ်ကြီးသခင်ခံလေသတည်း။

ဤကား ဘုရားလောင်းမဟောသခအား ၇ ကြိမ်မြောက်သော မင်းကြီး၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရခြင်းတည်း။

၃၀။ သဗ္ဗရတနာစောရဓနံ^{၁၇၁}

အမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်တို့တွင်လည်း ၃ ယောက်သောသုခမိန်တို့သည် သေနကသုခမိန်အိမ်သို့ နည်းနာခံလို၍ လည်းကောင်း၊ မင်းရေးမင်းခွင့်ကို တိုင်ပင်လို၍ လည်းကောင်း နေ့တိုင်းမပြတ်လျှင် ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ မဟောသေသုခမိန်သည် လက်ထပ်မင်္ဂလာ ပြုပြီးသောအခါ တစ်နေ့သ၌ သေနကအမတ်သည် မိမိအိမ်သို့ရောက်လာသော သုခမိန် ၃ ယောက်တို့ကို ဤသို့ တိုင်ပင်ပြောဆို၏။

“အမတ်သုခမိန်တို့။ ငါတို့သည် သူဌေးသား မဟောသေကဲ့သို့ပင် အရာရာမှာပင် မစွမ်းနိုင်ကြဖြစ်ချေ သည်။ သူဌေးသားမဟောသေ၏ ပညာကို ပြိုင်နှုန်းလျှင် အရှုံးဘက်ကသာ ကြိမ်ကြရသည်ကို မတန်သေး။ ယခုတစ်ဖန် မဟောသေမှာ နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ်တည်း ရှေ့ပိတ် နောက်ပါ ဘုန်းပညာရှိမယားကောင်းနှင့် ပေါင်းမိပြန်သဖြင့် မဟောသေ ၂ ယောက်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရှိချေသော် ငါတို့နေရာ ရနိုင်တော့မည်မဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်၍ သူဌေးသား မဟောသေ၏ ပျက်စီးကြောင်း မကောင်းသော ဥပါယ်^{၁၇၂}ဖြင့် ကုန်းတိုက်ချောစား၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားရသော် မကောင်းလော”ဟု တိုင်ပင်၏။

သုခမိန် ၃ ယောက်တို့သည် သေနကသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် “ဆရာသုခမိန်။ ဆရာဆိုတိုင်းပင်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ ဖြစ်မည်မှန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း အကျွန်ုပ်တို့ မကြံနိုင်”ဟု ဆိုကြ၏။ သုခမိန် ၃ ယောက်တို့စကားကို သေနကသုခမိန်ကြားလျှင် “သုခမိန် ၃ ယောက်တို့။ သင်တို့ မကြံနိုင်လျှင် ငါ၏အလိုသို့သာ လိုက်ကြကုန်။ မဟောသေပျက်စီးမှု တစ်ခုသောဥပါယ်တံမျဉ်ကို ငါ ကြံမိပြီ။ သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ ငါသည် မင်းကြီး၏ပတ္တမြားဆံကျင်ကို ခိုးယူအံ့။ ပက္ကသအမတ်မှာ မင်းကြီး၏ ရွှေပန်းကုံးကို၊ ကာမိန္ဒအမတ်မှာ မင်းကြီး၏ကမ္မလာကို၊ ဒေဝိန္ဒအမတ်မှာ မင်းကြီး၏ရွှေခြေနင်းကို ခိုးယူကြလော့။ ဤသို့ ငါတို့ခိုးယူပြီးလျှင် ငါတို့အိမ်၌မထားဘဲ မဟောသေအိမ်သို့ တစ်ပါးသောစားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကို ရောင်းဟန်ပြု၍ ပို့အံ့။ ထိုမင်းကြီး အသုံးအဆောင်တော် တန်ဆာ ၄ ခု မဟောသေအိမ်သို့ရောက်သောအခါ ထင်ရှားစွာ အမှုဖြစ်လတ္တံ့။ ငါ ယခု ဆိုတိုင်းသာလျှင် သင်တို့ပြုကြကုန်လော့”ဟု တိုင်ပင်ပြောဆိုကြပြီးသော် သေနကအမတ်သည် မင်းကြီး နန်းတော်မှ ပတ္တမြားဆံကျင်ကိုခိုးယူပြီးလျှင် ရက်တက်အိုး၌ထည့်၍ မိမိကျွန်မ တစ်ယောက်ကိုခေါ်ပြီးသော် “သင်သည် ရက်တက်အိုးကိုရွက်လျက် ရက်တက်ရောင်းဟန်ပြု၍ သူတစ်ပါးက ဝယ်လိုသော်လည်း မရောင်းမပေးနှင့်။ မဟောသေ အိမ်ကခေါ်မေးလျှင် ဤရက်တက်အိုးကို အဖိုးမဆိုဘဲ ပေးအပ်၍လာခဲ့”ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။

ထိုကျွန်မသည်လည်း သေနကအမတ်ဆိုတိုင်း “ကောင်းပြီ”ဟုဝန်ခံ၍ ရက်တက်အိုးကိုရွက်လျက် ရက်တက်ရောင်းဟန် အမှုအရာဖြင့် “ရက်တက်အလိုရှိပါလျှင် ဝယ်လိုက်ကြ”ဟု ဆိုကာဆိုကာ မဟောသေအိမ် အနီးအပါး၌သာ လူးလာခေါက်ပြန်သွား၏။ အမရာဒေဝိလည်း အိမ်တံခါးဝ၌ရပ်လျက် ရက်တက်သည်မ၏ အမှုအရာကိုမြင်လေသော် ‘ဤမိန်းမသည် တစ်ပါးသောအရပ်သို့လည်း မသွား။ ငါ့အိမ်အနီးအပါး၌သာ လူးလာ ခေါက်ပြန်သွား၏။ ဤမိန်းမ၌ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ခု ရှိသည်ဖြစ်ရာ၏’ဟု ကြံပြီးလျှင် မိမိအစေအပါး အိမ်ကျွန်မများကို “သင်တို့ တစ်ပါးလွတ်ရာမှာနေချေ။ နောင် ငါခေါ်သော်လည်း မလာကြနှင့်”ဟုဆို၍ တစ်ပါးအရပ်သို့ ဖယ်နေစေပြီးမှ “ရက်တက်ရောင်းသည့် မိခင်။ ရက်တက်ကို ကျွန်မ ဝယ်လိုက်အံ့။ ဤသို့ လာလှည့်”ဟု ရက်တက်သည်မကို ခေါ်၏။ အမရာဒေဝိအိမ်သို့ ရက်တက်သည်မ ရောက်လာသောအခါ မိမိအစေအပါး ကျွန်မများကို ခေါ်ဟန်ပြု၏။ ကျွန်မများလည်း အမှာအထားနှင့်ဖြစ်၍ မလာဘဲနေကြလတ်သော်

ရက်တက်သည်မကို “အမယ်။ သင်တို့ကျွန်မများ မကြားသည်ထင်၏။ ခေါ်၍မလာလိုပါ။ ရက်တက်အိုးကို ဤတွင်ချခဲ့၍ ကျွန်မများကို အမယ်ပင် သူငယ်အမှု ပြုလုပ်တည့်ပါချေ”ဟု အိမ်ကျွန်မများကို အခေါ်သွားခိုက်တွင် အမရာဒေဝီသည် ရက်တက်အိုးကို လက်ဖြင့်နှိုက်၍စမ်းလေသော် ပတ္တမြားဦးသျှောင်ကျင်ကို တွေ့မြင်လျှင် လက်ကိုနုတ်၍ ပြကတော့အတိုင်း အိုးကိုထား၏။ ရက်တက်သည်မလည်း အိမ်ကျွန်မများကို ခေါ်ခဲ့ပြီးမှ အမရာဒေဝီ ထံလာလတ်၏။ အမရာဒေဝီသည် အသာအယာဖျောင်းဖျာပြောဆို၍ ရက်တက်သည်မကို “အမယ်။ သင်သည် အသူ့အိမ်ကပေနည်း” ဟု မေး၏။ ရက်တက်သည်မသည် “သခင်မ။ အကျွန်ုပ်ကား သေနကသုခမိန်၏ ကျွန်မပေတည်း”ဟုဆိုလျှင်၊ “သင့်အမည်ကို အသူ့ဆိုပေသနည်း”ဟု မေးပြန်၏။ ရက်တက်သည်မသည်လည်း “သခင်မ။ အကျွန်ုပ်အမည်ကား ဤအမည် ရှိ၏”ဟု ဆိုပြန်လတ်သော် “သင့်အမိကား အဘယ်အမည် ရှိသနည်း”ဟု မေးပြန်လေ၏။ ရက်တက်သည်မ သည်လည်း “သခင်မ။ အကျွန်ုပ်အမိ အမည်ကား ဤအမည် ရှိ၏”ဟု ဆိုပြန်လျှင် အမရာ ဒေဝီလည်း “သင်၏ရက်တက်အိုးကား အဖိုး မည်မျှ ထိုက်မည်နည်း”ဟု မေးပြန်၏။ ရက်တက်သည်မလည်း “သခင်မ။ အကျွန်ုပ် ရက်တက်အိုးကား အဖိုး ၄ သပြာ ထိုက်၏”ဟု ဆိုလတ်သော် “အမယ်။ ထိုသို့တပြားကား ဤရက်တက်အိုးကို အကျွန်ုပ်ဝယ်လိုက်အံ့”ဟု ဆို၏။ ဤရက်တက်သည်မလည်း အမရာဒေဝီစကားကို ကြားလျှင် “သခင်မ။ အကယ် သခင်မ ဝယ်မည်မှန်မှ အကျွန်ုပ် အဖိုးကို မလိုပြီ။ ဤရက်တက်ကို အိုးနှင့်တကွပင် ယူတော်မူရစ်လော့”ဟုဆို၍၊ အမရာဒေဝီအား ပေးအပ်ခဲ့ပြီးလျှင် မိမိအိမ်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

အမရာဒေဝီလည်း ထိုကျွန်မ သွားပြီးသော် သေနကဆရာအမတ်ကြီးသည် မင်းကြီး၏ပတ္တမြားဆံကျင်ကို ရက်တက်အိုး၌ထည့်၍၊ ‘မိမိအိမ်ပေါက်၊ ဤအမည်ရှိသောကျွန်မ၏သမီး၊ ဤအမည်ရှိသောကျွန်မကို ရက်တက်ရောင်းဟန်နှင့် ပို့ချေစေလွှတ်လိုက်သဖြင့် မည်သည့် နှစ်၊လ၊ ရက် အချိန်တွင် ပို့ရောက်လာသောကြောင့် စကားအလုံးစုံကို စစ်မေး၍ လည်းကောင်း ကျွန်မနှုတ်ထွက်ချက်အတိုင်း သိမ်းယူလိုက်သည့် ရက်တက်အိုးတည်း’ဟု ကမ္မည်းအကွရာ ထိုအိုး၌ တံဆိပ်လိပ်ထိုးမှတ်၍ သိမ်းယူထား၏။

ပက္ကသအမတ်လည်း မင်းကြီး၏ ရွှေပန်းကုံးကို ခိုးပြီးလျှင် ပန်းတောင်း၌ထည့်၍ အပေါ်၌ မြတ်လေးပန်းဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပြီးသော် မိမိကျွန်မတစ်ယောက်ကို ရှေးနည်းအတူ အမရာဒေဝီအိမ်သို့ ပို့စေ၏။

ကာမိန္ဒအမတ်သည်လည်း မင်းကြီးကမ္မလာကို ခိုးယူပြီးလျှင် ဟင်းရွက်တောင်း၌ထည့်၍ အပေါ်၌ ဟင်းရွက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပြီးသော် မိမိကျွန်မတစ်ယောက်ကို ရှေးနည်းအတူ အမရာဒေဝီအိမ်သို့ပို့စေ၏။

ဒေဝိန္ဒအမတ်သည်လည်း မင်းကြီး၏ ရွှေခြေနင်းကို ခိုးယူပြီးလျှင် မုယောစပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းဖွဲ့စည်း၍ မိမိကျွန်မတစ်ယောက်ကို ရှေးနည်းအတူ အမရာဒေဝီအိမ်သို့ ပို့စေ၏။

အမရာဒေဝီသည်လည်း ဤ ရွှေပန်းကုံး၊ကမ္မလာ၊ ရွှေခြေနင်းတို့ကို ရှေးနည်းအတူ သုခမိန်တို့အမည်၊ ပို့လာသည့် နှစ်၊ လ၊ ရက်၊ အချိန်၊ ကျွန်မ၏အမည်၊ အမိ၏အမည်၊ အရှင်နှင့်တကွ အလုံးစုံကို ကျွန်မတို့ နှုတ်ထွက်အတိုင်း ကမ္မည်းလိပ်ထိုးမှတ်၍ သိမ်းယူထားလေ၏။

ဤ ၄ ခုသော မင်းတန်ဆာတို့ကို ရပြီးသော် အမရာဒေဝီသည် ထိုမင်းတန်ဆာ ၄ ခုကို ကမ္မည်းလိပ်နှင့်တကွ ဆောင်ယူ၍ မဟောသမသုခမိန်အား လျှောက်ကြားပေ၏။

သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း တန်ဆာ ၄ ခုကို အမရာအိမ်သို့ ပို့စေပြီးလျှင် နန်းတော်သို့ ဝင်ကြလေ၏ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ဤသို့ လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်အရှင်၌ ဆင်တော်မူမြဲဖြစ်သော ပတ္တမြားဆံကျင်ကို ယခုအကျွန်ုပ်တို့ မမြင်ရပါ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆင်တော် မမူပါသနည်း”ဟု လျှောက်ကြ၏။ မင်းကြီးလည်း ဆရာအမတ်ကြီးတို့။ ကောင်းပြီ။ ယခု ငါ ဆင်တော်မူအံ့”ဟု ဆို၍ ဆံကျင်ကိုယူချေစေသော်၊ ထားရာအရပ်၌ ပတ္တမြားဆံကျင်ကို မမြင်မတွေ့သောကြောင့် မင်း၏တန်ဆာမှူးတို့က ပတ္တမြားဆံကျင် ပျောက်ကြောင်းကိုလျှောက်လျှင် သုခမိန် ၄ ယောက်တို့က “အရှင်မင်းကြီး။ ပတ္တမြားဆံကျင်တော်သာ မဟုတ်။ ရွှေပန်းကုံး၊ ကမ္မလာ၊ ရွှေခြေနင်း တန်ဆာတော်များလည်း ထားရာတွင် ယခု ရှိမည်မထင်ပါ”ဟု တင်လျှောက်၍၊ ကြည့်စေပြန်သော် မတွေ့မမြင်သဖြင့် တန်ဆာ ၄ ခု ပျောက်ကြောင်းကို မင်းကြီးသိလျှင် ဤတန်ဆာ ၄ခုကား အဘယ့်ကြောင့် ပျောက်ရအံ့နည်း”ဟု မင်းကြီးဆို၏။

ထိုအခါ သုခမိန်အမတ် ၄ယောက်တို့က “အရှင်မင်းကြီး။ ဤတန်ဆာ ၄ ခုတို့သည် တပ်ပါး အခြား လွင့်ပါးပျောက်ရမည် မဟုတ်။ မထင်မရှားခိုးသူ ယူ၍ သုံးဆောင်ဝံ့မည်လည်း မဟုတ်။ အရှေ့ယဝ မဇ္ဈဂုံးလယ်တောရွာ သူကြွယ်သားကို မြှောက်စား၍ သူကောင်းပြုတော်မူရာတွင် ပြည်ကြီးသခင်ကိုစင်လျက် အရှင်မမှတ် မညွတ်မကိုင် ရိုင်းပျဆိုးသွမ်း သောင်းကျန်းထောင်ထား လိုဟန်အကြံနှင့် ရန်သူတော် ထိုသူခိုး ယူသုံးစားသည်ကို သိကြားသောကြောင့် လျှောက်ပါသည်”ဟုဆို၍၊ မင်းကြီးအား ကုန်းတိုက် ချောစားကြကုန်၏။

ဤသို့ မင်းကြီးအား သုခမိန် ၄ ယောက်တို့ လျှောက်ထားသည့်စကားကို အတွင်းတော်သား မင်းခစားတို့ ကြားသိလေသော် မဟောသခေသုခမိန်၏အကျိုးကို လိုကုန်သော အတွင်းတော်သားတို့သည် ထိုအကြောင်းကို မဟောသခေသုခမိန်ထံ သွား၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။ မဟောသခေသုခမိန်သည်လည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် ‘ဤသူတို့ ပြောဆိုလာတိုင်း မှန်မမှန်ကို မင်းကြီးနှင့်တွေ့မြင်ရမှ အတပ်သိနိုင်အံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင် မင်းကြီးအား ခစားအံ့သောငှာ နန်းတော်သို့ဝင်လေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အမတ်ကြီး ၄ ဦးတို့စကားကို နားဝင်၍ ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပြင်းစွာ အမျက်ထွက်သဖြင့် မဟောသခေသုခမိန်လာသည်ကို မြင်လျှင် “အဘယ်သူနည်း။ ငါတို့မသိချေ”ဟု မိန့်တော်မူလျက် မျက်နှာကိုမျှ အမြင်မခံ ပြန်မကြည့်ဘဲ နန်းထဲသို့ ဝင်သွားလေ၏။

သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း မဟောသခေအား မင်းကြီး အမျက်ထွက်မှန်းကိုသိပြီးသော် နန်းတော်မှ ထွက်ခဲ့၍ မိမိတို့အိမ်သို့ သွားကြလေ၏။ မဟောသခေသုခမိန်လည်း မင်းကြီးအတွေ့မခံသဖြင့် မိမိအိမ်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အကြောင်းအခွင့်ကိုမျှ မစစ်ဆေးမူ၍လာလျှင် တစ်ဘက်သား တို့၏ စကားနှင့် ယုံမှားသဖြင့် “ငါ၏ရန်သူ မဟောသခေကို ကွပ်မျက်ရိုး ရာဇဝတ်ထုံးရှိသည့်အတိုင်း ယခုပင် လုပ်ကြံပြီးစေ”ဟု သူသတ်အမှုအကြီးတို့ကို စေခန့်လိုက်၏။ မဟောသခေ၏ အကျိုးကိုလိုကုန်သော နန်းတွင်းသား တို့သည်လည်း “အရှင်သား။ ယခု မင်းကြီး အမျက်ထွက်ဆဲဖြစ်သည်။ ခေတ္တခဏရှောင်လွှဲ၍ နေတော်မူမှ သင့်ပါမည်” ဆိုကြသဖြင့်၊ မဟောသခေသုခမိန်သည် ‘ထိုသူတို့ပြောသောစကားကား အကျိုးလိုသောစကား ဖြစ်ပေသည်’ဟု ယူ၍၊ အမရာဒေဝီအား “အဘယ် အမရာ။ ငါ သည်တွင် ယခုနေ၍ မသင့်သေး။ မင်းကြီး အမျက်တော်မပြေသမျှ ကာလပတ်လုံး တောင်မဇ္ဈဂုံးရွာသို့ လွှဲဖယ်နေချေဦးမည်။ သင်သာလျှင် မင်းရေးမင်းခွင့် သာ၊ မသာကို ပညာဖြင့်သိအောင်ပြုလျက် နေ့ညဉ့်မပြတ် သတိဝိရိယ ရှိပါစေ”ဟု မှာထားခဲ့ပြီးသော် မထင်မရှား

ဆင်းရဲသား၏အသွင်ဖြင့် မြို့တော်တံခါးမှထွက်၍ ဒက္ခိဏယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသို့သွားပြီးလျှင် အိုးထိန်းအိမ်၌မှီခိုလျက် အိုးထိန်းအမှုကို လုပ်ဆောင်၍ နေလေ၏။

မိထိလာပြည် မြို့တွင်းမြို့ပြင်နေသော လူအပေါင်းတို့လည်း ‘မဟောသမသုခမိန်သည် မင်းရှိန်မင်းမျက်နှင့် ထွက်ပြေးရခဲ့ပြီ’ဟု တစ်ပြည်လုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ကြကုန်၏။ သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း မဟောသမသုခမိန် ပြေးကြောင်းကိုသိကြလျှင် ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းပြင်းစွာနှင့် “ဆရာတို့။ အသို့နည်း။ မည်သည်ကိုမျှ မစိုးရိမ်ကြနှင့်။ ငါတို့ကား ပညာရှိ မဟုတ်ပါသလော။ ငါတို့အကြံကို ဘယ်သူ ခံနိုင်အံ့နည်း”ဟု အချင်းချင်း ပြောဆိုပလွှားပြီး၍ မိမိတို့အိမ်၌ အသီးအသီး တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မသိရစေဘဲ ‘အမရာဒေဝီကို သိမ်းယူမည်’ဟု ကိုယ်စီကြံစည်ကြပြီးသော် အမရာဒေဝီထံ အမှာအထား စကားအနီးအစပ်နှင့် ကောင်းမြတ်သော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို အသီးအသီး ပို့သစေ၏။

ထိုအခါ အမရာဒေဝီသည်လည်း သုခမိန် ၄ ယောက်တို့ လက်ဆောင် ၄ ဦးကို သိမ်းယူလိုက်၏။ လက်ဆောင်ပို့လာသူတို့တွင် ‘မည်သည့်အချိန်ရောက်လျှင် ကြွတော်မူခဲ့ပါတော့’ဟု အသီးအသီး ၄ ယောက်လုံးကိုပင် မှာလိုက်ပြီးမှ မိမိအိမ်တွင်း၌ အစောက်တစ်သူကျော်^{၁၃}လောက်၊ အကျယ် ၄ ယောက် ၅ ယောက်နေသာရုံ တွင်းတူးစေပြီးလျှင် ထိုတွင်း၌ မစင်ခြောက်၊ မစင်စို ရသမျှကို ရေနှင့်ဖျော်၍ ထိုမစင်ရည်ဖြင့် ပြည့်စေပြီးသော် တွင်းပေါ်၌ အိမ်ထဲကနေ၍ နင်းသာအောင် ယန္တရားစက်ပျဉ်ဖုံးထိုးပြီးမှ တွင်း ၄ မျက်နှာ၌ ကဲလားကာရံ၍ထား၏။

အမရာဒေဝီမှာလိုက်သည့်အချိန်သို့ရောက်လျှင် သေနကသုခမိန်သည် ရေချိုးခြင်း၊ အမွှေးအထုံအမှုန့်တို့ဖြင့် ကိုယ်ကိုလိမ်းသပ်ခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ အထူးထူးသော အရသာ ဘောဇဉ်ကောင်းကို စားသောက်ခြင်း ကိစ္စပြီးပြီးသော် အမရာဒေဝီအိမ်သို့သွား၍ တံခါးဝသို့ရောက်လျှင် ရပ်နေလျက် လာကြောင်းကို အမရာဒေဝီအား ကြားသိစေ၏။

အမရာဒေဝီလည်း “ဆရာ။ ဤသို့ကြွတော်မူပါ”ဟုဆိုလျှင် သေနကအမတ်သည် အမရာဒေဝီအနီး၌ ရပ်နေ၏။ အမရာဒေဝီလည်း စကားမာယာ လိမ္မာလှသောမိန်းမဖြစ်၍ စိတ်ထဲကမကြင်သော်လည်း အပေါ် စကားဖြင့် “အရှင်။ အကျွန်ုပ်ကား အရှင်၏အလိုသို့ လိုက်ရမည်ဧကန် မှန်ပါတော့သည်။ ထိုသို့တစ်မူကား ရေမချိုးဘဲအိပ်ခြင်းငှာ မလျှောက်ပတ်ဖြစ်၍ ရေချိုးတော်မူပါဦး”ဟု ဆို၏။

သေနကအမတ်သည်လည်း တပ်မက်သောစိတ်နှင့် “အဘယ်။ သင်က ရေချိုးစေလိုလျှင် ချိုးရဦးတော့မည်” ဟုဆိုလတ်သော်၊ အမရာဒေဝီသည် ပြင်သို့ထွက်၍ ရေအိုးကိုချိုးပြီးလျှင် သွန်းအံ့သကဲ့သို့ပြုလျက် “အရှင်။ ဤသို့ ထွက်တော်မူလှည့်။ ရေချိုးပျဉ်ပေါ်သို့ တက်တော်မူပါလော့”ဟု ဆို၏။ သေနကအမတ်လည်း ထွက်ပြီးလျှင် ပျဉ်ပေါ်သို့တက်၍ရပ်သောအခါ ကိစ္စတစ်ပါးနှင့်သွားဟန် အိမ်ထဲသို့ဝင်၍ ယန္တရားပျဉ်ဖုံးအစွန်းကို နင်း၏။ ထိုအခါ သေနကအမတ်သည် ပျဉ်ပေါ်မှလျှော၍ မစင်တွင်းသို့ကျလေ၏။ အမရာဒေဝီလည်း ယန္တရားပျဉ်ဖုံးကို တွင်းပေါ်၌ဖုံးအုပ်မြဲ ဖုံးအုပ်၍ထားလေ၏။

ပက္ကသ အမတ်သုခမိန်သည်လည်း အမရာဒေဝီ မှာလိုက်သည့်အချိန် ရောက်လျှင် ရေချိုးခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာ ဆင်ခြင်း၊ ကောင်းမြတ်သော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်စားခြင်းကိစ္စပြီးပြီးသော် အမရာဒေဝီအိမ်သို့သွား၍ အိမ်တံခါးဝသို့ရောက်လျှင် လာကြောင်းကို သိစေ၏။ အမရာဒေဝီ၏လက်ပါးစေ ကျွန်မ တစ်ယောက်သည်

ပက္ကသအမတ် လာကြောင်းကို အမရာဒေဝိအား ကြားလေလျှင် အမရာဒေဝိ ထလတ်၍ “အရှင်။ ကိုယ်လက် မသန့်သက်ဘဲ အသို့လျှင် အိပ်၍ ကောင်းပါအံ့နည်း။ ရေချိုးတော်မူဦးလော့”ဟု ဆို၏။ ပက္ကသအမတ်လည်း “အဘယ် အမရာ။ သင် ရေချိုးစေလိုမူ ချိုးရဦးတော့မည်”ဟု ဝန်ခံလတ်သော် အမရာဒေဝိသည် ပြင်သို့ထွက်၍ ရေဖျဉ်းအိုးကိုချီသဖြင့် သွန်းအံ့သကဲ့သို့ပြု၍ “အရှင်။ ဤသို့ကြွတော်မူ။ ရေချိုးပျဉ်ပေါ်သို့ တက်ပါလေ”ဟုဆို၏။

ပက္ကသအမတ်သည် အမရာဒေဝိဆိုတိုင်း ပျဉ်ပေါ်သို့တက်၍ရပ်နေလျှင် အမရာဒေဝိသည် ကိစ္စတစ်ပါး ရှိဟန် အိမ်ထဲသို့ဝင်၍ ယန္တရားပျဉ်စွန်းကို ဆွဲလိုက်သောအခါ ပက္ကသအမတ်သည်လည်း ပျဉ်ပေါ်မှလျှော၍ မစင်တွင်းသို့ကျလေသော်၊ သေနကအမတ်က “သင် အသူနည်း”ဟု ဆီး၍မေး၏။ “ငါကား ပက္ကသအမတ်တည်း”ဟု ဆိုလျှင်၊ “သင်ကား အသူနည်း”ဟု မေးပြန်၏။ သေနကအမတ်ကလည်း “ငါကား သေနကအမတ်တည်း”ဟုဆို၍ အချင်းချင်းမေးမြန်းလျက် မစင်တွင်း၌ ရပ်ကြရကုန်၏။ အမရာလည်း ပျဉ်ဖုံးကို ဖုံးမြဲဖုံး၍ ထားပြန်လေ၏။

ကာမိန္ဒအမတ်သည်လည်း အမရာမှာလိုက်သော အချိန်သို့ရောက်လျှင် ရှေးနည်းအတူ အမရာဒေဝိအိမ်သို့ သွား၍ တံခါးဝသို့ရောက်လျှင် ပက္ကသအမတ်မှာကဲ့သို့ လာကြောင်းကိုကြားသိသဖြင့် ရှေးနည်းအတိုင်းပျဉ်ပေါ်သို့တက်စေပြီးသော် အိမ်ထဲသို့ဝင်သဖြင့် ပျဉ်စွန်းကိုဆွဲငင်လိုက်ရာ ကာမိန္ဒအမတ်သည်လည်း ပျဉ်ပေါ်မှလျှော၍ မစင်တွင်းသို့ ကျလေ၏။ မစင်ရည် ချိုးစိမ်နှင့်ရသော အမတ် ၂ ယောက်တို့က ကာမိန္ဒအမတ်ကို “သင်ကား အသူနည်း”ဟု ဆီး၍မေးသည်ကို “ငါကား ကာမိန္ဒအမတ်တည်း”ဟု ပြောပြီးလျှင်၊ “သင်တို့ကား အသူနည်း”ဟု မေး၏။ ထိုအမတ် ၂ ယောက်တို့ကလည်း “ငါကား သေနက၊” “ငါကား ပက္ကသအမတ်တည်း” ဟု ပြောကြကုန်၏။ အမရာဒေဝိသည်လည်း ပျဉ်ကိုဖုံးမြဲဖုံး၍ ထားပြန်၏။

ဒေဝိန္ဒအမတ်သည်လည်း အမရာဒေဝိ မှာလိုက်သောအချိန်ရောက်လျှင် ရှေးနည်းအတူ လာပြန်သဖြင့် အမရာဒေဝိသည် ဒေဝိန္ဒအမတ်ကို မာယာဖြင့် ပျဉ်ပေါ်သို့တက်စေပြီးလျှင် ပျဉ်စွန်းကိုဆွဲ၍ တွင်းထဲသို့ တစ်ဖန် ကျပြန်စေ၏။ အမတ် ၃ ယောက်တို့ကလည်း “အသူနည်း”ဟု ဆီး၍မေးကြသဖြင့် အချင်းချင်းအမည်ကို ပြောဆိုကြပြီးလျှင် မစင်တွင်း၌ မစင်ရည်တို့ဖြင့် နစ်မွန်းသောကိုယ် ရှိကုန်လျက် မတ်တတ်ရပ်ကာသာလျှင် ထိုညဉ့်ပတ်လုံး မိမိတို့အိမ်ပြု၍ နေကြရသတည်း။

ထိုညဉ့် မိုးသောက်ရောက်လတ်သော် အမတ် ၄ ယောက်တို့ကို မစင်တွင်းမှ ထုတ်ယူစေ၍ ဆံမှတ်ဆိတ်တို့ကို ရိတ်နုတ်စင်စေပြီးလျှင် ဟိရိကောပိနအင်္ဂါများကို ဖုံးလွှမ်းမိရုံသာ ပုဆိုးနံငယ် ဝတ်စေလျက် မုန့်မှုန့်ကို ကော်ရည်ပျစ်ပျစ်ရှိအောင်ကျိုစေပြီးမှ အေးအောင်ထား၍ ထိုကော်ရည်ဖြင့် ထိုအမတ် ၄ ယောက်တို့ကို ဦးခေါင်းမှစ၍ တစ်ကိုယ်လုံးအနံ့လိမ်းသုတ်ပြီးသော် လဲဝါဂွမ်းဖြင့် ဖွေးဖွေးဖြူအောင် ကြလွင့်ကပ်ငြိစေ၍ အရှက်အကြောက်ကို မအောက်မေ့နိုင်အောင်သော ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်စေပြီးသော် ဖျာလိပ်ခေါင်း၌ တစ်ယောက်စီ သွင်းထားအိပ်စေ၏။ ဤသို့ အလုံးစုံကို စီရင်ပြီးသော အမရာဒေဝိသည် မင်းကြီးအား လျှောက်ထားပို့ဆက်အံ့သောငှာ ပတ္တမြားဆံကျင်စသော မင်းတန်ဆာ ရတနာ ၄ ခုကိုလည်း ကမ္မည်းလိပ်စာရင်းနှင့် တကွ၊ -အမတ် ၄ ယောက်တို့ကိုလည်း ဖျာလိပ်ကိုယ်စီနှင့်တကွ ထမ်းယူဆောင်ရွက်စေပြီးသော နန်းတော်သို့ သွားလေ၍ တံခါးဝသို့ရောက်လေလျှင် ‘အရှင်မင်းကြီးနှင့်သာ ထိုက်တန်သော ရတနာ ၄ ပါးနှင့်တကွ မျောက်ဖြူ ၄ စီး အမရာဒေဝိက ဆက်သလို၍ နန်းတော်တံခါးဝသို့ ရောက်ကြောင်း’ကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေပြီးလျှင်၊

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးက “ဆက်သရန် ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် အမရာဒေဝီကို ဝင်စေ”ဟု အမိန့်တော်ပြန်မှ ထိုအလုံးစုံကို နန်းတော်တွင်းသို့သွင်း၍၊ မင်းကြီးရှေ့တော်၌ ထားပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤ ရတနာ ၄ ခုနှင့် မျောက်ဖြူကြီး ၄ စီးကို အကျွန်ုပ် ဆက်သပါအံ့။ ခံတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထား၍ မင်းကြီးအား ဆက်သ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး သည်လည်း ဖျာလိပ် ၄ ခုကို ဖွင့်ခွာစေသော် မျောက်ဖြူနှင့်တူသော သုခမိန် ၄ ယောက်တို့ကို မင်းကြီးမှစ၍ မှူးမတ်အခြွေအရံ နန်းတွင်းသားအပေါင်းတို့ မြင်ကြလေကုန်သဖြင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော နန်းတွင်းသား၊ နန်းတွင်းသူ အပေါင်းတို့သည် အမရာဒေဝီက ဆက်သသော ဤမျောက်ဖြူ ၄ စီးတို့ကား အလွန်အံ့ဩဖွယ်ရှိပေစွဟု အကြိမ်ကြိမ်ဆိုလျက် လက်ခုပ်တီး၍ ရယ်ကြီးမက ရယ်ကြကုန်၏။ ထိုသုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း ရှက်ခြင်းမက အရှက်ရကြကုန်၏။

ဤသို့ရှက်စေပြီးမှ အမရာဒေဝီသည် မိမိခင်ပွန်း မဟောသမသုခမိန်၌ အပြစ်မရှိသောအဖြစ်ကို လျှောက်တင်လို၍ “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်လင် မဟောသမသုခမိန်သည် ခိုးသူ မဟုတ်ပါ။ ဤ ၄ ယောက်တို့သာ ရတနာ ၄ ပါးကို ခိုးယူသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဤ ၄ ယောက်တို့တွင် သေနကအမတ်ကား ပတ္တမြားဆံကျင်ကို ခိုးယူသူ ဖြစ်ပါသည်။ ပက္ကသအမတ်ကား ရွှေပန်းကုံးကိုခိုးယူသူ ဖြစ်ပါသည်။ ကာမိန္ဒအမတ်ကား ကမ္မလာကို ခိုးယူသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဒေဝိန္ဒအမတ်ကား ရွှေခြေနင်းကို ခိုးယူသူ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသူ ၄ ယောက်တို့သည် အကျွန်ုပ်လင် မဟောသမသုခမိန်အား ပျက်စီးစေကြောင်း မကောင်းကြံသောအမှုအရာ အစီအရင်ကို ဤဘဏ္ဍာတော် ၄ ခုတွင် မိမိတို့ ကျွန်မသမီး ၄ ယောက်တို့ အသီးသီးနှုတ်ထွက်ကို မှတ်ချက်စာရင်း ရှိပါသည်။ စာရင်းကို ဖတ်ကြည့်လျှင် သိတော်မူရပါလိမ့်မည်” ဟု လျှောက်ထား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလုံးစုံသောစာရင်းကို ဖတ်စေသဖြင့် အမတ် ၄ ယောက်တို့ သာလျှင် မဟောသမသုခမိန်ကို ပျက်စီးစေလို၍ ပြုကျင့်သည့် အမှုဖြစ်သည်ဟု သိတော်မူသော်လည်း မဟောသမာ ထွက်ပြေးကြောင်းကိုကြားသိသဖြင့် ဆင်ခြင်တိုင်းဆတော်မူသည်မှာ ‘မဟောသမာသည် အတုမရှိသော ပညာရှင်တည်း။ ငါ့ကို နှလုံးအခံအခုနှင့် ယခု ထွက်ပြေးရလေသည်။ မည်သို့ ကြံဆောင်လိမ့်မည်ကို မသိ။ အကယ်၍ မဟောသမသည် တစ်ရွာတစ်မြို့ကို လက်နက်ပြု၍ထောင်ထားချေသော် ငါ၌ သုခမိန် ၄ ယောက်မှတစ်ပါး တိုင်ပင်ရမည့်သူ မရှိ’ဟု အောက်မေ့၏။ သုခမိန် ၄ယောက်တို့အား မည်သို့မျှ အပြစ်ကိုမပြု။ တစ်ခုသောအပြစ်တင် စကားကိုမျှမဆိုဘဲ “ဆရာသုခမိန်တို့။ဤနန်းတွင်း၌ ရေချိုးပြီးလျှင် ဤပုဆိုးကိုဝတ်၍ သင်တို့အိမ်သို့ သွားကြလေ”ဟုဆို၍ လွှတ်လိုက်၏။

ထိုအခါ အမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း ပြင်းစွာသော ရှက်ကြောက်ခြင်းဖြင့် မိမိတို့အိမ်သို့ သွားကြလေကုန်၏။ အမရာဒေဝီလည်း မိမိလင်၌ အပြစ်မရှိကြောင်းကို လျှောက်ပြီးလျှင် မိမိအိမ်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

ဤကား အမရာဒေဝီ၏ အကျင့်သီလဂုဏ် ပညာကျေးဇူး အထူးသဖြင့် တင့်တယ်မြင့်မြတ်ကြောင်းကို ပြခြင်းတည်း။

၃၁။ ဘူရိပဉ္စာဓနံ^{၁၄၀}

မဟောသေသုခမိန်သည် ဒက္ခိဏယဝ မဇ္ဈဂုံးရွာ၌ နေရသောအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏နန်းတော် ရာဇပလ္လင် ဥကင်ကနက်^{၁၄၁}ထီးချက်၌စောင့်သောနတ်သမီးသည် မဟောသေသုခမိန် ထွက်ပြေးသည်မှစ၍ နန်းတော်၌ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်လျဉ်းသော တရားစကားကို ပြညွှန်ဟောကြားမည့်သူ မရှိသဖြင့် ဆိတ်ခြင်းသို့ရောက်၍ မဟောသေသုခမိန်၏တရားစကားကို မကြားနာရသောကြောင့်၊ အခါခပ်သိမ်းကား ဤနန်းတော်၌ မဟောသေသုခမိန်သည် နေ့တိုင်းမပြတ် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော တရားစကား ညွှန်ပြဟောကြား၏။ ယခုမူကား မဟောသေသုခမိန်၏ တရားစကားကို မကြားမနာရ။ ‘မဟောသေသုခမိန်သည် အသိုရှိသနည်း’ဟု ဆင်ခြင်လေသော်၊ မင်းမျက်သင့်၍ တစ်ယောက်တည်း ထွက်ပြေးရကြောင်းကို သိမြင်လေလျှင် ‘ဤမင်းကြီးအားသက်သက်သား ‘မဟောသေသုခမိန်ကို ခေါ်ပါ’ ဟု ငါဆိုချေက ငါ့စကားကို မနာမယူရ။ ထိုသို့ဖြစ်၍ မဟောသေသုခမိန်ကို ခေါ်စေကြောင်း ကောင်းမြတ်သောအနက်နှင့် လျှို့ဝှက်သောပြဿနာပြု၍ ငါမေးအံ့’ဟု ကြံပြီးသော် ညဉ့်အခါ၌ ထီးချက်ကိုဖွင့်လှစ်ပြီးလျှင် စတုက္ကနိပါတ်ကျမ်း၌ လာသောဂါထာဖြင့် ပြဿနာ ၄ ပါး ကို မင်းကြီးအား ဤသို့မေး၏။

‘ဟန္တိ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေဟိ၊ မုခဉ္စ ပရိသုမ္ဘတိ။

သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ၊ ကံ တေန တွာဘိပဿသိ။ ။

အက္ကောသတိ ယထာကာမံ၊ အာဂတဉ္စဿ ဣစ္ဆတိ။

သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ၊ ကံ တေန တွာဘိပဿသိ။ ။

အဗ္ဘက္ခာတိ အဘူတေန၊ အလိကေနာဘိ သာရယေ။

သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ၊ ကံ တေန တွာဘိပဿသိ။ ။

ဟရံ အနုဉ္စ ပါနဉ္စ၊ ဝတ္ထ သေနာသနာနိစ။

အညဒတ္ထ၊ ဟရာယန္တိ၊ သ ဝေ ရာဇ ပိယော ဟောတိ၊ ကံ တေန တွာဘိပဿသိ။ ။’

ရာဇ၊ မင်းကြီး။ ဟတ္ထေဟိစ၊ လက်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ပါဒေဟိစ၊ ခြေတို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဟန္တိ၊ ပုတ်ခတ်၏။ မုခဉ္စ၊ မျက်နှာကိုလည်း။ ပရိသုမ္ဘတိ၊ ပုတ်ခတ်၏။ သော၊ ထိုသူကို။ ဝေဧကန္တေန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ချစ်ခင်အပ်သောကြောင့်။ ကံ၊ အဘယ်မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ တွံ၊ သင်မင်းကြီးသည်။ အဘိပဿသိ၊ မြင်မည်နည်း။

ရာဇ၊ မင်းကြီး။ ယထာကာမံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ အက္ကောသတိ၊ ဆဲရေးတတ်၏။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ အာဂတဉ္စ၊ လာခြင်းကိုလည်း။ ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ သ၊ သော၊ ထိုသူကို။ ဝေဧကန္တေန၊ မလွဲသဖြင့်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သော။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ချစ်ခင်အပ်သောကြောင့်။ ကံ၊ အဘယ်မည်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ တွံ၊ သင်မင်းကြီးသည်။ အဘိပဿတိ၊ မြင်မည်နည်း။

ရာဇ၊ မင်းကြီး။ အဘူတေန၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့်။ အဗ္ဘက္ခာတိ၊ စွပ်စွဲ၏။ အလိကေန၊ မမှန်သောစကားဖြင့်။ အဘိသာရယေ၊ အောက်မေ့စေ၏။ သ၊ သော၊ ထိုသူကို။ ဝေ ဧကန္တေန၊ မလွဲသဖြင့်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ချစ်ခင်အပ်သောကြောင့်။ ကံ၊ အဘယ်မည်သောပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ တွံ၊ သင်မင်းကြီးသည်။ အဘိပဿသိ၊ မြင်မည်နည်း။

ရာဇ၊ မင်းကြီး။ အနန္တ၊ ထမင်းကိုလည်းကောင်း။ ပါနန္တ၊ အဖျော်ကိုလည်းကောင်း။ ဝတ္ထု၊ သေနာသနာနိစ၊ အဝတ် အိပ်ရာ နေရာတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဟရံ ဟရန္တော၊ ဆောင်လေလျှင်။ အညဒတ္ထ၊ အကယ်မလွဲသဖြင့်။ ဟရာယန္တိ၊ ဆောင်စေကုန်၏။ သ၊ သော၊ ထိုသူကို။ ဝေ ဇကန္တေန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ ပိယော၊ ချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ချစ်အပ်သောကြောင့်။ ကံ၊ အဘယ်မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ တံ၊ သင်မင်းကြီးသည်။ အဘိပဿသိ၊ မြင်မည်နည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် အကြင်သူကို လက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခြေဖြင့်လည်းကောင်း ရင်၊ မျက်နှာစသည်တို့၌ ပုတ်ခတ်အပ်၏။ ထိုသို့ပုတ်ခတ်လျက်လျှင် ပုတ်ခတ်သောသူကို ခံရသောသူသည် အလွန်မြတ်လေးခြင်းဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည်ဟု သင်မင်းကြီး ထင်ဘိသနည်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူကို အကြင်သူသည် အလိုရှိတိုင်း ဆိုမြည်ဆဲရေး၏။ ထိုသို့ ဆဲရေးလျက် ထိုသူ၏လာခြင်းကိုကား အလိုရှိ၏။ ထိုသို့ဆဲရေးလျက်လည်း ထိုသူ၏လာခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုသူကို စင်စစ်သဖြင့် အလွန် ချစ်မြတ်လေးခြင်းဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည်ဟု သင်မင်းကြီး ထင်ဘိသနည်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူကို အကြင်သူသည် မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် ယိုးစွပ်၏။ ပျက်မှုစကား နားမကြည်ဖြူ ထိုသူမနှစ်မြို့ မနာလိုအောင် ဆို၏။ ထိုအစွပ်အစွဲကို ခံရသူကလည်း ယိုးစွပ်သူကို တစ်ဖန်ပြန်လှန်၍ မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့်ပင်လျှင် ယိုးစွပ်ပြန်၏။ ထိုအချင်းချင်း ပျက်မှုစကားနှင့် နားမခံသာအောင် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ယိုးစွပ်ဆိုမြည်လျက်လျှင် စင်စစ်သဖြင့် အလွန်ချစ်မြတ်လေးခြင်း ဖြစ်ကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည်ဟု သင်မင်းကြီး ထင်ဘိသနည်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် အကြင်သူ၏ ထမင်း၊ အဖျော်၊ အဝတ်ပုဆိုး၊ အိပ်ရာ၊ နေရာတို့ကို လိုရာဆောင်ယူ၍ သုံးဆောင်၏။ ထိုသို့ မိမိဥစ္စာကိုယူ၍ သုံးဆောင်သူဖြစ်လျက်လည်း ဥစ္စာရှင်သည် ထိုသူယူ၍ သုံးဆောင်တိုင်းပင်လျှင် အလွန် ချစ်မြတ်လေးခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်မည်ဟု သင်မင်းကြီး ထင်ဘိသနည်း။ ဤသို့သော ပြဿနာ ၄ပါးကို မင်းကြီးဖြေဆိုလော့”ဟု ဆို၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း “အဘယ်နတ်သမီး။ ဤပြဿနာကို နံနက်မိုးသောက်သောအခါမှ ပညာရှိ သုခမိန်တို့ကိုမေး၍ ဖြေအံ့။ သင်နတ်သမီး ငဲ့ဦးလော့”ဟု ဆို၏။ နတ်သမီးလည်း “ကောင်းပါပြီ။ မင်းကြီး။ ပညာရှိသုခမိန်တို့ကို မေးဦးလော့”ဟု ဆိုသတည်း။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း “ထိုညဉ့်မိုးသောက် ရောက်လတ်သော် ထိုပြဿနာ ၄ပါးကို ဖြေစိမ့်သောငှာ သုခမိန်အမတ် ၄ ယောက်တို့ကို ခေါ်ချေ”ဟု မင်းချင်း တို့ကို စေလွှတ်၍ခေါ်စေ၏။ သုခမိန် ၄ ယောက်တို့လည်း ခေါ်လာသောမင်းချင်းတို့တွင် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့မှာ ဦးဆံမရှိ ခေါင်းပြည်းရှိခြင်းကြောင့် ခရီးဈေးလမ်းတွင် သူတစ်ပါးမြင်မည်ကို ရှက်လှပါသည်ဖြစ်၍ မရောက်မလာဝံ့ပါ”ဟု လျှောက်ထားလိုက်ကြ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သုခမိန် ၄ ယောက်တို့ လျှောက်သည့် စကားကိုကြားသော် “ငါ၏သုခမိန် ၄ယောက်တို့ ခေါင်းပြည်းရှိခြင်းကြောင့် သူတစ်ပါးမြင်မည်ကို ရှက်၍မလာဝံ့လျှင် ဤပေါင်းထုပ်ကို ဖုံးအုံးလျက်လာစေ”ဟု ပေါင်းထုပ် ၄ လုံး လုပ်စေ၍ တစ်ယောက်တစ်လုံးစီ ပို့စေ၏။

[တဒါကိရ တေနာလိပတ္တာ ဥပ္ပနာ ဟုဆိုသောကြောင့် အမရာဒေဝီသည် အမတ် ၄ ယောက်တို့ကို ဦးခေါင်းပြည်းစေရာတွင်မှ အရှက်ကိုလည်းရ မလှသောဦးခေါင်းကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၊ မင်းခစားယောက်ျားတို့၌ သိုက်မြိုက်ဖွယ်ရာ ရှိစေခြင်းငှာ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးစီရင်၍ ပေါင်းထုပ်အစ ဖြစ်သတည်း။ ဤစကား၌ နာလိပတ္တသဒ္ဒါသည် ခွက်ဖလားနှင့်တူသော ဦးခေါင်းလွှမ်းကို သဒ္ဒတ္ထ ဟောသည်။ ခွက်ဖလားနှင့်တူသော ဦးခေါင်းလွှမ်းကား ဦးထုပ်၊ ဒေါက်ခြာ၊ ပေါင်းထုပ် ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်လျော်စွာ ၃ ဖြာ ၃ မျိုးရှိသည်တွင် မင်းမှူးမင်းမတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ပေးအပ်သော ဦးခေါင်းလွှမ်း ၄ ခုကို ပေါင်းထုပ်ဟု အဓိပ္ပာယ် ဆိုလိုက်ပေသည်။ နိဿယဆရာမူကား ဒေါက်ခြာဟု အနက်ပေး၏။ သင့်ရာကို ယူကြပါ။]

ထိုသို့ပေါင်းထုပ်တစ်လုံးစီ ပို့ရောက်လာသောအခါမှ အမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် ထိုပေါင်းထုပ်ကို ဦးခေါင်း၌အုပ်ဆင်၍ နန်းတော်သို့ဝင်ကြပြီးသော် ခင်းအပ်သောမိမိတို့နေရာ၌ နေလျက် မင်းကြီးအား ခစားကြ ကုန်၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကသုခမိန်အမတ်ကြီးကို “ဆရာသုခမိန်။ ယနေ့ည၌အဖို့တွင် ရာဇပလ္လင် ဥကင်ကနက် ထီးချက်စောင့်သောနတ်သမီးသည် ပြဿနာ ၄ ပါးကို ၄ ဂါထာဖြင့် ငါ့အားမေး၏။ ငါသည် ထိုပြဿနာကို မသိနိုင်သောကြောင့် ‘တစ်နေ့မျှငဲ့ပါဦး။ သုခမိန် ၄ ယောက်တို့ကို မေး၍ ဖြေပါမည်’ဟု ဝန်ခံသဖြင့် ယခုမိုးသောက်လျှင် ထိုပြဿနာ ၄ ပါးကို မေးလိုသောကြောင့် သင်တို့ကို ငါခေါ်တော်မူသည်။ သင်တို့ သုခမိန် ၄ ယောက်သာ ထောက်ရှုဆင်ခြင်၍ ဖြေကြကုန်လော့”ဟု ဆိုပြီးလျှင် နတ်သမီးမေးသည့်အတိုင်း ပြဿနာ ၄ ပါးကို ၄ ဂါထာဖြင့် သုခမိန်တို့အား ပြန်ကြား၏။

ထိုသို့ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ‘အကြင်သူကို ခြေဖြင့် လက်ဖြင့်ပုတ်ခတ်၏’စသည်ဖြင့် နတ်သမီးပြဿနာ ၄ ဂါထာကို ပြန်ကြားသည်ရှိသော် သေနကအမတ်သည် တောင်ကြံမြောက်ကြံ အမှန်မရှိ မသိနိုင်သည်ဖြစ်၍ ‘အဘယ်သူကို အဘယ်သူက ခြေလက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ပါလိမ့် နည်း။ ပုတ်ခတ်သူဆိုသည်ကား အဘယ်သူ ဖြစ်ပါလိမ့်နည်း’ဟူ၍သာလျှင် အဆုံးမရ အစမမြင် တပင်ပန်းပန်း မြည်တမ်းလျက်သာ နေလေ၏။

ပက္ကုသသုခမိန်၊ ကာမိန္ဒသုခမိန်၊ ဒေဝိန္ဒသုခမိန် ၃ ယောက်တို့ကား သေနက အမတ်ကဲ့သို့မျှ မသိငြား၍ တရားလစ်သဖြင့် သတိထားသော်လည်း စကားဖြစ်ရုံမျှမဆိုနိုင် မှိုင်ကာသာနေကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ထိုအမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်တို့ မဖြေနိုင်သောအဖြစ်ကိုသိလျှင် ပြင်းစွာ နှလုံးမသာခြင်းနှင့် ထိုနေ့ကုန်ပြန်၍ တစ်ဖန်ည၌အဖို့ ရောက်လေသော် ထီးချက်စောင့်နတ်သမီးသည် “မင်းကြီး။ သင်တောင်းပန်တိုင်း ငါ တစ်ရက်မျှ ငဲ့နေပြီ။ ယခု ငါ၏ပြဿနာအနက်ကို သင်သိပြီလော”ဟု မေး၏။ နတ်သမီး စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “အဘယ်နတ်သမီး။ ငါသည် သင်၏ပြဿနာကို မသိနိုင်သောကြောင့် သုခမိန် ၄ ယောက်တို့အား မေးပါသော် သုခမိန် ၄ ယောက်တို့လည်း သင်၏ပြဿနာ အနက်ကို မသိနိုင်ကြဖြစ်ခဲ့၏”ဟုဆို၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် နတ်သမီးသည် “မင်းကြီး။ ငါ၏ပြဿနာ ၄ ပါးကို အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် အဘယ်သို့ သိနိုင်အံ့နည်း။ ဤလူ့ပြည်၌ မဟောသသုခမိန်ကိုထား၍ တစ်ပါးသော သူတို့သည် ငါ၏ပြဿနာအနက်ကို မသိနိုင်ရာ”ဟုဆို၍ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော သံလှင်တံကို မင်းကြီးဦးခေါင်းပေါ်၌ မိုးလျက် ပဉ္စကနိပါတ်ကျမ်း၌လာသော ခဏ္ဍေပနကပဉ္စာ ၅ ဂါထာဖြင့် ဤသို့ရွတ်ဆို၍ ခြိမ်းခြောက်၏။

‘ကောန သန္တမိ ပဇ္ဇောတေ၊ အဂ္ဂိပရိယေသနံ စရံ။
 အဒ္ဒကံ ရတ္တိံ ခဇ္ဇောတံ၊ ဇာတဝေဒံ အမညတ္ထ။ ။
 သုဿ ဂေါမယ စုဏ္ဏာနိ၊ အဘိဓမ္မံ တိဏာနိစ။
 ဝိပရိတာယ သညာယ၊ နာသကံ ပစ္စလေတဝေ။ ။
 ဧဝံပိ အနုပါယေန၊ အတ္ထံ နလဘတေ မိဂေါ။
 ဝိသာဏတော ဂဝံ ဒုဟံ၊ ယတ္ထ ခိရံ န ဝိန္ဒတိ။ ။
 ဝိဝိဓေဟိ ဥပါယေဟိ၊ အတ္ထံ ပပ္ပေါန္တိ မာဏဝါ။
 နိဂ္ဂဟေန အမိတ္တာနံ၊ မိတ္တာနံ ပဂ္ဂဟေနစ။ ။
 သေနာမောက္ခံ ပလောဘေန၊ ဝလ္လဘာနံ နယေနစ။
 ဧတိ ဧတိပါလာ၊ အာဝသန္တိ ဝသုန္ဓရံ။ ။’

မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ အဂ္ဂိပရိယေသနံ၊ မီးကို ရှာအံ့သောငှာ။ စရံ စရန္တော၊ သွားသောသူသည်။ ပဇ္ဇောတေ၊ မီးသည်။ သန္တမိ၊ ထင်ရှားလျက်။ ရတ္တိံ၊ ညဉ့်၌။ ခဇ္ဇောတံ၊ ပိုးစုန်းကြူးကို။ အဒ္ဒကံ၊ မြင်လေ၏။ ဇာတဝေဒံ၊ မီးဟူ၍။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အမညိတ္ထ န၊ မှတ်ဘူးသနည်း။

မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ သော၊ ထိုမီးကိုရှာသောသူသည်။ အဿခဇ္ဇောတဿ၊ ထိုပိုးစုန်းကြူး၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌၊ ဂေါမယစုဏ္ဏာနိစ၊ နွားချေးမှုန့်တို့ကိုလည်းကောင်း။ တိဏာနိစ၊ မြက်မှုန့်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အာကိရန္တော၊ ထည့်လျက်။ ဝိပရိတာယ၊ ဖောက်ပြန်သော။ သညာယ၊ အမှတ်ဖြင့်။ အဘိဓမ္မံ-အဘိဓမ္မန္တော၊ မှတ်လျက်။ ပစ္စလေတဝေ၊ တောက်စိမ့်သောငှာ။ နသကံယထာ၊ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့။

ဧဝံ တထာ၊ ဤအတူ။ မိဂေါ၊ တောသမင်နှင့်တူသော သူမိုက်သည်။ အနုပါယေန၊ အကြောင်း မဟုတ်သဖြင့်။ ပရိယေသန္တောပိ၊ ရှာသော်လည်း။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ နလဘတေ၊ မရရာ။ ဝိသာဏတော၊ ဦးချိုမှ။ ဂဝံ၊ နွားကို။ ခိရံ၊ နို့ရည်ကို။ ဒုဟံ-ဒုဟန္တော၊ ညှစ်သောသူမိုက်သည်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဦးချို၌။ ခိရံ၊ နို့ရည်ကို။ နဝိန္ဒတိ၊ မရ။

မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ အမိတ္တာနံ၊ ရန်သူတို့ကို။ နိဂ္ဂဟေနစ၊ နှိပ်သဖြင့် လည်းကောင်း။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို။ ပဂ္ဂဟေနစ၊ ချီးမြှောက်သဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝိဝိဓေဟိ၊ အထူးထူးကုန်သော၊ ဥပါယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ မာဏဝါ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွားသို့။ ပပ္ပေါန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ သေနာမောက္ခံ၊ စစ်သူကြီးဖြစ်သောအမတ်ကို။ ပလောဘေနစ၊ ဖြားယောင်းသဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝလ္လဘာနံ၊ အကျွမ်းဝင်ကုန်သော အမတ်တို့ကို။ နယေနစ၊ ဆောင်ချေသဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝသုန္ဓရံ၊ ဝသုမည်သော ရတနာတို့ကို ဆောင်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဝသုန္ဓရိ ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော။ ဧတံ၊ မြေ၌။ ဧတိပါလာ၊ မြေကြီးသေဌ်နင်းမင်းတို့သည်။ အာဝသန္တိ နေကုန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ အကြင်သူမိုက်တစ်ယောက်သည် ညဉ့်အခါ မီးကိုလို၍ ရှာသည်ရှိသော် မိမိအနီးအပါး၌ ထင်ရှားစွာမီးရှိလျက် ထိုမီးကိုကား မယူမူ၍၊ ချင်ရွေးခန့်ပမာဏရှိသော ပိုးစုန်းကြူးကိုမြင်လျှင် မီးဟူသောအမှတ်ဖြင့် ထိုပိုးစုန်းကြူးအပေါ်၌ နွားချေးခြောက်၊ ကောက်ရိုး၊ သက်ငယ်၊ မြက်တို့ကို လက်ဖြင့်ပွတ်နယ်လျက် လောင်စာပြု၍ စုရုံးဖို့မံပြီးသော် ယခုပင် မီးတောက်စေအံ့ဟု မြေ၌ပုဆစ်တုပ်သဖြင့် မှတ်ခြင်းကိုပြုပါသော်လည်း-

ထိုပိုးစုန်းကြူးကိုလည်း မီးထွက်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အကြင်သူမိုက်သည် နွားနို့ကိုအလိုရှိ၍ နွားမ၌ညစ်သည်ရှိသော် နို့ရည်၏စီးယိုရာ နို့တိုင်ထင်ရှားလျက် ထိုနို့တိုင်၌ မညစ်မှ၍ နွားမဦးချို၌ ယခုပင် နို့ရည်ထွက်စေအံ့ ဟု ပြင်းစွာအားထုတ်၍ ညစ်ပါတ်သော်လည်း ဦးချိုမှ နို့ရည်ထွက်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ချိန်ခွင်ထင်ရှားစွာရှိလျက် လက်ဖြင့် ရမ်းဆာဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း လုံ့လကြီးစွာ အားထုတ်ပါသော်လည်း အကြောင်းမဟုတ်လျှင် အကျိုးမပြည့်စုံရာ။

ခပ်သိမ်းကုန်သော လူအပေါင်းတို့၌ ဤသူကား အဆွေခင်ပွန်းစစ်၊ ဤသူကား အဆွေခင်ပွန်းတု၊ ဤသူကား ရန်သူဟု အမှုနှင့်လျော်စွာပြုပြီးလျှင် ခင်ပွန်းစစ်မဟုတ်သောသူကို အယုံမသွင်း အတွင်းမထားခြင်း စသည်တို့ဖြင့်နှိပ်၍ ခင်ပွန်းစစ်ဖြစ်သောသူကို ကိုယ်တူပြုလျက် နှစ်သက်မြတ်နိုးကြောင်း ကောင်းမြတ်စွာ ချီးမြှောက်၍လည်းကောင်း၊ ဤသို့ အထူးထူးအပြားပြား ကောင်းမြတ်သောအကြောင်းကို ပြသောသူသည် ထိုအကြောင်းနှင့်လျော်သော ကောင်းကျိုးကို ရရာ၏။ မြေကြီးသေ၌နင်း မင်းတို့သည်လည်း စစ်မြေအရပ်၌ ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းစစ်သူကြီး အမတ်တို့အား အဝတ်တန်ဆာ၊ မြို့ရွာအဆောင်အရွက်ပေး၍ ဖြားယောင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိတ်ကျွမ်းတဝင် ခင်ပွန်းစစ်ဖြစ်ကုန်သောအမတ်တို့ကို နေ့ည၌မပြတ် တိုင်ပင်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ဤသို့အထူးထူးအပြားပြား ကောင်းမြတ်သော အကြောင်းကိုသာပြုလျက် ရတနာ ၇ ပါးတို့ တည်ရာဖြစ်သော မြေအပြင်၌ လူအပေါင်းတို့ကို ကောင်းစွာအစိုးရကုန်၏။

“သို့ပါလျက် မင်းကြီးမူကား ပိုးစုန်းကြူးကို မီးမူတ်သော ယောက်ျား၊ နွားဦးချိုကို နို့ညစ်သော ယောက်ျား၊ အမှန်သိလိုလျက် စဉ်းချိန်ခွင်အနီးတွင် ထား၍ လက်ဖြင့်ရမ်းဆဲသော ယောက်ျားနှင့်တူစွာ ပြဿနာတို့၏ အနက်ကိုသိလိုသဖြင့် ထိုပြဿနာကို ဖြေနိုင်သော မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ထင်ရှားရှိလျက် မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို မမေးမှ၍ ပိုးစုန်းကြူး၊ နွားဦးချိုနှင့်တူစွာ ပညာမရှိသော အမတ် ၄ ယောက်တို့ကို မေးဘိ၏။ ထိုအမတ် ၄ ယောက်တို့သည် အဘယ်သို့ သိနိုင်အံ့နည်း။ ပိုးစုန်းကြူး၊ နွားဦးချိုတို့နှင့်သာ တူကုန်၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန်မူကား မီးပုံကြီး၊ နို့တိုင်၊ စဉ်းချိန်ခွင်နှင့်သာ တူ၏။ မင်းကြီးသည် ပြဿနာအနက်ကို အကယ်၍ သိလိုအံ့။ တန်ဆောင်မီးကဲ့သို့ ညီးညီးပြောင်ပြောင်ထွန်းတောက်ပသော ပညာရှင် မဟောသဓမ္မကိုသာလျှင် မေးလော့။ စင်စစ် ငါမေးသော ပြဿနာကို မင်းကြီး မဖြေနိုင်အံ့။ ဤအလျှံပြောင်ပြောင်တောက်သော သံလှင်တံဖြင့် မင်းကြီးဦးခေါင်းကို ၈ စိတ် ကွဲအောင် ရိုက်အံ့”ဟု ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ခြိမ်းခြောက်၍ ထီးချက်စောင့်နတ်သမီး ကွယ်လေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍ ထိုည၌မိုးသောက် ရောက်လတ်သော် အမတ် ၄ ယောက်တို့ကိုခေါ်ပြီးလျှင် “အချင်းတို့။ အဝတ်ပုဆိုးအစုံနှင့် အသပြာ ၁၀၀၀ စီ ရထား ၄ ဆူ၌ တင်၍ သင်တို့ ၄ ယောက် မြို့တံခါး ၄ မျက်နှာဖြင့် အသီးအသီး ရထားတစ်စီးစီနှင့် ထွက်သွားကြပြီးသော် ငါ့သား မဟောသဓမ္မကို ရှာချေ။ ငါ့သား မဟောသဓမ္မကို တွေ့လျှင် တွေ့ရာအရပ်မှ ဤဝတ်စုံတစ်စုံနှင့် အသပြာ ၁၀၀၀ ကိုပေး၍ အလျင်တဆော ရထားပေါ်၌ တင်ဆောင်ခဲ့လေ”ဟု စေလိုက်၏။

အမတ် ၄ ယောက်တို့လည်း မင်းကြီးဆိုတိုင်း အသီးအသီးသွားကြလေသော် အရှေ့၊အနောက်၊မြောက် တံခါး ၃ မျက်နှာတို့၌ သွားသော အမတ်၃ယောက်တို့ကား မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို မတွေ့ကုန်။ တောင်တံခါးဖြင့် ထွက်သွားသော အမတ်သည် ဒက္ခိဏဃဝ မဇ္ဈဂုံးရွာသို့ ရောက်လေ၏။ ထိုအခါ မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည်

ရွံ့အလိမ်းလိမ်းကပ်သော ကိုယ်ဖြင့် အိုးထိန်းသည်ဆရာ၏ အိုးထိန်းစက်ကိုလှည့်လျက် ကောက်ရိုးအခင်းပေါ်၌ ထိုင်၍ အဆုပ်ဆုပ် လုပ်အပ်သော မုယောထမင်းကိုစားလျက် နေ၏။

[ဤစကား၌ ထိုသို့သောပညာရှင်ဖြစ်လျက် ဤသို့ရန်ကြမ်းလှစွာသော အိုးထိန်းအမှုကို အဘယ်ကြောင့် ပြုဘိသနည်း ဟူမူကား ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးသည် ဤသို့သော ဆင်းရဲစွာသောအမှုကို မဟောသမ ပြု၍နေသည်ဟု ကြားတော်မူသောအခါ၌ ‘မဟောသမာကား ကြံဆောင်ထောင်ထားနိုင်သော ပညာရှိလျက် ရန်ကြမ်းလှစွာသော ဆင်းရဲသားအမှုကိုပြု၍ အသက်မွေး၏။ ငါ၏ရန်သူ မဟုတ်ပေ’ဟု မဟောသမသုခမိန်အား ရွံ့ရှာခြင်း ကင်းစေလို၍ ဤသို့သော အိုးထိန်းအမှုကို လုပ်ဆောင်၍နေတော်မူသတည်း။]

မဟောသမသုခမိန်သည် ကောက်ရိုးအခင်းပေါ်၌ အိုးထိန်းစက်ကို လှည့်လျက် မုယောထမင်းဆုပ်ကို စား၍နေစဉ် မိမိသို့ ရှေးရှုရထားနှင့် အမတ်လာသည်ကို မြင်သော် ‘ယနေ့မူကား ငါ၏စည်းစိမ် ပြကတေ့ဖြစ်မည် မချွတ်ပြီ’ဟု ကြံ၍၊ ‘ငါသည် အမရာဒေဝီ စီရင်အပ်သော မြန်ယုက်စွာသောဘောဇဉ်ကောင်းကို စားရတော့မည် တကား’ဟု လက်၌ရှိသော မုယောထမင်းဆုပ်ကို ပစ်စွန့်လိုက်ပြီးသော် နေရာမှထ၍ လုတ်ဆေးသဖြင့်နေ၏။

ထိုအခါ ရထားနှင့်ဆိုက်ရောက်သော အမတ်သည်ကား သေနကသုခမိန်အမတ်၏ သင်းပင်းအဝင် အပါတည်း။ ထိုအမတ်သည်လည်း မဟောသမရှိရာသို့ ကပ်ပြီးသော် မဟောသမသုခမိန်ကို ချုပ်ချယ်စောင်းမြောင်း လို၍ ဤသို့ဆို၏။ “မဟောသမသုခမိန်။ အထက်က သေနကသုခမိန်နှင့် မင်းကြီးရှေ့တော်တွင် ပညာရှင်ထက် ဥစ္စာရှင်မြတ်ကြောင်းကို သိန်းဆရာ လျှောက်ဆိုသောစကားသည် မဖောက်မပြန် မှန်လှပေ၏တကား။ သင် သုခမိန်သည် အလွန်ပညာရှင်ဖြစ်လျက် စည်းစိမ်ရှင်ကို မလွန်နိုင်ချေသောကြောင့် ယခု ရွံ့အလိမ်းလိမ်းကပ်သော ကိုယ်ဖြင့် ငြိုငြင်ဆင်းရဲစွာ သူ့ရှာ သူ့ထံ အစေခံကျွန်ကဲ့သို့ ဖြစ်ရချေသည်”ဟုဆိုပြီးလျှင် ဒသကနိပါတ်ကျမ်း၌ လာသော ဘူရိပဉာဓန်းတွင် အစဖြစ်သော ‘သစ္စံကိရ တံအသိ ဘူရိပည’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

မြေကြီးအထက်သို့ ကြီးကျယ်ထူထပ်စွာသော ပညာရှင်သုခမိန်။ အထက်မင်းကြီး ရှေ့တော်တွင် ဆိုကြ သောအခါ သေနကဆရာကြီးသည် စည်းစိမ်ရှင်သာ မြတ်ကြောင်းကို ဆို၏။ ထိုသို့ဆိုသော သေနကဆရာ စကားသည် အလွန် ဟုတ်မှန်လှပေ၏။ စည်းစိမ်ရှင်က သင်သုခမိန်ကို အမျက်မာန်နှင့် စည်းစိမ်သံပေးလျှင် မြေကြီး အထက်သို့တူသော သင်၏ပညာသည် သင့်အား ကိုးကွယ်ရာမပြု။ ယခု မကာဆီးနိုင်ခြင်းကြောင့် ဥစ္စာစည်းစိမ် အိမ်ထောင်နှင့် မေတ္တာနှောင်စဖြစ်သော အမရာဒေဝီကို ချစ်၍မခွာပစ်နိုင်ဘဲလျက် ဖောက်လဲဖောက်ပြန် သူ့ထံ သူ့ရှာ နေရာအဝတ်ခွမ်းနှင့် ရန်ကြမ်းသော မုယောထမင်းကို ဟင်းစမဲမျှမပါ စားကာသာ ယခုနေခဲ့ရ၏တကား”ဟု ဆို၏။

အမတ်စကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် ထိုအမတ်ကို “လူငယ်မလိမ္မာ လမ်းညွှန်တိုင်းလိုက် ရသော သူကန်းအလား စီးပွားချမ်းသာ ၂ ဖြာသောလမ်းကြောင်းကို ကောင်းစွာမသိတတ်သော အမတ်မိုက်။ ငါ၏စည်းစိမ် ပြကတေ့အတိုင်း ရှိလွယ်စေခြင်းအကျိုးငှာ ငါ၏ပညာစွမ်းဖြင့် နွမ်းနွမ်းနယ်နယ် ကိုယ်ကိုပြုလျက် ယခု ငါနေသည်ကို သင် အဘယ်သို့ သိသနည်း”ဟု ဆိုပြီးလျှင် ‘သုခံဒုက္ခေန ပရိပါစယန္တော’ အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပညာအဆင်အခြင်နည်းသော အမတ်။ မြေကြီးအထက်သို့သော ပညာရှိသော ငါသည် ဤအခါကား မိမိကိုယ်ကို လျှို့ဝှက်ဖုံးလွှမ်း၍ မထင်မရှား ပြုအပ်သောအခါ၊ ဤအခါကား မိမိကိုယ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား

သူတစ်ပါးခံညားလောက်အောင် ပြုရသောအခါဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစားမိသည်နှင့် အညီ ယခု ငါ့ကို မင်းကြီး အမျက်တော်ရှိဆဲဖြစ်၍ အမျက်တော်ပြေငြိမ်းသဖြင့် ငါ၏စည်းစိမ် ပြကတော့ရှိစေခြင်းငှာ ဤအခါကား မထင်မရှားစေအပ်သောအခါ ဖြစ်သည်ဟု ငါ၏ကိုယ်ကို ဆင်းရဲခဲလျက် အစေခံကျွန်ကဲ့သို့ ရွံ့ညွှန်အလိမ်းလိမ်းနှင့် အိုးထိန်းအမှုကို လည်းကောင်း၊ ဤကောက်ရိုးခင်းနီး မုယောထမင်းဆုပ်ကိုလည်းကောင်း ငါ နှစ်သက်သတည်း။ ဤသို့ ငါအား အခါကိုသိတတ်သော ပညာပြုရာသောအခွင့်တို့၌ မမေ့မလျော့ နှလုံးထားခြင်း၊ သတိ အစွမ်းရှိ သမျှ နေ့ညအားထုတ်ခြင်း လုံ့လနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ဆေးဒန်းမြင်းသိလာ^၁ ကျောက်ဖျာအပြင်၌ ထင်စွာနေသော ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ အခွင့်အရာ အခါကိုသိတတ်သော ငါ၏ပညာအစွမ်းဖြင့် ကြီးစွာသော မင်းသားစည်းစိမ်၌ ချမ်းငြိမ်းစံပယ် တင့်တယ်စွာ ယခု နေရပြန်အံ့သည်ဖြစ်သော ငါ့ကို မကြာမြင့်မီပင် မြင်ရလတ္တံ့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် ထိုအမတ်ဆိုသော စကားကို ပယ်လှန်ပြောဆိုပြီးသောအခါ ထိုအမတ်သည် မဟောသေသုခမိန်အား ဤသို့ဆို၏။ “သုခမိန်။ ယခု မင်းကြီး၏နန်းတော်ဥကင် ရာဇပလ္လင် ကနက် ထီးချက်စောင့်သော နတ်သမီးသည် မင်းကြီးအား ၄ ပါးသောပြဿနာကို ၄ ဂါထာဖြင့် မေး၏။ ထို အမေးပြဿနာကို ပညာရှိသုခမိန်အမတ် ၄ ယောက်တို့အား မင်းကြီးမေးမြန်းလျှင် တစ်ယောက်သောသုခမိန်မျှ မဖြေဆိုနိုင်ကြ ဖြစ်သောကြောင့် မင်းကြီးသည် သင်သုခမိန်ကို ရှာဆောင်ခေါ်ချေ စေတော်မူ၍ ဤရထားနှင့် ယခုသုခမိန်ထံ အကျွန်ုပ်ရောက်ပါသည်”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် အမတ်ကို “အချင်းအမတ်။ သင်၏ ဆရာသေနက အမတ်က ပညာရှင်သည် စည်းစိမ်ရှင်ကို မလွန်နိုင်ရာ ဟုဆိုသောစကားကို သင် ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ထိုစည်းစိမ် ရှင်သည် ဤသို့ လျှို့ဝှက်ခဲခက်သောပြဿနာ ပြုရာဆောင်ရာသော အခွင့်အရေးနှင့် ကြုံသောအခါ ပညာရှိကို မမှီမကိုးကွယ်ဘဲ အဘယ်သို့ စွမ်းနိုင်လိမ့်နည်း။ စည်းစိမ်ရှင်ထက် ပညာရှင်သာလျှင် လွန်မြတ်ကြောင်းကို ဤ ယခုပြဿနာပွဲ၌ မျက်မှောက်ထင်ထင် သင်မြင်ရလတ္တံ့”ဟု ပညာဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုတော်မူ၏။

အမတ်သည်လည်း “သုခမိန်။ သင့်ကို မည်သည့်မှာမဆို တွေ့လျှင် တွေ့ရာအရပ်က အလျင်တဆောခေါ်ခဲ ဟု အမိန့်တော်နှင့် ဖြစ်ချေသည်။ ယခုပင် ရေချိုး၍ ဤပုဆိုးအစုံကိုလည်း ဝတ်လဲတော်မူပြီးလျှင် အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကိုလည်း ယူတော်မူလော့”ဟုဆို၍ ပုဆိုးအစုံနှင့် အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို မဟောသေသုခမိန်အား ပေး၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန် မှီခို၍နေသော အိုးထိန်းသည်လည်း အမတ် ရထားနှင့်ခေါ်လာသော အခါမှ မဟောသေမှန်းသိ၍ ‘ငါသည် နတ်နှင့်တကွသော လူ၌အတုမရှိ ထင်ရှားကျော်စောစွာသော မင်းကြီး၏သားတော် မဟောသေသုခမိန်ကို အစေအပါးကျွန်ကဲ့သို့ ပြုမိခဲ့ပြီတကား’ဟု ပြင်းစွာ ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းဖြစ်လေ၏။

မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း အိုးထိန်းသည်၏ ကြောက်လန့်သောအမှုအရာကိုမြင်လျှင် “ဆရာ။ မကြောက်နှင့်။ ဆရာသည် အကျွန်ုပ်အား ကျေးဇူးကြီးလှပေ၏။ ဤ အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကိုလည်း အနည်းငယ်မျှသာမှတ်၍ ယူရစ်ပါတော့”ဟု နှစ်သိမ့်စေပြီးသော်၊ အိုးထိန်းသည်အား အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို အပ်ပေးပြီးမှ ရွံ့အလိမ်းလိမ်းကပ်သောကိုယ်ဖြင့် ရထားထက်၌စီး၍ မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။

ထိုအမတ်သည်လည်း နန်းတော်တံခါးပြင်၌ မဟောသေသုခမိန်ကိုထားခဲ့ပြီးလျှင်၊ မဟောသေသုခမိန်ကို တွေ့သဖြင့် ဆောင်ယူခဲ့၍ နန်းတော်တံခါးဝသို့ ရောက်ကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ထားလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အမတ်စကားကိုကြားလတ်သော် “သင် ဘယ်အရပ်၌ မဟောသမကို တွေ့သနည်း” ဟု မေး၏။ အမတ်သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသမသုခမိန်သည် တောင် ယဝမရွှေရုံးရွာ၌ အိုးထိန်းအမှုကို ပြုလျက် မုယောထမင်းဆုပ်ကို စား၍နေစဉ် အကျွန်ုပ်တွေ့သောကြောင့် အမိန့်တော်နှင့်အညီခေါ်လျှင် ထိုအိုးထိန်းအမှုလုပ်ရာ ရွာထဲမှထ၍ ရေမျှမချိုးဘဲ ဤအလိမ်းလိမ်းကပ်သော ကိုယ်ဖြင့်ပင်လျှင် ယခုလိုက်လာ ပါသည်” ဟု လျှောက်၏ ။

အမတ်စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘မဟောသမကား ငါ၏ ရန်သူပြုလိုသည် စင်စစ်မှန်လျှင် မင်းဆောင်စိုးသုံး ဘုန်းလက်ရုံး မြင်းဆင်စီရင်ခင်းကျင်း၍ နေရာ၏။ ထိုသို့မနေဘဲ ဆင်းရဲသားတို့၏အမှုနှင့် ယခု အသက်မွေး၍နေသည် ဖြစ်သောကြောင့် ငါ၏ရန်သူ မဟုတ်ပေ’ ဟု ကြံပြီးသော် “ငါ့သား မဟောသမသုခမိန်ကို ယခုပင်မိမိအိမ်သို့ သွားစေပြီးလျှင် ရေချိုးခြင်း၊ နံ့သာအထုံအမှုန့်လိမ်းသပ်ခြင်း၊ မြတ်သော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ကိုစားခြင်း ကိစ္စတို့ကိုပြုစေပြီးမှ ငါပေးတော်မူအပ်သော အဝတ်တန်ဆာ အဆောင် အရွက်နှင့် ငါ့ထံသို့ဝင်စေ” ဟု အမိန့်တော်ပြန်စေ၏။

မဟောသမသုခမိန်လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မိမိအိမ်သို့သွား၍ မင်းကြီးမိန့်တော်မူတိုင်း အလုံးစုံကို ပြုပြီးမှ များစွာသောအခြံအရံ အဆောင်အရွက်နှင့် နန်းတော်သို့သွားပြီးသော် တံခါးဝ၌ရပ်နေလျက် မဟောသမ လာကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ကြားစေ၏။ “မင်းကြီးလည်း ယခုပင် ငါ့သားတော်ကို ဝင်စေ” ဟု အမိန့်တော်ပြန်လျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မိမိနေရာ၌နေလျက် မင်းကြီးအား ခစား၏။ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးလည်း နှုတ်ဆက်မေးမြန်းပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန်ကို စုံစမ်းလိုသည်ဖြစ်၍ ‘သုခိပိ ဟေကေ န ကရောန္တိ ပါပံ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ့သား မဟောသမ။ ဤလောက၌ ငါတို့ကဲ့သို့ အချို့သောစည်းစိမ်ရှင်တို့သည် မိမိရအပ်သော စည်းစိမ်ထက် လွန်စွာသောစည်းစိမ်ကို အလိုရှိ၍ တစ်ပြည်တစ်နိုင်ငံတို့ကို တိုက်ဖျက် သိမ်းယူချင်သော်လည်း ပညာအကြံအစည် မပြန့်ပြူးချေသောကြောင့် သူကပြန်လုန်သဖြင့် မိမိအကျော်အစောမဲ့ ဖြစ်မည်ကိုစိုး၍ စစ်ထိုးခြင်းစသော မကောင်းမှုကို မပြု။ အချို့သောသူသည် မိမိ စွမ်းနိုင်အံ့ထင်၍ သူတစ်ပါးကို သိမ်းအုပ်ချင် သော်လည်း မိမိ စိတ်တူသဘောမျှဖြစ်သော တိုင်ပင်ကြံဆောင်ဖော်ကို မရခြင်းကြောင့် သူတစ်ပါးတို့အား နှိပ်စက်ခြင်း အစရှိသော မကောင်းမှုကို မပြု။ အချို့သောသူသည် ပြန့်ပြူးသော ပညာအကြံအစည် ဘုန်းလက်ရုံးနှင့်ပြည့်စုံလျက် ကျေးဇူးရှင်ကို ငါ ပြစ်မှားချေလျှင် ငါကြံတိုင်းပင်မြောက်သော်လည်း နောက်နောင် သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ပြုသဖြင့် ငါ့အား အကျော်အစောမဲ့ဖြစ်ရာ၏ဟု ဆင်ခြင်အောက်မေ့၍ မိမိကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သောသူတို့အား ပြစ်မှားခြင်းကို မပြု။

“ငါ့သားသည်လည်း အထူးထူးအပြားပြား များမြတ်သော အကြံအစည် ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသောလူအပေါင်းတို့ကို မိမိအလိုသို့လိုက်ပါစေသဖြင့် ဤဓမ္မူဒိပိကျွန်းအပြင်၌ ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်းအပေါင်းတို့ကိုသိမ်းယူ၍ ဧကရာဇ်မင်းစည်းစိမ်ကို သော်လည်း ဖြစ်စေခြင်းကိုငှာ စွမ်းနိုင်သောပညာရှင်ဖြစ်လျက် ပညာအကြံအစည် မပြန့်ပြူးသောငါတို့အား ထီးနန်းစည်းစိမ်မှ ယုတ်စေခြင်း စသောဆင်းရဲကို အဘယ့်ကြောင့် သင် မပြုသနည်း” ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ကျင့်ထုံးကို ပြလို၍ ‘နုပဏ္ဍိတော အတ္တသုခဿ ဟေတု’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤလောက၌ ပညာရှိစစ်စစ် မှန်ကန်သောသူတို့သည် မိမိချမ်းသာခြင်းကိုသာ ရှေးရှု၍ သူတစ်ပါးတို့ဆင်းရဲကြောင်း မကောင်းမှုဒုစရိုက်တို့ကို မပြုမကျင့်ကုန်။ ၈ ပါးသော လောကဓာတ်နှင့် ဆက်ဆံ၍ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောကို မလွန်နိုင်ခြင်းကြောင့် ချမ်းသာရိပ်ငြိမ် စည်းစိမ်ကြီးရှင်ခံပြီး၍ တစ်ဖန် စည်းစိမ်ဖျက်သိမ်းဖောက်လှဲ၍ ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သော်လည်း ထို ပညာရှိစစ်စစ် မှန်ကန်သောသူတို့သည် မိမိအလိုနှင့်လျော်စွာ မလားအပ်သည်ကိုလားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဆန္ဒာဂုတိ^{၁၁}၊ ဒေါသမျက်မာန် ရန်ငြိုး ၉ ပါးတို့ ကြောင့် မလားအပ်သည်ကိုလားခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဒေါသာဂတိ^{၁၂}၊ ဤဂတိ ၂ ပါးသို့လိုက်၍ မိမိ၌ကျင့်မြဲဖြစ်သော သူတော်ကောင်းတရားကို မစွန့်ကုန်။ ဤသို့ကျင့်ခြင်းသည်ကား ပညာရှိ စစ်စစ် မှန်ကန်သော သူတော်ကောင်း တို့၏ ထုံးတမ်းကျင့်စဉ် ဖြစ်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်ဆို၏။

ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးသည် တစ်ဖန် ရာဇမာယာ^{၁၃}ဖြင့် မဟောသမ သုခမိနိစိတ်ကို စမ်းလိုပြန်သောကြောင့် ‘ယေန ကေနစိ ဝဏ္ဏေန’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ့သား သုခမိနိ။ ပညာရှိစစ်စစ် မှန်ကန်သောသူတို့၌ သင်ဆိုတိုင်း ကျင့်ရိုးအစဉ် ရှိသည်ပင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၌ တစ်စုံတစ်ခု အမှုခက်ခဲစွာ ပေါ်ရောက်လျှင် မိမိတို့ကျင့်စဉ်ဖြစ်သော သူတော်ကောင်းတရားကိုပင် သော်လည်း ထိုအခိုက်အတန့်မျှ စွန့်ပစ်၍ မနစ်သက်အပ်သော အကုသိုလ်တရားကိုပြုသဖြင့် ထို အမှုအခက်အခဲမှ ထွတ်မြောက် လွတ်ငြိမ်းပြီးလျှင် မိမိကျင့်စဉ်ဖြစ်သော သူတော်ကောင်းတရားကိုပင် ကျင့်ရကောင်းပါသည် မဟုတ်လော”ဟုဆို၏။

[ဤစကား၌ မင်းကြီးသည် ‘သင်စွမ်းနိုင်သောသူ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ငါ့ကို ထီးနန်းစည်းစိမ်မှ ရွတ်ချပြီး၍ သင် ထီးနန်းကိုရသောအခါ ကျင့်ရိုးအစဉ်ရှိသည့်အတိုင်း သူတော်ကောင်းတရားကိုပင် ကျင့်ရကောင်းပါမည် မဟုတ်ပါလော’ဟု ဆိုလိုရင်းပင် ဖြစ်သည်ကို တိုက်ရိုက်မဆိုလိုသောကြောင့် အများနှင့်ဆက်ဆံသော စကားကို ဆိုသတည်း။]

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိနိသည် ခင်ပွန်း ၁၀ ပါးတို့အား မပြစ်မှားအပ်သည်ကို သစ်ပင်ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြလို၍ ‘ယဿ ရက္ခဿ ဆာယာယ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အသက်ရှိသော ခင်ပွန်း ၁၀ ပါးတို့ကို ထင်ရှားသိသာလောက်ပြီဖြစ်၍ မလျှောက်မဆိုပါပြီ။ အသက်မရှိ ဥတုဇရပ်^{၁၄}မျှသာဖြစ်သော သစ်ပင်ကိုသော်လည်း အကြင်သူသည် အကြင်သစ်ပင်၏အရိပ်၌ အိပ်ဖူး၊ နေဖူး နားဝင်ခိုလှုံဖူးသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသူသည် ထိုသစ်ပင်ကို မဖျက်ဆီးရာ။ အကယ်၍ ထိုသူ ဖျက်စီးငြားအံ့။ ခင်ပွန်းကိုပြစ်မှားသော သူယုတ်မာဟု ထိုသူကို မှတ်အပ်၏။ အရှင်မင်းကြီး သည်လည်း အကျွန်ုပ်ကို သားအရာ၌ထား၍ သူကောင်းပြုတော်မူ၏။ ကျွန်ုပ်၏မိဘကိုလည်း ကျေးစားရွာစား အဆောင်အရွက်ပေးသဖြင့် သူဌေးမျိုးမှ အမတ်မျိုးဖြစ်အောင် မြှောက်စားချီးမြှင့်တော်မူ၏။ ထိုသို့သော ကျေးဇူးရှင်ကိုစင်လျက် အကျွန်ုပ်ပြစ်မှားချေသော် ခင်ပွန်းပြစ်မှားခြင်းသို့ရောက်၍ ဆိုးညစ်ယုတ်မာသော သူတို့အောက် အထူးသဖြင့် ယုတ်လှစွာသောသူယုတ်မာ မဖြစ်လေပြီလော”ဟု လျှောက်ဆိုပြီးလျှင် ဘုရားလောင်း သုခမိနိသည် မင်းကြီး၏စိတ်ကို မဖိတ်မစောင်း ကောင်းသောတရား၌တည်စေခြင်းငှာ အဆုံးအမပေးလို၍ ၃ ဂါထာဖြင့် ဤသို့ ညွှန်ပြဟောကြားတော်မူ၏။

‘ယဿ ဟိ ဓမ္မံ မနုဇော ဝိဇ္ဇော၊ ယေ စဿ ကင်္ခ ဝိနယန္တိ သန္တော။’

တဉ္စိဿ ဒီပဉ္စ ပရာယနဉ္စ၊ န တေန မိတ္တံ ပဇ္ဇေယျ ပဉ္ဇော။ ။

အလသော ဂိဟိ ကာမဘောဂီ နသာဓု၊

အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု၊

ရာဇာ န သာဓု အနိသမ္မကာရီ၊

ယောပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံန သာဓု။ ။

နိသမ္မ ခတ္ထိယော ကယိရာ၊ နာနိသမ္မ ဒိသမ္မတိ။

နိသမ္မကာရိနော ရညော၊ ယသော ကိတ္တိစ ဝပတိ။ ။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ မနဇော၊ လူဖြစ်သောသူသည်။ ယဿ၊ အကြင်ဆရာ၏။ သန္တိကာ၊ အထံမှ။ ဓမ္မ၊ ကျင့်ရာဆောင်ရာဖြစ်သော တရားကို။ ဝိဇညာ၊ သိရာ၏။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ယေစ၊ အကြင်သူတို့သည်လည်း။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ကံခံ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိနယန္တိ၊ ဖျောက်ပယ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ထိုစကားသင့်စွ။ တံ၊ ထိုတရားပြည့်စုံခြင်း၊ ယုံမှားကိုဖျောက်ခြင်းသည်။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဒိပဉ္စ၊ ကိုးကွယ်ရာ ကျွန်းကြီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်ပေ၏။ ပရာယနဉ္စ၊ လဲလျောင်းရာလည်း ဖြစ်ပေ၏။ တေန၊ ထိုဆရာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ မိတ္တံ၊ အဆွေခင်ပွန်းအဖြစ်ကို။ ပညော၊ ပညာရှိသောသူသည်။ နပဇေယျ၊ မစွန့်ရာ။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ကာမဘောဂီ၊ အိမ်ရာထောင်သော။ ဂိဟိ၊ လူသည်။ အလသော၊ ပျင်းရိမှုကား။ နသာဓု၊ မကောင်း။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရသေ့ရဟန်းဖြစ်သောသူသည်။ အသညတော၊ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး မစောင့်မူကား။ နသာဓု၊ မကောင်း။ ရာဇာ၊ ရေမြေသခင်မင်းသည်။ အနိသမ္မကာရီ၊ အမှုကိုစူးစမ်းဆင်ခြင်၍ ပြုလေ့မရှိမှုကား။ နသာဓု၊ မကောင်း။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိလျက်။ ကောဓနော၊ အမျက်ထွက်တတ်၏။ တံ၊ ထိုအမျက်ထွက်ခြင်းသည်။ နသာဓု၊ မကောင်း။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ခတ္ထိယော၊ မြေကြီးသေဌ်နင်းမင်းသည်။ နိသမ္မ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍။ ကယိရာ၊ ပြုရာ၏။ ဒိသမ္မတိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့၏ အကြီးဖြစ်သောမင်းသည်။ အနိသမ္မ၊ မစူးစမ်းမူ၍။ နကယိရာ၊ မပြုရာ။ နိသမ္မကာရိနော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ပြုလေ့ရှိသော။ ရညော၊ မင်းအား။ ယသောစ၊ အခြံအရံသည် လည်းကောင်း။ ကိတ္တိစ၊ ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဝပတိ၊ နေ့ညဉ့်မပြတ် ပွားရာ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် အကြင်သူ၏ထံမှ သိအပ်မှတ်အပ် ကျင့်ဆောင်အပ်သော တရားစကားကို အနည်းငယ်မျှပင်လည်း ရသည်ဖြစ်စေ။ မိမိ၌ ယုံမှားရှိသောအခါ ဤယုံမှားကို ပယ်ဖျောက်ပေးသည်လည်းဖြစ်စေ။ ဤသို့ နည်းဥပဒေသ ပေးပေးသောသူ၊ ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပေးသော သူတို့သည် မိမိ၏မှီခိုရာ ကျွန်းကြီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ ကိုးကွယ်လဲလျောင်းရာ လိုဏ်းနန်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ ထို နည်းဥပဒေသ ပေးပေးသောသူ၊ ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပေးသောသူတို့နှင့် အခါမပြတ်လျှင် အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်းကို ပြုအပ်၏။ ပြစ်မှားသောအားဖြင့် မစွန့်အပ်။

“အရှင်မင်းကြီး။ အိမ်ရာထောင်သောသူဖြစ်လျက် ပျင်းရိသောသူသည် စီးပွားချမ်းသာ ယုတ်လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း။ ရသေ့ရဟန်းဖြစ်လျက် သီလမရှိမှုကား ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ ပျက်စီးရာသော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း။ အစိုးရသောမင်းဖြစ်လျက် ရောက်လာသောအမှုကို မိမိနား၊ မျက်စိဖြင့် မျက်မှောက်ထင်ထင် ကြားမြင်အောင်ပြုသဖြင့် ထောက်ရှုဆင်ခြင်စုံစမ်း၍ ပြုလေ့မရှိမှုကား မိမိအခြံအရံ

ကျေးဇူးသတင်း ပျက်စီးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း။ အကြင်သူသည် ပညာရှိဖြစ်လျက် မြဲမြံစွာ သတိကိုမဖြစ်စေဘဲ အမျက်ထွက်လွယ်ခြင်းသည် သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အရပ်မျက်နှာတို့၏ အကြီးဖြစ်သော ရေမြေသေဋ္ဌနင်း မင်းတို့သည် ခပ်သိမ်းသော အရာတို့၌ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍သာ ပြုအပ်၏။ မစူးစမ်းမူ၍ မပြုအပ်။ စူးစမ်းဆင်ခြင်လေ့ရှိသော မင်းတို့အား အခြံအရံ ပွားများခြင်း၊ ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်းတို့သည် တိုးတက်ပြန့်ပွားသည် ဖြစ်ရာ၏” ဟုဆို၏။

၃၂။ ဒေဝဝိတာ ပုစ္ဆိတ ပဉ္စာခန်း”

ဤသို့ ဘုရားလောင်း မဟောသစသုခမိန် တရားစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်း မဟောသစသုခမိန်ကို ဆောင်းအပ်သောထီးဖြူရှိသော ရာဇပလ္လင်ပေါ်၌ နေစေပြီးသော် ထီးချက်စောင့် နတ်သမီး မေးအပ်သောပြဿနာကို ဤသို့ ပြန်ကြားမေးမြန်း၏။

“ငါ၏သားတော် သုခမိန်။ ထီးချက်စောင့်နတ်သမီးသည် ညဉ့်အဖို့၌ ၄ ပါးသောပြဿနာကို ၄ ဂါထာဖြင့် ငါ့အားမေး၏။ ငါသည် ထိုပြဿနာ၏အနက်ကို မသိမထင်နိုင်သောကြောင့် သုခမိန် အမတ် ၄ ယောက် တို့အား မေးမြန်းပါသော်လည်း ထို သုခမိန် ၄ ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်သောသုခမိန်မျှ ဤပြဿနာအနက်ကို မသိမထင်ကြဖြစ်၍ ငါ့သားသုခမိန်အား ယခု ငါ မေးပါအံ့။ ဖြေစွမ်းရှိလျှင် ဖြေပါလော့”ဟုဆို၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသစသုခမိန်သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ထီးချက်စောင့်နတ်သမီးကိုထား၍ ထိုနတ်သမီးထက် ပညာရှိသော စာတုမဟာရာဇ် နတ်မင်း၊ တာဝတိံသာစသော၊ နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာတို့ပင်လည်း လျှို့ဝှက်သောအနက် ခဲခက်သောပြဿနာကို ဂါထာများစွာနှင့် မေးငြားသော်လည်း အကျွန်ုပ် ဖြေစွမ်းနိုင်ပါ၏။ ဤလောက၌ မည်သည့်သူမဆို ထီးချက်စောင့် နတ်သမီးပင် ဖြစ်စေ၊ အရှင်မင်းကြီးအား မေးလာသော ပြဿနာရှိလျှင် ကြားတော်မူလော့။ အကျွန်ုပ် ဖြေပါအံ့”ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ကြားလျှင် ထီးချက်စောင့်နတ်သမီးမေးသော ၄ ဂါထာကို ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် ပြန်ကြားလေ၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသစသုခမိန်သည် ပြဿနာဂါထာ ၄ ခုကိုကြားလျှင် ဤဂါထာကား ဤအနက်ဟု လက်ဝါးပြင်၌ တင်ပြသကဲ့သို့ ထွက်သမျှ အဓိပ္ပာယ်ကို အလွယ်တကူ နှလုံးမူကာနှင့် သိမြင်ပြီးသော် ဤသို့ဖြေပေ၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ နတ်သမီးအမေးတွင် ရှေးဦးစွာဂါထာ၌ ‘အကြင်သူက ခြေလက်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းကိုပြု၏။ ထိုသို့ပြုလျက် ထိုပုတ်ခတ်သောသူကိုပင် ခံရသောသူသည် အလွန်ချစ်ခင် လေးမြတ်ခြင်း

ဖြစ်၏'ဟူရာ၌ ဂါထာအထွက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကား အခြားသူ မဟုတ်ပါ။ ဖွား၍ ၂လ၊ ၃လရှိပြီးသော သားငယ်နှင့် မိခင်၊ ဖခင်တို့ကို ဆိုပါသည်။ ထိုသားငယ်ကို အမိ ရင်ခွင်၌ထား၍ နို့တိုက်သောအခါ သားငယ်သည် ရွှင်သောအားဖြင့် မိမိခြေလက်ဖြင့် အမိရင်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်နှာကို လည်းကောင်း ကျောက်ကန်ပုတ်ခတ်ခြင်းကို ပြု၏။ မိမိလက်ဖြင့် အမိ၏ဆံပင်ကိုမူလည်း ဆွဲငင်၏။ ထိုသို့ သားငယ် ကျောက်ကန်ပုတ်ခတ် ဆွဲငင်သောအခါ မိခင်သည် 'သူယုတ်သား၊ ခိုးသူသား၊ မည်သူမည်ဝါသား'ဟု နှုတ်ဖြင့်ဆိုယောင်ကာသာ၊ ကြင်နာခြင်းစိတ်ကား ယိုဖိတ်မတတ်ဖြစ်သဖြင့် ထိုသားငယ်ကို မိမိသားမြတ်ကြား၌ အိပ်စေခြင်း၊ အသာအယာပိုက်ဖက်၍ မျက်နှာ၊ နဖူး၊ ခူး၊ ခြေ၊ လက်ရုံး စသည်တို့ကို နမ်းရှုပ်ခြင်းကိုပြုလျက် လွန်စွာချစ်ခင်ကြင်နာခြင်း ဖြစ်၏။ အဖသည်လည်း သားငယ်ကိုချီသောအခါ အမိနှင့်အတူပင်လျှင် သားငယ်အား ချစ်ကြင်နာခြင်း ဖြစ်၏။ ဤစကားကို ရည်၍သာလျှင် ရှေးဦးစွာ ဂါထာဖြင့် နတ်သမီးမေးသည်"ဟု ဖြေဆိုတော်မူ၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းဖြေဆိုသောစကားကို နတ်သမီးကြားလေသော် ထီးချက်ကို ဖွင့်လှစ်ပြီးလျှင် ထက်ဝက်သောကိုယ်ကိုပြုလျက် "မဟောသေသုခမိန်သည် ခဲခက်သောပြဿနာကို ကောင်းစွာဖြေဆိုပေစွ"ဟု ကောင်းချီးပေး၍ ပန်းကလပ်ဖြင့် ပြည့်စေအပ်သော အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော နတ်ပန်းတို့ဖြင့် ဘုရားလောင်းအား ပူဇော်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အထူးထူးသောပန်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကိုပြု၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် "အရှင်မင်းကြီး။ ဒုတိယအမေးကို ဆိုတော်မူလော့"ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးသည်လည်း နတ်သမီးမေးသည့်အတိုင်း ဒုတိယဂါထာဖြင့် မေးပြန်၏။ ဘုရားလောင်းမဟောသေ သုခမိန်သည် ထိုဂါထာ၏ အနက်ကိုလည်း ကောင်းကင်ပြင်၌ လစက်ဝန်းကဲ့သို့ ငြိစွန်းမထင် သိမြင်ပြီးဖြစ်၍ "နာတော်မူဦးလော့"ဟုဆိုပြီးလျှင် ဤသို့ဖြေတော်မူပြန်၏။

"အရှင်မင်းကြီး။ ဒုတိယပြဿနာဂါထာ၏အထွက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကား အခြားသူ မဟုတ်ပါ။ အမိအဖတို့အား အစေအပါးရလောက်ပြီးသော ၇ နှစ်၊ ၈ နှစ် အရွယ်သားငယ်နှင့် မိဘတို့ကို ဆိုလိုပါသည်။ အမိသည် ၇ နှစ်၊ ၈ နှစ် ရှိပြီးသော သားငယ်ကို 'ချစ်သား။ ဤမည်သောအရပ်သို့ သွားပါချေဟု လယ်တောသို့ လည်းကောင်း၊ ကုန်ရောင်းဝယ်ရာသို့လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအိမ်သို့လည်းကောင်း၊ မိမိအလိုရှိရာသို့ သွားပါချေဟု မိခင်စေခိုင်းလျှင်၊ ထိုသားငယ်သည် 'ငါ့အား မိခင်။ အဘယ်စားဖွယ်၊ ခဲဖွယ်ကိုပေးမည်နည်း။ ဤမည်သော ခဲဖွယ်စားဖွယ်ကို ပေးလျှင် သွားအံ့'ဟုဆိုသည်ကို မိခင်သည် သားဆိုတိုင်းပင်လျှင် လိုရာခဲဖွယ်စားဖွယ်ကို ပေး၍၊ ရလျှင် အမိစေခိုင်းရာသို့မသွားဘဲ သူငယ်ဖော် ကစားဖက်တွေ့လျှင် ထိုတွေ့ရာ၌သာ ကစား၍နေလေပြီးမှ အိမ်သို့ပြန်သဖြင့်၊ အမိက 'ချစ်သား။ မိခင်စေခိုင်းရာ ရောက်ခဲ့ပါ၏လော'ဟု မေးလျှင် ထိုသူငယ်သည် အမိထံသို့မချဉ်းကပ်ဘဲ အိမ်ရိပ်ကသာနေလျက် မာနပြုသောအားဖြင့် 'အမိစေရာ ငါမသွား'ဟု လက်ခြေကို ခါတွက်ခုန်ပေါက်၍ ဆောင့်အောင့်မြည်တမ်းခြင်းကို ပြု၏။ အမိသည် သားငယ်ကို 'လာခဲ'ဟု ခေါ်သော်လည်း သားငယ် မလာလိုလတ်သော် ဝါးခြမ်းစိတ် စသည်ကိုကိုင်လျက် ရိုက်အံ့ ဟုလိုက်လျှင် သူငယ်သည်လည်း ဆဲရေးလျက် လွတ်ရာပြေးလေသဖြင့် အမိသည် သားကို မမိနိုင်ခြင်းကြောင့် အမျက်ထွက်၍ 'ဟယ်၊ အယုတ်သား။ ဆင်တိုး၍ သေပါလေစေ၊ ကျွဲရိုင်းခတ်၍ သေပါလေစေ' စသည်ဖြင့် ကျိန်ဆဲလိုက်၏။

"ထိုသူငယ်သည်လည်း ညဉ့်တိုင်သောအခါ အိမ်သို့ မချဉ်းဝံ့သဖြင့် မိကြီး၊ မိထွေး၊ ဘထွေး၊ ဘကြီးစသော ဆွေမျိုးတို့အိမ်သို့ သွား၍နေလေ၏။ မိခင်သည် သားအချိန်တန်၍ မလာလတ်သော် 'ငါ့သားသည်

ငါဆဲရေး ခြိမ်းခြောက်လိုက်သဖြင့် အိမ်သို့ မချဉ်းဝံ့သောကြောင့် ထွက်ပြေးလေသည်။ ယခုအချိန်တန်၍မှ မပေါ်ရောက်လာ။ အဘယ်မှာ ရှိလိမ့်အံ့နည်း'ဟု ပြင်းစွာနှလုံးပင်ပန်းလျက် လမ်းခရီး၌ လှည့်လည်ရှာဖွေခေါ်သဖြင့် ဆွေမျိုးအိမ်တွင် သားငယ်ကို တွေ့မြင်သောအခါ ယိုစီးသောမျက်ရည်ဖြင့် သားငယ်ကိုဆွဲလျက် နဖူးစသည်တို့ကိုနမ်းရှုပ်၍ 'ချစ်သား။ မိခင်ဆဲရေးသည်ကို စိတ်ထားသလော'ဟု ဆိုပြောချောမောကာသာလျှင် အိမ်သို့ခေါ်ဆောင်ခဲ့၏။ ဤသို့ အမိသည် သားငယ်ကို အလွန်အမျက်ထွက်၍ဆဲဆိုသော်လည်း နှလုံးတွင်း၌ အလွန်သိမ်မွေ့သဖြင့် ချစ်မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်၏။ ဤ ၇ နှစ် ၈ နှစ်အရွယ်ရှိသောသားနှင့် မိဘတို့ကိုရည်၍ ဤဂါထာဖြင့် နတ်သမီး မေးပါသည်"ဟု ဖြေဆို၏။

ဤ ဒုတိယဂါထာကို ဖြေသောအခါ၌လည်း နတ်သမီးသည် ရှေးနည်းအတူ ကောင်းချီးပေး၍ နတ်ပန်းဖြင့် ပူဇော်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ရှေးနည်းအတူ ပန်းဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကိုပြု၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် "အရှင်မင်းကြီး။ တတိယအမေးကို ဆိုတော်မူဦးလော့"ဟုဆို၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း နတ်သမီးမေးသောနည်းဖြင့် တတိယဂါထာဖြင့် မေးပြန်၏။ ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် ထိုဂါထာကိုကြားလျှင် ကောင်းကင်ပြင်၌ လစက်ဝန်းကဲ့သို့ ငြိစွန်းမထင် သိမြင်သည်ဖြစ်၍ "အရှင်မင်းကြီး။ နာတော်မူဦးလော့"ဟုဆိုလျက် ဤသို့ဖြေပြန်၏။

"အရှင်မင်းကြီး။ ဤ တတိယဂါထာ၏အထွက် အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ အခြားသူ မဟုတ်။ အရွယ်ရှိကြ သေးသော လင်နှင့်မယားကို ရည်၍ဆိုပါသည်။ အကြင် လင်မယား ၂ ယောက်တို့သည် ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ၂ ယောက်တည်းချင်း လူမှု၌ပျော်ရွှင်ကြသောအခါ လင်သည် မယားကို မနာလိုမနှစ်သက်အောင် 'သင့်ကို ကြိုက်ချစ်သော ယောက်ျားမည်သူကား ပညာစည်းစိမ် ငါ့ထက်သာပေသဖြင့် ချစ်လောက်ပေ၏'ဟု မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့်မူလည်း စွပ်စွဲ၏။ 'သင့်ကိုမြင်လျှင် အော့ချင်အန်ချင် နှလုံးဆိုမြို့ ရှိ၏။ သင် ငါ့ကိုကွာပါလေသော် တခြားမှာရှိသည့်မယားနှင့် နေရလေ၏' စသည်ဖြင့် မုန်းဟန်စကားကို ဆို၏။ မယားသည်လည်း လင်ကို ထိုအတူပင်လျှင် လောက်ပျော်ရွှင်မှုနှင့် စွပ်စွဲဆိုမြည်လျက် မုန်းဟန်အယောင်ဆောင် ပြု၏။ ထိုသို့ဖြစ်ကြသော်လည်း ထို လင်မယား ၂ ယောက်တို့သည် ထိုအခိုက်၌သာလျှင် လွန်စွာလျှင် ကြင်နာချစ်ခင်ခြင်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသို့ လင်မယား ၂ ယောက်ကိုရည်၍သာ ဤတတိယဂါထာကို နတ်သမီး မေးလေသည်"ဟု ဖြေဆို၏။

ထို တတိယဂါထာကို ဖြေသောအခါ၌လည်း ရှေးနည်းအတူပင် နတ်သမီး ပူဇော်ပြန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးလည်း ရှေးနည်းအတူပင် ပူဇော်ပြန်၏။

ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် "အရှင်မင်းကြီး။ စတုတ္ထဂါထာကို ဆိုတော်မူဦးလော့"ဟု ဆို၏။ မင်းကြီး သည်လည်း နတ်သမီးမေးတိုင်း စတုတ္ထဂါထာကို ပြန်ကြား၏။ ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် ထိုပြဿနာ၏အနက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် သိမြင်သည်ဖြစ်၍ "အရှင်မင်းကြီး။ နာတော်မူဦးလော့"ဟု ဆို၍ ဤသို့ဖြေပြန်၏။

"အရှင်မင်းကြီး။ ဤပြဿနာ ဂါထာအထွက် အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ အခြားသူ မဟုတ်။ တရားစောင့်သော ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုရည်၍ နတ်သမီး ဆိုပါသည်။ ထို တရားစောင့်သော ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေကောင်းသဖွယ်ဖြစ်သောကြောင့် ကံကို အလည်းကောင်း၊

ကံ၏အကျိုးကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်လောက၊ တမလွန်လောကကို လည်းကောင်း ယုံကြည်ခြင်းသဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံကုန်သောသူတို့သည် ထိုရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ တောင်းသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ မတောင်းသည်မူလည်း ဖြစ်စေ မိမိတို့၌ အားနှင့်ထိုက်လျော်သော လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကို ထိုရဟန်း၊ပုဏ္ဏားတို့အား ပေးလှူ၏။ ပေးလှူသော မိမိပစ္စည်း ဥစ္စာတို့ကို ထိုရဟန်း၊ပုဏ္ဏားတို့ သုံးဆောင်တိုင်းပင်လျှင် အလွန်နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်မြေဆိုသောစကားသည် စင်စစ်လျှင် မှန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် မိမိဥစ္စာကို အခါခါ တောင်းတတ်သောသူကိုလည်း မုန်းတတ်၏။ အကျွမ်းတဝင်ယူ၍ ကြိမ်ဖန်များစွာသုံးတတ်သော သူကိုလည်း မုန်းတတ်၏။ ထိုသို့လျက် သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံသောသူတို့သည် တရားစောင့်ကုန်သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အား မိမိတို့ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်တိုင်းပင် သာ၍ မြတ်နိုးကြည်ဖြူခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤ သဒ္ဓါတရားရှိသော သူနှင့် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကိုရည်၍ ဤပြဿနာကို နတ်သမီး မေးပါသည်”ဟု ဖြေဆို၏။

ထိုပြဿနာကို ဖြေသောအခါ၌ လည်း ထီးချက်စောင့်နတ်သမီးသည် အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ရှေးနည်းအတူ ကောင်းချီးပေးပြီးလျှင် “ရတနာ ၇ ပါးဖြင့်ပြီးသော ပန်းကလပ်ကို သုခမိန်အား ပူဇော်ပါ၏။ ယူလော့”ဟုဆိုပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းအနီးသို့ ချလိုက်၏။

မင်းကြီးသည်လည်း ဤသို့သောပြဿနာ ၄ ဂါထာ၏အနက်ကို ဖြေဆိုပြီးသော် အလွန်နှစ်သက် မြတ်နိုးခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ “ငါ့သားတော်သုခမိန်သည် မင်းသားငယ်တို့၏အရာနှင့် မတန်။ သေနာပတိ”ဟု ဆိုအပ်သော စစ်ဘုရင်၏ အရာထူးအရာမြတ်နှင့်သာ ထိုက်တန်၏”ဟု အိမ်ရှေ့မင်း၏အရာ အဆောင်အရွက်ကို သာချန်ထား၍ အတုမရှိသော အချီးအမြှောက်ဖြင့် ဘုရားလောင်းအား စစ်ဘုရင် သေနာပတိအရာကို ပေးလေ၏။

ဤကား ဘုရားလောင်းအား ၈ ကြိမ်မြောက်သော မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရခြင်းတည်း။

၃၃။ ပဉ္စပဏ္ဍိတ ပဉ္စာခန်း”

ဘုရားလောင်းသည် သေနာပတိအရာကိုရပြီးသော် မင်းကြီးစည်းစိမ်မှတစ်ပါး အတုမရှိသော စည်းစိမ် အခြံအရံ ဘုန်းကျက်သရေ တိုးတက်ပြန့်ပွားသည်ဖြစ်၍ အမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် ဤသို့တစ်ဖန် တိုင်ပင်ပြန်၏။ “ဆရာ သုခမိန်တို့။ ယခု သူကြွယ်သားသည် သေနာပတိအရာကို ရ၍ရှိချေပြီ။ ထိုစည်းစိမ်မှ ပျက်စေခြင်းငှာ အသို့ကြံ၍ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း”ဟု တိုင်ပင်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ သေနကသုခမိန်အမတ်သည် “သင်တို့သူကြွယ်သား၌ ထိုသို့ စည်းစိမ်ကြီးသည်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ငါတို့ကား ပညာရှိပင် မဟုတ်ပါလော။ တစ်ခုသောဥပါယ်တံမျဉ်ကို ငါ ကြံမိ၏။ ငါတို့ သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် သူကြွယ်သားအိမ်သို့သွားပြီးသော် ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဘယ်သူအား ပြောအပ်သနည်း’ဟု မေးကြကုန်အံ့။ ထိုသို့မေးလျှင် သူကြွယ်သားသည် ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဘယ်သူအားမျှ မပြောအပ်’ဟု ဆိုလတ္တံ့။

ဤသို့ဆိုသောအခါ ငါတို့သည် မင်းကြီးထံသို့သွား၍ ကုန်းတိုက်ချောစား လျှောက်ထားရလျှင် သူကြွယ်သားသည် ဤစည်းစိမ်၌ တည်ရပ်နိုင်မည် မဟုတ်”ဟုဆို၍၊ အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် သဘောညီမျှ တိုင်ပင်ကြပြီးသော် မဟောသေသုခမိန်အိမ်သို့ သွား၍ နှုတ်ဆက်မေးမြန်းပြီးလျှင် ၃ ယောက်သောသုခမိန်တို့က သေနကအမတ်ကို “ဆရာသုခမိန်။ ရှေးဦးစွာ မေးတော်မူလော့”ဟု တိုက်တွန်းကြသဖြင့်၊ သေနကသုခမိန်သည် ဘုရားလောင်းအား “အရှင်သားတော် သုခမိန်။ ယောက်ျားတို့မည်သည် အဘယ်တရား၌ တည်အပ်သနည်း”ဟု မေး၏။

သေနကအမတ် စကားကိုကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် “ဆရာသေနက။ ယောက်ျားတို့ မည်သည်ကား သစ္စာ၌သာ တည်အပ်၏”ဟု ဆိုလတ်သော်၊ သေနကအမတ်သည် “အရှင်သားတော် သုခမိန်။ သစ္စာ၌တည်သောသူသည် အဘယ်ကိုပြုအပ်သနည်း”ဟု မေးပြန်၏။

ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် “သေနကဆရာအမတ်။ သစ္စာ၌တည်သောသူသည် ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေအပ်၏” ဟုဆိုပြန်လျှင်၊ သေနကအမတ်သည် “အရှင်သားတော် သုခမိန်။ ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေအပ်ပြီးသောသူသည် အဘယ်ကို ပြုအပ်သနည်း”ဟု မေးပြန်၏။ ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် “ဆရာအမတ်။ ဥစ္စာစည်းစိမ် ဖြစ်ပြီးသောသူသည် မိမိလျှို့ဝှက်သောစကားကို သူတစ်ပါးတို့အား မပြောအပ်”ဟု ဆိုလတ်သော်၊ သေနကအမတ်က “မဟောသေသုခမိန်။ သင်၏စကားသည် ကောင်းပေစွ”ဟုဆို၍၊ သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် မဟောသေသုခမိန်အိမ်မှ ဖယ်ခွဲပြီးသော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ “သူကြွယ်သား၏ပျက်စီးခြင်းကို ငါတို့ မြင်ရအံ့”ဟု ပြောဆို၍လာကြပြီးလျှင်၊ နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ သူကြွယ်သား မဟောသေသည် နှုတ်ဖြင့်သာ အရှင်စီးပွားတော်ကိုလိုဟန် ပညာရှိ လက္ခဏာနှင့်ပြောဆို၍ စိတ်ထဲမဖြောင့်မမှန် အကောက်ကြံသူဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

အမတ်တို့စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “သုခမိန်အမတ်တို့။ ငါ၏စီးပွားတော် ယုတ်လျော့ကြောင်း မကောင်းသောအတိုင်အပင်နှင့် သင်တို့အကြိမ်ကြိမ် ငါ့သားအား ပျက်စီးစေမှု မဟုတ် မမှန်သောအခွင့်ကိုရှာ၍ ငါသို့သောမင်းကိုလျက် လှည့်စားလျှောက်ထားကြသည်လည်း များလှပြီ။ ယခု သင်တို့ လျှောက်ထားသော်လည်း ငါမယုံ။ ငါ့သားသည် ငါ့အား အကောက်ကြံ၍ ဖောက်ပြန်မည့်သူ မဟုတ်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့လည်း အရှင်ကျေးဇူးတော်ကိုခံစားသူ အမတ်သုခမိန်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ သူတစ်ပါးတို့ မကောင်းကြသည်များကို အရှင်နား၊ မျက်စိပြု၍ ရှုကြည့်နားထောင် ရပါသည်။ အပေါ်စကားနှင့် သူကြွယ်သားလျှောက်ထားသည်ကို ယုံကြည်တော်မူသဖြင့် နောင်အရေးတော် မလှရှိခဲ့သော် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ဝန်မလွတ်ကြချေ ဖြစ်သောကြောင့် ကြားသိလျှင်ကြားသိတိုင်း သူတစ်ပါးမျက်နှာကို မထောက်အရှင်ဝတ်ပျက်မည်ကိုသာ ကြောက်ရွံ့ခြင်းဖြင့် ယခုလျှောက်ထားရပါသည်။ အကျွန်ုပ်တို့စကားကို ယုံတော်မူလျှင် သူကြွယ်သားကို ခေါ်တော်မူ၍ ရာဇမာယာဖြင့် ထိုသူမသိသာအောင် ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဘယ်သူအား ပြောအပ်မည်နည်း’ဟု မေးတော်မူပါ။ စင်စစ် ထိုသူ အကောက်ကြံမည်မှန်လျှင် ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဘယ်သူအားမျှ ထို ကြံသောအမှုမပြီးမီ မပြောအပ်။ နှလုံးအလိုပြည့်မူကား ပြောလိုလည်း ပြောအပ်ပါ၏’ဟု ဆိုလတ္တံ့။ ထိုသို့ဆိုသောစကားကို ကြားတော်မူရမှ အရှင်မင်းကြီးသည် ယခု အကျွန်ုပ်တို့ လျှောက်ထားသောစကားကို ယုံကြည်တော်မူမည် ဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

အမတ်တို့စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း “ကောင်းပြီ။ မေးအံ့” ဟုဆို၍ အမတ်တို့စကားနှင့် ယုံမှားရှိပြန်လေ၏။

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ သုခမိန် ၅ ယောက်တို့သည် မင်းကြီးအား ခစားလျက်နေကြလတ်သော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အမတ်တို့လျှောက်ထားသောစကားကို မေးလို၍ ဝိသတိနိပါတ်ကျမ်း၌ လာသော ‘ပဉ္စပဏ္ဍိတပဉ္စာခန်း’၌ ရှေးဦးစွာ ‘ပဉ္စပဏ္ဍိတ သမာဂတာ ဣ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် သုခမိန် ၅ ယောက်တို့အား မေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန် ၅ ယောက်တို့။ ယခု သင်တို့ ၅ယောက် အညီအညွတ် စည်းဝေးမိနိုက်တွင် ငါ့အား တစ်ခုသောပြဿနာ ထင်လာ၏။ ထိုပြဿနာကို ငါ မေးတော်မူသူအံ့။ သတိစွဲ၍ နာကြကုန်။ ကဲ့ရဲ့အပ်သည် ဖြစ်စေ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်ဖြစ်စေ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဘယ်သူအား ပြောအပ်မည်နည်း” ဟု မေး၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်သည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ငါတို့သည် မင်းကြီးကိုပြင်ထား၍ သူကြွယ်သားနှင့်သာ ချေလဲပြောဆိုရချေသော် ငါတို့ မတတ်နိုင်ရာ။ ထိုသို့ဖြစ်၍ မင်းကြီးကို ငါတို့အသင်းအပင်း အလိုတူအလိုပါဖြစ်အောင် အတွင်းသွင်းပြီးမှ လျှောက်ထားရလျှင် သူကြွယ်သားကား မခံနိုင်ရာ’ ဟု ကြံပြီးသော် ‘တွံ အာဝိကရာ ဟိ ဘူမိပါလ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မြေအပြင်၌နေကုန်သော သူခပ်သိမ်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ယခုအမေးတော်ရှိသည်မှာ အကျွန်ုပ်တို့ ၅ ယောက် လျှောက်ထားရပါတော့မည်။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း အရှင့်အလို တော်ကိုသိရမှ ဆန္ဒတော်နှင့်လည်းလျော်အောင်၊ အမေးတော်လည်းပြေအောင် ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ လျှောက်ပါမည်။ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း ပြည်ကြီးဝန်ကို ရွက်ဆောင်တော်မူရသည့်အရှင်ဖြစ်၍ ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို မည်သည့်သူအားသာ ပြောအပ်၏၊ မည်သည်သူအား မပြောအပ်’ ဟု မပြတ်ပင်ဆင်ခြင် သတိရှိတော်မူသည်နှင့် အညီ ရှေးဦးစွာ အရှင်မင်းကြီး၏အလိုတော်ကို ဆိုတော်မူစေချင်ပါသေးသည်” ဟု လျှောက်၏။

သေနကအမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ကာမဂုဏ်^{၁၁၆}ကြူးသောမင်းဖြစ်၍ မိမိအလိုနှင့် လျော်စွာ ‘ယာ သီလဝတီ အနညထေယျာ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန် ၅ ယောက်တို့။ ငါ၏အလိုကို သင်တို့သိလိုလျှင် ငါဖြေဆိုအံ့။ အကြင်မယားသည် မိမိလင်မှတစ်ပါး ယောက်ျားတစ်ဦးကိုကူးသန်း၍ မငြိတွယ်သောစိတ်ဖြင့် မဖိတ်မယို ကိုယ်ကိုဖြူစင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောအကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ မယားအပြား ၇ ပါးတို့တွင် သိကြားမင်း၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ပင် လည်း ချီးမွမ်းကောင်းချီးပေးခြင်းငှာထိုက်လျက် အမြတ်ဆုံးသော ကျွန်ကောင်း၏အသွင် လင်၏အလိုသို့လိုက် သဖြင့် အလွန်ချစ်ကြင်နာဖွယ်ရှိခြင်း၊ ဤသို့သောအကျင့်မြတ်နှင့် ပြည့်စုံသော မယားကောင်းအား မိမိ၌ သူတစ်ပါး ကဲ့ရဲ့အပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်ဖြစ်စေ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ကြားသိစေအပ်၏။ ဤကား ငါ၏အလို ဖြစ်တော့သည်” ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်သည် ‘ငါ၏အကြံအတိုင်း ယခုမင်းကြီးသည်လည်း ငါတို့၏အပင်းအသင်း အဝင်အပါဖြစ်ပြီ’ ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်းလျက် မိမိပြုအပ်သောအမှုကို အမြွက်ဆောင်၍ ‘ယော ကိစ္ဆဂတဿ အာတုရဿ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ကြားလျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ တစ်စုံတစ်ခု ဥပဒ်အန္တရာယ်^{၁၁၇}အသွယ်သွယ်သော ဘေးရန်တို့ကြောင့် နှောင့်ယှက် ဖောက်လဲ ဆင်းရဲငြိုငြင် နာကျင်ခြင်းရှိသောအခါ ချမ်းသာလွတ်ငြိမ်းကြောင်း ကောင်းမြတ်ချစ်ခင်ကြင်နာလျက်

ညီညာမှိုင်းမ ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်ဖြင့် ကိုးကွယ်ခိုဝင် လဲလျောင်းရာကိုပြုသည်ဖြစ်၍ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းအား လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဆိုးသည်ဖြစ်စေ၊ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ သိကြားစေအပ်၏။ ဤသည်လျှင် အကျွန်ုပ်၏အလို ဖြစ်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်၏။

သေနကအမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “သေနကဆရာစကားကို ကြားသိရပြီ။ ပက္ကသဆရာကား လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဘယ်သူအား ပြောဆိုအပ်မည် ထင်သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ ပက္ကသအမတ်သည်လည်း မိမိ၌ရှိသော အမှုကိုအစွဲပြု၍ ‘ဧဋ္ဌောအထမဇ္ဈိမော ကနိဋ္ဌော’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ တစ်မိတစ်ဖတည်း သားချင်းပေါက်ဖော်ဖြစ်သောသူ အစ်ကိုမူလည်း ဖြစ်စေ၊ ညီမူလည်းဖြစ်စေ၊ အကြီး၊ အငယ်၊ အလတ် ၃ ပါးတို့တွင် မည်သူမဆို ပေါက်ဖော်ရင်းဖြစ်သောသူသည် အကျင့်သီလရှိခြင်း၊ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သော သမာဓိရှိခြင်း၊ အမျက်မာန်ရန်ငြိုးမသို ကြည်ညိုချစ်ခင်ခြင်းနှင့် ပြည်စုံသည်ဖြစ်အံ့။ ထို ပေါက်ဖော်အား လျှို့ဝှက်အပ်သောကြောင်း အကောင်းအဆိုး စကားမျိုးကိုပင် ကြားသိစေ အပ်၏။ ဤသည်လျှင် အကျွန်ုပ်၏အလို ဖြစ်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပက္ကသအမတ် တင်သောစကားကိုကြားလျှင် “သုခမိန် ၂ ဦးတို့စကားကို ကြားရပြီ။ ကာမိန္ဒအမတ်ကား အသို့ထင်သနည်း”ဟု မေးပြန်၏။ ကာမိန္ဒအမတ်သည်လည်း မိမိ၌ ရှိသောအမှုကို အစွဲပြု၍ ‘ယောဝေပိတုဟဒယဿ ပဒ္ဒဝု’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အတိဇာတ၊ အနဇာတ၊ အဝဇာတအားဖြင့် သားအပြား ၃ ပါးတို့တွင် မယုတ်မလျော့သောပညာ၊ သတိ၊ ဝီရိယ”ဖြင့် အဖနှင့်အကျင့် သဘောတူ အဖ၏အလိုသို့သာလိုက်၍ အဖနှစ်ဦးကိုရာ ပြုတတ်သော အနဇာတသားအား အဆိုးအကောင်းမဆို လျှို့ဝှက်အပ်သည့် အမှုဟူသမျှကိုပင် ပြောဆို သိကြားစေအပ်၏။ ဤသည်လျှင် အကျွန်ုပ်၏အလို ဖြစ်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်၏။

[ဤစကား၌ သားအပြား ၃ ပါးတွင် အတိဇာတသားဟူသည်ကား ‘အနုပ္ပန္နံ ယသံဥပ္ပါဒေန္တော’ အတိဇာတောဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အဖသည် မစွမ်းဆောင်နိုင်၍ မဖြစ်စေအပ်သေးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ အခြံအရံကိုဖြစ်စေသဖြင့် အဖထက်လွန်စွာ သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာဘုန်းကံ ပါရမီရှိသောသားသည် ‘အတိဇာတသား’ မည်၏။ ‘ကုလပ္ပဝေဏီ ရက္ခကော ပန အနဇာတော’ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ အမိအဖတို့ အမျိုးအနွယ် ကျင့်ထုံးကျင့်စဉ် မပျက်ရအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့် အမိအဖနှင့်ထပ်တူ သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ၊ ဘုန်းကံရှိသောသား သည် ‘အနဇာတသား’မည်၏။ ‘ကုလကုရော အဝဇာတော’ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ သားရှိ၏ပြောရရုံ မိဘအမွေခံ အမျိုး၏အညွန့်အဖြစ်မျှသာရှိ၍ မိဘအောက် သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ ဘုန်းကံနည်းသောသားသည် ‘အဝဇာတသား’ မည်၏။ ထို ၃ ပါးတို့တွင် အတိဇာတသားဖြစ်အံ့။ အဖသည် ကောင်းသောစကားကို ပြောကြားလျှင် နှစ်သက်၏။ မကောင်းသောစကားကိုပြောကြားလျှင် အဖအလိုသို့ မလိုက်သဖြင့် ပစ်ပယ်တတ်သည်။ အနဇာတသားဖြစ်အံ့။ အဖနှင့်တူမျှသော သဘောရှိသောကြောင့် ကောင်းသောစကားဖြစ်စေ၊ မကောင်းသောစကား ဖြစ်စေ အဖအလိုသို့လိုက်၍ ပြောဆိုတတ်၏။ အဝဇာတသားဖြစ်အံ့။ အဖသည် ကြားသိစေအပ်သောစကားကို သူတစ်ပါးကြားတန်သည်၊ မကြားတန်သည်ဟု အမှတ်ရှိသဖြင့် ပြောဆိုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမိန္ဒ အမတ်သည် ‘မိမိလျှို့ဝှက်သောအပ်စကားကို အနဇာတသားအား ပြောဆိုကြားသိစေအပ်၏’ဟု ဆိုသတည်း။]

ကာမိန္ဒာအမတ် တင်သောစကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “သုခမိန် ၃ ယောက်တို့စကားကို ကြားရပြီ။ ဒေဝိန္ဒာသုခမိန်ကား အသို့ထင်သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ ဒေဝိန္ဒာအမတ်သည် မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် မိမိ၌ရှိသောအမှုကို အစွဲပြု၍ ‘မာတာ ဒွိပဒါ ဇနိန္ဒာသေဋ္ဌ ယာနံ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်အမိသည် သားကို မိမိအလိုနှင့် တူသောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အလွန်ချစ်ခင် ကြင်နာမြတ်နိုးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ကောင်းစွာကျွေးမွေး သုတ်သင်သည် ဖြစ်အံ့။ ထို ချစ်ခင်ကြင်နာသဖြင့် ကျွေးမွေးပေသောအမိအား လျှို့ဝှက်အပ်သောအကြောင်း အကောင်းအဆိုးစကားမျိုးကိုပင် ကြားသိစေအပ်၏။ ဤသည်လျှင် အကျွန်ုပ်အလို ဖြစ်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်၏။

အမတ် ၄ ယောက်တို့ကိုမေးပြီးလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သုခမိန် အမတ် ၄ယောက်တို့စကားကို ကြားသိရပြီ။ “ငါ့သား မဟောသဒ္ဓသုခမိန်ကား အသို့ထင်သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် မျက်မှောက်သောကိုယ်အဖြစ်၌ ရောက်အံ့သောအပြစ်ကို မရေတွက် မငဲ့ကွက်မူ၍သာလျှင် ပညာရှိလက္ခဏာနှင့်ညီစွာ သဘောဟုတ်မှန်တိုင်းကို ပြောဆိုလို၍ ‘ဂုယုဿ ဟိ ဂုယုမေဝ သာဓု’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို လျှို့ဝှက်မှသာလျှင် ကောင်း၏။ လျှို့ဝှက်အပ်သော အမှုကို မလျှို့ဝှက်မူ၍ သူတစ်ပါးအား ပြောမှားချေသော် နောင် မကောင်းဖြစ်တတ်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်ပညာရှိသည် မိမိလိုအပ်သော အကျိုးမပြည့်စုံသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို အဘယ်သူအားမျှ မသိစေအပ်သဖြင့် မပြောမဆို နှုတ်စောင့်စည်း၍ ချုပ်တည်းသည်းခံရာ၏။ မိမိအလို ပြည့်သောအခါ၌ကား ပြောလိုမူ ပြောဆိုရာ၏။ ဤသည်လျှင် ပညာရှိတို့ သဘောအလေ့ ဖြစ်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ် နားသွင်းထားသော အထက် စကားနှင့်ညီသည်ဖြစ်၍ ယုံမှားသဖြင့် နှလုံးမသာ မျက်နှာမရွှင် ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ မင်းကြီး နှလုံးမသာဖြစ်သည်ကို သိ၍ သေနကအမတ်သည် ရွှင်လန်းသောမျက်နှာဖြင့် မင်းကြီးကို ကြည့်၏။ ထိုသို့ မင်းအမတ်တို့၏အမှုအရာ မျက်နှာရိပ် မျက်နှာထားကို ဘုရားလောင်းသုခမိန်မြင်လျှင် ‘ဤသူ ၄ ယောက်တို့သည် ဤပြဿနာကို မမေးမိကပင် ငါ့အားပျက်စီးစေကြောင်း မကောင်းသောအကြံဖြင့် မင်းကြီးထံ တိုင်ပင်ပြောဆို လျှောက်ထား၍ ဂြိုးလုံးသဘောတူ ပြုလျက် ယခု ငါ့ကို အလိုစမ်းလိုသောကြောင့်သာ ဤပြဿနာကို မေးချေသည်ဟု သိလေ၏။

သုခမိန် ၅ ယောက်တို့ ပြဿနာကိုဖြေစဉ်ပင်လျှင် ထိုနေ့ နေဝင်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် ဆီမီးညှိထွန်းကြ၏။ ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် ‘ယခုကား ညဉ့်အချိန်သို့ရောက်ပြီ။ မင်းရေးမင်းရာဟူသည်ကား အလွန်သိနိုင်ခဲ၏။ မည်သို့မဆိုနိုင်ချေ’ဟုကြံလျက် မင်းကြီးအားရှိခိုး၍ နန်းတော်မှထွက်ခဲ့ပြီးလျှင် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ဤအမတ် ၄ ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ကား ‘အဆွေခင်ပွန်းအား လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ပြောဆိုအပ်၏’ဟုဆို၏။ တစ်ယောက်ကား ‘ညီအစ်ကိုဖြစ်သောပေါက်ဖော်ကို’၊ တစ်ယောက်ကား ‘သားကို’၊ တစ်ယောက်ကား ‘အမိကို ကြားသိစေအပ်၏’ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ဤသူတို့စကားသည် ပညာရှိတို့စကားလည်း မဟုတ်။ လုပ်ကြံ၍လည်း မဆိုရာ။ မိမိတို့၌ မိမိတို့ဆိုတိုင်း အမှုတစ်ခုစီ ရှိသည်ဖြစ်ရာမည်။ ထိုသို့ဆိုတိုင်း ထိုသူတို့တွင် အမှုရှိသည်မှန်လျှင်

ယနေ့ပင် ငါ သိအောင်ပြုမည်'ဟုကြံ၍၊ နန်းတော်တံခါးဝ၌ တောင်း၊ တင်း၊ လေး၊ သေတ္တာများကို မှောက်၍ထားသကဲ့သို့ အဖုံးနှင့်နံကာ ၎င်း မျက်နှာမြေထိ လူအများနေလောက်အောင် အပြင်ကျယ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ် စားသောက်ရာ ထမင်းပွဲခံသည် ရှိ၏။

အမတ် ၎င်း ယောက်တို့သည် နန်းတော်မှထွက်လျှင် နေ့တိုင်းမပြတ် ထိုထမင်းပွဲခံ၏အပေါ်၌နေ၍ အခွင့်အမှုကို တိုင်ပင်ပြောဆိုကြပြီးမှ အိမ်သို့ သွားကြမြဲတည်း။ ထို့ကြောင့် မဟောသမ္မသုခမိန်သည် 'ထိုသူတို့အမှုကို ယနေ့ပင် ငါသိအောင်ပြုအံ့'ဟု ကြံပြီးသော်၊ ထိုထမင်းပွဲခံကို မိမိအခြံအရံတို့အား မြှောက်ချီစေပြီးလျှင် ထိုထမင်းပွဲခံ၏ အတွင်း၌ နေရာကိုခင်းစေပြီးမှ မိမိအခြံအရံများကိုလည်း "သင်တို့သည် အမတ် ၎င်း ယောက်တို့ ဤထမင်းပွဲခံပေါ်၌ နေ၍ မိမိတို့အိမ်သို့ သွားကြလေသောအခါ ငါ့ကိုယူလှည့်ကြ"ဟု မှာထားပြီးသော် ထိုထမင်းပွဲခံအောက်၌ ဝင်၍ နေနှင့်လေ၏။ အခြံအရံများလည်း တစ်ပါးသို့ခွာကြလေကုန်၏။

သေနကသုခမိန်သည်လည်း မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်၏။

"အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့သည် စီးပွားတော်ကိုလို၍ လျှောက်ထားပါသည်ကိုလျက် ယုံကြည်တော်မမူ။ ထိုသူ၏အကြံကို ယခုမျက်မှောက်အတပ် ကြားသိတော်မူရပြီ။ အရှင်မင်းကြီး။ အသို့ ကြံတော်မူသနည်း"ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားလောင်း လျှောက်ထားသောစကားကိုကား ထောက်ထား ဆင်ခြင်ခြင်း မရှိ။ သုခမိန် ၎င်း ယောက်တို့ လျှောက်ထားသည့်စကားကိုသာ နားဝင်သဖြင့် ယခုပင် မဟောသမ္မသုခမိန်သည် မိမိကိုလုပ်ကြံမည်လောက် ကြောက်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာရှိ၍

"သေနကသုခမိန်။ ယခု အသို့ပြုရသော် ကောင်းပါမည်နည်း"ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်သည်

"အရှင်မင်းကြီး။ သူကြွယ်သားကား အကြံအစည်လည်း ဆန်းပြား၏။ သူတစ်ပါးကို ဖြားယောင်း၍ မိမိအလိုသို့လိုက်စေခြင်းငှာလည်း စွမ်းနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သူကြွယ်သားကို ကြာမြင့်စွာ မထားသင့်။ ယခုပင် သူတစ်ပါးတို့ မသိမမြင်စေဘဲ လုပ်ကြံဖျောက်ဖျက်ရသော် ကောင်းပါမည်"ဟု လျှောက်၏။ သေနကအမတ် စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်

"ဆရာသေနက သုခမိန်။ သင့်ထက်သာ၍ ငါ၏အကျိုးစီးပွားတော်ကို အလိုရှိသူ မရှိ။ သင်သည်သာလျှင် ငါ၏ အကျိုးစီးပွားတော်ကို အလိုရှိပေ၏။ အလိုရှိသည်နှင့် အညီလည်း ဆောင်ရွက်ပေ၏။ ထိုသို့ ငါယုံမှတ် သည်နှင့်လျော်စွာ သင် သုခမိန်အမတ်သာလျှင် သူတစ်ပါးမသိစေရအောင် နှလုံးအကျွမ်းဝင်သူ တစ်စုံတစ်ရာကိုခေါ်၍ နန်းတော်တံခါးဝ တံခါးတိုင်ကြား၌ နံနက်စောစောကစောင့်နေလျက် မဟောသမ္မ နက်ဖြန် နန်းတော်သို့ ဝင်သောအခါ ဤသန်လျက်ဖြင့် လုပ်ကြံလေ"ဟုဆို၍ သေနကအမတ်အား လက်စွဲသန်လျက်ကို အပ်လိုက်၏။

အမတ် ၎င်း ယောက်တို့လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင်

"အရှင်မင်းကြီး။ သူကြွယ်သား နှောင့်ယှက်မည့် အမှုကြောင့်ဖြစ်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ရှိပါပြီ။ မည်သည်ကိုမျှ ကြောက်လန့်စိုးရိမ်ခြင်း ရှိတော်မမူပါလင့်"ဟု လျှောက်ထားဝန်ခံကြပြီးနောက် နန်းတော်မှ ဆင်းသက်ခဲ့ကြသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ "ငါတို့ရန်သူဖြစ်သော သူကြွယ်သား၏စည်းစိမ် အသက်ပျက်စီးခြင်းကို မြင်ရတော့မည်"ဟု အချင်းချင်းပြောဆိုလျက်လာလတ်၍ ထိုထမင်းပွဲခံပေါ်၌ အညီအညွတ်ထိုင်နေကြကုန်၏။

ထိုသို့နေကြသောအခါ သေနကအမတ်သည် ၃ ယောက်သောအမတ်တို့အား

“အချင်းတို့။ ယခုငါတို့ကို ယုံမှတ်တော်မူသည်နှင့် အညီ မင်းကြီးက လက်စွဲတော်သန်လျက်ကိုပင် အပ်ပေးတော်မူလိုက်သဖြင့် ငါတို့လည်း ဝန်ခံခဲ့ကြချေပြီ။ သူကြွယ်သားကို အဘယ်သူလုပ်ကြံမည်နည်း” ဟုဆို၏။

သေနကအမတ် စကားကိုကြားလျှင် အမတ် ၃ ယောက်တို့လည်း

“ဆရာ။ ဤသူကြွယ်သားကို လုပ်ကြံခြင်းအမှုသည် ကြီးမားသော အမှုဖြစ်၍ ဆရာကိုသာ အရှင်ကလည်း အမိန့်တော်ရှိချေသည်နှင့်အညီ ဆရာပင် လုပ်ကြံတော်မူသင့်လှပါသည်” ဟု သေနကအမတ်အားသာလျှင် အမှုဝန်ကို လွှဲကြကုန်၏။

ဤသို့ အချင်းချင်းပြောဆိုကြပြီးလျှင် သေနကအမတ်သည် သုခမိန် ၃ ယောက်တို့အား

“အချင်းတို့။ သင်တို့သည် မင်းကြီးထံ၌ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဤမည်သောသူအား ပြောဆိုအပ်၏ဟူ၍ အသီးသီးလျှောက်ထား ဖြေဆိုသည်။ သင်တို့ဖြေဆိုသော စကားအတိုင်း သင်တို့၌ ဤသို့သော အမှု ရှိ၍တည်း လျှောက်ကြသလော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ အကြောင်းမရှိဘဲပင် ဉာဏ်သက်ရာသာ လျှောက်ထားကြ သလော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ သင်တို့ မြင်ဖူးကြားဖူးသော အရာရှိ၍တည်း လျှောက်ထားကြသလော” ဟုမေး၏။

သေနက အမတ်စကားကိုကြားလျှင် သုခမိန် ၃ယောက်တို့သည် “သေနကဆရာ။ မင်းကြီးထံ၌ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ဤမည်သောသူအား ပြောအပ်၏ဟု ကျွန်ုပ်တို့လျှောက်ထားခဲ့သည်မှာ ဉာဏ်သက်၍လည်း မဟုတ်၊ သူတစ်ပါးမှာကြားမြင်ရ၍ လည်းမဟုတ်၊ မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့ပင်ဖြစ်၍ အတပ်လျှောက်ထားဝံ့ပါသည်” ဟုဆိုပြီးလျှင်၊ တစ်ဖန် သေနကအမတ်အား “ဆရာလည်း ‘လျှို့ဝှက်အပ်သော အမှုကို အဆွေခင်ပွန်းအား ပြောအပ်၏’ ဟု မင်းကြီးထံလျှောက်ထားသည်ကား အကြောင်းမဲ့ပင် လျှောက်တင် သလော။ အကျွန်ုပ်တို့ကဲ့သို့ မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့ဖြစ်၍ပင် လျှောက်သလော” ဟု မေးကြကုန်၏။

အမတ် ၃ ယောက်တို့စကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်သည်

“အချင်းတို့။ မင်းကြီးထံ ငါလျှောက်ခဲ့သောစကားကို ကြားရ၍ သင်တို့အား အဘယ်အကျိုး ရှိမည် နည်း” ဟုဆို၏။ “ဆရာ။ အကျိုး ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အကျိုး မရှိသည်ဖြစ်စေ အကျွန်ုပ်တို့ သိလိုပါသည်” ဟု ဆိုလျက်၊ “ဆရာ၏အမှုကို အကျွန်ုပ်တို့အား မပြောကောင်းပါသလော။ ပြောတော်မူပါလော့” ဟု ဆိုကြကုန်၏။

သေနကအမတ်လည်း “အချင်းတို့။ ငါ၌လျှို့ဝှက်သောအမှုကို သင်တို့အား မကြားမသိစေလိုသည် မဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ငါ၏အမှုကို မင်းကြီးကြားတော်မူလျှင် ငါ အသက်ရှင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် သင်တို့အား မပြောပါရစေနင့်” ဟုဆို၏။ အမတ် ၃ ယောက်တို့ကလည်း

“ဆရာ။ စင်စစ် ဆရာ၌ ရာဇဝတ်တော် မလွတ်သည့်အမှု ဖြစ်စေကာမူကား ယခု ဤအရပ်၌ ကျွန်ုပ်တို့အပြင် မည်သူမျှ မရှိ။ သူကြွယ်သားသည်လည်း ဤထမင်းပွဲခံအောက်သို့ဝင်၍ နားမထောင်ရာ။ ကျွန်ုပ်တို့ချည်းသာဖြစ်လျက် အဘယ်မင်းပြစ် သင့်နိုင်အံ့နည်း။ ပြောတော်မူလော့” ဟု ဆိုကြလတ်သော် သေနက အမတ်သည် မိမိ၏လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို သုခမိန်အမတ် ၃ ယောက်တို့အား ပြောလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ဆို၏။

“အချင်းတို့။ ဤမြို့တော်၌ ဤမည်သော ပြည့်တန်ဆာမကို သင်တို့သိ၏လော” ဟုမေး၏။ သုခမိန် ၃ ယောက်တို့လည်း “ဆရာ။ သိပါ၏” ဟု ဆိုကြလေလျှင် “ထိုပြည့်တန်ဆာမကို ယခု သင်တို့ မြင်သေး၏လော” ဟုမေး၏။ သုခမိန် ၃ ယောက်တို့ကလည်း “ဆရာ။ ယခု ထိုပြည့်တန်ဆာမကို ကျွန်ုပ်တို့ မမြင်ပြီ” ဟုဆိုကြသော်၊ သေနကအမတ်သည် “အချင်းတို့။ အင်ကြင်းဥယျာဉ်တော်၌ ငါသည် ထိုပြည့်တန်ဆာမနှင့် ယောက်ျားတို့ကိစ္စကို

ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် ပြည့်တန်ဆာမ၌ဆင်ဝတ်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို လိုချင်ပြန်သဖြင့် ထိုဥယျာဉ်ထဲ၌ ပြည့်တန်ဆာမကို လုပ်ကြံဖျောက်ဖျက်ပြီးလျှင် ဆင်သောတန်ဆာအလုံးစုံကို ချွတ်ယူ၍ ပြည့်တန်ဆာမ၏ တဘက်ဖြင့်လျှင် ထုပ်စည်းလျက် အိမ်သို့ဆောင်ခဲ့ပြီးသော် ဤမည်သောအဆောင်၊ ဤမည်သောတိုက်ထဲတွင် ဆင်စွယ်ကောက်၌ ထိုဘဏ္ဍာထုပ်ကို ဆွဲ၍ထား၏။ ထိုသို့ ငါပြုသောအကြောင်းကို ငါနှင့်ချစ်ကျွမ်းဝင်သူ အဆွေခင်ပွန်းတစ်ယောက်သာ သိ၏။ ထိုအဆွေခင်ပွန်းမှတစ်ပါး ငါ၏ သား၊မယားမှစ၍ အလုံးစုံသောသူတို့ မသိကြကုန်။ မင်းကြီးသည်လည်း ထိုအကြောင်းကို သိတော်မမူ။ ငါသည်လည်း ထိုဘဏ္ဍာထုပ်ကို ဖွင့်ယူ၍ ယခုတိုင်အောင် မသုံးဆောင်ဝံ့သေး။ ထို ငါ၏အဆွေခင်ပွန်းသည် နှုတ်စောင့်ပေသောကြောင့် စကားမပြန်ပွားသဖြင့် နှစ်လအရှည် မင်းကြီးနား မကြားရပေ။ ထို့ကြောင့် 'လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဆွေခင်ပွန်းအား ပြောအပ်၏'ဟု မင်းကြီးအား ငါလျှောက်ထားပေသည်"ဟု ဆို၏။

ဤသို့ သေနက ပြောသောစကားကို မဟောသေသုခမိန်သည် ထမင်းပွဲခုံအောက်က နားထောင်၍ နေသဖြင့် ကြားလျှင် စကားအလုံးစုံကို အကွရာစာတင်လျက် မှတ်သား၍ထား၏။

သေနကအမတ်ပြောဆိုပြီးသော် ပက္ကသအမတ်သည် မိမိလျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို ဤသို့ပြောဆို၏။

"ဆရာအမတ်ကြီးတို့။ ကျွန်ုပ်တွင် လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုသည်ကား အခြားမဟုတ်။ ကျွန်ုပ်ပေါင်တွင်း၌ ကုဋ္ဌနာ^{၁၁}သည်ရှိ၏။ ထို ကုဋ္ဌနာကို အကျွန်ုပ်ညီသည် နံနက်စောစောကပင် ထ၍ သူတစ်ပါးမသိစေရဘဲ ဖန်ရည်ဆေးပြီးမှ ဆေးလိမ်းပြီးလျှင် ထိုအနာကိုဖုံးမိအောင် ပုဆိုးကြမ်းဖြင့်ရစ်ဖုံး၍ နေ့တိုင်းမပြတ် သုတ်သင်ပြုစု၏။ ထိုသို့ပြုစုပြီးမှ နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားသောအခါ မင်းကြီးသည် အလိုတော်ရှိခိုက်များဖြစ်လျှင် ကျွန်ုပ်ကို ခေါ်တော်မူ၍ များသောအားဖြင့် ကျွန်ုပ်ပေါင်ပေါ်၌သာ ဦးခေါင်းတင်၍ စက်တော်မူ၏။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်ပေါင်ပေါ်၌ ကုဋ္ဌနာရှိသည်ကို မင်းကြီးသိတော်မူအံ့။ ကျွန်ုပ် အသက်ရှင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်။ ထိုကုဋ္ဌနာရှိသည်ကို ညီမှတစ်ပါး အခြားသူတို့ မသိ။ ကျွန်ုပ်ညီသည်ကား ကောင်းစွာလျှို့ဝှက်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် 'လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ညီအားသာလျှင် ပြောအပ်၏'ဟု မင်းကြီးအား ကျွန်ုပ်လျှောက်ထားပေသည်" ဆို၏။ ထိုပက္ကသအမတ်စကားကိုလည်း ရှေးနည်းအတူ မဟောသေသုခမိန်သည် မှတ်သား၍ထား၏။

ပက္ကသအမတ်ပြောဆိုပြီးသော် ကာမိန္ဒအမတ်သည် မိမိလျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို ဤသို့ပြောဆို၏။

"ဆရာသုခမိန်တို့။ လက္ခယပက္ခဥပုသ်^{၁၂}နေ့တိုင်း တစ်လလျှင်တစ်ကြိမ် နရဒေဝ^{၁၃}အမည်ရှိသော ဘီလူးသည် ကျွန်ုပ်ကို ဖမ်း၏။ ထိုဘီလူးဖမ်းသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် တစ်နေရာတည်း၌မနေချင်။ ခွေးရူးကဲ့သို့ တောင်၊မြောက် လှည့်ပတ်၍ မြည်ခြင်း၊တွန်ခြင်း ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်သည် သားအားပြောသဖြင့် သားလည်း လက္ခယပက္ခဥပုသ်နေ့တိုင်း အနာပေါ်ချိန်ရောက်လျှင် ကျွန်ုပ်ကို အိမ်တိုက်ခန်းတွင်းသို့သွင်းပြီးသော် တံခါးကို ပိတ်၍ထား၏။ တံခါးပြင်၌လည်း ကျွန်ုပ်မြည်သံတွန်သံကို သူတစ်ပါး မကြားစေခြင်းငှာ အတီးအမှုတ် ပွဲသဘင်ခံခြင်းကို ပြု၏။ ထိုသို့ပြုသဖြင့် ကျွန်ုပ်၌ ဘီလူးဖမ်းသော အနာရောဂါ^{၁၄}ရှိမှန်းကို သားမှတစ်ပါး အခြားသူ မသိ။ ထို့ကြောင့် 'လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို သားအားသာလျှင် ပြောအပ်၏'ဟု မင်းကြီးအား လျှောက်ထားပေသည်"ဟူ၍ဆို၏။ ထို ကာမိန္ဒအမတ်စကားကိုလည်း မဟောသေသုခမိန်သည် ရှေးနည်းအတူ မှတ်သား၍ ထား၏။

ကာမိန္ဒာမတ်ပြောပြီးလျှင် ဒေဝိန္ဒာမတ်သည် မိမိလျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို ဤသို့ပြော၏။

“ဆရာသုခမိန်တို့။ ရှေးအထက်က ကုသမင်းကြီးအား သိကြားမင်းပေးအပ်သောပတ္တမြားသည် ဘုန်းကျက်သရေ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ဝင်စေတတ်သဖြင့် မင်္ဂလာရှိသောပတ္တမြားဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်သည် မင်းကြီး၏စိတ်ကို ရွှင်ပျော် နှစ်သက်အောင်ပြုလျက် ထိုပတ္တမြားကို မင်းကြီးမသိစေရဘဲ ခိုးယူပြီးလျှင် အမိအားအပ်၍ထား၏။ အကျွန်ုပ်အမိ သည်လည်း တစ်ယောက်သောသူကိုမျှ မသိစေရအောင် လျှို့ဝှက်သိမ်းထား၍ ကျွန်ုပ် နန်းတော်သို့ဝင်သောအခါ ထိုပတ္တမြားကို ကျွန်ုပ်အား ပေး၏။ ကျွန်ုပ်လည်း ထိုပတ္တမြားကိုဆောင်၍ မင်းကြီးအားစား၏။ မင်းကြီးလည်း ဆရာတို့ကို မခေါ်မမေးမီ ကျွန်ုပ်ကိုသာ ပတ္တမြား၏အာနုဘော်ကြောင့် ရှေးဦးစွာခေါ်၍ မေးမြန်းတော်မူ၏။ စားတိုင်း တစ်နေ့မပြတ် မင်းကြီးသည် ၈ သပြာဖြစ်စေ၊ ၁၆ သပြာဖြစ်စေ၊ ၃၂ သပြာဖြစ်စေ၊ ၆၄ သပြာဖြစ်စေ ကျွန်ုပ်အား အထူးသဖြင့် မျိုးရိက္ခာအလိုငှာ ပေးတော်မူ၏။ ထိုပတ္တမြား၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကို မင်းကြီး သိတော်မူလျှင် ကျွန်ုပ်အသက်ရှင်နိုင်တော့မည်မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်အမိသည် ကောင်းစွာလျှို့ဝှက်ပေသောကြောင့် ယခုတိုင် တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသိကြသည်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အမိအားသာလျှင် ပြောအပ်၏’ဟု မင်းကြီးအား လျှောက်ထားပေသည်”ဟူ၍ ဆို၏။ ဒေဝိန္ဒာမတ်စကားကိုလည်း မဟောသမ သုခမိန်သည် ရှေးနည်းအတူ မှတ်သားထား၏။

ဤသို့ အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် မိမိပင်လျှင် မိမိရင်ကို ခွဲသကဲ့သို့ သူတစ်ပါး မကြားစေအပ်သော အမှုကို ပြောမှားကြသဖြင့် မဟောသမသုခမိန်သည် ထမင်းပွဲခုံအောက်၌နေလျက် ၄ ယောက်သောအမတ်တို့၏ စကားကို အကြွင်းမရှိ ကြားသိလေ၏။ သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် ထိုသို့ မိမိတို့အပြစ်ကို မိမိတို့ပင် ဖော်ပြပြောဆိုကြပြီးသော် “ဆရာတို့။ နက်ဖြန်နက်စောစော ထ၍ နန်းတော်တံခါးဝသို့ အရောက်လာတော်မူကြ။ သူကြွယ်သားကို လုပ်ကြံရမည့်အမှု ရှိသေးသည်။ မမေ့မလျော့ကြစေနှင့်”ဟု အချင်းချင်း တိုင်ပင်နှိုးဆော် ပြောဆိုလျက် ထမင်းပွဲခုံမှထ၍ မိမိတို့အိမ်သို့ သွားကြလေ၏။

အမတ် ၄ ယောက်တို့ သွားပြီးသောအခါ မဟောသမသုခမိန်၏ အခြွေအရံတို့သည် လာကြလတ်၍ ထမင်းပွဲခုံကို မြှောက်ချီပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းသုခမိန်ကို ထွက်စေပြီးသော် ထမင်းပွဲခုံကို နေရာကျအောင် ထားစေပြီးမှ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်ကို ခြံရံလျက် သွားကြလေကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန်လည်း အိမ်သို့ရောက်လျှင် ရေချိုးခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ ကောင်းမြတ်သော ဘောဠေခဲဖွယ်စားခြင်း ကိစ္စပြီးပြီးသော် မြတ်သောနေရာ၌ ထိုင်လျက် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ယနေ့ အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် ငါ့ကိုပျက်စီးစေကြောင်း မကောင်းသောအကြံဖြင့် မင်းကြီးထံ ကုန်းတိုက်စကား လျှောက်ထားကြချေပြီ။ မင်းကြီး၏စိတ်တော် မည်သို့ရှိသည်ကို ငါ၏နှမ ဥဒုဗ္ဗရဒေဝိမိဖုရား သိရာလတ္တံ့။ သိလျှင်လည်း ငါ့ထံသို့ မချွတ်လျှင် စကားရောက်လတ္တံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ယုံမှတ်အပ်သော မင်းချင်း တစ်ယောက်ကိုခေါ်၍ “သင်သည် နန်းတော်တံခါးဝ၌ ယနေ့ည၌ စောင့်နေချေ။ နန်းတော်မှ ထွက်လာသောသူကိုမြင်လျှင် ငါ့ထံသို့ခေါ်သဖြင့် အလျင်တဆောလာခဲ့”ဟု နန်းတော်တံခါးဝ၌ အစောင့်အနေ စေလွှတ်လိုက်ပြီးမှ မြတ်သောအိပ်ရာ၌ နေလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အိပ်ရာတိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ မြတ်သောအိပ်ရာအပြင်၌နေလျက် ဘုရားလောင်းမဟောသမ၏ ကျေးဇူးကိုအောက်မေ့သဖြင့် အကြံတော်ဖြစ်သည်မှာ ‘မဟောသမသုခမိန်သည်

၇ နှစ်အရွယ်ကစ၍ ငါ့အားခစားလျက် ယခု ကြီးပြင်းသောအရွယ်သို့ ရောက်ပြီ။ မည်သည့်ကာလတွင်မျှ ငါ၏အကျိုးစီးပွားမဲ့ကို မပြုစဖူး။ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသောအကြောင်းအားဖြင့် ငါ၏အကျိုးစီးပွားကိုသာ ရွက်ဆောင်ပေသည်။ ထီးချက်စောင့်နတ်သမီး ပြဿနာ၌လည်း မဟောသမရှိလျှင် ငါ၏အသက် သေရမည် မချွတ်ရာ။ မဟောသမသုခမိန့်ကြောင့်သာလျှင် ငါ၏အသက် ရှင်ပေ၏။ ထိုသို့ ကျေးဇူးရှိပေသောသူကိုလျက် မလို၍သာလျှောက်ထားသော သူတို့၏စကားကို နာယူသဖြင့် မဟောသမကို လုပ်ကြံစိမ့်သောငှာ သန်လျက်ပေးအပ်လိုက်မိသည်ကား မသင့်။ မဟောသမကို နေ့တိုင်းမြင်ရလျက် နက်ဖြန်မိုးသောက်အခါ၌ မဟောသမကို မမြင်ရသည် ဖြစ်လတ္တံ့တကား'ဟု နောင်တတစ်ဖန် ကြံအောက်မေ့မိသဖြင့် ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်၍ ကိုယ်အလုံးမှ ချွေးတို့သည် ယိုစီးထွက်ကုန်၏။ ဤသို့ ကိုယ်စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်း ပြင်းစွာနှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် စက်မွေ့ရာအပြင်၌ နေ့တိုင်းကဲ့သို့ မအိပ်မစက်နိုင်။ တွေ့မိုင်မိန်းမောကာသာ နေ၏။

ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားသည်လည်း မင်းကြီးနှင့်အတူ စက်မွေ့ရာအပေါ်၌နေသဖြင့် မင်းကြီး၏အမူအရာကို မြင်လတ်သော် 'ယခု မင်းကြီးသည် နှလုံးတော် မသာမယာရှိဟန် ထင်၏။ ငါ၌ အပြစ်ရှိ၍တည်း နှလုံးမသာတော် မူလေသလော။ မင်းကြီး၌ တစ်စုံတစ်ရာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြဖွယ် အမှုရှိ၍တည်း နှလုံးမသာ ရှိတော်မူလေသလော။ ထိုအကြောင်းကို သိရအောင် ငါမေးအံ့'ဟုကြံပြီးလျှင် 'ကိ' တွံဝိမနောသိ ရာဇသေဋ္ဌ' အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေးလျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ကိုယ်တော် နှလုံးမသာ ရှိတော်မူဟန် အကျွန်ုပ်ထင်၏။ အဘယ့်ကြောင့် နှလုံးမသာ ရှိတော်မူသနည်း။ လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးအား ပြစ်မှားမိသောအပြစ်တည်းရှိ၍ နှလုံးမသာ ရှိတော်မူသလော။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးအား ကျင့်ရာဆောင်ရာသောဝတ် မကုန်ချွတ်ယွင်း လစ်ဟင်းသည့်အရာကိုလည်း မမြင်။ အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်အား လည်းကောင်း၊ မောင်းမကိုယ်လုပ် စသော နန်းတွင်းသူ၊ နန်းတွင်းသား၊ မှူးတော်၊ မတ်တော်၊ ပြည်သူပြည်သားတို့အား လည်းကောင်း ပြုရာဆောင်ရာသော မင်းတို့ကျင့်ဝတ် ချွတ်ယွင်းသည့်အရာကိုလည်း အကျွန်ုပ် မထင်ပါ။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် စိုးရိမ်ပင်ပန်းတော်မူသနည်း။ ထိုအကြောင်းကို အမိန့်ရှိတော်မူပါမှ အကျွန်ုပ် စိတ်ချမ်းသာရာ ရပါမည်'ဟု လျှောက်မေး၏။

ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရား စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မိမိစိုးရိမ်သော အကြောင်းကိုပြောလို၍ 'ပဏှော ဝဇ္ဈော မဟောသမ' အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မိဖုရားမြတ်။ ငါ့အား ကျင့်ရာဆောင်ရာသော သင်၏ဝတ် မကုန်သောကြောင့် နှလုံးမသာ ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ တစ်ပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့်လည်း နှလုံးမသာ ရှိသည်လည်း မဟုတ်။ ငါ့အား ယနေ့ညဉ့်ဦးက အမတ် ၄ ယောက်တို့ မဟောသမကို ပျက်စီးလိုသဖြင့် လျှောက်ထားကြသည့်စကားကို ငါ မဆင်ခြင်မိခြင်းကြောင့် အလျင်တဆော အမျက်ထွက်၍ နာယူမှားသဖြင့် မြေကြီးအထုနှင့်တူစွာ ပညာရှိသော ငါ့သားမဟောသမကို လုပ်ကြံစိမ့်သောငှာ သေနကအမတ်အား လက်စွဲတော်သန်လျက်ကို အပ်လိုက်မိ၏။ ထိုသို့ အပ်လိုက်မိသောငါ့အား ယခုမှတစ်ဖန် ပြန်၍အောက်မေ့မိသဖြင့် ပြင်းစွာ နှလုံးမသာခြင်း ရှိ၏”ဟု မိန့်ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဥဒုမ္မရဒေဝီသည် 'ငါ့မောင်သုခမိန့်၏ စည်းစိမ်အသက် ပျက်စီးရာရောက်ခဲ့ပြီ တကား'ဟု ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်လျက် 'မင်းကြီးအား ငါသည် ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် မင်းကြီး

စက်တော်ခေါ်၍ ပျော်သောအခါမှ ထိုမင်းကြီး သန်လျက်အပ်လိုက်သောကြောင်းကို သိစေခြင်းငှာ ငါ့မောင်ထံသို့ စေလွှတ်လိုက်အံ့' ဟုကြံပြီးသော် မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် စိုးရိမ်တော်မူသနည်း။ အရှင်မင်းကြီးသည် သူကြွယ်သားကို များစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကိုပေး၍ သေနာပတိအရာ မြင့်မြတ်စွာသော အချီးအမြှောက်ဖြင့်ချီးမြှောက်လျက် သူကောင်း ပြုတော်မူသည့် ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်လျက် ကျေးဇူးတော်ကိုမသိ ဆိုးသွမ်းရိုင်းပျသူဖြစ်၍ မိမိအပြစ်နှင့်လျော်စွာ စီရင်လုပ်ကြံတော်မူရသည်ကို အဘယ်အပြစ် ရှိအံ့နည်း။ စိုးရိမ်တော် မမူသင့်။ စိတ်ချ၍သာ စက်မြဲ စက်တော်မူပါ”ဟု နှစ်သိမ့်စေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း မိဖုရားစကားဖြင့် အတန်ငယ်ပူပန်ခြင်း ငြိမ်းသည်ဖြစ်၍ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားသည် မင်းကြီး အိပ်ပျော်သည့်အခါ နန်းတော်တိုက်ခန်းတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် မဟောသမေထံသို့ စေလွှတ်အံ့သောငှာ ဤသို့ စာစီကုံး၏။

‘မဟောသမေသုခမိန်။ ယနေ့ညဉ့်ဦး အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် သင့်ကိုပျက်စီးစေမှုနှင့် မင်းကြီးအား ချောစားလျှောက်ထားကြသောကြောင့် မင်းကြီးသည် အမတ်တို့စကားကိုနားဝင်၍ သင့်အား ပြင်းစွာ အမျက်တော်ရှိသဖြင့် ‘နက်ဖြန်နံနက် မဟောသမေနန်းတော်သို့အဝင်ကို တံခါးတိုင်ကြားကစောင့်နေ၍ လုပ်ကြံကွပ်မျက် ဖျောက်ဖျက်လေ’ဟု လက်စွဲတော်သန်လျက်ကို အမတ် ၄ ယောက်တို့အား အပ်လိုက်ချေသည်။ နက်ဖြန်ခါ သင် နန်းတော်သို့ မဝင်လာနှင့်။ ဝင်လိုလျှင်လည်း မြို့ကို လက်နက်ပြုနိုင်မှ ဝင်ခဲ့”ဟု စာစီကုံးပြီးသော် ထိုစာကို ကတွတ်မုန့်ထံ၌သွင်း၍ ချည်မျှင်ဖြင့်ရစ်လျက် အိုးသစ်၌ ထည့်ပြီးလျှင် အဖုံးလုံစွာဖုံးအုပ်ပြီးမှ ထိုအိုးကို ကောင်းစွာဖုံးလွှမ်း၍ တံဆိပ်ခတ်ပြီးသော် ယုံမှတ်အပ်သော မိမိအခြွေအရံ ကျွန်မတစ်ယောက်ကို “သင်သည် ယခုပင် ငါ့မောင်ထံသို့သွား၍ ဤကတွတ်မုန့်ကို ပို့ချေ”ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။ တို့ကျွန်မသည်လည်း ဥဒုမ္မရဒေဝီ မိဖုရားမိန့်မှာသည်အတိုင်း ထို ကတွတ်မုန့်အိုးကိုရွက်၍ ထွက်လာရာ နန်းတော်ဝတွင် အစောင့်ထားသော သူနှင့်တွေ့သဖြင့် မဟောသမေထံသို့ပို့လေ၏။

[ဤအရာ၌ ညဉ့်အချိန်အခါဖြစ်လျက် နန်းတွင်းမှပြင်သို့ အဘယ့်ကြောင့် ထွက်ရလေအံ့နည်းဟု ကြံဖွယ်မရှိ။ အထက်ကပင် ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားက မဟောသမေသုခမိန်ထံသို့ စေလွှတ်လျှင် မည်သည့်အချိန်မဆို ထွက်ဝင်စေဟု တံခါးကို မင်းကြီး ခွင့်ပေးလေပြီးဖြစ်သတည်း။]

ဘုရားလောင်းမဟောသမေသုခမိန်သည်လည်း ထိုအိုးကိုဖွင့်၍ ကတွတ်မုန့်၌ပါသော မှာစာကိုဖတ်လျှင် စကားအလုံးစုံကို သိနှင့်ဟောင်းတွင် ထပ်လောင်း၍ တစ်ဖန်သိရပြန်သဖြင့် “ဥဒုမ္မရဒေဝီ မိဖုရားအား အရှင်မိဖုရား၏ ကျေးဇူးတော်ကိုမှီ၍ သိရပါပေပြီ”ဟု မှာကြားလျှောက်ထားလိုက်ပြီးလျှင် ချမ်းသာစွာအိပ်နေလေ၏။ အမတ် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း ထိုညဉ့်မိုးသောက်ရောက်လတ်သော် နံနက်စောစောကပင်လျှင် နန်းတော်တံခါးဝသို့သွားကြ၍ တံခါးတိုင်ကြား၌ ဘုရားလောင်းကို လုပ်ကြံအံ့သောငှာ သန်လျက်ကိုလက်စွဲလျက် စောင့်နေကြကုန်သော်လည်း ဘုရားလောင်းမလာသဖြင့် မျှော်ကြည့်လျက် နှလုံးမသာ ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် နန်းတော်သို့ဝင်ကြကုန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အမတ်တို့ကိုမြင်လျှင် “အမတ်ကြီးတို့။မဟောသမေကို လုပ်ကြံပြီးပြီလော”ဟု မေး၏။ အမတ် ၄ ယောက်တို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ နံနက်စောစောကပင် စောင့်နေကြပါလျက် သူကြွယ်သားသည် ယခုအချိန်တိုင်အောင်မှ မလာသောကြောင့် မလုပ်ကြံရပါ”ဟု လျှောက်ထားကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် နေ့တိုင်းကဲ့သို့ အမှတ်တမဲ့သွားမှု၍ နေအရုဏ်တက်သောအခါမှ များစွာသောအခြေအရံနှင့် ရထားစီးသဖြင့် နန်းတော်သို့သွားပြီးလျှင် နန်းတော်တံခါးဝသို့ ရောက်သောအခါ ရထားမှဆင်းသက်ပြီးသော် နန်းတော်ကိုရှိခိုးလျက် ရပ်နေ၏။ ထိုအခါ

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း လေသာပြတင်းကိုဖွင့်လှစ်၍ အရှေ့တံခါးဝသို့မျှော်လျက် ရပ်နေခိုက် ကြိမ်သဖြင့် မဟောသမသုခမိန်ကို မြင်တော်မူသော် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ ‘မဟောသမသည် စင်စစ်ရန်သူပြုလိုသူမှန်လျှင် ငါ့ကို ရှိမခိုးရာ။ ယခုမူကား ငါ့ကို ရှိခိုးလျက်နေ၏။ ထို့ကြောင့် မဟောသမသည် ငါ၏ရန်သူ မဟုတ်’ဟုကြံပြီးသော် “ငါ၏သားတော်ကို ဝင်စေ”ဟု အမိန့်တော် ပြန်လိုက်သဖြင့် ဘုရားလောင်းသုခမိန်လည်း နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားလျက် မင်းပေးနေရာ၌နေ၏။ အမတ် ၄ ယောက်တို့လည်း မိမိတို့နေရာ၌နေ၍ မင်းကြီးအား ခစားလျက်ရှိနှင့်သတည်း။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မိမိ မသိယောင်ကဲ့သို့ဆောင်လျက် ဘုရားလောင်းအားမေးလို၍ ‘အဘိဒေါသဂတော ဒါနိ ဧဟိသိ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေး၏။အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားသုခမိန်။ ယမန်ညဉ့်ဦးယံက သူခပ်သိမ်းတို့ကျင့်ရာဆောင်ရာသော တရားစကားကို ပြောဆိုလျှောက်ထားပြီး၍ သင် အိမ်သို့ပြန်သွားလေသည်နှင့် နေ့တိုင်းကဲ့သို့ နံနက်စောစော ငါ့ထံသို့ဝင်မြဲဖြစ်လျက် မဝင်ဘဲနေသဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ယနေ့ နေမြင့်မှ ဝင်လာသနည်း။ သင်သည် ငါ့အား တစ်စုံတစ်ခုတွေးဆ၍ ယုံမှားသင်္ကာ ရွံရှာခြင်း ရှိလေသလော။ ယင်းသို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် သင့်အား ငါ၏ စိတ် အထူးအခြားရှိလေယောင် ပြောဆို၍တည်း။ ငါ့အား ရွံရှာကြောက်လန့်သဖြင့် နေမြင့်ခံ၍ နေလေသလော။ အဘယ်ကြောင့် သင်သည် နေ့တိုင်းကဲ့သို့ နန်းတော်သို့မဝင်ဘဲ တံခါးဝ၌ရပ်နေလျက် ငါခေါ်တော်မူမှ ဝင်လာသနည်း။ ထိုအကြောင်းကို ငါ့အား သိသာအောင် လျှောက်ထားလော့”ဟုမေး၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် အကြောင်းမျိုးစုံကိုလျှောက်ထားလို၍ ‘ပဏှော ဝဇ္ဈော မဟောသမ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အခါတစ်ပါးကဲ့သို့ မဝင်ဘဲ ယနေ့ ခေါ်တော်မူမှ ဝင်ရသည်မှာ အမေးတော်ရှိလျှင် လျှောက်တင်ရပါမည်။ ယမန်နေ့ညဉ့်ဦးယံက လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ပြဿနာပြု၍ အမေးတော်ရှိသဖြင့် အသီးသီး လျှောက်ထားပြောဆိုကြသည့် စကား ၆ ရပ်တွင် အရှင်မင်းကြီးက ‘မယားကောင်းအား လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ပြောဆိုအပ်၏’ဟု အမိန့်တော်ရှိသည်နှင့် အကျွန်ုပ်လည်း အချိန်သို့ရောက်သဖြင့် နန်းတော်မှထွက်ခဲ့၍ အိမ်သို့ရောက်လျှင် အိပ်ရာ၌ အိပ်မည်ပြုစဉ် အရှင်မင်းကြီးသည် ‘မဟောသမကို လုပ်ကြံလေ’ဟု အမတ် ၄ ယောက်တို့အား လက်စွဲတော်သန်လျက်ကို ပေးအပ်၍ အမိန့်တော်ရှိလိုက်ကြောင်းကို လျှို့ဝှက်အပ်သော စကားဖြစ်လျက် အရှင်မင်းကြီးသည် ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ မိဖုရားအား ပြောဆိုတော်မူသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တော်၏အကြံ စီရင်ဟန်အလုံးစုံကို အကုန်အစင် ထင်ထင်ရှားရှား အကျွန်ုပ် ကြားသိရပါသောကြောင့် နေ့တိုင်းကဲ့သို့ အမှတ်တမဲ့ မဝင်ဝံ့၍ နေမြင့်အောင်ငုံလျက် ခေါ်တော်မူမှ ယခုအထံတော်သို့ ဝင်ဝံ့ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

- ထိုအခါ ဥဒုမ္မရဒေဝီသည်လည်း မင်းကြီး၏အနီး၌ ရှိ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း မဟောသမသုခမိန် စကားကိုကြားလျှင် ‘ဤစကားကို ဥဒုမ္မရဒေဝီမှတစ်ပါး မသိ။ ဥဒုမ္မရဒေဝီသာလျှင် ငါအိပ်ပျော်စဉ် မဟောသမသုခမိန်ထံသို့ စေလွှတ်လိုက်သောကြောင့် ဤစကားကို မဟောသမ သိသည်ဖြစ်မည်’ ဟု

ဥဒုမ္မရဒေဝီအား အမျက်ထွက်သောအားဖြင့် ကြည့်တော်မူ၏။ မဟောသဓသုခမိန်သည် ဥဒုမ္မရဒေဝီမိဖုရားအား မင်းကြီး အမျက်ထွက်သည်ကိုသိ၍ “အရှင်မင်းကြီး။ မိဖုရားအား အမျက်တော် မရှိသင့်။ လျှို့ဝှက်အပ်သော အရှင်မင်းကြီး၏စကားကို အရှင်မိဖုရား မပြောသော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် လွန်လေပြီးသောအမှု၊ ဖြစ်ဆဲအမှု၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောအမှု အစုစုအသွယ်သွယ် ပြုဖွယ်အတန်တန်ကိစ္စတို့ကိုပင် ဆင်ခြင်မြော်ချင့်၍ သိတတ်၏။ စင်စစ် လျှို့ဝှက်အပ်သော အရှင်မင်းကြီး၏စကားကို မိဖုရားပြောသည် မှန်ပါစေ။ သေနကဆရာ၊ ပက္ကသဆရာ၊ ကာမိန္ဒဆရာ၊ ဒေဝိန္ဒဆရာအမတ်တို့ လျှို့ဝှက်အပ်သော စကား ၄ ရပ်ကို အဘယ်သူလာ၍ အကျွန်ုပ်အား ပြောပါအံ့နည်း။ ထိုသို့ ပြောလာသူမရှိဘဲပင် အကျွန်ုပ်ပညာအစွမ်းဖြင့် ထို ဆရာအမတ် ၄ ယောက်တို့၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကား ၄ ရပ်ကို အတပ်အမှန် မကြွင်းမကျန်ရအောင် အကျွန်ုပ် သိပါ၏။ အကျွန်ုပ်သို့သော ပညာရှိအား တစ်ပါးမျက်ကွယ် လျှို့ဝှက်၍ ပျက်မှုနှင့်ကြုံသော်လည်း ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိနိုင်ပါ”ဟု လျှောက်ဆိုပြီးလျှင်၊ ရှေးဦးစွာသော သေနကအမတ်၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို မင်းကြီးအား ကြားလို၍ ‘ယံ သာလဝနသို့ သေနကော’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သေနကအမတ်သည် မင်းမှူးမင်းမတ် ပညာရှိသုခမိန် ခံသူဖြစ်လျက် မင်းမှူးမင်း မတ်တို့အကျင့်ကို မကျင့်၊ အရှင်ကျေးဇူးတော်ကို မသိ၊ ပညာရှိအလေ့သဘော မဟုတ်၊ သူယုတ်မာတို့၏ အမှုကိုသာ ပြုကျင့်လေ့ရှိသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဤမြို့တော်၌ ဤမည်သောပြည့်တန်ဆာမကို ဤမည်သောအင်ကြင်း ဥယျာဉ်သို့ခေါ်ပြီးလျှင် မုဒိမ်းအမှုကို ပြုကျင့်၍ ထိုပြည့်တန်ဆာမကို လုပ်ကြံဖျောက်ဖျက်ပြီးမှ အဝတ်တန်ဆာကို ချွတ်ယူခဲ့သဖြင့် မိမိအိမ်၌ မိမိသားမယားကို မသိစေရဘဲ အဆွေခင်ပွန်းတစ်ယောက်ကိုသာ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ပြော၍ ထိုအမှုကို လျှို့ဝှက်လျက်နေ၏။ ထိုသို့လျှို့ဝှက်ငြားသော်လည်း အကျွန်ုပ်၏ပညာအစွမ်းဖြင့် ထိုသူအမှုကို တစ်ခုမကျန် ဟုတ်မှန်တိုင်း အကျွန်ုပ် ကြားသိရ၏။ ဤအမှုကို မိမိအဆွေခင်ပွန်း တစ်ယောက်သာ သိသည်ထင်၍ အရှင်မင်းကြီးပြဿနာတော်၌ သေနကအမတ်သည် ထိုအမှုကိုအစွဲပြုသဖြင့် ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အဆွေခင်ပွန်းအား ပြောအပ်၏’ဟု လျှောက်ထားပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသေနကအမတ်သာ အရှင် ရာဇဝတ်တော်ကို မခန့်မလေး ကျေးဇူးတော်ကိုမမျှော်မှန်း ဆိုးသွမ်းရိုင်းပျစွာကျင့်၍ အရှင်ရန်သူ ပြု၏။ အကျွန်ုပ်ကား အရှင်ရန်သူ မဟုတ်ပါ။ ယခုပင် သေနကအမတ်ကို ကြပ်ကြပ်တည်းတည်း စစ်မေး၍ အရှင်ရန်သူ လူဆိုးလူသွမ်းတို့အား ရာဇဝတ်ဒဏ်^{၁၆}ပေးမြဲထုံးစံရှိသည့်အတိုင်း ရာဇဝတ်ဒဏ် ပေးတော်မူမှ သင့်ပါမည်”ဟု လျှောက်ထား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသဓစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကိုကြည့်လျက် “သေနကအမတ်။ ယခု မဟောသဓသုခမိန် လျှောက်ချက်အတိုင်း သင့်တွင် အမှုရှိသည် မှန်၏လော”ဟု မေး၏။ သေနကအမတ်လည်း အမှုကို မထိမ်ဝှက်ဝံ့သောကြောင့် “အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသဓ လျှောက်ချက်အတိုင်း အကျွန်ုပ်ပြုကျင့်မိသည် မှန်ပေ၏”ဟု လျှောက်ထားလျှင်၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ယခုပင် သေနကအမတ်ကို နန်းတော်မှဆွဲချ၍ နောင်အိမ် သွင်းလေ”ဟု မင်းအာဏာထားသဖြင့် မင်းချင်းတို့သည် သေနကအမတ်ကို နန်းတော်တွင်းမှ ဆွဲငင်ဖမ်းယူ၍ နောင်အိမ်သို့ သွင်းလေကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသဓသုခမိန်သည် သေနကအမတ်၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို လျှောက်ထားပြီး လျှင်၊ ပက္ကသအမတ်၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို ထင်မြင်စွာပြလို၍ ‘ပက္ကသ ပုရိသဿ တေ ဇနိန္ဒ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤ ပက္ကသအမတ်သည်လည်း နန်းတော်သို့ မဝင်ထိုက်သူဖြစ်ပါသည်။ ပက္ကသအမတ်၏ပေါင်တွင်း၌ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သော ကုဋ္ဌနာရီလျက် ထို ကုဋ္ဌနာရီကို သူတစ်ပါးမသိအောင် လျှို့ဝှက်၍ နံနက်တိုင်း မိမိညီကို ဆိတ်ကွယ်ရာခေါ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆေးပြီးသော် နံ့သာအမွှေးအထုံ လိမ်းသုတ်လျက် ကုဋ္ဌနာပေါ်၌ နူးညံ့စေခြင်းငှာ ပုဆိုးကြမ်းတို့ဖြင့် ရစ်စည်းပြီးမှ နန်းတော်သို့ဝင်၍ အရှင်မင်းကြီးအားစေားလျှင် မင်းကြီးသည်လည်း လူစင်လူသန့်မှတ်တော်မူသဖြင့် ပက္ကသအမတ်၏ ပေါင်ပေါ်၌ မပြတ်ပင်ဦးခေါင်းအုံး၍ စက်တော်မူချေသည်။ ဤသို့မိမိ၌လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို ညီတစ်ယောက်သာ သိသည်ထင်၍ ထိုအမှုကို အစွဲပြုသဖြင့် ‘ဤ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ညီအားသာ ပြောအပ်၏’ဟု လျှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မိမိလျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကိုကား အကျွန်ုပ်သည် ပညာစွမ်းဖြင့် အကုန်အစင် သိသည်ဖြစ်၍ အရှင်မင်းကြီးနှင့် မထိုက်တန်သူ လူယုတ်မာ ဖြစ်ကြောင်းကို လျှောက်ပါသည်။ ယခုပင် ပက္ကသအမတ်ကို နန်းတော်မှ ဆွဲငင်ဖမ်းယူ၍ ရာဇဝတ်ဒဏ်ပေးတော်မူမှ သင့်ပါမည်”ဟုလျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ရှေးနည်းအတူ ပက္ကသ အမတ်ကိုစစ်မေး၍ ဝန်ခံသဖြင့် နှောင်အိမ်သို့သွင်းစေ၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် ပက္ကသအမတ်၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို လျှောက်ထားပြီးလျှင် ကာမိန္ဒအမတ်၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို ထင်စွာလျှောက်ထားလို၍ ‘အာဇာဓောယံ အသမ္ဘိရူပေါ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ကာမိန္ဒအမတ်သည်လည်း သူတော်ကောင်း မဟုတ်။ နရဒေဝနတ်ဖမ်း၍ ရူးသောသူ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ နတ်ရူးနာ ပေါ်သောအခါ၌ ခွေးရူးကဲ့သို့ မရပ်မနေလှည့်လည်လျက် ဆိုချွတ်မြည်ချွတ် ရေရွတ်မြည်တွန်ခြင်းကို ပြု၏။ ထို နတ်ရူးနာ ရှိကြောင်းကို သူတစ်ပါး မသိ။ မိမိသားတစ်ယောက်သာ သိသဖြင့် သားသည် နတ်ရူးနာပေါ်တိုင်း အိမ်တိုက်ခန်းတွင်းသို့သွင်းပြီးလျှင် မြည်တမ်းသောအသံကို သူတစ်ပါး မကြားစေခြင်းငှာ တံခါးဝ၌ တီးမှုတ်ခြင်း ပွဲသဘင် ခံ၏။ ထိုသို့ မိမိ၌ နတ်ရူးနာရှိကြောင်းကို မိမိသား တစ်ယောက်သာ သိသည်ထင်၍ ထိုအမှုကို စွဲသဖြင့် ‘လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို သားအား ပြောအပ်၏’ဟု လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိမိ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကိုကား အကျွန်ုပ်သည် ပညာအစွမ်းဖြင့် အကုန်အစင် ကြားသိသည်ဖြစ်၍ မှူးမတ်အရာနှင့် မတန်၊ နန်းတော်သို့ဝင်ခြင်းငှာ မထိုက်၊ သူရူးဖြစ်ပါသောကြောင့် အရှင်မင်းကြီးအား လျှောက်ထားပါသည်။ ယခုပင် ကာမိန္ဒအမတ်ကို နန်းတော်မှဖမ်းယူဆွဲချ၍ ရာဇဝတ်ဒဏ် ပေးတော်မူမှ သင့်ပါမည်”ဟုလျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ရှေးနည်းအတူ ကာမိန္ဒအမတ်ကို စစ်မေး၍ ဝန်ခံသဖြင့် နှောင်အိမ်သို့သွင်းစေ၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် ကာမိန္ဒအမတ်၏လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို လျှောက်ပြီးလျှင် ဒေဝိန္ဒအမတ်၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကိုထင်စွာလျှောက်ကြားလို၍ ‘အဋ္ဌဝကံ၊ မဏိရတနံ ဥဠာရံ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဒေဝိန္ဒအမတ်သည်လည်း သူတော်ကောင်း မဟုတ်။ လက်မရွံ့သူယုတ်မာ ဖြစ်ပါသည်။ အရှင်ဘိုးတော် ကုသမင်းကြီးအား သိကြားမင်းသည် ပေးအပ်သော အကောက် ၈ တန် အလှူအရောင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ ရတနာပတ္တမြားမျက်မြတ်ကို နန်းတော်မှဖမ်းယူ၍ မိမိအမိအား ပေးအပ်ထားသဖြင့် မိမိနန်းတော်သို့

ဝင်တိုင်း ထိုပတ္တမြားကို ဆောင်လျက်ဝင်၏။ ထိုအကြောင်းကို သူတစ်ပါး မသိစေရ။ အမိတစ်ယောက်ကိုသာ သိစေသဖြင့် လျှို့ဝှက်၏။ ဤသို့ အမိတစ်ယောက်သာ သိသည်ဟုမိမိထင်၍ ထိုအမှုကိုအစွဲပြုလျက် လျှို့ဝှက်အပ်သော စကားကို အမိအား ပြောအပ်၏'ဟု လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိမိ လျှို့ဝှက်သော အမှုကိုကား အကျွန်ုပ်၏ပညာ အစွမ်းဖြင့် အကုန်အစင် ကြားသိသည်ဖြစ်၍ အရှင်မင်းကြီးနှင့် မထိုက်တန်၊ လက်မရွံ့သူယုတ်မာ ဖြစ်သောကြောင့် လျှောက်ပါသည်။ ယခုပင် ဒေဝိန္ဒအမတ်ကို နန်းတော်မှ ဖမ်းယူဆွဲငင်၍ ရာဇဝတ်ဒဏ်ပေးတော်မူမှ သင့်ပါမည်"ဟု လျှောက်ထား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ရှေးနည်းအတူ ဒေဝိန္ဒအမတ်ကို စစ်မေး၍ ဝန်ခံသဖြင့် နောင်အိမ်သွင်းစေ၏။

ဤသို့ အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် အကောက်ကြံ၍ ဘုရားလောင်းကို စည်းစိမ် အသက် ပျက်စီးစေခြင်းငှာ လုံ့လပြုပါသော်လည်း မိမိတို့တွင် လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုရှိလျက် မိမိတို့ကြံမှာ^{၁၆} ဆော်သဖြင့် နှုတ်မစောင့်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်သို့တစ်ဖန် အမှုပြန်၍ ရာဇဒဏ်ကြီးစွာနှင့် နောင်အိမ်မှာ နေကြရကုန်၏။

ထို အမတ် ၄ ယောက်တို့အား မင်းဒဏ်ပေးစေပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် "အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့သောအကြောင်းများကို မြင်၍ အကျွန်ုပ်သည် 'လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို သူတစ်ပါးအား မပြောအပ်'ဟု လျှောက်ထားပါသည်။ 'အဆွေခင်ပွန်း စသည်တို့အား ပြောအပ်၏' ဟုဆိုကုန်သောသူတို့သည် ယခု ကြီးစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်ကို နှလုံးထားတော်မူပါ"ဟု လျှောက်ပြီးလျှင်၊ ထိုထက် လွန်စွာ မင်းကြီးအား တရားကျင့်စဉ်ရှိတိုင်း ညွှန်ပြလို၍ 'ဂုယုဿ ဟိ ဂုယုမေဝ သာဓု အစရှိသောဂါထာ'၊ 'နဂုယုမတ္ထံ ဝိဝရေယျ အစရှိသောဂါထာ'၊ 'ထိယာ ဂုယု န သံသေယျ အစရှိသောဂါထာ'၊ 'ဂုယုမတ္ထံ မသမ္ပန္နံ အစရှိသောဂါထာ'၊ 'ယာဝန္တော ပုရိသဿတ္ထံ အစရှိသောဂါထာ'၊ 'ဝိဝိစ္စ ဘာသေယျ ဒိဝါ ရဟဿ အစရှိသောဂါထာ'တို့ဖြင့် လျှောက်ဆို၏။အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို လျှို့ဝှက်မှသာလျှင် ကောင်း၏။ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို မိမိမှတစ်ပါး ထင်စွာမပြကောင်း။ ဤလောက၌ ပညာရှိကုန်သောသူတို့သည် မိမိ၌ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို အလိုမပြည့်သမျှကာလပတ်လုံး သူတစ်ပါး မသိစေရ။ မိမိ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးပြည့်စုံသောကား ထိုအမှုကို သူတစ်ပါးအား ပြောလိုမှ ပြောရာ၏။

"အရှင်မင်းကြီး။ ရွှေအိုးကို သူတစ်ပါး မခိုးယူစိမ့်သောငှာ လုံခြုံစွာစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ မိမိ၌ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို လိုရာကိစ္စ မပြီးသေးသမျှကာလပတ်လုံး သူတစ်ပါးတို့အား မသိစေအပ်။ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို မိမိမှ တစ်ပါးသူသိလေက ထို သိသောသူက မိမိကို မကောင်းသဖြင့် ပြုတတ်၏။

"အရှင်မင်းကြီး။ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို ပြောမှားချေက လျင်စွာ အပြစ်ကို ပေးတတ်သောသူကား မိန်းမလည်း တစ်ယောက်၊ မချစ်မနှစ်သက်လိုသော ရန်သူလည်း တစ်ယောက်၊ ဥစ္စာစည်းစိမ် အဝတ်တန်ဆာ တစ်စုံတစ်ခုဖြင့် ပေးကမ်းဖြားယောင်း၍ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့တတ်သောသူလည်း တစ်ယောက်၊ စိတ်ထဲမမြောင့် မမှန် အကောက်ကြံလျက် နှုတ်ဖြင့်သာ အကျိုးလိုယောင်ပြု၍ သူ့အပြစ်ကိုရှာလိုသဖြင့် ချိုသာနာဖွယ်စကားနှင့် ချောစားတတ်သောသူလည်း တစ်ယောက်။ ဤသူ ၄ ယောက်တို့အား လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ပြောမှားချေက လျင်စွာ အမှုရောက်တတ်၏။"

“အရှင်မင်းကြီး။ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို အကြင်သူသည် အကယ်၍ ကြားသိငြားအံ့။ ထိုကြား သိသောသူအား ထိုအမှုကို မဖော်ပြစေခြင်းငှာ မိမိကိုယ်ကို ကျွန်ကဲ့သို့ပြု၍ ထိုသူဆဲဆိုသော်လည်း သည်းခံသဖြင့်သာ နေရရာ၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် မိမိလျှို့ဝှက်အပ်သောအမှုကို သူတစ်ပါး သိလေသည်ရှိသော် ထိုသူ သိလေသည်မှစ၍ မိမိအား ပြင်းစွာထိတ်လန့်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ တစိုးရိမ်ရိမ် ရှိရာသောကြောင့် လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို သူတစ်ပါးအား မပြောအပ်။

“အရှင်မင်းကြီး။ တိုင်ပင်အပ်သောအမှုကို ယုံမှတ်သောသူတို့နှင့် တိုင်ပင်လိုသော်လည်း နေ့အခါဖြစ်မှု ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌သာ တိုင်ပင်ရာ၏။ ညဉ့်အခါဖြစ်မှုကား ထိုသူကြားလောက်ရုံ အနီး၌နေ၍သာ အသံကို ပြင်မထွက်စေရဘဲ အရှည်အလံမဆို လိုရာစကားတွင်၍သာ တိုးတိုးသက်သက် တိုင်ပင်ရာ၏။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမှုကား တိုက်နံရံတွင်းကနေ၍ လည်းကောင်း၊ အိပ်ပျော်၍လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအကြံအစည်ကို ခိုးတတ်သောသူသည် ချောင်းမြောင်းလျက် နားထောင်တတ်၏။ ထိုသို့ချောင်းမြောင်း၍ နားထောင်တတ်သော သူကြားသဖြင့် မိမိအကြံအစည် အတိုင်အပင်ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် လျှို့ဝှက်အပ်သော စကား ဟူသည်ကို သူတစ်ပါးမသိစေရအောင် လုံ့လသတိ ရှိစေရာသည်” ဟု ပညာရှိတို့ ကျင့်ထုံးကျင့်စဉ်ကို ပြညွှန်ဟောကြား၏။

ဘုရားလောင်းမဟောသမသုခမိန့်၏စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အမတ် ၄ ယောက် တို့အား

“ဤသူတို့သည်သာ ငါ၏ရာဇဝတ် မလွတ်သောအမှုကို ပြုကျင့်သူဖြစ်လျက်၊ အပြစ်မရှိသော ငါ့သားသုခမိန့်ကို ငါ၏ရန်သူဖြစ်ကြောင်းနှင့် ငါသို့သောမင်းကိုစင်လျက် ပျက်မှုစကား လျှောက်ထားကြသည်ဟု ပြင်းစွာအမျက်ထွက်၍၊ “ယခုပင်လျှင် ငါ၏ရန်သူအမတ် ၄ ယောက်တို့ကို မြို့မှထုတ်ပြီးလျှင် တံကျင်လျှိုလျက် လည်ပင်းကိုလည်း သန်လျက်ဖြင့် ကွပ်မျက်၍ ထင်ရှားအောင်စီရင်” ဟု လက်မရွံ့ ထောင်မှူးတို့သို့ စေလိုက်၏။ လက်မရွံ့ထောင်မှူးတို့လည်း မင်းမိန့်ရှိတိုင်း အမတ် ၄ ယောက်တို့ကို ကြီး လက်ပြန်ချည်နှောင်ပြီးသော် ကြိမ်လုံးဖြင့် ရာဇဒဏ် အချက် ၁၀၀၀ စီ ရိုက်ပြီးလျှင် မြို့ပြင်ကွပ်မျက်ရာသို့ ထုတ်ဆောင်ကြလေကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန့်သည် ထိုအမတ် ၄ ယောက်တို့ကို ထုတ်လေသောအခါ ‘ထိုသူတို့အား ငါမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ’ ဟုကြံ၍၊ မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်တင်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသူ ၄ယောက်တို့ အရှင် ရန်သူစင်စစ်မှန်၏။ ထိုသို့မှန်သော်လည်း အရှင်အမှုတော်ကို အစဉ်မပြတ်ထမ်းရွက်၍နေသော အမတ်ဟောင်း ဖြစ်ပါသောကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးအောင် မစီရင်ထိုက်ပါ။ ထိုသူတို့၌လည်း နောင်မပြုဝံ့အောင် ယခု ကြီးစွာသောရာဇဒဏ် ခံရလျက်ရှိပါပြီ။ မလိမ္မာသောအလျောက် ထိုသူတို့ ပြုကျင့်မိသည့်အပြစ်ကို သည်းခံတော်မူပါ” ဟုလျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ဘုရားလောင်း မဟောသမစကားကို ကြားလျှင် “ငါ့သားသုခမိန့်က ထိုသူတို့အသက်ကို လွှတ်စေလိုလျှင် အသက်ကိုကား ငါ ချမ်းသာပေးတော်မူ၏။ မှူးမတ်စည်းစိမ်၌ကား မတည်စေနှင့်။ ငါ့သားသုခမိန့်မှာ ထိုသူ ၄ ယောက်တို့ကို အစေအပါးကျွန် ပြုလေတော့” ဟုဆို၍ အမတ် ၄ ယောက်တို့ကို ခေါ်စေပြီးလျှင်၊ မဟောသမ သုခမိန့်အား ပေး၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် မင်းရင်ပြင်၌ပင်လျှင် ထိုအမတ် ၄ ယောက်တို့ကို “သင်တို့သည် ငါ၏ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်စေတော့”ဟုဆို၍ တော်လှန်စေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသမသုခမိန် စကားကိုကြားလျှင် “ဤသူ ၄ ယောက်တို့ကို ငါ့သားသုခမိန် ကျွန်မပြုလိုလျှင် ထိုသူ ၄ ယောက်တို့သည် ငါ့နိုင်ငံတော်နှင့် မတန်။ နိုင်ငံတော်မှ ထိုသူတို့ကို နှင်ထုတ်လေ”ဟု စေခန့်ပြန်လေ၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင်

“အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသူ ၄ ယောက်တို့သည် အရှင်မင်းကြီးမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိပါ။ မလိမ္မာသော အလျောက် အမှားကိုအမှန်ထင်၍ ပြုကျင့်မိသော ထိုသူတို့အပြစ်ကို သည်းခံတော်မူလျက် အထက် ချီးမြှောက်တော်မူမြဲ မှူးမတ်စည်းစိမ်ကိုပေး၍ သူကောင်းပြုတော်မူပါ”ဟု တောင်းပန်လျှောက်ထားသဖြင့် အမတ် ၄ ယောက်တို့ကို ပြုကတော့အတိုင်း မှူးမတ်စည်းစိမ်၌တည်စေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ‘ငါ့သားသုခမိန်ကား မိမိ စည်းစိမ်’ အသက်ပျက်စီးကြောင်း မကောင်းသဖြင့် ကြံ၍ ရန်သူပြုသော အမတ် ၄ယောက်တို့ကိုလျက်လည်း အမျက်ရန်ငြိုးမသို မေတ္တာစိတ်ကိုသာ ရှေးရှုပြုတုံ့သေး၏။ မိမိအား ကြီးစွာသော အချီးအမြှောက်ဖြင့် သူကောင်းပြုသောငါ့ကိုကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ။ ငါ့သား ငါ့ကို လွန်စွာ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် ငါ၏အကျိုးစီးပွားကိုသာ ဆောင်ရွက်အံ့သည် မချွတ်ရာ’ ဟုကြံ၍၊ ရှေးထက်လွန်စွာ ယုံကြည်မြတ်နိုးခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဘုရားလောင်းမဟောသမသုခမိန်အား စစ်ဘုရင်သေနာပတိအရာကို ထပ်၍ပေးပြန်လေ၏။ အမတ် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း ထိုရာဒေဏ်ခံရသောနေ့မှစ၍ အစွယ်ကျိုးသောမြွေကဲ့သို့ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်နှင့် တူပြိုင်၍ တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဆိုဝံ့သဖြင့် အဆိပ်အတောက် မရှိသည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤကား ဘုရားလောင်းမဟောသမအား ၉ ကြိမ်မြောက်သော မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရခြင်းတည်း။

[ဤတွင်ရှေ့ကား အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် ဘုရားလောင်းအား အကော်ကြံ၍ အတန်တန်ဖျက်ဆီး ကြသည့်စကားကိုဆိုသောအခန်း ပြီး၏။]

၃၄။ မဟောသမသုခမိန် နိုင်ငံတော်ကို ပြုပြင်ခန်း

ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် အမတ် ၄ ယောက်တို့၏ မာန်စွယ်ကို နုတ်ပယ်ချိုးဖြတ်လျက် မြင့်မြတ်သော သေနာပတိအရာကို ရသည်မှစ၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား အကျိုးအကြောင်းနှင့်စပ်ယှဉ်သဖြင့် မင်းတို့ကျင့်ရာ ဆောင်ရာသည့် တရားလမ်းကြောင်း ထုံးဟောင်းဥပဒေတို့ကို ညွှန်ပြဆုံးမလျက် ‘မင်းကြီးမှာ ထီးနန်းစည်းစိမ်၌သာ ကြောင့်ကြမဲ့ စိတ်နှလုံးချမ်းငြိမ်းစွာ စိုးစံတော်မူ၍ နေတော်မူစေ။ ပြည်ထဲရေးဆိုရာမှာ

ငါ၏တာဝန်ဖြစ်တော့သည်။ မမေ့မလျော့ လုံ့လပြုအပ်၏'ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ မြို့ကို အသစ်စီရင်အံ့သောငှာ ပြည်သူပြည်သားတို့ကို ဆိုင်ရာခန့်ထား၍ စည်းဝေးစေပြီးသော် ရှေးမြို့ဟောင်းကိုချဲ့ထွင်သဖြင့် မြို့ကြီး တည်ပြန်၏။

မြို့ကြီးပြင်၌ ရန်သူတို့သည် ခုံတမင်^{၁၆၆}မချဉ်းမကပ်ဝံ့အောင် ရှုကြည့်၍လည်း တင့်တယ်ကြောင်း မထောင့်မယွန်းစိရင်၍၊ မြို့ကြီးအောက် စဉ်းငယ်နိမ့်သော မြို့ငယ်တစ်ထပ်ကိုလည်း တည်ပြန်စေ၏။ ထိုမြို့တံတိုင်း ၂ ထပ်တို့၌လည်း တံခါး၊ ပစ္စင်၊ ပြ၊ တန်ဆောင်း၊ သူရဲပြေး၊ သူရဲခို၊ ရင်လျှောက် အလုံးစုံသော မြို့အဆောက်အဦတို့ကို ပြီးစေသဖြင့် မြို့ပြင်၌လည်း ခလုတ်ဆူးငြောင့်တို့ဖြင့် ရန်သူတို့ကိုဟန်ဆီးစေခြင်းငှာ ခြောက်သွေ့သောကျုံး တစ်ထပ်တူးစေ၍၊ ထိုကျုံး ၆ ပြင်၌ ရွံ့ညွန်တို့ဖြင့်ပြည့်သော ညွန်ကျုံးတစ်ထပ် ရံ၏။ ထိုညွန်ကျုံးပြင်၌ ငါး၊ လိပ်၊ မကန်း၊ မိကျောင်း၊ လင်းပိုင်တို့ဖြင့် ပြွမ်းသောရေကျုံးတစ်ထပ် ရံ၏။ ထိုသို့မြို့ပြင်၌ ကျုံးခြောက်၊ ညွန်ကျုံး၊ ရေကျုံးအားဖြင့် ကျုံး ၃ ထပ် ရံစေ၏။ မြို့စွဲဦး၌လည်း အိမ်ဆိုးအိမ်ဟောင်းတို့ကို မရှိစေရဘဲ အိမ်သစ်အိမ်ခိုင်တို့ကိုသာ ဆောက်လုပ်၍နေစေ၏။ ၄ ထောင့်ကန်ကြီး တို့ကိုလည်း အသီးအသီး မြို့တွင်း၌ များစွာတူးစေ၏။ ထိုကန်တို့၌ ရေမပြတ်နေစိမ့်သောငှာ ကောင်းစွာစီရင်လျက်၊ မပြိုမပျက်စေခြင်းငှာ ရေလွှတ်ရာ ပြွန်ပေါက်တို့ကို အသီးအသီး ထားစေ၏။ ဈာန်သမာပတ်^{၁၆၇}နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ဆရာရှင်ရသေ့တို့ကိုလည်း 'ဟိမဝန္တာ^{၁၆၈}မှ ကုမုဒြာရာကြာ^{၁၆၉}စေတို့ကို ဆောင်ယူတော်မူခဲ့ပါ'ဟုလျှောက်၍၊ ရှင်ရသေ့တို့ဆောင်ယူခဲ့သဖြင့် ကုမုဒြာရာစေတို့ကို ထိုရေကန်၌ ပြင်ဆင်စိုက်ပျိုးစေ၏။ မြို့ပြင်၌ ဧရပ်ဟောင်း၊ ဧရပ်ဆိုးတို့ကိုလည်း အသစ် ဆောက်လုပ်ပြင်ဆင်စေ၏။ ထိုအလုံးစုံကို ပြင်ဆင်ခြင်းသည်ကား ဘုရားလောင်းသည် မြို့၏အတင့်အတယ် ဂုဏ်ကျက်သရေကိုလို၍ စီရင်သည်မဟုတ်။ ပြည်သူပြည်သားတို့အား တစ်ပါးရန်သူ မပြုမမှောင့် မနှောင့်မယှက်နိုင်စေသောငှာ စီရင်သတည်း။

ထိုအခါ တစ်ပြည်တစ်နိုင်ငံမှ လှေ၊သင်္ဘော ကုန်သည်၊ လှည်း၊ခြေကျင်၊ဝန်တင် ကုန်သည် အပေါင်းတို့လည်း ရောင်းဝယ်ခြင်းငှာ မိထိလာပြည်သို့ များစွာဆုလှယ် အသွယ်သွယ်အထပ်ထပ် မပြတ်လျှင် ရောက်ပေါက်ကြကုန်၏။ မဟောသမသုခမိန်သည် ထိုသို့ရောက်လာကုန်သော ကုန်သည်တို့ကိုခေါ်စေ၍ “သင်တို့။ အဘယ်ပြည်က ပေနည်း”ဟု မေးလျှင်၊ “အကျွန်ုပ်တို့ကား ဤမည်သော ပြည်ကတည်း”ဟု ကုန်သည်တို့ လျှောက်ကြားလျှင် မဟောသမ သုခမိန်သည် “သင်တို့။ ပြည်ထဲရှင်မင်းကြီးကား အဘယ်မည်သောဥစ္စာကို မြတ်နိုး နှစ်သက်တော် မူသနည်း”ဟုမေး၏။ ကုန်သည်တို့လည်း “အရှင်။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင်မင်းကြီးကား ဤမည်သောဥစ္စာကို မြတ်နိုး နှစ်သက်တော်မူပါ၏”ဟု လျှောက်ကြားလတ်သော်၊ မဟောသမသုခမိန်သည် ထိုကုန်သည်တို့အား ကောင်းမွန်စွာကျွေးမွေးပြုစု၍ ပေးကမ်းချီးမြှောက်၏။

ဤသို့ကုန်သည်တို့ကိုမေး၍ ၁၀၀ သောမင်းတို့၏ နှစ်သက်ရာကိုသိပြီးသော် မဟောသမသုခမိန်သည် ဖွားဖက် ၁၀၀၀ တို့တွင် ဥပါယ်တံမျဉ်၌ လိမ္မာရဲရင့်စွာ အရှင်အမှုကို ယုံမှတ်တိုင်း အခွင့်ကုန်အောင် ဆောင်စွမ်းရှိသူ ဖွားဖက်အရေအတွက် ၁၀၀ ရွေးကောက်ပြီးလျှင်

“အချင်းတို့။ သင်တို့သည် ဤမည်သောလက်ဆောင်နှင့် ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းတို့သို့ အသီးအသီး တစ်ယောက်စီသွား၍စားလျက် အခိုက်အတန့်မျှ နေကြရမည်။ သင်တို့ သား၊ မယားဆိုသည်မှာ ငါ၏တာဝန် ဖြစ်စေ။ ငါ ကောင်းစွာကြည့်ရှု မွေးကျွေးအံ့။ သားမယားကြောင့် စိုးရိမ်ခြင်းမည်သည် မရှိကြနှင့်။ သင်တို့သည်

အသီးအသီး တစ်နိုင်ငံမင်းထံတို့၌ ဤလက်ဆောင်တို့ကိုဆက်၍ ထိုမင်းတို့မြတ်နိုးကြောင်း ကောင်းစွာ လုံ့လသတိရှိသဖြင့် သင်တို့နေသည့်အရပ်ကိုလည်း မသိစေရဘဲ အတွင်းသားဖြစ်အောင် ခစားလျက် ထိုမင်းတို့၏ အမှုအရာအကြံအစည်ကို မပြတ်ကြည့်ရှုနားထောင်၍ အကြောင်းရှိလျှင် စကားအလုံးစုံကို သင်တို့ကြားသိတိုင်း ငါ့ထံသို့ စေလွှတ်လိုက်” ဟု မှာထားပြောဆိုပြီးသော်၊ ထိုတစ်နိုင်ငံမင်းတို့နှစ်သက်ရာ အချို့သော မင်းတို့အား ပတ္တမြား နားတောင်း၊ အချို့သောမင်းတို့အား ရွှေခြေနင်း၊ အချို့သော မင်းတို့အား သန်လျက်၊ အချို့သော မင်းတို့အား သင်းကျစ်၊ အချို့သော မင်းတို့အား ရွှေစင်၊ ဤသို့သောလက်ဆောင်တို့ကို အသီးအသီး ကမ္ပည်း လိပ်ထိုးပြီးလျှင် “အကြင်အခါ ငါ၏ အကယ်၍ ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိအံ့။ ထိုအမှုရှိသောအခါ ငါ၏ပဏ္ဏာလက်ဆောင်သည် ထင်ရှားစေသတည်း” ဟု မိဋ္ဌာန်^{၁၆} ပြီးမှ၊ ထိုအလုံးစုံသော လက်ဆောင်တို့ကို ဖွားဖက် သူရဲကောင်း ၁၀၀ တို့အား အသီးအသီးပေးအပ်၍ ထိုထိုသော တစ်ပြည်တစ်နိုင်ငံတို့သို့ အသီးအသီး စေလွှတ်လိုက်၏။

၁၀၀ သော သူရဲကောင်းတို့သည်လည်း မဟောသမသုခမိန် စေလွှတ်တိုင်း တစ်နိုင်ငံမင်းတို့သို့ အသီးအသီး သွား၍ မိမိတို့၌ပါသော လက်ဆောင်တို့ကို မင်းအား ဆက်၏။

ထိုမင်းတို့လည်း “အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤ ငါ၏ပြည်သို့ လာသနည်း” ဟုမေးလျှင်၊ “အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်၏ခြေရင်း၌ ခစားလျက် ကျွန်တော်မျိုး ခံလိုသောကြောင့် ရောက်ပါသည်” ဟု လျှောက်ဆိုကြကုန်၏။

ထို တစ်နိုင်ငံမင်းတို့လည်း “ငါ့ထံသို့ ခစားအံ့သောငှာ ရောက်၏ဟူသော် အဘယ်ပြည်ကနည်း” ဟု မေးကြကုန်၏။ သူရဲတို့လည်း မိမိနေရပ်ကို မသိစေဘဲ “အရှင်မင်းကြီး။ အံ့ကျွန်ုပ်ကား ဤမည်သော ပြည်ကပေတည်း” ဟု တစ်ပါးသောပြည်ကို လွဲဖယ်၍လျှောက်ကြကုန်၏။ ထို တစ်နိုင်ငံမင်းတို့သည်လည်း မိမိတို့နှစ်သက်အပ်သော ပဏ္ဏာလက်ဆောင်ကိုရသဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိ၍ ထိုသူရဲကောင်း ၁၀၀ တို့ကို အသီးအသီးသူကောင်းပြုပြီးလျှင် အတွင်း၌ ခစားစေကုန်၏။ သူရဲကောင်း ၁၀၀ တို့သည်လည်း တစ်နေ့ မပြတ်လျှင် အမှုအခွင့်ကို ကြည့်ရှုနားထောင်လျက် ထိုထိုသောမင်းတို့အား အသီးအသီးခစား၍နေကြကုန်၏။

၃၅။ ပထမ ကျေးစေခန်း

ထိုအခါ ကပိလတိုင်း^{၁၇} ဥတ္တရပဉ္စလရာဇ်ပြည်^{၁၈}၌ သင်္ခပါလက^{၁၉} မည်သော စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း^{၂၀} သည် မင်းပြု၏။ ထို စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ အကျိုးအကြောင်း ကောင်းမကောင်း၊ သင့်မသင့်ကို ပြည့်န့်ဆုံးမတတ်သော ပုရောဟိတ်^{၂၁} အမတ်ကြီးကား ကေဝဋ်^{၂၂} အမည်ရှိ၏။

ထို စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် တရံရောအခါ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည် စစ်အင်္ဂါသူရဲကောင်းတို့ကို ရုံးစုလျက် ဓား၊ လှံ၊ လေး၊ မြား၊ လွှား၊ ကာ၊ မီးပေါက်လက်နက်မျိုးတို့ကိုလည်း ပြင်ဆင်၏။

မဟောသမသုခမိန်က သူလျှိုထားသောယောက်ျားသည် ထိုအကြောင်းကို ကြားသိလေသော်၊ မဟောသမသုခမိန်ထံ ဤသို့ စေလွှတ်လိုက်၏။ ‘အရှင်။ ယခုအကျွန်ုပ်ခစားလျက်နေသော ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည်

စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို ရုံးစု၍ ဓား၊လှံ၊လေး၊မြား၊လွှား၊ကာ၊မီးပေါက်လက်နက်မျိုးတို့ကိုလည်း ပြင်ဆင်စေသည်။ အကြောင်း မည်သို့မဆိုနိုင်။ သတိထားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်စာနှင့် စာလွှတ်လိုက်၍ လျှောက်ကြားလေ၏။

မဟောသစသုခမိန်၌ကား နှုတ်ကောင်းသူ လူပညာရှိ စကားတတ်ကဲ့သို့ နား၌နာပျော်ဖွယ် ဥပါယ် တံမျဉ်တို့၌ တတ်ပွန်လိမ္မာစွာသော ကျေးသားတစ်ကောင်သည် ရှိသည်။ ထိုကျေးသားကို ပျားသကာတို့နှင့်နယ်သော ပေါက်ပေါက်တို့ကို နေ့တိုင်းကျွေးမွေး၍ ရွှေချိုင့်၌ မွေးမြူသုတ်သင်လျက် ထား၏။ ထိုကျေးသားတမန်၏ ဓလေ့သဘောကား တစ်စုံတစ်ခုအမှုရှိ၍ စေလွှတ်လျှင် မဟောသစသုခမိန်သာ ကြားသိအပ်သောအမှု ဖြစ်အံ့။ ထို စေလွှတ်ရာကပြန်သောအခါ မဟောသစသုခမိန်၏ ပရုံးပေါ်၌နား၍ ကြားသိခဲ့သမျှသောအမှုကို ပြန်ပြော၏။ အမရာဒေဝီလည်း သိစေလိုသည် ဖြစ်အံ့။ မဟောသစသုခမိန်၏ ရင်ခွင်ပေါ်၌နား၍ ပြန်ကြားပြောဆို၏။ အခြွေအရံပရိသတ်တို့ကိုလည်း သိစေလိုသည်ဖြစ်အံ့။ အိမ်ကြမ်းပြင်၌နား၍ ပြန်ကြားပြောဆို၏။ ဤကား ကျေးသား၏ ပြုမြဲသောဓလေ့တည်း။

ထို ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌နေသော သူလျှို၏လျှောက်စာစကားကို ကြားသိရသောအခါ မဟောသစ သုခမိန်သည် ထိုပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏အကြံအစည်ကို ဟုတ်မှန်တိုင်းသိလို၍ ကျေးသားကို တမန်စေလွှတ်လိုက်အံ့ သောငှာ ခေါ်ပြီးလျှင် ဤသို့ မှာထား၏။

“ငါ၏ငယ်မွေးဖြစ်သော ရွှေကျေးသား။ ငါ၌ သင်နှင့်တန်သောအမှု ယခု ပေါ်ရောက်၍ ရှိပေသည်။ ထိုအမှုကို လျင်စွာသိရအောင် ပြုချေ။ သင်သွားရမည်မှာ ကပိလတိုင်း ဥတ္တရပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် လက်နက်ကိရိယာ ဗိုလ်သူရဲတို့ကို ပြင်ဆင်ရုံးစုကြောင်းစကားကို ယခုကြားရသည့်အတိုင်း မှန်၊မမှန်ကို အတပ်သိအောင် ပြုရမည်။ ထိုမင်းသာလျှင် မဟုတ်သေး။ ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းတို့၏ အမှုအရာ အကြံအစည်ကိုလည်း ငါကထားသော သူလျှိုတို့အိမ်သို့ ရှေးဦးစွာသွား၍ မေးမြန်းသဖြင့် အခွင့်ထူးခြားကြားရလျှင် ထိုအခွင့်အရေးကို သင်၏နား၊မျက်စိဖြင့် အတပ်သိမြင်အောင်ပြုခဲ့၍၊ လျင်စွာ ငါ့ထံသို့ ပြန်လည်ခဲ့။ ယခုပင် ပျံသွားချေ”ဟု မှာထားပြီးလျှင်၊ ကျေးသားအား ပျားရည်နှင့်ရောသော ပေါက်ပေါက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပျားရည်နှင့် အဖျော်ကိုလည်းကောင်း တိုက်ကျွေးစားသောက်စေ၍ အဖန် ၁၀၀၊ အဖန် ၁၀၀၀ ချက်ပြီးသော ဆီကြည်ဖြင့် တောင်ပံကြားတို့၌လိမ်းသပ်ပြီးသော် အရှေ့ပြတင်းဝ၌ရပ်လျက် လက်ပေါ်မှကျေးသားကို စေလွှတ်လိုက်၏။

ကျေးသားသည်လည်း “ကောင်းပါပြီ” ဝန်ခံလျက် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်ဝယ် ၁၀၀ သောမင်းနေပြည်တို့ကို လှည့်လည်ပျံသွားသဖြင့် ရောက်တိုင်းရောက်တိုင်း သူလျှိုတို့အိမ်၌နားဝင်၍ မေးမြန်းလျက် ထိုမင်းတို့၏ အကြောင်းကိုသိရပြီးမှ ကပိလတိုင်းသို့ ရှေးရှုပြန်သဖြင့် ဥတ္တရပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုဥတ္တရပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ ကေဝဋ် အမည်ရှိသော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအမတ်သည် ထိုကျေးသား ရောက်သောအခါ တစ်နေ့သ၌ နံနက်မိုးသောက်၍ အိပ်ရာမှထလတ်သော် ဆီမီးအရောင်ဖြင့် မိမိအိမ်၌ အထူးထူးအပြားပြား ဆန်းကြယ်စွာသော မင်းပေးစည်းစိမ်၏တင့်တယ်ခြင်းတို့ကို တစ်စိစိမိမိရှုကြည့်လျက် ဤသို့ကြံ၏။

“ဤသို့သော အမတ်ကြီး၏စည်းစိမ်သည် ငါ၏စည်းစိမ် မဟုတ်။ မင်းကြီး၏ စည်းစိမ်ပေတည်း။ ဤသို့သော စည်းစိမ်ကိုပေး၍ ချီးမြှောက်တော်မူသော မင်းကြီးအား ငါသည် ကျေးဇူးတော်ကို မဆောင်မရွက်

နေခြင်းငှာ မထိုက်ပေ။ ငါ၏ပညာအစွမ်းဖြင့် ဤဓမ္မဒိပိကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၀ သောထီးဆောင်းမင်းတို့ကို ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံစေ၍ ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား ဧကရာဇ်မင်း^{၁၇}အဖြစ်ကို ပြုခြင်းငှာထိုက်၏။ မင်းကြီးသည် ဓမ္မဒိပိကျွန်းတစ်ကျွန်းလုံးကို အစိုးရသဖြင့် ငါလည်း ဧကရာဇ်မင်း၏ ပုရောဟိတ်အမတ်ကြီး ဖြစ်လတ္တံ့’ ဟု ကြံပြီးလျှင် နံနက်စောစောကပင် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ချမ်းသာစွာအိပ်ရကြောင်း စသည်တို့ကို မေးမြန်းလျှောက်ထားပြီးသော် “အရှင်မင်းကြီး။ တစ်ခုသော တိုင်ပင်လျှောက်ထားရန် အခွင့်ရှိပါသည်” ဟုဆို၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးစကားကို ကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ တိုင်ပင်ရန်ရှိလျှင် လျှောက်ဆိုတိုင်ပင်လော့” ဟု ဆိုလတ်သော်၊ ကေဝဋ်အမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခုကျွန်ုပ်တို့တိုင်ပင်ရန် အခွင့်ကား အလွန်ခက်ခဲ၏။ သူတစ်ပါးကြားသိခြင်းငှာ မထိုက်။ ဤနန်းတော်၌လည်း နား၊ မျက်စိ များသည်ဖြစ်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်တော်မူပါမှ အကျွန်ုပ်တို့ ၂ဦးတည်း နား ၄ ဘက် တိုင်ပင်ခြင်းဖြင့် တိုင်ပင်ပြောဆိုပါမည်” ဟု လျှောက်ထား၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒတ် မင်းသည်လည်း “ဆရာ ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ” ဟုဆို၍ များစွာသော အခြံအရံနှင့်တကွ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်လေ၏။ ဥယျာဉ်တော်သို့ထွက်လျှင် တစ်ပါးသော မှူးမတ်အခြံအရံတို့ကို ဥယျာဉ်ပတ်လည်၌ အစောင့်အရှောက်ထားပြီးမှ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးနှင့် ၂ ယောက်တည်းသာ ဥယျာဉ်တွင်းသို့ဝင်၍ တန်ဆာဆင်အပ်သော အင်ကြင်းပင်အောက်တွင် မြတ်သောနေရာ ကျောက်ဖျာ အပြင်၌နေကြကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန်က စေလွှတ်သောကျေးသားသည်လည်း မင်း၊ အမတ်တို့၏အမှုအရာကို ရှုကြည့်ဆင်ခြင် သဖြင့် မြင်လေသော် ‘ဤ မင်း၊ အမတ်တို့ ယခုပြုကျင့်သော အခြင်းအရာသည် အကြောင်းထူးရှိသည် ဖြစ်ရာ၏။ စင်စစ် အကြောင်းရှိသည်မှန်လျှင် ထို မင်း၊ အမတ်တို့၏အကြံအစည်ကို ယနေ့ပင်လျှင် ငါ သိအောင်ပြု၍ ငါ၏အရှင်သုခမိန်အား ပြန်ကြားလျှောက်ဆိုရအံ့’ ဟုကြံပြီးလျှင် ဥယျာဉ်သို့ပျံလတ်၍ ထို မင်း၊ အမတ်တို့နေသော အင်ကြင်းပင်အခက်ကြားတွင် အရွက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းရာအရပ် မင်းအမတ်တို့၏ထိပ်ပေါ်၌ ပုန်းကွယ်လျက်နား နေလေ၏။

ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ တိုင်ပင်ရန်ရှိလျှင် လျှောက်ထားလော့” ဟုဆို၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည်လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်နားတော်ကို ဤသို့ ကပ်တော်မူပါလော့။ နား ၄ ဘက်တိုင်ပင်ခြင်းဖြင့် လျှောက်ထားပါအံ့” ဟုဆို၍ မျက်နှာချင်း အနီးချဉ်းကပ်ပြီးသော် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏စကားကို လိုက်နာတော်မူပါမည်လော။ အကယ်၍ အကျွန်ုပ်စကားကို လိုက်နာတော် မူသည်ဖြစ်အံ့ အရှင်မင်းကြီးသည် ဓမ္မဒိပိကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၀ သောထီးဆောင်းမင်းတို့၏ အရှင်ဧကရာဇ်မင်း ဖြစ်အံ့သည်ကား မချွတ်ရာ၏” ဟုဆို၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် ဝတ္ထုကာမဂုဏ်၌ အလွန်အလိုကြီးသော မင်းဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မျက်နှာရွှင်လန်းလျက် “ဆရာပုရောဟိတ်။ ယခုထက်သာလွန် ကောင်းမြတ် မည်ဟုဆိုသည်ကို အဘယ်ကြောင့် မလိုက်နာဘဲရှိအံ့နည်း။ ဆရာ၏အကြံ တိုင်ပင်ရန်အခွင့်ကိုသာ ငါ့အားကြားလော့။ သင်၏အလိုသို့ ငါလိုက်အံ့” ဟုဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် ဤသို့ တိုင်ပင်စကား လျှောက်ထား၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့နှင့်တကွ ထွက်ချီတော်မူ၍ တစ်ပါးသောတိုင်းနိုင်ငံ၊ မြို့ငယ်များကို ရှေးဦးစွာ ဝန်းရံတော်မူပါ။ ထိုသို့ဝန်းရံလျှင် ထိုပြည်ရှင်မင်းမှစ၍ ပြည်သူပြည်သားတို့သည် ပြင်းစွာထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ထိုသို့ ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်သောအခါ အကျွန်ုပ်သည် တံခါးငယ်ဖြင့် မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ ထိုပြည်ရှင်မင်းတို့ကို လက်နက်မပြဘဲ ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံစေကြောင်း ကောင်းစွာဆန်းကြယ်သော ပရိယာယ် ဝေဝုစာ^{၁၆}စကားဖြင့် ဖြားယောင်းပြောဆိုရက ထိုမင်းတို့သည် အရှင်မင်းကြီးခြေတော်ရင်း၌ ကျွန်တော်မခံဘဲ မနွံမညွတ် နေဝံ့မည်မဟုတ်ရာ။ ထိုသို့ စည်းစိမ် အသက် မပျက်စီးမူ၍ မြို့ငယ်မင်းတို့ကို လက်နက်နိုင်ငံပြုတော်မူပြီးလျှင် တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းတို့ကိုလည်း ရှေးနည်းအတူဝန်းရံ၍ ကျိုးနွံပျပ်ဝပ်စေသဖြင့် ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို နေပြည်တော်သို့ သိမ်းယူတော်မူခဲ့၍ အောင်သေသောက်ခြင်းမင်္ဂလာ ပြုအံ့ ဟု ဥယျာဉ်၌နေစေပြီးသော် ထို ၁၀၀ သောမင်းတို့အား အဆိပ်နှင့်ရောသော သေရည်ကိုတိုက်သဖြင့် မိမိတို့အသက်ကိုစွန့်စေပြီးလျှင် ၁၀၀ သောမင်းတို့၏သူကောင်ကို ဂင်္ဂါမြစ်၌မျှောလိုက်ပြီးမှ ကြီးလှစွာသော ရာဇာဓိပတိမင်္ဂလာကိုဆောင်၍ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်တွင် အတုမရှိသော ဧကရာဇ်မင်း၏စည်းစိမ်တော်၌ စိုးစံတော်မူရမည်ကား မချွတ်ရာ”ဟု တိုင်ပင်စကား လျှောက်ထား၏။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ကေဝဋ်အမတ်ကြီး စကားကိုကြားလျှင် ‘ဆရာပုရောဟိတ်။ ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ။ သင်၏အလိုသို့ ငါလိုက်အံ့’ဟုဝန်ခံ၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အကျွန်ုပ်တို့အကြံအစည်ကို သူတစ်ပါး မသိစေကောင်း။ အရှင်မင်းကြီးနှင့် အကျွန်ုပ်သာ သိကောင်းသည့်အမှုဖြစ်၍ စကားအရှည်ပြောဆိုသဖြင့် အကျိုးမရှိပြီ။ ဥယျာဉ်မှ ထွက်တော်မူလော့”ဟုဆို၍၊ မင်းအမတ်တို့သည် နေရာကျောက်ဖျာအပြင်မှ ထသွားကြမည်ဟု ပြုကြကုန်၏။

ထိုအခါ ကျေးသားသည် စကားအလုံးစုံကို နားထောင်သဖြင့် ကြားသိပြီးသော် မိမိနားနေရာ ကေဝဋ်အမတ်၏ထိပ်ပေါ် သစ်ခက်ကြားမှ တွဲလွဲဆွဲသကဲ့သို့ပြုပြီးလျှင် သွားအံ့ ဟုထသော ကေဝဋ်အမတ်၏ ဦးခေါင်းထက်သို့ မစင်စွန့်ချလိုက်၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် ‘အဘယ်နည်း’ဟု မျက်နှာမော်၍ ခံတွင်းကိုဖွင့်လျက် အထက်သို့ကြည့်၏။ ထိုသို့ကြည့်စဉ်လည်း ကျေးသားသည် ကေဝဋ်အမတ်ခံတွင်းထဲသို့ မစင် တစ်ဖန် စွန့်ချလိုက်ပြန်၏။ ကျေးသားလည်း မိမိတို့တိရစ္ဆာန်ဘာသာ^{၁၇}အားဖြင့် ‘ကျစ်ကျစ်’ဟူသော အသံကိုပြုလျက် သစ်ခက်ကြားမှထွက်ပြီးလျှင် ကောင်းကင်၌ လူးလားပျံဝဲ၍ လူတို့ဘာသာအားဖြင့်

“ကေဝဋ်ပုဏ္ဏား။ သင်သည် နား ၄ ဘက်တိုင်ပင်ခြင်းဖြင့် တိုင်ပင်သည်ဟု မှတ်ထင်အောက်မေ့၏။ ယခုမူကား ငါ့နားနှင့်သော် နား ၆ ဘက် တိုင်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ။ တစ်ဖန် ငါ့သခင်နားနှင့်သော် နား ၈ ဘက် တိုင်ပင်ခြင်းသို့ရောက်၍၊ နောက်အဆင့်ဆင့်ကြားပြန်သဖြင့် နား အရာ၊ အထောင် တိုင်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့”ဟု ဆို၏။

မင်းအမတ်တို့ကလည်း “ဤကျေးယုတ်ကို ဖမ်းကြကုန်။ ပစ်ခတ်ကြကုန်”ဟု ဆိုစဉ်ပင် လေ၏ လျင်ခြင်းဖြင့် မိထိလာပြည်သို့ ရှေးရှုပြန်သွားလေ၏။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည်လည်း နန်းတော်သို့ဝင်လေ၏။

ကျေးသားသည် မိမိနေရာ မဟောသဓအိမ်သို့ ရောက်လေသော် သူတစ်ပါးတို့အား မကြားစေလိုသဖြင့် မဟောသဓသုခမိန့်၏ပရုံးပေါ်၌ နား၏။ မဟောသဓသုခမိန့်သည်လည်း ကျေးသား၌ ပြုမြဲသောဝတ်ကိုသိသဖြင့်

“ဤ ငါ၏ကျေးသားကား သူတစ်ပါး မကြားမသိစေအပ်သောစကားကို ကြားသိခဲ့သည် ဖြစ်ရာ၏”ဟု ကြံ၍ အိမ်ထက်နေ အခြွေအရံအပေါင်းတို့ကို ဖယ်ခွာစေပြီးလျှင်၊ ကျေးသားကိုယူ၍ အိမ်အထက်ကြမ်းပြင်ကို ထွက်ပြီးမှ “ချစ်သား ကျေးတမန်။ သင် အဘယ်သို့ မြင်ခဲ့ကြားခဲ့သနည်း”ဟု မေးသည်တွင် မဟောသေသုခမိန် စကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားက ဤသို့အလုံးစုံ လျှောက်သည်ကား “အရှင်မင်းမြတ်။ အကျွန်ုပ်သည် အမှာတော်ရှိတိုင်း ၁၀၀ သော မင်းနေပြည်တို့ကို လှည့်လည်၍ ရှုကြည့်မေးမြန်းသော် တစ်ပါးသောမင်းတို့၏ ထူးသောအကြံ ခိုးရိမ်ရန်အခွင့်ကို မမြင်၊မကြား၊ မသိခဲ့ရ။ ငြိမ်ဝပ်ကြသည်ချည်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကပိလတိုင်း ဥတ္တရပဉ္စလရာဇ်ပြည် စူဠနိဗြဟ္မဒတ် အမည်ရှိသောမင်း၏ ကေဝဋ်အမည်ရှိသောအမတ်ကြီးမူကား စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကို ဥယျာဉ်သို့ထွက်စံစေ၍ ထိုဥယျာဉ်ထဲတွင် အင်ကြင်းပင်အောက်ကျောက်ဖျာအပြင်၌ မင်းအမတ် ၂ ယောက်တည်းသာနေလျက် မျက်နှာချင်းကပ်၍ နား ၄ ဘက်တိုင်ပင်ခြင်းဖြင့် တိုင်ပင် လျှောက်ထား၏။ ထိုအခိုက်တွင် အကျွန်ုပ်လည်း ထိုအင်ကြင်းပင်အခက်ကြား၌ အရွက်ဖြင့်ဖုံးအုပ်စေလျက် ပုန်းကွယ်နားနေ၍ နားထောင်သဖြင့် ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားအမတ်ကြီး လျှောက်သမျှစကား အလုံးစုံကို ကြားသိခဲ့ပြီးသော် ကေဝဋ်အမတ်၏ထိပ်ပေါ်၌ မစင်စွန့်ချသဖြင့်၊ တစ်ဖန် နှုတ်ခမ်းကိုဟလျက် မျက်နှာမော်၍ ကြည့်ပြန်သောအခါ၌ လည်း ပုရောဟိတ်ခံတွင်းသို့ တစ်ဖန် မစင်စွန့်ချခဲ့ပြီးမှ ခြိမ်းမောင်းကြိုးပ၍ အရှင်ထံသို့ လျင်စွာ အကျွန်ုပ်လာခဲ့ပါသည်”ဟု ကေဝဋ်အမတ်၏တိုင်ပင်ဟန် အကြံအစည်စကားအလုံးစုံကို ကြားမြင်ခဲ့တိုင်း မဟောသေသုခမိန်အား ပြန်ကြားလျှောက်ထား၏။

မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ကျေးသား၏စကားကိုကြားလျှင် “ချစ်သား ကျေးသားတမန်။ ထိုသို့ ကေဝဋ်အမတ် တိုင်ပင်လျှောက်ထားသောအခါ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း ဝန်ခံ၏လော့”ဟု မေး၏ ကျေးသားသည်လည်း “အရှင်မင်းမြတ်။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းလည်း ကေဝဋ်အမတ်စကားကို ‘ကောင်းပြီ’ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပင် ဝန်ခံပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် ကျေးသား၏စကားကို ကောင်းစွာနုလုံးထားပြီးလျှင် ကျေးသားအား ပျားရည်နှင့်ရောသော ပေါက်ပေါက်၊ ပျားရည်၊ သကာရည်တို့ကိုတိုက်ကျွေးပြီးလျှင် ရွှေချိုင့်၌ထည့်၍ နူးညံ့စွာသော ပုဆိုးအဝတ် အထပ်ထပ်ဖြင့် စီရင်အပ်သောအခင်းပေါ်၌ ကောင်းမွန်စွာထားလေသတည်း။

ဤသို့ ကျေးသားလျှောက်ထားသော စကားအလုံးစုံကို မဟောသေသုခမိန် ကြားသိရသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဤသို့ကြံသည်မှာ ‘စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏အမတ်ဖြစ်သော ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီး၏ စစ်ဘုရင်ဖြစ်သော မဟောသေသုခမိန် ပညာရှိကြောင်းကို မကြား၊မသိလေသည်ထင်၏။ ထို ကေဝဋ်အမတ်သည် ၁၀၀ သော ပြည်ထောင်သားနှင့် ငါတို့ပြည်သို့လာ၍ နှောင့်ယှက်စစ်တက်ခဲ့လျှင် ငါ၏ပညာစွမ်းဖြင့် မိမိတို့အကြံအတိုင်း မပြီးမမြောက်နိုင်သည်ကို ဖြစ်စေအံ့’ ဟုကြံပြီးလျှင်၊ မြို့တွင်း၌ရှိသော လူဆင်းရဲဟူသမျှတို့ကို မြို့ပြင် မိမိတို့ပျော်ရာအရပ်တွင် နေစေ၍၊ ကျေးလက်၊ မြို့ငယ်၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ နေပုဒ်တို့၌ စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံသောသူတို့ကိုလည်း သိမ်းယူခေါ်စေပြီးလျှင် မြို့တွင်း၌ နေစေ၏။ ထိုမြို့တွင်း၌ အစုစုအရပ်ရပ် ရှိသမျှသော စပါးကျိုတို့ကိုလည်း စပါးအပြည့်အနှံ့ သွင်းထားစေ၏။

၃၆။ စူဠနိဗ္ဗာနဒတ်မင်း မင်းအများကို သိမ်းယူခန်း

ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်ကိုအစိုးရသော စူဠနိဗ္ဗာနဒတ်မင်းသည်လည်း ကေဝဋ်အမတ်ကြီး တိုင်ပင်လျှောက်ဆိုတိုင်း နာယူသဖြင့် များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် ထွက်ချီ၍ တစ်ခုသောမင်းနေပြည်ကို ဝန်းရံပြီးလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် တံခါးငယ်ဖြင့်ဝင်၍ ထိုပြည့်ရှင်မင်းအား ဤသို့ ဖြားယောင်းပြောဆို၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဆင်၊မြင်း စစ်သည်၊ ဗိုလ်ပါသူရဲကောင်းတို့ဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သောမင်းမျှ ရည်တူမနှုန်းနိုင်သော အကျွန်ုပ်တို့သခင် အရှင်ဘုန်းတော်ရှိန်သည် ဝဇီရစိန် စက်သွားရွယ်ရာ ကွယ်ကာ ပိတ်ဆီးခြင်းမရှိသကဲ့သို့ အမြို့မြို့အပြည်ပြည် အတည်တည်သောထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည် ရန်တင်းမထောင်ထားဝံ့သဖြင့် လက်နက်ကိုချ၍ ထိုက်လျှောက်ရာပဏ္ဍာလက်ဆောင်နှင့် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံ ‘ကျွန်တော် ခံလိုပါသည်’ဟု လျှောက်ထားလျှင် အကျွန်ုပ်တို့သခင် အရှင်ဧကရာဇ်မင်းမြတ်က ခပ်သိမ်းသော လူအပေါင်းတို့အား သနားခြင်းကရုဏာတော်ရှိသဖြင့် စည်းစိမ်၊ အသက် မပျက်စေဘဲ ငြိမ်ဝပ်ချမ်းသာစွာ သိမ်းအုပ် စိုးယူတော်မူ၍ လက်နက်နိုင်ငံ ပြုတော်မူသည်။

“အရှင်မင်းမြတ်လည်း ထိုသို့သော ပြည့်ရှင်မင်းတို့ကဲ့သို့ လက်နက်ကိုချ၍ တုပ်ဝပ်ကျိုးနွံလျှင် ပြည်သူပြည်သားလည်း ထိတ်လန့်ပင်ပန်းခြင်းမရှိသဖြင့် ငြိမ်ဝပ်ချမ်းသာစွာ စည်းစိမ်အသက် မပျက်မစီး ဖြစ်ရာသည်။ ယခု အကျွန်ုပ်လျှောက်ချက်အတိုင်း နာယူတော်မမူဘဲ ထောင်ထားဆီးဆိုမည် အကြံတော်ရှိလျှင် လိုအင်လည်း မပြည့်ရာ။ များစွာသောပြည်သူလူအပေါင်းလည်း အသောင်းအသိန်းမက လက်နက်ဒဏ်ဖြင့် အန္တရာယ်ရောက်၍ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် နိုင်ငံမြို့ပြည် မတည်မရပ်နိုင် ရှိတော့မည်။ အသာအကြည် ဝင်စားကျိုးနွံလိုသော နှလုံးရှိပါလျှင် အကျွန်ုပ်ပင် အရှင်မင်းကြီးရှေ့ဆောင်ပြု၍ ဧကရာဇ်မင်းမြတ်အား လျှောက်ထားပါမည်။ အကျွန်ုပ်တို့သခင် အရှင်ဧကရာဇ်မင်းမြတ်သည် သိမ်မွေ့နူးညံ့သော နှလုံးတော် မြတ်ရှိသည်နှင့်အညီ လက်နက်ကိုချ၍ ‘ချမ်းသာစွာ ဝင်လိုပါသည်’ဟု လျှောက်ထားလျှင် အကျွန်ုပ်စကားကို ပယ်တော်မမူ ယူတော်မူမြဲဖြစ်သည်။ အရှင်မင်းကြီးမှစ၍ မှူးမတ်ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ အန္တရာယ်ပင်ရောက်မည်ကိုမြင်၍ ချမ်းသာငြိမ်ဝပ်စေလိုသော စိတ်ရှိသဖြင့် ယခုအကျွန်ုပ် အရှင်မင်းကြီးထံလာ၍ အကြောင်းကို လျှောက်ထားပြောဆိုပါသည်။ အကြံတော် မည်သို့ရှိမည်ကို သိသာအောင် အမိန့်ရှိလိုက်ပါ”ဟု ခြိမ်းခြောက်စကားနှင့် ဖြားယောင်းပြောဆို၏။

ထိုပြည့်ရှင်မင်းလည်း ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းရှိသဖြင့် လက်နက်ကိုချ၍ ထိုက်လျှောက်ရာ ပဏ္ဍာလက်ဆောင်နှင့် စူဠနိဗ္ဗာနဒတ်မင်းကြီးအထံသို့ တုပ်ဝပ်ဝင်စားလေ၏။

စူဠနိဗ္ဗာနဒတ်မင်းသည်လည်း ဗိုလ်ပါသူရဲကောင်းနှင့်တကွ ထိုပြည့်ရှင်မင်းကို တစ်ဗိုလ်တစ်တပ် ခန့်ထားခေါ်ခဲ့၍ တစ်ခုသောမင်းနေပြည်ကို ဝန်းရံသဖြင့် ရှေးနည်းအတူ ကေဝဋ်အမတ်သည် ဖြားယောင်းပြောဆို၍ လက်နက်နိုင်ငံ ပြုပြန်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် စူဠနိဗ္ဗာနဒတ်မင်းသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းမှတစ်ပါး တစ်ခုယုတ် ၁၀၀ သောမင်းနေပြည်တို့ကို ကေဝဋ်အမတ်ကြီး၏အစီအရင်အတိုင်း ၇နှစ် ၇လ ၇ရက် လှည့်လည်ဝန်းရံ၍ သိမ်းယူစိုးအုပ်မိလေသည်။

ပညာလရာဇ်မင်းကြီးထံ၌ မဟောသေသုခမိန်က သူလျှိုထားသော အမတ်သည်လည်း “အရှင်သုခမိန်။ ယခု စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို လက်နက်နိုင်ငံပြု၍ သိမ်းယူ မိချေပြီ။ ဝိဒေဟရာဇ် တိုင်းတစ်ခုသာလျှင် ကျန်ချေတော့သည်။ မည်သို့မသိနိုင် မမှေ့မလျော့ သတိထား၍ လုံ့လပြုတော်မူပါ” ဟု မဟောသေသုခမိန်ထံသို့ လျှောက်ထားစေလွှတ်လိုက်၏။ မဟောသေသုခမိန်ကလည်း “ငါ၏ကိုယ်၊ စိတ်ကဲ့သို့ ယုံမှားအပ်သော အချင်းအမတ်။ သင်က အကြောင်းရှိလျှင် မှားထားစေလွှတ်လိုက်ပေသည် ဖြစ်၍ ငါလည်း အကြောင်းမျိုးကိုသိရသဖြင့် နေ့ညဉ့်မပြတ် လုံ့လသတိ ရှိလျက်နေ၏။ သင်သည်လည်း ငါကဲ့သို့ ကျေးဇူးသစ္စာကိုစောင့်ထိန်း၍ မပြတ် လုံ့လသတိ ရှိလျက်နေလေ” ဟု သူလျှိုအမတ်ထံ တစ်ဖန်ပြန်၍ မှားထားလိုက်သတည်း။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း တစ်ခုယုတ် ၁၀၀ ကုန်သော မင်းနေပြည်တို့ကို ၇ နှစ် ၇ လ ၇ ရက် ပတ်လုံး အစဉ်အတိုင်းသိမ်းယူ၍ လက်နက်နိုင်ငံဖြစ်စေပြီးသော် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးအား “ဆရာပုရောဟိတ်။ ယခုအပြည်ပြည် မင်းတို့ကိုသိမ်းယူ၍ လက်နက်နိုင်ငံဖြစ်ပြီ။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာပြည်တစ်ခုသာ ကျန်သေး၏။ ထိုမိထိလာပြည်၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ယခု သိမ်းယူရသော် မကောင်းလော” ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။ မင်းကြီးမိန့်တော်မူသော စကားကို ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကြားလျှင် ရှေ့နောက်အရေးကို တွေးခေါ်မြော်မြင်တတ်သော ပုရောဟိတ်ဖြစ်သည်နှင့် အညီ မဟောသေသုခမိန်၏ ပညာရှိကြောင်းကိုကြားသိသဖြင့် ‘မဟောသေ၏ ပညာစွမ်းကြောင့် နောင်အရေးမလှရှိခဲ့သော် မင်းပရိသတ်တို့အလယ်၌ အရှက်ရမည်ဖြစ်ရာ၏’ ဟု ကြံ၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားသည်မှာ “အရှင်မင်းကြီး။ ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်၌ မဟောသေအမည်ရှိသော စစ်သူကြီးသည် အထူးထူးအပြားပြား ဆန်းကြယ်စွာသော ပညာအကြံအစည်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ဝေဝုဏ်ပရိယာယ် ဥပါယ်တံမျှ၌လည်း လိမ္မာ၏။ ရွှေဂူ၊ ပတ္တမြားဂူတို့၌စောင့်နေသော ကေသရာဇာ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲရင့်ခြင်းလည်း ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် မဟောသေနေသော ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာပြည်ကို မသိမ်းမယူစေချင်ပါသေး။ ဤ မိထိလာပြည် အနည်းငယ်မျှကို မရသည်ဟူ၍လည်း ၁၀၀ သော တိုင်းကြီးသခင် ဖြစ်တော်မူသည်ကို ဧကရာဇ်မင်း မဟုတ်ဟု မဆိုထိုက်။ ထို ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာပြည်သည် ဘုန်းတော်ရှိန်ကြောင့် တရွေ့ရွေ့ကျဉ်းမြောင်းခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် လက်နက်နိုင်ငံ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သည်းခံတော်မူဦးလော့” ဟု ကေဝဋ်အမတ်သည် လစက်ဝန်းကို လှမ်းယူ၍ လက်ဝါးပြင်၌တင်ကာ ပြသကဲ့သို့ မဟောသေသုခမိန်၏ ပညာကျေးဇူးကို အထူးထူးအပြားပြား များစွာချီးမြှောက်၍ မင်းကြီးအားလျှောက်၏။

ထို ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်ကုန်သော မင်းတို့သည်လည်း မိမိတို့၏ အန္တရာယ်ရောက်လတ္တံ့သည်ကို မသိခြင်းကြောင့် “ယခုပင် ငါတို့သည် မိထိလာပြည်ကိုသိမ်းယူ၍ အရှင်ဧကရာဇ်မင်းကြီးအား ဆက်ပြီးလျှင် ကြီးစွာသောအောင်ပွဲကိုခံလျက် အောင်သေကို သောက်ကုန်အံ့” ဟု ကြုံးပပြောဆိုကြကုန်၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည် ထို ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သော မင်းတို့အားလည်း “မင်းကြီးတို့။ ဤမိထိလာပြည် အနည်းငယ်ကို အဘယ့်ကြောင့် အပန်းတကြီး အလို ရှိတော်မူကြသနည်း။ မသိမ်းမယူဘဲပင် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် ဘုန်းတော်ကိုမခံဝံ့သဖြင့် အရှင်ရှိရာ အလိုအလျောက်လာ၍ တုံ့ဝပ်ကျိုးနွံလာလတ္တံ့။ မစိုးရိမ်ကြနှင့်” ဟု တားမြစ်ပြီးလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းအားလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု နေပြည်တော်သို့ ပြန်တော်မူ၍ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ခြံရံလျက် အောင်ပွဲသဘင်၌ အောင်သေသောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ပြုတော်မူဦးလော့” ဟု လျှောက်ထား၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ကေဝဋ်အမတ် လျှောက်ထားတိုင်း

စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကိုသိမ်းဆည်း၍ ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ပဉ္စာလရာဇ်နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည် လေ၏။

မဟောသေသုခမိန်က သူလျှိုထားသောအမတ်သည် “အရှင်မဟောသေသုခမိန်။ ပဉ္စာလရာဇ် မင်းကြီးသည် တစ်ပါးသော တိုင်းနိုင်ငံတို့ကို သိမ်းယူပြီး၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးပြည်ကို သိမ်းယူအံ့သောငှာ များစွာသော ဗိုလ်ပါတပ်နှင့် မိထိလာပြည်ကို ရှေးရှုလာစဉ် ကေဝဋ်အမတ်က အရှင်သုခမိန်၏ပညာဂုဏ်ကို ချီးမွမ်း၍ လျှောက်ထားသောကြောင့် မိထိလာပြည်ကို ယခု မသိမ်းမယူသေးဘဲ ပဉ္စာလရာဇ်နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်တော်မူဦးမှ သင့်ပါမည်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားသောကြောင့် စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ယခုနေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်လေပြီ။ နောင်အရေးကိုသာ မည်သို့မသိပါ”ဟု အလျှောက်အထား စေလွှတ်လိုက်၏။

မဟောသေသုခမိန်ကလည်း “ငါ ယုံမှတ်သည်နှင့်အညီ အခွင့်ကုန်အောင် ရွက်ဆောင်ပေသောအမတ်။ သင်က မှာထားစေလွှတ်လိုက်ပေသောကြောင့် အကြောင်းမျိုးစုံကို ငါ ကြားသိရပေသည်။ သင်လည်း ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်ထိန်းသဖြင့် ဤနေ့မှစ၍ မင်းအမတ်တို့၏အမှုအရာ အကြံအစည်ကို သိအောင် လုံ့လမပြတ် ပြုလေလော့”ဟု စာပြန်လိုက်၏။

၃၇။ အောင်သေသောက်မည့် စီမံခန့်ခွဲ

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်သည်လည်း ပဉ္စာလရာဇ်နေပြည်တော်သို့ ရောက်သောအခါ ကေဝဋ်အမတ်အား အမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ “ဆရာအမတ်ကြီး။ ယခုနေပြည်တော်သို့ ရောက်ကြပြီ။ အဘယ်အမှုကိုပြုရသော် ကောင်းအံ့နည်း”ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။ ထိုအခါ ကေဝဋ်အမတ်သည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အောင်ပွဲသဘင်ခံ၍ ဥယျာဉ်တော်၌ အထက်လျှောက်ထားရင်းအတိုင်း ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သောမင်းတို့နှင့် အောင်သေသောက်ခြင်း မင်္ဂလာကို ဆောင်တော်မူလော့”ဟု လျှောက်ထား၏။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းလည်း ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍ “အောင်သေ သောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ဆောင်တော်မူအံ့”ဟု ဥယျာဉ်တော်ကို အထူးထူးအပြားပြား များမြတ်ဆန်းကြယ်စွာ တန်ဆာဆင်စေပြီးသော်၊ ဆိုင်ရာအမတ်တို့အား “ငါ၏ဥယျာဉ်တော်၌ အရာအထောင်မက များစွာသော အိုးစရည်းတို့ကို သေအရက်အပြည့်စီထည့်၍ တည်ထားစေ။ အထူးထူးအပြားပြား များမြတ်ကောင်းမွန်စွာ ငါးအမဲ စသော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ကိုလည်း စီရင်ကျင်းပ၍ တည်ထားစေ။ ၁၀၀ သောမင်းတို့၏နေရာ ထီးဖြူတစ်ခုစီ စိုက်လျက် မိမိတို့နှင့်ထိုက်သော ရာဇပလ္လင် ၁၀၀ ကိုလည်း အဆင်သင့် စီရင်ခင်းကျင်းစေ”ဟု အလုံးစုံပြုဖွယ်ကိစ္စကို ခန့်ထားစီရင်စေ၏။

မဟောသေသုခမိန်၏ သူလျှိုအမတ်သည် ထိုအကြောင်းကို မဟောသေထံသို့ “အရှင်သုခမိန်။ ယခုစူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် ၁၀၀ သောမင်းတို့နှင့် အောင်သေသောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ဆောင်အံ့ဟု ဥယျာဉ်၌

တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ သေအရက်တည်ထားခြင်း၊ ခဲဖွယ်စားဖွယ်စီရင်ခြင်း၊ မင်းတို့၏နေရာ ထီးဖြူတစ်ခုစီနှင့် တကွ အဆင်သင့်ပြင်ဆင်စေခြင်း စသည်တို့ကို ခန့်ထားစီရင်သည်။ အကြောင်း မည်သို့ မသိနိုင်ပါ”ဟု လျှောက်စာနှင့် စေလွှတ်လိုက်၏။

ထို သူလျှိုအမတ်ကား ဖုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းနှင့် ကေဝဋ်ပုရောဟိတ်တို့၏ အထက်တိုင်ပင်ရင်း အကြံအစည်ကို မကြားမသိ။ မဟောသခသုခမိန်မူကား ကျေးသားကိုစေလွှတ်သဖြင့် ထိုမင်းအမတ်တို့၏ အတိုင်အပင်အလုံးစုံကို ကြားသိပြီးသည်ဖြစ်၍ သူလျှိုအမတ် လျှောက်စာစကားကိုကြားလျှင် “အချင်းအမတ်။ ဖုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မည်သည့်နေ့ရက်၌ အောင်သေသောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ဆောင်မည်ဟု ချိန်းချက်သည့် နေ့ရက်ကို အတပ်သိသာ အောင်ပြု၍ စေလွှတ်လိုက်ရမည်”ဟု စာပြန်လိုက်၏။

သူလျှိုအမတ်သည်လည်း အောင်သေသောက်အံ့သော နေ့ရက်ကို အတပ်သိအောင်ပြုသဖြင့် “အရှင်သုခမိန်။ ဖုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မည်သည့်နေ့ရက်ရောက်လျှင် အောင်သေသောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ဆောင်အံ့ဟု နေ့ရက် ချိန်းချက်ကြပါသည်”ဟု မဟောသခထံသို့ တစ်ဖန် လျှောက်စေပြန်၏။

မဟောသခသုခမိန်လည်း နေ့ရက်အချိန်းအချက်ကို သိပြီးသော် ‘ငါသို့သော သုခမိန်ထင်ရှားရှိလျက် ထိုမင်းအပေါင်းတို့သည် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ မသေထိုက်။ ငါသည် ထိုမင်းတို့ကိုးကွယ်ရာပြု၍ အသက်ကို ချမ်းသာစေအံ့’ ဟုကြံပြီးလျှင်၊ ဖွားဖက်သူရဲကောင်း ၁၀၀၀ တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍၊

“အချင်းတို့။ ငါကြားရသည်ကား ဥတ္တရပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ ဖုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ဥယျာဉ်ကို တန်ဆာဆင်ပြီးသော် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းခြံရံလျက် ‘အောင်သေ သောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ပြုအံ့’ဟုကြားရ၏။ ထိုပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ယခုပင် သင်တို့ သွားချေ။ ထိုပြည်၌ သင်တို့ ဆောင်ရမည့်အမှုမှာ ဖုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်း ဥယျာဉ်သို့မထွက်မီ ၁၀၀ သော မင်းတို့၏နေရာကို အသီးအသီး စီရင်ခင်းကျင်းကြစဉ် ဥယျာဉ်သို့ဝင်ပြီးလျှင် ဖုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ နေရာနှင့် အခြားမရှိ ယှဉ်လျက်ခင်းသော နေရာကြီး နေရာမြတ်ကို ‘ငါတို့ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး နေရာဖြစ်သည်။ ပေးလော့’ဟုဆို၍ လုယူကြလေ။

ထိုသို့ လုယူသောအခါ ထိုနေရာရှင်မင်းတို့၏မင်းအချင်းတို့သည် ‘သင်တို့ကား အဘယ်ကနည်း။ ဤပဉ္စာလရာဇ်မင်းမြတ်သည် ၇ နှစ် ၇ လ ၇ ရက်ပတ်လုံး ဇေဗ္ဗဒိပ်ကျွန်းအပြင်ဝယ် ၁၀၀ သောထီးဆောင်းမင်း တို့ကို သိမ်းယူတော်မူသည်ဖြစ်လျက်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်း ဟု ငါတို့ မမြင်၊မကြား စဖူးတကား။ မထင်ရှားသော သင်တို့ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏နေရာကို ဤတွင် မခင်းထိုက်။ သင်တို့အလိုရှိလျှင် အဆုံးဖြစ်သောနေရာကိုသာ ယူချေလော့’ဟုဆို၍ ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုလတ္တံ့။ ထိုသို့ပြုလျှင် သင်တို့သည် ‘ငါတို့၏သခင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထက် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးတစ်ပါးသာ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဤနေရာ၌သာ ငါတို့သခင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး နေတော်မူခြင်းငှာ ထိုက်၏။ ဤနေရာကို အကယ်၍ သင်တို့ မပေးသည်ရှိသော် ဤ သေအရက်၊ငါးအမဲ၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကိုလည်း ပျက်စီးစေအံ့’ဟုဆို၍ ပြင်းစွာသောအသံဖြင့် တညီတည်းဟစ်အော်လျက် ဆောက်ပုတ်၊ တုတ်၊ ကျောက်၊ အုတ်ခဲ စသည်တို့ဖြင့် သေအိုးအရက်အိုးတို့ကို ရိုက်နှက်ဖောက်ခွဲ ကြလွင့်ဖျက်ဆီးပြီးလျှင် တာဝတိံသာ နတ်စစ်သည်တွင်းသို့ဝင်သော အသူရာ^{၁၇}ကဲ့သို့ ရွံရှာကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းသဖြင့် ထို ဗိုလ်ပါသူရဲကောင်းတို့ကိုဖောက်ထွင်း၍၊ ‘ငါတို့ကား မိထိလာပြည် မဟောသခသုခမိန်၏ သူရဲကောင်း ၁၀၀၀ တို့တည်း။ သင်တို့ ဖမ်းဝံ့လျှင် ဖမ်းလှည့်ကုန်။ ငါတို့၏အကြောင်းကို သင်တို့ မသိသည်ဖြစ်၍ သိစေခြင်းငှာ ယခု ငါတို့လာ၏’ဟု ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ ရွံရှာခြင်းကင်းသောအသံဖြင့် ကြွေးကြော်လျက် ပြန်လာကြကုန်”ဟု မှာထား၍ စေလွှတ်လိုက်၏။

သူရဲကောင်း ၁၀၀၀ တို့သည်လည်း မဟောသမသုခမိန်ဆိုတိုင်း “ကောင်းပါပြီ” ဝန်ခံ၍၊ ဓား၊ လှံ၊ လေးမြား၊ ကာ၊ ဆောက်ပုတ်၊ လက်နက် ၅ ပါးစီ စွဲလျက် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ထွက်သွားကြလေသဖြင့်၊ ရောက်လတ်သော် တာဝတိံသာနတ်ပြည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်အပ်သော ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏ဥယျာဉ်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန်မှာလိုက်တိုင်း အလုံးစုံပြုပြီး၍ မိထိလာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြကုန်၏။

၃၈။ မိထိလာပြည်သို့ စစ်ချီခန်း

မင်းပရိသတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း မဟောသမ စေလွှတ်လိုက်သော သူရဲ ၁၀၀၀ တို့ သေအိုး အရက်အိုး၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်နှင့်တကွ မင်းနေရာတို့ကို ဖျက်ဆီး၍သွားကြောင်းနှင့် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းအား လျှောက်ကြားကြကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ပရိသတ်တို့စကားကိုကြားလျှင် ‘ငါသည် ၁၀၀ သောမင်းတို့အား အဆိပ်နှင့်ရောသောသေကို သောက်စေအံ့ ဟု အကြံရှိ၍စီရင်သည်ကို မိထိလာပြည်သား သူရဲတို့ ဖျက်ဆီးရမည်လော’ဟု ပြင်းစွာအမျက်ထွက်တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ဇုကျိပ် ဇုယောက်ကုန်သော မင်းတို့သည်လည်း ‘ငါတို့အား ကြီးစွာသော အောင်သေသောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ဆောင်အံ့ဟု ယခု စီရင်ခင်းကျင်းလျက်နေသည်ကို မဟောသမသုခမိန်သည် အဘယ့်ကြောင့် ဖျက်ဆီးရအံ့နည်း’ဟူ၍ ပြင်းစွာ အမျက်ထွက်ကြကုန်၏။ မင်းပရိသတ်၊ မှူးမတ်၊ သူရဲအပေါင်းတို့သည်လည်း ‘ငါတို့အား ကြီးစွာသော မင်းကြီး၏အောင်ပွဲသဘင်တော်၌ ရွှင်ပျော်မြူးထူး အထူးထူးသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကို စားသောက်၍နေကြပါမည်ကို မဟောသမသုခမိန်သည် အဘယ့်ကြောင့် ဖျက်ဆီးရအံ့နည်း’ဟု အမျက်ထွက်ကြကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို ခေါ်စေပြီးလျှင်-

“မင်းအပေါင်းတို့။ ယခု ငါတို့ အောင်သေသောက်အံ့သော အစီအရင်ကို မိထိလာပြည်သား သူရဲ ၁၀၀၀တို့ ဖျက်ဆီးထိုက်သည်မဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယခုပင် မိထိလာပြည်သို့ ချီ၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ဖမ်းယူလျက် ထိုမင်း၏လည်ကို သန်လျက်ဖြင့် ကွပ်မျက်ပြီးလျှင် ထိုမင်း၏အကောင်ပေါ်၌ ခြေနင်း၍ အောင်သေကို သောက်ကြကုန်အံ့။ ယခုပင် အသီးသီး စစ်အင်္ဂါ^{၁၁၁}ကိုခန့်ထားစီရင် ခင်းကျင်းကြချေ”ဟုဆို၏။

ထို ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့လည်း စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းဆိုတိုင်း ဆိုင်ရာစစ်အင်္ဂါကို အသီးသီး ခန့်ထားစီရင်ကြကုန်သဖြင့် ၁၈ ခေါဘဏီ^{၁၁၂} အရေအတွက်ရှိသော စစ်သည်အပေါင်းတို့သည် မိထိလာပြည်သို့ ချီအံ့သောအရာဖြင့် ခင်းကျင်းလျက်နေကြကုန်၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း ကေဝဋ်အမတ်ကို ဆိတ်ကွယ်ရာသို့ခေါ်ပြီးလျှင် “ဆရာအမတ်ကြီး။ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းခြံရံလျက် ၁၈ ခေါဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ မိထိလာပြည်သို့ ချီကြကုန်အံ့”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် လာလတ္တံ့သောအရေးကို တွေးခေါ်မြင်မြော် တတ်သော ပညာရှိဖြစ်၍ ဤသို့ကြံ၏။ ‘ငါသည် မဟောသထက်လွန်၍ ပညာအကြံအစည် မရှိနိုင်ချေ။ စင်စစ်သဖြင့် မိထိလာပြည်ကို တိုက်ဖျက်ခြင်းငှာ လုံ့လပြုငြားသော်လည်း ငါတို့အား အရှက်ရရုံမျှသာ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် မိထိလာပြည်သို့ မချီစေခြင်းငှာ မင်းကြီးကို တားမြစ်အံ့’ဟု ကြံပြီးသော် ဤသို့လျှောက်ထား၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု သူရဲ ၁၀၀၀ ကို စေလွှတ်၍ သေအိုး၊ အရက်အိုးကို ခွဲဖျက်စေသောအရာသည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏အကြံ မဟုတ်။ မဟောသ၏ အကြံအစည်သာတည်း။ မဟောသသည် ဘုန်းပညာ အကြံအစည် လွန်စွာပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ခြင်္သေ့စောင့်သောရွှေကဲ့သို့ မိထိလာပြည်ကို ရန်သူတို့ နှောင့်ယှက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ရာ။ ယခု အလိုတော်အတိုင်း မိထိလာပြည်ကိုချီ၍ ဝန်းရံတိုက်ဖျက်ငြားသော်လည်း အကျွန်ုပ်တို့အား အရှက်ရရုံမျှ ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိထိလာပြည်သို့ ချီတော်မူမည့်အကြံကို အကျွန်ုပ် မနှစ်သက်ပါ”ဟု လျှောက်၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးတင်သော စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် စည်းစိမ်မာန်ယစ်၍ “ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကို အဘယ့်ကြောင့် ငါသည် ကြောက်အံ့နည်း။ ယခု ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကို ဖမ်းယူအံ့”ဟု ဆိုလျက် ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုပယ်၍ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ဖြင့်ခြံရံလျက် ၁၈ ခေါ်ဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် မိထိလာပြည်သို့ ချီလေ၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် မိမိအလိုမရှိ၍ မင်းကြီးအယူနှင့် မပြိုင်မိကြသော်လည်း မနေရစ်ဝံ့သောကြောင့် မင်းကြီးနှင့်အတူ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာပြည်သို့ချီရာ လိုက်ရလေ၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီးချီ၍ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်မှ တစ်ည၌ရှိလျှင် ၁၈ ခေါ်ဘဏီအရေအတွက်အားဖြင့် စစ်သည်ဗိုလ်ပါများခြင်းကြောင့် ရှေးဦးစွာချီသောတပ်သည် မိထိလာပြည်သို့ ရောက်နှင့်လေ၏။ မဟောသသုခမိန်က ၁၀၀ သောမင်းတို့၌ တစ်ယောက်စီထားသော သူလျှိုအမတ် ၁၀၀ တို့သည်လည်း “အရှင်သုခမိန်။ မိထိလာပြည်ကို သိမ်းယူအံ့သောငှာ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီးချီ၍ မည်သည့်အရပ်သို့ ယခုရောက်ပြီ။ မမေ့မလျော့ လုံ့လပြုတော်မူပါ”ဟု စခန်းစစ်၊ စခန်းထောက်ကိုချင့်၍ အဆင့်ဆင့် နေ့တိုင်းမပြတ် မဟောသထံသို့ လျှောက်စာနှင့် စေလွှတ်ကြကုန်၏။ မဟောသသုခမိန်သည်လည်း သူလျှိုအမတ်တို့စကားကို ကြားရသဖြင့် ‘ယနေ့ကား ဤအရပ်၌ မင်းကြီး စခန်းချနေ၏။ ဤနေ့ကား ငါတို့ပြည်သို့ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း ရောက်လာလတ္တံ့’ဟု မင်းကြီး တပ်ချသောစခန်းကိုသိလျက် မပြတ်လျှင် မမေ့မလျော့ လုံ့လပြု၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း မိထိလာပြည်ကို သိမ်းယူအံ့သောငှာ များစွာသောစစ်သည် ဗိုလ်ပါနှင့်ချီ၍ ဤမည်သောအရပ်သို့ ရောက်ပြီဟု စကားအဆင့်ဆင့်ကြားသဖြင့် သိလေ၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒတ် မင်းကြီးသည် ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းချီ၍ မိထိလာပြည်သို့ရောက်သည့်နေ့ကား နေဝင်သဖြင့် ည၌အချိန်ဖြစ်မှ ရောက်လေသတည်း။ ထို မိထိလာပြည်သို့ ည၌အချိန်ဖြစ်မှ ရောက်လတ်သော် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် သင့်ရာအရပ်၌ အသိန်းအသန်းမကမီးရှူးတို့ဖြင့် ထွန်းလင်းစေလျက် တပ်တော် ချနေစေပြီးလျှင် ထိုည၌တွင်းပင် အဝန်း ၇ ယူနာကျယ်စွာသော မိထိလာပြည်ကို ဆင်တစ်တပ်၊ မြင်းတစ်တပ်၊ ရထားတစ်တပ် ဝန်းရံစေ၍၊ ထို ဆင်၊ မြင်း၊ ရထားတို့၏ သင့်ရာအကြားအကြားတို့၌ ၁၈ ခေါ်ဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော ဗိုလ်ပါသူရဲ အပေါင်းတို့ ဝန်းရံစေလျက် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော တီးမှုတ်မျိုးတို့ကိုလည်း တီးမှုတ်စေ၏။ စစ်သည် သူရဲအပေါင်းတို့သည်လည်း ကခြင်း၊ ခုန်ခြင်း၊ လက်ပမ်း

ပေါက်ခတ်ခြင်း၊ ကြွေးကြော်ခြင်း၊ ဆင် မြင်း လုံ ဓားကစားခြင်း၊ ‘ယခုပင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကို ဖမ်းကြကုန် ထိုးပစ်ကြကုန်’ဟု ခြိမ်းခြောက်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် မြူးထူးထောင်လွှားကြကုန်၏။ အသိန်းအသန်းမကသော မီးရှူးအရောင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့၌ ဆင်သောတန်ဆာအရောင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဝန်း ၇ ယူဇနာကျယ်သော မိထိလာပြည်အလုံး တစ်ပြိုင်နက်လင်းသည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည် ဗိုလ်ပါသူရဲတို့၏အသံဖြင့် လည်းကောင်း၊ တိုက်စစ်၊ တိုက်မောင်း အသောင်းအသိန်းမကသော တီးမှုတ်မျိုးတို့၏အသံဖြင့် လည်းကောင်း ဤ မဟာပထဝီမြေကြီးသည် ဖရိုဖရဲ ကွဲအံ့သကဲ့သို့ ပဲ့တင်ထပ်မျှဖြစ်၏။

ထိုအခါ သေနက အစရှိသော အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ကြောက်မက်ဖွယ်သော အသံကိုကြား၍ အကြောင်းကိုမသိသဖြင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု မြို့ထက်ဝန်းကျင်၌ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ကြားရသောအသံသည် မည်သို့အကြောင်း ဖြစ်မည် မသိကုန်။ ထို့ကြောင့် ထိုအသံကိုသိရအောင် နှစ်ဖက်တော်မူမှ သင့်ပါမည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အမတ်ကြီးတို့၏စကားကိုကြားလျှင် ‘စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းပင် ချီတက်၍ ရောက်လာသည်မသိ’ဟု ကြံလျက် နန်းတော်လေသာပြတင်းကို ဖွင့်လှစ်၍ကြည့်လတ်သော် များစွာသော စစ်သည် ဗိုလ်ပါအပေါင်း ဝန်းရံသည်ကိုမြင်လျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း လာသောအဖြစ်ကိုသိသဖြင့် ပြင်းစွာကြောက်လန့်ခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍ “အမတ်တို့။ ယခု မိုးသောက်ရောက်က ငါတို့သည် ပြည်သူပြည်သားနှင့်တကွ ရန်သူလက်သို့ ရောက်၍ စည်းစိမ်အသက် ပျက်စီးရတော့မည် မချွတ်ရာပြီ”ဟု ပြောဆိုလျက် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမျှ ဆီးဆိုအံ့သောအခြင်းအရာကို မကြံနိုင်၊ မှိုင်တွေညှိုးငယ်စွာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း ရောက်ကြောင်းကိုသိလျှင် ရွှေဂူမှထွက်သော ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းကင်းလျက် မိထိလာပြည်အလုံးကို မြို့စီး၊ မြို့နင်း၊ စစ်သည် ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် အကြီးအကြပ်ခန့်ထား၍ ရန်သူမချဉ်းဝံ့အောင် အစောင့်အနေစီရင်ပြီးသော်၊ ‘မင်းကြီးကိုလည်း နှစ်သိမ့်စေအံ့’ဟု နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ရှိခိုးလျက် သင့်အပ်သောအရပ်၌ နေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသမသုခမိန်ကိုမြင်လျှင် သက်သာရာရသည်ဖြစ်၍၊ “ဤယခု ရောက်သော ဆင်းရဲမှလွတ်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောသူမည်သည် ငါ့သားမဟောသမမှတစ်ပါး မရှိ။ ငါ့သားသုခမိန်သာ စွမ်းနိုင်ရာ၏”ဟု စိတ်တော်ကကြံလျက်၊ မဟောသမသုခမိန်နှင့် စကားပြောဟောလိုသောကြောင့် ဂါထာ ၁၀၀၀ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤမဟောသမပဏ္ဍိတဇာတ်၏ ရှေးဦးသော ‘ပဉ္စာလော သဗ္ဗသေနာယ’ အစရှိသော ၈ ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ့သား မဟောသမ။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် များစွာသောစစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့် ယခုငါတို့ပြည်ကို ဝန်းရံလျက် နေ၏။ ငါကြားဖူးသည်ကား- ထိုပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအရေအတွက် ၁၈ ခေါ်ဘဏီ ရှိသည်ဟု ကြားဖူး၏။ ထိုစစ်သည်အပေါင်း၌ တံစဉ်းသမား၊ ဗိသုကာ၊ ပန်းရံ၊ ပန်းပဲ၊ လက်သမားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

“စစ်မြေအရပ်၌ လိမ္မာရဲရင့်စွာ တစ်ဘက်၏စစ်သည်ဘောင်သို့ မထင်မရှားသောကိုယ်ဖြင့်ဝင်၍ ဦးလည်အညွန့်ကို ဆွတ်ခူးဆောင်ယူတတ်သော သူရဲကောင်းများနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ ရထားသံ အစရှိသော အသံ ၁၀ ပါးတို့ဖြင့်လည်း ဖြမ်းကြကုန်၏။

“ပဟိရ်စည်မောင်း၊ ခေါင်းလောင်း၊ ခရသင်း၊ ဒုံမင်း၊ နဲ၊ ခရာ၊ ပတ်သာ၊ စည်ပုတ် အစရှိသော တီးမှုတ်မျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ‘ထိုးလှည့်ကုန်၊ သတ်လှည့်ကုန်’ဟူသော အသံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း မပြတ်ဆော်နှိုးကြကုန်၏။ မင်း၊ အမတ်၊ ဗိုလ်မှူး၊ စစ်သူကြီး၊ သူရဲကောင်းတို့၌ ရတနာ ၇ပါး^{၁၁၁}ဖြင့် ပြီးသော တန်ဆာတို့ကို သံနန်းချည်ဖြင့်ချုပ်၍၊ ချပ်၊မိန်ညို၊ မောက်တို၊ မောက်လူ၊ သရဖူ၊ နရကင်း လုပ်ကုန်လျက် တန်ဆာဆင်ကြကုန်၏။ ထို ငွေချပ်ဝတ်၊ ရွှေချပ်ဝတ်၊ ပတ္တမြား၊ ပုလဲ၊ ကျောက်မျက်ရွဲ အစရှိသော ရတနာမိန်ညိုချပ်ဝတ် သူရဲကောင်းမင်းအမတ်တို့၏ တန်ဆာအရောင်တို့သည်လည်း တပြောင်ပြောင် တလက်လက် တောက်ပကြကုန်၏။ များစွာသောရထားဦးတို့၌ အသီးသီးစိုက်ဆောက်အပ်သော အောင်လံရွှေရွက်တို့သည်လည်း တလက်လက်တလျှပ်လျှပ် လွင့်ကြကုန်၏။ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား တစ်ခုတစ်ခုတို့၏အကြားအကြားတို့၌ လှံ၊ ဓား၊ လေးမြား၊ လွှား၊ လက်စွဲလျက်၊ မိန်ညို၊ ချပ်ဝတ် သူရဲကောင်းတို့သည်လည်း လက်ဝဲ လက်ယာ စိကာတက်၍ ကျင်းပကြကုန်၏။ ဆင်စီး၊ မြင်းစီး အစရှိသည်ကို တတ်ကုန်သော သူရဲကောင်းတို့သည်လည်း ဆင်ရေး၊ မြင်းရေး၊ လက်နက်ရေးတို့ဖြင့် ကစားမြူးရွှင်ကြကုန်၏။

“ကေသရာဇာဓိပတိမင်းကဲ့သို့ ထိတ်လန့်ရွံ့ရှာခြင်းမရှိသော ဗိုလ်မှူးစစ်သူကြီးအပေါင်းတို့သည်လည်း အကြီးအကြပ်ခန့်ထား၍ အသီးအသီး စီရင်ဆောင်ရွက်ကုန်၏။ စူဠဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ စစ်သည်အပေါင်း၌ မြေကြီးအထုနှင့်တူသော ပညာရှိသုခမိန်ကား တစ်ကျိပ်ရှိသည်ဟု ကြားဖူး၏။ ထို ပညာရှိတစ်ကျိပ်တို့သည် ဆိတ်ကွယ်ရာ တိုင်ပင်ညီညွတ်၍ ခပ်သိမ်းကုန်သောအရေးအခွင့်တို့ကို စီရင်လေ့ရှိကြကုန်၏။

“စူဠဗြဟ္မမင်း၏အမိဖြစ်သော စလောကဒေဝီ မိဖုရားနှင့်သော်ကား ပညာရှိ တစ်ကျိပ်တစ်ယောက် ဖြစ်ကုန်၏”

၃၉။ စလောကဒေဝီ၏ ပညာခန်း

“ထိုမင်း၏အမိ စလောကဒေဝီ၏ ပညာရှိသောအဖြစ်ကို ငါကြားဖူးသည်ကား ထိုပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ ယောက်ျား တစ်ယောက်သည် ထမင်းထုပ်၊ ဆန်ထုပ်၊ အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်၊ ဤ ၃ ခုသော အထုပ်ကိုယူ၍ ပြင်းသောရေအလျဉ်ရှိသော မြစ်ငယ်တစ်ခုကိုကူးလေသည်ရှိသော် မြစ်လယ်သို့ရောက်သောအခါ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းသဖြင့် မကူးနိုင်ခြင်းကြောင့် မြစ်နား၌ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက်ကိုခေါ်၍-

“အဆွေ။ ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ငါ့ကို ပို့ပါလော့။ ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ရောက်လျှင် သင့်အား ဤ ၃ ခုသောအထုပ်တို့တွင် ငါနှစ်သက်ရာအထုပ်ကို ပေးအံ့’ဟုဆို၏။

“ထိုကမ်းနား၌ရပ်နေသော ယောက်ျားသည်လည်း ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ‘ကောင်းပြီ။ နှစ်သက်ရာအထုပ်ကို ပေးလျှင် သင့်အား ငါပို့ဆောင်အံ့’ဟုဆိုလျက် ရေထဲသို့ဆင်းပြီးလျှင် ထိုဥစ္စာထုပ်ရှင် ယောက်ျား၏လက်ကို ဆွဲယူခဲ့၍ ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ပို့တင်လေ၏။

“ကမ်းတစ်ဘက်သို့ရောက်သောအခါ ကယ်ပို့သောယောက်ျားသည် ‘ငါ့အား နှစ်သက်ရာဥစ္စာထုပ်ကို ပေးလော့’ဟု တောင်း၏။ မြစ်သို့ကူးသောယောက်ျားသည်လည်း ‘ကောင်းပြီ။ ပေးအံ့’ဟုဆို၍၊ ‘ဤ ၃ ခု သောအထုပ် တို့တွင် ဤအထုပ်ကို ယခု ငါနှစ်သက်၏။ ထို ငါနှစ်သက်သော အထုပ်ကို ယူလော့’ဟုဆို၍ ထမင်းထုပ်ကိုပေး၏။ ကယ်ပို့သော ယောက်ျားသည်လည်း ‘ငါကား ဥစ္စာကိုလိုသောကြောင့် အသက်ကိုစွန့်၍ ကယ်ပို့ရသည်ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ထမင်းထုပ်ကို ယူအံ့နည်း။ ငါနှစ်သက်ရာ အသပြာထုပ်ကို သင်ပေးလော့’ဟု တောင်း၏။

“ထိုသူ ၂ ယောက်တို့၏အကြား၌ရှိကုန်သော သူတို့သည်လည်း စကားအလုံးစုံကိုမေး၍၊ သိပြီးသော် ကယ်ပို့သောယောက်ျားကို ‘အချင်းယောက်ျား။ အထက်မပို့မီက ဥစ္စာရှင်က ငါနှစ်သက်ရာအထုပ်ကို မေးမည်။ ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ပို့လော့’ဟုဆိုလျှင် သင်သည် သဘောတူပို့ချေသောကြောင့် ထိုသူနှစ်သက်ရာ ထမင်းထုပ်ကို ယခုပေးသည်မှာ ပေးထိုက် ပေ၏။ သင် မငြင်းမဖယ်သာဟု’ဆိုကြကုန်၏။

“ကယ်ပို့သောယောက်ျားသည်လည်း ထိုအကြား၌ ဆုံးဖြတ်သောသူတို့၏စကားကိုမယူမူ၍ ထိုဥစ္စာရှင် ယောက်ျားကိုခေါ်လျက် တရားစီရင်ရာ လွတ်သဘင်သို့သွားပြီးလျှင် တရားသူကြီးအမတ်တို့အား တရားအစီအရင်ခံ လျှောက်ထားလေ၏။ တရားသူကြီးအမတ်တို့လည်း ထိုသူ ၂ ယောက်တို့ကို စစ်မေး၍ စကားအလုံးစုံကို သိပြီးသော် အထက်ကြားလူများ ဆုံးဖြတ်လိုက်သည့်နည်းတူပင်လျှင် ‘နှစ်သက်ရာပေးမည်ဆိုသည်နှင့်အညီ နှစ်သက်ရာ ထမင်းထုပ်ကိုပင် ပေးစေ’ဟု ဆုံးဖြတ်ကုန်၏။

“ထို ကယ်ပို့သောယောက်ျားသည်လည်း တရားသူကြီးတို့အဆုံးအဖြတ်ကို မနှစ်သက်ပြန်သဖြင့် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးအား လျှောက်ထားလေ၏။ မင်းကြီးလည်း တရားသူကြီးအမတ်တို့ကို ခေါ်စေ၍ ‘သင်တို့ အဘယ်သို့ ဆုံးဖြတ်သနည်း’ဟု မေး၏။ ‘ဤသို့ဆုံးဖြတ်ပေသည်’ဟု တရားသူကြီးအမတ်တို့က လျှောက်ထားလျှင် မင်းကြီးလည်း ‘ဤယောက်ျားသည် ဥစ္စာကိုလိုသောကြောင့် အသက်ကိုစွန့်၍ ကယ်ပို့ပေသည်။ ဤယောက်ျားကလည်း ငါနှစ်သက်ရာ ပေးမည် ဆိုချေသည်’ဟု စကား ၂ ရပ်ကိုသာ တွေးဆလိမ္မော် ပြောဆိုလျက် မဆုံးမဖြတ်နိုင် ရှိ၏။

“ထိုအခါ မင်းကြီး၏မယ်တော် စလာကဒေဝီမိဖုရားသည် မနီးမဝေး၌ရှိသည်ဖြစ်၍ စူဠနိဗ္ဗာဒတ် မင်းကြီးတို့ မဆုံးမဖြတ်နိုင်ကြောင်းကိုကြားလေသော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းအား ‘ချစ်သား။ ဤမျှလောက်သော တရားကိုမျှ အမှန်ကျအောင် မဆုံးဖြတ်နိုင်သလော’ဟုဆို၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း ‘မယ်တော်။ အကျွန်ုပ်သည် ဤယခု အမတ်တို့ ဆုံးဖြတ်သည်ထက် သာ၍မဆုံးဖြတ်နိုင်ပြီ။ မယ်တော် သာ၍ဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင် ဆုံးဖြတ်တော်မူလော့’ဟုဆို၏။

“စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းစကားကို ကြားလျှင် စလာကဒေဝီမိဖုရားသည် “ချစ်သား။ ကောင်းပြီ၊ ငါဆုံးဖြတ်အံ့”ဟု ဆို၍ ဥစ္စာထုပ်ရှင် ယောက်ျားကိုခေါ်၍ ‘အချင်းယောက်ျား။ သင်၏ဥစ္စာထုပ် ၃ ခုကို မြေ၌စဉ်လျက် ထားလော့’ဟု ဆို၍၊ မြေ၌ထားစေပြီးသော် ‘အချင်းယောက်ျား။ သင်သည် ပြင်းစွာသော ရေအလျဉ်၌ မျောလေသောအခါ ဤယောက်ျားကို သင်သည် အဘယ်သို့ ဆို၍ ကယ်ပို့စေသနည်း’ဟု မေး၏။ ထိုဥစ္စာထုပ်ရှင် ယောက်ျားလည်း ‘အရှင်မိဖုရား။ အကျွန်ုပ် မြစ်ကိုမကူးနိုင်သောအခါ ငါ့ကို ကမ်းတစ်ဘက်သို့

ပို့ပါလျှင် ဤဥစ္စာထုပ် ၃ ခုတွင် ငါ နှစ်သက်ရာဥစ္စာထုပ်ကို သင့်အားပေးအံ့'ဟု ဆို၍ ထိုသူစိတ်သဘောတူမျှသဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ပို့ပါသည်'ဟု လျှောက်၏။

“စလာကဒေဝီမိဖုရားသည် ဥစ္စာရှင်၏စကားကို ကြားလျှင် ‘အချင်းယောက်ျား။ ထိုသို့တပြီးကား။ ဤဥစ္စာထုပ် ၃ ခုတွင် သင်နှစ်သက်ရာ ဥစ္စာထုပ်ကို ကောက်ယူလော့’ဟုဆို၍ ဥစ္စာရှင်ကို ကောက်ယူစေ၏။ ဥစ္စာထုပ်ရှင် သည်လည်း မိဖုရား မိန့်တော်မူသောစကားကို ကြားလျှင် အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို ကောက်ယူလေ၏။ စလာကဒေဝီ မိဖုရားသည်လည်း ပရိယာယ်စကားဖြင့် ‘သင်တို့ သွားကြလေတော့’ဆို၍ အတန်ငယ်သွားစေပြီးသော် ထိုဥစ္စာထုပ်ရှင်ယောက်ျားကိုခေါ်၍ “အချင်းယောက်ျား။ ဤအသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို သင် နှစ်သက်သည် မှန်၏လော”ဟုမေး၏။

“ဥစ္စာထုပ်ရှင်သည်လည်း ‘အရှင်မိဖုရား။ နှစ်သက်သည် မှန်ပါ၏’ဟု လျှောက်လျှင် စလာကဒေဝီ မိဖုရားက ‘အချင်းယောက်ျား။ ထိုသူ သင့်ကို မြစ်ထဲမှ ကယ်တင်သောအခါ ဤဥစ္စာထုပ် ၃ ခုတွင် ငါနှစ်သက်ရာ ဥစ္စာထုပ်ကို ပေးမည်ဟု သင်ဆိုမိသလော၊ မဆိုမိသလော’ဟု မေးတော်မူရာ၊ ဥစ္စာထုပ်ရှင်သည်လည်း ‘အရှင်မိဖုရား။ ဆိုပေသည်’ဟု လျှောက်၏။

“စလာကဒေဝီမိဖုရားသည်လည်း ‘အချင်းယောက်ျား။ ထိုသို့ ငါနှစ်သက်ရာ ပေးမည်ဟု သင်ဆိုမိသည် မှန်ချေလျှင် ယခု သင် အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို နှစ်သက်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ကယ်ပို့သောယောက်ျားအား အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို ပေးစေ’ဟု ဆုံးဖြတ်စီရင်၏။ ဥစ္စာထုပ်ရှင်သည်လည်း စိုးရိမ်ငိုကြွေးလျက်ပင် ရေထဲမှ ကယ်တင်သောယောက်ျားအား အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို ပေးရလေ၏။

“ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းမှစ၍ အမှူးအမတ် ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် စလာကဒေဝီမိဖုရားကြီးအား ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။ ထို တရားဆုံးဖြတ်သောအခါမှ စ၍ စလာကဒေဝီမိဖုရားကြီး၏ ပညာရှိသောအဖြစ်သည် အရပ်ထက်ဝန်းကျင်၌ ကျော်စောခြင်း ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏မယ်တော် စလာကဒေဝီ မိဖုရားကြီးနှင့်သော် ပညာရှိ တစ်ကျိပ်တစ်ယောက် ရှိ၏ဟု ငါကြားဖူး၏။ ထိုသို့ ပညာရှိသူရဲကောင်းအားနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ၁၀၀ ကုန်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည် ထောင်ထားခြင်းငှာ မဝံ့ကုန်သောကြောင့် ထိုပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏ အလိုသို့သာလျှင် လိုက်ရကုန်၏။ မိမိတို့ အလိုမရှိကုန်ဘဲလျက် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းအား ချစ်ဖွယ်သောစကားကိုဆို၍ အလိုရှိအောင်သာလျှင် ပြုကြကုန်လျက် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းချီးသွားရာ အစဉ်မပြတ် လိုက်ရကုန်၏။

“ဤသို့ စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် ယခု ငါတို့၏ မိထိလာပြည်ကို ဆင်တစ်ထပ်၊ မြင်းတစ်ထပ်၊ ရထားတစ်ထပ်၊ ခြေသည်တစ်ထပ်အားဖြင့် ၄ ထပ်ကုန်သော စစ်အင်္ဂါဗိုလ်ပါသူရဲအပေါင်းတို့သည် ထက်ဝန်းကျင်ရံကုန်၍ မိထိလာပြည်ကို တူးဖွဲ့အံ့သောငှာ အားထုတ်ကုန်လျက် ကောင်းကင်ပြင်၌ ကြယ်အပေါင်းကဲ့သို့ သောင်းသောင်းရုတ်ရုတ် အုတ်အုတ်သဲသဲ ဖောက်ခွဲနင်းဖျိုးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်အောင် ဖြစ်ကုန်၏။ အဝီစိငရဲမှသည် အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင် ငါ့သားသုခမိန့်နှင့်တူသော ပညာရှိမည်သည် မရှိ။ ဤယခုအရေးသည်လည်း ငါ့သား၏ အရေးသာတည်း။ ငါ့သားသုခမိန့်သာလျှင် ထိုအကြောင်းကို ကောင်းစွာ ဆင်ခြင် စီရင်ဝေဖန်၍ ပြည်နိုင်ငံမတိမ်းအောင် စောင့်ထိန်းသဖြင့် ဤဆင်းရဲမှ အဘယ်သို့လွတ်မြောက်အောင် ကြံပါအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းမဟောသမသုခမိန်သည် 'ယခု ဤမင်းကြီးကား သေအံ့သောဘေးမှ အလွန်လျှင် ကြောက်လန့်ခြင်းဖြစ်၏။ သူနာအား ဆေးသမားသည် ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အစာငတ်မွတ်သောသူအား အစာသည် ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရေငတ်သော သူအား ရေသည် ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤမင်းကြီးအား ငါမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ။ ငါသည် မင်းကြီးကို နှစ်သိမ့်စေအံ့'ဟုကြံပြီးလျှင်၊ ဆေးဒါန်းမြင်းသီလာ ကျောက်ဖျာအပြင်၌ ရဲရင့်စွာထိုင်၍ ဟောကံသော ကေသရရာဇာ ခြင်္သေ့မင်း၏အသံကဲ့သို့ ရွံရှာခြင်းကင်းလျက် 'ပါဒေ ဒေဝ ပဿာရေဟိ'အစရှိသော ဂါထာဖြင့် နှစ်သိမ့်စကား လျှောက်ထား၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ မည်သို့ အထူးအထွေကြံစည်၍ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြတော် မမူလင့်။ ရွှေနန်းစည်း စိမ်တော်၌သာ ခြေဆန့်၍ အလိုရှိတိုင်း လှည့်လည်ပယ်လျက် နှစ်သက်ရွှင်လန်း ချမ်းသာစွာ စံနေတော်မူပါ။ စစ်အင်္ဂါမူဆိုသည်မှာ အကျွန်ုပ်ရှိပါပြီ။ ကျိုးအပေါင်းကို အုတ်ခဲ၊ လှံတံဖြင့် လှန်လိုက်ဘိ သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တောအရပ်၌ မျောက်အပေါင်းကို လေးမြားရွယ်ကာဖြင့် လှန်လိုက်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ၁၈ခေါဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏စစ်သည်အပေါင်းတို့ကို မကြာမြင့်မီပင်လျှင် အကျွန်ုပ်၏ပညာအစွမ်းဖြင့် မိမိတို့၏ကိုယ်၌ဝတ်သော ပုဆိုးကိုမျှ အစိုးမရစေဘဲလျှင် ပျက်ပြားစေအံ့”ဟု မင်းကြီးအား နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် နန်းတော်မှထွက်ခဲ့၍ မိထိလာပြည်သူပြည်သားတို့အား မထိတ်မလန့်စေခြင်းငှာ ဤသို့ စည်လည်စေ၏။

“ဤမြို့တော်၌ရှိကုန်သော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့။ သင်တို့သည် မည်သို့သောအကြောင်းကိုမျှ ကြံဆ၍ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိကြနှင့်။ ယနေ့မှသည် ၇ ရက်ပတ်လုံး အမွှေး အထုံ၊ ပန်းနံ့သာ၊ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို လိမ်းသပ်ဝတ်ဆင်လျက် အထူးထူးသော ိုးမှုတ်မျိုးတို့ဖြင့် တီးမှုတ်၊ ကခုန်၊ မြူးထူးပျော်ရွှင်ကြကုန်သဖြင့် ဆိုင်ရာအသီးအသီး ပွဲသဘင်ခံ၍ ပျော်ရွှင်မှုနှင့်သာ ငြိမ်ဝပ်ချမ်းသာစွာ နေကြကုန်။ မျိုးရိက္ခာဆိုသည်မှာ ငါ၏ဝန် ဖြစ်စေ။ မဟောသမအမည်ရှိသော ငါ၏ပညာအစွမ်းကို ဤစစ်ပွဲတွင် ထင်ရှားစွာပြအံ့။ သင်တို့ ရှုကြည့်ကြကုန်လော့”ဟုဆို၍ နှစ်သက်ရွှင်လန်းကြောင်း ကောင်းမြတ်သောစကားဖြင့် စည်လည်စေ၏။

ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည်လည်း မဟောသမသုခမိန် အမိန့်ရှိသည့်အတိုင်း ပွဲသဘင်ခံ၍ အသီးအသီး ရွှင်ပျော်မြူးထူးကြကုန်၏။ ထိုသို့ မြို့တွင်း၌ ပွဲသဘင်ခံကြသောအသံကို မြို့ပြင်၌နေကြကုန်သော စစ်သည်သူရဲတို့ ကြားလေသည်ရှိသော် ပွဲကြည့်အံ့သောငှာ တံခါးငယ်ဖြင့် ဝင်လာကုန်၏။ မြို့၌ကား တံခါးမကိုသာပိတ်၍ တံခါးငယ်တို့ကိုကား ဖွင့်လျက်ပင်ထား၏။ မြို့တွင်းသို့ဝင်လာသော်လည်း ရန်မူသောသူကိုသာ ဖမ်းဆီး၏။ ရန်မမူသောသူဖြစ်လျှင် ထွက်ဝင်သွားလာရ၏။ ထို့ကြောင့် တံခါးငယ်ဖြင့် ထွက်ဝင်သွားလာခြင်း မပြတ်သည်ဖြစ်၍ စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ စစ်သည်တို့သည် မိထိလာပြည်သူပြည်သားတို့ ပွဲသဘင်ခံလျက် ပျော်ရွှင်မြူးထူးကြသည်ကို မြင်ကြကုန်၏။

စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း မိထိလာမြို့တွင်း၌ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံ ရှိသည်ကို ကြားလေသော် အမတ်တို့ကိုခေါ်၍ ဤသို့မေး၏။

“အချင်းတို့။ ယခု ငါသို့သော ဧကရာဇ်မင်းသည် ၁၈ ခေါဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါ များစွာနှင့် ဝန်းရံ၍နေသည်ကိုလျက် ထိုမိထိလာပြည်သူပြည်သားတို့သည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိ။

နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သောအသံဖြင့် တီးမှုတ် ကခုန်လျက် ကျူးဟစ်ကြွေးကြော် ပျော်ရွှင်ခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။
 ထိုသို့ ပျော်ရွှင်မြူးထူးခြင်း၌ အကြောင်း အသို့ထင်ကြကုန်သနည်း”ဟု မေး၏။

ထိုအခါ မဟောသမကသူလျှို့ထားသော အမတ်တို့သည် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မုသာဝါဒဖြင့် ဤသို့လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့သည် အကြောင်းတစ်ခုရှိ၍ တံခါးငယ်ဖြင့် မြို့တွင်းသို့ဝင်လေသော် ပွဲသဘင်ခံလျက် ပျော်ရွှင်မြူးထူးကြကုန်သော မြို့သူမြို့သားတို့ကိုမြင်၍ ‘လူများအပေါင်းတို့။ ယခု ဧကရာဇ်မင်းကြီးသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ နေကုန်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို လက်နက်နိုင်ငံပြု၍ ၁၈ခေါင်တစ်ခန့်သော စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် သင်တို့ပြည်ကို အထပ်ထပ်ဝန်းရံ၍နေသည်ကိုလျက် အဘယ့်ကြောင့် သင်တို့သည် ပွဲသဘင်၌သာ မြူးထူး၍ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေကြကုန်သနည်း’ဟု အကျွန်ုပ်တို့က ဆိုလျှင်၊ ထိုမိထိလာပြည်သူပြည်သားတို့က အကျွန်ုပ်တို့အား ဤသို့ဆိုကုန်၏။

“အချင်းတို့။ ငါတို့အရှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ရွှေထီးရွှေနန်း မသိမ်းမြန်းမီ မင်းသားငယ် လက်ထက်ကပင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌နေကုန်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည် ဤမိထိလာအမည်ရှိသော ရာဇဌာနီမင်းနေပြည်ကြီးကို ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းရံလျက်နေစဉ် ကြီးစွာသော ပွဲသဘင်ခံလျက် စိုးစံတော်မူလိုသော နှလုံးတော်ရှိ၏။

“ထိုမင်းကြီး၏ နှလုံးအလိုတော်သည် ယခုမှပြည့်သည်ဖြစ်၍ ‘အလိုရှိတိုင်း ပွဲသဘင်ခံလျက် ပျော်ရွှင်မြူးထူးကြစေ’ဟု နေပြည်တော်ပတ်လည်၌ စည်လည်စေပြီးလျှင် ငါတို့ အရှင်မင်းကြီးသည် ရွှေနန်းဥကင်တော်၌ မှူးတော်၊ မတ်တော်အပေါင်းခြံရံလျက် ထူးမြတ်လှစွာသော အောင်ဆွေကို ဆောက်တော်မူ၏။

“ငါတို့ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည်လည်း ‘အရှင်မင်းကြီး၏ အလိုတော်ပြည့်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပွဲသဘင်ခံလျက် မြူးထူးကြကုန်၏’ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား ပြည်သူပြည်သားတို့ ပြောဆို ကြပါသည်”ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

၄၀။ မိထိလာပြည်ကို တိုက်ခိုက်ခန်း

ထိုအမတ်တို့၏ စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ပြင်းစွာ အမျက်ထွက်သည်ဖြစ်၍ ဗိုလ်မှူး၊ တပ်မှူး၊ အကြီး၊ အကြပ်တို့ကိုခေါ်ပြီးလျှင် “အချင်းတို့။ လှည်းဘီးစက်ဖြင့် သခွားသီးနုဆတ်ဆတ်ကို လတ်တလောချင်း နင်းဘိသကဲ့သို့ ယခုပင် မိထိလာမြို့ကို ကျူး၊ မြောင်း၊ ပစ္စင်^{၁၁၅}၊ ရင်တား^{၁၁၆}၊ ပြ^{၁၁၇}၊ တန်ဆောင်း^{၁၁၈}နှင့်တကွ တွန်းလှဲနင်းနယ်ဖို့ဖျက်၍ မြို့သူမြို့သားတို့၏ဦးခေါင်းတို့ကို တစ်လုံးစီ ဖြတ်ယူဆောင်ချေ”ဟု မင်းအာဏာပေးလျက် မိန့်ဆို၏။

သူရဲသူခက်အပေါင်းတို့သည်လည်း မင်းကြီးအာဏာဖြင့် မိမိတို့ဆိုင်ရာ အသီးအသီး လက်နက်စွဲကိုင်လျက် တိုက်ဖျက်အံ့သောငှာ မြို့ရင်းသို့ ကပ်လာကြကုန်၏။ မဟောသေ၏ စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့သည်လည်း မြို့ထက်ဝန်းကျင် ပစ္စင်၊ ရင်တား၊ ပြ၊ တန်ဆောင်းပေါ်၌ အသီးအသီး ဆီးဆို့စောင့်ရှောက်ကုန်လျက် တံခါးရင်းသို့ ချဉ်းလာကုန်သော စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ စစ်သည်တို့ကို ညွှန်နစ်ရေဖြင့် သွန်းခြင်း၊ ကျောက်လုံးဖြင့် ချခြင်း၊ သစ်တုံးဖြင့်ချခြင်း စသည်တို့ကို နှိပ်စက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မချဉ်းကပ်ဝံ့ဘဲ ခွာထွက်ပြေးစေကုန်၏။

မြို့ကိုတူးဖောက်အံ့သောငှာ ကျူးသို့ဆင်းလျက်လာကုန်သော စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ သူရဲသူခက်တို့သည် လည်း မြားဖြင့် ပစ်လွှတ်ခြင်း၊ လှံမ၊ ချွန်းတောင်းဖြင့် ထိုးပစ်ခြင်းစသည်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ များစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေကုန်၏။

မဟောသေသုခမိန်၏ သူရဲသူခက်တို့သည် လက်ဆုပ်ပြခြင်း၊ တံတောင်ပြခြင်း စသည်တို့ကိုပြု၏။ စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ သူရဲသူခက်တို့ကို ရေရွတ် ဆဲဆိုကြကုန်လျက် “ဟယ်။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်း စစ်သည်အပေါင်းတို့။ သင်တို့ အစားအသောက်ငတ်မွတ်လျှင် ဤသို့ လာလှည့်ကုန်။ ငါး၊ အမဲ၊ သေအရက်တို့ကို ငါတို့အတန်ငယ် ပေးအံ့”ဟုဆို၍ မြို့ကြီးပြင်အထောင့်အယွန်း စီရင်အပ်သော မြို့ငယ်ပေါ်၌ ငါးတစို့၊ အမဲတစို့တို့ကို အုပ်၊ ကလပ်၊ တောင်းပေါင် စသည်တို့ဖြင့်ကျင်းပကုန်လျက် သေအိုး၊ အရက်အိုးတို့ကိုပြု၍ ထိုမှဤမှ သွားလာကြ ကုန်၏။

စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ စစ်သည်တို့သည် မြို့ကို ဖြိုဖျက်ထွင်းဖောက်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကြလေသော် စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးထံသွား၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ဤမိထိလာပြည်ကို ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားသော သိကြားနတ်တို့ပင် တိုက်ဖျက်ငြားသော်လည်း ပျက်စီးဖွယ် မထင်ပါ”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးသည်လည်း ဘဝခေါဘဏီခန့်ရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် မြို့ကိုဝန်းရံ၍ ၄ ရက်၊ ၅ ရက်ပတ်လုံး တိုက်ဖျက်လျက် ပျက်စီးအံ့သောအကြောင်းကိုမမြင်လတ်သော် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးအား “ဆရာပုရောဟိတ်။ များစွာလက်နက်ဖြင့် ဤမြို့ကိုတိုက်ဖျက် သိမ်းယူသည်မှာ ၄-၅ ရက်ရှိပြီ။ မရနိုင်။ ယခုမြို့ရင်းကို ချဉ်းကပ်ဝံ့မည့်သူ မရှိ ဖြစ်ခဲ့၏။ အသို့ကြံရသော် ကောင်းမည်နည်း”ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။

မင်းကြီးမိန့်တော်မူသော စကားကိုကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ များစွာသော သူရဲသူခက် လက်နက်တို့ဖြင့် မြို့ကိုတူးဖော်ထွင်းခြင်းငှာမတတ်နိုင်သော် မြို့မည်သည်ကား ပြင်၌သာ ရေရှိ၏။ မြို့တွင်း၌ သုံးဆောင်လောက်အောင် ရေမရှိရာ။ ထို့ကြောင့် မြို့ပြင်ကရေကို မခပ်မယူရအောင် ပိတ်ဆို့ ဝန်းရံရပါလျှင် မိမိတို့ ရေငတ်ခံနိုင်မည် မဟုတ်။ ရေငတ်၍ ဆင်းရဲပင်ပန်းကြသောအခါ အလိုအလျောက် အရှင်ခြေတော်ရင်းသို့ ပျပ်ဝပ်လာကြသဖြင့် အလွယ်တကူ သိမ်းယူတော်မူမည်ဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်ထား၏။

စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းလည်း ကေဝဋ်အမတ်ကြီးစကားကို ကြားလျှင် ‘ကောင်းပြီ’ဟု ဝန်ခံ၍၊ မြို့ပြင်ကရေကို မြို့တွင်းသို့ မယူမသွင်းစေခြင်းငှာ ပိတ်ဆို့ဝန်းရံစေ၏။ မဟောသေသုခမိန်က သူလျှိုထားသောအမတ်တို့သည် ထိုသို့ ရေမခပ်ရအောင်ပိတ်ဆို့ကြောင်းကို ကမ္မည်းအကွရာရေးပြီးလျှင် မြားဖျား၌စာကိုဆွဲ၍ မြို့ပေါ်သို့ ပစ်လွှတ်လိုက်၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် ရှေးဦးကပင် မြားဖျားတွင်စာပါလျှင် “ငါ့ထံသို့ ယူခဲ့”ဟု စစ်သည်တို့အား အမှာအထားရှိသောကြောင့် စစ်သည်သူရဲတစ်ယောက်သည် ထိုမြားကို ကောက်ယူ၍ စာကိုမြင်လျှင် မဟောသေသုခမိန်ထံသို့ ပို့ဆက်၏။

မဟောသဓသုခမိန်သည် စာကိုမြင်၍ ထိုအကြောင်းကို သိပြီးသော် ‘ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကား မဟောသဓ ပညာရှိကြောင်းကို မသိလေ’ဟုကြံပြီးလျှင် အတောင် ၆၀ ခန့် အမြင့်ရှိသော ဝါးလုံးဖျားကို ထက်ခြမ်းခွဲစေ၍ အဆစ်အဖုတို့ကို ထုတ်နုတ်သုတ်သင်စေပြီးမှ ပြကတေအတိုင်း^{၁၁၉} တစ်စပ်တည်းဟပ်လျက် အထက်အောက် စည်းနှောင်ပြီးသော် ရွှံ့စေးနွံနစ်တို့ဖြင့် အပေါ်၌လိမ်းကျ၍ အထက်က ဈာန်အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာရှင်ရသေ့တို့ ဟိမဝန္တာမှဆောင်ယူခဲ့သော ကုမုဒြာကြာစေတို့ကို ရွှံ့ညွန့်ထဲ၌စိုက်ချစေသဖြင့် ထိုကြာစေပေါ်တို့၌ ထိုဝါးလုံးဖျားကို တစ်ခုစီစိုက်ထောင်စေပြီးလျှင် ဝါးလုံးအဖျားတိုင်အောင် ရေဖြင့်ပြည့်စေ၏။ ထိုကြာစေတို့သည် တစ်ည၌တည်းဖြင့်ပင်လျှင် ဘုရားလောင်း၏ဘုန်းတော်ကြောင့် အပင်ပေါက်သဖြင့် ကြီးလတ်၍ ထိုအတောင် ၆၀ ခန့်မြင့်သော ဝါးလုံး၏အဖျားတိုင်အောင် တက်ပြီးလျှင် အထက်သို့ တစ်တောင်လောက်ခန့်မြင့်၍ ပွင့်၏။

ထိုအခါ ကြာပင်များကိုနုတ်စေပြီးလျှင် “အချင်းတို့။ ဤကြာပင်များကို စုဠနိဗ္ဗာဒတမင်းအား ပြလော့”ဟု မင်းချင်းတို့အား ပေးလိုက်၏။ မင်းချင်းတို့လည်း ထိုကြာရိုးတို့ကို ခွေစည်းပြီးလျှင် မြို့တံတိုင်းငယ်ပေါ်၌နေလျက် “ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏အထံ စွဲမြဲသောအမတ်တို့။ သင်တို့သည် ငါတို့၏မြို့တော် အနီးအပါး၌ အစာငတ်မွတ်၍ မသေသင့်။ ဤ ကြာပွင့်ကြာရိုးများကိုယူ၍ ဝအောင်စားကြလေ။ ကြာပွင့်ကိုလည်း နား၌ ပန်ဆင်ကြလေကုန်”ဟု ဆိုလျက် ပဉ္စာရာဇ်မင်း၏ စစ်သည်သူရဲတို့အထံသို့ ကြာရိုးကြာခွေတို့ကို ပစ်လွှင့်လိုက်ကြကုန်၏။

ထိုကြာခွေတို့ကို မဟောသဓသုခမိန်က သူလျှိုထားသောအမတ်တို့၏ အစေအပါးလုလင်တို့သည် ကောက်ယူ၍ မိမိတို့အရှင်အား ပေးကြကုန်၏။ သူလျှိုအမတ်တို့လည်း ထိုကြာခွေကို စုဠနိဗ္ဗာဒတမင်းထံသို့ ယူဆောင်သွား၍ “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤကြာရိုးကဲ့သို့ရှည်သော ကြာရိုးကို မမြင်စဖူးကုန်။ ရှုစားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထားဆက်သကြကုန်၏။ စုဠနိဗ္ဗာဒတမင်းကြီးသည်လည်း “အံ့ချင်း။ ဤကြာရိုးသည် အရှည် အဘယ်မျှ ရှိမည်နည်း။ တောင်ကြစမ်း” ဟုဆို၍ တောင်စေ၏။

ထို သူလျှိုအမတ်တို့သည် အတောင် ၆၀ မျှရှိသောကြာရိုးကို အတောင် ၈၀ ရှိအောင်ပြု၍ တောင်ပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤကြာရိုး၏အရှည် အတောင် ၈၀ ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။ စုဠနိဗ္ဗာဒတမင်းသည် “အချင်းတို့။ ထိုသူတို့မှာ ဤကြာရိုးကို အဘယ်အရပ်၌ ရလေသည်မသိ”ဟု မေးတော်မူသော် မဟောသဓကသူလျှိုထားသော အမတ်တစ်ယောက်သည် မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် ဤသို့လျှောက်ထား၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် တစ်နေ့သ၌ သေအရက်ကိုသောက်လို၍ တံခါးငယ်ဖြင့် မြို့တွင်းသို့ဝင်စဉ် ရေကစားအံ့သောငှာသွားကြကုန်သော ပြည်သူပြည်သားတို့ကိုမြင်သောကြောင့် ထိုသူတို့မြို့တွင်း၌ ကစားရွှင်မြူး လောက်အောင် ရေကန် ရှိသည်၊မရှိသည်ကိုမသိပါ၍ ထိုသူတို့နှင့် အမှတ်မဲ့ လိုက်သွားသဖြင့်ကြည့်ရှုရာ ရေကန်ကြီးတစ်ခုကို အကျွန်ုပ် တွေ့မြင်ခဲ့ရပါသည်။

“ထိုရေကန်ထဲ၌ ကြာပွင့်တို့ကို လူအပေါင်းတို့သည် လှေဖြင့်စီး၍ ဆွတ်ယူနုတ်ငင်ကြကုန်သဖြင့် ရေတိမ်ရာ အရပ်၌ရောက်သော ကြာရိုးကို အကျွန်ုပ် တောင်၍စမ်းလျှင် အတောင် ၆၀, ၇၀, ၈၀ ရှိကုန်၏။ ရေနက်ရာ၌ ရောက်သော ကြာရိုးကား အတောင် ၁၀၀ ပင်ရှိသည်ဟု ပြည်သူပြည်သားတို့ပြောဆိုကြသည်ကို အကျွန်ုပ်ကြားခဲ့ ရပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကို စူဠဗြဟ္မဒတ်မင်းကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကို ခေါ်တော်မူ၍ “ဆရာပုရောဟိတ်။ ဤမြို့ကို ရေငတ်စေခြင်းငှာ ပိတ်ဆို့သော်လည်း မြို့တွင်း၌ အတောင် ၈၀, အတောင် ၁၀၀ရှိသော ရေကန်ကြီးရှိခြင်းကြောင့် ရေကုန်နိုင်ဖွယ် မရှိ။ ဤအကြောင်းနှင့် မဖြစ်သာချေ။ တစ်ခုသောအကြောင်းကို ကြံဦးလော့”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား မြို့မည်သည်ကား ပြင်ပမှာသာလျှင် ဆန်စပါး ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မြို့ပြင်ကဆန်စပါးကို မြို့တွင်းသို့မသွင်းရအောင် ဆီးဆို့သဖြင့် အစာငတ်ထားရလျှင် အလွယ်တကူနှင့် သိမ်းယူတော်မူရအံ့”ဟု လျှောက်ထား၏။

စူဠဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းပြီ” ဝန်ခံ၍ မြို့တွင်းသို့ စပါးဆန်မသွင်းရအောင် ပိတ်ဆို့စေပြန်၏။

သူလျှို့ထားသောအမတ်တို့သည် ရှေးနည်းအတိုင်း မြားတွင်စာဆွဲ၍ ပစ်လိုက်သဖြင့် ထိုအကြောင်းကို မဟောသမသုခမိန့်သိလျှင် ‘ကေဝဋ်အမတ်ကား ငါ မဟောသမသုခမိန့်၏ ပညာရှိကြောင်းကို မသိလေ’ဟု ကြံလျက်၊ အထောင့်အယွန်းစီရင်အပ်သော မြို့ပြင်တံတိုင်းငယ်ပေါ်၌ ရွံ့ညွန်ဖို့စေပြီးသော် မြို့ထက်ဝန်းကျင်၌ စပါးစိုက်ကြစေ၏။

ထိုစပါးတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ အဆက်ဆက်သော ပါရမီတော်၊ ဘုန်းတော်ကြောင့် တစ်ည၌တည်းဖြင့် ပင်လျှင် အပင်ပေါက်၍ကြီးလတ်သဖြင့် လေထိတိုင်းယိမ်းအံ့လျက် စိမ်းစိမ်းညိုညို ထင်ကုန်၏။ စူဠဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မြို့ပေါ်၌ စပါးပင်ကိုမြင်လေသော် အမတ်တို့အား “အချင်းတို့။ မြို့တံတိုင်းပေါ်၌ စိမ်းစိမ်းညိုညိုအရောင်ကား အဘယ်နည်း”ဟုမေးတော်မူ၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသမက သူလျှို့ထားသောအမတ်တို့သည် မင်းကြီးနှုတ်မဆိတ်မီ ပင်လျှင် မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် ဤသို့လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု မြင်တော်မူသော စိမ်းစိမ်းညိုညို ထိုအရောင်သည် တစ်ပါးမဟုတ်။ သူကြွယ်သား မဟောသမသုခမိန့်သည် လာလတ္တံ့သောဘေးကိုမြင်၍ နိဂုံးနေပုဒ် တိုင်းနိုင်ငံမှစပါးတို့ကို အသီးအသီးဆောင် ယူစေပြီးလျှင် မြို့တွင်း၌ အစုစုအရပ်ရပ် ရှိသောကျီတို့၌ အပြည့်အနက် သွင်းထားပြီးမှ ကြွင်းကျန်သောစပါးတို့ကို မြို့တံတိုင်း ထက်ဝန်းကျင်တို့၌ကြံစေသဖြင့် ပေါက်ရောက်သော စပါးပင် ဖြစ်မည်ထင်ပါသည်။

“ထိုစပါးပင်သည် နေပူသောကာလ၌ ခြောက်သွေ့၍နေသောကြောင့် နေ့တိုင်း ကျွန်ုပ်တို့မမြင်။ ယနေ့မူကား မြို့တံတိုင်းပေါ်၌ မိုးဖျန်းဆွတ်သည်ဖြစ်ပါ၍ စပါးပင် ထပြန်သဖြင့် စိမ်းစိမ်းဖန့်ဖန့်ရှိသည် ဖြစ်ရာပါမည်။ အကျွန်ုပ်သည် တစ်နေ့သ၌ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ခုရှိ၍ တံခါးငယ်ဖြင့် မြို့တွင်းသို့ဝင်၍နေစဉ် မြို့တံတိုင်းအနား မြေအပြင်ဝယ် စပါးအစုစုပုံ၍ထားသည်ကို မြင်သောကြောင့် မြို့သူမြို့သားတို့၏ အလိုကိုသိချင်၍ အကျွန်ုပ်သည် စပါးကို လက်ခုပ်ဖြင့်ကျူးလျက် လမ်းမ၌ပစ်၏။

“ထိုသို့ အကျွန်ုပ်ပြုသည်ကို မြို့သူမြို့သားတို့မြင်လျှင် ဆဲဆိုရေရွတ်ကြလျက် ‘ဟယ်၊ ယောက်ျား။ သင်သည် ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏စစ်သည်လော့။ အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ပြုရသနည်း။ ထမင်းငတ်လျှင် လာလှည့်’ဟုဆို၍ အကျွန်ုပ်၏ပုဆိုးမြိတ်၌ စပါးအပြည့် ထည့်သွင်းထုပ်စည်းပြီးလျှင် ‘သင်၏အိမ်သို့ ဆောင်ယူသွား၍ ဤစပါးကို အလိုရှိတိုင်း စားလေ။ စပါးကုန်လျှင်ယူလှည့်’ဟုဆိုလျက် အကျွန်ုပ်ကို လွှတ်လိုက်၏။ ထို့ကြောင့် မြို့တွင်း၌ စပါးများစွာရှိကြောင်းကို အကျွန်ုပ်သိခဲ့ပါသည်”ဟု အသီးအသီးလျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် စူဠဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ “ဆရာပုရောဟိတ်။ ဤမြို့တွင်း၌ စပါးကုန်နိုင်မည် မထင်။ ဤမြို့ကို အစာငတ်ထား၍ ရနိုင်ဖွယ်မရှိ။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းတစ်ခု

ကြဦးလော့”ဟု ဆိုတော်မူလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ထမင်းငတ်နိုင်ဖွယ်မရှိ ထင်တော်မူသော် မြို့မည်သည်ကား ပြင်၌သာ ထင်း ရှိ၏။ မြို့ပြင်က သစ်ထင်းကို မြို့တွင်းသို့ မသွင်းရအောင် ပိတ်ဆိုလျှင် ဆန်ရေစပါး ရှိငြားသော်လည်း မီးမွေးရန် ထင်းမရှိက မဖြစ်နိုင်ရာ”ဟု လျှောက်ထား၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းလည်း ကေဝဋ်အမတ်ကြီးစကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းပြီ” ဝန်ခံ၍ ထင်းသစ်ကို မသွင်းရအောင် ပိတ်ဆိုစေပြန်၏။

မဟောသမက သူလျှိုထားသော အမတ်တို့သည်လည်း ထိုအကြောင်းကို ရှေးနည်းအတူ မြားဖျားတွင် စာဆွဲ၍ လွှတ်လိုက်သဖြင့် မဟောသမသုခမိန်သိလေသော် မြို့နားအတွင်း ထက်ဝန်းကျင်၌ သစ်၊ ထင်းတို့ကို မြို့တံတိုင်းထက် မိုမောက်အောင် အထပ်ထပ်အဆင့်ဆင့် စုပုံထားစေပြီးမှ မြို့စီး၊ မြို့စောင့်၊ သူရဲ၊ သူခက်တို့ ကို ပြက်ရယ်မှုပြုစေ၏။ ထို မြို့စီး၊ မြို့စောင့်၊ သူရဲ၊ သူခက်တို့ သည်လည်း မဟောသမ စီရင်တိုင်း ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏ စစ်သည်တို့ကို

“အချင်းတို့။ သင်တို့၌ ထမင်းယာဂု ချက်ပြုတ်ရန် ထင်းမရှိလျှင် ဤထင်းဖြင့် မီးမွေး၍ ထမင်းယာဂု ချက်ပြုတ် စားသောက်ကြကုန်”ဟု ပြက်ရယ်မှုပြုကြလျက် ကြီးစွာသောထင်းတုံးတို့ကို ပစ်ချလိုက်ကုန်၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ် မင်းသည်လည်း မြို့တံတိုင်းထက် မိုမောက်စွာသောထင်းပုံကို မြင်လေသော် အမတ်တို့အား “အချင်းတို့။ မြို့တွင်း၌ မြို့တံတိုင်းထက် မိုမောက်၍နေသော အစုအပုံကား အဘယ်နည်း”ဟု မေးတော်မူရာ သူလျှိုအမတ်တို့က နှုတ်ထောက် မြန်သည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးမလျှောက်မထားမိပင်လျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခုမြင်တော်မူသော အစုအပုံကား တစ်ပါးမဟုတ်။ သူကြွယ်သား မဟောသမသည် လာလတ္တံ့သောဘေးကိုမြင်လှ၍ မြို့သူမြို့သားတို့အား တစ်အိမ်လျှင်တစ်ပုံစီ တောအရပ်မှ ဆောင်ယူစုပုံထား စေသဖြင့် အိမ်နောက်အိမ်နောက်တိုင်း ထင်းတစ်ပုံစီ စုပုံထားကြ၏။ ဤကမြင်သော ထင်းပုံကား မြို့တံတိုင်းကိုမှီ၍ စုပုံထားသော ထင်းစု၊ ထင်းပုံ ဖြစ်ပါသည်။ အကျွန်ုပ်တို့ အကြောင်းတစ်ခုရှိ၍ တစ်နေ့သ၌ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် မြင်သောကြောင့် မြို့သူ၊မြို့သားတို့ကိုမေးမြန်းသဖြင့် ထိုအကြောင်းကို သိခဲ့ရပါသည်”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထိုသို့တင်သောစကားကို စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း ကြားတော်မူလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ “ဆရာ ပုရောဟိတ်။ မြို့ပြင်က သစ်၊ ထင်းကို မသွင်းမဆောင်ရသော်လည်း မြို့တွင်း၌ရှိသော ထင်းမျှ ကုန်နိုင်မည်မထင်။ ထင်းကိုပိတ်ဆို၍ မြို့ကိုရနိုင်ဖွယ် မရှိ။ အကြောင်းတစ်ခု ကြဦးလော့”ဟုဆို၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် မင်းကြီး စကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အထူးသဖြင့်ကြံစည်၍ စိုးရိမ်တော်မမူလင့်။ တစ်ခုသောဥပါယ်တံမျဉ်ကို” အကျွန်ုပ်ကြံမိ၏”ဟု လျှောက်တင်၏။

ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ သင်ကြံမိသော ဥပါယ် တံမျဉ်ကို ငါ့အား လျှောက်ထားလော့။ သင်ကြံမိသမျှသည် ရှေးဦး၌ ကောင်း၏။ နောက်နှောင်းသောအခါ ဖျင်းသိမ်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်လှသည်။ ထို့ကြောင့် ငါမူကား ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်ကို မရသော်လည်း ရှိစေတော့။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ သူရဲတို့၏ပင်ပန်းခြင်းကိုလည်း အလိုမရှိပြီ။ ငါ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်တော့မည်အကြံ ရှိ၏”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ်ကြောင့် ဤစကားကို အမိန့် ရှိတော်မူသနည်း။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်အမည်ရှိသော ဧကရာဇ်မင်းကြီးသည် ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်း

အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် မိထိလာပြည်ကိုသိမ်းယူအံ့သောငှာ ၁၈ ခေါဘဏီခန့်သော စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် ဝန်းရံငြားသော်လည်း မဟောသမ၏ပညာစွမ်းကြောင့် မခံနိုင်၍ မိထိလာပြည်မှ ပြန်လည်ထွက်ပြေးရလေသည်'ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား ကြီးစွာသောရှက်ဖွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် စိုးရိမ်တော် မမူလင့်။ မဟောသမသာ ပညာရှိသည် မဟုတ်။ အကျွန်ုပ်လည်း ပညာရှိ မဟုတ်ပါလော။ တစ်ခုသောအမြွက်ကို ပြ၍ မိထိလာပြည်ကို ယူအံ့"ဟု လျှောက်၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးတင်သောစကားကို စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြားတော်မူလျှင် "ဆရာပုရောဟိတ်။ တစ်ခုသော အမြွက်ဆိုသည်ကား အဘယ်နည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။

ကေဝဋ်အမတ်လည်း "အရှင်မင်းကြီး။ တရားစစ်ထိုးခြင်းကို ပြုအံ့"ဟုလျှောက်၏။ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း ကလည်း "ဆရာပုရောဟိတ်။ တရားစစ်ထိုးခြင်းဟူသည်ကား အဘယ်သို့နည်း"ဟု မေးတော်မူပြန်၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် "အရှင်မင်းကြီး။ တရားစစ်ထိုးခြင်းဟူသည်ကား စစ်သည်ဗိုလ်ပါ သူရဲသူခက်တို့ကို မတိုက်စေဘဲ ၂ဦးသောမင်းတို့က ပညာရှိတစ်ယောက်စီထုတ်၍ ထို ၂ ယောက်သောပညာရှိတို့သည် တစ်နေရာတည်း၌ ပြိုင်ဆိုင်နေကြသောအခါ တစ်ဦးသောမင်း၏ပညာရှိသည် တစ်ဦးသောမင်း၏ပညာရှိကို အကယ်၍ ရှိခိုးသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ ရှိခိုးခြင်းသည်လျှင် တရားစစ်ရှုံးခြင်းသို့ ရောက်သည်မည်၏။"

"ဤသို့သော အကျွန်ုပ်တို့၏အတိုင်အပင်အကြံအစည်ကို မဟောသမ မသိရာ။ အကျွန်ုပ်သည် မဟောသမထက် အရွယ်အားဖြင့် ကြီး၏။ မဟောသမသည်ကား အကျွန်ုပ်အောက် ငယ်၏။ ထို့ကြောင့် တရားစစ်ထိုးကြသောအခါ အကျွန်ုပ်ကိုမြင်လျှင် မဟောသမသည် ရှိခိုးလတ္တံ့။ ထိုသို့ရှိခိုးလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏ စစ်ရှုံးခြင်း၏ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်လတ္တံ့။ ထို တရားစစ်ရှုံးသောအခါမှ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်တော်မူရပါလျှင် အရေးတော်လှသည်ဖြစ်၍ ရှက်ဖွယ်မရှိ။ ကောင်းသောပြန်လည်ခြင်း ဖြစ်ပါမည်"ဟု လျှောက်၏။

၄၁။ ရှေးဦးစွာ စစ်အောင်ခန်း

ကေဝဋ်အမတ်စကားကို စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြားလျှင် "ဆရာပုရောဟိတ်။ သင်၏အကြံ ကောင်းပြီ။ ယခုပင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းထံသို့ ထိုအကြောင်းကို စေလွှတ်အံ့"ဟု ဆို၍၊ မှာထားရန် ဤသို့ရာသေခံစာစီကုံး၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်း။ ငါသည် ၁သောင်း ယူဇနာကျယ်စွာသော ဓမ္မုဒ္ဓိပိကျွန်းအပြင်၌ တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို လက်ရုံးရည်မပြဘဲ အနူးအညွှတ်စကားတရားဖြင့် ပြောဆိုလျှင် ငါ၏ဘုန်းတော်ကို ရိုသေခံညားကြသည်နှင့်အညီ ပြည်သူပြည်သားတို့အား မပင်မပန်းစေမူ၍ ထိုမင်းအပေါင်းတို့သည် ငါ့ထံသို့ ကျိုးနွံ^၁ လာကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။

'သင်မူကား ဤပြည်သို့ ငါရောက်တော်မူသည်မှာ ယနေ့ ၅ ရက်၊ ၆ ရက်ရှိပြီ။ မည်သို့အကြောင်းကိုမျှ မလျှောက်မထား။ မြို့တံခါးကိုပိတ်၍ တင်းမာခိုင်ခံ့စွာ နေသည်မှာ သင်တစ်ယောက်ကြောင့် ပြည်သူပြည်သား

အပေါင်းတို့ ဆင်းရဲပင်ပန်းရှိကြသည်ကို ငါ ကရုဏာသက်တော်မူသည်ဖြစ်၍ လက်ရုံးရည်ကိုးလျက် စစ်ထိုးခြင်းကို အလိုတော်မရှိ။ ကျွန်တော်မျိုးအပေါင်း ချမ်းသာကြောင်း ကောင်းမြတ်သောအမှုဖြင့် အောင်ခြင်းသည်သာ မင်္ဂလာဖြစ်သည်ဟု အယူရှိသဖြင့် နက်ဖြန်နံနက် ပညာရှိတစ်ယောက်စီ ထွက်၍၊ ပညာရှိချင်း တရားစစ်ထိုးကြ စေအံ့။ တရားစစ် မထိုးဝံ့လျှင် အရှုံးဖြစ်စေရမည်'ဟု စာစီ၍ လိမ္မာရဲရင့်သော အမတ်တစ်ယောက်ကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံသို့ ရာဇသံစာနှင့် စေလွှတ်လိုက်၏။

မဟောသမ သူလျှိုထားသောအမတ်တို့သည်လည်း မင်းပုရောဟိတ်တို့တိုင်ပင်ဟန် အကြံအစည်အလုံးစုံကို ရှေးနည်းအတူ မြားဖျားတွင်စာဆွဲ၍ ပစ်လွှတ်လိုက်သဖြင့် မဟောသမာသုခမိန်သည် ကေဝဋ်အမတ်၏ အကြံအစည်ပညာကို သိလေသော် 'ထို ကေဝဋ်အမတ်၏အကြံအစည် ပညာမျှကို ငါ မလွန်နိုင်လျှင် သုခမိန်ခံ၍ အဘယ်မျှအကျိုး ရှိအံ့နည်း'ဟု ကြံတော်မူ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းက ရာဇသံစာရောက်လျှင် မဟောသမာသုခမိန်ကိုခေါ်၍ အလုံးစုံကို ပြန်ကြားပြောဆို၏။ မဟောသမာသုခမိန်လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြား၍ ရာဇသံပါ စကားအလုံးစုံကို အကုန်သိပြီးလျှင် "အရှင်မင်းကြီး။ ကောင်းပြီ။ နက်ဖြန်နံနက် အနောက်မြို့တံခါးဝပြင်၌ တရားစစ်ထိုးကြမည့် အကြောင်းကိုသာ ရာဇသံစာနှင့် ပြန်ကြားလိုက်တော်မူပါ"ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ပဉ္စာလရာဇ်မင်းအား-

'အဆွေတော် ပဉ္စာလရာဇ်မင်း။ ဤ ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်သည် ကေသရရာဇာခြင်္သေ့မင်း စောင့်နေသော ရွှေဂူကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၀ သောထီးဆောင်းမင်းတို့သည် မိမိနိုင်ငံအလုံးစုံကို လက်နက်ပြု၍ အစုစုအရပ်ရပ် အထပ်ထပ် အတည်တည် ဤနေပြည်တော် ထက်ဝန်းကျင်ကို ဝန်းဝိုင်းကာသာမက သိကြားမင်းပင် နတ်စစ်သည်အပေါင်းနှင့် နှောင့်ယှက်ငြားသော်လည်း မဖြစ်နိုင်ရာ။

'ပညာရှိတစ်ယောက်ကောင်းက အသောင်း အသန်းမက များလှစွာသော ဗိုလ်ခြေသည် နေအလျှံခိုက်သော'အမိုက်မှောင်ကဲ့သို့ ရှောင်ခွာ လွင့်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာသည်ကို နှလုံးမထားဘဲ တောသားမြေခွေးသည် ယုန်သမင်အပေါင်းကို မကောင်းသဖြင့် နှိပ်နင်း၍မင်းပြုရလျှင် ကေသရရာဇာ ခြင်္သေ့မင်းကို စင်လျက် နိုင်နိုးပိုင်နိုးထင်၍ ခြင်္သေ့မင်း၏ရွှေဂူနားမှာ ထောင်ထားရိုင်းပျလာသကဲ့သို့ တစ်ပါးသောနိုင်ငံ အပေါင်းတို့ကို မကောင်းသဖြင့်ဖြားယောင်း၍ နိုင်ရလျှင် ဤမိထိလာရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီးကိုလည်း နိုင်နိုးပိုင်နိုးထင်၍ မလောက်မလေး ပြုမှားလာချေသောကြောင့် ကြီးစွာသောအန္တရာယ် ရောက်၍ရှိကြရလေ ပြီးသည်ကို သတိမရဘဲ ၁၈ ခေါဘဏီရှိသော ဗိုလ်ထုဗိုလ်တပ်နှင့် အထပ်ထပ် ဝန်းရံတိုက်ဖျက်နှောင့်ယှက်၍ မဖြစ်နိုင်ဘဲလျက် တစ်ယောက်အားနှင့် တရားစစ်ထိုးလိုဟန် ရာဇသံစကားကြားလိုက်သည်မှာ 'သတ္တဝါတို့၏ ကြမ္မာအဟုန် မကုန်သမျှ သုခဖြစ်ကြောင်း ကောင်းရာကို မယူနိုင်ချေဖြစ်သောကြောင့် ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးရှင်က ကရုဏာတော် ရှိသည်နှင့်အညီ ချမ်းသာငြိပ်ဝပ်ကြောင်း ထုံးဟောင်းပြဆိုသော်လည်း အလိုမတူ မယူမကျနိုင်လျှင် နက်ဖြန်နံနက် အချိန်အချက်ရှိသည့်အတိုင်း မြို့တော်အနောက် တံခါးဝပြင်၌ တရားစစ်ထိုးရာမြေတလင်းကို သန့်ရှင်းသုတ်သင် စီရင်ခင်းကျင်း၍ ပြီးစိမ့်မည်။ နက်ဖြန်နံနက်ရောက်လျှင်သာ အဆွေတော် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းက တရားစစ်ထိုးမည့်သူ ပညာရှိကို ထိုမြေတလင်းသို့ ရောက်နှင့်စေ။ အဆွေတော် စိတ်မကုန်သေးလျှင် တရားစစ်ထိုးခြင်းအမှုကိုပင် ပြုစေရဦးတော့မည်'ဟု ရာဇသံစာ စီကုံးရေးသား၍ ထိုပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏အမတ်တွင်ပင် စာပြန်လိုက်၏။

မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း ‘နက်ဖြန်နနက် ကေဝဋ်အမတ်၏ရှုံးခြင်းကို ထင်ရှားစေအံ့’ဟုကြံလျက် မြို့အနောက်တံခါးဝပြင်၌ တရားစစ်ထိုးရာ မြေတလင်းကို သန့်ရှင်းသုတ်သင် စီရင်ခင်းကျင်း၍ ပြီးစေ၏။ နနက်မိုးသောက် ရောက်လတ်သော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ‘မဟောသမကား ပညာအကြံအစည် ဆန်းပြား၏။ အကြောင်း အသို့ဖြစ်မည် မသိနိုင်။ ကေဝဋ်ပုရောဟိတ်အမတ်ကြီးတစ်ယောက်တည်းကိုသာလျှင် မသင့်ချေ’ဟု ကြံပြီးမှ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းခြံရံပြီးလျက် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ မိမိစံတော်မူရာ သစ်တပ်တဲနန်းမှ တရားစစ်ထိုးရာ မြေတလင်းသို့ထွက်သွားလေ၏။

ထိုမြေတလင်းသို့ရောက်လျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းမှစ၍ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ အသင့်ရပ်လျက်ပင် တံခါးဝသို့ မဟောသမကို မျှော်ကြည့်ကာသာလျှင် ငုံ့လင့်နေကြကုန်၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည်လည်း တရားစစ်ထိုးရာတလင်းတွင် မိမိနေရာအခင်း၌ရပ်လျက် ထိုမင်းများနှင့် အတူပင်လျှင် တံခါးဝသို့ရှေးရှုကာ မဟောသမသုခမိန်ကိုမျှော်ကာ ကြည့်ငုံ့လင့်လေ၏။ မဟောသမ သုခမိန်သည် နနက်စောစောကပင်လျှင် နံ့သာရည်ဖြင့်ရေချိုးပြီးမှ အဖိုး ၁ သိန်းထိုက်သော ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးကိုဝတ်လျက် ခပ်သိမ်းစုံစစ်ဘုရင်တို့ဆင်သော တန်ဆာအပေါင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ပြီးသော် အထူးထူးအပြားပြား ကောင်းမြတ်သောခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို စားသောက်ပြီးလျှင် ဖွားဖက်ရွှေဖော် ၉၀၀ မှစ၍ များစွာသော ဗိုလ်မှူးသူရဲအပေါင်းခြံရံလျက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးစံရာ နန်းတော်သို့သွား၍ တံခါးဝပြင်၌ နန်းတော်ကိုရှိခိုးလျက် ရပ်နေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အရှေ့လေသာပြတင်းဖြင့် မျှော်ကြည့်လတ်သော် မဟောသမသုခမိန်ကို မြင်လျှင် အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် “ငါ့သားတော် သုခမိန်။ ဝင်စေ”ဟု မင်းမိန့်ပြန်လိုက်သဖြင့် မဟောသမ သုခမိန်သည်လည်း နန်းတော်သို့ဝင်၍ တင့်အပ်သောနေရာ၌ မင်းကြီးကိုရှိခိုးလျက် ခစား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ချစ်သား။ အဘယ်ကိစ္စရှိ၍ ယခု နန်းတော်သို့ ဝင်လာသနည်း”ဟု မေး၏။

မဟောသမ သုခမိန်ကလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ တရားစစ်ထိုးရာသို့ ထွက်သွားအံ့သောငှာ ယခု နန်းတော်သို့ အကျွန်ုပ် ဝင်လာပါသည်”ဟု လျှောက်သည်တွင်-

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ချစ်သားသုခမိန်။ တရားစစ်ထိုးခြင်း၌ ငါဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စရှိသလော”ဟု မေးတော်မူ၏။

မဟောသမသုခမိန်က “အရှင်မင်းကြီး။ တရားစစ်ထိုးခြင်း၌ အမှုတော်ဆောင်ရွက်ရန် တစ်ပါးကိစ္စ မရှိ။ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကို ပတ္တမြားဖြင့် အကျွန်ုပ် လှည့်ပတ်လိုသည်ဖြစ်၍ အကောက် ၈ ခုရှိသော ပတ္တမြားမျက် မြတ်ကို အကျွန်ုပ်အား သနားတော်မူစေချင်ပါသည်”ဟု လျှောက်တင်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကလည်း “ချစ်သားသုခမိန်။ ကောင်းပြီ။ ပေးအံ့”ဟုဆို၍ ပတ္တမြားကို မဟောသမသုခမိန်အား ပေးတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်းမဟောသမသုခမိန်သည် ပတ္တမြားကိုရလျှင် မင်းကြီးအားရှိခိုး၍ နန်းတော်မှ ထွက်ခဲ့ပြီးသော် သိန္ဓောမြင်းက၊သော အဖိုး ၉ သိန်းထိုက်သော မြင်းရထားကိုစီး၍ ဖွားဖက်ရွှေဖော် ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် နနက်တစ်ချက်တီးကျော်အချိန်လောက်မှ အနောက်တံခါးဝသို့ သွားလေ၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည်လည်း မဟောသမသုခမိန် ရောက်လာခဲ့သည်ဟု တံခါးဝသို့ မျက်နှာရှေးရှု လည်တဆန့်ဆန့် မျှော်ကြည့်လျက် နံနက်အရက်တက်သည်က တစ်ချက်တီးကျော်တိုင်အောင် အရှည်အကြာ နေရခြင်းကြောင့် လည်ပင်းရှည်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ရင်၊ မျက်နှာကို နေပူထိုးခတ်သဖြင့်လည်း ကိုယ်အလုံး ချွေးအမြာမြာ ယိုစီးထွက်ကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် များစွာသော ဖွားဖက်ရွှေဖော် ဗိုလ်ပါအခြံအရံတို့နှင့် သွားကြသောအခါ အချင်းချင်းပြောကြသောအသံ၊ သွားကြသောအသံ၊ ရထားသံ၊ မြင်းသံတို့ဖြင့် မဟောသမဒုက္ခရာရေအပြင်ကို လေအယဉ်မြှောက်တင်၍ ကောင်းကင်ယံက သွန်မှောက်ဘိသကဲ့သို့ ရွံ့ကြောက်ဖွယ်သောအသံ အခြံအရံ ဗိုလ်ပါတို့၏အလယ်၌ ကေသရရာဇာခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရဲရင့်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာ လာလတ်၍ အနောက်တံခါးဝသို့ ရောက်လေသော် တံခါးကိုဖွင့်စေသဖြင့် မြို့ပြင်သို့ထွက်ပြီးလျှင် ရထားမှ ဆင်းသက်၍ နတ်စစ်သည်အပေါင်း ခြံရံအပ်သော သိကြားမင်းကဲ့သို့ ရဲရင့်တင့်တယ်စွာ ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့်တကွ တရားစစ်ထိုးရာ မြေတလင်းသို့ ပတ္တမြားကို လက်ဝါးပေါ်၌တင်ပြကာ သွားလေ၏။

၁၀၀ ကုန်သော ထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းတို့သည် သိကြားမင်းကဲ့သို့ ရဲရင့်တင့်တယ်စွာ လာလတ်သော မဟောသမသုခမိန်ကို မြင်လေသော် “သီရိဝဗုဒ္ဓသူဌေးသား မဟောသမသုခမိန်ဟူသည် ဤသူပင်ထင်၏။ ထိုသူဌေးသားသည် မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် ဤဗျူဒီပါ ကျွန်းအပြင်၌ ၂ ယောက်မရှိသောကျော်စောခြင်းဖြင့် ကျော်စောထင်ရှားသော သူတည်း”ဟု အရာအထောင်မကသော ကြွေးကြော်ခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းမဟောသမသုခမိန်သည် သိကြားမင်းကဲ့သို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် အရွယ်အဆင်း လှပခြင်းဖြင့် လက်ဝါးပြင်၌ ပတ္တမြားကိုတင်လျက် ကေဝဋ်အမတ်ဆီသို့ ရှေးရှုသွားလေ၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် မဟောသမ သုခမိန်၏ လက်ဝါးပေါ်၌ရှိသောပတ္တမြားကို မြင်လေသော် ဆားနှင့် ချဉ်သီး အနီးသို့ရောက်လျှင် လျှာဣန္ဒြေမရ သကဲ့သို့ ပတ္တမြားကိုလိုချင်သော လောဘဇောရမ္မက် လှုပ်ရှားသဖြင့် စိတ်ထားမငြိမ် ကိုယ်ဣန္ဒြေမတည် မဆောင်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းကိုပြုလျက် နှုတ်ခွန်းပျူငှာ သာယာသောစကားဖြင့် ဤသို့ပြောဆို၏။

“စစ်သူကြီးသုခမိန်။ သင်သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၌ ၂ ယောက်မရှိသော စစ်သူကြီးသုခမိန်တည်း။ ငါသည်လည်း စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီး၌ ၂ ယောက်မရှိသော ပုရောဟိတ်သုခမိန်တည်း။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း၌ မဟောသမသုခမိန်သည် မိမိတို့ပြည်သို့ ရောက်လာကုန်သော မင်းအမတ်ပရိသတ်တို့အား ထိုက်ရာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် ဧည့်သည်တို့ဝတ်ကိုပြုတတ်သောအလေ့ရှိ၏ဟု ကျော်စောခြင်းဖြစ်သည်နှင့်အညီ ငါတို့အားလည်း ဧည့်သည်တို့ ဝတ်ကိုပြုလိမ့်မည်ဟု ရည်မှတ်လျက် သင်သုခမိန်ကိုအမှီပြု၍ ဤပြည်သို့ ယခုငါတို့ရောက်လာပါသည်။ ယခု ၄-၅-၆ ရက်ရှိပြီ။ သင်၏လက်ဆောင် တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ငါတို့မရပါ။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ပြုရာသနည်း။ ငါတို့ပြည်သို့ သင်တို့ ရောက်လာပါတပြီးကား။ သုခမိန်ချင်း ဖြစ်သည်နှင့်အညီ နှစ်သက်အပ်သော ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် ဧည့်သည်တို့ဝတ်ကို ပြုလေ၏”ဟုဆို၏။

ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် “မဟောသမသုခမိန်သည် ပဉ္စလရာဇ်မင်းကြီး၏ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော သုခမိန်အမတ်ကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် သုခမိန်အမတ်ကြီးနှင့် ထိုက်တန်သောပဏ္ဏာလက်ဆောင်ကို ရှာကြံကြည့်ရှုသော် ဤဗျူဒီပကျွန်းအပြင်၌ အတုမရှိသော ဤပတ္တမြားကိုရသဖြင့် ယခု တရားစစ်ထိုးရာ သဘင်၌ သုခမိန်အလိုရှိ ပါလျှင် ဤပတ္တမြားကို သုခမိန်အား လက်ဆောင်ပေးရတော့မည်ဟု အောက်မေ့၍ အကျွန်ုပ် ဆောင်ယူခဲ့သည်”ဟု ဆို၏။

မဟောသခေသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်သည် ‘မဟောသကေား ဤပတ္တမြားကို ငါ့အား ပေးမည်ပင် စင်စစ်အကြံရှိ၏’ဟု ထင်မှတ်၍၊ “စစ်သူကြီးသုခမိန်။ ဤပတ္တမြားရတနာကို အဘယ့်ကြောင့် ငါ မနှစ်သက်ဘဲရှိပါအံ့နည်း။ သင်ပေးလိုပါလျှင် ငါ့အား ပေးပါလော့”ဟု ဆိုလျက် လက်ကိုဖြန့်၍ခံလင့်၏။

ထိုအခါ မဟောသခေသုခမိန်သည် “ပုရောဟိတ်သုခမိန်။ သင်အလိုရှိလျှင် ခံလော့”ဟုဆို၍ ကေဝဋ်အမတ်၏ ဖြန့်သောလက်ဝါး လက်ချောင်းကြားသို့ကျအောင် ပစ်ချလိုက်၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် ထိုပတ္တမြားကို လက်ချောင်းဖြင့်ဖမ်းယူခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ လက်ချောင်းကြားမှပတ္တမြားသည် လျှောကျသဖြင့် မြေ၌လိမ်လျော့၍ မဟောသခေသုခမိန်၏ခြေရင်း၌ တည်လေ၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် တပ်မက်မောခြင်းလောဘဇော နှိပ်စက်သဖြင့် မဟောသခေသုခမိန်၏ခြေရင်း၌တည်သော ပတ္တမြားကို ခါးညွတ်ပျောင်းလျက် ဦးခေါင်းဦးစောက်ပြု၍ ကောက်ယူလေ၏။

ထိုအခါ မဟောသခေသုခမိန်သည် ကေဝဋ်အမတ်၏ကျောက်ကုန်းကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့် မထနိုင်အောင် နှိပ်ပြီးလျှင် လက်တစ်ဖက်ဖြင့် လည်ကုပ်ဦးဆက်ကိုကိုင်နှိပ်၍ “ဆရာပုရောဟိတ်။ ထလော့။ အကျွန်ုပ်ကား ဆရာ၏ မြေးလောက်မျှသာတည်း။ ဆရာကား အကျွန်ုပ် ဘိုးလောက်ပေတည်း။ အကျွန်ုပ်ကို ရှိမခိုးပါနှင့်”ဟု ပရိသတ်အပေါင်း ကြားအောင်ကြွေးကြော်လျက် ကျောက်ပျဉ်ပေါ်၌ ဆေးမြစ်ကိုသွေးသကဲ့သို့ ကေဝဋ်အမတ်၏နဖူးကို မြေတလင်းတွင် ထိုမှဤမှပွတ်၍ နဖူးကွဲစုတ်သဖြင့် သွေးထွက်စေပြီးသော်-

“ဟယ်၊ ပုဏ္ဏားမိုက်။ အသက်အရွယ်ကြီးသူဖြစ်လျက် ‘ငါ့အား ရှိမခိုးပါနှင့်’ဟု တောင်းပန်သည်ကိုလျက် နားမထောင်ဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ရှိခိုးချင်ပါသနည်းဟု” ငေါက်ငမ်းလျက် လည်ကုပ်ကိုကိုင်ညှစ်၍ တွန်းပစ်လိုက်သဖြင့် တစ်ဥသဘာခန့်^၁လောက်အရပ်၌ ကျလေ၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည် ထို ကျရာအရပ်မှ လျင်စွာထ၍ ကြောက်အားနှင့် ပြေးလေ၏။ ပတ္တမြားရတနာ ကိုကား မဟောသခေသုခမိန်၏အခြံအရံဖွားဖက်တို့ ကောက်ယူသိမ်းထားကြကုန်၏။ “ငါ့ကို ရှိမခိုးပါနှင့် ထလော့” ဟု ကြွေးကြော်သော ဘုရားလောင်း၏အသံသည် အလုံးစုံသော ဗိုလ်ခြေပရိသတ်တို့ကို လွှမ်းလျက်တည်လေ၏။ မဟောသခေသုခမိန်၏ အခြံအရံပရိသတ်တို့သည် “ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် ငါတို့အရှင်ခြေရင်း၌ ရှိခိုးဦးချခြင်းကို ပြု၏”ဟု တစ်ပြိုင်နက်ကြွေးကြော်ကြသဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်မျှသော အသံတို့ကို ဖြစ်စေကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းမှစ၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော ပဉ္စာလရာဇ်မင်းအမတ် ပရိသတ် ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့သည် မဟောသခေခြေရင်း၌ ဦးခေါင်းညွတ်လျက်နေသော ကေဝဋ်အမတ်ကို မြင်ကြလျှင် “ငါတို့ပညာရှိသည် မဟောသကို ရှိခိုးသဖြင့် ရှုံးခြင်းသို့ရောက်ခဲ့ပြီ။ ငါတို့ပြေးနိုင်မှ အသက်ချမ်းသာရာရအံ့”ဟူ၍ မိမိတို့စီးနင်းသော မြင်းတို့ကို အသီးအသီးတက်စီးကြလျက် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ရှေးရှု ကြောက်လန့်သောနှလုံးနှင့် ရုန်းရင်းခတ်မျှ ပြေးကြကုန်၏။

မဟောသခေသုခမိန်၏ အခြံအရံပရိသတ်တို့သည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းမှစ၍ ပဉ္စာလရာဇ်ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့ ပြေးကြသည်ကို မြင်လေသော် “စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းနှင့်တကွ စစ်ရှုံး၍ ပြေးလေပြီ။ လိုက်ကြကုန်၊ ဖမ်းဆီးကြကုန်”ဟု တစ်ပြိုင်နက်တည်း ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

- ထို ကြွေးကြော်သောအသံကို ကြားပြန်သဖြင့် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းမှစ၍ မှူးမတ်ဗိုလ်ခြေ အပေါင်းတို့သည် မဟောသခေသုခမိန်၏သူရဲသူခက်တို့ နောက်ကထက်ကြပ်လိုက်လာဘိသကဲ့သို့ ပြင်းစွာကြောက်လန့်ခြင်းဖြင့် မသိမ်းမအုပ်နိုင်အောင်ဗိုလ်ထုကွဲ၍ ဖရိုဖရဲ ကိုယ်လွှတ်သာလျှင် ပြေးကြကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန်၏ စစ်သည်ဗိုလ်ခြေ အခြေအရံ သူရဲသူခက်တို့သည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်^{၁၆} ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြွေးကြော်ကြလျက် မြူးထူးရွှင်ပျကုန်၏။ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း များစွာသော အခြံအရံနှင့်တကွ မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏စစ်သည် သူရဲသူခက်တို့သည် ဖရိုဖရဲကွဲ၍ ၃ ယူနောခန့်လောက် ရောက်အောင် ပြေးကြလေကုန်၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည်လည်း မဟောသမသုခမိန်ပစ်လွှင့်လိုက်၍ ကျရာအရပ်မှထပြေးပြီးလျှင် မိမိမြင်းကိုတက်စီး၍ နဖူး၌ မြေတွင်ပွတ်ဆောင့်မိသောအနာမှ ယိုသောသွေးကိုသုတ်လျက် “အချင်းတို့။ မပြေးကြနှင့်။ သူကြွယ်သားကို ငါ ရှိခိုးသည်မဟုတ်။ ရပ်ကြကုန်၊ ရပ်ကြကုန်”ဟုဆို၍ စစ်သည်တို့ပြေးရာ နောက်က အစဉ်တစိုက်လိုက်၏။

စစ်သည်အပေါင်းတို့သည်လည်း ကေဝဋ်အမတ်၏စကားကို နားမထောင်မူ၍သာလျှင် “ဟယ်၊ ပုဏ္ဏားမိုက်။ ပညာချင်းမတူဘဲလျက် တရားစစ်ထိုးအံ့ဟု သူ့ကို အစတင်ဆိုပြီးလျှင် သင့်၏မြေးလောက်မျှသာရှိသာ မဟောသမကို ရှိခိုးဘိ၏။ သင့်စကားကို အသူနားထောင်အံ့နည်း”ဟု ဆဲဆိုရေရွတ်ကြလျက် ပြေးကြကုန်၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည်လည်း မင်း၊မူ၊မတ်၊ဗိုလ်ခြေစစ်သည်တို့ကို လျင်စွာအပြင်းလိုက်၍၊ မိလေသော်-

“အချင်းတို့။ အဘယ့်ကြောင့် ပြေးကြသနည်း။ သူကြွယ်သားကို ငါ ရှိမခိုး။ သူကြွယ်သားသာ ငါ့ကို ပတ္တမြားဖြင့် လှည့်စား၍ မတရားသောအမှုကိုပြု၏။ မကြောက်ကြကုန်လင့်”ဟု စစ်သည်သူရဲအပေါင်းတို့ကို နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းမှစ၍ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းတို့အားလည်း-

“အရှင်မင်းကြီးတို့။ ကျွန်ုပ်သည် သူကြွယ်သားကို ရှိမခိုးဘဲလျက် သူကြွယ်သား၏ လှည့်စားသော အမှုအရာကို ယုံမှားတော်မူကြသဖြင့် အရေးအခွင့်လစ်ဟင်း၍ ယခုရှိချေပြီ။ လုံ့လကိုလျှော့တော်မမူကြသင့်။ ယခုစစ်သည်သူရဲအပေါင်းတို့ကို သိမ်းရုံးတော်မူကြပါ”ဟု လျှောက်ထားပြောဆိုသည်တွင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းလည်း ကေဝဋ်အမတ်၏စကားကို နာယူသဖြင့် ဖရိုဖရဲကွဲလေပြီးသော စစ်သည် အပေါင်းတို့ကို တစ်ဖန်သိမ်းဆည်းရုံး စုစည်းသော် မိမိနေရာ သစ်တပ်တဲနန်းသို့ ပြန်လည်၍ဝင်ပြန်လေ၏။

ထို ၁၈ ခေါဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏ စစ်သည်သူရဲအပေါင်းတို့သည် စစ်သည် တစ်ယောက်လျှင် ကျောက်ခဲတစ်ခုစီကိုင်၍ပင် ပစ်သော်လည်း မိထိလာပြည်အလုံး၌ စပါးကို လေးနှင့်ခြင်သကဲ့သို့ မြို့တံတိုင်းနှင့်အမျှ ကျောက်ခဲဖြင့် ပြည့်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း တစ်ခုသော ကေသရရာဇ်သေံမင်းကို အရာအထောင်သောမြွေခွေးတို့သည် ဘုန်းအာနုဘော်မတူခြင်းကြောင့် နိုင်အံ့သောအခွင့်ကို ရှာကြ၍ မရနိုင်သကဲ့သို့ ဘုရားလောင်း၏ ဘုန်းပညာအာနုဘော်သည် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းစစ်သည်အပေါင်းကို အုပ်မိုးဖုံးလွှမ်းလျက် နေသောကြောင့် တစ်ယောက်သောသူမျှ ကျောက်ခဲဖြင့် ပစ်အံ့ဟူသောအကြံကို မကြံနိုင်ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ဤကား ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်၏ဘုန်းပညာအစွမ်းဖြင့် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကို ရှေးဦးစွာ စစ်အောင်ခြင်းတည်း။

၄၂။ ၂ကြိမ်မြောက် စစ်ဆောင်ခန်း

စုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ၁၈ ခေါဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကို သိမ်းဆည်းရုံးစု၍ မိမိတို့၏ သစ်တပ်တဲနန်းသို့ ပြန်၍ဝင်ပြီးသော် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကိုခေါ်တော်မူ၍ “ဆရာ ပုရောဟိတ်။ ယခု အသို့ကြံရသော် ကောင်းမည်နည်း”ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်းပြန်၏။

မင်းကြီးမိန့်တော်မူသော စကားကိုကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ကြံခဲ့သမျှသောအမှုမှာ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းတစ်ယောက်ကိုမှီ၍ ပြည်သူပြည်သားတို့ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းဖြစ် လိမ့်မည်ကို ထောက်ထား၍ သနားညှာတာသဖြင့် အသာတကြည် ဝင်လိုလည်း ဝင်ပါစေဟု ခြိမ်းခြောက်ရုံမျှ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ခြိမ်းခြောက်ကာမျှနှင့် မဝင်လိုလျှင် မြို့ပြင်သို့ တစ်ယောက်သောသူမျှ မထွက်စေဘဲ၊ တံခါးမ၊ တံခါးငယ်တို့ကိုပိတ်ဆို့၍ များစွာ ဗိုလ်ခြေနှင့် ကြပ်ကြပ်တည်းတည်း ဖိစီးတိုက်ဖျက်ရလျှင် ခံရပ်နိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ကြာလိုသမျှ ကြာစေ။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကိုမရဘဲ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လည်တော်မမူလင့်”ဟု လျှောက်၏။

စုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းသည်လည်း “ဆရာပုရောဟိတ်။ ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံ၏။ ယင်းသို့သောအခါ မဟောသခေသုခမိန့်က သူလျှို့ထားသောအမတ်တို့သည် ထိုသို့ မင်း၊အမတ်တို့ အကြံရှိကြောင်းကို ရှေးနည်းအတူ မြားဖျားတွင်စာဆွဲ၍ ပစ်လွှတ်လိုက်သဖြင့် မဟောသခေသုခမိန့်သိလေသော် ဤသို့အကြံဖြစ်၏။

‘ငါတို့ ဝိဒေဟရာဇ်စစ်သည် ဗိုလ်ခြေနှင့် ပဉ္စာလရာဇ် စစ်သည်ဗိုလ်ခြေကို နှိုင်းယှဉ်သည်ရှိသော် မြစ်ငယ်၊ ချောင်းငယ်ရေနှင့် မဟာသမုဒ္ဒရာရေကို နှိုင်းယှဉ်သကဲ့သို့ ငါတို့စစ်သည်ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ချေသည်။ ထို ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့သည် ငါတို့ပြည်ကို အရှည်အကြာ ဝန်းရံ၍နေသဖြင့် ပြည်သူ ပြည်သားအပေါင်း ဆင်းရဲကျဉ်းမြောင်းစွာ ချမ်းသာမရ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် တစ်ခုသောဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ထိုပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည် အပေါင်းတို့ကို လျင်စွာပြေးစေအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ အတိုင်အပင် အပြောအဆိုပညာ၌ လိမ္မာရဲရင့်သောသူကို ခုံစမ်းဆင်ခြင်လတ်သော် ‘ငါတို့အရှင်ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏ ပုရောဟိတ်အဖြစ်သော အနုကေဝဋ် အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားသည် အတိုင်အပင် အပြောအဆိုပညာ၌ လိမ္မာရဲရင့်၏’ဟုဆင်ခြင်မိသဖြင့် အနုကေဝဋ်ကို ခေါ်စေပြီးလျှင်-

“ဆရာပုရောဟိတ်။ အကျွန်ုပ်သည် ဆရာနှင့်တိုင်ပင်၍ ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့ကို နှင်ဖို့ရလျှင်”ထိုသူတို့ မရပ်မခံနိုင်ရာဟု တစ်ခုသောအကြောင်းကို ကျွန်ုပ် ကြံမိ၏။ ထိုသို့အကြံရှိတိုင်း ဆရာလည်း ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းချမ်းသာကြောင်း ကောင်းမြတ်သောသတိ၊ပညာ အဆင်အခြင်ဖြင့် အရှင်အရေးတော် လှအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်”ဟုဆို၏။

မဟောသခေသုခမိန့်စကားကိုကြားလျှင် အနုကေဝဋ် အမတ်ပုဏ္ဏားသည် “အရှင် မဟောသခေသုခမိန့်။ အဘယ်အမှုကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ရွက်ရမည်နည်း။ ဆောင်ရွက်ရန်အမှုကိုသာ အမိန့်ရှိတော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

မဟောသခေသုခမိန့်သည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ ဆောင်ရွက်ရမည့်အမှုအခွင့်မှာ မြို့တံတိုင်းငယ်ပေါ်က နေပြီးလျှင် အကျွန်ုပ်တို့စစ်သည်များကို မမြင်စေလိုယောင် မျက်နှာစောင်းလှည့်ကြည့်ဟန်ပြု၍ မုန့်၊ ငါး၊ အမဲ၊ ခဲဖွယ်စားဖွယ်များကို ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့အား ပေးချလျက် ဤသို့ဆိုရမည်။

“တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော ဧကရာဇ်မင်းကြီး၏ စစ်သည်တော်အပေါင်းတို့။ အကျွန်ုပ်သည် လက်ဆောင်အလိုငှာ ပေးချလိုက်သော ဤခဲဖွယ်စားဖွယ် မုန့်၊

ငါး, အမဲအပေါင်းတို့ကို သုံးဆောင်တော်မူကြပါ။ အမှုအခွင့်ဆိုသည်မှာ သင်တို့၌ စိုးရိမ်ရန်မရှိပြီ။ ယနေ့မှ ၂ ရက်, ၃ ရက် နေလျှင် ဤမိထိလာပြည်ကို အလွယ်တကူသိမ်းယူရပါလိမ့်မည်။

“ယခု မိထိလာပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် ဆောင်းလှောင်ကြက်ကဲ့သို့ ထွက်ပြေးရာမမြင်။ ပူပန်ညှိုးငယ် ကိုးကွယ်ရာမရ ဒုက္ခနင်းနှိပ်၍ ကိုယ်,စိတ် ကျဉ်းမြောင်းကြလှပြီ။ ၂ ရက်, ၃ ရက်တိုင်ရုံမျှ ကြပ်ကြပ် တည်းတည်းပိတ်ဆို့, ဝန်းရံလျက် တိုက်ဖျက်ခြင်းလုံ့လကို ပြုတော်မူကြလျှင် မြို့တွင်း၌ အချင်းချင်း ရန်မီးထသဖြင့် တံခါးကို ဖွင့်၍ပေးလတ္တံ့။ မကြာမမြင့်မီလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းနှင့် ယုတ်မာဆိုးညစ်လှစွာသော သူကြွယ်သားကို ဖမ်းယူရမည်ကား မချွတ်ရာဟု ဆိုလော့။

“ထိုသို့ သင်ဆိုသောစကားကို ငါတို့စစ်သည်များကြားလျှင် သင့်ကို ဆဲဆိုခြိမ်းခြောက်၍ ပဉ္စာလရာဇ် စစ်သည်တို့ မြင်စဉ်ပင်လျှင် ချည်နှောင်ပုတ်ခတ်လျက် ဆံပင်ကို ၅ စိတ်ခွဲ၍ ထုံးပြီးလျှင် အုတ်မှုန့်ဖြင့် ကြံဖြူးခြင်း, နား ၂ ဖက်၌ ပန်းစိမ်းပန်စေခြင်း, ဝါးခြမ်းစိတ်ဖြင့် လက်ရုံးလက်ပြင် ကျောပြင်တို့၌ အပိန့်ထအောင်ရိုက်နှက်ခြင်း၊ ကျော၌ ထုံးရည်တို့ဖြင့်အရေးသားခြင်း ရာဇဒဏ်ကိုပြုပြီးမှ မြို့ကြီးတံတိုင်းပေါ်၍ သို့တင်၍ သင့်ကို ဆိုင်း၌ ကြိုးခတ်ပြီးလျှင် ‘အကြံအစည်ကိုဖျက်တတ်သော ဟယ်၊ ပုဏ္ဏားယုတ်။ နင်သည် ငါတို့မြို့နှင့် မတန်။ သွားလေ’ဟု ဆဲဆိုခြိမ်းခြောက်လျက် ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်ဘောင်သို့ ချလိုက်စေအံ့။ ထိုအခါ ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည် တို့သည် သင့်ကိုဆောင်ယူ၍ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းအား ဆက်လတ္တံ့။ သင့်ကို ပဉ္စာလရာဇ်မင်းမြင်လျှင် သင်၌ အဘယ်အပြစ်ရှိ၍ ဤသို့သောရာဇဒဏ်ကို ခံရသနည်းဟု မေးလတ္တံ့။ ထိုသို့ မင်းကြီးမေးလျှင် ဤသို့သင်လျှောက်လေ။

‘အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အဘိုးအဖမှဆင်းသက်၍ ထီးနန်းအဆက်ဆက် မပျက်သော ပုရောဟိတ်အမတ်မျိုး ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဤဝိဒေဟရာဇ်မင်းလက်ထက်တိုင် သူကြွယ်သားကို သူကောင်းမပြုမီ ရှေးအထက်က ကျွန်ုပ်၌ များစွာသောစည်းစိမ်ချမ်းသာ အခြံအရံရှိ၏။ သူကြွယ်သားကို သူကောင်းပြု၍ စစ်သူကြီး အရာ၌ ထားရာတွင်မှသာ သူကြွယ်သားသည် အကျွန်ုပ်ကို ‘ငါ့အား မခညွတ် နေကောင်းအံ့လော’ဟု အမျက်ရန်ငြိုး ထား၍ မင်းကြီးအားကုန်းချောစားလျှင်^{၂၀၀}မင်းကြီးအမျက်ဝင်၍ အကျွန်ုပ်စည်းစိမ်ကို ဖျက်ဆီးစေသဖြင့် သူကြွယ်သားကြောင့် အကျွန်ုပ် ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ အသက်မွေး၍နေရပါသည်။

‘ဤကဲ့သို့ သူကြွယ်သားဖျက်ဆီးရာ ခံနေရသောအမှုကို အကျွန်ုပ် စိတ်စွဲမပြေနိုင်သဖြင့် ‘အဘယ်အခါမှ အခွင့်ရ၍ သူကြွယ်သား၏ဦးလည်ကို သန်လျက်စာ ကျွေးရပါအံ့နည်း’ဟု တောင့်တလျက်နေစဉ် ထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းတို့သခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီးသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ တိုင်းကြီးပြည်ကြီးအပေါင်းကို လှည့်လည်သိမ်းယူတော်မူ၍ ယခုမိထိလာပြည်သို့ ၁၈ ခေါ်ဘဏီ ဗိုလ်ထုနှင့် ဖြန့်ချိတော်မူလာပြီ’ဟု ကြားရလျှင် စိတ်ထဲဝမ်းသာခြင်းနှင့် တောင့်တမျှော်တမ်းလျက်ရှိပါသည်။

‘အရှင်မင်းကြီး။ ဤပြည်သို့ရောက်၍ ဝန်းရံတော်မူစဉ်ကပင်လည်း ရွှေဖဝါးတော်အောက် ဝင်ရောက်ချင် လျက်နှင့် သူ့လက်ခုပ်ရေဖြစ်ချေသောကြောင့် မလှုပ်မရှားသာဖြစ်၍ အခွင့်ကိုသာ မြော်ချင်ကြည့်ရှုလျက်နေသည်နှင့် ယနေ့မှ အခွင့်ရပြီထင်သဖြင့် တံတိုင်းငယ်ပေါ်ကနေလျက် စစ်သည်တော်တို့အား ငါး, အမဲ, ခဲဖွယ်, ဘောဇဉ်တို့ကိုပေး၍ မိထိလာပြည်သူပြည်သားတို့ ဆောင်းလှောင်ကြက်ကဲ့သို့ ထွက်ပြေးရာမမြင်။ ပင်ပန်းစွာ ရှိကြောင်းကို ပြောဆိုမိရာတွင် အကျွန်ုပ်ကို အရှင်မင်းကြီး၏ အပင်းအသင်းထင်မှတ်၍ ဤသို့သော ရာဇဒဏ်နှင့်

ဆိုင်း၌ထည့်၍ ကြိုးခတ်လျက် မြို့ရိုးပေါ်မှ နှင်ချလိုက်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းကို စစ်သည်တော်တို့ အမြင်အကြား အသိပင်ဖြစ်၍ မေးတော်မူလျှင် သိရပါလိမ့်မည်'ဟု အထူးထူးအပြားပြားသော အခြင်းအရာဖြင့် ယုံကြည်လောက်အောင် ပြောဆိုလျှောက်ထား၍၊ သင့်အား မင်းကြီးယုံမှတ်သဖြင့် အကျွမ်းဝင်သောအခါ လျှောက်ထားရမည်မှာ-

'အရှင်မင်းကြီး။ ယခုမှာ အကျွန်ုပ်ရောက်ရှိပြီ။ မည်သည်ကိုမျှ စိုးရိမ်တော်မမူလင့်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းနှင့် သူကြွယ်သားတို့၏အသက်ကို ရှင်စေရမည် မဟုတ်။ အကျွန်ုပ်သည် ဤမြို့၌ ခိုင်လုံရာအရပ်၊ မခိုင်လုံရာအရပ်ကိုလည်း သိ၏။ ဤရေကျုံး၌ မိကျောင်းရှိရာအရပ်၊ မရှိရာအရပ်ကိုလည်း သိ၏။ ထို့ကြောင့် မကြာမမြင့်မီပင်လျှင် ဤမြို့ကိုသိမ်းယူ၍ ရွှေလက်တော်ရောက် ဆက်သပါမည်'ဟု လျှောက်ထားလေ။

"ထိုသို့ လျှောက်ထားလျှင် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် သင့်အားယုံမှတ်သဖြင့် များစွာသော အချိုးအမြောက် ကိုပေး၍ စစ်သည်ဗိုလ်ပါကိုလည်း အပ်နှင်းလတ္တံ့။ ထိုသို့ချိုးမြှောက်သောအခါ မင်း၊အမတ်၊ စစ်မှူး၊ စစ်ကြပ်ငှ်ကို၊ 'နောင်မိထိလာပြည်ပျက်စီးလျှင် သူ့လူ၊ငါ့လူသိသာအောင် အမှတ်အသားဖြစ်စေရမည်'ဟု ထိုသူတို့ အဝတ်တန်ဆာ၌ ငါ၏တံဆိပ်အမှတ် ထိုးခတ်ပြီးမှ စစ်သည်အပေါင်းတို့ကို မိကျောင်းရှိရာကျုံးသို့ ဆင်းသက်စေလော့။ ထို စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့သည် မိကျောင်းဘေးကြောင့် ကျုံးကို မဆင်းမသက်ဝံ့ကြသောအခါ မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်လေ။

'အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ပင် စီးပွားတော်ကိုအလိုရှိ၍ အားထုတ်သော်လည်း အများမညီလျှင် မဖြစ်နိုင်ရာ။ ယခု အကျွန်ုပ် ဤမြို့ကျုံး၌ ဖောက်ထွင်းနိုင်ရာလွယ်ရာကို ညွှန်ပြနှိုးဆော်ပါသော်လည်း အရှင် စစ်သည်တော် တို့သည် မနာမယူ ဆုတ်နစ်ကြသောကြောင့် အကြောင်းကိုသိရအောင် ရှုကြည့်ဆင်ခြင်လျှင် ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သော ထီးဆောင်းမင်းနှင့်တကွ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးတို့မှစ၍ စစ်ကဲ၊ စစ်ကြီး၊ အမှူးအကြီးဟူသမျှတို့ကို သူကြွယ်သားက တံစိုးပေး၍ ဖြားယောင်းသဖြင့် သူကြွယ်သား၏ အဝင်အပါချည်းဖြစ်ကြောင်းကို သိရပါသည်။

'အကြီးအကဲ အမှူးအမတ်ဟူသမျှတို့၌ သူကြွယ်သား၏တံစိုးကို မစားသောသူမည်သည် မရှိပါ။ ယခု ထိုသူတို့သည် ကိုယ်သာအရှင်ထံရင်းမကင်းအတွင်းသားကဲ့သို့ပြု၏။ စိတ်မူကား သူကြွယ်သား၏ အချင်းအပင်း အသင်းချည်းဖြစ်၍ ကုန်ချေပြီ။ အကျွန်ုပ်တစ်ယောက်သာလျှင် ကိုယ်စိတ်အခြားမရှိသော အရှင် ကျွန်တော်ရင်း ဖြစ်တော့သည်။ ယခု အကျွန်ုပ် လျှောက်ထားသမျှစကားကို ယုံကြည်တော်မမူလျှင် ထို မင်း၊ အမတ်၊ စစ်ကဲ၊ စစ်ကြပ်တို့ကို စစ်ဝတ်တန်ဆာဆင်လျက် လာခဲ့ကြဟု အမိန့်တော်နှင့်ခေါ်တော်မူ၍ ရောက်ကြသောအခါ ထိုသူတို့ဆင်ဝတ်သော အဝတ်တန်ဆာတို့၌ သူကြွယ်သားက နှိပ်ခတ်လိုက်သော တံဆိပ်ကို အမှတ်မထင် ရှုကြည့်တော်မူလျှင် မြင်တော်မူပါလိမ့်မည်။ ထိုအခါမှ အကျွန်ုပ်စကားကို ယုံကြည်တော်မူပါ'ဟု လျှောက်လေ။

"ထိုသို့လျှောက်ထားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသည် သင်၏စကားကို လိုက်နာလျက် ထို မင်း၊ အမတ်၊ အကြီး၊အကြပ်တို့ကို သင်ဆိုတိုင်း ခေါ်စေ၍ကြည့်လတ်သော် တံဆိပ်ကိုမြင်သဖြင့် ကြောက်လန့်ခြင်းပြင်းစွာဖြစ်၍ ထိုသူတို့နေရာသို့ ပြန်သွားစေပြီးလျှင် သင့်ကို "ဆရာအနုကေဝဋ်။ အသို့ပြုရသော် ကောင်းအံ့နည်းဟု တိုင်ပင်လတ္တံ့။" ထိုသို့တိုင်ပင်သောအခါ ဤသို့လျှောက်လေ။

"အရှင်မင်းကြီး။ သူကြွယ်သားသည် လှည့်ဖြားတတ်သောအကြံအစည် ရှိ၏။ အရှင်စစ်သည်တော် အပေါင်းတို့သည်လည်း သူ့စစ်သည် ဖြစ်၍ ကုန်ချေပြီ။ ထို ကေဝဋ်အမတ် အစရှိသော အရှင်စစ်သည်တော်တို့ပင်

အရှင်မင်းကြီးကိုဖမ်းယူ၍ သူကြွယ်သားအား မျက်နှာပြုမည်^{၂၁}ကိုလည်းမသိနိုင်ဖြစ်သောကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသိစေရဘဲ ယနေ့ညဉ့်ပင် သန်းခေါင်ကျော်အချိန်ရောက်လျှင် အရှင်မင်းကြီးနှင့် အကျွန်ုပ်တို့ ၂ ယောက်တည်းသာ မြင်းစီး၍ထွက်ပြေးရသော် ကောင်းမည်ထင်ပါသည်။ ဤတပ်တော်ထဲ၌ တစ်နေ့မျှ နှံ့ဖင့်၍^{၂၂}နေသဖြင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် အကျိုးမဲ့ ရန်သူလက်တွင် အသက်ကုန်ရတော့မည်”ဟု လျှောက်တင်လေ။

“ထိုသို့လျှောက်တင်တိုင်း ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် ကြောက်လန့်လျက် ထွက်ပြေးလတ္တံ့။ ထိုပဉ္စာလရာဇ်မင်း ထွက်ပြေးသောအခါ သင်သည် အတန်ငယ်လိုက်ပြီးမှ ပြန်ခဲ့သဖြင့် ငါ၏စစ်သည်များကို ‘အကြောင်းစကား ကြားသိစေလော့’ဟု အစမှသည် အဆုံးတိုင်အောင် လာလတ္တံ့သော အရေးကိုမြင်သဖြင့် အလုံးစုံသော အခွင့်ကို အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏား^{၂၃}အား သွန်သင်မှာထား၏။

အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် “အရှင်သုခမိန်။ စိုးရိမ်တော်မမူလင့်။ အရှင်သုခမိန်ဆိုတိုင်း အကျွန်ုပ် ဆောင်ရွက်အံ့”ဟု ဝန်ခံ၏။ မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် “ဆရာပုဏ္ဏား။ အကျွန်ုပ် မှာထားတိုင်းပြောဆို ဆောင်ရွက်နိုင်၏ ဟူ၍ကား ဝန်ခံပြီ။ အချည်အနှောင် အရိုက်အနှက်ကိုကား ဆရာပုဏ္ဏား ခံနိုင်ပါမည်လော”ဟု မေး၏။ “အရှင်သုခမိန်။ စိုးရိမ်တော်မမူနှင့်။ မျက်စိ၊ ခြေ၊ လက် မကျိုးမပျက် အသက်မသေရုံမျှသာ ရှိပါစေ။ ထိုမှတစ်ပါး အလိုရှိတိုင်း ပြုတော်မူလော့။ အကျွန်ုပ် ခံပါမည်”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏား၏အိမ်၌ သား၊ မယား၊ အခြံအရံတို့အား များစွာ အချီးအမြှောက်တို့ဖြင့်ချီးမြှောက်ပြီးလျှင် အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် မြို့တံတိုင်းငယ်ပေါ်က နေစေလျက် ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့အား ပေးကမ်းချီးမြှောက် ပြောဆိုစေသဖြင့် အပြစ်ပြု၍ ရာဒေဏ်ကြီးစွာနှင့် ဆိုင်း၌ ကြိုးခတ်ပြီးသော် မြို့ကြီးတံတိုင်းပေါ်က ဆွဲချနှင့်ထုတ်လိုက်စေ၏။

ပဉ္စာလရာဇ်မင်းစစ်သည်တို့သည်လည်း အနုကေဝဋ်ကိုယူဆောင်၍ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းအား ဆက်ကြကုန်၏။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် အနုကေဝဋ်အမတ်ကို စစ်မေးလျှင် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် မဟောသဓမ္မသုခမိန်အား အပြစ်ဖို့၍ ယုံကြည်လောက်အောင်လျှောက်ထားသဖြင့် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် အနုကေဝဋ်အမတ်အား ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ ကြီးစွာသော အချီးအမြှောက်ကိုပေးလျက် စစ်သည်အပေါင်းကို အပ်နှင်း၏။

ထိုအခါ အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် စစ်ကွပ်စစ်ကြပ်ပြု၍^{၂၄}အမှုအမတ်ကြီးတို့အား အမှတ်အသား ဖြစ်စေရမည်ဟု တန်ဆာအဝတ်တို့၌ တံဆိပ်ခတ်ပြီးလျှင် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းစစ်သည်အပေါင်းတို့ကို “အချင်းတို့။ ဤအရပ်က ဆင်းကြကုန်။ ယခုပင် မိထိလာပြည်ကို ယူအံ့”ဟုဆိုလျက် မိကျောင်းရှိရာ ရေကျုံးသို့ ဆင်းသက်စေ၏။ ထိုသို့ စစ်သည်အပေါင်းတို့ ရေကျုံးကို ကူးသန်းကြလတ်သော် ကျုံးထဲ၌ကျက်စားသော မိကျောင်းတို့သည်လည်း ဖမ်းယူကိုက်ခဲကြကုန်၏။

မြို့ထိပ် ပစ္စင်၊ ရင်တား၊ သူရဲပြေးတို့၌ စီးနင်း၍နေကုန်သော သူရဲသူခက်တို့သည်လည်း မြား၊ လှံ၊ စသော လက်နက်တို့ဖြင့် ပစ်ခတ်ကုန်၏။ ထိုသို့ မိကျောင်းဘေး၊ လက်နက်ဘေးကြောင့် ပဉ္စာလရာဇ်မင်း စစ်သည်တို့အား များစွာ အသက်အန္တရာယ် ရောက်လေကုန်၏။ ထိုပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်အပေါင်းတို့သည် အပျက်အစီး အထိအပါးများခြင်းကြောင့် စစ်မှု၊ စစ်ကြပ်တို့က ကွပ်ညှပ်နှိုးဆော်သော်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ကျုံးထဲသို့ မဆင်းမသက်ဝံ့ကြကုန်။

ထိုအခါ အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးထံ သွား၍ “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် မိထိလာပြည်ကို အလွယ်တကူသိမ်းယူလိုသဖြင့် ကျုံး၌ ရေတိမ်ရာ၊မိကျောင်းမရှိရာ အရပ်ကိုညွှန်ပြ၍ ‘ဆင်းသက်ကြကုန်’ဟု နှိုးဆော်ကွပ်ညှပ်ပါသော်လည်း မဆင်းမသက် မထိမဲ့မြင်သာ”^{၁၆} နေကြကုန်၏။ ကျုံးတစ်ဘက်ကိုကူးမိသော သူတို့ကိုလည်း မြို့စီး၊မြို့နင်း ပါးရာ၊ မခိုင်မလုံရာကို ညွှန်ပြ၍ ‘မြို့ရင်းသို့ ကပ်ကြကုန်’ဟု နှိုးဆော် ကွပ်ညှပ်ပါသော်လည်း ချဉ်းယောင်ကပ်ယောင် ရှောင်ကာရှားကာ မထိမဲ့မြင်သာ ပြုကြကုန်၏။

“ထိုသို့ပြုကြကုန်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းကိုသိ၍ ကျွန်ုပ် ရှုကြည့်ဆင်ခြင် ခုံစမ်းလျှင် ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သော ထီးဆောင်းမင်းတို့နှင့်တကွ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးတို့မှစ၍ အလုံးစုံသော စစ်မှုး၊ စစ်ကြပ်တို့အား သူကြွယ်သားက တံစိုးလက်ဆောင်ပေးသဖြင့် အရှင်ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ထုတ်အန်၍၊ သူကြွယ်သား၏ သစ္စာဝင်ကြကြောင်းကို သိရပါသည်။ အကျွန်ုပ်လျှောက်ချက်အတိုင်း ယုံတော်မမူလျှင် ထိုစစ်မှုး၊စစ်ကြပ်၊ မင်းမှုးမတ်၊ ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့ကို အသီးသီးခေါ်၍ အမှတ်မထင် ရှုကြည့်တော်မူပါ။ ထိုသူတို့ဝတ်ဆင်သည့် အဝတ်တန်ဆာတွင် သူကြွယ်သားက နိပ်ခတ်လိုက်သောတံဆိပ်ကို မြင်တော်မူပါလိမ့်မည်။ ဤသို့မြင်ရမှ အကျွန်ုပ်စကားကို ယုံကြည်တော်မူပါတော့”ဟု လျှောက်၏။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် အနုကေဝဋ်စကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းလှပြီ။ ခုံစမ်းဆင်ခြင်အံ့”ဟုဆိုလျက် ၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သော ထီးဆောင်းမင်းတို့နှင့်တကွ ကေဝဋ်အမတ်မှစ၍ အလုံးစုံသော စစ်မှုး၊ စစ်ကြပ်တို့ကို “ယခုဝတ်ဆင်သည့် စစ်ဝတ်စစ်တန်ဆာနှင့် လာခဲ့ရမည်”ဟု အသီးအသီး ခေါ်စေပြီးလျှင်၊ ထိုသူတို့ဝတ်ဆင်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို အမှတ်မဲ့ကြည့်သဖြင့် တံဆိပ်အကွရာတို့ကိုမြင်လေသော် ‘ဤသူတို့ကား မဟောသခေ၏ တံစိုးကို စားရိုးမှန်ချေပြီ’ဟု နှလုံးသန့်ဌာန်^{၁၇}စွဲမှတ်လျက် ထိုသူတို့အား စိတ်ထားတစ်သွယ်ခံ၍^{၁၈}တစ်နိုင်ငံစီ လူမျိုးကွဲပြားခြင်းကြောင့် အတင်းအကြပ် မမေးမစစ်ဝံ့သဖြင့် လျှောက်ပတ်ရုံသောစကားမျှကိုသာ မေးမြန်း ပြောဆိုပြီးလျှင် မိမိတို့နေရာသို့ ပြန်သွားစေ၏။

ထို စစ်မှုး၊ စစ်ကြပ်တို့ကို ရှုကြည့်ခုံစမ်းပြီးသောနောက်မှ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကို ခေါ်တော်မူ၍ “ဆရာပုရောဟိတ်။ သင်လျှောက်တိုင်း ထိုသူတို့၌ အမှုမှန်၍ ရှိချေပြီ။ ယခု အသို့ကြံရသော် ကောင်းမည်နည်း”ဟု မေး၏။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး မိန့်တော်မူသောစကားကို ကြားလျှင်-

အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အပရန်မီးကို အနီးမရောက်အောင် ကာဆီးကာလွယ်၏။ အတွင်းရန်ကို ပယ်လွယ်ပစ်ခြင်းငှာ အလွန်ခဲ၏။ ထို့ကြောင့် အထူးကြံဖွယ် မရှိပြီ။ ဤအရပ်တွင် မြင့်ရှည်စွာ နေသဖြင့် သူကြွယ်သား ဖမ်းငင်သိမ်းယူ ကလူစားခြင်း^{၁၉}ကိုသာ ခံရတော့မည်။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုသူတို့ အမှုအရာထူးသောကြောင့် အကြောင်းကိုခုံစမ်း၍ သိဦးကပင် လျှောက်ထားချင်လျက် အကျွန်ုပ်အား အရှင့်စိတ်တော် မနူးမနပ်၍ ဥပဒ်^{၂၀}ဖြစ်ပြန်မည်များကို စဉ်းစားထောက်ချင့်လျက် နေရပါသည်။

“ယခုမူကား ကိုယ်တော်ပင် အတပ်အကြပ်မြင်သိ၍ ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ကြားသိတိုင်း အကုန်အစင် လျှောက်ရပါတော့မည်။ အရှင်မင်းကြီး ယုံမှတ်တော်မူသည်နှင့်အညီ နား၊ မျက်စိပြု၍ အမှုတော်ကို လွဲဖယ် အပ်နှင်းလျက် အမတ်ပုရောဟိတ်အရာ၌ထားသော ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် ယမန် သူကြွယ်သားနှင့် တရားစစ်ထိုးကြသည်တွင် သူကြွယ်သားက ပတ္တမြားမျက်တစ်လုံးကို တံစိုးထိုးသဖြင့် ထိုပတ္တမြားမျက်မြတ်ကို

ယူပြီးလျှင် မိမိပရိယာယ်မာယာဖြင့် သူကြွယ်သား၏ခြေကို ရှိခိုးဦးချပြု၍ တရားစစ်ရှုံးယောင်ဟန်နှင့် အရှင်မင်းကြီးကို ပြေးစေပြီးမှ သူကြွယ်သားတွန်းပစ်၍ နဖူးကွဲဟန် အရှင်မင်းကြီးတို့ ယုံကြည်လောက်အောင် မိမိနဖူးကို မိမိပင်ရိုက်နှက်လျက် ပျက်မှုစကား^{၂၁}နှင့် ဖြားယောင်းလှည့်ပတ်၍ တပ်တော်သို့ ပြန်လည်စေပြီးလျှင် ယခု အရှင်မင်းကြီးကို အမှတ်မဲ့ဖမ်းယူ၍ သူကြွယ်သားထံသို့ ပို့ဆက်မည့်အကြံ ရှိပါသည်။

“ကိုယ်စိတ်ကဲ့သို့ ယုံမှတ်တော်မူအပ်သော ကေဝဋ်အမတ်စဉ်လျက် ပတ္တမြား၌ တပ်မက်မောခြင်းကြောင့် သူကြွယ်သား၏ သစ္စာဝင်ချေလျှင် တစ်ပါးသောသူတို့မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ ဖြစ်ပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်အလိုမှာ တစ်နေ့မျှ မနေစေချင်ပြီ။ ယနေ့ညဉ့်ပင် သန်းခေါင်ကျော်အချိန်ကို တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသိစေဘဲ စီးတော်မြင်းနှင့် အလျင်တဆောထွက်သွားရသော် သင့်မည်ထင်ပါသည်”ဟု လျှောက်ထား၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားစကားကို ကြားလျှင် “ဆရာပုဏ္ဏား။ ထိုသို့ တပြီးကား^{၂၂} ကောင်းပြီ။ အချိန်ရောက်လျှင် ဆရာပင် ငါ၏မြင်းကို ကြိုးကတန်ဆာနှင့် စီရင်၍ ငါ့အား ကြားလော့”ဟုဆို၏။

အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ကောင်းပြီ။ ဤအကြံတော်ကို အကျွန်ုပ် တစ်ယောက်သာ သိထိုက်၏။ အကျွန်ုပ်မှတစ်ပါး ဤတပ်တော်၌ အရှင်မင်းကြီး ယုံကြည်အပ်သောသူမည်သည် မရှိ။ ထိုအချိန်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ် လျှောက်ကြားပါမည်။ စိုးရိမ်တော်မမူလင့်”ဟု နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် မင်းကြီးထံမှထ၍၊ မဟောသေသုခမိန်က သူလျှိုထားသော အမတ်တို့ထံသို့သွားပြီးလျှင်-

“အချင်းတို့။ ယနေ့ညဉ့် သန်းခေါင်ကျော်အချိန်သို့ရောက်လျှင် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီး ထွက်ပြေးလတ္တံ့။ သင်တို့ မအိပ်ကြနှင့်”ဟု မှာထားပြောဆို၍၊ ထိုညဉ့် သန်းခေါင်ကျော်အချိန်ရောက်သော် အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် ‘ဤမင်းကြီးကို မစိုးမနှောင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ထွက်ပြေးစေအံ့’ဟုကြံလျက် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီး၏ စီးတော်မြင်းကို သူတစ်ပါးမသိစေဘဲ ကြိုးကတန်ဆာဆင်ပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ထွက်သွားအံ့သော အချိန်ရောက်သဖြင့် စီးတော်မြင်းကို ကြိုးကတန်ဆာ ဆင်၍ပြီးပြီ။ ကြွတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း “ဆရာပုဏ္ဏား။ ကောင်းပြီ။ ထွက်သွားကြအံ့”ဟုဆို၍ မြင်းကိုတက်စီးပြီးလျှင် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ရှေးရှုထွက်ပြေးလေ၏။

အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည်လည်း မိမိမြင်းထက် တက်စီးပြီးသော် မင်းနှင့် အတန်ငယ်လိုက်ဟန်ပြု၍ ပြန်ခဲ့သဖြင့် တပ်ထဲသို့ဝင်လျက် “ပဉ္စာလရာဇ်မင်း ထွက်ပြေးခဲ့ပြီ။ ထွက်ပြေးခဲ့ပြီ”ဟု ပြင်းစွာသော အသံဖြင့် ဟစ်ကြွေးကြော်၍ မဟောသေသုခမိန်က သူလျှိုထားသော အမတ်ပေါင်း ၁၀၀ တို့သည်လည်း မိမိတို့အခြံအရံ လုလင်နှင့်တကွ ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် ပြင်းစွာသောအသံဖြင့် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

၉ ကျိပ် ၉ ယောက်သာ ထီးဆောင်းမင်း၊ အနုကေဝဋ်အမတ် အစရှိကုန်သော ပဉ္စာလရာဇ်မင်းစစ်သည် ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့သည် ထိုအသံဖြင့် အလန့်တကြားနိုးလတ်ကုန်၍ “မဟောသေသုခမိန်သည် မြို့တံခါးကို ဖွင့်ထွက်လျက် ညဉ့်အခါ စစ်နင်းယောင်တကား^{၂၃}။ ငါတို့ အသက်ဦးလည်ကို အဘယ်အရပ်မှာ စွန့်ပစ်ရမည် မသိ”ဟု ပြင်းစွာကြောက်လန့်ခြင်းဖြင့် အတွင်းအပ အသုံးအဆောင်ဟူသမျှကို မအောက်မေ့မိနိုင်ဘဲ အိပ်ရာမှထ၍သာလျှင် ကိုယ်တွင်ဝတ်သော ပုဆိုးအဝတ်ကိုမျှ ကျွတ်မှန်းစုတ်မှန်းမသိ မျက်စိစိုက်မိရာသို့သာ ပရမ်းပတာ ပြေးကြကုန်၏။

ထိုသို့ ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့ တပ်ခြေမငြိမ် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံကို မိထိလာမြို့ပေါ် ပစ္စင်၊ သူရဲပြေးတို့၌ စောင့်နေကုန်သော မဟောသေသုခမိန်၏ သူရဲသူခက်တို့ကြားလျှင် ပဟိုရ်၊ တိုက်စည်၊ တိုက်မောင်းတို့ကို ဆော်တီးလျက် ပဲ့တင်ထပ်မျှ ကြွေးကြော်ကြကုန်၏ ထို ပဉ္စာလရာဇ် စစ်သည်အပေါင်းတို့

ထွက်ပြေးကြသောအခါ ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် ဖရိုဖရဲကွဲအံ့သကဲ့သို့ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ လှိုင်းတံပိုးသံ၊ ဗလဝါမုခဝဲသံ^{၂၃}နှင့်အတူ အူအူသောင်းသောင်း ရိုက်ခြောင်းပဲ့တင် မြေပြင်အနံ့ ချောက်ချားကုန်၏။

‘ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်သူရဲတို့သည် ၁၀၀ သော မင်းနှင့် ကေဝဋ်အမတ်ကို မဟောသေစစ်ဘုရင်က ဖမ်းမိချေပြီ’ဟု အမှတ်ရှိ၍ ပြင်းစွာထိတ်လန့်ကြသဖြင့် အချို့သော စစ်သည်တို့သည် မိမိတို့ ခါးဝတ်ပုဆိုးကိုမျှလည်း လေးအံ့၊ ရှုပ်အံ့ထင်လျက် ချွတ်၍၊ ကိုယ်လွတ်သာလျှင် ပြေးကြလေကုန်၏။

ဤသို့ပြေးကြသောအခါ ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏နေရာသစ်တပ်၌ အဝတ်တန်ဆာ၊ ဆင်၊မြင်း၊ ရထား၊ ဓား၊ လှံ၊ လက်နက်မျှသာကျန်ရစ်သဖြင့် တိတ်ဆိတ်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည်လည်း ခရီးထောက် တော်ရာရောက်မှ ရပ်တန့်ငဲ့နေလျက် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့နှင့်တကွ မူးမတ်ဗိုလ်ခြေတို့ကို သိမ်းယူ၍ မိမိနေရာ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

ထိုသို့ ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့ပြေး၍ ညဉ့်မိုးသောက်ရောက်လတ်သော် မဟောသေသုခမိန်၏ စစ်သည် သူရဲတို့သည် မြို့တံခါးကိုဖွင့်၍ ထွက်သွားကြည့်ရှုသဖြင့် ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့၏ ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းကို မြင်လျှင် မဟောသေသုခမိန်အား ထိုအကြောင်းကို ပြန်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် စစ်သည်တို့စကားကိုကြားလျှင် “အချင်းတို့။ ထိုသို့တပြီးကား စွန့်ပစ်လေပြီးသောဘဏ္ဍာတို့ကို ငါတို့အပြင် အဘယ်သူ ရထိုက်အံ့နည်း။ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့၏ အသုံးအဆောင် ဘဏ္ဍာဟူသမျှကို သိမ်းယူ၍ ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား ဆက်။ သူဌေးသူကြွယ်တို့၏ဥစ္စာ၊ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏား၏ ဥစ္စာဟူသမျှကို သိမ်းယူ၍ ငါ့အား ဆက်။ ဗိုလ်မှူး၊ သူရဲ၊ စစ်ကဲ၊ စစ်ကြပ်တို့၏ဥစ္စာကိုလည်း ငါ၏ဗိုလ်မှူး၊ သူရဲ၊ စစ်ကဲ၊ စစ်ကြပ်တို့က ထိုက်ရာသိမ်းယူ၍ အညီအမျှ ယူကြစေ။ ကြွင်းသော ရဲမက်တို့၏ ဥစ္စာရပ်များမှာ ငါ၏စစ်သည် ရဲမက်မှစ၍ မြို့သူမြို့သားအပေါင်းတို့ အလိုရှိတိုင်း သိမ်းယူကြစေ”ဟု ဆို၏။

မဟောသေသုခမိန် ဆိုသည့်အတိုင်း မင်းချင်းတို့သည် မင်းအမတ် ပုရောဟိတ်တို့၏ ဘဏ္ဍာဥစ္စာအဖိုး ထိုက်သမျှကိုသိမ်းယူ၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၊ မဟောသေသုခမိန်တို့အား ထိုက်ရာဆက်ပြီးလျှင် အသီးအသီး မိမိတို့ထိုက်ရာဥစ္စာတို့ကို သိမ်းယူလေကုန်၏။ ဤသို့ မိထိလာပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ အဖိုးများစွာ ထိုက်သောအဝတ်တန်ဆာတို့ကို ပင်လျှင် ၁၄-၁၅ ရက်ပတ်လုံး ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အသီးအသီးမျှယူ၍ လက်စမသတ်နိုင် ဖြစ်ကုန်၏။

အဖိုးများစွာထိုက်သော အသုံးအဆောင်တို့ကိုမူကား ၄ လပတ်လုံး သိမ်းယူကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ရန်စစ်ငြိမ်းပြီးသော် မဟောသေသုခမိန်သည် အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏားအား များစွာသော စည်းစိမ်အခြေအရံနှင့် ပူဇော်^{၂၄} ချီးမြှောက်၏။ ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့သည် ထွက်ပြေးလေသည်မှစ၍ မိထိလာပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့အား ရွှေ၊ ငွေ အသုံးအဆောင်များမြတ် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။

ဤကား ဘုရားလောင်းမဟောသေသုခမိန်၏ ဘုန်းပညာအစွမ်းဖြင့် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကို ၂ ကြိမ်မြောက် စစ်အောင်ခြင်းတည်း။

၄၃။ ဒုတိယကျေးဇူးစခန်း

ဥတ္တရ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတမင်းသည် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းခြံရံလျက် မိထိလာပြည်ကို သိမ်းယူခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ အားယုတ်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည်လည်း ကြေးမုံပြင်၌ မျက်နှာရိပ်ကိုကြည့်တိုင်း မိမိနဖူး၌ အမာရွတ်ကိုမြင်လျှင် ‘ဤအမာရွတ်သည် တစ်ပါးသောသူကြောင့် မဖြစ်။ သူကြွယ်သား မဟောသမကြောင့် ဖြစ်၏။ သူကြွယ်သားသည် မင်းအမတ် ပရိသတ်အလယ်၌ ငါ့ကို အရှက်ခွဲဘိ၏။ ထို သူကြွယ်သားကို အဘယ်အခါ၌ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် လက်စားချေရအံ့နည်း’ဟု ပြင်းစွာအမျက်ထွက်၍ နှိပ်စက်အံ့သောအကြောင်းကိုသာ အခါခပ်သိမ်းကြံလျက် ထိုစစ်ရှုံးသည်မှ ၁ နှစ် ရောက်သောအခါ ဤသို့သော အကြောင်းကို ကြံမိလေ၏။

‘ငါတို့အရှင်မင်းကြီးသမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး’^{၂၆}သည် ယခု အရွယ်ရောက်ဦးစအချိန်လည်း ဖြစ်သည်နှင့် နတ်သမီးကဲ့သို့ ရှု၍မငြီးသောအဆင်းကို ဆောင်၏။ ထိုမင်းသမီးဖြင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကိုဖြားယောင်း၍ အစာဖြင့် ဗွမ်းမံသောသံမျှားချိတ်ကို မျိုသည့်ငါးကဲ့သို့ မဟောသမနှင့်တကွ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကို ဖမ်းယူကွပ်မျက် ပြီးလျှင် ၁၀၀ သောထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းခြံရံလျက် ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား အောင်သေ သောက်ခြင်းမင်္ဂလာကို ဆောင်စေအံ့’ဟု စိတ်ထဲအမြဲစွဲမှတ်ကြံစည်ပြီးသော် နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၍ စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတမင်းအား

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တစ်ခုသော တိုင်ပင်စကား လျှောက်ထားဖွယ် ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်တင်၏။ ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတမင်းသည် “အမတ်ပုရောဟိတ်။ သင်၏အတိုင်အပင်ကိုမှီ၍ ငါတို့အား ခါးတွင် ပုဆိုးကိုမျှ အစိုးမရဖြစ်ကြကုန်ပြီ။ ယခု အဘယ်ကို သင် တိုင်ပင်ဦးမည်နည်း။ ငါ အလိုမတူ”ဟု ဆို၍ ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။

ထိုအခါ ကေဝဋ်အမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အကျွန်ုပ်ကြံမိသောအကြောင်းသည် အတုမရှိသော^{၂၇} ကြောင့်တည်း။ ဤဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ကြံဆောင်ရလျှင် အရှင်မင်းကြီး^{၂၈} မညွတ်သောသူမည်သည် မရှိနိုင်ရာ”ဟု လျှောက်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတမင်းက မိန့်တော်မူသည်မှာ “ဆရာပုရောဟိတ်။ ထိုသို့တပြားကား သင်ကြံမိသောအကြောင်းကို လျှောက်လော့”ဟု ဆို၏။ ကေဝဋ်အမတ်ကလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် ကြံမိသော ဥပါယ်တံမျဉ်ကို အကျွန်ုပ်နှင့် အရှင်မင်းကြီးသာ သိကြားစေအပ်၏”ဟု လျှောက်လျှင် စူဠနိ ဗ္ဗဟဒ္ဒတမင်းသည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ ကောင်းပြီ။ အဘယ်အရပ်၌ တိုင်ပင်ကြရသော် သင့်မည်နည်း”ဟု ဆို၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ နန်းတော်ပြာသာဒ် အထက်ဆင့်သို့တက်၍ တိုင်ပင်ရသော် ကောင်းပါ၏”ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် မင်းပုရောဟိတ်တို့သည် နန်းတော်အထက်ဆင့်သို့ တက်ကြပြီးသော် ကေဝဋ်အမတ်သည် မင်းကြီးအား ဤသို့ တိုင်ပင်စကားလျှောက်ထား၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ကိလေသာဖြင့် ဖြားယောင်းလျက် ဤနေပြည်တော်သို့ မဟောသမနှင့်တကွ ခေါ်ဆောင်၍ လုပ်ကြံပယ်ဖျောက်ပြီးလျှင် အောင်သေသောက်ခြင်း^{၂၉} မင်္ဂလာကို ဆောင်အံ့ဟု အကျွန်ုပ်ကြံမိပေသည်”ဟုလျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတမင်းသည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ သင်၏အကြံအစည် ဥပါယ် တံမျဉ်ကား ကောင်း၏။ ထိုသူတို့ကို အဘယ်ကိလေသာဖြင့် ဖြားယောင်း၍ ဤပြည်သို့ဆောင်ယူမည် သင် ကြံသနည်း”ဟု မေး၏။ မင်းကြီးမေးတော်မူသောစကားကိုကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤနေပြည်တော်သို့ ထိုသူတို့ မရောက်မည်ကို စိုးရိမ်တော်မမူသင့်။ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် ကိလေသာငြိမ်းပြီးသောသူ ဧကန်ဖြစ်မှုကား လွတ်နိုင်၏။ ကိလေသာ၏ကျွန်သာမှန်လျှင် နေရမည် မဟုတ်။ အကျွန်ုပ်အကြံမှာ

“အရှင်သမီးတော်သည် အလွန်တင့်တယ်သော အရွယ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သမီးတော်၏ အရွယ်အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်^{၂၁}အလုံးအရပ် တင့်တယ်နုနယ် စံပယ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ တေး၊ ဘွဲ့၊ ရတု၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ သာချင်း၊ ပျို့ကဗျာ ဖွဲ့ဆိုတတ်သောသူများကို ဖွဲ့ဆိုစီကုံးစေပြီးလျှင် သာယာချိုအေးသောအသံဖြင့် သီတတ်ကုန်သောသဘင်များကို မိထိလာပြည်သို့ စေခွတ်၍ သီချင်းကို ပွဲပရိသတ်အလယ်၌ သီစေအံ့။ ထိုသို့သီသဖြင့် ပြည်တစ်ပါးကရောက်လာသော ရတု၊ ရကန်စသည်တို့ကို အပျောင်းအနွဲ့အဖွဲ့ အဆိုကောင်းကြောင်းကို မင်းကြီးနားကြားလျှင် နန်းတော်သို့ခေါ်၍ သီဆိုစေလတ္တံ့။

“ထိုသီချင်းသံကို ကြားရသောအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် စိတ်တွင်းနှလုံးနေ မသေခွေနိုင်ဘဲ^{၂၂} စွဲလမ်းကပ်ငြိသဖြင့် ပီတိညွတ်နူးလျက် ကူးယှက်သော ဆန္ဒအာသာကိုမှီ၍ ‘ဤသို့သော လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံစွာသော ဧကရာဇ်မင်း၏ သမီးကညာရတနာကို ငါထီးနန်းရှင်ဖြစ်လျက်နှင့် မရချေသော် ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်ကို အစိုးရခြင်းသည် အကျိုးရှိတော့မည် မဟုတ်’ဟု နှုတ်မမြွက်သော်လည်း ဝိတက်အကြံအစည်နှင့်သာ မတည်မတံ့နိုင် ဖြစ်လတ္တံ့။

“ဤသို့ ရှေးဦးစွာ သဒ္ဒါရုံ^{၂၃}ဖြင့် ပျောင်းဖျဉ်းသွတ်နူး၍ မူးယစ်စေပြီးသောအခါ မိထိလာပြည်သို့ အကျွန်ုပ် သွား၍ စကားအချို့အဆိမ့် နှစ်သိမ့်ဖွယ်ပျူငှာနှင့် လာအံ့သောနေ့ရက်ကို ချိန်းချက်ပြောဆိုခဲ့အံ့။ ထိုသို့ချိန်းချက်ခဲ့သော နေ့ရောက်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းတို့လာသောအခါမှ တံငါတို့၏သံများကွေးကို အစာကျွေးသည်ထင်၍ မျိုမှားသော ငါးကဲ့သို့ သူကြွယ်သားနှင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းတို့ သေခြင်းမလှ သေစေရပါမည်”ဟု တိုင်ပင်လျှောက်ထား၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် နှစ်သက်ခြင်းရှိသဖြင့် “ဆရာပုရောဟိတ်။ ယခု သင်ကြံမိသော ဥပါယ်တံမျဉ်းကား အလွန်သင့်မြတ်၏။ ဆောင်ရွက်ရန်မူကား ကြီးကျယ်လှချေသည်။ ဤအကြံအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သော် ဆိုဖွယ်ရာမရှိ ကောင်းလှ၏။ ဖြစ်မြောက်အောင် ကြံကြကုန်အံ့”ဟုဝန်ခံ၏။

ထို မင်းပုရောဟိတ်တို့ တိုင်ပင်ကြသောအခါ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ အိပ်ရာစောင့်ဖြစ်သော သာလိကာမ တစ်ကောင်သာ မင်းပုရောဟိတ်တို့၏အနီးတွင် ရွှေချိုင့်ထဲ၌ရှိသဖြင့် မင်းအမတ်တို့၏ အတိုင်အပင် စကားအလုံးစုံကို ကြားသိရ၏။

ဤသို့ တိုင်ပင်ပြောဆိုကြပြီးလျှင် အထက်နန်းပြာသာဒ်ဆင့်မှ ဆင်းသက်ခဲ့ကြ၍ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မင်းအမတ်တို့ ညီလာခံရာနန်းတော်ဦး၌နေလျက် ကဗျာဗန္ဓု ဖွဲ့သီတတ်ကုန်သော ပညာရှိတို့ကို ခေါ်တော်မူ စေပြီးသော် များစွာသော ဆုလာဘ်ပေးလျက်၊ သမီးတော်ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးကိုလည်း ခေါ်၍ မင်းကြီး၏အနီး၌ ထားပြီးလျှင် “အချင်းတို့။ ဤ ငါ၏သမီးတော်ကိုဖွဲ့၍ ရတုရကန် ဉာဏ်သက်သမျှ စီကုံးပြီးလျှင် ငါ့အား အသီးအသီး ဆက်ကြရမည်”ဟု ဆို၏။

မင်းကြီး မိန့်တော်မူသောစကားကိုကြားလျှင် စာဆိုတော်ပညာရှိတို့သည် “ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံကြ၍ မင်းသမီး၏မျက်လုံးမျက်ဖန်၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်အနေအထား၊ သွားဟန် လာဟန်၊ ဆံထုံးနေ လည်နေ၊ အယူအသိမ်း၊

အတိမ်း အငဲ့၊ အနွဲ့အပျောင်း ကောင်းမြတ်သော လက္ခဏာ^{၂၂} အမူအရာ ဟူသမျှကို ကဗျာမှု၌ လေ့ကျက်ကျွမ်းကျင်ကြသည့် ပညာရှိချည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တစ်ကြိမ်တည်းမျှ မျက်ရိပ်စောင်းလှည့်ကြည့်လိုက်ရုံ မျှဖြင့် မြင်ထိုက်သမျှအလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်မှတ်သားကြပြီးလျှင် မိမိတို့အိမ်သို့သွား၍-

အချို့သောပညာရှိက ပတ်၊ စောင်း၊ ညှင်းတို့၌တီးမှုတ်ရန် မင်းသမီးဖွဲ့တေးလိုက်တေးခံကို၊ အချို့သော ပညာရှိက မင်းသမီးနှင့်ထိုက်လိုက်သော အတမ်း၊ အလွမ်း၊ အဲ၊ အန်ကို၊ အချို့သောပညာရှိက မင်းသမီးဖွဲ့အနွဲ့ အပျောင်း နားမညောင်း နာပျော်ဖွယ်ဆန်းကြယ်သော သာချင်း၊ ရကန်ကို၊ အချို့သောပညာရှိက နှလုံးနှစ်သိမ့် သူကြားတိုင်း နားစိမ့်အောင် ချိုအိမ်နက်လေးသော ဧချင်း၊ ရတု၊ ပျို့၊ ကဗျာကို။ ဤသို့သောအားဖြင့် ဉာဏ်သက်ရာ အသီးအသီး ဖွဲ့ဆိုစီကုံးကြပြီးသော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးအား ဆက်ကြကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ထို ပညာရှိတို့ ပျို့ကဗျာဟူသမျှကိုကြားရလျှင် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၍ စာဆိုတော်ပညာရှိတို့အား များစွာသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ ဆုလာဘ်ပေးချလိုက်ပြီးလျှင် နန်းတွင်းနန်းပြင် မြို့ထက်ဝန်းကျင် ပွဲသဘင်၌ နား၏တန်ဆာ သာယာနူးညွတ်ကြောင်း အပျောင်းအနွဲ့သီတတ်သော သဘင်သည် တို့ကိုခေါ်စေ၍၊ မိမိတို့အသံနှင့်ထိုက်တန်ရာ သာချင်း၊ ရတု၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ ပျို့၊ ကဗျာတို့ကို စာဆိုတော် ပညာရှိတို့ထံ အသံနေအသံထားနှင့် စကားအယူအငင်ကို အသီးအသီး သင်ကြားလေ့ကျက်စေပြီးသော ပွဲသဘင်မင်္ဂလာဆောင် ပရိသတ်အစည်းအဝေးတို့၌ သင့်ရာဆိုင်ရာ ထိုကဗျာတို့ကို အသီးအသီး အပျောင်းအနွဲ့ ဖွဲ့သီစေ၏။ ထိုသို့ သဘင်သည်တို့ သီဆိုဖွဲ့နွဲ့ကြသဖြင့် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး၏ အဆင်းသဏ္ဌာန် ကြန်အင်လက္ခဏာ ပြည့်စုံစွာ တင့်တယ်စံပယ် ရှုချင်ဖွယ်ရှိကြောင်းကို အမြို့မြို့အရပ်ရပ်တို့၌ အဆင့်ဆင့်ကြားနံ့၍ ပွားပျံ့ထင်ရှားခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ထို မင်းသမီးဖွဲ့ကဗျာသည် အရပ်ရပ်တို့၌ ထင်ရှားပျံ့နှံ့သော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်။ ဤသို့အကြံ ဖြစ်ပြန်၏။ ‘ယခု ငါ့သမီးတော်၏အဆင်းသဏ္ဌာန် ဂုဏ်အထူးရှိကြောင်းကို မြို့ရွာအရပ်ရပ်တို့၌ ရတု၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ သာချင်းဖြင့်သာ ထင်းရှားခြင်းဖြစ်သေးသည်။ ထို့ထက်လွန်စွာလည်း လူ့ပြည်၌သာ ကျော်စောသည် မဟုတ်။ နတ်ပြည်ကပင် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး လှကြောင်းကို ကျော်စောထင်ရှားရှိ၏ဟု မိထိလာပြည်သူ၊ပြည်သား လူအပေါင်းတို့ကို မှတ်စေဦးအံ့’ဟု ကြံ၍၊ ထို ရတု၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ သာချင်း ဆိုသောသူ သဘင်သည်တို့ကို ခေါ်စေပြီးလျှင် -

“အချင်းတို့။ သင်တို့သည်။ မိထိလာပြည်သို့ သွားကြပြီးသော် ၎င်းကြီးများကို မနာမကျင်ရအောင် ဖမ်းယူ၍ ညဉ့်အခါတိုင်း ကျေးငှက်တို့ကိုနားရာ သစ်ပင်ထက်သို့တက်၍ မင်းသမီးဖွဲ့ကဗျာများကို သီဆိုရင့်ရူ ကျူအေးကြလျက် မိုးသောက်သောအခါ လူမနိုးမီ နံနက်စောစောက ထိုငှက်ကြီးတို့ကို လည်၌ ချူဆည်းလည်းဆွဲ၍ လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် ထိုသစ်ပင်ထက်မှ ဆင်းသက်ကြလော့”ဟု ဆို၏။

[ဤအကြံသည်ကား “ညဉ့်အခါ၌အိပ်၍ နိုးကုန်သောသူတို့သည် သစ်ပင်ထက်က ရင့်ရူကျူအေးသော သီချင်းသံကို ကြားရသော်လည်းကောင်း၊ နံနက်စောစောက သစ်ပင်မှ အိမ်ပေါ်သို့ကျော်၍ ပျံကုန်သောငှက်ကြီးတို့၏ လည်က ချူဆည်းလည်းအသံကို မိထိလာပြည်သားတို့ ကြားရသော်၊ ၎င်းပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး လှကြောင်းကို ဤလူ့ပြည်၌သာ ကျော်စောသည် မဟုတ်။ နတ်ပြည်တိုင်အောင် ကျောစောခြင်းဖြစ်၍ နတ်တို့ပင်လည်း

သာယာချိုအေးသောသီချင်းသံဖြင့် ရင့်ရုကျူအေး လာကြကုန်၏”ဟု လူအပေါင်းတို့အား ထင်မှတ်စေခြင်းငှာ စီရင်ကြံဆောင်သတည်း။]

ဤသို့ သဘင်သည်တို့အား မှာထားပြီးမှ တစ်ဖန် စာဆိုတတ်သူပညာရှိများကို ခေါ်ပြန်၍ “အချင်းတို့။ အလျင်စီကုံးသော ကဗျာများသည် အရပ်တိုင်း ပျံ့နှံ့၍ရှိပြီ။ ယခု မင်းသမီးဖွဲ့ အသစ်ကဗျာစီကုံးရမည်မှာ ငါ၏ဘုန်းအာဏာစည်းစိမ် အကြီးအကျယ် အနွယ်အမျိုးအစိုးရခြင်း နန်းရိပ်နန်းသံနှင့်တကွ ငါ့သမီးတော်၏အဆင်း သဏ္ဌာန် ထူးမြတ်တင့်တယ်ကြောင်း၊ ခ သောင်းယူဇနာ ကျယ်စွာသောဤဓမ္မုဒ္ဓိပိကျွန်းအပြင် ၁၀၀ သော တိုင်းကြီးပြည်ကြီးတို့၌ ငါ့သမီးတော်နှင့်ထိုက်တန်ရာမင်းကိုရွေးချယ်လျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းသည်သာ ငါ့သမီးတော်နှင့် ထိုက်တန်သူဖြစ်ကြောင်းများကို သာယာချိုအေးအောင် စီကုံးဖွဲ့နွဲ့၍ အသီးအသီး ဆက်ကြရဦးမည်”ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

မင်းကြီး မိန့်ဆိုတော်မူသောစကားကို ကြားလျှင် စာဆိုတော်ပညာရှိတို့သည် “ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍၊ မိမိတို့အိမ်သို့ သွားကြပြီးလျှင်

ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ မိမျိုးဘမျိုးမှ ထီးရိုးနန်းစဉ်မပျက် ဆင်းသက်၍ဆက်ခံသော နန်းညွန့်နန်းလျာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဘေးတော်၊ ဘိုးတော် မင်းအဆက်ဆက် မစိုးမစံရဖူးသော တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းတို့၏ ကောင်းမြတ်ရာ၊ ပဏ္ဏာကာရ^{၂၃}နှင့် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံရာ ပဉ္စာလရာဇ်အမည်ရှိသော ရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီး၌ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ခြံရံလျက် နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော ဧကရာဇ်မင်း၏^{၂၄} စည်းစိမ်တော်ကို စိုးစံရကြောင်းများကို လည်းကောင်း၊

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုး အစိုးရခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မင်းသမီး၏ မယ်တော်ဖြစ်သော နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားအားလည်းကောင်း၊ မိန်းမကောင်းမိန်းမမြတ်ပေါ်ထွန်းရာ မဒုရာဇ်ပြည်၌ ထီးရိုးနန်းစဉ်မပျက် ဆင်းသက်၍ ဆက်ခံစိုးစံသော မဒုရာဇ်မင်းကြီးသမီးတော် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ ဧကရာဇ်မင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး တောင်ညာ နန်းမရှင်ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊

ထိုသို့ ဘုန်းအာဏာတန်ခိုး အစိုးရခြင်း စည်းစိမ်ကြီးရှင်ဖြစ်သော ဧကရာဇ်မင်း၊မိဖုရားတို့၏ အသက်ကဲ့သို့ ချစ်ခင်ကြင်နာမြတ်လေးသော ရင်သွေးရင်နှစ် သမီးတော်စစ်ဖြစ်၍ လူ့ပြည်၌ အတုမရှိသော အဆင်းသဏ္ဌာန် ကြန်အင်လက္ခဏာဖြင့် နတ်သမီးတမျှလှကြောင်း ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး၏ဂုဏ်ကို လည်းကောင်း၊

နန်းရိပ်နန်းသံနှင့် ထိုက်တန်အောင် ချီးမြှောက်ပြီးလျှင်၊ ထိုသို့သောဧကရာဇ်မင်း၏သမီးတော်နှင့် ထိုက်တန်ရာ ဓမ္မုဒ္ဓိပိကျွန်းအပြင်၌ မင်းအပေါင်းတို့ကိုရွေးချယ်လျှင် တစ်ပါးသောမင်းတို့သည် ပဉ္စာလရာဇ် မင်းကြီး၏လက်နက်နိုင်ငံ အခွန်ပဏ္ဏာဆက်သွင်း၍ ကျွန်တော်မျိုးခံချည်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် သမီးတော်နှင့်မထိုက်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းမူကား ဧကရာဇ်မင်း၏လက်နက်နိုင်ငံ အခွန်သွင်းမဟုတ်ဖြစ်၍ အနွယ်အမျိုး အစိုးရချင်းတူမျှသော ထိုဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့်သာ ပြည်ထောင်ဖက်ချင်း ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ထိုက်တန်ကြောင်းကို ကောင်းမြတ်ချိုသာ နာပျော်ဖွယ်ဖွဲ့စီကုံးပြီးသော် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးအား ရှေးနည်းအတူ အသီးအသီး ဆက်ကြကုန်၏။

- စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် စာဆိုတော်ပညာရှိတို့အား များစွာသော ရွှေ၊ ငွေ ဆုလာဘ် ပေးချေလိုက်ပြီးသော် သီချင်းသီတတ်ကုန်သော သဘင်သည်တို့ကို ခေါ်စေ၍ ဆုလာဘ်ပေးချေပြီးလျှင် “အချင်းတို့။ ယခု မိထိလာပြည်သို့ သွား၍ ငါမှာလိုက်တိုင်း ဤမင်းသမီးဖွဲ့ကဗျာကို သီဆိုကြချေ”ဟု စေလိုက်၏။

သဘင်သည်တို့လည်း မင်းကြီး ဆိုတိုင်း မိထိလာပြည်သို့ သွားကြလေသော် ခရီးအကြား မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ နေပုဒ်တို့၌ ရောက်တိုင်း ထိုမင်းသမီးဘွဲ့ကဗျာကို သီဆိုကြကုန်၏။

ငှက်တို့ကိုဖမ်းယူ၍လည်း ညဉ့်အခါ သစ်ပင်ထက်သို့တက်၍ သီကြပြီးလျှင် လူမနိုးမီ မိုးသောက်ထ၍ ထိုငှက်တို့ကို လည်၌ ချူဆည်းလည်းဆွဲ၍ လွှတ်လိုက်ကုန်၏။

ဤသို့ မြို့၊ ရွာရောက်တိုင်း သီလျက် အစဉ်သဖြင့် မိထိလာပြည်သို့ရောက်သောအခါ၌လည်း ဤနည်းအတူပင်လျှင် ပွဲသဘင်အလယ်၌ မင်းသမီးဖွဲ့ကဗျာကိုသီ၍ ညဉ့်အခါ၌ ငှက်တို့ကို လည်၌ ချူဆည်းလည်း ဆွဲလျက် လွှတ်လိုက်ကုန်၏။

မိထိလာပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် သာယာချိုအေးသော သီချင်းသံဖြင့် နား ညွတ်နူးသည်ဖြစ်၍ ကူးယှက်သောအာသာဆန္ဒ ရှိကြကုန်သဖြင့် ညဉ့်အခါ ထိုသဘင်သည်တို့လွှတ်လိုက်သော ငှက်တို့၏လည်မှ ချူဆည်းလည်းသံကိုကြားကြလျှင် “ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး လှကြောင်းကို လူ့ပြည်၌သာ ကျော်စောခြင်းရှိသည် မဟုတ်။ နတ်ပြည်ကလည်း ကျော်စောခြင်းဖြစ်၍ နတ်တို့ပင် သီချင်း သီလာကြကုန်၏”ဟု တစ်ပြည်လုံး အုတ်အုတ် ကျက်ကျက် အချင်းချင်း ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုသောစကားသည် ဖြစ်၏။

ထိုသဘင်သည်တို့သည်လည်း များစွာသော ဥစ္စာဆုလာဘ်တို့ကို ရကုန်၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပြည်တစ်ပါးက ရောက်လာသောသဘင်သည်တို့ အဖွဲ့အသီ ကောင်းကြောင်းကိုကြားလေသော် ထိုသဘင်သည်တို့ကို နန်းတော်သို့ခေါ်စေပြီးလျှင် ကြီးစွာသောပွဲသဘင်ခံ၍ မင်းသမီးဖွဲ့ကဗျာကိုသီစေသဖြင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့်သာ ထိုက်တန်ကြောင်းများနှင့် သီဆိုသော ကဗျာများကို ကြားရလျှင် စည်းစိမ်ကြီးရှင်ဖြစ်၍ စိတ်နှလုံးနပျိုဟောင်းတွင် သဒ္ဒါရုံကောင်းဆော်လှုံသဖြင့် ခေါက်တုံ့ပြန်စိတ် ယှက်ကူးလျက် ညွတ်နူးသောစေတနာဆန္ဒနှင့် အဝေးကရည်ငံခြင်းဖြစ်၍ “စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် မိမိသမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးကို ငါ့အားဆက်လိုသောကြောင့် ရှေးဦးစွာ သီချင်းဖြင့် သတင်းလွှင့်လိုက်သည်ထင်၏”ဟု လွန်စွာသောနှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ထိုသဘင်သည်တို့အား များစွာသော ရွှေ၊ ငွေ ဆုလာဘ်တို့ကို ပေးချလိုက်၏။

[ဤစကား၌ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သားတို့ အပျောင်းအနွဲ့ဖွဲ့စီကုံးသော ကဗျာတို့ကို မိထိလာပြည်သားတို့ နားလည်ကြသည်ကိုထောက်လျှင် ထို ၂ ပြည် ၂ တိုင်းလည်း လူမျိုးပင်ခြားသော်လည်း စကားဘာသာ ကွဲကြဟန်မရှိ။]

ထို ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သား သီချင်းသည်၊ သဘင်သည်တို့သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို သဒ္ဒါရုံ ကဗျာပျောင်းဖြင့် ဖျောင်းဖျ၍ညွတ်နူးစေပြီးသော် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ပြန်သွားကြလေ၍၊ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး စိတ်ညွတ်ပျောင်းကြောင်းနှင့်တကွ စကားအလုံးစုံကို စူဠနိဗ္ဗာဒတ် မင်းကြီးအား လျှောက်ကြသဖြင့် ကြားတော်မူလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ကေဝဋ် အမတ်ကြီးကို ခေါ်တော်မူ၍ ထိုအကြောင်းကို ပြန်ကြားပြောဆို၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည်လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား နေ့ရက်အချိန် အချက်နှင့် မေတ္တာဆက်စကားကို ပြောဆိုခြင်းငှာ အကျွန်ုပ် မိထိလာပြည်သို့ သွားချေအံ့”ဟု လျှောက်၏။ ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “ဆရာပုရောဟိတ်။ ကောင်းပြီ သွားချေလော့။

သွားမည့်အခွင့်၌ ဆရာပုရောဟိတ် အလိုရှိသည်ကိုသာ ဆိုလော့"ဟုဆို၏။ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် "အရှင်မင်းကြီး။ လျောက်ပတ်ရုံမျှသော ပဏ္ဏာလက်ဆောင်ကိုသာ ပေးတော်မူလိုက်ပါလော့"ဟုလျှောက်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် အဝတ်တန်ဆာ ထိုက်လျောက်ရာသော လက်ဆောင်ကို ကေဝဋ်အမတ်အားပေး၏။ ကေဝဋ်အမတ်စကားကို ကြားလျှင် အဝတ်တန်ဆာ ထိုက်လျောက် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် ထို မင်းဘဏ္ဍာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ကိုယူ၍ များစွာသောအခြံအရံနှင့်တကွ မိထိလာပြည်သို့သွားလေသော် ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း နိုင်ငံစွန်းသို့ရောက်သဖြင့်၊ တိုင်းနိုင်ငံစွန်း စောင့်နေသောသူတို့က ကေဝဋ်အမတ် ဆက်သရန် ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် တိုင်းနိုင်ငံစွန်းသို့ရောက်ကြောင်းကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား လျှောက်ထားသဖြင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့် မဟောသမသုခမိန်တို့သည် ကြားသိကြလေကုန်၏။

မိထိလာပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုအကြောင်းကို ကြားသိကြသော် "ငါတို့အား စစ်မက်အမှုကြောင့် ဥပဒ်ရန်ဘေး မရှိနိုင်ပြီ။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးသည် ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား အမျက်ရန်ငြိုး မသို၊ ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သမီးကညာရတနာနှင့် ပဏ္ဏာလက်ဆောင် ဆက်သလိုသောကြောင့် ပုရောဟိတ် အမတ်ကြီးကို ယခု မေတ္တာအနှောင်အဖွဲ့ စေလွှတ်လိုက်သတတ်"ဟု မိထိလာပြည်အလုံး အချင်းချင်းဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပြောဆိုကြသောအသံဖြင့် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည်ကား ဤသို့ကြံ၏။ 'ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၊ ကေဝဋ်အမတ်တို့သည် ငါ၏ပညာအစွမ်းကြောင့် ထီးဆောင်းမင်းပရိသတ် ဗိုလ်ခြေတို့၏အလယ်၌ ကွယ်ရာကိုးရာ မရ ဒုက္ခကြီးစွာနှင့် အရှက်ကြီးတွေ့ရလေပြီးသော ရန်သူစင်စစ်မှန်လျက် ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား အမျိုးဆက်လို၍ ယခု လာသည်ဆိုသည်မှာ အကြောင်းရှိရာ၏။ ထိုအကြောင်းကို သိအောင် ငါ ခုံစမ်းဦးအံ့'ဟု ကြံပြီးလျှင် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ သူလျှိုထားသောအမတ်ထံသို့ 'ငါတို့ပြည်သို့ ယခု ကေဝဋ်အမတ်လာသည်မှာ မင်းပုရောဟိတ်တို့ မည်သို့ အတိုင်အပင် အကြံစည်ရှိ၍လာကြောင်းကို ကြားမြင်တိုင်းသိသာအောင် လျှောက်ထားလိုက်ရမည်'ဟု စာနှင့်စေလွှတ်လိုက်၏။

သူလျှိုထားသောအမတ်သည် မဟောသမသုခမိန်ထံက စာရောက်လျှင် 'အရှင်သုခမိန်။ ကေဝဋ် အမတ်ကြီးကို စေလွှတ်လိုက်သည်မှာ မည်သို့အကြောင်းနှင့် စေလွှတ်လိုက်သည်ဟု ကျွန်ုပ် တပ်အပ်မသိနိုင်ပါ။ ဆင်ခြင်ရန်မူကား တစ်နေ့သ၌ ကေဝဋ်အမတ်သည် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းနှင့် နန်းတော်ပြဿာဒ် အထက်ဆင့်သို့တက်၍ မင်းကြီးအိပ်ရာ တိုက်ခန်း၌ ၂ ယောက်တည်းသာ အကြာအရှည်နေလျက် တိုင်ပင်ပြောဆိုကြသောအခါ မင်းကြီး အိပ်ရာစောင့်ဖြစ်သော သာလိကာမ တစ်ကောင်သာလျှင် ရှိ၏။ ထိုမှတစ်ပါး တစ်ယောက်သောသူမျှ မရှိ။ ထို့ကြောင့် မင်းပုရောဟိတ်တို့ အတိုင်အပင်ကို သာလိကာမ ကြားသိရလိမ့်မည် ထင်ပါသည်'ဟု စာနှင့် မဟောသမထံသို့ ပြန်လျှောက်လိုက်၏။

ထို သူလျှိုအမတ်က လျှောက်ထားလိုက်သောစကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် ဤသို့ အကြံ ဖြစ်၏။ 'ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၊ ကေဝဋ်အမတ်တို့သည် ငါတို့အရှင်မင်းကြီး၏ အဆွေခင်ပွန်းမဟုတ်။ ရန်သူတည်း။ ယခုလာသည်မှာလည်း မေတ္တာ^{၂၆}ဆက်လို၍ လာသည်မဟုတ်။ ကိလေသာကျော့ကွင်းဖြင့် ငါတို့မင်းကြီးကို ကျော့ဖမ်းအံ့သောငှာလာသော ကေဝဋ်အမတ်အား ဧည့်သည်အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို ပြုသကဲ့သို့

ဧည့်သည်တို့ ဝတ် အိပ်ရာ၊နေရာစသည်ဖြင့် ပေးကမ်းချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုငြားသော်လည်း ကျေးဇူးတုံ့ကို မသိရာ။ ‘မဟောသမသည် ပညာရှိလျက် ငါတို့အကြံကိုမျှ မဆင်ခြင်မိလေ။ ပညာနည်းစွတကား’ဟူ၍သာ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြုရာ၏။

ထို့ကြောင့် ကေဝဋ်အမတ်အား ချမ်းသာခွင့်ကို မပေးမူ၍ ‘ငါစီရင်အပ်သော ဤမြို့၌ အလုံးစုံသော အခင်းအကျင်း အနေအထားကိုမပြဘဲ ကိုယ်၊စိတ်ဆင်းရဲစွာနှင့် မိထိလာပြည်သို့ ပြန်သွားစေအံ့’ဟုကြံပြီးသော် ကေဝဋ်အမတ်ဝင်ရာ တံခါးမှသည် နန်းတော်တံခါးတိုင်အောင်၊ နန်းတော်တံခါးဝမှသည် မိမိအိမ်တံခါးဝတိုင်အောင် မင်းလမ်းခရီး၊အိမ်ဈေးတန်း နံပါး ၂ ဘက်တို့၌လည်းကောင်း၊ အပေါ်၌လည်းကောင်း သရိုင်းဖျာ ကာမိုးပြီးလျှင် အမိုးနံကာအတွင်းတို့၌ ချောမြေ့ပြေပြစ်စွာလုပ်စေပြီးမှ ပန်းချီသမားတို့ကို ရုပ်စီ၊ ရုပ်ဆင့်၊ ပန်းပွင့်၊ ပန်းဖူး၊ အထူးထူးအဆန်းဆန်း၊ အခန်းခန်းအသွယ်သွယ် အတင့်အတယ်ရှိကြောင်း ကောင်းစွာသော ဆေးစုတ်တို့ဖြင့် ရေးခြယ်စေ၍ ထိုနံကာအတွင်းမြေအပြင်၌ သဲဖြူခြင်း၊ ပန်းကြံခြင်းတို့ကိုပြုစေ၏။ ရေချမ်းအိုး တည်ထားခြင်း၊ ငှက်ပျောပင် စိုက်ခြင်း၊ တံခွန်၊ မုလေးပွား၊ ကုက္ကား၊ ပုဆိုးဖြူ စိုက်ထူဖြန့်လွှားခြင်း တို့ကိုလည်း ပြုစေ၏။

မဟောသမသည် ဤသို့ အလုံးစုံ ပြုရာဆောင်ရာသည်ကို ပြုပြင်စီရင်ပြီးမှ “ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကို လက်ဆောင်ပဏ္ဏာနှင့် မေတ္တာဆက်လို၍ ငါ၏နိုင်ငံသို့ ရောက်လာသည်ဟု ငါကြားသိတော်မူသည်။ မြို့တော်သို့လာ၍ မည်သည့်တံခါးက ငါ့ထံသို့ ဝင်စေ”ဟု မင်းမိန့်ပြန်သဖြင့်၊ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် မိထိလာပြည်သို့ လာရောက်၍ ထိုတံခါးဖြင့် မြို့တွင်းသို့ဝင်လေသော်၊ အဆန်းအကြယ် ရှုချင်ဖွယ်စီရင်အပ်သော မင်းလမ်းခရီးကိုမြင်လျှင် ‘ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကား ငါတို့အကြံအစည်ကို မသိ။ မိမိနှစ်သက်ရာပြောဆိုသော အပေါ်စကားနှင့် နားနှစ်သိမ့်၍ တစ်ပြည်တစ်နိုင်ငံက သံကြီးတမန်ကြီး ပညာရှိတို့ရောက်လျှင် ပြုပြင်ထုံး ရှိသည့်အတိုင်း ခရီးကို ကောင်းစွာတန်ဆာဆင်၏’ဟု ကြံအောက်မေ့၏။

မြို့၏အနေအထား အခင်းအကျင်းကို မမြင်စိမ့်သောငှာ စီရင်ကြောင်းကိုကား မသိ။ ဤသို့ ကေဝဋ် အမတ်သည် များစွာသောအခြံအရံနှင့် ဆက်သရန်ပဏ္ဏာလက်ဆောင်ကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်စီရင် ခင်းကျင်း၍ နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း များစွာသောပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးလာသည်ကို မြင်လျှင် နှုတ်ဆက်မေးမြန်း ပြောဆိုတော်မူ၍ တင့်အပ်သောနေရာ၌ နေစေ၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည်လည်း မင်းပေးသောနေရာ၌နေ၍ နှုတ်ဆက်စကား လျှောက်ထားပြီးလျှင် ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ကို မင်းကြီးအား ဆက်သ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကို သိမ်းထားပြီးသော် ကေဝဋ်အမတ်အား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နေရာ၊ အစားအသောက် တည်ကျွေး၍ ချီးမြှောက်၏။

ကေဝဋ်အမတ်လည်း မင်းကြီး၏အချီးအမြှောက်ခံရပြီးလျှင် မိမိလာကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်တင်လို၍ ‘ရာဇာ သန္တဝကာမော တေ’အစရှိသော ၂ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးကို အစိုးရတော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးသည် အရှင်မင်းကြီးနှင့် အဆွေခင်ပွန်း ဖွဲ့တော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ အစရှိသော ရတနာတို့နှင့် သမီးကညာ ရတနာကို အရှင်မင်းကြီးအား ပေးအပ် ဆောင်နှင်းတော်မူလျက် ဂင်္ဂါမြစ်ရေနှင့် ယမုနာမြစ်ရေသည်

မပြားမနား အခြားမရှိ ဂုဏ်တူ၍ တစ်စပ်တည်းစီးသကဲ့သို့ ဤတိုင်း ၂ တိုင်းသည်လည်း မပြားမနား အခြားမရှိ။ မင်း ၂ ပါးတို့သည် နှစ်စဉ်မပြတ် ထိုက်လျောက်ရာပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် သာယာပြေပြစ် ချစ်နှစ်လိုဖွယ်စကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော သံတမန်ပညာရှိတို့ကို တစ်ပြည်မှသည် တစ်ပြည်သို့ အချင်းချင်း စေလွှတ်တော်မူကြသဖြင့် ၂ ပါးသောပြည်ထဲရေး ငြိမ်းချမ်းသာယာစွာ မေတ္တာ ၂ တည် အရှည်မကွဲ ဆက်တွဲ နောင်ချည်တော်မူလိုသောကြောင့် ယခု အကျွန်ုပ် ရောက်လာပါသည်”ဟု ၂ ဂါထာဖြင့် လျှောက်ထားပြီးလျှင်

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ အရှင်ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးသည် ကပ်ပါးသော မှူးကြီးမတ်ကြီး ပညာရှိတို့ကို အရှင်မင်းကြီးအထံသို့ စေလွှတ်တော်မူလိုလျက် မင်း ၂ပါးတို့အထက် ရန်မှမိသောကြောင့် မငြိမ်မသက်ရှိကြသည်နှင့် ထို အမတ်၊ တမန်တို့ မချေမငံလျှောက်ထား၍ စကားမနူးမည့် ရှိချေလျှင် အရှင်မင်းကြီး မယုံမကြည် ရှိတော်မူလိမ့်မည်ကို စိုးရိမ်တော်မူသောကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို ခေါ်တော်မူ၍ ‘ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံ ဆရာပုရောဟိတ် သွားမှ စကားပြေလည်မည် ဖြစ်သည်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား စကားအလုံးစုံကို လျှောက်ထား၍ သဘော တူမျှလျှင် ဤ ငါ၏ပြည်သို့ အမျိုးဆက်အံ့သောငှာ ဆရာပုရောဟိတ်ပင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ချီးပင့် ဆောင်ယူချေရမည်”ဟု စေလွှတ်တော်မူပါသည်။

“အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း”^{၂၂}အပြင်၌ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းတို့တွင် အရှင်မင်းကြီးတစ်ပါးကိုသာ ပြည်ထောင်ဖက်ချင်း ထပ်တူထင်တော်မူသည်နှင့်အညီ အဆွေ ခင်ပွန်းဖွဲ့လျက် အမျိုးဆက်တော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူပါလျှင် သမီးကညာရတနာနှင့် များစွာသော လက်ဆောင်လက်နက်တို့ကိုလည်း ရတော်မူလတ္တံ့။ ဤ ၂ ပြည်၊ ၂ တိုင်းလည်း မရိုင်းမခြား သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက် မပျက်သော အဆွေခင်ပွန်းကြီး ဖြစ်တော်မူကြလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူမှ သင့်ပါမည်”ဟု လျှောက်ကြား၏။

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးစကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန် နှစ်သက်ရွှင်လန်းစွာ ‘သမီးကညာ ရတနာကို ငါ မချွတ်လျှင် ရတော့မည်’ဟု ကြားကာမျှနှင့် ဆန္ဒအာသာ”^{၂၃}ကူးယှက်၍ မျက်စိအနီးသို့ မင်းသမီး ရောက်ပြီးလောက်ထင်လျက် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးအား “ဆရာ ပုရောဟိတ်။ ဆရာပုရောဟိတ်နှင့် ငါ၏သားတော် မဟောသမ သုခမိန် ပညာရှိ ၂ ယောက်တို့ ယမန်နှစ်က တရားစစ်ထိုးရာ မြေတလင်း၌ အချင်းချင်း စိတ်မကြည်ဖြူ ရှိကြသည်။ ယခု ငါ၏သားတော် မဟောသမအိမ်သို့ ဆရာပုရောဟိတ် သွား၍ အမျက်ရန်ပြေငြိမ်းကြောင်း ကောင်းသောစကားဖြင့် တစ်ယောက်အပြစ်ကို တစ်ယောက် တောင်းပန်သည်းခံ ကန်တော့ကြပြီးလျှင် ဤပြည်သို့ သင် ယခုလာကြောင်းကိုလည်း အလုံးစုံတိုင်ပင် ပြောဆိုကြလျက် ငါ့သားမဟောသမနှင့် အညီအညွတ် ငါ၏အထံတော်သို့ လာခဲ့လော့”ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် ‘ဤပြည်၌ ကျော်စောထင်ရှားစွာသော မဟောသမ ပညာရှိကို ငါ ရှုကြည့်ချေအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ကောင်းပါပြီ”ဟု လျှောက်တင်၍ နန်းတော်မှ သရိုင်းဖျာကာမိုးသော မင်းလမ်းခရီးဖြင့် မဟောသမသုခမိန်အိမ်သို့ သွားလေ၏။

မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း ‘ထို ကေဝဋ်အမတ် နန်းတော်သို့ဝင်သည်နေ့၌ မချွတ်လျှင် ငါ၏ အိမ်သို့လည်း ကေဝဋ်အမတ် လာလတ္တံ့။ ယုတ်မာသောအကြံနှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်ကြောင်း မကောင်းသဖြင့်လာသော

ထိုကေဝဋ်အမတ်နှင့် စကားမေးမြန်းပြောဆိုခြင်းကိုပြု၍ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း'ဟုကြံလျက် အတန်ငယ်သော ထောပတ်သစ်ကိုသောက်၍၊ အိမ်အတွင်း၌ မိမိအိပ်ရာတွင် ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ်ထည်မျိုး ပုဆိုးကောင်းတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော အဝတ်ညောင်စောင်းတစ်ခုကိုသာ ချန်ထား၍ ထိုမှကြွင်းသော ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်^{၂၃}တို့ကို ပြင်သို့ထုတ်စေပြီးလျှင် အိမ်ကြမ်းပြင်၌ နွားချေးစိုတို့ဖြင့် လိမ်းကျံစေ၏။ အိမ်တိုင်တို့၌လည်း ဆီဖြင့် စိုအောင် လိမ်းသုတ်စေ၏။

ဤသို့စီရင်ပြီးမှ မိမိအခြံအရံဖြစ်သော မင်းချင်းတို့ကိုခေါ်၍ ဤသို့ အမှတ်ပေး၏။ “အချင်းတို့။ ငါ့အိမ်သို့ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားရောက်သောအခါ ထိုပုဏ္ဏားသည် ငါ၌ ‘စကားပြောဟောအံ့’ဟု ပြုလတ္တံ့။ ထိုသို့ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏား စကားပြောမည်ပြုလျှင် သင်တို့က ‘ပုဏ္ဏားကြီး။ ယနေ့ ငါတို့ အရှင်သားတော်သုခမိန်သည် ထက်စွာသောထောပတ်သစ်ကို သောက်တော်မူ၏။ အရှင်သားတော် သုခမိန်နှင့် သင်ပုဏ္ဏား စကား ပြောဟောခြင်းကို မပြုနှင့်’ဟု ဆိုကြကုန်။ ထို ကေဝဋ်အမတ်အား ငါပင် စကားပြောမည်ပြုငြားသော်လည်း သင်တို့က ‘အရှင်သား။ ကိုယ်တော် ယနေ့ည၌ ထက်စွာသောထောပတ်သစ်ကို သောက်တော်မူ၏။ သူတစ်ပါးနှင့် စကားပြောဟောတော် မမူပါလင့်’ဟု ငါ့အား တားမြစ်လျှောက်ထားကြကုန်။

“ဤသို့မှာထားပြီးလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် နိစ္စာသောပုဆိုးကိုဝတ်လျက် တံခါး ၇ တန်တို့၏ အတွင်း၌ ခင်းအပ်သော ပုဆိုးညောင်စောင်းပေါ်၌ အိပ်နေလေ၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည် နန်းတော်မှလာလတ်၍ မဟောသေသုခမိန်၏ အိမ်အပြင်တံခါးဝသို့ရောက်လျှင် တံခါးခံ၌ ရပ်လျက် “မဟောသေသုခမိန်။ အဘယ်မှာနည်း”ဟု မေး၏။ ထိုအခါ ကေဝဋ်အမတ်ကို မဟောသေ သုခမိန်မင်းချင်းတို့သည် “ပုဏ္ဏား။ အဘယ်ကြောင့် ငြီးငွေ့ဖွယ်သောအသံကို ပြုသနည်း။ စကားမပြောနှင့်။ လာလိုလျှင် အသာအယာ ဆိတ်ဆိတ်လာခဲ့။ ငါတို့အရှင်မင်းသည် ထက်လှစွာသောထောပတ်သစ်ကို ယနေ့သောက်လျက် စက်တော်ခေါ်သည်ဖြစ်၍ မည်သည့်သူမျှ အသံပြင်းပြင်း မပြုကြရ”ဟု ငေါက်ငမ်း ဆိုမြည်ကြသဖြင့် ကေဝဋ်အမတ်သည် အသံမပြုဘဲ ထိုတံခါးတွင်းသို့ ဝင်၏။ တစ်ဖန် ဒုတိယတံခါးသို့ ရောက်ပြန်လျှင်လည်း ရှေးနည်းအတူ ငေါက်ငမ်း ဆိုမြည်ကြကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် တံခါး ၇ တန်တို့၌ စောင့်နေသူတို့က ငေါက်ငမ်းဆိုမြည်ကြသောကြောင့် အသံမပြုဘဲ အဖြည်းအသာသွား၍ တံခါး ၇ တန်ကို လွန်မြောက်သဖြင့် မဟောသေသုခမိန်အိပ်ရာ ပုဆိုးညောင်စောင်းအနီးသို့ ရောက်လေ၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် ကေဝဋ်အမတ်ကိုမြင်လျှင် မျက်နှာပြု၍ စကားပြောအံ့သကဲ့သို့ ပြု၏။ ထိုအခါ မင်းချင်းတို့က “အရှင်သား။ ကိုယ်တော် ယနေ့ ထက်စွာသောထောပတ်သစ်ကို သောက်တော်မူ၏။ ဤပုဏ္ဏားညစ်နှင့် ဖက်ပြိုင်၍ စကားပြောတော် မမူထိုက်ပါ”ဟု တားမြစ်လျှောက်ထားကြကုန်၏။ ကေဝဋ် အမတ်သည် ထိုင်ခြင်းငှာ နေရာရှုကြည့်ပါသော်လည်း နွားချေးလွတ်ရာကိုမမြင်။ မှီ၍ရပ်ခြင်းငှာ မှီရာကြည့်ပါ တုံ့သော်လည်း ဆီ မလိမ်းမသုတ်သောတိုင်ကို မမြင်သည်ဖြစ်၍ နွားချေးစိုကို ခြေစုံနင်းလျက်သာလျှင် ရပ်နေရလေ၏။

ထိုသို့ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားရပ်နေစဉ် မဟောသေသုခမိန်၏ မင်းချင်းတစ်ယောက်သည် ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကို မျက်နှာချင်းကြည့်လျက် မျက်စိမှိတ်၏။ တစ်ယောက်သောမင်းချင်းသည် ပုဏ္ဏားကိုကြည့်လျက် မျက်မှောင်ချီ၏။ တစ်ယောက်သောမင်းချင်းသည် ပုဏ္ဏားကိုကြည့်လျက် တံတောင်ဆစ်ကို ယား၍ဖျောက်ဟန်နှင့် ရွယ်၏။

ကေဝဋ်အမတ်သည် ထိုမင်းချင်းတို့၏ အမူအရာကိုမြင်လေသော် နှလုံးမသာ မျက်နှာမရွှင်ဖြစ်၍ မဟောသေသုခမိန်အား၊ “သုခမိန်။ အကျွန်ုပ် သွားတော့မည်”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ အတွင်းတံခါးဝ၌ နေသော မင်းချင်းတစ်ယောက်သည် “ဟယ်၊ ပုဏ္ဏားယုတ်။ အသံမပြုနှင့်ဟု ဆိုသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် အသံပြုသနည်း”ဟု နောက်ကနေ၍ ငေါက်၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် ထိုအသံဖြင့် ထိတ်လန့်လျက် ပြန်လည်၍ကြည့်၏။ ထိုသို့ကြည့်စဉ် မင်းချင်းတစ်ယောက်သည် ဝါးခြမ်းစိတ်ဖြင့် ကေဝဋ် ပုဏ္ဏား၏ကျောကို ရိုက်နှက်ပြန်လေ၏။ ထို ရိုက်သောသူကို လှည့်၍ကြည့်စဉ်ပင်လျှင် မင်းချင်း တစ်ယောက်သည် ကေဝဋ်ပုဏ္ဏား၏ကျောကို လက်ဆုပ်ဖြင့် တွန်းတိုးပုတ်ခတ်ပြန်၏။ ထို ပုတ်ခတ်သောဒဏ်ဖြင့် ဦးလွန်၍တိမ်းစဉ် မင်းချင်းတစ်ယောက်သည် ပုဏ္ဏား၏လည်ကိုကိုင်ညစ်၍ တွန်းပစ်လိုက်ပြန်၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် သစ်၊ ကျား တို့၏ခံတွင်းမှလွတ်သော ခွေးသမင်ကဲ့သို့ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ကြောက်လန့်ခြင်းဖြင့် မဟောသေသုခမိန်အိမ်မှ ထွက်ခဲ့၍ မင်းကြီးနန်းတော်သို့ သွားလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်ကား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ ‘ပဉ္စာလရာဇ်မင်းက သမီးကညာဆက်မည့် အကြောင်းကို ကေဝဋ်အမတ်ကပြော၍ ငါ့သားသည် ယနေ့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိလိမ့်သတတ်။ ငါ့သားအိမ်၌ ယနေ့ သုခမိန် ၂ယောက် တွေ့ဆုံမိကြသဖြင့် အကြောင်းအကျိုးနှင့်စပ်သော တရားစကားကို အချင်းချင်း ဆွေးနွေးမေးမြန်းတိုင်ပင်ကြလျက် အထက်က တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် လွန်ကျူးမိကြသည့် အပြစ်ကိုလည်း တောင်းပန်ကန်တော့ကြ၍ အမျက်ပြေငြိမ်းကြသဖြင့် အချင်းချင်း မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဖြစ်ကြလိမ့်သတတ်။ ငါ့အား ဤသို့သော မင်းအဖြစ်ကို ရတော်စွတကား’ဟု အောက်မေ့ကြံစည်လျက် နေတော်မူစဉ် ကေဝဋ်အမတ် လာသည်ကို မြင်လျှင် မဟောသေသုခမိန်နှင့် စကားအနီးအနှော^{၂၀} ပြောဆိုခဲ့ရသောအကြောင်းကို မေးတော်မူ၍ ‘ကထံနုကေဝဋ္ဌ မဟောသေခေ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကေဝဋ်အမတ်ကြီး။ အသို့နည်း။ ငါ့သားမဟောသေနှင့် သင်သည် တရားစစ်ထိုးကြသောအခါ၌ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မကြည်ဖြူ ရှိဖူးကြသောအပြစ်များကို အချင်းချင်း တောင်းပန်ကန်တော့၍ ပြေငြိမ်းကြသဖြင့် အကျွမ်းတဝင် ရှိခဲ့ပါ၏လော။ ယခု သင်လာသောအကြောင်းကို ငါ့သားမဟောသေအား ပြောလျှင် မဟောသေသည် နှစ်သက်ဝမ်းသာ ရှိပါ၏လော”ဟု ဆီး၍မေး၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး စကားကိုကြားလျှင် ကေဝဋ်အမတ်သည် မဟောသေသုခမိန်အား အမျက်ထွက်သော အားဖြင့် မသူတော်^{၂၁}ဖြစ်ကြောင်းကို ဆိုလို၍ ‘အနရိယရူပေါပုရိသော ဇနိန’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသေကို ပညာရှိသူတော်ကောင်း ထင်မှတ်၍ သုခမိန်အရာ၌ ထားတော်မူ၏။ ထိုမဟောသေသည် သူတော်ကောင်း မဟုတ်။ ပညာရှိသဘော မသက်။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးစကားနှင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းပင် ထင်မှတ်၍ စကားနှီးနှော ပြောဆိုလိုသဖြင့် သွားပါသည်ကိုလျက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိကြောင်း ကောင်းမြတ်စွာ ဧည့်သည်တို့အား နှုတ်ဆက်မေးမြန်းခြင်း၊ နေရာပေးခြင်း စသည်တို့ကိုမျှ မပြု။ အလွန် မာနခက်ထန်၏။ အကျွန်ုပ်ကို ကြည့်လျက်သာလျှင် နားပင်း နှုတ်အသောသူကဲ့သို့ အကြောင်းအကျိုးနှင့် စပ်သည်ကိုထား၍ တစ်ပါးသောစကားကိုပင်လည်း တစ်ခွန်းမျှ မပြောမဆို နေ၏။

“ထို့ကြောင့် ထိုသူ၌ ပညာရှိဟုထင်မှတ်ဖွယ် ဂုဏ်ကျေးဇူး တစ်စိုးတစ်စိမျှ^{၂၂}မရှိ”ဟုလျှောက်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ကေဝဋ်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် နှလုံးမသက်မသာရှိသော်လည်း မထင်ရှားစေဘဲ

ကေဝဋ်အမတ်ကို တည်းနေရန်၊ သင့်ရာအရပ်၌ သံတံစီရင်စေပြီးသော် ကေဝဋ်အမတ်အားလည်းကောင်း၊ ကေဝဋ် အမတ်၏အခြံအရံ မင်းချင်းတို့အား လည်းကောင်း “အချင်းတို့။ သင်တို့ ညောင်းညာ ပင်ပန်းကြတော့မည်။ သံတံသို့သွား၍ အညောင်းအညာ အပင်ပန်း ဖြေကြဦးလော့” ဟုဆို၍ ကောင်းသောအိပ်ရာ၊ နေရာ၊ စားနပ်ရိက္ခာနှင့်တကွ များစွာချီးမြှောက်လျက် သံတံသို့သွား၍ တည်းနေစေ၏။

ထို ကေဝဋ်အမတ်တို့ သံတံသို့ ဆင်းသွားသောအခါမှ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းသည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ငါ့သား မဟောသမသုခမိန်ကား နှုတ်ဆက်မေးမြန်းခြင်း စသော ဧည့်သည်တို့၏ဝတ်ကိုပြုခြင်း၌ အလွန်လိမ္မာသောသူ ဖြစ်လျက် ကေဝဋ်အမတ်ကို ယခု မလောက်မလေး’^{၂၃} ပြုလိုက်သည်မှာ လာလတ္တံ့သောဘေးကိုမြင်၍ ငါ့သား ပြုသည်ဖြစ်ရာ၏’ ဟုကြံလျက်၊ မိမိအလိုအလျောက်ပင်လျှင် ‘အဒွါ ဣမံ မန္တပဒံ သု ဒုဒ္ဒသံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သူတစ်ပါးတို့လျှို့ဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်နှင့် အကောက်ကြသည်ကို ပညာနည်းသောသူတို့ အလွန် သိနိုင်မြင်နိုင်ခဲ့၏။ ငါ့သားသုခမိန်သာ အတုမရှိသော ပညာ၊ သတိ၊ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ထိုသို့ လျှို့ဝှက်ခက်ခဲသော အကြံအစည် အတိုင်အပင်ကို သိမြင်တတ်၏။ ယခု ငါတို့ပြည်သို့ ကေဝဋ်အမတ်လာသည်မှာ မိတ်ဖွဲ့လို၍ လာသည်မထင်။ မင်းသမီးဖြင့် ဖြားယောင်း၍ ငါ့ကို ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ခေါ်ဆောင်ပြီးလျှင် ဖမ်းဆီး၍ ဖျက်ဆီးမည်အကြံနှင့် လာသည်ဖြစ်၏။

“ထို့ကြောင့် ကေဝဋ်အမတ် ရောက်စကပင် ငါ၏ကိုယ်၊ စိတ်သည်လည်း တုန်တုန်လှုပ်လှုပ် ရှိ၏။ ထို ကေဝဋ် အမတ်တို့၏ အတိုင်အပင် အကြံအစည်ကို ငါ့သားသုခမိန်သိသဖြင့် နောင်လာလတ္တံ့သောဘေးကို မြင်သည်ဖြစ်၍ ကေဝဋ်အမတ်အား မလောက်မလေး ပြုလိုက်သည်ဖြစ်ရာ၏။ မဖြောင့်မမှန် အကြံအစည်နှင့် ဖြားယောင်းလာသော ကေဝဋ်အမတ်၏စကားကို နာယူလျက် ဤ ငါ၏ပြည်ကိုစွန့်၍ ရန်သူလက်သို့လိုက်သဖြင့် ငါ့အား အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း’ ဟု ထိုအကြောင်းကို အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်လျက် ကြောက်လန့်ခြင်းဖြစ်နေစဉ် သေနကအစရှိသော အမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်တို့သည် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားလာကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကို “အမတ်ကြီးသေနက။ ယခု ပဉ္စာလရာဇ်မင်းက သမီးတော်နှင့် အမျိုးဆက်လိုပါသည်။ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူခဲ့ပါဟု ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကို စေလွှတ်လိုက်၍ ငါ့အား လျှောက်ထားစေလာ၏။ ထို ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့သွား၍ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ သမီးတော်ရတနာကို ဆောင်ယူချေရသော် ကောင်းမည်လော၊ မကောင်းမည်လော။ သင် အသို့ထင်သနည်း” ဟု မေး၏။

သေနကအမတ်သည် မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင်

“အရှင်မင်းကြီး။ အသို့ အမိန့်ရှိတော်မူသနည်း။ ရှေ့သို့ရောက်ပြီးသော စည်းစိမ်ကို တုတ်၊ လှံတံဖြင့် တွန်းပစ်ရိုက်ခတ်ဘိသကဲ့သို့ ဘုန်းတော်ကြောင့် ရောက်လာသော စည်းစိမ်တော်ကို မပယ်သင့်။ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ သမီးတော်ကို အရှင်မင်းကြီးရတော်မူလျှင် ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းမှတစ်ပါး အရှင်မင်းကြီးနှင့်တူသော ထီးဆောင်းမင်းမည်သည် မရှိနိုင်ရာ။

“အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ထို စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မိမိသမီးတော်နှင့်ထိုက်တန်ရာ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း အပြင်၌ရွေးချယ်လျှင် တစ်ပါးသော ထီးဆောင်းမင်းတို့သည် မိမိ၏လက်နက်နိုင်ငံချည်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သမီးတော်နှင့် မထိုက်။ အရှင်မင်းကြီးကိုမူကား ပြည်ထောင်ဖက်ချင်း ဖြစ်သည်ဟု မိမိနှင့်ထပ်တူပြု၍ သမီးတော်ကို

စင်လျက် အမျိုးဆက်လိုသောကြောင့် ပညာရှိအမတ်ကြီးကိုစေလွှတ်၍ လေးလေးမြတ်မြတ် ပြုပေသည်။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူမှ သင့်မည်ထင်ပါသည်။ အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူပါလျှင် အကျွန်ုပ်တို့မှစ၍ မှူးတော်၊ မတ်တော်တို့အားလည်း ဘုန်းတော်ကို မှီလျက် အဝတ်တန်ဆာ ဥစ္စာဆုလာဘ် ရကြပါမည် ဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်ထား၏။

သေနကအမတ်စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပက္ကသအစရှိသော အမတ် ၃ ယောက် တို့အားလည်း ရှေးနည်းအတူ တိုင်ပင်မေးမြန်းပြန်၏။ ထို ပက္ကသ အစရှိသော အမတ် ၃ ယောက်တို့သည်လည်း သေနကအမတ်ကြီး လျှောက်သည်နှင့်အတူပင်လျှင် ကြွတော်မူမှသင့်မည်အကြောင်းကို အသီးအသီးလျှောက်ထားကြ ကုန်၏။

ထို အမတ် ၄ ယောက်တို့နှင့် စကားပြော၍နေစဉ် ကေဝဋ်အမတ်သည် မိမိနေရာသံတံမှ နန်းတော်သို့ လာပြီးလျှင် မိမိပြည်သို့ ပြန်သွားအံ့သောငှာ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် ယနေ့ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ပြန်သွားပါတော့မည်။ အရှင်မင်းကြီးလည်း နေ့ရက်အရှည်အကြာ မနေသင့်။ လိုအပ်သော ကိစ္စကို ပြီးလွယ်မှ ကောင်းပါမည်ဖြစ်၍ မကြာမမြင့်မီ ကြွတော်မူခဲ့ပါ”ဟု လျှောက်ထား၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး သည်လည်း ကေဝဋ်အမတ်ကြီးအား များစွာသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာအချိုးအမြောက်နှင့် မျိုးရိက္ခာပေး၍ လွှတ်လိုက်လေ၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် ကေဝဋ်အမတ် ပြန်သွားကြောင်းကိုသိလျှင် ရေချိုးခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာဆင်ခြင်း စသည်တို့ကိုပြီးစေလျက် မင်းကြီးအား ခစားအံ့သောငှာ နန်းတော်သို့ဝင်၍ တင့်အပ်သော စစ်သူကြီးနေရာ၌နေလျက် မင်းကြီးအားခစား၏။ ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းသည် ဤသို့ကြံ၏။

‘ငါ့သားမဟောသမသည် ကြီးကျယ်သောပညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ အဆုံးတိုင်အောင်မြင်နိုင်သော အကြံ အစည်လည်း ရှိ၏။ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်လတ္တံ့သောအမှုတို့၌ အကျိုးရှိမည်၊ မရှိမည်ကိုလည်း သိတတ်၏။ ယခု ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ငါ့အား သွားထိုက်သည်၊မသွားထိုက်သည်ကိုလည်း ရှေးမဆွကပင် သိနှင့်ရာ၏’ဟု ကြံပြီးလျှင်

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတစ်ကို တပ်မက်မောခြင်းပြင်း၍ ကျော့ညွတ်ကွင်းကို မြင်လျက်နှင့် ဆင်းဝင်အံ့ကြသော ငှက်ကဲ့သို့ ကိလေသာကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်မောခြင်းလောဘကြောင့် မောဟဖုံးလွှမ်းသဖြင့် မိမိအကြံအစည်ကို မပြောဆိုဘဲ မဟောသမသုခမိန်၏အလိုကိုသာ သိလို၍ ‘ဆန္ဒ၌ ဧကာဝမတိ သမေတိ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မဟောသမသုခမိန်အား မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟောသမ သုခမိန်။ ငါသည် လည်းကောင်း၊ ကေဝဋ်အမတ်သည် လည်းကောင်း၊ ဤသုခမိန် အမတ်ကြီး ၄ ယောက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဤငါတို့ပညာရှိ ၆ ယောက်တို့သည် ဂင်္ဂါမြစ်ရေနှင့် ယမုနာမြစ်ရေကဲ့သို့ တူမျှသော အယူဆန္ဒရှိကြသည်ဖြစ်၍၊ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ငါတို့သွားမည့်အခွင့်ကို နှစ်သက်ကြပြီ။ သင် သုခမိန်သာ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ စူဠနိဗ္ဗဟူဒတ်မင်း၏သမီးတော်နှင့် ငါ့အား ထိမ်းမြားမင်္ဂလာဆောင်^{၂၃} သွားလျှင် သင့်မည်၊မသင့်မည်ကို လည်းကောင်း၊ ဤမြို့တော်၌ပင်နေမှ သင့်မည်၊ မသင့်မည်ကို လည်းကောင်း၊ အလျင်တဆောသွားမှ သင့်မည်မသင့်မည်၊ငုံလင့်ဦးမှ သင့်မည်၊ မသင့်မည်ကို လည်းကောင်း၊ ငါတို့ ပညာရှိ ၆ ယောက်တို့၏ အယူအတိုင်းပင် သင့်မည်၊ မသင့်မည်ကို လည်းကောင်း ကြံ၍၊ သင်၏အလိုကို ဆိုဦးလော့”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် ‘ဤမင်းကား အထူးအမြတ်ဖြစ်သော ကိလေသာဖြင့် နှောင့်ဖွဲ့ဖြားယောင်းခြင်းကြောင့် စိတ်နှလုံးမဆည်နိုင် ရှိသည်တွင် ဤ အမတ် ၄ ယောက်တို့ ဆော်လှုံတိုက်တွန်းပြန် သဖြင့် လွန်စွာသောကာမဂုဏ် ယစ်မှူး၍ ကျေးဇူးအပြစ်ကို မသိမမြင်နိုင်အောင် ယခုရှိချေပြီ။ ထိုမင်းအား ပဉ္စလရာဇ်ပြည်သို့သွားခြင်း၌ အပြစ်ကိုထင်စွာပြု၍ သွားရအောင် ငါ၏ ပညာတည်းဟူသော ဆေးဖြင့် ကုနိုင်ပါဦးမည် မသိ’ဟု ကြံ၍

‘ဇာနည် ခေါရာဇာ မဟာနဘာဝေါ’အစရှိသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်ကြား၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဆင်ခြင်တော်မူဦးလော့။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အခြံအရံ များစွာသော စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ဤမိထိလာပြည်ကိုဝန်းရံ၍ ဗိုလ်ပါအားနှင့် မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ကာမဂုဏ်အားနှင့် ဖြားယောင်းမည်ဟု ယခု အကြံရှိပါသည်။ စင်စစ် အရှင်မင်းကြီး ပဉ္စလရာဇ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူချေလျှင် သမင်တိန်ညင်မနှင့် များ၍ မုဆိုးလက်သို့ရောက်သော သမင်နှင့် တူတော်မူရာ၏။

“အဘယ်သို့ တူမည်နည်းဟူမူကား အကြင်မုဆိုးသည် သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသော သမင်တိန်ညင်မ တစ်ကောင်ကို ခြေ၌ ကြီးချည်လျက် သမင်အပေါင်းတို့ ကျက်စားရာအရပ်၌ ထားပြီးလျှင် မိမိကား ထက်စွာသော လှံကိုထမ်း၍ သစ်ခက်အုံ ချုံကွယ်ရာမှ စောင့်နေလေ၏။

“ထို သမင်တိန်ညင်မသည် သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသဖြင့် မိမိကိုယ်ကို လျှပ်ပေါ်လော်လည်ဟန် ပြုလျက် သမင်မတို့၏ဘာသာဖြင့် မက်မောသောအသံကိုပြုလျှင် ထိုအသံဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်အံ့သည်ကို မမြင်သော သမင်ဖိုသည် သမင်မအား တပ်မက်ခြင်းဖြစ်၍ မိမိရွှေဖော် အနီးအပါး၌ များစွာသောသမင်မတို့ရှိလျက် ထိုသမင်မတို့ကို အမှတ်မပြုဘဲ သမင်တိန်ညင်မသို့သာလျှင် ချဉ်းကပ်လေ၏။ ထို တိန်ညင်မသည်လည်း သမင်ဖိုလာလျှင် မုဆိုးကို နံပါးတစ်ဘက်ပေး၍ နေလေ၏။

“မုဆိုးသည်လည်း ချုံမှထွက်၍ ထက်စွာသောလှံဖြင့် သမင်တိန်ညင်မကိုကွယ်လျက် ထိုးလေသော် ထိုသမင်ဖိုသည် သမင်တိန်ညင်မကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ဤဥပမာ၌ စူဠနိဗြဟ္မဒတ် မင်းကြီးသည် မုဆိုးနှင့် တူ၏။ ထိုမင်း သမီးတော်သည် သမင်တိန်ညင်မနှင့် တူ၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် မုဆိုးလက်နက်နှင့် တူ၏။ ဤဥပမာနှင့်တူစွာ အရှင်မင်းကြီးကိုလည်း ပဉ္စလရာဇ်မင်းသည် အသက် အန္တရာယ်ပြုလို၍ သမီးတော်ဖြင့် ဖြားယောင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

“အရှင်မင်းကြီး။ ပုံဆိုဦးအံ့။ အကြင်တံငါသည် ငါးကိုဖမ်းလိုသောကြောင့် ရှည်စွာသောကြိုးဖျား၌ သံမျှားချိတ်ကိုချည်၍ ထိုသံမျှားချိတ်ပေါ်၌ အစာမွမ်းမံပြီးလျှင် ရေထဲသို့ ပစ်ချလိုက်၏။ ထိုရေထဲ၌ ကျက်စားသော ငါးသည် သံမျှားချိတ်ကို မမြင်။ ပြင်၌ အစာကိုသာ တပ်မက်မောခြင်းဖြင့် ထိုသံမျှားချိတ်ကို မျိုမှားချေသော ထိုငါးအား အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ဤပုံ၌လည်း စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် သံမျှားချိတ်နှင့် တူ၏။ ကေဝဋ်အမတ်သည် တံငါနှင့်တူ၏။ မင်းသမီးသည် သံမျှားပေါ်၌မွမ်းမံသော အစာနှင့် တူ၏။ ဤပုံနှင့်တူစွာ အရှင်မင်းကြီးကို နှိပ်စက်လို၍ ပဉ္စလရာဇ်မင်းသည် သမီးတော်နှင့်ဖြားယောင်းခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။

“အရှင်မင်းကြီး။ ပုံဆိုဦးအံ့။ တော၌ကျက်စားသော အကြင်သမင်သည် အစာ၌တပ်မက်မော ခြင်းကြောင့် မိမိတို့ ကျက်စားရာအရပ် မဟုတ်သော မြို့ရွာခရီးဖြင့်သွား၍ ကျက်စားလွန်ချေအံ့။ သမင်ကိုအလိုရှိသော ရွာသားတို့နှင့်တွေ့ကြိမ်လေသော် ထိုသမင် အသက်အန္တရာယ် ရောက်ရာသကဲ့သို့ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း

မင်းသမီးအား တပ်မက်မောခြင်းနှင့် ဤနေပြည်တော်မှ သူ့ပြည်၊ သူ့နိုင်ငံသို့ ကြွတော်မူမှားချေလျှင် များစွာသော အခြံအရံ ဗိုလ်ပါအားနှင့်ပြည့်စုံသော စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်း၏လက်တွင် ကိုယ်၊စိတ် ချမ်းသာမရ ဖြစ်မည်ထင်ပါ သည်”ဟု လျှောက်၏။

ဤ ၄ ဂါထာဖြင့် ဘုရားလောင်းမဟောသေသုခမိန်သည် သိမြင်တိုင်း မင်းကြီးအား နိပ်၍လျှောက်ထား လေသော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပြင်းစွာအမျက်ထွက်လျက် “ဤမဟောသေကား မိမိကျွန်လောက်မျှ ငါ့ကိုမမှတ်။ ပြည်ကြီးသခင် မင်းဖြစ်ပေသည်ဟူ၍မျှ ထောက်ထားခြင်း မရှိ။ ဧကရာဇ်မင်းပေစဉ်လျက် ငါ့အား ထပ်တူပြုလို၍ သမီးကညာရတနာကို ဆောင်နှင်းပေးအပ်မည်ဟု စေလွှတ်လိုက်ပေသည်ကို မဟောသေသည် မင်္ဂလာရှိသောစကားကို တစ်ခွန်းမျှမဆိုဘဲ ငါ့အား သမင်၊ သား၊ ငါးအမိုက်များနှင့် ပုံပြု၍သာ အမင်္ဂလာစကားကို ပြောဆိုပေ၏”ဟု မင်းမာန်ဖြင့် အာဏာသံပေးလို၍ ‘မယမေဝ ဗာလမှသေ ဧဠမူဂါ’အစရှိသော ၂ ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမက်တို့။ ထူးထူးလွန်လွန် ရတနာရရာသည့်အကြောင်း ကောင်းမြတ်သောမင်းရေးမင်းရာ မင်္ဂလာစကားကို ထွန်တုံးစွန်းတွင်ကြီးသော လယ်လုပ်သားအား ပြောဆိုတိုင်ပင်မှားချေသောကြောင့် ငါ့အား အမိုက်အရာ ရောက်ချေပြီ။

“ထွန်တုံးစွန်းတွင်ကြီးသော လယ်လုပ်သား။ သင်သည် လယ်လုပ်မှုကိုသာ ကျွမ်းကျင်၏။ မင်းရေးမင်းရာကို သင် အဘယ်သို့ သိအံ့နည်း။ ကေဝဋ်အမတ်ကြီး၊ သေနက၊ ပက္ကသ၊ ကာမိန္ဒ၊ ဒေဝိန္ဒဆရာ ငါ၏ သုခမိန်အမတ်ကြီးတို့ကား မှူးရိုး၊မတ်ရိုးသား ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဤသို့သောမင်းရေးမင်းရာ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ကြကုန်၏။ ထို မင်းတို့၏မင်္ဂလာအမှုကို မသိမလိမ္မာဘဲလျက် မြတ်သောမင်းသမီးရတနာကို ရခြင်း၏အန္တရာယ်စကားနှင့် ငါ့အားအကျိုးနည်းအောင် ကြံဆောင်သူဖြစ်သောကြောင့် ဤလယ်လုပ် အမျိုးသား၏လည်ကို ဆွဲငင်၍ချ။ ငါ၏တိုင်းနိုင်ငံမှ ရာဇဒဏ်ပေးလျက် နှင်ထုတ်လိုက်”ဟု အမျိုးဖြင့်ဆဲရေး၍ မင်းအာဏာ ထားလေ၏။

ထိုသို့ မင်းအမျက်ရှိသော်လည်း မင်းချင်းတို့သည် မင်းတို့၏အရိပ်အသံကို အလွန်သိနိုင်ခဲ့သည် တစ်ကြောင်း၊ မဟောသေသုခမိန်သည် သူခပ်သိမ်းတို့၏ ချမ်းသာကိုဆောင်လျက် ပြည်ထဲရေးကို အုပ်ချုပ်စီရင်၍ ဘုန်းအာဏာ အရှိန်အစော်နှင့်တကွ စစ်သူကြီးဖြစ်ခြင်းကြောင့် ချစ်ကြောက်ရှိသေ ရှိသည်တစ်ကြောင်း၊ ယင်းသို့ ဖြစ်၍ အလျင်တဆောဆွဲငင်ခြင်းငှာ မဝံ့ကုန်။ ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ထို မင်းအာဏာ ထားသော စကားကိုကြား၍ မင်းကြီးအမျက်ရှိကြောင်းကို သိလေသော် ‘စင်စစ်သဖြင့် ငါ့ကို တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် မင်းမိန့်ရှိတိုင်း ဆွဲငင်ခြင်းကိုပြုချေလျှင် ငါ့အား တစ်သက်ပတ်လုံး အရှက်ကြီးရရာ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းချင်းတို့ မဆွဲမငင်မီ အလိုအလျောက် ဆင်းသွားအံ့’ဟုကြံ၍ မင်းကြီးအား ရှိခိုးပြီးသော် မိမိအိမ်သို့ သွားလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မိမိအလိုဆန္ဒနှင့် မပြိုင်မိ၍သာ အမျက်ထွက်သောအားဖြင့် ဆဲဆိုခြင်းကိုပြု၏။ ထိုသို့ဆဲဆိုသော်လည်း မဟောသေသုခမိန်အား စိတ်ထဲအမြဲ ချစ်ခင်သနားခြင်းရှိခြင်းကြောင့် နန်းတော်မှထွက်သော မဟောသေသုခမိန်အား မင်းချင်းတို့ကိုစေ၍ ဖမ်းယူခြင်းစသော ရာဇဒဏ်ကိုမပေးသတည်း။

မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ထိုသို့ မင်းကြီး ဆဲဆိုရှုတ်ချခြင်းကို အမှတ်မပြုဘဲ မိမိအား ကျေးဇူးအထူး ရှိပေသောအဖြစ်ကိုသာ အဖန်တလဲလဲအောက်မေ့လျက် ဤသို့ကြံ၏။

‘ဤမင်းသည် ကိလေသာကာမဂုဏ်ဖုံးလွှမ်း၍ ချမ်းသာဆင်းရဲကြောင်း ကောင်း၊မကောင်း အကျိုးစီးပွားကို ထောက်ထား ဆင်ခြင်ခြင်းမရှိပြီ။

‘စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်း၏သမီးကို စင်စစ် ငါရတော့မည် စိတ်စွဲနှင့်သာ နောင်လာလတ္တံ့သောဘေးကို မတွေးမမြော်ဘဲ သူ့ပြည်သို့သွားချေသော် မချွတ်လျှင် စည်းစိမ်၊အသက် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လတ္တံ့။’ ထိုအကြောင်းကိုမြင်၍ ဆင်ခြင်စိမ့်သောငှာ ငါ လျှောက်ထားပါသော်လည်း မနာမယူ ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုသို့ ‘ငါ့စကားကို မင်းကြီး မနာမယူဘဲနော်သော’ဟု ငါ ကြောင့်ကြမဲ့ပြုချေလျှင် မင်းကြီးပျက်စီးသဖြင့် ငါ့အား ပညာရှိအဆက်ဆက်တို့က ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဖြစ်ရာ၏။

‘ဤမင်းကြီးသည် ငါ့အား ရင်သွေးရင်သားကဲ့သို့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် ကြီးစွာသောစည်းစိမ် အခြံအရံကိုပေး၍ ချီးမြှောက်တော်မူပေသော ကျေးဇူးပေတည်း။ ထို ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော မင်းကြီးပျက်စီးခြင်းကို ရှု၍ ငါ မနေထိုက်။ လုံ့လ ပြုသင့်လှပေ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီး၏အလိုသို့လိုက်၍ပင် ငါဆောင်ရွက်အံ့။ ဆောင်ရွက်ရမည်မှာ ရှေးဦးစွာ ငါ၏ကျေးသားကို စေလွှတ်လိုက်၍ ထိုအမှုတို့ အတပ်အမှန်သိရပြီးမှ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ငါသွားအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ကျေးသားကို စေလွှတ်လို၍ ‘ဧဟိ သမ္မဟရိတပက္ခ’အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အတောင်အမြီး စိမ်းလဲ့နုဖပ်စွာနှင့် မာတရအမျိုးဖြစ်သော ငါ၏ ငယ်မွေးကျေးသား ပညာရှိ။ ဤသို့ လာလှည့်”ဟု မဟောသဒ္ဓါခမိန် ခေါ်တော်မူလျှင် ကျေးသားသည် မဟောသဒ္ဓါခမိန်၏ ရင်ခွင်ပေါ်၌ ရွှေချိုင့်ထဲမှထွက်၍ နားလေ၏။ ထိုရင်ခွင်ပေါ်၌ ကျေးသားနားနေသောအခါ မဟောသဒ္ဓါခမိန်သည် “ချစ်သား။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် လူပညာရှိဖြစ်သော်လည်း မဆောင်စွမ်းနိုင်။ သင်နှင့်သာ ထိုက်တန်သောအမှုသည် ယခု ငါ၌ ရောက်၏။ ထိုအမှုကို သင် ဆောင်ရွက်ရမည်”ဟု ဆိုလျှင်၊ ကျေးသားသည် “အရှင့်သား။ အဘယ်အမှုကို ကျွန်ုပ် ဆောင်ရွက်ရမည်နည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။

မဟောသဒ္ဓါခမိန်သည် “ချစ်သား။ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်က ကေဝဋ်အမတ်သည် တမန်အမှုနှင့် ယခု ရောက်လာသည့်အခွင့်ကို မည်သို့အကြံအစည်ရှိ၍ လာသည်ဟု စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်း၊ ကေဝဋ်အမတ်မှတစ်ပါး တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသိကြကုန်။ ထို မင်း၊ပုရောဟိတ် ၂ ယောက်တည်းသာ နန်းတော်အဆင့်သို့ တက်ကြပြီးလျှင် မင်းကြီးအိပ်ရာတိုက်ခန်း၌ တိုင်ပင်ကြ၏။ ထိုသို့ တိုင်ပင်ကြသောအခါ မင်းကြီးအိပ်ရာတိုက်ခန်း၌ အိပ်ရာစောင့် ဖြစ်သော သာလိကာမတစ်ကောင်သာ ရှိသည်ဟု ငါကြားရ၏။ ထိုသာလိကာမသည် ခပ်သိမ်းသောအမှုတို့၌ လိမ္မာသည်ဖြစ်၍ စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်း၊ ကောသိယအနွယ်ဖြစ်သော ကေဝဋ်အမတ်တို့၏ လျှို့ဝှက်အပ်သော အတိုင်အပင်ကို ကြားသိလေရာ၏။

ထို့ကြောင့် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့သွား၍ သာလိကာမနှင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ ပြီးလျှင် ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ သူတစ်ပါး မကြားမသိရအောင် မင်း၊ပုရောဟိတ်တို့၏အတိုင်အပင်ကို သင် မေးချေရမည်။ သာလိကာမအား ထိုအကြောင်းကို သင်မေးသောအခါ သူတစ်ပါး ကြားသည်ဖြစ်အံ့။ သင်၏အသက် မရှင်နိုင်ရာပြီ။ လုံ့လသတိပြု၍ ကိုယ်လည်းချမ်းသာ လိုရာလည်းပြည့်အောင် အရှင့်အရေးလည်း ကုန်အောင် ဆောင်ရွက်လေ”ဟု မှာထားပြောဆိုလျက် ရှေးနည်းအတူ ကျေးသားအား ပြုရာသောဝတ်ကိုပြု၍ အရှေ့ပြတင်းဝမှ စေလွှတ်လိုက်၏။

ကျေးသားသည်လည်း “အရှင်သား။ ကောင်းပါပြီ။ စိုးရိမ်တော် မမူလင့်”ဟု ဝန်ခံလျက် မဟောသမ သုခမိန်အား လက်ယာရစ်လှည့်၍ရှိခိုးပြီးလျှင် အရှေ့လေသာပြတင်းဝဖြင့် ပျံလေသော် သီဝရာဇ်တိုင်း အရိန္ဒပူရ ပြည်သို့ ရောက်လေ၏။ ထိုပြည်၏ အနေအထားအလုံးစုံကို မှတ်သားခဲ့ပြီးမှ ပျံသွားပြန်သဖြင့် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ရောက်လေသော် မင်းကြီးနန်းတော် ထုပိကာ^{၂၁၁}ဘုံထွတ်ဖျား၌ နားပြီးလျှင် ‘ဤနန်းတော်ကြီးရှင် သာလိကာမ၏စိတ်ကို မသေမဝပ်နိုင်ဘဲရှိအောင် ဤကပင် ငါ အသံပေးလိုက်အံ့။ ထိုငါ၏အသံဖြင့် ညွတ်ပျောင်းသောနလုံးရှိ၍ သာလိကာမသည် အတုံ့မြည်လတ္တံ့။ ထိုအခါမှ အခွင့်ကုန်အောင် ငါဆောင်အံ့’ဟု ကြံလျက် ကျေးတို့ဘာသာ ရာဂနှင့်ယှဉ်သောအသံဖြင့် သာယာချိုအေးစွာ ရင့်ရုကျူးကျော်လိုက်၏။ သာလိကာမသည် နန်းတော်၌ မင်းကြီးအိပ်ရာတိုက်ခန်းတွင် ရွှေချိုင့်၌နေလျက် ကျေးသား၏ ရာဂနှင့်ယှဉ်သော အသံကို ကြားလေသော် နန်းတွင်းသူဖြစ်၍ အာရုံမထိခိုက်နိုင်သဖြင့် စိတ်အိုက်လျက် နေရခြင်းကြောင့် ရွှင်မှုနှင့်သာယာစွာ သာလိကာတို့၏ဘာသာဖြင့် ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် အသံ တုံ့ပေးလေ၏။

ကျေးသားသည် သာလိကာမ၏အသံကို ကြား၍ ဘုံထွတ်ဖျားမှ အသံပေးကာ တရွေ့ရွေ့ဆင်းလျက် သာလိကာမ၏ ရွှေချိုင့်အနီးဖြစ်သော နန်းလေသာပြတင်းဝ၌ ဘေးရန် ရှိမရှိကို လှည့်လည်ကြည့်ရှု၍ နားပြီးလျှင် “ရွှေအိမ် ရွှေချိုင့်ရှင် သူကောင်းမ။ ကိုယ်၊စိတ်ချမ်းသာ အနာဆင်းရဲမရှိ ပကတိ ကျန်းခံပါ၏လော။ ပျားရည်နှင့် ရောသော ပေါက်ပေါက်ကိုလည်း သုံးဆောင်ရပါ၏လော”ဟု လူတို့ဘာသာဖြင့် နှုတ်ဆက်မေးမြန်း၏။

သာလိကာမသည် “အမောင် ကျေးသားသုခမိန်။ ကျွန်ုပ်မှာ ရွှေနန်းသခင် အရှင်ဘုန်းတော်ကြောင့် အနာဆင်းရဲမရှိ၊ ပကတိ ကျန်းခံပါ၏။ ပျားရည်နှင့်ရောသော ပေါက်ပေါက်ကိုလည်း သုံးဆောင်ရပေ၏”ဟု လူတို့ဘာသာဖြင့်ပင် စကားတုံ့ပြန်ပြောဆိုပြီးလျှင်၊ “ကျေးသားသုခမိန်။ မကျွမ်းမကျင် မတွေ့မြင်ဘူးဘဲလျက် များစွာသော ရွှေလေး၊ ရွှေလှံ အစောင့်အရှောက်တို့ဖြင့် ကြောက်လန့်ဖွယ်ရှိသော ဤနန်းတော်သို့ ရဲရင့်စွာ ဝင်လာသည်ကား အဘယ်အရပ်နေ အဘယ်သူစေ၍ ဤနန်းမြေအောင်ချာသို့ ရောက်လာသနည်း”ဟု မေး၏။

သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ဤသာလိကာမအား ငါသည် မိထိလာပြည်က ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏တမန် ဖြစ်သည်ဟုပြောချေသော် ဤသာလိကာမသည် အသက်ကို အသေခံရာ၏။ ငါ့ကို အကျွမ်းတဝင် မပြုရာ။ ထို့ကြောင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏ တမန်ဖြစ်သည်ဟုမပြောဘဲ ငါမှတ်သား၍ လာခဲ့ရသော သီဝရာဇ်တိုင်း အရိန္ဒပူရပြည်သားဖြစ်ကြောင်းကို မဟုတ်သော်လည်း ပြောရတော့မည်” ဟု ကြံပြီးလျှင် ‘အဟောသီ သီဝိရာဇေသ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရွှေအိမ်ရှင်မ။ ရွှေလေး၊ ရွှေလှံ၊ ကိုယ်ရံသင်းပင်း ဝင်းအစောင့်အရှောက်နှင့် ကြောက်လန့်ဖွယ်ရှိသော ဤနန်းတော်သို့ မကြောက်မရွံ့ ဝင်လာသည်ကို ထောက်ရှုစာနာသဖြင့် နန်းတွင်းသားဖြစ်သည်၊ တောသား ဖြစ်သည်ကို အရိပ်အခြည်နှင့်ပင် တွေးယူမိကောင်းပါပြီ။ အတပ်သိချင်၍ ပြောစေလိုလျှင်သာ ပြောရဦးတော့မည်။ အကျွန်ုပ်လည်း သီဝရာဇ်တိုင်း အရိန္ဒပူရပြည်ကိုအစိုးရတော်မူသော သီဝရာဇ်မင်းကြီး၏ နန်းတော်အိပ်ရာ တိုက်ခန်း၌ အိပ်ရာစောင့်ဖြစ်သော သာလိကာမနှင့် သင့်နေစေ၏။ ရွှေချိုင့်ဖြင့် အရှင်မင်းကြီးမွေးတော်မူသော ကျေးသားတည်း။

“ကျွန်ုပ်တို့သခင် သီဝရာဇ်မင်းကြီးသည် တရား ဘဝပါး^{၂၁၂}စောင့်တော်မူလျက် ရာပေလွှင် ဥကင်ဖွင့်လှစ်၍ ရာဇဘိသေကကို ခံတော်မူသော မင်္ဂလာသဘင်ကြီးကြိမ်သည်နှင့် ထောင်တန်း နှောင်အိမ်စသည်တို့၌ အကျဉ်း

အမြောင်းနေရကုန်သော သူတို့ကိုလည်း လွှတ်တော်မူ၏။ ‘ငါ၏ အလိုတော် ပြည့်သည့်အတိုင်း သူခပ်သိမ်းတို့၏ အလိုကိုလည်း ပြည့်စေတော်အံ့’ဟု နှလုံးတော်မြတ် ရှိသည်နှင့်အညီ ယခု ပြည်သူပြည်သားတို့၏ ကောင်းမြတ်သော အလိုကိုလည်း ပြည့်စေတော်မူ၏။ ကျွန်ုပ်ကိုလည်း အလိုပြည့်စိမ့်သောငှာ စေလွှတ်တော်မူသောကြောင့် အရိန္ဒပုရပြည်မှ သတင်းနာ၍ ဤပဉ္စာလရာဇ်နန်းတော်သို့ ယခု ကျွန်ုပ်ရောက်လာပါသည်”ဟု ဆို၏။

ကျေးသားစကားကိုကြားလျှင် သာလိကာမသည် စိတ်နှလုံး မစိမ်းမကျက်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဧည့်သည်တို့ဝတ်ကို လည်း ကောင်းစွာပြုလိုသဖြင့် “အမောင် ကျေးသားသုခမိန်။ နန်းတော်သားပေစဉ်လျက် ကျွန်ုပ်တို့သည် သင့်အား ထိုက်ရာသောဝတ်ကို မသိရာကျတော့မည်။ ဤပြတင်းဝ၌ နေတော်မမူသင့်။ ဤရွှေချိုင့်သို့ဝင်၍ ပျားရည်နှင့် ရောသော ဤပေါက်ပေါက်ကို လည်းကောင်း၊ ဤပျားရည်ကို လည်းကောင်း သုံးဆောင်တော် မူလှည့်ပါ။ တစ်ပြည် တစ်နိုင်ငံ ဝေးလံစွာသောအရပ်မှ ဤနန်းတော်သို့ ယခုကြွလာသည်မှာ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်လာသည်ဟု သိသာအောင်လည်း အမိန့်ရှိစေချင်ပါသည်”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် လိုအပ်သောဆန္ဒ ပြည့်စေခြင်းငှာ မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့်ပြောဆို၍ ‘တဿ မေကာ ဒုတိယာသိ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရွှေအိမ်ရှင်မ။ ဝေးလံစွာသောအရပ်မှ ဤနန်းတော်သို့ အသက်စွန့်၍ ကျွန်ုပ်လာသည်မှာ အထက်စကားနှင့်ပင် နားရိပ်မိသဖြင့် ကျွန်ုပ်ခင်ပွန်းသာလိကာမသည် သာသာချိုအေးသောအသံလည်း ရှိ၏။ မင်းကြီး၏အိပ်ရာစောင့်ဖြစ်၍ နန်းတွင်း၌ ကြီးရသူဖြစ်သည်နှင့်အညီ အလုံးစုံကျင့်ရာ၊ဆောင်ရာသော ဝတ်တို့၌လည်း လိမ္မာကျွမ်းကျင်၏။ ထို ကျွန်ုပ်ခင်ပွန်း သာလိကာမသည် ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ နန်းတော် စုလစ်အမွှန်း တုရင်ခေါင်၌နားနေစဉ် မည်သည့်နေ့ရက်ကပင် စွန့်သုတ်၍ အသက်ကိုယ်လုံး ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ချေသည်”ဟု ဆို၏။

ကျေးသားစကားကိုကြားလျှင် သာလိကာမသည် “အဆွေ ကျေးသားသုခမိန်။ သင်၏ခင်ပွန်းမကို အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့် စွန့်သုတ်သနည်း”ဟု မေး၏။ ကျေးသားသည် သာလိကာမအား စွန့်သုတ်လေသော အကြောင်းကို ကြားလို၍ “ရွှေအိမ်ရှင်မ။ စွန့်သုတ်သောအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်ပြောပါမည်။ နာတော်မူလော့။ ကျွန်ုပ်တို့သခင် သီဝရာဇ်မင်းကြီးသည် တစ်နေ့သ၌ ကျွန်ုပ်တို့ဇနီးမောင်နှံကို ခေါ်ဆောင်၍ ရေသဘင် ကစားအံ့သောငှာ မြစ်ဆိပ်သို့ထွက်တော်မူလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ဇနီးမောင်နှံလည်း ထိုနေ့ပတ်လုံး ရေသဘင်ကစား၍ ညချမ်းသောအခါ မင်းကြီးနှင့်အတူ နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးသော် ကိုယ်၌စွတ်သော ရေကို ခြောက်သွေ့စေလိုသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ခင်ပွန်းသာလိကာမကိုခေါ်၍ နန်းတော်စုလစ်အမွှန်း တုရင်ခေါင်၌ အမြီးအတောင်ကို ဖြန့်လှန်းလျက် နားနေစဉ် ထို တုရင်ခေါင်၌ စွန့်သိုက်ရှိမှန်း မသိရှိနှင့်သဖြင့် စွန့်တစ်ကောင်သည် တုရင်ခေါင်မှထွက်လာ၍ ကျွန်ုပ်တို့ဇနီးမောင်နှံကို ဖမ်းသုတ်အံ့ဟုပြု၏။

“ထိုအခါ ကျွန်ုပ်သည် ကိုယ့်အသက်ကိုမျှ မသိနိုင်သည်ဖြစ်၍ ခင်ပွန်းမကို မကယ်နိုင်ဘဲ လွှတ်ရာ ပြေးရလေသော် ကျွန်ုပ်ခင်ပွန်း သာလိကာမသည် သန္ဓေအရင့်အမာနှင့်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အလျင်တဆော မပျံနိုင်သည် ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်မြင်စဉ်ပင် ထိုစွန့်၏လက်တွင် အသက်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ချေသည်။ ထိုခင်ပွန်းမဆုံးသည်ဖြစ်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက်နေသော ကျွန်ုပ်ကို မင်းကြီးမြင်သဖြင့် ‘အဘယ့်ကြောင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းသနည်း’ဟု အမေးတော်ရှိရာ ခင်ပွန်းမ ဆုံးကြောင်းကိုလျှောက်လျှင်၊ မင်းကြီးသည် ‘အချင်းကျေးသား။ သေလေပြီးသောသူကို

ငိုကြွေးမြည်တမ်း၍ ရတော့မည်မဟုတ်။ မငိုကြွေးနှင့်။ သင့်အား အသစ်သာရှာ၍ ပေးရတော့မည်'ဟု အမိန့်တော်ရှိလတ်သော် 'အရှင်မင်းကြီး။ အသစ်ရှာတော်မူမည် အမိန့်တော်ရှိသည်မှာ ဘုန်းတော်ကြီးသော သခင်ဖြစ်၍ ကျေးမ၊ သာလိကာမကို ရှာနိုင်မည်မှန်ပါ၏။ ထိုသို့ရှာနိုင်သော်လည်း အရှင်ဝတ်၊ လင့်ဝတ်ကိုမသိ၊ အကျင့်သီလမရှိသော လျှပ်ပေါ်လော်မာ ယုတ်ညံ့စွာနှင့်ကြိမ်ပြန်လျှင် အကျွန်ုပ်တစ်ယောက်တည်း နေရလောက်မျှ မကောင်းရှိမည်ကို စိုးရိမ်လှပါသည်'ဟု ကျွန်ုပ်လျှောက်ထားလျှင်၊ 'အချင်းကျေးသား။ မစိုးရိမ်လင့်။ သင့်၏ခင်ပွန်း သာလိကာမနှင့် အဆင်းကဏ္ဍာန် အကျင့်သီလနှင့် တူမျှစွာသော သာလိကာမတစ်ကောင်ကို သင့်ကို ငါ ရွယ်စားလျက်ရှိပြီ။ ထိုသာလိကာမသည် တခြားမဟုတ်။ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ ဧကရာဇ်မင်းကြီး၏အိပ်ရာစောင့် ဖြစ်သော သာလိကာမတည်း။ ထိုသာလိကာမသို့ ယခု သင်သွား၍ သိသာအောင် ဖုံးစမ်းချေ။ အကယ်၍ ၂ ဦးလုံး သဘောတူမျှကြသည် ဖြစ်အံ့။ ငါ့ထံ သင်ပြန်ခဲ့သဖြင့် ငါ့အား အကြောင်းကိုကြားဦးလော့။

'ထိုသို့ အကြောင်းကိုသိရသောအခါမှ ငါသည် မိဖုရားကြီးကိုခေါ်၍ များစွာသောအခြံအရံနှင့် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့သွားပြီးလျှင် ဧကရာဇ်မင်းကြီးအား ခွင့်ကြား၍ ထိုသာလိကာမကို သင့်အား ဆောင်နှင်းစေအံ့'ဟု မိန့်တော်မူလျက် ဤပြည်သို့ ကျွန်ုပ်ကို စေလွှတ်တော်မူသောကြောင့် ယခု ရွှေအိမ်ရှင်မအထံသို့ ကျွန်ုပ် ရောက်လာပါသည်"ဟု ဆိုပြီးလျှင် စကားနိဂုံးလွယ်အောင် တိုက်ရိုက်မေးလို၍ 'တဿ ကာမေဟိ သမ္မဒ္ဒေါ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရွှေအိမ်ရှင်မ။ ကျွန်ုပ်လာခြင်းအကြောင်းကို ရွှေအိမ်ရှင်မက သိလို၍ မေးသောကြောင့် သိသာအောင် ကျွန်ုပ် ပြန်ပြောရပြီ။ ရွှေအိမ်ရှင်မထံသို့ ယခုလာရောက်ခြင်း၌ လိုအပ်သောအကျိုး ရှိမည်၊မရှိမည်ကို သိလိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ အရှင်ရှိကျွန် ဖြစ်ချေသောကြောင့် အကြိမ်ကြိမ်အခေါက်ခေါက် မရောက်မလာသာဖြစ်၍ ယခုသိသာအောင် ပြောဆိုစေချင်ပါသည်"ဟု ဆို၏။

သာလိကာမသည် ကျေးသားစကားကိုကြားလျှင် အလွန် နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသော်လည်း မိန်းမတို့စလေ့အားဖြင့် ချစ်စိတ်ကို ပြင်မထွက်စေဘဲ အလိုမတူယောင်ဆောင်လို၍ 'သုဝေါစ သုဝိ ကာမေယျ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အဆွေ ကျေးသားသုခမိန်။ အသို့ မေးတော်မူသနည်း။ ကျေးသားသည် ကျေးမနှင့် သာလိကာမိုသည် သာလိကာမနှင့်သာ ဇာတ်တူချင်းသင့်နေမှု တစ်သက်လုံး အရှည်မြဲကြသဖြင့် လျောက်ပတ်၏။ ကျေးသားသည် သာလိကာမနှင့် သင့်နေချေသော် ဇာတ်တူမဟုတ်ခြင်းကြောင့် ဇာတ်တူဖြစ်သောကျေးမကို တွေ့ကြိမ်ပြန်လျှင် ထိုကျေးမမှာသာ ကြင်နာမျိုးစု၍ သာလိကာမကို မေတ္တာအနှောင်အဖွဲ့ပြတ်သဖြင့် စွန့်ပစ်ခဲ့သော် ထို ဇာတ်တူမဟုတ်သော သာလိကာမသည် ချစ်လျက်နှင့်ကွဲရသည်ဖြစ်၍ ကျေးသားကြောင့် ဆင်းရဲကြီးစွာ မရပြီလော။ ထိုသို့ ကျေးသားနှင့် သာလိကာမ ဇာတ်တူမဟုတ်ကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် ချစ်ကြင်နာဖော် ရှာတော်မူလိုလျှင် နှစ်သက်ရာဇာတ်တူဖြစ်သော ကျေးမကိုသာ ရှာတော်မူသင့်ပါသည်"ဟု ရေစီးဖောင်ဆန်စကားကို ဆို၏။

သာလိကာမစကားကို ကြားလျှင် ကျေးသားသည် 'ဤသာလိကာမကား ယခု ငါ့ကို ပြက်ရယ်မှုစကားနှင့် ပြောဆို၏။ ထိုသာလိကာမကို ယုံကြည်လောက်အောင် ငါ ပြောဆိုအံ့'ဟု ကြံပြီးသော် 'ယော ယံ ကာမေ ကာမယတိ'အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရွှေအိမ်ရှင်မ။ ဇာတ်တူသည်၊မတူသည်ဆိုရာမှာ ပမာဏ မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်တို့ သားငှက်တိရစ္ဆာန်မျိုးကို မဆိုနှင့်ဦး။ လူတို့၌လည်း ဒွန်းစဏ္ဍားမပင်ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်မပင်ဖြစ်စေကာမူ စိတ်အလိုဆန္ဒတူမျှကြလျှင် ကာမဂုဏ်မူဆိုသည်မှာ တူသည်ချည်းဖြစ်သည်။ မတူသော ကာမဂုဏ်မည်သည် မရှိ။ ထို့ကြောင့် စိတ်သာလျှင် ပမာဏဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်နှင့်တူမျှသော စိတ်ရှိသည်ကိုသာ ရွှေအိမ်ရှင်မက ဆိုသင့်ပါသည်။ ဇာတ်တူသည်၊မတူသည်ကို မဆိုထိုက်ပါ။ လူတို့၌ ဇာတ်မတူကြဘဲ စိတ်တူမျှသဖြင့် စပ်ယှဉ်ဖူးသောအကြောင်းကို ထုံးသက်သေပြပါမည်” ဟု ဆို၍ သာဓကဆောင်အံ့သောငှာ ‘အတ္ထိ ဇမ္ဗောတိနာမ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရွှေအိမ်ရှင်မ။ ကျွန်ုပ် အစဉ်စကား ကြားဖူးသည်မှာ ဒွါရာဝတီ အမည်ရှိသောပြည်၌ သိဝိအမည်ရှိသော မင်း၏အမိသည် ဇမ္ဗောတီ အမည်ရှိ၏။ ထို ဇမ္ဗောတီမိဖုရားသည် ဒွန်းစဏ္ဍားအမျိုးတည်း။ ရှေးသောအခါ ဒွါရာဝတီပြည်၌ ကဏ္ဍယနအမျိုးဖြစ်သော ဝါသုဒေဝ၊ ဗလဒေဝ အစရှိသော ညီနောင်တစ်ကျိပ်တို့သည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအလုံးကို သိမ်းရုံး၍ မင်းပြုကြကုန်၏။

“ထို မင်းညီနောင်တစ်ကျိပ်တို့တွင် အစ်ကိုကြီးဖြစ်သော ဝါသုဒေဝမင်းသည် တစ်နေ့သ၌ ဒွါရာဝတီမြို့၌ ဥယျာဉ်ကစားအံ့သောငှာ ထွက်လေသော် မြို့တံခါးဝသို့ ရှေးရှုဝင်လာသော ဒွန်းစဏ္ဍားမတစ်ယောက်ကိုမြင်လျှင် အရွယ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် တပ်မက်မောသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ အမျိုးအနွယ်ကို စစ်မေးစေသဖြင့် ဒွန်းစဏ္ဍားမျိုးဖြစ်ကြောင်းကို ကြားသိရလေသော်လည်း တပ်စိတ် မပြေနိုင်သည်နှင့် ခင်ပွန်းရှိ မရှိကိုစစ်မေးစေပြန်၍၊ ခင်ပွန်းမရှိကြောင်းကိုကြားလျှင် ထိုဒွန်းစဏ္ဍားမကို ဆင်ကျောက်ကုန်းပေါ်သို့တင်ယူလျက် ထွက်ခဲ့သော တံခါးဝသို့ပင် ပြန်လည်၍ နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးသော် ထိုဒွန်းစဏ္ဍားမျိုးဖြစ်သော သတို့သမီးအား ဇမ္ဗောတီ ဟူသောအမည်ဖြင့် နန်းမတောင်ညာနှင်း၍ မိဖုရားကြီးအရာ၌ ထားဖူးလေ၏။

“ထို ဝါသုဒေဝမင်းကြီး၏ မိဖုရားဖြစ်သော ဇမ္ဗောတီတွင် သိဝိမည်ရှိသောသားကို ဖွားမြင်သဖြင့် ထိုသိဝိ မင်းသားသည် ခမည်းတော် ဝါသုဒေဝမင်းကြီး ဘဝပြောင်းလဲသောအခါ ဒွါရာဝတီပြည်၌ အဖအရိုက်အရာဖြစ်သော ထီးနန်းကိုရ၍ မင်းပြုလေ၏။ ဤသို့ လူတို့အမျိုးတွင် အမြတ်ဆုံးဟုသမုတ်အပ်သော မင်းမျိုးစဉ်လျက် ယုတ်ညံ့လှစွာသော ဒွန်းစဏ္ဍားမနှင့် သင့်နေကြကုန်သေး၏။ တိရစ္ဆာန်မျိုးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်တို့မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ။ စိတ်ဆန္ဒချင်း တူမျှသည်သာ ပမာဏဖြစ်တော့သည်။

“ရွှေအိမ်ရှင်မ။ သက်သေတစ်ဦးမှာလည်း ကျွန်ုပ်ကြားဖူးသည်ကား ရှေးသောအခါ ဝစ္ဆ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် ကာမဂုဏ်၌ငြီးငွေ့သဖြင့် များစွာသောစည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြံအရံအိမ်ထောင် သား၊ မယားတို့ကို စွန့်ပြီးသော်၊ ရသေ့၊ ရဟန်းပြုလျက် ဟိမဝန္တာ၌ သင်္ခမ်းဆောက်လုပ်၍ နေသတတ်။ ထို ဝစ္ဆရှင်ရသေ့၏ ကျောင်းသင်္ခမ်းနှင့်မနီးမဝေးတွင်လည်း တစ်ခုသောလိုဏ်၌ များစွာကုန်သောကိန္နရာတို့သည် နေကြကုန်၏။ ထို လိုဏ်ဥမင်တံခါးဝတွင်လည်း ပင့်ကူတစ်ကောင်သည် တွင်း၌နေလျက် ထိုလိုဏ်မှထွက်လာ ကုန်သော ကိန္နရီ၊ ကိန္နရာတို့၏ဦးခေါင်းကို နေ့တိုင်းမပြတ်ဖောက်၍ သွေးကိုသောက်၏။

[ကိန္နရာတို့သဘောကား အားနည်းခြင်းကြောင့် ကြောက်လန့်တတ်သောစိတ် ရှိကုန်၏။]

“ထိုပင့်ကူသည်ကား ကိုယ်သဏ္ဌာန် လှည်းဘီးစက်ပမာဏ ရှိ၏။ အလွန် တင့်တယ်ကြီးကျယ်သော ခွန်အားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုကိန္နရာတို့သည် အပေါင်းအဖော်များစွာ ရှိကုန်သော်လည်း ကြောက်လန့်တတ်သော သဘောရှိခြင်းကြောင့် ထို တစ်ကောင်တည်းသောပင့်ကူကြီးကို နှိပ်နင်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍

တစ်နေ့သ၌ ကိန္နရာတို့သည် ဝစ္ဆရင်ရသေ့သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောဟော၍နေ၏။ ဝစ္ဆရင်ရသေ့လည်း ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောဟောပြီးလျှင် ‘သင်တို့ အဘယ့်ကြောင့် ယခု ငါ့ထံသို့ လာကြသနည်း’ဟု မေးလျှင်၊ ကိန္နရာတို့သည် ‘အရှင်သူမြတ်။ ကျွန်ုပ်တို့နေရာ လိုက်တံခါးဝ၌ တစ်ခုသော ပင့်ကူကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့အမျိုးအဆွေများကို တစ်နေ့မပြတ် သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ပြုဘိ၏။ အကျွန်ုပ်တို့အား အရှင်ရသေ့မှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိပြီ။ အရှင်သည် ထိုပင့်ကူကို ပယ်ဖျက်၍ အကျွန်ုပ်တို့၏ အသက် ချမ်းသာကြောင်းကို ဆောင်တော်မူပါ’ဟု ဆိုကြကုန်၏။

“ဝစ္ဆရင်ရသေ့သည် ကိန္နရာတို့စကားကိုကြားလျှင် ‘သင်တို့ ဖယ်ကြလေ။ ငါတို့ ရသေ့၊ ရဟန်းမည်သည် သူ့အသက်ကို မသတ်ကောင်း’ဟု ပယ်ဆိုကြိမ်းမောင်းလိုက်သဖြင့် အခွင့်မရ၍ မိမိတို့နေရာ လိုက်သို့ပြန်ကြလေ၏။ ထို ကိန္နရီ၊ကိန္နရာအပေါင်းတို့တွင် ရဋ္ဌဝတီ အမည်ရှိသော ကိန္နရီမ တစ်ခုသောအရွယ်လည်း အချိန်သင့်၊ ခင်ပွန်းလည်းမရှိသေးဖြစ်၍ တစ်နေ့သ၌ ကိန္နရာအပေါင်းတို့သည် ထိုရဋ္ဌဝတီအမည်ရှိသော ကိန္နရီမကို နတ်ဝတ်တန်ဆာဆင်စေပြီးသော ဝစ္ဆရင်ရသေ့ထံသို့ ဆောင်ယူသွား၍ ‘အရှင်သူမြတ်။ အကျွန်ုပ်တို့၏ရန်သူကို ပယ်ဖျက်နှိမ်နင်း၍ အကျွန်ုပ်တို့၏ကိုးကွယ်ရာကို ပြုတော်မူပါ။ ဤကိန္နရီမကိုလည်း အရှင်ရသေ့၏ခြေရင်း၌ အလုပ်အကျွေး ထားတော်မူပါလော့’ဟု ဆိုကြကုန်၏။

“ထို ဝစ္ဆရင်ရသေ့သည် ရဋ္ဌဝတီအမည်ရှိသော ကိန္နရီမကိုမြင်လျှင် ကပ်ငြိသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ‘ကောင်းပြီ’ဟု ဝန်ခံလျက် ရဋ္ဌဝတီကိန္နရီမကို သိမ်းယူပြီးလျှင် အစာရှာအံ့သောငှာ တွင်းမှထွက်သော ထိုပင့်ကူကို ဆောက်ပုတ်ဖြင့်ရိုက်နှက်၍ အသက်ကုန်စေပြီးသော်၊ ထိုရဋ္ဌဝတီကိန္နရီမနှင့် အညီအညွတ် အသက်ထက်ဆုံး သင့်နေကြလျက် များစွာသောသား၊သမီး ပြန့်ပွားခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် ဟိမဝန္တာအရပ်၌ပင်လျှင် ဘဝ ပြောင်းလဲခြင်းသို့ ရောက်ကြဖူးလေ၏။

“ထိုမှတစ်ပါး လူဖြစ်လာသောသူသည် သမင်မနှင့် သင့်နေကြဖူးသော ထုံးသက်သေတို့သည်လည်း အများရှိကုန်သေး၏။ ဤသို့ လူတို့သည်ပင်လည်း တိရစ္ဆာန်မနှင့် သင့်နေကြဖူးသော ထုံးသက်သေရှိပါလျက် တိရစ္ဆာန်ငှက်မျိုးချင်းတူသော အကျွန်ုပ်တို့မှာ အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိကောင်းအံ့နည်း။ ဆန္ဒတူမျှပါလျှင် သင့်နေထိုက်လှ တော့သည်”ဟု ဆို၏။

ကျေးသားစကားကိုကြားလျှင် သာလိကာမသည် “အရှင်ကျေးသား။ စိတ်မည်သည်ကား လျင်သော အပြန်ရှိခြင်းကြောင့် အခါခပ်သိမ်း တူမျှခဲလှပါသည်။ ယခုသာ ချစ်ခင်မှုနှင့်ပြောဆို၍ လိုက်နာမှားသဖြင့် နောင်စွန့်ပစ်၍သွားခဲ့သော် အကျွန်ုပ်တို့မိန်းမဟူသည်မှာ ယောက်ျားကဲ့သို့ အဟုတ်ဖြစ်၍ ချစ်လျက်နှင့်ကွဲရမည်ကို အလွန်ကြောက်လှပါသည်”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် မိန်းမမူ၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သူဖြစ်၍ သာလိကာမ၏ စိတ်ကို စမ်းလိုသည်ဖြစ်သောကြောင့် ‘ဟန္တခေါဟံ ဂမိဿာမိ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရွှေအိမ်ရှင်မ။ ကျွန်ုပ်တို့အရှင် သိဝရာဇ်မင်းကြီးက ထိုက်သည်ဟု ညွှန်ကြားတော်မူလျှင် ကျွန်ုပ်လည်း ရွှေအိမ်ရှင်မကို မမြင်ရမီကပင် ချစ်ကြင်နာမျိုးဟူသမျှ စုပေါင်းလျက် တစ်ချောင်းတည်းစိတ်ထား၍ ရောက်သည်နှင့်အညီ အသွယ်သွယ်စကားနှင့် လှုပ်ရှားသော်လည်း စိတ်ထားခိုင်မခိုင်ကိုသာ စမ်းသည်ထင်မှတ်၍ သေဝပ်သောနှလုံးနှင့် ချစ်ထုံးဖွဲ့ခွေသာအောင် သက်သေထုံးဟောင်း အကြောင်းကြောင်းကိုပြလျက် ပြောဆိုသဖြင့်

အမှုကုန်လောက်ပါပြီကို အလိုမတူသံ ယခုပေါက်၍ နောက်နောင်အရေးများကို တွေးခေါ်မြော်ချင့်ယောင်နှင့် ရှောင်ကာတိမ်းကာ ပြောဆိုပြန်သည်မှာ သဘောတူသည်၊ မတူသည်ကို အထက်မေးမြန်းစဉ်ကပင် စိတ်မမျှကြောင်းနှင့် သိသာအောင်ပြောဆိုပါလျှင် ဤမျှလောက် စကားတံငင်၍ ပြောရမည်မဟုတ်။ ယခု စကားချင်းပေါင်းကူးမိမှ စိတ်မတူသံစကားကို ကြားရသဖြင့် အထက်ပြောဆိုမိသမျှစကားကိုသာ သိမ်းနုတ်၍ ကျွန်ုပ်နေရပ် နေပြည်သို့ ပြန်သွား သင့်ပေသည်။

“ရွှေအိမ်ရှင်မက ဆိုတိုင်းလည်း မှန်ပေသည်ပင်။ ကျွန်ုပ်တို့ယောက်ျားဟူသည်မှာ စိတ်လိုလျှင် ကိုယ် ပါတတ်ချေ၏။ အလိုတူရာ မေတ္တာညွတ်လျက် တပ်မက်မိသောစိတ်ကိုလည်း တွန့်လိပ်၍ မဖောက်မလဲတတ် ဖြစ်တော့သည်။ ယခု အကျွန်ုပ်ကို တောသားအရိုင်းနှင့် နှင်းကျေးသားကဲ့သို့ တစ်ပါးမှာထိုက်ရာရှာ၍ မရနိုင်မည်လောက် မှတ်ရည်သဖြင့် မတည်မကျစကားနှင့် နားယောင်အောင် မထိမဲ့မြင်ပြုသည်မှာ အကျွန်ုပ်လည်း သိဝရာဇ်မင်းကြီး၏ အချီးအမြှောက်ကိုခံရသော တမန်အမတ်”ပင်ဖြစ်၍ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်တွင် အရာမကသော ထီးနန်းရှင်မတို့၌ အကျွန်ုပ်နှင့်ထိုက်ရာ သာလိကာမကို ရှာ၍မရနိုင်ဘဲ ရှိတော့မည်မဟုတ်။ ဤရွှေအိမ်ရှေ့ချိုင့်၌ တစ်ယောက်တည်းသာပျော်လို၍ သင် စိတ်မတူလျှင် နေရစ်တော့။ ယခုပင် ပြန်သွားတော့မည်”ဟုဆို၏။

ကျေးသားစကားကိုကြားလျှင် သာလိကာမသည် ကျေးသားကိုတွေ့မြင်ဦးကပင် နူးညွတ်သောအာရုံ၌ ကာမဂုဏ်ဝိထိစိတ် ယိုဖိတ်ယှက်တင်၍ ဘဝင်မကျနိုင်ရှိသည်တွင် ဖဲကြဉ်သုန်မှုန်သံနှင့် နှောင့်ယှက်ပြန်သဖြင့် နှလုံးကွဲအံ့သကဲ့သို့ရှိသော်လည်း မိမိတို့မိန်းမမာယာဖြင့် လျင်စွာအခွင့်မပေးဘဲ အရည်အသွေးလိုပြန်၍ ‘န သီရိ တရမာနဿ’အစရှိသော ဂါထာခွဲဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင် ကျေးသားသုခမိန်။ အဘယ့်ကြောင့် အလျင်လိုတော်မူသနည်း။ လောက၌ ဂုဏ်သရေ၏ တင့်တယ်ခြင်းကို အလိုရှိအပ်သော အမှုဟူသည်၌ အချိန်ကိုမဆင်မခြင် အလျင်တဆောဆောင်ရွက်၍ မတင့်တယ်ရာ။ လေးလေးမြတ်မြတ် ပြုရာသည်၊ ပေါ့ပေါ့မြန်မြန် ပြုရာသည်၊ အတည်တည်အစုစု ဆောင်ရွက်ရန် များတွင်လည်း ဤ အိမ်ထောင်ခြင်းအမှုသည် ဆေးဆေးလေးလေး ပြုရာသည်အမှုဖြစ်ခြင်းကြောင့် အချိန်အခါ အခါအခွင့် သင့်မသင့်ကိုမြော်ချင့်လျက် သိအပ်ကြားအပ်သောသူတို့ကိုလည်း သိကြားစေသဖြင့် နောင်တစ်ဖန် မရှိရအောင် ဆောင်ရွက်အပ်သည်နှင့်အညီ။

“ယခု ဤရွှေချိုင့် ရွှေအိမ်၌ ပျားပေါက်ပေါက်တို့ကိုသုံးဆောင်လျက် ငုံ့လင့်တော်မူဦး၍ ညချမ်းဆည်းဆာ ချိန်ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်တို့သခင် ဧကရာဇ်မင်းကြီးသည် ဤနန်းတော်အထက်ဆင့်သို့ တက်တော်မူလျက် ဤကျက်သရေတိုက်၌ ကိန္နရီမကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာအရွယ်အဆင်းရှိသော နန်းသူကိုယ်လုပ်တော် ရွှေဖော်မိန်းမငယ် များစွာနှင့် တေးဖွဲ့၊ ရတု၊ ရကန် စသော သီချင်းမျိုး၊ စည်၊ စောင်း၊ ငြင်း စသော တီးမှုတ်မျိုးတို့ကို တီးမှုတ် စေလျက် ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း သဘင်အရွှင်အပျော်ဖြင့် စံတော်မူသည်ကို မြင်ရပါလိမ့်မည်။

“ထိုသို့ မင်းကြီးစံတော်မူသည့် အချိန်ရောက်မှ အကြောင်းသင့်အောင်လျှောက်ထား၍ အကျွန်ုပ် ကြံဆောင်ပါမည်။ ဆီ၊ ထောပတ်အရသာကို နေရာကျအောင်စီရင်၍ မသုံးဆောင်တတ်သကဲ့သို့ အရှင်ကျေးသား သုခမိန်သည် အဘယ့်ကြောင့် အခါမဟုတ်ဘဲ အလျင်လိုတော်မူဘိသနည်း။ ငုံ့လင့်နေတော်မူဦးမှ သင့်ပါမည်”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် စိတ်ဆန္ဒညီမညီကို တစ်လီတစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် ခုံစမ်း ဆီးတန့် ဟန့်ကာဆိုပိတ်၍ စကားမြိတ်ဆုံးကြောင်းကိုသိပြီးသော် “ကောင်းပြီ။ ငုံ့လင့်ရဦးတော့မည်”ဆို၍

ထိုရွှေချိုင့်ထဲ၌ ညချမ်းအချိန်ရောက်သောအခါ ကျေးသားနှင့်သာလိကာမတို့သည် အညီအညွတ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လိုရာအမှုအပြီးသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ ဤသို့ နှစ်သက်ဝမ်းသာ ပျော်ရွှင်ကြလျက် ဇနီးမောင်နှံဖြစ်ပြီးလျှင် ကျေးသားသည် ဤသို့ကြံ၏။

‘ယခု ငါ၏အမှုမှာ အဆုံးသို့ရောက်ပြီ။ အရှင့်အရေးဆောင်ရန်ကိစ္စ အပြီးမရောက်သေး။ သာလိကာမသည်လည်း ယခု ငါ၏ အချစ်မျိုးစုပုံ၍ ရှိပြီဖြစ်သောကြောင့် အရှင့်အရေးကို ဆောင်ချိန်အခါ သင့်တော့သည်။ ယခု သာလိကာမအား လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ငါမေးလျှင် မချွတ်ဧကန် မှန်တိုင်းပြောဆိုလတ္တံ့။ ငါ့အရှင်၏ကိစ္စကို ယခုပင် သိအောင်မေး၍ မိထိလာပြည်သို့ ပြန်သွားအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ အာလုပ်သံပေး၍ “အဘယ် သာလိကာမ” ဟုခေါ်၏။ သာလိကာမလည်း “အသို့နည်း အရှင်”ဟုဆို၏။

ကျေးသားလည်း “သင့်အား တစ်ခုသောစကားကို ပြောလိုပါသည်”ဟု ဆို၏။

“အရှင်။ ပြောဆိုတော်မူပါလော့”ဟု ဆို၏။

ကျေးသားသည် စကားစပေါ်စေလို၍ “အဘယ် ထိုသို့ကား ဆို၏။ ယနေ့သည် ငါတို့အား မင်္ဂလာ ဆောင်သည့်နေ့ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ပါးစကားကိုပြော၍ ကောင်းသေးမည်မထင်။ နက်ဖြန်မှ ပြောဆိုတော့မည်”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမလည်း “အရှင်။ ယခုပြောဆိုလိုသောစကားသည် မင်္ဂလာရှိသော စကားဖြစ်မှုကား ယနေ့ပင် ပြောဆိုတော်မူလော့။ မင်္ဂလာမရှိသော စကားဖြစ်မှု ယနေ့ပြောဆို၍ မသင့်”ဟု ဆို၏။

ကျေးသားလည်း “အဘယ် ယခုပြောဆိုလိုသောစကားသည် မင်္ဂလာရှိသော စကားပင်တည်း”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမလည်း “အရှင်။ ထိုသို့တပြီးကား ပြောဆိုတော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

ကျေးသားသည် ဤသို့ စကားစဖော်ပြီးသော် “အဘယ်။ သင် အကယ်၍နာလိုပါလျှင် ထိုစကားကို ငါပြောဆိုအံ့”ဟုဆို၍၊ လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို မေးလိုသောကြောင့် ‘ယောနုခွါယံ တိဗ္ဗော သဒ္ဓေါ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ် သာလိကာမ။ ငါပြောဆိုလိုသော စကားမှာ တစ်ပါးမဟုတ်ပြီ။ ဤဧကရာဇ်မင်းကြီး၏ သမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးသည် သောက်ရှူးကြယ်ရောင်ကဲ့သို့၊^{၂၉} အရည်အဆင်း တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုပဉ္စာလစန္ဒီ မင်းသမီးကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ပေးထိမ်းမြား၊^{၂၀} မည်ဟု ငါတို့ပြည်မှစ၍ အရပ်ရပ်မြို့ရွာ ဇနပုဒ်တို့၌ နှံ့ပျံ့ထင်ရှားစွာ ကျော်စောခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ ကျော်စောသောစကားကို ကြားရ၍ ငါ၌ ဤသို့ အကြံ ဖြစ်ပေသည်။

‘စူဠနိဗ္ဗာဒတမင်းကြီး၏ သမီးတော်သည် ထိုသို့ ကျော်စောထင်ရှားတိုင်း အရွယ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်မှန်လျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် စူဠနိဗ္ဗာဒတမင်းကြီး၏ရန်သူ ဖြစ်သည်။ စင်စစ် သမီးတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူလိုသော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းမှတစ်ပါးသော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည် မိမိအလိုသို့ချည်း လိုက်လျက် မိတ်ကျွမ်းဝင်ကြကုန်၏။ ထို မိတ်ဆွေဖြစ်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့တွင် ထိုက်တော်ရာ မင်းနှင့်သာလျှင် စုံဖက်တော်မူရာ၏။ ထိုသို့ကားမပြုမူ၍ ဘုန်းကြီးသော ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်လျက် မဖက်မပြိုင်လောက်သော မိမိရန်သူ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းအား အဘယ့်ကြောင့် သမီးတော်ကိုပေးမည် ကြံလေသည် မသိဟု မတွေးမယူနိုင်အောင်ရှိ၍ပင် သင့်အား ငါ မေးရတော့သည်”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမသည် ကျေးသားစကားကိုကြားလျှင် “အရှင်။ အဘယ့်ကြောင့် မင်္ဂလာနေ့၌ အမင်္ဂလာ စကားကို ဆိုတော်မူသနည်း။ ဤစကားကို အမိန့်မရှိပါနှင့်”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမ စကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် “အဘယ်။ ငါကား ဤစကားကို ‘မင်္ဂလာရှိသောစကား ဖြစ်သည်’ဟူ၍ပင် ငါပြောဆိုသည်။ သင့်ကား အဘယ့်ကြောင့် ‘မင်္ဂလာမရှိသော စကား’ဟုဆိုသနည်း”ဟုမေး၏။ သာလိကာမသည် “အရှင်။ ဤသို့သောရန်သူမင်းအား အဘယ့်ကြောင့် မင်္ဂလာရှိသောအမှုကို ပြုပါအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် “အဘယ်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းအား သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ မပြုလိုဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် အရပ်တိုင်းနဲ့အောင် ဤစကား ဖြစ်ရမည်နည်း။ ငါတို့မှာ အကျော်အစောဖြစ်၍သာ မေးရတော့သည်။ အကြောင်းမျိုးကိုမူကား သင်တို့ကဲ့သို့ သိနိုင်တော့မည် မဟုတ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာမရှိဟု သင်ဆိုသောစကား၏အနက်ကို ငါ့အား သင်ပြောဦးလော့”ဟုဆို၏။ သာလိကာမလည်း “အရှင်။ ဤစကားကို ကျွန်ုပ် မပြောဝံ့ပါ”ဟုဆို၏။

ကျေးသားသည် သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် “အဘယ်။ ငါသည် သင့်အား အသက်နှင့်အတူတူ ကြည်ဖြူလေးမြတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သင်မူကား ငါ့ကို အပေါ်စကားနှင့်သာ ချစ်ကြင်နာယောင်ပြု၍ စိတ်ထဲမကြည် မဖြူသဖြင့် ထိုလျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ငါ့အားမပြောလျှင် ငါ့ကိုပင် သင် အကောက်ကြံသော်လည်း ငါ သိနိုင်တော့မည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် သင့်အား ခင်ပွန်းပြု၍ အကျိုးမရှိပြီ”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ သာလိကာမအား နှိပ်၍ မနေသာအောင် ကျေးသားဆိုလျှင် သာလိကာမသည် အရှင့်ရေးထက် ကိုယ်ရေးပျက်မည်ကို စိုးသောကြောင့် ထိုလျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို အရိပ်ပြလို၍ ‘ဧဒိသော မာ အမိတ္တာနံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မာတရ”အမျိုးဖြစ်သော အရှင် ကျေးသားသုခမိန့်။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးသည် ရန်သူဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား သမီးထိမ်းမြားခြင်းကို ပြုအံ့သကဲ့သို့ အရှင်ကျေးသားအားလည်း ဤသို့ဆိုသော ထိမ်းမြားခြင်းကို ဖြစ်စေလိုသလော”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် “အဘယ်။ သင်သည် ငါ့ကို မလောက်မလေး အဘယ့်ကြောင့် ကလူစားသနည်း”ဟု ဆိုလျှင် သာလိကာမသည် “အရှင်။ ထိုသို့တပြီးကား နာတော်မူလော့”ဟု ဆို၍ ‘အာနယိတ္တာန ဝေဒေဟံ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို ပြန်ကြားပြောဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင် ကျေးသားသုခမိန့်။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးသည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားလို၍ မဟုတ်။ ထို ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်၌ မင်း၏အကျိုးအကြောင်းကို ဆုံးမတတ်သော ပညာရှိသုခမိန့်ကား မဟောသမ အမည်ရှိ၏။ ကျွန်ုပ်တို့အရှင်မင်းကြီးသည် သမီးတော်နှင့်ဖြားယောင်း၍ ထိုမဟောသမ သုခမိန့်နှင့်တကွ ဝိဒေသဟရာဇ်မင်းကို ဤပြည်သို့ လာရောက်စေပြီးလျှင် ထိုသူတို့ကို ပယ်ဖျောက်သုတ်သင်၍ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့နှင့် အောင်ဆွေသောက်ခြင်းကို ပြုကြကုန်အံ့ဟု ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားသည် မင်းကြီးနှင့်တိုင်ပင်၍ မိထိလာပြည်သို့သွားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ မိတ်ဖွဲ့လို၍ မဟုတ်”ဟု ဆို၏။

သာလိကာမစကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် “အဘယ်။ ဆရာ ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကား အလွန် ပညာရှိပေ၏။ သိမ်မွေ့ခံခက်သော ဥပါယ်တံမျဉ်၌လည်း လိမ္မာပေ၏။ ဤသို့သော ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့်

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို အသာတကြည်ဖမ်းယူခြင်းငှာ ကြံဆောင်ပေသည်။ အလွန် အံ့ဩဖွယ်ရှိပေစွ”ဟု ကေဝဋ်အမတ်အား ချီးမွမ်းပြီးလျှင် “အဘယ်။ ထိုသို့တပြီးကား ယနေ့သည် ငါတို့၏ မင်္ဂလာနေ့ဖြစ်သည်။ မင်္ဂလာမရှိသော ဤစကားကို ပြောဆို၍ အကျိုးမရှိ။ ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်အံ့”ဟု ဆိုလျက်၊ မိမိလာအပ်သော ကိစ္စ အပြီးသို့ရောက်သည်ကို သိသဖြင့် ထိုညဉ့်ပတ်လုံး သာလိကာမနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အိပ်နေလေ၏။

နံနက်မိုးသောက် ရောက်လတ်သော် ကျေးသားသည် သာလိကာမအား မိမိပြည်သို့သွားအံ့သော အခွင့်ကို တောင်းပန်လို၍ ‘ဟန္တ မံ အနုဇာနာဟိ’ အစရှိသောဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ် ရွှေအိမ်ရှင်မ။ ငါတို့သည် မိတ်လင်ခင်ပွန်း ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။ စိတ်အပျော်အရွှင်သို့ လိုက်၍ ဤမျှနှင့်သာနေချေလျှင် အမှုမကုန် ရှိတော့မည်။ ထို့ကြောင့် ယနေ့ သိဝရာဇ်ပြည်သို့သွား၍ ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား လည်းကောင်း၊ အရှင်မိဖုရားကြီးအား လည်းကောင်း ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီး၏ အိပ်ရာ စောင့်ဖြစ်သော ရွှေအိမ်ရှင် သာလိကာမကို စုံစမ်းပြောဆို၍ အခွင့်ရခဲ့ကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချေအံ့။ ယနေ့မှသည် ၇ ရက်တိုင်ရုံ ဤတွင် သင် နေရစ်ဦးလော့။ ၈ ရက်မြောက်သောနေ့၌ များစွာသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ အခြံအရံများစွာနှင့်တကွ ငါ၏အရှင်မင်းကြီး၊ အရှင်မိဖုရားကြီးတို့ကို ခေါ်၍ ဤနန်းတော်သို့ လာခဲ့အံ့။ ခဏမျှ ငါနှင့်ကွဲရသည် ဟူ၍ ပူဆွေးခြင်း သင် မဖြစ်ရစ်နှင့်”ဟု ဆို၏

ကျေးသား၏စကားကိုကြားလျှင် သာလိကာမသည် မိမိမှခွာ၍ မသွားစေလိုသော်လည်း ကျေးသား၏ စကားကို မပယ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ‘ဟန္တ တံ အနုဇာနာမိ’အစရှိသော ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်ကျေးသားသုခမိန်။ ချစ်ကြင်နာစဖြစ်ပါသည်ကို အဘယ်ကြောင့် အလျင်လိုတော်မူဘိသနည်း။ ကျွန်ုပ်သည် အရှင်ကျေးသားနှင့် တစ်ခဏမျှ ခွဲရမည်ကို အလိုမရှိပါ။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း အရှင်ကျေးသား ကြွတော်မူလိုလျှင် အလျင်တဆောသာ” ဤသို့ပြန်တော်မူခဲ့ပါတော့။ ယနေ့မှ ၈ ရက်မြောက်သောနေ့၌ ဤသို့ရောက်အောင် ပြန်လာတော်မူမည့် နှစ်ဖွင့်၍အရည်အကြာ ထိုပြည်မှာနေတော်မူလျှင် ကျွန်ုပ် အသက်မရှည်နိုင်ပြီ။ ရက်လွန်မှ ကြွလာတော်မူသော်လည်း နှလုံးကွဲ၍သေလေပြီးသော အကျွန်ုပ်၏ အလောင်းကိုသာ အရှင်ကျေးသား တွေ့မြင်ရလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ကြာမြင့်စွာ နေတော်မမူပါလေနှင့်”ဟုဆို၏။

သာလိကာမ စကားကိုကြားလျှင် ကျေးသားသည် “အဘယ်။ အသို့ဆိုသနည်း။ ငါလည်း သင်နှင့် တခဏမျှကွဲရမည်ကို နှလုံးပြတ်မျှ ပူဆွေးလှ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း မနေသာသည့်အမှုဖြစ်၍သာ ခေတ္တမျှ သွားရချေဦးတော့မည် ကြံပေသည်။ ၈ ရက်မြောက်၌ ရွှေအိမ်ရှင်မကိုမမြင်ရလျှင် ငါ၏အသက် ရှင်နိုင်တော့မည် မဟုတ်”ဟု အပေါ်စကားဖြင့်သာ လိုရာအခွင့်ရရုံ ချစ်ယောင်ပြုလျက် စိတ်ထဲ၌ကား ‘သေလိုသေ၊ ရှင်လိုရှင်၊ သင်သည် ငါ့အား အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း’ဟုကြံ၍၊ ကောက်ပင်ရိတ်ဖြတ်စကားကိုဆိုပြီးသော် နန်းတော်ပြတင်းမှထွက်၍ အတန်ငယ် သိဝရာဇ်တိုင်းသို့ ရှေးရှုပျံပြီးလျှင် ထိုခရီးမှတုံ့လည်သဖြင့် မိထိလာပြည်သို့ ရှေးရှုပျံခဲ့လေ၏။

မိထိလာပြည် မိမိနေရာ မဟောသသုခမိန်အိမ်သို့ရောက်သောအခါ မဟောသသုခမိန်၏ ပခုံးစွန်း၌ နား၏။ မဟောသသုခမိန်သည်လည်း ကျေးသား၏ ပြုမြဲခလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုပခုံးစွန်း၌နားသော အမှတ်ဖြင့် မိမိအိမ်ထက် ပြာသာဒ်ဆင့်သို့တက်ပြီးလျှင် ကျေးသားအား အကြောင်းကို မေး၏။ ကျေးသားလည်း မိမိဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတိုင်း စကားအလုံးစုံကို မဟောသသုခမိန်အား လျှောက်ကြားလေ၏။ မဟောသသုခမိန်သည် ကျေးသားအား ထိုက်လျှောက်ရာ များစွာသောပူဇော်သက္ကာတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပူဇော်ခြင်းကိုပြုပေ၏။

[ဤအရာ၌ 'ကျေးသားသည် ငှက်တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လျက် လူပညာရှိ မတန်။ ထုံးပုံစံများနှင့် အဆန်းတကျယ် စကားကို ပြောဆိုနိုင်ရာအလော'ဟု တွေးဆယုံမှား မဖြစ်ရာချေ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဂန္ဓာရုံကို မယူတတ်သော ဖက်ရွက်မျှလည်း မွေးလှသောပန်းကိုထုပ်လျှင် ပန်းအနံ့ လှိုင်ထုံသေး၏။ ဤကျေးသားမူကား ဘဝအဆက်ဆက် ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပုညသမ္ဘာရ အဆောက်အဦဖြင့် ပဝတ္တိဉာဏ် ဖွံ့သန်ကြီးရင့်ဟောင်းတွင် ဘုရားအလောင်းတော် မဟောသဓသုခမိန် တည်းဟူသော ဉာဏ်ပဒေသာကြီးနှင့် တွေ့ကြုံပေါင်းယှက်ရသဖြင့် မိမိကိုပင် သွန်သင်ဆုံးမ ဩဝါဒမပေးငြားသော်လည်း သူတစ်ပါးတို့အား နေ့ညဉ့်မပြတ် အထူးထူးအပြားပြား မိန့်ကြားညွှန်ပြသော ထုံးဥပဒေ သက်သေပုံစံကို အဖန်ဖန်အခါခါ ကြားနာရခြင်းသည်ပင်လည်း ပညာရှိ ခံလောက်အောင်အမှုမျိုး၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ယုံမှားဖွယ် မရှိချေ။ ဤကား ဘုရားလောင်း မဟောသဓသုခမိန်၏ငယ်မွေး မာတရအမျိုးဖြစ်သော ကျေးသား၏ဂုဏ်ကို ပြခြင်းတည်း။]

ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၊ ကေဝဋ်အမတ်တို့သည် အကောက်ကြံ၍ တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ဟန် အစီအရင်၌ လည်းကောင်း၊ ကျေးသားလိကာမတို့၏ စကားမာယာ လိမ္မာကြဟန်ကို လည်းကောင်း ပြဆိုသောအခန်းကား ဤတွင်ရွှေ့ ပြီးပြီ။

၄၄။ ဥမင် စီရင်ခန်း

ဤသို့ မဟောသဓသုခမိန်သည် ကျေးသားကိုစေလွှတ်ပြီး၍ ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၊ ကေဝဋ်အမတ်တို့၏ အတိုင်အပင် အကြံအစည်အလုံးစုံကို သိရပြီးသော် ဤသို့ အကြံဖြစ်လေ၏။

'ဤမင်းကြီးသည် ငါအလိုမရှိသော်လည်း မိန်းမရမ္မက်ကြောင့် ထိုပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ မချွတ်လျှင် သွားလတ္တံ့။' ထိုသို့သွားလျှင်လည်း မင်းကြီးအား ကြီးစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့။ ထိုမင်းကြီး ပျက်စီးလတ္တံ့သည်ကိုမြင်လျက် ငါ မထောက်မပုံ ကြောင့်ကြမဲနေချင်သော် ငါ့အားလည်း သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဖြစ်လတ္တံ့။ ငါသို့သော ပညာရှိသုခမိန် ထင်ရှားရှိလျက် စည်းစိမ်အခြံအရံကို ပေးတော်မူသော ငါ၏ ကျေးဇူးရှင်မင်းကြီးသည် အဘယ့်ကြောင့် ပျက်စီးရအံ့နည်း။

'ထို့ကြောင့် မင်းကြီးမကြွမီ ငါ ရှေးဦးစွာ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့သွား၍ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းနှင့် စကားလျှောက် ပတ်အောင်ပြောဆိုပြီးမှ လက်ထပ်နန်းဆောက်ရာ မြို့တည်လုပ်လျက် တစ်ဂါဝုတ်မျှလောက် အကွေ့အကောက် သွားရသော ခရီးဥမင်နှင့် ၂ ဂါဝုတ်မျှသော ဥမင်ကြီးကိုတူးစီရင်ပြီးလျှင် မင်းကြီးကိုကြွလာစေ၍၊ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ သမီးတော်ကိုလည်း ဆောင်ယူစေသဖြင့် မင်းကြီး၏ ခြေရင်းအလုပ်အကျွေး ဖြစ်စေလျက် အဘိသိက်သွန်း၍ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာဆောင်ပြီးသော်၊ ရာဟုဏ်ခံတွင်းမှလွတ်သော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ ၁၈ ခေါ်ဘဏီမျှ လောက်သော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေနှင့်တကွ ဝန်းရံလျက်နေသော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ မြင်စဉ်ပင်လျှင် မင်းသမီးကိုယူ၍ ဤနေပြည်တော်သို့ မင်းကြီးကိုပြန်လည်စေရမည်ကား ငါ၏ ဝန်သာတည်း'ဟုကြံ၏။

ဤသို့ကြံမိသော ဘုရားလောင်း၏ကိုယ်တော်၌ နှစ်သက်ခြင်းတည်းဟူသော ခုဒ္ဒကာပီတိ^{၂၄၅}သည် အခါခါ တက်၍ ပြန့်၏။ ထို နှစ်သက်ခြင်းပီတိအဟုန်ဖြင့် စိတ်အာရုံမသတ်နိုင်၍-

‘ယဿေဝ ယရေ ဘုဇ္ဇေယျ ဘောဂံ၊ တဿေဝ အတ္ထံ ပုရိသော စရေယျ။ ။’ ဟု ထက်ဝက်သော ဂါထာဖြင့် ဥဒါန်း^{၂၄၆} ရင့်ကျူးတော်မူလေ၏။

ဘောန္တော၊ အိုအချင်းတို့။ ယဿေဝ၊ အကြင်သူ၏သာလျှင်၊ ယရေ၊ အိမ်၌။ ပုရိသော၊ ခစားသော ယောက်ျားသည်။ ဘောဂံ၊ စည်းစိမ်းချမ်းသာကို။ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ခံစားသုံးဆောင်ငြားအံ့။ သော၊ ထို သူခစားသည်။ တဿ၊ ထို မိမိကျေးဇူးရှင်၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွားကိုသာလျှင်။ စရေယျ၊ ကျင့်ဆောင်ထိုက်လှပေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းတို့။ အကြင်မင်း၏ထံ၌ ခစားလျက် ကျေးဇူးကိုခံစား၍နေကုန်သော မင်းခယောက်ျားတို့သည် မိမိအရှင် အမျက်ထွက်၍ ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်း မကောင်းသဖြင့် ကျိန်ဆဲလျက် လည်ကိုကိုင်ညစ်၍ တွန်းပစ်ထုတ်ငင်ငြားသော်လည်း စည်းစိမ်ကိုပေးပေတတ်သော ကျေးဇူးရှင်အား အမျက်ရန်ငြိုး မထားအပ်။ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး ၃ ပါးတို့ဖြင့် အခွင့်နှင့်လျော်စွာ အရှင်၏အကျိုးစီးပွားကိုသာ ဆောင်ထိုက်လှပေသည်” ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်းစွာ ဥဒါန်း ကျူးရင့်တော်မူ၏။

ဤသို့ ကြံစည် ဥဒါန်းကျူးပြီးလျှင် ရေချိုးခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း စသည်တို့ကိုပြီးစေသဖြင့် များစွာသော အခြံအရံနှင့်တကွ နန်းတော်သို့သွား၍ တင့်အပ်သောနေရာ၌ မင်းကြီးအား ရှိခိုးလျက်နေပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ဥတ္တရပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ အလျင်တဆောပင် ကြွမည် အကြံတော်ရှိသလော” ဟုလျှောက်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး သည် မဟောသဓသုခမိန်၏စကားကို ကြားလျှင် ‘ငါ ကြိမ်းမောင်းလိုက်သောစကားနှင့် ခံညား၍ ငါသားလည်း ငါ၏အလိုသို့ ပါပြီ’ ထင်သဖြင့်၊ “ချစ်သား။ ယခု မကြာမြင့်မီပင် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ငါ ကြွသွားတော် မူမည်” ဟုဆို၍ ငါ့အား ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးကိုမရချေသော် မင်းဖြစ်ကျိုး ရှိတော့မည်မဟုတ်။ ငါ့သားသုခမိန်လည်း ဤမိထိလာပြည်၌ မနေရစ်ပါလင့်။ ငါနှင့်အတူ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ လိုက်ခဲ့လော့။ ထို ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ သွားခြင်း၌ ငါသည် ၂ ပါးသောအကျိုးနှင့် ပြည့်စုံမည်ကို မြင်၏။

“အကျိုး ၂ ပါးဟူသည်မှာ ငါ့အား ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးကိုလည်း ရအံ့။ စုဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းနှင့်လည်း အဆွေ ခင်ပွန်းဖြစ်လတ္တံ့။ ဤအကျိုး ၂ ပါးကို မြင်သောကြောင့် မကြာမီပင် ငါသွားအံ့” ဟုဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသဓသုခမိန်သည် မိမိ ရှေးဦးစွာ သွားလိုသောအကြောင်းကို ဆိုလို၍ ‘ဟန္တဟံ ဂစ္ဆာမိ ပုရေ ဇနိန္ဒ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့ကြွတော်မူမည်မှန်လျှင် အရှင်မင်းကြီးမကြွမီ ကျွန်ုပ် အလျင်သွား၍ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ လက်ထပ်မင်္ဂလာဆောင်ရန် တဲနန်းတော် ဆောက်လုပ်စီရင်ပါမည်။ တဲနန်းတော် စီရင်ခင်းကျင်းပြီးလျှင် အကျွန်ုပ်က နေ့ရက်အချိန်အချက်နှင့် အလျှောက်အထား စေလွှတ်လိုက်ပါ မည်။ ထို စေလွှတ်သူရောက်မှ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူခဲ့ပါ” ဟု လျှောက်ထား၏။ မဟောသဓာစကားကိုကြားလျှင် ‘ငါ့သားကား ငါ့ကို မပစ်မစွန့်ပေ’ ဟု စိတ်လိုရာရောက်သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်၍ “ငါ့သား သုခမိန်။ သင် အလျင်သွားနှင့်မည်ဟူသော် အဘယ်ကို ငါဆောင်ရွက်ရမည်နည်း” ဟု

ဆို၏။ မဟောသ သုခမိန်သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။တစ်ပါးသော ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ကျွန်ုပ် အလိုမရှိပါ။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါကိုသာ ပေးတော်မူစေချင်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း “ချစ်သား။ သင် အလိုရှိတိုင်း ယူလေလော့”ဟု ဆိုလျှင် မဟောသသ သုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး ၎င်း မျက်နှာသော ထောင်တန်းနှောင်အိမ်တို့၌ မင်းပြစ်သင့်ကုန်သော လူဆိုးလူသွမ်းတို့သည် များစွာရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့ကိုလည်း ပေးသနားတော် မူစေချင်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ချစ်သား။ ငါနှင့် မိဖုရားသာ လွတ်စေ။ မည်သူမဆို သင်အလိုရှိရာ ခေါ်ဆောင်လေလော့” ဟု ဆိုလတ်သော် မဟောသသ သုခမိန်သည် ၎င်း မျက်နှာသောထောင်တန်းတို့၌ အနှောင်အဖွဲ့ အကျဉ်းအမြောင်းခံရသောသူ ဟူသမျှကို လွတ်စေပြီးလျှင် အမှုကိုထမ်းရွက်စေခြင်းငှာ ရဲစွမ်းရှိကုန်သော သူရဲကောင်းတို့ကို ရွေးချယ်ကောက်ယူသဖြင့် “ငါ့ဝယ် သင်တို့ခစားလျက် အရှင်အမှုကို မြဲစွာဆောင်ရွက်ကြရမည်” ဟုဆို၍၊ ထိုသူရဲကောင်းတို့အား ရွှေ၊ ငွေ၊ အဝတ်ပုဆိုး မျိုးရိက္ခာ များစွာဆုလာဘ် ပေးချ၏။

ထိုမှတစ်ပါး မြို့ရွာနိုင်ငံ၌ရှိကုန်သော လက်သမား ဗိသုကာ၊ ပန်းပွတ်၊ ပန်းပု၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပဲ၊ပန်းရန်၊ ပန်းထိမ်၊ သားရေနယ်သမား အစရှိသောအားဖြင့် လက်အတတ်၌ကျွမ်းကျင်ကုန်သော သူတို့ကိုလည်း ရွေးကောက် သိမ်းယူ၍ အစုစုဗိုလ်ထုအပေါင်း ၁၈ ကုဋေခန့် ရှိ၏။ ထို ၁၈ ကုဋေမျှလောက်သော ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့အား ဓား၊လှံ အစရှိသော လက်နက်၊ ပဲခွပ်၊ ပုဆိန်၊ ပေါက်တူး၊ တူးရွင်း အစရှိသော အဆောက်အဦတို့ကိုလည်း ကိုယ်စီ ဆောင်ယူခဲ့စေလျက်၊ အလုံးစုံကို စီရင်ခန့်ထားပြီးသော် ဘုရားလောင်း မဟောသသုခမိန်သည် များစွာသော ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့်တကွ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးအား ပန်ကြားပြီးလျှင် မိထိလာပြည်မှထွက်၍ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ရှေးရှုချီသွားလေ၏။

[ဤစကားတွင် ဗိုလ်ထုပေါင်း ၁၈ ကုဋေဟု အဓိပ္ပာယ်ဆိုလိုက်သည်မှာ ဤဇာတ်တော်ပါ၌ အဋ္ဌာရသ သေနိယောဟုရှိသော သင်္ချာမျှကို ဆိုသည်။ သင်္ချာ၏ အဘိဓာနဖြစ်သော အမည်ကို မဆို။ နိဿယဆရာမူကား ၁၈ခေါတဏီဟူ၍ပင် အနက်ပေး၏။ ထိုစကားကို ရှေ့နောက်အလားအလာနှင့် နှိုင်းယှဉ်ထောက်စာသော် စူဠနိဗ္ဗာန်ဝတ်မင်းသည် ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်ကို နင်းနယ်အံ့ဟူသော ရာဇမာန်ဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၀ သော တိုင်းကြီးပြည်ကြီးတို့ကို သိမ်းရုံးသည်ဖြစ်လျက်လည်း ၁၈ ခေါတဏီမျှသော ဗိုလ်ထုကိုသာ ရနိုင်သည်ကို လည်းကောင်း၊ စင်စစ် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၌ ၁၈ ခေါတဏီခန့် ဗိုလ်ထုရှိသည်မှန်လျှင် ထို ဥမင်မတူးဘဲ မြို့က နေကာပင်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏ အခြံအရံလက်ရုံး ဘုန်းအာဏာ၊ ဘုရားလောင်း၏ ပညာလက်ရုံး ဘုန်းအရှိန်ဖြင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းသို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအလုံး ညွတ်ရုံးဝပ်ဖွယ်ရှိသည်ကို လည်းကောင်း၊ ရှေး၌ဆိုခဲ့ပြီးသော စစ်စခန်း၌ ငါတို့စစ်သည်ကား အနည်းငယ် သာတည်း။ ပဉ္စာလရာဇ် စစ်သည်ကား များစွာရှိ၏။ ဤသို့ ဘုရားလောင်း အကြံဖြစ်သည်ဟုဆိုသော ရှေ့စကားနှင့်အညီ၊ ဆန့်ကျင်ရာသည်ကို လည်းကောင်း ထောက်၍၊ နိဿယဆိုတိုင်းမဆိုဘဲ မြို့အားတိုင်းအားနှင့် လည်းကောင်း၊ ထို ဆောင်ရွက်လတ္တံ့သောအမှုနှင့် လည်းကောင်း တော်လျော်အောင် နှိုင်းယှဉ်၍သာ ၁၈ ကုဋေဟု ဆိုလိုက်သည်။]

မဟောသသုခမိန်သည် များစွာသောဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့သွားလေသော် တစ်ယူနာကြားတို့၌ ရောက်တိုင်းရောက်တိုင်း တစ်ရွာတစ်ရွာတည်ထားပြုစုလျက် အမတ်တစ်ယောက်စီ

အကြီးအအုပ်ထားပြီးလျှင် ‘နောင် ပဉ္စာလစနီ မင်းသမီးကိုယူ၍ နေပြည်တော်သို့ မင်းကြီးပြန်တော်မူသောအခါ သင်၏ရွာသို့ရောက်လျှင် ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ်၊ ရထားယာဉ်တို့ကို ကောင်းစွာက၍ ဘေးရန်မရှိစေဘဲ နေပြည်တော်သို့ အလျင်တဆောရောက်အောင် မင်းကြီးကို ပို့ဆောင်ရမည်’ဟု အသီးအသီးမှာထားခဲ့သဖြင့် အစဉ်အတိုင်းသွား၍ ဂင်္ဂါမြစ်နားသို့ ရောက်လေ၏။

မိထိလာပြည်နှင့် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်ကား ယူဇနာ ၁၀၀ ကွာ၏။ ထို ဂင်္ဂါမြစ်နားသို့ရောက်သောအခါ မဟောသေသုခမိန်သည် အာနန္ဒာ အမည်ရှိသော ဖွားဖက်တော် လုလင်ပျိုတစ်ယောက်ကိုခေါ်စေ၍၊ “အာနန္ဒာ။ သင်သည် လက်သမား ၃၀၀ တို့ကို အုပ်ချုပ်လျက် မြစ်ညာသို့ ဆန်တက်ပြီးလျှင် စင်းရေလှေပေါင်း ၃၀၀ ရအောင် လုပ်စေပြီးသော်၊ ယခုလုပ်အံ့သော ငါ၏မြို့မှာသုံးရန် အကာစင် ရွေ့ပျင်ပြီးသော အလုံးအရပ်တောင်ထွာ ဤမျှခန့် ရှိသောသစ်ပျဉ်တို့ကို ထို ၃၀၀ သောလှေမှာ အပြည့်တင်၍ အလျင်အမြန် ငါရှိရာရောက်အောင် လာခဲ့”ဟု လက်သမား ၃၀၀ နှင့် အာနန္ဒာအမည်ရှိသောလုလင်ပျိုကို မြစ်ညာသို့စေခန့်လိုက်ပြီးလျှင် လှေဖြင့် ဂင်္ဂါမြစ်တစ်ဘက်သို့ များစွာသောအခြံအရံနှင့်တကွ ကူးလေ၏။

မြစ်တစ်ဘက်သို့ရောက်ပြီးလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် မြစ်နားမှ ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏ နန်းတော် တိုင်အောင် ခရီးအကွာ တာပေါင်းကိုသိလို၍ ခြေလှမ်းမှန်လှမ်းသဖြင့် အလှမ်းတွင်တာဖွဲ့၍ မြစ်ဆိပ်မှ တက်သွားလေသော် ၂ ဂါဝုတ်မျှလောက်သောအရပ်သို့ ရောက်သောအခါ ရပ်တန့်လျက် မြစ်ဆိပ်မှသည် ဤအရပ်တိုင်အောင် ဥမင်လိုက်ကျယ်ကို တူးဖောက်စီရင်၍၊ ‘ဤအရပ်၌ မြို့နန်းစီရင်ရသော် သင့်၏။ ဤအရပ်မှ မင်းကြီးနန်းတော်တိုင်အောင် တစ်ဂါဝုတ်ခန့်သောအရပ်ကိုကား ဥမင်ကွေ့ စီရင်အံ့’ဟု မြို့နန်းဥမင် တည်ထားရန်ကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခဲ့ပြီးမှ မြို့တွင်းသို့ဝင်လေ၏။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည်လည်း မဟောသေလောကြောင်းကို ကြားရလေသော် ‘ယခု မကြာမြင့်မီ ငါ၏ နှလုံးအလို ပြည့်တော့မည်။ မဟောသေလောလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းသည်လည်း နောက်မကြာမြင့်မီပင် လာလတ္တံ့။’ ထိုသို့ အညီရောက်ကြသောအခါမှ ထိုသူ ၂ ယောက်တို့ကို ဖမ်းယူကွပ်မျက်ပြီးလျှင် ဇေယျဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ဧကရာဇ်မင်း ပြုအံ့’ဟုကြံလျက်၊ အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့ကလည်း ခရီးလမ်းနားစသည်တို့၌ စုရုံးကြည့်ရှုကြကုန်လျက် “ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်၌ မဟောသေ သုခမိန်ဟူသည်ကား ဤသူပင်တည်း။ ဤမဟောသေသုခမိန်သည် ၁၀၀သော ထီးဆောင်းမင်းနှင့်တကွ ၁၈ ခေါ်ဘဏီခန့်သော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကို အုတ်ခဲဖြင့်လှန်ခြောက်လိုက်သော ကျိုးအပေါင်းတို့ကဲ့သို့ ပြေးစေသတတ်”ဟု အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ထိတ်လန့်ချောက်ချားကုန်၏။

ထိုသို့ ပြည်သူပြည်သားတို့ ကြည့်ရှုကြစဉ်ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းသည် နန်းတော်တံခါးဝသို့ ရောက်လေ၍၊ မင်းကြီးအား တံခါးဝသို့ရောက်ကြောင်းကို လျှောက်ကြားစေသဖြင့် ‘မဟောသေသုခမိန်ကို နန်းတော်သို့ဝင်စေ’ဟု မင်းမိန့်ပြန်သောအခါမှ မဟောသေသုခမိန်သည် နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးလျှင် တင့်အပ်သောနေရာ၌ မင်းကြီးအား ရှိခိုးလျက် နေလေ၏။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မဟောသေသုခမိန်အား နှုတ်ဆက်မေးမြန်းပြီးလျှင် “မဟောသေ သုခမိန်။ သင်ကား ယခုရောက်ပြီ။ သင်၏အရှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကား အဘယ်အခါမှ ရောက်မည်နည်း”ဟု မေး၏။

မဟောသေသုခမိန်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်က ကြွတော်မူချိန်သင့်ကြောင်းကို အလျှောက်အထား စေလွှတ်လိုက်သောအခါမှ အကျွန်ုပ်သခင် အရှင်မင်းကြီး ကြွလာပါမည်”ဟုလျှောက်လျှင် စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည်

“သုခမိန်။ သင်ကား အဘယ့်ကြောင့် ယခု အလျင်လာခဲ့သနည်း”ဟု မေး၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ အရှင်မင်းကြီးရောက်တော်မူလျှင် တည်းနေရန် နန်းတော်ဆောက်လုပ် စီရင်အံ့သောငှာ အလျင်လာခဲ့ပါသည်”ဟု လျှောက်လျှင်၊ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် သုခမိန် ထိုသို့တပြီးကား “ကောင်းပြီ”ဟုဆို၍ ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့်တကွ မဟောသေသုခမိန်နေရန် သံတံ စီရင်စေပြီးသော် များစွာလုံလောက်အောင် အိပ်ရာ၊ နေရာ၊ စားနပ်ရိက္ခာစသည်တို့ဖြင့်ချီးမြှောက်လျက် “သုခမိန်။ သင်သည် ဤ ငါ၏ပြည်တွင် နေသမျှကာလ ပတ်လုံး စိတ်နှလုံးချမ်းသာပျော်မွေ့စွာ လိုရာအမှုကို ဆောင်ရွက်၍နေလော့”ဟု ဆို၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် နန်းတော်ကို တက်စကပင်လျှင် နန်းတော်စောင်းတန်း လှေကားခုံ၌ရပ်လျက် ‘ဤလှေကားခုံအောက်၌ ငါ၏ဥမင်ကွေ့’တံခါးဝကို ထားရသော်သင့်၏’ဟု မှတ်ခဲ့သဖြင့်၊ ဤသို့အကြံဖြစ်၏။ ‘စူဠနိ ဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ငါ့အား ယခု လိုရာအမှုကိုရွက်ဆောင်၍ ချမ်းသာစွာနေလော့ဟု ဆို၏။ ထိုမင်းဆိုတိုင်း ငါလိုအပ်သောအမှုကို ရွက်ဆောင်အံ့။ ရွက်ဆောင်ရမည်မှာ ဤနန်းတော်လှေကားသည် လှေကားရှင် ဖြစ်သောကြောင့် ရွှေရှားသဖြင့် ဥမင်ကွေ့တံခါးဝထားခြင်းငှာ မလျှောက်ပတ်သေး။ ထိုနန်းတော် လှေကား ဟောင်းကိုပယ်ပစ်၍ မလှုပ်မရှားအောင် လှေကားအသေအသစ်လုပ်ရသော် ကောင်း၏”ဟု ကြံပြီးလျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤနန်းတော်သို့ အကျွန်ုပ်တက်သောအခါ နန်းတော်လှေကားခုံ၌ရပ်၍ အလုပ်အဆောင် ကောင်းသည်၊ မကောင်းသည်ကို မျှော်လှည့်ရှုကြည့်လျှင် လှေကား၌ အပြစ်ရှိသည်ကိုမြင်သိခဲ့ပါသည်။ အကယ်၍ နှစ်သက်တော်မူပါသဖြင့် အသစ်ပြင်ရမူ အပြစ်မရှိ၊ ကောင်းစွာနှစ်လိုဖွယ် လှေကားသစ် ပြုလုပ်စီရင်၍ အကျွန်ုပ် ဆက်ပါမည်”ဟု လျှောက်၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “သုခမိန်၊ ကောင်းပြီ။ သင်စီရင်လိုလျှင် သစ်၊ ပျဉ် လိုရာရစေတော့မည်”ဟုဆို၍ လှေကားသစ် လုပ်စေ၏။ မဟောသေသုခမိန်သည် ‘ဤအရပ်၌ ဥမင်တံခါးဝ ထားအံ့’ဟုမှတ်လျက် လှေကားဟောင်းကိုပယ်ပြီးလျှင် ဥမင်တံခါးဝထားစရာ လှေကားခုံအောက်၌ မြူမှုန့်မကျစိမ့် သောငှာ ခိုင်ခံ့ထူထပ်စွာ ပျဉ်ခင်းပြီးမှ ထိုပျဉ်ခင်းပေါ်၌ လှေကားခုံတည်၍ မလှုပ်မရှား ခိုင်ခံ့ပြေပြစ် ကျစ်လစ်တင့်တယ်စွာ နန်းတော်လှေကားကို ပြင်လုပ်စီရင်လေ၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် မဟောသေသုခမိန်၏ စိတ်တွင်းအကြံကို မသိသဖြင့် ‘မဟောသေကား ငါ့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းရှိပေ၏’ဟု အောက်မေ့၏။ ဤသို့ နေ့ချင်းဖြင့်ပင်လျှင် နန်းတော်လှေကားကို စီရင်ပြီး၍ နံနက်မိုးသောက်ရောက်လတ်သော် မဟောသေသုခမိန်သည် မိမိနေရာသံတံမှ နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းအား “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးတည်းနေရန် တဲနန်းကို မည်သည့်အရပ်၌ ဆောက်ရမည်ဟု အမိန့်တော်ခံ၍ ယနေ့ပင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းခင်းကျင်းလိုပါသည်”ဟု လျှောက်၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်ကား “သားတော်သုခမိန်။ တဲနန်းအသစ် ဆောက်လုပ်၍ ပင်ပန်းတော့မည်။ ငါ၏မြို့တော်တွင် သင် လှည့်လည်ကြည့်ရှု၍ နှစ်သက်ရာအိမ်ကိုသာ သိမ်းယူပြင်ဆင်လေတော့”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အမိန့်တော်ရှိတိုင်း မယူဝံ့ပါ။ အကျွန်ုပ်တို့ကား တစ်ပြည်တစ်နိုင်ငံသားဖြစ်၍ မျက်နှာငယ်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု သိမ်းယူ ပြင်ဆင်ရမည်လည်း မင်းထိုက်နေရာဖြစ်သောကြောင့် အိမ်သိမ်းအိမ်ငယ်နှင့် မတန်။ မင်းစိုးတို့နေရာ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းကိုပင် သိမ်းယူရမည် ဖြစ်ခဲ့သည်။ အကျွန်ုပ် နှစ်သက်သည်ဟူ၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သော မင်းစိုးတို့အိမ်ကို သိမ်းယူချေလျှင်

ထိုအိမ်ရှင် မင်းတို့သည် အသိမ်းအယူ မခံ၊ ခိုက်ရန်ကြီးစွာ ပြုကြချေသော် အကျွန်ုပ်တို့ မျက်နှာထားရာ မရရှိမည်ကို စိုးရိမ် ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသေသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “သားတော်သုခမိန်။ ငါ အမိန့်တော်ရှိပြီး သည်ကို သင် အဘယ့်ကြောင့် စိုးရိမ်သနည်း။ ထိုသူတို့စကားကို နားမထောင်နှင့်။ မည်သူ့အိမ်မဆို နှစ်သက်ရာ သင်ယူလေ”ဟုဆို၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီးအမိန့်တော်နှင့်ပင် အကျွန်ုပ် သိမ်းယူသော်လည်း ထိုအိမ်ရှင်တို့ မတားမဟန့်ဘဲ မနေရာချေ။ အကျွန်ုပ်လည်း ထိုအိမ်ရှင်တို့ တားဟန့်သည်ဟူ၍ မနေသာ။ အမိန့်တော်နှင့်ဖြစ်၍ ကြပ်တည်းနိုင်နင်းစွာပင် သိမ်းယူရချိမ့်မည်။ ဤသို့အကျွန်ုပ်နိုင်နင်းအောင်ပြုလျှင် ထိုအိမ်ရှင်တို့သည် အရှင်မင်းကြီးထံသွား၍ အကျွန်ုပ်၏အပြစ်ကိုသာ ရှာလျက် အခါခါအဖန်ဖန် မဟုတ်မမှန်စကားနှင့် လျှောက်ထားလေသော် ထိုအိမ်ရှင်တို့ လျှောက်ဖန်များသဖြင့် အရှင်မင်းကြီး နှလုံးမသာ ရှိမည်ကို စိုးလှပါသည်။ အရှင်မင်းကြီး အလိုတော်ရှိပါမူ မိန့်တော်မူရင်းအတိုင်း လိုရာအိမ်ကို အကျွန်ုပ်တို့ သိမ်းယူပြင်ဆင်၍ ပြီးရုံမျှကာလပတ်လုံး အကျွန်ုပ်တို့လူများကို တံခါးစောင့် ထားရပါလျှင် ထိုအိမ်ရှင်တို့ကို အလျှောက်အထားမဝင်ရအောင် ဆီးဟန့်နိုင်မည်ဖြစ်၍ အရှင်မင်းကြီးလည်း နှလုံးတော်မသာ မရှိ၊ အကျွန်ုပ်လည်း နှလုံးကျကျ ဆန္ဒရှိရာအိမ်ကို သိမ်းယူဝံ့ပါမည်”ဟု လျှောက်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် သူ့စိတ်အကြံကို မသိ။ မိမိအကြံကိုသာ လိမ်မိပြီထင်လျက် “ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏ သားတော် သုခမိန်။ ကောင်းပြီ။ တံခါးမှာ သင်က အစောင့်ထား၍ပင် လိုရာအိမ်ကို သိမ်းယူပြင်ဆင်လေတော့”ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် မင်းကြီးနန်းတော်လှေကားမှသည် လှေကားဦးတိုင်အောင် လည်းကောင်း၊ နန်းတော်တံခါးဝ၌ လည်းကောင်း အလုံးစုံသောတံခါးတို့၌ မိမိအခြံအရံ ဗိုလ်ပါအပေါင်းတွင် ရဲရင့်သန်မာသောသူတို့ကို ရွေးကောက်၍ “တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမျှ မဝင်စေနှင့်။ အကြပ်အတည်း ဆီးတားစောင့်ရှောက်ကြ”ဟု မှာထားလျက်၊ အစောင့်အရှောက်ထားပြီးသော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ မယ်တော် ဖြစ်သော စလကဒေဝီအိမ်သို့သွား၍ မိမိနေသင့်ရာက နေပြီးလျှင် “အချင်းတို့။ ဤအိမ်ကို ဖျက်အံ့သော အခြင်းအရာကို ပြုချေ”ဟု စေခန့်လိုက်၏။ မင်းချင်းတို့လည်း ထို စလကဒေဝီအိမ်၌ တံခါးမုခ်ဦးမှစ၍ တိုက်ခံရုံ၊ အခင်းအုတ်ချုပ်အုတ်လွှာ၊ ရမတေ၊ အင်္ဂတေ မြေအခင်းအကျင်းတို့ကို အသီးအသီး ခွာလှန်တွန်းဖယ် ဖျက်ဆီးအံ့ဟု ပြုကြကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏မယ်တော် စလကဒေဝီသည် အိမ်တွင်းတိုက်ခန်း၌နေလျက် အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်သော ထိုအသံကိုကြားလေသော် တိုက်ခန်းမှထွက်၍ “အမောင်တို့။ အဘယ့်ကြောင့် ငါ့အိမ်ကိုဖျက်မည် ကြံကြသနည်း”ဟုဆို၏။ မင်းချင်းတို့လည်း “မိခင်။ အကျွန်ုပ်တို့အလိုအတိုင်း မဖျက်ဆီး။ မင်းမဟောသေ သုခမိန်သည် ဤအိမ်၌ မိမိအရှင်ဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏တည်းနေရန် နန်းတော်ဆောက်လိုသည်ဖြစ်၍ ယခုအလျင်တဆော စေခန့်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဖျက်ဆီးမည်လာရသည်နည်းဟု ဆိုကြကုန်၏။

စလကဒေဝီလည်း “အမောင်တို့။ ဤ ငါ၏အိမ်ရာမြေ အကျဉ်းမျှ၌ အခြံအရံ ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်း အဘယ့်သို့ နေလောက်ပါမည်နည်း”ဟု ဆိုလျှင်၊ မင်းချင်းတို့သည် “မိခင်။ ဤအိမ်ရာနှင့် မဆုံလျှင် ထက်ဝန်းကျင် အနီးအစပ်ရှိသောအိမ်တို့ကိုလည်း ဖျက်စီးချဲ့ဖွင့်ရတော့မည်”ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် စလကဒေဝီသည် “အမောင်တို့။ ငါ့ကို မထင်မရှားမိန်းမ မှတ်ကြသလော။ ငါသည်

ဧကရာဇ်မင်းကြီး၏ မယ်တော်တည်း။ သင်တို့ကို အသာတကြည် တောင်းပန်ပြောဆိုပါသည်ကိုလျက် မနာမယူ။ ဆိုလိုရာ ပြောလိုရာနှင့် မထိမဲ့မြင် ပြုကြသည်။ ယခုပင် ငါ၏သားတော်ထံ သွား၍ သင်တို့ မခံမညား”^{၂၄} ပြုကြောင်းကို ပြောဆိုအံ့” ဟုဆို၏။ မင်းချင်းတို့လည်း “ရှင်မိဖုရား။ ယခုပင် မဟောသဓမ္မသုခမိန့်က ဖျက်စေသည်မှာ ဧကရာဇ်မင်းကြီး၏ အမိန့်တော်နှင့်ပင် ဖျက်ဆီးစေသည်ဖြစ်၍ ရှင်မိဖုရား မြစ်တားနိုင်ပါမည်လော။ မတားမြစ်နိုင်လျှင်လည်း မတားနှင့်။ အရှက်အကြောက် ရရုံမျှသာ ဖြစ်မည်။ အသာအကြည်ဆင်းသွား ပြောင်းလွှဲရမည်ကိုသာ ကြံ” ဟု ဆိုကြကုန်၏။

မင်းချင်းတို့စကားကိုကြားလျှင် စလောကဒေဝီမိဖုရားသည် အမျက်ခြောင်းခြောင်းထွက်သဖြင့် “သင်တို့ ငါ့ကိုမထိမဲ့မြင်ပြုကြသည့်အကြောင်းကို ယခုပင်သွား၍ ငါ့သားတော်မင်းကြီးအား ကြားသိစေအံ့” ဟု ဆိုလျက် မိမိအိမ်မှ လျင်စွာသွား၍ နန်းတော်တံခါးဝသို့ရောက်လေသော် မဟောသဓမ္မသုခမိန့်ကထားသော တံခါးစောင့်တို့သည် “မိန်းမကြီး။ မဝင်နှင့်” ဟု တားမြစ်ကြကုန်၏။ စလောကဒေဝီလည်း “အမောင်တို့။ ငါကား အခြားမဟုတ်။ မင်းကြီး၏ မယ်တော်ဖြစ်သည်။ ဝင်ပါရစေ” ဟုဆို၏။ တံခါးစောင့်တို့လည်း “မိန်းမကြီး။ ငါတို့ မသိချေ။ ငါတို့မှာ မင်းကြီးက မည်သူကိုမျှ မဝင်စေနှင့်။ အာဏာတော်ထားသောကြောင့် စောင့်နေရသည်။ သင် သွားလေ” ဟု ဆိုကြလတ်သော်၊ စလောကဒေဝီသည် နန်းတွင်းသို့ဝင်ရာသော အခွင့်ကိုမရ။ တစ်ယောက်မျှလည်း မျက်နှာသိမရှိ ဖြစ်၍၊ မိမိအိမ်သို့ ပြန်သွားရသဖြင့် အိမ်၏အနီး၌ရပ်လျက် မျှော်ကြည့်ကာနေလေ၏။

ထိုအခါ မင်းချင်းတစ်ယောက်သည် “မိန်းမကြီး။ မရှင်းသာမဖယ်သာ အဘယ့်ကြောင့် ဤအရပ်မှာနေ လာသနည်း။ သွားလေ” ဟုဆို၏။ စလောကဒေဝီလည်း “အဘယ့်ကြောင့် သွားရမည်နည်း” ဟုဆိုလျှင်၊ မင်းချင်း တစ်ယောက်သည် “မိန်းမကြီး သွားဆိုသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် မသွားသနည်း” ဟု ကြိမ်းမောင်းလျက် နေရာမှထ၍ စလောကဒေဝီ၏လည်ကို ကိုင်ညစ်သဖြင့် မြေ၌လဲစေ၏။ ထိုအခါ စလောကဒေဝီသည် လဲရာမြေမှထ၍ ဤသို့ကြံ၏။ ‘ဤသူတို့သည်လည်း ငါ့ကို မင်း၏မယ်တော်မှန်းသိလျက်နှင့် ဤသို့ မလေးမခံ ရဲဝံ့စွာပြုကြသည်မှာ စင်စစ်ပင် မင်းမိန့်ရှိသည် ဖြစ်ရာချိန်မည်။ ဤသူတို့တွင် ပြောဆိုသော်လည်း အမှုမကုန်ရာချေ။ မဟောသဓမ္မသုခမိန့်က ပြောဆိုမှ ဖြစ်တော့မည်’ ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ မဟောသဓမ္မသုခမိန့်ရှိရာသို့သွား၍ “ချစ်သား သုခမိန့်။ အဘယ့်ကြောင့် မိခင်အိမ်ကို ဖျက်ဆီးစိမ့်ဟူ၍ လုလင်မင်းချင်းတို့ကို စေလွှတ်ဘိသနည်း” ဟု ဆို၏။

မိဖုရားကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသဓမ္မသုခမိန့်သည် “မိခင်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနေရန် တဲနန်း ဆောက်လုပ်ရမည်ဟု ဧကရာဇ်မင်းကြီးက ခန့်ထားတော်မူသောကြောင့် ကျွန်ုပ် ဖျက်ရပါသည်” ဟုဆို၏။ စလောက ဒေဝီလည်း “ချစ်သားသုခမိန့်။ မိခင်အိမ်နေရာသာ တဲနန်းတော်ဆောက်ရန် သင့်သည် မဟုတ်ပါ။ ဤ ကျယ်စွာသောမြို့တွင်း၌ တဲနန်းဆောက်ခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်သောနေရာသည်လည်း များစွာရှိပါသေး၏။ တစ်ပါးသင့်ရာမှာ ဆောက်စေချင်ပါသည်။ မိခင်အိမ်ရာကို လွတ်ပါစေ။ အလွတ်စားလည်း အသပြာ ၁ သိန်းကို ချစ်သား ယူပါ” ဟု တောင်းပန်၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန့်သည် “ရှင်မိဖုရား။ ကျွန်ုပ်မှာ အရှင့်အမိန့်တော်နှင့်ဖြစ်၍ တဲနန်းဆောက်ရန် အလျင်လိုလှသည်။ ထိုသို့ပင် အလျင်လိုသော်လည်း အရှင့်မယ်တော်စဉ်လျက် ၁ သိန်းသောဥစ္စာကို ပဏ္ဏာပြု၍ တောင်းပန်လာပေသည်ကို ပယ်၍ကောင်းတော့မည် မဟုတ်။ မိခင် နှုတ်စောင့်ပါမူ ပဏ္ဏာကိုသိမ်း၍ အိမ်ကို လွတ်စေသဖြင့် တစ်ပါးသင့်ရာမှာ ရှာကြည့်ပြင်ဆင်ရတော့မည်။ မိခင်နှုတ်မစောင့်၍ ပဏ္ဏာဥစ္စာပေးသဖြင့် အိမ်လွတ်ကြောင်းကို သူတစ်ပါးအားပြောချေလျှင် ထိုသူတို့လည်း မိခင်နည်းတူပင် အိမ်ကို မဖျက်မဆီးပါမည့်

အကြောင်းနှင့် ပဏ္ဏာတံစိုး ထိုးလာပြန်ချေသော် ကျွန်ုပ်မှာ ဤမြို့ထဲတွင် တဲနန်းတော်ဆောက်ရန် ရှာ၍ ရနိုင်တော့မည် မဟုတ်”ဟုဆို၏။

မဟောသစကားကိုကြားလျှင် စလာကဒေဝီသည် “ချစ်သားသုခမိန်။ အဘယ်မှာ ပြောပါအံ့နည်း။ စင်စစ် မိခင်ပြောချေသော် မင်း၏မယ်တော်ဖြစ်လျက် ပဏ္ဏာတံစိုး ထိုးလေသည်ဟု ကျွန်ုပ်အား ရှက်ဖွယ် မဖြစ်ပြီလော။ ထို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုမျှမပြောဘဲ နှုတ်စောင့်ပါအံ့။ ဤ အသပြာ ၁ သိန်းကိုသာ သိမ်းယူပါ”ဟုဆို၏။ မဟောသစသုခမိန်သည် “ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ။ မိခင်အိမ်ကို လွှတ်စေတော့”ဟုဆို၍ ပဏ္ဏာဥစ္စာကိုသိမ်းလျက် စလာကဒေဝီကိုလွှတ်လိုက်ပြီးသော် မိမိအခြံအရံ မင်းချင်းတို့နှင့်တကွ ကေဝဋ် အမတ်ကြီး၏အိမ်သို့ သွားပြန်လေ၏။

ထို ကေဝဋ်အမတ်ကြီးအိမ်၌လည်း ဘုရားလောင်းသည် သင့်ရာကနေ၍ မင်းချင်းတို့ကိုစေသဖြင့် ရှေးနည်းအတူပင် ပြုကြလတ်သော် ကေဝဋ်အမတ်သည် အမျက်ထွက်လျက် နန်းတော်သို့ အလျှောက်ထသွား၍ တံခါးဝသို့ ရောက်လျှင် “တံခါးစောင့်တို့သည် မဝင်နှင့်” ဟု တားမြစ်ကြကုန်သဖြင့်၊ “ငါကား မင်း၏ပုရောဟိတ် အမတ်ကြီးတည်း။ အဘယ့်ကြောင့် သင့်တို့ကား တားမြစ်ကြကုန်သနည်း။ ဝင်အံ့”ဟု ဆိုလျှင် တံခါးစောင့်တို့သည် ကေဝဋ်အမတ်၏ကျောက်ကုန်းကို ဝါးခြမ်းစိတ်ဖြင့် အရေစုတ်ပြတ်အောင်ရိုက်နှက်လျက် “ပုဏ္ဏားကြီး။ မဝင်နှင့်ဆိုသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် အနိုင်အထက် ဝင်ချင်ရသနည်း”ဟုဆို၍ တွန်းဖယ်လိုက်ကြကုန်၏။

ကေဝဋ်အမတ်လည်း ဝင်အံ့သောငှာ အခွင့်မရသည်ဖြစ်၍ အိမ်သို့ ပြန်သွားပြီးလျှင် ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် မဟောသစရှိရာသို့ သွား၍ ၁ သိန်းသော ဥစ္စာပဏ္ဏာ တံစိုးထိုးလျက်^{၁၃}မပျက်မဆီးမညှဲအကြောင်းကို တောင်းပန်သဖြင့် မဟောသစသုခမိန်သည် ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် နှုတ်ပိတ်၍၊ အသပြာ ၁ သိန်းကို သိမ်းယူလျက် ကေဝဋ်အမတ်ကြီးကို လွှတ်လိုက်ပြီးသော် ထို ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မှူးတော်မတ်တော်မှစ၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာ များစွာ ပြည့်စုံကုန်သောသူတို့၏အိမ်တို့ကို လှည့်လည်၍ ရှေး၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ပျက်ဆီးအံ့ဟုပြုလျက် တံစိုးဥစ္စာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ကို ယူလေ၏။ ထိုသို့ပြုသဖြင့် ရအပ်သော ဥစ္စာပေါင်းကား အချိန် ၉ ကုဋေခန့် ရှိ၏။ ဤသို့ ၉ ကုဋေခန့်ရှိသော ဥစ္စာတို့ကိုရပြီးသော် မဟောသစသုခမိန်သည် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားလေ၏။

ထိုအခါ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် “သုခမိန်။ သင်သည် တဲနန်းရာရာကြည့်၍ ရခဲ့ပါ၏လော”ဟုမေး၏။ မဟောသစသုခမိန်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့သောမြို့တော်တွင် တဲနန်းရာရာ၍ ရနိုင်တော့မည်မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ရသော်လည်း အဖိုးများစွာထိုက်သော အိမ်ကောင်းရာကောင်းချည်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် အိမ်ရှင်တို့လည်း အိမ်ကိုစုံမက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာ မျက်နှာမရွှင် ပင်ပန်းခြင်းဖြစ်ကြသဖြင့် အကျွန်ုပ်လည်း ထိုအိမ်ရှင်တို့ကို ထောက်ညှာသနား၍ပင် မပျက်မဆီးရန်နိုင် ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤမြို့တော်ထဲတွင် မဆောက်မူ၍ မြို့တော်နှင့် ဂင်္ဂါမြစ်အကြားတွင် ဤမြို့တော်မှ တစ်ဂါဝုတ်ခန့်ကွာသော ဤမည်သောအရပ်၌ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးနေရာ မြို့နန်းကို လွှတ်လွှတ်မှာပင် တည်ဆောက်ချင်ပါတော့သည်”ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ဤမြို့တွင်း၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကို နေစေသည်ထက် မြို့ပြင်၌နေစေရသော် နောင် အဖမ်းအယူ လွယ်၏။ ဤမြို့တွင်း၌ဖြစ်မှု နောင် ဖမ်းယူသောအခါ သူ့လူ၊ ငါ့လူမှန်း မသိသဖြင့် အဖမ်းအယူ ခံယဉ်းတော့မည်။ ထို့ကြောင့် မြို့ပြင်၌ပင်နေစေ၍ မဟောသစနှင့်

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ဖမ်းယူထောင်းသတ် ကွပ်မျက်ခြင်းကိုပြုအံ့'ဟု ကြံလျက်၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ “သုခမိန်။ သင်လျှောက်ချက်အတိုင်း ကောင်းပြီ။ အလိုရှိရာ မြို့နန်း တည်ဆောက်လေလော့”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ထို မြို့ပြင်အရပ်၌ အကျွန်ုပ်တို့ မြို့နန်းတည်ဆောက်သောအခါ သစ်၊ ထင်း၊ ရေ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စသည်အလိုငှာ လှည့်လည်သွားလာ ကြကုန်သော မြို့သူမြို့သားတို့ကို အကျွန်ုပ် ဆောက်လုပ်စီရင်ရာသို့ မလာမသွားရအောင် အာဏာထားတော်မူပါ။ စင်စစ် ထိုသူတို့ လာချေသည်ရှိသော် အကျွန်ုပ်တွင်လည်း လူအများဖြစ်၍ စိတ်ပျိုကိုယ်နု နှုတ်လျင်လက်လျင် သူတို့နှင့်တွေ့ကြိမ်သဖြင့် ခိုက်ကြီးရန်ကြီးဖြစ်ခဲ့လျှင် ထိုသူမလိမ္မာတို့ကြောင့် အရှင်ကို မခံမညားရာ ရောက်တော့မည်။ အရှင်မင်းကြီးလည်း နှလုံးတော်မသာ ရှိပြန်တော့မည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူပြည်သားတို့ကို အကျွန်ုပ်တို့ နေရာသို့ အသွားအလာ ဆင်ခြင်ပါစေ”ဟုလျှောက်၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် “သုခမိန်။ ကောင်းပြီ။ မြို့သူမြို့သားတို့ကို သင်တို့ရှိရာသို့ အသွားအလာ ဖြတ်စေအံ့”ဟု ဆို၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် တစ်ဖန် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တွင်ပါသော ဆင်အပေါင်းတို့သည်လည်း ရေထဲ၌သာလျှင် မွေ့လျော်ကုန်၏။ ထိုဆင်တို့သည် မြစ်၌ကစား၍ ရေနောက်ခံသော် ‘မဟောသမ လာသောအခါမှ စ၍ ရေကြည်ကိုပင် ငါတို့ မသောက် မချိုးရကုန်’ဟု မြို့သူမြို့သားတို့သည် အကျွန်ုပ်ကို အမျက်ထွက်ကြရာ၏။ ထိုအမျက်ကိုလည်း သည်းခံကြပါစေ။” အရှင်မင်းကြီး။ ရှေးဦးရှင်းမှ နောက်လင်းမည်ဖြစ်၍သာ အကြောင်းရှိသမျှကို လျှောက်ထားရပါသည်”ဟု လျှောက်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “သုခမိန်။ မစိုးရိမ်လင့်။ သင်၏ဆင်တို့ကို အလိုရှိတိုင်းပင် မြစ်၌ ကစားစေတော့”ဟု ဆို၍၊ မြို့၌ စည်လည်စေ၏။

“ငါ၏ မြို့သူမြို့သားအပေါင်းတို့။ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မည်သည့်အကြောင်း ရှိသည်ဟူ၍ မဟောသမ မြို့နန်းတည်ရာသို့ မသွားကြနှင့်။ သွားသည်ဟူ၍ ငါ ကြားတော်မူရလျှင် ရာဇဒဏ်အချက် ၁၀၀၀ ခံကြရမည်”ဟု စည်လည်စေ၏။

မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးအား ရှိခိုးပန်ကြားပြီးလျှင် မိမိအခြံအရံ ဗိုလ်ပါနှင့် တကွ မြို့ပြင်သို့ထွက်၍ ‘ပိုင်းခြားမှတ်သားခဲ့သောအရပ်၌ မြို့တည်အံ့ဟု သွားပြီးသော် မိမိမြို့မှပါသော ဆင်၊ မြင်း၊ နွားလားတို့ကို ရေစာအမှီအတည်း လွယ်စေခြင်းငှာ ဂင်္ဂါမြစ်နား၌ ရွာကြီးတစ်ခု တည်ဆောက်၍ ဆင်၊ မြင်း၊ နွားလားတို့ကို အထိန်းအကျောင်းနှင့်တကွ ထား၏။ ထိုရွာသည်ကား လက်အတတ်ပညာသည်၊ စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကို အမှုနှင့်လျော်စွာ ဝေစုခွဲခန့်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဝဂ္ဂလိယ^{၁၁}အမည်ရှိ၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် ထိုစစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကို စုရုံးပြီးလျှင် ဥမင်ကွေ့၊ မြို့နန်း၊ ကျုံးခြောက်၊ ညွန့်ကျုံး၊ ရေကျုံးအားဖြင့် ကျုံး ၃ထပ်၊ ဥမင်ကြီး အစရှိသောအားဖြင့် အလုံးစုံ ပြုရာဆောင်ရာသည် တို့ကို အတောင်အတာပမာဏနှင့်တကွ နေရာကွက်မှတ်ခင်းကျင်းလျက် လျော်ရာ အသီးအသီး အကြီး အကြပ်ထား၍^{၁၂}စီရင်ခွဲခန့်၏။ ထို ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့လည်း စီရင်ခွဲခန့်သည့်အတိုင်း ထိုက်လျော်ရာအမှုတို့ကို တညီတညွတ်တည်း အသီးအသီးဆောင်ရွက်ကြကုန်၏။ ထို ဆောင်ရွက်ကြသော အမှု အစုစုအရပ်ရပ်တို့တွင် လူဗိုလ်ခြေအရေအတွက် ၆ သောင်းတို့မှာ ဂင်္ဂါမြစ်နားမှသည် တည်လတ္တံ့သော မြို့တွင်းဥမင် တံခါးဝထားရာ တိုင်အောင် အရှည် ၂ ဂါဝုတ်ခန့်ရှိသော ဥမင်ကြီးကို တူးဖောက်လုပ်ဆောင်ကြရကုန်၏။

ထိုဥမင်ကြီးမှ ပေါက်တူးစာသံမြေမှုန့်တို့ကို သားရေအိတ်ဖြင့် ကျုံးယူထုတ်၍ ဂင်္ဂါမြစ်၌ချပြီးလျှင် ဆင်တို့ဖြင့် နင်းနယ်မွေ့နောက်စေ၏။ ထိုအခါ ဂင်္ဂါမြစ်ရေသည် နောက်နောက်ကျိကျိစီး၏။ မြို့သူမြို့သားအပေါင်း

တို့သည် ရေနောက်ကိုသာ သောက်ကြရကုန်သဖြင့် “မဟောသမ လာသည်မှစ၍ ငါတို့သည် ရေကြည်ကိုပင် မသောက်ရကုန်။ ဤမြစ်ရေသည် မနောက်စဖူး အဘယ့်ကြောင့် နောက်လေသနည်း”ဟု ဆိုကြကုန်၏။
ထိုမြို့သူမြို့သားတို့ ဆိုမြည်ကြသောစကားကို မဟောသမသုခမိန်က သူလျှိုထားသောအမတ်တို့ ကြားလေသည်ရှိသော် “အချင်းတို့။ အဘယ့်ကြောင့် မနောက်မကျို ရှိနိုင်မည်နည်း။ မဟောသမတွင်ပါသော ဆင်အပေါင်းတို့သည် မြစ်ညာ၌ ကျွန်း၊ သောင်၊ ကမ်းပါးပြတ်တို့ကို ဖြိုနင်းတိုးဝှေ့၍ မြစ်၌ကျစေလျက် ရေကစားကုန်သည်ဟု ငါတို့ကြား၏။ ထို့ကြောင့် ရေနောက်သည် ဖြစ်မည်”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

‘ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိပ္ပါယော နာမ သမိဇ္ဈတိ’ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ဘုရားလောင်းတို့အလိုရှိလျှင် မပြီးသောမည်သည် မရှိ။ ပြီးသည်သာဖြစ်၍ ထိုဥမင်တူးရာ မြေထဲ၌ အတူးအဖောက် အနုတ်အဖြတ် ခဲခက်သော ရေညွန့်၊ ကျောက်လုံး၊ ကျောက်တုံး၊ သစ်မြစ်ကြီး ဟူသမျှတို့သည် ပါရမီသတော် ဘုန်းတော်ကြောင့် အလိုတော်ကို သိသကဲ့သို့ လွတ်ရာမြေအောက်သို့သာလျှင် လျှိုးငုပ်တိမ်းဖယ်ကြကုန်၏။ ထိုဥမင်ကြီး မှန်တံခါးဝကိုကား ဂင်္ဂါမြစ်နား၌လည်းကောင်း၊ တည်လတ္တံ့သောမြို့တွင်း၌ လည်းကောင်း ထား၏။ ထို မြို့တွင်း ဥမင်ကြီးတံခါးဝမှ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏ နန်းတော်လှေကားခုံ တိုင်အောင်လည်း အရှည်တစ်ဂါဝုတ်ခန့်သော ဥမင်ကွေ့ကို တူးစေ၍ ပေါက်တူးစာမှုန့်တို့ကို သားရေအိတ်ဖြင့် ကျုံးယူထုတ်စေပြီးလျှင် မြို့လုပ်ခန့်စီရင်သူတို့အား ထိုပေါက်တူးစာမြေကို ရေဖြင့်နယ်၍ အမြင့် ၁၈ တောင်ရှိအောင်မြို့တည်စေ၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ခန့်ထားတိုင်းအသီးအသီးဆိုင်ရာ လုပ်ကြကုန်၏။

ထိုမြို့ကား ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၏အနီး၌ ကပ်၍တည်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဒေဟရာဇ်မင်း၏ ကျေးဇူးကိုဆောင်ရွက်ရာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဥပကာရီမြို့ဟု ကမ္ပည်းမော်ကွန်း ထိုး၏။

ဥမင်ကွေ့၊ တံခါးသည်ကား စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏ နန်းတော်လှေကားခုံအောက်မှဝင်လျက် ဥပကာရီမြို့ထဲ၌ ဥမင်ကြီးတံခါးဝဖြင့်ထွက်၏။

ထိုဥမင်ကြီး၌ သင့်ရာသင့်ရာယန္တရားစက်နှင့်တကွ ချစ်ရင်အပ်သော တံခါးပေါင်းကား တံခါးမ ၈၀၊ တံခါးငယ် ၆၄ ခု၊ ဆီမီးတိုင်တံခါး ၁၀၁၊ မင်းနေရာတိုက်တံခါး ၁၀၁ ရှိ၏။

တံခါးမ ၈၀ တို့ကား အစောက်အားဖြင့် ၁၈ တောင် မြင့်ကုန်၏။

အဖွင့်အပိတ်အားဖြင့် ယန္တရားစက် ၂ သွယ်ကို ထိုတံခါးငယ်၊ တံခါးမတို့၌ တစ်စပ်တည်း ထားခြင်းကြောင့် ပွင့်စေခြင်းငှာ တစ်ခုသောတံခါးဘောင်၌ အတွင်းကနေ၍ ဖွင့်စက်ကိုနင်းလျှင် ထိုတံခါးငယ်၊ တံခါးမတို့သည် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပွင့်ကုန်၏။ ပိတ်စေလို၍ ပိတ်စေတတ်သောစက်ကိုနင်းလျှင်လည်း ဇာန်ပြိုင်နက်တည်း ပိတ်ကုန်၏။ ဥမင်ကြီးတံခါးမှန်ဝ ဂင်္ဂါမြစ်နား၌လည်း လက်ထပ်နန်း ဆောက်လုပ်စေ၏။ ထိုဥမင်ကြီး၏ နံရံ ၂ဘက်တို့၌ ပန်းရန်သမားတို့ကို အုတ်၊အင်္ဂတေတို့ဖြင့် အပြေအပြစ်ပြုစေ၏။ အပေါ်အမိုး၌ကား လက်သမားဗိသုကာတို့ကို ခိုင်ခံ့ထူထပ် ပြေပြစ်ကောင်းမွန်စွာ သစ်ပျဉ်ဖြင့် စီရင်လုပ်ဆောင်စေ၏။ အရာအထောင်မကသော လေသာရောင်လင်းပြတင်းတို့လည်း ကြာပဒုမ္မာပွင့်သဏ္ဌာန် အုတ်၊အင်္ဂတေတို့ဖြင့် အပေါက်စီရင်စေ၏။ ၈၀ သော တံခါး၊ လိုဏ်ဝတို့၌လည်း အုတ်၊အင်္ဂတေ၊သစ်ပျဉ်တို့ဖြင့် စမုတ်ထုတ်စီရင်စေ၏။

ထိုတံခါးဝတစ်ခုတည်းကိုသာ ပိတ်စေ၊ ပွင့်စေလို၍ တံခါးရွက်ကိုဆွဲငင်ငြားသော်လည်း မပိတ် မပွင့်နိုင်ကုန်။ လိုရာစက်ကို နင်းမှသာလျှင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပိတ်ကုန်ဖွင့်ကုန်၏။

ထိုဥမင်ကြီးတွင် အတွင်းနံပါး ၂ ဘက်တို့၌ ၁၀၁ ပါးသော မင်းတို့၏နေရာ တိုက်ခန်း ၁၀၁ ခုဖွဲ့ စီရင်စေ၏။ တစ်ခုတစ်ခုသော တိုက်ခန်း၌ အထူးထူးအပြားပြားဆန်းကြယ်သော အခင်းတို့ကိုခင်း၍ ဆောက်စိုက် အပ်သော ထီးဖြူ၊ မင်းနေရာ၊ ကောင်းမြတ်သောအခင်းနှင့်တကွ ရာဇပလ္လင်^{၁၁}တစ်ခုစီ ပြုလုပ်စီရင်စေ၏။

ထိုထီးဖြူအောက် မင်းနေရာတစ်ခုတစ်ခု၌လည်း အရွယ်အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သတို့သမီး၏ သဏ္ဌာန်ပီပြင်စွာ အရုပ်ထုလုပ်စေပြီးလျှင် ပန်းချီသမားတို့ကို ဆေးခြယ်စေ၍ တစ်ခုစီထား၏။

ထိုမိန်းမရုပ်တို့ကား မျက်စိဖြင့်မြင်ကာမျှကို မဆိုနှင့်ဦး။ လက်ဖြင့်စမ်းသပ်၍မျှလည်း အရုပ်ဖြစ်သည်ဟု တစ်ရံသူတို့ မသိနိုင်ကုန်။ အသက်ရှိသောသတို့သမီး ဟူ၍သာ ထင်ကြကုန်၏။

ဥမင်ကြီး၊ ဥမင်ကျွေတို့၏ အမိုး၊နံရံတိုက်ခန်း စသည်တို့၌လည်း ပန်းချီသမားတို့ကို စကြဝဠာတိုက်^{၁၂} နေဟန် မြင်းမိုရ်တောင်ကို သီတာ ၇ တန် သတ္တရတ္တန်တောင် ၇ လုံးတို့သည် ၇ ခွေ ၇ ထပ် ပတ်ရစ်၍နေဟန်၊ ဆားငန် သမုဒ္ဒရာရေပေါ်၌ ကျွန်းငယ် ၂၀၀၀ နှင့်တကွ ကျွန်းကြီး ၄ ကျွန်းတို့၏ နေဟန်၊ ဟိမဝန္တာတောင်၊ အိုင်ကြီး ၇ အိုင်တို့၏နေဟန်၊ အနာဝတတ်အိုင်၌ တောင် ၅ လုံးရံလျက် ပြွန် ၄ ဝမှထွက်သော အာဝဠဂင်္ဂါ၊ သီဒါ ၁၂ ခွေနှင့်တကွ ဆေးဒန်းမြင်းသီလာကျောက်ဖျာ နေဟန် မြင်းမိုရ်တောင် တံခါး ယုဂန္ဓိရ် တောင်ဖျားနှင့်အမျှ ကျွန်းကြီး ၄ ကျွန်းထိပ်ပေါ်၌ နေ၊ လ၊ နက္ခတ်၊ တာရာတို့ လှည့်လည်ထွန်းပဟန်၊ စာတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ အစရှိသော နတ်ပြည် ၆ ထပ်တို့၏ တည်နေဟန်၊ ဤသို့စသောအားဖြင့် လောကတန်ဆာ အလုံးစုံတို့ကို အနေအထား သိုက်မြိုက်တင့်တယ်စွာ ရေးခြယ်စေ၏။ တံခါးမုခ်ဝတို့၌လည်း အဆန်းအကြယ် ရေးခြယ်စေ၏။ ဥမင်ကြီးတံခါးမုခ်ဝ ဂင်္ဂါမြစ်နား လက်ထပ်နန်းတော်၌လည်း အဆန်းအကြယ်ရေးခြယ်စေ၏။ လေသာရောင်လင်း ပြတင်းအပေါင်းတို့ကို တင့်တယ်စွာရေးခြယ်စေသဖြင့် ပဒုမ္မာကြာသည် အခါအချိန်သင့်၍ တစ်ပြိုင်တည်းပွင့်သကဲ့သို့ ထင်ကုန်၏။

ထိုဥမင်ကြီး၊ ဥမင်ကျွေတို့၏ အတွင်း၌ အရာအထောင်မကသော ဆီမီးတို့ကိုလည်း ညဉ့်နေ့မပြတ် ထွန်းစေကုန်၏။ ဥမင်ကြီးအတွင်း၌ ရောင်းပွဲ၊ ဝယ်ပွဲ၊ ဈေးနာတို့ကိုလည်း ခင်းကျင်းရောင်းဝယ်စေ၏။ နံ့သာဆိုင်၊ ပန်းဆိုင်ဆွဲခြင်း၊ သဲဖြူခြင်းစသည်တို့ဖြင့် ဥမင်ကို သုဓမ္မာဇရပ်ကဲ့သို့ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် တန်ဆာဆင်စေ၏။

လက်သမား ၃၀၀ နှင့် မြစ်ညာသို့စေခန့်လိုက်သော အာနန္ဒာအမတ်သည်လည်း မိမိဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စပြီးသဖြင့်၊ ၃၀၀ သော လှေတို့၌ သစ်ပျဉ်အပြည့်တင်၍ လက်သမား ၃၀၀ နှင့်တကွ ဘုရားလောင်းရှိရာသို့ ရောက်လာကြလေကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် ထိုလှေတို့၌ပါသော သစ်ပျဉ်တို့ကို ဥပကာရီမြို့သို့တင်ပို့စေပြီးလျှင် အာနန္ဒာအမတ်ကိုခေါ်၍ “အာနန္ဒာ။ သင်သည် ဤလှေ၊ ဤလူတို့နှင့်ပင် မြစ်ညာသို့ဆန်သွားသဖြင့် လှေ ၃၀၀ တို့ကို ပဉ္စာလရာဇ်တိုင်းသားတို့ မမြင်မသိရအောင် ပုန်းရှောင်၍ နေလေဦး။ ငါက အခေါ်အဆောင်စေလွှတ်

လိုက်မှ ဤလေ့ ၃၀၀ နှင့် ငါ့ထံ အလျင်တဆောရောက်အောင် သင် လာခဲ့ရမည်”ဆို၍ အာနန္ဒာအမတ်ကို မြစ်ညာသို့ပင် လွှတ်လိုက်ပြန်၏။

ဥပကာရီမြို့၌ကား ကျုံးခြောက်၊ ညွှန်ကျုံး၊ ရေကျုံးအားဖြင့် ကျုံး ၃ တန်တို့ကိုလည်း မြို့ထက်ဝန်းကျင်၌ တူးစေ၏။

တုတ်ခတ်၍ မြေဖို့ကာ ရေလောင်းကာ အထပ်ထပ်တည်းသော မြေတောင်မြို့တံတိုင်းကား ၁၈ တောင် အမြင့်ရှိ၏။ ထိုမြို့၌ မုခ်တံခါး၊ ပစ္စင်၊ ရင်တား၊ ပြ၊ တန်ဆောင်းအစရှိသော မြို့၏အဆောက်အအုံတို့ကိုလည်း ပြီးစေ၏။ ထိုမြို့တွင်း၌မင်းကြီးနေရာ နန်းတော်ကိုလည်း ရာပေလွင်ဥကင် ထီးဖြူနှင့်တကွ အလုံးစုံမကျန် မကြွင်းရအောင် ဆောက်လုပ်စီရင်စေပြီး၍၊ ဆင်တင်းကုပ်စသည်တို့ကိုလည်း ဆောက်လုပ်စီရင်စေ၏။ နန်းတော်နှင့်မနီးမဝေး သင့်ရာအရပ်၌ ရေကန်တစ်ခုကိုလည်း တူးစေ၏။

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥမင်ကြီး၊ ဥမင်ကွေ့၊ မြို့၊ ကျုံး၊ နန်း၊ ရေကန်တို့သည် အလုံးစုံအဆောက်အအုံနှင့်တကွ ၄ လတိုင်လျှင် အပြီးသို့ရောက်လေ၏။

အလုံးစုံဆောင်ရာသောကိစ္စပြီး၍ ၄ လလွန်လတ်သော် ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံသို့ စေလွှတ်အံ့သောငှာ “အရှင်မင်းကြီး။ ကပိလတိုင်း မာတုလပြည်၌ အရှင်မင်းကြီး စံတော်မူရာ လက်ထပ်တဲနန်းကို အကျွန်ုပ် ဆောက်လုပ်စီရင်၍ ပြီးစေပါပြီ။ ယခု ဤပြည်သို့ ကြွချီတော်မူချိန် သင့်ပါတော့သည်”ဟု စာနှင့် အမတ်တစ်ယောက်ကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံသို့ စေလွှတ်လိုက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသမသုခမိန်က လျှောက်သောစကားကိုကြားလျှင် အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ မကြာမြင့်မီပင်လျှင် များစွာသော မှူးမတ် ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် အမတ်သုခမိန် ၄ ယောက်နှင့်တကွ မိထိလာပြည်မှထွက်ချီသဖြင့် အလွန်ဝပြောစည်ပင်စွာသော ကပိလတိုင်း မာတုလမြို့သို့ ရှေးရှုခရီးစဉ်အတိုင်းသွား၍၊ ဂင်္ဂါမြစ်နားသို့ ရောက်လေ၏။

[ဤစကားသည် မာတုလမြို့ဟူသည်ကား ဥတ္တရပဉ္စလရာဇ်မြို့၏ အမည်ပင်တည်း။]

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ဂင်္ဂါမြစ်နားသို့ရောက်သောအခါ မဟောသမသုခမိန်သည် ခရီးဦးကြိုဆို၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ဥပကာရီမြို့တွင်းသို့ ဥမင်ကိုမမြင်မသိစေဘဲလျက် မှူးမတ်အခြံအရံနှင့်တကွ ပင့်ဆောင်လေ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုဥပကာရီမြို့နန်းတော်၌ အထူးထူးအပြားပြား ကောင်းမြတ်သော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်တော်မူပြီး၍ အတန်ငယ်အိပ်စက်လျက် အညောင်းဖြေပြီးသော် ညချမ်းသောအခါ မိမိရောက်ကြောင်းကို စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းအား ကြားလို၍-

“တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော ပဉ္စလရာဇ်တိုင်းကြီး သခင် အရှင်မင်းမြတ်။ အကျွန်ုပ်သည် ဝေးလှစွာသော မိထိလာပြည်မှ အရှင်ဧကရာဇ်မင်းမြတ်၏ ခြေတော်စုံကို ရှိခိုးအံ့သောငှာ အမှာတော်ရှိတိုင်း ယခု ရောက်ပါသည်။ အကျွန်ုပ်အား အထိန်းအကြပ် ရွှေဖော် သတို့သမီး အပေါင်းခြံရံလျက် ရွှေဝတ်ရွှေတန်ဆာတို့နှင့် တင့်တယ်စွာသောသမီးတော်ရတနာကို ဆောင်နှင့်ပေးအပ် လက်ထပ်ထိမ်းမြားတော် မူစေချင်ပါသည်”ဟု အမတ်တစ်ယောက်ကိုစေလွှတ်၍ စူဠနိဗြဟ္မဒတ် မင်းအား လျှောက်ကြားစေ၏။

[ဤအရာ၌ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အရွယ်အသက်အားဖြင့် စူဠနိဗ္ဗာန်ဟူသောအသက်အရွယ်ထက် အလွန်ကြီး၏။ စူဠနိဗ္ဗာန်ဟူသောအသက်အရွယ်သည်ကား မိမိသားနှောင်း၍မျှသာ အရွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ မိမိ အရွယ်ကြီးသည်ဖြစ်၍ စူဠနိဗ္ဗာန်ဟူသောအသက်အရွယ် ရှိမခိုးထိုက်ဘဲလျက် ဥဗ္ဗတ္တက ၈ ပါးတွင် ကာမုဗ္ဗတ္တက ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အထိုက်အလိုက်ကို မဆင်ခြင်နိုင်သဖြင့် ‘သမက်ဖြစ်ချေက ယောက္ခမကို ရှိခိုးထိုက်ပေသည်’ဟူသောအမှတ်ဖြင့်သာလျှင် ဤသို့သောစကားဖြင့် လျှောက်စေသတည်း။]

စူဠနိဗ္ဗာန်ဟူသောအသက်အရွယ်သည် ထိုတမန်စကားကိုကြားလျှင် ‘ယခု ငါ၏ရန်သူဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၊ မဟောသမတို့သည် ငါ့လက်တွင်းသို့ရောက်လာပြီ။ ထိုသူ ၂ ယောက်တို့ကို ဖမ်းယူကွပ်မျက်၍^{၂၅} အောင်သေသောက်ခြင်းသဘင်ကြီးကို ပြုအံ့’ဟုကြံလျက်၊ ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ ထိုတမန်အမတ်အား ပြုရာဆောင်ရာသော ဝတ်ကိုပြုပြီးလျှင် ‘သွာဂတန္တေ ဝ ဝေဒေဟ’အစရှိသော ဂါထာခွဲဖြင့် ထိုအမတ်တွင်ပင် ပြန်ကြားလိုက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး။ ယခု ငါ၏ပြည်တော်သို့ အမျိုးတောင်းလို၍ သင်ရောက်သည်ဟု ငါ ကြားတော်မူရလျှင် အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်နှင့်အညီ သင့်အား အပြစ်မရှိ။ ကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်စေခြင်းငှာ သင်တောင်းအပ်သောဆုကို ငါ ပေးတော်မူမည်။ ပုရောဟိတ်သုခမိန့်တို့အား နက္ခတ်ကောင်းသည့် နေ့ရက်ကိုသာ ရွေးချယ်စစ်ဆေး မေးလေတော့”ဟု မှာကြားလိုက်၏။

တမန်အမတ်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံ ပြန်ခဲ့ပြီးလျှင် စူဠနိဗ္ဗာန်ဟူသောအသက်အရွယ် မှာလိုက်တိုင်းလျှောက်လို၍-
“အရှင်မင်းကြီး။ စူဠနိဗ္ဗာန်ဟူသောအသက်အရွယ် အရှင်မင်းကြီးအား နှစ်သက်မြတ်နိုးစွာလည်း မေးမြန်းတော်မူ၏။ မိမိ၏သမီးတော်ကိုလည်း ပေးထိမ်းမြားလိုသောဆန္ဒ အားကြီးဟန်ရှိ၏”ဟု လျှောက်ထား၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် တမန်အမတ်စကားကိုကြားလျှင် လွန်စွာနှစ်သက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ပညာရှိ ပုရောဟိတ်တို့ကိုခေါ်၍ နက္ခတ်ကောင်းသည့်နေ့ရက်ကို ရွေးချယ်စေ၏။ ပညာရှိပုရောဟိတ်တို့လည်း နက္ခတ်ကောင်းသော နေ့ရက်စန်းလင်အခါကို ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် မင်းကြီးအား “အရှင်မင်းကြီး။ ယနေ့ည အချိန်ပင် နက္ခတ်ကောင်းသောအခါ ရပါသည်”ဟု လျှောက်ကြားကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပုရောဟိတ်တို့စကားကိုကြားလျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် တစ်ဖန် တမန် အမတ်ကိုခေါ်၍ “၁၀၀ သော ထီးဆောင်မင်းအပေါင်းတို့သခင် ဖြစ်တော်မူသော ဧကရာဇ်မင်းကြီး အမှာတော် ရှိလိုက်တိုင်း နက္ခတ်ကောင်းသောနေ့ရက်ကို ရွေးချယ်စေလျှင် ယနေ့ပင် အခါရကြောင်းကို ပညာရှိတို့ ထွက်ဆိုပါသည်ဖြစ်၍ ယခုညပင် အကျွန်ုပ်အား သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာကို ဆောင်တော်မူစေချင်ပါသည်” ဟု အလျှောက် အထားစေလွှတ်လိုက်ပြန်၏။

တမန်အမတ် လျှောက်ထားလာသောစကားကို စူဠနိဗ္ဗာန်ဟူသောအသက်အရွယ်ကြီးကြားလျှင် ‘ဒဒါမိ ဒါနိ တေ ဘရိယံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ထိုအမတ်တွင်ပင် ပြန်ကြားလိုက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး။ နက္ခတ်ကောင်းသော အခါရလျှင် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ အခြံအရံနှင့်တကွ လက်ထပ်နန်းသို့ ယခု ငါ ထွက်တော်မူ၍၊ သင့်အား သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားတော်မူမည်”ဟု လှည့်ပတ်သော စကားဖြင့် မှာထားလိုက်၏။ ထို တမန်အမတ်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထံပြန်သွား၍ မှာလိုက်သောစကားကို လျှောက်ထားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည် နှစ်သက်မျိုးမက နှစ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

စူဠနိဗ္ဗာနတ္ထမင်းသည် ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးအား မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် မှာထားလိုက်ပြီးသော် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းမှစ၍ မှူးမတ်၊ ဗိုလ်မှူး၊ စစ်ကဲ၊ စစ်ကြပ်တို့ကိုခေါ်၍ စကားအမှတ်ပေးပြီးလျှင် ၁၈ ခေါဘဏီခန့်သော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကို အသီးအသီး စီရင်ခန့်ထား ရုံးစုစေ၏။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းတို့ သည်လည်း “ယနေ့ည မကြာမီပင်လျှင် ဝိဒေဟရာဇမင်း၊ မဟောသဓမ္မသုခမိန်တို့၏ ဦးခေါင်းကို သန်လျက်ပန်းပြု၍ အောင်သေကိုသောက်ကုန်အံ့” ဟု မြူးထူးရွှင်လန်းကြကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗာနတ္ထမင်းသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို စုရုံးပြီးသော် မိမိနန်းတော်အထက်ဆင့် ကျက်သရေတိုက်၌ မယ်တော်ဖြစ်သော စလာကဒေဝီမိဖုရား၊ မိမိ၏မိဖုရားကြီးဖြစ်သော နန္ဒာဒေဝီမိဖုရား၊ သားတော်ပဉ္စာလစန္ဒာ မင်းသား၊ သမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး၊ ဤ ၄ ပါးတို့ကို ကျွန်မိန်းမအခြံအရံ အစောင့်အရှောက်နှင့်တကွ တင်ထားခဲ့ပြီးလျှင် ထီးဆောင်းမင်း မှူးမတ်အပေါင်းခြံရံလျက် ၁၈ ခေါဘဏီခန့်သော စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့်တကွ ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီး၊ မဟောသဓမ္မသုခမိန်တို့ကို ဖမ်းယူအံ့သောငှာ မြို့မှထွက်လေ၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည်ကား ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးနှင့်အတူ မိထိလာပြည်ကပါကုန်သော စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့အား များစွာသောအစားအသောက်တို့ကို တည်ကျွေးစီရင်၍ နေသတည်း။ ထိုဝိဒေဟရာဇ မင်း၏ အခြံအရံဗိုလ်ပါတို့သည်လည်း အချို့သောသူတို့သည် ထမင်းဟင်းလျာတို့ကို၊ အချို့သောသူတို့သည် ငါးအမဲတို့ကို၊ အချို့သောသူတို့သည် သေအရက်တို့ကို စားသောက်၍ နေကြကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည်ကား ခရီးဝေးစွာ လာခဲ့ရသည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းခြင်းကြောင့် ဦးခေါင်းလဲရာ အိပ်ပျော်ကြကုန်၏။ ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီး သည်ကား သေနကအစရှိသော အမတ်ကြီးသုခမိန် ၄ ယောက်တို့နှင့်တကွ မှူးမတ်အပေါင်းခြံရံလျက် ညီလာခံရာ တန်ဆာဆင်အပ်သော နန်းတော်ဦး၌ မင်း၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် နေ၏။

ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗာနတ္ထမင်းသည် ၁၈ ခေါဘဏီ အရေအတွက်ရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် လာလတ်၍ ဥပကာရီမြို့ကို ဆင် တစ်ထပ်၊ မြင်း တစ်ထပ်၊ ရထား တစ်ထပ်၊ နေသည် တစ်ထပ်အားဖြင့် မြို့ပြင်ထက်ဝန်းကျင်၌ ၄ ထပ်ဝန်းရံလျက် အသိန်းအသန်းမကသော မီးရှူးတို့ဖြင့်ထွန်းသည်ဖြစ်၍ နေခြည်ပျောက်ကာမျှ ညဦးကိုပင် နံနက်အရုဏ်တက်သကဲ့သို့ တစ်မြို့လုံးတစ်ပြိုင်နက် လင်းကုန်၏။ စူဠနိဗ္ဗာနတ္ထ မင်း၏ စစ်သည်အပေါင်းတို့သည် ‘ဤမြို့ကို ဖျက်ကြကုန် တက်ကြကုန်’။ ‘ဝိဒေဟရာဇမင်းကြီးကို ဖမ်းကြကုန်’။ ‘မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို ဖမ်းကြကုန်’။ စသည်ဖြင့် မြို့ထက်ဝန်းကျင်၌ တစ်ပြိုင်နက် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သော အသံကို ဖြစ်စေကုန်၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ထို ပဉ္စာလရာဇစစ်သည်တို့ မြို့ကိုဝန်းရံသောအခါ မြို့တံခါးကိုပိတ်စေ၍ မြို့စီး မြို့စောင့်ခန့်ထားပြီးသော် သူရဲကောင်း ၃၀၀ တို့ကိုခေါ်၍ “သင်တို့သည် ဥမင်ကျွေဖြင့် စူဠနိဗ္ဗာနတ္ထမင်း၏ နန်းတော်သို့သွားပြီးလျှင် စူဠနိဗ္ဗာနတ္ထမင်း၏မယ်တော်၊ မင်း၏မိဖုရားကြီး၊ မင်းသမီး၊ မင်းသား၊ ဤ ၄ ယောက်တို့ကို ထိုဥမင်ကျွေဖြင့်ပင်လျှင်ဆောင်ခဲ့၍ ဥမင်တံခါးဝအတွင်း၌ထား။ တစ်ပါးပြင်လွင် မထွက် မသွားစေနှင့်။ နောင် မင်းကြီးနှင့် ငါတို့ လာသောအခါ ထိုသူတို့ကို ဥမင်မှပြင်ပ ဂင်္ဂါမြစ်နား တံခါးဝသို့ ထုတ်ဆောင်၍ ထိုဥမင်ဝ ပြာသာဒ်စုမုနဦးပေါ်၌ ထားနှင့်ရမည်” ဟု မှာထား၍စေခန့်လိုက်၏။

ထို သူရဲ ၃၀၀ တို့သည်လည်း ‘ကောင်းပါပြီ’ ဝန်ခံ၍ ဥမင်ကျွေဖြင့်သွားကြလေသော်၊ နန်းတော်တံခါးခံသို့ ရောက်ကြသောအခါ ပျဉ်အခင်းကို ဖွင့်လှစ်တွန်းလှန်လျက်ထွက်ကြပြီးလျှင် နန်းတော်လှေကားခုံ၌လည်းကောင်း၊ လှေကားဦး၌လည်းကောင်း၊ နန်းတော်ဦး၌လည်းကောင်း အစောင့်အရှောက်ထားခဲ့ကုန်သော အခြွေအရံအလုပ်

အကျွေးဖြစ်သော ကျွန်မိန်းမမှစ၍ နန်းတွင်း၌ရှိကုန်သော မိန်းမယောက်ျားတို့ကို တစ်ယောက်မကျန် ဖမ်းဆီး တုပ်နှောင်လျက် မအော်မဟစ်နိုင်အောင် ခံတွင်း၌ ပုဆိုးကြမ်းစသည်တို့ဖြင့် သိပ်ဆိုပြီးလျှင် ပြင်လွင်လွတ်ရာ ထားပြီးမှ နန်းတော်ထဲ၌ မင်း၊မိဖုရားတို့ သုံးဆောင်စားသောက်စေခြင်းငှာ စီရင်ခင်းကျင်းလျက်ရှိသော ခဲဖွယ်စားဖွယ်တို့ကို နှစ်သက်မြန်နှိုးရာ ဝစ္စာစားကြ၍၊ ကြွင်းကျန်သည့် ခဲဖွယ်စားဖွယ်တို့ကို ဖရိုဖရဲကြဲဖြန့်သွန်မှောက် ဖျက်ဆီးပြီးသော် နန်းတော်အထက်ဆင့်သို့ တက်လေကုန်၏။

ထိုအခါ စလာကဒေဝီမှစ၍ မင်း ၄ ပါးတို့သည်လည်း ‘ယခုညဉ့်အခါဟူသည် အကြောင်းအသို့ဖြစ်မည်ကို အသုသိနိုင်အံ့’ဟု အမှတ်ရှိသဖြင့် တစ်ခုတည်းသောကျက်သရေတိုက်ခန်း၌ တစ်စုတည်း အိပ်နေကြကုန်၏။ ထိုသူရဲသူခက်တို့သည် မင်း ၄ ပါးတို့အိပ်ရာ ကျက်သရေတိုက်တံခါးဝပြင်၌ ရပ်လျက် “အရှင်၊ အရှင်မတို့”ဟု ခေါ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ စလာကဒေဝီသည် ကျက်သရေတိုက်တံခါးကိုဖွင့်လျက် ထွက်၍ “အမောင်တို့။ အဘယ်နည်း”ဟု မေး၏။

သူရဲတို့လည်း “အရှင်မိဖုရား။ အကျွန်ုပ်တို့ အရှင်မင်းကြီးသည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၊ မဟောသမ သုခမိန်တို့ကို ဖမ်းယူကွပ်မျက်၍ ပြီးပါပြီ။ ယခုညဉ့်ပင် အခါတော်ရသည်ဖြစ်၍ ၁၀၀ သောထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းခြံရံလျက် မှူးတော်၊ မတ်တော်၊ စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့နှင့်တကွ အောင်သေသောက်ခြင်းကိုပြုပြီးလျှင် ဧကရာဇ်မင်း၏ အဘိသိက်မင်္ဂလာကို ခံတော်မူမည်အကြံတော် ရှိသောကြောင့် ‘ငါ၏မိဖုရားကြီး၊ သားတော်၊ သမီးတော်၊ မယ်တော်တို့ကိုလည်း ယခု သင်တို့ ချီပင့်ကြချေ’ဟု အကျွန်ုပ်တို့ကို စေလွှတ်တော်မူ၍ အရှင်မတို့ထံ လာရပါသည်”ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်း ၄ ပါးတို့သည် ယုံကြည်ကြသည်ဖြစ်၍ “ကောင်းပြီ။ လိုက်ကြကုန်အံ့”ဟု ဆိုလျက် နန်းတော်မှ ဆင်းသက်ကြသဖြင့် နန်းတော်တံခါးခံသို့ ရောက်သောအခါ သူရဲတို့သည် မင်း ၄ ပါးတို့ကို တစ်ယောက်စီထမ်း၍ ဥမင်ကျွေဖြင့် ဝင်သွားလေကုန်၏။ မင်း ၄ ပါးတို့လည်း “အချင်းတို့။ ငါတို့သည် ဤမျှလောက်သာ တိုင်တော့သည်။ ဤခရီးကို မသွားလည်း မသွားစဘူး။ မြင်လည်း မမြင်စဖူး”ဟု ဆိုကြကုန်၏။ သူရဲတို့လည်း “အရှင်တို့။ ဤယခု သွားသောခရီးသည် မင်္ဂလာရှိသောခရီးတည်း။ ယခု မင်္ဂလာအခါကြီး ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်မင်းကြီးက ‘ငါ၏မယ်တော်၊ မိဖုရား သား၊သမီးတို့ကို ဤမင်္ဂလာခရီးဖြင့် ဆောင်ခဲ့ကုန်’ဟု အမိန့်တော်ရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရပါသည်”ဟု လျှောက်ဆိုကြကုန်၏။

မင်း ၄ ပါးတို့သည်လည်း ထိုသူရဲတို့စကားကိုကြားလျှင် ယုံကြည်ကြပြန်ကုန်၏။ ဤသို့ အချို့သော သူရဲတို့သည် မင်း ၄ ပါးတို့ကို ဆောင်ယူ၍သွားကြကုန်၏။ အချို့သောသူရဲတို့သည်ကား စူဠနိဗ္ဗဟူဒတ်မင်း၏ နန်းတော်သို့ပြန်လည်ကြ၍ မင်းကြီး၏ရွှေတိုက်၊ ငွေတိုက်၊ ရတနာတိုက်တို့ကို ဖွင့်လှစ်ဖောက်ခွဲပြီးလျှင် အလိုရှိတိုင်း ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ ရတနာတို့ကို ယူဆောင်၍လာကြကုန်၏။ မင်း ၄ ပါးတို့သည်လည်း ဥမင်ကျွေဖြင့် အစဉ်အတိုင်း သွားကြလေသော် ဥမင်ကြီးတံခါးဝသို့ ရောက်သောအခါ သုခမ္မာ နတ်သဘင်ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်အပ်သော ဥမင်ကြီးကို မြင်ကြလေသဖြင့် နှလုံးမွေ့လျော်ကြလျက် ‘ဤသို့သော အခင်းအကျင်းကို ငါတို့မင်းကြီးစံရာအလိုငှာ မှူးတော်မတ်တော် ပညာရှိတို့ စီရင်ပေသည်’ဟု ထင်မှတ်အောက်မေ့ကြကုန်၏။

သူရဲတို့သည်လည်း ထိုမင်း ၄ ပါးတို့ကို ဥမင်ကြီးသို့ သွင်းဆောင်ပြန်သဖြင့် ၁၀၁ ပါးသောမင်းတို့၏နေရာ တိုက်ခန်းကိုလည်းကောင်း၊ ပန်းချီဆေးရေး အဆန်းအကြယ်တို့ကိုလည်းကောင်း အစဉ်အတိုင်းရှုကြည့်ကာ

သွားစေလျက် ဂင်္ဂါမြစ်နှင့်မနီးမဝေး ဥမင်ကြီးထွက်လုနီးဖြစ်သော မင်းနေရာတိုက်ခန်းတစ်ခု၌ နေစေ၍ သူရဲအချို့တို့သည် မင်း ၄ ပါးတို့အား နှလုံးမွေ့လျော်ရာ ညွှန်ပြပြောဆိုလျက် စောင့်နေကြကုန်၏။ သူရဲအချို့ကား မဟောသမသုခမိန့်ထံ သွားကြပြီးလျှင် “မင်း ၄ ပါးတို့ကိုခေါ်၍ ဥမင်ကြီးထဲတွင် ဤမည်သော မင်းနေရာ တိုက်ခန်း၌ အစောင့်အရှောက်နှင့်တကွ ထားခဲ့ကြောင်းကို ”လျှောက်ကြားကြကုန်၏။

သူရဲတို့စကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန့်သည် “ငါ၏အလို ယခု အပြီးသို့ ရောက်တော့သည်”ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးရှိရာ နန်းတော်သို့သွား၍ တင့်အပ်သောနေရာ၌ နေလေ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ကိလေသာဖြင့် ယစ်သည်ဖြစ်၍ များစွာသောစစ်အင်္ဂါနှင့်တကွ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း လာသည်ကို ကြားလျှင် “ယခု စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ငါ့အား သမီးတော်ကို ထိမ်းမြားပို့ဆက်အံ့သောငှာ လာပြီထင်၏”ဟု မိမိနေရာ ဥကင်ရာပေလွင်ပေါ်မှ ထ၍ရပ်လျက် အရှေ့စုမုခ်ဝဖြင့် မျှော်ကြည့်ကာနေ၏။

ထိုသို့ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး မျှော်ကြည့်စဉ်ပင်လျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းလာလတ်၍ အသိန်းအသန်းမကသော မီးရှူးတို့ဖြင့် တစ်ပြိုင်နက်ထွန်းလင်းစေလျက် မြို့ထက်ဝန်းကျင်တို့၌ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည်အားဖြင့်၊ လေး၊ လွှား ၃ စပ် အထပ်များစွာစစ်အင်္ဂါတို့ဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်သောအသံကိုပြု၍ ဝန်းရံသည်ကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးမြင်လေသော် ‘ငါ့အား သမီးဆက်လော။ အဖျက်လော’ဟု တွေးတော၍ရှာခြင်းဖြစ်၍ ‘ဟတ္ထိ အဿာ ရထာ ပတ္တိ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် အမတ်သုခမိန့်တို့အား တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏သားတော်မှစ၍ သုခမိန့်အပေါင်းတို့။ ယခု ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည်တို့နှင့်တကွ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာတို့ဖြင့်ပြီးသော ချပ်ကာဝတ်လုံတို့ကိုဝတ်ဆင်စေ၍ များစွာသော စစ်သည် ဗိုလ်ခြေတို့ကို ဤမြို့ထက်ဝန်းကျင်၌ မီးရှူးရောင်ဖြင့် တပြောင်ပြောင်ထွန်းလျက် ဝန်းရံစေ၏။ ထိုသို့ ထက်ဝန်းကျင်ရံခြင်း၌ သင်တို့ အသို့ထင်ကြသနည်း။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ငါ့အား သမီးနှင့် ထိမ်းမြားလို၍ပင်တည်း လာသလော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ အဖျက်ငြူစူ ရန်သူပြုလို၍တည်း လာသလော။ ငါ့အား ထင်တိုင်း လျှောက်ကြလော့”ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ အထူးထူးအပြားပြား ကြံတော်မမူသင့်။ စိုးရိမ်ဖွယ် မရှိ။ ယခု စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းလာသည်အခါ ညဉ့်မှောင်မိုက်သည်ဖြစ်၍ မင်းရေးမင်းကွက်ပေါ်ထွက်လျှင် နိုင်လောက်အောင် သူရဲသူခက် လက်နက်များစွာ ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့် လာရပေသည်။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ များသည်ဟူ၍ အရှင်မင်းကြီး၌ ထိတ်လန့်ဖွယ် မရှိ။ မိမိသမီးတော်ကို အရှင်မင်းကြီးအား ထိမ်းမြားပို့ဆက်လို၍ပင် လာသည်ဟု အကျွန်ုပ်ထင်ပေသည်”ဟု လျှောက်၏။

သေနကအမတ် လျှောက်ဆိုပြီးလျှင် ပက္ခသအမတ်သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း လာသည်မှာ အရှင်မင်းကြီးအား သမီးတော်နှင့်ထိမ်းမြား၍ များစွာသော မင်း၏ပဏ္ဏာလက်ဆောင် အချီးအမြှောက် ဖြင့် ချီးမြှောက်ဆက်သလျက် ဤနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး စိမ့်စိမ့်ပြေပြေ စံနေတော်မူစေလိုသောကြောင့် အစောင့် အရှောက်များစွာ ဗိုလ်ပါသင်းပင်း၊ ၎င်းကိုယ်ရံနှင့် လာသည်ဖြစ်မည် အကျွန်ုပ် ထင်ပါသည်”ဟုလျှောက်ကြား၏။ ဤသို့ သေနကအမတ်၊ ပက္ခသအမတ်တို့သည် မိမိတို့အလိုရှိရာ လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုအမတ်သုခမိန့်တို့ လျှောက်ထားကြသော်လည်း ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည် အပေါင်းတို့က “အချင်းတို့။ ဤအရပ်၌ စောင့်နေကြကုန်။ ဤအရပ်က မြို့ကိုဖြိုဖျက်နင်းနယ်၍ ဝိဒေဟရာဇ်

မင်ကြီး၊ မဟောသေသုခမိန်တို့ကို ဖမ်းကြကုန်။ မမေ့မလျော့လုံ့လပြုကြကုန်”ဟု ဆိုမြည်ကြွေးကြော်ကြသော အသံကိုသာ အဖန်တလဲလဲ နားမှာစွဲဝင်သဖြင့် မရွှင်မပျ သေအံ့သောဘေးဖြင့်လန့်၍ ထိုပန္နာလရာဇ်စစ်သည် တို့ကိုသာ မျှော်ကြည့်လျက် ‘ငါ့သားသုခမိန်ကား အသို့အကြံအစည် ရှိလိမ့်မည်မသိ”ဟု ဘုရားလောင်း၏ စကားကိုသာ နာခံချင်သောနလုံး ရှိသည်ဖြစ်၍ ‘ဟတ္ထိ အဿာ ရထာ ပတ္တိ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဘုရားလောင်းအား တိုင်ပင်မေးမြန်းပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ့သားသုခမိန်။ ယခု ပန္နာလရာဇ်မင်းသည် များစွာသောမီးရှူးတို့ဖြင့် ထွန်းစေလျက် များစွာသော စစ်သည်တို့ဖြင့် ဤမြို့ကို ဝန်းရံလာသည်မှာ ကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်မည်၊ မကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်မည်။ ငါတို့အား အသို့ပြုလို၍ လာသည်ဖြစ်မည်ကို ငါ့သားသုခမိန် သိမြင်တိုင်း လျှောက်ကြားပါလော့။ ယခု ငါတို့ အသို့ကြံရသော် ကောင်းပါမည်နည်း”ဟုမေး၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းမဟောသေ သုခမိန်သည် ‘ဤမင်းကြီးကား ဤအရာတွင်သာ ကာမဂုဏ်ယစ်၍ မလိမ္မာသည် မဟုတ်။ အရာတိုင်းမှာပင် မိမိအလိုသို့လိုက်၍ မလိမ္မာသော အမတ်တို့လျှောက်သည့်စကားကို နာယူသဖြင့် ချွတ်ယွင်းသည်လည်း အများလှပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤမင်းကြီးကို အတန်ငယ် ကိုးကွယ်ရာမရရှိနိုင်အောင် ခြိမ်းခြောက်ပြီးမှ ငါ၏ပညာအစွမ်းကိုပြ၍ ထိုမင်းကြီးအား သက်သာရာကို ရစေအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်-

‘ရက္ခတိ တံ မဟာရာဇ၊ စူဠနေယျော မဟဗ္ဗလော။

ပဒုဋ္ဌော တေ ဗြဟ္မဒတ္တော၊ ပါတောဝ တံ ဃာတယိဿတိ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် လျှောက်ကြား၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ မဟဗ္ဗလော၊ ဗိုလ်ပါအားနှင့်ပြည့်စုံသော။ စူဠနေယျော၊ စူဠနိမင်းသည်။ တံ၊ အရှင်မင်းကြီးကို။ ရက္ခတိ၊ စောင့်၏။ တေ၊ အရှင်မင်းကြီးအား။ ပဒုဋ္ဌော၊ ပြစ်မှားလိုသော။ ဗြဟ္မဒတ္တော၊ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည်။ ပါတောဝ၊ ယနေ့ည၌ နံနက်မိုးသောက်ရောက်လျှင်၊ တံ၊ အရှင်မင်းကြီးကို။ ဃာတယိဿတိ၊ သတ်လတ္တံ့။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာနှင့် ပြည့်စုံသော စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် အရှင်မင်းကြီးကို ဖမ်းယူဖျက်ဆီးလို၍ ယခုမြို့ထက်ဝန်းကျင်၌ အထပ်ထပ် စောင့်နေဝန်းရံစေ၏။ ယနေ့ည၌နံနက် မိုးသောက် ရောက်လျှင် ဤမြို့ကို ဖြိုဖျက်နင်းနယ်၍ အရှင်မင်းကြီးကို ဖမ်းယူလတ္တံ့သည်ကား မချွတ်ရာပြီဟု အကျွန်ုပ် ထင်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မဟောသေသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် သေနက၊ ပက္ကသ အစရှိသော မူးမတ်ပရိသတ် ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့သည် သေအံ့သောဘေးမှ ပြင်းစွာကြောက်လန့်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည်လည်း ကိုယ်တွင်း၌ မီးဖြင့်တိုက်သကဲ့သို့ ပူလောင်ခြင်းဖြစ်၍ လည်ချောင်းခြောက်ကပ်သဖြင့် ခံတွင်းမှ တံတွေးသလိပ် မရနိုင်အောင် သေအံ့သောဘေးမှ ပြင်းစွာကြောက်လန့်လျက် ‘ဥဗ္ဗေဓတိ မေဟဒယံ၊ ကမ္မာရာနံ ယထာ ဥတ္တာ’ အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် မြည်တမ်းပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားသုခမိန်။ ယခု ငါ၏နလုံးသည် ပြင်းစွာတုန်လှုပ် ပူပန်လှ၏။ ငါ၏ခံတွင်းသည်လည်း တံတွေးကပ်၍ ခြောက်ကပ်ခဲ့ပြီ။ ယခုဖြစ်ရသော ငါ၏ကိုယ်ကို ဥပမာဆိုချေလျှင် နွေကာလ ပူပြင်းခိုက်တွင် လွင်တီးခေါင်အရပ်၌ မီးတောက်မီးလျှံ ဝန်းရံ၍ ထွက်ပြေးရာမမြင်၊ ပင်ပန်းလျက် တုန်လှုပ်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့ပြီတကား။ ပန်းပဲတို့၏ဖိုသည် ပြင်၌လက်ဖြင့် စမ်းထိဝံ့သော်လည်း အတွင်း၌ မီးလျှံမီးခဲ တရဲရဲတောက်

လောင်သကဲ့သို့ ငါ၏ကိုယ်သည်လည်း သူတစ်ပါးမြင်လျှင် မပူပင်ယောင် ထင်ရှားလိမ့်မည်။ ငါ၏နှလုံးမူကာ သည်းအူပြတ်ကြွေ သေချင်လုလု ယခု ပူလောင်လှ၏တကား”ဟု မြည်တမ်း၏။

ဤသို့မြည်တမ်းသော မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသသေခမိန်သည် ‘ဤ မလိမ္မာလွန်းသော မင်းကြီးအား ဟုတ်မှန်တိုင်း အပြစ်ကိုပြ၍ တစ်ဖန်ခြိမ်းခြောက်ဦးအံ့’ဟုကြံပြီးလျှင် ‘ပမတ္တော မန္တ နာတိတော’ အစရှိသော ၇ ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အကျွန်ုပ် မကြံနိုင်ပါ။ အထက်က မြို့တော်မှာ ဤအရာကို တိုင်ပင်တော်မူသည် ကာလ၌ အကျွန်ုပ်ပညာသက်ရာ လာလတ္တံ့သောအရေးကို တွေးချင့်၍ ကြောက်သည်နှင့်အညီ လျှောက်ပါလျက် အယူတော်မပြိုင်မီ၍ ယခု တွေ့ကြိမ်ရချေသည်။ ဤအရေး၌ အမေးတော်ရှိသော်လည်း အကျွန်ုပ် အကြံကုန်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ချမ်းသာရာကို မမြင်အောင်ရှိခဲ့၏။ ဆရာသေနက အစရှိသော အမတ်ကြီးသုခမိန်တို့မူကား အထက်တိုင်ပင်တော်မူစဉ်ကပင် ဖြစ်လတ္တံ့သောဤဘေးရန်ကို မြင်သိကြသည်ဖြစ်သော်လည်း ‘ငါတို့ ပညာအစွမ်းဖြင့် ချမ်းသာအောင်ဆောင်ရွက်အံ့’ဟု ကိုယ့်အစွမ်းကိုယုံ၍ ကြံဆောင်လျှောက်ထားကြသည် ဖြစ်ရာ၏။ ထို ဆရာသုခမိန် အမတ်ကြီးတို့သာ ဤအရေးများကို ဘေးလွတ်အောင်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီး၏ စီးပွားတော်ကို လိုသည်ဖြစ်၍ အထက်လျှောက်ထားပါ သောစကားကို နာယူတော်မမူခြင်းကြောင့် ယခု အရှင်မင်းကြီးသည် တိန်ညင်သမင်မရှိရာ မုဆိုး၏ ကျောညွတ်ကွင်းသို့ ဝင်မှားသော သမင်ဖိုကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အစာကို တပ်မက်မောခြင်းနှင့် တံငါတို့၏ သံမျှားချိတ်ကို မျိုမှားသော ငါးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အစာ၌ လော်လည်ခြင်းဖြင့် ကျက်စားကြူး၍ မြို့တွင်းရွာတွင်းသို့ဝင်မိသော တောသမင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကိလေသာဖြင့် ဖြားယောင်းရာပါ၍ ပဉ္စာလရာဇ်မင်း၏လက်တွင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ အရှင်မင်းကြီးသည် အဆိပ်ထန်သောမြွေကို ရင်၌ပိုက်မှားသကဲ့သို့ သူတော်ကောင်း မဟုတ်၊ ယုတ်မာသောအကြံအစည်နှင့် ဖြားယောင်းလာသော ကေဝဋ်အမတ်ကို အဆွေခင်ပွန်း ဖွဲ့မှားချေသောကြောင့် ဤသို့သောဆင်းရဲကို ယခု တွေ့ကြိမ်တော်မူရချေသည်။

“အရှင်မင်းကြီး။ လောက၌ ပညာရှိကုန်သောသူတို့သည် ကေဝဋ်အမတ်ကဲ့သို့ မဖြောင့်မမှန် အကောက်ကြံ၍ ယုတ်မာသောအကျင့်ကိုသာ ကျင့်တတ်ကုန်သောသူယုတ်တို့နှင့် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်းကို မပြုကြကုန်။ အကြင်သူသည် မဖြောင့်မမှန်အကောက်ကြံတတ်သော ထိုသူယုတ်မာနှင့် အကယ်၍ အဆွေခင်ပွန်း ဖွဲ့ငြားအံ့။ ထိုသူသည် အဆိပ်ထန်သောမြွေကို ခါးပိုက်၌ ပိုက်မှားသကဲ့သို့ ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ကိုယ်၊စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ သံသရာ၌လည်း ကြီးစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤလောက၌ အကြင်သူသည် ဤသူကား ဖြောင့်မှန်သောနှလုံး၊ ကျင့်သုံးအပ်သော တရား၊ များမြတ်သောအကြားအမြင်၊ အဆင်အခြင်ပညာ၊ အရာရာတို့၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ခြင်း ရှိ၏။ ဤသူကား မရှိဟု သိသာအောင်ပြုဦး၍၊ ဖြောင့်မှန်သောနှလုံး၊ ကျင့်သုံးအပ်သော သီလ၊ သုတ၊ပညာ အရာရာ၌မြော်မြင်သော သူတော်ကောင်းကိုသာလျှင် အဆွေခင်ပွန်း ဖွဲ့ရာ၏။ ထိုသို့သော သူတော်ကောင်းတို့ကို အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သောသူ သာလျှင် -ပစ္စုပ္ပန်၊သံသရာ ၂ပါးလုံး ကိုယ်၊စိတ်ချမ်းသာစွာ မြင့်မြတ်တင့်တယ်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ယခု ဤအရေးမှာလည်း အကျွန်ုပ်တို့ထက်သာ၍ မြင်မြော်နိုင်သည်ဟု တိုင်ပင်ဖက်ပြုတော်မူသော ဆရာသုခမိန် အမတ်ကြီးတို့သာ တတ်နိုင်ရာမည် ဖြစ်ပါမည်။ ထို ဆရာအမတ်ကြီးတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ ကြံဆောင်တော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပြင်းစွာသောပင်ပန်းခြင်းသို့ရောက်ပြန်သည် ဖြစ်၍ “ချစ်သားသုခမိန်။ ဤသို့ မဆိုပါလင့်။ ဤဘေးရန်မှ လွတ်ကြောင်းကို သင် ကြံဆောင်မှ ချမ်းသာရာရပါမည်”ဟု ဆို၏။ မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ‘ဤသို့သောအမှုကို နောင်မပြုဝံ့အောင် မင်းကြီးအား နှိပ်၍ဆိုဦးအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ‘ဗာလော တုဝံ ဧဠမူဂေါသိ ရာဇ’အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘ဣမံ ဂလေ ဂဟေတွာန’အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အဘယ့်ကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို ‘သင်ကြံဆောင်မှ ချမ်းသာရာ ရပါမည်’ဟု အမိန့်တော် ရှိပြန်သနည်း။ အထက်က စီးပွားတော်ကိုလို၍ အကျွန်ုပ်လျှောက်ထားသောအခါ အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်ကို ‘ထွန်တုံးစွန်းတွင်ကြီးသော သား။ အဘယ်ကို သင် သိဘိသနည်း။ ငါ့အား မိန်းမရတနာကို ရခြင်း၏အန္တရာယ်ကို သင် ပြဘိ၏။ ဤထွန်တုံးစွန်းတွင်ကြီးသော လယ်လုပ်သား၏လည်ကို ကိုင်ငင်၍ နန်းတော်မှချ။ တိုင်းနိုင်ငံမှ နှင်ထုတ်လိုက်ကြ’ဟု ဆဲဆိုရေရွတ်ခြင်းအမျက်တော်ကို ခံရပါသည်။

“အရှင်မင်းကြီး အမိန့်ရှိတော်မူတိုင်း အကျွန်ုပ်လည်း ထွန်တုံးစွန်းတွင်ကြီးသော သူကြွယ်သားဖြစ်၍ ဆရာသေနကအစရှိသော အမတ်ကြီးသုခမိန်တို့ကဲ့သို့ မင်းရေးမင်းရာကို မသိနိုင်ပါ။ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ခြင်းစသော သူဌေးသူကြွယ်တို့၏အတတ်ကိုမူကား အကုန်အစင် အကျွန်ုပ် တတ်သိပါ၏။ ဤအရေးသည်ကား သူဌေးသူကြွယ်တို့အရေး မဟုတ်။ မင်းရေး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဆရာအမတ်ကြီးသုခမိန်တို့ အရေးသာ ဖြစ်ချေသည်။ အကျွန်ုပ်၏အရာ မဟုတ်ပါ။ ဆရာသုခမိန်တို့ကိုသာ ကိုးကွယ်ရာ ပြုတော်မူလော့”ဟု လျှောက်ဆို၏။

မဟောသေသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ဤမဟောသေ သုခမိန်သည် လာလတ္တံ့သောဘေးကိုမြင်၍ ငါ့အားပင် အသွယ်သွယ်ပုံဆောင်လျက် နှိပ်နယ်စကားနှင့် နာကျင်အောင် အထက်ကလျှောက်ကြားပေလျက် ငါသာ မိုက်သောအလျောက် ဖောက်ပြန်မိချေသည်။ ထိုသို့ ငါမှားဖောက်၍ အပြစ်ရောက်လျှင် ငါ့သားသည် ငါ့ကို ကြည့်၍မနေရာ။ ယခု ငါသည် ချမ်းသာမည့်အကြောင်းကို မဟောသေသုခမိန်အား တိုင်ပင်မေးမြန်းပါသော်လည်း ပြောလိုရာ၊ ဆိုလိုရာနှင့်သာ ရှေးက ငါဆိုမိသော စကားများကို ဖော်ပြလျက် ကြောင့်ကြမဲ့နေသည်မှာ ငါ့အား ချမ်းသာရအံ့သောအကြောင်းကိုမြင်၍ နေသည်ဖြစ်မည် မချွတ်။ သင် ငါ့သား၏ပညာအစွမ်းဖြင့် ချမ်းသာရာရလတ္တံ့’ဟုကြံလျက် ဘုရားလောင်းအား ချီးမြှောက်လို၍ ‘မဟောသေ အတိတေန’အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘သစေ ပဿသိ မောက္ခဝါ’ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားသုခမိန်။ လောက၌ ပညာရှိကုန်သောသူတို့သည် ရှေး၌ ဆဲဆိုရေရွတ်ဖူးသော အပြစ်ကိုဖော်၍ အရှင်၊ မိဘတို့အား နှုတ်လှံထိုးခြင်း”ကို မပြုကုန်။ သင်မူကား ပညာရှိဖြစ်လျက် ကြီးကတန်ဆာတို့ဖြင့် မြဲစွာဆွဲနှောင်အပ်ပြီးသောမြင်းကို လှံတံဖြင့်ထိုးဘိသကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် ငါ့ကို နှုတ်လှံထိုးဘိသနည်း။ ‘ဤသို့ ကြံဆောင်ရသော် ဤရန်သူအပေါင်းမှ လွတ်မြောက်၏။ ဤသို့ကြံဆောင်ရသော် ဘေးရန်ကင်း၏’ဟူ၍ ချမ်းသာမည့်အကြောင်းကိုသာ ငါ့အား ပြညွှန်ဆုံးမလော့။ သင်မှတစ်ပါး ငါ၏ကိုးကွယ်ရာမည်သည် မရှိပြီ”ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန်သည် ‘ဤမင်းကြီးကား အလွန် ပညာနည်း၏။ ဂုဏ်အထူးရှိသော ပုရိသဝိသေသ”ကို မသိတတ်။ ထို့ကြောင့် ဤမင်းကို အတန်ငယ် ပင်ပန်းစေဦး၍ နောင်မှ

ကိုးကွယ်ရာကိုပြုအံ့”ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ‘အတိတ် မာနသံ ကမ္မ’ အစရှိသော ၆ ဂါထာတို့ဖြင့်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ကိုယ်တော်လည်း ဆင်ခြင်ပါဦးလော့။ ဤ ၁၈ ခေါဘဏီခန့်သော စစ်သည်ဗိုလ်ပါ များစွာတို့သည် ဤမြို့အကျဉ်းခန့်၌ အထပ်ထပ်ဝန်းရံ၍နေသည်ကို အဘယ်လူပညာရှိ ထွင်းဖောက် လွှတ်မြောက်အောင် ကြံဆောင်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ယခုရောက်သော ဤဘေးရန်မှ လူတို့ဆောင်ရွက်၍ လွှတ်မြောက်အံ့သောအကြောင်းသည် လွန်ခဲ့ပြီ။ အလွန်ကြံနိုင်ခဲ့သော အရာသို့ ရောက်ခဲ့၏။

“အကြောင်းတစ်မူကား၊^{၁၆၀}ဘုန်းတော်ကြောင့် ကောင်းကင်ပျံခြင်း၊ ဖန်ဆင်းခြင်းတန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံစွာ ဆဒ္ဒန်မျိုး၊ ဥပေါသထမျိုးဖြစ်ကုန်သော ဆင်ပြောင်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်ပျံခြင်းတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ဝလာဟကမျိုးဖြစ်သော မြင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်ပျံခြင်း၊ ဖန်ဆင်းခြင်းတန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံစွာ ဂဠုန်ငှက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်ဖြင့်သွားခြင်း၊ ဖန်ဆင်းခြင်း တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံစွာ သာတာဂိရိ အစရှိသော နတ်ဘီလူးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို ဆင်၊ မြင်း၊ ဂဠုန်၊ နတ်ဘီလူးတို့တွင် တစ်ယောက်တစ်ယောက်သည် မိမိတို့အခြံအရံနှင့်လာလတ်သဖြင့် အရှင်မင်းကြီးမှစ၍ အကျွန်ုပ်တို့ မှူးမတ်ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့ကိုချီဆောင်၍ မိထိလာပြည်သို့ ပို့ပါလျှင်ကား ဤဘေးရန်မှ လွတ်မြောက်တော့မည်။ အကျွန်ုပ်လည်း ထိုဆင်၊ မြင်း၊ ငှက်ဂဠုန်ကဲ့သို့ ကောင်းကင်သို့ပျံသွားခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ချေသောကြောင့် ဤဘေးရန်မှ လွတ်မြောက်အောင် မဆောင်နိုင်ပါ။ ယခုရောက်သော ဘေးရန်သည် လူပညာရှိတို့ လွတ်မြောက်အောင် ဆောင်ခြင်းငှာ အမှုလွန်၍ရှိခြင်းကြောင့် ဆောင်နိုင်ခဲ့သောအရာသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ”ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ‘မကြံနိုင်ပြီ’ဟူသောစကားကြောင့် ဘုရားလောင်းအား စကားတုံ့ပြန်လှန်၍ ဆိုရာမရှိခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ သေနကအမတ်သည် ဤသို့ကြံ၏။ ‘ယခု မင်းကြီးအား လည်းကောင်း၊ ငါတို့အား လည်းကောင်း၊ မဟောသဓသုခမိန်မှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမည်သည် မရှိ။ မင်းကြီးသည်လည်း မဟောသဓသုခမိန်၏ စကားကိုကြားပြန်လျှင် သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်သည်ဖြစ်၍ ယခု တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဆိုနိုင်ဖြစ်ခဲ့၏။ ငါသည် မဟောသဓသုခမိန်အား တောင်းပန်အပ်၏’ဟုကြံပြီးလျှင် ‘အတိ ရဒဿိ ပုရိသော’ အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် တောင်းပန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟောသဓသုခမိန်။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ သင်္ဘောလှေပျက်၍ ကမ်းကိုမမြင်နိုင်ဘဲ သမုဒ္ဒရာလှိုင်းတံပိုးထဲ၌ တပြောင်းပြန်ပြန် နစ်မွန်းမျောပါလေသော ယောက်ျားကို ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာထဲမှ ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ထုတ်ဆယ် ကယ်တင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အရှင်မင်းကြီးအား လည်းကောင်း၊ အကျွန်ုပ်တို့ အမတ်ဗိုလ်ပါတို့အား လည်းကောင်း ဤဘေးရန်ထဲမှ ထုတ်ယူကယ်ဆောင်ပါလော့။ သင်သုခမိန်သည် အကျွန်ုပ်တို့ ပညာရှိသုခမိန်တို့ထက် အရာအထောင်မက ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။ ထို သင်၏ပညာအစွမ်းဖြင့် အထက်မိထိလာ ပြည်ကို ပဉ္စာလရာဇ် စစ်သည်တို့ ဝန်းရံသောအခါ၌လည်း အရှင်မင်းကြီးမှစ၍ အကျွန်ုပ်တို့ မှူးမတ်၊ ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့ကို သေဘေးမှ လွတ်စေဖူးပြီ။ ယခုလည်း သင်သုခမိန်မှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့အား ကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ။ သင်သုခမိန်သည် ဆင်းရဲမှလွတ်မြောက်အောင် ကြံဆောင်ပါလော့”ဟု တောင်းပန်၏။

မဟောသဓသုခမိန်သည် သေနကအမတ် တောင်းပန်သောစကားကိုကြားလျှင် ‘ဤသေနကအမတ်ကိုလည်း နှိပ်၍ ခြိမ်းခြောက်ဆိုဦးအံ့’ဟုကြံ၍ ‘အတိတ် မာနသံ ကမ္မ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သေနကအမတ်ကြီး။ သင်တို့ သုခမိန်အမတ်တို့သည် ပညာရှိသည်နှင့်အညီ လာလတ္တံ့သောဘေးရန်ကို မြင်သိလျက် မင်းကြီးအား ရှေးညွှန်ပြခြင်းကြောင့် ယခု ဆောင်ရွက်ရန်အမှု လွန်၍ရှိပြီ။ လွတ်မြောက်အောင် အကျွန်ုပ် မကြံနိုင်။ သင် သေနကသုခမိန်သာ အရှင်မင်းကြီးကို မိထိလာပြည်သို့ရောက်အောင် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံချီ၍ ဆောင်သွားပါလော့” ဟုဆို၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ကြံရာမသိ၊ ကိုးကွယ်ရာမဲ့ သေအံ့သော ဘေးမှကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းနှင့် စကားပြောဆိုခြင်းငှာ မဝံ့သဖြင့်၊ ‘သေနကအမတ်သည်လည်း ချမ်းသာအံ့သောအကြောင်း တစ်စုံတစ်ခုကို သိလေရာ၏’ ဟုကြံလျက် သေနကအမတ်အား မေးမြန်းလိုသောကြောင့် ‘သုဏောဟိ မေ တံဝစနံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သေနကအမတ်ကြီး။ သင်သည် ငါ၏စကားကို နာလော့။ ယခု ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့သည် မြို့ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းရံကုန်၏။ ထို ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်ဘေးမှ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် လွတ်မြောက်နိုင်အံ့ဟု သင်ကြံမိသနည်း။ ယခု မဟောသသေသည် ငါ့ကိုစွန့်ပစ်၍ ရှိခဲ့ပြီ။ သင်တို့မှတစ်ပါး ကြံဆောင်ဖော်မရှိ” ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်သည် ‘ယခု ငါ့အား မေးအပ်သည်နှင့်အညီ အကြောင်းကို မေးတော်မူ၏။ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ စကားဖြစ်ရုံမျှ ရှိစေတော့။ အကြောင်းတစ်ခုကို လျှောက်ထားရတော့မည်’ ဟု ကြံပြီးလျှင် ‘အဂ္ဂိ ဝါ ဒွါရတော ဒေမ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်လျှောက်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အကြံကုန်၍ ရှိကြပြီးသည်ကို တစ်ပါးချမ်းသာရာ ကြံနိုင်တော့မည် မဟုတ်။ မြို့တံခါး ၄ မျက်နှာကို ဆိုပိတ်ပြီးလျှင် မြို့တွင်း၌ရှိသော ပြတန်ဆောင်း၊ နန်းတော်၊ ဆင်တင်းကုပ် စသည်တို့ကို မီးတိုက်ပြီးမှ ခါး၊ လှံ၊ လက်နက်တို့ဖြင့် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အချင်းချင်း ထိုးခုတ်သတ်ပစ်ကြ သဖြင့် ဤမြို့ကို တလားပြုလျက် ဤနန်းတော်ကိုထင်းပဲ့ပြု၍ သေကြရသော် ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့လက်တွင် အသက်ကုန်ရသောထက် မြတ်၏။ သေကြရမည် ဧကန်မှန်လျက် ရန်သူ၏ညှဉ်းဆဲခြင်းကိုခံ၍ မသေမရှင် ပူပင် ဆင်းရဲခြင်းသာ ရှိတော့မည်။ ယခုအကြံအတိုင်း ဆင်းရဲအရှည်မခံ မြန်မြန်သေရသော် ကောင်းပါ၏” ဟုလျှောက်၏။

သေနကအမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန် စိတ်နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ “ဤသေနကအား ငါသည် အသက်ချမ်းသာမည့်အကြောင်းကိုသာ မေးသည်ဖြစ်လျက်၊ သေအံ့သောအခြင်းအရာ ကိုသာ နှလုံးထိတ်လန့်အောင် ပြောဆိုဘိ၏။ သင့်သားမယားနှင့်တကွ သင့်အိမ်ကို ထင်းပဲ့ပြု၍သေလေ။ ငါတို့ မသေဝံ့” ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ ပက္ကသ၊ ကာမိန္ဒ၊ ဒေဝိန္ဒ ဤအမတ်သုခမိန် ၃ ယောက်တို့အားလည်း ‘သုဏောဟိ မေ တံဝစနံ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ပင်လျှင် သေနကအမတ်ကိုမေးသကဲ့သို့ ဤဘေးရန်မှ လွတ်အံ့သောအကြောင်းကို တစ်ယောက်စီ မေးပြန်၏။

ပက္ကသအမတ်သည် မိမိအလိုကို ကြားလို၍ ‘ဝိသံ ခါဒိတွာ မိယျာမ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်အကြံမူကား သေရမည်ဧကန် မှန်ပြီဖြစ်သောကြောင့် ရန်သူ့လက်တွင် ကြီးစွာသောဆင်းရဲကိုခံ၍ သေရသည်ထက် ပူလောင်နာကျင်ခြင်းကို အရှည်မခံရ။ ခဏချင်းငြိမ်းလွယ်အောင် အဆိပ်သေဆေးကိုစား၍ သေကြရသော် ကောင်းပါ၏” ဟုလျှောက်၏။

ထို့နောက် ကာမိန္ဒအမတ်သည်လည်း မိမိအလိုကို ကြားလို၍ ‘ရဇ္ဈယာ ဗဇ္ဈ မိယျာမ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏အလိုမူကား သေရမည်စကန်မှန်လျက် ပြင်းပြစွာသောဆင်းရဲကိုခံ၍ ရန်သူ့လက်တွင် သေရသောထက် တောင်ကမ်းပါးပြတ်ပေါ်မှ ဆင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ လည်ကြိုးဖွဲ့၍^{၂၆} သော်လည်းကောင်း ခဏချင်းသေရသော် ကောင်းပါ၏”ဟု လျှောက်၏။

ထို့နောက် ဒေဝိန္ဒအမတ်သည်ကား ဤသို့ကြံ၏။ ‘မင်းကြီးသည် အဘယ်သို့ပြုလေသည် မသိ။ မီးတောက်မီးခဲ ထင်ရှားရှိလျက် ပိုးစုန်းကြူးကိုမီးမှတ်ဘိသကဲ့သို့ မီးတောက်မီးခဲနှင့်တူစွာ ပညာရှိဖြစ်သော မဟောသဓဿုခမိန် ထင်ရှားရှိလျက် ပိုးစုန်းကြူးနှင့်တူစွာ ဤအရာ၌ ချမ်းသာကြောင်းကိုမသိနိုင်သော ငါတို့အား မေးမြန်းခြင်းကို ပြုဘိ၏။ ဤဘေးရန်မှ လွတ်စေခြင်း၌ မဟောသဓဿုခမိန်မှတစ်ပါး စွမ်းနိုင်သောသူမည်သည် မရှိ’ဟုကြံပြီးလျှင် ‘အဂ္ဂိ’ ဝါ ဒွါရတော ဒေမ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏အကြံမူကား အကျွန်ုပ်တို့ သုခမိန် အမတ် ၄ ယောက်တို့သည် မဟောသဓဿုခမိန်အား ဤဘေးရန်မှလွတ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပါမည့်အကြောင်းကို တောင်းပန်ကြဦး၍ မဟောသဓဿုခမိန်သည် ဤဘေးရန်မှလွတ်မြောက်အောင် ရွက်ဆောင်နိုင်ပါလျှင်ကား အကျွန်ုပ်တို့ ချမ်းသာ ရတော့မည်။ ထိုသို့ မဟောသဓဿုခမိန် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သော် ရန်သူ့လက်မှာ အသက်သေရသောထက် သေနကဆရာအမတ်ကြီး၏ အကြံအတိုင်းပင် မြို့ကိုတလားပြုလျက် နန်းပြာသာဒ်စသည်တို့ကို ထင်းပုံပြု၍ သေကြရသော် ကောင်းပါ၏”ဟုလျှောက်၏။

ဒေဝိန္ဒအမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသဓဿုခမိန်အား ရှေးက မိမိ ဆဲဆိုဖူးသောအပြစ်ကိုသာ အဖန်တလဲလဲအောက်မေ့သဖြင့် ဘုရားလောင်းနှင့် စကားမပြောဆိုဝံ့၍ ဘုရားလောင်းကြားအောင် မြည်တမ်းလိုသောကြောင့် ‘ယထာ ကဒလိနော သာရံ’ အစရှိသော ၅ ဂါထာ တို့ဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်အမတ်အပေါင်းတို့။ ငှက်ပျော့လက်ပံပင်တို့၌ အနှစ်ကိုရှာ၍ မရနိုင်သကဲ့သို့ ဤဘေးမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ပညာရှိသုခမိန် ‘၅ ယောက်တို့အား’ မေး၍ရှာပါသော် ငါ့အား ဘေးမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ပညာရှိကို မရပါ။ သုခမိန် ၅ ယောက်တို့သည်လည်း ဤဘေးမှ လွတ်အံ့ သောအကြောင်းကို မသိနိုင်ကြကုန်သောကြောင့် ငါမေးသောစကားကို မကြားယောင်ဆောင်၍ နေကြကုန်၏။ ရေမရှိရာ မသင့်တင့်သောအရပ်၌နေမိသော ဆင်ပေါက်ကဲ့သို့ ဤဘေးမှလွတ်အံ့သော အကြောင်းကို မသိ၊ ငှက်ပျော့ပင်၊ လက်ပံပင်ကဲ့သို့ ပညာအနှစ်မရှိသော အမတ်တို့၏အပေါင်း၌ ငါ နေခဲ့မိ၏တကား။ ယခုဖြစ်သော ငါ၏ကိုယ်သည် ပန်းပဲဖိုကဲ့သို့ အလွန်ပူလောင်လှ၏တကား။ ငါ၏နှလုံးသည်လည်း နွေကာလနေပူခိုက် လွင်တီးခေါင်၌ အလျှံပြောင်ပြောင်တောက်လောင်သော မီးလျှံပိုင်းမိသော သူကဲ့သို့ ပူလောင်ခြင်းပြင်းပြစွာဖြစ်၍ လည်ချောင်းခံတွင်းတို့၌ တံတွေး ခြောက်ကပ်ခဲ့ပြီတကား”ဟု မြည်တမ်း၏။

ထိုသို့ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ပင်ပန်းစွာမြည်တမ်းသောအခါမှ ဘုရားလောင်းမဟောသဓဿုခမိန်သည် ‘ဤမင်းကြီးသည် ယခု သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်သည်ဖြစ်၍ နှလုံးပြတ်မျှရှိပြီ။ အကယ်၍ ငါသည် ထိုမင်းကြီးအား သက်သာရာကို မပေးသည်ဖြစ်အံ့။ နှလုံးကွဲ၍ သေရာ၏။ ထို့ကြောင့် ယခု ထိုမင်းကြီးအား သက်သာရာကို ပေးတော့မည်’ဟု ကြံပြီးလျှင်-

‘မာ တွံ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မာ တွံ ဘာယိ ရထေသဘ။

အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ရာဟုဂ္ဂဟိတံဝ စန္ဒိမံ။ ။

‘ရာဟုဂ္ဂဟိတံ သူရိယံ၊ မကေ သန္တံ ကုဇ္ဈရံ။

ပေဠာဗဒ္ဒံ ပန္နံ၊ ပက္ခိ ပဒ္ဒံ ပဉ္စရေ။ ။

‘မစ္ဆေ ဇာလဂတေရိဝ၊ သ ယောဂံ ဗလဝါဟနံ။

ပဉ္စာလံ ဝါဟယိဿာမိ၊ ကာယသေနံ လေဠနာ။ ။

‘အဒု ပညာ ကိမတ္ထိယာ၊ အမစ္စော ဝါပိ တာဒိသော။

ယော တံ သမ္မာပေက္ခန္တံ၊ ဒုက္ခာ န ပရိမောစယေ။ ။’ ဟူသော ၉ ဂါထာတို့ဖြင့်လျှောက်၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ တံ၊ အရှင်မင်းကြီးသည်။ မာဘာယိ၊ ကြောက်တော်မမူလင့်။ ရထေသဘ၊ တိုင်းသားတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့၏ ဦးစွန်းသဖွယ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ တံ၊ သင်မင်းကြီးသည်။ မာ ဘာယိ၊ ကြောက်တော်မမူလင့်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ရာဟုဂ္ဂဟိတံ၊ ရာဟု ဖမ်းလေပြီးသော။ စန္ဒိမံလ္လဝ၊ လကိုကဲ့သို့။ တံ၊ အရှင်မင်းကြီးကို။ မောစယိဿာမိ၊ လွတ်စေအံ့။

ရာဟုဂ္ဂဟိတံ၊ ရာဟုဖမ်းလေပြီးသော။ သူရိယံလ္လဝ၊ နေကိုကဲ့သို့။

ပကေ၊ ညွှန်ပျောင်း၌။ သန္တံ၊ ကပ်ငြိကျန်သော။ ကုဇ္ဈရံလ္လဝ၊ ဆင်ကိုကဲ့သို့။

ပေဠာဗဒ္ဒံ၊ ပခြုပ်ထဲ၌ လှောင်အပ်သော။ ပန္နံလ္လဝ၊ မြွေကိုကဲ့သို့။

ပဉ္စရေ၊ ချိုင့်၌။ ဗဒ္ဒံ၊ လှောင်အပ်သော။ ပက္ခိလ္လဝ၊ ငှက်ကိုကဲ့သို့။

ဇာလဂတေ၊ ပိုက်ကွန်ထဲသို့ ရောက်ကုန်သော။ မစ္ဆေလ္လဝ၊ ငါးတို့ကိုကဲ့သို့။

သယောဂံ၊ ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ်နှင့်တကွ။ သဗလဝါဟနံ၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ။ တံ၊ အရှင်မင်းကြီးကို။ မောစယိဿာမိ၊ လွတ်စေအံ့။

လေဠနာ၊ ကျောက်ခဲဖြင့်။ ကာကသေနံလ္လဝ၊ ကျီးစွန်ကိုကဲ့သို့။ ပဉ္စာလံ၊ ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည် အပေါင်းကို။ ဝါဟယိဿာမိ၊ နှင်ခြောက်လိုက်အံ့။ ။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ယောတံ၊ အရှင်မင်းကြီးသည်။ သမ္မာစ ပက္ခန္တံ၊ သေအံ့သောကျဉ်းမြောင်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ တံ၊ အရှင်မင်းကြီးကို။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲမှ။ နပရိမောစယေ၊ မလွတ်စေနိုင်ငြားအံ့။ ပညာ၊ ပညာသည်။ ကိမတ္ထိယာ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ အဒု၊ ထိုမြို့၊ တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ အမစ္စောဝါပိ၊ အမတ်သည်လည်း။ ကိမတ္ထိယော၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။

[ဤ ၉ ဂါထာတို့တွင် အလယ် ၇ ဂါထာတို့၌ ရှေ့ ၃ ပါဒသည် ပထမဂါထာ၏ ရှေ့ ၃ ပါဒနှင့် ပုဒ်၊ အက္ခရာ၊ သဒ္ဒါ အနက်တူပြီဖြစ်၍ နောက်ပါဒတစ်ခုစီကိုသာသဒ္ဒါ အနက်ရေးလိုက်သည်။] အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးသခင် အရှင်မင်းကြီး။ စိုးရိမ်ကြောက်လန့်တော် မမူလင့်။ ရာဟု အသူရိန်ဖမ်းသော လစက်ဝန်း၊ နေစက်ဝန်းတို့ကို အသူရိန်၏ ခံတွင်းမှ နုတ်ယူသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကြီးစွာသော ညွှန်ပျောင်း၌ ကိုယ်လုံးမြုပ်အောင်ကျသော ဆင်ကို ထိုညွှန်ပျောင်းမှနုတ်ယူ၍ ကုန်းထက်သို့ တင်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အိုး၊ ပခြုပ်စသည်တို့၌ ထွက်ရာအပေါက်မရှိ၍ ပင်ပန်းစွာနေရသောမြွေကို ထို အိုး၊ ပခြုပ်စသည်တို့မှ ယူထုတ်၍ လွတ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ငှက်လှောင်ချိုင့်၌ ထွက်ပြေးရာမမြင် ပင်ပန်းစွာနေရသော ငှက်အပေါင်းတို့ကို ချိုင့်မှထုတ်ယူ၍ လွတ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တံငါတို့၏ပိုက်ကွန်၌ ဖမ်းမိသောငါးအပေါင်းတို့ကို ထိုပိုက်ကွန်မှ ထုတ်ယူ၍ လွတ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အရှင်မင်းကြီးကိုလည်း ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ

ဤဘေးရန်မှ လွတ်မြောက်စေအံ့။ ယခု မကြာမမြင့်မီပင် ဤ ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်အပေါင်းတို့ကို ကျောက်ခဲ၊ တုတ်၊ အုတ်၊ လှံကန်ဖြင့် လှန်ခြောက်လိုက်သောကျိုးစွန်တို့ကဲ့သို့ ဖရိဖရဲ ကွဲ၍ပြေးစေအံ့။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤမျှလောက်သော ဘေးရန်ကိုပင် ကြောက်တော်မူသလော။ မိမိပညာဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုမျှ ချမ်းသာလွတ်မြောက်အောင် မကြံဆောင်နိုင်လျှင် ထိုသူကို အဘယ်သို့ ပညာရှိခေါ်ရအံ့နည်း။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးမကြွမီကပင် အရှင်မင်းကြီးအားလျှောက်ထား၍ ဤပြည်သို့ အလျင်လာခဲ့သည့်အကြောင်းကို အရှင်မင်းကြီး သိတော်မူပါ၏လော။ ဤသို့သောဘေးကိုမြင်၍ ရှေးဦးစွာ လာခဲ့သည်ဖြစ်လျက် ကျွန်ုပ်လက်ထဲတွင် အရှင်မင်းကြီး ဆုံးရမည်ဟူသော် အလျင်လာခဲ့ရကျိုး ရှိတော့မည်မဟုတ်။ စိုးရိမ်ကြောက်လန့်တော် မမူလင့်။ ယခုပင် လွတ်စေအံ့”ဟု ရေမရှိသောခရီးခံ၌ ရေငတ်၍ ပန်းဟိုက်စွာနေစဉ် အလျင်ထန်စွာ အာကာသလုံး^{၁၆}ကြီး၍ မိုးကြီးရွာသကဲ့သို့ မင်းကြီးအား သက်သာရာစကားကိုလျှောက်ထား၍ နှစ်သိမ့်စေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ‘ငါ၏အသက်ကို ယခု ရတော့မည်’ဟု နှလုံးချမ်းမြေ့၍ ထွက်သက်လိုက်ဖို့ ပြင်းစွာရှိခြင်းမှာ ငြိမ်းလျက်သက်သာခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော မှူးမတ်ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့သည်လည်း ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်း ဟောက်သောအသံကဲ့သို့ ရွံ့ရှာခြင်းကင်းသော ဘုရားလောင်း၏စကားကိုကြားရသဖြင့် မျက်နှာရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ သေနကအမတ်သည် မဟောသမသုခမိန်အား “သုခမိန်။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ဤရန်သူလက်မှ လွတ်မြောက်အောင် ထုတ်မည်ဟူသော် အဘယ်ခရီးဖြင့် ထုတ်ပါအံ့နည်း”ဟု မေး၏။ ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် “သေနကအမတ်ကြီး။ သင် အဘယ်ကို စိုးရိမ်ပြန်သနည်း။ တန်ဆာဆင်အပ်သော ဥမင်ခရီးဖြင့် သင်တို့ကို ထုတ်အံ့။ သင်တို့ ယခုထွက်သွားရအောင် အဝတ်တန်ဆာ အဆောင်အရွက်များကိုသာ ပြင်ဆင်ကြ ”ဟုဆိုပြီးလျှင် မိမိသူရဲတို့ကိုခေါ်၍ ဥမင်တံခါးဝကို ဖွင့်လှစ်ပြင်ဆင်စီမံသောငှာ ‘ဧထ မာဏဝ ဥဋ္ဌေထ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် မှာဆိုစေခန့်လိုက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းတို့။ ဝိဒေဟရာဇ် တိုင်းကြီးသခင်ဖြစ်သော ငါတို့အရှင်မင်းကြီးသည် မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းနှင့်တကွ ဥမင်ဖြင့် ထွက်စံတော်မူမည်ဖြစ်၍ ယခု သင်တို့ ဥမင်တံခါးကို လည်းကောင်း၊ လေသာ ရောင်လင်း ပြတင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဝ ခုသော တိုက်တံခါးတို့ကို လည်းကောင်း၊ အရာအထောင်မကသော ဆီမီးထွန်းရန် တိုက်တံခါးတို့ကို လည်းကောင်း ဖွင့်လှစ်သုတ်သင် ခင်းကျင်းကြချေ”ဟု စေလိုက်၏။ ထိုသူရဲတို့သည်လည်း မဟောသမသုခမိန်ဆိုတိုင်း ဥမင်သို့သွား၍ ဖုံးကာဆိုပိတ်သမျှအလုံးစုံကို ဖွင့်လှစ်သုတ်သင် လိုက်သဖြင့် လေသာရောင်လင်းပြတင်းတို့မှဖြစ်သော အရောင်၊ တံခါးဝမှဖြစ်သောအရောင်တို့ဖြင့် ထုတ်ချင်းလျှို တစ်ပြိုင်နက် လင်းစေလျက် တန်ဆာဆင်အပ်သော သုဓမ္မာဇရပ် နတ်သဘင်ကဲ့သို့ ခင်းကျင်းခဲ့ပြီးသော် မဟောသမ သုခမိန်ထံသွား၍ ‘ပြီးကြောင်း’ကို လျှောက်ကြားကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယခုဥမင်ဖြင့် ထွက်သွားတော်မူချိန်အခါ ရောက်ပြီ။ ဤနန်းတော်မှ ဆင်းသက်တော်မူပါလော့”ဟုလျှောက်၏။ မဟောသမသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည်လည်း “ကောင်းပြီ။ ဆင်းသွားကုန်အံ့”ဟုဆို၍ နန်းတော်မှ မှူးမတ်အခြံအရံတို့နှင့်တကွ ဆင်းသက် လေ၏။ သေနကအမတ်သည်လည်း ဦးခေါင်းမှပေါင်းထုပ်ကိုချွတ်ပြီးလျှင် ပုဆိုးကိုမြဲစွာပြင်ဝတ်လျက် ကျစ်လိမ်၍ ခါးတောင်းကျိုက်၏။ ထိုအခါ မဟောသမသုခမိန်သည် “အဘယ်သို့ သင်ပြုသနည်း”ဟုမေး၏။ သေနကအမတ်

သည်လည်း “သုခမိန်” ဥမင်သို့ဝင်သောသူမည်သည်ကား ပေါင်းထုပ် ဦးရစ်ချခြင်း၊ ပုဆိုးကိုမြဲစွာပင့်လိမ့်၍ ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းတို့ကို ပြုအပ်၏” ဟုဆိုလျက်သွားသဖြင့် ဥမင်တံခါးဝသို့ဝင်ကြသောအခါ သေနက အမတ်သည် ကျောက်ကုန်းညွတ်လျက် ပုဆစ်တုပ်၍ဝင်အံ့ ဟုပြု၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် “သေနကအမတ်ကြီး။ သင် အသို့ ပြုပြန်သနည်း။ ဥမင်ကို တိမ်သည်၊ ကျဉ်းသည် မှတ်သလော။ ဆင်စီး၍ဖြစ်စေ၊ မြင်းစီး၍ဖြစ်စေ အလိုရှိတိုင်းပင် ဝင်သွားလောက်အောင် အစောက်၊ အနံကျယ်၏။ တံခါးသည်လည်း အစောက် ၁၈ တောင် ရှိ၏။ သင်သည် မှူးကြီးမတ်ကြီးပီပီဝတ်ဆင်လျက် မင်းကြီး၏ရှေ့တော်မှ သွားလော့” ဟုဆို၍ သေနကအမတ်ကို မိမိအခြံအရံနှင့်တကွ မင်းကြီးရှေ့က သွားစေ၏။ မဟောသမ သုခမိန်သည်ကား မိမိအခြံအရံနှင့်တကွ မင်းကြီးနောက်မှ လိုက်၏။ မင်းကြီးသည်လည်း မိမိအခြံအရံ မှူးမတ်တို့နှင့်တကွ ထိုသုခမိန် ၂ ယောက်တို့၏အလယ်၌ လိုက်၏။

[ဘုရားလောင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့် သွားစေသနည်းဟူမူကား ထိုဥမင်ထဲ၌ များမြတ်သော ခဲဖွယ်စားဖွယ်တို့ကိုမြင်လျှင် မှူးမတ်ဗိုလ်ခြေတို့သည် ဥမင်မှ မထွက်မသွားချင်ဘဲ ထိုခဲဖွယ်စားဖွယ် တို့၌သာ မွေ့လျော်ကြသဖြင့် လည်းကောင်း၊ မင်းကြီးသည်လည်း ဥမင်၏အထူးအဆန်း အတင့်အတယ်ကို ရှုကြည့်ကာသာလျှင် မခွာမရွေချင်ဘဲရှိသဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကျိုးမဲ့ အချိန်လွန်၍ရှိသည်ကို စိုးသောကြောင့် လိုရာအရပ်သို့ လျင်စွာရောက်စေခြင်းငှာ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ မင်းကြီးအားနှိုးဆော်တိုက်တွန်း၍ မိမိလည်း မင်းကြီးနောက်က လိုက်သတည်း။]

ဤသို့ မင်းကြီးအား လျင်စွာသွားမည့်အကြောင်းကို တိုက်တွန်းသောအခါ သေနကအမတ် ရှိချေလျှင် ထိုသေနကအမတ်သည် အရာ ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို မသိ။ မိမိစိတ်လိုရာ ဝင်၍ ပြောဆိုတတ်သောကြောင့် ထိုသေနကအမတ်စကားကို ပယ်လှန်ချေလဲရသဖြင့် အချိန်လွန်နှင့်မည်စိုးသည်ဖြစ်၍၊ သေနကအမတ်နှင့် စကားမပြောလိုသဖြင့် မင်းကြီး၏ရှေ့က သွားစေသတည်း။ ထိုသို့သောအစီရင်ဖြင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဥမင်သို့ဝင်သွားလေသည်ရှိသော် ဘုရားလောင်းသည်လည်း မင်းကြီးနောက်ကလိုက်၍ အလုံးစုံသောမုခ်တံခါး၊ လေသာပြတင်း၊ မင်းတို့နေရာတိုက်ခန်း၌ အဆန်းအကြယ်ဖြစ်သော ပန်းချီးဆေးရေးခြယ်သည်တို့ကို ပြညွှန် လျှောက်ကြားပေ၏။

ထို အဆန်းအကြယ်တို့ကိုကြည့်လျက် ကြာမြင့်စွာ မင်းကြီးရပ်တန့်၍ နေလျှင်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ကြွတော်မူပါဦး” ဟု တိုက်တွန်း၍၊ များစွာသောခဲဖွယ်တို့ကို စားသောက်ပျော်ရွှင်ခြင်းဖြင့် နောက်ကျကုန်သော အခြံအရံမှူးမတ်တို့ကိုလည်း နှိုးဆော်၍၊ မင်းကြီးသို့ မိအောင်လိုက်စေ၏။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ မယ်တော်၊ မိဖုရားကြီး၊ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို စောင့်ရှောက်လျက် နေကုန်သော သူရဲတို့သည်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလာကြောင်းကိုသိလျှင် ထိုမင်း ၄ ပါးတို့ကို ဥမင်တိုက်ခန်းမှ ထုတ်ဆောင်၍ ဥမင်စမုခ်ဦး လက်ထပ်နန်း ပြာသာဒ်ထက်၌ တင်ထားနှင့်ကြလေ၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသမသုခမိန်နှင့် စကားပြောဟောလျက် အစဉ်အတိုင်းလာလတ်၍ ဥမင်တံခါးဝမှ ထွက်ကြလေသော်၊ မင်း ၄ ပါးတို့သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို လည်းကောင်း၊ မဟောသမသုခမိန် ကိုလည်းကောင်း မြင်လျှင် ‘ငါတို့သည်။ ယခု ရန်သူ့လက်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ ငါတို့ကို ခေါ်ဆောင်လာသောသူတို့ကား ငါတို့မင်းကြီးက စေသောသူမဟုတ်။ မဟောသမက စေသော သူဖြစ်ရာ၏’ ဟု ကြံကြလျက် သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်လန့်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သည်းစွာသောအသံဖြင့် ငိုကြွေးကြကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးထွက်ပြေးမည်ကို စိုးသောကြောင့် ဥပကာရိမြို့မှ တစ်ဂါဝုတ်မျှလောက်ခြားရာ ဂင်္ဂါမြစ်နား၌ များစွာသော ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ စောင့်နေလေ၏။ ထို ၄ ယောက်တို့၏ ဥမင်တံခါးဝ လက်ထပ်နန်းပေါ်၌ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြသောအသံကို စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ထိုမိမိတပ်ချနေရာ အရပ်က ညဉ့်အဖို့ဖြစ်၍ ကြားလေလျှင် 'ဤအသံကား နန္ဒာဒေဝီအသံနှင့် တူ၏။ နန္ဒာဒေဝီ အဘယ်မှာနည်း'ဟု ဆိုချင်၊ မေးချင်ငြားသော်လည်း မူးမတ်အခြံအရံတို့ ပြက်ရယ်မှု ပြုအံ့သည်မှစိုးသောကြောင့် မမေးမဆိုဘဲ နေ၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် ထို ဥမင်မုခ်ဦး လက်ထပ်နန်းပြာသာဒ်ထက် ရတနာစုပေါ်၌ ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးကို နေစေပြီးလျှင် များစွာသော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၊ အမတ်သုခမိန်၊ ဗိုလ်ပါပရိသတ်အပေါင်း ခြံရံလျက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်စွာသော အဘိသေကမင်္ဂလာ^{၁၄}ဖြင့် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီးကို မိဖုရားကြီးအရာ၌ အဘိသိက်သွန်း၍ ထိမ်းမြားလက်ထပ် ပေးအပ်ဆောင်နှင်းခြင်းကို ပြုလေ၏။ ဤသို့ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာဆောင်ပြီးသော်၊ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား "အရှင်မင်းကြီး။ ဤမင်းသမီးကို လိုသောကြောင့် ဤအရပ်သို့ အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူလာသည်နှင့်အညီ ဤမင်းသမီးအား အလွန်ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြစ်စေတော်မူလျက် မိဖုရားကြီးအရာ၌ ထားတော်မူပါ"ဟု အဆုံးအမကို ပေး၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီး ဝန်းရံစကပင် အာနန္ဒာအမတ်ဆီသို့ စေလွှတ်လိုက်သဖြင့် ထို ထိမ်းမြားမင်္ဂလာ ဆောင်သောအခါ အာနန္ဒာအမတ်သည် လှေ ၃၀၀ တို့ကို မင်းကြီးနှင့်ထိုက်တန်အောင် ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်၍ ဘုရားလောင်းထံသို့ ရောက်၏။ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးအား "အရှင်မင်းကြီး။ မိထိလာပြည်သို့ ကြွတော်မူချိန် တန်ပြီ။ လှေပေါ်သို့ တက်တော်မူပါလော့"ဟု လျှောက်ကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဘွားတော်၊ ယောက္ခမတော်၊ မိဖုရားကြီး၊ ယောက်ဖတော်တို့နှင့်တကွ မူးမတ်ဗိုလ်ပါ အပေါင်းခြံရံလျက် လက်ထပ်နန်းတော်မှဆင်းသက်၍ တန်ဆာဆင်အပ်သောလှေထက်သို့ တက်ကြလေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် မြစ်ဆိပ်နား၌နေလျက် ဤသို့ကြံ၏။ 'ဤမင်းကြီးသည် ပဉ္စာလစန္ဒာမင်းသားအား တစ်ရံတစ်ဆစ်^{၁၅}အမျက်ထွက်၍ သတ်မည်ကိုမသိနိုင်။ နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားသည်လည်း အရွယ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ထိုနန္ဒာဒေဝီနှင့် မသူတော်အကျင့်ကို ကျင့်မည်လည်း မသိနိုင်။ ပဉ္စာလစန္ဒီ ဒေဝီအားလည်း မိမိစိတ်မမြဲ၍^{၁၆}မထိမဲ့မြင်ပြုမည်ကို^{၁၇}လည်း မသိနိုင်။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးအား အဆုံးအမ ပေးလိုက်အံ့'ဟု ကြံပြီးလျှင်- 'အယန္တေ သသုရော ဒေဝ'အစရှိသောဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ ပဉ္စာလစန္ဒီဒေဝီ၏မောင်ငယ် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏သားတော်ဖြစ်သော ပဉ္စာလစန္ဒာ မင်းသားသည် ယခု အရှင်မင်းကြီး၏ ယောက်ဖတော်ဖြစ်ပြီ။ တစ်မိတစ်ဖတည်းဖြစ်သော ညီအား အစ်ကို ကျင့်သကဲ့သို့ 'ညီ'ဟူသောအမှတ်ဖြင့် မြတ်နိုးကြင်နာတော်မူပါ။ ဤ နန္ဒာဒေဝီ အရှင်မိဖုရားကြီးသည်လည်း ယခု အရှင်မင်းကြီး၏ယောက္ခမတော် ဖြစ်ပြီ။ သားတို့သည် အမိ၌ ရိုသေစွာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကိုပြုသကဲ့သို့ နန္ဒာဒေဝီ အရှင်မိဖုရားကြီးအားလည်း 'အမိ' ဟူသောအမှတ်ကို မပြတ်သတိရှိတော်မူပါစေ။ တပ်သောစိတ်နှင့်မျှ ကြည့်တော်မမူပါလင့်။ ဤပဉ္စာလစန္ဒီဒေဝီမူကား အရှင်မင်းကြီးအား မိဖုရားကြီး၏အရာဖြင့် ကြီးကျယ်စွာ အဘိသိက်ကိုသွန်း၍ လက်ထပ်မင်္ဂလာ ဆောင်နှင်းအပ်ပြီးသော မိဖုရားကြီးဖြစ်ပေသည်။ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မထိမဲ့မြင်မပြုဘဲ နှမငယ်အား မောင်ကကျင့်သကဲ့သို့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးတော်မူပါ"ဟု အဆုံးအမစကား လျှောက်ထားလိုက်၏။

စလောကဒေဝီကိုကား အရွယ်လွန်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုနန္ဒာဒေဝီ၊ ပဉ္စာလစန္ဒီဒေဝီတို့၌ မင်းကြီးစိတ် နေရာမှန်လျှင် ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိရာဟု အောက်မေ့တော်မူ၍ တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မလျှောက်လိုက်သတည်း။

ဘုရားလောင်း၏ အဆုံးအမစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် “ချစ်သားသုခမိန်။ ကောင်းပြီ။ ဤအမှုများမှာ မစိုးရိမ်ပါနှင့်။ သင်ဆိုတိုင်းပင် ငါ ကျင့်ဆောင်အံ့”ဟုဝန်ခံပြီးလျှင် မဟောသမသုခမိန်အား မြတ်နိုးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်အတူ မြို့သို့ပါအောင် ခေါ်လို၍ ‘အာရဟ နာဝံ တရမာနော’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားသုခမိန်။ သင်သည် အဘယ့်ကြောင့် လှေထက်သို့မတက်ဘဲ မြစ်ကမ်းထိပ်က ရပ်နေဘိသနည်း။ ငါတို့သည် ဤ ကြောက်မက်ဖွယ်သောဘေးရန်မှ ဖြိုငြင်စွာ လွတ်မြောက်ကြကုန်ပြီ။ ယခု ငါတို့ပြည်သို့ သွားကြကုန်အံ့။ ဤလှေထက်သို့ သင် တက်ခဲ့လော့”ဟုဆို၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် မိမိ စစ်ဘုရင်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ နာယကဂုဏ် ^{၂၆}ကိုပြလျက် နေရစ်ဦးမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ကြားလို၍ ‘နေသ ဓမ္မော မဟာရာဇ’ အစရှိသော ၂ ဂါထာဖြင့် လျှောက်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဒေဟရာဇ် တိုင်းကြီးသခင်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား စစ်သည်အပေါင်းတို့အား အမှုအကြီး အချုပ်အအုပ်ဖြစ်ချေ၍ ယခု မလိုက်သာပါသေး။ အရှင်မင်းကြီးနှင့်တကွ မြို့တော်မှပါကုန်သော ဗိုလ်ပါအချို့တို့သည်လည်း ထိုဥပကာရီမြို့ထဲ၌ ခဲဖွယ်စားဖွယ် သေအရက်တို့ကို စားသောက်ယစ်ဝလျက် ပျော်ရွှင်မြူးထူး၍ ကျန်ရစ်ကုန်သောသူ၊ ခရီးဝေးစွာလာရသဖြင့် ပင်ပန်း၍ ဦးခေါင်းလွဲရာ အိပ်ပျော်လျက် ကျန်ရစ်ကုန်သော သူတို့သည် အကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် ဥမင်ခရီးဖြင့် ထွက်လာမှန်းကိုမျှ မသိ။ သောက်စားအိပ်ပျော်ကာ ကျန်ရစ်ကြကုန်၏။ ကိုယ်လက်မကျန်းမမာ နာဖျား၍ မြို့ထဲ၌ကျန်ရစ်ကုန်သော သူတို့သည်လည်း များစွာရှိကုန်၏။

“အကျွန်ုပ်နှင့် ၄ လပတ်လုံး အမှုကိုထမ်းရွက်၍ ဆင်းရဲဖက်ဖြစ်ကုန်သော ဗိုလ်ပါသူရဲအပေါင်းတို့ သည်လည်း ထိုမြို့ထဲ၌ အစောင့်အရှောက်ခန့်ထားသဖြင့် နေရစ်ကြကုန်၏။ ထို ဆင်းရဲဖက်ဖြစ်ကုန်သော ဗိုလ်ပါတို့ကို သနားကြင်နာခြင်း မရှိ၊ မိမိနှင့် ထပ်တူမပြု၊ ရန်သူ့လက်တွင်ထားခဲ့၍ ကိုယ်ကိုသာ အလွတ် ရန်းချေသော် အကျွန်ုပ်အား စစ်သူကြီးတို့ကျင့်ဆောင်အပ်သော တရား၊ ၆ ပါးသော နာယကဂုဏ် ပျက်စေသဖြင့် ဘုန်းကျက်သရေဆုတ်ယုတ်ခြင်းသို့ မရောက်ရာပြီလော။

“တစ်ကြောင်းမှာလည်း စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် သမီးတော်ကို အရှင်မင်းကြီးအား ပေးထိမ်းမြားအံ့ဟူသော မျက်ကွယ်စကား^{၂၇}နှင့်သာ ယခု အကျွန်ုပ်ယူဆောင်၍ အရှင်မင်းကြီးအား ထိမ်းမြားခြင်းကိုပြုရသည်။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းနှင့် ထိုအကြောင်းကို အပြေအလည် မပြောမဆိုရသေး။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ တို့ကိုလည်း ချမ်းသာစေလျက်၊ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းအားလည်း အပြေအလည်ပြောဆိုသဖြင့် အရှင် ၂ ပါးတို့၏ မေတ္တာတော် ၂ ပါးကို ၂ ပြားသောရွှေ၌ ဂဟေကောင်းဆော်သကဲ့သို့ သားတော်၊ မြေးတော်ဆင်းသက်၍ မပျက်မကွဲအောင် တွဲနှောင်စေစပ်ခဲ့ပြီးမှ ထိုစူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းက ဆက်သလိုက်သော ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ၊ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ကိုယူဆောင်လျက် နောက်မှ အကျွန်ုပ်လာပါမည်။

“ယခု အရှင်မင်းကြီးသာ မြို့တော်သို့ အလျင်တဆောရောက်အောင် ကြွတော်မူပါလေ။ ခရီးစဉ်၊ ခရီးဆစ်ဆိုရာမှာ စိုးရိမ်ရန်မရှိပါ။ တစ်ယူနော ခြားရာခြားရာအရပ်တိုင်း အကျွန်ုပ်လာစဉ်ကပင် ဆင်၊မြင်း၊ ရထားနှင့်အစုံ အကြီးအအုပ်ခန့်ထားလျက် တစ်ရွာစီတည်ထား၍ အသင့်ရှိနှင့်ပါပြီ။ ပန်းမောသောဆင်၊မြင်းတို့ကို ရောက်ရာ၌ပစ်ခဲ့၍ တစ်ရွာရောက်လျှင်တစ်ယာဉ် ဆူလှယ်စီးနင်း^{၂၈}လျက် အလျင်တဆော ရောက်အောင် ကြွတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်ကြား၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မဟောသစ၏ပညာအစွမ်းကိုပင် ယုံသော်လည်း ချစ်ခင်သောအားဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်းမကုန်နိုင်၍ ‘အပ္ပသေနော မဟာသေန’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားသုခမိန်။ မြင်းမိုရ်တောင်လုံးခန့် လိမ့်၍လာသည်ကို လက်ဆုပ်ဖြင့်ဆီးကာမည် ပြုဘိသကဲ့သို့ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ နည်းလှစွာသောသင်သည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ များလှစွာသောပဉ္စာလရာဇ်မင်းအား အဘယ်သို့ ဆီးဆို ရပ်ခံနိုင်ပါအံ့နည်း။ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအားနည်းစွာသော သင့်ကို ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် ဗိုလ်ပါအားနှင့် ဖိစီး၍ မနှိပ်စက်ပြီလော” ဟုဆို၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် မဟောသစသုခမိန်သည် ပညာရှိ တို့ဂုဏ်ကိုပြလို၍-

‘အပ္ပသေနော ပိ စေ မန္တိ၊ မဟာသေန အမန္တိနံ။

ဇိနာတိ ရာဇာ ရာဇာနံ၊ အာဒိစ္စော ဝုဒ္ဓယံ တမံ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ မန္တိ၊ ဥပါယ်တံမျဉ်အကြံအစည်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော။ ရာဇာ၊ အရှင် မင်းကြီးသည်။ အပ္ပသေနော၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါနည်းသည်။ စေပိဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်သော်လည်း။ အမန္တိနံ၊ ဥပါယ်တံမျဉ် အကြံအစည်မရှိသော။ မဟာသေနံ၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါများစွာရှိသော။ ရာဇာနံ၊ မင်းကို။ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်မြဲတည်း။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ဥပမာကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ အာဒိစ္စော၊ နေမင်းသည်။ ဝုဒ္ဓယံ-ဝုဒ္ဓယန္တော၊ တက်လတ်သော်။ တမံ၊ အမှိုက်တိုက်ကို။ ဝိဓမ္မိတွာ၊ ဖျောက်၍။ ဒဿေတိဣတ၊ အလင်းကိုပြသကဲ့သို့တည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ပညာအကြံအစည် ဥပါယ်တံမျဉ်၌ လိမ္မာသောမင်းသည် တစ်ယောက်မျှ တည်းပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ပညာအမြော်အမြင် အကြံအစည် ဥပါယ်တံမျဉ်၌ မလိမ္မာသောမင်း အထောင်၊ အရာ များစွာသောစစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ကို အောင်လေမြဲတည်း။ ထိုသို့ ပညာမရှိသူ အထောင်၊ အရာကို ပညာရှိသူ တစ်ယောက်တည်းဖြင့် နိုင်ခြင်း၌ ဥပမာဆောင်လျှင် အမှိုက်မှောင်အသိန်းအသန်းမက တစ်ခုတည်းမျှသော နေစက်ဝန်းဖြင့် ထွန်းလင်းနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုနေစက်ဝန်းသည် မှောင်အပေါင်းကိုဖျောက်၍ တင့်တယ်စွာ ထွန်းပသကဲ့သို့ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်အပေါင်းတို့ကို နှိပ်နင်းလျက် အရှင်မင်းကြီး၏ ဘုန်းကျက်သရေကို ပေါ်ထွန်းပါစေအံ့” ဟုလျှောက်ဆိုပြီးလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအားရှိခိုးလျက် “အရှင်မင်းကြီး။ ကြွတော်မူချိန် တန်ပါပြီ” ဟုလျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ‘ငါ ယခု ရန်သူ့လက်မှ လွတ်မြောက်ပြီ။ ဤမင်းသမီးကိုလည်း ရအပ်ပြီ။ ငါ၏နှလုံးအလိုကား ပြည့်တော့သည်’ ဟုကြံလျက်၊ ဘုရားလောင်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ဆင်ခြင်သော် မင်းကြီးအား နှစ်သက်ခြင်း‘ပီတိ’သည် ဖြစ်၏။ ထို နှစ်သက်ခြင်းပီတိကို အစွဲပြု၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပါမောဇ္ဇဖြစ်သဖြင့် ဘုရားလောင်း၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သေနကအမတ်အား ချီးမွမ်းပြောဆိုလို၍-

‘သုသုခံ ဝတ သံဝါသော၊ ပဏ္ဍိတေဟိတိ သေနက။

ပက္ခိဝ ပဉ္စရေ ဗဒ္ဓေ၊ မစ္ဆေ ဇာလဂတေ ရိဝ။

အမိတ္တဿ ဟတ္ထဂတေ၊ မောစယိ နော မဟောသစော။ ။’ ဟူသော ဂါထာခွဲဖြင့်ဆို၏။

သေနက၊ သေနကအမတ်။ ပဉ္စာရေ၊ ချိုင့်၌။ ဗဒ္ဓေ၊ ဖွဲ့အပ်ကုန်သော။ ပက္ခိဝ၊ ငှက်တို့ကိုကဲ့သို့ လည်းကောင်း။ ဇာလဂတေ၊ ပိုက်ကွန်၌ရောက်ကုန်သော။ မစ္ဆေဣဝ၊ ငါးတို့ကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း။

အမိတ္တဿဟတ္ထဂတေ၊ ရန်သူ့လက်သို့ရောက်ကုန်ပြီးသော။ နော၊ ငါတို့ကို။ မဟောသမ၊ မဟောသမသည်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ မောစယိ၊ လွတ်စေ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့နှင့်။ သံဝါသော၊ ပေါင်းဖော်ရခြင်းသည်။ သုသုခံတ၊ အလွန်ချမ်းသာစွတကား။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သေနကအမတ်။ ချိုင့်၊ ညွတ်၊ ပိုက်ကွန်တို့၌မိလေသော ငှက်၊ သား၊ ငါးတို့ကို အနှောင်အဖွဲ့မှထုတ်ယူ၍ လွတ်သကဲ့သို့ မဟောသမသုခမိန်သည် မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် ငါတို့ကို ရန်သူ့လက်မှ လွတ်မြောက်စေ၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသောသူတို့နှင့် အတူတကွပေါင်းဖော်ရခြင်းသည် အလွန် ကိုယ်စိတ် ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်စွတကား” ဟုဆို၏။

သေနကအမတ်သည်လည်း မင်းကြီးချီးမွမ်းသကဲ့သို့ပင်လျှင် မဟောသမသုခမိန်၏ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလို၍ ‘ဧဝ မေဝ မဟာရာဇ’ အစရှိသော ဂါထာခွဲဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသမသုခမိန်သည် ချိုင့်၊ ညွတ်၊ ပိုက်ကွန်တို့မှ ငှက်၊ သား၊ ငါးတို့ကို ထုတ်ယူ၍လွတ်သကဲ့သို့ အကျွန်ုပ်တို့ကို ရန်သူ့လက်မှ လွတ်မြောက်စေ၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသော သူနှင့် အတူတကွနေရခြင်းသည် အလွန် ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်၏” ဟု လျှောက်ဆို၏။ ဤသို့ ဘုရားလောင်းဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းကြပြီးလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓမတ်ဗိုလ်ပါ အခြံအရံနှင့်တကွ ထို ၃၀၀ သောလှေတို့ဖြင့် မြစ်ကိုကူးပြီးမှ လှေကို မြစ်နား၌ပစ်ခဲ့၍ မိထိလာပြည်သို့ ရှေးရှုတက်သွားကြသော် တစ်ယူဇနာခန့်သောအရပ်၌ ဘုရားလောင်းတည်ထောင်ခဲ့သော ရွာသို့ရောက်လေ၏။

အကြီးအအုပ်နှင့်တကွ ထိုရွာသားတို့သည် မင်းကြီးလာသည်ဟုကြားလျှင် မိမိရွာ၌ရှိသော ဆင်၊ မြင်း၊ ရထားတို့ကို ကောင်းစွာပြင်ဆင်လျက် ခဲဖွယ်၊ စားဖွယ်၊ ပူဇော်သက္ကာရတို့ဖြင့် ခရီးဦးကြိုဆိုကြကုန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း ဥပကာရီမြို့မှဆောင်ခဲ့သော ဆင်၊ မြင်းတို့ကို ထိုရွာ၌ထားခဲ့၍ အသစ်ဖြစ်သော ဆင်၊ မြင်း၊ ရထားတို့ကိုဆောင်ယူလျက် သွားပြန်လေ၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ရောက်ရာရောက်ရာ ရွာတို့၌ အသစ်အသစ်ဖြစ်သော ဆင်၊ မြင်း၊ ရထားတို့ကိုဆောင်ယူလျက်သွားလေသော် ဘုရားလောင်းတည်ထောင်ခဲ့သော ရွာပေါင်း ၁၀၀ ကုန်၍ ယူဇနာ ၁၀၀ လွန်သဖြင့် မိုးသောက်သောနေ့၌ နံနက်အချိန်ကပင်လျှင် များစွာသော ဗုဒ္ဓမတ်ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် မိထိလာပြည်သို့ ဝင်တော်မူလေ၏။

ဘုရားလောင်းမဟောသမသုခမိန်သည် မြစ်ဆိပ်မှ ဥမင်တံခါးဝသို့သွားပြီးလျှင် ရတနာကျောက်စီအိမ်ဖြင့် ပရုံး၌လွယ်အပ်သော လက်စွဲသန်လျက်ကို အိမ်မှထုတ်၍ ဥမင်တံခါးဝယ် ဖြူးခင်းအပ်သောသံအပြင်၌ မြှုပ်ထားခဲ့ပြီးလျှင် ဥမင်ခရီးဖြင့် ဥပကာရီမြို့သို့ ဝင်လေ၏။ ဥပကာရီမြို့ နန်းတော်သို့ရောက်သောအခါ နံ့သာရေဖြင့် ချိုးလိမ်း၍ အထူးထူးအပြားပြား ကောင်းမြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို သုံးဆောင်စားသောက်ပြီးသော် မြင့်မြတ်သော စက်မွေရာပေါ်၌ လျောင်း၍ ‘ငါ၏နှလုံးအလိုသည် ယခု အပြီးသို့ရောက်ပြီ’ ဟု နှလုံးသွင်းလျက် နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ရောက်လေ၏။ ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် မြို့ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝန်းရံသော စုဠနိဗ္ဗာဒတံမင်း၏စစ်သည်ကို ပမာဏမပြုဘဲ” မိမိနှလုံးအလို အပြီးသို့ရောက်သည်ကိုသာ ဆင်ခြင်လျက် နှစ်သက်ခြင်း ‘ပိတိ’ ဖြင့် ချမ်းသာစွာ ထိုည၌ပတ်လုံးအိပ်ပြီး၍ နံနက်မိုးသောက်ရောက်သောအခါ စုဠနိဗ္ဗာဒတံမင်း မြို့သို့ကပ်လာသဖြင့် စစ်ပွဲ တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပြန်၏။

[ဤကား စူဠနိဗ္ဗာန်သတ်မင်း ကေဝဋ်အမတ်တို့သည် ပညာချင်းမတူဘဲလျက် အကောက်ကြီးမှားချေသောကြောင့် ကိုယ်၏စည်းစိမ်ပျက်၍ အရှက်အကြောက်ကြီးစွာရကြောင်း ယူဇနာ ၁၀၀ ခြားရာ ဝေးစွာအရပ်ကယုံမှတ်လောက်အောင်စကားဖြင့် ဖြားယောင်း၍ အကောက်ကြီးသော အလွန်ခဲခက်စွာအရေးမှ အထွေးအရှုပ်ကို ထိုးထွင်းလျက် သိမြင်တိုင်း လိုအပ်ပြည့်အောင်ဆောင်ရွက်တော်မူနိုင်ကြောင်း ဥမင်မြို့နန်းတည်ခြင်း အစရှိသောအားဖြင့် ချီးမွမ်းအံ့သြ ပြောဆို၍မကုန်နိုင်သော ဘုရားလောင်း၏ပညာဂုဏ်တို့ကို ပြခြင်းတည်း။]

၄၅။ ဥမင်စစ်ပွဲ ဆင်ခန်း

စူဠနိဗ္ဗာန်သတ်မင်းသည် ထိုည၌မိုးသောက်ရောက်လတ်သော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကိုစောင့်နေရာ ထိုဂင်္ဂါမြစ်နားမှ ဆင်ပြောင်ကြီးပေါ်၌စီးလျက် များစွာသောအခြေအရံ ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ ဥပကာရီမြို့ရင်းသို့ ကပ်ပြီးလျှင် တစ်ကုဋေ မကသော စစ်ဆော် စစ်ကြပ်၊ အသန်းမကသော စစ်ကဲ၊ အသိန်းမကသော ဗိုလ်မှူး၊ အသောင်းမကသော ဗိုလ်ချုပ် စစ်သူကြီးတို့ကို အပြင်းအမြန် အာဏာသံပေးလျက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၊ မဟောသမသုခမိန်တို့ကို အရှင်ဖမ်းစိမ့်သောငှာ ‘ဟတ္ထာရောဟေ အနိကဋ္ဌေ’အစရှိသော ၁၄ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းတို့။ ပိုက်ကွန်ထဲ၌မိသော ငါးတို့ကို တံငါတို့ဖမ်းသကဲ့သို့ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့် မဟောသမသုခမိန်တို့ကို အရှင် ဖမ်းကြရမည်။ ထိုသူတို့သည် အထက်က မိထိလာပြည်ကို ငါတို့ဝန်းရံသောအခါ မဟောသမသုခမိန်က အကြံဉီး၍သာ လွတ်နှင့်ရသည်။ ယခုကား ငှက်လိုပင် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်သော်လည်း မလွတ်စေနှင့်။ နတ်လုလင်ကဲ့သို့ တင့်တယ်ကုန်သော ငါ၏ဆင်စီးသူရဲတို့သည် လုံမ၊ ချွန်းတောင်း၊ လေးမြား၊ လွှားကာတို့ကို လက်စွဲလျက် တိုက်ဆင်အပေါင်း အသောင်းမကများစွာတို့နှင့် ဤမြို့ကို ယခု နင်းနယ်ကြကုန်။ ကုဋေသိန်းသန်းမက များလှစွာသော မြင်းစီးသူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ ခြေသည်သူရဲအပေါင်းတို့သည်လည်း ဤမြို့ ထက်ဝန်းကျင်တို့၌ ယခုပင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဓား၊ လှံ၊ လေးမြားတို့ဖြင့် လက်နက်မိုး ရွာစေကုန်။ ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ အတုမရှိဟု ရွေးကောက်၍ရအပ်သော ၃ သောင်း ၉ ထောင်ကုန်သော သူရဲကောင်း စစ်သူကြီးတို့သည်လည်း ယခုပင် ဤမြို့ကိုဖြိုနင်း၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့် မဟောသမသုခမိန်တို့ကို အရှင်ဖမ်းကြကုန်”ဟု ပြင်းစွာသောအာဏာသံဖြင့် ဆို၏။

ထို ၃ သောင်း ၉ ထောင်ကုန်သော သူရဲကောင်းတို့သည် လက်နက်မစွဲဘဲ လက်ခုပ်တီးကာဝင်၍ ရန်သူတို့လက်နက်ကို လုယူပြီးလျှင် ထိုလက်နက်ဖြင့် ထိုရန်သူတို့ကို ထိုးခုတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ထို ၁၈ ခေါဘဏီကုန်သော စစ်သည်အပေါင်းတို့သည်လည်း မြို့ထက်ဝန်းကျင်တို့၌ ကောင်းကင်မှပြိုကွဲ၍ ကျအံ့သကဲ့သို့ ကြောက်မက်ဖွယ်သောအသံဖြင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဥပကာရီမြို့ကို နင်းနယ်အံ့သောငှာ အားထုတ်ကြကုန်၏။

များစွာကုန်သော ဆင်စီးသူရဲ လုလင်ပျိုတို့သည်လည်း ဦးခေါင်း၌ ရွှေဖြင့်ပြီးသော နရတင်သရဖူ စိန်တောင်ကိုဆောင်းလျက်၊ ကျော၊ ရင်၊ လက်ကြပ် အထပ်ထပ်အလွှာလွှာချုပ်အပ်သော ရွှေအင်္ကျီ၊ ရွှေချပ်၊ ရွှေကာ၊

ရွှေဝတ်လုံ၊ ရွှေပုဆိုး၊ ရွှေခါးစည်းတို့ကိုဝတ်ဆင်၍ ရွှေကြိုး၊ ရွှေကတိဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော အနှစ် ၆၀ တိုင်အောင် အားကိုဆောင်သော ဆင်ပြောင်ကြီးတို့၏ကျောက်ကုန်းပေါ်၌စီးလျက် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သော နတ်လုလင်တို့ကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာ ဆင်ဦးစီး၊ နောက်ပဲ့၊ ဆင်ခြေဖုံး လူသူရဲနှင့်တကွ အသီးအသီး ဥပကာရီမြို့သို့ ဦးတည်ကာသာလျှင် များစွာသောလက်နက်တို့ဖြင့် ပစ်လွှတ်ကြကုန်၏။

မြင်းစီးသူရဲတို့သည်လည်း ရွှေပြားဖြင့်ကွပ်အပ်သော မောက်တို၊ သိုဝန်းတို့ကိုဆောင်းလျက် ရဲရဲနီစွာသော ခါးစည်းနှင့်တကွ ရွှေဝတ်လုံ၊ ငွေဝတ်လုံ၊ မိန့်ညိုတို့ကို ဝတ်ဆင်၍၊ ရွှေကြိုးရွှေကတိဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မြင်းကိုစီးလျက် နတ်လုလင်ကဲ့သို့တင့်တယ်စွာ မြင်းကံကျွေးနောက်ပါနှင့်တကွ လက်နက်ရေး၊ မြင်းရေး ကစားမြူးရွှင်ကာသာလျှင် မြို့သို့ကပ်ကြကုန်၏။ သားမြီးတို့ကို မြင်လောက်ရုံကနေ၍ မှန်အောင်ပစ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ကုန်သော လေးသည်ကျော်၊ ပွတ်ဆောက်ဖျားတို့ကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဖြူစွာသော မြားစဉ်းသွားဖြင့် အရိုးကိုဖောက်ထွင်းအောင် ပစ်နိုင်ကုန်သော လေးသည်ကျော်တို့သည်လည်း လေးမြားလက်နက်စွဲလျက် ဒိုင်း၊ လွှား၊ ချပ်၊ ကာတို့ဖြင့် ကစားမြူးရွှင်ကြ၍ ကောင်းကင်သို့ပစ်လိုက်သဖြင့် မြားမိုးကို ရွာစေကုန်၏။

အမှန်ယစ်သောဆင်ပြောင်သည် ပြင်းစွာသောမာန်ဖြင့် ထိုးသတ်အံ့ဟု မိမိသို့ ရှေးရှုပြေးသော်လည်း ထိုဆင်ပြောင်၏ အစွယ် ၂ ချောင်းကို လက်ဖြင့်ကိုင်ဆုပ်ကာတက်၍ ဦးကင်း၌ တံဆိပ်ခတ်ခြင်းငှာ ရဲဝံ့ကုန်သော သူရဲကောင်းတို့သည်လည်း ခက်ရင်း၊ လုံ၊ ဓား၊ မြား၊ ဆောက်ပုတ် လက်နက် ၅ ပါးစွဲလျက် နီစွာသော သန်လျက်အိမ်ကို တပ်ဆင်၍ ဆီဖြင့်သွေးအပ်သော သန်လျက်တို့ကို အရိုးကကိုင်၍ လှုပ်သည်ရှိသော် သန်လျက်သွားတို့သည် စက်ရဟတ်ကဲ့သို့ ပတ်ပတ်လည်လျက် အလျှံချင်းခတ်၍ လျှပ်စစ်နွယ်ကူးသကဲ့သို့ တလက်လက်တထိန်ထိန်အရောင်တို့သည် တောက်ကုန်၏။

ထိုမှတစ်ပါး ရွှေပုဆိုး၊ ရွှေဝတ်လုံတို့ဖြင့် နတ်လုလင်ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော သူရဲကောင်း တို့သည်လည်း ရွှေဖြင့်ပြီးသော ငါးဖယ်ပြားသဏ္ဌာန်သန်လျက်အိမ်တို့ကို ပခုံး၌လွယ်၍ ကြိုးကြာငှက်တို့ကို ၇ ခါမျှစေပြီးမှ မကြေနိုင်သော သံမာ၊ သံပျောင်း၊ သံကောင်းတို့ကို အလွန်တတ်လှစွာသော ပန်းပဲတို့ လှုပ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်လည်တိုင်ကို တစ်ချက်တည်းဖြင့်ချနိုင်လျက် ထက်လှစွာသော ဆီဖြင့်သွေးချင်းအပ်သော သန်လျက်တို့ကို အိမ်မှထုတ်၍ သန်လျက်ကစားကြသည်ရှိသော် ထိုသန်လျက်အရောင်တို့သည် တပြောင်ပြောင် တလက် လက်ခတ်သဖြင့် ရောင်ခြည် ၁၀၀ ကိုဆောင်သော သောက်ရှူးကြယ်ရောင်၊ ဥက္ကာရောင်၊ မွန်းတည့်အချိန်၌ နေစက်ချိန် အရောင်ကဲ့သို့ တောက်လောင်မတတ်ဖြစ်ကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း အထူးထူးအပြားပြား များမြတ်သောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဆင်ပြောင်ကြီးပေါ်၌စီး၍၊ အရိုး၌ ရတနာမျိုးတို့ဖြင့်ခြယ်စီလျက် ဝဇီရစိန်သွားတပ်သော ချွန်းတောင်းကိုကိုင်စွဲကာ သာလျှင်-

“အချင်းတို့။ ယခုပင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့် မဟောသေသုခမိန်ကို အရှင်ဖမ်းကြကုန်။

“ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး။ သင်၏သားတော် မဟောသေသုခမိန်သည် ယခု ငါ၏လက်ထဲ၌ ဘုန်းအာနုဘော်ကုန်ခဲ့ပြီတကား။

“ငါတို့အကြံအစည်မရ၍ ရှေးကတစ်ကြိမ် နိုင်လေဖူးသော မဟောသေသုခမိန်၏အစွမ်းကိုယုံ၍ ဂုဏ်ပြိုင်လာသော သင်သည် ယခု ငါ၏လက်မှ ငှက်လိုပင်ပျံသော်လည်း လွတ်နိုင်ရန် မရှိပြီတကား”ဟု ဗိုလ်ပါလက်ရုံး ဘုန်းအာဏာကို ပြဆိုကြိမ်းမောင်းလျက် ဘုရားလောင်းနေရာ ဥပကာရီမြို့သို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။

မဟောသုခသုခမိန့်က သူလျှိုထားသောအမတ်တို့သည်လည်း 'ယခု ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်တို့ကား အားကျမခံ မာန်ထွက်ကြလျက် ဗိုလ်ထုဗိုလ်ခဲလည်း အလွန်ကြီးလှ၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း ရှေးက အရှက်တစ်တန်ရသဖြင့် ယခု ရှေးကထက်လွန်စွာ ရာဇမာန်ပေါက်၍ ငါတို့အရှင်ကို ဖမ်းရအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့၏။ အကြောင်းမည်သို့ ဖြစ်မည်မဆိုနိုင်ချေ'ဟုကြံကြလျက်၊ မိမိတို့အခြံအရံနှင့်တကွ သ၀၀ ကုန်သော သူလျှို အမတ်တို့သည် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏အနီး၌သာလျှင် ခြံရံလျက်လိုက်ကြကုန်၏။

ဤသို့ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် စစ်သည်အပေါင်းတို့ကိုနှိုးဆော်လျက် 'ထိုးကြကုန်၊ ဖမ်းကြကုန်'ဟူသော အသံဖြင့်တစ်မြို့လုံးကို ဖုံးလွှမ်းအံ့သကဲ့သို့ မြို့ရင်းသို့ချဉ်းကပ်လေသော် ဘုရားလောင်း မဟောသုခသုခမိန့်သည် အသရေရှိသောအိပ်ရာတိုက်မှ ထ၍၊ ကိုယ်လက်သုတ်သင်ပြီးမှ ထမင်းနံနက်စာ စားသောက်ပြီးလျှင် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်သော ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးကိုဝတ်လဲ၍ ရတနာ ၇ ပါးတို့ဖြင့်စီခြယ်အပ်သော ကမ္မလာဏ်ကို ပခုံးတစ်ဘက်တင် ရံလျက် ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြားတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်စွာစီရင်အပ်သော လက်စွဲတော်ရတနာလှံတံကို စွဲကိုင်၍ ရွှေခြေနင်းကိုစီးပြီးသော် နတ်သမီးနှင့်တူစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော ကိုယ်လုပ်မိန်းမငယ်တို့ကိုလည်း စာမရီသားမြီးယပ်ဖြင့် ယပ်လေခတ်စေလျက် အနီး၌နေစေပြီးလျှင်၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော နန်းတော်စမုခံဝ အရှေ့လေသာ ပြတင်းကိုလည်း ဖွင့်လှစ်စေပြီးသော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကိုမြင်စိမ့်သောငှာ သိကြားမင်း၏ တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် တောင်မြောက်လူးလာ စကြံသွားလျက်နေ၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ရဲရင့်တင့်တယ်စွာနေသော ဘုရားလောင်းကိုမြင်သော် ချစ်နှစ်လိုဖွယ် အရောင် အဆင်းတင့်တယ်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံကို မြင်လျက်လည်း ချစ်ခင်တတ်သော မေတ္တာစိတ်ကင်း၍ နှိပ်နင်းလိုသောဒေါသမျက်မာန် ပြင်းထန်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနိဋ္ဌာရုံသာထင်၍ 'မဟောသုခသုခမိန့်ကို ယခုပင်ဖမ်းအံ့'ဟု မိမိစီးသောဆင်ကို လျင်စွာသာလျှင် တံခါးဝသို့ ရှေးရှုစိုင်းနှင်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသုခမိန့်သည် ဤသို့ကြံ၏။ 'ဤမင်းကား ငါနှင့် ငါ့အရှင်ကို ဖမ်းမည်ဟူ၍ အပြင်းအပြ ယခုလာ၏။ မိမိ အမိ၊ မယား၊ သား၊ သမီးတို့ကိုယူ၍ ငါတို့ အရှင်မင်းကြီး မိထိလာပြည်သို့ သွားကြောင်းကိုကား မိမိ မသိလေ။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရွှေကြေးမုံနှင့်တူစွာသော ငါ၏မျက်နှာကိုပြ၍ ဤမင်းနှင့် စကားပြောအံ့'ဟု ကြံပြီးလျှင် လေသာပြတင်းဝ၌ရပ်လျက် သာယာချိုအေးသောအသံဖြင့် စကားပြောလို သောကြောင့်-

'ကိန္နု သန္တရမာနောဝ၊ နာဂံ ပေသေသိ ကုဇ္ဇရံ။

ပဟဋ္ဌရူပေါ အာဂတောသိ၊ သိဒ္ဓတ္ထောသ္မိတိ မညသိ။ ။

'ဩဟာရေတု ဓနံ စာပံ၊ ခုရပ္ပံ ပဋိသံဟရ။

ဩဟာရေတု သုဘံ ဝမ္မံ၊ ဝေဠုရိယ မဏိသန္တတံ။ ။'ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။

မဟာရာဇ၊ အရှင်မင်းကြီး။ ကုဇ္ဇရံ၊ မြတ်သော။ နာဂံ၊ ဆင်ပြောင်ကို။ သန္တရမာနောဝ၊ အဆောတလျင်လျင်။ ကိ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ပေသေသိန၊ စိုင်းနှင်၍လာသနည်း။ ပဟဋ္ဌရူပေါ၊ ဝမ်းမြောက်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍။ အာဂတော၊ လာသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သလော။ သိဒ္ဓတ္ထော၊ ငါ၏နှလုံးအလို ပြည့်သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညသိ၊ အောက်မေ့သလော။

မဟာရာဇာ၊ အရှင်မင်းကြီး။ စာပံဓနံ၊ လေးပျင်းကို။ ဩဟာရေတု၊ စွန့်ပစ်တော်မူလေလော့။ ခုရပ္ပံ၊ လွယ်အပ်သော ဓားကိုလည်း။ ပဋိသံဟရ၊ ချွတ်၍ အပါး၌ထားလေလော့။ သုဘံ ၊ တင့်တယ်စွာသော။

ဝေဠုရိယ မဏိသန္တတံ၊ ပတ္တမြား ကျောက်မျက်ရွဲတို့ဖြင့် စီခြယ်အပ်သော။ ဧတံဝမ္ပံ၊ ဤချပ်တန်ဆာကိုလည်း။
ဩဟာရေတု၊ ချွတ်တော်မူသိလော့။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အဘယ့်ကြောင့် အပင်အပန်း ဆင်ကိုစိုင်းနှင့်၍ လာတော်မူသနည်း။
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ငါ၏အလို ပြည့်တော့မည်ဟု အောက်မေ့၍တည်း လာတော်မူသလော။ ယင်းသို့ အကြံနှင့်
လာတော်မူသည်မှန်လျှင် ပင်ပန်းကာမျှသာ ရှိမည်။ လက်စွဲတော်ရွှေလေးကိုလည်း ယခုပင် စွန့်ပစ်တော်မူဘိ။
ပခုံး၌ ရတနာကျောက်စီအိမ်ဖြင့်လွယ်အပ်သော လက်စွဲတော်သန်လျက်ကိုလည်း ပခုံးမှချွတ်၍ လွတ်ရာသော်လည်း
ထားတော်မူ။ သန်လျက်စွဲသူတို့ကိုလည်း ပေးအပ်တော်မူလိုက်ဘိ။ ပတ္တမြားကျောက်မျက်ရွဲ ရတနာတို့ဖြင့်
စီခြယ်အပ်သော ချပ်ဝတ်ပုံတော်ကိုလည်း ယမန်နေ့ညကပင် ဝတ်ဆင်၍ နေတော်မူဟန်ရှိ၏။ ထိုချပ်တန်ဆာ
ကိုလည်း ကိုယ်တော်မှချွတ်၍ လွတ်ရာ စွန့်ပစ်တော်မူလိုက်ဘိ။ ယခု ကိုယ်တော်သည် နွမ်းနွမ်းလျော့လျော့
ဖျော့တော့သောမျက်နှာနှင့် မသာမရွှင် ပင်ပန်းတော်မူဟန်တကား။ ယင်းသို့ အကျိုးမဲ့ ကိုယ်တော် မပင်ပန်းစေနှင့်။
ယနေ့နံနက်စောစောကပင် မြို့တော်သို့ ပြန်လည်ဝင်သွားတော်မူပါလေ”ဟု ချစ်ဖွယ်မှု စကားသွယ်၍
ပြက်ရယ်ပြုလေ၏။

ထို ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည်။ ‘ဤမဟောသဓသုခမိန်ကား ငါ့ကို
ယခု မလေးမစား ပြက်ရယ်မှုပြုဘိ၏။ မိမိအန္တရာယ် ရောက်အံ့သည်ကို မသိ။ ငါခြိမ်းခြောက်၍ ယခုပင်လျှင်
သိစေအံ့”ဟု ကြံပြီးသော်-

‘ပသန္နမုခဝဏ္ဏောသိ၊ မိတပုဗ္ဗန္တ ဘာသသိ။

ဟောတိခေါ မရဏကာလေ၊ ဧဒိသိ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။

မဟောသမ၊ မဟောသမာ။ တုံ၊ သင်သည်။ ပသန္နမုခဝဏ္ဏော၊ အဆင်းကြည်လင် ရွှင်သောမျက်နှာ
ရှိသည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ မိတပုဗ္ဗန္တ၊ ရယ်ဖွယ်ကားရှေး မိန့်ရေးကားနှောင်း၊ စကားကောင်းကိုလည်း။ ဘာသသိ၊
ဆိုဘိ၏။ မရဏကာလေ၊ သေခါနီးသို့ ရောက်သောအခါ၌။ ဧဒိသိ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဝဏ္ဏသမ္ပဒါ၊
အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဟောတိခေါ၊ ဖြစ်သလျှင်ကတည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟောသမ။ သင်သည် ယခု အဆင်းကြည်လင် ရွှင်သောမျက်နှာဖြင့် ရယ်ဖွယ်ကား ရှေး
မိန့်ရေးကားနှောင်း စကားကောင်းကို ဆိုဘိ၏။ ဤသို့အရောင်အဆင်း ကြည်လင်ခြင်းနှင့် ရွှင်လန်းသော
စကားကို ပြောဆိုခြင်းသည်ကား သေခါနီးရောက်သောသူတို့၏ သဘောလေပင် ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ ငါသည်
ယနေ့ပင် သင်၏ဦးခေါင်းကို ထက်လှစွာသောသန်လျက်ဖြင့် ပယ်၍ အောင်သေသောက်ခြင်းသဘင် ခံအံ့သည်ကား
မချွတ်ရာပြီ”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းနှင့်ဘုရားလောင်း စကားပြောဆိုကြလတ်သော် ပဉ္စာလရာဇ်စစ်သည်
မိုလ်ပါတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ ပြုံးရွှင်သောမျက်နှာ၊ တင့်တယ်စွာသောအဆင်းအသရေကို တစိမ့်စိမ့်မျှော်ကာ
ကြည့်ရှုကြလျက် ‘ငါတို့အရှင်မင်းကြီးနှင့် မဟောသဓသုခမိန်တို့ ယခု စကားပြောဆိုကြ၏။ အဘယ်စကားကို
ဆိုကြသည် မသိ။ နားထောင်ကြကုန်အံ့’ဟု စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏အနီးသို့သာလျှင် ဝန်းရံလာကြကုန်၏။

မဟောသဓသုခမိန်သည်လည်း မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ‘ငါ မဟောသဓသုခမိန် ပညာရှိကြောင်းကို
မင်းကြီး မသိလေ။ ကေဝဋ်အမတ်နှင့် မိမိတို့ အလျှို့အဝှက် တိုင်ပင်ကြသောအကြံအစည်ကို မသိနိုင်ရာ။

အပေါ် စကားနှင့်သာ ဟုတ်နိုးထင်၍ နေရှာလိမ့်မည်ဟု ငါ့ကို ထိုမင်းမှတ်ယူ၍၊ သတ်ရတော့မည် စိတ်စွဲနှင့်သာ ယခုလာ၏။ မိမိတို့အကြံအစည်ပျက်၍ အချည်းနှီးဖြစ်ကြောင်းကို သိစေအံ့ဟုကြံပြီးလျှင် ‘မောဃံ တေ စိန္တိတံ ရာဇာ’ အစရှိသော ဂါထာ ‘တိဇ္ဈော ဟိယျော ရာဇာ ဂ’ဂ’အစရှိသော ဂါထာ၊ ဤ ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ခဲခဲခက်ခက် လျှို့ဝှက်အပ်သောအတိုင်အပင်နှင့် အကြံအစည်သော်ကား အလွန်အံ့သြဖွယ် ရှိပေ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း အရှင်မင်းကြီးတို့၏အကြံအစည်တို့ကား အကျိုးမနပ် အချည်းနှီးဖြစ်ခဲ့ပြီ တကား။ အရှင်မင်းကြီးသည် ကေဝဋ်အမတ်တည်းဟူသော ယုတ်ညံ့သောအမျိုး မြင်းပေါင်ကျိုးကို စီးနင်း၍ အကျွန်ုပ်တည်းဟူသော ဝလာဟကမျိုး တန်ခိုးကြီးသော သိန္ဓောမြင်းပျံသခင် အရှင်ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးကို မဖမ်းမိခဲ့ပြီတကား။ အရှင်မင်းကြီးသည် အထက်နန်းတော် ကျက်သရေတိုက်၌ ကေဝဋ်အမတ်နှင့် တိုင်ပင် တော်မူသောအကြံအစည်ကို သူတစ်ပါး မကြားမသိနိုင်ရာဟု မှတ်ထင်တော်မူသလော။ အရှင်မင်းကြီးတို့၏ အကြံအစည်ကို ရှေးတိုင်ပင်ကြဆောင်ကြဦးကပင် အကျွန်ုပ် ကြားသိ၍ရှိပြီ။ ယခု အကြံပျက်ပြီးမှ ရှက်ဆေးချေတော် မူသော်လည်း ဖြစ်နိုင်တော့မည်မဟုတ်။

“ကျွန်ုပ်သခင် အရှင်ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ယမန်နေ့ညဉ့်ဦးကပင် မိထိလာပြည်တော်သို့ ပြန်လည် ချီသွားတော်မူသည်ကို သိတော်မမူလိုက်လော။ အကျွန်ုပ်တို့ အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူသည်လည်း တစ်ပါးတည်းသာ မထင်မရှား ကြွတော်မူသည်မဟုတ်။ များစွာသော မှူးတော်မတ်တော်၊ ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့်ပင် ဂင်္ဂါမြစ်ကိုကူး၍ အထင်အရှားကြွသွားတော်မူပါသည်တကား။ ယခု အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို အားကျမခံ လိုက်ဦးမည်ဟု အကြံတော်ရှိသလော။ လိုက်တော်မမူလေနှင့်။ စင်စစ် လိုက်တော်မူလျှင် ရွှေဟင်္သာအပေါင်း အသောင်းမကခြံရံလျက် ပျံသွားလေပြီးသော ရွှေဟင်္သာမင်းကို နောက်ကအစဉ်တစိုက် လိုက်လျက် ချောက်၊ မြှောင်၊ တောင်ကြားတို့၌ကျန်ရစ်သော ကျိုးမည်းကဲ့သို့ အကျွန်ုပ်တို့အရှင်မင်းကြီးကို မမြင်ဘဲ ခရီးအကြား၌ကျန်ရစ်သဖြင့် များစွာသော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့လက်တွင် အရှင်မင်းကြီး ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်မည်ကား မချွတ်ရာ”ဟုဆို၏။

ဤသို့ဆိုပြီးလျှင် တစ်ဖန် ကေသရာဇာခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရွံ့ရှာခြင်းကင်းသောစကားဖြင့် ဥဒါဟရဏ်” ဆောင်လိုပြန်၍-

‘သိင်္ဂါလာ ရတ္တိဘာဂေန၊ ဖုလ္လံ ဒိသ္မာန ကိံသုကံ။
မံသပေသီတိ မညန္တာ၊ ပရိဗြုဠာ မိဂါတမာ။ ။
‘ဝိတိဝတ္တာသု ရတ္တိသု၊ ဥဂ္ဂတသ္မိံ ဒိဝကံရေ။
ကိံသုကံ ဖုလ္လံ ဒိသ္မာန၊ အာသာ ဆိန္နာ မိဂါတမ။ ။
‘ဧဝမေဝ တုဝံ ရာဇာ၊ ဧဝဒေဟံ ပရိဝါရယိ။

အာသာ ဆိန္နာ ဂမိဿသိ၊ သိင်္ဂါလာ ကိံသုကံ ယထာ။ ။ ဤ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုပြန်၏။

မဟာရာ၊ မင်းမြတ်။ သိင်္ဂါလာ၊ မြေခွေးတို့သည်။ ရတ္တိဘာဂေန၊ ညဉ့်အဖို့ဖြင့်။ ဖုလ္လံ၊ ပွင့်သော။ ကိံသုကံ၊ ပေါက်ပင်ကို။ ဒိသ္မာန၊ မြင်လတ်၍။ မံသပေသီတိ၊ သားတစ်ဟူ၍။ မညန္တာ၊ အောက်မေ့ကုန် လျက်။ မိဂါတမာ၊ တောသားမြေခွေးမိုက်တို့သည်။ ပရိဗြုဠာ၊ ဝန်းရံကုန်၏။

ရတ္တိသု၊ ညဉ့်တို့သည်။ ဝိတိဝတ္တာသု၊ မိုးသောက်လတ်ကုန်သော်။ ဒီဝက်ရေ၊ နေသည်။ ဥဂ္ဂတသ္မိံ၊ တက်လတ်သည်ရှိသော်။ ဖုလ္လံ၊ ပွင့်သော။ ကိံသုကံ၊ ပေါက်ပင်ကို။ ဒိသ္မာန၊ မြင်၍။ မိဂါတမာ၊ မြေခွေးမိုက်တို့သည်။ အာသာဆိန္နာယထာ၊ ချင်ခြင်းပြတ်ကုန်သကဲ့သို့။

ဧဝမေဝ၊ ဤမြေခွေးနှင့် အတူ လည်းကောင်း။ တုံဝ ရာဇာ၊ အရှင်မင်းကြီးသည် ။ ဝေဒေဟံ၊ အကျွန်ုပ်တို့ သခင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို။ ပရိဝါရယံ၊ ဝန်းရံ၏။ သိင်္ဂါလာ၊ မြေခွေးတို့သည်။ ကိံသုကံ၊ ပေါက်ပွင့်ကို။ ဒိသ္မာန၊ မြင်၍။ အာသာဆိန္နာ၊ ချင်ခြင်းပြတ်ကုန်သဖြင့်။ ပမိဿန္တိယထာ၊ သွားလေကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ တုဝံ ရာဇာပိ၊ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း။ ဂမိဿတိ၊ သွားတော်မူရလတ္တံ့။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ဥပကာရီမြို့သို့ ဝန်းရံလာသောအကြောင်းကို အရှင်မင်းကြီးနှင့် တူရာပုံဆောင်၍ အကျွန်ုပ်ဆိုအံ့။ နာတော်မူလော့။ အကြင်မြေခွေးအပေါင်းတို့သည် ညဉ့်အခါ၌ လ၏အရောင်ဖြင့် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော ပေါက်ပင်ကိုမြင်လျှင် သားတစ် ဟူသောအမှတ်ရှိလျက် ‘ငါတို့စားရကုန်အံ့’ဟူသော တပ်မက်ခြင်းအာသာဖြင့် ထိုပေါက်ပင်သို့သွား၍ ပေါက်ပင်ရင်း၌ ခြင်းခြင်းနီသောအပွင့်တို့ကို မျှော်ကြည့်ကာ မလိမ္မာသောအလျောက် စောင့်နေဝန်းရံကြကုန်၏။ ထို မလိမ္မာသော မြေခွေးအပေါင်းတို့သည် နံနက်နေအရက် တက်လတ်သဖြင့် ‘သားတစ် မဟုတ်။ ပေါက်ပွင့်တကား’ဟု သိမြင်လေသော် တပ်မက်ခြင်းအာသာပြေ၍ မိမိတို့လိုရာ ပြေးသွားကုန်သကဲ့သို့ ထိုပုံနှင့်အလားတူစွာ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း ဤမြို့၌ ‘ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို ငါတို့ဖမ်းယူအံ့’ဟု ပြင်းစွာသောဒေါသမာန်ဖြင့် ဤဥပကာရီမြို့ကို တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး ဝန်းရံ စောင့်နေတော်မူ၏။ ထိုသို့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်၍ စောင့်နေဝန်းရံတော်မူပါလျက် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ထွက်သွားတော်မူခြင်းကြောင့် ဥပကာရီမြို့ကို လိုအပ်သော ဆန္ဒအာသာ ကင်းသဖြင့် အားလျှော့ခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ စိတ်နှလုံးအလိုမပြည့်ဘဲ မြို့တော်သို့ ပြန်လည် ဝင်သွားတော်မူရလတ္တံ့”ဟု ဆိုတော်မူ၏။

မဟောသေသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတ်မင်းသည် ပြင်းစွာအမျက်ထွက်၍ ‘ဤမဟောသေ သုခမိန်ကား ငါသို့သောမင်းကိုစင်လျက် မကြောက်မရွံ့ ရဲရင့်စွာ ဤသို့သောစကားကို ပြောဆို၍၊ ထိုပြောဆိုတိုင်းပင် သော်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်း ထွက်ပြေးသည် မှန်ရာ၏။ ဤ မဟောသေသုခမိန်သည် အထက်ကလည်း ငါတို့ကို ခါးတွင်ဝတ်သည့်ပုဆိုးကိုမျှ အစိုးမရအောင် အရှက်ခွဲဖူးလေသည်။ ယခုလည်းတစ်ဖန် ငါ၏လက်သို့ ရောက်ပြီးသောရန်သူကို ထွက်ပြေးစေပြန်၏။ ဤသူသည် အကျိုးစီးပွားမဲ့ကိုသာ ပြုသောသူဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ခပ်သိမ်းသောရန်သူတို့၏ အပြစ်ရာဒေဏ်ဟူသမျှကို မဟောသေသုခမိန်မှာ စုပေါင်း၍ ထင်ရှားအောင် ငါ ဖမ်းယူ ကွပ်မျက်အံ့’ဟုကြံပြီလျှင်၊ မိမိစစ်သားတို့ကို အာဏာထားလို၍” ‘ဣမဿ ဟတ္ထေစ ပါဒေစ’အစရှိသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းတို့။ ဤ မဟောသေသုခမိန်သည် ငါ၏လက်သို့ရောက်ပြီးသော ငါ၏ရန်သူ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးကို ယခု လွှတ်ဘိ၏။ ထို ငါ၏ရန်သူ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို လွှတ်သောအပြစ်နှင့်တကွ ဤ မဟောသေသုခမိန်ကို လျင်စွာဖမ်းပြီးလျှင် မဟောသေသုခမိန်၏လက်ခြေတို့ကို လည်းကောင်း၊ နှာသီး နှုတ်ခမ်း တို့ကို လည်းကောင်း ဖြတ်ပိုင်းလှီးပယ်ကြကုန်။ သမင်၊ စိုင်း၊ ဆတ်တို့၏အသားကို ချက်သကဲ့သို့ မဟောသေသုခမိန်၏အသားကိုလည်း ချက်ကြကုန်။ တံစို့ထိုး၍မူလည်း မီးကျိုးစု၌ ကင်ကြကုန်။ နွား၊ ကျွဲ၊ ကျားသစ်၊ သမင်၊ ခြင်္သေ့ရေတို့ကို အရာမကသော တံသင်းပနွက်ရိုက်နှက်၍ ကားကြက်သကဲ့သို့

ဤမဟောသမသုခမိန့်၏ခြေ ၂ ဖက်၊ လက် ၂ ဖက်၊ ဦးခေါင်းတို့ကိုလည်း ပက်လက်ထားလျက် လှံ၊ တံသင်းနက်၍ ကားကြက်လေကုန်" ဟုဆို၏။

တို့စကားကိုကြားလျှင် မဟောသမသုခမိန့်သည် ပြင်းစွာရယ်လျက် 'ဤမင်းကား မိမိမယား၊ သမီး၊ သားအမိတို့ကို နန်းမှချဆောင်၍ မိထိလာပြည်သို့ ငါပို့သောအဖြစ်ကို မိမိမသိလေသောကြောင့် ဤသို့သော စကားကို ဆိုဘိ၏။ စင်စစ် ထိုအကြောင်းကို ဤမင်းမသိလျှင် ငါ့ကို မြားဖြင့်သော်လည်း ပစ်ရာချေ၏။ ယင်းသို့ မပြုမူလည်း မိမိပြုလိုရာ အန္တရာယ်ဖြင့်သော်လည်း ငါ့ကို နှိပ်စက်ရာချေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤမင်းကို ပြင်းစွာသော စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းဖြင့် ပူဆွေးစိုးရိမ်စေလျက် ဤဆင်ဦးကင်းထက်၌ပင်လျှင် တွေဝေမိန်းမော၍ မပြောမဆိုနိုင်ဘဲ ရှိအောင် ပြုအံ့' ဟုကြံပြီးလျှင်၊ 'သစေ မေ ဟတ္ထေစ ပါဒေစ' အစရှိသော ၁၂ ဂါထာတို့ဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ အကယ်၍ အကျွန်ုပ်၏ လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း၊ နှာသီးတို့ကို ဖြတ်ငြားအံ့။ အကျွန်ုပ် သခင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုအကြောင်းကိုကြားသိတော်မူလျှင် အရှင်မင်းကြီး၏ မိဖုရားနန္ဒာဒေဝီ၊ သမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး၊ သားတော် ပဉ္စာလစန္ဒာမင်းသားတို့၏ လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း၊ နှာသီးတို့ကိုဖြတ် လတ္တံ့။ ကျွန်ုပ်ကား ယောက်ျားတို့၏ဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စ ပြီးပြီဖြစ်သောကြောင့် အရှင်မင်းကြီးစီရင်လိုသမျှ စီရင်သော်လည်း ခံဝံ့၏။ ကျွန်ုပ်တစ်ယောက်ကို စီရင်မှားချေက အရှင်မင်းကြီး ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော သား၊ သမီး၊ မယား၊ ဤ ၃ ယောက်တို့ကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးစီရင်သဖြင့် ၃ ယောက်စလုံး ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်လတ္တံ့။

"အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်၏အသားကို သမင်၊ စိုင်း၊ ဆတ်သားကဲ့သို့ အကယ်၍ ချက်ငြားအံ့။ တံစိုးထိုး၍မူလည်း အကယ်၍ ကင်ငြားအံ့။ အရှင်မင်းကြီး၏မိဖုရားကြီး နန္ဒာဒေဝီ၊ သမီးတော်ပဉ္စာလစန္ဒီ၊ သားတော်ပဉ္စာလစန္ဒာတို့ကိုလည်း အကျွန်ုပ်တို့သခင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ချက်ကင်ခြင်းကို ပြုတော်မူလတ္တံ့။ အကျွန်ုပ်ကို အကယ်၍ လှံ၊ တံသင်းတို့ဖြင့် ကားကြက်ငြားအံ့။ ကျွန်ုပ်တစ်ယောက်ကို ကားကြက်မှားချေသောကြောင့် အရှင်မင်းကြီး၏ သား၊ သမီး၊ မယားတို့ကိုလည်း တံသင်းနက်၍ ကားကြက်လတ္တံ့။

"အရှင်မင်းကြီး။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးကို အစိုးရတော်မူသော အကျွန်ုပ်တို့သခင် အရှင်မင်းကြီးအား ဆိတ်ကွယ်ရာ ၂ ယောက်ချင်းနေလျက် 'အရှင်မင်းကြီး။ ဤ ဥပကာရီမြို့ထဲ၌ စုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းအဖမ်းကို အကျွန်ုပ်ခံ၍ ထိုစုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် အကျွန်ုပ်၏ လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း၊ နှာသီးတို့ကိုဖြတ်စေခြင်း၊ ချက်၊ ကင်၊ ဖုတ်ကြော်စေခြင်း၊ လှံ တံသင်းနက်၍ ကားကြက်စေခြင်းတို့ကို မသေမရှင် ပြုစီရင်ပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ အကျွန်ုပ်ကို စုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်း ပြုစီရင်ပြီဟု ကြားတော်မူသောအခါ စုဋ္ဌနီဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ မိဖုရား နန္ဒာဒေဝီ၊ သမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒီ၊ သားတော် ပဉ္စာလစန္ဒာ၊ ဤမင်း ၃ ယောက်တို့ကိုလည်း လက်၊ ခြေ၊ နှာသီးတို့ကိုဖြတ်၍ မသေမရှင် ထားခြင်း၊ အသားကို အတစ်အတုံးလှီး၍ ချက်၊ ကင်၊ ဖုတ်ကြော်ခြင်း၊ လှံ၊ တံသင်းနက်၍ ကားကြက်ခြင်းတို့ဖြင့် ကွပ်မျက်စီရင်တော်မူပါလေ' ဟု မှာထားလျှောက်ဆိုလိုက်ပြီ။

"အရှင်မင်းကြီး။ သားရေနယ်သမားတို့သည် နူးညံ့ပျောင်းပျော့စေအပ်သော သားရေနယ်ကို အထပ် ၁၀၀ ထပ်၍ မိမိတို့ ဓား၊ ဆောက် တန်ဆာဖြင့် ချပ်ကာဝတ်လုံကို စီရင်ကုန်၏။ ထိုအထပ် ၁၀၀ ရှိသော သားရေချပ်ကာကို ဝတ်ကုန်သောသူရဲသားတို့အား အရာမကသော မြားလက်နက်တို့သည် ကျရောက်လာတုံ သော်လည်း ထိုဝတ်လုံချပ်ကာသာလျှင် ကာဆီးသည်ဖြစ်၍ သူရဲတို့၏ကိုယ်သို့ မြားသွား မရောက်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အကျွန်ုပ် သည်လည်း အရှင်ဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏ဆင်းရဲကို ပယ်လျက် ချမ်းသာကိုဆောင်အပ်

လေပြီ။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း အထပ် ၁၀၀ စီရင်အပ်သော ဝတ်လုံချပ်ကာကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းသော ဘေးရန်ဆင်းရဲကို ကျွန်ုပ် ဆီးကာခံဝန် ဆောင်ရွက်သဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသောဆင်းရဲကို တွေ့ကြိမ်ရမည်ထား၍ နားမျှမကြားရဘဲ ချမ်းသာစွာ အလိုတော်ပြည့်ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ" ဟုဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် 'ဤသူကြွယ်သားကား ငါ ဖမ်းယူစီရင်အံ့သော အခြင်းအရာကိုပြု၍ ကြိမ်းမောင်းလျှင် မိမိသေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍ ကြီးစွာသော ရွှေနန်းကျက်သရေတိုက်၌ များစွာသောအစောင့်အရှောက်တို့နှင့် ထားခဲ့အပ်သော ငါ၏မိဖုရား၊ သား၊ သမီးတို့ကိုလည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး စီရင်လတ္တံ့ဟု ငါ၏နှုတ်ယောင်ကိုလိုက်၍သာလျှင် ဆိုမှားဆိုချွတ် မြည်တမ်းခြင်းကိုပြု၏။ ငါ၏မိဖုရား၊ သား၊ သမီးတို့အား များစွာသောအစောင့်အရှောက်နှင့် သူတစ်ပါးနှောင့်ယှက်၍ မဖြစ်နိုင်ရာသောအကြောင်းကိုကား သူကြွယ်သား မသိလေ' ဟု ကြံလျက် ဘုရားလောင်း၏စကားကို မယုံမကြည်နေလေ၏။

မဟောသဓသုခမိန်သည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကား 'ငါဆိုသောစကားကို သေအံ့သည်မှကြောက်၍သာ မြည်တမ်းသည်ဟု မယုံမကြည် ထင်မှတ်ဘိ၏။ ထိုမင်းအား မိမိနန်း၌ သား၊ မယား မရှိသောအဖြစ်ကို သိစေဦးအံ့' ဟု ကြံပြီးလျှင် 'ဣဃံ ပဿ မဟာရာဇ' အစရှိသောဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်စကားကို ယုံတော်မမူလျှင် ယခုပင်သွား၍ မင်းကြီးနန်းတော်မှာ ကြည့်စေလော့။ တစ်ပြင်ကဲ့သို့ခြောက်ကပ်စွာသော နန်းတော်ရင်ပြင်ကို မြင်ရလတ္တံ့။ အကျွန်ုပ်သည် ယမန်နေ့ည၌ကပင် သူရဲကောင်းတို့ကိုစေလွှတ်လိုက်၍ အရှင်မင်းကြီး၏အမိ စလာကဒေဝီ၊ မယား နန္ဒာဒေဝီ၊ သမီး ပဉ္စာလစန္ဒီ၊ သား ပဉ္စာစန္ဒာ၊ ဤမင်း ၄ ယောက်တို့ကို နန်းတော်အထက်ဆင့် ကျက်သရေတိုက်မှချလျက် ဥမင်ကွေ့ခရီးဖြင့် ဆောင်ယူစေပြီးလျှင် ဥမင်ကြီးတံခါးဖြင့်ထုတ်ယူ၍ အကျွန်ုပ်သခင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ပေးအပ်လိုက်ပြီးပြီ။ အကျွန်ုပ်စကားကို မယုံလျှင် ကြည့်တော်မူစေဦးတော့" ဟုဆို၏။

မဟောသဓသုခမိန်စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် 'ဤသူကြွယ်သားကားသည် အလွန် ပညာလည်း ရှိ၏။ ယခုလည်း ယုံကြည်လောက်အောင်ပင် ဆိုမိသောစကား မချွတ်မြဲမြဲစွာပင် ဆို၏။ ည၌ကလည်း ဂင်္ဂါမြစ်နားတွင် နန္ဒာဒေဝီ၏အသံကဲ့သို့ ငါကြားမိ၏။ ဤ မဟောသဓသုခမိန်သည် ဥပါယ်တံမျဉ် အကြံအစည်၌လည်း လိမ္မာလှသောသူ ဖြစ်သောကြောင့် မိမိဆိုတိုင်းပင် မှန်မည်ကိုလည်း မသိနိုင်' ဟုကြံလျက် ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်သော်လည်း မစိုးရိမ်ယောင်ကဲ့သို့ သတိဆောင်ပြီးလျှင် ယုံမှတ်အပ်သော အမတ်တစ်ယောက်ကိုခေါ်၍ နန်းတော်သို့စေလွှတ်အံ့သောငှာ 'ဣဃံ အန္တေပုရမယံ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အချင်း။ ယခုပင် ငါ၏နန်းတော်သို့ သွား၍ကြည့်ရှုချေ။ သူကြွယ်သား၏စကား မှန်၊ မမှန်ကို သိရကုန်အံ့" ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။

ထိုအမတ်သည်လည်း 'ကောင်းပြီ' ဝန်ခံလျက် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏နန်းတော်သို့ သွား၍ ကြည့်ရှုစုံစမ်းသော် နန်းတော်တံခါး ပွင့်လျက်ရှိသည်ကိုလည်း မြင်လေ၏။

နန်းတွင်းသို့ရောက်လျှင် တစ်ယောက်သောလူသံကိုမျှ မကြားသောကြောင့် လှည့်လည်ကြည့်ရှုလတ်သော် ခံတွင်းကိုပိတ်ဆိုလျက် တုပ်နှောင်၍ ဆင်စွယ်ကောက် စသည်တို့၌ တွဲလွဲဆွဲထားခဲ့သဖြင့် ဆင်းရဲစွာနေရကုန်သော နန်းတော်အစောင့်အရှောက်လူ၊ နန်းတွင်းသူ ကိုယ်လုပ်မောင်းမ စသည်တို့ကို မြင်လေ၏။

နန်းတော်၌ရှိသော အိုးခွက်စသည်တို့ကို ရိုက်ခွဲ၍ ဖရိုဖရဲ ကြံဖြန့်သွန်မှောက်ခဲ့သော စားဖွယ်သောက်ဖွယ် တို့ကိုလည်း မြင်လေ၏။ ရွှေတိုက်၊ ငွေတိုက်တို့ကို ကြည့်လျှင်လည်း တံခါးပွင့်လျက် ရွှေငွေရတနာ အနေအထား ပျက်စီးယိုယွင်းသည်ကိုလည်း မြင်လေ၏။

မင်း၊ မိဖုရား၊ သား၊ သမီးတို့၏နေရာ ကျက်သရေတံခါးအားလုံးလည်း ပွင့်လျက်ရှိသောကြောင့် ထိုတံခါးတို့ဖြင့်ဝင်၍ ကျက်သရေတိုက်တို့ကို ရှုကြည့်လျှင်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်သာသူမျှ မရှိ။ မြစ်နား၌ တံငါတို့စွန့်ပစ် သွားလေပြီးသော တံငါတံကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သူကောင်ပစ်စွန့်ရာ သုသာန်တစ်ပြင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တဖြုတ်ဖြုတ်တအာ အာပျံကာနားကာနေကုန်သော ကျီးအပေါင်းတို့ကိုသာ မြင်လေ၏။

ထိုအမတ်သည် ဆင်စွယ်ကောက်၌တုတ်နှောင်၍ ဆွဲလျက်နေရကုန်သောသူတို့ကို အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ပြီးလျှင် ဖြစ်လေသောအခြင်းအရာကို မေးမြန်းပြီးမှ တစ်ဖန်မင်းကြီးရှိရာ စစ်မြေအရပ်သို့သွား၍ ထိုအကြောင်းကို အကုန်အစင်ပြန်ကြားလို၍ ‘ဧဝ မေတ် မဟာရာဇ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်လျှောက်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သူကြွယ်သား မဟောသမဆိုတိုင်းပင် မှန်ချေသည်။ အရှင်မင်းကြီးစံတော်မူရာ နန်းတော်သည် ဆိတ်ဆိတ်ညည်ည လူသံမကြား ဖြစ်ခဲ့၏။ တံငါတို့စွန့်သွားလေပြီးသော ဂင်္ဂါမြစ်နား၌ တံငါရွာကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သုသာန်တစ်ပြင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ကျီးအပေါင်းတို့နေရာသာ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” ဟု လျှောက်ကြား၏။

စူဠနိဗ္ဗာန်ဟောတော်မူသည့် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ချစ်နှစ်လိုစွာသော မယား၊ သား၊ သမီး၊ အမိတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပြင်းစွာ ပူဆွေးစိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်သောကိုယ်၊ စိတ်ရှိလျက် ‘ဤသူ ကြွယ်သားကိုမှီ၍ ဤသို့သော ဆင်းရဲကို ငါကြုံရ၏’ ဟု လှံတံခတ်မိသော မြွေဟောက်ကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းအား ပြင်းစွာအမျက်ထွက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း စူဠနိဗ္ဗာန်ဟောတော်မူသည့် အမျက်ထွက်ကြောင်းကိုသိ၍ ‘ဤမင်းကား စစ်သည်မိုလ်ပါ အခြံအရံ ကြီးမားမြင့်မြတ်သောမင်း ဖြစ်ချေသည်။ အကယ်၍ အမျက်ရန်ငြိုး ဖုံးလွှမ်းသဖြင့် ငါ၏သားမယားပင် သေ၍ကုန်သော်လည်း ကုန်စေ။ ဤမဟောသမသုခမိန်ကို မနိပ်စက်ဘဲ အဘယ့်ကြောင့် နေရအံ့နည်းဟု မင်းမာန်ပေါက်ချေသော် ငါ့အား အခွင့်မပြေရှိတော့မည်။

‘ထို့ကြောင့် ငါကြံမိသည်ကား ဤမင်းသည် ရှေးက မမြင်ဖူးသကဲ့သို့ထင်အောင် နန္ဒာဒေဝီ၏ အရောင်အဆင်း တင့်တယ်ခြင်းကို ချီးမွမ်းအံ့။ ထို ချီးမွမ်းစကားကိုကြားလျှင် ဤမင်းသည် နန္ဒာဒေဝီကိုသာ အဖန်တလဲလဲအောက်မေ့သဖြင့် ‘ဤမဟောသမသုခမိန်ကို အကယ်၍ ငါသတ်ချေအံ့။ ဤသို့သောမိန်းမရတနာ မိဖုရားကြီး နန္ဒာဒေဝီကို မရလတ္တံ့ဟု မိမိမယား၌ချစ်ခြင်းဖြင့် ငါ့ကိုလည်း မညှဉ်းဆဲလတ္တံ့’ ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ မိမိနန်းတော် လေသာပြတင်းဝ၌ရပ်လျက် နိစ္စာသောကမ္မလာထည်ကိုခြုံသဖြင့် ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော လက်ရုံးတစ်ဘက်ကိုထုတ်၍ နန္ဒာဒေဝီမိဖုရား ထွက်သွားလေသောခရီးကို လက်ညှိုးညွှန်ပြကာ ထောမနာလို၍^{၁၃} ‘ဣတော ဂတော မဟာရာဇ’အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ခပ်သိမ်းသောမိန်းမမြတ်တို့၏ အင်္ဂါလက္ခဏာတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ အရာမထင် ရွှေစင်ပြားကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်သောကိုယ်အင်္ဂါနိမိတ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် ကျက်စားအံ့သောငှာထွက်သွားသော ဟင်္သာငယ်၏အသံကဲ့သို့ ငယ်မူငယ်ရာ သာယာချိုအေးသောအသံကိုဆိုတတ်သော နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားသည်

ဤဥမင်တံခါးဝမှ ဤခရီးဖြင့် မိထိလာပြည်သို့ ယခုသွားလေပြီ။ အရှင်မင်းကြီး။ အကြံ၊ အဆု၊ မည်း၊ ဖြူ၊ နီမ့်၊ မြင့်အားဖြင့် အပြစ် ၆ ပါးကင်းလျက် ဇေယျရာဇ်ရွှေစင်ပြားကို ပိုးချည်မျှင်ဖြင့်ယှက်တင်၍ စီကပ်အပ်သော ရွှေထဘီ၊ ရွှေတဘက်၊ ဘယက်တန်ဆာ၊ ရတနာခါးကြိုးတို့ကို ဝတ်ဆင်၍ ဥမင်တံခါးဝမှ ဤခရီးဖြင့် လျှပ်စစ်နွယ်တက်သကဲ့သို့ တလက်လက်ထွက်သွားလေပြီ။

“အရှင်မင်းကြီး။ ထိုနန္ဒာဒေဝီမင်းသမီးသည် ရှုချင်ဖွယ်နိမိတ်သော လက်ဖဝါး၊ ခြေဖဝါးလည်းရှိ၏။ ကျီးအာသီးမှည့်အဆင်းကဲ့သို့ ပြကတေအားဖြင့် နိမိတ်သော နှုတ်ခမ်းလည်းရှိ၏။ ခိုမျက်စိကဲ့သို့ မျက်လုံးနား၌ ရစ်၍မထင်မရှား နီရောင်၊ ညိုရောင်ပြေးသော အရေးဖြင့်လည်း အလွန်တင့်တယ်၏။ မွေး၍တစ်လရှိသော သမင်မငယ်၏ မျက်လုံးကဲ့သို့ ရှုမဆုံးတင့်တယ်သော မျက်စိလည်း ရှိ၏။ မိမိလက်ဖြင့် လုံးပတ် ၂ ထွာခန့် သာရှိသည်ဖြစ်၍ ပြေပြစ်နုနယ်ငယ်သော ခါးလည်း ရှိ၏။ ရွှေပွတ်တိုင်ကဲ့သို့ သွယ်သင်ကျော့ရှင်းသော ကိုယ်သဏ္ဌာန်လည်းရှိ၏။ တောင်၊မြောင်၊ချောက်ကြားတို့၌ ဝါးပင်ငယ်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မျှစ်ငယ်ကဲ့သို့ မထင်မရှားသောမွေးနုတို့ဖြင့် ရှုချင်ဖွယ်သောကိုယ်သဏ္ဌာန်လည်း ရှိ၏။ နူးညံ့ဖွံ့ထွား ပြေပြစ်စွာရှိသော ဆင်နာမောင်းကဲ့သို့ နှစ်လို့ဖွယ်သော ဥရုလက္ခဏာ” နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

တစ်ထွာခန့်လောက်သော ရွှေစင်ပြားပေါ်၌ တစ်စပ်တည်းစီ၍ တင်ထားအပ်သော ရွှေတည်သီးအစုကဲ့သို့ အကြားမရှိ အချင်းချင်းထိလျက် ဖွံ့အိည့်ထွားသော ရင်သားရင်အုံအစုံသော ထနဝဏ္ဏလက္ခဏာနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ တောင်လျဉ်၊ တောင်ဝှမ်း၊ တောင်ခါးပန်းစသည်တို့၌ မွေး၍ တစ်လမြောက်ပြီးသော ကျားမငယ်ကဲ့သို့ စံပယ်တင့်တယ်သော ကိုယ်သဏ္ဌာန်လည်းရှိ၏။ မလိမ်းမပြီးဘဲ မည်းနက်သောအရောင်ဖြင့် သန့်ရှင်းသေးသွယ်စွာ ဖြန့်၍ချသည်ရှိသော် တစ်လံကျော် ခန့်လောက် အောက်သို့သွားလျက် သားလှီးဓားကဲ့သို့ အဖျားကော့ရရောတက်သော ဆံပင်၏ကောင်းခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

၁၅ နှစ်ရောက်သစ်သော အခါကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာသောအရွယ်၏ ကောင်းခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

ရွှေတကျစ်နွယ်ကို ဘယ်ညာတောင်မြောက်က လာရောက်၍ လေညှင်းထိလျှင် တအိအိတယိမ်းယိမ်း တိမ်းနွဲ့သကဲ့သို့ နုထွတ်နွဲ့နောင်းညံ့ပျောင်းစွာ ကောင်းမြတ်သောအရိုး၏ တင့်တယ်ခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

ကောင်းမျိုး ၅ သွယ် တင့်တယ်စွာသောကိုယ်သဏ္ဌာန်တွင် မျက်မြတ်ရတနာမျိုး ၉ ဖြာတို့ဖြင့် စီခြယ်အပ်သော ရွှေထဘီ၊ ရွှေတဘက်၊ ရွှေခါးရန်းကြိုးတန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်ပြန်သောအခါ ကိုယ်အသွေးအရောင် ရတနာရောင် ၂ ပါးပေါင်း၍ ဆောင်းလရာသီ၌ တညီတည်းတောက်လောင်သော မီးရှူးရောင်ကဲ့သို့ တပြောင်ပြောင် တလက်လက် တင့်တယ်၏။

ထိုသို့ မိန်းမရတနာတို့၏ လက္ခဏာကောင်းဟူသမျှ စုပေါင်းရာ နန္ဒာဒေဝီ အမည်ရှိသော တောင်နန်းရှင် မသည် ဤဥမင်တံခါးဝမှထွက်၍ ဤခရီးဖြင့် သွားလေပြီ။ “ဟု မင်းကြီးစိတ်ကို ယိုဖိတ်ညွတ်နူးအောင် ထူးကြောင်း၊ မြတ်ကြောင်းနှင့် နန္ဒာဒေဝီကိုချီးမွမ်း၍ သွားလမ်းခရီးကို ညွှန်ကြားလျက်ပြောဆိုလေ၏။

[ဤအရာ၌ မဟောသဒ္ဓါသုခမိန်သည် ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ အကျိုးအပြစ် ၂ ပါးကိုသိမြင်တတ်သော သုခမိန် ဖြစ်လျက် အရှင်တစ်ပါးရှိလေပြီးသော မိန်းမကို မိမိ ချစ်ခင်နှစ်သက်သံစကားနှင့် ချီးမွမ်းရာအံ့လော

ဟူငြားအံ့။ အတ္တနံ အနုရက္ခတ္ထံဟူသော အကျိုးတဒတ္တသမ္ပဒါနံပါဌ်နှင့်အညီ ကိုယ်တော်၏အသက်ကို ရှင်စေခြင်းအကျိုးငှာ တပ်မက်သောစိတ် မရှိသော်လည်း ချီးမွမ်းတော်မူရသတည်း။ ဤသို့ မဟောသမသုခမိန့် ဖြစ်တော်မူသောဘဝ၌ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ယှဉ်၍ ချီးမွမ်းဖူးသောစကားကိုလည်း အကြောင်းဆိုက်သဖြင့် ကျွတ်ထိုက်သောဝေနေယျ^{၂၁}တို့၏ အလိုသို့လိုက်၍ သဗ္ဗညုတအထွတ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်လျှင် ဟောတော်ပြန်ရသတည်း။]

နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကို ချီးမွမ်း၍ဆိုသော ဘုရားလောင်း၏စကားကိုကြားလည်း စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် နန္ဒာဒေဝီကို ရှေးက မမြင်ဖူးသကဲ့သို့ အထူးသဖြင့် ချစ်ခင်ခြင်းဖြစ်လေ၏။ မဟောသမသုခမိန့်သည် နန္ဒာဒေဝီအား ထိုသို့ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း ချစ်ခင်ခြင်း ပြင်းစွာရှိသောအဖြစ်ကို သိသဖြင့် မင်းကြီးစိတ်ကို မိမိသို့ ညွှတ်စေခြင်းငှာ ‘နန္ဒာယ နန မရ ဣန’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့ အရွယ်အဆင်းအားဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ အတုမရှိသော နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကို စဉ်လျက် သေစေချင်တော်မူသလော။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ အတုမရှိသော သုခမိန့်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏စီးပွားတော်ကို ဆောင်သဖြင့် ယခု အလိုတော်ပြည့်လေပြီ။ အရှင်မင်းကြီး၏စီးပွားတော်ကိုမူကား မဆောင်ရသေးဖြစ်သောကြောင့် မသေထိုက်။ စင်စစ် အကျွန်ုပ်ကို အရှင်မင်းကြီး ဖမ်းယူကွပ်မျက်တော်မူလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း နန္ဒာဒေဝီကို မချွတ်လျှင် ကွပ်မျက်လတ္တံ့။”

“အကျွန်ုပ်မူကား အရှင်မင်းကြီးကွပ်မျက်၍ပင် သေရသော်လည်း အရှင်အလိုတော် ပြည့်ပြီဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးယုတ်လျော့ခြင်း မရှိ။ အကျွန်ုပ်ကိုသတ်သဖြင့် နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားဆုံးခဲ့သော် အရှင်မင်းကြီး၌ အကျိုး ယုတ်လျော့ခြင်း မဖြစ်ပြီလော။ ရာဇပလ္လင် ဥကင်ထီးဖြူအောက်၌ အတူတကွ အဘိသိက်သွန်းခံ၍ စိုးစံတော်မူဖက်ဖြစ်သော ဤသို့သော မိန်းမရတနာ နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ယမမင်းလက်သို့ ရောက်သကဲ့သို့ ကြီးစွာသောပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် အရှင်မင်းကြီးအား ဧကရာဇ်မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားရသည်ဟူ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော့မည်နည်း”ဟုဆို၏။

[ဤသို့သောဂါထာဖြင့် ဘုရားလောင်းသည် နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းတော်မူ၏။ စလောကဒေဝီ၊ ပဉ္စာလစန္ဒီ၊ပဉ္စလစန္ဒာ မင်းသားတို့သည်လည်း စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏ ချစ်နှစ်လိုအပ်သော အမဲ၊ သမီး၊ သားကြီးပင် ဖြစ်ကြပါလျက် ထိုသူတို့နှင့် လျော်သောဂုဏ်ကိုချီးမွမ်း၍ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုတော်မမူသနည်းဟူငြားအံ့။

[သတ္တာဟိပိယ ဘရိယာ ဝိယသေသေသု န အာလယံ ကရောန္တိအစရှိသော ပါဌ်နှင့်အညီ ကိလေသာမကုန်သေးသောသတ္တဝါတို့၏ သဘောသည် မိမိချစ်ခင်ကြင်နာအပ်သော မယားကိုသာ ကပ်ငြိစုံမက်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ မယားမှတစ်ပါးသော သား၊သမီး၊အမိ၊အဘတို့ကို ကပ်ငြိစုံမက်ခြင်း မဖြစ်။

[ထို့နောက် နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းပြောဆိုတော်မူဘိ၏။ သား၊သမီးတို့ကိုမူကား အမိဖြစ်သော နန္ဒာဒေဝီကို အောက်မေ့သဖြင့် သား၊သမီးဖြစ်သော ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး၊ ပဉ္စာလစန္ဒာမင်းသား တို့ကိုလည်း အောက်မေ့လတ္တံ့ဟု ရည်မှတ်သဖြင့် သား၊သမီးတို့ဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်၍ မဆိုသတည်း။ စလောက ဒေဝီကိုမူကား အရွယ်လွန်ပြီဖြစ်သောကြောင့် မချီးမွမ်းသတည်း။]

ဤသို့ဘုရားလောင်းသည် ဉာဏ်တော်ဖြင့်စိမ့်၍ အသံချိုအေးစွာဖြင့် နန္ဒာဒေဝီဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းပြောဆို လေသော် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် မိမိရှေ့၌ ရပ်လာဘိသကဲ့သို့ နန္ဒာဒေဝီမိဖုရား၏အသွင်အပြင်ကိုသာလျှင်

စိတ်တွင် တရေးရေးထင်သဖြင့် ‘ငါ၏မိဖုရားကြီး နန္ဒာဒေဝီကို ငါ့အား မဟောသခေသုခမိန့်မှတစ်ပါး ဆောင်ယူ၍ ပေးနိုင်သောသူမည်သည် မရှိရာချေ’ဟုကြံလျက် ဆင်ကျောက်ကုန်းပေါ်၌ မှိုင်ယောင်ကာနေလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ‘စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကား ယခု မယားကိုမှီ၍ ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်းရှိသဖြင့် ငါ့အား စဉ်းငယ် အမျက်ပြေပြီ’ဟု သိပြီးလျှင်၊ ‘မင်းကြီးအား သက်သာရာကို ငါပေးအပ်သည်’ဟုကြံ၍၊ “အရှင်မင်းကြီး။ မယ်တော်၊ သားတော်နှင့်တကွ နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးကို အရှင်မင်းကြီးထံသို့ ရောက်စေခြင်း၌ အကျွန်ုပ်မှတစ်ပါး စွမ်းနိုင်သောသူမည်သည် မရှိ။ မိထိလာပြည်သို့ အကျွန်ုပ် သွားရပါလျှင် ထိုမင်း ၃ပါးတို့ကို ဤပြည်သို့ရောက်စီမံမည်။ စိုးရိမ်တော်မမူပါနှင့်”ဟု နှစ်သိမ့်စေ၏။

ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် ဤသို့ကြံ၏။

‘ငါသည် ၁၈ ခေါ်ဘဏိလောက်သောစစ်သည် ဗိုလ်ခြေများစွာနှင့် ဥပကာရီမြို့ကို အထပ်ထပ် ဝန်းရံစေ၍ တိုက်ဖျက်နင်းနယ်အံ့သောငှာ လုံ့လကြီးစွာပြုလျက်လည်း ဤမဟောသခေသုခမိန့်သည် မိမိစစ်သည်အနည်းငယ်မျှနှင့် ဤမြို့ကိုလည်း လုံခြုံအောင် စီးနင်းစောင့်ရှောက်နိုင်၏။’

‘ကိုယ်ရံ၊ သင်းပင်း ဝင်းအစောင့်အရှောက်နှင့် လုံခြုံစွာ နန်းတော်ကျက်သရေတိုက်၌ထားခဲ့သော ငါ၏မိဖုရား၊ သား၊ သမီး၊ မယ်တော်တို့ကိုလည်း နတ်၊ နဂါး၊ ဂဠုန်တို့တန်ခိုးဖြင့် ဆောင်ယူလေသကဲ့သို့ အသူတစ်ယောက်မျှ မသိစေရဘဲ ယူဆောင်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ပေးနိုင်လေ၏။ ထို ငါ၏ သားမယားတို့ကို ယူဆောင်၍ များစွာသောအခြံအရံဗိုလ်ခြေနှင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး ထွက်သွားသည်ကိုလည်း များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေနှင့် ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းရံစောင့်နေကုန်သော ငါတို့ကိုလည်း တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မသိရအောင် စီရင်နိုင်လေ၏။ ထိုသို့ ခက်ခဲစွာသောအရာများကို စီရင်နိုင်ခြင်းသည် မဟောသခေသုခမိန့်၌ ပြကတေ့သော ပညာစွမ်းပင် ဟုတ်မည်မထင်။ နတ်တို့၏မာယာကိုပင်လည်း တတ်သည်ဖြစ်ရာ၏။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ သူတစ်ပါးတို့မျက်စိကို မှောက်မှားစေတတ်သော မျက်လှည့်၊ မျက်ကာ၊ ဂါထာ^၁၊ ဝိဇ္ဇာဓိရ်^၂၊ လိုရာပြီးရေး ပြီးဆေး၊ မန္တရားအတတ်ကိုသော်လည်း တတ်သည်ဖြစ်ရာ၏’ဟု ကြံပြီးလျှင် ထိုအကြောင်းကိုသိလိုသောကြောင့် ‘ဒိဗ္ဗ အဓိယသေ မာယံ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟောသခေသုခမိန့်။ သင်သည် ငါ၏လက်တွင်းသို့ရောက်ပြီးသော ငါ၏ရန်သူ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို လွှတ်စေ၏။ ထိုသို့လွှတ်စေရာ၌ သင်သည် နတ်တို့မာယာကိုတည်း တတ်သလော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ သူတစ်ပါးတို့မျက်စိကို မှောက်မှားစေတတ်သော ဂါထာ၊ ဝိဇ္ဇာဓိရ်၊ လိုရာပြီးရေး ဆေး၊ မန္တရားစသော စက္ခုမောဟန အတတ်စသည်ကိုတည်း တတ်သလော”ဟု မေး၏။

မဟောသခေသုခမိန့်သည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းစကားကိုကြားလျှင် ထိုအကြောင်းကိုကြားလို၍ ‘အဓိယန္တိ မဟာရာဇေ’အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြံအစည်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ပညာရှိတို့သဘောသည် ထို ဒိဗ္ဗမာယာ အတတ်၊ စက္ခုမောဟန အတတ်တို့ကို ကြံကာမျှသော် လည်းကောင်း၊ ကြားကာ၊ မြင်ကာမျှသော် လည်းကောင်း၊ သင်ကြားလေ့ကျက်သဖြင့် သော်လည်းကောင်း တတ်မြောက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုပညာရှိတို့သည် ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဘေးအရေးအခွင့်ရှိလတ်သော် မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် ကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ အပေါင်းအဖော်ကို လည်းကောင်း တစ်ဘက်ရန်သူတို့ အကြံမရမီပင် ရှောင်တခင်လွှတ်မြှောက်အောင် ဆောင်ရွက် နိုင်ကုန်မြဲဖြစ်သည်။”

“ယခုရောက်သော အရေးဘေးရန်မှာမူကား ထိုသို့သောအတတ်ပညာဖြင့် အကျွန်ုပ်မပြု။ အမှုနှင့် လျော်သည်ကို မြော်ဆထောက်ထား၍ မင်း ၂ ပါးတို့၏မေတ္တာတော် ၂ သွယ် ၂ ကုံးကို တစ်လုံးတည်းမြဲမြံစွာ ဆက်စပ်နှောင်ချည်လိုသောကြောင့် ကိုယ်ကိုင်အပင်ပန်းခံ၍ ကြံစီရင်လျက် ဥမင်မြို့နန်း တည်လုပ်ပြီးမှ အကျွန်ုပ်အခြံအရံ ရွှေဖော် သူရဲကောင်းလုလင်ပျိုတို့ကို ထိုဥမင်ကွေ့ခရီးဖြင့် စေခန့်၍ တောင်နန်းရှင် မိဖုရား၊ သားတော်၊ မယ်တော်၊ သမီးတော် မင်း ၄ ပါးတို့ကို ဆောင်ယူခဲ့စေပြီးလျှင် ဥမင်ကြီးတံခါးဝဖြင့် ထုတ်၍ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား သမီးတော်နှင့် မင်း ၃ ပါးကို ဆောင်သွားပါစေသည်”ဟုဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် ညွတ်နူးသောနှလုံး ရှိသည်ဖြစ်၍ ‘ဤမဟောသမ သုခမိန်သည် ဥမင်ခရီးဖြင့် ဆောင်စေသည်ဟူသော ထိုဥမင် အဘယ်သို့ဖြစ်လေသည်မသိ’ဟု ထိုဥမင်ကိုမြင်ချင်၊ ကြည့်ချင်၊ ရှုမျှော်ချင်သော ဆန္ဒအာသာကြောင့် မျက်နှာနေထူးကြောင်းကို ဘုရားလောင်း သိလေသော် ‘ဤစူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကား ငါစီရင်အပ်သော ဥမင်ကို ကြည့်ချင်သောဆန္ဒ ရှိ၏။ ယခုပင် ငါပြအံ့’ဟုကြံပြီးလျှင် ‘ဣဃံ ပဿ မဟာရာဇ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်စီရင်အပ်သော ဥမင်သည် တံခါးမ ၈၀၊ တံခါးငယ် ရောင်လင်းပြတင်းပေါက် ၆၄ ဆူတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ အရာမကသော တိုက်ခန်းတို့ဖြင့်လည်း တင့်တယ်၏အရာမကသော ဆီမီးရောင်တို့ ဖြင့်လည်း တစ်ပြိုင်နက်လင်း၏။ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည် ဗိုလ်ပါတို့နှင့် စစ်ချီဟန် ရုပ်စီး ရုပ်ဆင့် အနေအထားသင့်အောင် ပန်းချီဆေးရေးမှုတို့ဖြင့်လည်း သုခဗျာနတ်၏သဘင်ကဲ့သို့ ရှုချင်ဖွယ် ဆန်းကြယ်၏။ ထို အဆန်းအကြယ် တင့်တယ်စွာသောဥမင်ကို အရှင်မင်းကြီး ရှုကြည့်တော်မူလိုလျှင် အကျွန်ုပ် ဤမြို့တံခါးကို ဖွင့်လှစ်ပါမည်။ လက်နက်ကိုချ၍သာ ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့်တကွ ဝင်တော်မူခဲ့ပါတော့”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် ‘မဟောသမသုခမိန်နှင့် အဆွေခင်ပွန်းပြုမှ ငါ၏မိဖုရားကို ရချေအံ့’ဟူသောစိတ်စွဲဖြင့် “သုခမိန်။ ကောင်းပြီ။ ဥမင်ကိုရှုကြည့်အံ့။ မြို့တံခါးကို ဖွင့်လော့”ဟု ဆိုလျှင်၊ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း မြို့တံခါးကို ဖွင့်စေ၏။ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည်လည်း ဆင်ထက်မှ ဆင်းသက်၍ လက်နက်များကိုချထားခဲ့ပြီးသော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့နှင့် တကွ ဥပကာရိမြို့သို့ ဝင်လေ၏။

မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း နန်းပြာသာဒ်ထက်မှ ဆင်းသက်၍ ခရီးဦးကြိုဆိုလျက် ထိုထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းနှင့်တကွ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကိုပင့်ဆောင်၍ မိမိသာလျှင် ခရီးညွှန်ပြလျက် ဥမင်တံခါးသို့ ဝင်လေ၏။ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် သုခဗျာနတ်သဘင်ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်အပ်သော ဥမင်ကိုမြင်လေသော် ဘုရားလောင်း၏ ဂုဏ်ကိုချီးမွမ်းလို၍ ‘လာဘာငတ ဝိဒေဟာနံ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဟောသမသုခမိန်။ အကြင် တိုင်း၊ နိုင်ငံ၊ မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်တို့၌ သင်သို့သော ပညာရှိသုခမိန်သည် ရှိ၏။ ထို သင်သို့သောသုခမိန် ရှိရာအရပ်၌နေရကုန်သော တိုင်းနိုင်ငံသားတို့သည် ပတိဂူပ အရပ်ကို ရတော်လေစွ။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းသားတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း သင်သို့သောသုခမိန်နှင့် အတူတကွနေရခြင်းကို ရတော်လေစွ ”ဟု ချီးမွမ်း၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏နောက်၌ အစဉ်သဖြင့်လိုက်လျက် ‘ဤတိုက်ခန်းကား ဤမည်သောမင်း၏နေရာ’ဟု ၁၀၁ ပါးသောမင်းတို့၏တိုက်ခန်းတို့ကို ဖွင့်လှစ်၍ပြ၏။ တံခါးပေါင်တစ်ခု၌

ဖွင့်စက်ပိတ်စက်တို့ကို တစ်ကြိမ်စီနင်းသဖြင့် အလုံးစုံသော တံခါးအပေါင်းတို့သည် ပိတ်ကုန် ပွင့်ကုန်၏။ ဤသို့ အထူးထူးအဆန်းဆန်း ချီးမွမ်း၍မကုန်နိုင်သော အံ့သြဖွယ်တို့ကို စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏နောက်က လိုက်ပြလျက် အစဉ်အတိုင်း ရှုကြည့်ကာသွားကြလေသော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ရှေးဦးစွာ ဥမင်တံခါးဖြင့် ထွက်လေ၏။

မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း ထွက်ပြီးမှ မိမိထွက်၍ ထီးဆောင်းမင်းများနှင့်တကွ မှူးမတ်ဗိုလ်ခြေတို့ကို မထွက်စီမံသောငှာ ဥမင်တံခါးပေါင်၌ ပိတ်စေတတ်သောစက်ကို နင်းလေ၏။ ထို တစ်ချက်တည်းနင်းကာမျှဖြင့် ၈၀ ကုန်သော တံခါးမ၊ ၆၄ ဆူကုန်သော လေသာရောင်လင်း ပြတင်းတံခါးငယ်၊ ၁၀၁ ခုသော တိုက်တံခါး၊ အရာမကကုန်သော ဆီမီးတိုက်တံခါး၊ ဤ အလုံးစုံသော တံခါးမ၊ တံခါးငယ်တို့သည် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပိတ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ဥမင်အလုံးသည် လောကန္တရိုက်^{၂၁၀} ခုရဲ့သို့ မိုက်မှောင်အတိ ဖြစ်လေ၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းမှတစ်ပါး ဥမင်ထဲ၌ရှိကုန်သော ထီးဆောင်းမင်း၊ မှူးမတ်ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့သည် “ယခု ငါတို့ကား လက်နက်နှင့်မသေရဘဲ တိုက်လှောင်၍သေရတော့မည် ထင်၏တကား” ဟု ပြင်းစွာ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန်သည် ယမန်နေ ညဉ့်ဦးကပင် ဥမင်တံခါးဝ သဲအပြင်၌ မြှုပ်ထားခဲ့သော လက်စွဲတော်သန်လျက်ကို ထုတ်ယူစွဲကိုင်၍ အမြင့် ၁၈ တောင်ခန့်လောက် ကောင်းကင်သို့ခုန်တက်ပြီးမှ ဆင်းသက်လျက် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏လက်တစ်ဖက်ကို ဆုပ်ကိုင်ပြီးလျှင် သန်လျက်သွားဖြင့် မင်းကြီးထိပ်ပေါ်၌ ပြမိုးခြိမ်းခြောက်၍ “မင်းကြီး။ ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ အရာမကသော နိုင်ငံ၊ မြို့၊ ပြည် ဟူသမျှသည် အဘယ်သူ၏ နိုင်ငံ မြို့ ပြည်နည်း” ဟု မေး၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း ပြင်းစွာကြောက်လန့်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ “အရှင်သား သုခမိန်။ ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ မြို့၊ပြည်ဟူသမျှသည် အရှင်သားသုခမိန်၏ မြို့၊ပြည်သာပေတည်း။ အကျွန်ုပ်ကိုလည်း အသက်ချမ်းသာရေး ဘေးမဲ့ပေးတော်မူပါ”^{၂၁၁} ဟုဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ မကြောက်နှင့်။ အရှင်မင်းကြီးကို ပယ်ရှင်းလိုသောကြောင့် သန်လျက်ကို အကျွန်ုပ် ပြမိုးသည်မဟုတ်။ အရှင်မင်းကြီးတို့အား အကျွန်ုပ်ပညာစွမ်းကို သိစိမ့်သောငှာသာလျှင် ပြမိုးခြင်းဖြစ်သည်။ စိုးရိမ်တော်မမူလင့်။ အကျွန်ုပ်သန်လျက်ကိုပင် အရှင်မင်းကြီး စွဲကိုင်တော်မူပါတော့” ဟုဆို၍ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းအား သန်လျက်ကို ပေးအပ်ပြီးသော် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤသန်လျက်ဖြင့် အလိုရှိတိုင်း အကျွန်ုပ်ကို ကွပ်မျက်စီရင်တော်မူလော့” ဟုဆို၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “သုခမိန်။ သင့်ကို အဘယ်ကြောင့် အကျွန်ုပ် စီရင်ပါအံ့နည်း” ဟုဆိုလျှင်၊ မဟောသေသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ ယင်းသို့ စီရင်တော်မမူလျှင် ယနေ့မှစ၍ အသက်ရှိသည့် ကာလပတ်လုံး အကျွန်ုပ်အား ဘေးမဲ့ပေးတော်မူပါ” ဟုဆို၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ် မင်းသည်လည်း “သုခမိန်။ မစိုးရိမ်နှင့်။ အကျွန်ုပ်သည် ယနေ့မှစ၍ အသက်ရှိသည့်ကာလပတ်လုံး သင့်အား ဘေးမဲ့ပေးပါ၏” ဟုဆို၏။

ဤသို့ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းနှင့် မဟောသေသုခမိန်တို့သည် အညီအညွတ် သစ္စာဆို၍ ဘေးမရှိသည်ကို ပြကြကုန်၏။ ယင်းသို့ သစ္စာဆိုကြပြီးသော် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “သုခမိန်။ ဤသို့ ပညာအစွမ်းရှိလျက် ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအလုံးကိုသိမ်း၍ အဘယ်ကြောင့် မင်း မပြုသနည်း” ဟုဆို၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အကယ်၍ မင်းအဖြစ်ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့။

တစ်နေ့ချင်းဖြင့်ပင်လျှင် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၁ ယောက်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို ဖမ်းယူသုတ်သင်၍ ဧကရာဇ်မင်းပြုခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ယင်းသို့စွမ်းနိုင်သော်လည်း မိမိကောင်းစားလိုသောကြောင့် သူတစ်ပါးကို သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲ၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို သိမ်းယူခြင်းမည်သည်ကို ၁၇ရား^{၂၇}၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ^{၂၈}၊ ရဟန္တာ^{၂၉} စသော သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းတော်မမူကုန်။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း သူတော်ကောင်းတို့ချီးမွမ်းအပ်သော အလေ့အကျင့်ကိုသာ အလိုရှိသူဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတို့ စက်ဆုပ်ရွံရှာအပ်သောအမှုကို မပြုလိုပါ”ဟုဆို၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတ်မင်းသည် “သုခမိန်။ ဤဥမင်ထဲ၌ ရှိကုန်သော လူအပေါင်းတို့သည် ထွက်ရာတံခါးကို မရနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သည်းစွာငိုကြွေးလျက် ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ကြကုန်ပြီ။ တံခါးကိုဖွင့်၍ ထိုလူအပေါင်း တို့အား ဇိဝိတဒါန^{၃၀}ဖြစ်သော အသက်အလှူကို လှူပါ”ဟုဆိုလျှင်၊ မဟောသမသုခမိန်သည် တံခါးအပေါင်းကိုဖွင့် စေတတ်သောစက်ကို နင်းလိုက်၏။ ထိုအခါ အလုံးစုံသော တံခါးကြီး၊ တံခါးငယ်တို့သည် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ပွင့်သဖြင့် ဥမင်အလုံး တစ်စပ်တည်းလင်း၍ မင်း၊ မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ခြေအပေါင်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာရကြ လေကုန်၏။

ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း မိမိတို့အခြံအရံနှင့်တကွ ဥမင်မှထွက်၍ မဟောသမသုခမိန်ရှိရာသို့ သွားကြလေကုန်၏။ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတ်မင်းနှင့် အတူတကွ စကားပြောဆိုလျက် ဥမင်၊ တံခါး၊ စမုခဦး လက်ထပ်နန်းပေါ်၌ နေလေ၏။ ထိုအခါ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်း တို့သည် “သုခမိန်။ သင့်ကိုမှီ၍သာ အကျွန်ုပ်တို့ အသက်ရှင်ပေသည်။ ထို့နောက် ခဏကြာရုံမျှ တံခါးကိုမဖွင့်ဘဲ အကယ်၍နေချေလျှင် ဥမင်ထဲ၌ရှိကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့မှစ၍ လူအပေါင်းတို့သည် အသက် မရှင်နိုင်ကြရာပြီ”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

မဟောသမသုခမိန်သည် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့၏စကားကို ကြားလျှင် “မင်းများအပေါင်းတို့။ ယခုမှသာ အကျွန်ုပ်ကိုမှီ၍ မင်းကြီးတို့ အသက်ရှင်သည်မဟုတ်။ အထက်ကတစ်ကြိမ်လည်း အကျွန်ုပ်ကိုမှီ၍ အသက်ရှင်ဖူးကြလေပြီ”ဟုဆိုလျှင်၊ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း “သုခမိန်။ အဘယ် ကာလကနည်း”ဟု မေးကြကုန်၏။ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း “မင်းကြီးတို့။ အထက်က ရှင်ဖူးကြောင်းကို သိတော်မူ လိုကြသလော”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ “အရှင်မင်းကြီးတို့။ အထက်က ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီးသည် ကျွန်ုပ်တို့ မိထိလာပြည်မှတစ်ပါး ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ တိုင်းကြီးပြည်ကြီးတို့ကိုသိမ်းယူလျက် မင်းအပေါင်းတို့ကို ဤပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ခေါ်ခဲ့၍ တန်ဆာဆင်အပ်သောဥယျာဉ်၌ အောင်သေသောက်အံ့ဟု များစွာသော သေအိုး၊ အရက်အိုးတို့ဖြင့် စီရင်ခင်းကျင်းဖူးသည်ကို မှတ်မိတော်မူကြ၏ မဟုတ်လော”ဟုမေး၏။

မင်းအပေါင်းတို့သည်လည်း “သုခမိန်။ မှတ်မိပါ၏”ဟုဆိုကြလေသော်၊ မဟောသမသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီးတို့။ ထိုသို့ သေ၊ အရက်တို့ကိုစီရင်ခြင်း၌ ကောင်းသောစီရင်ခြင်း မဟုတ်။ စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတ် မင်းကြီးသည် ကေဝဋ်အမတ်နှင့် မကောင်းသဖြင့်တိုင်ပင်၍ အဆိပ်နှင့်ရောသော သေအရက်၊ ငါး၊ အမဲတို့ကို အရှင်မင်းကြီးတို့အား စားသောက်စေသဖြင့် သေစိမ့်မည်ဟုကြံ၍ စီရင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတ်မင်းကြီး စီရင်ကြောင်းကို အကျွန်ုပ်ကြားသိသောကြောင့် ‘ငါ့သို့သောသုခမိန်သည် ဤလူ့ပြည်၌ ထင်ရှားရှိလျက် ဤမင်းများတို့သည် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ အဘယ့်ကြောင့် သေရအံ့နည်း’ဟုကြံ၍၊ အကျွန်ုပ် သူရဲကောင်းတို့ကို စေလွှတ်လိုက်သဖြင့် သေအိုး၊ အရက်အိုးတို့ကိုရိုက်ခွဲလျက် စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဒတ်မင်းကြီးတို့၏ အကြံအစည်ကိုလည်း ပျက်စီး၍ အရှင်မင်းကြီးတို့အား အသက်အလှူကို ပေးဖူးသည်မဟုတ်လော”ဟုဆို၏။

မဟောသေသုခမိန့်စကားကိုကြားလျှင် ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည် ထိတ်လန့်သောနှလုံး ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းအား “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု မဟောသေသုခမိန့်ဆိုတိုင်း အရှင်မင်းကြီးတို့ ကြံဆောင်တော်မူသည် မှန်၏လော”ဟု မေးလျှောက်ကြကုန်၏။ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသည်လည်း “မင်းများတို့။ ယခု မဟောသေသုခမိန့် ဆိုသည့်အတိုင်းပင် မှန်ပေ၏။ ကေဝဋ်အမတ်စကားကို နာယူမှား၍ သင်တို့ကို ထိုသို့သောအစီအရင်ဖြင့် သေစိမ့်မည်ဟူ၍ပင် ကြံမိပေသည်”ဟုဆိုလတ်သော်၊ ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့သည် ဘုရားလောင်း၏လည်ကို ဖက်ယမ်းလျက် “သုခမိန့်။ သင်သည် အကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ပေ၏။ သုခမိန့်ကိုမှီ၍သာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ အသက်ရှင်ပေသည်”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆိုကြလျက် မိမိတို့ကိုယ်၌ဆင်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဘုရားလောင်းအား အသီးအသီး ပူဇော်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း မဟောသေသုခမိန့်သည် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းအား “အရှင်မင်းကြီး။ မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပေါင်းဖော်မိ၍ ယုတ်မာသောအကြံကို ကြံမိ၏။ ထိုသို့ကြံမိခြင်းသည်ကား အရှင်မင်းကြီး၏ အပြစ်သာဖြစ်ချေသည်။ ထိုအပြစ်ကိုဖော်ပြ၍ မင်းအပေါင်းတို့အား တောင်းပန်တော်မူလော့ဟု”ဆို၏။ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသည်လည်း ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့အား “မင်းများတို့။ အကျွန်ုပ်သည် ကေဝဋ်အမတ်ကိုမှီ၍ မကောင်းသောအကြံအစည်နှင့် ဤသို့သောပြစ်မှားခြင်း အကျွန်ုပ် ပြုမိပေသည်။ ထိုပြုမိခြင်းကား ကျွန်ုပ်အပြစ်သာ ဖြစ်ချေသည်။ မင်းများတို့၌ အပြစ်မရှိပေ။ ထိုသို့ ကျွန်ုပ်ပြစ်မှားမိသောအပြစ်ကို မင်းများအပေါင်းတို့ သည်းခံကြပါ။ နောက်နောင် ဤသို့သောပြစ်မှားခြင်းကို အကျွန်ုပ် မပြုပါပြီ”ဟုဆို၍ တောင်းပန်၏။

မင်းအပေါင်းတို့သည် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းအပြစ်ကို သည်းခံကြသဖြင့် ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်း အပေါင်းတို့သည် ကိုယ်၊ စိတ်၊ စကား အခြားအထူး မရှိ။ နိတုံရွှေကဲ့သို့ မိတ်ဆွေအစစ် ချစ်ခင်ယုံကြည်ခြင်းသို့ ရောက်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ကြပြီးသော် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသည် အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော ခဲဖွယ်စားဖွယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ အဝတ်တန်ဆာ၊ ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ဆောင်ယူစေ၍ ထီးဆောင်းမင်း၊ မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ပါများစွာနှင့်တကွ ထိုဥမင်တံခါးဝ လက်ထပ်နန်း၌နေလျက် ၇ ရက်ပတ်လုံး ကြီးစွာသောပွဲသဘင်ခံ၍ ရွှင်မြူးပျော်ပါးကြစေပြီးမှ မိမိနေရာ ပဉ္စာလရာဇ်မြို့သို့ များစွာသော အခြံအရံနှင့်တကွဝင်၍ ဘုရားလောင်းအား ရွှေ၊ ငွေ၊ အဝတ်တန်ဆာ၊ ဆင်၊ မြင်း စသည်တို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပူဇော်ခြင်းကို ပြုလေ၏။

ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသည် သံသရာ^{၁၀}ရှေးရှေးက လေးမြတ်ကြည်ဖြူ အတူယှဉ်ပေါင်း ကောင်းမှု ပြုဖော်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဒေါသမျက်မာန် ရန်ပြေငြိမ်းသဖြင့် ခပ်သိမ်းသောမေတ္တာ^{၁၁}ဟောင်းဟူသမျှ နှိုးဆော်၍ မြတ်နိုးကြည်ဖြူခြင်းနှင့် အတူတကွနေလိုသောကြောင့် မှူးမတ်အပေါင်းတို့ညီလာခံရာ နန်းတော်ဦး၌ နေစဉ် ဘုရားလောင်းအားတောင်းပန်လို၍ ‘ဗုဒ္ဓိဉ္စူပရိဟာရဉ္စ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန့်။ ငါသည် သင့်အား မိထိလာပြည်၌ စိုးစံခံစားရသော စည်းစိမ်အခြံအရံဟူသမျှတို့ထက် ကောင်းမြတ်လွန်ကဲသော စည်းစိမ်အခြံအရံတို့ကို ၂ ဆတက် ငါပေး၍ ချီးမြှောက်ပါမည်။ သင်သည် သားမယားကိုခေါ်၍ ငါနှင့်အတူ ဤပြည်၌ အလိုရှိတိုင်း ကာမဂုဏ်^{၁၂} ၅ ပါးဖြင့်ခံစားလျက် နေလော့။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးဖြင့် အဘယ်ပြုအံ့နည်း။ မိထိလာပြည်သို့ မသွားလေနှင့်တော့”ဟုဆို၏။ မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် မဟောသေသုခမိန့်သည် သူတော်ကောင်းတို့ကျင့်ထုံးကိုပြု၍ မင်းကြီးစကားကို ပယ်လိုသောကြောင့် ‘ယော စဇေထ မဟာရာဇ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် ဥစ္စာစည်းစိမ်၌ တပ်မက်မောခြင်းကြောင့် မိမိအား မွေးကျွေးပြုစုပေးသော ကျေးဇူးရှင်ကို အကယ်၍ စွန့်ပစ်ငြားအံ့။ ထိုကျေးဇူးရှင်ကို စွန့်ပစ်သောသူအား မိမိပင်လည်း မိမိကိုယ်ကို သူယုတ်မာဖြစ်သည်ဟု ကဲ့ရဲ့ဖွယ်သို့ ရောက်လေ၏။ သူတစ်ပါးတို့သည်လည်း မိမိကို သူယုတ်မာဟု ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်၏။ အကျွန်ုပ်အားလည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ၇ နှစ်အရွယ်ကပင် သားပြု၍ မွေးကျွေးပြုစုပေးသော ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်ပေသောကြောင့်၊ ထိုဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး သက်တော်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး တစ်ပါးသော မင်းတို့ထံ သွား၍ မခစားသာ ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကို စွန့်ပစ်ငြားအံ့။ အကျွန်ုပ်အားလည်း မိမိကိုယ်ကို မိမိလည်း ကဲ့ရဲ့ဖွယ်၊ သူတစ်ပါးလည်း ကဲ့ရဲ့ဖွယ် ရောက်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်မင်းကြီးခြေရင်းတော်၌ ထမ်းရွက်မြဲစွဲ၍ နေချင်ပါသော်လည်း မနေသာဖြစ်ခဲ့သည်”ဟုလျှောက်ဆို၏။

မဟောသမသုခမိန်စကားကို ကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် “သုခမိန်။ ယခု သင်သည် ကျေးဇူးရှင် ဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးကို မစွန့်ပစ်သာဖြစ်၍ ငါ့ထံ မနေရသေးလျှင် နောင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး နတ်ရွာစံလွန်သောအခါ ဤပြည်သို့ လာရောက်ပါမည်ဟု ယခုက သင် ဝန်ခံခဲ့ရမည်”ဟုဆို၏။ မဟောသမ သုခမိန်သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် အသက်ရှင်ပါလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး မရှိသောအခါ သားမယားနှင့်တကွ အထံတော်သို့ လာရောက်ပါမည်”ဟု လျှောက်ဆို၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ဤသို့ ပဋိညာဉ်^{၁၂}စကားကိုရပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းအား များစွာသောပူဇော်သက္ကာတို့ဖြင့် ၇ ရက်ပတ်လုံး ပူဇော် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုပေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း ၈ ရက်မြောက်လတ်သော် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မိထိလာပြည်သို့ ပြန်သွားမည့်အကြောင်းကို ပန်ကြားလျှောက်ထား၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်လည်း မဟောသမသုခမိန်အား အထူးသဖြင့် ဆုလာဘ်ပေးလိုက်ပြန်လို၍ ‘ဒမ္မ နိက္ခ သဟဿံ တေ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ သင့်အား နိက္ခ^{၁၃}အားဖြင့် အထူးသဖြင့် ရွှေစင် ၁၀၀၀, ကျွန်သမီး ၄၀၀, ခြေရင်း အလုပ်အကျွေး အလိုငှာ အရွယ်အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သတို့သမီး ၁၀၀ တို့ကိုလည်း ငါ ပေးတော်မူ၏။ ကာသိကရာဇ်တိုင်း၌ ၁ နှစ် ၁ နှစ်လျှင် တစ်ရွာတစ်ရွာတွင် စပါးလုပ်ခွန် ၁ သိန်းစီထွက်သော မြို့၊ ရွာ၊ ခရိုင် အပေါင်း ၈၀ တို့ကိုလည်း ငါပေးတော်မူ၏။ ထိုအလုံးစုံတို့ကို သိမ်းယူ၍ သင်၏အခြံအရံ စစ်သည်သူရဲတို့နှင့် တကွ မိထိလာပြည်သို့ ချမ်းသာစွာသွားလေတော့”ဟုဆို၏။

[ဤအရာ၌ ‘နိက္ခ’ဟူသည်ကား ‘ပဉ္စသုဝဏ္ဏေန နိက္ခေန နိက္ခာနံ သဟဿံ’ဟူသည်နှင့်အညီ ရွှေစင် ၅ကျပ်သည် ‘တစ်နိက္ခ’မည်၏။ ထို နိက္ခ ၁၀၀၀ အချိန်ရှိသော ရွှေစင် ဆိုလိုသည်။ ကျပ်ချိန်အားဖြင့်ကား ရွှေစင် ၅၀၀၀ ရှိ၏။ ယခုအခါ မြန်မာတို့ဝေါဟာရအားဖြင့်ကား အခွက် ၅၀ တည်း။

[စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်တည်ရာ ကပိလတိုင်း၌ မြို့၊ ရွာ၊ ခရိုင်တို့ကို မပေးမူ၍ ဗာရာဏသီပြည်၊ သာဝတ္ထိပြည်တို့၏ နယ်နိမိတ်အဝင်ဖြစ်သော ကာသိကရာဇ်တိုင်း၌ မြို့၊ ရွာ၊ ခရိုင်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ပေးလေသနည်းဟူမူကား ‘ကာသိကရဋ္ဌံ ဝိဒေဟရာဋ္ဌဿ အာသန္နံ၊ တသ္မာ တတ္ထ အသီတိဂါမေ အဒါသီ’ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ ကာသိကရာဇ်တိုင်းသည် ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းနှင့် နယ်ပယ်အနီးအစပ် ဖြစ်သောကြောင့် အသိမ်းအယူလွယ်စေခြင်းငှာ ကာသိကရာဇ်တိုင်း၌ မြို့၊ ရွာ၊ ခရိုင်တို့ကို ပေးသတည်း။]

မဟောသမ္မတသုခမိန်သည် စူဠနိဗ္ဗာန်ဟုဒတ်မင်းအား “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ‘နန္ဒာဒေဝီ ရှင်မိဖုရားကြီးကို အမိကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အရီးကဲ့သို့ လည်းကောင်းမှတ်၍ ရိုသေအပ်သောဝတ်ကို သိတော်မူပါ။ ပဉ္စာလစန္ဒာမင်းသားကိုလည်း ညီငယ်အရာ၌ ထားတော်မူပါ’ဟူ၍ မှာထားလျှောက်ဆိုလိုက်ပါသည်။ အရှင်မင်းကြီး၏သမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒာမိမိကား မိဖုရားကြီးတို့ ဆောင်ရွက်ရိုးထုံးစံရှိသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်၍ မိဖုရားကြီးအရာဖြင့် အဘိသိက်သွန်းလျက် စုံဖက်လိုက်ပေသည်။ ယခု အကျွန်ုပ်ပြန်သွား၍ မိထိလာပြည်သို့ ရောက်လျှင် မြောက်သားတော် ရှင်မိဖုရားနှင့် မယ်တော်၊ သားတော်တို့ကို ဤနေပြည်တော်သို့ ရောက်အောင် အလျင်တဆော ပို့လာပါစိမ့်မည်”ဟုလျှောက်၏။

စူဠနိဗ္ဗာန်ဟုဒတ်မင်းသည်လည်း “သုခမိန်။ ကောင်းပြီ။ ငါ၏သမီးတော် ပဉ္စာလစန္ဒာအားလည်း လက်ဖွဲ့ ဥစ္စာ ပေးအပ်လိုက်ပါမည်”ဆို၍ ကျွန်သမီး၊ ကျွန်ယောက်ျား၊ အထိန်း၊ အချီ၊ အကျွေးအမွေး၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ရတနာ၊ အဝတ်တန်ဆာ၊ မြင်၊ ရထား၊ ရွှေယာဉ်၊ ရွှေဝေါ အစရှိသော များစွာကုန်သော လက်ဖွဲ့ဘဏ္ဍာ ဥစ္စာရပ် တို့ကိုလည်း ပေးအပ်လိုက်၏။ ဤမှတစ်ပါး မဟောသမ္မတသုခမိန်ကို မိထိလာပြည်သို့ ပို့စိမ့်သောငှာ များစွာသော ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကိုလည်း ခန့်ထားစီရင်၍ ပြင်ဆင်ချီးမြှောက် ခင်းကျင်းစေ၏။

မဟောသမ္မတသုခမိန်နှင့် ပါရင်းဖြစ်ကုန်သော ဗိုလ်ပါသူရဲတို့အားလည်း များစွာသောဆုလာဘ်ပေး၍ ကျွေးမွေးချီးမြှောက်လိုက်၏။ ဆင်စာ၊ မြင်းစာ အလိုငှာ မုယောနတ်ကောက်စပါးတို့ကိုပြုတ်၍ ခရီးရိက္ခာ စားလောက်အောင်ပေးလိုက်၏။ ထိုသို့ စူဠနိဗ္ဗာန်ဟုဒတ်မင်းသည် ဘုရားလောင်းအား ကြီးစွာချီးမြှောက်၍ စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့်တကွ ပို့လိုက်အံ့သောအခြင်းအရာကို စီရင်ပြီးသော် “သုခမိန်။ သင်သည် ဤ များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေနှင့်တကွ ဘေးရန်မရှိ ချမ်းသာစွာ မိထိလာပြည်သို့သွားလေလော့။ သင်၏တင့်တယ်စွာလာခြင်းကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး မြင်ပါစေ”ဟုဆို၏။ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းတို့ထံ၌ သူလျှိုထားကုန်သော အမတ်တို့သည်လည်း ‘မိထိလာပြည်သို့ လိုက်ကုန်အံ့’ဟု ပြင်ဆင်၍ ဘုရားလောင်းထံ ခြံရံလာကြကုန်၏။

မဟောသမ္မတသုခမိန်သည် မင်းကြီးအား ရှိခိုးပန်ကြားခဲ့ပြီးလျှင် ထီးဆောင်းမင်း၊ မှူးတော်၊ မတ်တော်တို့ အားလည်း ပန်ကြားပြောဆိုခဲ့၍ များစွာသောဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်မှ ခရီးအစဉ်အတိုင်း လာသဖြင့် ယူဇနာ ၁၀၀ လွန်လတ်သော် မိထိလာပြည်သို့ရောက်လေ၏။

သေနကအမတ်သည်လည်း ပဉ္စာလရာဇ် မင်း လိုက်လာသည်၊ မလိုက်လာသည်ကိုသိလို၍ ခရီးအကြား၌ ‘မထင်မရှား ဘယ်သူမဆိုလာလျှင် အကြောင်း ကြားလှည့်’ဟု မှာဆို၍ အစောင့်အရှောက်ထား၏။ ထို သေနကအမတ်ကထား၍ ခရီးအကြား၌ စောင့်နေရကုန်သော သူတို့သည် များစွာသောအခြံအရံ ဗိုလ်ပါ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထားအလုံးအရင်းနှင့် ဘုရားလောင်းလာသည်ကို မြို့မှ တစ်ယူဇနာကွာရာအရပ်၌ တွေ့မြင်လေသော် သေနကအမတ်ထံပြန်သွား၍ “အရှင်အမတ်ကြီး။ ယခု မဟောသမ္မတသုခမိန်သည် များစွာသောအခြံအရံနှင့် ဤနေပြည်တော်သို့လာ၍ တစ်ယူဇနာကွာရာ ဤမည်သော အရပ်သို့ ရောက်ပြီ”ဟု ကြားလျှောက်ကြကုန်၏။

သေနကအမတ်သည် ထိုသူတို့စကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးစံရာ နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၏။ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီးသည်လည်း နန်းတော်ပြာသာဒ်ထက်၌နေလျက် လေသာပြတင်းကို ဖွင့်လှစ်၍ မျှော်ကြည့်လတ်သော် များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကိုမြင်လျှင် ‘မဟောသမ္မတ၏စစ်သည်ကား ဤမျှလောက် မရှိ။ အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်၏။ ဤစစ်သည်ကား အလွန်များအံ့သကဲ့သို့ ထင်၏။ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းပင် လာပြန်လေသည်မသိ’ဟု

ထိတ်လန့်သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ သေနကအမတ်အား မေးလိုသောကြောင့် ‘ဟတ္ထိ အဿာ ရထာပတ္တိ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သေနကအမတ်ကြီး။ ယခု ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည် စစ်အင်္ဂါဗိုလ်ပါများစွာနှင့် ဤပြည်သို့ ရှေးရှု ကြောက်မက်ဖွယ်လာသည်ကို ငါမြင်၏။ သင် အသို့ထင်သနည်း။ ပညာရှိဖြစ်သည်နှင့်အညီ သိမြင်တိုင်း လျှောက်လော့” ဟုဆို၏။ သေနကအမတ်သည်လည်း မိမိ သိနှင့်ပြီးဖြစ်သောအကြောင်းကို လျှောက်ကြားလို၍ ‘အာနန္ဒော တေ မဟာရာဇ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် အရှင်မင်းကြီးအား အမျက်မာန်ရန်ပြေငြိမ်းသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ များစွာသော စစ်အင်္ဂါအခြံအရံနှင့်တကွ မဟောသခေသုခမိန်ကို လွှတ်လိုက်သည် ဖြစ်မည် ထင်၏” ဟုလျှောက်၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဤမျှသောစကားနှင့် နှလုံးမငြိမ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ “သေနကအမတ်ကြီး။ သင်လျှောက်တိုင်း မှန်ပါမည်လော။ မဟောသခေ၏အခြံအရံ စစ်သည်ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ယခုမြင်သော စစ်သည်ကား အလွန်များဟန် ထင်၏တကား” ဟု မေးပြန်၏။ သေနကအမတ်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်လျှောက်တိုင်း မချွတ်လျှင် မှန်ပါ၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးသည် အရှင်မင်းကြီးကို ကြည်ညိုလေးမြတ်သည်ဖြစ်၍ များစွာသော ဗိုလ်ပါ ဆင်၊ မြင်း၊ အလုံးအရင်းတို့ကို မဟောသခေသုခမိန်အား ပေးလိုက်သည် ဖြစ်ပါမည်” ဟုလျှောက်၏။

ထိုအခါမှ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် နှလုံးငြိမ်ဝပ်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ “ယခု ငါ၏သားတော် လာပြီ။ ဤနေပြည်တော်ကို တန်ဆာဆင်ပြီးလျှင် ခပ်သိမ်းသော မှူးတော်မတ်တော်၊ မြို့သူမြို့သားအပေါင်း တို့သည် စားဖွယ်သောက်ဖွယ်၊ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် မြို့မှထွက်၍ ခရီးဦးကြိုဆိုကြကုန်” ဟု စည်လည်စေ၏။

မှူးမတ်ပြည်သူလူထုအပေါင်းတို့သည်လည်း များစွာသော ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့နှင့် မြို့မှထွက်၍ ဘုရားလောင်းအား ခရီးဦးကြိုဆိုကြကုန်၏။

မဟောသခေသုခမိန်သည် များစွာသော အခြံအရံနှင့်တကွ မြို့တွင်းသို့ရောက်လျှင် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအားရှိခိုးလျက် တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေလေ၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် နေရာမှထ၍ ဘုရားလောင်း၏လည်ကိုဖက်လျက် ရာဇပလ္လင်ပေါ်၌ မိမိနှင့် အတူနေစေပြီးသော် ပဋိသန္ဓာရစကား မေးမြန်းပြောဆိုလို၍- ‘ယထာပေတံ သုဿာနသ္မိ’ အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား သုခမိန်။ သင့်ကို စွန့်ပစ်၍ ငါတို့လာသောအရာ၌ ဥပမာထုတ်လျှင် ဇိဓိတ^{၁၆} ချုပ်ပြီးသော သူကို အလောင်းစင်၌တင်၍ ၄ ယောက်ကုန်သောသူတို့သည် သုဿာန်တစပြင်သို့ ပို့ဆောင်ပြီးလျှင်၊ ထိုသုဿာန်တစပြင်၌ အာလယ^{၁၇} ကင်းသဖြင့် စွန့်ပစ်ကုန်သကဲ့သို့ ငါတို့သည်လည်း ထိုဥပကာရီ မြို့၌ ဤသို့သော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေ အထပ်ထပ်ဝန်းရံသည်ကို ထွင်းဖောက်၍ မလာနိုင်ရာပြီဟု ယုံမှားကင်းသဖြင့် သင်ချစ်သားကို စွန့်ပစ်ခဲ့၍ ငါတို့ လာကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဘယ်သူ အထောက်အပံ့ရှိ၍ လည်းကောင်း၊ အဘယ်အကျိုးစီးပွားကိုဆောင်၍ လည်းကောင်း၊ ထိုရန်သူလက်မှ ထွက်ခဲ့သနည်း” ဟု မေး၏။ မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ကိုယ်တော်၏ပညာဂုဏ်ကို ပြလို၍

ဝေဒေဟ၊ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းကြီးသခင် အရှင်မင်းမြတ်။ အတ္ထံ၊ သူတစ်ပါးတို့သည်။ ကြံအပ်သော အကြောင်းကို။ အတ္ထေန၊ အကျွန်ုပ်ကြံသောအကြောင်းဖြင့် ။မန္တံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏။ အတိုင်အပင်ကို။ မန္တေန၊ အကျွန်ုပ်၏အတိုင်အပင်ဖြင့်။ ပရိဝါရယံ၊ ခြံရံ၏။ ခတ္တိယ၊ ရေမြေသခင် အရှင်မင်းမြတ်။ ကိမိဝ၊ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ ဇေယျဒီပံ၊ ဇေယျဒီပိကျွန်းကို။ သာဂရော၊ သမုဒ္ဒရာသည်။ ပရိဝါရယိယထာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ရံသကဲ့သို့ ။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ရာဇာနံ၊ ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းကို။ ပရိဝါရယံ၊ ရံ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဥပမာကား:-

ထိုအခါ မဟာသဇာသုခမိန်သည် မိမိအား စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်း ချီးမြှောက်လိုက်သော ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား လျှောက်ကြားလို၍ 'ဒိန္န နိက္ခသဟဿံ မေ' အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

ထိုစကားကိုကြားပြန်၍လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဘုရားလောင်း၏ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလိုသောကြောင့် ‘သုသုခံဝတ သံဝါသော’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဥဒါန်းကျူးရင့်လေ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-
 သုသုခံဝတ သံဝါသော

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

လက်သို့ ရောက်ကြကုန်ပြီးလျက်၊ ထိုငှက်၊ ထိုငါးတို့ကို ချိုင့်၊ပိုက်ကွန်တွင်းမှ ထုတ်ယူ၍လွတ်သကဲ့သို့ ငါတို့ကိုလည်း ဤ ငါးသားမဟောသမဓာတ်ခမိန်သည် ရန်သူ့လက်မှ လွတ်မြောက်စေပြီးတကား”ဟု ဆို၏။

သေနက အမတ်သည်လည်း မင်းကြီးဆိုတိုင်း မှန်ကြောင်းကို ဝန်ခံလိုသောကြောင့် ‘ဧဝမေဝ မဟာရာဇ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ခဲယဉ်းစွာသော အရေးအခွင့်ရောက်သောအခါ၌ ပညာရှိသောသူသည်သာလျှင် ရေမနောက်၊ ကြာမခြောက် ၂ ယောက်အကျိုးရှိကြောင်း ကောင်းမြတ်သောလုံ့လ၊ ပညာဖြင့် ချမ်းသာစွာ လွတ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ‘ပညာရှိတို့နှင့် အတူတကွနေရခြင်းသည် အလွန်ချမ်းသာ၏’ဟု ယခုအမိန့်တော်ရှိတိုင်း မှန်လှပါသည်။ ဤ မဟောသမဓာတ်ခမိန်သည်လည်း ချိုင့်၊ ညွတ်၊ ပိုက်ကွန်တို့၌မိသော ငှက်၊ သား၊ ငါးတို့ကို ထုတ်ယူ၍လွတ်လိုက်သကဲ့သို့ အကျွန်ုပ်တို့ကိုလည်း ရန်သူ့လက်မှ လွတ်စေပေ၏”ဟု လျှောက်ဆို၏။

ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မိထိလာပြည်အလုံးကိုလည်း ဤသို့ စည်လည်စေ၏။

“ဤငါ၏ နေပြည်တော်ထက်ဝန်းကျင်၌ နေကုန်သော မှူးမတ်၊ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ငါ့ကိုကြည်ညို ချစ်ခင်ကြင်နာကြလျှင် ယနေ့မှ ၇ ရက်ပတ်လုံး တစ်ပါးကိစ္စတို့ကို မဆောင်မူ၍ အသီးအသီး ကြီးစွာသော ပွဲသဘင်ခံလျက် မိမိတို့နှင့်ထိုက်တန်ရာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် မှူးမတ်တို့မှာလည်း ငါချီးမြှောက် တော်မူသည့် အဆောင်အရွက် အချီးအမြှောက်နှင့် သွား၍ ငါ့သား မဟောသမဓာတ်ခမိန်ကို ပူဇော်ချီးမြှောက် ကြရမည်”ဟု သဘင် စည်ကြီး လည်စေ၏။

အလုံးစုံသော မှူးမတ်၊ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း ဤ စစ်သူကြီးသုခမိန်သည် အထက်က စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း ငါတို့ပြည်ကို ဝန်းရံလာသောအခါ၌လည်း ငါတို့အား စည်းစိမ်အသက် မပျက်စီးစေရဘဲ စည်းစိမ်ကြီးကို ပေးတော်မူဖူးပြီ။ ယခုလည်း ငါတို့အရှင်မင်းကြီးကို ပျက်စီးစေကြောင်း မကောင်းသဖြင့် ကြံဆောင်လေ့ရှိသော စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏အကြံအစည်ကို ပျက်၍ ၂ ဘက်စလုံး ချစ်ထုံးအစဉ် ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောပညာတော်ဖြင့် အရှင့်စီးပွား၊ တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့စီးပွားကို ဆောင်တော်မူလျက် ရန်သူ့လက်မှ ဤပြည်သို့ ချမ်းသာစွာရောက်တော်မူလာ၏ဟု ပြကတော့အားဖြင့်ပင်လျှင် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ၊ နေကြစဉ်တွင် စည်လည်သံကိုကြားပြန်သဖြင့် အတိုင်းထက်အလွန် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ အသီးအသီး စောင်း၊ ငြင်း၊ နံ၊ ခရာ၊ ပတ်သာ၊ ခုံမင်း၊ မဂဓရာဇ်တိုင်းဖြစ် ခရသင်း၊ စည်၊ မောင်း၊ ခေါင်းလောင်း၊ လင်းကွင်း၊ အိုးစည် စသော အထူးထူးအပြားပြား များစွာသောတီးမှုတ်မျိုး တေးဇာ၊ ဘွဲ့၊ ဧချင်း၊ သာချင်း၊ ရကန်၊ အဲ၊ အန်၊ ရတု၊ အနုအပျောင်း ကောင်းမြတ်ချိုအေးသောသီချင်းမျိုး၊ လက်ရှစ်၊ ကျွမ်းသမား၊ လက်ဝှေ့ လက်ပမ်း၊ တန်းလျှောက်၊ တိုင်တက်၊ မျက်လှည့် စသော ကခြင်းမျိုးတို့ကို ကြီးစွာသောပွဲသဘင်ခံ၍ တီးမှုတ်သီက ရွှင်ပျမြူးထူးကြလျက် ၇ ရက်ပတ်လုံး နှလုံးအလိုလွတ်ကြကုန်၏။

တောင်နန်းမိဖုရားကြီး ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီမှစ၍ မိဖုရား၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမ၊ နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသား အပေါင်းတို့သည်လည်း ‘မိမိတို့ထိုက်တန်ရာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် စုံရာစေလွှတ်၍ ဘုရားလောင်းအား ပူဇော်ချီးမြှောက်စေ၏။မင်းဆွေမင်းမျိုး၊ မှူးတော်မတ်တော်တို့သည်လည်း မိမိအရာနှင့် ထိုက်တန်စွာရအပ်သော အဆောင်အရွက်တို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်၍ ထိုက်တန်ရာပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် သွားကြကုန်လျက် ဘုရားလောင်းအား

ပူဇော်ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ ကျည်းကုလားမျိုးတို့သည်လည်း မိမိတို့အားနှင့်လျော်စွာ ပုဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ဖြင့်သွား၍ ဘုရားလောင်းအား ပူဇော်ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ ခြေသည်သူရဲ၊ အမှုလုပ်သူရဲ အစရှိသော စစ်အမှုထမ်း ဝင်းကိုယ်ရံ ဗိုလ်ပါအပေါင်းသည်လည်း မိမိတို့ထိုက်တန်ရာ ပုဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့်သွား၍ ဘုရားလောင်းအား ပူဇော်ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ မြို့၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်သားအပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုက်တော်ရာပုဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့်တကွ လာလတ်၍ ဘုရားလောင်းအား ချီးမြှောက်ပူဇော်ကြကုန်၏။ ထို ခပ်သိမ်းကုန်သော တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ဘုရားလောင်း၏ မျက်နှာတော်ကိုမြင်တိုင်း ပညာဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့မိသဖြင့်လည်းကောင်း၊ အရွယ်အဆင်းတော်၏ တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့လူ့ဇန္တုကို ဆောင်ယူခြင်းငှာမတတ်နိုင် ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဦးရစ်ပေါင်း ပစ်လွှားခြင်း၊ အင်္ကျီအပေါ်ရံ ဖြန့်ကြဲခြင်း စသည်ကိုပြု၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပူဇော်ကြကုန်၏။

ဤသို့ ၇ ရက်ပတ်လုံး ပွဲသဘင်အခါကြီးပြု၍၊ ၈ ရက်မြောက်လတ်သော် မဟောသမသုခမိန့်သည် မင်းကြီးစံရာနန်းတော်သို့ဝင်ပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏မယ်တော်၊ သားတော်၊ မိဖုရားကြီး၊ ဤ မင်း ၃ ပါးတို့ကို ယခုအလျင်တဆော ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ပို့တော်မူမှ သင့်ပါမည်”ဟု လျှောက်၏။ ဘုရားလောင်းစကားကိုကြားလျှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း “ချစ်သား။ ကောင်းပြီ။ ယခုပင် ပို့စေလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ထိုမင်း ၃ ပါးတို့အား ကြီးစွာသောပူဇော်သက္ကာတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်၍၊ မိမိနှင့်အတူပါကုန်သော ပဉ္စာလရာဇ် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့အားလည်း များစွာသောဆုလာဘ်တို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပြီးလျှင် အခြံအရံဖြစ်သော သူရဲဗိုလ်ခြေတို့ကိုလည်း အပို့အသခန့်ထားလျက် မိမိအား စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းက ပေးလိုက်သော အလုပ်အကျွေးသတို့သမီး ၁၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၄၀၀ တို့ကိုလည်း နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားအား ဆက်သလိုက်၍ မျိုးရိက္ခာ အစုံအလုံအလောက်နှင့် များစွာသောဗိုလ်ပါအပေါင်း ခြံရံလျက် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ အလျင်တဆော ရောက်အောင်ပို့စေ၏။

ထိုမင်း ၃ ပါးတို့သည် အစဉ်အတိုင်း များစွာသာအခြံအရံနှင့်တကွ သွားကြ၍ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် မယ်တော် စလကဒေဝီကို “မယ်တော်။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မယ်တော်တို့ကို ချစ်ကြည်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် သဂြိုဟ်ထောက်ပံ့ပါ၏လော”ဟုမေး၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းစကားကို ကြားလျှင် စလကဒေဝီသည် “ချစ်သား။ အသို့ မေးသနည်း။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် မိခင်ကိုလည်း မိမိတို့ မပြတ်ကိုးကွယ်သော နတ်ကဲ့သို့ပင် ရိုသေလေးမြတ်ပေ၏။ ချွေးမဖြစ်သော နန္ဒာဒေဝီကိုလည်း အမိအရာ၌ထား၍ ရိုသေလေးမြတ်ပေ၏။ ပဉ္စာလစန္ဒာ ချစ်မြေးကိုလည်း မိမိညီငယ်အရာ၌ထား၍ ချစ်မြတ်နိုး ပေ၏။ အပြစ်ဆိုဖွယ် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ”ဟု ပြောဆို၏။

မယ်တော်စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၍ ပိုလာကုန်သော ဘုရားလောင်း၏ စစ်သည်ဗိုလ်ခြေတို့ကို ထိုက်လျောက်ရာ ပုဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ဖြင့် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ပေးဆက်လိုက်၏။ ထိုမှစ၍ မင်း ၂ ပါးတို့သည် မေတ္တာချင်းယှက်တွဲမိကြသည်ဖြစ်၍ တစ်ပြည်မှ တစ်ပြည်သို့ လက်ဆောင်ပုဏ္ဏာ ထိုက်လျောက်ရာများနှင့် သံကြီးတမန်ကြီး၊ ပညာရှိသူခမိန့်အမတ်တို့ စေလွှတ်လျက်

နှစ်သက်မြတ်နိုးယုံကြည်စွာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တညီတညွတ်တည်းကြည်ညိုကြသဖြင့် ထိုတိုင်းကြီး ၂ ပါးသည် ရွှေစင်ပြား ၂ ချပ်လိုတစ်စပ်တည်းဂဟေဆော်သကဲ့သို့ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသွားလာခြင်း အစဉ်မပျက် တစ်ချက်တည်း ဖြစ်ကြလေ၏။

ဤကား ရန်သူ့လက်သို့ရောက်ပြီးသော ခဲခက်စွာသောဘေးရန်ကို လုံ့၊ဓား၊လေးမြား လက်နက်တို့ဖြင့် မရှင်းမထွင်ဘဲ အမြင်ကျယ်စွာသော ပညာတော်သန်လျက်ဖြင့် လှန်ဖျက်ရှင်းထွက်တော်မူလျက် ရန်သူမင်းကိုလည်း ညီရင်းမကချစ်စေပြီးလျှင် အရှင်ဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးအား ပြန်ပွားထပ်ဆင့်၍ မြင့်မြတ်သော ဘုန်းကျက်သရေကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဘုရားလောင်း၏ပညာတော်အစွမ်းကြောင့် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကို ၃ ကြိမ်မြောက်သော အောင်ခြင်းတည်း။

၄၆။ ရေစောင့်ဘိလူး ပဉ္စာခန်း

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ပဉ္စာလစနီ ဒေဝီမိဖုရားအား အလွန်ချစ်ခင် ကြင်နာမြတ်နိုးသည်ဖြစ်၍ ဥဒုမ္မရဒေဝီ မိဖုရားကြီးနှင့်ထပ်တူပင်လျှင် မိဖုရားကြီးအရာ၌ထားလျက် ချီးမြှောက်၏။ ပဉ္စာလစနီဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးနှင့်အတူတကွ ထီးနန်းစံမြန်း၍ ၁ နှစ်မြောက်လတ်သော ကိုယ်ဝန် ဆောင်ခြင်းဖြင့် ၁၀ လ လွန်သောအခါ သတို့သားကို ဖွားမြင်လေ၏။ ထို သတို့သားအား အမည်မှည့်အံ့သော နေ့၌ ‘ဒီဃာဝု’ သတို့သား ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။ ဒီဃာဝုမင်းသားသည် ၁၀ နှစ်အရွယ်ရောက်လတ်သော် ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းလဲလေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း မဟောသမသုခမိန်သည် ဒီဃာဝုမင်းသားအား ကြီးစွာသော ရာဇာဘိသေက မင်္ဂလာကိုဆောင်၍ ခမည်းတော်၏ အရိပ်အရာဖြစ်သော ထီးနန်းကိုအပ်နှင်းပြီးလျှင် “မင်းမြတ်။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်ဘိုးတော် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီး၏အထံသို့ ပြောင်းသွားရပါတော့မည်”ဟု လျှောက်ဆိုပန်ကြားလေ၏။ ဘုရားလောင်းစကားကို ကြားလျှင် ဒီဃာဝုမင်းသားသည် “သုခမိန်။ အကျွန်ုပ်ကား အလွန် ငယ်လှသေး၏။ သုခမိန် စောင့်မမှသာ ဤထီးနန်းကို စိုးအုပ်နိုင်ပါမည်။ ငယ်စွာသောအကျွန်ုပ်ကို စွန့်ပစ်၍ မသွားပါနှင့်။ အကျွန်ုပ်သည် သုခမိန်ကို ခမည်းတော်အရာ၌ထား၍ ရိုသေမြတ်နိုးစွာ ကိုးကွယ်ပါမည်”ဟု ပြောဆိုတောင်းပန်၏။

ပဉ္စာလစနီဒေဝီ မိဖုရားကြီးကလည်း “သုခမိန်။ အကျွန်ုပ်သားကား အလွန်ငယ်လှသေး၏။ သုခမိန်သည် သာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ပါသည်။ သုခမိန်သွားခဲ့သော် အကျွန်ုပ်တို့အား ကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ။ မသွားပါလေနှင့်” ဟု တောင်းပန်၏။ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း “အကျွန်ုပ်သည်။ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီးအား ဝန်ခံခြင်းပဋိညာဉ်ကို ပေး၍ရှိခဲ့ချေသည် ဖြစ်သောကြောင့် မသွားဘဲမနေသာ။ ထိုပြည်မှာပင် အကျွန်ုပ်နေသော်လည်း

၂ တိုင်း ၂ ပြည်ကို စည်ပင်သာယာကြောင်း ကောင်းစွာလုံ့လပြု၍ ကြည့်ရှုစောင့်မပါမည်”ဟု ပန်ကြားပြောဆိုပြီးလျှင် မိမိအိမ်ထောင် သားမယား၊ အလုပ်အကျွေး၊ အခြွေအရံနှင့် တကွ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။ ပြည်သားပြည်သူလူအပေါင်းတို့သည်လည်း သနားဖွယ်သော ငိုကြွေးခြင်းတို့ဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြလျက် ခရီးလမ်းတိုင်အောင် လိုက်၍ပို့ကြကုန်၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် မဟောသဓမ္မသုခမိန် လာကြောင်းကိုကြားလျှင် မိမိပြည်မှထွက်၍ များစွာသော အခြွေအရံတို့နှင့်တကွ ခရီးဦးကြိုဆိုလာလျက် ကြီးစွာသော ပွဲသဘင်အချီးအမြှောက်ဖြင့် ချီးမြှောက်၍ မြို့တွင်းသို့ ဝင်စေပြီးသော် နေရာအလို့ငှာ ကြီးစွာသောအိမ်ကို ပေး၏။ အထက်က ချီးမြှောက်လိုက်သော မြို့၊ ရွာ၊ ခရိုင် ၈၀ မှ တစ်ပါးလည်း များစွာသောမြို့ရွာတို့ကို နောက်ထပ်၍ ပေးပြန်၏။ ထိုရောက်သည့်နေ့မှစ၍ မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီးအား တစ်နေ့မပြတ် ခစားစေ၏။

ထို ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ ‘ဘေရီ’အမည်ရှိသော ပရိဗိုဇ်ရဟန်းမသည်လည်း အလွန် ပညာရှိ၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောအရာအခွင့်တို့၌လည်း လိမ္မာကျွမ်းကျင်၏။ ထို ဘေရီပရိဗိုဇ်မသည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီး နန်းတော်၌ နေ့တိုင်းမပြတ်လာ၍ ဆွမ်းစား၏။ မိထိလာပြည်မှ မဟောသဓမ္မသုခမိန် ရောက်လာကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ နန်းတော်သို့ဝင်၍ နေ့တိုင်းမပြတ် မင်းကြီးထံ ခစားကြောင်းကို လည်းကောင်း ထိုပရိဗိုဇ်မသည် ကြား၏။

မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည်လည်း ဘေရီပရိဗိုဇ်မကို မမြင်စဘူးသေး။ နေ့တိုင်းမပြတ်ပင် မင်းကြီးနန်းတော်၌ ဆွမ်းစားလာကြောင်းကိုမူကား ကြား၏။

နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည်ကား ‘ဤ မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ငါ့တို့အား ချစ်သောသူနှင့် ကွေကွင်းစေသဖြင့် ကိုယ်၊စိတ်မချမ်းသာအောင် ပြုဘိ၏’ဟု ဘုရားလောင်းအား နှလုံးအခုအခံ မိန်းမတို့မာန်^{၂၀} မပြေနိုင်သည် ဖြစ်၍

ထို စိတ်ထဲ အခုအခံ အမျက်မာန်ရှိသဖြင့် နန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် တစ်နေ့သ၌ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏ ကိုယ်လုပ်မောင်းမ ၅၀၀ တို့ကို “သင်တို့သည် မဟောသဓမ္မသုခမိန်၏ တစ်စုံတစ်ခုသောအပြစ်ကိုရှာ၍ မင်းကြီးအား ကုန်းချောစားကြလေကုန်”ဟုဆို၏။ ထို မောင်းမ ၅၀၀ တို့သည်လည်း မိဖုရားကြီးဆိုတိုင်း မဟောသဓမ္မသုခမိန်၏ အပြစ် အမြွက်အရိပ်ကိုသာလျှင် နေ့တိုင်းမပြတ် ရှာကြည့်လျက် နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ ဘေရီပရိဗိုဇ်မသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ နန်းတော်မှထွက်လတ်သော် မင်းခစာအံ့သောငှာလာသော မဟောသဓမ္မသုခမိန်ကို မင်းရင်ပြင် နန်းတော်တံခါးဝ၌ တွေ့မြင်လေ၏။ မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည်လည်း ပရိဗိုဇ်မကိုမြင်လျှင် ရှိခိုးလျက် ရပ်နေလေ၏။ ဘေရီပရိဗိုဇ်မသည် ‘ဤမဟောသဓမ္မသုခမိန်က ပညာရှိကြောင်း ကျော်စောထင်ရှား၏။ ယခု ပညာရှိ၊မရှိကို ရှေးဦးစွာ မဟောသဓမ္မအား ငါစမ်းအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းအား လက်ဝါးကို ဖြန့်၍ပြ၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသဓမ္မသုခမိန်သည် ဘေရီပရိဗိုဇ်မက လက်ဝါးဖြန့်၍ ပြသည်ကိုမြင်လျှင် ‘ဤပရိဗိုဇ်မသည် ငါ့ကို ‘သုခမိန်’ မင်းကြီးသည် တစ်ပြည်တစ်နိုင်ငံ ဝေးလံစွာသောအရပ်မှ သင့်ကိုခေါ်ဆောင်၊ ဤအရပ်သို့ရောက်လာသော သင့်အား ယခု မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို ခံရပါ၏လော’ဟု နှလုံးဖြင့်သပြဿနာ^{၂၁}ပြု၍ ဤလက်ဝါးကို ပြသည်ဖြစ်မည်’ဟု လျင်သောဉာဏ်ဖြင့် မြန်စွာသိပြီးသော် ပြဿနာတုံ့ဖြေလိုလက်ဆုပ်ကို ပြ၏။

ပရိဗိုဇ်မသည်လည်း ဘုရားလောင်း လက်ဆုပ်ပြသည်ကိုမြင်လျှင် ‘အရှင်မ။ မင်းကြီး၏ အချီးအမြှောက်တော် အရာအထူးကို အကျွန်ုပ် မခံရသေးပါ’ဟု နှလုံးဖြင့်သာ ပြဿနာတုံ့ဖြေလို၍ လက်ဆုပ်ပြသည် ဖြစ်မည်’ဟု သိပြီးသော်၊ တစ်ဖန် စမ်းလိုပြန်၍ မိမိလက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကိုသုံးသပ်၍ ပြ၏။ ထိုသို့ လက်ဖြင့် ဦးခေါင်း၌သုံးသပ်သည်ကို ဘုရားလောင်းမြင်လျှင် ‘ဤပရိဗိုဇ်မကား ငါ့ကို ‘သုခမိန်။ ထိုသို့မင်း အချီးအမြှောက်ကို မခံရသဖြင့် ကိုယ်၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်းဖြစ်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် ငါတို့ကဲ့သို့ ဦးပြည်းရိတ်၍ ရဟန်းမပြုပါသနည်း’ဟု နှလုံးဖြင့်မေးလိုချေသည် ဖြစ်မည်’ဟုသိပြီးသော်၊ ဘုရားလောင်းသည် ပြဿနာတုံ့ဖြေလို၍ လက်ဖြင့် မိမိဝမ်းကို သုံးသပ်၏။

ပရိဗိုဇ်မသည်လည်း ထိုသုံးသပ်သည်ကို မြင်လျှင် ‘ဤမဟောသဓသုခမိန်ကား ‘အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်မှာ တစ်ကိုယ်တည်း မဟုတ်။ အကျွန်ုပ်ကျွေးမွေးရသော သားမယားတို့ များစွာဖြစ်ခဲ့၏။ ထို များစွာသော သားမယားတို့ကို ကျွေးမွေးရသောကြောင့် အရှင်မတို့ကဲ့သို့ ရဟန်းမပြုသာ ဖြစ်ပါသည်’ဟု ပြဿနာတုံ့ဖြေသည် ဖြစ်မည်’ဟုသိလေ၏။

ထိုသို့ ဘုရားလောင်းအားစုံစမ်းပြီးသော် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် မိမိနေရာကျောင်းသို့ သွားလေ၏။ မဟောသမ သုခမိန်သည်လည်း ပရိဗိုဇ်မအား ရှိခိုးလတ်ပြီးသော် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားလေ၏။

ဘုရားလောင်းနှင့် ဘေရိပရိဗိုဇ်မတို့ ပြဿနာမေးကြဖြေကြသောအခါအရာကို နန္ဒာဒေဝီက အကြည့်အရှုထားသော မင်းကြီးကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့သည် နန်းတော်လေသာပြတင်းဝက ရပ်နေလျက် ကြည့်ရှုသဖြင့်မြင်ကြလေသော်၊ ဘုရားလောင်း နန်းတော်မှဆင်းသောအခါ၌ မင်းကြီးထံသွား၍ ဤသို့ ကုန်းချောစားလျက် လျှောက်ထားကြကုန်၏။ “အရှင်မင်းကြီး။ မဟောသဓသုခမိန်ကို အယုံသွင်း၍ အတွင်း ထားတော်မမူပါနှင့်။ မဟောသဓသုခမိန်သည် ဘေရိပရိဗိုဇ်မနှင့် တစ်ကိုယ်တစ်စိတ်တည်းပြုလျက် ယခု မကြာမြင့်မီပင် အရှင်မင်းကြီး၏ စည်းစိမ်တော်ကို ဖျက်ဆီးလုယူမည် အကြံရှိပါသည်။ သတိထားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့စကားကို ကြားလျှင် “သင်တို့နှင့် ဤစကား တန်သလော။ အဘယ်ကို ကြားသနည်း။ အဘယ်ကို မြင်သနည်း။ ကြားမြင်၍တည်း လျှောက်သလော”ဟုဆို၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ကြားကာမျှဖြင့် အကျွန်ုပ်တို့ လျှောက်ထားခြင်းမဟုတ်ပါ။ မျက်စိဖြင့် အတပ်မြင်၍သာ လျှောက်ထားဝံ့ပါသည်။ အကျွန်ုပ်တို့မြင်သည်မှာ နံနက်က ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် ဆွမ်းစားပြီးသဖြင့် နန်းမှ ဆင်းလတ်သော် နန်းတော်သို့ဝင်လာသော မဟောသဓသုခမိန်ကို မြင်လျှင် စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကား လက်ဝါးပြင်မျှလောက်သာ၊ ကောက်နယ် တလင်းလောက်မျှသာ ဖြစ်၍၊ သင်၏ပညာအစွမ်းဖြင့် မချေမနယ် လောက်တကား။ အဘယ့်ကြောင့် ဤပြည်ကို သင်၏လက်သို့ရောက်အောင် မပြုသနည်း’ဟု ကြံလျက် သူတစ်ပါးသိအံ့စိုးသောကြောင့် နှုတ်မမြွက်ဘဲ လက်ဝါးကိုသာ ဖြန့်၍ပြ၏။

“မဟောသဓသုခမိန်ကလည်း ‘မစိုးရိမ်နှင့်။ ယခု နေစဉ်း။ ၂ ရက်၊ ၃ ရက် လွန်မှ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကို သန်လျက်ဖြင့် ပယ်ဖျောက်၍ ဤပြည်ကို သိမ်းယူမည်’ဟု သန်လျက်ရိုးကို ကိုင်ဆုပ်သော သဏ္ဌာန်ဖြင့် လက်ကိုဆုပ်ပြ၏။ ဘေရိပရိဗိုဇ်မကလည်း တစ်ဖန် သင်သည် သန်လျက်ဖြင့် ပယ်မည်ဟူသော်

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ဦးခေါင်းကိုတည်း ပယ်ဖြတ်မည်လော'ဟု မိမိလက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကို သုံးသပ်ပြန်၏။ မဟောသေသုခမိန်ကလည်း တစ်ဖန် 'ဦးခေါင်းကို မဟုတ်။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်း၏ခါးကို သန်လျက်ဖြင့်ကွပ်မျက်၍ ၂ ပိုင်းဖြစ်စေအံ့'ဟု မိမိလက်ဖြင့် ဝမ်းကို သုံးသပ်၏။ ဤသို့သောအကြံအစည်ကို အကျွန်ုပ်တို့ အတပ်မြင်သောကြောင့် လျှောက်ထားဝံ့ပါသည်။ မမေ့မလျော့ လုံ့လသတိ ရှိတော်မူပါ။ ဤ မဟောသေသုခမိန်ကို အရှည်အကြာထားချေက ကိုယ်တော်၏စိတ်နှလုံး ပင်ပန်းခြင်းသာ ရှိတော့မည်။ ယခုပင် မဟောသေသုခမိန်ကို ဖျောက်ဖျက်စေချင်ပါသည်"ဟု ကုန်းချောစား၍ လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထို မောင်းမ ကိုယ်လုပ်တော်တို့၏စကားကို ကြားလျှင် 'စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည်။ မဟောသေသုခမိန်ကား ပစ္စုပ္ပန်၊သံသရာတို့၌ အကျိုးအပြစ်ကိုမြင်မြော်သော ပညာရှိလည်း မှန်၏။ ငါ၌လည်း ရိုသေမြတ်နိုးခြင်းရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ငါ့ကို ပြစ်မှားမည့်သူ မဟုတ်။ နက်ဖြန်ခါမှသာ ပရိဗိုဇ်မကို မေးရတော့မည်'ဟု ကြံလျက် ထို မောင်းမကိုယ်လုပ်တော်တို့ လျှောက်သည့်စကားကို မည်သို့မျှအထူးမဆိုဘဲ ဆိတ်ဆိတ် နေလိုက်၏။

နက်ဖြန် မိုးသောက်အချိန်ရောက်သဖြင့် ဘောရိပရိဗိုဇ်မသည် နန်းတော်သို့ ဆွမ်းစားလာရောက် သောအခါ 'စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ပရိဗိုဇ်မထံသို့ချဉ်းကပ်၍ "မဟောသေသုခမိန်ကို အရှင်မ တွေ့မြင်ဖူးပါ၏လော"ဟု မေး၏။

ပရိဗိုဇ်မလည်း "မင်းကြီး။ ယမန်နေ့ နံနက်က ဆွမ်းစားပြီး၍ နန်းတော်မှ ထွက်သောအခါ မဟောသေ သုခမိန်ကို တံခါးဝတွင် တွေ့မြင်လိုက်ဖူး၏"ဟု ဆိုလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် "အရှင်မ။ ထိုသို့တွေ့မြင်ရ သောအခါ မဟောသေသုခမိန်နှင့် စကားပြောဟောတော်မူလိုက်ရပါ၏လော"ဟု မေး၏။ ဘောရိပရိဗိုဇ်မလည်း "မင်းကြီး။ မဟောသေသုခမိန်နှင့် စကားမူကား မပြောလိုက်။ ဤ မဟောသေသုခမိန်ကို ပညာရှိသည်ဟူ၍ ကျော်စောခြင်း ဖြစ်သည်နှင့်အညီ 'ကျော်စောတိုင်း ပညာရှိ၊ မရှိကို စုံစမ်းအံ့။ ပညာရှိမှန်လျှင် သိလတ္တံ့'ဟု နှုတ်မမြွက်ဘဲ လက်ဝါးပြ၍ ပြဿနာမေး၏။

"ထို ငါမေးသော ပြဿနာ၏အနက်မူကား 'သုခမိန်။ သင့်အား မင်းကြီးသည် ဖြန့်သောလက် ရှိပါ၏လော။ မတွန့်မလိပ်သောလက် ရှိပါ၏လော။ ယုံကြည်လေးမြတ်စွာ အရာအထူးဖြင့် သဂြိုဟ် ချီးမြှောက်ပါ၏လော'ဟု မေးလိုသည်။ လက်ဝါးပြသည်ကိုမြင်လျှင် မဟောသေသုခမိန်ကလည်း ငါမေးလိုသော အကြောင်းကို သိ၍ 'အရှင်မ။ မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤပြည်မှာ နေလှည့်ပါဟု အကြိမ်ကြိမ် အမိန့်ရှိသောကြောင့် အကျွန်ုပ် ဝန်ခံခဲ့ရသည်နှင့်အညီ ယခု နေရပ် ဆွေမျိုးတို့ကိုပစ်၍ ဤပြည်သို့ ရောက်ပါသည်။ ဤသို့ ရောက်ပါသည်ကိုလျက် အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်အား ထိုက်တန်သောအရာအထူးဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မမူပါသေး။ ဆုပ်သော လက်ကို မဖြန့်ပါ'ဟု ဖြေလိုသဖြင့် လက်ကို ဆုပ်၍ ပြ၏။

"ထိုမဟောသေသုခမိန်၏ ပြဿနာအနက်ကိုသိ၍ ငါကတစ်ဖန် 'သုခမိန်။ မင်းကြီး၏အချီးအမြှောက်ကို မခံရသဖြင့် အကယ်၍ ကိုယ်၊စိတ်၊ပင်ပန်းမှု ငါကဲ့သို့ ဦးပြည်းရိတ်၍ အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းမပြုသနည်း'ဟု မေးလိုသောကြောင့် ဦးခေါင်းကို လက်ဖြင့်သုံးသပ်၏။ မဟောသေသုခမိန်သည်လည်း ငါမေးလိုသောအကြောင်းကို သိပြန်၍ 'အကျွန်ုပ်မှာ တစ်ကိုယ်တည်း မဟုတ်။ ကျွေးမွေးရသော သားမယား အများရှိခြင်းကြောင့် ရဟန်းမပြုသာပါ'ဟု ဖြေလိုသဖြင့် မိမိဝမ်းကို လက်ဖြင့်သုံးသပ်၏။ ဤမျှသော ပြဿနာဖြင့် စုံစမ်း၍သာ ငါ၏နေရာကျောင်းသို့ သွားလေတော့သည်။ တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဟောသေသုခမိန်နှင့် မပြောဟောလိုက်ရ"ဟု ဆို၏။

စူဠနိဗ္ဗာန်မင်းသည်လည်း “အရှင်မ။ မဟောသမသည် ပညာရှိပါ၏လော”ဟုမေး၏။ ဘေရိပရိဗိုဇ်မလည်း “မင်းကြီး။ မဟောသမသုခမိန်ကား ဆိုဖွယ်မရှိ အလွန် ပညာရှိပေ၏။ ဤမြေအပြင်၌ မဟောသမသုခမိန်နှင့်တူသောသူ မည်သည် မရှိနိုင်ချေ”ဟုဆို၏။ ဤသို့ ပရိဗိုဇ်မအား မေးမြန်းပြောဆိုပြီးလျှင် ဆွမ်းလုပ်ကျွေး၍ လွှတ်လိုက်၏။

ဘေရိပရိဗိုဇ်မ နန်းတော်မှ ဆင်းသွားလေပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းသည် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစား၏။ ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗာန်မင်းသည် “သုခမိန်။ ငါ၏ဆရာပရိဗိုဇ်မကို တွေ့မြင်ဖူး၏လော”ဟုမေး၏။ မဟောသမသုခမိန်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ယမန်နေ့ ဆွမ်းစားပြီး၍ နန်းတော်မှထွက်လာသောအခါ အကျွန်ုပ် နန်းတော်သို့အဝင်တွင် တွေ့မြင်လိုက်ရ ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီးလည်း “သုခမိန်။ ပရိဗိုဇ်မနှင့် စကား ပြောဆိုလိုက်ရပါ၏လော”ဟု မေး၏။ မဟောသမသုခမိန်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ စကားမူကား မပြောလိုက်ရပါ။ ပရိဗိုဇ်မသည် အကျွန်ုပ်အား ဤသို့သောအနက်ကို မေးလိုသဖြင့် လက်ဝါးပြလျှင် အကျွန်ုပ်လည်း ထိုအနက်ကိုသိ၍ ဤသို့သောအလိုဖြင့် လက်ဆုပ်ပြလျက် ဖြေ၏။ တစ်ဖန် ဤသို့သောအနက်ကို မေးလို၍ ဦးခေါင်းကို မိမိလက်ဖြင့်သုံးသပ်ပြန်လျှင် အကျွန်ုပ်လည်း ထိုပြဿနာ အနက်ကိုသိ၍ ဤသို့သောအလိုဖြင့် ဝမ်းကိုသုံးသပ်လျက် ဖြေ၏။ ဤသို့ ပြဿနာကို နှုတ်မမြွက်ဘဲ ဖြေပြီးလျှင် အကျွန်ုပ် နန်းတော်သို့ဝင်ခဲ့ပါသည်။ စကား မပြောလိုက်ရပါ”ဟု ဘေရိပရိဗိုဇ်မ ထွက်ဆိုသည့်အတိုင်း စကားအလုံးစုံကို မင်းကြီးအား လျှောက်ကြား၏။

ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗာန်မင်းသည် အလွန် ယုံကြည်လေးမြတ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းအား စစ်သူကြီးအရာကိုပေး၍၊ အလုံးစုံသော ပြည်ထဲရေးကိစ္စ အမှုဟူသမျှကို အပ်နှင်းလေ၏။

ထိုနေ့မှစ၍ မဟောသမသုခမိန်အား များစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ အခြံအရံ တိုးတက်ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်သဖြင့် မင်းကြီးစည်းစိမ်ဟူ၍ အခြားမရှိ ဖြစ်လေ၏။ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း မိမိအား အချီးအမြှောက် ကြီးလွန်းသောကြောင့် ဤသို့ကြံ၏။

‘ဤမင်းကြီးသည် မိမိထီးနန်းစည်းစိမ်ကိုသာချန်၍ အလုံးစုံသော ပြည်ထဲရေးကိစ္စဟူသမျှတို့ကို တစ်နေ့ချင်းဖြင့်ပင်လျှင် ငါ့အား အပ်နှင်းတော်မူ၏။ ထိုသို့ အပ်နှင်းခြင်းသည် ငါ့အား သဘောအားဖြင့် ချီးမြှောက်လို၍ပင် ဖြစ်မည်၊ သတ်လို၍ပင် ဖြစ်မည်ကို မသိနိုင်။ မင်းတို့မည်သည်လည်း လျှို့ဝှက်အပ်သော အကြံအစည်သာ များခြင်းကြောင့် သတ်လိုသည်ဖြစ်၍လည်း များစွာသောစည်းစိမ်ဖြင့် ချီးမြှောက်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီး၏နလုံးသွင်းကို သိရအောင် ငါစုံစမ်းအံ့။

‘မင်းကြီးနလုံးသွင်းကို သိရအောင် ပြုခြင်း၌လည်း တစ်ပါးသောသူတို့သည် မစွမ်းနိုင်ရာ။ ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည်ကား အဆင်အခြင် သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဥပါယ်တံမျဉ်၌လည်း လိမ္မာ၏။ မင်းနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည်သာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် မင်းကြီး နလုံးသွင်းကိုသိအောင် ပြုနိုင်ရာ၏’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ နံ့သာ၊ ပန်း အစရှိသော များစွာကုန်သော လူ့ဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကို ယူလျက် ဘေရိပရိဗိုဇ်မကျောင်းသို့ သွား၍၊ ပရိဗိုဇ်မအား လူ့ဖွယ်ဝတ္ထုတို့ဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်ပြီးသော် ရှိခိုးလျက်

“အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်အား မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ချီးမွမ်း၍ အရှင်မ ပြောဆိုသည့်နေ့မှစ၍ အလုံးစုံသော ပြည်ထဲရေးကိစ္စဟူသမျှကို အပ်နှင်းလျက် များစွာသော စည်းစိမ်ခြံအရံဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူ၏။

ထိုသို့ ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းသည် သဘောအားဖြင့်ပင် ချီးမြှောက်သည်ဖြစ်မည်။ နှလုံးအထူးရှိ၍ မင်းတို့၏ ဝတ်ကျေရုံမျှသာ ချီးမြှောက်ခြင်းဖြစ်မည်ကို အကျွန်ုပ် မသိနိုင်ပါ။ အရှင်မသည်သာလျှင် မင်းကြီး၏နှလုံးသွင်းကို သိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်အား သနားသဖြင့် မင်းကြီး၏စိတ်ကိုသိရအောင် စုံစမ်းတော်မူပါ”ဟု တောင်းပန်လျှောက်ဆို၏။ ပရိဗိုဇ်မလည်း “သုခမိန်။ ကောင်းပြီ။ နက်ဖြန် သိအောင် စုံစမ်းအံ့”ဟု ဝန်ခံလိုက်၏။ မဟောသမသုခမိန်သည်လည်း ပရိဗိုဇ်မဝန်ခံပြီးလျှင် ပရိဗိုဇ်မအားရှိခိုး၍ မိမိအိမ်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

နက်ဖြန်မိုးသောက်လတ်သော် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် ဤသို့ကြံ၏။

‘မဟောသမသုခမိန်အား မင်းကြီးသည် ကောင်းသော နှလုံးသွင်းခြင်းဖြစ်မည်။ မကောင်းသော နှလုံးသွင်းခြင်း ဖြစ်မည်ကို မင်းကြီးအား တိုက်ရိုက်မေး၍ မလျှောက်ပတ်။ ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့်ကြံ၍ ဒကရက္ခသမ္ပာယ် ပြဿနာကို ငါမေးအံ့။ ထိုပြဿနာကိုလည်း ပရိသတ်အလယ်၌မေးချေသော် မင်းကြီးသည် မဟောသမသုခမိန်အား ကောင်းသောနှလုံးသွင်းခြင်းရှိမူကား အလွန်လျှောက်ပတ်၏။ မကောင်းသောနှလုံးသွင်းခြင်း ရှိခဲ့လျှင်လည်း ပရိသတ်အလယ်၌ ထိုအကြောင်းကို ဆိုသဖြင့် မလျှောက်ပတ်ဘဲ ရှိပြန်တော့မည်။ ထို့ကြောင့် သင့်တင့်ရာအရပ်၌ မင်းကြီးကို ခေါ်၍ ထိုပြဿနာကို မေးအံ့’ဟု ကြံပြီးသော် နန်းတော်သို့ သွား၍ ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စပြီးလျှင် မင်းကြီးကိုခေါ်၍၊

“မင်းကြီး။ ယခု တစ်ခုသောစကားကို ငါ ပြောဆိုချင်သည်ဖြစ်၍ မင်းကြီးမှတစ်ပါး လူမရှိဘဲ ဆိတ်ညံ့ခြင်းကို လိုပါသည်”ဟုဆို၏။ ပရိဗိုဇ်မစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗဟဒ္ဓိတမင်းသည် ခပ်သိမ်းကုန်သော အခြံအရံ၊မူးမတ်၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့ကို ဖယ်ခွာ၍ လွတ်ရာနေစေ၏။ ထိုအခါ ပရိဗိုဇ်မသည် “မင်းကြီး။ သင့်အား တစ်ခုသော ပြဿနာကို ငါ မေးအံ့”ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးသည်လည်း “အရှင်မ။ မေးတော်မူလော့။ အကျွန်ုပ်သိလျှင်လည်း ဖြေလျှောက်ရတော့မည်”ဟု ဆို၏။

ပရိဗိုဇ်မသည် ရေစောင့်ဘီလူးပြဿနာကို မေးလို၍ ရှေးဦးစွာ-

‘သစေ ဝေါ ဝုယုမာနာနံ၊ သတ္တန္တံ ဥဒကဏ္ဍဝေ။

မနုဿဗလိ မေသာနော၊ နာဝံ ဂဏှေယျ ရက္ခသော။ ။

‘အနုပုဗ္ဗံ ကထံ ဒိတွာ၊ မုဇ္ဈေသိ ဒကရက္ခသော။ ။’ဟူသော ၁ ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။

အနက်ကား။ ။ မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ ဥဒကဏ္ဍဝေ၊ အပြောကျယ်စွာသော မဟာသမုဒ္ဒရာ၌။ ဝုယုမာနာနံ၊ မျောလေကုန်ထသော။ သတ္တန္တံ ၊ ၇ ယောက်ကုန်သော။ ဝေါ-တုမှာကံ၊ သင်တို့အား။ မနုဿဗလိမေ သာနော၊ လူသားကို ရှာသော။ ရက္ခသော၊ ရက္ခိသ်ဘီလူးသည်။ နာဝံ၊ သင်တို့စီးသော လှေကို။ ဂဏှေယျ၊ ကိုင်ရာ၏။ အနုပုဗ္ဗံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ကထံ၊ အဘယ်သူကို၊ ဒတွာ၊ ပေး၍။ ဒကရက္ခသော၊ ရေစောင့် ဘီလူးမှ။ တွံ၊သင်သည်။ မုဇ္ဈေသိ၊ လွတ်စေရာမည်နည်း။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ မယ်တော် စလာကဒေဝီ၊ မိဖုရားကြီးနန္ဒာဒေဝီ၊ ညီတော် တိခိဏမန္တိမင်းသား၊ မင်းကြီးနှင့် ရောင့်ရဲဖက်သူငယ်ဖော်ဖြစ်သော စားတော်ကံသား ခနုသေခ၊ ကေဝဋ် ပုရောဟိတ်၊ မဟောသမ၊ ဤ ၆ ယောက်သားတို့နှင့် မင်းကြီးသည် အပြောကျယ်စွာသောမဟာသမုဒ္ဒရာ၌ လှေသင်္ဘောဖြင့် မျောပါလေသည်ရှိသော် မဟာသမုဒ္ဒရာထဲ၌ ရေစောင့်ဘီလူးသည် လူသားကို ရှာလျက်နေသဖြင့် မင်းကြီးတို့ ၇ ယောက်ကိုတွေ့မြင်လျှင် ရေထဲမှ လျင်စွာထွက်၍ မင်းကြီးတို့လှေကို မြဲစွာဖမ်းကိုင်ပြီးသော် ‘မင်းကြီး။ သင့်တွင်ပါသော ဤသူ ၆ ယောက်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ငါအားပေးလော့။ ထိုသို့ပေးလျှင် သင့်ကို လွတ်မည်’ဟု ဆိုငြားအံ့။ ထို

၆ ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူကို ရှေးဦးစွာပေး၍ ရေစောင့်ဘီလူးဘေးမှ လွတ်စေမည်နည်း။ ဤပြဿနာ၏ အနက်ကို မင်းကြီးသဘောသက်တိုင်း ဆိုလော့”ဟုမေး၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဣန္ဒနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မိမိသဘောအတိုင်းဆိုလိုသောကြောင့်-

‘မာတရံ ပဌမံ ဒဗ္ဗံ၊ ဘရိယံ ဒတွာန ဘာဘရံ။

တတော သဟာယံ ဒတွာန၊ ပဉ္စမံ ဒဗ္ဗံ ဗြာဟ္မဏံ။ ။

‘ဆဋ္ဌာဟံ ဒဗ္ဗမတ္တာနံ၊ နေဝ ဒဗ္ဗံ မဟောသမံ။ ။’ဟူသော ၁ ဂါထာခွဲဖြင့်ဆို၏။

အယျေ၊ အရှင်မ။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ မာတရံ၊ မယ်တော်ကို။ ဒဗ္ဗံ၊ ပေးအံ့။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ဘရိယံ၊ မိဖုရားကြီးကို ။ ဒတွာန၊ ပေးပြီး၍ ။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ ဘာဘရံ၊ ညီတော်ကို။ ဒဗ္ဗံ၊ ပေးအံ့။ တတော၊ ထိုနောက်မှ။ သဟာယံ၊ သူငယ်ချင်းကို။ ဒတွာန၊ ပေးပြီး၍ ။ ပဉ္စမံ၊ ၅ ကြိမ်မြောက်၌။ ဗြာဟ္မဏံ ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားကို။ ဒဗ္ဗံ၊ ပေးအံ့။ တတော၊ ထိုနောက်မှ ။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဆဋ္ဌံ၊ ၆ ကြိမ်မြောက်၌။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဒဗ္ဗံ၊ ပေးအံ့။ မဟောသမံ၊ မဟောသမကို။ နေဝဒဗ္ဗံ ၊ မပေး။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မ။ ယင်းသို့ ဒကရက္ခိသ်ဘီလူး တောင်းငြားအံ့။ ရှေးဦးစွာ မယ်တော်ကို ပေးမည်။ ထို့နောက် မိဖုရားကြီး နန္ဒာဒေဝီကို ပေးပါမည်။ ထို့နောက် ၃ ကြိမ်မြောက်၌ ညီတော် တိဓိဏမန္တိကို ပေးပါမည်။ ထို့နောက် ၄ ကြိမ်မြောက်၌ သူငယ်တော် ဓနသေခကို ပေးပါမည်။ ထို့နောက် ၅ ကြိမ်မြောက်၌ ပုရောဟိတ် အမတ်ကြီးဖြစ်သော ကေဝဋ်ကို ပေးပါမည်။ ထို့နောက် ၆ ကြိမ်မြောက်၌ကား အကျွန်ုပ်သည် ပုဆိုးကို မြဲမြံစွာ ခါးတောင်းကျိုက်ပြီးလျှင် ဤပြည်စည်းစိမ်ကို မရေတွက်ဘဲ ‘ရေစောင့်ဘီလူး။ သင့်ခံတွင်း ဖွင့်လော့။ ယခုပင် ငါ ဆင်းအံ့’ဟုဆိုလျက် ဘီလူးခံတွင်းသို့ဆင်းဝင်၍ အကျွန်ုပ်ကိုပင် စားစေအံ့။ အကျွန်ုပ် အသက်ရှင်စဉ် ရေစောင့်ဘီလူးအား မဟောသမသုခမိန်ကို မပေးလိုပါ”ဟုဆို၏။

ဤသို့ ဣန္ဒနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် ရေစောင့်ဘီလူးပြဿနာကို ဖြေဆိုလျှင် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် ‘ဤမင်းကြီးအား မဟောသမသုခမိန်၌ ကောင်းသော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသည်ကို သိရပါပြီ။ ယင်းသို့ သိရသော်လည်း ဤမျှလောက်ဖြင့် မဟောသမသုခမိန်၏ဂုဏ်သည် မထင်ရှားသေး။ ထင်ရှားအောင် ငါပြုအံ့။ အဘယ်သို့ ပြုရသော် ကောင်းအံ့နည်းဟူမူ ငါသည် ပရိသတ်အလယ်၌ ထိုပြဿနာကိုပင် မေးဦး၍ ထို ၅ ယောက်သော သူတို့၏ဂုဏ်ကို ဖော်ပြအံ့။ မင်းသည်လည်း မိမိမယ်တော် အစရှိသော ၅ ယောက်သားတို့၏ ကျေးဇူးမဲ့ကို ပရိသတ်အလယ်၌ဆို၍ မဟောသမသုခမိန်၏ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလတ္တံ့။ ထိုသို့ ပရိသတ်အလယ်၌ ချီးမွမ်းသည်ရှိသော် ကောင်းကင်၌ အပြစ်ကင်းသော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ မဟောသမသုခမိန်သည် ဤလူ့ပြည်၌ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်လတ္တံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင် “မင်းကြီး။ နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသားအပေါင်းတို့ကို ယခု စည်းဝေးစေလော့”ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးသည်လည်း ပရိဗိုဇ်မဆိုတိုင်း အလုံးစုံသော နန်းတွင်းသူ၊ နန်းတွင်းသားအပေါင်းတို့ကို စည်းဝေးစေ၏။ ထိုအခါ ပရိဗိုဇ်မသည် ပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ ထိုပြဿနာကိုပင်လျှင် မင်းကြီးအား မေးပြန်၏။ မင်းကြီးသည်လည်း ရှေးနည်းအတူပင် ဖြေပြန်၏။

ထိုအခါ ပရိဗိုဇ်မသည် ဤသို့ ဆို၏။ “မင်းကြီး။ ရေစောင့်ဘီလူးအား ရှေးဦးစွာ မယ်တော်ကို ပေးမည်ဟူ၍ မင်းကြီးဆိုသည်မှာ ခပ်သိမ်းသောသူတို့၌ အမိ၏ကျေးဇူးကို ဆပ်၍ မပြေနိုင်ရာ။ အမိတို့၏ ကျေးဇူးသည်ကား သားသမီးတို့အား အလွန်ကြီး၏။ သင်၏အမိမူကား သူတစ်ပါးတို့၏အမိကဲ့သို့မျှ မဟုတ်သေး။ သူတစ်ပါးတို့၏ အမိထက်သာ၍ သင့်အား ကျေးဇူးကြီးပေးသေးသည်”ဟု ပြလို၍ ‘ပေါသိတာ တေ ဇနေတ္တိစ’ အစရှိသော ၂ ဂါထာ တို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ သင်၏အမိသည် သင့်ကို အငယ်ကပင်လျှင် တစ်နေ့တည်း၌ ၂ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ် ရေချိုးခြင်း၊ နံ့သာလိမ်းခြင်း၊ နို့တိုက်ခြင်း၊ ထမင်းကျွေးမွေးခြင်းတို့ဖြင့် နေ့ညဉ့်ရှည်စွာ ပြုစုကျွေးမွေးပေ၏။ ဤမျှသော ကျေးဇူးသာလည်း မဟုတ်သေး။ ဆန္ဒိပုဏ္ဏားသည် သင့်ကိုပယ်ဖျောက်မည် ကြံသောအခါလည်း သင်၏ မယ်တော်သည် အကျိုးအပြစ်ကိုမြင်တတ်သော ပညာရှိမိန်းမ ဖြစ်သည်နှင့်အညီ သင်နှင့်တူစွာ အရပ်ပြု၍ ဖျောက်ပယ်ယောင်ပြုလျက် သင့်ကို ဘေးအန္တရာယ်မှ လွတ်စေ၏။ ထိုသို့ ကျေးဇူးအထူးတင်ပေးသဖြင့် သင့်ကို ၁၀ လပတ်လုံး ဝမ်း၌လွယ်ပိုက်၍ ရင်၌သာလျှင်ကြီးရသော ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်ပေလျက် အဘယ့်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား ရှေးဦးစွာပေးမည် ဆိုဘိသနည်း”ဟု မေး၏။

ဤစကား၌ ဆန္ဒိပုဏ္ဏားသည် အဘယ်သို့ စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်းကို ပြစ်မှားမည်ကြံသနည်း ဟူမူကား ဤစူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်း၏ ခမည်းတော်သည်ကား မဟာစူဠနိဗ္ဗာဒမည်ရှိ၏။ စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်း၏ မယ်တော် စလာကဒေဝီသည် စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်း ငယ်စဉ်အခါကပင် ဆန္ဒိပုဏ္ဏားနှင့်မှားယွင်း၍ မဟာစူဠနိဗ္ဗာဒမင်းကြီးကို စားတော်ထမင်း၌ အဆိပ်ခတ်သဖြင့်သတ်ပြီးသော်၊ ထို ဆန္ဒိပုဏ္ဏားကို ထီးနန်းနှင်းလျက် မိမိလည်း မိဖုရားကြီးအရာဖြင့်ပင် စိုးစံကြ၏။ တစ်နေ့သ၌ စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်းသားသည် “မိခင်။ အကျွန်ုပ်သည် အလွန် ဆာမွတ်၏။ တစ်စုံတစ်ခု ခဲဖွယ်စားဖွယ်ကို ပေးပါလော့”ဟု တောင်းလျှင် မယ်တော် စလာကဒေဝီသည် သကာ၊ ထန်းလျက်ဖြင့်လုပ်အပ်သော ခဲဖွယ်ကို စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်းသားအား ပေး၏။

မင်းသားသည်လည်း ထိုခဲဖွယ်ကို စားလျက်နေလတ်သော် ချိုသောအရသာ၊ အနံ့ဖြင့် ယင်တို့သည် လာလတ်၍ မိမိကိုယ်ကို အံ့ကြကုန်၏။ မင်းသားသည် ယင်မအံ့စိမ့်သောငှာ လက်၌ရှိသောခဲဖွယ်ကို အတန်ငယ်ဖဲ့ခြွေ၍ ကြမ်း၌ အစုစုအပေါက်ပေါက်ချပုံပြီးလျှင် လက်၌အံ့သောယင်တို့ကို လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ ပျံစေ၏။ ယင်အပေါင်းတို့သည်လည်း မင်းသားလက်၌ မအံ့ဘဲ ထိုကြမ်း၌ပုံသော ခဲဖွယ်ပေါက်တို့၌သာလျှင် အံ့ကြကုန်၏။ မင်းသားလည်း ထိုမင်းရင်ပြင်၌ ခဲဖွယ်ကိုစားပြီးလျှင် လက်၊ ခံတွင်းတို့ကိုဆေး၍ မိမိလိုရာသို့ သွားလေ၏။

ဆန္ဒိပုဏ္ဏားသည် ဤသို့သော မင်းသား၏အမူအရာကိုမြင်လျှင် ‘ဤမင်းသားကား ယခုအရွယ်ကပင် မိမိလက်၌ ယင်ကိုမျှမနားစေရဘဲ ခဲဖွယ်ကို စား၏။ နောင် အရွယ်ရောက်လတ်သော်ကား ဤထီးနန်းစည်းစိမ်ကို ငါ့အား မပေးလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ဤသတို့သားကို ယခုကဖျောက်ဖျက်မှ ရန်ငြိမ်းအံ့သည်’ဟု ကြံပြီးလျှင် ထိုအကြောင်းကို စလာကဒေဝီမိဖုရားအား တိုင်ပင်ပြောဆို၏။

စလာကဒေဝီသည်လည်း ဆန္ဒိပုဏ္ဏားစကားကို ကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား သားပင် ဖြစ်သော်လည်း ချစ်စွာသောလင်၏ ရန်သူကိုထား၍ အကျိုးမရှိ။ သူတစ်ပါးမသိရအောင် ထို စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တ မင်းသားကို ကျွန်ုပ် ဖျောက်ဖျက်ပါအံ့”ဟု ပုဏ္ဏားအားလှည့်စားပြီးသော်၊ ပုဏ္ဏားလည်း “ကောင်းပြီ။ ဖျောက်ဖျက်လေ”ဟု ဆိုပြီးလျှင် စလာကဒေဝီသည် ဥပါယ်တံမျဉ်၌လိမ္မာသော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်ခုသော ဥပါယ်တံမျဉ်ကိုကြံပြီးမှ စားတော်ကဲကို ခေါ်၍-

“အမောင်စားတော်ကဲ။ ငါ့သား စူဠနိဗ္ဗာဒတ္တမင်းသားသည် သင့်သားဓနသေခန့် တစ်နေ့တည်း ဖွားဖက်လည်း ဖြစ်၏။ အလွန်ချစ်ခင်ကြသော သူငယ်ချင်းကစားဖက်လည်း ဖြစ်၏။ ယခု ငါ့သားကို ဆန္ဒိပုဏ္ဏားသည် သတ်မည်အကြံရှိ၍ ငါ့အား အာဏာထားဘိ၏။ ထို့ကြောင့် ငါ၏ အလိုသို့လိုက်သဖြင့် ငါ့သား၏အသက်ကို သင် ပေးပါလော့”ဟုဆို၏။

စားတော်ကဲလည်း “အရှင်မိဖုရား။ ကောင်းပြီ။ အလိုတော်သို့ အကျွန်ုပ် လိုက်ပါအံ့”ဟု ဆိုလျှင် စလာကဒေဝီသည် “အမောင်စားတော်ကဲ။ ထိုသို့တပြီးကား ငါ့သား ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသားကို သင်၏အိမ်သို့ခေါ်၍ သင့်သားဓနသေခနှင့် အတူနေစေလျက် သူတစ်ပါးကို ယုံမှားမရှိစေခြင်းငှာ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်ခန့် စဖိုထဲမှာ အိပ်စေ၍၊ ဤစဖိုအိမ်၌ ဓနသေခနှင့်အတူ မင်းသားအိပ်သည်ဟု အများအပြားသိကြသောအခါမှ သင်သည် ထိုစဖိုအိမ်၌ ဆိတ်ရိုးတို့ကိုစုထားပြီးလျှင် သူခပ်သိမ်းတို့အိပ်ပျော်စဉ် ညဉ့်အခါမှ စဖိုအိမ်ကိုမီးတိုက်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှမသိစေဘဲ သင့်သားနှင့် ငါ့သား ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသားကိုခေါ်လျက် မင်္ဂလာရှိသော တံခါးဖြင့်ထွက်၍ တစ်တိုင်းတစ်နိုင်ငံသို့ သွားလေလော့။

“ထို တစ်ပါးတိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောက်သောအခါ၌လည်း ငါ့သား ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသားကို မင်းသားဖြစ်သည် ဟူ၍ မပြောမဆိုလေနှင့်။ သင်၏သား ဟူ၍သာဆိုလျက် ငါ့သား၏အသက်ကို သင် စောင့်ရှောက်ပါလေ”ဟုဆို၏။ စားတော်ကဲသည်လည်း “အရှင်မိဖုရား။ ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ စလာကဒေဝီသည် စားတော်ကဲအား အသုံးအဆောင်အလိုငှာ ရွှေ၊ ငွေ ဥစ္စာနှစ်တို့ကို ပေးလိုက်၏။ စားတော်ကဲသည်လည်း မိဖုရားဆိုတိုင်း အလုံးစုံကိုပြုပြီးလျှင် မိမိသား ဓနသေခနှင့် ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသားကို ခေါ်၍ မဒ္ဒရာဇ်တိုင်း သာဂလပြည်သို့ ထွက်ပြေးသဖြင့် ထိုပြည်သို့ရောက်သောအခါ မင်းကြီးထံ ခစားလေ၏။ သာဂလမင်းကြီးသည်လည်း ယုံကြည်မြတ်နိုးခြင်းဖြစ်သဖြင့် စားတော်ကဲဟောင်းကိုချ၍ ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း၏ အထိန်းတော်ကို စားတော်ကဲအရာ၌ထား၍ နေ့တိုင်းလျှင် မင်းကြီးထံ ခစားလေ၏။ သူငယ် ၂ ယောက်တို့လည်း စားတော်ကဲနှင့်အတူ နေ့တိုင်း နန်းတော်သို့ လိုက်ကြကုန်၏။

တစ်နေ့သ၌ “သာဂလမင်းကြီးသည်သူငယ် ၂ ယောက်ကိုမြင်လျှင် စားတော်ကဲအား ဤသူငယ် ၂ ယောက်ကား အသူ့သားနည်း”ဟု မေး၏။ စားတော်ကဲလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ ဤသူငယ် ၂ ယောက်တို့ကား အကျွန်ုပ်သားချည်းပင် ဖြစ်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း “သင့်သားချည်းပင် ဟူသော် ထိုသူငယ် ၂ ယောက်တို့သည် အသွင် မတူကြတကား”ဟု ဆိုလျှင်၊ စားတော်ကဲလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အမိခြားသောကြောင့် မတူပါသည်”ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း စားတော်ကဲစကားကို ယုံကြည်သဖြင့် “ထိုသို့တပြီးကား သင့်သား ၂ ယောက်ကို ဤ ငါ၏နန်းတော်သို့ဝင်၍ နေ့တိုင်းမပြတ် ခစားစေ”ဟုဆို၏။

သူငယ် ၂ ယောက်တို့သည်လည်း တစ်နေ့မပြတ် နန်းတော်သို့ဝင်၍ ကစားကြသဖြင့် အကျွမ်း ဝင်လတ်သော် နန်းတော်၌ မင်းကြီးသမီးတော်နှင့် အတူပင်လျှင် ကစားရကုန်၏။ ထိုအခါ ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ် မင်းသားနှင့် မဒ္ဒရာဇ်မင်းသမီးတို့သည် မပြတ်တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့် အရွယ်လည်း ရောက်ဦးစဖြစ်ကြသည်နှင့် အချစ်ချင်းယှက်ကူး၍ ၂ ဦးလုံး စိတ်ထဲရောက်ကြလေ၏။

ထိုနန်းတော်တွင်း၌ ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသားသည် ကျင်ကစားသည်ရှိသော် မဒ္ဒရာဇ် မင်းသမီးကိုသာလျှင် ကျင်ကို ကောက်စေ၏။ ကျည်းသားကစားသည်ရှိသော် ကျည်းသားကို ကောက်စေ၏။ ‘ကောက်ချေ’စေ၍ မကောက်နေလျှင် ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသားသည် မင်းသမီး၏ထိပ်ကို လက်ဝါးဖြင့် ပုတ်၏။ မင်းသမီးသည်လည်း ငို၍သာလျှင် နေ၏။ တစ်ခွန်းမျှ ပြန်လှန်၍ မဆို။ မင်းသမီးငိုသံကိုကြား၍ မင်းသမီးအထိန်းတော်တို့ မေးလျှင်လည်း ‘ဤသူငယ် ငါ့ထိပ်ကို ပုတ်သည်’ဟုပြောချေလျှင်၊ ‘ငါ့ကြောင့် ထိုသူငယ် မင်းဒဏ် သင့်လေတော့မည်’ဟု မိမိနှင့်ထပ်တူ ချစ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ‘အဘယ်သူမျှ ငါ့ကို မပုတ်မခတ်ပေ။ ငါ၏အလိုအလျောက်သာ

ဤမည်သော တုတ်၊ အုတ်၊ ခလုတ်၊ ဆူး၊ ငြောင့် ထိခိုက်၍ ငိုသည်'ဟု တစ်ပါးကိုသာလျှင် လွဲဖယ်၍ ပြော၏။

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသားသည် ကျင်ကစားလတ်သော် မင်းသမီးအား ကျင်ကောက်စေ၏။ မင်းသမီးလည်း အချစ်ယုံ၍ မကောက်ဘဲနေလျှင် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသားသည် မင်းသမီးထိပ်ကို လက်ဝါးဖြင့် ပုတ်၏။ ထိုသို့ မင်းသားပုတ်သည်ကို မဒ္ဒရာဇ်မင်းမြင်လေသော် 'ဤသူငယ်ကား စားတော်ကံသားနှင့်မတူ။ ရှုချင်ဖွယ် တင့်တယ်သောအဆင်းလည်း ရှိ၏။ မကြောက်မရွံ့ အလွန်လည်း ရဲရင့်၏။ စားတော်ကံသား မဟုတ်ရာ။ မျိုးကောင်းဆွေကောင်းသားပင် ဖြစ်ရာ၏'ဟု ကြံ၏။

ထိုနေ့မှစ၍လည်း မဒ္ဒရာဇ်မင်းသည် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသားကို အထူးသဖြင့် ကြည့်ရှုသိမ်းပိုက်၏။ တစ်နေ့သ၌ မင်းသမီး၏ အထိန်းတော်တို့သည် အချို၊ အချဉ်၊ မုန့်ခဲဖွယ်တို့ကို မင်းသမီးကစားရာ သွား၍ပေး၏။ မင်းသမီးသည် မိမိနှင့် ကစားဖော်ဖြစ်ကုန်သော သူငယ်တို့အား မုန့်ခဲဖွယ်ကို ဖဲ့၍ မိမိလက်ဖြင့်ငှဝေ၏။ သူငယ်အပေါင်းတို့သည် ပုဆစ်တုပ်လျက် မျက်နှာအောက်ချ၍ မုန့်ကို ခံကြရကုန်၏။ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသားမူကား မင်းသမီးနှင့်ယှဉ်ပြိုင်၍ ရပ်လျက်သာလျှင် မင်းသမီးလက်၌ မုန့်ကို လှ၍စား၏။ ထိုသို့လှ၍စားသည်ကို မဒ္ဒရာဇ်မင်းမြင်သော်လည်း မည်သို့မဆို မမြင်ယောင်သာ ပြု၍နေ၏။

တစ်နေ့သ၌ ကျင်ကစားလတ်သော် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသား၏ကျင်သည် မင်းကြီးအိပ်ရာအောက်သို့ ဝင်လေလျှင် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသားသည် 'ဤ ပစ္စန္တရာဇ်'မင်း၏အိပ်ရာအောက်ကို ငါ အဘယ့်ကြောင့် လျှိုးဝင်အံ့နည်း'ဟု မင်းမာန်ဖြင့် ဝင်၍မကောက်ဘဲ ပြင်ကနေလျက် တုတ်နှင့်တံ'ဖြင့် ထုတ်ယူ၏။ ထိုသို့သော အမူအရာကို မဒ္ဒရာဇ်မင်းမြင်လေသော် 'ဤသူငယ်ကား စင်စစ်လျှင် စားတော်ကံသား မဟုတ်သည် မှန်၏'ဟု နှလုံးအမြဲ စွဲယူပြီးလျှင်၊ စားတော်ကံကိုခေါ်၍ "အချင်း။ ဤသူငယ်ကား အသူ့သားနည်း"ဟုမေး၏။ စားတော်ကံလည်း "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သားပင်ဖြစ်ပါသည်"ဟုလျှောက်လျှင် မဒ္ဒရာဇ်မင်းသည် "အချင်းစားတော်ကံ။ သင်၏သား ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို ငါ အတပ်အမှန် သိရှိပြီ။ အဘယ့်ကြောင့် ငါ့ကို လှည့်စား လျှောက်ဆိုသနည်း။ ဟုတ်မှန်တိုင်း သင် လျှောက်လော့။ အကယ်၍ ဟုတ်မှန်တိုင်း ငါ့အား မလျှောက်လျှင် သင်၏အသက်ကို ဤသန်လျက်သွားတွင် ကုန်စေအံ့"ဟု ဆို၍ သန်လျက်ဖြင့် မိုး၏။

ထိုအခါ စားတော်ကံသည် သေအံ့သည်မှ ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍ "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် ဟုတ်မှန်တိုင်း လျှောက်ပါမည်။ ဆိတ်ကွယ်ရာကိုသာ ပေးတော်မူပါလော့"ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးသည်လည်း စားတော်ကံကို ဆိတ်ကွယ်ရာခေါ်ပြီးလျှင် ထိုအကြောင်းကို မေး၏။ စားတော်ကံလည်း "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်အား လည်းကောင်း၊ ထိုသူငယ်အား လည်းကောင်း ဘေးမဲ့ ပေးတော်မူပါ"ဟု လျှောက်တောင်းပန်၏။ မင်းကြီးလည်း "အချင်း။ မစိုးရိမ်နှင့်။ ဟုတ်မှန်တိုင်းသာ လျှောက်လော့"ဟု ဆိုလျှင် စားတော်ကံသည် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ မဟာစူဠနိ ဗ္ဗာန်တော် မင်းကြီး၏ သားတော်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤပြည်သို့ ထွက်ပြေးခဲ့ရကြောင်း အလုံးစုံကို မင်းကြီးအား လျှောက်ကြား၏။

မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုသို့ မင်းသားဖြစ်ကြောင်းကို ဟုတ်မှန်တိုင်းသိပြီးသော် စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသားအား ကောင်းစွာ ပြုစုသိမ်းပိုက်၍ ၁၆ နှစ်အရွယ်ရောက်သောအခါ၌ သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားလေ၏။

ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌လည်း စမိအိမ်ကိုမီးတိုက်၍ စားတော်ကံတို့ ထွက်ပြေးကြသောအခါ ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားမှစ၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် "ဤစားတော်ကံအိမ်၌ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်းသားသည်လည်း

အိပ်၏။ စားတော်ကံသားအဖတို့သည်လည်း အိပ်ကုန်၏။ ထို ၃ ယောက်တို့သည် မထွက်မပြေးနိုင်။ မီးလောင်ရာပါ၍ သေကြလေပြီ”ဟု တစ်မြို့လုံးအုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ဖြစ်၏။ စလာကဒေဝီသည်လည်း ထိုစားတော်ကံအိမ်ကို မီးလောင်စဉ်ပင်လျှင် ဆန္ဒိပုဏ္ဏားထံသို့သွား၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အကျွန်ုပ်တို့၏ နှလုံးအလို ပြည့်တော့သည်”ဟု လျှောက်ကြား၏။

ဆန္ဒိပုဏ္ဏားလည်း “အဘယ်သို့ ပြည့်သနည်း”ဟု မေးလျှင်၊ “အရှင်မင်းကြီး။ ယခုအကျွန်ုပ်အိမ်ကို မီးလောင်ရာ၌ စားတော်ကံသားအဖနှင့် အကျွန်ုပ်သား ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသားလည်း ထိုအိမ်မှာအိပ်သဖြင့် ထို ၃ ယောက်စလုံး မီးတွင်ကျွမ်း၍ သေကြကုန်ပြီ”ဟုလျှောက်၏။ ဆန္ဒိပုဏ္ဏားသည်လည်း အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ စလာကဒေဝီသည်လည်း “ထိုစားတော်ကံအိမ်၌ မီးကိုငြိမ်းစေပြီးလျှင် ဆိတ်ရိုးတို့ကို ဆောင်ယူစေ၍ ဆန္ဒိပုဏ္ဏားအား “အရှင်မင်းကြီး။ ဤအရိုးသည် ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသား၏ အရိုးပင်တည်း”ဟုပြ၍ သုဿာန်တစပြင်၌ စွန့်ပစ်လေ၏။

ဤအကြောင်းကို ရည်၍ ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် “မင်းကြီး။ သူတစ်ပါးအမိကဲ့သို့မျှ မဟုတ်။ သင်၏ အမိသည် ဆိတ်ရိုးကို သင်၏အရိုးပြု၍ပင်လည်း ဆန္ဒိပုဏ္ဏား၏ ပြစ်မှားခြင်းတည်းဟူသောဘေးမှ သင့်ကို လွတ်စေပေသော ကျေးဇူးရှင်တကား။ အဘယ်ကြောင့် ရေစောင့်ဘိလူးအား ရှေးဦးစွာ ပေးမည်ဆိုဘိသနည်း”ဟု မင်းကြီးအား မေးလေသတည်း။

ဘေရိပရိဗိုဇ်မစကားကို ကြားလျှင် ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် “အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်မယ်တော်သည် အရှင်မ ဆိုတိုင်းပင်လျှင် အကျွန်ုပ်အား အလွန် ကျေးဇူးကြီးပေ၏။ ယင်းသို့ ကျေးဇူးကြီးသည်ပင်ဖြစ်သော်လည်း အကျွန်ုပ် ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြုသောအရာကား အလွန်များစွာ ရှိခဲ့၏”ဟုဆို၍၊ စလာကဒေဝီ၏ အပြစ်ကို ပြအံ့သောငှာ ‘ဒဟရာဝိယ အလင်္ကာရံ’အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်မယ်တော်သည် အရွယ်လွန်ပြီးသည်တိုင်အောင်လည်း အပျိုအရွယ်ကဲ့သို့ မိမိနှင့် မတန်မတင့် စိန်ဖြင့်စီအပ်သော ရွှေခါးရန်းကြိုးဆင်လျက် ကိုယ်ကို အမွှေး၊ အထုံ၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် ပြုပြင်ပြီးလျှင် အကျွန်ုပ်ခမည်းတော်၏ အမတ်ကြီးတို့သည် အကျွန်ုပ်ထံ ခစား၍နေသောအခါ ထိုအမတ်ကြီးတို့မြင်အောင် ဤနန်းတော်ဦး၌ လူးလာခတ် တောင်သွားမြောက်သွားပြု၍၊ မိမိခါးရန်းကြိုးသံဖြင့်လည်း တစ်နန်းတော်လုံး ညည်တက်ဖြစ်၏။ မိမိစားနပ်စားပေါက်ကိုမျှ စားခြင်းငှာမထိုက်သော ဤနန်းတော် တံခါးမှူး၊ ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲတို့ကိုခေါ်၍လည်း ထိုသူတို့နှင့် အခါအချိန်ကိုမသိ အရှည်အကြာ သူငယ်စကားကိုပြောလျက် ဣန္ဒြေပျက်အောင် ရယ်ရွှင်ခြင်းကို ပြု၍နေ၏။

“တစ်ပါးသော ထီးဆောင်းမင်းတို့ထံသို့လည်း အကျွန်ုပ်အလိုတူ ဖြစ်ဟန်စကားဖြင့် ‘ဤမည်သောပြည်ကို အစိုးရသော ဤမည်သောမင်းကြီး အကျွန်ုပ်သားတော် ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးက မယ်တော်နှစ်သက်ရာမင်းကို အောင်တမန်စေ၍’ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ဖြင့် စံပျော်တော်မူလေတော့ဟု အခွင့်ပေးသည်နှင့်အညီ မင်းကြီးကိုသာ အကျွန်ုပ် မြတ်နိုးခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ယခု စာနှင့် တမန်စေလိုက်ပါသည်။ အတူတကွ စံပျော်ရမည့်အကြောင်း ကောင်းမြတ်သောလက်ဆောင်နှင့် လာ၍ အကျွန်ုပ်ကိုဆောင်လှည့်ပါ’ဟု ရှက်ကြောက်ဖွယ်စကားနှင့် အကျွန်ုပ်မသိရအောင် တမန်စေလွှတ်ခြင်းကို ပြုဘိ၏။

“ထိုမင်းတို့လည်း အကျွန်ုပ်ကို ခံညားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ‘အရှင်မိဖုရား။ အကျွန်ုပ်တို့ကား ဖုဠနိဗြဟ္မဒတ် မင်းကြီး၏ အခွန်သွင်းရာ ကျွန်တော်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ အကျွန်ုပ်တို့ကား အရှင်မယ်တော်နှင့် မထိုက်မတန်ပေ။

နောက်နောင် ဤစကားကို တမန် မစေလွှတ်လိုက်ပါနှင့်။ အကျွန်ုပ်တို့ မဝံ့ပါ'ဟု စာနှင့် တမန်စေလွှတ်လိုက် ပြန်ကုန်၏။ ထိုတမန်တို့သည် မှူးမတ်ပရိသတ်အလယ်၌ ထိုစာကိုဖတ်သည်ရှိသော် အကျွန်ုပ်ဦးခေါင်းကို ၁၆ စိတ်ခွဲဘိသကဲ့သို့ အလွန်ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့သောအပြစ်ကြောင့် တင်ပေဖူးသောကျေးဇူးကို မရေမတွက်နိုင်။ ရေစောင့်ဘီလူးအား မယ်တော်ကိုပင် ရှေးဦးစွာပေးရတော့မည်”ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကိုကြားလျှင် ဘေရိပရိမိုဇ်မသည် “မင်းကြီး။ ယင်းသို့သော အပြစ်ကြောင့် ရေစောင့် ဘီလူးအား မယ်တော်ကိုပေးမည်ဟူသော် ပေးတန်စေ။ မိဖုရားကြီး နန္ဒာဒေဝီကိုမူကား အဘယ့်ကြောင့် ပေးမည် ဆိုဘိသနည်း။ နန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် သင့်အား များစွာသောကျေးဇူး ရှိပေသည်မဟုတ်လော” ဟု ဆို၍ နန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီး၏ ဂုဏ်ကို ပြအံ့သောငှာ-‘ဣတ္ထိ ဂုဗ္ဗဿ ပဝရာ’ အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ နန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် ခပ်သိမ်းသောမိန်းမတကာတို့ထက် မြတ်သော မိဖုရားကြီးလည်း ဖြစ်၏။ ချစ်ဖွယ်သော စကားကိုလည်း ဆိုတတ်၏။ အထက်မဒ္ဒရာဇ်ပြည်၌နေစဉ် ငယ်သော အခါကပင်လည်း မိဘဂုဏ်ကိုစွဲ၍ အမျက်မာန်မပြုဘဲ မင်းကြီးညှဉ်းဆဲသော်လည်း ချစ်သောအားဖြင့် မိဘတို့ကို မသိစေရဘဲ မင်းကြီး၏အပြစ်ကို ကာဆီးလျက် အရိပ်သဖွယ်ကဲ့သို့ မင်းကြီးအလိုရှိရာသို့သာ လိုက်၍ကျင့်၏။ အမျက်လည်း နည်း၏။ အကျင့်သီလလည်း ရှိ၏။ ဘုန်းပညာလက္ခဏာကောင်း ဟူသမျှနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၍၊ ဤသို့စင်သော မိန်းမမြတ်ကို အလွန်ရခဲ၏။ ယင်းသို့ ရခဲသောမိန်းမမြတ်ဖြစ်လျက် အဘယ်အပြစ်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား နန္ဒာဒေဝီကို ပေးမည်ဆိုဘိသနည်း”ဟု မေး၏။

ပရိမိုဇ်မစကားကို ကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် နန္ဒာဒေဝီ၏အပြစ်ကိုပြလို၍ ‘ခိဉ္စရတိ သမာပန္န’အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မ ။ ဤနန္ဒာဒေဝီသည် အကျွန်ုပ်အား ကျေးဇူးများသည်လည်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြုသောအရာသည်လည်း များစွာရှိခဲ့၏။ အကျွန်ုပ်သည် စည်းစိမ်ရှင်ဖြစ်၍ ပုထုဇဉ်အလျောက် တစ်ပါးသောမိဖုရားတို့အား ကာမဂုဏ်ဖြင့်မြူးထူးလျက် နှစ်သက်ချစ်ခင် ကြင်နာခြင်းဖြင့် အဝတ်တန်ဆာ၊ ဥစ္စာရွှေငွေတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေးကမ်းလျှင်လည်း ထိုနန္ဒာဒေဝီသည် နှစ်မြို့ခြင်း မဖြစ်၊ ဝန်တိုပိတ်ပင်တတ်၏။

“ထို မိဖုရားငယ်တို့သားသမီးများကို အကျွန်ုပ်သည် ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်း အဝတ်တန်ဆာဆင်ပြင် ပါလျှင်လည်း နန္ဒာဒေဝီသည် မကြည်မဖြူသောစိတ်ဖြင့် ထိုသားငယ်၊ သမီးငယ်တို့၌ ကျွန်ုပ်ဆင်ပြင်သော အဝတ်တန်ဆာသည် ၂ ရက် ၃ ရက်မျှ မနေရ။ အကျွန်ုပ်မျက်နှာကွယ်လျှင် ထို အဝတ်တန်ဆာတို့ကို သိမ်းယူ၍ထား၏။ သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့သည်လည်း ငိုကြွေးလျက်သာလျှင် အကျွန်ုပ်ဆီသို့ လာကြကုန်၏။ ဤသို့ အကျွန်ုပ်စိတ်နှလုံး မချမ်းသာအောင်ပြုတတ်သော အပြစ်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား နန္ဒာဒေဝီကို ပေးမည် ဆိုပေသည်”ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် ဘေရိပရိမိုဇ်မသည် “ထိုသို့သောအပြစ်တို့ကြောင့် နန္ဒာဒေဝီကို ရေစောင့်ဘီလူးအားပေးသော်လည်း ပေးတန်စေ။ ညီတော် တိဓိဏမန္တမင်းသားကိုကား အဘယ်အပြစ်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား ပေးမည်ဆိုဘိသနည်း။ ထိုညီတော်သည် မင်းကြီးအား ကျေးဇူးများစွာရှိပေသည်

မဟုတ်လော"ဟု ဆို၏။ တိဓိဏမန္တိမင်းသား၏ ကျေးဇူးကိုပြခြင်းငှာ 'ယေနောစိတာ ဇနပဒါ'အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မင်းကြီး။ ထက်မြက်သော ပညာအကြံအစည်ရှိသောကြောင့် တိဓိဏမန္တိ အမည်ရှိသော ညီတော်မင်းသားသည် မဒ္ဒရာဇ်ပြည်၌ မင်းကြီးနေရသောအခါ ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားကို ပယ်ရှား၍ ပြည်ထဲရေး ၄ မျက်နှာ သာယာပွင့်လင်းကြောင်းကိုလည်း ပြ၏။ မိမိထီးနန်းကို မသိမ်းမြန်းဘဲ မဒ္ဒရာဇ်ပြည်၌နေသော သင်မင်းကြီးကို များစွာသော ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့် သွား၍ဆောင်ယူပြီးလျှင် ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ အဖအရိုက်အရာဖြစ်သော ထီးနန်းကို မင်းကြီးအား အပ်နှင်းပေ၏။ ထီးနန်းကိုမအပ်နှင်းမီလည်း မဒ္ဒရာဇ်ပြည်မှာ သင် နေသည်ဟုကြားလျှင် ညီတော်သည် မပြတ်ပင်လျှင် ရွှေ၊ ငွေ၊ အဝတ်တန်ဆာတို့ကို သင်ထံ ပို့ဆက်စေ၏။ သားမြီးဖျားကို မှန်အောင်ပစ်နိုင်ကုန်သော လေးသည်ကျော် သူရဲအပေါင်းတို့ထက်လည်း လွန်ကဲလျက် ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ စစ်စီး၊ စစ်ဆင်တို့၌လည်း ကျွမ်းကျင်ရဲရင့်စွာ ဖြစ်၏။ ရန်ဆူးရန်ငြောင့်တို့နှင့် နှောင့်ယှက်ခြင်းငှာမဝံ့သော ပြည်စွယ် ပြည်သွား၊ ယောက်ျားကောင်းလည်း ဖြစ်ပေ၏။ ထိုသို့ ကျေးဇူးများပေးသောသူဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား ပေးမည်ဆိုဘိသနည်း"ဟု မေး၏။

ဤအရာ၌ တိဓိဏမန္တိမင်းသားသည် ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားကို အဘယ်သို့ပယ်ရှားသနည်း ဟူမူကား မယ်တော် စလာကဒေဝီသည် ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားနှင့် အကောက်ကြံ၍ မဟာစူဠနိဗ္ဗာဒတမင်းကြီးကို အဆိပ်ခတ်သောထမင်းဖြင့် ပြစ်မှားသောအခါ တိဓိဏမန္တိမင်းသားသည် စလာကဒေဝီမိဖုရားဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနှင့် ရှိ၏။ ဤဆမ္ဘိပုဏ္ဏား ထီးနန်းကိုသိမ်းမြန်းသောအခါမှ ဖွားမြင်သတည်း။ ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားလည်း တိဓိဏမန္တိမင်းသားကို မိမိသားအရင်းကဲ့သို့ ချစ်ခင်ခြင်းရှိ၏။ ဤ တိဓိဏမန္တိမင်းသား အရွယ်ရောက်လတ်သော် 'ဤသန်လျက်ကိုစွဲမြဲလျက် ငါ့ထံ ခစားလော့'ဟု ဆို၍ သန်လျက်ကို ပေး၏။ ထို တိဓိဏမန္တိမင်းသားလည်း ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားကို 'မိမိအဖအရင်း'ဟူသော အမှတ်ဖြင့်သာလျှင် မပြတ်ခစား၏။ ထိုအခါ အမတ်တစ်ယောက်သည် မင်းသားအား 'အရှင်သား။ ဤမင်းကား မင်းရိုးမင်းဆက် မဟုတ်။ ပုဏ္ဏားတည်း။ ဤပုဏ္ဏားသည် မယ်တော် စလာကဒေဝီဝမ်း၌ အရှင်သားပဋိသန္ဓေနေစဉ် အရှင်ခမည်းတော် မဟာစူဠနိဗ္ဗာဒတမင်းကြီးကို ပြစ်မှားပြီးလျှင် အရှင်မယ်တော်နှင့် ထီးနန်းကို သိမ်းယူစိုးစံကြ၏။ အရှင်သားမူကား မဟာစူဠနိဗ္ဗာဒတမင်းကြီး၏ သားတော်ဖြစ်သည်"ဟု ဆို၏။

ထိုအမတ်စကားကို ကြားလျှင် တိဓိဏမန္တိမင်းသားသည် ပုဏ္ဏားအား အမျက်ထွက်၍ တစ်ခုသော ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် 'ဤပုဏ္ဏားကို သုတ်သင့်အံ့'ဟုကြံပြီးသော်၊ မိမိအခြံအရံဖြစ်သော လုလင် ၂ ယောက်ကိုခေါ်စေ၍ တစ်ယောက်သောလုလင်အား မိမိလက်စွဲသန်လျက်ကို အပ်ပြီးလျှင် တစ်ယောက်သော လုလင်အား "နန်းတော်သို့ ဝင်သောအခါ သင်တို့ ၂ ယောက် တံခါးဝ၌နေလျက် ဤသူ့လက်၌ရှိသော သန်လျက်ကို ငါ့သန်လျက်ဖြစ်သည်" ဟု သင်လုလင်ပင် ယူလော့။ သန်လျက်စွဲသူကလည်း သန်လျက်ကိုမပေးဘဲ 'ငါ့သန်လျက်ကို အဘယ့်ကြောင့် လုသနည်း'ဟု ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုကြလော့" ဟုမှာထားပြီးသော် နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၏။

ထိုသူ ၂ ယောက်တို့လည်း မင်းသားမှာထားတိုင်း ခိုက်ရန်ငြင်းခုံခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။ ဆမ္ဘိပုဏ္ဏား သည်လည်း ထိုအသံကိုကြား၍ "နန်းတော်တံခါးဝ၌ အဘယ်ကို ငြင်းခုံကြသနည်း"ဟု မင်းချင်း တစ်ယောက်ကို စေလွှတ်လိုက်၏။ ထိုမင်းချင်းလည်း အကြောင်းကိုသိပြီးသော် မင်းကြီးထံပြန်သွား၍ "အရှင်မင်းကြီး။

တစ်ခုသော သန်လျက်ကို သူ့သန်လျက်၊ ငါ့သန်လျက်ဟူ၍ လုယူကြလျက် ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြပါ သည်”ဟု လျှောက်ကြား၏။

ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားသည်လည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် “ယခုလုယက်ကြသော သန်လျက်သည် အဘယ် မင်းခယောကျ်ားစွဲသော သန်လျက်နည်း”ဟု မေး၏။ ထိုအခါ တိဓိဏမန္တမင်းသားသည် “အရှင်မင်းကြီး။ ဤသန်လျက်ကား အကျွန်ုပ်အား အရှင်မင်းကြီးသနားပေးအပ်တော်မူသော သန်လျက်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသန်လျက်ကို အကျွန်ုပ် လုလင်တစ်ယောက်မှာ ပေးအပ်ခဲ့၍ အရှင်မင်းကြီးထံစားလျက် ယခုနေ့ခိုက်တွင် ထို အကျွန်ုပ်၏ လုလင်မှာ တစ်ပါးမင်းချင်းတို့က ‘ငါ့သန်လျက်ဖြစ်သည်’ဟု လုယက်ကြသဖြင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြသည်ဖြစ်ပါမည်”ဟု လျှောက်၏။

မင်းသားစကားကိုကြားလျှင် ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားသည် “ချစ်သား။ ထိုသို့တပြီးကား ထိုသန်လျက်ကို ယခုပင် ယူချေ။ ငါ့ထံရောက်လျှင် ဟုတ်၊မဟုတ်ကို သိရလိမ့်မည်”ဟု ဆို၍ သန်လျက်ကို ယူစေ၏။ တိဓိဏမန္တ မင်းသားသည်လည်း ပုဏ္ဏားဆိုတိုင်း သွား၍ ထိုလုလင်လက်မှ သန်လျက်ကိုဆောင်ယူခဲ့ပြီးလျှင် သန်လျက် အိမ်မှထုတ်၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ဟုတ်၊မဟုတ်ကို ကြည့်တော်မူပါ”ဟုဆိုလျက် ပြယောင်ဆောင်၍ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် ဆမ္ဘိပုဏ္ဏား၏ပခုံးညွန့်ကို ထိုသန်လျက်ဖြင့် လွဲကာပယ်ရှား၍ မိမိခြေရင်း၌ ကျစေ၏။ ထိုသို့ ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားကိုသုတ်သင်ပြီးသော် နန်းတော်ကို ဆေးသန့်စင်ကြယ်စေ၍၊ မြို့ကို တန်ဆာဆင်စေပြီးလျှင် တိဓိဏမန္တမင်းသားသည် ရာဇာဘိသိက်မင်္ဂလာကိုဆောင်လျက် ထီးနန်းကို သိမ်းမြန်းမည်ပြု၏။ ထိုအခါ မယ်တော် စလာကဒေဝီသည် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း အမည်ရှိသော သင်၏နောင်တော်သည် ထိုသို့သော အကြောင်းဖြင့် ထွက်ပြေး၍ ယခု မဒုရာဇ်ပြည်မှာ ရှိသည်”ဟု နောင်တော်ရှိကြောင်းကို ပြောဆိုလေ၏။

ထို မယ်တော်စကားကိုကြားမှ နောင်တော်ရှိကြောင်းကို သိလေသော် တိဓိဏမန္တမင်းသားသည် များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် မဒုရာဇ်ပြည်သို့သွား၍ နောင်တော် စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကို မိဖုရားကြီး နန္ဒာဒေဝီနှင့်တကွ ချီပင့်ခဲ့ပြီးလျှင် ခမည်းတော် မဟာစူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်း၏အရိုက်အရာဖြစ်သော ထီးနန်းကို အပ်နှင်းလေ၏။ ထို ဆမ္ဘိပုဏ္ဏားကို ပယ်ရှားသောအခါမှ စ၍လည်း ထိုမင်းသားအား ထက်မျက်လျင်လျားသော ပညာအကြံအစည်ရှိခြင်းကြောင့် တိဓိဏမန္တမင်းသား ဟူ၍ ထင်ရှားစွာဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့် ပရိမိုဇ်မသည် မင်းကြီးအား ‘ဤသို့သောကျေးဇူးရှိပေလျက် အဘယ့်ကြောင့် ညီတော်ကို ရေစောင့်ဘိလူးအား ပေးမည်’ဆိုဘိ သနည်း”ဟု မေး၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းကြီးသည်လည်း ပရိမိုဇ်မစကားကိုကြားလျှင် တိဓိဏမန္တမင်းသား၏အပြစ်ကို ပြလို၍- ‘ပယာ ဇိတာ ဇနပဒါ’ အစရှိသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်ညီတော် တိဓိဏမန္တမင်းသားသည် အရှင်မ ဆိုတိုင်းပင် ပြည်ထဲရေး ၄ မျက်နှာ သာယာငြိမ်ဝပ်ကြောင်း မကောင်းသောရန်ဆူးရန်ငြောင့်ကို နတ်ထွင်လျက် အကျွန်ုပ်ကိုလည်း တိုင်းတစ်ပါးမှ ပင့်ချီ၍ ဤထီးနန်းစည်းစိမ်ကို အပ်နှင်းပေ၏။ လေးအတတ်၊ ဆင်စီး၊ မြင်းစီး အစရှိသော စစ်အင်္ဂါအမှုတို့၌လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မတူသောလက်ရုံးရည်လည်း ရှိပေ၏။ ထိုညီတော်သည် မိမိဘုန်းလက်ရုံးရည်ဖြင့် တစ်ပါးသော ထီးဆောင်းမင်းတို့ကိုလည်း အကျွန်ုပ်အား ခံညားစေသည်ဖြစ်၍ ထိုထိုသောတိုင်းနိုင်ငံတို့မှ များစွာသော အခွန်ပဏ္ဏာ လက်ဆောင်လက်နက်တို့ကိုလည်း ဆောင်ယူပေ၏။ ရဲရင့်ထက်မြက်စွာ ပညာအကြံအစည်နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏။

ထိုသို့သောကျေးဇူးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူဟူ၍ အကျွန်ုပ်လည်း ညီတော်အား ကြီးစွာသော အရာအထူးဖြင့် ချီးမြှောက်ပါ၏။ ယင်းသို့ ချီးမြှောက်ပါလျက် ညီတော်သည် အကျွန်ုပ်ကို မင်းဟူသောအမှတ်မျှ မရှိ။ မိမိကျေးဇူးဂုဏ်ကိုသာပြ၍ မထိမဲ့မြင် မခံမညားပြုခဲ့၏။ ယခုလည်း ရှေးကကဲ့သို့မျှ အကျွန်ုပ်ထံလာ၍ မခစားဘဲနေဘိ၏။ ထိုသို့သောအပြစ်တို့ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား ညီတော်ကိုပေးမည် ဆိုပေသည်" ဟုဆို၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် "မင်းကြီး။ ယင်းသို့သော အပြစ်တို့ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား ညီတော်ကို ပေးမည်ဟူသော် ပေးတန်စေ။ ယခု သူငယ်ဖော် ဖွားဖက်ဖြစ်သော ခနုသေခကိုကား အဘယ့်အပြစ်ကြောင့် ပေးအံ့နည်း။ သူငယ်ဖော် ခနုသေခသည် မင်းကြီးအား များစွာ ကျေးဇူးရှိပေသည် မဟုတ်လော" ဟုဆို၍ ခနုသေခ၏ကျေးဇူးကို ပြခြင်းငှာ 'ဧကရတ္ထေန ဥဘယော' အစရှိသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မင်းကြီး။ စားတော်ကဲသား ခနုသေခသည် ဤပြည်၌ မင်းကြီးနှင့် ဖွားဖက်တော်ကိုရှာလျှင် ဤခနုသေခသည်သာလျှင် မင်းကြီးနှင့် တစ်ညဉ့်တည်း ဖွားဖက်ဖြစ်၏။ မင်းကြီးနှင့် ငယ်စဉ်ကပင် အတူတကွ ကစားလျက်ကြီးသော သူငယ်ချင်းလည်း မှန်၏။ ငယ်စဉ်ကပင် မင်းကြီးသွားလေရာ အရိပ်သဖွယ် ပါသော ဆင်းရဲဖော်ချမ်းသာဖက် သမာန သုခ၊ ဒုက္ခ အဆွေခင်ပွန်းစစ်လည်း မှန်၏။ ညဉ့်နေ့မဟူ အပူ၊ အချမ်းမရွေး ဘေးရန်မှန်းမသိ မင်းကြီးစီးပွားတော်ကိုလည်း အခါခပ်သိမ်း လုံ့လပြုလျက် အမြဲရွက်ဆောင်လေ့ရှိ၏။ ငယ်သောအခါမှသည် ယခုတိုင်အောင် မင်းကြီး၏အလိုသို့သာလည်း လိုက်၍ ကျင့်ဆောင်တတ်၏။ ဤသို့ အတူမကွဲ ဆင်းရဲချမ်းသာခံလျက် ရောင့်ရဲဖက်ဖြစ်သော အဆွေခင်ပွန်းစစ်ကိုလျက် အဘယ်အပြစ်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအားပေးမည် ဆိုဘိသနည်း" ဟု မေး၏။

ပရိဗိုဇ်မစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ခနုသေခ၏အပြစ်ကို ပြလို၍ 'စရိယာ မံ အယံ အယျေ' အစရှိသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်နှင့် ဆင်းရဲဖော်ချမ်းသာဖက်ဖြစ်သော ခနုသေခသည် အရှင်မဆိုတိုင်းပင် အကျွန်ုပ်အား ကျေးဇူးကြီးသည် မှန်ပေ၏။ ယင်းသို့မှန်သော်လည်း ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြသောအရာလည်း အလွန်များခဲ့၏။ အထက်က အကျွန်ုပ်ဆင်းရဲသောအခါ ဤခနုသေခနှင့် ထမင်း တစ်ခွက်တည်းစားခြင်း၊ အတူ တစ်နေရာတည်း နေခြင်းတို့ကိုပြုလျက် အကျွမ်းတဝင် အချင်းချင်း လက်ဖြင့်တို့ဆိတ် ကျိစယ် ရယ်ရွှင် မြူးထူးခြင်းကို ပြုကြ၏။ ထို ဆင်းရဲသောအခါက ပြုသည့်အတိုင်းသာလျှင် မင်းဖြစ်ပေသည်ဟူ၍မျှ ထောက်ထားဆင်ခြင်ခြင်း မရှိ။ မှူးမတ်များစွာ အခြံအရံနှင့်နေသော အကျွန်ုပ်အား ပြင်းစွာရယ်ရွှင်ခြင်း၊ ပြက်ရယ်ပြောဆိုခြင်းကို ပြုဘိ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ကျက်သရေတိုက်၌ နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးနှင့် ၂ ယောက်တည်း တံခါးပိတ်လျက်နေလျှင်လည်း ခနုသေခသည် အကျွန်ုပ်မမြင်အောင် ကွယ်ရာက အမှတ်မထင်လာလျက် 'ငါ တံခါးကိုရသောသူတကား' ဟူ၍သာလျှင် တံခါးကိုဖွင့်၍ အဆောတလျှင်ဝင်လာဘိ၏။ အကျွန်ုပ်အား ရိုသေခံညားခြင်း၊ ရှက်ကြောက်ခြင်း တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ။ ထိုသို့သောအပြစ်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအားပေးမည် ဆိုပေသည်" ဟုဆို၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် "မင်းကြီး။ ယင်းသို့သောအပြစ် တို့ကြောင့် သူငယ်ဖော် ခနုသေခကို ရေစောင့်ဘီလူးအား ပေးသော်လည်း ပေးတန်စေ။ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော

ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် သင့်အား များစွာသောကျေးဇူး ရှိပေသည်မဟုတ်လော။ အဘယ့်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား ပေးမည် ဆိုဘိသနည်း”ဟုဆို၍၊ ကေဝဋ်အမတ်ဂုဏ်ကို ပြခြင်းငှာ ‘ကုသလော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ’ အစရှိသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး ။ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် ခပ်သိမ်းသောနိမိတ်တို့၌လည်း လိမ္မာ၏။ ၁၀၁ ပါးသောလူမျိုးတို့၏ ဘာသာကိုလည်း နားလည်၏။ လက္ခဏာကျမ်း^{၃၀၆}၊ နိဗ္ဗာဏကျမ်း^{၃၀၇}၊ ကေဠာကျမ်း^{၃၀၈}၊ ဣတိဟာသကျမ်း^{၃၀၉}တို့နှင့် တကွ ဗေဒင် ၃ ပုံကိုလည်း အာရုံမြဲစွာ နှုတ်မှာဆောင်ရွက် လေ့ကျက် ကျွမ်းကျင်၏။ မြေလှုပ်ခြင်း၊ တော်လည်းခြင်း၊ ကြိတ်ထွက်ခြင်း၊ စဲနည်း၊ တံပေါင်ပေါ်ထွက်ခြင်း စသော ဘူမိနိမိတ်၌လည်းကောင်း၊ နေကြတ်ခြင်း၊ ဥက္ကာကျခြင်း၊ ကောင်းကင်၌ စိုပြခြင်း၊ တိမ်တံခွန် ထွက်ခြင်း၊ တိမ်ခွပ်ခြင်း၊ တိမ်ကြိတ်ခြင်း၊ ကြယ်တံခွန်လွှားခြင်း၊ အခိုးထွက်ခြင်း၊ ဂြိုဟ် ၈ လုံး^{၃၁၀} အသွားပျက်ခြင်း၊ နက္ခတ်တာရာ အရောင်ညှိုးခြင်း၊ အရောင်ထွက်ခြင်းစသော အာကာသနိမိတ်၌ လည်းကောင်း၊ နေ့ လ ရက်အစွဲနှင့်တကွ ဥပဒ်ဖြစ်ရာသည်၊ ကောင်းကျိုးဖြစ်ရာသည်တို့ကိုလည်း သိတတ်၏။ နေ့ရက်အချိန်နှင့် အိပ်မက်ကိုလည်း မှန်စွာ ဖတ်တတ်၏။ နက္ခတ် ၂၇ လုံး^{၃၁၁}တို့၌လည်း တြင်း၊ နဝင်းဖြင့်ဖွဲ့၍ ၁၂ ရာသီ^{၃၁၂}အခွဲ အဝေ၊ နေ့ လ စသော ဂြိုဟ် ၈ လုံးတို့၏ နှစ် လ အကူးအပြောင်း၊ အချိန်အခါ စန်း လက် ရာသီကိုလည်း သိတတ်၏။ လနှင့် နက္ခတ်အယှဉ်၌ ဥပဒ်ဖြစ်ကြောင်း၊ သုဘဖြစ်ကြောင်း တို့ကို သိသည်နှင့်လျော်စွာ ဤနက္ခတ်ဖြင့် ဤမည်သောအရပ်သို့ ထွက်ခြင်းယတြာကို ပြုအပ်၏။ ဤနက္ခတ်ဖြင့်ကား ဝင်ခြင်းယတြာကို ပြုအပ်၏။ ဤနက္ခတ်ဖြင့်ကား ယတြာ မပြုကောင်း စသည်ဖြင့် ခပ်သိမ်းသော ဆောင်ရွက်ရာအမှုဟူသမျှတို့၌ ဆောင်ရာသည်၊ မဆောင်ရာသည် နက္ခတ်တို့ကိုလည်း ပြည့်နီတတ်၏။ ထိုသို့ ပုရောဟိတ်အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံစွာသော သုခမိန်အမတ်ကြီးကို အဘယ့်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအားပေးမည် ဆိုဘိသနည်း”ဟု မေး၏။

ဘေရိပရိဗိုဇ်မ စကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းသည် ကေဝဋ်ပုရောဟိတ်၏အပြစ်ကို ပြလို၍ ‘ပရိသာယံ ပိ မေ အယျေ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မ။ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော ကေဝဋ်အမတ်ကြီးသည် အရှင်မ ဆိုတိုင်းပင် ပုရောဟိတ်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံညီညွတ်စွာရှိပေ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း အကျွန်ုပ် မနှစ်မြို့သောအပြစ်သည်လည်း ရှိခဲ့၏။ ထို ကေဝဋ်ပုရောဟိတ်သည် အကျွန်ုပ်ထံခစားလျှင် မျက်စိမျက်တောင် မျက်မှောင်အောက်ကိုချ၍ မခစား။ ကြောက်မက်ဖွယ် မျက်မှောင်တံကိုချ၍ မျက်လုံးပြောင်တောင်ပြုလျက် အမျက်ထွက်သကဲ့သို့ ကြည့်တတ်၏။ ထိုသို့သောအပြစ်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအားပေးမည် ဆိုပေသည်”ဟုဆို၏။

စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းစကားကိုကြားလျှင် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် “မင်းကြီး။ ယင်းသို့ အသီးအသီး အပြစ်ရှိသောကြောင့် မယ်တော်၊ မိဖုရား၊ ညီတော်၊ သူငယ်ဖော်၊ ပုရောဟိတ်အားဖြင့် ၅ ယောက်သော သူတို့ကို ရေစောင့်ဘီလူးအားပေးသော်လည်း ပေးတန်စေ။ ဤသို့သော ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို မရေတွက်ဘဲ အသက်ကိုစွန့်၍ မင်းကြီးကိုယ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအားပေးမည် ဆိုဘိသနည်း။ မဟောသမသုခမိန်လည်း ရှိသေးသည် မဟုတ်လော။ မဟောသမသုခမိန်၌ အဘယ်ကျေးဇူးကိုမြင်၍ မပေးဘဲနေဘိသနည်း”ဟု ဆိုလျက် မင်းကြီး၏စည်းစိမ်ကို ချီးမွမ်း၍ မဟောသမ၏ဂုဏ်ကို မေးအံ့သောငှာ ‘သ သမဒ ပရိသာယံ’အစရှိသော ၅ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ ထက်ဝန်းကျင်သော သမုဒ္ဒရာရေတို့ဖြင့် ဝန်းရံအပ်သည်ဖြစ်၍ ဤဓမ္မဒိပ်ကျွန်းသည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ နားတောင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ ရတနာ ၃ ပါး၊ ၇ ပါး၊ ရတနာ ၁၀ ပါးတို့၏ တည်ရာလည်း ဖြစ်၏။ တိုင်းကြီး ၁၆ တိုင်း၊ တိုင်းငယ် အရာမက များလှစွာသော မြို့ရွာ၊ခရိုင်တို့ဖြင့်လည်း တင့်တယ်၏။ ထိုသို့တင့်တယ်စွာ မဟာသမုဒ္ဒရာလျှင်အဆုံးရှိသော ဤဓမ္မဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ အောင်အပ်ပြီးသော စစ်မြေပြင်ရှိသည်ဖြစ်၍ တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို သိမ်းရုံးစိုးအုပ်လျက် ဧကရာဇ်မင်း စည်းစိမ်ဖြင့် များစွာသော မင်းပရိသတ် ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် မင်းကြီးသည် ဓမ္မဒိပ်ကျွန်းသူ လူအပေါင်းတို့၏ အထွတ် ဖြစ်တော်မူသည် မဟုတ်လော။

“ယင်းသို့ ဧကရာဇ်မင်း ဖြစ်သည်နှင့်အညီ အရာမကသော တိုင်းကြီးပြည်ကြီး မြို့ရွာနေပုဒ်တို့မှစ၍ အရည်အဆင်းလှပကုန်သော သမီးကညာရတနာတို့ကို အသီးအသီး ပို့ဆက်ကြရသဖြင့် ဤနန်းတော်၌ ၁ သောင်း ၆ ထောင်ကုန်သော မောင်းမတို့သည်လည်း ပတ္တမြား၊ပုလဲ၊ကျောက်မျက်ရွဲစသော မျက်မြက်ရတနာတို့ဖြင့် စီအပ်သော ရွှေနားတောင်း၊ ရွှေလက်ကောက် စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်ဖြစ်၍ နတ်သမီးတမျှ တင့်တယ်ကြကုန်၏။

ထို နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူစွာသော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းမရှိ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမဲ့ စိုးစံတော်မူရသော ဧကရာဇ်မင်းဖြစ်၍-‘သုခိတာနံ ပိယံ ဒီဃံ ဇီဝိတံ’ဟူသော ရှေးပညာရှိ သူဟောင်းတို့ စကားနှင့်အညီလျော်စွာ ကိုယ်၊စိတ်ချမ်းသာကုန်သောသူတို့သည် မိမိ၏အသက်ရှည်ခြင်းကို ချစ်အပ်သည်ဖြစ်လျက် မိမိ၏အသက်ကိုမချစ်ဘဲ ရေစောင့်ဘီလူးအားပေး၍၊ မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်းကိုကား အဘယ့်ကြောင့် မပေးသနည်း။ မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူး မည်သို့ရှိသည်ဟု သိမြင်သောကြောင့်တည်း မင်းကြီး မပေးသလော”ဟု ဆို၏။

ဘေရိပရိဗိုဇ်မစကားကိုကြားလျှင် စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်း၏ဂုဏ်ကို ပြလို၍ ‘ယတောပိ အာဂတော အယျေ’ အစရှိသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မ ။ မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်းသည် အကျွန်ုပ်နိုင်ငံသို့ ရောက်သည်နေ့မှ ယခုနေ့တိုင် အဏုမြူ^၁လုံးမျှ အကျွန်ုပ်အား ကိုယ်၊ နှုတ်ဖြင့် ပြစ်မှားခြင်းမည်သည်ကို မပြုစဖူးပေ။ ယင်းသို့ အပြစ်မရှိဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား ပေးထိုက်အံ့နည်း။ အရှင်မ။ တစ်ကြောင်းမှာလည်း ဤမဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်းသည် အတိတ်၊အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကာလ ၃ ပါးတို့၌ အကျိုးစီးပွားများ မြတ်အံ့သော အကြောင်းကိုလည်း သိမြင်နိုင်၏။ သူတစ်ပါး တို့အား ကံ ၃ပါး^၂တို့ဖြင့် ပြစ်မှားခြင်းကိုလည်း မပြုတတ်။ မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်း မသေမီ အကျွန်ုပ်သေရလျှင် သားတော်အစဉ် မြေးတော်အဆက်တိုင်အောင် မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်းသည် စောင့်ရှောက်ရစ်သဖြင့် အကျွန်ုပ်အားလည်း ကောင်းသောသေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သူခပ်သိမ်းတို့အားလည်း ပစ္စုပ္ပန်၊သံသရာတို့၌ စီးပွားချမ်းသာ ရရာသောအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူး ရှိပေသောသူဖြစ်ပေသောကြောင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား အသက်ကိုအသေခံ၍ အကျွန်ုပ်ကိုယ်ကိုသော်လည်း ပေးထိုက်လှ၏။ မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်းကိုကား မပေးထိုက်”ဟု စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် လပြည့်ဝန်းကို ချီ၍ပြသကဲ့သို့ ဘုရားလောင်း၏ဂုဏ်ကို ချီးမြှောက်၍ ဘေရိပရိဗိုဇ်မအား ပြောဆို၏။

ထိုသို့ မင်းကြီးစကားဖြင့် ဘုရားလောင်းအား မင်းကြီး နှလုံးသွင်း အခြားမရှိသည်ကိုသိရပြီးသော် ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် ဤသို့ ကြံပြန်၏။ ‘ဤမျှသောစကားနှင့် မဟောသဓမ္မဒိပ်ကျွန်း၏ ဂုဏ် မထင်ရှားသေး။ ပြည်သား

ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၏အလယ်၌ ဤပြဿနာကိုပင်မေး၍ မင်းကြီးကို ဤနည်းအတူဖြေစေရသော် မဟောသမုဒ္ဒရာအပြင်၌ များစွာသောဆီကို လောင်းသွန်းဘိသကဲ့သို့ အများအပြားပျံ့နှံ့ခြင်းဖြစ်၍ မဟောသမ သုခမိန်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးသည် အထူးသဖြင့် ထင်ရှားလတ္တံ့’ ဟုကြံပြီးလျှင်၊ မင်းကြီးကိုခေါ်ခဲ၍ နန်းတော်မှ ဆင်းသက်ပြီးသော် မင်းရင်ပြင်မြေတလင်း၌ နေရာခင်းကျင်းစေပြီးမှ မိမိတို့နေရာ၌နေကြ၍ မှူးတော် မတ်တော်၊ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ကို ထိုမြေတလင်း၌ စည်းဝေးစေပြီးလျှင် ဘေရိပရိမိုဇ်မသည် စူဠနိဗ္ဗာန်တော် မင်းကြီးအား ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် ရေစောင့်ဘီလူးပြဿနာကို မေးပြန်၏။ စူဠနိဗ္ဗာန်တော် မင်းကြီးသည် ပရိမိုဇ်မမေးတိုင်း အစမှစ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ရှေးနည်းအတူပင်လျှင် ဖြေလျှောက်ပေ၏။

ဤသို့ ပြည်သားပြည်သူလူအပေါင်းတို့၏အလယ်၌ ဘုရားလောင်း၏ဂုဏ်ကို ထင်ရှားစေပြီးလျှင် ရတနာ ၇ ပါးတို့ဖြင့်ပြီးသော ရွှေနန်းရွှေအိမ်၌ ပတ္တမြားမျက်မြတ်ကို အထွတ်တပ်သကဲ့သို့ ဘေရိပရိမိုဇ်မသည် မိမိတစ်ဖန် အထွတ်တပ်လိုပြန်၍-

‘ဣဒံ သုဏ္ဍာထ ပဉ္စာလာ၊ စူဠနေယျဿ ဘာသိတံ။
 ပဏ္ဍိတံ အနုရက္ခန္တော၊ ပါဏံ စဇတိ ဒုစ္စန္ဒံ။ ။
 ‘မာတု ဘရိယာယ ဘာတုစ၊ သခိနော ဗြဟ္မဏဿစ။
 အတ္တနောစာပိ ပဉ္စာလော၊ ဆန္တံ စဇတိ ဇီဝိတံ။ ။
 ‘ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကာ ပညာ၊ နိပုဏာ သာဓု စိန္တိတာ၊

ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ ဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယေ သုခါယစ။ ။’ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ပြည်သူပြည်သားတို့အား ကြားသိစေပြန်၏။

အနက်ကား။ ။ ဘောန္တော ပဉ္စာလာ၊ အို၊ ပဉ္စာလရာဇ် ပြည်သားပြည်သူတို့။ စူဠနေယျဿ၊ စူဠနိဗ္ဗာန်တော်မင်း၏။ ဘာသိတံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဣဒံစနံ၊ ဤစကားကို။ သုဏ္ဍာထ၊ နာကြကုန်လော့။ ပဏ္ဍိတံ၊ မဟောသမသုခမိန်ကို ။ အနုရက္ခန္တော၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်လျက်။ ဒုစ္စန္ဒံ၊ စွန့်ဝံ့ခဲသော။ ပါဏံ၊ မိမိအသက်ကို၊ စဇတိ၊ စွန့်ဘိ၏။

ပဉ္စာလော၊ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းသည် ။ မာတုစ၊ မယ်တော်၏လည်းကောင်း။ ပရိယာယစ၊ မိဖုရားကြီး၏လည်းကောင်း။ ဘာတုစ၊ ညီတော်၏လည်းကောင်း။ သခိနောစ၊ သူငယ်ဖော်၏လည်း ကောင်း။ ဗြဟ္မဏဿစ၊ ပုရောဟိတ်၏လည်းကောင်း။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆန္တံ၊ ၆ ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ စဇတိ၊ စွန့်၏။ ။

ဧဝံဣဒံနာဂုတ္တနယေန၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ပညာ၊ ပညာသည်။ မဟိဒ္ဓိကာ၊ ကြီးသော တန်ခိုးလည်းရှိ၏။ နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့စွာ၏။ သာဓုစိန္တိတာ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်သာ ကြံအပ်၏။ ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်၌လည်း။ ဟိတတ္ထာယ၊ စီးပွားဖြစ်ခြင်းငှာ။ သမ္ပရာယေစ၊ တမလွန်၌လည်း။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပဉ္စာလရာဇ် ပြည်သူလူအပေါင်းတို့။ ယခု မင်းကြီးဆိုအပ်သောစကားကို ကြားကြပြီးလော။ အလွန် ချစ်ခင်လေးမြတ်အပ်သော မိမိမယ်တော်၊ မိဖုရားကြီး နန္ဒာဒေဝီ၊ ညီတော် တိဓိဏမန္တမင်းသား၊ သူငယ်ဖော် ဓနုသေခ၊ ပုရောဟိတ်ဖြစ်သော ကေဝဋ်အမတ်၊ မိမိကိုယ်နှင့် တကွ ထို ၆ယောက် သားတို့၏ အသက်ကိုကား မရေတွက်မူ၍ စွန့်နိုင်ခဲသောအရာဖြင့် ရေစောင့်ဘီလူးအား စွန့်မည်ဟု ဆို၏။ ယခုမှ ဤပြည်သို့

ရောက်လာစသောဖြစ်သော မဟောသမသုခမိန့်ကိုကား ပညာဂုဏ်တန်ခိုးကြောင့် မြတ်နိုးခြင်းဖြစ်၍ ရေစောင့်နတ်အား မပေးဘဲ ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ခြင်းကို ပြု၏။

“ထို့ကြောင့် ပရိသတ်အပေါင်းတို့။ ပညာဟူသည်ကား အလိုရှိအပ်သော အရာခပ်သိမ်းကို ပြီးစေတတ်သော မဏိဇောတိရသံ ပတ္တမြားကဲ့သို့ သွားလေရာရာ ဥစ္စာပစ္စည်းရှေ့သို့ ချဉ်းရောက်စေသည်ဖြစ်၍ အလွန်တန်ခိုးကြီး၏။ ဒုစရိုက် ၁၀ပါး^{၃၁}ကို မကျင့် ၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းတတ်သော သူတော်ကောင်းတို့ သည်သာလျှင် ကြံအပ်၏။ ပညာသည်သာလျှင် ပစ္စုပ္ပန်၌ ကိုယ့်စီးပွား၊ သူတစ်ပါးတို့၏စီးပွား ၂ ပါးသော အကျိုးကိုဆောင်၍ နောင်တမလွန်၌လည်း မနုဿဂတိ^{၃၂}၊ ဒေဝဂတိ^{၃၃}ဟုဆိုအပ်သော ချမ်းသာ၊ မြင့်မြတ်သော ဂတိ တို့သို့ ပို့ဆောင်လျက် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ချမ်းသာကိုလည်း ရွက်ဆောင်နိုင်၏”ဟု ဘေရိပရိဗိုဇ်မသည် ရတနာ ၇ ပါးဖြင့်ပြီးသော ရွှေနန်းရွှေအိမ်၌ ပတ္တမြားတုံးကို တစ်လုံးတည်း အထွတ်တင်ဘိသကဲ့သို့ ဘုရားလောင်း၏ ပညာဂုဏ်ကိုချီးမွမ်း၍ ပရိသတ်တို့အား သောတဒ္ဓါရဝီတိ၌ အထွတ်တင်လေ၏။

ဤကား ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ၊ ကျောက်မျက်ရွှေ ပုလဲ၊ ပတ္တမြားစသော မျက်မြတ်ရတနာတို့၌ အဖိုးထိုက်မထိုက်ကိုသိတတ်သော ရာပြတ်^{၃၄}ကဲ့သို့ စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည်လည်း ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏ အထိုက်အလိုက်ကိုသိတတ်သော ပညာရှိဖြစ်သည် တစ်ကြောင်း။

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားခြေတော်ရင်း၌ ဘုရားလောင်းကို ဗျာဒိတ်^{၃၅}ပေးတော်မူသောအခါ လက်ယာရံ ပထမသာဝကအရာဖြင့် တံဆိပ်မှတ်ချက် တင်တော်မူလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ အနာမဒဿီ မြတ်စွာဘုရားခြေတော်ရင်းမှစ၍ ပထမသာဝကဆုကိုပန်တော်မူလျက် အဆက်ဆက်သော သံသရာတို့၌ မေတ္တာချင်းနှောကြိတ်၍ တစ်စိတ်တည်းကဲ့သို့ နှစ်လိုအပ်သော အကျိုးစီးပွားကို ၂ ပါးလုံးပင် ဆောင်ဖူးကြသဖြင့် သူ့ကျေးဇူးကိုသိတတ်သော သဘောအလေ့ ရှိတော်မူသည်တစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းအား ဤဓမ္မုဒ္ဓိပိက္ခန်းအပြင်၌ ၂ ယောက် မရကောင်းသော ပညာရှိဖြစ်ပေသည်ဟု ဂုဏ်အထူးကို သိသည်နှင့်လျော်စွာ သူ့ပြည်သူ့နိုင်ငံသို့ ရောက်သည်ဟူ၍ မညှိုးမငယ်စေ။ ကိယံရပ်ကိုယံပြည်မှာ စိုးစံရသော စည်းစိမ်ထက် ၂ ဆတက်၊ ၃ ဆတက် ချင့်တွက်၍မဆုံးနိုင်အောင် ဧကရာဇ်မင်း၏စည်းစိမ်နှင့် အခြားမရှိပြုလျက် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး ဘုန်းကျက်သရေတို့ဖြင့် တင့်တယ်ပွင့်လင်းစေ၏။

စူဠနိဗ္ဗဟဒတ်မင်းသည် ဘုရားလောင်းအား ဂုဏ်နှင့်ထိုက်လျောက်စွာ ချီးမြှောက်ကြောင်း။ ဘေရိ ပရိဗိုဇ်မသည်လည်း ဒုတိယသာဝိကာအဖြစ်ဖြင့် ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏ နှုတ်တော်တံဆိပ် ဗျာဒိတ်တော်ဝင် ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ပဒုမုတ္တရဘုရားရှင်ခြေတော်ရင်း၌ သက်ဝံရံရဟန္တာမိန်းမဆုကို ပန်ပြီးမှ ဘုရားလောင်းနှင့် တွေ့ကြိမ်သမျှ ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ရင့်ခြင်းကို ထောက်ပံ့ဖော်ဖြစ်၍ အဘိုးအနုဋ္ဌိ^{၃၆}ထိုက်သော ပတ္တမြားမျက်မြတ်ကို မထိုက်မလိုက်သောနေရာတို့၌ မထားမချမေဘဲ ရတနာကြူတ် ၇ ထပ်မှ လှုပ်ကာ လွှာကာ အသာအညှင်း ဖွင့်လှစ်ထုတ်ယူလျက် ဓမ္မုရာဇ်ရွှေကို ကလပ်ပေါ်၌တင်ထား၍ အများထင်ရှားအောင် ပြသကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းအား ဂုဏ်နှင့်ထိုက်လျောက်စွာ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းမှူးမတ် ပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ ပညာရှိဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးသဖြင့်ချီးမြှောက်၍ ထင်ရှားစေကြောင်းကို ပြခြင်းတည်း။

၄၇။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း

ဤသို့ မဟောသမသုခမိန်သည် ထို ရေစောင့်ဘီလူးပြဿနာပွဲ ဖြစ်သည့်နေ့မှစ၍ ဇေယျဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ကျော်စောထင်ရှားစွာ ဧရာဇ်မင်း၏စည်းစိမ်နှင့် ထီးနန်းမှတစ်ပါး ထပ်တူဖြစ်သောစည်းစိမ်ကို စိုးစံလျက် အသက်အာယုကပ်ပတ်လုံး မင်း၏အကျိုးစီးပွားကို လည်းကောင်း၊ ပြည်သူပြည်သားတို့၏အကျိုးစီးပွားကို လည်းကောင်း ဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါကဲ့သို့ တစ်နေ့မပြတ် ဆုံးမပြညွှန်၍ အသက်၏အဆုံး၌ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ဘဝပြောင်းလဲ စံတော်မူလေ၏။

ဘုရားလောင်း၏အဆုံးအမ၌တည်ကုန်သော ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း ဘဝအဆုံး၌ ဘုရားလောင်းစံရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ချည်း ပြောင်းလဲကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်း၏အဆုံးအမ၌ မတည်၊ ဘဝ မည်သောဒုစရိုက်ဖြင့် သူမိုက်ကို အဆွေခင်ပွန်းပြုကုန်သော ပါပကာရီ၊ ပါပမိတ္တဖြစ်သူ လူအပေါင်းတို့သည်ကား ဘဝအဆုံး၌ မိမိတို့ကမ္မနိမိတ် တံဆိပ်မှတ်ချက်ချရာ မဟာပထဝီမြေထဲ ငရဲကြီး ၈ ထပ်တို့သို့ ပြောင်းလဲကြရကုန်၏။ ထို့ကြောင့်-

‘ဗောဓိသတ္တဿ ပရိသာ၊ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ ဥတ္တမံ။

အတ္တဓမ္မန္တိနော စေကေ၊ ပတန္တိ နိရယံ အဓော။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ အနက်ကား-

ဗောဓိသတ္တဿ၊ ဘုရားလောင်း၏။ ပရိသာ၊ ပရိသတ်ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တ ဓမ္မ မန္တိနော၊ အကျိုးအကြောင်းကို ကြံလေ့ရှိကုန်သော သူတို့သည်။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်သော။ သဂ္ဂံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားလေကုန်၏။ စေကေ၊ အချို့သော သူတို့သည်။ အဓောနိရယံ၊ အောက်ငရဲသို့။ ပတန္တိ ၊ ကျလေကုန်၏။

[ဤဂါထာတို့၌ ‘အချို့ ငရဲသို့ကျ၏’ ဟူသော်လည်း ငရဲသို့ကျသောသူ အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ရာ၏။ ဘုရားလောင်း၏ အဆုံးအမ၌တည်၍ နတ်ပြည်သို့လားရသောသူသာ များရာ၏။ အဘယ်ကိုထောက်၍ သိရသနည်းဟူမူ ဧကေ-ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်ပြသောကြောင့် ငရဲသို့သွားသူ နည်းကြောင်းကို သိရသည်။ အပရေသဒ္ဒါ၊ ဣတရေသဒ္ဒါတို့ဖြင့် ပြချေမူကား ထပ်တူပင် ယူသင့်၏။]

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေနေယျတို့၏အလိုကို သိတော်မူသောအားဖြင့် ဤမဟောသမာ သုခမိန် ပဏ္ဍိတဇာတ်၌ အတ္ထုပ္ပတ္တိမကြွင်းမကျန်ရအောင် ဟောတော်မူပြီးလျှင် စကားဆက်ဝေး၍ အကြောင်းရင်း ပျောက်မည်စိုးတော်မူသောကြောင့် သစ္စာ ၄ ပါးကို ပြတော်မူပြီးသည်၏အဆုံး၌ ‘နဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ’ အစရှိသောပါဠိတော်ဖြင့် စကားစကို ဖော်ပြတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိကုန်သော ငါ၏ တပည့်သားတော် အပေါင်းတို့။ ယခု သဗ္ဗညုတဉာဏ် အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်တော်မူမှသာလျှင် ငါ ပညာရှိတော်မူသည် မဟုတ်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှာ၍ သံသရာ၌ ကျင်လည်လျက် ရှေးပါရမီ မရင့်မိဘဝကပင်လည်း ဤ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာအစဉ်ဖြင့် ကြီးကျယ်သော ပညာ ရှိတော်မူသည်သာဖြစ်၏”ဟု မိန့်တော်မူ၍-

‘ဘေရိ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာသိ၊ ပိတာ သုဒ္ဓေါဒနော အဟု။

မာတာ အသိ မဟာမာယာ၊ အမရာစ ဗိမ္မာဒေဝိ။ ။

‘သေနကော ကဿပေါအာသိ၊ အဗ္ဗန္ဓော အသိ ပက္ကသော။

ကာမိန္ဒော ကုဋဒန္တောစ၊ ဒေဝိန္ဒော စ ပိလောတိကော။ ။

‘သုဝေါ အဟောသိ အာနန္ဒော၊ သာရိပုတ္တောစ စူဠနိ။

ဒေဝဒတ္တော စ ကေဝဋ္ဌော၊ ပဇ္ဇာလစန္ဒိ သုန္ဒရီ။ ။

‘မလ္လိကာ သာလိကာ အဟု၊ ဥဒုမ္မရာ ဒိဌမင်္ဂလိကာ။

ဝေဒေဟော ကာဠု ဒါယိစ၊ အဟံ ဗုဒ္ဓေါ မဟောသဇော။ ။’ ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ယခု အစည်းအဝေးဖြစ်ကုန်သော တပည့်သားတော်အပေါင်းတို့။ ငါ မဟောသေသုခမိန် ဖြစ်တော်မူသောအခါ ပဇ္ဇာလရာဇ်မင်းအား ဒကရက္ခသပြဿနာကိုမေး၍ ချီးမြှောက်သော ‘ဘေရိပရိဗိုဇ်မ’သည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ သာဝတ္ထိပြည်၌ ကုဋေ ၈၀ ဥစ္စာကြွယ်သော သူဌေး၏သမီးဖြစ်၍၊ ကြာညိုပွင့်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိခြင်းကြောင့် ဥပ္ပလဝဏ် အမည်တွင်လျက် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီနှင့်လျော်စွာ ငါဘုရား၏အထံတော်၌ လက်ဝဲရံ ဒုတိယ အဂ္ဂသာဝိကာ၏ အရာအထူးဖြင့် ရဟန်းဖြစ်ပြီး၍၊ သာဝတ္ထိပြည်၌ ကဏ္ဍမ္မအမည်ရှိသော သရက်ပင်ကိုအမှီပြု၍ ငါဘုရားသည် ယမကပါဠိ ဟာရိယ’ဖြင့် တိတ္ထိတို့၏မာန်စွယ်ကို နတ်ပယ်ချိုးဖြတ်တော်မူခါနီး၌ ငါ့ထံလာ၍ ‘အရှင်ဘုရား။ ပြာဋိဟာပြတော်မမူပါနှင့်။ အကျွန်ုပ်သည် အလျား ၁၂ ယူဇနာ၊ အနံ ၁၂ ယူဇနာ၊ အဝန်း ၃၆ ယူဇနာ ဗိုလ်ထုနှင့်တကွ စကြာမင်းအဟန့်ဖန်ဆင်း၍ ခြေတော်အစုံကို ဦးခိုက်ပါမည်’ဟု လျှောက်ရာတွင် ‘ဧတဒဂ္ဂဘိက္ခဝေ မမသာဝိကာနံ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ ယဒိဒံ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ’ ဟု တန်ခိုးကြီးသောအရာဖြင့် ငါဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ ဖြစ်လာ၏။

“ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ၊ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ မမသာဝိကာနံ၊ ငါဘုရား၏ တပည့်တော်မ ဖြစ်ကုန်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင်။ ယဒိဒံ-ယာအယံ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ အကြင် ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီသည်။ အတ္ထိရိ၏။ ဧတံ-သော ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ထို ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီသည်။ အဂ္ဂအဂ္ဂ၊ အထွတ်အမြတ်တည်း။

“ငါ မဟောသေသုခမိန် ဖြစ်တော်မူသောအခါ မိထိလာပြည်၌ အရှေ့မဇ္ဈဂုံးရွာစားဖြစ်သော ငါ၏ ခမည်းတော် ‘သိရိဝဗ္ဗန’ သူဌေးကြီးသည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ ဥက္ကာမုခမင်းမှ သားတော် မြေးတော်မပျက် ဆင်းသက်၍ဆက်ခံသော သာကီဝင်မင်းမျိုး ကပိလဝတ်ပြည်ကိုအစိုးရသော ငါဘုရား၏ ခမည်းတော်‘သုဒ္ဓေါဒန’မင်းကြီး ဖြစ်လာ၏။

“ငါ မဟောသေသုခမိန်ဖြစ်သောအခါ မိထိလာပြည် အရှေ့မဇ္ဈဂုံးရွာစား မင်း၏မိဖုရားဖြစ်သော ငါ၏ မယ်တော်‘သုမနဒေဝီ’ သည် ယခု ငါဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ သာကီဝင်မင်းမျိုး ဒေဝဒဟပြည်ကို အစိုးရတော် မူသောအခါ အဉ္စနမင်းကြီး၏သမီး၊ ငါဘုရား၏မယ်တော်‘မဟာမာယာဒေဝီ’ မိဖုရားကြီး ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ မဟောသေသုခမိန်၏မိဖုရားကြီးဖြစ်သော ‘အမရာဒေဝီ’သည် ယခုအခါ ဒေဝဒဟပြည်ကို အစိုးရသော ငါ၏ဦးရီးတော် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီးသမီး ဇေမ္မုရာဇ်ရွှေစင်ကို ရှုချင်ဖွယ်ပုံသွန်းဘိသကဲ့သို့ အတုမရှိတင့်တယ်သော အဆင်းအရည်ဖြင့် ‘ဗိမ္ဗာဒေဝီ’ ဟူသော အမည်၊ ‘ဘဒ္ဒကဉ္စနာ’ဟူသော အမည် တင်ပြီးမှ ဖွားမတော်၏အမည်ဖြင့် ‘ယသောဓရာဒေဝီ’ ဟုထင်ရှားစွာ ငါ၏မြှောက်သားတော်ဖြစ်၍၊

ကပိလဝတ်ပြည်၌ ရွှေနန်း ၃ ဆောင်^{၃၂၂}ကို အတူစိုးစံခဲ့ပြီးမှ ငါဘုရား၏သာသနာတော်၌ ရဟန်းပြုပြီး၍၊ အာသဝေါကင်းပြီးသော ခေမာ၊ ဥပ္ပလဝဏ် အစရှိသော ရဟန်းမိန်းမဟူသမျှတို့သည် အလွန်အားဖြင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းသာမြင်နိုင်သော အဘိညာဉ်ရှိကုန်မြဲဖြစ်လျက် ရဟန်းမိန်းမတို့ မြင်နိုင်ရိုးတမ်းထက်လွန်ကဲစွာ တစ်ကြိမ် တည်းမျှ ဆင်ခြင်ကာဖြင့် ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းတိုင်အောင်မြင်နိုင်သော အဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်- ‘ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝိကာနံ မဟာ ဘိညာပတ္တာနံ ပဒိဒံ ဘဒ္ဒကဉ္စနာ။’ဟု အလွန်ကြီးမြတ်သော အဘိညာဉ်အရာဖြင့် ငါဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော ရာဟုလမာတောထေရီဖြစ်လာ၏။

“ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မမသာဝိကာနံ၊ ငါ၏ တပည့်တော်မဖြစ်ကုန်သော။မဟာဘိညာ ပတ္တာနံ၊ကြီးမြတ် လွန်ကဲစွာ မဟာအဘိညာဉ်သို့ ရောက်ကုန်သော ဘိက္ခုနီတို့တွင်။ ယဒိ ဒံ-ယာအယံ ဘဒ္ဒကဉ္စနာ၊ အကြင် ဘဒ္ဒကဉ္စနာ ငယ်မည်ရှိသော ရာဟုလ မာတာထေရီသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဧတံ-ဧသာထေရီ၊ ထို ရာဟုလမာတာ ထေရီသည်။ အဂ္ဂံ-အဂ္ဂေါ၊ အမြတ်အထွတ်တည်း။

[ထို့ကြောင့် ‘မိန်းမမြတ်တကာတို့၏ မြင်ရိုးတမ်းကိုဖျက်သည်ကား ယသောဓရာတည်း’ဟု သာသနာတော်၌ ထင်ရှားစွာဖြစ်၏။]

“ရာဂီမစင်သေးသောရွှေလျှင် စံဖက်ရှိမှ ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေစင်သည် ထူး၍ဂုဏ်ထွန်းသကဲ့သို့ ထိုအခါ မိထိလာပြည်၌ မဟောသဓသုခမိန်၏ပညာဂုဏ်ကို ထွန်းစေတတ်သော ‘သေနက’အမတ်ကြီးသည် ယခုအခါ မဂဓရာဇ်တိုင်း၌ ‘ဗြာဟ္မဏမဟာသာလ’မျိုးဖြစ်၍၊ လက်သို့ရောက်ပြီးသော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကြီးကို တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့စွန့်ပစ်သဖြင့် ငါ၏ထံ၌ ရဟန်းပြုပြီးသော် မဟာသာဝကတို့၏အကြီး‘တတိယသာဝက’ အဖြစ်သို့ရောက်လျက် အသက်ထက်ဆုံး ၁၃ ပါးသော ဓုတင်^{၃၂၃}ကို တစ်နေ့မပြတ် အခါခပ်သိမ်းဆောင်၍ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ဓုတင်ဖြင့် ဆုံးမညွှန်ပြတတ်သောကြောင့်-‘ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝိကာနံ ဓုတင် ဝါဒါနံ ယဒိဒံ မဟာကဿပေါ။’ဟုဓုတင်ကိုဆောင်ခြင်း၊ ဓုတင်ကို ဆုံးမညွှန်ပြတတ်ခြင်း တည်းဟူသော ဂုဏ်ဖြင့် ငါဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော ‘မဟာကဿပ’ဖြစ်လာ၏။

“ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မမသာဝိကာနံ၊ ငါ၏တပည့်သားဖြစ်ကုန်သော။ ဓုတင် ဝါဒါနံ၊ ဓုတင် ၁၃ ပါးတို့ကို ကျင့်ဆောင်တတ်၊ ဆုံးမတတ်ကုန်သောရဟန်းတို့တွင်။ ယဒိဒံ-ယောအယံ မဟာကဿပေါ။ အကြင် မဟာကဿပသည်။အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ-ဧသာ မဟာကဿပေါ၊ ထို မဟာကဿပသည်။ အဂ္ဂံ-အဂ္ဂေါ၊ အထွတ်အမြတ်တည်း။

[ဤအရာ၌ နဒီ၊ဂယာ၊ဥရဝေဠု၊ကုမာရသဒ္ဒါတို့ကို အစထား၍မဆို၊ ကဿပဟူ၍သာ သာမည ဆိုခြင်းကြောင့် အရှင်မဟာကဿပပင် ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဆိုလိုက်ပေသည်။]

“ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏ သုခမိန်တစ်ယောက်ဖြစ်သော ‘ပက္ကုသ’အမတ်သည် ယခုအခါ ‘အဗ္ဗုဒ္ဓလုလင်’ ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏ သုခမိန်တစ်ယောက်ဖြစ်သော ‘ကာမိန္ဒ’အမတ်သည် ယခုအခါ မဂဓရာဇ်တိုင်း၌ ‘ပုဏ္ဏားသူကြွယ်’ဖြစ်၍၊ ယဇ်တွင်း၌ ဆိတ်၊ ဝက်၊ ကြက်တို့ဖြင့် ယဇ်ပူဇော်အံ့ဟု စီရင်စဉ် ငါဘုရားနှင့်တွေ့ကြိမ်ရသဖြင့် ‘ငါကား ယခု စူဠယညကိုသာ သိ၏။ ရဟန်းဂေါတမကား မဟာယညကို သိရာလိမ့်မည်’ဟု ငါ့ထံလာ၍ မေးလျှောက်သောကြောင့် ရှေး၌ သူတော်ကောင်းတို့စီရင်ဖူးသော အလှူပေးခြင်း၊

သတ္တဝါတို့ကိုသနားခြင်း တည်းဟူသော မဟာယညကိုဟောတော်မူရာတွင် မိစ္ဆာကွန်ရက်ပြတ်၍ ငါဘုရား၏ သောတာပတ္တိ အမြိုက်ရေစင်ကို ချိုးသောက်ရသော ‘ကုဋဒန္တပုဏ္ဏား’ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ‘ဒေဝိန္ဒ’သုခမိန်သည် ယခုအခါ ‘ပိလောတိကလုလင်’ဖြစ်လာ၏။

[ဤအမွဉ်လုလင်၊ ပိလောတိက လုလင်တို့ကား မထင်ရှားလွန်းသောသူဖြစ်၍ အကျယ်တဝန်း အဓိပ္ပာယ် မဆိုလိုက်သည်။]

“ထိုအခါ ခက်ခဲစွာသော မဟောသဓသုခမိန်၏အမှုအခွင့်၌ ညီညာရွက်ဆောင်ဖော်ရပေသော ‘ကျေးသား’သုခမိန်သည် ယခုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ငါ၏ဘထွေးတော် အမိတ္တောဒနသား ငါဘုရားနှင့် တစ်ရက်တည်းဖွား များစွာသောစည်းစိမ်ကိုစံပြီးမှ ငါထံ၌ရဟန်းပြုပြီးသော် စကြာမင်းတို့ဘဏ္ဍာစိုး ရွှေတိုက်ဝန်ကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကျိုးကိုမငဲ့ ငါ၏အဆုံးအမတော် သာသနာမြင့်ရည် တည်အံ့သည်ကိုသာ ငဲ့လျက် ငါဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ပိဋကတ် ၃ ပုံတို့ကို မယိုမယွင်းရအောင် သင်ကြားလေ့ကျက် ဆောင်ရွက်ခြင်းတည်း ဟူသော ဗဟုသုတဂုဏ်။ နိဒါန်း၊ ဝတ္ထု၊ ပုဂ္ဂိုလ် စသည်တို့နှင့်တကွ ငါဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို တစ်ပါးသောသာဝကတို့ထက် သာလွန်၍ မှတ်သားခြင်းတည်းဟူသော သတိဂုဏ်။ တစ်ဖဝါးလှမ်းကာမျှ၌ ပုဒ် ၆ သောင်း၊ ဂါထာပေါင်း ၁ သောင်း ၅ ထောင်တို့ကို ခဏချင်းပီပြင်စွာ ရွတ်အံ့နိုင်ခြင်း တည်းဟူသော နှုတ်ကောင်းခြင်း ဂတိဂုဏ်။ ငါ၏တရားတော်ကို သင်ကြားခြင်း၊ ရွတ်အံ့ခြင်း၊ ငါ့အား နေ့ညဉ့်မပြတ် ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ဖြင့်လုပ်ကျွေးခြင်းတို့၌ ဟစ်ပါးသောသာဝကတို့ထက် သာလွန်စွာ လုံ့လပြုခြင်းတည်း ဟူသော ဓိတိဂုဏ်။ မေဃီယ၊ နာဝိတ စသော တစ်ပါးသောသာဝကတို့ လုပ်ကျွေးငြားသော်လည်း ငါဘုရား၏ နှလုံးကို ကျူးဘိသကဲ့သို့ မသိကြကုန်။ ဤသူသည်သာ ငါဘုရား၏နှလုံးကို ကျူးဘိသကဲ့သို့ သိလျက် နေ့ညဉ့်မပြတ် ရိုသေစွာလုပ်ကျွေးခြင်းတည်းဟူသော ဥပဋ္ဌာကဂုဏ်။ ဤဂုဏ် ၅ ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ‘ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဗဟုသုတာနံ သတိမန္တာနံ ဂတိမန္တာနံ ဓိတိမန္တာနံ ဥပဋ္ဌာကာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော’ဟု ၅ သွယ်သော ဂုဏ်ဖြင့် ၅ ကြိမ် ၅ ခါ ငါဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော ငါ၏ညီတော် ‘အာနန္ဒာထေရ်’ ဖြစ်လာ၏။

“ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မမ သာဝကာနံ၊ ငါဘုရား၏ တပည့်သားတော်ဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟုသုတာနံ၊ အကြားအမြင်များကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်။ သတိမန္တာနံ၊ သတိရှိကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်။ ဂတိမန္တာနံ၊ အရွတ်အဖတ်လျင်မြန်သော ရဟန်းတို့တွင်။ ဓိတိမန္တာနံ၊ လုံ့လကြီးကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်။ ဥပဋ္ဌာကာနံ၊ ငါဘုရားအား လုပ်ကျွေးကုန်သောရဟန်းတို့တွင်။ ယဒိဒံ-ယောအယံ အာနန္ဒော၊ အကြင်အာနန္ဒာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ-ဧသော အာနန္ဒော၊ ထိုအာနန္ဒာသည်။ အဂ္ဂံ၊ အဂ္ဂေါ၊ အထွတ်အမြတ်တည်း။

“ထိုအခါ ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်၌ မဟောသဓသုခမိန်အား မိမိကိုယ်နှင့်ထပ်တူပြု၍ ကြီးစွာသောစည်းစိမ်ဖြင့် ချီးမြှောက်ပေသော ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းလုံးဘုရင်‘စူဠနိဗြဟ္မဒတ်’မင်းသည် ယခုအခါ မဂဓတိုင်း နာလကရွာ၌ ဗြဟ္မဏ မဟာသာလမျိုး ဥပတိဿရွာသူကြီးသား များစွာသော စည်းစိမ်အခြံအရံဖြင့် ကြီး၍ ၁၆ နှစ်မြောက်သောအခါ တောင်ထိပ်သဘင်ကစားရာတွင် သံဝေဂ^၁ဖြစ်သဖြင့် ပရိဗိုဇ်ရဟန်းပြုလျက် အမြိုက်တရားကိုရှာလျှင်-

- ‘ယေဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊တေသံ ဟေတု တထာဂတော။

အာဟ တေသဉ္စ နိရောဓော၊ ဧဝံ ဝါဒီ မဟာသမဏော။ ။’ဟူသော ဂါထာကို အဿဇီထေရ် ဟောရာတွင် ယေဓမ္မာမှသည် အာဟ-တိုင်ရုံသော ဂါထာဝှက်ဖြင့်ပင် ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိ ကိစ္ဆာ ၅ ဖြာသော

သံယောဇဉ်ကင်းသော အမြိုက်ရေကို သောက်ချိုးပြီးမှ မိမိအခြံအရံ ၂၅၀ နှင့်တကွ ငါ့ထံလာ၍ ‘ဧဟိဘိက္ခု၊ ဥပသမ္ပဒ’ ရဟန်းပြုလျက် ၁၅ ရက်မြောက်သည့်နေ့၌ ငါဘုရားနှင့် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ယံ၌နေစဉ် ဒီဃနာခအား ဟောကြားအပ်သောတရားကို ငါ့အားယပ်ခတ်ရင်း ကြားနာရပြန်သဖြင့် အထက်မဂ် ၃ တန်ကို ဘဝင်မခြား တန်နားခြင်းမရှိ ကိလေသာကွန်ရက်ကို ၃ ချက်ဆင့်ကာဖွင့်ဖြတ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်အထွတ်အထိပ် အဘိသိက်အမြိုက်ရေကို သွန်းချိုးပြီးမှ ဩဝါဒပါတိမုက်ပြရာ သံဃာ ၁ ထောင် အရေအတွက်နှင့် ငါဘုရား၏ ပထမအစည်းအဝေး၌ အမိကိုစွဲ၍ဖြစ်သောအမည်ဖြင့် စကြာမင်း၏ သားကြီးရတနာကဲ့သို့ ငါဘုရား၏ တပည့်ကြီးလက်ယာရံ‘အဂ္ဂသာဝက’အရာ၌ ထားတော်မူပြီးလျှင်

‘ဂင်္ဂါမြစ်ထဲ၌ သဲလုံးအပေါင်းတို့ကို ရေတွက်နိုင်ရာ၏။ သာရိပုတ္တရာ၏ပညာကို မရေတွက်နိုင်ရာ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ လှိုင်းတံပိုး၊ ရေပွက်တို့ကို ရေတွက်သော် ရေတွက်နိုင်ရာ၏။ သာရိပုတ္တရာ၏ပညာကို မရေတွက်နိုင်ရာ။ ဟိမဝန္တာ တော ၃ ထောင် မဟာသမုဒ္ဒရာ ၄ စင်း၌ ရှိသော သဲမြေမှုန့်တို့ကို တစ်ခုမကျန် ရေတွက်သော် ရေတွက်နိုင်ရာ၏။ သာရိပုတ္တရာ၏ပညာကို မရေမတွက်နိုင်။ ငါဘုရားကိုထား၍ ဤလောက၌ ပညာရှိသူ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ရဟန္တာအပေါင်းတို့၏ပညာကို တစ်ပေါင်းတည်းစု၍ သာရိပုတ္တရာ၏ ပညာနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော်လည်း ထိုသတ္တဝါတို့ ပညာအစုသည် သာရိပုတ္တရာ၏ ပညာကို ၁၆ စိတ်စိတ်၍၊ တစ်စိတ်ကို တစ်ဖန် ၁၆ စိတ်စိတ်ပြန်၍၊ ထိုအစိတ်အဝက်သောပညာကိုလည်း မတူမျှနိုင်ရာ’ဟု အခါခါအထပ်ထပ် ငါ ထောမနာပြုတော်မူလျက်-‘ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ မဟာပညဝန္တာနံ ယဒိဒံ သာရိပုတ္တော။’ဟု ဘုရားမှတစ်ပါး ပညာရှိကုန်သော သူတို့တွင် အထွတ်တပ်၍ ငါချီးမွမ်းတော်မူအပ်သော ‘ဓမ္မ သေနာပတိ သာရိပုတ္တရာ’ ထေရ်ဖြစ်လာ၏။

[ဧတဒဂ်ထားတော်မူသော ပါဠိအနက် လွယ်ပြီ။]

ယခင်ဂါထာ၏ အနက်ကား။ ။ယေဓမ္မာ၊ အကြင်ခန္ဓာ ၅ ပါးတရားတို့သည်။ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ အကြောင်းသာလျှင် အမွန်ဖြစ်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာ ၅ ပါးတို့၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကို ။ တထာဂတော၊ လာခြင်းကောင်းသော ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တေသဉ္စ၊ ထိုအကြောင်းတရား တို့၏လည်း။ နိရောဓော၊ ချုပ်ရာချုပ်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဧဝံ၊ ဤအကြောင်းတရားကို စွဲ၍သာလျှင် ခန္ဓာ ၅ ပါး ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားတို့၏ ချုပ်ကြောင်းသည်လည်း ရှိ၏ဟူ၍။ မဟာသမဏော၊ ရဟန်းတကာတို့၏ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်တော်မူသော ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါဒီ၊ အယူတော်ရှိ၏။

[ဤဂါထာ၌ ယေဓမ္မာဟူသောပါဠိဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ပြတော်မူ၏ ဟေတုပ္ပဘဝါယူသော ပါဠိဖြင့် သမုဒယ သစ္စာကို ပြတော်မူ၏။ နိရောဓောဟူသော ပါဠိဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို ပြတော်မူ၏ ။ ထိုသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကို ပြတော်မူ၏။]

“ထိုအခါ ပဉ္စာလရာဇ်မင်းအား အကျိုးအကြောင်းကို ပြညွှန်တတ်သော‘ကေဝဋ်’ပုဏ္ဏားသည် ယခုအခါ ဒေဝဒဟပြည်၌ ငါ၏ ဦးရီးတော် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီးသား ငါဘုရား၏အထံ၌ ရဟန်းပြု၍ လောကီဈာန်အဘိညာဉ်ကို ရပြီးမှ ပစ္စုပ္ပန်၌ အမျိုး၏ချစ်ခင်နှစ်သက်ခြင်းကို သံသရာရန်ငြိုးအဆက်ဆက် နှိပ်စက်နိုင်နင်းသဖြင့် ကြည်ညိုခြင်း ပြတ်၍ အဇာတသတ်ကိုအမှီပြုလျက် အလီလီအဝဝ ၉ လပတ်လုံး အသက်ဆုံးကြောင်း မကောင်းသော လုံ့လဖြင့် မြင်းမိုရ်တောင်ကို လက်ဆုပ်ပြသကဲ့သို့ ငါ့အား အန္တရာယ်ပြု၍ မဖြစ်နိုင်လျှင် သံကို သံချေးဖျက်သည်နှင့် အတူ မိမိကိုယ်ကို မိမိပင်နှိပ်စက်ရာတွင် ဂယာသီသ၌ တစ်ယောက်တည်း အထီးကျန်လျက် အသက်မကုန်မီ

ငါ့ထံ အဖူးအမြင်ရောက်သောအခါ မဟာပထဝီမြေထဲ ငရဲသို့မဆင်းမီ ငါ့အား လက်အုပ်ချီ၍ ကန်တော့စဉ် 'နောင်အခါ၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်လတ္တံ့'ဟု ငါ၏အမိန့်တော်တံဆိပ် ဗျာဒိတ်တော်ကိုခံရသော 'ဒေဝဒတ်'ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏မိဖုရားကြီး‘ပဉ္စာလစန္ဒီ ဒေဝီ’ ယခုအခါ သာဝတ္ထိပြည်၌ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သတို့သမီးဖြစ်၍၊ တိတ္ထိတို့သည် ငါ့အားစွပ်စွဲအံ့သောငှာ ဖြားယောင်းသောစကားနှင့် တံစိုးကို စားလျက် ပြစ်မှားမိသောကံကြောင့် မိမိကို ထိုတိတ္ထိတို့ပင်သတ်၍ အကောင်ကို ငါ၏ကျောင်းတော် တံမြက်ချေး စွန့်ရာ၌ ပစ်ထားခြင်းကိုခံရလေသော ‘သုန္ဒရီ’ အမျိုးသမီး ဖြစ်လာ၏။

[စလာကာ ထုလွှနန္ဒရီ ဟူ၍ စလာကဒေဝီသည် ထုလွှနန္ဒာဘိက္ခုနီ ဖြစ်လာသောအကြောင်းကို အချို့စာ၌ ရှိသည်။ အချို့စာ၌ မရှိ။ ဤပါဒကို နိဿယဆရာလည်း အနက်မပေး။ ဤပါဒကို သွင်းချေလျှင်လည်း ဤဒုတိယဂါထာ၌ တစ်ပါဒ လွန်ရာသည်။ ဆန်းဂိုဏ်းအားဖြင့်လည်း မသင့်၊ ထို့ကြောင့် စလာကာ ထုလွှနန္ဒရီ ဟူသောပါဒ်ကို အဓိပ္ပါယ် မဆိုလိုက်သည်။]

“ထိုအခါ စူဠနိဗ္ဗာဒတ်မင်းကြီး၏ အိပ်ရာစောင့်ဖြစ်သော ‘သာလိကာမ’သည် ယခုအခါ သာဝတ္ထိပြည်၌ ပသေနဒီ ကောသလမင်း၏ စစ်သူကြီးဖြစ်သော ဗန္ဓုလအမတ်၏မိဖုရား ဆင်ပြောင် ၅ စီးအားကိုဆောင်လျက် မဟာလ္လတာတန်ဆာကိုဆင်နိုင်သော ‘မလ္လိကာဒါယိကာမ’ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ မဟောသမသုခမိန့်၏နမ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၏မိဖုရားကြီး‘ဥဒုဗ္ဗရဒေဝီ’သည် ယခုအခါ သာဝတ္ထိပြည်၌ ‘ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိက’ အမည်ရှိသောအမျိုးသမီး ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ မဟောသမသုခမိန့်၏ခမည်းတော်ဘုရားဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ယခုအခါ သာဝတ္ထိပြည်၌ ‘သူကြွယ်သား’ဖြစ်၍၊ သာသနာတော်၌ သဒ္ဓါခြင်းဖြင့် ငါဘုရားထံ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ကိုယ်၊နှုတ် လျှပ်ပေါ်သဖြင့် ငါ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် မောဃပုရိသတင်၍ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့် ငါထင်ရှားရှိစဉ် မင်္ဂမိုလ်ကို မရ။ ငါ ပရိနိဗ္ဗာန်လွန်မှ ရလတ္တံ့သော ‘ကာဠုဒါယီထေရ်’ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ အဝီစိငရဲမှ အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင် လောကီပညာဖြင့် ၂ ယောက်မရကောင်းသော ‘မဟောသမ’သုခမိန့်သည်ကား ယခုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်၌ မဟာသမ္မတမင်းမှဆင်းသက်၍ မပျက်သော အနွယ်ရှိသော သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ဖြစ်၍ အရွယ်ရောက်လတ်သော် ဘုန်းကြောင့်ဖြစ်သော ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံး၊^{၁၁}နှင့် တကွ ဥတု ၃ ပါးတို့၌ အပူအချမ်းမျှသော ရွှေနန်း ၃ ဆောင်ပေါ်၌ သာကီဝင်မင်းသမီးအပေါင်း ၄ သောင်း ၂ ထောင်တို့၏အကြီးဖြစ်သော မြောက်သားမင်းသမီးနှင့် ၂၉ နှစ်အရွယ်တိုင်အောင် စိုးစံပြီးမှ ရာဟုလာသတို့သားကို ဖွားမြင်သောနေ့၌ နိမိတ် ၄ ပါး၊^{၁၂}ကို မြင်သဖြင့် လောကီစည်းစိမ်ကိုစွန့်ပစ်၍ အနောမာမြစ်နား၌ ရဟန်းပြုပြီးလျှင် ၆ နှစ်ပတ်လုံး ဒုက္ကရစရိယာကျင့်^{၁၃}ပြီး အဆုံးမှ သေနနိဂုံးရွာ၌ သုဇာတာ၏ နို့ဃနာဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူလျက်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့ ညချမ်းအခါ မဟာဗောဓိပင်^{၁၄}ရင်း၌ ဒေဝပုတ္တမာရ်ကို ပယ်လှန်ပြီးလျှင် မိုးသောက်ယံ နေအရုဏ်တက်လုနီး၌ ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းကာလပတ်လုံး မပြတ် ဖြည့်ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီအပေါင်း ရင့်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် သူတစ်ပါး မပြညွန် ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် ညေယျဝံတရား ၅ ပါး၊^{၁၅}ကို သိတော်မူလျက် မရေမတွက်နိုင်သော ဂုဏ်တော်အပေါင်းနှင့်တကွ သဗ္ဗညု အထွတ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသော ‘ငါဘုရား’ ဖြစ်တော်မူ၏။

[ဤတွင်ရွှေကား ဧကက နိပါတ်ကျမ်း၊ စတုက္က နိပါတ်ကျမ်း၊ ပဉ္စက နိပါတ်ကျမ်း၊ ဒသက နိပါတ်ကျမ်း၊ ဒွါဒသက နိပါတ်ကျမ်း၊ ဝိသတိ နိပါတ်ကျမ်းတို့၌လာသော အစုစုအရပ်ရပ် ပြဿနာခန်းနှင့် တကွ - 'ပဉ္စာလော သဗ္ဗ သေနာယ' အစရှိသော ဂါထာ ၁ ထောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မဟာသမ္မ ပဏ္ဍိတ ဇာတ်တော် အဆုံးသတ်တည်း။]

ထိုဇာတ်ကိုပေါင်းရာ၌ ဘုရားလောင်းသည် သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ အဘယ်သို့ ဖြစ်တော်မူသနည်း ဟူမူကား ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းပတ်လုံး ပါရမီကိုဖြည့်တော်မူပြီးသော ငါတို့မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်သည် ဝေဿန္တရာမင်းအဖြစ်မှ စုတေတော်မူလျှင် တုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုဘုရားလောင်း တုသိတာနတ်ပြည်၌ စံတော်မူစဉ် လူ့ပြည်တွင် မဟာသမ္မတမင်း^{၃၃}မှ အမျိုးအနွယ် မပျက်ဆင်းသက်၍ဆက်ခံသော သီဟဟနမင်း၏သားတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ဒေဝဒဟမင်းကြီး၏ နှမတော် မဟာမာယာဒေဝီ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ၊ ဤ မင်းသမီးညီအစ်မကို မိဖုရားကြီးအရာ၌ ထား၍ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ထီးနန်းစိုးစံ၏။

ဒေဝဒဟပြည်၌လည်း ထို မဟာမာယာဒေဝီ၏မောင်တော် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီးသည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နှမတော် အမိတ္တာဒေဝီကို မိဖုရားကြီးအရာ၌ထား၍ ထီးနန်းစိုးစံ၏။

ထိုအခါ လူ့ပြည်၌ ဘုရားပွင့်လတ္တံ့ဟု ကျော်စောခြင်း ကောလာဟလသည်လည်း အနှစ် ၁ သိန်း ရှိပြီးသတည်း။ ဤသို့ကျော်စောခြင်း နှစ်ရှည်စွာ ဖြစ်သဖြင့် စကြဝဠာ ၁ သောင်း၌ နေကုန်သော နတ်မင်းကြီး ၄ ပါး ၊ သိကြား၊ သုယာမ၊ သန္တုသိတ၊ သုနိမ္မိတ၊ ဝသဝတ္တိ၊ မဟာဗြဟ္မာအစရှိသော နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း အပေါင်းတို့သည် နတ်မျက်စိဖြင့် ဘုရားဖြစ်အံ့သောသူကို ရှာကြည့်လတ်သော် ဤစကြဝဠာတိုက် တုသိတာနတ်ပြည်၌ နတ်သက်စေ၍ စုတေခါနီးသောဘုရားလောင်းကို မြင်ကြလတ်လျှင် ဘုရားလောင်းရှိရာ အညီအညွတ်စည်းဝေးလာကြ၍-

“အချင်းနတ်မင်း။ သင်သည် အဆက်ဆက်သော ဘဝတို့၌ ပါရမီကိုဖြည့်သော်လည်း လောကီစည်းစိမ်ကို တောင့်တ၍မဖြည့်။ သံသရာဝဲ၌ တပြောင်းပြန်ပြန် နစ်မွမ်းမျောပါကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို နိဗ္ဗာန်သို့ ထုတ်ဆယ်လျက် သဗ္ဗညုတအထွတ်သို့ ရောက်ခြင်းငှာသာလျှင် ဖြည့်၏။ ထိုပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်သည်နှင့် လျော်စွာ သင်နတ်သားအား ယခု ဘုရားဖြစ်အံ့သောအခါ တန်ပြီ။ လူ့ပြည်သို့ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဆင်း၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူပါ”ဟု တောင်းပန်ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းနတ်သားသည် ထိုနတ်မင်းတို့အား ပဋိညာဉ်ကိုမပေးဦးဘဲ ဘုရားလောင်းတို့ ဓမ္မတာအားဖြင့် ‘ကာလ၊ ဒီပ၊ ဒေသ၊ ကုလဇနေတ္တိ၊ အာယုပရိစ္ဆေဒ’အားဖြင့် ၅ ပါးသော ကြည့်ခြင်းကြီးတို့ကို ကြည့်ဆင်ခြင်တော်မူ၏။ အဘယ်သို့ ကြည့်ဆင်ခြင်တော်မူသနည်း ဟူမူကား ထို ၅ ပါးတို့တွင်-ကာလကို ရှေးဦးစွာ ‘ငါ့သည် ယခု ဘုရားဖြစ်အံ့သောအခါ တန်ပြီလော၊ မတန်သေးလောဟု ကြည့်လတ်လျှင်၊ လူတို့၏ အာယုကပ် ကစ်သိန်းတမ်းမှ အနှစ် ၁၀၀ တမ်းတိုင်အောင်သောကာလသည် ဘုရားပွင့်အံ့သောကာလတည်း။ ယခုလည်း လူတို့အသက် အနှစ် ၁၀၀ တမ်းဖြစ်သောကြောင့် ငါ့အား ဘုရားဖြစ်အံ့သောအခါ တန်ပြီ’ဟု မြင်တော်မူ၏။

[ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းတို့သည် အလွန်အားဖြင့် လူတို့အသက် အနှစ် တစ်သိန်းတမ်းမှ အထက်ကို အဘယ်ကြောင့် ပွင့်တော်မမူသနည်းဟူမူကား-

['တဒါဟိ သတ္တာနံ ဇာတိ ဇရာ မရဏာနိန ပညာယန္တိ' အစရှိသော အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့်အညီ ထို တစ်သိန်းထက် အသက်ရှည်သောကာလတို့၌ လူတို့မှာ အသက်ရှည်ခြင်းကြောင့် ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ တရားတို့သည် မထင်ကုန်။ မြတ်စွာဘုရားတို့၏တရားတော်သည်လည်း လက္ခဏာယာဉ် ၃ ပါးမှလွတ်သောမည်သည် မရှိ။ ထို ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ မထင်ကုန်သောသူတို့အား လက္ခဏာယာဉ် ၃ ပါးနှင့်ယှဉ်သော တရားတော်ကို ဟောငြားသော်လည်း- အနိစ္စ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ ဒုက္ခ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ အနတ္တ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ ဟူ၍သာ နာကြားရုံမျှ နှလုံးမမူ နေကြကုန်၏။ ထိုသို့ နှလုံးမသွင်းကုန်သောသူတို့အား သဒ္ဓါ တရားမဖြစ်, ထိုသဒ္ဓါ တရားမဖြစ်ကုန်သော သူတို့အား ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ တရားမဖြစ်။ ထို ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ မဖြစ်ကုန်သောသူတို့အား အကျွတ်တရားကို မရနိုင်ရာ။ ထိုသို့ အကျွတ်တရားကို မရနိုင်ရှိခဲ့သော် မြတ်စွာဘုရားတရားတော်သည် နိယျာနိက စင်စစ်မှန်လျက် အနိယျာနိက ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ထို့ကြောင့် အနှစ် တစ်သိန်းထက် အသက်ရှည်သော ကာလသည် ဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ မဟုတ်သတည်း။

[အနှစ် ၁၀၀ အောက် အသက်တိုသောကာလ၌ကား အဘယ်ကြောင့် ဘုရားမပွင့်သနည်းဟူမူကား- 'တဒါသတ္တာ ဥဿန္တကိလေသာ၊ ဥဿန္တကိလေသာနဉ္စ ဒိန္နောဩဝါဒေါ ဩဝါဒဋ္ဌာနေ နတိဋ္ဌတိ၊ ဥဒကေ ဒဏှရာ ဇီဝိယ ခိပ္ပဝိဂစ္ဆတိ 'ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိနှင့် အညီ အနှစ် ၁၀၀ အောက် အသက်တိုသော ကာလတို့၌ သတ္တဝါတို့သည် များသောကိလေသာ ရှိကုန်၏။ ကိလေသာများကုန်သော သူတို့အားလည်း ပေးအပ်သော ဘုရားရှင်တို့၏အဆုံးအမတော်သည် ရေ၌ အရေးသားသကဲ့သို့ ရှည်လျားစွာမတည်၊ ခဏချင်း ချွတ်ယွင်းရာ၏။ အဆုံးအမမတည် ချွတ်ယွင်းသောသူတို့အားလည်း အကျွတ်တရား မရနိုင်ရာ။

[ထိုသို့ မရနိုင်ရှိခဲ့သော် မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ တရားတော်သည် နိယျာနိက စင်စစ်မှန်လျက် အနိယျာနိက ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ထို့ကြောင့် အနှစ် ၁၀၀ အောက် အသက်တိုသောကာလသည်လည်း ဘုရားပွင့်တော်မူသော ကာလ မဟုတ်သတည်း။]

ဤသို့ ကာလကို ကြည့်ပြီးလျှင် 'ဘုရားလောင်းသည်။ ငါကား ယခု ဘုရားဖြစ်အံ့သောအခါ တန်ပြီ။ အဘယ်၌ ဖြစ်ရအံ့နည်း'ဟု ကျွန်းငယ် ၂ ထောင်နှင့် တကွ ကျွန်းကြီး ၄ ကျွန်းကို ကြည့်လတ်သော်၊ တစ်ပါးသော ကျွန်းတို့၌ ရှေးရှေးသောဘုရားတို့ ဖြစ်တော်မမူ။ အဝန်းအားဖြင့် ၁ သောင်းယူဇနာရှိသော ဓမ္မူသပြေပင်ရောက်ရာ ကျွန်းကြီး၌သာ ဖြစ်ကုန်မြဲဟု ဤဓမ္မူဒိပ်ကျွန်းကို မြင်လေ၏။ ဤသို့ ကျွန်းကိုကြည့်ပြီးလျှင် 'ထိုဓမ္မူဒိပ်ကျွန်းတွင် အဘယ်အရပ်၌ ရှေးဘုရားတို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း'ဟု ဒေသကို ကြည့်လတ်သော်- ဓမ္မူဒိပ်ကျွန်း၏အလယ် အရှေ့သို့လားလျှင် ဇော်လနိဂုံးရွာ၏အရှေ့ အင်ကြင်းပင်ကြီး၊ အရှေ့တောင်သို့လားသော် သလ္လာဝတီမြစ်၊ တောင်သို့လားသော် သေတကဏ္ဍိက နိဂုံးရွာ။ အနောက်သို့လားသော် ထူဏ မည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၊ မြောက်သို့လားသော် ဥသိရဓတောင်။

'ဤနိမိတ် ၅ ပါးတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော အလျား ယူဇနာ ၃၀၀, အနံ ယူဇနာ ၁၅၀, အဝန်း ယူဇနာ ၉၀၀ ရှိသော မဇ္ဈိမဒေသအရပ်သည် ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, အဂ္ဂသာဝက, အသီတိမဟာသာဝက, စကြာမင်း, ခတ္တိယမဟာသာလ, ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလ, ဂဟပတိ မဟာသာလတို့၏ဖြစ်ရာ ဖြစ်၏။ ထို မဇ္ဈိမဒေသအရပ်တွင် ကပိလဝတ်ပြည်၌ ငါဖြစ်ရသော် ကောင်း၏'ဟု ဒေသကို မြင်လေ၏။

ဖြစ်ရာဒေသကိုကြည့်ပြီးလျှင် ထိုကပိလဝတ်ပြည်၌ အဘယ်အမျိုးမှာ ဖြစ်ရအံ့နည်းဟု ကြည့်ပြန်လတ်သော်၊ 'သူကြွယ်မျိုး, သူဆင်းရဲမျိုးတို့၌ ရှေးဘုရားတို့ ဖြစ်တော်မမူကုန်။ မင်းမျိုး, ပုဏ္ဏားမျိုးတို့၌သာ ဖြစ်တော်မူကုန်၏။

ထို အမျိုး ၂ ပါးတွင် ယခုအခါ လူတို့သည် မင်းမျိုးကို အမြတ်ဆုံးဟု သမုတ်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မဟာသမ္မတမင်းမှ ဆင်းသက်၍ အမျိုးမပြတ် ထီးနန်းဆက်ခံသော သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီး၏သားတော် ဖြစ်ရသော် ကောင်း၏'ဟု အမျိုးကို မြင်လေ၏။

ဤသို့ အမျိုးကိုကြည့်ပြီးလျှင် 'သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနန်းတော်ဝယ် အဘယ်မိဖုရားဝမ်း၌ ဖြစ်ရအံ့နည်း'ဟု ကြည့်လတ်သော် ဘုရားလောင်းတို့အမိသည်ကား လျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်ကြူးခြင်း မရှိ။ ကမ္ဘာ တစ်သိန်းပတ်လုံး ဖြည့်အပ်သောပါရမီလည်း ရှိ၏။ ဖွားသည်မှ စ၍လည်း ၅ ပါးသောသီလတို့ကို မကျိုးမပြတ်ရအောင် စောင့်ရှောက်လေ့ရှိ၏။ ပထမအရွယ်၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၊ ပစ္ဆိမအရွယ်အားဖြင့် အရွယ် ၃ ပါးတွင် မဇ္ဈိမအရွယ်ကို ၃ စုစု၍ တတိယအစုသို့ရောက်မှသာလျှင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကုန်မြဲတည်း။

'ယခု သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ မဟာမာယာဒေဝီသည်။ ဆိုအပ်ပြီးသောဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ အရွယ်အားဖြင့်လည်း မဇ္ဈိမအရွယ်တွင် တတိယအရွယ်စုသို့ ရောက်ပြီ။ အသက်အပိုင်းအခြား အားဖြင့်လည်း ယနေ့မှသည် ၁၀ လနှင့် ၇ ရက်သာ အသက်ကြွင်း ရှိတော့သည်။ ထို မဟာမာယာဒေဝီ၌ ပဋိသန္ဓေယူရသော် ကောင်း၏' ဟု အသက်အရွယ်နှင့်တကွ မယ်တော်ကို မြင်လေ၏။

[ဤအရာ၌ ဘုရားလောင်းတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် မယ်တော်၏အရွယ်ပထမပိုင်း၌ ပဋိသန္ဓေ မနေကုန်သနည်း ဟူမူကား-

['ပထမဝယသို့ ဟိသတ္တာနံ အတ္တဘာဝေါ ဆန္ဒရာဂေါ ဗလဝါ ဟောတိ။ တေန သဇ္ဇာတဏှတ္ထိ ဂမ္ဘိအနုရက္ခိ တုံနသက္ကောတိ၊ ဂမ္ဘော ဗဟ္မာဗာဓောဟောတိ'-ဟူသော သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့် အညီ ပထမအရွယ်၌ သတ္တဝါတို့၏အတ္တဘောသည် ဆန္ဒရာဂအား ကြီးသည်ဖြစ်၍၊ ထို ဆန္ဒရာဂအားကြီးခြင်းကြောင့် ပထမအရွယ်၌ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သောမိန်းမတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ဝန်ကို စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ၏။ ကိုယ်ဝန်တည်ပြီးမှ ပျက်စီးသည်သာ များ၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားလောင်းတို့သည် မယ်တော်၏ အရွယ်ပထမပိုင်း၌ ပဋိသန္ဓေ မနေကုန်။

[မဇ္ဈိမအရွယ်ကို ၃ စုစု၍ တတိယအစု၌ကား ကိုယ်ဝန်တည်ရာတိုက်ခင်းသည် ကောင်းစွာစင်ကြယ်သည် ဖြစ်၍ ထို သန့်ရှင်းသောကိုယ်ဝန်တိုက်၌ ပဋိသန္ဓေနေကုန်သောသူငယ်တို့သည် အနာမရှိ ချမ်းသာသည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားလောင်းတို့မယ်တော်တို့သည် ပထမအရွယ်၌ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို ခံစား၍ မဇ္ဈိမ အရွယ်ကို ၃ စုစုလျှင် တတိယအစု၌ ဘုရားလောင်းကို ပဋိသန္ဓေဆောင်ပြီးမှ ဖွားမြင်၍ ၇ ရက်မြောက်၌ စုတေ့ကုန်မြဲ ဓမ္မတာတည်း။]

ဤသို့ ကြည့်ခြင်းကြီး ၅ ပါးတို့ဖြင့် ကြည့်တော်မူပြီးလျှင် စကြဝဠာတိုက် ၁ သောင်းမှ တောင်းပန် လာကုန်သော နတ်မင်းဗြဟ္မာမင်းတို့ကို "အချင်းတို့။ ကောင်းပြီ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှာသော ငါသည် ယခု လူ့ပြည်သို့ဆင်း၍ ပဋိသန္ဓေ နေအံ့"ဟု ပဋိညာဉ်ပေး၍ လွှတ်လိုက်ပြီးသော်၊ တုသိတာနတ်ပြည်၌ရှိသော နတ်အပေါင်းခြံရံလျက် ထို တုသိတာနတ်ပြည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့ ဝင်လေ၏။

['သဗ္ဗဒေဝလောကေသု ဟိ နန္ဒနဝနံ အတ္ထိယေဝ' ဟုဆိုသောကြောင့် နတ်ပြည် ၆ ထပ်လုံးမှာပင် နန္ဒာဝန်ဥယျာဉ် ရှိသည်ဟု မှတ်အပ်၏။]

ထိုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်၌လည်း ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ အာသဠီနက္ခတ်သဘင် ကြိမ်သည်ဖြစ်၍ များစွာကုန်သော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် သဘင် ကစားကြကုန်၏။ မဟာမာယာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည်

လည်း လမပြည့်မီ ၇ရက်ကစ၍ နက္ခတ်သဘင်ကစားလျက် ၇ ရက်စေ့သော် ထိုလပြည့်နေ့ နံနက်ကပင်လျှင် နံ့သာရည်တို့ဖြင့် ရေချိုးခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ ကောင်းမြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို စားသောက်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးပြီးသော် အလှူဇရပ် ၄ ဆောင်တို့၌ တစ်သိန်းသောဥစ္စာတို့ကို ထုတ်၍ ကြီးစွာသောအလှူကို ပေးပြီးလျှင် အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်သီလကို ကောင်းစွာဆောက်တည်လျက် ညဉ့်အခါ တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် စပ်သော ကျက်သရေတိုက်သို့ဝင်၍၊ မြတ်သောသလွန် စက်မွေ့ရာအပြင်၌လျော့၍ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ဤသို့သောအိပ်မက်ကို မြင်လေ၏။ နတ်မင်းကြီး ၄ ယောက် တို့သည် လာလတ်သဖြင့် မိဖုရားစက်ရာ သလွန်ညောင်စောင်းနှင့်တကွ မိဖုရားကို ဟိမဝန္တာ^{၁၁၁}သို့ ချီဆောင်၍ အနောဝတတ်အိုင်၏အနီး အမြင့် ၇ ယူဇနာရှိသော အင်ကြင်းပင်ကြီးအောက် အပြင် ၇ ယူဇနာရှိသော ဆေးဒန်းမြင်းသီလာကျောက်ဖျာပေါ် မြတ်သောနတ်အိပ်ရာ၌ သိပ်ထားပြီးလျှင် မိမိတို့သင့်ရာအရပ်သို့ ဖယ်၍ နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ နတ်သမီးအပေါင်းတို့လာလတ်၍ မဟာမာယာဒေဝီကို အနောဝတတ်အိုင်သို့ဆောင်လျက် မသန့်မရှင်းသော လူနံ့ အညစ်အကြေးတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ အနောဝတတ်ရေဖြင့်ချိုး၍ နတ်၏ အဝတ်တန်ဆာ ပန်း၊ နံ့သာတို့ကို ဝတ်စားလိမ်းဆင်စေပြီးသော်၊ အနောဝတတ်အိုင်၏အနီး၌ကား တစ်ခုသော ငွေတောင်သည်လည်း ရှိ၏။ ထိုငွေတောင်၏အတွင်း၌လည်း တစ်ခုသောရွှေဗိမာန်သည် ရှိ၏။ ထို ရွှေဗိမာန်သို့ ဆောင်ပြီးလျှင် မြတ်သောအိပ်ရာပေါ်၌ အရှေ့သို့ဦးခေါင်းပြုလျက် အိပ်စေကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ နိမိတ် ၅ ပါးထင်လျက် စုတေခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ထို စုတေသောအခါ ဘုရားလောင်းသည် ကိုယ်လုံးကျွတ်ဖြူသော ဆင်ပြောင်ကြီးအယောင်ကဲ့သို့ ဖြစ်လျက် မဟာမာယာဒေဝီနေသော ငွေတောင်၏အနီး တစ်ခုသောရွှေတောင်ထွတ်သို့တက်ပြီးလျှင် ထို ရွှေတောင်ပေါ်မှဆင်းသက်၍ ငွေတောင်သို့တက်ပြန်သဖြင့် ငွေပန်းဆိုင်နှင့်တူစွာသော နှာမောင်းဖျား၌ ကြာဖြူပွင့်ကို ကိုင်စွဲလျက် ကြိုးကြာသံနှင့် တူစွာသောအသံကိုပြု၍၊ မြောက်မျက်နှာမှ ရွှေဗိမာန်သို့ဝင်ပြီးသော် မယ်တော်၏ အိပ်ရာကို လက်ယာရစ် ၃ ပတ်လှည့်ပြီးမှ လက်ယာနံတောင်းကိုဖောက်၍ ဝမ်းထဲသို့ဝင်သည်နှင့် တူစွာကဲ့သို့ပင် မြင်မက်လေ၏။

[ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် ဝါဆိုလပြည့်နေ့ ညဉ့် ဥတ္တရာသဠ်နက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သောအခါ မယ်တော်ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ ယူတော်မူလေ၏။]

မဟာမာယာဒေဝီသည်လည်း ထိုအိပ်မက်မြင်သည့်ညဉ့်မှ နံနက်မိုးသောက်ရောက်လတ်သော် မင်းကြီးထံ သွား၍ ထိုအကြောင်းကို လျှောက်ကြား၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် မိဖုရားစကားကိုကြားလျှင် ထိုအိပ်မက်ကို ဖတ်စိမ့်သောငှာ ပုဏ္ဏားအပေါင်းတို့တွင် ပါမောက္ခ^{၁၁၂}ချည်းဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားဆရာကြီး ၆ ကျိပ် ၄ ယောက်တို့ကို ခေါ်စေ၍-နွားချေးစိုတို့ဖြင့် အပြေအပြစ်လိမ်းကျံလျက် ပန်းပေါက်ပေါက်စသည်တို့ဖြင့် ကြံဖြန့်၍ထားအပ်သော မင်္ဂလာပြုရာမြေအပြင်၌ မြတ်သောသူတို့သာ နေခြင်းငှာထိုက်သော နေရာတို့ကိုခင်းစေသဖြင့် ထိုနေရာ၌ ထို နိမိတ်ဖတ်ဆရာ ပါမောက္ခ ၆ ကျိပ် ၄ ယောက်တို့ကိုနေစေပြီးလျှင် ထောပတ်၊ ပျား၊ သကာတို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော နိယနာဘောဇဉ်ကို ရွှေခွက်၊ ငွေခွက်တို့ဖြင့်ထည့်၍၊ ထိုဆရာပုဏ္ဏားတို့အား တည်ကျွေးပေ၏။ ဆွေတော်မျိုးတော်၊

မှူးတော်မတ်တော်တို့အိမ်မှ အသီးသီးဆောင်ခဲ့ကြကုန်သော ထောပတ်၊ နို့ဃနာ၊ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ဖြင့်လည်း ရောင့်ရဲစေ၏။

ထိုသို့ကျွေးမွေးပြီးသော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးမြင်မက်သောအိပ်မက်ကို ပါမောက္ခဆရာတို့အား ပြန်ကြား၍၊ “ဤအိပ်မက်ကား အကြောင်းအသို့ဖြစ်မည်နည်း” ဟုမေး၏။ ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း ထိုအိပ်မက်ကို ကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ စိုးရိမ်တော် မမူနှင့်။ ဤ အရှင်မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ယနေ့ ကိုယ်ဝန်တည်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုကိုယ်ဝန်သည် မိန်းမ မဟုတ်။ ယောက်ျားတည်း။ ထိုယောက်ျားသည်လည်း ဘုန်းနည်းသောသူ မဟုတ်။ ယခု ရှင်မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေသောယောက်ျားသည် အိမ်ရာထောင်သော လူ၏ဘောင်၌ အကယ်၍ နေသည်ဖြစ်မူ ကျွန်းငယ်၂ ထောင်နှင့် တကွ ၄ ကျွန်းလုံးကိုအစိုးရသော စကြာမင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ အကယ်၍ ရဟန်းပြုသည်ဖြစ်မူ မချွတ်လျှင် လောက၌ ဝဋ် ၃ ပါးတရားကို ဖြတ်တတ်သော ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့” ဟုအိပ်မက်ကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထို ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်လျှင်- တစ်သောင်းသော လောကဓာတ် သည်လည်း ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လေ၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့သည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်လေကုန်၏။ တစ်သောင်းသောလောကဓာတ်တို့၌ အလျှံအရောင်တို့သည်လည်း ထက်ဝန်းကျင် နံ့ကုန်၏။ ထိုအခါ မျက်စိ မရှိကုန်သောသူတို့သည်လည်း မျက်စိကို ရလေကုန်၏။ နားမရှိကုန်သော သူတို့သည်လည်း နားကို ရလေကုန်၏။ သူအ၊ သူဆွံ့တို့သည်လည်း မအ၊မဆွံ့ ပြကတေ့ဖြစ်လေကုန်၏။ ကုန်းခြင်း၊ ကွခြင်း၊ ခွင်ခြင်း၊ ကောက်ခြင်း ရှိကုန်သောသူတို့သည်လည်း ပြကတေ့ ဖြစ်လေကုန်၏။ အနှောင်အဖွဲ့သင့်ကုန်သော သူတို့သည်လည်း အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်လေကုန်၏။ အလုံးစုံသော ငရဲကြီး၊ ငရဲငယ်တို့၌ မီးလျှံတို့သည်လည်း ငြိမ်းလေကုန်၏။ ပြိတ္တာတို့၌လည်း ရေစာငတ်မွတ်ကုန်သော ပြိတ္တာတို့သည် ရေစာကို သောက်စားကြကုန်၏။ တိရစ္ဆာန်အပေါင်း တို့သည်လည်း ဘေးရန်မရှိခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။

ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း အနာမရှိခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ ရန်သူဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ပင်လည်း အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ချိုသော၊ နှစ်သက်သောစကားဖြင့် နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက် ကြလေကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော စည်၊စောင်း၊ ငြင်း၊ နံ၊ ခရာ စသော တီးမှုတ်မျိုးတို့သည်လည်း လူ မတီးမမှုတ်ဘဲ အလိုလိုသာလျှင် သဘင်သည်တို့ တီးသကဲ့သို့ သာယာစွာမြည်ကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောလူတို့၏ အဝတ်တန်ဆာ အဆောင်အရွက်တို့သည်လည်း အရောင်အဝါ ထွက်လေကုန်၏။

အရပ် ၈ မျက်နှာတို့သည်လည်း အလွန်ကြည်လင်ခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။ သတ္တဝါတို့၏ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်သော လေပြည်လေညင်းတို့သည်လည်း ကိုယ်တွင်းငြိမ်မျှ လာကုန်၏။ မိုးကြီးတို့သည်လည်း သည်းထန်စွာ ရွာကုန်၏။ မြေထဲမှ ရေကြောင်းတို့သည်လည်း ပေါ်ထွက်၍ အလျဉ်ထန်စွာ စီးကုန်၏။ ငှက်တို့သည်လည်း ကောင်းကင်ပျံခြင်းကို စွန့်ကုန်၏။ မြစ်ရေအလျဉ်တို့သည်လည်း အရှင်ငေါက်၍ ကြောက်ရွံ့သဖြင့် မသွားဝံ့သောကျွန်းကဲ့သို့ တန့်ရပ်ကုန်၏။ ဆားငန်သမုဒ္ဒရာရေသည်လည်း ဂင်္ဂါရေကဲ့သို့ ချိုလေကုန်၏။ အရပ် ၁၀ မျက်နှာတို့၌ ကြာမျိုး ၅ ပါး ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့ ဖြစ်လေကုန်၏။ ကြည်းပန်း၊ ရေပန်း၊ သစ်ခွပန်း၊ သစ်ခက်ပန်း၊ နွယ်ပန်းတို့သည်လည်း တစ်ပြိုင်နက် ပွင့်လေကုန်၏။ ကျောက်ဖျာ အပြင်တို့မှထွင်း ဖောက်၍ အထပ် ၁၀၀ ပဒုမ္မာကြာရိုးတို့သည်လည်း အပွင့်နှင့်တကွ ပေါ်ထွက်ကုန်၏။ ကောင်းကင်၌ ပန်းဆိုင်ဆွဲ သကဲ့သို့ ပဒုမ္မာကြာပွင့်တို့သည်လည်း ဦးစောက် တည်လေကုန်၏။ ထက်ဝန်းကျင် ပန်းမိုးတို့သည်လည်းရွာကုန်၏။

ကောင်းကင်၌ နတ်တို့၏ စည်၊စောင်း၊ ငြင်း တီးမှုတ်မျိုးတို့သည်လည်း အလိုလိုသာလျှင် မြည်လေကုန်၏။ စကြဝဠာအပေါင်း တစ်သောင်းသောလောကဓာတ်သည် အထူးထူးသော ပန်းတို့ဖြင့် စီရင် အပ်သော ပန်းဆိုင်၊ ပန်းပုံတောင်း စသည်တို့ကဲ့သို့ ပန်းနံ့သာအနိုးအထုံ အရောင်မျိုးတို့ဖြင့် တစ်ကောင်းကင်လုံး တစ်စပ်တည်းဖြစ်၍ တင့်တယ်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ဤသို့ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသော ဘုရားလောင်းအား မယ်တော်၏ လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တော်၏ လည်းကောင်း အန္တရာယ်ပြုခြင်းငှာ မြင်းမိုရ်တောင်လုံးနှင့်ပင် နင်းဖိငြားသော်လည်း အသက်အန္တရာယ် မဖြစ်နိုင်ရာ။ ယင်းသို့ဖြစ်သော်လည်း ဘုန်းရှိသောသူတို့၏ အာနုဘော်တန်ခိုးကြောင့်- စကြဝဠာ တစ်သောင်း၌ ရှိကုန်သော စာတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး ၄ ယောက်တို့သည် မယ်တော်၏အိပ်ရာ တံခါးဝမှစ၍ အရပ် ၄ မျက်နှာတို့၌ တစ်ယောက်စီ သန်လျက်စွဲလျက် ဖွားတော်မူသည်တိုင်အောင် ၁၀ လပတ်လုံး ဘေးရန်အဆီးအတားအလိုငှာ စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။ ဤ စကြဝဠာတိုက်သား နတ်မင်းကြီး ၄ ယောက်တို့ကား အိပ်ရာတိုက်တံခါးဝ ခပ်သိမ်းသော စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏အတွင်း၌ နေ၍ စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေသည်မှစ၍ ဓမ္မတာအားဖြင့် မယ်တော်သည်လည်း ယောက်ျားတို့၌တပ်မက်ခြင်း ရာဂစိတ် မရှိ။ တစ်ပါးမိန်းမတို့ကဲ့သို့ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်း၌လည်း ပင်ပန်းခြင်းမရှိ။ ပြကတေ့အားဖြင့်သာလျှင် များစွာသောအခြံအရံတို့နှင့် ချမ်းသာစွာနေ၏။ ပတ္တမြားနီ၏အတွင်း၌ သီအပ်သောပိုးဖြူကြိုးကို ပြင်ကမြင်သကဲ့သို့ ဝမ်း၌ အမိကျောကို တံကဲပြု၍ ရှေ့သို့မျက်နှာမူလျက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေတော်မူသော ဘုရားလောင်းကိုလည်း မယ်တော်သည် ပြင်ကကြည့်သဖြင့် မြင်ရ၏။ ဘုရားလောင်းတို့၏ နေပြီးသောကိုယ်ဝန်တိုက်သည်လည်း စေတီအိမ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ တစ်ပါးသောသတ္တဝါတို့ နေခြင်း၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ မထိုက်ကုန်။

ဤသို့ ပဋိသန္ဓေကိုဆောင်၍ ၁၀ လစေ့လတ်သော် ဘုရားလောင်းတို့သည် ဓမ္မတာအားဖြင့် တောအရပ်သာ ဖွားမြင်ဖြစ်၍၊ ထို ၁၀ လစေ့သော် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ မယ်တော်မဟာမာယာဒေဝီသည် မိမိမယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့စံရာ ဒေဝဒဟပြည်သို့ သွားလိုသောစိတ် ရှိသဖြင့်၊ သွားရမည့်အကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်ကြားလေ၏။

မင်းကြီးလည်း “ကောင်းပြီ။ သွားချေတော့” ဟုဆို၍ ကပိလဝတ်ပြည်မှသည် ဒေဝဒဟမြို့တိုင်အောင် မိဖုရားသွားအံ့သော မင်းလမ်းခရီး၌ သဲဖြူးခြင်း၊ တံခွန်၊ မုလေးပွား၊ ကုက္ကာ၊ ပုဆိုးဖြူ စိုက်လွှားခြင်း စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်စေပြီးသော်၊ အမတ် တစ်ထောင်ထမ်းဆောင်ရသော ရွှေဝေါပေါ်၌စီးစေလျက် များစွာသောအခြံအရံနှင့်တကွ ဒေဝဒဟပြည်သို့ ပို့စေ၏။ ကပိလဝတ်ပြည် ဒေဝဒဟပြည်တို့၏အကြား၌ ထို ၂ ပြည်သောမင်းတို့၏ကစားရာ လုမ္ဗိနီအမည်ရှိသော မင်္ဂလာဥယျာဉ်သည်လည်း အင်ကြင်းပင်ပျိုတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာရှိ၏။ ထို ကဆုန်လပြည့်နေ့၌လည်း အင်ကြင်းပင်ပျိုတို့သည် ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်ကြကုန်၏။ သစ်ခက်ကြား ပန်းပွင့်ကြားတို့၌ ပိတုံးအပေါင်းတို့သည်လည်း ရစ်ကာဝဲကာ ချိုသာသောအသံတို့ဖြင့် ရင့်ရူကျူးအေးကြကုန်၏။ အခါကောင်း လာဖြစ်၍ အလုံးစုံသောလုမ္ဗိနီဥယျာဉ်သည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ စိတ္တလတာဥယျာဉ်ကဲ့သို့ နှလုံး မွေ့လျော်ဖွယ် ဖြစ်၏။

မဟာမာယာဒေဝီသည်လည်း များစွာသောအခြံအရံနှင့်တကွ ထွက်လာလတ်သော် ထိုအရပ်သို့ ရောက်၍၊ ဥယျာဉ်၏တင့်တယ်ခြင်းကိုမြင်လျှင် ဥယျာဉ်ကစားလိုသဖြင့် အမတ်တို့သည် မိဖုရားကိုဆောင်လျက် ဥယျာဉ်သို့ ဝင်ကြလေကုန်၏။ မဟာမာယာဒေဝီသည်လည်း ဥယျာဉ်ထဲသို့ရောက်သောအခါ ရွှေဝေါထက်မှ ဆင်း၍

မင်္ဂလာရှိသောအင်ကြင်းပင်ရင်းသို့ ညီမတော် မဟာပဇာပတိဂေါတမီမိဖုရားနှင့်တကွ ကိုယ်လုပ်တော်တို့ကို လက်ဝဲ,လက်ယာတွဲ၍ ထက်ဝန်းကျင်ခြံရံလျက်သွားသဖြင့် ထိုအင်ကြင်းပင်သို့ ရောက်သောအခါ တစ်ကိုင်းလုံးကျွတ်ပွင့်သော အင်ကြင်းခက်ကိုဆွဲအံ့ဟု လက်ယာလက်ကို မြှောက်ချီလေ၏။

ထိုအခါ အင်ကြင်းခက်သည် မီးအုံးသောကြိမ်ညွန့်ကဲ့သို့ ပျောင်းကာညွတ်၍ မိဖုရားကြီး၏ လက်တွင်းသို့ ရောက်လာ၏။ မဟာမာယာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် အင်ကြင်းခက်ကို လက်တစ်ဖက်ဖြင့်ဆွဲလျက် တစ်ဖက်သော နံပါးက ညီမတော်မိဖုရားကို ဖက်တွဲ၍ရပ်နေလေ၏။ ထိုအခါ သားဖွားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဇလေသည် နေရာမငြိမ်သဖြင့် ဣန္ဒြေထူးခြင်းသို့ရောက်လေသော် နန်းတွင်းသူ အပျိုတော်အပေါင်းတို့သည် ရွှေကင်းတိမ် ထက်ဝန်းကျင်ကာရံလျက်၊ မှူးမတ်အပေါင်းတို့ကိုလည်း ဖယ်ခွာစေ၏။

ထိုအခါ ရွှေခွက်၌တည်သော ခြင်္သေ့ဆီကို ရွှေခွက်တစ်ခုသို့ တိမ်းကာဝှဲစောင်း လောင်းသွန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တရားဟောပလ္လင်မှဆင်းသက်သော ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မယ်တော်ဝမ်း၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူရာမှစ၍ အရိအမြွေး ညစ်ကြေးမတင် စင်ကြယ်စွာအစုံသော ခြေတော်စက်ဖြင့် ရပ်လျက် ခြေဖွား ဖွားတော်မူလေ၏။ ထိုခဏ၌ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာမင်း ၄ ယောက်တို့သည်လာလတ်သဖြင့် မိဖုရားကြီး၏ရှေ့၌ ရွှေကွန်ရက် တစ်ထောင့်စီကိုင်၍ဖြန့်လျက် ဘုရားလောင်းကို ခံလင့်ကြကုန်၏။

မယ်တော်အားလည်း “မိဖုရားမြတ်။ သင်၏ သားတော်ကား တန်ခိုးကြီးသော ယောက်ျားမြတ်ပေတည်း။ နှစ်လိုဝမ်းသာခြင်းကို ဖြစ်စေလော့”ဟု ထိုဗြဟ္မာမင်း ၄ ယောက်တို့ ဆိုကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း အညစ်အကြေးမတင် သန့်စင်စွာ ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ်ပုဆိုးပေါ်၌ ပတ္တမြားမျက်ရှင်ကို တင်ထားဘိသကဲ့သို့ ထွန်းလင်းလျှံညီးသော ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါဖြင့် ဗြဟ္မာမင်းလောက်ရှိ ထင်စေလျက် မယ်တော်ဝမ်းမှဖွားမြင်ပြီးလျှင် ဗြဟ္မာမင်းတို့ခံသော ရွှေကွန်ရက်ပေါ်သို့ ကြွသွားတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်းအား လည်းကောင်း၊ မယ်တော်အား လည်းကောင်း ချမ်းမြေ့သော ဥတုကို ယူစေခြင်းငှာ ကောင်းကင်မှ လက်ဝဲ, လက်ယာ ရေအလျဉ်တို့သည်လည်း ယိုစီး၍ကျကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာမင်းတို့၏လက်မှ စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး ၄ ယောက်တို့သည် နူးညံ့သိမ်မွေ့သောအတွေ့ရှိ၍ မင်္ဂလာရှိသည်ဟု သမုတ်အပ်သော သစ်နက်ရေကို တစ်ထောင့်စီကိုင်၍ ဖြန့်လျက်ခံကြကုန်၏။

ထို စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့လက်မှ နန်းတွင်းသူကိုယ်လုပ်တော်တို့သည် နူးညံ့လှစွာသော ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ခံလင့်ကြကုန်၏။ ထို ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးပေါ်မှ မြေသို့ဆင်း၍ရပ်တော်မူလျက် ‘ဤလောက၌ ငါ့ထက်မြတ်သူ ရှိလေသေး၏လော’ဟု အရှေ့မျက်နှာသို့ ရှေးရှုကြည့်တော်မူလျှင် ထိုသို့သောစကြဝဠာ တစ်သောင်းတို့ကို ထုတ်ချင်းလျှိုထွင်း၍ အကြွင်းမဲ့ မြင်တော်မူလေ၏။

ထိုသို့ စကြဝဠာသား၊ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့သည်လည်း “ယောက်ျားမြတ်။ ဤလောက၌ သင်နှင့် တူသောသူ တစ်ယောက်မျှမရှိဘဲလျက် သင့်ထက်မြတ်သောသူ အဘယ်မှာ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု ဆိုကြကုန်လျက် ပန်းနံ့သာစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကုန်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် အရပ် ၁၀ မျက်နှာတို့ကိုလှည့်လည်၍ ကြည့်ရှုတော်မူသဖြင့် ကိုယ်တော်နှင့်တူသောသူ တစ်ယောက်ကိုမျှ မြင်တော်မူလျှင် ထိုရပ်သောနေရာမှ မြောက်သို့ရှေးရှု ၇ လှမ်းတိုင်အောင် ဗြဟ္မာမင်း၏ အရောင်အဝါဖြင့် ရွှေစက်ဖဝါး ကြွသွားတော်မူ၏။

ထိုကြွသွားတော်မူစဉ် ဗြဟ္မာမင်းတို့သည်လည်း ထီးဖြူဖြင့် မိုးကာကြကုန်၏။ သုဃာမ နတ်သားသည်လည်း စာမရိသားမြီးယပ်ဖြင့် လေညင်းသွင်းလျက် ပူဇော်၏။ သိကြားမင်းမှစ၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော နတ်တို့သည် နတ်၌ဖြစ်သောတီးမှုတ်မျိုး၊ ပူဇော်မျိုးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် တီးမှုတ်ပူဇော်ကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ၇ လှမ်းစေ့သောဖဝါး၌ ရပ်တော်မူလျက် 'အဂ္ဂေါ ဟမသ္မိ လောကဿ။ သေဋ္ဌော ဟမသ္မိ လောကဿ။ ဇေဋ္ဌော ဟမသ္မိ လောကဿ။' ဟု ၃ ခွန်းသောအသံဖြင့် ကြုံးပ မြွက်ဆိုတော်မူ၏။ ဤ ဖွားတော်မူသောအခါ၌လည်း ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသောအခါကဲ့သို့ မြေလှုပ်ခြင်း စသော ၃၂ ပါးသော ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့သည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။

ထို ဘုရားလောင်း ဖွားတော်မူသည်နှင့် မရှေးမနှောင်းပင်လျှင် ဘထွေးတော် အမိတ္တောဒနအိမ်၌ အာနန္ဒာမင်းသားကို ဖွားမြင်လေ၏။ ဒေဝဒဟပြည်၌ သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီး၏သမီးတော် ဘဒ္ဒကဏ္ဍာနာကိုလည်း ဖွားမြင်လေ၏။ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ဆန္ဒအမတ်၊ ကာဠုဒါယီအမတ်၊ ကဏ္ဍကမြင်းတို့ကိုလည်း ဖွားမြင် လေကုန်၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်၌လည်း ရွှေအိုးကြီး ၄ လုံးတို့သည် တစ်ပြိုင်နက် ပေါ်လေကုန်၏။ ဓမ္မုဒိပ်ကျွန်း၏အလယ်ချက်မ ဘုရားတကာတို့ပွင့်ရာဖြစ်သော မြေအရပ်၌လည်း မဟာဗောဓိပင်အလိုငှာ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင် ပေါက်လေ၏။ [ဤ ၇ပါးကား ဘုရားလောင်း၏ ဖွားဖက်တော်တည်း။]

ဤသို့ ဘုရားလောင်းကိုဖွားမြင်ပြီးသော် ကပိလဝတ်ပြည်၊ ဒေဝဒဟပြည်တို့၌နေကုန်သော ၂ ပြည်ထောင်မင်း၊ ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မှူးတော်မတ်တော်၊ ပြည်သူလူထု အပေါင်းတို့သည် ထို လုမ္ဗိနီဥယျာဉ်မှ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးနန်းတော်သို့ မိဖုရားကြီးကို ပို့ဆောင်ကြလေကုန်၏။ ထို ဘုရားလောင်းဖွားသည့်နေ့၌ပင်လျှင် သိကြားမင်းမှစ၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်အပေါင်းတို့သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရွှင်ပျော်ကခုန် မြူးထူးကြကုန်၏။

ထိုအခါ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးဆရာ သမာပတ်ဂေါပါး^{၃၃}နှင့်ပြည့်စုံသော ကာဠုဒေဝီလ အမည်ရှိသော ရှင်ရသေ့သည် ထိုလပြည့်နေ့နံနက် ဆွမ်းစားပြီးလျှင် တာဝတိံသာသို့သွား၍ ဈာန်၏ဓမ္မလျော်ခြင်းဖြင့် နေလတ်သော်၊ နတ်တို့၏မြူးထူးခြင်းကိုမြင်လျှင် "အဘယ့်ကြောင့် သင်တို့ အခါတစ်ပါးထက်ထူး၍ မြူးထူးရွှင်ပျက်သနည်း" ဟု မေး၏။ "သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၌ ဘုရားလောင်းဖြစ်သော သားတော်ကို ယနေ့ ဖွားတော်မူ၏။ ထိုသူသည် မချွတ်လျှင် ဘုရားဖြစ်သဖြင့် 'ဘုရား၏တင့်တယ်ခြင်းကိုလည်း အကျွန်ုပ်တို့ မြင်ဖူးရကုန်အံ့။ ဓမ္မစကြာတရား ဟောတော်မူသည်ကိုလည်း ကြားနာရလတ္တံ့' ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာရှိကြ၍ မြူးထူးရွှင်ပျက်သည်" ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ကာဠုဒေဝီလ ရှင်ရသေ့သည် နတ်တို့စကားကိုကြားသဖြင့် တာဝတိံသာမှ အလျင်တဆော ဆင်းသက် ခဲ့ပြီးသော် မင်းကြီးနန်းတော်သို့သွား၍ ခင်းအပ်သောနေရာ၌နေလျက် "မင်းကြီး။ သင်၏သားတော် ယနေ့ ဖွားမြင်သည်ဟု ငါကြားသည်။ အဘယ်မှာနည်း။ ငါ ရှုလို၏" ဟုဆိုလျှင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် တန်ဆာ ဆင်အပ်သောဘုရားလောင်းကို ပိုက်ချိဆောင်ယူစေပြီးသော် ရှင်ရသေ့အားရှိခိုးစိမ့်သောငှာ ဦးခေါင်းရှေးရှု၍ ရှင်ရသေ့၏အနီးသို့ ကပ်လေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ခြေတော်အစုံသည် ဦးခေါင်းထားရာ ပြန်လည်လျက် ရှင်ရသေ့၏ဆံကျစ်နား၌ တည်လေ၏။

[ထိုစကားသည် မှန်၏။ ပစ္ဆိမဘဝက^{၃၄} ဖြစ်သော ဘုရားလောင်းတို့ ရှိခိုးခြင်းငှာထိုက်သောသူ မည်သည်မရှိ။ ဂုဏ်အထူးကို မသိကုန်သည်ဖြစ်၍ဘုရားလောင်း၏ဦးခေါင်းကို အကယ်၍ ရှင်ရသေ့ခြေရင်း၌ ထားငြားအံ့။ ရှင်ရသေ့ဦးခေါင်းသည် ၇ စိတ် ကွဲရာ၏။]

ရှင်ရသေ့သည်လည်း ဘုရားလောင်း၏အခြင်းအရာကို မြင်လျှင် မိမိနေရာမှထ၍ လက်အုပ်ချီလျက် ဘုရားလောင်းအား ရှိခိုး၏။ ဤသို့သောအံ့ဖွယ်ကိုမြင်လျှင် မင်းကြီးသည်လည်း သားတော်ဘုရားလောင်းအား ရှိခိုး၏။

ရှင်ရသေ့သည်ကား လွန်လေပြီးသောကမ္ဘာ ၄၀, လာလတ္တံ့သောကမ္ဘာ ၄၀ အားဖြင့် ကမ္ဘာ ၈၀ တို့ကို အောက်မေ့နိုင်သော အဘိညာဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်း၏လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို မြင်သဖြင့် ‘ဘုရားဖြစ်အံ့လော။ မဖြစ်အံ့လော’ဟု ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ‘မချွတ်လျှင် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့’ဟုသိပြီးလျှင်၊ ‘ဤသို့သော ယောက်ျားမြတ်ကား အလွန်အံ့ဖွယ်ရှိပေစွ’ဟု နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်၍ ရွှင်ပြုံးခြင်းကိုပြု၏။

ထို့နောင် ‘ငါသည် ဤသူ ဘုရားဖြစ်သောအခါ ဖူးတွေ့ရအံ့လော့၊ မတွေ့ရအံ့လော့ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လျှင် ဤသူ ဘုရားမဖြစ်မီပင် စုတေသဖြင့် ဘုရားအရာ၊ ဘုရားအထောင် ပွင့်တော်မူ၍မျှ မတွေ့ရကောင်းသော အရူပဘုံ၌ ဖြစ်အံ့သည်ကိုသိလတ်သော် ဤသို့သော ယောက်ျားမြတ်ကို တွေ့ရပါလျက် ဘုရားအဖြစ်ဖြင့် ငါ မဖူးမမြင်ရဘဲ ကြီးစွာသောရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီးတကား’ဟု နှလုံးမသာ ရှိပြန်သဖြင့် ငိုဘိ၏။

မူးမတ်အပေါင်းတို့သည်လည်း ရှင်ရသေ့၏အမူအရာကိုမြင်လျှင် “အရှင်ဘုရား။ ဤသတို့သား၏ အန္တရာယ်ဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်တော်မူသလော။ အဘယ့်ကြောင့် ရွှင်ပြုံးခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းကို ပြုတော်မူသနည်း”ဟု မေးလျှောက်ကြကုန်၏။ ရှင်ရသေ့လည်း မိမိ ရယ်ခြင်း၊ ငိုခြင်းအကြောင်းကို အမတ်တို့အား ပြန်ကြားပြီးလျှင် တစ်ဖန် ‘ဤသတို့သား ဘုရားဖြစ်သောအခါ ငါပင် မဖူးမတွေ့ရသော်လည်း ငါ၏အဆွေအမျိုး တစ်စုံတစ်ယောက် ဖူးတွေ့ရပါမည်လော’ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော်၊ ‘ငါ၏တူ နာလကသတို့သားသည် ဖူးတွေ့ရလတ္တံ့’ဟု မြင်သဖြင့် နန်းတော်မှဆင်းသက်ခဲ့၍၊ နှမအိမ်သို့သွားပြီးလျှင် “သင်၏သား နာလက အဘယ်မှာနည်း။ ခေါ်ချေ”ဟုဆို၍ နာလကသတို့သားကို ခေါ်စေသဖြင့် မိမိထံသို့ ရောက်လျှင် “နာလက။ ယခု သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးမှာ ဘုရားအညွန့် ဖြစ်သောသားတော်ကို ဖွားပြီ။ ထိုသားတော်သည် ယခုနှစ်မှ နောက် ၃၅ နှစ်လွန်လျှင် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့။ သင်သည် ထိုဘုရားကို ဖူးမြင်ရလတ္တံ့။ ယခုပင် သင် ရဟန်းပြုလော့”ဟုဆို၏။

ဦးရီးရှင်ရသေ့စကားကို ကြားလျှင် ကုဋေ ၈၀ ကြွယ်သော အမျိုးသားနာလက သတို့သားသည် ‘ငါ၏ ဦးရီး ရှင်ရသေ့သည် ငါ့အား အကျိုးမရှိသောအရာကို မတိုက်တွန်းရာ’ဟုကြံလျက် ထိုခဏ၌ပင်လျှင် အိမ်ဈေးတို့၌ ရဟန်းပရိက္ခရာတို့ကိုဝယ်၍ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကိုပယ်ရိတ်စေပြီးသော် ဘုရားလောင်းရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးလျက် “ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို အထွတ်အမြတ်ဟု သမုတ်အပ်၏။ ထို အထွတ်အမြတ်ဟုသမုတ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်မှတ်၍ အကျွန်ုပ် ရဟန်းပြုပါမည်” ဆိုပြီးလျှင်၊ ရဟန်းပြုသဖြင့် ဟိမဝန္တာသို့ဝင်၍ ရဟန်းတရားကို ဖွားစေလျက်နေ၏။ [ထို နာလကရဟန်းသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ မောနေယျ^{၃၁}အကျင့်ကို ကျင့်ဆောင်တော်မူသော အရှင် နာလကထေရ်ပင်တည်း။]

ဘုရားလောင်းဖွားတော်မူ၍ ၅ ရက်မြောက်။ အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ ကြီးစွာသောအခင်းအကျင်း အကျွေးအမွှေးပွဲသဘင်တို့ကိုဖြစ်စေလျက် လက္ခဏာကျမ်း စသည်တို့နှင့်တကွ ဗေဒင် ၃ ပုံတို့ကို အာဂုံ ဆောင်ရွက်နိုင်ကုန်သော ပုဏ္ဏား ၁၀၈ ယောက်တို့ကိုပင့်ဖိတ်၍၊ ကျွေးမွေးပြီးလျှင် ဘုရားလောင်း၏ လက္ခဏာတို့ကို ဖတ်စေ၏။ ထို ပုဏ္ဏား ၁၀၈ ယောက်တို့တွင် ယာမ၊ဇေ၊ လက္ခဏ၊ ဇာတိမန္တိ၊ ယတိ၊ သုဂေါစ၊ သုယာမ၊

သုဒတ္တ၊ ဤ ၈ ယောက်သောပုဏ္ဏားတို့သည် ဆဠာဗေဒကို တတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အလုံးစုံသော လက္ခဏာတို့ကို သိကုန်၏။ ပဋိသန္ဓေ နေတော်မူစကလည်း ဤ ၈ ယောက်တို့ပင်လျှင် ဖတ်ကုန်၏။

ထို ၈ ယောက်တို့တွင် ၇ ယောက်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် 'လူဖြစ်လျှင် စကြာမင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ရဟန်းဖြစ်လျှင် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့' ဟု လက် ၂ ချောင်းပြ၍ ဖတ်ကြကုန်၏။ အမျိုးအားဖြင့် ကောဏ္ဍညတွင်သော အငယ်ဆုံးသုဒတ္တ ပုဏ္ဏားသည်ကား "ဤမင်းသားသည် အိမ်ရာထောင်သော လူ၏ဘောင်၌ နေအံ့သော အကြောင်းမရှိ။ မချွတ်လျှင် ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့" ဟု လက်ညှိုး တစ်ချောင်းသာ ပြ၍ ဖတ်၏။

ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းအားလည်း 'သိဒ္ဓတ္ထ'^{၃၆} ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။ သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီးသည်လည်း အမတ်တို့အား "အချင်းတို့။ ငါ့သားသည် ရဟန်းပြု၍ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့ဟုဆိုသော် အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းပြုလတ္တံ့နည်း" ဟု မေး၏။ အမတ်တို့လည်း "အရှင်မင်းကြီး။ ရဟန်းပြုခြင်း၏ အကြောင်းသည်ကား သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်း၊ ဤ ၄ ပါးတို့တွင် တစ်ခုခုကိုမြင်သဖြင့် ရဟန်းပြုလတ္တံ့" ဟု လျှောက်ကြကုန်လျှင်၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် "အချင်းတို့။ ယင်းသို့တပြီးကား ငါ့သားအား ထို ၄ ပါးတို့ကို မမြင်စေနှင့်။ စကြာမင်းစည်းစိမ်ဖြင့် တင့်တယ်စွာစိုးစံသော ငါ့သားကို ငါမြင်လိုသည်" ဟု ဆို၍၊ ဘုရားလောင်းအား မမြင်စေရဘဲ မြို့ထက်ဝန်းကျင် အရပ် ၄ မျက်နှာတို့၌လည်း ထို ၄ ပါးကို ဆီးတားစိမ့်သောငှာ တစ်ဂါဝုတ်မျှ လောက်သောအရပ်၌ အစောင့်အရှောက်ထား၏။

သာကီဝင်မင်းမျိုး ဖြစ်ကုန်သော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်လည်း ၈ သောင်း ရှိကုန်၏။ ထို ၈ သောင်းသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် အညီအညွတ် မင်းကြီးထံစည်းဝေးကြ၍ "အရှင်မင်းကြီး။ ဤ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် စကြာမင်းဖြစ်လည်း ဖြစ်စေ၊ ဘုရားဖြစ်လည်း ဖြစ်စေ၊ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားနှင့်အတူ အခြံအရံဖြစ်စေခြင်းငှာ အကျွန်ုပ် တို့က သားတစ်ယောက်စီ ပေးအပ်ပါအံ့" ဟု လျှောက်ကြားကြ၍၊ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏အခြံအရံ သားတစ်ယောက်စီထားကြသဖြင့် ၈ သောင်းကုန်သော သာကီဝင်မင်း အပေါင်းခြံရံလျက် ဘုရားလောင်းသည် မရေမတွက်နိုင်သော စည်းစိမ်အခြံအရံဖြင့် ကြီးတော်မူရ၏။ မယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီသည်လည်း ဖွား၍ ၇ ရက်စေ့သောနေ့၌ ဘဝပြောင်းလဲသဖြင့် တုသိတာနတ်ပြည် 'သန္တုသိတ' နတ်သား ဖြစ်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် သာကီဝင်မင်းသားအပေါင်း ၈ သောင်းခြံရံလျက်ကြီး၍၊ ၁၆ နှစ် မြောက်လတ်သော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်း၏စံရာအလိုငှာ ဥတု ၃ ပါးနှင့်လျောက်ပတ်သော နန်း ၃ ဆောင်တို့ကို စီရင်စေပြီးလျှင်၊ နတ်သမီးကဲ့သို့အဆင်းလှပသော သာကီဝင်မင်းသမီး ၄ သောင်းအခြံအရံ ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့နှင့် တကွ သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းကြီး၏သမီးတော် ယသောဓရာမင်းသမီးနှင့် ထိမ်းမြားလျက် ဘုရားလောင်းအား ဘိသိက်သွန်း၍ ထီးနန်းအပ်နှင်းလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း မြောက်သားတော်မင်းသမီးကို မိဖုရားကြီးအရာ၌ထား၍ များစွာသော အခြံအရံဖြင့် ထီးနန်းစိုးစံလျက် ၂၉ နှစ်တိုင်အောင်မင်းပြုတော်မူပြီးမှ ရဟန်းပြု၍ သဗ္ဗညုတအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်း မဟောသသေခမိန်သည် ယခုအခါ သာကီဝင်မင်းမျိုး၌ဖြစ်၍ ဘုရားဖြစ်ကော် မူသတည်း။

[ဤ မဟောသဓဇာတ်၌ စန္ဒကုမာရဇာတ်၊ ဝေဿန္တရာဇာတ် စသောဇာတ်တော်များမှာ ‘သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသု။’ ။’ဟု အကြွင်းပရိသတ်ကို သိမ်းသကဲ့သို့ ဇာတ်ပေါင်းခဲ့ပြီးသောသူတို့မှ ကြွင်းကုန်သော သူတို့ကို သိမ်း၍မဆိုသောကြောင့် ဖွားဖက် တစ်ထောင် အစရှိသောသူတို့သည် ယခုအခါ ဘုရား၏ပရိသတ်ဖြစ်လာ ဟန်မရှိ။ဤဇာတ်တော်သည် ဤကမ္ဘာတွင်း၌ အထူးသဖြင့် ပါရမီဖြည့်တော်မူသော ဇာတ်တော်တို့ကိုပြရာ စရိယာပိဋကတ်ကျမ်း၌ မပါမဝင်သော်လည်း၊ ကုသမင်းအား သိကြားမင်းပေးသောပတ္တမြားကို ဝိဒေဟရာဇ်မင်း လက်ထက်တိုင်အောင် ဆက်ခံရသေးသည်ကိုထောက်လျှင် ကုသမင်းသည် ကုသာဝတီပြည်၌ ဥက္ကာကရာဇ်မင်း၏ သားဖြစ်သောကြောင့် မဟောသဓသုခမိန် ဖြစ်သော်လည်း ဤကမ္ဘာတွင်ပင်ဖြစ်သည်ဟု ယူဖွယ်ရှိပေသည်။ ဤကျမ်းဂန်တွင် အထူးမဆို။ ဤကား ဇာတ်ပေါင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပြခြင်းတည်း။

ကျမ်းပြီးနိဂုံး

'ရဋ္ဌေ သူနာပရန္တမိ၊ စကုဘိဓာန နဂရေ။
 သိရိပရိသ ပုဏ္ဏတ္တာ၊ မင်းပူးတိလဒ္ဓဝါယကော။ ။
 'အထဝါစန မန္တဂ္ဂ၊ ဝိလာသဋ္ဌာန ဘာဝတော။
 ပုရတ္ထိမေစ ဧရာဝတိ၊ လောဏဝတိစ ဒက္ခိဏေ။
 ပစ္ဆိမေ ပဋိသိပဏ္ဏ၊ နမန္တာပိစ ဥတ္တရေ။ ။
 'ဝါရိတော တေဟိယော တသ္မိ၊ ထူပါရာမာဒိသောဘိတေ။
 လေသာဘိဓေယျလစ္ဆမိ၊ လိနတ္ထ မေသိဋ္ဌာနတော။ ။
 'သောတာလယပဝါရမိ၊ ကပ္ပရက္ခ ပမာလယေ။
 တိဘူမကေ မနောရမ္မေ၊ ကုဋ္ဌာဂါရာဒိမဏ္ဍိတေ။ ။
 'ဝသန္တော ဂန္ထကာရောစ၊ သိဿာနံ ပိတိဝမုနော။
 ပိဋကေသု နိရာသကော၊ သာသနေသု ဝိရာလယော။ ။
 'ဝိသုဒ္ဓေါ သုဒ္ဓသိဿေဟိ၊ သောဘန္တော စန္ဒိမာ ယထာ။
 ပါသာဒိကော စ နိပုဏော၊ သဗ္ဗရဋ္ဌေ သုပါကဋော။ ။
 'တဿာ စရိယသေဋ္ဌဿ၊ သိဿေနိဒံ မယာကတံ။
 သုတေသိနံ ဟိတတ္ထာယ၊ ဥပနိဓာ ဝုယာစိတော။ ။
 'ပုဗ္ဗာပရ သုဝိသဒံ၊ သောတာ လင်္ကာရ ဝူပမံ။
 ဖုလ္လရိဇေ သသာသိဿေ၊ ပိယဝါစေ ယုဝါနကေ။ ။
 'အမရ ပုရိန္ဒဘူပါလ၊ ရာဏောလေဝ သမ္ပတ္တေ။
 ကာဠပက္ခေ စ ကတ္တိကေ၊ ပုဏ္ဏေ ခွိကေပိ သုက္ကာဟေ။ ။
 'စန္ဒိမေ ပြိဿရာသိမိ၊ ကတ္တိကာယ နိယုတ္တေစ။
 မိန္ဒေလဂ္ဂန သမ္ပတ္တေ၊ နိဋ္ဌဂံတံဝသမ္ပုဏ္ဏံ။ ။
 'ဝါကျာနသန္တိမယုတ္တံ၊ မိနေတွေတ္ထ မနဿုယာ။
 ဝဏ္ဏိတာ သုတသမ္ပန္နာ၊ သဇ္ဇနာ သဇ္ဇန္တု ပဏ္ဍိတာ။ ။
 'တေန ပုညေန သံသာရေ၊ ဘဝါမဟံ တိဟေတုကော။
 ဂဏ္ဍိပဉ္စေသု ပညာတော၊ ကုဟကေသွာဘိဘူ သမ္မာ။ ။
 'သဗ္ဗကိစ္စေသု သံမိတ္တော၊ ကုဋမန္တေသု ပါကဋော။
 ဘိသနပဒ္ဓဝါ ပန္နေ၊ ဉာဏဗ္ဗလေန နိဗ္ဗုဒ္ဓေါ။ ။

‘ဒုလ္လဘော သစ္စိတေ ဌိတေ၊ ဓမ္မေန သုခဂါဟကော။
 ပိယာယိကော ပစ္စာမိတ္တေ၊ မမ ဝါစာယ ဓမ္မတော။ ။
 ‘ဉာဏဗ္ဗလံ ပရေသံပိ၊ မမ ဉာဏာနုယာယိကော။
 သာမိကဿ ယထာ ဒါသော၊ သဗ္ဗေသံပိ သုခါဝဟော။ ။
 ‘ဉာတိမိတ္တေသု ဝိရောဓော၊ သဗ္ဗဌာနေ ဝိသာရဒေါ။
 ကတဝေဒီ ပဋိက္ကာရော၊ အဘောဇ္ဇ ဝုဒ္ဓိ ဘောဂဝါ။ ။
 ‘ကလျာဏမိတ္တ သမာနေဟိ၊ သမာဂမော အနာကုလော။

ဉာဏံ ဝပေတွာ ဝရံ လဘော၊ ပစ္စိမေ မဟောသမော ယထာ။ ။ ‘ပတ္တနာ ဂါထာပေါင်း ၁၇ ဖြင့် ကမ္ပည်းချုပ်လိုက်သည်။

သူနာပရန္တ မှီရဋ္ဌေ၊ သူနာပရန္တ တိုင်းဖြစ်သော။ စကုဘိဓာန နဂရေ၊ စကုမြို့၏ နယ်အတွင်း၌။ ပုရတ္ထိမေ၊ အရှေ့မျက်နှာ၌။ ဧရာဝတီစ၊ ဧရာဝတီ အမည်ရှိသောမြစ်သည် လည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏေ၊ တောင်မျက်နှာ၌။ လောဏဝတီစ၊ ဆားပွတ်တောင်သို့ညွှတ်၍စီးရာဖြစ်သော ချောင်းမကြီးသည် လည်းကောင်း။ ပစ္စိမေ၊ အနောက်မျက်နှာ၌။ ပဉ္စိသိပဗ္ဗာစ၊ ဘုရားမပွင့်မီက ဈာနလာဘိရှင်ရသေ့ ၅ ဦးတို့ နေရာဖြစ်သော တောင်လျှင်တောင်ဝှမ်းတို့သည် လည်းကောင်း။ ဥတ္တရေ၊ မြောက်မျက်နှာ၌။ နမန္တာစ၊ မန်းမြစ်သည် လည်းကောင်း။ တေဟိ၊ ထို မြစ်ငယ်၊ မြစ်ကြီး၊ ချောင်းကြီး၊ တောင်လျှင်တို့ဖြင့်။ ဝါရိတော၊ ၄ ရပ်မျက်နှာ ဆီးကာဝန်းလည်၍ တည်ထသော။ သိရိပရိသ ပုဏ္ဏတ္တာစ၊ ကောင်းမြတ်သော ကျက်သရေအိမ်ခြေပရိသတ်တို့နှင့် ပြည်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။

အထဝါ၊ တစ်နည်းသော်ကား။ နမန္တဂ္ဂဝိလာသ ဌာနဘာဝတောစ၊ မြစ်မသို့ပေါင်းဆုံရာ မန်းမြစ်၏ အညွန့်အဖူး၌ တင့်တယ်စွာတည်ထောင်အပ်သော အရပ်ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ မင်းပူးတိ လဒ္ဓဝာယကော၊ မင်းပူး ဟု ရအပ်သောအမည် ရှိသော။ ယော ဂါမော၊ အကြင်ရွာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တသ္မိ ဂါမေ၊ ထိုမင်းပူးရွာ၌။ ထူပါရာမာဒိသောဘိတေ၊ ရွှေစေတီ၊ ဆုတောင်းပြည့်၊ ရွှေတန်းဆာ အစရှိသော စေတီလိုဏ်နန်းတို့၏တည်ရာ စေတီယတောင်စသည်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ထသော။ မနောရဓမ္မေ၊ နှလုံးဓမ္မေ၊ လျော်ဖွယ်လည်းရှိသော။ တိဘူမကေ၊ ဘုံ ၃ ဆင့်လည်း ရှိသော။ ကုဋ္ဌာဂါရာ ဒိမဏ္ဍိတေ၊ မုခ် မှန်ကင်း၊ အမွန်းတန်ဆာ စသည်တို့ဖြင့် ဆင်အပ်ထသော။

သောတာလယပဝါရမ္ပိ၊ စာသင်သားတို့၏ဆန္ဒကို ဖိတ်မန်ရာလည်း ဖြစ်ထသော။ ဝါ၊ စာသင်ကျောင်း တို့၏ ခြံရံနန်းအပ်ထသော။ လိနတ္ထံ၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ ကွယ်ဝှက်ခက်ခဲသောအနက်ကို။ ဧသိဌာနတော၊ စာသင်သားတို့၏ ရှာမှီးရာဖြစ်သောကြောင့်။ လေသာဘိဓေယျလဉ္ဇမ္ပိ၊ လေသာ ဟူ၍ဟောအပ်သော အမည် တံဆိပ်လည်း ရှိသော။ ကပ္ပရက္ခပမာလယေ၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ အစရှိသော သူတောင်ကောင်းဥစ္စာ ရတနာမြတ် ၇ ရပ်ကို ပရိသတ်တို့ဆွတ်ယူရာ ပဒေသာပင်သဖွယ်ဖြစ်သော ကျောင်းမြတ်၌။

ဝသန္တော၊ နေတော်မူထသော။ ဂန္ထကာရော၊ ကျမ်းပို့၊ ကျမ်းပြုဆရာလည်း ဖြစ်ထသော။ သိဿာနံ၊ တပည့်အပေါင်းတို့၏။ ပိတိဝပနော၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်း ပွားစေတတ်ထသော။ ပိဋကေသု၊ ပိဋကတ်တို့၌။ နိရာသကော၊ ရွံ့ရှားခြင်းလည်း ကင်းတော်မူထသော။ သာသနေသု၊ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ၊ ပဋိဝေဓ သာသနာတော် တို့၌။ ဝိရာလယော၊ အားထုတ်တော်မူလေ့ရှိသော။

ဝိသုဒ္ဓေါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ , အာစာရ၊ ဂေါစရ စသည်တို့၌ အညစ်အကြေးမတင် ဖြူစင်တော်မူလျက်။ တာရကဂဏေဟိ၊ ကြယ်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ သောဘန္တော၊ တင့်တယ်သော။ စန္ဒိမာယထာ၊ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့။ သုဒ္ဓသိဿေဟိ၊ စင်ကြယ်စွာကုန်သော တပည့်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ သောဘန္တော၊ တင့်တယ်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗရဋ္ဌေ၊ အလုံးစုံသော မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံ၌ ။ သုပါကဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာထင်ရှားထသော။ ပါသာဒိကော၊ ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့်လည်း ကြည်ညိုဖွယ် ရှိထသော။ နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော နှလုံးတော်လည်း ရှိထသော။ ယောအာစရိယ သေဋ္ဌော၊ အကြင်ဆရာမြတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

တဿအာစရိယ သေဋ္ဌဿ၊ ထိုကျေးဇူးတော်ရှင်ဘုရား၏။ သိဿေန၊ လက်ရင်းငယ် တပည့်လည်း ဖြစ်ထသော။ ယုဝါနကေ-ယုဝေန၊ ပထမအစု ပျိုနုသောအရွယ်လည်း ဖြစ်ထသော။ ပိယဝါစေ-ပိယဝါကျေန၊ ချစ်ဖွယ်သောစကားကိုလည်း ဆိုတတ်ထသော။ သဿာသိဿေ-သဒ္ဓမ္မအာသိဿေန၊ သူတော်ကောင်းတရားကိုလည်း တောင့်တလေ့ ရှိထသော။ ဖုလ္လရိဇေ ဝိကသိတဝါရိဇေန၊ အခါသင့်၍ပွင့်သော ကုမုဒြာကြာကဲ့သို့ ဆရာမြတ်မှ ရအပ်သော နည်းဥပဒေသဖြင့် ပွင့်လန်းသောပညာလည်း ရှိထသော။

မယာ၊ 'ဩဘာသ'အမည်ရှိသော ငါသည်။ သုတေသိနံ၊ သုတပညာကို ရှာကုန်သောသူတို့၏။ ဟိတတ္ထာယ အစီးအပွားအလိုငှာ။ ပုဗ္ဗာပရသုဝိသဒံ၊ ရှေ့နောက်စကား အထားအနေ သေခွေကျစ်လစ် ပြေပြစ်သန့်ရှင်းထသော။ သောကာလကာရဝူပမံ၊ သုတကို ရှာကုန်သောသူတို့၏ ဆင်သောတန်ဆာသဖွယ်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဣဒံဇာတက ဝတ္ထု၊ ဤ မဟောသဓပဏ္ဍိတ ဇာတ်ဝတ္ထုကို။ ဥပါနိဓာဝု ယာစိတော၊ 'မောင်ထောက်' အမည်ရှိသောသူသည် ရိသေစွာ တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍ ။ မြန်မာဘာသာယ၊ မြန်မာဘာသာ သိသာမှတ်လွယ် အဓိပ္ပာယ်ထုတ်ဖွေ စကားပြေဖြင့်။ ကတံ၊ စီကုံးအပ်ပြီ။

တံဇာတကတ္ထု၊ ထို မဟောသဓာသုခမိန့် ဇာတ်ဝတ္ထုသည်။ အမရပူရိန္ဒဘူပါလ ရာဇကာလေ၊ အမရပူရ အမည်ရှိသော ရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီးကိုတည်ထောင်၍ ထီးနန်းကိုစိုးစံတော်မူဦးဖြစ်သော ရေမြေသခင် မဟာဓမ္မရာဇ် မင်းလက်ထက်၌။ သဿာသိဿေ၊ သာသနာတော်သည်။ ဖုလ္လရိဇေ၊ ၂၃၂၈ ခုနှစ်သို့။ ယုဝါနကေ၊ လူတို့၏ အသက်ကို ရေတွက်ကြောင်းဖြစ်သော ကောဇာသက္ကရာဇ် ရှည်သည်။ ပိယဝါစေ၊ ၁၁၄၆ ခုသို့။ သဗ္ဗတ္ထေ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ ကတ္တိကေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလဖြစ်သော။ ကာလပက္ခေ၊ လဆုတ်ပက္ခ၌။ ပုဏ္ဏေ၊ တိထိအားဖြင့် ၁၅ လုံးပြည့်သော။ ဒွိကေ၊ ဝေါဟာရရက်အားဖြင့် လပြည့်ကျော် ၂ ရက်ဖြစ်သော။ သုက္ကာဟေ၊ သောကြာနေ့၌။

စန္ဒိမေ၊ လပြည့်ဝန်းသည်။ ပြိဿရာသိမိ၊ ပြိဿရာသီ၌။ ကတ္တိကာယ၊ ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်။ နိယုတ္တေ၊ ယှဉ်သွားစဉ်။ မိန္ဒေ၊ မိန့်ရာသီသို့။ လဂ္ဂနသဗ္ဗတ္ထေ၊ လက်ရောက်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗုဏ္ဏံ၊ ဆိုဖွယ်စကား အပြည့်အစုံသည်။ နိဋ္ဌဂံတံ၊ အပြီးသို့ ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။

အနုဿယာ၊ သူတစ်ပါးတို့အား ငြူစူချုပ်ချယ်ခြင်း မရှိကုန်ထသော။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်ကုန်ထသော။ သုတသမ္ပန္နာ၊ သုတနှင့် ပြည့်စုံကုန်ထသော။ သဒ္ဓနာ၊ သူတော်ကောင်းစင်စစ် ဖြစ်ကုန် ထသော။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အကျွန်ုပ်ရေးစီရင်အပ်သော ဝတ္ထု၌။ ဝါကျာနသန္တိ၊ ရှေ့နောက် စကား အထားအသို အဆိုအမြွက် အဆက်အဟပ် အစပ်အဆော်ကို။ မိနေတွာ၊ ပညာဖြင့် နှိုင်းချိန်၍၊ သစေ အယုတ္တံ၊ အကယ်၍ မသင့်သောအရာ ထင်အံ့။ တံ၊ ထို မသင့်သောအရာကို။ သဒ္ဓန္တု၊ လောင်းနုတ်စီရင်၊ ပြင်ဆင်တော် မူစေကုန်သတည်း။

အဟံ၊ ငါသည်။ တေနပုညေန၊ ထိုမဟောသမဝတ္ထုကို ရေးစီရင်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ သံသရန္တော၊ ကျင်လည်ရသည်ရှိသော်။ တိဟေတုကော၊ မဟောသမသုခမိန်ကဲ့သို့ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ဂဏ္ဍိပဉ္စေသု၊ အနက်အားဖြင့် လျှို့ဝှက်ခက်ခဲသော ပြဿနာတို့၌။ ပညာတော၊ မဟောသမသုခမိန် ပညာတော်ကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာသိနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရပါလို၏။ ကုဟကေသု၊ သေနကအမတ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ ယုတ်မာသောဂုဏ်မာန်ဖြင့် ထောင်လွှားဖက်ပြိုင်လာသောသူတို့ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ အဘိဘူ၊ မဟောသမာ သုခမိန်ကဲ့သို့ အဆိပ်အတောက်မာန်စွယ်ကို နုတ်ပယ်နှိပ်နင်းနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။

သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ ခပ်သိမ်းသော အမှုကြီးငယ်တို့၌။ သံမိတ္တော၊ မဟောသမသုခမိန်အား ဖွားဖက် တစ်ထောင်၊ အမရာဒေဝီ၊ ဥဒုမ္မရဒေဝီ၊ ထီးချက်စောင့်နတ်သမီး၊ ကျေးသား၊ အနုကေဝဋ်တို့ကဲ့သို့ ငါ့အား အမှုဆောင်ရွက် ညီညာဖော် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို ရသည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ကုဋမန္တေသု၊ သေနက အစရှိသော အမတ် ၄ ယောက်၊ စူဠနိမင်း၊ ကေဝဋ်အမတ်တို့ကဲ့သို့ အကောက်တိုင်ပင်၍ မကောင်းကြံဆောင် ကုန်သော သူတစ်ပါးတို့၏ အတိုင်အပင် အကြံအစည်တို့၌။ ပါကဋ္ဌော၊ မဟောသမသုခမိန်ကဲ့သို့ ထင်ရှားသိအောင် ပြနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ဘိသန ပဒ္ဒဝေ၊ စူဠနိမင်းစစ်သည် ဝန်းရံသကဲ့သို့ ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဘေးရန်သည်။ အာပန္နေပိ၊ ရောက်လတ်သော်လည်း။ ဉာဏဗ္ဗလေန၊ ငါ၏ပညာအစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဟောသမာသုခမိန်ကဲ့သို့ သူခပ်သိမ်းတို့အား ဘေးမဲ့ပေးနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။

ဒုလ္လဘောသု၊ ကိုယ်ရံဝန်းကျင်အစောင့်အရှောက် မြို့နန်းအဆီးအကာနှင့် ပဉ္စာလရာဇ်နန်းတော်ကဲ့သို့ လုံခြုံစွာရနိုင်ခဲ့ကုန်သော အရပ်တို့၌။ ဌိတေ၊ တည်ကုန်သော။ ဣစ္ဆိတေ၊ ပဉ္စာလစန္ဒီ မင်းသမီးကဲ့သို့ အလိုရှိအပ်သော ဝတ္ထုတို့ကို။ ဓမ္မေန၊ တရားသဖြင့်။ သုခဂါဟကော၊ မဟောသမာသုခမိန်ကဲ့သို့ အလွယ်တကူ ဆောင်ယူနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ပစ္စာမိတ္တေ၊ စူဠနိမင်းကဲ့သို့ ရန်သူပြု၍ နှိပ်စက်အံ့သောငှာ အားထုတ်ကုန်သောသူတို့ကို။ မမဝါစာယ၊ သာယာချိုမြွှာ နှစ်သက်ဖွယ်သော ငါ၏စကားဖြင့်။ ဓမ္မတော၊ သဘောဖြောင့်ဖြောင့်။ ပိယာယိကော၊ မဟောသမာသုခမိန်ကဲ့သို့ ချစ်မြတ်နိုးစေနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။

သာမိကဿ ၊ အရှင်၏။ အနုယာယိကော၊ နောက်သို့ အစဉ်လိုက်တတ်သော။ ဒါသောယထာ၊ ကျွန်ကဲ့သို့။ ပရေသံပိ၊ သူတစ်ပါးတို့၏လည်း။ ဉာဏဗ္ဗလံ၊ ပညာအစွမ်းကို၊ မမဉာဏာနုယာယိကော၊ ငါ၏ ပညာအစွမ်းသို့သာလျှင် အစဉ်တစိုက် လိုက်စေနိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ သဗ္ဗေသံပိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည်လည်း။ သုခါဝဟော၊ ကိုယ်၊ စိတ်ချမ်းသာခြင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။

ဉာတိမိတ္တေသု၊ မိမျိုးဖမျိုး၊ အဆွေခင်ပွန်းစစ် ချစ်နှစ်လိုအပ်ကုန်သော သူတို့၌။ အဝိရောဓော၊ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မကြည်မဖြူမရှိ ချစ်မိသောမေတ္တာ မပျက်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ သဗ္ဗဌာနေ၊ ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်အပ်သော အမှု၊ အကြံအစည် အတိုင်အပင်ဖြင့် ဆောင်အပ်သော အမှု၊ အစုစုအရေး အထွေးအရှုပ်ကို သုတ်သင်ခြင်းတို့၌။ ဝိသာရဒေါ၊ မဟောသမာသုခမိန်ကဲ့သို့ တွန့်တိုရွံရှာခြင်းမရှိ ရဲရင့်သည်။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ကတဝေဒိစ၊ ကြီးကြီးငယ်ငယ် တင်ပေဖူးသောသူတို့ ကျေးဇူးကို မဟောသမာသုခမိန်ကဲ့သို့ သိတတ်သည် လည်းကောင်း။ ပဋိကာရောစ၊ သူတစ်ပါးတို့ကျေးဇူးကို သိသည်နှင့်လျော်စွာ မဟောသမာသုခမိန်ကဲ့သို့ ကျေးဇူးတုံ့ဆပ်နိုင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ အဘောဇ္ဇဝုဒ္ဓိဘောဂဝါစ၊ မဟောသမာ သုခမိန်ကဲ့သို့ ရန်သူ ၅ ပါးတို့

မပျက်ဆီးနိုင်သဖြင့် ကြီးကျယ်ပြန့်ပွား များမြတ်သောစည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။

ကလျာဏမိတ္တသမာနေဟိ၊ အမရာဒေဝိ၊ ဘေရိပရိပိုဇိမ၊ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းတို့ကဲ့သို့ တူမျှသော စိတ်ရှိကုန်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့နှင့်။ သမာဂတောစ၊ မဟောသမသုခမိန်ကဲ့သို့ ရွှင်လန်းကြည်ဖြူ အတူတကွပေါင်းဖက်ရခြင်းသည် လည်းကောင်း။ အနာကုလောစ၊ ကေဝဋ်အမတ်၊ နန္ဒာဒေဝီတို့ မနှောင့်ယှက် နိုင်သော ဘုရားလောင်းကဲ့သို့ ငါ့အား သူတစ်ပါးတို့ မနှောင့်ယှက်နိုင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဘဝါမိ၊ ဖြစ်ရလို၏။ ပစ္ဆိမေ၊ အဆုံးစွန်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌။ မဟောသမော၊ မဟောသမသုခမိန်သည်။ ဝရံ၊ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ လဘေ-လာဘတိယထာ၊ ရလေသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဉာဏံ၊ ပညာပါရမီဉာဏ်ကို။ ဝပေတွာ၊ ပွားစေ၍၊ ပစ္ဆိမေ၊ အဆုံးစွန်သောဘဝ၌။ ဝရံ၊ မြတ်လှစွာသော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို။ လဘေ၊ လဘာမ်၊ ရလို၏။

[မဟောသမ ဇာတ်ကဝတ္ထု ဟူသောပုဒ်၏ ဝိဂြိုဟ်ကား မဟန္တံ ဩသမံ ယဿ သောယန္တိ မဟောသမော။ (တဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသံ) မဟောသမဿဇာတော မဟောသမ ဇာတော။ 'တပျူရိသံ' မဟောသမဇာတ် ကထေတိ တေနာတိ မဟောသမဇာတကံ 'ကရဏ-သာဓကိတ်ဝိဂြိုဟ်' မဟောသမ ဇာတဿဝတ္ထု မဟောသမ ဇာတ်ကဝတ္ထု 'တပျူရိသံသမာသံ'

[ယဿသေဋ္ဌိပုတ္တဿ၊ အကြင်သူဌေးသားအား။ မဟန္တံ၊ အာနုဘော်ကြီးမြတ်သော။ ဩသမံ၊ ဆေးတုံးသည်။ အတ္ထိရိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့အာနုဘော် ကြီးမြတ်သော ဆေးတုံးရှိသော သတ္တိကြောင့်။ သောအယံ သေဋ္ဌိပုတ္တော၊ ထိုသူဌေးသားသည်။ မဟောသမော၊ မဟောသမမည်၏။

[မဟောသမဿ၊ မဟောသမသုခမိန်၏။ ဇာတော၊ အဖြစ်တည်း။ မဟောသမဇာတော၊ မဟောသမ သုခမိန်၏အဖြစ်။ တေနဒေသနာက္ကမေန၊ ထိုဒေသနာတော်အစဉ်ဖြင့်။ မဟောသမဇာတ်၊ မဟောသမ အဖြစ်ကို။ ကထေတိ၊ ဟောတော်မူတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ဟောကြားတော်မူကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တေနာတိပဒေန၊ တေနဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ညွှန်းအပ်သော။ တံဒေသနာက္ကမံ၊ ထိုဒေသနာတော်အစဉ်သည်။ မဟောသမဇာတကံ၊ မဟောသမဇာတ်တော် ပါဠိမည်၏။

[မဟောသမဇာတကဿ၊ မဟောသမဇာတ်တော်ပါဠိ၏။ ဝတ္ထု၊ အနက် မြန်မာပြန်ခြင်း အခင်းအကျင်း တည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ဇာတ်တော်ကို အနက်မြန်မာ သိသာမှတ်လွယ် အဓိပ္ပာယ်ထုတ်ရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ ဣဒံလိခိတံ၊ ဤစာသည်။ မဟောသမဇာတ်ကဝတ္ထု၊ မဟောသမ ဇာတ်ကဝတ္ထုမည်၏။]

ထိုသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂါထာတို့တွင် သီရိပရိသုပ္ပဏတ္တာဟူသော ဟိတ်ပါဌ်၏ အလိုကား-

မံသိရိံ ပရိသံ ဝါ ပူရေတိ ဧတ္တာတိ မင်းပူး-အဓိကရဏသာဓက ကိတ်ဝိဂြိုဟ် ပြုစေလိုသည်။

ဧတ္တဂါမေ၊ ဤရွာ၌၊ မံသိရိံ၊ ကျက်သရေအပေါင်းကို။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ ပရိသံ၊ ဘိက္ခု၊ သာမဏေရ၊ ဥပါသကာ ဥပါသိကာဟု ဆိုအပ်သော ပရိသတ် ၄ ပါးကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ကျက်သရေအပေါင်း၊ ပရိသတ်အပေါင်းတို့ကို ပြည့်စေရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်၊ သောဂါမော၊ ထိုရွာသည်။ မင်းပူး၊ မင်းပူးမည်၏။

[မံသဒ္ဓါပဒ၊ ပူရဇာတ်။ ကိ-ပစ္စည်း။ မံ-သဒ္ဓါသည် ကျက်သရေအနက်၊ ပရိသတ်အနက်ကို ဟော၏။]

အထဝါဖြင့် တက်သော နောက်နည်း၏အလိုကား မန်းမြစ်အဆုံး အညွန့်အဖူး၌ တည်အပ်သောကြောင့် မန်းဖူး မည်၏။ ကာလရှည်လျား၍ စကားရွှေ့သဖြင့် နောက်လူတို့သည် ‘မင်းပူး’ခေါ်စကုန်သည် ဆိုလိုသတည်း။

လိနမတ္ထမေသိ ဌာနတော ဟူသောဟိတ်ပါဌ်၏အလိုကား ‘လိန’ အတ္ထံ ဒေသန္တိ ဂဝေသန္တိ ဧတ္တာတိလေသာ’ဟူ၍ ဝိဂြိုဟ်ပြုစေလိုသည်။

ဧတ္ထအာလယေ၊ ဤကျောင်း၌။ လိန၊ ကွယ်ဝှက်သော။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဒေသန္တိဂဝေသန္တိ၊ ရှာမှီးတတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့ ကွယ်ဝှက်သောအနက်ကို ရှာရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်။ သောအာလယော၊ ထိုကျောင်းသည်။ လေသာ၊ လေသာ မည်၏။

[လိနသဒ္ဓုပပဒ၊ ဒေသဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်း။]

ဖုလ္လရီဇေ၊ သသာသိသေ၊ ပိယဝါစေ၊ ယုဝါနကေ ဟူသောပါဌ်တို့ကို နှစ်ဝိကပ်အနက် ယော နောသည်ကား ဘိန္နပဒ ဝါကျသိလေသနည်းတည်း။

နိဂုံးကေပိဒ်လင်္ကာ

မြတ်သာသနာ၊ နှစ်ထောင်သာ၍၊ သုံးရာကျော်လစ်၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ် စတည့်။ သက္ကရာဇ် ဂေါဇာ၊ ထောင့်တန်ရာနှင့်၊ စွန်းလာလေးဆယ်၊ ခြောက်ခုဝယ်၌။ ရွှေနွယ်ပျံ့သင်း၊ အင်ကြင်း ပိတောက်၊ ကြက်မောက်သရဖီ၊ နင်းဆီလှိုင်ထုံ၊ တောရဲနှင့်၊ မှုန်မှုန်မှိုင်းမှိုင်း၊ ရီဆိုင်းဆိုင်းတည့်၊ ရစ်ဝိုင်းတိမ်ခြေ၊ မင်းလွင်ဝေလျက်၊ လေဝန်းဆော်ဖန်၊ ဆီးနှင်းအန်၍၊ ဟေမန်ကုန်ပြောင်း၊ လတပေါင်းဟု၊ ရွက်ဟောင်းကြွေပစ်၊ ရွက်သစ်ညွန့်ရှင်၊ ဖူးဆင်လုလု၊ ရတူပူချမ်း၊ ရောရောပြွမ်းသား၊ နွေလှမ်းဆောင်းကျွတ်၊ နေပြာသာဒ်လည်း၊ နက္ခတ်နေသိဒ်၊ ဖော်မိတ်ယှဉ်လျက်၊ ဆန်းဆယ်ရက်တွင်၊ လင်္ကာမိဿခန်း၊ စန်ဗြိဿခွင်၊ ရောက်စဉ်တွင်ဝယ်၊ သဘင်အခါ၊ နေ့ဇီဝါ၌၊ ဤစာဝတ္ထု၊ ကျွတ်ဆုအောင်မြိုက်၊ မြတ်သည့် သိုက်ကို၊ ပုရပိုက်ရွှေတောင်၊ ဆင့်ဆင့်ဆောင်လျက်၊ သံတောင် လေးဆူ။ အပြည့်ဟူသား၊ မူလက်ခံမှာ၊ အကွရာကို၊ သေချာမြဲတည်၊ အခွန်ရှည်စွာ၊ စည်ပင်ပွားစေ၊ နှလုံးခွေ၍၊ ပေထက်တင်မှု၊ ရေးကူးပြုသား၊ ကောင်းမှုဤစာ၊ ဒါယကာလည်း၊ စေတနာရွှင်ကြည်၊ ရှစ်မိမည်ဟု၊ စိတ်ရည်ကြိုးကုတ်၊ အောင်ဆုချုပ်လျက်၊ ကျွန်ုပ်ရေးကူး၊ အထူးလုံ့လ၊ ပြုကြည်ညို၊ ဤကုသိုလ်ကြောင့်၊ ထိုထိုနောင်လာ၊ သံသရာ၌၊ ပညာဘုန်းဝေ၊ ပြည့်ပါစေရှင်၊ များထွေသတ္တိ၊ ရှိသမျှလည်း၊ သမသမာ၊ ညီမျှစွာလျှင်၊ ရပါစေကြောင်း၊ မျှဝေလောင်းသည်၊ မြတ်ပေါင်းလူမိုလ်၊ ကြည်ညိုသာစု ခေါ်စေသောဝံ။

မဟောသစဓာတ်တော် ဓက်ဆစ်များ

- ၁။ ဟန်=မာန-ထောင်လွှားမော်ကြွားခြင်း။
- ၂။ ဝေနေယျ=ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါ။
- ၃။ ကာသိတိုင်း=တင့်တယ်ဖွယ်ရာသော နိုင်ငံ။
- ၄။ ကောသလတိုင်း=ရွှေ၊ ငွေ၊ ဥစ္စာ ဘဏ္ဍာများကို သွင်းယူရာနိုင်ငံ။
- ၅။ အစိရဝတီ=လျင်စွာ ရေယဉ်စီးဆင်းသောမြစ်။
- ၆။ သာဝတ္ထိ=သဝတ္ထမည်သော ရှင်ရသေ့ကြီးတစ်ပါး၏ သစ်ခင်းကျောင်းနေရာ၌ တည်သောမြို့။
- ၇။ အနာထပိဏ်=အနာထပိဏ္ဍက-ကိုးကွယ်ရာမဲ့တို့ကို ကျွေးမွေးပေးကမ်းတတ်သော သူဌေး။
- ၈။ ဇေတဝန်=ဇေတဝန်-ဇေတမင်းသားဥယျာဉ်၌ ဆောက်ထားသောကျောင်း။
- ၉။ ပညာပါရမီ=နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သောဉာဏ်။
- ၁၀။ ကုဋသန္တ=ကုဋ-အထွတ်၊ အတက်၊ သန္တ-သွား၊ သွားတက်ရှိသော ပုဏ္ဏား။
- ၁၁။ သစ္စက=မိမိအယူသာ အမှန်ဟုပြောလေ့ရှိသော ပရိဗိုဇ်။
- ၁၂။ ပရိဗိုဇ်=ရဟန်းများနှင့် အဝတ်အရုံတူသော သူများ။
- ၁၃။ အာဠဝက= အာဠဝိတိုင်းနေ နတ်ဘီလူး။
- ၁၄။ သိကြား=သက္က-တစ်ထောင်သော အရေးအကြောင်းကို တစ်ခဏချင်း မြင်စွမ်းနိုင်သော၊ ဝါ-အသုရာတို့ကို အောင်စွမ်းနိုင်သော နတ်မင်းကြီး။
- ၁၅။ ဗက=ဝက-အယူမှားကိုယူသော ဗြဟ္မာ။
- ၁၆။ မဂ်ဉာဏ်=မဂ္ဂင် ၈ ပါး ပေါင်းဆုံမိ၍ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ဖျက်နိုင်သောဉာဏ်။
- ၁၇။ ဖိုလ်ဉာဏ်=မဂ်၏အကျိုးဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးစွာ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သောဉာဏ်။
- ၁၈။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်=အလုံးစုံသော တရားအပေါင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်။
- ၁၉။ ဖလသမာပတ်=ဖိုလ်ဝင်စားခြင်း။
- ၂၀။ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း=ဝိ-ထူးမြတ်သော၊ ဒေဟ-ကိုယ်ဟန်သဏ္ဌာန်၊ ကိုယ်ဟန်သဏ္ဌာန်ထူးသော မင်းတို့ စိုးပိုင်ရာနိုင်ငံ။
- ၂၁။ မိထိလာပြည်=ရန်သူတို့ကို နှိပ်စက်တွန်းလှန်တတ်သော နိုင်ငံ။
- ၂၂။ ပါစိနယဝမဇ္ဈရုံးရွာ=အရှေ့မှယောကွင်းလယ်ရွာကြီး။
- ၂၃။ ဒက္ခိဏယဝမဇ္ဈရုံးရွာ=တောင်ဘက်မှယောကွင်းလယ်ရွာကြီး။
- ၂၄။ ပစ္ဆိမယဝမဇ္ဈရုံးရွာ=အနောက်ဘက် မှယောကွင်းလယ်ရွာကြီး။
- ၂၅။ ဥတ္တရယဝမဇ္ဈရုံးရွာ=မြောက်ဘက် မှယောကွင်းလယ်ရွာကြီး။
- ၂၆။ သီရိဝမန=ကျက်သရေပွားသောသူဌေး။
- ၂၇။ သုမနဒေဝီ=စိတ်ကောင်းရှိ၍ သုမနဒေဝီမည်သော သူဌေးကတော်။
- ၂၈။ တာဝတိံသာ=၃ ကျိပ် ၃ယောက်သော နတ်တို့၏နေရာ။
- ၂၉။ ပဋိသန္ဓေ=ပဋိသန္ဓိ၊ ဘဝ ၂ ပါးတို့၏ အစပ်။
- ၃၀။ စကြဝဠာတိုက်=စက္က-စကြ-အဝိုင်း၊ ဝဠ-ဝန်းရံသော၊ တောင်စဉ်ဝန်းရံသော နေရာဝိုင်းကြီး(စကြကား သက္ကဋ်)
- ၃၁။ သာရဏီယ ကထာ=အသက်ထက်ဆုံး မြဲစွဲ အောက်မေ့ထိုက်သော စကားကြီးစကားကောင်း။
- ၃၂။ မဂ်လာ=မဂ်-မကောင်းသောအရာ၊ လာ-ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ကောင်းသောအရာ။
- ၃၃။ ဗေဒင်ကျမ်း=သိမှတ်ဖို့ နည်းစုံပါသော ဗေဒင် ၃ ပုံ၊ သို့မဟုတ် ၄ ပုံ။
- ၃၄။ နေမိတ္တကကျမ်း=နိမိတ်ပတ်တို့အတတ်ကို ပြသောကျမ်း။

- ၃၅။ ဓမ္မရိုဏ်ရေစစ်=ဓမ-ကရ-လေမှုတ်တတ်သော ရေစစ်။
- ၃၆။ အာနဘော်=အာနဘာဝ-အရာဌာန အားလျော်စွာဖြစ်ခြင်း၊ တန်ခိုးစွမ်းရည်သတ္တိ။
- ၃၇။ ပဒုမ္မာကြာရွက်=ပဒုမ-ပဒုမာကြာ-ရေ၌ပေါက်ရောက်တတ်၍ ရွက်ချပ် ၁၀၀ ရှိသောပန်း။
- ၃၈။ ဇနပုဒ်=ဇန-ပဒ-လူတို့သွားလာနေထိုင်ရာနယ်ကြီး။
- ၃၉။ မဟောသေ=မဟာဩသေ-သိကြားပေးသောကောင်းမြတ်သောဆေးတုံးကိုရ၍ မဟောသေ ဟု အမည်မှည့်သည်။
- ၄၀။ ကုမာရ=မြေကို ရေးခြစ် ပုတ်ခတ်ကစားတတ်သော သူငယ်။
- ၄၁။ အာဂန္တုက=ဧည့်သည်။
- ၄၂။ ဘဏ္ဍာ=ပစ္စည်းဘဏ္ဍာ။
- ၄၃။ သုဓမ္မာ=သု-ကောင်းသော၊ ဓမ္မ-တရား၊ တရားသဘင်ပြုရာဇရပ်။
- ၄၄။ နန္ဒာရေကန်=နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ရေကန်။
- ၄၅။ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်=နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်-နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ဥယျာဉ်။
- ၄၆။ ဒါနဝတ်=လူရန်ဝတ္ထုကို အမြဲပြုစုတည်ထားခြင်း။
- ၄၇။ နိဂုံး=နိဂမ-ရွာကြီး။
- ၄၈။ အတ္ထုပ္ပတ်=ဖြစ်ပေါ်သော အကြောင်းအရာ။
- ၄၉။ ဥဒါန်း=ဥဒါန ပညာရှိတို့နှုတ်မြွက်ထားသော စကားစဉ်။
- ၅၀။ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ=လာဘ-လာဘ်ရသောပစ္စည်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ သက္ကာ-သက္ကာရ-လေးမြတ်ရှိသေခြင်း။
- ၅၁။ မုသာဝါဒ=လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်း။
- ၅၂။ အပါယ်=အပါယ-ချမ်းသာကင်းသောဘုံ၊ ဆင်းရဲသက်သက်ခံရသောဘုံ။
- ၅၃။ ပဉ္စဂံသီလ=ပဉ္စ-၅ပါး၊ အဂ်-အစိတ်အပိုင်း၊ သီလ-အလေ့အကျင့်၊ ၅ ပါးသီလ။
- ၅၄။ သဗ္ဗသာဟာရက=သဗ္ဗ-အလုံးစုံ၊ သာဟာရက-အပေါင်း၊ နဲ့သာပေါင်း။
- ၅၅။ ဂန္ဓာရုံ=ဂန္ဓာရမ္မဏ-အနံ့အာရုံ။
- ၅၆။ လက္ခဏာ=လက္ခဏ-မှတ်သားရန်အချက်။
- ၅၇။ သံသရာ=သံသာရ-ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်ရာ။
- ၅၈။ ပြိတ္တာ=ပေတ-ချမ်းသာကင်းသော သတ္တဝါ။
- ၅၉။ အာယုကပ်=အာယုကပ္ပ-အသက်တမ်းနှင့်ဆိုင်သော ကာလ။
- ၆၀။ ဂေါတကာဠု=ဂေါတ-ပုကွသော၊ ကာဠု-မည်းနက်ခြင်း။ လူပုနက်။
- ၆၁။ ဒိယတာလာ=ဒိယ-ရှည်သော၊ တာလာ-ထန်းပင်၊ ထန်းပင်နီးပါးမြင့်ရှည်သော မိန်းမ။
- ၆၂။ ပဏ္ဏာ=ပဏ္ဏာကာရ-လက်ဆောင်။
- ၆၃။ ဘောဇဉ်=ဘောဇန-စားဖွယ်စားရာ။
- ၆၄။ ဒိယပိဋ္ဌိ=ဒိယ-ရှည်သော၊ ပိဋ္ဌိ-ကျောက်ကုန်း၊ ခါးရှည်သူ။
- ၆၅။ သဏ္ဌာန်=သဏ္ဌာန- လုံးရပ်ပုံဟန်။
- ၆၆။ စေတနာ=စေ့ဆော်တိုက်တွန်းတတ်သော တရား။
- ၆၇။ သတ္တဒါရက ပဉ္စခန်း=၇နှစ်သူငယ်အရွယ် ၇ ကြိမ်တိုင်တိုင်တရားစီရင်၍ ပြဿနာဖြေရှင်းခန်း။
- ၆၈။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်=နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်သောဉာဏ်။
- ၆၉။ ဥသဘ=အကြီးအမြတ် အုပ်စီးနွားလားကြီး။
- ၇၀။ ကမ္မလာ=သက္ကလပ်။
- ၇၁။ ရမ္မက်=ရမ္မက-နှစ်သက်တတ်သော လောဘတဏှာ။
- ၇၂။ ဝိဘဇ္ဈဗျာကရဏ=ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဖြေချက်။
- ၇၃။ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏ=ပြန်မေး၍ ဖြေဆိုချက်။
- ၇၄။ နပုံသကပဏ္ဍုက်=ယောက်ျားကိုယ်၊ မိန်းမကိုယ် မထင်ရှားချို့တဲ့သူ။

- ၇၅။ ပဉ္စာ=အမေးပုစ္ဆာ
၇၆။ သဒ္ဓါ=ယုံကြည်ခြင်း-ကြည်ညိုခြင်း။
၇၇။ အာသာ=အလိုဆန္ဒ။
၇၈။ ဣန္ဒြေ=အုပ်စိုးသောတရား။
၇၉။ သစ္စာ=မှန်ကန်ခြင်း။
၈၀။ မေတ္တာ=ချစ်ခြင်း။
၈၁။ ပဋိသန္ဓာရ=အစေ့အစပ်စကား။
၈၂။ အန္တဗာလ=မိုက်ကန်းသောသူ။
၈၃။ ပဏ္ဍိတ=ဖြူစင်သောအဖို့သို့ ရောက်သောသူ-ပညာရှိ။
၈၄။ အာဇာနည်မြင်း=အာဇာနိယ-အလွန်သိတတ်သောမြင်း။
၈၅။ အဿတိုရ်မြင်း=မြင်းထူးမြင်းကောင်း။
၈၆။ စောဒနာ=ဖြေဆိုရန်စကားစွန်းတင်ခြင်း။
၈၇။ ပရိဟာရ=လွှဲပယ်ခြင်း-ဖြေဆိုခြင်း။
၈၈။ ပါရမီသမ္ဘာရ=ပါရမီအဆောက်အဦ၊ မြတ်သောတရားအဆောက်အဦ။
၈၉။ ဥကင်=ရာဇပလ္လင်၏ အထက်တံကပ်ပန်းကုံး။
၉၀။ ရာဇပလ္လင်=ရာဇ-ပလ္လင်-မင်းနေရာ။
၉၁။ သေဋ္ဌ်နင်း=သေဋ္ဌ်-ကြီးမြတ်သူ၊ နင်း-လွမ်းမိုးအုပ်စိုးသောဘုရင်။
၉၂။ ဓမ္မုဒ္ဓိပိက္ခန္ဓာ=ဓမ္မုဒ္ဓိပ-သပြေပင်ထွန်းသောကျွန်း။
၉၃။ ဧကနဝိသတိ ပဉ္စာခန်း= ၁၉ ပါးသော မေးခန်း။
၉၄။ ကကဏ္ဍကပဉ္စာခန်း=ပုတ်သင်အမေးခန်း။
၉၅။ ဥပုသ်နေ့=ဥပေါသထ-ဘာသာကျင့်ဝတ်ကို စောင့်သုံးသောနေ့။
၉၆။ သိရိကာလကဏ္ဍိ ပြဿနာခန်း=ဥဒုမ္မရဒေဝီမိန်းမမြတ်နှင့် ပိရိတ္တရ ယောက်ျားယုတ်တို့အကြောင်း မေးခန်း။
၉၇။ ပိရိတ္တရ=ပိရိဥတ္တရ-မည်းနက်သော ဥတ္တရလူလင်။
၉၈။ တက္ကသိုလ်=တက္ကသိုလ်-ပညာအကြံအစည် အလေ့အကျင့်များသောမြို့။
၉၉။ ဒိသာပါမောက္ခ=နယ်ပယ်ချုပ် ဆရာကြီး။
၁၀၀။ ဥဒုမ္မရဒေဝီ=ရေသပန်းပင်မှ ရသောမိဖုရား။
၁၀၁။ အဘိသေကမဂ်လာ=အဘိသေက-အောင်ရသွန်းလောင်းသော။ မဂ်လာ-မဂ်လာ။
၁၀၂။ တင်သီးနား=တင်ပါးနား။
၁၀၃။ ဣဋ္ဌာရုံ=ဣဋ္ဌအာရမ္မဏ-ကောင်းသောအာရုံ။
၁၀၄။ အနိဋ္ဌာရုံ=အနိဋ္ဌအာရမ္မဏ၊ မကောင်းသောအာရုံ။
၁၀၅။ မဟာသမုဒ္ဒရာ=မဟာသမုဒ္ဒ-ရေနှင့်အမျှ ဆားရှိသောပင်လယ်။
၁၀၆။ မေဏှကပဉ္စာခန်း=သိုးဆိတ်အမေးခန်း။
၁၀၇။ သင်္ကာ=မယုံမကြည်ဖြစ်ခြင်း။
၁၀၈။ သန္နိဋ္ဌာန်=စိတ်ကို ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုခြင်း။
၁၀၉။ အဝိစိင်ရဲ=မီး၊ဆင်းရဲ၊သတ္တဝါ ကြားလပ်မရှိသော ငရဲ။
၁၁၀။ ဗြဟ္မာဘုံ=ကိုယ်ထည်ကြီးသော ဗြဟ္မာတို့နေရာဘုံ။
၁၁၁။ သိရိမန္တပြဿနာခန်း=စည်းစိမ်ပညာမေးခန်း။
၁၁၂။ ရာဇဝတ်ရေ=မင်းရေ၊ မင်းပြစ်။
၁၁၃။ ဆန္ဒ=အလို
၁၁၄။ ဓမ္မသတ်ကျမ်း=ဓမ္မသတ္တ-ဥပဒေကျမ်း။

- ၁၁၅။ ယတြာ=ထွက်ရပ်လမ်း၊ စိတ်ဖြင့် လေ့လာအားထုတ်အပ်သော အစီအရင်ကိုပြထားသော ယောဂကျမ်း၊ ဝသီကရဏကျမ်း။
- ၁၁၆။ သိပ္ပ=နှုတ်အတတ်၊ လက်အတတ်-နှုတ်မှု၊ လက်မှု။
- ၁၁၇။ အကုသိုလ်=အကုသလ-မကောင်းမှု။
- ၁၁၈။ ပစ္စုပ္ပန်=ပစ္စုပ္ပန်-ဖြစ်ဆဲကာလ။
- ၁၁၉။ ဂေါဝိဒသုဋ္ဌေး=ဗွားပေါင်းများစွာရှိသူ။
- ၁၂၀။ ဒုဂ္ဂတိ=မကောင်းသော လားရာဂတိ။
- ၁၂၁။ ဒုစရိုက်=ဒုစရိတ- မကောင်းကျင့်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ။
- ၁၂၂။ ဂင်္ဂါ=စီးဆင်းတတ်သောမြစ်။
- ၁၂၃။ ဥပဒ်=ဥပဒ္ဒဝ-ကပ်၍နှိပ်စက်တတ်သော အနာဘေးရန်။
- ၁၂၄။ သီဒါ=သီဒ-နစ်မြုပ်ခြင်း၊ အေးလွန်းသည်ဖြစ်၍ ဝါဂွမ်း၊ ငှက်ရင်မွေးတောင် နစ်မြုပ်သောမြစ်။
- ၁၂၅။ ဗလဝါမုခဝဲ=ရေတက်၊ ရေကျ အစဝဲကြီး။
- ၁၂၆။ လောကီ=လောကီယ-ပျက်တတ်သော ဘုံ ၃ ပါး၌ ဖြစ်သောတရားစု။
- ၁၂၇။ လောကုတ္တရာ=လောက-ဥတ္တရ-ဘုံ ၃ ပါးမှ ထွက်မြောက်ပြီးသော တရား ၉ ပါး။
- ၁၂၈။ ဒါန=ပေးကမ်းခြင်း။
- ၁၂၉။ သီလ=ဆောက်တည်အပ်သော အလေ့ကောင်း။
- ၁၃၀။ ကုသိုလ်=ကုသလ-အပြစ်ကင်းသော တရားကောင်းမှု။
- ၁၃၁။ အမရာဒေဝီ ပရိယေသနခန်း=အမရာဒေဝီကို ရှာခန်း။
- ၁၃၂။ ဩဇာ=ရုပ်ခန္ဓာကို သန်စွမ်းစေသောအဆီ။
- ၁၃၃။ ကရဏာ=သနားခြင်း။
- ၁၃၄။ သိင်္ဂနိက်=သိင်္ဂနိက္ခ-သိင်္ဂနိက်ရွှေစင်။
- ၁၃၅။ သဗ္ဗရတနစောရခန်း=မင်းသုံးရတနာအလုံးစုံ ခိုးယူခန်း။
- ၁၃၆။ ဥပါယ်=ဥပါယ-ရန်အောင်ကြောင်းနည်း။
- ၁၃၇။ ကမ္မည်းအကွရာ=အထင်ကရရေးထားသော လိပ်စာ-စာတမ်း။
- ၁၃၈။ အစောက်တစ်သူကျော်=လူတစ်ရပ်ကျော်။
- ၁၃၉။ ဟိရိကောပိနအင်္ဂါများ=အရှက်ဂုဏ်ကို ပျက်ဆီးတတ်သောအစိတ်အပိုင်း အင်္ဂါဇာတ်။
- ၁၄၀။ ဘူရိပဉ္စာခန်း= ပညာနှင့်စပ်သော ကြီးကျယ်သောအမေး။
- ၁၄၁။ ကနက်=ကနက-ရွှေထီးရွှေနန်း။
- ၁၄၂။ မြင်းသီလာ=မနောသီလာ-စိတ်အလိုကို ပြည့်စေတတ်သော ကျောက်၊ ဆေးဒန်း။
- ၁၄၃။ လောကဓံ=လောက၌ ဖြစ်မြဲသဘော။
- ၁၄၄။ ဆန္ဒာဂတိ=ဆန္ဒအဂတိ-ချစ်၍ မတရားလိုက်စားခြင်း။
- ၁၄၅။ ဒေါသာဂတိ=ဒေါသအဂတိ-မုန်း၍ မတရားလိုက်စားခြင်း။
- ၁၄၆။ ရာဇမာယာ=မင်း၏လှည့်ပတ်ခြင်း။
- ၁၄၇။ ဥတုဇရပ်=အပူအအေးဥတုကြောင့် ဖြစ်သောရပ်။
- ၁၄၈။ နည်းဥပဒေသ=နယ-နည်း၊ ဥပဒေသ-ညွှန်ကြားချက်။
- ၁၄၉။ လိုဏ်=ပုန်းအောင်းမိုခိုရာဌာန။
- ၁၅၀။ ဒေဝဓိတာ ပုစ္ဆိတပဉ္စာခန်း=နတ်သမီး မေးခန်း။
- ၁၅၁။ ကံ=ကမ္မ-ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်သောအရာ။
- ၁၅၂။ သေနာပတိ=စစ်ဗိုလ်ချုပ်
- ၁၅၃။ ပဉ္စပဏ္ဍိတပဉ္စာခန်း=ပညာရှိ ၅ ဦးအား မေးခန်း။
- ၁၅၄။ ကာမဂုဏ်=ကာမဂုဏ- နှစ်သက်အပ်သော အာရုံ ၅ ပါးစု။

- ၁၅၅။ အန္တရာယ်=အကြား၌ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သော ဘေးရန်။
- ၁၅၆။ ပညာ၊သတိ၊ဝိရိယ=ပညာ-အပြားအားဖြင့်သိခြင်း၊ သတိ-အောက်မေ့ခြင်း၊ ဝိရိယ-အားထုတ်ခြင်း။
- ၁၅၇။ ကုဋ္ဌနာ=အင်္ဂါခြေလက် ပြတ်ကြွေတတ်သော နှုတ်နာ။
- ၁၅၈။ ပက္ခဥပုသ်=၁၅ ရက်အဖို့ ဥပုသ်နေ့။
- ၁၅၉။ နရဒေဝ=လူကိုဖမ်းစားသော နတ်ဘီလူး။
- ၁၆၀။ ရောဂါ=ကျင်နာသောအနာ။
- ၁၆၁။ ရာဇဝတ်ဒဏ်=မင်းဘေး၊ မင်းပြစ်။
- ၁၆၂။ ကြမ္မာ=(သက္ကတဘာသာ) စေတနာကံ။
- ၁၆၃။ လက်မရွံ့=အာဏာပါးကွက်-လူသတ်။
- ၁၆၄။ ခုံတမင်=(ပေါရာဏ) အသောတလျှင်။
- ၁၆၅။ ဈာန်သမာပတ်=ဈာန်သမာပတ္တိ-ဈာန်ဝင်စားခြင်း။
- ၁၆၆။ ဟိမဝန္တာ=ဆီးနှင်းထွက်သောတောင်။
- ၁၆၇။ ကုမုဒြာကြာ=ဥပုလ-ကြာဖြူမျိုး။
- ၁၆၈။ ဝိဋ္ဌာန်=ဆောက်တည်ခြင်း။
- ၁၆၉။ ကပိလတိုင်း=ကပိလရသေ့နေရာ၌ တည်သောနိုင်ငံ။
- ၁၇၀။ ဥတ္တရပဉ္စလရာဇ်ပြည်=မင်းကတစ်လှည့်၊ ပြည်သူကတစ်လှည့် အုပ်စိုးသောကြောင့် အာဏာများ၍ အာဏာပျံ့နှံ့သောပြည်။
- ၁၇၁။ သင်္ခပါလ=ကခရသင်းကဲ့သို့ ဖြူစင်စောင့်ရှောက်သောမင်း။
- ၁၇၂။ စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်း=မကိုဋ်သရဖူဆင်သော ဗြဟ္မာမင်းဖန်ဆင်းသောမင်း။
- ၁၇၃။ ပုရောဟိတ်=ပုရောဟိတ-မင်း၏ ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရွက် မင်းဆရာ။
- ၁၇၄။ ကေဝဋ်=ကေဝဋ္ဌ-တံငါသည်နာမည်ယူ၍ ဖြည့်သောပုဏ္ဏား။
- ၁၇၅။ ဧကရာဇ်မင်း=တစ်ကျွန်းလုံးစိုးသောမင်း။
- ၁၇၆။ ပရိယာယ်ဝေဝုဇ်=ပရိယာယ်ဝေဝစန-အနက်တစ်ခုတည်း၌ များသောပုဒ်စု၊ ၎င်းစကား ၂-ခု အဓိပ္ပာယ်တူ၏။
- ၁၇၇။ တိရစ္ဆာန်ဘာသာ=တိရစ္ဆာန်-လူကဲ့သို့ အထက်သို့မတ်ရပ်မသွားဘဲ မှောက်သွားသောသတ္တဝါမျိုး၊ ဘာသာ-စကား။
- ၁၇၈။ တစ်ခုယုတ် တစ်ရာ=၉၉ မင်းနေပြည်။
- ၁၇၉။ အသုရာ=နတ်ကဲ့သို့ မရဲရင့်သူ။
- ၁၈၀။ သူရဲ=သူရ (ပါဠိ) ရဲရင့်သူ။
- ၁၈၁။ စစ်အင်္ဂါ=ရထား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ခြေသည် ဟူ၍ ၄ ပါးရှိသည်။
- ၁၈၂။ ခေါဘဏီ=ဤ၌အကွေဘဏီတပ်အဖွဲ့ ရေတွက်ပုံမှာ ဝါးအလုံး ၆၀ ရှိသော ဝါးအစည်းပေါင်း ၆၀ ကို စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော တပ်ဖွဲ့သည်နှင့်သွား၍ မှန်မှန်ညက်ညက်ကြေလျှင်၊ ထိုတပ်ကို အကွေဘဏီတပ် ခေါ်သည်။ စစ်သည် တစ်ဘက်သားတို့ မလှုပ်ရှားစေနိုင်၍ အကွေဘဏီတပ် ခေါ်သည်။
- ၁၈၃။ တင့်အပ်သောအရပ်=နီးလွန်းသောအရပ်၊ ဝေးလွန်းသောအရပ်၊ လေညာဖြစ်သောအရပ်၊ မြင့်သောအရပ်၊ ရှေ့တူရှုဖြစ်သော အရပ်၊ နောက်တူရှုဖြစ်သောအရပ်၊ ၎င်း ၆ ရပ်မှ ကင်းလွတ်သောအရပ်ကို ဆိုသည်။
- ၁၈၄။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ၊ ပတ္တမြား၊ ကျောက်မျက်ရွှေ၊ ဝဇီရစ်နီ၊ သန္တာ၊ ဤကား ရတနာ ၇ ပါးတည်း။
- ၁၈၅။ ပစ္စင်=တံခါးအပေါ်က ပြာသာဒ်ကြီး။
- ၁၈၆။ ရင်တား=ရန်တားထားသောနေရာ။
- ၁၈၇။ ပြ=မြို့ရိုးပတ်လည် တံခါးတို့၏အကြားအကြားတို့၌ ဘုံ ၂ ဆင့်၊ ၃ ဆင့်စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသောအရာ။
- ၁၈၈။ တန်ဆောင်း=၎င်းကား မြို့တွင်း၊ မြို့ပ ၂ ဌာန၌ပင် ရှိ၏။ (တစ်နည်း) ထောင့်ကျသောအရပ်များ၌ ဘုံ ၂ ဆင့်၊ ၃ ဆင့် ရှိသော အထွတ်တစ်ခုနှင့် အထောင့်များလျှင် 'မာဠ'မည်၏။ တံခါးအထပ်ဟုလည်း ဆို၏။
- ၁၈၉။ ပြကတေအတိုင်း=ပင်ကိုမူလအတိုင်း။
- ၁၉၀။ ဥပါယ်တံမျဉ်း=လှည့်ပတ်သော အကြောင်းအချက်တစ်ခု။

- ၁၉၁။ ရာဇသံ=မင်း၏အမိန့်။
- ၁၉၂။ ကျိုးနွံ=ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်း။
- ၁၉၃။ နေအလှိုင်ခိုက်သော=နေအရောင်နှင့် တွေ့ထိသော။
- ၁၉၄။ နံနက်တစ်ချက်တီးကျော်=မြန်မာနာရီကိုဆိုသည်။ စက်နာရီအားဖြင့် ၈ နာရီခွဲနှင့် ညီမျှသည်။
- ၁၉၅။ တစ်ဥသဘခန့်=ကိုက် ၇၀ ခန့်၊ အတောင် ၁၄၀ ခန့်။
- ၁၉၆။ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်=ဆူဆူညံညံ သူတစ်မျိုးငါတစ်ဖုံ လူအများပြောဆိုကြလျက်။
- ၁၉၇။ ပုရောဟိတ်=ပုရောဟိတ-ပြည်၏အကျိုးကို ဆောင်သောသူ။
- ၁၉၈။ နှင်ဖြိုရလျှင်=တိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရလျှင်။
- ၁၉၉။ ရာဇဒဏ်=မင်း၏အပြစ်ဒဏ်။
- ၂၀၀။ ကုန်းချောစားလျှင်=မဟုတ်မမှန်သည်ကို အမှန်ကဲ့သို့ပြုလုပ်ပြောဆိုကာ အချစ်ပျက်အောင် ကုန်းတိုက်ခြင်း။
- ၂၀၁။ စစ်ကဲ၊ စစ်ကြပ်=စစ်သည်တပ်သားတို့အပေါ်၌ အကြီးအကဲ အရာရှိ၊ ဆော်ဖန်ကြပ်မတ်သော အရာရှိ။
- ၂၀၂။ မျက်နှာပြုမည်ကို=မျက်နှာလို၊ မျက်နှာရပြုမည်ကို။
- ၂၀၃။ နှံဖင့်၍=ကြန့်ကြာ၍။
- ၂၀၄။ အနုကေဝဋ်ပုဏ္ဏား=ကေဝဋ်ပုဏ္ဏားငယ်။
- ၂၀၅။ စစ်ကွပ်၊ စစ်ကြပ်ပြု၍=စစ်ဦးစီးခေါင်းဆောင် တပ်ဦးပြု၍။
- ၂၀၆။ မထိမဲ့မြင်သာ=မလိုက်မနာ နားမထောင်ဘဲသာ။
- ၂၀၇။ သန္နိဋ္ဌာန်=စိတ်ကိုဆုံးဖြတ်၍ အတည်ပြုခြင်း။
- ၂၀၈။ စိတ်ထားတစ်သွယ်ခံ၍=စိတ်မာန်ခံပြီးခုခံ၍။
- ၂၀၉။ ကလူစားခြင်း=နိပ်စက်ဖိစီးခြင်း။
- ၂၁၀။ ဥပဒ်=ဘေးရန်ဥပဒ် အနှောင့်အယှက်။
- ၂၁၁။ ပျက်မှုစကား=သရော်ချော်တော် ပြောင်လှောင်စကား။
- ၂၁၂။ တပြီးကား=သည်လိုဖြင့်။
- ၂၁၃။ စစ်နင်းယောင်တကား=စစ်ဆင်၍ တိုက်ယောင်တကား။
- ၂၁၄။ ဗလဝါမုခဝဲသံ=ရေတက်၊ ရေကျအစ ဝဲကြီးသံ။
- ၂၁၅။ ပူဇော်=နှစ်ခြိုက်သော အမှုအရာပြသည်ကို ပူဇော်ခြင်းဟုဆိုသည်။
- ၂၁၆။ ပဉ္စာလစန္ဒီမင်းသမီး=ယမင်းရုပ်ကဲ့သို့ တင့်တယ်အဆင်း အလွန်လှပခြင်းရှိသော မင်းသမီး။
- ၂၁၇။ အတုမရှိသော=တုဖက်ပြိုင်ဖက် မရှိသော။
- ၂၁၈။ အောင်သေသောက်ခြင်း=စစ်အောင်ရာ၌ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်သောက်စားမှု။
- ၂၁၉။ သဏ္ဌာန်=အမှတ် အခြင်းအရာပုံပန်း။
- ၂၂၀။ မသေခွေနိုင်ဘဲ=မစောင့်မချုပ်တည်းနိုင်ဘဲ။
- ၂၂၁။ သဒ္ဓါရုံ=လူတို့၏နား၌ နှစ်သိမ့်စေတတ်သောအသံ။
- ၂၂၂။ လက္ခဏာ=အသွင်အပြင် အမူအရာ။
- ၂၂၃။ ပဏ္ဍာကာရ=လက်ဆောင်၏ အကြောင်းခြင်းရာ။
- ၂၂၄။ ကေရာဇ်မင်း=တစ်ကျွန်းလုံးကို အစိုးရသောမင်း။
- ၂၂၅။ မြို့၊ နိဂုံး=ဇနပုဒ်-တံတိုင်းလည်းရှိ ဈေးလည်းရှိသောနေရာကို-မြို့။ တံတိုင်းမရှိ၍ ဈေးသာရှိသောနေရာကို-နိဂုံး။ လူတို့ သွားလာနေထိုင်ရာ နယ်ကြီးကို-ဇနပုဒ်ဟု ခေါ်၏။
- ၂၂၆။ မေတ္တာ=ချစ်ခြင်း။
- ၂၂၇။ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း=ဇမ္ဗူသပြေပင်ဖြင့် မှတ်သောကျွန်း။
- ၂၂၈။ ဆန္ဒအာသာ=လိုချင်ခြင်း၊ စွဲလမ်းခြင်းအာသာ။
- ၂၂၉။ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်=ခုတင်၊ ထိုင်ခုံ-ကုလားထိုင်။

- ၂၃၀။ အနီးအနား=အတိုင်အပင်။
၂၃၁။ မသူတော်=သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာ။
၂၃၂။ တစိုးတစီမျှ=နဲနဲကလေးမျှ။
၂၃၃။ မလောက်မလေး=မထိမဲ့မြင် အရိုအသေ။
၂၃၄။ မင်္ဂလာဆောင်=မင်္ဂလာ-ကြီးပွားခြင်း၊ ဆောင်-ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကြီးပွားအောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
၂၃၅။ ထုပ်ကား=အထွတ်။
၂၃၆။ မင်းကျင့်တရား ၁၀ ပါး=အလှူ၊ အလှူအကျင့်၊ စွန့်ကြဲခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊ နှိုးဆော်ခြင်း၊ ခြီးမြှောက်ခြင်း၊ အမျက်မထွက်ခြင်း၊ မညှဉ်းဆဲခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ မဆန့်ကျင်ခြင်း။
၂၃၇။ ပဋိသန္ဓာရစကား=အစေ့အစပ်ပြောဆိုခြင်းစကား။
၂၃၈။ တမန်အမတ်=စေလွှတ်အပ်သောအမတ်။
၂၃၉။ သောက်ရှူးကြယ်ရောင်ကဲ့သို့=သောကြာကြယ်ရောင်ကဲ့သို့။
၂၄၀။ ထိမ်းမြား=မိမိ၏ဇနီး၊ မိမိ၏ခင်ပွန်းအပေါ်၌သာ စွဲမြဲသောစိတ်ဓာတ်၊ မွန်မြတ်ချစ်ခင်သောစိတ် ထားရှိပါဟူ၍ ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။
၂၄၁။ မာတရ=မာဓရဟု ခေါ်အောက်မြှိုက်နှင့်လည်း အချို့မှ၌ရှိသည်။
၂၄၂။ အလျင်တဆောသာ=ခပ်မြန်မြန်သာ။
၂၄၃။ ကောက်ပင်ရိတ်ဖြတ်စကား=ကောက်ပင်ကိုလက်တစ်ဖက်နှင့် ကြပ်ကြပ်ဆုပ်ပြီးလျှင် အရင်းက တံစဉ်ဖြင့်ချိတ်၍ လက်တွင်းသို့ ဝင်သည်မှ စပါးကိုရိတ်၍ သုံးဆောင်ရသကဲ့သို့ သူ့စကားကို ဖမ်းမိအောင်ပြောဆိုပြီးလျှင် အရင်းကဖြတ်၍ ပိုင်အောင်ပြောသော စကားသည် ကောက်ပင်ရိတ်ဖြတ်စကား မည်၏။
၂၄၄။ ရာဟု=ကြီးကျယ်သောအတ္တဘောရှိသော အသူရိန်။
၂၄၅။ ခုဒ္ဒကာပီတိ=အနည်းငယ် ဝမ်းမြောက်ခြင်း။
၂၄၆။ ဥဒါန်း=ဥဒါန-မိမိအဖြစ်ကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမြှောက်ဆိုခြင်း။
၂၄၇။ ဥမင်ကွေ့=လိုဏ်ကွေ့။
၂၄၈။ မခုံမညား=မရှိမသေ မလေးမစား။
၂၄၉။ တံစိုးထိုးလျက်=ကိစ္စပြီးမြောက်ရန်ပေးသော လာဘ်။
၂၅၀။ ဝဂ္ဂလီ=အစုအပေါင်း။
၂၅၁။ အကြီးအကြပ်ထား၍=အကြီးအမှူး ဦးစီးထား၍။
၂၅၂။ ပါရမီ=ကူးမြောက်ကြောင်း သူမြတ်တို့၏ဥစ္စာ။
၂၅၃။ ရာဇပလ္လင်=မင်းတို့၏ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေတော်မူရာပလ္လင်။
၂၅၄။ စကြဝဠာတိုက်=အဝိုင်းအဝန်း တောင်စဉ်ဝန်းရံသော နေရာဝိုင်းကြီး။
၂၅၅။ မိမိသားနှောင်း=မိမိ သားထွေး အငယ်ဆုံး။
၂၅၆။ ဖမ်းယူကွပ်မျက်၍=ဖမ်းယူသတ်ဖြတ်၍။
၂၅၇။ ချွတ်ယွင်းသည်လည်း=မှားယွင်းသည်လည်း။
၂၅၈။ နှုတ်လှန်ထိုးခြင်း=ပြန်ပြောခြင်း။
၂၅၉။ ပုရိသဝိသေသ=ဂုဏ်အထူး ပညာရှိသောယောက်ျား။
၂၆၀။ အကြောင်းတစ်မျှကား=အကြောင်းတစ်နည်းကား။
၂၆၁။ လည်ကြိုးဖွဲ့၍=ဆွဲကြိုးချ၍။
၂၆၂။ အာကာသ=ကောင်းကင်။
၂၆၃။ သည်းစွာသောအသံ=ပြင်းထန်စွာသောအသံ။
၂၆၄။ အဘိသေကမင်္ဂလာ=ရေဖျန်းမင်္ဂလာပြုခြင်း။
၂၆၅။ တစ်ရံတစ်ဆစ်=တစ်ခါတလေ။

- ၂၆၆။ စိတ်မမြဲ၍=စိတ်မတည်ကြည် ဖောက်ပြန်၍။
- ၂၆၇။ မထိမဲ့မြင်ပြုမည်ကို=နင်လားငါလား အတင်းအဓမ္မ ပြုကျင့်မည်ကို။
- ၂၆၈။ နာယကဂုဏ်=အကြီးအမှူး ဦးစီးနာယကတို့၏ဂုဏ်။
- ၂၆၉။ မျက်ကွယ်စကား=နောက်ကွယ်စကား။
- ၂၇၀။ ဆူလှယ်စီးနင်း=လဲလှယ်စီးနင်း။
- ၂၇၁။ ပမာဏမပြုဘဲ=နှိုင်းယှဉ်ခြင်းမပြုဘဲ၊ ဂရုမစိုက်ဘဲ။
- ၂၇၂။ ကမ္မလာ=သားမွေးစောင်၊ သက္ကလပ်စောင်၊ စုလျားအပေါ်ရုံပုဆိုး။
- ၂၇၃။ ဣဋ္ဌာရုံ=အလိုရှိအပ်သောအာရုံ။
- ၂၇၄။ အနိဋ္ဌာရုံ=အလိုမရှိအပ်သော အာရုံ။
- ၂၇၅။ ရွှေကြေးမုံ=ရွှေမှန်။
- ၂၇၆။ မိန့်ရေးကားနှောင်း=မိန့်ရေးစကား နောက်ထား၍ပြောခြင်း။
- ၂၇၇။ ဥဒါဟရဏ်=ထုတ်ဆောင်ခြင်းပုံစံ၊ သက်သေ။
- ၂၇၈။ အာဏာထားလို၍=အမိန့်ထုတ်ပြန်လို၍။
- ၂၇၉။ ထောမနာလို၍=ချီးမွမ်းလို၍။
- ၂၈၀။ ဦရလက္ခဏာ=ပေါင်တံဆိပ်အမှတ်။
- ၂၈၁။ ဝေနေယျ=ဆုံးမထိုက်သောသတ္တဝါ။
- ၂၈၂။ ဂါထာ=ဆန်းနှင့်အညီ ဖွဲ့စီအပ်သောအရာ။
- ၂၈၃။ ဝိဇ္ဇာမိရ်=အတတ်ပညာကို ဆောင်သော၊ပိုင်သော။
- ၂၈၄။ ပတိရူပအရပ်=သင့်တင့်လျောက်ပတ် ကောင်းမြတ်သောအရပ်။
- ၂၈၅။ လောကန္တရိုက်ငရဲ=လောကဓာတ်ကျယ်ဝန်း၊ ၄ ကျွန်း တစ်မြင်းမိုရ်၊ ထိုထိုစကြဝဠာတို့အကြား၌တည်သောငရဲ။
- ၂၈၆။ ဘေးမဲ့ပေးတော်မူပါ=အသက်အလှူ ပေးတော်မူပါ။
- ၂၈၇။ ဘုရား=အရဟံအစ ဘဂဝါအဆုံး ဂုဏ်တော် ၉ ပါးလုံးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။
- ၂၈၈။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ=သာသနာတော်ပဉ္စ အသီးအခြား ပွင့်တော်မူသော ဘုရားငယ်။
- ၂၈၉။ ရဟန္တာ=လူ့နတ်ဦးခိုက် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ကိလေသာရန်ကို အမြစ်မကျန် တွန်းလှန် သတ်ဖြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ သံသရာစက်၏ အကန့်အကွက်တို့ကို ချိုးဖဲ့ခုတ်ထွင် သုတ်သင်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။
- ၂၉၀။ ဇီဝိတဒါန=အသက်ရှည်ရန် အလှူပေးခြင်း။
- ၂၉၁။ သံသရာ=ရုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏ဖြစ်စဉ်။
- ၂၉၂။ မေတ္တာ=ချစ်ခြင်း။
- ၂၉၃။ ကာမဂုဏ်=ရူပါရုံစသော ၅ ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်။
- ၂၉၄။ ပဋိညာဉ်=ဝန်ခံခြင်း။
- ၂၉၅။ နိက္ခ=အချိန်အတွယ်။
- ၂၉၆။ ဇီဝိတ=အသက်။
- ၂၉၇။ အာလယ=တပ်ခြင်းတဏှာ။
- ၂၉၈။ မာန်=မာနထောင်လွှားခြင်း။
- ၂၉၉။ ပြဿနာ=ပဉ္စာမေးမြန်းခြင်း။
- ၃၀၀။ ဒကရက္ခသ=ရေစောင့်ဘိလူး။
- ၃၀၁။ စမိအိမ်=မီးဖိုဆောင်။
- ၃၀၂။ ပစ္စန္တရာဇ်မင်း=တိုင်းစွန့်ပြည်နတ် ဇနပုဒ်ကို အုပ်စိုးသောမင်း။
- ၃၀၃။ နှင်တံ=ကြိမ်လုံး၊ ကြာပွတ်။
- ၃၀၄။ အောင်တမန်=အောင်သွယ်ခြင်း၊ ပွဲစားလုပ်ခြင်း။

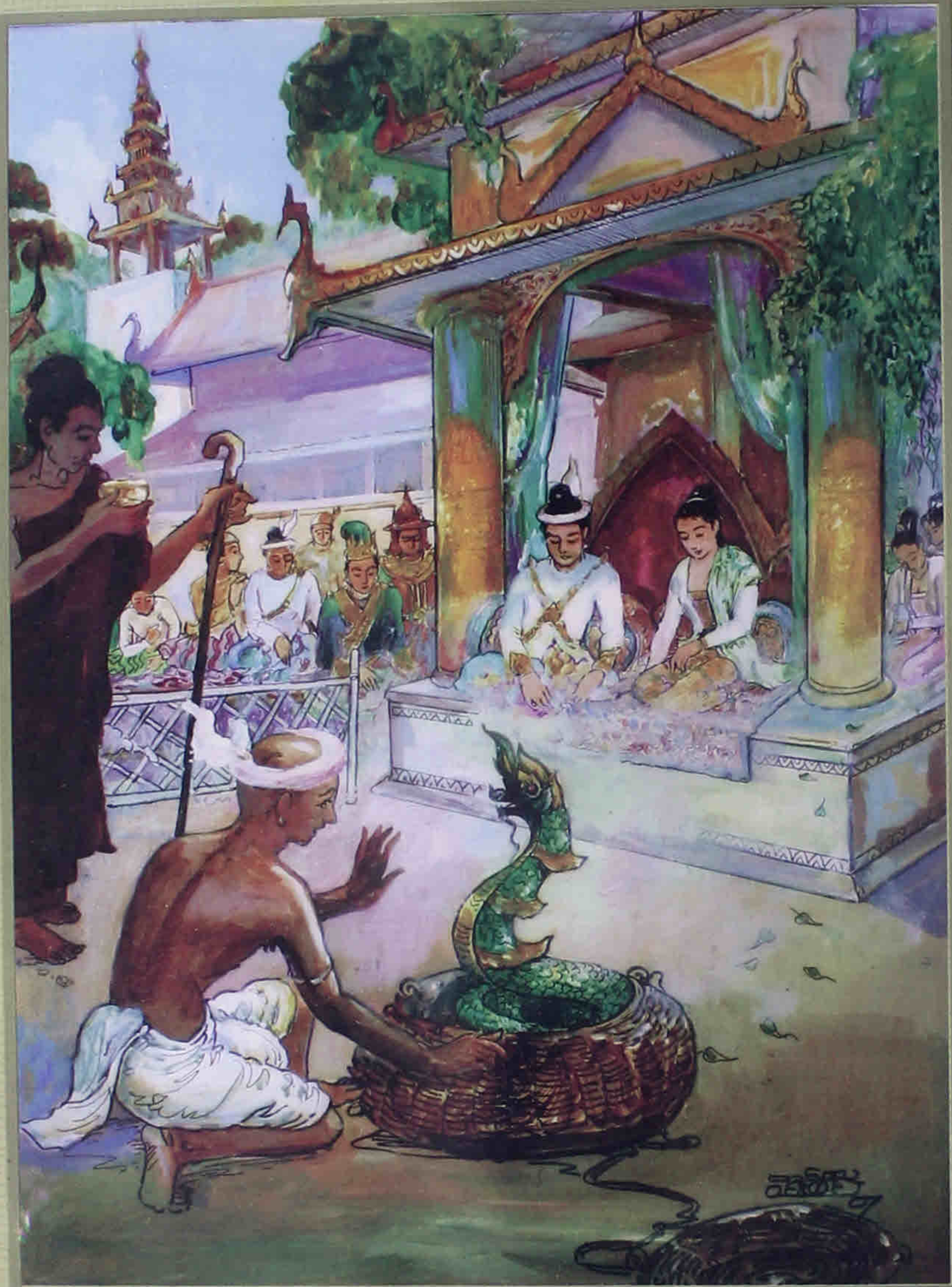
- ၃၀၅။ သမာန=တူမျှသော၊ ညီမျှသော။
- ၃၀၆။ လက္ခဏာကျမ်း=အင်္ဂါလက္ခဏာကိုပြသော ကျမ်း။
- ၃၀၇။ နိယဏျကျမ်း=သစ်ပင်စသည်တို့ အမည်ပြသောကျမ်း။
- ၃၀၈။ ကေဠုဘကျမ်း=အလင်္ကာရကျမ်း။
- ၃၀၉။ ဣတိဟာသကျမ်း=ရှေးထုံးဟောင်းကို ပြသောကျမ်း။
- ၃၁၀။ ဂြိုဟ် ၈ လုံး=တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်၊ တနင်္လာဂြိုဟ်၊ အင်္ဂါဂြိုဟ်၊ ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်၊ စနေဂြိုဟ်၊ ကြာသပတေးဂြိုဟ်၊ ရာဟုဂြိုဟ်၊ သောကြာဂြိုဟ်။
- ၃၁၁။ နက္ခတ် ၂၇ လုံး=အသဝနီ၊ ဘရဏီစသော ၂၇ လုံးကို ဆိုသည်။
- ၃၁၂။ ၁၂ ရာသီ=မိဿ၊ ပြိဿ၊ မေထုန်၊ ကရကဋ်၊ သိန်၊ ကန်၊ တု၊ ဗြိစ္ဆာ၊ ဓနု၊ မကာရ၊ ကု၊ မိန်။
- ၃၁၃။ အဏုမြူ=အသေး၊ အငယ်၊ အမျှင်၊ အဖွဲ့။
- ၃၁၄။ ကံ ၃ ပါး=ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ။
- ၃၁၅။ ဒုစရိုက် ၁၀ ပါး=ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၊ မုသာဝါဒ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ ဖရသဝါစာ၊ သမ္ပပ္ပလာပ၊ အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။
- ၃၁၆။ မနုဿဂတိ=လူ့ပြည်သို့လားခြင်း။
- ၃၁၇။ ဒေဝဂတိ=နတ်ပြည်သို့လားခြင်း။
- ၃၁၈။ ရာပြတ်=စိန်ကျောက် စသည်တို့ကို အကဲတန်ဖိုးဖြတ်သူ။
- ၃၁၉။ ဗျာဒိတ်=တံဆိပ်၊ မှတ်ချက်၊ အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပျက်ရန်အကြောင်းကို အထူးသဖြင့် မိန့်မြွက်တော်မူသော ဘုရားစကားတော်။
- ၃၂၀။ အနုဋ္ဌ=အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သော။
- ၃၂၁။ ယမကပါဋိဟာရိယ=ရေ၊ မီးအစုံအစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာ။
- ၃၂၂။ ရွှေနန်း ၂ ဆောင်=ဘုံ ၅ ဆင့်ရှိသော ရမ္မနန်းတော်၊ ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသော သုဘနန်းတော်၊ ဘုံ ၉ ဆင့်ရှိသော သုရမ္မနန်းတော်။
- ၃၂၃။ ၁၃ ပါးသော ဓုတင်=ပုံသုက္ခဓုတင်၊ တေဇဝရိုက်ဓုတင်၊ ပိဏ္ဍိပါတ်ဓုတင်၊ သမဒါနဓုတင်၊ ဧကာသနိက်ဓုတင်၊ ပတ္တပိုက်ဓုတင်၊ ဓလုပစ္ဆာဓုတင်၊ အာရညကင်ဓုတင်၊ ရက္ခမူဓုတင်၊ သမ္ဘောကာသိဓုတင်၊ သုသာန်ဓုတင်၊ ယထာသန္တတိဓုတင်၊ နိသိဓုတင်။
- ၃၂၄။ သံဝေဂ=ထိတ်လန့်ခြင်း။
- ၃၂၅။ ရွှေအိုးကြီး ၄လုံး=သင်္ခရွှေအိုး၊ ဓလရွှေအိုး၊ ဥပ္ပလရွှေအိုး၊ ပုဏ္ဏာရိက ရွှေအိုး။
- ၃၂၆။ နိမိတ် ၄ ပါး=သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ ရဟန်း။
- ၃၂၇။ ဒုက္ကရစရိယာ=ခဲယဉ်းပင်ပန်းစွာ ကျင့်ခြင်း။
- ၃၂၈။ မဟာဗောဓိပင်=ပင်စည်လုံးပတ် ၃၂ တောင်၊ အမြင့် သံတောင် ၁၀၀၊ ဓက်မ ၅ ဖြာ ရှိ၏။
- ၃၂၉။ ဧယျဓံတရား ၅ ပါး=သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်။
- ၃၃၀။ မဟာသမ္မတမင်း=များစွာသော လူအပေါင်းတို့ သမုတ်အပ်သောမင်း။
- ၃၃၁။ ဟိမဝန္တာ=သည်းထန်သော ဆီးနင်းရှိသော ဟိမဝန္တာကောင်။
- ၃၃၂။ ပါမောက္ခ=မြတ်သော၊ အကြီးအကဲဖြစ်သော။
- ၃၃၃။ သမာပတ် ၈ ပါး=ရူပဈာန် ၄ ပါး၊ အနုပဈာန် ၄ ပါး ဤ ၈ပါးတည်း။
- ၃၃၄။ ပစ္စိမဘဝိက=အဆုံးစွန်ဘဝ၌ ဖြစ်သောသူ။
- ၃၃၅။ မောနေသျှအကျင့်=[ဝိနိစ္ဆယပကာသနီ၌ကြည့်ပါ။]
- ၃၃၆။ သိဒ္ဓတ္ထ=လောကအကျိုး ပြီးစေတတ်သည်။

“ဤပုဏ္ဏားသည်
ပတ္တမြားကိုမိမိ
ချမ်းသာစွာအသက်ရှည်ပူကား
တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူအား
ငါ ဥပုသ်စောင့်ရာအရပ်သို့
မညွှန်ကြားလတ္တံ့။
ထိုပုဏ္ဏားအား
ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သော
ပတ္တမြားရှင်ကို ပေးအံ့” ဟု ကြံ၍

သား သောမဒတ်သည် “ငါ ပြေးတော့အံ့။
မကောင်းမှုကိုပြုသော သင်နှင့်
တစ်ပဝါးမျှ အတူမသွားပြီ” ဆို၍
ပညာရှိသော သောမဒတ်လုလင်သည် မိမိစကားကို
အဘ မနာယူသောကြောင့် သည်းစွာသောအသံဖြင့်
“မကောင်းမှုကိုပြုသော အဘယုတ်နှင့် အတူမသွားပါ”
ဟု နတ်များကို တိုင်ကြားကြွေးကြော်လျက်
အဘမြင်စဉ်ပင် ပြေး၍
ဟိမဝန္တာတောသို့ ဝင်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၏။

အကယ်၍ ထင်း၊ မြက်ဖြင့်
အခိုးအလှံရှိသော မီးကို ကျွေးသောလူသည်
ကောင်းမှုကိုပြုသည်ဖြစ်အံ့။
မီးသွေးဗုတ်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆားချက်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း၊
စားဖိုသည် တို့သည် လည်းကောင်း၊ သူသေကောင်ဗုတ်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း၊
ကောင်းမှုကိုပြုသည် မည်ကုန်အံ့သတည်း။

ပုဏ္ဏားတို့ဆိုတိုင်း၊ ထိုစကားမှန်လျှင် မင်းမျိုးမဟုတ်သူ မင်းအဖြစ်ကို မရရာ။ ပုဏ္ဏားမဟုတ်သူ ဝေဒင် မသင်ရာ။ သူကြွယ်မဟုတ်သူ
လယ်လုပ်၊ ကုန်သွယ် မပြုရာ။ သူဆင်းရဲအမျိုးလည်း သူအစေးအပါးမှ မလွတ်ရာ။ ထိုသို့ကား မဟုတ်။ မင်းမဟုတ်သူလည်း
မင်းအဖြစ်ကို ရ၏။ ပုဏ္ဏား မဟုတ်သူလည်း ဝေဒင် သင်၏။ သူကြွယ်မဟုတ်သူသည်လည်း ကုန်သွယ်၊ လယ်လုပ်၏။
သူဆင်းရဲသည်လည်း သူအစေးအပါးမှ လွတ်၏။ ဤသို့ လောကတွင် ထင်ရှားရှိသောကြောင့် ပုဏ္ဏားတို့စကား မမှန်။
ဝမ်းကိုဝလိုသောကြောင့် မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် လှည့်ပတ်၍ ဆိုကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အလမ္ဗာယ်သည် ငါ့ကို နဂါးဖြင့် တိုက်လတ္တံ့။ ငါကလည်း ဖားဖြင့် အလမ္ဗာယ်ကို တိုက်လတ္တံ့။
 ထို ငါတို့ ၂ယောက် နဂါးနှင့်ဖား တိုက်၍ လောင်းတမ်းကစားသည်ကို အရှင်မင်းကြီးရှုတော်မူလော့”

ဘူရိဒတ် ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

နိဒါန်း

သုံးလူထွတ်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်ကို ဆွမ်းခံအမှီပြု၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ နေတော်မူစဉ်ဝယ် ဥပုသ်သီတင်းသုံးကုန်သော ဒါယကာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ‘ယံကိဉ္စိရတနံ’အစရှိသည်ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဒါယကာတို့သည် ဥပုသ်သီတင်းနေ၌ နံနက်စောစောထလျက် ဥပုသ်ဆောက်တည်၍ အလှူကိုလည်း ပေးကုန်၏။ ထမင်းစားပြီးသော် ပန်းနံ့သာတို့ကို လက်ကိုင်စွဲလျက် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့သွား၍ တရားနာအံ့သောငှာ တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားသဘင်သို့ကြွလာတော်မူ၍ တန်ဆာဆင်အပ်သောနေရာ၌ နေတော်မူလျက် ရဟန်းတို့ကို ကြည့်တော်မူ၍ ‘ရဟန်းတို့တွင် အကြင်ပရိသတ်ကို အကြောင်းပြု၍ တရားစကားသည် ဖြစ်လာလတ္တံ့သတည်း’ ဟုသိတော်မူ၏။

ထိုဒါယကာတို့နှင့်တကွ ဘုရားသခင်သည်လည်း စကားပြောဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ပြောဟောတော်မူ သောကြောင့် ‘ယခုအခါ ဒါယကာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ရှေးအကျင့်နှင့်ယှဉ်သော တရားစကားသည် ဖြစ်လတ္တံ့’ ဟု သိတော်မူလျှင် ထို ဒါယကာတို့နှင့် စကားပြောဟောတော်မူအံ့သောငှာ “ဥပါသကာတို့။ သင်တို့သည် ဥပုသ်သီတင်း သုံးကုန်၏လော”ဟု မေးတော်မူ၍ “အရှင်ဘုရား။ သုံးပါကုန်၏”ဟု နားတော်လျှောက်လျှင်၊ “သင်တို့ ဥပုသ်သုံးခြင်း သည် ကောင်းစွာ။ ဆိုဖွယ်သော်ကား ရှိသေး၏။ အဆုံးအမကို ပေးတော်မူတတ်သော ငါသို့သောဘုရားကို သင်တို့ ရကုန်သည်ဖြစ်၍ အကြင်ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်ကုန်၏။ ဤသို့ ဆောက်တည်ခြင်းကို မအံ့သြအပ်။ ရှေးပညာရှိတို့သည်ကား ဆရာမရှိဘဲလျက် ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ ဥပုသ်သုံးကုန်သတည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၍ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။

“အရှင်ဘုရား။ ဆရာမရှိဘဲလျက် ရှေးပညာရှိတို့ ဥပုသ်သီတင်း စောင့်သုံးခြင်းကို မိန့်တော်မူပါ”ဟု ထိုဥပါသကာတို့ လျှောက်တောင်းပန်လတ်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ဥပျောဇဉ်အားလျော်စွာ အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူ၏။

ဘူရိဒတ် ဇာတ်တော်ကြီး-၀၅၂

၁။ နဂရခန်း

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် မင်းပြုသတတ်။ထိုအခါ သားတော် အကြီးအား အိမ်ရှေ့အရာကို ပေးတော်မူ၍ ထိုအိမ်ရှေ့မင်း၏ အခြံအရံ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ပြန့်ပွားသည်ကို မင်းကြီးမြင်တော်မူလျှင် ထီးနန်း၏အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်တော်မူသောကြောင့် “ချစ်သား။ သင်သည် ပြည်မှထွက်၍ နှစ်သက်ရာအရပ်၌ နေလေလော့။ ငါလွန်မှ အမျိုး၏ဥစ္စာ ငါ၏အမွေဖြစ်သော ရွှေထီးရွှေနန်းကို စိုးမြန်းရစ်”ဟု အမိန့်တော်ရှိလျှင်၊ မင်းသားလည်း အမိန့်တော်မြတ်ကို ဦးထိပ်ဆင့်ရွက်၍ ပြည်မှ တစ်ယောက်တည်း ထွက်လေသော် အစဉ်အတိုင်း ယမုနာမြစ်သမုဒ္ဒရာတို့၏အလယ် တစ်ခုသောတောင်ကြား၌ နေရာသင်္ခမ်း^၁ ဖန်ဆင်းစီရင်၍ ရသေ့၏အသွင်ဖြင့် တောသစ်သီးသစ်ဖုတို့ကို ဆောင်ယူသုံးဆောင်လျက် နေလေ၏။

ထိုအခါ သမုဒ္ဒရာအောက် နဂါးပြည်၌ မုဆိုးမဖြစ်သော နဂါးမတစ်ယောက်သည် လင်ရှိသော နဂါးမတို့၏ မိမိတို့လင်နှင့် အတူတကွ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းစည်းစိမ်ကို မြင်၍ ထိုသူတို့နည်းတူ ပျော်မြူးလိုသော ကိလေသာဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ နဂါးပြည်မှထွက်ခဲ့သော် သမုဒ္ဒရာနား၌သွားလေသော မင်းသား၏ ခြေရာကို မြင်၍ ထိုခြေရာကို အစဉ်မှီးသဖြင့်လိုက်လေလျှင် နေရာသင်္ခမ်းကို မြင်လေ၏။ ထိုသို့မြင်သောအခါ မင်းသားကား သစ်သီးကြီးငယ်အလိုငှာ တစ်ပါးသို့သွားခိုက် ထိုနဂါးမသည် မင်းသားနေရာသင်္ခမ်းသို့ဝင်၍ သစ်ခက်ခင်းနှီး^၂ကို လည်းကောင်း၊ ကြွင်းသော ပရိက္ခရာတို့ကို လည်းကောင်း မြင်လျှင် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။ ‘ဤကျောင်းသင်္ခမ်းသည် တစ်ယောက်သောရဟန်း၏နေရာ ဖြစ်မည်။ ထိုရဟန်းကို စူးစမ်းအံ့’ဟု ကြံ၏။

‘ထိုရဟန်းသည် သဒ္ဓါ၍တည်း ရဟန်းပြုသလော။ ယင်းသို့မဟုတ် တစ်ပါးအမှုကြောင့်တည်း ရဟန်းပြုသလော။ အကယ်၍ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ^၃ဖြစ်အံ့။ ကာမဂုဏ်ကို အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍ တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ငါ၏ အိပ်ရာ၌ မနေလတ္တံ့။ အကယ်၍ ငါစီရင်အပ်သော အိပ်ရာ၌ နေသည်ဖြစ်အံ့။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတမဟုတ်။ ကာမဂုဏ်ကို အလိုရှိသောသူတည်းဟု သိရအံ့။ ထို ငါခင်းအပ်သောအိပ်ရာ၌ မွေ့လျော်မှု ငါ၏လင်အဖြစ်ကို ပြု၍ ဤတောအရပ်၌လျှင် နေအံ့’ဟု ကြံလျက် ထိုနဂါးမသည် နဂါးပြည်သို့သွားပြီးလျှင် နတ်တို့၏ ပန်းနံ့သာကိုဆောင်၍ အိပ်ရာကိုစီရင်လျက် ရသေ့နေရာသင်္ခမ်းကို ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်ပူဇော်လျက် နံ့သာမှုန့်တို့ကိုကြံ၍ သင်္ခမ်းကိုတန်ဆာဆင်လျက် နဂါးပြည်သို့ သွားလေ၏။

မင်းသားသည် ညချမ်းသောအခါ သင်္ခမ်းသို့ရောက်လျှင် အတွင်းသို့ဝင်လာသော် ထိုအိပ်ရာအခင်း စသည်တို့ကိုမြင်၍ ‘မည်သူ ဤအိပ်ရာကို စီရင်သနည်း’ ဟု ကြံလျက် သစ်သီးကြီးငယ်ကိုသုံးဆောင်၍ ‘ဪ-ကောင်းစွာ၊ ဪ-ချမ်းသာစွာ’ ဆိုလျက် နှစ်လို့ဝမ်းမြောက်စွာ ထိုအိပ်ရာ၌ နေလေ၏။

မိုးသောက်သော အခါထ၍ သခံမ်းကို တံမြက်လှည်းပြီးလျှင် သစ်သီးကြီးငယ်အလိုငှာ သွားပြန်လေ၏။ နဂါးမလည်း ထိုအခါ လာပြန်လတ်၍ ညှိုးနွမ်းကုန်သော ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ကိုမြင်လျှင် 'ဤသူကား သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ မဟုတ်။ ကာမဂုဏ်၌ အလိုရှိသောသူတည်း။ ထိုသူကို လင်ပြုအံ့သောငှာ တတ်ကောင်း၏' ဟု သိပြီးသော် ဟောင်းသောပန်းတို့ကို ပယ်၍ တစ်ဖန် အသစ်သောပန်းတို့ကို ဆောင်လျက် ရှေးအတူစီရင်ပြီးလျှင် နဂါးပြည်သို့ ပြန်သွားလေ၏။ ထိုမင်းသားသည် ထိုနေ့၌လည်း ပန်းအိပ်ရာ၌အိပ်၍ မိုးသောက်လျှင် ကြံ၏။ 'ဤသခံမ်းကို မည်သူသည် တန်ဆာဆင်သနည်း' ဟုကြံလျက် သစ်သီးကြီးငယ်အလိုငှာ မသွားမူ၍ သခံမ်းမှ မနီးမဝေး ပုန်းကွယ်ရာ အရပ်၌ ချောင်း၍နေလေ၏။

နဂါးမလည်း များစွာသောပန်းနံ့သာတို့ကို ယူ၍ သခံမ်းသို့လာလျှင် မင်းသားသည် မြတ်သောအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော နဂါးမကိုမြင်၍ တပ်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်ကိုမပြဦးဘဲ နဂါးမသည် သခံမ်းတွင်းသို့ ဝင်၍ အိပ်ရာစီရင်သောအခိုက်မှ မင်းသား နောက်ထပ်ဝင်၍ "သင်ကား အသူနည်း" ဟု မေး၏။ "အရှင်။ အကျွန်ုပ်ကား နဂါးမတည်း" ဟု ဆို၏။ "သင်ကား။ လင်ရှိသလော" ဟု မေး၏။ "အရှင်။ အကျွန်ုပ်ကား ရှေး၌ လင်ရှိပါ၏။ ယခု လင်မရှိ၊ မုဆိုးမတည်း" ဟု ဆို၏။

"အရှင်သားကား။ အဘယ်အရပ်ကပေနည်း" ဟု မေး၏။ "ငါကား။ ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏ သားတော်ဖြစ်သော ဗြဟ္မဒတ်မင်းသား" ဟုဆို၏။ "သင်ကား နဂါးပြည်ကိုစွန့်၍အဘယ်ကြောင့် ဤအရပ်သို့ လာသနည်း" ဟုမေး၏။ "အရှင်။ ထိုနဂါးပြည်၌ လင်ရှိ မိန်းမတို့၏ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းစည်းစိမ်ကိုမြင်သော အကျွန်ုပ်ကား ကိလေသာကိုအမှီပြု၍ ပျော်မြူးလိုသောကြောင့် ထိုနဂါးပြည်မှထွက်၍ မြတ်သောလင်ကို ရှာမည်လာသည်" ဟုဆို၏။ "ထိုသို့တပြီးကား 'ငါသည်လည်း သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတမဟုတ်။ ခမည်းတော်ပြည်မှ နှင်ထုတ်သောကြောင့် ဤတောအရပ်၌ နေ၏။ သင်သည် မကြံလင့်။' ငါသည် သင်၏ လင်ဖြစ်အံ့" ဟုဆို၏။ "ငါတို့ ၂ ယောက် အညီအညွတ်တင့်တယ်စံပယ်ကြလျက် ဤတောအရပ်၌ နေကုန်အံ့" ဟုဆို၏။ နဂါးမလည်း 'ကောင်းပြီ' ဟု ဝန်ခံ၍၊ မင်းသား၊ နဂါးမ ၂ ယောက်တို့သည် ဇနီးမောင်နှံအဖြစ်ဖြင့် ထိုတောအရပ်၌ နေကြကုန်၏။ နဂါးမသည် မိမိအာနုဘော်ဖြင့် ကြီးစွာသောအိမ် ဖန်ဆင်း၍ ကြီးစွာသောနေရာပလ္လင်ကို ဆောင်၍ အိပ်ရာခင်းပေ၏။

ထိုနေ့မှစ၍ တောသစ်မြစ်သစ်သီးတို့ကို မစား။ နတ်တို့၏ထမင်းအဖျော် စသည်တို့ကိုသာ သုံးဆောင်ခံစားပြီးလျှင် မွေ့လျော်ကြကုန်၏။

ထိုရောအခါ နဂါးမသည် ပဋိသန္ဓေနေ၍ သားယောက်ျားဖွားလျှင် ထိုသတို့သားအား သမုဒ္ဒရာနား၌ ၎င်းဖွားသောကြောင့် သာဂရံ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။ သာဂရ သတို့သား ခြေဖြင့်သွားတတ်သောအခါ သမီးကို ဖွား၏။ ထိုသမီးအား သမုဒ္ဒရာနား၌ ဖွားမြင်သောကြောင့် သမုဒ္ဒဇာ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။

ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည်သား မုဆိုးတစ်ယောက်သည် ထိုအရပ်သို့ရောက်လေ၍ စကားစမြည် ပြောပြီးသော် အရှင်သား၏အဖြစ်ကိုသိ၍ ၁ ရက်၊ ၂ ရက်နေလျက် "အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်သည် ခမည်းတော်မင်း အားဤအရပ်၌ အရှင်သားနေသောအဖြစ်ကို လျှောက်ကြားအံ့" ဟု ရှိခိုး၍ မြို့သို့ ပြန်လာ၏။

ထိုအခါ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး သေခဲ့လေ၏။ အမတ်တို့သည် ထိုမင်း၏ အလောင်းကောင်ကို ဖုတ်သောအမှုကိုပြု၍ ၇ ရက်မြောက်သောနေ့၌ စည်းဝေးတိုင်ပင်ကုန်၏။ "အချင်းတို့။ မင်းမရှိသောပြည်

မည်သည်ကား ရန်ဆူးရန်ငြောင့်တို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရာ၊ မခိုင်ခံ့ရာသည်။ ငါတို့အရှင်မင်းကြီးသား နေရာအရပ်ကို လည်းကောင်း၊ ရှိသောအဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ မရှိသောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ဘယ်သူ တစ်ယောက်မျှ မသိကြ ကုန်သည်ဖြစ်၍ အဘယ်သို့ ပြုကြရအံ့နည်း”ဟု တိုင်ပင်ကုန်၏။ “ယခု ဖုတ်သွင်းရထား” လွှတ်၍ မင်းကို ဆောင်ယူသော် ကောင်း၏”ဟု တစ်ဖန် တိုင်ပင်ကုန်၏။

တိုင်ပင်၍နေသောခဏ၌ မုဆိုး တစ်ယောက်သည် ပြည်သို့ရောက်လာ၍ မှူးမတ်တို့တိုင်ပင်သော စကားကို မုဆိုးကြားလျှင် အမတ်တို့ အထံသို့သွား၍ “အကျွန်ုပ်သည်။ မင်းသားအထံ၌ ၃ ရက်၊ ၄ ရက် နေ၍ အကျွန်ုပ်လာခဲ့သည်”ဟု အမတ်တို့အား ကြားလျှောက်၏။ အမတ်တို့သည် မုဆိုးစကားကို ကြားလျှင် ထိုမုဆိုးအား ထိုက်လျောက်ရာ ပဏ္ဏာ”လက်ဆောင်ပေး၍၊ မင်းအပေါင်းတို့သည် မုဆိုးကိုခရီးညွှန်ပြု၍ စစ်သည်ဗိုလ်ပါအပေါင်းခြံရံလျက် အစဉ်အတိုင်းသွားကြ၍၊ မင်းသားအထံသို့ရောက်လျှင် စကားပြော ဟောကြပြီးသော် ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် သဇီဝ”သဘောမှ ရွှေလျှော၍ နိဇ္ဇိဝ”သဘောသို့ရောက်ကြောင်းကို မင်းသားအား လျှောက်ကြားပြီးမှ တစ်ဖန် “ပြည်ကို စိုးစံတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ မင်းသားသည် ‘နဂါးမစိတ်ကို သိအောင်ပြုအံ့’ဟု နဂါးမထံသို့ ချဉ်းကပ်လေ၍ “အဘယ်”ရှင်မ။ ဗာရာဏသီပြည်၌ ငါ၏ခမည်းတော်သည် လူ့ပြည်ငြီးငွေ့၍ နတ်ပြည်စံတော်မူသဖြင့် ငါ့အား ပြည်ကိုသိမ်း စေလိုသောကြောင့် အမတ်အပေါင်းတို့သည် ငါ့အား ဆောင်နင်းအံ့ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ အဘယ်ရှင်မ။ ငါတို့ ၂ယောက်တို့သည် သွားကြကုန်အံ့။ ၁၂ ယူဇနာရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ကို မင်းပြုကြကုန်အံ့။ ရှင်မသည် လည်း ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော မောင်းမအပေါင်းတို့တွင် အကြီးဖြစ်လတ္တံ့”ဟုဆို၏။

“အရှင်မင်းသား။ အကျွန်ုပ်သည် လိုက်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်”။ “ရှင်မ။ အဘယ်ကြောင့် လိုက်အံ့ သောငှာမတတ်နိုင်သနည်း”။ “အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်တို့အမျိုးသည် အဆိပ် ရှိ၏။ လျင်သောအမျက် ရှိ၏။ စိုးစဉ်းငယ်ကိုမျှလည်း အမျက်ထွက်တတ်၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် နေခြင်းသည်ကား အလွန် ဝန်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ အကျွန်ုပ်သည် မြင်၍လည်းကောင်း၊ ကြား၍လည်းကောင်း၊ အမျက်ထွက်လတ်သည်ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို ကြည့်မိအံ့။ ဖွဲ့ပြာကဲ့သို့ ကြေလိမ့်သတတ်။ ဤအကြောင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် လိုက်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ပါ”ဟုဆိုလျှင် မင်းသားလည်း တောင်းပန်မြဲ တောင်းပန်ပြန်၏။

နဂါးမသည် တစ်စုံတစ်ခုသော ပရိယာယ်ဖြင့် မလိုက်ခြင်း အကြောင်းကိုဆို၍ “ဤသားတို့သည်ကား နဂါးငယ်သာတည်း။ အရှင်မင်းသားနှင့် အကျွန်ုပ် ပေါင်းဖော်သောကြောင့် သားဖွားလျှင် လူဇာတ် ဖွားပါသည်။ အကယ်၍ အရှင်မင်းသားသည် အကျွန်ုပ်ကို ချစ်ရိုးမှန်အံ့။ ဤသားတို့ကို မမေ့ပါလင့်။ ဤသူငယ်တို့သည် ရေမျိုးဖြစ်ခဲ့၍ နူးညံ့လှသည်။ ခရီးသွားမည်ရှိသော် နေပူတလုပ်”တို့ဖြင့် နှိပ်စက်၍ သေလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် အရှင်မင်းသားသည် တစ်ခုသောလှေကိုထွင်းစေ၍ ရေအပြည့်ထည့်လျက် ထိုရေဖြင့် သားငယ်တို့မပင်ပန်းစေမူ၍ ကစားစေလျက် ဆောင်ပါလေ။ ပြည်သို့ရောက်ရှိသော် ပြည်တွင်း၌ ရေကန်ကြီးတူးပါလေ”

ဤသို့မှာထားခဲ့ပြီးလျှင် နဂါးမသည် မင်းသားကို လက်ယာရစ်လှည့်၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် သားတို့ကို လည်၌ဖက်လျက် သားမြတ်စုံကြား၌ အိပ်စေပြီးလျှင် ဦးခေါင်းကိုနမ်း၍၊ မင်းသားအားဆောင်နင်းခဲ့၍ ငိုမြည်တမ်းလျက် နဂါးပြည်သို့ သွားလေ၏။

မင်းသားလည်း နှလုံးမသာသည်ဖြစ်၍ မျက်ရည်တို့ဖြင့်ပြည့်လျက် အိမ်မှထွက်ခဲ့၍၊ မျက်ရည်ကိုသုတ်လျက် အမတ်တို့ဆီသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ထိုအမတ်တို့သည်လည်း မင်းသားကို အဘိသိက်သွန်းပြီးလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ ပြည်သို့ ကြွတော်မူပါ”ဟု လျှောက်လေ၏။ “အမတ်တို့။ ကောင်းပြီ။ သင်တို့သည် လှေကိုလည်း

အလျင်တဆော ထွင်းကြပါကုန်။ လည်းကိုလည်း လုပ်ကြပါကုန်။ လှေကိုထွင်းပြီးလျှင် လည်းပေါ်မှာ လှေကိုတင်၍ လှေ၌ ရေအပြည့်ထည့်လျက် အဆင်း၊အနံ့၊ အရသာနှင့်ပြည့်စုံသော ပန်းတို့ကိုထည့်၍ ငါ၏သားတို့ကို ရေ၌ကစားစေကုန်လျက် ချမ်းသာစွာသွားကုန်အံ့”ဟု မင်းကြီးဆိုတိုင်း ပြုကုန်၏။

မင်းကြီးသည်လည်း တန်ဆာဆင်သော ဗာရာဏသီမြို့သို့ အစဉ်အတိုင်းသွား၍ ရောလ်လျှင်ပြည်တွင်းသို့ ဝင်၍ ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော မောင်းမတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကချေသည် မိန်းမတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အမတ်စသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း ခြံရံလျက် မြတ်သောပြာသာဒ်၌နေ၍၊ ၇ ရက်ပတ်လုံး ကြီးစွာသော အဖျော်တို့ကို သောက်၍နေကုန်၏။

ပြည်တွင်း၌ ထိုမင်းသားတို့၏ကစားရာ ပေါက္ခရဏီ” ရေကန်ကိုပြု၏။ မင်းသားတို့သည်လည်း ထိုရေကန်၌ ကစားကုန်၏။ တစ်နေ့သောအခါဝယ် ပေါက္ခရဏီရေကန်သို့ ရေသွင်းလတ်သော် လိပ်တစ်ကောင်သည်ဝင်လေ၍ ထွက်အံ့သောအရပ်ကို မမြင်သဖြင့် ရေကန်တွင်း၌ဝပ်လျက် နေလေ၏။ မင်းသား၊မင်းသမီးတို့သည် ရေကစားလတ်သော် ထိုလိပ်သည် ဦးခေါင်းကို ဖော်၍ကြည့်လျက် တစ်ဖန် ငုပ်ပြန်၏။ မင်းသား၊မင်းသမီးတို့သည် ထိုလိပ်ကိုမြင်၍ ကြောက်လန့်တကြား ရေကန်မှတက်၍ ခမည်းတော်မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်၏။ “အရှင်မင်းကြီး။ ရေကန်တွင်း၌ ဘီလူး တစ်ကောင်သည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ခြောက်သည်”ဟု လျှောက်၏။ မင်းကြီးလည်း မင်းချင်းတို့ကိုခေါ်၍ “ထိုလိပ်ကို ဖမ်းချေ”ဟု စေတော်မူ၏။ မင်းချင်းတို့လည်း ကွန်ဖြင့်ပစ်၍ လိပ်ကိုဖမ်းပြီးလျှင် မင်းကြီးအား ဆက်၏။ မင်းသားတို့လည်း ထိုလိပ်ကိုမြင်လျှင် “ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ခြောက်သည်ကား ဤဘီလူးပင် တည်း”ဟု ငိုမြည်တမ်း၏။ မင်းကြီးသည် သားတော်၊သမီးတော်တို့ကိုချစ်ခြင်းဖြင့် အမျက်ထွက်၍ “အမှုနှင့်လျော်စွာ စီရင်ကုန်”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ အမတ်သည် “ဤလိပ်ကား အရှင်မင်းကြီး၏ ရန်သူတည်း။ ထိုလိပ်ကို ဆံ့၌ထည့်၍ ကျည်ဖွေဖြင့်ထောင်းလျက် မှုန့်မှုန့်ညက်ညက်ပြုခြင်းငှာ ထိုက်၏”ဟုဆို၏။ အချို့သောအမတ်ကလည်း “ဥပါးသော ချက်ခြင်းတို့ဖြင့်ချက်၍ စားထိုက်၏”ဟုဆို၏။ အချို့သောအမတ်ကလည်း “မီးပုံကြီး၌ ထည့်၍ ကျက်စေခြင်းငှာ ထိုက်၏”ဟုဆို၏။ အချို့သော အမတ်ကလည်း မိမိအခွံကို အိုးပြု၍ ခုံလောက်”ပေါ်၌တင်ပြီးလျှင် ထမင်းချက်သကဲ့သို့ မိမိအခွံဖြင့်မိမိအသားကို ကျက်ခြင်းငှာ ထိုက်၏”ဟု ဆို၏။ ရေကိုကြောက်တတ်သော အမတ်တစ်ယောက်မူကား ဤလိပ်ကို ‘ယမုနာမြစ်ဝဲ၌ ချခြင်းငှာ ထိုက်၏”ဟု ဆို၏။

အလိုအားလျော်စွာ ဆိုကြသောအခါ ယမုနာဝဲ၌ ချအံ့” ဟုဆိုသော အမတ်စကားကို လိပ်ကြားလျှင် မိမိအခွံမှ ဦးခေါင်းကိုထုတ်၍ “အို၊ အရှင်သား။ သင့်အား အဘယ်မည်သော ပြစ်မှားခြင်းကို အကျွန်ုပ် ပြုမိပါသနည်း။ အကျွန်ုပ်ကို ယမုနာဝဲ၌ အဘယ်ကြောင့် ချမည် စီရင်တော်မူဘိသနည်း။ ဤမှတစ်ပါးသော အစီအရင်တို့ကို အပြစ်အလျောက် ခံရသော်လည်း သည်းခံနိုင်ပါသေး၏။ ယခု ‘ယမုနာဝဲ ချမည်’ ဟူသော အစီရင်စကားကို မိန့်တော်မမူပါလင့်”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို မင်းကြီးကြားတော်မူလျှင် ဤအစီအရင်အတိုင်း ယမုနာဝဲ၌ ချစေတော်မူ၏။ မင်းချင်း တို့လည်း ထိုဝဲ၌ ချကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုလိပ်သည် နဂါးပြည်သို့စီးသော ရေအလျဉ်ဖြင့်သွား၍ နဂါးပြည်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ ထိုရေအလျဉ်၌ ကစားကုန်သော ဓတရဋ္ဌ နဂါးမင်း၏ သားဖြစ်ကုန်သော နဂါးလုလင်ပျိုတို့သည် လိပ်ကိုမြင်၍၊ “ဤလိပ်ကို ဖမ်းကုန်”ဟု ဆိုကြကုန်၏။ထိုအခါ လိပ်သည် ငါကား၊ ဗာရာဏသီမင်းကြီးလက်မှ လွတ်၍ ကြမ်းကြုတ်စွာသော ဤနဂါးတို့လက်သို့ ရောက်ပြန်ခဲ့ပြီ။ အဘယ်မည်သော ဥပါယ်တံမျဉ်”ဖြင့်

လွတ်နိုင်ပါအံ့နည်း' ဟုကြံလျှင်၊ တစ်ခုသောဥပါယ်တံမျဉ်ကိုရ၍ မဟုတ်မမှန်ပျက်စကားကိုဆိုဘိ၏။ "အဆွေ နဂါးလုလင်ပျိုတို့။ သင်တို့သည် ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်း၏ မင်းချင်းဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် ရန်ရင်းသော စကားကို ဆိုဘိသနည်း။ ငါကား စိတ္တစူဠ အမည်ရှိသော ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏ တမန်တည်း။ သင်တို့အရှင် ဓတရဋ္ဌမင်းအား ငါတို့အရှင် သမီးတော်ကို ဆောင်နှင်းလိုသည်ဖြစ်၍ ငါ့ကို စေတော်မူ၏။ သင်တို့အရှင်မင်းကြီးထံ ငါ့ကို ပို့ဆောင်လော့" ဟု ဆို၏။

နဂါးလုလင်ပျိုတို့လည်း လိပ်စကားကိုကြားလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မင်းကြီးထံဆောင်၍ ထိုအကြောင်းကို လျှောက်ကြားကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း လိပ်ကိုမြင်လျှင် နှလုံးမသာရှိတော်မူ၍ 'ယုတ်သော ကိုယ်ရှိသော ဤလိပ်ကို ဗာရာဏသီမင်းကြီး တမန်မပြုပေရာ' ဟုဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် လိပ်သည် "နဂါးမင်းကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ဆိုတော်မူဘိသနည်း။ ထန်းပင်လောက် ကြီးမှ၊ မြင့်မှသာ တမန်ဆိုရတော့ မည်လော။ တမန်တို့မည်သည်ကား ကြီးသည်ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည်ဖြစ်စေ ပမာဏမဟုတ်။ သွားလေရာရာ တမန်၏လက္ခဏာနှင့်ညီသဖြင့် တင့်တယ်လျော်ညီအောင် ဆောင်ရွက်သောအမှု ပြီးခြင်းသည်သာလျှင် ပမာဏတည်း။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့သခင် ဗာရာဏသီမင်းကြီး၌ တမန်များစွာ ရှိသည်။ ကြည်းကုန်း၌ လူတို့ကို တမန် စေတော်မူသည်။ ကောင်းကင်၌မူကား ငှက်ကို တမန် စေတော်မူသည်။ ရေ၌မူကား အကျွန်ုပ်ကိုသာ တမန်စေတော်မူသည်။ ကျွန်ုပ်ကား အမည်အားဖြင့် စိတ္တစူဠ အမည်ရှိသော လိပ်တည်း။ သာမညလိပ် မဟုတ်ပါ။ အရာအထူးရသော အမတ်တည်း။ ကျွန်ုပ်တို့အရှင်မင်းကြီးနှင့်လည်း အကျွမ်းဝင်သည် ဖြစ်၍ အရှင်မင်းကြီး မြတ်နိုးတော်မူသော သူတည်း။ အကျွန်ုပ်ကို အရှင်မင်းကြီး ဆဲရေးတော်မမူနှင့်" ဟု မိမိဂုဏ်ကိုချီးမွမ်း၍ နဂါးမင်းအား ပြောဆို၏။

ထိုစကားကို နဂါးမင်းကြီးကြားလျှင် "အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤနဂါးပြည်သို့ ဗာရာဏသီမင်းကြီး စေသနည်း" ဟု မေးပြန်၏။ "အရှင်နဂါးမင်း။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် 'ငါကား ဓမ္မုဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၁ ကျွန်းသော မင်းတို့နှင့် မိတ်ဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်းကို ပြုရပြီ။ ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းနှင့် အဆွေခင်ပွန်း မဖွဲ့ရသေး။ ယခု ငါ၏သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာကိုပေး၍ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့မည်။ ဓတရဋ္ဌ နဂါးမင်းကြီးထံ သွားချေ' ဟု ကျွန်ုပ်ကို စေတော်မူ၏။ အရှင်မင်းကြီးတို့လည်း ကြာမြင့်စွာအခါမနေေးမူ၍ အကျွန်ုပ်နှင့်အတူ စုံရာမင်းချင်းတို့ကိုစေတော်မူသဖြင့် ထိမ်းမြားဆောင်ရွက်ရမည့်နေ့ရက်ကို ချိန်းချက်တော် မူပါ" ဟုဆို၏။

ထိုအခါ နဂါးမင်းနှစ်သက်၍ လိပ်အား များစွာချီးမြှောက်လျက် နဂါးလုလင် ၄ ယောက်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ "သင်တို့သည် တမန်လိပ်နှင့် အတူလိုက်၍ ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏သမီးတော်ကို ထိမ်းမြား ဆောင်ရွက်ရမည့် နေ့ရက်ကို ချိန်းချက်" စေတော်မူ၏။ နဂါးလုလင်ပျို ၄ယောက်တို့သည်လည်း "ကောင်းပြီ" ဝန်ခံလျက် လိပ်ကို ယူ၍ နဂါးပြည်မှ ထွက်ခဲ့ကုန်၏။

လိပ်သည် ယမုနာမြစ်နှင့် ဗာရာဏသီပြည်အကြား တစ်ခုသောကြာအိုင်ကိုမြင်၍ ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ပြေးပုန်းရှောင်ရှားလိုရကား "အချင်းနဂါးလုလင်တို့။ ငါတို့အရှင်သား၊အရှင်သမီးတို့သည် ငါ့ကို ရေ၌ ကျက်စားသောသူ ဖြစ်သောကြောင့် မင်းအိမ်သို့ရောက်လျှင် 'ကြာပွင့်၊ ကြာပန်း၊ ကြာဥတို့ကို မဆောင်ခဲ့လော့၊ မပါလော့' ဟု ဆိုလျက် တောင်းကြကုန်အံ့။ ထို့ကြောင့် မင်းသား၊မင်းသမီးတို့ကို ဆက်သရန် ကြာစွယ်၊ ကြာဥတို့ကို ယူဦးအံ့။ ဤကြာအိုင်၌ ငါ့ကိုလွှတ်၍ မင်းကြီးထံ သင်တို့ အလျင်သွားလင့်ကုန်။ ငါ နောက်မှ လာမည်" ဟု ဆို၏။

ထို နဂါးလုလင်ပျိုတို့လည်း လိပ်ဆိုသောစကားကို ယုံကြည်၍ ကြာအိုင်၌ လွှတ်လေကုန်၏။ လိပ်သည် ထိုကြာအိုင်၌ သင့်တင့်ရာအရပ်ကိုရှာ၍ ပုန်းရှောင်လေ၏။ နဂါးလုလင်ပျိုတို့လည်း လိပ်ကိုမမြင်လျှင် 'မင်းကြီး ဝ သွားပြီ ဖြစ်မည်'ဟု လူ၏အသွင်ဖန်ဆင်း၍ မင်းကြီးထံသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ထိုနဂါးလုလင်ပျိုတို့နှင့် စကားပြောဟောခြင်းကိုပြု၍ "သင်တို့ အဘယ်အရပ်မှ လာခဲ့ကုန်သနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။ "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဓမ္မရဋ္ဌနဂါးမင်းက စေတော် မူသောကြောင့် ရောက်သည်" ဟုဆိုကြလျှင်၊ "အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း"ဟု မေးတော်မူပြန်၏။ "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကား နဂါးမင်း၏ တမန်တို့တည်း။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် နဂါးမင်းသည် အရှင်မင်းကြီးတို့၏ အနာမရှိသောအဖြစ်ကို မေးတော်မူ၏"ဟုဆိုလျှင်၊ "အနာမရှိ ပကတိသဘောသာတည်း။ သင်တို့ကား ဤအရပ်၌ အလိုရှိသည်ကို ဆိုကုန်"ဟု မင်းကြီး မိန့်တော်မူလျှင် 'အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီး၏ သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာကို အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဓမ္မရဋ္ဌနဂါးမင်းအား ဆောင်နှင်းတော်မူစေလိုသည်' စကားကို လျှောက်လိုရကား-

‘ယံ ကိဉ္စိ ရတနံ အတ္ထိ၊ တရဋ္ဌ နိဝေသနေ။

သဗ္ဗာနိ တေ ဥပါယန္တ၊ ဓိတရံ ဒေဟိ ရာဇိနော’။ ဟူသောဂါထာကို နဂါးလုလင်ပျိုတို့ ဆိုကုန်၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့အရှင် ဓမ္မရဋ္ဌနဂါးမင်း၌ များစွာကုန်သောရတနာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုခပ်သိမ်းသော ရတနာတို့ကို မင်းကြီးအား လက်ဆောင်ပြုပါမည်။ သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာကို ဆောင်နှင်းတော် မူပါ”ဟူလိုသည်။ ထိုစကားကို ကြား၍ မင်းကြီးလည်း-

‘န နော ဝိဝါဟော နာဂေဟိ၊ ကတပုဗ္ဗော ကုဒါစနံ၊

တံ ဝိဝါဟံ အသယုတ္တံ၊ ကထံ အမေ ကရောမသေ။’ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးလုလင်ပျိုတို့။ သင်တို့ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော နဂါးမျိုးနှင့် ငါတို့သည် ဇာတ်မတူကြ။ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မပေးမထိမ်းမြားစဖူး။ ထိုသို့လျက် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သောသင်တို့ကို အဘယ်ကြောင့် ထိမ်းမြားရအံ့နည်း”ဟူလိုသည်။

ထိုစကားကိုကြား၍ နဂါးလုလင်ပျိုတို့သည် အကယ်၍ ဤမင်းကြီးသည် ငါတို့အရှင်မင်းကြီးနှင့် အမျိုးဆက်ခြင်းသည် မလျောက်ပတ်သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသို့ မလျောက်ပတ်ဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် မိမိတမန် စိတ္တစူဠ အမည်ရှိသောလိပ်ကို သမီးတော်သမုဒ္ဒဇာကို ဆက်ပါမည်ဟု ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား စေတီသနည်း။ ထိုသို့စေပြီး၍ ယခု ငါတို့အရှင်မင်းကြီးကို ဇာတ်၏ဆဲရေးခြင်းဖြင့် ဆဲရေးသော ဤဗာရာဏသီမင်းကြီးအား ငါတို့ အရှင်မင်းကြီး၏ ဘုန်းဇာန်ခိုးကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်လိုရကား-

‘ဇီဝိတံ နန တေစတ္ထံ၊ ရဋ္ဌံ ဝါ မနဇာဓိပ။

န ဟိ နာဂေကုပိတမ္ပိ၊ စိရံ ဇီဝိန္တ တာဒိသာ။

ယောတွံဒေဝ မနဿောသိ၊ ဣဒ္ဓိမန္တံ အနိဒ္ဓိမာ။

ဝရဏဿ နိယံပုတ္တံ၊ ယမုနံ အင်္ဂိမညသိ။” ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူတို့ကိုအစိုးရသောမူသော မင်းကြီး။ ငါတို့အရှင် ဓမ္မရဋ္ဌနဂါးမင်းကြီးအမျက်ထွက်လျှင် သင်ကဲ့သို့သောသူသည် အဘယ်ကြောင့် ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်နိုင်အံ့နည်း။ သင်၏အသက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်ကိုလည်းကောင်း ယခု စွန့်ရလတ္တံ့။ သင်သည် တန်ခိုးမရှိသောသူဖြစ်လျက် ဘုန်းဇာန်ခိုးကြီးသော ယမုနာဖြစ်သား ဝရဏနဂါးမင်း၏ သားတော်ရင်နှစ်ဖြစ်သော ငါတို့အရှင် ဓမ္မရဋ္ဌနဂါးမင်းကို သင်မင်းကြီး သို့စင် မလောက်မလေး ပြုဘိ၏တကား” ဟူလိုသည်။

ထို့နောက် ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် နဂါးလုလင်ပျိုတို့စကားကို ပယ်လိုသောကြောင့်-

‘နာတိ မညာမိ ရာဇာနံ၊ ဓတရဋ္ဌံ ယသသိနံ။’

ဓတရဋ္ဌော ဟိ နာဂါနံ၊ ဗဟူနမ ပိဏ္ဏဿရော။

အဟိ မဟာနဘာဝေါပိ၊ န မေ ဓီတရ မာရဟော။

ခတ္တိယော စ ဝိဒေဟာနံ၊ အဘိဇာတာ သမုဒ္ဒဇာ။’ ဟူသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးလုလင်တို့။ အခြံအရံ စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့်ပြည့်စုံသော သင်တို့အရှင် ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းကို ငါ မလောက်မလေးမပြု။ သင်တို့အရှင် ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းသည် ယူဇနာ ၅၀၀ ကျယ်သော နတ်ပြည်ကို အစိုးရသည်ဖြစ်၍ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော်လည်း ဖားစိမ်းစား၊ ငါးစိမ်းစား မြွေမျိုး၌ဖြစ်သောကြောင့် မြင့်မြတ်သော လူဇာတ်ဖြစ်သော ငါ၏သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာနှင့် မထိုက်။ မြင့်မြတ်သော လူဇာတ်ဖြစ်သော ငါ၏သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာသည် ငါတို့ ပြည်ထောင်ချင်းချင်း လူမင်းလူဇာတ် မြင့်မြတ်သော အမျိုးသားချင်းမိတ်ဆွေ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းသားနှင့်သာ ထိုက်သည်” ဟုလိုသည်။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် နဂါးလုလင်ပျိုတို့သည် အမျက်ထွက်၍ ‘ဤဗာရာဏသီမင်းကို ယခု ငါတို့ နှာခေါင်းလေဖြင့် သတ်အံ့’ ဟုကြံကုန်သော်လည်း၊ “ငါတို့ကို အရှင်က နေ့ရက်သတ်မှတ်စိမ့်မည်သာ စေတော်မူသည်။ သတ်ချေ မစေသောကြောင့် မသတ်သင့်ပေ။ ဤအကြောင်းကိုသာ ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား လျှောက်ထားအံ့” ဟု နဂါးပြည်သို့ သွားကြလေကုန်၏။

နဂါးလုလင်တို့ရောက်လျှင် နဂါးမင်းလည်း “ချစ်သားတို့။ အသို့နည်း။ သမုဒ္ဒဇာမင်းသမီးကို ရခဲ့ပါ၏လော” ဟု မေး၏။ နဂါးလုလင်တို့လည်း အမျက်ထွက်၍ “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို အဟုတ်အမှန် အတပ်အကြပ်မသိဘဲလျက် ဗာရာဏသီမင်းကြီးထံ စေပါးဘိသနည်း။ အကျွန်ုပ်တို့ကို အမျက်တော်ရှိ၍ သတ်တော်မူလိုလျှင် ဤနဂါးပြည်၌ပင် သတ်တော်မူပါလော့။ ဗာရာဏသီမင်းသည် ကိုယ်တော်ကို ဆဲရေးလျက် မိမိဇာတိမာန် ဖြင့်ထောင်လွှား၍ အမျက်ထွက်ဘိ၏” ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

နဂါးမင်းသည် ထိုစကားကို ကြားလျှင် မိမိပရိသတ်ကို စည်းဝေးစိမ့်သောငှာ စေလိုရကား-

‘ကမ္မလဿတရာ ဥဋ္ဌန္တု၊ သဗ္ဗေ နာဂေ နိစေဒယ။’

ဗာရာဏသီ ပဝဇ္ဇန္တု၊ မာ စ ကိဉ္စိ ဝိဟေဋ္ဌယံ။’ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းနဂါးလုလင်တို့။ သင်တို့ ယခုသွား၍ ငါ၏အမျိုးဖြစ်သော မြင်းမိုရ်^၁ တောင်ခြေရင်း၌နေသော နဂါးတို့ကိုလည်း ရောက်စေ။ ယိုမှတစ်ပါး အရပ် ၈ မျက်နှာ၌ရှိကုန်သော နဂါးတို့ကိုလည်း ယခုအလျင် ရောက်စေ” ဟုဆို၏။

ထို့နောက်မှ ခပ်သိမ်းကုန်သော နဂါးအပေါင်းတို့သည်လည်း စည်းဝေးလာကုန်၍ “အရှင်နဂါးမင်း။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ကို ခေါ်တော်မူသနည်းဟု လျှောက်ကြလေသော် မင်းကြီးလည်း သင်တို့ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ယခုသွားလေကုန်၊ ဗာရာဏသီပြည်အလုံးကို နှာခေါင်းလေဖြင့်လွှတ်၍ ကြောက်မက်ဖွယ် ခြိမ်းခြောက်လေကုန်၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ မသတ်ဖြတ်ကြ ကုန်နှင့်” ဟု ဆိုတော်မူ၏။

[အမျက်ထွက်သောနဂါးမင်းသည် အဘယ်ကြောင့် ဗာရာဏသီပြည်သူတို့၏သေခြင်းကို အလိုမရှိ သနည်းဟူမူ ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာကို မြတ်နိုးချစ်ခင်ကြင်နာလှသောကြောင့် ထိုပြည်သူတို့၏ ပျက်စီးခြင်းကို အလိုမရှိသတည်း။]

ထိုအခါ “အရှင်နဂါးမင်း။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို မသတ်မညဉ်းဆဲရဘဲလျက် ဗာရာဏသီပြည်သို့ သွား၍ အကျွန်ုပ်တို့ အဘယ်ကဲ့သို့ ပြုရကုန်အံ့နည်း”ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ “သင်တို့ကား ဤမည်သော အမှုကိုပြု။ ငါကား ဤမည်သောအမှုကို ပြုမည်” ဟု ကြားလိုရကား-

‘နိဝေသနေ သုသောဗ္ဗေသု၊ ရထိယာစစ္စရေ သုစ။

ရက္ခဂ္ဂေသုစ လမ္ဘန္တု၊ ဝိတထာ တောရဏေသု စ။ ။

အဟံပိ သဗ္ဗသေတေန ၊ မဟာဘာသု မဟံပုရံ။

ပရိက္ခိ ပိဿဘောဂေဟိ၊ ကာသိနံ ဇနယံ ဘယံ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။ထို ၂ ဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးလုလင်တို့။ ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏နန်းတော်သို့ ရှေးဦးစွာသွား၍ မင်းကြီးအိပ်သော ညောင်စောင်းအစရှိသည်တို့၏အောက်၌ လည်းကောင်း၊ အထက်၌ လည်းကောင်း၊ တိုက်တွင်းတို့၌ လည်းကောင်း၊ တိုက်ပြင်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ရေကန်၏အပြင်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ခရီးလမ်းဆုံစသည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ မြို့၏အနီးအစပ် တော စသည်တို့၌ လည်းကောင်း အသီးသီးသွားကြကုန်၍ ကြီးစွာသောကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းလျက် ကြီးစွာသောပါးပျဉ်းကိုပြု၍ ပန်းပဲဖိုထိုးသကဲ့သို့ ရှူးရှူးဟူသော အသံကိုပြုလျက် တွဲရရွဲဆွဲ၍ နေလေကုန်။ သို့ရာတွင်မူကား ငယ်လှစွာသောသူငယ်၊ သူအို၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ၊ သမုဒ္ဒဇာမင်းသမီး ဤသူ ၄ ယောက်တို့ကို မမြင်စေနှင့်။ ငါမူကား ကိုယ်လုံးဖြူသော ကြီးစွာသောကိုယ်ဖြင့် ၁၂ ယူဇနာရှိသော ကာသိကရာဇ်ပြည်ကို ၇ ပတ်ရစ်၍ ကြီးစွာသောပါးပျဉ်းဖြင့် လူအပေါင်းတို့ကိုဖုံးလွှမ်းလျက် အမိုက်တိုက်ကိုပြု၍ ကာသိကရာဇ်ပြည်သူတို့ကို ကြောက်လန့်စေခြင်းငှာ ရှူးရှူးဟူသောအသံကို လွှတ်အံ့” ဟုဆိုလျှင် နဂါးတို့လည်းနဂါးမင်းဆိုတိုင်း ပြုကြကုန်၏။

ထိုအခါ အိမ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ရေကန်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ခရီးလမ်းဆုံတို့၌လည်းကောင်း၊ တံခါးတိုင်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသောအရပ်တို့သို့ သန်းခေါင်ယံအခါ၌ လာကြကုန်လတ်၍ ကြီးစွာသော ကိုယ်တို့ဖြင့် တွဲရရွဲဆွဲလေကုန်၏။အတက်တမန်ပြု၍လာသော နဂါးလုလင် ၄ယောက်တို့ကား မင်းကြီး စက်တော်မူသော ညောင်စောင်းခြေ ၄ ခုတို့ကို ကိုယ်စီရစ်၍ ဦးခေါင်းထက်၌ ပါးပျဉ်းဖြန့်ကာလျက် နှုတ်သီးတို့ဖြင့် မင်းကြီးဦးခေါင်းကို ပေါက်အံ့သကဲ့သို့ အစွယ်ကိုပြုလျက် ပြင်းစွာရှူ၍နေကုန်၏။ ခတရဋ္ဌနဂါးမင်းလည်း အထက်မိမိဆိုတိုင်း တစ်ပြည်လုံးကို ဖုံးလွှမ်း၏။ ထိုအခါ အိပ်၍နိုးကုန်သော သူတို့သည် လက်ကိုလည်းကောင်း၊ ခြေကိုလည်းကောင်း ဆန့်ကုန်ပစ်ကုန်၏။ ထို လက်ဆန့်ရာ၊ခြေဆန့်ရာအရပ်တို့၌ တရှူးရှူးနေသော မြွေကိုတွေ့၍ “အလို။ မြွေ၊ မြွေ” ဟု မြည်တမ်းကုန်၏။ အချို့သော အိမ်တို့၌ မီးထွန်းကုန်၏။ ထို အိမ်ရှင်မိန်းမတို့နိုး၍ ကြည့်လတ်သော် မြို့တံခါး၊ ပစ္စင်္ဂ၊ ရင်တားတို့၌ တွဲရရွဲဆွဲကုန်သော နဂါးတို့ကိုမြင်၍ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ကြွေးကြော်ငိုမြည်တမ်းကြကုန်၏။ ဤသို့ တစ်ပြည်လုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သော အသံသည်ဖြစ်၏။

မိုးသောက်လတ်သော် နဂါးတို့၏ရှူသံဖြင့် နန်းတော်မှစ၍ တစ်ပြည်လုံးပျက်စီးအံ့သကဲ့သို့ ကြောက်လန့်တကြား “အရှင်နဂါးမင်းတို့။ အဘယ်ကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ကို ညဉ်းဆဲကုန်သနည်း”ဟု ပြည်သူတို့ ငိုမြည်တမ်းလျှင် “သင်တို့မင်းသည် သမီးတော်သမုဒ္ဒဇာကို ငါတို့အရှင် ခတရဋ္ဌနဂါးမင်းအား ဆက်ပါမည်ဟု တမန်စေလွှတ်သောကြောင့် ငါတို့အရှင်မင်းက နေ့ရက်အချိန်အချက်စေလွှတ်သည့် နဂါးလုလင်တို့ကို

အသာအယာစကားကိုမျှ မပြော။ သဘောမမှန် အကောက်ကြံ၍ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ဟန်နှင့် ငါတို့အရှင်နဂါးမင်းကို ဆဲရေးလိုက်သည်။ အကယ်၍ သင်တို့မင်းကြီးသမီး သမုဒ္ဒဇာကို ငါတို့အရှင်မင်းကြီးအား မပေးသည်ဖြစ်အံ့။ အလုံးစုံသောပြည်သူပြည်သားတို့ကို သတ်မည်” ဟု နဂါးတို့ဆိုကုန်၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် “အရှင်နဂါးတို့ စိုးရိမ်တော် မမူကြကုန်လင့်။ အကျွန်ုပ်တို့အားမင်းကြီးထံ ရောက်အောင် လမ်းဖွင့်ပါ။ အကျွန်ုပ်တို့ မင်းကြီးထံသွား၍ တောင်းပန်ပါမည်”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ နဂါးတို့လမ်းဖွင့်သော် ပြည်သူတို့သည် မင်းကြီးနန်းတော်တံခါးဝသို့ သွား၍ သည်းစွာသော ငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ငိုကြွေးကြကုန်၏။ မင်းမိဖုရား ကိုယ်လုပ်မောင်းမတို့သည်လည်း မိမိတို့အိပ်ရာတိုက်၌ အိပ်လျက်ပင်လျှင် “အရှင်မင်းကြီး၏သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာကို ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းအား ပေးလော့”ဟု တစ်ပြိုင်နက် ဘစ်ချက်တည်း ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ မင်းကြီးညောင်စောင်း၌နေသော နဂါးလုလင် ၄ ယောက် တို့သည်လည်း “ပေးလော့၊ ပေးလော့”ဟု ဆိုလျက် နှုတ်သီးဖြင့် မင်းကြီးဦးခေါင်းကို ပေါက်အံ့သကဲ့သို့ ပြုကုန်၏။ ဗာရာဏသီ မင်းကြီးလည်း ပက်လက်ပင်လျှင် ပြည်သူတို့၏ လည်းကောင်း၊ မင်းမိဖုရားကိုယ်လုပ် မောင်းမတို့၏ လည်းကောင်း ငိုကြွေးသံကိုကြား၍၊ နဂါးလုလင် ၄ ယောက်တို့သည် ခြိမ်းခြောက်သောကြောင့် ကြောက်လန့် သည်ဖြစ်၍ “ငါ၏သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာကို ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းအား ပေးတော်မူမည်”ဟု ၃ ကြိမ် ဟစ်၏။

ထိုစကားကိုကြား၍ ခပ်သိမ်းကုန်သောနဂါးတို့သည် ၁ ဂါဝုတ်မျှသောအရပ်သို့ ဖဲလျက် နတ်ပြည်ကဲ့သို့ ပြည်ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ထိုပြည်၌နေပြီးမှ “ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏သမီးတော် သမုဒ္ဒဇာကို ဆက်ရမည်” ဟု ထိုက်လျောက်ရာပဏ္ဏာကာရနှင့် စေ၏။ မင်းကြီးလည်း နဂါးတို့လက်ဆောင်ကိုယူ၍ “သင်တို့ သွားနှင့်ကုန်။ သမီးတော်သမုဒ္ဒဇာကို သင်တို့အရှင်ထံ စုံရာအမတ်နှင့် ဆက်သလာအံ့”ဟု စေသူနဂါးလုလင်တို့ကို မှာလိုက်၏။ ထို့နောက်မှ သမီးတော်သမုဒ္ဒဇာကို ခေါ်တော်မူ၍ အထက်ပြာသာဒ်သို့တင်တော်မူ၍ လေသာပြတင်းပေါက် ဖွင့်လှစ်လျက်

“အမိငယ်။ တန်ဆာဆင်သော ပျော်ဖွယ်ရှိသော ထိုပြည်ကို ရှုလော့။ ထိုပြည်ထဲရှင်မင်းကြီး၏ မိဖုရားကြီး အဖြစ်ကို သင့်အား ဆောင်နှင်းမည်။ ထိုပြည်ကား ငါတို့ပြည်နှင့် မနီးလွန်း မဝေးလွန်း။ ငါတို့ မိဘတို့ကို အောက်မေ့၍ သင်လာမည်ဆိုလျှင်လည်း လွယ်၏။ သွားခြင်းငှာလည်း လွယ်၏”

ဤသို့ ဖျောင်းဖျာပြောဆိုပြီးမှ ဦးခေါင်းဆေးလျှော်စေ၍ ဝတ်စားတန်ဆာဆင်ပြီးလျှင် ရထားပေါင်းချုပ်၌ တင်၍ မှူးမတ်ပရိသတ်နှင့် ပို့စေ၏။ နဂါးမင်းလည်း ပရိသတ်နှင့်တကွ ခရီးဦးကြိုဆိုလင့်၍ ကြီးစွာချီးမြှောက်၏။ အမတ်တို့လည်း ပြည်တွင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် မင်းကြီးသမီးကို နဂါးမင်းအား အပ်နှင်းခဲ့၍ များစွာသော ပဏ္ဏာဥစ္စာတို့ ကိုယူ၍ ပြန်ခဲ့ကုန်၏။

နဂါးမင်းလည်း မင်းသမီးကို ပြာသာဒ်ပေါ်သို့တင်၍ တန်ဆာဆင်သော နတ်အိပ်ရာ၌ အိပ်စေပြီးလျှင် ထိုခဏ၌ နဂါးသတို့သမီးတို့သည် အစေအပါးကိုယ်လုပ် မောင်းမအသွင်ဖန်ဆင်း၍ လူအလုပ်အကျွေးကဲ့သို့ ခြံရံကုန်၏။ သမုဒ္ဒဇာမင်းသမီးသည် နတ်အိပ်ရာ၌ လျောင်းကာမျှလျှင် နတ်၏အတွေ့ကို တွေ့၍ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းသည် သမုဒ္ဒဇာကိုယူ၍ နဂါးပရိသတ်နှင့်တကွ ထိုအရပ်မှကွယ်ခဲ့၍ နဂါးပြည်သို့ ရောက်လေ၏။ မင်းသမီးနိုးလျှင် တန်ဆာဆင်သော နတ်အိပ်ရာကိုလည်းကောင်း၊ ရွှေပြာသာဒ်၊ ပတ္တမြားပြာသာဒ် ကိုလည်းကောင်း၊ ဥယျာဉ်၊ ရေကန်တို့ကို လည်းကောင်း၊ တန်ဆာဆင်သော နဂါးပြည်ကို နတ်ပြည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်းမြင်၍ အလုပ်အကျွေး အခြွေအရံ မောင်မမိသံတို့ကို မေး၏။

“ဤပြည်သည် အလွန် တန်ဆာဆင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါတို့ ပြည်ကဲ့သို့မဟုတ်၊ အဘယ်သူ့ ပြည်နည်း” ဟုဆို၏။

“အရှင်မိဖုရား။ ကိုယ်တော်၏အရှင်ဖြစ်သော ဓတရန္တနဂါးမင်းကြီး၏ ပြည်တည်း။ ဤပြည်ကို ဘုန်းနည်းသောသူတို့ နေခြင်းငှာမထိုက်။ အရှင်မိဖုရားသာ ဘုန်းတော်ကြီးလှသောကြောင့် ဤနတ်စည်းစိမ်ကို ရပေသည်” ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

ဓတရန္တနဂါးမင်းလည်း ယူနေ ၅၀၀ ရှိသော နဂါးပြည်၌ စည်လည်စေ၏။

“အကြင်သူတို့သည် ငါ၏ မိဖုရားကြီး သမုဒ္ဒဇာအား မြွေ၏အဆင်းကို ပြအံ့။ ထို ပြသောသူအား ရာဇဒဏ် ကြီးစွာစီရင်မည်”

ဤသို့ စည်လည်စေ၏။ ထို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သော နဂါးမျှလည်း သမုဒ္ဒဇာ နန်းမရှင်အား မြွေအဆင်းကိုပြခြင်းငှာ မဝံ့။ ထိုမိဖုရားသည် ‘လူ့ပြည်’ ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ထိုနဂါးပြည်၌ ဓတရန္တနဂါးမင်း နှင့်အတူ မွေ့လျော်စံပျော်၏။

၂။ ဥပေါသထခန်း

သမုဒ္ဒဇာ မိဖုရားသည် ဓတရန္တနဂါးမင်းကိုစွဲ၍ ပဋိသန္ဓေကိုယ်ဝန်ဆောင်လျက် နေ့ရက်စေ့သောအခါ တစ်ယောက်သောသားကို ဖွား၏။ ထိုသတို့သားအား ရှုချင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ‘သုဒဿန’ အမည်ကို မှည့်၏။ တစ်ဖန် အချိန်ရောက်သောအခါ တစ်ယောက် ဖွားပြန်၏။ ထိုသတို့သားအား ‘ဒတ္တ’ အမည်ကို မှည့်၏။ ထို ဒတ္တ သတို့သားကား ဘုရားလောင်းတည်း။ တစ်ဖန်သားတစ်ယောက်ဖွားပြန်၏။ ထိုသတို့သားအား ‘သုဘောဂ’ အမည်ကို မှည့်၏။ တစ်ဖန် သားတစ်ယောက် ဖွားပြန်၏။ ထိုသတို့သားအား ‘အရိဋ္ဌ’ အမည်ကို မှည့်၏။ ဤသို့ သား ၄ ယောက် ဖွားမြောက်သည်တိုင်အောင် သမုဒ္ဒဇာမိဖုရားသည် မိမိပြည်ကို နဂါးပြည်ဖြစ်သည်ဟု မသိ။

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ နဂါးငယ်တို့သည် အရိဋ္ဌအား ကြားကုန်၏။ “သင်၏အမိကား လူမိန်းမတည်း။ နဂါးမ မဟုတ်။ ဤသို့ဆိုကုန်သော် “ထိုသို့တပြီးကား ငါ့မယ်တော်ကို စုစမ်းအံ့” ဟု အရိဋ္ဌလည်း တစ်နေ့သ၌ နို့စို့လျက်လျှင် မြွေ၏သဏ္ဌာန်ဖန်ဆင်း၍ မြို့ထူးဖြင့် အမိ၏ခြေဖမိုးကို ခတ်လိုက်၏။ မယ်တော် သမုဒ္ဒဇာမိဖုရားသည် သားတော် အရိဋ္ဌ မြွေ၏ သဏ္ဌာန်ဖြင့် ပြသည်ကိုမြင်၍ ကြောက်လန့်တကြား ဟစ်အော် မြည်တမ်းလျက် သားတော် အရိဋ္ဌကို လက်ဖြင့် မြေသို့ပစ်လိုက်၏။ မယ်တော်သမုဒ္ဒဇာ၏လက်သည်းဖြင့် သားတော်အရိဋ္ဌမျက်စိကို ခတ်မိ၍ မျက်စိတစ်ဘက် ပျက်၏။ ထို ပျက်သောမျက်စိမှ သွေးတို့သည်လည်း ယိုစီးကုန်၏။

ဓတရန္တ နဂါးမင်းသည်လည်း သမုဒ္ဒဇာမိဖုရား၏ အလန့်တကြားမြည်တမ်းသံကိုကြား၍ “အဘယ်ကြောင့် မိဖုရားကြီး မြည်တမ်းသနည်း” ဟုမေးသော်၊ သားတော်အရိဋ္ဌ ပြုဟန်အကြောင်းကို လျှောက်ထား၍၊ ကြားတော်မူလျှင် မင်းကြီးလည်း သားတော်အရိဋ္ဌကိုဖမ်းယူ၍ သတ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်လျက် အမျက်ထန်စွာ လာလတ်၏။

သမုဒ္ဒဇာမိဖုရားကား သားတော်ကို မင်းကြီး အမျက်ထွက်လေပြီဟုသိ၍ သား၏ ချစ်ခြင်းဖြင့် “အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်အရိဋ္ဌသည် မျက်စိတစ်ဘက်ပျက်ခဲ့ပြီ။ သားတော်အား အပြစ်ပြုတော် မမူပါနှင့်။ သည်းခံတော်မူပါ”ဟု လျှောက်လျှင် မိဖုရား၏စကားကို လွန်ကျူး၍ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ မိဖုရားကို ချစ်ကြင်နာတော်မူသောကြောင့် သား၏အပြစ်ကို သည်းခံတော်မူ၏။

ထိုနေ့၌ သမုဒ္ဒဇာမိဖုရားသည် ‘ဤပြည်ကား နဂါးပြည်တည်း’ဟု သိလေ၏။ သားတော်အရိဋ္ဌလည်း မျက်စိတစ်ဘက်ပျက်သည်မှစ၍ ‘ကာဏာရိဋ္ဌ’ဟု အမည်တွင်၏။

ထိုအခါ သားတော် ၄ ယောက်တို့သည် အရွယ်ရောက်ကြလတ်သော် ခမည်းတော်မင်းကြီးလည်း ယူဇနာ ၅၀၀ ရှိသော နဂါးပြည်ကို ၅ စု စု၍ ယူဇနာ ၁၀၀ စီ၊ ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော နဂါးမောင်းမ အခြံအရံ မူးမတ်ပရိသတ်တို့နှင့်တကွ အသီးအသီးပေးတော်မူ၏။ ခမည်းတော်လည်း ကိုယ်အဖို့ကျ ယူဇနာ ၁၀၀ မျှကိုသာ မင်းပြုတော်မူ၏။ သုဒဿန၊ သုဘောဂ၊ ကာဏာရိဋ္ဌ ဤ သား ၃ ယောက်တို့ကား မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့ကို အဖူးအမြင် ၁ လ ၁ ကြိမ်ရောက်ကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်း ဒတ္တ မင်းသားကား လခွဲ ၁ကြိမ်ရောက်၏။ နဂါးပြည်၌ တစ်စုံတစ်ရာပြဿနာရှိလျှင် ဘုရားလောင်းသာ ဖြေတော်မူ၏။ ခမည်းတော် မင်းကြီးနှင့် စာတုမဟာရာဇ် ဝိရူပက္ခနတ်မင်းကြီးထံ ခစားရသောအခါ ထိုနတ်ပြည်၌ ပြဿနာဖြစ်သော်လည်း ဘုရားလောင်းသာဖြေတော်မူ၏။ တစ်နေ့သောအခါ ဝိရူပက္ခနတ်မင်းကြီးသည် နဂါးပရိသတ်နှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့သွား၍ သိကြားမင်းကြီးအား ခစား၏။ ထို နဂါး၊ သိကြားပရိသတ်၌ တစ်ခုသော ပြဿနာသည် ဖြစ်၏။

ထိုပြဿနာကို တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမျှ မဖြေနိုင်။ ဘုရားလောင်း ဒတ္တသတို့သားသာ မြတ်သော ပလ္လင်ထက်၌နေ၍ ဖြေပေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းကို သိကြားမင်းသည် နတ်၌ဖြစ်သော ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်၍၊ “ချစ်သားဒတ္တ။ သင်သည် ‘ဘူရိ’ ဟုဆိုအပ်သော မြေနှင့်တူသော ကြီးကျယ်ပြန့်ပြော စွာသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤနေ့မှစ၍ သင့်အား ‘ဘူရိဒတ္တ’ အမည် ပေးတော်မူမည်” ဟု ဘုရားလောင်းအား ဘူရိဒတ် ဟူသောအမည်ကို မှည့်၏။

ထိုနေ့မှစ၍လည်း သိကြားမင်းထံ မပြတ် ခစားရ၏။ ထိုသို့ခစားသောအခါ အဆန်းတကြယ် တင့်တယ်လျောက်ပတ်သော ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်၌တန်ဆာဆင်သော ချစ်နစ်လှိုဖွယ်ရှိသော နတ်သမီး အပေါင်းခြံရံလျက် သိကြားမင်း၏ တင့်တယ်စံပယ်ခြင်းစည်းစိမ်ကို မြင်လျှင် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လိုသည်ဖြစ်၍ ‘ငါ့အား ဖားစိမ်းစား၊ ငါးစိမ်းစား နဂါးအဖြစ်ဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ နဂါးပြည်သို့ သွား၍ ဤနတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ဥပုသ်သီတင်းသုံးခြင်းကို ပြုအံ့’ဟု ကြံလျက် နဂါးပြည်သို့ ရောက်လေလျှင် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား “မိခင် ဖခင်တို့။ အကျွန်ုပ်သည် ဥပုသ် ဆောက်တည်ပါအံ့”ဟု ပန်ကြား၏။ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့လည်း “ချစ်သား။ ကောင်းပြီ။ ဆောက်တည်လော့။ သို့ရာတွင်မူကား နဂါးပြည်တွင် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌သာ ဆောက်တည်လော့။ နဂါးပြည်မှ ပြင်လွင်ဆောက်တည်လျှင် နဂါးတို့၏ အန္တရာယ် များစွာရှိသည်”ဟု ဆိုပေကုန်၏။ ဘုရားလောင်းလည်း “ကောင်းပါပြီ”ဟုဝန်ခံ၍၊ ထိုနဂါးပြည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ် တစ်ခုသောဥယျာဉ်၌ ဥပုသ်ဆောက်တည်၍ နေ၏။

ထိုသို့ နဂါးသတို့သမီးငယ်တို့သည် စည်, စောင်း, ငြင်းတို့ဖြင့် တီးမှုတ်မြူးထူးလျက် ခြံရံကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း ထိုနဂါးပြည်၌ 'ငါ့အား ဥပုသ်သုံးခြင်းအမှုသည် အပြီးမရောက်နိုင်ရာ။ လူ့ပြည်သို့သွား၍ စောင့်'ဟုကြံပြီးလျှင် မယ်တော်, ခမည်းတော်တို့ တားမြစ်မည်စိုးသောကြောင့် မလျှောက်မထား မပန်ကြားမှု၍ မိမိမယားတို့ကိုသာခေါ်လျက် "အဘယ်။ ငါ လူ့ပြည်အရပ်သို့သွား၍ ယမုနာမြစ်နားပညောင်ပင်ကြီးအနီး တောင်ပိုထိပ်၌ အခွေတို့ဖြင့်ဖွဲ့ခွေ၍ အင်္ဂါ ၄ပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာသော ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်အံ့။ ဥပုသ်နေ့လွန်၍ နံနက်အရုဏ်တက်လျှင် သင်တို့ အကြီးအခြွေအရံနှင့်တကွ စည်, စောင်း, ငြင်း တီးမှုတ်မြူးထူးလျက် ငါ့ထံ အလှည့်ကျလာလတ်၍ နဂါးပြည်သို့ဆောင်ကုန်"ဟု မှာပြီးလျှင် ထိုအရပ်သို့သွား၍ တောင်ပိုထိပ်၌ နေလျက်ကြ၏။

'အကြင်သူသည် ငါ၏ အရေကို လည်းကောင်း၊ အကြောကို လည်းကောင်း၊ အရိုးကိုလည်းကောင်း၊ အသွေးကို လည်းကောင်း အလိုရှိအံ့။ ထိုသူ၏နှစ်သက်ရာ ယူစေသတည်း" ဟု အင်္ဂါ ၄ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်၍ ထွန်တုံးဖျားပမာဏရှိသော ကိုယ်ကိုဖန်ဆင်းလျက် ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်၏။

နေအရုဏ်တက်လတ်သော် နဂါးမိန်းမတို့သည် လာလတ်၍ မှာခဲ့သည့်အတိုင်းစီရင်လျက် ဘုရားလောင်းကို နဂါးပြည်သို့ ဆောင်လေကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် နေ့ရှည်စွာ ဘုရားလောင်းသည် ဥပုသ် သုံးတော်မူ၏။

၃။ နဂရပဝေသနဓနိး

ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည်တံခါးအနီး ရွာ၌ နေသော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် သောမဒတ္တ အမည်ရှိသော သားငယ်ပုဏ္ဏားနှင့်တကွ တောသို့သွား၍ တံသင်း^{၂၁}ကျောကွင်း၊ ပိုက်ကွန် စသည်တို့ဖြင့်ထောင်၍ သမင်သားကို သတ်လျက် အသက်မွေးသတတ်။ ထိုပုဏ္ဏားသည် တစ်နေ့သ၌ ဖွတ်, ပတတ်ကိုမျှ မရသည်ဖြစ်၍ "ချစ်သား သောမဒတ်။ လက်ချည်း အနည်းငယ်မျှမပါ အိမ်သို့ပြန်ချေသော် သင်၏အမိသည် စိတ်ဆိုးလတ္တံ့။ တစ်စုံတစ်ခု ယူ၍ သွားကြအံ့"ဟု သားကိုဆိုလျက် ဘုရားလောင်းနေရာ တောင်ပိုသို့ ရှေးရှုသွားလေသော် ရေသောက်အံ့ သောငှာ ယမုနာမြစ်သို့ဆင်းလာကုန်သော သမင်တို့၏ခြေရာကို မြင်၍ ဤသို့ဆိုလေ၏။

"ချစ်သား သောမဒတ်။ သမင်ခြေရာကို မြင်သည်။ သင် ဖယ်၍နေဦး။ ငါသည် ရေကျသော သမင်ကို ပစ်အံ့"ဟု ဆို၍ လေးကိုယူလျက် သမင်ကျမည့်လမ်းကိုကြည့်လျက် သစ်ပင်ရင်း၌ ရပ်နေလေ၏။

ထိုအခါ သမင်တစ်ကောင်သည် ညချမ်းသော အချိန်ရောက်သဖြင့် မြစ်ကို ရေသောက်ဆင်းလာ၏။ ပုဏ္ဏားလည်း ထိုသမင်ကိုပစ်လေသော် သမင်သည် ပစ်ရာအရပ်၌ မလဲမူ၍ မြားအဟုန်ဖြင့် ကြောက်လန့်တကြား ယိုစီးသောသွေးဖြင့် ပြေးလေ၏။ ပုဏ္ဏားမုဆိုး သားအဖလည်း ထိုသမင်ကိုလိုက်၍ရလျှင် တောမှထွက်ခဲ့ကုန်သော် နေဝင်သည့်အချိန်၌ ဘုရားလောင်း၏နေရာ တောင်ပိုအနီး ပညောင်ပင်ကြီးသို့ ရောက်လေ၏။ 'ယခုကား သွားအံ့သောအချိန်အခါ မဟုတ်ပြီ။ ဤအရပ်၌ပင် ယနေ့အိပ်ကုန်အံ့'ဟု သင့်တင့်ရာ၌ သမင်သားကိုထား၍ သစ်ပင်ထက်သို့ တက်ပြီးလျှင် သစ်ခွကြားတွင် အိပ်ကြ၏။

ပုဏ္ဏားသည် မိုးသောက်၍နိုးလတ်သော် သမင်၏အသံကို နာခံလျက်နေ၏။

ထိုအခါ နဂါးမတို့သည် လာလတ်၍ ဘုရားလောင်းအား ပန်းမွေ့ရာကို ခင်းကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် မြွေ၏ကိုယ်ကိုကွယ်စေ၍ တန်ဆာဆင်သော နတ်၏ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍ သိကြားမင်း၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ပန်းမွေ့ရာ၌ နေလေ၏။ နဂါးမတို့လည်း စည်စောင်း၊ ငြင်း တီးမှုတ်ကုန်လျက် ပန်းနုသာစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်၍ ဘုရားလောင်းအား ခစားကုန်၏။

ထိုအသံကို ပုဏ္ဏားကြားလျှင် 'ဤအသံကား အကြောင်းအသို့နည်း။ ထိုအသံကို သိအောင်ပြုအံ့။' ဤသို့ကြံလျက် "ချစ်သား ထ၊ဗ"ဟု သားကိုနှိုးသော် မနိုးနိုင်ဖြစ်၍ 'ငါ့သား ပင်ပန်း၍ အိပ်သည်။ အိပ်စေတော့။ ငါသာ သွား၍စုံစမ်းအံ့' ဟု သစ်ပင်မှဆင်းသက်၍ ဘုရားလောင်းထံသွားလျက် "အချင်း။ သင်ကား မျက်စိလည်း နီ၏။ ရင်ဝလည်း ကျယ်၏။ လက်ရုံးလည်း ကြီး၏။ ပန်းတို့ဖြင့်ထုံအပ်သော ဤတောအလယ်၌ ရွှေတို့ဖြင့်တန်ဆာဆင်လျက် ကောင်းသောအဝတ်ကိုဝတ်လျက် မိန်းမအပေါင်းတို့သည် ခြံရံကုန်၏။ အဘယ်သူနည်း"ဟု မေး၏။ ထိုစကားကိုကြား၍ ဘုရားလောင်းသည် အကယ်၍ 'ငါကား သိကြား၊ နတ်တည်း စသည်ဖြင့် တစ်ယောက်ယောက်ကို ညွှန်၍ ပြောဆိုအံ့။ ပုဏ္ဏားလည်း ယုံကြည်လိမ့်သတတ်။ ယင်းသို့သော်လည်း ပျက်စကားကို မဆိုမှု၍ ဟုတ်မှန်ရာကိုသာ ဆိုအံ့' ဟုကြံလျက် မိမိနဂါးအဖြစ်ကို ဆိုလိုရကား-

'နာဂေါဟမသ္မိံ ဣဒ္ဓိမာ၊ တေဇသီ ဒုရတိက္ကမော။

ဥံသေယျတေဇသာ ကုဒ္ဓေါ၊ ဖိတံ ဇနပဒံ အပိ။ ။

သမုဒ္ဒဇာ ဟိမေ မာတာ၊ ဓတရဋ္ဌော စ မေ ပိတာ။

သုဒဿန ကနိဋ္ဌောသ္မိ၊ ဘူရိဒတ္တောတိ မံ ဝိဒူ။ ။'ဟူသော ၂ဂါထာတို့ကို ရွတ်လေ၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ပုဏ္ဏား။ ငါကား တန်ခိုးကြီးသော နဂါးတည်း။ ပြင်းထန်သော အဆိပ်၏အဟုန်ဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ လွန်နိုင်ခဲ့၏။ ငါတို့အမျက်ထွက်သဖြင့် ကျော်စောသာယာစွာသော ဇနပုဒ်ကိုပေါက်အံ့။ ငါ၏အစွယ် မြေသို့ ကျကာမျှလျှင် မြေနှင့်တကွ အလုံးစုံသောဇနပုဒ်သည် ဖွဲ့ပြာ ဖြစ်ရာ၏။ ငါကား ယူဇနာ ၅၀ ရှိသော နဂါးပြည်ကိုအစိုးရသော ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်း၏ သားတော် ၄ ယောက်တို့တွင် ဘူရိဒတ် အမည်ရှိသော သားတော် အလတ်တည်း။ သုဒဿန အမည်ရှိသောနဂါးမင်းကား ငါ၏နောင်တော်တည်း။ သုဘောဂ၊ ကာဏာရိဋ္ဌ မင်းသားတို့ကား ငါ၏ ညီတော်တို့တည်း။ ငါတို့နဂါးပြည်အလုံး 'ဘူရိဒတ် နဂါးမင်း' ဟု သိကြကုန်၏။"

ဤသို့ဆိုပြီးလျှင် 'ဤပုဏ္ဏားကား ရန်ရင်းကြမ်းတမ်း၏။ အကယ်၍ မြွေသမားအား ငါ့ကိုပြချေသော် ဥပုသ်အန္တရာယ် ဖြစ်ရာဘိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာသောကြောင့် ဤပုဏ္ဏားကို နဂါးပြည်သို့ဆောင်၍ ကြီးစွာသော စည်းစိမ်ကိုပေးသည်ရှိသော် ငါလည်း ဥပုသ် ကောင်းမွန်စွာသုံးရလတ္တံ့' ဤသို့ကြံ၍ "အဆွေပုဏ္ဏား။ သင့်အား ကြီးစွာသောစည်းစိမ်ကို ပေးအံ့။ နှလုံးမွေ့လျော်ပျော်ဖွယ်ရှိသော ငါတို့နဂါးပြည်သို့ လိုက်ခဲ့"ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏားလည်း "အရှင်။ ငါ၏ကိုယ်ချည်း မဟုတ်။ သစ်ပင်ထက်၌ သား ရှိသေးသည်။ ငါ့သား လိုက်လိုပါလျှင် ငါလိုက်မည်"ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် "အဆွေ ပုဏ္ဏား။ သားကို ခေါ်ချေ"ဟု ဆို၍ မိမိနေရာ နဂါးပြည်ကို ကြားလိုရကား-

'ယ ဂမ္ဘိရံ သဒါဝဋ္ဌံ၊ ရဟဒံ ဘိမ္မံ ပေက္ခသိ။

ဧသ ဒိဗ္ဗော မမာဝါသော၊ အနေကသတပေါရိသော။ ။

မယူရကောဇ္ဇာဘိရုဒံ၊ နီလောဒံ ဝနမဇ္ဈတော။

ယမုနံ ပဝိသမာ ဘိတော၊ ခေမံ ဝတ္ထဝသိံ သိဝံ။ ။ ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား:-

“အစောက်နက်စွာသော ဝဲရှိထသော အကြင်အိုင်ကို သင် ရှုလော့။ ဤအိုင်ကား နတ်တို့နေရာဖြစ်သော ငါတို့ အရပ်တည်း။ အသူ၊ တရာမက အနက် ရှိ၏။ ကမ်း ၂ ဘက်တို့၌ တောအုပ်တို့ဝယ် စံပယ်မြူးထူးကုန်သော ဥဒေါင်း၊ ကြိုးကြာသံတို့ဖြင့် တင့်တယ်ထသော ညိုသောရေအလျဉ်တို့သည် တောအလယ်သို့ စီးကုန်၏။ ဤယမုနာမြစ်တွင်းသို့ မကြောက်မရွံ့သည်ဖြစ်၍ သွားကြကုန်အံ့” ဟုဆိုပြီး၍၊ ပုဏ္ဏားသားကို ခေါ်စေ၍ ဘုရားလောင်းထံရောက်လျှင် ဘုရားလောင်းလည်း ထိုသားအဖတို့ကိုဆောင်ယူ၍ ယမုနာကမ်းနား၌ ရပ်လျက် “ပုဏ္ဏား။ သင်သည် သားနှင့်တကွ ငါတို့နေရာ နဂါးပြည်သို့ရောက်သည်ရှိသော် ငါသည် ချီးမြှောက်အပ်သော ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် နေရလတ္တံ့” ဤသို့ဆို၍ ပုဏ္ဏားသားအဖတို့ကို နဂါးပြည်သို့ ဆောင်လေ၏။

ပုဏ္ဏားသားအဖတို့ကား နဂါးပြည်သို့ရောက်လျှင် လူ၏သဏ္ဌာန်ကွယ်၍ နတ်လုလင်အဆင်းသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ဘုရားလောင်းလည်း ပုဏ္ဏားသားအဖတို့အား နတ်၏စည်းစိမ်ကို ပေးအပ်နှင်းပြီးလျှင် ၄၀၀ ကုန်သော နဂါးသမီးတို့ကို ပေး၏။ ပုဏ္ဏားသားအဖတို့သည်လည်း ကြီးစွာသောစည်းစိမ်ကို ခံစားရကုန်၏။

ဘုရားလောင်းလည်း မမေ့မလျော့ ဥပုသ်ဆောက်တည်ခြင်းကို ပြု၏။ လခွဲ ၁ ကြိမ် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား ခစား၍ တရားစကားပြောဆိုပြီးလျှင်၊ ထိုနောက်မှ ပုဏ္ဏားသားအဖထံသွား၍ ကျန်းမာခြင်းစသည်တို့ကို မေးလျက် “သင်တို့အလိုရှိသည့် ဝတ္ထုကို ဆိုလော့။ ငါ ဆောင်ရွက်အံ့။ မစိုးရိမ်လင့်။ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ဖြင့်သာ မွေ့လျော်လော့” ဟုဆို၍ တစ်ဖန် သောမဒတ်နှင့်တကွ စကားပြောဟောခြင်းကို ပြုပြီးလျှင် မိမိနေရာသို့ သွားလေ၏။

ပုဏ္ဏားကား နဂါးပြည်၌နေ၍ နှစ်လည်လတ်သော် ဘုန်းနည်းသောကြောင့် နဂါးပြည်၌ မပျော်။ လူ့ပြည်သို့ သွားလိုသည်ဖြစ်၍ နဂါးပြည်ကို လောကန္တရိက်ငရဲပြည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တန်ဆာဆင်သော ပြာသာဒ်ကို နောင်အိမ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နတ်တန်ဆာဆင်သော နဂါးသမီးတို့ကို ဘီလူးမတို့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်၏။

ဤသို့ထင်ပြီးသည့်နောက် ‘ငါသည် ယခု နဂါးပြည်၌ မပျော်မွေ့။ ငါ၏သား သောမဒတ်ကား အသို့ စိတ်ရှိမည်နည်း။ သားကို မေးအံ့’ဟု ကြံ၍၊ သောမဒတ်ထံသွားလျှင် “ချစ်သား။ သောမဒတ်။ ဤနဂါးပြည်၌ ပျော်မွေ့ပါ၏လော”ဟုမေး၏။ သောမဒတ်လည်း “ဖခင်။ အဘယ့်ကြောင့် မပျော်ပါအံ့နည်း”ဟု ဆိုပြီး၍၊ “ဖခင်လည်း ပျော်မွေ့ပါ၏လော”ဟု ပြန်မေး၏။ “ချစ်သား။ ငါကား မပျော်”ဟုဆို၏။ “အဘယ့်ကြောင့် မပျော်သနည်း”ဟု သားကမေးသော်၊ “ချစ်သား။ သင့်အမိ၊ သင့်ညီ၊ သင့်နမတို့ကို မမြင်ရသည်မှာ အလွန်ကြာလတ်ပြီ။ ယခု ငါတို့ သွားကြအံ့”ဟုဆိုလျှင် သောမဒတ်လည်း “အကျွန်ုပ် မသွားအံ့”ဟု ဆိုသော်လည်း အဖန်တလဲလဲ အဖတောင်းပန်သောကြောင့် “ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံရလေ၏။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏားသည် ‘ငါ၏နှလုံးအလိုငှာ ရပြီ။ အကယ်၍ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းအား မပျော်မွေ့ကြောင်းကို ဆိုငြားအံ့။ အတိုင်းထက်အလွန် စည်းစိမ်ကို ပေးလတ္တံ့။ ထိုသို့ပေးသည်ရှိသော် ငါ လူ့ပြည်သို့ မသွားရလတ္တံ့ဟု တစ်ခုသော ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၏ စည်းစိမ်ကို ချီးမွမ်း၍ “သင်သည် ဤစည်းစိမ်ကို စွန့်ပြီးလျှင်

အဘယ်ကြောင့် လူ့ပြည်၌ ဥပုသ်သုံးသနည်း”ဟု မေးအံ့။ နတ်ပြည်အလိုငှာဆိုလျှင် သင်သည် ရှေးဦးစွာ ဤစည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ နတ်ပြည်အလိုငှာ ဥပုသ်ဆောက်တည်ခြင်းကိုပြု၏။ ငါတို့ကား သူတစ်ပါးဥစ္စာဖြင့် အသက်မွေးရကုန်၏။ ဆိုဖွယ်မရှိပြီ။ လူ့ပြည်သို့သွား၍ မယား၊ သားသမီး၊ ဆွေမျိုးတို့ကို ခွင့်ပန်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ တရားကျင့်ကုန်အံ့။ ဤသို့ဆိုလျှင် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းသည် ငါစကားကို မပယ်ရာ။ လူ့ပြည်သို့ သွားခွင့်ကို ပေးလတ္တံ့။

ဤသို့ကြံလျက် တစ်နေ့သ၌ ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းလာ၍ “အဆွေပုဏ္ဏား။ အသို့နည်း။ နဂါးပြည်၌ ပျော်မွေ့ပါ၏လော”ဟု မေးလျှင် “သင်တို့အထံမှ ငါတို့အလို မပြည့်သောမည်သည် မရှိ”ဟု သွားရမည့် အခွင့်နှင့် စပ်သည့်စကားကိုမဆိုမူ၍ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၏စည်းစိမ်ကို ချီးမွမ်းလိုရကား-

‘သမာ သမန္တ ပရိတော၊ ဗဟုတဂ္ဂရာ မဟိ။

ဣန္ဒ ဂေါပက သဉ္ဇန္တာ၊ သောဘတိ ဟရိတုတ္တမာ။ ။

ရမ္မာနိ ဝန စေတျာနိ၊ ရမ္မာ ဟံသပကူဇိတာ။

ဩပုပ္ဖာပဒုမာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ပေါက္ခရညော သုနိမ္မိတော။ ။

အဋ္ဌသာ သုကတာ ထမ္ဘာ၊ သဗ္ဗေ ဝေဠုရိယာ မယာ။

သဟဿထမ္ဘာ ပါသာဒါ၊ ပူရာ ကညာဟိ ဇောတရေ။ ။

ဝိမာနံ ဥပပန္နောသိ၊ ဒိဗ္ဗံ ပုညေဟိ အတ္တနော။

အသမ္မာမံ သိဝံ ရမ္မံ၊ အစ္စန္တ သုခ သညိတံ။

မညေ သဟဿ နေတ္တဿ၊ ဝိမာနံ နာဘိကန္တံသိ။

ဣဒ္ဓိဟိ တျာယံ ဝိပုလ၊ သက္ကဿေဝ ဇုတိမတော။ ။’ဟူသော ၅ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ထက်ဝန်းကျင် ခပ်သိမ်းကုန်သော အရပ် ၈ မျက်နှာအဖို့တို့၌ ဤမြေကား ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲသွယ်တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏။ အပြင်လည်း ညီညွတ်၏။ များစွာကုန်သော တောင်လေပ်ချုံ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြည့်၏။ ရွှေပိုး ပရံတို့သည်လည်း ဖုံးလွှမ်းကုန်လျက် တင့်တယ်၏။ စိမ်းသောအဆင်းရှိသော နေဇာမြက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၏။ ပန်းတို့ဖြင့်ထုံအပ်သော တောနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ရေအပေါ်အပြင်၌ ကြာတို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ရေကန်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ သင်နေသော ဗြာဿဒ်တို့၌ ၈ မြောင့်သော ကြောင်မျက်ရွဲသည်တိုင်တို့ဖြင့် တိုင်ပေါင်း ၁၀၀၀ခန့် ရှိကုန်၏။ နဂါးမင်းသမီးတို့ဖြင့် ပြည့်စုံလျက် ထွန်းပကုန်၏။ ဤသို့သော ဘုံပြဿာဒ်၌ စံပျော်သော သင်၏တန်ခိုးကား အလွန်ပြန့်ပြော၏။ ထိုသို့ ပြန့်ပြောသာယာလှသောကြောင့် သိကြားမင်း ဗိမာန်သော်လည်း ထူးမည်မထင်ရာ။ သင်စောင့်သော ဥပုသ်အစွမ်းအမှုဖြင့် သိကြားမင်းဗိမာန်ကို အလိုမရှိရာပေ။ သိကြားဗိမာန်ထက် အလွန်လို၍သာ ဥပုသ်စောင့်သည် ဖြစ်မည်”ဟု ငါအောက်မေ့၏” ဟုလိုသည်။

ထိုစကားကို ဘုရားလောင်းကြားလျှင် “အဆွေပုဏ္ဏား။ ဤစကားကို မဆိုလင့်။ သိကြားမင်း၏ စည်းစိမ်အောက် ငါတို့စည်းစိမ်သည် ယုတ်နိမ့်၏။ ယူနော ၈ သောင်း ၄ ထောင် အမြင့်ဆောင်သော မြင်းမိုရ်တောင်မင်းကို မုန်ညင်းစေနှင့် နှိုင်းယှဉ်သကဲ့သို့ ငါတို့စည်းစိမ်သည် မုန်ညင်းစေခန့်မျှသာတည်း။ ငါတို့သည် သိကြားမင်း၏ အလုပ်အကျွေးမျှသာတည်း။ မနှိုင်းယှဉ်ထိုက်ပေ၏”ဟု ဆို၍-

‘မနုဿာပိ နပတ္တဗ္ဗော၊ အာနဘာဝေါ ဇုတိမတော။

ပရိစာရယ မာနာနံ ၊ ဣန္ဒာနံ ဝသဝတ္တိနံ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဆွေပုဏ္ဏား။ သိကြားမင်း၏ စည်းစိမ်သည်ကား ၃ ရက် ၄ ရက် ဆက်၍ ဤမျှအရေအတွက် ရှိကုန်၏ ဟု စိတ်ဖြင့် ရေတွက်ငြားသော်လည်း မရေမတွက်နိုင်ရာ။ သိကြားမင်း၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးတို့၏ စည်းစိမ်ကို ၁၆ စိတ် စိတ်၍ ၁ စိတ်ကိုမျှ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော ငါတို့၏ စည်းစိမ်ကို မတူချေ”ဟု ဆို၍၊ ငါသည် ဝေယျန္တာပြဿာဒ်ကို တောင့်တ၍ ဥပုသ်သုံးသည်’ဟု ပြလိုရကား-

‘တံ ဝိမာန အဘိဇ္ဈာယ၊ အမရာနံ သုခေသိနံ။

ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တော၊ သေမိ ဝမ္ဘိ ကမုဒ္ဒနိ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဆွေပုဏ္ဏား။ ငါကား ချမ်းသာ၌တည်ကုန်သော နတ်တို့၏ ဝိမာန်ကိုတောင့်တ၍ ဥပုသ်သုံးလျက် တောင်ပို့ထိပ်၌ နေသည်”ဟုဆို၏။ ထိုစကားကို ပုဏ္ဏားကြားလျှင် ‘ငါ့အား အခွင့်ရတော့မည်’ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လှူပြည်သို့ ပြန်လိုရကား-

‘အဟဉ္စ မိဂမေသာနော၊ သပုတ္တော ပါဝိသိ’ ဝနံ။

တံ မံ မတဝါ ဇိဝံဝါ၊ နာဘိသေဒန္တိ ဉာတကာ။

အာမန္တယေ ဘူရိဒတ္တံ၊ ကာသိပုတ္တံ ယသသိနံ။

တယာနော သမနညာတာ၊ အပိ ပဿေမု ဉာတကေ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း။ အကျွန်ုပ်သည် သမင်သားအလိုငှာ တောသို့ဝင်လျက် သားနှင့်တကွ အသင်တို့ ပြည်သို့ ငါရောက်သည်မှာ အလွန်ကြာလတ်ပြီ။ ငါတို့ သေကြောင်း၊ ရှင်ကြောင်း သား၊ မယား၊ ဆွေမျိုးတို့သည် လည်းမသိကြကုန်။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီးသမီးတော်၏ သားဖြစ်သော ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း။ သင့်ကို တောင်းပန်ပါ၏။ သင် အနူးအညွတ်လွှတ်ပါမူကား ငါတို့သည် သား၊ မယား၊ ဆွေမျိုးတို့ကို ဖူးမြင်ရပါကုန်အံ့”ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းလည်း-

‘ဧသော ဟိ ဝတ မေ ဆန္ဒော၊ ယံ ဝသသိ မမန္တိကေ။

နဟိ ဒေသာဒိသာ ကာမာ၊ သုလဘာ ဟောန္တိ မာနသေ။ ။

သစေ တွံ နိစ္ဆေသော ဝတ္ထု၊ မမ ကာမေဟိ ပူဇိတော။

မယာ တွံ သမနညာတော၊ သောတ္ထိံ ပဿာဟိ ဉာတကေ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဆွေပုဏ္ဏား။ ငါ၏အထံ၌ သင်နေရခြင်းသည်ကား အလွန်ချမ်းသာ၏။ ဤစည်းစိမ်ကဲ့သို့ စည်းစိမ်တို့ကို သင်တို့လူ့ပြည်၌ ရခဲ၏။ သင့်ကို ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ချီးမြှောက်လျက် သင် မပျော်မွေ့သော် လူ့ပြည်သို့သွားလေတော့” ဟုဆို၏။

‘ဤပုဏ္ဏားသည် ပတ္တမြားကိုမှီ၍ ချမ်းသာစွာ အသက်ရည်မူကား တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူအား ငါ့ဥပုသ်စောင့်ရာအရပ်ကို မညွှန်ကြားလတ္တံ့။ ထိုပုဏ္ဏားအား ခပ်သိမ်သောအလိုကို ပေးတတ်သော ပတ္တမြားရှင်ကို ပေးအံ့’ဟု ကြံ၍ ပတ္တမြားကို ပြလိုရကား-

- ‘ဓာရယိ မံ မဏိံ ဒိဗ္ဗံ၊ ပသု ပုတ္တေ စဝိန္ဒတိ။

အရောဂေါ သုခိတော ဟောဟိ၊ ဂစ္ဆေဝါဒါယ ဗြာဟ္မဏ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဆွေပုဏ္ဏား။ နတ်၏ဥစ္စာဖြစ်သော ဤပစ္စည်းကို ဆောင်သောသူအား ကျွဲ၊ နွား၊ စသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သားသမီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အလိုရှိတိုင်းသော ဥစ္စာကိုရတတ်၏။ အနာမရှိ ချမ်းသာစေတတ်၏။ ဤပစ္စည်းကိုယူ၍ သွားလေတော့” ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုနောက်မှ ပုဏ္ဏားလည်း-

‘ကုသလံ ပဋိနန္ဒာမိ၊ ဘူရိဒတ္တံ ဝစော တဝ။

ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဇိဏ္ဏောသ္မိ၊ နကာမေ အဘိပတ္တယေ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း။ သင်၏ စကားသည် ကောင်း၏။ အပြစ်မရှိ နှစ်လို၏။ ငါမပယ်။ သို့ရာတွင်မူကား အကျွန်ုပ်သည် အိုမင်းခဲ့ပြီ။ လူ့ပြည်သို့ ရောက်လျှင် ရဟန်းပြုပါအံ့။ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်အလိုမရှိ။ ထိုသို့ ရဟန်းပြုသဖြင့် အကျွန်ုပ်အား ပစ္စည်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိတော့မည်နည်း” ဟု ပုဏ္ဏားဆိုလေ၏။ ဘုရားလောင်းလည်း “အဆွေပုဏ္ဏား။ ရဟန်းအဖြစ်မည်သည် အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့၏။ ရဟန်းအဖြစ်မှ မကျင့်နိုင်၍ လူထွက်သည်ရှိသော် ဥစ္စာကို အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့ထိုသို့ အလိုရှိသောအခါ မကြောက်မရွံ့ငါ၏ အထံသို့ လာခဲ့လော့။ ဥစ္စာသပြာများစွာ ပေးအံ့” ဟုဆို၏။ ပုဏ္ဏားလည်း “ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း။ သင့်စကားသည် အပြစ်မရှိ နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏။ အကယ်၍ အကျွန်ုပ် အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့ အလိုရှိသောအခါ လာပါမည်” ဟု ဆို၏။ ဘုရားလောင်းသည် နဂါးပြည်၌ ပုဏ္ဏား မပျော်မွေ့သည်အဖြစ်ကိုသိလျှင် နဂါးလုလင် ၄ ယောက်တို့ကိုခေါ်၍ “ပုဏ္ဏားသားအဖကို သင်တို့ ယခုလူ့ပြည်သို့ ပို့ချေ” ဟု စေလို၏။ နဂါးလုလင် ၄ ယောက်တို့သည်လည်း ပုဏ္ဏားသားအဖကို ဆောင်၍ ယခုနာမြစ်မှ သက်ခဲ့၍ ဗာရာဏသီခရီးသို့ ရောက်လျှင် သင်တို့သွားကြလေကုန်လော့” ဟု ပုဏ္ဏား သားအဖကို လွှတ်လိုက်၍ မိမိတို့နေရာ နဂါးပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားလည်း “ချစ်သား သောမဒတ်။ ဤအရပ်ကား ငါတို့ သမင်ကို သတ်သောအရပ် ဤအရပ်ကား ဝက်ကို သတ်သောအရပ် ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုးခတ် ပစ်သတ်ဖူးသောအရပ်ကို ပြညွှန်လျက် အစဉ်အတိုင်း သွားကြလေသော် ခရီးအကြား၌ ရေကန်တစ်ခုကိုမြင်၍ ရေချိုးကြကုန်အံ့” ဟု သားအဖ ၂ ယောက်တို့သည် နတ်တို့၏ ဝတ်စားတန်ဆာကိုချွတ်၍ ထုပ်ပိုးလျက် ရေကန်နား၌ထားပြီးလျှင် ရေကန်တွင်းသို့ ဆင်းသက်၍ ရေချိုးကြကုန်၏။ ထိုခဏ၌ ထိုဝတ်စားတန်ဆာတို့သည် ထားရာအရပ်မှ ကွယ်ပျောက်ခဲ့၍ နဂါးပြည်သို့ ပြန်ရောက်လေ၏။ ပုဏ္ဏားသားအဖတို့လည်း ထိုနတ်ဝတ်တန်ဆာပျောက်ခဲ့လျှင် မိမိတို့အိမ်ကပါရင်းတိုင်း ဖန်ရည်ဆိုးသော ပုဆိုးညစ်သည် မိမိတို့ကိုယ်၌ ရောက်လာစွပ်လာ၏။ ပါရင်းတိုင်း လေး၊ မြား၊ လှံ စသည်တို့လည်း ပြကတေ့ဖြစ်လာကုန်၏။ သားသောမဒတ်ကား “ဖခင်။ သင်သည် မြတ်သောစည်းစိမ်မှ ဆုံးရှုံးလျက် ပျက်စီးခဲ့ပြီတကား” ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ ထိုအခါ၌ ပုဏ္ဏားလည်း မိမိသားကို “ချစ်သား။ မစိုးရိမ်လင့်။ တော၌ သမင်ရှားသည်မဟုတ်။ သမင်တို့ကို သတ်၍ အသက်မွေးကုန်အံ့” ဟု နှစ်သိမ့်စေလျက် အိမ်သို့ ပြန်ကြလေ၏။

သောမဒတ် အမိ ပုဏ္ဏားမသည် လင်နှင့်သား လာပြီကြား၍ ခရီးဦးကြိုဆိုလင့်လျက် အိမ်သို့ ဆောင်၍ ထမင်းအဖျော် တို့ဖြင့် ရောင့်ရဲစေ၏။ ပုဏ္ဏားသည် ထမင်းစားပြီးလျှင် ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ ပုဏ္ဏားအိပ်စဉ် ပုဏ္ဏားမသည် သား သောမဒတ်ကို “ချစ်သား။ သောမဒတ် သင်တို့ သားအဖသည် ဤမျှလောက်ကြာလတ်သည်မှာ အဘယ်မှာ သွား၍ နေကြကုန်သနည်း” ဟု မေး၏။ “မိခင်။ ဘူရိဒတ်

အမည်ရှိသော နဂါးမင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့ သားအဖကို နဂါးပြည်သို့ ဆောင်ကြဉ်းပြီးလျှင် အလွန်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့်တကွ ချမ်းသာစွာ ထားသော်လည်း အကျွန်ုပ်တို့ မပျော်မွေ့သဖြင့် ယခု ပြန်လာကြသည်”ဟုဆိုလျှင် “သင်တို့သည် နဂါးပြည်မှ ပြန်လာသည်ဟုဆိုသော် တစ်စုံတစ်ခုသော ရတနာတို့ကိုဆောင်ခဲ့ပါသလော”ဟု မိခင်မေးပြန်၏။ “မိခင်။ မဆောင်ခဲ့ပါ”ဟုဆိုသော် “ထိုဘူရိဒတ် နဂါးမင်းသည် သင်တို့ပြန်မည်ဟု ဆိုသော်အခါ တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာကိုမျှ မပေးသလော”ဟု မေး၏။ “မိခင်။ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းသည် ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သော ပတ္တမြားရတနာကို အကျွန်ုပ်အဖအား ပေး၏။ ကျွန်ုပ်အဖကား မယူ”ဟုဆို၏။ “အဘယ့်ကြောင့် မယူသနည်း”ဟု မေးပြန်သော် “လူ့ပြည်သို့ရောက်လျှင် ရဟန်းပြုမည်ဖြစ်သောကြောင့် မယူဟု နဂါးမင်းနှင့် ဆိုပြောသောအခါ ကျွန်ုပ်ကြားသည်”ဟု ဆိုလျှင် ပုဏ္ဏားမလည်း “ဤမျှလောက်အခါပတ်လုံး သားသမီးငယ်နှင့် အိမ်ထောင်ပရိတ်ကို ပစ်သွားသည်မှာ နှစ်ရှည်လများရှိခဲ့ပြီ။ ငါသာ ကိုးကွယ်ရာမဲ့လုပ်ကျွေးဆောင်ရွက်ရသည်။ မိမိကား နဂါးပြည်သို့ ရောက်လျှင် ငါတို့ကို သားမှန်း မယားမှန်းမသိ နှစ်ရှည်လများနေပြီးမှ ယခုရဟန်းပြုတော့မည်လော”ဟု အမျက်ထွက်ပြီးလျှင် အိပ်ပျော်နေသော ပုဏ္ဏား၏ကျောက်ကို စပါးမွေသော ယောက်မဖြင့် ရိုက်ပုတ်လျက် “ဟယ်၊ ပုဏ္ဏား။ အလွန်တရာစည်းစိမ်ဥစ္စာနှင့်ပြည့်စုံသော ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းက ပေးသော ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သော ပတ္တမြားရတနာကို မယူ။ လူ့ပြည်သို့ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ် ရဟန်းပြုမည်”ဟုဆိုလျက် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့အိမ်ကို ပြန်လာသနည်း။ ငါ့အိမ်မှ နင်ယခုထွက်လေ”ဟု ဆဲရေးမောင်းမဲ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားလည်း “အဘယ်ပုဏ္ဏားမ။ အမျက်မထွက်လင့် တောမှာ သမင်ရှားသည်မဟုတ်။ မုဆိုးလုပ်၍ သင့်ကို မွေးမည်”ဟု ဆိုပြီးလျှင် သားနှင့်တကွ တောသို့သွား၍ ရှေးနည်းမုဆိုးလုပ်လျက် အသက်မွေးမြဲ မွေးကြကုန်၏။

ထိုအခါ တောင်သမုဒ္ဒရာလက်ပံတောတစ်ခု၌နေသော ဂဠုန်တစ်ကောင်သည် အတောင်ခတ်သော လေအဟုန်ဖြင့် သမုဒ္ဒရာရေကိုကွဲစေလျက် သမုဒ္ဒရာအောက်၌ရှိသော နဂါးတို့ ဦးခေါင်းကို ယူ၏။ ထိုအခါ ဂဠုန်တို့သည် နဂါးကို ဖမ်းယူအံ့သောငှာ အဆစ်အပိုင်းကို မသိသေးသည်ဖြစ်၍ ဦးခေါင်းကို ဖမ်း၏။ နောက်ကာလမှ ပဏ္ဏရဇာတ်၌ ရှင်ရသေ့ကို မှီ၍ နဂါးတို့ကို အမြီးကသာ ဖမ်းကုန်၏။ ဤဂဠုန်ကား နဂါးကို ဖမ်းသည်တွင် အဆစ်အပိုင်းကို မသိသည်ဖြစ်၍ ဦးခေါင်းကို ဖမ်းလျက် သမုဒ္ဒရာ ရေအလျဉ်းစပ်မိ ချီ၍ တွဲရစ်ဆွဲလျက် ဟိမဝန္တာတောအပေါ်သို့ ပျံသွားလေ၏။ ထိုအခါ ကာသိကရာဇ်တိုင်း၌ နေသော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ဟိမဝန္တာတော၌ နေရာသခံမ်းဖန်ဆင်းလျက် နေသတတ်။

ထိုရသေ့၏ စကြိုဦး၌ ကြီးစွာသော ပညောင်ပင်ကြီးရှိ၏။ ထိုပညောင်ပင်ရင်း၌ တစ်နေ့သောအခါ ရသေ့နေ၏။ ဂဠုန်သည် ပညောင်ပင်၏အထက် ကောင်းကင်ဖြင့် နဂါးကိုဆောင်လေသော် နဂါးသည် တွဲရစ်ပင် လွတ်ခြင်းငှာ မြီးထူးဖြင့် ပညောင်ပင်ခွကို ရစ်လေ၏။ ဂဠုန်သည် ခွန်အားကြီးလှသောကြောင့် ထိုသို့ ရစ်ခြင်းကိုမျှ မသိ။ မိမိအဟုန်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံလေ၏။ ပညောင်ပင်ကား အမြစ်ဖရိုဖရဲနဂါးရစ်ခွေလျက် ပါလေ၏။ ဂဠုန်သည် နဂါးကို လက်ပံပင်သို့ဆောင်၍ နှုတ်သီးဖြင့်ပေါက်လျက် ဝမ်းကိုခွဲ၍ နဂါးဆီကို စားပြီးလျှင် နဂါး၏အလောင်းကောင်ကို သမုဒ္ဒရာသို့ ပစ်ချလေ၏။ ပညောင်ပင်သည် သည်းစွာသောအသံဖြင့် ဖရိုဖရဲ ကျလေ၏။ ဂဠုန်သည် ‘ဤအသံကား အဘယ်အသံနည်း’ဟု အောက်သို့ကြည့်လိုက်သော် ပညောင်ပင်ကို မြင်၍ ‘အဘယ်အရပ်မှ ဤပညောင်ပင်ကို ငါနှုတ်မိသနည်း’ ဟုကြံမိလျှင် ဤပညောင်ပင်သည် ရှင်ရသေ့စကြိုဦး၌

ပေါက်ရောက်သော ပညောင်ပင်ဖြစ်သည်ကို အမှန်သိ၍၊ ‘ဤပညောင်ပင်ကား ရှင်ရသေ့နေတော်မူသော ပညောင်ပင် ဖြစ်သည်။ ရှင်ရသေ့အား ကျေးဇူးများပေ၏။ ရှင်ရသေ့နေသော ပညောင်ပင်ကိုနတ်မိသော ငါ့အား အပြစ်ရှိသလော၊ မရှိသလောဟု ရှင်ရသေ့အား မေး၍ သိအောင်ပြုအံ့’ ဟု ကြံပြီးလျှင် လုလင်အသွင်ဆောင်၍ ရှင်ရသေ့ထံ လာဘိ၏။

ထိုခဏ၌ ရှင်ရသေ့သည် ပညောင်ပင်ပါရာအရပ်ကို တလင်းညီညွတ်စွာ ညှိလျက်နေ၏။ ဂဠုန်သည် ရှင်ရသေ့ကိုရှိခိုးလျက် တင့်အပ်သောအရပ်၌နေပြီးသော် မသိသကဲ့သို့ “အရှင်ဘုရား။ ဤယခု ပြင်သော အရပ်ကား အဘယ်အရပ်နည်း”ဟု မေး၏။

“ဒါယကာ။ ဂဠုန်တစ်ကောင်သည် အစာအလိုငှာ နဂါးကို ဆောင်ခဲ့လေ၏။ ထိုဆောင်သော ခဏတွင် နဂါးသည် မိမိလွတ်ခြင်းငှာ ပညောင်ပင်ကို မြီးထူးဖြင့် ရစ်လေ၏။ ဂဠုန်သည်လည်း မိမိခွန်အားကြီးသောကြောင့် ပညောင်ပင်ပါမှန်းမသိ ကောင်းကင်သို့ ဆောင်သွားလေ၏။ ထိုသို့သွားသောအခါ ဤအရပ်၌ ပညောင်ပင်သည် ပါလေ၏။ ဤ ငါပြင်သောအရပ်ကား ပညောင်ပါရာ အရပ်တည်း”ဟုဆိုသော်၊ “အရှင်ဘုရား။ ထိုဂဠုန်အား အပြစ်ရှိရာသလော၊ မရှိရာသလော”ဟု မေး၏။ “ဒါယကာ။ အကယ်၍ ပါစေလိုသော စေတနာ မရှိအံ့။ အပြစ်မရှိ”ဟု ဆို၏။

“အရှင်ဘုရား။ ထိုနဂါး၌လည်း အပြစ်မရှိလော”ဟု မေး၏။

“ထိုနဂါးသည် ဤပညောင်ပင်ကို ပျက်စီးစိမ့်သောငှာမရစ်၊ လွတ်စိမ့်သောငှာ ရစ်၏။ ထိုသို့ ရစ်သောကြောင့် နဂါး၌လည်း အပြစ်မရှိ”ဟုဆိုလျှင်၊ ဂဠုန်လည်း

“အရှင်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်ကား ဂဠုန်တည်း။ အကျွန်ုပ်၏ ပြဿနာကို အရှင်ဘုရားဖြေသောအားဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိ၏။ အရှင်ဘုရားတို့သည် တော၌နေကုန်သည် မြွေနဂါးဘေးတို့ကို တားမြစ်စေခြင်းငှာ တစ်ခုသော အလမ္ဗာယ်အတတ်ကို အကျွန်ုပ်ကတ်၏။ အကျွန်ုပ်၏မန္တရားကား အဖိုးများစွာ ထိုက်၏။ ထိုမန္တရ်ကို အရှင်ဘုရားအား ဆရာတစ်ဆူပြု၍ ပေးပါအံ့။ ထိုမန္တရ်ကို ယူတော်မူလော့”ဟု ဂဠုန်ဆို၏။

“ငါသည် မန္တရ်ကို မလို၊ သင့်နေရာသို့သာ သွားလေလော့”ဟုဆိုလျှင် ဂဠုန်သည် ယူတော်မူမည့် အကြောင်းကို အဖန်တလဲလဲတောင်းပန်၍၊ ဝန်ခံပြီးလျှင် ဆေးနှင့်တကွ မန္တရ်ကိုပေး၍ မိမိနေရာသို့ ပြန်သွားလေ၏။

ထိုအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌နေသော ဆင်းရဲသား ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် သူ့မြီတင်၍ မြီရှင်တို့က တောင်းလတ်သော် ‘ဤလူ့ပြည်၌နေသဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ တောသို့ဝင်၍သေသော် မြတ်၏’ဟု ကြံပြီးလျှင် မြို့မှထွက်ခဲ့၍ တောသို့ဝင်လေသော်၊ အစဉ်သဖြင့် ရှင်ရသေ့နေသောသစ်မ်းသို့ ရောက်လေ၏။

ယိုပုဏ္ဏားဆင်းရဲသားသည် ရှင်ရသေ့အား ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ဖြည့်လျက် နေ၏။ တစ်နေ့သ၌ ရှင်ရသေ့သည် ငါ့အား ဤသို့သည့် အလွန်ကျေးဇူးကြီးပေ၏။ ဂဠုန်ပေးသော နတ်၏မန္တရ်ကို ထိုသူအား ပေးအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ပုဏ္ဏား။ အလမ္ဗာယ်အတတ်ကို ငါတတ်၏။ ထိုအတတ်ကို သင့်အား ငါပေးအံ့။ ယူလော့”ဟုဆို၏။

‘အရှင်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်အလိုမရှိ’ဟု ဆိုသော်လည်း၊ အဖန်တလဲလဲ တိုက်ဟွန်းဖန်များလျှင် ငြီးငွေ့၍ ဝန်ခံရလေ၏။

ရှင်ရသေ့လည်း ထိုမန္တရ်ကို လည်းကောင်း၊ ထိုနှင့်လျော်သော ဆေးကို လည်းကောင်း၊ မန္တရ်၏ ဥပစာကို လည်းကောင်း အလုံးစုံကို ပုဏ္ဏားအား သင်၏ ပုဏ္ဏားသည်ကား ‘အသက်မွေးရာ ရပြီ’ ဟု ဝ ရက်၊ ၂ ရက်နေပြီးလျှင်

“အရှင်ဘုရား။ အကျွန်ုပ်အား လေနာသည် နိပ်စက်ဘိ၏။ ဆေးအလိုငှာ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားပါအံ့”ဟု ဆိုလျှင် ရှင်ရသေ့လည်း ခွင့်ပြုသဖြင့် ပုဏ္ဏားသည် ရှင်ရသေ့ကိုနှိုး၍ တောမှထွက်ပြီးလျှင်၊ အစဉ်သဖြင့် ယမုနာမြစ်နားသို့ ရောက်လေ၍ ထိုမန္တန်ကို သရဇ္ဈာယ်လျက် ခရီးမသို့ သွားလေ၏။ ထိုသို့သွားသောအခါ ၁၀၀၀ မျှလောက်သော ဘူရိဒတ် နဂါးမင်း၏ အလုပ်အကျွေး နဂါးမတို့သည် ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သော ပတ္တမြားရှင်ကိုယူ၍ နဂါးပြည်မှထွက်၍ ယမုနာမြစ်နား၌ သံပေါ်အပြင်ဝယ်ထား၍ ထိုပတ္တမြား၏ အရောင်ဖြင့် ညဉ့် ၃ ယံပတ်လုံး ရေကစား၍ နေကြ၏။

အရက်တက်သောအခါ၌ အဝတ်တန်ဆာဆင်ပြီးလျှင် ထို ပတ္တမြားရတနာကို ရံ၍ အသရေသွန်းလျက် နေကုန်၏။ ပုဏ္ဏားလည်း မန္တန်ကို သရဇ္ဈာယ်လျက် ထိုအရပ်သို့ ရောက်၏။ နဂါးမတို့သည် မန္တန်ရွတ်သံ ကိုကြားလျှင် “ဤသူကား ဂဠုန်ဖြစ်ရာ၏”ဟု သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်လန့်သောကြောင့် ပတ္တမြားကို မယူဘဲ မြေ၌ငုပ်ပြီးလျှင် နဂါးပြည်သို့ ပြေးကြလေ၏။

ပုဏ္ဏားသည် ပတ္တမြားကိုမြင်လျှင် “ငါသည် ယခုအလိုပြည့်ပြီ”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပတ္တမြားကိုယူ၍ သွားလေ၏။

ထိုခဏ၌ နေသာဒပုဏ္ဏားသည် သားသောမဒတ်နှင့် သမင်အလိုငှာ တောသို့ဝင်လေသော် ထိုပုဏ္ဏား လက်၌ ပတ္တမြားကိုမြင်လျှင် “ချစ်သား သောမဒတ်။ ဤပတ္တမြားသည် ငါ့ကိုအား ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းပေးသော ပတ္တမြား မဟုတ်တုံလော”ဟု မေ၏။ “ဖခင်။ ဟုတ်၏”ဟုဆိုသော် ထိုသို့တပြီးကား ပတ္တမြား၏ ကျေးဇူးမရှိသည်ကိုဆို၍ ဤပုဏ္ဏားကိုလှည့်ပတ်၍ ပတ္တမြားကို ငါတို့ ယူကုန်အံ့”ဟုဆို၏။

“ဖခင်။ ထိုပတ္တမြားကို ရှေး၌ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ပေး၏။ ပေးသောအခါ မယူဘဲပယ်ပြီးမှ ယခုအဘယ်ကြောင့် အလိုရှိပြန်သနည်း။ ဤပုဏ္ဏားသည် ဖခင်ကိုသာ လှည့်ပတ်လတ္တံ့။ မဆိုလင့် ဆိတ်ဆိတ်နေ”ဟုဆို၏။

နေသာဒပုဏ္ဏားလည်း “ချစ်သား သောမဒတ်။ ထိုသို့တစ်မူလည်း ဖြစ်စေ။ ဤပုဏ္ဏားနှင့် ငါသည် မည်သူက လှည့်ပတ်မိသည်ကို သင်ရှုလော့”ဟု ဆို၍ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားနှင့် ဖားတားပြောလိုရကား-

‘မဏိ’ ပဂ္ဂယု မင်္ဂလံ၊ သာဓုဝိတ္တံ မနောရမံ။

သေလံ ဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ၊ ကော ဣမံ မဏိမဇ္ဈဂါ။ ။ ‘ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပုဏ္ဏား။ မင်္ဂလာရှိ၏”ဟု သမုတ်အပ်သော၊ ဥစ္စာမြတ်လည်းဖြစ်ထသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိထသော ဤပတ္တမြားကိုယူ၍ သင် လာ၏။ အဘယ်အရပ်မှ သင် ရသနည်း”ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုနောက်မှ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားသည်-

‘လောဟိတကို သဟဿာဟိ၊ သမန္တာ ပရိဝါရိတံ၊

အဇ္ဇကာလံ ပထံဂစ္ဆံ၊ အဇ္ဈဂါဟံမဏိ ဣမံ။ ။ ‘ဟူသောဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နေသာဒပုဏ္ဏား။ နိသောမျက်စိရှိကုန်သော အထောင်မဂဿော နဂါးမင်း သံ ဟူသည် ထက်ဝန်းကျင်မှ ပတ္တမြားကိုရလျက် နေကြသောအခါ ခရီးမ၌သွားသော ငါ့ကိုမြင်လျှင် ယခု အလိုသည် ဘေးကို ကြောက်လန့်သည်ဖြစ်၍ ဤပတ္တမြားကိုစွန့်ပစ်ပြီးလျှင် ပြေးကြကုန်သောကြောင့် ပတ္တမြားကို မမြင်လေသည်”ဟု ဆိုလေ၏။

နေသာဒပုဏ္ဏားသည် ထိုအလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားကို လှည့်ပတ်လိုသည်ဖြစ်၍ ‘သုပစိန္တော’အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏား။ အကြင်သူသည် ပတ္တမြားကို ကောင်းစွာလုပ်ကျွေးခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း၊ မိမိအသက်ကဲ့သို့ မြတ်နိုးခြင်း၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်း၊ ကောင်းစွာသိမှီးခြင်းငှာ တတ်နိုင်မှုကား ကောင်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်၏။ ထိုသို့ မတတ်နိုင် မရှိမသေ မသန့်မရှင်းရှိမှုကား ကြီးစွာသောအပြစ်ကို ပေးတတ်၏။ သင်သည် ဤပတ္တမြားကို ဆောင်ခြင်းငှာ မထိုက်။ ရွှေအချိန် ၁၀၀ နှင့် ငါ့အား ရောင်းလော့။ ငါမူကား ထိုပတ္တမြားရတနာ၏ ဆောင်ရမည့်အစီအရင်ကို သိ၏” ဟု ဆိုလေ၏။

“ထိုနေသာဒပုဏ္ဏားအိမ်၌ကား ရွှေအချိန် ၁၀၀ ကိုထား၍ တစ်ကျပ်မျှလည်း မရှိ။ ထိုသို့မရှိသော်လည်း ပတ္တမြား၏ ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သောအကြောင်းကို သိ၍ ‘ငါကား ဦးခေါင်းဆေးလျက် ပတ္တမြားကို ရေနင့်ဖျန်း၍ ရွှေအချိန် ၁၀၀ ကို ငါ့အားပေးလော့ဟုဆိုအံ့။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ဤပတ္တမြားသည် ငါ၏အလိုအတိုင်း ပေးလတ္တံ့။ ထိုဥစ္စာကိုရပြီးလျှင် အချိန် ၁၀၀ သော ရွှေကို အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားအား ငါပေးမည်’ ဟု ကြံလျက် ရဲရင့်စွာသောစကားကို ဆိုသတည်း။

ထိုအခါ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားသည်-

‘နစ မျာယံ မဏိ ကေယျော၊ ကေဟိ ဝါ ရတနေဟိဝါ။

သေလော ဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နော၊ နေဝ ကေယျော မဏိ မမ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နေသာဒပုဏ္ဏား။ ငါ၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဤပတ္တမြားရတနာကို တစ်စုံတစ်ခုသောဝတ္ထုဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရတနာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း မရောင်းအပ်။ ဤပတ္တမြားရတနာသည် မြတ်သောလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏” ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုစကားကို နေသာဒပုဏ္ဏား ကြားလျှင်-

‘နောစေ တယာ မဏိ ကေယျော၊ ကေဟိ ဝါ ရတနေဟိဝါ။

အထ ကေန မဏိ ကေယျော၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏား။ သင်သည် ပတ္တမြားကို တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုရတနာတို့ဖြင့် မရောင်းအပ်ဟု ဆိုသည်မှာ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ရောင်းပါမည်နည်း။ မေးသောငါ့အား ပြောလော့” ဟု ဆိုလျှင်၊ အလမ္ဗာယ် ပုဏ္ဏားသည်-

‘ယော မေ သံသေ မဟာနာဂံ၊ တေဇသိံ ဒုရတိက္ကမံ။

တဿ ဒဇ္ဇံ ဣမံ သေလံ၊ ဇေလန္တံ ရိဝ တေဇသာ။ ။’ ဟူသောဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နေသာဒပုဏ္ဏား။ အကြင်သူသည် တန်ခိုးရှိသော သူတစ်ပါးတို့လွန်နိုင်ခဲ့သော နဂါးကို ငါ့အား ပြညွှန်နိုင်အံ့။ ထိုသူအား ဤပတ္တမြားကို ငါပေးမည်” ဟု ဆို၏။ နေသာဒပုဏ္ဏားလည်း-

‘ကော န ဗြာဟ္မဏဝဇ္ဇောန၊ သုပဇ္ဇော ပက္ခတံ ဝရော။

နာဂံ ဇီဂိသ မန္ဓေသိ၊ အန္ဓေသံ ဘက္ခမတ္တနော။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘ဤသူသည် နဂါးကို အစာအလို့ငှာ ပုဏ္ဏားအသွင်ဖြင့် ဆောင်၍ရှာသော ဂဠုန် ဖြစ်ရာသည်’ ဟု ကြံလျက် “အချင်း။ သင်သည် ပုဏ္ဏားအသွင်ဖြင့် နဂါးကို တောင့်တရှာမှီ၏။ သင်ကား အသူနည်း။ မိမိ၏ အစာကို ရှာသော ဂဠုန်မင်းပေလော” ဟု မေး၏။ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားလည်း ‘ဂဠုန်မဟုတ်။ အလမ္ဗာယ်တည်း’ ဟုသိစေလို၍ ‘နာဟံ’ အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နေသာဒပုဏ္ဏား။ ငါကား ဂဠုန်မဟုတ်။ ဂဠုန်ကိုမျှ မမြင်စဖူး။ မြွေဆိပ်ကျမန္တန် တတ်သော အလမ္ဗာယ်သမားတည်း”ဟု ဆိုလေ၏။ နေသာဒ ပုဏ္ဏားလည်း-

‘ကိံ နတယုဖလံ အတ္ထိ၊ ကိံ သိပ္ပံ ဝိဇ္ဇတေ တဝ။

ကိံသို့ဝါတွံ ပရတ္ထဒွေ၊ ဥရဂံ နာပစာယသိ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏား။ သင်သည် အဘယ်မျှ အားရှိသနည်း။ အဘယ်မည်သောအတတ်ကို ကိုးကွယ်ရ သနည်း။ ဘုန်းတန်ခိုးနှင့် အလွန်တရာပြည့်စုံသော နဂါးမင်းကို သင် မလောက်မလေး ပြုဘိ၏တကား”ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုစကားကို အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားကြားလျှင် မိမိအစွမ်းကို ပြလိုရကား-

‘အာရညိကဿ ဣသိနော၊ စိရရတ္တံ တပဿိနော။

သုပဏ္ဏော ကောသိယဿကွာ၊ ဝိသဝိဇ္ဇံ အနတ္တရံ။ ။

‘တံ ဘာဝိတတ္တညတရံ၊ သမ္ပန္တံ ပဗ္ဗတန္တရေ။

သက္ကစ္ဆံ တံ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ရတ္တိန္ဒြိယံ မတန္တိတော။

သော တဒါ ပရိစိဏ္ဏော မေ၊ ဝတ္တဝါ ဗြဟ္မစရိယဝါ။

ဒိဗ္ဗံ ပါတုကရိ မန္တံ၊ ကာမသာ ဘဂဝါ မမ။ ။

‘တျာဟံ မန္တေ ပရတ္ထဒွေ၊ နာဟံ ဘာယာမိ ဘောဂိနံ။

အာစရိယော ဝိသယာတာနံ၊ အလမ္ဗာနောတိ မံ ဝိဒူ။ ။’ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နေသာဒပုဏ္ဏား။ ငါသည် ဟိမဝန္တာတော၌ ကောသိယအမျိုး ခြိုးခြံသောအကျင့်နှင့် ပြည့်စုံသော ရှင်ရသေ့အား ဂဠုန်မင်းသည် နဂါးဆိပ်ကျမန္တန်ကို ပေးခဲ့၏။ ထိုရှင်ရသေ့ကို ငါသည် နေ့ညပတ်လုံး ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်တို့ဖြင့် လုပ်ကျွေးပြုစုလျက် နေ၏။ ထိုရှင်ရသေ့သည် ငါ့အား နေ့ညမပြတ် လုပ်ကျွေးသသူဖြစ်သည်ဟု နတ်တို့မန္တရား ဖြစ်သော ထိုနဂါးဆိပ်ကျ မန္တန်ကို ငါ့အားပေးသည်ဟု ဆို၏။ ငါသည် ဆရာပေးသော မန္တန်ရှိသောကြောင့် နဂါးကို မကြောက်။ ငါ့ကို အလမ္ဗာယ်မြွေဖမ်းသမားဆရာဟူ၍ လူတို့သိကုန်၏”ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုစကားကို နေသာဒပုဏ္ဏားကြားလျှင် “ဤအလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားသည် နဂါးကို အလိုရှိ၏။ နဂါးကို ညွှန်ပြသောသူအား ပတ္တမြားကို ပေးလတ္တံ့။ ငါသည် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း ဥပုသ်စောင့်သုံးသောနေရာကို ပြပြီးလျှင် ပတ္တမြားကို ယူအံ့”ဟု ကြံလျက် သားသောမဒတ်လုလင်နှင့် တိုင်ပင်လိုရကား-

‘ဂဏှာမသေေ မဏိံ တာတ၊ သောမဒတ္တံ ဝိဇာနဟိ။

မာဒဏ္ဍေန သိရိံ ပတ္တံ၊ ကာမသာ ဝိဟာမသေ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား သောမဒတ်။ သင် ရှုလော့။ ဤပတ္တမြားကို ယူကုန်အံ့။ မိမိအိမ်သို့ ရောက်လာသော နတ်၏အသရေကို လှံတံဖြင့်ခတ်၍ အဘယ့်ကြောင့် စွန့်ကုန်ရမည်နည်း”ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုစကားကို သောမဒတ် လုလင် ကြားလျှင်-

‘သကံ နိဝေသနံ ပတ္တံ၊ ယော တံ ဗြာဟ္မဏ ပူဇယိ။

- ဧဝံ ကလျာဏကာရိဿ၊ ကိံမောဟာ ဒုဗ္ဗိမိစ္ဆသိ။ ။

သစေ တွံ ဓနကာမောသိ၊ ဘူရိဒတ္တံ ပဒဿတိ။

တမေဝ ဂန္ဓာ ယာစဿ၊ ဗဟံ ဒဿတိ တေ ဓနံ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။

ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဖခင်။ အကြင်ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းသည် မိမိအိမ်သို့ရောက်လာသော သင့်ကို နတ်၏ကာမဂုဏ်ဖြင့် ပူဇော်ချီးမြှောက်သည် မဟုတ်တုံလော။ ထို ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်ဖူးသော ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းအား အဘယ့်ကြောင့် ပြစ်မှားခြင်းကို အလိုရှိဘိသနည်း။ သင်သည် ဥစ္စာကို အလိုရှိအံ့၊ ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းထံသွား၍ တောင်းလော့။ သင့်အား များစွာသော ဥစ္စာ၊ ရွှေ၊ ငွေတို့ကို ပေးလတ္တံ့။ ကျေးဇူးရှင်ကို မပြစ်မှားနှင့်”ဟု ဆိုလေ၏။

‘ဟတ္ထဂတံ ပတ္တ ဂတံ၊ နိကိဏ္ဍံ ခါဒိတုံ ဝရံ။

မာနော သန္တိဋ္ဌိကော အတ္ထော၊ သောမဒတ္တ ဥပဇ္ဈဂါ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား သောမဒတ်။ သင်ကား ငယ်သေး၏။ လူမှုကို မသိသေး။ အကြင်အစာသည် လက်တွင်းသို့ မူလည်း ရောက်လာအံ့၊ ရှေ့တွင်မူလည်း တည်လာအံ့၊ ထိုအစာကို စားခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်၏။ အဝေး၌ ရှိသောဥစ္စာဖြင့် အဘယ်ပြုအံ့နည်း”ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုစကားကို သောမဒတ်လုလင် ကြားလျှင် အဖအား တားမြစ်လို၍ -

‘ပစ္စတိ နိရယေ ယောရေ၊ မဟိဿမပိ ဝိပြတိ။

မိတ္တဒုဗ္ဗိ ဟိဝစ္စာဂီ၊ ဇီဝရေဝါပိ သုဿတိ။ ။

သစေ တံ ဓနကာမောသိ၊ ဘူရိဒတ္တံ ပဒိဿတိ။

မညေ အတ္တကတံ ဝေရံ၊ န စိရံ ဝေဒယိဿသိ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။

ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဖခင်။ အကျိုးစီးပွားကိုဆောင်တတ်သော အဆွေခင်ပွန်းအား ပြစ်မှားသောအမှုကို သင်ပြုသည်ရှိသော် သင်သည် ကြီးစွာသောငရဲ၌ ခံရလတ္တံ့။ မြေကြီးသည်မူလည်း မျိုလတ္တံ့။ အသက်ရှင်သော်လည်း ချမ်းသာခြင်းကို မရ၊ခြောက်ကပ်လတ္တံ့။ အကယ်က သင် ဥစ္စာကိုလိုမှု ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းထံ သွားလော့။ ဤ ခင်ပွန်းပြစ်မှားခြင်းကို သင်ပြုသည်ရှိသော် သင်၌ မကြာမြင့်မီ အပြစ်ရောက်မည် ငါထင်၏”ဟုဆို၏။ ထိုအခါ နေသာဒပုဏ္ဏားသည် သား၏စကားကိုကြားလျှင် ပယ်လို၍-

‘မဟာယညံ ယဇိတွာန၊ ဧဝံ သုဇ္ဈန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။

မဟာယညံ ယဇိဿာမ၊ ဧဝံ မောက္ခာမ ပါပကာ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား သောမဒတ်။ ပုဏ္ဏားတို့မည့်သည်ကား မကောင်းမှုကို ပြုမိသည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ယစ်ပူဇော်ခြင်းကို ပြုရ၏။ ထိုသို့ ပြုပြီးသည်ရှိသော် ထိုမကောင်းမှုမှ လွတ်ကုန်အံ့”ဟု ဆိုလေ၏။

ထိုအခါ သားသောမဒတ်သည် “ငါ ပြေးတော့အံ့။ မကောင်းမှုကိုပြုသော သင့်နှင့် တစ်ဖဝါးမျှ အတူမသွားပြီ” ဟုဆို၍၊ ပညာရှိသောသောမဒတ်လုလင်သည် မိမိစကားကို အဖ မနာယူသောကြောင့် သည်းစွာသော အသံဖြင့် “မကောင်းမှုကိုပြုသော အဖယုတ်နှင့် အတူမသွားပါ”ဟု နတ်များကို တိုင်ကြားကြွေးကြော် လျက် အဖမြင်စဉ်ပင် ပြေး၍၊ ဟိမဝန္တာတောသို့ဝင်ပြီးလျှင် ရဟန်းပြု၍ အဘိညာဉ်သမာပတ်တို့ကို ပွားသဖြင့် အသက်အတိုင်းနေ၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏။

ထိုအခါ “နေသာဒပုဏ္ဏားသည် ‘သားသောမဒတ်သည် အိမ်မှတစ်ပါး အဘယ်အရပ်သို့ သွားလိမ့် မည်နည်း’ဟု ကြံစည်လျက် အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏား နှလုံးမသာသည်ကိုမြင်၍ “အဆွေ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏား။ မပူဆွေးလင့်။ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းကို သင့်အား ငါ ညွှန်ပြအံ့” ဟုဆိုပြီးလျှင် အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားကိုခေါ်၍ နဂါးမင်း ဥပုသ်စောင့်သုံးသောနေရာသို့ သွားကြလေ၏။ ထိုအခါ တောင်ပို့ထက်၌ ခွေ၍နေသော ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းကို မြင်လျှင် မနီးမဝေးသောအရပ်က ရပ်လျက် လက်ညှိုးညွှန်၍-

‘ဂဏှာဟေ တံ မဟာနာဂံ၊ အာဟရေ တံ မဏိမမ။

ဣန္ဒဂေါပက ဝဏ္ဏာဘော၊ ယဿ လောဟိတကော သိရော။ ။

ကပ္ပာသ ပိစု ရာသီဝ၊ ဧသော ကာယော ပဒိဿတိ။

ဝမ္ဗိကဂ္ဂဂတော သေတိ၊ တံ တွံ ဂဏှာဟိ ဗြာဟ္မဏ။ ။ ‘ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆို၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဆွေပုဏ္ဏား အလမ္ဗာယ်။ အကြင်နဂါးမင်း၏အရောင်ကား ပိုးပရန်အဆင်းကဲ့သို့ ရှိ၏။ ဦးခေါင်း ချင်းချင်းနီ၏။ ထိုနဂါးကို သင်ဖမ်းပြီးလျှင် ငါ့အား ပတ္တမြားကို ပေးလော့။ ထိုနဂါး၏ကိုယ်သည် ဝါဂွမ်းစုကဲ့သို့ ထင်၏။ တောင်ပို့ထက်၌ အိပ်၍နေသောနဂါးကို သင် ဖမ်းလော့”ဟုဆိုလေ၏။

ဘုရားလောင်းနဂါးမင်းသည် ထိုအသံကိုကြားလျှင် မျက်စိကိုဖွင့်လှစ်၍ကြည့်သော် နေသာဒပုဏ္ဏားကို မြင်လေ၏။

‘ဤသူကား ဥပုသ်သုံးသောငါ၏ အန္တရာယ်ကို ပြုရာ၏”ဟု ငါသည် ဤသူသားအဖတို့ကို နဂါးပြည်သို့ ဆောင်၍ ကြီးစွာသောစည်းစိမ်ကိုပေး၏။ လူ့ပြည်သို့ သွားလိုလျှင်လည်း ပတ္တမြားကို ငါပေး၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည် ငါပေးသောပတ္တမြားကို မယူ။ ယခုကား မြွေသမားကို ခေါ်၍လာခဲ့၏။ အကယ်၍ ငါသည် ခင်ပွန်းပြစ်မှားသော နေသာဒပုဏ္ဏားအား အမျက်ထွက်မိအံ့။ ငါ၏သီလ ပျက်ခဲ့ရာသည်။ စင်စစ်ကား ငါသည် ရှေးမဆွကပင် အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်၏။ ထို ဆောက်တည်သည့်အတိုင်း မြွေသမားသည် ငါ့ကို ဖြတ်လိုလည်းဖြတ်စေ၊ ချက်လိုလည်း ချက်စေ၊ တစုံဖြင့်ထိုးလိုလည်း ထိုးစေ၊ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားအား ငါသည် အမျက်မထွက်အံ့’ဟုကြံ၍၊ ‘ငါသည် ထိုသူ ၂ ယောက်တို့ကို အမျက်ဖြင့် ကြည့်စေအံ့။ ထိုသူတို့သည် ပြာမှုန့်ကဲ့သို့ ညက်ညက်ကြေရာ၏။ ထိုသို့ တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း ငါ မပြုပြီ။ ပုတ်ခတ်သော်လည်း အမျက်မထွက်ပြီ။ ထိုသူတို့ကို မကြည့်ပြီ’ဟု မျက်စိမှိတ်၍ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကို ရှေ့သွားပြု၍ အခွေကြား၌ ဦးခေါင်းကိုသွင်းပြီးလျှင် မတုန်မလှုပ် အိပ်၍နေ၏။

ထိုအခါ နေသာဒပုဏ္ဏားသည် “အဆွေအလမ္ဗာယ် ပုဏ္ဏား။ ဤနဂါးကို ဖမ်းလော့။ ငါ့အားလည်း ပတ္တမြားကို ပေးလော့” ဟုဆို၏။

အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားသည် နဂါးကိုမြင်လျှင် အလွန်နှစ်သက်၍ အဖိုးများစွာထိုက်သော ပတ္တမြားကို မရေမတွက်ဘဲ “အဆွေပုဏ္ဏား။ ယူလော့”ဟု ပတ္တမြားကို နေသာဒပုဏ္ဏားလက်သို့ ပစ်၍ ပေးလိုက်လေ၏။ ပတ္တမြားသည်လည်း နေသာဒပုဏ္ဏားလက်မှ လျှောကျ၍ မြေတွင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် နဂါးပြည်သို့ သွားလေ၏။

နေသာဒပုဏ္ဏားသည် ပတ္တမြားရတနာမှ လည်းကောင်း၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းနှင့် အဆွေခင်ပွန်းအဖြစ်မှ လည်းကောင်း၊ သား သောမဒတ်မှ လည်းကောင်း၊ ဤ ၃ ပါးတို့မှ ယုတ်ခဲ့၏။ ကိုးကွယ်ရာမဲ့ ဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်လျှင် “ငါသည် သားစကားကို နားမထောင်မိသည်မှာ အလွန်မှားယွင်းသည်”ဟု ဆိုပြီးလျှင် ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် အိမ်သို့ပြန်လေ၏။

ထိုအခါ အလမ္ဗာယ်မြွေသမားသည် နတ်၏ဆေးမြစ်ဖြင့် မိမိတစ်ကိုယ်လုံးကို လိမ်းကျံပြီးလျှင် အတန်ငယ်စဉ်းစား၍ မိမိကိုယ်ကိုရံတားလျက် မန္တန်စိပ်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းနဂါးမင်းထံ ချဉ်းကပ်၍ အမြီးကို ကိုင်ပြီးလျှင် ဦးခေါင်း၌ မြွေကိုင်လျက် နဂါးမင်းခံတွင်းကိုဖွင့်၍ ဆေးသွတ်ပြီးလျှင် မိမိတံတွေးဖြင့် နဂါးမင်းခံတွင်းကို ထွေး၏။ နဂါးမင်းသည် သီလပျက်အံ့သည်မှ ကြောက်သောကြောင့် အမျက်မထွက် မျက်စိမဖွင့်ဘဲ နေ၏။ ထိုအခါ မန္တန်စိပ်သဖြင့် ဘုရားလောင်းကို အမြီးကကိုင်ပြီးလျှင် ဦးခေါင်းတွဲရရွံ့ လှုပ်ရှားလျက် စားသောအစာကို အန်စေ၍ အလျားလိုက်အိပ်စေပြီးမှ သားရေနယ်ကို ကိုင်သကဲ့သို့ ခြေဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးနင်းလေသော် အရိုးတို့သည် မှန်မှန်ညက်ညက်ကြေမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ တစ်ဖန် မြီးထူးကို ကိုင်၍ ပုဆိုးဖွပ်သကဲ့သို့ ရိုက်ပြန်၏။ ဘုရားလောင်းနဂါးမင်းသည် ဤသို့ ဆင်းရဲကိုခံရသော်လည်း မြွေသမားအား အမျက်မထွက်။ ထိုအခါ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားသည် နဂါးမင်းကို အားနည်းအောင်ပြုပြီးလျှင် ဝါး၊ ကြိမ်၊ နွယ်တို့ဖြင့်၊ ပခြပ်ရက်၌ ထည့်၏။ နဂါးမင်းကိုယ်သည် ကြီးသောကြောင့် ပခြပ်၌ မဆံ့။ ဘုရားလောင်းကိုယ်ကို ခြေဖနောင့်ဖြင့် ကျောက်၍ ပခြပ်တွင်းသို့သွင်းပြီးမှ ဆောင်ယူလေသော်၊ ရွာတစ်ရွာသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုရွာအလယ်၌ချ၍ “နဂါးက၊ သည်ကို ကြည့်လိုသောသူလာကြကုန်” ဟု ဟစ်၏။ ရွာသူအများ စည်းဝေးကုန်ကြသော် ထိုခဏ၌ အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားသည် “နဂါးကြီးထွက်လော့”ဟုဆို၏။ ဘုရားလောင်း နဂါးမင်းသည်လည်း ‘ငါသည် ယခု ပရိသတ်အလယ်၌ နှစ်သက်အောင် က၊ခြင်းငှာ အပ်၏။ ဤသို့ က၊သည်ရှိသော် အလမ္ဗာယ်အား ဥစ္စာများစွာရ၍ နှစ်သက်သဖြင့် ငါ့ကို လွှတ်ရာ၏။ အလမ္ဗာယ်ဆိုတိုင်း ငါပြုအံ့’ ဟုကြံလျက် ပခြပ်မှထွက်၍၊ “ကြီးစွာသောကိုယ်ကို ဖြစ်စေလော့”ဟု ဆိုလျှင် အလမ္ဗာယ်ဆိုတိုင်း ဖြစ်စေ၏။

‘ဝပ်သည်၊ ပြားသည်၊ ပါးပျဉ်း ၁ ခုရှိသည်၊ ပါးပျဉ်း ၂ ခုရှိသည်၊ ပါးပျဉ်း ၃ ခုရှိသည်။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ပါးပျဉ်း ၁၀ ခုရှိသည် ဖြစ်စေလော့။ မြင်စေလော့။ ထင်သောကိုယ် ရှိသည်။ မထင်သောကိုယ် ရှိသည်။ ထက်ဝက်ထင်သော ကိုယ်ရှိသည်။ ညှိသောကိုယ်၊ ရွှေသောကိုယ်၊ နီသောကိုယ်၊ ဖြူသောကိုယ်၊ မောင်းသောကိုယ် ရှိသည်။ ဖြစ်စေလော့။ အလျှံလွှတ်လော့။ အခိုးလွှတ်လော့။’

ဤသို့သောအရာတို့၌ အလမ္ဗာယ် ပုဏ္ဏားဆိုတိုင်းလျှင် ကိုယ်ကိုဖန်ဆင်း၍ က၊၏။ လူအများတို့သည် ထိုသို့ က၊ခြင်းကို မြင်လျှင် မျက်ရည်မထွက်သော သူမည်သည် မရှိ။ ထိုအခါ ရွာသူရွာသားတို့သည် အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားအား များစွာသော ရွှေ၊ ငွေ၊ အဝတ်တန်ဆာ စသည်တို့ကို ပေး၏။ ထိုရွာ၌ ၁၀၀၀ မျှသောဥစ္စာကို ရ၏။

ထို အလမ္ဗာယ်ပုဏ္ဏားသည် ဘုရားလောင်းနဂါးမင်းကို ဖမ်းသောအခါ “သင့်ကိုကစား၍ ဥစ္စာ ၁၀၀၀ ရလျှင် သင့်ကို ငါလွှတ်မည်” ဟု ဆိုဖူး၏။ ထိုအလမ္ဗာယ်သည် ဥစ္စာရမ္ဗက်နှိပ်စက်၍ ဘုရားလောင်း နဂါးမင်းကို မလွှတ်။ ထိုရွာ၌ရသော ဥစ္စာ ၁၀၀၀ ကို ရတနာဖြင့်ပြီးသော ပခြပ်ကိုရက်၍ ထိုပခြပ်၌ နဂါးမင်းကို ထည့်လျက် ဖြည်းညှင်းသာယာယာဉ်ထက် စီး၍ များစွာသောအခြံအရံနှင့် ထိုရွာကသည် ရွာငယ်၊ ရွာကြီး တစ်ပါးအရပ်တို့၌ က၊စေလျက် အစဉ်သဖြင့် ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်လေ၏။ အလမ္ဗာယ်သည် နဂါးမင်းအား ပျားရည်ဖြင့်နယ်သော ပေါက်ပေါက်ကို လည်းကောင်း၊ ဖားကိုသတ်၍လည်းကောင်း ပေး၏။ ဘုရားလောင်း နဂါးမင်းသည် မလွတ်အံ့သည်ကို ကြောက်သဖြင့် အစာမစား။ ထိုသို့မစားသော်လည်း မြတ်သော သီလအဟုန်ဖြင့် မမွတ်သိပ်နိုင်။ မြို့တံခါးပြင်ရှိသော ရွာကို အစပြု၍ ထိုထိုသောအရပ်တို့၌ က၊စေ၏။ ၁၅ရက်မြောက်သော ဥပုသ်နေ့၌ကား ‘ယနေ့ အရှင်မင်းကြီးထံ က၊စေအံ့’ဟု မင်းကြီးအား လျှောက်ကြားစေ၏။ ဗာရာဏသီမင်းကြီးသည် စည်လည်စေ၍ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ကို စည်းဝေးစေ၏။ မင်းရင်ပြင်၌ ခုံအဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စေကုန်၏။

အလမ္ဘာယံပုဏ္ဏားသည် ဘုရားလောင်းကို ဖမ်းသောနေ့၌ မယ်တော် သမုဒ္ဒဇာမိဖုရား အိပ်မက် မြင်မက်၏။ အိပ်မက်ကား 'နိဿာမျက်စိရှိသော၊ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် သန်လျက်ဖြင့် လက်ယာလက်ရုံးကို ဖြတ်၍ သွေးယိုစီးလျက်ဆောင်လေသည်' ကိုမြင်မက်၏။ ထိုခဏ၌ မိဖုရားသည် ကြောက်လန့်တကြားထ၍ လက်ဝဲလက်ဖြင့် လက်ယာလက်မောင်းကိုစမ်းလျက် ပြကတေ့ရှိသောကြောင့် အိပ်မက်သည်ဟုသိ၏။ ထိုအခါ 'ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် 'ငါကား မကောင်းသော အိပ်မက် မြင်၏။ ငါ့သား ၄ ယောက်တို့အား လည်းကောင်း၊ ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းအား လည်းကောင်း၊ ငါ့အား လည်းကောင်း ဘေးရန်ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏' ဟုကြံ၏။ စင်စစ်ဖြင့်ကား ဘုရားလောင်းကိုသာ အတိုင်းထက်အလွန် စိုးရိမ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ဘုရားလောင်း မှကြွင်းကျန်သောသူတို့သည် နဂါးပြည်တွင်း၌သာ နေကုန်၏။ ငါ့သား ဘူရိဒတ်ကား သီလကို အလိုရှိသောကြောင့် လူ့ပြည်သို့ သွား၍ ဥပုသ်စောင့်၏။ ထို့ကြောင့် ငါ့သားကို မြွေသမားသည် လည်းကောင်း၊ ဂဠုန်သည် လည်းကောင်း ဖမ်းလေသလောဟု ဘုရားလောင်းကိုသာလျှင် အတိုင်းထက်အလွန်စိုးရိမ်၏။ ထိုအိပ်မက် မြင်မက်သည်မှ ၁၅ ရက် ရောက်လတ်သော် 'ဘူရိဒတ်ကား လွန်လွန်သဖြင့် ငါ့ကို ကင်း၍ မနေရာ။ မချွတ်လျှင် ငါ့သားအား တစ်စုံ တစ်ခုသောဘေး ဖြစ်ရာသည်' ဟုကြံလျက် နှလုံးမသာခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

တစ်လလွန်သဖြင့် မယ်တော်အား စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ မျက်ရည်မယိုသောအခါ မရှိ။ နှလုံးခြောက်ကပ်လျက် မျက်စိ ကျိန်းစပ်၏။ မယ်တော်သည် 'ယနေ့ ငါ့သား လာလတ္တံ့' ဟု လာလမ်းကို ကြည့်လျက်နေ၏။

ထိုအခါ သားတော်အကြီးဖြစ်သော သုဒဿနသည် တစ်လလွန်သဖြင့် များစွာသော ပရိသတ်နှင့်တကွ အမိအဖတို့အား ဖူးမြင်အံ့သောငှာ လာလတ်၍ ပရိသတ်ကို အပဉ္စိထား၍၊ ပြာသာဒ်ထက်သို့ တစ်ယောက်တည်း တက်ပြီးလျှင် မယ်တော်ကိုရှိခိုးလျက် တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေလေ၏။ မယ်တော်သည် ဘူရိဒတ်ကို အစဉ်စိုးရိမ်သဖြင့် သုဒဿနအား တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဆို။ ထိုအခါ သုဒဿနက 'ငါ၏အမိသည် အခါတစ်ပါး၌ ငါလာသည်ရှိသော် နှစ်လိုဝမ်းမြောက်စွာ စကားပြောဟောခြင်းကို ပြု၏။ ယခုမူကား နှလုံးမသာ ဖြစ်၏။ အကြောင်း အသို့ရှိမည်နည်း' ဟု ကြံလျက် မယ်တော်ကို မေးလိုရကား-

'မမံ ဒိသွာန အာယန္တံ၊ သဗ္ဗကာမ သမိဒ္ဓိနံ။
ဣန္ဒြိယာနိ အဟဋ္ဌာနိ၊ သာဝံ ဇာတံ မုခံ တဝ။
ပဒ္မံ ယထာ ဟတ္ထဂတံ၊ ပါဏိနာ ပရိမဒ္ဓိတံ။

သာဝံ ဇာတံ မုခံ တုယံ၊ မမံ ဒိသွာန ဧဒိသံ။ ။' ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မိခင်။ ခပ်သိမ်းသော အလိုနှင့် ပြည့်စုံလျက်လာသော အကျွန်ုပ်ကို မြင်လတ်သော် မိခင်မျက်နှာသည် လက်ဖြင့်ဆုပ်နယ်သော ပဒုမ္မာကြာကဲ့သို့ ညှိုးနွမ်းခဲ့၏တကားဟု ဆိုလေ၏။ ထိုသို့ သုဒဿနဆိုသော်လည်း မယ်တော်သည် စကားမပြောမဆိုသောကြောင့် သုဒဿနသည် ငါ၏ မယ်တော်၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူနှင့် အမျက်ခိုက်ရန် ဖြစ်ကြ၍လည်းကောင်း၊ တစ်စုံတစ်ခုသောဘေးအန္တရာယ်ရှိ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် စကားမဆို နေဘိသလော" ဟု ကြံလျက် မယ်တော်ကို မေးလိုရကား-

- 'ကစ္စိ နကေ နာဘိသသိ၊ ကစ္စိ တေ အတ္ထိ ဝေဒနာ။

ယန္တနံ သာဝံ မုခံ တုယံ၊ မမံ ဒိသွာန အာဂတံ။ ။' ဟူသောဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား -

“မိခင်။ သင့်အား တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ညည်းဆဲသလော။ အသို့နည်း။ ဝေဒနာရှိသလော။ အကျွန်ုပ်လာသည်ကို မြွက်၍ စကားမဆို၊ မိခင်၏မျက်နှာသည် မည်းခဲ့၏။ ဤအကြောင်းကို အကျွန်ုပ်အား ကြားဘိလော့”ဟု ဆိုလေ၏။ ထိုစကားကို သမုဒ္ဒဇာမိဖုရားကြားလျှင် အိပ်မက်ကို ကြားလိုရကား-

‘သုပိနံ တာတ အဒ္ဒကိန္တံ၊ ဣတော မာသံ အဓောဂတံ။

ဒက္ခိဏံ ပိယမေ ဗာဟု၊ ဆေတွာ ရဟိရမက္ခိတံ။ ။

ပုရိသာ ဒါယ ပက္ကမိ၊ မမ ရောဒန္တိယာ သတိ။

ယတော ဟံ သုပိန မဒ္ဒကိန္တံ၊ သုဒဿန ဝိဇာနဟိ။

တတော ဒိဝါဝါ ရတ္တိံ ဝါ၊ သုခံ မေနောပလဗ္ဘတိ။ ။’ဟူသော ၂ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား သုဒဿန။ ငါသည် ယမန်နေ့က ဤသို့ အိပ်မက်မြင်၏။ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ငါ၏လက်ယာမောင်းကိုဖြတ်၍ သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်လျက် ငါလည်းငိုစဉ်ပင် ဆောင်ယူသွားခဲ့၏။ ထို အိပ်မက် မြင်သည်နေ့မှ၍ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ငါ့အား ချမ်းသာမရ ဒုက္ခရောက်၏။ ချစ်သားသုဒဿန။ သင်၏ညီ ဘူရိဒတ်သည် လခွဲ တစ်ကြိမ် နှစ်လိုဖွယ်သော နဂါးသမီးအပေါင်းခြံရံလျက် မဟာလှေကားပန်းကဲ့သို့ များစွာသော ဓား၊ သန်လျက်စွဲကုန်သော နဂါးလုလင်တို့နှင့်တကွ ရှေး၌ ငါ့ထံ ရောက်မြဲဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ယခု ငါထံမလာ ကြာမြင့်လေစွာ။ ငါ့သား ဘူရိဒတ်အား တစ်ခုသောဓား ဖြစ်ရာသည်လည်းမသိ’ ဟု ငိုမြည်တမ်းလျက် ဆိုပြီးမှ “ငါ၏ချစ်သား သုဒဿန။ ဘူရိဒတ်၏အိမ်သို့ ယခုသွားကုန်အံ့။ တရားနှင့်တင့်တယ်သော၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော သင်၏ ညီတော်ကို ရှုချေကုန်အံ့”ဟု ဆို၍၊ သုဒဿနမင်းသားနှင့်တကွ ပရိသတ်အပေါင်းခြံရံလျက် မယ်တော် သမုဒ္ဒဇာသည် ဘူရိဒတ်အိမ်သို့ သွားလေ၏။

ဘူရိဒတ်မယား နဂါးမတို့သည် ဥပုသ်ဆောက်တည်ရာ တောင်ပို့၌ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းကို မမြင်လျှင် “ငါတို့သခင် မယ်တော်အိမ်၌သာ ရှိရာသည်”ဟု ကြောင့်ကြမဲ့ နေကြကုန်၏။ ထိုနဂါးမတို့သည် ဘုရားလောင်း မယ်တော် သားကိုမေးလာသည်ဟု ကြားလျှင်၊ ခရီးဦးကြိုဆိုလင့်၍ “အရှင်မ။ ကိုယ်တော်၏သားကို မမြင်ရသည်ကား တစ်လလွန်ခဲ့ပြီ။ မယ်တော်အိမ်၌ ရှိသည်ထင် မှတ်ပါသည်။ ယခု မရှိပါတကား”ဟု ပြင်းစွာငိုမြည်တမ်းကုန်လျက် သမုဒ္ဒဇာ မိဖုရားခြေရင်း၌ လဲကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မယ်တော် သမုဒ္ဒဇာလည်း ချွေးမတို့နှင့်တကွ ငိုမြည်တမ်းလျက် သားတော် ဘူရိဒတ်နေရာ ပြာသာဒ်ထက်သို့တက်၍ သားတော်အိပ်ရာနေရာကို ကြည့်၍ ငိုကြွေးလျက်-

‘သကုဏီ ဟတ ပုတ္တာဝ၊ သုညံ ဒိသ္မာ ကုလာဝကံ။

စိရံ ဒုက္ခေနဈာယိဿံ၊ ဘူရိဒတ္တံ အပဿတိ။ ။

ကုရရိ ဟတဆာပါဝ၊ သုညံ ဒိသ္မာ ကုလာဝကံ။

စိရံ ဒုက္ခေန ဈာယိဿံ၊ ဘူရိဒတ္တံ အပဿတိ။ ။’ဟူသော ၂ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သားငယ်ကို သူတို့သတ်ပြီး၍ သားငယ်မှဆိတ်သော မိမိအသိုက်ကိုမင်သော ငှက်မသည် ခိုးရိမ်သကဲ့သို့ ငါ့သားဘူရိဒတ်ကို မမြင်ရသည်ရှိသော် ငါ၏ရင်တွင်း၌ ပြင်းစွာပူခဲ့၏တကား။ သားငယ် သေလေသော ဂန်လိုမသည် ပြင်းစွာစိုးရိမ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သားဘူရိဒတ်ကို မမြင်ရသောငါသည် ရင်တွင်း၌ ပြင်းစွာ စိုးရိမ်ဘိ၏တကား။ ငါ၏စိုးရိမ်ခြင်းသည် ငါ၏ရင်ထဲ၌ ပန်းပဲဖိုထိုးသကဲ့သို့ ရှိ၏တကား”

ဤသို့ မယ်တော် ငိုသည်ရှိသော် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၏အိမ်သည် သမုဒ္ဒရာအဝန်းကဲ့သို့ တစ်ပြိုင်နက် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံသည် ဖြစ်၏။ တစ်ယောက်သောမိန်းမမျှလည်း မိမိကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် တည်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ အိမ်အလုံးသည် ယုဂန္တိရီ လေခတ်၍ လဲသော အင်ကြင်းပျိုတောကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအခါ သုဘောဂ၊ အရိန္ဒ မင်းသားညီနောင် ၂ ယောက်တို့သည် မိဘတို့အား ခစားအံ့သောငှာ လာကုန်လတ်သော် ထိုသို့ငိုကြွေးသံကိုကြား၍ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းအိမ်သို့ သွားကြလျက် မယ်တော်ကို နှစ်သိမ့်စေ၏။ “မယ်တော် ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းသဘောပျက်ခြင်းသဘောကို မလွန်နိုင်ကြကုန်။ သက်သာရာကို ရတော်မူပါ” ဟုဆိုကုန်၏။

မယ်တော် သမုဒ္ဒရာမိဖုရားလည်း “ချစ်သားတို့။ သတ္တဝါတို့ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို ငါသိ၏။ ငါ့သား ဘူရိဒတ်ကို မမြင်ရသဖြင့် ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ချစ်သား သုဒဿန။ ငါ့သားဘူရိဒတ်ကို ယနေ့ည၌ မမြင်မတွေ့ရသည်ရှိသော် ငါ၏အသက် ဆုံးရတော့မည်” ဟုဆိုလေ၏။

သားတော် ၃ ယောက်တို့သည်လည်း “မယ်တော်။ စိုးရိမ်တော်မမူပါလင့်။ ညီတော်ဘူရိဒတ်ကို တော၊ တောင်၊ မြောင်၊ ချောက်ကြား၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ မင်းနေပြည် အစရှိသောအရပ်တို့သို့ သွား၍ရှာကုန်အံ့။ ယခုနေ့မှ ၇ ရက်မြောက်သောနေ့၌ သားတော် ဘူရိဒတ်ကို ရှုတော်မူပါလော့” ဟုဆို၍ သုဒဿနမင်းသားသည် ‘အကယ်၍ ငါတို့ ညီနောင် ၃ ယောက်ရှာသည် ဖြစ်အံ့’ ကြာမြင့်သည်ဖြစ်ရာ၏။ အသီးအသီး ၃ ကွဲခွဲ၍ ရှာသော် ‘ကောင်း၏’ ဟုကြံလျက်

တစ်ယောက်ကား နတ်ပြည်ကို၊ တစ်ယောက်ကား ဟိမဝန္တာကို၊ တစ်ယောက်ကား လူ့ပြည်သို့ သွား၍ရှာအံ့။ ထိုသို့ရှာရာတွင်ကား ကာဏာရိန္ဒကို လူ့ပြည်သို့ အရှာထည့်ချေသော် အကြင်အရပ်၌ ဘူရိဒတ်ကို တွေ့အံ့။ ထို တွေ့ရာအရပ် ရွာ၊ နိဂုံး၊ မင်းနေပြည်တို့ကို မှုန်မှုန်ညက်ညက်ဖျက်ဆီး၍လာလတ္တံ့။ ‘ငါ့ညီ ကာဏာရိန္ဒသည် ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းလှ၍ လူ့ပြည်နှင့် မတန်။ နတ်ပြည်သို့ ရှာစေအံ့’ ဟုကြံ၍ “ညီထွေး။ ကာဏာရိန္ဒ။ သင် နတ်ပြည်သို့ သွားလေ။ နတ်တို့သည် တရားနာလိုသည် ဖြစ်၍ ဘူရိဒတ်ကို နတ်ပြည်သို့ အကယ်၍ ဆောင်အံ့။ ထိုဘူရိဒတ်ကို သင် ဆောင်ချေလော့” ဟု စေလိုက်၏။ တစ်ဖန် ညီတော် သုဘောဂကို ခေါ်ပြန်၍

“ငါ့ညီသုဘောဂ။ သင်သည် ဟိမဝန္တာသို့ သွား၍ မြစ်ကြီး ၅ စင်းတို့၌ ဘူရိဒတ်ကို ရှာချေ” ဟု စေလိုက်၏။ မိမိကား လူ့ပြည်သို့ သွားလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

‘အကယ်၍ လုလင်အသွင်ဖြင့် လူ့ပြည်သို့ သွားအံ့။ လူတို့သည် ငါ့ကို ချစ်ခင်ကြည်ညို မြတ်နိုးခြင်းကို မပြုကုန်ရာ။ ရသေ့အသွင်ဆောင်၍ သွားရသော်ကား ကောင်း၏။ လူတို့သည် ရဟန်းတို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး တတ်ကုန်၏’ ဤသို့အကြံပြု၍ ရသေ့အသွင်ဖန်ဆင်းလျက် အမိကိုရှိခိုးပြီးလျှင် ထွက်ခဲ့၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ မိထွေးသမီးဖြစ်သော အဓမ္မခီ အမည်ရှိသောနဂါးမသည် ရှိသတတ်။ ထို အဓမ္မခီ နဂါးမင်းသမီးသည် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းကို မောင်တကာတို့ထက် ထူး၍ချစ်၏။ ထို အဓမ္မခီသည် သုဒဿန သွားသည်ကိုမြင်လျှင် “မောင်ကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား အလွန်ပင်ပန်း၏။ သင်နှင့်အတူလိုက်၍ မောင်တော် ဘူရိဒတ်ကို ရှာပါမည်” ဟုဆို၏။

“ အမိငယ်။ ငါကား ရဟန်းအသွင်ဖြင့် သွားခဲ့၏။ သင်ကား မိန်းမဖြစ်၍ လိုက်ခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်” ဟု သုဒဿန ဆိုလျှင် “အကျွန်ုပ်ကား မိန်းမအသွင်ဖြင့် မလိုက်။ ဖားမငယ်ဟန် ဖန်ဆင်း၍ သင်၏ဆံကျစ်ကြား၌ လိုက်ပါအံ့” ဟု ဆို၏။

“ထိုသို့တပြားကား ကောင်းပြီ။ လိုက်ခဲ့တော့” ဆိုလျှင်၊ အမေခီသည် ဖားငယ်မဟန် ဖန်ဆင်း၍ သုဒဿနဆီကျစ်ကြား၌ လိုက်လေ၏။

သုဒဿနကား ‘ဥပုသ်စောင့်ရာ တောင်ပို့မှစ၍ စူးစမ်းအံ့’ ဟု ဘုရားလောင်းမယား နဂါးမတို့ကို ဘုရားလောင်း ဥပုသ်စောင့်ရာအရပ်ကို ညွှန်ပြစေ၍၊ ထိုအရပ်သို့ရောက်လေသော် အလမ္ဗာယ်သည် ဘုရားလောင်းကို ယူရာအရပ်၌ သွေးကို လည်းကောင်း၊ ဝါး၊ ကြိမ်၊ နွယ်တို့ဖြင့် ပြုသွင်းရာအရပ်ကို လည်းကောင်း မြင်၍ “ငါ့ညီဘူရိဒတ်ကို မြွေသမား ဖမ်းယူသည်” ဟုသိ၍၊ စိုးရိမ်ခြင်းနှိပ်စက်သဖြင့် ငိုကြွေးလျက် အလမ္ဗာယ်သွားရာ ခရီးဖြင့် ခြေရာခံ၍ ရှေးဦးစွာကစားသော ရွာသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုရွာ၌ ရွာသားတို့ကို “ဤသို့သောနဂါးကို မြွေသမားတစ်ယောက် ကစားသည်ကို မြင်ကြပါ၏ လော” ဟုမေးလျှင် “မြွေသမားသည် ဤရွာတွင် ယမန်လက ကစား၏” ဟုဆိုသော်၊ “ထိုမြွေသမားသည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာကို ရ၏လော” ဟု မေးပြန်၏။ “ဪ၊ ရ၏။ ဤရွာ၌ပင် ၁၀၀၀ မျှသောဥစ္စာကို ရ၍ သူကြွယ်ဖြစ်၏။ “ယခု အဘယ်အရပ်သို့ သွားသနည်း” ဟု မေးပြန်၏။ “ဤမည်သောအရပ်သို့ သွားသည်” ဟု ညွှန်းလေသော် သုဒဿနသည် ထိုရွာမှစ၍ အစဉ်အတိုင်းမေးလျက် လိုက်လေလျှင် မင်းအိမ်တံခါးသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုခဏ၌ အလမ္ဗာယ်သည် ကောင်းစွာ ရေချိုးပြီးသော် နံ့သာလိမ်းကျလျက် ပုဆိုးကောင်းကိုဝတ်၍ မြွေထည့်သော ရတနာပခြပ်ကိုယူပြီးလျှင် မင်းအိမ်တံခါးသို့ သွားလေ၏။ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည်လည်း စည်းဝေးလာကုန်လတ်သော် ဗာရာဏသီမင်းကြီးလည်း နန်းတော်တွင်း၌ရပ်လျက် “နဂါးကတတ်သော အလမ္ဗာယ်သမား။ ဝင်စေ။ နဂါးက ကစေ” ဟု စေတော်မူလိုက်၏။

အလမ္ဗာယ်လည်း ဆန်းကြယ်သောအခင်း၌ ရတနာပခြပ်ကိုထား၍ ဖွင့်လှစ်ပြီးလျှင် နဂါးကြီး ထွက်လှည့်ဟု လက်ဖျစ်တီး၏။

ထိုအခါ သုဒဿနကား ပရိသတ်၏အကြား၌နေ၏။ ဘုရားလောင်း နဂါးမင်းသည် ဦးခေါင်းကိုဖော်၍ ပရိသတ်ကိုကြည့်၏။ နဂါးတို့သည်ကား ၂ ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ကြည့်ကုန်၏။ ၂ ပါးသော အကြောင်း ဟူသည်ကား ဂဠုန်ဘေးကို လည်းကောင်း၊ အဆွေအမျိုးတို့ကို လည်းကောင်း ရှုအံ့သောငှာ ကြည့်ကုန်၏။ ထို ၂ ပါးတို့တွင် ဂဠုန်မြင်သော် ကြောက်သောကြောင့် မကကုန်။ အဆွေအမျိုးကို မြင်သော် ရှက်သောကြောင့် မကကုန်။ ဘုရားလောင်းနဂါးမင်းသည် ထို ၂ ပါးသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ကြည့်လေသော် ပရိသတ်အကြား၌ ရသေ့အသွင်ဖြင့် အစ်ကိုသုဒဿနကို မြင်လေ၏။

ဘုရားလောင်း နဂါးမင်းသည် မျက်စိ ၂ ဘက်မှ အသွယ်သွယ်မျက်ရည်ယိုစီးလျက် ပြုပြင်မှထွက်၍ အစ်ကိုသို့ ရှေးရှု သွားလေ၏။ လူများတို့သည် နဂါးလာသည်မြင်လျှင် ကြောက်လန့်တကြား ရှောင်လွှဲ၍ ပြေးကြကုန်၏။ သုဒဿနတစ်ယောက်သာ ရပ်လျက်နေ၏။ နဂါးမင်းသည် သုဒဿနခြေဖမိုးပေါ်၌ ဦးခေါင်းတင်၍ ငို၏။ သုဒဿနသည်လည်း ငို၏။ ထို့နောင်မှ နဂါးမင်းသည် ပြုပြင်သို့ပြန်၍ ဝင်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါ အလမ္ဗာယ်မြွေသမားကား ‘ငါ့နဂါးသည် ရှင်ရသေ့ကို ကိုက်သည်ဖြစ်မည်’ ဟု သုဒဿနထံချဉ်း၍၊ ‘ဟတ္တ မုတ္တော’ အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရသေ့။ နဂါးသည် အကျွန်ုပ်လက်မှ လွတ်ခဲ့၏။ ရှင်ရသေ့ခြေဖမိုးပေါ်ကို တက်၍နေသည်။ ရှင်ရသေ့ကို နဂါး ကိုက်သလော။ မကြောက်လင့်။ ကိုက်လျှင် နဂါးဆိပ်ကျမနွှန်ဖြင့် ရှင်ရသေ့ကို ချမ်းသာစိမ့်မည်” ဟု ဆို၏။

သုဒဿနကား မြွေသမားနှင့် စကားပြောဟောလို၍ 'နေဝမယံ' အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။
ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ဒကာ အလမ္မာယ်သမား။ သင့်မြွေကား ငါ့ကို မကိုက်ဝံ့။ မြွေသမားတို့တွင် ငါ့ထက်တတ်သော
မြွေသမားမည်သည် မရှိ" ဟု ဆို၏။ အလမ္မာယ်သမားကား 'ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း' ဟု မသိဘဲလျက်လျှင်
အမျက်ထွက်၍ 'ကော န ဗြာဟ္မဏ ဝဏ္ဏေန' အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ဤသူသည် ရန်ရင်းကြမ်းတမ်း၏။ ရသေ့ရဟန်းအသွင်ဖြင့် ငါ့မြွေပြရာ ပရိသတ်အလယ်သို့လာ၍
ချုပ်ခြယ်စောင်းမြောင်းဘိ၏။ သင်ကား အဘယ်သူနည်း။ ငါ့စကားကို ပရိသတ်များ နာကြကုန်" ဟုဆို၏။

ထိုအခါ အလမ္မာယ်မြွေသမားကို သုဒဿနသည် 'တွံမာနာဂေန' အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။
ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အလမ္မာယ်မြွေသမား။ သင် ငါ့ကို မြွေဖြင့် တိုက်လော့။ သင့်ကို ငါ ဖားမငယ်ဖြင့်တိုက်မည်။
ထိုသို့တိုက်ရာ၌ ရုံးလျှင် အသပြာ ၅၀၀၀ လောင်းတမ်းဖြစ်စေ" ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မြွေသမားသည် 'အဟဉ္ဇိ' အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏
အဓိပ္ပာယ်ကား-

"လုလင် ငါကား ဥစ္စာကြွယ်၏။ သင်ကား လူဆင်းရဲသာဖြစ်လျက် အဘယ်မှာ ဥစ္စာရနိုင်အံ့နည်း။
သင် လောင်းတမ်းပြုမည်မှန်လျှင် ဝန်ခံသူ ရှိပါ၏လော။ ငါကား ဥစ္စာလည်း ရှိ၏။ ဝန်ခံသူလည်းရှိ၏။
သင်ဆိုတိုင်း လောင်းတမ်းဖြစ်စေလော့ဟု မြွေသမား ဆိုလေ၏။

ထိုစကားကို သုဒဿနကြား၍ "ကောင်းပြီ။ ဖြစ်စေလော့" ဟု မကြောက်မရွံ့ မင်းအိမ်ပေါ်သို့
တက်၍ အရှင်မင်းကြီးထံ၌ ရပ်လျက် 'သုဏောဟိ' အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော အရှင်မင်းကြီး။ သင်မင်းကြီးအား ပြည်စည်းစိမ်သည်
တိုးတက်ပြန့်ပွားများသည် ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ငါ့စကားကိုလည်း အရှင်မင်းကြီး နာတော်မူပါ။ ငါ့အား
အသပြာ ၅၀၀၀ အလိုရှိ၏။ အရှင်မင်းကြီး ဝန်ခံစေချင်ပါသည်" ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် 'ဤရသေ့သည် ငါ့ကို ဥစ္စာများစွာ တောင်း၏။ အဘယ် ပြုလိုသနည်း' ဟု
ကြံ၍ 'ပေတ္တိကံ ဝါ' အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်ရသေ့။ သင်တို့၏ ဘေးဘိုးဥစ္စာကို ငါ ငင်ယူစားသောက်သကဲ့သို့ ငါ့ကို ဥစ္စာများစွာ
တောင်းဘိ၏။ အကြောင်းအသို့နည်း" ဟု မင်းကြီးမေးလျှင်၊ 'အလမ္မာယ နော' အစရှိသော ဂါထာတို့ကို
ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ အလမ္မာယ်သည် ငါ့ကို နဂါးဖြင့် တိုက်လတ္တံ့။ ငါကလည်း ဖားဖြင့် အလမ္မာယ်ကို
တိုက်လတ္တံ့။ ထို ငါတို့ ၂ ယောက် နဂါးနှင့် ဖား တိုက်၍ လောင်းတမ်းကစားသည်ကို အရှင်မင်းကြီး
ရှုတော်မူလော့" ဟုဆို၏။ မင်းကြီးသည် "ထိုသို့တပြီးကား သွားကုန်အံ့" ဟု ရှင်ရသေ့နှင့်အတူ ထွက်ခဲ့လေ၏။

ထိုအခါ ရှင်ရသေ့နှင့်မင်း အတူလာသည်ကို အလမ္မာယ်မြွေလျှင် 'ဤရသေ့သည် သာမညမဟုတ်။
မင်းဆရာဖြစ်ဟန် ထင်သည်' ဟု ကြောက်ရွံ့လျက်၊ သုဒဿနနောက်သို့ အစဉ်လိုက်၍ 'နေဝ' အစရှိသော
ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ရှင်ရသေ့။ အကျွန်ုပ်သည် အတတ်ဂုဏ်ကိုကိုး၍ ရှင်ရသေ့ကို မလောက်မလေး မပြု။ ရှင်ရသေ့သာ
အဆိပ်ထန်သော နဂါးကိုပင် မိမိမာန်ယစ်၍ မလောက်မလေးပြုသည်တကား" ဟုဆို၏။ ထို့နောက်မှာ
သုဒဿနသည် 'အဟဉ္ဇိ' အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလမ္မာယ်။ ငါကား အတတ်ဂုဏ်ကိုကိုး၍ မလောက်မလေး မပြု။သင်သာ အဆိပ်မရှိနဂါးဖြင့် လူကိုလှည့်ပတ်၍ ဥစ္စာရှာဘိ၏။အလမ္မာယ် သင့်နဂါးအကြောင်းကို ငါသိသကဲ့သို့ လူအပေါင်းတို့သည် ဤနဂါး အဆိပ်မရှိသောအဖြစ်ကို အကယ်၍သိအံ့။သင်သည် ဥစ္စာကို မဆိုထားဘိဦး။ ဖွဲ့တစ်ဆုပ်ကိုမျှ မရလတ္တံ့” ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ အလမ္မာယ်သည် အမျက်ထွက်၍ ‘ခရာဇီနော’ အစရှိသောဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရသေ့။ သင်သည် ကြမ်းတမ်းသောသစ်နက်ရေကို ဝတ်၍ ဆံကျစ်ထုံးလျက် ပရိသတ်အလယ်သို့ လာ၍ ပြင်းထန်စွာအဆိပ်ရှိသော ငါ၏နဂါးကို အဆိပ်မရှိဟု မလောက်မလေးပြုဘိ၏။ ရှင်ရသေ့ သင့်ထက် ထက်သောတန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော ငါ၏နဂါးသို့ ကပ်လော့။ ထိုအခါ သိရလတ္တံ့။ ဤနဂါးသည် သင့်ကို ဖွဲ့ပြာကဲ့သို့ ဖြစ်စေလတ္တံ့” ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို သုဒဿန ကြားလျှင် အလမ္မာယ်ကို ပြက်ရယ်မှု ပြုလိုရကား ‘သိယာ ဝံသံ’ အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလမ္မာယ်။ ကျိုင်းကောင်၊ မြက်လျှော၊ ရေမြွေ၊ မြွေစိမ်းတို့၏ အဆိပ်ရှိသည်ရှိသော် မှန်ရာ၏။ ဦးခေါင်းနီသောနဂါးသည် အဆိပ်မရှိ” ဟုဆို၏။

ထိုအခါ သုဒဿနကို အလမ္မာယ်သည် ‘သုတမေတံ’အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရသေ့။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊နှလုံးစောင့်သော ရသေ့ရဟန်းတို့အား ဤလူ့ပြည်၌ အလှူပေး၍ ဒါယကာတို့သည် နတ်ပြည်သို့ လားရဖူး၏’ ဟူသောစကားကို ငါကြားရဖူး၏။ ရှင်ရသေ့။ သင်ကား ပေးစရာ ဥစ္စာ အကယ်၍ ရှိအံ့။ သင်အသက်ရှင်စဉ် အလှူပေးလေလော့။ ငါ့နဂါး တန်ခိုးကြီး၏။ ထိုနဂါးဖြင့် သင့်ကို ကိုက်စေအံ့။ ငါ့နဂါးသည် သင့်ကို ဖွဲ့ပြာကဲ့သို့ ပြုလတ္တံ့။ နဂါးပေါက်၍မသေမီ နတ်ရွာသို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှု ရှေးဦးစွာ ပြုလေဦး” ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို သုဒဿန ကြားလျှင် ‘မယမေ’ အစရှိသောဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလမ္မာယ်။ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး သုံးသော ရသေ့ရဟန်းတို့အား အလှူပေး၍ ဒါယကာတို့ နတ်ရွာလားရ ကြောင်းကို ငါ သိကြား၏။ အကယ်၍ သင့်အားပေးစရာ ဒါနဝတ္ထု ရှိအံ့။ အသက်ရှင်စဉ် သင်သာ ပေးလေလော့။ အချင်းအလမ္မာယ်။ ဤ ငါ၏ဖားမငယ်ကား အမေ့ခီ အမည်ရှိ၏။ ပြင်းထန်သောအဆိပ်လည်း ရှိ၏။ ထိုဖားမဖြင့် သင့်ကို တိုက်အံ့။ ဖားမငယ်သည် သင့်ကို ဖွဲ့ပြာကဲ့သို့ဖြစ်အောင် ပြုလတ္တံ့။ အချင်းအလမ္မာယ်။ ငါ၏ ဖားမငယ်သည် ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းကြီး၏ သမီးတော်တည်း။ ငါ့မိထွေးတော် သမီးတည်း။ ငါ၏ နှမတည်း။ အဆိပ်ပြည့်လျက် ထက်သောအစွယ်လည်း ရှိ၏။ ထို အမေ့ခီ ဖားမငယ်ဖြင့် သင့်ကို ယခု ခဲစေတော့မည်” ဟု သုဒဿနဆို၍ “နှမအမေ့ခီ။ ငါ့ဆံကျစ်ကြားမှထွက်၍ ငါ၏ လက်ဝါးပြင်၌ တည်လော့”ဟု လူများ၏ အလယ်တွင် နှမကိုခေါ်၍ လက်ဝါးဖြန့်၏။

အမေ့ခီလည်း ထိုအသံကို ကြားလျှင် ဆံကျစ်ကြားမှ ဖားမ၏မြည်သံဖြင့် ၃ ကြိမ်မြည်၍ ပခုံးပေါ်၌ ဆွေ့ဆွေ့ခုန်လျက် လက်ဝါးပြင်၌ ၃ ခုသောအဆိပ်ပေါက်တို့ကို ချခဲ့၍ တစ်ဖန် ဆံကျစ်ကြားသို့ ပြန်လေ၏။

သုဒဿနသည် အဆိပ်ကိုယူ၍ ရပ်လျက် “ဤဗာရာဏသီတိုင်းကားသည် ပျက်စီးလတ္တံ့”ဟု ဟစ်အော်လေ၏။ ထို သုဒဿန အသံသည် ၁၂ ယူနောရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ကို လွှမ်း၍ တည်၏။

ထိုအခါ ထိုအသံကို မင်းကြီးကြား၍ “ရှင်ရသေ့။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဗာရာဏသီပြည် ပျက်မည်နည်း”ဟု မေး၏။ “အရှင်မင်းကြီး။ ဤအဆိပ်သွန်စရာအရပ်ကို မမြင်” ဟုဆိုသော် “ရှင်ရသေ့ မြေပြင် ကျယ်ပါ၏တကား။ မြေကြီး၌ သွန်လော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ရှင်ရသေ့ပယ်လို၍ ‘ဆမာယ’အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး။ ဤအဆိပ်ကို အကယ်၍ မြေ၌သွန်အံ့။ မြက်နွယ်ဆေးပင်တို့သည် မချွတ်လျှင် သွေ့ခြောက်ကုန်အံ့”ဟုဆို၏။ ထိုသို့တပြီးကား “ရှင်ရသေ့။ ကောင်းကင်သို့ ပစ်လော့”ဟုဆိုသော် “ဗြဟ္မဒတ် မင်းကြီး။ အကယ်၍ ကောင်းကင်သို့ ပစ်အံ့။ မိုး ၇ နှစ် ခေါင်ရာ၏။ နှင်းတစ်ပေါက်မျှ မကျလတ္တံ့” ဟုဆို၏။

“ထိုသို့တပြီးကား ရှင်ရသေ့။ ရေ၌ သွန်ဘိလော့”ဟု ဆိုသော်၊ “ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး။ ဤအဆိပ်ကို အကယ်၍ ရေ၌ သွန်အံ့။ ရေ၌ကျက်စားကုန်သော ရေသတ္တဝါများစွာ သေလတ္တံ့”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် “ရှင်ရသေ့။ သင် အဆိပ်သွန်ရာအရပ်ကို ငါတို့ မသိနိုင်ကုန်ပြီ။ ငါ့ပြည်ကို မပျက်ရအောင် ရှင်ရသေ့ ကြံ၍သာ သွန်ပါလော့”ဟု ဆိုလျှင်၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး ထိုသို့တပြီးကား ဤအရပ်၌ အစဉ်အတိုင်းဖြင့် ၃ ခု တူးလော့”ဟု ဆိုသော်၊ မင်းကြီးလည်း ရှင်ရသေ့ဆိုတိုင်း တူးစေ၏။

ထိုအခါ သုဒဿနသည် ရှေးဦးစွာတွင်း၌ အထူးထူးသောဆေးတို့ဖြင့် ပြည့်စေ၏။ အလယ်တွင်း၌ကား နွားချေးတို့ဖြင့် ပြည့်စေ၏။ အဆုံးတွင်း၌ကား နတ်တို့၏ဆေးဖြင့် ပြည့်စေ၏။ ထိုသို့ စီရင်ပြီးမှ ရှေးဦးစွာသော တွင်း၌ အဆိပ်ပေါက် ၃ ခုတို့ကို ချလေ၏။ ထိုခဏ၌ အခိုးထွက်၍ အလျှံတက်၏။ ထိုအလျှံသည် နွားချေးတွင်း၌ စွဲ၏။ နွားချေးတွင်းမှ အလျှံထပြန်၍ နတ်ဆေးတွင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် နတ်ဆေးတို့ကို ကြေစေလျက် ပျောက်စေ၏။

ထိုအခါ အလမ္ဗာယ်သည် တွင်းနား၌ တည်ရှိစဉ် အဆိပ်နှင့်တကွ အခိုးအငွေ့သင့်၍ အလမ္ဗာယ်၏ ကိုယ် အရေပေါက်သဖြင့် ကွက်၏။ ထိုအခါမှ တစ်ကိုယ်လုံး နုဖြူဖြစ်လျှင် အလမ္ဗာယ်ကား ကြောက်လန့် သည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းနဂါးမင်းကို “လွှတ်၏ လွှတ်၏”ဟု ၃ ကြိမ်ဟစ်၏။

ထိုအသံကို ဘုရားလောင်းနဂါးမင်း ကြားလျှင် ရတနာပခြပ်မှထွက်၍ တန်ဆာဆင်အပ်သောကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းလျက် သိကြားမင်း၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ရပ်၏။ သုဒဿန၊ အဓမ္မစိတို့လည်း ထိုအတူဖန်ဆင်း၍ နေကြကုန်၏။ ထို့နောက်မှာ သုဒဿနသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သိ၏လော။ ဤသူတို့သည် ဤသူ၏ သမီးသာတည်းဟု အရှင်မင်းကြီး မသိသေး။ ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး၏ သမီးတော်ဖြစ်သော သမုဒ္ဒဇာကို ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်းအား ပေးသောအဖြစ်ကို မှတ်မိပါ၏လော”ဟု မေးလျှင်၊ ဪ၊ မှတ်မိ၏။ “ထိုသမုဒ္ဒဇာကား ငါ့နမတည်း”ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင် သုဒဿနလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကား အရှင်မင်းကြီး၏နမတော် သမုဒ္ဒဇာ သားတို့တည်း။ သင်မင်းကြီးကား အကျွန်ုပ်တို့ ဦးရီးတော်တည်း”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် သုဒဿန၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းတို့၏ လည်ကိုဖက်ပြီးလျှင် ဦးခေါင်းကို နမ်းလျက် ငိုကြွေး၍ ပြာသာဒ်ထက်သို့တင်ပြီးသော် ကြီးစွာသောပူဇော်သက္ကာကိုပြု၍ ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းနှင့် စကားပြောဟောခြင်းကို ပြုလျက် “ချစ်သားဘူရိဒတ်။ သင်သည် ဤသို့သောဘုန်းတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံပါလျက် အလမ္ဗာယ် အဘယ့်ကြောင့် ဖမ်းလေသနည်း”ဟု မေးလျှင်၊ ဘုရားလောင်းသည် အလမ္ဗာယ် ဖမ်းဟန်အကြောင်းကို အကုန်အစင်ပြန်ပြောပြီးမှ ဦးရီးတော်မင်းကြီးအား မင်းကျင့်တရားကို ပြညွှန်ဟောပြော လေ၏။

ထိုအခါ သုဒဿနသည် “ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့မယ်တော်သည် ဘူရိဒတ်ကို လခွဲ တစ်ကြိမ် မြင်မြဲမမြင်ရသဖြင့် ပင်ပန်းလှ၏။ အကျွန်ုပ်တို့ ကြာမြင့်စွာ မနေသာ။ သွားလိုပါပြီ”ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးလည်း “တူတော်တို့။ ငါ၏နမ သမုဒ္ဒဇာကို သင်တို့အဖ ဆောင်ယူသည်မှစ၍ ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်း ရှိသောကြောင့် ငါ့အား ပြည်ကိုနှင်းပြီးလျှင် ရဟန်းပြုပြီးသော် ဤမည်သော တောအုပ်၌ နေသည်”ဟု ဆိုလေ၏။

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့မယ်တော်သည် ဦးရီးတော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘိုးတော်ကို လည်းကောင်း၊ ဖူးမြင်လို၏။ ဦးရီးတော်သည် ဘိုးတော်ထံ နေ့ရက်ချိန်းချက်၍ကြွတော်မူပါကုန်။ အကျွန်ုပ်တို့ သည်လည်း မယ်တော်ကိုဆောင်၍ ဘိုးတော်ထံလာပါမည်။ ထိုအခါ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် အချင်းချင်း ဖူးမြင်ကြကုန်အံ့”ဟု ဦးရီးတော်မင်းကြီးအား နေ့ရက်ချိန်းချက်၍ မင်းအိမ်မှ သက်ခဲကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း တူတော်တို့ကို ပို့လိုက်၍ ငိုကြွေးလျက် ပြန်လာခဲ့လေ၏။ ထိုအခါ နဂါးညီနောင် မောင်နှမတို့လည်း မြေ၌ငုပ်၍ နဂါးပြည်သို့ သွားလေကုန်၏။

၄။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကထာ

ဘုရားလောင်း နဂါးပြည်သို့ရောက်လျှင် နဂါးအလုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ငိုကြွေးသောအသံသည် ဖြစ်၏။ ဘုရားလောင်းလည်း အလမ္ဗာယ်ပခြပ်၌ တစ်လပတ်လုံး ပင်ပန်းလှသောကြောင့် ကြင်နာခြင်းသို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍ ပြာသာဒ်ထက်၌ အိပ်၏။ ဘုရားလောင်းထံလာကုန်သော နဂါးအပေါင်းတို့သည်ကား အရေအတွက် အတိုင်းအရှည်မသိ များပြားစွာ၏။ ဘုရားလောင်းသည် ထိုနဂါးအပေါင်းတို့နှင့် စကားပြောဟော ခြင်းငှာမတတ်နိုင်။ ပင်ပန်းလှ၏။

ကာဏာရိဋ္ဌိသည် နတ်ပြည်သို့ အရှာသွား၍ ဘုရားလောင်းကိုမတွေ့လျှင် ဘုရားလောင်းမရောက်မီ ရှေးဦးစွာပင် ပြည်သို့ ရောက်နှင့်လေ၏။ ထိုအခါ ကာဏာရိဋ္ဌိကို 'ဤကာဏာရိဋ္ဌိကား စိတ်ကြမ်းတမ်းစွာရှိ၏။ နဂါးပရိသတ်တို့ကို ဘုရားလောင်း ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းထံ မဝင်ရအောင် ဆီးတားနိုင်၏' ဟု ဘုရားလောင်း အိပ်ရာပြာသာဒ်၌ တံခါးစောင့် ထား၏။

သုဘောဂလည်း အလုံးစုံသော ဟိမဝန္တာကိုရှာပြီးမှ မဟာသမုဒ္ဒရာကို လည်းကောင်း၊ မြစ်ကြီး မြစ်ငယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဘုရားလောင်းကို ရှာဖွေစူးစမ်းသော် ယမုနာမြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ 'နေသာဒပုဏ္ဏားလည်း အလမ္ဗာယ် နူသည်ကိုမြင်၍ 'အလမ္ဗာယ်ကား ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းကို ဖမ်းယူမိသောကြောင့် နူ၏။ ငါသည်လည်း ထိုဘူရိဒတ်ကို ပတ္တမြား၌ တပ်သော ရမ္မက်ဖြင့် အလမ္ဗာယ်အား ပြညွှန်မိ၏။ အဆွေခင်ပွန်းကို ပြစ်မှားမိသော ထိုမကောင်းမှုအကျိုးသည် ငါ၌ ယခုမချွတ် ရောက်လတ္တံ့။ ထို မကောင်းမှုမရောက်မီ ယမုနာမြစ်နားသို့ သွား၍ ပယာဂဆိပ်၌ မကောင်းမှုကို လျှော်အံ့'ဟု ထိုဆိပ်သို့ သွားလေ၏။

ဆိပ်သို့ရောက်လျှင် 'ငါသည် ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၌ အဆွေခင်ပွန်းပြစ်မှားသောအမှုကို ပြုမိ၏။ ထိုမကောင်းမှုကို ဤမြစ်၌ လျှော်အံ့' ဟုငုပ်၏။

ထိုခဏ၌ သုဘောဂသည် ထိုအရပ်သို့ ရောက်လေသော် နေသာဒပုဏ္ဏား ဆိုသောစကားကို ကြား၍ ဤသူယုတ်သည် ကြီးစွာသောစည်းစိမ်ကိုပေးတတ်သော ငါ၏အစ်ကိုကို ပတ္တမြား၌ တပ်ခြင်း ရမ္မက်ကြောင့် အလမ္ဗာယ်အား ပြညွှန်ဘိ၏။ ဤသူယုတ်၏အသက်ကို သေစေအံ့' ဟု နေသာဒပုဏ္ဏား၏ ခြေကို မြီးထူးဖြင့်ရစ်၍ ဆွဲငင်ပြီးလျှင် ရေ၌နှစ်မွန်းစေ၏။ အလွန်ပင်ပန်းသောအခါ အတန်ငယ် အရစ်ကို လျှော့ပြန်လျှင် ပုဏ္ဏားဦးခေါင်း ဖော်နိုင်ပြန်၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားကို တစ်ဖန်ငင်၍ ရေ၌ နှစ်ပြန်၏။ ဤသို့ အကြိမ်များစွာ ဖော်ကာ နှစ်ကာ သက်သာမရ ပင်ပန်းစေပြီးသော် နေသာဒပုဏ္ဏားသည် ဦးခေါင်းကိုဖော်၍ 'လောကျ' အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ယမုနာမြစ်သို့သက်၍ ပယာဂဆိပ်၌ 'မကောင်းမှုကို လျှော်ရာဆိပ်'ဟု လူတို့သမုတ်အပ်သော ရေကို သွန်းချိုးလျက်နေသောငါ့ကို ရေ၌နှစ်သည်ကား အဘယ်သူနည်း"ဟု မေး၏။

ထိုစကားကို သုဘောဂကြားလျှင် "ဟယ်၊ ပုဏ္ဏား။ အကြင်နဂါးမင်းကား နဂါးပြည်ကို အစိုးရ၏။ စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဗာရာဏသီပြည်အလုံး ထက်ဝန်းကျင်ရစ်၍ပါးပျဉ်းဖြင့် ဖုံးလွှမ်းနေသော နဂါးမင်းကို နင် မသိသလော။ ငါကား ထိုနဂါးမင်း၏ သားတော်တည်း။ အမည်ကား သုဘောဂ ဟုထင်ရှား၏"ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ နေသာဒ ပုဏ္ဏားသည် 'ဤသူကား ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း၏ ညီတည်း။ ငါ့အသက်ကို အရှင်မထားပေရာ။ မချွတ်လျှင် သတ်လတ္တံ့။ သို့ရာတွင်မူကား ထို သုဘောဂကိုလည်းကောင်း၊ သုဘောဂ၏

ဒီဘတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းကျော်စောခြင်းဖြင့် စိတ်နူးညံ့သည်၏အဖြစ်ကို ချီးမွမ်း၍ အသက်ကို ချမ်းသာရအောင် တောင်းပန်အံ့'ဟု ကြံပြီးသော် "အချင်း။ သင်သည် အကယ်၍ မြွေတကာတို့ထက် မြင့်မြတ်သော နဂါးတို့ကိုအစိုးရသော ကာသိကရာဇ်မင်းကြီး၏သားဖြစ်အံ့။ သင်၏အဖကား နဂါးအပေါင်းတို့တွင် ဘန်ခိုးကြီးသော နဂါးမင်းတည်း။ သင်၏အမိကား လူတို့တွင် အရှင်ဟုမှတ်အပ်သော အတုမရှိသော ကာသိကရာဇ်မင်း၏ သမီးတော်တည်း။ ထိုသို့ မိမျိုးဖမျိုးအားဖြင့် တန်ခိုးကြီးသော်လည်း ပုဏ္ဏားတို့၏ ကျွန်ကိုမျှ ရေမှာ မနှစ်ထိုက်" ဟုဆိုလေ၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် သုဘောဂသည် "ဟယ်၊ မကောင်းသော ပုဏ္ဏား။ သင်ငါ့ကို လှည့်ပတ်၍ သင် အသက်ရှင်မည် မှတ်သလော။ သင်၏အသက်ကို မရှင်စေရ။ အသေသတ်မည်"ဟု ခြိမ်းခြောက်လျက် နေသာဒပြုသောအပြစ်ကို ထင်စွာ ပြလိုရကား 'ရက္ခနိဿယ' အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"သစ္စအမျိုးဖြစ်သော ဟယ်၊ ပုဏ္ဏား။ သင်ကား ရေသောက်ဆင်းသောသမင်ကို သစ်ပင်ကိုမှီ၍ ပစ်ဘိ၏။ ဘုံသမင်ကား မှန်သော မြား၏အဟုန်ဖြင့် အရပ်ဝေးသို့ ပြေးလေ၏။ ထိုသမင်ကို လိုက်၍ရပြီးသော် ပြန်ခဲ့သဖြင့် ညချမ်းသောအခါ ပညောင်ပင်သို့ ရောက်လာ၏။ ကျေးသား၊ ဆက်ရက်၊ ဥဩ၊ ကြိုးကြာ၊ သာရကာနှင့် ဟော၊ ငှက်ခါးတို့ဖြင့် တွန်မြူး ကျူးမြည်သောအသံ တစ်ရံမကြွင်း မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ဤပညောင်ပင်ရင်းသို့ ကပ်လေ၏။ ထိုပညောင်ပင်ရင်း၌ တန်ခိုးကြီးသော ငါ၏နောင်တော်သည် နဂါးသမီးတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ခြံရံလျက် တင့်တယ်စံပယ်သည်ကို သင် မြင်လေ၏။ ထိုအခါ သင့်ကို နဂါးပြည်သို့ဆောင်၍ ကြီးစွာသော ပည်းစိမ်ဖြင့် ငါ၏နောင်တော် ချီးမြှောက်သည် မဟုတ်တုံလော။ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်သော ငါ့နောင်တော်ကို သင် ခြိမ်းမှားဘိ၏။ ထိုမကောင်းမှုသည် သင်၌ ယခု ရောက်တော့သည်။ ဟယ်၊ ပုဏ္ဏား။ ငါ့အစ်ကို၌ သင်ပြုသော အမှုသည် ငါစိတ်မပြေ၊ သေအောင်သတ်အံ့။ သင့်လည်ကို ယခုဆန့်၊ သင့်ဦးခေါင်းကို တောက်တောက်ဖြတ်မည်"ဟု ဆိုလေ၏။

ထိုအခါ နေသာဒပုဏ္ဏားသည် 'ဤသူကား ငါ့အသက် အရှင်မထားရာ။ တစိုးတစိဆို၍ လွှတ်သော်လည်း ချွတ်ပါစေ။ အကြောင်းရာ၍ ဆိုရဦးတော့မည်' ဟု ကြံလျက်-

'အဇ္ဈာယကော ယာစယောဂီ၊ အာဟုတဂ္ဂိစ ဗြာဟ္မဏော။

ဒတေဟိ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ အဝဇ္ဈော ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော။ ။'ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အချင်းသုဘောဂ။ ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗေဒအတတ်ကို သင်၏။ အလှူခံ၍လည်း စားတတ်၏။ မီးကိုလည်း ပူဇော်တတ်၏။ ဤ ၃ ပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် မသတ်အပ်"ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် သုဘောဂသည် ယုံမှားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ 'ဤပုဏ္ဏားကို နဂါးပြည်သို့ ဆောင်ပြီ သော် ငါ့အစ်ကိုကိုမေ့၍၊ ပုဏ္ဏားဆိုသောအကြောင်းကို သိအောင်ပြုအံ့' ဟုကြံပြီးလျှင်-

'ယံ ပုရံ ခတရဋ္ဌဿ၊ ဩဂါဋံ ယမုနံ နဒိ။

ဇောတတေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏံ၊ ဂိရိမာဟစွ ယာမုနံ။ ။

'တတ္ထ တေ ပုရိသဗျ ဂ္ဂါ၊ သောဒရိယာ မမ ဘာတရော။

ယထာတေ တတ္ထ ဝက္ခန္တိ၊ တထာ ဟေဿတိ ဗြာဟ္မဏ။ ။'ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဟယ်၊ ပုဏ္ဏား။ ခမည်းတော်၏ ဓတရဋ္ဌပြည်သည် ဤယမုနာမြစ်အောက်၌ မြစ်နှင့်မနီးမဝေး ဟိမဝန္တာတောင်ကိုထိလျက် ခပ်သိမ်းသောရွှေအတိ ထွန်းတောက်ပ၏။ ဤသို့ဆိုပြီးလျှင် နေသာဒ ပုဏ္ဏားကို လည်၌ကိုင်လျက် တွန်းငင်ထိုးကြိတ် ဆဲရေး၍ ဘုရားလောင်းအိမ် ပြာသာဒ်တံခါးသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ သုဘောဂကို တံခါးစောင့်ပြု၍နေသော ကာဏာရိဋ္ဌမြင်လျှင် သုဘောဂရှိရာလမ်းသို့ သွား၍ “နောင်တော် သုဘောဂ မညဉ်းဆဲလင့်။ ပုဏ္ဏားတို့မည်သည်ကား ဗြဟ္မာမင်း၏ သားတည်း။ ဗြဟ္မာမင်းသည် အကယ်၍ ညဉ်းဆဲကြောင်းကို သိအံ့။ ‘ငါ့သားကို နဂါးတို့ ညဉ်းဆဲရမည်လော’ ဟု ဗြဟ္မာမင်း အမျက်ထွက်လျှင် ငါတို့နဂါးပြည်အလုံး ပျက်စီးရလတ္တံ့။ လောက၌ ပုဏ္ဏားမည်သည် မြတ်၏၊ အာနုဘော်ကြီး၏။ သင်ကား ပုဏ္ဏားတို့အာနုဘော်ကို မသိ။ ငါသာ သိ၏” ဟု ဆို၏။

[ကာဏာရိဋ္ဌကား အခြားမဲ့ လွန်လေပြီးသောဘဝ၌ ယစ်ပူဇော်ခြင်းကိုပြုသောပုဏ္ဏား ဖြစ်သတတ်။ ထိုသို့ ပုဏ္ဏားဖြစ်ဖူးသောကြောင့် ဤစကားကို ဆိုသတည်း။]

ထိုစကားကိုပြောဆိုပြီးလျှင် အစဉ်ဖြစ်ဖူးသောအားဖြင့် ယစ်ပူဇော်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ သုဘောဂကို လည်းကောင်း၊ နဂါး ပရိသတ်ကိုလည်းကောင်း ခေါ်၍ “အချင်းတို့။ လာကြကုန်။ ယစ်ပူဇော်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ကျေးဇူးကို ငါဆိုအံ့” ဟု ယစ်ကျေးဇူးကိုကြားလိုရကား-

‘အနိတ္တရာ ဣတ္တရ သဗ္ဗယုတ္တာ၊ ယညာစ ဝေဒါစ သုဘောဂ လောကေ။

တဒ ဂါရယုန္တိ ဝိနိန္ဒမာနော၊ ဟောတိ ဝိတ္တဉ္စ သတဉ္စ ဓမ္မံ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နောင်တော်သုဘောဂ။ လူ၌ ယစ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗေဒင်တို့သည် လည်းကောင်း မယုတ်ကုန်။ မယုတ်ကုန်သောပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုယစ်ပူဇော်ခြင်း ဗေဒင်အတတ်တို့၌သာ ယှဉ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ယှဉ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့အား မကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်။ ကဲ့ရဲ့သောသူတို့အား သူတော်ကောင်းတရားသည် လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာသည် လည်းကောင်း၊ ယုတ်လျော့ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏” ဟု ဆိုပြီးသော်၊ ကာဏာရိဋ္ဌသည် “နောင်တော် သုဘောဂ။ ဤလူတို့ကို အဘယ်သူ စီရင်သနည်း” ဟု မေး၏။ “ငါမသိ” ဟုဆိုသော် ပုဏ္ဏားတို့၏ အဘိုးဖြစ်သော တန်ခိုးကြီးသောဗြဟ္မာမင်း စီရင်သည်ဟု ပြအံ့သောငှာ-

‘အဇ္ဈေန မရိယာ ပထဝီ ဇနိန္ဒာ၊ ဝေဿာ ကသိ ပါရိစယဉ္စ သုဒ္ဓါ။

ဥပါဂု ပစ္စေကံ ယထာ ပဒေသံ၊ ကတာဟံ ဧတေဝသိနာတိ အာဟု။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နောင်တော်သုဘောဂ။ အသီးသီး ညွှန်သောအတိုင်း ပုဏ္ဏားတို့ကား ဗေဒင်သင်ခြင်းသို့သာ ရောက်ကုန်၏။ မင်းတို့ကား မြေကိုအောင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ သူကြွယ်တို့ကား လယ်ထွန်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ သူဆင်းရဲတို့ကား အမျိုး ၃ပါးတို့အား လုပ်ကျွေးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ထို အမျိုး ၄ပါးတို့ကို ဗြဟ္မာမင်းသာ စီရင်ဖန်ဆင်းသည်ဟု ဆိုကုန်၏။ ဤပုဏ္ဏားတို့ကား ကြီးစွာသောဂုဏ် ရှိ၏။ အကြင်သူသည် ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့် ထိုပုဏ္ဏားတို့အား လှူအံ့။ ထိုသူကား တစ်ပါးအရပ်၌ မဖြစ်ရာပြီ။ နတ်ပြည်သို့သာ သွားရသတည်း။

“နောင်တော် သုဘောဂ ဓာတာမည်သော နတ်၊ ဝိဓာတာမည်သော နတ်၊ ဝရဏနတ်၊ ကုဝေရနတ်၊ သောမနတ်၊ ယာမာနတ်၊ လနတ်၊ နေနတ်၊ ဤနတ်တို့သည် အထူးထူးသောယစ်ကို ပူဇော်၍ ဗေဒင်တတ်သော ပုဏ္ဏားတို့အား ခပ်သိမ်းသော အလိုကိုပေး၍ ဤနတ်အဖြစ်သို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

“နောင်တော် သုဘောဂ။ ဗေဒင်အတတ်ကို တတ်ထသော၊ သီတင်းသီလကိုလည်း ရှာမှီးလေ့ရှိသော၊ အလှူခံခြင်း၌လည်း ယှဉ်ထသော သူဟူ၍ သမုတ်အပ်သောပုဏ္ဏားကို သမုဒ္ဒရာမြစ်သည် မွန်းနစ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် မသောက်ကောင်းသတည်း။ နောင်တော် သုဘောဂ။ ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏စိုက်ပျိုးရာ လယ်မြေကောင်း သဖွယ်ဖြစ်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤမြေအပြင်၌ ရှိကုန်၏။ အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် မျက်နှာအရပ်တို့၌ နှစ်လိုခြင်းကို ပုဏ္ဏားတို့သာ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏”။

ဤသို့ ကာဏာရိ၌သည် ၁၄ ဂါထာတို့ဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့ကို လည်းကောင်း၊ ယဇ်ပူဇော်သက္ကာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဗေဒင်တို့ကိုလည်းကောင်း ချီးမွမ်း၏။

၅။ ဓမ္မကထာခန်း

ထိုအခါ ကာဏာရိ၌၏စကားကိုကြား၍ ဘုရားလောင်းနေရာအရပ်သို့ လာကုန်သော များစွာသော နဂါးပရိသတ် အပေါင်းတို့သည် ‘ဤကာဏာရိ၌သည် အမှန်ကို ဆိုပေ၏’ ဟု မှားသောအယူရှိသော နဂါးတို့သည် ရောက်လာကုန်၏။

ဘုရားလောင်းဘူရိဒတ်သည်လည်း နေရာမှလျောင်းလျက် ကာဏာရိ၌၏အသံကို နာ၍ နေ၏။ နဂါးအပေါင်းတို့သည် ဘုရားလောင်းအား လျှောက်ကြကုန်သော် ဘုရားလောင်းသည်လည်း နောက်မှ ကြံ၏။

‘ကာဏာရိ၌ကား မှားသောအယူရှိသောခရီးကို ချီးမွမ်းဘိသည်။ ထိုကာဏာရိ၌၏ အယူကိုဖျက်၍ နဂါးပရိသတ်တို့အား ကောင်းသောသမ္မာဒိဋ္ဌအယူကို ယူစေ’ဟု ဘုရားလောင်းသည် အိပ်ရာမှထ၍ ခပ်သိမ်းသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော တရားဟောသဘင် ပလ္လင်၌နေပြီးလျှင် အလုံးစုံသော နဂါးပရိသတ်တို့ကို စည်းဝေးကြစေ၍ ကာဏာရိ၌ကိုခေါ်ပြီးလျှင်

“ကာဏာရိ၌။ သင်သည် မဟုတ်မမှန်သည်ကိုဆို၍ ဗေဒင်ကို လည်းကောင်း၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို လည်းကောင်း ချီးမွမ်းသည်။ အကယ်၍ သင်ဆိုသော စကား သင့်စေ။ ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗေဒင်ကိုစီရင်သဖြင့် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကိုကား မကောင်းမှုဟု သမုတ်အပ်၏။ နတ်ရွာသို့ ဆောင်သည် မဟုတ်။ သင့်အယူ မဟုတ်သည်ကို ငါမြင်၏”ဟု ယဇ်ပူဇော်ခြင်း အယူကို ဖျက်လို၍-

- ကလီဟိ ဓိရာနံ ကဋ် မဂါနံ၊ ဘဝန္တိ ဝေဒဇ္ဈဂတာနရိဋ္ဌ။
မရိစိ ဓမ္မံ အသမေက္ခိတတ္တာ၊ မာယာဂုဏာ နာတိဝဟန္တိ ပညံ။ ။
- ဝေဒါနံ တာဏာယ ဘဝန္တိ ဒဿ၊ မိတ္တဒုန္နော ဘူနဟုနော နရဿ။
န တာယတေ ပရိစိဏ္ဍော စ အဂ္ဂိ၊ ဒေါသန္တရံ မစွံ မနရိယကမ္မံ။ ။
- သဗ္ဗဉ္စ မစ္စာ သမနံ သဘောဂံ၊ အာဒိပိတံ ဒါရ တိဏေန မိဿံ။
ဒဟံ န တပေ အသမတ္ထတေဇော၊ ကော တံ သုဘိက္ခံ ဒွိရသည၊ ကယိရာ။ ။

- ယထာပိ ခိရံ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မံ၊ ဒမိ ဘဝိတွာ နဝနိတံပိ ဟောတိ။
ဧဝံပိ အဂ္ဂိ ဝိပရိဏာမဓမ္မော၊ တေဇော သမောရောဟတိ ယောဂ ယုတ္တော။ ။
- န ဒိဿတိ အဂ္ဂိ မနုပ္ပဝိဋ္ဌော၊ သုက္ခေသု ကဋ္ဌေသု နဝေသု စာပိ။
နာမတ္ထမာနော အရလန်းနရေန၊ နာကမ္မုနာ ဇာယတိ ဇာတဝေဒေါ။ ။
- သစေ ဟိ အဂ္ဂိ အန္တရတော ဝသေယျ၊ သုက္ခေသု ကဋ္ဌေသု နဝေသုစာပိ။
သဗ္ဗာနိ သုဿေယျ၊ ဝနာနိ လောကေ၊ သုက္ခာနိ ကဋ္ဌာနိစ ပဒ္ဓလေယျ။ ။
- ကရောတိ စေ ဒါရ တိဏေန ပုညံ၊ ဘောဇံ နရော ဓူမသိခိံ ပတာပဝံ။
အင်္ဂါရိကာ လောဏကရာ စ သူဒါ၊ သရိရဒါဟာပိ ကရေယျ ပုညံ။ ။
- အထစေ ဟိ ဧတေ နကရောန္တိ ပုညံ၊ အဇ္ဈေန မ္ပိ ဣဓ တပ္ပယိတွာ။
နကောစိ လောကသ္မိံ ကရောတိ ပုညံ၊ ဘောဇံ နရော ဓူမသိခိံ ပတာပဝံ။ ။
- ကထဉ္စိ လောကာ ပစိတော သမာနော၊ အမနုညဂန္တံ ဗဟူနံ အကန္တံ။
ယဒေဝ မစ္စာ ပရိဒ္ဓယန္တိ၊ တဒပ္ပသတ္ထံ ဒွိရသည၊ ဘုဉ္ဇေ။ ။
- သိခိမ္ပိ ဒေဝေသု ဝဒန္တိ ဟေကေ၊ အာပံ မိလက္ခူ ပန ဒေဝမာဟု။
သဗ္ဗေဝ ဧတေ ပိတထံ ဘဏန္တိ၊ အဂ္ဂိန ဒေဝညတရော န စာပေါ။ ။
- အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ မသညကာယံ၊ ဝေသာနရံ ကမ္မကရံ ပဇာနံ။
ပရိစရိယမဂ္ဂိံ သုဂတိံ ကထံ ဝဇေ၊ ပါပါနိ ကမ္မာနိ ပကုဗ္ဗမာနော။ ။
- သဗ္ဗာဘိ ဘူတာဟုဓ ဇီဝိကတ္ထာ၊ အဂ္ဂိဿ ဗြဟ္မာ ပရိစာရိကောတိ။
သဗ္ဗာနဘာဝိ စ ဝသိ ကိမတ္ထံ၊ အနိမ္ပိတော နိမ္ပိတံ ဝနိတဿ။ ။
- ဟဿံ အနိဇ္ဈာနက္ခမံ အတစ္ဆံ၊ သက္ကာရဟေတု ပကိရိသု ပုဗ္ဗေ။
တေ လာဘသက္ကာရေ အပါတုဘောန္တေ သန္တာပိတာ ဇန္တုဘိ သန္တိဓမ္မံ။ ။
- အဇ္ဈေနမရိယာ ပထဝီ ဇနိန္ဒာ၊ ဝေဿာ ကသိံ ပါရိစရိယဉ္စ သုဒ္ဓါ။
ဥပါဂု ပစ္စေကံ ယထာပဒေသံ၊ ကတာဟု ဧတေ ဝသိနာတိ အာဟု။ ။
- ဧတဉ္စ သစ္စံ ဝစနံ ဘဝေယျ၊ ယထာ ဣဒံ ဘာသိတံ ဗြဟ္မဏေဟိ။
နာခတ္တိယော ဇာတု လဘေထ ရစ္စံ၊ နာဗြဟ္မဏော မန္တပဒါနိ သိက္ခေ။
နာညတြ ဝေဿောတိ ကသိံကရေယျ၊ သုဒ္ဓေါ န မုစ္ဆေ ပရ ပေသနာယ။ ။
- ယသ္မာ စ ဧတံဝစနံ အဘူတံ၊ မုသာဝိမေ သြဒရိယာ ဘဏန္တိ။
တဒပ္ပပညာ အဘိသဒ္ဓဟန္တိ၊ ပဿန္တိ တံ ပဏ္ဍိတာ အတ္တနာဝ။ ။
- ခတျာ ဟိ ဝေဿာနံ ဗလိံ ဟရန္တိ၊ အာဒါယ သတ္တာနိ စရန္တိ ဗြဟ္မဏာ။
တံ တာဒိသံ သင်္ခဘိတံ ပဘိန္နံ၊ ကသ္မာ ဗြဟ္မာ နန္ဒ၊ ကရောတိ လောကံ။ ။
- သစေ ဟိ သော ဣဿရော သဗ္ဗလောကေ၊ ဗြဟ္မာ ဗဟူဘူတပတိ ပဇာနံ။
ကိံ သဗ္ဗလောကံ ဝိဒဟိ အလက္ခိံ၊ ကိံ သဗ္ဗလောကံ နသုခိံ အကာသိ။ ။
- သစေ ဟိ သော ဣဿရော သဗ္ဗလောကေ၊ ဗြဟ္မာ ဗဟူဘူတပတိ ပဇာနံ။
မာယာ မုသာဝဇ္ဇမဒေန စာပိ၊ လောကံ အဓမ္မေန ကိမတ္ထ မကာရိ။ ။

- သစေ ဟိ သော ဣဿရော သဗ္ဗလောကေ၊ ဗြဟ္မာ ဗဟူဘူတပတိ ပဇာနံ။

အဓမ္မိကော ဘူတပတိ အရိဋ္ဌ၊ ဓမ္မေ သတိ ယော ဝိဒဟိ အဓမ္မံ။ ။

- ကိဋ္ဌာ ပဋဂါ ဥရဂါ စ ခောကာ၊ ဟဂဇာ ကိမိ သုဇ္ဈတိ မက္ခိကာ စ။

ဧတေပိ ဓမ္မာ အနရိယရူပါ၊ ကမ္မောကောနံ ပိတထာ ဗဟူနံ။ ။ ဟူသော ၂၁ ဂါထာတို့ကို မိန့်၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကာဏာရိဋ္ဌံ။ ဗေဒင်အတတ်တို့ကား ပညာရှိအား အရှုံးသာတည်း။ ထိုစကားသည် သင့်စေ။ သူမိုက်တို့အား အောင်သောအယူသည် ဖြစ်၏။ အဆင်အခြင်နှင့် မစပ်သောကြောင့် တံလုပ်သဘောကဲ့သို့သော သဘောရှိ၏။ လှည့်ပတ်သော အဖို့ရှိသော ဗေဒင်ကိုကား ပညာရှိတို့သည် မဆောင်ရွက်ကုန်။

“ကာဏာရိဋ္ဌံ။ ဗေဒင်တို့ကား ခင်ပွန်းကိုပြစ်မှားတတ်သည့်၊ အစီးအပွားကိုဖျက်ဆီးတတ်သည့် သူအားလည်း စောင့်ခြင်းငှာ မဖြစ်ကုန်။ လုပ်ကျွေးသောမီးသည်လည်း မကောင်းမှုရှိသော၊ ပြစ်မှားသော နှလုံးရှိသောလူကို မစောင့်ပေ။

“၂ ခုသောလျှာတို့ဖြင့် အရသာကိုသိသော ကာဏာရိဋ္ဌံ။ လူတို့သည် ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို ထင်း၊ မြက်တို့ဖြင့် ရော၍ မီးတိုက်အံ့။ ထိုထင်းမြက်တို့ကို လောင်သော၊ အတုမရှိရှိန်စော်သော ထိုမီးသည် မရောင့်ရဲ။ အဘယ်သူသည် ထိုမီးကို ဝအောင် ပြုနိုင်ပါအံ့နည်း။

“ဥပမာကို ဆိုဦးအံ့။ နို့ရည်လည်း ဖောက်ပြန်သောသဘော ရှိ၏။ နို့ခမ်းလည်း ဖြစ်၏။ ဆီဦးလည်း ဖြစ်၏။ ဤအတူ ၎င်းမီးသည် ဖောက်ပြန်သောသဘော ရှိ၏။ ထိုမီးသည်ကား လုံ့လယှဉ်မှသာ ဖြစ်သည်။

“မီးသည် ခြောက်ကုန်သောသစ်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သစ်ရွက်ခြောက်တို့၌ လည်းကောင်း၊ ဝင်သည်ကို မထင်။ ထိုမီးကား ပွတ်ကျေပွတ်ခုံတို့ဖြင့် မပွတ်ဘဲမဖြစ်။ အမှုနှင့်ကင်း၍လည်း မဖြစ်။

“ထိုစကားသည်လည်း သင့်စေ။ အကယ်၍ မီးသည် ခြောက်ကုန်သောသစ်တို့၏ လည်းကောင်း၊ သစ်ရွက်တို့၏ လည်းကောင်း၊ အတွင်း၌ နေအံ့။ လောက၌ ခပ်သိမ်းသောတောတို့သည်ကား ခြောက်ကုန်ရာ၏။ ခြောက်သည်ရှိသော် သစ်ပင်တို့၌လည်းကောင်း တောက်ကုန်ရာ၏။

“ကာဏာရိဋ္ဌံ။ အကယ်၍ ထင်း၊ မြက်ဖြင့် အခိုးအလျှံရှိသော မီးကို ကျွေးသောလူသည် ကောင်းမှုကို ပြုသည်ဖြစ်အံ့။ မီးသွေးဖုတ်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆားချက်သော သူတို့သည်လည်းကောင်း၊ စားဖိုသည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သူကောင်ဖုတ်သောသူတို့သည် လည်းကောင်း ကောင်းမှုကိုပြုသည် မည်ကုန်အံ့သတည်း။

“အကယ်၍ ထို မီးသွေးဖုတ်သောသူတို့သည် ကောင်းမှုပြုသည် မမည်ကုန်အံ့။ ပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် လည်းကောင်း အခိုးအလျှံနှင့်ယှဉ်သော ပူသောမီးကို အစာဖြင့် ရောင့်ရဲစေ၍ လူ့ရွာ၌ ကောင်းမှုကိုပြုသည် မဖြစ်။

“၂ ခုသောလျှာနှင့် အရသာကိုသိတတ်သော ကာဏာရိဋ္ဌံ။ ထိုစကားသည် သင့်စွာ။ လူတို့သည် မနှစ်လိုဖွယ်သောအနံ့ရှိသော၊ လူတို့သည် မနှစ်လိုအပ်သော အကြင်ခွေးကောင်ပုပ်၊ မြွေကောင်ပုပ် စသည်တို့ကို ကျွေးကုန်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော ထိုအကောင်ပုပ်စသည်တို့ကို သင်၏မီးသည် ပူဇော်လျက် အဘယ်ကြောင့် စားချေအံ့နည်း။

“ထိုစကားသည် သင့်စေဦး။ အချို့သောသူတို့ကား နတ်တို့တွင် မိးကို နတ်ဟူ၍ ဆိုကြကုန်၏။ တောင်သူတို့ကား ရေကို နတ် ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ အလုံးစုံသောဤသူတို့ကား ချွတ်လွဲသောစကားကို ဆိုကုန်၏။ မိးသည်လည်း တစ်ပါးသောနတ်သည် မဖြစ်၊ ရေသည်လည်း တစ်ပါးသောနတ်သည် မဖြစ်။

“ဣန္ဒြေနှင့်မစပ် ကိုယ်စိတ်လည်းမရှိ သတ္တဝါတို့၏အမှုကိုပြုသော ထိုမိးကိုလုပ်ကျွေး၍ မကောင်းမှုကို ပြုသောသူသည် နတ်ရွာ၌ အဘယ်သို့ လားရအံ့နည်း။

“ကာဏာရိ၌ ဤလူ့ရွာ၌ အသက်မွေးလိုသောကြောင့် ‘ဗြဟ္မာမင်းသည် ခပ်သိမ်းသောလောကကို အစိုးရ၏’ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မိးကို လုပ်ကျွေးအပ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသောလောကကို ဖြစ်စေတတ်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မိးသာလျှင် မိမိအလိုသို့လိုက်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရာအံ့။ ထိုသို့မှန်လျှင် အဘယ်ကြောင့် မိမိ မဖန်ဆင်းနိုင်ဘဲလျက် သူတစ်ပါးဖန်ဆင်းသောမိးကို ရှိခိုးသနည်း။

“ပုဏ္ဏားတို့၏စကားသည် ဆင်ခြင်ခြင်းငှာ မခန့်၊ အချည်းနှီး ရယ်ဖွယ်သာ ရှိ၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့ကား ရှေး၌ လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ မရှိခြင်းကြောင့် လာဘ်ပူဇော်သက္ကာကို လိုသည်ဖြစ်၍ ဇန္တု ဟုသမုတ်အပ်သော ယဇ်ကျမ်းကို ဖွဲ့လုပ်စီရင်ကုန်၏။ အသီးအသီး မိမိတို့ညွှန်းသောအတိုင်း ပုဏ္ဏားတို့ကား ဗေဒင်သင်ခြင်း၊ မင်းတို့ကား မြေကို အောင်ခြင်း၊ သူကြွယ်တို့ကား လယ်လုပ်ကုန်သွယ်ခြင်း၊ သူဆင်းရဲတို့ကား အမျိုး၃ပါးတို့၏ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ကုန်၏။ ထို အမျိုး ၄ပါးတို့ကို ဗြဟ္မာမင်းသာ စီရင်ဖန်ဆင်းသည်ဟု ရှေးသူဟောင်းတို့ ဆိုကြောင်းကို ပုဏ္ဏားတို့ ဆိုကုန်၏။

“ပုဏ္ဏားတို့ဆိုတိုင်း ထိုစကားမှန်လျှင် မင်းမျိုးမဟုတ်သူ မင်းအဖြစ်ကို မရရာ။ ပုဏ္ဏားမဟုတ်သူ ဗေဒင်မသင်ရာ။ သူကြွယ်မဟုတ်သူ လယ်လုပ်ကုန်သွယ် မပြုရာ။ သူဆင်းရဲအမျိုးလည်း သူ့အစေအပါးမှ မလွတ်ရာ။ ထိုသို့ကား မဟုတ်။ မင်း မဟုတ်သူလည်း မင်းအဖြစ်ကိုရ၏။ ပုဏ္ဏား မဟုတ်သူလည်း ဗေဒင်သင်၏။ သူကြွယ် မဟုတ်သူလည်း ကုန်သွယ်လယ်လုပ်၏။ သူဆင်းရဲလည်း သူ့အစေအပါးမှ လွတ်၏။ ဤသို့ လောကတွင် ထင်ရှားရှိသောကြောင့် ပုဏ္ဏားတို့စကား မမှန်။ ဝမ်းကိုဝလိုသောကြောင့် မဟုတ်မမှန်သော စကားဖြင့် လှည့်ပတ်၍ဆိုကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့စကားကို ပညာနည်းသောသူတို့သာ ယုံကုန်သည်။ ပညာရှိတို့ မယုံကုန်။

“ထိုစကားသည် မှန်လှ၏။ မင်းတို့သည် သူကြွယ်တို့၏အခွန်ကို တောင်းယူကုန်၏။ ပုဏ္ဏားတို့ကား ဓားလက်နက်တို့ကိုယူ၍ သွားကုန်၏။ ထိုသို့ မညီမညွတ် ချောက်ချောက်ချားချား လူအများ စီးပွားယုတ်လျှော့ ပျက်စီးကြောင်းကို အဘယ်ကြောင့် ဗြဟ္မာသည် ဖြောင့်မှန်ညီညွတ်အောင် မစီရင်သနည်း။

အကယ်၍ “ဗြဟ္မာမင်းသည် ခပ်သိမ်းသောလောကကို အစိုးရ၏” ဟူသော ပုဏ္ဏားတို့စကား မှန်အံ့။ အဘယ်ကြောင့် လူအပေါင်းတို့၏ဆင်းရဲကို ပြုသနည်း။ လူတို့၏ အရှင်မှန်လျှင် ချမ်းသာကိုသာ ဆောင်ရမည် မဟုတ်လော။

“ထိုစကားသည် သင့်စွာ။ ဗြဟ္မာမင်းသည် ခပ်သိမ်းသောလောကကို အစိုးရသည်ဖြစ်၍ လူအပေါင်း တို့၏အရှင် အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ လှည့်ပတ်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုသဖြင့် လည်းကောင်း၊ မေ့လျော့သဖြင့် လည်းကောင်း၊ မတရားသဖြင့် လည်းကောင်း လူတို့ကို အဘယ်ကြောင့် အကျိုးစီးပွားမဲ့ ပြုစေသနည်း။

“ငါ့ညီ ကာဏာရိန္ဒ” ထိုဗြဟ္မာသည် ခပ်သိမ်းသောလောကကို အစိုးရသည်ဖြစ်၍ လူအပေါင်းတို့ အရှင် ဖြစ်အံ့။ တရားထင်ရှားရှိလျက် မတရားကို အဘယ့်ကြောင့် ဆောက်တည်စေသနည်း။ဗြဟ္မာကား အဓမ္မကို ကျင့်စွဲတကား။

“ပေါက်ဖတ်,ကင်း,သန်း,နံ,မြွေ, ဖား,ငါး, ယင်,မှက်,ပိုးရွှံ့, ခြေပုန်းတို့ကို သတ်၍ စင်ကြယ်၍ဟူသော အယူဝါဒ အဓမ္မသဘောသည် ကမ္မောဇတိုင်းသားတို့၏ အဓမ္မသဘောတည်း။”

ဤမှတစ်ပါး ပုဏ္ဏားတို့၏ ချွတ်လွဲသောသဘောကို ပြလိုရကား-

- သစေ ဟိ သော သုဇ္ဈတိယော ဟနာတိ၊ ဟတောပိ သော သဂ္ဂ မုပေတိဌာနံ။
ဘောဝါဒိ ဘောဝါဒိန မာရဘေကျု၊ ယေစာပိ တေသံ အဘိသဒ္ဓဟေယျု။ ။
- နေဝ မဂါ န ပသု နောပိ ဂါဝေါ၊ အာယာစန္တိ အတ္တဝဇာယကေစိ။
ဝိပုန္နမာနေ ဣဓ ဇီဝိကတ္တာ၊ ယညေသု ပါဏေ ပသုမာရဘန္တိ။ ။
- ယူပုဿနေ ပသုဗန္ဓေ စ ဗာလာ၊ စိတ္တေဟိ ဝဏ္ဏေဟိ မုခံ နယန္တိ။
အယန္တေ ယူပေါကာမဒုဟော ပရတ္ထ၊ ဘဝိဿတိ သဿတော သမ္ပရာယေ။ ။
သစေ စ ယူပေ မဟိ သင်္ခမုတ္တံ၊ ခညံ ဓနံ ရဇေတံ ဇာတရူပံ။
- ကုတောစ ယူပေ မဏိသင်္ခမုတ္တံ၊ ခညံ ဓနံ ရဇေတံ ဇာတရူပံ။
သုက္ခေသု ကဋ္ဌေသု နဝေသုစာပိ၊ သစေ ဒုဟေ တိဒီဝေ သဗ္ဗကာမေ။
တေဝိဇ္ဇ သံဃာဝ ပုထု ယဇေယျု၊ နဗြဟ္မဏံ ကိဉ္စိ န ယာဇေယေယျု။ ။
ကုတောစ ယူပေ မဏိသင်္ခမုတ္တံ၊ ခညံ ဓနံရ ဇေတံ ဇာတရူပံ။
- သုက္ခေသု ကဋ္ဌေသု နဝေသုစာပိ၊ ကုတော ဒုဟေ တိဒီဝေ သဗ္ဗကာမေ။ ။
သဌာ စ လုဒ္ဓါစ ပလုဒ္ဓါဗာလာ၊ စိတြေဟိ ဝဏ္ဏေဟိ မုခံ နယန္တိ
- အာဒါယ အဂ္ဂိ မမ ဒေဟိ ဝိတ္တံ၊ တတောသုခိ ဟောဟိတိ သဗ္ဗကာမေ။
တမဂ္ဂိဟုတ္တံ သရဏံ ပဝိဿ၊ စိတ္တေဟိ ဝဏ္ဏေဟိ မုခံ နယန္တိ။
ဩရောပယိတွာ ကေသမဿု နခဉ္စ၊ ဒေဟိဝိတ္တံ အတိဂါဠယန္တိ။ ။
- ကာကာ ဥလူကံ ဝရဟော လဘိတွာ၊ ဧကံသမာနံ ဗဟုကာ သမေစ္စ။
အနွာနိ ဘုတွာ ကုဟကာ ကုဟိတွာ၊ မုဏ္ဍံ ကရိတွာ ယညပထော သဇ္ဇန္တိ။ ။
- ဧဝဉ္စိ သော ဝဉ္စိတော ဗြာဟ္မဏေဟိ၊ ဧကော သမာနော ဗဟုကာ သမေစ္စ။
တေ ယောဂယောဂေန ဝိလုဗ္ဗမာနာ၊ ဒိဋ္ဌံ အဒိဋ္ဌေန ဓနံ ဟရန္တိ။ ။
- အကာသိ ယာ ရာဇူဟိဝါ နသိဌာ၊ တဒဿ အာဒါယ ဓနံ ဟရန္တိ။ ။
တေတာဒိသာ စောရသမာ အသန္တာ၊ ဝဇ္ဈာန ဟညန္တိ အရိဋ္ဌ လောကေ။ ။
- ဣန္ဒဿ ဗာဟာရသိ ဒက္ခိဏာတိ၊ ယညေသု ဆိန္ဒန္တိ ပလာယလဒ္ဓိ။
တံစေပိ သစ္စံ မဃဝါ ဆိန္ဒဗဟု၊ ကေနဿု ဣန္ဒော အသုရေ ဇိနာတိ။ ။
- တဉ္စေဝ တုစ္ဆံ မဃဝါ သမံဂိ၊ ဟနာ အဝဇ္ဈော ပရမော သုဒေဝေါ။
မန္တာ ဣမေ ဗြာဟ္မဏာ တုစ္ဆရူပိ၊ သန္တိဋ္ဌိကာ ဝဉ္စနာ ဒေသလောကေ။ ။
- မာလာဂိရိ ဟိမဝါယော စ ဂိဇ္ဈော၊ သုဒဿနော နိသဘောဂေါ ကုဝေရ။
ဧတေစ အညေစ နဂါ မဟန္တာ၊ စိတျာ ကတာ ယညကရေတိမာဟု။ ။

- ယထာပကာရာနိဟိ ဣဋ္ဌကာနိ၊ စိတျာကတာယညကရေဟိမာဟု။
နပဗ္ဗတာ ဟောန္တိ တထာပကာရာ၊ အညာဒိသာ အစလာ တိဋ္ဌသေလာ။ ။
- နဣဋ္ဌကာ ဟောန္တိ သိလာစိရေန၊ နတတ္ထ သဗ္ဗာယတိ အယောနလောဟံ။
ယညဉ္စတေ ပရိဝဏ္ဏယန္တာ၊ စိတျာကတာ ယညကရေဟိမာဟု။ ။
- အဇ္ဈာယကံ မန္တဂုဏုပပန္နံ၊ တပဿိနံ ယာစယောဂေါတိစာဟု။
တိရေ သမုဒ္ဒသုဒကံ သဉ္စန္တံ၊ တံသာဂရဇ္ဈော ဟရိတေနာပေယျော။ ။
- ပရော သဟဿံပိ သမန္တံ ဝေဒေါ မန္တုပပဋေ နဒိယော ဝဟန္တိ။
န တေန ဗျာပနုရသုဒကာနိ၊ ကသ္မာသမုဒ္ဒေါ အတုလော အပေယျော။ ။
- ယေနောစိ ကုပါဏုဇီဝလောကေ၊ လောကုဒကာ ကုပဇဏေဟိ ခတာ။
န ဗြာဟ္မဏဇ္ဈော ဟရိဏေနကေသ၊ အာပေါ အပေယျော ဒွိရသညအာဟု။ ။
- ပုရေ ပုရတ္တာ ကာကဿ ဘရိယာ၊ မနော မနဿံ အဇေနသိ ပုဗ္ဗေ။
တေနာပိ ဓမ္မေနကောစိ ဟိနော၊ ဧဝံပိ ဝေါသဂ္ဂ ဝိဘင်္ဂံ မာဟု။ ။
- စဏ္ဍာလပုတ္တောပိ အဓိစ္စ ဝေဒေါ ဘာသေယျ မန္တေ ကုသလော မတိမာ။
နတဿ မုဒ္ဒါပိ ဖလေယျ သတ္တဓာ၊ မန္တာ ဣမေ အတ္တဝဇာယ ကထာ။ ။
- ဝါစာကတာ ဂိဒ္ဓိကတာ ဂဟိတာ၊ ဒုမ္မောစယာ ကဗျပထာ နပ္ပန္နာ။
ဗာလာနံ စိတ္တံ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌံ၊ တဒပ္ပပညာ အဘိသဒ္ဓဟန္တိ။ ။
- သိသဿ ဗျဉ္ဇသမ္ဘ ဝိပိနောစ၊ နဝိဇ္ဇတိ ပေါရိသိယံ ဗလေန။
မနဿဘာဝေါစ ဂဝံပေက္ခော၊ ဇာတိဟိတေသံ အသမာသမာနံ။ ။
- သစေစ ရာဇာ ပထဝီ ဝိဇိတွာ၊ သဇိဝိဝါ အဿဝ ပါရိသဇ္ဇော။
သယမေဝသောသတ္တု သံဃံ ဝိဇေယျ၊ တဿ ပဇာ နိစ္စသုခိဘဝေယျ။ ။
- ခတ္တိယ မန္တာစ တယောစ ဝေဒေါ၊ အတ္ထေန ဧတေ သမကာ ဘဝန္တိ။
တေသဉ္စ အတ္ထံ အဝိနိစ္စိန္တိတွာ၊ နဗုဇ္ဈတိ ဩပပထဝံ ဆန္တံ။ ။
- ခတ္တိယမန္တာစ တယောစ ဝေဒေါ၊ အတ္ထေန ဧတေ သမကာ ဘဝန္တိ။
လာဘောအလာဘော ယသောအယသောစ၊ သဗ္ဗေဝ တေသံ စတုနန္ဒ ဓမ္မာ။ ။
- ယထာပိ ဣဗ္ဘာဇနေ နေဟေတု၊ ကမ္မာနိ ကရေန္တိ ပုထူပထဗျာ။
တေဝိဇ္ဇသံဃာပိ တထေဝ သုဒ္ဓါ၊ ကမ္မာနိ ကရေန္တိ ပုထူပထဗျာ။ ။
- ဣဗ္ဗေဟိ ယေတေ သမကာ ဘဝန္တိ၊ နိစ္စုသုကာ ကာမဂုဏေသု ယုတ္တာ။
ကမ္မာနိ ကရေန္တိ ပုထူပထဗျာ၊ တဒပ္ပပညာ ဒွိရသညရတေ။ ။

ဆို၏။ ထိုဂါထာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ့ညီ ကာဏာရိဋ္ဌ။ အကယ်၍ အကြင်သူသည် သတ်၏။ ထို သတ်သောသူသည် အပြစ်မှ စင်ကြယ်အံ့။ အကြင်သူကိုသတ်၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည် မှန်အံ့။ ပုဏ္ဏားတို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း သတ်ကုန်ရာ၏။ ပုဏ္ဏားတို့ဆိုတိုင်း ယုံကြည်ကုန်သော လူအပေါင်းတို့သည်လည်း အချင်းချင်း သတ်ကုန်ရာ၏။

“အချို့သော သားသမီးတို့ကား မိမိကိုယ်ကို သတ်အံ့သောငှာ မတောင်းပန်ကုန်။ ဆိတ်၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက် အစရှိသောသတ္တဝါတို့သည်လည်း မိမိကိုယ်ကို သက်စိမ့်သောငှာ မတောင်းပန်ကုန်။ ထိုသို့လျက် ယစ်တွင်း၌ နွားအစရှိသောသတ္တဝါတို့ကို တုန်လှုပ်စေလျက် အသက်ရှည်လိုသောငှာဟု သတ်ကြကုန်၏။

“သူမိုက်တို့ကား ဤယစ်သည် တမလွန်ဘဝ၌ အလိုကိုပေးတတ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့။ တမလွန်၌ အမြဲချမ်းသာကို ပေးလတ္တံ့ ဟု နွားချေးစုဝယ် စိုက်ထားအပ်သောယစ်တိုင်၌ ဆန်းကြယ်စွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် မျက်နှာကို ကြည့်ညှိစေကုန်၏။ အကယ်၍ ယစ်တိုင်၌ လည်းကောင်း၊ သစ်ခြောက်၊ သစ်စိုတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြား၊ ခရသင်း၊ ပုလဲ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဆန်စပါးဥစ္စာများကို လည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်ကိုလည်းကောင်း ပေးတတ်သည် မှန်အံ့။ ထိုပုဏ္ဏားအပေါင်းတို့သည် များစွာ ပူဇော်ကုန်အံ့သတည်း။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် မပူဇော်ကုန်။ ယစ်၌ လည်းကောင်း၊ သစ်ခြောက်၊ သစ်စိုတို့၌ လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြား၊ ခရသင်း၊ ပုလဲ ရွှေ၊ ငွေ၊ ဆန်စပါး ဥစ္စာများကို လည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်၌ ခပ်သိမ်းသော အလိုကို လည်းကောင်း အဘယ်မှာလျှင် ပြည့်စုံစေနိုင်အံ့နည်း။

“ကြမ်းကြုတ်ယုတ်မာ စဉ်းလဲစွာသောပုဏ္ဏားမိုက်တို့သည် ဖြားယောင်းလျက် မီးကိုစွဲ၍ ငါ့အား ဥစ္စာပေးလော့။ ငါတို့ ပုဏ္ဏားအား ဥစ္စာကိုပေးလျှရအောင် ခပ်သိမ်းသောအလိုကိုရ၍ ချမ်းသာလတ္တံ့။ ဆန်းကြယ်စွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် မျက်နှာကို ရွှင်စေ၏။ မီးပူဇော်ရာ အံ့တွင်းသို့ဝင်၍ ဆန်းကြယ်စွာသော အကြောင်းဖြင့် မျက်နှာကို ရွှင်စေကုန်၏။ ဆံမုတ်ဆိတ်၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့ကိုလည်း ရိတ်ဖြတ်၍ မီး၌ ထည့်ကုန်၏။ ဗေဒင်တို့ဖြင့် ဥစ္စာကိုလည်း ဖျက်ဆီးကုန်၏။

“များစွာကုန်သောကျိုးတို့သည် တစ်ခုသောခင်ပွန်းကို ခြံရံကုန်၍ ထမင်းဘောဇဉ်တို့ကို စားသောက်လျက် ဦးခေါင်းဖြင့်ပြည့်စေ၍ ယစ်ပူဇော်ရာအရပ်သို့ ကပ်လေကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် တစ်ယောက်တည်းသော မင်းအား များစွာလှည့်ပတ်ခြင်းဖြင့် လုယက်ကုန်လျက် မျက်မှောက်ထင်ထင်မြင်သော ဥစ္စာကို မမြင်မသိရသော နတ်ရွာဖြင့် လှည့်ပတ်၍ ဆောင်ကုန်၏။ မင်းတို့သည် ဆုံးမအပ်သော မင်းချင်းကဲ့သို့ မင်း၏ဥစ္စာကိုယူ၍ ဆောင်လေကုန်သော ခိုးသူနှင့်တူသော သူတော်မဟုတ် ယုတ်လှစွာသောထိုပုဏ္ဏားတို့ကို သတ်ထိုက်လျက် လူ့ပြည်၌ မသတ်မညဉ်းဆဲကုန်။

“ကာဏာရိ၌။ နာဦးလော့။ ပုဏ္ဏားတို့သည် ပေါက်ကိုင်ကို သိကြားမင်းလက်ရုံးဟု ယစ်ပူဇော်ရာ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ အကယ်၍ ထိုစကား မှန်အံ့။ နတ်တို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်းသည် လက်ရုံးပြတ်ရကား အဘယ်ကြောင့် လက်ရုံးဖြင့် အသုရာတို့ကို အောင်နိုင်အံ့နည်း။ ထိုစကား မမှန်။ သိကြားမင်းသည် ဘုန်းလက်ရုံးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုနတ်မင်းကား ပုတ်ခတ်၍ မသတ်အပ်သော နတ်မြတ်တည်း။ ပုဏ္ဏား၏ ဗေဒင်တို့ကား အကျိုးမရှိ။ ဤလှည့်ပတ်ခြင်းကား လူ၌ မျက်မှောက်ဖြစ်သော လှည့်ပတ်ခြင်းတည်း။

“မာလာဂိရိတောင်၊ ဟိမဝန္တာတောင်၊ ဂိဇ္ဈတောင်၊ သုဒဿနတောင်၊ နိသဘောဂတောင်၊ ကုဝေရတောင် ဤတောင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဤမှတစ်ပါးသော တောင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် ယစ်ပူဇော် သောအခါ အုတ်ဖြင့်စီ၍ စီရင်ကုန်၏။ ထိုစကား သင့်စွ။ အကြင်အုတ်တို့ကို ယူ၍ ယစ်ပူဇော်သောသူတို့သည် စီရင်၍ ပြုကုန်၏ဟု ဆိုကုန်၏။ တောင်တို့ကား အုတ် မဖြစ်ကုန်။ မတုန်မလှုပ် တည်ကုန်၏။ အုတ်တို့သည်

ကြာမြင့်သဖြင့် ကျောက် မဖြစ်၊ ကြေးတို့သည်လည်း သံ မဖြစ်ကုန်။ ဤယဇ်ကို ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။ ယဇ်ပူဇော်သော သူတို့သည် အုတ်ဖြင့်စီရင်၍ ပြုအပ်သောကြောင့် ကောင်းသည်ဟု ဆိုကုန်၏။ မန္တရား ဗေဒင်အတတ် အကျင့်သီတင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားတို့ကို အလှူခံခြင်းနှင့် ယှဉ်သောသူဟူ၍လည်း ဆိုကုန်၏။ သမုဒ္ဒရာရေကို သွန်ထသော ထိုပုဏ္ဏားကို သမုဒ္ဒရာရေသည် နှစ်မိ၏။ ထို့ကြောင့် မသောက်ကောင်းသတည်း။ ဗေဒင်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သောပုဏ္ဏားတို့ကို အထောင်မကသောမြစ်တို့သည် မျှော်လေကုန်၏။ ထိုမြစ်တို့သည် မသောက်ကောင်းသည် မဖြစ်။ အဘယ်ကြောင့် အတုမရှိသော သမုဒ္ဒရာရေကိုသာလျှင် မသောက်ကောင်း ပြုဘိသနည်း။

“လျှာ ၂ ခုရှိသော ကာဏာရိဋ္ဌံ။ ဤလျှာရှာ၌ အကြင်တွင်းတို့သည် ဘားငန်ရေအတိသာ ရှိကုန်၏။ ထိုတွင်းတို့သည် ပုဏ္ဏားတို့ကို မနှစ်။ ထိုသို့မနှစ်ဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် မသောက်ကောင်းသနည်း။ ရှေးကမ္ဘာဦးအစ၌ အဘယ်အမည်ရှိသော မိန်းမသည် အဘယ်မည်သောသူ၏ မယားနည်း၊ ဤစိတ်သည်လူကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ထိုသဘောဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်မရှိ။ ဤသို့သော်လည်း မိမိပြုသော ကြမ္မာဖြင့် သူယုတ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကုန်၏။

“ပညာရှိသော ဒွန်းစဏ္ဍား၏သားသည်လည်း ဗေဒင်ကိုသင်၍ မန္တန်တို့ကို ဆိုအံ့။ ထိုဒွန်းစဏ္ဍား သား၏ ဦးခေါင်း ၇ စိတ် ကွဲရာ၏။ ဤဗေဒင်ကား မိမိကိုယ်ကို သတ်အံ့သောငှာ မပြုသတည်း။ ဤဗေဒင်တို့ကား စကားဖြင့်ကြံ၍ သိကုန်၏။ လာဘ်သပ်ပကာကို လိုသဖြင့်ပြုကုန်၏။ ကဗျာပြုကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့၏စကားသို့ လိုက်ရကား လွန်နိုင်ခဲ့၏။ သူမိုက်တို့၏စိတ်နှလုံးကား မသင့်မတင့်သောအရာ၌လည်း နှလုံးဝင်လွယ်၏။ ထိုဗေဒင်ကို ပညာနည်းသောသူတို့သာ ယုံကြည်ကုန်၏။ ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ လူယောက်ျား ထိုသူတို့၏ အားသည် ရှိ၏။ ထိုယောက်ျားတို့အားနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားမည်သည်ကား မရှိ။ လူ့အဖြစ်ကိုလည်း နွားကဲ့သို့ ရှူအပ်၏။ တိုပုဏ္ဏားတို့၏ ပညာမရှိသောအဖြစ်သည်ကား နွားနှင့်တူ၏။ ဇာတ်သာမတူ။ အကယ်၍ မင်းသည် မြေကြီးကိုမအောင်မူ၍ အမတ်နှင့်တကွ စကားနာသော အခြင်းအရာဖြင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုမင်းသည် မိမိအလိုလိုလျှင် ရန်သူအပေါင်းကို အောင်သည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုမင်း၏အချင်းကား အမြဲချမ်းသာသည် ဖြစ်ရာ၏။

“ယတြာ စသောကျမ်း၊ မင်း စသောကျမ်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗေဒင် ၃ပုံတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဤကျမ်းတို့ကား အနက်အားဖြင့် ဇာတ်တူကုန်၏။ ထိုကျမ်းတို့သည်လည်း အနက်ကို မဆုံးဖြတ်မူ၍ ရေအလျဉ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသောခရီးကဲ့သို့ မသိ။

“ယတြာစသောကျမ်း မင်းစသော ကျမ်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗေဒင် ၃ပုံတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဤကျမ်းတို့သည်ကား အနက်အားဖြင့် ဇာတ်တူဖြစ်ကုန်၏။ လာဘ်ရခြင်း၊ မရခြင်းလည်းကောင်း၊ အခြံအရံရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသောတရားတို့သည်ကား ထိုအမျိုး ၄ပါးတို့၏ တရားတို့တည်း။

“ဥပမာ မည်သည်ကား-သူကြွယ်တို့သည် ဥစ္စာစပါးတို့ကို လိုသောကြောင့် များစွာမြေ၌ အမှုတို့ကို ပြုစေကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏားအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ များစွာသော သူဆင်းရဲတို့သည် လည်းကောင်း၊ များစွာမြေ၌ အမှုတို့ကို ပြုစေကုန်၏။ ၂ ခုသောလျှာဖြင့် အရသာကိုသိတတ်သော ကာဏာရိဋ္ဌံ။ ထိုစကားသည် သင့်စွ။ ဤသူကြွယ်တို့သည်ကား ဇာတ်တူ ဖြစ်ကုန်၏။ မပြတ်ကြောင့်ကြမှုကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ ယှဉ်ကုန်၏။ များစွာမြေ၌ အမှုတို့ကို ပြုစေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာနည်းသော ပုဏ္ဏားတို့ကား တရားမှကျင့်ကြောင်း ဝေးကုန်၏။”

ဤသို့ ဘုရားလောင်းဘုရားသည် ထိုပုဏ္ဏားတို့အယူကို ဖျက်ဆီး၍မိမိအယူ၌ တည်စေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏တရားစကားကို ကြား၍ ခပ်သိမ်းသော နဂါးပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည်ကား နေသာဒပုဏ္ဏားကို နဂါးပြည်မှ နှင်ထုတ်စေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားမှဆိုးအား ရေရွတ်ခြင်းကိုမျှ မပြု။ သာဂရဗြဟ္မဒတ်မင်းသည်လည်း ဆုံးဖြတ်သောနေ့ကို မလွန်စေမူ၍ ခပ်အင်္ဂါ ၄ပါးဖြင့် ခြံရံလျက် အဖနေရာအရပ်သို့ သွား၏။

ဘုရားလောင်း ဘုရားဒတ် နဂါးမင်းသည်လည်း ဦးရီးအား လည်းကောင်း၊ အဘိုးအား လည်းကောင်း ဖူးမြင်အံ့ဟု နဂါးပြည်၌ စည်လည်စေ၍ များစွာသော နဂါးပရိသတ်နှင့်တကွ အစိုးရခြင်း၊ တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ယမုနာမြစ်မှထွက်ခဲ့၍ အစဉ်အတိုင်းသာလျှင်လာလျက် အဘိုးနေရာကျောင်းသခံမင်းသို့ သွားလေ၏။ ထိုဘုရားလောင်းမှ ကြွင်းသော အစ်ကို တစ်ယောက်၊ အမိအဖတို့ သည်လည်း နောက်မှလိုက်ကုန်၏။ ဝရီးတော် သာဂရဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည် ခမည်းတော်ထံ ရှေးဦးစွာ ရောက်နှင့်လေ၏။

ထိုအခါ သာဂရ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကား များစွာသော ပရိသတ်တို့နှင့်လာသော ဘုရားလောင်းကို မသိ၍ သာဂရမင်းသည် အဖကိုမေးလို၍ 'တာတ တာပ' သအစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်အဖရသေ။ စည်ကြီးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မုရီးစည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ခရသင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထက်စည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း မင်းမြတ်ကို ရွှင်စေလျက် မင်း၏ရှေ့မှ တီးမှုတ်ကုန်၏။ အဘယ်မင်း၏ စည်စောင်းငြင်းတို့နည်း" ဟုမေး၏။

"အဖရှင်ရသေ။ ကြီးစွာသောလျှပ်စစ်နှင့်တူကုန်သော အဆင်းလည်းရှိသော ရွှေသင်းကျပ်နှင့် မျက်နှာလည်း ထွန်းပ၏။ ငယ်လည်းငယ်၏။ တောင့်လည်းလွယ်၏။ အသရေဖြင့် ထွန်းပလျက်လာ၏။ အဘယ်မည်သော နည်း။"

"ရှားမီးကျိုးနှင့်တူသော ဖိဉ်ရှိသောရွှေကဲ့သို့ မျက်နှာသည် ထွန်းပ၏။ အသရေဖြင့် ထွန်းပလျက် လာသည်ကား အဘယ်သူနည်း။"

"ဓမ္မရာဇ်ရွှေဖြင့် ပြီးထသော အချင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ထီးဖြူသည်ကား နှလုံးဓမ္မလျော်ဖွယ်ရှိ၏။ နေရောင်ကိုလည်း ကာ၏။ အဘယ်မည်သော မင်း၏ ထီးဖြူနည်း။ အသရေဖြင့်ထွန်းပလျက် လာသည်ကား အဘယ်သူနည်း။ လက်ဖြင့်စွဲသော မြတ်သော စာမရီမည်သောယပ်သည် မြတ်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံသောသူ၏ နံပါး ၂ ဘက်၌ လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်း၌ လည်းကောင်း၊ အထက်အထက်၌ လည်းကောင်း တင့်တယ်၏။ အဘယ်မည်သောသူနည်း။"

"ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော နူးညံ့သော ရွှေ၊ ပတ္တမြားအရိုးတပ်သော ဥဒေါင်းယင်ယပ် စသည်တို့ကား မျက်နှာ၏အပါး ၂ ဖက်တို့၌ သွားကုန်၏။ အဘယ်မည်သောသူနည်း။"

"ရှားမီးကျိုးအဆင်းကဲ့သို့ ထွန်းပသောဖိဉ် ဦးသစ်သော ရွှေကဲ့သို့ ထွန်းပသောအသံသာသော ထိုနားတောင်းတို့ကား ပါး ၂ ဖက်တို့၌ တင့်တယ်ကုန်၏။ အဘယ်မည်သော သူနည်း။"

"နူးညံ့သော၊ မည်းသော ဆံရောင်တို့ကား လေသည်ခတ်သည်ရှိသော် တိမ်တိုက်မှတက်သော လျှပ်စစ်ကဲ့သို့ နဖူးပြင်ကို တင့်တယ်စေကုန်၏။ အဘယ်မည်သော သူနည်း။"

"ဤမျက်စိတို့ကား အလျားရှည်ကုန်၏။ ကြီးလည်း ကြီးကုန်၏။ ခံတွင်းဝ၌ဖြစ်သော၊ စင်ကြယ်စွာ မြတ်သော ခရသင်းနှင့်တူသော၊ မျောက်လှေကူး အမှုန်နှင့်တူသော ဤသွားတို့ကား စကားဆိုသည်ရှိသော် တင့်တယ်စေကုန်၏။ အဘယ်မည်သော သူနည်း။"

“ချမ်းသာစွာ တည်ကုန်ထသော ခြေလက်တို့ကား ချိပ်ရည်နှင့်တူ၏။ အဘယ်သူ၏ ခြေလက်နည်း။

“ထိုသူကား ကျီးအာသီးမှည့်နှင့်တူသော နှုတ်သီးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ နေလုလင်ကဲ့သို့ တင့်တယ်၏။ အဘယ်သူနည်း။

“ဆီးနှင်းနှင့်စပ်သော ဟိမဝန္တာ၌ ပြင်းစွာပွင့်သောအင်ကြင်းပင်ကဲ့သို့ ထိုသူသည် ပုဆိုးဖြူဝတ်သော အသုရာကိုအောင်သော သိကြားမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်၏။ အဘယ်သူနည်း။

“ရွှေသားတို့ဖြင့်ပြည့်သော ပတ္တမြားအဆောင်နှင့် ဆန်းကြယ်သောသန်လျက်ကိုကိုင်လျက် ထိုသူသည် ပရိသတ်အတွင်းသို့ဝင်၍ ပရုံးမှ ချွတ်၏။ အဘယ်မည်သော သူနည်း။

“ရွှေခတ်သော ဆန်းကြွယ်စွာထသော ကောင်းစွာပြုထသော ဆန်းကြယ်စွာ ချွတ်သောခြေနင်းတို့ကို ထိုသူသည် အရှင်အား ရှိခိုးခြင်းကိုပြု၍ ခြေမှချွတ်၏။ အဘယ်သူနည်း။”

ဤသို့ သားဖြစ်သော သာဂရုဗြဟ္မဒတ်မင်းနှင့်တွေ့၍ တန်ခိုးအဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသော အရှင်ရသေ့သည်

“ချစ်သား ဗြဟ္မဒတ်။ ဤသူတို့သည် ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်း၏ သားတို့တည်း။ သင်၏တူဖြစ်သော နဂါးမင်းတည်း” ဟု ကြားလိုကား ‘ဓတရဋ္ဌာ’စသော ဂါထာကိုမိန့်၏။ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သား ဗြဟ္မဒတ်။ ထိုနဂါးတို့သည်ကား ဓတရဋ္ဌနဂါးမင်း၏ သားတို့တည်း။ တန်ခိုးကြီး၏။ အခြံအရံများ၏။ ငါ၏သမီး သမုဒ္ဒဇာသား ချည်းတည်း။ နဂါးတို့ကား တန်ခိုးကြီးကုန်၏”

ဤသို့ ထိုသူတို့ စကားဆိုစဉ်ပင်လျှင် နဂါးပရိသတ်တို့သည် ရောက်ကုန်၏။ ရှင်ရသေ့ကိုရှိခိုး၍ တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေကုန်၏။

သမီး သမုဒ္ဒဇာသည်လည်း အဖကို ရှိခိုးလျက် ငို၍၊ နဂါးပရိသတ်နှင့်တကွ နဂါးပြည်သို့ သွားလေ၏။ သာဂရု ဗြဟ္မဒတ်မင်းသည် အဖထံတွင် ၁ ရက်၊ ၂ရက် နေ၍ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ပြန်လေ၏။ သမုဒ္ဒဇာလည်း နဂါးပြည်၌ပင် သေလေ၏။

သားတော်ဘူရိဒတ် ဘုရားလောင်းသည်လည်း အသက်ထက်ဆုံး သီလကိုစောင့်လျက် ဥပုသ်သုံးလျက် နေ၏။ အသက်ကုန်သောအခါ၌ ပရိသတ်နှင့်တကွ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟော၍ “ဥပါသကာတို့။ ရှေးပညာရှိတို့သည် နဂါးဖြစ်သော်လည်း ဤသို့သဘောရှိသော နဂါးတို့၏စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ ဥပုသ်ဆောက်တည်သောအမှုကို ပြုကုန်၏” ဟု ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသောဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

“ထိုအခါ မယ်တော်သည်၊ ခမည်းတော်တို့သည် ယခုအခါ မြတ်သောမင်းမျိုး၌ ဖြစ်ကုန်၏။ မုဆိုးပုဏ္ဏားသည် ဒေဝဒတ် ဖြစ်လာ၏။ သား သောမဒတ်သည်ကား အာနန္ဒာ ဖြစ်လာ၏။ မိထွေးတော်သမီး အဓမ္မဒီသည်ကား ဥပ္ပလဝဏ် ဖြစ်လာ၏။ နောင်တော် သုဒဿနသည်ကား သာရိပုတ္တရာဖြစ်လာ၏။ သုဘောဂသည်ကား မောဂ္ဂလာန် ဖြစ်လာ၏။ ကာဏာရိဋ္ဌသည်ကား သုနက္ခတ် ဖြစ်လာ၏။ ဘူရိဒတ် နဂါးမင်းသည်ကား ခပ်သိမ်းသောတရားတို့ကို သူတစ်ပါးမပြ မိမိအလိုလို ကိုယ်တော်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ငါသာလျှင် လောက၌ အတုမရှိ ထင်ပေါ်ကျော်စောသောဘုရား ဖြစ်လာ၏”

ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်း၍ သစ္စာ ၄ပါးကို ပြတော်မူ၏။

နိဂုံး

သာသနာတော်၊ နှစ်ထောင်ကျော်၍၊ စွန်းပေါ်သုံးရာ၊ နှစ်ဆယ်သာလျှင်၊ ရောက်လာသောနှစ်၊ သက္ကရာဇ်သင်္ချာ၊ နှစ်ကောဇာမူ၊ ဧကာဧကာ၊ ဗေဒစတု၊ နှစ်ဗသျှ၌ ၊ ရွက်နုလန်းလန်း၊ နွယ်ပန်းညွန့်ရှင်၊ ဂေါ်သင်္ဇင်နှင့်၊ ခွာပင်ကျော့ဖူး၊ သင်းပျံ့ကြူးလျက်၊ အထူးပျော်မွန်၊ မြောက်လေပြန်၍ ၊ ဝဿန်ကျော်ပြောင်း၊ ဆောင်းသို့အဝင်၊ ရာသီခွင်ဝယ်၊ စက်ရှင်နေမင်း၊ ဗြိတ္တာချဉ်း၍၊ လမင်းမေထုန်၊ သင့်ကြံ့ခါကျော်၊ လနတ်တော်ဝယ်၊ ပုဏ္ဏော်ပြည့်ရွှေ၊ နှစ်ရက်နေ့တွင်၊ ချမ်းမြေ့ဇီဝါ၊ ဤအခါ၌ မင်္ဂလာလှုံမြူး၊ ရွာမင်းပူး၏၊ နောက်စူးဒီသာ၊ ရပ်မျက်နှာဝယ်၊ လေသာတိုက်ကျော်၊ ဆရာတော်၏၊ ဉာဏ်တော်ဖလမ်း၊ ဆုကြီးပန်သား၊ နန္ဒမေဓာ၊ သညာပျံ့ဆွတ်၊ မထေရ်မြတ်ကို၊ ဘူရိဒတ်စစ်၊ သားရင်နှစ်ကို၊ ဖော်လှစ်မိပ္ပာယ်၊ သိသာလွယ်အောင်၊ မကျယ်မကျဉ်း၊ မလျဉ်းမပါး၊ စကားမြန်မာ၊ ညီညွတ်စွာနှင့် သမ္မာစောင့်ယူ၊ ရှင်လူတကာ၊ မှတ်စီမံငှာလျှင်၊ ထုတ်ပါမည်ကြောင်း၊ လျှံတောင်းပဏ္ဍာ၊ ဥက္ကံသဟု၊ နာမမြူကေ၊ သာမဏေလျှင်၊ ရီသေဝပ်တွား၊ ပန်သောအားဖြင့်၊ အများမှတ်မူ၊ ဇာတ်ဝတ္ထုကို၊ လက်နုသွန်စိုက်၊ ယဉ်သိုက်မြိုက်အောင်၊ ပုရပိုက်လက္ခံ၊ မလျှံမယွင်း၊ မကြွင်းစေချင်၊ ပေထက်တင်၍၊ အောင်မြင်ပြီးလတ်၊ ကမ္မည်းသတ်သည်၊ ကောင်းမြတ်မင်္ဂလီ၊ မညိုလွယ်ကူ၊ ဆွတ်ယူအသင့် ပန်လိုသော်။ ။

ဘူရိဒတ် ဇာတ်တော်ကြီး ပြီး၏။

ဘူရိဒတ်ဇာတ်တော် ခက်ဆစ်များ

- ၁။ သခံမံး=ရသေ့ရဟန်းတို့ နေရာကျောင်း။
- ၂။ ခင်းနှီး=အိပ်ရာအခင်း၊ အခင်းအဖြစ်ဖြင့် နီးနီးကပ်ကပ် သုံးဆောင်ရသောကြောင့် ခင်းနှီးဟုခေါ်သည်။
- ၃။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတ=သံသရာမှလွတ်မြောက်ရေးကို တကယ်ယုံကြည်၍ ရဟန်းပြုသူ။
- ၄။ သမီးမောင်နံ=ဇနီးမောင်နံ=လင်မယား။
- ၅။ သာဂရ=သမုဒ္ဒရာ။
- ၆။ သမုဒ္ဒဇာ=သမုဒ္ဒ-သမုဒြာ၊ ဇာ-ဖြစ်ပေါ်မွေးဖွားခြင်း။
- ၇။ စကားစမြည်=တစ်ဦးတစ်ယောက်ထည်းက တောက်လျှောက်ပြောသွားခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ၂ဦး ၂ဘက် အပြန်အလှန် ပြောပြခြင်းကို ခေါ်သည်။
- ၈။ ဖုတ်သော=ဖုတ်မြိုက်သင်္ဂြိုဟ်ခြင်း။
- ၉။ ဖုတ်သွင်းရထား=ပုဿရထား၊ မင်္ဂလာရထား၊ ထိုရထားကို တန်ဆာဆင်၍ လွှတ်လိုက်လျှင် မင်းလောင်းရှိရာ၌ ဆိုက်သော ဟူ၏။
- ၁၀။ ပဏ္ဍာ=လက်ဆောင်။
- ၁၁။ သဇီဝ=သ-ရှိ၊ ဇီဝ-အသက်၊ အသက်နှင့်ကိုယ် အတူတကွရှိခြင်း။
- ၁၂။ နန္ဒီဝ=နိ-မရှိ၊ ဇီဝ-အသက်၊ အသက်နှင့်ကိုယ်အိုးစားကွဲခြင်း၊ သေခြင်း။
- ၁၃။ အဘယ်=ဇနီးသည်အား ခေါ်ဆိုသောစကား။
- ၁၄။ တံလျှပ်=သံများကို နေရောင်ဟပ်သောအခါ တလျှပ်လျှပ်ဖြစ်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
- ၁၅။ ပေါက္ခရဏီ=၄ ထောင့် ရေကန်။
- ၁၆။ ခုံလောက်=ဖိုခနောက်။
- ၁၇။ ဥပါယ်တံမျဉ်း=အကြောင်းတစ်မျိုးတစ်မည်ကို ရှာကြံစိတ်ကူးခြင်း။
- ၁၈။ ဇာတိမာန်=အမျိုးဇာတ်ကိုစွဲမှီ၍ အထင်ကြီးခြင်း။
- ၁၉။ မြင်းမိုရ်=မြင့်၍မိုမိုမောက်မောက်ရှိသော တောင်။
- ၂၀။ ပစ္စင်=တံခါးအပေါ်ကပြသောကြီး။
- ၂၁။ ရင်တား=ရန်တားထားသောနေရာ။ တစ်နည်း-အမြောက်၊ သေနတ်၊ လက်နက် ပစ်ခတ်ရန် ရင်ပတ်ခန့်မြင့်အောင် ကာထားသောအရာ။
- ၂၂။ ပဏ္ဍာကာရ=လက်ဆောင်။
- ၂၃။ တံသင်း=ဆူးငြောင့်ခလုတ်။
- ၂၄။ အသူ=လက်ခုတ်တစ်ဖောင်ကို တစ်သူခေါ်သည်။ တစ်သူ-အသူ။
- ၂၅။ မဗ္ဗတ်သိပ်နိုင်=မဆာလောင်မဗ္ဗတ်သိပ်။
- ၂၆။ ဥပုသ်နေ့= သီတင်းသီလ ကျင့်သုံးဆောက်တည်သောနေ့။

စန္ဒတုမာရ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။
ငါ့သား စန္ဒကုမာရကို
သတ်အံ့သောရာ
နှင့် ဆောင်သည်ရှိသော်
ငါ၏ စိတ်နှလုံး
စိုးရိမ်ခြင်းပြင်းစွာ ဖြစ်၏။
ဤ ငါ၏ စိုးရိမ်ခြင်းသည်
နှင့်အမိ ဝမ်းဗွဲ
ဝင်စေသတည်း”

“သားကိုသတ်၍ ယင်ပူဇော်သဖြင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်၏” ဟုဆိုသော
သူပိုက်တို့၏စကားကို ချစ်သား မယုံလင့်။

သူတစ်ပါးကို သတ်ခြင်းသည်ကား အပါယ် ၄ ပါး လားကြောင်း မကောင်းသောသူယုတ်တို့၏
အကျင့်သာဖြစ်သည်။ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုမဟုတ်။
သူတစ်ပါးကို မသတ်၊ မညှဉ်းဆဲမှု၍ အလှူပေးခြင်းသည်
နတ်ရွာရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုဖြစ်သည်။

စန္ဒကုမာရ ဓာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

နော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဏာမ

‘ပစ္စတ္တိက မပစ္စံဝ၊ ပိယံ သမံ ပိယံပိ စ။
နန္ဒာရတ္ထံ နမေ ဗုဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓမ္မံ သံဃာ မုတ္တမံ။
တဿ တေဇေန မယံပိ၊ သမိဇ္ဈတု မနောရထံ။ ။’ (ယဝတ္ထုဂါထာ)

အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ပစ္စတ္တိကံ၊ ရှင်ဒေဝဒတ် အစရှိသော ရန်သူဖြစ်သောသူကိုလည်း။ အပစ္စံဝ၊ သားတော်ရင်နှစ်ဖြစ်သော ရာဟုလာ မင်းသားကဲ့သို့။ ဝါ-ပစ္စတ္တိကဉ္စ၊ ရှင်ဒေဝဒတ် အစရှိသော ရန်သူဖြစ်သော သူကို လည်းကောင်း။ အပစ္စဉ္စ၊ သားတော်မျက်ရှု မင်းရာဟုကို လည်းကောင်း။ ပိယသမံ၊ ထပ်တူချစ်မြတ်နိုးသော မဟာကရုဏာတော် မေတ္တာတော်လည်း ရှိတော်မူထသော။ အပိယံပိ၊ ရန်သူ မနှစ်လိုသော်လည်း။ အတ္ထံ၊ ဝေနေယျတို့အား အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်သော စကားကို။ နိန္ဒာရံ၊ ထုတ်ဖော်မြွက်ဟာ ဟောတော်မူတတ်ထသော။ ဗုဒ္ဓဉ္စ၊ မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း။ သဒ္ဓမ္မဉ္စ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ ဥစ္စာရတနာဖြစ်သော ၁၀ ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်တော်မူသော။ သံဃဉ္စ၊ သီလဝန္တ သမ္မုတိသံဃာနှင့်တူ၍ဖြစ်သော ၈ ယောက်သော ပရမတ္ထ သံဃာတော်ကို လည်းကောင်း။ နမေ-နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ တဿ-ဗုဒ္ဓဿ၊ သို့ ရှိခိုးရသော ပဏာမ စေတနာ၏။ တေဇေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ မယံပိ၊ အကျွန်ုပ်ဘေးလည်း။ မနောရထံ၊ နှလုံးအလိုအတိုင်း။ သမိဇ္ဈတု၊ ပြည့်စုံစေသတည်း။

နိဒါန်း

ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော မင်းတကာတို့၏အထွတ်သရဖူ မှန်ကူသင်းကျစ် မျက်ရစ်သဖွယ်ဖြစ်တော်မူသော ၃ လောကသေဋ္ဌနင်း တရားမင်းဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန် ကျောင်းတော်အနီး ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ယံ၌ နေတော်မူသောအခါ ဒေဝဒတ်ကိုအကြောင်းပြု၍ ‘ရာဇာသိ လုဒ္ဒ ကမ္မော’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ ‘စန္ဒကုမာရ’ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူသတည်း။

အဇာတသတ်မင်းသည် ဒေဝဒတ် အကြံပေးသည့်အတိုင်း ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို သတ်ပြီးသော် ဒေဝဒတ်သည် အဇာတသတ်မင်းထံသို့သွား၍ “ဒကာတော်မင်းမြတ်။ ဒကာတော်အလိုအတိုင်း ပြည့်စုံပြီ။ ငါ၏အလို အပြီး မရောက်သေး”ဟု ဆို၏။ “ရှင်ဒေဝဒတ်။ အရှင်ဘုရား အဘယ်အလို ရှိတော်မူသနည်း”ဟု မေး၏။ “အရှင်မင်းကြီး။ ငါကား အား ၁၀ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဘုရားကိုသတ်၍ ဘုရားလုပ်ရအံ့သည် မဟုတ်လော”ဟုဆို၏။ “အရှင်ဒေဝဒတ်။ ထိုသို့တပြီးကား အကျွန်ုပ် အဘယ်အကြောင်းကို ပြုရပါအံ့နည်း”ဟု မေး၏။ “အရှင်မင်းကြီး။ လေးသမားကျော်တို့ကို စည်းဝေးစေ”ဟု ဆို၏။

အဇာတသတ်မင်းလည်း ရှင်ဒေဝဒတ်စကားကို “ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍ အရိုးကိုပေါက်အောင် ပစ်နိုင်သော အက္ခဏဝေခါး လေးသမား ၅၀၀ တို့ကိုစည်းဝေးစေ၍ လေးသမား ၅၀၀ တွင် လက်ရွေးလေးသမား ကျော် ၃ ကျိပ် ၁ယောက်တို့ကို “ရှင်ဒေဝဒတ်စကားကို လိုက်နာကြလေကုန်”ဟုဆို၍ ရှင်ဒေဝဒတ်ထံ စေလိုက်၏။

ဒေဝဒတ်သည် ထိုလေးသမား ၃ ကျိပ် ၁ယောက်တို့တွင် လေးသမားကြီးကိုခေါ်၍ “ဒကာ လေးသမားကြီး။ ယခု ရဟန်းဂေါတမ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ နေလျက် ဤမည်သော နေ့သန့်ရာ၌ စကြံသွား၏။ ထိုအရပ်သို့ သင်သွား၍ ဘုရားဂေါတမကို ဆိပ်လူးမြားဖြင့် ပစ်သတ်ပြီးသော် ဤမည်သောခရီးဖြင့် လာလှည့်”ဟု စေလိုက်ပြီးလျှင်၊ လေးသမား ၂ယောက်ကိုခေါ်၍ ထိုလေးသမားကြီး ပြန်ရာခရီး၌ထား၍၊ “သင်တို့ နေသောခရီးဖြင့် ယောက်ျားတစ်ယောက် လာလတ္တံ့။ ထိုယောက်ျားကို သတ်၍ ဤမည်သော ခရီးဖြင့် သင်တို့ လာလှည့်”ဟု ဆို၏။ ထို လေးသမား ၂ ယောက် ပြန်ရာခရီး၌လည်း လေးသမား ၄ ယောက်ကိုခေါ်ပြန်၍ “သင်တို့ခရီးဖြင့် ယောက်ျား ၂ ယောက် လာလတ္တံ့။ ထိုသူတို့ကိုသတ်၍ ဤမည်သောခရီးဖြင့် လာလှည့်”ဟု ထားပြန်၏။

ထိုလေးသမား ၄ ယောက် ပြန်ရာခရီး၌လည်း လေးသမား ၈ ယောက်ခေါ်၍ “သင်တို့ခရီးဖြင့် ယောက်ျား ၄ ယောက် လာလတ္တံ့။ ထိုသူတို့ကိုသတ်၍ ဤမည်သောခရီးဖြင့် လာလှည့်”ဟုထား၏။ ထို လေးသမား ၈ ယောက်ပြန်ရာခရီး၌လည်း လေးသမား ၁ ကျိပ် ၆ ယောက်ကိုခေါ်၍ “သင်တို့ခရီးဖြင့် ယောက်ျား ၈ ယောက် လာလတ္တံ့။ ထိုသူတို့ကိုသတ်၍ ဤမည်သော ခရီးဖြင့်လာလှည့်”ဟု ထား၏။

[ဤသို့စီရင်ခြင်းသည်ကား ဒေဝဒတ်သည် မိမိပြုသောအမှုကို ဖုံးလွှမ်းလျှိုးငှက်လိုသောကြောင့် ဖိစပ်သတည်း။]

ထိုအခါ လေးသမားကြီးသည် လက်ဝဲလက်မှ သန်လျက်ကိုလွယ်၍ ကျောဖြင့် မြားတောင့်ဖွဲ့လျက် ဆိတ်ချိုလေးကိုယူ၍ မြတ်စွာဘုရားရှိရာ အနီးသို့ကပ်ပြီးသော် 'ပစ်အံ့'ဟု လေးကိုတင်၍ မြားကို ဒူးပေါ်၌တင်၍ 'လွှတ်အံ့'ဟု ညှို့ကိုငင်သည်ရှိသော မတတ်နိုင်။ မြားကိုချအံ့သောငှာလည်း မတတ်နိုင်ရကား နံရိုးကျိုးသကဲ့သို့ ခံတွင်းမှလည်း တံတွေးယိုစီးလျက် ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ ကိုယ်အလုံးလည်း ခက်တရော်ရှိ၏။ ယန္တရားစက်ဖြင့် ညစ်သကဲ့သို့ ပြင်းစွာနာကျင်၏။ ထိုလေးသမားသည် သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်လန့်လျက် တည်နေ၏။

ထိုလေးသမားကို မြတ်စွာဘုရားမြင်တော်မူ၍ ရွှေနှုတ်တော်တည်းဟူသော ပဒုမ္မာကြာတိုက်မှ သာယာစွာသောအသံတော်ကိုမြွက်လျက် "အချင်းယောက်ျား ။ မကြောက်လင့်။ ဤသို့လာလှည့်"ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုလေးသမားသည် ထိုခဏ၌ မြတ်စွာဘုရားခေါ်တော်မူလျှင် လက်နက်များကိုပစ်စွန့်ခဲ့၍ အထံတော်သို့ ကပ်လျက် ခြေတော်ရင်း၌ ဦးဖြင့်ဝပ်၍

"အရှင်ဘုရား။ အကျွန်အား ကြီးစွာသောအပြစ် နှိပ်စက်ဘိ၏။ အကျွန်ုပ်သည် မသိမလိမ္မာ မိုက်မဲတွေဝေ သောအလျောက် ဘုန်းတော်ကြီးလှသော အရှင်ဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်မြတ်ကို မသိသည်ဖြစ်၍ အလွန်မိုက် သော ဒေဝဒတ်၏စကားဖြင့် အရှင်ဘုရားကို ပစ်သတ်အံ့သောငှာ လာမိ၏။ ထို လွန်ကျူးပြစ်မှားမိသောအကျွန်ုပ်၏ အပြစ်ကို အစဉ်သနားသဖြင့် သည်းခံတော်မူပါ"ဟု တောင်းပန်ကန်တော့ ပြီးလျှင် တင့်အပ်သောနေရာ၌နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လေးသမားကြီးအား တရားဟောကြားတော် မူလျက် သစ္စာ ၄ ပါးကိုပြ၍ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်စေပြီးသော် "ဒကာလေးသမား။ ဒေဝဒတ် ကြားသောခရီးကို မသွားမူ၍ တစ်ပါးသော ခရီးဖြင့်သွားလေ"ဟု လွှတ်တော်မူလိုက်၏။ ထိုလေးသမားပြန်သွားပြီးလျှင် စင်္ကြံမှ သက်တော်မူ၍ တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်း၌ နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဒေဝဒတ် ကြားသောခရီးဖြင့် လေးသမားကြီး မလာလတ်သော် ထိုခရီး၌ထားသော လေးသမား ၂ ယောက်တို့သည် "အကြောင်းအသို့နည်း။ ထိုယောက်ျားသည် မလာ။ ကြာလေစွ"ဟု ခရီးရင်ဆိုင်သွားကြ လတ်လျှင် သစ်ပင်ရင်း၌ မြတ်စွာဘုရားကိုမြင်၍ အထံတော်သို့ကပ်လျက် ရှိခိုးကုန်သဖြင့် တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလေးသမား ၂ ယောက်တို့အား တရားဟောတော်မူပြီး၍ သစ္စာ ၄ ပါးကိုပြလျက် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်စေပြီးသော် "ဒကာတို့။ ဒေဝဒတ်ဆိုသောခရီးဖြင့် မသွားမူ၍ ဤခရီးဖြင့် သွားလေကုန်"ဟု လွှတ်တော်မူလိုက်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် လေးသမား ၄ယောက်၊ ထိုနောက် ၈ ယောက်၊ ထိုနောက် ၁ ကျိပ် ၆ယောက်သော လေးသမားတို့သည် လာလတ်ကုန်၍ နေကုန်ပြီးသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်စေပြီး၍ "တစ်ပါးသောခရီးဖြင့် လွှဲသွားလေကုန်"ဟု လွှတ်တော်မူလိုက်၏။

ထိုအခါ ရှေးဦးစွာလာသော လေးသမားကြီးသည် ဒေဝဒတ်အထံသို့ကပ်၍ "ရှင်ဒေဝဒတ်။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပစ်သတ်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြီးစွာသော ဘုန်းတန်းခိုးအာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေ၏"ဟု ကြား၏။ ထို လေးသမား ၃ကျိပ် ၁ ယောက်တို့သည် "မြတ်စွာဘုရားကိုမိမိ၍ ငါတို့ အသက်ရှည်ပေသည်"ဟု သံဝေဂကိုဖြစ်စေလျက် မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌ ရဟန်းပြုကြ၍ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို ဒေဝဒတ် သတ်မည်အကြံ စီရင်ဟန်အကြောင်းကို ရဟန်းသံဃာတို့၌ ထင်ရှားပြောဆိုကြကုန်၏။

“အရှင်တို့။ ဒေဝဒတ်သည် မြတ်စွာဘုရား တစ်ပါးတည်းကို ရန်ငြိုးဖွဲ့သောစိတ်ဖြင့် ဘုရားရှင်ကိုသာ သတ်မည်မကြံ။ များစွာသောသူတို့ကိုလည်း သတ်မည်အကြံနှင့်အတန်တန် လုံ့လပြု၏။ ထို လေးသမားတို့ သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကိုမှီ၍ အသက်ရှည်ကုန်၏”ဟုပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ကြွတော်မူလတ်၍ “ရဟန်းတို့။ ယခု ငါဘုရား လာတော်မူသောအခါ ဤတရားသဘင်၌ အဘယ်မည်သောစကားဖြင့် စည်းဝေးကြကုန်သနည်း”ဟု မေးတော်မူလျက်၊ ‘ဤမည်သော အကြောင်းဖြင့်တည်း’ဟု ရွှေနားတော်လျှောက်လတ်သော်၊ “ချစ်သားရဟန်းတို့။ ယခုသာလျှင် ဒေဝဒတ်သည် ငါတစ်ယောက်ကိုမှီ၍ ငါ၌ရန်ငြိုးဖွဲ့သောစိတ်ဖြင့် များစွာသောသူတို့ကို သတ်အံ့သောငှာ လုံ့လပြုသည် မဟုတ်။ ရှေးသံသရာ၌လည်း ဤကဲ့သို့ လုံ့လပြုဖူး၏”ဟု မိန့်တော်မူ၍ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့သည် “ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးလှသော အရှင်ဘုရား။ ယခုအဖြစ်၌ ဒေဝဒတ်အကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိကို သိရပါပြီ။ ရှေးသံသရာ၌ အကြောင်းကို မသိကြရပါ။ ခပ်သိမ်းသောဝေနေယျတို့အား သနားတော်မူသဖြင့် အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပန်လတ်သော် လွန်လေပြီးသောအကြောင်းကို ဆောင်၍ ဤ‘စန္ဒကုမာရ’ ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူပေ၏။

စန္ဒကုမာရ ဓာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

၁။ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို တရားသူကြီးအရာမှ ချခန်း

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဤဗာရာဏသီပြည်သည် ပုပ္ဖဝတီ^၁ အမည်ရှိ၏။

ထိုပုပ္ဖဝတီပြည်၌ ဝသဝတ္တိ^၂မင်း၏သား ဧကရာဇ်^၃အမည်ရှိသောမင်းသည် မင်းပြု၏။ ထို ဧကရာဇ်မင်း၏ သားတော်ကြီးကား 'စန္ဒကုမာရ' အမည်ရှိ၏။ ထို စန္ဒကုမာရမင်းသားအား အိမ်ရှေ့^၄ ပေးတော်မူ၏။ ခဏ္ဍဟာလ^၅ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားကား ပုရောဟိတ်^၆ တည်း။ ထို ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကား ဧကရာဇ်မင်း၏ အကျိုးကို လည်းကောင်း၊ အကြောင်းကို လည်းကောင်း အစဉ်ဆုံးမ၏။ ထို ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို ပညာရှိသောသူ ဟူ၍ တရားအဆုံးအဖြတ်ခံရာ လွတ်သဘင်^၇၌နေစေ၍ စီရင်ဆုံးဖြတ်စေ၏။ ထို ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကား တံစိုး^၈ စားကြူး၏။ တံစိုးစား၍ တရားကိုဖြောင့်မတ်အောင် မစီရင်။ ဥစ္စာရှင်ကို ဥစ္စာရှင်မဟုတ်၊ ဥစ္စာရှင် မဟုတ်သောသူကို ဥစ္စာရှင်အဖြစ်ကို ပြု၏။

ထိုအခါ တစ်နေ့သ၌ တရားရှုံးသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် တရားဆုံးဖြတ်ရာလွတ်သဘင်မှ ကြွေးကြော်လျက် ထွက်လေ၏။ ထိုအခါ နန်းတော်သို့ဝင်သော စန္ဒကုမာရမင်းသားကိုမြင်လျှင် ပြေးလေ၍ ထိုအိမ်ရှေ့မင်း၏ခြေရင်း၌ ဝပ်လျက်ငိုကြွေး၏။ အိမ်ရှေ့မင်းသည် "အချင်းယောက်ျား။ အဘယ့်ကြောင့် ငိုကြွေးသနည်း"ဟု မေး၏။ "အရှင်မင်းသား။ တရားသူကြီး ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် တရားဆုံးဖြတ်ရာ၌ တံစိုးစား၍ အကျွန်ုပ်ကို တရားမဟုတ်မမှန် အရှုံးစီရင်ဘိ၏"ဟုလျှောက်၏။

"အချင်းယောက်ျား။ ငါ ရှိ၏တကား။ ထိုသို့မှန်လျှင် မစိုးရိမ်လင့်"ဟု နှစ်သိမ့်စေ၍ တရားဆုံးဖြတ်ရာ လွတ်သဘင်သို့ခေါ်ခံသဖြင့် မြင့်သောတရားသူကြီးနေရာ၌နေ၍၊ ထိုအမှုသည် ၂ ဦးတို့ကို စကားအချေအတင် တရားဝင်ဆိုစေပြီးလျှင် ဥစ္စာရှင်ကို ဥစ္စာရှင်၊ ဥစ္စာရှင်မဟုတ်သူကို မဟုတ်ဟု ဖြောင့်မှန်သည့်အတိုင်း ကောက်ယူဆုံးဖြတ် စီရင်တော်မူ၏။

ထိုတရားသဘင်၌ စည်းဝေးကုန်သော ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် "အိမ်ရှေ့မင်းသည် တရားကို ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်စီရင်ပေ၏"ဟု ကြွေးကြော်အံ့ချီး ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။

ထိုအသံကို 'ဧကရာဇ်မင်းကြားလေ၍ "ဤအသံကား အဘယ်အသံနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။ မင်းချင်းတို့လည်း "အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်အိမ်ရှေ့မင်းသည် တရားသဘင်၌ တရားဆုံးဖြတ်သတည်း။ ထို တရားဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤ ယခုကြားတော်မူသောအသံကား တရားဖြောင့်မှန်စွာ ဆုံးဖြတ်ပေသောကြောင့် ပရိသတ်တို့ ကောင်းချီးပေးသောအသံ ဖြစ်ပါသည်"ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ထိုစကားကို မင်းကြီးကြားတော်မူလျှင် အလွန် ဝမ်းမြောက်တော်မူလေသတည်း။

အိမ်ရှေ့မင်းလည်း တရားဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် နန်းတော်သို့ဝင်၍ ခမည်းတော်မင်းကြီးထံ တင့်အပ်သော အိမ်ရှေ့မင်းနေရာ၌ နေလျက်စေား၏။

ထိုအခါ ဧကရာဇ်မင်းကြီးသည် “ချစ်သား။ သင် တစ်ခုသောတရားကို ဆုံးဖြတ်သည်ဟု ကြားသည်။ မှန်၏လော”ဟု မေးတော်မူ၏။ “ခမည်းတော်ဘုရား။ မှန်ပေ၏”ဟု လျှောက်၏။ “ချစ်သား။ ထိုသို့တပြီးကား ထိုနေ့မှစ၍ သင်သာ တရားဆုံးဖြတ်ရာလွတ်သဘင်သို့တက်၍ တရားဆုံးဖြတ်”ဟု တရားသူကြီးဟောင်း ခဏ္ဍဟာလကိုချ၍ အိမ်ရှေ့မင်းအား တရားသူကြီးအဖြစ်ကို ပေးတော်မူ၏။

ထိုနေ့မှစ၍ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား လာဘ်ပူဇော်သက္ကာ ပဏ္ဏာကာရ ပြတ်၏။ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ထိုနေ့မှစ၍ ‘အိမ်ရှေ့မင်းကြောင့်သာ ငါ့အား လာဘ်ပူဇော်သက္ကာရ ပြတ်၏’ဟု အိမ်ရှေ့မင်းအား ရန်ငြိုးဖွဲ့၍ ‘ဤသူကို အဘယ်သောအခါ အဘယ်သို့သောကြောင်းဖြင့် နှိပ်စက်ရပါအံ့နည်း’ဟု နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးရအံ့သော အခွင့်ကို ရှာစောင့်လျက်နေ၏။

၂။ မင်းကြီး ယစ်ပူဇော်မည် ကြံစည်ခန်း

ဧကရာဇ်မင်းသည်လည်း အလွန် ပညာနည်းလှသော မင်းတည်း။

တစ်နေ့သ၌ ဧကရာဇ်မင်းသည် ညဉ့်အခါ စက်ပျော်သည်ရှိသော် မိုးသောက်ယံအခါ၌ အိပ်မက်တွင် ရတနာ ၇ ပါးဖြင့်ပြီးသော မြို့တံတိုင်းတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော မုခ်တံခါးရှိသောမြို့ကြီး၌ ရွှေသဲတို့ဖြင့်ခင်းအပ်သော ယူဇနာ^၁ ၆၀ အကျယ်ရှိသော ခရီးဈေးလမ်းမလည်းရှိသော၊ ယူဇနာ ၁၀၀၀ အမြင့်ဆောင်သော ဝေဇယန္တာ^၂ ပြာသာဒ်စသော အထူးအဆန်း ဘုံဗိမာန်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ် အစရှိသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်အပ်သော တာဝတိံသာနတ်ပြည်ကို မြင်မက်သတည်း။

အိပ်မက်မြင်ပြီး၍ နိုးလျှင် ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်၍ စံစားပျော်မွေ့လိုသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ‘မိုးသောက်သောအခါ ဆရာ ခဏ္ဍဟာလသည် ငါ၏အထံသို့စေားလာလတ္တံ့။ ထိုအခါ နတ်ပြည်သို့ရောက်အံ့သော အကြောင်းကို ဆရာပုရောဟိတ်အား မေး၍၊ ဆရာကြားအပ်သောခရီးဖြင့် ထိုတာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့သွားအံ့’ ဟုကြံလျက်၊ နံနက်မိုးသောက်လျှင် ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို လည်တစွင့်စွင့် မျှော်လင့်တောင့်တလျက် နေ၏။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် နံနက်မိုးသောက်လျှင်၊ စေားမြဲအချိန်ရောက်လျှင်၊ ရေချိုး၍ ဝတ်စားတန်ဆာ ဆင်ယင်ဝတ်စားပြီးလျှင် စေားအံ့သောငှာနန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်း၏အထံတော် ပုရောဟိတ်တို့နေရာ၌နေပြီးသော် “အရှင်မင်းကြီး။ ယနေ့ ချမ်းသာစွာ စက်တော်မူရပါ၏လော”ဟု လျှောက်၏။

ဧကရာဇ်မင်းလည်း ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား မြတ်သောနေရာ၌ နေစေ၍-

‘သဂ္ဂါန မဂ္ဂမာစိက္ခ၊ တံသိ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မဝိနယကုသလော။

ယထာ ဣတော ဝဇ္ဇန္တိ သုဂတိ၊ နရာ ပုညာနိ ကတွာန။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ပြဿနာမေး၏။
သိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဆရာပုဏ္ဏား။ ဆရာကား တရားသဖြင့် ပြည့်စုံဆုံးမခြင်း၌ လိမ္မာ၏။ အကြင်အချင်းဖြင့် လူတို့သည် ကောင်းမှုပြုကုန်၍ နတ်ပြည်သို့သွားကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ နတ်ပြည်သို့သွားသကဲ့သို့ ငါလည်း နတ်ပြည်သို့ သွားလို၏။ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုကို ငါ့အား မြွက်ကြားညွှန်ပြလော့” ဟုဆို၏။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ‘ယခု ငါ့ရန်သူ၏ပျက်စီးခြင်းကို မြင်ရတော့အံ့။ ငါ၏ရန်သူဖြစ်သော စန္ဒကုမာရ မင်းသားကို သေကျေပျက်စီးအောင်ပြုသဖြင့် အခွင့်သာယာစွာ ငါ၏အလို ပြည့်အံ့သည်’ ဟု ကြံပြီးသော်-

‘အတိဒါနံ ဒဒိတွာန၊ အဝဇ္ဈေ ဒေဝ ယာတေတွာ။

ဧဝံ ဝဇ္ဇန္တိ သုဂတိံ၊ နရာ ပုညာနိ ကတွာန။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းသော ခရီးဖြစ်သည်ဟု ကြားပေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သူတစ်ပါးတို့ လှူနိုင်ခဲ့သော အလွန်သော အတိဒါနံ” ကို ပြုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ မသတ်အပ်သောသူတို့ကို သတ်၍ ကောင်းမှုပြုသောကြောင့် လည်းကောင်း နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြကုန်၏” ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည် အတိဒါနံ စသည်ကို ပြုရမည်ဆိုသော ပုဏ္ဏားစကားကို အဓိပ္ပာယ် မသိမထင်နိုင်သည် ဖြစ်၍-

‘ကိံပနေတံ အတိဒါနံ၊ ကေ စ အဝဇ္ဈ ဣမသ္မိံ လောကသ္မိံ။

ဧတဉ္စ ခေါ နော အက္ခာဟိ၊ ယဇိဿာမိ ဒဒါမိ ဒါနာနိ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေးပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဆရာပုဏ္ဏား။ ‘အတိဒါနံ’ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ ‘မသတ်အပ်သောသူ’ ဟူသည်ကား အဘယ်သူနည်း။ ငါ့အား ထင်စွာကြားလော့။ ငါ လှူဒါန်းပူဇော်အံ့” ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏားလည်း အတိဒါနံ စသည်ကိုကြားလို၍-

‘ပုတ္တေဟိ ဒေဝ ယဇိတဗ္ဗံ၊ အဟောသီဟိ နေဂမေဟိ စ။

ဥသဘောဟိ အာဇာနိယေဟိ စတူဟိ၊ သဗ္ဗစတုက္ကေန ဒေဝ ယဇိတဗ္ဗံ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေးပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သား၊ သမီး၊ မိဖုရား၊ သူကြွယ်၊ နွားလားဥသဘာ၊ အာဇာနည်မြင်း စသော ခပ်သိမ်းစုံ ၄ခုစီဖြစ်သော သဗ္ဗစတုက္က” ဖြင့် ပူဇော်အပ်၏” ဟု ကြား၏။

ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် နတ်ပြည်ခရီးကို မင်းကြီး မေးတော်မူလျှင် ငရဲသို့ရောက်ကြောင်း မကောင်းသောခရီးကို ကြားလေသတည်း။ ထို သားသမီးစသော သဗ္ဗစတုက္ကကို ပူဇော်ခြင်းအစီအရင်ကို ကြားလိုပြန်၍လည်း အရှင်မင်းကြီး။ သားသမီးစသည်တို့၏ဦးခေါင်းကို သန်လျက်ဖြင့် ဖြတ်၍ ရွှေခွက်ဖြင့် လည်ချောင်းသွေးကို ခံယူပြီးလျှင် တွင်း၌ထည့်၍ ယဇ်ပူဇော်ကုန်သောမင်းတို့သည် ဤကိုယ်၏ အထီးကျန်” သော သူ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အား အဝတ်အစား စသည်တို့ကို ပေးလှူစွန့်ကြဲခြင်းသည် ဒါနသာ မည်၏။ ပြုနိုင်ခဲ့သည့် မဟုတ်။ မိမိရင်သွေးရင်သား စသည်တို့၏လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည်သာ သူတစ်ပါးတို့ စွန့်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် အတိဒါနံဖြစ်သည်ဟူ၍ အလွန်မလိမ္မာသော ဧကရာဇ်မင်းကြီးအား လှည့်ပတ်လျက် စကား - ၁၀ ပါးအနက်တွင် ကောက်ပင်ရိတ်ဖြတ်စကား” ဖြင့် စန္ဒကုမာရ မင်းသားတစ်ယောက်ကိုသာ သတ်လိလျက် များစွာသောသူတို့နှင့်တကွ သတ်ရမည်စီရင်သည်ကား ထို ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ‘စန္ဒကုမာရမင်းသားကို သတ်၍ ယဇ်ပူဇော်တော်မူပါ’ ဟု ဆိုချေသော် ‘မင်းသား၌ ရန်ငြိုးရှိသောကြောင့်သာ

ဤပုဏ္ဏား စီရင်သည်ဟူ၍ မင်းကြီး အယူတော်ရှိရာသည်'ဟု နှလုံးပြုလျက်၊ အစုစု ၄ခု၊ ၄ခုစီသော သတ္တဝါတို့အတွင်း၌ မင်းသားအိမ်ရှေ့ရှင်ကို မထင်မရှားသွင်း၍ ဆိုဘိ၏။

ထိုသို့ သဗ္ဗစတုက္ကဖြစ်သော အတိဒါနကို စီရင်မည် နှိုးနှောပြောဆိုကြသော မင်း၊ ပုဏ္ဏား ၂ယောက်တို့၏ စကားကို နန်းတော်တွင်း၌ မင်းခစားပရိသတ် မှူးမတ်အပေါင်း၊ မောင်းမမိဖုရားတို့ ကြားလေလျှင် ယုဂန္ဓိရ်လေသွဲ့၍ နွဲ့ပျောင်းသော အင်ကြင်းပင်ပျိုတောကဲ့သို့ သောသောအုတ်အုတ် တုန်လှုပ်ကြောက်လန့်လျက် ငိုကြွေး မြည်တမ်းသောအခါသည် နန်းတော်အလုံး လွှမ်း၍တက်၏။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အသို့နည်း။ ဤအစီအရင်အတိုင်း ယဇ် ပူဇော်နိုင်အံ့လော၊ မပူဇော်နိုင်အံ့လော”ဟု မေး၏။

“ဆရာ။ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုဖြစ်သော ဤယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို အဘယ့်ကြောင့် မပူဇော်နိုင်အံ့နည်း။ ယဇ်ပူဇော်၍ ငါ နတ်ပြည်သို့သွားအံ့”ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင်၊ “အရှင်မင်းကြီး။ ကြောက်တတ်သော သဘောရှိ၍ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုကို အလိုနည်းကုန်သောသူတို့သည် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ အရှင်မင်းကြီးကား နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှု၌ ရဲရင့်ပေသည်။ ကောင်းစွာ”ဟုဆိုလျက်၊ “ကောင်းမှုဟူသည် မနေးမဆိုင်းရာ။ အလျင်တဆောပြုရာ၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ဆိုသည့်အတိုင်း နန်းတော်ကနေ၍ စီရင်တော်မူ။ အကျွန်ုပ်ကား ယဇ်ပူဇော်ရန် တွင်းကို စီရင်အံ့”ဟုအမှုနှင့်လျော်စွာ ဗိုလ်ပါအပေါင်းနှင့် မြို့မှထွက်ခဲ့၍ မြို့ပြင်အရှေ့မျက်နှာ၌ မြေအခင်းအကျင်းသင့်ရာ ညီညွတ်စွာသုတ်သင်လျက် ယဇ်တွင်းစီရင်ပြီးသော် ပတ်လည်ဝန်းကျင် ဝင်း၊ စောင်ရန်း ကာရံစေ၏။

[အဘယ့်ကြောင့် ဝင်း ကာရံစေသနည်း ဟူမူကား ယဇ်ပူဇော်သောအခိုက် ‘မထိုက်မလျော် မတော်မသင့် ကျင့်၏တကား’ဟု တရားစောင့်သောရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ မြစ်တားမည်ကိုစိုး၍ ထိုသူတို့မဝင်စိမ့်သောငှာ ဝင်း၊ စောင်ရန်း ကာရံစေသတည်း။]

၃။ သားတော်၊ သမီးတော်များကို ဆောင်ယူစေခန်း

ဧကရာဇ်မင်းကြီးသည်လည်း မင်းချင်းတို့ကိုခေါ်၍ “ငါသည် မယား၊ သားသမီးတို့ကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်ပြီးလျှင် နတ်ပြည်သို့ သွားအံ့။ သင်တို့ သွား၍ ငါ့သားသမီး၊ မိဖုရားတို့ကို အကြောင်းကြားလျက် ၄ ပါးသောစတုက္ကကို ဆောင်ယူချေ” ဆိုပြီးလျှင်၊ သားတော် ၄ယောက်ကို ရှေးဦးစွာ ဆောင်စိမ့်သောငှာ-

‘ဂစ္ဆထ ဝဒေထ ကုမာရ၊ စန္ဒန္တ သူရိယန္တ ဘဒ္ဒသေနန္တ။

သူရံ ဝါမဂေါတ္တန္တ၊ ပစုရာ ကိရ ဟောထ ယညတ္ထာယ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းတို့။ ယခု သွားချေ။ စန္ဒကုမာရ၊ သူရိယကုမာရ၊ ဘဒ္ဒသေန၊ ဝါမဂေါတ္တ ဤ သားတော် ၄ ယောက်တို့ကို ခမည်းတော်မင်း ယဇ်ပူဇော်တော်မူမည့်အကြောင်းကို ပြောဆို၍ အစုစု နေစေကုန်”ဟုစေ၏။

မင်းချင်းတို့သည် ရှေးဦးစွာ အိမ်ရှေ့မင်း စန္ဒကုမာရထံသွား၍ “အရှင်သား။ ‘အရှင်မင်းသားတို့ကိုသတ်၍ ခမည်းတော် နတ်ပြည် သွားတော်မူလိုသည်ဟု အရှင်မင်းသားတို့ကို ဖမ်းယူချေ’စေတော်မူသောကြောင့် ရောက်ပါသည်”ဟု လျှောက်၏။ “အဘယ်သူ့စကားကြောင့် ‘ငါ့ကို ဖမ်းချေ’ စေတော်မူသနည်း”ဟု မင်းသားမေး၏။ “အရှင်မင်းသား။ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား စကားကြောင့်တည်း”ဟု လျှောက်၏။ “အချင်းတို့။ ထိုသို့တပြားကား ငါတစ်ယောက်ကိုသာ ဖမ်းသလော၊ တစ်ပါးသော သူတို့ကိုလည်း ဖမ်းသလော”ဟု မေး၏။ မင်းချင်းတို့လည်း “အရှင်သားကိုသာ မဟုတ်။ ၄ ပါးသော သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို ဖမ်းစေ၏။ သဗ္ဗစတုက္ကဖြစ်သောယဇ်ကို ပူဇော်လိုသတည်း”ဟုလျှောက်၏။

အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ‘ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား တစ်ပါးသောသူတို့နှင့် ရန်မဖြစ်။ တရားသူကြီးအရာကို စန္ဒကုမာရ လုယူဘိသည်ဟု ငါ၌သာ ရန်ငြိုး ရှိဘိ၏။ ငါတစ်ယောက်ကြောင့် များစွာသောသူတို့ကို သတ်မည်ကြံသည်ကား မသင့်။ ထိုသူတို့ မသေထိုက်ပေ။ ငါ့ခမည်းတော် မင်းကြီးကို ငါ ဖူးမြင်ရပါမူ ထိုသူအပေါင်းတို့ကို သေဘေးမှလွတ်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ကား ငါ၏ဝန်တည်း’ဟု ကြံ၍ “အချင်းတို့။ ခမည်းတော်အမိန့်နှင့်ညီအောင် ငါ့ကို ပြုတော့”ဟုဆို၏။

မင်းချင်းတို့လည်း အိမ်ရှေ့မင်းကို အမိန့်တော်ရင်းနှင့်ညီအောင် ဆောင်ယူခဲ့၍ မင်းရင်ပြင် တင့်အပ်သောအရပ်၌ ထား၏။ ကြွင်းသော သားတော် ၃ ယောက်တို့ကိုလည်း ဖမ်းယူ၍ အိမ်ရှေ့မင်း၏အပါး၌ ထား၏။

မင်းချင်းတို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ သားတော် ၄ ယောက်တို့ကို ဆောင်ယူ၍ရောက်ပါပြီ”ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ မင်းကြီးလည်း မင်းချင်းတို့စကားကိုကြားလျှင် “အချင်းတို့။ ငါ့သားတော်များကို ဆောင်၍ ပြီးမူ ငါ၏သမီးတော် ဥပသေနာ၊ ကောကိလာ၊ မုဒိတာ၊ နန္ဒာ ဤသမီးတော် ၄ ယောက်တို့ကိုလည်းဆောင်၍ မိမိတို့ မောင်တော်များအနီး၌ နေစေ”ဟု စေလိုက်၏။

မင်းချင်းတို့လည်း မင်းကြီးဆိုတိုင်း သမီး ၄ ယောက်တို့ကို ယဇ်ပူဇော်မည်အကြောင်းကို ပြောဆိုပြီးလျှင် ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်လျက်ပင်လျှင် ဆောင်ယူခဲ့၍ မောင်တော်များအနီး၌ ထားကုန်၏။

ထို့နောင် မိဖုရား ၄ ယောက်တို့ကို ဆောင်ယူစေလိုပြန်၍ “အချင်းတို့။ ငါ၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်သော ဝိဇယာ၊ ဧရာဝတီ၊ ကေသိနီ၊ သုနန္ဒာ ဤမိဖုရား ၄ ယောက်တို့ကို ယဇ်အလိုငှာ အစုစု နေစေ”ဟုစေ၏။ မင်းချင်းတို့လည်း မိဖုရား ၄ ယောက်တို့ကို ငိုမြည်တမ်းလျက်ပင်ဆောင်ယူခဲ့၍ မင်းသားတို့၏အနီး၌ ထား၏။

ထို့နောက် သူဌေးကြီး ၄ ယောက်တို့ကို ယူစေလိုပြန်၍ “အချင်းတို့။ ပုဏ္ဏမုမသူဌေး၊ ဘဒ္ဒိယသူဌေး၊ သိင်္ဂါလသူဌေး၊ ဝဗုသူဌေး ဤ ၄ ယောက်သောသူဌေးတို့ကို ယဇ်အလိုငှာ ဆောင်၍ အစုစုနေစေ”ဟုစေ၏။ မင်းချင်းတို့လည်း သူဌေး ၄ ယောက်တို့ကို ဆောင်ကုန်၏။

မင်း၏သားတော်၊ သမီးတော်၊ မိဖုရားတို့ကို ဆောင်သောအခါကား ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့က တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဆို။ သူဌေး ၄ ယောက်တို့ကို ဖမ်းယူသောအခါကား သူဌေးတို့နှင့် ဆွေမျိုးသားချင်း ပေါက်ဖော်တော်စပ်သူ များသည်ဖြစ်၍ တစ်ပြည်လုံး ချောက်ချားလျက် “မင်းကြီး။ သူဌေး ၄ ယောက်တို့ကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်မည်ဆိုသော် မသတ်ရအောင် လျှောက်မည်”ဟု သူဌေး ၄ ယောက်ကို ခြံရံကုန်လျက် သား၊မယား၊ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းလိုက်၍၊ မင်းကြီးအား “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ဦးစွန်းထုံး၍ ဦးခေါင်း

ပြည်စေသဖြင့် ပြည်မှသော်လည်း နှင်ထုတ်တော်မူပါ။ ထိုသို့မပြုမူ အကျွန်ုပ်တို့ကို ကျွန်အဖြစ်သော်လည်း ပြုတော်မူပါ။ အသက်ကို သနားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပန်ကြကုန်သော်လည်း နားမျှမခံ မပြန်မကြည့် နေပြီးသော်၊ မင်းချင်းတို့လည်း မင်းကြီးအလိုကိုသိသဖြင့် သား၊ မယား၊ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့ကို ပယ်ခွာနှင်ထုတ်လိုက်၍ သူဌေး ၄ ယောက်တို့ကို မင်းသားများအနီး၌ ထားလေ၏။

ထို့နောင်မှ ဆင် အစရှိသည်တို့ကို ယူစိမ့်သောငှာ စေပြန်လို၍ “အချင်းတို့။ အဘယကံရ မည်သော ဆင်၊ နာဠာဂိရိ မည်သော ဆင်၊ အစူဂူတ မည်သော ဆင်၊ ဝရဏဒန္တ မည်သော ဆင်၊ ဤ ဆင် ၄ စီးတို့ကိုလည်း ယဇ်အလိုငှာ ဆောင်ချေ။ ထိုမှတစ်ပါး ကေသနီ မည်သော မြင်း၊ သုရာမုခံ မည်သော မြင်း၊ ပုဏ္ဏာက မည်သော မြင်း၊ ဝိနတက မည်သော မြင်း၊ ဤမြင်း ၄ စီးတို့ကိုလည်း ဆောင်ချေ။ ထိုမှတစ်ပါး ယူထပတိ မည်သော နွားလား၊ အနောဇ မည်သော နွားလား၊ နိသဘ မည်သော နွားလား၊ ဂဝံပတိ မည်သော နွားလား၊ ဤဥသဘ ၄ ခုတို့ကို ဆောင်ချေ။ ဤသတ္တဝါများကို ယဇ်ပူဇော်တော်မူမည်။ အစုစု သင့်ရာနေစေ။ ခပ်သိမ်းစုံ ယဇ်ပူဇော်တော်မူရန် ကိစ္စကို ပြီးအောင်စီရင်၍ နေထွက်လျှင် ပူဇော်တော်မူမည်။ ငါ့သား စန္ဒကုမာရမင်းသား ကိုလည်း နေထွက်လျှင် လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်တော်မူမည်ဖြစ်သောကြောင့် နေမထွက်မီ ယခု မိုးသောက်ယ စပျော်မွေ့လျော်စေ”ဟု စေ၏။

ဧကရာဇ်မင်း၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည်လည်း ရှိသေးသတတ်။

၄။ မင်းကြီးမယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား တင်လျှောက်ခန်း

ထိုအခါ အမတ်တို့သည် မင်းကြီးမယ်တော်ထံ သွား၍ “အရှင်မ။ သားတော်မင်းကြီးသည် မိမိ၏မိဖုရား၊ သားသမီးတို့ကို သတ်၍ ယဇ်ပူဇော်တော်မူမည် ပြုဘိ၏”ဟု ကြားလျှောက်ကုန်၏။ ထိုစကားကို မင်းကြီးမယ်တော် ကြားလျှင် “သင်တို့ အသို့ ဆိုကြကုန်သနည်း”ဟု အသည်းလှိုက်၍ ရိုက်ငင်ဗျာကြီးလျက်^{၁၉} လက်အစုံဖြင့် ရင်အုံကိုခတ်၍ မရပ်မတည် မျက်ရည်စွတ်စို ငိုမြည်တမ်းလျက် သားတော်ဧကရာဇ်မင်းထံလာ၍

“ချစ်သား။ ဤသို့သောယဇ်ကို ပူဇော်မည်ဆိုသည် မှန်၏လော”ဟု မေး၏။ “မယ်တော်။ မှန်၏။ အကျွန်ုပ်သည် နတ်ပြည်သို့ လိုသည်ဖြစ်၍ ပြည်ကြီးဝန်ကိုဆောင်နိုင်သော၊ ဘုန်းပညာလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော၊ နန်းညွန့်နန်းလျာ ရတနာမျက်ရစ် ချစ်လှစွာသော စန္ဒကုမာရကိုစင်လျက်လည်း ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ။ သုဂတိချမ်းသာ နတ်ရွာရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုပြုပါမည်။ ကြွင်းသည့် မိဖုရား၊ သားသမီး စသည်များမှာ ဆိုရာမရှိ၊ စွန့်အပ်လှတော့သည်။ ထိုသူအပေါင်းတို့၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်၍ နတ်ပြည်သို့ သွားပါမည်”ဟုဆို၏။ မယ်တော်လည်း-

‘မာ တံ ပုတ္တ သဒ္ဒဟေသိ၊ သုဂတိ ကိရ ဟောတိ ပုတ္တယညေန။

နိရယာ နေသော မဂ္ဂေါ၊ နေသော မဂ္ဂေါ ဟိ သဂ္ဂါနံ။ ။

ဒါနာနိ ဒေဟိ ကောဏ္ဍည၊ အဟိံသာ သဗ္ဗဘူတဘဗျာနံ။

ဧသ မဂ္ဂေါ သုဂတိယာ၊ န စ မဂ္ဂေါ ပုတ္တယညေန။ ။' ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား:-

“သူတစ်ပါးတို့ကို အပြစ်မဲ့ ညှဉ်းဆဲလေ့မရှိသော ကောဏ္ဍညအမျိုး၌ဖြစ်သော ချစ်သား။ ‘သားကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်သဖြင့် နတ်ပြည်သို့ရောက်၏’ဟုဆိုသော သူမိုက်တို့၏စကားကို ချစ်သား မယုံလင့်။ သူတစ်ပါးကို သတ်ခြင်းသည်ကား အပါယ် ၄ ပါး လားကြောင်း မကောင်းသောသူယုတ်တို့၏ အကျင့်သာ ဖြစ်သည်။ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှု မဟုတ်။ သူတစ်ပါးကို မသတ်၊မညှဉ်းဆဲမှု၍ အလှူပေးခြင်းသည် နတ်ရွာရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုဖြစ်သည်”ဟု ဆို၏။

မင်းသည် မယ်တော်စကားကိုပယ်လို၍ ‘အာစရိယာနံ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား:-

“မယ်တော်။ ဤသို့မဆိုလင့်။ အကျွန်ုပ်ပြုသော ယခုအမှုသည် ကြံစည်တွေးတော၍ အတ္တနောမတိ ပြုသည်မဟုတ်။ ထုံးစံရှိသည်အတိုင်း ဆရာတို့ ပြညွှန်းစီရင်ပေသော စကားဖြစ်သည်။ မယ်တော် ချမ်းသာစွာသာ နေ။ အကျွန်ုပ် သားတော်စန္ဒကုမာရ စသည်တို့ကိုသတ်၍ သူတစ်ပါးပြုနိုင်ခဲ့သော ယဇ်ပူဇော်ခြင်းဖြင့် နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုပြုပါမည်”ဟုဆို၏။

ထိုအခါ မယ်တော်သည် မိမိစကားကို သားတော် မယူသည် ဖြစ်ရကား ငိုမြည်တမ်းလျက် ဖဲလေ၏။

ထို့နောင် ဧကရာဇ်မင်း၏ခမည်းတော် ဝသဝတ္ထိမင်းသည် ထိုအကြောင်းကိုကြားသဖြင့်လာလတ်၍ “ချစ်သား။ သင်သည် သား ၄ ယောက်တို့ဖြင့် ယဇ်ပူဇော်မည်ကြားသည်။ မှန်၏လော”ဟု မေး၏။

“ခမည်းတော်မင်း။ မှန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ လက်ယာမျက်လုံး လက်ရုံးသဖွယ် တင့်တယ်ပျိုနု ရှမခန်း နန်းညွန့်နန်းလျာဖြစ်သော စန္ဒကုမာရကိုစင်လျက် ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ သုဂတိချမ်းသာ နတ်ရွာရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုပြုပါမည်။ ကြွင်းသည့် သား၊သမီး စသည်များမှာ ဆိုရာမရှိ စွန့်အပ်လှတော့သည်။ ထိုသူအပေါင်း၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်၍ နတ်ပြည်သို့သွားပါအံ့”ဟုဆို၏။

ခမည်းတော်လည်း “ချစ်သား ဧကရာဇ်မင်း။ သားကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်သဖြင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်အံ့သည်ဆိုသော သူမိုက်စကားကို ရွှေသားရင်နှစ် ဧကရာဇ်ပြည့်ရှင် မယုံနှင့်။ ဤ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည်ကား အပါယ် ၄ပါး လားအံ့သောအကြောင်းသာ ဖြစ်သည်။ နတ်ရွာလားကြောင်း မဟုတ်။ ကောဏ္ဍညမျိုး မင်းရိုးမပျက် စဉ်ဆက်စိုးယူလျက် ပြည်သူတကာတို့၏ချမ်းသာကို ရှာလေ့ရှိသော ငါ့သားဧကရာဇ်။ နတ်ပြည်သို့ ရောက်လိုမှု သူတစ်ပါးကို မသတ်၊ မညှဉ်းဆဲမှု၍ အလှူပေးလော့။ အလှူပေးခြင်းသည်သာ နတ်ရွာရောက်ကြောင်း ကောင်းမှု ဖြစ်သည်”ဟု ဆို၏။

ဧကရာဇ်မင်းသည် “ခမည်းတော်မင်း။ အကျွန်ုပ်ပြုသော အစီအရင်သည် တိုင်ပင်နှီးနှောခြင်း မရှိ၊ မိမိအယူနှင့်သာ ပြုသောအစီအရင် မဟုတ်ပါ။ သံသရာ၊ ပစ္စုပ္ပန် ၂ တန်သော အကျိုး၊အကြောင်း ကောင်း၊ မကောင်း ရာ၊မရာကို ပညာမြော်မြင်နိုင်သော ဆရာတို့၏စကားဖြင့် တရားရှိသည်ဟူ၍ စီရင်ပါသည်။ ပြည်သူပြည်သား သူတစ်ပါးတို့ပြုနိုင်ခဲ့သော သား၊သမီးတို့ဖြင့် ယဇ်ပူဇော်၍ နတ်ပြည်သို့ သွားအံ့”ဟုဆို၏။

- ထို့နောင် “ခတ္တိယမျိုး နန်းရိုးအစဉ် ကောဏ္ဍညအနွယ်ဖြစ်သော ငါ့သားဧကရာဇ်။ သား၊သမီးစသည်ကို မညှဉ်းဆဲမှု၍ အလှူပေးလျက် အသက်ထက်ဆုံး သားအပေါင်းအခြံအရံနှင့်ပြည့်စုံစွာ ကာသိကရာဇ်တိုင်းသူ လူအပေါင်းကို အုပ်စိုးစောင့်ရှောက်လော့”ဟု ဆိုသော်လည်း သားတော်ဧကရာဇ် မနာမယူလို။

၅။ စန္ဒကုမာရမင်းသား တောင်းပန်ခန်း

ထို့နောင် စန္ဒကုမာရမင်းသားသည် သတ်မည်စီရင်သော သူအပေါင်းတို့ကို သေဘေးမှလွတ်စိမ့်သောငှာ ခမည်းတော်မင်းအား လျှောက်ထားတောင်းပန်လိုရကား-

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ ဒါသေ၊ နော ဒေဟိ ခဏ္ဍဟာလဿ။

အပိ နိဂဠဗန္ဓကာပိ၊ ဟတ္ထိ အဿေ စ ပါလေမ။ ။

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ၊ ဒါသေ နော ဒေဟိ ခဏ္ဍဟာလဿ။

အပိ နိဂဠဗန္ဓကာပိ၊ ဟတ္ထိ ဆကဏာနိ ဥဇ္ဈေမ။ ။

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ၊ ဒါသေ နော ဒေဟိ ဒဏ္ဍဟာလဿ။

အပိ နိဂဠဗန္ဓကာပိ၊ အဿ ဆကဏာနိ ဥဇ္ဈေမ။ ။

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ၊ ဒါသေ နော ဒေဟိ ခဏ္ဍဟာလဿ။

ယဿ ဟောန္တိ တဝ ကာမာ၊ အပိ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဓိတာ။ ။

ဘိက္ခာစရိယံ စရိဿာမ။ ။’ ဟူသော ငှာဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်တော်မမူပါလင့်။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ကျွန်ပြု၍ ခဏ္ဍဟာလ ပုဏ္ဏားအား ပေးတော်မူလော့။ ထိုသို့မပြုမူ နွား၊ ခွေး စသည်တို့ကဲ့သို့ လည်တောက်ဆွဲ၍ ဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း ထည့်တော်မူပါလော့။ ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်တော်မမူပါလင့်။ ဆရာခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား ကျွန်အဖြစ်ဖြင့် ပေးတော်မူပါလော့။ ထိုသို့မပြုမူ အကျွန်ုပ်တို့ကို ဆင်ချေးကျုံး၊ မြင်းချေးကျုံး ထားတော်မူပါလော့။ ထိုသို့မပြုမူ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား၏ အစေအပါး အကျွန်ုပ်တို့ ခံပါအံ့။ ထိုသို့မပြုမူ ပြည်မှမူလည်း နှင်ထုတ်တော်မူပါလော့။ ခွက် လက်စွဲ၍ တောင်းစားပါအံ့။ အကျွန်ုပ်တို့ကို အသက်ချမ်းသာ ပေးတော်မူပါ” ဟု လျှောက်တောင်းပန်၏။

ဧကရာဇ်မင်းသည် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း၏ အထူးထူးအပြားပြား သနားချစ်ခင်စဖွယ် အသွယ်သွယ်သော အကြောင်းဖြင့် လျှောက်တောင်းပန်သံကိုကြားလျှင် သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့် နှလုံးကွဲအံ့သကဲ့သို့ဖြစ်၍ မျက်ရည်စီးယို ငိုကြွေးလျက် ‘ငါ့အသက်အတူ ကြည်ဖြူချစ်ခင် ကြင်နာသနားအပ်စွာသော ငါ၏သားတော်များကို အဘယ်သူ သတ်ခြင်းငှာ ဝံ့အံ့နည်း။ နတ်ပြည်သို့ မရောက်လျှင်ရှိစေ။ ငါ၏သားတော်များကို မသတ်ပြီ’ ဟု နှလုံးကျ၍ သာယာလှသောစကားဖြင့်

“ငါ၏သားတော်တို့ အသက်ရှည်လိုသောကြောင့် သင်တို့မြည်တမ်းငိုကြွေးသောအသံဖြင့် အသည်းအအူလန်မည့်နှယ် မခံမသာ ပူဆာအောင် သင်တို့ ပြုဘိ၏တကား။ သားကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်သဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ငါ့သားများကို လွှတ်စေ” ဆိုလျှင် မင်းသား၊ မင်းသမီးမှစ၍ ခပ်သိမ်းစုံ ၄ ခု စီသော သတ္တဝါတို့ကို လွှတ်စေ၏။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည်ကား ယဇ်တွင်း၌ စီရင်၍နေ၏။

ထိုအခါ ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် “သားတော် သမီးတော်တို့ကို လွှတ်တော်မူပြီ” ဟု ကြားသိလျှင် လျှင်စွာသွား၍ “ပုဏ္ဏားယုတ်၊ ပုဏ္ဏားကျယ်၊ ဟယ် ခဏ္ဍဟာလ။ ဧကရာဇ်မင်းမြတ်သည် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို လွှတ်တော်မူပြီ။ နင့်သား၊ နင့်သမီး၊ နင့်မယားများကိုသတ်၍ နင့်သား၊ နင့်သမီး၊ နင့်မယား၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် နင်သာ ယဇ်ပူဇော်လော့” ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ခဏ္ဍာဟာလပုဏ္ဏားသည် “မင်းကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ပြုပြန်သနည်း” ဟု ကမ္ဘာပျက် မီးလောင်သကဲ့သို့ မျက်လုံးပြောင်တောင် မျက်မှောင်ကြုတ်ကြုတ် ပုပ်ညှိုးသမ်းမည်းသောမျက်နှာဖြင့် လျင်စွာထ၍ မင်းကြီးထံသို့ သွားပြီးသော်-

‘ပုဗ္ဗေဝ ခေါ သိ မေ ဝုတ္တော၊ ဒုက္ကရံ ဒုရဘိ သမ္ဘဝဇ္ဇေတံ။

အထ နော ဥပက္ခဋဿ ယညဿ၊ ကသ္မာ ကရောသိ ဝိက္ခေပံ။

‘သဗ္ဗေ ဝဇ္ဇန္တိ သုဂတိ၊ ယေ ယဇ္ဇန္တိ ယေပိ ယာဇ္ဇေန္တိ။

ယေ စာပိ အနုမောဒန္တိ၊ ယဇ္ဇန္တာနံ ဧဒိသံ မဟာယညံ။ ။’ ဟူသော ၂၈၁၀ ကဏ္ဍတို့ဖြင့် ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယဇ် မစီရင်မီကပင် သင့်ကို ငါဆိုပါသည် မဟုတ်လော့။ ‘ဤ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကိုကား အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့၏။ ပြုသော်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏’ ဟု ခက်ခဲသောအကြောင်းကို ပြောဆိုပါလျက် ‘စီရင်သာ စီရင်ပါ ပြုပါမည်’ ဆို၍ စီရင်သည်ကို ဆောင်ရွက်ခြင်းကိစ္စ အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် အဘယ့်ကြောင့် ရှေ့စကားအတိုင်း မတည် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို ဖျက်တော်မူသနည်း။ အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့သော ယဇ်ပူဇော်သောသူကို ထားဘိဦး။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်ကုန်သော သူတို့ပင်လျှင်လည်း နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကြကုန်၏” ဟု ဆို၏။

အလွန်မိုက်လှစွာသော ဧကရာဇ်မင်းသည် အမျက်ရန်ငြိုးနိုင်ငံသို့လိုက်သော ပုဏ္ဏားစကားကို ကြားပြန်လျှင် သဘောဧကန် အမှန်ဟုတ်နိုးထင်မှတ်၍ သားတော်တို့ကို တစ်ဖန် ဖမ်းစေပြန်၏။

ထိုအခါ စန္ဒကုမာရမင်းသားသည်

‘ “ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ချမ်းသာပေးပြီးမှ အဘယ့်ကြောင့် သတ်တော်မူပြန်အံ့နည်း။ ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်တော်မူလိုလျှင် ငယ်ငယ်ကပင် သတ်တော်မူပါတော့လော။ သဘောစုံမက် ရင်ထက်ပိုက်ယူ မွေးမြူခြင်းကိုပြု၍ ယခု ရှုသာတင့်တယ် အရွယ်ရောက်မှ မိဘပြည်သူ လူအံ့ပေါင်းတို့အား ပြစ်မှားတစ်စ မရှိစဖူးသောအကျွန်ုပ်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် သတ်တော်မူပါအံ့နည်း။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ဝတ်စားတန်ဆာဆင်ယင်၍ ဆင်ထက်၊ မြင်းထက်စီးနင်းလျက် တစ်ဘက်ရန်သူ ရည်တူမဝံ့ ကြောက်လန့်စေဘတ်သော အကျွန်ုပ်တို့ရဲစွမ်းအင်ကို မျက်မှန်းထင်ထင် မြင်တော်မူပါသည် မဟုတ်လော။ ထိုသို့ ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ စစ်ဆင် စီရင်ခဲ့ခြင်း ရဲစွမ်းအင်အားနှင့်ပြည့်စုံသော အကျွန်ုပ်တို့ကို ‘ယဇ်ပူဇော်ခြင်းငှာ သတ်တော်မမူပါလင့်’။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ပစ္စန္တရစ်ဇနပုဒ်၌ လူမိုက်လူသွမ်းတို့ သောင်းကျန်းပုန်ကန် ရန်မီးထလျှင် လျင်စွာ ခမည်းတော်မင်းကြီး၏နလုံးတော်မြတ် ချမ်းငြိမ်းအောင် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမဲ့ကိုပြုခြင်းသည် အကျွန်ုပ် မဟုတ်ပါလော့။ ထိုသို့ စီးပွားတော်ကိုရှာတတ်သော သားတော်စစ်ကို အပြစ်မဲ့ဘဲ အဘယ့်ကြောင့် သတ်တော်မူပါအံ့နည်း။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ပညာကြီးသော လူကိုထား၍ ပညာမဲ့သော တိရစ္ဆာန်ဖြစ်လျက် ငှက်တို့သည် မြက်ကို အသိုက်ပြု၍နေကုန်သဖြင့် မိမိတို့သားကို သနားချစ်ခင် ကြင်နာပါသေး၏။ ထိုသို့ သားသမီးဟူသည်ကို ပညာမဲ့သော ငှက်တိရစ္ဆာန်တို့ပင်လျှင်လည်း ချစ်ခင်ပါလျက် ပညာမြော်မြင်နိုင်သော ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် အကြောင်းမဲ့ အဘယ့်ကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ကို ယဇ်အလိုငှာ သတ်တော်မူဘိအံ့နည်း။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ခဏ္ဍဟာလစကားကို ယုံတော်မမူပါလင့်။ ခဏ္ဍဟာလစကားကို ယုံတော်မူ၍ လက်ယာမျက်လုံး၊ လက်ရုံးတော်နှင့်တူသော အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်ဖြတ်တော်မူလျှင် နောင်မကြာမြင့်မီ ခမည်းတော်မင်းကြီးကိုလည်း သတ်လတ္တံ့။”

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ရေမြေသေဌ်နင်း မင်းတို့သည် ပုဏ္ဏားတို့အား မြို့ရွာသင်းပင်း အဝတ်အစား စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကိုပေး၍ ချီးမြှောက်ကုန်၏။ ထိုသာမဟုတ် အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း ထမင်းဦးလည်း စားရကုန်၏။ ထိုသို့ ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်လျက် များသောအားဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့သည် ကျေးဇူးကိုမသိတတ် အခွင့်ရသည်ရှိသော် ပြစ်မှားတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်တော်မမူပါလင့်။”

“အကျွန်ုပ်တို့ကို ကျွန်ပြု၍ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား ပေးတော်မူပါလော့။ ထိုသို့မပြုမူ ဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း အပ်တော်မူပါလော့။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်တော်မမူပါလင့်။ ဆင်စာ ရိတ်၊ မြင်းစာ ထိုး၊ ဆင်ချေး ကျုံး၊ မြင်းချေး ကျုံး ထာတော်မူပါလော့။ ထိုသို့မပြုမူ ပြည်မှမူလည်း နှင်ထုတ်တော်မူပါလော့။ ခွက်လက်စွဲလျက် တောင်းစား၍ အသက်မွေးပါကုန်အံ့” ဟုဆို၏။

ထိုအခါ ဧကရာဇ်မင်းကြီးသည် စန္ဒကုမာရမင်းသား မြည်တမ်းတောင်းပန်သောစကားကို ကြားပြန်လျှင် “ချစ်သားတို့။ အသက်ရှည်လိုသောကြောင့် မြည်တမ်းသောသင်တို့သည် ငါ့နလုံးကို ယူကျုံးမရ ဒုက္ခရောက်အောင် ပြုတိ၏။ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၌ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ယခု ငါ့သားတော်များကို လွှတ်စေ” ဆို၍ တစ်ဖန် လွှတ်ပြန်၏။

ထိုအခါ မင်းချင်တစ်ယောက်သည် ယဇ်တွင်းစီရင်ရာ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအထံ သွား၍

“ကျေးဇူးသခင် အရှင်မမှတ် ယုတ်မြတ်မဟု ငြူစူစောင်းမြောင်း မကောင်းပြစ်ရှာ မိုက်လှစွာဘိ တိတ္ထိအနွယ်” ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ နင့်သား၊ မယား၏ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်ရန် ယဇ်တွင်းကို စီရင်သလော။ ငါတို့သခင် အရှင်မင်းကြီးကား သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို လွှတ်လိုက်တော်မူပြီ” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား ကြားလျှင် ဒေါသမာန်ဖြင့် ပြင်းထန်လှစွာ မိစ္ဆာကျစ်ညစ် ဧကရာဇ်မင်း ထံလာ၍ “အရှင်မင်းကြီး။ ‘ဤယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည် အလွန်ပြုနိုင်ခဲ၏။ ပြုသော်လည်း ဖြစ်ခဲ၏’ ဟု အထက်ကဆိုလျက် ဤသို့မစွမ်းနိုင်ဖြစ်လျှင် မစီရင်မီ ရှေးမဆွကပင် နေရပါမည်ကို စွမ်းနိုင်ကြောင်းဆို၍ စီရင်ပြီးမှ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို ယခုအဘယ်ကြောင့် ဖောက်ပြန် ဖျက်ဆီးတော်မူသနည်း။ ဧကရာဇ်မင်းကြီး။ အကြင်သူတို့သည် ယဇ်ပူဇော်ကုန်၏။ ထို ပူဇော်ကုန်သောသူတို့အား သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ကုန်၏။ ထိုသူအပေါင်တို့သည် နတ်ပြည်သို့သာ သွားရလေကုန်၏” ဟုဆိုလျှင် မင်းကြီးသည် သားတော်တို့ကို တစ်ဖန် ဖမ်းယူစေပြန်၏။

ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်းသည် ခမည်းတော်မင်းကြီးကို သိစိမ့်သောငှာ ‘ယဒိ ကိရ ယဇိတွာ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် လျှောက်ပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကယ်၍ သား၊ သမီးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်သောသူတို့သည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်ဟုဆိုသော ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားစကား မှန်လျှင် ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် မိမိသား၊မယားကို သတ်၍ ရှေ့ဦးစွာ ပူဇော်ပါစေ။ ထိုသို့သော်မှ ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်တော်မူပါလော့။ ခမည်းတော် မင်းကြီး။ အကယ်၍ သားသမီးတို့ကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်သောသူတို့သည် သေလျှင် နတ်ပြည်သို့ ရောက်သည်မှန်မူ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ခန့်ကိုသိသော ခဏ္ဍဟာလသည် အဘယ်ကြောင့် မိမိသားသမီးကို မသတ်သနည်း။”

ထိုသို့သတ်သဖြင့် နတ်ပြည်သို့ရောက်သည်မှန်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် မိမိကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ မိမိအဆွေ အမျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း မသတ်စေသနည်း။ ခမည်းတော်မင်းကြီး။ သူတစ်ပါးကို သတ်ခြင်းတည်းဟူသော ယဇ်ကို မိမိလည်း ပူဇော်အံ့။ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ပူဇော်စေအံ့။ သူတစ်ပါးတို့ ပူဇော်သည်ကိုမူလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အနုမောဒနာပြုအံ့။ ထိုသူတို့လည်း ငရဲသို့ လားရကုန်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ ဤ ခဏ္ဍလာဟ စီရင်သောအမှုသည် အကယ်၍ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း မှန်အံ့။ မိမိတို့ပုဏ္ဏားချင်းချင်း သတ်၍ ယဇ်ပူဇော်ရာ၏။ ထိုသို့ အချင်းချင်းသတ်၍ မိမိတို့ကိုယ်ကို ပူဇော်လတ်မှုကား သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည် လောက်ပေ၏။ ထိုသို့ကား မပြု။ အရှင်မင်းကြီးတို့ကိုသာ စီရင်သော ပုဏ္ဏားမကားကို မယုံကြည်အပ်"ဟုဆို၏။

၆။ မှူးမတ်၊ သားမယားတို့ကို တောင်းပန်စေခန်း

အိမ်ရှေ့မင်းသည် ဤမျှလောက်သောစကားဖြင့် ထင်ရှားသိသာစွာဆိုသော်လည်း ခမည်းတော် မနာယူ ရကား မင်းကြီးကို ခြံရံစား၍နေကုန်သော မှူးမတ်ပရိသတ်တို့ကိုရည်၍ 'ကထဉ္စ'အစရှိသောဂါထာကို ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပြည်အတွင်း၌ သားသမီးကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ တောင့်တကုန်သော သူဌေး၊ သူကြွယ်၊ မှူးမတ် အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်မ၊ အိမ်ရှင်မတို့သည် လည်းကောင်း 'အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်တို့ကို သတ်တော်မမူပါလင့်'ဟု ခမည်းတော်မင်းကြီးကို အဘယ့်ကြောင့် မတောင်းပန်ကြပါသနည်း။ ငါသည် ခမည်းတော်မင်းကြီး အကျိုးတော်ကိုလည်း အလိုရှိ၏။ တိုင်းသားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၏အစီးအပွားကိုလည်း ငါ ဆောင်လေ့ရှိ၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူနှင့်မျှ ခိုက်ရန် မဖြစ်စဖူး။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့သည် မတောင်းပန်ပါကုန်"ဟု မင်းသားဆိုသော်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဆိုဝံ့။

ထို့နောင် အိမ်ရှေ့မင်းသည် မိမိမယား ၇၀၀ တို့ကို တောင်းပန်စေလိုပြန်၍

“အိမ်ကြီးဝန်ကိုရွက်ဆောင်နိုင်သော၊ လင်၏အလိုသို့လည်း လိုက်တတ်သော အိမ်ရှင်မတို့။ သင်တို့သည် ယခုသွား၍ ခမည်းတော်မင်းကြီးကို လည်းကောင်း၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို လည်းကောင်း တောင်းပန်လျက် 'ခြင်္သေ့မင်း၏ ရဲရင့်ခြင်းနှင့်တူသော၊ ပြည်ထဲရေးချမ်းသာ ပြည်သူတကာတို့၏စီးပွားကိုလည်း ဆောင်တတ်သော မင်းသားတို့ကို အပြစ်မဲ့ သတ်တော်မမူလင့်' တောင်းပန်ချေ"ဟု စေ၏။

ထိုအခါ ၇၀၀ သောအိမ်ရှင်မတို့သည် မင်းသားစေတိုင်း သွား၍ တောင်းပန်ကုန်၏။ ထိုသို့ တောင်းပန် ကုန်သော်လည်း ဧကရာဇ်မင်းသည် မိမိချွေးမတို့ကို မော်လှည့်၍မျှ မကြည့်။

ထိုသို့ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် တောင်းပန်ပါသော်လည်း ခမည်းတော်မင်းကြီး မနာမယူနေလျှင် အိမ်ရှေ့မင်းလည်း ကိုးကွယ်ရာမရှိရကား ဤသို့ငိုကြွေး မြည်တမ်း၏။ “ယခု ငါသည် သားရေနယ်သမားအမျိုး၊

ပန်းမှိုက်သွန်အမျိုး၊ ကုန်သွယ် လယ်လုပ်အမျိုးအစရှိသော တစ်ပါးအမျိုး၌ဖြစ်ပါလေသော် အရှင်မင်းကြီးသည် ယခင်အလိုငှာ ငါတို့ကို မသတ်ရာ။ ခတ္တိယအမျိုး၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ငါတို့ သေရအံ့” ဟုမြည်တမ်းလျက် တစ်ဖန် ၇၀၀ သော မယားတို့ကိုစေပြန်လိုရကား

“အမှုကြီးစွာ ရေးရာရောက်လျှင် အတိုင်အပင်ခံတတ်သော အမတ်ကြီးသဖွယ်ဖြစ်သော အိမ်ရှင်မတို့။ သင်တို့ ယခုသွား၍ အရှင်ခဏ္ဍဟာလဆရာ၏ ခြေရင်း၌ဝပ်လျက် ‘ဆရာ။ အကျွန်ုပ်တို့သည့် ပြစ်မှားမိသော အပြစ်ကို မမြင်၊မသိပါ။ အကျွန်ုပ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အိမ်ရှေ့သခင် အရှင်မင်းသားသည် လည်းကောင်း ဆရာအား ပြစ်မှားမိသောအပြစ် ရှိချေသလော။ ဆရာကို အဘယ်သို့ ပြစ်မှားမိသနည်း’ ဤသို့ဆို၍ တောင်းပန်ချေ” ဟုစေ၏။

ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်း၏နှမအငယ် ‘သေလာ’ အမည်ရှိသောမင်းသမီးသည် မောင်တော်များကို သတ်အံ့ စီရင်သော အခင်းအကျင်းကိုမြင်လျှင် ပူပန်စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာနှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ချုပ်တည်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင် ရကား ခမည်းတော်မင်းကြီး ခြေရင်း၌ဝပ်လျက်၊ “ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ မောင်တော် ၄ ပါးကို နတ်ပြည်စံတော်မူလိုသောဖခင်သည် ယခင်အလိုငှာ သတ်မည် စီရင်ဘိ၏တကား။ မောင်တော် ၄ ပါး မရှိလျှင် တစ်မိသားချင်း အရင်းမဲ့ပြီး အထီးကျန်သော အကျွန်ုပ်၏ကိုးကွယ်ရာလျှင် အဘယ်မှာ ရပါအံ့နည်း” ဟု လူးလဲလျက် ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ ထိုသို့ သေလာမင်းသမီး ငိုကြွေးမြည်တမ်းသော်လည်း မင်းကြီး နာယူတော်မမူ။

ထိုအခါ အိမ်ရှေ့မင်း၏သားတော် ဝသုလ အမည်ရှိသောမင်းသားသည် ခမည်းတော်အိမ်ရှေ့မင်း၏ ဆင်းရဲခြင်းကိုမြင်၍ သည်းမခံနိုင်ရကား အဘိုးဖြစ်သောမင်းကြီးကို တောင်းပန်၍ ‘ငါ့အဖအသက်ကို ချမ်းသာစေအံ့’ ဟု ကြံလျက် ဘိုးတော်ဧကရာဇ်မင်း၏ခြေရင်း၌ဝပ်၍ ဘယ်ပြောင်းညှာပြန် ပူပန်ပြင်းစွာ လူးလဲလျက် “ဘိုးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ခမည်းတော်ကို မသတ်ပါလင့်။ အကျွန်ုပ်သည် လိမ္မာလောက်သောအရွယ်သို့ မရောက်သေး။ နို့ရည်နံ့မပြယ် ငယ်ရွယ်လှပါသေး၏။ ငယ်ကတည်းက အဖမဲ့သား ဖြစ်ရပါတော့မည်။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သနားတော်မူပါ” ဟု တပြောင်းပြန်ပြန် လူးလဲ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

ဧကရာဇ်မင်းကြီးသည် မြေးတော် ဝသုလမင်းသား မြည်တမ်းသောအသံကိုကြား၍ နှလုံးကွဲအံ့သကဲ့သို့ မျက်ရည်ယိုစီးလျက် သတို့သားဝသုလကို ရင်ခွင်၌ပိုက်ချီ၍ လည်ဖက်ပြီးလျှင်

“ချစ်မြေး ဝသုလ။ မစိုးရိမ်လင့်။ သင့်အဖကို မသတ်ပြီ။ သင့်အဖ ရှိ၏။ ဤသူပင်တည်း။ သင့်အဖနှင့် အတူနေလော့။ ငါ ဘိုးတော်မင်းကြီးသည် သင်ချစ်မြေး မြည်တမ်းသံကိုကြားလျှင် နှလုံးသားကို အပ်သွားထိသကဲ့သို့ မချိပူဆာ ပြင်းစွာဆင်းရဲလှ၏” ဟု မြေးတော်ကိုနှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် “ယခု သားတော်များကို လွှတ်စေ။ ယခင်ပူဇော်သဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း” ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို ခဏ္ဍာဟာလပုဏ္ဏားကြားလျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ‘ဤ ယခင်ပူဇော်ခြင်းကို ပြုနိုင်ခဲ့၏။ ပြုသော်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏’ ဟု ရှေးမဆွကပင် ဆိုသည်မဟုတ်ပါလော။ ထိုသို့လျက် ပူဇော်မည်စီရင်ပြီးမှ အဘယ်ကြောင့် ဖျက်မည်ပြုပြန်သနည်း။ အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူတို့သည် မိမိလည်း ပူဇော်၏။ သူတစ်ပါး ပူဇော်သည်ကိုလည်း သာဓု အနမောဒနာ ခေါ်၏။ ဤသို့သောသူတို့သည် နတ်ပြည်သို့သာ သွားရကုန်၏” ဟု ဆိုပြန်၏။

မင်းမှိုက်သည် ပုဏ္ဏားဆိုပြန်လျှင် တစ်ဖန် သားတော်တို့ကို ဖမ်းယူစေပြန်၏။

၇။ ယစ်တွင်းသို့ ဆောင်ယူခန်း

ထို့နောက်မှ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် 'ဤဧကရာဇ်မင်းကြီးကား သားသမီးတို့ကို ချစ်မြတ်နိုးသောစိတ် ရှိ၏။ နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သည် ဆိုသောကြောင့်သာ ယစ်ပူဇော်မည် ကြံ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းကြီးစိတ်သည် မမြဲ။ သားသမီးတို့တောင်းပန်လျှင် လွှတ်ပြန်၏။ တစ်ဖန် ငါဆိုပြန်လျှင်လည်း ဖမ်းယူစေပြန်၏။ တစ်ဖန် သားမယားတို့စကားကြောင့် မင်းကြီးလွှတ်ပြန်လေသော် ငါ၏အလိုအတိုင်း မပြီးရှိတော့ မည်။ ယခုလျှင်စွာ ထိုသူကို ယစ်တွင်းသို့ ဆောင်အံ့'ဟုကြံပြီးသော် မင်းကြီးအား ယစ်တွင်းသို့ သွားအံ့သောငှာ-
'သဗ္ဗရတနဿ ယညော ဥပက္ခဋေ၊ ဧကရာဇေ တဝ ပဋိယတ္တော။

အဘိနိက္ခမဿ ဒေဝ၊ သဂ္ဂံ ဂတော တံ ပမောဒိဿသိ။'ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ဧကရာဇ်မင်းကြီး။ ခပ်သိမ်းသောရတနာတို့ဖြင့် ယစ်တွင်းကို အကျွန်ုပ် စီရင်၍ပြီးပြီ။ အရှင်မင်းကြီး။ တန်ဆာဆင်လျက် ထွက်တော်မူ၍ ယစ်ပူဇော်တော်မူသဖြင့် နတ်ပြည်သို့ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုပြုပါ"ဟုဆို၏။

ထို့နောက်မှ ဧကရာဇ်မင်းသည် သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း စသည်တို့ကိုဆောင်ယူ၍ ယစ်တွင်းသို့ ထွက်ကြကုန်၏။ အိမ်ရှေ့မင်း၏ မယားကြီး၊ မယားငယ်၊ ရှုဖွယ်တင့်အပ် မြတ်သောမင်းသမီး ၇၀၀ တို့သည် ဆံပင်ဖြန့်ကြဲလျက် ငိုကြွေး၍လိုက်ကြကုန်၏။ တစ်ပါးသောမိန်းမတို့သည်လည်း ပြင်းစွာစိုးရိမ်ခြင်းဖြင့် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့ထွက်ကုန်သော နတ်သမီးတို့ကဲ့သို့ ဆံပင်ဖြန့်ကြဲလျက် လက်တွဲယှဉ်မိ တိမ်းပိတိမ်းပါးနှင့် မင်းသားများနောက်သို့ ငိုမြည်တမ်း၍ လိုက်ကြကုန်၏။

ထို ၇၀၀ သောမယားတို့၏ ငိုမြည်တမ်းသောစကားကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည် 'ကာသိကာ သုစိ ဝတ္ထဇေရာ' အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ဟောတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ကာသိကတိုင်း၌ဖြစ်သော စင်ကြယ်စွာပုဆိုးကိုဝတ်လျက် ရွှေနားတောင်းဖြင့် ရောင်မောင်းရှုဖွယ် တင့်တယ်လှစွာ နံ့သာစန္ဒကူးတို့ကို လိမ်းကျံကုန်သည်ဖြစ်၍ စန္ဒကုမာရ၊ သူရိယကုမာရ မင်းသားတို့သည် ဧကရာဇ်မင်း၏ယစ်အလိုငှာ ထွက်ခဲ့ကုန်ပြီ။

"ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ်ပုဆိုး ထောင်တန်မျိုးနှင့် ညှိုးညှိုးငယ်ငယ် နနယ်ပျိုထွား မင်းသားညီနောင် ရွှေတောင်အဆင်း ရွှေသည်းရင်းတို့သည် မိမိနလုံး ယူကျုံးမရ သောကဖြစ်မှု ဆင်းရဲပြု၍ ယခု ထွက်တော်မူခဲ့ပြီ။

"မြတ်သော သားဟင်းမျိုးအရသာ၊ သကာ၊ ထောပတ်၊ မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ကိုစားပြီး၍ စန္ဒကူးနံ့သာရည်ဖြင့် ရေချိုးပြီးသော် အကျော်စန္ဒကူးလိမ်းကျံလျက် သန့်ရှင်းစွာသော ကာသိတိုင်းဖြစ်ပုဆိုးကို ဝတ်တော်မူကုန်၍ ရွှေနားတောင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် စန္ဒကုမာရ၊ သူရိယကုမာရ မင်းသားညီနောင်တို့သည် ပြည်သူအပေါင်း စိုးရိမ်ကြောင်းကိုပြု၍ ယခုထွက်တော်မူခဲ့ပြီ။

"မင်းသားညီနောင် ၂ ပါးတို့သည် ရှေးအခါမှ ထွက်သွားတော်မူလျှင် ဆင်ယာဉ်၊ မြင်းယာဉ်၊ ရထားယာဉ်ဖြင့် ယှဉ်မှီစီး၍ ရွှေထီး မိုးကာလျက် ထွက်စံတော်မူမြဲတည်း။ ယခုအခါကား မင်းသားညီနောင်တို့သည် ခြေကျင်သွားရခဲ့ပြီ။

"ရှေးအခါမှ မင်းသားညီနောင်တို့သည် ရေသဘင်ကစား ထွက်သွားတော်မူလျှင် စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါး ရဲတား ဝင်းသင်း ရှေ့နောက်ခင်း၍ ကျင်းကျင်းပပ ထွက်တော်မူရကုန်၏။ ယခုမူကား မင်း ၂ ပါးတို့သည် ခြေကျင် ထွက်တော်မူခဲ့ရပြီ။

ဤသို့သည်းစွာ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြကုန်စဉ်လျှင် ဘုရားလောင်းကို မင်းပုဏ္ဏားတို့သည် မြို့မှ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။

၈။ ပုပ္ဖဝတီပြည်အလုံး ချောက်ချားခန်း

ထိုအခါ ပုပ္ဖဝတီပြည်အလုံး ချောက်ချား၍ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည်လည်း အတူတကွ ထွက်သွားအံ့သော ငှာ လာလတ်ကုန်၏။ တံခါးမဆံ့ အပြည့်အနက် ထွက်ရာလမ်းမတွေ တိုးဝှေ့ပွတ်သပ်လျက် ထွက်ကြကုန်၏။

ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ထို ပြည်သူပြည်သားများစွာသော ပရိသတ်တို့ကိုမြင်လျှင် ‘မင်းရေးမင်းမှုကို မည်သို့မဆိုနိုင်ရာ’ဟု ကြံ၍၊ ‘မထွက်စေရ’၊ တံခါးကို ပိတ်၍ထား၏။ ပြည်သူပြည်သားပရိသတ်အပေါင်းလည်း မထွက်ရလျှင် မြို့နား၌ရှိသော ဥယျာဉ်သို့သွားကြကုန်၍ ဥယျာဉ်၏အနီး၌ သည်းစွာငိုကြွေးကြကုန်၏။ ထိုသို့ ငိုကြွေးသံဖြင့် ဥယျာဉ်၌ သစ်သီး၊ သစ်ပွင့် ဆွတ်ယူနားနေသော ငှက်အပေါင်းတို့သည် လန့်၍ပျံလေကုန်၏။ လူများအပေါင်းတို့သည် ထိုငှက်အပေါင်း ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားသည်ကိုမြင်လျှင်

“အို၊ ကောင်းကင်ပျံသွား ငှက်အများတို့။ သင်တို့သည် အကယ်၍ သားဟင်းမျိုးကို အလိုရှိကုန်မူကား ဤပုပ္ဖဝတီပြည်၏ အရှေ့မျက်နှာ၌ ယဇ်တွင်း ရှိ၏။ ထိုယဇ်တွင်း၌ မင်းမိုက်ဧကရာဇ်သည် မိမိသား ငှာယောက်တို့ကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်လေ၏။ ထိုအရပ်သို့ ပျံကြပါလေ။

“အို၊ ငှက်အပေါင်းတို့။ သင်တို့သည် အကယ်၍ သားဟင်းမျိုးကို အလိုရှိမူကား ဤပုပ္ဖဝတီပြည်၏ အရှေ့မျက်နှာ၌ ယဇ်တွင်းရှိ၏။ ထိုယဇ်တွင်း၌ မင်းမိုက်ဧကရာဇ်သည် သမီး ငှာ ယောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ မိဖုရား ငှာ ယောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သား ငှာ ယောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သူဌေးကြီး ငှာ ယောက်တို့ကို လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာဝင် ဆင် ငှာ စီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ စီးတော်မြင်း ငှာ စီးတို့ကို လည်းကောင်း၊ နွားလားဥသဘာ ငှာ ကောင်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ငှာ ခုစီဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်၏။ ထိုအရပ်သို့ ပျံကြပါလေ”ဟု ကြွေးကြော်မြည်တမ်းကြကုန်၏။

ဤသို့ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ ဥယျာဉ်အနီး၌ ငိုကြွေးပြီးသော် ဘုရားလောင်းအိမ်ရှေ့မင်းစံရာ နန်းတော် ပြာသာဒ်ထက်သို့သွား၍ လက်ယာရစ်လှည့်လည်လျက် အိမ်တော်တွင်း၌ ပန်းချိပန်းပု ပြောက်ထုရေးသား ထူးပြားအံ့ဖွယ် ဆန်းကြယ်ပြေပြစ် စုလစ်မွန်းချွန်း အမွန်းတန်ဆာ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥယျာဉ်သစ်ပင် စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ရှုကြကုန်လျက် ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။

၉။ ယဇ်တွင်း၌ ငိုမြည်တမ်း၍ လျှောက်တောင်းပန်ခန်း

ထို ငိုမြည်တမ်းသောအကြောင်းကို ထင်စွာပြလိုသည်ဖြစ်၍ ‘အယမဿ ပါသာဒေါ’အစရှိသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အိုအချင်းတို့။ ဤပြာသာဒ်နန်းကား စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ ပြာသာဒ်တည်း။ အိမ်တော်တွင်း၌ အလွန်မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိ၏။ ရွှေစင်အတိ ရောင်ငြိလျှံမြူ၊ ခြူးပန်းခြူးနွယ် ဆန်းကြယ်လှစွာသော

အမွန်းတန်ဆာတို့သည်ကား အိမ်ရှေ့မင်းစီရင်အပ်သော တန်ဆာတည်း။ ယခုကား မင်းသား ၄ ယောက်တို့သည် အိမ်တော်ကိုစွန့်၍ ထွက်ခဲ့ကုန်၏။

“၁၂ရာသီလုံး အပွင့်အသီးနှင့်ပြည့်စုံစွာ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ဤဥယျာဉ်သည်လည်း ရောက်သောသူတို့၏စိတ်ကို စိုးရိမ်ကင်းပျောက် ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်စေတတ်သောကြောင့် အသောက မည်သော စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ ဥယျာဉ်တည်း။ ယခု မင်းသား ၄ ယောက်တို့သည် ဥယျာဉ်ကိုစွန့်၍ ထွက်ခဲ့ကုန်ပြီ။

“အခါနှင့်ယှဉ်၍ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော ဤပန်းတောသည်ကား စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ မဟာလှေကား ပန်းတောတည်း။ ဤကား အသောက ပန်းတောတည်း။ ဤကား သရက်တောတည်း။ ထိုပန်းတောတို့ကိုစွန့်၍ မင်းသား ၄ယောက်တို့သည် ထွက်ခဲ့ကုန်ပြီ။

“ကြာပဒုမ္မာ၊ ကြာပုဏ္ဏရိုက်တို့ဖြင့်ဖုံးလွှမ်းသော ဤရေကန်သည်ကား စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ ရေကန်တည်း။ ဤရေကန်တွင်း၌ ရွှေလှေ၊ ရွှေလောင်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နွယ်ပန်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဆန်းကြယ်ကုန်၏။ ထို နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ရေကန်တို့ကိုစွန့်၍ မင်းသားညီနောင် ၄ယောက်တို့သည် ထွက်ခဲ့ကုန်ပြီ။ မင်းမိုက်ဧကရာဇ်သည် သားတော် ၄ ပါးတို့ကို သနားကြင်နာ မရှိ၊ သတ်အံ့သောငှာ ထုတ်ခဲ့ပြီ” ဤသို့ အထူးထူးအပြားပြား ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့ ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ထို ပြည်သူတို့သည် ဆင်တော်တင်းကုပ် စသည်သို့ သွားကြပြန်ကုန်၏။

“အချင်းတို့။ ဤဆင်ကား စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ ဧရာဝတီမည်သော ဆင်ရတနာတည်း။ ကြီးသောခွန်အားလည်း ရှိ၏။ တင့်တယ်သော အစွယ်လည်း ရှိ၏။ အချင်းတို့။ ဤရထားကား စန္ဒကုမာရ မင်းသား၏ မြင်းရထားတည်း။ ထိုရထားတို့သည် သာလိကာတို့၏အသံနှင့် တူသောလည်း ရှိကုန်၏။ ရတနာ ၇ ပါးတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်တင့်တယ်စွာ၏။ ဤရထားထက်စီးလျက် မင်းသားညီနောင် ၄ ပါးတို့သည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်သို့ထွက်၍ နတ်သားလုလင်ကဲ့သို့ တင့်တယ်ကုန်၏။ ယခုမူကား အရှင် မင်းသားညီနောင် ၄ ပါးတို့ကို မင်းမိုက် သတ်အံ့ဟု ထုတ်ခဲ့ကုန်ပြီ။

“အချင်းတို့။ ရွှေဓမ္မုရာဇ်ကဲ့သို့ ချစ်ဖွယ်သောအရောင်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာ နံ့သာစန္ဒကူး လိမ်းသပ်လျက် မြတ်လှစွာသော မင်းသားညီနောင် ၄ ပါးတို့ကို မင်းမိုက်ဧကရာဇ်သည် မချစ်မသနား သားမဟုတ်သကဲ့သို့ အဘယ့်ကြောင့် သတ်၍ ယဇ်အလိုငှာ ပြုပါဘိသနည်း။

“အချင်းတို့။ ရွှေစင်အတု နနုနယ်နယ် ရှုဖွယ်စတောင်း ယိုပျောင်းညှစ် မျက်စိအသရေဖြစ်သော မင်းသမီး ၄ ပါး သနားစရာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ရွှေစင်အလား စက်ထွားမွတ်ကြေ အသရေရှိသော မင်းမိဖုရား ၄ ပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းအရွယ် တင့်တယ်လျောက်ပတ် မြတ်သောသူဌေးကြီး ၄ဦးတို့ကို လည်းကောင်း အဘယ့်ကြောင့် မင်းမိုက်ဧကရာဇ် ယဇ်ပူဇော်အံ့နည်း။

“အချင်းတို့။ လူနည်း၍ တောကျယ်သော ရွာငယ်၊ နီဂုံး၊ ဇနပုဒ်ကဲ့သို့ ငါတို့ပုပ္ဖဝတီပြည်ကြီးသည် မင်းသားညီနောင်တို့ကိုသတ်၍ ယဇ်ပူဇော်လတ်သော် ဆိတ်လတ္တံ့”ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြကုန်၏။

ထိုအခါ လူများအပေါင်းတို့သည် မြို့ပြင်သို့ထွက်အံ့သောငှာ မရသည်ဖြစ်၍ မြို့တွင်း၌သာလျှင် တောင်သွားမြောက်လာ ဘယ်ညာလှည့်လည်လျက် မတည်မရပ် ရင်ခတ်လက်ချီ ငိုမြည်တမ်းကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မင်းသားကိုလည်း ယဇ်တွင်းသို့ ဆောင်လေကုန်၏။ ယဇ်တွင်းအနီးသို့ ရောက်သောအခါ ဧကရာဇ်မင်း၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်သော ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဂေါတမိသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သားကို အသက် ချမ်းသာပေးတော်မူပါ”ဟု မင်း၏ခြေရင်း၌ ဝပ်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက်-

‘ဥမ္မတ္တိကာ ဘဝိဿာမိ၊ ဘူနဟတာ ပံသုနာ စ ပရိကိဏ္ဏာ။

သစေ စန္ဒဝရံ ဟန္တိ၊ ပါဏာ မေ ဒေဝ ရဇ္ဈန္တိ။

ဥမ္မတ္တိကာ ဘဝိဿာမိ၊ ဘူနဟတာ ပံသုနာ စ ပရိကိဏ္ဏာ။

သစေ သူရိယဝရံ ဟန္တိ၊ ပါဏာ မေ ဒေဝ ရဇ္ဈန္တိ။’ဟူသော ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်တောင်းပန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကယ်၍ မြတ်လှစွာသော စန္ဒကုမာရကို သတ်တော်မူအံ့။ အကျွန်ုပ်သည် အရပ်အဆင်း ပျက်ခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် မဆောက်တည်နိုင် မြေမှုန့်ကြိလိမ်းလျက် ရှက်ကြောက်မရှိသော ရူးသွပ်ခြင်းသို့ ရောက်တော့အံ့။ အကျွန်ုပ်၏အသက်ကို ချစ်သောထက် အဆအရာ ရင်မှာပိုက်မွေး သားရင်သွေးကို ချစ်ကြင်နာလှ၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် ရင်ခွင်ပိုက်မွေး ရင်သွေးသူရိယကို အကယ်၍ သတ်အံ့။ အကျွန်ုပ်သည် ရူးသွပ်ခြင်းသို့ ရောက်လေအံ့။ အသက်ကိုချစ်သောထက် သားကို ချစ်လှသေး၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် သားသမီးတို့ကို သတ်တော်မမူပါလင့်”ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် တောင်းပန်သော်လည်း ဧကရာဇ်မင်းသည် နားမျှမထောင်နေရကား မိဖုရားကြီးဂေါတမိသည် မိမိချွေးမ စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ မယားတို့ကို ဆိုမြည်တမ်းပြန် လို၍ “အို၊ ချွေးမကောင်းတို့။ သင်တို့ချစ်လင် အိမ်ရှေ့ရှင်သည် သင်တို့ကို အမျက်ထွက်၍ သွားအံ့သည်တကား။ မသွားရအောင် သင်တို့ အဘယ့်ကြောင့် မတားကုန်သနည်း”ဟု အိမ်ရှေ့မင်းမိဖုရားကြီး ဃဠိကာ၊ ဥပရိက္ခိ၊ ပေါက္ခရဏီ၊ ဘာရိကာ ဤ ၄ ယောက်တို့၏လည်ကိုဖက်လျက်-

‘ကိန္နုမာ န ရမာပေယျ၊ အညမညံ ပိယံ ဝဒါ။

ဃဠိကာ ဥပရိက္ခိ စ၊ ပေါက္ခရဏီ စ ဘာရိကာ။

စန္ဒသူရိယေသု နစ္စန္တိယော၊ သမာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတိ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ငိုမြည်တမ်း၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ့သားစန္ဒကုမာရ၏ ငယ်ချစ်ငယ်ကြင်ဖြစ်သော သင်တို့ချွေးမ ၄ ယောက်သည် အချင်းချင်း နှစ်လိုဖွယ်သောစကားကို ဆိုကုန်လျက် စန္ဒကုမာရမင်းသား၊ သူရိယမင်းသားတို့၏အထံ၌ ကခြင်း၊ သီခြင်းဖြင့် ငါ့သားများကို အဘယ့်ကြောင့် မမွေ့လျော်စေကုန်သနည်း။ လင်၏မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကခြင်း၊ သီခြင်းအမှု၌ သင်တို့ ၄ ယောက်နှင့်တူသော သူတို့သည် မရှိကုန်”ဟုဆို၏။

ချွေးမ ၄ ယောက်တို့နှင့်အတူ ငိုကြွေးမြည်တမ်းပါသော်လည်း ဧကရာဇ်မင်းသည် တစ်စုံတစ်ခုသော စကားကိုမျှ မယူသည်ဖြစ်၍ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားကို ကျိန်ဆဲလိုရကား ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဂေါတမိသည်-

‘ဣမံ မယံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္ဇတု ခဏ္ဍဟာလ တဝ မာတာ။

ယော မယံ ဟဒယသောကော၊ စန္ဒမိ ဝဇာယ နိန္ဒိတေ။ ။

‘ဣမံ မယံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္ဇတု ခဏ္ဍဟာလ တဝ မာတာ။

ယော မယံ ဟဒယသောကော၊ သူရိယမိ ဝဇာယ နိန္ဒိကေ။ ။

‘ဣမံ မယံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္ဇတု ခဏ္ဍဟာလ တဝ ဇာယာ။
 ယော မယံ ဟဒယသောကော၊ စန္ဒမိ ဝဓာယ နိန္ဒိတေ။ ။

‘ဣမံ မယံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္ဇတု ခဏ္ဍဟာလ တဝ ဇာတာ။
 ယော မယံ ဟဒယသောကော၊ သူရိယမိ ဝဓာယ နိန္ဒိတေ။ ။

‘မာ စ ပုတ္တေ မာ စ ပတိ၊ အဒ္ဒကိ ခဏ္ဍဟာလ တဝ မာတာ။
 ယော ယာတေသိ ကုမာရေ၊ အဒ္ဒသကေ သိဟသင်္ကာသေ။ ။

‘မာ စ ပုတ္တေ မာ စ ပတိ၊ အဒ္ဒကိ ခဏ္ဍဟာလ တဝ မာတာ။
 ယော ယာတေသိ ကုမာရေ၊ အပေက္ခိတေ သဗ္ဗလောကဿ။ ။

‘မာ စ ပုတ္တေ မာ စ ပတိ၊ အဒ္ဒကိ ခဏ္ဍဟာလ တဝ ဇာယာ။
 ယော ယာတေသိ ကုမာရေ၊ အဒ္ဒသကေ သိဟသင်္ကာသေ။ ။

‘မာ စ ပုတ္တေ မာ စ ပတိ၊ အဒ္ဒကိ ခဏ္ဍဟာလ တဝ ဇာယာ။
 ယော ယာတေသိ ကုမာရေ၊ အပေက္ခိတေ သဗ္ဗလောကဿ။ ။’ဟူသော ၈ ဂါထာတို့ဖြင့်ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ ငါ့သားစန္ဒကုမာရကို သတ်အံ့သောငှာ နင် ဆောင်သည်ရှိသော် ငါ၏နှလုံး စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်၏။ ဤ ငါ၏စိုးရိမ်ခြင်းသည် နင့်အမိဝမ်း၌ ဝင်စေသတည်း။

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ ငါ့သား သူရိယကုမာရကို သတ်အံ့သောငှာ နင် ဆောင်သည်ရှိသော် ငါ၏ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း ဖြစ်၏။ ဤ ငါ၏စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်းသည် နင့်အမိဝမ်း၌ ဝင်စေသတည်း။

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ ငါ့သားစန္ဒကုမာရကို သတ်အံ့သောငှာ နင် ထုတ်သည်ရှိသော် ငါ၏ပူပန်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို ငါ၏ပူပန်ခြင်းသည် နင့်မယားဝမ်း၌ ဝင်စေသတည်း။

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ ငါ၏သားသူရိယကို သတ်အံ့သောငှာ ထုတ်သည်ရှိသော် ငါ၏ပူပန်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို ငါ၏ ပူပန်ခြင်းသည် နင့်မယားဝမ်း၌ ဝင်စေသတည်း။

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ နင်သည် ခြင်္သေ့မင်း၏ ရဲရင့်ခြင်းနှင့်တူသော ငါ့သားတော်တို့ကို အပြစ်မဲ့ သတ်ဘိ၏။ နင့်အမိသည် သား၊လင်တို့ကို မမြင်ရသည် ဖြစ်စေသတည်း။

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့၏ မျက်ရစ်သဖွယ်ဖြစ်သော ငါ့သားတော်တို့ကို နင် သတ်ဘိ၏။ နင့်အမိသည် သား၊လင်တို့ကို မမြင်ရသည် ဖြစ်စေသတည်း။

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ ခြင်္သေ့မင်း၏ ရဲရင့်ခြင်းနှင့်တူသော ငါ့သားတော်တို့ကို အပြစ်မရှိ နင် သတ်ဘိ၏။ နင့်မယားသည် သား၊လင်တို့ကို မမြင်ရသည် ဖြစ်စေသတည်း။

“ဟယ်၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား။ ပြည်သားပြည်သူလူအပေါင်းတို့၏ မျက်ရှုဖြစ်သော ငါ့သားတော်များကို နင် သတ်ဘိ၏။ နင့်မယားသည် သားကိုလည်းကောင်း၊ လင်ကိုလည်းကောင်း မမြင်ရသည် ဖြစ်စေသတည်း။”ဟု ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဂေါတမိသည် ကျိန်ဆဲ၏။

- ဘုရားလောင်းအိမ်ရှေ့မင်းသည် ယဇ်တွင်းသို့ရောက်သောအခါ ခမည်းတော်ကို တောင်းပန်ပြန်လို့၍-

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ၊ ဒါသေ နော ဒေဟိ ခဏ္ဍဟာလဿ။

အပိ နိဂ္ဂလဗန္ဓကာပိ၊ ဟတ္ထိ အဿေ စ ပါလေမ။ ။

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ၊ ဒါသေ နော ဒေဟိ ခဏ္ဍဟာလဿ။
 အပိ နိဂ္ဂလဗ္ဗကာပိ၊ ဟတ္ထိဆကဏာနိ ဥဇ္ဈေမ။ ။

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ၊ ဒါသေ နော ဒေဟိ ခဏ္ဍဟာလဿ။
 အပိ နိဂ္ဂလဗ္ဗကာပိ၊ အဿဆကဏာနိ ဥဇ္ဈေမ။ ။

‘မာ နော ဒေဝ အဝဓိ၊ ဒါသေ နော ဒေဟိ ခဏ္ဍဟာလဿ။
 ယဿ ဟောန္တိ တဝ ကာမာ၊ အပိ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇိတာ။
 ဘိက္ခာစရိယံ စရိဿာမ။ ။

‘ဒိဗ္ဗံ ဒေဝ ဥပယာစန္တိ၊ ပုတ္တတ္ထိကာပိ ဒလိဒ္ဓါ။
 ပဋိဘာနာနိပိ ဟိတွာ၊ ပုတ္တေ န လဘန္တိ ဧကစွာ။ ။

‘အာသိသိကာနိ ကရောန္တိ၊ ပုတ္တာ နော ဇာယန္တု တတော ပပုတ္တာ။
 အထ နော အကာရဏသွာ၊ ယညတ္တာယ ဒေဝ ယာတေသိ။ ။

‘ဥပယာစိတကေန ပုတ္တံ လဘန္တိ၊ မာ တာတ နော အယာတေသိ။
 မာ ကိစ္ဆာ လစ္ဆကေဟိ ပုတ္တေဟိ၊ ယဇိတ္တော ဣမံ ယညံ။

‘ဥပယာစိတကေန ပုတ္တံ လဘန္တိ၊ မာ တာတ နော အယာတေသိ။
 မာ ကပဏလဒ္ဓကေဟိ ပုတ္တေဟိ၊ အမ္မာယ နော ဝိပ္ပဝါသေဟိ။’ဟူသော ၈ ဂါထာတို့ကိုဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို သတ်တော်မမူပါလင့်။ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား ကျွန်အဖြစ်ဖြင့် ပေးတော်မူပါလော့။ ထိုသို့မပြုမူ ဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း၊ ဆင်စာရိတ်၊ မြင်းစာရိတ်၊ ဆင်းချေးကျုံး၊ မြင်းချေးကျုံး ထားတော်မူပါလော့။ ထိုသို့မဟုတ်မူ ပြည်မှမှုလည်း နှင်ထုတ်တော်မူလော့။ ခွက်လက်စွဲလျက် တောင်းစား၍ အသက်မွေးပါကုန်အံ့။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ဆင်းရဲသောမိန်းမတို့သည် သားလိုချင်သည်ဖြစ်၍ နတ်တို့ကို တောင်းပန်ကုန်၏။ အချို့သော မိန်းမတို့သည် ချင်ခြင်းကိုစွန့်သောကြောင့်လည်း သား မရကုန်။ ခမည်းတော်တို့သည် ချင်ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ သားကို တောင့်တသောကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ကို ရသည်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ချစ်မြတ်နိုးသဖြင့် ရအပ်သောသား တို့ကို အပြစ်မဲ့ အဘယ့်ကြောင့် သတ်တော်မူပါအံ့နည်း။ သားကိုရခြင်းသည်ကား အလွန် ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့်ရ၏။ ထိုသို့ ငြိုငြင်စွာရသော အကျွန်ုပ်တို့ကို ယဇ် မပူဇော်လင့်။ အကျွန်ုပ်တို့ကိုသတ်၍ အမိတစ်ယောက်တည်း အထီးကျန်သည်ကို မပြုလင့်”ဟု မင်းသားအိမ်ရှေ့ရှင် ဦးတင်လက်မြှောက် အကြိမ်ကြိမ်လျှောက် သော်လည်း နှုတ်ထောက်မပြန် လှန်၍မကြည့်နေလျှင်၊ မင်းကြီးခြေရင်း၌ ဝပ်၍ မင်းသား ငိုကြွေးလျက်-

‘ဗဟုဒုက္ခာ ပေါသိယစန္ဒ၊ တုဝံ ဇီယသေ ပုတ္တံ။
 ဝန္တာမိ ခေါ တေ ပါဒေ၊ လဘာတံ တာတော ပရလောကံ။ ။

‘ဟန္တ စ မံ ဥပဂူဟ၊ ပါဒေ တေ အမ္မ ဝန္တိတု ဒေဟိ။
 ဂစ္ဆာမိ ဒါနိ ပဝါသံ၊ ယညတ္တာယ ဧကရာဇဿ။ ။

‘ဟန္တ စ မံ ဥပဂူဟ၊ ပါဒေ တေ အမ္မ ဝန္တိတု ဒေဟိ။
 ဂစ္ဆာမိ ဒါနိ ပဝါသံ၊ မာတု ကတွာ ဟဒယသောကံ။ ။

‘ဟန္တ စ မံ ဥပဂူဟ၊ ပါဒေ တေ အဗ္ဗ ဝနိတုံ ဒေဟိ။

ဂစ္ဆာမိ ဒါနိ ပဝါသံ၊ နေဿ ကတွာ ဟဒယသောကံ။ ။’ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် ရွတ်ဆို၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

ကိုယ့်အသက်ထက် ဆထက်ကြည်လင် ချစ်ခင်လှပသောမယ်တော်သည် ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့် သနားမြတ်လေး မွေးကျွေးသုတ်သင် ပြုပြင်တော်မူပေ၏။ မယ်တော်သည် သားကို အောက်မေ့တော်မူပေ၏။ အကျွန်ုပ်သည် မယ်တော်၏ခြေတော်ကို ရိုသေစွာရှိခိုးပါ၏။ အကျွန်ုပ်အဖသည် အကျွန်ုပ်တို့ကိုသတ်၍ နတ်ပြည် စည်းစိမ်ကို ရစေသတည်း။

“မယ်တော်။ ယခု အကျွန်ုပ်ကို ဖက်တော်မူပါလော့။ ခြေတော်ကိုလည်း ရှိခိုးအံ့သောငှာ ပေးတော်မူပါလော့။ ယခု မယ်တော်၏ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းကိုပြု၍ မယ်တော်နှင့် သေကွဲ ကွဲရတော့အံ့။ မယ်တော် အကျွန်ုပ်ကို ဖက်ပါလော့။ ခြေတော်ကိုလည်း ရှိခိုးအံ့သောငှာ ပေးပါလော့။ ပြည်သူတို့၏ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းကိုပြု၍ ကွေကွင်းရတော့အံ့”

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဂေါတမီသည် သား ငိုမြည်တမ်းသံကို သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ ငိုမြည်တမ်းလိုရကား-

‘ဟန္တ စ ပဒုမပတ္တာနံ၊ မောဠိ ဗန္ဓဿု ဂေါတမိပုတ္တ။

စမ္ပက ကဒလိမိဿာယော၊ သော တေ ပေါရာဏိကာ ပကတိ။ ။

‘ဟန္တ စ ဝိလေပနံ တေ၊ ပစ္ဆိမကံ စန္ဒနံ ဝိလိမ္မဿု။

ယေဟိ စ သုဝိလိတ္တော၊ သောဘသိ ရာပေရိသာယံ။ ။

‘ဟန္တ စ မုဒုကာနိ ဝတ္တာနိ၊ ပစ္ဆိမကံ ကာသိကံ နိဝါသေဟိ။

ယေဟိ စ သုနိဝတ္တော၊ သောဘသိ ရာပေရိသာယံ။ ။

‘မုတ္တာမဏိကနကဝိဘူသိတာနိ၊ ဂဏှဿု ဟတ္တာဘရဏာနိ။

ယေဟိ စ ဟတ္တာဘရဏေဟိ၊ သောဘသိ ရာပေရိသာယံ။ ။’ဟူသော ၄ဂါထာတို့ကို ရွတ်ပြန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားစန္ဒကုမာရ။ ယခု ကြာချပ်နှင့်တူသော ဦးရစ်ပေါင်းကို ပေါင်းလော့။ ဂေါသဇင်၊ စကား၊ ပန်းမြတ်များကို ရွှေသားသခင် ပန်ဆင်ဦးလော့။ ဤတန်ဆာတို့ကား သင်ဆင်မြဲသော တန်ဆာတို့တည်း။ အကျော်စန္ဒကူး လိမ်းသပ်အပ်သော သားမြတ်ရတနာသည် များစွာသောမူးမတ်ပရိသတ်အလယ်၌ ရှုဖွယ်တင့်တယ် ရှိ၏။ ထိုစန္ဒကူးအကျော်တို့ကို သားတော် သတ်မှတ်လိမ်းသပ်ပါဦး။ သင့်အား နောင်သောအခါ မလိမ်းရလတ္တံ့။ ယခု အဆုံးသောလိမ်းသပ်ခြင်းဖြင့် လိမ်းသပ်ဦးလော့။

“ချစ်သား။ အကြင်ပုဆိုးတို့ကို ဝတ်သည်ရှိသော် မင်းပရိသတ်အလယ်၌ ရှုဖွယ်တင့်တယ်ရှိ၏။ ထို ရှုဖွယ်တင့်အပ် မြတ်သောပုဆိုးတို့ကို အဆုံးစွန်သောဝတ်ခြင်းဖြင့် ဝတ်ပါ ဦးလော့။ ပုလဲမျိုး၊ ပတ္တမြားမျိုး အဖိုးထိုက်သောမျက်မြတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော ရွှေလက်ကောက်၊ ရွှေနားတောင်း၊ ရွှေဘယက်တို့ကို ဆင်သည်ရှိသော် မင်းပရိသတ်အလယ်၌ တင့်တယ်၏။ ထိုတန်ဆာတို့ကို ဆင်ပါဦးလော့”ဟု ဆို၍ ငိုမြည်တမ်း၏။

အိမ်ရှေ့မင်း၏မိဖုရားကြီးသည် စန္ဒာဒေဝီ အမည်ရှိ၏။ ထိုစန္ဒာဒေဝီ မိဖုရားကြီးသည် ယောက္ခမဖြစ်သော ဧကရာဇ်မင်း၏ခြေရင်း၌ ဝပ်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက်-

‘န ဟိ နန္ဒာယံ ရဋ္ဌပါလော၊ ဘူမိပတိ ဇနပဒဿ ဒါယာဒေါ။’

လောကီဿရော မဟန္တာ၊ ပုတ္တံသိနေဟံ ဇနယတိ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရေမြေစိုးချင်း မင်းတကာတို့၏ သခင်အရှင် ဖြစ်တော်မူသော မင်းတရားကြီးသည် ရင်တော်၌ဖြစ်သော သားရတနာကိုစင်လျက် မကြင်မနာ အဘယ့်ကြောင့် သတ်ပါအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ထို့ချွေးမ စန္ဒာဒေဝီစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင်-

‘မယံပိ ပိယာ ပုတ္တာ၊ အတ္တာ စ ပိယော တုမှေစ ဘရိယာယော။’

သဂ္ဂဉ္စ ပတ္တယာနော၊ တေနာဟံ ဃာတယိဿာမိ။ ။’ဟူသော ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချွေးမ စန္ဒာဒေဝီ။ ငါသည် သားကို လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ သင်တို့ချွေးမများကို လည်းကောင်း၊ မယားကို လည်းကောင်း ချစ်၏။ ထိုသို့ချစ်လျက်ပင် နတ်ပြည်ကို လိုသောကြောင့် သတ်အံ့သတည်း”ဟု ဆို၏။

စန္ဒာဒေဝီလည်း-

‘မံ ပဌမံ ဃာတေဟိ၊ မာ မေ ဟဒယံ ဒုက္ခံ ဖာလေသိ။’

အလင်္ကဘော သုန္ဒရကော၊ ပုတ္တော ဒေဝ တဝ သုခုမာလော။ ။

‘ဟန္တယျ မံ ဟနဿ၊ ပရလောကေ စန္ဒကေန ဟေဿာမိ။’

ပုညံ ကရဿု ဝိပလံ၊ ဝိစရာမ ဥဘောပိ ပရလောကေ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ လူကိုသတ်၍ နတ်ပြည်သို့ရောက်မည်မှန်လျှင် အကျွန်ုပ်လင် စန္ဒကုမာရမင်းသားကို မသတ်မီ အကျွန်ုပ်ကို ရှေးဦးစွာ သတ်တော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်လင်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို မမြင်လိုပါပြီ။ လင်၏ ဆင်းရဲခြင်းဖြင့် အကျွန်ုပ်နှလုံးသားကို ခွဲတော်မမူပါလင့်။

“အရှင်မင်းကြီး။ သားတော် စန္ဒကုမာရမင်းသားသည် ဝတ်စားမဆင်မပြင်ဘဲလျက် မျက်စိအစု ရှု၍မခန်းသော စကားပန်းသဖွယ် တင့်တယ်လှပါ၏။ အရှင်မင်းကြီး။ ရှေးဦးစွာ ယခု အကျွန်ုပ်ကို သတ်တော်မူပါ။ တမလွန်၌ ကြည်ဖြူချစ်ခင် သက်လုံးကြင်၍ မြဲလျှင်မကွာ ဖြစ်လိုပါ၏။ အရှင်မင်းကြီး။ ပြန့်ပြောစွာကောင်းမှု ပြုတော်မူပါလော့။ အကျွန်ုပ်တို့ ၂ ယောက် နောင်တမလွန်ဘဝသို့ အတူတကွ သွားကုန်ပါအံ့”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးလည်း-

‘မာ တွံ စန္ဒေ ရစ္စိ ပရဏံ၊ ဗဟုကာ တဝ ဒေဝရာ ဝိဿာလက္ခိ။’

တေ တံ ရမယိဿန္တိ၊ ယိဋ္ဌသမိံ ဂေါတမိပုတ္တေ။ ။’ဟူသော ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ယနေ့ မွေးစသောသမင်ငယ်မ၏ မျက်လုံးသဖွယ်တင့်တယ်သော မျက်စိရှိသော ချွေးမ စန္ဒာဒေဝီ။ သင့်ကို အဘယ့်ကြောင့် သတ်အံ့နည်း။ သင်၏သေခြင်းကို သင် အလိုမရှိလင့်။ ဂေါတမိမိဖုရား၏ သားဖြစ်သော သင်၏ချစ်လင် စန္ဒကုမာရကို ယဇ်ပူဇော်သည်ရှိသော် ကျန်ရစ်သော သားတော်အငယ် သင်၏မတ်သည် များစွာရှိသေး၏။ ထို မတ်အများတွင် သင်နှစ်သက်ရာ တော်သင့်ထိုက်တန်သောမတ်နှင့် အိမ်ရှေ့မင်း မိဖုရားကြီး အဖြစ်ဖြင့် သင့်ကို မွေ့လျော်စံပျော်စေအံ့”ဟုဆို၏။

ဤစကားကို မင်းကြီးဆိုလျှင် စန္ဒာဒေဝီ အိမ်ရှေ့မိဖုရားသည် သွေးခြည်တမ်းလှ နလှသောရင်သားကို လက်ဝါးလက်ဆုပ် ခတ်ပုတ်ရိုက်တီးလျက် 'အလမတ္တော ဇီဝိတေန၊ ပါယာမိ ဝိသံ ပရိဿာမိ' ဟူသော ဂါထာဝက်ဖြင့်ဆို၍ သည်းစွာငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အသက်ကဲ့သို့ နှစ်လိုချင်ခင်ကြင်နာလှသော အရှင်သားနှင့်ကွေ့ကွင်းလျက် အသက်ရှည်သဖြင့် အဘယ် အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ အဆိပ်ကိုစား၍ သေအံ့။ ဤမင်းကြီး၏အဆွေအမျိုး လမ်းရိုးညွှန့်တတ်သော အမတ်ကောင်း၊ ခင်ပွန်းကောင်း မရှိလေသလော။ ရင်သွေးအစစ်ဖြစ်သော သားကိုသတ်အံ့ဟု ပြည်သူကို ပြည်သူတို့ မည်သူမျှ မဆိုကြပါကုန်တကား။ ခြေချင်းလက်ကောက် လျှံတောက်ပြီးပြန် ဘယက်တန်ဆာ၊ ရတနာရွှေကုံး၊ မင်းသုံးမင်းဝတ်ဖြင့် တင့်တယ်စွာဆင်ကုန်သော အကျွန်ုပ်၏သားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို အကျွန်ုပ်သားတို့ကို ယစ်ပူဇော်တော်မူပါလော့။ ဂေါတမီ အရှင်မသား စန္ဒကုမာရကို လွှတ်တော်မူပါ။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကိုယ်ကို အပိုင်းပိုင်းဖြတ်၍ အစု ၁၀၀ ပြုပြီးလျှင် ၇ ပါးသောအရပ်တို့၌ ပူဇော်တော်မူပါ။ ခြင်္သေ့မင်း၏ ရဲရင့်ခြင်းနှင့်တူသော အိမ်ရှေ့ရောက်ပြီး သားကြီးရတနာကို သတ်တော်မမူပါလင့်။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကို အဖို့ ၁၀၀ပြု၍ ၇ပါးသော အရပ်တို့၌ ပူဇော်တော်မူပါလော့။ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်း၏ မျက်ရစ်သဖွယ် ငယ်ချစ်ကျွမ်းဝင် အကျွန်ုပ်လင်ကို အရှင်မင်းကြီး။ သတ်တော်မမူပါလင့်” ဟု စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားသည် မင်းကြီး၏ အနီး၌နေ၍ ဤမျှလောက်သော ငိုမြည်တမ်းခြင်းဖြင့် ငိုကြွေးတောင်းပန် ပါသော်လည်း တစ်ခုသောသက်သာရာကိုမျှ မရသည်ဖြစ်၍ အိမ်ရှေ့မင်းထံသွားပြီးလျှင် ငိုကြွေးလျက်နေ၏။

ထိုအခါ စန္ဒာဒေဝီကို ဘုရားလောင်းအိမ်ရှေ့မင်းသည်

“အသက်ကဲ့သို့ ချစ်ခင်မြတ်နိုးပေသော စန္ဒာဒေဝီ။ ရှေးအထက်က အသက်ရှင်စဉ် သင်တို့နှင့်ငါ ချမ်းသာစွာ စံပျော်သောအခါ အမှုကြီး၊ အမှုငယ် အသွယ်သွယ်သော အကြောင်း ကောင်း၊ မကောင်း ရာ၊ မရာကို ပညာဖြင့် အခွင့်လျော်အောင် ဆောင်ရွက်ပြောဆို နိုင်ပေသည်ဖြစ်၍ သင့်အား အမှုနှင့်အင်တန် ဆင်ရန်တန်ဆာ ရတနာဆုလာဘ်ကို အထပ်ထပ် ငါ ပေးတော်မူသည်။ ဤယခု သင့်အား ငါပေးခြင်းသည်ကား အဆုံးစွန်သော ပေးခြင်းတည်း။ သင်သည် ငါ၏ကိုယ်၌ဆင်သော တန်ဆာကိုယူလော့” ဟု ကိုယ်တော်၌ဆင်သော တန်ဆာကို ပေးတော်မူ၏။

စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားသည် အိမ်ရှေ့မင်းစကားကိုကြားလျှင် ထိုဂါထာတို့ဖြင့် တစ်ဖန် မြည်တမ်းပြန်၏။

“ရှေးသောအခါ အရှင်မင်းသားတို့၏လည်ကုပ်၌ ပွင့်ကုန်သော ပန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဆန်းကြွယ် စွာ သီကုံးသော ပန်းကုံးတို့သည် လည်းကောင်း ကျကုန်၏။ ယခုကား မကြာမြင့်မီ အရှင်သား လည်တော်၌ ထက်စွာသွေးပြီးသော သန်လျက်ဓားအသွားဖြင့် ကျလတ္တံ့။ ငါသည် အကြင်မျှကာလပတ်လုံး နှလုံးကွဲ၍ မသေသေး။ ထို နှလုံး မကွဲသေးသော ကာလပတ်လုံး ယူကျုံးမရ ဒုက္ခအပေါင်းဖြင့် နောင်ဖွဲ့ဘိ၏တကား။

“ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးကိုဝတ်လျက် ရွှေနားတောင်းဖြင့် တင့်တယ်စွာ နံ့သာအကျော်လိမ်းသပ်၍ မြတ်သောခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ကုန်သဖြင့် တင့်တယ်လျောက်ပတ် မြတ်လှကုန်သော ငါတို့သခင် အရှင်မင်းသားတို့သည် မိခင်ဘိုးဘွား၊ သားမယား၊ ပြည်သားပြည်သူလူအပေါင်းတို့၏ စိုးရိမ်ခြင်းကိုပြု၍ ယခု ထွက်ခွာကုန်၏”

ဤသို့ စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားသည် ပြင်းစွာ ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ ထိုငိုကြွေးစဉ်လျှင် ယစ်တွင်း၌ စီရင်ရန် အမှုခပ်သိမ်းကို ပြီးစေပြီးလျှင် အိမ်ရှေ့မင်းကို ယစ်တွင်းသို့ဆောင်ယူခဲ့၍ တွင်းပေါ်၌ လည်တော်ကို ညွတ်စေလျက် နေစေ၏။

၁၀။ သစ္စာကြောင့် သိကြားမင်း ဆင်း၍ကယ်ဆယ်ခန်း

ထိုအခါ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ရွှေခွက်ကို မင်းသားလည်တော်အောက်၌ ညွတ်စေပြီးလျှင် သန်လျက်ကို ထမ်း၍ ‘အိမ်ရှေ့မင်း၏လည်ကို ဖြတ်အံ့’ဟုရပ်၏။ ထို ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား၏ ကြောက်မက်ဖွယ်အမူအရာကို စန္ဒာဒေဝီမိဖုရားမြင်လျှင် “ငါ့အား တစ်ပါးသောကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ။ သစ္စာစကားသာ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော့သည်။ ငါ၏သစ္စာဖြင့် ချစ်စွာသောလင်သည် ချမ်းသာစေသတည်း”ဟု လက်အုပ်ချီ၍ ပရိသတ်တို့အလယ်၌ လှည့်လျက်

“ပညာမရှိသော ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် အကြင် မမှန်သောသဘောဖြင့် မကောင်းမှုကိုပြု၏။ ထိုခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား မကောင်းမှုကိုပြု၏ဟု ဆိုသော ငါ၏ ဟုတ်မှန်သောသစ္စာစကားဖြင့် ငါ၏လင်နှင့်အတူတကွ အသက်ထက်ဆုံး နေရစေသတည်း။ အကြင် ဘီလူး၊ ဖုတ်၊ ပြိတ်၊ မြေစောင့်နတ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုနတ်တို့သည် ငါ့အား ကံကျွေး” ပြုကြပါကုန်။ အကြင်နတ်တို့သည် ဤအရပ်သို့ လာကုန်လတ်၍ ငါ၏ကိုးကွယ်ရာကို ပြုကြပါကုန်။ သင်တို့အား စောင့်သောတရားကို တောင်းပန်ပါ၏။ ငါသည် လင်မှ ဘေးရန်ကို အောင်စေသတည်း”ဟု သစ္စာပြုပြီးလျှင် နတ်တို့ကို တောင်းပန်၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် စန္ဒာဒေဝီမိဖုရား မြည်တမ်းသောအသံကိုကြား၍ ဆင်ခြင်လတ်သော် ထိုအကြောင်းကိုသိပြီး၍ ထိုခဏ ရဲရဲတောက်သောသံလှံတံကို လှည့်လည်လျက် ဧကရာဇ်မင်းကိုကြားစေ၍ ခြိမ်းခြောက်လိုရကား

“ဟယ်၊ မင်းယုတ်။ ငါ့ကို သင် မသိလော။ သင့်ဦးခေါင်းကို ထောင်းထောင်းပြတ်အောင် ရိုက်ခတ်အံ့။ ဦးခေါင်းပြတ်ခြင်းကိုကြောက်လျှင် အပြစ်ကင်းသော စန္ဒကုမာရမင်းသားကို မသတ်လင့်။

“ဟယ်၊ မင်းယုတ်။ နတ်ပြည်ကို တောင့်တသဖြင့် အပြစ်မရှိသော သား၊ မယား၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်တို့ကို သတ်သည်ကို အဘယ်မှာ သင် မြင်ဖူးသနည်း”ဟုဆို၏။

ထိုသို့ခြိမ်းခြောက်သော သိကြားမင်းစကားကို ဧကရာဇ်မင်း၊ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားတို့သည် ကြောက်မက် ဖွယ်သောအရောင်အဝါ ဘုန်းအာဏာနှင့်လာသော မဖြစ်ဖူးမြဲသောအကြောင်းကို သိမြင်လျှင် ပြင်းစွာ ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့သည်ဖြစ်၍ မင်းသား၊ မင်းသမီးမှစ၍ ခပ်သိမ်းစုံသောသူတို့ကို အနှောင့်အဖွဲ့မှ လွတ်စေ၏။ ထို မင်းမိဖုရား၊ မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ သူဌေး၊ သူကြွယ်အပေါင်းတို့သည် အနှောင့်အဖွဲ့မှ လွတ်ပြီးသော် အညီအညွတ် စည်းဝေးကြကုန်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုယင်္ဂတွင်း၌ စည်းဝေးကုန်သော လူအပေါင်းတို့သည် အုတ်ခဲ တစ်ယောက်တစ်ခုစီဖြင့် ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားအား ဒဏ်ပေးခြင်းကိုပြု၏။ ထိုအုတ်ခဲဒဏ်ဖြင့် ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏား သေလေ၏။

ခဏ္ဍဟာလကို သတ်ပြီးလျှင် လူအပေါင်းတို့သည် ဧကရာဇ်မင်းကို ‘သတ်အံ့’ဟုပြုကြကုန်၏။ ဘုရားလောင်းအိမ်ရှေ့မင်းသည် အဖ ဘဝရှင်မင်းဧကရာဇ်ကိုဖက်၍ လူအပေါင်းအား အဖ၏အသက် ချမ်းသာကြောင်းကို တောင်းပန်တော်မူ၏။ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း

“ဤမင်းယုတ်အား အသက်ကိုသာ ချမ်းသာပေးအံ့။ ထီးနန်းပြည်စည်းစိမ်ကို ငါတို့ မပေး။ မြို့တွင်းသို့ မဝင်စေရ။ မြို့ပြင်၌ ဒွန်းစဏ္ဍားပြု၍ နေစေကုန်အံ့”ဟုဆိုလျက် မင်းဝတ်တန်ဆာကို ပယ်ခွာချွတ်ယူ၍

သစ်ခေါက်ဆိုးကိုဝတ်စေပြီးလျှင် နန္ဒင်းဆိုးပုဆိုးညစ်ကို ဦးခေါင်းရစ်၍ ဒွန်းစဏ္ဍားလုပ်ပြီးသော် ဒွန်းစဏ္ဍား နေရာအရပ်သို့ ပို့စေ၏။

အကြင်သူတို့သည် သူ့ကိုသတ်၍ မိမိမူလည်း ယစ်ပူဇော်အံ့။ သူတစ်ပါးကိုမူလည်း ပူဇော်စေအံ့။ သူတစ်ပါးပူဇော်သည်ကိုလည်း ဝမ်းမြောက်အံ့။ ထိုသူတို့သည် ငရဲသို့သာ သွားရကုန်၏။

ထိုအကြောင်းကို ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်-
'သဗ္ဗေ ပဝိဋ္ဌာ နိရယံ၊ ယထာ တံ ပါပကံ ကရိတွာန။

န ဟိ ပါပကမ္မံ ကတွာ၊ လတ္တာ သုဂတိံ ဣတော ဂန္တု။ ။' ဟူသော ဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားရဟန်းတို့။ ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် မကောင်းမှုကိုပြုသောကြောင့် အောက်ငရဲသို့ ဝင်ရလေကုန်၏။ မကောင်းမှုကိုပြုသောကြောင့် ဤလူ့ပြည်မှ သေသည်ရှိသော် နတ်ပြည်သို့ မရောက်ကုန်” ဟု ဟောတော်မူ၏။

၁၁။ စန္ဒကုမာရမင်းသားကို ထီးနန်းနှင်းအပ်ခန်း

ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း မင်းနှင့် ပုဏ္ဏား ဤသူယုတ် ၂ယောက်တို့ကို ပယ်ရှားစီရင် ပြီးသော် ထိုမြို့ရှေ့၌ပင်လျှင် ရာဇာဘိသေကမင်္ဂလာ^၁ ဆောင်ရာဖြစ်သော အဆောက်အဦတို့ကို ရှေးမူထုံးဟောင်း ရှိသည်အတိုင်း စီရင်ခင်းကျင်းပြီးလျှင် စန္ဒကုမာရအိမ်ရှေ့မင်းကို အဘိသိက်သွန်း၍ ထီးနန်းနှင်းကုန်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သော မင်းညီ၊မင်းသား၊မင်းသမီး၊ မင်းမိဖုရား၊ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် တီးမှုတ်ကခုန် မြူးထူးကြကုန်လျက် များစွာသော ပူဇော်သက္ကာကိုပြု၍ အဘိသိက်သွန်းကြကုန်၏။ ဘုမ္မစိုး၊ ရက္ခစိုးစသော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သုဇာတာ စသော နတ်သမီးတို့သည် လည်းကောင်း၊ များစွာကုန်သော နတ်အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း ကောင်းချီးပေးကုန်လျက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပူဇော်သက္ကာ ပြုကြကုန်၏။ ပြည်တော်တွင်း၌လည်း အောင်စည်လည်စေ၏။ အနှောင်အဖွဲ့မှလည်း လွတ်စေ၏။

ဤသို့ စန္ဒကုမာရမင်းကြီးသည် ပုပ္ဖဝတီပြည်၌ ရွှေထီးရွှေနန်း သိမ်းမြန်းစိုးစံတော်မူ၏။ ခမည်းတော် ဧကရာဇ်မင်းအားလည်း ပေးမြဲသောဝတ်ကို ဖြစ်စေတော်မူ၏။ ပြည်တွင်းသို့သာ မဝင်စေရ။ ဝတ်ရုံစားရုံ မျိုးရိက္ခာကုန်လျှင် ဥယျာဉ်ကစား စသည် ထွက်တော်မူခိုက် အထံတော်သို့ဝင်၍ ပေးစေ၏။ အဖ ဖြစ်သည်ဟူ၍ကား ရှိခိုးတော်မမူ။ လက်ယက်ရုံသာပြု၍ “အရှင်။ အသက်ရှည်စေသတည်း” ဟု ဆိုတော်မူ၏။ “အကြောင်းရှိမူကား ကြားစေ” ဟု အမိန့်တော်ရှိ၏။ မျိုးရိက္ခာလည်း မပြတ်ပေးတော်မူ၏။

ဘုရားလောင်း စန္ဒကုမာရမင်းကြီးသည် တရားသဖြင့် ပြည်စည်းစိမ်ကို စိုးစံတော်မူ၍ အသက်အဆုံး၌ နတ်ပြည်သို့ လားတော်မူလေ၏။

၁၂။ ဇာတ်တော်အဆုံး၌ သစ္စာ ၄ပါး လေဖန်ခန်း

ဤသို့ ဓမ္မဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူပြီး၍ သစ္စာ ၄ပါးကို ပြတော်မူ၏။

အဘယ်သို့ ပြသနည်း ဟူမူကား ဝဋ်တရား၌ ကျင်လည်ရကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဤ စန္ဒကုမာရမင်းသားကဲ့သို့ စည်းစိမ်အသက် ပျက်စီးကြောင်း မကောင်းသောသူတို့၏အကြံဖြင့် ကိုယ်၏ဆင်းရဲခြင်း၊ ကိုယ်နှင့် စပ်သောသူတို့၏ ဆင်းရဲခြင်း၊ မကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်း၊ ချစ်သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်း၊ မချစ်သောသူတို့နှင့် အတူတကွနေရခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ စွပ်စွဲခြင်း၊ ရန်သူကြီး ၅ပါးတို့ ဖျက်ဆီးခြင်း စသော ဆင်းရဲသံသရာ၌ တပြောင်းပြန်ပြန် အဖန်တလဲလဲ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ သေရခြင်းစသော ဝဋ်ဆင်းရဲ သဘောတရားသည် စင်စစ် ဆင်းရဲဧကန် မှန်သောကြောင့် ‘ဒုက္ခသစ္စာ’ မည်၏။

ထို ဆင်းရဲခြင်းတည်းဟူသော ဒုက္ခသစ္စာသည်ကား ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသာကာမ အားဖြင့် ပြားသော ရူပါရုံ၌ တပ်မက်မောခြင်း၊ သဒ္ဓါရုံ၌ တပ်မက်မောခြင်း၊ ဂန္ဓာရုံ၌ တပ်မက်မောခြင်း၊ ရသာရုံ၌ တပ်မက်မောခြင်း၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ တပ်မက်မောခြင်း တည်းဟူသော ကာမတဏှာ၊ ဘဝ၌တပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဘဝတဏှာ၊ သတ္တဝါတို့သည် သေလျှင် ဘဝပြတ်တော့သည်ဟု ဥစ္ဆေဒိဒ္ဓိနှင့်ယှဉ်၍ ဘဝပြတ်ခြင်း၌ တပ်တတ်သော ဝိဘဝတဏှာ၊ ဤသို့ ဝဋ်တရား၌ တပ်တတ်သော လောဘစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သော တဏှာဥပါဒါန်တရားကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တပ်တတ်သော လောဘစေတသိက်သည် ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ကျင်လည်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ‘သမုဒယသစ္စာ’ မည်၏။

ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့၏ မဖြစ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်း၊ စီရင်ခြင်းမှကင်းသော အသင်္ခတဇာတ် မြတ်သောနိဗ္ဗာန်သည် ထို ဒုက္ခ၊ သမုဒယတရားတို့၏ ချုပ်ရာငြိမ်းရာဖြစ်သောကြောင့် ‘နိရောဓသစ္စာ’ မည်၏။

ထို ဒုက္ခ၊ သမုဒယတို့၏ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကား ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတို့၏အမြဲမရှိသောအဖြစ်၊ ခပ်သိမ်းသောသင်္ခါရတို့၏ ဆင်းရဲအတိသာ သုခမရှိသောအဖြစ်၊ ခပ်သိမ်းသော တရားတို့၏ အတ္တ ဟုဆိုအပ်သော အနှစ်မရှိ အနတ္တသာရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဤသို့ လက္ခဏာယာဉ် ၃ပါးကို မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်တိုင်းမြင်တတ်သော ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်’။

ကောင်းသောအာရုံသို့သာ မိမိစိတ္တပျဉ်ကို တက်စေခြင်း၊ ကောင်းသောအာရုံကိုသာ ကြံခြင်း ဟုဆိုအပ်သော ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင်’။

မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ ဤ ဝစီဒုစရိုက် ၄ပါးမှကြဉ်၍ အသက်မွေးခြင်းအကြောင်းကို မဝံ့သဖြင့် ကောင်းသော စကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ‘သမ္မာဝါစာ မဂ္ဂင်’။

အသက်မွေးခြင်းအကြောင်း၌ မဝံ့သဖြင့် သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားသောအားဖြင့် လွန်ကျူးခြင်း ဤ ကာယဒုစရိုက် ၃ပါးမှကြဉ်၍ ကောင်းသောအမှုကိုပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ‘သမ္မာကမ္မန္တ မဂ္ဂင်’။

အသက်မွေးခြင်းအကြောင်းကို၎်၍ ထို ဝစီဒုစရိုက် ၄ ပါး၊ ကာယဒုစရိုက် ၃ပါးမှ ကြဉ်၍ ကောင်းသောအသက်မွေးခြင်းဟုဆိုအပ်သော ‘သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်’။

မကောင်းသောလုံ့လကို ကြဉ်၍ ကောင်းသောလုံ့လကိုပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော 'သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်'။

ကုသိုလ်တရား၌ မမေ့မလျော့ရအောင် ကောင်းစွာအောက်မေ့ခြင်းဟုဆိုအပ်သော 'သမ္မာသတိမဂ္ဂင်'။

မကောင်းသောအာရုံသို့ မပျံ့မလွင့်စေမှု၍ ကောင်းသော အာရုံ၌ ကောင်းစွာဆောက်တည်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော 'သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်'။

ဤသို့ မဂ်စိတ်၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော မဂ္ဂင်တရား ၈ပါးသည် နိဗ္ဗာသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သောကြောင့် 'မဂ္ဂသစ္စာ' မည်၏။

၁၃။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း

ဤသို့ သစ္စာ ၄ပါးကို ပြတော်မူပြီး၍ ရှေးအမိန့်တော်ရင်း ဒေသနာကို မပျောက်အောင် ဝတ္ထုနှင့်လျော်စွာ စပ်တော်မူလိုရကား

“ချစ်သားရဟန်းတို့။ ယခုသာလျှင် ဒေဝဒတ်သည် ငါတစ်ယောက်ကို မှီ၍ များစွာသောသူတို့ကို သတ်အံ့သောငှာ လုံ့လပြုသည် မဟုတ်။ ရှေး၌လည်း ပြုဖူးသတည်း”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဇာတ်တော်ကိုပေါင်း တော်မူ၏။

“ချစ်သားရဟန်းတို့။ ထို စန္ဒကုမာရမင်း ဖြစ်တော်မူသောအခါ၌ ခဏ္ဍဟာလပုဏ္ဏားသည် ယခု ငါဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဒေဝဒတ် ဖြစ်လာ၏။ စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ အမိဂေါတမီ မိဖုရားသည်ကား ယခုအခါ ငါဘုရား၏မယ်တော် ဖြစ်လာ၏။ စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ မိဖုရားကြီး စန္ဒာဒေဝီကား ယခုအခါ ရာဟုလာမယ်တော် ယသောဓရာ ဖြစ်လာ၏။ စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ သား ဝသုလမင်းသားကား ယခုအခါ ငါဘုရား၏သားတော် ရာဟုလာ ဖြစ်လာ၏။ စန္ဒကုမာရမင်းသား၏နှမတော် သေလာ မင်းသမီးကား ယခုအခါ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ ဖြစ်လာ၏။ စန္ဒကုမာရမင်းသား၏ညီတော် ဝါမဂေါတ္တ ကား ယခုအခါ မဟာကဿပ^၁မထေရ် ဖြစ်လာ၏။ ဘဒ္ဒသေန ညီတော်ကား ယခုအခါ လက်ဝဲရံ မောဂ္ဂလာန်^၂ ဖြစ်လာ၏။ ညီတော် သူရိယကုမာရ မင်းသားကား ယခုအခါ ငါဘုရား၏တပည့်ကြီး လက်ယာရံ သာရိပုတ္တရာ^၃ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ စန္ဒကုမာရကား သစ္စာ ၄ပါးတရားကို မဖောက်မပြန် သိတော်မူပြီးသော ငါဘုရား လျှင်တည်း”ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

နိဂုံးပိုဒ်စုံရတု

နတ်ပဒေသာ။ ။ မြတ်သုဓာကို၊ သတ္တဝါလူ၊ သုံးရပ်သူဝယ်၊ ပူဆာကိလေ၊ ကင်းငြိမ်းစေဟု၊
 ငှဝေသနား၊ မိန့်ခဲ့ထားသား၊ တရားနို့ရည်၊ အင်ကိုးမည်တွင်၊ ဝဲလည်ပမာ၊ ရှေးသံသာက၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ၊
 မလွဲဖြစ်မှု၊ ဇာတ်တော်စုကို၊ ဝတ္ထုကြောင်းလျော်၊ ပြုမြွက်ဖော်သား၊ ထိုရော်အခါ၊ သုံးလူ့ချာလျှင်၊ ရာဟုလာမိ၊
 ရွှေအတီနှင့်၊ အမိအဖ၊ မပြားကြသား၊ ဒေဝဒဟ၊ ပြည်မသေဌ်နှင့်၊ ဦးရီးမင်း၏၊ သားရင်းရင်နှစ်၊ ဖြစ်သားမျိုးမြတ်၊
 ဒေဝဒတ်၏။ ထုပ္ပတ်ကြိမ်လာ၊ ရတနာအား၊ သံသာရှေးတိတ်၊ ဝေရီစိတ်ဖြင့်၊ သေဟိတ်မကောင်း၊ ကြံဖူးကြောင်းကို၊
 သံညောင်းမြွက်ပြန်၊ မကြွင်းကျန်သား၊ ခဏ္ဍဟာလ၊ ဇာတကလျှင်၊ ဤမျှစေ့စုံ၊ သိဒ္ဓိကြံရှင်၊ ထုံးပုံစကား၊
 ဤတရားကို၊ မှတ်သားမြဲဆင်၊ သုံးလူ့ရှင်မှ၊ ရှင်အင်လောကခံ၊ နိယံမသွေ၊ တွေ့ရချေရှင်၊ ကိလေပြောထူ၊
 ငါတို့မူကား၊ ရန်သူဘယ်မှာ၊ လွတ်နိုင်ရာဟု၊ ပညာမြော်ဆ၊ သံဝေဂဖြင့်၊ ဝဋ်မှကွာဆု၊ လုံ့လပြုလျက်၊ ကုသိုလ်
 ဟားဟက်၊ ကောင်းကျိုးနက်၍။ ။ မှောင်စက် ပြတ်ကြစေသတည်း။

ဖတ်မပြေရာ။ ။ ထုံးနည်းနာဖြင့်၊ ဤစာမျက်ရှု၊ ဇာတ်ဝတ္ထုကို၊ စကုမှန်ကင်း၊ ကျော်သတင်းနှင့်၊
 မင်းပူးဟူသည်၊ ရပ်သာစည်တွင်၊ အသည်ခေါင်းသား၊ ပျိုထွားနနယ်၊ အာဒိရွယ်က၊ သုံးသွယ်ပညာ၊ သုတရှာလျက်၊
 သံသာမျက်မှောက်၊ ကောင်းကျိုးဆောက်သား၊ မောင်ထောက်မည်ဆို၊ လုလင်ပျိုလျှင်၊ မဂ်ဖိုလ်ရငှာ၊
 တောင်းပန်ရာတွင်၊ ပညာပါရမီ၊ ဖြည့်သည်ညီအောင်၊ ဂမ္ဘိလေးနက်၊ မိန့်တော်စက်မှ၊ သိခက်ခဲစွာ၊ ပုဒ်ဂါထာကို၊
 မြန်မသံခြေ၊ စကားပြေဖြင့်၊ သင့်နေဓိပ္ပာယ်၊ မကျယ်မကျဉ်း၊ မလျဉ်းမပါး၊ စကားစုံစေ၊ ကျောမြေပြေပြစ်၊
 ကျစ်လစ်လှစွာ၊ သာသနာစီးပွား၊ အများတကာ၊ မှတ်စိမ့်ငှာဟု၊ စိန္တာသုတ၊ နေနယ်ပလျက်၊ ပထမအရွယ်၊
 နနယ်ပျိုညက်၊ ရှင်လက်ထက်က၊ လေ့ကျက်ဋီကာ၊ ဌကထာနှင့် ညဝါပဋ္ဌာန်း၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ နည်းနာစေ့စုံ၊
 တတ်မျိုးပုံလျက်၊ အာဂုံလေ့လာ၊ စွမ်းပညာဖြင့်၊ ရောင်ဝါရွှင်ပျ၊ ဩဘာသဟု၊ နာမနနယ်၊ ပဉ္စင်းငယ်လျှင်၊
 မှတ်လွယ်စေမှု၊ ထုတ်ဖော်ပြသား၊ ဝတ္ထုဤစာ၊ နတ်သုဓာကို၊ သဒ္ဓါကြည်ဖြူ၊ လေးမြတ်မှုဖြင့်၊ ဆွတ်ယူလေ့ကျက်၊
 ပညာသက်၍။ ဆောင်ရွက် မှတ်ကြစေသတည်း။

မြတ်မဟေသာ။ ။ သိစိမ့်ငှာလျှင်၊ မှာပိမ့်ဤခါ၊ သာသနာကား၊ ဒွယာသဟဿ၊ တိသတနှင့်၊
 ဝိသနောက်မှာ၊ ဆသချ်တည့်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်၊ ရောက်သည်နှစ်ကား၊ ဧကန်နှင့်ဧက၊ စာယစတု၊
 ခါကောင်းရှုလျက်၊ ရတုဟေမန်၊ မြောက်လေပြန်၍၊ နှင်းသွန်ကျစို၊ လပြာသိုဝယ်၊ ခွာညိုပွင့်ဆော်၊
 လပြည့်ကျော်သား၊ ဝေါဟာဓလေ့၊ ငါးရက်စေ့၌၊ နေ့တနင်္လာ၊ အခါကောင်းလတ်၊ ကုံမြတ်ရာသီ၊ လင်သို့ညီလျက်၊
 သသိကြကဋ်၊ နက္ခတ်အဿလိသ်၊ အမြိတ္တစုတ်၊ မယုတ်နေမင်း၊ ဓနုချဉ်း၍၊ နဝင်းစနေ၊ တြင်းရေမှု၊ ကုမ္ဘေနိုင်ငံ၊
 သောရာလျှံရှင်၊ ရွှင်စံပျော်မြ၊ ခါကောင်းထဲတွင်၊ မလွဲမလေး၊ မနေ့ဆောလျင်၊ သိဒ္ဓိတင်ရှင်၊ ဤလျှင်နည်းတူ၊
 ခပ်သိမ်းသူလည်း၊ မပူမဆာ၊ ချမ်းသာကျိုးစက်၊ ဘုန်းမျိုးတက်၍။ ။ လောင်ပျက် လွတ်ကြစေသတည်း။

နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု ပြီး၏။

စန္ဒကုမာရ ဇာတ်တော်ကြီး ဤတွင်ရှေ့ ပြီးပြည့်စုံပြီ။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

စန္ဒကုမာရဓာတ်တော် ဓက်ဆစ်များ

- ၁။ ဝေဠုဝန်=ဝါးတော၌ဆောက်သောကျောင်းတော်။
- ၂။ အက္ခရာဝေဓိ=အရိုးကိုပေါက်အောင်ပစ်နိုင်သော လေးသမား။
- ၃။ နေ့သန့်ရာ=နေ့အခါ သီတင်းသုံးသောနေရာ။
- ၄။ ယန္တရား=စက်ယန္တရား။
- ၅။ ပုပ္ဖဝတီ=ဗာရာဏသီပြည်၏ရှေးအမည်တစ်ခု။
- ၆။ ဝသဝတ္တီ=မိမိအလိုသို့လိုက်စေတတ်သောမင်း။
- ၇။ ဧကရာဇ်=တစ်ပါးတည်းသောမင်း။
- ၈။ အိမ်ရှေ့=နန်းတော်၏အရှေ့ဆောင်တွင် ဘုရင်လက်အောက်ခံ ဒုတိယဘုရင်ရာထူး။
- ၉။ ဓဏ္ဍဟာလ=ပုဏ္ဏားအမည်။
- ၁၀။ ပုရောဟိတ်=တိုင်းပြည်အကျိုးစီးပွား ဆောင်ရွက်သောပုဏ္ဏား။
- ၁၁။ လွတ်သဘင်=တိုင်းပြည်ရေးဆောင်ရွက်သော အမတ်တို့ ဝည်းဝေးရာရုံး။
- ၁၂။ တံစိုး=မိမိအလိုသို့လိုက်ရန် ပေးသောလက်ဆောင်ဥစ္စာ။
- ၁၃။ သုဇနာ=၄ ဂါဝုတ်ကို ၁ ယုဇနာ။
- ၁၄။ သေဓယန္တာ=အထူးအောင်ရာ သိကြားမင်း၏ ဘုံနန်းပြာသာဒ်။
- ၁၅။ အတိဒါန=သူတစ်ပါးတို့ မစွန့်မလွှဲနိုင်သောဒါန။
- ၁၆။ သဗ္ဗစတုက္က= ၄ ခုအပေါင်းခပ်သိမ်းစုံ ၄ခု ၄လီ။
- ၁၇။ အလီးကုန်=တစ်ကိုယ်ထီးတည်း ဘာမျှမရှိသောအဖြစ် အခြေအနေမျိုး။
- ၁၈။ ကောကံဝင်ရိတ်ဖြတ်စကား=မိမိအလိုရှိသည်ကို မထင်မရှားသွင်း၍ဆိုသောစကား။
- ၁၉။ ဗျာကြီးလျက်=လုံ့လဗျာပါရများလျက်။
- ၂၀။ တိတ္ထိအနွယ်=မှားသောအယူဝါဒရှိသောသူတို့၏ အဆက်အနွယ်။
- ၂၁။ ကံကျွေး=အစေအပါး။
- ၂၂။ ရာဇာဘိသေကမင်္ဂလာ=ဦးထိပ်ထက်မှ အောင်ရေလောင်း၍ မင်းမြှောက်ခြင်မင်္ဂလာ။
- ၂၃။ ဓမ္မဒေသနာ=ဟောပြောညွှန်ပြ ဆုံးမသော တရားဒေသနာ။
- ၂၄။ ရူပါရုံ=အဆင်းဟူသော အာရုံ။
- ၂၅။ သဒ္ဓါရုံ=အသံဟူသော အာရုံ။
- ၂၆။ ဂန္ဓာရုံ=အနံ့ဟူသော အာရုံ။
- ၂၇။ ရသာရုံ=အရသာဟူသော အာရုံ။
- ၂၈။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ=အတွေ့ဟူသော အာရုံ။
- ၂၉။ ကာမတဏှာ=ကာမဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သောတဏှာ။
- ၃၀။ ဘဝတဏှာ=သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သောတဏှာ။
- ၃၁။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ=သေလျှင်ဖြတ်၏ဟု အယူရှိသောဝါဒ။
- ၃၂။ ဝိဘဝတဏှာ=ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော တဏှာ။
- ၃၃။ မဟာကဿပ=မြတ်သောအနွယ်ဖြစ်သော မထေရ်။
- ၃၄။ မောဂ္ဂလာန်=မောဂ္ဂလီပုဏ္ဏားမ၏သားဖြစ်သော မထေရ်။
- ၃၅။ သာရိပုတ္တရာ=သာရိပုဏ္ဏားမ၏သားဖြစ်သော မထေရ်။

ဤလူပြည်၌ ပညာရှိတို့သည်
ပညာအမြော်အမြင်ရှိသောသူ၊ လုံ့လထကြွ ကြောင့်ကြရှိသောသူ၊
သီလရှိသောသူ၊ သူကျေးဇူးကို သိတတ်သောသူ၊
ထိုသို့သော သူတော်ကောင်းတို့အားသာလျှင်
ကြွေးမြီချခြင်းကို ပြုကုန်ရာ၏။
ထိုသူတို့အား ချအပ်သောပြီသည် ဆိုသည့်အတိုင်း အရင်းအပွား ရရာ၏။
ထိုသို့ သဘောပြောင့်မှန်သော သူကိုသာလျှင်
'ဥစ္စာအလိုရှိလျှင် ချေးယူလှည့်'
ဟူ၍ ဖိတ်ကြားကုန်၏။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။

‘သူမိုက်ကို ပေါင်းဖော်မိဝဲ ဆည်းကပ်သောသူသည်
မိုက်သောအဖြစ်ကို ရောက်၏’ ဟူ၍၊ “အကျွန်ုပ်သည်
ရှေး၌လည်း ကြားဖူး၏။ မျက်မှောက်လည်း မြင်ဖူး၏။

ထိုစကားသည် မှန်၏။

အရှင်မင်းကြီး။ သူမိုက်သည် သူမိုက်ကိုမှီ၍

အတိုင်းထက်အလွန်

မိုက်ခြင်းသို့ ရောက်၏”

ရုစာမင်းသမီးသည် ခမည်းတော်အား နံနက်ကသည် ည၌ ဂုဏ်ပတ်လုံး တရားဟောလျက်၊ “အရှင်မင်းကြီး၊ အချည်းနှီးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တက္ကတွန်းစကားကို ယူတော်မမူလင့်။ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကသည်လည်းရှိ၏။ တမလွန် လောကသည်လည်းရှိ၏။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးသည်လည်းရှိ၏။

နာရဒ ဇာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သုပ္ပဿ

ပဏာမ

‘ယော ဇာတိ ပုည ဝဏ္ဏေဟိ၊ ဓဇံ ဘဉ္ဇေသိ မာနိနံ။

ဒိဋ္ဌိဇာလံပိ တေဇေန၊ တဿ မေ ဇယမဂံလံ။ ။’ (ပထျာဝတ္ထ ဂါထာ)

ယော နာထော၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ မာနိနံ၊ ငါသာလျှင် အမျိုးမြတ်၏၊ ငါသာလျှင် ဘုန်းကြီး၏၊ ငါသာလျှင် ဂုဏ်ရှိ၏ဟု ထောင်လွှားကုန်သောသူတို့၏။ ဓဇံ၊ မာန်တည်းဟူသော တံခွန်ကို။ ဇာတိ ပုညဝဏ္ဏေဟိ၊ အသမ္ဘိန္ဒုခတ္တိယ ဟုဆိုအပ်သော မျိုးတော်၊ ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူအပ်သော ဘုန်းတော်၊ စတုဝေသာရဋ္ဌ ဆအသာဓာရဏ၊ ဒသဗလ၊ နဝဂုဏ စသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ ဘဉ္ဇေသိ၊ ချိုးဖဲ့ ဖျက်ဆီးတော်မူလေပြီ။ ဒိဋ္ဌိဇာလံပိ၊ ဥရဝေဠကဿပ အစရှိကုန်သော သူတို့၏ မိစ္ဆာကွန်ရက်ကိုလည်း။ တေဇေန၊ ဘုန်းတော် ၆ ပါးတည်းဟူသော အလျှံတော်ဖြင့်။ ဘဉ္ဇေသိ၊ နိပ်နင်းတော်မူလေပြီ။ တဿနာထဿ၊ ထိုသို့သော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ တေဇေန၊ တန်ခိုးတော်ကြောင့်။ မေ၊ အကျွန်ုပ်အား။ ဇယမဂံလံ၊ အောင်ခြင်းမဂ်လာသည်။ ဘဝတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

နိဒါန်း

အစိန္တေယျ လောကသေဌ်နင်း တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏အနီး နွယ်ချိုတောဥယျာဉ်၌ နေတော်မူသောအခါ ဥရုဝေဠကဿပအား ဆုံးမခြင်းကိုအကြောင်းပြု၍ ‘အဟု ရာဇာ ဝိဒေဟာနံ’အစရှိသော ဂါထာပုဒ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ ‘နာရဒ’ဇာတ် ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုစကားကို ချဲ့၍ဆိုဦးအံ့။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ပြီး၍ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ မဟာဗောဓိပင်မှသည် ဗာရာဏသီပြည်၏အနီး မိဂဒါဝုန်တောသို့ကြွတော်မူ၍ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ၅ ယောက်တို့အား ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် အစဉ်အတိုင်း မဂ်ဖိုလ်အရသာကို ပေးတော်မူလျက် ဝါကပ်တော်မူ၏။ ထိုဝါတွင်း၌ ယသဝဂ္ဂိ၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိတို့ကိုလည်း ချွတ်တော်မူပြီး၍၊ ဝါကျွတ်လတ်သော် ပဉ္စဝဂ္ဂိ၊ ယသဝဂ္ဂိ၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိရဟန်းတို့ကို ထိုထိုသော အရပ်မျက်နှာ မြို့ရွာနေပုဒ်တို့သို့ စေလွှတ်တော်မူပြီးလျှင် ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်းသာ ဥရုဝေဠတောသို့ ကြွတော်မူ၍ ထိုတော၌ တပည့် ၅၀၀ အခြံအရံရှိသော ဥရုဝေဠကဿပ၊ တပည့် ၂၅၀ စီ အခြံအရံရှိသော နဒိကဿပ၊ ဂယာကဿပ ဤရသေ့ညီနောင် ၃ယောက်တို့သည် တပည့် ၁၀၀၀ တို့နှင့်တကွ ကျော်စောထင်ရှားစွာ မိမိတို့ကိုယ်ကို ‘ရဟန္တာ’ဟုမှတ်လျက် မီးပူဇော်ခြင်းစသော အတ္တကိလမထကို အားထုတ်၍နေကြ၏။

ထို ရသေ့ ၁၀၀၀ တို့အား ဆုံးမတော်မူပြီးလျှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအား ဘုရားမဖြစ်မီက ဝန်ခံတော်မူအပ်သော ပဋိညာဉ်ရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ ထို ၁၀၀၀သော ရဟန္တာတို့နှင့်တကွ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ နွယ်ချိုတောဥယျာဉ်၌ နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဂဓရဋ္ဌတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကိုအစိုးရသော ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ၁သိန်း ၂သောင်းသော ပရိသတ်နှင့်တကွ လာလတ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေ၏။

ထိုပရိသတ်အတွင်း၌ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်တို့အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

‘ဥရုဝေဠကဿပတည်း ရဟန်းကြီး၏ တပည့်လော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ ရဟန်းကြီးသည်တည်း ဥရုဝေဠကဿပ၏ တပည့်လော။ အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ငါတို့ သိရပါအံ့နည်း’ဟု အကြံဖြစ်ကုန်၏။

ထိုပရိသတ်အပေါင်းတို့၏အကြံကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုန်းတော်ဖြင့် သိတော်မူလတ်၍ ‘ဥရုဝေဠကဿပသည် ငါဘုရား၏အထံတော်၌ ရဟန်းပြုသောအဖြစ်ကို ပရိသတ်အပေါင်းတို့အား သိစေအံ့’ဟု ကြံတော်မူပြီးလျှင်-

‘ကိမေဝ ဒိသ္မာ ဥရုဝေဠဝါသိ၊ ပဟာသိ အဂ္ဂိ’ ကိသကာဝဒါနော။

‘ဤမိ တံ ကဿပ ဧတမတ္ထံ၊ ကထံ ပဟိနံ တဝ အဂ္ဂိဟုတ္တံ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့် ဥရုဝေဠကဿပကို နေတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဥရဝေဠတော၌နေလျက် ခြံခြံသောအကျင့်ကို ကျင့်ရသည်ဖြစ်၍ ကြံသောကိုယ်ရှိသော ကဿပ။ အဘယ်အကြောင်းကိုမြင်၍ သင်တို့ပူဇော်မြဲဖြစ်သော မီးကို အဘယ်ကြောင့် မပူဇော်ဘဲ ယခု စွန့်ပစ်သနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဥရဝေဠကဿပမထေရ်သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်ကိုသိ၍-

‘ရူပေစ သဒ္ဓေစ အထော ရသေစ၊ ကာမိတ္ထိယောစာပိ ဝဒန္တိယညာ။

ဧတံ မလန္တိ ဥပမိသုဉ္ဇတွာ၊ တဿှာ ဟိနဋ္ဌေ နဟုတေ အရစ္ဆိ။” ။ ‘ဟူသော ဂါထာဖြင့် နားတော်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော မြတ်စွာဘုရား။ ယဇ်ပူဇော်ကုန်သောသူတို့သည် အဆင်း၊ အသံ၊ အရသာ ကြိုက်နှစ်သက်သော မိန်းမရတနာတို့ကို အလိုရှိ၍ ပူဇော်ကုန်၏။ ထို ကာမဂုဏ်တို့သည် ရဟန်းတို့၌ အညစ်အကြေးတည်းဟု အကျွန်ုပ်သိသောကြောင့် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ မီးပူဇော်ခြင်းကို လည်းကောင်း ပယ်စွန့်သတည်း”ဟု လျှောက်ပြီး၍၊ မိမိ၏ဘုရားတပည့်သာဝက၏အဖြစ်ကို ထင်ရှားစိမ့်သောငှာ မြတ်စွာဘုရားခြေဖမိုးတော်၌ ဦးချလျက် “ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးလှသော အရှင်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်၏ဆရာတည်း။ အကျွန်ုပ်ကား အရှင်ဘုရား၏တပည့်တည်း”ဟု ဆို၍ ထန်းတစ်ဖျားခန့် ကောင်းကင်သို့ တက်ပြီးလျှင် လျှောသက်၍ ခြေတော်အစုံကိုဦးခိုက်လျက် ဆိုမြဲတစ်ဖန် ဆိုပြန်၏။ တစ်ဖန် ထန်း ၂ဆင့်၊ ၃ဆင့်၊ ထို့အတူ ၇ဆင့်တိုင်အောင် ၇ကြိမ် ကောင်းကင်သို့တက်၍ ဆင်းသက်ခဲ့ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးလျက် တင့်အပ်သောအရပ်၌ နေ၏။

ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် ထိုသို့သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကိုမြင်၍ “မြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုးအာနုဘော ကြီးပေစွတကား။ အယူမှား၍ မိမိကိုယ်ကို ရဟန္တာဟုမှတ်သော ဥရဝေဠကဿပကိုလည်း အယူမှားသော ကွန်ရက်ကို ဖြတ်တော်မူ၍ ကိုယ်တော်၏အဆုံးအမ၌ တည်စေ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသို့ချီးမွမ်းကြသော စကားကိုကြားတော်မူလျှင် “ရဟန်းတို့။ ယခုအခါ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရပြီး၍ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်တော်မူသော ငါဘုရားသည် ဥရဝေဠကဿပ၏ အယူမှားခြင်း ကွန်ရက်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ အံ့ဖွယ်မဖြစ်သေး။ ရှေး နာရဒဗြဟ္မာ ဖြစ်တော်မူသောအခါ ရာဂ၊ ဒေါသ အစရှိသော ကိလေသာမကင်းသေးသော ပုထုဇဉ်ဖြစ်လျက်လည်း ဥရဝေဠကဿပ၏ မိစ္ဆာကွန်ရက်ကိုဖြတ်၍ ငါ၏အဆုံးအမ၌ တည်စေ၏”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။ ပရိသတ်တို့သည် ‘ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဟောတော်မူပါ’ဟု တောင်းပန်လတ်သော် အတိတ်ကို ဆောင်တော်မူ၍၊ ဤ ‘နာရဒ’ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။

နာရဒ ဓာတ်တော်ကြီးဝတ္ထု

၁။ ရုဇာမင်းသမီးအခန်း

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်း မိထိလာပြည်၌ ‘အင်္ဂတိ’အမည်ရှိသောမင်းသည် မင်းပြု၏။
ထိုမင်းကား မင်းကျင့်တရား ၁၀ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားကိုလည်း စောင့်၏။

ထိုမင်း၏သမီးတော်ကား ‘ရုဇာ’ အမည်ရှိ၏။ အလွန်အဆင်းလှ၏။ ရှုဖွယ်တင့်တယ် ကြည်ညိုဖွယ်
သဏ္ဌာန် ကြန်အင်လက္ခဏာလည်း ရှိ၏။ ကမ္ဘာ ၁သိန်း ကာလပတ်လုံး တောင်းအပ်ပန်အပ်သော
ဆုအထူးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ဘုန်းပညာ လက္ခဏာနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ တောင်ညာနန်းမ အဂ္ဂမဟေသီ
မိဖုရားကြီး သမီးပေတည်း။

၁သောင်း ငွေထောင်သော မိဖုရားငယ်၊ မောင်းမတို့၌ သားသမီး တစ်ယောက်မျှ မရှိ။ အမြဲမ
နှင့်နိုင်ချည်းတည်း။ အင်္ဂတိမင်းကြီးသည် သမီးတော်တစ်ယောက်တည်းသာရှိ၍ လည်းကောင်း၊ ဘုန်းပညာ
လက္ခဏာနှင့်တကွ ချစ်နှစ်လိုဖွယ် ရှိသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ထိုသမီးတော် ရုဇာမင်းသမီးအား အထိန်းနှင့်တကွ
သူငယ်ဖော် မှူးမတ်သမီး ၅၀၀ တို့ဖြင့် ခြံရံစားစေလျက် ဘုံ ၇ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်ထက်၌ နေစေ၏။
သင်္ဃေ၊ စံကား၊ ချရာ၊ အစရှိသော အထူးထူးသောပန်းတို့ဖြင့် ပြည့်သော ရွှေတံ ဆံကျင် ၂၅ ခုတို့ကို လည်းကောင်း၊
အဖိုး အတိုင်းမသိထိုက်သော သိမ်မွေ့နူးညံ့လှစွာသော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို လည်းကောင်း ဝတ်ဆင်စီမံသောငှာ
နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ပေးတော်မူ၏။ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို ပေးခြင်း၌ကား အတိုင်းအရှည်မသိ။ လခွဲ
တစ်ကြိမ် အလှူပေးစီမံသောငှာ ဥစ္စာ ၁၀၀၀ ကိုလည်း ပေးတော်မူ၏။ ဤကား မင်းသမီး၌ ပြုမြဲသောဝတ်တည်း။

၂။ အမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်ခန်း

ထိုမင်း၌ အမှုကြီးငယ်ကို စီရင်ဆုံးဖြတ်တတ်သောအမတ်ကား ဝိဇယ မည်သော အမတ်၊ သုနာမ
မည်သောအမတ်၊ အလာတ မည်သောအမတ်၊ ဤ ၃ယောက်တို့သည် အမှုကြီးငယ်ကို စီရင်ဆုံးဖြတ်တတ်သော
အမတ်တို့တည်း။

တစ်ရံရောအခါ မိုး ၄ လ အဆုံးဖြစ်သော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ကြတ္တိကာနက္ခတ်သဘင်
ဖြစ်လာသော၊ နတ်ပြည်ကဲ့သို့ မိထိလာပြည်ကို လည်းကောင်း၊ နန်းတော်ကို လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်၍
မင်းကြီးသည် ဦးခေါင်းဆေးလျှော်ပြီးလျှင် နံ့သာလိမ်းပြီး၍၊ ခပ်သိမ်းသောမင်း၏တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက်

ညစာထမင်း စားတော်ခေါ်ပြီးလျှင် ခြင်္သေ့ခံသော လေသာနန်းတံခါးသို့ဖွင့်လျက် ပြာသာဒ်ထက်၌ အမတ်ပေါင်းခြံရံလျက် ပျော်စံတော်မူ၏။

ထိုသို့ စံပျော်စဉ် ဖြူသောရောင်ခြည်ဖြင့် ထွန်းတောက်ပသော လပြည့်ဝန်းကို မင်းကြီး မြင်တော်မူ၍

“အချင်းအမတ်တို့။ အမိုက်အပေါင်းကိုဖျောက်၍ အလင်းကိုဆောင်လျက် အရှေ့မျက်နှာမှတက်၍ ထွန်းပသောလပြည့်ဝန်းလည်းရှိသော ယခုညဉ့်သည်ကား အလွန်မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိ၏။ အဘယ်မည်သော မွေ့လျော်ခြင်းဖြင့် ငါတို့ မွေ့လျော်ကြရကုန်အံ့နည်း။ သင်တို့နှစ်သက်ရာ လျှောက်ကုန်လော့” ဟုဆို၏။

အမတ်တို့လည်း အလိုရှိရာ လျှောက်အံ့သောငှာ အသီးအသီး ကြံကြကုန်၏။ ထိုအမတ်တို့တွင် စစ်သူကြီးဖြစ်သော အလာတအမတ်ကြီးသည် ဤသို့လျှောက်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ များစွာသော စစ်အင်္ဂါ ၄ပါး မှူးမတ် ဗိုလ်ခြေ သူရဲသင်းပင်းတို့ကို စည်းဝေးစေ၍ စစ်ထိုးအံ့သောအစီအရင်ဖြင့် ထွက်တော်မူပါလော့။ အရှင်မင်းကြီး အလိုသို့မလိုက်သော လူတို့ကို လည်းကောင်း၊ မအောင်သေးသော ရန်သူတို့ကို လည်းကောင်း အကျွန်ုပ်တို့ အောင်စေကုန်အံ့။ ဤသည်လျှင် အကျွန်ုပ်၏အလိုတည်း” ဟုလျှောက်၏။

အလာတအမတ်ကြီးစကားကို ကြားလျှင် သုနာမအမတ်ကြီးသည် ဤသို့လျှောက်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီး၏အလိုသို့ မလိုက်သောသူ မည်သည်လည်း မရှိ။ ခပ်သိမ်းသောရန်သူတို့ သည်လည်း လက်နက်ကိုချ၍ ဝင်ကြလေကုန်ပြီ။ ယနေ့ကား မြတ်သော ဥပုသ်နေ့တည်း။ စစ်ထိုးခြင်းကို အကျွန်ုပ် မနှစ်သက်။ ယခုညဉ့်၌ မြတ်သော ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်၊ အဖျော် စသည်တို့ကိုသောက်စား၍ ကခြင်း သိခြင်း အစရှိသော အထူးထူးသောကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် မွေ့လျော်တော်မူလော့။ ဤကား အကျွန်ုပ်၏အလိုတည်း” ဟု လျှောက်၏။

သုနာမအမတ်ကြီးစကားကို ကြားလျှင် ဝိဇယအမတ်ကြီးကား ဤသို့လျှောက်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ခပ်သိမ်းကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း စံပျော် မွေ့လျော်တော်မူရ၏။ ကာမဂုဏ်ကို ရခဲသည် မဟုတ်။ အထွတ်အမြတ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီးတို့အား အလွန်ရလွယ်၏။ ကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်သည်ကို အကျွန်ုပ် မနှစ်သက်။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို ဆည်းကပ်ရသော် ကောင်းအံ့။ အကျိုးစီးပွားကိုသိတတ်သော ရသေ့၊ ရဟန်းတို့သည် အရှင်မင်းကြီး၏ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ပေလတ္တံ့” ဟု လျှောက်၏။

ဝိဇယအမတ်ကြီးစကားကို ကြားလျှင် အင်္ဂတိမင်းကြီးသည်

“ဝိဇယအမတ်ကြီးလျှောက်သောစကားကို ငါ နှစ်သက်တော်မူ၏။ ဗဟုသုတနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သို့ ဆည်းကပ်ရသော် ကောင်း၏။ အကျိုးစီးပွားကို မြင်မြော်ကုန်သော ရသေ့၊ ရဟန်းတို့သည် ငါတို့၏ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပေလတ္တံ့” ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ မင်းကြီးဆိုလျှင် အလာတအမတ်ကြီးသည် ဤသို့လျှောက်ပြန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဗဟုသုတနှင့်ပြည့်စုံသော ရသေ့၊ ရဟန်းတို့သို့ ဆည်းကပ်တော်မူလိုသော် မိဂဒါဝုန်တော၌ အဝတ်လည်းမဝတ်ထသော၊ ပညာရှိဟူ၍လည်း သမုတ်အပ်ထသော တက္ကတွန်းဆရာသည် ရှိ၏။ ဤ တက္ကတွန်းဆရာကား အမျိုးအားဖြင့် ကဿပ အမျိုးတည်း။ အကြားအမြင်လည်း များ၏။ အဆန်းတကြယ်

နာပျော်ဖွယ်သောစကားကိုလည်း ဆိုတတ်၏။ အခြွေအရွှေကိုလည်း ဆောင်တတ်၏။ ထိုဆရာသို့လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ ဆည်းကပ်ကုန်အံ့။ အကျွန်ုပ်တို့ ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပါလတ္တံ့”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးသည်လည်း ‘အလာတအမတ်ကြီးသည် ညွှန်အပ်သောဆရာသို့ ဆည်းကပ်အံ့’ဟု ရထားထိန်းကို ခေါ်တော်မူ၍ “မြင်းရထားကို ဆောင်ချေ”ဟု စေတော်မူ၏။ မှူးမတ်တို့သည်လည်း အလုံးစုံသော အခင်းအကျင်းကို စီရင်ကြကုန်၏။ ရထားထိန်းသည် ဆင်စွယ်အတိပြီးသော ငွေလက်တင်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ပြေပြစ်လှစွာသော၊ လပြည့်ဝန်းနှင့်တူသော၊ ဖြူစင်လှစွာသောရထား၌ ကြာဖြူအဆင်းကဲ့သို့၊ ဖြူသောအဆင်းရှိသော၊ ကြာညိုအဆင်းကဲ့သို့ ညိုသောခွာရှိသော သိန္ဓောအမျိုးဖြစ်သော မြင်း ၄ စီးတို့ကို ရွှေစည်ပေါင်း စသည်တို့ဖြင့် ဆင်ယင်ပြီးသော် က၊လတ်၍ ထီးဖြူနှင့်တကွ မင်းအား ဆက်ကပ်လေ၏။

ထီး၊ သားမြီးယပ်၊ ရထား၊ မြင်း အလုံးစုံ အဖြူချည်းဖြစ်၍ လဝန်းကဲ့သို့ အလွန်တင့်တယ်၏။ အလုံးစုံစီရင်ပြီးသော် အင်္ဂတိမင်းကြီးသည် မြင်းရထားစီးလျက်၊ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါအပေါင်းတို့သည် မြင်းစီးလျက် ထက်ဝန်းကျင်ခြံရံ၍ ကဿပတက္ကတွန်းထံသို့ ဆည်းကပ်အံ့သောငှာ ထွက်ကုန်၏။

တက္ကတွန်း၏နေရာအနီးသို့ ရောက်လတ်သော် ယာဉ်မှသက်၍ ခြေဖြင့်သာလျှင် တက္ကတွန်း၏အထံသို့ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်တို့လည်း မင်းပရိသတ်နှင့်အတူ လိုက်၍ ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။

အင်္ဂတိမင်းကြီးသည် ကဿပတက္ကတွန်းထံသို့ ရောက်လျှင် တင့်အပ်သောမင်းနေရာ၌ နေပြီးသော် “အရှင်ကဿပ။ ခန့်ကျန်းတော်မူပါ၏လော၊ ပစ္စည်း မျှလောက်ပါ၏လော၊ ကိုယ်၊စိတ် ချမ်းသာပါ၏လော။ မျက်စိ မသိမဝေ ပကတိရှိပါ၏လော”ဟု မင်းကြီး မေး၏။

၃။ ကဿပ တက္ကတွန်းထံ ကပ်ခန်း

ကဿပတက္ကတွန်းလည်း စကားတုံ့ပြန်၍ ပြောဟောမေးမြန်း၏။ ဤသို့ သာရဏီယစကားကို ပြောဟောမေးမြန်းကြပြီးသော် ပြည်ထောင်အချင်းချင်း မင်းတကာတို့၏အရှင်ဖြစ်သော အင်္ဂတိမင်းကြီးသည် တရားကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ အကြောင်းအကျိုးနှင့်စပ်သော တရားစကားကို မေးလျှောက်လိုသောကြောင့်-

‘ကထံ ဓမ္မဉ္စရေ မစ္စော၊ မာတာ ပိတူသု ကဿပ။

ကထံ စရေ အာစရိယေ၊ ပုတ္တဒါရေ ကထံစရေ။ ။

‘ကထံ စရေယျ ဝုပေသု၊ ကထံ သမဏဗြာဟ္မဏေ။

ကထံ ဗလကာယေ၊ ကထံ ဇနပဒေ စရေ။ ။

‘ကထံစရေ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ မစ္စာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိ။

ကထံစေကေ အဓမ္မဋ္ဌာ၊ ပတန္တိ နိရယံ အဓော။ ။’ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ဖြင့် မေးလျှောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်ကဿပ။ လူအပေါင်းတို့သည် မိဘတို့၌ အဘယ်သို့ ကျင့်ရပါအံ့နည်း။ ဆရာ၌ လည်းကောင်း၊ သားမယား၌ လည်းကောင်း၊ အသက်အရွယ်ကြီးသောသူ၌ လည်းကောင်း၊ ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၌ လည်းကောင်း၊ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ၌ လည်းကောင်း၊ မြို့ရွာနိဂုံး ဇနပုဒ် ပြည်ထဲရေး၌ လည်းကောင်း အဘယ်သို့ ကျင့်ရပါအံ့နည်း။ အဘယ်အကျင့်ကို ကျင့်၍ အထက်နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရပါအံ့နည်း။ အဘယ်တရားမှ ယုတ်သောကြောင့် အောက်အဝီစိငရဲသို့ ကျကုန်သနည်း”ဟု မေး၏။

[ဤအမေးကား အလွန် သိမ်မွေ့ခဲခက်၏။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝက၊ ဘုရားလောင်းတို့အားသာ မေးမြန်းခြင်းငှာ ထိုက်၏။ တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကိုမျှ မသိသော၊ အဝတ်မျှမဝတ်သော၊ အသရေမရှိ မိုက်လှစွာသော တိတ္ထိတက္ကတွန်းကို မေးမိလေ၏။]

ထိုသို့ မင်းကြီးမေးသော် ကဿပတက္ကတွန်းကား အမေးနှင့်လျော်သောအဖြေကို မဖြေမူ၍ ကျက်စားသော နွားကို လှံတံဖြင့် ခတ်မိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ခူးပြီးသောထမင်းပွဲ၌ အမှိုက်ကို ပစ်ချဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း “မင်းမြတ်။ နာတော်မူ”ဟု ဆို၍-

- ‘နတ္ထိ ဓမ္မစရိတဿ၊ ဖလံ ကလျာဏ ပါပကံ။
- နတ္ထိ ဒေဝ ပရလောကော၊ ယော တတောဟိ ဣဇာဂတော။ ။
- ‘နတ္ထိ ဒေဝ ပိတရောဝါ၊ ကုတော မာတာ ကုတော ပိတာ။
- နတ္ထိ အာစရိယောနာမ၊ အဒန္တံ ကောဒမိဿတိ။ ။
- ‘သမတုလျာနိ ဘူတာနိ၊ နတ္ထိ ဇေဋ္ဌာပစာယိကာ။
- နတ္ထိဗလံဝါ ဝီရိယံဝါ၊ ကုတော ဥဋ္ဌာန ပေါရိသော။ ။
- ‘နိယတာနိ ဟိ ဘူတာနိ၊ ယထာ ဂေါဋ္ဌဝိသော တထာ။
- လဒ္ဓေယျံ လဘတေ မစ္စော၊ တတ္ထ ဒါနဖလံ ကုတော။ ။
- ‘နတ္ထိ ဒါနဖလံ ဒေဝ၊ အဝသော ဒေဝဝီရိယော။
- ဗာလေဟိ ဒါနံ ပညတ္တံ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ ပဋိစ္ဆိတံ။ ။

‘အဝသာ ဒဒန္တိ ဓိရာနံ၊ ဗာလာ ပဏ္ဍိတ မာနိနော။’ဟူသော ၅ဂါထာခွဲဖြင့် မိမိမိစ္ဆာအယူကို ပြပေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ တရားကျင့်သောသူအား ကောင်းကျိုးလည်း မရှိ၊ ကောင်းကျိုးလည်း မရှိ၊ တမလွန် လောကလည်း မရှိ။ ထိုစကားသည် မှန်၏။ မင်းကြီး။ အဘယ်မည်သောသူလည်း တမလွန်လောကမှ ဤပစ္စုပ္ပန်လောကသို့လာသည်ကို မြင်ဖူးသနည်း။ အမိ၊ အဖ၊ ဆရာ ဟူသည် မရှိ။ မယဉ်ကျေးသောသူကို အဘယ်သူသည် ဆုံးမနိုင်အံ့နည်း။ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် ထပ်တူသာပင်လျှင် ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ အသက်ကြီးသောသူကို အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သည်လည်း မရှိ။ အားလုံးလ အကျိုးလည်း မရှိ။ သဘောပဲ့ကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့သည် ထပ်တူသာပင်လျှင် အမြဲ ဖြစ်လေကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ရအပ်သောဥစ္စာတို့ကို ရခြင်း၌ အဘယ်ကောင်းမှုအကျိုးဟု ဆိုရအံ့နည်း။ မင်းကြီး။ အလှူပေးခြင်း အကျိုးလည်း မရမရှိ။ လုံ့လလည်း အစိုးမရ။ သူမိုက်တို့သည် အလှူကို ဆောက်တည်ကြကုန်၏။ ပညာရှိတို့သည် ခံယူကုန်၏။ သူမိုက်တို့သည် မိမိတို့ဥစ္စာကို အစိုးမရ၍ ပညာရှိတို့အား ပေးရကုန်၏”ဟုဆို၏။

ဤသို့အလှူပေးခြင်း၌ အကျိုးမရှိသည်ကို ချီးမွမ်းပြီး၍ မကောင်းမှု၌ အပြစ်မရှိသောအဖြစ်ကို ပြလိုရကား-

‘သတ္တိမေ သဿတာ ကာယာ၊ အဆေဇ္ဇာ အဝိကောပိနော။

တေဇော ပထဝီ အာပေါစ၊ ဝါယော သုခံ ဒုက္ခံဇီဝေ။ ။

‘သတ္တိ မေ သဿတာ ကာယာ၊ ယေသံ ဆေတ္တာ နဝိဇ္ဇတိ။

နတ္ထိဟန္တာဝါ ဆေတ္တာဝါ၊ ဟညရေဝါပိ ကောစိနံ။ ။

‘အန္တရေနေဝ ကာယာနံ၊ သတ္တာနိ ဝိတိဝတ္တရေ။

ယောစာပိ သိရမာဒါယ၊ ပရေသံ နိသိတာသိနာ။ ။

‘န သော ဆိန္ဒတိ တေကာယေ၊ တတ္ထ ပါပဖလံ ကုတော။

စုလ္လာသိတိ မဟာကပ္ပေ၊ သဗ္ဗေ သုဇ္ဈန္တိ သံသရံ။ ။

‘အနာဂတေ တမိကာလေ၊ သညဘောပိ နသုဇ္ဈတိ။

စရိတွာပိ ဗဟံ ဘဒြိ၊ နေဝ သုဇ္ဈန္တိ နာဂတေ။ ။

‘ပါပဉ္စေပိ ဗဟံကတွာ၊ တခံဏံ နာဘိဝတ္တရေ။

အနုပုဗ္ဗေန နောသုဒ္ဓိ၊ ကပ္ပါနံ စုလ္လာသိတိယာ။ ။

‘နိယတိ’ နာဘိဝတ္တာမ၊ ဝေလန္တ မိဝ သာဂရော။’ဟူသော ဂေါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

‘ဤ ၇ ပါးသော အပေါင်းတို့သည် မြဲကုန်၏။ မစွန့်အပ်ကုန်။ ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ၇ ပါးသော အပေါင်းဟူသည်ကား မီး၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲ၊ အသက် ဤ ၇ ပါးတည်း။ ဤ ၇ ပါးသောအပေါင်း တို့သည် မြဲကုန်၏။ ကွဲခြင်းမည်သည် မရှိ။ သတ်ခြင်း၊ ဖြတ်ခြင်း၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းမည်သည်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မရှိ။ ကိုယ်၏အကြား၌သာလျှင် ဓား၊ လှံ စသောလက်နက်တို့သည် သွားကုန်၏။ အကြင်သူသည် သူတစ်ပါးတို့၏ ဦးခေါင်းကို ထက်စွာသောသန်လျက်ဖြင့် ဖြတ်၏။ ထိုသူသည် ထိုအပေါင်း ဖြစ်သောသူတို့ကို ဖြတ်သည် မဖြစ်။ ထိုသို့ ဖြတ်သည်မဖြစ်ရာ၌ မကောင်းမှုအကျိုးသည် အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည် ကမ္ဘာကြီး ၈၄ ကမ္ဘာ ပြည့်သည်ရှိသော် စင်ကြယ်ကုန်၏။ ထိုကမ္ဘာကြီး ၈၄ မစေ့မရောက်မီ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးကိုစောင့်၍ ကောင်းမှုကိုပြုသော်လည်း မစင်ကြယ်ကုန်။ ကမ္ဘာကြီး ၈၄ မစေ့သမျှကာလပတ်လုံး များစွာသော မကောင်းမှုကိုပြုသော်လည်း ထိုခဏကို မလွန်နိုင်ကုန်။ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် ကမ္ဘာကြီး ၈၄ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ ကမ္ဘာကြီး ၈၄ ပြည့်မှသာ မဖြစ်ကုန်။ ကမ္ဘာကြီး ၈၄ မစေ့သမျှကာလပတ်လုံး မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ကမ်းကိုမလွန်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုခဏကို မလွန်နိုင်ကုန်”

ဤသို့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော ကဿပတက္ကတွန်းသည် မိမိအစွမ်းအားဖြင့် မိမိအယူကို အကြွင်းမဲ့ မင်းကြီးအား ဖြေ၏။

ထို တက္ကတွန်းစကားကိုကြားလျှင် အလာတအမတ်သည် ဤသို့ဆို၏။

“အရှင်ကဿပ။ အရှင်ဘုရားသည် အထူးထူးအပြားပြားသောနည်းဖြင့် ဆိုတော်မူပေ၏။ ထိုသို့ အရှင်ဆိုသောစကားကို အကျွန်ုပ် နှစ်သက်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ရှေးသောကိုယ်၏အဖြစ်ကို မှတ်မိ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ရှေးသောဘဝက ဗာရာဏသီပြည်၌ အလွန်ကြမ်းကြုတ်သော ပိင်္ဂလအမည်ရှိသော နွားသတ်ယောက်ျား ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ထို နွားသတ်ယောက်ျားဖြစ်သောအခါ နွား၊ ကျွဲ၊ ဝက်၊ ဆိတ်တို့ကိုသတ်၍ များစွာသော မကောင်းမှုကို ပြုခဲ့ဖူး၏။ ထို နွားသတ်ယောက်ျားအဖြစ်မှ စုတေမနေ သေလွန်ခဲ့သော်

ဤမိထိလာပြည်ဝယ် စစ်သူကြီးအမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍ 'အလာတအမတ်ကြီး' ဟု ယခု ထင်ရှားစွာဖြစ်လာခဲ့၏။ ထိုသို့သတ်ဖူးသော မကောင်းမှုအကျိုးသည် မရှိမည်ကဲ့သို့ ထင်၏။ အကျွန်ုပ်သည် ငရဲသို့လည်း မလာပေလေ" ဟုဆို၏။

၄။ ဗီဇက သူဆင်းရဲ ငိုကြွေးခန်း

ထိုရောအခါ မိထိလာပြည်၌ 'ဗီဇက' အမည်ရှိသော ကျွန်ယောက်ကား ဆင်းရဲသားတစ်ယောက်သည် ဥပုသ် သီတင်းသုံးလျက် ကဿပတက္ကတွန်းထံသို့ ဆည်းကပ်၍နေ၏။ ထို ဗီဇကသူဆင်းရဲသည် ကဿပတက္ကတွန်း၊ အလာတအမတ်တို့ ပြောဆိုကြသောစကားကို ကြားလျှင်ပင် အသက်ရှိုက်ရှူပြုလျက် ရှိုက်တင်ငိုကြွေး၏။

ဝိဒေဟရာဇ်မင်းသည် ထိုဗီဇကကိုမြင်လျှင် "အချင်းယောက်ျား။ အဘယ့်ကြောင့် ငိုသနည်း။ သင် ကြားဖူး၊ မြင်ဖူးသလော။ အဘယ်ဝေဒနာကို သင် ခံရသနည်း။ ငါ့အား လျှောက်လော့" ဟုဆို၏။

ဗီဇကသူဆင်းရဲသည် မင်းကြီးအား ဤသို့လျှောက်၏။ "အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်အား ဆင်းရဲဝေဒနာ မရှိ။ အကျွန်ုပ်သည် ရှေး၌ ချမ်းသာစွာသောကိုယ်အဖြစ်ကို မှတ်မိ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ရှေးဘဝက သာဓကတပြည်၌ သီလသီတင်း၌ ဓမ္မလျော်သော 'ဘာဝ' မည်သောသူဌေးကြီး ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ ထို ဘာဝသူဌေးသည် အလှူသီတင်း စသောကောင်းမှုကိုသာ ပြု၏။ မကောင်းမှုကို ပြုမိသည်ကို အကျွန်ုပ် မမှတ်မိပါ။ အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသူဌေးအဖြစ်မှ စုတေခဲ့သော အကျွန်ုပ်သည် ဤမိထိလာပြည်၌ အိုးထိန်းသည်ကျွန်မဖြစ်သော သူဆင်းရဲမဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဗီဇက ဟု ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ဖြစ်လာ၏။ ဤဘဝ၌ ကျွန်မသားဖြစ်၍ ဆင်းရဲစွာလျက်လည်း အကျွန်ုပ်၏ အဖို့ဖြစ်သော ထမင်းကို အကြင်သူသည် အလိုရှိအံ့။ ထိုသူအား တစ်ဝက်ခွဲ၍ ပေးလှူ၏။ စာတုဒ္ဒသီပနူရသီ ဥပုသ်နေ့တို့၌လည်း အခါခပ်သိမ်း ဥပုသ်သုံးခြင်းကို ပြု၏။ သူတစ်ပါးအား ညဉ့်ဆဲခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးခြင်း စသော မကောင်းမှုကိုလည်း တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မပြု။ ထို ပြုအပ်သောကောင်းမှုသည် အလာတအမတ်ကြီး ဆိုသကဲ့သို့ အကျိုးမရှိမည် ထင်မိ၏။ အကျွန်ုပ်သည် မလိမ္မာသော အန်သမားကဲ့သို့ အရုံးကိုသာလျှင် ပြုမိ၏။ လိမ္မာစွာသော ငှက်ခတ်မုဆိုးကဲ့သို့ အရှင် အလာတအမတ်သည် နိုင်ရာကိုသာ ယူမိလေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် နတ်ပြည်သို့ရောက်အံ့သောငှာ လမ်းကိုမမြင်သဖြင့် အရှင်ကဿပစကားကိုကြား၍ အကျွန်ုပ် ငိုသည်" ဟု လျှောက်၏။

(ထိုဗီဇကသည် သူဌေးအဖြစ်မှ ဗီဇကဟု ကျွန်မသားဖြစ်လာသောဝတ္ထုကို ဤသို့ သိအပ်၏။ ဗီဇကသည် ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ မထင်ရှားသောအမျိုး၌သာဖြစ်၍ တစ်ရံရောအခါ နွားပျောက်သောကြောင့် တောအရပ်၌ နွားရှာသွားလတ်သော် ရဟန်းတစ်ပါးသည် တောအရပ်၌ ခရီးမှား၍ တလည်လည် ရှိသတတ်။ ထို နွားရှာသောယောက်ျားကို တွေ့လျှင် "ဒကာ။ ဤမည်သောအရပ်သို့ သွားသောခရီးသည် အဘယ်မှာ ရှိပါသနည်း" ဟု မေး၏။ ထိုယောက်ျားသည် နွားမရသောကြောင့် စိတ်ပင်ပန်းခြင်းဖြစ်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။

ရဟန်းလည်း တစ်ဖန် မေးပြန်၏။ ထိုယောက်ျားသည် အမျက်ထွက်လတ်၍ “သင်ကား ကျွန်မသား ရဟန်းလော။ အလွန် နှုတ်ကြမ်း၏။ သင်သည် ကျွန်မသားလော”ဟု ဝစီကံဖြင့် ပြစ်မှားခဲ့ဖူး၏။ ထို မကောင်းမှုသည် ထိုယောက်ျားအဖြစ်မှ အခြားမဲ့၌ အကျိုးမပေးမှု၍ ပြာဖြင့်ဖုံး၍ထားအပ်သော မီးကဲ့သို့ အခွင့်မရသေး၍ တည်၏။ ထိုယောက်ျားအဖြစ်မှ စုတေမနေ သေလွန်ခဲ့ လတ်လျှင် တစ်ပါးသောကံတို့သည်သာ အကျိုးပေးလေ၍ သံသရာ၌ ကျင်လည်သည်ရှိသော် အမှတ်မဲ့သောဘဝ၌ ပြုခဲ့ဖူးသောကောင်းမှုကြောင့် သာကေတမြို့၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော အပြားအားဖြင့် ဘာဝ မည်သောသူဌေး ဖြစ်၍၊ အလှူသီတင်း စသောကောင်းမှုကိုသာ ပွားစေ၏။ ထိုကောင်းမှုသည် အခြားမဲ့သောဘဝ ဗီဇကအဖြစ်၌ အကျိုးမပေးမှု၍ မြေ၌မြုပ်ထားအပ်သော ရွှေအိုးကဲ့သို့ အခွင့်မရသမျှ ကာလပတ်လုံး တည်၏။ ကဿပဘုရားရှင်လက်ထက်၌ ရဟန်းအား ပြစ်မှားခဲ့ဖူးသောမကောင်းမှုသည် အခွင့်ရ၍ မိထိလာပြည်၌ ကျွန်မသားအဖြစ်ကို အကျိုးပေး၏။ ထို ဗီဇကသည် ရှေး၌ မိမိပြုအပ်သော မကောင်းမှုကို မမြင်၍၊ အခြားမဲ့သောဘဝ ဘာဝသူဌေးအဖြစ်၌ပြုအပ်သော အလှူသီတင်း စသောကောင်းမှုသည်ပင် ဤဘဝ၌ အိုးထိန်းသည် ကျွန်မသားအဖြစ်ကို ပေးသည်ဟုထင်မှတ်၍ ကောင်းမှု၏အကျိုးသည် မရှိမည်ကဲ့သို့ ထင်မှတ်၏”ဟုဆိုသတည်း။)

ဗီဇကစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် ဤသို့ဆို၏။

“အချင်းဗီဇက။ ‘သုဂတိသို့ လားရခြင်းအကြောင်းမည်သည်ကား မရှိ’ဟု အမြဲလျှင် သင် ယုံမှားကင်း လော့။ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲသည်ကား အမြဲဖြစ်၏။ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် ကမ္ဘာကြီး ၈၄ မစေ့သရွေ့ကာလပတ်လုံး သံသရာမှ မလွတ်နိုင်၊ မစင်နိုင်ကုန်။ ဆင်းရဲတစ်ခါ ချမ်းသာတစ်လှည့် ဖြစ်မြဲတည်း။ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ကမ္ဘာကြီး ၈၄ အတွင်း၌ အဆောတလျှင် သံသရာမှ စင်ကြယ်လိုသည်ဟူ၍ မပြုလင့်။ ငါလည်း ရှေး မြို့တံခါး ၄ မျက်နှာ၊ မြို့လယ်တို့၌ အလှူတင်းကုပ်ဆောက်၍ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်၊ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အား လှူဒါန်းစွန့်ကြဲခြင်းကိုပြုလျက် တရားသဖြင့် ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်းကို ပြု၏။ ထိုသို့ အလှူသီတင်း ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်းကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်သောအခိုက် ကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်စံပျော်ရခြင်း ယုတ်ခဲ့၏”ဟုဆို၍ ကဿပတက္ကတွန်းအားလည်း ဤသို့ဆို၏။

“အရှင်ကဿပ။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး မမေ့မလျော့ကုန်အံ့။ ယခု အကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ဘုရားတည်းဟူသော ဆရာကို ရပြီ။ ဤနေ့မှစ၍ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုသာ ခံစားအံ့။ အရှင်ကဿပအထံ၌ ဤမျှလောက်သောကာလပတ်လုံး တရားနာ၍နေရခြင်းသည်လည်း ကြာမြင့်လှပြီ။ အကျွန်ုပ်တို့ သွားပါကုန်အံ့။ အသက်ရှည်ကြာပါလျှင် နောင်လည်း အရှင်ဘုရားအား ဖူးမြင်ရပါလတ္တံ့”ဟု ကဿပတက္ကတွန်းကို ပန်ခဲ့၍ နန်းတော်သို့ပြန်လေ၏။

[ထို အင်္ဂတိမင်းကြီးသည် ကဿပတက္ကတွန်းထံ လာသောအခါကား အရိအသေပြု၍ ရှိခိုးလျက် ပြဿနာကို မေး၏။ ပြန်သောအခါကား ‘ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း၊ အရိအသေပြုခြင်း အကျိုးမရှိ’ ဟုဆိုသော တက္ကတွန်း၏ မိစ္ဆာအယူဝင်၍ အရိအသေပြုခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်းကို မပြုမူ၍ ပြန်၏။ ထို ကဿပတက္ကတွန်းသည် မိမိကိုယ်ကို မိမိပင်လျှင် ကျေးဇူးမဲ့ပြုခြင်းကြောင့် ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း၊ အရိအသေပြုခြင်းကို မခံရသတည်း။ ဆွမ်း အစရှိသော ပူဇော်သက္ကတတို့သည်ကား ဆိုဖွယ်မရှိ၊ မရသည်သာလျှင်တည်း။]

မင်းကြီးသည် ထိုညဉ့်ကိုလွန်စေ၍ မိုးသောက်သောနေ့၌ ဝိဇယ၊ သုနာမ၊ အလာတ အစရှိသော အမတ်ကြီး၊ အမတ်ငယ်၊ မင်းပရိသတ်တို့ကို စည်းဝေးစေ၍ 'စန္ဒကေ မေ ဝိမာနသို့' အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အချင်းအမတ်တို့။ စန္ဒကေ အမည်ရှိသောနန်းတော်၌ အထူးထူးသော ကာမဂုဏ်တို့ကိုစီရင်၍ အခါခပ်သိမ်း ဆက်ကပ်ကုန်။ အကျိုးစီးပွားအမှု၊ လျှို့ဝှက်အပ်သောအမှု၊ ထင်ရှားပြုအပ်သောအမှု၊ အလုံးစုံသော အမှုကိစ္စ ဟူသမျှကို ငါ့အား မကြားလင့်။ ဝိဇယ၊ သုနာမ၊ အလာတ ဤအမတ် ၃ယောက်တို့သည် တရားဆုံးဖြတ်ခြင်း၌ လိမ္မာ၏။ သင်တို့အမတ်ကြီး ၃ယောက်တို့သာ တရားဆုံးဖြတ်ရာ လွှတ်သဘင်၌နေ၍ တရားဆုံးဖြတ်ကြကုန်။ အလုံးစုံသော ပြည်ထဲရေးကိစ္စတို့ကို စီရင်ခွင့်ခံကြကုန်။ ငါကား ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုသာ ခံစားအံ့” ဟုဆို၍ တစ်စုံတစ်ခုသောအမှုကိုမျှ နားမထောင်၊ ကြောင့်ကြမဲ့ ကာမဂုဏ်၌သာ မွေ့လျော်၏။

ဋီ.တံခါး ၄ မျက်နှာတို့၌ စီရင်အပ်သောအလှူဇရပ်တို့ကိုလည်း ဖျက်စေ၏။ မိမိနှစ်သက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးတို့၏ မယားကို လည်းကောင်း၊ မိဘစသည် စောင့်ရှောက်အပ်သော သမီးပျိုတို့ကို လည်းကောင်း အနိုင်အထက် သိမ်းယူ၏။

“မင်းကြီးသည် ကဿပတက္ကတွန်းကို မိ၍ မှားသောအယူကို ယူသတတ်” ဟု တစ်ပြည်လုံး အုတ်ဒုက္ခ ကျက်ကျက်သောအသံသည် ဖြစ်၏။

၅။ ရဇာမင်းသမီး တရားဟောခန်း

ထိုသို့ပြောဆိုကြသောအသံကို ရဇာမင်းသမီး၏အထိန်းတော်သည် ကြားလတ်၍ ရဇာမင်းသမီးအား ခမည်းတော်သည် တက္ကတွန်းကဿပကိုမိ၍ အယူမှားသောအကြောင်းကို အကြွင်းမဲ့ ကြားလျှောက်၏။ ထိုစကားကို ရဇာမင်းသမီးကြားလျှင် ပြင်းစွာနှလုံးမသာရှိလျက် “အဘယ့်ကြောင့် ငါ့ခမည်းတော်သည် အကျင့်သီလ မရှိ၊ အရှက်အကြောက်လည်း မရှိ၊ အဝတ်မျှမဝတ်သော တက္ကတွန်းထံသို့ကပ်၍ ပြဿနာကို မေးလေဘိသနည်း။ တရားကျင့်သော ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့ကိုသာလျှင် ကပ်၍ ပြဿနာတို့ကို မေးအပ်သည်တကား။ ငါ့ခမည်းတော်၏ မိစ္ဆာအယူကိုပယ်၍ သမ္မာအယူ၌ တည်စေခြင်းငှာ ငါမှတစ်ပါး စွမ်းနိုင်သောသူ မည်သည် မရှိ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ငါသည် ဤကိုယ်အဖြစ်သို့ မရောက်မီ နတ်သမီးဖြစ်သောအခါကပင် လွန်လေပြီးသော ၇ ဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ လာလတ္တံ့သော ၇ ဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဤ ၁၄ ဖြစ်ကို သိ၏။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ရှေး၌ပြုဖူးသော မကောင်းမှု၏အပြစ်ကိုပြ၍ ခမည်းတော်ကို သိစေအံ့။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ယခု ငါ့ခမည်းတော်ထံသွားသော် မသင့်သေး။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ငါသည် အကယ်၍ ယခု သွားအံ့။ ငါ၏ခမည်းတော်သည် ငါ့ကို ဆိုရာ၏။ ‘ချစ်သမီး။ အခါတစ်ပါးကား လခွဲ တစ်ကြိမ် လာ၏။ ယခုကား လ၊မပြည့်မီ အဖိတ်နေ့ကပင် လာပြီးဖြစ်လျက်လည်း နေ့ရက်မရောက်မီ အခေါက်ခေါက် အဘယ့်ကြောင့် လာသနည်း။ အခွင့်ရှိသလော” ဟု ဆိုလတ္တံ့။ ထိုသို့ဆိုရာ၌ ‘ခမည်းတော်သည်

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသည်'ဟု ကြားသောကြောင့် လာသည်ဟု အကယ်၍ ဆိုချေအံ့။ ခမည်းတော်သည် ငါ့စကားကို အလေးအမြတ် မပြုရာချေ။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ယခု ငါ မသွားသေးမူ၍ ဤနေ့မှ ၁၄ ရက်မြောက်ဖြစ်သော လ၊မကွယ်မီ အဖိတ်နေ့မှ ပြကတေ့သောအခြင်းအရာဖြင့် ခမည်းတော်၏အကြောင်းကို မသိသကဲ့သို့ သွား၍ အလှူအဖို့ ပေးမြဲတိုင်းသော ၁၀၀၀ သောဥစ္စာကို ခမည်းတော်အား တောင်းအံ့။ ထိုအခါ ခမည်းတော်သည် မိစ္ဆာအယူကို ဆိုလတ္တံ့ဆိုလျှင် ခမည်းတော်မင်းကြီးအား ငါ၏အစွမ်းဖြင့် မိစ္ဆာအယူကို စွန့်စေအံ့'ဟုကြံ၏။

တန်ဆောင်မုန်းလမကွယ်မီ အဖိတ်နေ့ရောက်လတ်သော် ရုဇာမင်းသမီးသည် နတ်တို့၏ အဝတ်တန်ဆာနှင့်တူသော အထူးထူးသောအဝတ်တန်ဆာ ရတနာတို့ကို ဝတ်စားဆင်ယင်လျက် အမွှေးအထုံ နံ့သာမျိုးတို့ဖြင့်ထုံ၍ အခြံအရံ ရွှေဖော်မင်းသမီး ၅၀၀ တို့ကိုလည်း ဝတ်စားတန်ဆာ ဆင်ယင်စေ၍၊ ရွှေဖော် ၅၀၀ ခြံရံလျက် အထိန်းတော်နှင့်တကွ ဘုံ ၇ဆင့်ရှိသော နန်းပြာသာဒ်မှ တိမ်တိုက်မှထွက်သော လပြည့်ဝန်းအရောင်ကဲ့သို့ တစ်နန်းလုံးကို ပြောင်ပြောင်လင်းစေလျက် ဆင်းသက်ခဲ့၍ ခမည်းတော်စံရာ စန္ဒကပြာသာဒ်သို့ သွားလေ၏။

ခမည်းတော်အထံသို့ ရောက်လျှင် တင့်အပ်သောမင်းသမီးနေရာ၌ နေ၏။

အင်္ဂုတိမင်းကြီးသည် သမီးတော်ကိုမြင်လျှင် ဤသို့ သာရဏီယကထာ ပြောဟော၏။

“ချစ်သမီး။ ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသော နန်းပြာသာဒ်၊ ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သောရေကန်တို့၌ မွေ့လျော် ပျော်ပါးပါ၏လော။ အထူးထူးသော အဝတ်တန်ဆာ ရတနာတို့သည် လည်းကောင်း၊ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့သည် လည်းကောင်း တစ်နေ့မပြတ် ရောက်ပါ၏လော။ စံကား၊ သဇင် စသောပန်းတို့ကို သတို့သမီးတို့သည် သိကုံး၍ မညှိုးမနွမ်း အခါခပ်သိမ်း ပန်ဆင်ရပါ၏လော။ ချစ်သမီး။ အဘယ်ကို အလိုရှိသနည်း။ ခမည်းတော်အား ကြားလော့။ ချစ်သမီး အလိုရှိရာ ယခုပြီးစေအံ့”ဟု ဆို၏။

ရုဇာမင်းသမီးလည်း ဤသို့လျှောက်၏။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ခမည်းတော်ပေးသော အလုံးစုံသည် ခမည်းတော်၏ကျေးဇူးတော်၊ ဘုန်းတော်ကြောင့် ပြည့်စုံပါ၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီး နက်ဖြန်ခါ နတ်တို့စည်းဝေးရာဖြစ်သော လကွယ် ဥပုသ်နေ့တည်း။ အကျွန်ုပ်အား ပေးမြဲသော ၁၀၀၀ သော ဥစ္စာကို ပေးတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် ပေးလှူမြဲတိုင်း ရသေ့၊ ပုဏ္ဏား၊ ဖုန်းတောင်းယာစကား၊ ဥစ္စာကုန်၍ရောက်လာသော သူတို့အား ပေးလှူစွန့်ကြံပါအံ့”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် ဤသို့ဆို၏။

“ချစ်သမီး။ အကျိုးမရှိ အချည်းနှီး များစွာသောဥစ္စာကို ဖျက်ဆီးဘိ၏တကား။ ချစ်သမီး။ အခါခပ်သိမ်း ဥပုသ်စောင့်သောသင်သည် ထမင်း၊ အဖျော် စသည်ကို မသုံးဆောင်ရတကား။ ထို ထမင်း၊ အဖျော် စသည်တို့ကို မသုံးဆောင်မစားသောက်ဘဲ နေသောသူကား ကောင်းမှု မဖြစ်။ ထိုစကားသည် မှန်၏။ ချစ်သမီး။ အရှင်ကဿပအထံသို့ ငါတို့ ဆည်းကပ်သောအခါ ဗီဇက အမည်ရှိသော ကျွန်သည် အရှင်ကဿပတရားကိုနာ၍ အဖန်တလဲလဲ ရှိက်တင်ငင်ငိုကြွေး၏။ ချစ်သမီး။ သင်သည် အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ထမင်း၊ အဖျော် အစရှိသည်ကိုစားသောက်၍ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုသာ ခံစားလေလော့။ နေလွဲသောအခါ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တို့ကိုမစားဘဲ မနေလင့်။ ချစ်သမီး။ တမလွန်လောက ဟူ၍မရှိဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် ဆင်းရဲခဲဘိသနည်း”ဟု ဆို၏။

ခမည်းတော်စကားကိုကြားလျှင် ရှေ့ဘဝ၊နောက်ဘဝကို မြော်မြင်နိုင်သော ရဟန်းသမီးသည် တရားရှိသည့်အတိုင်း သိရကား-

‘သုတမေဝ ပုရေ အသိ၊ ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌမိဒံ မယာ။

ဗာလူပသေဝိယော ဟောတိ၊ ဗာလော ဝသ မပဇ္ဇထ။ ။

‘မုဋ္ဌော ဟိ မုဋ္ဌမာဂဗ္ဗ၊ ဘိယျော မောဟံ နိဂစ္ဆတိ။

ပတိရူပံ အလာတေန၊ ဗီဇကေနစ မယှိတုံ။ ။

‘တွဉ္စ ဒေဝေါသိ သပ္ပညော၊ ဓိရော အတ္တဿကောဝိဒေါ။

ကထံ ဗာလေဟိ သဒိသံ၊ ဟိနဒိဋ္ဌိ မပါဂမိ။ ။

‘သစေဟိ သံသာရပထေ နသုဇ္ဈတိ၊ နိရတ္ထိကာ ပဗ္ဗဇေဇဏဿ။

ကိဋ္ဌောဝ အဂ္ဂိ၊ ဇလိတံ အပါပဟံ၊ ဥပပဇ္ဇတိ မောဟမုဋ္ဌော နဂ္ဂ ဘာဝံ။ ။

‘သံသာရသုဒ္ဓိတိ ပုရေ နိဝိဋ္ဌာ၊ ကမ္မံ ဝိဒူသေန္တိ ဗဟူဇနာ။

ပုဗ္ဗေကလိ ဒုဂ္ဂဟိတောဝ အတ္ထော၊ ဒုမ္မောစယာ ဗလိသာ အဗ္ဗုဇော။ ။’ ဟူသော ၅ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ‘သူမိုက်ကို ပေါင်းဖော်မိဝဲ ဆည်းကပ်သောသူသည် မိုက်သောအဖြစ်သို့သာ ရောက်၏’ ဟူ၍ အကျွန်ုပ်သည် ရှေး၌လည်း ကြားဖူး၏၊ မျက်မှောက်လည်း မြင်ဖူး၏။ ထိုစကားသည် မှန်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ သူမိုက်သည် သူမိုက်ကိုမှီ၍ အတိုင်းထက်အလွန် မိုက်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အလာတအမတ်၊ ဗီဇကသူဆင်းရဲတို့သည် ကဿပတက္ကတွန်းမိုက်ကို မှီဝဲမိ၍ မိုက်သောအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီးကား ပညာအဆင်အခြင်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ အကျိုးစီးပွား ရှိသည်၊မရှိသည်၊ အကြောင်း ဟုတ်သည်၊မဟုတ်သည်၌လည်း လိမ္မာ၏။ အဘယ့်ကြောင့် မိုက်စွာသော အလာတအမတ်၊ ဗီဇကတို့နှင့်အတူ အယူမှားသောတက္ကတွန်းသို့ ဆည်းကပ်ပါသနည်း။ အရှင်မင်းကြီး။ အကယ်၍ တက္ကတွန်းဆိုတိုင်း ကမ္ဘာ ၈၄ ကမ္ဘာရောက်မှ သံသရာအစဉ် ပြတ်မည်မှန်လျှင် ကဿပတက္ကတွန်းသည် မိမိရဟန်းပြုသောအရာ အကျိုးမဲ့ဖြစ်ရာ၏။ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောမီးအလျှံသို့ ဆင်းဝင်သော ပိုးဖလံကဲ့သို့ မိုက်လှစွာသော ကဿပတက္ကတွန်းသည် အချည်းနှီးသောအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ၏။ အရှင်မင်းကြီး။ သံသရာဖြင့် စင်ကုန်၏ဟု ရှေး၌ယူမိကုန်သော သူမိုက်တို့သည် မသိသောသူအပေါင်းတို့ကို ဖျက်ဆီးကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မိစ္ဆာအယူမှ လွတ်နိုင်ခဲ့၏။ သံမြားချိတ်မှ မလွတ်နိုင်သော ငါးကဲ့သို့တည်း။”

ထို့ထက်အလွန် ဥပမာဆောင်၍ ဆိုပြန်လိုရကား-

‘ဥပမန္တေ ကရိဿာမိ၊ မဟာရာဇ တဝတ္ထယာ။

ဥပမာယ မိဇေကစ္စေ၊ အတ္ထံ ဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ။ ။

‘ဝါဏီဇာနံ ယထာနာဝါ၊ အပ္ပမာဏဘာရာ ဂရံ။

- အတိဘာရံ သမာဒါယ၊ အဏ္ဏဝေ အဝသီဒတိ။ ။

‘ဒေဝမေဝ နရော ပါပံ၊ ထောက် ထောက်ပိ အာစိနံ။

အတိဘာရံ သမာဒါယ၊ နိရယေ အဝသီဒတိ။ ။

'န တာဝ ဘာရော ပရိပူရော၊ အလာတဿ မဟိပတိ။
 အာစိနာတိစ တံပါပံ၊ ယေန ဂစ္ဆတိ ဒုဂ္ဂတိ။ ။
 'ပုဗ္ဗေဿ ကတံပုညံ၊ အလာတဿ မဟိပတိ။
 တဿေဝ ဒေဝ နိဿန္နော၊ ယဉ္ဇ သော လဘာဘသုခံ။ ။
 'ခိယ တေစဿ တံပုညံ၊ တထာ ဟိ အဂုဏေ ရတော။
 ဥဇမဂ္ဂံ အဝဟာယ၊ ကုမဂ္ဂံ အနုဓာဝတိ။ ။
 'တုလာ ယထာ ပဂ္ဂဟိတာ၊ ဩဟိတေ တုလမဏ္ဍလေ။
 ဥန္နမေတိ တုလာသီသံ၊ ဘာရေ ဩရောပိတေ သတိ။ ။
 'ဧဝမေဝ နရော ပုညံ၊ ထောကံထောကံ ပိ အာစိနံ။
 သဂ္ဂါဓိမာနော ဒါသောဝ၊ ဗီဇကော သာတဝေ ရတော။ ။
 'ယမဇ္ဇ ဗီဇကော ဒါသော၊ ဒုက္ခံ ပဿတိ အတ္တနိ။
 ပုဗ္ဗေဿ ကတံ ပါပံ၊ တမေသော ပတိသေဝတိ။ ။
 'ခိယတေစဿ တံ ပါပံ၊ တထာဟိ ဝိနယေရတော။
 ကဿပဉ္စ သမာ ပဇ္ဇ၊ မာ ဟေ ဝုပ္ပထ မာဂမာ။ ။ 'ဟူသော ၁၀ ဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ သင့်အား ဥပမာ ဆောင်ဦးအံ့။ သင်၏အကျိုးစီးပွားကို ပြုတတ်သော ဥပမာ၏အနက်ကို ဤလူ့ရွာ၌ အချို့သောပညာရှိတို့သည် သိကုန်၏။ ဥပမာကား အရှင်မင်းကြီး။ ကုန်သည်တို့၏လှေသည် အနည်းငယ် အနည်းငယ်သောဝန်ကို ဆည်းပူး၍တင်သဖြင့် ကြာမြင့်လတ်သော် လေးသောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထို ဝန်လေးစွာသောလှေသည် ဝန်ကို ကောင်းစွာယူ၍ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ နစ်လေ၏။ ထိုအတူလျှင် အကြင် သူမိုက်တို့သည် မကောင်းမှုကို အတန်ငယ်အတန်ငယ်ဆည်းပူး၍ မကောင်းမှုများလတ်သော် ထို မကောင်းမှုတည်း ဟူသောဝန်ကို ဆောင်၍ ငရဲ၌ နစ်ရလေ၏။ မြေကြီးသေဌ်နင်းဖြစ်တော်မူသော ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ လားရခြင်းအကြောင်းဖြစ်သော မကောင်းမှုကိုဆည်းပူးသော အလာတအမတ်အား အကြင်မျှလောက် မကောင်းမှုတည်းဟူသောဝန်သည် မပြည့်မလေးသေး။ ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး ထို အလာတအမတ်အား ရှေး၌ပြုအပ်သော ကောင်းမှုကြောင့် ဤကိုယ်အဖြစ်ကို ရ၏။ ထိုကောင်းမှု ကုန်လတ်သော် ကျေးဇူးမရှိသော မကောင်းမှု၌မွေ့လျော်သော အလာတအမတ်သည် ဖြောင့်သောခရီးဖြစ်သော သုဂတိလမ်းကို ပယ်စွန့်၍ ခရီးကောက်ဖြစ်သော အပါယ်ခရီးသို့ အစဉ်အတိုင်း ပြေးရလိမ့်သတည်း။

“ဥပမာကား-မြေကြီးသေဌ်နင်းဖြစ်တော်မူသော ခမည်းတော်မင်းကြီး။ လူတို့သည် ချိန်အပ်သောချိန်ခွင်၌ ဝန်ကိုချသည်ရှိသော် ချိန်ပေါင်သည် အထက်သို့တက်၍ စောင်းထောင်နေသကဲ့သို့။ ဤအတူ လူသူတော်ကောင်း ဖြစ်သော ဗီဇကသည် အတန်ငယ်အတန်ငယ် ကောင်းမှုကိုဆည်းပူး၍ နတ်ပြည်ခရီးဖြစ်သော ကောင်းမှုသာလျှင် မွေ့လျော်၏။ ယခုကား ထိုဗီဇကသည် ရှေးမကောင်းမှုကြောင့် ကျွန်အဖြစ်ကို ရ၏။ ထို မကောင်းမှု၏အကျိုး ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းမှု၌မွေ့လျော်သော ဗီဇကသည် တက္ကတွန်းကဿပကို မကပ်မူ၍ ကောင်းသောအယူကို ယူသည်ရှိသော် သုဂတိသို့ လားရလိမ့်သတည်း”ဟု ဆို၏။

တစ်ဖန် သူမိုက်ကိုမှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း၌ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်း ပြလိုသည်ဖြစ်၍-

‘ယံ ယံ ဟိ ရာဘေဇတိ၊ သန္တဝါ ယဒိဝါ အသန္တ။’

သီလဝန္တ နိသီလံဝါ၊ ဝသံ တဿေဝ ဂစ္ဆတိ။ ။

‘ယာဒိသံ ကုရုတေ မိတ္တံ၊ ယာဒိသံ ဥပသေဝတိ။’

သောပိ တာဒိသကော ဟောတိ၊ သဟဝါသောဟိ တာဒိသော။ ။

‘သောဝမာနော သေဝမာနံ၊ သမ္ပုဋ္ဌော သမ္ပုသံပရံ။’

သရော ဒုဋ္ဌော ကလာပံဝါ၊ အလိတ္တ မုပလိမုတိ။ ။

‘ဥပလိမ္မ ဘယာဓိရော၊ နေဝ ပါပသခေါသိယာ။’

ပူတိမစ္ဆံ ကုသဂ္ဂေန၊ ယော နရော ဥပနယုတိ။ ။

‘ကုသာပိ ပူတိ ဝါယန္တိ၊ ဧဝံ ဗာလူပသေဝနာ။’

တဂရဉ္စ ပလာသေန၊ ယော နရော ဥပနယုတိ။ ။

‘ပတ္တာပိ သုရဘိ ဝါယန္တိ၊ ဧဝံဓိ ရူပသေဝနာ။’

တဿာ ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝ၊ ဥတွာ သမ္မာက မတ္တနော။ ။

‘အသန္တေ နပသေဝေယျ၊ သန္တေ သေဝေယျ ပဏှိတော။’

အသန္တော နိရယံ နန္တိ၊ သန္တေ ပါပေန္တိ သုဂ္ဂတိ။ ။ ‘ဟူသော ၆ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် သူတော်ကောင်းလည်း ဖြစ်စေ၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာလည်း ဖြစ်စေ၊ သီလရှိသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ သီလမရှိသည်မူလည်း ဖြစ်စေ ထိုသူတို့ကို ဆည်းကပ်သောသူသည် ထိုသူတို့၏ အလိုသို့သာ လိုက်ရလေကုန်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် အဆွေခင်ပွန်းကို အလေးအမြတ်ပြု၍ ဆည်းကပ်၏။ ထိုသူသည် ထို မိမိမှီဝဲသော အဆွေခင်ပွန်းနှင့် သွားခြင်း၊ စားခြင်း အစရှိသောအမှုအရာ တူသည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ မကောင်းသောအယူ၊ မကောင်းသောအကျင့်ရှိသော သူယုတ်နှင့် အကြင်သူသည် ပေါင်းဖော်အံ့။ ထိုသူယုတ်၏အကျင့်သည် ထိုသူ၌ လိမ်းကျံကပ်ငြိလေ၏။ ဥပမာကား အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်သော ဆိပ်လူးမြား၏တည်ရာဖြစ်သော မြားတောင့်ကဲ့သို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိသော သူသည် မကောင်းမှုလိမ်းကျံအံ့သည်မှ ကြောက်သောကြောင့် ယုတ်မာသောအဆွေခင်ပွန်းကို ဝေးစွာကြဉ်ရာ၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ နာတော်မူဦးလော့။ အကြင်သူသည် ငါးပုပ်ကို သမန်းမြက်ဖြင့် ထုပ်၏။ ထိုသမန်းမြက်သည်လည်း အပုပ်အတိသာ လှိုင်၏။ ထိုအတူ သူမိုက်နှင့်ပေါင်းဖော်သောသူသည် မိုက်သည်သာ ဖြစ်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် တောင်လေပ်စသောပန်းတို့ကို ပေါက်ရွက်ဖြင့် ထုပ်၏။ ထိုပေါက်ရွက်သည် မွေးသောအနံ့ဖြင့်သာ လှိုင်၏။ ထိုအတူ ပညာရှိနှင့် ပေါင်းဖော်သောသူသည် ပညာရှိသည်သာ တည်း။ ထို့ကြောင့် ပေါက်ရွက်ဖြင့်ထုပ်သော ပန်းနံ့ကဲ့သို့ မိမိ၏အကျိုးစီးပွားကို သိသောပညာရှိသည် သူတော်ကောင်းမဟုတ်သောသူကို မမှီဝဲရာ။ သူတော်ကောင်းကိုသာ မှီဝဲရာ၏။ သူတော်ကောင်းမဟုတ်သော သူသည် ငရဲသို့သာလျှင် ဆောင်တတ်၏။ သူတော်ကောင်းသည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေတတ်၏။”

၆။ ရဇာမင်းသမီး အတိတ်ကို ဆောင်ခန်း

ဤသို့ ရဇာမင်းသမီးသည် ခမည်းတော်အား ၆ ဂါထာတို့ဖြင့် တရားဟောပြီး၍ လွန်လေပြီးသောအခါ၌ မိမိခံခဲ့ရဖူးသော ဆင်းရဲကိုပြလိုသည်ဖြစ်၍-

‘အဟံ ဝိဇာတိယော သတ္တ၊ သရေ သံသရိတတ္တနော။
 အနာဂတေပိ သတ္တေဝ၊ ယာ ဂမိဿံ ဣတောစုတာ။ ။
 ‘ယာ မေ သာ သတ္တမိဇာတိ၊ အဟု ပုဗ္ဗေ ဇနာမိပ။
 ကမ္မာရ ပုတ္တော မဂဓေသု၊ အဟုရာဇ ဂဟေ ပုရေ။ ။
 ‘ပါပံ သဟာယ မာဂမ္မ၊ ဗဟုပါပံ ကတံမယာ။
 ပရဒါရဿ ပေါထေန္တာ၊ စရိမှာ အမရာဝိယ။ ။
 ‘တံ ကမ္မံ နိဟိတံ အဋ္ဌာ၊ တဿာ ဆန္ဒော ပါဝကော။
 အထ အညေဟိ ကမ္မေဟိ၊ အဇာယိ ဝံသဘူမိယံ။ ။
 ‘ကောသမ္ဗိယံ သေဋ္ဌိကုလေ၊ ဣဒ္ဓေ ဖိတေ မဟဒ္ဓနေ။
 ဧကပုတ္တော မဟာရာဇ၊ နိစ္စံ သက္ကတ ပူဇိတော။ ။
 ‘တတ္ထမိတ္တံ အသေဝိဿံ၊ သဟာယံ သာတဝေရတံ။
 ပဏ္ဍိတံ သုတသမ္ပန္နံ၊ သော မံ အတ္ထေ နိဝေဒယိ။ ။
 ‘စာတုဒ္ဒသိ ပဉ္စဒ္ဒသိ၊ ဗဟုရတ္တိ မုပါဝသိ။
 တံ ကမ္မံ နိဟိတံ အဋ္ဌာ၊ နိဓိဝ ဥဒကန္တိကော။ ။
 ‘အထ ပါပါန ကမ္မာနံ၊ ယမေတံ မဂဓေ ကတံ။
 ဖလံ ပရိယာဂမံ ပစ္ဆာ၊ ဘုတ္တာ ဒုဋ္ဌဝိသံ ယထာ။ ။
 ‘တတော စုတာဟံ ဝေဒေဟ၊ ရောရဝေ နိရယေ စိရံ။
 သကမ္မုနာ အပစ္စိဿံ၊ တံသရံ နသုခံ လဘော။ ။
 ‘ဗဟု ဝဿဂဏေ တတ္ထ၊ ခေပယိတွာ ဗဟုံ ဒုခံ။
 ဘိန္နာဂတေ အဟုံရာဇ၊ ဆကလော ဥဒ္ဓတပ္ပလော။ ။
 ‘သာတပုတ္တာ မယာ ဝုဋ္ဌာ၊ ပိဋ္ဌိယာ စ ရထေနစ။
 တဿ ကမ္မဿ နိဿန္တော၊ ပရ ဒါရ ဂမနဿမေ။ ။
 ‘တတော စုတာဟံ ဝေဒေဟ၊ ကပိ အာသိ ဗြဟ္မာဝနေ။
 နိလုဋ္ဌိတ ဖလောယေဝ၊ ယူထပေန ပဂတ္တိနာ။ ။
 ‘တဿ ကမ္မဿ နိဿန္တော၊ ပရဒါရဂမနဿ မေ။
 တတော စုတာဟံ ဝေဒေဟ၊ ဒဿနေသု ပသု အဟုံ။ ။
 ‘နိလုဋ္ဌိတော ဇေဝါ ဘဒြော၊ ယောဂံ ဝုဋ္ဌံ စိရံ မယာ။
 တဿ ကမ္မဿ နိဿန္တော၊ ပရ ဒါရ ဂမနဿမေ။ ။

နာရဒ ဓာတ်တော်ကြီး

‘တတော စုတာဟံ ဝေဒေဟ၊ ဝဇ္ဇိ သု ကုလမာဂတာ။
နေဝိတ္ထိ နပုမာ အာသိ၊ မနဿတ္တေသု ဒုလ္လဘေ။
တဿ ကမ္မဿ နိဿန္တော၊ ပရဒါရ ဂမနဿ မေ။ ။
‘တတော စုတာဟံ ဝေဒေဟ၊ အဇာယိ နန္ဒနေ ဝနေ။ ။
ဘဝနေ တာဝတိံသာဟံ၊ အတ္တရာ ဝရဝဏ္ဏိနိ။ ။
‘ဝိစိတြ ဝတ္တာဘရဏာ၊ အာမုတ္တ မဏိကုဏ္ဍလာ။
ကုသလာ နစ္စဂိတဿ၊ သက္ကဿ ပါရိစာရိကာ။ ။
‘တတ္ထ ဌိတာဟံ ဝေဒေဟ၊ သရာမိ ဇာတိယော ဣမာ။
အနာဂတေပိ သတ္တေဝ၊ ယာဂမိဿ ဣတောစုတာ။ ။
‘ပရိယာဂတံ ကုသလံ၊ ယံ မေ ကောသမ္ဘိယံ ကတံ။
ဒေဝေ စေဝ မနဿေစ၊ သန္တာဝိဿံ ဣတော စုတာ။ ။
‘သတ္တ ဇော မဟာရာဇ၊ နိစ္စံ သက္ကတပူဇိတာ။
ဣတ္ထိဘာဝါ နမုစ္ဆိဿံ၊ ဆဋ္ဌာနိ ဂတိယော ဣမာ။ ။
‘သတ္တမိစ ဂတိဒေဝ၊ ဒေဝပုတ္တော မဟိဒ္ဓိကော။
ပုမာ ဒေဝေါ ဘဝိဿာမိ၊ ဒေဝကာယသ္မိ မုတ္တမော။ ။
‘အဇ္ဇာပိ သန္တာန မယံ၊ မာလံ ဂန္ဓေန္တိ နန္ဒနေ။
ဒေဝပုတ္တော ဇေဝိနာမ၊ ယော မေ မာလံ ပဋိစ္ဆတိ။ ။
‘မုဟုတ္တော ဝိယ သောဒိဗ္ဗော၊ ဣမဝဿာနိ သောဠသ။
ရတ္တိဒိဝေစ သောဒိဗ္ဗော၊ မာနသိံ သရဒေါသတံ။ ။
‘ဣတိ ကမ္မာနိ အန္ဓေန္တိ အသချေယေပိ ဇာတိယော။
ကလျာဏံ ယဒိဝါ ပါပံ၊ နဟိကမ္မံ ဝိနဿတိ။ ။’ဟူသော ၂၃ ဂါထာတို့ဖြင့် ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် တာဝတိံသာ၌ သိကြားမင်းအလုပ်အကျွေး နတ်သမီးဖြစ်သောအခါ လွန်လေပြီးသော ၇ ဖြစ်၊ လာလတ္တံ့သော ၇ ဖြစ်အားဖြင့် ၁၄ ဖြစ်တို့ကို မြင်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ ရှေးသံသရာ၌ ကျင်လည်သောအခါ အကျွန်ုပ်သည် ရာဂေါဟိတ်ပြည်၌ ရွှေပန်းထိမ်သည်၏သား ဖြစ်ဖူး၏။ ထိုရွှေပန်းထိမ်သည်၏ သားဖြစ်သောအခါ မကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပေါင်းဖော်မိ၍ များစွာသောမကောင်းမှုတို့ကို ပြုမိ၏။ သူတစ်ပါးတို့၏မယားကို အနိုင်အထက်ခိုးယူ၍ မသေဘဲနေရမည်ကဲ့သို့ မိစ္ဆာစာရကို ကျင့်မိ၏။ ထိုမကောင်းမှုသည် အခြားမဲ့သောဘဝ၌ အကျိုးမပေးမူ၍ ပြာဖြင့်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မီးကဲ့သို့ တည်၏။

“ထိုရွှေပန်းထိမ်သည်၏ သားအဖြစ်မှ စုတေလတ်သော် တစ်ပါးသောကောင်းမှုကြောင့် ဝံသတိုင်း ကောသမ္ဘိပြည်တွင် ကြွယ်ဝလှစွာသောသူဌေးအမျိုး၌ ဖြစ်၏။ ထို သူဌေးအမျိုး၌ အကျွန်ုပ်တစ်ယောက်တည်းသာ သားရှိသည် ဖစ်၍ သူခပ်သိမ်းတို့ပူဇော်ရာ ဖြစ်၏။ ထို ကောသမ္ဘိပြည်၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ မွေ့လျော်သော အကြားအမြင်ရှိသော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို မှီဝဲမိ၍ အကျွန်ုပ်ကို ထိုအဆွေခင်ပွန်းသည် အကျိုးစီးပွားရှိသည်၌သာ ဆောက်တည်စေ၏။ စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီဥပုသ်နေ့တို့၌ အကြိမ်များစွာ ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်ခဲ့ဖူး၏။

ထိုဘဝ၌ပြုအပ်သော ကောင်းမှုသည် ရေလျှင်အဆုံးရှိသောတွင်း၌ မြုပ်အပ်သောရွှေအိုးကဲ့သို့ အခြားမဲ့သောဘဝ၌ အကျိုးမပေးမှု၍ တည်၏။

“ထိုသူဌေးအဖြစ်မှ စုတေမနေ သေလွန်လတ်သော် ရွှေပန်းထိမ်သည်၏အဖြစ်၌ပြုအပ်သော မကောင်းမှုသည် အခွင့်ရ၍ ထိုရွှေပန်းထိမ်သည်၏အဖြစ်၌ပြုအပ်သော ပရဒါရ မကောင်းမှုကြောင့် ရောရဝငရဲ၌ ကြာမြင့်စွာကာလပတ်လုံး ခံရလေ၏။ ထို ငရဲ၌ခံရသောအဖြစ်ကို အောက်မေ့မိသောအကျွန်ုပ်သည် ပြင်းစွာသော ကြောက်လန့်ခြင်းဖြစ်၍ တစ်ခဏမျှ ချမ်းသာရာကို မရနိုင်။

“ထို ရောရဝငရဲ၌ နှစ်လရှည်စွာခံပြီး၍ ငရဲမှစုတေလတ်သော် ဘိန္နာဂတပြည်၌ ဝေးစေ့ထုတ်သော ဆိတ် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဆိတ်သည် အားနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ကျောက်ကုန်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရထားဖြင့် လည်းကောင်း လေးစွာသောဝန်ကို ရွက်ဆောင်ရ၏။ ထို ဝေးစေ့ထုတ်သောဆိတ် ဖြစ်ခြင်းသည်ကား သူ့မယားကို ပြစ်မှားခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှု၏အကျိုးလျှင်တည်း။

“ဆိတ်အဖြစ်မှ စုတေမနေ သေလွန်ပြန်လတ်သော် တောကြီးစွာ၌ မျောက်အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေ နေရ၏။ ထိုမျောက်အမျိုး၌ ဖွားစကပင်လျှင် အမိမျောက်မသည် အဖဖြစ်သောမျောက်မင်းအား သားကိုပြပေ၏။ ထိုမျောက်မင်းသည် ‘ငါ့သားကို ဆောင်ခဲ့’ဆို၍ ပြင်းစွာဖက်ပြီးလျှင် မြည်တမ်းစဉ်ပင် မျောက်၏ဝေးစေ့ကို သွားဖြင့်ကိုက်၍ ထုတ်ဘိ၏။ ထိုသို့ခံရခြင်းသည်ကား ရွှေပန်းထိမ်သည်သား ဖြစ်သောအခါ၌ သူတစ်ပါးမယားကို ပြစ်မှားခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုအကျိုးဆက်တည်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုမျောက်အဖြစ်မှ စုတေမနေ သေလွန်လတ်သော် ဒဿနတိုင်း၌ ဝေးစေ့ထုတ်အပ်သော နွားလား ဖြစ်ပြန်၏။ ထို နွားလားဖြစ်ခြင်းသည်လည်း သူတစ်ပါးတို့၏မယားကို ပြစ်မှား ခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုအကျိုးဆက်တည်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုနွားလားအဖြစ်မှ စုတေမနေ သေလွန်လတ်သော် ဝဇ္ဇိတိုင်းတွင် ရွာသူကြီးအမျိုး၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုအမျိုး၌ ရခဲလှစွာသော လူ၏အဖြစ်ကို ရပါသော်လည်း မိန်းမလည်းမဟုတ် ယောက်ျားလည်းမဟုတ် နပုန်းပဏ္ဍုက် ဖြစ်လာ၏။ ထိုသို့ နပုန်းပဏ္ဍုက် ဖြစ်လာခြင်းသည်ကား သူတစ်ပါး မယားကို ပြစ်မှားခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုအကျိုးဆက်တည်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ထို နပုန်းပဏ္ဍုက်အဖြစ်မှ စုတေမနေ သေလွန်လတ်သော် တာဝတိံသာနတ်ပြည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ နှစ်သက်ဖွယ်သောအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာ ဆန်းကြယ်လှစွာသော အဝတ်တန်ဆာ ပတ္တမြားနားတောင်း ရွှေစည်ပေါင်းတို့ဖြင့်တန်ဆာဆင်လျက် ကခြင်း၊ သီခြင်း၌ လိမ္မာစွာသော သိကြားမင်း၏အလုပ်အကျွေး နတ်သမီး ဖြစ်လာ၏။ ထို နတ်သမီးအဖြစ်၌တည်သော အကျွန်ုပ်တို့သည် သေလွန်လေပြီးသော ၇ ဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ လာလတ္တံ့သော ၇ ဖြစ်ကို လည်းကောင်း ကြံအောက်မေ့သဖြင့် မြင်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ ထို နတ်သမီးအဖြစ်နှင့်တကွသော နောက် ၇ ဖြစ်တို့သည်ကား များစွာသောချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မိန်းမအဖြစ်ကား ၆ ဖြစ်တိုင်အောင် ဖြစ်လတ္တံ့။ ၇ ဖြစ်မြောက်ကား တန်ခိုးကြီးသောနတ်သား ဖြစ်ရလတ္တံ့။ အရှင်မင်းကြီး။ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ အကျွန်ုပ်၏အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော နတ်သမီးတို့သည် ယနေ့တိုင်အောင်လည်း အစဉ်သဖြင့် ပန်းကို ကုံးသီကုန်၏။ ဇေနမည်သောနတ်သားသည် အကျွန်ုပ်ချသောပန်းကို ခံလင့်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ ယခုကိုယ်အဖြစ်သည်ကား ၁၆ နှစ်သာ ရှိသေး၏။ ထို ၁၆နှစ်မျှကာလသည် နတ်တို့၌ တစ်ခဏ သာတည်း။ လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် အနှစ် ၁၀၀ သည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏

နေအားဖြင့် တစ်နေ့ သာတည်း။ အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ကောင်းမှုသည် လည်းကောင်း၊ မကောင်းမှုသည် လည်းကောင်း ပျောက်သည်မရှိ။ အရိပ်သဖွယ်ကဲ့သို့ လိုက်ကုန်၏ဟု မှတ်တော်မူပါလော့”ဟုဆို၏။

၇။ ရုစာမင်းသမီးသည် ၇ ဖြစ်တို့ကို ဆင်ခြင်ခန်း

ထို ရုစာမင်းသမီး၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဤသို့ သိအပ်၏။ ရုစာမင်းသမီးသည် ရှေးသိကြားမင်း၏ အလုပ်အကျွေး နတ်သမီးဖြစ်သောအခါ ‘ငါသည် ဤနတ်ပြည်သို့ အဘယ်ဘဝမှ လာသနည်း’ဟု ဆင်ခြင်လတ်သော် ဝဇ္ဇိတိုင်း ရွာသူကြီး၏အမျိုး၌ နပုန်းအဖြစ်မှလာသည်ကို မြင်၏။ ‘အဘယ်ကောင်းမှုကြောင့် ဤနတ်ပြည်၌ ဖြစ်သနည်း’ဟု ကြည့်လတ်သော် ကောသမ္မိပြည်၌ သူဌေးဖြစ်၍ အလှူသီတင်းကို ဆောက်တည်ခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုကြောင့်တည်းဟုမြင်၏။ အဘယ်အဖြစ်မှလာ၍ နပုန်းဖြစ်သနည်း’ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လေသော်၊ ဝေးစေ့ထုတ်သောနွားလားအဖြစ်မှ လာသည်ကိုမြင်၏။ ‘အဘယ်အဖြစ်မှလာ၍ နွားလားဖြစ်သနည်း’ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော်၊ ဝေးစေ့ထုတ်သော မျောက်အမျိုးမှလာသည်ကို မြင်ပြန်၏။ ‘အဘယ်အဖြစ်မှလာ၍ မျောက်ဖြစ်လေသနည်း’ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် ဘိန္ဗာဂတပြည်၌ ဝေးစေ့ထုတ်သော ဆိတ်အဖြစ်မှ လာသည်ကို မြင်၏။ ‘အဘယ်အဖြစ်မှလာ၍ ဆိတ်ဖြစ်သနည်း’ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် ရောရဝငရဲ၌ နှစ်လရှည်စွာခံပြီး၍ ဖြစ်လာသည်ကို မြင်လာ၏။ ထိုသို့ ငရဲ၌လည်းကောင်း၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌လည်းကောင်း ခံရသောဆင်းရဲကိုမြင်၍ ထိုနတ်သမီးသည် အလွန်ကြောက်လန့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ‘ထို ရောရဝငရဲ၌ အဘယ်ကြောင့်ခံနေရသနည်း’ဟု နောက်ဘဝကိုအောက်မေ့လတ်သော် ကောသမ္မိပြည်၌ သူဌေးဖြစ်၍ ပြုဖူးလေသောကောင်းမှုကို မြင်၏။ ထိုသူဌေးအဖြစ်မှ နောက်အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် မဂဓေတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ရွှေပန်းထိမ်သည်ဖြစ်၍ မကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းနှင့် ပေါင်းဖော်မိသောကြောင့် သူတစ်ပါးမယားကို ပြစ်မှားခဲ့ဖူးသော ပရဒါရကံကိုမြင်၍ ‘ဤမကောင်းမှုအကျိုးဆက်ကြောင့် ဤသို့သောဆင်းရဲကို ငါခံရသတည်း’ဟု သိလေ၏။

ဤသို့လွန်လေပြီးသော ၇ ဖြစ်ကိုဆင်ခြင်ပြီး၍ လာလတ္တံ့သောဘဝကို တစ်ဖန် ဆင်ခြင်ပြန်၏။ ‘ငါသည် ဤနတ်သမီးအဖြစ်မှစုတေလျှင် အဘယ်၌ဖြစ်ရအံ့နည်း’ဟု ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ ဤနတ်သမီးအဖြစ်မှ အနှစ် ၃ ကုဋေ ၆ သန်း အသက်အတိုင်းနေ၍ စုတေလတ်သော် ‘ဤတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ပင်လျှင် ယခုကဲ့သို့ သိကြားမင်းကိုယ်လုပ်နတ်သမီး ဖြစ်လတ္တံ့’ဟု ၂ ကြိမ်မြောက်သောအဖြစ်ကို မြင်၏။ ‘ထို ဒုတိယဘဝမှ စုတေလတ်သော် အဘယ်ဘဝ၌ ဖြစ်ရအံ့နည်း’ဟု ဆင်ခြင်ပြန်လျှင် ဤတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ပင် သိကြားမင်းကိုယ်လုပ်နတ်သမီး ဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်ပြန်၏။ ထို တတိယဘဝမှ တစ်ဖန် ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် ၄ ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော အဖြစ်၌လည်း သိကြားမင်းကိုယ်လုပ်နတ်သမီး ဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်ပြန်၏။ ထို စတုတ္ထဘဝမှ တစ်ဖန်ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် ၅ ကြိမ်မြောက်သောဘဝ၌ကား ဤတာဝတိံသာနတ်ပြည်၌

ဝေဒနနတ်သား၏မိဖုရားကြီး နတ်သမီး ဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်ပြန်၏။ ထို ပဉ္စမဘဝမှတစ်ဖန် ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် ၆ ကြိမ်မြောက်သော ဘဝ၌ကား လူ့ပြည်၌ မိထိလာပြည်ကိုအစိုးရသော အင်္ဂတိမင်းကြီး၏သမီး ရုဇာ အမည်ရှိသော မင်းသမီး ဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်၏။ ထို ရုဇာအဖြစ်မှ ဆင်ခြင်ပြန်လတ်သော် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ တန်ခိုးကြီးသော နတ်သား ဖြစ်အံ့သည်ကို မြင်၏။ ထို ၇ ကြိမ်မြောက်သောဘဝတိုင်မှ မိန်းမအဖြစ်မှ လွတ်အံ့သည်ကိုမြင်၏။

ဤသို့ ရုဇာမင်းသမီးသည် ရှေး သိကြားမင်းကိုယ်လုပ်နတ်သမီး ဖြစ်သောအခါ လွန်လေပြီးသော ၇ ဖြစ်၊ လာလတ္တံ့သော ၇ ဖြစ်ကို မြင်၏ဟု ရုဇာမင်းသမီးအဖြစ်၌ ရှေးအဖြစ်၊ နောက်အဖြစ်ကို မြင်ပြန်၍ ဤစကားကို ခမည်းတော်ဖြစ်သော အင်္ဂတိမင်းကြီးအား ဆိုပေသတည်း။

၈။ အထူးထူးသော ဥပမာဖြင့် ပြဆိုခန်း

ထို့ထက်အလွန် ခမည်းတော်အား တရားရှိတိုင်း ပြပြန်လိုသည်ဖြစ်၍-

‘ယော ဣစ္ဆေ ပုရိသော ဟောတုံ၊ ဇာတိံ ဇာတိံ ပုနပ္ပုနံ။’

ပရဒါရံ ဝိဝဇ္ဇေယျ၊ ဓောတပါဒေါ ဝ ကဒ္ဒမံ။ ။

‘ယော ဣစ္ဆေ ပုရိသော ဟောတုံ၊ ဇာတိံ ဇာတိံ ပုနပ္ပုနံ။’

သာမိကံ အပစာယေယျ၊ ဣန္ဒြိယံ ပါရိစာရိကာ။ ။

‘ယော ဣစ္ဆေ ဒိဗ္ဗဘောဂဉ္စ၊ ဒိဗ္ဗမာယံ ယသံ သုခံ။’

ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ တိဝိမံ ဓမ္မ မာစရေ။ ။

‘ကာယေန ဝါစာ မနုဿ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိစက္ခဏော။’

အတ္တနော ဟောတိ အတ္တာယ၊ ဣတ္ထိ ဝါ ယဒိ ဝါ ပုမာ။ ။

‘ယေ ကေစိ မေ နုဇာ ဇီဝလောကေ၊ ယသဿိနော သဗ္ဗသမန္တဘောဂေါ။’

အသံသယံ တေဟိ ပုရေ သုစိန္တုံ၊ ကမ္မဿကာသေ ပုထု သဗ္ဗသတ္တာ။ ။

‘ဣဃာ နုစိန္တေသိ သယံပိ ဒေဝ၊ ကုတော နိဒါနာ တေ ဣမာ ဇနိန္ဒ။’

ယာ တေ ဣမာ အတ္တရာ သန္နိကာသာ၊ အလင်္ကတာ ကဉ္စနဇာလဆန္ဒာ။ ။ ‘ဟူသော ၆ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရေမြေသေဋ္ဌ်နင်းဖြစ်တော်မူသော ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကြင်ယောက်ျားသည် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အဖန်တလဲလဲ ယောက်ျားအဖြစ်ကို အလိုရှိအံ့။ ခြေဆေးပြီးသောသူသည် ရွံ့ညွန်ကိုကြည့်ရှောင်သကဲ့သို့ သူတစ်ပါး မဟုတ်မီများကို မပြစ်မှားမူ၍ ဝေးစွာ ကြည့်ရှောင်ရာ၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကြင်မိန်းမသည် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း အဖန်တလဲလဲ ယောက်ျားအဖြစ်ကို အလိုရှိအံ့။ မိမိကိုယ်ကို ကျွန်ကဲ့သို့ပြု၍ မိမိလင်ကို အရိုအသေပြု၍ မိမိလင်၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကြင်သူသည် လူနတ်တို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာ အခြံအရံကို အလိုရှိအံ့။”

မကောင်းမှုဒုစရိုက် တို့ကိုကြည့်၍ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး ၃ ပါးကို စောင့်သုံးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှု သုစရိုက်တို့ကို ပွားစေရာ၏။ များစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာ အခြံအရံနှင့်ပြည့်စုံကုန်သောသူတို့သည် ရှေး၌ မိမိတို့ပြုအပ်သော ကောင်းမှုသည်သာလျှင် အဆွေခင်ပွန်း ဖြစ်ကုန်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ ကြံတော်မူဦးလော့။ အထူးထူးအဆန်းဆန်း ရှုမခန်းသောအဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ရွှေခြူးကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော နတ်သမီးကဲ့သို့သော မိဖုရားကြီး၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမဖြစ်ကုန်သော သတို့သမီးတို့ကို အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ငါ ရသနည်းဟု ကြံတော်မူလော့” ဟုဆို၏။

ဤသို့ ရဇာမင်းသမီးသည် ခမည်းတော်အား နံနက်ကသည် ည၌ ၃ ယံပတ်လုံး တရားဟောလျက် “အရှင်မင်းကြီး။ အချည်းနှီးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တက္ကတွန်းစကားကို ယူတော်မမူလင့်။ ဤ ပစ္စုပ္ပန်လောက သည်လည်း ရှိ၏။ တမလွန်လောကသည်လည်း ရှိ၏။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးသည်လည်း ရှိ၏။ အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်း၏ တရားလမ်းကြောင်းဖြစ်သောစကားကို ယူတော်မူလော့” ဟု ဆို၏။

ရဇာမင်းသမီးသည် ခရီးမှားသောသူကို ခရီးလမ်းပြသကဲ့သို့ မိစ္ဆာအယူရှိသောခမည်းတော်မင်းကြီးအား သမ္မာအယူဖြစ်စေခြင်းငှာ အထူးထူးအပြားပြားအားဖြင့် ပြညွှန်ပါသော်လည်း ခမည်းတော်၏အယူကို စွန့်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ သားသမီးတို့ သာယာစွာဆိုသောစကားကို မိဘတို့က နှစ်လိုမြဲဖြစ်သကဲ့သို့ သမီးတော်ရဇာမင်းသမီး၏ သာယာစွာသောစကားကိုကား အလွန်နှစ်လို၏။ မိမိမိစ္ဆာအယူကိုကား မစွန့်။

ပြည်သားပြည်သူလူအပေါင်းတို့သည် “မင်းသမီးရဇာသည် ယနေ့ ခမည်းတော်မင်းကြီးကို မိစ္ဆာအယူမှ လွတ်စေ၍ ပြည်သားပြည်သူလူအပေါင်းတို့၏ ချမ်းသာရာဖြစ်သော စီးပွားများကို ဆောင်ပေသတတ်” ဟု တစ်ပြည်လုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံသည်ဖြစ်၍ အလွန် ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။

၉။ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခန်း

ရဇာမင်းသမီးသည် မင်းကြီးကို မိစ္ဆာအယူမှထွက်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သော်လည်း ပြုအပ်သောလုံ့လ မလျော့မူ၍ တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့် ‘ယနေ့ ငါ့ခမည်းတော်၏ချမ်းသာကို ဆောင်အံ့’ ဟုကြံလျက် ဦးခေါင်းထက်၌ လက်အုပ်ချီမြှောက်၍ အရပ်မျက်နှာတို့ကိုရှိခိုးပြီးသော် ဤသို့တောင်းပန်၏။

“လောက၌ လူတို့၏တည်ရာကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော တရားစောင့်ကုန်သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် လည်းကောင်း၊ လူအပေါင်းတို့ကို စောင့်ကုန်သော နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့သည် လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ထို ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့သည် ဤအရပ်သို့ လာတော်မူလတ်ကုန်၍ မိမိတို့အစွမ်းဖြင့် အကျွန်ုပ်၏ ခမည်းတော်မင်းကြီးအား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို လွတ်စိမ့်သောငှာ အကျွန်ုပ်ခမည်းတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမရှိသော်လည်း အကျွန်ုပ်၏သီလကျေးဇူးဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဟုတ်မှန်စွာဆိုသော အကျွန်ုပ်၏သစ္စာစကားဖြင့် လည်းကောင်း

လာတော်မူလတ်၍ ခမည်းတော်၏ မိစ္ဆာအယူကို လွတ်စေလျက် ခပ်သိမ်းသောပြည်သူတို့၏ ချမ်းသာကို ဆောင်စေကုန်သတည်း”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ရှိခိုး၏။

၁၀။ နာရဒဗြဟ္မာမင်း တရားဟောခန်း

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ‘နာရဒ’အမည်ရှိသော ဗြဟ္မာ ဖြစ်သတတ်။

ဘုရားလောင်းတို့မည်သည်ကား မိမိ မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် သနားခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းသောအကျင့်၊ မကောင်းသောအကျင့် ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုသိခြင်းငှာ အခါခပ်သိမ်း လောကကို ကြည့်သတည်း။

ထိုမင်းသမီး အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ရှိခိုးသောအခါ နာရဒဗြဟ္မာမင်းသည်လည်း လောကကိုကြည့်လတ်သော် ရုဇာမင်းသမီး၏ ရှိခိုးခြင်းအလိုကို သိ၍

‘ငါမှတစ်ပါး ထိုအင်္ဂတိမင်းကြီး၏ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို လွတ်စေခြင်းငှာ တတ်နိုင်သောသူမည်သည် မရှိ။ ယနေ့ ငါသည် ရုဇာမင်းသမီးအား သင်္ဂြိုဟ်ထောက်ပံ့ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်နှင့်တကွ မင်း၏ချမ်းသာခြင်းကို လည်းကောင်း ပြုအပ်သောငှာ အပ်၏။ အဘယ်သို့သော အသွင်ဖြင့် သွားရအံ့နည်း’ဟု ကြံပြီးသော်

‘လူတို့သည်ကား ရသေ့တို့ကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်၏။ ဆိုအပ်သောစကားကိုလည်း အရိအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နာယူတတ်ကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန်းအသွင်ဖြင့် သွားအံ့’ဟု စိတ်ကို ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ ကြည်ညိုဖွယ် ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော လူ၏အသွင်ဖန်ဆင်း၍၊ နှစ်လိုဖွယ်သောဆံကျစ်အဝန်းကို ဖွဲ့ပြီးလျှင် ဆံကျစ်ကြား၌ ရွှေဦးချောင်ကျင်ကိုထိုးလတ်၍ ပံသုကူသင်္ကန်းကဲ့သို့ နိစ္စာသော ကိုယ်ဝတ်သင်းပိုင်ကိုဝတ်၍၊ ဖန်ရည်ဆိုးသောသင်္ကန်းကို စံပယ်တင်ဝတ်၍၊ ရွှေကြယ်အတိဆန်းကြယ်သော ရွှေစင်ဖြင့်ပြီးသော သစ်နက်ရေသင်္ကန်းကို ပခုံးတစ်ဘက်၌တင်သည်ကိုပြု၍၊ ပုလဲဆိုင်သဏ္ဌာန်ကဲ့သို့သော ကရားကိုယူ၍၊ ရသေ့အသွင်ဖြင့် ကောင်းကင်ပြင်၌ လမင်းကဲ့သို့ထွန်းပလျက် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်လာလတ်၍၊ စန္ဒကူးနံ့သာ နန်းပြာသာဒ်သို့ဝင်ပြီးသော် အင်္ဂတိမင်းကြီး၏ရှေ့တူရူ ကောင်းကင်၌ တည်လေ၏။

ထို နာရဒရှင်ရသေ့ကို မြင်လျှင် ရုဇာမင်းသမီးသည် ရှင်ရသေ့ကို ရှိခိုးလျက်နေ၏။

အင်္ဂတိမင်းကြီးကား ရှင်ရသေ့၏အရှိန်အဝါဖြင့်ပင်လျှင် မိမိမင်းနေရာ၌ မနေဝံ့သဖြင့် ကြောက်လန့်တကြား နေရာမှလျှော၍ အောက်၌နေပြီးသော် ရှင်ရသေ့၏လာရာအရပ်သို့ လည်းကောင်း၊ အမည်၊အမျိုးကို လည်းကောင်း မေးလိုသည်ဖြစ်၍-

‘ကုတော နု အာဂစ္ဆသိ ဒေဝဝဏ္ဏိ၊ ဩဘာသယံ သဗ္ဗဒိသံဝ စန္ဒိမာ။

အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော နာမ ဂေါတ္တံ၊ ကထံ တံ ဇာနန္တိ မနုဿလောကေ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်၏အဆင်းကဲ့သို့ အဆင်းရှိသော ရှင်ရသေ့။ ခပ်သိမ်းသောအရပ်မျက်နှာကို လကဲ့သို့ အရောင်အဝါဖြင့်ထွန်းပစေလျက် အဘယ်အရပ်မှ လာသနည်း။ ရှင်ရသေ့သည် အကျွန်ုပ်အား လာရာအရပ်ကို လည်းကောင်း၊ အမည်အမျိုးကို လည်းကောင်း ကြားလော့။ ဤလူ့ရွာ၌ သင့်ကို အဘယ်သူဟူ၍ သိကြသနည်း”ဟုမေး၏။

ထိုသို့ မင်းကြီးမေးလျှင် ‘ဤမင်းသည် တမလွန်လောက မရှိဟု အယူရှိ၏။ ထိုမင်းအား တမလွန်လောကကို ရှေးဦးစွာ ကြားအံ့’ဟုကြံ၍-

‘အဟဉ္စိ ဒေဝ တော ဣဒါနိ ဧမိ၊ ဩဘာသယံ သဗ္ဗဒိသံဝ စန္ဒိမာ။

အကွာမိတေ ပုစ္ဆိတော နာမဂေါတ္ထံ၊ ဇာနန္တိ မံ နာရဒေါ ကဿပေါစ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် ကြား၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ ငါသည် နတ်ပြည်မှ ခပ်သိမ်းသောအရပ်မျက်နှာတို့ကို လကဲ့သို့ထွန်းပစေလျက် လာ၏။ သင့်အား ငါသည် အမည်အမျိုးကို ကြားအံ့။ ငါ့ကို နာရဒ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကဿပ ဟူ၍လည်းကောင်း လူတို့ သိကုန်၏”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ‘ဤရသေ့ကို နောက်မှ တမလွန်လောကကို မေးအံ့။ ရှေးဦးစွာ တန်ခိုး၏ ရအပ်သောအကြောင်းကို မေးဦးအံ့’ဟုကြံ၍-

‘အစ္ဆရိယ ရူပံ တဝ ယာဒိသဉ္စ၊ ဝေဟာသယံ ဂစ္ဆသိ တိဋ္ဌသိ စ။

ပုစ္ဆာမိ တံ နာရဒ ဧတမတ္ထံ၊ အထ ကေန ဝဏ္ဏေန တဝါယ မိဒ္ဓိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့်မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အကြင်။ သင်သို့သောသူသည် ကောင်းကင်၌ သွားလည်းသွား၏၊ တည်လည်း တည်၏။ ထိုသို့သောသင်သည် အံ့ဖွယ်သရဲ ရှိပေစွ။ နာရဒရှင်ရသေ့။ သင့်အား အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤသို့သော တန်ခိုးသည် ဖြစ်လေသနည်း။ ငါ့အား ကြားလော့”ဟု ဆို၏။

နာရဒရှင်ရသေ့သည် မင်းကြီးအမေးကို ဖြေလို၍-

‘သစ္စဉ္စ ဓမ္မောစ ဒမောစ စာဂေါ၊ ဂုဏာ မမေတေ ပကတာ ပုရာဏာ။

တေဟေဝ ဓမ္မေဟိ သုသေဝိတေဟိ၊ မနော ဇေဝေါ ယေန ကာမံ ဂတောသ္မိ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ ငါသည် ရှေး တမလွန်က သစ္စာကို လည်းကောင်း၊ တရားကို လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြေဆုံးမခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်းကို လည်းကောင်း ဤ ၄ ပါးသောတရားတို့ကို ပြုခဲ့ဖူး၏။ ထိုသို့ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုကြောင့် ဤသို့သောတန်ခိုးသည် ဖြစ်သတည်း။ ထိုသို့ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုကြောင့် ငါသည် စိတ်ဖြင့်အလိုရှိတိုင်း ပြီးသတည်း”ဟု ဆို၏။

မင်းကြီးသည် ကုသိုလ်၏အကျိုးဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်ရသေ့ဆိုပါသော်လည်း မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ မြဲစွာစွဲခြင်း ကြောင့် တမလွန်လောက ရှိသည်ကို မယုံသောအားဖြင့် ‘ကောင်းမှုအကျိုး အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း’ဟု ဆိုလို၍-

‘အစ္ဆရိယ၊ မာစိက္ခသိ ပုညသိဒ္ဓိံ၊ သစေဟိ ဧတေဟိ ယထာ ဝဒေသိ။

ပုစ္ဆာမိ တံ နာရဒ ဧတမတ္ထံ၊ ပုဋ္ဌောစ မေ သာဓု ဝိယာကရေဟိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေးပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နာရဒရှင်ရသေ့။ သင်သည် ကောင်းမှု၏အကျိုး ရှိကြောင်းကို အံ့ဖွယ်သရဲ သင်ကြား၏။ အကယ်၍ ကောင်းမှု၏အကျိုး ရှိအံ့။ ငါ့အား ထင်စွာ သင်ပြလော့”ဟုဆို၏။

နာရဒရှင်ရသေ့သည်

“မင်းကြီး။ သင်သည် ယုံမှားခြင်းကို အလေးအမြတ် ပြု၏။ ထို အလေးအမြတ်ပြုသော ယုံမှားခြင်းကို ငါ့အား မေးလော့။ ငါသည် အထူးထူးသောနည်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအကျိုးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း သင်၏ယုံမှားခြင်းကို ပျောက်စေအံ့”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည်-

‘ပုစ္ဆာမိ တံ နာရဒ ဧတမတ္ထံ၊ ပုဋ္ဌော စ မေ နာရဒ မာမုသာဘဏံ။

အတ္ထိနု ဒေဝါ ပိတရောစ အတ္ထိနု၊ လောကော ပရောအတ္ထိနု ဇနောယမာဟု။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နာရဒရှင်ရသေ့။ ဤမည်သောပြဿနာကို ငါ မေးအံ့။ ထိုပြဿနာကို ဟုတ်တိုင်း ဖြေလော့။ ပြက်ရယ်စကားကို မဆိုလင့်။ နာရဒရှင်ရသေ့။ ‘နတ်သည်လည်း ရှိ၏၊ အမိအဖသည်လည်း ရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်လောက၊ တမလွန်လောကသည်လည်း ရှိ၏’ဟူ၍ လူတို့သည် ဆိုကုန်၏။ ထိုစကားသည် မှန်အံ့လော့”ဟု မေး၏။

နာရဒရှင်ရသေ့သည် ထိုစကားကိုဖြေလို၍-

‘အတ္ထေဝ ဒေဝါ ပိတရော စ အတ္ထိ၊ လောကော ပရော အတ္ထိ ဇနော ယမာဟု။

ကာမေသု ဂိဒ္ဓါစ နရာ ပမုဋ္ဌာ၊ လောကံပရံ နဝိဒ္ဓု မောဟယုတ္တာ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ နတ်သည် လည်းကောင်း၊ အမိအဖသည် လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်လောကသည် လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောကသည် လည်းကောင်း ရှိ၏။ လူတို့သည်ကား ကာမဂုဏ်တို့၌ တပ်မက်မောခြင်း၊ တွေဝေမိန်းမောခြင်းကြောင့် တမလွန်လောကကို မသိမမြင်နိုင်ကုန်”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အင်္ဂတိမင်းကြီးသည် ပြက်ရယ်ပြုလိုသည်ဖြစ်၍-

‘အတ္ထိတိစေ နာရဒ သဒ္ဓဟာသိ၊ နိဝေသနံ ပရလောကေ မတာနံ။

ဣဓေဝမေ ပဉ္စသတာနိဒေဟိ၊ ဒဿာမိ တေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နာရဒရှင်ရသေ့။ ‘တမလွန်၌ သေကုန်သောသူတို့၏အိမ်သည် ရှိ၏’ဟူ၍ သင် ယုံကြည်အံ့။ ယခု မျက်မှောက်၌ သင်သည် ငါ့အား အသပြာ ၅၀၀ ပေးလော့။ တမလွန်လောကသို့ရောက်လျှင် သင့်အား ၁၀၀၀ သောဥစ္စာကို ငါ ပေးအံ့”ဟု ပြက်ရယ်စကားကို ဆို၏။

ထိုအခါ အင်္ဂတိမင်းကြီးကို ပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ ကဲ့ရဲ့လိုသည်ဖြစ်၍-

‘ဒဇ္ဇေမု ခေါ ပဉ္စသတာနိ ဘောတော၊ ဧညာမုစေ သီလဝန္တံ ဝဒညံ။

လုဒ္ဓန္တံ ဘောန္တံ နိရယေ ဝသန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။

‘ဣဓေဝ ယော ဟောတိ အဓမ္မသီလော၊ ပါပါစာရော အလသော လုဒ္ဓကမ္မော။

န ပဏ္ဍိတာ တသ္မိံ ဣဏံ ဒဒန္တိ၊ နဟိ အာဂမော ဟောတိ တထာဝိဓော။ ။

‘ဒက္ခိဉ္စ ပေါသံ မနဇာ ဝိဒိတွာ၊ ဥဋ္ဌာနကံ သီလဝန္တံ ဝေဉ္စ။’

သယမေဝ ဘောဂေဟိ နိမန္တိယန္တိ၊ ကမ္မံ ကရိတွာ ပုန မာဟရေသိ။ ။ ‘ဟူသော ဂါထာတို့ကို ရှင်ရသေ့ ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ သင်သည် သီလရှိသော၊ သူ့ကျေးဇူးကိုသိတတ်သော သူတော်ကောင်းဖြစ်မှု သင့်အား ၅၀၀ သောဥစ္စာကို မယုတ်သဖြင့် ယခု ငါ ပေးအံ့။ ကြမ်းကြုတ်ယုတ်မာစွာသော မိစ္ဆာအယူရှိသော သင့်အား ၅၀၀ သောဥစ္စာကို ငါ ပေးမိပချေသော်၊ ငရဲ၌နေသော သင့်ကို တမလွန်၌ ဥစ္စာ ၁၀၀၀ လိုသည်ဖြစ်၍ အဘယ်သူ လိုက်၍ တောင်းပချေအံ့နည်း။”

“မင်းကြီး။ ဤလူ့ပြည်၌ ပညာရှိကုန်သောသူတို့သည် မကောင်းသောအကျင့် ရှိသောသူ၊ ပျင်းသောသူ၊ အလွန်ကြမ်းကြုတ် သောသွမ်းညစ်ညမ်းသောသူ၊ ထိုသူတို့အား ကြွေးမြီချခွင့်ကို မပြုကုန်။ ထို မကောင်းသော သူယုတ်တို့အား မြီချ မှားချေအံ့။ ထိုမြီ အရင်းအပွားကို ရခြင်းမည်သည် မဖြစ်ရာ။”

“မင်းကြီး။ ဤလူ့ပြည်၌ ပညာရှိတို့သည် ပညာအမြော်အမြင်ရှိသောသူ၊ လုံ့လထကြွ ကြောင့်ကြရှိသောသူ၊ သီလရှိသောသူ၊ သူ့ကျေးဇူးကို သိတတ်သောသူ၊ ထိုသို့သော သူတော်ကောင်းတို့အား သာလျှင် ကြွေးမြီချခွင့်ကို ပြုကုန်ရာ၏။ ထိုသူတို့အား ချအပ်သောမြီသည် ဆိုသည်အတိုင်း အရင်းအပွား ရရာ၏။ ထိုသို့ သဘောဖြောင့်မှန်သော သူကိုသာလျှင် ‘ဥစ္စာအလိုရှိလျှင် ချေးယူလှည့်’ဟူ၍ ဖိတ်ကြားကုန်၏။”

ဤသို့ နာရဒရှင်ရသေ့သည် မင်းကြီးကို နိပ်၍ဆိုသည်ရှိသော အင်္ဂုတိမင်းကြီးသည် စကားဆိုရာ မရှိသည်ဖြစ်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။

မှူးမတ်ဗိုလ်ပါ ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ “ဘုန်းတန်ခိုးကြီးလှစွာသော အရှင်နတ်မင်းသည် ယနေ့ မင်းကြီးကို မိစ္ဆာအယူမှ လွတ်စေအံ့သတည်း”ဟု တစ်ပြည်လုံး အုတ်အုတ် ကျက်ကျက်သောအသံသည် ဖြစ်၏။

ဘုရားလောင်း ဗြဟ္မာမင်း၏တန်ခိုးအားဖြင့် ၇ ယူဇနာ အပြောကျယ်သော မိထိလာပြည်၌ ဘုရားလောင်း ဗြဟ္မာမင်းသည် ဟောကြားအပ်သောတရားကို မကြားသောသူမည်သည် မရှိ။

၁၁။ ငရဲအကြောင်းကို ပြခန်း

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း နာရဒဗြဟ္မာမင်းသည် ‘ဤမင်းကား အလွန်လျှင် မိစ္ဆာအယူကို မြဲစွာယူ၏။ ထိုမင်းအား ငရဲဘေးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍ မိစ္ဆာအယူကို လွတ်စေပြီးသော်၊ တစ်ဖန် နတ်ပြည်ခရီးဖြင့် ထိုမင်းကြီးကို နှစ်သိမ့်စေအံ့’ဟု ကြံ၍၊ “မင်းကြီး။ သင်သည် အကယ်၍ မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်အံ့။ မရေတွက်နိုင် ဆင်းရဲလှစွာသော ငရဲသို့ ရောက်လိမ့်သတည်း”ဟုဆိုပြီးလျှင် ငရဲအကြောင်းကို ပြလိုသည်ဖြစ်၍-

‘ဣတော စုတော ဒက္ခသိ တတ္ထ ရာဇ၊ ကာလောလ သံဃေဟိ ဝိကဿမာနံ။

တံ ခဇ္ဇမာနံ နိရယေ ဝသန္တံ၊ ကာကေဟိ ဝိဇ္ဇေစ သောဏကေဟိ။

သံဆိန်ဂွတ္တံ ရဟိရဿဝန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။ 'ဟူသော ဂါထာဖြင့် ကြားပေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ ဤကိုယ်၏အဖြစ်ကို သင်သည် စုတေမနေ သေလွန်လတ်သော် ကြီးစွာသောငရဲ၌ ကျိုးအပေါင်းတို့ဖြင့် ထိုးဖောက်ကုန်လျက်ခံရကုန်သော ငရဲသူတို့ကို မင်းကြီး မြင်ရလတ္တံ့။ ထိုငရဲ၌ ကျိုး၊ လင်းတ၊ သိန်း၊ စွန်၊ ခွေးတို့သည် အထွင်းအထွင်း အစုတ်အစုတ် ထိုးခုတ်ကိုက်ခဲ၍ သွေးဖြာဖြာယိုစီးလျက် ခံရသော သင်မင်းကြီးကို တမလွန်၌ ၂၅၀၀ ကို လိုသည်ဟူ၍ အဘယ်သူ သင့်ထံလာ၍ တောင်းပချေအံ့နည်း။ ထိုငရဲကြီး၌ သင် မဖြစ်ရမူ လောကန္တရိုက်ငရဲ၌ ဖြစ်ရလတ္တံ့”ဟု ဆို၍၊ ထို လောကန္တရိုက်ငရဲကို ပြအံ့သောငှာ-

‘အန္တတမံ တတ္ထ နန္တသုရိယာ၊ နိရယော သဒါ တုမုဇ္ဈော ယောရုပေါ။

သာ နေဝရတ္တိ နဒိဝါ ပညာယတိ၊ တထာဝိဓေ ကော ဝိစရေ ဓနတ္ထိကော။ ။ 'ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ ထို လောကန္တရိုက်ငရဲ၌ လ၊ နေ တို့သည် မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ အလွန်မိုက်၏။ အုတ်အုတ် ကျက်ကျက် ကြောက်မက်ဖွယ်လည်း ရှိ၏။ ညဉ့်နေ့ ဟူ၍လည်း မရှိ။ ထိုငရဲ၌ ခံရလေသောသင့်ကို ‘၂၅၀၀ လိုသည်’ဟူ၍ အဘယ်သူ သင့်ထံလာ၍ တောင်းပချေအံ့နည်း”

ဤသို့သော လောကန္တရိုက်ငရဲကို အကျဉ်းအားဖြင့်ပြပြီး၍

“မင်းကြီး။ မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်သောသူသည် ထိုလောကန္တရိုက်ငရဲ၌ မဖြစ်မူ တစ်ပါးသောငရဲ၌ ခံရလိမ့်သတည်း”ဟု ဆိုပြန်လို၍-

‘သဗလောစ သာမောစ ဒုဝေသုဝါနာ၊ ပဝနကာယာ ဗလိနော မဟန္တာ။

ခါဒန္တိ ဒန္တေဟိ အယောမယေဟိ၊ ဣတော ပနဏ္ဍံ ပရလောကေပတန္တံ။ ။

‘တံ ခဇ္ဇမာနံ နိရယေ ဝသန္တံ၊ လုဒ္ဒေဟိ ဝါဠေဟိ အဃမိကေဟိ စ။

သံဆိန်ဂွတ္တံ ရဟိရဿဝန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။ 'ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ ပြောက်ကျားသောအဆင်းရှိသော ခွေး၊ ရွှေသောအဆင်းရှိသော ခွေး၊ ဤငရဲ၌ ခွေး ၂ ကောင်တို့သည် ကြီးသောကိုယ်လည်း ရှိကုန်၏။ အားနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ ဤလူ့ပြည်မှ သေခဲ့သော် မင်းကြီးသည် ဤငရဲ၌ကျလေ၍ သင့်ကို ထိုခွေးတို့သည် သံဖြင့်ပြီးသောသွားတို့ဖြင့် ကိုက်ဖဲ့၍ စားလေကုန်အံ့ သတည်း။ အလွန် သည်းမခံနိုင်သော ကြမ်းကြုတ်လှစွာသော ခွေးကျားကြီး ငရဲ၌ အစုတ်အစုတ် အထွင်းအထွင်းသောကိုယ်ဖြင့် သွေးယိုစီးလျက်ခံရသော သင်မင်းကြီးကို ၂၅၀၀ လိုသည်ဟူ၍ အဘယ်သူ တောင်းလာပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ မိစ္ဆာအယူကို မစွန့်သောသင်သည် ထိုငရဲ၌ မခံရမူ ထိုမှတစ်ပါးသောငရဲ၌ ခံရလတ္တံ့”ဟု ပြလိုသည်ဖြစ်၍-

‘ဥသူဟိ သတ္တိဟိစ သုနိသိတာဟိ၊ ဟနန္တိ ဝိဇ္ဇန္တိစ ပေါထယန္တိ။

ကာဠုပကာဠာ နိရယမိ ယောရေ၊ ပုဗ္ဗေ နံရံ ဒုက္ကဋကမ္မကာရိ။ ။

'တံ ဟညမာနံ နိရယေ ဝဇ္ဇန္တံ၊ ကုစ္ဆိသ္မိ ပဿသ္မိ ဝိပ္ပာလိတုဒရံ။
 သမိန္ဒဂတ္တံ ရဟိရဿဝန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။
 'သတ္တိ ဥသု တောမရ ဘိဏ္ဏိဝါဠာ၊ ဝိဝိဓာဝုဓာ ဝဿန္တိ တတ္ထ ဒေဝါ။
 ပတန္တိ အင်္ဂါရမိဝစ္စိမန္တော၊ သိလာသနိ ဝဿတိ လုဒ္ဒကမ္ပေ။ ။
 'ဥဏှောစ ဝါတော နိရယမိ ဒုဿဟော၊ နတမိ သုခံ လဘတိ ဣတ္ထရံပိ။
 တံတံ ဝိဓာဝန္တံ အလေဏ မာတုရံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။
 'သန္တာဝမာနံပိ ရထေသုယုတ္တံ၊ သဇောတိဘူတံ ပထဝိကမန္တံ။
 ပတောဒ လဠိဟိ သုစောဒယန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။
 'တမာရဟန္တံ ခုရသဠိတံ ဂိရိ၊ ဝိဘိသဏံ ပဇ္ဇလိတံ ဘယာနကံ။
 သမိန္ဒဂတ္တံ ရဟိရဿဝန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။
 'တမာရဟန္တံပဗ္ဗတ သံနိကာသံ၊ အင်္ဂါရရာသိ လေိတံ ဘယာနကံ။
 သုဒပုဂတ္တံ ကပဏံ ရဒန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။
 'အဗ္ဘကူဋ သမာဥစ္စာ၊ ကဏ္ဍကာနိစိတာ ဒုမာ။
 အယောမယေဟိ တိက္ခေဟိ၊ နရလောဟိတ ပါယိဘိ။ ။
 'တမာရဟန္တံ နာရိယော၊ နရာစ ပရဒါရဂူ။
 စောဒိတာ သတ္တိဟတ္ထေဟိ၊ ယမ နိဒ္ဒေသ ကာရိဘိ။ ။
 'တမာရဟန္တံ နိရယံ၊ သိမ္ပလိ ရဟိရမက္ခိတံ။
 ဝိဒတ္တကာယံ ဝိတဏံ၊ အာတုရံ ဂါဠဝေဒနံ။ ။
 'ပဿသန္တံ မဟု ဥဏှံ၊ ပုဗ္ဗကမ္ပ ပရာဓိကံ။
 ဒုမဂ္ဂေ ဝိတဏံ ဂတ္တံ၊ ကော တံ ယာစေယျ တံဓနံ။ ။
 'အဗ္ဘကူဋ သမာဥစ္စာ၊ အသိပတ္တာစိတာ ဒုမာ။
 အယောမယေဟိ တိက္ခေဟိ၊ နရလောဟိတ ပါယိဘိ။ ။
 'တမာရဟန္တံ အသိပတ္တပါဒပံ၊ အသိဟိ တိက္ခေဟိစ ဆိန္ဒမာနံ။
 သမိန္ဒဂတ္တံ ရဟိရဿဝန္တံ၊ ကော စောဒယေ ပရလောကေ သဟဿံ။ ။
 'တတော နိက္ခန္တမတ္တံ၊ အသိပတ္တာစိတာ ဒုမာ။
 သမ္ပတိတံ ဝေတရဏိ၊ ကော တံ ယာစေယျ တံဓနံ။ ။
 'ခရာ ခါရောဒကာ တတ္တာ၊ ဒုဂ္ဂါ ဝေတရဏိ နဒိ။
 အယောပေါက္ခရသံဆန္နာ၊ တိက္ခ ပတ္တေဟိ သန္တတိ။ ။
 'တတ္ထ သမိန္ဒဂတ္တံ တံ၊ ဝုယုန္တံ ရဟိရမက္ခိတံ။
 ဝေတရညေ အနာလမ္ပေ၊ ကော တံ ယာစေယျ တံ ဓနံ။ ။ 'ဟူသော ၁၆ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မင်းကြီး။ ရှေး၌ မကောင်းမှုကိုပြုကုန်သော ငရဲသားအပေါင်းတို့ကို ငရဲထိန်းတို့သည် ထက်လှစွာသော
 မြားတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ လှံတို့ဖြင့် လည်းကောင်း ကြောက်မက်ဖွယ် ထိုးသတ်ကုန်၏။ ထိုငရဲ၌ ငရဲထိန်းတို့သည်

ပြင်းစွာညှဉ်းဆဲလျက် ဝမ်းကို လည်းကောင်း၊ နံထောင်း ၂ဘက်ကို လည်းကောင်း ခွဲ၍ အစုတ်အစုတ် အထွင်းအထွင်း သောကိုယ်ဖြင့် ယိုသောသွေးရှိသော သင်မင်းကြီးကို ဥစ္စာ ၁၀၀၀ လိုသည်ဟူ၍ အဘယ်သူ တောင်းလာပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ ထိုငရဲ၌ မခံရမူ လှံ၊ မြား၊ ချွန်းတောင်း၊ ခက်ရင်း အစရှိသော လက်နက်မိုးတို့သည်လည်း ရွာကုန်၏။ မီးကျိုးကဲ့သို့ ပြီးပြီးပြန်သော လက်နက်မိုးတို့သည်လည်း ဦးခေါင်းထက်၌ ကျကုန်၏။ ရဲရဲတောက်သော ကျောက်ဖျာမိုးကြိုးတို့သည်လည်း ကျကုန်၏။ သည်းမခံနိုင် ပူလှစွာသောလေတို့သည်လည်း လာကုန်၏။ တစ်ခဏမျှ ချမ်းသာကို မရ။ ထိုငရဲ၌ ကြမ်းကြုတ်သောမကောင်းမှုကို ပြုကုန်သောသူတို့သည် ခံရကုန်၏။ ထို သံမြေငရဲ၌ ညစ်ညမ်းကျင်နာစွာခံရသော သင်မင်းကြီးကို တမလွန်၌ ‘ဥစ္စာ ၁၀၀၀ ကို လိုသည်’ဟူ၍ အဘယ်သူ တောင်းပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ ရထားတို့၌ ကသော အလျှံတပြောင်ပြောင်တောက်သော သံမြေငရဲကို ထွန်တုံးလောက်ရှိသော သံလှံတံတို့ဖြင့် ပြင်းစွာပုတ်ခတ်လျက် ပြေးရှာရသော သင်မင်းကြီးကို တမလွန်၌ ‘ဥစ္စာ ၁၀၀၀ ကို လိုသည်’ဟူ၍ သင့်ကို အဘယ်သူ တောင်းလာပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ သင်တုန်းသွားအတိခတ်အပ်သော ကြောက်မက်ဖွယ် အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောတောင်သို့တက်လျက် အစုတ်စုတ် အထွင်းအထွင်းသောကိုယ်ဖြင့် သွေးယိုစီးသော သင်မင်းကြီးကို ‘ဥစ္စာ ၁၀၀၀ လိုသည်’ဟူ၍ အဘယ်သူ တောင်းလာပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ တောင်ထွတ်နှင့်တူစွာ ကြောက်မက်ဖွယ် ရဲရဲတောက်သော မီးကျိုးစုသို့ တက်ရသည်ဖြစ်၍ လောင်သောကိုယ်ရှိသော တစ်ယောက်တည်း ငိုမြည်တမ်းလျက်ခံရသော သင်မင်းကြီးကို ‘ဥစ္စာ ၁၀၀၀ လို၏’ဟူ၍ အဘယ်သူ တောင်းလာပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ ဆူးအတိစီအပ်သော တိမ်တိုက်တရှိမြင့်စွာသော ငရဲလက်ပံပင်တို့၌ ထက်လှစွာသော သံဆူးတို့သည် ငရဲသူတို့၏အသွေးကို သောက်ကုန်၏။ မင်းကြီး။ သူ့မယားကိုခိုးကုန်သော ယောက်ျားတို့သည် လည်းကောင်း၊ မိမိလင်မှတစ်ပါးသော ယောက်ျားကို ခိုးကုန်သောမိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း ထိုငရဲလက်ပံပင်သို့ တက်ရကုန်၏။ လှံ လက်စွဲကုန်လျက် ငရဲထိန်းတို့သည် ပြင်းစွာထိုးသတ်ကုန်၏။ သွေးအလိမ်းအလိမ်းကပ်လျက် ထိုငရဲလက်ပံပင်ကိုတက်သဖြင့် လောင်သောကိုယ်ရှိသော၊ အရေမရှိသည်ဖြစ်၍ အလွန်နာကျင်သော၊ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို အဖန်တလဲလဲ ပင်ပန်းစွာရှိုက်ရှူရသော၊ ဆင်းရဲကြီးစွာခံရလျက် ငရဲလက်ပံပင်၌ ရှေးမကောင်းမှု ကြောင့်နေရသော သင်မင်းကြီးကို ‘ဥစ္စာ ၁၀၀၀ လိုသည်’ဟူ၍ အဘယ်သူ တောင်းလာပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ သန်လျက်ဓားအရွက်အတိ စိထသော၊ ထက်လှစွာသောသံဆူးအတိ စိထသော ငရဲသစ်ပင် တို့သည် တိမ်တိုက်နှင့်အတူ မြင့်ကုန်၏။ ထိုသစ်ပင်ထက်သို့ အစုတ်အစုတ် အထွင်းအထွင်းသောကိုယ်ဖြင့် သွေးယိုစီးလျက်တက်ရသော သင်မင်းကြီးကို ‘ဥစ္စာ ၁၀၀၀ လိုသည်’ဟူ၍ အဘယ်သူတောင်းလာပချေအံ့နည်း။

“မင်းကြီး။ ထိုသန်လျက်ဓားအတိစိသော ငရဲလက်ပံပင်မှ ဝေတရဏီအမည်ရှိသော ကြိမ်ပိုက်ချောင်း၌ ကျသော သင်မင်းကြီးကို အဘယ်သူဥစ္စာ ၁၀၀၀ လိုသည်ဟူ၍ တောင်းလာပချေအံ့နည်း။ မင်းကြီးမူ သံလျက်သွားကဲ့သို့ ကြမ်းကြုတ်စွာ ပူလည်းပူစွာသော ရေလည်းရှိသော ကူးနိုင်ခဲသော ဝေတရဏီအမည်ရှိသော ကြိမ်ပိုက်ချောင်းသည်ကား သံမြားအတိ စိသော ကြာရွက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၏။ ထက်စွာသောအရွက်တို့ဖြင့် စိအပ်၏။ မင်းကြီး။ ထိုကြိမ်ပိုက်ချောင်း၌ သွေးအလိမ်းလိမ်းကပ်လျက်ခံရသော သင်မင်းကြီးကို ‘ဥစ္စာ ၁၀၀၀ လိုသည်’ဟူ၍ အဘယ်သူ လာ၍တောင်းလာပချေအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်း နာရဒဗြဟ္မာမင်းသည် ပြအပ်သော ဤသို့သော ငရဲစကားကိုကြားလျှင် အင်္ဂုတိ မင်းကြီးသည် ထိတ်လန့်သောနည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းကိုသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာပြုလျက်-

‘ဝေဓာဓိ ရက္ခောဝိယ ဆိန္ဒုမာနော၊ ဒိသံ နဇာနာမိ ပမုဋ္ဌသညော။

ဘယာနု တပ္ပါမိ မဟာစ မေ ဘယာ၊ သုတွာန ကထာ တဝ ဘာသိတာ ဣသေ။ ။

‘အာဒိတ္တေ ဝါရိမဇ္ဈံ၊ ဒိပံ ဝေါဃေ မဟဏ္ဍဝေ။

အန္တကာရေဝ ပဇ္ဇောတော၊ တွံနောသိ သရဏံ ဣသေ။ ။

‘အတ္တဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနသာသ မံ ဣသေ၊ အတိတ မဒ္ဒ အပရာဇိတံ မယာ။

အာစိက္ခ မေ နာရဒ သုဒ္ဓိမဂ္ဂံ၊ ယထာအဟံ နောနိရယံ ပတေယျံ။ ။’ဟူသော ဥဂါထာတို့ကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ရှင်ရသေ့။ အရှင်ဘုရား၏စကားကိုကြားလတ်၍ အမြစ်အရင်းပြတ်သော သစ်ပင်ကြီးကဲ့သို့ အကျွန်ုပ် တုန်လှုပ်၏။ တောင်၊ မြောက်ဟူ၍ အရပ်များကိုမျှ မသိနိုင်၊ ဝေဋ္ဌဝေဓိန်းမော၏။ နောင်တ အလိုလိုရှိလျက် အကျွန်ုပ်အား ကြီးစွာသောကြောက်လန့်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

“ရှင်ရသေ့။ ကြည်း၌တင်၍ ပူပန်လှသောငါးကို ရေ၌ချဘိသကဲ့သို့၊ သမုဒ္ဒရာဝဲဩဃ၌မျောပါသော သူအား ကိုးကွယ်ရာကျွန်း ပေါ်သကဲ့သို့၊ အမိုက်တိုက်၌ ဆီမီးထွန်းသကဲ့သို့ အလွန်ပူဆာလှသော အကျွန်ုပ်၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူပါလော့။

“ရှင်ရသေ့။ အကျွန်ုပ်ကို အကျိုးအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း ဆုံးမတော်မူပါလော့။ အကျွန်ုပ်သည် အကုသိုလ်ကို ပြုမိ၏။

“ရှင်ရသေ့။ အကျွန်ုပ်သည် အကြင်မျှလောက် ငရဲသို့မကျသေး။ ထိုငရဲသို့မကျမီ သုဂတိဘဝသို့ လားခြင်းအကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သောခရီးကို ကြားတော်မူပါလော့”

၁၂။ ရှေးမင်းမြတ်တို့အကျင့်ကို ပြဆိုခန်း

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း နာရဒဗြဟ္မာမင်းသည် စင်ကြယ်စွာသောခရီးကို ကြား၍ ကောင်းသောအကျင့် ရှိကုန်သော ရှေးမင်းမြတ်တို့ကျင့်ဆောင်အပ်သော အကြောင်းကိုပြလို၍-

‘ယထာ အဟု ဓတရဋ္ဌော၊ ဝေသာမိတ္တောစ အဋ္ဌကော။

ယမဒဂ္ဂိ ဥသိန္ဒရော၊ သိဝိ ရာဇာ ပါရိစာရိကာ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။ ။

‘ဧတေစညေစ ရာဇာနော၊ ယေ သဂ္ဂ ဝိသယံ ဂတာ။

အဓမ္မံ ပရိဝဇ္ဇေတွာ၊ ဓမ္မစရ မဟိပတိ။ ။

‘အန္တဟတ္တာစ တေ ဗျမေ၊ ယောသယန္တု ပုရေတဝ။

ကောဆာတော ကောစ တသိတော၊ ကောမာလံ ကော ဝိလေပနံ။ ။

‘နာနာရတ္တာနိ ဝတ္တာနိ၊ ကော နဂ္ဂေါ ပရိဒဟိဿတိ။
ကော ပန္နေ ဆတ္တံ ဓာရေတိ၊ ပါဒကာစ မုဒု သုဘာ။ ။

‘ဣတိ သာယဉ္စ ပါတောစ၊ ယောသယန္တု ပုရေတဝ။

ဇိဏ္ဏပေါသံ ဂဝဿဉ္စ၊ မာဿုယုဉ္စ ယထာ ပုရေ။

ပရိဟာရဉ္စ ဒဇ္ဇာသိ၊ အဓိကာရ တတော ဗလိ။ ။ ‘ဟူသော ၅၀၀၀တို့ကို ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အင်္ဂတိမင်းကြီး။ ရှေး၌ဖြစ်သော တေရဋ္ဌမင်း၊ ဝေဿာမိတ္တမင်း၊ အဋ္ဌကမင်း၊ ယမဒဂ္ဂိမင်း၊ ဥသိန္ဒရမင်း၊ သိဝိရာဇ်မင်း၊ ဤမင်းတို့သည် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ အလုပ်အကျွေးဒကာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုမင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါးသော မင်းတို့သည် လည်းကောင်း အလှူသီတင်း၌ မွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် နတ်ပြည်သို့ သွားကြကုန်ပြီ။

“မြေကြီးကိုအစိုးရသော အင်္ဂတိမင်းကြီး။ မတရားသောအမှုအကျင့်ကို မကျင့်နှင့်။ တရားသော အမှုအကျင့်ကိုသာလျှင် ကျင့်လော့။ သင်မင်းကြီး၏နန်းတော်ရှေ့၌ ထမင်း၊ အဖျော် စသည်တို့ကိုစီရင်၍ ကြွေးကြော်စေလော့။ ‘အဘယ်သူ ငတ်မွတ်သနည်း။ အဘယ်သူ ရေ သိပ်သနည်း။ အဘယ်သူ ပန်းနံ့သာပျောင်း အဝတ်တန်ဆာတို့ကို အလိုရှိသနည်း’ဟု ကြွေးကြော်စေ။ ‘အဘယ်သူသည် ထီး၊ ခြေနင်းကို အလိုရှိသနည်း’ဟု ညချမ်း၊ နံနက်ချမ်းသောအခါတိုင်း သင်မင်းကြီး၏ နန်းတော်ရှေ့၌ ကြွေးကြော်စေ။

“သူတစ်ပါး၏ အိမ်အိုကို လည်းကောင်း၊ နား၊ မြင်းအိုကို လည်းကောင်း ရှေးကဲ့သို့ မပျက်မစီးစေလင့်။ ကျေးဇူးရှိသောသူ၊ ခွန်အား ပညာအား ကျေးဇူးအား ရှိသောသူတို့သည် အိုမင်းမစွမ်းရှိ၍ အရှင်မင်းကြီး၏အမှုကိစ္စကို ရှေးကကဲ့သို့ မရွက်ဆောင်နိုင်သော်လည်း ထို အမှုထမ်း ကျေးဇူးရှိဖူးသောသူတို့အား ရှေးကကဲ့သို့ အခြံအရံ မျိုးရိက္ခာ မပြတ်ပေးလော့”

၁၃။ ရထားဥပမာဖြင့် ပြဆိုခန်း

ဤသို့ ဘုရားလောင်း နာရဒဗြဟ္မာမင်းသည် အင်္ဂတိမင်းကြီးအား ဒါနကထာ၊ သီလကထာကို ဟောပြောပြီး၍ ယခုကား ဤမင်းသည် အကြင်မိမိကိုယ်ကို ရထား၏ဥပမာဖြင့် ဆောင်၍ပြသည်ရှိသော် နှစ်သက်လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ဆောင်တတ်သော ရထားဥပမာဖြင့် တရားဟောလိုသည်ဖြစ်၍-

‘ကာယော တေ ရထသညာတော၊ မနော သာရထိကော လဟု။

အဝိဟိံသာ သာရိတက္ခော၊ သံဝိဘာဂ ပဋိစ္ဆတော။ ။

‘ပါဒသည မနေမိယော၊ ဟတ္ထသည မပက္ခရော။

ကုစ္ဆိသည မနဗ္ဗန္တော၊ ဝါစာသညာ မဏ္ဍုန္တော။ ။

‘သစ္စဝါကျ သမတ္တဂေါ၊ အပေသုည သုသညတော။

ဂိရာ သခိလ နေလဂေါ၊ မိတဘာဏိ သိလေသိတော။ ။

‘သဒ္ဓါလောဘ သုသင်္ခါရော၊ နိဝါတဉ္စလိ ကုဝရော။
 အထဒ္ဓတာ နဘိသကော၊ သီလသံဝရ နဒ္ဓနော။ ။
 ‘အက္ခောဓန မနယာတိ၊ ဓမ္မကဏ္ဍရ ဆတ္တကော။
 ဗာဟုသစ္စ မုပါလဗ္ဗော၊ ဓိတိစိတ္တ မုပါမိယော။ ။
 ‘ကာလညုတာ စိတ္တသာရော၊ ဝေသာရဇ္ဇ တိဒဏ္ဍကော။
 နိဝါတဝုတ္တိ ယောတ္တဂေါ၊ အနတိမာန ယုဂေါလဟု။ ။
 ‘အလိနစိတ္တ သန္တာရော၊ ဗုဒ္ဓိသေဝိ ရဇောဟတော။
 သတိပတော ဒေါဓိရဿ၊ ဓိတိယောဂေါဇ ရသ္မိယော။ ။
 ‘မနောဒန္တ ပထ နေတိ၊ သမဒဏ္ဍေဟိ ဝါဟိဘိ။
 ဣစ္ဆာလောဘောစ ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ ဥဓမ္မဂ္ဂေါ စ သံယမော။ ။
 ‘ရူပေ သဒ္ဓေ ဂန္ဓေ ရသေ၊ ဝါဟနဿ ပဓာဝတော။
 ပညာ အာကောဋ္ဌနိ ရာဇ၊ တတ္ထ အတ္တာဝ သာရထိ။ ။
 ‘သစေ ဇတေန ယာနေန၊ သမစရိယာ ဒဠာဓိတိ။
 သဗ္ဗကာမ ဒုဟော ရာဇ၊ နဇာတု နိရယံ ဝဇေ။ ။’ ဟူသော ၁၀ ဂါထာတို့ဖြင့် ဟောတော်မူပေ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ သင်၏ကိုယ်ကို ‘ရထား’ ဟု မှတ်အပ်၏။ သင့်စိတ်ကို ‘ရထားထိန်း’ ဟု မှတ်အပ်၏။ သူတစ်ပါးတို့အား မညှဉ်းဆဲခြင်းမေတ္တာကို အနှစ်ပြည့်သော ‘ရထားဝင်ရိုး’ ဟု မှတ်အပ်၏။ ဝေဖန်ခွဲခြမ်းခြင်းကို ‘ရထားဝန်ခံ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ မင်းကြီး။ သင်၏ခြေကိုကား ‘ရထားလှည်းဘီး’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ သင်၏လက်ကိုကား ‘ရထားလက်တင်’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ သင်၏ဝမ်းကို ဆီဖြင့်သွန်းအပ်သော ‘ရထားပုံတောင်း’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ သင်၏စကားကို ‘ရထားအသံ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။

“ဟုတ်မှန်စွာ သစ္စာစကားကိုဆိုခြင်းကိုကား ‘အညီအညွတ်သော ရထားအင်္ဂါ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ ချောပစ် ကုန်းတိုက်သောစကားကို မဆိုမူ၍၊ သူ ၂ယောက်တို့အား စေ့စပ်အပ်သောစကားကို ဆိုခြင်းကို ရထားဦး၌စိုက်ဆောက်အပ်သော ‘အလံ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ သိမ်မွေ့နူးညံ့သောစကားကိုဆိုခြင်းကို ‘ပြေပြစ်သောရထားအင်္ဂါ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ ကိုယ်နှင့်တန်သော စကားကိုဆိုခြင်းကို ‘ကောင်းစွာစေ့စပ်အပ်သော ရထားတန်ဆာ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ သဒ္ဓါခြင်း၊ အလိုနည်းခြင်းကို ‘ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်သော ရထား’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ နှိမ့်ချခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ‘ရထားဝက်စွယ်’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ မာန် မခက်ထန်သဖြင့် ကိုင်းညွတ်ခြင်းကို ‘ရထားလှည့်သန်’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ သီလစောင့်ခြင်းကို ‘ရထားစည်းကုံး’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။

“အမျက်မထွက်ခြင်း၊ မသတ် မညှဉ်းဆဲခြင်း၊ တရားစောင့်ခြင်းကိုကား ရထား၌စိုက်အပ်သော ထီးဖြူသဖွယ် မှတ်အပ်၏။ အကြားအမြင်များခြင်းကို ‘ရထားလက်တင် နောက်မှိတ်ကဲ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ တည်ကြည်သောစိတ်ကိုကား ‘ရထား မင်းနေရာ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ အခါအခါကို သိသောအဖြစ်ကို ‘ဆန်းကြယ်သော ရထားတန်ဆာ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ ရဲရင့်ခြင်းကိုကား ‘ရထား ဒေါက် ဂျာရှင်း’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။

“နိမ့်ချ၍ အဆုံးအမခံခြင်းကို ‘ရထားဦး၌ဖွဲ့သော လွန်ကြီး’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ မာနမရှိခြင်းကို ‘ရထားတံကျင်’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ စိတ်၏ မတွန့်တိုခြင်းကို အဆန်းတကြယ် ငြိမ်သက်စွာသော ‘ရထားခင်း’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ ပညာရှိကို မှီဝဲခြင်းသည်ကား ‘မြူကို ဆေးလျော်သည်’ နှင့် တူ၏။ သတိတရားကိုကား ‘ရထား လှံတံ’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။ တည်ကြည်ခြင်း၌ ယှဉ်ခြင်းကိုကား ‘ရထားထိန်းဆွဲသော ကြိုး’ သဖွယ် မှတ်အပ်၏။

“မင်းကြီး။ လုံကန်တို့ကြောင့် ကောင်းသောမြင်းတို့ဖြင့် က၍ဆောင်လေသကဲ့သို့ ထိုအတူ ယဉ်ကျေးသောနည်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သာ ဆောင်နိုင်လေ၏။ အလိုရမ္မက်ကြီးခြင်း တည်းဟူသော ခရီးလမ်းမသည်ကား အပါယ် ငှပါးသို့သွားရာ မကောင်းသော ခရီးလမ်းမတည်း။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးကို စောင့်သုံးခြင်းသည်ကား ဖြောင့်သော လမ်းခရီးတည်း။

“မင်းကြီး။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဗောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတည်း ဟူသောလမ်း၌ ‘ကိုယ်တည်းဟူသော ရထား’သည် ပြေးလတ်သည်ရှိသော် ပညာတည်းဟူသော လုံကန်ဖြင့် မစောင်းမတိမ်းရအောင်ပြု၍၊ ထို ကိုယ်တည်းဟူသော ရထား၌ မိမိစိတ်သည်ပင်လျှင် ရထားထိန်းတည်း။ မင်းကြီး။ ကောင်းသောအကျင့်၊ ကောင်းသောတည်ကြည်ခြင်း၌ အကယ်၍ မြဲသည်ဖြစ်အံ့။ ဤသို့သောသံယာဉ်ဖြင့် ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သော မင်းကြီးသည် ငရဲသို့ မလားပေရာ”

ဤသို့ အင်္ဂတိမင်းကြီးအား ဆုံးမသောအားဖြင့် မှားသောအယူကိုပယ်၍ သီလ၌တည်စေပြီးသော် “ဤနေ့မှစ၍ မကောင်းသောအဆွေခင်ပွန်းကိုပယ်၍ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ကို အမြဲဆည်းကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ကျင့်လော့” ဟု အဆုံးအမပေး၍၊ ရဇာမင်းသမီးအားလည်း များစွာသောအကြောင်းတို့ဖြင့် ချီးမွမ်း၍ မင်း၊ မိဖုရား၊ မောင်းမမိသံ၊ ခြွေရံပရိသတ်တို့အားလည်း အဆုံးအမပေး၍ များစွာသောတန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် ထိုပရိသတ်တို့မြင်စဉ်ပင်လျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ သွားလေ၏။

၁၄။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း

မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးစကားကို စပ်တော်မူလို၍ “ချစ်သားရဟန်းတို့။ ယခုသာလျှင် ဥရုဝေဠကဿပ၏ မိစ္ဆာကွန်ရက်ကိုဖျက်၍ ငါ၏အဆုံးအမ၌ တည်စေသည် မဟုတ်။ ရှေး၌လည်း မိစ္ဆာကွန်ရက်ကိုဖျက်၍ ငါ၏ အဆုံးအမတော်၌ တည်စေသေးသည်” ဟု မိန့်တော်မူ၍-

‘အလာတော ဒေဝဒတ္တောသိ၊ သုနာမော အာသိဘဒ္ဒဇိ။
 ဝိဇယော သာရိပုတ္တောသိ၊ မောဂ္ဂလာနောသိ ဗိစကော။ ။
 ‘သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော၊ ဂုဏော အာသိ အစေလကော။
 အာနန္ဒော သာရဇာ အာသိ၊ ယောရာဇာနံဝ သာဒယိ။ ။

‘ဥရဝေဠ ကဿပေါ ရာဇာ၊ ပါပဒိဋ္ဌိ တဒါ အဟု။

မဟာဗြဟ္မာ ဗောဓိသတ္တော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတကံ။ ။’ဟူသော ဥဂါထာဖြင့် ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ချစ်သားရဟန်းတို့။ ငါ နာရဒဗြဟ္မာ ဖြစ်သောအခါ ‘အလာတ’အမတ်ကြီးသည် ယခုအခါ ‘ဒေဝဒတ်’ ဖြစ်လာ၏။ ‘သုနာမ’ မည်သောအမတ်ကြီးသည် ‘ဘဒ္ဒဇိ’ ဖြစ်လာ၏။ ‘ဝိဇယ’ အမည်ရှိသော အမတ်ကြီးသည်ကား ယခုအခါ တရားစစ်သူကြီးအရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော လက်ယာရံ ‘သာရိပုတ္တရာ’ ဖြစ်လာ၏။ ‘ဗိဇက’ အမည်ရှိသော သူဆင်းရဲသည် လက်ဝဲရံ ‘မဟာမောဂ္ဂလာန်’ ဖြစ်လာ၏။ အဝတ်မဝတ်သော ‘ကဿပတက္ကတွန်း’ ကား ယခုအခါ လိစ္ဆဝိမင်းသား ‘သုနက္ခတ်’ ဖြစ်လာ၏။ ‘ရဇာ’မင်းသမီးကား ယခုအခါ ဘထွေးတော်သား ‘အာနန္ဒာထေရ်’ ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ မိစ္ဆဒိဋ္ဌိအယူကိုယူသော ‘အင်္ဂတိ’မင်းကြီးသည်ကား ယခုအခါ ‘ဥရဝေဠကဿပ’ ဖြစ်လာ၏။ ‘နာရဒ’မည်သော ဗြဟ္မာမင်းသည်ကား လူ ၃ ပါးတို့၏ ရိုသေမြတ်နိုး ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော အလုံးစုံသောတရားတို့ကို အလိုလိုသိမြင်တော်မူသည်နှင့်အညီ ယခုအခါ ငါ ‘ဘုရား’လျှင်တည်း”ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

[ဤ နာရဒဇာတ်တော်သည် ဤကမ္ဘာတွင်း၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရားနှင့် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ အကြားတွင်ဖြစ်တော်မူသော ဇာတ်တော်တည်း။ အဘယ့်ကြောင့် သိရသနည်းဟူမူ ဤဇာတ်တော်တွင် ရဇာမင်းသမီးသည် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းဖြည့်ပြီးသော ပါရမီရှိ၏ဟု ဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဗိဇက သူဆင်းရဲသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းတစ်ပါးအား ပြစ်မှားမိဖူးသောမကောင်းမှု အကျိုးဆက်ကြောင့် သူ့ကျွန်ဖြစ်ရသည် ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဤသို့ ရဇာမင်းသမီး၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ဗိဇကဝတ္ထုတို့ကို ထောက်၍ သိအပ်၏။]

နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု

ရှေးဦးကမ္ဘာ၊ တည်စခါက၊ မဟာသမ္မတ်၊ မင်းမြတ်စတည်၊ ကသာပြည်သို့၊ ဘုန်းစီပွင့်လှိုင်း၊
 မြန်ရပ်တိုင်းကို၊ အုပ်သိုင်းပြုစု၊ ရန်မတုသား၊ သမ္မတိရာဇ်၊ စောနတ်စစ်လျှင်၊ ဘုန်းသစ်ပွင့်လန်း၊ စိုးမြန်းစံရာ၊
 အဖြာဖြာတွင်၊ ရပ်သာဟူသည်၊ မြို့အောင်စည်၌၊ အသည်ကြီးသား၊ တို့ဘိုးဘွားလျှင်၊ တိုင်းကား ပြည်စွာ၊
 မငြိမ်ရာတွင်၊ ရပ်သာ နာဂရ၊ ထိုဌာနမှ၊ တူကွမကွေ၊ မျိုးဆွေနှယ်ချည်း၊ တစ်အုပ်တည်းလျှင်၊ တစည်းတဝေး၊
 လုပ်ကျွေးကိုးကွယ်၊ မြတ်နွယ်ဆရာ၊ တို့ထိပ်ချာနှင့်၊ သာယာပျိုနု၊ စကုမြို့ကျေး၊ စွာသူဌေးဟု၊ နီးဝေးခိုလာ၊
 ငြိမ်းချမ်းစွာသား၊ ဧရာမြစ်ဦး၊ ကမ်းနဖူးဝယ်၊ မင်းပူးအောင်မြေ၊ ကျက်သရေသို့၊ ဖြိုးဝေကံငင်၊ ရောက်ကြလျှင်လည်း၊
 နှစ်အင်တရား၊ စက် လေးပါးတွင်၊ တော်သားကြိမ်သင့်၊ ကောင်းကျိုးဆင့်ရှင့်၊ လှစ်ဖွင့်ပြဆို၊ ဤအလိုကား၊
 ကုသိုလ်ပွားရာ၊ ကြောင်းအင်္ဂါတွင်၊ ဆရာတင့်တယ်၊ မျိုးနွယ်ကောင်းမြတ်၊ ပြည့်စုံလတ်က၊ ကျင့်ဝတ်တရား၊
 အကြားအမြင်၊ ဆင်ခြင်လိမ္မာ၊ ထိုနည်းနာဖြင့်၊ ရေးရာတွင်ကျယ်၊ ဂုဏ်စံပယ်သည်။ ။ ပန်းနှယ်ရောင်ခြည်
 ရွန်းလှည့်သောဝံ။

ကျေးဇူးမဟာ၊ ကြီးလှစွာသား၊ ဆရာမြတ်မွန်၊ တို့ထိပ်ပန်လျှင်၊ ကျော်ဂုန်သတင်း၊ ကျွန်းလုံးချဉ်းမျှ၊
 မင်းပူးတန်ဆောင်၊ နောက်တောင်ခပ်ယွန်း၊ သိကြားညွှန်း၍၊ တက်ထွန်းကျက်သရေ၊ ဘုန်းပွင့်မြေဝယ်၊
 ဓာတ်မွေတော်ပေါင်း၊ ကျိန်းအောင်းပျော်ရာ၊ ရှေ့မျက်နှာက၊ များစွာစေတီ၊ သရီရမျိုး၊ ဂူပုထိုးဝယ်၊ အမျိုးတကာ၊
 ပူဇော်ရာသား၊ မဟာစေတီယ၊ ပဗ္ဗတနှင့်၊ ချိုမြရသာ၊ ဩဇာပြည့်နှက်၊ သရက်အုန်းပေ၊ ညွှန်ဝေရွှင်ရွှင်၊
 မြေပြန့်သန့်ရှင်း၊ ရေတွင်းရေကန်၊ ပန်းမန်ကြိုင်မွှေး၊ ထုံနဲ့အေးလျက်၊ ရန်ဘေးမိစ္ဆာ၊ ပျောက်လွင့်ကွာသား၊
 လေသာသမိုက်၊ ကျောင်းတိုက်တော်ကြီး၊ သံဃာ့ထီးဟု၊ ဝေးနီးခိုလာ၊ ရံသံဃာကို၊ နည်းနာဥပဒေ၊ ပိုငှဝေလျက်၊
 လေးထွေသီလ၊ ဖြူစင်ပသား၊ မိုးဝကြယ်ရံ၊ ရွှေလစံသို့၊ ဘုန်းလျှံဂုဏ်ဝင်း၊ ကျော်နံ့ခြင်းရှင့်၊ ထံရင်းမကွာ၊
 မြတ်ဆရာဝယ်၊ သဒ္ဓါကစွည်း၊ ချသည်နည်းနှင့်၊ ပစ္စည်းနာမ်ရပ်၊ ပစ္စယုဂ်ဝီထိ၊ နှိုင်းညှိပဋ္ဌာန်း၊ ဆန်းအလင်္ကာ၊
 ကဗျာဖွဲ့ထုံး၊ ပန်းနှယ်ကုံး၍၊ နှလုံးယဉ်ကျေး၊ ဂုဏ်နဲ့မွှေးလျက်၊ ငယ်သွေးပျိုနု၊ ကောင်းရာမှုဖြင့်၊ ဆယ်စုသက်ဝယ်၊
 ဝဏ္ဏရွယ်၌၊ ရှုဖွယ်ရူပ၊ သမဏလျှင်၊ သုတဓရာ၊ ပညာပွားမှု၊ ဤဝတ္ထုကို၊ ပြုစုစီရင်၊ ထုတ်စေချင်ဟု၊
 ချစ်ခင်နှောင်လား၊ နွယ်မပြားသား၊ ပျိုထွားရွယ်ပေါက်၊ တောင်းပန်လျှောက်၍၊ ‘မောင်ထောက်’မည်ဆို၊
 ထိုသူကိုလျှင်၊ မဂ်ဖိုလ်ရလွယ်၊ အကြောင်းသွယ်သည်။ ။ ခန့်ရွယ်အောင်စည် မွန်းလှည့်သောဝံ။

မွေးကြူရသာ၊ ဤသည့်စာကို၊ နောင်လာသိထင်၊ ကမ္မည်းဆင်အံ့၊ မြတ်ရှင်သာသနာ၊ ထောင်မှာကားခွီ၊
 ကြိုကား ရာ၊ ဒွါရာကား ဆယ်၊ ခြောက်ခုကယ်ရှင့်၊ မှတ်ရွယ်ဖို့ပစ်၊ သက္ကရာဇ်ကောဇာ၊ ဒီဃမှာကား၊ သင်္ချေ
 တစ်ထောင်၊ ထိုနောင် တစ်ရာ၊ ဆယ်မှာစတု၊ လေးခုစွန်းပါ၊ ဝိသာခါဟု၊ မည်သာနှစ်မည်၊ လသည်လည်းကောင်း၊
 တပေါင်းကြူးလစ်၊ ရွက်ဟောင်းပစ်၍၊ ရွက်သစ်ရွှင်ရွှင်၊ မင်းလွင်ဆိုင်းဆိုင်း၊ ညိုမှိုင်းရီရီ၊ သရဖီဖြော်ဖြော်၊

ကံ့ကော်ဆွတ်ဆွတ်၊ ရင်ခတ်သင်းသင်း၊ အင်ကြင်းလှိုင်လှိုင်၊ ပျံ့ကြိုင်စုံခြေ၊ မြစ်ရေဖွေးဖွေး၊ မြစ်တွေးရင်ကာ၊
 ဟင်္သာလည်နွဲ့၊ ဝမ်းဘဲအတူ၊ သဲဖြူပြင်ရိပ်၊ ကမ်းဆိပ်သာယာ၊ ရေမှာတစ်သွယ်၊ ကုန်းဝယ်တစ်ထူး၊
 ပျော်ဖွယ်မြူးသား၊ တန်ခူးဆန်းတက်၊ ဆယ့်နှစ်ရက်စေ့၊ သောကြာနေ့ဝယ်၊ ဘုန်းဟောလျှံဝင်း၊ နေမင်းရောင်စို၊
 သုံးပဟိုရ်ကျော်၊ ခြောက်မောင်းပေါ်တွင်၊ သော်တာလစက်၊ လက်နှင့်ယှဉ်မှီ၊ ရာသီကြကဋ်၊ နက္ခတ်အမြီတ္တ၊
 ပုနဗ္ဗသျှ၊ ပျိုနုရွက်သက်၊ ကြင်ဖက်ရှိသူ၊ အတူနွဲ့ခွေ၊ သက်ဝေကြင်ဖော်၊ မရှိသော်မူ၊ မူးမော်စိတ်ဝမ်း၊ နုံးခွေနှမ်းသား၊
 ညချမ်းဤခါ၊ မင်္ဂလာတွင်၊ မကြာဆောလျင်၊ ပြီးအောင်မြင်ရှင့်၊ ဤလျှင်မငြို၊ ငါ့ကုသိုလ်ကြောင့်၊ လူဗိုလ်တကာ၊
 မေတ္တာသက်ဝင်၊ ဘေးရန်စင်၍၊ များဖြင်ကောင်းကြွယ်၊ လွန်တင့်တယ်သည်။ ။ မြန်လယ်မှောင်ပြည်
 ထွန်းလှည့်သော်။

ဤတွင်ရွှေ နာရဒဓာတ်တော်ကြီး ပြီးပြည့်စုံပြီ။

မိဂုဏ်

ထို ဣရုန္ဒတီသည် အခြားမဲ့သောဘဝက ပုဏ္ဏကဏ္ဍမယား ဖြစ်ပွားသတည်း။ ထိုသို့ သံသရာက ချစ်စိတ်ဝါသနာ အထုံပါသော ပုဏ္ဏကဘီလူးသည် ဣရုန္ဒတီ၏သီချင်းသံကို ကြားလျှင် ဦးခေါင်းရေသား ကြွမည်ကဲ့သို့ ရိုးတွင်းခြင်ဆီထိအောင် နှစ်သက်ခြင်းပီတိသည် ဖြစ်၍၊ ဣရုန္ဒတီအား တပ်မက်သောစိတ်ဖြင့် မြင်းကိုရပ်စေ၍ သိန္ဓောမြင်းပျံပေါ်၌ နေလျက်လျှင် “အဘယ်။ ငါ၏ပညာအစွမ်းဖြင့် တရားနှင့်အညီ ဝိဓုရသုခမိန့်၏နလုံးသားကို ဆောင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ သင် မစိုးရိမ်လင့်။ သင်သည် ငါ၏မယား ဖြစ်စေအံ့” ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကသည် အရှင်မင်းကြီး၊ အကယ်၍ အကျွန်ုပ်နှင့် မင်းကြီး လောင်းတမ်း အံကစားကြအံ့။
အကျွန်ုပ် ရုံးမှု ပတ္တမြားကို ယူတော်မူလော့။ အရှင်မင်းကြီးမူကား အဘယ်ကို လောင်းတမ်းပြုမည်နည်း” ဟု မေး၏။

‘အကြောင်း အသို့နည်း’ ဟု ကြည့်လတ်သော်၊ ‘မင်း၏ ကိုယ်စောင့်နတ်သမီး၏ အာနဘော်တည်း’ ဟု သိလျှင်၊
မျက်စိကိုဖွင့်၍ အမျက်ထွက်သကဲ့သို့ နတ်သမီးကို မျက်စောင့်ထိုးလိုက်လေ၏။
နတ်သမီးလည်း ကြောက်လန့်တကြားပြေးလေ၍
စကြဝဠာတောင်ထိပ်သို့ရောက်လျှင် တုန်လှုပ်လျက် မျှော်ကြည့်၍နေလေ၏။

ထို ဝိမလာဒေဝီ၏သမီးဖြစ်သော ဣရုန္ဒတီ နဂါးမင်းသမီးကို အလိုရှိ၏။
ထို ဣရုန္ဒတီအမည်ရှိသော နဂါးမင်းသမီးသည် မကြီးမငယ် အရွယ်အချိန်သင့် ဖြစ်သည်နှင့်
ချစ်ကြင်နာလောက်သောမူရာ၊ လက္ခဏာကောင်းဟူသမျှလည်း တပေါင်းတည်းစု၍ ရှုမငြီးတင့်တယ်လှ၏။
ထိုနဂါးမင်းသမီးကို လိုသောအကြောင်းကြောင့် သင့်ကို သတ်ချင်သောစိတ်သည် ငါ၌ ဖြစ်၏။

အမတ်သုခမိန့်၊ ‘သွားသောသူနောက်သို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း’ ဆိုသည်ကား အဘယ်နည်း။
‘စွတ်သောလက်ကို မပူလောင်စေနှင့်’ ဆိုသည်ကား အဘယ်နည်း။
‘မိန်းမယုတ်’ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။
‘ခင်ပွန်း ဖြစ်မှားသောသူ’ ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။
ဤ ၄ ပါးသောတရားကို သင်ဟောသော်လည်း
သဘောလျှို့ဝှက် ခဲခက်ကျဉ်းလှသောကြောင့် ငါ မသိနိုင်။

မွေသိမ်ညံ့နု ရှု၍မငြီးသော ဣရန္တတိမင်းသမီးကို ငါ့အား ထိမ်းမြားလက်ထပ် ပေးအပ်သော အခြင်းအရာဖြင့်
အတူတကွ ခံပျော်ရမည့်အကြောင်းကို ပြပေ၏။ သင်သုခမိန့်အားလည်း ငါသည် ကျေးဇူး တုံ့အပ်ပါအံ့။
စကြဝတေးမင်းတို့သာ သုံးဆောင်ထိုက်သော ဤမနောဟရပတ္တမြားကို သင့်အား ပေး၏။

ဝိဓုရ ဇာတ်တော်ကြီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ

ဝိဒိတဗ္ဗံ ဝိဇာနန္တံ၊ ဝိသုဒ္ဓံ သုဒ္ဓနိဿိတံ။

သိဒ္ဓိမေဝ မမိစ္ဆေတု၊ နမာမိ တဿ တေဿော။ (ပထျာဝတ္ထ ဂါထာ)

အဟံ၊ ငါသည်။ ဝိဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်သော ညေယျဝံတရား ၅ ပါးအပေါင်းကို။ ဝိဇာနန္တံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓဉ္စ၊ မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ ညစ်ကြေးမတင် ဖြူစင်စွာသော။ ဓမ္မဉ္စ၊ မဂ် ၄ တန် ဖိုလ် ၄ တန် နိဗ္ဗာန်ပရိယတ်ဟု ဆိုအပ်သော ၁၀ ပါးသောတရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ သုဒ္ဓနိဿိတံ၊ သာသနာတော် ၃ ပါးတည်းဟူသော ဖြူစင်လှစွာသောတရားကို ကျင့်ဆောင်သော အားဖြင့် မှီသော။ သံဃဉ္စ၊ ကလျာဏပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ ၈ ယောက်သော ပရမတ္ထ သံဃာတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ တဿ ပုညဿ၊ ထိုရှိခိုးခြင်း ပဏာမ ကုသိုလ်စေတနာ၏။ တေဿော၊ အစွမ်းဖြင့်။ မမ၊ အကျွန်ုပ်၏။ မိစ္ဆာ၊ အလိုဟူသမျှသည်။ သိဒ္ဓိမေဝ၊ အပြီးသို့သာလျှင်။ ဧတု၊ ရောက်ပါစေသတည်း။

နိဒါန်း

နတ်မင်း၊ အသုရာမင်း၊ ဂဠုန်မင်း၊ လူမင်း၊ နဂါးမင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မင်းတို့၏ မကိုဋ်သရဖူအထွတ်အဖျား၌ တပ်အပ်သော ကျောက်မျက်ရှင်ပေါ်၌ ၁၀၈ ကွက် စက်လက္ခဏာတော်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော ခြေတော် အစုံဖြင့်ရပ်ခြင်းငှာ ထိုက်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဘုံ ၃ ဦး၌ တုဖက်လွတ်ကင်း မင်းတကာတို့၏သခင် ဖြစ်တော်မူသော တရားမင်းဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌နေတော်မူသောအခါ ကိုယ်တော်မြတ်၏ ပညာပါရမီတော်ကိုအကြောင်းပြု၍ ‘ပဏ္ဍုကိသိယာသိ ဒုဗ္ဗမလာ’အစရှိသော ဂါထာပုဒ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ ‘ဝိဓုရ’ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။

နိဒါန်းအကျယ်ကား

တစ်နေ့သ၌ ရဟန်းတို့သည် တရားသဘင်၌ စည်းဝေးကုန်လျက် ဤသို့သောစကားကို ဖြစ်စေကြကုန်၏။

“အရှင်တို့။ လောက ၃ ပါး၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အံ့ဩဖွယ် ရှိစွ။ ကြီးသော ပညာတော်၊ အထူးထူးအပြားပြားသော ပညာတော်၊ နက်နဲသော ပညာတော်၊ ရွှင်သော ပညာတော်၊ လျင်သော ပညာတော်၊ ထက်သော ပညာတော်၊ အခိုက်အငြိမရှိသော ပညာတော်၊ သူတစ်ပါးတို့၏အယူကို နှိမ်နင်းနိုင်သော ပညာတော် ရှိတော်မူ၏။ ပညာတော်၏အစွမ်းအားဖြင့် မင်း၊ ပုဏ္ဏား အစရှိကုန်သောပညာရှိတို့သည် စီရင်အပ်သော သိမ်မွေ့လျှိုဝှက် ခက်ခဲသောပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ အယူကိုဖျက်ဆီးလျက် ထိုထို မင်း၊ ပုဏ္ဏား အစရှိသောသူတို့ကို ဆုံးမတော်မူသဖြင့် အဆိပ်အတောက်မရှိသည်ကိုပြု၍၊ သရဏဂုံ၊ ပဉ္စသီ၊ အဋ္ဌသီ၊ ဒသသီ အစရှိသည်တို့၌တည်စေသဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဂုဏ်အကြောင်း ကောင်းမြတ်သောခရီးကို ညွှန်ကြား တော်မူပေ၏”ဟု စကားဖြစ်ကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထို ရဟန်းတို့အစည်းအဝေးသို့ ကြွတော်မူလတ်၍

“ရဟန်းတို့။ ယခု ငါလာတော်မူသောအခါ အဘယ်စကားကြောင့် စည်းဝေးကြကုန်သနည်း”ဟု မေးတော်မူလျှင်၊ ရဟန်းတို့လည်း “ပညာပါရမီတော်ကို ချီးမွမ်းပါကုန်သည်”ဟု ဦးတင်လျက် နားတော် လျှောက်ကုန်လတ်သော်၊

“ရဟန်းတို့။ လာခြင်းကောင်းသော ငါဘုရားသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ် အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်ပြီဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့၏အယူကို ဖျက်ဆီးလျက် မင်း အစရှိသောသူတို့ကို ဆုံးမခြင်းသည် မခဲယဉ်းဖြစ်သောကြောင့် ယခု ငါ၏ပညာတော်သည် အံ့ဖွယ် မရှိလွန်းသေး။ ရှေးသံသရာ၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှာလျက် ပါရမီတော် မရင့်မီကပင်လျှင် ပညာရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးတို့အယူကို နှိပ်နင်းတော်မူဖူး၏။ ထိုစကားသည် မှန်၏။ ငါဘုရားသည် ‘ဝိဓုရ’သတို့သား ဖြစ်တော်မူသောအခါ ယူနော ၆၀ အမြင့်ရှိသော ကာဠာဂီရိတောင်ထိပ်ထက်၌ ‘ပုဏ္ဏက’ အမည်ရှိသော ဘိလူးစစ်သူကြီးကို ဉာဏ်တော်အစွမ်းဖြင့် ဆုံးမ၍၊ အဆိပ်အတောက်မရှိသည်ကိုပြုလျက် မိမိ၏အသက်ကိုလည်း ပေးစေ၏”ဟု မိန့်တော်မူ၍၊ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် “ပုဏ္ဏကအား ဆုံးမကြောင်း၊ ကိုယ်တော်၏အသက်ကို ပေးစေကြောင်း အစရှိသော ဝိဓုရဇာတ်တော်ကို ထင်ရှားသိသာအောင် ဟောတော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပန်လတ်သော်၊ အတိတ်ကိုဆောင်၍ ဝိဓုရဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။

ဝိဓုရဓမ္မာတ်တော်ကြီး

၁။ မင်း ၄ ပါးတို့ ဥပုသ် သုံးစန့်

လွန်လေပြီးသောအခါ ကုရတိုင်း^၁ ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည်၌ ဓနုဇယကောရဗျ^၂ အမည်ရှိသော မင်းသည် မင်းပြု၏။ ထိုမင်း၏အကျိုးကို လည်းကောင်း၊ အကြောင်းကို လည်းကောင်း ဆုံးမတတ်သော အမတ်ပညာရှိ သည်ကား ဝိဓုရ အမည်ရှိ၏။

ထို ဝိဓုရသုခမိန်သည် သာယာစွာသောစကားဖြင့် လူအပေါင်းတို့အား တရားဟော၏။ ဓမ္မုဒီပကျွန်း အပြင်၌နေကုန်သော မင်းအပေါင်းတို့သည် ဆင်ကို နှစ်သက်စေတတ်သောစောင်းကို တီးလျှင် ဆင်အပေါင်းတို့သည် ထိုစောင်းသံ၌ တပ်မက်ခြင်းဖြင့် မခွာရက်သကဲ့သို့ သာယာလှစွာသောတရားသံဖြင့် ကြည်ညိုတပ်မက်ကြသည် ဖြစ်၍၊ မိမိတို့ပြည်သို့မျှ ခွာ၍မပြန်ရက်နိုင် ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဝိဓုရအမတ်သုခမိန်သည် ဘုရား၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် မင်း အစရှိသောလူအပေါင်းတို့အား တရားဟောလျက် များစွာသော စည်းစိမ်အခြံအရံဖြင့် ထို ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည်၌ ထင်ရှားစွာနေ၏။

ဗာရာဏသီပြည်၌လည်း အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော ပုဏ္ဏားသူကြွယ် ၄ ယောက်တို့သည် ကာမဂုဏ်၌ အပြစ်ကိုမြင်၍ များစွာသောစည်းစိမ်ကိုစွန့်ပစ်လျက် ဟိမဝန္တာသို့သွား၍ ရသေ့ရဟန်းပြုသဖြင့် အဘိညာဉ်^၃ သမာပတ်^၄ကိုဖြစ်စေ၍၊ တောသစ်မြစ်၊ သစ်သီးသာလျှင် အစာရှိကုန်လျက် ဟိမဝန္တာ၌ ကာလအရှည်နေကြပြီးမှ ချဉ်၊ ဆား မှီဝဲလိုသောငှာ မြို့၊ ရွာ၊ နေပုဒ်တို့သို့ လှည့်လည်သွားလာကြသော်၊ အင်္ဂတိုင်း စမ္မာနဂိုရ်ပြည်သို့ ရောက်လေ၍ မင်း၏ဥယျာဉ်၌ နေကြကုန်၏။

မိုးသောက်လျှင် ဆွမ်းအလိုငှာ မြို့သို့ဝင်လေကုန်သော် ထိုမြို့၌ သူကြွယ်အဆွေခင်ပွန်း ၄ ယောက်တို့သည် ထိုရသေ့တို့၏ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း အစရှိသော ဣရိယာပုထ်^၅ကိုမြင်လျှင် ကြည်ညို၍ ရသေ့တို့၏အထံသို့ ကပ်ကြကုန်လျက် ရှိခိုး၍ သပိတ်ကိုယူပြီးသော်၊ မိမိ၊ မိမိတို့အိမ်သို့ တစ်ပါးစီပင်၍ မွန်မြတ်သောခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် လုပ်ကျွေးပြီးသော်၊ “ဤအရပ်၌နေ၍ နေ့တိုင်းမပြတ် အကျွန်ုပ်တို့အိမ်သို့ ဆွမ်းစားကြွတော်မူပါကုန်” ဟု တောင်းပန်၍၊ ပဋိညာဉ်^၆ကိုရလျှင် ထိုဥယျာဉ်၌ နေစေကုန်၏။

ရသေ့တို့လည်း နေ့တိုင်း ထိုသူကြွယ်တို့၏အိမ်သို့ သွား၍ ဆွမ်းစားပြီးသော် နေ့နေလိုသောငှာ တစ်ရပ်စီခွဲ၍ သွားကြကုန်၏။

တစ်ပါးသောရသေ့ကား တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့သွား၍ နေ့နေ၏။ တစ်ပါးကား နဂါးပြည်သို့သွား၍ နေ့ နေ၏။ တစ်ပါးကား ဂဠုန်ပြည်သို့သွား၍ နေ့ နေ၏။ တစ်ပါးကား ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည် ဓနုဇယကောရဗျ မင်း၏ မိဂါဇိန်အမည်ရှိသော ဥယျာဉ်သို့သွား၍ နေ့ နေ၏။

ထို ၄ ယောက်သောရသေ့တို့တွင် တာဝတိံသာသို့ သွားသောရသေ့သည် မိမိဒကာအား မိမိမြင်ခဲ့သည့် အတိုင်း သိကြားမင်းစည်းစိမ်ကို ချီးမွမ်း၍ ဟောပြော၏။ နဂါးပြည်သို့သွားသော ရသေ့သည် နဂါးမင်းစည်းစိမ်ကို၊ ဂဠုန်ပြည်သို့သွားသောရသေ့သည် ဂဠုန်မင်းစည်းစိမ်ကို၊ ကောရဗျမင်းဥယျာဉ်သို့သွားသော ရသေ့သည်လည်း ကောရဗျမင်းစည်းစိမ်ကို မိမိတို့မြင်ခဲ့သည့်အတိုင်း မိမိတို့ဒကာ အလုပ်အကျွေးသူကြွယ်တို့အား အသီးအသီး ချီးမွမ်း၍ပြောကြကုန်၏။

သူကြွယ် ၄ ယောက် တို့လည်း မိမိတို့ဆရာရှင်ရသေ့ ချီးမွမ်းသောစည်းစိမ်ကို အသီးအသီး အလိုရှိကြ ကုန်သဖြင့် အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း အစရှိသောကောင်းမှုကို ပြုကြကုန်လျက် အသက်အတိုင်းနေ၍ စုတေကြလတ်သော် သိကြားအဖြစ်ကို တောင့်တသော သူကြွယ်သည် သိကြား ဖြစ်လေ၏။ နဂါးအဖြစ်ကို တောင့်တသောသူကြွယ်သည်လည်း မိမိသား၊မယားနှင့်တကွ နဂါး ဖြစ်လေ၏။ ဂဠုန်မင်းစည်းစိမ်ကို တောင့်တသောသူကြွယ်သည် လက်ပံတောဗိမာန်၌ ဂဠုန်မင်း ဖြစ်လေ၏။ ကောရဗျမင်းစည်းစိမ်ကို တောင့်တသော သူကြွယ်သည် နေဇ္ဈယကောရဗျမင်း၏ မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေလေ၏။

ရသေ့ ၄ ယောက်တို့သည်လည်း မယုတ်သောစွာနိရိသည့်ဖြစ်၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ကောရဗျမင်းသားသည်ဖွား၍ အရွယ်ရောက်လတ်သော် ခမည်းတော်လွန်သဖြင့် မင်းကျင့်တရားနှင့်အညီ မင်းပြု၏။ ထိုရောအခါဝယ် ကောရဗျမင်းကြီးသည်ကား အန်ကစားကြူး၏။ ဝိဓုရသုခမိန် အဆုံးအမ၌ တည်၍ အလှူပေး၏။ သီလ”ဆောက်တည်၏။ ဥပုသ်”ဆောက်တည်၏။

ထိုကောရဗျမင်းသည် တစ်နေ့သောဥပုသ်နေ့၌ ဥပုသ်ဆောက်တည်ပြီးသော် ‘ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို ပွားစေအံ့’ဟု ဥယျာဉ်သို့သွား၍၊ နှလုံးမွေ့လျော်ရာအရပ်၌နေလျက် ရဟန်းတရားကို ပွားစေ၏။

သိကြားမင်းသည်လည်း ဥပုသ်ဆောက်တည်ပြီးသော် နတ်ပြည်၌ ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ခြင်း၊ နှောင့်ယှက်ခြင်း များသည်ဟု လူ့ပြည်သို့လာ၍ ထိုဥယျာဉ်၏ နှလုံးမွေ့လျော်ရာအရပ်၌နေလျက် ရဟန်းတရားကို ပွားစေ၏။

နဂါးမင်းသည်လည်း ဥပုသ်ဆောက်တည်ပြီးသော် နဂါးပြည်၌ ကြောင့်ကြများသည်ဟု ထိုဥယျာဉ်သို့ လာ၍ နှစ်သက်ရာအရပ်၌နေလျက် ရဟန်းတရားကို ပွားစေ၏။

ဂဠုန်မင်းသည်လည်း ဂဠုန်ပြည်၌ ကြောင့်ကြများသည်ဟု ဂဠုန်ပြည်မှ ထိုဥယျာဉ်သို့လာ၍ နှစ်သက်ရာ အရပ်၌နေလျက် ရဟန်းတရားကို ပွားစေ၏။

ထိုမင်း ၄ ပါးတို့သည် ညချမ်းသောအခါ မိမိတို့နေရာမှထွက်ခဲ့၍ မင်္ဂလာရှိသော ၄ ထောင့်ကန်နား၌ အညီအညွတ် တွေ့ကြုံကြသော် အချင်းချင်းကြည့်ကြ၍၊ ရှေး၌ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်ဖူးသောအားဖြင့် ချစ်ခင်ကြင်နာ ဝမ်းမြောက်စွာ၊ သာယာစွာ စကားပြောဆိုကြပြီးလျှင်၊ သိကြားမင်းသည် မင်္ဂလာရှိသောကျောက်ဖျာထက်၌နေ၏။ မင်း ၃ ပါးတို့သည်လည်း သင့်ရာအရပ်၌ နေကြကုန်၏။

ထိုရောအခါ သိကြားမင်းသည်

“မင်း ၃ ပါးတို့။ ယခု ငါတို့ ၄ ယောက် စောင့်ကြသောသီလတွင် အဘယ်သူ၏သီလသည် မြတ်မည် ထင်ကြသနည်း”ဟု မေး၏။

ဝရဏနဂါးမင်းသည်

“အရှင်သိကြားမင်း။ အကျွန်ုပ်၏သီလသည် မင်း ၃ ပါးတို့၏သီလထက် မြတ်မည်ထင်၏”ဟု ဆို၏။ “အဘယ်ကြောင့်နည်း”ဟု မေးလျှင်၊ “ဤဂဠုန်မင်းသည် အကျွန်ုပ်ကို အန္တရာယ်”မပြုသည် ဖြစ်စေ။

ဂဠုန်တို့မည်သည် အကျွန်ုပ်တို့အသက်အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်၏။ ထိုသို့ အသက်အန္တရာယ်ကိုပြုတတ်သော ဂဠုန်မင်းကို မြင်ရ၊တွေ့ရသော်လည်း ကြောက်လန့်စိုးရိမ်ခြင်း မရှိ။ မိမိဝေဒနာကို ပမာဏမပြုသဖြင့် သည်းခံခြင်းမြတ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်၏သီလသည် မင်း ၃ ပါးတို့၏သီလထက် မြတ်သည် ထင်ပါသည်”ဟု ဆို၍ ဒသကနိပါတ် စတုပေါသထဇာတ်၌လာသော-

‘ယောကောပနေယျေ န ကရောတိ ကောပံ၊ န ကုဇ္ဈတိ သပ္ပုရိသော ကဒါစိ။

ကုဒ္ဒေါ ပိ သော နာဝိကရောတိ ကောပံ၊ တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ။ ။’ ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်း ၃ ပါးတို့။ အကြင်သူသည် အမျက်ထွက်အပ်သောသူ၌ အမျက်မထွက်စေမူ၍ အခါခပ်သိမ်းပင်လျှင် သည်းခံ၏။ ရံခါ အမျက်ထွက်သော်လည်း ထို မိမိထွက်သောအမျက်ကို ထင်စွာ မပြု။ ထိုသို့သဘောရှိသောသူတော် ကောင်းကိုလျှင် ဤလောက၌ ‘ငြိမ်းပြီးသောမကောင်းမှု’ရှိသောသူဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။ ဤသို့ အမျက် မထွက်ခြင်း၊ သည်းခံခြင်းကျေးဇူးသည် အကျွန်ုပ်၌ရှိသောကြောင့် အကျွန်ုပ်၏သီလသည် ကြီးမြတ်၏”ဟု ဆို၏။

[ဤစကား၌ ခန္တီဝါဒီ^၁ ရှင်ရသေ့သည် အပြစ်မရှိဘဲလျက် နိပ်စက်သော ကလာဗုမင်းအား အချင်းခပ်သိမ်း အမျက်မထွက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စူဠဗောဓိ ရှင်ရသေ့သည် မိမိခင်ပွန်း ရသေ့မအား ဗာရာဏသီမင်းကြီး ဖျက်ဆီးမည်အကြံရှိသည်ကိုသိ၍ နှလုံးမသာမယာရှိသော်လည်း ထိုအမျက်ကို အပြင်သို့မထွက်ရ၊ လက်ခုပ်ထဲ၌ ရှိသော မီးပွားကို ပြင်တစ်ပါး အမှိုက်မီးစာသို့ မကျမငြိစေရဘဲ လက်ခုပ်ထဲ၌ပင်လျှင် သေငြိမ်းအောင် ကြိတ်နယ်ဘိ သကဲ့သို့ အမျက်ကို ထင်စွာမပြု။ ဤသို့ကျင့်သော စူဠဗောဓိ ရှင်ရသေ့ကဲ့သို့လည်းကောင်း သည်းခံရမည် ဆိုလိုသည်။]

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဂဠုန်မင်း ဆိုပြန်၏။

“မင်းကြီးတို့။ ဤနဂါးမင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့၏အစာတွင် အမြတ်ဆုံးတည်း။ ဤသို့သောအစာကို မြင်၍လည်း မွတ်သိပ်ခြင်းကိုသည်းခံလျက် အစာတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် မကောင်းမှုကို မပြု။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်၏သီလသည် မင်း ၃ ပါးတို့၏သီလထက် မြတ်၏” ဟုဆို၍-

‘အနုဒရော ပိယော သဟတေ ဇီဃန္တံ၊ ဒန္တော တပိ မိတ ပါနဘောဇနော။

အာဟာရဟေတု န ကရောတိ ပါပံ၊ တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီးတို့။ အကြင်သူသည် အလွန်မွတ်သိပ်သော်လည်း အစာတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် ယုတ်မာသောအမှုကို မပြု။ အတိုင်းအရှည် တန်ရံမျှသော အစာ၊အဖျော်တို့ကိုသာ မှီဝဲလျက် ဣန္ဒြေ^၂ကို ကောင်းစွာ ဆုံးမ၍ သီလကိုမကျိုးမပျက်ရအောင် ကောင်းစွာစောင့်၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသောသူကို ဤလောက၌ ‘ငြိမ်းပြီးသော မကောင်းမှု’ရှိသောသူဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။ ဤ အစာတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် မကောင်းမှုကိုမပြုခြင်းသည် အကျွန်ုပ်၌ ယခု ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်၏သီလသည်လျှင် မြတ်၏”ဟု ဆို၏။

[ဤစကား၌ အစာတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် သီလပျက်ကောင်းသည်ကို မဆိုနှင့်ဦး။ သီလ ပျက်ကောင်းသောအရာ၌ပင်သော်လည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် “လေနာပေါသောအခါ အဘယ်ဆေးဖြင့် ပျောက်ဖူးသနည်း”ဟု အရှင်မောဂ္ဂလာန် မေးလျှောက်သောကြောင့် “ထောပတ်ဖြင့် ပျောက်ဖူး၏”ဟု ဆိုသည့်

စကားကိုပင်လျှင် 'အစာ၌ လော်လည်ခြင်းဖြစ်သည်'ဟု စက်ဆုပ်တော်မူ၍ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ခံဆောင်ခဲ့သော ထောပတ်ကို မသုံး ဆောင်ဘဲနေ၏။ ဤသို့ သူတော်ကောင်းတို့သည် သီလမပျက်ကောင်းသော အရာ၌ပင်သော်လည်း အစာကြောင့် လော်လည်ခြင်းမရှိ ဆိုလိုသည်။]

ထို ဂဠုန်မင်းစကားကိုကြားလျှင် သိကြားမင်း ဆိုပြန်၏။

"မင်းများတို့။ ငါသည် အထူးထူးအပြားပြား များလှစွာသောနတ်စည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ သီလစောင့်လိုသောငှာ ဤလူ့ပြည်သို့ လာ၏။ ထို့ကြောင့် ငါ၏သီလသည် သင်တို့သီလထက် မြတ်၏"ဟု ဆို၍-

'ခိန္နရတိ' ဝိပဇ္ဇာပေတော သဗ္ဗံ၊ န စာလိကံ ဘာသတိ ကိဉ္စိ လောကေ။

ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝိရတော မေထုနဿ၊ တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ။ ။'ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မင်းများတို့။ အကြင်သူသည် ကိုယ်ဖြင့် မြူးထူးခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် မြူးထူးခြင်းကိုကြဉ်၍ စိုးစဉ်းမျှလည်း ပျက်စကားကို မဆို။ တဏှာ"၏အကြောင်းဖြစ်သော အသားကို ပြေပြစ်ပြည့်ဖြိုးစေခြင်းငှာ အစာ မမှီဝဲ။ အရေ၏ပြေပြစ်စေခြင်းငှာ ပန်း၊ နုသာ၊ နုသာပျောင်း၊ အခိုး၊ အထုံ စသည်တို့မှလည်းကောင်း၊ မေထုန်"မှလည်းကောင်း ရှောင်ကြဉ်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သူကို ဤလူ့ပြည်၌ 'ငြိမ်းပြီးသော မကောင်းမှု' ရှိသောသူဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။ ငါသည်လည်း နတ်ပြည်၌ အလွန်အဆင်းလှသော နတ်သမီးအပေါင်းတို့ကို စွန့်၍ ဤလူ့ပြည်၌ သီလဆောက်တည်ခြင်းငှာ လာ၏။ ထို့ကြောင့် ငါ၏သီလသည် မြတ်၏"ဟု ဆို၏။

ထို သိကြားမင်းစကားကိုကြားလျှင် ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းသည် ဆိုပြန်၏။

"မင်းများတို့။ ငါသည် များစွာသော ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း၊ ခ သောင်း ၆ ထောင်သော မောင်းမတို့ဖြင့် ပြည့်သော ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကို လည်းကောင်း စွန့်၍ ဤဥယျာဉ်၌ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းငှာ လာ၏။ ထို့ကြောင့် ငါ၏သီလသည် သင်တို့စောင့်သောသီလထက် မြတ်၏"ဟု ဆို၍-

'ပရိဂ္ဂဟံ လောဘဓမ္မဉ္စ သဗ္ဗံ၊ ယော ဝေ ပရိညာယ ပရိစ္စတေ။

ဒန္တံ ဓိတတ္ထံ အမမံ နိရာသံ၊ တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ။ ။'ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မင်းများတို့။ အကြင်သူသည် ခန္ဓာ ၅ ပါး အစရှိသည်တို့၏သဘောလက္ခဏာကို သိတတ်သော ဉာတ ပရိညာဉ်၊ ထို ခန္ဓာ ၅ ပါး စသည်တို့၏ အနစ်သာရ မရှိသည်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်သော တိရဏ ပရိညာဉ်၊ ထို ခန္ဓာ ၅ ပါးတို့သည် ပျက်စီးခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း စသောအပြစ်သာလျှင် ရှိ၏၊ အကျိုးမရှိဟု ဟုတ်မှန်တိုင်းသိပြီး၍ 'ငါ၏ကိုယ်'ဟု မှတ်ထင်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်နုတ်ခြင်းတည်းဟူသော ပဟာနပရိညာဉ်၊ ဤ ပရိညာဉ်" ၃ ပါးတို့ဖြင့် သဘောအလျောက် ပိုင်းဖြတ်ခြားနားစွာ သိပြီး၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြွေအရံ အစရှိသော ဝတ္ထုကာမ၊ ထိုဝတ္ထုကာမကို တပ်မက်သော ကိလေသာကာမတို့ကို ပယ်စွန့်၍၊ အစွယ်ကျိုးသော မြွေကဲ့သို့ အမျက်ရန်ငြိုးတို့ကို မရှိစေရ နှိမ်နင်းခြင်း၊ ဤသို့ ကာမဝိတက်"၊ ဗျာပါဒဝိတက်"၊ ဝိဟိံသာဝိတက်"ဟု ဆိုအပ်သော အကြံအစည်တို့ကိုမဖြစ်စေရသဖြင့် ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်း၊ သားမယားတို့၌ မတပ်မက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသောသူကို ဤလူ့ပြည်၌ 'ငြိမ်းပြီးသော မကောင်းမှု' ရှိသောသူ ဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။ ငါသည်လည်း သားမယားတို့နှင့်တကွ ရွှေနန်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ သီလစောင့်ခြင်းငှာ ဤဥယျာဉ်သို့ လာသောကြောင့် ပညာရှိတို့ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ငါ၏သီလသာ မြတ်၏"ဟု ဆို၏။

ဤသို့ မင်း ၄ ပါးတို့သည် မိမိတို့သီလကိုသာလျှင် ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

သိကြားမင်း၊ ဂဠုန်မင်း၊ နဂါးမင်းတို့သည် ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းကို

“ဓနုဇ္ဈယမင်းကြီး။ သင်၏ ပြည်နိုင်ငံ၌ ငါတို့ယုမှားခြင်းကို ပျောက်နိုင်သော ပညာရှိသုခမိန် မရှိလော”ဟု မေးကြကုန်၏။ ဓနုဇ္ဈယမင်းလည်း

“မင်းကြီးတို့။ ပညာရှိသုခမိန် ရှိ၏။ ငါ၏အကျိုးစီးပွားကို ပြည့်စုံဆုံးမတတ်သော အမတ်ကြီးသည် ဝိဓုရ အမည်ရှိ၏။ ထို ဝိဓုရအမတ်သုခမိန်သည် ကြီးကျယ်သောပညာလည်း ရှိ၏။ သာယာနာပျော်ဖွယ်သော အသံနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ငါတို့ ယခုယုမှားခြင်းကို ပျောက်စေနိုင်လတ္တံ့။ ဝိဓုရအမတ်ကြီးထံ သွား၍ အဆုံးအဖြတ် ခံကြကုန်အံ့”ဟု ဆို၏။

မင်း ၃ ပါးတို့လည်း “ကောင်းပြီ။ သွားကြကုန်အံ့”ဟု အညီအညွတ် ဥယျာဉ်မှထွက်ခဲ့၍၊ တရားစီရင် ဆုံးဖြတ်ရာသဘင်သို့သွားပြီးသော် မြတ်သောပလ္လင်ကို တန်ဆာဆင်၍၊ ဝိဓုရအမတ်သုခမိန်ကို ပလ္လင်ထက် နေစေပြီးလျှင် ပဋိသန္ဓာရ’စကားပြောဟော၍ မိမိတို့ယုမှားခြင်းပြဿနာကို မေးလိုသောကြောင့်-

‘ပုစ္ဆာမ ကတ္တာရ မနောမပည၊ ကထာသု နော ဝိဂ္ဂဟော အတ္ထိ ဇာတော။

ဆိန္ဒုက’ခံ ဝိစိကိစ္ဆိတာနိ၊ တဒဋ္ဌ က’ခံ ဝိတရေမု သဗ္ဗေ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ရွတ်မေးကုန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မယုတ်သောပညာရှိသော သုခမိန်အမတ်ကြီး။ ငါတို့ မင်း ၄ ပါး၌ သီလကိုမှီ၍ တစ်ခုသော အငြင်းအခုံစကား ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထို ငါတို့ယုမှားခြင်းကို သင်အမတ်ကြီးသည် ဝဇီရစိန်’လက်နက်ဖြင့် မြင်းမိုရ်တောင်ကို ခတ်ဘိသကဲ့သို့ ထက်လှစွာသောပညာဖြင့် ဖြောင့်စေ၍ ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ဆုံးဖြတ်လော့”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဝိဓုရအမတ်သုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီးတို့။ ပညာရှိ တရားသူကြီးတို့သဘောသည် အငြင်းအခုံ စကားကို ကြားသိရမှ ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ်သာသည်။ အငြင်းအခုံစကားကို မကြားမသိရလျှင် မဆုံးဖြတ်သာ ဖြစ်သည်။ အရှင်မင်းကြီး။ နတ်များသခင်သိကြားမင်းကား မည်သို့ဆိုသည်၊ ကုရတိုင်းသူ လူတို့၏သခင် အရှင်မင်းကြီးကား မည်သို့ဆိုသည်၊ ဝိနတအမျိုးဖြစ်သော ဂဠုန်မင်းကား မည်သို့ဆိုသည်၊ နဂါးမင်းကား မည်သို့ဆိုသည်ကို အမိန့်တော် ရှိတော်မူကြမှ ကောက်ယူ ဆုံးဖြတ်သာပါမည်”ဟု မင်း ၄ ပါးတို့၏အယူကို မေး၏။

မင်း ၄ ပါးတို့သည်လည်း မိမိတို့အငြင်းအခုံစကားကို ဝိဓုရအမတ်အား ပြန်ကြားလို၍-

‘ခန္တိ’ဟဝေ ဘာသတိ နာဂရာဇာ၊ အပ္ပါဟာရံ ဂရုဠော ဝေနတေယျော။

ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ ရတိ ဝိပ္ပဟာရံ အကိဇ္ဇနံ ကုရုနံ ရာဇသေဋ္ဌော။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် မင်း ၄ ပါးတို့၏ အယူကို ပြ၏။ အနက်ကား-

ပဏ္ဍိတ၊ သုခမိန်။ ဟဝေ၊ စင်စစ်။ နာဂရာဇာ၊ နဂါးမင်းသည်။ ခန္တိ၊ သည်းခံခြင်းကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ ဝေနတေယျော၊ ဝိနတ အမျိုးဖြစ်သော။ ဂရုဠော၊ ဂဠုန်မင်းသည်။ အပ္ပါဟာရံ၊ အစာကြောင့် မကောင်းမှုကို မပြုခြင်း။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ၊ သိကြားမင်းသည်။ ရတိဝိပ္ပဟာရံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော်ခြင်းမှ ကြဉ်ခြင်းကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ ကုရုနံ၊ ကုရတိုင်းသူတို့၏။ ရာဇသေဋ္ဌော၊ မင်းမြတ်သည်။ အကိဇ္ဇနံ၊ ကြောင့်ကြမရှိခြင်းကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ နဂါးမင်းသည် အမျက်ထွက်အပ်သောသူ၌ အမျက်မထွက်မူ၍ သည်းခံခြင်းကို ချီးမွမ်း၏။ ဂဠုန်မင်းသည် အစာမွတ်သိပ်သည် ဖြစ်သော်လည်း အစာတည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် မကောင်းမှုကိုမပြု။

ကြည်ရှောင်ခြင်းကို ချီးမွမ်း၏။ သိကြားမင်းသည် ကာမဂုဏ်^{၂၃} ၅ ပါးတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပါးခြင်းမှ ကြည်ရှောင်ခြင်းကို ချီးမွမ်း၏။ ကုရတိုင်းသူတို့၏သခင်ဖြစ်သော ဓနုဥယမင်းသည် ကြောင့်ကြမရှိသောအဖြစ်ကို ချီးမွမ်း၏”ဟု အယူကို ပြန်ဆိုကြကုန်၏။

ထို ဝိဓုရသုခမိန်သည် မင်း ၄ ပါးတို့၏ စကား ၄ ခွန်းကိုကြားလျှင် ဟုတ်မှန်တိုင်းသိပြီး၍ ဖြောင့်မန်စွာ ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်လိုသောကြောင့်-

‘သဗ္ဗာနိ ဧတာနိ သုဘာသိတာနိ၊ နဟေတ္ထ ဒုဗ္ဘာသိတ မတ္ထိ ကိဉ္စိ။

ယသ္မိံ စ ဧတာနိ သုပတိဋ္ဌိတာနိ၊ အရာဝ နာဘျံ သုသမာ ဟိတာနိ။

စတုတ္ထိ ဓမ္မေဟိ သမင်္ဂီဘူတံ၊ တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီးတို့။ ယခု ဆိုတော်မူကြသည့် စကား ၄ ခွန်းသည် ကောင်းသောစကားချည်း ဖြစ်သည်။ စိုးစဉ်းမျှ^{၂၄} မကောင်းသောအရာ မရှိ။ ဥပမာကား လှည်းပုံတောင်း၌ ကောင်းစွာနှက်အပ်သော အကန့်ကဲ့သို့တည်း။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ သည်းခံခြင်း၊ အစာကြောင့် မကောင်းမှုကိုမပြုခြင်း၊ ကာမဂုဏ်၌မွေ့လျော်ခြင်းမှ ကြည်ခြင်း၊ ကြောင့်ကြမရှိခြင်း ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို ဂုဏ် ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောသူကို ဤလူ့ပြည်၌ ‘ငြိမ်းပြီးသော မကောင်းမှု’ရှိသောသူဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏”

ဤသို့ ဘုရားလောင်း ဝိဓုရသုခမိန်သည် မင်း ၄ ပါးတို့၏ သီလကို ထပ်တူပြုတော်မူ၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မင်း ၄ ပါးတို့သည် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝိဓုရ သုခမိန်အား ကောင်းချီးပေးလိုသောကြောင့်-

‘တုဝံ န သေဋ္ဌော တွမနတ္ထရောသိ၊ တွံ ဓမ္မဂူ ဓမ္မဝိဒူ သုမေဓော။

ပညာယ ပဉ္စံ သမဝိဂ္ဂဟေတွာ၊ အစ္ဆိန္ဒြိ ဓိရော ဝိစိကိစ္ဆိတာနိ။

အစ္ဆိန္ဒြိ ကင်္ခံ ဝိစိကိစ္ဆိတာနိ၊ စုန္ဒော ယထာ နာဂဒန္တံ ခရေန။ ။’ဟူသောဂါထာကို ဆိုကုန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ သင်သည်ကား သူတော်မြတ်တည်း။ သင်သုခမိန်နှင့် နှိုင်းယှဉ်စရာ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မရှိ။ မိမိ၏အရှင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆန္ဒ၊ ဘယ၊ အဂတိ^{၂၅}သို့ မလိုက်။ တရားကို သိမြင်သည်နှင့်အညီ တရားကို စောင့်၏။ လောက၌ ထင်ရှားသောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် ငါတို့ပြဿနာကို ‘ဤအရာ၌ ဤသည်ကား ဤအကြောင်းတည်း’ဟု ဟုတ်မှန်စွာစူးစမ်းဆင်ခြင်၍ သိတိုင်း ငါတို့ယုံမှားခြင်းကို ဆုံးဖြတ်ပေ၏။ မြတ်သောအဆုံးအဖြတ်သည်လည်း ငါတို့စိတ်နှင့် မဆန့်ကျင်။ ငါတို့အလိုနှင့်လည်း လျော်၏။ တရားနှင့်လည်း ညီ၏။ ဆင်စွယ်ပွတ်သမားသည် ထက်စွာသောလွှဖြင့် ဆင်စွယ်ကိုဖြတ်သကဲ့သို့ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား တရားနှင့် လျော်ညီအောင် ဆုံးဖြတ်ပေ၏”ဟု ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် ဝိဓုရသုခမိန်အား ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ပူဇော်လို၍-

‘နီလုပ္ပလာဘံ ဝိမလံ အနန္တံ၊ ဝတ္ထံ ဣဒံ ဓူမသမာန ဝဏ္ဏံ။

ပဥဿ ဝေယျာကရဏေန တုဋ္ဌော၊ ဒဒါမိ တေ ဓမ္မပူဇာယ ဓီရ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ သင်သည် ငါ၏ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပေသဖြင့် ငါ နှစ်သက်၏။ သင်သုခမိန်အား တရားကို ပူဇော်ခြင်းအလို့ငှာ ကြာညိုအဆင်းကဲ့သို့တောက်ပလျက် အညစ်အကြေးမရှိ အဖိုးများစွာထိုက်သော မီးခိုးအဆင်းရှိသော ဤဘွဲ့ဖြူပုဆိုးကို ငါပေး၏”ဟုဆို၍ ဘုရားလောင်းအား ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့် ပူဇော်၏။

ဂဠုန်မင်းသည်လည်း ရွှေပန်းဖြင့် ပူဇော်လို၍-

‘သုဝဏ္ဏမာလံ သတပတ္တ ဖုလ္လိတံ၊ သကေသနံ ရတနသဟဿ မဏ္ဍိတံ။

ပဉ္စဿ ဝေယျာကရဏေန တုဋ္ဌော၊ ဒဒါမိ တေ ဓမ္မပူဇာယ ဓီရ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ ငါ၏ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်သဖြင့် ငါ နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ သင့်အား တရားကိုပူဇော်ခြင်း အလို့ငှာ ဝတ်ဆံတို့ဖြင့်တင့်တယ်စွာ ပွင့်ချပ် ၁၀၀ ရှိသော၊ ရတနာမျိုး ၁၀၀၀ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤရွှေပန်းကို ငါပေး၏”ဟု ဆို၏။

နဂါးမင်းသည်လည်း ပတ္တမြားဖြင့် ပူဇော်လို၍-

‘မဏိံ အနုဂ္ဂံ ရုစိရံ ပဘဿရံ၊ ကဏ္ဍာ ဝသတံ မဏိဝိဘူသိတံ မေ။

ပဉ္စဿ ဝေယျာကရဏေန တုဋ္ဌော၊ ဒဒါမိ တေ ဓမ္မပူဇာယ ဓီရ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ ငါ၏ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပေသဖြင့် သင့်အား ငါနှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ တရားကို ပူဇော်ခြင်း အလို့ငှာ ပြုံးပြုံးပြက် နှစ်သက်ဖွယ်သောအရောင်အဆင်းဖြင့် တင့်တယ်လျက် အဖိုး အတိုင်းမသိထိုက်သော ပတ္တမြားမျက်မြတ်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ဆန်းကြယ်စွာ ငါ၏လည်၌ဆင်သော ဤပတ္တမြားကို သင့်အား ငါပေး၏” ဟုဆို၍ ပတ္တမြားဖြင့် ပူဇော်၏။

ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းသည်လည်း ဆင်၊ မြင်း စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်လို၍-

‘ဝရံသဟဿံ ဥသဘဉ္စ နာဂံ၊ အာဇေယုတ္တေ စ ရထေ ဒသီမေ။

ပဉ္စဿ ဝေယျာကရဏေန တုဋ္ဌော၊ ဒဒါမိ တေ ဂါမဝရာနိ သောဠဿ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ သင်သည် ငါ၏ယုံမှားခြင်းကို ဖျောက်ပေသည်ဖြစ်၍ ငါ နှစ်သက်၏။ သင့်အား နို့ညှစ် နွားမ ၁၀၀၀၊ နွားလားဥသဘ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ သိန္ဓောမျိုးမြင်း ကသော ရထား ၁၀ စီး၊ ရွာကြီး ၁၆ ရွာ ဤ အလုံးစုံကို ငါပေး၏”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ မင်း ၄ ပါးတို့သည် ဘုရားလောင်းဝိဓုရသုခမိန်အား အသီးအသီး တရားပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်ခဲ့၍ မိမိတို့နေရာပြည်သို့ သွားကြကုန်၏။

၂။ နဂါးမင်း မိဖုရားကြီး ချင်ခြင်းဖြစ်ခန်း

ထိုမင်း ၄ ပါးတို့တွင် နဂါးမင်း၏မိဖုရားကြီး နဂါးမကား ‘ဝိမလာ’ အမည်ရှိ၏။ ထို ဝိမလာအမည် ရှိသော နဂါးမိဖုရားသည် နဂါးမင်း လူ့ပြည်မှပြန်ရောက်သောအခါ လည်၌ဆင်သောပတ္တမြားကို မမြင်သည် ဖြစ်၍-

“အရှင်မင်းကြီး။ ပတ္တမြားကို အဘယ်မှာ ထားခဲ့သနည်း”ဟု မေး၏။

“အဘယ်မိဖုရား။ စန္ဒ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏား၏သား ဝိဓုရ အမည်ရှိသောသုခမိန်၏ တရားစကားကို ကြားနာရ၍ အလွန်ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသဖြင့် ထို ဝိဓုရသုခမိန်အား ပတ္တမြားဖြင့် ငါ ပူဇော်ခဲ့သည်။ ငါသာ ပူဇော်သည် မဟုတ်။ သိကြားမင်းသည်လည်း ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးဖြင့်၊ ဂဠုန်မင်းသည်လည်း ရွှေပန်းဖြင့်၊ ဓနုဇ္ဈယ ကောရဗျမင်းသည်လည်း နွားမ ၁၀၀၀ စသည်ဖြင့် ပူဇော်၏”ဟု ဆို၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား ဝိဓုရသည် တရားဟောသုခမိန်လော”ဟု မေး၏။

“အဘယ်မိဖုရား။ အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း။ အလုံးစုံသော ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း”အပြင်၌ ဘုရားပွင့်တော်မူသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ၁၀၁ ပါးကုန်သောမင်းတို့သည် ‘ဆင်ကိုနှစ်သက်စေတတ်သော စောင်းသံဖြင့် တပ်မက်ကုန်သော ဆင်အပေါင်းတို့ကဲ့သို့’ ဝိဓုရ၏ သာယာနာပျော်ဖွယ်သောတရားစကား၌ နှစ်သက်ကြကုန်လျက် မိမိတို့၏ ပြည်ရွာသို့မျှ မပြန်ရန်နိုင်ကုန်တကား။ သာယာနာပျော်ဖွယ်သောစကားဖြင့် ပြညွှန်တတ်သော တရားဟော သုခမိန်ပေတည်း”ဟု ဝိဓုရသုခမိန်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးကို ချီးမွမ်း၍ပြော၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိမလာမိဖုရားသည် ဝိဓုရသုခမိန်၏တရားစကားကို နာလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ကြံ၏။ ငါသည် အကယ်၍ ‘အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ဝိဓုရသုခမိန်၏တရားစကားကို နာလိုပါ၍ ဤနဂါးပြည်သို့ ဆောင်တော်မူပါ’ဟု ဆိုငြားသော်လည်း မင်းကြီး မဆောင်ပေရာ။ စင်စစ်သော်ကား ‘ဝိဓုရ သုခမိန်၏ နှလုံးကို အလိုရှိ၏’ဟူသော ဥပါယ်တံမျဉ်း”ဖြင့် မအီမသာ နာယောင်ပြုအံ့”ဟုကြံ၍၊ အသရေရှိသော အိပ်ရာတိုက်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် မိမိ၏အခြွေအရံ နဂါးမငယ်တို့ကို အမှတ်ပေး၍အိပ်၏။

နဂါးမင်းသည် တစ်နေ့သ၌ မိဖုရားမောင်းမတို့ ခစားသောအခါ ဝိမလာမိဖုရားကို မမြင်သောကြောင့် “ငါ၏မိဖုရား ဝိမလာကား အဘယ်မှာနည်း”ဟု မောင်းမများကိုမေးလျှင်၊ “အရှင်မင်းကြီး။ ရှင်မိဖုရားသည် နာသောကြောင့် မခစားနိုင်။ ကျက်သရေတိုက်၌ ရှိပါသည်”ဟု လျှောက်၏။

နဂါးမင်းကြီးလည်း ‘မိဖုရား နာသည်’ဟု ကြားလျှင် နေရာမှထ၍ မိဖုရားကြီးအထံသို့သွားပြီးသော်၊ အိပ်ရာနံပါး၌နေလျက် မိဖုရားကြီးကိုယ်ကိုသုံးသပ်၍ ‘ပဏ္ဍုကိသိယာ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ်မိဖုရား။ သင်၏ကိုယ်သည် ဖက်ရွက်ရော်ကဲ့သို့ ဖျော့တော့ခြင်း ရှိ၏။ ကြုံလည်း ကြုံ၏တကား။ ရှေးကကဲ့သို့ ထွားထွားနုနု ရှုချင်ဖွယ်သောကိုယ်အဆင်း မရှိ။ ယခု ညှိုးငယ် လျော့ပါးလှ၏။ သင်၌ အဘယ် ဝေဒနာ ရှိသနည်း။ ငါ့အား ပြောလော့”ဟု ဆို၏။

ဝိမလာမိဖုရားလည်း မင်းကြီးအား ကြားလိုသောကြောင့် ‘ဓမ္မောမဓုဇေသု’အစရှိသောဂါထာဖြင့် လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးတို့ကိုအစိုးရသော နဂါးမင်းမြတ်။ လူတို့တွင် လိုချင်ခြင်းဟူသည်ကား မိန်းမတို့၏သဘော အလေ့တည်း။ အလိုမပြည့်သဖြင့် ပြင်းစွာသောဝေဒနာသို့ ရောက်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း အနိုင်အထက် မပြုမူ၍ တရားနှင့်အညီ ဆောင်၍ရသော ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်၏နည်းကို အလိုရှိ၏။ ထို ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်၏ နည်းကိုရမှ ကျွန်ုပ် အသက်ရှင်အံ့သည်။ မရသည်ရှိသော် အရှင်မင်းကြီးနှင့် မြင့်ရှည်စွာမပေါင်းရဘဲ သေကွဲခြင်းသို့ ရောက်အံ့သည်”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ‘စန္ဒ ခေါ် တွဉ္ဇ ဒေါဟဠာယသိ’ အစရှိသော ဂါထာကို မင်းကြီး ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ်^၁ ဝိမလ။ သင်သည် နေကို လည်းကောင်း၊ လကို လည်းကောင်း လိုချင်သော်မျှ မခဲလွန်း။ ဓမ္မုဒ္ဓိပါကျွန်းအပြင်၌ ၁၀၁ ပါးသောမင်းတို့သည် တရားစောင့်ရန်အမှတ်ဖြင့် မြတ်နိုးကြည်ညိုသော ဝိမုဒ္ဓိ သုခမိန့်ကို ဖူးမြင်ရရုံမျှသော်လည်း အလွန် ရခဲ၏။ ဤ နဂါးပြည်သို့သော်ကား အဘယ်သူ ဆောင်နိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

မိဖုရားသည် မင်းကြီး၏စကားကိုကြားလျှင် ‘ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်၏နည်းကို မရသည်ရှိသော် ဤအိပ်ရာ၌ ပင်လျှင် သေစေတော့’ဟူ၍ တစ်ဘက်သို့ ကိုယ်ကိုပြန်လှည့်လျက် မင်းကြီးကိုကျောပေးသဖြင့် မိမိမျက်နှာကို တဘက်မြိတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍အိပ်၏။ နဂါးမင်းသည် ခေါ်မထူး မေးမရရှိလျှင် မကြံနိုင်ပင်ပန်းစွာ နှလုံးမသာရှိ၍ မိမိနေရာတိုက်သို့ဝင်ပြီးသော် အသရေရှိသောညောင်စောင်းထက်၌ အိပ်လျက် ‘ဝိမလသည် ဝိမုဒ္ဓိနှလုံးကို မရသည်ရှိသော် သေခြင်းသို့ရောက်အံ့သည်ကား မချွတ်ရာ။ အဘယ်သူသည် ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်၏နည်းကို ဆောင်နိုင်ပါအံ့နည်း’ဟု ကြံ၏။

ထိုအခါ နဂါးမင်း သမီးသည် ဣရန္တတီ^၂ အမည် ရှိ၏။ ထို ဣရန္တတီမင်းသမီးသည် ခပ်သိမ်းသော တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ယင်လျက် များစွာသောအသရေ၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ခမည်းတော်ထံ ခစားအံ့ သောငှာ လာလတ်၍ တင့်အပ်သောအရပ်၌နေပြီးသော် ခမည်းတော်မင်းကြီး၏ နှလုံးမသာဟန် ဖောက်ပြန်သော ဣန္ဒြေမူလကိုမြင်လျှင် “ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အလွန် နှလုံးမသာခြင်းသို့ ရောက်ဟန်ရှိခဲ့သည်တကား။ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်း”ဟု မေးလို၍ ‘ကိ’ နှလုံး’အစရှိသော ဂါထာကိုရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ယူဇနာ ၅၀၀ ကျယ်စွာသောနဂါးပြည်ကို အစိုးရသော ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ခမည်းတော်သည် အဘယ်ကြောင့် ကြံမှိုင်တော်မူသနည်း။ ခမည်းတော်၏မျက်နှာတော်သည် လက်ဖြင့်ဆုပ်နယ်အပ်သော ကြာပဒုဗ္ဗာ^၃ ပွင့်ကဲ့သို့ ညှိုးတော်မူ၏။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် စိုးရိမ်တော်မူသနည်း။ အကျွန်ုပ်အား ပြောလော့။ စိုးရိမ်တော် မမူလင့်”ဟု ဆို၏။

သမီးတော် ဣရန္တတီ၏စကားကိုကြားလျှင် ထိုအကြောင်းကိုပြန်လိုသောကြောင့် ‘မာတာဟိတ’ အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ့သမီး ဣရန္တတီ။ သင်၏အမိသည် ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်၏နည်းကို အလိုရှိခဲ့၏။ နှလုံးကိုထား၍ ဝိမုဒ္ဓိ သုခမိန့်ကိုမျှ မြင်ရခဲ၏။ အဘယ်သူလျှင် နဂါးပြည်သို့ ဆောင်နိုင်အံ့နည်း”ဟု ဆို၍၊

“ချစ်သမီး။ ငါ၏အထံသို့ ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်ကို ဆောင်နိုင်သောသူမည်သည် သမီးတော်မှတစ်ပါး မရှိ။ ငါ၏ချစ်သမီးသည်သာ မယ်တော်၏အသက်ကို ချမ်းသာစေလိုသဖြင့် ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်ကို ငါ့ထံသို့ရောက်အောင်

ဆောင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောလင်ကို သင်ရှာလေလော့”ဟု နဂါးမင်းသည် မယားအားချစ်ခြင်း ကိလေသာ^၁ဖြင့် ယစ်သည်ဖြစ်၍၊ အလွန် အရှက်အကြောက်ကိုသိမ်းဆည်းအုပ်ချုပ်၍ ဂုဏ်အသရေ ပြုရာ၊ဆောင်ရာသော သမီးကိုစင်လျက် ‘လင်ရှာချေ’ဟု မလျှောက်ပတ်သောစကားကို ဆိုဘိ၏။

ဣရန္တတိမင်းသမီးသည် ခမည်းတော်အား နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် မယ်တော်ထံသွား၍၊ မယ်တော်အားလည်း နှစ်သိမ့်စေပြီးမှ မိမိအိပ်ရာတိုက်သို့ဝင်ပြီးသော် ခပ်သိမ်းသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍၊ ပန်းအထည်ကို ဝတ်လျက် ပန်းတဘက်ကို ပန်းတစ်ဘက်၌တင်၍ ထိုည၌ပင်လျှင် ရေအလျဉ်ကိုခွဲ၍ နဂါးပြည်မှ ထွက်ခဲ့သဖြင့် ဟိမဝန္တာ^၂အရပ်၌ သမုဒ္ဒရာနားဝယ် ကာဠ အမည်ရှိသောတောင်သည် ရှိ၏။ ထိုတောင်သည် ယူဇနာ ၆၀ မြင့်၏။ တစ်ခဲနက် ကျောက်ညိုအတိ ပြီး၏။ ထို ကာဠအမည်ရှိသော မျက်စဉ်းတောင်သို့သွားလေ၍၊ ဟိမဝန္တာ၌ အဆင်း၊အနံ့နှင့်ပြည့်စုံသော နတ်ပန်းတို့ကိုဆောင်ယူပြီးလျှင် တစ်တောင်လုံးကို ပတ္တမြားစုကဲ့သို့ ရှုချင်ဖွယ်တန်ဆာဆင်ပြီးသော် တောင်၏အထွတ်၌ ပန်းအခင်းကိုခင်း၍ ဤသို့ နှစ်လိုဖွယ်သောအခြင်းအရာဖြင့် က၊လျက် သာယာစွာ သီချင်းကိုသီ၍ ‘ကေဂန္ဓဗ္ဗေ’ အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဤဟိမဝန္တာ၌ ရှိကုန်သော အို နတ်အပေါင်းတို့။ ဂန္ဓဗ္ဗဘီလူး^၃၊ နဂါး၊ ကိန္နရာ^၄၊ လူပညာရှိတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသူအပေါင်းတို့တွင် အကြင်သူသည် ငါ၏အလိုကို ပေးနိုင်အံ့။ ငါ သည် ဓနဉ္စယမင်း၏အမတ် ဝိဓုရသုခမိန်၏နှလုံးကို တရားသဖြင့် အလိုရှိ၏။ ထိုသို့ ငါအလိုရှိသော ဝိဓုရသုခမိန်၏နှလုံးကို တရားသဖြင့် ဆောင်၍ ပေးနိုင်အံ့။ ထိုသူသည် ငါ၏လင် ဖြစ်ရလိမ့်သတည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး၏တူ ‘ပုဏ္ဏက’^၅အမည်ရှိသော ဘီလူးစစ်သူကြီးသည် တစ်ဂါဝုတ် ပမာဏရှိသော မနောမယသိန္ဓောမြင်း^၆ကိုစီး၍ ကာဠတောင်ထိပ်ဖြင့် ဆေးဒန်းမြင်းသီလာကျောက်^၇အပြင်၌ ဘီလူးတို့အစည်းအဝေးသို့သွားလေသော် ထို ဣရန္တတိနဂါးမင်းသမီး၏ သီချင်းသံကို ကြားလေ၏။ ထို ဣရန္တတိသည် အခြားမဲ့သောဘဝက ပုဏ္ဏက၏မယား ဖြစ်ဖူးသတည်း။ ထိုသို့ သံသရာက ချစ်စိတ်ဝါသနာ အထုံပါသော ပုဏ္ဏကဘီလူးသည် ဣရန္တတိ၏သီချင်းသံကိုကြားလျှင် ဦးခေါင်းရေသား ကြွမည်ကဲ့သို့ ရိုးတွင်း ခြင်ဆီထိအောင် နှစ်သက်ခြင်းပီတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဣရန္တတိအား တပ်မက်သောစိတ်ဖြင့် မြင်းကိုရပ်စေ၍ သိန္ဓော မြင်းပျံပေါ်၌နေလျက်လျှင် “အဘယ်။ ငါ၏အစွမ်းဖြင့် တရားနှင့်အညီ ဝိဓုရသုခမိန်၏နှလုံးသားကို ဆောင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ သင် မစိုးရိမ်လင့်။ သင်သည် ငါ၏မယား ဖြစ်စေအံ့”ဟု ဆို၏။

ထို ပုဏ္ဏကစကားကိုကြားလျှင် ဣရန္တတိသည် ထိုသို့တပြီးကား “အကျွန်ုပ်၏ခမည်းတော် နဂါးမင်းကြီးထံ သွားကြကုန်အံ့”ဟုဆိုလျှင်၊ ပုဏ္ဏကဘီလူးစစ်သူကြီးသည် ဣရန္တတိနှင့် ရှေးကဆုတောင်း အစဉ် အလျဉ်ပါကြသော ချစ်စိတ်အဟုန်ဖြင့် “ကောင်းပြီ။ သွားအံ့”ဟု ဣရန္တတိကို မြင်းထက်သို့တင်အံ့သောငှာ မိမိမြင်းမှဆင်း၍ ‘ဣရန္တတိလက်ကို ဆွဲအံ့’ဟု လက်ကိုဆန့်၏။ ဣရန္တတိလည်း မိမိလက်ကို အဆွဲမခံ။ ပုဏ္ဏကဆန့်သောလက်ကို ဦးအောင်ဆွဲ၍

“အရှင့်သား။ အကျွန်ုပ်ကို မိမဲ့ဘမဲ့ အထီးကျန် မှတ်တုံသလော။ အကျွန်ုပ်၏အဖသည် ယူဇနာ ၅၀၀ ကျယ်သော နဂါးပြည်ကိုအစိုးရသော ဝရဏ နဂါးမင်းတည်း။ အကျွန်ုပ်၏အမိကား ထိုမင်း၏ မိဖုရားကြီးဖြစ်သော ဝိမလာ ဒေဝီတည်း။ အရှင့်သား။ အကျွန်ုပ်ခမည်းတော်မင်းကြီးထံ သွားကြကုန်၍ အကျွန်ုပ်နှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ် မင်္ဂလာပြုပါမည့်အကြောင်းကို တောင်းပန်လော့”ဟုဆို၍ ပုဏ္ဏကကို နဂါးမင်းထံသို့ ခေါ်၍သွားလေ၏။

ပုဏ္ဏကသည် နဂါးမင်းသံသို့ ရောက်လျှင် ဣရန္တတို့ကို တောင်းလိုသောကြောင့်-

‘နာဂဝရ ဝစော သုဏ္ဏောဟိ မေ၊ ပတိရူပံ ပဋိပဇ္ဇ သုက္ခိယံ။’

ပတ္တေမဟံ ဣရန္တတိ၊ တာယ သမင်္ဂံ ကရောဟိ မမံ တုဝံ။ ။

‘သတံဟတ္ထိ သတံအဿာ၊ သတံအဿတရိ ရထာ။’

သတံ ဝလဘိယော ပုဏ္ဏာ၊ နာနာရတနဿ ကေဝလာ။ ။

‘တေ နာဂ ပဋိပဇ္ဇဿ၊ ဓိတရံ ဒေဟိ ဣရန္တတိ။’ ။ ‘ဟူသော ၂ ဂါထာခွဲကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်း။ အကျွန်ုပ်၏စကားကို နာစေချင်၏။ ဆိုလိုသည့်စကားမှာ အကျွန်ုပ်သည် မင်းကြီး၏ သမီးတော် ဣရန္တတို့ကို သံသရာဟောင်းက အကြောင်းပါသည်ဖြစ်၍ နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်၏။ မျိုးဆက်ခြင်းနှင့် လျောက်ပတ်သော ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၁၀၀၊ အဿတိုရ်^၁ မြင်းကသော ရထား ၁၀၀၊ ရတနာ ၇ ပါး၊ ရတနာ ၁၀ ပါးတို့ဖြင့် ပြည့်သော လှည်းရထား ၁၀၀၊ ဤလက်ဆောင်များကို သိမ်းခံတော်မူ၍ အကျွန်ုပ်အား သမီးတော်ဣရန္တတို့နှင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ် ပြုစေချင်၏”ဟု ဆို၏။

နဂါးမင်းသည် ပုဏ္ဏကစကားကိုကြားလျှင် အလျင်တဆော မလိုက်သာအပ်သည့်အမှု ဖြစ်သည်နှင့်အညီ သမီးမိဘတို့ ပြောဆိုခြင်းစကားကို ပြောဆိုလို၍-

‘ယာဝ အာမန္တယေ ဉာတိ၊ မိတ္တေစ သုဟဒ္ဓဇ္ဇနေ။’

အနာမန္တကတံ ကမ္ပ၊ တံ ပစ္ဆာ အနုတပ္ပတိ။ ။ ‘ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဘီလူးစစ်သူကြီး။ သင်သည် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး၏ တူတော်အစစ် ဖြစ်ပေသည်။ တစ်စုံတစ်ခုမျှ ရွေးချယ်အပ်သည် မရှိ။ သင်တို့နှင့် အမျိုးဆက်ရမည်ဆိုသည်မှာ အလွန် နှစ်သက်ပါ၏။ သို့ရာတွင် လောက၌ အမှုဟူသည်ကို တိုင်ပင်အပ်သည်။ အဆွေအမျိုး အတ္ထက္ခာယီ^၂ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား မတိုင်မပင် အလျင်တဆော ကိုယ့်အလိုနှင့်သာ ဆောင်ချေပြုချေသော် ထိုအမှုသည် နောင် ကောင်းပါလျှင်မူကား အပြစ်မရှိ။ နောင် အရေးမလှ မကောင်းရှိခဲ့လျှင် မိမိလည်း နောင်တတစ်ဖန် ရှိတတ်ချေသည်။ သူတစ်ပါးတို့လည်း အပြစ်တင်ဖွယ် ဖြစ်ချေသည်။ ယခုလည်း ကိုယ့်အသက်နှင့်အတူ ထိန်းရစောင့်ရှောက်ရလျက် ချစ်ကြင်နာလှစွာသော ရင်သွေးသမီးကို ထိမ်းမြားမင်္ဂလာအရေးသည် ခဏခေတ္တအမှု မဟုတ်။ တစ်သက်လုံးတော်မှ တင့်တယ်မည့် အမှုဖြစ်၍ မြော်ချင့်စဉ်းစားလျက် ဆွေသားမျိုးသား အဆွေခင်ပွန်းများကို တိုင်ပင်ပြောဆိုပါရစေဦး။

“မိန်းမတို့သဘောသည် ဆွေမျိုးအရပ်မှခွာ၍ တစ်ပါးအရပ်မှာ ပျော်မွေ့ခံသည်လည်း ဖြစ်ပါတော့သည်။ ဣရန္တတို့သည်လည်း ငယ်ရွယ်သေးသည် တစ်ကြောင်း၊ မိဘနှင့်ခွဲ၍ မနေဖူးသည် တစ်ကြောင်း၊ ပြုရာဆောင်ရာ သည့်အမှုအခွင့်ကို နားမျှမကြားရအောင် ကြောင့်ကြမဲ့ချမ်းသာစွာ နေရသည်တစ်ကြောင်း ဖြစ်၍၊ နောင် သင်တို့နတ်ပြည်၌ မပျော်မမွေ့ အထူးအထွေရှိချေသော် ‘ငါတို့ကို မတိုင်မပင်၊ သမီးငယ်ကို ဝေးစွာအရပ်သို့ ဆောင်နှင်းလိုက်လေသည်’ဟု ငါ့ကို ဆွေမျိုးသားချင်း ချစ်ခင်သသူတို့ အပြစ်တင်ဖွယ် ရှိချေသည်ဖြစ်၍ သင်သည် ခေတ္တငဲ့လင့်ဦး”ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ နဂါးမင်းသည် ညီလာခံရာလျောင်းတော်ဦးမှသည် နန်းမဆောင်သို့ဝင်၍ မိဖုရားကြီးနှင့် တိုင်ပင်လိုသောကြောင့်-

‘အယံ သော ပုဏ္ဏကော ယက္ခော၊ ယာစတိ မံ ဣရန္တတိ။’

ဗဟုနာ ဝိတ္တလာဘေန၊ တဿ ဒေမ ပိယံ မမံ။ ။ ‘ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ် ဝိမလာဒေဝီ။ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး၏တူဖြစ်သော ပုဏ္ဏကစစ်သူကြီးသည် ငါတို့သမီး ဣရန္တတို့ကို ဆောင်နှင်းပါမည့်အကြောင်းကို ဤမည်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်များနှင့် တောင်းလာ၏၊ ထိုဘီလူးစစ်သူကြီးအား ထိမ်းမြားဆောင်နှင်းရသော် ကောင်းမည်မဟုတ်လော”ဟု တိုင်ပင်၏။

ဤသို့သော နဂါးမင်းစကားကို ကြားလျှင် ဝိမလာမိဖုရားသည်-

‘န ဓနေန န ဝိတ္တေန၊ လတ္တာ အမှံ ဣရန္တတိ။’

သစေ စ ခေါ် ဟဒယံ ပဏ္ဍိတဿ၊ ဓမ္မေန လဒ္ဓါ ဣဓ မာဟရေယျ။

ဧတေန ဝိတ္တေန ကုမာရီ လတ္တာ၊ နာညံ ဓနံ ဥတ္တရီ ပတ္တယာမ။ ။’ဟူသော တစ်ဂါထာခွဲဖြင့် ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ယူဇနာ ၅၀၀ ကျယ်စွာသော နဂါးပြည်ကိုအစိုးရသည့် ဘုရင်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်တို့အား ဥစ္စာစည်းစိမ် ရှားသည်မဟုတ်။ အဆင်းသဏ္ဌာန် ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံလျက် မိဘတို့၏နှလုံးကို ရွှင်စေ တတ်သော သမီးဣရန္တတိကို များစွာသောဥစ္စာစည်းစိမ် ပဏ္ဏာလက်ဆောင်ဖြင့် တောင်းလာသော်လည်း မရရာ။ ပညာရှိသုခမိန်၏နှလုံးကို တရားသဖြင့်ရအောင် ဤနဂါးပြည်သို့ ဆောင်နိုင်သောသူဖြစ်မှုကား အကျွန်ုပ်သမီး ဣရန္တတိကို ရရာ၏”ဟု ဆို၏။

နဂါးမင်းလည်း ဝိမလာမိဖုရားနှင့် အလုံးစုံကိုတိုင်ပင်ပြောဆိုပြီးလျှင် ပုဏ္ဏကရီရာအရပ်သို့ ထွက်လာ၍၊ မိဖုရား၏အလိုနှင့်လျော်စွာ ထိမ်းမြားမည်စကားကို ဆိုလို၍-

‘န ဓနေ နန ဝိတ္တေန၊ လတ္တာ အမှံ ဣရန္တတိ။’

သစေ တုဝံ ဟဒယံ ပဏ္ဍိတဿ၊ ဓမ္မေန လဒ္ဓါ ဣဓ မာဟရေယျာသိ။ ။

ဧတေန ဝိတ္တေန ကုမာရီ လတ္တာ၊ နာညံ ဓနံ ဥတ္တရီ ပတ္တယာမ။ ။’ဟူသော တစ်ဂါထာခွဲကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဘီလူးစစ်သူကြီး။ ငါ၏သမီး ဣရန္တတိကို ဥစ္စာစည်းစိမ် ပဏ္ဏာလက်ဆောင် များစွာပေးသော်လည်း မရရာ။ သင်သည် ပညာရှိသုခမိန်၏နှလုံးကို တရားသဖြင့် ငါ့ထံသို့ဆောင်ပေးနိုင်မှု သင့်အား ငါ၏သမီးတော် ဣရန္တတိကို ထိမ်းမြားဆောင်နှင်းမည်”ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ‘ငါသည် အထက်ကာရီက ဣရန္တတိပြော၍ အလုံးစုံကို သိရပြီ။ ယင်းသို့သိရသော်လည်း ယခု နဂါးမင်းသည် ‘ပညာရှိနှလုံးကို ဆောင်ရမည်’ဟူ၍သာ သာမည ဆိုသည်ဖြစ်၍ အတပ်သိရအောင် ငါ မေးဦးအံ့’ဟု ကြံ၍-

‘ယံ ပဏ္ဍိတော တျေကေ ဝဒန္တိ လောကေ၊ တမေဝ ဗာလောတိ ပုနာဟု ရညေ။

အက္ခာဟိ မေ ဝိပ္ပ ဝဒန္တိ ဧတ္ထ၊ ကံ ပဏ္ဍိတံ နာဂ တုဝံ ဝဒေသိ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်း။ လူ့ပြည်၌ အကြင်သူကို ‘ပညာရှိ’ဟု သမုတ်အပ်၏။ ထို ပညာရှိဟု သမုတ်အပ်သောသူကို ပင်လျှင် အချို့သောသူတို့က ‘သူမိုက်’ ဟူ၍ ဆိုကုန်၏။ ထိုသို့ အငြင်းအခုံများလှသောကြောင့် အဘယ်သူသာ ပညာရှိဟု အကျွန်ုပ် မသိနိုင်။ အတပ်သိရအောင် မင်းကြီးဆိုသော ပညာရှိ၏ နေရပ်ဌာန၊ အမျိုးအမည်ကို ဆိုတော်မူဦးလော့”ဟု ဆို၏။

နဂါးမင်းလည်း နေရပ်နှင့်တကွ ပညာရှိ၏အမည်ကို ကြားလို၍-

‘ကောရဗျရာဿ ဓနဉ္စယဿ၊ ယဒိ တေ သုတော ဝိရုရောနာမ ကတ္တာ။

အာနေဟိ တံ ပဏ္ဍိတံ ဓမ္မ လဒ္ဓါ၊ ဣရန္တတိ ပဒစရာ တေ ဟောတု။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့်

ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဘိလူးစစ်သူကြီး။ ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည်၌ ဓနဉ္စယကောရဗျမင်း၏ ဝိမုဒ္ဓ အမည်ရှိသော အမတ်ကြီးကို သင် မကြားဘူးသလော။ ထိုအမတ်သုခမိန်၏လုံးကို ငါ၏ထံသို့ တရားသဖြင့်ဆောင်နိုင်လျှင် ငါ့သမီး ဣရန္တတို့ကို သင့်အား ဆောင်နှင်းအံ့”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ အတပ်သိရပြီးလျှင် ပုဏ္ဏကစစ်သူကြီးသည် “ကောင်းပြီ” ဟုဝန်ခံ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နေရာမှထပြီးသော် မိမိနောက်ပါ မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို ဤသို့ဆို၏။

“အချင်း။ ယခု လျင်စွာသွားချေ။ ငါ၏နုလုံးအလိုကို လည်းကောင်း၊ အကြောင်းဟုတ်သည်၊ မဟုတ် သည်ကို လည်းကောင်း သိတတ်သော ငါ၏ မနောမယသိန္ဓောမြင်းကို ကကြီးတန်ဆာဆင်ယင်၍ ဆောင်ယူခဲ့”ဟု စေလိုက်၏။

[ထိုမြင်း၌ဆင်သော တန်ဆာကား နားရွက် ၂ဘက်ကို ဇာတရူပရွှေစင်ပြားဖြင့် ကပ်၏။ ခွာ ၄ ဘက်ကို ပတ္တမြားနီဖြင့် စိ၏။ ရင်လွမ်းတန်ဆာကား ဦးသစ်သောဓမ္မရာဇ်ရွှေစင်ဖြင့်ပြီး၏။]

ပုဏ္ဏကစစ်သူကြီးသည် မနောမယသိန္ဓောမြင်းရောက်လျှင် ဆံမှတ်ဆိတ်ကို ကောင်းစွာသုတ်သင်ပင့်သပ်၍ အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုပြင်၍ ဝတ်ဆင်ပြီးသော် မနောမယမြင်းကိုစီးလျက် ဣရန္တတို့ကိုမှီ၍ဖြစ်သော ကိလေသာသည် နှိုးဆော်အပ်သည်ဖြစ်၍ အလျင်တဆော ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ဘိလူး၊ ဖုတ်၊ ပြိတ်၊ အပေါင်းတို့၏အရှင်ဖြစ်၍ ယူဇနာ ၅၀၀ ကျယ်စွာသော စာတုမဟာရာဇ်ပြည်ကို အစိုးရသောကြောင့် ဝေဿဝဏ်အမည်ရှိသော မိမိဦးရီး ကုဝေရနတ်မင်းကြီး ရှိရာ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

[ဤစကား၌ နတ်တို့မည်သည် ဆံမှတ်ဆိတ်ကို ဖီးလိမ်းသုတ်သင်ခြင်းမရှိဘဲလျက် ကပ္ပိတကေသမဿု၊ ဆံမှတ်ဆိတ်ကိုလည်း ပြုပြင်ပြီးထသော ဟု ပုဏ္ဏကသည် ဆံမှတ်ဆိတ်ကို ပြုပြင်သုတ်သင်ကြောင်းကို ဟောတော် မူသည်ကား စကားကို တန်ဆာဆင်သောအားဖြင့်သာ ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

‘ကပ္ပိတကေသမဿုမဏ္ဍနဝသေန သုသံဝိဟိတကေသမဿု၊ ဒေဝါနံပန ကေသမဿုကရဏကမ္မနာမ နတ္ထိ၊ ဝိစိတ္တကထိကေန ပန ကထိတံ’ဟု မိန့်၏။

ကပ္ပိတကေသမဿုတိ၊ ဟူသည်ကား။ မဏ္ဍနဝသေန၊ တန်ဆာဆင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုသံဝိဟိ တကေသမဿု၊ ကောင်းစွာပြုပြင်အပ်ပြီးသော ဆံမှတ်ဆိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့အား။ ကေသမဿုကရဏကမ္မနာမ၊ ဆံမှတ်ဆိတ်ကို ပြုပြင်ခြင်းကိစ္စမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိသော်လည်း။ ဝိစိတ္တကထိကေန၊ အဆန်းအကြယ် တန်ဆာဆင်အပ်သောစကားဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ ။ဤကားအနက်။]

ပုဏ္ဏက စစ်သူကြီးသည် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးထံသို့ရောက်လျှင် နဂါးပြည်ကိုချီးမွမ်း၍ လိုအပ်သော အခွင့်ကိုပန်လိုသောကြောင့် ‘ဘောဂဝတိနာမ’အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ ဝရဏနဂါးမင်း၏ပြည်သည် စည်းစိမ်ရှိသောကြောင့် ဘောဂဝတိ အမည်ရှိ၏။ မြို့တံတိုင်းသည် ရွှေအတိပြီးသောကြောင့်လည်း ဟိရညဝတိ အမည်ရှိ၏။ ထို ဟိရညဝတိ အမည်ရှိသော နဂါးပြည်၌ ရွှေစင်အတိဖြင့် ဖန်ဆင်းစီရင်အပ်၏။ ပတ္တမြားနီ ပတ္တမြားပြောက်တို့ကို အုတ်သဏ္ဌာန်လုပ်၍ ပစ္စင်၊ရင်တား ပြုကုန်၏။ နန်းပြာသာဒ်တို့၌လည်း တိုင်၊ အခင်း၊ အကာတို့သည် ပတ္တမြားအတိ ပြီးကုန်၏။ အမိုးကား ရွှေနှင့် ငွေကိုသာ မိုးကုန်၏။

“ထိုမြို့၏ထက်ဝန်းကျင်၌ အဗ္ဗဟုဆိုအပ်သော သရက်ပင်၊ တိလက ဟု ဆိုအပ်သော ပြည့်စင်ပင်၊ ဓမ္မ ဟု ဆိုအပ်သော သပြေပင်၊ သတ္တပဏ္ဍိ-စရည်းပင်၊ မုစလိန္ဒ-ကျည်းပင်၊ ကေတက-ဆတ်သွားပင်၊ ပိယဂုံ-သျှိသျှားပင်၊ ဥဒ္ဒါလက-ငှပင်၊ သဟကာရ-သရက်ဖြူပင်၊ ဥပရိဘဒ္ဒ-ငဖြူပင်၊ သိန္နဝါရိတ-ရေအုပ်နံပင်၊ စမ္ပေယျ-စံကားပင်၊ နာဂ-ကံ့ကော်ပင်၊ မလ္လိကာ-ကြက်ရုံးပင်၊ ဘဂိနိမာလာ-ဆင်နာမောင်းပင်၊ ကောဠိယ-ကလောပင် ဤသစ်ပင်တို့သည် ရွှေဖြင့်ပြီးသောအပွင့်တို့ဖြင့် အခါခပ်သိမ်းပွင့်ကုန်လျက် အခက်ချင်းယှက်၍ ကိုင်းညွတ်ကုန်သဖြင့် အလွန် တင့်တယ်ကုန်၏။ ခန္ဓရီ ဟုဆိုအပ်သော သင်ပေါင်းပင်တို့သည်လည်း ပတ္တမြားညှို့ အတိပြီးကုန်လျက် ရွှေပွင့်တို့ဖြင့် ပွင့်ကုန်၏။

“ထိုနဂါးပြည်၌ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဥပပတ်ဖြစ်သော ဝရဏနဂါးမင်းသည် အစိုးရသောအားဖြင့်နေ၏။ ထိုနဂါးမင်း၏ ငယ်ကသိမ်းမြန်း ရွယ်မှန်းချစ်ခင် တောင်ညှာတင်သောမိဖုရားကြီးသည်ကား ဝိမလာ အမည်ရှိ၏။

“ထိုမိဖုရားကြီးသည် ရွှေစင်စုကဲ့သို့ ရှုမခန်းသော ကိုယ်အရောင်အဝါလည်း ရှိ၏။ လေညင်းထိ၍ တအိအိနွဲ့ပျောင်းသော တံကျစ်နွယ်၊ ရွှေနွယ်ကဲ့သို့ ပျောင်းနွဲ့ကြော့ရှင်းသော လုံးရပ်သဏ္ဌာန်လည်း ရှိ၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော တမာသီးကဲ့သို့ ရွှေရင်အံ့အစု နုလှသောအသားအိလည်း ရှိ၏။ ပါးသောအရေ ရှိသည်ဖြစ်၍ ချိပ်ရည်ကျသကဲ့သို့ သွေးခြည်ယှက်သန်း နီမြန်းနူးညံ့သော လက်ဖဝါးခြေဖဝါးလည်း ရှိ၏။ လေငြိမ်ရာ၌ပွင့်သော မဟာလှေကားပန်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တိမ်လိပ်တိမ်လွှာမှ စိမ်းဝါရွှေရောင် တပြောင်ပြောင်ထွက်သော လျှပ်စစ်နွယ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ အရည်အဆင်း ကြော့ရှင်းယဉ်နု ရှု၍မငြီးသော နတ်သမီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း နှစ်လိုတင့်တယ် နုနယ်သောအဆင်းသဏ္ဌာန်လည်း ရှိ၏။ ထိုသို့ ကောင်းခြင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိမလာဒေဝီသည် ဝိဓုရသုခမိန်၏ နှလုံးသည်းပွတ်ကို တောင့်တ၏။ ‘ထိုနှလုံး သည်းပွတ်ကို ဆောင်နိုင်လျှင် မိမိသမီး ဣရန္ဒတီကို ပေးအံ့’ဟု ဆို၏။ ဦးရီးတော်။ အကျွန်ုပ်သည် ဝိဓုရသုခမိန်၏ နှလုံးသည်းပွတ်ကို ဆောင်ပါရစေ”ဟု လျှောက်၏။

ပုဏ္ဏကသည် ဦးရီးတော်ဝေဿဝဏ်နတ်မင်း အခွင့်မပေးဘဲ မပန်ကြားမှု၍ ဝိဓုရကိုဆောင်ခြင်းငှာ မဝံ့သောကြောင့် ဤမျှလောက်ကုန်သော ဂါထာတို့ဖြင့် နဂါးပြည်စသည်ကို ချီးမွမ်း၍ လျှောက်တောင်းပန်သော် လည်း ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးသည် နတ် ၂ ယောက်တို့၏ ဗိမာန်အလှအယက်တရားကို စီရင်ဆုံးဖြတ်ဆဲ ဖြစ်၍၊ ပုဏ္ဏကလျှောက်သည့်စကားကို မကြားနိုင်။ ပုဏ္ဏကသည် မိမိစကားကို ဦးရီးမင်း မကြားမှန်းသိလျှင် တရားနိုင်သောနတ်၏အနီးသို့ ချဉ်း၍နေ၏။

ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းသည် တရားနိုင်သောနတ်ကို “သင် ယခုသွားလေ။ ဗိမာန်ကို သိမ်းယူ၍နေလော့”ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကသည် ထို တရားအောင်သောနတ်ကို-

“သင် သွားလေတော့”ဟု နတ်မင်းဆိုသောစကားကို အမှတ်အစွဲပြု၍ ထိုနတ်မင်းပရိသတ်၌ရှိသော အချို့သောနတ်တို့ကို-

“အသင်တို့။ ငါ့ဦးရီးတော်က ငါ့ကို ‘သွားတော့’ဟု အမိန့်ရှိသည်ကို ကြားကြကုန်၏လော”ဟု သက်သေပြ၍ ထိုနေရာမှထပြီးလျှင် မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မနောမယသိန္ဓောမြင်းကိုယှဉ်စေ၍၊ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပြုပြင်ပင့်သပ်လျက် အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုဆင်ယင်ပြီးသော် မြင်းပျံကိုစီး၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွား၏။

ထိုသို့သွားစဉ် ဤသို့သောအကြံသည် ဖြစ်၏။

‘ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်သည် အခြံအရံ များ၏။ အဆောတလျင်ယူအံ့သောငှာ မတတ်ကောင်း။ အကြောင်းသော်ကား ဓနုဉ္ဇယကောရဗျမင်းသည် အန်ကစားကြူး၏။ ထိုမင်းနှင့် အန်လောင်းတမ်းကစား၍ နိုင်မှ ယူအံ့’ဟု ကြံ၏။

‘ထိုသို့တစ်မူကား ကောရဗျမင်း၌ ရွှေ၊ ငွေ အစရှိသောရတနာတို့သည် များစွာရှိသောကြောင့် အဖိုးနည်းသော ဥစ္စာလောင်းတမ်းဖြင့် ကောရဗျမင်းသည် ငါ့ကို လောင်းတမ်း မပြုရာ။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏အနီး ဝေပုလ္လတောင်’ အတွင်း၌ စကြာမင်း’တို့သည်သုံးဆောင်အပ်သော ပတ္တမြားရတနာသည် ရှိ၏။ ထို ပတ္တမြားရတနာသည် များမြတ်သောတန်ခိုးအာနဘော် ရှိ၏။ ထိုပတ္တမြားဖြင့် ဖြားယောင်း၍ အောင်စေအံ့’ဟု ပုဏ္ဏကသည် သိကြာမင်း၏စံရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ များစွာအံ့သြဖွယ် အဝတ်အစား၊ ရတနာ၊ ရွှေ၊ ငွေ တို့ဖြင့် ပြန်ပြောသည်ဖြစ်၍ နလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ရန်သူတို့သည် တိုက်ဖျက်ခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်သော အင်္ဂရာဇ်မင်း၏စံရာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရှေးရှုသွားလေ၏။

[ဤအရာ၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သည် မဂဓတိုင်းဖြစ်လျက် အင်္ဂရာဇ်မင်းစံရာဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်း ဟူမူ ‘တဒါ အင်္ဂဿ ရညော မဂဓရဇံ အဟောသီ’ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သောကြောင့် ထိုအခါ မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို အင်္ဂရာဇ်မင်းကြီး မင်းပြုသည်ဟု သိအပ်၏။]

ပုဏ္ဏကဘိလူးစစ်သူကြီးသည် ဥဒေါင်း၊ ကြိုးကြာ၊ ကရဝိက် အစရှိသော အထူးထူးအပြားပြား များစွာကုန်သော ငှက်တို့သည် သာယာစွာသောအသံဖြင့် တွန်မြည်ရင့်ကျူး မြူးထူးကခုန်ရွှင်ပျော်ရာ တောင်ထိပ်အပြင်၌ ပန်းမျိုးအစုံ မွှေးထုံပျံ့ကြိုင် တောလုံးလှိုင်လျက် ဟိမဝန္တာတောင်နှင့်တူစွာ၊ ကိန္နရာအစရှိသော သတ္တဝါတို့ မြူးထူးကခုန် ရွှင်ပျော်ရာဖြစ်သော ဝေပုလ္လတောင်ထိပ်သို့တက်၍ မြတ်သောပတ္တမြားကိုရှာလေသော် တောင်ထွတ်အတွင်း၌ မြင်လေ၏။

ထို ပတ္တမြားရတနာသည်ကား လျှပ်စစ်နွယ်ကဲ့သို့ ပြိုးပြိုးပြက်မျှ ထွန်းတောက်ပသော အရောင် အသရေလည်း ရှိ၏။ ခပ်သိမ်းသောအလိုကိုလည်း ပေးတတ်၏။ ၈ သောင်း ၄ ထောင်ကုန်သော မျက်မျိုး ရတနာတို့ဖြင့်လည်း ခြံရံအပ်၏။ ကြီးမြတ်သောအာနဘော်လည်း ရှိ၏။ စကြာမင်းတို့၏ ရတနာ ၇ ပါးတို့တွင် တစ်ပါးတည်း။ ထို မနောဟရ ပတ္တမြားသည် ဝေပုလ္လတောင်ထိပ်အပြင် တောင်ထွတ်အတွင်း၌ တည်၏။ ကုမ္ဘဏ္ဍ အမည်ရှိသော ဘိလူးသည် ၁ သိန်းကုမ္ဘဏ္ဍ’တို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ထက်ဝန်းကျင် စောင့်ရှောက်အပ်၏။

ပုဏ္ဏကသည် ထိုကုမ္ဘဏ္ဍ ၁ သိန်း တို့ကို အမျက်ထွက်၍ မျက်စောင်းထိုးလိုက်ရုံမျှဖြင့် ကြောက်လန့် တကြား စကြဝဠာနားသို့ ပြေးကြကုန်၏။ ပြင်းစွာကိုယ်စိတ် တုန်လှုပ်ခြင်းဖြင့် မျှော်ကြည့်လျက် တည်လေကုန်၏။ ထိုသို့ ကုမ္ဘဏ္ဍ ၁ သိန်းတို့ကို ပြေးစေပြီးသော် ပုဏ္ဏကဘိလူးသည် နလုံးဖြင့်ကြံကာမျှသော သူတို့၏အလိုကို ဆောင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ‘မနောဟရ’ ဟု ရအပ်သောအမည်ရှိသော ပတ္တမြားရတနာကိုယူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ဣန္ဒြိယနဂါးပြည်သို့ သွားလေ၏။

ထိုပြည်သို့ရောက်လျှင် မြင်းပေါ်မှဆင်းသက်၍ မြင်းကို မထင်မရှား မြို့နား၌ထားခဲ့၍ လုလင်အသွင်ဖြင့် ၁၀၀ သော ထီးဆောင်းမင်းနှင့်တကွ ကောရဗျမင်းကြီးတို့ထံ အန်ကစားရာသဘင်သို့ သွားလေ၍ ‘ကောနိဓ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“၁၀၁ ပါးကုန်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့။ ဤ မင်းပရိသတ်၌ အဘယ်မည်သောမင်းသည် မြတ်သောဥစ္စာကို ဆောင်လိုသနည်း။ အဘယ်မည်သောမင်းကို မြတ်သောဥစ္စာဖြင့် ငါ အောင်ရအံ့နည်း။ အဘယ်မင်း၏ အတုမရှိသောရတနာမြတ်ကို ငါ အောင်ရအံ့နည်း။ ငါ၏ ပတ္တမြားတည်းဟူသော ဥစ္စာရတနာ မြတ်ကို အဘယ်မင်းသည် အောင်လိုသနည်း”ဟု ကောရဗျမင်းကိုသာလျှင် ရည်၍ စောင်းမြောင်းသောစကားကို ဆို၏။

ထိုအခါ ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းသည် ‘ငါကား ယနေ့မှတစ်ပါး မည်သည့်နေ့တွင်မျှ ဤလုလင်ကဲ့သို့ ငါ၏ရှေ့၌ ရဲရင့်စွာ ဆိုဝံသောသူကို မကြိမ် မတွေ့စဖူး။ ဤလုလင်သည် အလွန်ရဲရင့်၏။ နေရပ်အမျိုးအမည်ကို ငါ မေးအံ့’ဟုကြံ၍ ‘ကုဟိန’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အိုလုလင်။ သင်ကား အဘယ်တိုင်းပြည်သားနည်း။ သင်၏စကားသည် ကုရတိုင်းသားတို့၏ စကား မဟုတ်။ သင်၏ကိုယ်အရောင်အဆင်းသည်လည်း ငါတို့မင်းများထက်ပင် လွန်ကဲ၏။ သင့် အမျိုးအမည်ကို ငါအား ပြောလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ပုဏ္ဏကကြားလျှင် ‘ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းသည် ငါ၏အမျိုးအမည်ကို ယခု မေး၏။ ဤမင်းအား ငါသည် ‘ပုဏ္ဏက အမည်ရှိ၏’ဟု ပြောငြားအံ့။ ပုဏ္ဏက ဟူသောအမည်သည် ကျွန်အမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ငါ့ကို ဤမင်းသည် ‘ဤလုလင်ကား ငပြည့်ဝ အမည်ရှိသော သူ့ကျွန် ထင်၏တကား’ဟု မလောက်မလေး မထိမဲ့မြင် အောက်မေ့လတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် ပုဏ္ဏက ဟူသောအမည်ကို မပြောမူ၍၊ အခြားမဲ့ လွန်လေပြီးသောဘဝ လူဖြစ်သောကာလကအမည်ကို ပြောအံ့’ဟု ကြံ၍ ‘ကစ္စယနော မာဏဝကော သို့’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် နေရပ်၊ အမျိုး၊ အမည်ကို ကြား၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား မြတ်သည်ဟုသမုတ်အပ်သော ‘ကစ္စည်း’ အမည်ရှိသော လုလင်တည်း။ အကျွန်ုပ်၏ မိဘဆွေမျိုး၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် အင်္ဂတိုင်း ကာလစမ္မာနဂိုရ်ပြည်၌ နေကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည် အန်ကစားလိုသောကြောင့် ဤ အရှင်မင်းကြီးပြည်တော်သို့ လာခဲ့၏”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို မင်းကြီးကြားလျှင် “အန်ကစားလာသော် လောင်းတမ်းဥစ္စာ ပါ၏လော။ ဥစ္စာမပါဘဲလျက် လောင်း၍ အန်ရှုံးချေသော် အဘယ်သို့ပြုမည်နည်း”ဟု မေးလို၍၊ ‘ကိ’ မာဏဝဿ’အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစ္စည်းလုလင်။ သင်သည် စည်းစိမ်ရှင်ဖြစ်သော ထီးဆောင်းမင်းတို့နှင့် ဖက်ပြိုင်၍ လောင်းတမ်း အန်ကစားမည်ဟူသော် သင်၌ လောင်းတမ်းဥစ္စာ ပါ၏လော။ လောင်းတမ်းဥစ္စာမပါဘဲလျက် လောင်း၍ အန်ရှုံးချေသော် နိုင်သောမင်းတို့သည် သင့်ကို ကျွန် မပြုပြီလော။ အသီးသီး တိုင်းကြီးပြည်ကြီးကိုအစိုးရသော ရွှေထီးရွှေနန်းအရှင် ဘုရင်မင်းမြတ်ကို သူဆင်းရဲဖြစ်လျက် သင် အဘယ်ကြောင့် ဖက်ပြိုင်မည် ကြံဘိသနည်း” ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကသည် လောင်းတမ်းဥစ္စာပါကြောင်းကို ပြန်ဆိုလို၍ ‘မနောဟရောနာမ’အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ လောင်းတမ်းဥစ္စာကား ပတ္တမြားတည်း။ ထိုပတ္တမြားသည် အဖိုးများစွာ ထိုက်၏။ ရတနာခပ်သိမ်းတို့ထက် မြတ်၏။ ခပ်သိမ်းသောဥစ္စာကိုလည်း အလိုရှိတိုင်း ဆောင်နိုင်၏။ ‘မနောဟရ’

ဟု အမည်တွင်၏။ ထို ပတ္တမြားတွင်သာ မဟုတ်သေး။ ရန်သူတို့ကို ပယ်လွင့်ပျောက်ပြေစေတတ်သော ဤ အာဇာနည်မြင်းလည်း ပါ၏။ ထို ၂ ပါးဖြင့် လောင်းတမ်းပြုအံ့။ နိုင်သောသူသည် ယူစေတော့”ဟု မနောမယမြင်းကိုလည်း လျှင်စွာဆောင်ယူပြီးလျှင် ဆို၏။

[ဤပတ္တမြားကို ပါဠိတော် ပေထက်အကွရာ၌ ပတ္တမြားနီ ဟု ရေးသား၏။ ပတ္တမြားနီ မဟုတ်။ ဝေဠုရိယဟု ဆိုအပ်သော ကြောင်မျက်ရွဲတည်း ဟု အဋ္ဌကထာ၌ လာ၏။]

ထိုစကားကို မင်းကြီးကြား၍ ‘ဧကောမဏီ’အစရှိသောဂါထာကို ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစွည်းလုလင်။ သင်သည် ပတ္တမြား ၁ ခု၊ သိန္ဓောမြင်း ၁ စီးဖြင့် အဘယ်ပြုအံ့နည်း။ ငါတို့ ရွှေနန်းသခင်မင်းတို့မှာ ပတ္တမြားရတနာတို့သည် မရှားကုန်။ လေ၏လျင်ခြင်းနှင့်တူသော သိန္ဓောမြင်းတို့သည်လည်း မရေတွက်နိုင်အောင် များကုန်၏”ဟု ဆို၏။

၃။ မြင်း၏အစွမ်း၊ ပတ္တမြား၏အစွမ်းကိုပြခန်း

ပုဏ္ဏကဘိလူးသည် ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်း၏စကားကို ကြားလျှင်

“အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ်သို့ ဆိုတော်မူသနည်း။ မြင်း ၁ စီးသည် မြင်းကောင်း ၁၀၀၀ တန်၏။ ပတ္တမြား ၁ ခုသည် ပတ္တမြား ၁၀၀၀ တန်၏။ အရှင်မင်းကြီး။ မြင်း ဟူတုံသော်လည်း မြင်းချင်းတူသည် မဟုတ်။ အကျွန်ုပ်မြင်း၏အစွမ်းဂုဏ်ကို ရှုတော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

မနောမယမြင်းပျံကို စီးပြီးလျှင် မြို့ရိုးပေါ်ဖြင့် စိုင်းနှင်လေ၏။ ၇ ယူဇနာအဝန်းရှိသော ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ် မြို့သည် လည်ချင်းယှက်တင်လျက် မြင်းအပေါင်းတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ရံဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ အစဉ်သဖြင့် မြင်းသည်လည်း မထင်၊ ပုဏ္ဏက ဘိလူးသည်လည်း မထင်၊ ပုဏ္ဏက၏ခါး၌စည်းသော ကမ္မလာနီသည်သာလျှင် မီးစကို ကိုင်၍လှည့်သကဲ့သို့ ထင်၏။ ထိုသို့ပြပြီးလျှင် မြင်းမှသက်၍

“အရှင်မင်းကြီး။ မြင်း၏အစွမ်းကို မြင်ပြီလော့”ဟု ဆို၏။

“လုလင်။ မြင်၏။ အံ့ဖွယ်ရှိပေစွ”ဟု ဆိုသော်-

“တစ်ခုလည်း ရှုတော်မူဦးလော့” ဟု ဆို၍ မြို့တွင်းဥယျာဉ်တစ်ခု၌ ရေကန်ရှိ၏။ ထိုရေကန်အပြင်၌ မြင်းကို စိုင်းပြန်၏။ ခွာဖျားကိုမျှ ရေမစွတ်ဘဲ တုံ့ကာပြန်ကာ ဘယ်ညာရစ်သန်းလျက် ပြ၏။ ထို့နောက် ပဒုမ္မာကြာရွက်ပေါ်၌ သွားစေပြီးသော် လက်ခုပ်တီး၍ လက်ဝါးခင်းလျှင် မြင်းသည် လက်ဝါးပေါ်အပြင်၌ ရပ်၏။ ထိုသို့ ပြပြီးမှ-

“အရှင်မင်းကြီး။ မြင်း၏အစွမ်းကို မြင်၏လော့”ဟု မေး၏။

“မြင်ရပြီ။ အံ့ဖွယ်ရှိပေစွ”ဟုဆိုလျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး။ မြင်းကို ရှိစေဦး။ ပတ္တမြား၏အာနုဘော်ကို ရှုတော်မူဦးလော့” ဟုဆို၍ အာနုဘော်ကို ပြအံ့သောငှာ ‘ဣဒဇ္ဇမေ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

ပတ္တမြားကို မင်းများရှေ့တွင် ပြပြီးလျှင်

“အရှင်မင်းကြီးတို့။ ဤပတ္တမြားကို ရှုကြကုန်လော့။ ဤပတ္တမြား၏ အရောင်တွင်း၌ တန်ဆာဆင်ယင် အပ်သော အထူးထူးသော မိန်းမအပေါင်း၊ ယောက်ျားအပေါင်း၊ ပျံ့ဝဲမြူးထူးသွားလာကုန်သော သားငှက်အပေါင်း တို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး မိန်ညိုမိန်ချပ် စစ်ဝတ်တန်ဆာဆင်ယင်ကုန်သော ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည်၊ စစ်အင်္ဂါ ၄ ပါး၊ ဆင်းစီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ဗိုလ်မှူး၊ စစ်သည်တို့ဖြင့် စစ်ထွက်စစ်ခင်း ကျင်းပဟန်များလည်း ထင်ကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ရှုတော်မူလော့။ ထိုမှတစ်ပါး လည်း မြို့ရိုး၊ သူရဲခို”， ပြတန်ဆောင်း၊ တံခါး၊ မော်ကွန်းတိုင်”， ကျုံး”， မြောင်း၊ ဆင်၊ မြင်း၊ စစ်မြေတလင်း စသော မြို့၏အဆောက်အအုံတို့လည်း ဤပတ္တမြားတွင် ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ဤမှတစ်ပါးလည်း မြို့တံခါးမုခ်ဖျား၌ အထူးထူးသောငှက်တို့သည် မြူးထူးကုန်၏။ ဟံသ-ဟသံ၊ ကောဇူ-ကြိုးကြာ၊ မယူရ-ဥဒေါင်း၊ စက္ကဝါက-စက္ကဝါကံ၊ ကုက္ကဟ-ဥဘုတ်ငှက်၊ ကာဠကောကိလ-ဥဩနက်၊ စိတြကောကိလ-ဥဩပြောက်၊ သီခဏ္ဍီ-ဥဒေါင်းစိမ်းပြာ၊ ဇီဝဇီဝက-ဇီဝဇီဝငှက်။ ဤငှက်တို့၏ မြူးထူးဟန်သည် ဤပတ္တမြား၌ ထင်၏ ရှုတော်မူလော့။

“ထိုမှတစ်ပါးလည်း ကောင်းစွာအခင်းအကျင်းတို့ဖြင့်တင့်တယ်စွာ မြို့တွင်း၌ ရွှေသလဲတို့ဖြင့် ခင်းအပ်သော ကြက်သီးမွေးညင်းထမမန်း အဆန်းတကြယ်မွေ့လျော်ဖွယ်သော ဤမြို့သည် ထင်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ထိုမှတစ်ပါးလည်း ရွှေစင်အတိပြီးသော ဤမြို့အတွင်း၌ အိမ်စဉ်၊ ဈေးတန်း၊ လမ်းမ၊ လမ်းဆုံ၊ ဘုံ၊ ပြာသာဒ်၊ ဇရပ်၊ အိမ်ကြီး၊ အိမ်ငယ်၊ အရံအဝင်း၊ ပြတင်း စသည် တို့သည်လည်းကောင်း၊ သေတင်းကုပ်၌ သေသောက်ကြူးတို့သည် လည်းကောင်း၊ စားဖိုအိမ်၊ စားဖိုသည်၊ ပြည့်တန်ဆာမ၊ ပရိဗိုဇ်၊ ရဟန်းမတို့သည် လည်းကောင်း ဤပတ္တမြား၌ ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ဤမှတစ်ပါးလည်း ပန်းသည်၊ ခဝါသည့် နံ့သာသည်၊ ဖိနပ်၊ ခြေနင်း၊ လှည်း၊ ရထား စသည်၊ ရောင်းသော ယာဉ်သည်၊ ရွှေပန်းထိမ်သည်၊ ရွဲထွင်းသမား၊ မုန့်သည်၊ ကချေသည်၊ သီချင်းသည်၊ လက်ခုပ်တီး၊ မုရိုးစည်၊ ခရသင်း၊ ထက်စည်၊ ပတ်သာ၊ နံ၊ စောင်း ငြင်း စသောတီးမှုတ်မျိုးတို့ဖြင့် တီးမှုတ်၍ နေကုန်သောသူ၊ ကျွမ်းထိုးသမား၊ လက်ဝှေ့သည်၊ မျက်လှည့်သည်၊ နာရီအချိန်စောင့် ပဟိုရ်တီးသူ၊ ဆတ္တာသည် တို့သည် ဤပတ္တမြား၌ ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ဝတ်စားတန်ဆာ ဆင်ယင်ကုန်လျက် အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော မိန်းမ၊ ယောက်ျားတို့ဖြင့် ဖြမ်းသော ပွဲသဘင်ခံရာ ညီညွတ်စွာသောမြေတလင်း၌ ညောင်စောင်းအဆင့်ဆင့်ဟုံဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထိုသဘင်၌ လက်ဝှေ့သည်တို့၏ ခုန်ကြွမြူးထူးဟန်၊ လက်ကိုခွေ၍ ပုတ်ခတ်ဟန်၊ ရှုံးဟန်၊ နိုင်ဟန် တို့သည်လည်းကောင်း ဤပတ္တမြား၌ ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“တောင်ခြေရင်းတို့၌ အထူးထူးသောငှက်အပေါင်းတို့သည်လည်း များစွာထင်ကုန်၏။ သီဟ-ခြင်္သေ့၊ ဗျဿ-ကျား၊ ဝရာဟ-ဝက်ထီး၊ အစ္ဆ-ပံသတ္တဝါ၊ တရစ္ဆ-အောင်းသတ္တဝါ၊ ခဂ္ဂမိဂ-ကြံဆင်၊ ဂဝဇ-နွားနောက်၊

မဟိသ-ကျွဲ၊ ရောဟိတ၊ သမင်ဖား၊ ရရ၊ ဆတ်၊ ဧကေယျ-ဧကီမည်သောသား၊ ဝရာဟ-ပြောင်၊ ဂဏီ-စိုင်း၊ နိင်္ဂသူကရ-ဝက်ပြောင်၊ ကဒလိမိဂ-ဝံပိုင်၊ စိတြမိဂ-သမင်ပြောက်၊ နိဗ္ဗာရ-ကြောင်၊ သသ-ယုန်၊ သလ္လက-ဖြူသတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း ဤပတ္တမြား၌ ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“မြစ်တို့သည်လည်း ကောင်းသောဆိပ်ကမ်း ရှိကုန်၏။ ရွှေသလံအတိ ခင်းအပ်ကုန်၏။ ကြည်စွာသော ရေတို့သည်လည်း စီးကုန်၏။ ဤမြစ်၌ ကုမ္ဘိလ-လပိုင်၊ မကရ-မကရ်း၊ သံသုမာရ-မိကျောင်း၊ ကစ္ဆပ-လိပ်၊ ပါဠိန-ငါးဖယ်၊ ဗဟုသာမစ္ဆ-ငါးနောက်သွား (ငါးပူတင်းလည်း ဟူ၏) ဗလဇ-ငါးခု (ငါးမြစ်ချင်းလည်း ဟူ၏)၊ မုဉ္ဇ-ငါးမြင်းယင်း၊ ရောဟိတ-ငါးကြင်း၊ ဤသို့သဘောရှိသော ရေသားရေငါးတို့သည် မြစ်တွင်း၌ သွားလာကုန်သည်တို့သည် ဤပတ္တမြား၌ ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“အထူးထူးသော သစ်ပင်အပေါင်းတို့ဖြင့်ပြည့်လျက် ၎င်းအပေါင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကြောင် မျက်ရွဲကျောက်တို့၏ အချင်းချင်းထိကြသောအသံသည် လည်းကောင်း၊ အရပ် ၎် မျက်နှာမှလာကုန်သော ဝမ်းဘဲ၊ ဟင်္သာ အစရှိသောငှက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ငါး၊ လိပ်၊ မကရ်း စသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း တန်ဆာဆင် အပ်သောရေကန်တို့သည်လည်းကောင်း ထင်ကုန်၏။ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရေဖြင့်ပြည့်ကုန်လျက် မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ နားတောင်းသဖွယ်ဖြစ်သော တောအရေးတို့နှင့်ပြည့်စုံစွာ မြေအပြင်တို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ဤပတ္တမြား၏အတွင်း၌ အရှေ့မှ ဝိဒေဟရဋ္ဌကျွန်း၊ အနောက်မှ အပရဂေါယာနကျွန်း၊ မြောက်မှ ဥတ္တရ ကုရုကျွန်း၊ တောင်မှ ဓမ္မဒိပ်ကျွန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို လက်ယာရစ်လှည့်၍ အရပ် ၎် မျက်နှာကို အရောင်အဝါထွန်းပနိုင်သော လမင်း၊ နေမင်း စသည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ မြင်းမိုရ်တောင်၊ ဟိမဝန္တာတောင်၊ ကြိုးကျယ်သောမဟာသမုဒ္ဒရာ၊ နတ်မင်း ၎် ပါးဟို၏နေရာ စာတုမဟာရာဇ်^၁ပြည်၊ ကိန္နရာတို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပြည့်သော တောင်၊ တောအုပ်တို့သည် လည်းကောင်း ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ဗာရသက ဥယျာဉ်၊ စိတ္တလတာ ဥယျာဉ်၊ မိဿက ဥယျာဉ်၊ နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်၊ ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်၊ သုဓမ္မာဇရပ်၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၊ အပွင့်နှင့်ပြည့်စုံသော ပင်လယ်ကသစ်ပင်၊ ဧရာဝတီ အမည်ရှိသော နတ်ဆင်ပြောင်တို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ဤပတ္တမြားအတွင်း၌ ကောင်းကင်သို့တက်သော လျှပ်စစ်နွယ်ကဲ့သို့ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌သွားကုန် သော နတ်သမီးတို့သည် လည်းကောင်း၊ နတ်သားတို့သည် လည်းကောင်း၊ ကမဂုဏ်ဖြင့်ဖြာယောင်းလျက် မွေ့လျော် ကုန်သော နတ်သမီးတို့သည် လည်းကောင်း ထင်ကုန်၏။ ပတ္တမြားအပြင်၌ ကြောင်မျက်ရွဲလှုံဖြင့်ပြီးသော အထောင်မကသောမိမာန်တို့သည် လည်းကောင်း၊ တာဝတိံသာ^၂၊ ယာမာ^၃၊ တုသိတာ^၄၊ နိမ္မာနရတီ^၅၊ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္ထီ^၆ နတ်ပြည်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဟင်းရဲကတောက်၊ မြောက်လှေကူး၊ ကြာမျိုး ၅ ပါး တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ကြည်သောရေရှိသော ရေကန်တို့သည် လည်းကောင်း ထင်ကုန်၏။ ရှုတော်မူလော့။

“ဤပတ္တမြား၌ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် တင့်တယ်စွာပြုသော အရေတို့သည်ကား ၁၀ ပါး တို့တည်း။ ကြောင်သောအရေကား ၂၁ ရှိ၏။ နန္ဒင်းသားကဲ့သို့ ရွှေသောအရေကား ၁၄ ရှိ၏။ ရွှေနှင့်တူသော အရေကား အပါး ၂၀ ရှိ၏။ ငွေနှင့်တူသောအရေလည်း အပါး ၂၀ ရှိ၏။ ပိုးဖလံအဆင်းနှင့်တူသော အရေကား ၃၀ ရှိ၏။ မည်းနက်သောအရေကား ၁၆ ပါးရှိ၏။ မောင်းသောအရေကား ၂၅ ပါးရှိ၏။ ထို မည်းသောအရေ

မောင်းသောအရေတို့သည် အချင်းချင်းယှက်ကုန်လျက် မိုးစွေပန်းနှင့် ကြာညိုပန်း ရောယှက်ဘိသကဲ့သို့ အလွန် ဆန်းကြယ်ကုန်သည်ကို မင်းကြီး ရှုတော်မူလော့။

“လူတကာတို့ကို အစိုးရတော်မူသောမင်းကြီး။ ပြုံးပြုံးပြက် ရှုဖွယ်တင့်တယ်စွာသော ဤပတ္တမြားဖြင့် လောင်းတမ်းပြုအံ့။ အကျွန်ုပ်ရှုံးလျှင် ဤပတ္တမြားကို နိုင်သူယူစေတော့” ဟု ဆို၏။

၄။ အန်ကစားခန်း

ထိုသို့ဆိုပြီး၍ ပုဏ္ဏကသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အကယ်၍ အကျွန်ုပ်နှင့် မင်းကြီး လောင်းတမ်း အန် ကစားကြအံ့။ အကျွန်ုပ်ရှုံးမှ ပတ္တမြားကို ယူတော်မူလော့။ အရှင်မင်းကြီးမူကား အဘယ်ကို လောင်းတမ်း ပြုမည်နည်း” ဟု မေး၏။ ခနဉ္စယမင်းလည်း

“ကစည်းလုလင်။ သင်သည် ဤပတ္တမြားကို လောင်းတမ်းပြုလျှင် ငါက ငါ့ကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ မိဖုရားကို လည်းကောင်း၊ ထီးနန်းကို လည်းကောင်း ချန်၍ ငါ့ကိုယ် မိဖုရား ထီးနန်းမှတစ်ပါး လောင်းတမ်းဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်မည်” ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ပုဏ္ဏကဘိလူးကြားလျှင် ထိုသို့တပြီးကား

“ကောင်းပြီ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် အရပ်ဝေးသားဖြစ်၍ အခါနေ့ရက် အရှည်မင့်နိုင်။ ယခုပင် အန်တလင်းကို စီရင်ပါစေ” ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးလည်း အမတ်များကိုခေါ်၍

“ကစည်းလုလင်နှင့် ငါ လောင်းတမ်း အန်ကစားတော်မူမည်။ အန်ချရာတလင်းကို ယခု ပြီးအောင် စီရင်” ဟု ဆို၏။

အမတ်တို့လည်း လျှောက်ပတ်ရာအရပ်၌ အန်တလင်းကို အပြေအပြစ် ကောင်းမွန်စွာစီရင်ပြီးလျှင် ဆန်းကြယ်သော ကော်ဇော၊ခင်းနှိုးပြောက်၊ဖျာ စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော မင်းကြီးနေရာကို လည်းကောင်း၊ ၁၀၀ သောမင်းတို့၏ နေရာကို လည်းကောင်း မိမိတို့၏ဂုဏ်နှင့် ထိုက်လျှောက်အောင် သင့်ရာခင်းကျင်း၍၊ ပုဏ္ဏကနေရာကိုလည်း ထိုသူနှင့်တန်အောင် တော်သင့်ရာခင်းကျင်း၍၊ အလုံးစုံစီရင်ပြီးသော် မင်းကြီးအား ပြီးကြောင်းကို လျှောက်ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏကသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အန်ခတ်ရာသဘင် စီရင်၍ပြီးလျှင် သဘင်သို့ ကြွတော်မူလော့။ အရှင်မင်းကြီးသည် ‘ကိုယ်တော်၊မိဖုရား၊ ထီးနန်းမှတစ်ပါး လောင်းတမ်းပြုမည်’ ဟူ၍ အမိန့်ရှိပြီ။ မင်းတို့၏ စကားသည် ထွက်ပြီးသော ဆင်စွယ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း အကျွန်ုပ်ကား ဆင်းရဲသား ဖြစ်ချေသည်။ အရှင်မင်းကြီးကား လူတို့၏သခင် ရွှေနန်းရှင် ဖြစ်ပေသည်။ နောင် အရှင်မင်းကြီးနိုင်လျှင် အကျွန်ုပ်ပတ္တမြားကို ယူတော်မူမည်ကား မချွတ်ရာ။ အရှင်မင်းကြီးရှုံးလျှင် မင်းကြီးလောင်းတိုင်း မပေးဘဲ ‘ငါ မင်းဖြစ်သည်’ ဟူ၍ အနိုင်အထက် ရက်ရှည်လကြာသွေး၍ မပေးသွေဖည်နေတော်မူချေသော် အကျွန်ုပ်သည် ဆင်းရဲသားဖြစ်၍ ဖက်ပြိုင်နိုင်နင်း အတင်းပြုဝံ့မည် မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်မင်းကြီး ရှုံးလျှင်ရှုံးချင်း ပေးတော်မူပါလော့” ဟု ဆို၏။ မင်းသည် ပုဏ္ဏကကို ဆိုပြန်၏။

“ကစည်းလုလင်။ သင်သည် ငါ့ကို မင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ မကြောက်လင့်။ အောင်ခြင်း၊ ရုံးခြင်းမည်သည်ကို တရားသဖြင့်သာ ဖြစ်စေရမည်။ ‘ငါ မင်းဖြစ်သည်’ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့် ပြုရာအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုမင်းကြီးဆိုသောစကားကို ၁၀၁ ပါးသော ပြည်ထောင်မင်းတို့အား သက်သေထားလို၍ ‘ပဉ္စာလ ပစ္စုဂ္ဂတာ’ အစရှိသော ဂါထာကို ပုဏ္ဏက ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပဉ္စာလရာဇ်မင်းကြီး၊ မစ္ဆမင်းကြီး၊ သူရသေနမင်းကြီး၊ မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီး၊ ကေကကောဘိမင်းကြီးမှစ၍ ဤသဘင်၌ ရှိတော်မူကုန်သော အရှင်မင်းကြီးအပေါင်းတို့။ မင်းတကာတို့၏အရှင် ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းကြီး မိန့်တော်မူသည့်စကားရပ်များကို မှတ်တော်မူကြပါ။ အရှင်မင်းကြီးတို့သည်လည်း တရားစောင့်သော ပြည်ထဲရှင် မင်းကြီးများ ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ဤသို့ လောင်းတမ်းကစားရာ၌ သက်သေပင်မထားသော်လည်း၊ မသင့်လျှင် ဆိုထိုက်၊ မြစ်ထိုက် လှပါတော့သည်။ အရှင်မင်းကြီးတို့ကို အကျွန်ုပ် သက်သေထားပါအံ့။ ပြည်ထောင် မင်းချင်းဖြစ်သည်၊ အရှင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆန္ဒာဂတိ၊ ဘယာဂတိတို့သို့ လိုက်တော်မမူကြဘဲ ၂ ဦးစပ် ကြားနေပြု၍ ကြားလျှင် ကြား၏၊ မြင်လျှင် မြင်၏၊ မြောင့်မှန်ရာ ဖြစ်မည်အကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့ ဓလေ့ မမေ့မလျော့သတိပြု၍ ကြည့်ရှုတော်မူကြပါ”ဟု သက်သေထား၏။

ထိုအခါ ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းသည် ၁၀၁ ပါးကုန်သောမင်းတို့ဖြင့်ခြံရံလျက် ပုဏ္ဏကကိုခေါ်၍ အန်ခတ်ရာ သဘင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် မိမိတို့ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာနေရာ၌ နေကြကုန်၏။ ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းကြီးသည် ငွေအင်းပျဉ်ပေါ်၌ ရွှေအန်ရွဲတို့ကို ထား၍ ပုဏ္ဏကသည် အဆောတလျင် “အရှင်မင်းကြီး။ အန်ရွဲတို့တွင် ‘အန်စာ’ မည်သော ခေါ်ခြင်းသည် ‘သေ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘သံ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘အိမ်စေ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ‘ငှစံ’ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤသို့ စသောအားဖြင့် ၂၄ ပါးတို့တွင် အရှင်မင်းကြီး နှစ်သက်သောအန်စာကို ယူတော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

မင်းသည် ‘အိမ်စေ’ ဟူသောအန်စာကို ယူ၏။ ပုဏ္ဏကသည် ‘သံ’ ဟူသောအန်စာကို ယူ၏။ ထိုသို့ ယူကြပြီးသော်၊ နောက်မှ မင်းသည်-

“အချင်းကစည်းလုလင်။ ထိုသို့တပြီးကား အန်ရွဲတို့ကို ချလော့”ဟု ဆို၏။ ပုဏ္ဏကသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ဆင်းရဲသား ဖြစ်ပေသည်။ ရှေးဦးစွာ အလှည့်မသင့်။ အရှင်မင်းကြီးသာ ရှေးဦးစွာ ချတော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

မင်းသည် “ကောင်းပြီ။ ချအံ့”ဟု ဆို၏။

ကောရဗျမင်း၌ကား ၃ ခုမြောက်သောဘဝက အမိဖြစ်ခဲ့ဖူးသော မိမိကိုစောင့်သောနတ်သမီးသည် ရှိ၏။ ထိုနတ်သမီး၏တန်ခိုးဖြင့် အန်ခတ်တိုင်း အခါတစ်ပါး နိုင်မြဲတည်း။ ထိုနတ်သမီးသည် မင်း၏အနီး၌သာ တည်၏။ ထိုအခါလည်း အန်သီချင်းကို သီအံ့သောငှာ-

‘သဗ္ဗာ နဒီ ဝက်နဒီ၊ သဗ္ဗေ ကဋ္ဌမယာ ဝနာ။

သဗ္ဗိတ္ထိယော ကရေ ပါပံ၊ လာဘမာနေ၊ နိဝါတကေ။ ။’ဟူသော အန်သီချင်းကို သီ၏။ အနက်ကား-

သဗ္ဗာနဒီ၊ ဓပ်သိမ်းကုန်သော မြစ်တို့သည်ကား။ ဝက်နဒီ၊ ကောက်သော မြစ်တို့သာတည်း။ သဗ္ဗေဝနာ၊ တော်ဟူသမျှတို့သည်။ ကဋ္ဌမယာ၊ ထင်းအတိသာတည်း။ သဗ္ဗိတ္ထိယော၊ မိန်းမ ဟူသမျှတို့သည်။ နိဝါတကေ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာကို။ လာဘမာနေ၊ ရသည်ရှိသော်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ ကရေ-ကရေယျံ၊ ပြုကျင့် ကုန်မြဲတည်း။

နတ်သမီးကို တောင်းပန်လိုပြန်၍ ‘ဒေဝတေ’အစရှိသော ၂ ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အို၊ နတ်သမီး။ ယခု ငါ့အား စောင့်ရှောက်လော့။ ငါ့အကျော်အစော မရှိသည်ကို ရှုလော့။ အစဉ်သနားသဖြင့် ငါ၏မိခိုရာသည် ဖြစ်လော့။ မိခင်နတ်သမီး။ အန်ရွဲသည် ဇမ္ဗူရာဇ် ရွှေစင်အတိတ်ပြီး၏။ ၄ ထောင့်ရှိ၏။ လက် ၈ သစ် ပမာဏရှိ၏။ ပရိသတ်အလယ်၌ အရောင်အသရေဖြင့် တောက်ပ၏။ ခပ်သိမ်းသော အလိုကိုလည်း ပေးတတ်၏။ မိခင်နတ်သမီး။ ငါကား တန်ခိုးနည်း၏။ မိခင်နတ်သမီးကား ငါ့ကို အစဉ်သနားသဖြင့် ကောင်းသောအမြင်ကို မြင်၏။ ငါ၏အောင်မြင်ခြင်းကို ပေးလော့”ဟု အန်သီချင်းကို သိဆို၍ နတ်သမီးကို တောင်းပန်၏။

[သေ ဟူသော အန်ရွဲသည်ကား ၈ ရေး ရှိ၏။ သံ ဟူသော အန်ရွဲသည်ကား ၆ ရေး ရှိ၏။ အိမ်စေ ဟူသော အန်ရွဲသည်ကား ၄ ရေး ရှိ၏။ ၎င်းကား ၂ ပေါက် ရှိ၏ ဟူ၍ သိအပ်၏။ ခေါ်ဝေါ်သောအရေးတို့ကို ၂၄ ရေးရှိ၏ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤလည်း တစ်နည်း။

စေသံ၊ စေဌ၊ သေစေဌ၊ ၁ လက်တွင် ၂ ရေး ရှိ၏။ စေစုံ၊ စေ၊ ၎်စေ၊ ၁ လက်တွင် ၇ ရေးရှိ၏။ ဤကား အရေး ၂၀ တည်း။

၎်သေသံ၊ စေ၊ ၎်စုံ၊ သေစုံ၊ ၎်သံ၊ သေသံ၊ သံသေ၊ ဤကား လူတကာတို့ခေါ်စရာ ၂၄ ရေးလျှင်တည်း။ တစ်နည်းလည်း ဤသို့ အန်ရေး ခေါ်စား၏။ စေဌ၊ စေသံ၊ စေသေ၊ ၃ ခု ၁ ခု ခေါ်စကုန်၏။ သံသေ၊ စုံ၊ သံသေ၊ ၃ ခု ၁ ခု ခေါ်စကုန်၏။ ၎်သေ၊ ၎်သံ၊ ၎်သေ၊ ၃ ခု ၁ ခု ခေါ်စကုန်၏။ သေ၊ အိမ်သေ၊ သံသေဌ၊ ၃ ခု ၁ ခု ခေါ်စကုန်၏။ ၂၄ ရေးတည်း။ ဤသို့လည်း ရှေ့အန်ရေးနှင့် နောက်အန်ရေးလျှင် ကောင်းမြတ်၏။

သေကား-အရေးဗိန္နု ၄ ခု၊ သံကား-အရေးဗိန္နု ၃ ခု၊ အိမ်စေကား-အရေးဗိန္နု ၂ ခု၊ ၎်စုံကား-အရေးဗိန္နု ၁ ခု၊ ဤကား အန်ပစ် တစ်ချောင် တွင်ကိုသာ ဆိုသည်။ တစ်ချောင်းမှာလည်း ဤမျှ လည်းကောင်းတည်း။ ၂ ချောင်းသော် အရေး ၂၀ ရှိ၏။

သေ ဟူသော အန်ရွဲကား ကျီးမြည်သံကဲ့သို့ မြည်၏။ သံ ဟူသော အန်ရွဲကား ဖားမြည်သံကဲ့သို့ မြည်၏။ အိမ်စေ ဟူသော အန်ရွဲကား လှည်းဝင်ရိုးသံကဲ့သို့ မြည်၏။ ၎်စုံ ဟူသော အန်ရွဲကား ၄ ပါးသော မြည်ခြင်းဖြင့် မြည်၏။ ဤသို့လျှင် အန်ရေးကို မှတ်အပ်၏။]

နေဉ္စယမင်းသည် အန်သီချင်းကိုသီလျက် အန်ရွဲကို လက်ဖြင့် ပြောင်းပြန်သွန်၍ ကောင်းကင်သို့ ပစ်လိုက်၏။ ပုဏ္ဏက၏အာနုဘော်ဖြင့် မင်းကိုရှုံးစေလျက် ကျလာ၏။

မင်းသည် အန်အတတ်၌ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အန်ရွဲကျသည်ကိုမြင်လျှင် မိမိ ရှုံးအံ့သော အခြင်းအရာဖြင့် ကျသည်ကိုသိ၍ ငွေအင်းပျဉ်ပေါ်သို့မကျမီ ကောင်းကင်ကပင်လျှင်ဖမ်းယူ၍ တစ်ဖန် ကောင်းကင်သို့ ပစ်ပြန်၏။ ဤ၌လည်း မိမိရှုံးအံ့သောအခြင်းအရာဖြင့် ကျသည်ကိုသိ၍ အင်းပျဉ်ပေါ်သို့မကျမီ ဖမ်းမိပြန်၏။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏကသည် ကြံ၏။ ‘ဤမင်းသည် ငါသို့သောဘီလူးနှင့် အန်ကစားကြသော် မိမိ ရှုံးအံ့သော အခြင်းအရာဖြင့် ကျသောအန်ရွဲကို ဖမ်းမိလေသည်ကား အကြောင်းအသို့နည်း’ဟုကြည့်လတ်သော်၊ ‘မင်း၏ ကိုယ်စောင့်နတ်သမီး၏ အာနုဘော်တည်း’ဟုသိလျှင် မျက်စိကိုဖွင့်၍ အမျက်ထွက်သကဲ့သို့ နတ်သမီးကို မျက်စောင်းထိုးလိုက်၏။

နတ်သမီးလည်း ကြောက်လန့်တကြားပြေးလေ၍ စကြဝဠာတောင်ထိပ်သို့ရောက်လျှင် တုန်လှုပ်လျက် မျှော်ကြည့်၍နေလေ၏။

မင်းသည် ၃ ကြိမ်မြောက် အန်ရွံ့ကိုပစ်ပြန်လျှင် ကျလာသောအန်၏ ရုံးအံ့သောအခြင်းအရာကို သိသော်လည်း ပုဏ္ဏက၏အာနဘော်ဖြင့် မိမိလက်ကိုဆန့်၍ အန်ရွံ့ကိုဖမ်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ အန်ရွံ့တို့သည် ရုံးအံ့သောအခြင်းအရာဖြင့်ချည်း ကျကုန်၏။

ထို့နောက် ပုဏ္ဏကသည် အန်ရွံ့တို့ကို ပစ်သည်ရှိသော် မိမိအောင်အံ့သော အခြင်းအရာဖြင့် ကျကုန်၏။ ထိုသို့ကျသောအခါ၌ မင်းရုံးသောအဖြစ်၊ မိမိနိုင်သောအဖြစ်ကိုသိလျှင် ပုဏ္ဏကသည် ထ၍ လက်ပမ်းပေါက်ခတ်လျက် 'ဇိတ် မေ၊ ဇိတ် မေ' "ငါအောင်ပြီ၊ ငါအောင်ပြီ"ဟု ပြင်းစွာသောအသံဖြင့် ၃ ကြိမ် ဟစ်၏။ ထိုပုဏ္ဏကအသံသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း ၁ သောင်းလုံးနဲ့၍ ကြားလေ၏။

ဇနဉ္စယမင်းသည် အန်ရွံ့ခဲသော် ပြင်းစွာ နှလုံးမသာဖြစ်၏။ 'မင်းကြီး၏ နှလုံးမသာရှိကြောင်းကို ပုဏ္ဏကသိ၍ နှစ်သိမ့်စေခြင်းငှာ 'ဇယော မဟာရာဇ'အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ လောင်းတမ်းဟူသည် ၂ ဦးလုံးပင် မိမိကိုယ်ကို နိုင်အောင် အားထုတ်ကြသည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း ၂ ဦးစလုံး နိုင်ရိုးမရှိ။ တစ်ယောက်ယောက်သာ ရုံးမြဲ၊ နိုင်မြဲ ဖြစ်သည်။ ဤ အန်ကစားကြရာ၌လည်း အရှင်မင်းကြီးကိုယ်ကို အရှင်မင်းကြီး ရုံးအောင်ပြုတော်မူသည် မဟုတ်။ နှလုံးမသာ ရှိတော်မူလင့်။ အရှင်မင်းကြီးကို မြတ်သောဥစ္စာဖြင့် အကျွန်ုပ် အောင်ပြီ။ လောင်းတမ်းဥစ္စာကို ယခု ပေးတော်မူ။ အကျွန်ုပ်အရပ်လည်း ဝေးသည်။ အကြာအရှည် မင့်သာ"ဟုဆို၏။ မင်းကြီးလည်း လောင်းတမ်းဥစ္စာကို ပုဏ္ဏားအား ပေးလို၍ 'ဟတ္ထိဂဝဿာ'အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"ကစွည်းလုလင်။ ငါ အစိုးရတော်မူသော ဤမြေအပြင်၌ ဆင်၊ မြင်း၊ နွားလား အစရှိသော ဥစ္စာ၊ ပတ္တမြား၊ နားတောင်းဝတ်ဆင်ကုန်လျက် နှစ်သက်ဖွယ်သော သမီးကညာ၊ ရတနာ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား အစရှိသော များစွာကုန်သော ရတနာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုရတနာတို့တွင် ကောင်းရာမြတ်ရာ သင်နှစ်သက်ရာ တစ်ခုခုကိုယူ၍ လိုရာအရပ်သို့ သွားလေတော့"ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကလည်း မိမိလိုသောရတနာကို ကြားလို၍ 'ဟတ္ထိဂဝဿာ' အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ နိုင်ငံတော်၌ ဆင်၊ မြင်း၊ နွား၊ ပတ္တမြား ရောင်မောင်း နားတောင်းဝတ်ပြီး သမီးကညာတို့မှတစ်ပါး၊ များစွာသော အရှင်မင်းကြီး၏ ရတနာအပေါင်းတို့တွင် 'ဝိဓုရသုခမိန်တည်း'ဟူသော ရတနာတစ်ပါးသည်သာ အမြတ်ဆုံးတည်း။ 'ငါရုံးလျှင် သင်နှစ်သက်ရာ မြတ်ရာရတနာကို ယူလေတော့'ဟု ဆိုသော အရှင်မင်းကြီးစကားနှင့်အညီ 'ဝိဓုရသုခမိန်တည်း'ဟူသော ရတနာမြတ်ကို အကျွန်ုပ်အား ပေးလော့"ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝိဓုရသုခမိန်ကို ဂုဏ်ကိုပြု၍လွတ်စိမ့်သောငှာ 'အတ္တာ စ မေ'အစရှိသော ဂါထာကို မင်းကြီး ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

- "ကစွည်းလုလင်။ အန်မကစားမိ အထက်ကပင် 'ငါ့ကိုယ်ကို လည်းကောင်း၊ မိဖုရားကို လည်းကောင်း၊ ထီးဖြူကို လည်းကောင်း ကြွင်းစေ။ ဤမှတစ်ပါးသော ဥစ္စာကိုသာ လောင်းတမ်းပြုမည်'ဟု သင့်ကို ငါဆိုသည် မဟုတ်လော။ ဤ ဝိဓုရသုခမိန်သည် ငါ၏ကိုယ်ပင် ဖြစ်သည်။ ငါအစိုးရသော ရတနာတို့နှင့် မနှိုင်းယှဉ်သာ။

ထိုသို့ ငါ၏ကိုယ်ပင်ဖြစ်သောကြောင့် လောင်းတမ်းဥစ္စာ မဝင်ဖြစ်၍ သင် မယူထိုက်။ ဝိဓုရသည် ငါ၏ ကိုယ်မျှသာလည်း မဟုတ်ပေသေး။ ငါ၏ကိုးကွယ်ရာလည်း ဖြစ်ပေ၏။ ကောင်းသောအလားသို့ လားရာလည်း ဖြစ်၏။ မှီရာကျွန်းကြီးသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ ပုန်းအောင်းရာ လိုဏ်နန်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ လဲလျောင်းရာလည်း ဖြစ်၏”ဟု ဆို၏။ ပုဏ္ဏကသည် ‘စိရံ ဝိဝါဒေါ’ အစရှိသော ဂါထာကို ဆိုပြန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ကျွန်ုပ်နှင့် အရှင်မင်းကြီးသည် လောင်းတမ်း ဖြစ်ထိုက်၊ မထိုက်ကို ငြင်းခုံ၍နေလျှင် ကြာတော့မည်သာ ဖြစ်သည်။ ထို ဝိဓုရသုခမိန် အထံသို့ပင်လျှင်သွား၍၊ အကျွန်ုပ်တို့ စကား ၂ ရပ်နှင့် ဝိဓုရ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံကြအံ့။ ဝိဓုရသုခမိန် ဆုံးဖြတ်ရာဖြစ်စေတော့”ဟု ဆို၏။ မင်းကြီးသည် ထိုစကားကို နှစ်သက်၍ ‘အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ’အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစ္စည်းလုလင်။ သင်သည် စဉ်းလဲစဉ်းစား မပြု။ ဟုတ်မှန်ရာစကားလမ်းကိုပင် ဆိုပေသည်။ သင် ဆိုတိုင်း ငါလည်း နှစ်သက်၏။ ငါတို့အစုံအညီသွား၍ ဝိဓုရသုခမိန်ဆုံးဖြတ်တိုင်း ဖြစ်စေအံ့”ဟုဆို၍၊ ဓနုဇ္ဈယ မင်းသည် ၁၀၁ ပါးသောမင်းတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ပုဏ္ဏကကိုလည်း ခေါ်၍၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အန်ကစားရာ သဘင်မှထ၍ တရားဆုံးဖြတ်ရာသဘင်သို့ လျင်စွာ သွားကြလေ၏။

ဝိဓုရသုခမိန်သည် မင်းကြီးလာသည်ကို မြင်လျှင် မိမိနေရာ တရားဆုံးဖြတ်ရာပလ္လင်မှဆင်း၍ လျှောက် ပတ်ရာအရပ်၌ နေ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏကသည် ဘုရားလောင်း ဝိဓုရသုခမိန်ကို ဤသို့ဆို၏။

“သုခမိန်။ သင်သည် တရား၌လည်း တည်၏။ မိမိ အသက်ကြောင့်လည်း မမှန်သောစကားကို မဆို။ ဤသို့ ကျော်စောသော သင်၏ဂုဏ်ကျေးဇူး သံသည် အလုံးစုံသောလူ၌ နှံ့၍ထင်ရှား၏။ ငါသည် ယခု သင်သုခမိန်၏ တရား၌တည်သောအဖြစ်ကို သိရအံ့”ဟု ဆို၍၊ ‘သစ္စံနုဒ္ဒေါ’ အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သင် သုခမိန်။ ကုရတိုင်း၌ ဝိဓုရအမည်ရှိသောအမတ်သည် တရား၌ တည်၏။ အသက်တည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မမှန်သောစကားကို မဆိုဟူ၍၊ နတ်တို့၌ ကျော်စောထင်ရှားစွာ ချီးမွမ်းပြောဆိုကြကုန် သည်။ ထို နတ်တို့ဆိုသောစကားသည် အမှန်ပင်လော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ မမှန်လော။ သင်သုခမိန်သည် မင်းကြီး၏ ကျွန်ပေလော။ ယင်းသို့မဟုတ်မူ မင်းကြီး၏ ဆွေတော်မျိုးတော်ပေလော”ဟု မေး၏။

ထိုသို့မေးသောအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ ကြံ၏။

‘ဤလုလင်သည် ဤအကြောင်းကို ငါ့အား မေး၏။ ငါသည် ထိုသူအား မင်း၏ဆွေမျိုး ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မင်းထက်မြတ်သောသူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မင်းနှင့် စိုးစဉ်းမျှမတော်မစပ် သူစိမ်းပြင်ပြင် ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုသဖြင့် ငါ့စကားကို မှတ်ယူစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ဤလောက၌ သစ္စာနှင့်တူသော ကိုးကွယ်ရာမည်သည်ကား မရှိ။ မှန်သောစကား ကိုသာလျှင် ငါ ဆိုအံ့’ဟု ကြံ၍၊ ‘လုလင်။ ငါသည် မင်း၏ ဆွေမျိုးလည်း မဟုတ်ပေ။ မင်းထက်မြတ်သောသူလည်း မဟုတ်ပေ။ ကျွန်အပြား ၄ ပါးတွင် တစ်ပါးဝင်သော ကျွန်တည်း’ဟု ပြခြင်းငှာ၊ ‘အာမာယ ဒါသာပိ’အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လုလင်။ ငါတို့မင်းကြီးအား အကျိုးစီးပွား ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်မူလည်းဖြစ်စေ ဟုတ်မှန် ရာကိုသာ ငါဆိုအံ့။ လောက၌ ကျွန်မျိုးသည် ၄ ပါး ရှိသည်။ ၄ ပါးဟူသည်ကား အန္တောဇာတဖြစ်သော အိမ်ပေါက်ကျွန်၊ ဓနုက္ကိတဖြစ်သော ဥစ္စာဖြင့်ဝယ်သောကျွန်၊ သယံဒါသုပဂတ ဟူသော သူခစားကျွန်၊ တိုင်းတစ်ပါးမှဆောင်ခဲ့၍ ကရမရဖြစ်သော သုံ့ရကျွန်” ဟူ၍ ၄ ပါးတည်း။ ထို ကျွန် ၄ မျိုးတို့တွင်

ငါသည် မင်းစားအမတ် ဖြစ်ချေသောကြောင့် ‘သယံဒါသုပဂတ’ ကျွန်မျိုး အဝင်ပေတည်း။ ငါသည် အရပ်တစ်ပါးသို့ပင် ရောက်သော်လည်း မင်းကြီးကျွန် ပေလျှင်တည်း။ မင်းကြီးသည် တစ်စုံတစ်ခု ပြုရာကိစ္စကြောင့် ငါ့ကို သင်လုလင် အစရှိသောသူတို့အား ပေးတော်မူသော်လည်း၊ တရားသဖြင့်ပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပုဏ္ဏကသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တစ်ဖန် လက်ပမ်းပေါက်ခတ်လျက် ‘အယံပိ ဒုတိယော’ အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အို-မင်းများတို့။ ငါ့အား ယခု ဆောင်ခြင်းကား ၂ ကြိမ်မြောက်သော အောင်ခြင်းတည်း။ ငါမေးအပ်သော ဝိဓုရအမတ်သည် ဟုတ်မှန်တိုင်း ဖြေပေ၏။ မင်းတကာတို့၏အရှင်ဖြစ်သော မင်းကြီးမူကား မတရားသော သဘော ရှိ၏။ ဟုတ်မှန်ရာကို ဆုံးဖြတ်ဖြေဆိုတတ်သော ဝိဓုရသုခမိန်ကို ငါ့အား အဘယ်ကြောင့် မပေးဘဲနော် သနည်း”ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် အမျက်ထွက်၍

‘ဝိဓုရသုခမိန်။ သင်သည် ဤသို့သော မှူးမတ်စည်းစိမ်ကိုပေး၍ ချီးမြှောက်ပါသော ငါ့မျက်နှာကိုမျှ မထောက်မရှု။ ယခု မြင်ဖူးကာမျှသော ကစွည်း လုလင်မျက်နှာကိုသာ ထောက်လေသည်။ ဝိဓုရသည် ငါ၏ ကျွန်မှန်လျှင် ကစွည်းလုလင် ဝိဓုရကို သင် ယူ၍ သွားလေတော့’ဟု ‘ဧဝံ စေနော’ အစရှိသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစွည်းလုလင်။ ဤဝိဓုရသည် ငါတို့အမေးပြဿနာ၌ ‘ငါ၏ဆွေမျိုး မဟုတ်၊ ငါ၏ကျွန်’ဟု မင်း ပရိသတ်အလယ်၌ ဖြေ၏။ ထိုသို့ဖြေပေပြီးလျက် သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ယခုတိုင်ကြာအောင် ဝိဓုရကို မယူ နော်သနည်း။ အလုံးစုံသောရတနာတို့ထက် ဤဝိဓုရသည် မြတ်၏။ ထိုဝိဓုရကို သင် ယူ၍ အလိုရှိရာ အရပ်သို့ သွားလေတော့”ဟု ဆို၏။

၅။ အိမ်ရာထောင်သော ပြဿနာကို မေးခန်း

ဤသို့သောစကားကို ဆိုပြီး၍ မင်းသည် တစ်ဖန် ကြံပြန်၏။

‘ငါသည် ဝိဓုရသုခမိန်ကို ကစွည်းလုလင်အား ပေးအပ်ပြီ။ ကစွည်းလုလင်သည် ဝိဓုရကိုခေါ်၍ လိုရာအရပ်သို့ သွားသည်ရှိသော် ထိုနေ့မှစ၍ သာယာစွာသောတရားစကားကို ကြားနာရခဲသည် ဖြစ်လတ္တံ့။ အကယ်မလွဲသဖြင့် ယခု ဝိဓုရကို မိမိနေမြဲဖြစ်သော တရားဟောရာ၌နေစေ၍ အိမ်ရာထောင်သောပြဿနာကို ငါ မေးအံ့’ဟု ကြံ၏။ ထို့နောင်မှ ဝိဓုရသုခမိန်ကို ဤသို့ဆို၏။

“သုခမိန်။ သင်သည် ကစွည်းလုလင်နှင့် လိုက်ရသောအခါ ငါ့အား တရားစကားသည် ရခဲသည်ဖြစ် လတ္တံ့။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် သင်သည် တရားဟောနေရာ၌ နေ၍ ငါ့အား အိမ်ရာထောင်သော လူ၏ဘောင်၌ ကျင့်ရာဆောင်ရာသောတရားကို ဟောလော့”ဟု ဆို၏။

ဝိဓုရသုခမိန်သည် “ကောင်းပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍၊ တရားဟောနေရာ၌နေပြီးသော် မင်းသည် မေးအပ်သော ပြဿနာအပေါင်းတို့ကို ဝိဓုရသုခမိန်သည် ဖြေပေ၏။ မင်းသည် အဘယ်သို့ မေးသနည်းဟူမူကား-

‘ဝိဓုရ ဝသမာနဿ၊ ဂဟဋ္ဌဿ သကံ ဃရံ။
 ခေမာဝုတ္တိံ ကထံ အဿ၊ ကထံ န အဿ သင်္ဂဟော။
 အဗျာပဇ္ဇံ ကထံ အဿ၊ သစ္စဝါဒီ စ မာဏဝါ။

အသ္မာ လောကာ ပရ်လောကံ၊ ကထံ ပေစ္စ န သောစတိ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် မေး၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဓုရ သုခမိန့်။ အိမ်ရာထောင်သော ဤလူ့ဘောင်၌ ဘေးမရှိသောအသက်မွေးခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်ရာသနည်း။ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းတရားသည် အဘယ်သို့သောအကြောင်းဖြင့် ဖြစ်ရာသနည်း။ ကြောင့်ကြဆင်းရဲ မရှိခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်ရာသနည်း။ သစ္စာစောင့်ခြင်းအလေ့သည် အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်ရာသနည်း။ ဤဘဝမှ တမလွန်သို့သွားသည်ရှိသော် အဘယ်အကြောင်းဖြင့် မစိုးရိမ်အံ့နည်း”ဟု ၅ ပါးသော ပြဿနာကို မေး၏။

သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ပညာ၊ အကျိုးစီးပွားကို သိတတ်သောပညာ အစရှိသည်နှင့် ပြည့်စုံစွာသော ဝိဓုရသုခမိန့်သည် ထိုမင်းအမေးကို ဖြေခြင်းငှာ-

‘န သာဓာရဏ ဒါရဿ၊ န ဘုဉ္ဇေ သာဒ မေကကော။

န သေဝေ လောကာယတိကံ၊ နေတံ ပညာယ ဝပနံ။ ။

‘သီလဝါ ဝတ္တသမ္ပန္နော၊ အပ္ပမတ္တော ဝိစက္ခဏော။

နိဝါတဝုတ္တိံ အထဒ္ဓေါ၊ သုရတော သခိလော မုဒု။ ။

‘သင်္ဂဟေတာ စ မိတ္တာနံ၊ သံဝိဘာဂီ ဝိဓာနဝါ။

တပေယျ အနုပါနေန၊ သဒါ သမဏဗြာဟ္မဏော။ ။

‘ဓမ္မကာမော သုတာဓာရော၊ ဘဝေယျ ပရိပုစ္ဆကော။

သက္ကစ္ဆံ ပယိရပါသေယျ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုသုတေ။ ။

‘ဃရ မာဝသမာနဿ၊ ဂဟဋ္ဌဿ သကံ ဃရံ။

ခေမဝုတ္တိံ သိယာ ဧဝံ၊ ဧဝံ န အဿ သင်္ဂဟော။ ။

‘အဗျာပဇ္ဇော သိယာ ဧဝံ၊ သစ္စဝါဒီ စ မာဏဝေါ။

အသ္မာ လောကာ ပရ်လောကံ၊ ဧဝံ ပေစ္စ န သောစတိ။ ။’ဟူသော ၆ ဂါထာတို့ဖြင့် ဖြေပေ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤလူ့ဘောင်၌ အိမ်ရာထောင်ကုန်သော သူတို့သည် ၁၂ ယောက်သော မယားအပြားတို့တွင် ၁ ပါးပါး၌ အကျုံးဝင်သော သူတစ်ပါးတို့၏မယားကို မပြစ်မှားအပ်။ ကောင်းမွန်မြန်မြတ်သော ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်တို့ကို အကြောင်းသင့်ရာသူတို့အား မပေးကမ်း မဝေခြမ်းမှု၍ မစား မသောက်အပ်။ ပစ္စုပ္ပန်တွင်လည်း အကျိုးစီးပွား မရှိ။ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းလည်း မဟုတ်။

“လူတို့၏ ပညတ်အမှတ်မျှသာဖြစ်သော၊ နတ် ရွာ မဂ်ဖိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လည်းဖြစ်သော လောကာယတိကကျမ်းကို မမှီဝဲအပ်။ ဤ လောကာယတိက ကျမ်းစကားသည် ပညာကိုလည်း မပွားစေတတ်၊ ပညာပွားကြောင်း ကျမ်း မဟုတ်။ နေ့တိုင်းမပြတ် ၅ ပါးသီလကိုလည်း မကျိုးမပျက်ရအောင် စောင့်ရာ၏။ အိမ်ထောင်၌ ပြုရာသော ဝတ်၊ မင်းတို့ပြုရာသော ဝတ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌

မမေ့မလျော့ပြုရာ၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောအမှုတို့၌ ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်၍ ပြုရာ၏။ မိမိကိုယ်ကို မထောင်လွှားမှု၍ နှိမ့်ချခြင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့ဆိုဆုံးမလျှင် ဝန်ခံသဖြင့် နာယူခြင်း၊ ဝန်တိုချုပ်ချယ် စောင်းမြောင်းငြူမှု မရှိခြင်း၊ လှူဒါန်းပေးကမ်းခြင်း၌ တွန့်တိုခြင်းမရှိ ရဲရင့်ခြင်း၊ ချစ်နှစ်လိုဖွယ်သော စကားကို ဆိုခြင်း၊ ကိုယ်၏နူးညံ့ခြင်း၊ စိတ်၏နူးညံ့ခြင်း၊ နှုတ်၏နူးညံ့ခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။

“အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပေးကမ်းခြင်း၊ ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုခြင်း၊ မေတ္တာစိတ်ကို ပွားစေခြင်း၊ ကိုယ်နှင့်ထပ်တူ ကျင့်ခြင်း ဤ ၄ ပါးသော သင်္ဂဟတရား”နှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။ တရားစောင့်သော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အားလည်း အလှူအဖို့ကို ဝေဖန်ခွဲခြမ်းခြင်း၊ ခပ်သိမ်းသောအမှုကိစ္စတို့၌ ဤအခါကား လယ်ထွန်ခြင်းငှာ၊ ဤအခါကား မျိုးကြံခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်၏ စသည်ဖြင့် စိရင်ထုံးဖွဲ့ခြင်း၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ အလှူခံလာသည်ရှိသော် မိမိတို့၌ပါသော သပိတ်စသည်ကို ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်ဖြင့်ပြည့်စေ၍ ရောင်ရဲစေရာ၏။

“သူတော်ကောင်းတရားကို အလိုရှိခြင်း၊ မိမိကောင်းသော အမျိုးအနွယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ အကြားအမြင် များစေခြင်းငှာ ဝတ္ထု၊ ပုံစံ၊ နည်းနာ၊ စာပေ၊ ကျမ်းဂန်တို့ကို လေ့လာသင်ကြား မှတ်သားကြည့်ရှု နှိုးနှောဟောပြော မေးမြန်းခြင်းကိုလည်း ပြုရာ၏။ အကြားအမြင်များသော သီလဝန္တ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သို့ အရိုအသေ ဆည်းကပ်ရာ၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤသို့ပြုသည်ရှိသော် ဤလောက၌ ဘေးမရှိသော အသက်မွေးခြင်း၊ ကြောင့်ကြ ဆင်းရဲ မရှိခြင်း၊ မှန်သောစကားကိုဆိုခြင်း၊ ဤဘဝမှ တမလွန်သို့သွားရသော်လည်း မစိုးရိမ်ရခြင်းသည် ဖြစ်ရာ၏” ဟု ဘုရားလောင်းသည် မင်းကြီးအား အိမ်ရာထောင်သောလူ၏ဘောင်၌ ကျင့်ရာဆောင်ရာသော ပြဿနာကို ဖြေပြီးလျှင်၊ တရားဟောနေရာ ပလ္လင်မှဆင်း၍ မင်းကြီးကိုရှိခိုးလျက် သင့်ရာအရပ်၌ နေ၏။

မင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်းအား ကြီးစွာသောပူဇော်သက္ကာရကိုပြု၍ ၁၀၁ ပါးသော မင်းအပေါင်း ခြံရံလျက် နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၏။

၆။ သားမယားတို့ကို ဆုံးမခန်း

ဘုရားလောင်းသည် မင်းကြီးကိုပို့လိုက်၍ နန်းတော်မှပြန်လာသောအခါ ပုဏ္ဏကသည် ‘ဧဟိဒါနိ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဓုရ သုခမိန်။ သင့်ကို မင်းကြီးသည် အစိုးရသောအားဖြင့် ငါ့အား ပေးအပ်ပြီ။ ငါ့နောက်သို့ လိုက်လှည့်။ သွားကြကုန်အံ့။ သင်သည် ငါ၏အကျိုးစီးပွားကိုသာ ကျင့်လော့။ အကြင်သူသည် အရှင်၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ ကျင့်၏။ ထိုသို့ အရှင်စီးပွားကို ကျွန်ဟုကျင့်ခြင်းသည် ရှေးပညာရှိတို့ သဘောတည်း”ဟု ဆို၏။

ဝိဓုရ သုခမိန်သည်လည်း ‘ဇာနာမိ မာဏဝ’ အစရှိသောဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လုလင်။ သင်သည် ငါ့ကို ရအပ်၏ဟု ငါ သိ၏။ ထိုသို့ ငါ့ကိုရခြင်းသည်ကား တစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့် ရအပ်သည်မဟုတ်။ မင်းကြီးသည် ငါ့ကို အစိုးရသောအားဖြင့် သင့်အားပေးအပ်သောကြောင့် သင် ရ၏။ ငါသည် မင်းကြီးမျက်နှာကိုသာငဲ့၍ သင်တို့မေးသောပြဿနာကို မဟုတ်မမှန် ငါဖြေလျှင် ငါ့ကို သင် မရရာ။ ထိုသို့မပြုဘဲ ဟုတ်မှန်ရာကိုသာ ငါ ဖြေ၏။ ထို့ကြောင့်သာလျှင် သင်သည် ငါ့ကို ရအပ်၏။ ဤသို့ ငါ၏ကျေးဇူးသည် သင့်အား များစွာရှိသည်ကိုထောက်၍ ကျေးဇူးသိတတ်သည်နှင့်လျော်စွာ သင်သည် ငါ၏အိမ်၌ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်မျှ ငုံ့လင့်၍နေစေချင်၏။ ထိုမျှကာလပတ်လုံး သားမယားတို့ကို ဆုံးမပဲ့ပြင် သွန်သင်ပါရစေ။ သည်းခံ၍ ငုံ့ဦး”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ‘ဝိဓုရသုခမိန်သည် မှန်သောစကားသာ ဆိုပေ၏။ ငါ့အား ကျေးဇူးကြီးလှ ပေသူဖြစ်သည်။ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်ကို မဆိုနှင့်ဦး။ ၇ ရက်၊ လခွဲကိုပင် ငုံ့လင့်ပါဆိုလျှင်လည်း ငါ ငုံ့သင့်ပေသည်’ဟု ကြံ၍၊ ‘တံမေတထာ ဟောတု’ အစရှိသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဓုရသုခမိန်။ သင်တောင်းပန်တိုင်း ငါသည် ၂ ရက်၊ ၃ ရက် ငုံ့ဦးအံ့။ ထို ၂ ရက် ၃ ရက်အတွင်းတွင် အိမ်၌ ပြုရာသောကိစ္စကိုလည်း ပြုလော့။ သားမယားတို့ကိုလည်း ဆုံးမခဲ့လော့။ သင်သည် ငါ၏ နောက်သို့လိုက်ခဲ့ရသော် သင်၏သားမယားတို့သည် ချမ်းသာသဖြင့် အသက်မွေးရမည့်အကြောင်း ထုံးဟောင်း ပုံစံ ကျင့်ရန်တရားများကို ဆုံးမသွန်သင်ခဲ့လော့”ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကသည် ဘုရားလောင်းနှင့်အတူ ဝိဓုရအိမ်သို့ ဝင်လေ၏။

ဘုရားလောင်းဝိဓုရသုခမိန် နေရာအိမ်သည်ကား ဥတု ၃ ပါးနှင့်လျော်စွာ အချမ်း၊အပူကို ဆောင်တတ်သော ပြာသာဒ် ၃ ဆောင်တည်း။ အမည်ကား တစ်ဆောင်သည် ‘ကောဉ္ဇ’^{၆၇} အမည်ရှိ၏။ တစ်ဆောင်ကား ‘မယူရ’^{၆၈} အမည်ရှိ၏။ တစ်ဆောင်ကား ‘ပိယကေတ’ အမည်ရှိ၏။ ထို ပြာသာဒ် ၃ ဆောင်သည် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်လည်း ရှိ၏။ များစွာသော ထမင်း၊ အဖျော်လည်း ရှိ၏။ သိကြားမင်း၏စံရာ တာဝတိံသာနတ်ဘုံ ကဲ့သို့တည်း။

ဝိဓုရသုခမိန်သည် ထိုအခါ ပြာသာဒ် ၃ ဆောင်တို့တွင် အကြင်ပြာသာဒ်၌ နေ၏။ ထို မိမိနေသော ပြာသာဒ်ထက်သို့ ပုဏ္ဏကကိုခေါ်၍ ဘုံ ၇ ဆင့်မြောက်၌ အိပ်ရာတိုက်ကို လည်းကောင်း၊ ကျယ်သောအပြင်ကို လည်းကောင်း စီရင်စေပြီးလျှင်၊ အသရေရှိသောအိပ်ရာခင်း၍ ထမင်း၊ အဖျော် စသည့် အလုံးစုံပြုရာဝတ်ကို ပြီးစေလျက်၊

“နတ်သမီးကဲ့သို့အဆင်းလှသော ဤ သတို့သမီး ၅၀၀ တို့သည်လည်း သင်၏ခြေရင်း အလုပ်အကျွေး ဖြစ်စေ။ ဤသတို့သမီး ၅၀၀ တို့နှင့် ချမ်းသာစွာနေလော့”ဟု အပ်နှင်းခဲ့ပြီးသော်၊ မိမိနေရာသို့ သွားလေ၏။

ထို ဝိဓုရသုခမိန် သွားပြီးသောအခါ သတို့သမီး ၅၀၀ တို့သည် နတ်သမီးကဲ့သို့ ဆင်အပ်ပြီးသော အဝတ်တန်ဆာရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုပုဏ္ဏက၏အနီး၌ ကောင်းရာမြတ်ရာသော ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့ကို တီးမှုတ်၊ ကခုန်၊ သီကုန်လျက် နှစ်သက်ဖွယ်သောကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ဖြားယောင်းကုန်၏။ ထိုသို့ တရားကို စောင့်လျက် အကျိုးစီးပွားကိုသာကြံလေ့ရှိသော ဝိဓုရသုခမိန်သည် ပုဏ္ဏကအား အထူးထူးသောကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် မွေ့လျော်စေပြီးလျှင်၊ ‘အနောဇာ’အမည်ရှိသော မိမိ မိဖုရားကြီးနေရာ တိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ ဇေမ္မုရစ်ရွှေစင်အဆင်းနှင့် တူသောအဆင်းရှိသော အကျော်၊စန္ဒကူးနံ့သာ လိမ်းကျံအပ်သောကိုယ်ရှိသော မယားကြီးကို

“လင်၏အလိုသို့လိုက်လျက် အမျက်စောင်မာန် ခိုက်ရန်မရှိ လင်ဝတ်သိသော အိမ်ကြီးရှင်မ။ ငါ၏ ရင်သွေးရင်နှစ် ချစ်၍မငြီးနိုင်သော သားသမီးတို့ကို ခေါ်ချေ”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အနောဇာဒေဝီသည် ဦးချိုရင်ခတ်^{၆၆} မရပ်မတည် မျက်ရည်စက်ယိုငိုလျက် ကိုယ်တိုင်သွား၍ သားများကိုခေါ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သောကြောင့် ချွေးမကိုစေလို၍ ‘ဣန္ဒိဝရ ပုပ္ဖသာမေ’အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှောင်အဆင်း ဟင်းရဲ့ပွင့်အလား အသားနုညက် လက်သည်းခြေသည်း အာစပ်နှုတ်ခမ်း နီမြန်း ရွှင်ပြုံး မျက်လုံးမျက်ဖန် လှဟန်တော်ဘိ ချစ်ဖွယ်ရှိသော အမိချွေးမ။ သင်၏ငယ်ချစ် ငါ့ရင်နှစ်ဖြစ်သော ဓမ္မပါလ သတို့သားနှင့်တကွ ဝတ်စားတန်ဆာတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာသော သင့်မတ်များကို ခေါ်ပါချေ”ဟု စေလိုက်၏။

ထိုချွေးမလည်း ယောက္ခမစကားကိုဝန်ခံပြီးသော် ပြာသာဒ်ထက်မှဆင်း၍ ဓမ္မပါလ သတို့သားရှိရာ သွားပြီးလျှင် “အရှင်သား။ မောင့်ခမည်းတော်သည် အဆုံးအမ ပေးတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ ခေါ်တော်မူ၏။ ယခု ခမည်းတော်ကို ဖူးမြင်ရခြင်းကား အဆုံးစွန်သော ဖူးမြင်ရခြင်းတည်း။ ခပ်သိမ်းကုန်သော အဆွေအမျိုး အကျွမ်းဝင်သသူတို့ကို လည်းကောင်း၊ သားတော်သမီးတော်တို့ကို လည်းကောင်း စည်းဝေးစေ”ဟု ဆို၏။

ဓမ္မပါလ သတို့သားသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် စကားတုံ့ပြန် ပူပန်မဆည် မျက်ရည်စက်ယို ငိုမြည်တမ်း လျက် ညီအပေါင်းခြံရံ၍ ခမည်းတော်ထံ သွားလေ၏။

ထို ဝိဓုရသုခမိန်သည် မျက်ရည်သွယ်သွယ် ညှိုးငယ်သော မျက်နှာနှင့်လာသော သားတော်များကိုမြင်လျှင် ဆောက်တည်မရ ပူဆာလှသောနှလုံးဖြင့် ပြည့်သောမျက်ရည်ရှိလျက် သားတော်များကို လည်ဖက်ပိုက်ထုပ် အခါခါ နမ်းရှုပ်၍ သားကြီးဖြစ်သော ဓမ္မပါလသတို့သားကိုလည်း ရင်ခွင်ပေါ်၌ အတန်ငယ်အိပ်စေပြီးမှ သင့်ရာက နေစေ၏။

မယား၊ သားသမီး စုံညီပြီးသော် အသရေရှိသောအိပ်ရာတိုက်မှ ထွက်ခဲ့၍ ညီလာခံရာ ပြာသာဒ်ပြင်၌ နေပြီးသော် သားတော်များကို ဤသို့ဆို၏။

“ငါ့သားများတို့။ မောင်တို့ဖခင်ဖြစ်သော ငါသည် ယနေ့က ၃ ရက်တိုင်ရုံမျှသာ ကိုယ်၊စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းသည် ဖြစ်အံ့။ ၃ ရက်လွန်လျှင် ကစည်းလုလင်၏ အစီအရင်ကိုခံ၍ ထိုလုလင်ထားတိုင်း နေရချေအံ့။ ထိုလုလင်သည် ယနေ့မှ ၄ ရက်မြောက်သော နေ့သို့ရောက်လျှင် ငါ့ကိုခေါ်၍ အရပ်တစ်ပါးသို့ မချွတ်လျှင် သွားလိမ့်မတည်း။

“ကစည်းလုလင်သည် ယနေ့ပင် သွားလို၏။ ငါသည် သားများတို့အား ကိုးကွယ်မှီခိုရာ အဆုံးအမ မပေးခဲ့ရသေးဖြစ်၍ လုလင်ကို တောင်းပန်သောကြောင့်သာ ၂ရက်၊ ၃ရက် ငဲ့ချေသည်။ ယခု သားများတို့အား အလုံးစုံ ကျင့်ရာဆောင်ရာသည့်တရားကို ဖခင် ဆုံးမပေးခဲ့အံ့။ အဆုံးအမကို အမြဲ နှလုံးသွင်းကြကုန်။ နောင် မင်းကြီးထံခစားသောအခါ ‘သင်တို့ဖခင် သုခမိန်သည် သင်တို့ကို အဆုံးအမ ပေးခဲ့၏လော’ဟု အမေးတော်ရှိလျှင်၊ ငါပေးခဲ့သောအဆုံးအမကို မင်းကြီးအား ကုန်စင်အောင် လျှောက်လေ။ မင်းကြီးသည် ငါဆုံးမသောတရားစကားကို ကြားလျှင် ‘ငါ့ကိုအောက်မေ့သဖြင့် သင်တို့ကို မြတ်နိုးတော်မူ၍ ငါနှင့်အတူ နေလှည့်’ဟု နေရာတူပေးငြား ချီးမြှောက်စားသော်လစးကိုလျှောက်လေ။ ‘ဘုန်းတော် ကြီးလှ၍ တိုင်းမူပြည်တာ မဆာမပူ ပြည်သူတို့သခင် အရှင်မင်းကြီးဘုရား။ လူတို့ကို အစိုးရကုန်သော ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်း ၁၀၁ ပါးတို့တွင် အဘယ်မည်သောမင်းသည် အရှင်မင်းကြီးနှင့် နေရာတူနေခြင်းငှာ ထိုက်အံ့နည်း။ ထိုသို့

ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်းဟိုမျှမနှိုင်းယှဉ်ရသော မင်းများသခင် အရှင်မင်းကြီးကို မှူးရိုးမတ်နွယ်မျှဖြစ်သော အကျွန်ုပ်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် နေရာတူ နေဝံ့ပါအံ့နည်း။ သားတကာတို့၏အရှင်ဖြစ်သော ခြင်္သေ့မင်းနှင့် ဇာတ်အားဖြင့်ယုတ်ညံ့သော မြေခွေးအိုသည် မနှိုင်းယှဉ်ရာသကဲ့သို့ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော အရှင်မင်းကြီးနှင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် မနှိုင်းယှဉ်အပ်ဟု ရှိခိုးဦးတင်၍ လျှောက်လေလော့”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် သုခမိန်၏ သားသမီး၊ အဆွေအမျိုး၊ ကျွန်အမှုလုပ် အစရှိသောသူတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် တည်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာ ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ထို့နောင်မှ သားသမီး အစရှိသောသူတို့ကို ဘုရားလောင်းသည် သိစေ၏။

၇။ မင်းခယောကျ်ား ကျင့်ဆောင်ရာ တရားဟောခန်း

ထို သားသမီး အစရှိသော သူတို့၏ ငိုသံစဲသောအခါ၌

“ချစ်သားများတို့။ မောင်တို့ မစိုးရိမ်ကြကုန်လင့်။ ခပ်သိမ်းသော တေဘူမက သင်္ခါရတရား”တို့သည် အမြဲ မရှိကုန်။ အခြွေအရံ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ဟူသမျှသည် ပျက်စီးခြင်းသဘောသာ အဆုံးရှိသည်။ စင်စစ်တစ်မူကား သင်တို့အား စည်းစိမ်ချမ်းသာများခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်သော ရာဇဝသတီ” အမည်ရှိသော မင်းခယောကျ်ားတို့ ကျင့်ရာ၊ဆောင်ရာသည့် တရားကို ငါ ဟောအံ့။ တည်ကြည်သောစိတ်ကို ဖြစ်စေ၍ နာကြကုန်”ဟု ဝိမုဒ္ဓိ သုခမိန်သည် ဘုရား၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ရာဇဝသတီ အမည်ရှိသောတရားကို ဟောလို၍-

‘ဧထယျော ရာဇဝသတိ၊ နိဿိဒိတွာ သုဏာယ မေ။
ယထာ ရာဇကုလံ ပတ္တော၊ ယသံ ပေါသော နိဂစ္ဆတိ။ ။
‘န ဟိ ရာဇကုလံ ပတ္တော၊ အညာတော လဘတေ ယသံ။
နာသုရော နာတိဒုမ္မေဓော၊ န ပမတ္တော ကုဒါစနံ။ ။
‘ယဒါဿ သီလံ ပညဉ္စ၊ သောစေယျဉ္စာမိ ဂစ္ဆတိ။
အထ ဝိဿသတေ တမိ၊ ဂုယုဉ္စဿ န ရက္ခတိ။ ။
‘တုလာ ယထာ ပဂ္ဂဟိတာ၊ သမဒဏ္ဍာ သုဓာရိတာ။
အဇ္ဈိဋ္ဌော န ဝိကမ္မေယျ၊ သ ရာဇဝသတိ ဝသေ။ ။
‘တုလာ ယထာ ပဂ္ဂဟိတာ၊ သမဒဏ္ဍာ သုဓာရိတာ။
သဗ္ဗာနိ အဘိသမ္ဘောန္တော၊ သ ရာဇဝသတိ ဝသေ။ ။
‘ဒိဝါ ဝါ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ၊ ရာဇကိစ္စေသု ပဏ္ဍိတော။
အဇ္ဈိဋ္ဌော န ဝိကမ္မေယျ၊ သ ရာဇဝသတိ ဝသေ။ ။
‘ဒိဝါ ဝါ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ၊ ရာဇကိစ္စေသု ပဏ္ဍိတော။
သဗ္ဗာနိ အဘိသမ္ဘောန္တော၊ သ ရာဇ ဝသတိ ဝသေ။ ။

'ယောစဿ သုကတော မဂ္ဂေါ၊ ရညော သုပ္ပဋိယာဒိတော။
 န တေန ဝုတ္တော ဂစ္ဆေယျ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'န ရညော သဒိသံ ဘုဇ္ဇေ၊ ကာမဘောဂေ ကုဒါစနံ။
 သဗ္ဗတ္ထ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆေ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'န ရညော သဒိသံ ဝတ္ထံ၊ န မာလံ န ဝိလေပနံ။
 အာကပ္ပံ သရကုတ္တိံ ဝါ၊ န ရညော သဒိသ မာစရေ။
 အညံ ကရေယျ အာကပ္ပံ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'ကိဋ္ဌေ ရာဇာ အမစ္စေဟိ၊ ဘရိယာဟိ ပရိဝါရိတော။
 နာမစ္စော ရာဇဘရိယာသု၊ ဘာဝံ ကြုဗ္ဗေထ ပဏ္ဍိတော။ ။
 'အနုဒ္ဓဋ္ဌော အစပလော၊ နိပကော သံဝုတိန္ဒြိယော။
 မနောပဏိဓိသမ္ပန္နော၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'နာဿ ဘရိယာတိ ကိဋ္ဌေယျ၊ န မန္တယျ ရဟော ဂတော။
 နာဿ ကောဿ ဓနံ ဂဏှေ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'န နိဒ္ဒံ ဗဟု မညေယျ၊ န မဒါယ သုရံ ပိဝေ။
 နာဿ ဒါယေ မိဂေ ဟညေ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'နာဿ ပိဌံ န ပလ္လင်္ကံ၊ န ကောစ္ဆံ န နာဝံ ရထံ။
 သမ္ပတောမှိတိ အာရုဋ္ဌေ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'နာတိဒူရေ ဘဇေ ရညော၊ နာစ္စာသန္ဓေ ဝိစက္ခဏော။
 သမ္ပုဓေဓဿ တိဋ္ဌေယျ၊ သန္တိဿန္တော သဘတ္တုနော။ ။
 'န မေ ရာဇာ သခါ ဟောတိ၊ န ရာဇာ ဟောတိ မေထုနော။
 ခိပ္ပံ ကုဇ္ဈန္တိ ရာဇာနော၊ သုကေနာက္ခိယံ ယဋိတံ။ ။
 'န ပူဇိတော မညမာနော၊ မေဓာဝိ ပဏ္ဍိတော နရော။
 ဖရသံ ပတိမန္တေယျ၊ ရာဇာနံ ပရိသံ ကိတံ။ ။
 'လဒ္ဓဒ္ဓါရော လဘေ ဒ္ဓါရံ၊ နေဝ ရာဇုသု ဝိဿသေ။
 အဂ္ဂိဝ သံယတော တိဋ္ဌေ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'သပုတ္တံ ဝါ ဘာတရံ ဝါ၊ သံ ပဂ္ဂဏှာတိ ခတ္တိယော။
 ဂါမေဟိ နိဂမေဟိ ဝါ၊ ရဋ္ဌေဟိ ဇနပဒေဟိ ဝါ။
 တုဏှိဘူတော ဥဒိက္ခေယျ၊ န ဘဏေ ဆေကပါပကံ။ ။
 'ဟတ္ထာရောဟေ အနိကဋ္ဌေ၊ ရထိကေ ပတ္တိ ကာရကေ။
 တေသံ ကမ္မာဝတာနေန၊ ရာဇာ ဝပေတိ ဝေတနံ။
 န တေသံ အန္တရံ ဂစ္ဆေ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။
 'စာပေါဂူနုဒရော ဓိရော၊ ဝံသော ဝါပိ ပကမ္မယေ။
 ပဋိလောမံ နဝတ္တေယျ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ။ ။

'စာပေါဂူနဒရော အဿ၊ မစ္ဆောဝဿ အဇိဝတာ။
 အပ္ပါသိ နိပကော သူရော၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'နဗာဠု ဣတ္ထိ' ဂစ္ဆေယျ၊ သမ္ပတ္တံ တေဇသင်္ခယံ။
 ကာသံ သာသံ ဒရံ ဗာလျံ၊ ခိဏမေဓော နိဂစ္ဆတိ။ ။
 'နာတိဝေလံ ပဘာသေယျ၊ န တုဏှိ သဗ္ဗဒါ သိယာ။
 အဝိကိဏ္ဏံ မိတံ ဝါစံ၊ ပတ္တေ ကာလေ ဥဒီရယေ။ ။
 'အကောဓနော အသယံဇ္ဈော၊ သစ္စော သဏှော အပေသုဏှော။
 သမ္ပံ ဂိရံ န ဘာသေယျ၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'မာတာပေတ္တိဘရော အဿ၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော။
 သဏှော သခိလသမ္ဘာသော၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'ဝိနိတော သိပ္ပဝါ ဒန္တော၊ ကတတ္တော နိယတော မုဒု။
 အပ္ပမတ္တော၊ သုစိ ဒက္ခော၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'နိဝါ တဝုတ္တိ ဝုဗ္ဗေသု၊ သပ္ပတိသော သဂါရဝေါ။
 ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နော၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ သဉ္စိတံ ပဟိတံ ဇနံ။
 ဘတ္တာရမေဝ ဒိက္ခေယျ၊ န စ အညဿ ရာဇိနော။
 သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ စာပိ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
 သက္ကစ္စံ ပယိရပါသေယျ၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'သမဏေ ဗြာဟ္မဏေစာပိ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
 သက္ကစ္စံ အနုဝါသေယျ၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'သမဏေ ဗြာဟ္မဏေစာပိ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
 တပ္ပေယျ အနုပါနေန၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'သမဏေ ဗြာဟ္မဏေစာပိ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
 အာသဇ္ဇ ပညေ သေဝေထ၊ အာကံခံ ဝုဒ္ဓိမတ္တနော။
 ဒိန္နပုဗ္ဗံ နဟာပေယျ၊ ဒါနံ သမဏဗြာဟ္မဏေ။
 န စ ကိဉ္စိ နိဝါရေယျ၊ ဒါနကာလေ ဝဏိဗ္ဗကေ။ ။
 'ပညဝါ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော၊ ဝိဓာန ဝိမိ ကောဝိဒေါ။
 ကာလညူ သမယညူ စ၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'ဥဋ္ဌာတာ ကမ္မဓေယျေသု၊ အပ္ပမတ္တော ဝိစက္ခဏော။
 သုသံဝိဟိတ ကမ္မန္တော၊ သ ရာဇဝသတိ' ဝသေ။ ။
 'ခလံ သာလံ ပသု ခေတ္တံ၊ ဂန္ထဝဿ အဘိက္ခဏံ။
 မိတံ ခညံ နိဓာပေယျ၊ မိတဉ္စ ပါစယေ ဃရေ။ ။
 'ပုတ္တံ ဝါ ဘာတရံ ဝါ သံ၊ သီလေသု အသမာဟိတံ။

အနင်္ဂဝါ ဟိ တေ ဗာလာ၊ ယထာ ပေတာ တထေဝ တေ။
 စောဠေ နေသံ ပိဏ္ဍု၊ အာသနာနံ ပဒါပယေ။ ။
 ‘ဒါသ ကမ္မကံ’ရေ ပေါသေ၊ သီလေသု သုသမာဟိတေ။
 ဒက္ခေ ဥဋ္ဌာနသမ္ပန္နေ၊ အဓိပစ္စမိ ဌာပယေ။ ။
 ‘သီလဝါ စ အလောဘော စ၊ အနုရက္ခော စ ရာဇိနော။
 အာဝိ ရဟော ဟိတော စဿ၊ သ ရာဇေသတိ’ ဝသေ။ ။
 ‘ဆန္ဒညူ ရာဇိနော စဿ၊ စိတ္တဌော စဿ ရာဇိနော။
 အသကံ သက ဝုတ္တိဿ၊ သ ရာဇေသတိ’ ဝသေ။ ။
 ‘အတ္ထာဒယေ နဟာပယေ၊ ဓောဝေ ပါဒေ အဓောသိရံ။
 အာဟတောပိ နကုပ္ပေယျ၊ သ ရာဇေသတိ’ ဝသေ။ ။
 ‘ကုမ္ဘမ္ပန္နလိ’ ကိရိယာ၊ စာတဉ္စာပိ ပဒကိဏံ။
 ကိမေဝ သဗ္ဗကာမာနံ၊ ဒါတာနံ ဓိရမုတ္တမံ။ ။
 ‘ယော ဒေတိ သယနံ ဝတ္ထံ၊ ယာနံ အာဝသထံ ဃရံ။
 ပဇ္ဇန္နောရိဝ ဘူတာနံ၊ ဘောဂေဟိ အဘိဝဿတိ။ ။
 ‘ဧသ ယျော ရာဇေသတိ၊ ဝတ္တမာနော ယထာ နရော။
 အာရာဓယတိ ရာဇာနံ၊ ပူဇံ လဘတိ ဘတ္တုသု။ ။’ဟူသော ၄၆ ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သားများတို့။ မင်းခယောက်ျားတို့သည် မင်းပေးစည်းစိမ် အချီးအမြှောက်ကို အလိုရှိမှု ယခု ငါဟောလတ္တံ့သော ‘ရာဇေသတိ’တရားကို မှတ်သားနာခံ၍ ကျင့်ကြကုန်လော့။

“ချစ်သားတို့။ အရှင် အစိုးရမင်းတို့ အချီးအမြှောက် ဘုန်းလာဘ် မခံရရာသော မင်းခယောက်ျားကား ၄ ယောက်တည်း။ ၄ ယောက် ဟူသည်ကား ကျေးဇူးပညာ မထင်ရှားသောသူ၊ မရဲရင့်သောသူ၊ အလွန် မလိမ္မာသောသူ၊ သတိမေ့လျော့သောသူ ဤသူတို့သည် မင်း၏အချီးအမြှောက်ကို တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မခံရရာ။ ထို့ကြောင့် မင်းခယောက်ျားဟူသည်ကား ကျေးဇူးပညာ သိတတ် ခြင်း၊ ရဲရင့်ခြင်း၊ ပညာရှိခြင်း၊ မမေ့မလျော့ခြင်း ဤ ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံစေရာ၏။

“ချစ်သားတို့။ မင်းခယောက်ျားတို့၌ အရှင်အစိုးရမင်းတို့ အကျွမ်းတဝင် ပြုအံ့သည်အကြောင်းကား ၃ ပါးတည်း။ ၃ ပါးဟူသည်ကား အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းလည်း တစ်ပါး၊ ပညာ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းလည်း တစ်ပါး၊ သောဓေယျဟု ဆိုအပ်သော နှလုံး၏ မြှောင့်မတ်စင်ကြယ်ခြင်းလည်း တစ်ပါး။ ဤ ၃ ပါးတည်း။ ထို ၃ ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြောင်းကို မင်း သိသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုသူကို မိမိအရှင် အစိုးရမင်းသည် အကျွမ်းဝင်ခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ လျှို့ဝှက်အပ်သော စကားကိုပင်လည်း တိုင်ပင်ပြောဆို၏။

“တစ်စုံတစ်ခု မင်းမှုမင်းရေးတို့၌ စေခန့်သော်လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော မင်းမှုမင်းရေး စီရင်စု စီရင်ရေးတို့၌လည်းကောင်း၊ လေးတူချိန်အပ်သော ချိန်သည် ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် တစ်ဘက်မညွတ် တည့်မတ်စွာ တည့်သကဲ့သို့ ဆန္ဒာဂတိ အစရှိသော အဂတိတို့သို့လိုက်သဖြင့် မမြှောင့်မမှန် မပြုရာ။ ထိုသို့ မမြှောင့်မမှန် မပြု၊ အမှုနှင့်လျော်စွာ မြှောင့်မှန်အောင်ချိန်သကဲ့သို့ ကျင့်တတ်သောသူသည် မင်း၌ ခစား၍ နေရာ၏။ မင်း၌ ခစားသဖြင့်လည်း စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရရာ၏။

“အရှင် အစိုးရမင်းသည် တစ်တစ်ခု မင်းရေးမင်းမှုတို့၌ စေခိုင်းသော်လည်းကောင်း၊ ခပ်သိမ်းသောမင်း၏ အမှုကိစ္စတို့၌ လည်းကောင်း ညဉ့်၊ နေ့၊ မျက်မှောက်၊ မျက်ကွယ်ဟူ၍ အထူးမရှိ ယုံမှတ်တိုင်း ဖြောင့်မှန်စွာ အမှု ကုန်အောင် ဆောင်ရာ၏။ ထိုသို့ ပညာရှိသော မင်းခယောက်ျားသည် မင်း၌ ခစား၍ နေရာ၏။

“ချစ်သားတို့။ အရှင် အစိုးရမင်းသည် အကြင်ခရီးကို ကောင်းစွာသုတ်သင် တန်ဆာဆင်အပ်၏။ ခိုမင်းသည် ‘သုတ်သင် တန်ဆာဆင်အပ်သောခရီးဖြင့် သွားလော့’ဟု မင်းသည် တိုက်တွန်းငြားသော်လည်း သွားရာ။ ထိုသို့သဘောရှိသော သူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“ချစ်သားတို့။ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကို မင်းနှင့်ထပ်တူ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မခံစားရာ။ ခပ်သိမ်းသော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့၌ မင်းအောက် ယုတ်၍သာလျှင် ခံစားရာ၏။ မင်းတို့ဝတ်ဆင်သော အဝတ်ပုဆိုးနှင့်တူသော ဆိုးကိုလည်း မဝတ်ရာ။ မင်းပန်သည် ပန်းနှင့်တူသောပန်းကိုလည်း မပန်ရာ။ မင်းလိမ်းသည့် နံ့သာနှင့် တူသော နံ့သာကိုလည်း မလိမ်းရာ။ မင်း၏အသွင်ကိုလည်း မဆောင်ရာ။ မင်းအသံနှင့် တူသောအသံကိုလည်း မပြောရာ။ မင်း ဆင်သည်မှတစ်ပါး လျော့ညံ့၍သာ ပြုဆင်ရာ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။ မင်းနှင့်အတူပြုလျှင် မင်းတို့မည်သည် အမျက်ထွက်တတ်သည်။

“ချစ်သားတို့။ မင်းသည် မှူးမတ်၊ မိဖုရား၊ မောင်းမတို့နှင့် တင့်တယ်စွာစပ်ယှက်သောအခါ မိဖုရား၊ ဘင်းမတို့ကို အကျွမ်းတဝင် ကြည့်ရှု ပြောဆို ပြုံးရယ်ခြင်းကို မပြုရာ။ ‘အနန္ဒတ’ ဟု ဆိုအပ်သော ပျံလွင့် မောခြင်း မရှိရာ။ ‘အစပလ’ ဟုဆိုအပ်သော တန်ဆာဆင်ခြင်း စသည်တို့၌ မလျှပ်ပေါ် မပေါ်လွင်ရာ။ ‘ပက’ ဟုဆိုအပ်သော အရေးအခွင့်ကို အသင့်တွေးခေါ် မြော်မြင်ခြင်း၊ ‘သံဝုတိန္ဒြိယ’ ဟုဆိုအပ်သော နှစ်ခြေလက်အင်္ဂါ စသည်ကို မကြည့်မရှု စက္ခုစသော ဣန္ဒြေကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ဤသို့ အနန္ဒတ၊ အစပလ၊ နိပက၊ သံဝုတိန္ဒြိယဟု ဆိုအပ်သော တည်ကြည် နှစ်လိုဖွယ်သောစိတ်နှင့် ပြည့်စုံစေရာ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော သူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“မိဖုရား၊မောင်းမတို့နှင့် ကစားမြူးထူးခြင်း၊ ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ပြောဆိုခြင်းတို့ကို မပြုရာ။ မင်း၏ ဘာဝနာကို မပေးဘဲ မယူမသုံးရာ။ များစွာအိပ်ခြင်းကိုလည်း မပြုရာ။ ယစ်မျိုး၊ သေအရက်ကိုလည်း မသောက်ရာ။ မင်းသည် သိမ်မွေ့ပြုစုအပ်သော ဆိတ်၊ ဝက် စသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း မသတ်မပုတ်ရာ။ ၎င်းအိပ်ရာနေရာ သလွန်ညောင်စောင်း၊ ပလွင်၊ မင်းစီးလှေ၊ ရထားထက်သို့ ခွင့်ပေးသည့်အမှုကို ဆောင်ရာ ဟူ၍ မတက်မစီးရာ။

“ခစားသည်ရှိသော် မင်းနှင့် မဝေးလွန်း၊ မနီးလွန်း၊ ပကတိစကားဖြင့် ကြားလောက်သော ကံနာအရပ်၌ မင်းမြင်အောင် ခစားရာ၏။ မင်းသည် ငါ၏အဆွေခင်ပွန်း ဖြစ်သည်၊ ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်၍ မိမိတဝင် မပြုရာ။ မင်းတို့မည်သည် ‘သုကေနာက္ခိဝဿဋ္ဌိတ’ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ မျက်စိကို စပါးမွေး နဲ့သို့ ပကတိသဘောကို စွန့်၍ အလျင်တဆော အမျက်ထွက်တတ်၏။

“မင်းသည် ‘ငါ့ကို ရိုသေလေးမြတ်စွာ ပြုသည်၊ ငါ၏အဆုံးအမ၌ တည်သည်’ဟူ၍ ပရိသတ်တို့၏ ခံ၌ မင်း မနှစ်သက်သောစကားကို မင်းအား မဆိုရာ။ ဤသို့ သဘောရှိသောသူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“အကြင် မင်းခယောက်ျားသည် တံခါးကို အခွင့်ရသူဟူ၍ ခွင့်မတောင်းဘဲ မဝင်ရာ။ မင်းတို့မည်သည်ကို မပြတ် နှလုံးထားရာ၏။

“မင်းသည် သားကို လည်းကောင်း၊ ညီကို လည်းကောင်း၊ ကျွန်ကို လည်းကောင်း၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်၊ မြို့၊ အစရှိသည်တို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုသော အရာအထူးသဖြင့် ဤသူအား ဤအရာကို ပေးအံ့ဟု မင်းခယောက်ျားတို့နှင့် ပြောဆိုသောအခါ ထိုသူ၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို လည်းကောင်း၊ ထိုသူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့စကားကို လည်းကောင်း မဆိုရာ။ ဤသို့ သဘောရှိသောသူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“မင်းသည် ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ ရထားစီး အမှုလုပ်သူရဲတို့အား အမှုထမ်းရည်နှင့်လျော်စွာ ထိုသူတို့၏ ဂုဏ်ကိုပြု၍ မျိုးရိက္ခာ အစရှိသည့် ဆုလာဘ်ပေးချသောအခါ မပေးချရအောင် မဖျက်မဆီးအပ်။ မြား၏ တည်ရာ လေးကဲ့သို့ လောဘရမ္မက် မကြီးသောအားဖြင့် ဝမ်းငယ်ရာ၏။

“ဝါးပင်သည် လေခတ်လျှင် ယိမ်းသကဲ့သို့ မင်းဆိုလျှင် ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်ခြင်းကို ပြုရာ၏။ ငါးသည် လျှာမရှိ၍ စကားမဆိုနိုင်သကဲ့သို့ မင်းခယောက်ျား တို့သည် စကားနည်းရာ၏။ မင်းနှင့်ဆန့်ကျင်သော အကျင့်ကို မကျင့်ရာ။ ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ် စသည်တို့၌လည်း ကိုယ်၏ အတိုင်းအရှည်ကို သိရာ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော သူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“ကိလေသာ၏အစွမ်းအားဖြင့် မိန်းမတို့ကို အဖန်များစွာ မသွားလာအပ်။ အဖန်များစွာ မိန်းမသွား ကြူးသောသူသည် မိမိ၏တန်ခိုး ကုန်ခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊ ကုတ်ဟီးနာစွဲခြင်း၊ ကိုယ်၏ပူပန်ခြင်း၊ အားကုန် ခြင်း၊ ပညာအဆင်အခြင် ယုတ်လျော့ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် မိန်းမ၌ အသွားမကြူးအပ်။

“မင်းထံ ခစားသည်ရှိသော် အတိုင်းအရှည်ထက် အလွန်စကားကို မပြောမဆိုရာ။ အခါခပ်သိမ်းလည်း ဆိတ်ဆိတ်မနေအပ်။ မိမိ ပြောဆိုခွင့်ရောက်လျှင် ဖရိုဖရဲမရှိ သန့်ရှင်းပြတ်သားစွာ ကိုယ်နှင့် အတိုင်းအရှည်စကားကို ပြောဆိုရာ၏။

“အမျက် ထွက်လည်း မထွက်ရာ၊ ငြူစူချုပ်ချယ်ခြင်းကိုလည်း မပြုရာ၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက် စကားကိုလည်း မဆိုရာ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို မဆိုရာ၊ မှန်သောစကားကိုသာ ပြေပြစ် သာယာနာပျော်ဖွယ် ပြောဆိုရာ၏။

“မိခင်၊ ဖခင်တို့ကိုလည်း အရိုအသေ လုပ်ကျွေး မွေးမြူရာ၏။ ဆွေကြီးမျိုးကြီး ရိုသေလောက်သော သူတို့ကိုလည်း အရိုအသေ ပြုရာ၏။ အရှက်အကြောက်နှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော သူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“အကြင် မင်းခယောက်ျားသည် အကျင့်သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။ အမျိုးတို့၌ သင်အပ်သော အတတ်ပညာနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။ စက္ခု အစရှိသော ဣန္ဒြေ ၆ ပါးကို ဆုံးမခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။ ပြုအပ်သော အမှုကိုလည်း ပြီးစေရာ၏။

“စည်းစိမ်ချမ်းသာ အခြွေအရံကိုမှီ၍ မပေါ့မလွင့်ရာ မာန်မာနလည်း မရှိစေရာ၊ ဆောင်အပ်သောအမှုကို မမေ့မလျော့စေရာ၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ နှလုံးထားရာ၏။

“လုံ့လထကြွခြင်း၌ လိမ္မာရာ၏။ အသက်အရွယ်ကြီးသော သူတို့၌ နိမ့်ချခြင်း၊ အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပြုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံရာ၏။ ရဲရင့်ခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံရာ၏။ ဆရာကောင်းနှင့်လည်း ဆည်းကပ်ပေါင်းဖော်ရာ၏။

“လျှို့ဝှက်အပ်သောစကားကို သိစိမ့်သောငှာ စေလိုက်အပ်သော မင်းတစ်ပါးတို့၏တမန်နှင့် စကားပြောဟောရသော်လည်း အရှင်၏ မျက်နှာကိုသာ ကြည့်ရာ၏။ အရှင်မှတစ်ပါးသောသူတို့အား မမေးရာ၊ မကြည့်ရာ။ ထိုသို့သဘောရှိသောသူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“ချစ်သားတို့။ အကျင့်သီလ၊အကြားအမြင် သုတနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို အရိုအသေ မှီဝဲ ဆည်းကပ်ရာ၏။ ထိုသို့ သီလ၊သုတနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့၏အထံ၌ ဥပုသ်နေ့တို့၌ ဥပုသ်သုံးလျက် မိမိ ကိုယ်ကို ကောင်းစွာကျင့်ရာ၏။ ထို သီလ၊ သုတနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အား ဆွမ်း အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲစေရာ၏။ ထို သီလ၊ အကြားအမြင်သုတနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အားအကျိုးစီးပွား ရှိအံ့သော အမေးပြဿနာတို့ကို မေးမြန်းရာ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော ပညာရှိသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့၌ ပေးလှူမြဲသော ဝတ်တို့ကို မဖျက်ရာ။ ဖုန်းတောင်းယာစကာ”တို့ကို မြင်သည်ရှိသော် တစိုးတစီမျှ မမြစ်တားအပ်။

“အဆင်အခြင်ပညာ၊ မချို့တဲ့သောပညာနှင့်လည်း ပြည့်စုံရာ၏။ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော ကျွန်အမှုလုပ်တို့ကို ဝေဖန်စီရင် ထုံးဖွဲ့ခြင်း၌လည်း လိမ္မာရာ၏။

“ဤအခါကား အလှူပေးအံ့သောအခါ၊ ဤအခါကား ကျောင်း၊ ဘုရား သွားအံ့သောအခါ၊ ဤအခါကား ဥပုသ်သီလဆောက်တည်အံ့သောအခါ ဟူ၍လည်း လျောက်ပတ်သောကာလကို သိရာ၏။ အိမ်ထောင်မှု၌လည်း ဤအခါကား ဤအမှုကို ပြုရာ၏ဟု သမယ”ကိုလည်း သိရာ၏။

“မိမိဆောင်အပ်သော အမှု၌ လုံ့လထကြွကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံရာ၏။ ဆောင်အပ်သော အမှုကို အပြစ် ရှု၍မထင်အောင် ဆောင်ရွက်စီရင်ရာ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သူသည် မင်း၌ ခစားရာ၏။

“ချစ်သားတို့။ အကြင် မင်းခယောက်ျားသည် ကောက်နယ်တလင်းသို့ လည်းကောင်း၊ စပါးစုရာသို့ လည်းကောင်း၊ နွားခြံ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ လယ်ယာသို့လည်းကောင်း မပြတ်သွား၍ ကြည့်ရှုရာ၏။ စပါးကို ချင့်တွက်၍ ကျိုသို့ သွင်းရာ၏။ အိမ်၌သုံးသော်လည်း ချင့်တွက်မှတ်သား၍ သုံးရာ၏။ အိမ်၌ တစ်အိုးတည်းစားလူကို ချင့်တွက်၍ ‘ဤမျှသောလူကို ဤမျှချက်လျှင် လောက်၏’ဟု ဆင်ခြင်လျက် အကျန်လည်း မများ လူအားလုံးလည်း သုံးဆောင်လောက်အောင် ချက်ရာ၏။

“လောက၌ လူတို့သည် မိမိတို့၏ သားကိုလည်းကောင်း၊ ညီကိုလည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်နှင့်အတူတူ ယုံမှတ်ရာ၏ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသို့ ဆိုသော်လည်း အမှု၌ ကျိုးမနွံ ကျင့်ရန်တရားကိုမမြင် အဆင်အခြင်မရှိ အတိဇာလဖြစ်သော သား၊ ညီ၊ ကျွန်တို့ကို အမှုမျိုး၌ မျက်နှာမလွဲရာ။ ထိုအမှု၌ မလိမ္မာ အရာကိုမချင့် အခွင့်ကိုမသိသော သား၊ ညီ၊ ကျွန်တို့ကိုယုံမှတ်၍ အမှုကို အပ်နှင်းလွှဲဖယ်မိအံ့။ သင်္ချိုင်း၌ သူသေကောင်ကို အမှုဆောင်ထားသကဲ့သို့ စီးပွားလစ်ဟင်း ယုတ်လျော့ရာသည်။ ထိုသို့ ဥစ္စာစီးပွား ယုတ်လျော့သဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သော သူအား မင်း၌ခစားခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ရာ။ ထို မလိမ္မာ အကျင့်သီလမရှိသော သား၊ ညီ၊ ကျွန်တို့အား သေသူကိုပေးသော ကုတ်ဟီးထမင်းကဲ့သို့ ပြာစစ်ပုဆိုးကဲ့သို့သော အဝတ်အစားတို့ကိုသာ ပေးရာ၏။ အမှုတို့၌ အဆင်အခြင် ပညာ၊ ကျင့်ရာသော သီလ၊ အာစာရေ လုံ့လထကြွခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သား၊ ညီ၊ ကျွန် အမှုလုပ်တို့ကိုသာ အမှုကို အပ်နှင်းလွှဲဖယ်ရာ၏။

“ချစ်သားတို့။ အကြင် မင်းခယောက်ျားသည် မင်း၏အထံ၌ အကျင့်သီလနှင့်လည်း ပြည့်စုံစေရာ၏။ ရမ္မက်လောဘ မကြီးရာ၊ မင်းအား ချစ်မြတ်နိုးရာ၏။ မျက်မှောက်မျက်ကွယ်မဆို မင်း၏အစီးအပွားကိုသာ ဆောင်ရာ၏။ မင်း၏အလိုကိုလည်း သိရာ၏။ “မင်း၏အလိုသို့လည်း လိုက်ရာ၏။ မင်းအလိုနှင့် မဆန့်ကျင်သော အသက်မွေးခြင်းလည်း ရှိရာ၏။

“မင်းသည် ရေချိုးသောအခါ၊ နံ့သာလိမ်းသောအခါ၊ ခြေဆေးသောအခါ မင်း၏မျက်နှာကို မကြည့်ရာ။ မျက်နှာအောက်ချ၍ နေရာ၏။

“မင်း အမျက်ထွက်သော်လည်း အမျက်မထွက်ရာ။ ထိုသို့သဘောရှိသော သူသည် မင်း၌စားရာ၏။

“ချစ်သားတို့။ လူတို့သည် ရေပြည့်သောအိုးကို မြင်၍လည်းကောင်း၊ ပိန်ညင်းငှက် အစရှိသော ငှက်များကို မြင်၍လည်းကောင်း၊ ထိုငှက်တို့သည် စီးပွားကို မပေးတတ်ဘဲလျက် လက်အုပ်ချီခြင်းကို ပြုမိတုံသေး၏ ရှင့်။ ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သော၊ မြတ်လှစွာသော အသက်သခင်အရှင်မင်းကို အဘယ်ကြောင့် လက်အုပ်ချီ၍ ရှိမခိုးဘဲ နေထိုက်အံ့နည်း။ ရှိခိုးအပ်သည်သာ ဖြစ်၏။ အရှင်မင်းကို နှစ်သက်စေအပ်၏။

“ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစကားအစဉ်ဖြင့် မင်းခယောက်ျားတို့ကျင့်ရာသော ရာဇဝသတိ အမည်ရှိသော ငါ၏အဆုံးအမ အနုသာသနကို ကောင်းစွာမှတ်သား၍ကျင့်သော မင်းခယောက်ျားသည် မင်းအား နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေသဖြင့် မင်းပေးစည်းစိမ် အရာအထူးကို ရရာ၏။

“ဤသို့ ဝိဝုဒ္ဓိသုခမိန်သည် သားသမီး၊ အခြွေအရံ၊ ပရိသတ်မင်းမှူးမတ်တို့အား ဘုရား၏ တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ရာဇဝသတိ အမည်ရှိသော ဩဝါဒကို ဟောပြောမိန့်ညွှန် သွန်သင်ပေ၏။

၈။ ဘုရားလောင်းကို ပုဏ္ဏက ဆောင်ယူခန်း

ထိုသို့ သား၊ မယား၊ အခြွေအရံတို့အား ဆုံးမစဉ်ပင်လျှင် ၃ ရက်မြောက်သောနေ့သို့ ရောက်ခဲ့၏။ ထိုသို့ ၃ ရက်မြောက်သည်ကိုသိ၍ ဝိဝုဒ္ဓိသုခမိန်သည် နံနက်ကပင်လျှင် ရေချိုးပြီးသော် မြန်မြတ်သော ဘောဇဉ်တို့ကိုစားပြီး၍၊ ‘အရှင်မင်းကြီးကို ပန်ကြားပြီးမှသာလျှင် ကစွည်းလုလင်နှင့် အတူလိုက်အံ့’ဟု ဆွေမျိုးအပေါင်း ခြံရံလျက် နန်းတော်သို့ဝင်ပြီးသော် မင်းကြီးအား ရှိခိုးဖူးမြော်လျက် လက်အုပ်မြှောက်ချီ၍-

‘အယံ မံ မာဏဝေါ နေတိ၊ ဂန္တု ကာမော ယထာ မတိ။

ဉာတိ နတ္ထံ ပဝက္ခာမိ၊ တံ သုဏောဟိ အရိန္ဒမ။ ။

‘ပုတ္တေ စ မေ ဥဒိက္ခေသိ၊ ယဉ္ဇ မ ညံ ဃရေ ဓနံ။

ယထာ ပစ္ဆာ နဟာယေထ၊ ဉာတိသံဃေ မယိ ဂတေ။

‘ယထေဝ ခလတိ ဘူမျံ၊ ဘူမျာ ယေဝ ပတိဋ္ဌတိ။

ဧဝေတံ ခလိတံ မယံ၊ ဧတံ ပဿာမိ အစွယံ။ ။’ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလွန် ကြီးမြတ်တော်မူလှသော ဘုန်းတော်ဖြင့် ရန်သူတကာတို့၏ ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံ ကျွန်တော်ခံရာ မင်းတကာတို့၏သခင် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ ယခုနေ့ပင် ကစွည်းလုလင် မော်၍သွားရာ အကျွန်ုပ် လိုက်ရပါမည်။ အကျွန်ုပ်သား၊ မယားတို့၏ အကျိုးငှာ အရှင်မင်းကြီးကို လျှောက်ကြားပါအံ့။ နာယူတော် မူပါလော့။ တရားသဘင်၌ လုလင်နှင့် အရှင်မင်းကြီးတို့ပြဿနာကို ဖြေဆိုသည်ကာလ အကျွန်ုပ်ကို ‘သင်နှင့်

အရှင်မင်းကြီး အဘယ်သို့ တော်စပ်သနည်း'ဟု လုလင်မေးသောအခါ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးမျက်နှာကို မထောက်မကြည့်မူ၍ မှန်သောစကားကိုသာလျှင် 'ငါကား မင်းကြီး၏ ကျွန်ပေတည်း'ဟု ဆိုမိ၏။ အရှင်မင်းကြီးအား ပြစ်မှားမိသောအပြစ်ကို ဆင်ခြင်လျှင် ထို ဆိုမိသောအပြစ်ကိုသာ အကျွန်ုပ် မြင်၏။ ဤမှ တစ်ပါး အရှင်မင်းကြီးအား ပြစ်မှားမိသောအပြစ်မည်သည် အကျွန်ုပ်၌ မရှိ။

"အကြင်ယောက်ျားသည် မြေ၌ ပင်လျှင် ချော်၍လဲ၏။ ထို ချော်သောမြေသည်ပင်လျှင် ထိုယောက်ျား၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုသို့သောစကားဖြင့် အရှင်မင်းကြီးအား ပြစ်မှားမိ၏။ ထို ပြစ်မှားမိသော အကျွန်ုပ်အား အရှင်မင်းကြီးသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ မှီခိုရာဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ပြစ်မှားမိသော အကျွန်ုပ်၏ အပြစ်ကို သည်းခံတော်မူသဖြင့် အမျက်တော်မရှိမူ၍ အကျွန်ုပ်သည် ကစွည်းလုလင်နှင့် ပါရလေသော် ကျန်ရစ်သော အကျွန်ုပ်၏သားမယားတို့ကို အမျက်ယူတော်မမူဘဲ အကျွန်ုပ်အိမ်၌ ၁၀၁ ပါးသော မင်းတို့သည် တရားကို ပူဇော်သဖြင့် ပေးသအပ်သော အိမ်ထောင်စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြွေအရံတို့သည် များစွာရှိကုန်၏။ ထိုစည်းစိမ် ဥစ္စာတို့ကိုလည်း သူတစ်ပါးတို့ မဖျက်ဆီးရဘဲ အကျွန်ုပ်ရှိစဉ်ကဲ့သို့ အကျွန်ုပ်၏ သားမယား အိမ်ထောင်ခမ်းနား တို့ကို ကြည့်ရှုစောင့်မ ပြုစုတော်မူပါလော့"ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မင်းကြီးသည်-

'န သက္ကာ ဂန္တု မတိ မယံ ဟောတိ၊ ဃာတေတွာ ဆာဒေဿာမိ ဣဓံ ကာတိယာနံ။

ဣဓေ ဟောတိ ဣတိ မယံ ရုစတိ၊ မာ တံ အဂမာ ဥတ္တမ ဘူရိပည။ ။'ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"မြေကြီးအထက်သို့ ပညာကြီးသော သုခမိန်။ ယခု သင်သည် ကစွည်းလုလင်နှင့် လိုက်ရမည်ဆိုသော စကားကို ငါ မနှစ်သက်။ ဥပါယ်တံမျှဖြင့် သင်သည် မလိုက်ရအောင် ငါကြံအံ့။ အဘယ်သို့ ကြံမည်နည်းဟူမူ ကစွည်းလုလင်ကို ဤနန်းတော်သို့ အမှတ်မဲ့ခေါ်ပြီးလျှင် သူတစ်ပါးတို့မသိရအောင် သတ်၍ ဖျောက်ဖျက်မည် ငါကြံ၏။ ငါ့ထံမှခွာ၍ သင်သည် အဘယ်ကြောင့် သွားရအံ့နည်း"ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်း သုခမိန်သည်-

'မာဟေ ဝါဓမ္မေသု မနံ ပဏိဒဟိ၊ အတ္ထေ စ ဓမ္မေ စ ယုတ္တော ဘဝဿု။

ဓိရတ္ထု ကမ္မံ အကုသလံ အနရိယံ၊ ယံ ကတွာ ပစ္ဆာ နိရယံ ဝဇေယျ။

'နေ ဝေသ ဓမ္မော န ပုနေတိ ကိစ္စံ၊ အရိယော ဟိ ဒါသဿ ဇနိန္ဒိဿရော။

ဃာတေတုံ ဈာပေတုံ အထောပိ ဟန္တု၊ န စ မယံ ကောဓတ္ထိ ဝဇာမိစဟံ။ ။'ဟူသော ၂ ဂါထာ တို့ကို လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"အရှင်မင်းကြီး။ ယခု အကြံတော်သည် အကျွန်ုပ်ကို သနားစုံမက်တော်မူသည်နှင့်အညီ ကြံတော်မူသည် ဖြစ်သော်လည်း သူတော်ကောင်းတို့၏ အကျင့်အလေ့ မဟုတ်။ အစီးအပွားမရှိ ထိုသို့သော နှလုံးတော်ကိုဖျောက်၍ ကုသိုလ်ပွားအံ့သည်ကိုသာ နှလုံးထားတော်မူပါလော့။ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် မအို မသေ မနေရချေ။ ထိုသို့ သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း မကောင်းမှုကို ပြု၍ သေရလေသော် ငရဲ၌ ကြီးစွာသောဆင်းရဲကို ခံရလတ္တံ့။ ထို့ကြောင့် သူ့ကိုသတ်ခြင်း မကောင်းမှုသည်ကား စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သာ ဖြစ်၏။ သူတော်ကောင်းတို့သဘော မဟုတ်။ သတ်တော်မမူပါလင့်။ ကစွည်းလုလင်အား အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်၏အရှင်ဖြစ်၍ ပေးတော်မူပါ သည်ကို အရှင်မင်းကြီး၌ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ အကျွန်ုပ် အမျက်မထွက်။ ကစွည်းလုလင်အားလည်း ပေးတော်မူသည့်

နေ့မှ ယခုတိုင် စိုးစဉ်းမျှ အမျက်မထွက်။ အကျွန်ုပ်ကို ထိုလုလင်သည် ဖုတ်လိုဖုတ်၊ ကင်လိုကင်၊ သတ်လိုသတ်၊ အလိုရှိတိုင်းပြုထော်လည်း အရှင်နှင့် ကျွန်ဖြစ်၍ ခံထိုက်ပေသည်ဖြစ်၍၊ လုလင်နှင့်အတူ လိုက်ရပါအံ့”ဟု ဆိုပြီးလျှင် ဝိသုဒ္ဓိသုခမိန်သည် မင်းကြီးကိုရှိခိုး၍ မိဖုရား၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမ၊ သားတော်သမီးတော်၊ မှူးမတ် ပရိသတ်တို့အား ဆုံးမဩဝါဒပေးပြီးလျှင် နန်းတော်မှ ထွက်ခဲ့၏။

ထို မင်း၊ မိဖုရား၊ မောင်းမ အစရှိသော သူတို့သည် မိမိကိုယ်၏အဖြစ်ဖြင့် မဆောက်တည်နိုင်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ဆံပင်ဖားလျား ရင်သားခတ်တီး ရှိုက်ကြီးရှိုက်ငင် ပူပင်မဆည် မျက်ရည်စက်ယို ငိုမြည်တမ်းလျက် နန်းတော်မှထွက်ခဲ့၍ လိုက်ကြကုန်၏။ ပြည်သူပြည်သား ယောက်ျားမိန်းမ အပေါင်းတို့သည်လည်း ‘ငါတို့အဖဿဖွယ်ဖြစ်သော အမတ်ကြီးသုခမိန်သည် ယခု ကစွည်းလုလင်နှင့် လိုက်လိမ့်သတတ်။ သွား၍ ဖူးမြင်ကြကုန်အံ့’ဟု ဘုရားလောင်းထံ မျက်ရည်စက်ယို ငိုမြည်တမ်းလျက် လာကြကုန်၏။

ထို ပြည်သူ ပြည်သားတို့ကို ဘုရားလောင်း မြင်လျှင် “သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ပြုပြင်၍ဖြစ်သော ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရားတို့သည် အမြဲ မရှိကုန်။ ကိုယ်ခန္ဓာ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဟူသမျှသည် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ ထို ခန္ဓာ ၅ ပါး စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့၏ အမြဲမရှိ၊ ပျက်စီး ဖောက်ပြန်တတ်သောသဘောကို ပညာဖြင့်ဆင်ခြင်ကြ၍ အလှူပေးခြင်း၊ သီလဆောက်တည်ခြင်း အစရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုသာ မမေ့မလျော့ အားထုတ်ကြကုန်လော့”ဟု ဆုံးမပေးပြီးလျှင် မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်စေ၍ ဘုရားလောင်းသည် မိမိအိမ်သို့ ရှေးရှုသွားလေ၏။

ထိုအခါ ဓမ္မပါလ သတို့သားသည် ညီအပေါင်းခြံရံလျက် ခမည်းတော်ကို ဆီးကြိုအံ့ ဟုလာလတ်သော် အိမ်တံခါးဝ၌ ဆိုင်မိလေ၏။ ဘုရားလောင်းသည် သားတော်ကိုမြင်လျှင် ကြင်နာသောစိတ်ဖြင့် မပိတ်မဆည်းနိုင်သည်နှင့် မျက်ရည်စက်ယို သားကိုပိုက်ချိုလျက် အိမ်တွင်းသို့ ဝင်လေ၏။

[ဝိသုဒ္ဓိသုခမိန်အား သား ၁၀၀၀၊ သမီး ၁၀၀၀၊ မယား ၁၀၀၀၊ ကိုယ်လုပ်အစေအပါး မိန်းမ ၇၀၀ ရှိ၏။ ထိုမှတစ်ပါး ကျွန်မိန်းမ၊ ကျွန်ယောက်ျား၊ အမှုလုပ်အခြွေအရံ၊ အဆွေခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ လည်း များစွာ ရှိကုန်၏။]

ထို သား၊ သမီး၊ မယားကြီး၊ မယားငယ် အစရှိသော အိမ်သူအိမ်သားတစ်စုတို့သည် ယုဂန္ဓိရီ^၁ တောင်ခြေက လေမုန်တိုင်းသိမ်းခတ်၍ ယိမ်းညွတ်သော အင်ကြင်းပင်ပျိုတောကဲ့သို့ သောသော ရုတ်ရုတ်^၂ လက်အုပ်မြှောက်ချို တညီတညွတ်တည်းလဲလျက် “အသက်သခင် အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကိုပစ်၍ အဘယ်ကြောင့် သွားတော်မူမည် ကြံဘိသနည်း”ဟု သည်းစွာ ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း သုခမိန်သည် ထိုအလုံးစုံသော သားမယား အစရှိသောသူတို့ကို နှစ်သိမ့်စေပြီး၍ အိမ်၌ ပြုရန်ဆောင်ရန် ကိစ္စတို့ကို ဆောင်ပြီးသော် အတွင်းသူ အပြင်သား လူအများကိုလည်း တရားနှင့်အညီ ဆုံးမပေးလျက် သားမယားတို့အားလည်း သူတစ်ပါးတို့၌ မြီချသော ဥစ္စာ၊ မြှုပ်ထားအပ်သော ဥစ္စာတို့ကို စာရင်းပေးအပ် မှာထားခဲ့ပြီးလျှင် ပုဏ္ဏကထံသို့ သွား၍ ‘အဝသီတုဝံ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစွည်းလုလင်။ သင်သည် ငါ၏အိမ်၌ ငါ့ကို သနားသောအားဖြင့် အလိုသို့လိုက်၍ ၂ ရက်၊ ၃ ရက် ငဲ့ပေ၏။ ငါသည်လည်း သား၊ မယား အစရှိသော ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့အား ဆုံးမပေးခြင်း၊ မှာထားအပ်သမျှသော ကိစ္စတို့ကို မှာထားခြင်း၊ အိမ်၌ဆောင်ရသော အမှုတို့ကိုဆောင်ခြင်း ကိစ္စအလုံးစုံသည် ယခုပြီးပြီ။ သင်သည် အလိုရှိတိုင်း ပြုလော့။ ငါသည် သင်၏အလိုသို့ လိုက်အံ့”ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကသည် ထိုစကားကိုကြား၍ ‘သစေဟိကတ္တေ’ အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

ပုဏ္ဏကသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ “အို၊ အမတ်။ သင် ဆောင်အပ်သောကိစ္စပြီးလျှင် ယခု လာလှည့် သွားကုန်အံ့။ သွားရမည့်ခရီး ဝေး၏”ဟုဆို၍ ဘုံ ၇ ဆင့်မြောက်သော ပြာသာဒ်မှ အောက်သို့မဆင်းဘဲ အထက်သို့သာ သွားလိုသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ‘အဆမ္ဘိတေဝ ဂဏှာဟိ’ အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်။ သင်သည် မကြောက်မရွံ့ မလန့်မထိတ်မူ၍ ငါမြင်းမြီးကို မြဲစွာဆွဲလော့။ သင်သည် ယခု လူ့ပြည်ကို မြင်ရခြင်းကား အဆုံးဖြစ်သော မြင်ရခြင်းတည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည်-

‘သောဟံ ကိဿာ နဘာယိဿံ၊ ယဿ မေ နတ္ထိ ဒုက္ကဋ်။

ကာယေန ဝါစာ မနဿ၊ ယေန ဂစ္ဆေယျ ဒုဂ္ဂတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစည်းလုလင်။ ငါ၌ ကိုယ်၊စကား၊စိတ်ဖြင့် လွန်ကျူးအပ်သော အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှုသည် မရှိ။ ထိုသို့ မကောင်းမှုမရှိသော ငါ့အား အဘယ်ကြောင့် စိတ်၏ တုန်လှုပ်ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဖြစ်အံ့နည်း”ဟု ‘မကြောက်နှင့်’ဟုဆိုသော ပုဏ္ဏက၏စကားကြောင့် ဤသို့သောစကားကို ဘုရားလောင်း ဆိုတော်မူ၏။ ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် ခြင်္သေ့သံကဲ့သို့ ရဲရင့်လှစွာသောစကားကို ဆို၍ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ ရွံရှာခြင်းကင်းလျက် ဝတ်လဲတော်မူဆိုးကို ‘ဤ ယခု ဝတ်အပ်သောပုဆိုးသည် ငါအလိုရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး မကျွတ်စေသတည်း’ဟု ခိဋ္ဌာန်”တော်မူ၍ ဝတ်ပြီးလျှင် မြင်းမြီးထူးပေါ်သို့တက်ပြီးသော် လက် ၂ ဘက်ဖြင့် အမြီးကို မြဲစွာကိုင်၍၊ ခြေ ၂ ဘက်တို့ဖြင့် မြင်း၏ပေါင် ၂ ဘက်တို့၌ချိတ်ပြီးသော် “လုလင်။ ငါ မြင်းမြီးကို ကိုင်အပ်ပြီ။ သင် အလိုရှိရာ သွားလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုခဏ၌ ပုဏ္ဏကသည် ဤသို့ ကြံ၏။

‘ဤဝိဓုရကို အရပ်ဝေးစွာဆောင်၍ အဘယ်အကျိုးရှိတော့ အံ့နည်း။ ဟိမဝန္တာတော၌ တောင်၊ သစ်ပင်၊ ချုံပိတ်ပေါင်းထူထောင်ရာ တောင်ကြား သစ်ပင်ကြားသို့ သွား၍ တောင်စောင်း၊ ကျောက်စောင်း၊ သစ်ခက်၊ ဆူးငြောင့်တို့ဖြင့် ခတ်မိစေသဖြင့် သေအောင်ပြု၍ နှလုံးသားကိုထုတ်ယူပြီးလျှင် အကောင်ကို ချောက်ကြား၌ ပစ်ချခဲ့ပြီးမှ နဂါးပြည်သို့ သွားအံ့ဟု’ကြံ၍ မနောမယ သိန္နောမြင်းပျံကို အမှတ်ပြုလျက် မိမိလိုရာ တောင် သစ်ပင် အလယ်သို့ ချဉ်း၍သာလျှင် စိုင်းနိုင်လေ၏။

“ဘုရားလောင်း၏ အမျက်မထွက်ခြင်း မေတ္တာတော်၊ သီလတော်၊ သစ္စာတော်၊ အဆက်ဆက်သော ကုသိုလ်တော်၊ ပါရမီတော် အာနုဘော်အစွမ်းဖြင့် တောင်၊ ကမ်း၊ သစ်ပင်တို့သည် ဘုရားလောင်း၏ကိုယ်တော်မှ နံပါး ၂ ဘက်တို့၌ ၁ တောင်ခန့်လောက်မျှ ဖယ်လေကုန်၏။

ပုဏ္ဏကသည် ‘ဝိဓုရ သေပြီလော’ဟု ပြန်၍ ကြည့်၏။ ရွှေကြေးမုံကဲ့သို့ ရွှင်လန်းကြည်လင်စွာသော ဘုရားလောင်း၏ မျက်နှာတော်ကို မြင်လျှင် ဝိဓုရသည် ငါ ဤမျှလောက် ပြု၍မျှ မသေသေး’ဟု တစ်ဖန် ထို ဟိမဝန္တာတောင်အရပ်၌ပင်လျှင် သစ်ပင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ တောင်တို့ကိုလည်းကောင်း တိုးဝှေ့စေလျက် ၃ ကြိမ်မြောက် စိုင်းနိုင်ပြန်လေ၏။ ဤသို့တိုးဝှေ့သော်လည်း တောင်၊ သစ်ပင်တို့သည် ရှေးအတူလျှင် ဖယ်လေကုန်၏။ ဘုရားလောင်းကိုယ်တော်ကား အလွန် ပင်ပန်းတော်မူ၏။ ပုဏ္ဏကသည် ‘ဤမျှလောက်

ပြု၍မျှ ဝိဓုရ မသေသေး'ဟု ပြင်းစွာအမျက်ထွက်၍ ကောင်းကင်၌ သည်းထန်ပြင်းပြစွာလာသော လေအဟုန်သို့ စိုင်းနှင် ပြန်၏။ ထိုလေအဟုန်သည် ဘုရားလောင်း၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့် ၂ ဖြာကွဲ၍ နေ၏။

ထို့နောက် 'လေသင်တုန်းခတ်၍ မှုန်မှုန်ညက်ညက် ကြေစေအံ့'ဟု အမျက်မာန်ဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ထိုလေသင်တုန်းသို့ ၇ ကြိမ်တိုင်အောင် နှင်ပြန်လေ၏။ လေသင်တုန်းသည်လည်း အသိန်းသော မိုးကြိုးတို့သည် တစ်ပြိုင်တည်းထစ်သကဲ့သို့ အသံကိုပြုလျက် ၂ ဖြာကွဲ၍ ဘုရားလောင်းအား သွားရာအခွင့်ကို ပေး၏။ ပုဏ္ဏကသည် ထိုသို့ မိမိပြု၍မျှ ဘုရားလောင်း၏ သေအံ့သောအန္တရာယ်ကို မမြင်လျှင် ကာဠာဂိရိတောင်သို့ ဆောင်ယူစိုင်းနှင်လေ၏။

[ဤကား ဘုရားလောင်းကို ပုဏ္ဏက ဆောင်ယူသည်ကို ဆိုသောစကားတည်း။]

ထို ပုဏ္ဏကသည် ဘုရားလောင်းကို ယူ၍သွားလေသော် ဘုရားလောင်း၏ သား၊ မယားတို့သည် မိမိတို့အိမ် ဘုံ ၇ ဆင့်မြောက်၌ "ပုဏ္ဏကနေရာသို့ ဘုရားလောင်းသွားလေသည် ကြာလှ၏"ဟု တက်၍ ကြည့်ကြလတ်သော် ဘုရားလောင်းကိုမမြင်လျှင် ဆံပင်ဖြည်လွှား ရင်သားဆိတ်ချက် ထိပ်ထက်လက်စုံ သက်လုံကျေးဇူး လူးလဲကြလျက် "အသက်သခင် တို့အရှင်ကို ကောင်းကင်သို့စူးစူး ဘီလူးသံဘက် နတ်ပျက် နတ်ဆိုးတို့သည် လူမျိုးအသွင် လုလင်ဆောင်၍ ယူခဲ့ပြီ"ဟု သည်းစွာသောအသံဖြင့် ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ခြေသည်သူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ မင်းမှူးမင်းမတ်၊ မင်းညီမင်းသား၊ ကျေးကုလား၊ နေပုဒ် နိဂုံးသား ပုဏ္ဏားမျိုး၊ သူကြွယ်မျိုးသား၊ မိန်းမယောက်ျားအပေါင်းတို့သည် အညီအညွတ် ထိပ်ထက် လက်မြောက် မျက်ရည်ပေါက်ဖြိုးစွာနှင့် လာလတ်ကြကုန်လျက် "ငါတို့သခင် သုခမိန်သည် အိမ်တော်ကိုပယ်စွန့်၍ ဘယ်အခွန်ခရီးဖြင့် ကြွရှာတော်မူလေလိမ့်လဲ မသိ"ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းကြကုန်၏။ ထို ဘုရားလောင်း၏ သားတော်သမီးတော်၊ မယား၊ ကိုယ်လုပ်မိန်းမတို့သည် အိမ်၌ငိုကြွေးပြီးလျှင် မြို့သူမြို့သား များစွာသော လူတို့နှင့်တကွ မင်းကြီးနန်းတော် တံခါးဝသို့သွား၍ ငိုကြွေးကြကုန်၏။

မင်းကြီးသည် ပြင်းစွာငိုကြွေးသံကိုကြား၍ "အဘယ်ကြောင့် ငိုကြွေးကုန်သနည်း"ဟု မေးစေသော်၊ အရှင်မင်းကြီး။ ကစွည်းဟူသောလုလင်သည် လူစင်စစ် မဟုတ်ပါ။ ဘီလူးစင်စစ်တည်း။ လူယောင်ဆောင်၍ အရှင်မင်းကြီး၏ အမတ်ကြီးသုခမိန်ကို ကောင်းကင်ဖြင့် ဆောင်ခဲ့ပြီ။ ဝိဓုရသုခမိန်နှင့်ကင်း၍ အကျွန်ုပ်တို့ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ အရှင် ဝိဓုရသုခမိန်သည် ယနေ့မှ ၇ ရက်မြောက်၍ မရောက်လာလျှင် အထောင်မကသော လှည်းတို့ဖြင့် ထင်းကိုဆောင်၍ မီးပုံကြီးစွာပြုပြီးလျှင် ထိုမီးပုံတွင်းသို့ အကျွန်ုပ်တို့ဆင်း၍ သေကုန်အံ့။ ဝိဓုရသုခမိန်သည် အကျွန်ုပ်တို့အသက်နှင့် တူ၏။ ဝိဓုရ သုခမိန် မရှိသဖြင့် အသက်ရှင်၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော့အံ့နည်း"ဟု လျှောက်ကြားကြကုန်၏။

[မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော် ပရိနိဗ္ဗာန်^{၇၆} ပြုသည်ကိုမျှလည်း မီးထဲသို့ဆင်း၍ သေမည်ဟူ၍ မည်သူမျှ မဆို။ ဝိဓုရ ဘုရားလောင်းမူကား ကောင်းစွာဆိုသောစကားဖြင့် အံ့ဩဖွယ်ရှိစွာဟု ပြည်သူတို့ မြတ်နိုးချစ်ခင် ကြင်နာလှသောကြောင့် ဆိုကြသတည်း။]

- ထိုသို့ ပြည်သူ၊ ပြည်သား၊ သား၊ မယား စသော သူတို့၏စကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် "သင်တို့ မစိုးရိမ် မကြောင့်ကြ မငိုကြွေးကြနှင့်။ ငါ့အမတ်ကြီး သုခမိန်သည် သာယာစွာသောစကားဖြင့် တရားဟောတတ်၏။ ထိုလုလင်ကို သာယာစွာသောတရားစကားဖြင့် ဖြားယောင်းဆုံးမ ဩဝါဒပေး၍ ဖိမိတ်တောင်း

အလုပ်အကျွေးအသွင်ဖြင့် ဖြစ်စေပြီးလျှင် သင်တို့မျက်ရည်ကို ခန်းခြောက်စေသဖြင့် ရွှင်လန်းခြင်းကို ဖြစ်စေလျက် မကြာမြင့်မီလျှင် ဤအရပ်သို့ လာလတ္တံ့။ မစိုးရိမ် မငိုကြွေးကြနှင့်”ဟု နှစ်သိမ့်စေ၏။

ပြည်သူပြည်သားတို့သည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အမိန့်ရှိသည့်အတိုင်း သုခမိန့်သည် အရှင်မင်းကြီးကို ပြောဆိုလျှောက်ထား၍ သွားသည် ဖြစ်မည်ထင်၏”ဟု မင်းကြီးစကားကို ယုံကြည်၍ မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်သွားကြလေကုန်၏။

ပုဏ္ဏကသည် ဘုရားလောင်းကိုဆောင်၍ ကာဠာဂိရိတောင်ထိပ်သို့ရောက်သော် ဤသို့ ကြံ၏။

‘ဤ ဝိမုဒ္ဓကို ငါ မသတ်လျှင် နဂါးသမီး ဣရန္ဒတီကို ငါ မရရာ။ ငါ လုံ့လပြုကျိုးလည်း မရှိ၊ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိမုဒ္ဓကိုသတ်၍ နှလုံးသားကိုထုတ်ယူပြီးသော် ဝိမလာဒေဝီအားပေးခဲ့ပြီးလျှင် ဣရန္ဒတီကို နတ်ပြည်သို့ ဆောင်ယူခဲ့အံ့’ဟုကြံပြီးမှ ဤသို့တစ်ဖန် ကြံပြန်၏။ ‘ထိုသို့ ငါ သတ်သော်လည်း လက်ဖြင့် သေအောင် မသတ်မှု၍ ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဘီလူးရုပ်ဖန်ဆင်းသဖြင့် ခြောက်လှန့်၍ သေစေအံ့’ဟု ကြံ၏။

ထိုသို့ကြံပြီးလျှင် ဝိမုဒ္ဓသုခမိန့်ကို တောင်ထိပ်ပြင်၌ချထား၍ မိမိသည် ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဘီလူးအသွင် ဖန်ဆင်းပြီးသော် ဝိမုဒ္ဓသုခမိန့်ကို ပက်လက်လဲစေ၍ နှုတ်ဖြင့်ကိုက်လျက် အထက်စွယ် အောက်စွယ်တို့၏အကြား၌ ထားပြီးလျှင် ဝါး၍စားမည်ကဲ့သို့ ပြု၏။ ထိုသို့ စားမည်ပြုငြားသော်လည်း ဘုရားလောင်းသည် ကြက်သီးမွေးညင်းမ ၂၂၀၀၊ ကြောက်လန့်ခြင်း မရှိ။ ထိုဘီလူးအသွင်ဖြင့် ခြောက်လှန့်၍ မကြောက်လျှင် ခြင်္သေ့အသွင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အမုန်ယစ်သော ဆင်၏အသွင်ဖြင့် လည်းကောင်း သွားအစွယ်တို့ကို ဖွင့်လှစ်ကျင်းပလျက် ကိုက်မည်ကဲ့သို့၊ ထိုးမည်ကဲ့သို့ ပြု၏။ ထိုသို့ ခြင်္သေ့အသွင်၊ ဆင်အသွင်ဖြင့်လည်း ကြောက်လန့်ခြင်း မရှိ။ ထိုနောက် တစ်ယောက်စီးလောက်သော လောင်းငယ်ပမာဏရှိသော ကြီးစွာသော မြွေ၏အသွင်ဖြင့် ဖန်ဆင်း၍ ပြင်းစွာရှုလျက် အမှတ်မဲ့သောအရပ်မှ လာပြီးလျှင် ဘုရားလောင်း ကိုယ်ကိုရစ်၍ ထိပ်ထက်၌ ပါးပျဉ်းဖြန့်မိုးလျက်နေ၏။

ထိုသို့ မြွေ၏အသွင်ဖန်ဆင်း၍ ခြောက်ငြားသော်လည်း ဘုရားလောင်းသည် ရွံ့ရုံမျှမရှိ။ ထို့နောက် ဘုရားလောင်းကို ‘တောင်ထိပ်ပြင်၌လဲစေ၍ မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ကြေစေအံ့’ဟု ကြံ၍ ပြင်းစွာသောလေကို လာစေ၏။ ထိုလေသည် ဘုရားလောင်းဆံဖျားကိုမျှ လှုပ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ ထို့နောင် ဘုရားလောင်းကို ထိုတောင်ထိပ်၌ထား၍ အမုန်ယစ်သောဆင်သည် သင်ပေါင်းပင်ကို ဆွဲငင်တိုးဝှေ့သကဲ့သို့ ယူနော ၆၀ ဖြင့် သော ကာဠာဂိရိတောင်ကို သိမ့်သိမ့်တုန်အောင် လှုပ်၍ခြောက်၏။ ထိုသို့ တစ်တောင်လုံး တုန်လှုပ်အောင် ခြောက်ငြားသော်လည်း ဘုရားလောင်းကို နေမြဲနေရာမှ ဆံခြည်တစ်လုံးမျှ ရွှေ့စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။

ထို့နောင် သည်းစွာသောအသံဖြင့် ‘ဝိမုဒ္ဓ၏ နှလုံးကို ကွဲစေအံ့’ဟုကြံ၍ ကာဠာဂိရိတောင်အတွင်းသို့ မိမိတန်ခိုးဖြင့်ဝင်ပြီးလျှင် ထိုတောင်၏အတွင်းမြေထဲက တစ်တောင်လုံး ကွဲအံ့သကဲ့သို့ ပဲ့တင်ထပ်မျှ သည်းစွာ သောအသံဖြင့် ဟစ်၏။ ဤသို့ဟစ်ငြားသော်လည်း ဘုရားလောင်း၏အာနုဘော်ကြောင့် ရွံ့ကာမျှကိုလည်း မဖြစ်စေနိုင်။

[အဘယ်ကြောင့် ဤမျှလောက် ခြောက်သည်ကိုပင် ဘုရားလောင်းသည် စိုးစဉ်းမျှ မကြောက်လန့်သနည်း ဟူမူကား ထိုပုဏ္ဏကသည် ဘီလူးအသွင်၊ ဆင်၊ ခြင်္သေ့၊ မြွေအသွင်၊ ပြင်းစွာသောလေဖြင့် တောင်ကိုလှုပ်ခြင်း၊ တောင်တွင်း၌ဝင်၍ ပြင်းစွာသောအသံဖြင့် ဟစ်ခြင်းတို့ကိုပြု၍ ခြောက်ငြားသော်လည်း ဤဘီလူးကား

တခြားမဟုတ်။ ကစွည်းလုလင်တည်း။ ဤဆင်ကား တခြားမဟုတ်။ ကစွည်းလုလင်ပင်တည်း' ဤသို့ စသည်ဖြင့်
ခြောက်တိုင်းခြောက်တိုင်း တခြားသူမဟုတ်။ ကစွည်းလုလင်ဟု သိသောကြောင့် မကြောက်သတည်း။]

ထိုသို့ပြု၍ သေမည်ကိုထား၍ ကြောက်လန့်ရုံမျှမဖြစ်နိုင်လျှင် ဤသို့ ပုဏ္ဏက ကြံပြန်၏။

'ငါသည် ဝိဓုရကို အပဖြစ်သောလုံ့လဖြင့် သေစိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်။ ဤဝိဓုရကို တောင်ထိပ်အပြင်၌
ထားပြီးလျှင် ကြောက်မက်ဖွယ်သောဘီလူးအသွင်ဖြင့် ခြောက်လှန့်၍ သေစေအံ့။ ထိုသို့ပြု၍ မသေမူ လက်ဖြင့်ကိုင်၍
ရိုက်သတ်အံ့'ဟု ကြံပြီးသော်၊ ပုဏ္ဏကသည် ဘုရားလောင်းကို တောင်ထိပ်၌ထား၍ ကြောက်မက်ဖွယ်သော
ဘီလူးအသွင်ဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်မျှ ကြွေးဟစ်ကျူးကြော်လျက် ဘုရားလောင်းကို လက်ဖြင့်ကိုင်၍ တပြောင်းပြန်ပြန်
တွန်းထိုးလှုပ်ရှားလျက် တောင်ထိပ်အပြင်၌ ထိုမှဤမှ လူးလာပြန်ခေါက်ပြုသော်လည်း မသေနိုင်။ ထို့နောင်
တောင်ခြေရင်းသို့ ဘုရားလောင်းကို ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက်ကိုင်၍ဆင်းပြီးလျှင် ပတ္တမြားလုံး၌ ချည်ဖြူဖြင့်သွင်း၍
အထက်ကနုတ်ဘိသကဲ့သို့ တောင်၏အတွင်းသို့ ဘုရားလောင်းကို ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက်ကိုင်၍ ဝင်ပြီးလျှင်
တောင်ထိပ်သို့တက်၍ ထွက်မိလျှင် အထက်ကောင်းကင်သို့ ဘုရားလောင်းကို ခြေကိုင်၍ ပစ်လိုက်၏။
ဘုရားလောင်းသည် ကောင်းကင်မှ ဗိုင်းဝါဂွမ်းစုကျသကဲ့သို့ အသာအယာ ၁၅ ယူဇနာ ခြားရာအရပ်သို့ကျလေ၏။

ပုဏ္ဏကသည် ကာဠာဂီရိ တောင်ထိပ်ပြင်၌နေလျက် လက်ကိုဆန့်တန်း၍ ဘုရားလောင်းကို ဦးခေါင်း
ငိုက်ဆိုက် ကောက်ယူပြီးလျှင် 'သေပြီလော'ဟု ကြည့်၏။ မသေသောအဖြစ်ကို သိပြန်လျှင် တစ်ဖန် ခြေကိုင်၍
ကောင်းကင်သို့ပစ်ပြန်လျှင် ယူဇနာ ၃၀ ခြားသောအရပ်၌ ဘုရားလောင်း ကျလေ၍၊ တစ်ဖန် ရှေးအတူပင်
ကောက်ယူ၍ 'သေပြီလော'ဟု ဘုရားလောင်းမျက်နှာကို ကြည့်ပြန်၏။ မသေသည်ကိုသိပြန်၍ တစ်ဖန် ယူဇနာ
၆၀ တိုင်အောင် ပစ်လွှင့်လိုက်၍ ရှေးအတူကောက်ယူပြီးလျှင် ခြေကိုကိုင်လျက် ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက်ထား၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ ကြံ၏။

'ပုဏ္ဏကသည် ငါ့ကို ရှေးဦးစွာ ၁၅ ယူဇနာအရပ်သို့ ပစ်၏။ ထို့နောင် ယူဇနာ ၃၀ အရပ်သို့
ပစ်၏။ ထို့နောင် ယူဇနာ ၆၀ အရပ်သို့ ပစ်၏။ ယခုလည်း ငါ့ကို တစ်ဖန် ပစ်ပြန်လတ္တံ့။ ထိုသို့ပစ်၍မျှ
မသေလျှင် ဤတောင်ထိပ်၌ ခြေကိုကိုင်၍ရိုက်သဖြင့် သေရသတ္တံ့။' ထိုသို့ ငါ့ကိုမပြုမီ ယခု ဦးခေါင်းငိုက်ဆိုက်
ပင်လျှင် 'အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ငါ့ကို သတ်သနည်း'ဟု မေးအံ့ဟု ကြံ၍၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း
မရှိ။ ဤမျှသော ခြောက်လှန့်ခြင်းကိုထား၍ ကမ္ဘာပျက်သောအခါ သံဝဋ္ဌဌာယိကပ်"၌ ဝေဟပ္ဖိုလ်"ဘုံမှ
အောက်အဝီစိ အဆီးအတားအဆုံးမရှိသော ချောက်၌ပင်လျှင် ချလိုက်သော်လည်း သတိ၊ ပညာ၊ ဝိသာရဒဂုဏ်ဖြင့်
ကြောက်လန့်ခြင်းမရှိ ရဲရင့်စွာသော ကုရုရာဇ်"မင်း၏ အမတ်ကြီး ဝိဓုရသုခမိန်သည်-

'အရိယာဝကာသောသိ အနရိယရူပေါ၊ အသညတောတိ သညတသန္နိကာသော။

အစွာဟိတံ ကမ္မံ ကရောသိ လုဒ္ဓံ၊ ဘာဝေ စ တေ ကုသလံ နတ္ထိ ကိဉ္စိ။ ။

'ယံ မံ ပပါတသ္မိံ ပပါတမိစ္ဆသိ၊ ကောနု တဝတ္ထော မရဏေန မယံ။

အမနုဿဿေဝ တေ အဇ္ဇ ဝတ္ထော၊ အာစိက္ခ မေ တွံ ကတမာသိ ဒေဝတာ။ ။'ဟူသော ၂ ဂါထာ
ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

"လုလင်။ သင်ကား သူတော်ကောင်း အသွင်အပြင် ရှိ၏။ သူတော်ကောင်းကား မဟုတ်၊ ကိုယ်၊နှုတ်၊
နလုံးကို စောင့်ဟန်ကား ရှိ၏။ ကိုယ်၊နှုတ်၊နလုံးကို သင် မစောင့်။ အစီးအပွားမရှိ။ ကြမ်းကြုတ်စွာသော

မကောင်းမှုကို သင်ပြုဘိ၏။ သင်၏ကိုယ်၌ ကုသိုလ်မည်သည် စိုးစဉ်းမျှ မရှိခဲ့တကား။ လုလင်။ သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ငါ့ကို ချောက်ခွဲချခြင်းကို အလိုရှိသနည်း။ ငါသေလျှင် သင်၍ အကျိုး အဘယ်သို့ ခံရအံ့နည်း။ သင်၏အဆင်းကား နတ်ဘီလူးအသွင် ရှိ၏။ လူဟုတ်မည် ငါမထင်။ နတ်ပြည်၌ သင့်ကို အဘယ်မည်သောနတ် ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်ကုန် သနည်း။ ငါ့အား ဟုတ်တိုင်းပြောလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပုဏ္ဏကသည် အကြောင်းကိုပြောလို၍ ‘ယဒိတေသု’စသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိရုဓသုခမိန်။ နတ်ပြည်၌ ‘ပုဏ္ဏကအမည်ရှိသောနတ်ဟု သင်တို့လူ့ပြည်က မကျော်စော မကြားဘူးလော။ ငါကား ဝေဿဝဏ် အမည်ရှိသော ကုဝေရနတ်မင်းကြီး၏ အမတ်စစ်သူကြီးတည်း။ ထို ကုဝေရနတ်မင်းကြီး၏ အမတ်စစ်သူကြီး ပုဏ္ဏကအမည်ရှိသော ငါသည် မြေ၏အတွင်း၌ နဂါးပြည်ကို အစိုးရသော ဝရဏ နဂါးမင်း၏ လုံးရပ်သဏ္ဌာန် ကိုယ်ဟန်ကြော့ရှင်း အဆင်းအသရေ ရှိလှပေသော ကြင်ရာမိဖုရားကြီးသည် ဝိမလာဒေဝီ အမည်ရှိ၏။ ထို ဝိမလာဒေဝီ၏သမီးဖြစ်သော ဣရန္တတိ အမည်ရှိသော နဂါးမင်းသမီးကို အလိုရှိ၏။ ဣရန္တတိ အမည်ရှိသော နဂါးမင်းသမီးသည် မကြီးမငယ် အရွယ်အချိန်သင့် ဖြစ်သည်နှင့် ချစ်ကြင်နာလောက်သော မူရာလက္ခဏာကောင်း ဟူသမျှသည် တပေါင်းတည်းစု၍ ရှုမငြီး တင့်တယ်လှ၏။ ထို နဂါးမင်းသမီးကို လိုသောအကြောင်းကြောင့် သင့်ကို သတ်ချင်သောစိတ်သည် ငါ၌ ဖြစ်၏”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ‘ဤဘီလူးသည် နဂါးမင်းသမီးကို လိုသည်ဟူ၍ အဘယ် ကြောင့် သတ်ရအံ့နည်း။ ငါ့ကိုသတ်လျှင် အဘယ်သို့ ထိုဘီလူး၌ အကျိုးရှိမည်ကို ငါမေးအံ့’ဟု ကြံ၍-

‘မာဟောဝ တေ ယက္ခ အဟောသိ မောဟော၊ နဋ္ဌာ ဗဟူ ဒုဂ္ဂဟိတေန လောကေ။

ကိန္တေသု မိစ္ဆာ ပိယာယ ကိစ္စံ၊ မရဏေန မေ ဣဃံ သုဏောမိ သဗ္ဗံ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပုဏ္ဏက ဘီလူးစစ်သူကြီး။ သင်သည် သူမိုက်တို့သဘော မသက်နှင့်။ ဤလောက၌ လူတို့သည် မပြစ်မှားအပ်သည်ကို ပြစ်မှားခြင်းကြောင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သည်ကား များစွာရှိ၏။ သင်သည် ခါးစည်း တင်ကျပ် နုနယ်ကျစ်လစ် ချစ်ခင်လောက်သော နဂါးမင်းသမီးအား ဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စ အဘယ်နည်း။ ငါသေသဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိမည်နည်း။ ခပ်သိမ်းစုံသောစကားကို ငါ ကြားလို၏”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ပုဏ္ဏကသည် မိမိအကြောင်းကို ကြားပြန်လို၍ ‘မဟာနဘာဝဿ’အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်သုခမိန်။ သင်မေး၍ မနေသာ ငါ ပြောရတော့အံ့။ နဂါးပြည်ကို အစိုးရသည်ဖြစ်၍ အလွန် ဘုန်းကြီးလှသော ဝရဏာ နဂါးမင်း၏သမီး ဣရန္တတိကို တူညီစုံဖက် နှစ်သက်ခဲ့ဖူးသော ဘဝဟောင်းသံသရာက ဝါသနာအထုံပါ၍ပင် ရှိသည်လည်း မသိ။ ဆီထိသော ဂွမ်းစိုင့်ကဲ့သို့ တွေ့ဆိုင်မိဦးကပင် ညွတ်နူးသော စေတနာသည် အခါခါနှိုးဆော်သဖြင့် တော်ထိုက်သောပဏ္ဏာလက်ဆောင်နှင့် အောင်တမန်အခြားမစေ ဆွေမျိုးဆက်လို၍ ငါကိုယ်တိုင်သွားလျက် နဂါးမင်းထံ လိုရန်အခွင့်ကို နားသင့်အောင်ခညွတ် တောင်းပန်”သည်တွင် နဂါးတို့ဘုရင်က ‘ဒဇ္ဇေမုခေါ’အစရှိသောဂါထာဖြင့်

‘စာတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး၏တူတော် လုလင်။ သင်အား ခါးစည်းတင်ကျယ် နုနယ်ကြော့ရှင်းသော အဆင်းအသွေးတွင် အမွှေးအထုံနံ့သာဖြင့် ချစ်စရာများလှသော ငါ့သမီး ဣရန္တတိကို စုံညီလက်ထပ်လိုက်မည်ကား

အမှန်တည်း။ သင် ဆောင်ရအံ့သောအမှုမှာ လူပြည်၌ သတင်းထင်ရှားသော ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန့်၏နည်းကို ငါ၏မိဖုရားကြီး ဝိမလာဒေဝီ အလိုရှိ၏။

‘ထိုသုခမိန့်၏နည်းကို တရားသဖြင့် ရအောင်ဆောင်နိုင်မှ ထိမ်းမြားလက်ထပ် ငါပေးအပ်မည်။ ထိုမှတစ်ပါး များစွာသောမဏ္ဍာဖြင့် ဆိုလာသော်လည်း ငါတို့ အလိုမရှိ’ဟု နဂါးမင်းဆိုသောကြောင့် သင်၏နည်းသားကို ယူလို၍ ငါ သင့်ကို သတ်မည်ကြံသတည်း။ အကြောင်းမရှိဘဲ မသူတော်နည်းဖြင့် တွေဝေမိုက်မဲ၍ အကျိုးမဲ့ သင့်ကို ညှဉ်းဆဲသည် မဟုတ်။

“ငါ၌ အကျိုးရှိကြောင်းကို ဆိုအံ့။ သင် နာဦးလော့။ သင့်ကို ငါ မတရားသဖြင့်ယူလျှင် ခဏချင်းဖြင့် ငါ၏အလို ပြည့်စုံရာ၏။ ထိုသို့မပြု။ တရားသဖြင့် သင့်ကို ငါ ရ၏။ ထို တရားသဖြင့်ရအပ်သော သင်၏နည်းကိုယူ၍ နဂါးမင်းကြီးအားပေးလျှင် နဂါးမင်းသည်လည်း သမီးတော် ဣရန္တတို့ကို ငါ့အား ပေးလတ္တံ့။ ဤသို့ ငါသည် သင့်ကိုသတ်ခြင်း၌ အကျိုးများစွာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအရပ်၌ပင်လျှင် သင့်ကို ချောက်၌ ပစ်ချ၍ နည်းသားကို ငါဆောင်လေအံ့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ဘုရားလောင်းကြားလျှင် ဤသို့ ကြံ၏။ ‘ဝိမလာဒေဝီအား ငါ၏နည်းသားဖြင့် အဘယ် ကိစ္စရှိအံ့နည်း။ ဝရဏနဂါးမင်းသည်ကား ငါ၏တရားစကားကိုကြား၍ မိမိလည်၌ဆင်သော ပတ္တမြားကို ငါ့အား ပူဇော်ပြီးလျှင် နဂါးပြည်သို့ရောက်သောအခါ ငါ၏ တရားဟောသော ဂုဏ်ကျေးဇူးအထူးကို မိဖုရား ပရိသတ်တို့ရှေ့ ချီးမွမ်းပြောဆိုသည် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ထိုနဂါးမင်း ပြောသောစကားကြောင့် မိမိမိဖုရား ဝိမလာဒေဝီသည် ငါ၏ တရားစကားကို နာလို၍သာ ပရိယာယ်ဖြင့်ဆိုသည်ကို ဝရဏနဂါးမင်းသည် အတွေးအယူ အဆင်အခြင်မရှိ။ မလိမ္မာ၍ ပညာနည်းသော ဤပုဏ္ဏကဘီလူးကို စေလိုက်သည် ဖြစ်သည်။ ဤဘီလူးသည်လည်း မိမိ၏ မကောင်းသောအယူသဘောဖြင့် ငါ့ကို ပြင်းစွာနှိပ်စက်၏’ဟု ကြံမိ၏။

‘ပညာရှိတို့သဘောသည်’ အရေးမရှိလျှင် အရာမထင်။ အရာရောက်က လွတ်မြောက်အောင် ဆောင်နိုင်ခြင်းသည်သာလျှင် ပညာရှိတို့ သဘောတည်း။ ငါသည်လည်း ပညာရှိပင်ဖြစ်လျက် ပုဏ္ဏကလက်တွင် သေရမည်ဟူသော် အဘယ်သို့ ပညာရှိ ခံကျိုးနပ်ပါအံ့နည်း။ ယခုပင်လျှင် ပုဏ္ဏကအား ငါ၏အစွမ်းကို သိစေအံ့’ဟု ကြံပြီး၍-

“လုလင်။ သင်သည် သာဓုနရ အမည်ရှိသောတရားကို နာဦးလော့။ ထိုတရားကို နာပြီးမှ သင်အလိုရှိတိုင်း ငါ့ကို ပြုလော့”ဟုဆိုလျှင်၊ ‘သာဓုနရတရားကို ချီးမွမ်း၍ မိမိအသက်ကို လွတ်အောင်ဆောင်အံ့’ဟု ဦးခေါင်း ဦးစောက်ဆွဲလျက်ပင်လျှင် ‘ခိပ္ပံ မံ ဥဒ္ဓရကာတိ ယာန’ အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစ္စည်းလုလင်။ ငါ့ကို လျင်စွာထုတ်ဦးလော့။ ငါ၏နည်းသားဖြင့် လုလင်၏ ဆောင်ရာကိစ္စသည် အကယ်၍ရှိအံ့။ ခပ်သိမ်းသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ကျင့်အပ်၊ သိအပ်သော သာဓုနရတရားကို သင့်အား ယခု ငါ ထင်စွာဟောခဲ့ဦးအံ့။ ငါ့ကို သက်သာပေးဦးလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ပုဏ္ဏကသည် ဤသို့ကြံ၏။

- ‘ဤတရားကို နတ်လူတို့အား သုခမိန့်သည် မဟောဘူးသေးသည် ထင်၏။ လျင်စွာ သုခမိန့်ကို သက်သာရာပေးသဖြင့် သက်သာစေ၍ ထိုသာဓုနရတရားကို နာဦးအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကိုချီ၍ တောင်ထိပ်၌ နေစေပြီးလျှင် ‘သမုဒ္ဓတော’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်ကြီး သုခမိန်။ ငါသည် သင့်ကို ချောက်မှ ကောင်းစွာထုတ်၍ တောင်ထိပ်၌ ထား၏။ သင်၏ နှလုံးသားဖြင့် ငါ၏ ဆောင်ရန်ကိစ္စ ရှိ၏။ ခပ်သိမ်းသော သူတော်သူမြတ်တို့၏တရားကို မကြွင်းမကျန်ရအောင် ငါ့အား ယခု သင် ထင်စွာပြုလော့”ဟု ဆို၏။ ဘုရားလောင်းသည်

“လုလင်။ သင်သည် ငါ၏နှလုံးသားဖြင့် ဆောင်ရန်ကိစ္စရှိလျက် ချောက်မှ ဆယ်ထုတ်၍ ငါ၏ သာဓုနရတရားကို နာလိုသောကြောင့် တောင်ထိပ်၌ ထားပေ၏။ ငါသည်လည်း ထိုတရားကို ထင်ရှားပြုအံ့။ ထိုသို့တစ်မူကား ယခု ငါ၏ကိုယ်သည် ချေးမြူအလိမ်း လိမ်းကပ်လျက် ညစ်ညူးစွာရှိ၏။ မသန့်မရှင်း ညစ်ညူးစွာသောကိုယ်ဖြင့် ဤတရားမြတ်ကို ဟောခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်။ ရေချိုးပါရစေဦး”ဟု ဆို၏။

ပုဏ္ဏကလည်း “ကောင်းပြီ”ဆို၍ ချိုးရေဆောင်ပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းအား ရေချိုးစေ၏။ ရေချိုးပြီးသော် နတ်၏ပုဆိုး၊ နတ်၏ ပန်းနံ့သာတို့ကို ဝတ်ဆင်စေပြီးသော် နတ်ဘောဇဉ်ကို စားစေ၏။ ထိုသို့ ဝတ်စားတန်ဆာ ဆင်ယင်ပြီးသော် ဘုရားလောင်းသည် ကာဠာဂိရိတောင်ထိပ်ကို လည်းကောင်း၊ တရားဟောနေရာကို လည်းကောင်း ခင်းကျင်းစီရင် တန်ဆာဆင်စေပြီးလျှင် ခင်းထားအပ်သော တရားဟောနေရာ၌ ဘုရား၏ တင့်တယ်ခြင်းကဲ့သို့သော တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ဘုရားလောင်းသည် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ နေတော်မူလျက် သာဓုနရ တရားကို ဟောအံ့သောငှာ-

‘ယာတာနယာယီ စ ဘဝါဟိ မာဏဝ၊ အလ္လန္တ ပါဏိ’ ပရိဝုဇ္ဈယဿ။

မာစဿ မိတ္တေသု ကဒါစိ ဒုဗ္ဘိ၊ မာစ ဝသံ အသတိနံ နိဂစ္ဆေ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဟောပေ၏။

မာဏဝ၊ ကစွည်းလုလင်။ ယာတံ၊ သွားလေသောသူနောက်သို့။ အနယာယီစ၊ အစဉ်လိုက်သည်လည်း။ ဘဝါဟိ၊ ဖြစ်လော့။ အလ္လန္တပါဏိ၊ စိစွတ်သောလက်ကိုလည်း။ ပရိဝုဇ္ဈယဿ၊ မသွေ့ခြောက်စေလင့်။ မိတ္တေသု၊ ချမ်းသာကိုဆောင်ဖူးပေသော ခင်ပွန်းကောင်းတို့၌။ ကဒါစိ၊ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ။ ဒုဗ္ဘိ၊ ပြစ်မှားခြင်းကို။ မာစဿ၊ မပြုလင့်။ အသတိနံ၊ သူတော်ကောင်းမဟုတ် ယုတ်သော မိန်းမတို့၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ မာစနိဂစ္ဆေ၊ မလိုက်ရာ။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစွည်းလုလင်။ သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်အပ်သောသူတို့၌သာ တည်ရှိသောကြောင့် သာဓုနရဟု ဆိုအပ်သောတရားသည် ၄ ပါးတည်း။ ၄ ပါးဟူသည်ကား ယာတာနယာယီ ၁ ပါး၊ အလ္လန္တပါဏိပရိဝုဇ္ဈယ ၁ ပါး၊ မိတ္တအဒုဗ္ဘိ ၁ ပါး၊ အသတိနံ မာနိဂစ္ဆေ ၁ ပါး၊ ဤသည်လျှင် ၄ ပါးတည်း။ ထို ၄ ပါးတို့တွင် ယာတာနယာယီ ဟူသည်ကား ရှေးသူတော်ကောင်းတို့သွားသော တရားလမ်းကို မယွင်းမထောင့် ဖြောင့်မှန်စွာ လိုက်ခြင်းတည်း။ အလ္လန္တပါဏိ ပရိဝုဇ္ဈယ ဟူသည်ကား စိစွတ်သောလက်ကို ခြောက်သွေ့ပူလောင်အောင် မပြုခြင်းတည်း။ မိတ္တအဒုဗ္ဘိ ဟူသည်ကား ခင်ပွန်း မပြစ်မှားခြင်းတည်း။ အသတိနံ မာနိဂစ္ဆေဟူသည်ကား ယုတ်မာသောမိန်းမတို့၏ အလိုသို့ မလိုက်ခြင်းတည်း။ ဤ ၄ ပါးသော သာဓုနရ တရားနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် သူတော်ကောင်း မည်၏။ ထို ၄ ပါးနှင့် မပြည့်စုံသောသူသည် သူယုတ်မာ မည်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် သာဓုနရ တရားကို အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူလေ၏။

ပုဏ္ဏကသည် ထိုတရားအနက်ကို မသိနိုင်သည်ဖြစ်၍ အကျယ်ဖွင့်စေခြင်းငှာ ‘ကထံနယာတံ’ အစ ရှိသော ဂါထာဖြင့် မေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်သုခမိန်။ ‘သွားသောသူနောက်ကို အစဉ်လိုက်ခြင်း’ဆိုသည်ကား အဘယ်နည်း။ ‘စွတ်သော လက်ကို မပူလောင်စေနှင့်’ ဆိုသည်ကား အဘယ်နည်း။ ‘မိန်းမယုတ်’ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ ‘ခင်ပွန်း

ပြစ်မှားသောသူ'ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။ ဤ ၄ ပါးသောတရားကို သင် ဟောသော်လည်း သဘောလျှို့ဝှက် ခဲခက်ကျဉ်းလှသောကြောင့် ငါ မသိနိုင်။ ယခု ငါမေးတိုင်း အကျယ်ချဲ့ဖွင့်၍ ဟောဦးလော့"ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုတရား ၄ ပါးကို ၁ ဂါထာစီ ဖွင့်ခြင်းငှာ-

‘အသန္တဝံ နာပိစ ဒိဋ္ဌိပုတ္တံ၊ ယော အာသနေနာပိ နိမန္တေယျ။’

တဿေဝ အတ္တံ ပုရိသော ကရေယျ၊ ယာတာ နယာယီတိ တမာဟု ပဏ္ဍိတာ။ ။

‘ယဿ ကရတ္တံပိ ဃရေဝသေယျ၊ ယတ္တနုပါနံ ပုရိသော လဘေယျ။’

တဿ ပါပံ မနသာပိ န စိန္တယေ၊ အဒုဗ္ဘပါဏိံ ဒဟတေ မိတ္တဒုဗ္ဘော။ ။

‘ယဿ ရက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ ဝါ။’

န တဿ သာခံ ဘိန္တေယျ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပါပကော။ ။

ပုဏ္ဏံပိ စေမံ ပထဝီံ ဓနေန၊ ဒဇ္ဇိတ္တိယာ ပုရိသော သမ္ပတာယ။

လဒ္ဓါ ခဏံ အတိ မညေယျ တံပိ၊ တာသံ ဝသံ အသတိနံ န ဂစ္ဆေ။ ။'ဟူသော ၄ ဂါထာတို့ကို ဟော၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစ္စည်းလုလင်။ အကြင်သူသည် အတူတကွ မနေကြဘူး၊ မတွေ့ကြဘူး၊ မမြင်ကြဘူးသည်ဖြစ်၍ မသိမကျွမ်းဘဲလျက်၊ မိမိကို နေရာပေးခြင်း၊ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် တည်ကျွေးခြင်း စသော ဧည့်သည်တို့ဝတ်ကို ပြုပေအံ့။ ထိုသို့ပြုပေသောသူကို မိမိသည်လည်း ထိုသူကျင့်သကဲ့သို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျေးဇူးတုံ့ ကျင့်ရာ၏။ ထိုသို့ကျင့်ခြင်းသည်လျှင် ‘ယာတာနယာယီ’ တရား မည်၏ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။

“ကစ္စည်းလုလင်။ ‘စွတ်သောလက်ကို မလောင်စေနှင့်’ဟူသည်ကား အကြင်သူ၏အိမ်၌ တစ်ညဉ့်မျှလည်း နေဖူး တည်းဖူးအံ့။ အကြင်သူ၏အိမ်၌ ထမင်း၊ အဖျော် စသော နည်းနည်းများများ တစ်စုံတစ်ခုသောပစ္စည်းကို ရအံ့။ ထိုသူအား စိတ်ဖြင့်မျှလည်း ပြစ်မှားခြင်းကို မပြုအပ်၊ အကယ်၍ ပြစ်မှားချေအံ့။ စွတ်သောလက်ကို ပူလောင်စေသည် မည်၏။ ဤသည်လျှင် ‘အလ္လပါဏိပရိဝဇ္ဇယ’တရား မည်၏။

“ကစ္စည်းလုလင်။ ‘ခင်ပွန်း ပြစ်မှားသောသူ’ ဟူသည်ကား အကြင်သူသည် အကြင်သစ်ပင်၏အရိပ်၌ နေမှုလည်း နေဖူးအံ့၊ အိပ်မှုလည်း အိပ်ဖူးအံ့။ ထိုသစ်ပင်၏ အကိုင်းအခက်ကို မဖျက်ဆီးရာ၊ မချိုးဖဲ့ရာ။ ထို သစ်ပင်သည် မိမိကိုယ်၊စိတ်ချမ်းသာခြင်းကို ဆောင်ပေသောကြောင့် ‘ခင်ပွန်းပင်’ မည်သတည်း။ ဤသို့ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဥတုဇရပ်”မျှသာဖြစ်သော သစ်ပင်ကိုမျှလည်း တစ်နေ့တစ်ခဏမျှ တည်းနေခိုမှီးပေလျှင် မဖျက်ဆီး မချိုးဖဲ့ရာ ဖြစ်တုံ့သေး၏။ အသက်ရှိသောလူ၌ကား အဘယ်ဆိုဖွယ် ရှိအံ့နည်း။ မပြစ်မှားအပ်သာတည်း။ ပြစ်မှားချေအံ့၊ ‘မိတ္တဒုဗ္ဘိ’ဖြစ်၏။ ဤသည်လျှင် ‘မိတ္တအဒုဗ္ဘိ’မည်၏။

“လုလင်။ မသူတော်သဘော သက်လိုသော မိန်းမတို့မည်သည် ၂ သိန်း ၄ သောင်း အထုရှိသော မြေကြီးအတိုင်းအရှည် များစွာသောစည်းစိမ်ဥစ္စာ အိမ်ထောင်ခမ်းနားတို့ကို ပေးအပ်နှင်း၍ သိမ်းမြန်းမွေးမြူငြား သော်လည်း သယောက်လင်စောင်”ရအံ့သည်အခွင့်ထင်လျှင် လင်၏ကျေးဇူးကို မထောက်။ အကောက်ကြံ၍ အန္တရာယ်ပြုတတ်၏။ ထိုသို့ မယုံမှတ်အပ်သည် စင်စစ်ဖြစ်လျက် နှစ်သက်ဖွယ်သောမာယာဖြင့် များစွာဖြားယောင်း သည်များကို အကောင်းထင်၍ ‘ငါ့ကိုသာ ကြင်သည်၊ ငါ့ကိုသာ ချစ်သည်’ဟု ရမ္မက်စိတ်ဖုံးလွှမ်းသဖြင့် အခွင့်ကိုမဆင်ခြင်မတွေးဆ မိန်းမအလိုရှိတိုင်း မိန်းမနိုင်ငံသို့လိုက်၍ မကောင်းမှုကို မပြုအပ်။ အကယ်၍

၈၂

မဆင်မခြင် မိန်းမအလိုသို့ ငင်ရာ ပါချေငြားအံ့။ စီးပွားမထင် ပင်ပန်းကာမျှ ရှိတတ်ချေသည်။ ဤသည်လျှင် 'အသတိနဲ့ မာနိဂစ္ဆ'တရား မည်၏။

“စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး၏ တူတော် အမတ်စစ်သူကြီးဖြစ်သော နတ်မင်း။ သင်သည် ဤ ၄ ပါးသော သာဓုနရတရားနှင့် ပြည့်စုံစေလော့”ဟု ဆို၏။

၉။ နဂါးပြည်သို့ ဆောင်ယူစေခန်း

ဘုရားအလောင်း သုခမိန်သည် ပုဏ္ဏကဘိလူးအား ၄ ပါးသော သာဓုနရတရားကို ဘုရား၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် ဟောပြီး၍၊ ထိုတရားကိုနာရလျှင် ပုဏ္ဏကသည် ဤသို့ကြံ၏။

‘ဤတရား ၄ ပါးလုံး၌ပင်လျှင် သုခမိန်သည် မိမိအသက်ကို တောင်းပန်လိုဟန် စကားသံ၊ စကားရိပ်ပါသည်။ စင်စစ်ကား ငါ့မျက်နှာကို တစ်ခါ တစ်ကြိမ်မျှ သုခမိန်သည် ရှေးက တွေ့မြင်ဖူးသည် မရှိ။ မိမိနှင့်အတူနေ အဆွေခင်ပွန်း မဟုတ်ဘဲလျက် အထက်က အတူနေဖူး၊ သိက္ခာမီးဖူးသကဲ့သို့ပင် မိမိအိမ်၌ မြတ်သောနေရာဖြင့်နှင်း၍^၁ များစွာသော ပူဇော်သက္ကာရကို ပြု၏။ ငါသည် ထို သုခမိန်အိမ်၌ ၂ ရက်၊ ၃ ရက် များစွာသောစည်းစိမ်တို့ကို ခံစံလျက်နေ၏။ ယခု ဝိရာဇသုခမိန်ကို သတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း မကောင်းမှုသည်လည်း တစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်။ မိန်းမ တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပြု၏။ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့် သုခမိန်ဟောသော သာဓုနရတရား ၄ ပါးနှင့် ငါ့အားယခု ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သည့်အမှုကို ထောက်ရှုဆင်ခြင်သော် ငါသာလျှင် ခင်ပွန်းပြစ်မှားခြင်း ဖြစ်ချေ၏။

‘အကယ်၍ ယခု သုခမိန်ကို ငါ သတ်ငြားအံ့။ သာဓုနရတရားကို မကျင့်သည် မည်ရာ၏။ ထိုသို့ မကျင့်သည်မည်ရာသောကြောင့် နဂါးမင်းသမီးဖြင့် အဘယ် အလိုရှိတော့အံ့နည်း။ ဤသုခမိန်ကို ဣန္ဒပတ္တနဂိုပြည်သို့ပို့ဆောင်၍ ပြည်သူပြည်သား မိမိသားမယားများကို ရွှင်စေလျက် တရားသဘင်၌ ချခံအံ့’ဟု ကြံပြီးမှ ‘အဝသိဟံ တယံ’ အစရှိသောဂါထာကို လည်းကောင်း ‘အပိဟာယတု’ အစရှိသော ဂါထာကို လည်းကောင်း ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အလွန်မြတ်သော ပညာရှိသုခမိန်။ ငါကား သင်၏အိမ်၌ ၂ ရက်၊ ၃ ရက် နေဖူး၏။ သင်သည်လည်း ထမင်း၊ အဖျော် အစရှိသည်ဖြင့် ကျွေးမွေးပေ၏။ သင်သည်ကား မပြစ်မှားအပ်သော ငါ၏ အဆွေခင်ပွန်း မှန်ပေ၏။ အဟုတ်သဖြင့် ငါ သင့်ကို လွှတ်၏။ သင်သည် အိမ်သို့ သွားလေလော့။ ပညာရှိ သုခမိန်။ ငါသည် နဂါးမင်းတို့နှင့် အမျိုးစပ်ခြင်းငှာ အလိုမရှိပြီ။ နဂါးမင်းသမီးကို ရလိုသည်ဟူ၍လည်း ဤသို့သော မကောင်းမှုကို မပြုထိုက်ပေ။ သင်သည် ငါ့အား တရားကို ကောင်းစွာဟောပေသောကြောင့် သင့်ကိုသတ်ခြင်းမှ ယခု ငါ လွှတ်၏”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ ဆိုသောအခါ ဘုရားလောင်းသည် ‘ဟန္တ တုဝံ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်မင်း။ သင်သည် ငါ့ကို အိမ်သို့ မပို့နှင့်ဦး။ သင့်ယောက်ဖွဲ့မစရာ နဂါးပြည်သို့ ဆောင်ဦးလော့။ နဂါးမင်း၏စည်းစိမ်ကိုလည်း ငါ မမြင်စဖူးဖြစ်၍ နဂါးပြည်သို့ ရောက်ချင်၏”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပုဏ္ဏကသည် ‘ယံဝေနရဿ အဟိတာယ အဿ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မြတ်သောပညာရှင်။ သင် အဘယ်ကြောင့် ဤစကားကို ဆိုဘိသနည်း။ အကြင်ဝတ္ထုသည် စင်စစ်သဖြင့် မိမိအစီးအပွားကို မဆောင်။ ထို အစီးအပွားမရှိ။ မိမိ အန္တရာယ်ဖြစ်သောဝတ္ထုကို ပညာရှိတို့သည် ရှုကြည့်ခြင်းငှာ မထိုက်။ ထိုသို့သောရန်သူကို အဝေးက ရှောင်ရမည်ဟု ပညာရှိတို့ဆိုကုန်လျက် အဘယ်ကြောင့် သင်၏ ရန်သူဖြစ်သော နဂါးပြည်သို့ သွားလိုဘိသနည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ‘အဒ္ဓါ ပဇာနာမိ’အစရှိသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်မင်း။ ငါသည်လည်း ‘ရန်သူကို အဝေးကသာ ရှောင်ရမည်’ဟူသောအရာကို သိ၏။ သင် ဆိုတိုင်း မှန်သည်ပင်။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ငါသည် မကောင်းမှုကို တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မပြု။ ကုသိုလ်ကိုသာ ပွားစေသည် ဖြစ်၍ သေအံ့သောဘေးကို ငါ၌ ကြောက်လန့်ရန် မရှိ။ စင်စစ်သော်ကား ဘုန်းတန်ခိုးဖြင့် မျက်ငြိုးပြင်းထန် စောင်းမာန်ကြမ်းကြုတ်စွာသော သင်ဘီလူးမင်းကိုစင်လျက် တရားသဖြင့် နူးညံ့စေ၍ ငါ့ကိုမသတ် ချမ်းသာစွာ လွှတ်စေ၏။ နဂါးမင်းကိုလည်း ဘီလူးမင်းကိုကဲ့သို့ တရားသဖြင့် နူးညံ့စေခြင်းသည်ကား ငါ၏ဝန် ဖြစ်စေ။ နဂါးပြည်သို့သာ ငါ့ကို ဆောင်ပါ”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပုဏ္ဏကဘီလူးသည် “ကောင်းပြီ။ သင် ရောက်လိုလျှင် ပို့ဆောင်အံ့”ဟု ဝန်ခံ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ‘ဟန္တစ ဌာနံ’အစရှိသော ဂါထာကိုလည်းကောင်း၊ ‘တံ နာဂကညာနံ’အစရှိသော ဂါထာကို လည်းကောင်း ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်သုခမိန်။ လာလှည့်။ တန်ခိုးဖြင့် အတုမရှိသောနဂါးပြည်ကို ငါနှင့်အတူသွား၍ ရှုကြကုန်အံ့။ ထိုနဂါးပြည်သည် ငါ၏ဦးရီးတော် ဝေဿဂဏ် နတ်မင်းကြီးစံရာ နိဠည အမည်ရှိသော ရာဇဌာနီ မင်းနေပြည် ကြီးကဲ့သို့ နှစ်လို့ဖွယ်သော ကခြင်း၊ သီခြင်းတို့ဖြင့် နဂါးမင်းသမီးအပေါင်း ခညောင်တုပ်ပျပ် ဝန်းပတ်ခြံရံ၍ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ဘုန်းတန်ခိုးဖြင့် စိုးစံမြူးထူးခြင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထမင်း၊ အဖျော် စသော အထူးထူးသော စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ အဝတ်တန်ဆာ၊ နံ့သာစန္ဒကူး အထူးထူးသော ကြည်းရေပန်းစုံ” ဘုံဗိမာန် အရောင်တို့သည်လည်း တိမ်တောင် တိမ်ထပ်မှ လျှပ်စစ်နွယ်ယှက်သကဲ့သို့ နှစ်သက်ဖွယ် တောက်ပ၏”

ဤသို့ နဂါးပြည်ကို ချီးမွမ်းပြောဆိုလျက် ဘုရားလောင်းကို မနောမယ သိန္နောမြင်းပျံထက်သို့ တင်၍ ဝရဏနဂါးပြည်သို့ သွားလေ၏။

ထို နဂါးပြည်သို့ရောက်လျှင် ပုဏ္ဏကသည် ဘုရားလောင်းကို နောက်ကထား၍ နဂါးမင်းထံ နေ၏။

[ပုဏ္ဏကသည် အဘယ်ကြောင့် ဘုရားလောင်းကို နောက်က ထားသနည်း။ နဂါးမင်းထံ အတူယှဉ်ပြိုင် ထိုင်၍ ခစားသင့်သည် မဟုတ်လော့ ဟူမူကား ပုဏ္ဏကသည် ဤသို့ အကြံရှိ၏။ ‘နဂါးမင်းသည် ဤ ဝိဓုရ သုခမိန်ကိုမြင်လျှင် အပြစ်မပြု။ နူးညံ့သောနှလုံး ရှိပါမူကား ကောင်း၏။ ယင်းသို့မဟုတ်၊ နဂါးမင်း အမျက်ထွက်ဟန် ထင်လျှင် အလျင်တဆော သုခမိန်ကို သိန္နောမြင်းထက်သို့တင်၍ သွားအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကို မိမိနောက်က ထားသတည်း။]

ဘုရားလောင်းသုခမိန်နှင့် ပုဏ္ဏကဘီလူးတို့ အညီအညွတ်ရောက်သည်ကိုမြင်လျှင် ဝရဏနဂါးမင်းသည် 'ယံ န တုဝံ အဟမာ ပေစ္စ လောကံ'အစရှိသောဂါထာဖြင့် မိမိသမက်ပုဏ္ဏကကို ရှေးဦးစွာမေး၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လုလင်။ သင်သည် ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်၏ နှလုံးသည်းပွတ်ကို ဆောင်အံ့သောငှာ လူ့ပြည်သို့သွား၍ ယခု ပညာရှိဝိမုဒ္ဓိအမတ်ကို ဆောင်ယူခဲ့ရသည်ကား အလိုပြည့်စုံပါ၏လော”ဟု မေး၏။ ပုဏ္ဏကသည်-

‘အယဉ်သော အာဂတော ယံတွမိစ္ဆသိ၊ ဓမ္မေန လဒ္ဓေါ မမ ဓမ္မပါလော။

တံ ပဿ သံမုခါ ဘာသမာနံ၊ သုခေါ ဟဝေ သပ္ပုရိသေဟိ သင်္ဂမော။ ။’ဟူသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်း။ မင်းကြီးလည်း ဤ ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်ကို အလိုရှိ၏။ ယခု မင်းကြီးအလိုရှိသော ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန် ရောက်လတ်ပြီ။ တရားစောင့်သောသုခမိန်ကို အကျွန်ုပ်သည် တရားသဖြင့် ရ၏။ လူအပေါင်းတို့၏ ပူဇော်သက္ကာရ အထူးကိုခံထိုက်သော ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်၏ သာယာနာပျော်ဖွယ်အသံဖြင့် တရားဟောသည်ကို မင်းကြီးရှေ့ရောက် မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုကြည့်တော်မူလော့။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ပေါင်းဖော်ရခြင်းသည်ကား အလွန်ချမ်းသာ၏”ဟု ဆို၏။

၁၀။ နဂါးပြည်၌ တရားဟောခန်း

ထိုနဂါးမင်းသည် ပုဏ္ဏကနှင့် ပြောဆိုမေးမြန်းပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကို မေးမြန်းပြောဆိုလို၍-
‘အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဒိသ္မာန၊ မစ္စော မစ္စု ဘယဋ္ဌိတော။

ဗျုပ္ပိတော နာဘိဝါဒေသိ၊ နယိဒံ ပညဝတာမိဝ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်အမတ်။ သင်သည် လူ့ပြည်၌ မမြင်စဖူး အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော နဂါးမင်း၏ စည်းစိမ်အရှိန်အဝါ အာဏာဘုန်းအင်ကိုမြင်၍ သေအံ့သည်မှကြောက်သောကြောင့် သင် ငါနဂါးမင်းကြီးကိုလျက် ရှိမျှ မခိုးနိုင် မိန်းမောတွေဝေ ဘိသလော။ မိမိ၌အခွင့်ရောက်လျက် ကြောက်တတ်သောသူသည် ပညာရှိ မမည်။ သင်သည်လည်း ယခု သေအံ့သည်မှကြောက်သောကြောင့် ရှိမျှ မခိုးနိုင် ရှိသည်ကိုထောက်လျှင် ပညာရှင်ဟူ၍ကား လူ့ပြည်၌ ကျော်စော၏။ ကျော်စောတိုင်း မမှန်။ ပညာရှိယောင် တကား”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ပရိယာယ်၌ လိမ္မာတော် မူလှသောကြောင့် အကျွန်ုပ် မင်းကြီးကို ရှိမခိုးထိုက်ဟု တိုက်ရိုက်မဆိုမူ၍ အများနှင့်ဆက်ဆံသော စကားဖြင့် သိစေခြင်းငှာ-

‘နစမိ ဗျုပ္ပိတော နာဂ၊ န စ မစ္စု ဘယဋ္ဌိတော။

န ဝဇ္ဈော အဘိဝါဒေယျ၊ ဝဇ္ဇံ ဝါ နာဘိဝါဒယေ။ ။

‘ကထံ နာ အဘိဝါဒေယျ၊ အဘိဝါဒါပယေ တဝေ။

ယံနရော ဟန္တမိစ္ဆေယျ၊ တံ ကမ္မံ နပပဇ္ဇတိ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်း။ အကျွန်ုပ်သည် သေအံ့သည်ကိုလည်း ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။ အကျွန်ုပ် ကိုလည်း သေစိမ့်သောငှာ အဘယ်သူ နှိပ်စက်ပါအံ့နည်း။ စင်စစ်တမူကား ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့သည် မိမိသတ်အပ်သောသူကိုလည်း ရှိမခိုးပေရာ။ မိမိကို သတ်တတ်သောသူအားလည်း ရှိမခိုးပေရာ”ဟု ဆို၏။

နဂါးမင်းသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ‘ဧဝမေတံ’အစရှိသော ဂါထာကိုဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန့်။ သင်သည် ဤသို့သော စကားကို ဆို၏။ ထို သင်ဆိုသော စကားသည် အမှန်ပင်တည်း။ သတ်အပ်သောသူကိုလည်း ရှိမခိုးရာ။ သတ်တတ်သောသူကိုလည်း ရှိမခိုးရာ။ အကြင်သူသည် သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။ ထိုသို့ သတ်ခြင်းငှာအလိုရှိသောသူကို အဘယ်သူ ရှိခိုးပေအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။

ထို့နောင် နဂါးမင်းနှင့် ပဋိသန္ဓာရစကားကို ပြောဟောလိုသောကြောင့်-

‘အသဿတံ သဿတံ နတဝယိဒံ၊ ဣဒ္ဓိဇုတံ ဗလ ဝိရိယုပပတ္တိ။

ပုစ္ဆာမိ တံ နာဂရာဇေ တမတ္ထံ၊ ကထံ န တေလဒ္ဓ မိဒံ ဝိမာနံ။ ။

‘အဓိစ္စလဒ္ဓံ ဝိပရိဏာမဇံ တေ၊ သယံ ကတံ ဥဒါဟု ဒေဝေ ဟိ ဒိန္နံ။

အက္ခာဟိ မေ နာဂရာဇေ တမတ္ထံ၊ ယထာစတေ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာနံ။ ။’ဟူသော ဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်းကြီး။ ဤသို့သော ဘုန်းတန်ခိုး အရောင်အဝါ စည်းစိမ်ချမ်းသာသည် အမြဲမဟုတ်။ ထိုသို့ မမြဲသည်မှန်လျက် မြဲသကဲ့သို့ ထင်စေတတ်၏။ မင်းကြီးကို အကျွန်ုပ် မေးပါအံ့။ ဤသို့သော နတ်ဗိမာန်ကို အဘယ်ကြောင့် ရသနည်း။ ဤ ဗိမာန်စည်းစိမ်ကို အကြောင်းမရှိဘဲပင် ရသလော။ အပူအချမ်း ဥတု၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် ရလေသလော။ မင်းကြီးလက်ဖြင့်တည်း လုပ်ဆောင်စီရင်၍ ဖြစ်သလော။ နတ်တို့သည် တည်း ပေး၍ရသလော။ ထိုသို့သော ဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို ရခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် ရသနည်းဟု မင်းကြီး ပြောတော်မူလော့”ဟု ဆို၏။

နဂါးမင်းလည်း ထိုအကြောင်းကို ပြောလို၍-

‘နာဓိစ္စ လဒ္ဓံ န ဝိပရိဏာမဇံ မေ၊ န သယံ ကတံ နာပိ ဒေဝေဟိ ဒိန္နံ။

သကေဟိ ကမ္မေဟိ အပါပကေဟိ၊ ပုညေဟိ မေ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာနံ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန့်။ ငါကား ဤဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို အကြောင်းမရှိဘဲ မရ။ အချမ်းအပူ ဥတု၏ဖောက်ပြန်ခြင်း ကြောင့်လည်း မရ။ နတ်တို့သည်လည်း မပေး။ ငါသည် ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်ကံ”ကြောင့်သာလျှင် ဤသို့သောစည်းစိမ်ကို ရအပ်၏”ဟု ဆို၏။

ထိုသို့ ရှေးကပြုဖူးသော အကြောင်းကို-

‘ကိန္တော ဝတံ ကိံပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကိဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။

ဣဒ္ဓိ ဇုတိဗလ ဝိရိယုပပတ္တိ၊ ဣဒ္ဓန္တေ နာဂ မဟာဝိမာနံ။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဘုရားလောင်း မေးမြန်း၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်းကြီး။ ရှေး၌ပြုဖူးသော ကုသိုလ်သည် အဘယ်ကုသိုလ်နည်း။ အဘယ် မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခဲ့ဖူးသနည်း။ ယခု စိုးစံတော်မူသောစည်းစိမ်သည်ကား အလွန်ကြီးမြတ်လှ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး အရောင်အဝါ တို့လည်း အလွန်လျှင် ထွန်းတောက်ပ၏။ ဤသို့သော စည်းစိမ်ကြီးသည် အဘယ်ကောင်းမှု၏ အကျိုးနည်း”ဟု မေး၏။

နဂါးမင်းသည် ကုသိုလ်ကို ကြားလို၍-

‘အဟဉ္စ ဘရိယာ စ မနဿလောကေ၊ သဒ္ဓါ ဥဘော ဒါနပတိ အဟုမှာ။

ဩပါနဘူတံ မေ ဃရံ တဒါသိ၊ သန္တပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။ ။

‘မာလဉ္စ ဂန္ဓဉ္စ ဝိလေပနဉ္စ၊ ပဒီပေယျံ သေယျ မုပဿယဉ္စ။

အစ္ဆာဒနံ သယန မနူပါနံ၊ သက္ကစ္ဆံ ဒါနာနိ အဒမှာ တတ္ထ။ ။

‘တမေဝ တံတံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ တဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။

ဣဒ္ဓိ ဇုတိ ဗလ ဝီရိယုပပတ္တိ၊ ဣဒဉ္စ မေ ဓိရ မဟာဝိမာနန္တိ။ ။’ဟူသော ၃ ဂါထာတို့ကို ရွတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ ငါသည် ယခု ငါ၏မိဖုရားကြီး ဝိမလာနှင့်အတူပင်လျှင် လူတို့၏ပြည် အင်္ဂတိုင်းကာလ စမ္မာနဂိုရ်မြို့၌ လူဖြစ်သောအခါ သဒ္ဓါတရားတူညီကြလျက် အလှူဒါယကာခံ၍ တစ်ရံမပြတ် မြတ်သောဒါန”ကို ပြုဖူး၏။ ထိုလူပြည်၌ လူဖြစ်သောအခါ ငါတို့အိမ်သည် သူခပ်သိမ်းတို့ သောက်ယူသုံးဆောင်ရာဖြစ်သော ရေတွင်းသဖွယ်ကဲ့သို့ ရသေ့၊ ရဟန်းစသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အလိုရှိတိုင်းသောပစ္စည်းတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲစေ၏။ ထို ရသေ့၊ ရဟန်းတို့အား ဆွမ်း၊ အဖျော်၊ နံ့သာ၊ နံ့သာပျောင်း၊ ဆီမီး၊ အခင်း၊ မွေ့ရာ၊ ညောင်စောင်း“၊ ကျောင်း၊ ဆေး ဤ ၁၀ ပါးသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကိုလည်းကောင်း လှူခဲ့ဖူး၏။ ဤသို့ကျင့်အပ်သော ငါ၏ အကျင့်သည် မြတ်သောအကျင့်တည်း။ ထိုသို့ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဤနဂါးပြည်၌ ကြီးမြတ်သော ဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို ရ၏။ ထိုသို့စံရခြင်းသည် ရှေး၌ ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကုသိုလ်တရား၏ အကျိုးတည်း”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင်-

‘ဧဝံ စေ တေ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာနံ၊ ဇာနာသိ ပုညာနံ ဖလူပပတ္တိ။

တဿာ ဟိ ဓမ္မံ စရ အပ္ပမတ္တော၊ ယထာ ဝိမာနံ ပုန မာဝသေသီတိ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်းကြီး။ သင်သည် ‘ဤသို့သောကောင်းမှုကြောင့် ဤဗိမာန်စည်းစိမ်ကို ရ၏’ဟု ကုသိုလ်ကို လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်၏အကျိုးကို လည်းကောင်း သိတော်မူ၏။ ထိုသို့ ကောင်းမှု၏အကျိုးရှိသည်ကို သိတော်မူတိုင်း မမေ့မလျော့ တရားကိုသာကျင့်တော်မူလော့။ ထိုသို့ တရားကိုကျင့်လျှင် နောင်လည်း ယခုကဲ့သို့ ဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို ရလတ္တံ့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် နဂါးမင်းသည်-

‘နယိမ သန္တိ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ၊ ယေသံ အနူပါနာနိ ဒဒေမုကတ္တေ။

အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော ဧတမတ္ထံ၊ ယထာ ဝိမာနံ ပုန မာဝသေမ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ်ကြီး သုခမိန်။ ဤနဂါးပြည်၌ လူ့ပြည်မှာကဲ့သို့ ရဟန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အလှူခံသူ မရှိသောကြောင့် မလှူဒါန်းရ။ နောင်ဘဝ၌ ဤသို့ ဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို ခံစားရခြင်းအကျိုးငှာ ဤနဂါးပြည်၌ အဘယ်သို့ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ပြုရပါအံ့နည်း။ ကုသိုလ်ဖြစ်မည့်အကြောင်းကို ငါ့အား သင် ကြားလော့”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည်-

‘ဘောဂိ ဟိ ယေ သန္တိ ဣဓူပပန္နာ၊ ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ အနုဇီဝိနော စ။

တေသု တုဝံ ဝစသာ ကမ္မုနာ စ၊ အသမ္ပဒုဋ္ဌော စ ဘဝါဟိ နိစ္စံ။ ။

‘ဧဝံ တုဝံ နာဂ အသမ္ပဒေါသံ၊ အနုပါလယ ဝစသာ ကမ္မုနာ စ။

ဌတ္တာ ဣဓ ယာဝတာယုကံ ဝိမာနေ၊ ဥဒ္ဓံ ဣတော ဂစ္ဆသိ ဒေဝလောကံ။ ။’ဟူသော ၂ ဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်း။ ဤနဂါးပြည်၌ မင်းကြီး၏ မိဖုရား၊မောင်းမ၊ သားတော်၊ အခြွေအရံ၊ နိုင်ငံအတွင်း၌ နေကုန်သော ပြည်သူပြည်သား နဂါးအပေါင်းတို့ကို တစ်စုံတစ်ခုအမှုမပြု မင်းကြီး စိတ်မနှစ်သက် အမျက် ထွက်ရန် ကိစ္စရှိသော်လည်း အမျက်မထွက်ရအောင် သတိပညာဖြင့် ဖျောက်ဖြေဟန့်တားလျက် စကားချိုသာစွာ အသာအကြည် စီရင်ဆုံးမလျက် နေ့ညမပြတ် စောင့်ရှောက်တော်မူ၍ ချစ်ကြင်နာခြင်း မေတ္တာကိုပွားစေတော်မူ လော့။ ထို အမျက်မထွက် သည်းခံခြင်း ခန္တီ၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို ပွားစေသဖြင့် ဤဘုံဗိမာန်၌ အသက်အတိုင်းနေ၍ နောင်သောအခါ ဤနဂါးပြည်မှ အထက်ဖြစ်သောနတ်ပြည်သို့ ရောက်၍ အတုမရှိသော နတ်၏စည်းစိမ်ကို ခံစားရလတ္တံ့။ ဤသို့ သူတစ်ပါးတို့အား ချစ်ခြင်းမေတ္တာသည် ‘မေတ္တာ စိတ္တံဟိ ဒါနတော အတိရေကတရံ ပုည’ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ အလှူပေးသောထက် လွန်မြတ်၏”ဟု ဆို၏။

ဝရဏ နဂါးမင်းသည် ထိုသို့သော ဘုရားလောင်း၏ တရားစကားကိုကြားလျှင် ကြည်ညိုနှစ်သက်၏။ ‘ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်ကို ငါနှင့် ဤပြည်တွင် စကားပြော၍နေလျှင် ကြာတော့အံ့။ ယခု ဝိမလာဒေဝီ၏နေရာ ဗိမာန်တွင်းသို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင် ဝိမလာဒေဝီအား တရားစကားကိုနာစေလျက် နှလုံးသည်းပွတ်“ဌ ချင်ခြင်း”ကို ငြိမ်းစေပြီးသော်၊ ဓနုဇယမင်း စသော လူအပေါင်းကို ရွှင်လန်းစေသဖြင့် ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်ကို လူ့ပြည်ကိုပို့ရသော် သင့်၏’ ဟုကြံ၍၊ ‘အဒ္ဓါ’စသောဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ သင်သည် ကုရုရာဇ်မင်းကြီး၏ ငယ်ကျွန်ငယ်ပေါင်း အကြောင်းအကျိုးကို ဆုံးမတတ်ပေသော အမတ်ကြီးပေတည်း။ ထို ကောရဗျမင်းသည် သင်နှင့် ကွေကွင်းရသဖြင့် ယခုမချွတ်လျှင် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်၍ ကိုယ်၌ တစ်စုံတစ်ခု အနာအဖျားရသည်ပင် ဖြစ်ရာလိမ့်သတည်း။ သင်သုခမိန်ကို တွေ့ရ ပေါင်းရမှာသာလျှင် ထိုအန္တရာယ်ပျောက်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချမ်းသာခြင်းကို ရလေရာသတည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြား၍ ဘုရားလောင်းသည် နဂါးမင်းအား ကောင်းချီးပေးလို၍ ‘အဒ္ဓါ သတံ ဘာသသိ’ အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်း။ မင်းကြီးသည် စီးပွားချမ်းသာ၏ စုဝေးရာ ကောင်းစွာသောအလေ့ကျင့် မြင့်မြတ်သော သူတော်ကောင်းတရားကို အောက်မေ့လျက် ဤသို့သောစကားကို ဆိုပေ၏။ ဤသို့ မင်းကြီးဆိုအပ်သော ဘေးရန်တို့၌ အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော ပညာရှိ၏ဂုဏ်အထူးသည် ထင်ရှား၏”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် နဂါးမင်းသည် အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန် ကိုလျှင် မေးလိုပြန်၍ ‘အက္ခာဟိ နော’အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ သင်သည် ငါ့အား ဟုတ်မှန်တိုင်း ကြားလော့။ ငါ မေးအံ့။ ပုဏ္ဏကသည် သင့်ကို အချည်းနှီးပင် အကြောင်းမဲ့ ရသလော။ အန်ခတ်ရာ၌ ပုဏ္ဏကသည် သင့်ကို နိုင်လေသလော။ ငါ့အား ကြားလော့။ ဤပုဏ္ဏကကို ငါမေးလျှင် ‘တရားသဖြင့် ရသည်’ဟု ငါ့အား ပြော၏။ သင်သည် အဘယ်သို့ ပုဏ္ဏကလက်ဝယ် ရောက်လေသနည်း”ဟု မေး၏။

ဘုရားလောင်းသည် ‘ယောမိဿရော တတ္ထ အဟောသိ ရာဇာ’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် အကြောင်းကို ပြော၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်း။ အကျွန်ုပ်တို့သခင် ဓနုဇ္ဈယမင်းသည် ပုဏ္ဏကနှင့် အန်ကစားကြသော် ပုဏ္ဏကသည် နိုင်လေ၏။ ထိုသို့နိုင်လေသော် အကျွန်ုပ်တို့သခင် မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ပိုင်သည်ဖြစ်၍ ပုဏ္ဏကအား ပေး၏။ ပုဏ္ဏကသည် အနိုင်အထက် မနိပ်စက်ဘဲ တရားသဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို ရလေ၏။”

ထိုသို့ဆိုသည်ကို ကြားလျှင် နဂါးမင်းသည် ရှေး အထက်ကာရီကထက် အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်သည် ဖြစ်၍ မိမိ မိဖုရားကြီး ဝိမလာဒေဝီနေရာ အသရေရှိသောတိုက်ခန်းသို့ ဆောင်အံ့ဟု သုခမိန်၏ လက်ကိုဆွဲလျက် ဝိမလာဒေဝီနေရာ အသရေရှိသောတိုက်ခန်းသို့ ဝင်ပြီး၍ ဝိမလာဒေဝီအား ‘ယေန တွံ ဝိမလေ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ်ဝိမလာ။ သင်သည် ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်ကြောင့် ကိုယ်လက်မသာ ပူဆာဖျော့တော့ ညှိုးလျော့ရုပ်ဝါ ရေစာမယူ စိတ်ပူနှလုံး ယူကျုံးမရ ရှိဘိ၏။ သင် အလိုရှိသော ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်ကား ဤသူလျှင်တည်း။ ဤ ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်သည် နတ်နှင့်တကွသော လူ၌ အတုမရှိ။ သူခပ်သိမ်းတို့၏ အမိုက်အမျက်တို့ကို ဖျောက်ပယ်တတ်၏။ ဝိမလာဒေဝီ။ သင်သည် ဤ ဝိမုဒ္ဓိနှလုံးသားဖြင့် အလိုရှိ၏။ ထို ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်သည် ယခု ရောက်ပြီ။ ထိုသုခမိန်သည် ဟောအပ်သောတရားစကားကို နာဦးလော့။ ဤသို့သော ပညာရှိကို တစ်ဖန် တွေ့မြင်ရမည်ကား ခဲယဉ်းလှ၏”ဟု ဆို၏။

ဝိမလာဒေဝီသည်လည်း ဘုရားလောင်းကို နဂါးမင်း လက်ဆွဲ၍လာသည်ကိုလျှင် ရွှင်လန်းကြည်ညို သည့်အမှုနှင့် နုလှသောလက် ၁၀ ချောင်းကို ဦးခေါင်းထက်တင်ထားလျက် စကားပြောဟောလို၍ ထို ဝရဏနဂါးမင်း ရွတ်သည့်ဂါထာနှင့်နည်းတူလျှင် ‘အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဒိသ္မာန’အစရှိသောဂါထာကို ဆို၏။

ဘုရားလောင်းလည်း နဂါးမင်းကိုကဲ့သို့ပင် ဂါထာကို ရွတ်၍ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန်။ ဤသို့သော ငါတို့စည်းစိမ်ကိုမြင်၍ သေအံ့သည်မှ ကြောက်ဟန်ရှိ၏တကား။ နဂါးတို့သခင် မင်းကြီးကိုမျှ ရှိမခိုး။ အခွင့်ရောက်ကာ ကြောက်လန့်တတ်သောသဘောသည်ကား ပညာရှိသဘော မဟုတ်။ သင်လည်း ပညာရှိယောင်တကား”ဟု ဆို၏။ ဘုရားလောင်းလည်း

“နဂါးမင်းသမီး။ အကျွန်ုပ်သည် မင်းသမီးတို့ နဂါးပြည်ကိုမြင်၍ သေအံ့သည်မှ မရွံ့မထိတ်။ သူတစ်ပါးတို့စိတ်ကို နူးညွတ်စေခြင်း၌လိမ္မာသော အကျွန်ုပ်သို့သောပညာရှိကို အဘယ်သူ သတ်ပါအံ့နည်း။ နဂါးမင်းသမီး သတ်အပ်သောသူသည် သတ်တတ်သောသူကို ရှိခိုးခြင်းမရှိ၊ သတ်တတ်သော သူသည်လည်း သတ်အပ်သောသူကို ရှိခိုးခြင်း မရှိ။ အကြင်သူသည် အကြင်သူကို သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။ ထိုသူသည် သတ်ခြင်းငှာအလိုရှိသောသူအား ရှိမခိုး”ဟု ဆို၏။ ဝိမလာဒေဝီလည်း

“သုခမိန်။ သင်ဆိုတိုင်း မှန်သည်။ အကြင်သူသည် မိမိကိုသတ်မည့်သူအား ရှိမခိုးရာ”ဟု ဆို၏။

ထို့နောင် ဘုရားလောင်းလည်း ဝိမလာဒေဝီနှင့် ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောဟောလို၍

“နဂါးမင်းသမီး။ ဤသို့သော ဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို အဘယ်ကြောင့် ရသနည်း၊ အကြောင်းမရှိဘဲပင် ရသလော”ဟု မေး၏။ မိဖုရားလည်း

“သုခမိန်။ ဤသို့သော ဘုံဗိမာန်စည်းစိမ်ကို အကြောင်းမရှိဘဲ ရသည်မဟုတ်။ တစ်ပါး အကြောင်းကြောင့်လည်း မရအပ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုခဲ့ဖူး၍ ရသည်”ဟု ဆို၏။ ဘုရားလောင်းလည်း

“နဂါးမင်းသမီး။ အဘယ်မည်သော ကုသိုလ်ကိုပြု၍ ဤသို့သောစည်းစိမ်ကြီးကို ရသနည်း”ဟု မေး၏။

“သုခမိန်။ ရှေး၌ ငါတို့ လူဖြစ်သောအခါ အင်္ဂတိုင်း ကာလဓမ္မာနဂိုရ်မြို့၌ ငါတို့သခင် မင်းကြီးနှင့် အတူတကွလျှင် ဒါန စသည်ကို ပြုဖူး၏”ဟု ဝရဏနဂါးမင်းဆိုသည့်အတိုင်း အလုံးစုံကိုဆို၏။

“ထိုသို့ ကုသိုလ်ကို လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်၏အကျိုးကို လည်းကောင်း သိသော နဂါးမင်းသမီးသည် ဤသို့သော ဘုံဗိမာန်ကို တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ ခံစားရကြောင်း ကောင်းမှုတရားကို ပွားစေလော့” ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဝိမလာဒေဝီသည် ဘုရားလောင်းကို အတိုင်းထက်အလွန် နှစ်သက်မြတ်နိုးသည် ဖြစ်၍ မိမိကျင့်ရန်တရားကို ဟောစေလိုသောကြောင့် ဘုရားလောင်းကို ၁ သောင်းမကသော နံ့သာရေအိုးတို့ဖြင့် ရေချိုးစေပြီးလျှင်၊ နတ်ဝတ်နတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်စေပြီးမှ နတ်၏ဘောဇဉ် မြိန်မြတ်သောရသာတို့ကို သုံးဆောင်စေ၍ တန်ဆာဆင်အပ်သော တရားဟောနေရာကို ခင်းပြီးလျှင် ထိုနေရာ၌ နေစေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း ထို တရားဟောနေရာ၌ ဘုရား၏တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် တင့်တယ်စွာနေ၍ မင်းကြီး၊ မိဖုရားတို့ မေးသော ပြဿနာကို ဖြေဆိုလျက် ဟော၏။

ဝိမလာဒေဝီသည် မိမိတို့ ကျင့်ရန်တရားကို မေးအံ့သောငှာ ‘နယိဓ သန္တိ’အစရှိသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အမတ် သုခမိန်။ ဤ ငါတို့နဂါးပြည်၌ ရဟန်း၊ပုဏ္ဏား အစရှိသော အလှူခံ မရှိသောကြောင့် ကောင်းမှုမပြုရ။ ထိုသို့ ရဟန်း၊ပုဏ္ဏား အစရှိသည် မရှိငြားသော်လည်း နဂါးပြည်၌ ဤသို့သော ဘုံဗိမာန်ကို တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ရမည့်အကြောင်း ကောင်းမှုဖြစ်အံ့သည့်တရားကို သင် သုခမိန်သည် ငါ့အား ဟောကြားပါလော့”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းလည်း နဂါးပြည်၌ ကျင့်ရန်တရားကို ဟောကြားခြင်းငှာ ‘ဘောဂိဟိ ယေသန္တိ’အစ ရှိသောဂါထာဖြင့် ခန္တိ၊ မေတ္တာတရားကို ဟောကြားပေ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်းသမီး။ ဤနဂါးပြည်၌ သားသမီး၊ အခြွေအရံ အစရှိသော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့ကို တစ်စုံတစ်ခုအမှုကြောင့် အမျက်ထွက်ခွင့်ရောက်သော်လည်း အမျက်မထွက်စေမူ၍ ကိုယ်၏သိမ်မွေ့ခြင်း၊ နှုတ်စကား၏ သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်းဖြင့် အသာအကြည် ပြေလည်အောင် စောင်မအုပ်ချုပ်လျက် တစ်ရက်မပြတ် သူတစ်ပါးတို့အား ကိုယ်နှင့်အတူ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းမေတ္တာကို ပွားစေရာ၏။ ဤ မေတ္တာတည်းဟူသော တရားသည် ခပ်သိမ်းသောအလှူတို့ထက် လွန်ကဲ၏။ ထိုသို့ မေတ္တာတည်းဟူသောတရားကို ကျင့်သဖြင့် ဤနဂါးပြည်၌ ကြီးမြတ်လှသော ဘုံဗိမာန် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို အသက်ထက်ဆုံးစံစား၍ ဘဝပြောင်းရသည်ရှိသော် ဤနဂါးပြည်၏ အထက်ဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ အတုမရှိသော နတ်မင်း၊ နတ်မိဖုရား စည်းစိမ်ကို ခံစားရလတ္တံ့။ ဤသို့ နတ်ပြည်စည်းစိမ်ကို ခံစားရခြင်းသည်ကား မေတ္တာတည်းဟူသော တရားအကျင့်၏ အကျိုးတည်း”ဟု ဟောပေ၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းဟောသော တရားစကားကိုကြားရလျှင် ဝိမလာဒေဝီသည် ‘သုခမိန်၏ နှလုံးတည်း ဟူသောတရားကို နာလိုခြင်းအာသာသည် ပြေငြိမ်းပြီဖြစ်၍ ဤသုခမိန်ကို နဂါးပြည်၌ ကြာမြင့်စွာနေစေသဖြင့် ဓနုဇ္ဈယမင်း အစရှိသော ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၏စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသည် ဖြစ်ရလေအံ့’ဟု ကြံ၍ ‘အဒ္ဓါ ဟိ သော’အစရှိသော ဂါထာဖြင့် မင်းကြီးဆိုသကဲ့သို့ပင် ဝိမလာဒေဝီသည်လည်း-

“သုခမိန်။ သင်သည်ကား ဓနုဇ္ဈယမင်းကြီး၏ အမတ်ကြီးပေတည်း။ သင်နှင့် ကွေကွင်းသဖြင့် မင်းကြီး သည် ပြင်းစွာ စိုးရိမ်လတ္တံ့။ သင့်ကို တွေ့မြင်ရပါမူကား ထိုမင်းသည် ချမ်းသာရလိမ့်သတတ်”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည် နဂါးမင်းအား ဆိုသကဲ့သို့ပင် ‘အဒ္ဓါဟိ’အစရှိသောဂါထာဖြင့်-

“နဂါးမင်းသမီး။ အကျိုးစီးပွား များစွာသော သူတော်ကောင်းတရားကို ဆုံးမခြင်း၌ အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော ယောက်ျားသည် မရှိ။ ထိုသို့ ဘေးရန်ရောက်လာသောအခါ၌ အကျွန်ုပ်ကဲ့သို့သော ပညာရှိဂုဏ်ထူးသည် ထင်ရှားခဲ့၏”ဟု ဆို၏။

မိဖုရားလည်း ‘အက္ခာဟိနော’အစရှိသော ဂါထာဖြင့်-

“သုခမိန်။ သင့်ကို ပုဏ္ဏကသည် ‘တရားသဖြင့် ရသည်’ဟု ဆို၏။ ထို ပုဏ္ဏကဆိုတိုင်းလျှင် မှန်၏လော။ ငါ့အား ကြားလော့”ဟု မေးပြန်၏။

ဘုရားလောင်းလည်း “တရားသဖြင့်ပင် ကျွန်ုပ်ကို ပုဏ္ဏကသည် ရပေ၏”ဟု ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် အလုံးစုံကို မိဖုရားအား ကြား၏။

ဤသို့ ဝရဏနဂါးမင်း၊ ဝိမလာဒေဝီ မိဖုရားတို့သည် ငါ့ကို မေး၏။ ငါသည်လည်း အလုံးစုံသော တရားစကားကို ဖြေဆို ဟောကြား၏။ ထို မင်း၊မိဖုရားတို့သည် ငါ့အား နှစ်သက်မြတ်နိုးပါ၏လော။ အထက်က ငါ တွေးသည့်အတိုင်း မိဖုရားသည် ငါ၏ တရားစကားတည်းဟူသော နှလုံးကိုသာ အလိုရှိသည် မှန်၏လော။ နဂါးမင်းသည်လည်း ငါ့ကို မြင်ဦးစကပင်လျှင် မိမိအား ရှိခိုးစေလိုသည်ဖြစ်၍ ‘အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ’စသော ဂါထာဖြင့် ‘ပညာရှိယောင်တကား’ဟု ဆို၏။ ငါသည်လည်း ‘မိမိကို သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသောသူကို ရှိခိုးခြင်းမည်သည် မရှိ’ဟုဆို၏။ မင်းကြီးသည်လည်း ငါဆိုတိုင်းပင်လျှင် ‘မှန်၏’ဟုဆို၏။ ထိုစကားသည် ငါ့အား နှလုံးမသာ ရှိ၍တည်း ဆိုသည်ဖြစ်မည်။ ယခု မင်းကြီးသည် နူးညံ့သောစိတ် ရှိပါ၏လော။ အလိုစမ်းအံ့’ဟုကြံ၍ ဘုရား လောင်းသည် မကြောက်မရွံ့ ရဲရင့်ခြင်းဖြင့်-

‘မာရောယေ နာဂ အာယာဟ မသ္မိ၊ ယေန တဝအတ္ထော ဣဒံ သရီရံ။

ဟဒယေန မံသေန ကရောဟိ ကိစ္ဆံ၊ သယံ ကရိဿာမိ ယထာမတိ တေ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နဂါးမင်းကြီး။ သင်သည် ဤသုခမိန်ကို ငါသတ်ချေသော် ‘ခင်ပွန်းပြစ်မှားခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏’ ဟူ၍လည်း ကြောက်တော်မမူလင့်။ ဤသုခမိန်သည် စကား၏နူးညံ့ခြင်းဖြင့် သာယာနာပျော်ဖွယ်သောတရားကို ဟောတတ်၏။ ထိုသို့စင်လျက် ငါ အဘယ်သို့ သတ်ရပါမည်နည်း ဟူ၍လည်း ကြံတော်မမူလင့်။ အကျွန်ုပ်၏ကိုယ်ကို လက်ဆောင်ပြု၍ မင်းကြီးအား ဆက်၏။ အလိုရှိတိုင်း အကျွန်ုပ်ကို မင်းကြီး ပြုတော်မူလော့။ အကယ်၍ မင်းကြီးသည် ‘ဤ သုခမိန်အား ငါတို့ကို သာယာနာပျော်ဖွယ်သောတရားကို ဟောပေသူ ဖြစ်သည်’ ဟူ၍ မသတ်ရက်ဘဲ မရဲဝံ့သည် ဖြစ်အံ့။ မင်းကြီးအလိုရှိရာကို ဆိုလော့။ နှလုံးကို အလိုရှိလျှင်လည်း အကျွန်ုပ်ပင်

ထုတ်၍ပေးအံ့။ အသားကို အလိုရှိလျှင်လည်း အကျွန်ုပ်ပင် အသားကို လိုးဖြတ်၍ပေးအံ့။ မင်းကြီးအလိုရှိရာကို အကျွန်ုပ် ထုတ်၍ပေးပါအံ့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို နဂါးမင်း ကြားလျှင်-

‘ပညာ ဟဝေ ဟဒယံ ပဏ္ဍိတာနံ၊ တေ တျမှာ ပညာယ မယံ သုတုဋ္ဌာ။

အနုန နာမော လဘတဒ္ဓါရံ၊ အဇ္ဇေဝ တံ ကုရယော ပါပယာတု။ ။’ဟူသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“သုခမိန့်။ ပညာရှိကုန်သောသူတို့၏ နှလုံးသည်ကား ပညာ သာလျှင်တည်း။ သင်သုခမိန့်၏ သာယာ နာပျော်ဖွယ်သော တရားဟောခြင်း ပညာတည်းဟူသော နှလုံးကို ငါတို့အလိုအတိုင်း ကြားနာရ၍ အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ပြီ။ သင်၌ တရားပညာမှတစ်ပါး ငါတို့အလို မရှိ။ ပုဏ္ဏက စစ်သူကြီးသည်လည်း မယုတ်မလျော့သော ဘုန်းပညာ ရှိသည်နှင့်အညီ ငါတို့အလိုရှိတိုင်း မြို့ကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ဖြင့် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံ ခြံရံအပ်သော ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းကြီး၏ ဆရာသုခမိန့်အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်စောင့်ရှောက်၍ အလွန်ဆောင်နိုင်ခဲ့ သော ဤသုခမိန့်ကို တရားသဖြင့် ရအောင် ဤနဂါးပြည်သို့ ဆောင်ယူခဲ့ပေသည်ဖြစ်၍ ငါ၏အလို၊ မိဖုရားကြီး၏ အလို အလုံးစုံသည် ပြည့်စုံပေသောကြောင့် ပုဏ္ဏက ဘီလူးစစ်သူကြီးအား ငါ၏သမီးတော် ဣရန္ဒတီကို ဆောင်နှင်းလက်ထပ် ပေးအပ်တော်မူ၏။ သင်ပုဏ္ဏက စစ်သူကြီးသည် ယနေ့ပင်လျှင် ဤသုခမိန့်ကို ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည်သို့ ပို့ချေလော့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ နဂါးမင်း၊ ဝိမလဒေဝီ၊ ပုဏ္ဏက၊ ဘုရားလောင်း၊ ဤ မင်း ၄ ပါးတို့သည် ကိုယ်နှင့်လျော်စွာ အလိုအတိုင်း ပြည့်စုံကြသည်ဖြစ်၍ နှစ်လိုရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်စွာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏကသည် ဣရန္ဒတီ နဂါးမင်းသမီးကို ရလျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းနှင့် စကားပြောဟောလိုသောကြောင့်-

‘ဘရိယာယ မံ တွံ အကရိ သမဂံ’၊ အဟဉ္စ တေ ဝိမုဒ္ဓ ကရောမိ ကိစ္ဆံ။

ဣဒဉ္စ တေ မဏိရတနံ ဒဒါမိ၊ အဇ္ဇေဝ တံ ကုရယော ပါပယိဿာမိ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ဆို၏။
အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကုရုရာဇ်”တိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့၏ ကြေးမုံသဖွယ်ဖြစ်သော သုခမိန့်အမတ်ကြီး။ သင်သုခမိန့်သည် မွေ့သိမ်ညံ့နု ရှု၍မငြီးသော ဣရန္ဒတီမင်းသမီးကို ငါ့အား ထိမ်းမြားလက်ထပ် ပေးအပ်သောအခြင်းအရာဖြင့် အတူတကွ စံပျော်ရမည့်အကြောင်းကို ပြုပေ၏။ သင်သုခမိန့်အားလည်း ငါသည် ကျေးဇူးတုံ့ဆပ်ပါအံ့။ စကြဝတေးမင်းတို့သာ သုံးဆောင်ထိုက်သော ဤမနောဟရပတ္တမြားကို သင့်အား ဇေး၏။ ယနေ့ပင်လျှင် ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည်သို့ ငါပို့အံ့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ပုဏ္ဏကအား ကောင်းချီးပေးလို၍-

‘အဇေယျမေသာ တဝဟောတု မေတ္တိ၊ ဘရိယာယ ကစ္စာန ပိယာယ သဒ္ဓိ’။

အာနန္ဒ စိတ္တော သုမနော ပတိတော၊ ဒတ္တာ မဏိံ စ မံစ နယိန္တပတ္တံ။ ။’ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ကစ္စည်းလုလင်။ သင်သည် ချစ်ခင်ကြင်နာအပ်သော ဤနဂါးမင်းသမီးနှင့် အတူတကွ အသက်ထက်ဆုံး နှလုံးကြည်ဖြူကြသဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ လှည့်ဖြားနှောင့်ယှက်၍ မပျက်ဆီးနိုင် ခိုင်ခံ့သောမေတ္တာအစုံဖြင့်

နတ်ဘုံဗိမာန်၌ ပျော်စံမွေ့လျော်ကြသည် ဖြစ်စေသော်။ သင်သည် အဆွေခင်ပွန်းစစ် ဖြစ်ပေသည်နှင့်အညီ ခပ်သိမ်းသောအလိုကို ပေးတတ်သော မနောဟရပစ္စုပ္ပန်ကို ငါ့အားပေး၍ ငါတို့မြို့သို့ ယခုပို့မည် ဆိုသည့်အတိုင်း ကောင်းပြီ၊ ပို့လော့”ဟု ဆို၏။

၁၁။ နဂါးပြည်မှ ပြန်ခန်း

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပုဏ္ဏကသည် ဘုရားလောင်းကို “သုခမိန်။ ယခု သွားအံ့။ မြင်းပေါ်သို့ တက်လော့”ဟု မနောမယမြင်းပျံပေါ်သို့ မိမိရှေ့ကတင်၍ နဂါးမင်း၊ မိဖုရားတို့အား ခွင့်ကြားပြောဆိုခဲ့ပြီးလျှင် နဂါးပြည်မှ လျင်စွာသော မြင်းပျံ၏အဟုန်ဖြင့် တစ်ခဏချင်း ကုရုရာဇ်တိုင်းသို့ ရောက်လေ၏။

တရားသဘင်၌ “ဝိဓုရသုခမိန်။ သင်သည်လည်း ပညာအစွမ်းဖြင့် အိမ်သို့ရောက်ပြီ၊ ငါသည်လည်း သင့်ကိုမှီ၍ ဣရန္တတီ မင်းသမီးကို ရပြီ။ ဤ သင့်နေရာ၌ နေရစ်တော့”ဟု ချထားခဲ့၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် စာတုမဟာရာဇ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

[ထိုပုဏ္ဏကမြင်း၏ လျင်ခြင်းကား ‘စိတ်သည် အာရုံပြုသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် သွားခြင်းသည် အလွန်မြန်၏။ ထို စိတ်သွားခြင်း လျင်မြန်သောထက်ပင်လျှင် မနောမယသိန္ဓောမြင်း၏ သွားခြင်းသည် လျင်မြန်လှ၏’ဟု ဟောတော်မူသည်။]

ထို ဘုရားလောင်းရောက်မည့်နေ့ မိုးသောက်ယံ၌ ဓနုဇ္ဈယကောရဗျမင်းကြီးသည် အိပ်မက်မြင်၏။ အဘယ်သို့ မြင်သနည်းဟူမူကား

‘မင်းကြီးနန်းတော်တံခါးဝ၌ ပင်စည်ခိုင်ခံ့ ကြီးကျယ်စွာ ခက်မခက်ငယ် အသွယ်သွယ်ဖြာလျက်၊ ချိုဆိမ့်သောအသီးတို့ဖြင့် ပင်လုံးကျွတ်သီးလျက်၊ တန်ဆာဆင်အပ်သော ဆင်၊ မြင်း၊ နွားတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် သစ်ပင်ကြီးသည် တည်၏။ ထိုသစ်ပင်ကြီးအား လူအပေါင်းတို့သည် ကြီးစွာသော ပူဇော်သက္ကာရဖြင့် လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးဖူးမြင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ရဲရဲနီစွာသော ပုဆိုး၊ ပန်း၊ နားတောင်းတို့ကို ဝတ်ဆင်ရစ်ပတ်လျက် ဓားလက်နက်စွဲထမ်း၍ ကြမ်းတမ်းရန်ရင်း မည်းနက်သော အရုပ်အဝါဖြင့် ယောက်ျား တစ်ယောက်သည် လာလတ်၍ ထိုသစ်ပင်ကို အရင်းကဖြတ်ပြီးလျှင် ဆွဲငင်ယူဆောင်၍ လူအပေါင်းတို့ ငိုကြွေး စဉ်ကပင်လျှင် သွားလေ၏။ တစ်ဖန် ထိုယောက်ျားသည် ထိုသစ်ပင်ကြီးကိုပင်လျှင် ယူခဲ့ပြန်သဖြင့် ရှေးကဲ့သို့ နေရာဟောင်းတွင်ပင် ပြကတော့ စိုက်ထားခဲ့၍ သွားလေ၏’

ဤသို့သောအိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။

မိုးသောက်လျှင် မင်းကြီးသည် မိမိမြင်မက်သော အိပ်မက်ကို ဖတ်၏။

‘ဤအိပ်မက်သည် တစ်ပါး အကြောင်းကြောင့် မဟုတ်။ ဝိဓုရသုခမိန်ကြောင့် ထင်၏။ ဤ သစ်ပင်ကြီးနှင့် တူသောသူ မည်သည်ကား ဝိဓုရသုခမိန်မှတစ်ပါး မရှိ။ ဝိဓုရသုခမိန်၏ပညာသည် အမြစ်၊ ပင်စည်နှင့် တူ၏။ သီလအကျင့်သည် ခက်မနှင့် တူ၏။ သူတစ်ပါးတို့အား တရားဟောခြင်းသည် ချိုဆိမ့်သောအသီးနှင့်

တူ၏။ ထိုသစ်ပင်ကို လူအပေါင်းတို့ ငိုကြွေးစဉ်ပင် ဖြတ်ယူဆောင်လေသော ယောက်ျားဟူသည်လည်း တစ်ပါး မဟုတ်။ ဝိဓုရကို ဆောင်ယူလေသော ကစွည်းလုလင်ပင်တည်း။ ထို ဆောင်ယူလေသော ယောက်ျားပင် နေရာဟောင်းတွင် တစ်ဖန်စိုက်ထားလာပြန်ကိုထောက်သော် မချွတ်လျှင် လုလင်သည် ဝိဓုရကို ယနေ့ ဤတရားသဘင်သို့ ပို့လာလတ္တံ့”ဟု အိပ်မက်ကိုဖတ်လျက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ရောက်၍၊ အလုံးစုံသော ဣန္ဒြေပစ္စုပ္ပန်ကိုပြည်ကို တန်ဆာဆင်စေပြီးသော် တရားသဘင်ကိုလည်း စီရင်ခင်းကျင်းလျက် တရားဟောနေရာကို တန်ဆာဆင်၍၊ ၁၀၁ ပါးသော ထီးဆောင်းမင်း၊ မှူးမတ်၊ သူဌေးသူကြွယ် အလုံးစုံသော ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းခြံရံလျက် “ယနေ့ သင်တို့ ဝိဓုရသုခမိန်ကို ဖူးမြင်ကြရလတ္တံ့။ မစိုးရိမ်ကြနှင့်”ဟု နှစ်သိမ့်ပြောဆို၍၊ တရားသဘင်၌ ဝိဓုရ လာအံ့သောအခါကို မျှော်လင့်လျက် မင်းကြီး နေ၏။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏကဘိလူးသည် ဝိဓုရသုခမိန်ကို တရားသဘင် ပရိသတ်အလယ်၌ ချထားခဲ့၍ ဣရုန္ဒတိနှင့်အတူ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ခနဉ္စယကောရဗျမင်းကြီးသည် ဝိဓုရသုခမိန်ကိုမြင်လျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် နေရာမှထ၍ ဝိဓုရသုခမိန်၏ လက်ရုံးကိုကိုင်လျက် မတုန်မလှုပ်စေသဖြင့် တရားသဘင် ပရိသတ်အလယ် တန်ဆာဆင်အပ်သော နေရာ၌ မိမိသို့ ရှေးရှုနေစေ၏။

မင်းကြီးသည် ထိုသို့နေစေပြီးသော် ဝိဓုရသုခမိန်နှင့် ကောင်းစွာ စကားပြောဟောလိုသောကြောင့် ‘တွံနောပန’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ဝိဓုရသုခမိန်။ ရထားထိန်းသည် ဖျက်ဆီးပြီးသောရထားကို တစ်ဖန် ကောင်းစွာလုပ်၍ ပို့လာဘိ သကဲ့သို့၊ သင် သုခမိန်သည် ငါတို့နှလုံးကို ရွှင်စေလျက် ယခု ရောက်လာ၏။ ထိုလုလင်လက်မှ အဘယ်မည်သော အကြောင်းကြောင့် လွတ်ပါသနည်း။ ငါတို့အား ဖြစ်လေသောအခြင်းအရာကို ပြန်ပြောလော့”ဟု ဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည် ‘ယံ မာဏဝေါ တျာဘိ ဝဒေတိ’အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘ဘူမိန္ဒရော ဝရဏော နာမ နာဂေါ’အစရှိသောဂါထာ၊ ‘တဿ သုမိစ္ဆာယ’အစရှိသော ဂါထာတို့ဖြင့် အလုံးစုံသောအကြောင်းကို မင်းကြီးအား ပြန်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လူအပေါင်းတို့ကို အစိုးရတော်မူသော မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီးမှစ၍ မင်း ၄ ပါးတို့အား စတုပေါသထိက ပြဿနာကို ဖြေရသောအခါ ဝရဏနဂါးမင်းသည် အလွန် ကြည်ညိုသည်ဖြစ်၍ မိမိလည်၌ ဆင်သော ပတ္တမြားဖြင့် ပူဇော်ပြီးလျှင် နဂါးပြည်သို့ သွား၏။ ထို နဂါးမင်း၏မိဖုရားကား ဝိမလာဒေဝီ အမည် ရှိ၏။ ထို ဝိမလာဒေဝီသည် မိမိလည်၌ဆင်သော ပတ္တမြားကိုမမြင်လျှင် ‘ပတ္တမြားကို အဘယ်မှာ ထားခဲ့သနည်း’ ဟု မေးသောအခါ၊ ဝရဏနဂါးမင်းသည် အကျွန်ုပ်၏ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်း၍ ‘တရားကို ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ဝိဓုရသုခမိန်အား ပူဇော်ခဲ့သည်’ဟု ပြော၏။ မိဖုရားသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် အကျွန်ုပ်၏ တရားစကားကို ကြားနာလိုသောအားဖြင့် နာဟန် ပရိယာယ်ပြု၍ ‘ဝိဓုရသုခမိန်၏ နှလုံးသားကိုမရလျှင် သေတော့အံ့’ဟု မိမိလင် နဂါးမင်းအားကြားလျှင် နဂါးမင်းသည် မကောင်းသောအယူကိုယူမိသဖြင့်၊ မိမိသမီး ဣရုန္ဒတိကို ‘ဝိဓုရသုခမိန်၏နှလုံးသားကို တရားသဖြင့် ဆောင်နိုင်မည့်လင်ကို သွား၍ရှာချေ’စေသောကြောင့် ထို ဣရုန္ဒတိနဂါးမင်းသမီးသည် သမုဒ္ဒရာနားဝယ် ယူနော ၆၀ မြင့်သော ကာဠာဂိရိတောင်ထိပ်၌ တန်ဆာ ဆင်သောကိုယ်ဖြင့်နေလျက် သာယာစွာသောသီချင်းကိုသီလျက်

‘ပုဏ္ဏကအမည်ရှိသောဘီလူးသည် အလွန်ရဲရင့် ကြမ်းတမ်း၏’ဟု အရှင်မင်းကြီးတို့ ကြားဖူးသည် မဟုတ်ပါလော။ ထို ပုဏ္ဏကဘီလူးကား စာတုမဟာရာဇ်ပြည်ကို အစိုးရသော ကုဝေရ နတ်မင်းကြီး၏တူတော် အမတ်စစ်သူကြီးတည်း။ ထို ပုဏ္ဏကသည် မနောမယသိန္ဓောမြင်းပျံနှင့် ကာဠာဂိရိတောင်ထိပ်သို့သွားစဉ် ဣရန္ဒတီ၏ သီချင်းသံကိုကြားလျှင် တပ်မက်မောသောစိတ် ရှိ၍၊ ‘ဣရန္ဒတီ၏အလိုဆန္ဒကို ပြည့်အောင်ဆောင်ရွက်ပါမည်’ ဝန်ခံပြီးသော်၊ ဣရန္ဒတီသည် မိမိခမည်းတော် နဂါးမင်းထံ ပုဏ္ဏကကိုခေါ်၍သွားပြီးလျှင် ‘ဝိရုဓသုခမိန်၏ နှလုံးသားကို တရားသဖြင့် ရအောင် ဆောင်ယူနိုင်၏’ဟု ဝန်ခံစေ၏။

“ပုဏ္ဏကသည်လည်း နဂါးပြည်မှပြန်ခဲ့၍ စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး ခွင့်မပေးဘဲလျက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အနီး ဝေပုလ္လတောင်ထွတ်အတွင်း၌ထားအပ်သော ပတ္တမြားကိုယူခဲ့ပြီးလျှင် လုလင်အသွင်ဆောင်၍ အရှင်မင်းကြီးနှင့် အန်လောင်းတမ်း ကစားလာ၏။ အရှင်မင်းကြီးကို အန်ခတ်ခြင်းဖြင့် နိုင်လေသော လုလင်ကား လူ မဟုတ်။ ဤယခု အကျွန်ုပ်လျှောက်သော ပုဏ္ဏကသည် ဘီလူးတည်း။ ထို ပုဏ္ဏကသည် အရှင်မင်းကြီးနှင့် အန်လောင်းတမ်း ကစား၍ နိုင်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို အရှင်မင်းကြီး ပေးပြီးသော်၊ ထိုပုဏ္ဏကကို အကျွန်ုပ်အိမ်၌ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်ပတ်လုံး ၅၀၀ သောသတို့သမီး အလုပ်အကျွေးနှင့် ကြီးမြတ်သော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ဖြင့် အကျွန်ုပ် ချီးမြှောက်လုပ်ကျွေး၏။

“ပုဏ္ဏကသည် အကျွန်ုပ်ကို မြင်းမြီးဆွဲစေ၍ ဟိမဝန္တာအရပ် တော၊ တောင်၊ သစ်ပင် ထူထပ်ရာသို့ တိုးဝှေ့လျက် သေကြောင်း မကောင်းသောဆောင်ယူခြင်းဖြင့် ဆောင်ယူ၍၊ အကျွန်ုပ် မသေနိုင်သည်ကို မြင်ပြန်လျှင် တစ်ဖန် ၇ ကြိမ်လုံး လေသင်တုန်းအတွင်းသို့ မြင်းကိုစိုင်းနှင်၍ ကောင်းကင်၌သေစေခြင်းငှာ လုံ့လပြုလျက် အစဉ်သဖြင့်သွား၍၊ ယူနော ၆၀ မြင့်သော ကာဠာဂိရိတောင်ထိပ်သို့ရောက်လျှင် ထိုတောင်ထိပ်၌ထား၍ ခြင်္သေ့အသွင်၊ ဆင်အသွင်၊ ဘီလူးအသွင် စသည်ဖြင့် များစွာအကြိမ်ကြိမ် ကြောက်မက်ဖွယ်ဖြင့် ခြောက်ခြိမ်းလျက် သေစေခြင်းငှာလုံ့လပြုသော်လည်း မသေနိုင်သော်၊ အကျွန်ုပ်သည် ပုဏ္ဏကအား ‘အဘယ်ကြောင့် ငါ့ကို သေစေလိုသနည်း’ဟု သေစေလိုခြင်းအကြောင်းကိုမေးလျှင် ပုဏ္ဏကလည်း အကြောင်းကို ပြန်ကြား၏။

“ထိုအခါ ပုဏ္ဏကအား ‘သာဓုနရ’ အမည်ရှိသောတရားကို အကျွန်ုပ် ဟော၏။ ထို သာဓုနရတရားကို ကြားနာရလျှင် ပုဏ္ဏကသည် ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်ကို ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည်သို့ ပို့လိုသောစိတ် ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း မပို့စေသေးဘဲ နဂါးပြည်သို့ ဆောင်စေ၍ နဂါးမင်းအား လည်းကောင်း၊ ဝိမလာ ဒေဝီအား လည်းကောင်း အကျွန်ုပ်သည် တရားဟော၏။ ထိုသို့ဟောသောအခါ နဂါးမိဖုရား၊ နဂါး ပရိသတ်တို့သည် ကြည်ညိုကုန်၏။ နဂါးမင်းသည် မိမိပြည်၌ အကျွန်ုပ်နှင့် ၆ ရက်ပတ်လုံး အညီအညွတ် ပြောဟော၍ နေသောအခါ မိမိသမီး ဣရန္ဒတီကို ပုဏ္ဏကဘီလူးစစ်သူကြီးအား လက်ထပ်မင်္ဂလာ ဆောင်နှင်းပေ၏။ ပုဏ္ဏကသည် ဣရန္ဒတီ နဂါးမင်းသမီးကိုရလျှင် အလွန်ဝမ်းမြောက် ကြည်လင်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ပတ္တမြားရတနာဖြင့် ပူဇော်၏။

“ဝရုဏနဂါးမင်း၊ ဝိမလာဒေဝီမိဖုရားတို့က ‘သုခမိန်နှင့်ကွေ့ကွင်းသဖြင့် ဓနုဉ္ဇယမင်းကြီး ပင်ပန်းစိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ကြာမြင့်စွာ ဤပြည်၌ ငါတို့နေစေခြင်းငှာ မလျှောက်ပတ်။ ယခု သုခမိန်ကို သင် ပို့ချေ’ဟု ပုဏ္ဏကကို ဆိုလျှင်၊ ပုဏ္ဏကသည် မနောမယမြင်းပျံပေါ်၌ အကျွန်ုပ်ကို ရှေ့ကတင်၍ မိမိကား နောက်ကစီးလျက် ဣရန္ဒတီကို အလယ်ကထားပြီးလျှင် ဤရာဇဌာနိ မင်းနေပြည်သို့လာ၍ တရားသဘင် ပရိသတ်အလယ်၌

အကျွန်ုပ်ကို ချထားခဲ့ပြီးသော်၊ ဣရန္တတိ နဂါးမင်းသမီးကိုယူ၍ မိမိနေရာ စာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

“ဤသို့ အရှင်မင်းကြီး။ ပုဏ္ဏကသည် ဣရန္တတိအား တပ်မက်သောစိတ်ဖြင့် အလိုရှိသောကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို သတ်လိုသောငှာ ဆောင်ယူလာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း အကျွန်ုပ်ကိုမိမိ၍ နဂါးမင်းသမီး ဣရန္တတိကိုလည်း ပုဏ္ဏကသည် ရလေသဖြင့် မိမိအလိုအတိုင်း ပြည့်စုံ၏။ နဂါးမင်း၊ ဝိမလာဒေဝီ မိဖုရားတို့သည် အကျွန်ုပ်၏ တရားပညာတည်းဟူသော နှလုံးကို ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ မိမိတို့အလိုလည်း ပြည့်စုံလေ၏။ နဂါးမင်းသည် ကြည်ညိုမြတ်နိုးသဖြင့် အကျွန်ုပ်အား လူ့ပြည်သို့ အနူးအညွတ်^၁ လွှတ်ပေးသည်ဖြစ်၍၊ အကျွန်ုပ်သည် ပုဏ္ဏက၏လက်၌ ခပ်သိမ်းသော အလိုကို ပေးတတ်လျက် စကြာရသော မင်းတို့သာ သုံးဆောင်ခြင်းငှာထိုက်သော ပတ္တမြားကိုလည်း ရအပ်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ပုဏ္ဏကသည် ကျေးဇူးတုံ့သိသဖြင့် ပေး၍ရအပ်သော ဤ အကျွန်ုပ်၏ ပတ္တမြားရတနာကို အရှင်မင်းကြီးအား ဆက်ပါ၏။ ယူတော်မူပါလော့”ဟု ပေး၏။

ထိုသို့ပေးသည်မှ တစ်ည၌ မိုးသောက်သောနေ့၌ မင်းကြီးသည် မိမိမြင်မက်သောအိပ်မက်ကို ပြည်သူ ပြည်သားတို့အား ကြားလို၍

“ငါ၏နေပြည်တော်၌နေကုန်သော ဗုဒ္ဓမတ်ပရိသတ် ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့။ ငါ၏အိပ်မက်ကို နာကြကုန်”ဟု ‘ရက္ခော ဟိမယံ ဒွါရေသု’အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘နစ္စဂိတ တူရိယာဘိ နာဒိတေ’ အစရှိသောဂါထာတို့ဖြင့် အိပ်မက်ကိုပြန်၍ ‘ယေကေစိဝိတ္တာ’အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘ယေကေစိ ဗန္ဓာ’ အစရှိသောဂါထာ၊ ‘ဥန္နင်္ဂလာ’ အစရှိသော ဂါထာ၊ ‘မဟာပထ နိစ္စသမော’အစရှိသော ဂါထာတို့ကို ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ငါ၏ ဗုဒ္ဓတော်မတ်တော် ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့။ ငါ၏သုခမိန့် ရောက်မည့်နေ့ ညဉ့်မိုးသောက်ယံ၌ ငါအိပ်မက်တော်မူသည်ကား ငါ၏နန်းတော်တံခါးဝ၌ ပညာတည်းဟူသော ပင်စည်၊ သီလတည်းဟူသော အခက်၊ အရွက် အပွင့်၊ ဌပါးသော နွားနို့အရသာတည်းဟူသော အသီးနှင့်ပြည့်စုံစွာ တန်ဆာဆင်အပ်သော ဆင်၊ မြင်း၊ နွားလားတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက်၊ သစ်ပင်ကြီးတစ်ခုသည် ပေါက်သောအားဖြင့် မတုန်မလှုပ်တည်၏။ ပရိသတ်အပေါင်းတို့သည် ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ခြံရံ၍နေစဉ် ထိုသစ်ပင်ကြီးကို မည်းနက်သောအဆင်း ရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ပရိသတ်အပေါင်းကို ပြေးစေလျက် ဖြတ်၍ဆောင်ယူလေ၏။ တစ်ဖန် ထိုသစ်ပင်ကြီးသည် ဤ တည်မြဲသောနေရာ၌ပင်လျှင် ပရိသတ်တို့ ငိုကြွေးစဉ် ပြကတေ^၂ရောက်လာပြန်၏။

“ဤသစ်ပင်ကြီးသည်ကား ငါ၏အမတ်ကြီး ဝိဓုရသုခမိန့် လျှင်တည်း။ ထိုဝိဓုရသုခမိန့် တည်းဟူသော သစ်ပင်ကြီးကို သင်တို့ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့ ပူဇော်သက္ကာရ ပြုကုန်လော့။ ငါ၏ အမှုအမတ် ပရိသတ်တို့။ သင်တို့သည် ငါ၏ ချီးမြှောက်တော်မူအပ်သော အဆောင်အရွက်တို့ဖြင့် အသီးအသီး ဆောင်ရွက်ကျင်းပ ခင်းကျင်းကြကုန်၍ ထူးမြတ်သော ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ဖြင့် ဤသစ်ပင်ကြီးအား အရိုအသေ ပူဇော်ကြကုန်။

“ဤ ငါ၏အမတ်ကြီး ဝိဓုရသုခမိန့်သည် အနှောင်အဖွဲ့မှလွတ်သကဲ့သို့ ငါ၏မြို့တော်၌ မင်းပြစ် သင့်၍ ထောင်တန်း နှောင်အိမ် စသည်တို့၌ အနှောင်အဖွဲ့ ခံရကုန်သောသူတို့ကို လွတ်စေ။ ပိုက်ကွန် မြိုး

ညွတ်ကျော့ကွင်းတို့ဖြင့် ဖမ်းမိကုန်သော သား၊ ငါး၊ ငှက်တို့ကိုလည်း လွှတ်စေ။ မုဆိုး၊ တံငါ မလုပ်စေနှင့်။ ဤလအတွင်း၌ လယ်ယာကိုင်ကျွန်း လုပ်သူတို့မှာလည်း ထွန်တုံးထောင်ခြင်း စသည်ဖြင့် မလုပ်မဆောင်စေနှင့်။ ကုန်သည်တို့မှာလည်း မရောင်းမဝယ်စေနှင့်။ တစ်မြို့လုံး စည်လည်၍ အလိုရှိတိုင်း ပွဲသဘင်ခံလျက် မြူးထူး ရွှင်ပျကြစေ။ ပုဏ္ဏား၊ မင်းဆရာတို့မှာလည်း သားပြွမ်းထမင်း^၁စသော မြန်မြတ်ရာ စားသောက်၍ ရွှင်ပျော်စေ။ သေသောက်ကြူး^၂တို့လည်း သေတင်းကုပ်^၃၌ သေရည်ဖြင့်ပြည့်သောအိုးတို့ကို ကျင်းပ၍ စိတ်ရှိသောက်စားစေ။ နတ်သမီးကဲ့သို့သော အဆင်းကိုဆောင်ကုန်သော ပြည့်တန်ဆာမတို့လည်း တန်ဆာဆင်အပ်သော မင်းလမ်းမ၌ ကိလေသာဖြင့်အလိုရှိကုန်သော ယောက်ျားတို့ကို စိတ်ရှိရာ ခေါ်ဝေါ်မြူးထူးစေ။ သားငှက်မှစ၍ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ညှဉ်းဆဲသတ်ပုတ်ခြင်း၊ ဆဲရေးခြင်း မရှိကြစေနှင့်။ ဤ ငါ၏ အိပ်မက်တော်မူသော သစ်ပင်ကြီးကဲ့သို့ ပြည်သူတို့နှစ်လိုခြင်းကို ဆောင်တတ်သော ငါ၏အမတ်ကြီး ဝိဇ္ဇာသုခမိန်သည် မိမိအိမ်သို့ ယခု ရောက်လာပြီ။ အရိအသေ ပဏ္ဏာကာရ^၄ များစွာနှင့် ပူဇော်သက္ကာရ ပြုကြစေ"ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင်၊ ထိုမင်းမိန်ရှိတိုင်း အမတ်တို့သည် ပွဲသဘင်ကြီးစွာစီရင်၍ တစ်လပတ်လုံး ဘုရားလောင်း ဝိဇ္ဇာသုခမိန်အား မင်းမိဖုရား၊ မောင်းမ၊ ကိုယ်လုပ်၊ မင်းညီ၊ မင်းသားမလွတ်၊ မှူး၊ မတ်၊ ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ထိုက်လျောက်ရာ ပဏ္ဏာလက်ဆောင်တို့ဖြင့် လာလတ်၍၊ ဘုရားလောင်းကိုမြင်လျှင် အပေါ်တင်၊ အပေါ်လွှမ်း၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း စသည်တို့ကိုပစ်လွှားလျက် အားရရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်စွာ ပူဇော်ဆက်သ ဖူးမြင်ကြကုန်၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်း ဝိဇ္ဇာသုခမိန်သည် ကြမ်းတမ်းလှစွာသော ပုဏ္ဏကဘီလူး၊ ဝရဏနဂါးမင်းတို့ကို ဟုတ်မှန်စွာပြောဆိုခြင်းတည်းဟူသော သစ္စ။ သူတစ်ပါးကို မထိမပါး ကိုယ်အားမချီးမြှောက် အကြောက်အရွံ့မရှိဘဲ ပကတိသဘောတမ်း လမ်းမှန်စွာသွားသော ယောက်ျားကဲ့သို့ စီးပွားချမ်းသာများကြောင်း တရားစကားကိုပြောဆိုခြင်း တည်းဟူသော ဓမ္မ။ ရန်သူလက်သို့ ရောက်သည်မှစ၍ တွေးဆမြော်ချင့် အခွင့်အမှု တစ်ခုမကြွင်း မလစ်ဟင်းရအောင် သတိမလွတ် မပြတ်လုံ့လပြုခြင်း တည်းဟူသော ဝီရိယ။ ရန်သူဖြစ်သော ပုဏ္ဏက၊ ဝရဏနဂါးတို့အား ကိုယ်တော်၏အသက်ကိုစွန့်ခြင်း၊ ထိုသူတို့၏ အလိုဆန္ဒကိုပေးခြင်း တည်းဟူသော စာဂ။ ဤသို့ သစ္စ၊ ဓမ္မ၊ ဝီရိယ၊ စာဂ တည်းဟူသော ရန်အောင်ကြောင်း တရား ၄ ပါးနှင့်ပြည့်စုံစွာ မုသာ ဝါဒမှ ကြည်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သစ္စာ၊ ပိသုဏဝါစာမှ ကြည်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော သုဘာသိတ၊ ဖရသဝါစာမှ ကြည်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော ပိယဝါစာ၊ သမ္မပ္ပလာပမှ ကြည်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မဝါစာ။

ဤသို့ သစ္စဝါစာ၊ သုဘာသိတဝါစာ၊ ပိယဝါစာ၊ ဓမ္မဝါစာ စကားကောင်း အင်္ဂါ ၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည်ဖြစ်၍ ရန်သူဖြစ်သော ပုဏ္ဏကဘီလူးကိုလျက်လည်း ကိုယ်တော်၏အစေအပါးဖြစ်သော သူကဲ့သို့ ပြုတော်မူ၏။ ဝရဏနဂါးမင်းကိုလည်း အတိုင်းထက်အလွန် ကြည်ညိုမြတ်နိုးခြင်းကို ပွားစေ၏။ ဤသို့ ရှေးပညာရှိတို့ ကျင့်ထုံးဝတ္ထု သက်သေကိုထောက်၍ လူပညာရှိတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုမျှ အမှုအခွင့်ရောက်လျှင် ကြောက်လန့်မေ့လျော့ ယွင်းချွတ်ခြင်းကိုမဖြစ်စေမူ၍၊ သစ္စ၊ ဓမ္မ၊ ဝီရိယ၊ စာဂ ဤ ရန်အောင်ကြောင်းတရား ၄ ပါးနှင့်ပြည့်စုံစွာ အသာအယာ အခွင့်ကိုချင့်၍ နာသင့်နာပျော်အောင် ဆောင်ရွက်ရာသည်။ သစ္စ၊ ဓမ္မ၊ ဝီရိယ၊ စာဂ ရန်အောင်ကြောင်း တရား ၄ ပါးနှင့်ပင် ပြည့်စုံငြားသော်လည်း စကားမချိုသာလျှင် လိုရာအမှုမပြီး ရန်မီးမသေ ရှိတတ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် သုဘာသိတ၊ ပိယဝါစာ စကားကောင်း အင်္ဂါကိုလည်း ပြည့်စုံစေရာသည်။ ဤကား အလျဉ်းသင့်၍ စကားချပ်လိုက်သည်။]

ဘုရားလောင်း သုခမိန်သည် ထိုသို့ တစ်လပတ်လုံး ပွဲသဘင်ပြုပြီးသည်၏ နောက်ကာလတို့၌လည်း ရှေးနည်းအတူ တရားသဘင်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်အလိုငှာ ဗုဒ္ဓကိစ္စ^၅ကို ပြီးစေလျက် မင်းမိဖုရားမှစ၍ ပြည်သား

ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့အား တရားဟောမြဲ၊ အဆုံးအမ ပေးမြဲအတိုင်း ဒါနကထာ^{၉၃}၊ သီလကထာ^{၉၄} စသည်တို့ဖြင့် အဆုံးအမပေးတော်မူ၍၊ အသက်၏အဆုံး၌ ကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ လားရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်တော်မူလေ၏။ ဓနုဿမင်းကြီး၊ မိဖုရားမှစ၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့သည်လည်း ဘုရားလောင်း အဆုံးအမ၌တည်၍ အလှူပေးခြင်း၊ နေ့တိုင်းမပြတ် ပဉ္စသီလ^{၉၅}ကို ဆောက်တည်ခြင်း၊ ဥပုသ်နေ့၌ ဥပေါသထသီလ^{၉၆}ကို ဆောက်တည်ခြင်း စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုကျင့်ကြကုန်သဖြင့် နတ်ပြည်သို့ လားကြကုန်၏။

၁၂။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဒေသနာတော်ကို အကျယ်ဟောတော်မူ၍ စကားဆက်ဝေးသဖြင့် ရှေးဝတ္ထုအကြောင်းရင်း ပျောက်မည် စိုးတော်မူသောကြောင့်

“ရဟန်းတို့။ ငါဘုရားသည် သဗ္ဗညုတ အထွတ်အထိပ် သို့ ရောက်တော်မူသောအခါ၌သာလျှင် မအံ့သြနိုင်သော ပညာတော်နှင့် ပြည့်စုံသည်မဟုတ်။ ရှေးဘဝ၌လည်း ငါဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော် လာသည့်အတိုင်း မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ပညာတော် အကျိုးစီးပွားများခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဥပါယ်တံမျဉ်၌ လိမ္မာတော်မူ၏” ဟု ရှေးစကားရပ်ကို ဆက်တော် မူ၍ ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူသည်။

“ရဟန်းတို့။ ငါဘုရားသည် ဝိဓုရသုခမိန် ဖြစ်သောအခါ ဝိဓုရသုခမိန်၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော် တို့သည် ယခုအခါ မင်းမျိုးတို့၏အထွတ် သာကီဝင်မင်းမျိုး ငါ၏မယ်တော်၊ ခမည်းတော် ဖြစ်လာ၏။ ဝိဓုရသုခမိန်၏ မယားကြီး အနောဇာဒေဝီသည် ယခုအခါ ရာဟုလာမိခင် ဖြစ်လာ၏။ ဝရဏနဂါးမင်းသည် ယခုအခါ ဥပတိဿရွာ၌ ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလ^{၉၇} ဖြစ်သော ရူပသာရီပုဏ္ဏေးမ၏သား ငါဘုရား၏ တပည့်ကြီး သာရီပုတ္တရာ ဖြစ်လာ၏။ ဂဠုန်မင်းသည် ယခုအခါ ကောလိတရွာ၌ ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလ ဖြစ်သော မောဂ္ဂလိပုဏ္ဏေးမ၏သား ငါဘုရား၏ဒုတိယသားဝက မောဂ္ဂလာန် ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် ယခုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ငါဘုရား၏ဘထွေးတော် ဓောတောဒနသား ငါဘုရား၏တပည့် အနုရုဒ္ဓါထေရ် ဖြစ်လာ၏။ ဓနုဿကောရဗျမင်းကြီးသည်ကား ယခုအခါ ငါ၏ဘထွေးတော်သား ငါဘုရားနှင့်ဖွားဖက် ဧတဒဂ် ၅တန်^{၉၈} ရ တရားဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်သော အာနန္ဒာ ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏက ဘီလူးစစ်သူကြီးသည် ယခုအခါ သာဝတ္ထိပြည် ကောသလမင်းကြီး၏ပုရောဟိတ် ဘတ္တဂူ ပုဏ္ဏား၏သား အင်္ဂုလိမာလထေရ် ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏကစီးသော မနောမယသိန္ဓောမြင်းသည် ယခုအခါ ငါဘုရားနှင့်ဖွားဖက် တောထွက်တော်မူရာပါသော ကဏ္ဍကမြင်း ဖြစ်လာ၏။ နဂါးမင်းမိဖုရား ဝိမလာဒေဝီသည် ယခုအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကိုအစိုးရသော ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏မိဖုရား ငါဘုရားထံ၌ ၄ တန်သောမဂ်ဖိုလ်ကို မငြိုမငြင် ဘဝင်မခြား လျင်လျားစွာရသော အဂ္ဂသာဝိကာ ခေမာဘိက္ခုနီ ဖြစ်လာ၏။ နဂါးမင်း၏သမီး ဣရန္ဒတီသည် ယခုအခါ ငါဘုရား၏အရီးတော်သမီး ကိသာဂေါတမီ ဖြစ်လာ၏။ ထိုမှကြွင်းသော ဝိဓုရသုခမိန်၏ပရိသတ်တို့သည် ယခုအခါ ငါဘုရား၏ပရိသတ်

ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ ၁၀၁ ပါးသော မင်းနှင့်တကွသော လူအပေါင်းတို့ကို ဆုံးမပဲ့ပြင် သွန်သင်ညွှန်ပြ တရားရေအေး တိုက်ကျွေးတတ်သော ဝိဓုရ သုခမိန်သည်ကား ယခုအခါ လူနတ်တို့၏ဆရာ သစ္စာ ၄ ပါး တရားတို့ကို သူတစ်ပါးတို့ မညွှန်ကြားဘဲ မိမိအလိုလို ကိုယ်တိုင်တော်သာလျှင် တစ်ပြိုင်နက် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်^{၁၁}ဖြင့် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်^{၁၂}၌ သီတော်မူပြီး၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်^{၁၃}ကို ရတော်မူသော ငါဘုရား လျှင်တည်း”ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

[ဤအရာ၌ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည် သာကီဝင်မင်းမျိုး ဖြစ်လာ၏ဟူသော် အဘယ်ကြောင့် သာကီဝင် မည်သနည်းဟူမူ သကျာဝံသ-ဟု မာဂဇာတာသာ ဆိုသည်ကို မြန်မာတို့ဘာသာ၌ သ-ကို သာ-ပြု၍ ကျ-ကိုလည်း ကိ-ပြု၍ ဝံသ-ကိုလည်း ဝင်ပြု၍၊ သာကီဝင်-ဟု အမည်တွင်သတည်း။ ထိုသာကီဝင်သည် အဘယ်ကစ၍ ဖြစ်သနည်းဟူမူကား ကပိလဝတ်ပြည်ကို တည်ထောင်စဖြစ်သော ဥက္ကာမုခမင်း၊ ဟတ္ထိနိကမင်း စသော မင်းညီနောင် ၄ ပါးတို့တွင် ပိယာ၊ သုပိယာ၊ အာနန္ဒာ၊ ဝိဇိတာ၊ ဝိဇိတာသေနာ ဟူ၍ နှမတော် ၅ ယောက်တို့တွင် ပိယာ ဟူသော နှမတော်အကြီးကို အမိအရာထား၍ အမျိုးပျက်ပြားမည်စိုးသောကြောင့် အကြွင်း နှမတော် ၄ ပါးနှင့် အသီးအသီးစုံဖက်၍ ရွှေထီးရွှေနန်း စံမြန်းစံပယ်ကြရာတွင် စ၍ ဖြစ်သတည်း။ ထိုမင်းသမီးမောင်တော်၊ နှမတော်တို့ အသီးအသီး စုံဖက်ကာမျှပင်လျှင် သာကီဝင်မင်း ဟူသောအမည်ကို ရသလောဟူမူ ထို စုံဖက်ကာမျှ သာကီဝင် ဟူသောအမည်ကို မရသေး။ ကုသဝတီပြည်၌ ခမည်းတော် ဥက္ကာကရာဇ် မင်းကြီး ကြားတော်မူသောကြောင့် ‘သကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ’ဟု ၃ ကြိမ် အံ့ဩတော်မူသော် ဘုန်းကြီးသော မင်း၏ နှုတ်ဩဇာတံဆိပ်ကိုစွဲ၍ ‘သာကီဝင်’ဟု ခေါ်ဝေါ်ကုန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘုံခန်း၌ ‘သကျာဝတ၊ ကုမာရဟု၊ ဩသောကြည်၊ နှုတ်မွန်ရည်ကြောင့်၊ မင်းစည်ညွန့်ညွှောက်၊ မင်းရိုးပေါက်၏’ဟု စံပ်တော်မူသည်။ ဘော၊ အိုအမတ်တို့။ ကုမာရာ၊ ငါ၏သားတော် မင်းသားတို့သည်။ သကျာ ဝတ၊ တတ်နိုင်ပေစွ။ (ဤကား အနက်)။ ဘုံခန်းလင်္ကာ၌ ‘ဩသောကြည်၊ နှုတ်မွန်ရည်’ဆိုသည်ကား မင်းကြီးသည် ‘သကျာ ဝတ၊ သကျာဝတ’ ဟု ၃ ကြိမ်ဆိုသောစကားသည် အနက်မပြားသောကြောင့် အာမေဍိတ် ဖြစ်သတည်း။ ထိုအာမေဍိတ်စကားသည် မြွေကိုမြင်လျှင် မြွေ၊မြွေဟု အထပ်ထပ်ဆိုသော အာမေဍိတ်ကဲ့သို့ ကြောက်လန့်၍ ဆိုသည်မဟုတ်၊ မကောင်းသော တပည့်သားသမီးကို ဆရာ၊ မိဘတို့သည် အမျက်ထွက်၍ အမိုက်၊ အမိုက်ဟုဆိုအပ်သော အာမေဍိတ်ကဲ့သို့ အမျက်ထွက်၍ ဆိုသည်လည်းမဟုတ်၊ ငါ့သားတော်တို့သည် အမျိုးကို အလွန်စောင့်ရှောက်ပေသည်ဟု ဝမ်းမြောက် လှသောကြောင့်သာ ကြည်ရွှင်လန်းသော နှုတ်မွန်ရည်ဖြင့် ၁ ကြိမ်နှင့်မရပ်နိုင်၍ ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် ‘သကျာ ဝတ ဘော ကုမာရာ’ဟု အံ့ဩတော်မူသောစကားကို ဆိုလေသတည်း။

“ဤအန္တရကပ်၏အစ၌ မဟာသမ္မတမင်းသည် ငါတို့ ဘုရားလောင်းတည်း။ ထိုမဟာသမ္မတမင်းမှ သားတော်၊ မြေးတော်၊ မြစ်တော်မှ ဆင်းသက်၍ ကုသဝတီအမည်ရှိသော ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ မင်းပြု၏။ မဟာသမ္မတ မင်းမှစ၍ ဥက္ကာကရာဇ် မင်းကြီးတိုင်အောင် မင်းဆက်ပေါင်း ၂ သိန်း ၅ သောင်း ၂ ထောင် ၅ ရာ ၅ ကျိပ် ၆ ပါးတည်း။

ဥက္ကာကရာဇ်မင်းကြီးတွင် ဟတ္ထာ၊ စိတ္တာ၊ ဇန္တု၊ ဇာလိနီ၊ ဝိသာခါဟု မိဖုရား ၅ ယောက်ရှိ၏။ ထို ၅ ယောက်တွင် ဟတ္ထာ အမည်ရှိသော မိဖုရားကြီး၌ ဥက္ကာမုခ စသော သားတော် ၄ ပါး၊ ပိတာ အစရှိသော

သမီးတော် ၅ ပါး ဖွားမြင်ပြီးသည့်နောက် ဟတ္ထာမိဖုရား လွန်၏။ နောက် ဇန္တုမိဖုရားတွင် ဇန္တုအမည်ရှိသော မင်းသားကိုဖွား၍ မိဖုရားသည် မိမိသားငယ်ကို အိမ်ရှေ့နင်းစေလိုသောကြောင့် ဥက္ကာမုခ စသော သားတော်ကြီး ၄ ပါး၏အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဥက္ကာကရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတော် ၄ ပါးကို "တခြားသင့်ရာ အရပ်မှာ သွား၍နေဦး။ ငါမရှိမှ ထီးနန်းကို သိမ်းမြန်းလာလော့" ဟု နှင်တော်မူရာတွင် သမီးတော် ၅ ယောက်လည်း မောင်တော်များနှင့် အတူပင်လိုက်၍ တစ်ယူနောခန့် ကွာသော ဗိုလ်ထုပရိသတ်နှင့်တကွ သားတော်၊ သမီးတော်တို့သည် ထွက်သွား၍ တစ်ခုသော ကျွန်းပင်ပျိုတော၌ ရေကန်တစ်ခုကို မှီ၍နေသော ကပိလရှင်ရသေ့၏ သခံမင်းကျောင်းရာ၌ မြို့နန်းတည်၍ စံကြကုန်၏။

နောက်၌ ဥက္ကာမုခမင်း၏ညီတော်သည် 'ဒေဝဒဟ'ဟု တစ်ပြည် တည်ထောင်ပြန်၏။ နှမတော်အကြီးကို အမိအရာထားသော ပိယာမင်းသမီးသည် နောက် ကုဋ္ဌာနာစွဲ၍ တောအရပ်၌ လုံခြုံစွာ ဥမင်နှင့် ထား၏။ ဗာရာဏသီမင်းလည်း ကုဋ္ဌာနာစွဲသောကြောင့် တောသို့ ထွက်လာခဲ့သည်နှင့် ကလောသီးကိုစား၍ ထိုအနာပျောက်ပြီးမှ ပိယာမင်းသမီးကိုတွေ့၍၊ ၎င်း ကလောသီးကို စားစေသဖြင့် အနာပျောက်လျှင် ထိုမင်းကြီး၊ မင်းသမီးတို့သည် ကလောပင်ကိုအမှီပြု၍ မြို့တည်ထောင် ပြန်သောကြောင့် 'ကောလိယ'ဟု တစ်ပြည် တွင်ပြန်၏။

ဥက္ကာမုခမင်းမှသည် ဇေယျသိန်မင်းတိုင်အောင် မင်းဆက်ပေါင်း ၈ သောင်း ၂ ထောင်တည်း။ ကပိလဝတ်ပြည်၌ ဇေယျသိန်မင်းကြီး၏မိဖုရားကြီးတွင် သားတော် သီဟနု၊ သမီးတော် ယသောဓရာ ဟု ၂ ယောက် မြင်၏။ ဒေဝဒဟမင်းကြီး၏မိဖုရားကြီးတွင် သားတော် အဇ္ဇနု၊ သမီးတော် ဘဒ္ဒကဇ္ဇနာ ဟု ၂ ယောက် မြင်၏။ သီဟနုမင်းသားနှင့် ဒေဝဒဟမင်းကြီးသမီးတော် ဘဒ္ဒကဇ္ဇနာ ထိမ်းမြားရာတွင် သုဒ္ဓေါဒန၊ ဓောတောဓန၊ သက္ကောဒန၊ သုက္ကောဒန၊ အမိတ္တောဒန ဟူ၍ သားတော် ၅ ယောက်၊ အမိတ္တာ၊ ပါလိတာ ဟု သမီးတော် ၂ ယောက်၊ ပေါင်း ၇ ယောက် မြင်၏။ ဒေဝဒဟမင်းကြီးသား အဇ္ဇနုနှင့် ဇေယျသိန်မင်းကြီးသမီး ယသောဓရာကို ထိမ်းမြားရာတွင် ဒဏ္ဍပါဏိ၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓဟု သား ၂ ယောက်၊ မဟာမာယာ၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ ဟူ၍ သမီး ၂ ယောက်၊ ပေါင်း ၄ ယောက် မြင်၏။ အဇ္ဇနုမင်းကြီးသားတော် သုပ္ပဗုဒ္ဓမင်းသားနှင့် သီဟနုမင်းကြီး သမီးတော် အမိတ္တာကို ထိမ်းမြားရာတွင် ဒေဝဒတ္တ၊ ဗိမ္ဗာမင်းသမီး ၂ ယောက် မြင်၏။ သီဟနုမင်းသားတော် သုဒ္ဓေါဒနနှင့် အဇ္ဇနု မင်းကြီးသမီးတော် မဟာမာယာ၊ ပဇာပတိဂေါတမီ ညီအစ်မ ၂ ယောက် ထိမ်းမြားရာတွင် မဟာမာယာကား ဘုရားရှင် မယ်တော်တည်း။ မဟာပဇာပတိကား နန္ဒမင်းသား၊ ဇနပဒကလျာဏီ မင်းသမီး ၂ ယောက် မြင်၏။ ဤသို့ မဟာသမ္မတမင်းမှသည် ကိုယ်တော်မြတ်လက်ထက်တိုင်အောင် မပျက်သောကြောင့် ငါ၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည် မြတ်သောမင်းမျိုး၌ ဖြစ်ကုန်၏" ဟု ဇာတ်ကို ပေါင်းတော်မူသတည်း။

နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု

အေးမျက်သိတာ။ ။ကန္တမာတွင်၊ နံ့သာဆူဆူ၊ မွေးအတူသား၊ မဇ္ဈသက၊ ပင်ရက္ခဝယ်၊ အလှအဆန်း၊ ပွင့်သည့်ပန်းကို၊ လန်းလန်းသိရုံး၊ ဆွတ်ယူကုံး၍၊ သက်လုံးမြတ်လေး၊ ဆင်တော့ပေးသို့၊ ပျံ့အေးဂုဏ်အင်၊ သုံးလူရှင်၏၊ သုံးခွင်ဒေသနာ၊ ပင်ရိပ်သာမှ၊ ဤစာဝိဇ္ဇာ၊ ပွင့်ပဉ္စကို အယူမခက်၊ အနက်ထင်ထင်၊ မိပ္ပာယ်ဆင်၍၊ မသင်ဘူးသား၊ သူတို့အားကို၊ နားလည်စိမ့်ငှာ၊ ထုတ်စိပါဟု၊ ရွာတွင်ရွာထူး၊ ရွာများမှူးဖြင့်၊ မင်းပူးမည်ရှိ၊ ရပ်သိရှိ၍၊ ကဝိတစ်ယောက်၊ 'တစ်'ခေါ်လောက်သား၊ မောင်ထောက်တွင်ခြင်း၊ မိတ်ဆွေရင်းလျှင်၊ ဝပ်စင်းရှိသေ၊ တောင်းပန်ထွေကြောင့်၊ ပေ ၉ ကြောင်းစာ^{၁၁၁}၊ ၄ အင်္ဂါ^{၁၁၂}ဖြင့်၊ သိသာစေမှု၊ ထုတ်ဖော်ပြုရှင်၊ ဗဟုသုတ၊ ကုန်လောက်လှစွာ၊ ပညာဝါတို့၊ ဤရာဇာဉ္စ၊ ဤမထိုက်ဟု၊ အဆိုက်အသွား၊ စကားရှေ့နောက်၊ နှိုင်းညှိထောက်၍၊ ကျရောက်မြူသွင်၊ အပြစ်မြင်က၊ တင်၍နှုတ်သာ၊ ကဲ့ရဲ့ပါနှင့်၊ လျင်စွာလှောက်ကူ၊ ပြင်တော်မူရှင်၊ အယူဒွိဟ^{၁၁၃}၊ မကျနမှု၊ မောဟဆိုပတ်၊ ကုသိုလ်ဟိတ်ဖြင့်။ ။ဉာဏ်စိတ် ထောက်ကြပါစေသောဝံ။

မွေးညက်ဆီမှာ။ ။ကျဝှမ်းဝါသို့၊ ရသာချိုအိမ်။ နှလုံးဖိမ့်၍၊ နှစ်သိမ့်စေမှု၊ ဤဝတ္ထုကို၊ ပြု၍မငြို၊ ဤကုသိုလ်ကြောင့်၊ ထိုထိုနောင်ခါ၊ သံသရာ၌၊ ဝါန^{၁၁၄}မကုန်၊ လည်ရတုလည်း၊ လုံးစုံပညာ၊ အင် ၈ ဖြာနှင့်၊ ဝိသာရဒ၊ တတ်ကုန်ငလျက်၊ ဗုဒ္ဓအလောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၊ ကျင့်ဟောင်းထုံးနည်း၊ နိဿည်းကို၊ ငါလည်း ဤတူ၊ ရပါမူလော့၊ လူမလိမ္မာ၊ လူမိစ္ဆာနှင့်၊ ကြုံလာတော်မီ၊ တွေ့ရဘိလည်း၊ ဒိဋ္ဌိပယ်နွေး၊ စင်စွာဆေး၍၊ နည်းပေးဆရာ၊ မြောက်လိုပါ၏။ ကြမ်းစွာဒေါသ၊ ဂုဏ်မာနနှင့်၊ ပပလွှားလွှား၊ သူတို့အားလည်း၊ တရားသဖြင့်၊ တစ်ခွန်းရင့်ကာ၊ အသင့်နှလုံး၊ ယူကျုံးကြည်ညို၊ ညွတ်စေလို၏။ ထိုထိုခက်စွာ၊ ခွင့်ရေးရာ၌၊ ပညာနေဝန်း၊ ကဲ့သို့ထွန်း၍၊ ငြိစွန်းမထင်၊ နဲ့သိမြင်လျက်၊ များဖြင့်သတ္တ၊ ရှိသမျှကို၊ သုခတိုက်ကျွေး၊ ဖြည့်သိမ်းမွေး၍၊ ရန်ဘေးကင်းပြီ၊ လွတ်ရလို၍၊ ကြည်ညိုမေတ္တာ၊ သူတကာလည်း၊ ကြင်နာနှစ်သက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ တိုးတက် လျှံဖိတ်၊ ဉာဏ်နိမိတ်ဖြင့်။ ။ပဏ္ဍိတ် မြောက်ရပါစေသောဝံ။

လေးနက်ဤစာ။ ။ပြီးသည်မှာကား၊ အဇာတသတ်၊ မင်းမြတ်ပြုနောက်၊ ဤနှစ်ရောက်အောင်၊ လျှံတောက်သာသနာ၊ ဒွယာတြိ၊ ဒွိနှင့်သတ္တ^{၁၁၅}၊ သင်္ချာရ၏။ ဒီဃသက္ကရာဇ်၊ ဂေါဇာနှစ်ကား၊ ဧကနှင့်ဧက၊ ဇယပဉ္စာ^{၁၁၆}၊ ခုသင်္ချာ၌၊ မဟာအမရ^{၁၁၇}၊ ရွှေပြည်မကို၊ နရထိပ်ပန်း^{၁၁၈}၊ စိုးသိမ်းမြန်း၍၊ ရွှေနန်းထောက်စံ၊ ဘိသိက်ခံလျက်၊ ဘုန်းလျှံတောက်ပ၊ ထွန်းသစ်စတွင်၊ လ-ကား ဝါခေါင်၊ တောင်လေဆောင်၍၊ ကျွန်းသောင်မြစ်ဝှမ်း၊ ကမ်းပြည့်လျှမ်းလျက်၊ တင်းကြမ်းရေပြင်၊ ကိုင်းပင်ဖေါင်ပွင့်၊ ဖွေးဖွေးဆင့်၍၊ ကျူးရင့်ချိန်ဆုံး၊ ပဇ္ဇနိဖုံး^{၁၁၉}၍၊ ထစ်ချုန်းရိုက်မြည်၊ မိုးပွဲစည်လျက်၊ စိုပြည်မြေပြင်၊ ပန်းသစ်ပင်လည်း၊ ညွန့်ရှင်ဆိုင်းဆိုင်း၊ ရိပ်ညိုမှိုင်းနှင့်၊ ခက်ကျိုင်းလန်းလန်း၊ မြရည်သွန်းသို့၊ ထက်ဝန်းစုံညီ၊ သိဟ်ရာသီ၌၊ တိထိလဆုတ်၊ ခြောက်ရက်ဟုတ်သား၊ မည်ထုတ်ဝေါဟာ၊ နေအင်္ဂါတည်း၊ အခါကောင်းမြတ်၊ မွန်းတိမ်းညွတ်တွင်၊ နက္ခတ်ပြီဿ၊ စန်းဥစ်ရရှင်၊ ကာလဤ၌၊ အပြီကျိုက်သို့၊ သုံးတိုက်သတ္တ၊ ရှိသမျှလည်း၊ တောင့်တရာရာ၊ လွတ်ကာမဆိတ်၊ ကောင်းကျိုးစိတ်ဖြင့်။ ။ရန်မြိတ် ပျောက်ကြပါစေသောဝံ။

ဤတွင်ရွှေ ဝိမုဒ္ဓိဓာတ်တော်ကြီး ပြီးပြည့်စုံပြီ။

ပန်းချေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဝိဝုဒ္ဓိဓာတ်တော် ဓက်ဆန်များ

- ၁။ ကုရတိုင်း=မကောင်းမှုကို ပိတ်ပင်တတ်သောမင်းတို့ စိုးပိုင်သောတိုင်းပြည်။
- ၂။ ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်=ဣန္ဒပတ္တနဂရ-သိကြားမင်း တောင်မြို့မြေညို၍ ထူထောင်အပ်သောမြို့။ (ဒေလီမြို့)
- ၃။ ဓနုဇ္ဈယ ကောရဗျ=ကုရတိုင်းကိုအစိုးရသော ဓနုဇ္ဈယမည်သောမင်း။
- ၄။ ဝိဝုဒ္ဓိသုခမိန်=အရာရာ၌ပြိုင်ဖက်ကင်းသော ပညာရှိအမတ်။
- ၅။ အဘိညာဉ်=အဘိညာဏ-ထူးသောအသိဉာဏ်။ (အဘိညာဉ် ၆ ပါး)
- ၆။ သမာပတ်=တည်ကြည်စွာဝင်စားခြင်း။ (သမာပတ် ၈ ပါး။)
- ၇။ ဣရိယာပုထ်=ဣရိယာပထ-ကိုယ်အမှု၏ဖြစ်ကြောင်း။ (သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း)
- ၈။ ပဋိညာဉ်=ပဋိညာတ-ဝန်ခံခြင်း။
- ၉။ ဈာန်=ဈာန-ကပ်၍ရှုခြင်း။ (နိဝရဏတရားတို့ကို ရှိမြှောက်ခြင်း။)
- ၁၀။ သီလ=ကိုယ်၊ နှုတ်စောင့်ထိန်းခြင်း။
- ၁၁။ ဥပုသ်=ဥပေါသထ-စောင့်သုံးခြင်း။
- ၁၂။ အန္တရာယ်=အန္တရာယ-အကြားအကြား၌ ကျရောက်တတ်သောဘေးရန်။
- ၁၃။ ခန္တိဝါဒီ=သည်းခံခြင်းသည် မြတ်၏ဟု အယူရှိသောရှင်ရသေ့။
- ၁၄။ ဣန္ဒြေ=ဣန္ဒြိယ-အုပ်စိုးသော ဣန္ဒြေ ၆ ပါး။
- ၁၅။ တဏှာ=နှစ်သက်ခြင်း လောဘရမ္မက်။
- ၁၆။ မေထုန်=တပ်မက်ခြင်းတူသော ဖိုမ တို့၏အမှု။
- ၁၇။ ပရိညာဉ်=ပိုင်းခြား၍သိခြင်း။ (ပရိညာဉ် ၃ ပါး။)
- ၁၈။ ကာမဝိတက်=ကာမဂုဏ်ကို ကြံစည်သော လောဘနှင့် ယှဉ်သောဝိတက်။
- ၁၉။ ဗျာပါဒဝိတက်=သုတစ်ပါးတို့ သေကြေပျက်စီးဖို့ရန် ကြံစည်သောဒေါသနှင့် ယှဉ်သောဝိတက်။
- ၂၀။ ဝိဟိသာဝိတက်=သုတစ်ပါး သေကြေအောင်မဟုတ်ဘဲ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်လိုသော ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော ဝိတက်။
- ၂၁။ ပဋိသန္ဓာရ=အစေ့အစပ်စကား။
- ၂၂။ ဝိရိရိန်=လျင်မြန်စွာ သွားတတ်သော သိကြားမင်း၏လက်နက်။
- ၂၃။ ကာမဂုဏ်=လိုချင်တပ်မက်ဖွယ် အာရုံအစု။ (ကာမဂုဏ် ၅ ပါး)
- ၂၄။ စိုးစဉ်း=အနည်းငယ်။
- ၂၅။ ဆန္ဒ၊ ဘယ၊ အဂတိ=ချစ်ခြင်း၊ ကြောက်ခြင်းတို့ကြောင့် မလိုက်စားအပ်သည့်အရာ။
- ၂၆။ ရတနာ=မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ (လောကီရတနာ ၇ ပါး၊ လောကုတ္တရာရတနာ ၃ ပါး)
- ၂၇။ ဒမ္မုဒ္ဓိပါကျွန်း=ဓမ္မုဒ္ဓါပြေပင်ပေါက်သောကျွန်း။ (တောင်ကျွန်း)
- ၂၈။ ဥပါယ်တမျှင်=ရန်အောင်ကြောင်း ဥပါယ် ၄ ပါး။ (သစ္စ၊ ဓမ္မ၊ ဝိတိ၊ စာဂ)
- ၂၉။ အဘယ်=ပါဠိဘာသာ၌ ဘဒ္ဒေ-ဟုခေါ်၏။ (ချစ်သူအနီးအား ခေါ်သောစကား ဖြစ်၏)။
- ၃၀။ ဣရုန္တတိ=နှစ်သက်ဖွယ်သောစကားဖြင့် မိဘတို့၏နလုံးကို ရွှင်စေတတ်သော သတို့သမီး။
- ၃၁။ ကြာပဒုမာ=ရေ၌ပေါက်ရောက်တတ်၍ ရွက်ချပ် ၁၀၀ ရှိသောပန်း။
- ၃၂။ ကိလေသာ=သတ္တဝါတို့၏စိတ်အစဉ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သော။ (ကိလေသာ ၁၀ ပါး)
- ၃၃။ ဟိမဝန္တာ=ဆီးနှင်းထူပြောသောအရပ်။ (ဟိမဝန္တာတောင်၊ ဟိမဝန္တာတော)
- ၃၄။ ဂန္ဓဗ္ဗ=ကခြင်း၊ သိခြင်း၊ စသည်ဖြင့် မြူးထူးပျော်ပါးတတ်သော နတ်မျိုး။
- ၃၅။ ကိန္နရာ=လူနှင့် အသွင်တူသော ငှက်တစ်မျိုး။
- ၃၆။ ပုဏ္ဏက=မိဘတို့၏စိတ်နလုံး ပြည့်ဝစေတတ်သောသူ။
- ၃၇။ မနောမယသိန္နောမြင်း=စိတ်အလိုအတိုင်း လျင်မြန်စွာပြေးသွားနိုင်သော နတ်မြင်းပျံ။
- ၃၈။ ဆေးဒန်း မြင်းသိလာကျောက်=စိတ်အလိုကို ပြည့်စေတတ်သော ကျောက်ဆေးဒန်း။
- ၃၉။ အထီးကျန်=ဆွေမျိုးမိဘ သေဆုံးပျက်စီး၍ တစ်ယောက်တည်းကျန်သော သူဆင်းရဲ။

နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု

အေးမျက်သိတာ။ ။ကန္တမာတွင်၊ နံ့သာဆူဆူ၊ မွေးအတူသား၊ မဇ္ဈသက၊ ပင်ရက္ခဝယ်၊ အလှအဆန်း၊ ပွင့်သည့်ပန်းကို၊ လန်းလန်းသီရုံး၊ ဆွတ်ယူကုံး၍၊ သက်လုံးမြတ်လေး၊ ဆင်တော့ပေးသို့၊ ပျံ့အေးဂုဏ်အင်၊ သုံးလူရှင်၏၊ သုံးခွင်ဒေသနာ၊ ပင်ရိပ်သာမှ၊ ဤစာဝိဇ္ဇာ၊ ပွင့်ပဉ္စကို အယူမခက်၊ အနက်ထင်ထင်၊ မိပ္ပာယ်ဆင်၍၊ မသင်ဘူးသား၊ သူတို့အားကို၊ နားလည်စိမ့်ငှာ၊ ထုတ်စိပါဟု၊ ရွာတွင်ရွာထူး၊ ရွာများမှူးဖြင့်၊ မင်းပူးမည်ရှိ၊ ရပ်သိရှိ၍၊ ကဝိတစ်ယောက်၊ 'တစ်'ခေါ်လောက်သား၊ မောင်ထောက်တွင်ခြင်း၊ မိတ်ဆွေရင်းလျှင်၊ ဝပ်စင်းရှိသေ၊ တောင်းပန်ထွေကြောင့်၊ ပေ ၉ ကြောင်းစာ^{၁၁၁}၊ ၄ အင်္ဂါ^{၁၁၂}ဖြင့်၊ သိသာစေမှု၊ ထုတ်ဖော်ပြုရှင်၊ ဗဟုသုတ၊ ကုန်လောက်လှစွာ၊ ပညာဝါတို့၊ ဤရာဇာဉ္စ၊ ဤမထိုက်ဟု၊ အဆိုက်အသွား၊ စကားရှေ့နောက်၊ နှိုင်းညှိထောက်၍၊ ကျရောက်မြူသွင်၊ အပြစ်မြင်က၊ တင်၍နှုတ်သာ၊ ကဲ့ရဲ့ပါနှင့်၊ လျင်စွာလှောက်ကူ၊ ပြင်တော်မူရှင်၊ အယူဒွိဟ^{၁၁၃}၊ မကျနမှု၊ မောဟဆိုပတ်၊ ကုသိုလ်ဟိတ်ဖြင့်။ ။ဉာဏ်စိတ် ထောက်ကြပါစေသောဝံ။

မွေးညက်ဆီမှာ။ ။ကျဂွမ်းဝါသို့၊ ရသာချိုအိမ်။ နှလုံးဖိမ့်၍၊ နှစ်သိမ့်စေမှု၊ ဤဝတ္ထုကို၊ ပြု၍မငြို၊ ဤကုသိုလ်ကြောင့်၊ ထိုထိုနောင်ခါ၊ သံသရာ၌၊ ဝါန^{၁၁၄}မကုန်၊ လည်ရတုလည်း၊ လုံးစုံပညာ၊ အင် ၈ ဖြာနှင့်၊ ဝိသာရဒ၊ တတ်ကုန်ငလျက်၊ ဗုဒ္ဓအလောင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၊ ကျင့်ဟောင်းထုံးနည်း၊ နိဿိသျှည်းကို၊ ငါလည်း ဤတူ၊ ရပါမူလော့၊ လူမလိမ္မာ၊ လူမိစ္ဆာနှင့်၊ ကြုံလာတော်မီ၊ တွေ့ရဘိလည်း၊ ဒိဋ္ဌိပယ်နွေး၊ စင်စွာဆေး၍၊ နည်းပေးဆရာ၊ မြောက်လိုပါ၏။ ကြမ်းစွာဒေါသ၊ ဂုဏ်မာနနှင့်၊ ပပလွှားလွှား၊ သူတို့အားလည်း၊ တရားသဖြင့်၊ တစ်ခွန်းရင့်ကာ၊ အသင့်နှလုံး၊ ယူကျုံးကြည်ညို၊ ညွတ်စေလို၏။ ထိုထိုခက်စွာ၊ ခွင့်ရေးရာ၌၊ ပညာနေဝန်း၊ ကဲ့သို့ထွန်း၍၊ ငြိစွန်းမထင်၊ နဲ့သိမြင်လျက်၊ များဖြင့်သတ္တ၊ ရှိသမျှကို၊ သုခတိုက်ကျွေး၊ ဖြည့်သိမ်းမွေး၍၊ ရန်ဘေးကင်းပြီ၊ လွတ်ရလို၍၊ ကြည်ညိုမေတ္တာ၊ သူတကာလည်း၊ ကြင်နာနှစ်သက်၊ အဆက်ဆက်လျှင်၊ တိုးတက် လျှံဖိတ်၊ ဉာဏ်နိမိတ်ဖြင့်။ ။ပဏ္ဍိတ် မြောက်ရပါစေသောဝံ။

လေးနက်ဤစာ။ ။ပြီးသည်မှာကား၊ အဇာတသတ်၊ မင်းမြတ်ပြုနောက်၊ ဤနှစ်ရောက်အောင်၊ လျှံတောက်သာသနာ၊ ဒွယာတြိ၊ ဒွိနှင့်သတ္တ^{၁၁၅}၊ သင်္ချာရ၏။ ဒီဃသက္ကရာဇ်၊ ဂေါဇာနှစ်ကား၊ ဇက်နှင့်ကေ၊ ယေပဇ္ဇာ^{၁၁၆}၊ ခုသင်္ချာ၌၊ မဟာအမရ^{၁၁၇}၊ ရွှေပြည်မကို၊ နရထိပ်ပန်း^{၁၁၈}၊ စိုးသိမ်းမြန်း၍၊ ရွှေနန်းထောက်စံ၊ ဘိသိက်ခံလျက်၊ ဘုန်းလျှံတောက်ပ၊ ထွန်းသစ်စတွင်၊ လ-ကား ဝါခေါင်၊ တောင်လေဆောင်၍၊ ကျွန်းသောင်မြစ်ဝှမ်း၊ ကမ်းပြည့်လျှမ်းလျက်၊ တင်းကြမ်းရေပြင်၊ ကိုင်းပင်ဖေါင်ပွင့်၊ ဖွေးဖွေးဆင့်၍၊ ကျူးရင့်ချိန်ဆုံး၊ ပဇ္ဇာန်ဖုံး^{၁၁၉}၍၊ ထစ်ချုန်းရိုက်မြည်၊ မိုးပွဲစည်လျက်၊ စိုပြည်မြေပြင်၊ ပန်းသစ်ပင်လည်း၊ ညွန့်ရှင်ဆိုင်းဆိုင်း၊ ရိပ်ညိုမှိုင်းနှင့်၊ ခက်ကျိုင်းလန်းလန်း၊ မြရည်သွန်းသို့၊ ထက်ဝန်းစုံညီ၊ သိဟ်ရာသီ၌၊ တိထိလဆုတ်၊ ခြောက်ရက်ဟုတ်သား၊ မည်ထုတ်ဝေါဟာ၊ နေအင်္ဂါတည်း၊ အခါကောင်းမြတ်၊ မွန်းတိမ်းညွတ်တွင်၊ နက္ခတ်ပြီသာ၊ စန်းဥစ်ရရှင်၊ ကာလဤ၌၊ အပြီကျိုက်သို့၊ သုံးတိုက်သတ္တ၊ ရှိသမျှလည်း၊ တောင့်တရာရာ၊ လွတ်ကာမဆိတ်၊ ကောင်းကျိုးစိတ်ဖြင့်။ ။ရန်မြိတ် ပျောက်ကြပါစေသောဝံ။

ဤတွင်ရွှေ ဝိဓုရဓာတ်တော်ကြီး ပြီးပြည့်စုံပြီ။

ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်

ဝိမုဒ္ဓိဇာတ်တော် ဓာတ်ဆန်များ

- ၁။ ကုရတိုင်း=မကောင်းမှုကို ပိတ်ပင်တတ်သောမင်းတို့ စိုးစံသောတိုင်းပြည်။
- ၂။ ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်=ဣန္ဒပတ္တနဂရ-သိကြားမင်း တောင်မြို့မြေညို၍ ထူထောင်အပ်သောမြို့။ (ဒေလိမြို့)
- ၃။ ဓနုဇ္ဈယ ကောရဗျ=ကုရတိုင်းကိုအစိုးရသော ဓနုဇ္ဈယမည်သောမင်း။
- ၄။ ဝိမုဒ္ဓိသုခမိန်=အရာရာ၌ပြိုင်ဖက်ကင်းသော ပညာရှိအမတ်။
- ၅။ အဘိညာဉ်=အဘိညာဏ-ထူးသောအသိဉာဏ်။ (အဘိညာဉ် ၆ ပါး)
- ၆။ သမာပတ်=တည်ကြည်စွာဝင်စားခြင်း။ (သမာပတ် ၈ ပါး။)
- ၇။ ဣရိယာပုထ်=ဣရိယာပထ-ကိုယ်အမူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ (သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း)
- ၈။ ပဋိညာဉ်=ပဋိညာတ-ဝန်ခံခြင်း။
- ၉။ ဈာန်=ဈာန-ကပ်၍ရှုခြင်း။ (နိဝရဏတရားတို့ကို ရှိမြှောက်ခြင်း။)
- ၁၀။ သီလ=ကိုယ်၊ နှုတ်စောင့်ထိန်းခြင်း။
- ၁၁။ ဥပုသ်=ဥပေါသထ-စောင့်သုံးခြင်း။
- ၁၂။ အန္တရာယ်=အန္တရာယ-အကြားအကြား၌ ကျရောက်တတ်သောဘေးရန်။
- ၁၃။ ခန္တိဝါဒီ=သည်းခံခြင်းသည် မြတ်၏ဟု အယူရှိသောရှင်ရသေ့။
- ၁၄။ ဣန္ဒြေ=ဣန္ဒြိယ-အုပ်စိုးသော ဣန္ဒြေ ၆ ပါး။
- ၁၅။ တဏှာ=နှစ်သက်ခြင်း လောဘရမ္မက်။
- ၁၆။ မေထုန်=တပ်မက်ခြင်းတူသော ဖိုမ တို့၏အမူ။
- ၁၇။ ပရိညာဉ်=ပိုင်းခြား၍သိခြင်း။ (ပရိညာဉ် ၃ ပါး။)
- ၁၈။ ကာမဝိတက်=ကာမဂုဏ်ကို ကြံစည်သော လောဘနှင့် ယှဉ်သောဝိတက်။
- ၁၉။ ဗျာပါဒဝိတက်=သူတစ်ပါးတို့ သေကြေပျက်စီးဖို့ရန် ကြံစည်သောဒေါသနှင့် ယှဉ်သောဝိတက်။
- ၂၀။ ဝိဟိသာဝိတက်=သူတစ်ပါး သေကြေအောင်မဟုတ်ဘဲ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်လိုသော ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော ဝိတက်။
- ၂၁။ ပဋိသန္ဓာရ=အစေ့အစပ်စကား။
- ၂၂။ ဝဇီရစိန်=လျင်မြန်စွာ သွားတတ်သော သိကြားမင်း၏လက်နက်။
- ၂၃။ ကာမဂုဏ်=လိုချင်တပ်မက်ဖွယ် အာရုံအစု။ (ကာမဂုဏ် ၅ ပါး)
- ၂၄။ စိုးစဉ်း=အနည်းငယ်။
- ၂၅။ ဆန္ဒ၊ ဘယ၊ အဂတိ=ချစ်ခြင်း၊ ကြောက်ခြင်းတို့ကြောင့် မလိုက်စားအပ်သည့်အရာ။
- ၂၆။ ရတနာ=မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော။ (လောကီရတနာ ၇ ပါး၊ လောကုတ္တရာရတနာ ၃ ပါး)
- ၂၇။ ဓမ္မုဒ္ဓါပါကျွန်း=ဓမ္မုဒ္ဓါပြေပင်ပေါက်သောကျွန်း။ (တောင်ကျွန်း)
- ၂၈။ ဥပါယ်တမျှင်=ရန်အောင်ကြောင်း ဥပါယ် ၄ ပါး။ (သစ္စ၊ ဓမ္မ၊ ဝိတိ၊ စာဂ)
- ၂၉။ အဘယ်=ပါဠိဘာသာ၌ ဘဒ္ဒေ-ဟုခေါ်၏။ (ချစ်သူအနီးအား ခေါ်သောစကား ဖြစ်၏)။
- ၃၀။ ဣရုန္ဒတိ=နှစ်သက်ဖွယ်သောစကားဖြင့် မိဘတို့၏နလုံးကို ရွှင်စေတတ်သော သတို့သမီး။
- ၃၁။ ကြာပဒုမာ=ရေ၌ပေါက်ရောက်တတ်၍ ရွက်ချပ် ၁၀၀ ရှိသောပန်း။
- ၃၂။ ကိလေသာ=သတ္တဝါတို့၏စိတ်အစဉ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သော။ (ကိလေသာ ၁၀ ပါး)
- ၃၃။ ဟိမဝန္တာ=ဆီးနင်းထူပြောသောအရပ်။ (ဟိမဝန္တာတောင်၊ ဟိမဝန္တာတော)
- ၃၄။ ဂန္ဓဗ္ဗ=ကခြင်း၊ သိခြင်း၊ စသည်ဖြင့် မြူးထူးပျော်ပါးတတ်သော နတ်မျိုး။
- ၃၅။ ကိန္နရာ=လူနှင့် အသွင်တူသော ငှက်တစ်မျိုး။
- ၃၆။ ပုဏ္ဏက=မိဘတို့၏စိတ်နလုံး ပြည့်ဝစေတတ်သောသူ။
- ၃၇။ မနောမယသိန္နောမြင်း=စိတ်အလိုအတိုင်း လျင်မြန်စွာပြေးသွားနိုင်သော နတ်မြင်းပျံ။
- ၃၈။ ဆေးဒန်း မြင်းသိလာကျောက်=စိတ်အလိုကို ပြည့်စေတတ်သော ကျောက်ဆေးဒန်း။
- ၃၉။ အထီးကျန်=ဆွေမျိုးမိဘ သေဆုံးပျက်စီး၍ တစ်ယောက်တည်းကျန်သော သူဆင်းရဲ။

- ၄၀။ အဿတိုရ်=အဿတရ-မြင်းမြတ်, မြင်းကောင်း။
- ၄၁။ အတ္တာက္ခာယံ=အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းရန် ညွှန်ပြောဆိုတတ်သော မိတ်ဆွေကောင်း။
- ၄၂။ ဘုတ်ပြိတ်=မြေဘုတ်ဘီလူး ပြိတ္တာ။
- ၄၃။ ဝေပုလ္လတောင်=အထူးထူးသောရတနာတို့ဖြင့် ပြန့်ပြောခြင်းရှိသောတောင်။
- ၄၄။ စကြာမင်း=စက္ကဝတ္တိရာဇာ-စကြာရတနာတို့ကို လည်စေတတ်သောမင်း။
- ၄၅။ မနောဟရ ပတ္တမြား=နုလုံးဖြင့် ကြိကာမျှသော သူတို့၏အလိုကို ဆောင်စွမ်းနိုင်သော ပတ္တမြား။
- ၄၆။ ကုမ္ဘဏ်=ကုမ္ဘဏ္ဍ-နတ်ဘီလူး။
- ၄၇။ သူရဲခို=စစ်သည်သူရဲများ ပုန်းခိုရာနေရာ။
- ၄၈။ မော်ကွန်းတိုင်=ထူးထွေသောအကြောင်းတစ်ခုခုကို ရေးမှတ်ထားသောတိုင်။
- ၄၉။ ကျုံး=ရန်သူမဝင်နိုင်ရန် နန်းတော်ပတ်ဝန်းကျင်၌ တူး၍ထားသော ကျုံးခြောက်, ညွှန်ကျုံး, ရေကျုံး။
- ၅၀။ စာတုမဟာရာဇ်=စာတုမဟာရာဇိတ-လောကကိုစောင့်ကုန်သော နတ်မင်းကြီး ၄ ပါးတို့ စိုးအုပ်သောနတ်ဘုံ။
- ၅၁။ တာဝတိံသာ=မာယလုလင်နှင့်တကွ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုဖက်ဖြစ်သော ၃ ကျိပ် ၃ ယောက်သော သူတို့၏ဖြစ်ရာ ဒုတိယဆင့် နတ်ဘုံ။
- ၅၂။ ယာမာ=ဆင်းရဲခြင်းမှ ဖဲကြဉ်ရာဖြစ်သော နတ်တို့၏နေရာ ဖြစ်သောဘုံ။
- ၅၃။ တုသိတာ=ပြန့်ပြောသောကျက်သရေနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်သဖြင့် အမြဲနှစ်သက်ရာဖြစ်သော နတ်ဘုံ။
- ၅၄။ နိမ္မာနရတီ=အလိုရှိအပ်ကုန်သော စည်းစိမ်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ဖန်ဆင်း၍ မွေ့လျော်တတ်သော နတ်တို့၏နေရာဖြစ်သော ဘုံ။
- ၅၅။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ=သူတစ်ပါးဖန်ဆင်းသောအာရုံ၌ မိမိအလိုကို ဖြစ်စေသောဘုံ (ဝါ) စိတ်တိုင်းကျဖန်ဆင်းသော နတ်သမီး ရှိသောဘုံ။
- ၅၆။ ဇေယျရာဇ်ရွှေစင်=ဇေယျသပြေပင် အကိုင်းကျရာမြစ်အတွင်းမှ ဖြစ်လာသောရွှေစင်။
- ၅၇။ အာနဘော်=အာနဘာဝ-အရာဌာနအားလျော်စွာဖြစ်ခြင်း တန်ခိုးစွမ်းရည်သတ္တိ။
- ၅၈။ သုံ့ရကျွန်း=သုံ့ပန်း-စစ်မြေပြင်မှ အနိုင်အထက် ညှဉ်းဆဲကလူပြု၍ ရရှိသောကျွန်း။
- ၅၉။ လောကာယတိကကျမ်း=ပညာရှိတို့၏စိတ်နှလုံးကို တုန်လှုပ်စေ၍ လောကကို ချဲ့ထွင်တတ်သောကျမ်း။
- ၆၀။ သင်္ဂဟတရား=ချီးမြှောက်ခြင်း သင်္ဂဟတရား ၄ ပါး။
- ၆၁။ ပြဿနာ=အမေးပုစ္ဆာ။
- ၆၂။ ပူဇော်သက္ကာရ=ပူဇ-ပူဇော်ခြင်း, လေးမြတ်ခြင်း, ရိုသေခြင်း, သက္ကာရ-မြတ်နိုးခြင်း။
- ၆၃။ ကောဉ္ဇုပြာသာဒ်=ကြိုးကြာရုပ် အမှတ်ရှိသော ပြာသာဒ်။
- ၆၄။ မယူရပြာသာဒ်=ဥဒေါင်းရုပ် အမှတ်ရှိသော ပြာသာဒ်။
- ၆၅။ ပိယကေတ=နှစ်သက်ဖွယ်ရာကို ဆောင်တတ်သော ပြာသာဒ်။
- ၆၆။ ဦးချိုရင်ခတ်=ဦးခေါင်းချိုပင့်ခါ ရင်လက်ခတ်တီး ငိုကြွေးခြင်း။
- ၆၇။ တောဘူမက သင်္ခါတရား=ဘုံ ၃ ပါး၌ဖြစ်၍ ကံ,စိတ်,ဥတု,အာဟာရ အကြောင်းတရား ၄ ပါးတို့ ပြုပြင်အပ်သော ရုပ်တရား, နာမ်တရား။
- ၆၈။ ရာဇဝသတိ=မင်းခယောကျ်ားတို့ လိုက်နာရန်ဥပဒေ။
- ၆၉။ မာန်မာန=ထောင်လွှားမော်ကြွားခြင်း။
- ၇၀။ ဖုန်းတောင်းယာစကား=သူတောင်းစား။
- ၇၁။ သမယ=အချိန်အခါ။
- ၇၂။ သြဝါဒ=အဆုံးအစကား။
- ၇၃။ ယုဂန္တိရ်=ယုဂန္တရ-နေ့,လ ၂ ပါးစုံကို ဆောင်တတ်သောတောင်။
- ၇၄။ သောသောရတ်ရတ်=အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ညံ့ညံ့စီစီ။
- ၇၅။ စိဋ္ဌာန်=အဓိဋ္ဌာန-ဆောက်တည်ခြင်း။
- ၇၆။ ပရိနိဗ္ဗာန်=ပရိနိဗ္ဗာန-ခန္ဓာအကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းမှု။
- ၇၇။ သံဝဋ္ဌာယိကပ်=ပျက်ပြီးသည့်နောက် ပျက်သည့်အတိုင်း တည်နေသောစင်္ကြာ။
- ၇၈။ ဝေဟပိုလ်=ဝေဟပူလ-ဈာန်၏အစွမ်းကြောင့် ကြီးကျယ်ပြန့်ပြောသော အကျိုးရှိသော ရူပစတုတ္ထဈာန်ဘုံ။

- ၇၉။ ကုရရာဇ်=ကုရရာဇ-ကုရတိုင်းကို အစိုးရသောမင်း။
- ၈၀။ ခညွတ်တောင်းပန်=ဦးညွတ်၍ လေးစားစွာတောင်းပန်သည်။
- ၈၁။ အနိန္ဒြိယဗန္ဓ ဥတုဇရပ်=အသက်ရှိဝတ္ထုနှင့် မဆိုင်ဘဲ အပြင်ဘက် အပူ,အအေး,ဥတုကြောင့် ဖြစ်သောရပ်။
- ၈၂။ သယောက်လင်စောင်း=လင်ငယ်။
- ၈၃။ နင်း၍=ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်အပ်နံ့၍။
- ၈၄။ ကြည်းရေပန်းစုံ=ကုန်းပန်း, ရေပန်းအစုံ။
- ၈၅။ ကုသိုလ်ကံ=ကုသလကမ္မ-ကောင်းမှုကံ။
- ၈၆။ ဒါန=စွန့်ကြဲခြင်း,ပေးကမ်းခြင်း,လှူဒါန်းခြင်း။
- ၈၇။ ညောင်စောင်း=ခုတင်။
- ၈၈။ နှလုံးသည်းပွတ်=အသည်းနှလုံး။
- ၈၉။ ချင်ခြင်း=တောင့်တခြင်း အလိုအာသာ။
- ၉၀။ ကုရရဋ္ဌ=ကုရရဋ္ဌ-ကုရတိုင်း။
- ၉၁။ စတုပေါသထိကပြဿနာ=ဥပုသ်စောင့်ပုံ ၄ မျိုးနှင့်ဆိုင်သော အမေးပုစ္ဆာ။
- ၉၂။ အနုးအညွတ်=ကျေကျေနပ်နပ်။
- ၉၃။ ပြကတေ=ပကတိ-နဂိုအတိုင်း။
- ၉၄။ သားပြွမ်းထမင်း=အသားနှင့်ရော၍ ချက်အပ်သော ဒန်ပေါက်ထမင်း။
- ၉၅။ သေသောက်ကြူး=အရက်သမား။
- ၉၆။ သေတင်းကုပ်=အရက်ဆိုင် (ဘုံဆိုင်)
- ၉၇။ ပဏ္ဏာကာရ=လက်ဆောင်။
- ၉၈။ ဗုဒ္ဓကိစ္စ=ဘုရားဖြစ်မှုနှင့် ဆိုင်သောလုပ်ငန်း။
- ၉၉။ ဒါနကထာ=ပေးလှူခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။
- ၁၀၀။ သီလကထာ=သီလစောင့်ထိန်းခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။
- ၁၀၁။ ပဉ္စသီလ=၅ ပါးသီလ။
- ၁၀၂။ ဥပေါသထသီလ=၈ ပါးသီလ။
- ၁၀၃။ ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလ=မြေမြုပ်ငွေ ကုဋေ ၈၀, တစ်နေ့ဝင်ငွေ တစ်လှည်း, သုံးငွေ လှည်းဝက်မျှ ကြွယ်ဝချမ်းသာသော ပုဏ္ဏားမျိုး။
- ၁၀၄။ စေတဒဂ် ၅ တန်=စေတဒဂ်-ဆိုင်ရာဌာနတွင် အတော်ဆုံးအကောင်းဆုံး ဂုဏ်ထူးဘွဲ့ထူး (စေတဒဂ် ၅ တန်ကား- ၁။ သတိအကောင်းဆုံး၊ ၂။ မှတ်ဉာဏ်အကောင်းဆုံး၊ ၃။ ဝီရိယအကောင်းဆုံး၊ ၄။ လုပ်ကျွေးပြုစုမှု၌ အကောင်းဆုံး၊ ၅။ အကြားအမြင် အများဆုံး။)
- ၁၀၅။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်=ကိလေသာရန်သူကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်။
- ၁၀၆။ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်=သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ကြည်လင်ရာ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်။
- ၁၀၇။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်=အလုံးစုံသော တရားအပေါင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်။
- ၁၀၈။ ပေ ၉ ကြောင်းစာ=ပေတစ်ချပ်လျှင် ၉ ကြောင်း ရှိသောစာ။
- ၁၀၉။ ၄ အင်္ဂါ=တစ်အင်္ဂါလျှင် ၁၂ ချပ်၊ ၄ အင်္ဂါ ၄၈ ချပ်။
- ၁၁၀။ အယုဒ္ဓိဟ=၂ လုံး ၂ ခွ ယုံမှားခြင်း။
- ၁၁၁။ ဝါန=ဘဝဟောင်းဘဝသစ် ချုပ်စပ်တတ်ခြင်း (တဏှာ)
- ၁၁၂။ ဒွယ်တြိ၊ ဒွိသတ္တ=ဒွယ် ၂, တြိ ၃, ဒွိ ၂, သတ္တ ၇၊ ၎င်းသင်္ချာများကို ဆက်စပ်၍ ၂၃၂၇ ခု ဖြစ်၏။
- ၁၁၃။ ဧက,ဧက,ဧယ,ပဉ္စ=ဧက ၁, ဧက ၁, ဧယ ၄, ပဉ္စ ၅၊ ၎င်းသင်္ချာများကို ဆက်စပ်၍ ၁၁၄၅ ခု ဖြစ်၏။
- ၁၁၄။ မဟာအမရ=သေခြင်းမရှိရာ အမရပူရခေတ် (တောင်မြို့)
- ၁၁၅။ နရထိပ်ပန်း=လူတို့၏ဦးထိပ်တွင် ပန်ဆင်အပ်သော ပန်းသဖွယ်ဖြစ်သောမင်း။
- ၁၁၆။ ပဇ္ဇုန်-ပဇ္ဇုန=ခေတ် မိုးနတ်သား။

ဝေဿန္တ ရာဇာတ်တော်ကြီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဏာမ

‘ဝေရံ အဝေရေန၊ ပဝေယန္တံ၊ သန္တံ အသန္တံ ဝုပသန္တကံပိ။’

တတျံ မမာလင်္ကကရံ ပဏဗျ၊ ရာသိဿ ပါဒါဒိ တနာမ ဝါစေ။ ။[ဣန္ဒဝဇီရာ ဂါထာ။]

အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ဝေရံ၊ ဒေဝဒတ်၊ စိဉ္စမာနဝိကာ အစရှိသော ယုတ်မာညစ်ဆိုး ရန်သူမျိုးကို။ အဝေရေန၊ ရန်တုံ့မမှု ကြည်ဖြူမြတ်လေး မွေးကြိုင်စွာသော မဟာကရုဏာ မေတ္တာတော်ဖြင့်။ဝါ-ဝေရံ၊ ၁၅၀၀ ကိလေသာတည်းဟူသော အတွင်းရန်ကို။ အဝေရေန၊ ကိလေသာမကပ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ပဝေယန္တံ၊ မကြွင်းမကျန် ပယ်လုန်နှိပ်ကွပ်လျက် သဗ္ဗညုတအထွတ် အရိယမဂ်ဉာဏ် ဝေယနံရွှေနန်းသခင် ဘုရင်တကာတို့၏သေဌ်နင်း ရဟန်းမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း။ သန္တဉ္စ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ချီးမွမ်းအပ်မြတ်သော ၁၀ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ အသန္တံ ဝုပသန္တကံပိ၊ မသူတော်တရားကို ငြိမ်းစေသောအားဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားနှင့်ပြည့်စုံသော ပရမတ္ထသံဃာ၊ သမ္မုတိသံဃာတော် အပေါင်းကို လည်းကောင်း။ တတျံ-တံ ရတနာတ္ထယံ၊ ထို ရတနာ ၃ ပါး တို့၏အပေါင်းကို။ ပဏာမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ မမ၊ ငါ၏။ အလင်္ကကရံ၊ တတ်လိမ္မာကြောင်း ကောင်းမြတ်လှစွာ ပညာသုတတည်းဟူသော တန်ဆာဆင်ခြင်းကို ပြုတတ်ထသော။ ဝါ-မမ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ အလင်္ကကရံ၊ ဆုံးမပဲ့ပြင် သင်ကြားခြင်း နည်းဥပဒေသ သုတပညာဖြင့် တန်ဆာဆင်တော်မူတတ်သော။ ဝါ-မမာလင်္ကကရံ၊ မင်းပုဏ္ဏားအစရှိသော ပရိသတ် ၄ ပါးတို့၏ မြတ်နိုးကြည်ညိုဖွယ် စင်ကြယ်သောသီလဓုရ ၂ ဖြာတည်းဟူသော တန်ဆာဖြင့် တင့်တယ်သော ဂုဏ်အသရေ ရှိတော်မူထသော။ ဂရမ္မိ၊ ဆရာ ကျေးဇူးရှင်ကိုလည်း။ ပဏာမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ပဏဗျ၊ ရှိခိုးဦး၍။ အဿဝုတ္တဿ၊ ဤပဏာမဂါထာ၏။ ပါဒါဒိ၊ ၄ ပါဒအစ၌ တည်သော အက္ခရာ ၄ လုံးကို။ ရာသိသမ္ပန္တကတွာ၊ အစဉ်အတိုင်း စပ်ယှဉ်၍။ တနာမ-တေန အက္ခရေန လဒ္ဒနာမကံ၊ ထိုအက္ခရာ ၄ လုံးဖြင့် ‘ဝေဿန္တရာ’ဟု ရအပ်သောအမည်ရှိသော ဇာတ်တော်ကို။ မြန်မာဘာသာယ၊ မြန်မာတို့ဘာသာ သိသာမှတ်လွယ် ခိပ္ပာယ်ထုတ်ဖွေ စကားပြေဖြင့်။ ဝါစေ-ဝါစေသံ၊ ယာစကပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုနှင့်လျော်စွာ ဒေသနာရင်း မကြွင်းကုန်စင် ရေးစီရင်အံ့။

[ဤဂါထာ၌ ၄ ပါဒ၏ အက္ခရာ ၄ လုံးဟူသည်ကား ပထမပါဒ၌ ဝေ-ဟူသော အက္ခရာ၊ ဒုတိယ ပါဒ၌ သန်-ဟူသော အက္ခရာ၊ တတိယပါဒ၌ တ-ဟူသော အက္ခရာ , စတုတ္ထပါဒ၌ ရာ-ဟူသောအက္ခရာ၊ ဤ ၄ လုံးကို အစဉ်အတိုင်း ဝေဿန္တရာ ဟု ယှဉ်၍ ဤဇာတ်တော်၏အမည်ကိုယူပါ ဆိုလိုသည်။]

“မောင်သားရဲတို့သည်လည်း

ခွန်အားနှင့်ပြည့်စုံစွာသော သားရဲတို့ပေတည်း။

ငါ တံသည်လည်း

ပိပျိုးဘမျိုးမှ ထီးရိုးနန်းစဉ်မပျက်သော မင်းသမီးလျှင်တည်း။

ထိုသို့ မင်းချင်း သဘော တူသောအားဖြင့်

သင်တို့အား မောင်တော် မှတ်ပါ၏။

ငါ့အား နမကဲ့သို့ မှတ်၍

ချစ်ခြင်းဖြင့် သွားရာလမ်းကို ပေးပါကုန်လော့”

“သင်၏ ဥစ္စာရတနာ များစွာတို့ကို

ကျိကျတိုက်တာ မြေတွင်း သွင်းမြှုပ် သိမ်းထားငြားသော်လည်း

၅ ပါးရန်သူ မနှောင့်ယှက်စေကာမူ

တစ်သက်တာမျှ၍ အခိုက်အတန့်သာ တည်သည်ဖြစ်၍ မလုံခြုံသေး။

သီလဝံ့ဖြစ်သော အလှူခံမြေခိုင်ခိုင်၌

မယိုင်မပြို ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတိုက်ကြီးဖွဲ့၍

ငဲ့ကွက်ပိတ်သို့ ဝန်တိုခြင်း မြူချေးညှိမတင်သော လွတ်လွတ်ပေးလှူခြင်းစေတနာဖြင့်

ရတနာအစစ် ဥစ္စာနှစ်ကို ကျစ်လစ်သေချာစွာ မြှုပ်ထားလော့။

ဤလှူဒါန်းခြင်းဖြင့် ရွှေအိုးကိုသာ

သံသရာအဆက်ဆက် အရိပ်သဖွယ် ကိုယ်နှင့်ထက်ကြပ်လိုက်လျက်

သုံးဆောင်၍မကုန်နိုင်သော အနာဂါမိက ရွှေအိုး ဖြစ်သည်။

ဤရွှေအိုးထက် ခိုင်လုံသောရွှေအိုး မည်သည် မရှိ”

နံနက်မိုးသောက်လတ်သော် အလုံးစုံသော အမှုတို့ကို မိမိဆောင်ရွက်ခြင်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်၍ သူငယ်
 ၂ယောက်တို့၏ နဖူး၊ ဦးခေါင်းတို့ကို နမ်းလျက်၊ “ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့။ ငါသည် ယနေ့ည၌ အိပ်မက်
 မကောင်းမြင်သည်။ သင်တို့မမေ့လျော့ကြကုန်လင့်” ဟု သွန်သင်ပြီးလျှင် မင်းကြီးအားလည်း “အရှင်မင်းကြီး။
 သူငယ်၂ယောက်တို့ကို မမေ့မလျော့ ကြည့်ရှုတော်မူရစ်ပါ” ဟုဆို၍

နိဒါန်း

သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ နေတော်မူသောအခါ ကြာတော၌ ရွာသောမိုးနှင့် တူသောမိုးကို အကြောင်းပြု၍ 'ဖုဿတိဝရ ဝဏ္ဏာဘေ' အစရှိသော ဂါထာ ၁၀၀၀ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ'ဝေဿန္တရာ'ဇာတ်တော်ကို ဟောတော်မူ၏။

နိဒါန်းအကျယ်ကား

မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ သဗ္ဗညုဟဉာဏ် အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်တော်မူသည်မှ သတ္တဌာန၌ သတ္တသတ္တာဟံကို လွန်ပြီးသော် ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ ဗာရာဏသီပြည် မိဂဒါဝန်တောသို့ ကြွတော်မူ၍ ကောဏ္ဍည၊ ဝပ္ပ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမ၊ အဿဇိ ဤပဉ္စဝဂ္ဂီ^၁ ရသေ့ ၅ ယောက်တို့အား ဓမ္မစက္ကသုတ္တန်^၂ ဒေသနာတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၌တည်စေလျက် ဧဟိဘိက္ခု ဥပသမ္ပဒ^၃ ဖြစ်ပြီးသော် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့နှင့် မိဂဒါဝန်တော၌ပင် ဝါကပ်တော်မူ၍ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်လျှင် ယသဝဂ္ဂီ၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂီ တို့အား လည်းကောင်း၊ ဥရုဝေလ ကဿပအစရှိသော ရသေ့ညီနောင် ၃ ယောက်တို့နှင့် ၁၀၀၀ သော ရသေ့တို့အား လည်းကောင်း၊ ဧဟိဘိက္ခု ဥပသမ္ပဒအဖြစ်ဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၌ တည်စေပြီးသော်၊ ဥရုဝေလကဿပ အစရှိသော ရဟန္တာ^၄ ၁၀၀၀ ခြံရံလျက် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး^၅အား ဘုရားမဖြစ်မီက ပဋိညာဉ်^၆ ရှိတော်မူသည်နှင့် လျော်ညီစွာ ရာဇဂြိုဟ်^၇ပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ ဝေဠုဝန်^၈ကျောင်းတော်၌ ဆောင်းလရာသီကိုလွန်စေ၍ ဥပတိဿရွာသူကြီး ဝဂ်န္တပုဏ္ဏား၏သား ဥပတိဿပရိဗိုဇ်^၉၊ ကောလိတ ရွာသူကြီး၏သား ကောလိတပရိဗိုဇ် ဤ ပရိဗိုဇ်ရဟန်း အဆွေခင်ပွန်း ၂ ယောက်တို့သည် အမြိုက်တရားကို ရှာကြလေသော် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ၅ ယောက် တို့တွင် အငယ်ဆုံးဖြစ်သော အဿဇိထေရ်၏တရားတော်ကို ကြားနာရ၍ သောတာပန်^{၁၀}ဖြစ်ပြီးမှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လာလတ်သဖြင့်၊ ဆောင်းလရာသီ တပို့တွဲလဆန်း ၁ ရက်နေ့တွင် ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းဖြစ်ကြ၍ ကောလိတထေရ်သည် လဆန်း ၇ ရက်နေ့၊ ဥပတိဿထေရ်သည် လပြည့်နေ့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသော်၊ ဥပတိဿထေရ်ကို 'သာရိပုတ္တရာ' ဟူသော အမည်ဖြင့် လက်ယာရံ ပထမအဂ္ဂသာဝကအရာ၌ ထားတော်မူ၏။ ကောလိတထေရ်ကို 'မောဂ္ဂလာန်' ဟူသော အမည်ဖြင့် လက်ဝဲရံ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကအရာ၌ ထားတော်မူ၏။ တစ်ပါးသော အမျိုးသားတို့သည်လည်း ရဟန်းပြုကြသဖြင့် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သား ရဟန္တာအပေါင်း ၁ သောင်းအရေအတွက် ရှိ၏။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ဘုရားရှိတော်မူကြောင်းကို ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒန^{၁၁}မင်းကြီးကြား၍ အမတ် ၉ယောက်တို့ကို အခြံအရံ ၁၀၀၀ စီနှင့် မြတ်စွာဘုရားအား အပင့်အလျှောက် ၉ခေါက် ၉ကြိမ် စေလွှတ်သမျှ ပရိသတ်တို့လည်း ဧဟိဘိက္ခု ရဟန္တာချည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ နောက်ဆုံး ဖွားဖက်တော်^{၁၂} ကာဠုဒါယိအမတ်ကြီးကို အခြံအရံ ၁၀၀၀ နှင့် စေလွှတ်ပြန်၏။ ထိုသူတို့လည်း ဧဟိဘိက္ခု ရဟန္တာချည်း ဖြစ်ကြသဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည်သား ရဟန္တာအပေါင်း ၁ သောင်း အရေအတွက် ရှိ၏။ ဤသို့ ရဟန္တာအပေါင်း ၂ သောင်းအခြံအရံရှိပြီးသော်

မြတ်စွာဘုရားကို တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ကာဠုဒါယိထေရ်သည် ခမည်းတော်မင်းကြီး လျှောက်ထား ပင့်ဖိတ်သည့်စကား နား၌ နာပျော်ဖွယ် ၆၀ သောဂါထာတို့ဖြင့် ပြည်တော်သို့ ကြွတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ထား တောင်းပန် သောကြောင့် ကာဠုဒါယိထေရ်လျှင် ခရီးလမ်းညွှန်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၂ သောင်းအရေအတွက်ရှိသော ရဟန္တာ အပေါင်းခြံရံလျက် ယူဇနာ ၂၆၀ ကွာသော ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့ ပကတိလူတို့၏ အသာအယာသွားခြင်းဖြင့် တစ်ရက်လျှင် တစ်ယူဇနာကျ ၂ လတိုင်တိုင်ကြွတော်မူ၍ ကဆုန်လပြည့်နေ့ ဆိုက်ရောက်တော်မူလေ၏။

[ရာဇဂြိုဟ်ပြည်နှင့် ကပိလဝတ်ပြည် ယူဇနာ ၆၀ ကွာကြောင်း ၂ လဖြင့် ဆိုက်ရောက်တော်မူကြောင်းကို ဤဇာတ်တော်တွင် မလာသော်လည်း စရိယာပိဋက အဋ္ဌကထာ၌ ‘ကာဠုဒါယိထေရေန ရညော အဓိပ္ပါယေ အာရောစိတေ ဘဂဝါ ဝိသတိသဟဿခိဏာသဝပရိဝုတော ရာဇဂဟတော နိက္ခမိတွာ သဒ္ဓိယောဇနံ ကပိလဝတ္ထံ ခွိဟိမာသေဟိ သမ္မာပုဏိ’ဟု လာသောကြောင့် သိရသတည်း။]

ကာဠုဒါယိထေရေန၊ ကာဠုဒါယိမထေရ်သည်။ ရညော၊ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏။ အဓိပ္ပါယေ၊ အလိုကို။ အာရောစိတေ၊ ကြားလျှောက်အပ်သည်ရှိသော်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိသတိသဟဿ ခိဏာ သဝပရိဝုတော၊ ရဟန္တာအပေါင်း ၂ သောင်းခြံရံလျက်။ ရာဇဂဟတော၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်တော်မူ၍။ သဒ္ဓိယောဇနံ၊ ယူဇန ၆၀ ကွာသော။ ကပိလဝတ္ထံ၊ ကပိလဝတ်ပြည်သို့။ ခွိဟိမာသေဟိ၊ နှစ်လတို့ဖြင့်။ သမ္မာပုဏိ၊ ရောက်တော်မူလေ၏။ ဤကား အနက်။ ကာဠုဒါယိထေရ်သည် ခမည်းတော်သုဒ္ဓေါဒန မင်းကြီး၏ အလိုကို ကြားလျှောက်အပ်သည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန္တာအပေါင်း ၂ သောင်း ခြံရံလျက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်တော်မူ၍ ယူဇနာ ၆၀ ကွာသော ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ၂ လဖြင့် ရောက်တော်မူ၏။ ။ စရိယာပိဋက အဋ္ဌကထာအလို။]

ထိုအခါ သာကီဝင်မင်းတို့သည်လည်း “ငါတို့၏အဆွေအမျိုး၏ အထွတ်အညွန့်ဖြစ်သော သိဒ္ဓတ္ထသ တို့သားကို ဖူးမြင်ရကုန်အံ့”ဟု အညီအညွတ်စည်းဝေး၍ ကျောင်းနေရာကိုစူးစမ်းကြည့်ရှုကြသော် နိဂြောဓ အမည်ရှိသော သာကီဝင်မင်းသား၏ဥယျာဉ်သည် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏။ ထို နိဂြောဓဥယျာဉ်၌ ကျောင်းနေရာပြင်ဆင်အံ့သောငှာ လျှောက်ပတ်၏’ ဟု တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြသဖြင့် ထိုဥယျာဉ်၌ ကျောင်းနေရာ အလုံးစုံကို သုတ်သင်ခင်းကျင်း စီရင်ပြီးလျှင် ပန်း၊ နံ့သာ စသည်တို့ကို လက်စွဲကုန်လျက် ခရီးဦးကြိုဆိုအံ့သောငှာ မြို့သူမြို့သားတို့၏ သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့ကို အဝတ်တန်ဆာဆင်စေ၍ ရှေးဦးစွာ ကြိုဆိုစေ၏။ထို သတို့ သားငယ်၊သမီးငယ်တို့၏နောက် သာကီဝင်မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့ကိုလည်း ကြိုဆိုစေ၏။ ထို မင်းသား၊ မင်းသမီး တို့၏ အကြား နောက်ကွယ်ရာကနေလျက် သာကီဝင်မင်း၊မိဖုရားတို့သည် ပန်းနံ့သာစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်၍ မြတ်စွာဘုရားကို နိဂြောဓာရုံကျောင်းသို့ ပင့်ဆောင်ကြလေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန္တာ ၂ သောင်းခြံရံလျက် ကြယ်အပေါင်းတို့ဖြင့်ခြံရံအပ်သော လပြည့်ဝန်း၏တင့်တယ်ခြင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်သော အရောင်အသရေတော်ဖြင့် နိဂြောဓာရုံကျောင်းတော်တွင် ခင်းအပ်သော မြတ်သောဘုရားနေရာ၌ နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ သာကီဝင်မင်းတို့သည် မဟာသမ္မတမင်းမှဆင်းသက်၍ မပြတ်သော မင်းရိုးအမျိုးမာန်ဖြင့် ယစ်သည်ဖြစ်၍ အလွန် ခက်ထန်ကုန်၏။ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ခမည်းတော်၊ ဘထွေးတော်၊မိထွေးတော်၊ ဦးရီးတော်၊ အရီးတော်၊အစ်ကို၊ဘိုးဘွား တော်စပ်သည့် သာကီဝင်မင်း၊မိဖုရားတို့သည် ‘ဤသိဒ္ဓတ္ထသတို့သားကား

ငါတို့အောက် အသက်အရွယ် ငယ်သေး၏။ ငါတို့၏ သားတည်း။ ငါတို့၏ တူတည်း။ ငါတို့၏ ညီတည်း။ ငါတို့၏ မြေးတည်း'ဟု အကြံရှိ၍၊ "မင်းသားငယ်၊ မင်းသမီးငယ်တို့ကို သင်တို့ ရှိခိုးကြကုန်။ ငါတို့ကား သင်တို့၏နောက်၌ နေကုန်အံ့"ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထို သာကီဝင် မင်းသား၊ မင်းသမီးအပေါင်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဝယဝုဒ္ဓိ^၁ ဂုဏ်ကို ကိုး၍ ရှိခိုးခညွတ်ခြင်း မရှိကြောင်းကိုသိမြင်တော်မူလျှင်၊ 'ငါ၏ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် ငါ့ကိုရှိမခိုးဘဲ နေကြကုန်၏။ ယခု ငါ့ကို ရှိခိုးစေအံ့'ဟု ကြံတော်မူ၍၊ အဘိညာဉ်^၂၏အခြေဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်^၃ကို ဝင်စားပြီးလျှင် ထိုဈာန်ကို အခြေပြုသောအားဖြင့် ထတော်မူပြီးမှ ကောင်းကင်သို့ကြွတော်မူ၍ သာကီဝင်မင်းတို့ဦးခေါင်းပေါ်၌ ရွှေစက်တော် ဖဝါးအစုံမှ မြူမှုန်မြေမှုန်တို့ကို ကျလျှောစေတော်မူ၍ မအံ့သြနိုင်သော ယမိုက်ပြာဋိဟာ^၄ကို ပြတော်မူ၏။

[ထို ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ပွဲ၌ ပြအပ်သောယမိုက်ပြာဋိဟာသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ကဏ္ဍ အမည်ရှိသော ဥယျာဉ်စောင့်သည် စိုက်ပျိုးအပ်သောသရက်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် 'ကဏ္ဍမ္မ' အမည်ကိုရသော သရက်ပင်ကြီးကို အမှီပြု၍ တိတ္ထိတက္ကတွန်းတို့၏မိစ္ဆာတံခွန်ကို ပယ်ခွံချိုးဖြတ်ခြင်းငှာ ပြတော်မူအပ်သော ယမိုက်ပြာဋိဟာနှင့် အတူတူတည်း။]

ထိုသို့သောပြာဋိဟာကို ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးမြင်လျှင် ရွှင်ပျသောနလုံးဖြင့် ယူကျုံးမရ ခညွတ်မြတ်နိုး ရှိခိုးလို၍ ကြည်ညိုလှစွာ ဆရာရှေ့မှောက် တပည့်လျှောက်သကဲ့သို့ လျှောက်သည်ကား

"နှစ်လိုမဆုံး ဘုန်းတော်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော တရားမင်း အရှင်ဘုရား။ ဖွားတော်မူသည့်နေ့၌ အကျွန်ုပ်ကိုးကွယ်သော ကာဠဒေဝီလရှင်ရသေ့ နန်းတော်သို့ ကြွလာသောကြောင့် ရှင်ရသေ့အား ရှိခိုးစိမ့်သောငှာ အရှင်ဘုရားကို ဦးဖြင့် ရှင်ရသေ့သို့ညွှတ်စေပါသော်လည်း ဦးညွှတ်မခံ ခြေတော်ဆန်၍ ဈာန်ရသော ရှင်ရသေ့ထိပ်ပေါ်၌ ခြေတော်တည်သည်ကို မြင်ရစဉ်ကပင်လျှင် အရှင်ဘုရား၏ခြေတော်စုံကို ကြာငုံလက်အုပ်ဖြင့်^၁ အကျွန်ုပ် ရှိခိုးရ၏။ ထိုသို့ရှိခိုးခြင်းသည် ရှေးဦးစွာသော ရှိခိုးခြင်းတည်း။

"ထို့နောင် လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ပြုသောအခါ၌လည်း သပြေပင်ရိပ်တွင် ကျက်သရေရှိသောအိပ်ရာ၌ အရှင်ဘုရားကို သိပ်ထားမြူးပျော်စေ၏။ ထိုအခါ နေဝန်းသည် လှည့်လည်၍သွားလျက် ခက်လက်ညွန့်ဝေ သပြေပင်ရိပ်မလည်ဘဲ နေခြည်မထိုးရအောင် မိုးမြဲတိုင်းမိုးကာ၍ နေသည်ကို မြင်ရပြန်၍လည်း တစ်ဖန် တစ်ကြိမ် ဦးနှိမ်မြတ်နိုး ရှိခိုးရ၏။ ထိုသို့ရှိခိုးခြင်းသည် ၂ ကြိမ်မြောက်သော အကျွန်ုပ်၏ ရှိခိုးခြင်းတည်း။"

"ဤယခုလည်း ရှု၍ထင်ထင် မမြင်စဖူး အထူးထူးအဆန်းဆန်း ချီးမွမ်း၍မကုန်နိုင်သော ယမိုက်ပြာဋိဟာကို မြင်ပြန်ရသဖြင့်လည်း ဆင့်လောင်း၍ယုံကြည်လျက် အစုံသောခြေတော်မြတ်ကို ဦးညွှတ်မြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏။ ဤရှိခိုးခြင်းသည် ၃ကြိမ်မြောက်သော အကျွန်ုပ်၏ ရှိခိုးခြင်းတည်း"ဟုလျှောက်၍ရှိခိုး၏။

ခမည်းတော်မင်းကြီး ရှိခိုးသည်ရှိသော် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူမျှ ရှိမခိုးဘဲနေခြင်းငှာ မဝံ့ကုန်၍ အလုံးစုံသောဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် ပူဇော်မြတ်နိုး ရှိခိုးညွှတ်ပျောင်းလျက် ကောင်းစွာဆုံးမအပ်ပြီးသော တပည့်သာဝကကဲ့သို့ချည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏မာန်စွယ်^၂ကို နုတ်ပယ်ဖြတ်ချိုး ရှိခိုးစေပြီးလျှင် ကောင်းကင်မှသက်တော်မူ၍ ခင်းအပ်သော မြတ်သောဘုရားနေရာတော်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

အလုံးစုံသော သာကီဝင်အပေါင်းတို့သည် ညွတ်ပျောင်းသောစိတ်ဖြင့် အဆိပ်အတောက်ကင်းလျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်ကြပြီးသည့်အဆုံး၌ ကောင်းကင်အလုံး ထစ်ချုန်းမြည်ကြိုး^၃၍ မိုးတိမ်အထိပ်ထိပ်တက်

လတ်သဖြင့် ရွက်ချပ်ရွက်လွှာပဒုမ္မာကြာတော့၌ ရွာသောမိုးပေါက်ကဲ့သို့ ဖြိုးမောက်ချမ်းအေး ကြေးနီအဆင်းနှင့် တူသော ရေအလျဉ်စီးလျက် မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာ၏။

ထိုမိုးသည် စွတ်လိုသောသူသာ စွတ်၏။ မစွတ်လိုသောသူ၏ကိုယ်၌ တစ်ပေါက်မျှ မကျ။ ထိုအခြင်းအရာကိုမြင်၍ ခပ်သိမ်းကုန်သောပရိသတ်တို့သည် ရင်သပ်ရှုမော အံ့ဩကုန်လျက် အဆက်ဆက်ကာလက ကြားမျှမကြားစဖူး ထူးထူးခြားခြား ဘုရားသခင်အာနဘော်တော်ကြောင့် ဆွေတော်မျိုးတော်အစည်းအဝေး၌ နိတွေးသောအရောင်အဝါဖြင့် ကြာတော့၌ရွာသော မိုးကဲ့သို့ အချို့ကားစွတ် အချို့လွတ်နှင့် မြတ်လှသောမိုးကြီး သည်းစွာရွာ၏။ “အလွန်အံ့ဩဖွယ် ရှိစွတကား”ဟု စကားဖြစ်ကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုပရိသတ်တို့ အံ့ဩသောစကားကိုကြားတော်မူ၍၊

“ရဟန်းတို့။ ယခုသာလျှင် ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အစည်းအဝေး၌ မိုးကြီးသည် ကြာတော့၌ရွာသကဲ့သို့ အံ့ဩဖွယ်ကိုဖြစ်စေလျက် ရွာသည် မဟုတ်။ ငါဘုရားသည် ရှေးပါရမီကို ဖြည့်သောအခါ၌လည်း ဆွေမျိုး အစည်းအဝေး၌ ပေါက္ခရမိုး^{၃၅}သည် ရွာဖူး၏”ဟု မိန့်တော်မူ၍ ဖလသမာပတ်^{၃၆}ဝင်စားသောအားဖြင့် ဆိတ်ဆိတ် နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် “ရှေး၌ ရွာဖူးကြောင်းကို ဟောတော်မူပါ”ဟု လျှောက်တောင်းပန်လတ်သော်၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့် သားတော်တို့ မေးလျှောက်တောင်းပန်သည့်စကားနှင့်တန်ရုံ ပေါက္ခရမိုးရွာခြင်းကိုသာ မဟောမူ၍၊ အသီးကိုမေးလျှင် အပင်နှင့်တကွ ညွှန်ပြဘိသကဲ့သို့ ဝေနေယျ^{၃၇}တို့၏အလိုကို သိတော်မူလှသော အားဖြင့် ကရားမှထွက်သော ရေအလျဉ်ကဲ့သို့ စကားစဉ်မပြတ် အတ္ထုပ္ပတ္တိ^{၃၈} မကြွင်းမကျန် ဤ‘ဝေဿန္တရာ ဇာတ်တော်’ကို ဆောင်၍ဟောတော်မူ၏။

ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်ကြီး ဝတ္ထု

၁။ ဖုဿတိမိဖုရား ဆုတောင်းခန်း

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ သီဝိတိုင်း^၁စေတုတ္တရာပြည် “ဦး သီဝိရာဇ်မင်းကြီး မင်းပြု၏။”ထို သီဝိရာဇ်မင်းကြီး၏သားတော်ကား သိဉ္ဇည်း^၂အမည်ရှိ၏။ ထို သိဉ္ဇည်းမင်းသားသည် အရွယ်သို့ရောက်လတ်သော် မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏သမီး ဖုဿတိ အမည်ရှိသောမင်းသမီးကို ဆောင်ယူစေ၍ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ပြုပြီးလျှင် ခမည်းတော် သီဝိရာဇ်မင်းကြီးသည် သားတော်သိဉ္ဇည်းမင်းသားအား ထီးနန်းကို အပ်နှင်း၏။ သိဉ္ဇည်းမင်းသည်လည်း ဖုဿတိမင်းသမီးအား မိဖုရားကြီးအရာကို ပေး၏။

ထို ဖုဿတိမိဖုရား၏ ရှေးဦးဆုတောင်းသော အစဉ်အတ္ထုပ္ပတ္တိကား ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ရေသည်ရှိသော် ၉၁ ကမ္ဘာထက်၌ ဝိပဿီ အမည်ရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူ၏။ ထို ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတိ အမည်ရှိသော ပြည်ကိုမှ၍ ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော မိဂဒါဝန်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူသောအခါ ဗန္ဓုမတိပြည်ကို အစိုးရသော ဗန္ဓုမတိမင်းအား တစ်ပါးတစ်နိုင်ငံမင်းက အဖိုးများစွာဆိုက်သော စန္ဒကူးနံ့သာနှစ်နှင့် အဖိုးများစွာထိုက်သော ရွှေပန်းကုံးကို ဆက်သလာ၏။

ဗန္ဓုမတိမင်း၌ကား သမီးတော်၂ ယောက်ရှိ၍ ထိုလက်ဆောင်ကို သမီးတော်တို့အား ပေးလိုသဖြင့် စန္ဒကူးနံ့သာနှစ်ကို သမီးတော်အကြီးအား ပေး၏။ ရွှေပန်းကုံးကို သမီးတော် အငယ်အား ပေး၏။

ထို မင်းသမီး ၂ ယောက်တို့သည်လည်း ‘ဤစန္ဒကူးနှစ် ရွှေပန်းကုံးတို့ကို ငါတို့ မလိမ်းမဆင်လိုပြီ။ မြတ်စွာဘုရားကိုသာ ပူဇော်အံ့’ဟု ကြံပြီးသော်၊ ခမည်းတော်မင်းကြီးအား အကြောင်းကိုလျှောက်ထား၍၊ “ကောင်းပြီ။ ပူဇော်ကြတော့”ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင် သမီးတော်အကြီးသည် စန္ဒကူးနံ့သာနှစ်ကို အထုံအမှုန့်ပြုပြီးမှ ရွှေပန်းကလပ်ပေါ်၌ အပြည့်ထည့်၍၊ သမီးတော်အငယ်လည်း ရွှေပန်းကုံးကို ရင်လွမ်းတန်ဆာပြုပြီးမှ ရွှေပန်းကလပ်ပေါ်၌တင်၍ ဆောင်ယူစေလျက်၊ မင်းသမီး ၂ ယောက်တို့သည် မိဂဒါဝန်ဥယျာဉ်သို့ သွားကြသဖြင့်၊ မင်းသမီးအကြီးသည် အချို့သောနံ့သာမှုန့်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအားပူဇော်၍ အချို့သောနံ့သာမှုန့်ဖြင့် ဂန္ဓကုဋီ“တိုက်ကို ကြံဖြန့်ထုစေပြီးသော် ဤသို့ ဆုတောင်း၏။

“ဘုန်းတော်ကြီးလှသော အရှင်ဘုရားအား ဤသို့သော နံ့သာအမွှေးအထုံဖြင့် အကျွန်ုပ်ပူဇော်ရသော ကောင်းမှုကြောင့် နောင်လာလတ္တံ့သောကာလ၌ အရှင်ဘုရားကဲ့သို့ လူ ၃ ပါးတို့၏ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော် ဖြစ်ရပါလို၏”ဟု ဆုတောင်း၏။

မင်းသမီးအငယ်သည်ကား ရင်လွမ်းတန်ဆာဖြင့် မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်၍

“ဘုန်းတော်ကြီးလှသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤရင်လွမ်းတန်ဆာဖြင့် ပူဇော်ရသောကောင်းမှုကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး နိဗ္ဗာန်ကို မရသေး။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မရသေးသမျှကာလပတ်လုံး အကျွန်ုပ်၏ကိုယ်၌ ဤရင်လွမ်းတန်ဆာသည် မပြတ်ဖြစ်ပါစေသတည်း”ဟု ဆုတောင်း၏။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း မင်းသမီးညီအစ်မတို့အား တရားအနုမောဒနာ^{၁၁} ပြုတော်မူ၏။

ထို မင်းသမီး ၂ ယောက်တို့သည် အသက်အတိုင်းနေ၍ စုတေကြသော် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြကုန်၏။
ထိုမင်းသမီး ၂ ယောက်တို့တွင် မင်းသမီးကြီးသည် ထိုဘဝမှစ၍ အပါယ် ၄ ပါးသို့ မလားရ။ နတ်ပြည်မှသည် လူ့ပြည်သို့၊ လူ့ပြည်မှသည် နတ်ပြည်သို့ စုန်ဆန်လူးလာ ကျင်လည်၍ ၉၁ ကမ္ဘာအဆုံးဖြစ်သော ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာထက်၌ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားမယ်တော် မဟာမာယာဒေဝီ ဖြစ်လာ၏။ ညီမငယ်သည်ကား ထိုအတူလည်းကောင်း နတ်ပြည်လူ့ပြည်တို့၌ကျင်လည်၍ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာထက်၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ ကိကီ အမည်ရှိသောမင်းကြီး၏ သမီး ဖြစ်၏။

ထိုမင်းသမီးသည် ပန်းချီစုတ်ရေး ဆေးခြယ်ဘိသကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်သော ရင်လွမ်းတန်ဆာဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက်ဖွားသောကြောင့် ဥရစ္ဆဒါ^{၁၂}မင်းသမီး ဟု အမည်မှည့်၏။ ထို ဥရစ္ဆဒါမင်းသမီးသည် ၁၆ နှစ် မြောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆွမ်းအနုမောဒနာ တရားကို နာရ၍ သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ နောက်တစ်ကြိမ် ခမည်းတော် ကိကီမင်းကြီး ဆွမ်းလှူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းအနုမောဒနာပြုသောအခါ ကိကီမင်းကြီးလည်း သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်၏။ ဥရစ္ဆဒါ မင်းသမီးလည်း လူဝတ်နှင့်ပင်လျှင် မဂ် ၃ တန် ဘဝင်မခြား လျင်လျားစွာ ရဟန္တာမ ဖြစ်ပြီးမှ ရဟန်းပြု၍ ဘဝအဆုံးသို့ ရောက်၏။

ကိကီမင်းကြီး၌ ဥရစ္ဆဒါမင်းသမီးမှတစ်ပါး သမီးတော် ၇ ယောက် ရှိ၏။ ထို သမီးတော်တို့၏ အမည်ကား သမဏီ၊သမဏဂုတ္တာ၊ဘိက္ခုနီ၊ဘိက္ခုဒါယိကာ၊ဓမ္မာ၊သုဓမ္မာ၊သဃံဒါသီ၊ ဤ ၇ ယောက်တည်း။ ထို မင်းသမီး ၇ ယောက်တို့သည် ငါတို့ ရှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါ၌ ခေမာ၊ ဥပ္ပလဝဏ်၊ ပဋ္ဌာစာရီ၊ မိထွေးတော် ဂေါတမီ၊ ဓမ္မဒိန္နာ၊မဟာမာယာ၊ဝိသာခါ ဟု အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်လာ၏။

ထို ၇ ယောက်တို့တွင် မဟာမာယာအလောင်းကား သုဓမ္မာ မင်းသမီးတည်း။ ထို သုဓမ္မာမင်းသမီးသည် ဒါန၊ သီလ အစရှိသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကိုပြု၍ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်ကျင်လည်ပြန်သည်ရှိသော် မဒ္ဒရာဇ် မင်း၏မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေ၍၊ စန္ဒကူးနှစ်ရည်ဖြင့် သွန်းဘိသကဲ့သို့ မွေးကြိုင်လှသောကိုယ်ဖြင့် ဖွားသောကြောင့် ‘ဖုဿတီ’ ဟူသောအမည်ဖြင့် ဖြစ်လာ၏။ ထို ဖုဿတီမိဖုရားသည် မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏သမီး မဖြစ်မီဘဝက သိကြားမင်း၏မိဖုရား ဖြစ်၏။ ထို သိကြားမင်း၏မိဖုရား ဖြစ်သောအခါ အသက်အတိုင်းနေ၍ စုတေခါနီးကာလ၌ နိမိတ် ၅ ပါး^{၁၃}ထင်လတ်သော် သိကြားမင်းသည် မိဖုရား အသက်ကုန်မည့် အကြောင်းကို သိလျှင် အခြံအရံများစွာနှင့် ထိုမိဖုရားကို နန္ဒဝန်^{၁၄}ဥယျာဉ်သို့ဆောင်၍ တန်ဆာဆင်အပ်သော အိပ်ရာအပြင်၌ လျောင်းစေလျက်၊ မိမိသည် မိဖုရားကြီး၏နံပါး၌ထိုင်၍ ဤသို့ ဆို၏။

“အဘယ် ဖုဿတီ မိဖုရား။ သင့်အား ၁၀ ပါးသောဆုကို ငါပေးအံ့”ဟု ဆို၍ ဂါထာ ၁၀၀၀ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤဝေဿန္တရာဇာတ်၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော ‘ဖုဿတီ ဝရဝဏ္ဏသော’ အစရှိသော ဂါထာကို သိကြားမင်း ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“လုံးရပ်သဏ္ဌာန် ကိုယ်ဟန်ကြော့ရှင်း အဆင်းနှင့်ပြည့်စုံစွာ ကြန်အံင်္ဂါအပေါင်းတို့တွင် ပျောင်းပျော့ကျစ်လျစ် ပြေပြစ်ညံ့နု ဥရုလက္ခဏာဖြင့် ငါ၏ချစ်မငြီးဖြစ်သော အဘယ် ဖုဿတီ။ ၁၀ ပါးသောဆုကို သင့်အား ငါပေးအံ့။ သင်နှစ်သက်ရာ ရေတွက်၍ ၁၀ ပါးပြည့်အောင် ယူလော့”ဟုဆို၏။

ထိုဖုဿတီဒေဝီ သိကြားမင်းမိဖုရားသည် မိမိ စုတေအံ့သည်ကို မသိ။ ဇိနိုးမောမေလျော့သည်ဖြစ်၍ သိကြားမင်းအား ‘နမောတေ’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ပြန်လျှောက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နတ်တကာတို့၏အရှင်ဖြစ်သော သိကြားမင်း။ အရှင်မင်းကြီးအား အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မင်းကြီး၏ခြေတော်ရင်း၌ အဘယ်မည်သောမကောင်းမှုကို ပြုမိလေသည်မသိ။ ပြင်းစွာလေခတ်၍ တုန်လှုပ်သောသစ်ပင်ကဲ့သို့ အလွန်နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော နတ်ပြည်စည်းစိမ်၌ မမွေ့လျော် မပျော်ပါးနိုင်။ အကျွန်ုပ်၏စိတ်သည် တုန်လှုပ်ခဲ့၏တကား”ဟု ဆို၏။

သိကြားမင်းသည် မိဖုရား၏ သတိလွတ်သောအဖြစ်ကိုသိ၍ စုတေအံ့သည်ကို သိစိမ့်သောငှာ ၂ ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ်ဖုဿတီ။ သင်သည် ငါနှင့် စံပျော်သည့်ကာလပတ်လုံး တစ်စုံတစ်ခု သင်ပြုသော မကောင်းမှုမည်သည် မရှိ။ သင်၌ ငါအမျက်ထွက်ရန်အခွင့် တစိုးတစိမျှ မရှိ။ အပြစ်မရှိသောသင့်အား ငါ မချစ်မကြင်နာသည်လည်း မဟုတ်။ ငါသည် အလွန် မြတ်နိုးချစ်ခင်ကြင်နာ ဖွဲ့မက်ပါသော်လည်း သင်၏ ကောင်းမှုကုန်ချေပြီဖြစ်သောကြောင့်၊ ‘နောင်တမလွန်သို့ လားရလေသော်လည်း ကောင်းသောအကျိုး ဖြစ်စေသတည်း’ဟု ငါအောက်မေ့၍ သင့်အားမြတ်နိုးသဖြင့် ၁၀ ပါးသောဆုကို ငါ ပေးသတည်း။ သင်သည် ယခု စုတေခြင်းတရားအနီးသို့ ရောက်ချေပြီ။ ငါနှင့် ယခုပင်လျှင် ကွေကွင်းရအံ့သည် မချွတ်ပြီ။ ထိုသို့ဖြစ်၍ သင်သည် ငါပေးအပ်သော ဆု ၁၀ ပါးကိုသာ ယူလော့”ဟုဆို၏။

သိကြားမင်းစကားကို ကြားလျှင် ဖုဿတီမိဖုရားသည် ‘ငါကား ယခု သေအံ့သည် မချွတ်ရာ’ဟုသိပြီး၍၊ ‘ဤနတ်ပြည်မှ စုတေသော် အဘယ်မှာဖြစ်ရလျှင် ကောင်းအံ့နည်း’ဟု ကြည့်လတ်ပြီးမှ သိဝိရာဇ်မင်းကြီး၏ နန်းတော်ကို မြင်လေ၏။ ထိုသို့မြင်ပြီးသောနောက်မှ ၁၀ ပါးသောဆုကို ဤသို့ တောင်း၏။

“နတ်တကာတို့ကို အစိုးရတော်မူသော မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်အား အကယ်၍ဆု ၁၀ ပါးကို ပေးတုံအံ့-

“အကျွန်ုပ်သည် ဤကိုယ်အဖြစ်မှ စုတေလျှင် သိဝိရာဇ်မင်းကြီး၏ နန်းတော်ကို အစိုးရသော မိဖုရားကြီး ဖြစ်လို၏။

“၁ နှစ်မြောက်သော သမင်မငယ်၏မျက်စိနှင့်တူသော ညိုသောမျက်စိ ရှိသည်လည်း ဖြစ်လို၏။

“ညိုသောမျက်မှောင်တံ ရှိသည်လည်း ဖြစ်လို၏။

“အမည်အားဖြင့် ဖုဿတီဒေဝီ ဟူ၍ပင် အမည်ရှိလို၏။

“တန်ဆာဆင်အပ်သော ဦးခေါင်းကို လည်းကောင်း၊ မျက်စိအစုံကို လည်းကောင်း၊ နှလုံးသည်းပွတ်ကို လည်းကောင်း၊ ထီးဖြူကို လည်းကောင်း၊ သားသမီးကို လည်းကောင်း အလိုရှိသော ယာစကာတို့သည် တောင်းလာခံလာသည်ရှိသော်၊ ထိုယာစကာတို့ကို အလိုရှိတိုင်း ပေးလှူစွန့်ကြဲတတ်သည်ဖြစ်၍ ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲခြင်းမရှိ၊ မင်းတစ်ပါးတို့ ပူဇော်ထိုက်သော ကျော်စောခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သားကောင်းရတနာကိုလည်း ရလို၏။

“ကိုယ်ဝန်ဆောင်လေသော်လည်း အကျွန်ုပ်၏ဝမ်းသည် မယမ်းမစုန်၊ ပုံပုံမထင် လေးအတတ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော လေးသမားသည် ကောင်းစွာသင်အပ်သော လေးပျဉ်းကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ ပြကတေအတိုင်း ရှိစေလို၏။

“သားများစွာပင် ဖွားမြင်သော်လည်း အကျွန်ုပ်၏သားမြတ်အစုံသည် မတွဲမကျ အရွယ်ရောက်ဦးစ အတိုင်း တည်စေသတည်း။

“အရွယ်လွန်သည်တိုင်အောင်လည်း ဆံပင်မဖြူ ငယ်မူငယ်သွေးအတိုင်း တည်စေသတည်း။

“အကျွန်ုပ်ကိုယ်အဆင်းသည်လည်း ချေးညှိမတင် စင်ကြယ်သောကိုယ် ရှိသည်လည်း ဖြစ်လို၏။

“မင်းပြစ်မင်းမျက်သင့်၍ သေခြင်းအနီးသို့ရောက်ပြီးသောသူကိုလည်း အကျွန်ုပ်၏ အစွမ်းဖြင့် နုတ်ယူကယ်ဆောင် နိုင်လို၏။

“ဤ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆု ၁၀ ပါးနှင့် ပြည့်စုံစွာ ‘စားလှည့်ကုန်၊ သောက်လှည့်ကုန်’ အစရှိသော ၁၀ ပါးသော အသံတို့ဖြင့် တစ်ရံမလပ် လျှောက်ပတ်တင့်တယ်စွာ စေတုတ္တရာပြည်ကြီး၏အရှင် မြတ်လှသော သီဝိရာဇ်မင်းကြီး၏နန်းတော်၌ မိဖုရားကြီး ဖြစ်ရလို၏”ဟု သိကြားမင်းအား ၁၀ ပါးသောဆုကို တောင်း၏။

ဤ ဆု ၁၀ ပါးတွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သောဆုဖြင့် ‘စိုးနိုင်သော်လည်း ပိုင်ခဲ့သည်’ ဆိုသော စကားဟောင်းနှင့် လျော်စွာ နန်းမတောင်ညာဖြစ်၍ စိုးပိုင်နိုင်သောအရာ ရှိသည်နှင့်အညီ စိုးပိုင်ရမည့်အကြောင်းကို တောင်းသတည်း။ ထို့ကြောင့် ‘ဣမိနာ အတ္တနော ဣဿရိယ ဘာဝံ ဒီပေတိ’ ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်အပ်၏။]

ဤ ဆု ၁၀ ပါးတို့ကို သိကြားမင်းမိဖုရားတောင်းလျှင် သိကြားမင်းသည် “ငါ၏နှလုံးကို ကျုံးဘိသကဲ့သို့ နှစ်လို့ရှုဖွယ် တင့်တယ်မျိုးမကတင့်တယ်လှသော အဘယ်ဖုဿတီ။ သင်သည် ငါ့အား ၁၀ ပါးသောဆုကို ယခုတောင်း၏။ ထို တောင်းတိုင်းသော ဆု ၁၀ ပါးသည် သင်အား မချွတ် သီဝိရာဇ်မင်း၏နိုင်ငံ၌ ပြည့်စုံ လိမ့်သတည်း”ဟုဆုပေးလျက်၊ မြတ်လေးကြည်ဖြူ ချစ်ခင်သူတို့နှင့် အတူမကွေ နေချင်သော်လည်း သံသရာဝဲ^{၆၆}မှ မလွဲသာဖြစ်သည်ကို ဖြေဆည်မြော်တွေး၍ နောင်အရေး ဖုဿတီ၌ကောင်းမည်ကို မြင်သောကြောင့် နတ်ဘုရင်သည် မရွှင်စိတ်ဖျောက်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်သတည်း။

၂။ ဟိမဝန္တာ ချီးမွမ်းခန်း

ထို ဖုဿတီမိဖုရားသည် ၁၀ ပါးသောဆုကိုတောင်းယူ၍ နတ်ပြည်မှစုတေ့ခဲ့လေလျှင် ထူးမြတ်သော အသွေးအသားဖြင့် ယောက်ျားတကာမူးယစ်အောင် ချစ်ဖွယ်သောမိန်းမရတနာပေါ်ထွန်းရာ မဒ္ဒရာဇ်ပြည် မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ဖြစ်လေ၏။ ထို မင်းသမီး ဖွားဦးစကပင်လျှင် စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်တို့ဖြင့် ကပ်ကိုယ်လုံးလိမ်းကျသကဲ့သို့ မွေးကြိုင်စွာဖွားသောကြောင့် အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ ‘ဖုဿတီ’ဟု နတ်ပြည်က အမည်ကိုပင် မှည့်ပြန်၏။ ထို ဖုဿတီမင်းသမီးသည် ၁၆ နှစ်ရောက်လတ်သော် တစ်ယောက်မတူ ဓမ္မူရာဇ်ရွှေစင်ကဲ့သို့ ရှုချင်ဖွယ်သော အဆင်းအရည် ရှိ၏။

ထိုအခါ သီဝိတိုင်း စေတုတ္တရာပြည်ကိုအစိုးရသော သီဝိရာဇ်မင်းကြီး၌ ‘သိဉ္ဇည်း’အမည်ရှိသော သားတော်သည် ထီးနန်းနှင်းချိန် အရွယ်ရောက်သည်ဖြစ်၍ သိဉ္ဇည်းမင်းသားနှင့်ထိုက်တန်သော မင်းသမီးကို ရွေးချယ်လျှင် ‘မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏သမီးတော် ဖုဿတီသည် ထိုက်လျောက်၏’ဟု များစွာသော ထိမ်းမြားခမ်းမင်္ဂလာဖြင့် ဆောင်ယူစေပြီးသော်၊ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာပြု၍ သိဉ္ဇည်းမင်းသားအား ထီးနန်းကိုဆောင်နှင်းသဖြင့် ဖုဿတီ

မင်းသမီးအားလည်း ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော ကိုယ်လုပ်မောင်းမအပေါင်းခြံရံလျက် နန်းမတောင်ညာတင်ထား၍ မိဖုရားကြီးအရာကို ပေး၏။

ထိုမင်း ၂ ပါးတို့သည် သံသရာအဆက်ဆက်က မပျက်သောမေတ္တာဖြင့် မကွာအတူ ဆုယူဆုတောင်း ကောင်းမှုပြုဖော်ဖြစ်ကြ၍ ရေတွေ့သောကြာကဲ့သို့ ဝမ်းသာရွှင်လန်းလျက် ရွှေနန်းရှင်သိဉ္ဇည်းမင်းသည် ဖုဿတိဒေဝီ မိဖုရားကြီးအား အလွန်နှစ်လို မြတ်နိုးကြင်နာလေ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် 'ငါ၏မိဖုရား ဖုဿတိသည် မည်သည့်အရပ်မှာ ဖြစ်လေသနည်း'ဟု ဆင်ခြင်လတ်သော်၊ သိဝိတိုင်း သိဉ္ဇည်းမင်း၏မိဖုရားကြီး ဖြစ်ပြီးသည်ကို မြင်၍၊ 'ဖုဿတိဒေဝီအား ၉ ပါးသောဆုသည် ယခု ပြည့်စုံပြီ။ သားဆုတစ်ပါးသာ မပြည့်စုံသေး။ ဖုဿတိဒေဝီအား သားဆုကို ပေးအံ့'ဟုကြံ၏။

ထိုအခါ ငါတို့ဘုရားလောင်းသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နတ်သား ဖြစ်သတည်း။ ထိုဘုရားလောင်း နတ်သားသည် အသက်ကုန်သဖြင့် စုတေခါနီးဖြစ်၍ သိကြားမင်းသည် ဖုဿတိဒေဝီအား သားကောင်း ထိုက်တန် ရာကို ရှာကြည့်လတ်လျှင် ဘုရားလောင်းနတ်သားကို မြင်ပြီးသော်၊ ထိုနတ်သား၏ အသက်ကုန်ကြောင်းကို သိ၍ ထိုနတ်သားထံသွားပြီးလျှင် "အချင်းနတ်သား။ သင်သည် လူ့ပြည်သို့လာခြင်းငှာ ထိုက်၏။ လူ့ပြည်တွင် သိဝိရာဇ်မင်း၏မိဖုရားကြီး ဖုဿတိဒေဝီ၏ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေယူလော့"ဟု တိုက်တွန်း၏။ ဘုရားလောင်း နတ်သားမှတစ်ပါး စုတေခါနီးဖြစ်ကုန်သော နတ်သားအရေအတွက် ၆ သောင်းတို့အားလည်း "ဘုရားလောင်း၏ အပေါင်းအဖော် အခြံအရံဖြစ်စေခြင်းငှာ အမတ်တို့အိမ်၌ ဖြစ်လေကုန်လော့"ဟု တိုက်တွန်း ဝန်ခံစေပြီးသော်၊ မိမိနေရာသို့ သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်းနတ်သားသည် နတ်ပြည်မှစုတေခါနီးသော် ဖုဿတိမိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ နေလေ၏။ ကြွင်းသော နတ်သား ၆ သောင်း တို့လည်း စုတေကုန်သဖြင့်၊ အမတ် ၆သောင်း တို့အိမ်၌ အသီးအသီး ဖြစ်လေကုန်၏။ ဘုရားလောင်းပဋိသန္ဓေနေလျှင် ဖုဿတိမိဖုရားသည် အလှူပေးခြင်း၌ ပြင်းစွာနှစ်လိုလျက် မြို့တံခါး ၄ မျက်နှာ၊ မြို့လယ်နန်းတော်တံခါး ၁၊ ဤ ၆ ဌာနတို့၌ အလှူဇရပ် ၆ ဆောင်ဆောက်၍ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ၆ သိန်း ၆ သိန်းသော ဥစ္စာတို့ကို စွန့်ကြဲလှူဒါန်းချင်သော အလိုရှိသဖြင့်၊ မိမိအလိုရှိတိုင်း မင်းကြီးအား လျှောက်ကြား၍ ၊ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီး ကြားသိလျှင် "အကြောင်း အသို့ဖြစ်မည်နည်း"ဟု လက္ခဏာဖတ်ပုဏ္ဏားတို့ကို ခေါ်၍မေး၏။

ပုဏ္ဏားတို့လည်း "အရှင်မင်းကြီး။ ရှင်မိဖုရားကြီးဝမ်း၌ ပေးလှူစွန့်ကြဲခြင်းဖြင့် ဓမ္မလျော်သောသူ ပဋိသန္ဓေယူသည် ဖြစ်မည်။ ထို ရှင်မိဖုရားကြီးဝမ်း ပဋိသန္ဓေနေသောသူသည် ပေးလှူစွန့်ကြဲခြင်းဖြင့် မရောင့်ရဲနိုင်သည် ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု နိမိတ်ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားတို့မကားကိုကြားလျှင် သိဉ္ဇည်းမင်းသည် အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သည်ဖြစ်၍ မိဖုရားကြီး အလိုရှိတိုင်း အလှူဇရပ် ၆ ဆောင် ဆောက်စေပြီးသော် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ၆ သိန်း၊ ၆ သိန်းသော အလှူဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေသည့်နေ့မှစ၍ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးအား အခွန်အတုတ် ပဏ္ဏာကာရ လက်ဆောင်တို့သည် အတိုင်းအရှည်မရှိ ပြန့်ပွားတိုးတက်ကုန်၏။ ဘုရားလောင်း အားလုံးကြောင့် ဧဗ္ဗဒိပ်"ကျွန်းအပြင်၌နေကုန်သော ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းသည် ပဏ္ဏာလက်ဆောင်များစွာ ဆက်လက်ကုန်၏။

ဖုဿတိမိဖုရားကြီးသည် များစွာသော မောင်းမ၊ ကိုယ်လုပ်၊ အခြံအရံတို့ဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်လျက် ၁၀ လ ပြည့်လတ်သော် "မြို့ကိုလှည့်လည်၍ ရှုလိုသည်"ဟု မင်းကြီးအား လျှောက်ကြား၏။ မင်းကြီးလည်း

စေတုတ္တရာပြည်အလုံးကို တန်ဆာဆင်စေ၍ မိဖုရားကြီးနှင့်တကွ မြင်းရထားစီးလျက် မြတ်သောမင်း၏ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် လှည့်လည်လတ်သော်၊ လှည်းကုန်သည်တို့၏ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား သွားလာရာဖြစ်သော ခရီးလှည်းလမ်းအလယ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ ဖုဿတိမိဖုရားကြီးသည် သားဖွားချင်၍ မူလကမ္မဇလေ^၉ လှုပ်ခိုက်သဖြင့် ဝမ်းမှ မအိမသာ ကျင်နာခြင်းဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအားကြားလျှောက်လျှင် မင်းကြီးလည်း ထိုခရီးလမ်းမအလယ်၌ပင် သားဖွားမင်္ဂလာ တဲနန်းဆောက်လုပ်စီရင်စေ၍ မိဖုရားကြီးသည် ထိုတဲနန်းတော်၌ သားတော်ကို ဖွားမြင်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ မြေးသမီးမရှိ မငြိမတင် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစွာ မျက်စိတော်ကိုဖွင့်လျက် ဖွားတော်မူ၏။ မယ်တော်ဝမ်းမှ ဖွားမြင်လျှင်ပင် လက်တော်ကိုဆန့်တန်းလျက် “မယ်တော် အကျွန်ုပ် အလှူပေးအံ့။ ဥစ္စာတစ်စိုးတစ်^{၁၀}မျှရှိပါ၏လော” ဟုဆို၏။ ထိုအခါ မယ်တော်သည် “ချစ်သား။ အလိုရှိတိုင်း အလှူပေးလော့” ဟု ဆန့်သောလက်အနီး၌ အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကိုထား၏။

[၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ကာလပတ်လုံး သဗ္ဗညုတဉာဏ်အလိုငှာ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးဖြင့် ပါရမီ ၁၀ ပါးကိုဖြည့်လျက် ဘဝများစွာ ကျင်လည်တော်မူရသော ဘုရားလောင်းသည် ဤဝေဿန္တရာဇာတ်တော်၊ ဥမင်္ဂဇာတ်တော်၊ အဆုံးစွန်သောကိုယ်တော် ဤ ၃ ဖြာသောဘဝ၌သာလျှင် ဖွားဦးစက စကားပြောဟော တော်မူ၏။]

ဘုရားလောင်းကိုဖွားမြင်ပြီးသော် မင်းကြီးသည် နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၏။ ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် ကုန်သည်တို့သွားရာ ခရီးအစွန်း၌ ဖွားသောကြောင့် အမည်မည်အံ့သောနေ၌ ဘုရားလောင်းအား ‘ဝေဿန္တရာ’ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။

[ဤ‘ဝေဿန္တရာ’ဟူသော အမည်သည် အမိမျိုးမှဖြစ်သော အမည်၊ အဖအမျိုးမှာ ဖြစ်သော အမည်၊ အကြောင်းမရှိဘဲ သာမညပညတ်အပ်သော ရဋ္ဌီအမည် မဟုတ်။ ကုန်သည်တို့သွားရာခရီးကို လွန်မြောက်ခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်သော နေမိတ္တိက အနုတ္တ အမည်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဘဒ္ဒလက္ခဏာ၌ လိမ္မာကုန်သောဆရာမြတ်တို့သည် ‘ဝေဿံ တရတိတိ ဝေဿန္တရော၊ ရာဇာ’ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုတော်မူကုန်၏။ ယော ရာဇာ၊ အကြင်မင်းသည်။။ ဝေဿံ၊ ကုန်သည်တို့သွားရာခရီးကို။ တရတိ၊ ဖွားသောအားဖြင့် လွန်မြောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ကုန်သည်တို့သွားရာခရီးကို လွန်မြောက်တတ်သောသတ္တိကြောင့် ။ သော ရာဇာ၊ ထိုမင်းသည်။ ဝေဿန္တရော၊ ဝေဿန္တရာမည်၏။]

ထို ဝေဿန္တရာမင်းကို ဖွားမြင်သည့်နေ့၌ပင်လျှင် ကောင်းကင်သို့သွားတတ်သော ဥပေါသထဆင်မသည် ဆင်၏ကြန်အင်လက္ခဏာ မင်္ဂလာအပေါင်း အကောင်းဟူသမျှစုံလင်စွာ ငွေစင်ပြားဖြင့်ဖုံးသကဲ့သို့ ကိုယ်လုံးဖြူသော ဆင်ပေါက်ကိုဆောင်ယူခဲ့၍ မင်္ဂလာရှိသောဆင်တင်းကုပ်၌ ထားပြီးလျှင် မိမိနေရာဖိမဝန္တာ^{၁၁} ဆင်မ ပြန်သွားလေ၏။ ထိုဆင်ဖြူပေါက်ငယ်အား ဘုရားလောင်း၏ ကောင်းမြတ်သောအထောက်အပံ့ ဖြစ်လာသောကြောင့် ‘ပစ္စယ’ဟူသောအမည်ကို ပေး၏။

သိဒ္ဓည်းမင်းကြီးသည် သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းသားအား ယုယထိန်းသိမ်းစိမ့်သောငှာ နို့ထိန်း ရွေးချယ်သည်ကား အလွန်မြင့်သော မိန်းမ၊ အလွန်နိမ့်သော မိန်းမ၊ အလွန်ဖြူသော မိန်းမ၊ အလွန်ညိုသော

မိန်းမ၊ နှာခေါင်းရှည်သော မိန်းမ၊ နှာတံပိစပ်ရှိသော မိန်းမ၊ ကုတ်ဟီးချောင်းဆိုးနာ စသည်စွဲသော မိန်းမ၊ သားမြတ်ရှည်လွန်းသော မိန်းမ၊ သားမြတ်တိုလွန်းသော မိန်းမ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြစ်မကင်းသော မိန်းမတို့ကိုပယ်၍ နနယ်ကျစ်လစ် အပြစ်ကင်းလွတ်သဖြင့် ကောင်းမြတ်ချိုမြိန်သောနို့ရည်နှင့် ပြည့်စုံလျက် ညံ့သက်သာယာစွာ မွေးမြူထိန်းသိမ်းသောအမျိုးသမီး ၂ ရာ ၄ ကျိပ် တို့ကို ရွေးချယ်ကောက်ယူ၍ နို့ထိန်းထား၏။

[ပါဠိတော်၌ ‘စတုသဒ္ဓိဓာတ်ယော’ ဟုရှိသည်။ စတုသဒ္ဓါသည် ၄ ခုကို ဟော၏။ သဒ္ဓိသင်္ချာသဒ္ဓါသည် ၆၀ ကို ဟော၏။ ထို သင်္ချာသဒ္ဓါကို မိဿက သင်္ချာနည်းအားဖြင့် ၆ ကျိပ် ၄ ယောက်ဟု ပေါင်းနှော၍ မယူအပ်။ တစ်နေ့နှင့် တစ်ည၌လျှင် နာရီ ၆၀ တစ်နာရီလျှင် ၄ ယောက်ထိန်းသဖြင့် တစ်နေ့နှင့် တစ်ည၌ အဖို့တွင် ၄ ယောက်စီအလှည့်ပေါင်း ၆၀ ဖြစ်သောကြောင့် ဂုဏ်သင်္ချာနည်းအားဖြင့် ၆၀ ကို ၄ ခုနှင့်မြှောက်၍ ၂ ရာ ၄ ကျိပ် ဟု ယူအပ်၏။ တစ်နာရီကို ၄ ယောက်ထိန်းသည်တွင် တစ်ယောက်ကား ရေချိုးခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။ တစ်ယောက်ကား နံ့သာလိမ်းခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။ တစ်ယောက်ကား ယပ်လေခတ်ခြင်း၊ သတို့သားငယ်ကို ရွှင်မြူးစေခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။ တစ်ယောက်ကား ချိပိုးခြင်း၊ နို့တိုက်ခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။]

အမတ် ၆ သောင်းတို့၏အိမ်၌လည်း တစ်ယောက်စီ ဖွားမြင်ကြကုန်၏။ ထို အမတ်တို့၏သား ဖွားဖက်တော် ၆ သောင်း အရေအတွက်ရှိသော သူငယ်တို့အားလည်း မိမိတို့နှင့်တန်သော အဝတ်တန်ဆာ နို့ထိန်းအစောင့်ရှောက်ကို ပေးစေ၏။ ဝေဿန္တရာမင်းသားသည် ၆ သောင်းသော ဖွားဖက်တော်တို့နှင့်တကွ များစွာသောအခြံအရံနှင့် တင့်တယ်စွာဖြစ်၏။ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းသားအား အဖိုး ၁ သိန်းထိုက်သော သတို့သားတို့ဆင်ရန်တန်ဆာကို ကောင်းစွာစီရင်စေ၍ ပေး၏။

ဝေဿန္တရာမင်းသားသည် ၄ နှစ်၊ ၅ နှစ် မြောက်သောအခါ ထို အဖိုး ၁ သိန်းထိုက်သော လည်ရွဲတန်ဆာကိုချွတ်၍ အထိန်းတို့အား ပေး၏။ အထိန်းတော်တို့သည် မင်းသားပေးသည်ကို မယူမနေဝံ့။ ခမည်းတော်ကို ကြောက်၍လည်း ပိုင်ပိုင် မယူဝံ့သဖြင့် မိမိတို့လက်သို့ရောက်ပြီးမှ “အရှင်သားအား အကျွန်ုပ်တို့ ဆက်ပြန်ပါအံ့”ဟု ပြန်၍ ပေးဆက်၏။ ထိုသို့ အထိန်းတော်တို့ ပြန်၍ဆက်သော်လည်း မင်းသား မယူလိုသောကြောင့် အကြောင်းကို မင်းကြီးအား ကြားလျှောက်ကုန်၏။

မင်းကြီးကြားလျှင် “သင်တို့အား ငါ့သားတော်ပေးသည်မှန်မူ ‘သူငယ် မလိမ္မာပေးသည်ဖြစ်၍ မပေးပိုင်သောကြောင့် မယူပိုင်ချေ’ဟု နှလုံးမရှိကြနှင့်။ ငါ့သားတော်၏ပေးခြင်းသည် ငါပေးသည်နှင့်အတူ ကောင်းသောပေးခြင်းပင် ဖြစ်စေ”ဟုဆို၏ တစ်ဖန် အသစ်ဖြစ်သော လည်ရွဲတန်ဆာကို မင်းသားအားပေး၍ ဆင်ပြန်စေ၏။ ဝေဿန္တရာမင်းသားသည်လည်း ထိုလည်ရွဲတန်ဆာကို တစ်ဖန် အထိန်းတော်တို့အား ပေးပြန်၏။ ဤသို့ သူငယ်အဖြစ်ကပင်လျှင် ဘုရားလောင်းသည် အထိန်းတော်တို့အား ၉ ကြိမ်တိုင်အောင် ပေး၏။

၈ နှစ်မြောက်သောအခါ၌ မြတ်သောရွှေနန်းပြာသာဒ်ထက်၌ ကျက်သရေရှိသောစက်မွေ့ရာ ပေါ်တွင်နေလျက် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

‘ငါသည် ယခု အပဖြစ်သောအလှူကိုသာ လှူရ၏။ ထိုအပဖြစ်သောအလှူဖြင့် ငါ၏စိတ်ကို နှစ်သက်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သေး။ အတွင်းအလှူကို လှူရသော်ကား ငါ၏စိတ်သည် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်အံ့။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ငါ၏နှလုံးသားကို တောင်းလာအံ့။ ငါသည် ရင်ကိုခွဲ၍ ထိုသူအား ပေးအံ့သတည်း။ ငါ၏မျက်စိအစုံကို အကယ်၍ တောင်းအံ့။ အစုံသောမျက်စိကို ထုတ်၍ ပေးအံ့။ အကယ်၍ ကိုယ်၏အသား

စေတုတ္တရာပြည်အလုံးကို တန်ဆာဆင်စေ၍ မိဖုရားကြီးနှင့်တကွ မြင်းရထားစီးလျက် မြတ်သောမင်း၏ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် လှည့်လည်လတ်သော်၊ လှည်းကုန်သည်တို့၏ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား သွားလာရာဖြစ်သော ခရီးလှည်းလမ်းအလယ်သို့ ရောက်သောအခါ၌ ဖုဿတီမိဖုရားကြီးသည် သားဖွားချင်၍ မူလကမ္မဇလေ^၉ လှုပ်ခိုက်သဖြင့် ဝမ်းမှ မအိမသာ ကျင်နာခြင်းဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအားကြားလျှောက်လျှင် မင်းကြီးလည်း ထိုခရီးလမ်းမအလယ်၌ပင် သားဖွားမင်္ဂလာ တဲနန်းဆောက်လုပ်စီရင်စေ၍ မိဖုရားကြီးသည် ထိုတဲနန်းတော်၌ သားတော်ကို ဖွားမြင်လေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ မြေးသမီးမရှိ မငြိမတင် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစွာ မျက်စိတော်ကိုဖွင့်လျက် ဖွားတော်မူ၏။ မယ်တော်ဝမ်းမှ ဖွားမိလျှင်ပင် လက်တော်ကိုဆန့်တန်းလျက် “မယ်တော် အကျွန်ုပ် အလှူပေးအံ့။ ဥစ္စာတစ်စိုးတစ်^{၁၀}မျှရှိပါ၏လော” ဟုဆို၏။ ထိုအခါ မယ်တော်သည် “ချစ်သား။ အလိုရှိတိုင်း အလှူပေးလော့” ဟု ဆန့်သောလက်အနီး၌ အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကိုထား၏။

[၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်း ကာလပတ်လုံး သဗ္ဗညုတဉာဏ်အလိုငှာ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံးဖြင့် ပါရမီ ၁၀ ပါးကိုဖြည့်လျက် ဘဝများစွာ ကျင်လည်တော်မူရသော ဘုရားလောင်းသည် ဤဝေဿန္တရာဇာတ်တော်၊ ဥမင်္ဂဇာတ်တော်၊ အဆုံးစွန်သောကိုယ်တော် ဤ ၃ ဖြာသောဘဝ၌သာလျှင် ဖွားဦးစက စကားပြောဟော တော်မူ၏။]

ဘုရားလောင်းကိုဖွားမြင်ပြီးသော် မင်းကြီးသည် နန်းတော်သို့ ဝင်လေ၏။ ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် ကုန်သည်တို့သွားရာ ခရီးအစွန်း၌ ဖွားသောကြောင့် အမည်မည်အံ့သောနေ၌ ဘုရားလောင်းအား ‘ဝေဿန္တရာ’ ဟူသောအမည်ကို မှည့်ကုန်၏။

[ဤ‘ဝေဿန္တရာ’ဟူသော အမည်သည် အမိမျိုးမှဖြစ်သော အမည်၊ အဖအမျိုးမှာ ဖြစ်သော အမည်၊ အကြောင်းမရှိဘဲ သာမညပညတ်အပ်သော ရဋ္ဌါအမည် မဟုတ်။ ကုန်သည်တို့သွားရာခရီးကို လွန်မြောက်ခြင်း တည်းဟူသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ဖြစ်သော နေမိတ္တိက အနုတ္တ အမည်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဘဒ္ဒလက္ခဏာ၌ လိမ္မာကုန်သောဆရာမြတ်တို့သည် ‘ဝေဿံ တရတိတိ ဝေဿန္တရော၊ ရာဇာ’ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုတော်မူကုန်၏။ ယော ရာဇာ၊ အကြင်မင်းသည်။။ ဝေဿံ၊ ကုန်သည်တို့သွားရာခရီးကို။ တရတိ၊ ဖွားသောအားဖြင့် လွန်မြောက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့၊ ကုန်သည်တို့သွားရာခရီးကို လွန်မြောက်တတ်သောသတ္တိကြောင့် ။ သော ရာဇာ၊ ထိုမင်းသည်။ ဝေဿန္တရော၊ ဝေဿန္တရာမည်၏။]

ထို ဝေဿန္တရာမင်းကို ဖွားမြင်သည့်နေ့၌ပင်လျှင် ကောင်းကင်သို့သွားတတ်သော ဥပေါသထဆင်မသည် ဆင်၏ကြန်အင်လက္ခဏာ မင်္ဂလာအပေါင်း အကောင်းဟူသမျှစုံလင်စွာ ငွေစင်ပြားဖြင့်ဖုံးသကဲ့သို့ ကိုယ်လုံးဖြူသော ဆင်ပေါက်ကိုဆောင်ယူခဲ့၍ မင်္ဂလာရှိသောဆင်တင်းကုပ်၌ ထားပြီးလျှင် မိမိနေရာဖိမဝန္တာ^{၁၁} ဆင်မ ပြန်သွားလေ၏။ ထိုဆင်ဖြူပေါက်ငယ်အား ဘုရားလောင်း၏ ကောင်းမြတ်သောအထောက်အပံ့ ဖြစ်လာသောကြောင့် ‘ပစ္စယ’ဟူသောအမည်ကို ပေး၏။

သိဇ္ဈည်းမင်းကြီးသည် သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းသားအား ယုယထိန်းသိမ်းစီမံသောငှာ နို့ထိန်း ရွေးချယ်သည်ကား အလွန်မြင့်သော မိန်းမ၊ အလွန်နိမ့်သော မိန်းမ၊ အလွန်ဖြူသော မိန်းမ၊ အလွန်ညိုသော

မိန်းမ၊ နှာခေါင်းရှည်သော မိန်းမ၊ နှာတံပိစပ်ရှိသော မိန်းမ၊ ကုတ်ဟီးချောင်းဆိုးနာ စသည်စွဲသော မိန်းမ၊ သားမြတ်ရှည်လွန်းသော မိန်းမ၊ သားမြတ်တိုလွန်းသော မိန်းမ ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပြစ်မကင်းသော မိန်းမတို့ကိုပယ်၍ နနယ်ကျစ်လစ် အပြစ်ကင်းလွတ်သဖြင့် ကောင်းမြတ်ချိုမြိန်သောနို့ရည်နှင့် ပြည့်စုံလျက် ညံ့သက်သာယာစွာ မွေးမြူထိန်းသိမ်းသောအမျိုးသမီး ၂ ရာ ၄ ကျိပ် တို့ကို ရွေးချယ်ကောက်ယူ၍ နို့ထိန်းထား၏။

[ပါဠိတော်၌ ‘စတုသဒ္ဓိဓာတ်ယော’ ဟုရှိသည်။ စတုသဒ္ဓါသည် ၄ ခုကို ဟော၏။ သဒ္ဓိသင်္ချာသဒ္ဓါသည် ၆၀ ကို ဟော၏။ ထို သင်္ချာသဒ္ဓါကို မိဿက သင်္ချာနည်းအားဖြင့် ၆ ကျိပ် ၄ ယောက်ဟု ပေါင်းနှော၍ မယူအပ်။ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညဥ့်လျှင် နာရီ ၆၀ တစ်နာရီလျှင် ၄ ယောက်ထိန်းသဖြင့် တစ်နေ့နှင့် တစ်ညဥ့် အဖို့တွင် ၄ ယောက်စီအလှည့်ပေါင်း ၆၀ ဖြစ်သောကြောင့် ဂုဏ်သင်္ချာနည်းအားဖြင့် ၆၀ ကို ၄ ခုနှင့်မြှောက်၍ ၂ ရာ ၄ ကျိပ် ဟု ယူအပ်၏။ တစ်နာရီကို ၄ ယောက်ထိန်းသည်တွင် တစ်ယောက်ကား ရေချိုးခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။ တစ်ယောက်ကား နံ့သာလိမ်းခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။ တစ်ယောက်ကား ယပ်လေခတ်ခြင်း၊ သတို့သားငယ်ကို ရွှင်မြူးစေခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။ တစ်ယောက်ကား ချိပိုးခြင်း၊ နို့တိုက်ခြင်းဖြင့် ထိန်း၏။]

အမတ် ၆ သောင်းတို့၏အိမ်၌လည်း တစ်ယောက်စီ ဖွားမြင်ကြကုန်၏။ ထို အမတ်တို့၏သား ဖွားဖက်တော် ၆ သောင်း အရေအတွက်ရှိသော သူငယ်တို့အားလည်း မိမိတို့နှင့်တန်သော အဝတ်တန်ဆာ နို့ထိန်းအစောင့်ရှောက်ကို ပေးစေ၏။ ဝေဿန္တရာမင်းသားသည် ၆ သောင်းသော ဖွားဖက်တော်တို့နှင့်တကွ များစွာသောအခြံအရံနှင့် တင့်တယ်စွာဖြစ်၏။ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းသားအား အဖိုး ၁ သိန်းထိုက်သော သတို့သားတို့ဆင်ရန်တန်ဆာကို ကောင်းစွာစီရင်စေ၍ ပေး၏။

ဝေဿန္တရာမင်းသားသည် ၄ နှစ်၊ ၅ နှစ် မြောက်သောအခါ ထို အဖိုး ၁ သိန်းထိုက်သော လည်ရွဲတန်ဆာကိုချွတ်၍ အထိန်းတို့အား ပေး၏။ အထိန်းတော်တို့သည် မင်းသားပေးသည်ကို မယူမနေဝံ့။ ခမည်းတော်ကို ကြောက်၍လည်း ပိုင်ပိုင် မယူဝံ့သဖြင့် မိမိတို့လက်သို့ရောက်ပြီးမှ “အရှင်သားအား အကျွန်ုပ်တို့ ဆက်ပြန်ပါအံ့”ဟု ပြန်၍ ပေးဆက်၏။ ထိုသို့ အထိန်းတော်တို့ ပြန်၍ဆက်သော်လည်း မင်းသား မယူလိုသောကြောင့် အကြောင်းကို မင်းကြီးအား ကြားလျှောက်ကုန်၏။

မင်းကြီးကြားလျှင် “သင်တို့အား ငါ့သားတော်ပေးသည်မှန်မူ ‘သူငယ် မလိမ္မာပေးသည်ဖြစ်၍ မပေးပိုင်သောကြောင့် မယူပိုင်ချေ’ဟု နှလုံးမရှိကြနှင့်။ ငါ့သားတော်၏ပေးခြင်းသည် ငါပေးသည်နှင့်အတူ ကောင်းသောပေးခြင်းပင် ဖြစ်စေ”ဟုဆို၏ တစ်ဖန် အသစ်ဖြစ်သော လည်ရွဲတန်ဆာကို မင်းသားအားပေး၍ ဆင်ပြန်စေ၏။ ဝေဿန္တရာမင်းသားသည်လည်း ထိုလည်ရွဲတန်ဆာကို တစ်ဖန် အထိန်းတော်တို့အား ပေးပြန်၏။ ဤသို့ သူငယ်အဖြစ်ကပင်လျှင် ဘုရားလောင်းသည် အထိန်းတော်တို့အား ၉ ကြိမ်တိုင်အောင် ပေး၏။

၈ နှစ်မြောက်သောအခါ၌ မြတ်သောရွှေနန်းပြာသာဒ်ထက်၌ ကျက်သရေရှိသောစက်မွေ့ရာ ပေါ်တွင်နေလျက် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

‘ငါသည် ယခု အပဖြစ်သောအလှူကိုသာ လှူရ၏။ ထိုအပဖြစ်သောအလှူဖြင့် ငါ၏စိတ်ကို နှစ်သက်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သေး။ အတွင်းအလှူကို လှူရသော်ကား ငါ၏စိတ်သည် နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်အံ့။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ငါ၏နှလုံးသားကို တောင်းလာအံ့။ ငါသည် ရင်ကိုခွဲ၍ ထိုသူအား ပေးအံ့သတည်း။ ငါ၏မျက်စိအစုံကို အကယ်၍ တောင်းအံ့။ အစုံသောမျက်စိကို ထုတ်၍ ပေးအံ့။ အကယ်၍ ကိုယ်၏အသား

တောင်းအံ့။ ဓားငယ်ဖြင့် အသားကိုလှီးဖြတ်၍ ပေးအံ့။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ငါ့ကို ကျွန်ပြုလုပ် လိုသည်ဟု ဆိုအံ့။ ထိုသူအား ‘ကျွန်လုပ်လော့’ဟု ဆို၍ ကျွန်၏ အဖြစ်ဖြင့် ငါ့ကို ထိုသူအား ပေးအံ့’ဟု အကြံဖြစ်၏။

ဤသို့ အကြံဖြစ်လတ်သော် ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော်ကြောင့် ၂ သိန်း ၄ သောင်း အထုရှိသော ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် အမုန်ယစ်သောဆင်ပေါက်ကဲ့သို့ သည်းစွာသောအသံကိုပြုလျက် တုန်လှုပ်၏။ ၈ သောင်း ၄ ထောင် အမြင့်ဆောင်သော မြင်းမိုရ်တောင်မင်းသည်လည်း မီးအုံးသောကြိမ်ညွန့်ကဲ့သို့ ပျောင်းညွတ်ခွေပျော့လျက် စေတုတ္ထရာပြည်သို့ ရှေးရှုတည်လေ၏။ မြေလှုပ်သောအသံဖြင့် ကောင်းကင်ယံအလုံး ထစ်ချွန်းရိုက်ကြိုးလျက် မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာ၏။ မိုးအခါမဟုတ်ဘဲ တိမ်ပုပ်တိမ်ထပ်ကြားမှ လျှပ်စစ်နွယ်တို့ သည်လည်း အသွယ်သွယ်ယှက်သန်းလျက် တက်ကုန်၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာသည်လည်း လှိုင်းတံပိုးထသဖြင့် ချောက်ချား၏။ သိကြားမင်းသည်လည်း ရွှင်လန်းခြင်းမကရွှင်လန်းလျက် လက်ပန်းပေါက်ခတ်၏။ ၁၅ ရွာ ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည်လည်း ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။ လူ့ပြည်မှသည် အကနိဋ္ဌဘုံတိုင်အောင် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် တစ်ခဲနက်သောအသံ ဖြစ်၏။ [ဤကား ရှေးဦးစွာသော မြေလှုပ်ခြင်းတည်း။]

ဘုရားလောင်းသည် ၁၆ နှစ်မြောက်လတ်သော် ၁၈ ပါးသောအတတ်တို့ကို အပြီးသို့ရောက်စေ၏။ ခမည်းတော်သိဇ္ဈည်းမင်းသည် အတတ်မျိုးအပေါင်းတတ်ပြီးလျှင် ၁၆ နှစ်အရွယ်ရောက်သော သားတော် မင်းသားအား ထီးနန်းနှင်းလိုသည်ဖြစ်၍၊ ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဖုဿတီဒေဝီမိဖုရားနှင့် တိုင်ပင်ကြလျက် ဖုဿတီဒေဝီမိဖုရားကြီးမောင်တော် မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏သမီးတော်သည် အရည်အဆင်းဖြင့် မင်းယောက်ျားတို့ စိတ်ကို ယိုဖိတ်ညွတ်နူး မူးယစ်အောင်လှသောကြောင့် ‘မဒ္ဒိမင်းသမီး’ ဟု အမည်တွင်၏။ ထိုဘုရားလောင်း ဦးရီးတော်သမီး မဒ္ဒိမင်းသမီးကို ကြီးစွာသော မင်းခမ်းမင်းနားဖြင့် စေတုတ္ထရာပြည်သို့ဆောင်ယူစေ၍ သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းသားနှင့် ထိမ်းမြားမင်္ဂလာဆောင်ပြီးလျှင်၊ ခမည်းတော် သိဇ္ဈည်းမင်းသည် သားတော်မင်းသားအား ထီးနန်းနှင့်တကွ တစ်ပြည်လုံးကိုနှင်း၍ မင်္ဂလာအဖြစ်ကို အဘိသိက်မြှောက်သွန်း၏။ မဒ္ဒိမင်းသမီးအားလည်း ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော မောင်းမအပေါင်းခြံရံလျက် မိဖုရားကြီးအရာ၌ ထား၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ရွှေထီးရွှေနန်း သိမ်းမြန်းစိုးစံ ဘိသိက်ခံသည်မှစ၍ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ၆ သိန်း၊ ၆ သိန်းသောဥစ္စာတို့ကို ထုတ်စွန့်လျက် ကြီးစွာသောအလှူကို ဖြစ်စေ၏။

အခါတစ်ပါး မဒ္ဒိဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်၍ ၁၀ လမြောက်လတ်သော် သားတော်ကို ဖွားမြင်၏။ ထိုသတို့သားကို ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ခံကုန်၏။ ထို ရွှေကွန်ရက်ဖြင့်ခံသောကြောင့် အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ ‘ဇာလီ’မင်းသားဟု အမည်မှည့်၏။ ဇာလီမင်းသား ခြေဖြင့်သွားနိုင်သောအခါ သမီးတော်ကို ဖွားမြင်ပြန်၏။ ထိုသမီးတော်ကို သစ်နက်ရေပုဆိုးဖြင့် ခံကုန်၏။ ထို သစ်နက်ရေဖြင့်ခံသောကြောင့် အမည်မှည့်အံ့သောနေ့၌ ‘ကဏ္ဍာဇိန်’ဟု အမည်မှည့်ကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ၁ လလျှင် ၆ ကြိမ်၊ ၆ ကြိမ် ဆင်ဖြူတော်ပစ္စယကိုစီးလျက် အလှူရေပ် ၆ ဆောင်တို့ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုတော်မူ၏။

ထိုအခါ ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်၌ မိုးခေါင်သည်ဖြစ်၍ မွတ်သိပ်ခြင်း ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်^၁ဖြစ်၍ လူတို့သည် မိမိတို့ အသက်ကိုရှင်စေခြင်းငှာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အနိုင်အထက် လုယက်ဖျက်ဆီးကြသဖြင့် ခိုးသားဓားပြ ထူထပ်ကုန်၏။

အလွန်ငတ်မွတ်သောဘေးဖြင့် နှိပ်စက်ကုန်သော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် မင်းကြီးနန်းတော်သို့ အညီအညွတ်စည်းဝေးကြလျက် ပြင်းစွာ မြည်တမ်းကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ ထိုပြည်သူတို့အသံကို ကလိဂ်ရာဇ်မင်းကြီး ကြား၍ “အဘယ့်ကြောင့် ကြွေးကြော်ကြကုန်သနည်း” ဟုမေးလျှင်၊ “ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးရောက်၍ ကိုးကွယ်ရာ မရသောကြောင့် ကြွေးကြော်ကြကုန်သတည်း” ဟု ကြားလျှောက်၏။

ကလိဂ်ရာဇ်မင်းသည် “သင်တို့ မစိုးရိမ်လင့်။ မမြင့်မကြာမီ မိုးကြီးရွာစေသဖြင့် ဝပြောစေအံ့” ဟု ဆို၍ ပြည်သူပြည်သားတို့ကို မိမိတို့အိမ်သို့ပြန်စေပြီးလျှင်၊ မင်းကြီးသည် မိုးရွာခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်စွာ အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်သီလကို ၇ ရက်ပတ်လုံး ဆောက်တည်၏။ ထိုသို့ ဥပုသ်ဆောက်တည်သော်လည်း မိုးမရွာ၊ ခေါင်မြဲတိုင်းသာခေါင်၍ မိုးရွာခြင်းကို မဖြစ်စေနိုင်ခဲ့သော် အမတ်ပညာရှိတို့ကို ခေါ်၍ “အဘယ်အကြောင်းဖြင့် မိုးရွာခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်အံ့နည်း” ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။

အမတ်ပညာရှိတို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ တစ်ပါးသောအကြောင်းဖြင့် မိုးရွာစေခြင်းငှာ လုံ့လပြုပါ သော်လည်း မရွာနေခဲ့သော် မိုးရွာခြင်းအကြောင်းတစ်ခုသည် ထင်၏။ အကြောင်းမူကား ‘ဥပေါသထဆင်ဖြူ မျိုးတို့သွားရာ ခရီးရောက်တိုင်း မိုးသည်ရွာ၏’ ဟု ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ ဆိုသည့်ထုံးစံကား ရှိပါသည်။ ဆင်ဖြူကိုဆောင်ရသော် ကောင်း၏” ဟု လျှောက်ကြ၏။

“ဥပေါသထဆင်ဖြူမျိုးသည် တန်ခိုးကြီးသည် ဖြစ်၍ ဟိမဝန္တာတော၌သာ နေရသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤလူပြည်၌ မိုးထက်ပင် ရှားခဲ့၏။ အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း” ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး။ အခါတစ်ပါးဖြစ်မူကား အမိန့်တော်ရှိတိုင်း ဆင်ဖြူရှားသည်ပင် ဖြစ်၏။ ယခုမူကား စေတုတ္တရာပြည်၌ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ဘုန်းတော်ကြောင့် ဆင်ဖြူ ရောက်လာရ၏။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ‘ဆင်ဖြူ၊ ထီးနန်း၊ ပြည်စည်းစိမ်ကို မဆိုနှင့်ဦး။ မိမိမျက်လုံး၊ နှလုံးသည်းပွတ်ကိုပင်သော်လည်း အလိုရှိသူ တောင်းလျှင် ပေးလို၏’ ဟု အလှူပေးခြင်း၌မွေ့လျော်ကြောင်းကို ၁ သောင်း ယူနော ကျယ်စွာသော ဓမ္မုဒိပိကျွန်းအလုံး ကျော်စောထင်ရှား၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အလှူခံခြင်း၌ လိမ္မာရဲရင့်သော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားတို့ကို စေလွှတ်၍ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ဆင်ဖြူတော်ကို အလှူခံ၏အဖြစ်ဖြင့် တောင်းရသော်ကောင်း၏” ဟု အမတ်တို့ လျှောက်ကုန်၏။ ကလိဂ်ရာဇ်မင်းသည် အမတ်တို့စကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းပြီ” ဟုဆို၍၊ ပုဏ္ဏားအပေါင်းကို စည်းဝေးစေပြီးသော် အမှုအခွင့်အရေးအရာ၌ လိမ္မာရဲရင့်သော ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်ကို ရွေးချယ်ပြီးလျှင်၊ ထိုပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့အား မျိုးရိက္ခာ၊ အလုပ်အကျွေး လုံလောက်အောင်ပေး၍ “သင်တို့သည် စေတုတ္တရာပြည်၌ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ဆင်ဖြူကို အလှူခံချေ” ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။

ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် ခရီးအစဉ်ဖြင့် သွားကြလေသော် စေတုတ္တရာပြည်သို့ရောက်၍ အလှူရပ်၌ ထမင်းအစာစားပြီးလျှင် မြူအလိမ်းအလိမ်းကပ်သောကိုယ်ဖြင့် ‘မင်းကြီးသည် အလှူရပ်သို့ထွက်သောအခါ ဆင်ဖြူကို ခံအံ့’ ဟု အရှေ့တံခါးသို့သွား၍ စောင့်နေမျှော်လင့်ကြကုန်၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်လည်း ထိုအခါ လပြည့်နေ့ကြိမ်သည်ဖြစ်၍ ‘ယနေ့ အလှူရပ်သို့ ထွက်အံ့’ ဟု မင်္ဂလာဆင်တော်ပစ္စယကို များစွာသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်စေ၍ နံနက်စောစောကပင်လျှင် မိမိကိုယ်တော်ကို ရေချိုးခြင်း၊ နံ့သာပျောင်း အမွှေးအထုံလိမ်းခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာဆင်စေခြင်း၊ မြိန်မြတ်သောဘောဇဉ်ကို စားခြင်း ကိစ္စပြီးပြီးသော်၊ ဆင်ဖြူတော်ပစ္စယကိုစီးလျက် များစွာသော ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့်တကွ အရှေ့တံခါးဖြင့် ထွက်တော်မူ၏။

ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် မှူးမတ်၊ ဗိုလ်ပါ၊ ပရိသတ် ထူထပ်လှသောကြောင့် အရှေ့တံခါး၌ အခွင့်မရလျှင် တောင်တံခါးသို့ သွားကြကုန်၍ ကုန်းမြင့်ဖြင့် မင်းကြီးမြင်လောက်ရာကနေလျက် ‘မင်းကြီးသည် အရှေ့အလှူရေပ်မှ ဤတောင်တံခါးသို့ လာလတ်သောအခါ ဆင်ဖြူကို အလှူခံအံ့’ဟု မျှော်လင့်ငုံနေကြကုန်၏။

မင်းကြီးသည်လည်း အရှေ့တံခါးဝ အလှူရေပ်၌ကြည့်ရှုပြီးသော် လက်ယာရစ်လည်သောအားဖြင့် တောင်တံခါးသို့ ရှေးရှုလာတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် မင်းကြီးသို့ရှေးရှု လက်ကို ဆန့်တန်းဖြန့်ကာလျက် “မင်းကြီးဝေဿန္တရာ။ သင်မင်းကြီးအား အောင်ခြင်းမင်္ဂလာ ဖြစ်စေသတည်း”ဟု ၃ ကြိမ် ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့၏ ကောင်းချီးပေးဟန် အလှူခံ၏လက္ခဏာကို မင်းကြီးမြင်လျှင် ပုဏ္ဏားတို့နေရာသို့ ဆင်တော်နှင့်ချဉ်းကပ်၍ ဆင်ကျောက်ကုန်းပေါ်က နေတော်မူလျက် ‘ပရဋ္ဌကစ္ဆာနခလောမာ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နာခေါင်းဝဗျာ: လက်ကတီးကြားတို့မှ ဖားလျားလိမ်တင် ပြင်သို့ထွက်သော မည်းနက်စွာအမွေး၊ သွားချေးထူထူ ဖြူနီကြောင်ကျား နှာသီးဖျားမိုမို ကိုယ်မှာဖြူလိမ်းကပ်လျက် လက်သည်းရှည်စွာထားသော ဆရာပုဏ္ဏားတို့။ ငါ အလှူရေပ်သို့ထွက်တော်မူသည့်အခါ အဘယ်ကိုအလိုရှိ၍ လက်ယာလက်ကို ဆန့်တန်း ဖြန့်ကာလျက် ကောင်းချီးပေးကြကုန်သနည်း။ သင်တို့အလိုရှိသည်ကို တောင်းကုန်လော့”ဟု ဆို၏။ ပုဏ္ဏားတို့လည်း “သိဝိရာဇ်ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၏အစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူပေသော တရားမင်းမြတ်။ အကျွန်ုပ်တို့၏ ကလိဂ်ရာဇ် ပြည်သည် မိုးခေါင်သည်ဖြစ်၍ ငတ်မွတ်ရှားပါးလျက် ခိုးသားဓားပြ ထူထပ်လှ၏။ ထိုသို့ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးကြောင့် အလွန်တင့်တယ်သောအစွယ်၊ အံ့ဩဖွယ်သောကိုယ်သဏ္ဌာန်၊ အားအန်ရဲရင့်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာ ရတနာမြတ်ဖြစ်သော အရှင်မင်းကြီး၏မင်္ဂလာဆင်တော်ကို အလိုရှိ၏။ လှူတော်မူကုန်လော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ငါကား ဦးခေါင်း၊ မျက်စိ အစရှိသော အတွင်းအလှူကို ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။ ဤပုဏ္ဏားတို့ကား ငါ၌ အလှူမြတ်ဟု မမှတ်သေးသော အပအလှူ ဆင်ဖြူရတနာကို အလိုရှိ၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့အလိုကို ပြည်စေအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ “ဤကျွန်းအပြင်၌ ဘုရင်တကာတို့ မစီးထိုက်။ ငါ၏ဘုန်းတော်ကြောင့် ရောက်သည်ဖြစ်၍ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော ဤရတနာဆင်ဖြူတော်ကို သင်တို့အား ငါလှူအံ့။ ငါ၏စိတ်တော်သည် ဖိတ်ယိုတုန်လှုပ်ခြင်း ဒွိဟမရှိ”ဟု ဆိုလျက်၊ ‘ဆင်ဖြူတော်၏ အလုံးစုံသော ကိုယ်အပြင်၌ တန်ဆာမဆင် လွတ်လပ်သည့်အရာတို့ ရှိလေသလော’ဟု ကျောက်ကုန်းထက်မှ ဆင်းသက်တော်မူ၍ လှည့်လည်ကြည့်ရှုလျှင် မည်သည့်အရာတွင်မျှ တန်ဆာမဆင် လွတ်လပ်သည်ကို မြင်တော်မမူသောကြောင့် ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းလျက် ဝတ်ပန်းရည်ရောထွေး၍ မွေးကြိုင်လှစွာ နံ့သာရည်ဖြင့်ပြည့်သော ရွှေကရားကို ကိုင်တော်မူပြီးသော်၊ “အလှူခံပုဏ္ဏားတို့။ ဤသို့ လာလှည့်ကုန်”ဟု ပုဏ္ဏားတို့ကို အနီး၌နေစေ၍ ရွှေပန်းကုံးနှင့် တူသော ဆင်ဖြူတော်၏နှာမောင်းကိုကိုင်တော်မူလျက် ပုဏ္ဏားတို့လက်၌ထားပြီးသော် ရွှေကရားဖြင့် ရေစက်ချ၍ တန်ဆာဆင်အပ်သောဆင်ဖြူတော်ကို လှူတော်မူ၏။

ထိုဆင်ဖြူတော်၌ ဆင်သော တန်ဆာကား ခြေ ၄ ဘက်တို့၌ ဆင်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၄ သိန်း ထိုက်၏။ နံပါး ၂ ဘက်တို့၌ ဆင်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ အောက်ဝမ်းရေအပြင်၌ လွှမ်းဆင်အပ်သော ကမ္မလာနီသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ကျောက်ကုန်းအပြင်၌ ဆင်အပ်သော ပုလဲကွန်ရက် ပတ္တမြားကွန်ရက်၊ ရွှေကွန်ရက်သည် အဖိုး ၃ သိန်း ထိုက်၏။ နား ၂ ဘက်၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ ကျောက်ကုန်းထက်၌ ခင်းအပ်သောကမ္မလာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ရေခမိုးတင်၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဦးဆောက်ပန်းကဲ့သို့ ထိပ်ပြင်၌ ၃ သွယ်ဆွဲသော

တန်ဆာသည် အဖိုး ၃ သိန်း ထိုက်၏။ နားစွန်းဖျား၂ ဘက်၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ အစွယ် ၂ ချောင်း၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ နာမောင်း၌ အတန်တန်ဆင်ထားသော တန်ဆာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ မြီးထူး၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဆင်တက်လှေကားသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဆင်တော်စားခွက်သည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဤသို့ ဆင်ဖြူတော်ကိုထား၍၊ ဆင်ဖြူတော်၌ဆင်သော တန်ဆာအစုစုပေါင်းသည် ၂ သန်း ၂ သိန်း အဖိုးထိုက်၏။ ဆင်တက်လှေကား၊ ဆင်စားခွက်နှင့်သော်ကား ၂ သန်း ၄ သိန်း အဖိုးထိုက်၏။ ထီးဖြူအချက်၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ထီးဖြူထွတ်ပတ္တမြား၊ ပုလဲသွယ်၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ချွန်း၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ဆင်၏လည်ပင်း၌ဆွဲသော ပုလဲသွယ်၊ အဖျား၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ဆင်ဦးကင်း၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ဤ ၆ လုံးသော ပတ္တမြားတို့သည်ကား အဖိုးမည်မျှ ထိုက်တန်၏ဟူ၍ မပြတ်ဆိုနိုင်။ အတိုင်းအရှည်မရှိ အဖိုးထိုက်၏။ ဆင်ဖြူတော်သည်လည်း အဖိုးအတိုင်းအရှည် မရှိ။

ဤသို့ ၂ သန်း ၄ သိန်း အဖိုးထိုက်သောတန်ဆာနှင့်၊ အဖိုးအနု၌ ဖြစ်သော ပတ္တမြား ၆ လုံးနှင့်၊ ဆင်ဖြူတော်၊ ဤ ရတနာ ၇ ပါးတို့ကို ပုဏ္ဏားတို့အား လှူတော်မူ၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဆင်ဖြူတော် အကျွေးအမွေး အိမ်ခြေ ၅၀၀၊ ဆင်ချေးကျုံး၊ ဆင်ထိန်းနှင့် တကွ လှူတော်မူ၏။ ဤသို့ ဆင်ဖြူတော်ကို လှူသောအခါ၌လည်း ရှေးနည်းအတူလျှင် မြေကြီးပဲ့တင်ထပ်မျှ တုန်လှုပ်၏။ [ဤကား ၂ ကြိမ်မြောက်သော မြေတုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။]

လူအပေါင်းတို့သည်လည်း သောင်းသောင်းအုတ်အော် ကြွေးကြော်သံမဆုံး တစ်ပြည်လုံး ချောက်ချား ကုန်၏။

ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် ဆင်ဖြူတော်ကို ရလျှင် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ တက်စီး၍ လူအပေါင်း ခြံရံလျက် မြို့လယ်မင်းလမ်းခရီးဖြင့် သွားလေကုန်၏။ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ပုဏ္ဏားတို့သွားရာသို့ လိုက်ကုန်သဖြင့် “သူတို့ပါးတို့အား ထောက်ထားခြင်းမရှိ၊ မိမိတို့ကိုယ်ဖို့ကိုသာ အရတောင်းခံတတ်သော ပုဏ္ဏားစဉ်းလဲတို့။ ငါတို့အရှင်အယာဉ်သာ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကို မထိုက်မတန် သင်တို့ အဘယ့်ကြောင့် စီး၍ လာကုန်သနည်း။ သင်တို့ကို ‘စီးတော့’ဟု ဘယ်သူ ညွှန်ဘိသနည်း။ သင်တို့ မစီးနှင့်”ဟု ဆီးတားကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် “ဤဆင်ဖြူရတနာကို မင်းတကာတို့တက်ခြင်းသော ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ထီးဖြူ အခြွေအရံနှင့်တကွ လှူတော်မူသောကြောင့် ငါတို့၌စွာ ဖြစ်ပြီ။ သင်တို့ အဘယ် အရာအထူးရှိသော သူတို့နည်း။ မင်းကြီးအမိန့်တော်ကို မရဘဲလျက် ငါတို့အား မဆီးတားကြနှင့်”ဟု တွန်းဖယ်ပုတ်ခတ်၍ တောင်တံခါးမှသည် မြောက်တံခါးသို့ထွက်သဖြင့် ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်သို့ သွားလေကုန်၏။

ဘုရားလောင်းပါရမီကို နတ်တို့ ကူညီစောင့်မလျက် မပျက်ရအောင် လှည့်ပတ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကြောင့် ၈ ယောက်သောပုဏ္ဏားတို့ကိုမျှ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်း မဆီးတားနိုင်ရှိခဲ့သော် ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရာ မင်းအားသာလျှင် အမျက်ထွက်ကြကုန်လျက် ခမည်းတော်သိဉ္စည်းမင်းကြီး၏ နန်းဟော်တံခါးဝ၌ စည်းဝေးကြ၍ သည်းစွာသောအသံဖြင့် မြည်တမ်းကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ပြည် ပျက်စီးခဲ့ပြီ။ အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် မင်း၏အင်္ဂါ မင်္ဂလာမျိုးတို့ထက် လွန်မြတ်သည်ဖြစ်၍ ပြည်တိုင်းကားဖြင့် ပူဇော်ခြင်းငှာထိုက်သော အကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်ရစ်တန်ဆာ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကို ယာစကာ” ပုဏ္ဏားတို့အား အဘယ့်ကြောင့် ပေးလှူရအံ့နည်း။

“ဟင်းရမ့်ဖူးရထားသန်သဖွယ် အစွယ်၏ပြေပြစ်ခြင်း၊ အဆင်း ငွေအသွင်ဆင်မည်းတကာတို့ မဆောင်နိုင်သောဝန်ကို အလွန်ရွက်ဆောင်နိုင်လျက်၊ စစ်အောင်ရာမြေအရပ်ကိုလည်း သိတတ်သော ဆင်ဖြူ ဆင်မြတ် ဆင်များထွတ်ကို မအပ်မရာ ယာစကာပုဏ္ဏားတို့အားမလှူထိုက်ဘဲ မထောက်မထား လှူဘိ၏ တကား။

“ပိုးချည်ညွန့်ဖြင့်ရက်အပ်သော ကမ္မလာဖုံးလွမ်းလျက် ပါးစောင် ၂ ဘက်မှ မပြတ်ထွက်ယိုသောမုန်ဖြင့် တင့်တယ်စွာ ရန်သူတကာတို့ကိုနှိပ်နင်းနိုင်သော ရဲစွမ်း၊ အထူးအဆန်းသော တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ မင်းတို့သာ စီးထိုက်သော ဂုဏ်သရေ၊ ငွေတောင်ထွတ်ကဲ့သို့ ဖြူဆွတ်သောအမွှေးဖြင့်၊ ပြည်ပေး၍မျှ မရထိုက်သော ဆင်ဖြူရတနာကို တန်ဆာထီးဖြူ၊ လူဆင်ထိန်း၊ ဆင်ဆေးသမားနှင့်တကွ အရှင်သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းသည် ထောက်ထားထွယ်တာ အားနာခြင်းမရှိ၊ မိမိအလိုအလျောက် တစ်ပြည်ကရောက်လာသော ယာစကာပုဏ္ဏားတို့အား လှူဘိ၏တကား။

“အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် စင်စစ်အားဖြင့် ပေးလှူစွန့်ကြဲလိုလျှင် ထမင်း၊အဖျော်၊အဝတ် ပုဆိုး၊ အိပ်ရာနေရာတို့ကိုသာ ပေးလှူသင့်၏။ ထို အိပ်ရာနေရာ၊ အဝတ်၊ပုဆိုး၊ထမင်း၊ အဖျော်တို့နှင့်သာ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အား လျှောက်ပတ်၏။ ဤဆင်ဖြူဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့အား အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ဘုန်းကြီးသော ရွှေနန်းသခင် အရှင်မင်းတို့နှင့်သာလျှောက်ပတ်သော ဆင်ဖြူကို ပုဏ္ဏားတို့အား မထိုက်မတန်ဘဲလျက် မဟာသမ္မတမင်းမှဆင်းသက်တော်မူ၍ မပျက်သောနန်းရိုး မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်သော အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် လှူရအံ့နည်း။

“အရှင်မင်းကြီးသည် မင်းသား၊မင်းညီ၊မူးတော်၊မတ်တော်၊ပြည်သူပြည်သားတို့စကားကို မလိုက်နာသည် ဖြစ်မူ အရှင်သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းနှင့် အတူပင်လျှင် အရှင်မင်းကြီးလည်း ပြည်သူပြည်သားတို့လက်တွင် ထင်ရှားစွာ ယခုရောက်မည် အကျွန်ုပ်တို့ထင်ကုန်၏”ဟု လျှောက်ထားကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

ထိုစကားကို သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးကြားလျှင် ‘မူးမတ် ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် ငါ၏သားတော် ဝေဿန္တရာကို သတ်လိုသည်ထင်၏’ဟု အမှတ်ရှိ၍ ဤသို့ဆို၏။

“မင်းသား၊မင်းညီ၊ မူးမတ်၊ ပြည်သူပြည်သား လူအပေါင်းတို့။ဇနပုဒ်မြို့ရွာ တိုင်းနိုင်ငံလုံးပင် ပျက်စီး စေကာမူ သိဝိရာဇ်ပြည်သူတို့၏စကားဖြင့် အပြစ်မဲ့သော ငါ၏သားတော်ဝေဿန္တရာကို ပြည်မှ မနှင်ထုတ်သင့်။ ငါ၏ရင်ခွင်၌ ပိုက်ချီ၍မွေးသော ရင်သွေးရတနာကို ငါ၏အသက်နှင့်အမျှ ချစ်ကြင်နာ၏။ စင်စစ်ချစ်ကြင်နာသည့် ရင်သွေးရင်သားပင်ဖြစ်စေကာမူ မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်လျက် မင်းကျင့်တရားနှင့်အညီ မကျင့်မူကား ဆုံးမမြစ်တားရာ၏။ ဆုံးမ၍မရနိုင် စိတ်ပိုင်ကိုယ်ကိုး အဆိုးအသွမ်းကျင့်သော်သာ တိုင်းကားပြည်နယ်မှမူလည်း နှင်ထုတ်ထိုက်၏။ ထီးနန်းစည်းစိမ်မှမူလည်း ရှုတ်ချထိုက်၏။ ယခု ငါ၏သားတော်ဝေဿန္တရာမှာမူကား ဆုံးမ၍မနိုင် ဆိုနိုင်ခဲခက်သော သားလည်းမဟုတ်။ အမျိုးယုတ်ညံ့သောသူတို့အကျင့် မင်းနှင့်မလျောက်ပတ်သော အမှုကိုလည်း ငါ့သား မပြု။ အဏုမြူမျှငါ့သားတော်တွင် အပြစ်မရှိ။ ငါ့သားတော် ဝေဿန္တရာသည် အလှူသီတင်း မင်းတို့ကျင့်ရာ ၁၀ ဖြာသော ဓမ္မ^၁၊ သင်္ဂဟ ၄ မည်^၂၊ ၆ တည်သော နာယကဂုဏ်^၃နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ယခု ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် နန်းစည်းစိမ်မှရှုတ်ချ၍ ပြည်မှနှင်ထုတ်လိုသံ သင်တို့ လျှောက်ကြားကြသော စကားသည် မလျောက်ပတ်။ ‘ပြည်မှ နှင်ထုတ်ခြင်း’ဟူသောဒဏ်သည် မမှန်မဖြောင့် မစောင့်တရား ယွင်းမှားယုတ်မာ ကြီးစွာသောအပြစ်ရှိသောသူကိုသာ စီရင်သောဒဏ် ဖြစ်သည်။

“ဆင်ဖြူကို လူကာမျှနှင့် နှင်ထုတ်ရမည် မဟုတ်။ အလှူ ဟူသည်ကား မင်းတို့၏အကျင့်ပင်ဖြစ်၍ ငါ့သားတော်၌ အပြစ်မရှိ။ ထို အပြစ်မဲ့ဖြစ်ပေလျက် သင်တို့စကားကိုလိုက်နာ၍ သားတော်ကို ငါသည် သတ်ခြင်း၊ ပြည်မှနှင်ထုတ်ခြင်း နန်းစည်းစိမ်မှရှုတ်ချခြင်း ရာဇဇာဏ်ကို ပြုမိချေအံ့။ ပြည်ထောင်ချင်းချင်း မင်းတစ်ပါးတို့သည်လည်း ကဲ့ရဲ့ရာ၏။ နောက်နောင် သားတော် အစဉ် မြေးတော် အဆက်လည်း မပျက်သောထုံးစံ ဖြစ်လေရာ၏။ နောက် မလိမ္မာလွန်းသောသူတို့လည်း ‘မင်းကြီးဝေဿန္တရာ အလှူပေးသောကြောင့် ခမည်းတော် ပြည်မှ နှင်ထုတ်ဖူးလေသည်။’ အလှူပေးခြင်းကား မင်းကျင့်တရားမဟုတ်’ဟု ယူမှားလေရာ၏။ ငါ၌လည်း များစွာသောမကောင်းမှုသည် ပွားများရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အပြစ်မရှိသော ငါ၏သားတော်ဝေဿန္တရာကို သတ်ခြင်း၊ ပြည်မှနှင်ထုတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြစ်မှားခြင်းကို သင်တို့ အလိုမရှိသင့်ပေ”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် နူးမတ်၊ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို အမိန့်တော်ရှိတိုင်း အပြစ်မရှိသည် ဖြစ်သောကြောင့် တုပ်နှောင်၍ ရိုက်ခတ်ဆုံးမခြင်း၊ နှောင်အိမ်ထောင်တန်း ထားခြင်း၊ ဓားလက်နက်နှင့် ကွပ်မျက်သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ပြုတော်မမူအပ်ပေ။ အကျွန်ုပ်တို့လည်း ထိုသို့စီရင်သည်ကို မမြင်မကြားလိုပါ။

“ဆင်ဖြူကိုလူခြင်းသည် မင်းတို့အကျင့် ချွတ်ယွင်းသည့်အမှု မဟုတ်သော်လည်း ဆင်ဖြူရတနာသည် အရှင်မင်းကြီးတို့အား များစွာသောဘုန်းကျက်သရေတို့ကိုလည်း ဆောင်၏။ ပြည်ထောင်ချင်းချင်း မင်းအပေါင်းတို့တွင် အရှင်မင်းကြီး၌သာ ဆင်ဖြူရောက်သည်ဖြစ်၍ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်ဝယ် တိုင်းကြီးပြည်ကြီးရှင် မင်းဟူသမျှ ကျိုးနွံပျပ်ဝပ်လျက် မြတ်သောလက်ဆောင်ပဏ္ဏာဖြင့်ဦးညွှတ်ရာ ဧကရာဇ်မင်းစည်းစိမ်ကိုလည်း ဆောင်၏။ မင်းအပေါင်းတို့ ညွတ်ပျောင်းရှိသေသည်ဖြစ်၍ တိုင်းနိုင်ငံ နေပုဒ်တို့၌ တိုက်ဖျက်စစ်ကြီး ရန်မီးမထ ဓားပြ၊ သူခိုး လူဆိုး၊ မုဒိမ်း ကင်းငြိမ်းသဖြင့် ပွင့်လင်းသာစည်လျက် ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၏စီးပွားကို ဆောင်ပေ တတ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကွယ်ရာတစ်ဆူလည်း ဖြစ်ပေ၏။

“ထိုသို့ ပြည်သားပြည်သူတို့၏ကိုးကွယ်ရာ ဧကရာဇ်မင်း၏အင်္ဂါ ရတနာမြတ်သောဆင်ဖြူတော်ကို ပြည်သားပြည်သူတို့အား ထောက်ထားကြင်နာခြင်းမျှ မရှိ။ မိမိအလိုအလျောက်လှူလေသော အရှင်သားတော်ကို အကျွန်ုပ်တို့ အလိုမရှိ။ ထိုမင်းသည် အရှည်ထီးနန်းစံသဖြင့် နိုင်ငံ၊ မြို့၊ ရွာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားအံ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် မင်း မပြုစေလို။ အရှင်သားတော်ကို ပြည်မှနှင်ထုတ်တော်မူ၍ ဝက်အမည်ရှိသောတောင်၌ နေစေတော်မူလော့”ဟု လျှောက်ကြားကြကုန်၏။

သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ပြည်သူပြည်သားတို့စကားကို ကြားလျှင် မိမိ၌ ဖုဿတိဒေဝီမိဖုရားကြီးမှတစ်ပါး သင်းပင်းအဝင်အပါ အဖော်မရှိဖြစ်၍ ပြည်သူတို့စကားကို တားမြစ်ပစ်ပယ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင် ရှိချေသောကြောင့် ‘ပြည်သူတို့သည် ယခု အမျက်ထွက်ဆဲ ဖြစ်၍သာ ငါ့စကားကို မယူမနာ တင်းမာကြပ်တည်းကြသည်။ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် ပြည်သူတို့ အမျက်ပြေလတ္တံ့။’ ထို ပြည်သူတို့အလိုသို့လိုက်လျက် ‘ရက်ရှည် သွေးအံ့’ဟု ကြံ၍၊

“ငါ၏နူးမတ် ပြည်သားပြည်သူတို့။ ငါ၏သားတော်ကို ပြည်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းငှာ သင်တို့ အကယ် အလိုရှိကြအံ့။ သင်တို့အလိုကို ငါ မပယ်ပြီ။ ထိုသို့မူကား ငါ့သားဝေဿန္တရာကို ဤနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေပါစေဦး။ နက်ဖြန်မိုးသောက်မှ သင်တို့အလိုရှိတိုင်း ပြုပါလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ပြည်သားပြည်သူတို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အမိန့်တော်ရှိတိုင်း ဤနေ့ညဉ့် နေပါစေဦးတော့” ဆို၍ မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်ကြလေကုန်၏။

သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ထိုအကြောင်းကို သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းအား ကြားသိစေခြင်းငှာ အမတ် တစ်ယောက်ကို ခေါ်ပြီးလျှင် ဤသို့မှာထား၍ စေလိုက်၏။

“ဤ ငါ၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ယုံမှတ်အပ်သော အမတ်။ သင်သည် ငါ့သားတော် ဝေဿန္တရာမင်း၏ နန်းတော်သို့ ယခုသွား၍ လျှောက်ကြားချေ။ လျှောက်ရမည့် စကားမှာ ‘အရှင်မင်းကြီး။ သိဝိတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့သည် အရှင်မင်းကြီးအား အမျက်ထွက်ကုန်၏။ မင်းညီ၊ မင်းသား၊ မင်းမျိုးမှူးရိုးမတ်ရိုးသား၊ ပုဏ္ဏား၊ ကုန်သည်၊ ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ ခြေသည်သူရဲ၊ အလုံးစုံသော ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ဤနေ့ညဉ့်ကိုလွန်စေ၍ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် အညီအညွတ်စည်းဝေးကြလျက် ပြည်မှ အရှင်မင်းကြီးကို နှင်ထုတ်ကြလတ္တံ့’။ ဤသို့ ဆိုချေ”ဟု စေလိုက်၏။

ထိုအခါ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်လည်း ဆင်ဖြူတော်ကိုလှူပြီးလျှင် ဖွားဖက်တော် အမတ် ၆ သောင်း ခြံရံလျက် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မြတ်သောထီးဖြူအောက်၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဒါနပါရမီကို မှီ၍ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ရွှင်လန်းတင့်တယ် စံပယ်ပျော်ပါးလျက် နေတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဖွားဖက်ဟော်အမတ် ၆ သောင်း ခြံရံလျက် မြတ်သောထီးဖြူအောက်၌ စံပျော်ရွှင်လန်းလျက်နေစဉ် ခမည်းတော်မင်းကြီးက စေအပ်သော အမတ်သည် ရွှေလက်ကောက်၊ မြနားတောင်း၊ ဝတ်ကောင်းတန်ဆာဆင်ယင်လျက် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးစံရာသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအမတ်သည် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏တင့်တယ်ခြင်းကို မြင်လျှင် အရှင်သခင်ဖြစ်၍ မနှစ်သက်အပ်သော စကားကို လျှောက်ထားရမည့်အတွက်ကြောင့် အသည်းနှလုံး ယူကျုံးမရ စိတ်ကမဆည်နိုင်အောင် မျက်ရည် အသွယ်သွယ်ယိုစီးလျက်၊ ဘုန်းကြီးသောအရှင်အား အလျင်တဆော အမှာတော်အတိုင်း မလျှောက်တည့်ဝံ့ ခံညားရိသေခြင်း မင်းဝတ်သိသဖြင့် ရှိခိုးဦးချလျက် ခွင့်တောင်းပန်ကြား လျှောက်ထားသည်ကား

“အရှင်ဘုန်းတော်ကျေးဇူးတော်ကို ထုတ်ဖော်ချီးမွမ်း၍မပြီး တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဖြူဆောင်ချင်း မင်းတကာတို့၏အထွတ် ဖြစ်တော်မူသော တရားမင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ အသက်စည်းစိမ်ကို သနားတော်မူပါဘုရား။ ခမည်းတော်က စေတော်မူလျှင် အရှင်ရှိကျွန် ဖြစ်ချေသောကြောင့် အရှင်မင်းကြီးအား သူတစ်ပါး မကောင်းကြံသော အမှုကို ယခု လျှောက်ရပါမည်။ ဤအမတ်သာ မနာလိုသောအလိုက် ကုန်းတိုက်စကား လျှောက်ထားဘိသည်ဟု အယူတော်စွဲလျက် အမျက်တော်မရှိပါနှင့်။ အရှင်မင်းကြီးတို့သာ အကျွန်ုပ်တို့အား စည်းစိမ်အသက် ပေးတတ်သော အရှင် ဖြစ်တော်မူပါသည်။ အရှင်မင်းကြီးတို့မှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်ကို နှလုံးတော်မြတ်ထား၍ ‘ဤအမတ်သည် ငါ့အား အကျိုးလိုစကား လျှောက်ထားပေသည်’ဟု အကျွန်ုပ်ကို မြတ်နိုးယုံကြည်တော်မူသဖြင့် အခွင့်သနားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထား၏။

ပေဿန္တရာမင်းကြီးသည် “အမတ်။ ငါ့အား သင်သည် ငါ့ခမည်းတော်မှာသည့်အတိုင်း ဆုတ်ဆိုင်းခြင်းမရှိ သိသာကုန်စင်အောင်လျှောက်။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း သင် မရှိနှင့်”ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ အခွင့်ရပြီးသော် အမတ်သည် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီး မှာတော်မူတိုင်း အလုံးစုံသောပြည်သူတို့၏ အကြံအစည်ဖြစ်သည့် အမှုကို တစ်ခုမကျန် ကုန်စင်အောင်လျှောက်ထား၏။ အမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဤသို့ဆို၏။

“ငါ၏အကျိုးကိုသာ အလိုရှိသောအမတ်။ ယခု သင်လျှောက်သောကြောင့် ပြည်သားပြည်သူတို့၏ အကြံကို ငါ ကြားသိရပြီ။ ငါသည် ခမည်းတော်မင်းကြီး ထီးနန်းကိုနှင်းအပ်၍ အထွတ်အမြတ်ရောက်သည်မှ

ယခုတိုင် မင်းတို့ကျင့်ရာ၊ ဆောင်ရာသည့်တရား ယွင်းမှားတိမ်းစောင်း မကောင်းသောအကျင့်ဖြင့် ပြုကျင့်မိသည်ကို ငါ မမြင်။ ငါ၌ အဘယ်အပြစ်ရှိ၍ သိဝိတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့သည် အမျက်ထွက်ကုန်သဖြင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်မည် ကြံကြသနည်း။ အဘယ်အပြစ်ကြောင့် ပြည်သူပြည်သားတို့ အမျက်ထွက်ကုန်သနည်း။ ယခု သင်သိလျှင် ထိုအပြစ်ကို ငါ့အား လျှောက်ကြားလော့” ဟုဆို၏။

အမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ မင်းသားမင်းမျိုး မှူးရိုးမတ်ရာ ပြည်သူတကာအပေါင်းတို့ မကောင်းသော အမှုနှင့် ယခုကြံသည်မှာ အရှင်မင်းကြီး၌ မင်းကျင့်တရား ယွင်းမှားတိမ်းစောင်းသောကြောင့် မဟုတ်ပါ။ တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းချင်းချင်း မင်းတစ်ပါးတို့၏ရန်စွယ်ကို နှုတ်ပယ်ချိုးတတ် မြတ်လှသော ဆင်ဖြူရတနာကို ယာစကာပုဏ္ဏားတို့အား လှူတော်မူသောကြောင့် အမျက် ထွက်ကြကုန်သဖြင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်မည် အကြံဖြစ်ကြသတည်း” ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းမင်းဝေဿန်သည် ဤသို့ဆို၏။

“အမှုကိုသိသာအောင် လျှောက်ထားပေတတ်သော အမတ်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှုသော ငါသည် ‘ဦးခေါင်း၊ မျက်စိ၊ နှလုံးသား အစရှိသော အတွင်းအလှူကိုပင်သော်လည်း အလိုရှိသောသူ တောင်းခံလာလျှင် ပေးလှူအံ့’ ဟု အကြံရှိ၏။ ထိုသို့ အတွင်းအလှူကိုစင် စွန့်လှူဝံ့ရဲလျက် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းနှင့်ဆက်ဆံသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲ အစရှိသော အင်္ဂသမဉ္ဇစွာ”။ ဆင်၊ မြင်း၊ လူ အစရှိသော ဇာတိဉာဏ်”။ မြို့ပြည် တိုင်းကား၊ ဥယျာဉ်၊ လယ်ယာ အစရှိသော ဟာဝရဉ္ဇစွာ”။ ဤအပဖြစ်သော ဉာဏ်မျှကို အဘယ်ကြောင့် ငါမလှူဘဲ နေအံ့နည်း။ ‘ဦးခေါင်းကို အလိုရှိသည်’ ဟု တောင်းလာလျှင် ငါ၏ဦးခေါင်းကို ထောင်းထောင်းဖြတ်၍ ပေးအံ့။ လက်ရုံး၊ မျက်လုံးကို အလိုရှိသည်ဟု တောင်းလာလျှင် လက်ရုံးကို လည်းကောင်း၊ မျက်လုံးကို လည်းကောင်း ပိုင်းဖြတ်ထုတ်ယူ၍ ပေးအံ့။ အလှူပေးခြင်း၌ ငါ၏စိတ်သည် ဆံခြည်ဖျားမျှ တွန့်တိုတုန်လှုပ်ခြင်း မရှိ။ အလွန်နှစ်သက်၍ မွေ့လျော်တော်မူ၏။ စင်စစ် သိဝိရာဇ်ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် အလှူပေးရမည်လော’ ဟု ငါ့ကို ပြည်မှ နှင်ထုတ်လိုလည်း နှင်ထုတ်စေ၊ သတ်လိုလည်း သတ်စေ၊ ဖြတ်လိုလည်း ဖြတ်စေ။ အလှူပေးခြင်းကို ငါ မကြဉ်ရှောင်ပြီ” ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမတ်သည် မိမိအရှင် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးလည်း မှာတော်မူ၊ ပြည်သူပြည်သားတို့ စကားလည်း မဟုတ်ဘဲလျက် နတ်တို့လှည့်ပတ်သဖြင့် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးမှာတော်မူဟန် စကားသံနှင့် တစ်ဖန် လျှောက်ထားပြန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် ‘ကောန္တိမာရ’” အမည်ရှိသော မြစ်၏အနီး အာရဇ္ဈရ” အမည်ရှိသောတောင်သည် ပြည်မှနှင်ထုတ်ကုန်သော မင်းတို့နေရာ ဖြစ်၏။ ထို အာရဇ္ဈရအမည်ရှိသော တောင်သို့ ရှေးရှုကောင်းသောအလှူပေးခြင်း၌ မွေ့လျော်သောမင်းကြီးဝေဿန္တရာကို ပြည်မှ ထွက်သွားစေရမည်ဟု ပြည်သား ပြည်သူအပေါင်းတို့ ဆိုကုန်သည်” ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် “ငါ့အား ပြည်သူတို့စကားကို မကြွင်းမကျန် ဟုတ်မှန်တိုင်း လျှောက်ကြားပေသောအမတ်။ သင် လျှောက်ထားသည့်စကားအတိုင်း သင့်မြတ်လှပြီ။ ထို ကောန္တိမာရမြစ်နား အာရဇ္ဈရတောင်သည် အပြစ်ရှိသောမင်းတို့ကို ပြည်မှနှင်ထုတ်သည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ ငါမူကား တစ်ပါးသောမင်းတို့ကဲ့သို့ မင်းကျင့်ပျက်သည် မဟုတ်။ ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်၍ အာရဇ္ဈရတောင်သို့ သွားစေလိုလျှင် ငါ သွားအံ့။ ထိုသို့သွားရမည်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ၇၀၀ တို့၏အပေါင်းဖြစ်သော

အလှူကြီးကို ငါ ပေးတော်မူလိုသေးသည်။ နက်ဖြန် တစ်နေ့မျှ ပြည်သူအပေါင်းတို့ သည်းခံ၍နေပါစေဦး။ နက်ဖြန် အလှူကြီးပေး၍ သန်ဘက်ခါ ပြည်သူတို့အလိုရှိရာသို့ ထွက်သွားပါအံ့။ တစ်နေ့နှင့် တစ်ညအတွက်ကို သည်းခံပါစေဦး”ဟု ဆို၏။

အမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ကောင်းပြီ။ ပြည်သူတို့ကို အရှင်မင်းကြီးမှာတော်မူတိုင်း ကြား၍ ငဲ့စေဦးအံ့”ဟု ဆိုပြီးလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ နန်းတော်မှဆင်း၍ ခမည်းတော်မင်းကြီးထံ ပြန်၍သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် စစ်သူကြီးအမတ်ကို ခေါ်တော်မူ၍ “ငါ၏အမှုကို တစ်ခုမကျန် ရွက်ဆောင်သော အမတ်ကြီး။ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် ၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကို ငါ ပေးတော် မူလို၏။သင်သည် ဆင် ၇၀၀၊ မြင်း ၇၀၀၊ ရထား ၇၀၀၊ မိန်းမ ၇၀၀၊နို့ညှစ်နွားမ ၇၀၀၊ ကျွန်ယောက်ျား ၇၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၇၀၀၊ ဤ ၇ ဦးကို ၇၀၀ စီ စီရင်လော့။ အထူးထူးအပြားပြား များသော ထမင်းအဖျော် အစရှိသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ဟူသမျှကို တစ်ခုမကျန် အယုတ်သဖြင့် သေအရက်ကိုမျှ မလွှတ်စေနှင့်။ ပြီးစီးအောင်စီရင်လော့”ဟု ဆို၏။

အမတ်တို့သည် အလှူကိုစီရင်အံ့သောငှာ နန်းတော်မှ ဆင်းသက်ကြကုန်၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် တစ်ကိုယ်တော်တည်း မဒ္ဒိဒေဝီမိဖုရားကြီးနေရာ နန်းမဆောင် ကျက်သရေ ရှိသောတိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ စက်မွေ့ရာအပြင်၌ နန်းမရှင်နှင့်အတူ ထိုင်တော်မူလျက် ဤသို့ တိုင်ပင် ပြောဆိုတော်မူ၏။

“မိဘ ၂ ပါး ပေးထိမ်းမြား၍ ထပ်ပွားမေတ္တာ ကြင်နာလှဘိ လင့်ဝတ်သိသော အဘယ်မဒ္ဒိဒေဝီ။ ငါသည် သင့်အားပေးအပ်သော ရွှေ၊ငွေ၊စပါး အစရှိသောဥစ္စာသည်လည်း သင်၌ များစွာရှိ၏။ ငါ့ဦးရီးတော် သင်၏အဖ မဒ္ဒရာဇ်မင်းမှပါသော လက်ဖွဲ့ဥစ္စာ ရတနာအပေါင်းတို့သည် သင်၌ များစွာရှိ၏။ ထို ဥစ္စာအပေါင်းကို သင်သည် မပျောက်မယွင်း မဆွေးမကြေရအောင် ကောင်းစွာ ရွှေအိုးကြီးပြု၍ မြှုပ်ထားလော့”ဟု ဆို၏။

မဒ္ဒိမိဖုရားကြီးသည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်ရင်း၌ အလုပ်အကျွေးဆုကို ယူသည်မှ ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းအတွင်း ဘဝများစွာ ဘုရားလောင်းသူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းဖော်လုပ်ကျွေး နည်းပေးတိုင်း ကျင့်ဖူးသော အထူးပါရမီဖန်၍ ဉာဏ်ပညာ၊ သမာဓိ၊ သတိ ရှိသည်နှင့်လျော်စွာ ကာမဂုဏ် လောဘရမ္မက်သို့ မသက်၊ အမြွက်မျှသောစကားကို ထောက်ထားနှိုင်းယှဉ်၍ ‘ငါ၏မြှောက်သား မင်းတရားကြီးသည် ငါနှင့်အတူ ရွှေနန်းစံတော်မူသည်မှ ယခုတိုင် မည်သည့်ကာလမျှ ဥစ္စာပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းသိုထားဖူးသည်လည်း မရှိ။ ‘သိမ်းဆည်းလုံခြုံစေ’ ဟူ၍လည်း မဆိုစဘူး။ ယခုမူကား ‘သင်၌ ဥစ္စာရတနာကို ကောင်းစွာမြှုပ်၍ထား’ဟု အမိန့်တော်ရှိသည်။ ကိုယ်တော်၏အလိုကို ငါ မသိသာသေး။ကိုယ်တော်သည် အလိုတော်တစ်စုံတစ်ခု ရှိသောကြောင့်ဆိုသည် ဖြစ်မည်။ ယခုသိရအောင် ငါ လျှောက်ဦးအံ့’ဟု ကြံလျက်၊ “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာရတနာ များစွာကို အဘယ်အရပ်၌ မြှုပ်ထားရသော် လုံခြုံပါအံ့နည်း”ဟု လျှောက်ထား၏။

ဘုရားလောင်းသည် မြှောက်သားတော်မိဖုရားကြီးအား မြှုပ်ထားရာကို ပြညွှန်လို၍-

‘သီလဝန္တေသု ဒဇ္ဇာသိ၊ ဒါနံ မဒ္ဒိ ယထာရဟံ။ န ဟိ ဒါနာ ပရံ အတ္ထိ၊ ပတိဋ္ဌာ သဗ္ဗပါဏိနံ။ ။

ဟူ၍ဆိုတော်မူ၏။အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ် မဒ္ဒိမိဖုရားကြီး။ သင်၏ ဥစ္စာရတနာ များစွာတို့ကို ကျိကျ၊တိုက်တာ၊မြေတွင်းသွင်းမြှုပ် သိမ်းထားငြားသော်လည်း ၅ ပါးရန်သူ^၆မနှောင့်ယှက်စေကာမူ တစ်သက်တာမျှ အခိုက်အတန့်သာ တည်သည် ဖြစ်၍ မလုံခြုံသေး။ သီလဝန္တ^၆ဖြစ်သော အလှူခံမြေခိုင်ခိုင်၌ မယိုင်မပြို ကြည်ညိုခြင်းသဒ္ဓါတိုက်ကြီးဖွဲ့၍

အလွန်ငတ်မွတ်သောဘေးဖြင့် နိပ်စက်ကုန်သော ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် မင်းကြီးနန်းတော်သို့ အညီအညွတ်စည်းဝေးကြလျက် ပြင်းစွာ မြည်တမ်းကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ ထိုပြည်သူတို့အသံကို ကလိဂ်ရာဇ်မင်းကြီး ကြား၍ “အဘယ့်ကြောင့် ကြွေးကြော်ကြကုန်သနည်း” ဟုမေးလျှင်၊ “ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးရောက်၍ ကိုးကွယ်ရာ မရသောကြောင့် ကြွေးကြော်ကြကုန်သတည်း” ဟု ကြားလျှောက်၏။

ကလိဂ်ရာဇ်မင်းသည် “သင်တို့ မစိုးရိမ်လင့်။ မမြင့်မကြာမီ မိုးကြီးရွာစေသဖြင့် ဝပြောစေအံ့” ဟု ဆို၍ ပြည်သူပြည်သားတို့ကို မိမိတို့အိမ်သို့ပြန်စေပြီးလျှင်၊ မင်းကြီးသည် မိုးရွာခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်စွာ အင်္ဂါ ၈ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်သီလကို ၇ ရက်ပတ်လုံး ဆောက်တည်၏။ ထိုသို့ ဥပုသ်ဆောက်တည်သော်လည်း မိုးမရွာ၊ ခေါင်မြဲတိုင်းသာခေါင်၍ မိုးရွာခြင်းကို မဖြစ်စေနိုင်ခဲ့သော် အမတ်ပညာရှိတို့ကို ခေါ်၍ “အဘယ်အကြောင်းဖြင့် မိုးရွာခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်အံ့နည်း” ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။

အမတ်ပညာရှိတို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ တစ်ပါးသောအကြောင်းဖြင့် မိုးရွာစေခြင်းငှာ လုံ့လပြုပါ သော်လည်း မရွာနေခဲ့သော် မိုးရွာခြင်းအကြောင်းတစ်ခုသည် ထင်၏။ အကြောင်းမူကား ‘ဥပေါသထဆင်ဖြူ မျိုးတို့သွားရာ ခရီးရောက်တိုင်း မိုးသည်ရွာ၏’ ဟု ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ ဆိုသည့်ထုံးစံကား ရှိပါသည်။ ဆင်ဖြူကိုဆောင်ရသော် ကောင်း၏” ဟု လျှောက်ကြ၏။

“ဥပေါသထဆင်ဖြူမျိုးသည် တန်ခိုးကြီးသည် ဖြစ်၍ ဟိမဝန္တာတော၌သာ နေရသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤလူပြည်၌ မိုးထက်ပင် ရှားခဲ့၏။ အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း” ဟု မင်းကြီးဆိုလျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး။ အခါတစ်ပါးဖြစ်မူကား အမိန့်တော်ရှိတိုင်း ဆင်ဖြူရှားသည်ပင် ဖြစ်၏။ ယခုမူကား စေတုတ္တရာပြည်၌ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ဘုန်းတော်ကြောင့် ဆင်ဖြူ ရောက်လာရ၏။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ‘ဆင်ဖြူ၊ ထီးနန်း၊ ပြည်စည်းစိမ်ကို မဆိုနှင့်ဦး။ မိမိမျက်လုံး၊ နှလုံးသည်းပွတ်ကိုပင်သော်လည်း အလိုရှိသူ တောင်းလျှင် ပေးလို၏’ ဟု အလှူပေးခြင်း၌မွေ့လျော်ကြောင်းကို ၁ သောင်း ယူဇနာ ကျယ်စွာသော ဇေယျဒိပ်ကျွန်းအလုံး ကျော်စောထင်ရှား၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အလှူခံခြင်း၌ လိမ္မာရဲရင့်သော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားတို့ကို စေလွှတ်၍ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ဆင်ဖြူတော်ကို အလှူခံ၏အဖြစ်ဖြင့် တောင်းရသော်ကောင်း၏” ဟု အမတ်တို့ လျှောက်ကုန်၏။ ကလိဂ်ရာဇ်မင်းသည် အမတ်တို့စကားကိုကြားလျှင် “ကောင်းပြီ” ဟုဆို၍၊ ပုဏ္ဏားအပေါင်းကို စည်းဝေးစေပြီးသော် အမှုအခွင့်အရေးအရာ၌ လိမ္မာရဲရင့်သော ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်ကို ရွေးချယ်ပြီးလျှင်၊ ထိုပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့အား မျိုးရိက္ခာ၊ အလုပ်အကျွေး လုံလောက်အောင်ပေး၍ “သင်တို့သည် စေတုတ္တရာပြည်၌ ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ဆင်ဖြူကို အလှူခံချေ” ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။

ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် ခရီးအစဉ်ဖြင့် သွားကြလေသော် စေတုတ္တရာပြည်သို့ရောက်၍ အလှူရေပ်၌ ထမင်းအစာစားပြီးလျှင် မြူအလိမ်းအလိမ်းကပ်သောကိုယ်ဖြင့် ‘မင်းကြီးသည် အလှူရေပ်သို့ထွက်သောအခါ ဆင်ဖြူကို ခံအံ့’ ဟု အရှေ့တံခါးသို့သွား၍ စောင့်နေမျှော်လင့်ကြကုန်၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်လည်း ထိုအခါ လပြည့်နေ့ကြိမ်သည်ဖြစ်၍ ‘ယနေ့ အလှူရေပ်သို့ ထွက်အံ့’ ဟု မင်္ဂလာဆင်တော်ပစ္စယကို များစွာသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်စေ၍ နံနက်စောစောကပင်လျှင် မိမိကိုယ်တော်ကို ရေချိုးခြင်း၊ နံ့သာပျောင်း အမွှေးအထုံလိမ်းခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာဆင်စေခြင်း၊ မြိန်မြတ်သောဘောဇဉ်ကို စားခြင်း ကိစ္စပြီးပြီးသော်၊ ဆင်ဖြူတော်ပစ္စယကိုစီးလျက် များစွာသော ဗိုလ်ပါအခြံအရံနှင့်တကွ အရှေ့တံခါးဖြင့် ထွက်တော်မူ၏။

ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် မှူးမတ်၊ဗိုလ်ပါ၊ပရိသတ် ထူထပ်လှသောကြောင့် အရှေ့တံခါး၌ အခွင့်မရလျှင် တောင်တံခါးသို့ သွားကြကုန်၍ ကုန်းမြင့်ဖြင့် မင်းကြီးမြင်လောက်ရာကနေလျက် ‘မင်းကြီးသည် အရှေ့အလှူရေပ်မှ ဤတောင်တံခါးသို့ လာလတ်သောအခါ ဆင်ဖြူကို အလှူခံအံ့’ဟု မျှော်လင့်ငုံနေကြကုန်၏။

မင်းကြီးသည်လည်း အရှေ့တံခါးဝ အလှူရေပ်၌ကြည့်ရှုပြီးသော် လက်ယာရစ်လည်သောအားဖြင့် တောင်တံခါးသို့ ရှေးရှုလာတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် မင်းကြီးသို့ရှေးရှု လက်ကို ဆန့်တန်းဖြန့်ကာလျက် “မင်းကြီးဝေဿန္တရာ။ သင်မင်းကြီးအား အောင်ခြင်းမင်္ဂလာ ဖြစ်စေသတည်း”ဟု ၃ ကြိမ် ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့၏ ကောင်းချီးပေးဟန် အလှူခံ၏လက္ခဏာကို မင်းကြီးမြင်လျှင် ပုဏ္ဏားတို့နေရာသို့ ဆင်တော်နှင့်ချဉ်းကပ်၍ ဆင်ကျောက်ကုန်းပေါ်က နေတော်မူလျက် ‘ပရဠာကစ္ဆာနခလောမာ’ အစရှိသောဂါထာဖြင့် မေးတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“နာခေါင်းဝဖျား လက်ကတီးကြားတို့မှ ဖားလျားလိမ်တင် ပြင်သို့ထွက်သော မည်းနက်စွာအမွေး၊ သွားချေးထူထူ ဖြူနီကြောင်ကျား နှာသီးဖျားမိုမို ကိုယ်မှာမြူလိမ်းကပ်လျက် လက်သည်းရှည်စွာထားသော ဆရာပုဏ္ဏားတို့။” ငါ အလှူရေပ်သို့ထွက်တော်မူသည့်အခါ အဘယ်ကိုအလိုရှိ၍ လက်ယာလက်ကို ဆန့်တန်း ဖြန့်ကာလျက် ကောင်းချီးပေးကြကုန်သနည်း။ သင်တို့အလိုရှိသည်ကို တောင်းကုန်လော့”ဟု ဆို၏။ ပုဏ္ဏားတို့လည်း “သိဝိရာဇ်ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၏အစီးအပွားကို ဆောင်တော်မူပေသော တရားမင်းမြတ်။ အကျွန်ုပ်တို့၏ ကလိဂ်ရာဇ် ပြည်သည် မိုးခေါင်သည်ဖြစ်၍ ငတ်မွတ်ရှားပါးလျက် ခိုးသားဓားပြ ထူထပ်လှ၏။ ထိုသို့ငတ်မွတ်ခြင်းဘေးကြောင့် အလွန်တင့်တယ်သောအစွယ်၊ အံ့ဩဖွယ်သောကိုယ်သဏ္ဌာန်၊ အားအန်ရဲရင့်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာ ရတနာမြတ်ဖြစ်သော အရှင်မင်းကြီး၏မင်္ဂလာဆင်တော်ကို အလိုရှိ၏။ လှူတော်မူကုန်လော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ငါကား ဦးခေါင်း၊ မျက်စိ အစရှိသော အတွင်းအလှူကို ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိ၏။ ဤပုဏ္ဏားတို့ကား ငါ၌ အလှူမြတ်ဟု မမှတ်သေးသော အပအလှူ ဆင်ဖြူရတနာကို အလိုရှိ၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့အလိုကို ပြည့်စေအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ “ဤကျွန်းအပြင်၌ ဘုရင်တကာတို့ မစီးထိုက်။ ငါ၏ဘုန်းတော်ကြောင့် ရောက်သည်ဖြစ်၍ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော ဤရတနာဆင်ဖြူတော်ကို သင်တို့အား ငါလှူအံ့။ ငါ၏စိတ်တော်သည် ဖိတ်ယိုတုန်လှုပ်ခြင်း ဒွိဟမရှိ”ဟု ဆိုလျက်၊ ‘ဆင်ဖြူတော်၏ အလုံးစုံသော ကိုယ်အပြင်၌ တန်ဆာမဆင် လွတ်လပ်သည့်အရာတို့ ရှိလေသလော’ဟု ကျောက်ကုန်းထက်မှ ဆင်းသက်တော်မူ၍ လှည့်လည်ကြည့်ရှုလျှင် မည်သည့်အရာတွင်မျှ တန်ဆာမဆင် လွတ်လပ်သည်ကို မြင်တော်မမူသောကြောင့် ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းလျက် ဝတ်ပန်းရည်ရောထွေး၍ မွေးကြိုင်လှစွာ နံ့သာရည်ဖြင့်ပြည့်သော ရွှေကရားကို ကိုင်တော်မူပြီးသော်၊ “အလှူခံပုဏ္ဏားတို့။ ဤသို့ လာလှည့်ကုန်”ဟု ပုဏ္ဏားတို့ကို အနီး၌နေစေ၍ ရွှေပန်းကုံးနှင့် တူသော ဆင်ဖြူတော်၏ နှာမောင်းကိုကိုင်တော်မူလျက် ပုဏ္ဏားတို့လက်၌ထားပြီးသော် ရွှေကရားဖြင့် ရေစက်ချ၍ တန်ဆာဆင်အပ်သောဆင်ဖြူတော်ကို လှူတော်မူ၏။

ထိုဆင်ဖြူတော်၌ ဆင်သော တန်ဆာကား ခြေ ၄ ဘက်တို့၌ ဆင်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၄ သိန်း ထိုက်၏။ နံပါး ၂ ဘက်တို့၌ ဆင်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ အောက်ဝမ်းရေအပြင်၌ လွှမ်းဆင်အပ်သော ကမ္မလာနီသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ကျောက်ကုန်းအပြင်၌ ဆင်အပ်သော ပုလဲကွန်ရက် ပတ္တမြားကွန်ရက်၊ ရွှေကွန်ရက်သည် အဖိုး ၃ သိန်း ထိုက်၏။ နား ၂ ဘက်၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ ကျောက်ကုန်းထက်၌ ခင်းအပ်သောကမ္မလာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ရေခမိုးတင်၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဦးဆောက်ပန်းကဲ့သို့ ထိပ်ပြင်၌ ၃ သွယ်ဆွဲသော

တန်ဆာသည် အဖိုး ၃ သိန်း ထိုက်၏။ နားစွန်းဖျား၂ ဘက်၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ အစွယ် ၂ ချောင်း၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၂ သိန်း ထိုက်၏။ နာမောင်း၌ အတန်တန်ဆင်ထားသော တန်ဆာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ မြီးထူး၌ ဆင်အပ်သောတန်ဆာသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဆင်တက်လှေကားသည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဆင်တော်စားခွက်သည် အဖိုး ၁ သိန်း ထိုက်၏။ ဤသို့ ဆင်ဖြူတော်ကိုထား၍၊ ဆင်ဖြူတော်၌ဆင်သော တန်ဆာအစုစုပေါင်းသည် ၂ သန်း ၂ သိန်း အဖိုးထိုက်၏။ ဆင်တက်လှေကား၊ ဆင်စားခွက်နှင့်သော်ကား ၂ သန်း ၄ သိန်း အဖိုးထိုက်၏။ ထီးဖြူအချက်၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ထီးဖြူထွတ်ပတ္တမြား၊ ပုလဲသွယ်၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ချွန်း၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ဆင်၏လည်ပင်း၌ဆွဲသော ပုလဲသွယ်၊ အဖျား၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ဆင်ဦးကင်း၌တပ်အပ်သော ပတ္တမြား၊ ဤ ၆ လုံးသော ပတ္တမြားတို့သည်ကား အဖိုးမည်မျှ ထိုက်တန်၏ဟူ၍ မပြတ်ဆိုနိုင်။ အတိုင်းအရှည်မရှိ အဖိုးထိုက်၏။ ဆင်ဖြူတော်သည်လည်း အဖိုးအတိုင်းအရှည် မရှိ။

ဤသို့ ၂ သန်း ၄ သိန်း အဖိုးထိုက်သောတန်ဆာနှင့်၊ အဖိုးအနု ဖြစ်သော ပတ္တမြား ၆ လုံးနှင့်၊ ဆင်ဖြူတော်၊ ဤ ရတနာ ၇ ပါးတို့ကို ပုဏ္ဏားတို့အား လှူတော်မူ၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဆင်ဖြူတော် အကျွေးအမွေး အိမ်ခြေ ၅၀၀၊ ဆင်ချေးကျုံး၊ ဆင်ထိန်းနှင့် တကွ လှူတော်မူ၏။ ဤသို့ ဆင်ဖြူတော်ကို လှူသောအခါ၌လည်း ရှေးနည်းအတူလျှင် မြေကြီးပဲ့တင်ထပ်မျှ တုန်လှုပ်၏။ [ဤကား ၂ ကြိမ်မြောက်သော မြေတုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။]

လူအပေါင်းတို့သည်လည်း သောင်းသောင်းအုတ်အော် ကြွေးကြော်သံမဆုံး တစ်ပြည်လုံး ချောက်ချား ကုန်၏။

ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့သည် ဆင်ဖြူတော်ကို ရလျှင် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာ တက်စီး၍ လူအပေါင်း ခြံရံလျက် မြို့လယ်မင်းလမ်းခရီးဖြင့် သွားလေကုန်၏။ ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ပုဏ္ဏားတို့သွားရာသို့ လိုက်ကုန်သဖြင့် “သူတို့ပါးတို့အား ထောက်ထားခြင်းမရှိ၊ မိမိတို့ကိုယ်ဖို့ကိုသာ အရတောင်းခံတတ်သော ပုဏ္ဏားစဉ်းလဲတို့။ ငါတို့အရှင်အယာဉ်သာ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကို မထိုက်မတန် သင်တို့ အဘယ့်ကြောင့် စီး၍ လာကုန်သနည်း။ သင်တို့ကို ‘စီးတော့’ဟု ဘယ်သူ ညွှန်ဘိသနည်း။ သင်တို့ မစီးနှင့်”ဟု ဆီးတားကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် “ဤဆင်ဖြူရတနာကို မင်းကကားတို့ကကံမြတ်သော ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ထီးဖြူ အခြွေအရံနှင့်တကွ လှူတော်မူသောကြောင့် ငါတို့၌စွာ ဖြစ်ပြီ။ သင်တို့ အဘယ် အရာအထူးရှိသော သူတို့နည်း။ မင်းကြီးအမိန့်တော်ကို မရဘဲလျက် ငါတို့အား မဆီးတားကြနှင့်”ဟု တွန်းဖယ်ပုတ်ခတ်၍ တောင်တံခါးမှသည် မြောက်တံခါးသို့ထွက်သဖြင့် ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်သို့ သွားလေကုန်၏။

ဘုရားလောင်းပါရမီကို နတ်တို့ ကူညီစောင့်မလျက် မပျက်ရအောင် ပုညပတ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကြောင့် ၈ ယောက်သောပုဏ္ဏားတို့ကိုမျှ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်း မဆီးတားနိုင်ရှိခဲ့သော် ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရာ မင်းအားသာလျှင် အမျက်ထွက်ကြကုန်လျက် ခမည်းတော်သိဉ္စည်းမင်းကြီး၏ နန်းတော်တံခါးဝ၌ စည်းဝေးကြ၍ သည်းစွာသောအသံဖြင့် မြည်တမ်းကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ပြည် ပျက်စီးခဲ့ပြီ။ အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် မင်း၏အင်္ဂါ မင်္ဂလာမျိုးတို့ထက် လွန်မြတ်သည်ဖြစ်၍ ပြည်တိုင်းကားဖြင့် ပူဇော်ခြင်းငှာထိုက်သော အမွှာနိပ်တို့၏ မျက်ရစ်တန်ဆာ ရတနာဆင်ဖြူတော်ကို ယာစကာ” ပုဏ္ဏားတို့အား အဘယ့်ကြောင့် ပေးလှူရအံ့နည်း။

“ဟင်းရမ်းဖူးရထားသန်သဖွယ် အစွယ်၏ပြေပြစ်ခြင်း၊ အဆင်း ငွေအသွင်ဆင်မည်းတကာတို့ မဆောင်နိုင်သောဝန်ကို အလွန်ရွက်ဆောင်နိုင်လျက်၊ စစ်အောင်ရာမြေအရပ်ကိုလည်း သိတတ်သော ဆင်ဖြူ ဆင်မြတ် ဆင်များထွတ်ကို မအပ်မရာ ယာစကာပုဏ္ဏားတို့အားမလှူထိုက်ဘဲ မထောက်မထား လှူဘိ၏ တကား။

“ပိုးချည်ညွန့်ဖြင့်ရက်အပ်သော ကမ္မလာဖုံးလွှမ်းလျက် ပါးစောင် ၂ ဘက်မှ မပြတ်ထွက်ယိုသောမုန်ဖြင့် တင့်တယ်စွာ ရန်သူတကာတို့ကိုနှိပ်နင်းနိုင်သော ရဲစွမ်း၊ အထူးအဆန်းသော တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ မင်းတို့သာ စီးထိုက်သော ဂုဏ်သရေ၊ ငွေတောင်ထွတ်ကဲ့သို့ ဖြူဆွတ်သောအမွှေးဖြင့်၊ ပြည်ပေး၍မျှ မရထိုက်သော ဆင်ဖြူရတနာကို တန်ဆာထီးဖြူ၊ လူဆင်ထိန်း၊ ဆင်ဆေးသမားနှင့်တကွ အရှင်သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းသည် ထောက်ထားတွယ်တာ အားနာခြင်းမရှိ၊ မိမိအလိုအလျောက် တစ်ပြည်ကရောက်လာသော ယာစကာပုဏ္ဏားတို့အား လှူဘိ၏တကား။

“အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် စင်စစ်အားဖြင့် ပေးလှူစွန့်ကြဲလိုလျှင် ထမင်း၊အဖျော်၊အဝတ် ပုဆိုး၊ အိပ်ရာနေရာတို့ကိုသာ ပေးလှူသင့်၏။ ထို အိပ်ရာနေရာ၊ အဝတ်၊ပုဆိုး၊ထမင်း၊ အဖျော်တို့နှင့်သာ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့အား လျှောက်ပတ်၏။ ဤဆင်ဖြူဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့အား အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ဘုန်းကြီးသော ရွှေနန်းသခင် အရှင်မင်းတို့နှင့်သာလျှောက်ပတ်သော ဆင်ဖြူကို ပုဏ္ဏားတို့အား မထိုက်မတန်ဘဲလျက် မဟာသမ္မတမင်းမှဆင်းသက်တော်မူ၍ မပျက်သောနန်းရိုး မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်သော အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် လှူရအံ့နည်း။

“အရှင်မင်းကြီးသည် မင်းသား၊မင်းညီ၊မူးတော်၊မတ်တော်၊ပြည်သူပြည်သားတို့စကားကို မလိုက်နာသည် ဖြစ်မူ အရှင်သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းနှင့် အတူပင်လျှင် အရှင်မင်းကြီးလည်း ပြည်သူပြည်သားတို့လက်တွင် ထင်ရှားစွာ ယခုရောက်မည် အကျွန်ုပ်တို့ထင်ကုန်၏”ဟု လျှောက်ထားကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

ထိုစကားကို သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးကြားလျှင် ‘မူးမတ် ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် ငါ၏သားတော် ဝေဿန္တရာကို သတ်လိုသည်ထင်၏’ဟု အမှတ်ရှိ၍ ဤသို့ဆို၏။

“မင်းသား၊မင်းညီ၊ မူးမတ်၊ ပြည်သူပြည်သား လူအပေါင်းတို့။ နေပုဒ်မြို့ရွာ တိုင်းနိုင်ငံလုံးပင် ပျက်စီး စေကာမူ သိဝိရာဇ်ပြည်သူတို့၏စကားဖြင့် အပြစ်မဲ့သော ငါ၏သားတော်ဝေဿန္တရာကို ပြည်မှ မနှင်ထုတ်သင့်။ ငါ၏ရင်ခွင်၌ ပိုက်ချို၍မွေးသော ရင်သွေးရတနာကို ငါ၏အသက်နှင့်အမျှ ချစ်ကြင်နာ၏။ စင်စစ်ချစ်ကြင်နာသည့် ရင်သွေးရင်သားပင်ဖြစ်စေကာမူ မင်းမျိုးမင်းနွယ်ဖြစ်လျက် မင်းကျင့်တရားနှင့်အညီ မကျင့်မူကား ဆုံးမမြစ်တားရာ၏။ ဆုံးမ၍မရနိုင် စိတ်ပိုင်ကိုယ်ကိုး အဆိုးအသွမ်းကျင့်သော်သာ တိုင်းကားပြည်နယ်မှမူလည်း နှင်ထုတ်ထိုက်၏။ ထီးနန်းစည်းစိမ်မှမူလည်း ရှုတ်ချထိုက်၏။ ယခု ငါ၏သားတော်ဝေဿန္တရာမှာမူကား ဆုံးမ၍မနိုင် ဆိုနိုင်ခဲခက်သော သားလည်းမဟုတ်။ အမျိုးယုတ်ညံ့သောသူတို့အကျင့် မင်းနှင့်မလျောက်ပတ်သော အမှုကိုလည်း ငါ့သား မပြု။ အဏုမြူမျှငါ့သားတော်တွင် အပြစ်မရှိ။ ငါ့သားတော် ဝေဿန္တရာသည် အလှူသီတင်း မင်းတို့ကျင့်ရာ ၁၀ ဖြာသော ဓမ္မ^၁၊ သင်္ဂဟ ၄ မည်^၂၊ ၆ တည်သော နာယကဂုဏ်^၃နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ယခု ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် နန်းစည်းစိမ်မှရှုတ်ချ၍ ပြည်မှနှင်ထုတ်လိုသံ သင်တို့ လျှောက်ကြားကြသော စကားသည် မလျောက်ပတ်။ ‘ပြည်မှ နှင်ထုတ်ခြင်း’ဟူသောဒဏ်သည် မမှန်မမြောင့် မစောင့်တရား ယွင်းမှားယုတ်မာ ကြီးစွာသောအပြစ်ရှိသောသူကိုသာ စီရင်သောဒဏ် ဖြစ်သည်။

“ဆင်ဖြူကို လူကာမျှနှင့် နှင်ထုတ်ရမည် မဟုတ်။ အလှူ ဟူသည်ကား မင်းတို့၏အကျင့်ပင်ဖြစ်၍ ငါ့သားတော်၌ အပြစ်မရှိ။ ထို အပြစ်မဲ့ဖြစ်ပေလျက် သင်တို့စကားကိုလိုက်နာ၍ သားတော်ကို ငါသည် သတ်ခြင်း၊ ပြည်မှနှင်ထုတ်ခြင်း နန်းစည်းစိမ်မှရှုတ်ချခြင်း ရာဒဏ်”ကို ပြုမိချေအံ့။ ပြည်ထောင်ချင်းချင်း မင်းတစ်ပါးတို့သည်လည်း ကဲ့ရဲ့ရာ၏။ နောက်နောင်သားတော် အစဉ် မြေးတော် အဆက်လည်း မပျက်သောထုံးစံ ဖြစ်လေရာ၏။နောက် မလိမ္မာလွန်းသောသူတို့လည်း ‘မင်းကြီးဝေဿန္တရာ အလှူပေးသောကြောင့် ခမည်းတော် ပြည်မှ နှင်ထုတ်ဖူးလေသည်။ အလှူပေးခြင်းကား မင်းကျင့်တရားမဟုတ်’ဟု ယူမှားလေရာ၏။ ငါ၌လည်း များစွာသောမကောင်းမှုသည် ပွားများရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် အပြစ်မရှိသော ငါ၏သားတော်ဝေဿန္တရာကို သတ်ခြင်း၊ ပြည်မှနှင်ထုတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြစ်မှားခြင်းကို သင်တို့ အလိုမရှိသင့်ပေ”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် နူးမတ်၊ ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်သားတော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို အမိန့်တော်ရှိတိုင်း အပြစ်မရှိသည် ဖြစ်သောကြောင့် တုပ်နှောင်၍ ရိုက်ခတ်ဆုံးမခြင်း၊ နှောင်အိမ်ထောင်တန်း ထားခြင်း၊ ဓားလက်နက်နှင့် ကွပ်မျက်သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ပြုတော်မမူအပ်ပေ။ အကျွန်ုပ်တို့လည်း ထိုသို့စီရင်သည်ကို မမြင်မကြားလိုပါ။

“ဆင်ဖြူကိုလူခြင်းသည် မင်းတို့အကျင့် ချွတ်ယွင်းသည့်အမှု မဟုတ်သော်လည်း ဆင်ဖြူရတနာသည် အရှင်မင်းကြီးတို့အား များစွာသောဘုန်းကျက်သရေတို့ကိုလည်း ဆောင်၏။ ပြည်ထောင်ချင်းချင်း မင်းအပေါင်းတို့တွင် အရှင်မင်းကြီး၌သာ ဆင်ဖြူရောက်သည်ဖြစ်၍ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်ဝယ် တိုင်းကြီးပြည်ကြီးရှင် မင်းဟူသမျှ ကျိုးနွံပျပ်ဝပ်လျက် မြတ်သောလက်ဆောင်ပဏ္ဏာဖြင့်ဦးညွှတ်ရာ ဧကရာဇ်မင်းစည်းစိမ်ကိုလည်း ဆောင်၏။ မင်းအပေါင်းတို့ ညွတ်ပျောင်းရှိသေသည်ဖြစ်၍ တိုင်းနိုင်ငံ ဇနပုဒ်တို့၌ တိုက်ဖျက်စစ်ကြီး ရန်မီးမထ ဓားပြ၊သူခိုး လူဆိုး၊ မုဒိမ်း ကင်းငြိမ်းသဖြင့် ပွင့်လင်းသာစည်လျက် ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့၏စီးပွားကို ဆောင်ပေ တတ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကွယ်ရာတစ်ဆူလည်း ဖြစ်ပေ၏။

“ထိုသို့ ပြည်သားပြည်သူတို့၏ကိုးကွယ်ရာ ဧကရာဇ်မင်း၏အင်္ဂါ ရတနာမြတ်သောဆင်ဖြူတော်ကို ပြည်သားပြည်သူတို့အား ထောက်ထားကြင်နာခြင်းမျှ မရှိ။ မိမိအလိုအလျောက်လှူလေသော အရှင်သားတော်ကို အကျွန်ုပ်တို့ အလိုမရှိ။ ထိုမင်းသည် အရှည်ထီးနန်းစံသဖြင့် နိုင်ငံ၊မြို့၊ရွာ တုန်လှုပ်ချောက်ချားအံ့သည် ဖြစ်သောကြောင့် မင်း မပြုစေလို။ အရှင်သားတော်ကို ပြည်မှနှင်ထုတ်တော်မူ၍ ဝက်အမည်ရှိသောတောင်၌ နေစေတော်မူလော့”ဟု လျှောက်ကြားကြကုန်၏။

သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ပြည်သူပြည်သားတို့စကားကို ကြားလျှင် မိမိ၌ ဖုဿတိဒေဝီမိဖုရားကြီးမှတစ်ပါး သင်းပင်းအဝင်အပါ အဖော်မရှိဖြစ်၍ ပြည်သူတို့စကားကို တားမြစ်ပစ်ပယ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင် ရှိချေသောကြောင့် ‘ပြည်သူတို့သည် ယခု အမျက်ထွက်ဆဲ ဖြစ်၍သာ ငါ့စကားကို မယူမနာ တင်းမာကြပ်တည်းကြသည်။ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် ပြည်သူတို့ အမျက်ပြေလတ္တံ့။ ထို ပြည်သူတို့အလိုသို့လိုက်လျက် ရက်ရှည် သွေးအံ့’ဟု ကြံ၍၊

“ငါ၏နူးမတ် ပြည်သားပြည်သူတို့။ ငါ၏သားတော်ကို ပြည်မှ နှင်ထုတ်ခြင်းငှာ သင်တို့ အကယ် အလိုရှိကြအံ့။ သင်တို့အလိုကို ငါ မပယ်ပြီ။ ထိုသို့မူကား ငါ့သားဝေဿန္တရာကို ဤနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ကာမဂုဏ် စည်းစိမ်ဖြင့် ချမ်းသာစွာနေပါစေဦး။ နက်ဖြန်မိုးသောက်မှ သင်တို့အလိုရှိတိုင်း ပြုပါလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ပြည်သားပြည်သူတို့လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အမိန့်တော်ရှိတိုင်း ဤနေ့ည၌ နေပါစေဦးတော့” ဆို၍ မိမိတို့အိမ်သို့ ပြန်ကြလေကုန်၏။

သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ထိုအကြောင်းကို သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းအား ကြားသိစေခြင်းငှာ အမတ် တစ်ယောက်ကို ခေါ်ပြီးလျှင် ဤသို့မှာထား၍ စေလိုက်၏။

“ဤ ငါ၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ယုံမှတ်အပ်သော အမတ်။ သင်သည် ငါ့သားတော် ဝေဿန္တရာမင်း၏ နန်းတော်သို့ ယခုသွား၍ လျှောက်ကြားချေ။ လျှောက်ရမည့် စကားမှာ ‘အရှင်မင်းကြီး။ သိဝိတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့သည် အရှင်မင်းကြီးအား အမျက်ထွက်ကုန်၏။ မင်းညီ၊ မင်းသား၊ မင်းမျိုးမှူးရိုးမတ်ရိုးသား၊ ပုဏ္ဏား၊ ကုန်သည်၊ ဆင်စီးသူရဲ၊ မြင်းစီးသူရဲ၊ ရထားစီးသူရဲ၊ ခြေသည်သူရဲ၊ အလုံးစုံသော ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ဤနေ့ည၌ကိုလွန်စေ၍ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် အညီအညွတ်စည်းဝေးကြလျက် ပြည်မှ အရှင်မင်းကြီးကို နှင်ထုတ်ကြလတ္တံ့’။ ဤသို့ ဆိုချေ”ဟု စေလိုက်၏။

ထိုအခါ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်လည်း ဆင်ဖြူတော်ကိုလှူပြီးလျှင် ဖွားဖက်တော် အမတ် ၆ သောင်း ခြံရံလျက် နန်းတော်သို့ဝင်၍ မြတ်သောထီးဖြူအောက်၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဒါနပါရမီကို မှီ၍ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်းဖြင့် ရွှင်လန်းတင့်တယ် စံပယ်ပျော်ပါးလျက် နေတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဖွားဖက်ဟော်အမတ် ၆ သောင်း ခြံရံလျက် မြတ်သောထီးဖြူအောက်၌ စံပျော်ရွှင်လန်းလျက်နေစဉ် ခမည်းတော်မင်းကြီးက စေအပ်သော အမတ်သည် ရွှေလက်ကောက်၊ မြနားတောင်း၊ ဝတ်ကောင်းတန်ဆာဆင်ယင်လျက် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးစံရာသို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအမတ်သည် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏တင့်တယ်ခြင်းကို မြင်လျှင် အရှင်သခင်ဖြစ်၍ မနှစ်သက်အပ်သော စကားကို လျှောက်ထားရမည့်အတွက်ကြောင့် အသည်းနှလုံး ယူကျုံးမရ စိတ်ကမဆည်နိုင်အောင် မျက်ရည် အသွယ်သွယ်ယိုစီးလျက်၊ ဘုန်းကြီးသောအရှင်အား အလျင်တဆော အမှာတော်အတိုင်း မလျှောက်တည်ဝံ့ ခံညားရှိသေခြင်း မင်းဝတ်သီသဖြင့် ရှိခိုးဦးချလျက် ခွင့်တောင်းပန်ကြား လျှောက်ထားသည်ကား

“အရှင်ဘုန်းတော်ကျေ ဇူးတော်ကို ထုတ်ဖော်ချီးမွမ်း၍မပြီး တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်းတကာတို့၏အထွတ် ဖြစ်တော်မူသော တရားမင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ အသက်စည်းစိမ်ကို သနားတော်မူပါဘုရား။ ခမည်းတော်က စေတော်မူလျှင် အရှင်ရှိက္ခန္ဓာ ဖြစ်ချေသောကြောင့် အရှင်မင်းကြီးအား သူတစ်ပါး မကောင်းကြံသော အမှုကို ယခု လျှောက်ရပါမည်။ ဤအမတ်သာ မနာလိုသောအလိုက် ကုန်းတိုက်စကား လျှောက်ထားဘိသည်ဟု အယူတော်စွဲလျက် အမျက်တော်မရှိပါနှင့်။ အရှင်မင်းကြီးတို့သာ အကျွန်ုပ်တို့အား စည်းစိမ်အသက် ပေးတတ်သော အရှင် ဖြစ်တော်မူပါသည်။ အရှင်မင်းကြီးတို့မှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်ကို နှလုံးတော်မြတ်ထား၍ ‘ဤအမတ်သည် ငါ့အား အကျိုးလိုစကား လျှောက်ထားပေသည်’ဟု အကျွန်ုပ်ကို မြတ်နိုးယုံကြည်တော်မူသဖြင့် အခွင့်သနားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထား၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် “အမတ်။ ငါ့အား သင်သည် ငါ့ခမည်းတော်မှာသည့်အတိုင်း ဆုတ်ဆိုင်းခြင်းမရှိ သိသာကုန်စင်အောင်လျှောက်။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်း သင် မရှိနှင့်”ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ အခွင့်ရပြီးသော် အမတ်သည် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီး မှာတော်မူတိုင်း အလုံးစုံသောပြည်သူတို့၏ အကြံအစည်ဖြစ်သည့် အမှုကို တစ်ခုမကျန် ကုန်စင်အောင်လျှောက်ထား၏။ အမတ်စကားကိုကြားလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဤသို့ဆို၏။

“ငါ၏အကျိုးကိုသာ အလိုရှိသောအမတ်။ ယခု သင်လျှောက်သောကြောင့် ပြည်သားပြည်သူတို့၏ အကြံကို ငါ ကြားသိရပြီ။ ငါသည် ခမည်းတော်မင်းကြီး ထီးနန်းကိုနှင်းအပ်၍ အထွတ်အမြတ်ရောက်သည်မှ

ယခုတိုင် မင်းတို့ကျင့်ရာ၊ ဆောင်ရာသည့်တရား ယွင်းမှားတိမ်းစောင်း မကောင်းသောအကျင့်ဖြင့် ပြုကျင့်မိသည်ကို ငါ မမြင်။ ငါ၌ အဘယ်အပြစ်ရှိ၍ သိဝိတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့သည် အမျက်ထွက်ကုန်သဖြင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်မည် ကြံကြသနည်း။ အဘယ်အပြစ်ကြောင့် ပြည်သူပြည်သားတို့ အမျက်ထွက်ကုန်သနည်း။ ယခု သင်သိလျှင် ထိုအပြစ်ကို ငါ့အား လျှောက်ကြားလော့” ဟုဆို၏။

အမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ မင်းသားမင်းမျိုး မှူးရိုးမတ်ရာ ပြည်သူတကာအပေါင်းတို့ မကောင်းသော အမှုနှင့် ယခုကြံသည်မှာ အရှင်မင်းကြီး၌ မင်းကျင့်တရား ယွင်းမှားတိမ်းစောင်းသောကြောင့် မဟုတ်ပါ။ တိုင်းကြီးပြည်ကြီး ထီးဆောင်းချင်းချင်း မင်းတစ်ပါးတို့၏ရန်စွယ်ကို နတ်ပယ်ချိုးတတ် မြတ်လှသော ဆင်ဖြူရတနာကို ယာစကာပုဏ္ဏားတို့အား လှူတော်မူသောကြောင့် အမျက် ထွက်ကြကုန်သဖြင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်မည် အကြံဖြစ်ကြသတည်း” ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းမင်းဝေဿန်သည် ဤသို့ဆို၏။

“အမှုကိုသိသာအောင် လျှောက်ထားပေတတ်သော အမတ်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှာသော ငါသည် ‘ဦးခေါင်း၊ မျက်စိ၊ နှလုံးသား အစရှိသော အတွင်းအလှူကိုပင်သော်လည်း အလိုရှိသောသူ တောင်းခံလာလျှင် ပေးလှူအံ့’ ဟု အကြံရှိ၏။ ထိုသို့ အတွင်းအလှူကိုစင် စွန့်လှူဝံ့ရဲလျက် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းနှင့်ဆက်ဆံသော ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲ အစရှိသော အင်္ဂသမဉ္ဇော”။ ဆင်၊ မြင်း၊ လူ အစရှိသော ဇင်္ဂမဉ္ဇော”။ မြို့ပြည် တိုင်းကား၊ ဥယျာဉ်၊ လယ်ယာ အစရှိသော ထာဝရဉ္ဇော”။ ဤအပဖြစ်သော ဉ္ဇောမျှကို အဘယ်ကြောင့် ငါမလှူဘဲ နေအံ့နည်း။ ‘ဦးခေါင်းကို အလိုရှိသည်’ ဟု တောင်းလာလျှင် ငါ၏ဦးခေါင်းကို ထောင်းထောင်းဖြတ်၍ ပေးအံ့။ လက်ရုံး၊ မျက်လုံးကို အလိုရှိသည်ဟု တောင်းလာလျှင် လက်ရုံးကို လည်းကောင်း၊ မျက်လုံးကို လည်းကောင်း ပိုင်းဖြတ်ထုတ်ယူ၍ ပေးအံ့။ အလှူပေးခြင်း၌ ငါ၏စိတ်သည် ဆံခြည်ဖျားမျှ တွန့်တိုတုန်လှုပ်ခြင်း မရှိ။ အလွန်နှစ်သက်၍ မွေ့လျော်တော်မူ၏။ စင်စစ် သိဝိရာဇ်ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် အလှူပေးရမည်လော’ ဟု ငါ့ကို ပြည်မှ နှင်ထုတ်လိုလည်း နှင်ထုတ်စေ၊ သတ်လိုလည်း သတ်စေ၊ ဖြတ်လိုလည်း ဖြတ်စေ။ အလှူပေးခြင်းကို ငါ မကြဉ်ရှောင်ပြီ” ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမတ်သည် မိမိအရှင် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးလည်း မှာတော်မူ၊ ပြည်သူပြည်သားတို့ စကားလည်း မဟုတ်ဘဲလျက် နတ်တို့လှည့်ပတ်သဖြင့် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးမှာတော်မူဟန် စကားသံနှင့် တစ်ဖန် လျှောက်ထားပြန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် ‘ကောန္တိမာရ’^{၆၁} အမည်ရှိသော မြစ်၏အနီး အာရဇ္ဈရ^{၆၂} အမည်ရှိသောတောင်သည် ပြည်မှနှင်ထုတ်ကုန်သော မင်းတို့နေရာ ဖြစ်၏။ ထို အာရဇ္ဈရအမည်ရှိသော တောင်သို့ ရှေးရှုကောင်းသောအလှူပေးခြင်း၌ ရွှေ့လျော်သောမင်းကြီးဝေဿန္တရာကို ပြည်မှ ထွက်သွားစေရမည်ဟု ပြည်သား ပြည်သူအပေါင်းတို့ ဆိုကုန်သည်” ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် “ငါ့အား ပြည်သူတို့စကားကို မကြွင်းမကျန် ဟုတ်မှန်တိုင်း လျှောက်ကြားပေသောအမတ်။ သင် လျှောက်ထားသည့်စကားအတိုင်း သင့်မြတ်လှပြီ။ ထို ကောန္တိမာရမြစ်နား အာရဇ္ဈရတောင်သည် အပြစ်ရှိသောမင်းတို့ကို ပြည်မှနှင်ထုတ်သည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ ငါမူကား တစ်ပါးသောမင်းတို့ကဲ့သို့ မင်းကျင့်ပျက်သည် မဟုတ်။ ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်၍ အာရဇ္ဈရတောင်သို့ သွားစေလိုလျှင် ငါ သွားအံ့။ ထိုသို့သွားရမည်ပင်ဖြစ်သော်လည်း ၇၀၀ တို့၏အပေါင်းဖြစ်သော

အလှူကြီးကို ငါ ပေးတော်မူလိုသေးသည်။ နက်ဖြန် တစ်နေ့မျှ ပြည်သူအပေါင်းတို့ သည်းခံ၍နေပါစေဦး။ နက်ဖြန် အလှူကြီးပေး၍ သန်ဘက်ခါ ပြည်သူတို့အလိုရှိရာသို့ ထွက်သွားပါအံ့။ တစ်နေ့နှင့် တစ်ည၌အတွက်ကို သည်းခံပါစေဦး”ဟု ဆို၏။

အမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး။ကောင်းပြီ။ ပြည်သူတို့ကို အရှင်မင်းကြီးမှာတော်မူတိုင်း ကြား၍ ငဲ့စေဦးအံ့”ဟု ဆိုပြီးလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏နန်းတော်မှဆင်း၍ ခမည်းတော်မင်းကြီးထံ ပြန်၍သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် စစ်သူကြီးအမတ်ကို ခေါ်တော်မူ၍ “ငါ၏အမှုကို တစ်ခုမကျန် ရွက်ဆောင်သော အမတ်ကြီး။ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် ၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကို ငါ ပေးတော် မူလို၏။သင်သည် ဆင် ၇၀၀၊ မြင်း ၇၀၀၊ ရထား ၇၀၀၊ မိန်းမ ၇၀၀၊နို့ညစ်နွားမ ၇၀၀၊ ကျွန်ယောက်ျား ၇၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၇၀၀၊ ဤ ၇ ဦးကို ၇၀၀ စီ စီရင်လော့။ အထူးထူးအပြားပြား များသော ထမင်းအဖျော် အစရှိသော စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ဟူသမျှကို တစ်ခုမကျန် အယုတ်သဖြင့် သေအရက်ကိုမျှ မလွှတ်စေနှင့်။ ပြီးစီးအောင်စီရင်လော့”ဟု ဆို၏။

အမတ်တို့သည် အလှူကိုစီရင်အံ့သောငှာ နန်းတော်မှ ဆင်းသက်ကြကုန်၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် တစ်ကိုယ်တော်တည်း မဒ္ဒိဒေဝီမိဖုရားကြီးနေရာ နန်းမဆောင် ကျက်သရေ ရှိသောတိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ စက်မွေ့ရာအပြင်၌ နန်းမရှင်နှင့်အတူ ထိုင်တော်မူလျက် ဤသို့ တိုင်ပင် ပြောဆိုတော်မူ၏။

“မိဘ ၂ ပါး ပေးထိမ်းမြား၍ ထပ်ပွားမေတ္တာ ကြင်နာလှဘိ လင့်ဝတ်သိသော အဘယ်မဒ္ဒိဒေဝီ။ ငါသည် သင့်အားပေးအပ်သော ရွှေ၊ငွေ၊စပါး အစရှိသောဥစ္စာသည်လည်း သင်၌ များစွာရှိ၏။ ငါ့ဦးရီးတော် သင်၏အဖ မဒ္ဒရာဇ်မင်းမှပါသော လက်ဖွဲ့ဥစ္စာ ရတနာအပေါင်းတို့သည် သင်၌ များစွာရှိ၏။ ထို ဥစ္စာအပေါင်းကို သင်သည် မပျောက်မယွင်း မဆွေးမကြေရအောင် ကောင်းစွာ ရွှေအိုးကြီးပြု၍ မြှုပ်ထားလော့”ဟု ဆို၏။

မဒ္ဒိမိဖုရားကြီးသည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်ရင်း၌ အလုပ်အကျွေးဆုကို ယူသည်မှ ၄ သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁ သိန်းအတွင်း ဘဝများစွာ ဘုရားလောင်းသူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းဖော်လုပ်ကျွေး နည်းပေးတိုင်း ကျင့်ဖူးသော အထူးပါရမီဖန်၍ ဉာဏ်ပညာ၊ သမာဓိ၊ သတိ ရှိသည်နှင့်လျော်စွာ ကာမဂုဏ် လောဘရမ္မက်သို့ မသက်၊ အမြွက်မျှသောစကားကို ထောက်ထားနှိုင်းယှဉ်၍ ‘ငါ၏မြောက်သား မင်းတရားကြီးသည် ငါနှင့်အတူ ရွှေနန်းစံတော်မူသည်မှ ယခုတိုင် မည်သည့်ကာလမျှ ဥစ္စာပစ္စည်းကို သိမ်းဆည်းသိုထားဖူးသည်လည်း မရှိ။ ‘သိမ်းဆည်းလုံခြုံစေ’ ဟူ၍လည်း မဆိုစဘူး။ ယခုမူကား ‘သင်၌ ဥစ္စာရတနာကို ကောင်းစွာမြှုပ်၍ထား’ဟု အမိန့်တော်ရှိသည်။ ကိုယ်တော်၏အလိုကို ငါ မသိသာသေး။ကိုယ်တော်သည် အလိုတော်တစ်စုံတစ်ခု ရှိသောကြောင့်ဆိုသည် ဖြစ်မည်။ ယခုသိရအောင် ငါ လျှောက်ဦးအံ့’ဟု ကြံလျက်၊ “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာရတနာ များစွာကို အဘယ်အရပ်၌ မြှုပ်ထားရသော် လုံခြုံပါအံ့နည်း”ဟု လျှောက်ထား၏။

ဘုရားလောင်းသည် မြောက်သားတော်မိဖုရားကြီးအား မြှုပ်ထားရာကို ပြညွှန်လို၍-

‘သီလဝန္တေသု ဒဇ္ဇာသိ၊ ဒါနံ မဒ္ဒိ ယထာရဟံ။ န ဟိ ဒါနာ ပရံ အတ္ထိ၊ ပတိဋ္ဌာ သဗ္ဗပါဏိနံ။ ။’ ဟူ၍ဆိုတော်မူ၏။အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အဘယ် မဒ္ဒိမိဖုရားကြီး။ သင်၏ ဥစ္စာရတနာ များစွာတို့ကို ကျိကျ၊တိုက်တာ၊မြေတွင်းသွင်းမြှုပ် သိမ်းထားငြားသော်လည်း ၅ ပါးရန်သူ^{၆၁}မနှောင့်ယှက်စေကာမူ တစ်သက်တာမျှ အခိုက်အတန့်သာ တည်သည် ဖြစ်၍ မလုံခြုံသေး။ သီလဝန္တ^{၆၂}ဖြစ်သော အလှူခံမြေခိုင်ခိုင်၌ မယိုင်မပြို ကြည်ညိုခြင်းသဒ္ဓါတိုက်ကြီးဖွဲ့၍

ငဲ့ကွက်ပိတ်သို ဝန်တိုခြင်း မြူချေးညှိမတင်သော လွတ်လွတ်ပေးလှူခြင်းစေတနာဖြင့် ရတနာအစစ် ဥစ္စာနှစ်ကို ကျစ်လစ်သေချာစွာ မြှုပ်ထားလော့။ ဤ လှူဒါန်းခြင်းရွှေအိုးကိုသာ သံသရာအဆက်ဆက် အရိပ်သဖွယ် ကိုယ်နှင့်ထက်ကြပ်လိုက်လျက် သုံးဆောင်၍မကုန်နိုင်သော အနုဂါမိက^{၁၁}ရွှေအိုး ဖြစ်သည်။ ဤရွှေအိုးထက် ခိုင်လုံသောရွှေအိုးမည်သည် မရှိ”ဟု ဆိုတော်မူ၏။

မဒ္ဒိမိဖုရားကြီးလည်း “အရှင်အမိန့်တော်အတိုင်း ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၏။

ထို့နောက် ဘုရားလောင်းသည် မြောက်သားတော်အား တစ်ဖန် ဆုံးမလိုပြန်၍ “ငါ၏ချစ်မငြီး ဖြစ်သော အဘယ်မဒ္ဒိမိဖုရား။ သင်သည် ငါ၏သားတော် ဇာလီ၊ သမီးတော်ကဏ္ဍာဇိန်၊ ဤငါ့ရင်သွေး ၂ ယောက်ကို ရှေးကထက်သာ၍ ကြင်နာစုံမက် ချစ်ခင်ရစ်။ သင်၏အရီးယောက္ခမ ဖုဿတိဒေဝီမိဖုရား၊ သိဉ္ဇည် ငါးကြီး ဤငါ့မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား ဆပွားကြင်နာ ကောင်းစွာမြတ်နိုး ကိုးကွယ်ကြည်ညိုရစ်။ ငါနှင့် ပြည်ထောင်ဖက်ချင်း မင်းတစ်ပါးသည် သင့်ကို တောင်ညာနှင်းလိုပါသည်ဆိုလျှင် ထိုဆိုလာသောမင်းကို ‘အရှင်’ ဟုမှတ်၍ ငါ့ကိုလုပ်ကျွေးသကဲ့သို့ အရှိအသေလုပ်ကျွေးရစ်။ ထိုသို့ဆိုလာသော မင်းတို့၏အမျိုးအနွယ် အကျင့်အမှုကိုမသိ၍ မနှစ်သက်လျှင် သင့်စိတ်ရောက်ရာ ထိုက်တန်သောအရှင်ကို ရှာ၍ ငါ့ကိုကဲ့သို့ ရိုသေစွာ လုပ်ကျွေးရစ်လော့။ ငါသည် သင်နှင့် ကွေကွင်းရအံ့။ ငါနှင့် ကွေကွင်းရသည်ဟူ၍ သင်သည် ကြုံလိုဖျော့တော့ နှမ်းလျော့ညှိုးငယ် ကိုးကွယ်ရာမရ ဒုက္ခမဖြစ်ရစ်နှင့်”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဒ္ဒိမိဖုရားကြီးသည် ‘ဤစကားကို အရှင်မင်းကြီး မဆိုတန်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်း’ဟု ကြံ၍ “အရှင်မင်းကြီးသည်။ မအပ်မရာ ဤစကားကို အဘယ်ကြောင့် ဆိုတော်မူဘိသနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။

ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဤသို့ အလုံးစုံကို ပြန်ကြား၏။

“အဘယ် မဒ္ဒိ။ ငါသည် ဤလပြည့်နေ့ နံနက်က ထွက်တော်မူစဉ် တောင်တံခါးဝ၌ ပုဏ္ဏား ၈ ယောက် အလှူခံလာသောကြောင့် ဆင်သောတန်ဆာ၊ အလုပ်အကျွေးအမွေး၊ ဆေးသမား၊ အထိန်းအကြပ်နှင့် တကွ ငါ၏မင်္ဂလာဆင်ဖြူတော် ပစ္စယကို လှူလိုက်၏။ ထို ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် မယ်တော်၊ ခမည်းတော်၊ သင်မိဖုရား ဤ ၃ ယောက်မှတစ်ပါး ပြည်သား ပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ‘ဆင်ဖြူကို လှူရမည်လော’ဟု ငါ့ကို အမျက်သိုကြသဖြင့် ယခုပင် ပြည်မှ နှင်ထုတ်မည်ဟု အညီအညွတ် စုရုံးကြ၏။ ငါသည် အလှူပေးလို သောကြောင့် ‘တစ်နေ့မျှ ငဲ့ပါဦး’ဟု တောင်းပန်၍ ပြည်သူတို့ငဲ့နေသဖြင့် နက်ဖြန် ၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကိုပေး၍ သန်ဘက် မိုးသောက်လျှင် ဤပြည်တော်မှ ထွက်သွားရမည်ကား မချွတ်ပြီ။ ယခု ငါသွားရမည့် တောအုပ်သည် လူသူမနီး သစ်ကြီးဝါးကြီး ပိတ်ဆီးမိုးကာလျက် များစွာသောသစ်ကျား၊ ဆင်၊ ခြင်္သေ့၊ ဝံ၊ အောင်း မကောင်းသောသားရဲတို့ဖြင့် ပြွမ်းသည်ဖြစ်၍ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ရှိ၏။ ထို ကြောက်မက်ဖွယ် သားရဲတို့ဖြင့်ပြွမ်းသော တောအုပ်သို့ တစ်ယောက်တည်း သွားရအံ့သောငါသည် အဘယ်မှာ အသက်ရှင်နိုင်အံ့နည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့် မမေ့မလျော့ရှိအောင် သတိဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သောနောင်အခွင့်ကို အသင့်နှလုံးထား စေခြင်းငှာ သင့်အား ငါမှာထားခဲ့သည်”ဟု ဆို၏။

- ထိုစကားကိုကြားလျှင် မိဘအမျိုးမှ အစဉ်မပျက်သော မင်းရိုးနန်းနွယ် တင့်တယ်သောမိန်းမကောင်း လက္ခဏာ ၅ ဖြာသောကြန်အင် မိမိအရှင်၌ ကျင့်ရာ၊ဆောင်ရာသော မိန်းမကောင်းတို့ဝတ် ဤသို့ အမျိုး၊အဆင်း သီတင်း ၃ ဖြာ ကြန်အင်နှင့်ပြည့်စုံသော မဒ္ဒိမိဖုရားသည် ဤသို့ လျှောက်ထားပြန်၏။

“အကျွန်ုပ်အသက်တမျှ ကြင်နာလှသော ပြည်မသခင် အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် မအပ်သော စကားကို ဆိုတော်မူဘိသနည်း။ ‘ယခု ငါ တစ်ယောက်အထီးတည်း လူမနီးသော တောကြီးသို့ သွားရမည်’ဟု ဆိုတော်မူသော် အရှင်မင်းကြီးစကားသည် မယား၌ ချစ်ခင်ကြင်နာသူတို့၏စကား မဟုတ်တကား။ မယားကို ချစ်သောသူတို့ သဘောသည် အခွင့်ကိုပြောဆို၍ခေါ်လျက် ‘မယားမလိုက်လိုသော်သာ တစ်ယောက်တည်း သွားရမည်’ ဆိုသင့်၏။ အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်၏အလိုကို သိသကဲ့သို့ မအပ်မရာ မှာထားတော်မူခဲ့သည်ကား မသင့်။ စင်စစ် ပြည်သူတို့နှင့်၍ အရှင်မင်းကြီး ထွက်သွားရသော်လည်း အရှင်မင်းကြီးသွားရာ ဖဝါးခြေထပ် အကျွန်ုပ် လိုက်ပါအံ့။ အရှင်မင်းကြီးနှင့် အတူနေ၍ ယခုပင်သေရမည်ဖြစ်စေ၊ အရှင်မင်းကြီးနှင့် ကွေကွင်းလျက် အသက်ထက်ဆုံး နေရမည်ဖြစ်စေ၊ အသက်ထက်ဆုံး အိုအောင်ပင် စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့် နေရငြားသော်လည်း အရှင်နှင့်ကွေကွင်း၍ မနေလိုပါ။ ယခုပင် သေရမည်ဆိုသော်လည်း အရှင်မင်းကြီးနှင့် အတူနေရလျှင် သေလိုပါ၏။ အသက်ရှင်လျှင်လည်း မင်းကြီးလက်တွင် ရှင်စေ၊ သေလျှင်လည်း မင်းကြီးလက်တွင် သေစေ။ အရှင်မင်းကြီးနှင့် ကွေကွင်းရသဖြင့် အသက်ရှင်၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော့အံ့နည်း။ အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော ရှားမီးကျိုးထဲ၌ ဆင်း၍သေရသော်မှ ကောင်း၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျိုးအပြစ်ကို ဆင်ခြင်နိုင်သောလူကိုထား၍ တိရစ္ဆာန်မှသော်လည်း မိမိတို့လင် သွားရာ နောက်၌ အစဉ်တစိုက်လိုက်လျက် ဆင်းရဲမကွာ ချမ်းသာမကွဲ အတူတကွ ပျော်ပါးကြကုန်ပါသေး၏။ ကိုယ်အသက်နှင့်အတူ ချစ်၍ အကျိုးအပြစ်ကိုမြင်မြော်နိုင်သော အကျွန်ုပ်သည် သွားတော်မူရာနောက်တော်သို့ အဘယ့်ကြောင့် မလိုက်နေပါအံ့နည်း။ တောင်၊မြောင်၊ချောက်ကြားသွားသော ဆင်ပြောင်ကြီး၏နောက်သို့ ဆင်မသည် အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ အရှင်မင်းကြီး ကြွတော်မူရာနောက်တော်သို့ အကျွန်ုပ် သားငယ် ၂ ယောက်နှင့် အတူတကွလိုက်၍ အရှင်မင်းကြီးအား စိတ်တော်ချမ်းမြေ့အောင် ရိုသေစွာလုပ်ကျွေးပါအံ့”ဟု ဆို၏။

ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီသည် မိမိမရောက်ဘူးဘဲ မင်းကြီးစိတ်ကို ကြည်နူးစေခြင်းငှာ ဟိမဝန္တာ၌ ပျော်ကြောင်းပျော်ဖွယ်ကို ဤသို့ ချီးမွမ်း၍ဆိုပြန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် သားငယ် ၂ ယောက်နှင့် တောအုပ်သို့ ထွက်သွားရသောအခါ ထိုတောအုပ်၌ ပြည်စည်းစိမ်ကိုအောက်မေ့၍ ပူဆွေးခြင်းဖြစ်လေသော်လည်း သာယာစွာသောအသံဖြစ် ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုလျက် ကစားရွှင်မြူးကြသော ဤ ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန် သားငယ်၊သမီးငယ်တို့၏မျက်နှာကို မြင်ရလျှင် ပူဆွေးခြင်း ပျောက်လတ္တံ့။ ဟိမဝန္တာဝယ် နေရာသခံမီး ဆောက်လုပ်၍ နေသောအခါ မိဘ၊ ပြည်၊ ရွာ၊ စည်းစိမ်ကို အောက်မေ့လျှင် တန်ဆာဆင်အပ်သောကိုယ်ဖြင့် ပန်းနဲ့သာလိမ်းပန်လျက် ကခုန်ရွှင်ပျော်ကြသော သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့မျက်နှာကို မြင်ရသဖြင့် မအောက်မေ့ဘဲ ပြေပျောက်ရလိမ့်အံ့။

“အရှင်မင်းကြီး။ ဟိမဝန္တာ သာယာစုံလင် မြိုင်တောခွင်ဝယ် မာတင်္ဂအမျိုးဖြစ်၍ အနှစ် ၆၀ မှ အားယုတ်သဖြင့် တင့်တယ်လှသောဆင်ပြောင်ကြီးကို အနီးအပါး၌ သွားဟန်နေဟန် မြည်သံများကို ညနံနက်တိုင်း ကြားရမြင်ရသဖြင့်လည်း စိတ်ပျော်မွေ့ခြင်းဖြစ်၍ ပြည်စည်းစိမ်ကိုမအောက်မေ့ဘဲ ပျောက်ပြေရလိမ့်အံ့။

“ခပ်သိမ်းသောအလိုကိုပေးတတ်သော အကျွန်ုပ်၏သခင် အရှင်မင်းမြတ်။သားရဲဖြင့်ပြည့်သော ထိုတောစုံ မြိုင်ခန်း၌ လမ်း ၂ ဘက်မှ ခက်ရွက်ညွန့်ဖူး ယှက်ကူးသိုင်းမို့ စိမ်းညှို့မှိုင်းဝေ ပင်ခြေရှင်းရှင်း သင်းသင်း ပျံ့မွှေး တောအရေး၏တင့်တယ်ခြင်းကို မျှော်ကာရှုကာ ရိပ်ခိုကာနှင့် မကွာတူကွ သွားကြရလျှင် ပြည်မရတနာ နန်းအောင်ချာကို ဘယ်မှာသခင် အောက်မေ့ချင်တော့အံ့။

“ဘုန်းလှုံတောက်ပ ဖွားဦးကပင် ငွေမျှမတူ ဆင်ဖြူရတနာ ရောက်လာရသော လူများသခင် ရွှေနန်းရှင်။ အင်ကြင်းတောစုံခြေ၌ ညနေညချမ်း စခန်းချထောက် ရောက်သောအခါ ပဉ္စမာလိနီ အမည်ရှိသော မြစ်သို့ ဆင်းသက်လာသော သမင်၊ စိုင်း၊ ဖား သားအပေါင်းတို့ မိတ်လင်စုံညီ ယှဉ်တွဲမှီလျက် ကိန္နရီကိန္နရာတို့ မြူးကာဝဲပျံ သီချင်းသံနှင့် ကဟန်ရွှင်ဟန်များကို ကြားရ မြင်ရသောအခါ အောင်ချာကြငှန်း ရွှေပြည်နန်းကို လွမ်းဆွတ်ခြင်း ပျောက်ပြေရလိမ့်အံ့။”

“၁ သောင်း ၆ ထောင် မောင်းမဘောင်တွင် တောင်ညာတင်ခြင်း နန်းမနင်း၍ ချစ်ခြင်းမတူ ချစ်တော်မူသော ဇေယျသခင် ကျေးဇူးရှင်။ ထိုစုံခွင်သို့သွား၍ ညဉ့်အချိန်ရောက်သောအခါ ဤနန်းတော်၌ ညဦးယံ၊ သန်းခေါင်ယံလုံး စည်သံ၊ နံသံ၊ အဲ၊ အန်၊ ဇချင်း၊ စောင်း၊ ငြင်း၊ ရတု၊ ပျော်မှုပျော်ခင်းဖြင့် နန်းတွင်းသူအပေါင်းတို့ ညွတ်ပျောင်းခယ သီကြကကြသောစည်းစိမ်တော်ကို အချိန်သင့်လွမ်းဆွတ်လျှင် တောအုပ်၌ ခင်ပုတ်၊ ဇီဝဇီဝ၊ ကြိုးကြာ၊ ဥဒေါင်းတို့၏ ရင့်ညောင်းအေးကျူး မြူးထူးသောကျေးငှက်သံတို့ဖြင့် နိုင်ငံလုံးသခင် အရှင်ဖျော်ဖြေစရာ ရပါလိမ့်အံ့။”

“မင်းနွယ်နန်းရိုး အမျိုးမပြား ၂ ပါးမိဘ အငယ်ကပင် တူကွလက်ထပ် ထိမ်းမြားအပ်၍ နန်းပြာသာဒ် အလယ်၌ ငယ်ကြင်ငယ်ကျွမ်းဖြစ်သော မြောက်သားတော်မင်းတရား။ တောင်၊မြောင်၊ချောက်ကြားသို့ ၂ ပါးတူကွ သွားကြရသောအခါ ဤရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီး၌ ခရီးလမ်းကြား တံခါး၊ရေဆိပ်၊ မြို့ထိပ်မြို့ပြင် ထွက်ဝင် မြူးထူး ကူးသန်းကြသော မြို့သားမြို့သူ လူတို့အသံ၊ ဆင်၊မြင်း၊ဥသဘာ စသည်တို့အသံ၊ ပဟိရ်စည်မောင်း ခေါင်းလောင်းကြေးစည်သံတို့ကို ပြန်၍တစေ့ အောက်မေ့ကြစည် လွမ်းဆွတ်မိလျှင် ထိုဟိမဝန္တာ သာယာပျော်ရွှင် မြိုင်တောခွင်ဝယ် ဆင်၊မြင်း၊နွားလား၊ သစ်၊ ကျား၊ ခြင်္သေ့တို့၏ တွန်မြည်ရင့်ကျူး မြူးထူးကြွေးကြော် အုတ်အော်ရွှင်ညံအသံများကို ကြားရသဖြင့် စိတ်ဝမ်းဖျော်ဖြေ နေနိုင်ပါအံ့။”

“မင်းတို့ကျင့်ထုံး ဘုန်းအင်လက္ခဏာ ပညာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောလျောက် ၁၆ နှစ်ရွယ် ငယ်ကတည်းက ခမည်းတော်မင်း ပြည်လုံးနင်း၍ မင်းများအထွတ် ဖြစ်တော်မူသော ရွှေနန်းရှင်။ ရင်ခွင်ပိုက်ထား သားငယ် ၂ ယောက်နှင့် ချောက်၊မြောင်၊တောင်ကြား သွားလာရသောအခါ ဤပြည်တော်၌ ၂ ဖော် မောင်နံ ထွက်စံပျော်ရာ ရတနာမဉ္ဇူ ဥယျာဉ်တော်များကိုလွမ်းဆွတ်လျှင် ထိုစုံမြိုင်ခွင်၌ ရွက်ကျင်ရွက်ဟောင်း ကျကြွေပြောင်း၍ တပေါင်းနွေဦး ညွန့်ဖူးပေါ်စ ချိန်ရောက်ကလျှင် ပိတောက်အင်ကြင်း နံ့သင်းစွယ်တော် ကံ့ကော်စကား ခရား ပုန်းညက် နံ့မြက်ရွှင်လန်း ပန်းသစ်ပင်တို့ ပင်ချင်းနွဲ့ညွတ် ပင်လုံးကျွတ်အောင် ပွင့်ဝတ်ဆင်သည်ကို တွေ့မြင်ရကြသဖြင့် ဖျော်ဖြေစရာ ရပါလိမ့်အံ့။”

“ကိုယ်ဖို့ကိုယ်သာ ရှာတော်မမူ သူခပ်သိမ်းတို့ ငြိမ်းမည်ဧကန် မှန်လျှင်ဆက်ဆက် ကိုယ်အသက်ကို ရေတွက်မခံ ပေးစွန့်ဝံ့သော ရွှေနန်းသခင် အရှင်မင်းမြတ်။ တောရပ်မြိုင်ချောင် တစ်တောင်ဆင်းသက် တစ်တောင်တက်၍ ရွှေစက်ဖဝါး ကြွသွားတော်မူရသောအခါ ဤပြည်တော်၌ မင်းညီမင်းသား မှူးမတ်များတို့ ခစားဝန်းရံ သဘင်ခံရာဖြစ်သော မြေတလင်း၏ ခင်းကျင်းသာယာ ညီညွတ်စွာကို ရံခါစိတ်ညွတ်၍ လွမ်းဆွတ် ကြကုန်လျှင် ထိုစုံမြိုင်ခြေ၌ နွေဦးဆန်းစ တပေါင်းလရာသီရောက်က မြကျောက်ကဲ့သို့ လဲလဲစိမ်းသောအမျိုး ပိုးပရန်တို့ဖြင့် နှစ်လိုဖွယ်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မြေအပြင်ကိုရှုမြင်ရသဖြင့် တယူလွမ်းဆွတ်ခြင်း ပျောက်ပြေရအံ့။”

“ဖွားဖက်ရွှေဖော် အမတ်ကျော် ၆ သောင်းခြံရံလျက် ကနက်ဥကင် နန်းသဘင်၌ ဘုရင်တကာတို့၏ အထွတ်ဖြစ်သော မင်းတရား။ ရှေ့သွားနောက်ပါ မက္ခာတူစုံ ရံ့မြိုင်ခွင်သို့ အရှင်ကြွသွားသောအခါ ဤရွှေနန်း၌

အဆန်းတကြယ် ခြယ်ဆင်သီရုံးလျက် နန်းသုံးမင်းထိုက် သိုက်မြိုက်သန့်ရှင်း မွေးသင်းလှသော ပန်းကုံးနံ့သာမျိုး အခိုးအထုံတို့ကို အလိုတော်မြတ်ညွတ်၍ လွမ်းဆွတ်အောက်မေ့လျှင် ထိုမြိုင်ခွင်အရပ်၌ ဆောင်းကျွတ်နေပြောင်း တပေါင်းလရာသီရောက်က ကြက်မောက်၊ရင်ခတ်၊ တောက်ရပ်၊မျက်နှာပန်း၊ လက်ထုတ်စသော သစ်ပင်တို့မှ ပွင့်သောပန်းရနံ့ တပျံ့သင်းသင်း လှိုင်သည်ကိုကြုံရသဖြင့် စိတ်ဝမ်းဖျော်ဖြေရအံ့”ဟု မဒ္ဒိဒေဝီသည် မိမိ မရောက်ဘူးဘဲလျက် ရောက်ဖူး၊ မြင်ဖူးဘိသကဲ့သို့ ဟိမဝန္တာ၏တင့်တယ်ခြင်းကို ချီးမွမ်း၍ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအား လျှောက်ထား၏။

၃။ ဒါနခန်း

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဖုဿတီမိဖုရားသည် ‘ယခုအခါ ငါ၏သားတော် ရွှေနန်းရှင်ကို ပြည်သူပြည်သားတို့ မကောင်းကြံမည်ကို ကြားရသဖြင့် ပူဆွေးလှ၍ ငါ့သားတော်ထံသို့ သွားအံ့။ အကြောင်း အဘယ်သို့ဖြစ်မည်ကို မသိ’ဟု ကြံ၍၊ မင်္ဂလာရှိသော ရထားပေါင်းချုပ်စီး၍ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးစံရာ နန်းတော်သို့ သွားလေ၏။ နန်းမဆောင်သို့တက်ပြီးလျှင် ကျက်သရေရှိသော တိုက်တံခါးဝကနေလျက် သားတော် ချွေးမတော်တို့ ပြောဟောကြသောစကားကို ကြားလျှင်၊ မယ်တော်ဖုဿတီဒေဝီသည် ဆောက်တည်မရ သောကထပ်ပွား သနားဖွယ်သောငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ဤသို့ ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

“မင်းကျင့်တရားနှင့်အညီ ကျင့်သည်ဖြစ်၍ မြတ်လှသော ငါ့သားဝေဿန္တရာကို ပြည်မှ နှင်ထုတ်ထိုက်သည့်အပြစ် မြူတစ်ရစ်မျှ မရှိဘဲလျက် အဘယ့်ကြောင့် နှင်ထုတ်မည် ကြံပါလိမ့်မည်နည်း။ ငါ့သားနှင့်ကွေ့ကွင်းရ၍ မင်း၊မိဖုရားစည်းစိမ်၌ ချမ်းငြိမ်းစွာအသက်မရှင်ရဘဲ ကြေကွဲသောစိတ်ဖြင့် အဆိပ်ဆေးဆေးကိုစား၍ မနွေးလျင်ပြင်း သေရခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ တောင်ပေါ်ကမ်းပါးပြတ်မှ လတ်တလော ဆင်း၍ သေခြင်းမလှ သေရခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဦးခေါင်းဇောက်ထိုး လည်ခေါက်ချိုးဖြင့် ထမ်းပိုးစည်း ကုန်းနစ်သကဲ့သို့ ရစ်ဖွဲ့စည်းထုပ်၍ သူယုတ်၏သေရခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ယခု ငါ့ကို လျင်လျင်သေအောင် အပြစ်မရှိဘဲလျက် ငါ့သားကို အဘယ်ကြောင့် နှင်ထုတ်ကြပါလိမ့်မည်နည်း။

“ဪ၊ ငါ့သားတော်ဝေဿန္တရာသည် ခိဇ္ဇာဒသက” ရောက်ဦးကပင် သာမ၊ ယဇ၊ ဣရမည်တွင် ဗေဒင် ၃ စု နိဗ္ဗာန်ကျမ်း၊ ကေဠာကျမ်း၊ လက္ခဏာကျမ်း၊ ဆန်း၊ အလင်္ကာ၊ သဒ္ဒါ၊ နိတိ၊ ဝိဒဂ်၊ ဗျာကရိုဏ်း စသောကျမ်းတို့ကို အစွမ်းဉာဏ်အင်ဖြင့် သင်ကြားတတ်မြောက် ထင်ရှားလောက်သော သုတ၊ သိပ္ပံ စသည်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

“ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲခြင်းမရှိ။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အား စွန့်ကြဲပေးကမ်းခြင်း အလှူဒါယကာလည်း ဖြစ်၏။ ထီးဖြူဆောင်းချင်း မင်းတကာတို့သည် ပဏ္ဍာလက်ဆောင်တို့ဖြင့် ပူဇော်ရိညွတ် ပျပ်ဝပ်ကျိုးနွံခြင်းငှာ ထိုက်သော အကျင့်သီတင်း ကျော်စောခြင်းလည်း ရှိ၏။ ရန်သူတစ်ပါး ထောင်ထားခြားသန့်ခြင်းငှာ မဝံ့သော ဘုန်းလက်ရုံး အထူးသဖြင့် မှူးကောင်းမတ်ကောင်း အခြံအရံစည်းစိမ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။

“မိခင် ဖခင်တို့အားလည်း ဝပ်တွားကြည်ညိုရှိသေလုပ်ကျွေးမွေးမြူတတ်၏။

“ရွှေနန်းသခင် ဘုရင်ဖြစ်သည်ဟု ဂုဏ်မာနမပြုဘဲ အသက်အရွယ်ကြီးသောသူတို့ကိုလည်း အရှိအသေပြုလေ့ရှိ၏။ ငါ၏သည်းရင်း သိဉ္ဇည်းမင်း၏ ချမ်းသာကျော်စောခြင်း အစီးအပွားကို လည်းကောင်း၊ မိမ့်ဖျိုးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမ စသည်မကြွင်း နန်းတွင်းသူတို့၏ အစီးအပွားကို လည်းကောင်း၊ ခြွေရံပရိသတ် မှူးမတ်အဆွေခင်ပွန်းတို့၏ အစီးအပွားကို လည်းကောင်း၊ သိဝိတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့၏ အစီးအပွားကို လည်းကောင်း ဆောင်ပေတတ်၏။ ဤသို့ အသီးအသီး ချီးမွမ်း၍မကုန် ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံစွာသော ငါ့သားဝေဿန္တရာကို မြူလွှာတစ်ရစ်မျှ အပြစ်မရှိဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် နှင်ထုတ်ရက်ကြပါလိမ့်မည်နည်း”ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဖုဿတိမိဖုရားသည် ငိုကြွေးမြည်တမ်းပြီးလျှင် စိတ်ကိုချုပ်တည်း၍ သားတော် ချွေးမတော်တို့အား “ငါ့သား ငါ့ချွေးမတို့ မစိုးရိမ်ကြနှင့်။ သင်တို့ခမည်းတော် ထံမှာဆို၍ ပြည်သား ပြည်သူတို့ကို တားမြစ်စေအံ့”ဟု နှစ်သိမ့်စေပြီးသော် မိမိနန်းတော်သို့ပြန်သွား၍ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးထံ ဤသို့ လျှောက်တောင်းပန်ပြန်၏။

“မိဘတို့အား ကြောင့်ကြမဲ့ပြုလျက် တစ်ခုမကျန် ပြည်ကြီးဝန်ကို ဆောင်ရွက်အုပ်စိုးနိုင်သော သားကောင်း၏အဖ ခံရသည်နှင့်အညီ သတို့သားဝေဿန္တရာအား ပြည်နိုင်ငံအလုံးနှင်း၍ မင်းပြိုင်စံတော်မူသော အကျွန်ုပ်၏သခင် အရှင်မင်းကြီး။ ယခု ပြည်သားပြည်သူ လူအပေါင်းတို့ မကောင်းသောအကြံဖြင့် သားတော် ဝေဿန္တရာကို နိုင်ငံမှနှင်ထုတ်မည်ဟု အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ထိပ်ထက်လက်မြှောက် လျှောက်ထား ကြံဆောင်ကြသည်ကို အရှင်မင်းကြီး လိုက်နာတော်မူမည်လော။ အကယ်၍ ပြည်သူတို့စကားကို ရွှေနားထောင်ယူ လိုက်နာတော်မူသဖြင့် ရည်တူမနှုန်းရသော ဘုန်းပညာလက္ခဏာ အာဏာသတင်း ကျော်စောခြင်းရှိလျက် မိဘမျက်ရှု နုနယ်ပျိုထွား ငါ့သားဝေဿန္တရာကို ပြည်တော်နိုင်ငံမှ နှင်ထုတ်ကုန်အံ့။

“အရှင်မင်းကြီး၏ပြည်တော်သည် ယင်ပျားအပေါင်းတို့ ပျံလေပြီးသော မစုတ်ပျားအံ့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အပင်မှကျကြွေ၍ မြေပြင်သို့ရောက်သော သရက်သီးမှည့်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ပြည်ထောင်ချင်းချင်း မင်းတစ်ပါးတို့သည် မရွံ့မထိတ် စိုးနှိပ်လွယ်ကူ သိမ်းယူတိုက်ဖျက်ခြင်းငှာ မခဲယဉ်းသည် ဖြစ်ရာ၏။ ပြည်ထဲသခင် အရှင်မင်းကြီးလည်း ရေမရှိသောညွန့်ပျောင်း၌ ဟင်္သာအပေါင်းတို့ စွန့်၍ပျံသွားသဖြင့် အတောင်ကျွတ်၍ မပျံနိုင်ကျန်ရစ်သော ဟင်္သာငယ်ကဲ့သို့ သားတော်နှင့်ဖွားဖက် ၆ သောင်း အမတ်သူရဲကောင်းတို့သည် မပျောင်းမညွတ် လွတ်ရာစွန့်ပစ်သွားကြခဲ့သော် အရှင်မင်းကြီးတစ်ယောက်ထီးတည်းကျန်ရစ်၍ ကိုယ်စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်း မဖြစ်ခဲ့ပြီလော။ ထိုသို့ အကျွန်ုပ် လျှောက်သည့်စကားကို အရှင်မင်းကြီး ယူတော်မူလော့။ စီးပွားခိုင်ဖြိုး ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သောစည်းစိမ်ကို မပျက်စေလင့်။ သိဝိရာဇ်ပြည်သူအပေါင်းတို့၏စကားကို နာယူ၍ အပြစ်မရှိဘဲလျက် သားတော်ကို ပြည်မှ နှင်ထုတ်တော် မမူလင့်”ဟု လျှောက်တောင်းပန်၏။

ဖုဿတိမိဖုရား၏စကားကို ကြားလျှင် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် “ငါ၏အယူ မြှောင့်မှန်ကြောင်း ထုံးကောင်း ကိုပြ၍ ခယဝပ်တွား သား၏ကြင်နာခြင်းဖြင့် လျှောက်ထားတောင်းပန်သော အဘယ် ဖုဿတိဒေဝီ။ သင်ဆိုတိုင်း ဖြစ်မည် မှန်၏။ ငါသည်လည်း သားတော် ဝေဿန္တရာကို ငါတို့ဘေးဘိုး နန်းရိုးမင်းဆက် ဆင်းသက်၍ မပျက်အောင် ဆောင်ရာကျင့်ရာသည့် မင်းကျင့်တရားကို ငါ ဆုံးမပြသသည့်အတိုင်း နာယူကျင့်ဆောင်ပေ သောကြောင့် ငါ၏ အသက်နှင့်အတူ ကြည်ဖြူနှစ်သက် စုံမက်မြတ်နိုးတော်မူ၏။ ထိုသူ အသက်နှင့်အတူ

ချစ်ကြည်ဖြူသော်လည်း ပြည်သူတို့စကားကို မလွန်နိုင်သောကြောင့် ငါ၏သားတော်ကို ပြည်မှနှင်ထုတ်စိမ့်သောငှာ မတားမြစ်နိုင်” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဖုဿတိဒေဝီလည်း ကိုးကွယ်ရာမရ ပူပန်လှသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ငိုကြွေး ပြန်၏။

“ရှေး၌ ငါ့သားဝေဿန္တရာသည် ရေကန်တော်သို့ လည်းကောင်း၊ ဥယျာဉ်တော်သို့ လည်းကောင်း၊ အလှူရေပံသို့ လည်းကောင်း မြို့လည်အံ့သောငှာ နန်းတော်မှထွက်စံသည်ရှိသော် ရှေ့တော်၌ ၂ သွယ် ၂ မြောင် ထောင်လွှားလျက်စဉ်ကာ မဟာလှေကားပွင့်သဏ္ဌာန် အောင်လံရွှေရွက် တလက်လက်ရှေ့ဆောင်၍ အဖိုးထောင်သောင်းမကထိုက်တန်သော ဂန္ဓာလရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးပိုးချည်ဖြင့်ရက်၍ မွေ့ညက်နူးညံ့စွာ ကမ္မလာနီကိုယ်စီ ဝတ်ခြုံလွမ်းဆင်ကာ များစွာသောမူးမတ်အပေါင်းခြံရံ၍ လိုက်ကုန်၏။ ယခုမူ ငါ့သားဝေဿန္တရာ တစ်ယောက်တည်း သွားရအံ့တကား။

“ရှေး၌ ငါ့သား နန်းတော်မှထွက်လျှင် မင်္ဂလာရှိသောဆင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရွှေဝေါ၊ ရွှေယာဉ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြင်းကသော ရထား၊ ဆိတ်မြန်မာ၊ ဆိတ်ကုလား ကသောရထားဖြင့် လည်းကောင်းထွက်တော်မူ၏။ မိခင်ဖွား၍ခြေဖြင့် သွားနိုင်သည်မှ မည်သည့်ကာလတွင် မြေအပြင်သို့ဆင်း၍ ခြေဖြင့် သွားဖူးသည် မရှိ။ ယခု ငါ့သားတော်သည် နူးညံ့စွာသောခြေဖြင့် မြေအပြင်ကို အဘယ်သို့နင်း၍ သွားတတ်ရှာလိမ့်နည်း။

“နေပူတံလုပ်မျှ မခတ်စဘူး နူးညံ့လှစွာ နံ့သာအမွှေးအထုံ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ဖြင့် ချမ်းငြိမ်းစံပယ်လျက် ကြီးရသော ငါ့သားဝေဿန္တရာသည် တင်းမာခိုင်ကြမ်းသောသူတို့နှင့်သာ ထိုက်တန်ကုန်သော အလွန်ရန်ကြမ်းစွာသော သစ်နက်ရေပုဆိုး၊ ထမ်းပိုးကောက် ခြင်းတောင်းတို့ကို အဘယ်သို့ ဆောင်နိုင်အံ့နည်း။

“ယခု တောကြီးထဲသို့ဝင်ရအံ့သော ငါ့သားအား ဖန်ရည်စွန်းသော သစ်နက်ရေပုဆိုးတို့ကို အဘယ်ကြောင့် မစီရင်ကြပါကုန်သနည်း။ သမန်းကျစ်ပုဆိုးကိုလည်း အဘယ်ကြောင့် မကျစ်ပါကုန်သနည်း။

“မင်းတကာတို့ကိုအစိုးရသော ရွှေနန်းသခင်ဖြစ်၍ ကာသိကရာဇ်တိုင်း၊ ကောဠုမ္မရာဇ်တိုင်း၊ ခေါမတိုင်းတို့မှ ဖြစ်သော ပုဆိုးတို့ကိုသာဝတ်ရုံရသော ငါ့သားဝေဿန္တရာသည် သမန်းကျစ်ပုဆိုးကို အဘယ်သို့ ဝတ်နိုင်အံ့နည်း။

“ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒိသည်လည်း မြင်မျှမမြင်စဘူးသော သမန်းကျစ်ပုဆိုးကို အဘယ်သို့ ရက်နိုင်ပါလိမ့်နည်း။ ငါ့မောင်မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏ ရင်နှစ်ရင်သွေး ချွေးမမဒ္ဒိသည် ရှေး၌သွားလိုလျှင် ရွှေသံလျင်း၊ ရွှေဝေါ၊ရွှေယာဉ်၊ မြင်းရထားတို့ဖြင့် သွားလေ့ရှိ၏။ ယခု ခြေကျင် အဘယ်သို့ သွားနိုင်ပါလိမ့်နည်း။

“ငါ့တူမ မဒ္ဒိသည် ခုံစီခပ်သိမ်း မိန်းမမြတ်အင်္ဂါ လက္ခဏာကောင်းဖြင့် ရိုးဖြောင့်ညံ့မွတ် ဆွတ်ဆွတ်နုနယ် ရှုဖွယ်သောကိုယ်ဖြင့် ကြာညိုရိုးကဲ့သို့ လှုပ်လှုပ်လဲလဲ နွဲ့နွဲ့လျလျ နန်းမတောင့်ညာ ချမ်းသာရိပ်ငြိမ် စည်းစိမ်ကြီးသခင် နန်းပြင်နန်းထဲ တွဲမှီဖော်မပါဘဲ မသွားဘူးပါလျက် ယခုခြေကျင် အဘယ်သို့ သွားနိုင်ရှာလိမ့်နည်း။

“ငါ့တူမ မဒ္ဒိသည် တွဲမှီရွှေဖော်နှင့် နန်းတော်အပြင်တွင် ထွက်ဝင်သွားလိုလျှင် ဝါဂွမ်းစုမျှမက နူးညံ့လှသော ခေါမတိုင်းဖြစ် ဝတ်ထည်သစ်ကို ပြေပြစ်လျောက်ပတ် အထပ်ထပ်အလွှာလွှာခံ၍ အတွင်းစံ ရွှေအတိပြီးသော ခြေနင်းကိုစီး၍သာလျှင် ထွက်ဝင်သွားလာခြင်းကို ပြု၏။ ယခုမူ နုလှသောခြေဖြင့် မြေကို အဘယ်သို့ နင်းနိုင်ပါလိမ့်နည်း။

“ငါတို့မ မဒ္ဒိသည် နွဲ့မှီယုဉ်ကာ လက်ယာလက်ဝဲ တွဲယူမဆောင် ၁၀၀၀ မျှသော အပျိုဖော် ရွှေရွှေနှင့် ရွှေနန်းထက်၌ ထွက်ဝင်ပျော်ပါး စံစားရ၏။ ယခုမူ ရွှေဖော်ခြံရံမပါ တစ်ယောက်တည်း လိုက်ရရှာလိမ့်အံ့။

“ငါတို့မ မဒ္ဒိသည် ဤနန်းပြာသာဒ်၌ မြတ်သောစက်မွေ့ရာထက် ချမ်းသာစွာနေလျက်လည်း နှလုံး နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ အခါခါအဖန်ဖန် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်တတ်၏။ ယခု ဟိမဝန္တာတော၌ ကောသိယအမျိုးဖြစ်သော ခင်ပုပ်ငှက်သံ၊ မြေခွေးသံတို့ကိုကြားရပြန်သော် အလွန်ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ခြင်းဖြစ်၍ မူးယစ်တိမ်းဘိ နတ်မိုသောမိန်းမကဲ့သို့ ဒုက္ခဖြစ်ရှာလိမ့်အံ့။

“အသိုက်၌ အုသော ဝံလိုငှက်မသည် မိမိဥကို သူတစ်ပါးယူ၍ပျောက်ခဲ့သော် ထိုသားငယ်နေရာ အသိုက်အအုံကိုမြင်သဖြင့် ရှည်မြင့်စွာ ပူဆာကြေကွဲခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့၊ ငါသည်လည်း သားဝေဿန္တရာ ထွက်သွားခဲ့၍ သားအဆောက်အအုံ နန်းဘုံဗိမာန်ကို မြင်ရပြန်သဖြင့် မြင့်ရှည်စွာပူဆွေး၍ သေဘေး ရောက်ရလိမ့်တကား။ ထို ဝံလိုငှက်မသည် အသိုက်အအုံ၌ သားကိုမမြင်လျှင် မရွှင်ပူဆွေးသောငိုကြွေးသံဖြင့် ပျံခါဝဲခါ ရှာယောင် ရှာမှား သားကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ရသကဲ့သို့ ငါသည်လည်း သားလှမျက်မှန် မင်းဝေဿန်တို့စံပျော်ရာ ထီးနန်းသို့ သွား၍ သားချစ်ရွှေနန်းရှင်ကို မမြင်မတွေ့ရသော် သားချွေးမတို့ သွားကြသောလမ်းသို့ မြည်တမ်းမဆည် မျက်ရည်ဖျိုးမျှ တွေ့နိုးမြင်နိုး ညှိုးချိုးငိုကြွေးလျက် ပြေးယောင်ရှာယောင် တောင်မြောက်လူးလဲ အူသည်း ဆွေးကြွေ၍ သေရချေအံ့။ အမျိုးမှဆင်းသက်၍ မပျက်သောမင်းရိုးဖြစ်လျက် အသက်ကဲ့သို့ချစ်ခင်လှသော ငါ့သား ဝေဿန္တရာကို အကယ်၍ ပြည်သူတို့ နှင်ထုတ်ကြချေအံ့။ ငါသည်လည်း အပြစ်မဲ့သောသားကို နှင်ထုတ်ခြင်းကြောင့် လျင်မြန်မကြာ မှန်စွာသေရချေတော့အံ့တကား”ဟု ဤသို့ ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဖုဿတိဒေဝီမိဖုရား ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

ထို ဖုဿတိဒေဝီ ငိုကြွေးသံကိုကြားလျှင် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီး၏နန်းတော်၌ရှိကုန်သော မင်းမောင်းမ ကိုယ်လုပ်တို့သည်လည်း သောသောအုတ်အုတ် ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ခမည်းတော်သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးနန်းတော်က ငိုကြွေးသံကိုကြားလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးနန်းတော်၌လည်း ၁ သောင်း ၆ ထောင်သော မောင်းမကိုယ်လုပ်တော် အထိန်းအသိမ်းမှစ၍ နန်းတွင်းသူအပေါင်းတို့သည်လည်း သောင်းသောင်းအုတ်အုတ် ငိုကြွေးကြကုန်၏။ ဤသို့ ၂ ဦးသောနန်းတော်တို့၌ တစ်ယောက်သောသူမျှ မငိုကြွေးဘဲ နေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၍ အလုံးစုံသော နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသားအပေါင်းတို့သည် သောင်းသောင်းအုတ်အာ ကမ္ဘာဖျက်လေခိုက်၍ အလိုက်သင့်လဲညွတ်သော အင်ကြင်းပင်ပျိုတောကဲ့သို့ လောကသခင် ရွှေနန်းရှင်ထံပါး၌ ဖားလျားဆံပင် ဦးတင်လက်ချီ တညီတညွတ်လူးလဲ အူသည်းပြတ်မျှ ငိုကြွေးကြ၍ ထိုနေ့ညဉ့်မိုးသောက် ရောက်လေ၏။

ထိုလပြည့်နေ့ကုန်၍ တစ်ရက်နေ့မိုးသောက်ရောက်လျှင် အလှူတော်အဖို့ ခန့်စီရင်သောအမတ်သည် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအား “အရှင်မင်းကြီး။ အမိန့်တော်ရှိတိုင်း အလှူတော် ၇၀၀ စုကို ယခုစီရင် ခင်းကျင်း၍ ပြီးပါပြီ။ လှူတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်၏။

မင်းကြီး ဝေဿန္တရာလည်း ရေချိုး၍ ကောင်းမြတ်သောအဝတ်တန်ဆာ ဆင်ယင်ဝတ်စားပြီးသော် ဖွားဖက်တော်အမတ် ၆ သောင်းခြံရံလျက်၊ ၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သောအလှူကြီးကို ပေးအံ့သောငှာ အလှူရေပ်သို့ ထွက်တော်မူ၍၊ အလှူရေပ်၌ အမတ် ၆ သောင်း တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍၊

“အမတ်တို့။ သင်တို့သည် ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အား အလိုရှိရာ မေး၍ပေး။ အဝတ်ပုဆိုးကို အလိုရှိသောသူအား လိုရာအဝတ်ကို၊ စားဖွယ်ခဲဖွယ်ကို အလိုရှိသောသူအား လိုရာစားဖွယ်ခဲဖွယ်ကို၊ သေသောက်ကြူးတို့အား လိုရာသေအရက်ကို ပေး။ မည်သည့် ဖုန်းတောင်းယာစကာကိုမျှ ဤအလှူဇရပ်သို့ ရောက်လျှင် မရ၊ မင၊ မဝ၊ မလောက် မရှိစေနှင့်။ ရောက်လာသော ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အား နှုတ်ဖြင့် ငေါက်ငမ်းခြင်းကိုမျှ မပြုကြနှင့်။ အလိုရှိတိုင်း တောင်းစေ၊ ခံစေ။ ထိုသူတို့နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးအောင်ပြု၍ လိုရာအဝတ်အစားဖြင့် ရောင့်ရဲအောင်ပေး၍ လွှတ်လိုက်”ဟု ဆို၏။

၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကို ထိုနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး ပေးလှူ စွန့်ကြဲတော်မူ၏။

ဤသို့အလှူပေးရာ၌ သေအရက်ယစ်မျိုးကိုလှူခြင်းသည် အကျိုးမရှိဟု သိတော်မူလျက် သေသောက်ကြူးတို့သည် အလှူဇရပ်သို့ရောက်လာလျှင် “ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအလှူ၌ သေအရက်ကိုမျှ မသောက်ရပါ”ဟု ဆိုမည် စိုးတော်မူသောကြောင့်၊ ‘မရ၊ မင ဟူသောစကားကို မကြားလို’ဟု နှလုံးတော်မြတ်ရှိ၍ လူတို့ သုံးဆောင်မျိုး ဟူသမျှကို မကြွင်းရအောင် ပေးလှူ စွန့်ကြဲတော်မူသတည်း။]

ထိုအခါ စေတုတ္ထရာပြည်၌ ဖုန်းတောင်းယာစကာအပေါင်းတို့သည် ဦးခေါင်းထက်လက်တင်လျက် သေသောက်၍ ယစ်သောသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အစာငတ်မွတ်၍ အားနည်းသောသူကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မြေ၌လူးလဲ၍ ဤသို့ ငိုကြွေးကြကုန်၏။

“မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ယခု အလှူပေးပြီး၍ ပြည်မှ ထွက်တော်မူခဲ့သော် မြတ်သောအပွင့်ကို ဆောင်တတ်သောပန်းပင်ကို လည်းကောင်း၊ ချိုဆိမ့်စွာ အသီးကိုဆောင်တတ်သော သစ်ပင်ကို လည်းကောင်း၊ မြဲမြံစွာ အရသာကိုဆောင်တတ်သော သစ်ပင်ကြီးကို လည်းကောင်း အမြစ်နှင့်တကွ ဖြတ်၍ပစ်ဘိသကဲ့သို့ ငါတို့ ကိုးကွယ်ရာမဲ့ ဖြစ်ရအံ့”ဟု ငိုကြွေးကြကုန်၏။

မြို့တွင်း၌နေကုန်သော မင်းဆွေမင်းမျိုး၊ မှူးမတ်၊ ချစ်မြတ်နိုးသူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၍ ဤသို့ဆိုလျက် ငိုကြွေးကြကုန်၏။

“မင်းကြီး ဝေဿန္တရာ။ အရှင်မင်းကြီးသည် အလှူပေးသောကြောင့် ပြည်မှ နှင်ထုတ်မည်ဟု ပြည်သူတို့ ကြံကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် မာတင်္ဂအမျိုးဖြစ်သော မင်္ဂလာဆင်တော် ၇၀၀ ကို ရွှေကြိုး၊ ရွှေက ခက်တင်လျက် လှံမ၊ ချွန်းတောင်းစွဲသော ဆင်စီးသူရဲနှင့်တကွ ယခု လှူပြန်၏။

“သိန္နောမျိုး အာဇာနည်မြင်းပျံ တိမ်ညွန့်စား ၇၀၀ ကိုလည်း လေးမြားတောင့်လွယ်သော မြင်းစီးသူရဲနှင့်တကွ လှူပြန်၏။

“အောင်လံရွှေပြား စိုက်ထောင်လွှားလျက် ကျားရေ၊ သစ်ရေတို့ဖြင့် ရံကုန်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ဆန်းကြယ်ကုန်သော မင်းစီးရထား ၇၀၀ တို့ကိုလည်း ဝတ်လုံမိန့်ချပ်ဝတ် ရထားစီးနှင့်တကွ လှူပြန်၏။

“ထို ရထား ၇၀၀ တို့၌ တစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်စီ ရွှေခါးရမ်းကြိုး၊ ရွှေတန်ဆာ၊ ရွှေထဘီ၊ ရွှေတဘက်၊ ရွှေလက်ကောက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် မျက်လုံးမျက်ဖန်ရွှင်ရွှင် ပါးပြင်ညှံထွား ယောက်ျားတို့ နှလုံးကို ပြုံးရွှင်ညွတ်နှူးအောင် ပျံ့ပျူးချိုအေးစွာ စကားကိုဆိုတတ်သော သပ်သပ်သွယ်သွယ် နုနယ်သော မိန်းမရတနာ ၇၀၀ တို့ကို တစ်ယောက်တစ်ယောက်၌ အခြံအရံ မိန်းမ ၈ ယောက်စီနှင့်တကွ လှူပြန်၏။

“နီရေခံ ရွှေပျဉ်းအိုးနှင့်တကွ နီညစ်နွားမ ၇၀၀ ကိုလည်း လှူပြန်၏။

“ကျွန်ယောက်ျား ၇၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၇၀၀ ကိုလည်း လှူပြန်၏။

“ဤသို့ ဆင် ၇၀၀၊ မြင်း ၇၀၀၊ ရထား ၇၀၀၊ မိန်းမကညာ ၇၀၀၊ နို့ညှစ်နွားမ ၇၀၀၊ ကျွန်ယောက်ျား ၇၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၇၀၀၊ ဤသို့ ၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကိုပေးပြီး၍ မင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် ပြည်မှထွက်သွားမည် ကြံဘိ၏တကား။ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ဤသို့ အလှူကြီး ပေးသော်လည်း မြို့သူမြို့သား သူတစ်ပါးတို့၏ဥစ္စာကို အနိုင်အထက် လုယက်တောင်းယူ၍ အလှူပေးသည် မဟုတ်။ မိမိဥစ္စာကိုသာ အလိုအလျောက် ပေးလှူစွန့်ကြဲပေးသည်ကို ပြည်သူပြည်သားတို့ မျက်ပွားရန်လို ဝန်တိုပိတ်ပင်၍ ရွှေနန်းသခင်အရှင်မင်းကြီးကို ပြည်မှနှင်ထုတ်မည် ပြုကြဘိ၏။ သဘောမဟုတ် တကား”ဟု ငိုကြွေးကြကုန်၏။

စေတုတ္တရာပြည်အလုံးသည် “မင်းကြီးဝေဿန္တရာ။ အရှင် အလှူပေးသောကြောင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်မည် ကြံသည်ကို တစ်ဖန် အလှူပေးပြန်၏တကား”ဟု အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ကြောက်မက်ဖွယ်သောအသံသည်ဖြစ်၏။

[မိန်းမကညာ ၇၀၀ တို့ကိုကား ဓမ္မုဒိပ်ကျွန်းအပြင်၌ ထီးနန်းသခင်မင်းတို့သည် မင်းကြီး ဝေဿန္တရာ မိန်းမရတနာ ၇၀၀ ကို ပေးသတတ်ဟု နတ်တို့၏တန်ခိုးဖြင့်ကြား၍ လာကုန်လျက် တစ်ယောက်စီဆောင်၍ သွားကြကုန်၏။]

ဘုရားလောင်းမင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် ထို အလုံးစုံ ၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကို ပေးသော အခါ လက်အုပ်ချီလျက် အလှူကိုမြတ်နိုးရိုသေစွာ ရှိခိုး၍-

‘ဣဒံ မေပုညံ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပစ္စယော ဟောတု’ဟု ဆုတောင်းတော်မူ၏။

[မေ၊ငါ၏။ ဣဒံ ပုညံ၊ ဤယခု ပြုအပ်သောအလှူပေးခြင်း ကောင်းမှုသည်။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏဿ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။]

ထိုအခါ ကြက်သီးမွေးညင်း ထခမန်းသော ကြောက်မက်ဖွယ်သည်ဖြစ်၍ ၂ သိန်း ၄ သောင်း အထူရှိသော မဟာပထဝီမြေကြီးသည် အိုးထိန်းစက်ရဟတ်ကဲ့သို့ ပတ်ပတ်လည်လျက် သည်းစွာအသံပြု၍ တုန်လှုပ်၏။ မြင်းမိုရ်တောင်သည်လည်း အရှင်ရှိ ကျွန်ကဲ့သို့ စေတုတ္တရာပြည်သို့ ညွတ်ပျောင်း၏။ [ဤကား ကြိမ်မြောက်သော မြေတုန်လှုပ်ခြင်းတည်း။]

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ထိုနေ့ပတ်လုံး အလှူဧရိပ်၌နေ၍ အလှူပေးလျက် ညဉ့်မိုးချုပ်လတ်သော် ‘ငါသည် နက်ဖြန်နံနက် ပြည်မှထွက်ရအံ့။ ယခုညဉ့် မယ်တော်၊ ခမည်းတော် တို့ကို ဖူးမြော်ပူဇော်၍ ထွက်သွားအံ့။ နန်းတော်သို့ မဝင်ပြီ’ ဟု ကြံလျက် မြင်းရထားစီး၍ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့စံရာ နန်းတော်သို့ သွားလေ၏။

မြောက်သားတော်မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း ‘ယခု ငါ နန်းတော်သို့မဝင်ပြီ။ အရှင်မယ်တော်၊ ခမည်းတော်ကို ဖူးမြော်လျက် ခွင့်ပန်ကြား၍ ငါ့ခင်ပွန်းနှင့်အတူ ထွက်သွားရာလိုက်အံ့’ဟု ကြံသဖြင့် ဘုရားလောင်းနှင့် အတူ ရထားထက်၌ လိုက်လေ၏။

မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့ထံရောက်လျှင် ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရာမင်းသည် ခမည်းတော်မင်းကြီးအား ရိုသေစွာရှိခိုး၍ ဤသို့ ပန်ကြားလျှောက်ထား၏။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကို ပြည်သူတို့ နှင်ထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဝက်ပါတောင်^{၆၁}သို့ နက်ဖြန် မိုးသောက်ရောက်လျှင် ထွက်သွားရပါအံ့။ ခမည်းတော် မင်းကြီး။ လောကဓံ^{၆၂}တရား ဂပါးသည် လူ၌ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် ဆင်းရဲတစ်ခါ ချမ်းသာတစ်လှည့် ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော

သဘောကား အမှန်မလွဲတည်း။ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကိုသာ စံစား၍မနေဘဲ မလွဲမဖယ်သာခြင်းဖြင့် သေမင်းနိုင်ငံသို့သာ လိုက်ရကုန်မြဲတည်း။ ထိုသို့ ဝဋ်ဆင်းရဲကိုကြောက်လန့်သော အကျွန်ုပ်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်အလိုငှာ မိမိနန်း၌ မိမိဥစ္စာကို ယာစကာတို့အား ပေးလှူစွန့်ကြဲ၏။ ထိုသို့ အလှူပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူတို့ကို နှိပ်စက်မိသောအပြစ်ကြောင့် ပြည်သူတို့ မျက်လိုသောစကားဖြင့် အကျွန်ုပ် ပြည်မှထွက်ရပါအံ့။ သတ္တဝါဟူသမျှသည်လည်း ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲကို မလွန်နိုင်ချေသောကြောင့် သစ်၊ကျား၊ကြံ့၊ ခြင်္သေ့၊ သားရဲတို့ဖြင့်ပြည့်သော တောအရပ်၌ ငြိငြိငြင်ငြင် 'ပူပင်ဆင်းရဲစွာ ဖြစ်ရလေသော်လည်း ကိုယ်နှင့်လျော်စွာ ကောင်းမှုတို့ကို အကျွန်ုပ် ပြုပါလိမ့်အံ့။ ခမည်းတော်မင်းကြီးသည်သာ ဤ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ညွှန်ပျောင်း၌ လူးရစ်တော်မူလော့" ဟု လျှောက်ကြား၏။

ဤသို့ ခမည်းတော်မင်းကြီးအား ၄ ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်ကြားပြီးလျှင် မယ်တော်၏အထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ ပန်ကြားလျှောက်ထားပြန်၏။

“မွေးကျေးဇူးကို အထူးဆပ်၍ မကုန်နိုင်သော မိခင်။ အကျွန်ုပ်အား ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။ မိမိဥစ္စာကို အလှူပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူတို့ကို နှိပ်စက်မိ၏။ ထို အလှူပေးမိသောအပြစ်ကြောင့် ပြည်မှနှင်ထုတ်၍ သားရဲတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဝက်ပါတောင်သို့သွားရသဖြင့် ဆင်းရဲငြိငြင်စွာ ရဟန်းပြုရပါလိမ့်အံ့။ မယ်တော်သည် အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်တော်မူပါလော့” ဟု တောင်းပန်လျှောက်ထား၏။

မယ်တော် ဖုဿတိဒေဝီသည်လည်း “ငါ့သားဝေဿန္တရာ။ သင်သည် ဝက်ပါတောင်၌ ရဟန်းပြု၍ တန်ခိုးအဘိညာဉ်^၁ ဈာန်^၂ သမာပတ်^၃ အကျင့်မြတ်နှင့် ပြည့်စုံပါစေသတည်း။ ငါ့သားအား အနူးအညွတ် ခွင့်လွှတ်ပါ၏။ တံလုပ်၊လေ၊နေပူ တစ်ခါမျှ မခံရစဘူး၊ နူးညံ့လှသော ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒီမူကား တောကြီးနှင့်မတန် ဈာန်သမာပတ်ကို ရှာသော ရဟန်းတို့နှင့်မထိုက်၊ လိုက်၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော့မည်နည်း။ ဤနန်းတော်၌ပင်လျှင် သားငယ်၊ သမီးငယ်နှင့်အတူ နေရစ်ပါစေလော့” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည်

“မိခင်။ အကျွန်ုပ်မူကား ယခု မိမိကိုယ်ကိုမျှ အစိုးမရချေ။ သူ မလိုက်လိုလျှင် စေပါးသည့်ကျွန်ကိုမျှလည်း ‘လိုက်ရမည်’ ဟု အပါမခေါ်နိုင်။ သူ လိုက်လိုလည်း လိုက်ပါစေ၊ နေရစ်လိုလည်း နေရစ်ပါစေတော့” ဟု လျှောက်၏။

ထိုသို့ မယ်တော်အားလျှောက်ထားသံကို ခမည်းတော်သိဉ္စည်းမင်းကြီး ကြားလေသော် ချွေးမတော် မဒ္ဒီဒေဝီထံ သွား၍၊

“ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒီ။ သင်သည် ရွှေနန်းထက်၌ စန္ဒကူးအမွှေးအထုံဖြင့် လိမ်းကျံသောကိုယ်ရှိလျက် ယခု တောအရပ်၌ အဘယ့်ကြောင့် မြူမှုန်မြူချေး ကပ်တင်စေချင် ပြန်ဘိသနည်း။ ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ်ထည်မျိုး အဖိုး ၁ သိန်းမကထိုက်သော ဝတ်ကောင်းတန်ဆာကို ဝတ်ဆင်ပြီးမှ ယခု အဘယ့်ကြောင့် သမန်းကျစ်သင်္ကန်းကို ဝတ်ဆင်ချင်ပြန်ဘိသနည်း။

“ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒီ။ တော၌နေရခြင်းသည် မင်းပြစ်မင်းဒဏ်သင့်သောသူ၊ ကာမဂုဏ်ကို ရွံရှာသောသူ၊ အဝတ်အစား၊ အိပ်ရာနေရာ၌ ရောင့်ရဲလွယ်သဖြင့် ကိုယ်၊စိတ်ကြံ့ခိုင်သော ယောက်ျားတို့မှတုံ့သော်လည်း အလွန် ငြိငြင်ဆင်းရဲသေး၏။ သင်မူကား အလွန် ကိုယ်၊စိတ် နူးညံ့လှသည်ဖြစ်၍ ထိတ်လန့်တတ်၏။ တောနှင့် မတန်။ မလိုက်လေနှင့်” ဟု ဆို၏။

ယောက္ခမမင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီသည်

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ အရှင်ဆိုတော်မူသော စကားသည် စင်စစ် မှန်သည်ဖြစ်စေ။ အကျွန်ုပ် လင်နှင့် ကင်းရသဖြင့် စန္ဒကူးနဲ့သာ အထုံအမှုန် လိမ်းဆင်ရသော်လည်း အလိုမရှိ။ အဖိုး ၁ သိန်းမကထိုက်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်ရသော်လည်း အလိုမရှိ ။ လင်နှင့် အတူတကွနေရသဖြင့် မြူမှုန်အလိမ်းလိမ်း ကပ်လျက် သစ်နက်ရေ သမန်းကျစ်သက်န်းကိုဝတ်၍ ရသမျှသော တောသစ်သီး၊ တောသစ်ရွက်၊ သစ်ဖု သစ်ဥလျှင် အစာရှိသဖြင့် သစ်ရိပ်ဝါးရိပ်မျှတွင်ပင် နေရသော်လည်း အလွန် စိတ်ချမ်းမြေ့ပါ၏။ စိုးရိမ်တော် မမူပါလင့်”ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် ဟိမဝန္တာ၌ ဘေးရန်ကိုပြု၍ ခြိမ်းခြောက်လိုသောကြောင့် ဤသို့ ဆိုပြန်၏။

“ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒိ။ ငါဆိုသောစကားကို သင် နာယူလော့။ တောအရပ်ဟူသည်ကား ဤနန်းပြာသာဒ် မှာကဲ့သို့ မဟုတ်။ ဘောက်ဖတ်၊ ကင်း၊ သန်း၊ နံ၊ မှက်၊ ခြင်၊ ယင်၊ ပျား တို့သည် များစွာရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့၏ ကိုက်ခဲခြင်းဆင်းရဲကို အလွန် သည်းခံနိုင်ခဲ၏။ ထိုသို့သောဆင်းရဲကို သင်သည် သည်းမခံနိုင် ဖြစ်လတ္တံ့။ ဤမှတစ်ပါးလည်း လူတို့၏ဘေးရန်ကို ပြုတတ်လျက် မြစ်နားအိုင်နားကို အမှီပြု၍နေကုန်သော စပါးကြီးမြွေတို့သည်ကား အဆိပ်မရှိသော်လည်း ကြီးသောခွန်အားရှိသောကြောင့် မိမိအနီးသို့ရောက်လာသော လူ၊သမင်၊ စိုင်း၊ ဆတ် သတ္တဝါတို့ကို အခွေဖြင့်ရစ်ပတ်၍ အလိုရှိတိုင်း နှိပ်စက်တတ်ကုန်၏။ဤမှတစ်ပါးလည်း အဆင်းမည်းနက် ယုက်လိမ်သောအမွေးရှိသော ဝံသတ္တဝါတို့သည်ကား လူတို့၏ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ထိုဝံနက်တို့သည် လူကိုမြင်လျှင် သစ်ပင်ထက်သို့ တက်ပြေးငြားသော်လည်း မလွတ်နိုင်ရာ။ ထိုမှတစ်ပါး ဦးချိုဖျားထက်စွာနှင့် ၂ ဘက်ထိခမန်း ကြမ်းတမ်းခက်ထန်သော ကျွဲရိုင်းတို့သည်လည်း သောဒုဗ္ဗရ “အမည်ရှိသော မြစ်နား၌ များစွာရှိကုန်၏။ ဤသို့ သားရဲဘေးရန် တွေ့သည်ရှိသော် သင် အဘယ်သို့ ပြုနိုင်ပါလိမ့်မည်နည်း။ သားငယ်၊ သမီးငယ်ကိုမမြင်ရသော သင့်အား နွားငယ်ကိုမက်မောသော နွားမကဲ့သို့ မရှိပြီလော။

“ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒိ။ သင်သည် ဤရွှေနန်းထက်၌နေလျက် မြေခွေးသံကို တစ်ရံတစ်ခါ ကြားရသဖြင့်လည်း သေခြင်းအနီးသို့ရောက်သကဲ့သို့ ကြောက်ထိတ် လန့်ကြားတတ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ဝက်ပါတောင်သို့ သွားရလေသော် အဘယ်သို့ သင် ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်နည်း။ တောကြီးထဲ၌ နေမွန်းတည့်အခါကြိမ်လျှင် ငှက်အပေါင်းတို့သည် တညီတညွတ်တွန်မြည်သောအသံဖြင့် တောသံပေးသကဲ့သို့ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိ၏။ ထို ကြောက်မက်ဖွယ်ရှိသောတောကြီးသို့ သင် အဘယ်ကြောင့် လိုက်ချင်ဘိသနည်း”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီသည်

“သိဝီတိုင်းကြီးကို အစိုးရတော်မူသော ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ တောကြီးထဲ၌ ယခုအမိန့်တော်ရှိတိုင်း ဘေးရန်များသည် ဖြစ်စေ၊ ထိုဘေးရန်ကို သည်းခံလျက် အကျွန်ုပ် လိုက်ပါအံ့။ ဦးရီးတော်မင်းကြီး ချမ်းသာကိုသာ စံ၍ ဆင်းရဲအတူမခံသော် မယားကောင်း၏ လက္ခဏာမဟုတ် ဖြစ်ရာ၏။ထိုတောကြီးထဲ၌ ကျွဲနာခေါင်းပင်၊ ပေါက်ပင်၊ ကိုင်းပင်၊ ဖြူဆံမြက်၊ ပန်းရင်းမြက်၊ ပြိန်းမြက်၊ သမန်းမြက်တို့ကို အကျွန်ုပ်သည် လင်၏ရှေ့က မျင်ဖြင့်တွန်းဖယ်လှည်းလှဲ၍ လမ်းထွင်သောအားဖြင့် သွားပါအံ့။ ရွှေနန်းသခင်ကျေးဇူးရှင်ကို မြက်တစ်ပင်၊ နွယ်တစ်တံမျှ မခိုက်မထိ မငြိမရှစေဘဲ လိုက်၍လုပ်ကျွေးပါအံ့။

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ မိန်းမတို့မည်သည်ကား လင်ကောင်းကို အလွန်ရခဲ၏။ လင်ကောင်းကို ရလိုသောကြောင့် မိန်းမတို့ကို လုပ်ကျွေးခြင်း၊ ရေငုပ်ခြင်း၊ ကောင်းသောအရှက်အကြောက်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ကိုယ်ကိုပြုပြင် တန်ဆာဆင်ခြင်း အစရှိသောအကျင့်အလေ့နှင့် ယှဉ်စေရာ၏။

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ လောက၌ မိန်းမတို့၏ဆင်းရဲဟူသမျှတွင် မုဆိုးမဖြစ်ရခြင်းသည် အလွန် ဆင်းရဲလှ၏။ အကျွန်ုပ် လင်သွားရာ ဖဝါးခြေထပ်မလိုက်ဘဲ အဘယ့်ကြောင့် မုဆိုးမ လုပ်နေရစ်ပါအံ့နည်း။ မင်းစဉ်မင်းမျိုး ထီးရိုးနန်းနွယ် မဟုတ်၊ အမျိုးယုတ်ညံ့သောသူ ထီးဖြူဆောင်းရွှေနန်းရှင် ဖြစ်လင့်တစား မင်းစဉ် မင်းမျိုး ထီးရိုးနန်းနွယ်ဖြစ်သောမုဆိုးမ၏ စားကြွင်းကိုစားခြင်းငှာ မထိုက်။ ထို အမျိုးယုတ်ညံ့သောသူသည် ထီးဖြူဆောင်းဘုရင် ဖြစ်သည်ဟု အနိုင်အထက် အလိုမတူဘဲ လက်ကိုဆွဲငင် ကျီစယ်ပြုချေအံ့။ ထို ထီးရိုးနန်းနွယ် မုဆိုးမသည် ဆင်းရဲတကာတို့၏အဆုံး ရှုံးပါးပျက်စီး အရှက်ကြီးရ ဒုက္ခသေဘေးရောက်ရာ၏။

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ ခပ်သိမ်းသောအမျိုး၌ အရွယ်ရှိသေးလျက် မုဆိုးမဖြစ်ရသောမိန်းမတို့ကို ယဉ်ပါးလိုသောယောက်ျားတို့သည် ရှက်ကြောက်ခံရခြင်း မရှိ။ မိမိပြက်ရယ်စကားဖြင့် ဖြားယောင်း၍ ကျော်နင်းလွန်ကြူးတတ်၏။ အခါအချိန်ကိုမထောက် ရှက်ကြောက်ခြင်းကိုမဆိုပိတ် စိတ်အလိုကိုမချုပ် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်မထိမဲ့မြင် ကလွင်ကပေါက် မလောက်မလေးပြုတတ်၏။ ခပ်သိမ်းစုံအမှုတို့၌လည်း ညည်းဆဲကလူ ပြုတတ်ကုန်၏။

“ဦးရီးတော် မင်းကြီး။ ပုံဆိုဦးအံ့။ အရွယ်ရှိလျက် မုဆိုးမဖြစ်ရသောမိန်းမတို့သည် ကျိုးအပေါင်းတို့၏ အလယ်၌ရောက်သော ခင်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ရာ၏။ ယဉ်ပါးလိုသောယောက်ျားတို့သည် ထိုမုဆိုးမကို အလိုမရှိဘဲလျက် အနိုင်အထက် အနည်းငယ်မျှသော ဥစ္စာကိုပေး၍ ကျော်နင်းဆွဲငင်တတ်၏။ ရွှေအိုးရွှေခွက် ရွှေလင်ပန်းဖြင့်သာ သုံးဆောင်ရာသော မင်းမျိုး၊ သူဌေးမျိုးတို့၌ မောင်၊ အစ်မ၊ ညီမ၊ မိဘ၊ ဆွေမျိုး၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် ‘ဤသူကား ငါတို့အပြင် ကျွေးမွေးပြုစုမည်သူ မရှိ’ဟု သိမ်းထားအုပ်ချုပ်၍ နေသော်လည်း ယောက်ျားမတော်မမှန်တို့သည် ပေါ့လျှံချော့စား၍ တိမ်းမှားမိသဖြင့် ပေါက်ဖော်မိဘ ဆွေမျိုးတို့၏ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်သည်ကိုလည်း ခံရရာ၏။ ထို လင်မဲ့မိန်းမကြောင့် ပေါက်ဖော်ဆွေမျိုးတို့သည်လည်း အရှက်ရရာ၏။ အရွယ်ရှိလျက် လင်မဲ့သောမိန်းမတို့သည် မိမိသို့ ယောက်ျားတစ်ပါး မလာမရောက်စေခြင်းငှာ ‘ဥစ္စာပေး၍ မလာပါလင့်’ဟု မြစ်တားငြားသော်လည်း ရိုသေခံညားခြင်း မရှိခြင်းကြောင့် ထိုဥစ္စာသာ ကုန်ရာ၏။ မလာဘဲ မနေရာ။

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ ပုံဆိုဦးအံ့။ ဆိပ်ကမ်း၊ ကျွန်း၊ သောင် ရှိလင့်ကစား ရေမရှိသောမြစ်သည် အချည်းနီးတည်း။ မြို့၊ ပြ၊ ကျုံး၊ ပစ္စင်၊ ရင်တား၊ တံခါး၊ မုခ်၊ ဆိုင်တန်း၊ အိမ်စဉ် ရှိလင့်ကစား မင်းမရှိသော ပြည်သည် အချည်းနီးတည်း။ အမျိုးစည်းစိမ် အရောင်အဝါ ရှိလင့်ကစား အတတ်ပညာမရှိသောယောက်ျားသည် အချည်းနီးတည်း။ အဖိုး ၁ သိန်းတန်သော အဝတ်တန်ဆာကို ဝတ်ဆင်လင့်ကစား အကျင့်မရှိသောသူသည် အချည်းနီးတည်း။ မောင် ၁ ကျိပ်ပင် ရှိလင့်ကစား လင်မရှိသောမိန်းမသည် အချည်းနီးတည်း။

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ ပုံဆိုဦးအံ့။ ရထား၏တန်ခိုးကား အောင်လံ တံခွန်တည်း။ မီး၏တန်ခိုးကား အရိုးပျဉ်း။ ပြည်တိုင်းကား၏တန်ခိုးကား မင်းလျှင်တည်း။ ယောက်ျားတို့၏တန်ခိုးကား အတတ်ပညာတည်း။ မိန်းမတို့၏တန်ခိုးကား လင်သာတည်း။

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ အကြင်မိန်းမသည် လင်ဆင်းရဲသောအခါ အတူဆင်းရဲ၏။ လင်ကောင်းစားသော အခါလည်း အတူကောင်းစား၏။ ထိုသို့ သဘောပြောင့်မှန်သောမိန်းမကို နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့သည်လည်း အလွန်မြတ်နိုးကြည့်ရှု သာဓုခေါ်ကြကုန်၏။

“စင်စစ်အားဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ရွှေနန်းသခင် အရှင်သား ဖန်ရည်စွန်းသောသင်္ကန်းကို ဝတ်၍နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အရှင်သားနှင့်အတူ ဖန်ရည်စွန်းသောသင်္ကန်းကိုဝတ်လျက် လိုက်၍ ဆင်းရဲအတူ အပူမရွေး ချမ်းအေးမရှောင် တောင်မြောင်ချောက်ကြားတို့၌ သားရဲဘေးရန် ကြုံတွေ့မှုလည်း ရှေ့ကနေ၍ အရှင်သားအလျင် အသေခံပါအံ့။ အရှင်သားနှင့်ကင်း၍ ဤပြည်ကြီးကို တစ်ကိုယ်တည်းစိုးအုပ် စံစားလျက်နေရစ် ဆိုသော်လည်း အကျွန်ုပ် အလိုမရှိ။ အရှင်သား မြေကြီးသေ၌နင်းမင်းဖြစ်လျှင်လည်း ဖြစ်ချင်းအတူမကွာ စံရလိုပါ၏။ လင်ချမ်းသာခိုက်စံစား၍ လင်ဆင်းရဲတွေ့သောအခါ အဖော်မလုပ်လိုသောမိန်းမသည် ဘီလူးမ၊ မြေဖုတ်မကဲ့သို့ ယုတ်လှသောမိန်းမ သဘောတည်း။ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ် လင်နှင့်အတူ လိုက်ပါရစေ” ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် သိဇ္ဇည်းမင်းကြီး ဆိုပြန်၏။

“ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒီ။ သင်သည် လင်ကိုချစ်မြတ်နိုးခြင်း မိန်းမကောင်းမိန်းမမြတ်တို့၏လက္ခဏာဖြင့် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ မကွဲတူကွ လိုက်ရမည့်အကြောင်းကို သင် တောင်းပန်လျှောက်ထားသောကြောင့် မြစ်တားခြင်းငှာ မထိုက်ပေ။ ဇာလီ၊ ကဏ္ဍာဇိန် သင့်သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့သည်ကား အလွန်ငယ်ရွယ် နုနယ်လှသေး၏။ တောအရပ်နှင့်မတန်။ ငါ့ထံ ထားခဲ့လော့။ ငါသည် မြေးတော် ၂ ယောက်ကို သင်တို့မျှမက သုတ်သင်မွေးကျွေး ပြုစုပါအံ့” ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မဒ္ဒီဒေဝီသည်

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား ဤသားငယ် ၂ ယောက်ကို အသက်ကဲ့သို့ ချစ်ကြင်နာလှ၏။ တောအရပ်၌ မြို့ပြည်ထီးနန်း စသည်ကိုလွမ်းဆွတ်၍ စိတ်ကြေကွဲခြင်းဖြစ်လတ်သော် ဤရင်သွေး ၂ ယောက်နှင့်ပင် ဖျော်ဖြေရပါအံ့” ဟု လျှောက်၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည်-

“ငါ့ချွေးမ မဒ္ဒီဒေဝီ။ သင်မူကား လင်ကိုချစ်၍ ဆင်းရဲကိုခံလိုမှု ခံနိုင်ပါစေ။ ဤ ငါ့မြေးတော် ၂ ယောက်သည် အလွန်နုနယ် ငယ်ရွယ်လှသေး၏။ ဤရွှေနန်းစည်းစိမ်၌ ငါး၊ အမဲ၊ သလေးထမင်းတို့ဖြင့် မြိန်မြတ်သောအစာကိုသာ စားရသူဖြစ်၍ တောအရပ်၌ သစ်သီးသစ်ဖုကို အဘယ်သို့ စားနိုင်ရှာလိမ့်နည်း။ ဤနန်းစည်းစိမ်၌ အချိန် ပိုလ် ၁၀၀၊ အနားရေး ၁၀၀ရှိသော ရွှေလင်ပန်း၌သာ စားရသူဖြစ်လျက် တောသို့ ရောက်သောအခါ သစ်ရွက်ပေါ်၌ထည့်၍ ငါ့မြေးငယ်များ အဘယ်သို့ စားနိုင်ရှာလိမ့်နည်း။

“ကာသိကရာဇ်တိုင်း၊ ကောဠုမ္မရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးတို့ကိုဝတ်ခဲ့ပြီး၍ အဘယ်သို့လျှင် သမန်းကျစ်သင်္ကန်း ရန်ကြမ်းသောအဝတ်ကို ဝတ်နိုင်ရှာလိမ့်နည်း။ ရွှေသံလျင်း၊ ရွှေယာဉ်၊ ရွှေဝေါ၊ မြင်းရထား၊ ဆိတ်ရထားတို့ဖြင့် သာလျှင် နန်းတွင်းနန်းပြင် ထွက်ဝင်သွားလာ ကစားရွှင်ပျော်ခဲ့ပြီး၍ ခြေကျင် အဘယ်သို့ သွားနိုင်ရှာလိမ့်နည်း။ လေမျှမခတ် ပိတ်အပ်သော တံခါးရွက်ဖြင့် ကျက်သရေရှိသော တိုက်၌ အိပ်စက်ခဲ့ပြီး၍ အသို့လျှင် မြေမှုန့်၊ ခလုတ်၊ ဆူးငြောင့် နှောင့်ယုက် ကော်ကြမ်းသောသစ်ပင်ရင်း၌ အိပ်နိုင်ရှာလိမ့်နည်း။ ရွှေသလွန်ပေါ်၌ ကော်ဇောခင်းနှီးပြောက် လဲဝါပေါက်မက နုလှသောမွှေးရာ၌ အိပ်ခဲ့ပြီး၍ အသို့ ရန်ကြမ်းစွာသောမြက်ခင်းနှီး၌ အိပ်နိုင်ရှာလိမ့်နည်း။ အကျော်စန္ဒကူးနဲ့သာ အမွှေးအထုံတို့ကိုလိမ်းကျံပြီးမှ အသို့လျှင် မြူချေးညှိတို့ကို လိမ်းကျံနိုင်အံ့လိမ့်နည်း။

စာမရှိသားမြီးယပ်၊ ဥဒေါင်းမြီးယပ်တို့ဖြင့်ယပ်၍ ဥပဒ်မှန်းမသိ ရှိပြီးမှ တောအရပ်၌ မှက်၊ ခြင်၊ ယင်ရဲတို့ ကိုက်ခဲသော် ငါ့မြေးတော်တို့သည် အသိုလျှင် ခံနိုင်ရှာလိမ့်နည်း”ဟု ဆို၏။

[ဤစကားအပေါင်း၌ ပိုလ် ၁၀၀ ဟူသည်ကား ၆ ရွေးလျှင် ၁ ပဲ၊ ၂ ပဲလျှင် ၁ မူး၊ ၁၀ မူးလျှင် ၁ ကျပ်၊ ၅ ကျပ်လျှင် ၁ ပိုလ်၊ ပိုလ် ၂၀ လျှင် ၁ ပိဿာ ဖြစ်၏။ ပိုလ် ၁၀၀ ဟူသောကြောင့် ၅ ပိဿာခုတ် ရွှေလင်ပန်း ဆိုလိုသည်။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

မဒ္ဒိဒေဝီသည် သိဇ္ဈည်းမင်းကြီး၏ ကြေကွဲသံစကားကို ကြားလျှင်

“ဦးရီးတော်မင်းကြီး။ ငိုကြွေးကြေကွဲတော် မမူလင့်။ အရှင်မြေးတော်တို့ကို အကျွန်ုပ်စားရလျှင် စားရခြင်း၊ ဝတ်ရလျှင် ဝတ်ရခြင်း မဆင်းရဲရအောင် မွေးကျွေးပါအံ့”ဟု လျှောက်၏။

ထိုသို့ ပြောဟောကြစဉ်ပင် ထိုည၌ မိုးသောက်ခဲ၍ သိန္ဓောမြင်း ၄ စီးကလျက် တန်ဆာဆင်အပ်သော ရထားကို သိဇ္ဈည်းမင်းကြီးနန်းတော်တံခါးဝ၌ ပြင်ဆင်ခင်းကျင်း၍ ထားကြကုန်၏။ မဒ္ဒိဒေဝီလည်း ယောက္ခမမင်းကြီး၊ ယောက္ခမမင်းမိဖုရားတို့အား လျှောက်ထား၍၊ အပါးအစေခံ၊ ကိုယ်ရံမောင်းမ စသော နန်းတွင်းသူတို့အားလည်း မှာကြားပြောဆိုပြီးလျှင် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကိုချီလျက် ဝေဿန္တရာ မင်းကြီးမဆင်းမိ မင်းကြီးရှေ့ကအလျင် ယောက္ခမမင်းကြီးနန်းတော်မှ ဆင်းသက်ခဲ၍ ရထားထက်၌ နေနှင့်လေ၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်လည်း မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့အား လက်ယာရစ်လှည့်၍ ရှိခိုး ပူဇော်ပြီးသော် သိန္ဓောမြင်းကသော ရထားထက်သို့တက်၍ သား၊ မယားနှင့်တကွ အမတ် ၆ သောင်း ခြံရံလျက် ဝက်ပါတောင်သို့ ထွက်သွားတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ‘ဘုရားလောင်း ထွက်သွားသည်ကို ဖူးမြော် လိုက်ကြည့်ကုန်အံ့’ဟု ပြည်သားပြည်သူတို့သည် အိမ်မှကိုယ်စီထွက်၍ စုဝေးလျက် နေကြကုန်၏။ ထိုလူအများရှိရာသို့ မြင်းရထားကိုနှင့်တော်မူ၍

“ပြည်သူပြည်သားတို့။ ယခု ငါသည် ဝက်ပါတောင်သို့ သွားအံ့။ သင်တို့အား အနာအဖျားမရှိ၊ ဆင်းရဲမရှိ၊ ဘေးရန်ဥပဒ်မရှိ ချမ်းသာခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း။ သင်တို့သည် အလှူပေးခြင်း၊ သီလ ဆောက်တည်ခြင်းအစရှိသောကောင်းမှုကို ပြုရစ်ကုန်”ဟူ၍ အဆုံးအမပေး၍သာလျှင် သွားတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏မယ်တော် ဖုဿတီဒေဝီသည် ‘ငါ့သားကား အလှူ၌ မွေ့လျော်၏။ အလှူပေးလိုလျှင် ပေးပါစေ’ဟုကြံ၍ ဆင်သောတန်ဆာများစွာနှင့်တကွ ရတနာ ၇ ပါးဖြင့်ပြည့်သောလှည်းတို့ကို ရထား၏နံပါး ၂ ဘက် လက်ဝဲ၊ လက်ယာနှင့်၍ လိုက်စေ၏။

ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ကိုယ်တော်၌ဆင်သော တန်ဆာတို့ကိုချွတ်၍ အလှူခံ ရောက်လာသော ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့အား ၁၈ ကြိမ်ပေးပြီးမှ အကြွင်းဖြစ်သော ဥစ္စာရတနာအလုံးစုံကို ပေးလှူပြီး၍ မြို့မှထွက်ပြီးသော် အတန်ငယ်ရောက်သောအရပ်၌ နေပြည်တော်ကို ပြန်၍ မျှော်ရှုလိုသည်ဖြစ်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော် ဘုန်းတော်ကြောင့် မဟာပထဝီမြေကြီးသည် ရထားနေရာအတိုင်း အရှည်ကွဲပြတ်၍ အိုးထိန်းစက်ရဟတ်ကဲ့သို့ ပတ်ပတ်လည်လျက် နေပြည်တော်သို့ ရှေးရှုတည်လေ၏။ ထိုအခါ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့စံရာ နန်းပြာသာဒ်ကို ရှုမျှော်တော်မူ၏။ ထိုသို့ ရှုမျှော်တော်မူခြင်းကြောင့် ၂သိန်း ၄သောင်းအထူရှိသော ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် ပဲ့တင်ထပ်မျှအသံပြုလျက် တုန်လှုပ်၏။ မြင်းမိုရ်တောင် သည်လည်း ဦးဆောက်ပန်းကဲ့သို့ ညွတ်ပျောင်းလေ၏။ [ဤကား ၄ ကြိမ်မြောက်သော မြေလှုပ်ခြင်းတည်း။]

ထိုသို့ ပြည်တော်ကို ရှုမျှော်သောအခါ မြောက်သားတော် မဒ္ဒိမိဖုရားကိုလည်း ဤသို့ ဆိုတော်မူ၏။

“အဘယ်”မဒ္ဒိ။ သင် ရှုစမ်းပါလော့။ သင့်ခမည်းတော်၏စံရာဖြစ်သော စေတုတ္တရာနေပြည်တော်သည် အလွန် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏ ဟု ငါထင်သည်”ဟု ဆို၍ အညီအညွတ်ရှုမျှော်ကြပြီးသော်၊ ဖွားဖက်တော် အမတ် ၆ သောင်း တို့ကိုလည်း “သင်တို့ နေရစ်ကြလော့”ဟု မျက်ရည်စက်လက် ငိုကြွေးလျက်ပြန်စေပြီးလျှင် ရထားကို တစ်ဖန်နှင့်ပြန်သဖြင့် မဒ္ဒိဒေဝီကို “အဘယ်မဒ္ဒိဒေဝီ။ အလှူခံဖုန်းတောင်းယာစကားတို့ကို သင်ရှုမြင်လျှင် ငါ့အား ကြားလော့”ဟုဆို၏။ မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့ကို မျှော်ကြည့်လျက်သာလျှင် လိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ၇၀၀ အပေါင်းဖြစ်သော အလှူကြီးကိုပေးတော်မူသောအခါ မမိလိုက် ကုန်သော ပုဏ္ဏား ၄ ယောက်တို့သည် ပြည်သူပြည်သားတို့ကို “မင်းကြီး။ အဘယ်အရပ်သို့ သွားသနည်း”ဟု မေးသဖြင့် “ဤမည်သော အရပ်သို့ သွားသည်”ဟု ပြည်သူပြည်သားတို့ကပြောလျှင် “မင်းကြီး၌ အလှူပေးရန် ဥစ္စာ ပါသေး၏လော”ဟု မေးပြန်၍ “မြင်းရထားနှင့်ပင် ကြွတော်မူသည်”ဟု ပြည်သူတို့ညွှန်ကြားလိုက်သော စကားဖြင့် ဘုရားလောင်းသွားရာလမ်းသို့ အစဉ်သဖြင့် ‘မြင်းကို အလှူခံအံ့’သောငှာ တပင်ရှားရှား ပုဏ္ဏား ၄ ယောက်တို့ လိုက်လာကြကုန်၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် ပုဏ္ဏား ၄ ယောက်လာသည်ကို မြင်လျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ အလှူခံယာစကား လာသည်ကို မြင်၏”ဟု လျှောက်ကြား၏။ ဘုရားလောင်းသည် ရထားကိုတန့်နေစေ၍ ပုဏ္ဏား ၄ ယောက်တို့သည် အနီးသို့ရောက်လျှင် မြင်း ၄ စီးကို အလှူခံကြလေ၏။ ဘုရားလောင်းသည် ထိုပုဏ္ဏား ၄ ယောက်တို့အား မြင်း ၄ စီးကို ရထားမှချွတ်၍ လှူ၏။ ထိုအခါ ရထားထမ်းပိုးဦးသည် မြေသို့မကျဘဲ မြင်းက၊ သောအခါကဲ့သို့ ကောင်းကင်၌ တည်၏။

ပုဏ္ဏားတို့သည် မြင်း ၄ စီးကို တစ်စီးစီယူ၍ ပြန်ကြလေကုန်၏။ ဘုရားလောင်း၏ ပါရမီတော်ကြောင့် နတ်သား ၄ ယောက်တို့သည် ဖိုင် ၄ စီး အသွင်ဖန်ဆင်း၍ ရထားထမ်းပိုးခွင်သို့ ဝင်ပြီးလျှင်ရန်းဆောင်ကြ လေကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထို ဖိုင် ၄ စီးတို့၏ နတ်သားအဖြစ်ကိုသိသဖြင့် မြောက်သားတော် မိဖုရားအား “အဘယ် မဒ္ဒိ။ သင် ရှုစမ်းပါလော့။ အံ့ဖွယ်သရဲ တောထဲ၌ကျက်စားသော ဤဖိုင်တို့သည် သွန်သင် ဆုံးမပြီး၍ ယဉ်ကျေးသောမြင်းကဲ့သို့ ရထားထမ်းပိုးခွင်သို့ ဝင်၍ရန်းကြ၏”ဟု ပြောဆိုကာ သွားကြလေ၏။

တစ်ဖန် ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်သည် ရထားနံပါးမှလာလတ်၍ ရထားကို အလှူခံပြန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် ထိုပုဏ္ဏား လာသောလမ်း၊ ကိုယ်တော် သွားသောလမ်း ဤလမ်း ၂ ခု အဆုံခရီး၌ ရထားကိုတန့်စေလျက် သားတော်၊ သမီးတော်နှင့် မြောက်သားတော်ကိုဆင်းစေပြီးလျှင် တွန့်တိုခြင်းမရှိ ရထားကို ပုဏ္ဏားအား လှူလိုက်၏။

ဤပုဏ္ဏားလာရာအရပ်ကို မည်သည့်အရပ်ကလာသည်ဟု ဇာတ်တော်တွင် မဆိုသော်လည်း စရိယပိဋက အဋ္ဌကထာ၌ ‘မဟာပထေတိ အတ္တနော ဂမနမဂ္ဂေန ပဿတော အာဂတေန ဗြာဟ္မဏေန မဂ္ဂေနစ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂတဋ္ဌာနတ္တာ စတုမဂ္ဂ သင်္ဃာတေ မဟာပထေ ဌတွာ’ဟု လာသောကြောင့် ရထားခံပုဏ္ဏားသည် နောက်က လည်းကောင်း၊ ရင်ဆိုင် လည်းကောင်း မလာ။ နံပါးကလာသည်ဟု သိအပ်၏။ မဟာပထေတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တနော၊ ဘုရားလောင်း၏။ ဂမနမဂ္ဂေန၊ သွားသောခရီးဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဿတော၊ နံပါးမှ။ ဗြာဟ္မဏေန၊ ပုဏ္ဏားသည်။ အာဂတေန၊ လာသော။ မဂ္ဂေန၊ ခရီးဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ခရီးချင်းဖောက်၍။

ဂတဋ္ဌာနတ္တာ၊ သွားရာဖြစ်သောကြောင့်။ စတုမဂ္ဂသင်္ဃာတေ၊ လမ်း ၄ မြှာဆုံ ဖြစ်သော။ မဟာပထေ၊ ခရီးခွဲ၌။ ဌတ္တာ၊ တန့်၍။ ။ဤကားအနက်။]

ထိုအခါ စိုင်း ၄ စီးတို့သည် ကွယ်ပျောက်လေ၏။ မင်း ၄ ပါးတို့သည်လည်း မိမိတို့ခြေသာလျှင် ယာဉ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၏။

ဘုရားလောင်းသည် မဒ္ဒိဒေဝီအား “အဘယ်မဒ္ဒိဒေဝီ။ ကဏ္ဍာဇိန်သည် ငယ်သောကြောင့် ပေါ့သောကိုယ် ရှိ၏။ သင် ချီလော့။ ဇာလိကား ကဏ္ဍာဇိန်ထက် ကြီးသောကြောင့် လေး၏။ ငါ ချီအံ့”ဟု ဆို၍မင်း ၂ ပါး တို့သည် သားတော် သမီးတော်တို့ကို တစ်ယောက်စီချီလျက် အချင်းချင်း ချစ်ဖွယ်သောစကားကိုပြောဆို၍ သွားကြလေ၏။

၄။ ဝနပ္ပထေသနခန်း”

မင်း ၂ ပါးတို့ သွားကြလေသော် ခရီးရင်ဆိုင်လာသော ခရီးသွားသူ လူတို့ကိုမြင်၍ “ဝက်ပါတောင် အဘယ်မှာ ရှိသနည်း”ဟု မေး၏။ခရီးသွားသူ လူတို့သည်လည်း ရွှေနန်းရှင်မှန်းသိ၍ မျက်ရည်စက်ယို ငိုကြွေးလျက်လျှင် “အရှင်မင်းကြီး။ ဝက်ပါတောင် ဝေးသေးစွတကား”ဟု လျှောက်ကြား၍ သွားကြကုန်၏။ မင်း ၂ ပါးတို့ သွားရာ ခရီးအကြား လမ်းနား၂ဘက်၌ အသီးသီးသော သစ်ပင်တို့ကိုမြင်လျှင် သားတော်၊ သမီးတော် တို့သည် ငိုကြွေးကြကုန်၏။ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏အာနုဘော်ကြောင့် အသီးသီးသော သစ်ပင်တို့သည် သူငယ်တို့ငိုသည်ကိုမြင်လျှင် ထိတ်လန့်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိတို့အလိုလို ဆွတ်မိအောင် ညွတ်ကုန်၏။ ထိုအသီးတို့ကို ဆွတ်၍ သားတော်၊သမီးတော်တို့အား ပေး၏။

[ဤစကား၌ သစ်ပင်သည် အသက်ဣန္ဒြေ မရှိ၊ ဥတုဇရပ်မျှသာဖြစ်လျက် ‘သူငယ်တို့ငိုသည်ကို မြင်၍ ထိတ်လန့်သဖြင့် ညွတ်၍ကျ၏’ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် ဒေသနာတော်ကိုစံပယ်၍ အံ့ဖွယ်သရဲ ဖြစ်စေခြင်းငှာ ဌာနိဖြစ်သောရက္ခစိုးနတ်၏ မြင်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဌာနဖြစ်သောသစ်ပင် မြင်ဘိ၊ ထိတ်လန့် ဘိသကဲ့သို့ တင်စား၍ ညောင်စောင်းကြွေးကြော်၏’ ဟူသကဲ့သို့ ဌာနပစ္စာရနည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ မုချအားဖြင့်ကား ရက္ခစိုးနတ်တို့သည် အသီးကိုလို၍ သူငယ်တို့ငိုသည်ကိုမြင်လျှင် ဘုရားလောင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့် ထိတ်လန့်ရုံသေခြင်းရှိ၍ မိမိတို့သစ်ကိုင်းကို မိမိတို့၏တန်ခိုးဖြင့် ညွတ်စေသည်ဟု မှတ်အပ်၏။ ဤကား စကားချပ်တည်း။]

ဤသို့ သစ်ပင်တို့သည် လေမလာဘဲ အလိုလိုညွတ်သည်ကို မဒ္ဒိဒေဝီမြင်လျှင် ‘ဤသို့သောအခြင်းအရာကို ငါတို့လူ့ပြည်၌ မြင်ဖူးမည်ကိုထား၍ ကြားမျှမကြားစဘူး။ အထူးအဆန်းအံ့ဩဖွယ် သစ်ပင်တို့သည် အလိုလိုပင် ညွတ်ကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်ကား ငါ၏ငယ်လင် ရွှေနန်းရှင်၏ဘုန်းတော်ကြောင့်တည်း’ဟု အံ့ဩချီးမွမ်း၏။

ဤသို့ ခရီးအစဉ်အတိုင်းသွားကြလေသော် စေတုတ္တရာပြည်မှ ၅ယူဇနာကွာသော သုဝဏ္ဏဂီရိ တာလတောင်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို သုဝဏ္ဏဂီရိတာလတောင်မှ သွားပြန်သော် ၅ ယူဇနာကွာသော

ကောန္တိမာရမြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုကောန္တိမာရမြစ်မှ သွားပြန်သော် ၅ ယူဇနာကွာသော အဇ္ဈရိရိတောင်သို့ ရောက်လေ၏။ ထိုတောင်မှ သွားပြန်သော် ၅ ယူဇနာကွာသော တုတ္တရိနာလိဒဏှ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်လေ၏။ ထိုရွာမှသွားပြန်သော် ၁၀ ယူဇနာကွာသော ဦးရီးတော် မဒ္ဒရာဇ်မင်းကြီးစံရာ စေတတိုင်း မဒ္ဒရာဇ်ပြည်သို့ ရောက်လေ၏။ ဤသို့ စေတုတ္တရာပြည်တော်မှ ယူဇနာ ၃၀ ကွာသော စေတတိုင်း ဦးရီးတော်မင်း၏ စံရာ မဒ္ဒရာဇ်မင်း၏ပြည်သို့ တစ်နေ့ချင်းဖြင့် ရောက်လေ၏။

[ထိုသို့ ယူဇနာ ၃၀ ခရီးကို တစ်နေ့ချင်းဖြင့်ရောက်လေသည်ကား နတ်တို့သည် ဘုရားလောင်း၏ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ ဆင်းရဲပင်ပန်းမည်ကို သနားသောကြောင့် မိမိတို့၏တန်ခိုးဖြင့် ခရီးကိုချဲ့၍ နီးအောင် ဖန်ဆင်းသတည်း။]

ထိုဦးရီးတော်စံရာ မဒ္ဒရာဇ်ပြည်၌ ဆွေတော် မျိုးတော်အပေါင်း မင်း ၆ သောင်းတို့သည် နေကုန်၏။

ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာသည် စေတုတ္တရာပြည်တော်မှ နံနက်စာစားပြီး၍ ထွက်ခဲ့သော် ညချမ်းသောအခါ ထိုဦးရီးတော်ပြည်သို့ရောက်လျှင် မြို့တွင်းသို့မဝင်မူ၍ မြို့ပြင်တံခါးဝ၌ တစ်ဆောင်သောဇရပ်တွင် ဝင်နားလေ၏။

ထိုဇရပ်သို့ ရောက်သောအခါ မဒ္ဒဒေဝီသည် ဘုရားလောင်း၏ခြေ၌ကပ်သော မြူကိုသုတ်၍ ဆုပ်နယ်ပြီးလျှင် ‘ငါ၏သခင် ရွှေနန်းရှင်လာကြောင်းကို ဆွေမျိုးအပေါင်း သိကြားစေအံ့’ဟု ကြံလျက် မြို့တံခါး၌ ထွက်ဝင်သွားလာကြသည့် ပြည်သူတို့မြင်စေခြင်းငှာ ဘုရားလောင်းရှေ့တူရူ^၁ဇရပ်ပြင်တံခါးဝ၌ ရပ်နေ၏။

ထိုအခါ မြို့တံခါး၌ ထွက်ကုန်ဝင်ကုန်သော မိန်းမကြီးငယ် အရွယ်အလတ်တို့သည် မြတ်သော အဆင်းအသရေဖြင့်ရပ်သော မဒ္ဒဒေဝီကိုမြင်လျှင် သိချင်ကျွမ်းချင် မေးမြန်းချင်သောနည်းဖြင့် စုရုံးဝန်းရံလျက် ရှုကြည့် မေးမြန်းကြကုန်၏။ မဒ္ဒဒေဝီသည်လည်း မျိုးမည် နေရပ် အတ္ထုပ္ပတ်အလုံးစုံကို အကုန်ပြန်ပြောပေ၏။ ပြည်သူတို့သည် မိမိတို့သခင် ရွှေနန်းရှင်သမီးတော် ဖြစ်ကြောင်းသိ၍

“ရွှေနန်းသခင် အရှင်မိဖုရား။ သခင်မတို့သည် စေတုတ္တရာ ပြည်သာရိပ်ငြိမ် နန်းစည်းစိမ်၌ မွေ့သိမ်ညံ့နု လဲဝါစုမကသောခြေတော်ဖြင့် မြေပေါ်မနင်းစဘူး ထူးမြတ်ဆန်းကြွယ်စွာ ရတနာသံလျှင်း ရွှေယာဉ်ရွှေဝေါတို့ဖြင့်သာ ထွက်စံတော်မူမြဲဖြစ်လျက် ယခု နညက်သောခြေတော်ဖြင့် မြေပေါ်နင်းချ၍ အပြင်းအပြ ကြွတော်မူခဲ့ရသည်။ ပင်ပန်းလှဟန်တကား”ဟု သနားစုံမက်သဖြင့် မျက်ရည်စက်ယို ငိုကြွေးကြလျက် မေးမြန်းပြောဆို၍၊ ဆွေတော် မျိုးတော် မင်း ၆ သောင်းတို့အား အကြောင်းခြင်းရာကို မကြွင်းမကျန် ပြန်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။

စေတမင်းမျိုးအပေါင်း ၆ သောင်းသောဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် ပြည်သူတို့လျှောက်ထား၍ စကားအလုံးစုံကို ကြားသိရလျှင် အလျင်တဆော သောသောညာညာ လာလတ်ကုန်ကြ၍ အဝေးကပင် ရင်ပတ်ခတ်တီး ရှိုက်ကြီးတင့် စက်ယိုမျက်ရည်နှင့် ပြည်ကြီးသခင်တည်နေရာ ဇရပ်သို့ တညီတညွတ်ရောက်လာ ကြကုန်လျက် ဤသို့စကားဖြင့် မေးမြန်းပြောဆိုကြကုန်၏။

“ပြည်ကြီးသခင် မင်းကြီးဝေဿန္တရာ။ ကိုယ်တော် အဘယ်သို့ ရှိပါသနည်း။ အနာမရှိ ပကတိ ကျန်းမာပါ၏လော။ အရှင်ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့သည်လည်း ကျန်းမာပကတိ ရှိကြပါကုန်၏လော။ သိဝိတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း အနာမရှိ ကျန်းမာကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြည်တော် ဝပြောစည်ပင် ပါ၏လော။ ဗိုလ်ခြေပရိသတ် မှူးမတ်ကိုယ်ရံ ရွှေလုံရွှေစား ရထားဆင်မြင်း သင်းပင်းအပေါင်း ဘယ်မှာရှိသနည်း။ ယခု ကိုယ်တော် ရထားဆင်မြင်း မစီးဘဲ ယူဇနာ ၃၀ ကွာဝေးသော ခရီးကို သားငယ်၊ သမီးငယ်များနှင့်ပင် မင်း

၂ ပါးတည်း ကြွလာသည်ကား အကြောင်းအသို့နည်း။ တစ်ပါးမင်းတို့ ရန်တင်းထောင်ထား၍ တိုင်းကားမြို့ပြည် မတည်မရပ်နိုင်သောကြောင့် ခြွေတော်မူခဲ့သလော”ဟု မေးလျှောက်ကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် စကားအလုံးစုံကို ပြန်ပြောလို၍

“အချင်း ဆွေတော်မျိုးတော်တို့။ ငါ့အား အနာမရှိ ပကတိ ကျန်းမာပါ၏။ ခမည်းတော်၊မယ်တော်၊ ဆွေတော်၊မျိုးတော်တို့လည်း အနာမရှိ ကျန်းမာကြပါ၏။ သိဝိတိုင်းသူ လူအပေါင်းတို့သည်လည်း အနာပျောက်ကင်း ဆင်းရဲမရှိ။ တိုင်းကားပြည်ရွာလည်း သာယာဝပြော စည်ပင်ပါ၏။ ယခု ဤအရပ်သို့ မှူးမတ်ဗိုလ်ခြေ အခြွေအရံမပါ တောင်ညာမဒ္ဒိဒေဝီနှင့် ၂ ကိုယ်တော်တည်း သားငယ်၊ သမီးငယ်ကို ခေါ်လာခဲ့သည်ကား တစ်ပါးမင်းတို့ ရန်တင်း ထောင်လွှားသဖြင့် တိုင်းကားမြို့ပြည် မတည်မရပ်နိုင်သောကြောင့် လာသည်မဟုတ်။

“အကြောင်းတစ်မူကား လူ့ပြည်နယ်တွင် ခပ်သိမ်းသောမင်းတို့၏မာန်စွယ်ကို နတ်ပယ်နှိမ်ချိုး ဝပ်လျှိုးညွတ်ခစေခြင်းငှာထိုက်လျက် ငါ၌သာ ဘုန်းကြောင့်ရောက်လာသော ဥပေါသထ မာတင်္ဂမျိုး တန်ခိုးအသရေဖြင့် ငွေတောင်ထွတ်ကဲ့သို့ ကိုယ်လုံးကျွတ်ဖြူစင်စွာ မင်္ဂလာဆင်တော်ကို အပေါ်လွှမ်းပိုးချည် ကမ္မလာ အစရှိသော အဖိုး ၂ သန်း ၄ သိန်းထိုက်သောတန်ဆာ အဆောင်အရွက်နှင့် အဖိုးအနုဌာန်မြဲ ၆ လုံးပါ စာမရီသားမြီးယပ် စိုက်အပ်သော ထီးဖြူဆင်ထိန်းလူ ၅၀၀၊ အကျွေးအမွေး ဆင်ဆေးသမားနှင့်တကွ ကလိင်္ဂရာဇ်ပြည်သား ပုဏ္ဏား ၈ ယောက်တို့အား လှူလိုက်၏။ ထိုသို့ ဆင်ဖြူကိုလှူသောကြောင့် သိဝိရာဇ် ပြည်သူပြည်သားတို့သည် ငါ့အား အမျက်လိုအငြိုးထားလျက် ခမည်းတော်လည်း နှလုံးရှိတော်မူ၍ ပြည်သူတို့အကြံနှင့် တစ်သံတည်းညီကြသဖြင့် ပြည်မှ ငါ့ကို နှင်ထုတ်လိုက်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဝက်ပါတောင်သို့ ငါ သွားအံ့သတည်း။ ထို ဟိမဝန္တာတော၌ ဝက်ပါတောင်နေရာကို သင်တို့ သိပါကုန်၏လော”ဟု မေးမြန်း ပြောဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် စေတမင်းသားတို့သည်

“ပြည်ကြီးသခင် အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား ကိုယ်တော်၌ အပြစ်မရှိ။ ယခု ကြွလာတော်မူ ခြင်းသည်ကား ကောင်းသောလာခြင်းပေတည်း။ ဤအရပ်၌ အရှင်မင်းကြီး အလိုရှိတိုင်း အမိန့်တော်ရှိတော်မူလော့။ ဧည့်သည်တို့အား ပြုရာသောဝတ်ကို အကျွန်ုပ်တို့ ကုန်စင်အောင်ပြုပါအံ့။ ထီးနန်းရှင်တို့သာ သုံးဆောင်ထိုက်သော ဤမည်သောနေရာ၌ နေတော်မူလျက် ဤမည်သောအမဲဟင်းလျာ ဖြူစင်စွာသလေးထမင်း၊ စားတော်ခဲဖွယ်စားဖွယ် မြိန်နိုးရာရာကို သုံးဆောင်ခံစား၍ ယခုဤပြည်တော်၌ ခေတ္တ ငဲ့တော်မူဦးလော့။ အကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ခမည်းတော် သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးထံသွား၍ သားတော်ရွှေနန်းရှင်၌ အပြစ်မရှိ။ မိမိဥစ္စာကိုသာ လှူလေရာ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို လုယက်၍လှူသည် မဟုတ်။ ပြည်မှ မနှင်ထုတ်သင့်။ ခေါ်တော်မူမှ သင့်မည်အကြောင်းကို လျှောက်ထားလျှင် သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးလည်း အကျွန်ုပ်တို့စကားကို နာယူတော်မူလိမ့်မည်။ ထိုသို့လျှောက်ထားပြီးမှ ဆွေတော်မျိုးတော် အပေါင်း မင်း ၆ သောင်းခြံရံလျက် စေတုတ္တရာနေပြည်တော်သို့ အရှင်မင်းကြီးကို အကျွန်ုပ်တို့ ပို့လိုက်ပါအံ့။ ခဏမျှ သည်းခံတော်မူဦးလော့”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်

“အချင်း မင်းအပေါင်းတို့။ ယခု ငါ့အား ဧည့်သည်ဝတ်ဖြင့် ‘မြတ်သောနေရာအစောင့်အရှောက်နှင့် တကွ မြိန်မြတ်သောခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို သုံးဆောင်ခံစားလျက် ခဏမျှ ငဲ့တော်မူပါဦး။ ခမည်းတော်သို့

လျှောက်ထားပါမည်' ဆိုကြသည်မှာ ဆွေမျိုးတို့ဝတ် ကုန်ပေသည်ဖြစ်၍ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း ယခုငါ့ကို ပြည်မှနှင်ထုတ်သည်ကား ခမည်းတော်နှင့်ထုတ်လိုရင်း မဟုတ်ပေ။ ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့သည် ခမည်းတော်ထံ စည်းဝေးကြကုန်၍ 'အရှင်သားတော် မင်းကြီးကို အကျွန်ုပ်တို့ အလိုမရှိ။ ယခု ပြည်မှ နှင်ထုတ်တော်မူပါ။ အရှင်မင်းကြီး ပြည်သူတို့စကားကို မနာမယူ အလိုမတူလျှင် အရှင်လည်း သားနှင့်အတူပင် ပြည်မှ ထွက်သွားရမည်'ဟု အတင်းအမာ ပြင်းပြစွာအမျက်ဝင်ကြ၍၊ ပြည်မသခင်ကိုစင် အရှင်မမှတ် မထိမဲ့မြင် ကြွေးကြော်ဆိုမြည် ကြိမ်းမောင်းကြလျှင် ခမည်းတော်သည် ငါ့ကြောင့်ပင် ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းခြင်း၊ စိတ်တော်၏ပင်ပန်းခြင်းဖြစ်၍ ချစ်လျက်နှင့် မမြစ်နိုင်သောကြောင့်သာ အလိုတူပြုရပေသည်။ သင်တို့က ငါ့ခမည်းတော်ကိုပင် လျှောက်ထားသော်လည်း ပြည်သူတို့စကားကို မလွန်နိုင်ချေသောကြောင့် အခွင့် မရရာ။ ထိုသို့ဖြစ်၍ သင်တို့ ပင်ပန်းရုံမျှသာ ဖြစ်မည်။ အလျှောက်အထား မသွားကြနှင့်တော့။ ယနေ့ညဉ့်သာ ဤပြည်တွင်တည်းနေ၍ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် ခမည်းတော်အမိန့်တော်အတိုင်းညီအောင် ဝက်ပါတောင်သို့ သွား၍ နေလေအံ့။ ငါသွားရမည့် ခရီးစဉ်ကိုသာ သင်တို့သိတိုင်း ညွှန်ကြားလိုက်လော့"ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် စေတမင်းသားအပေါင်းတို့သည်

"အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား ဝက်ပါတောင်သို့ ကြွတော်မူ၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော်မူမည်နည်း။ ဤပြည်၌ အကျွန်ုပ်တို့ ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်း မင်း ဝေဿန္တရာ ခြံရံလျက် ရွှေနန်း စိုးစံတော်မူပါလော့။ ဤစေတတိုင်းသည် အလွန် ဝပြောစည်ပင်၏။ မြို့၏အင်္ဂါ များစွာသောအသုံးအဆောင်နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ကိုယ်တော်၏နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးမွေ့လျော်စေခြင်းငှာ ထိုက်လျောက်ပါ၏။ မင်းပြုတော်မူပါ"ဟု တောင်းပန် လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် စေတမင်းသားတို့စကားကို ကြားလျှင်

"စေတမင်းအပေါင်းတို့။ ယခု သင်တို့ ငါ့ကို မြတ်နိုးကြသည်နှင့်အညီ တစ်ပြည်လုံး အပ်နှင်းကြပေ သည်မှာ ငါလည်း မပယ်မလှန် သိမ်းခံထိုက်လှပေသည်။ ထိုသို့တစ်မူကား မိမိကိုယ်ကိုသာ ကောင်းအောင်မပြုဘဲ သူ့ချမ်းသာကိုသာ ရှာလေ့ရှိသော ပညာရှိတို့အင်သည် ဆင်ခြင်တွေးတောခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲရောက်လည်း ကြောက်လန့်ခြင်းမဖြစ်ရာ။ ချမ်းသာမြင်လည်း အလျင်တဆော ဝမ်းမမြောက်သင့်။ ယခုထက်လည်း နောင်အခွင့်တော်၊ မတော်ကို မြော်ခေါ်စဉ်းစားမြဲ ဖြစ်သည်။ တစ်ယောက်ကောင်းလို၍ အပေါင်းဆင်းရဲ မဖြစ်သာ။ နောင်လာလတ္တံ့သောဘေးကို အဝေးက ရှောင်ရာချေသည်။ စင်စစ် သင်တို့လျှောက်တိုင်း ဤပြည်၌ မင်းပြုချေအံ့။ ငါ့ခမည်းတော်မင်းကြီး ကြားသိတော်မူလျှင် 'ငါ့သား ဝေဿန္တရာသည် ငါ၌ရန်ငြိုးဖွဲ့လျက် မိမိယောက္ခမပြည် စေတတိုင်းကို လက်နက်ပြုသဖြင့် ယခုထောင်ထားမည် ကြံသတတ်'ဟု မှူးမတ်တို့ နှောင့်ယှက်သောစကားဖြင့် ယူမှားတော်မူချေသော် ငါ့ခမည်းတော်လည်း စိတ်ပင်ပန်းခြင်း ငါ့ကြောင့် ရောက်ပြန်တော့မည်။ ငါလည်း မကောင်း၊ ပြည်သူအပေါင်းလည်း မငြိမ်မဝပ် ငါ့ကြောင့် နှောင့်ယှက်ပူပန် ရှိပြန်တော့မည်။ ထိုသို့ ငါ့ခမည်းတော်ပင် အယူတော်မရှိစေကာမူ သိဝိရာဇ်ပြည်သူပြည်သားအပေါင်းတို့သည် 'ငါတို့အလိုမရှိ၍ ဤပြည်မှ ဝက်ပါတောင်သို့ နှင်ထုတ်လိုက်သည့် မင်းဝေဿန္တရာကို စေတတိုင်းသူတို့ ချီးပင့်ရမည် မဟုတ်'ဟု သင်တို့အား ရန်ငြိုးထားလျက် သိဝိတိုင်းသားတို့သည် များစွာသော ဗိုလ်ထုဗိုလ်ပါနှင့် တပ်တာခင်းကျင်းလျက် စစ်မက်ပြိုင်ချေသော် သင်တို့လည်း အကျိုးမဲ့မခံ ရန်တုံ့မူရာသည်နှင့် ၂ ပြည်စလုံး လက်ရုံးရည်ကိုး၍ စစ်ထိုးကြချေသော် ငါတစ်ယောက်ကြောင့် ပြည်သူပြည်သား ၂ ပါးစလုံးပင် ဆင်းရဲပူပန် နိုင်ငံဆူလောင်၍ 'တောင်လဲရာမြက်ပြတ်' ရှိပြန်ကြတော့မည်။

“စေတတိုင်း၊ သိဝိတိုင်း ဤတိုင်းကြီး ၂ တိုင်းသည် ၂ ပြားသောရွှေကို ဂဟေထပ်၍စပ်ဘိသကဲ့သို့ ထီးနန်းအဆက်ဆက် ကာလအရှည် တညီတညွတ်တည်း ရှိကြသည်ကို ငါတစ်ယောက်ကြောင့် ၂ တိုင်းစလုံး ချစ်ထုံးပြတ်၍ တစ်ရပ်တစ်သီး စစ်ကြီးမက်ကြီး ရန်မီးအစဉ် ဖြစ်ကြတော့မည်။ ထိုသို့ဖြစ်၍ သင်တို့ပြည်ကို ငါ မင်းမပြုလို။ ဝက်ပါတောင်သို့သာ သွား၍နေလိမ့်အံ့” ဟု ဆို၍ ပြည်ကိုလက်မခံ ပယ်တော်မူ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် စေတမင်းသားအပေါင်းတို့သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ထိုသို့ နောင်လာလတ္တံ့သောဘေး အရေးအခွင့်ကို မြော်ချင့်တော်မူ၍ မင်းမပြုလိုလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ တတ်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ပြီ။ မင်းပင် မပြုလိုသော်လည်း ဤပြည်တွင် မွေ့လျော်သမျှအခိုက် မြို့တွင်းသို့ဝင်၍ တည်းနေတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းလည်း

“အသင်တို့။ ငါ ဤပြည်တွင် နေ့ရက်အရှည် မနေပြီ။ ယနေ့တစ်ည၌မျှ တည်းနေ၍ နက်ဖြန် မိုးသောက်လျှင် ဝက်ပါတောင်သို့ သွားအံ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဤဧရိပ်တွင်ပင် နေတော့အံ့။ မြို့တွင်းသို့မဝင်ပြီ”ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ စေတမင်းသားအပေါင်းတို့သည် ကောင်းမြတ်သော ပဏ္ဏာ ပူဇော်သက္ကာတို့ဖြင့် များစွာဆက်သ ပူဇော်ကုန်လျက် ပြည်ထဲသခင်မင်းတို့စံရာ နန်းပြာသာဒ်ကဲ့သို့ ဧရိပ်ကို တန်ဆာဆင်ယင် သုတ်သင်ခင်းကျင်း ဝင်းသင်းအိပ်ဖန် ကိုယ်ရံအစောင့်အရှောက်နှင့် လဲပေါက်ဝါဂွမ်းစုမက နူးညံ့လှသောစက်မွေ့ရာတော်ကို ရွှေသလွန်ပေါ်၌ခင်း၍ ရွှေတင်းတိမ်ဝန်းလည်ရံကာလျက် ရွှေဗိတာန် မျက်နှာကြက်စသော မင်းဆောင်စိုးသုံး အလုံးစုံကို မကြွင်းရအောင် စီရင်ကြကုန်၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် စေတတိုင်းသား ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်း မင်း ၆ သောင်း တို့နှင့် အကြောင်းအကျိုးနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားကို ဟောပြောလျက် ထိုည၌ပတ်လုံး တည်းနေတော်မူ၍ နံနက်မိုးသောက်လျှင် ရေချိုးပြီး၍ မြန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို သုံးဆောင်ပြီးသော် စေတမင်းသားအပေါင်း ၆ သောင်း ခြံရံလျက် တည်းနေရာဧရိပ်မှ ဝက်ပါတောင်သို့ ထွက်သွားတော်မူလေ၏။

စေတမင်းသား ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်း မင်း ၆ သောင်း တို့လည်း ထိုမဒ္ဒရာဇ်ပြည်မှ ၁၅ ယူဇနာ တိုင်အောင်ပို့လိုက်၍ ဟိမဝန္တာသို့ဝင်လုနီး တောကြီးဝဉ်း ဘုရားလောင်းလည်း “မင်းသားတို့။ ငါသွားရမည့် ခရီးဆစ်ကိုသာကြား၍ ပြန်ကြလေတော့”ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုတောမှ ၁၅ ယူဇနာကွာသော ဝက်ပါတောင်သို့ သွားရမည့်ခရီးစဉ်ကို ညွှန်ကြားလို၍ ငိုသောမျက်ရည်ကိုသုတ်လျက် ဤသို့ လက်ယာလက်ဖြင့် ညွှန်ပြ လျှောက်ထားကြကုန်၏။

“ပြည်ထဲသခင် အရှင်မင်းကြီး။ နံ့သာပင်ပျို ညိုသောအရောင်ဖြင့် ဤကမြင်သော ထိုတောင်သည် လူ့ဘောင်၌တွင်သည်ကား ပန်းမန်ရှိသောကြောင့် ဂန္ဓမာဒန”အမည်ရှိ၏။ ဤမှ မြောက်အရပ်သို့ ထိုတောင်ကို ဦးတည်လျက် ကြွတော်မူလော့။ ထို ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့ရောက်လျှင် မြောက်အရပ်၌ ထူးမြတ်သော သစ်ပင်ရိပ်ဖြင့် စိတ်နှလုံးပြန့်ပြောဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဝေပုလ္လ”အမည်ရှိသောတောင်ကို ညိုရောင်မှိုင်းမှိုင်း မြင်တော်မူလတ္တံ့။ ထိုဝေပုလ္လတောင်သို့ကြွ၍ ရောက်တော်မူလျှင် မြောက်အရပ်၌ ပတ်ရစ်ခွေလျက် တောင်ခြေရင်းသို့စီးသော မြစ်ကြီးရေဝှမ်း ဆိပ်ကမ်းသာယာစွာကို မြင်တော်မူလတ္တံ့။ ထိုမြစ်ကို ကေတုမတီ”မြစ်ကြီးဟု ခေါ်ဝေါ်ကုန်၏။

“ထို ကေတုမတိမြစ်သို့ရောက်လျှင် မြောက်သားတော်နှင့်တကွ မင်း ၄ ပါးတို့ အမောအပန်းဖြေ၍ ရေမိုးချိုးတော်မူပြီးမှ ထိုက မြောက်သို့မျှော်လျှင် မွေ့လျော်ဖွယ်အရိပ်ကြီးနှင့် အသီးချိုမြစွာ တောင်ထွတ်၌ ရောက်သော ပညောင်ပင်ကြီးကို မနီးမဝေးက မြင်တော်မူလတ္တံ့။ ထိုပညောင်ပင်ကြီး၌ ဝင်နားပြီး၍ ခရီးချင့် ထောက်မျှော်မြောက်ကိုရှုမျှော်ပြန်လျှင် မြူးထူးရင့်ကျူး အထူးထူးသော ငှက်ကိန္နရာတို့ဖြင့်ပြည့်လျက် နာလိက အမည်ရှိသောကျောက်တောင်ကို မြင်လတ္တံ့။ ထိုတောင်သို့ရောက်လျှင် အရှေ့မြောက်ထောင့်၌ ကြာမျိုး ၅ ပါးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မုစလိန္ဒာ”အိုင်ကို မြင်လတ္တံ့။ ထိုမုစလိန္ဒာအိုင်သို့ ရောက်သောအခါ အရှေ့မြောက်သို့ မျှော်လျှင် ကောင်းကင်အလုံးကြီး၍ မိုးဦးအချိန်၌ တိမ်လိပ်တိမ်တောင် ညိုရောင်ထပ်ထပ်ယှက်သကဲ့သို့ ရွက်ညို ဆိုင်းဆိုင်း ခက်တိုင်းဖြိုးဖြိုး အသီးအပွင့်ကိုဆောင်လျက် လမ်းမြောင်၂ ဘက်တို့၌ ယုက်ကူးမိုးကာ၍ နေဇာမြက်စိမ်းစိမ်း မြရည်လိမ်းသကဲ့သို့ ခပ်သိမ်းစုံခြေ မြေပြင်အလုံးဖုံးလွှမ်းသဖြင့် စိတ်ဝမ်းမဆည်နိုင်အောင် မြိုင်တောစိမ့်တောကြီးကို မြင်တော်မူလတ္တံ့။ ထိုတော၌ ရာသီအလိုက်သီးပွင့်သော သစ်ပင်ထက် တွန်မြူးရင့်ကျူး အထူးထူးသောငှက်သံများကိုလည်း ကြားတော်မူလတ္တံ့။ ထို ကြောက်မက်ဖွယ် နက်စွာသောတောကြီးသို့ သားဟင်းမျိုးကိုအလိုရှိသော ကေသရာဇာ”^၁ ခြင်္သေ့မင်းသည် ရဲရင့်စွာဝင်ဘိသကဲ့သို့ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းမရှိဘဲ ရဲရင့်တော်မူလျက် လူတစ်ယောက်သွားလောက်ရုံ မြက်၊ချုံ၊နွယ်ဆီးသော ခရီးမြောင် ခရီးကွေ့ အရှေ့မြောက်သို့ ကြွဝင်တော်မူလေလော့။ ထိုတောတောင်သည် မြောင်ကြားချောက်ကြား ကမ်းပါးတောင်ယံသို့ ကွေ့လည်၍သွားရသောကြောင့် ‘ဝက်ပါ’ဟု အမည်တွင်၏။

“ထိုဝက်ပါတောင်၌ တောင်မြောင်ချောက်ကြားတို့မှစီးလာသော မြစ်ငယ်ချောင်းငယ်တို့၏ အထက်အညာသို့ရောက်လျှင် ရေခဲတက်၊ ကြည်းခဲတက်ပင်တို့ဖြင့် ဂန်းရဲကာလျက် ဈာန်သမာပတ်ရသော ရသေ့၊ ရဟန်းတို့၏သောက်ချိုးရာ ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ၄ ထောင့်ကျယ်စွာ ဆိပ်ကမ်းသာသော ရေကန်ကြီးကို တွေ့တော်မူလတ္တံ့။ ထိုရေကန်သည် အလွန် ပျံ့မွှေးအေးကြည်လျက် နက်စွာသောရေသည် ရှိ၏။ ငါးကြီးတို့ပျော်မြူးရာလည်း ဖြစ်၏။ ထိုရေကန်ကြီးကိုအမှီပြု၍ အရှေ့မြောက်မနီးမဝေးတွင် မြေပြင် အခင်းအကျင်း သန့်ရှင်းတော်သင့်ရာ၌ နေရာသခံမ်းဆောက်၍ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းမရှိ သတိထက်ကြပ် မပြတ်နေ့ည လုံ့လပြုလျက် တောသစ်သီးတောသစ်ဖုတို့ဖြင့် အသက်မွေး၍ နေတော်မူလော့”

ဤသို့ စေတမင်းသား ၆ သောင်းတို့သည် ဘုရားလောင်းအား ၁၅ ယူဇနာရှိသော ခရီးစဉ်ခရီးဆစ်ကို ဖွင့်လှစ်ညွှန်ကြားပြီးလျှင် ‘ယခု မင်းကြီးသွားရမည့်ခရီးသည် ဥပဒ်အန္တရာယ် ထူထပ်လှ၏။ မင်းကြီးလည်း မသွားစဘူး၊ မရောက်စဘူးဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်၍ အန္တရာယ်ကိုတားမြစ်စေခြင်းငှာ ခရီးလမ်းညွှန်ရန် တောရေးတောင်ခွင်၌လိမ္မာသော လူတစ်ယောက်ကိုထားခဲ့မှ သင့်မည်’ဟု ကြံစည်တိုင်ပင်ကြပြီးသော် စေတတိုင်းသား မုဆိုးတစ်ယောက်ကို “သင်သည် လူသွားလူလာကို စူးစမ်းမေးမြန်း၍ အန္တရာယ်မရှိရအောင် မင်းကြီးအားစောင့်ရှောက်လျက် လိုက်၍ ခရီးလမ်းညွှန်ကြားလေ”ဟု ထိုတောဝဉ်း မုဆိုးသားကို အစောင့် ထားခဲ့ပြီးသော် မိမိတို့တိုင်းပြည်သို့ ပြန်ကြလေကုန်၏။

ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် လက်စွဲတော် သန်လျက်၊ ဓား၊ လေး၊မြားစွဲလျက် သားတော် သမီးတော်နှင့်တကွ မြောက်သားတော်ကိုခေါ်၍ မုဆိုးသာလျှင် လမ်းညွှန်ရှိသဖြင့် တောကြီးကဲ့သို့ သက်ဝင် ကြွသွားလေသော် ထိုနေ့ည၌ ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့ ရောက်လေ၏။ ဂန္ဓမာဒနတောင်၌အိပ်၍ နံနက် မိုးသောက် ပြန်လျှင် တစ်ဖန် မြောက်သို့ရှေ့ရှု ဝေပုလ္လတောင်ခြေရင်းဖြင့်သွား၍ ကေတုမတိမြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို

ကေတုမတိဖြစ်၌ မုဆိုးသားသည် ပေးဆက်အပ်သော ကောင်းမြတ်စွာသော သားအမဲဟင်းမျိုးတို့ကိုစားပြီးလျှင် ထိုမုဆိုးသားအားလည်း ဘုရားအလောင်းသည် ရွှေဦးသျှောင်ကျင်^၃ကို ချွတ်၍ပေးတော်မူ၏။ ထိုမြစ်နား၌ အပင်အပန်းဖြေလျက် ရေမိုးသောက်ချိုးပြီးသော် မုဆိုးသားလည်း ပြန်၍ တောဝဌ်စောင့်နေလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း မြစ်ကိုကူးလျက် မြောက်စူးစူးသို့သွားကြလေသော် သာနုအမည်ရှိသော တောင်ထိပ်၌ ချမ်းရိပ်အေးမြသောပညောင်ပင်ကြီးသို့ ရောက်လေ၏။ ထိုပညောင်ပင်ရိပ်၌ ခံရုံမျှနားနေပြီးသော် ပညောင်သီးကိုစားကြလျက် ထ၍သွားကြပြန်သဖြင့် နာလိကတောင်သို့ ရောက်လေ၏။ ထို နာလိကတောင်မှ အရှေ့မြောက်သို့သွားပြန်တော် မူစလိနွာအိုင်သို့ ရောက်လေ၏။ ထိုအိုင်၌ တောသစ်သီး ကြာစွယ်ကြာဖု တို့ကို စား၍ ရေမိုးသောက်ချိုးပြီးသော် အရှေ့မြောက်အရပ်၌ တစ်ယောက်သာ သွားလောက်ရုံမျှသော ခရီးကွေ့ဖြင့် တောနက်ကြီးထဲသို့ ဝင်တော်မူလေ၏။ ထို စိမ့်တော၊မြိုင်တောမှထွက်ပြန်လျှင် တောင်မြောင်ချောက်ကြားတို့မှ စီးကုန်သော မြစ်တို့၏အညာသို့ သွား၍ ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ၄ ထောင့်ကန်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် လူ့ပြည်သို့ ရှုကြည့်ဆင်ခြင်လတ်သော် ‘ယခုယောက်ျားမြတ်သည် ဟိမဝန္တာသို့ ဝင်၏။ ထိုယောက်ျားမြတ်အား နေရာသခံမ်း’^၄ကို ဖန်ဆင်း၍ ပေးအံ့သောငှာ လျောက်ပတ်၏’ဟု ဝိသုကြံနတ်သားကို ခေါ်ပြီးလျှင် “သင်သည် ယခု လူ့ပြည်သို့သွားချေ။ ဝက်ပါတောင်ဝှမ်း၌ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိရာ အရပ်တွင် ယောက်ျားမြတ်တို့ နေရာသခံမ်းကို ဖန်ဆင်းချေ”ဟု စေလိုက်၏။

ဝိသုကြံနတ်သားသည်လည်း “အရှင်သိကြားမင်း။ ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၍ နတ်ပြည်မှ ထိုဝက်ပါတောင်သို့ ဆင်းသက်ပြီးသော် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသောအရပ်၌ နေရာသခံမ်း ၂ ဆောင်၊ စကြို ၂ ဆောင်၊ ညဉ့်အိပ်ရာနေရာ အလုံးစုံတို့ကိုဖန်ဆင်းပြီးလျှင် စကြိုဦး၌ အထူးထူးသော ပန်းပင်၊ ငှက်ပျောပင်တို့ကိုလည်း ထင်စေလျက် ရဟန်းတို့၏ ပရိက္ခရာအသုံးအဆောင်တို့ကိုလည်း စီရင်၍ ‘ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် ရဟန်းပြုလိုလျှင် ဤ ပရိက္ခရာအသုံးအဆောင်တို့ဖြင့် ရဟန်းပြုပါကုန်’ဟု ကမ္မည်းအက္ခရာရေးလျက် ကျောက်သခံမ်းအတွင်း၌ ထား၏။ ဘီလူး၊မြေဖုတ်၊တစ္ဆေ၊ ကြောက်မက်ဖွယ်သော အသံကို ပြုတတ်သော ငှက်ဆိုး၊ သားရဲတို့ကိုလည်း ဝေးရာဖဲကြဉ်စေပြီးသော် နတ်ပြည်သို့ ပြန်သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ရေကန်၏အရှေ့မြောက် တစ်ယောက်မျှသာ သွားလောက်ရုံသောခရီးကွေ့ဖြင့် ကျောင်းသခံမ်းကို မြင်လျှင် ‘ဤနေရာကား ရဟန်းတို့နေရာ ဖြစ်မည်’ဟု ကြံ၍၊ မဒ္ဒိဒေဝီနှင့် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို သခံမ်းတံခါးဝဌ်ထားခဲ့ပြီးမှ တံခါးကိုဖွင့်ပြီးသော် ကျောင်းသခံမ်းတွင်းသို့ဝင်လျက် ကမ္မည်း အက္ခရာကိုဖတ်လျှင် ‘ငါ့အား သိကြားပေးအပ်သော နေရာတည်း’ဟု သိ၍၊ လက်စွဲတော်၊ သန်လျက်၊ လေးမြားတို့ကို တော်သင့်ရာစွန့်ထားလျက် ဖန်ရည်စွန်းသော လျှော်တေသင်္ကန်းဖြင့် ဝတ်လဲတော်ပုဆိုးကို လဲချွတ်တော်မူ၍၊ နိမ္မိန်းသောလျှော်တေသင်္ကန်းကို ဝတ်တော်မူ၍ သစ်နက်ရေသင်္ကန်းကို ပခုံးတစ်ဘက်ဖြင့် လက်ကန်တော့စံပယ်တင် ရုံလျက် ဆံကျစ်ဦးစွန်းထုံးသဖြင့် ရသေ့ရဟန်းပြုပြီးသော် ဝါရင်းတောင်ဝှေးကို လက်စွဲလျက် ကျောင်းသခံမ်းတွင်းမှ ပြင်သို့ ထွက်ခဲ့၍ ရဟန်း၏ဣန္ဒြေ အသရေကိုဖြစ်စေသဖြင့်-

‘အဟောသုခံ အဟောသုခံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ မေ အဓိဂတာ’ ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်းစွာသော စကားဖြင့် ဥဒါန်းကျူး^၅တော်မူ၏။

[မေ မယာ၊ ငါသည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ အဓိဂတာ၊ ရအပ်ပြီ။ အဟောသုခံ၊ အဟောသုခံ၊ ဪ ချမ်းသာစွာ၊ ဪချမ်းသာစွာ။]

ဤသို့ ဥဒါန်းမြွက်ကျူးတော်မူလျက် စင်္ကြံသို့တက်၍ ရှေ့နောက်လူးလာ စင်္ကြံကြွသွားတော်မူပြီးမှ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာတို့၏ ငြိမ်သက်ခြင်းလှူဖြေဖြင့် သားတော်၊ သမီးတော်၊ ချောက်သားတော်တို့၏ အထံသို့ ကြွသွားတော်မူ၏။

ထိုအခါ မဒ္ဒိဒေဝီသည် အသွင်အပြင်ခြားသော ဘုရားလောင်းကိုမြင်လျှင် ထင်ယောင်ထင်မှား ဘုရားလောင်းမှန်းကို နောက်မှအတပ်သိ၍ မိမိကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် မရပ်မတည်နိုင်ခြင်းဖြင့် ခြေတော်ရင်း၌ ဝပ်လျက် ဝိုကြွေးပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းနှင့်အတူ ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်၍ မိမိတိုက်ခန်း ကျောင်းသခံမ်းသို့သွားပြီးလျှင် ရသေ့မ၏အသွင်ကို ယူလေ၏။ ထို့နောက် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကိုလည်း ရသေ့ငယ် ပြုစေကုန်၏။ ဤသို့ မင်း ၄ပါးတို့သည် ဝက်ပါတောင်ဝှမ်း“တွင် ကျောင်းသခံမ်း၌ ရသေ့၏အသွင်ကို ယူလျက်နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဘုရားလောင်းအား ဤသို့ တောင်းပန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်သည် သစ်သီး ကြီးငယ်အလိုငှာ တောသို့ အရှာအဖွေ ကြွတော်မမူပါနှင့်။ ဤကျောင်းသခံမ်း၌ သားငယ် ၂ ယောက်နှင့်သာ မွေ့လျော်တော်မူပါလော့။ အကျွန်ုပ်သည် ကောသို့သွား၍ သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ဆောင်ယူပါအံ့”ဟုတောင်းပန်၏။

ထိုနေ့မှစ၍ မဒ္ဒိဒေဝီသည် တောမှ သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကို ဆောင်ယူခဲ့၍ မင်း ၃ ပါး တို့အား လုပ်ကျွေးမွေးမြူ၏။ ဘုရားလောင်းသည်လည်း မဒ္ဒိဒေဝီအား

“အဘယ်မဒ္ဒိ။ ငါတို့သည် ဤနေ့မှစ၍ ရဟန်းဖြစ်ကြကုန်ပြီ။ မိန်းမတို့မည်သည်ကား ဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်”၏ အညစ်အကြေး ဖြစ်ချေသည်။ ဤနေ့မှစ၍ အခါမဟုတ်သည်၌ သင် ငါ့ထံသို့ မလာပါနှင့်”ဟု တောင်းပန်၏။ မဒ္ဒိဒေဝီလည်း “ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ပါရမီတော် အာနုဘော်ကြောင့် ထက်ဝန်းကျင် ၃ ယူဇနာအရပ်၌ နေကြကုန်သော တိရစ္ဆာန်အပေါင်းတို့သည် အချင်းချင်း နှိပ်ကပ်ညှဉ်းဆဲခြင်းမပြု ချစ်ခင်မြတ်နိုးလျက် မေတ္တာစိတ်ကို ရကြကုန်၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် နံနက်စောစောထ၍ သောက်ရေသုံးရေကိုဆောင်ယူပြီးသော် ဘုရားလောင်းအား ဒန်ပူ၊ မျက်နှာသစ်ရေကပ်၍၊ ကျောင်းကို တံမြက်လှည်းပြီးမှ သားငယ်၊ သမီးငယ်ကို ခမည်းတော်ထံ၌ထားခဲ့၍ တံချူ၊ ခြင်းတောင်း၊ တူရွင်းလက်စွဲလျက် တောသို့ဝင်ပြီးသော်၊ တောသစ်မြစ်၊ သစ်ဖု၊ သစ်ဥ၊ သစ်သီး ကြီးငယ်တို့ဖြင့်၊ ခြင်းတောင်း၌ပြည့်စေသဖြင့်၊ ညချမ်းသောအခါ ကျောင်းသခံမ်းသို့ပြန်၍ ခြင်းတောင်းကို ချထားပြီးလျှင် သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့ကို ရေချိုးစေ၏။ ထို့နောက်မှ မင်း ၄ ပါးတို့သည် ကျောင်းတံခါးဝ၌ နေ၍ သစ်သီးသစ်ဖုတို့ကို သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ သုံးဆောင်ပြီးသော် မဒ္ဒိဒေဝီသည် သားငယ် ၂ ယောက်တို့ကို ယူ၍ မိမိအိပ်ရာသခံမ်းသို့ သွား၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် မင်း ၄ ပါးတို့သည် ဝက်ပါတောင်ဝှမ်း၌ ချမ်းသာအေးငြိမ်းသော ရသေ့အသွင်ဖြင့် ၇ လပတ်လုံး နေကြကုန်၏။

၅။ ဇူကော ပဗ္ဗဓနံ

ထိုအခါ ကလိင်္ဂတိုင်း ဒုန္နိဝိဋ္ဌ^၁ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားရွာ၌နေသော ဇူကော^၂ ပုဏ္ဏားသည် သားမယား မရှိ။ အလှူလှည့်လည်ခံသဖြင့် အသပြာ ၁၀၀ ရ၏။ ထိုအသပြာ ၁၀၀ ကို မိမိ မဆောင်နိုင်၊ အလိုလည်း မတိုင်သေးသောကြောင့် ရွာတစ်ခုတွင် တစ်ယောက်သောပုဏ္ဏားအိမ်၌ အပ်ထား၍ တစ်ဖန် အလှူခံအံ့သောငှာ အရပ်တစ်ပါးသို့ လှည့်လည်သွားလာပြန်၏။ ထို ဇူကောပုဏ္ဏားသည် အလှူခံသွား၍ တစ်ပါးအရပ်၌ နှစ် လ အရှည် ကြာမြင့်လေသော် ဇူကောပုဏ္ဏား၏ဥစ္စာကို သိမ်းထားသောပုဏ္ဏားသည် သုံးစားနှင့်၍ ကုန်လေ၏။ နောက်မှ ဇူကောပုဏ္ဏားရောက်လာသဖြင့် ထို အပ်နှံထားခဲ့သော မိမိဥစ္စာကိုတောင်းလေလျှင် ဥစ္စာထိန်းပုဏ္ဏားသည် ဇူကောပုဏ္ဏားအား ဥစ္စာမလျော်မပေးနိုင်သောကြောင့် အမိတ္တာပုံ^၃ အမည်ရှိသော မိမိသမီးကို ပေး၏။ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် အမိတ္တာပုံကိုခေါ်ယူလျက် ကလိင်္ဂတိုင်း ဒုန္နိဝိဋ္ဌပုဏ္ဏားရွာသို့ သွား၍နေလေ၏။

အမိတ္တာပုံသည်လည်း ‘မိမိလင်’ဟု ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်းဖြင့် ဇူကောပုဏ္ဏားအား လုပ်ကျွေး၏။ အခါ တစ်ပါးသောနေ့၌ ပုဏ္ဏားလုလင်ပျိုတို့သည် ဇူကောပုဏ္ဏားအိမ်သို့ရောက်၍ အမိတ္တာပုံ၏ အကျင့်သီတင်း ပြည့်စုံခြင်းကိုမြင်လျှင် မိမိတို့မယားထံသွား၍ “ဇူကောပုဏ္ဏား၏မယား အမိတ္တာပုံသည် မိမိအဆင်းအရွယ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် သက်ကြီးရွယ်အို ထိုဇူကောအား အရိုအသေ လုပ်ကျွေးတုံ့သေး၏။ အရွယ်ချင်းမျှသော ငါတို့ကိုကား အဘယ့်ကြောင့် နင်တို့ အရိုအသေ မပြုကုန်သနည်း”ဟု မောင်းမဲဆဲရေး ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်၏။

ထို ဒုန္နိဝိဋ္ဌရွာသူ ပုဏ္ဏားမတို့သည် ‘အမိတ္တာပုံကြောင့် လင်၏အဆဲအရေးကို ငါတို့ခံရသည်။ ငါတို့ ရွာမှာ အမိတ္တာပုံမနေဝံ့အောင် အရှက်ခွဲဆဲရေး၍ ထွက်ပြေးစေအံ့’ဟု ကြံပြီးသော်၊ မြစ်ဆိပ်၊ ရွာနား စသည် အရပ်တို့၌ စည်းဝေးကုန်လျက် ဤသို့ အရှက်ခွဲ ဆဲရေးကြကုန်၏။

“အမိငယ်။ သင်သည် အရွယ်မျှ မရောက်တတ်ပါသေးဘဲလျက် သင့်မိသင့်ဖတို့သည် ဆံမှတ်ဆိတ်ဖြူညှိ ထိုပုဏ္ဏားအိုနှင့် ပေးစားပလေ၏။ သင့်မိသင့်ဖတို့သည် အထောက်မတန် ရန်သူကိုကဲ့သို့ ပြုယောင်တကား။

“သင့်ဆွေမျိုးတို့သည်လည်း သင့်ကို အိမ်မထောင်လောက် ရွယ်မရောက်သေးဘဲ မိထွေး၊ မိကြီး၊ ဦးရီး၊ ဆွေမျိုးတို့ငြိုငြင်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာ သင့်မိသင့်ဖတို့နှင့်တိုင်ပင်၍ ရေသားရွတ်ယို ပုဏ္ဏားအိုနှင့် ပေးစား လိုက်ယောင်တကား။

“အမိငယ်။ သင်သည် အရွယ်မရောက် မလောက်မလားသေးဘဲလျက် အိမ်နီးချင်းအတူနေ အဆွေခင်ပွန်း သင်တို့ရပ်သူရပ်သားတို့သည် သင့်မိဘဆွေမျိုးနှင့် ဆိတ်ကွယ်ရာတွင် မကောင်းတိုင်ပင်ကြ၍ သင့်ကိုမလို အဘယ် အငြိုးသို၍ ရွယ်အိုသက်ကြီးနှင့် ပေးစားသနည်း။ လင်အိုနှင့် နေရသောသင်သည် သေရသော်မှ ကောင်း၏။ ပေါင်းဖက်၍နေရသဖြင့် အဘယ်သို့ ကောင်းနိုင်အံ့နည်း။

“အမိငယ်။ သင်သည် အရွယ်အဆင်း တင့်တယ်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံပါလျက် သင့်မိ၊ သင့်ဖတို့သည် သင့်ဖို့လင် အရွယ်တန် ရှာ၍မရနိုင်သောကြောင့် ပုဏ္ဏားမည်းညှိ သက်ကြီးအိုနှင့် ပေးစားလေယောင်တကား။

“သင်သည် လင်ကောင်းသားကောင်းအလိုငှာ လဆန်း ၉ ရက်နေ့၌ ယာဂုဆွမ်းဖြင့်ပူဇော်၍၊ ထို သင်ပူဇော်သောယာဂုဆွမ်းကို ကျီးအိုတစ်ကောင် လှ၍စားလာသောကြောင့် ဦးခေါင်းဆံဖြူရောက် သင့် အဘိုးလောက်ကို မြှောက်သားငယ်လင်မှတ် ထင်ရရှာလေသလော။

“လင်ကောင်းသားကောင်းအလိုငှာ မီးနတ်ကို သင် မပူဇော်မိလေသလော။

“အမိငယ်။ သင်ကား အရွယ်မပြည့်မီရောက်ခင် သင့်လင်ကား အရွယ်လွန်မြောက်ပြီ၊ ရှေ့နောက်ကို မြော်တွေးသော် မြေး၊အဘိုး အဟန်တကား။

“ပုဏ္ဏားမည်းညို သက်ကြီးအိုနှင့် နေရသောသင်သည် လူ့ပြည်၌ အကျင့်သီတင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ရသေ့၊ရဟန်းတို့ကို ကျိန်ဆဲကဲ့ရဲ့ ပြုဖူးသောအပြစ်ဒဏ်ပင် သင့်လေသလော။

“အမိငယ်။လောက၌မြွေဆိပ်၊ ကျားဆိပ်စသည်ဖြင့် သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ မဟုတ်သေး။ လေမြား၊လှံ၊စားဖြင့် ပစ်ခတ်ထိုးခုတ်၍ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ မဟုတ်သေး။ အရွယ်လွန်ပြီး သက်ကြီးအိုကို လင်လုပ်ရသောမိန်းမသည်သာ ဆင်းရဲတကာတို့ထက် လွန်၍ဆင်းရဲ၏။

“သွေးသားယွင်းထို ထိုလင်အိုသည် ပျိုနုရွယ်ရှိ အမိအလိုရှိတိုင်း အဘယ်သို့လိုက်၍ မြူးထူးရွှင်ပျော် မွေ့လျော်နိုင်လိမ့်အံ့နည်း။ ရွယ်အိုလင်နှင့် လူမြင်သူကြား စကားဘယ်နှယ် ပြောဆိုဝံ့အံ့။ သွားလည်း မကွေ နေလည်းအတူ ကလူပျော်ပါး ရွှင်ခြင်းအားလည်း အများမြင်၍ မတင့်တယ်ဖြစ်ခဲ့၏တကား။

“လုလင်ပျို၊ မိန်းမငယ် အရွယ်တူချင်းဖြစ်ကြလျှင် တစ်ယောက်အလိုကို တစ်ယောက်လိုက်နိုင်လျက် ကာမဂုဏ် ၅ ပါးဖြင့် ပျော်ပါးရွှင်မြူး ယှဉ်ပူးတွဲမှီ စုံညီမွေ့စံခြင်းငှာလည်း တင့်တယ်လျောက်ပတ်၏။ သင့်လင်သက်ကြီးအိုမူကား သင်နှင့်အရွယ်မတူ ကလူယှဉ်တွဲ ခွဲမှီပျော်မြူးရမည်လည်း သွားကျိုး၊ပါးရေဝင် မရယ်ခင်လျှာထွက်၍ ရှက်ဖွယ်ကြောက်ဖွယ် မတင့်တယ်ခဲ့တကား။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ဤလင်အိုနှင့် အတူနေ၍ အကျိုးမရှိ။ သင့်မိသင့်ဖအိမ်သို့ ပြန်လေလော့”ဟု ဆဲရေးဆိုမြည်ကြကုန်၏။

အမိတ္တာပုံလည်း ရွာသူတို့ ဆဲရေးဆိုမြည်သောစကားကို ရေခပ်သွားရန် မြစ်ဆိပ်နားတွင် မခံနိုင်အောင် ကြားရလျှင် ရေအိုးကိုရွက်၍ ငိုကြွေးလျက် အိမ်သို့သွားလေ၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မိမိမယားအမိတ္တာပုံ ငိုကြွေးလျက်လာသည်ကိုမြင်လျှင် “အမယ်။ သင် အဘယ်ကြောင့် ငိုကြွေးသနည်း”ဟု ဆီး၍မေး၏။

အမိတ္တာပုံသည် “အရှင်ပုဏ္ဏား။ အလိုရှိသော်လည်း ဖြစ်လိုရာဖြစ်စေ။ ယနေ့မှစ၍ အကျွန်ုပ် မြစ်ဆိပ်သို့မသွားပြီ။ သင်လူအိုကို လင်လုပ်မိချေသောကြောင့် ရွာသူတို့ ဆဲရေးဆိုမြည်တမ်းခြင်းကို ခံရ၏”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် “အမယ် အမိတ္တာပုံ။ သင်သည် ငါ့အမှုကြီးငယ်ကို မပြုနှင့်။ ရေကိုလည်း မခပ်နှင့်။ ဤအိမ်ထဲတွင်သာ ချမ်းငြိမ်းစွာနေလော့။ ငါပင် ရေခပ်ခြင်းစသည်ကို ပြုအံ့။ သင် နှလုံးမသာ မရှိနှင့်”ဟုဆို၏။

အမိတ္တာပုံသည် “ပုဏ္ဏား။ ငါတို့အမျိုးသည် လင်ကိုစေခိုင်း၍ ကျွန်ပြုသည့်အမျိုး မဟုတ်။ အကယ်၍ သင်သည် ငါ့ကို ချစ်ရိုးမှန်၍ ကျွန်ယောက်ျား၊ကျွန်မိန်းမ စေစားရန်အမှုလုပ်ကျွန်ကိုမရှာဘဲ သင်သာ ငါ့ကို ကျွန်ကဲ့သို့ ရေခပ်ခြင်း၊ မောင်းထောင်းခြင်းစသည်ဖြင့် လုပ်ကျွေးအံ့။ သင့်အိမ်မှာ ငါ မနေပြီ။ သင်နှင့် ကွာတော့အံ့။ သင် ငါ့ကိုချစ်ခင်လျှင် ကျွန်ယောက်ျား၊ ကျွန်မိန်းမ အစေအပါးပြုရမည့်ကျွန်ကို ရအောင် ရှာလော့ဟု”ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် “အမယ်။ ငါ့အား တစ်စုံတစ်ခုသောအတတ်ပညာလည်း မရှိ၊ ဥစ္စာစပါးလည်း မရှိ။ ထိုသို့ ငြိုငြင်ဆင်းရဲစွာဖြစ်လျက် အဘယ်သို့ ကျွန်ယောက်ျား၊ကျွန်မိန်းမ ရနိုင်အံ့နည်း။ အမယ်။ သင် အားမနာလင့်။ ငါပင် သင့်ကို လုပ်ကျွေးအံ့။ သင် မငိုကြွေးလင့်။ နှလုံးမသာ မရှိလင့်”ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမိတ္တာပုံသည် “အရှင်ပုဏ္ဏား။ ဤသို့လာလှည့်။ ငါပြောအံ့။ ငါကြားဖူးသည်ကား ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဝက်ပါတောင်၌ နေ၏။ သင်သည် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးရှိရာ ဝက်ပါတောင်သို့သွား၍ ကျွန်ယောက်ျား၊ ကျွန်မိန်းမကို တောင်းချေလော့။ သင့်အား မင်းကြီးသည် ကျွန်ကို ပေးလှူလတ္တံ့” ဟု ဆို၏။

[ဤစကားကို အမိတ္တာပုံဆိုသည်ကား ဘုရားလောင်း ပါရမီပြည့်စေခြင်းငှာ နတ်တို့လှည့်ပတ်သဖြင့် ဆိုမိသတည်း။]

အမိတ္တာပုံ၏စကားကိုကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် “အမယ်။ ငါကား အိုမင်းသည်ဖြစ်၍ အားမရှိပြီ။ ယခု သင်ပြောသောတောင်သည် ဝေးလှ၏။ ခရီးဝေးစွာ မသွားနိုင်ပြီ။ သင်သည် မစိုးရိမ်လင့်။ ငါပင် သင့်ကို လုပ်ကျွေးပါအံ့။ မငိုကြွေးနှင့်။ နှလုံးမသာ မရှိလင့်” ဟု ဆိုပြန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမိတ္တာပုံသည် “အရှင်ပုဏ္ဏား။ သင်သည် စစ်မြေအရပ်သို့မျှ မသွား မထွက်သေးဘဲလျက် ရှုံးခဲ့ပြီဟုဆိုသော စစ်သူကြီးကဲ့သို့ မသွားမီကပင် ‘မသွားနိုင်’ ဟု သင် ဆိုဘိ၏။ စင်စစ် ကျွန်ယောက်ျား၊ ကျွန်မိန်းမကို ရအောင်မရှာလျှင် ငါ သင့်အိမ်၌ မနေပြီ။ ထိုသို့ ငါနှင့်ကင်းသော သင့်အား ကြီးစွာသောဆင်းရဲ ရောက်လတ္တံ့။ ဤရွာ၌ နက္ခတ်သဘင် ကြိမ်သောအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဥတု ၆ ပါး၏ အစ၌ သဘင်ကာလ ကြိမ်သောအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ငါသည် ယောက်ျားတစ်ပါးနှင့်နေ၍ ပွဲသဘင်၌ တင့်တယ်စွာ ပျော်ရွှင်မြူးထူးသောငါ့ကို သင်မြင်ရသောအခါ ကြီးစွာသောဆင်းရဲခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊ ငိုမြည်တမ်းခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ပြန်လျှင် အသက်အရွယ်အိုမင်း၍ ကျောက်ကုန်းညွတ်ခြင်းရှိရာတွင် ထပ်၍ညွတ်ခွေ မြေနှင့်မျက်နှာ ထိလှခမန်း ရှိလိမ့်သတည်း။ သင်၏ဆံပင်သည်လည်း ဖောင်းပွင့်ကဲ့သို့ ခေါင်းလုံးကျွတ်မျှ ဆွတ်ဆွတ်ထပ်၍ ဖြူလိမ့်သတည်း” ဟု ဆို၏။

ထိုအမိတ္တာပုံ၏စကားကို ကြားလျှင် အရွယ်လွန်မြောက် ကျောက်ကုန်းညွတ်ခွေ အရေတွန့်လိပ် မုတ်ဆိတ်ဆံကြောင်ကျား သွားပဲ့၊ ပါးပိန် သေချိန်ရောက်လုနီး အသက်ကြီးဇူကော ပုဏ္ဏားအိုသည် မယားပျိုကိုရ၍ ရာဂနှိပ်စက် နှောင့်ယှက်လေသောအလျောက် ချစ်ကြောက်အလိုလိုက် မိုက်စွာသောမောဟ ဖုံးလွှမ်းခြင်းဖြင့် မငြင်းဆန်နိုင် မိန်းမနိုင်ငံသို့လိုက်၍

“အမယ် ပုဏ္ဏေးမ။ ထိုသို့တပြီးကား သင်အလိုရှိသည်ဟူက ငါဆောင်ရွက်မည်။ မစိုးရိမ်လင့်။ ယခု ငါသွားအံ့။ ခရီးစာ မုန့်လက်ကောက်၊ မုန့်ကြွပ်၊ ပျားရည်နှင့်နယ်သော ပေါက်ပေါက်ဆုပ်၊ နာရီဆုပ်၊ မုန့်ခြောက်၊ ထမင်းဆုပ် မျိုးရှိကွာတို့ကို စီရင်လော့။ အမျိုးအနွယ်တူ ဇာတ်တူအရွယ်တူဖြစ်သော သတို့သား၊ သတို့သမီးငယ် ၂ ယောက်ကို သင်၏အစေအပါး ကျွန်အလိုငှာ ငါဆောင်ချေအံ့” ဟု ဆို၏။

အမိတ္တာပုံသည် ပုဏ္ဏားစကားကိုကြားလျှင် မျိုးရိက္ခာအလုံးစုံကို စီရင်ပြီးစေ၏။ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မိမိအိမ်၌ ယွင်းယိုဆွေးပျက်သည့် အရာ၊ မခိုင်မလုံရှိသည့် အရာများကို ကြပ်တည်းခိုင်ခံ့ လုံခြုံအောင် ချည်နှောင်ကာရံ၍ တံခါးကိုလည်း လုံခြုံစွာလုပ်ပြီးလျှင် မီးထည့်ရန်ထင်းကိုလည်း တောမှဆောင်ယူ၍ အိမ်၌ ခွဲစိတ်ပုံထား၏။ အိမ်၌ ရှိသမျှသောရေအိုးတို့ကိုလည်း ရေခပ်၍ အပြည့်ထား၏။ ဤသို့ အိမ်ထောင်မှုကိစ္စ ပြည့်စုံပြီးသော် မိမိသည် ရသေ့လုပ်၍ အမိတ္တာပုံကိုလည်း “အမယ်ပုဏ္ဏေးမ။ သင်သည် ယနေ့မှစ၍ ငါပြန်၍မရောက်မီ ကာလပတ်လုံး အခါမဟုတ်သည့်၌ အိမ်တွင်းမှ ပြင်သို့ မထွက်ရန်နှင့်။ သင်၌ ခြောင့်ကြရန်မရှိပြီ။ မမေ့မလျော့ လုံ့လပြုရစ်” ဟု ဆုံးမမှာထားပြီးလျှင် ဖိနပ်စီး၍ မီးပွတ်၊ ရေကရားပါ

ရိက္ခာအိတ်ကို ပခုံးဖြင့်လွယ်လျက် အမိတ္တာပုံကို လက်ယာရစ်လှည့်လည်ပြီးမှ မျက်ရည်ပြည့်သောမျက်စိဖြင့် ဝါးရင်းတောင်ဝှေးကိုထောက်လျက် အလွန်ဝပြော စည်ပင်လှစွာသော သိဝိတိုင်း စေတုတ္တရာပြည်သို့ ရှေးရှုသွားလေ၏။

စေတုတ္တရာပြည်သို့ရောက်လေသော် ပြည်သူပြည်သားအစုအဝေးရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ “ပြည်သားပြည်သူတို့။ သင်တို့အရှင်မင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် အဘယ်အရပ်သို့ သွားလေသနည်း”ဟု မေး၏။ ရသေ့အလားဖြင့် ဝါးရင်းတောင်ဝှေးကိုထောက်၍ ကျောက်ကုန်းညွှတ်ကိုင်လျက်လာသော ထိုဇူကောပုဏ္ဏားအိုကို မြင်လျှင် ပြည်သားပြည်သူတို့သည်-

“ကိုယ်ဖို့သာ တောင့်တ၍ သူတစ်ပါးအကျိုး ယုတ်လိမ့်မည့်အရာကို စာနာထောက်ထားလေ့ မရှိ၊ ရသေ့အယောင်ဆောင်လျက် စဉ်းလဲစဉ်းစားပြုတတ်သော ပုဏ္ဏားအို။ သင်တို့အမျိုး ဖုန်းတောင်းယာစကာ ပုဏ္ဏားစဉ်းလဲတို့သည် ကိုယ်နှင့် တန်သည်၊မတန်သည်၊ ရာသည်၊မရာသည်ကို တွေးမြော်ထောက်ထားခြင်း မရှိ။ ပြည်ကြီးသခင် အရှင်မင်းကို မနေဝံ့အောင် အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် အလှူခံခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်ဘိ၏။ ထိုသို့ သင်တို့ ပုဏ္ဏားစဉ်းလဲ အလှူခံအများ တစ်ရံမလပ် မပြတ်နှိပ်စက်လာသောကြောင့် ဤတွင်မနေဝံ့၍ သား၊မယားနှင့် တကွ ဝက်ပါတောင်သို့ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ ထွက်သွားတော်မူသဖြင့် ငါတို့ကိုးကွယ်ရာ မရှိပြီ။ ထိုသို့ ငါတို့စီးပွားအလုံး ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသည်ကိုမျှ အားမရနိုင်သေး။ ပုဏ္ဏားအို၊ အဘယ့်ကြောင့် ငါတို့အနီး၌ ရပ်လာပြန်သနည်း”ဟု ဆဲရေးဆိုမြည်ကြ၍ အုတ်ခဲ၊လှံကန် စွဲကုန်လျက် ပုဏ္ဏားအိုကိုလိုက်၍ ခြိမ်းခြောက်ကြကုန်၏။

ထိုသို့ ပြည်သူတို့၌ မျက်နှာသာစကား မရလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ကြောက်လန့်တကြား သွားပြန်သဖြင့် ဘုရားလောင်း ပါရမီပြည့်စုံမိသောငှာ နတ်တို့လှည့်ပတ်၍ ဝက်ပါတောင်သို့သွားသော ခရီးကိုပင်လျှင် အသင့်တွေ့ကြိမ်သဖြင့် ‘မည်သည့်အရပ်၌ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် နေသတတ်’ဟု ကြားဖူးသောစကားကို မှီလျက် ဝက်ပါတောင်သို့ရှေးရှုသွား၍ တောကြီးထဲသို့ဝင်လေ၏။

ထိုတောဝ၌ စေတမင်းသားတို့သည် ဘုရားလောင်းအား အန္တရာယ်ကိုတားမြစ်စေခြင်းငှာ အစောင့် အရှောက်ထား၍နေရသော စေတမုဆိုးသား နေရာအနီးသို့ ဇူကောပုဏ္ဏား ရောက်လေ၏။ စေတမုဆိုးသည်လည်း တော၌ သားဟင်းမျိုးအရှာ များစွာသောခွေးတို့ဖြင့် တောလည်လေသော် မုဆိုးခွေးတို့သည် မလှသောအဆင်းအပြင် အသွင်ယွင်းယို ပုဏ္ဏားအိုကိုမြင်လျှင် မှင်ဆံဖားဖား သွားကိုဖြဲလျက် ကိုက်ခဲအံ့ဟု လိုက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မုဆိုးခွေး ကိုက်အံ့သည်မှကြောက်၍ လမ်းကိုလွဲဖယ်လျက် ကိုးကွယ်ရာမရအောင် တောင်မြောက်မထင် တပင်ရှားရှား ချောက်ကြားစေးချို“စုံမြိုင်ကြီးထဲ၌ ကွဲပြတ်စုတ်ရှသောကိုယ်ဖြင့် သစ်ပင်ထက်သို့ တက်ပြေးလေ၏။ မုဆိုးခွေးတို့သည်လည်း သစ်ပင်ကို ဝန်းရံကုန်၏။ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ‘ငါကား အဘယ် မကောင်းသောအဖို့ ကြိမ်သည်မသိ။ ဒုန္နိဝိဒ္ဓုရွာသူတို့အဆဲအရေးကို ရှေးဦးစွာခံရသည် တစ်ကြိမ်၊ အိမ်ရှင်ပုဏ္ဏားမ ရှုတ်ချဆိုမြည်သည် တစ်တန်၊ သူ့အလိုနိုင်ငံကို သက်အိုရွယ်ကြီး ခရီးရှည်လျား မသွားထိုက်ဘဲ လိုက်နာရချေ၍ စေတုတ္တရာပြည်သားတို့ ‘ပုဏ္ဏားအို၊ ပုဏ္ဏားဆိုး’ဟု ဆဲရေးမျိုးမက ဆဲဆိုရေရွတ်လျက် ပစ်ခတ်လိုက်လံခြင်း ခံရသည်တစ်ခါ၊ ဟိမဝန္တာတောဝ၌ သွားဖြဲလျက် ကိုက်အံ့ဟုလိုက်သော ခွေးတို့၏ဘေးကြောင့် ပြေးရသည်လည်း တစ်ခါ၊ သွားရာလမ်းပျောက်၍ တောင်မြောက်မှန်းမသိ မျက်စိယောင်မှားလျက် တောင်ကြားချောက်ထဲ

တဝဲလည်လည် ပြည်ရွာနှင့်မနီး တောကြီးအစုံ၌ ယခုကြုံရသောငါသည် အဘယ်မှာ ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း”ဟု ကြံလျက် ဇာတ်ပျက်ပုဏ္ဏား မယားအလိုလိုက်၍ မိုက်လှစွာသော ဇူကောပုဏ္ဏားအိုသည် ထိုသစ်ပင်ထက်၌ ဤသို့ ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

“ရန်ခပ်သိမ်းကို ငြိမ်းစေတတ်၊အောင်စေတတ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ပြည်သူတကာတို့၏ဘေးမဲ့ကို ပေးတတ်သော မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် အဘယ်မှာရှိသည်ဟု ငါ့အား ဘယ်သူလာ၍ ညွှန်ကြားပါအံ့နည်း။

“ဤမြေကြီးသည် ခပ်သိမ်းကုန်သောသတ္တဝါတို့၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ မင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် ဖုန်းတောင်းယာစကောတို့၏ တည်ရာဖြစ်ပေ၏။ မြေကြီးနှင့်တူသော မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ နေရပ်ကို အဘယ်သူ ညွှန်ကြားပါအံ့နည်း။

“မဟာသမုဒ္ဒရာသည် မြစ်ကြီး၅သွယ် မြစ်ငယ်အပေါင်းတို့၏ စီးဝင်ရာဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ မင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် ဖုန်းတောင်းယာစကောတို့၏လားရာ ဖြစ်၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာနှင့်တူသော ဝေဿန္တရာ၏ နေရပ်ကို အဘယ်သူ ညွှန်ကြားပါအံ့နည်း။

“မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ကောင်းစွာဆိပ်ကမ်း၊ ချမ်းမြေ့အေးကြည်သောရေ၊ ၅ ထွေသောကြာပန်း ဖုံးလွှမ်းပွင့်တံ ဝတ်ဆံရနံ၊ မွှေးပျံ့မဆုံး နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော အိုင်ကြီးနှင့်လည်း တူတော်မူ၏။ ခရီးပန်းသူတို့ နားဝင်ခိုမှီရာ လေးမြှာသောခရီးဆုံ၌ ရိပ်မြဲချမ်းမြေ့ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၊ ပညောင်ပင်၊ သရက်ပင်၊အင်ကြင်းပင်အစရှိသော သစ်ပင်ကြီးများနှင့်လည်း တူတော်မူ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော မင်းကြီး ဝေဿန္တရာကို အဘယ်သူ ငါ့အား ညွှန်ကြားပြလာပါအံ့နည်း။

“ဤသို့ ငိုကြွေးလျက် တောနက်ထဲ၌ ဆင်းရဲစွာနေသောငါ့အား ‘ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဤအရပ်၌ ရှိ၏’ဟု တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ ညွှန်ကြားလာပါသော် ကောင်းလေစွ”ဟု မြည်တမ်း၏။

ထို ဇူကောပုဏ္ဏား၏မြည်တမ်းသံကို စေတမုဆိုးသား ငှက်ပစ်ခတ်မည်ဟု လာသည်အခိုက် အကြိုက်သင့် ကြားလေသော် ‘ဤပုဏ္ဏားကား ဝေဿန္တရာမင်း၏နေရာကို တောင့်တလျက် ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည် သဘောဖြောင့်ဖြောင့်လာသည် မဟုတ်ရာ။ မင်းကြီး၏မိဖုရား မဒ္ဒိကို သော်လည်းကောင်း၊ သားသမီးကို သော်လည်းကောင်း တောင်းလို၍လာသည် ဖြစ်မည်။ စင်စစ် မင်းကြီးကိုတွေ့၍ ထိုပုဏ္ဏားတောင်းလျှင် တောင်းတိုင်း ပေးချေသော် သား၊ မယား အလုပ်အကျွေး မရှိ၊ မင်းကြီးတစ်ယောက်တည်းသာ တောကြီးထဲ၌ နေတော်မူရသဖြင့် အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏။ ငါ့ကိုလည်း မင်းကြီး၏အန္တရာယ်ကို တားမြစ်စေခြင်းငှာ စေတမင်းသားတို့က အစောင့်အရှောက်ထားပေသည်။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ဤပုဏ္ဏားကို သတ်ပစ်အံ့’ဟုကြံ၍၊ ပုဏ္ဏားအနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ‘ဤပုဏ္ဏား၏အသက်ကို ယခုသေစေအံ့’ဟု လေးကိုတင်၍ ဆိပ်လူးမြားဖြင့် ပစ်အံ့ဟု ရွယ်လျက် ဤသို့ ခြိမ်းခြောက်၏။

“ဟဲ့၊ ပုဏ္ဏားအို။ နင်တို့အမျိုး ပုဏ္ဏားဆိုးတို့သည် ထီးရိုးနန်းရှင် ဘုရင်ဖြစ်ပြီး ဘုန်းကြီးသောမင်းတို့ သာထိုက်သော မင်းသုံးစိုးသုံးဘဏ္ဍာမှန်း မသိ၊ မိမိတို့ကိုယ်နှင့် ထိုက်တန်ရုံကိုသာမခံ၊ မတန်မထိုက်သော ဆင်ဖြူရတနာ မင်းစီးဘဏ္ဍာကို မဆင်မခြင်အလှူခံခြင်းဖြင့် မင်းကြီးအားနိပ်စက်ဘိသောကြောင့် မြို့တွင် မနေဝံ့၍ ဝက်ပါတောင်သို့ သား၊မယားနှင့်တကွ ထွက်သွားတော်မူရသည်ကို မတန်သေး။ ဥဗျိုင်းသည် ရေထဲ၌ ငါးကိုရှာသကဲ့သို့ မင်းကြီးဝေဿန္တရာကိုရှာလျက် ယုတ်မာသောအမှုကို ပြုမည်အကြံနှင့် ဆံဖြူသွားကျိုး ကျောရိုးညွတ်ကုန်း နှလုံးပညာ မဲလှစွာသော သင်ပုဏ္ဏားအိုသည် ယခုဤအရပ်သို့ ရောက်လာပြန်၏။

အသွားထက်မြက် ငါ့မြားချက်တွင် သင့်အသက်ကုန်မည်ကို ယုံမှားခြင်းမရှိလင့်တော့။ ငါ့မြားသွားသည် သင့်အသွေးကို ယခု သောက်လိမ့်သတည်း။

“ဟဲ့ ပုဏ္ဏား။ သင်၏ဦးခေါင်းကို တောင်းတောင်းဖြတ်ပြီးလျှင် ရင်ကိုခွဲ၍ သည်းပွတ်နှလုံး အဆုတ်ကို ထုတ်ပြီးမှ သင့်အသားဖြင့် ဗန္ဓုသကုဏ”မည်သော တောင်စောင့်နတ်အား တင်ထားပူဇော်အံ့။

“ဟဲ့ ပုဏ္ဏားအို။ သင့်နှလုံးသည်းပွတ်ကို ဖြတ်၍ သင့်အသား၊ အဆီ၊ ဦးနှောက်၊ အသွေးဖြင့် မီးနတ်ကို ပူဇော်အံ့။

“ဟဲ့ ပုဏ္ဏား။ သင်သည် ငါ့အား တောင်စောင့်နတ်၊ မီးနတ်တို့ကို ပူဇော်စိမ့်မည်ဟူ၍ ရောက်လာ၏။ သင်၏အသားအသွေးဖြင့် တောင်စောင့်နတ်မင်းအား ငါ ကောင်းစွာပူဇော်ရအံ့။ သင်သည် မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ သား၊ မယားတို့မရမီ ယခုသေရမည်ကား မချွတ်ပြီ”ဟု ခြိမ်းခြောက်ဆဲရေးလျက် လေးဖြင့်ရွယ်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပုဏ္ဏားဇာတ်ပျက်ဖြစ်သော ဇူကောသည် ‘ငါ အတန်တန်သောဘေးကို ပြေးရှောင်၍ လွတ်ပြီးလျက် ဤမှဆိုးလေးတွင် ပြေးရာမသိ ရှိခဲ့ပြီ။ စကားမဟုတ်သော်လည်း လုပ်၍ပြောဆိုမှ အလိုပြည့်လျက် အသက်ချမ်းသာတော့မည်’ဟု ကြံ၍၊ သေဘေးမှ ကြောက်လန့်သောကြောင့် မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် ဤသို့ ဆို၏။

“စေတမုဆိုး။ သင် အဘယ်ကြောင့် မစူးမစမ်းမမေးမြန်းဘဲ ငါ့ကို သင် သတ်မည် ကြံဘိသနည်း။ သင့်အား ငါ့အကြောင်းကို ပြန်ဆိုအံ့။ ငါ့စကားကို နာလင့်ဦး။ လောက၌ မသတ်အပ်သောသူ မည်သည်ကား ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကိုလည်း ရန်တုံ့မမှု ဖြူစင်သောသီလရှိသောကြောင့် မသတ်အပ်။ မင်းတို့စေလွှတ်သည့် တမန်ကိုလည်း ပြည်ရေးတိုင်းရေး အရှင်အရေးကို ဆောင်ရွက်သူဖြစ်သောကြောင့် မသတ်အပ်။ ဤသို့ မသတ်ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ ထုံးဟောင်းအစဉ် သဘောဖြစ်သည်။ ငါတုံ့သည်လည်း စေတုတ္တရာပြည်ကို အစိုးရတော်မူသော သိဇ္ဇည်းမင်းကြီး၏ တမန်တော်တည်း။ ငါတို့စေတုတ္တရာပြည်သူ လူအပေါင်းတို့သည် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအား အမျက်ပြေကြသဖြင့် တောင့်တမြော်တမ်းကြကုန်၏။ ခမည်းတော် သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည်လည်း သားတော်ကိုဖူးမြင်လို၍၊ မယ်တော်သည်လည်း သားတော်နှင့် ကွေကွင်းသဖြင့် နေ့၊ ညဉ့်တိုင်းငိုကြွေး၍ အသွေးအသား လျော့ပါးနွမ်းရိလျက် မျက်စိကျိန်းစပ်ခြင်းဆင်းရဲသို့ ရောက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ပြည်သူပြည်သား မှူးတော်မတ်တော်၊ ဆွေတော်မျိုးတော်အပေါင်းတို့နှင့် တိုင်ပင်၍ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် သားတော်ကိုယူဆောင်စိမ့်သောငှာ ငါ့ကို စေလွှတ်လိုက်၏။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးနေရာကို သင်သိပါလျှင် ငါ့အား ညွှန်ကြားပါလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် စေတမုဆိုးသည် စကားပျူငှာ လူ့လက္ခဏာ ရာ၊ မရာ တော်၊ မတော်ကို မြော်ခေါ်တွေးတောလေ့ မရှိ။ မိမိတို့တောသားအလိုက် နှစ်ခြိုက်ရာပြောလျှင် သဘောဟုတ်နိုးထင်၍၊ ‘မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့လည်း ပူဆွေးပင်ပန်းသောကြောင့် ဤပုဏ္ဏားကို စေလွှတ်သည်ဖြစ်မည်’ဟု ယုံကြည်လျက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ မိမိ၏ခွေးများကို ဖြားယောင်းချောမော၍ ခေါ်ပြီးလျှင် နွယ်ဖြင့်တုပ်နှောင်ထားပြီးမှ ပုဏ္ဏားကို သစ်ပင်ကဆင်းသက်စေပြီးသော် သစ်ခက်အခင်းပေါ်၌ နေစေ၍၊ “အဆွေပုဏ္ဏား။ သင်ကား မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ ရန်သူမဟုတ်။ ချမ်းသာကိုဆောင်မည် လာသော အဆွေခင်ပွန်းပေတည်း။ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ အဆွေခင်ပွန်းမှန်လျှင် ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော ငါ၏ အဆွေခင်ပွန်းသည် ဖြစ်၏။ သင့်အား ငါ၌ မြတ်နိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်စားဖွယ်ကို ပေးအံ့။

ဤမည်သော ခဲဖွယ်စားဖွယ်တို့ကို စားလော့။ ခရီးရိက္ခာစာလည်း ပျားရည်ဖြင့်ပြည့်သော ဤဘူးကို လည်းကောင်း၊ အမဲညှင်း ကျပ်တင်ခြောက်ကို လည်းကောင်း ဆောင်ယူလေလော့။ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ နေတော်မူသောအရပ်ကို သင့်အား ညွှန်ကြားလိုက်အံ့” ဟုဆို၍ ဇူကောပုဏ္ဏားအား ခဲဖွယ်စားဖွယ်တို့ဖြင့် ကျွေးမွေးလေ၏။

၆။ စူဠဝန ဝဏ္ဏနာခန်းဇာ

ဤသို့ စေတမုဆိုးသည် ဇူကောပုဏ္ဏားကိုကျွေးမွေးပြီးသော် ခရီးရိက္ခာစာအလိုငှာ ပျားရည်ဖြင့်ပြည့်သော ဘူးကို လည်းကောင်း၊ အမဲညှင်းကျပ်တင်ခြောက်ကို လည်းကောင်း ပေး၍၊ ခရီးလမ်းအလယ်၌ ရပ်ပြီးလျှင် လက်ယာလက်ကိုမြှောက်ချီလျက် ခရီးလမ်းကို ညွှန်ကြားလို၍ ဤသို့ဆို၏။

“ပုဏ္ဏားမြတ်။ အကြင်အရပ်၌ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် သား၊မယားနှင့်တကွ ရသေ့အသွင်ကိုယူလျက် ကျောင်းသင်္ခမ်း၌ နေတော်မူ၏။ ထို နေတော်မူသောအရပ်ကို ငါ ပြအံ့။ ရှုလော့။ ညိုရောင်ဖြင့်ထင်သော ထိုကျောက်တောင်သည် ဂန္ဓမာဒန အမည်ရှိ၏။ ထိုတောင်ခြေရင်းမှ လျှောက်၍ မြောက်သို့သွားလျှင် သင် တွေ့ရလတ္တံ့။”

“တစ်ကြိမ်သာသောက်၍ ယစ်မူးသော သေသောက်ကြူးလုလင်ပျိုတို့၏ကိုယ်သည် ထိုမှဤမှ ယိမ်းညွတ်တိမ်းပါးသကဲ့သို့ ဝေ-မျောက်ငိုပင်၊ အဿကဏ္ဍ-မြင်းနားပင်၊ ခဒိရ-ရှားပင်၊ သာလ-အင်ကြင်းပင်၊ ဖန္ဒန-ကြို့ပင်၊ မာလုဝ-ကညင်ပင်၊ ဤသစ်ပင်တို့သည် လေခတ်သဖြင့်ယိမ်းညွတ်လျက် စိမ်းဖန့်ပင်ပျို ချိုဆိမ့်သော အသီးကိုဆောင်၍ တိမ်တောင်တိမ်လိပ်ကဲ့သို့ ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်းထင်ကုန်၏။

“နဇ္ဈဟ-နွယ်ပေါက်ငှက်၊ ကောကိက- ဥဩငှက်၊ သိဃ-ပိန်ညှင်းငှက်၊ ဤငှက်တို့သည် နတ်သီချင်း သံကဲ့သို့သောအသံဖြင့် သစ်ပင်ဖျား၌နားလျက်လျှင် တစ်ပင်ပျံ့ကျူး တစ်ပင်ကူး၍ တွန်မြူးကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ သစ်ကိုင်းတို့၏ အချင်းချင်းယိမ်းညွတ်၍ သိမ်းခတ်မိသောအသံကို နာခံမိသောခရီးသည်တို့ မသွားဖြစ်နိုင် ထိုင်၍ သစ်ရိပ်ခိုသောလူတို့သည်လည်း နှလုံးမွေ့လျော်စေခြင်းငှာ စည်စောင်း၊ ငြင်း တီးသကဲ့သို့ အနီးမှ မခွာဖြစ်နိုင်အောင် ရှိ၏။ အကြင်အရပ်၌ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် သား၊ မယားနှင့်တကွ ရသေ့ရဟန်းပြုလျက် ကျောင်းသင်္ခမ်း၌ နေတော်မူ၏။

“ထိုအရပ်၌ အမွ-သရက်ပင်၊ ကဗိဋ္ဌ-သီးပင်၊ ပနသ-ပိန့်ပင်၊ သာလ-အင်ကြင်းပင်၊ ဓမ္မူ-သပြေပင်၊ ဝိဘိတက-သစ်ဆိမ့်ပင်၊ ဟရိကကီ-သဖန်းခါးပင်၊ အာမလက-သျှိုသျှားပင်၊ အဿတ္ထ-ညောင်ဖုဒ္ဒဟေ၊ ဗဒရ-ဆီးပင်၊ ဤသစ်ပင်တို့သည်လည်း အသီးအပွင့်တို့ကိုဆောင်လျက် များစွာရှိကုန်၏။

“ကျောင်းသင်္ခမ်းအနီး ထက်ဝန်းကျင်၌လည်း စာရတိမ္မရူ-ရွှေတည်သီးပင်၊ နိဂြောဓ-ပညောင်ပင်၊ ကပိတန-ညောင်ကြတ်ပင်၊ မဇုက-ပျားရည်နှင့်တူစွာ အရသာရှိသော သစ်မည်စည်ပင်၊ ဤသစ်ပင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်၏။

“မြေနိမ့်ရာအရပ်တို့၌လည်း ရေသဖန်းပင်တို့သည် အသီးမှည့်လျက် တည်ကုန်၏။ ပါရေဝတ-
ငှက်ပျောနီပင်၊ ဘဝေယ-ငှက်ပျောသင်ပေါင်းပင်၊ မုဒ္ဒိက -ငှက်ပျောဆင်အံ၊ ဤငှက်ပျောတို့သည် ပျားအရသာကဲ့သို့
ချိုသောအသီးကိုဆောင်လျက် တည်ကုန်၏။

“ကျောင်းသခံမ်းအနီး၌ ပျားတို့သည် အံ့ဖွဲ့၍အရည်တည်ပြီးသော် မစုပ်ဘဲပျံကုန်သဖြင့် အလိုရှိတိုင်း
ယူ၍ သုံးဆောင်ရကုန်၏။

“ဤမှတစ်ပါးလည်း အသင်ပုဏ္ဏား။ ကျောင်း၏အနီး၌ အချို့သောသရက်ပင်တို့သည် ပွင့်ကုန်၏။
အချို့ ကင်းကုန်၏။ အချို့ စိမ်းရွမ်းကုန်၏။ အချို့ မှည့်ကုန်၏။ ထိုသရက်ပင်တို့၏ အပွင့်အသီးတို့ကို
မတက်ရဘဲ မြေက ဆွတ်မိကုန်၏။ ထိုသရက်သီးတို့ကား ဖားကျောက်ကုန်းသဏ္ဌာန်ရှိလျက်၊ စိမ်းမှည့်မရွေး
ချိုအေးသောအရသာကိုဆောင်လျက် တည်ကုန်၏။

“အဆွေပုဏ္ဏား။ မင်းကြီးဝေဿန္တရာနေတော်မူရာ ကျောင်းသခံမ်းသည် ငါ့အား အံ့ဩ၍ မကုန်
နိုင်အောင်ဖြစ်၏။ သောင်းသောင်းညည် သာယာစွာတွန်ကျူးရင့်ကြွေးသော ငှက်တို့၏အသံဖြင့် တစ်ရံမလပ်
နတ်ပြည်နှင့်လည်း တူ၏။ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်လည်း ရှိ၏။ ထန်းပင်၊ အုန်းပင်၊ သင်ပေါင်းပင်
တို့ဖြင့်လည်း တင့်တယ်၏။

“အဆွေပုဏ္ဏား။ ထိုတောသည် ကြယ်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ကောင်းကင်ကဲ့သို့ အထူးထူးသော
ပန်းပင်တို့ဖြင့် ပြည့်၏။ ကုဋေ-လက်ထုတ်ပင်၊ ကုဋ္ဌ-သမင်စာပင်၊ တဂ္ဂရ-တောင်လေပ်ပင်၊ ပါဠိ-
သခွတ်ပင်၊ ပုဏ္ဏဝ-ရှောက်ပင်၊ ဂိရိပုဏ္ဏဝ-ရှောက်ကြီးပင်၊ ကောဝိဋ္ဌာရ-ပင်လယ်ကသစ်ပင်၊ ဥဒ္ဒါလက-
ငှစပ်ပင်၊ သောမရက္ခ-ငရွေပင်၊ အဂလု-အကျော်ပင်၊ ဘလ္လိယ-နောပင်၊ ပုဋ္ဌဇီဝ-ပုဒဲပင်၊ ကကုဓ-ခံတက်ပင်၊
အသန -ပိတောက်ပင်၊ သလလ-ထင်းရှူးပင်၊ နိမ္မ-တမာပင်၊ ကောသမ္မ-ကြို့ပင်၊ လဗုဇ-တောင်ပိန့်ပင်၊
ဓဝ-မျောက်ငိုပင်၊ သာလ-အင်ကြင်းပင်၊ ဤသစ်ပင်တို့သည် သခံမ်းအနီး၌ပွင့်ကုန်လျက် ထိုသစ်ပင်တို့၏
အောက်၌ မြေအပြင်သည် စပါးဖြင့်ပြည့်သော ကောက်နယ်တလင်းကဲ့သို့ ပန်းတို့ဖြင့်ပြည့်လျက် တည်ကုန်၏။

“သခံမ်း၏အနီးထက်ဝန်းကျင်တွင် နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအပြင်၌ ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့ဖြင့်
ဖုံးလွှမ်းအပ်သောရေကန်သည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ရောက်သော ရေကန်နှင့်လည်း တူ၏။

“ဤမှတစ်ပါးလည်း သခံမ်း၏အနီး၌ ပန်းရက်တို့ဖြင့်ယစ်ကုန်သော ဥဩငှက်တို့သည် ရာသီအလိုက်
ပွင့်သော သစ်ပင်တို့၌နားလျက် သာယာစွာသောအသံဖြင့် တောအလုံး ပဲ့တင်ထပ်စေ၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း
ကြာဝတ်ဆံဖျားတို့မှယိုစီးလျက် ကြာဖက်ပေါ်သို့ကျကုန်သော ကြာပျားရည်တို့သည် ယင်ပျားရည်နှင့်တူသော
အရသာရှိကုန်၏။

“အဆွေပုဏ္ဏား။ ထိုမှတစ်ပါးတုံ ဤသခံမ်း၏အနီးဖြစ်သော တော၌ တောင်လေ၊အနောက်လေ
လာလတ်သော် ကြာတိုက်မှကျွတ်၍ ကြာဝတ်ဆံတို့သည် ပျံလွင့်ကုန်လျက် ကျောင်းသခံမ်း၌ ဖွားရဏးကြံ၍
ကျကုန်၏။

“အဆွေပုဏ္ဏား။ ထိုမှတစ်ပါးတုံ ဤရေကန်ကြီးအနား၌ ကုက္ကိုပင်ကြီး၊ လူမပျိုးမစိုက်ဘဲ အလိုလို
ရောက်သော သလေးစပါးပင်တို့သည် အသီးအနှံ ဖားဖားဝေပေ မြေသို့ညွတ်၍ ကျကုန်၏။ ငါး၊ လိပ်၊
ပုစွန်၊ ရေသာ၊ ရေငါးတို့သည်လည်း ဤရေကန်၌ များစွာရှိကုန်၏။ ကြာစွယ်တို့မှလည်း ပျားရည်အရသာကဲ့သို့

ယိုစီးကုန်၏။ ကြာရင်းတို့မှလည်း နို့ရည်နှင့်ရောသော ဆီထောပတ်ကဲ့သို့ ယိုစီးကုန်၏။ ထိုတောအလုံးသည် မွေးကြိုင်သော ပန်းနဲ့ဖြင့် ပျံ့ပျံ့ထုံလှိုင်ကုန်၏။ ပိတုန်းအပေါင်းတို့သည်လည်း ပန်းရက်သောက်ယူကာ ဝဲယစ်မြူးထူးကုန်၏။

ဤရေကန်၌ ဟင်္သာ၊ စက္ကဝက်၊ ရေကြက်၊ ဝမ်းဘဲ အစရှိသော ရေကျေးရေငှက် အပေါင်းတို့သည်လည်း မောင်နှံမကွာ လည်ယှက်ကာနှင့် 'ငါတို့မောင်နှံ ဤရေကန်ဝယ် ပျံ့ကာလူးလားတူမကွာလျှင် ဝမ်းသာရွှင်ကြည် ပျော်ရသည်သို့ ပြည်ကြီးသေဌ်နင်း မင်းမြတ်ဝေဿန်လည်း မောင်နှံဇနီး သမီးသားနှင့် ပျော်ပါးရွှင်လန်း ဤသခံမင်း၌ ချမ်းငြိမ်းမကွာ သက်ရှည်စွာလျှင် နေပါကြစေသတည်း'ဟု ဆုတောင်းဆုယူ ရင့်ရုကျူးအေးလျက် ရေကျေးရေငှက် နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။

“လိမ္မာစွာသောပန်းကုံးသည်သည် အထူးထူးသောပန်းတို့ကို ခြယ်လှယ်သိကုံးဘိသကဲ့သို့ တောအလုံးသည် အထူးထူးအခြားခြား များစွာသောပန်းတို့မှ အဖြူအဝါအစိမ်းအပြာညိုရွှေ အထွေထွေအဆန်းဆန်း ပန်းမျိုးစုံစီပွင့်လျက် လေသင့်၍လွင့်သော ပန်းခိုင်၊ပန်းတံ၊ပန်းနှာမောင်းတို့သည် ကောင်းကင်ပြင်၌ တံခွန်ဖျားကဲ့သို့ ဖားဖားသီသီ စီရီရီဖြာ၍ တည်ကုန်၏။

“ဤသို့ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသောအရပ်၌ သခံမင်းဆောက်၍ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် သားမယားနှင့် တကွ ဆံကျစ်ထုံး၍ ရသေ့အသွင် သင်္ကန်းဝတ်လျက် မြေ၌သာလျှင် ကျိန်းစက်မွေ့လျော်တော်မူရ၏”ဟု တောအရပ်ကို ချီးမွမ်း၍ ညွှန်ကြား၏။

ထိုစေတမုဆိုးစကားကိုကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် ပဋိသန္ဓာရဇီဝကား ပြောဟော၍

“အဆွေမုဆိုး။ အိမ်က ရိက္ခာစာအလိုငှာ ဆောင်ခဲ့သော ဤ နာရီဆုပ်၊ မုန့်ဆန်း၊ မုန့်ကြွပ်တို့ကို စားလော့။ ဤမုန့်ကား ထမင်းခြောက်ကိုအမှုန့်ပြု၍ ပျားရည်နှင့်ဆုပ်သော မုန့်တည်း။ ဤကား မုန့်မှုန့်တည်း။ ချိုဆိမ့်သောအရသာ ရှိ၏။ သင် သုံးဆောင်လော့”ဟုပေး၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် စေတမုဆိုးသည်

“အဆွေပုဏ္ဏား။ သင့်အားသာလျှင် ခရီးရိက္ခာစာ ဖြစ်စေ။ ငါ အလိုမရှိ။ သင်သည် ဤလမ်းကိုမလွတ်ဘဲ ချမ်းသာစွာ တစ်ယောက်မျှသာ သွားလောက်ရုံသော ခရီးကွေ့သို့လိုက်၍ အစဉ်အတိုင်းသွားလျှင် သွားချေးထူထူ မြူအလိမ်းလိမ်းကပ်သောကိုယ်ဖြင့် အစွဲတစဉ်အမည်ရှိသော ရှင်ရသေ့ကျောင်းကို တွေ့လတ္တံ့။ ထို အစွဲတရှင်ရသေ့ကို မေးလျှင် မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏နေရာကို ညွှန်လိုက်လိမ့်သတတ်”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ စေတမုဆိုးကို လက်ယာရစ်လှည့်၍ မုဆိုးညွှန်တိုင်းသောခရီးဖြင့် အစွဲတရှင်ရသေ့နေရာ ကျောင်းသခံမင်းသို့ သွားလေ၏။

၇။ မဟာဝန ဝဏ္ဏနာဓနံ^{၉၉}

ဤသို့ ပုဏ္ဏားဇာတ်ပျက် အသက်ကြီးစွာ ဘာရဒွါဇ^{၁၀၀} အနှယ်ဖြစ်သော ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ထိုခရီးဖြင့် သွားလေသော်၊ အစွဲတရှင်ရသေ့ နေရာသခံမ်းသို့ရောက်၍ အစွဲတရှင်ရသေ့နှင့် အညီအညွတ် ဤသို့ စကား ပြောဟော၏။

“ရှင်ရသေ့။ ကိုယ်တော် အဘယ်သို့ ရှိပါသနည်း။ အနာဆင်းရဲ ကင်းပါ၏လော။ တောသစ်မြစ် သစ်သီး ရှာမှီးခြင်းဖြင့် မျှလောက်ပါ၏လော။ သစ်သီးသစ်မြစ် ရလွယ်ပါ၏လော။ မှက်၊ ခြင်၊ မြွေ၊ ကင်း၊ သန်း နည်းပါ၏လော။ သားရဲတို့ဖြင့်ပြည့်သော ဤတော၌ ဘေးအန္တရာယ်မရှိ ငြိမ်းချမ်းပါ၏လော” ဟု မေး၏။

အစွဲတရှင်ရသေ့သည် ပုဏ္ဏားစကားကို ကြားလျှင်

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ငါကား အနာဆင်းရဲမရှိ ချမ်းသာ၏။ သစ်မြစ်သစ်သီးတို့ဖြင့် မျှလောက်၏။ သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကိုလည်း ရလွယ်၏။ မှက်၊ ခြင်၊ မြွေ၊ ကင်း၊ သန်းတို့လည်း နည်းကုန်၏။ သားရဲတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဤတော၌ အန္တရာယ်မရှိ ငြိမ်းချမ်း၏။ ငါ ဤကျောင်းသခံမ်း၌ နေသည်ကား နှစ်ပေါင်းများစွာ ရှိပြီ။ နှလုံးမမွေ့လျော်နိုင်အောင် နှိပ်စက်သောအနာကို ငါ မမှတ်မိ။ ပုဏ္ဏားမြတ်။ သင့်အား ကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်၍ သင်သည် ငါ၏ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်၍ ခြေဆေးလော့။ တည်သီး၊ လွန်သီး၊ သစ်မည်စည်သီး၊ သရက်ဖြူသီး ဤသစ်သီးတို့သည် ပျားမွဲအရသာနှင့် တူသောအရသာ ရှိကုန်၏။ သင် နှစ်သက်မြတ်နိုးရာ သုံးဆောင်လော့။ တောင်၊ မြောင်၊ ချောက်ကြားတို့မှ စီးသောမြစ်ရေကိုဆောင်၍ ဤရေအိုး၌ ပြည့်စေ၏။ ထို ကြည်အေး လှစွာသောရေကို သင်သောက်လိုလျှင် သောက်ပါလော့” ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည်

“ရှင်ရသေ့။ အရှင်သည် အကျွန်ုပ်အား သစ်သီးတို့ကို ပေး၏။ ထိုသစ်သီးဖြင့်ပင် ရှင်ရသေ့ကို ပူဇော်ပြန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ် ဤအရပ်သို့ ယခုလာသည်ကား စေတုတ္ထရာပြည်ကြီးသခင် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသားတော် သိဝိတိုင်းသူတို့ နှင်ထုတ်လိုက်၍သွားရသော ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို ဖူးမြင်လိုသောကြောင့် အကျွန်ုပ်လာ၏။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးနေရာကို ရှင်ရသေ့သိလျှင် ညွှန်ပြတော်မူပါ” ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အစွဲတရှင်ရသေ့သည်

“ပုဏ္ဏားကြီး။ သင်သည် ကောင်းမှုကိုအလိုရှိ၍ သိဝိတိုင်းကြီးသခင် ဘုရင်ဝေဿန္တရာ မင်းကြီးကို ဖူးမြင်လာသည် မဟုတ်။ ကိုယ်၊ နှုတ်၏ရီသေခြင်းဖြင့် လင်ကို ကောင်းစွာလုပ်ကျွေးသော မင်းကြီး၏မိဖုရား မဒ္ဒိကိုတောင်း၍၊ ကဏ္ဍာဇိန်၊ ဇာလီတို့ကို ကျွန်သမီး၊ ကျွန်ယောက်ျားပြုလျက် သားအမိ ၃ ယောက်တို့ကို တောမှ ဆောင်သွားမည်အကြံနှင့် လာသည်ဟု ငါထင်၏။ ဤတောအရပ်၌ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ဆန် စပါး၊ ဥစ္စာစည်းစိမ် မရှိ။ ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ မယား၏အမွေးအကျွေးဖြင့် သားငယ် ၂ ယောက်တို့နှင့်သာ ပျော်မွေ့ရရှာ၏။ မင်းကြီးဆီသို့ သင်သွား၍ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ‘ငါသည် ဤရှင်ရသေ့အား စေတမုဆိုးမှာ လှည့်စားသကဲ့သို့ ‘သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးက စေလိုက်သည်တမန် ဖြစ်သည်’ ဟု ပြောလျှင် ငါအရွယ်အသက် အသွင်အပြင်ကိုထောက်သဖြင့်

ရှင်ရသေ့ မယုတန်ချေ။ ရှင်ရသေ့ယုံကြည်လောက်အောင် တခြားကြံ၍ ပြောရချေသော် ကောင်းသေး၏'ဟု ကြံပြီးလျှင်၊

“ရှင်ရသေ့။ အကျွန်ုပ်သည် ခမံသိမ်းသောသူတို့၌ ဖျက်ဆီးတတ်သောအလေ့ မရှိ။ ယခုလာသည်မှာလည်း တောင်းလိုခံလို၍ လာသည်မဟုတ်။ အကျွန်ုပ်ကား ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ ဆရာပုရောဟိတ်တည်း။

“ရှင်ရသေ့။ ဖြူစင်သောအကျင့်ရှိသောကြောင့် 'အရိယာ'ဟုသမုတ်အပ်သော သူတော်ကောင်းတို့ကို တစ်ကြိမ်မျှသော်လည်း ဖူးမြင်ရခဲ၏။ အတူတကွ ပေါင်းဖော်ရခြင်းကိုကား ဆိုဖွယ်မရှိ။ သူတော်ကောင်းကို ဖူးမြင်ရခြင်း၊ အတူတကွနေရခြင်းသည် အလွန် ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်း အကြောင်းဖြစ်၏။

“ရှင်ရသေ့။ အကျင့်မြတ်သော မင်းကြီးဝေဿန္တရာကို သိဝိရာဇ်ပြည်သူတို့ နှင်ထုတ်လေသည်မှ ယခုတိုင် မမြင်မတွေ့ရသည်ကြာသောကြောင့် ဖူးမြင်လို၍ အကျွန်ုပ် လာခဲ့သတည်း။ မင်းကြီးနေရာကိုသိလျှင် ရှင်ရသေ့ ညွှန်ကြားတော်မူပါလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အစွဲတရရှင်ရသေ့သည် ပုဏ္ဏားစကားကိုယုံကြည်၍

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ထိုသို့ မင်းကြီးကို ဖူးမြင်လိုသည်ဖြစ်စေ၊ ယခု အချိန်မဟုတ်ပြီ။ ဤကျောင်းတွင်ပင် အိပ်နေဦးလော့။ နက်ဖြန်မိုးသောက်မှ ငါ ညွှန်ကြားလိုက်အံ့”ဟုဆို၍ ဇူကောပုဏ္ဏားအား သစ်သီးကြီးငယ်တို့ဖြင့် ရောင့်ရဲစေ၏။

နံနက်မိုးသောက်လျှင် အစွဲတရရှင်ရသေ့သည် ဇူကောပုဏ္ဏားအား ခရီးညွှန်ကြားလို၍ လက်တစ်ဘက်ကို ဆန့်တန်းလျက် ဤသို့ ဆို၏။

“ဇူကောပုဏ္ဏားကြီး။ သင် ရှုလော့။ ကျောက်အတိပြီးသော ဤတောင်ကား ဂန္ဓမာဒန အမည်ရှိ၏။ ထိုတောင်ခြေရင်းသို့ သွားသောခရီးဖြင့် မင်းကြီးဝေဿန္တရာ နေရာသခံမ်းသို့ ဖြောင့်ဖြောင့်ရောက်လတ္တံ့။ အကြင်အရပ်၌ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် သားမယားနှင့်တကွ ရသေ့အသွင်ဖြင့် ဆံကျစ်ဦးစွန်း၊ သစ်နက်ရေ သင်္ကန်း၊ တံချူ၊ မီးပွတ်တို့ကိုဆောင်လျက် မြေ၌ပင်လျှင် အိပ်ခြင်းနေခြင်းကိုပြု၍ အဖြစ်မြတ်သောသူကို ပူဇော်ရှိခိုး ကိုးကွယ်လျက် ကျောင်းသခံမ်း၌နေ၏။

“ထိုမင်းကြီး နေသောအရပ်၌ အထူးထူးသောအသီးကိုဆောင်လျက် သစ်ပင်တို့သည် စိမ်းညိုသော အရောင်ဖြင့် တိမ်တောင်တိမ်လိပ်ကဲ့သို့ ချမ်းရိပ်ဝေဝေ ပင်ခြေဆိုင်းဆိုင်း မှိုင်းမှိုင်းညိုညို ထင်ကုန်၏။ တစ်ကြိမ် သောက်၍ ယစ်သောလုလင်ပျိုတို့သည် ထိုမှဤမှ တိမ်းဘိတိမ်းပါးသွားဘိသကဲ့သို့ ခက်ကျိုင်းစိမ်းညို နှစ်လိုဖွယ်သောသစ်ပင်ပျိုတို့သည် ဥဒဟိုလေသိမ်းခတ်၍ တိမ်းညွတ်ပျောင်းအိလျက် အကိုင်းချင်း ကြိတ်မိသောအသံသည်လည်း နတ်စည်၊ စောင်း၊ ငြင်း၊ နှဲ၊ ခရာသံကဲ့သို့ သာယာစွာမြည်ကုန်၏။

“ထိုသစ်ပင်တို့၏အဖျား၌ များစွာသောကျေးငှက်တို့သည် တစ်ပင်ပျံ့ကူး တစ်ပင်မြူး၍ ကျူးအေးသံညှင်း နတ်သီချင်းကဲ့သို့ သန့်ရှင်းချိုသာ သံစာစာနှင့် လာကုန်သွားကုန် နေကုန်သောသူတို့၏နှလုံးကို ရွှင်ပြုံး ပျော်မွေ့စေလျက် မခွာရက်အောင် ရင့်ရုတွန်မြူးကြကုန်၏။

“ထိုတောအရပ်၌ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော မြေအပြင်သည် ဆင်နှာမောင်းပင်၊ မြေဇာပင်တို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မြရည်လိမ်းသကဲ့သို့ စိမ်းစိမ်းဖန့်ဖန့်ရှိကုန်၏။

“အစိမ်းအရွှေ ၂ ထွေရောပေါင်း၍ ဥဒေါင်းရင်မွေးအဆင်းရှိလျက် လဲစုမက နညက်လှသောမြက်ပင် တို့သည်လည်း မြေမှ လက် ၄ သစ်ထက်မလွန်မူ၍ တညီတညွတ် ထက်ဝန်းကျင်ရှိကုန်၏။ ထိုမြက်ပင်ပေါ်၌ မြူတစ်လွှာမျှ မကျမလွင့် မြပွင့်နီလာကဲ့သို့ စိမ်းညိုလန်းလန်း ရှိမခန်းဖြစ်ကုန်၏။

“လူတို့သုံးဆောင်ဖွယ် တင့်တယ်စွာ အသီးအပွင့်ကိုဆောင်ကုန်သော သစ်ပင်တို့ဖြင့် နှစ်လိုခြင်းကို ပွားစေကုန်၏။

“ကြောင်မျက်ရွဲအဆင်းကဲ့သို့ အဆင်းရှိလျက် သင်းပျံ့အေးကြည်စွာ ငါး၊လိပ်ငှက်၊မိမိရာဖြစ်သော မြစ်တို့သည်လည်း သခမ်းအနီး၌ရစ်ခွေယှက်ကာ စီးကုန်၏။

“ထိုကျောင်းသခမ်း၏ မနီးမဝေး နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရှိသောမြေအရပ်၌ ကြာမျိုး၅ပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ရေကန်သည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ နတ်တို့၏ပျော်မြူးရာ ရေကန်နှင့်လည်း တူ၏။ ထိုရေကန်၌ ကြာမျိုး ၅ ပါးတို့သည် အဆင်းအားဖြင့် ကြာညို၊ကြာဖြူ၊ကြာနီ ဟု ၃ ထွေ ၃ သွယ် ဆန်းကြယ်စွာပွင့်ကုန်၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ထိုရေကန်ကိုမရောက်မီ မုစလိန္ဒာ မည်သောအိုင်သည်လည်း ရှိ၏။ ထို မုစလိန္ဒာအိုင်၌ ကြာပဒုမ္မာပွင့်တို့သည် ခေါမတိုင်းဖြစ် ပိတ်ဖြူသစ်ကို ဖြန့်လှစ်၍လွှမ်းသည်နှင့်အတူ ဖြူသောအရောင်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းကုန်၏။ ကြာဖြူ၊ ကြာညို၊ လယ်ကန်စွန်းတို့သည်လည်း ပြွမ်းယှက်၍ တစ်ချက်တည်း ဖုံးလွှမ်းကုန်၏။ နွေလ၊ဆောင်းလတို့၌ပွင့်ကုန်သော ပဒုမ္မာကြာတို့သည်လည်း အဆုံးမရှိ။ ပုဆစ်ဒူးလောက်မျှသော ရေအပြင်၌ အထပ်ထပ်ဖြန့်၍လှန်းသကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင်ရှိကုန်၏။ ကြာဝတ်ဆံပွင့်တို့၌လည်း ပန်းရက်သောက်ယူကုန်သော ပိတုန်းတို့ဖြင့် ပြွမ်းကုန်၏။

“ထို မုစလိန္ဒာအိုင်နားထက်ဝန်းကျင်၌ ကဒမ္မ-ထိန်ပင်၊ ပါဠုလီ-သခွတ်ပင်၊ ကောဝိဠာရ-ပင်လယ်ကသစ်ပင်၊ အင်္ဂေါလ-အင်ပင်၊ ကစ္ဆိကာရ-ကန်စွန်းပင်၊ ပါရိဇေသ-သစ်ပန်းပင်၊ ဝါရဏ-ရေဥနံပင်၊ ယဝန-ယင်းရည်းပင်၊ သီရိသ -ကုက္ကိုပင်၊ သေတပါရိတ- ပုန်းရည်စာပင် (ဆင်နားပင် ဟူ၏)၊ မဒ္ဒက-ကြက်မောက်ပင်၊ နိဂ္ဂုဏ္ဍိ-ကြောင်ပန်းဖြူပင်၊ သရနိဂ္ဂုဏ္ဍိ-ကြောင်ပန်းနက်ပင်၊ အသန-ပိတောက်ပင်၊ ပရိုလ-ပျဉ်းပင်၊ ဗကုလ-ခရားပင်၊ သေလ-ပြည့်စင်ပင်၊ သောဘဇ္ဇနက-ဒန့်သလွန်ပင်၊ ကေတက-ဆတ်သွားပင်၊ ကဏိကာရ-မဟာလှေကားပင်၊ကဏဝေရ-ခေါင်ရန်းပင်၊ အဇ္ဈန-ထောက်ကြံ့ပင်၊ အဇ္ဈကဏ္ဍ-မှတ်ဆိတ်နားပင်၊ မဟာနာမ-သစ်ကြံပိုးပင်၊ ကိသုက-ပေါက်ပင်၊ သေတမဏ္ဍိ-သစ်အယ်ပင်၊ သတ္တပဏ္ဍိ-စရည်းပင်၊ ကဒလီ-ငှက်ပျောပင်၊ ကုသုမ္မရ-ဆူးပန်းပင်၊ ဓန-ဆူးချဉ်ပင်၊ တက္ကာရီ-ရေသကျည်းပင်၊ သိသပ-ထန်းဆင်ပင်၊ အစ္စိဝ-ရင်ခတ်ပင်၊ သိဒဝ-သနပ်ခါးပင်၊ သလ္လကီ-နပဲပင်၊ သေတဂ္ဂေရ-မုရားသိမ်ပင်၊ တဂရ-တောင်လေပ်ပင်၊ မံသိ-မံသိမြတ်ပင်၊ ကုဋ္ဌ-ပန်းနုပင်၊ ဂစ္ဆ-ပန်းမပင်၊ ကုလာဝရ-ကန်ပလူပင်၊ ဤသစ်ပင်တို့သည် အချို့ကြီး၊ အချို့ငယ်၊ အချို့ပျောင်း၊ အချို့ညွတ် ထက်ဝန်းကျင်အရပ်တို့၌ ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်လျက် တည်ရှိကုန်၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ထိုမှတစ်ပါးတုံ ထိုမုစလိန္ဒာအိုင်နား ထက်ဝန်းကျင်၌ ဖဏိဇ္ဇက-ရုံးပင်၊ မုဂ္ဂတိယ-ပဲနောက်ပင်၊ ကရတိယ-ပဲလွန်းပင်၊ သေဝါလ-ပဲပုစွန်ပင်၊ သိသ-ပဲရှောက်ပင် (စန္ဒကူးနီလည်း ဟူ၏) ဤသစ်ပင်တို့သည်လည်း များစွာရှိကုန်၏။ နက်စွာသောရေတို့သည်လည်း လေခတ်သဖြင့် လှိုင်းတအံအံ ထကုန်၏။ ယင်ပျားတို့သည်လည်း ပန်းထိမ်ငိုပင်တို့၌ စွဲကုန်၏။ ထိုအိုင်နား၌ ဒါသိမ-သျှိသျှားပင်၊ ကောဇ္ဇက-ကွန်းလင်ပင်၊ ကလမ္မက-ကန်စွန်းပင်တို့သည်လည်း များစွာရှိကုန်၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ထိုအိုင်နား၌ ဧရမ္မက-သစ်ခွပန်းပင်၊ သဇင်ဂေါပန်းတို့သည် သစ်ပင်တို့ကိုလွှမ်းလျက် တည်ကုန်၏။ ထို သစ်ခွ၊ သဇင်ပန်းတို့သည် ၇ ရက်ပတ်လုံး ပန်ဆင်အပ်သော်လည်း မွေးကြိုင်ပျံ့သင်းသော အနံ့သည် မပြယ်နိုင်ကုန်။ ဤအိုင်နား၌ ဣန္ဒိဝရ ဟုဆိုအပ်သော ရွှေကတောက်ပင်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်ဖြစ်၍ တောအလုံးသည် အလွန်တင့်တယ်၏။ ထို ရွှေကတောက်ပန်းသည် လခွဲပတ်လုံး ပန်ဆင်အပ်သော်လည်း အနံ့မပြယ်နိုင်။

“နီလပုပ္ဖိ-အောင်မဲညို(ခွာညိုပင်သော်လည်း ဟူ၏)၊ သေတပါရီ-အောင်မဲဖြူ၊ ဂိရိကဏ္ဍက-ကြံဟင်းပင်၊ ဤနွယ်ပင်တို့သည်လည်း နွယ်ချင်းယှက်၍ ပွင့်ကုန်၏။ ကလေရက္ခ-ဒန်ကျွဲပင်၊ တုလသီဟိ-ကျွဲနွားခေါင်းပင် ဤသစ်ပင်တို့ဖြင့်လည်း ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်၏။ ထို အိုင်နားပတ်လည်၌ ပန်းပင်၊ နွယ်ပင် စသည်ရောက်ရာ မြေအဖို့သည်လည်း ငွေပြားခင်းဘိသကဲ့သို့ သဲတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်၏။ ထို မုစလိန္ဒာအိုင်နားထက်ဝန်းကျင်၌ တက္ကာရဇာတ ဟုဆိုအပ်သော ဖရုံနွယ်အသီးတို့သည် အကြီး၊ အလယ်၊ အငယ် ၃ ထွေ ရှိကုန်၏။ အကြီးဖြစ်သော ဖရုံသီးကား အိုးစရည်းကြီးပမာဏ ရှိကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါးသော ဖရုံသီး ၂ မျိုးတို့သည်ကား မုရိုးစည်ပမာဏ ရှိကုန်၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ဤမှတစ်ပါးတုံ ထို မုစလိန္ဒာအိုင်ထက်ဝန်းကျင်၌ သာသပ-မုန်ညင်းပင်၊ ဟရိတ-ကြက်သွန်နီပင်၊ နာရီ-ကြက်သွန်ဖြူပင် ဤသစ်ပင်တို့သည်လည်း များစွာရှိကုန်၏။ အသိ-ဟု ဆိုအပ်သော ကုတ်ဟံပင်တို့သည်လည်း ထန်းပင်ကဲ့သို့ တည်ကုန်၏။ လက်ဆုပ်ဖြင့်ဖြတ်အပ်ကုန်သော ရွှေကတောက်ပင်တို့ သည်လည်း များစွာရှိကုန်၏။ အပွေါတ-ဖောက်လောက်ပင်၊ သူရိယဝလ္လိ-ဆူးလေပင်၊ ကောလိယ-ထန်းကျစ်နွယ်ပင်၊ မဓဂန္တိလ-သင်းခွေပင်၊ အသောက- ပန်းသုန်းပင်၊ မုဒ္ဒယန္တီ-ဒန်းပင်၊ ဝလ္လိတ-ဆင်သမနွယ်ပင်၊ ခုဒ္ဒပုပ္ဖိယ-ရဲယိုသိမ်ပင်၊ ကောရဏ္ဍက-လိပ်ဆူးညိုပင်၊ အနောဇ-လိပ်ဆူးရွှေပင်၊ နာဟ-ကံ့ကော်ပင်၊ မလ္လိကာ-ကြက်ရုံးပင် ဤသစ်ပင်တို့သည်လည်း များစွာပွင့်လျက် တည်ကုန်၏။

“ကိသုကဝလ္လိ ဟုဆိုအပ်သော ပေါက်နွယ်ပင်တို့သည်လည်း များစွာပွင့်လျက် တည်ကုန်၏။ ထိုကိ သုကဝလ္လိ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ပေါက်နွယ်ပင်တို့သည်လည်း သစ်ပင်ထက်၌ တက်၍ပွင့်ကုန်၏။ ကဋေရဟ-ဂမုန်းပင်၊ ဝါသန္တီ-ပန်း ၃ ဆင့်ပင်၊ ယောဓိယ-ပင်လယ်ကြက်တက်ပင်၊ မဓဂန္တိယ-တောစံပယ်ပင်၊ နီလိယ-မုရိုးပင်၊ သုမန-မြတ်လေးပင်၊ ဘဏ္ဍီ-ဘိန်းနွယ်ပင်၊ စိသဝ-ဘင်းပင်၊ ပဒုမုတ္တရ-ဒဟဿကိုင်းပင် ဤသစ်ပင်တို့ သည်လည်း တင့်တယ်စွာပွင့်လျက် တည်ကုန်၏။ ပါဠိလိ-သခွတ်ပင်၊ သမုဒ္ဒကပ္ပါသိ-ဘီလူးဝါပင်၊ ကဏိကာရ-မဟာလှေကားပင် ဤသစ်ပင်တို့သည် ပွင့်ကုန်လျက် ရွှေကွန်ရက်ကဲ့သို့၌ တင့်တယ်ကုန်၏။ ဤသို့ ကြည်းပန်း၊ ရေပန်း အလုံးစုံသောပန်းပင်မျိုးတို့သည် ဤမုစလိန္ဒာအိုင်၌ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ် ရှိ၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ဤမှတစ်ပါး ထိုမုစလိန္ဒာအိုင်ထဲ၌ ကျက်စားကုန်သောသတ္တဝါတို့အား ရောဟိတ-ငါးကြင်း၊ မုဉ္ဇ -ငါးရဲ၊ မဂ္ဂုရ-ငါးခူ၊ ကုမ္ဘိလ- လပိုင်၊ မကရ-မကရ်း၊ သံသုမာရ-မိကျောင်း၊ ဤသတ္တဝါ တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။

“မဓုလဋ္ဌိ-နွယ်ချိုပင်၊ ကုဋဏ္ဍဇ-နွားမြေရင်းသိမ်ပင်၊ သေတုပုပ္ဖ-စမုန်နက်ပင်၊ လောလုပ-ဖာလာပင်၊ ဤသစ်ပင်တို့သည်လည်း များကုန်၏။ အဂရ-အကျော်ပင်၊ တုဂ်-စမုန်ဖြူ စမုန်နီပင်၊ မလ္လိက-မလ္လာပင်၊ နာရစ-ထင်းရှူးပင်၊ ကုဋ္ဌ-ပန်းဥပင်၊ ဈာမက-ပန်းမပင်၊ ဟရေဏုက-နနွင်းနက်ပင်၊ ဟလိဒ္ဒက-နနွင်းပင်၊ နွယ်လှာ-ဆေးဒန်းမြင်းသီလာပင်၊ ဟိရိဝေရ-ကန့်ချပ်ပင်၊ ဂုဏ္ဍလ-ကြစုပင်၊ ဝိဘောဒိကာ-သစ်ဆိမ့်ပင်၊ စောရက-

ဆိတ်ဖလူးပင်၊ ကုဋ္ဌ-ပန်းရင်းပင်၊ ကပ္ပုရ-ပရတ်ပင်၊ ကလိဂုံက-ဖုံးမသိမ်ပင်၊ ဤသစ်ပင်တို့သည်လည်း များစွာတင့်တယ်သဖြင့် ပေါက်ရောက်ကုန်၏။

“ထိုမှတစ်ပါးတုံ ထိုမှစလိန္ဒာအိုင်ကို မှီကုန်သောသတ္တဝါတို့သည်ကား သိဟ-ခြင်္သေ့၊ ဗျဉ္ဇ-ကျား၊ ပုရိသာလု-အောင်း၊ ဟတ္ထိ-ဆင်၊ ဧဏေယျ-ဧဏီ မည်သော သား၊ ပသဒ-ချေ၊ ရောဟိစ္စ-သမင်ဖား၊ သရဘ-သရဘမည်သော သား၊ မိဂ-သမင်၊ ကောတ္ထုသုန-တောခွေး၊ သုနောပိဏ-ဝံရွှေ၊ တုလိယ-ရှူးပျံ၊ နလသန္နိဘ- သစ်တက်ခွေး၊ စာမရီ- စာမရီမည်သော သား၊ စလနီ-စလနီ မည်သောသား၊ လဃီ-သမင်ပျံ၊ စာပိတ-မျောက်လှောင်၊ မက္ကဋ္ဌ-မျောက်ငို၊ ပိစု-မျောက်စပ်၊ ကက္ကုဋ္ဌ-သမင်ဆီးဆောက်၊ ကဋ္ဌမာယ-သမင်ဘီလူး၊ ဣက္က-ဝံ၊ ဂေါဏသိရ-တောနွား(စိုင်လည်းဟူ၏)ဤသတ္တဝါတို့သည်လည်း များစွာကုန်၏။ ခဂ္ဂ-ကြံဆင်၊ ဝရာဟ-ဝက်ထီး၊ နကုလ-မြွေပါ၊ ကာဠက-ဝံနက်၊ တသ-ပတတ်၊ မဟိသ-ကျွဲ၊ သိင်္ဂါလ-မြေခွေး၊ ပဗ္ဗက-ကျောင်းသခံမ်း၊ ထက်ဝန်းကျင်၌နေသော ဝါးလုံးပမာဏရှိသော ပုတ်သင်ပျံ၊ အကုစ္ဆ-ဖွတ်၊ ပစာလက-သင်းခွေချပ်၊ (ဆင်ဦးကင်းကဲ့သို့ ဦးကင်းရှိသော သားလည်း ဟူ၏)၊ စိတြက-သမင်ပြောက်၊ ဒိပိ-သစ်၊ ပေလက-ယုန်၊ ဤသတ္တဝါ တို့သည်လည်း များစွာ ရှိကုန်၏။

“မောရ-ဥဒေါင်း၊ ဘဿလ-ဝမ်းဘဲဖြူ၊ ကုကုဋ္ဌက-ဖုတ်လူးငှက်၊ စင်္ကောရ-စင်ရော်၊ ကုက္ကုဋ္ဌ-တောကြက်၊ နာဂ-ငှက်ဆင်၊ ဗက-ဗျိုင်း၊ ဗလာက-ဗျိုင်းနှမ်း၊ နန္ဒုဟ-နွယ်ပေါက်ငှက်၊ ဒိန္နိဘ-ဘုမ္မတီးငှက်၊ ကောဇ္ဇ -ကြိုးကြာ၊ ဝါဇိက-ငှက်ခါး ဤငှက်တို့သည် အချင်းချင်းလည်ယှဉ်လျက် တွန်မြည်ရင့်ရုကြကုန်၏။ ဗျဉ္ဇနသ-စွန်ရဲ၊ ဇီဝဇီဝက-ဇီဝဇီဝ၊ ကပိဉ္ဇရ-ရစ်၊ တိတ္ထိရ-ခါ၊ ကုလ-ဖွတ်၊ ပတိကုတ္တက-တင်ဆတ်၊ မန္တလက-ယင်ဘောင်၊ စေလကေတု-ငှက်ငမည်း၊ ဘဏ္ဍု-တိတိတွတ်၊ နာမက-ငဟစ်၊ စေလာပက- ရေစငှက်၊ ပိင်္ဂလာယ-အောက်ချင်း၊ ဂေါဋက-ကျွဲဆက်ရက်၊ အင်္ဂဟေတုက-နွားသွေးသောက်၊ ကရဝိက-ကရဝိက်၊ သဂ္ဂ-ငှက်ဆီးဆောက်၊ ဥဟုက္ကာရ-ခင်ပုဂ်၊ ကုက္ကုဟ-ငှက်ဒီးဒုတ် ဤငှက်အပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ တွန်မြူးကျူးရင့်သောအသံဖြင့် ဖြမ်းကုန်၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ထိုမှတစ်ပါးတုံ သေဟက္ခိ ကုဋ္ဌအဏ္ဏဇ-ငှက်တော်ဟု ဆိုအပ်သော မျက်ကွင်းဖြူလျက် မျက်စိလှသောငှက်၊ အဥမှပေါက်၍ ပြောက်ကြားသော အတောင်ရှိသောငှက်၊ ဤငှက်တို့သည်လည်း တွန်မြူးကျူးရင့်ကြကုန်၏။ ဥဒေါင်းဖိုတို့သည်လည်း ညိုသောလည်ရှိသော ဥဒေါင်းမတို့နှင့် အချင်းချင်း တွန်မြည်ရင့်ကျူးကြကုန်၏။ ကုက္ကုဋ္ဌက-ငှက်ကုလား (ငှက်မိန်လည်း ဟူ၏)၊ ကုဋ္ဌိရက-ငှက်ကူး၊ ပေါက္ခရသာဋက-သက်န်းဖွပ်ငှက်၊ ကာလမေယျ-စွန်နက်၊ ဗလိ-စွန်ပြောက်၊ ယက္ခ-ငှက်ဘီလူး၊ ကဒဗ္ဗ-ကျေးကြက်တော၊ သုဝသာလိကာ-ကျေးကုလား၊ ဟလိဒ္ဒ-စာသက်န်း၊ လောဟိတ-စာနီ၊ သေတ-စာဖြူ၊ နလက-စာပေါင်းသောင်း၊ ဝါရဏ-ငှက်ဆင်၊ ဘိဂုံ-ဇရက်ငှက်၊ ကဒ္ဒမ-ကျေးတမာ၊ သုဝကောကိလ-ကျေးဖောင်းကား၊ ဥက္ကုသ-ဝံလိုနက်၊ ကုရရ-ဝံလိုဖြူ၊ ဟံသ-ဟသံ၊ အာဋ-ငှက်ပျင်း၊ ပါရေဝတ-ခို၊ ရဝိဟံသ-ရွှေဝမ်းဘဲ၊ စက္ကဝါက-စက္ကဝါက်၊ နဒီစရ-တင်ကျိုး၊ ဝါရဏ-ငှက်ကြီး ထီးလှိုင်ကာ၊ ဤသို့ အထူးထူးအပြားပြား များစွာကုန်သော ရေငှက်၊ ကြည်းငှက်တို့သည် မောင်နှံမကွာ လည်ယှက်ကာလျှင် သာယာရင့်ကျူး မြူးထူးတွန်မြည်ကြကုန်၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ ထိုမှစလိန္ဒာအိုင် ရေကန်၏ထက်ဝန်းကျင်၌ နတ်ကောက်လူး၊ ဆပ်၊ ပြောင်း၊ သလေးစပါး တို့သည် မပျိုးမစိုက်ဘဲ မည်သောအသီးကိုဆောင်လျက် တည်ကုန်၏။ ချိုသောအရသာရှိကုန်သော ကြံပင် တို့သည်လည်း များစွာရှိကုန်၏။ တစ်ယောက်သွားလောက်ရုံမျှ ရှိသောခရီးကို လိုက်၍သွားသည်ရှိသော် မင်းကြီး

ဝေဿန္တရာ၏နေတော်မူရာ သခံမ်းကျောင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့။ ထိုအရပ်သို့ ရောက်သောသူတို့သည် ငတ်မွတ်ခြင်း၊ ရေသိပ်ခြင်း၊ နှလုံးမမွေ့မလျော် မပျော်မပါးခြင်း မရှိကုန်။ အလွန်ပျော်မွေ့သည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤမည်သောခရီးကိုသာ သွားလေလော့”ဟု ဆို၏။

ထို အစ္စတရှင်ရသေ့၏စကားကို ကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အစ္စတရှင်ရသေ့ကို လက်ယာရစ်လှည့်လျက် ရှင်ရသေ့ညွှန်ပြသော ခရီးဖြင့်သွားလေ၏။

၈။ ကုမာရ ပဗ္ဗခန်း^{၁၁}

ဇူကောပုဏ္ဏားသည် အစ္စတရှင်ရသေ့ ညွှန်ကြားအပ်သောခရီးဖြင့် သွားလေ၍ ၄ ထောင့်ကန်အနီးသို့ ရောက်လေသော် ‘ငါသည် ယခု မိုးချုပ်ပြီ။ မဒ္ဒိဒေဝီသည် တောမှ သစ်မြစ်သစ်သီးရှာ၍ ပြန်ချိန်တန်ပြီ။ မိန်းမတို့မည်သည်ကား ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲတတ်၏။ သားသမီးကို မင်းကြီး ငါ့အားပေးလိုသော်လည်း မဒ္ဒိဒေဝီ ဖျက်ဆီးနှောင့်ယှက်သဖြင့် ပျက်စီးရာချေသည်။ နက်ဖြန်နံနက် မဒ္ဒိဒေဝီ တောသို့ သစ်မြစ်သစ်သီး အရှာသွား၍ မင်းကြီးတစ်ပါးတည်း ရှိသည့်ကာလမှ သူငယ် ၂ ယောက်တို့ကိုတောင်း၍ မဒ္ဒိဒေဝီမလာမီ သွားအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ထို ၄ ထောင့်ကန်အနီး သာနုအမည်ရှိသော တောင်ပုလုထက်သို့တက်၍ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း မြေတလင်း တော်သင့်ရာ၌ ထိုည၌ အိပ်လေ၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် ထိုည၌ မိုးသောက်ယံ၌ ဤသို့သောအိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။

‘မည်းနက်ရုပ်သွင် အဆင်းဆိုးဝါးသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ဖန်ရည်စွန်းသောပုဆိုးကိုဝတ်၍ နီစွာသောပန်းကို နား ၂ ဘက်၌ပန်လျက် လက်နက်ကိုင်စွဲခြင်းဖြင့် အဘင်းခြိမ်းခြောက်၍ မဒ္ဒိမိဖုရား၏ အိပ်ရာ သခံမ်းတွင်းသို့ဝင်ပြီးသော်၊ မဒ္ဒိမိဖုရား၏ဆံကျစ်ကိုဆွဲငင်လျက် မြေ၌လဲစေပြီးလျှင် ငိုမြည်တမ်းစဉ်ပင် မဒ္ဒိမိဖုရား၏ မျက်စိ ၂ လုံးကို ထုတ်ယူပြီးသော် လက် ၂ ဘက်ကိုလည်းဖြတ်ပြီးမှ ရင်ကိုခွဲ၍ နှလုံးသည်းပွတ်ကို ယူသွားလေ၏။’

ထိုသို့သောအိပ်မက်ကို မြင်ပြီးလျှင် အလန့်တကြားနိုးလတ်သော် မဒ္ဒိမိဖုရားသည် ‘ငါကား ယုတ်မာစွာသောအိပ်မက်ကို ယခု မြင်၏။ အကြောင်း အဘယ်သို့ဖြစ်အံ့နည်း’ဟု ကြောက်လန့်လျက်၊ ‘ဤအရပ်၌ အိပ်မက်နိမိတ်ဖတ်ခြင်းမည်သည် မင်းကြီးပြင် မရှိ’ဟု ကြံပြီးသော်၊ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ အိပ်ရာသခံမ်းသို့သွား၍ တိုက်တံခါးရွက်ကို လက်ဖြင့်ခေါက်၏။

ဘုရားလောင်းသည် “တံခါးရွက်ကိုခေါက်သည်ကား အသူနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

မဒ္ဒိသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တည်း”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးသည် မဒ္ဒိမှန်းသိလျှင် “အဘယ် မဒ္ဒိ။ သင်နှင့် ငါသည် အထက် ရသေ့အသွင်ကို ယူဦးကပင် အချိန်မဟုတ်သည်၌ တစ်ယောက်ဆီသို့ တစ်ယောက် မလာစတမ်းဟု ကတိကဝတ်ရှိပြီးလျက် ကတိကဝတ်ကို ဖျက်၍ ယခု အခါမဟုတ်သည်၌ အဘယ်ကြောင့် ငါ့ထံ လသနည်း”ဟု မေး၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် ယခုလာခြင်းကား ကိလေသာကာမဂုဏ်ဖြင့် လာခြင်း မဟုတ်။ စင်စစ်သော်မူ အကျွန်ုပ်၌ ထိတ်လန့်ဖွယ် ယုတ်မာသောအိပ်မက်ကို မြင်မက်သောကြောင့် အကြောင်း ကြားမည် လာပါသည်”ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် “အဘယ်မဒ္ဒိ။ ထိုသို့တပြီးကား သင်မြင်မက်သော အိပ်မက်ကို ကြားလော့”ဟုဆို၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် မိမိမြင်မက်သော အိပ်မက်၏အတိုင်း အလုံးစုံကို ပြန်ကြား၏။ မင်းကြီးသည် မဒ္ဒိဒေဝီမြင်မက်သောအိပ်မက်ကိုကြား၍ အိပ်မက်သဘောကို ဆင်ခြင်လတ်သော် ‘ငါ့အား ဒါနပါရမီကို မချွတ်ဖြည့်ရလတ္တံ့။ နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် ငါ့ထံသို့ တစ်စုံတစ်ယောက်သောအလှူခံ ရောက်လိမ့်မည်’ဟုသိပြီး၍၊ ‘မဒ္ဒိမိဖုရားအား ထင်တိုင်း ငါကြားချေအံ့။ ပြင်းစွာသောဆင်းရဲ ရောက်ရာသည်’ဟု အောက်မေ့တော်မူလျက်၊ “အဘယ်မဒ္ဒိ။ အိပ်မက်မည်သည်ကား ဓာတ်ချောက်ချား၍ မြင်မက်သောအရာသာ များ၏။ အိပ်မက်တိုင်းလည်း အကျိုး၊ အပြစ်ကို ပေးသည်မဟုတ်။ သင် စိုးရိမ်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိနှင့်။ ချမ်းသာစွာ အိပ်ချေလော့”ဟု နှစ်သိမ့်စေလျက် လွှတ်လိုက်၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် နံနက်မိုးသောက်လတ်သော် အလုံးစုံသောအမှုတို့ကို မိမိဆောင်ရွက်မြဲအတိုင်း ဆောင်ရွက်၍ သူငယ် ၂ ယောက်တို့၏ နဖူး၊ ဦးခေါင်းတို့ကိုနမ်းလျက်

“ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့။ ငါသည် ယနေ့ည၌ အိပ်မက်မကောင်း မြင်သည်။ သင်တို့ မမေ့မလျော့ကြ ကုန်လင့်” ဟု သွန်သင်ပြီးလျှင်၊ မင်းကြီးအားလည်း “အရှင်မင်းကြီး။ သူငယ် ၂ ယောက်တို့ကို မမေ့မလျော့ ကြည့်ရှုတော်မူရစ်ပါ”ဟုဆို၍ သားငယ် ၂ ယောက်တို့ကို မင်းကြီးအထံတော်၌ အပ်ထားခဲ့ပြီးသော်၊ ခြင်းတောင်း၊ တူရွင်း၊ တံချူ တို့ကို ယူလျက် မျက်ရည်ကိုသုတ်၍ သစ်သီးသစ်မြစ်အလိုငှာ တောသို့ဝင်လေ၏။

ဇူကော ပုဏ္ဏားသည်လည်း ‘ယခု မဒ္ဒိဒေဝီ တောသို့ ဝင်ချိန်တန်ပြီ’ဟု သာနတောင်မှ ဆင်းသက်ခဲ့၍ တစ်ယောက်သွားလောက်ရုံမျှသော ခရီးဖြင့် ကျောင်းသခံမ်းသို့ ရှေးရှုသွားလေ၏။

ဘုရားလောင်း ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်လည်း ကျောင်းသခံမ်းမှထွက်၍ တံခါးဝ၌ခင်းအပ်သော ကျောက်ပျဉ်ပေါ်၌ ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ ထိုင်တော်မူလျက် ယခု အလှူခံဖုန်းတောင်းယာစကားသည် ‘ငါ့ထံသို့ လာလတ္တံ့သတည်း’ဟု သေသောက်ကြူးတို့သည် သေအရက်ကိုမျှော်သကဲ့သို့ တစ်ယောက်သွားလောက်သော ခရီးသို့ ရှေးရှုမျှော်လျက်နေ၏။

သားတော်၊ သမီးတော်တို့သည်လည်း ဘုရားလောင်း၏နံပါး၌ ကစားလျက်နေကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ခရီးသို့ မျှော်လျက်နေစဉ် ဇူကောပုဏ္ဏား လာသည်ကိုမြင်လျှင် ၇ လပတ်လုံး ချ၍ ထားအပ်သော အလှူထမ်းပိုးကို ယခုတစ်ဖန် ချီပြန်ရသကဲ့သို့ နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်၍၊ ဇာလိမင်းသားကို ခေါ်ပြီးလျှင် “ချစ်သား ဇာလိ။ သင် ထ၍ကြည့်လော့။ ငါသည် ရှေး စေတုတ္တရာပြည်၌နေစဉ် အထူးထူးသော အရပ်မျက်နှာတို့မှ အလှူခံယာစကားတို့ လာလတ်ကုန်သကဲ့သို့ ယခုလည်း ပုဏ္ဏားတစ်ယောက် လာသည်ကို မြင်ရ၏။ ထိုပုဏ္ဏားကိုမြင်ရသော် ငါ့အား မြင်သည်မှစ၍၊ ချွေးယိုစီးလျက် ပူအိုက်သောသူတို့အား အေးကြည်စွာသောရေချမ်းအိုး ၁၀၀၀ ဖြင့် ထိပ်ထက်သွန်းလောင်းဘိသကဲ့သို့ နှစ်လိုရွှင်လန်းခြင်းသည် ငါ၏ တစ်ကိုယ်လုံးကို နံ့၍ တည်၏”ဟု ဆို၏။

ဇာလီမင်းသားသည်လည်း “ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်လည်း မြင်ပါ၏။ ထို လာသောသူသည် ပုဏ္ဏားအသွင်နှင့်တူ၏။ အကျွန်ုပ်တို့ ဧည့်သည်ပေတည်း”ဟု ဆိုပြီးသော်၊ ခမည်းတော်အား ရိုသေခြင်းဖြင့် ဇာလီမင်းသားသည် ပုဏ္ဏားထံသို့သွား၍ ခရီးဦးကြိုဆိုလျက် ပုဏ္ဏား၏အဆောင်အရွက်ကို ယူဒံသောငှာ ခွင့်ပန်၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ဇာလီမင်းသားကို စိန်းစိန်းကြည့်လျက် ‘ဤသူငယ်ကား ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ သားဖြစ်ရာသည်။ ဤသူငယ်သည် ယခုကပင်လျှင် ငါ့ကို အကျွမ်းတဝင် ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းမည့်လက္ခဏာ ရှိ၏’ဟု ကြံ၍၊ “သင် ဖယ်လေ၊ သင် ဖယ်လေ”ဟု ဆိုလျက် လက်ဖြင့် တွန်းခါခြင်းကို ပြု၏။ ဇာလီမင်းသား သည် ဖယ်ရှောင်၍ ‘ဤပုဏ္ဏားကား အလွန် ရန်ရင်းကြမ်းတမ်း၏။ လက္ခဏာ အသို့နည်း’ဟု ဇူကောပုဏ္ဏား၏ ကိုယ်အင်္ဂါလက္ခဏာကို ကြည့်လတ်သော် ၁၈ ပါးသော ယောက်ျားယုတ်တို့၏အပြစ်ကို မြင်လေ၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မင်းကြီးအနီးသို့ရောက်လေသော် ပဋိသန္ဓာရစကားဖြင့် ဤသို့ ပြောဟော၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အနာဆင်းရဲ ကင်းပါ၏လော။ သစ်သီးသစ်မြစ် မျှလောက်ပါ၏လော။ သစ်သီး သစ်မြစ်တို့ကို ရလွယ်ပါ၏လော။ မှက်၊ ခြင်၊ မြွေ၊ ကင်း၊ သန်း နည်းပါးပါ၏လော။ သားရဲအန္တရာယ်မရှိ ငြိမ်းချမ်းပါ၏လော”ဟု မေး၏။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည်လည်း

“ပုဏ္ဏား။ ငါ့အား အနာဆင်းရဲမရှိ ကျန်းမာပါ၏။ သစ်မြစ် သစ်သီး ဖြင့်လည်း မျှတစွာ၏။ သစ်မြစ် သစ်သီးတို့ကိုလည်း ရလွယ်၏။ ‘မှက်၊ ခြင်၊ မြွေ’ ကင်း၊ သန်းသည်လည်း နည်းပါး၏။ သားရဲဘေးအန္တရာယ်တို့သည်လည်း မရှိ။ လူမနီးသော တောကြီးအရပ်၌ဖြစ်၍ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်းနှင့် နေရသောငါတို့အား ယခု ၇ လရှိပြီ။ လူတစ်ယောက်မျှ မရောက်စဘူး။ ယခု ဥသျှစ်သီးမှည့်အဆင်းနှင့် တူသော ဝါးရင်းတောင်ဝှေးကိုစွဲလျက် မီးပွတ်၊ ရေကရားပါ အိတ်လွယ်၍လာသော သင်ပုဏ္ဏားကို ငါတို့ မြင်ရပေသည်။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ သင်၏လာခြင်းသည်ကား ကောင်းသောလာခြင်း၊ အပြစ်မရှိသောလာခြင်း ဖြစ်စေသတည်း။ ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်၍ ခြေဆေးလော့။ တည်သီး၊ လွန်သီး၊ သစ်မည်စည်သီး၊ သရက်ဖြူသီး အစရှိသော သစ်သီး တို့ကို သုံးဆောင်လော့။ ထိုအသီးတို့သည် ပျားမွဲအရသာကဲ့သို့ ချိုသောအရသာ ရှိကုန်၏။ တောင်၊ မြောင်၊ ချောက်ကြားတို့မှ စီးသည်ဖြစ်၍ ချမ်းအေးကြည်လင်လှစွာသော မြစ်ရေသည်လည်း အိုးဖြင့်ပြည့်စေလျက် ကျောင်းသစ်မ်းတွင်း၌ရှိ၍ အလိုရှိလျှင် သုံးဆောင်လော့”ဟု ပဋိသန္ဓာရစကား ပြောဆိုခြင်းပြီးလျှင်၊ ဘုရားလောင်း သည် ‘ဤပုဏ္ဏားကား အကြောင်းမရှိဘဲလျက် ဤတောအရပ်သို့ မလာရာ။ အကြောင်းရှိသောကြောင့်လာသည် ဖြစ်မည်။ ထိုပုဏ္ဏား၏ လာခြင်းအကြောင်းကိုမေး၍ ပုဏ္ဏား၏အလိုကို လျင်မြန်စွာပြည့်စေအံ့’ဟု ကြံပြီးသော်၊

“ပုဏ္ဏားကြီး။ သင်သည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤတောသို့ ရောက်လာသနည်း။ ငါ့အား လာခြင်း၏ အကြောင်းကို သင် ကြားလော့”ဟု မေးတော်မူ၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ မြစ်ကြီး ၅ စင်း၌စီးသော ရေအလျဉ်သည် သူတစ်ပါးတို့ သောက်ယူသုံးဆောင်၍ မကုန်ခန်းသကဲ့သို့ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ ယာစကာတို့၏ မှီရာ၊ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် အလှူခံအံ့သောငှာ ရောက်သတည်း။ ထိုသို့ရောက်သော အကျွန်ုပ်အား အရှင်သားတော်၊ သမီးတော် ၂ ယောက်ကို ကျွန်အလိုငှာ လှူတော်မူပါလော့”ဟု တောင်း၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆန့်သော လက်ဝါးပြင်၌ ဥစ္စာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို ထားဘိသကဲ့သို့၊ ပုဏ္ဏားစိတ်ကို နှစ်သက်စေလျက် အလုံးစုံသော တောတောင်ကို ပဲ့တင်ထပ်စေသဖြင့် ‘ဒဒါမိ တဝ မယံ ပုတ္တကေ’ အစရှိသော ဂါထာဖြင့် ဆို၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“ပုဏ္ဏားကြီး။ သင့်အား ငါ၏ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို ကျွန်အလိုငှာ လှူ၏။ သင်သည် အစိုးတရ ‘အရှင်’ ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ဆောင်ယူလေလော့။ ထိုသို့တစ်မူကား ထိုသူငယ် ၂ ယောက်တို့၏ အမိဖြစ်သော မဒ္ဒိမင်းသမီးသည် ယခု မရှိသေး။ ညချမ်းသောအခါမှ သစ်သီးကြီးငယ်တို့ကိုဆောင်ရွက်၍ တောက ပြန်လာမည် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ည၌ ဤတွင်အိပ်၍ နက်ဖြန်နံနက်ခါမှ တန်ဆာဆင်အပ်သော သား၊ သမီး ၂ ယောက်ကို ဆောင်ယူ၍ သင် သွားလော့။ ဇာလီမိခင် ရောက်အောင်ငုံနေဦး။ သင့်အား ရိက္ခာစာအလုံအလောက်နှင့် လွှတ်လိုက်အံ့” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည်

“တိုင်းကြီးသခင် အရှင်မင်းကြီး။ ဆိုတော်မူသောစကားကို အကျွန်ုပ် မနှစ်သက်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား မိန်းမတို့မည်သည်ကား များစွာလှည့်ပတ်တတ်သော မာယာလည်း ရှိ၏။ ယုတ်မာသောအမှုကိုသာလျှင် အပါသွေးဆောင် ဖျက်ဆီးတတ်၏။ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း ကံ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်တတ်သော အလှူဒါယကာတည်း။ မိန်းမတို့မည်သည် ကောင်းမှု၏အန္တရာယ်ကိုလည်း ပြုတတ်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့၏ လာဘ်ကိုလည်း ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ဤ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို လှူရာ၌ မဒ္ဒိမိဖုရားကို မမြင်မသိစေလင့်။ ယခု မဒ္ဒိမရောက်မီပင် အကျွန်ုပ်သည် သား၊ သမီးကို ဆောင်သွားလို၏။ သားတော်၊ သမီးတော် တို့ကို ခေါ်တော်မူလော့” ဟုဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည်

“ပုဏ္ဏားကြီး။ သင်သည် လင်ကို အရိုအသေ လုပ်ကျွေးတတ်သော ငါ၏မြောက်သားမိဖုရားကို မတွေ့မမြင်စေလိုသည် အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ငါ၏သားတော်သမီးတော် ဇာလီ၊ ကဏ္ဍာဇိန် ဤမောင်နှမ ၂ ယောက် တို့ကို အဘိုးဖြစ်သောသိဇ္ဈည်းမင်းကြီးထံသို့ ရောက်အောင် ပို့ပါလေလော့။ သာယာစွာသောအသံဖြင့် ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော ငါ့သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို ငါ့ခမည်းတော် သိဇ္ဈည်းမင်းကြီး မြင်ရသည်ရှိသော် အလွန်စုံမက် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်၍ သင့်အား များစွာ ဥစ္စာပေးလတ္တံ့” ဟုဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည်

“ပြည်ထဲသခင် အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် လျှောက်ဦးအံ့။ နာတော်မူလော့။ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို အရှင်မင်းကြီးအမိန့်ရှိတိုင်း ဘိုးတော် သိဇ္ဈည်းမင်းကြီးထံ ဆောင်ယူသွားချေသော် အကျွန်ုပ် အန္တရာယ်ရောက်မည်ကို ကြောက်ပါသည်။ အကယ်၍ ဘိုးတော်ထံ ရောက်ချေအံ့။ အကျွန်ုပ်အား အမျက်ထွက်၍ မင်းကြီးသည် ရာဇဒဏ်ကြီးစွာသော်လည်း ပေးရာ၏။ ရောင်း၍မူလည်း စားရာ၏။ သတ်မူလည်း သတ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော် အကျွန်ုပ်အား ဥစ္စာလည်းမရ ကျွန်လည်းဆုံး၍ ပုဏ္ဏားမအမိတ္တာပုံ၏ ဆဲရေးဆိုမြည် ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ခံရရာ၏” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည်

- “ပုဏ္ဏားကြီး။ သင် မစိုးရိမ်လင့်။ ငါ့ခမည်းတော် သိဇ္ဈည်းမင်းကြီးသည် သူတစ်ပါးအား နှိပ်စက်ခြင်းမရှိ။ မင်းကျင့်တရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ မြေးတော် ၂ ယောက်ကို မြင်ရသည်ရှိသော် အလွန် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်၍ သင့်အား များစွာဥစ္စာ ပေးအံ့သည်ကား မချွတ်တည်း” ဟုဆိုပြန်၏။

ဝေဿန္တရာ၏နေတော်မူရာ သခံမ်းကျောင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့။ ထိုအရပ်သို့ ရောက်သောသူတို့သည် ငတ်မွတ်ခြင်း၊ ရေသိပ်ခြင်း၊ နှလုံးမမွေ့မလျော် မပျော်မပါးခြင်း မရှိကုန်။ အလွန်ပျော်မွေ့သည်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤမည်သောခရီးကိုသာ သွားလေလော့”ဟု ဆို၏။

ထို အစ္စတရင်ရသေ့၏စကားကို ကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အစ္စတရင် ရှင်ရသေ့ကို လက်ယာရစ်လှည့်လျက် ရှင်ရသေ့ညွှန်ပြသော ခရီးဖြင့်သွားလေ၏။

၈။ ကုမာရ ပဗ္ဗခန်း^{၁၁}

ဇူကောပုဏ္ဏားသည် အစ္စတရင်ရသေ့ ညွှန်ကြားအပ်သောခရီးဖြင့် သွားလေ၍ ၄ ထောင့်ကန်အနီးသို့ ရောက်လေသော် ‘ငါသည် ယခု မိုးချုပ်ပြီ။ မဒ္ဒိဒေဝီသည် တောမှ သစ်မြစ်သစ်သီးရှာ၍ ပြန်ချိန်တန်ပြီ။ မိန်းမတို့မည်သည်ကား ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲတတ်၏။ သားသမီးကို မင်းကြီး ငါ့အားပေးလိုသော်လည်း မဒ္ဒိဒေဝီ ဖျက်ဆီးနှောင့်ယှက်သဖြင့် ပျက်စီးရာချေသည်။ နက်ဖြန်နံနက် မဒ္ဒိဒေဝီ တောသို့ သစ်မြစ်သစ်သီး အရှာသွား၍ မင်းကြီးတစ်ပါးတည်း ရှိသည့်ကာလမှ သူငယ် ၂ ယောက်တို့ကိုတောင်း၍ မဒ္ဒိဒေဝီမလာမီ သွားအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်၊ ထို ၄ ထောင့်ကန်အနီး သာနုအမည်ရှိသော တောင်ပုလုထက်သို့တက်၍ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း မြေတလင်း တော်သင့်ရာ၌ ထိုည၌ အိပ်လေ၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် ထိုည၌ မိုးသောက်ယံ၌ ဤသို့သောအိပ်မက်ကို မြင်မက်၏။

‘မည်းနက်ရုပ်သွင် အဆင်းဆိုးဝါးသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ဖန်ရည်စွန်းသောပုဆိုးကိုဝတ်၍ နီစွာသောပန်းကို နား ၂ ဘက်၌ပန်လျက် လက်နက်ကိုင်စွဲခြင်းဖြင့် အဘင်းခြိမ်းခြောက်၍ မဒ္ဒိမိဖုရား၏ အိပ်ရာ သခံမ်းတွင်းသို့ဝင်ပြီးသော်၊ မဒ္ဒိမိဖုရား၏ဆံကျစ်ကိုဆွဲငင်လျက် မြေ၌လဲစေပြီးလျှင် ငိုမြည်တမ်းစဉ်ပင် မဒ္ဒိမိဖုရား၏ မျက်စိ ၂ လုံးကို ထုတ်ယူပြီးသော် လက် ၂ ဘက်ကိုလည်းဖြတ်ပြီးမှ ရင်ကိုခွဲ၍ နှလုံးသည်းပွတ်ကို ယူသွားလေ၏။’

ထိုသို့သောအိပ်မက်ကို မြင်ပြီးလျှင် အလန့်တကြားနိုးလတ်သော် မဒ္ဒိမိဖုရားသည် ‘ငါကား ယုတ်မာစွာသောအိပ်မက်ကို ယခု မြင်၏။ အကြောင်း အဘယ်သို့ဖြစ်အံ့နည်း’ဟု ကြောက်လန့်လျက်၊ ‘ဤအရပ်၌ အိပ်မက်နိမိတ်ဖတ်ခြင်းမည်သည် မင်းကြီးပြင် မရှိ’ဟု ကြံပြီးသော်၊ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ အိပ်ရာသခံမ်းသို့သွား၍ တိုက်တံခါးရွက်ကို လက်ဖြင့်ခေါက်၏။

ဘုရားလောင်းသည် “တံခါးရွက်ကိုခေါက်သည်ကား အသူနည်း”ဟု မေးတော်မူ၏။

မဒ္ဒိသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တည်း”ဟုဆို၏။

မင်းကြီးသည် မဒ္ဒိမှန်းသိလျှင် “အဘယ် မဒ္ဒိ။ သင်နှင့် ငါသည် အထက် ရသေ့အသွင်ကို ယူဦးကပင် အချိန်မဟုတ်သည်၌ တစ်ယောက်ဆီသို့ တစ်ယောက် မလာစတမ်းဟု ကတိကဝတ်ရှိပြီးလျက် ကတိကဝတ်ကို ဖျက်၍ ယခု အခါမဟုတ်သည်၌ အဘယ်ကြောင့် ငါ့ထံ လသနည်း”ဟု မေး၏။

ထိုအခါ ဇာလီမင်းသားကို ဘုရားလောင်းသည် “ချစ်သား ဇာလီ။ သင်၏နမကား အဘယ်မှာရှိသနည်း” ဟု မေး၏။ ဇာလီမင်းသားသည် “ခမည်းတော်။ သတ္တဝါတို့မည်သည်ကား ဘေးရောက်သောအခါ ကိုယ့်ကိုသာ အလွတ်ကြိုးစားမြဲ” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ‘ငါ၏သားတော်သမီးတော်တို့ကား အချင်းချင်း ကတိကဝတ် ရှိသည် ဖြစ်ရာ၏’ ဟု သိ၍၊ သမီးတော်ကို ခေါ်ပြန်၏။

“ချစ်လှစွာသော သမီးကဏ္ဍာဇိန်။ ဖခင်ထံ ဤသို့ လာလှည့်။ ခမည်းတော်၏ဒါနပါရမီကို ချစ်သမီး ကူညီ၍ ဖြည့်ပါလော့။ ပုဏ္ဏား၏ နိပ်စက်ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းကို နှလုံးမမူ၊ ပူပန်ခြင်းကိုလည်း သည်းခံ၍ ခမည်းတော်စကားကို လိုက်နာလော့” ဟု သားတော်ကို မှာသကဲ့သို့လျှင် ဆိုပြန်၏။

ကဏ္ဍာဇိန်မင်းသမီးလည်း ခမည်းတော်စကားကိုကြားလျှင် ‘ခမည်းတော်အား တစ်ခွန်းမျှ ပြန်၍ မဆိုပြီ။ ပုဏ္ဏား ပြုလိုရာပြုစေ’ ဟု ရှေးအတူ ရေကန်မှတက်ပြီးလျှင် ခမည်းတော်၏ လက်ဝဲခြေရင်း၌ဝပ်လျက် ခြေဖမျက်ကို လက်နှင့်ဖက်၍ ငိုကြွေး၏။

ထို မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့ ငိုသောမျက်ရည်သည် ပဒုမ္မာကြာပွင့်အဆင်းနှင့်တူသော ဘုရားလောင်း၏ ခြေဖမိုးပေါ်၌ကျ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏မျက်ရည်သည်လည်း ရွှေအင်းပျဉ်နှင့်တူသော သားတော်၊ သမီးတော် ၂ ယောက်တို့၏ ကျောက်ကုန်းပေါ်၌ ကျ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို ထစေပြီးသော်

“ယောက်ျားမြတ်၊ မိန်းမမြတ်တို့၏ လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံသော သင်တို့သည် ယုတ်မာသောပုဏ္ဏား၏ကျွန် အရှည်အမြင့် မဖြစ်ရာ။ သင်တို့ မစိုးရိမ်လင့်” ဟုနှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင်၊ “ချစ်သားဇာလီ။ သင်သည် ခမည်းတော် အလှူပေးကြူးသောအဖြစ်ကို သိပြီးပြီ မဟုတ်လော့။ ခမည်းတော်၏အလိုကို အပြီးသို့ရောက်အောင် ချစ်သား ပြုလော့” ဟုဆို၍၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်းကို အဖိုးဖြတ်သကဲ့သို့ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကိုလည်း ထိုအရပ်၌ ရပ်လျက်ပင်လျှင် ဤသို့ အဖိုးဖြတ်တော်မူ၏။

“ချစ်သား ဇာလီ။ သင်သည် အကယ်၍ တော်လှန်လိုသည် ဖြစ်အံ့။ ပုဏ္ဏားအား ရွှေစင်နီကွ ၁၀၀၀ ပေး၍ တော်လှန်လေ။ သင့်နမသည်ကား မြတ်သောအဆင်းကို ဆောင်သည်ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောက်ျားသည် ပုဏ္ဏားအား ဥစ္စာပေး၍ အမျိုးဆက်လိုသည် ဟူအံ့။ ယုတ်သောအမျိုးပင် ဖြစ်စေ၊ မည်သည့် အမျိုးမဆို ကျွန်ယောက်ျား ၁၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၁၀၀၊ ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၁၀၀၊ နွားလားဥဿဘ ၁၀၀၊ ရွှေစင်နီကွ ၁၀၀၊ ငွေစင်နီကွ ၁၀၀၊ ဤ အလုံးစုံသော ၁၀၀ စီ ပုဏ္ဏားအားပေးနိုင်လျှင် တော်လှန်သဖြင့် အမျိုး၏ ရောယှက်ခြင်းကို ပြုလေလော့” ဟုဆို၍

ဤ သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို အဖိုးဖြတ်တော်မူပြီးလျှင် ကျောင်းသခံမ်းသို့ သွား၍ ရေဖြင့်ပြည့်သော ရွှေကရားကို ကိုင်လျက် “ပုဏ္ဏား။ ဤသို့ လာလှည့်” ဟု ခေါ်တော်မူ၍-

‘ဣဒံ မေ ပုညံ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတု။’ ဟု ဆုပန်တော်မူလျက် ရေစက်သွန်းချ၍ သမီးတော်တို့ကို လှူတော်မူ၏။

ထိုရေစက်သည် မြေထက်သို့ကျစဉ်ပင်လျှင် ၂ သောင်း ၄ ထောင် အထူရှိသော ဤ မဟာပထဝီ မြေကြီးသည် ပဲတင်ထပ်လျက် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏ ထိုအခါ ကြောက်မက်ဖွယ် ကြက်သီးမွေးညင်း ထခမန်းဖြစ်၍

မဟာသမုဒ္ဒရာသည်လည်း ကြီးစွာသောလှိုင်းတံပိုးတို့ဖြင့် ချောက်ချား၏။ မြင်းမိုရ်တောင်သည်လည်း ကောင်းစွာ မီးအုံးသော ကြိမ်ညွန့်၊ကြိမ်ညောက်ကဲ့သို့ ဝက်ပါတောင်သို့ ညွတ်လျက်တည်၏။ သိကြားမင်းသည်လည်း လက်ပန်းပေါက်ခတ်၏။ ဗြဟ္မာမင်းသည်လည်း ကြီးစွာသောကောင်းချီး ပေး၏။ ခပ်သိမ်းကုန်သောနတ်တို့ သည်လည်း ကောင်းချီး ပေးကြကုန်၏။ အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် တစ်ခဲနက်သော အသံ ဖြစ်၏။ မြေတုန်လှုပ်သောအသံဖြင့် ကောင်းကင်ယံအလုံး ထစ်ချိုးရိုက်ကြိုး မိုးကြိုးသည်းထန်စွာ ရွာ၏။ လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည်လည်း မိုးအခါမဟုတ်ဘဲလျက် တိမ်လိပ်တိမ်တောင်ထဲမှ ယှက်သန်း၍ ပြက်ကုန်၏။ ဟိမဝန္တာတော၌နေကုန်သော ဘုမ္မစိုးနတ်၊ ရုက္ခစိုးနတ်၊ ခြင်္သေ့၊ ကျား၊သစ် အစရှိသောသတ္တဝါတို့၏ မြူးထူးသောအသံဖြင့် ဟိမဝန္တာတောအလုံး တစ်ခဲနက် ပဲ့တင်ထပ်ကုန်၏။ [ဤကား ၅ ကြိမ်မြောက်သော မြေလှုပ်ခြင်းတည်း။]

ဤသို့ ဘုရားလောင်းသည် သားတော်သမီးတော်တို့ကို အလွန်ချစ်ခင် ကြင်နာလျက်လည်း သားသမီးထက် အဆအရာ၊အဆအထောင်၊အဆအသိန်းအသန်းမက အလွန်အဖိုးထိုက်လှစွာသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ချစ်မြတ်နိုးတော်မူသည်ဖြစ်၍၊ ပုဏ္ဏားအားလှူပြီးလျှင် သားတော်၊သမီးတော်တို့ကို ကြည့်လျက်နေတော်မူ၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားသည်လည်း ချုံထဲသို့ဝင်ပြီးသော် နွယ်ကို သွားဖြင့်ကိုက်ဖြတ်၍ ယူခဲ့ပြီးလျှင် ဇာလီမင်းသား၏ လက်ယာလက်ကို ကဏ္ဍာဇိန်မင်းသမီး၏လက်ဝဲလက်နှင့် ပူးတွဲလျက် ထိုနွယ်ဖြင့်တုပ်နှောင်ပြီးမှ နွယ်စကို လက်တစ်ဘက်ကကိုင်၍ လက်တစ်ဘက်က လှင်ကန်^{၁၂}ဖြင့် ပုတ်ခတ်မောင်းမဲလျက် ဘုရားလောင်းမျက်မှောက်၌ ပင်လျှင် သွားလေ၏။

မင်းသား၊မင်းသမီး ၂ ယောက်တို့အား ပုဏ္ဏားအို လှင်ကန်ဖြင့်ရိုက်၍ ကိုယ်၌ အရေစုတ်ပြတ်သဖြင့် သွေယိုစီးကုန်၏။ ရိုက်သောအခါ ကိုယ်တုန်လှုပ်၍ အချင်းချင်း ဘယ်အညာအိ တိမ်းဘိတိမ်းပါး သနားစဖွယ် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မညီမညွတ်ရာကိုနင်းမိသဖြင့် ချော်၍ မူးမော်ပန်းဟိုက်သောကိုယ် အိုမစွမ်းဖြစ်သည်နှင့် ကျစ်လျစ်မဲ့ထွေ ခြေလက်မသိမ်းနိုင် ကိုင်၍ရိုက်သကဲ့သို့ မြေ၌လဲ၏။

ထိုအခါ မင်းသား၊မင်းသမီးတို့သည် နူးညံ့လှစွာသော မိမိတို့လက်ဖြင့် နွယ်အဖွဲ့ကိုချွတ်၍ ငိုကြွေးလျက် ခမည်းတော်ဝေဿန္တရာမင်းကြီးထံ ပြေးလာကြကုန်၏။ ခမည်းတော်အနီးသို့ ရောက်လျှင် ဇာလီမင်းသားသည် လေခတ်၍လှုပ်သော ပညောင်ရွက်ကဲ့သို့ သက်ရှိုက်ပင့်ရှူ သည်းအူပြတ်မျှတုန်လှုပ်လျက် ဘုရားလောင်း ခြေရင်း၌ ရှိခိုး၍ ဤသို့လျှောက်၏။

“ဖခင်။ အကျွန်ုပ်တို့အမိသည် တောမှာရှိပါသေးလျက် အကျွန်ုပ်တို့ကို ဖခင် လှူတော်မူဘိ၏။ အကျွန်ုပ်တို့ မိခင် ရောက်မှ လှူတော်မူပါလော့။ ဤပုဏ္ဏားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ရောင်းလိုလည်း ရောင်းပါစေ၊ သတ်လိုလည်း သတ်ပါစေ။ ဖခင်လည်း လှူတော်မူပါလော့။ မိခင်ရောက်ရုံသာ ငဲ့တော်မူပါဦး ဖခင်။

“ဤပုဏ္ဏားအိုသည် အနံ့အလျား ခြားနားမသိသာအောင် ကြီးစွာသောခြေဖဝါးလည်း ရှိ၏။ ပဲ့ပဲ့ကုပ်ကုပ် ပုပ်သောခြေသည်း၊လက်သည်းလည်း ရှိ၏။ ပါးရေတွန့်လျှော ကျောဝမ်းတစ်ကိုယ်လုံးမှ စက်ဆုပ်ဖွယ်ထမင်းဆုပ် ဆွဲသကဲ့သို့ တွဲရဲရွဲကျသောအသားလည်း ရှိ၏။ အံသွားကျိုးပြတ်၍ အထက်နှုတ်ခမ်းဖျားလည်း ပါးရိုးခိုက်လုနီး ထူကြီးလျက် ရှည်၏။ ပါးစောင် ၂ ဘက်မှ ယိုထွက်သောအရည်သည် စက်ဆုပ်လိခမန်း ရှိ၏။ မကျိုးဘဲ ကျန်သေးသည့် ရှေ့သွားလည်း နှုတ်ခမ်းသားမဖုံးနိုင်အောင် ခေါ၏။ ရင်းပိန်ဖျားမောက် ကောက်သော

နာယောင်လည်း ရှိ၏။ အိုးစရည်း^{၁၁၁}လောက်နီးနီး အိုင်ကြီးသောဝမ်းလည်း ရှိ၏။ ထွန်ကိုင်း လ၊ရေးကဲ့သို့ ကောက်ကွေးသောကျောက်ကုန်းလည်း ရှိ၏။ တစ်ဘက်ကျဉ်းကျယ် မတင့်တယ်သောမျက်စိလည်း ရှိ၏။ ဖြူနီပြောက်ကျား ဖွာရရွာထဲသော မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်လည်း ရှိ၏။ ဦးခေါင်း၌ ဆံပင်လည်း ဖြူနီရောခွေ၍ ရွှေသောအဆင်းလည်း ရှိ၏။ အခေါက်ထူစွာ တွန့်လိမ်သောအရေလည်း ရှိ၏။ ရင်ဘတ်လည်ပင်း၊မျက်နှာ စသည်တို့၌ မဲ့မည်းပြောက်ကျား၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိ၏။မဲ့ပြာသီမှောင် ကြောင်သောမျက်စိလည်း ရှိ၏။ ခါး၊ကျောက်ကုန်း၊ လည်ကုပ် ဤ ၃ ပါးသောအရပ်တို့၌ ရှိုင်းချိုင်း^{၁၁၂}၏။ အရိုးဆက်မစပ်၍ ဆတ်ဆတ်ခါလျက် ဆာသောသွားခြင်းဖြင့် ခွင်ကောက်သောခြေလည်း ရှိ၏။ ကြီးမြင့်ကြွိုင်ခိုင်သောကိုယ်၊ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော အမူအရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ သစ်နက်ရေပုဆိုးကိုလည်း မြဲစွာဝတ်၏။

“ဤပုဏ္ဏားအိုသည် ထိုသို့သောသူယုတ်အင်္ဂါ ၁၈ ပါးသောလက္ခဏာ ရှိသောကြောင့် လူ မဟုတ်၊ မြေဖုတ်ဘီလူး ဟု အကျွန်ုပ်ထင်၏။ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်လည်း ရှိ၏။

“ဖခင်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို ဤပုဏ္ဏားအိုသည် လူလော၊ ဘီလူးလောဟု မေးငြားအံ့။ လူဖြစ်သည်ဟု မည်သူမျှ မဆိုရာ။ ‘လူသားစား ဘီလူးတည်း’ ဟုသာ ဆိုရာ၏။ ထို လူသားစားဘီလူးသည် အသားအသွေးကို စားသောက်လိုသောကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ကို တောင်းလာသည်ဖြစ်လျက် ခမည်းတော် အဘယ့်ကြောင့် ရှုစိမ့်ပါသနည်း။ ထိုဘီလူးအား မြစ်တားခြင်းငှာမဝံ့သောကြောင့် ကြည့်နေတော်မူသလော။ မိဘတို့သဘောသည် သား၊သမီးတို့၏ ဆင်းရဲခြင်းကိုမြင်လျှင် မိမိကိုယ်ခံရသကဲ့သို့ နာကျင်ပူဆွေးမြဲ ဖြစ်ပါလျက် ခမည်းတော်၏နလုံးသည် သံပြား၊သံပတ် ကွပ်နှောင်အပ်သော ကျောက်လုံးကဲ့သို့ ခိုင်မာတော်မူ လှ၏တကား။

“ထိုဘီလူး တုပ်နှောင်ရာ၊ရိုက်ခတ်ရာတို့မှ အရေအသားစုတ်ပြတ်၍ သွေးယိုစီးလျက် နာကျင်ဆင်းရဲစွာ သော အကျွန်ုပ်၏ကိုယ်ကို မြင်တော်မူသည်ကိုမျှလည်း စိတ်၏ဆင်းရဲခြင်း မရှိ၊ မသိယောင် လျစ်လျူရှုတော်မူ ဘိ၏။ ထိုဘီလူးပုဏ္ဏားအိုသည် နွားကိုကဲ့သို့ အကျွန်ုပ်တို့ကို ပြင်းပြစွာ လှင်ကန်ဖြင့် အသားအရေပြတ်အောင် ရိုက်ခတ်ဘိ၏။ ထိုသို့ ဆင်းရဲကိုခံရသော်လည်း ခမည်းတော်၌ အကျိုးရှိသောကြောင့် အကျွန်ုပ် ခံပါလေအံ့။

“နမငယ် ကဏ္ဍာဇိန်မူကား မိဘရင်ခွင်၌သာနေလျက် ငယ်ရွယ်ညံ့နု တစ်ခုသော ပူပန်ဆင်းရဲခြင်းကိုမျှ မတွေ့မကြိမ်စဘူးသေး။ အမိနို့ မကွာဘူးသေးသော သမင်မငယ်သည် အမိအပေါင်းအဖော်မှ တစ်ကောင်တည်း ကျန်ရစ်သဖြင့် နို့စို့လိုသောငှာ အမိကိုရှာ၍ မတွေ့မမြင်သည်ရှိသော် ထိုမှ ဤမှပြေးလျက် ပူဆွေးမြည်တမ်းသကဲ့သို့ ကဏ္ဍာဇိန်လည်း အမိကိုမမြင်သဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် ခြောက်ကပ်၍ သေရာလိမ့်အံ့သတည်း။

“ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့် ကဏ္ဍာဇိန်ကို လှူတော်မမူဘဲ ဤကျောင်းသခံမ်း၌ချန်ထား၍ အကျွန်ုပ်ကိုသာ လှူတော်မူပါလော့”ဟု ဇာလီမင်းသားသည် ခမည်းတော်အား သနားစဖွယ် ကိုးကွယ်ရာမရ ညွတ်ခ တောင်းပန် ပါသော်လည်း ဘုရားလောင်းသည် မည်သည်ကိုမျှမဆို စိတ်တော်ကိုသိမ်းဆည်းလျက် ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။

ထိုသို့လျှောက်ထားသော်လည်း ခမည်းတော် မတုန်မလှုပ်နေသောကြောင့် ဤသို့ ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

“ပုဏ္ဏား ရိုက်ခတ်ညှဉ်းဆဲသော ဆင်းရဲသည် ငါ၏ဆင်းရဲခြင်း မဟုတ်သေး။ ဤသို့သောဆင်းရဲကို သံသရာ၌ ကျင်လည်ရကုန်သော သတ္တဝါဟူသမျှပင်လျှင် ခံကြရကုန်၏။ မိခင်ကို ဖူးမြင်ထိုက်ပါလျက် မဖူးမြင်ရဘဲ ပုဏ္ဏားဆောင်ယူ၍ လိုက်ရလိမ့်သောငါ့အား အမိ၊အဖကိုမမြင်ရခြင်း ဆင်းရဲသည်သာလျှင် ပုဏ္ဏားရိုက်သော ဆင်းရဲထက် လွန်ကဲလှသော ဆင်းရဲတည်း။ ငယ်ရွယ်ညံ့နုလှလျက် မိဘရင်ခွင်၌ နေမြဲသော ကဏ္ဍာဇိန်နမငယ်ကို ပုဏ္ဏားဆောင်ယူ၍သွားသဖြင့် မမြင်ရသော ငါ့မိခင်၊ဖခင်တို့သည် ရှည်စွာသောနေ့၊ညဉ့်ပတ်လုံး ကြင်နာပူဆွေးခြင်း

ဆင်းရဲ ဖြစ်ရစ်လေအံ့သည်တကား။ ငါ့မိခင်သည် သန်းခေါင်ယံ၊ မိုးသောက်ယံအခါတိုင်း သမီးငယ်ကဏ္ဍာဇိန်ကို ကြင်နာအောက်မေ့၍ ရေခန်းသောမြစ်ငယ်ကဲ့သို့ ခြောက်သွေ့ညံ့ခွေ ရလိမ့်တကား။

“ပညောင်၊ ရေဥနဲ့ ပိနဲ့ သပြေ အထွေထွေအထူးထူး ပွင့်ဖူးသီခိုင်း ဝေမြိုင်သာမော တောဥယျာဉ် အပေါင်းကို လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းသင်္ခမ်းအနီး၌ ရစ်လည်၍စီးသော ဤမြစ်သည် ချမ်းကြည်အေးမြသော ရေ ရှိ၏။ ထိုမြစ်၌ ငါတို့ မောင်နှမ မိဘသားချင်းတို့သည် အတူတကွ အစဉ်မပြတ် ကစားမြူးပျော်ကြမြဲတည်း။ ထို ကျောက်စက်ရေကြည် ရစ်လည်၍စီးသောမြစ်ငယ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ တောင်ထိပ်တောင်ပိုင်း တောင်ခါးပန်း၌ ထူးဆန်းလှပတင့်တယ်သော ပန်းပွင့်တို့ကို လည်းကောင်း မပြတ်လျှင် ငါတို့ ဆွတ်ယူသိကုံး၍ ပန်ဆင်ရကုန်၏။ ထိုပန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ချိုဆိမ့်သောအရသာ များစွာသော သစ်သီးကြီးငယ် တို့ကို လည်းကောင်း ယခု ငါတို့စွန့်၍ ပုဏ္ဏားနောက်သို့ လိုက်ရအံ့တကား။

“ငါတို့ဖခင်သည် ငါတို့မောင်နှမ ကစားပျော်ရွှင်စေခြင်းငှာ လုပ်၍ပေးအပ်သော ဤအရပ်သည်ကား ဆင်ရပ်တည်း။ ဤအရပ်ကား မြင်းရပ်တည်း။ ဤအရပ်ကား နွားလားရပ်တည်း။ အကြင်အရပ်တို့ဖြင့် ငါတို့မောင်နှမ ရှေး၌ ကစားပျော်ပါးကြကုန်၏။ ထိုအရပ်တို့ကို ယခု စွန့်၍ သွားရအံ့တကား” ဟု သနားစဖွယ်သော စကားဖြင့် ငိုမြည်တမ်း၏။

ထိုသို့ ဇာလီသတို့သား ငိုမြည်တမ်းစဉ်ပင် ဇူကောပုဏ္ဏားလိုက်လာ၍ “သင်တို့ အဘယ့်ကြောင့် ပြေးလေကုန်သနည်း” ဟု ဘုရားလောင်း၏မျက်မှောက်တွင်ပင်လျှင် မောင်းမဲဆဲရေးလျက် နွယ်ဖြင့်တုပ်နှောင် ရိုက်ခတ်၍ ယူပြန်လေ၏။

ဇာလီမင်းသားသည်လည်း “ခမည်းတော်။ အကျွန်ုပ်တို့ လိုက်ရပါလေအံ့။ မိခင်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ အနာမရှိကြောင်းကို ကြားတော်မူရစ်လော့။ ခမည်းတော်သည်လည်း ကိုယ်စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်တော်မူရစ်လော့။ ဤ အကျွန်ုပ်တို့ကစားသော ဆင်ရပ်၊ မြင်းရပ်၊ နွားလားရပ်တို့ကိုလည်း မယ်တော် စိတ်ဝမ်းဖြေစရာ ပေးတော်မူရစ်လော့” ဟု ဆို၍ ပုဏ္ဏားနောက်သို့ လိုက်ရလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ရှေ့တွင်ပင်လျှင် အငြိုးထားသောရန်သူကဲ့သို့ ပုဏ္ဏား၏ ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲခြင်းကို ခံ၍လိုက်လေသော သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့ကိုမြင်၍ အောက်မေ့ကြင်နာခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာနှိပ်စက်ရကား နှလုံးပူပန်ခြင်း ဖြစ်၍ ကေသရာဇာခြင်သံ ဖမ်းမိသော အမုန်ယစ်သောဆင်ပြောင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရာဟု ခံတွင်းသို့ဝင်သော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လျက် မဆောက်တည်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မျက်ရည်အပြည့်အိုင်လျက် ထိုင်နေရာမှထပြီးလျှင် ကျောင်းသင်္ခမ်းတွင်းသို့ဝင်၍ သနားဖွယ်သောငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ဤသို့ငိုကြွေး၏။

“ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့သည် ရေဆာမွတ်သိပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သူသို့ကပ်၍ ငိုရှာတောင်းရှာလေအံ့နည်း။

“မိဘနှင့်ကွေကွင်းသော ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့အား နံနက်စာ၊ ညစာ ထမင်းဘောဇဉ်တို့ကို အဘယ်သူ ပေးပါလိမ့်အံ့နည်း။

“ငါ့သား ငါ့သမီးတို့ ရေဆာမွတ်သိပ်၍ ငိုမြည်တမ်းသည်ရှိသော် အဘယ်သူချောမော၍ ကျွေးမွေး ပါလိမ့်အံ့နည်း။

“လက်ခြေနူးညံ့စွာသော ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့သည် ခြေကျင် ခရီးဝေး မသွားစဘူးဘဲလျက် ယူဇနာ ၆၀ ကွာဝေးသောဤခရီးကို အဘယ်သို့ သွားရှာကြလိမ့်အံ့နည်း။ ခရီးအကြား၌ မသွားနိုင် ပင်ပန်း၍ ငိုမြည်တမ်းသည်ရှိသော် အဘယ်သူလျှင် ချီပိုးပါလိမ့်နည်း။

“ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့အား အပြစ်မရှိဘဲလျက် မရှက်မကြောက် မထောက်မထား ထိုပုဏ္ဏားသည် ငါ့မျက်မှောက်တွင်ပင် ပုတ်ခတ်အား လေစွာတကား။ အရှက်အကြောက် အထောက်အထားနှင့်ပြည့်စုံသော သူတော်ကောင်း စင်စစ်မှန်သည်ဖြစ်အံ့။ အပြစ်မရှိသော ငါ့သား၊ ငါ့သမီးကို ထားပါဦး။ ငါ့ကျွန်၏ကျွန်ကိုပင် ဖြစ်သော်လည်း အဘယ်သို့ ရိုက်ဖြစ်အားလိမ့်နည်း။ ဤပုဏ္ဏားမူကား တံငါတို့သည် မြူး^{၁၁၁}ဝ၌ ငါးကိုရိုက်နှက် သကဲ့သို့ ငါ့ရှေ့တွင်ပင် သမီး၊ သားချင်းမျှမထောက်မစာ ကြင်နာမဲ့ဘဲ ဆဲရေးရိုက်ပုတ် ကြမ်းကြုတ်စွာ ပြုဘိ၏တကား” ဟု မြည်တမ်းလျက် သားတော်၊ သမီးတော်တို့၌ ချစ်သောအားဖြင့် ဤသို့ အကြံဖြစ်၏။

“ပုဏ္ဏားသည် ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့ကို ငါ့ရှေ့တွင်ပင် ဆင်ခြင်ထောက်ထားခြင်း မရှိ။ ရိုက်ပုတ်ဆဲရေးခြင်းကို ပြု၏။ ထိုသို့ပြုသောပုဏ္ဏားအား ငါ သည်းမခံနိုင်။ ယခုပင်လိုက်၍ ဤသန်လျက်ဖြင့် ပုဏ္ဏားကိုသတ်ပြီးလျှင် ငါ့သား ငါ့သမီးတို့ကို ယူခဲ့အံ့” ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုနောက်မှ တစ်ဖန် ‘ဤသို့ သားသမီးကို မှီ၍ဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်းသည် ငါကြောင့် မဟုတ်ချေတကား။ သူတစ်ပါးအားလူပြီးမှ တစ်ဖန် စိုးရိမ်ခြင်းမည်သည် ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ ထုံးဟောင်း မဟုတ်ချေတကား’ ဟု စိတ်ကို သိမ်းဆည်းချုပ်တည်းတော်မူ၍ ဤသို့ ကိုယ်တော်ကို ဆုံးမပြန်၏။

‘ဝေဿန္တရာ။ သင်သည် ရှေးဘုရားလောင်း သူတော်ကောင်းတို့ ထုံးဟောင်းကျင့်စဉ်ကိုသိပြီးသော ပညာရှိ မဟုတ်လော။ ရှေးရှေးသောဘုရားလောင်းတို့သည်-

‘ဓနပရိစ္စာဂ-ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို စွန့်ခြင်း၊ အင်္ဂပရိစ္စာဂ-ခြေလက်၊ မျက်စိ စသော အင်္ဂါကြီးငယ်ကိုစွန့်ခြင်း၊ ပုတ္တပရိစ္စာဂ-သားသမီးတို့ကို စွန့်ခြင်း၊ ဘိရယပရိစ္စာဂ-မယားကို စွန့်ခြင်း၊ ဒီဝိတပရိစ္စာဂ-အသက်ကို စွန့်ခြင်း။

‘ဤစွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါးတို့ကိုစွန့်၍သာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရကြကုန်၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ဘုရားလောင်းမျှ စွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါးတို့ကိုမစွန့်ဘဲ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မရနိုင်။ သင်တုံသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှာသော ဘုရားလောင်းတို့တွင် တစ်ယောက်မဟုတ်လော။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် သားသမီးကို လူပြီးမှ အဘယ်ကြောင့်တစ်ဖန် စိုးရိမ်ပြန်သနည်း။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရှာသော သင်သည် သူတစ်ပါးအား သားသမီးကိုလူလျှင် ထိုသူ ကျွန်ပြုလိမ့်မည်ကို အသိမဟုတ်လော။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် လူပြီးမှ ပုဏ္ဏားအား သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲမည်ဟု သင် အဘယ်ကြောင့်ကြံသနည်း။ ပေးပြီးမှ နောင်တရှိပြန်ခြင်းသည် သင်၌ မလျောက်ပတ်တကား’ ဟု ကိုယ်ကိုကဲ့ရဲ့ ကွပ်ဆုံးမတော်မူ၍၊

‘ ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့ကို ပုဏ္ဏားအား ငါပေးသောအခါမှစ၍ ပုဏ္ဏားသည် သတ်ပုတ်ညှဉ်းဆဲတုံသော်လည်း တစ်စုံတစ်ခုသော စိုးရိမ်ခြင်းကို ငါ၌မဖြစ်စေပြီ’ ဟု မြဲမြံစွာ သတိတည်းဟူသောချည်တိုင်၌ စိုးရိမ်ခြင်းတည်း ဟူသောစိတ်ဆင်ရိုင်းကို သမ္မာဝါယမတည်းဟူသော ကြိုး၊ ဉာဏ်တော်တည်းဟူသော လက်တော်ဖြင့် ကိုင်ခွဲချည်နှောင် ဆောက်တည်ပြီးသော်၊ ကျောင်းသင်္ခမ်းတွင်းမှထွက်တော်မူ၍ ကျောင်းသင်္ခမ်းတံခါး ကျောက်ပျဉ်ပေါ်၌ ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားသည်လည်း ဘုရားလောင်း၏မျက်မှောက်၌ပင်လျှင် သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့ကို ရိုက်ပုတ် ဆဲရေးလျက် ဆောင်လေ၏။ ထိုအခါ ဇာလီသတို့သားသည် ဤသို့ ငိုမြည်တမ်း၏။

“ဤလူပြည်၌ မွေးသည့်အယောရှိ၍ အမိမဲ့သောသားသည် သနားဖွယ်သော ဆင်းရဲခြင်းနှင့် မကင်းရာ ဟုဆိုသော စကားသည် အမှန်ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ငါတို့သည်လည်း ယခုအမှန်ပင်လျှင် တွေ့ကြိမ်ရ၏။ ငါ့နှမ ကဏ္ဍာဇိန်။ လာလှည့်။ ငါတို့ မောင်နှမ သေကြကုန်အံ့။ အသက်ရှင်၍ အဘယ်အကျိုး ရှိတော့အံ့နည်း။

“ငါတို့ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ဥစ္စာရမ္မက် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ကြမ်းကြုတ်စွာသောဘီလူးပုဏ္ဏားအား ယခု ငါတို့ကို ပေးခဲ့ကုန်ပြီ။ ထိုပုဏ္ဏားသည် တိရစ္ဆာန်ကျွဲ၊ နွားကိုကဲ့သို့ ငါတို့ကို ပုတ်ခတ်ဘိ၏။ ဤ ငါတို့ တောအရပ်၌ သပြေပင်၊ ယင်းရည်းပင်၊ ရေညှန်ပင်၊ ညောင်ကြတ်ပင်၊ ပိန့်ပင်၊ ပညောင်ပင်၊ သီးပင် အစရှိသော အထူးထူးအပြားပြား အသီးအပွင့်ကို ဆောင်ပေကုန်သော သစ်ပင်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ငါ့နမကဏ္ဍာဇိန်။ ထိုသစ်ပင်တို့ကိုစွန့်၍ ယခု ငါတို့သွားရကုန်အံ့။ ငါတို့ ကျောင်းသင်ခန်းစာထက်ဝန်းကျင်၌ အရံကဲ့သို့ ချမ်းအေး ကြည်လင်စွာသော မြစ်ရေတို့သည်လည်း ရစ်လည်၍စီးကုန်၏။ ရှေးသောအခါ ငါတို့မောင်နှမတို့သည် ဤမြစ်၌ ကစားမြူးပျော်ကြရကုန်၏။ တောင်ထိပ်၊တောင်ခါးပန်းတို့၌ အထူးထူးသော ပန်းအမွှေးနံ့သာတို့ကို ဆွတ်ယူသိကုံး ပန်ဆင်ရကုန်၏။ အထူးထူးသောသစ်သီးတို့ကိုလည်း ရှေး၌ မြန်နိုးရာရာ စားကြရကုန်၏။

“ဤအရပ်ကား ဆင်ရပ်၊ ဤအရပ်ကား မြင်းရပ်၊ ဤအရပ်ကား နွားလားရပ်၊ ထိုအရပ်တို့ဖြင့် ရှေး၌ ငါတို့ ကစားကြရကုန်၏။ ထိုသို့သော ကစားဖွယ်ပျော်ဖွယ်တို့ကို စွန့်၍ ယခု ငါတို့ သွားရကုန်အံ့တကား”ဟု ငိုမြည်တမ်း၏။

ထိုသို့ မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့ ငိုမြည်တမ်းလျက်သွားစဉ်ပင်လျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မညီမညွတ်ရာကို နင်းမိသဖြင့် ချော်၍ တစ်ဖန်လဲပြန်၏။ ထိုအခါ မင်းသား၊မင်းသမီးတို့လက်မှ တုပ်နှောင်သောနွယ်သည်လည်း ကျွတ်လွတ်၏။ မင်းသား၊မင်းသမီးတို့သည် လှင်ကန်ဖြင့် ခြောက်လှန့်အပ်သောကြက်ကဲ့သို့ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လျက် ခမည်းတော်မင်းကြီးထံသို့ အတူတကွ ပြေးလာကြလေကုန်၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားအိုလည်း လဲရာက လျင်မြန်စွာထလတ်၍ နွယ်တစ်ဘက်၊ လှင်ကန်တစ်ဘက်ကိုင်လျက် ကမ္ဘာဖျက်မီးလောင်သကဲ့သို့ မျက်မှောင်ကြုတ်ကြုတ်ထလျက် လိုက်လာပြန်၍ ဘုရားလောင်း ရှေ့တွင်ပင်လျှင် “နင်တို့သည် ပြေးတတ် ပုန်းတတ်လှ၏တကား”ပြင်းစွာဆဲရေးမောင်းမဲရိုက်ပုတ်လျက် လက် ၂ ဘက်ကို နွယ်ဖြင့် ကြပ်တည်းအောင် ချည်နှောင်ဖွဲ့တုပ်၍ ဆောင်ပြန်လေ၏။ ထိုအခါ ကဏ္ဍာဇိန်သည် ခမည်းတော်သို့ မျက်နှာတိမ်းငဲ့ကြည့်၍ ငိုမြည်တမ်းပြန်၏။

“ဖခင်။ ဤပုဏ္ဏားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို မိမိသပေါက်ကျွန်ကဲ့သို့ တုပ်နှောင်ရိုက်ပုတ် ဆဲရေးခြင်းကို ပြု၏။ ဤသူအိုသည် ပုဏ္ဏားဟုတ်မည် မထင်။ ပုဏ္ဏားမည်သည်ကား တရားကို စောင့်၏။ သူတစ်ပါးတို့အားလည်း သနားတတ်ပါ၏။ ဤသူမူကား ဖခင်၊ ဘီလူးထင်၏တကား။ အကျွန်ုပ်တို့ကိုစားအံ့သောငှာ ပုဏ္ဏား အယောင် ဆောင်၍ လာသည်ထင်၏တကား။ ဘီလူးစားမည်ဆောင်သော အကျွန်ုပ်တို့ကို ဖခင် အဘယ့်ကြောင့် ရှု၍နေစိမ့်ဘိသနည်း”ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းလေ၏။

ဤသို့ သတို့သမီးငယ်ငိုမြည်တမ်း၍ တုန်လှုပ်လျက်သွားလေသည်ရှိသော် ဘုရားလောင်းအား ပြင်းစွာသော ပူဆွေးစိုးရိမ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဟဒယဝတ္ထု ဟု ဆိုအပ်သောနှလုံးသားသည်လည်း ပန်းပဲဖို၌ပစ်သော သံတွေခဲကဲ့သို့ အလွန်ပူ၏။ အလွန်ပူလှစွာသော ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့ကိုလည်း နှာခေါင်းဖြင့် မဆံ့သည်ဖြစ်၍ ခံတွင်းဖြင့် ရှိုက်ရှူတော်မူရ၏။ မျက်ရည်တို့သည်လည်း သွေးပေါက်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ မျက်စိတော် ၂ ဘက်မှ ‘ယိုထွက်ကုန်၏။’ ဘုရားလောင်းသည် ‘ဤသို့သောဆင်းရဲကို ခံရသည်ကား သားသမီးတို့၌ ချစ်ခြင်းကိုမရှိ၍ ငါ ခံရသတည်း။’ တစ်ပါးအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်။ လျစ်လျူရှုသော်ကား ထိုသို့မဖြစ်ရာ’ဟု အလုံးစုံသော စိုးရိမ်ခြင်းကို ပညာတော်အခွင့်အစွမ်းဖြင့် တစ်ဖန် သိမ်းဆည်းမိပြန်၍၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းကို ဖျောက်လျက် ပြကတေ့သော နေခြင်းဖြင့် နေတော်မူ၏။

ဝက်ပါတောင်တံခါးသို့ ရောက်လေသော် ကဏ္ဍာဇိန်သည် ဤသို့ ငိုမြည်တမ်းလျက် လိုက်ရလေ၏။

“ငါတို့နူးညံ့လှစွာသော ဤခြေငယ်တို့သည်လည်း ယခု ခက်တရော်”^{၁၁} ရှိကုန်ပြီ။ သွားရမည့်ခရီး သည်လည်း အလွန် ဝေးလှစွာသေး၏။ ငါတို့သည် ချမ်းသာစွာရောက်ခြင်းငှာ ခဲစွတကား။ ယခု နေသည်လည်း ဝင်လှပြီ။ ပုဏ္ဏားသည် ငါတို့ကို ပင်ပန်းစွာဆောင်ယူခဲ့၏။

“ဘုမ္မစိုးနတ်၊ တောင်စောင့်နတ်၊ ကြာအိုင်စောင့်နတ်၊ မြစ်ဆိပ်စောင့်နတ်၊ သစ်ပင်စောင့်နတ်၊ မြက်ပင်စောင့်နတ်၊ နွယ်ပင်စောင့်နတ်၊ ဆေးပင်စောင့်နတ်၊ ဤနတ်မင်းအပေါင်းတို့အား အကျွန်ုပ်တို့ ပန်ကြားပါ ကုန်၏။ ဦးခေါင်းဖြင့်လည်း အကျွန်ုပ်တို့ ရှိခိုးပါကုန်၏။ အရှင်နတ်မင်းတို့သည် အကျွန်ုပ်တို့မိခင်အား အနာမရှိသောအဖြစ်ကို ပြောဆိုတော်မူရစ်ပါကုန်။ ယခု အကျွန်ုပ်တို့ ပုဏ္ဏားနောက်သို့ လိုက်ပါလေရအံ့။

“အရှင်နတ်မင်းအပေါင်းတို့။ အကျွန်ုပ်တို့မိခင် မဒ္ဒိကို ဆိုရစ်ပြောရစ်တော် မူပါကုန်။ အကယ်၍ အကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ ခြေရာခံ၍ လိုက်လာအံ့။ ဤ တစ်ယောက်သွားလောက်ရုံမျှသော ခရီးသည်ကား အကျွန်ုပ်တို့ နေရာ ကျောင်းသခံမ်းသို့ ထုတ်ချင်းလျှိုပေါက်၏။ ဤခရီးဖြင့် မိခင်ကို လိုက်လာပါစေလော့။ ဤခရီးဖြင့် လျင်စွာ လိုက်လာသည်ရှိသော် မိခင်မဒ္ဒိသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို လျင်စွာ တွေ့လိမ့်သတည်း။

“အို၊ မိခင် ရသေ့မ။ မိခင်က တော၌ သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကို ဆောင်၍သာ နေဘိ၏။ မိခင် တောမှ ပြန်သောအခါ သားသမီးမရှိ ဆိတ်ဆိတ်ညည်ညည်ဖြစ်သောကျောင်းသခံမ်းကို မိခင်မြင်ရသဖြင့် ပြင်းစွာ ဆင်းရဲ ရောက်လိမ့်သတည်း။

“မိခင်ရသေ့မကား ယခုည၌ အချိန်လွန်အောင် ရှာမှီးသဖြင့် သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကို မိခင် များစွာရပြီ တကား။ သစ်သီးရှာရခြင်းကြောင့် ဤ ကြမ်းကြုတ်စွာသောပုဏ္ဏားသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ညဉ့်ဆဲရိုက်ပုတ်ခြင်းကို မိခင် မမြင်ရလေတကား။ ယခု မိခင် တောမှ သစ်သီးသစ်မြစ်ရှာပြီး၍ပြန်ချိန် ည၌အခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့သည် မိခင်ကို အကယ်၍ မြင်ပါကုန်အံ့။ မိခင်သည် ပုဏ္ဏားအား ပျားမွဲအရသာနှင့်တူသော သစ်သီးတို့ကို ပေးရလိမ့်သတည်း။ ထိုသို့ ပေးသည်ရှိသော် ချိုဆိမ့်စွာသောအသီးကို အဝစားရသော ပုဏ္ဏားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ပြင်းစွာမရိုက်ပုတ်ဘဲ နေရာ၏တကား။ ယခု အကျွန်ုပ်တို့ခြေဖဝါးသည်လည်း ပေါက်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ပုဏ္ဏားသည် ပြင်းပြစွာ ဆောင်ယူဘိ၏တကား” ဟု ဝက်ပါတောင်တံခါး၌ မင်းသား၊မင်းသမီးတို့သည် အမိကို လွမ်းဆွတ် တယူ၍ ငိုကြွေးကြကုန်၏။

၉။ မဒ္ဒိပဗ္ဗခန်း^{၁၂}

ဘုရားလောင်းသည် သားတော်၊သမီးတော်တို့ကို ပုဏ္ဏားအား မဟာပထဝီမြေကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက် လှူအပ်သည်ရှိသော် အကနိဋ္ဌ^{၁၃} ဗြဟ္မာပြည်တိုင်အောင် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံသည် ဖြစ်၏။ ထိုအသံဖြင့် ဟိမဝန္တာတော၌နေကုန်သော နတ်တို့သည် နှလုံးကြေကွဲစဉ် ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ပြင်းစွာဆောင်ယူအပ်သော မင်းသား၊မင်းသမီးတို့၏ငိုကြွေးသံကို ကြားပြန်ကြလေသော် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသောနတ်တို့ချင်း တိုင်ပင် ကြလေ၏။

“မဒ္ဒိဒေဝီသည် အကယ်၍ စောစောကလျှင် ကျောင်းသင်ခန်းသို့ပြန်၍ သားသမီးကို မမြင်သည် ဖြစ်အံ့။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကိုမေး၍ ပုဏ္ဏားအား လူသောအဖြစ်ကိုကြားလျှင် ပြင်းစွာသော သား၊သမီး၌ ချစ်ခြင်းဖြင့် ခြေရာခံလျက်ပြေးရှာလတ်၍ တောနက်ထဲသို့ရောက်လျှင် သားရဲဘေးကြောင့် အန္တရာယ်ရောက်လေသော် မိမိသားသမီးကိုလည်း မတွေ့မမြင်၊ လင်လည်း မသိ၊ တစ်ယောက်အထီးတည်း ကြီးစွာသောဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ရလေအံ့” ဟု တိုင်ပင်ကြပြီးမှ တန်ခိုးကြီးသောနတ်တို့သည် နတ်သား ၃ ယောက်တို့ကို ခေါ်၍၊

“သင်တို့ ၃ ယောက်သည် တစ်ယောက်ကား ခြင်္သေ့အသွင်၊ တစ်ယောက်ကား ကျားအသွင်၊ တစ်ယောက်ကား သစ်အသွင် ဖန်ဆင်း၍၊ မဒ္ဒိဒေဝီ လာလတ္တံ့သောခရီးလမ်းကို ပိတ်ဆီးလျက် သွားရာ အခွင့်မရစေဘဲ နေဝင်သည်တိုင်အောင် ခရီးဝဌ်နေ၍ တစ်ပါးသော သစ်၊ ကျား၊ ခြင်္သေ့ သားရဲအန္တရာယ် မရှိစေရ။ လ၏အရောင်ဖြင့် လာသောကာလ မဒ္ဒိဒေဝီကို ကျောင်းသို့ဝင်သည်တိုင်အောင် လုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်လေ” ဟု စေလွှတ်လိုက်ကုန်၏။ နတ်သား ၃ ယောက်တို့သည်လည်း “ကောင်းပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍၊ နတ်မင်းကြီးတို့စေတိုင်း ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ် အသွင်ဖြင့် မဒ္ဒိဒေဝီလာသောခရီး၌ အစဉ်အတိုင်း ဝပ်လျက်နေကြကုန်၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း ‘ငါသည် ယနေ့ အိပ်မက်မကောင်း မြင်မက်သည်ဖြစ်၏။ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ခဲ့၏။ စောစော နေမဝင်မီလျှင် ဤ ရသမျှသော သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကိုယူ၍ ပြန်တော့အံ့’ ဟု နုနယ်ပျောင်းညံ့သော ကိုယ်ဖြင့်တုန်လှုပ်လျက် သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကိုထည့်၍ မျှော်ကြည့်၏။ ထိုအခါ လက်ယာလက်မှ တူရွင်းသည်လည်း လွတ်ကျ၏။ လက်ဝဲပခုံးမှ ခြင်းတောင်းသည် လည်းကောင်း၊ တံချူသည် လည်းကောင်း လွတ်ကျ၏။ လက်ယာမျက်စိလည်း လှုပ်၏။ အသီးသီးကုန်သောသစ်ပင်တို့သည်လည်း အသီး မသီးသကဲ့သို့ ထင်ကုန်၏။ အသီးမသီးသော သစ်ပင်တို့သည်လည်း အသီးသီးသကဲ့သို့ ထင်ကုန်၏။ အရပ် ၁၀ မျက်နှာတို့၌လည်း သွားရမည့်လမ်းကို မထင်ကုန်။

ထိုအခါ မဒ္ဒိဒေဝီသည် ‘ငါ့အား အသို့နည်း။ ရှေးက ဤကဲ့သို့ မဖြစ်စဘူး။ ယခု မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်လာ၏။ ငါ့အား အန္တရာယ်တည်း ဖြစ်အံ့လော။ ထိုသို့မဟုတ်မူ ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့၏အန္တရာယ်တည်း ဖြစ်အံ့လော။ ထိုသို့မဟုတ်မူ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ အန္တရာယ်တည်း ဖြစ်အံ့လော’ ဟု တွေးတော၍မရ ဟူ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် ကျောင်းသင်ခန်းသို့ သွားလေ၏။

ထိုသို့ သွားစဉ်ပင်လျှင် တောင်ရိပ်ကွယ်သဖြင့် နေသည်လည်း ဝင်ခဲ့၏။ ထိုနတ်တို့ ဖန်ဆင်းသော သားရဲ ၃ ကောင်တို့သည်လည်း မဒ္ဒိဒေဝီလာသောခရီး၌ ရင်ဆိုင်ဝပ်လျက် နေရာကထ၍ ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ် အသွင်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း လမ်းကိုပိတ်၍နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဤသို့ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။

“နေလည်း ဝင်ခဲ့ပြီ။ ကျောင်းသင်ခန်းသည်လည်း ဝေးသေးစွာ။ ထို ကျောင်းသင်ခန်း၌ ငါ့လင်၊ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့သည် ငါဆောင်အပ်သော သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကိုသာလျှင် သုံးဆောင်ကြရကုန်၏။ အချိန်တန်၍ မရောက်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့ နေရှာကြလိမ့်နည်း။

“မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် အချိန်တန်၍မရောက်သော ငါ့အား ခရီးဦးကြိုဆိုလေကောင်းလျက် သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့သည် ညစာမစားရ၍ မွတ်သိပ်ခြင်းကြောင့် သားငယ်၊သမီးငယ်တို့ကို နှစ်သိမ့်ချော့မော့လျက် နေလေယောင်တကား။

“ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့သည်လည်း ညစာစားအံ့သောအခါ အမိမဲ့သောသမင်ငယ်သည် နို့ရည်ကို တောင့်တသကဲ့သို့ တောင့်တ မျှော်တမ်းရှာလိမ့်တကား။”

“နွားငယ်သည် အမိကို ခရီးဦးကြိုဆိုဘိသကဲ့သို့ အမိနှင့်ကင်းသော ငါ့သား ငါ့သမီးတို့လည်း ငါ့ကို ခရီးဦးကြိုဆိုလျက် တသကုန်မြဲတကား။”

“ဤလမ်းသည်လည်း တစ်ယောက်သွားလောက်ရုံမျှ ဖြစ်၏။ နံပါး ၂ ဘက်တို့၌ ချောက်၊ ကမ်းပါးပြတ်၊ အင်း၊ အိုင် တို့သည် တည်ကုန်၏။ ဤလမ်းမှတစ်ပါး သွားစရာလမ်းမရှိ ဖြစ်ခဲ့၏တကား။”

“ခွန်အားကြီးသည်ဖြစ်၍ မင်းဖြစ်ကုန်သော သားရဲအပေါင်းတို့။ သင်သားရဲတို့သည် သဘောအားဖြင့် ‘ငါ၏မောင် ဖြစ်ပါကုန်လော့။’ သင်တို့အား တောင်းပန်ပါ၏။ နမကဲ့သို့ ငါ့ကို ကြင်နာချစ်ခင် မြတ်နိုးသဖြင့် သွားရာလမ်းကို ငါ့အား ဖွင့်ပေးပါကုန်လော့။ ငါကား ပြည်မှနှင်ထုတ်အပ်သော မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ မယားတည်း။ ငါသည် လင်ဖြစ်သောမင်းကြီးဝေဿန္တရာကို တစ်ခါတစ်ကြိမ်မျှ မထိမဲ့မြင် မပြုစဘူး။”

“ရှေးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌ ဒသရထမင်းကြီး၏သားတော် ရာမမင်းသည် ခမည်းတော်နှင့်ထုတ်၍ တော၌နေရသည်ရှိသော်၊ နမတော်ဖြစ်သော သိတာဒေဝီမင်းသမီးသည် မောင်တော်ရာမမင်းအား လိုက်၍ မိဖုရားအဖြစ်ဖြင့် ရိုသေစွာလုပ်ကျွေးသကဲ့သို့ ငါသည်လည်း ခမည်းတော်နှင့်ထုတ်၍ တော၌နေရသော ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအားလိုက်၍ ရိုသေစွာလုပ်ကျွေးပါ၏။”

“မောင် သားရဲအပေါင်းတို့။ သနားချစ်ခင်ကြင်နာခြင်းဖြင့် ကျောင်းသခံမ်း၌ ညစာမစားရသေးသော သားငယ် သမီးငယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သားသမီးမျက်နှာကို မြင်လိုသော ငါ့ကိုလည်းကောင်း ထောက်စာ သနားသဖြင့် သွားရာလမ်းကို ပေးပါကုန်လော့။ မောင်သားရဲတို့အား တောင်းပန်ပါ၏။ အစာကို လိုသည်ရှိသော် ဤခြင်းတောင်း၌ပါသော သစ်သီးတို့ကို တစ်ဝက်ခွဲ၍ မောင်တို့အား ပေးပါအံ့။ မောင်သားရဲတို့သည်လည်း ခွန်အားနှင့် ပြည့်စုံစွာသောသားရဲတို့ပေတည်း။ ငါတုံ့သည်လည်း မိမျိုးဘမျိုးမှ ထီးရိုးနန်းစဉ်မပျက်သော မင်းသမီးလျှင်တည်း။ ထိုသို့ မင်းချင်း သဘောတူသောအားဖြင့် သင်တို့အား မောင်တော် မှတ်ပါ၏။ ငါ့အား နမကဲ့သို့ မှတ်၍ ချစ်ခြင်းဖြင့် သွားရာလမ်းကို ပေးပါကုန်လော့”ဟု မဒ္ဒိဒေဝီသည် သစ်သီးတောင်းကို ဦးခေါင်းမှ ချပြီးလျှင် လက်အုပ်ချီ၍ ရိုသေစွာရှိခိုးသဖြင့် သားရဲတို့ကိုတောင်းပန်သတည်း။

ထိုအခါ ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ် ဖန်ဆင်းသော နတ်သား ၃ ယောက်တို့သည် အချိန်ကို မှတ်၍ ‘ယခု မဒ္ဒိဒေဝီအား လမ်းဖွင့်ချိန်တန်ပြီ’ဟု သနားဖွယ်သော မဒ္ဒိဒေဝီ၏ငိုကြွေးသံကို ကြားသဖြင့် လမ်းမှ ဖယ်သွား ကြလေ၏။ မဒ္ဒိဒေဝီလည်း မိမိနေရာကျောင်းသခံမ်းသို့ ပြန်သွားရလေ၏။ ထိုနေ့ကား လပြည့်ဥပုသ်နေ့တည်း။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် ကျောင်းသခံမ်းစင်္ကြံဦးသို့ ရောက်လေသော် ထိုထိုသောအရပ်တို့၌ သားသမီးတို့ကို ကြည့်ရှု၍ မမြင်လျှင် ဤသို့ ဆို၏။ ‘နွားငယ်သည် အမိကိုမြင်လျှင် ရှေ့မှနောက်မှ တွန်မြည်ကြွေးကြော် ကြိုဆိုမြူးထူးဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သမင် သားငယ်တို့သည် အမိကို မြင်လျှင် နားရွက် ၂ ဘက်ကို ချီ၍ လည်ကို ဆန့်လျက် အမိဆီသို့ ရှေးရှုပြေးသဖြင့် ရှေ့မှနောက်မှ နှစ်လိုကြည်ညိုကြိုဆိုမြူးထူးဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နေ့တိုင်းလျှင် တောအရပ်မှပြန်လာသော ငါအမိအား ငါ့သားငါ့သမီးတို့သည် ခရီးရင်ဆိုင်ပြေးလာ၍ ကြိုဆိုမြူးထူးကြကုန်၏။ တော၌ သစ်သီးသစ်မြစ်ရှာမှီး၍ ပင်ပန်းတုံ့သော်လည်း သားသမီးတို့မျက်နှာကို မြင်ရသဖြင့် အပင်အပန်း ပျောက်ငြိမ်း၏။ ယခုမူကား ငါ့သားငါ့သမီး ဇာလီ၊ ကဏ္ဍာဇိန်မောင်နှမတို့ကို ငါ မမြင်ရခဲ့တကား။’

“အစာရှာလိုသောဆိတ်မသည် ဆိတ်သားငယ်ကိုစွန့်၍ အစာရှာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အစာရှာလိုသော ငှက်မသည် အသိုက်၌ ငှက်သားငယ်တို့ကိုထားခဲ့၍ အစာရှာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အစာရှာလိုသော ခြင်္သေ့မသည် ဂူအတွင်း၌ ခြင်္သေ့ငယ်ကိုထားခဲ့၍ အစာရှာသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ငါသည်လည်း အစာရှာလိုသောကြောင့် သားငယ်၊သမီးငယ်တို့ကို ကျောင်းသခံမ်း၌ထားခဲ့၍ အစာရှာခဲ့ရ၏။ယခု ငါ့သားငါ့သမီး ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန် မောင်နှမတို့ကို မမြင်ရခဲ့တကား။

“သာနမည်သောတောင်ထိပ်၌ ဆင်တို့၏ခြေရာကဲ့သို့ မြေမှုန့်ဖြင့်ရောသောဤသံပြင်၌ ငါ့သား ငါ့သမီးတို့ခြေရာ မထင်ခဲ့တကား။ ငါ့သားငါ့သမီးတို့သည် ငါလာသည်ကိုမြင်လျှင် မနီးမဝေးကပင် မြေမှုန့် အလိမ်းလိမ်းကပ်သောကိုယ်ဖြင့် ခရီးဦးကြိုဆိုလာကြကုန်လျက် ရှေ့မှနောက်မှ နံပါးမှလည်းကောင်း ပြေးခုန်မြူးထူးကြကုန်၏။ ယခုမူကား ငါ့သားငါ့သမီးတို့သည် အဘယ်မှာ ရှိပါလိမ့်နည်း။

“နေ့တိုင်းမှာကား ဆိတ်မသည် အစာရှာ၍ ပြန်သည်ရှိသော် ဆိတ်သားငယ်တို့သည် အမိမျက်နှာကို ကြည့်ကုန်လျက်လိုက်သကဲ့သို့ ငါ့သား ငါ့သမီးတို့သည် မြေမှုန့် အလိမ်းလိမ်းကပ်သော ကိုယ်ဖြင့် အမိသို့ ကပ်၍နေ၏။ ယခု မမြင်ရခဲ့တကား။

“နေ့တိုင်းလျှင် ငါ့သား ငါ့သမီးတို့သည် မိခင်လာသည်ရှိသော် ပြေးလာကြသဖြင့် ကစားစရာအလိုငှာ ဥသျှစ်သီးမှည့်တို့ကို ပေးရကုန်၏။ ယခု မမြင်ရခဲ့တကား။

“ယခု ငါ၏ သားမြတ်အစုံတို့သည်လည်း နို့ရည်ဖြင့် ပြည့်ကုန်၏။ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန်မောင်နှမတို့ကို မမြင်ရခဲ့တကား။

“နေ့တိုင်းမှာမူ ဤကျောင်းသခံမ်းသို့ရောက်သောအခါ ရင်ခွင်ပေါ်၌ ငါ့သား ငါ့သမီးတို့သည် မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်သောကိုယ်ဖြင့် လူးလဲပျော်ပါးကြကုန်၏။ ယခု မမြင်ရခဲ့တကား။

“နေ့တိုင်းမှာမူ သူတစ်ပါးမရှိသော်လည်း သားသမီးတို့နှင့်နေရခြင်းကြောင့် ဤကျောင်းသခံမ်းသည် ပွဲသဘင်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ယခု သားသမီးတို့ကို မမြင်ရသောငါ့အား ဤကျောင်းသခံမ်းသည် သုဿန်တစ်ပြင်ကဲ့သို့ ခြောက်ခြောက်ကပ်ကပ် ဖြစ်ခဲ့၏တကား။ အကြောင်း အသို့နည်း။

“နေ့တိုင်းကား ကျီး၊ ဥဩ အစရှိသောတောငှက်တို့သည် တွန်မြူးကုန်၏။ ယခုကား ထိုငှက် အပေါင်းတို့သည် သေကုန်လေသလော။ ကျောင်းသခံမ်းသည် မည်သည့်အသံကိုမျှ မကြား၊ တိတ်ဆိတ်ဘိ၏ တကား”ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက်၊ ဘုရားလောင်းအနီးသို့သွား၍ သစ်သီးတောင်းကို ဦးခေါင်းမှချပြီးသော် ဘုရားလောင်း၏အပါး၌ သားငယ်၊သမီးငယ်တို့ကို မမြင်၊ တစ်ယောက်အထီးတည်း ဆိတ်ဆိတ်နေသော ဘုရားလောင်းကို မြင်လျှင် ဤသို့မေး၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကြောင်းအသို့နည်း။ အဘယ်ကြောင့် မတုန်မလှုပ် ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူဘိသနည်း။ အကျွန်ုပ် နံနက်မိုးသောက်ထက မြင်မက်သောအိပ်မက်နှင့် ညီစွာတကား။ ယခု ဤအရပ်၌ ဥဩငှက်တို့သည်လည်း မတွန်မမြည်ကုန်။ အကျွန်ုပ်၏ သားငယ်၊သမီးငယ်တို့သည် သေလေကုန်သလော။ သို့မဟုတ် ဆိတ်ညံ့စွာသော ဤတောအရပ်၌ အကျွန်ုပ်၏သားငယ်၊သမီးငယ်တို့ကို ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား သားရဲတို့ စားလေကုန်သလော။ အဘယ်သူသည် သားငယ်၊သမီးငယ်တို့ကို ဆောင်ယူလေသနည်း။ ထိုသို့မဟုတ်မူ အရှင်မင်းကြီးတည်း သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့ကို ဘိုးတော်သိဉ္စည်းမင်းထံ စေတုတ္တရာပြည်သို့ စေလွှတ်တော်မူသလော။ ထိုသို့မဟုတ်မူ ချစ်ဖွယ်သော စကားကိုဆိုတတ်သော သား၊သမီးတို့သည် ကျောင်းသခံမ်းတွင်း၌ အိပ်ပျော်နေသလော။ ပြင်လွင်တစ်ပါး

ထွက်သွား၍ ကစားမြူးထူးကြလေသလော။ ယခု သား၊သမီးတို့၏ ဆံပင်ကို လည်းကောင်း၊ ရွှေကွန်ရက်နှင့် တူသော လက်၊ ခြေကိုမျှ လည်းကောင်း အကျွန်ုပ် မမြင်ရခဲ့တကား။ ထိုသို့မဟုတ်မူ သားငယ်၊သမီးငယ်တို့ကို ဟတ္ထိလိင်္ဂ သကုဏ္ဍာ”ဟုဆိုအပ်သော ငှက်ဆင်တို့သည်တည်း သုတ်ချီလေသလော။ အဘယ်သူသည် အကျွန်ုပ်၏ သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့ကို ဆောင်ယူလေသနည်း။”

ဤသို့ မဒ္ဒိဒေဝီသည် ကိုးကွယ်ရာမရ ငိုမြည်တမ်းလျက်မေးလျှောက်သော်လည်း ဘုရားလောင်းသည် တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ ပြန်၍မပြော၊ ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မဒ္ဒိဒေဝီသည် “အရှင်မင်းကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် အကျွန်ုပ်နှင့် စကားပြောတော်မူခြင်းကို မပြုသနည်း။ အကျွန်ုပ်၌ အဘယ်အပြစ် ရှိပါသနည်း”ဟု ဆို၍၊ဤသို့ မေးလျှောက်ပြန်၏။

“အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ပြည်မှနှင်ထုတ်သည်ဖြစ်၍ တော၌နေရကုန်သော်လည်း သား၊သမီးတို့ဖြင့် ပျော်ပါးရကုန်၏။ ထိုသို့ မိဘတို့၏နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးပျော်ပါးစေတတ်သော သား၊သမီးတို့ကို ယခု မမြင်ရသော အကျွန်ုပ်အား ပြင်းစွာသောဆင်းရဲခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုဆင်းရဲထက်ပင်လျှင် အကျွန်ုပ်နှင့် စကားမပြောဘဲ အရှင်သားနေတော်မူသဖြင့် အလွန်သာ၍ပင် ဆင်းရဲပြန်ဘိ၏။

“စပါးကြီးမြွေကိုက်၍ ပင်ပန်းသောသူကို ပုတ်ခတ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ထန်းပင်ထက်မှကျသော သူကို ရိုက်ခတ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သွေး၊ပြည်ယိုစီးလျက် နာကျင်စွာသောအနာကို ထက်စွာသော ဆူးငြောင့်ဖြင့် ထိုးဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သားသမီးတို့ကို မမြင်ရ၍ ပင်ပန်းသောအကျွန်ုပ်အား အရှင်သားသည် စကားမပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသောအားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏နှလုံးကို အလွန်နာကျင်အောင် ပြုပြန်ဘိ၏။

“အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်နှင့် ယနေ့ညဉ့်ပတ်လုံး အကယ်၍ စကားမပြောမဆို နေတော်မူသည် ဖြစ်အံ့။ နက်ဖြန်မိုးသောက်သောအခါ ထွက်သက်၊ဝင်သက်မရှိဘဲ သေခြင်းသို့ရောက်သော အကျွန်ုပ်၏အကောင်ကိုသာ အရှင်သား မြင်တော်မူရလတ္တံ့” ဟုဆို၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် မဒ္ဒိဒေဝီကို မနာသာအောင်ဆို၍ ‘သားသမီး၌ စိုးရိမ်ခြင်းကိုပျောက်စေအံ့’ဟု ကြံပြီးလျှင်-

‘နုနု မဒ္ဒိ ဝရာရောဟာ၊ ရာဇပုတ္တိ ယဿသိနီ။ ပါတောဂတာသိ ဥဉ္ဇာယ၊ ကိမိဒံ သာယ မာဂတာ။ ။’ ဟူသော ဂါထာဖြင့် မဒ္ဒိဒေဝီ၏နှလုံးကို အပ်ဖြင့် ထိုးဆွတ်သကဲ့သို့သော စကားကို ဆိုတော်မူ၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မဒ္ဒိဒေဝီ။ သင်ကား သူတစ်ပါးတို့ ကြည်ညိုနှစ်သက်ဖွယ်သော လုံးရပ်သဏ္ဌာန် ကြန်အင်လက္ခဏာ အရွယ်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤ တောအရပ်မည်သည် ရသေ့၊ရဟန်း၊ဝိဇ္ဇာဓိုရ်၊တောသား၊မုဆိုး စသော သူတို့သည်လည်း များစွာ လှည့်ပတ်သွားလာကြကုန်၏။ သင်သည် တောအရပ်၌ မည်သို့ဖြစ်လိမ့်မည်ကို အဘယ်သူ သိနိုင်ချေအံ့နည်း။ သင် နေ့တိုင်းရောက်ချိန်ကို မရောက်။ အဘယ့်ကြောင့် ယနေ့ ကြာဘိသနည်း။ နံနက်စောစောကပင်လျှင် တောသို့ သွားလေသည်နှင့် ယခု ညဉ့်အချိန်မတော်မှ ရောက်လာ၍ ရေစာထင်းမီး ရှာပြီးလျှင် လင်သားကိုလုပ်ကျွေးသော တောလည်မိန်းမဟူက သင်ကဲ့သို့ မဟုတ်။ သွားချိန်ကိုသွား၍ ရောက်ချိန် ရောက်မြဲတည်း။ သင်သည်ကား ‘ငါ့သား၊ငါ့သမီးငယ်များ မည်သို့ဖြစ်လိမ့်မည်။ ငါ့လင် မည်သို့ စိတ်ရှိလိမ့်မည်’ကိုမျှ အောက်မေ့ခြင်း မရှိ။ စိတ်ပိုင်ကိုယ်ပိုင် အချိန်အခါမသိ သွားလိုရာ၊ နေလိုရာ ယခု လရောင်ထွက်မှ သင် ရောက်လာ၏။ သင်သည် ငါ့စိတ်နှလုံး မသာမယာရှိအောင် ပြုဘိ၏။ ထိုသို့ အချိန်တန်၍

မရောက်ခြင်းသည် သင်၏အပြစ်တည်း” ဟု ဘုရားလောင်းသည် ဥပါယ်တံမျဉ်^{၁၁၁}၌ လိမ္မာတော်မူလှသောအားဖြင့် မဒ္ဒိမိဖုရားကို သားသမီး၌ ကြောင့်ကြပူဆွေးခြင်းမှ ငြိမ်းစိမ့်သောငှာ နှလုံးသားကို အပ်နှံဆွသကဲ့သို့ မခံသာအောင် ခြိမ်းခြောက်မောင်းမဲသောစကားကို ဆိုတော်မူ၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် မင်းကြီးစကားကိုကြားနာလျှင်

“အရှင်မင်းကြီး။ စိတ်အထူး ရှိတော်မမူလင့်။ အကျွန်ုပ် လျှောက်ပါအံ့။ နာတော်မူဦးလော့။ ယခု ညဉ့် မိုးသောက်ထက အိပ်မက်မကောင်းမြင်သည်မှာလျှင် အကျွန်ုပ်စိတ်က တကြောင့်ကြကြနှင့်ပင် သစ်သီး သစ်မြစ်အလိုငှာ တောသို့ သွားရပါသည်။ တောသို့ရောက်လျှင်လည်း ထိုညဉ့်ကမြင်မက်သော အိပ်မက်ကိုသာ အောက်မေ့မိသဖြင့် စိတ်နေမကောင်းရှိ၍၊ သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကို ရသမျှ တန်လောက်ရုံဆွတ်ယူပြီးလျှင် အလျင်တဆော နေစောစောကပင် ပြန်မည်အကြံနှင့် မြန်မြန်ထက်ထက် လုံ့လပြုပါစဉ်၊ ဤမြေကြီးသည်လည်း ပြင်းထန်စွာ တုန်လှုပ်လျက်၊ သားငှက်တို့သည်လည်း သောင်းသောင်းညည် ကြော်သံဟစ်ကြွေး ပြေးခုန်မြူးထူးသဖြင့် တစ်တောလုံး ပဲ့တင်ထပ်မျှသောအသံ ဖြစ်၏။

“ထိုသို့ သားငှက်တို့၏ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံကို အရှင်မင်းကြီး ကြားတော် မမူပါသလော။ ဤအရပ်၌ အကျွန်ုပ်တို့နေသည်မှာ ၇ လ ရှိပြီ။ ယနေ့ကဲ့သို့ တစ်ရံတစ်ခါမျှ မတွေ့မကြိမ်စဘူး တွေ့ကြိမ်ရသဖြင့် တစ်ယောက်အထီးတည်း တောနက်ထဲ၌ ကိုးကွယ်ရာမရ ပြင်းစွာထိတ်လန့်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်သည် မြေသို့ရှေးရှုဝပ်လျက် လည်းကောင်း၊ အထက်ကောင်းကင်သို့ မျှော်လျက် လည်းကောင်း၊ အရပ် ၈ မျက်နှာတို့ကို လက်ယာရစ်လှည့်လျက် လည်းကောင်း၊ ဤ ၁၀ ပါးသောအရပ်မျက်နှာတို့ကို အသီးအသီး လက်အုပ်ချီ၍ ရှိခိုးလျက် ‘ငါ့လင်၊ ငါ့သားတို့ကို ဤ သစ်၊ ကျား၊ ခြင်္သေ့၊ ဝံ၊ အောင်း အစရှိသော သားရဲငှက်ရဲတို့သည် မညဉ့်ဆဲသည် ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ငါ့လင်၊ ငါ့သားတို့သည် သားရဲငှက်ရဲတို့၏အန္တရာယ်မှ လွတ်ကင်းပါစေ သတည်း’ ဟု ဆုတောင်းပါ၏။

“ထို ကြောက်မက်ဖွယ်များသည် နေ့တိုင်းထက်ထူး၍ မြူးထူးတွန်မြည်သော သားရဲငှက်ရဲတို့အသံကို ကြားရတိုင်း မိုးသောက်ထက မြင်မက်သောအိပ်မက်ကိုအောက်မေ့မိသဖြင့် နေမဝင်မီ စောစောကပင် သခံမ်းသို့ပြန်လို၍ အသီးသီးသောသစ်ပင်တို့ကို ဆွတ်ချူအံ့သောငှာ ချဉ်းကပ်တုံပါသော်လည်း အကျွန်ုပ် ချဉ်းကပ်တိုင်း ပင်လုံးညွတ်အောင် သီးလျက်ပင်လည်း တစ်လုံးမျှမသီးသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ အသီးမသီးသော သစ်ပင်တို့သည်လည်း အသီး သီးသကဲ့သို့ထင်ရ၏။ ထိုသို့ ထင်ယောင်ထင်မှား သွားလာလှည့်လည်၍သာလျှင် ငြိုငြင်ဆင်းရဲစွာ သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကိုရှာရ၍၊ ရသမျှနှင့် ပြန်တော့မည်ဟုပြုစဉ် မကောင်းသောနိမိတ်တို့သည် အကျွန်ုပ်အား ထင်လာ၏။

အဘယ်သို့ ထင်လာသနည်းဟူမူကား အကျွန်ုပ်လက်၌ မြဲစွာဆုပ်အပ်သောတံချူသည် လက်မှ လွတ်၍ကျ၏။ လက်ဝဲပခုံးဖြင့်လွယ်သော သစ်သီးခြင်းတောင်းသည်လည်း ပခုံးမှ လွတ်၍လျှောကျ၏။ ထိုသို့သော ပုဗ္ဗနိမိတ်^{၁၁၂}တို့ကို မြင်ရသောအကျွန်ုပ်အား ပြင်းစွာသောစိုးရိမ်ခြင်းတို့သည် ထပ်လောင်းပြန်သည်ဖြစ်၍ အရပ် ၁၀ မျက်နှာကိုရှိခိုးလျက် နေမဝင်မီကပင် ဤကျောင်းသခံမ်းသို့ လာပါသည်ကို ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ သစ်၊ ဤ သားရဲ ၃ ကောင်တို့သည် လမ်းခရီးကို ပိတ်ဆီးဝန်းရံ၍နေသောကြောင့် ဝက်ပါတောင်တံခါးသို့ ရောက်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ထိုသားရဲတို့ တစ်ပါးသို့လွှဲရှောင်သွားပြီးမှ လာရသဖြင့် ယနေ့သည် နေ့တိုင်းထက်

သာလွန်၍ မိုးချုပ်ပေသည်။ အကျွန်ုပ်အား အရှင်သား စိတ်နှလုံးမသက်သာ ရှိတော်မူပါလင့်။ သည်းခံတော်မူပါ”ဟု လျှောက်၏။

[တောသားတောငှက်တို့ နေ့တိုင်းထက်ထူး၍ မြူးထူးမြည်ကြွေးသည့်အသံကား ဘုရားလောင်းသည် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကို လှူတော်မူသောအခါ ဟိမဝန္တာတောအလုံး ပဲ့တင်ထပ်မျှ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်သော အသံပင်တည်း။]

ဘုရားလောင်းသည် ထို ရှေးဦးစွာဆိုသောစကားနှင့် နောက်ကို ထိုညဉ့်ပတ်လုံး နေအရက်တက်သည် တိုင်အောင် တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဒွိမိဖုရားအား ပြန်၍မဆို ဆိတ်ဆိတ်သာနေဘိ၏။

ထိုအခါ မဒွိမိဖုရားသည် စိတ်၏ပင်ပန်းခြင်းဖြစ်၍ အထူးထူးအပြားပြားသောစကားဖြင့် ဤသို့ ငိုမြည်တမ်းပြန်၏။

“ဆံကျစ်ထုံးလျက် ရသေ့အသွင်ဖြင့် ရွာသူတို့၏အကျင့်မှကြဉ်၍ ဗြဟ္မစရိယ ဟုဆိုအပ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လျက် ဝတ် ၅ ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောတပည့်သည် ဆရာကိုလုပ်ကျွေးသကဲ့သို့ လင်ဖြစ်သော မင်းကြီးအား ငါသည် ခြေဆုပ်ခြင်း၊ လုံ့လထကြွပြုခြင်း စသည်ဖြင့် လုပ်ကျွေး၏။ သားသမီးတို့အားလည်း မဆင်းရဲစေရမူ၍ ကောင်းစွာမွေးကျွေး၏။

“ငါ၏ ရင်သွေးရင်နှစ် ချစ်သမီး၊ချစ်သားတို့။ သင်တို့ အဘယ်မှာ နေကြကုန်သနည်း။ မိခင်ထံ လာပါကုန်လော့။ မိခင်သည် သင်တို့ ငတ်မွတ်ဆင်းရဲမည်ကို စိုးသောကြောင့် ညဉ့်နေ့မဆို သွားလာလှည့်လည်၍ သစ်သီးသစ်မြစ် ရှာရ၏။ တောမှ မိခင်ပြန်ရောက်လျှင်လည်း နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ပန်းမောသည် မရှိ။ ချစ်သား ချစ်သမီးတို့အား ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော နန္ဒင်းဥကိုသွေး၍၊ ရေချိုးပြီးလျှင် ကသယ်မှုန့် ပြုစိမ့်သောငှာ ပေး၏။ သား၊သမီးတို့ ကစားစိမ့်သောငှာ ဥသျှစ်သီးမှည့်ကိုလည်း မိခင် ဆောင်ခဲ့၏။ ဤဥသျှစ်သီးဖြင့် ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့ ကစားလေကုန်လော့။ သားသမီးတို့ သုံးဆောင်စေခြင်းငှာ ကြာစွယ်ကြာရင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဝတ်ဆံနှင့်တကွသော ကြာနားတောင်းကို လည်းကောင်း၊ ပျားမွဲအရသာကဲ့သို့ ချိုစွာသော ကုက္ကိုသီးကို လည်းကောင်း မိခင် ဆောင်ခဲ့၏။ ချစ်သားချစ်သမီးတို့။ လာလှည့်ကုန်၍ ခမည်းတော်မင်းနှင့်အတူ သုံးဆောင်ကြကုန်လော့။

“သိဝီရာဇ်တိုင်းသူတို့၏ သခင်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ် ရေကန်မှဆောင်ယူခဲ့သော ဤပဒုမ္မာကြာကို သားတော်ဇာလီအား ပေးတော်မူပါလော့။ ဤကြာညိုပန်းကို သမီးတော်ကဏ္ဍာဇိန်အား ပေးတော်မူပါလော့။ ထိုပန်းတို့ကို ပန်ဆင်စေလျက် သားဟော်သမီးတော်တို့ကို သာယာစွာသောသီချင်းသံဖြင့် သီ၍ ကစိမ့်သောငှာ ခေါ်တော်မူပါလော့။

“အရှင်မင်းကြီး။ သားသမီးတို့ကို မြင်လို၏။ ရှိလျှင် ပြတော်မူပါလော့။သားသမီးရှိလျက်ဖြစ်မူ အဘယ့်ကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို ပူဆွေးခြင်းဖြင့်နှိပ်စက်၍ အသက်ဆုံးအောင် ပြုတော်မူဘိသနည်း။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ခမည်းတော်မင်းကြီး ပြည်မှနှင်ထုတ်၍ ဤတောအရပ်၌ သားသမီးနှင့် တကွ နေကြရသည်ရှိသော် ချမ်းသာမကွဲ ဆင်းရဲအတူ ဆိုးတူကောင်းဖက် စုံမက်ချစ်ခင်သော အကြင်လင်နှင့် မယားဖြစ်ပါလျက် အရှင်မင်းကြီးသည် ကျွန်မ မဒွိအား ‘သားသမီးတို့ကို မမြင်ရစေသတည်း’ဟု ကျိန်ဆဲတော်မူယောင်ကဲ့သို့ ကျွန်ုပ် ထင်၏တကား”ဟု မဒွိဒေဝီသည် အထူးထူးအပြားပြား သနားဖွယ်ငိုမြည်တမ်းသော်လည်း

မိဖုရားနှင့် တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ ဖက်ပြိုင်ပြန်လှန်၍ မပြော။ ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် ဘုရားလောင်းသည် နေတော်မူ၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဘုရားလောင်း တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ ပြန်၍ မပြောနေလေသော် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လျက် ဘုရားလောင်း၏ထံမှ ထခဲ့၍ ထိုညဉ့်ပတ်လုံး လ၏အရောင်ဖြင့်သွား၍ ရှေး၌ သားငယ်သမီးငယ်တို့ ကစားဖူးသောအရပ်တို့၌ ရှာ၏။ ထိုထိုသော သစ်ပင်ရင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော် “ဤသပြေပင်ရိပ်ကား ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့ ကစားမြဲ အရိပ်တည်း။ ဤ ယင်းရည်းပင်၊ ရေဥပင်၊ ညောင်ကြတ်ပင်၊ ပညောင်ပင်၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၊ ပိန္နပင်၊ သီးပင် ဤပန်းပင်တစ်ပင်ရင်းတို့၌ မရှိခဲ့တကား”ဟု ငိုကြွေးလျက်၊ ‘ဤမည်သော သစ်ပင်ရင်းတို့၌ ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့ ကစားမြဲတည်း။ ထိုသစ်ပင်ရင်းတို့၌ ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့ကို မမြင်ရခဲ့တကား” ဟု ငိုကြွေးလျက် မြစ်ဆိပ်သို့သွားပြန်၍။

“ဤမြစ်သည် ချမ်းမြအေးကြည်သောရေ ရှိ၏။ ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့ ကစားမြဲတည်း။ ယခု မမြင်ရပါ တကား”ဟု မြည်တမ်း၍ တောင်ထိပ်သို့ တက်ပြန်၏။

“ထိုတောင်ထိပ်၌ ဤမည်သောပန်းတို့ကို ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့သည် ဆွတ်ယူ၍ ပန်ဆင်ကုန်မြဲတည်း။ ယခု မမြင်ရပါတကား။ ဤမည်သောသစ်သီးတို့ကို ဆွတ်ချူ၍ စားကုန်မြဲတည်း။ ဤသစ်ပင်တို့၌ မရှိခဲ့တကား” ဟု ငိုကြွေးလျက်၊ တောင်ထိပ်မှ ဆင်းသက်ခဲ့၍ ကျောင်းသခံမ်းသို့ရောက်ပြန်လျှင် “ဤအရပ်ကား ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့ကစားသော ဆင်ရပ် ၊ မြင်းရပ်၊ နွားလားရပ်တို့တည်း။ ထိုအရပ်တို့ဖြင့် ကစားမြဲဖြစ်လျက် ယခု မရှိခဲ့တကား”ဟု လှည့်လည်ငိုကြွေး၏။

ထိုအခါ မဒ္ဒိဒေဝီမိဖုရားငိုကြွေးသံဖြင့် လည်းကောင်း၊ သွားလာသောခြေသံဖြင့် လည်းကောင်း သားငှက်တို့သည် လန့်ထိတ်၍ ခုန်ပြေးပျံဝဲကြကုန်၏။ ထိုသားငှက်တို့ကို မြင်တိုင်းမြင်တိုင်းလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဤသို့ ငိုကြွေး၏။

“ဤ ရွှေသမင်၊ ဒရယ်၊ ယုန်၊ ဝံပိုင် တောသားအပေါင်းတို့နှင့် ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့သည် အတူ ကစားကုန်၏။ ယခု မမြင်ရခဲ့တကား။ ဤ ရွှေဟင်္သာ၊ ကြိုးကြာ၊ ဥဒေါင်း အစရှိသောငှက်တို့နှင့် ငါ့သား၊ ငါ့သမီးတို့သည် ရှေး၌အတူ ကစားမြဲတည်း။ ယခု မမြင်ရခဲ့တကား”ဟု ငိုကြွေး၍၊ ကျောင်းသခံမ်းမှ တစ်ဖန်ထွက်လျက် တောအုပ်သို့ဝင်ပြန်၍၊ ထိုထိုသောအရပ်တို့ကို မျှော်ကြည့်ပြီးလျှင်

“အပွင့်အသီးတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤတောအုပ်သည် အလွန်မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏။ ဤတောအုပ်၌ ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့သည် ရှေး၌ ကစားကုန်မြဲတည်း။ ယခု မမြင်ရတကား”ဟုငိုကြွေးလျက် ရေကန်သို့ သွားပြန်၍။

“ဤရေကန်သည် ဟင်္သာ၊စက္ကဝက်၊ ဝမ်းဘဲငှက်တို့ဖြင့် ယှက်သန်းမြူးပျံ ကျူးသံရင့်အေးလျက် မွေးကြိုင်ရန် သင်းသင်းပျံ့သော ဟင်းရမ်း၊ကတောက်၊မျောက်လှေကူးနှင့် အထူးထူးသော ကြာညိုကြာဖြူ ကြာပုဏ္ဏရိုက် ကြာတံဆိပ် ကြာပဒုမ္မာတို့သည် ပျားပိတုန်းတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အလွန်မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိ၏။ ဤရေကန်ဝယ် ငါ့သား၊ငါ့သမီးတို့ ရှေး၌ ကစားရွှင်မြူးကြမြဲတည်း။ ယခု မမြင်ရခဲ့တကား”ဟု ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် ထိုထိုသောအရပ်သို့ လှည့်လည်၍ရှာပါသော်လည်း သားငယ်၊သမီးငယ်များကို မမြင်ခဲ့ရသော်၊ တစ်ဖန် ဘုရားလောင်း အထံသို့ သွားပြီးလျှင် ညှိုးနွမ်းသောမျက်နှာဖြင့် မှိုင်တွေကာနေသော ဘုရားလောင်းမျက်နှာကို မြင်၍ ဤသို့ လျှောက်ပြန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အရှင်မင်းကြီးသည် နေ့တိုင်းမူ ထင်းကိုပေါက်ခွဲခြင်း၊ ရေကိုဆောင်ယူခြင်း၊ မီးမယ်ဖျူး၌ မီးညှိခြင်း ဤ ၃ ပါးသောကိစ္စကို ပြုမြဲတည်း။ ယခုကား တစ်ခုခုသောကိစ္စကိုမျှ မဆောင်ဘဲ အဘယ်ကြောင့် ညှိနွမ်းသောမျက်နှာဖြင့် ပညာမရှိသူကဲ့သို့ စိုးရိမ်တော်မူဘိသနည်း။ အရှင်မင်းကြီး၏အမူအရာကို အကျွန်ုပ် မနှစ်သက်။ အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်အား မင်းကြီးနှင့်တူ၍ ချစ်ခင်သောသူမည်သည် မရှိ။ မင်းကြီးကိုသာလျှင် ကိုယ်ထက်လွန်၍ ချစ်၏။ ထိုသို့ ချစ်ခင်ကြင်နာလှသောမင်းကြီးနှင့် အတူတကွ ပေါင်းဖော်ရသောအကျွန်ုပ်သည် တောအရပ်၌ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ သစ်သီးသစ်မြစ်ရှာရသော်လည်း မင်းကြီးမျက်နှာကိုမြင်ရသဖြင့် ပင်ပန်းခြင်း ဆင်းရဲဟူသမျှ ပျောက်၍ ပျော်ရွှင်ငြိမ်းချမ်းခြင်း ဖြစ်မြဲတည်း။ ယခုမူကား ချစ်လှစွာသော အရှင်မျက်နှာကို မြင်ရတုံ့သော်လည်း စိတ်ပင်ပန်းခြင်း ဆင်းရဲမပျောက်ဘဲ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုသို့ အကျွန်ုပ်ဖြစ်ရခြင်းသည် သားသမီးတို့ကိုမမြင်ရ၍ မေးလျှောက်သည်ဖြစ်လျက်၊ မမြွက်မပြန် အရှင်မင်းကြီး နေတော်မူဘိသောကြောင့် ပူဆွေးခြင်းဖြစ်ရ၏” ဟု မြည်တမ်းငိုကြွေးသော်လည်း ဘုရားလောင်းသည် မတုန်မလှုပ်သာလျှင် နေဘိ၏။

ထိုသို့ စကားမပြောမဆိုဘဲ ဘုရားလောင်းနေသည်ရှိသော် မဒ္ဒိဒေဝီသည် လှင်ကန်ဖြင့် ပုတ်ခတ်အပ်သော ကြက်မကဲ့သို့ ပြင်းပြစွာတုန်လှုပ်လျက် မိမိသွားမြဲသောအရပ်သို့ သွား၍၊ တစ်ဖန် လာပြန်သဖြင့် ဤသို့ ငိုကြွေးမေးလျှောက်ပြန်၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခု သားငယ်များကို အကျွန်ုပ် မမြင်ရခဲ့တကား။ အဘယ်သူသည် ဆောင်ယူလေအပ် သနည်း။ သေလေကုန်သလော။ ကျီး၊ ဥဩ ငှက်မျှတို့ကိုလည်း ယခု မမြင်ရခဲ့တကား။ သားငယ်၊ သမီးငယ်တို့သည် သေခဲ့ယောင်တကား” ဟု ငိုကြွေးငြားသော်လည်း ဘုရားလောင်းသည် တစ်ခွန်းသောစကားကိုမျှ မဆို။ ထိုသို့ မင်းကြီးနေပြန်သဖြင့်၊ မဒ္ဒိဒေဝီသည် ထိုထိုသောအရပ်သို့ သွားလေပြန်၍ လျင်မြန်ခြင်းဖြင့် လှည့်လည် မွေနှောက်လျက် တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး ရှာဖွေ၏။ [ထိုတစ်ညဉ့်ပတ်လုံး ၃ ကြိမ်တိုင်အောင် မဒ္ဒိမိဖုရားသွားသော ခရီးကို ချင့်တာသည်ရှိသော် ၁၅ ယူဇနာအတိုင်းအရှည်ခန့် ရှိ၏။]

ထိုညဉ့် မိုးသောက်၍ နေအရုဏ်တက်လတ်သော် မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဘုရားလောင်းအထံသို့လာ၍ ပြင်းစွာသော ငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ဤသို့ ငိုကြွေး၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် တောသို့ လည်းကောင်း၊ တောင်ထက်သို့ လည်းကောင်း၊ ကျောက်ပူ၊ ကမ်းပါးပြတ်၊ ချောက်ထုံးအိုင်၊ ရေကန်၊ မြစ်ဆိပ်၊ သစ်ပင်ရင်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး လှည့်လည်၍ ရှာပါတုံ့သော်လည်း သားသမီးတို့ကို မမြင်မတွေ့ဖြစ်ခဲ့၏။ အကျွန်ုပ်သားသမီးများသည် မချွတ်လျှင် သေချေပြီထင်၏” ဟုငိုကြွေး၍၊ ထိပ်ထက် လက်စုံချီလျက်လျှင် ရွှေငှက်ပျောပင်ကို အရင်းကဖြတ်သကဲ့သို့ မတ်တတ်ပင် မိန်းမောမူးဝေ၍ ဘုရားလောင်းခြေရင်း၌ လဲလေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ‘မဒ္ဒိဒေဝီ သေခဲ့ပြီ’ ဟူသောအမှတ်ဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လျက်၊ ‘ငါ၏ မြောက်သားမဒ္ဒိသည် ငါတို့နေရပ် နေပြည်တော်မဟုတ်ဘဲ လူမရှိသောတောကြီးထဲ၌ သေခဲ့ပြီ။ အကယ်၍ ငါတို့-စေတုတ္တရာရွှေပြည်တော်နေရပ်၌ သေခဲ့သည်ဖြစ်မူ များစွာသောဆွေမျိုးသားချင်း မှူးမတ်အပေါင်းတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် စေတတိုင်း၊ သီဝီတိုင်း၊ ဤတိုင်းကြီး ၂ တိုင်းသည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် တုန်လှုပ်ခြင်းဖြစ်ရာ၏။ ယခုမူကား တောအရပ်၌ ငါတစ်ယောက်တည်း အသို့ ပြုပါရအံ့နည်း’ ဟု ပြင်းပြစွာ ပူဆွေးစိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်ရာ၏။

နောက်မှ စိတ်ကိုသိမ်းဆည်းလျက် သတိကိုဖြစ်စေ၍ ‘မဒ္ဒိသည် စင်စစ်ပင် သေပြီလော’ဟု နေရာမှထပြီးလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီ၏ရင်ပေါ်၌ လက်ကိုထား၍၊ ထွက်သက်ဝင်သက် အငွေ့ရှိသေးသောအဖြစ်ကို သိလတ်သော် ရွှေကရားဖြင့် ရေကိုဆောင်ယူ၍ ၇ လပတ်လုံး ကတိကဝတ်ဖြင့် ကိုယ်လက်နှီးနှောခြင်းသို့ မရောက်စဖူးသော်လည်း စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းပြစွာနှိပ်စက်အပ်သဖြင့် ရသေ့ ရဟန်းအဖြစ်ကို မှတ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ပြည့်သော မျက်ရည်ရှိလျက် လက် ၂ ဘက်ဖြင့် မဒ္ဒိဒေဝီ၏ဦးခေါင်းကို အဖြည်းအသာချီပြီးလျှင် ပေါင်ပေါ်၌ထား၍၊ ရေဖြင့်ဖျန်းဆွတ်၍ မဒ္ဒိဒေဝီ၏မျက်နှာကို လည်းကောင်း၊ ရင်ကို လည်းကောင်း သုံးသပ်လျက်ရှိတော်မူ၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် အတန်ငယ်ကြာမှ သတိရလေသော် အရှက်အကြောက်ကိုဖြစ်စေလျက် ထပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းကို ရှိခိုး၍

“အရှင်သား။ အကျွန်ုပ်၏သားသမီးတို့သည် အဘယ်သို့ သွားလေကုန်သနည်း”ဟု မေးလျှောက်၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် “မဒ္ဒိမိဖုရား။ ငါသည် သားသမီးတို့ကို အလှူခံရောက်လာသော ပုဏ္ဏားအို တစ်ယောက်အား ကျွန်အလိုငှာ လှူလိုက်၏”ဟု ပြန်ကြားပေ၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီသည်

“အရှင်သား။ အရှင်သားသည် သားသမီးတို့ကို ပုဏ္ဏားအားလှူပြီးလျှင် အကျွန်ုပ် တစ်ညဉ့်ပတ်လုံး မေးလျှောက်လျက် ငိုကြွေးခြင်းပြင်းစွာ ထိုမှဤမှ လူးလာပြန်ခေါက် သား ၂ ယောက်ကြောင့် ပင်ပန်းစွာသော အကျွန်ုပ်အား အဘယ်ကြောင့် မကြားမဆို နေတော်မူဘိသနည်း”ဟု ဆို၏။ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည်

“မဒ္ဒိဒေဝီ။ သင့်အား အစစက ငါ မကြားဘဲနေသည်ကား ငါသို့သောယောက်ျားစင်လျက် သားသမီးနှင့်ကွေ့ကွင်းရသဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်းဆင်းရဲ ဖြစ်တုံသေး၏။ မိန်းမတို့မည်သည် ကိုယ်၊စိတ် နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ သင့်အားမချုပ်နိုင်သဖြင့် နှလုံးအသည်း ကွဲရာ၏။ ထို့ကြောင့် ငါ မကြားသတည်း။

“မဒ္ဒိဒေဝီ။ ယမန်နေ့နံနက်ကပင်လျှင် ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ဖုန်းတောင်းယာစကာဖြစ်သော ပုဏ္ဏားသက်ကြီးအို တစ်ယောက်သည် ဤကျောင်းသခံမီးသို့ အလှူခံရောက်လာ၏။ ထို ပုဏ္ဏားသက်ကြီးအိုအား သားသမီးတို့ကို ကျွန်အလိုငှာ လှူလိုက်ပေ၏။ သင် စိုးရိမ်ခြင်းမရှိပါလင့်။ သက်သာရာ ဖြစ်စေလော့။ သားသမီးတို့မျက်နှာကို မရှုတုံလင့်။ ငါ့မျက်နှာကိုသာ ရှုတုံလော့။ ငိုကြွေးခြင်းကို မပြုလင့်။ ထိုပုဏ္ဏားသည် ငါတို့သားသမီးကို ဆောင်လေသည်ရှိသော် ငါတို့ခမည်းတော်ကြားသဖြင့် ငါတို့ကို ပြည်သို့ခေါ်လတ္တံ့။ ပြည်သို့ရောက်သောအခါ အနာမရှိ ချမ်းသာစွာ သားသမီး၊ ကျွန်အခြွေအရံ၊ရွှေ၊ ငွေ၊ စပါး အစရှိသော သက်ရှိ၊သက်မဲ့စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရပြန်လတ်၍အတူတကွ ငါတို့ နေရအံ့သတည်း။

“မဒ္ဒိဒေဝီ။ သူတော်ကောင်းတို့သည် မြတ်သောဝတ္ထုကို လိုချင်တောင့်တသည်ရှိသော် သားသမီးကို လည်းကောင်း၊ မိမိရင်ကိုခွဲလျက် နှလုံးသည်းပွတ်ကိုပင် သော်လည်းကောင်း ထုတ်ယူ၍ တောင်းလာသော ယာစကာတို့အား ပေးရာ၏။ သင်သည် အလွန်မြတ်လှစွာသော သားသမီးအလှူကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လော့”ဟု ဆိုတော်မူ၏။ထိုစကားကိုကြားလျှင် မဒ္ဒိဒေဝီသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ၁၀ လပတ်လုံး ဝမ်းဖြင့်ဆောင်၍ ဖွားမြောက်လတ်သော် နေ့တိုင်း ၃ ကြိမ် ၃ ကြိမ် ရေချိုးပြီးလျှင် နံ့သာပျောင်းလိမ်းဆင်လျက် နို့ရည်ဖြင့် ရင်ခွင်ပေါ်၌ မွေးကျွေးသုတ်သင်ခြင်းဖြင့် ကြီးစေအပ်သော သားသမီးတို့ကို အရှင်မင်းကြီးသည် ဝန်တိုခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်တတ်သောပုဏ္ဏားအား လှူခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ပါ၏။ လှူတော်မူပြီးသော အရှင်မင်းကြီးသည် တွန့်တိုခြင်းမရှိ စိတ်ကို ကြည်စေတော်မူပါလော့။

ထို့ထက်အလွန်လည်း အဖန်တလဲလဲ အလှူပေးရသည် ဖြစ်ပါစေသတည်း” ဟု အနုမောဒနာပြု၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည်

“မဒ္ဒိဒေဝီ။ သင် အဘယ့်ကြောင့် ‘စိတ်ကို ကြည်စေပါလော့’ ဟု ဆိုဘိသနည်း။ အကယ်၍ ငါသည် သားသမီးကိုလှူ၍ စိတ်ကိုကြည်စိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်သည် ဖြစ်အံ့။ ငါ့အား ဤသို့သော အံ့ဖွယ်သရဲတို့သည် မဖြစ်ကုန်ရာ” ဟု အလုံးစုံမြေတုန်လှုပ်ခြင်း၊ ပဲ့တင်ထပ်ခြင်း အစရှိသော အံ့ဖွယ်သရဲတို့ကိုချဲ့ဖွင့်၍၊

“လှူသောအခါ ဖြစ်သည့်အတိုင်း ငါ့စိတ်နှလုံးသည် ရွှင်ပြုံးစွာရှိ၏” ဟု မဒ္ဒိမိဖုရားအား ပြန်ကြားပေ၏။

ထိုအခါ မဒ္ဒိမိဖုရားသည် အံ့ဖွယ်သရဲကို ချီးမွမ်းလျက် ထိုအလှူကို အနုမောဒနာပြုလို၍ ဤသို့ဆို၏။

“အရှင်မင်းကြီးအား ဤမြေကြီးသည်လည်း ပဲ့တင်ထပ်မျှ ဖြစ်၏။ အရှင်မင်းကြီး ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်းသည်လည်း အထက်နတ်ပြည်တိုင်အောင် နံ့၍တက်၏။ ထက်ဝန်းကျင်သော အရပ်မျက်နှာမှလည်း မိုးအခါမဟုတ်ဘဲ လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည် ပြိုးပြိုးပြက် ထွက်ကုန်၏။ တောင်ပြိုသောအသံ၊ ကမ်းပါးပြတ်၍ ချောက်သို့ကျသောအသံ ကဲ့သို့လည်း တစ်တောလုံး ထင်ကုန်၏။ နာရဒနတ်၊ ပဗ္ဗတနတ်၊ ဣန္ဒနတ်၊ သောမနတ်၊ ယာမနတ်၊ ဝေဿဝဏ်နတ်၊ ဤနတ်မင်းတို့သည်လည်း မိမိတို့ဗိမာန်တံခါးဝ၌ ရပ်ကုန်လျက် ‘ဝေဿန္တရာ မင်းကြီးသည် မြတ်သောအလှူကို လှူသတတ်’ ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အနုမောဒနာပြုကုန်၏။ သိကြားအမှူးရှိသော တာဝတိံသာ နတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်းကောင်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုကောင်းချီး ပေးကြကုန်၏။ အရှင်မင်းကြီးဆိုတိုင်း အမှန်ပင်တည်း” ဟု မဒ္ဒိမိဖုရားသည် မင်းကြီးစကားအတိုင်း ပြန်၍ ချီးမွမ်းလျက်နေ၏။

၁၀။ သက္က ပဗ္ဗခန်း^{၁၁}

ဤသို့ မင်း ၂ ပါးတို့သည် အချင်းချင်း သမ္မောဒနိယ ကထာ^{၁၂}ကို ပြောဆိုလျက် နေကြကုန်လတ်သော် သိကြားမင်းသည် ဤသို့ ကြံ၏။

‘မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ယမန်နေ့က ဇူကောပုဏ္ဏားအား မြေကြီးကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက် သားသမီးတို့ကို လှူလိုက်၏။ ယခုတစ်ဖန် အမျိုးယုတ်သောယောက်ျားတစ်ပါးတို့သည် မင်းကြီးသို့ကပ်၍ မိန်းမကောင်းအင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော မဒ္ဒိမိဖုရားကိုတောင်းလာလျှင်မူ ပေးပြန်ရာ၏။ မဒ္ဒိမိဖုရားကို ပေးလှူသဖြင့်လည်း မင်းကြီးအား လုပ်ကျွေးပြုစုမည့်သူ မရှိ၊ တစ်ယောက်ထီးတည်း တောကြီးထဲ၌ ကိုးကွယ်ရာမရ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်လေအံ့။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ပုဏ္ဏား၏အသွင်ဖြင့် မင်းကြီးသို့ကပ်ပြီးလျှင် မဒ္ဒိမိဖုရားကိုတောင်း၍ မင်းကြီးအား သဗ္ဗညုတပါရမီအထွတ်သို့ ရောက်စေပြီးမှ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူအား မပေးမစွန့်စေရအောင်ပြု၍၊ တစ်ဖန် မဒ္ဒိမိဖုရားကို မင်းကြီးအား ပေးခဲ့အံ့’ ဟု ကြံပြီးသော်၊ ထိုနေ့နံနက် အရုဏ်တက်သောအခါ သိကြားမင်းသည် ပုဏ္ဏား၏အသွင်ဖြင့် မင်း ၂ ပါးတို့ထံ ရှေးရှုလာလတ်၍ ရှေ့၌ရပ်လျက် ဤသို့ ပဋိသန္ဓာရ သာရဏီယ^{၁၃}စကားဖြင့် ပြောဟောလေ၏။

“သိဝိရာဇ်မင်းကြီး။ အသို့နည်း။ မင်းကြီးအား အနာဆင်းရဲ ကင်းပါ၏လော။ သစ်သီးသစ်မြစ် မျှလောက်ပါ၏လော။ သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကို ရလွယ်ပါ၏လော။ မှက်၊ခြင်၊ကင်း၊ သန်း နည်းပါးပါ၏လော။ သားရဲတို့ဖြင့်ပြွမ်းသော ဤတောအရပ်၌ ဘေးအန္တရာယ်မရှိ ငြိမ်းချမ်းပါ၏လော” ဟုဆို၏။

ဘုရားလောင်းသည်

“ပုဏ္ဏားမြတ်။ ငါ့အား ဆင်းရဲမရှိ၊ သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ဖြင့် မျှလောက်၏။ သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကိုလည်း ရလွယ်၏။ မှက်၊ခြင်၊ကင်း၊သန်းတို့သည်လည်း နည်းပါး၏။ သားရဲတို့ဖြင့်ပြွမ်းသော ဤတောအရပ်၌ ဘေးအန္တရာယ်မရှိ။ ပုဏ္ဏားမြတ်။ ဤတောအရပ်၌ မပြတ်စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်းနှင့် ၇ လပတ်လုံး နေရသော ငါတို့အား နတ်၏အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသဖြင့် ဝါးရင်းတောင်ဝှေးကိုကိုင်လျက် ခွာနှင့်တကွသော သစ်နက်ရေကိုခြံ၍ ၂ ယောက်မြောက်ဖြစ်သော သင်ပုဏ္ဏားကို ငါ မြင်ရပြန်၏။ သင်ပုဏ္ဏားမြတ်အား ကောင်းသောလာခြင်း ဖြစ်စေသတည်း။ သင့်အား အပြစ်မရှိသောလာခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း။

“ပုဏ္ဏားမြတ်။ သင်သည် ကျောင်းတွင်းသို့ဝင်၍ ခြေဆေးလော့။ တည်သီး၊ လွန်သီး၊ သစ်မည် စည်သီး၊ သရက်ဖြူသီးတို့သည်လည်း ပျားမွဲအရသာနှင့်တူသော အရသာ ရှိကုန်၏။ မြိန်နိုးရာရာကိုသာ သုံးဆောင်လော့။ တောင်၊မြောင်၊ချောက်ကြားတို့မှ ဆောင်ယူခဲ့သော ဤရေသည်လည်း အလွန်ချမ်းအေးကြည်၏။ သင် သောက်၊ချိုးသုံးဆောင်လိုတိုင်း သုံးဆောင်လော့” ဟု ပဋိသန္ဓာရစကားဖြင့် ပြောဟောပြီးလျှင် ဤသို့မေးမြန်း၏။

“ပုဏ္ဏားမြတ်။ သင်သည် ဤတောအရပ်သို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် လာသနည်း။ ငါ့အား အကြောင်း ကြားလော့” ဟု ဆိုတော်မူ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းပုဏ္ဏားသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ရေဖြင့်ပြည့်သောမြစ်သည် အခါခပ်သိမ်း မခန်းကုန်သကဲ့သို့ အရှင်မင်းကြီးသည်လည်း အလှူပေးခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အလှူခံအံ့သောငှာ ရောက်လာ၏။ အလှူခံအံ့သောငှာ ရောက်လာသော အကျွန်ုပ်အား သင်၏မယားဖြစ်သော မဒ္ဒိဒေဝီကို လှူတော်မူပါလော့” ဟုဆို၏။ ဤသို့ အလှူခံအပ်သည်ရှိသော် ဘုရားအလောင်းသည် ‘ယမန်နေ၌ ငါသည် တစ်ယောက်သောပုဏ္ဏားအား သားသမီး ၂ ယောက်တို့ကို လှူအပ်ပြီ။ ယခုလည်း မဒ္ဒိမိဖုရားကို လှူအံ့’ ဟု ကြံလျက်၊ ‘တောကြီးထဲ၌ ငါတစ်ယောက် တည်းသာ ဖြစ်၍၊ အသို့လျှင် မဒ္ဒိမိဖုရားကို လှူအံ့နည်း’ ဟု မဆိုဘဲလျက်လျှင် လက်ဝါးပြင်၌ အသပြာ ၁၀၀၀ ထုပ်ကို ထားဘိသကဲ့သို့ ငြိတွယ်ခြင်း၊ တပ်ခြင်း၊ တွန့်တိုခြင်းမရှိ ကြည်လင်ရွှင်လန်းသောစိတ်ဖြင့် တောတောင်အလုံးကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက် မဒ္ဒိမိဖုရား၏လက်ကိုကိုင်၍၊ ‘ငါသည် ယမန်နေ၌ သားသမီးကို လှူပြီ။ ယခုလည်း ဤ မဒ္ဒိမိဖုရားကို လှူ၏။ ထိုသို့လှူခြင်းသည် သားမယားတို့၌ မချစ်မခင်သောကြောင့် လှူသည် မဟုတ်။ သားမယားကို ချစ်ခင်သည်ထက် အဆအရာ၊ အဆအထောင်သာ၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ချစ်ခင်သောကြောင့် လှူသတည်း’ ဟု ကြံ၍- ‘ဣဒံ မေ ပုညံ သဗ္ဗညုတဉာဏ ပုဋိဝေဓဿ ပစ္စယော ဟောတု’ ဟူ၍ ပတ္တနာပြုလျက် ဆုတောင်း၏။

ရေကရားဖြင့် ရေစက်သွန်းချသော ခဏ၌ပင်လျှင် အောက်၌ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် မြေတုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိသော အံ့ဖွယ်သရဲတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ [ဤကား ၆ ကြိမ်မြောက်သော မြေလှုပ်ခြင်းတည်း။]

မဒ္ဒိမိဖုရားသည်လည်း ‘ငါ့ကို မင်းကြီး လှူလေသည်’ ဟု နှလုံးမသာခြင်း မရှိ။ မျက်ရည်မျှမထွက်။ မျက်မှောင်ကြုတ်ခြင်း၊ မျက်နှာသမ်းညှိုးခြင်းမျှ မရှိ။

‘ကြန်အင်လက္ခဏာ အဆင်းအရွယ်တို့ဖြင့်တင့်တယ်စွာ လင်၏အလိုသို့လိုက်တတ်သော ငါသို့သော မိန်းမကိုလျက် မင်းကြီး မုန်းတော်မူသည် မဟုတ်ရာ။ ငါ့ကို ချစ်ခင်သောထက်လွန်၍ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော

ဘုရားဆုကို လိုသောကြောင့်သာ မင်းကြီး လှူတော်မူသည်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုမင်းကြီး လိုအပ်သောဆုသည် ပြည့်စုံစေသတည်း'ဟု ဆိတ်ဆိတ်နေလျက်သာလျှင် ကြာပဒုမ္မာပွင့်နှင့်တူသော မင်းကြီး၏ရွှေမျက်နှာတော်ကို ရှုကြည့်၍နေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် 'မဒ္ဒိဒေဝိ အသိုရှိလေသနည်း'ဟု မိဖုရား၏မျက်နှာကို ကြည့်၏။ မဒ္ဒိမိဖုရားသည် မင်းကြီးကြည့်လတ်သော် “အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ကြည့်တော်မူသနည်း”ဟု ဆိုပြီးလျှင်-

‘ကော မာရိကာဟံ ဘရိယာ၊ သာမိကော မမ ဣဿရော။

ယဿိစ္ဆေ တဿ မံ ဒဇ္ဇာ၊ ဝိက္ခိဏေယျ ဟနေယျဝါ။ ။’ဟူသောဂါထာဖြင့် မိန်းမသာမညတို့ မဆိုဝံ့သော ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ ရွံရှာတွန့်တိုခြင်းကင်းသော စကားကို ဆို၏။ အနက်ကား-

မဟာရာဇ၊ မြတ်သောမင်းကြီး။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ကောမာရိကာ။ ငယ်သောအခါမှဖြစ်သော။ ဘရိယာ၊ သင်မင်းကြီး၏။ မယားတည်း။ တွံ၊ သင်မင်းကြီးသည်။ မမ၊ အကျွန်ုပ်ကို ။ ဣဿရော၊ အစိုးရသော။ သာမိကော၊ လင်တည်း။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ဣစ္ဆေ၊ ပေးလိုငြားအံ့။ တဿ၊ ထိုသူအား။ မံ၊ အကျွန်ုပ်ကို။ ဒဇ္ဇာ၊ ပေးပိုင်ရာ၏။ ဝိက္ခိဏေယျဝါ၊ ရောင်းမူလည်း ရောင်းပိုင်၏။ ဟနေယျဝါ၊ သတ်မူလည်း သတ်ပိုင်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် ၁၆ နှစ်အရွယ်ကပင်လျှင် မိဘတို့ဆောင်နှင်းအပ်သော အရှင်မင်းကြီး၏ ငယ်မယားတည်း။ အရှင်မင်းကြီးသည် အကျွန်ုပ်၏ ငယ်လင်တည်း။ ထိုသို့ ငယ်လင်၊ ငယ်မယားဖြစ်သောကြောင့် အကျွန်ုပ်ကို အရှင်မင်းကြီး အစိုးရတော်မူပေ၏။ အစိုးရသောသူမည်သည်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူအား ပေးလိုလည်း ပေးရာ၏။ ဥစ္စာကိုအလိုရှိမူကား ရောင်းမူလည်း ရောင်းစားရာ၏။ အသား၊ အသွေး၊ ခြေလက်၊ မျက်စိကို အလိုရှိသည် ဟူတုံအံ့။ သတ်မူလည်း သတ်တော်မူရာ၏။ အရှင်မင်းကြီးအလိုရှိတိုင်း အကျွန်ုပ်ကို ပြုလော့။ အကျွန်ုပ်သည် တစိုးတစီမျှ အရှင်မင်းကြီးအား အမျက်ထွက်ခြင်း မရှိပါ”ဟု ဆို၏။

သိကြားမင်းသည် မဒ္ဒိမိဖုရား၏ မြတ်သောအလိုကိုသိ၍ မင်းကြီးဝေဿန္တရာအား-

‘တသ္မာ သတဉ္စ အသတံ၊ နာနာဟောတိ ဣတော ဂတိ။

အသန္တော နိရယံ ယန္တိ၊ သန္တော သဂ္ဂပရာယနာ။ ။’ ဟူသောဂါထာဖြင့်ဆို၏။ အနက်ကား-

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သတဉ္စ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ လည်းကောင်း။ အသတဉ္စ၊ မသူတော်တို့၏ လည်းကောင်း။ ဣတော၊ ဤလူ့ပြည်မှ။ ဂတိ ၊ လားရသည်။ နာနာ၊ ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အသန္တော၊ မသူတော်တို့သည်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ယန္တိ၊ လားရကုန်၏။ သန္တော၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ သဂ္ဂပရာယနာ၊ နတ်ပြည်သို့ လားရကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး။ သင်သည် နတ်ပြည်၌ စည်းစိမ်ကိုမှီ၍ ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲခြင်း တည်းဟူသော ရန်သူ၊ ဤသို့ပြည်၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာကိုမှီ၍ဖြစ်လေသော ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲခြင်းတည်းဟူသော ရန်သူ ဤအလုံးစုံသော မစ္ဆရိယ”^{၁၆} ရန်သူကြီးတို့ကို အောင်မြင်အပ်ပြီ။ သင်မင်းကြီးသည် သား၊ မယားတို့ကို လှူသော ခဏ၌ ရေလျဉ်အဆုံးရှိသော ဤမြေကြီးကို ပဲ့တင်ထပ်မျှ တုန်လှုပ်စေပြီ။ သင်၏ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စောခြင်းသည် နတ်ပြည်အလုံး နှံ့၍တက်ပြီ။ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်မှ လျှပ်စစ်နွယ်တို့သည် အခါမဲ့ ပြီးပြီးပြန် ထွက်လတ်ကုန်ပြီ။ တောင်ကမ်းပါး ပြိုကွဲသောအသံကဲ့သို့လည်း ထင်ကုန်ပြီ။ နာရဒနတ်၊ ပဗ္ဗတနတ်၊ ဣန္ဒနတ်၊ သောမနတ်၊ ယာမနတ်၊ ဝေဿဝဏ်နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း မိမိတို့ဗိမာန်ဝ၌ နေကုန်သဖြင့် ‘မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် တော၌ တစ်ယောက်တည်းမျှဖြစ်လျက်လျှင် အလုပ်အကျွေးမယားကို ပုဏ္ဏားအားပေး၍

သူတစ်ပါးတို့ ပြုနိုင်ခဲ့သောအမှုကို ပြု၏'ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အနုမောဒနာ ပြုကြကုန်ပြီ။ ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲခြင်းဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော မသူတော်တို့သည် အလှူပေးခြင်း အစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ထုံးတမ်းအစဉ်ကို သိတုံသော်လည်း မစွန့်ရက်နိုင်ကုန်။ အကြင်ကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့၏ အလှူပေးခြင်း အစရှိသောတရားကို မသူတော်တို့သည် သိနိုင်၊ ယူနိုင် ခဲကုန်၏။

“ထိုသို့ တရားကိုမယူနိုင်သော မသူတော်တို့သည်လည်း ရှိသောကြောင့် ဤလောက၌ သတ္တဝါတို့၏ လားရာဂတိသည် နိရယဂတိ^{၁၁}၊ သဂ္ဂဂတိ^{၁၂}ဟူ၍ ၂ သွယ် ၂ ကြောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထို ဂတိ ၂ ပါးတို့တွင် ဝန်တိုပိတ်ပင် စဉ်းလဲခြင်းအစရှိသော အကုသိုလ်ဒုစရိုက်^{၁၃}နှင့်ပြည့်စုံသော မသူတော်တို့သည် နိရယဂတိဟု ဆိုအပ်သောငှာသို့ လားရကုန်၏။ အလှူပေးခြင်းအစရှိသော ကုသိုလ်သုစရိုက်^{၁၄}နှင့်ပြည့်စုံသော သူတော်ကောင်းတို့သည် သဂ္ဂဂတိ ဟုဆိုအပ်သော နတ်ပြည်သို့ လားရကုန်၏။

“ဤအရပ်၌နေသော မင်းကြီးသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရလိုသောကြောင့် သားသမီးကို လည်းကောင်း၊ မယားကို လည်းကောင်း လှူ၏။ ကာယသုစရိုက်၊ ဝစီသုစရိုက်၊ မနောသုစရိုက်ဟု ဆိုအပ်သော ဒါနကုသိုလ်၌ ဒွါရအားဖြင့် ၃ ပါးသောကျင့်ဝတ်တို့သည် မြတ်သောအရိယာမဂ်၏ အကြောင်းမြတ်ဖြစ်သောယာဉ် မည်၏။ သင်မင်းကြီးအား ဤ ဒါနသုစရိုက် ဟုဆိုအပ်သော ယာဉ်မြတ်သည် ယခု အပြီးသို့ရောက်ပြီ။ ထို ဒါနသုစရိုက် တည်းဟူသော ယာဉ်ထက်၌ တက်စီးလျက် အပါယ် ၄ ပါးသို့ မသက်ရပြီ။ တုသိတာနတ်ပြည်သို့ ယာဉ်ဖြင့်တက်၍ တုသိတာနတ်တို့၏စည်းစိမ်ချမ်းသာကို လူတို့၏အရေအတွက်အားဖြင့် အနှစ် ၅၇ ကုဋေ ၆ သန်း ကာလပတ်လုံး စံစားပြီးသော် လူ့ပြည်၌ဖြစ်လာ၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ဤဒါန ကုသိုလ်သည် သင့်အား ပေးစေသတည်း”ဟု သိကြားမင်း ပုဏ္ဏားသည် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအား အနုမောဒနာပြု၏။

ထိုသို့ အလှူကို အနုမောဒနာပြုပြီးသော်၊ သိကြားမင်းသည် ‘ယခု ငါသည် ဤအရပ်၌ ကြာမြင့်စွာ မနေမှု၍ မင်းကြီးအား မဒ္ဒိဒေဝီကိုပေးအပ်ခဲ့ပြီးလျှင် နတ်ပြည်သို့ သွားအံ့’ဟု ကြံလျက်-

‘ဒဒါမိ ဘောတော ဘရိယံ၊ မဒ္ဒိ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနံ။

တွဇ္ဈေဝ မဒ္ဒိယာ ဆန္ဒော၊ မဒ္ဒိစ ပဟိနာ သဟ။ ။’အစရှိသောဂါထာဖြင့် ဘုရားလောင်းအား ပေး၏။ အနက်ကား-

မဟာရာဇ၊ မင်းကြီး။ ဘောတော၊ သင်မင်းကြီးအား။ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနံ၊ ခပ်သိမ်းသော အင်္ဂါတို့ဖြင့် တင့်တယ်သော။ ဘရိယံ၊ မယားဖြစ်သော။ မဒ္ဒိ၊ မဒ္ဒိမိဖုရားကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဒဒါမိ၊ ပြန်ပေး၏။ တွဇ္ဈေဝ၊ သင်မင်းကြီးသည်လည်း။ မဒ္ဒိယာ၊ မဒ္ဒိဒေဝီနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဆန္ဒော၊ထိုက်၏။ မဒ္ဒိစ၊ မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း။ ပဟိနာ၊ လင်ဖြစ်သော သင်မင်းကြီးနှင့်။ သဟ-တကွ။ ဆန္ဒော၊ထိုက်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား-

“မင်းကြီး ငါသည် လုံးရပ်သဏ္ဌာန်ကြွန်အင်လက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံစွာသော သင်၏ မယားဖြစ်သော ဤမဒ္ဒိဒေဝီကို သင့်အား ပြန်၍ ငါပေး၏။ ဤမဒ္ဒိဒေဝီသည် အမျိုးအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကျင့်အားဖြင့် လည်းကောင်း မြတ်၏။ သင်တုံသည်လည်း အမျိုးအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အကျင့်အားဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်၏။ အမျိုးသာ မြတ်တုံသော်လည်း အဆင်းမလှ စာရိတ္တ^{၁၅}မရှိသော ယောက်ျား၊ အဆင်းအရွယ်ရှိတုံသော်လည်း အမျိုးညံ့ယုတ် စက်ဆုပ်ဖွယ် အဆင်းရှိသော ယောက်ျား၊ အမျိုးအရွယ်ရှိ တုံသော်လည်း အမျိုးအကျင့်မရှိသော ယောက်ျား အကျင့်ရှိတုံ သော်လည်း အကျင့်မရှိသော ယောက်ျား၊ ထို ၃ ပါးသောအင်္ဂါနှင့် မစုံညီသောယောက်ျားတို့သည် ဤမဒ္ဒိဒေဝီ၏ အပါး၌ ယဉ်ပါးခြင်းငှာ မထိုက်ကုန်။ သင်မင်းကြီးကိုလည်း အမျိုး၊အဆင်း၊အရွယ်၊ အကျင့်မရှိ တစ်စုံတစ်ခု

အင်္ဂါချို့တဲ့သောမိန်းမတို့သည် အနီး၌လုပ်ကျွေးခြင်းငှာ မထိုက်ကုန်။ နွားနို့နှင့် ခရသင်းပွတ်သစ်သည် တူမျှသောအဆင်း ရှိသကဲ့သို့ သင်မင်းကြီးနှင့် မဒ္ဒိဒေဝီသည် တူမျှသောစိတ် ရှိကြကုန်၏။

“အလုံးစုံသောအရာတို့၌ နမသည် မောင်အား၊ မောင်သည် နမအား ရှက်ကြောက်ခြင်းဖြစ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသော တပည့်သည် ဆရာအား၊ ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာသည် တပည့်အား ရိုသေခြင်းရှိသော အရာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသော သားသမီးတို့သည် မိဘအား၊ ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသောမိဘတို့သည် သားသမီးအား ချစ်ခင်မြတ်နိုးသကဲ့သို့လည်းကောင်း ရှက်ကြောက်၊ ရိုသေ၊ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်း တူမျှလျက် ဖြူစင်သောသဘော ရှိကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ၂ ကိုယ် ၂ စိတ် ဖြစ်ကုန်သော်လည်း ဂင်္ဂါမြစ်ရေနှင့် ယမုန်နာမြစ်ရေသည် တစ်ပေါင်းတည်း ရောယှက်၍စီးသကဲ့သို့ တစ်ယောက်အလိုကို တစ်ယောက်လိုက်လျက် တူမျှသောစိတ် ရှိကြကုန်သဖြင့် မိမျိုးဘမျိုးမှမကွဲမပြား ငယ်မယား၊ ငယ်လင်ဖြစ်သဖြင့် စေတုတ္တရာပြည်၌လည်း အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် အတူတကွ အလှူကြီးပေးကြကုန်ပြီ။ ပြည်မှနှင့်ထုတ်၍ ဤတောအရပ်၌ နေရတုံ့သော်လည်း သားမယားကိုလှူခြင်း စသော အလှူကြီးကို ပေးကြရကုန်ပြီ။ နောက်ကိုလည်း သင်တို့ မင်း ၂ ပါး အတူမကွာ အသက်ထက်ဆုံး ရှေးထက်အလွန် အလှူကြီးကို အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် ပေးကြလျက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏အဆောက်အဦဖြစ်သော ကုသိုလ်တို့ကို ပြုရစ်လော့”ဟုဆို၏။

ဤသို့ ဘုရားလောင်းအား မဒ္ဒိဒေဝီမိဖုရားကို အပ်နှင်းပြီး၍ သိကြားမင်းသည် မိမိသိကြားအဖြစ်ကို ပြလျက် ဘုရားလောင်းအား ဆုပေးအံ့သောငှာ-

‘သက္ကော ဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော၊ အာဂတော သ္မိ ဝတန္တိကေ။

ဝရံ ဝရဿု ရာဇိသိ၊ ဝရေ အဋ္ဌ ဒဒါမိ တေ။ ။’ဟူသောဂါထာကို ဆိုစဉ်ပင်လျှင် နတ်၏ ကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် ထွန်းတောက်ပသော နေလုလင်ကဲ့သို့ ကောင်းကင်ပြင်၌ တင့်တယ်စွာတည်၏။ အနက်ကား-

ရာဇိသိ၊ ရသေ့မင်းမြတ်။ အဟံ၊ ငါကား။ ဒေဝိန္ဒော၊ နတ်တို့ကို အစိုးရသော။ သက္ကော၊ သိကြားသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ တဝန္တိကေ၊ သင်မင်းကြီးအထံသို့။ အာဂတော၊ လာသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ တွံ၊ သင်မင်းကြီးသည်။ ဝရံ၊ ဆုကို။ ဝရဿု၊ ယူတော်မူလော့။ အဋ္ဌဝရေ၊ ၈ ပါးသောဆုတို့ကို။ တေ၊ သင်မင်းကြီးအား။ ဒဒါမိ၊ ငါပေး၏။ ထိုဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်သော်ကား-

“မင်းမြတ်။ ငါကား နတ်တကာတို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်း ဖြစ်၏။ မင်းကြီးအား ၈ပါးသောဆုကို ငါပေး၏။ ယူတော်မူလော့”ဟု ကောင်းကင်ပြင်၌တည်လျက် ဆို၏။

ထိုသို့ ကောင်းကင်ပြင်၌ တင့်တယ်စွာသော အသရေဖြင့်နေလျက် ဆုပေးသော သိကြားမင်းစကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ ဆု ၈ ပါးကို တောင်း၏။

“နတ်တကာတို့ကိုအစိုးရသော သိကြားမင်း။ သင်သည် ဆု ၈ ပါးကို ငါ့အား အကယ်၍ပေးတုံအံ့။ ငါတောင်းအံ့။

“ငါ၏ ခမည်းတော်သည် ငါ့အား အမျက်ပြေသဖြင့် ပြည်သို့ခေါ်တော်မူ၍ ရှေးကကဲ့သို့လျှင် မင်းအဖြစ်ကို ဆောင်နှင်းပေးအပ်တော် မူစေသတည်း။ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဆုတည်း။

- “မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော ငါသည် မကောင်းသောအမှုအကျင့်ရှိ၍ မင်းပြစ်မင်းဒဏ်သင့်လျက် အခွင့်နှင့်လျော်စွာ သတ်အပ်သောသူကိုပင်သော်လည်း သတ်ဖြတ်ချင်သောစိတ် မရှိသည် ဖြစ်စေသတည်း။ ဤကား ၂ ကြိမ်မြောက်သော ဆုတည်း။

“ကြီးကြီးငယ်ငယ် ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် ငါ့ကိုသာလျှင်မှီ၍ အသက်မွေးကြသည် ဖြစ်စေသတည်း။
ဤကား ၃ ကြိမ်မြောက်သော ဆုတည်း။

“သူတစ်ပါးတို့၏မယားကို တပ်သောစိတ်ဖြင့်မျှ မကြည့်လို။ ကိုယ်ပိုင်သော မယား၌သာလျှင်
ရောင့်ရဲခြင်း၊ မိန်းမတို့၏အလိုသို့ မလိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း။ ဤကား ၄ ကြိမ်မြောက်သော ဆုတည်း။

“ငါနှင့်စပ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သား၊သမီး၊ မယား၊ ဆွေမျိုးတို့သည် အနာမရှိ အသက်ရှည်ကြကုန်လျက်
တရားသဖြင့် ရန်သူတို့ကိုအောင်၍ မင်းစည်းစိမ်၌ စံပျော်ရစေသတည်း။ ဤကား ၅ ကြိမ်မြောက်သော
ဆုတည်း။

“နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ညဉ့်မိုးသောက်၍ နေအရုဏ်တက်လတ်သော် ထမင်း၊ အဖျော် အစရှိကုန်သော
ခပ်သိမ်းသောအသုံးအဆောင်တို့သည် ရှေ့သို့ ရောက်လာစေသတည်း။ ဤကား ၆ ကြိမ်မြောက်သော ဆုတည်း။

“ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့သည် အလှူပေးကုန်သော်လည်း မကုန်နိုင်ဘဲ တလဲလဲလျှင်ဖြစ်လာ၍ သဒ္ဓါကြည်ညိုစွာ
စေတနာ ၃ တန်ပြတ်လျက် လွတ်လွတ်ပေးကမ်း စွန့်ကြဲလှူဒါန်းပြီး၍၊ ထိုအလှူကိုသာလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
အောက်မေ့မိစေသတည်း။ ဤကား ၇ ကြိမ်မြောက်သော ဆုတည်း။

“ဤကိုယ်အဖြစ်မှ စုတေခဲ့သည်ရှိသော် တုသိတာနတ်ပြည်၌ဖြစ်၍ ထိုနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်၌ တစ်ကြိမ်
သာလျှင် ပဋိသန္ဓေနေရပြီးသော် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရပါစေသတည်း။ ဤကား ၈ ကြိမ်မြောက်သော
ဆုတည်း။ ဤသို့သော ဆု ၈ ပါးကို ဘုရားလောင်းသည် တောင်း၏။ထိုစကားကို ကြားလျှင် သိကြားမင်းသည်

“ဝေဿန္တရာမင်းကြီး။ သင်၏ ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် မကြာမြင့်မီပင်လျှင် သင့်ကို ဖူးမြင်လိုပါသည်ဟု
ဤအရပ်သို့လာ၍ သင့်အား ထီးနန်းကိုအပ်နှင်းပြီးလျှင် စေတုတ္တရာပြည်သို့ ဆောင်လတ္တံ့။ ခပ်သိမ်းသော
သင်၏နလုံးအလိုသည် အပြီးသို့ရောက်လတ္တံ့။ မစိုးရိမ်လင့်။ မမေ့မလျော့ လုံ့လပြုလော့”ဟုဆို၍ သိကြားမင်းသည်
မိမိနေရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်းနှင့် မဒ္ဒိဒေဝီ ဤ မင်း ၂ ပါးတို့သည် အညီအညွတ် နှစ်လိုဝမ်းမြောက်စွာ သိကြားပေးသော
ကျောင်း၌ နေကြကုန်၏။

၁၁။ မဟာရာဇ ပဗ္ဗခန်း^{၁၂}

ဇူဇကာပုဏ္ဏားသည် မင်းသား၊မင်းသမီးတို့ကိုယူ၍ ယူဇနာ ၆၀ အခွန်ရှည်သောခရီးသို့ သွားလေသည်
ရှိသော် နတ်တို့သည် မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့အား စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ ဇူဇကာပုဏ္ဏားသည် မိုးချုပ်နေဝင်သောအခါ
ရောက်တိုင်း မင်းသား၊မင်းသမီးတို့ကို နွယ်ဖြင့် ချုံ၌ဖွဲ့တုပ်၍ မြေတွင်အိပ်စေလျက် မိမိမူကား သားရဲဘေးမှ
ကြောက်သောကြောင့် သစ်ပင်ထက်သို့တက်၍ သစ်ခွကြား၌ အိပ်၏။ ထိုသို့အိပ်နေသောအခါ နတ်သား
တစ်ယောက်သည် ဝေဿန္တရာမင်းအသွင်ဖြင့်၊ နတ်သမီးတစ်ယောက်သည် မဒ္ဒိဒေဝီအသွင်ဖြင့် လာလတ်၍၊

မင်းသား၊မင်းသမီးတို့၌ အနောင်အဖွဲ့ကိုဖြည့်ပြီးလျှင် လက်ခြေကိုဆုပ်လျက် ရေချိုးခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ နတ်၏ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို စားသောက်စေခြင်း၊ နတ်၏အိပ်ရာ၌ အိပ်စေခြင်းတို့ဖြင့် ထိန်းယစောင့်ရှောက်၍၊ နေအရုဏ်တက်သောအခါ မင်းသား၊မင်းသမီးတို့၌ နောင်ဖွဲ့မြဲဖွဲ့ခဲ့ပြီးမှ ကွယ်လေ၏။ ဤသို့ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်းလျှင် နတ်သား၊နတ်သမီးတို့၏ ထောက်ပံ့သဂြိုဟ်ခြင်းဖြင့် မင်းသား၊ မင်းသမီးတို့သည် ချမ်းသာစွာ အနာမရှိ သွားရကုန်၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မိမိနေရာ ကလိင်္ဂရာဇ်တိုင်း ဒုနိဝိဋ္ဌရွာသို့ သွားအံ့ဟု ခရီးကိုမှတ်၍သွားလေသော် နတ်တို့လှည့်ပတ်သဖြင့် ကလိင်္ဂရာဇ်တိုင်းသို့မရောက်ဘဲ ဝက်ပါတောင်မှ ယူနော ၆၀ ကွာသော စေတုတ္တရာပြည်သို့ ၁၅ ရက်ဖြင့် ရောက်လေ၏။

ထို ဇူကောပုဏ္ဏားရောက်မည့်နေ့ ညဉ့်မိုးသောက်ထ၌ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ဤသို့ အိပ်မက်မြင်၏။
 'ကြီးစွာသောတရားသဘင်၌ မင်းကြီးနေစဉ် မည်းနက်စွာအဆင်းရှိသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ပဒုမ္မာကြာ ၂ ပွင့်ကို ဆောင်ယူခဲ့၍၊ မင်းကြီးအား ပေးဆက်၏။ မင်းကြီးသည် ထို ကြာ ၂ ပွင့်ကို နား ၂ ဘက်၌ တစ်ပွင့်စီပန်လေသော်၊ ထိုကြာပွင့်တို့မှ ဝတ်ဆံတို့သည်ကြွေလတ်၍ မင်းကြီး၏ရင်ခွင်ပေါ်၌ ကျ၏။'

ဤသို့သော အိပ်မက်ကို မြင်သတည်း။

ထိုသို့မြင်မက်ပြီးမှ မင်းကြီးနိုးလတ်သော် နံနက်စောစောကပင်လျှင် နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့ကို ခေါ်၍ မေးတော်မူ၏။ ပုဏ္ဏားတို့သည်လည်း

"အရှင်မင်းကြီး။ အိပ်မက်သည် ကောင်းသော အိပ်မက်တည်း။ နှစ်လ ရှည်စွာ ကွေကွင်းလေပြီးသော အရှင်မင်းကြီး၏ဆွေတော်မျိုးတော် ချစ်မြတ်နိုးအပ်သောသူတို့သည် အထံတော်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ အရှင်မင်းကြီး တွေ့မြင်တော်မူရလတ္တံ့" ဟု အိပ်မက်ကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။

ပုဏ္ဏားတို့စကားကိုကြားလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် တစ်လ တစ်ကြိမ် သင်္ကြန်တော် ခေါ်မြဲ ဦးခေါင်းဆေးသောအခါရောက်သည်နှင့် နံနက်ကပင်လျှင် ဦးခေါင်းဆေး သင်္ကြန်တော်ခေါ်၍၊ အထူးထူး အပြားပြား မြိန်မြတ်သောဘောဇဉ်တို့ကို သုံးဆောင်ပြီးလျှင် အဝတ်တန်ဆာဝတ်ဆင်ပြီးသော် တရားစီရင်ရာ လွတ်သဘင်၌ မူးမတ်အပေါင်းခြံရံလျက် နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် စေတုတ္တရာပြည်သို့ သွားခြင်းငှာ အလိုမရှိတုံသော်လည်း နတ်တို့၏ တန်ခိုးဖြင့်ဆောင်ယူခဲ့၍ မင်းကြီး၏မျက်နှာမူရာ တူရုသောခရီးသို့ ရောက်လေ၏။ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ခရီးလမ်းကို မျှော်ကြည့်လတ်သော် သူငယ် ၂ ယောက်ကိုမြင်၍ ဤသို့ ဆို၏။

"အမတ်များတို့။ ထို မင်းလမ်းမ၌ ဦးသစ်သောရွှေစင်ကဲ့သို့ ရှုချင်ဖွယ်သောမျက်နှာဖြင့် လာလတ်သော သူငယ် ၂ ယောက်သည်ကား အလွန် အဆင်းလှ၏။ တူမျှသောအသွေးအရည်လည်း ရှိ၏။ အသူနည်း။ တစ်ယောက်သောသူငယ်ကား ငါ့မြေးတော် ဇာလီသတို့သားနှင့် တူစွာ၏။ တစ်ယောက်ကား ငါ့မြေးတော် ကဏ္ဍာဇိန်သတို့သမီးနှင့် တူစွာ၏။ ငါ့မြေးတော် ၂ ယောက်တို့သည်လည်း ရွှေဂူမှထွက်သော ခြင်္သေ့ငယ် မောင်နှမကဲ့သို့ တူမျှသောအဆင်းသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ဤသူငယ် ၂ ယောက်တို့သည်လည်း ရွှေစင်ဦးသစ်ကဲ့သို့ ချစ်ဖွယ်သောမျက်နှာဖြင့် တူစွာသောအဆင်းသဏ္ဌာန် ရှိသည်ဖြစ်၍ ငါ့မြေးတော်များပင် ငါထင်တော်မူ၏" ဟု ချီးမွမ်းသောစကားကိုဆိုပြီးလျှင် အမတ်တစ်ယောက်ကိုခေါ်၍ "အမတ်။ သင် ယခုသွားချေ။ သူငယ် ၂ ယောက်နှင့်တကွ ပုဏ္ဏားကိုခေါ်ခဲ့" ဟု စေတော်မူလိုက်၏။

အမတ်သည် သွား၍ သူငယ် ၂ ယောက်နှင့်တကွ ပုဏ္ဏားကိုခေါ်ခဲ့သဖြင့် မင်းကြီးထံသို့ရောက်လတ်သော် မင်းကြီးသည် ပုဏ္ဏားကို ဤသို့မေး၏။

“ပုဏ္ဏားကြီး။ သင်သည် ဤသူငယ် ၂ ယောက်တို့ကို အဘယ်အရပ်မှ ယူဆောင်လာခဲ့သနည်း။ ယခု နေပြည်တော်သို့ သင်ရောက်လာပြီ။ အဘယ်မည်သောအရပ်သို့ သင် သွားလိမ့်မည်နည်း”ဟု မေး၏။ ဇူကော ပုဏ္ဏားသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်အား ဤသူငယ် ၂ ယောက်တို့ကို နှစ်လိုကြည်ညိုဖွယ်ရှိသော မင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် လှူအပ်၏။ ထို လှူသောနေ့မှ ယနေ့သည် ၁၅ ရက်ရှိပြီ”ဟုဆို၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည်

“ပုဏ္ဏား။ သင် ယခုဆိုသောစကားဖြင့် ငါ ယုံကြည်တော်မမူ။ ရင်၌ဖြစ်၍ ချစ်လှစွာသော သား၊သမီးကို စင်လျက် အဘယ်သူလျှင် ပေးလှူ စွန့်ပစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ဤသူငယ် ၂ ယောက်ကို မည်သို့သော အကြောင်းဖြင့် ရသည်ဟု ဟုတ်တိုင်း ငါ့အားမလှည့်စားမှု၍ ဖြောင့်မှန်စွာ ယုံကြည်လောက်အောင် ပြောလော့”ဟုဆိုပြန်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဇူကောပုဏ္ဏားသည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ဤမြေကြီးသည် သတ္တဝါတို့၏တည်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ မင်းကြီးဝေဿန္တရာ သည် ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့၏တည်ရာ ဖြစ်ပေ၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် ခပ်သိမ်းသောမြစ်တို့၏ စီးဝင်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့၏လားရာ ဖြစ်ပေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့် မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် တောအရပ်၌ပင်နေတုံသော်လည်း အလှူခံရောက်လာသော အကျွန်ုပ်အား သား၊သမီးကို လှူတော်မူလိုက်၏”ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့လျှောက်သော ပုဏ္ဏားစကားကိုကြားလျှင် လွတ်သဘင်၌ရှိကုန်သော မှူးတော်၊ မတ်တော် အပေါင်းတို့သည် မင်းကြီးဝေဿန္တရာအား ဤသို့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ကြကုန်၏။

“ဤတရားသဘင်၌ရှိကုန်သော မှူးတော်၊မတ်တော် ပရိသတ်အပေါင်းတို့။ နာတော်မူကြကုန်လော့။ မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် မိမိသည် ဤပြည်တော်၌ မင်းစည်းစိမ်ဖြင့်ပင်နေရသော်လည်း ချစ်လှစွာသော သား၊သမီးကို မလှူအပ် မလှူထိုက်သည်သာဖြစ်လျက်၊ ပြည်မှနှင့်ထုတ်၍ တော၌နေရသောမင်းကြီး ဝေဿန္တရာသည် သား၊သမီးကိုလှူခြင်းငှာ အဘယ်သို့သင့်ပါအံ့နည်း။

“ပရိသတ်အပေါင်းတို့။ နာတော်မူကုန်လော့။ ပြည်စည်းစိမ်ကင်းသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ တောအရပ်၌ သား၊သမီးဖြင့် စိတ်နှလုံးကိုဖျော်ဖြေရသည်ဖြစ်လျက် ချစ်လှစွာသော သား၊သမီးတို့ကို ကျွန်ပြုစီမံ သောငှာ ပုဏ္ဏားအား လှူလိုက်ခြင်းသည် အဘယ်သို့ တော်သင့်ပါအံ့နည်း။ အဘယ်သူသည်လျှင် ရင်၌ဖြစ်သော သား၊သမီးကို လှူရိုးလှူထုံးရှိပါသနည်း။ အလှူပေးလိုလျှင် ဆင်၊မြင်း၊နွား၊ဆိတ်၊ရွှေ၊ငွေ၊စပါး၊အဝတ်တန်ဆာ တို့ကိုမူကား ပေးရာ၏။ ချစ်လှစွာသော သား၊သမီးတို့ကို ကျွန်အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲစိမ့်သောငှာ မလှူမပေးထိုက် တကား”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထို မှူးမတ်ပရိသတ်တို့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ပြုသောစကားကို ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန် မင်းသားမင်းသမီးတို့ ကြားလေသော် အဖအား ကဲ့ရဲ့သောစကားကို သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ မြင်းမိုရ်တောင်ကို လေမခတ်စိမ့်သောငှာ လက်ဝါးဖြင့်ကာဘိသကဲ့သို့ ဇာလီမင်းသားသည်

“ဘိုးတော်မင်းကြီး။ တောအရပ်၌နေရသော အကျွန်ုပ်တို့ဖခင်ဝေဿန္တရာမင်းအား ဆင်၊မြင်း၊ ဆိတ်၊နွား၊ရထား၊ ကျွန်ကျေးတို့ကို လှူချင်သော်လည်း အဘယ်မှာ ရအံ့နည်း”ဟု ဆို၏။ ထို မြေးတော်တို့ စကားကိုကြားလျှင် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည်

“ငါ့မြေးတော်တို့။ သင့်ခမည်းတော်၏ သားသမီးအလှူကို ငါတို့ ချီးမွမ်းသည်သာ ဖြစ်၏။ မကဲ့ရဲ့ပါကုန်။ မြေးတော်တို့ကိုလှူသောအခါ သင်တို့ဖခင်သည် အဘယ်သို့ နှလုံးရှိပါသနည်း”ဟု ဆို၏။ ဇာလီမင်းသားသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင်

“ဘိုးတော်မင်းကြီး။ ဤပုဏ္ဏားအား အကျွန်ုပ်တို့ကို လှူသောအခါ ခမည်းတော်၏နှလုံးသည် အလွန် ပူပန်ဆင်းရဲတော်မူ၏။ ပုဏ္ဏားအား လှူပြီးသည့်နောက်၌ ပုဏ္ဏား၏ရိုက်ပုတ်ဆဲရေးခြင်းကို သည်းမခံနိုင်သည်ဖြစ်၍ အကျွန်ုပ်၏နှမ ကဏ္ဍာဇိန်သည် ‘ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ကို ပုဏ္ဏားသည် သားပေါက်ကျွန်မကဲ့သို့ နွယ်ဖြင့်တုပ်နှောင်လျက် ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ဘိ၏။ ပုဏ္ဏားမည်သည် တရားကို စောင့်လေ့ရှိလျက်၊ ဤသူကား ပုဏ္ဏားမဟုတ်၊ ဘီလူး ထင်၏။ အကျွန်ုပ်တို့ကို စားအံ့သောငှာ ဆောင်ယူလာသည် မသိ။ ဤ ဘီလူးပုဏ္ဏားအား ခမည်းတော် အဘယ့်ကြောင့် ရှစ်မိဘီသနည်း’ဟု သည်းစွာငိုကြွေးမြည်တမ်းသောအခါ၊ အကျွန်ုပ်၏ ခမည်းတော် မင်းကြီးသည် ကြေးနီအဆင်းနှင့်တူသော နီသောမျက်စိရှိလျက် မျက်ရည်ပေါက်တို့သည်လည်း မရပ်မဆည်နိုင်အောင် ထွက်ယိုစီးကျလျက် အလွန်ပင်ပန်းသောနှလုံး ရှိတော်မူသည်”ဟုဆို၏။

ထိုသို့ ဇာလီမင်းသားသည် ဘိုးတော်သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးအား အကြောင်းကိုလျှောက်ထားသော်လည်း ဇူကောပုဏ္ဏားသည် သူငယ်တို့အား မလွှတ်ဘဲနေသည်ကို မင်းကြီးမြင်၍ ဤသို့ဆို၏။

“ချစ်မြေးတို့။ သင်တို့အမိသည်လည်း အမျိုးတကာတို့၏အထွတ် ဖြစ်တော်မူသော မင်းသမီးတည်း။ သင်တို့ဖခင်သည်လည်း အမျိုးတကာတို့၏အထွတ် ဖြစ်တော်မူသော မင်းသားတည်း။ သင်တို့သည်လည်း ငါ့မြေးတည်း။ ဝက်ပါတောင်သို့မသွားမီ ရှေးအထက်၌ ငါတို့ကိုမြင်သည်ရှိသော် ရင်ခွင်သို့သာလျှင် တက်၍ နေကြကုန်၏။ ယခုမူကား အဘယ့်ကြောင့် ဘိုးတော်အနီးသို့မချဉ်းကပ်ဘဲ အဝေးက နေကြကုန်သနည်း”ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဇာလီမင်းသားသည်

“ဘိုးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့၏အမိသည်လည်း မင်းသမီး တည်း။ အကျွန်ုပ်တို့၏ဖခင်သည်လည်း မင်းသားတည်း။ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ရှေးကမူကား မင်းမြေးတည်း။ ယခုကား အကျွန်ုပ်တို့သည် ဘိုးတော် မင်းကြီး၏မြေး မဟုတ်။ ပုဏ္ဏားကျွန် ဖြစ်ချေပြီ”ဟုဆို၏။ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ထိုစကားကို ကြားလျှင်

“ချစ်မြေးတို့။ ဤစကားကို မဆိုပါကုန်လင့်။ ဘိုးတော်၏ နှလုံးသည် မီးဖြင့်တိုက်သကဲ့သို့ ပူလောင်လှ၏။ အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သောမီးကျိုးစု၌ ထားဘိသကဲ့သို့ နေထိုင်၍မချမ်းသာ ပူစွာသောကိုယ် ရှိ၏။ ချစ်မြေးတို့စကားကိုကြားလျှင် အတိုင်းထက်အလွန် ပြင်းစွာသော စိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်ပြန်၏။ ချစ်မြေးတို့။ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ ပုဏ္ဏားအား ဥစ္စာကိုပေး၍ မြေးတော်တို့ကို ရွေးအံ့။ ချစ်မြေးတို့။ အဘယ့်ကြောင့် ကျွန် ဖြစ်အံ့နည်း။ သင်တို့ဖခင်သည် သင်တို့ကိုလှူသောအခါ အဘယ်မျှအဖိုးဖြတ်၍ ပုဏ္ဏားအား လှူလိုက်သနည်း။ အဖိုးဖြတ်လိုက်သည်ကို ဘိုးတော်အား ဟုတ်မှန်တိုင်း ကြားလော့။ ပုဏ္ဏားအား အဖိုးပေး၍ ရွေးအံ့”ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဇာလီမင်းသားသည် ခမည်းတော် အဖိုးဖြတ်လိုက်ကြောင်းကို ဤသို့ လျှောက်၏။

“ဘိုးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကို ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် ရွှေစင် ၁၀၀၀ အဖိုးဖြတ်၍၊ ဤပုဏ္ဏားအား လှူလိုက်၏။ အကျွန်ုပ်၏နှမငယ်ဖြစ်သော ကဏ္ဍာဇိန်ကို ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၁၀၀၊ နွားလားဥဿဘ ၁၀၀၊ ရထား ၁၀၀၊ ကျွန်ယောက်ျား ၁၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၁၀၀၊ ရွှေစင် ၁၀၀၊ ငွေစင် ၁၀၀ အယုတ်သဖြင့် ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ၁၀၀ အစရှိသော အလုံးစုံအသုံးအဆောင်ဟူသမျှ ၁၀၀ စီ အဖိုးဖြတ်၍ လှူလိုက်၏”ဟု လျှောက်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် သိဇ္ဇည်း မင်းကြီးသည် အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍၊

“အမတ်ကြီး။ ယခု ငါ့မြေးတော်လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း အရွေးဥစ္စာကို ဆောင်ယူ၍ ပုဏ္ဏားအား ပေးလော့”ဟု ဆို၏။

အမတ်ကြီးသည်လည်း မင်းကြီးဆိုတိုင်း ဆင် ၁၀၀၊ မြင်း ၁၀၀၊ နွားလားဥဿဘ ၁၀၀၊ ရထား ၁၀၀၊ ကျွန်ယောက်ျား ၁၀၀၊ ကျွန်မိန်းမ ၁၀၀၊ ရွှေစင် ၁၀၀၊ ငွေစင် ၁၀၀၊ ညောင်စောင်းအင်းပျဉ် ၁၀၀ အစရှိသော အလုံးစုံ ၁၀၀ စီသောစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ပုဏ္ဏားအား ပေး၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်ကို ပေးတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ဇူကောပုဏ္ဏားအား များစွာသော စည်းစိမ်ချမ်းသာအခြံအရံသည် ဖြစ်၏။ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် မိဘဘိုးဘေးမှဆင်းသက်၍ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ခံစားရမည်ကိုထား၍ မြင်မျှမမြင်စဘူးသော စည်းစိမ်ကိုရလျှင် ထို အလုံးစုံသောဥစ္စာတို့ကို သိမ်းယူသိုမှီး၍ ပြာသာဒ်ထက်၌ မွန်မြတ်သောခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို စားလျက် မြတ်သောအိပ်ရာအပြင်ဝယ် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် နေ၏။

ထိုသို့ ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ဖြင့် မြေးတော်တို့ကိုရွေးပြီးလျှင် မင်းသား၊မင်းသမီးတို့ကို ဦးဆုံး မင်္ဂလာပြုစေပြီးမှ ရေချိုးပြီးသော်၊ မြတ်သော အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် ဝတ်ဆင်လျက် နံ့သာပျောင်းတို့ဖြင့် လိမ်းသပ်၍၊ နဖူးပြင်တို့၌ နံ့သာပျောင်းကိုထုံစေလျက် အဆင်း၊အနံ့ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော မင်္ဂလာပန်းတို့ကို ပန်ဆင်စေပြီးသော်၊ ဇာလီမင်းသားကို ဘိုးတော်သိဇ္ဇည်းမင်းကြီး၏ရင်ခွင်ပေါ်၌၊ကဏ္ဍာဇိန်မင်းသမီးကို ဘွားတော်ဖုဿတီဒေဝီ မိဖုရားကြီး၏ ရင်ခွင်ပေါ်၌ ထား၍၊ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် မြေးတော်ဇာလီမင်းသားကို ဤသို့ ပဋိသန္ဓာရ သာရဏီယစကားဖြင့် မေးမြန်းတော်မူ၏။

“ငါ၏ချစ်မြေးဇာလီ။ အသို့နည်း။ သင်တို့မိခင်၊ဖခင်တို့သည် အနာမရှိ ကျန်းမာပါ၏လော။ သစ်သီး၊ သစ်မြစ်ရှာမှီးခြင်းဖြင့် မျှလောက်ပါ၏လော။ သစ်သီး၊သစ်မြစ် ပေါများပါ၏လော။ ခြင်၊ မှက်၊ ကင်း၊ သန်းနည်းပါးပါ၏လော။ သားရဲတို့ဖြင့်ပြွမ်းသော တောကြီးထဲ၌ ဘေးအန္တရာယ်မရှိ လွတ်ငြိမ်းပါ၏လော”ဟု မေးတော်မူ၏။ ဇာလီမင်းသားသည်လည်း ဤသို့လျှောက်၏။

“ဘိုးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့၏မိခင်၊ဖခင်တို့သည် အနာမရှိ ကျန်းမာကြပါကုန်၏။ သစ်သီး၊ သစ်မြစ်တို့ဖြင့်လည်း မျှလောက်ပါကုန်၏။ သစ်သီး၊သစ်မြစ်တို့သည်လည်း ရလွယ်ပါကုန်၏။ ခြင်၊မှက်၊ ကင်း၊ သန်း တို့သည်လည်း နည်းပါးပါကုန်၏။ သစ်၊ကျား အစရှိသော သားရဲဘေးမှလည်း လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ ပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်တို့မိခင်သည် နေ့တိုင်း နံနက်စောစောကပင်လျှင် နေရာကျောင်းသခံမ်း၌ ပြုရာဆောင်ရာသည့် ဝတ်ကို ပြုခဲ့ပြီးလျှင်၊ တံချူ၊တူးရွင်း၊ ခြင်းတောင်း လက်စွဲလျက် တောအရပ်၌ မျောက်ဥ၊သင်းတောက်ဥ၊ပိန်းဥ၊ သထွေးဥ တို့ကိုတူး၍၊ ဆီးသီး၊ ဥသျှစ်သီး အစရှိသောသစ်သီးတို့ကို ဆွတ်ချူပြီးသော် ခြင်းတောင်းဖြင့်လွယ်လျက် ညချမ်းသောအခါမှလျှင် နေရာကျောင်းသခံမ်းသို့ပြန်၍ အကျွန်ုပ်တို့အား ကျွေးမွေးပေ၏။ ထိုသို့ မိခင်

တောအရပ်က ပြန်ရောက်လာ၍ ညဉ့်မိုးချုပ်မှသာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့ သားအမိတစ်စုသည် အညီအညွတ် သစ်သီးသစ်မြစ်တို့ကို စားရကုန်၏။ နေ့အခါ၌မူကား မစားရကုန်။ အကျွန်ုပ်တို့မိခင်သည်လည်း သစ်သီး၊သစ်မြစ် ဆောင်ယူရှာမှီးရဖန်များသဖြင့် ပင်ပန်းသည်ဖြစ်၍ ကြုံသောကိုယ် ရှိ၏။ ဖျော့တော့^{၂၁}သောအဆင်း ရှိ၏။ ချမ်းသာလှစွာသော မင်းသမီးဖြစ်လျက် နေပူတလှုပ်တို့ခတ်ခြင်းကြောင့် လက်ဖြင့်ဆုပ်နယ်အပ်သော ကြာညိုပွင့်ကဲ့သို့ ညှိုးသမ်းသောကိုယ် ရှိ၏။ သစ်၊ ကျား၊ ခြင်္သေ့၊ ဝံ၊ အောင်း၊ကြွ၊ ပြောင် အစရှိသော သားရဲတို့ဖြင့် ပြွမ်းလျက် တောနက်ကြီးထဲ၌ ချုံအောက် သစ်ပင်သစ်ခက်ကြားတို့၌ လျှိုသွားရသဖြင့် သစ်ခက် ချုံနွယ်ငြိ၍ မိခင်၏ဆံပင်တို့သည်လည်း ကျွတ်ပြတ်ခြင်းကြောင့် နည်းပါးကုန်၏။ ရင်၊ လက်ရုံး၊ လက်ကတီး၊ လည်ကုပ်၊ မျက်နှာတို့၌လည်း မြေမှုန့်အလိမ်းလိမ်းကပ်ကုန်၏။ ဆံကျစ်ထုံးလျက် သစ်နက်ရေကိုဝတ်၍ မြေ၌သာလျှင် အိပ်ရ၏။ ဤသို့ ငြိုငြင်ဆင်းရဲလှစွာ အစာရှာ၍ မွေးကျွေးပေသောမိခင်အား အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏”ဟုလျှောက်၏။

ထိုဇာလီမင်းသားသည် မိခင်၏ ဆင်းရဲသောအဖြစ်ကို ကြားပြီးလျှင်၊ မယ်တော်၊ခမည်းတော်တို့ကို မြို့သို့ ခေါ်ပါမည့်အကြောင်းကို တိုက်တွန်းတောင်းပန်လိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ လျှောက်ပြန်၏။

“ဘိုးတော်မင်းကြီး။ ဤလူ့ပြည်၌ လူတို့သည် မိမိတို့၏ရင်၌ဖြစ်သော သားသမီးတို့ကို ချစ်မြတ်နိုး ကြကုန်၏။ ဘိုးတော်မင်းကြီးကား သားသမီးတို့ကို မချစ်မခင်ယောင်တကား”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် နောင်တနလုံး ယူကျုံးမရရှိ၍ ပြုမိသောအပြစ်ကို မြေးတော် ဇာလီမင်းသားအား ဤသို့ဆို၏။

“ငါ၏ချစ်မြေး ဇာလီ။ ငါ၏ရင်သွေး၊ငါမြေးတော်တို့၏ဖခင်ဖြစ်သော ဝေဿန္တရာကို အပြစ်မရှိဘဲလျက် သိဝိရာဇ်ပြည်သူတို့ စကားကို လိုက်နာ၍ ပြည်မှ နှင်ထုတ်မိချေ၏။ ထိုသို့နှင်ထုတ်ခြင်းသည် အကြောင်းအရာ မသင့်သည်သာ ဖြစ်ပေ၏။ ပြည်သူတို့စကားကြောင့် ငါ၌ လည်းကောင်း၊ ငါ့သားတော်၌ လည်းကောင်း များစွာသော စီးပွားချမ်းသာတို့သည် ယုတ်လျော့ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ချေပြီ။ ချစ်မြေးဇာလီ။ သားတော်ကို နှင်ထုတ်ခြင်း၌ အပြစ်ကို ဘိုးတော် မြင်အပ်ပြီ။ ဤပြည်တော်၌ အလုံးစုံသော မင်း၏စည်းစိမ်ကို သင်တို့ဖခင်အား ငါပေးအံ့။ သင်တို့ဖခင်သည် ရှေးကအတိုင်း မင်းအဖြစ်ဖြင့် ပြည်သူပြည်သားလူအပေါင်းတို့ကို ဆုံးမစေလော့”ဟုဆိုတော်မူ၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဇာလီမင်းသားသည်

“ဘိုးတော်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ခေါ်ကာမျှဖြင့် သိဝိရာဇ်တိုင်းကြီးသခင်ဖြစ်သော အကျွန်ုပ်တို့ ခမည်းတော်သည် ဤအရပ်သို့ ကြွတော်မမူရာ။ ဘိုးတော်မင်းကြီး ကိုယ်တိုင် သွား၍ ညှိုးနွမ်းပြီးသောသစ်ပင်ကို သည်းထန်စွာသောမှီးသည် လန်းလန်းရွှင်အောင် ရွာသွန်းဘိသကဲ့သို့ သားတော်မင်းကြီးကို များစွာသော မင်းစည်းစိမ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းတော်မူပါလော့”ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် စစ်သူကြီး အမတ်ကိုခေါ်၍ ဤသို့ ဆို၏။

“အမတ်စစ်သူကြီး။ ယခု သားတော်ဝေဿန္တရာကို မင်းစည်းစိမ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းအံ့သောငှာ ဝက်ပါတောင်သို့သွားအံ့။ ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊ ခြေသည်သူရဲ၊ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားမှစ၍ အလုံးစုံသော စစ်အင်္ဂါကို လည်းကောင်း၊ မင်းလမ်းခရီးကို လည်းကောင်း တင့်တယ်လျောက်ပတ်အောင် စီရင်။

“ငါ၏သားတော်နှင့် ဖွားဖက်ဖြစ်သော အမတ် ၆ သောင်းတို့ကိုလည်း အထူးထူးသော စစ်ဝတ် စစ်တန်ဆာတို့ကိုဝတ်ဆင်လျက် ငါ၏ထံသို့ စည်းဝေးကြစေ။

“ထိုမှတစ်ပါးသော သူရဲတို့ကိုလည်း မိမိတို့နှင့်ထိုက်တန်ရာ အချို့သောသူရဲကို အဆင်းညှိသောပုဆိုး၊ အင်္ကျီ၊မိန့်ချပ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်စေ။ အချို့ကို အရွှေ၊အချို့ကို အနီ၊ အချို့ကိုအဖြူ ဝတ်ဆင်စေ။

“နိစ္စာသော သင်းကျစ်၊နဖူးစည်း၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း ပေါင်းစေလျက် အထူးထူးသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်၍၊ ဟိမဝန္တာဝယ် အထူးထူးသော သစ်ပင်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် နတ်ဘီလူးတို့၏နေရာဖြစ်သော ဂန္ဓမာဒနအမည်ရှိသောတောင်သည် အထူးထူးသော နတ်ဆေးအမွှေးအထုံပင်တို့ဖြင့် အရပ် ၈ မျက်နှာ၌ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး တောက်ပလျက်လှိုင်သကဲ့သို့ အလုံးစုံသော မှူးမတ်၊စစ်သည်သူရဲတို့ဖြင့် စည်းဝေးသည်ဖြစ်၍၊ ငါ၏နေပြည်တော်သည် အရပ် ၈ မျက်နှာ၌ တောက်ပလျက် လှိုင်သည်ဖြစ်စေ။

“ထိုမှတစ်ပါး ရွှေကြိုး၊ရွှေကဆင်လျက် မာတင်မျိုးဖြစ်သော ငါ၏ဆင်တော် ၁ သောင်း ၄ ထောင် တို့ကိုလည်း လုံမ၊ ချွန်းတောင်းလက်စွဲလျက် ဆင်စီးသူရဲနှင့်တကွ စည်းဝေးစေ။

“ထိုမှတစ်ပါးလည်း အာဇာနည် သိန္ဓောမျိုး”ဖြစ်၍ လေ၏လျင်ခြင်းကဲ့သို့ လျင်ခြင်းရှိသော ၁ သောင်း ၄ ထောင် ကုန်သော မြင်းတို့ကို မြား၊လေး လက်နက်စွဲလျက် မြင်းစီးသူရဲနှင့်တကွ အညီအညွတ် ယခုစည်းဝေးစေ။

“ထိုမှတစ်ပါးလည်း သံဖြင့်ကွပ်အပ်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာအကွပ်ရှိလျက် လက်ရုံး၊နံရံ စသည်တို့၌ ရွှေ၊ငွေစသည်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်လှစွာသော ၁ သောင်း ၄ ထောင် ကုန်သောရထားတို့ကို ရထားဦး၌ တံခွန်အောင်လံစိုက်၍၊ ရထားတို့၌ ဒိုင်း၊လွှား၊ကာချပ် စွဲကုန်သော သူရဲ၊ တစ်ချောင်းသောသားမြီးဖျားကို မြင်လောက်ရာကနေ၍ ထိအောင်ပစ်ခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ဝါဠဝေဓိ”လေးသည်ကျော်တို့ကို လည်းကောင်း၊ စီရင်စေလျက် ယခု စည်းဝေးစေ”ဟု အလုံးစုံသောစစ်အင်္ဂါတို့ကို စီရင်စေ၏။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း သိဇ္ဈည်းမင်းကြီးသည် စေတုတ္ထရာပြည်မှ ဝက်ပါတောင်သို့တိုင်အောင် အခွန်ယူနော ၆၀ ကွာသော ခရီးကို အကျယ် ၈ ဥသဘမျှ” လောက် သုတ်သင်ညီညွတ် ရှင်းလင်းခင်းကျင်း ဆင်ယင်စီမံသောငှာ ဤသို့ အမတ်တို့ကို ဆိုတော်မူပြန်၏။

“အမတ်တို့။ အကြင်ခရီးဖြင့် ငါ့သားဝေသန္တရာမင်းသည် လာလတ္တံ့။ ထို သားတော်လာရာဖြစ်သော ခရီးကို အကျယ် ၈ ဥသဘ အတိုင်းအရှည်မျှ သစ်ပင်၊ချုံနွယ်တို့ကို ရှင်းလင်းသုတ်သင်၍ မညီညွတ်သော မြေတို့ကိုလည်း ညီညွတ်အောင်ညှိပြီးလျှင် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ မြို့၊ရွာ၊နိဂုံးနေပုဒ်သားတို့ကို သဲဖြူခင်းခြင်း၊ ပန်းပေါက်ပေါက်နံ့သာပျောင်းတို့ဖြင့် ကြံဖြန့်ခြင်း၊ ရာဇမတ် လက်ရန်းကာခြင်း၊ ငှက်ပျောပင်၊ ကြံပင်စိုက်ခြင်း၊ ပုဆိုးဖြူ စိုက်လွှားခြင်း၊ အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော ပန်းဆိုင်၊ရတနာဆိုင်ဆွဲခြင်း အစရှိသော ခရီး၌ ပြုရာဆောင်ရာ စသည်တို့ကို မကျန်မကြွင်းရအောင် စီရင်ခင်းကျင်း၍ တန်ဆာဆင်စေ။

“ငါ၏သားတော် လာလတ္တံ့သောခရီးအနား မြို့တံခါးတို့၌လည်း သေအိုး၊အရက်အိုး အရေအတွက် ၁၀၀ စီ တည်ထားစေ။

“ထမင်း၊အဖျော်၊ငါး၊အမဲဟင်းလျာ၊မုန့်ပေါင်း၊မုန့်လက်ကောက် အစရှိသော အလုံးစုံသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ် ဟူသမျှတို့ကို ခရီး ၂ မြောင်၌ ဈေးဆိုင်တည်ထား ရောင်းဝယ်စားသောက်ကြစေ။

“ပင်ပန်းစိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာရှိသော်လည်း မြင်ကြားရသဖြင့် စိုးရိမ်ခပ်သိမ်း ငြိမ်းစေခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ပွဲသဘင်များသည် လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း မျက်လှည့်သည်၊ ကျွမ်းသမား၊ တိုင်တက်၊ ကွင်းလျှိုး ကြိုးတန်းလျှောက်၊ သီချင်းဆို၍ ကတတ်သောသူ၊ လက်ခုပ်တီး၊အိုးစည်တီး၊သဘင်သည်တို့ကိုလည်း အလုံးစုံသော တူရိယာ”ဘဏ္ဍာမျိုးတို့ဖြင့် တီးမှုတ်ကခုန် မြူးထူးရွှင်လန်းစေ။

“ရတု၊ရကန်၊သာချင်း၊အဲအဲ၊တေးတျာ အသာအယာသီတတ်ကုန်သော သူတို့ကိုလည်း သိစေ။

“ပလွေ၊ ခရသင်း၊ ခုံမင်း၊ ပတ်သာ တီးမှုတ်တတ်ကုန်သောသူတို့ကိုလည်း တီးမှုတ်စေ။

“စည်ကြီး၊ မုရီးစည်၊ ထက်စည်၊ နံ၊ ခရာ၊ သံလွင်၊ ပတ်သာတို့ဖြင့် တေးတျာခံ၍ တီးမှုတ်စေ။ စောင်းငြင်းကြီး၊ ဂျော့ချောင်းမှတ်လျက် ဂေါဋ္ဌဟုဆိုအပ်သော မိကျောင်းစောင်း၊ စည်းဆုပ်၊ ပတ်တလား၊ ပတ်သာတို့ဖြင့် တေးတျာအလိုက် အသံညီစွာ သာယာချိုအေးသော တီးမှုတ်မျိုးတို့ကိုလည်း တီးမှုတ်စေ”

ဤသို့ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ခရီးကို တန်ဆာဆင်စေ၏။

ဇူကောပုဏ္ဏားသည်ကား မိမိသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မတွေ့မကြိမ်စဖူးသောစည်းစိမ်ကြီးကို တွေ့ကြိမ်ခံစားရသဖြင့် အာဟာရအတိုင်းအရှည်ကိုမသိ မွန်မြတ်သောဘောဇဉ်အာဟာရ၌ မရောင့်ရဲနိုင်သည်ဖြစ်၍ လွန်စွာစားခြင်းကြောင့် အစာမကြေနိုင် စားပိုးနှင့်၍ သေလေ၏။

သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ထိုဇူကောပုဏ္ဏားအား ဖုတ်ကြည်းသင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကို ပြုပြီးလျှင်၊ “ဤပြည်အတွင်း၌ ဇူကောပုဏ္ဏား၏ ဆွေမျိုးပေါက်ဖော် တော်စပ်သသူရှိလျှင် ပုဏ္ဏား၏ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို သိမ်းယူလှည့်ကုန်” ဟု စေတုတ္တရာပြည်အလုံးကို စည်လည်စေ၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ဇူကောပုဏ္ဏား၏အဆွေအမျိုးတော်စပ်သသူ မပေါ်မရှိခဲ့လျှင် အရှင်မရှိသောဥစ္စာလည်း မင်းဘဏ္ဍာထိုက်သည် ဖြစ်သောကြောင့် မင်းကြီး သိမ်းယူတော်မူပြန်၏။

သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် အလုံးစုံသော စစ်အင်္ဂါတို့ကို လည်းကောင်း၊ ခရီးကို လည်းကောင်း စီရင်စေပြီးသော် ဇာလီမင်းသားတို့ရောက်သည့်နေ့မှ ၇ရက်မြောက်သောနေ့၌ ၁၂ ခေါက်အတိုင်းအရှည်ရှိသော စစ်သည် ဗိုလ်ပါ၊ များစွာသော မူးမတ်အခြံအရံဖြင့် ဇာလီမင်းသားလျှင် ခရီးလမ်းညွှန်ရှိသည်ဖြစ်၍ စေတုတ္တရာပြည်မှ ဝက်ပါတောင်သို့ ထွက်လေ၏။

ထိုအခါ ကလိင်္ဂရာဇ်တိုင်းသည် ဆင်ဖြူရောက်သည်မှစ၍ မိုးကောင်းသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ဆင်ဖြူတော်ပစ္စယကို သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးအား ကလိင်္ဂရာဇ်မင်းက ပို့ဆက်လာစေသည်ဖြစ်၍ စေတုတ္တရာပြည်၌ ရှိနှင့်သတည်း။

သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ‘ဝက်ပါတောင်သို့ ထွက်တော်မူမည်’ ဟုဆင်ဖြူတော်ပစ္စယကို ကကြီးတန်ဆာဆင်လျှင်၊ ဆင်ဖြူတော်ပစ္စယသည် ‘ယခု အရှင်သခင်ဖြစ်သော ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို ဖူးမြင်ရအံ့တကား’ ဟု အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍၊ ကြိုးကြာသံနှင့် တူသောအသံဖြင့် ပြင်းစွာမြည်၏။

သိဇ္ဇည်းမင်းကြီး ထွက်တော်မူသည်ရှိသော် အလုံးစုံသော ဆင်အာဇာနည်၊ အဿတိုရ်မြင်း၊ အပေါင်းတို့၏ မြည်သောအသံ၊ ရထားသံတို့ဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်လျက် အထက်ကောင်းကင်ပြင်အလုံးစုံသည် မြူဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသည်သာ ဖြစ်လေ၏။

သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် များစွာသောစစ်သည်ဗိုလ်ပါ ခြံရံလျက် ခရီးအစဉ် အတိုင်းသွားလေသော် တောင်၊ မြောင်၊ ချောက်ကြားတို့မှစီးသော မြစ်တို့မှလည်းကောင်း၊ အထူးထူးသော ကြည်းပန်း၊ ရေပန်း၊ အထူးထူးသော သစ်သီးပင် ပန်းပင်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း တန်ဆာဆင်အပ်လျက် သစ်ပင်များ မြစ်နားအိုင်နားတို့၌ အထူးထူးအပြားပြား များလှစွာသောငှက်တို့သည် မောင်နံ့မကွာ တစ်ပင်ပျံကူး တစ်ပင်မြူး၍ ကျူးရင့်တွန်မြည်လည်ချင်းယှက်တင် လွန်ကြင်ငှက်တို့ဖြင့် နှလုံးညွှတ်နူးဖွယ်ရှိသော ဟိမဝန္တာသို့ဝင်သွားသဖြင့် စေတုတ္တရာပြည်မှ ယူနော ၆၀ ကွာသောဝက်ပါတောင် ဝေဿန္တရာမင်း၏ ကျောင်းသခံမီးအနီးသို့ ရောက်လေ၏။

၁၂။ ဆဓတ္ထိယဓနံ^{၁၂၉}

သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ မုစလိန္ဒာအိုင်နားသို့ရောက်လေသော် ဇာလိမင်းသားသည် ထိုအိုင်အနီး၌ သစ်တပ်တဲစခန်းချ၍ ၁ သောင်း ၄ ထောင်ကုန်သောရထားတို့ကို လာခဲ့သော ခရီးလမ်းမသို့ ရှေးရှုထား၏။ သစ်၊ ကျား၊ ခြင်္သေ့ စသောသားရဲတို့သွားလေသည့် ခရီးလမ်းဆုံ စသည်တို့၌လည်း ဆင်၊ မြင်းအစရှိသော စစ်အင်္ဂါတို့ကို အစောင့်အရှောက်ထား၏။ ထို အလုံးစုံသော ၁၂ ခေါ်ဘိဏီရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါ၊ဆင်၊ မြင်း၊ ရထားတို့၏အသံသည် ဟိမဝန္တာတောင်အလုံး ပဲ့တင်ထပ်မျှ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာသည် ထိုအသံကိုကြားလေသော် ‘အကြောင်းအသို့နည်း။ ငါ၏ ရန်သူတို့သည် ခမည်းတော်သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးကို သတ်ပြီးလျှင် ယခု ငါ့ကိုသတ်အံ့သောငှာ လာလေသည် မသိ’ ဟု သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်သည်ဖြစ်၍ မဒ္ဒိဒေဝီကိုခေါ်ပြီးလျှင် တောင်ထက်သို့ ပြေးတက်ကြ၍၊ တောင်ထိပ်သို့ရောက်သောအခါ စစ်သည်အပေါင်းတို့ကို မျှော်ကြည့်လျက် မဒ္ဒိဒေဝီအား ဤသို့ညွှန်ပြ၏။

“မဒ္ဒိဒေဝီ။ သင် ကြည့်ပါလော့။ ဤတောအုပ်၌ ဆင်သံ၊ မြင်းသံ အစရှိသောအသံတို့သည် အုတ်အုတ် ကျက်ကျက် ဖြစ်ကုန်၏။ တံခွန်၊ အောင်လံများတို့သည်လည်း တလျှပ်လျှပ်လွင့်လျက် ထင်ကုန်၏။ အဘယ်မဒ္ဒိ။ သမင်၊သား၊ငါးတို့ကို မုဆိုးတံငါတို့သည် ပိုက်ကွန်ဖြင့်ဝန်းရံလျက် တွင်း၊ချောက်၊ထုံးအိုင်တို့၌ချပြီးလျှင် ဆူနိုးရာရာကိုရွေး၍ ထက်လှစွာသောလှံမဖြင့် ထိုးသတ်ဘိသကဲ့သို့ ငါတို့ကိုလည်း ဤစစ်သည်တို့သည် သတ်ယောင်တကား။ အဘယ်မဒ္ဒိ။ ကိုယ့်စစ်သည်ဖြစ်မည်၊သူ့စစ်သည်ဖြစ်မည်ကို သင် ရှုပါလော့။ မင်းစည်းစိမ်ကို ရုတ်ချ၍ ပြည်မှနှင်ထုတ်သဖြင့် ဆင်းရဲစွာသောအရပ်၌နေရသော ငါတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် သတ်ညည်းဆဲလို ဘိသနည်း”ဟု သေအံ့သောဘေးမှ ကြောက်သည်ဖြစ်၍ ငိုကြွေး၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည် ဘုရားလောင်း၏စကားကိုကြားလျှင် ‘သူ့စစ်သည်လော၊ ငါတို့စစ်သည်လော’ဟု မျှော်ရှုလတ်သော်၊ ‘ငါတို့စစ်သည်ပင် ဖြစ်ရာသည်’ဟု ဆင်ခြင်၍၊ မင်းကြီးအား ဤသို့ နှစ်သိမ့်စေ၏။

“အရှင်မင်းကြီး။ မြက်မှိုက်စသည်ဖြင့် ညှိအပ်သောမီးသည် အပြောကျယ်စွာသောမဟာသမုဒ္ဒရာကို ပူလောင်စိမ့်သောငှာ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ အရှင်မင်းကြီးကိုလည်း ရန်သူတို့သည် နှိပ်စက်ခြင်းငှာမတတ်နိုင်ရာ။ အကြောင်းသော်တစ်မူကား အရှင်မင်းကြီးအား သိကြားပေးခဲ့သော ဆု ၈ ပါးကို ဆင်ခြင်တော်မူလော့။ သိကြားမင်းသည် ‘အရှင်မင်းကြီးအား ခမည်းတော်သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် မကြာမြင့်မီပင်လျှင် သင်မင်းကြီးကို မင်းစည်းစိမ်ဖြင့်နှင်း၍ ပြည်သို့ဆောင်ယူလာလတ္တံ့’ဟု ဆိုအပ်သည် မဟုတ်လော။ ထို သိကြားမင်း၏ စကားနှင့် ညီလျှင် ဤစစ်သည် အပေါင်းတို့ကြောင့် ယခု အကျွန်ုပ်တို့ ချမ်းသာရလေလတ္တံ့”ဟု နှစ်သိမ့်စေ၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် အတန်ငယ်သက်သာရာရ၍ မဒ္ဒိဒေဝီနှင့်အတူပင်လျှင် တောင်မှဆင်းသက်ခဲ့သဖြင့် ကျောင်းသခံမ်းတံခါးဝတွင် ခင်းအပ်သောကျောက်ဖျာအပြင်၌ ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ ငြိမ်သက်စွာလျှင် “ငါတို့ ရသေ့ရဟန်းမည်သည်ကို အဘယ်သို့ သူတစ်ပါး ပြစ်မှားအံ့နည်း”ဟု သတိဝီရိယကို ဖြစ်စေ၍ နေတော်မူ၏။ မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း မိမိအိပ်ရာတိုက် တံခါးဝ၌ ငြိမ်သက်စွာနေ၏။

ထိုခဏ၌ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ဖုဿတိဒေဝီမိဖုရားကြီးကို ခေါ်တော်မူ၍၊

“အဘယ်ပုဿတိ။ ငါတို့သည် တစ်ပြိုင်နက်သွားကြသည်ရှိသော် ငါတို့ကြောင့် ကြောက်လန့်စိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ငါသည် ရှေးဦးစွာ သားတော်အထံသို့သွားဦး၍ သားတော်အား ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေအံ့။ သင်သည် အတန်ငယ်ကြာမှ အခြွေအရံနှင့်တကွ လာခဲ့လော့။ ထို့နောက် အတန်ငယ်ကြာမှ မြေးတော်ဇာလိကို ၊ ထို့နောက် အတန်ငယ်ကြာမှ မြေးတော်ကဏ္ဍာဇိန်ကို ဤသို့ တစ်ယောက်စီ အစဉ်အတိုင်း မိမိတို့အခြွေအရံနှင့် လာလတ်ကုန်လော့” ဟု ဆိုပြီးလျှင်၊ တစ်ပေါင်းတည်း သွားအံ့ဟု ပြင်ဆင်ပြီးသောအစီအရင်ကို ဖျက်၍ ရထားကို တစ်ဖန် သစ်တပ်တွင်းသို့ ပြန်စေသဖြင့် ဆင်၊ မြင်း၊ ဗိုလ်ပါ၊ များစွာသော စစ်သည်တို့ကိုလည်း အန္တရာယ်ကိုတားမြစ်စိမ့်သောငှာ အသီးသီး သင့်ရာတော်ရာထက်ဝန်းကျင်တို့၌ အစောင့်အရှောက်ထားခဲ့ပြီးမှ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ဘုရားလောင်း၏ ဖွားဖက်တော် အမတ် ၆ သောင်း ခြံရံလျက် ဆင်ဖြူတော်ပစ္စယကိုစီး၍၊ သားတော်ဘုရားလောင်းအထံသို့ သွားတော်မူလေ၏။

အနီးသို့ရောက်လျှင် ဆင်ပေါ်မှဆင်း၍ မိမိအပေါ်ရုံအင်္ကျီကို လက်ကန်တော့စံပယ်တင်လျက် လက်အုပ်ချီ၍၊ အမတ် ၆ သောင်း အခြွေအရံနှင့် သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို အဘိသိက်သွန်းအံ့သောငှာ ကျောင်းသခံမ်းသို့ ရှေးရှုသွားတော်မူလေသော်၊ မွေ့လျော်သောစိတ်၊ တည်ကြည်သောစိတ်နှလုံးဖြင့် ကျောက်ဖျာအပြင်၌ ငြိမ်သက်စွာသော ဝေဿန္တရာမင်းကြီးကို ရှုမြင်လေ၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးနှင့် မဒ္ဒိဒေဝီတို့သည်လည်း သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့်လာလတ်သော ခမည်းတော်ကို မြင်လျှင် နေရာမှထ၍ ခရီးဦးကြိုဆိုကြလျက် ရှိခိုးဖူးမြော် ကြကုန်၏။ မဒ္ဒိဒေဝီသည် ယောက္ခမဖြစ်သော သိဉ္ဇည်းမင်းကြီး၏ခြေတော်ကို ဦးဖြင့်တိုက်လျက်

“အရှင်မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်ကား အရှင်မင်းကြီး၏ချွေးမဖြစ်သော မဒ္ဒိတည်း။ အရှင်မင်းကြီး၏ ခြေတော်အစုံကို ရှိခိုးပါ၏” ဟု ဆို၍ ရှိခိုး၏။

ထိုအခါ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် သားတော်ဝေဿန္တရာကို လည်းကောင်း၊ ချွေးမတော်မဒ္ဒိကို လည်းကောင်း၊ ဤ ၂ ယောက်သော သားတော်၊ ချွေးမတော်တို့ကိုဖက်၍ ရင်ခွင်ပေါ်၌အိပ်စေပြီးသော် နဖူး၊ ဦးခေါင်းတို့ကို နမ်း၍၊ နူးညံ့လှစွာသောမင်းကြီးလက်ဖြင့် သားတော်၊ ချွေးမတော်တို့၏ကျောက် သုံးသပ်လျက် ၃ ယောက်သော မင်းတို့သည် ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ပူပန်ခြင်းငြိမ်းပြီးသော် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် သား၊ ချွေးမတို့နှင့် ပဋိသန္ဓာရစကားကို ဤသို့ ပြောဟော၏။

“ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့။ အသို့နည်း။ အနာမရှိ ကျန်းမာပါ၏လော။ အစာရှာမှီးခြင်း၌ မငြိုငြင်သဖြင့် မျှလောက်ပါ၏လော။ သစ်သီး၊ သစ်မြစ် ပေါများပါ၏လော။ ခြင်္သေ့၊ မှက်၊ ကင်း၊ သန်း နည်းပါ၏လော။ သားရဲဖြင့် ပြွမ်းသော ဤတောအရပ်၌ စိုးရိမ်ခြင်း ငြိမ်းပါ၏လော” ဟု မေးမြန်းပြောဆို၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ဤသို့ ဆို၏။

“ခမည်းတော် မင်းကြီး။ အကျွန်ုပ်တို့ အသက်မွေးရခြင်းသည် တော်တော်ငြားငြား ရသမျှသော တောသစ်သီး၊ တောသစ်မြစ်တို့ဖြင့် အသက်မွေးရခြင်းကြောင့် ယုတ်မာညစ်နွမ်း ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာဖြစ်၏။ သားရဲတို့ဖြင့်ပြွမ်းသော ဤတောအရပ်၌ သစ်၊ ကျား၊ ခြင်္သေ့၊ ဝံ၊ အောင်း၊ ကြွံ၊ ဆင် အစရှိသော သားရဲဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် စိတ်နှလုံးမငြိမ် စိုးရိမ်မလပ် မပြတ်သောလုံ့လဖြင့် နေရ၏။ ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ဤသို့ ရသမျှသောသစ်သီး၊ သစ်မြစ်တို့ဖြင့် ငြိုငြင်စွာ အသက်မွေးရသော်လည်း အဝတ်အစားမပြည့်စုံ မကုန်လုံသော သူဆင်းရဲသည် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရထားထိန်းသည် မြင်းကို ဆုံးမသကဲ့သို့ လည်းကောင်း။

အဝတ်အစား၌ တောင့်တခြင်းမရှိ ရသမျှဖြင့်သာရောင့်ရဲလျက် ကိုယ်၊စိတ်ကို ကောင်းစွာဆုံးမသဖြင့် သည်းခံရ၏။

“သားရဲဘေးကြောင့် နေ့ညဉ့်မပြတ် စိုးရိမ်ခြင်းဖြင့်နှိပ်စက်အပ်သော အကျွန်ုပ်တို့အား မိခင်၊ဖခင်တို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းဆင်းရဲသည် နေ့ညဉ့်မပြတ် ထပ်လောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ကြံလို့ဖျော့တော့ လျော့ပါးသော ကိုယ်လက် ရှိ၏။ တောကြီးထဲ၌ ဆင်းရဲစွာနေရသော အကျွန်ုပ်တို့အား အဘယ်မှာလျှင် ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းကို ရပါအံ့နည်း”ဟုဆိုပြီးလျှင် ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် မိမိသားတော်၊သမီးတော်တို့၏ အကြောင်းကို ဤသို့မေးမြန်း၏။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ခမည်းတော်၏အမွေအနှစ် သိဝိရာဇ်ပြည်စည်းစိမ်ကို ဆက်ခံခြင်းငှာထိုက်သော ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန် မောင်နှမ ၂ ယောက်တို့ကို အလွန်ကြမ်းကြုတ်စွာသော ပုဏ္ဏားအား လှူလိုက်သဖြင့် မိဘတို့အား ရိုသေမြတ်နိုး အကျိုးစီးပွားကိုဆောင်တတ်သော ထို ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန်တို့သည် ကြမ်းကြုတ်စွာသောပုဏ္ဏား၏အလိုသို့ လိုက်ရလေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားသည် နွားကိုကဲ့သို့ ရိုက်ပုတ်ညှဉ်းဆဲလျက် ဆောင်ယူသွားလေ၏။ ဇာလီ၊ ကဏ္ဍာဇိန် တို့သည် ငယ်နုသောကိုယ်၊စိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ မလိမ္မာသေးကုန်။

“ထိုပုဏ္ဏားသည် ‘ဤမည်သောအရပ်သို့ ဆောင်ယူသွားသည်’ ဟု ကြားသိတော်မူပါလျှင် အကျွန်ုပ်အား ကြားတော်မူပါလော့။ ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ဆေးအတတ်၌ လိမ္မာစွာသောဆေးသမားသည် မြွေခဲသောသူအား ဆေးမန္တရားဖြင့် လျင်စွာ အဆိပ်ကိုကျစေသကဲ့သို့ သူငယ်တို့၏အကြောင်းကို ကြားသိတော်မူပါလျှင် အရှင်မင်းကြီးသည် သားသမီးကြောင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းနှိပ်စက်အပ်သော အကျွန်ုပ်အား စိတ်နှလုံးငြိမ်းချမ်းအောင် လျင်စွာကုတော်မူပါလော့”ဟု ဆို၏။ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည်လည်း

“ချစ်သားဝေဿန္တရာ။ ဇာလီ၊ ကဏ္ဍာဇိန် မောင်နှမ ၂ ယောက်တို့ကို ပုဏ္ဏားအား ဥစ္စာပေး၍ ငါ ရွေးအပ်ပြီ။ သင်တို့ မစိုးရိမ်ကြလင့်။ သက်သာရာ ရလော့”ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ရအပ်ပြီးသော သက်သာရာရှိသည်ဖြစ်၍ ခမည်းတော်အား ဤသို့ ပဋိသန္ဓာရစကားဖြင့် ပြောဟော၏။

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ အနာမရှိ ကျန်းမာတော်မူပါ၏လော။ အကျွန်ုပ်၏ မိခင်သည် သား၏ချစ်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်၍ ငိုကြွေးခြင်းကြောင့် မျက်စိကျိန်းစပ်ခြင်း ဖြစ်ရာ၏။ မိခင်အား မျက်စိမကျိန်းမစပ် ပကတိ ရှိပါ၏လော”ဟု မေးလျှောက်၏။သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည်

“ချစ်သားဝေဿန္တရာ။ ငါ့အား အနာဆင်းရဲ မရှိ ကျန်းမာ၏။သင်၏မိခင်သည်လည်း မျက်စိ မကျိန်းမစပ် ပကတိရှိ၏”ဟုဆို၏။ ဘုရားလောင်းသည်

“ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ဆင်၊မြင်း၊ရထား၊ခြေသည်သူရဲ၊ စစ်သည်ဗိုလ်ပါ၊ မှူးတော် မတ်တော်၊ပြည်သူ ပြည်သားတို့သည် အနာဆင်းရဲမရှိ ချမ်းသာပါကုန်၏လော။ ပြည်ရွာတိုင်းကားတို့သည်လည်း မိုးကောင်းသည် ဖြစ်၍ ဝပြောစည်ပင်ပါ၏လော”ဟု မေး၏။ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည်

“ချစ်သားဝေဿန္တရာ။ အလုံးစုံသောသူတို့သည်လည်း အနာဆင်းရဲမရှိ ချမ်းသာ၏။တိုင်းကား ပြည်ရွာလည်း မိုးကောင်းသည်ဖြစ်၍ ခိုးသူ၊ဓားပြ၊ရန်မီးရန်စစ်မရှိ ငြိမ်းချမ်းသာယာ စည်ပင်ဝပြော၏”ဟုဆို၏။

ဤသို့ သားတော်၊ခမည်းတော် စကားပြောလျက်နေစဉ်ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဖုဿတိ ဒေဝီသည် ‘ယခု ငါ့သားတော်သည် ခမည်းတော်ကို ဖူးမြင်ရသဖြင့် စိုးရိမ်ခြင်းကင်း၍ ကိုယ်၊စိတ် ချမ်းငြိမ်းခြင်း

ဖြစ်လောက်ပြီ' ဟု များစွာသော မောင်းမကိုယ်လုပ် အခြွေအရံနှင့်တကွ ဖိနပ်မျှမစီးဘဲ (ခြေကျင်သာ ဝေဿန္တရာမင်းအထံသို့ သွားလေ၏။

ဝေဿန္တရာမင်းသည်လည်း များစွာအခြွေအရံနှင့် မယ်တော်ဖုဿတိဒေဝီ ဝက်ပါတောင်တံခါးဝသို့ ရောက်လာသည်ကိုမြင်လျှင် နေရာမှထ၍ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ နေရာခင်းကျင်းခြင်းကိစ္စကိုပြီးစေသဖြင့် ရှိခိုးလျက်နေ၏။ မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း ဖုဿတိမိဖုရား၏ခြေရင်း၌ ညွတ်၍

“အရှင်မ။ အကျွန်ုပ်ကား အရှင်မ၏ချွေးမဖြစ်သော မဒ္ဒိတည်း။ အကျွန်ုပ်မဒ္ဒိသည် အရှင်မခြေတော်အစုံကို ရှိခိုးပါ၏” ဟု ဆို၍ ရှိခိုး၏။

ဤသို့ ဖုဿတိမိဖုရားအား မဒ္ဒိဒေဝီ ရှိခိုးလျက်နေစဉ်ပင်လျှင် ဇာလီမင်းသားသည် မင်းသား၊မင်းမြေး၊ မှူးသား၊မတ်သား များစွာသော သတို့သားလုလင်ပျို အခြွေအရံနှင့်တကွ လာလတ်၏။ ထို့နောက် ကဏ္ဍာဇိန်သည်လည်း များစွာသော သတို့သမီးငယ်အပေါင်း ခြံရံလျက်လာလတ်၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း သား၊သမီးတို့ လာလတ်သောလမ်းကို မျှော်ကြည့်လျက်နေ၏။ ထိုအခါ ဆင်းရဲမရှိ ချမ်းသာစွာလာသော သား၊သမီးတို့ကို မဒ္ဒိဒေဝီမြင်လျှင် မိမိကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည် ဖြစ်၍ ဘီလူးဝင်၍ တုန်လှုပ်သောနတ်ဝင်မကဲ့သို့ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်လျက် သားမြတ်အစုံမှ နို့ရည်တို့သည်လည်း ယိုစီးကုန်၏။ ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန်တို့သည်လည်း အမိနှင့်ကင်းသောနွားငယ်သည် အမိကိုမြင်လျှင် အမိထံသို့ မြည်တမ်းလျက်ပြေးသကဲ့သို့ မဒ္ဒိဒေဝီကိုမြင်လျှင် သည်းစွာ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် မဒ္ဒိဒေဝီအထံသို့ ပြေးကြကုန်၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း သည်းစွာသောအသံဖြင့် ငိုကြွေးလျက် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်သောကိုယ်ဖြင့် မိန်းမော၍၊ မြေ၌ အလျားလိုက်လဲလေ၏။ ဇာလီ၊ကဏ္ဍာဇိန် မင်းသား၊မင်းသမီးတို့သည်လည်း သည်းစွာငိုကြွေးလျက် လာလတ်သဖြင့် မိန်းမောသည်ဖြစ်၍ အမိဖြစ်သောမဒ္ဒိဒေဝီအပေါ်၌ပင်လျှင် လဲလေ၏။ ထိုလဲရာ၌ မဒ္ဒိဒေဝီ၏သားမြတ်အစုံတို့မှ ထွက်ယိုသောနို့ရည်အလျဉ်သည် မင်းသား၊မင်းသမီးတို့၏ခံတွင်းသို့သာ ဝင်ကုန်၏။ ဤသို့ အမိနို့ရည်ဝင်သောကြောင့်သာလျှင် နုလှစွာသော မင်းသား၊မင်းသမီးတို့ အသက်ရှည်သတည်း။ အမိနို့ရည် မဝင်သည်ရှိသော် မင်းသား၊မင်းသမီးတို့သည် ထိုမိန်းမောစဉ် နှလုံးခြောက်ကပ်၍ပင် သေရာ၏။

မိဖုရား သားသမီးတို့မိန်းမော၍ မြေ၌လဲသည်ကိုမြင်လျှင် ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာမင်းသည် ပူဆွေးခြင်းကို ဖြေဆည်အံ့သောငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မိန်းမောလျက် ထို မိမိထိုင်ရာကပင်လျှင် မြေ၌ လဲလေ၏။ သိဉ္ဇည်းမင်းကြီး ဖုဿတိဒေဝီတို့သည်လည်း သား၊ချွေးမ၊မြေးတို့၏အမူအရာကို မြင်လျှင် မိမိတို့ ကိုယ်အဖြစ်ဖြင့် တည်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ ထို မိမိတို့ ထိုင်ရာကပင်လျှင် မြေ၌မိန်းမောလျက် လဲလေကုန်၏။ ဘုရားလောင်းနှင့် ဖွားဖက်တော်ဖြစ်ကုန်သော အမတ် ၆ သောင်း တို့သည်လည်း ထိုမင်း ၆ ပါး တို့၏ အမူအရာကို မြင်လျှင် အလွန်သနားစွာမကဲခြင်းဖြင့် တစ်ယောက်သောသူမျှ ချုပ်တည်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ကျောင်းသခမ်းအလုံး ကမ္ဘာပျက်လေခတ်၍ ညွတ်လဲသောအင်ကြင်းပင်ပျိုတောကဲ့သို့ သောသောရုတ်ရုတ် လက်အုပ်ထိပ်တင် ဆံပင်ကြံဖြေ မြေ၌လူးလဲလျက် ငိုကြွေးကြကုန်၏။

ထိုအခါ တောင်ကမ်းပါးတို့သည် ပြင်းစွာမြည်ကုန်၏။ မဟာပထဝီမြေကြီးသည်လည်း အိုးထိန်းစက်ကဲ့သို့ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။ မဟာသမုဒ္ဒရာသည်လည်း ချောက်ချား၏။ မြင်းမိုရ်တောင်သည်လည်း မီးအုံးသော ကြိမ်ညွန့်ကဲ့သို့ ဝက်ပါတောင်သို့ ပျောင်းညွတ်၏။ နတ်ပြည် ၆ ထပ်တိုင်အောင်လည်း တစ်ပြိုင်နက် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သောအသံ ဖြစ်၏။ [ဤကား ၇ ကြိမ်မြောက်သော မြေလှုပ်ခြင်းတည်း။]

ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် 'ဤ ဆွေတော်မျိုးတော် မင်း ၆ ပါးတို့သည် မိန်းမောလျက် မြေ၌ လဲကုန်၏။ ထို မင်း ၆ ပါးတွင် တစ်ယောက်ယောက်သောသူမျှ ထ၍ ရေစင်သွန်းခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရာ။ ယခု ငါသည် ဤမင်း ၆ ပါးတို့အား ကြာတော၌ရွာသောမိုးနှင့် တူစွာ 'ပေါက္ခရဝဿ အမည်ရှိသောမိုးကို ရွာစေအံ့'ဟုကြံ၍ ဆွေတော်မျိုးတော် မင်း ၆ ပါးတို့၏အစည်းအဝေးတွင် ကြာတော၌ရွာသော မိုးနှင့်တူသောကြောင့် ပေါက္ခရဝဿအမည်ရှိသောမိုးကို သိကြားမင်း ရွာစေ၏။

ထို ပေါက္ခရဝဿ မိုးရွာသောအခါ စွတ်လိုသောသူတို့သည်လည်း စွတ်ကုန်၏။ မစွတ်လိုသော သူ၏ကိုယ်၌ မိုးရေတစ်ပေါက်မျှ မကျ။ မင်း ၆ ပါးတို့သည်လည်း သက်သာရာကို ရကုန်၏။

လူများအပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုမိုးကိုမြင်လျှင် 'အံ့ဖွယ်သရဲ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဤဆွေတော်မျိုးတော်တို့ အစည်းအဝေးတွင် ကြာတော၌ရွာသောမိုးကဲ့သို့ အချို့ကားစွတ်၊ အချို့ကား လွတ်သည်ဖြစ်၍၊ ပေါက္ခရဝဿ အမည်ရှိသောမိုးသည် ရွာ၏။ မဟာပထဝီမြေကြီးသည်လည်း ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။ ကြက်သီးမွေးညင်းထခမန်း အံ့ဖွယ်သရဲ ရှိစွာတကား'ဟု အံ့သြကြကုန်၏။ လက်စုံထိပ်ထား၍ သနားဖွယ်သောအသံဖြင့် ငိုကြွေးခြင်းကို ပြုကြလျက် "အရှင်မင်းကြီး။ သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းကို လည်းကောင်း၊ ချွေးမတော်မဒ္ဒိဒေဝီကို လည်းကောင်း စေတုတ္တရာပြည်သို့ဆောင်၍ ပြည်စည်းစိမ်နှင့်တကွ ထီးဖြူနှင်းလျက် မင်းပြိုင်ပြုတော်မူပါလော့"ဟု လျှောက်ထား တောင်းပန် ကြကုန်၏။

[ပေါက္ခရဝဿ ဟူသည်ကား-ပေါက္ခရဝနေ ပတိတံ ဝဿံ ပေါက္ခရဝဿံ ဟု မဇ္ဈေလောပ တဗ္ဗရိသံသမာသံ ပြုပြီးလျှင် ပေါက္ခရဝဿေန သဒိသံ ပေါက္ခရဝဿံ ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတံ ပြုအပ်၏။ ဝိဂြိုဟ်အနက်ကား-ပေါက္ခရဝနေ၊ ကြာတော၌။ ပတိတံ၊ ရွာသော။ ဝဿံ၊ မိုးတည်း။ ပေါက္ခရဝဿံ၊ ကြာတော၌ ရွာသောမိုး။ ပေါက္ခရဝဿေန၊ ကြာတော၌ ရွာသောမိုးနှင့်။ သဒိသံ၊ တူသည်တည်း။ ပေါက္ခရဝဿံ၊ ကြာတော၌ ရွာသောမိုးနှင့်တူသောမိုး။ အဘယ်သို့ တူသနည်းဟူမူကား။ ပဒုမ ပတ္တတော ဥဒကံ ဝိယ နိဝတ္တိတွာ ဂစ္ဆတိဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်နှင့်အညီ မိုးသည် ကြာတော၌ရွာသည်ရှိသော် ကြာရွက်ပေါ်၌ ကျသော မိုးပေါက်သည် ကြာရွက်မှ လျှောကျ၍ တစ်ပါးသော အရပ်တို့၌ စွတ်သကဲ့သို့ ဤမင်း ၆ ပါး အစည်းအဝေး၌လည်း မစွတ်လိုသောသူတို့၌ တစ်ပေါက်မျှ မကျ၊မရွာသောကြောင့် ပေါက္ခရဝဿ-ဟု ဆိုသတည်း။)

၁၃။ ပြည်တော်သို့ ပြန်ခန့်

မင်း ၆ ပါးတို့သည် သက်သာရာကိုရပြီးသော် မှူးမတ်၊ပရိသတ်အပေါင်းတို့ တောင်းပန်ကြသော စကားကိုကြား၍ ဘုရားလောင်းသည် အဖဖြစ်သောသိဇ္ဇည်းမင်းကြီးအား ဤသို့ဆို၏။

"ခမည်းတော်မင်းကြီး။ မင်းကျင့်တရားနှင့်ညီစွာ မင်းပြုသောအကျွန်ုပ်ကို ခမည်းတော်မင်းကြီးသည် လည်းကောင်း၊ မှူးတော်မတ်တော်၊ ပြည်သားပြည်သူတို့သည် လည်းကောင်း ပြည်မှ နှင်ထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဤတောအရပ်၌ အကျွန်ုပ်နေရ၏"ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည်

“ချစ်သား။ ငါသည် သိဝိရာဇ်ပြည်သူတို့စကားကို လိုက်နာ၍ အပြစ်မရှိသောငါးသားကို ပြည်မှ နှင်ထုတ်မိချေသဖြင့် ခမည်းတော်သည် မကောင်းသောအမှုကို ပြုမှားချေ၏” ဟု မိမိအပြစ်ကိုပြပြီးလျှင် ဤသို့ တောင်းပန်၏။

“ချစ်သား။ အကျိုးစီးပွားကိုဆောင်လေ့ရှိသော သားသမီးတို့သည် မိဘဆွေမျိုးတို့၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်သည်ရှိသော် မိမိအသက်ကိုပင်လည်း စွန့်၍ မိဘတို့ဆင်းရဲကို ပျောက်ရာ၏။ ငါတို့သည်လည်း အပြစ်မရှိသောသားကို နှင်ထုတ်မိသောကြောင့် နောင်တတစ်ဖန် ပြင်းစွာပူဆွေးခြင်းဆင်းရဲသည် ဖြစ်၏။ ထိုဆင်းရဲကို ပျောက်စေခြင်းငှာ ခမည်းတော်ပြုမိသောအပြစ်ကို နှလုံးမမူဘဲသည်ခံသဖြင့် ခမည်းတော်၏ စကားကို လိုက်နာပါလော့။ ယခု ချစ်သားသည် ရသေ့၏အသွင်ကိုပယ်၍ မင်း၏အသွင်ဖြင့် ထီးနန်းစိုးစံ အံ့သောငှာ ပြည်တော်သို့ ပြန်ပါဦးလော့” ဟု တောင်းပန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် မင်း၏အပြစ်ကို အလိုရှိသော်လည်း ပညာရှိတို့သဘောသည် ဆင်းရဲတွေ့လည်း ပြင်းစွာမတုန်လှုပ်၊ ချမ်းသာတွေ့လည်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ပြင်သို့မထုတ်၊ သိမ်းအုပ်ချုပ်တည်းလျက် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ အလျင်တဆောမပြဦးဘဲ ခမည်းတော်မှစ၍ ပြည်သားပြည်သူအပေါင်းတို့သည် နောက်နောင်ကိုလည်း မိမိအား အလေးအမြတ်ပြုစေခြင်းငှာ ခမည်းတော်နှင်ထုတ်သော အခြင်းအရာကိုပြ၍ နှလုံးနာယောင်စကားဖြင့် ပြောဆိုတော်မူ၏။ ခမည်းတော်က မိမိပြုမိသော အပြစ်အတိုင်းပြုလျက် တောင်းပန်သောအခါမှသာလျှင် ဘုရားလောင်းသည် “ခမည်းတော်မင်းကြီး။ ထိုသို့တပြီးကား ကောင်းပြီ။ ပြည်သို့ ပြန်ပါအံ့” ဟု ဝန်ခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ဝန်ခံခြင်းကိုသိ၍ ဖွားဖက်တော်အမတ် ၆ သောင်းတို့သည်

“အရှင်မင်းကြီး။ ယခုကား ရေချိုးတော်မူချိန် တန်ပြီ။ မြူချေးတို့ကို ဆေးကြောတော်မူပါလော့” ဟု ဆို၏။ ဘုရားလောင်းသည်

“အမတ်တို့။ အတန်ငယ် ငဲ့လင့်ဦး” ဟု ဆို၍ ကျောင်းသခံမ်းတွင်းသို့ဝင်ပြီးလျှင် ရသေ့ဝတ်သင်္ကန်းကို ချွတ်လဲ၍ သင့်ရာသို့မှီးထားပြီးမှ ခရသင်းပွတ်သစ် အဆင်းကဲ့သို့ ဖြူစင်စွာအဆင်းရှိသော ကာသိကရာဇ်တိုင်းဖြစ် ပုဆိုးကိုဝတ်လျက် မင်း၏အသွင်ကိုယူပြီးသော် ကျောင်းသခံမ်းတွင်းမှထွက်ခဲ့၍၊ ‘ဤအရပ်၌နေသော ငါသည် ရဟန်းတရားကိုလည်း ပွားရ၏။ မြတ်သောပါရမီအထွတ်ဖြစ်သာ သား၊မယားအလှူကိုလည်း မြေကြီးကို တုန်လှုပ်စေလျက် လှူရပေ၏’ ဟု မိမိနေသောကျောင်းသခံမ်း၌ ကျေးဇူးရှိသောအဖြစ်ကိုပြ၍ ကျောင်းသခံမ်းကို လက်ယာရစ် ၃ ကြိမ်လှည့်လျက် ၅ ပါးသောရိုးခိုးခြင်းဖြင့် ရိုးခိုး၍နေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းအား မှူးတော်မတ်တော်တို့သည် ရေချိုးစေပြီးလျှင် ဆတ္တာသည်တို့ကိုလည်း ဆံမုတ်ဆိတ်ကို သုတ်သင်ပြင်ဆင်စေ၍ ခပ်သိမ်းသော မင်းဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် သိကြားမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်စွာ တန်ဆာဆင်ပြီးသော် တိုင်းပြည်ထီးနန်း ခပ်သိမ်းသောမင်းမြှောက်တန်ဆာ ၅ ပါးတို့ဖြင့် ဘုရားလောင်းကို အဘိသိက်သွန်းကုန်၏။ မှူးတော်မတ်တော်အပေါင်းတို့သည်လည်း

“ငါတို့အရှင်မင်းကြီးသည် ပြည်စည်းစိမ်ဖြင့် အထွတ်အမြတ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးသည်ဖြစ်၍ မဒ္ဒိဒေဝီ အရှင်မိဖုရားကြီး၊ ဇာလိအရှင်သားတော်၊ ကဏ္ဍာဇိန် အရှင်သမီးတော်၊ ဆွေတော်၊ မျိုးတော်တို့နှင့်တကွ အသက်ထက်ဆုံး ဘုန်းတော်တောက်ထွန်းလျက် ကျွန်းအပြင်၌နေကုန်သော ထီးဆောင်းမင်းတကာတို့၏ ညွတ်ခံကြောက်ရွံ့ ကျွန်တော်မျိုးခံရာ ဖြစ်စေသတည်း။ သူတကာတို့၏ ချမ်းသာစီးပွားကို ဆောင်တော်မူ နိုင်စေသတည်း” ဟု နှုတ်မင်္ဂလာ ပတ္တနာအောင်ထီးဖြင့် ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းအား များစွာသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါ မှူးမတ်ပရိသတ် အခြံအရံတို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာဖြစ်၏။ တစ်ယောက်သောသူမျှ မကျိုးမနွံသောသူ မည်သည် မရှိ။ ‘ဩလောကီတော လောကီတဋ္ဌာနေ ကမ္မိ’ ဟူသည်နှင့်အညီ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့မှတစ်ပါး ဘုရားလောင်းကို မျက်နှာရှေးရှုဆိုင်၍ ကြည့်ခြင်းငှာ မဝံ့ကုန်။ ခပ်သိမ်းကုန်သောသူတို့သည် ထိပ်ထက်လက်စုံချသော မျက်နှာရှိကုန်လျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ နေကြကုန်၏။ ခပ်သိမ်းသော စည်၊ စောင်း၊ ငြင်း၊ နဲ၊ ပလွေ၊ စည်းဆုပ်၊ စည်ပုတ်၊ ပတ်သာ၊ တယော၊ ဒုံမင်း၊ ခရသင်း အစရှိသော တူရိယာဘဏ္ဍာတို့ကိုလည်း တစ်ပြိုင်နက်တီးမှုတ်စေကုန်သဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာအဝှမ်း၌ မိုးကြိုးထစ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားလောင်း ဖွားတော်မူသည့်နေ့၌ ဘုန်းတော်ကြောင့်ရောက်လာသော ဆင်ဖြူတော်ပစ္စယကိုလည်း ခပ်သိမ်းလုံးစုံ ဆင်မြဲသောတန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ပြီးသော် ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏အနီးသို့ ကပ်စေကုန်၏။ မဒ္ဒိဒေဝီကိုလည်း အလုံးစုံသောမင်းသမီး၊ ကိုယ်လုပ်မောင်းမအပေါင်းတို့သည် ရသေ့အသွင်ကိုပယ်၍ ရေချိုးပြီးသော် ခပ်သိမ်းလုံးစုံ မိဖုရားကြီးတို့ဆင်မြဲသော အဝတ်တန်ဆာတို့ကို ဝတ်ဆင်စေပြီးလျှင် မိဖုရားကြီးအသွင်ကို ယူစေ၍၊

“ပြည်သူတကာတို့၏အထွတ်ဖြစ်သော အရှင်မ။ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် သားတော်၊ သမီးတော် တို့နှင့်တကွ အရှင်မကို နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မူသဖြင့် အသက်ထက်ဆုံး စောင့်ရှောက်တော်မူစေသတည်း။ သားတော် ဇာလီ၊ သမီးတော်ကဏ္ဍာဇိန် တို့သည်လည်း အသက်ထက်ဆုံး အရှင်မကို စောင့်ရှောက်တော်မူ စေသတည်း။ သိဇ္ဈည်းမင်းကြီးသည်လည်း အရှင်မကို မြတ်နိုးစုံမက်တော်မူသဖြင့် အသက်ထက်ဆုံး စောင့်မတော် မူစေသတည်း” ဟု နှုတ်မင်္ဂလာ ပတ္တနာအောင်ထီးဖြင့် ကောင်းချီးပေးကြကုန်၏။

မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် မင်းအဖြစ်ကို ရသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း၊ ၇ လပတ်လုံး ဤတောအရပ်၌ အဝတ်အစားငြိုငြင်စွာ နေရ၍ ဆင်းရဲသောအဖြစ်ကို အောက်မေ့တော်မူသဖြင့် လည်းကောင်း အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ရွှေနွယ်ကြိုးဖြင့်ဖွဲ့အပ်သော အာနန္ဒိယ အမည်ရှိသောစည်ကို ဝက်ပါတောင်ထက်ဝန်းကျင်၌ လည်စေ၍၊ အသီးသီး ကြီးစွာသောပွဲသဘင်ကိုလည်း ခံစေ၏။

မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း မိဖုရားကြီးစည်းစိမ်ကို ရပြန်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရှေး၌ မိမိ ၇ လပတ်လုံး ဆင်းရဲသောအဖြစ်ကို အောက်မေ့တော်မူသဖြင့် လည်းကောင်း၊ သားသမီးတို့နှင့်အတူတကွ ပေါင်းဖော်ရပြန်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ သားတော် ဇာလီမင်းသားအား ဤသို့ဆို၏။

“ချစ်သား ဇာလီ။ သင်တို့မောင်နှမ ၂ ယောက်ကို ပုဏ္ဏား ဆောင်ယူသွားသည့်နေ့မှစ၍ မိခင်သည် တစ်ထပ်မျှသာစား၍ မြေ၌သာ အိပ်ရ၏။ ထိုသို့ဆင်းရဲခြင်းသည်ကား ချစ်သားတို့နှင့် ကွေကွင်းရသဖြင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲတည်း။ ယခုမူကား ချစ်သား၊ ချစ်သမီးတို့နှင့် အတူတကွပေါင်းဖော်ရပြန်၍ အဝတ်အစားပြည့်စုံ ကြွယ်ဝခြင်းသို့ရောက်ပြီ။ သင်တို့မိခင်သည် အလွန်ဆင်းရဲသော်လည်း သားသမီးတို့မျက်နှာကို မြင်ရသဖြင့် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ခြင်း မေတ္တာသည် ဖြစ်၏။ သင်တို့ဖခင်သည်လည်း သားသမီးတို့ကိုမြင်ရသဖြင့် အလွန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း မေတ္တာသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်သော ငါတို့၏မေတ္တာတရားသည် သင်ချစ်သားတို့ကို ထီးကဲ့သို့ မပြတ်လိုက်၍မိုးကာ စောင့်ရှောက် မစသည် ဖြစ်စေသတည်း။ သင်တို့၏ဘိုးတော်မင်းကြီးသည်လည်း သင်တို့ကို အတိုင်းထက်အလွန် စောင့်ရှောက် မစသည် ဖြစ်စေသတည်း” ဟုဆို၏။

ဖုဿတိဒေဝိသည်လည်း ချေးမဖြစ်သော မဒ္ဒိဒေဝိအား ဆင်သောတန်ဆာတို့ကို ဤသို့ ပို့စေ၏။

“ဝါချည်၊ ပိုးချည်တို့ဖြင့်ပြီးသော ခေါမတိုင်း၊ ကောဓုမ္မရာဇ်တိုင်း၊ ကာသိတိုင်းဖြစ် ဤအဝတ်တို့ကို ချေးမ မဒ္ဒိ ဝတ်သည်ရှိသော် အလွန်တင့်တယ်၏။ ဤအဝတ်တို့ကို ချေးမ မဒ္ဒိအား ပို့ချေ။ သဘောသီးကဲ့သို့ သဏ္ဌာန်ရှိလျက် ရွှေဖြင့်ပြီးသော လည်ခွံတန်ဆာ၊ ရတနာ ၁၀ ပါးတို့ဖြင့်ပြီးသော လည်ခွံဆင်သော တန်ဆာ၊ ပတ္တမြားဖြင့်စီအပ်သော ခါးကြိုးတန်ဆာ၊ နဖူးပြင်ခွံဆင်အပ်သော ကျောက်စီ ရွှေပန်းကုံးတန်ဆာ၊ ပတ္တမြားတို့ဖြင့် စီအပ်သည်ဖြစ်၍ အစိမ်း၊ အရွှေ၊ အနီ၊ အပြာ အစရှိသော အထူးထူးအပြားပြား ဆန်းကြယ်စွာသော ရင်လွမ်းတန်ဆာ၊ ပတ္တမြားမျိုးတို့ဖြင့်စီအပ်သော ခြေကင်းတန်ဆာ ဤတန်ဆာတို့ကို ဆင်သည်ရှိသော် ချေးမ မဒ္ဒိသည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ ထွက်သော နတ်သမီးကဲ့သို့ တင့်တယ်၏။

“ငါ့ချေးမ။ မဒ္ဒိအား အထူးထူးသော နံ့သာရေတို့ဖြင့် ရေချိုးပြီးသော်၊ ဖြူစင်စွာသော ကာသိကရာဇ် တိုင်းဖြစ် အဝတ်တို့ကိုဝတ်လျက်၊ ထို အလုံးစုံသော အဝတ်တန်ဆာတို့ကိုဆင်လျှင် ဆေးမဆိုးဘဲ ကျီးအာသီးမှည့် ကဲ့သို့ နိစ္စာသောနှုတ်ခမ်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းဖြင့် ရှုချင်စဖွယ် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဝယ် စိတ္တလတာဥယျာဉ်၌ လေခတ်၍ ပျော့ပျောင်းသော ရွှေငှက်ပျော့ပင်ကဲ့သို့ ပျောင်းနွဲ့သောကိုယ်ဖြင့် အလွန် တင့်တယ်၏။ ဤတန်ဆာကို ငါ့ချေးမ မဒ္ဒိအား ပို့ချေလော့။ ထိုတန်ဆာတို့ကို ဆင်သည်ရှိသော် ဟိမဝန္တာ၌ မာနသိနီ အမည်ရှိသောငှက်မသည် ဆန်းကြယ်သောအတောင်ဖြင့် ကောင်းကင်သို့ အတောင်ကိုဖြန့်၍ ပျံသည်ရှိသော် အလွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့ ငါ့ချေးမ မဒ္ဒိသည်လည်း အလွန်ရှုချင်ဖွယ် တင့်တယ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု ဆို၍ ပို့စေ၏။

မှူးတော် မတ်တော်တို့သည်လည်း မဒ္ဒိမိဖုရားကြီးအား မကြီးလွန်းမမြင့်လွန်းသော ဆင်ပြောင်ပေါက်ငယ် တစ်စီးကို အလုံးစုံသော ရွှေကြိုး၊ ရွှေကရတနာတို့ဖြင့်ဆင်၍ အနီး၌ ထားပေ၏။

ထိုအခါ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ရွှေအိမ်ဖြင့်စွပ်အပ်သော လက်စွဲတော်သန်လျက်ကို လက်ယာပခုံးဖြင့် လွယ်လျက် ဆင်ဖြူတော်သို့တက်စီး၍၊ မဒ္ဒိဒေဝိသည်လည်း ရတနာဆင်ပြောင်ပေါ်၌တက်စီး၍ များစွာသော မှူးမတ်၊ ခြွေရံ၊ ပရိသတ်တို့နှင့်တကွ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးစခန်းချရာဖြစ်သော သစ်တပ်မြို့သို့ သွားလေ၏။

မင်းကြီးဝေဿန္တရာ ထွက်သွားလေသည်ရှိသော် ထိုဟိမဝန္တာ၌နေကုန်သော ငှက်အပေါင်းတို့သည် မင်းကြီးနေရာသို့ အညီအညွတ် စည်းဝေးလာကုန်၏။ ထိုငှက်အပေါင်းတို့သည် “ငါတို့အား မင်းကြီးဝေဿန္တရာ ရှိသည်ရှိသော် အချင်းချင်း မညှဉ်းဆဲမှု၍ ရှက်ကြောက်ခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ကိုယ်၊ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း တို့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ယခု မင်းကြီး သွားသည်ရှိသော် ငါတို့အား ရှက်ကြောက်ခြင်း စောင့်ရှောက်ခြင်း တရားတို့သည် ပျက်စီးအံ့တကား” ဟု ငိုကြွေးသောအသံဖြင့် မြည်ကြကုန်၏။

ထိုသစ်တပ်မြို့၌ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် တစ်လပတ်လုံး တောင်ထိပ်သဘင်ကစားခြင်းတို့ဖြင့် သဘင်ကြီးစွာခံ၍ ၁၂ ခေါက်တော်ရှိသော စစ်သည်ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ နေ၏။ ထိုတောအရပ်၌ တစ်လပတ်လုံး များစွာသော ပရိသတ်နှင့်တကွ နေတုံ့သော်လည်း မင်းကြီးဝေဿန္တရာ၏ ဘုန်းတန်ခိုးကြောင့် တစ်ယောက်သော သူကိုမျှ သားရဲငှက်ရဲတို့သည် မညှဉ်းဆဲကုန်။ အလုံးစုံသောပရိသတ်တို့သည် အနာဆင်းရဲမရှိ ချမ်းသာကုန်၏။

တစ်လမျှလောက်ရှိသောအခါ သိဇ္ဇည်းမင်းကြီးသည် စစ်သူကြီးအမတ်ကိုခေါ်၍

“အမတ်စစ်သူကြီး။ ယခုတောအရပ်၌နေသည် ငါတို့ ကြာမြင့်ပြီ။ နေပြည်တော်သို့ ပြန်ကုန်အံ့။ သင်သည် ယခု ငါ့သား၏သွားရာခရီးကို တန်ဆာဆင်အပ်ပြီလော” ဟုမေး၏။ အမတ်စစ်သူကြီးသည်လည်း

“အရှင်မင်းကြီး။ ကြွတော်မူရာ ခရီးလမ်းအလုံးစုံကို တန်ဆာဆင်၍ ပြီးပါပြီ။ ယခုကား နေပြည်တော်သို့ ဝင်ချိန်တန်ပြီ”ဟု လျှောက်၏။

“ထိုသို့ တပြီးကား ကောင်းပြီ”ဟု သားတော်ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအား အကြောင်းကိုကြားပြီးလျှင် အလုံးစုံသော ပရိသတ်တို့အား စည်လည်စေ၏။

ပရိသတ်တို့သည်လည်း မိမိတို့အဆောင်အရွက် လက်နက်တို့ကို ပြင်ဆင်ပြီးသော် စစ်သူကြီးအမတ်သည် အမှန်ယစ်သောဆင်ပြောင်နှင့် တစ်ယောက်တည်းသောအရပ်၌ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံသော်လည်း ပြန်လည်၍မပြေးဘဲ ရဲရင့်ခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သိုဝန်း၊ စိန်တောင်၊ မောက်တို၊ မောက်လူဆောင်း၊ ဒိုင်း၊ လွှား၊ မြားလေး လက်နက်စွဲသော သူရဲသူခက်တို့ကိုရှေ့ထား၍ မင်းကြီး၊ မင်း မိဖုရား၊ သားတော်၊ သမီးတော်တို့စီးသော ဆင်တော်များကို ဆင်၊ မြင်း၊ရထား၊ ခြေသည် စစ်သည်ဗိုလ်ပါ များစွာသောသူရဲသူခက်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ရံစေ၏။

ထိုသို့ အလုံးစုံခင်းကျင်းစီရင်ပြီးသော် မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် ၁၂ ခေါက်တော်ရှိသော ဗိုလ်ပါအပေါင်း ခြံရံလျက် ဝက်ပါတောင်မှ စေတုတ္တရာပြည်တိုင်အောင် ယူနော ၆၀ အကျယ် ၈ ဥသဘရှိသော လမ်းဖြင့် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ဝိသာခါနက္ခတ်သဘင် ထွက်သောခရီးကဲ့သို့ အထူးထူးအဆန်းဆန်း ပန်း၊ပေါက်ပေါက်၊ ထီး၊ တံခွန်၊ ရေချမ်းအိုးစင်၊ ဈေးစဉ်ဆိုင်တန်းတို့ဖြင့် စစ်သူကြီးအမတ်သည် စီရင်အပ်သောမင်းလမ်းခရီးသို့ တစ်နေ့လျှင် တစ်ယူနောကျသွား၍၊ ၂ လရှိမှ စေတုတ္တရာနေပြည်တော်သို့ ရောက်တော်မူလေ၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် စေတုတ္တရာပြည်သို့ရောက်၍ ရွှေပြည်ထီးနန်း သိမ်းမြန်းစိုးစံတော်မူပြီးလျှင် စေတုတ္တရာပြည်အလုံးကို စည်လည်စေ၍ ထောင်တန်းနှောင်အိမ်၌ မင်းဒဏ်ဖြင့် ခံရသောသူတို့ကိုလည်း လွှတ်စေ၍ အယုတ်သဖြင့် ခွေး၊ ကြောင်ကိုမျှ မဖမ်းမဆီး မညှဉ်းဆဲရ။ အလုံးစုံသောပြည်သူ၊ နိဂုံးနေပုဒ်သူ လူအပေါင်း တို့သည်လည်း အလွန်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝတ်လုံအင်္ကျီ၊ ဦးရစ်ခေါင်းပေါင်း ပစ်လွှားကြလျက် ပွဲသဘင် ပြုကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ရောက်လာသည့်နေ့ ညဉ့်ဦးကပင် ‘ငါရောက်သည်ဟုကြားလျှင် ဖုန်းတောင်းယာစကာ အလှူခံတို့သည် နက်ဖြန်မိုးသောက်လျှင် ရောက်လာလတ္တံ့။’ ထို ရောက်လာသော ယာစကာတို့အား အဘယ်မည်သောဥစ္စာတို့ကို ပေးလှူစွန့်ကြဲအံ့နည်း’ဟု ကြံတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဘုရားလောင်း ကြံတော်မူသည်ရှိသော် သိကြားမင်း၏ ပဏ္ဍာကမ္မလာ^{၁၁}ကျောက်ဖျာသည် ခက်တရော်ရှိသောအခြင်းအရာကို ပြ၍၊ သိကြားမင်းသည် ‘အကြောင်းအသို့နည်း’ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လတ်သော် ‘ဘုရားလောင်းအလှူဝတ္ထုကို ကြံသတည်း’ဟု သိ၍၊ မင်းကြီး၏နန်းတော် မြို့တံခါးအတွင်း၌ အပြည့်အနက် ခါးနစ်အောင် ရတနာ ၇ ပါးဟု ဆိုအပ်သော မိုးကိုရွာစေ၏။ နန်းတော်မှကြွင်းသော ပြည်အလုံးကိုလည်း ပုဆစ်ဒူးနစ်အောင် ရတနာ ၇ ပါးမိုးကို ထိုဘုရားလောင်းကြံသော ညဉ့်မိုးသောက်ထဲ၌ပင် ရွာစေ၏။

ဘုရားလောင်းဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ထိုညဉ့် မိုးသောက်၍ နေအရုဏ်တက်သောအခါ ထိုသို့ ပြည်သူပြည်သားတို့အား “မိမိအိမ် ခြံပွတ်အတွင်း၌ရွာသော ရတနာ ၇ ပါးတို့ကို မိမိတို့အိမ်ရှင်တို့က အသီးသီးဆိုင်ရာ ယူကြစေ”ဟု အခွင့်ပေးတော်မူ၏။ ထိုပြည်သူတို့၏ အိမ်ဥပစာ ခြံပွတ်စသည်တို့မှ အလွတ် ခရီးလမ်း၊ မြို့တံတိုင်း စသည်တို့၌ရွာသော ရတနာ ၇ပါးတို့ကို လည်းကောင်း၊ နန်းတော်၏အတွင်း၌ ရွာသော ရတနာ ၇ ပါးတို့ကို လည်းကောင်း မင်းကြီးသိမ်းယူ၍ တပေါင်းတစ်စုတည်း ကျိကြ ရွှေတိုက်၌

သွင်းထားတော်မူ၏။ ဤသို့ ရတနာမိုးရွာသည်ဖြစ်၍ ပြည်သူပြည်သားတို့သည်လည်း အလွန်ဝပြောကုန်၏။ မင်းကြီး ဝေဿန္တရာ သည်လည်း အသက်ထက်ဆုံး ရတနာ ၇ ပါးတို့ဖြင့် ၆ ဆောင်သော အလှူဇရပ်တို့၌ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ကြီးစွာသောအလှူကို ပေးပြီး၍ အသက်အဆုံး၌ ကောင်းမှုကိုပြုသောသူတို့၏ စံပျော်ရာဖြစ်သော တုသိတာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်တော်မူလေ၏။

၁၄။ ဇာတ်တော်ပေါင်းခန်း

ဤသို့မြတ်စွာဘုရားသည် ဂါထာ ၁၀၀၀ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ မဟာဝေဿန္တရာ ဇာတ်တော်ကို ဆောင်၍ဟောတော်မူပြီးလျှင် တရားဆက်ဝေး၍ စကားပြတ်မည်စိုးတော်မူသောကြောင့်

“ဤတရားသဘင်၌ စည်းဝေးကုန်သော တရားနာပရိသတ်အပေါင်းတို့။ ငါဘုရားသည် ယခုသာလျှင် ဆွေတော် မျိုးတော်တို့အစည်းအဝေး၌ ပေါက္ခရဝဿ အမည်ရှိသောမိုးကို ရွာစေသည် မဟုတ်။ ရှေး ဝေဿန္တရာမင်း ဖြစ်တော်မူသောအခါ၌လည်း ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အစည်းအဝေး၌ ယခုကဲ့သို့ပင် ပေါက္ခရဝဿမည်သော မိုးကို ရွာစေပြီ”ဟု မိန့်တော်မူပြီး၍ ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

“ရဟန်းတို့။ ငါ ဝေဿန္တရာမင်း ဖြစ်တော်မူသောအခါ ဇူကောပုဏ္ဏားသည် ယခု ဘုရားဖြစ်တော်မူအခါ ငါ၏ဦးရီးတော် ဒေဝဒဟ^{၁၂}မင်းကြီးသား ဒေဝဒတ် ဖြစ်လာ၏။

“ဇူကောပုဏ္ဏား၏မယား အမိတ္တာပုံသည် ယခုအခါ စိဉ္စမာဏဝိကာ အမည်ရှိသော သတို့သမီး ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ဟိမဝန္တာတောဝ၌ စောင့်ရှောက်၍နေရသော စေတမုဆိုးသည် ယခုအခါ ငါဘုရားနှင့် ဖွားဖက် တောထွက်ရာပါသော ဆန္ဒအမတ် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ဟိမဝန္တာ၌နေသော အဇ္ဈတရှင်ရသေ့သည် ယခုအခါ ဥပတိဿရွာသူကြီး၏သား ငါဘုရား၏ လက်ယာရံ အဂ္ဂသာဝက^{၁၃}ဖြစ်သော သာရိပုတ္တရာ ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် ယခုအခါ ငါဘုရား၏ဘထွေးတော်သား အနုရုဒ္ဓါမင်းသား ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ငါ၏ခမည်းတော် သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် ယခုအခါ ငါဘုရား၏ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ငါ၏မယ်တော် ဖုဿတိဒေဝီသည် ရှေး ၉၁ ကမ္ဘာထက်က ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်း၌ တောင်းအပ်သောပတ္တနာနှင့်အညီ ယခုအခါ ငါဘုရား၏မယ်တော် မဟာမာယာ ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ငါ၏မြောက်သားတော် မိဖုရားကြီးမဒ္ဒိဒေဝီသည် ယခုအခါ ငါ၏ဦးရီးတော် ဒေဝဒဟ မင်းကြီး၏သမီးတော် ဤလူ့ပြည်၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော လူ့သမီးတို့နှင့်မနှိုင်းယှဉ်ရာ နတ်သမီးတမျှလှပသော အဆင်းအရေ ကြန်အင်လက္ခဏာ ရွှေရတနာရွှေစင်စုကဲ့သို့ ရှိသောကြောင့် ဗိမ္ဗာဒေဝီ^{၁၄}ဟု အမည်မှည့်ပြီးမြောက်မှ နောက်တစ်ဖန် ဖွားတော်၏အမည်ဖြင့် ယသောဓရာ^{၁၅}ဒေဝီဟု ထင်ရှားသော ငါ၏ မြောက်သားမိဖုရားကြီး ရာဟုလာမိခင် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ဇာလီမင်းသားသည် ယခုအခါ ရာဟုလာမင်းသား ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ကဏ္ဍာဇိန်သည် ယခုအခါ ငါဘုရား၏လက်ဝဲရံ အဂ္ဂသာဝိကာဆုနှင့်ပြည့်စုံသော သူဌေးသမီး ဥပ္ပလဝဏ် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ကြွင်းသော ဝေဿန္တရာမင်းကြီး၏ပရိသတ်သည် ယခုအခါ ငါဘုရား၏ပရိသတ် ဖြစ်လာ၏။

“ထိုအခါ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် ယခုအခါ ဧညျမံ”^{၃၆}တရား ၅ ပါးတို့ကို အလိုလို ကိုယ်တော်တိုင် သာလျှင် အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသည်ဖြစ်၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ်အထွတ်သို့ ရောက်ပြီးသော ငါဘုရား ဖြစ်တော်မူ၏”ဟု ဇာတ်တော်ကို ပေါင်းတော်မူ၏။

[မင်းကြီးဝေဿန္တရာသည် တစ်ဘဝတည်းသော ကိုယ်တော်၏အဖြစ်၌ပင်လျှင် အလှူ၏တန်ခိုးကြောင့် ၂ သိန်း ၄ သောင်း အထူရှိသောမြေကြီးသည် စိတ်ဝိညာဉ်ရှိသောသတ္တဝါကဲ့သို့ ၇ ကြိမ်တိုင်အောင် တုန်လှုပ်၏။

[ဤဇာတ်တော်၌လာသော မြေလှုပ်ခြင်း ၇ ကြိမ်ကား-

- ဖွားတော်မူ၍ ၈ နှစ်မြောက် နှလုံးသည်းပွတ်၊ မျက်စိ၊ ခြေ၊ လက် စသောအဗ္ဗတ္တအလှူကို ကြံသောအခါ မြေတစ်ကြိမ်လှုပ်၏။
- ထို့နောက် ဆင်ဖြူတော်ကို လှူသောအခါ တစ်ကြိမ်။
- ထို့နောက် ပြည်မှနှင့်ထုတ်၍ ထွက်အံ့သောနေ့၌ ၇၀၀, ၇ လီစုဖြစ်သော အလှူကြီးကိုပေးသောအခါ တစ်ကြိမ်။
- ထို့နောက် ဝက်ပါတောင်သို့အထွက် ပြည်တော်သို့ ပြန်လည်၍ရှုကြည့်တော်မူသောအခါ တစ်ကြိမ်။
- ထို့နောက် သားတော်၊ သမီးတော်တို့ကိုလှူသောအခါ တစ်ကြိမ်။
- ထို့နောက် မဒ္ဒိဒေဝီကို လှူသောအခါ တစ်ကြိမ်။
- ထို့နောက် မင်း ၆ ပါး ဝက်ပါတောင်၌ စည်းဝေးသောအခါ တစ်ကြိမ်။

ဤသို့ ၇ ကြိမ်မြေလှုပ်ခြင်းစသော အံ့ဖွယ်သရဲတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏ဟု လာ၏။

စရိယာပိဋက အဋ္ဌကထာ၌ကား-‘အဋ္ဌဝဿိကကာလေ ဟဒယ မံသာဒိနံ ပိယာစကာနံ ဒဒေယန္တိ ဒါနဇ္ဈာသ ယုပ္ပါဒေ၊ မင်္ဂလဟတ္ထိ ဒါနေ ပဗ္ဗာဇနကာလေ ပဝတ္တိတ မဟာဒါနေ၊ပုတ္တဒါနေ၊ဘရိယာဒါနေ၊ ဝက်ပဗ္ဗတေ ဉာတိသမာဂမေ နဂရပဝိဋ္ဌဒိဝသေ ရတနဝဿကာလေတိ ဣမေသု ဌာနေသု သတ္တဝါရံ အက္ကမိတ္တဇေ’ ဟု လာ၏။

အဋ္ဌဝဿိကကာလေ၊ ၈ နှစ်ရှိသော အခါ၌ ။ ဟဒယမံသာဒိနံပိ၊ နှလုံးသား အစရှိသည် တို့ကိုလည်း။ ယာစကာနံ၊ အလိုရှိသော ယာစကာတို့အား။ ဒဒေယျံ၊ ထုတ်၍ ပေးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒါနဇ္ဈာသယုပ္ပါဒေစ၊ အတွင်းအလှူပေးလိုသောအကြံ ဖြစ်စဉ်ခဏ၌ လည်းကောင်း။ မင်္ဂလဟတ္ထိဒါနေစ၊ မင်္ဂလာဆင်ဖြူတော်ကို လှူတော်မူသော ခဏ၌ လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗာဇနကာလေ၊ ပြည်မှ နှင်ထုတ်အံ့သောအခါ၌။ ပဝတ္တိတ မဟာဒါနေစ၊ ဖြစ်စေအပ်သော ၇၀၀ အပေါင်း အလှူကြီးပေးသောခဏ၌ လည်းကောင်း။ ပုတ္တဒါနေစ၊ သားသမီးတို့ကို လှူသောခဏ၌ လည်းကောင်း။ ဘရိယာဒါနေစ၊ မဒ္ဒိဒေဝီကို လှူသောခဏ၌ လည်းကောင်း။ဝက်ပဗ္ဗတေ၊ ဝက်ပါတောင်၌။ ဉာတိသမာဂမေစ၊ ဆွေတော်မျိုးတော် မင်း ၆ပါး အစည်းအဝေး၌ လည်းကောင်း။ နဂရ ပဝိဋ္ဌဒိဝသေ၊ စေတုတ္တရာပြည်တော်သို့ ဝင်သောနေ့၌။ ရတနဝဿကာလေစ၊ ရတနာမိုးရွာသော ခဏ၌

လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ ၇ ရပ်တို့၌။ သတ္တဝါရုံ၊ တစ်ကြိမ်စီအားဖြင့် ပေါင်း ၇ ခါ။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ အကမ္မိတ္ထဇေဝ၊ တုန်လှုပ်ပြီးသည် သာလျှင်တည်း။

[ဤ စရိယာပိဋကအဋ္ဌကထာ၌ 'ပြည်တော်သို့ဝင်သည့်နေ့ ရတနာမိုးရွာသောအခါ လှုပ်သည်'ဟု ဆို၏။ ဝက်ပါတောင်သို့အထွက် မြို့တော်ကို ပြန်လည်၍ရှုသောအခါ လှုပ်ကြောင်းကို မဆို။ ဤ ဝေဿန္တရာ ဇာတ်နိပါတ် ပါဠိတော်၌ကား မြို့တော်ကို ပြန်လည်၍ရှုတော်မူသောအခါ လှုပ်ကြောင်းကို လာ၏။ ရတနာ မိုးရွာသောအခါ လှုပ်ကြောင်းကို မဆို။ ထို့ကြောင့် စရိယာ ပိဋကအဋ္ဌကထာ စကားသည် နိပါတ်ပါဠိတော်နှင့် ဤအရာ၌ မညီလွန်း။ စရိယာပိဋက ပါဠိတော်၌မူကား 'သာ မဟာပထဝီ မမ ဒါန ပုညာနဘာဝ ဟေတု သတ္တကုတ္တု၊ အကမ္မိတ္ထ' ဟူ၍သာ ဟောတော်မူ၏။

[သာ မဟာပထဝီ၊ ထိုမြေကြီးသည်။ မမ ၊ငါ၏။ ဒါန ပုညာနဘာဝ ဟေတု။အလှူပေးခြင်း၏ ကောင်းမှု အာနဘော်တည်းဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သတ္တကုတ္တု၊ ၇ ကြိမ်။ အကမ္မိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။] ဤကား အနက်။

နိဂုံးပိုဒ်စုံ

တိုင်းကားဦးသျှောင်။ ။ မြန်ရန်အောင်တွင်၊ ဘုန်းခေါင်မှန်ကူ၊ ချတော်မူသား၊ နှစ်ဆူပါဒ၊ စေတိယဟု၊ တစ်ရာရှစ်စုံ၊ စက်တော်စုံကို၊ အမွဲရော၊ မန်းသီတာဖြင့်၊ လက်ယာရစ်ဆိုက်၊ သုံးကြိမ်ခိုက်၍၊ ခွေဝိုက်လည်ကာ၊ ရှေ့မျက်နှာသို့၊ လယ်ယာမြေကောင်း၊ ရေရှင်လောင်းလျက်၊ ဆည်မြောင်းကန်တည်၊ လုပ်စိမ့်ရည်သို့၊ မြရည် လန်းလန်း၊ ရစ်ခွေသန်းသား၊ မန်းမြစ်ဂင်္ဂါ၊ ရေသီတာနှင့်၊ ဧရာမြစ်ဆုံ၊ သန်လျက်ခုံတွင်၊ လုံးစုံကျေးဇူး၊ သာပျံ့ပျူလျက်၊ မင်းပူးမည်သာ၊ ဂုဏ်ထူးရွာ၌၊ ဂုဏာဓာရ၊ လောကသမ္မတိ၊ ရထိုက်ဘိသား၊ ဘူရိပညာ၊ ထိုဆရာလျှင်၊ လေးဖြာသီလ၊ ဖြူစင်ပလျက်၊ ပန္နရသီ၊ တိထီပြည့်၍၊ ဖြစ်မည်နေ့တွင်၊ ဘုန်းဟောထွတ်စံ၊ ကြယ်ပေါင်းရံလျက် ၊ ရောင်လျှံပထွန်း၊ လပြည့်ဝန်းနှင့်၊ နှုန်းတန်း ပုံသွယ်၊ သံဃာလယ်၌၊ ပြန့်ကြွယ်နည်းနာ၊ အဖြာဖြာနှင့်။ ဋီကာကစွည်း၊ ဉာဏ်နည်းနေတ္တိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၊ ညဝါလက်သုံး၊ ကျမ်းရိုးထုံးကို၊ ပန်းကုံးအသွင်၊ လှကြောင်းဆင်၍၊ စာသင်ဝန်းလျား၊ တပည့်များအား၊ တရားနက်လေး၊ နည်းနာကျေး၏၊ ရှည်ဝေးနောင်လာ၊ သာသနာ၌၊ ပညာမှေးယှက်၊ အသိခက်၍၊ အနက်မရဲ၊ ဆိုဝံ့ခဲလည်း၊ တံကဲမလိမ့်၊ မှီရစ်စိမ့်ဟု၊ နှစ်သိမ့်စေမှု၊ ကျမ်းဂန်ပြုရှင်၊ သုတဗုဒ္ဓိ၊ ကျေးဇူးသိသား၊ ပရိပဋိ၊ ပဋိအစဉ်၊ ပတ်ရစ်ယှဉ်လျက်၊ နှစ်စဉ်တရား၊ ဖြည့်သောအားဖြင့်၊ အများတကာ၊ ဝေးနီးလာ၍၊ ပဒေသာပင်၊ မှတ်ကြထင်သည်။ ။ စာသင်အောင်ပွဲ ခံမစဲ။

ပိုင်းခြားထုတ်ဆောင်။ ။ ကျေးဇူးရောင်ဖြင့်၊ မြန်ဆောင်ကြေညာ၊ ထင်ရှားစွာသား၊ ဆရာ ထေရ်ကျော်၊ တို့ထိပ်ပေါ်လျှင်၊ မွေ့လျော်ဌာန၊ ဤဂါမ၌၊ ကာလအရှည်၊ ကောင်းကျိုးစည်သော်၊ ပြည်ကြီးထိပ်ချာ၊ ဧကရာဇာ၊ ငါလည်းညွတ်ခိုက်၊ ကိုးကွယ်တိုက်ဟု၊ ဦးထိုက်ရှိဝန်၊ လျှောက်တောင်းပန်၍၊ ဝေယန်ဘုံသွင်၊ သိကြားဆင်သို့၊ ရွှေစင်ပြည့်မွမ်း၊ ကျောင်းသခံမီးကို၊ ချမ်းမြေ့ရွှင်လန်း၊ ရေစက်သွန်း၍၊ ရဟန်းသံဃာ၊ တစ်ထောင်မှာလည်း၊ များစွာကုံလုံ၊ လှူဝတ်စုံနှင့်၊ စိတ်ယုံကြည်ဖြူ၊ လှူတော်မူ၏၊ ဇေယျထိပ်ပန်း၊ ရွှေပြည်နန်း၏၊ တောင်သန်းခတ်ဆိုင်း၊ မြောက်ရပ်ခိုင်းသား၊ စစ်ကိုင်းမြို့ဝယ်၊ ဘုန်းသစ်ကြွယ်လျက်၊ အံ့ဖွယ်ထွေပြား၊ ကျေးဇူးအားဖြင့်၊ ဘုရားတစ်ဆူ၊ မှတ်ကြမူရှင်၊ ရှင်လူတကာ၊ သဒ္ဓါဆပွား၊ ထိုဘုရား၏၊ တရားရင်နီ၊ စို့ကြကုန်ရှောင်း၊ တပည့်ပေါင်းတွင်၊ ကောင်းရာငင်ငင်၊ ရွေးစုဝင်သား၊ မျက်ရှင်ဆန်ကျိုး၊ ငယ်လုနီးလည်း၊ အဖိုးဖြတ်သော်၊ ဂုဏ်ညွန့်ပေါ်သို့၊ တစ် ခေါ်စလောက်၊ ရမြောက်နည်းနာ၊ အမည်မှာမူ၊ ဉာဏ်ဝါဒိပွတိ၊ ဖွားဖွယ်ရှိလျက်၊ ဣတိကာရဏ၊ ဟိတ်ဖြင့် ပြသော်၊ သရ ရှစ်လုံး၊ အဆုံးကိုလျှင်၊ အစတင်၍၊ ဘ-တွင် အာနှင့်၊ သ-နောက်ဆင့်၍၊ နံသင့်မိတ်ပါ၊ အကွရာနှင့် ဆရာမြတ်လှ၊ ဘွဲ့မည်ရ၍၊ ဝဏ္ဏရွယ်လောက်၊ ရောက်သားဤခါ၊ ပညဝါလျှင်၊ ဤစာဝေသန်၊ ဇာတ်တော်မှန်ကို၊ ဉာဏ်မြင်အနု၊ သူတို့ရှုအောင်၊ ဝတ္ထုသက်သေ၊ စကားပြေဖြင့်၊ အနေကျစွာ၊ ရေးစီပါဟု၊ မေတ္တာကျွမ်းဟောင်း၊ ငယ်ကပေါင်းသား၊ မျိုးကောင်းမင်းရောက်၊ ဂုဏ်ရည်သောက်လျက်၊ မောင်ထောက်မည်ရ၊ ထိုသူကတည့်၊ ညွတ်ခဲ၍လျှင်၊ ရေးစီရင်သည်။ ။ နာတင်ဆောင်စွဲ ကြံမခဲ။

ဂိုဏ်းထား ပုဒ်နောင်။ ။သဒ္ဓါဆောင်၍၊ ၅ ထောင်သာသနာ၊ တည်စီမံငှာဟု၊ ဤစာထုတ်လှစ်၊ ပြီးသည်နှစ်ကား၊ ကြွင်းရစ်သာသနာ၊ ဒွါရာတြိ၊ ဒွိနှင့် သတ္တ၊ ရေသော်ရ၏၊ ဒီဃသက္ကရာ၊ နှစ်ကောဇာမူ၊ ထောင်ရာပယ်ထား၊ ၄၅-တည်၊ လ.ကား တပေါင်း၊ ရွက်ရင့်ပြောင်း၍၊ ဆောင်းကျန်ရတု၊ နွေသို့လုသား၊ ရွက်နုပူးဆင်၊ ပန်းသစ်ပင်နှင့်၊ မင်းလွင်မှုန်ကာ၊ လေဝန်းလာလျက်၊ သာနမန္တ၊ သူရဇ္ဇလျှင်၊ ကုမ္ဘရာသီ၊ ယှဉ်သွားမှီ၍၊ တိထိမပျက်၊ ဆန်း ၉ ရက်တွင်၊ လက်ကား မိဿ၊ စန္ဒရဗြိဿေ၊ အနေကောင်းမြတ်၊ သင့်ရာမှတ်သို့၊ ဓာတ်လက် စန်းအုပ်၊ သိဒ္ဓိစုတ်လည်း၊ ကောင်းဟုတ်မင်္ဂလာ၊ ထိုအခါ၌၊ ဤဇာတကံ၊ နိဋ္ဌိတံတိုင်၊ အပြီးပိုင်၏။

ဂုဏ်လှိုင် ဉာဏ်ဝါ၊ သူတော်စွာတို့၊ ဤစာအလို၊ ကျွန်ုပ်ဆိုအံ့၊ အသိအထား၊ စကားဝါကျ၊ ဒေါသ ခြောက်စု၊ ရှစ်ခု အပြစ်၊ မြင်သည်ဖြစ်မှု၊ ကျစ်လျစ်စေကြောင်း၊ သာ၍ကောင်းအောင်၊ လောင်းနတ်စီရင်၊ ဆင်ခြင်မိမိ၊ ရှေ့နောက်ညှိလျက်၊ ကျိုးရှိစီမံငှာ၊ ပြင်လိုက်ပါလော့၊ နည်းနာစုံစေ၊ မလောက်လေ့၍၊ ရှေ့နောက်မမိ၊ ယုံမှားရှိမှု၊ တတ်သိယောင်သွင်၊ မပြင်ဆင်ရာ၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ ၁၀ ဖြာသဒ္ဓါ၊ ဆိုမကျ၍ ၊ အတ္ထုပြတ်ပြတ်၊ မယူတတ်သော်၊ ဥပဒ်တစ်ခု၊ ရန်သူပြုလျက်၊ ဂုဏ်ဂိဒ္ဓိ၊ ရှိသွားလက္ခဏာ၊ ဒုဇ္ဈနာ၏၊ အရာရောက်ဖွယ်၊ ကဲ့ရဲ့လွယ်နှင့်၊ မျိုးနွယ် ဆွေဝါး၊ သူမြတ်များတို့၊ ဘုရားအလောင်း၊ ကျင့်ဟောင်းထုံးရှု၊ ကောင်းရာတု၍ ၊ ကောင်းမှုမညှိုး၊ ကောင်းစွာပျိုးက၊ ကောင်းမျိုးရအင်၊ ရန်နုတ်ထွင်သည်။ ။မာတင်ပြောင်ရဲ စံမလွဲ။ [နိဂုံး ၃ ပိုဒ် လင်္ကာဆိုလိုက်သည်။]

ဤဇာတက။ ။ ထုတ်စီရသား။ ပုညဆင့်လောင်း၊ ဆုပန်တောင်းအံ့၊ ကောင်းမြတ်သီတင်း၊ သိဇ္ဈည်းမင်းလျှင်၊ ရင်တွင်းသည်းချာ၊ ဘုန်းဖြင့်လာသား၊ ရတနာမျက်မှန်၊ မင်းဝေဿန်အား၊ မျက်မာန်မငြို၊ မထားသိုဘဲ၊ မလိုပြည်သူ၊ ကြွက်ကြွက်ဆူကြောင့်၊ ပူဆာနုလုံး၊ မရွှင်ပြုံးနှင့်၊ ချစ်ထုံးပြတ်ယောင်၊ ဝက်တောင်သို့၊ ရှောင်စေပြီးနောက်၊ မြေးတော်ရောက်သော်၊ ဝမ်းမြောက်သောအား၊ ကိုယ်တိုင်သွား၍၊ တရားဓမ္မရာဇ်၊ ဖြစ်စိမ့်သောကြောင်း၊ ခွင့်လမ်းတောင်းလျက်၊ သွန်းလောင်းဘိသိက်၊ နိမိတ်ဆောင်ခြင်း၊ ထိန်းနင်းသို့၊ ခပင်းလူတွင်၊ မွေးဖခင်တို့၊ သားတွင်မှုသစ်၊ ရကာလစ်၍၊ အပြစ်တစ်၊ မျက်ဝင်မိသည်၊ နောက်ပြီးတစ်ဖန်၊ ဆုံးမသွန်လျက်၊ အလွန်ချစ်ခြင်း၊ ဘ,ရာ^၁နှင့်၍။ ။အရင်းပေးကြပါစေသောဝံ။

သီတာမက။ ။ချမ်းကြည်လှသား၊ ဝက်တောင်မှာ၊ ဘုရားလျာလျှင်၊ မြင်ခါမျက်လို၊ ပုဏ္ဏားအိုအား၊ ကုသိုလ်မင်္ဂလာ၊ ပြုသောအခါ၌၊ ကဏှာ၊ ဇာလီ၊ ရှုအံ့ နထွား၊ မင်း ၂ ပါးလျှင်၊ ပုဏ္ဏားအမိုက်၊ ဒေါသရိုက်အား၊ ထိုက်ပါဘဲပင်၊ ရင်သွေးစင်ကို၊ ဖခင်ဘုရား၊ လှူဖြစ်အားဟု၊ စိတ်ထားမကွက်၊ မနှောင့်ယှက်သည်၊ ကိုယ်သက်မမှတ်၊ သားကျင့်ဝတ်နှင့်၊ မလွတ်ရအောင်၊ ကျေးဇူးဆောင်သို့၊ လူ့ဘောင်မျိုးနွယ်၊ မိဘဝယ်လည်း၊ ထိုနယ်ထုံးမှီး၊ လိမ္မာပြီးသား၊ သမီးသားကောင်း၊ သူအပေါင်းတို့ ၊ ညွတ်ပျောင်းကျိုးနွံ၊ လက်အောက်ခံ၍၊ နှုတ်လှ မထိုး၊ ချစ်မြတ်နိုးလျက်၊ ကျင့်ရိုးဝတ်ကုန်၊ အင်ငါးစုံနှင့်၊ ကြည်ယုံဆပွား၊ မိဘအားကို၊ ခံညားမလပ်၊ ကျေးဇူးဆပ်၍၊ စောင့်ကြပ်မယွင်း၊ လုပ်ကျွေးခြင်းဖြင့်။ ။အတွင်း အေးကြပါစေသောဝံ။

ညီညာတမျှ။ ။ရွှေနှင့်မြသို့၊ သိင်္ဂမဒ္ဓိ၊ မဟေသီဟု၊ ဒေဝီထွတ်တင်၊ နန်းမရှင်လျှင်၊ ကြင်နာဆွတ်ဆွတ်၊ မင်းများနတ်ကို၊ ရိညွတ်ချစ်ကြည်၊ ဤလူ့ပြည်တွင်၊ ဤသည်မင်းဖျား၊ ဤတစ်ပါးသာ၊ ယောက်ျားဤပြင်၊ မရှိထင်လျက်၊ အရှင်ကောင်းထံ၊ ကျွန်ကောင်းနွံသို့၊ နှုတ်လှုံမစိုက်၊ စရိုက်အခွင့်၊ သိလိုကျင့်၏၊ ထိုနှင့်ပုံတူ၊ မျိုးအိမ်သူတို့၊ လှူ၌ထင်ရှား၊ မယားမျိုးကို၊ ထုတ်၍ဆိုသော်၊ လင်ကိုလျက်ပင်၊ ကျွန်လျှင်မှတ်တတ်၊ သူသတ်နှင့်တူ၊ ခိုးသူအလား၊ ဤသုံးပါးကား၊ မယားယုတ်ဆိုး၊ ဘီလူးမျိုးတည်၊ မြတ်နိုးစွာဘိ၊ သွန်သင်ချီမှု၊ အမိတမျှ၊ ရှက်ကြောက်ရမှု၊ နမအသွင်၊ ချစ်ခင်မှန်းမှန်း၊ ပြုဟန်သွန်းမှု၊ ခင်ပွန်းပမာ၊ ကြင်နာသဖြင့်၊ သိလိုကျင့်မှု၊

ကျွန်နှင့်အလား၊ ဤလေးပါးလျှင်၊ မယားကောင်းတို့၊ ကျင့်ရာမြို့ရှင်၊ ထိုသို့ဖြင့်အား၊ ခုနှစ်ပါးတွင်၊ ယောကျ်ားတစ်ဦး၊ ပြင်တွင်မြူးလည်း၊ အထူးမပြောင်း၊ စိတ်တစ်ချောင်းတည်း၊ ကောင်းစွာလင်ကို၊ ရိုသေသဖြင့်၊ ကျွန်သို့ကျင့်၍၊ ရေနံ့ကြာတူ၊ ကြည်ဖြူကြင်နာ၊ ရွှင်လန်းစွာလျှင်၊ တစ်ရာသက်တွင်း၊ မေတ္တာနှင်း၍။ သတင်းမွေးကြပါစေသောဝံ။

ဝေဿန်မင်းခေါင်။ ။မင်းများနောင်လျှင်၊ တောင်ညာဒေဝီ၊ မယ်မဒွိအား၊ မထိမဲ့မြင်၊ မကြင်သောယောင်၊ ခွာရှောင်လွန်ကြူး၊ မကျင့်ဘူးဘဲ၊ အထူးသဖြင့်၊ ကိုယ်တူကျင့်၍၊ ဘုန်းပွင့်သည်းရင်း၊ နန်းလုံးနှင်းသို့၊ ခပင်းလူများ၊ အမျိုးသားကို၊ မယားကောင်းဝယ်၊ ဝတ်ငါးသွယ်ဖြင့်၊ ချစ်ဖွယ်လေးမြတ်၊ ကိုယ်တူမှတ်လျက်၊ ညွတ်ညွတ်ကြည်ကြည်၊ ချစ်ကြီးချည်၏၊ မည်မည်ဝါးဝါး၊ မပြုငြားဘဲ၊ ခမ်းနားအိမ်ထောင်၊ နှင်းအပ်လှောင်လျက်၊ စောင်စောင်မမ၊ ဩဝါဒဖြင့်၊ နေ့ညသွန်သင်၊ သက်လုံးကြင်ရှင်၊ လင်နှင့်မယား၊ ဤနှစ်ပါးတွင်၊ လင်ကားမေဃ၊ ဒါရလယ်မြေ၊ ပုံနှုန်းချေ၏။ မိုးမြေနှစ်ပါး၊ ကောင်းတုံငြားမှ၊ စပါးနှံသီး၊ ဩဇာဖြီးသို့၊ ထုံးနှီးပုံမှ၊ နှစ်ဦးညီလျက်၊ ထိုဤလယ်ယာ၊ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ ဆည်းပူးတိုင်ပင်၊ သတင်းရွှင်၍။ ။ ချစ်ခင်ပေါင်းကြပါစေသောဝံ။

လေပြန်သွင်းဆောင်။ ။မွေးပျံ့လှောင်လျက်၊ မင်းခေါင်ရင်ဆီ၊ မင်းဇာလီနှင့်၊ သီဂီသဖွယ်၊ နမငယ်အား၊ အနွယ်မယွင်း၊ အုပ်ချုပ်ခြင်းဖြင့်၊ ဆင်းရဲရန်မီး၊ ကာဟန့်ဆီးသို့၊ မောင်ကြီး အစ်ကို၊ ဆိုသမျှလူ၊ ဤထုံးယူလျက်၊ မိတူဖရင်း၊ ဖော်သားချင်း၌၊ မကင်းနေ့ည၊ ခါနီစွလျှင်၊ စောင်မသဖြင့်၊ ထိုနယ်ကျင့်ရှင်၊ ထိုနှင့်တမျှ၊ ငယ်သူကလည်း၊ မိဘအလား၊ မြင့်ရာထားလျက်၊ စကားမလှန်၊ နှိပ်ကြံခံ၍၊ ကျိုးနွံမေတ္တာ၊ ရိုသေရာ၏၊ ကဏ္ဍာမင်းသမီး၊ လှဇနီးလျှင်၊ မောင်ကြီးမင်းအား၊ ရွံ့ခံညားသို့၊ သားချင်းသွေးရည်မျိုးဟူသည်ကို၊ ကြည်ကြည်ညီညီ၊ အစ်ကိုနှင့် ညီ၊ ပြီပြီကိုဆောင်၊ မောင်နှင့်နှမ၊ ရှက်ရစောင့်စည်း၊ တစ်စုတည်းဖြင့်၊ လူလည်းချစ်ခင်၊ နတ်လည်းကြင်၍ ။ ။ ပြစ်စင် ကောင်းကြပါစေသောဝံ။

ရွှေမှန်ဝင်းပြောင်။ ။မြတ်နန်းဆောင်သို့၊ ကောက်တောင်ကသာ၊ ဇူကောသည်၊ ကဏ္ဍာ၊ ဇာလီ၊ ရှင်ရင်ဆီကို၊ သီဂီလက်နွဲ့၊ နွယ်ကြိုးဖွဲ့၍၊ ဆောင်ခဲရောက်သော်၊ မြေးနှစ်ဖော်ကို၊ ဘိုးတော်သိဉ္စည်း၊ ဖခမည်းလျှင်၊ အသည်းအအူ၊ လှိုက်ဆူပြတ်ပြတ်၊ ကြွေမတတ်နှင့်၊ မြတ်မြတ်လေးလေး၊ ခြင်းရာမေး၏၊ ရွှေပေးပြီးငြား၊ ရင်ခွင်ထားသို့၊ အများတကာ၊ သူတော်စွာတို့၊ ဆွေညာတကွ၊ ဆင်းရဲရ၍၊ ထိုမှဤသို့၊ ရောက်လာမြို့သော်၊ ငါတို့အပြင်၊ ဤသူတွင်၌၊ ခိုဝင်ရသူ၊ မရှိဟူ၍၊ ကြည်ဖြူသဖြင့်၊ ပေးထောက်ပင့်လျက်၊ ကိုယ်နှင့်နှုတ်ပါ၊ ထိုက်ရာပြုစု၊ သဂြိုဟ်မှုဖြင့်၊ ကြီးသူ့စကား၊ ငယ်သူ့နား၌ ၊ ပျားရည်အသွင်၊ ချို၍ဝင်သည်။ ။ဖြစ်လျှင် ဖျောင်းဖျပါစေသောဝံ။

စေတုတ္တရာ။ ။နေပြည်သာမှ ၊ ဟေမာဝက်၊ တောင်သို့ ကြွသော်၊ စေတတိုင်းမည်၊ ဦးရီးပြည်သို့၊ ရောက်သည့်နေ့ချင်း၊ စေတမင်းတို့၊ ခပင်းရိုသေ၊ မြို့လုံးကြွေမျှ၊ မိတ်ဆွေမှတ်မှတ်၊ ဧည့်သည်ဝတ်ကို၊ မလွတ်ရအောင်၊ ကျေးဇူးဆောင်သို့၊ လူ့ဆောင်ဤ၌၊ ထိုစရိုက်ဖြင့်၊ အလိုက်သိစွာ၊ နှုတ်ဗျူဟာဖြင့်၊ မေတ္တာရည်ဖျန်း၊ ဆွေခင်ပွန်း၌၊ လန်းလန်းရွှင်အောင်၊ ကျေးဇူးဆောင်က၊ နောင်ခွင့်ရောက်သော်၊ အရာပေါ်လိမ့်၊ အော်အော် အမ်းအမ်း၊ ပြုနိုင်စွမ်းလျက်၊ စိတ်ဝမ်းပြည့်စွာ၊ မိတ်သဟာသည်။ ။သစ္စာ လေးကြပါစေသောဝံ။

ခြေသုတ်ပမာ။ ။ နန်းတောင်ညာနှင့်၊ ပြည်သာထိုမှ၊ ခွာခဲကြသော်၊ တောဝရောက်ငြား၊ မုဆိုးသားလျှင်၊ ဤကားအရှင်၊ ငါ့ထိပ်တင်ဟု၊ ချစ်ခင်သောအား၊ လမ်းညွှန်ကြားလျက်၊ သားညှင်းကျပ်တင်၊ အကင်အကျက်၊

ပျားရည်ဆက်၍၊ နှစ်သက်လေးမြတ်၊ ကျွန်တို့ဝတ်ကို၊ မလွတ်ရွှင်ဖို့၊ လုပ်ကျွေးကျိုးဖြင့်၊ အဖိုးမဆုံး၊
မင်းသုံးတန်ဆာ၊ ရတနာလှံရွှင်၊ ဦးသျှောင်ကျင်ကို၊ အရှင်ကြည်နူး၊ ပေးလေဖူးသို့၊ အထူးပါပ၊ ဝိပါကကြောင့်၊
ဒါသဒါသိ၊ သူ့အိမ်မှီတို့၊ မထိမလေး၊ အဝေးမျက်ကွယ်၊ ခိုင်းပယ်မပြီး၊ လုပ်သီးမဝင်၊ အိမ်ရှင်မဟူ၊ မဖြူနုလုံး၊
မစွဲသုံးဘဲ၊ ရှေးထုံးအသင့်၊ ရိုသေကျင့်က၊ အရှင်စိတ်ဝမ်း၊ နှစ်သက်မွမ်းလိမ့်၊ အစွမ်းရှိတိုင်း၊ မရိုင်းမာန်စောင်း၊
ကောင်းစွာကျင့်ငြား၊ ကျွန်တို့အားလည်း၊ သနားချစ်ခင်၊ သားနယ်ကြင်လျက်၊ အရှင်ပြုရေး၊ ဝတ်စားပေး၍၊
သိမ်မွေ့ပျံ့ပျူ၊ ပျော်ကြောင်းကြူးလော့၊ နှစ်ဦးခွင့်ရာ၊ သိလိမ္မာ၍။ ။ပြစ်ရှာ ဝေးကြပါစေသောဝံ။

ရွှေနှုတ်သမာ။ ။ ချိုလှစွာဖြင့်၊ အာဏာကျော်သည်း၊ မင်းသိဇ္ဇည်းလျှင်၊ ရန်လည်းနှိပ်နင်း၊ ငါသည်
မင်း၏ ၊ ရင်တွင်းသည်းဖျား၊ မြေးတော်များကို၊ ပုဏ္ဏားယုတ်ဆိုး၊ ဘယ်ရန်ငြိုးကြောင့်၊ ကြိုးလွန်တုတ်စား၊
ရိုက်ပုတ်ထားဟု၊ နဂါးတို့မာန်၊ ဆိပ်မြှောင်အန်သို့၊ ပြင်းထန်အမျက်၊ မထွက်ကုန်ဘဲ၊ မင်းမာန်ရဲ၍၊ ဝမ်းထဲမငြို့၊
မထားသိုတည့်၊ ထိုပုဏ္ဏားအား၊ မေတ္တာပွားသို့ ၊ အများလူဝယ်၊ အင်ကိုးသွယ်ဖြင့်၊ တွယ်တာရန်ငြိုး၊ ဒေါသမျိုးကို၊
မပျိုးညနေ၊ အောက်မေ့မမှု၊ နှလုံးဖြူလျက်၊ ထိုသူငါ့မှာ၊ ဘယ်သောခါက၊ ကောင်းစွာကျေးဇူး၊ တင်ပေဖူးဟု၊
ညွှတ်နူးမြော်တွေး၊ ကောင်းရာရွေးလျက်၊ လေးမြတ်ကြင်နာ၊ ထုံးနည်းစာ၍ ။ ။ မေတ္တာ ရှေးကြပါစေသောဝံ။

တပေါသုတိ။ ။ ယောနိဖြင့်အား၊ သုံးသွယ်ပြားသား၊ ပုဏ္ဏားတို့တွင်၊ ဂုဏ်ရည်ရွှင်လျက်၊ ဗေဒင်မတတ်၊
ကျင့်ဝတ်မရှိ၊ ဇာတိဗြဟ္မဏ၊ ဤမျှညီလျက်၊ ကြောင်းတစ်ချက်ဖြင့်၊ ဇာတ်ပျက်ပုဏ္ဏား၊ ထင်မှားမိစ္ဆာ၊ ဇူကောသည်၊
တဏှာရှေ့သွား၊ မိုက်သောအားဖြင့်၊ မယားမိစ္ဆာ၊ သွန်သင်ရာကို၊ လိုက်နာမိ၍၊ ဆွေမတွေ့တည့်၊ သေငွေမစဲ၊
ဆင်းရဲမကွာ၊ သူ့ပြည်ရွာမှာ၊ ခန္ဓာပြတ်ကြွေ၊ ဆုံးဖူးချေဟု၊ သက်သေပုံယူ၊ ခပ်သိမ်းသူတို့၊ ငယ်မူငယ်ရာ၊
ငယ်ရွယ်ခါက ပညာကျေးဇူး၊ သင်ဆည်းပူးလျက်၊ နှစ်ဦးကြင်ဖော်၊ ရံခါသော်လျှင်၊ တော်မှန်နှလုံး၊ ချစ်ရိုးထုံးဖြင့်၊
စိတ်သုံး အသင့်၊ ကိုယ်ကိုကျင့်၍၊ မြင်းရှေ့ရထား၊ မသွားရဟန်၊ လုံ့လအန်ဖြင့်။ ။ လမ်းမှန် ကြိုးကြပါစေသောဝံ။

သဘောဒုသိ။ ။ တူကြဘိသား၊ အမိတ္တာပန၊ ပုဏ္ဏားမလျှင်၊ ငယ်က ချစ်ခင်၊ မိမိလင်ကို၊ ကြင်နာ
ဝမ်းထဲ၊ မမှန်းဘဲနှင့်၊ အမြဲကိလိဋ္ဌ၊ နိုင်ချင်စိတ်ကြောင့်၊ ကျိုးဟိတ်မမြင်၊ လင်ကိုစင်လျက်၊ ကျွန်သွင်တရို၊
ပြုချေမိ၍၊ ဒုန္နိဝိဋ္ဌဝယ်၊ ပျိုသက်ရွယ်က၊ ငယ်လင်လည်းဆုံးစည်းစိမ်သုံးလျက်၊ ပြုန်းရှုံးပျက်စီး၊ ဆွေမနီးဘဲ၊
အထီးကျန်လေ၊ ဆင်းရဲချေဟု၊ ဥပဒေရာ၊ ကြင်မိန်းမတို့၊ ဂဟပတဂ္ဂ၊ မည်ဘိပုံစံ၊ မီးတောက်လျှံကို၊ နွံစေပြီးသော၊
သေလေတော့ဟု၊ ပေါ့လျော့နင်းသွား၊ ဝင်ရောက်မှားသော်၊ ပူသားမီးပုံ၊ သက်သေရုံသာ၊ စွမ်းနိုင်ရာ၏၊ ပမာထိုထက်၊
လျှံတက်ရှိန်စော်၊ လင်ကိုသော်ကား၊ ကော်ရော်ရိုသေ၊ မပြုချေမှု၊ သက်သေထိုဟန်၊ ပစ္စုပ္ပန်လည်း၊ ပူပန်ဆင်းရဲ၊
မလွဲဖြစ်တတ်၊ ခန္ဓာပြတ်လည်း၊ ဥပဒ်နှိပ်နင်း၊ ငရဲမင်းကား၊ အတင်းကလူ၊ ဖြတ်သတ်ယူလိမ့်၊ မပူမဆာ၊
ချမ်းသာရကြောင်း၊ မိန်းမကောင်းတို့၊ နောက်နှောင်းသုဂတိ၊ ရကျိုးရှိအောင်၊ မိမိအရှင်၊ ချစ်သည့်လင်ကို၊
ထိပ်တွင်ပန်းဟန်၊ ကိုးကွယ်ပန်၍။ ။ ကြမ်းမာန် ချိုးကြပါစေသောဝံ။

မနောစုတိ။ ။ သေလုဘိသား၊ ဒုဗ္ဘိမိတ္တ၊ ဇူကောသည်၊ ဝက်တောင်မှာ၊ ဘုရားလျာလျှင်၊ ဒါယကာစစ်၊
ဖြစ်သည်ဧကန်၊ ခင်ပွန်းမှန်လျက်၊ ဒဏ်ကြီးရောက်မှု၊ ကိုယ်ကိုပြုသို့၊ ဓမ္မူသခင်၊ ရွှေနန်းရှင်၏၊ ရှေ့တွင်
မျက်မှောက်၊ သားနှစ်ယောက်ကို၊ ထောက်ထားမတန်၊ ကျွန်နှင့်နှုန်းတမ်း၊ နှုတ်သံကြမ်းဖြင့်၊ အရမ်းဘဲဆီ၊
ဒုဿီရေရွတ်၊ လှင်တံခတ်လျက်၊ နွယ်ပတ်တုပ်နှောင်၊ ယူခဲ့ဆောင်သော်၊ ရှောင်ရှားလွတ်ရာ၊ မိမိရွာသို့၊
သွားပါလိုလျက်၊ ကြမ္မာနက်၍၊ မျက်စိယွင်းလည်၊ စေတုတ်ပြည်သို့၊ ရောက်သည်ခဏ၊ စည်းစိမ်ရလည်း၊

ခိုင်လှလုံးကြီး၊ ငှက်ပျောဖီးလျှင်၊ ချင်းအပင်ကို၊ သတ်ချင်၏သို့၊ သူမိုက်တို့၌၊ နှစ်လိုမပြည့်၊ ကိုယ်၏စည်းစိမ်၊ ကိုယ်ကိုနှိမ်သော်၊ အိမ်သူမိတ္တာ၊ တူမပါဘဲ၊ ချမ်းသာမမြင်၊ သေစောငင်၍၊ ဘဝင်မခြား၊ အပါယ်လား၏။ တရားစဉ်လာ၊ ဤသို့စာ၍၊ သူ့မှာကျေးဇူး၊ အထူးသိတတ်၊ ခင်ပွန်းဝတ်ကို၊ မပြတ်အောက်မေ့၊ ဓလေ့ကောင်းမွန်၊ မြတ်ရာညွှန်၍။ ။ ကျမ်းဂန် ကိုးကြပါစေသောဝံ။

နိဋ္ဌိမစွဲ။ ။ ခြောက်ပြစ်ဖဲသာ၊ ပုလဲဖြူထွား၊ ပတ္တမြားသို့၊ လေးပါးပဘ၊ သင်္ဂဟနှင့်၊ ဂုဏ် ခြောက်တည်၊ ဆယ်မည်မေ့၊ စသည်မလွတ်၊ မင်းကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ လွှဲပတ်ဇေမ္မ၊ ထီးဖြူရာဇင်း၊ အမင်းမင်းကို၊ နိပ်နင်းအာဏာ၊ ဗောဓိလျာလျှင်၊ ရတနာမိုး၊ မြို့လုံဖြိုးမျှ၊ နတ်စိုးသက္က၊ ရွာစေရ၍၊ ဒုက္ခဟန့်တား၊ တိုင်းသူများကို၊ သနားမြတ်လေး၊ သားနယ်မွေးသား၊ ထိုရှေးမင်းကောင်း၊ ဘုရားလောင်းနှင့်၊ အကြောင်းတူစွာ၊ ဤအခါ၌၊ ရာဇာများနတ်၊ ထိုမင်းမြတ်လည်း၊ မလွတ်တရား၊ ကျင့်ဆယ်ပါးနှင့်၊ ပြည်သားပြည်သူ၊ ရှင်လူတကာ၊ ချမ်းသာငြိမ်းအေး၊ သုခကျွေးလျက်၊ ရန်ဘေးပြတ်ကျိုး၊ ဘုန်းတော်ဖြိုး၍၊ မိုးလည်းကောင်းထွေ၊ ရေလည်း ခါညီ၊ မြေဆီဩဇာ၊ တက်လာတုံရှောင်း၊ သီးနှံကောင်းလျက်၊ တောင်းဘဲညားညား၊ ပေးသူများ၍၊ တိုင်းကားပြည်ရွာ၊ ဝပြောသာလျှင်၊ မဟာသမယ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ၊ ပွင့်လင်းစွာဖြင့်၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စသည် ခုနစ်ဖြာ၊ သူတကာအား၊ ရတနာမိုး၊ ရွာသွန်းဖြိုး၍။ ။သောင်းစိုး မြန်လယ်တင့်စေသောဝံ။

မိနိုးတကဲ။ ။ လက်သုံးစွဲ၍ အမြဲမှတ်သား၊ မျိုးလေးပါးတို့၊ သားနှင့်မိဘ နှမနှင့် မောင်၊ ညီနောင် မြေဘိုး၊ ဆွေမျိုးကျွမ်းဝင်၊ ကျေးဇူးရှင်နှင့် ကိုယ်တွင်ခစား၊ ဤသို့အားဖြင့်၊ ခြောက်ပါးမင်းတို့၊ ကျင့်လေမြို့သား၊ မချို့ကမ္မည်း၊ ရှေးထုံးနည်းကို၊ အသည်းစွဲချင့်၊ မှတ်ယူကျင့်၍၊ ဆွေနှင့် မျိုးစု၊ ချစ်မှုမကွဲ၊ ဆင်းရဲမတွေ့၊ လောက်လွေ့စည်းစိမ်၊ ရိပ်ငြိမ်သာယာ၊ တိုးတက်စွာဖြင့် မဟာအဏ္ဏဝ၊ သံသာရမှ၊ တူကွ စုပေါင်း၊ လမ်းရကြောင်းလျှင်၊ ကောင်းသားကုသိုလ်၊ ဆယ်ဖြာကိုသာ၊ လိုအင်မညှိုး၊ နေ့တိုင်းဖြိုး၍။ ။ကောင်းကျိုး ပန်းနယ်ပွင့်စေသောဝံ။

ဤသို့အမြဲ။ ။ မှတ်စွဲကြငှာ၊ ချစ်မေတ္တာဖြင့် ဤစာစီရင်၊ ငါတုံလျှင်လည်း၊ များဖြင့်ထိုသို့၊ ဆိုခဲ့မြို့သား၊ မချို့ဂုဏ်ရည်၊ ပြည့်စုံတည်လျက်၊ ဤသည်ဘဝ၊ ပစ္စက္ခ၌၊ ဆန္ဒရှိလျောက်၊ ကြံတိုင်းမြှောက်၍ ပေါက်ရောက် သတင်း၊ ကျေးဇူးချင်းလျက်၊ ဘေးကင်းရန်ကွာ၊ မိစ္ဆာမထောင့်၊ ကြောင့်ကြမကြိမ်၊ စိုးရိမ်ကင်းလွတ်၊ ဥပဒ်မတွယ်၊ အန္တရာယ်ငြိမ်း၊ မတိမ်းမစောင်း၊ လူပေါင်းချစ်ခင်၊ မြင်လျှင်နှစ်သက်၊ နှုတ်ထွက်စကား၊ မှားသည်မရှိ၊ ကတိ မဖိတ်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး၊ စီးပွားချမ်းသာ၊ တစ်ရာသက်လုံး၊ ဆုံးအောင်ကုသိုလ်၊ ပြုနိုင်လို၏၊ ထိုမှနောင်ဝယ် ကြီးငယ်ဘဝ၊ ကျင့်လည်ရလည်း၊ ဤကပြည့်ဟောင်း၊ ကျေးဇူးပေါင်းနှင့်၊ ထပ်လောင်းအသစ်၊ ဆင့်ကာဖြစ်၍၊ ညစ်ကြေးစင်စွာ၊ ပု-ဒိ-အာ-ကို၊ လွယ်ကာမငြို၊ ရပါလိုဟု၊ ထိုပြည့်ရှင်များ၊ မင်း ခြောက်ပါးတို့ အားကျအန်ကို၊ ဆက်တိုင်းကြိုး၍။ ။လောင်းမျိုး ခန့်ရွယ်ရင့်စေသောဝံ။

နိဂုံး ပိုဒ်စုံရတု ပြီး၏။

ဝေဿန္တရာဓာတ်တော် ဓက်ဆစ်များ

- ၁။ ကပိလဝတ်=ကပိလမည်သော ရသေ့၏နေရာ၌ တည်သောမြို့။
- ၂။ နိဂြောဓာရုံ=နိဂြောဓသာကီဝင် မင်းသား၏နေရာ၌ ဆောက်လုပ်သောကျောင်းတော်။
- ၃။ ဇောဓိမဏ္ဍိုင်=သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ကြည်လင်ရာ။
- ၄။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်=အလုံးစုံသော တရားအပေါင်းကို သိတတ်သောဉာဏ်။
- ၅။ သတ္တဋ္ဌာန=ပလ္လင်၊ အနိမိသ၊ စက်မ၊ ရတနာယရ၊ အပေါလ၊ မုစလိန္ဒ၊ ရာဇာယတန ၇-ဋ္ဌာန။
- ၆။ သတ္တသတ္တာဟ=၇ ရက် ၇ လီ။
- ၇။ ဇာရာဏသီ=မျောက်ဦးခေါင်းနှင့်တူသောမြို့။
- ၈။ မိဂဒါဝုန်=သားသမင်တို့ကို ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သောဥယျာဉ်တော်။
- ၉။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ=၅ ယောက်အစုအပေါင်း။
- ၁၀။ ဓမ္မစက္ကသုတ္တန်=တရားစက်ကို လည်စေသောသုတ်။
- ၁၁။ ဧဟိဘိက္ခု ဥပသမ္ပဒ=ဧဟိဘိက္ခုဟု ခေါ်တော်မူလျှင် ပရိက္ခရာ ၈ ပါးအစုံနှင့်ဖြစ်လာသော ရဟန်း။
- ၁၂။ ရဟန္တာ=ကိလေသာရန်ကို ပယ်တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်။
- ၁၃။ ဗိမ္ဗိသာရမင်း=ရွှေနှင့်တူသောမင်း။
- ၁၄။ ပဋိညာဉ်=ဝန်ခံချက်။
- ၁၅။ ရာဇဂြိုဟ်=မင်းတို့သိမ်းယူသောမြို့။
- ၁၆။ ဝေဠုဝန်=ဝါးတောဥယျာဉ်၌ဆောက်လုပ်သောကျောင်းတော်။
- ၁၇။ ပရိဗိုဓ်=သာသနာ၏ပြင်ပ၌ တရားအကျင့်ကိုကျင့်သော ရဟန်းတစ်မျိုး။
- ၁၈။ သောတာပန်=နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသောအယဉ်သို့ ပထမဆိုက်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်။
- ၁၉။ သုဒ္ဓေါဒန=သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ထမင်းရှိသောမင်း။
- ၂၀။ ဖွားဖက်တော်=ဘုရားနှင့် တစ်ချိန်တည်းဖွားသော။
- ၂၁။ ယုဇနာ=၄ ဂါဝုတ်ကို ၁ ယုဇနာ ခေါ်သည်။
- ၂၂။ သာကီဝင်=အမျိုးကိုစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သောသူတို့၏ အဆက်အနွယ်။
- ၂၃။ သိဒ္ဓတ္တ=မင်းသားဖွားသောနေ့၌ အလုံးစုံသော အကြံအစည်ပြီးမြောက်သောကြောင့် သိဒ္ဓတ္တ ဟုတွင်သည်။
- ၂၄။ မဏ္ဍိကသမ္ပတ=လူအများ သမုတ်တင်မြှောက်ထားသော မင်း။
- ၂၅။ ယစ်သည်=တွေဝေခြင်း၊ မေ့လျော့ခြင်း။
- ၂၆။ ဝယဝုဒ္ဓိ=အရွယ်အားဖြင့် ကြီးသောသူ။
- ၂၇။ အဘိညာဉ်=အထူးသိသောဉာဏ်။
- ၂၈။ စတုတ္ထဈာန်=၄ ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သောဈာန်။
- ၂၉။ ယမိုက်ပြာဋိဟာ=ရေ၊ မီး အစုံအစုံထွက်သော တန်ခိုး။
- ၃၀။ ကြာဠလက်အုပ်ဖြင့်=ကြာပူးကြာငုံနှင့် တူသောလက်အုပ်ဖြင့်။
- ၃၁။ ဟန်စွယ်-ထောင်လွှားတတ်ကြသော မာန်စွယ်။
- ၃၂။ ထင်ချုန်းမြည်ကြိုး=ကြောက်မက်ဖွယ် မြည်ဟိန်းထစ်ကြိုးခြင်း။
- ၃၃။ ပေါက္ခရမိး=ကြာတော၌ ရွာသောမိုး။
- ၃၄။ ဖလသမာပတ်=ဖိုလ်ဝင်စားခြင်း။
- ၃၅။ ဝေနေယျ=ဆုံးမထိုက်သောသတ္တဝါ။
- ၃၆။ အတ္တုပ္ပတ္တိ=အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်။
- ၃၇။ သိဝိတိုင်း=ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏ မှီခိုရာဖြစ်သောတိုင်း။

- ၃၈။ စေတုတ္တရာ=စေတိယတိုင်း၌ မြတ်သောမြို့။
- ၃၉။ သိဉ္ဇည်းမင်း=ကောင်းစွာပစ္စည်းအစုအပုံပြုတတ်သောမင်း။
- ၄၀။ ဂန္ဓကုဋိ=မွေးကြိုင်သော ဘုရားနေရာတော် တိုက်ခန်း။
- ၄၁။ အနမောဒနာ=အပန်တလဲလဲ ဝမ်းမြောက်ခြင်း။
- ၄၂။ ဥရုဒ္ဓါ=ရင်လွမ်းတန်ဆာရှိသော မင်းသမီး။
- ၄၃။ နိမိတ် ၅ ပါး=သ-နတ်ပန်းညှိုးခြင်း၊ ၂-အဝတ်ညစ်နွမ်းခြင်း၊ ၃-လက်ကတီးကြားမှ ချွေးယိုခြင်း၊ ၄-ကိုယ်အဆင်းပျက်ခြင်း၊ ၅-နတ်ပြည်၌ မမွေ့မလျော်ခြင်း။
- ၄၄။ နန္ဒဝန်=နန္ဒန-နှစ်လိုဖွယ်သော၊ ဝန-ဥယျာဉ်၊ နှစ်လိုဖွယ်ရှိသော နတ်ဥယျာဉ်တော်။
- ၄၅။ မရမ်းမစုန်း=မပူ၊ မပိန်ဘဲ။
- ၄၆။ သံသရာဝဲ=အပန်တလဲလဲကျင်လည်ရသော ဝဋ်တရား။
- ၄၇။ နိမိတ်=ဖြစ်မည့်အကြောင်းအရာ။
- ၄၈။ ဇေယျဒိပ်=ဇေယျသပြေပင်ပေါ်ထွန်းရာ တောင်ကျွန်း။
- ၄၉။ ကမ္မဇလေ=ကံကြောင့်ဖြစ်သောလေ။
- ၅၀။ တစိုးတစိ=အနည်းငယ်။
- ၅၁။ ဒုမ္ဘိက္ခန္ဓရကပ်=ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၍ သေကျေပျက်စီးသော ကပ်ကာလ။
- ၅၂။ ယာစကာ=သူတောင်းစား။
- ၅၃။ အဏုမြူ=သိမ်မွေ့သေးသိမ်သောမြူမှုန်။
- ၅၄။ ၁၀ ပြာသာမဓမ္မ='လူ့ကျင့်စွန့်ကြံမညည်းဆဲနှင့်၊ ဖြောင့်စွန့်ညံ့၊ မဆန့်ကင်းပါ၊ မြေမျှသည်းခံ၊ ခြိုးခြံ-အသင့်၊ ဤ ၁၀ ဆင့်၊ မင်းကျင့်တရားမှတ်'ဟု ဆိုသည့်အတိုင်းသိလေ။
- ၅၅။ သင်္ဂဟ ၄ မည်='အခွန်ဆယ်ဘို့၊ တစ်ဖိုခွဲယူမှုထမ်းသုကို၊ ကြည်ဖြူပေးကမ်း၊ ငြိမ်းချမ်းသာယာ၊ ပြောကာစကား၊ တိုးပွားကင်းပါ၊ ချေးငှားက၊ ၄ ဝချိုးမြှောက်နည်း'ဟု ဆိုသည့်အတိုင်းမှတ်လေ။
- ၅၆။ နာယကဂုဏ်၆ပါး='ထကြွ၊ နိုးကြား၊ သနား၊ သည်းခံ၊ ဝေပန်၊ ကြည့်ရှု၊ ကြောင်း ၆ ခု၊ ကြီးသူကျင့်ရာတရားတည်း'ဟု ဆိုသည့် အတိုင်းသိလေ။
- ၅၇။ ရာဇဒဏ်=မင်းပြစ်မင်းဒဏ်။
- ၅၈။ အင်္ဂသမဉ္ဇစွာ=ကိုယ်အင်္ဂါနှင့်တူသော ဉ္ဇစွာ။ [ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ၊ ကြောင်မျက်ရွဲစသည်။]
- ၅၉။ ဇေမဉ္ဇစွာ=ရွှေကောင်းပြောင်းကောင်းသော ဉ္ဇစွာ။
- ၆၀။ ထာဝရဉ္ဇစွာ=အမြဲတည်သောဉ္ဇစွာ။
- ၆၁။ ကောန္တိမာရ=ကြိုးကြာတို့ကိုသေစေတတ်သောမြစ်။
- ၆၂။ အာရုဉ္ဇရ=လွန်စွာနှစ်သက်မွေ့လျော်စေတတ်သောတောင်။
- ၆၃။ ၅ ပါးရန်သူ=ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်လိုသူ။
- ၆၄။ သီလဝန္တ=အကျင့်သီလရှိသော သူတော်ကောင်း။
- ၆၅။ အနဂါမိက=အတူပါ၍ သုံးစွဲမကုန်နိုင်သော ရွှေအိုး။
- ၆၆။ ခိဋ္ဌာဒသက=ပျော်ရွှင်မြူးထူးတတ်သော ၁၀ နှစ်ပိုင်း။
- ၆၇။ ဝက်ပါတောင်း=ကျွေ့ကောက်သောတောင်။
- ၆၈။ လောကဓံ=လောက၌တွေ့ကြုံတတ်သော လာဘ၊ အလာဘ၊ ယသ၊ အယသ၊ နိန္ဒာ၊ ပသံသာ၊ သုခ၊ ဒုက္ခဟူသော တရား ၈ ပါး။
- ၆၉။ ကာမဂုဏ်=အနှောင်အဖွဲ့ဖြစ်သော ကာမအာရုံ ၅ ပါး။
- ၇၀။ အဘိညာဉ်=သမာဓိနှင့် ယှဉ်သော အသိဉာဏ်ထူး။
- ၇၁။ ဈာန်=နိဝရဏ တရားတို့ကို ဖုတ်မြိုက်လောင်ကျွမ်းစေတတ်သောတရား။ တစ်နည်း-စူးစူးစိုက်စိုက်ကပ်၍ ရှုတတ်သောတရား။

- ၇၂။ သမာပတ်=ကောင်းစွာဝင်စားမှု။
- ၇၃။ သောဒုမ္မရ=ကောင်းသော ရေသဖန်းပင်ရှိသောမြစ်။
- ၇၄။ အဘယ်=ချစ်သူစနိုးအာ. ခေါ်သောစကား ပြစ်၏။
- ၇၅။ ဝနပ္ပဝေသနခန်း=တောဝင်သောအခန်း။
- ၇၆။ ရှေ့တူရ=ရှေ့တည့်တည့်။
- ၇၇။ အနဂ္ဂ=အဖိုးမပြတ်နိုင်သော။
- ၇၈။ ဂန္ဓမာဒန=ပန်းတို့ဖြင့် မူးယစ်စေတတ်သောတောင်။
- ၇၉။ ဝေပုလ္လ=အထူးထူးသောရတနာတို့ဖြင့် ပြန့်ပြောသောတောင်။
- ၈၀။ ကေတုမတိ=ရေတံခွန်ကဲ့သို့ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသောမြစ်။
- ၈၁။ မုစလိန္ဒာ=ကျည်းပင်ရောက်သောအိုင်။
- ၈၂။ ကေသရာဇာ=နီသောလည်ဆံရှိသော ခြင်္သေ့မင်း။
- ၈၃။ ရွှေဦးသျှောင်ကျင်= ရွှေဆထိုးတစ်မျိုး။
- ၈၄။ သင်္ခမ်း=ကိုယ်စိတ်ကိုဆုံးမရာ သူမြတ်တို့နေရာကျောင်း။
- ၈၅။ ဥဒါန်းကျူး=နှစ်သက်ခြင်းပီတိအဟုန်သည် ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် မျှီသိပ်၍မထားနိုင်ဘဲ ပြင်သို့လျှံထွက် ကျူးရင့်ဆိုမြက်
သောစကား။
- ၈၆။ စကြို=အညောင်းအညာပြေအောင် သူ့ လားရန်ဆောက်လုပ်သော ရည်သောကျောင်း။
- ၈၇။ တောင်ဝှမ်း=တောင်၏အောက်ချိုင့်အရပ်။
- ၈၈။ ဗြဟ္မစရိယသိက္ခာပုဒ်=မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးကြောင်းသိက္ခာပုဒ်။
- ၈၉။ ဒုန္နိဝိဋ္ဌ=ဒုန္နိဝိဋ္ဌ မကောင်းသောနေရာ။
- ၉၀။ ဇူကော=ကစားမြူးထူးတတ်သောပုဏ္ဏား။
- ၉၁။ အမိတ္တာပုံ=ရန်သူကဲ့သို့ ပူပန်စေတတ်သော မိန်းမ။
- ၉၂။ ကလူ=ကျီစယ်ခြင်း။
- ၉၃။ စေးချို=တောချို။
- ၉၄။ ဗန္ဓသကုဏ=နောင်ဖွဲ့ အပ်သောငှက်တို့ဖြင့် ပူဇော် အပ်သောနတ်။
- ၉၅။ စူဠဝန ဝဏ္ဏနာခန့်.=တောငယ်ကို ချီးမွမ်းသောအခန်း။
- ၉၆။ ပဋိသန္ဓာရ=စေ့စပ်သောစကား။
- ၉၇။ ရိက္ခာ=လမ်း၌စားရန်အစာ။
- ၉၈။ အစူတ=မသေမရွေ့လျော့ခြင်းငယ်စဉ်ကမိဘတို့ မဂ်လာအလိုငှာ မှည့်သောအမည်။
- ၉၉။ မဟာဝနဝဏ္ဏနာခန်း=ကြီးသော တောကိုချီးမွမ်းသောအခန်း။
- ၁၀၀။ ဘာရဒ္ဒါဇ=ပုဏ္ဏားတို့တွင် ယုတ်နိမ့်သောအမျိုး။
- ၁၀၁။ ကုမာရပဗ္ဗခန်း=သူငယ်တို့၏ အဆစ်အပိုင်ကိုဆိုသောအခန်း။
- ၁၀၂။ လှင်ကန်=မောင်းနှင်ရာသုံး ကြိမ်တုတ်။
- ၁၀၃။ အိုးစရည်း=အိုးကြီး။
- ၁၀၄။ ရှိုင်းချိုင်း=မညီနီမ့်နှင်းရှိသည်။
- ၁၀၅။ မြို့=တငါသည်တို့ ငါးဖမ်းသောပစ္စည်း။
- ၁၀၆။ ခက်တရော်=သွေးကျ၍မာကြမ်းလာသည်။
- ၁၀၇။ မဒ္ဒိပဗ္ဗခန်း=မဒ္ဒိမိဖုရားနှင့်သက်ဆိုင်ရာစကားအဆစ်အပိုင်းကို ဆိုသောအခန်း။
- ၁၀၈။ အကနိန္ဒ=ဗြဟ္မာဘုံတွင် အမြင့်ဆုံးအကြီးဆုံးဘုံ။
- ၁၀၉။ သုသာန်တစပြင်=သူကောင်ပစ်ရာသချိုင်း။

- ၁၁၀။ ဟတ္ထိလိင်္ဂသကုဏ=ဆင်နှင့်တူသောငှက်။
- ၁၁၁။ ဥပါယ်တံမျဉ်း=နည်းပရိယာယ်အားဖြင့် ဖြားယောင်းခြင်း။
- ၁၁၂။ ပုဗ္ဗနိမိတ်=ရှေ့ပြေးအကြောင်းအရာ။
- ၁၁၃။ သက္ကပဗ္ဗခန်း=သိကြားမင်းနှင့်သက်ဆိုင်ရာ စကားအဆစ်အပိုင်းကို ဆိုသောအခန်း။
- ၁၁၄။ သမ္မောဒနီယကထာ=ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆိုကြသောစကား။
- ၁၁၅။ သာရဏီယ=မပြတ်အောက်မေ့အပ်သောစကား။
- ၁၁၆။ မစ္ဆရိယ=ဝန်တိုစဉ်းလဲခြင်း။
- ၁၁၇။ နိရယဂတိ=ငရဲတည်းဟူသော လားရာဂတိ။
- ၁၁၈။ သဂ္ဂဂတိ=နတ်ပြည်တည်းဟူသော လားရာဂတိ။
- ၁၁၉။ ဒုစရိုက်=မကောင်းသောအကျင့်။
- ၁၂၀။ သုစရိုက်=ကောင်းသောအကျင့်။
- ၁၂၁။ စာရိတ္တ=အကျင့်။
- ၁၂၂။ မဟာရာဇ ပဗ္ဗခန်း=မင်းကြီးနှင့်သက်ဆိုင်ရာ စကားအဆစ်အပိုင်းကို ဆိုသောအခန်း။
- ၁၂၃။ ပျော့တော့=ဖက်ရွက်ရော်ကဲ့သို့ အဆင်းရှိသည်။
- ၁၂၄။ အာဇာနည်သိန္ဓောမျိုး=သိန္ဓုတိုင်း၌ ဖြစ်သောမြင်းမျိုး။
- ၁၂၅။ ဝါဠဝေဓိ=သားမြီးဖျားကို မြင်လောက်ရာက ဆီအောင်ပစ်နိုင်သောလေးသမား။
- ၁၂၆။ ၈ ဥသဘာ=လက်အတောင်ပေါင်း-၁၁၂၀။
- ၁၂၇။ တူရိယာ=တီးမှုတ်ရန်ဝတ္ထု။
- ၁၂၈။ အဿတိုရ်မြင်း=မြင်းသာမညတို့ထက် ပိုလွန်၍သွား ခွမ်းနိုင်သော မြင်းထူးမြင်းမြတ် [အာဇာနည်မြင်းမနှင့်မြည်းဖို သင့်မြတ်၍ ပေါက်ဖွားသော မြင်းကို အဿတိုရ်မြင်းခေါ်သည်။]
- ၁၂၉။ ဆခတ္တိယခန်း=မင်း ၆ ပါးတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာစကားအဆစ်အပိုင်းကိုဆိုသောအခန်း။
- ၁၃၀။ ပဏ္ဍုကမ္မလာ=ပျော့တော့သောအဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာ။
- ၁၃၁။ တုသိတာ=နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသို့ရောက်သော နတ်ပြည်။
- ၁၃၂။ ဒေဝဒဟ=နတ်ရေကန်ရှိသောမြို့။
- ၁၃၃။ အဂ္ဂသာဝက=မြတ်သောတပည့်သာဝက။
- ၁၃၄။ ဗိမ္မာဒေဝီ=ရွှေအဆင်းရွှေရုပ်ကဲ့သို့ တင့်တယ်သောမိဖုရား။
- ၁၃၅။ ယသောဓရာ=အခြံအရံကိုဆောင်တတ်သော မိဖုရား။
- ၁၃၆။ ဧယျုမ္မံ=သီအပ်သော တရာ. ၅ ပါး၊ [ဧယျုမ္မံတရာ. ၅ ပါးကား သင်္ခါရ,ဝိကာရ,လက္ခဏ,နိဗ္ဗာန်,ပညတ် ဤ ၅ ပါးတည်း။]
- ၁၃၇။ ဘရာ=အဘ၏အရိုက်အရာ။

ဓမ္မဒါန လက်ဆောင်ပေးဝေငှဖို့ -
သားမြေးစဉ်ဆက် အိမ်မှာဆောင်ထားဖို့ -
စာအုပ်စင်တိုင်း၊ စာကြည့်တိုက်တိုင်း၊
စာဖတ်သမားတိုင်း၊ စာအုပ်ဆိုင်တိုင်းမှာရှိဖို့ -
အရွယ်မရွေး စိတ်ဝင်တစားအလေးထားဖို့ -

ဝန်ဆောင်မှုဦးစီးဌာန

သင်္ကေတ

၅၅၀ ဇာတ်တော်ပေါင်းချုပ်
၃ အုပ်တွဲ အထူးထုတ်ကြီး
ထွက်ပါဦးမည်။

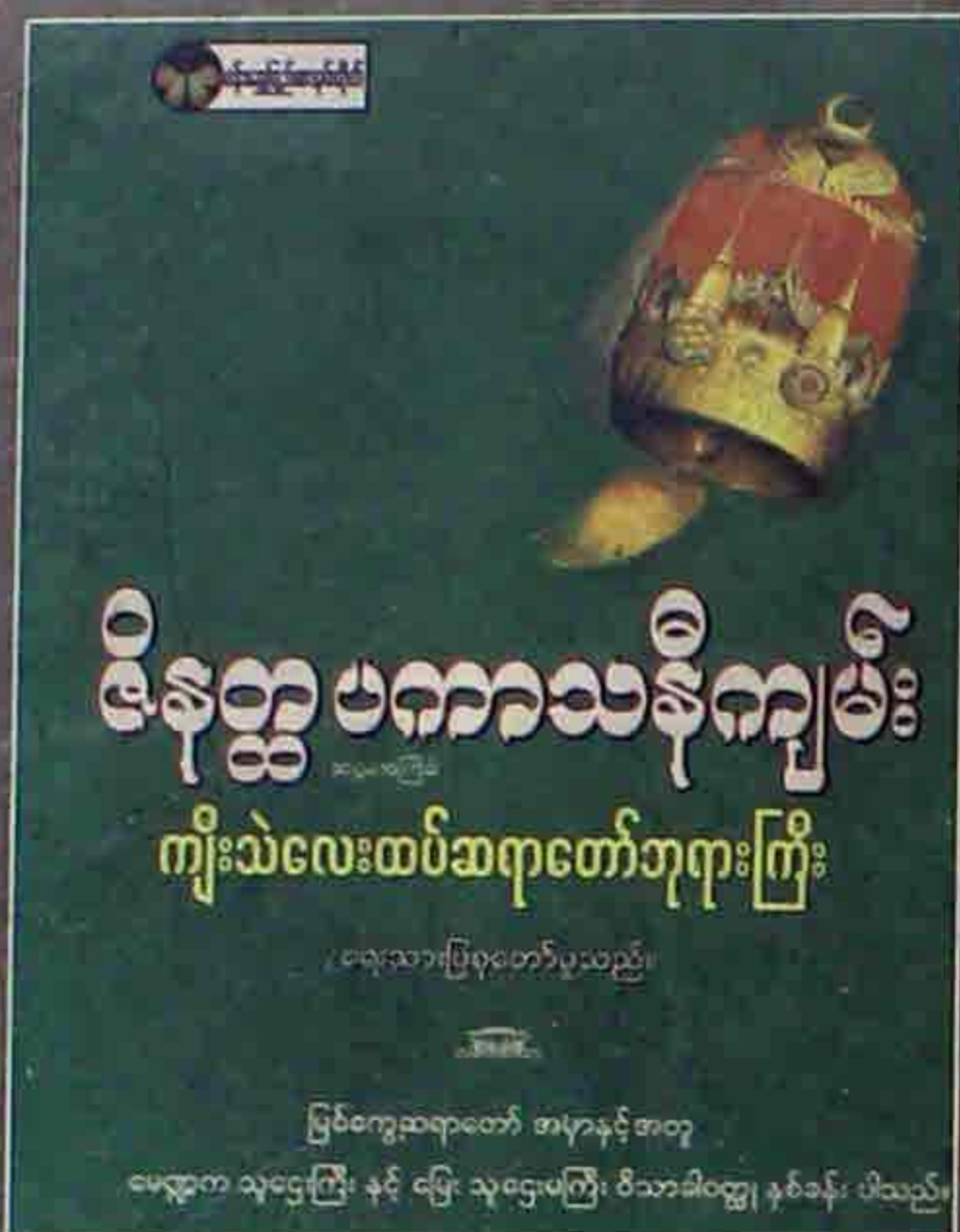
294.309, 2-22

AIMMGB027073

PSP 213
12000

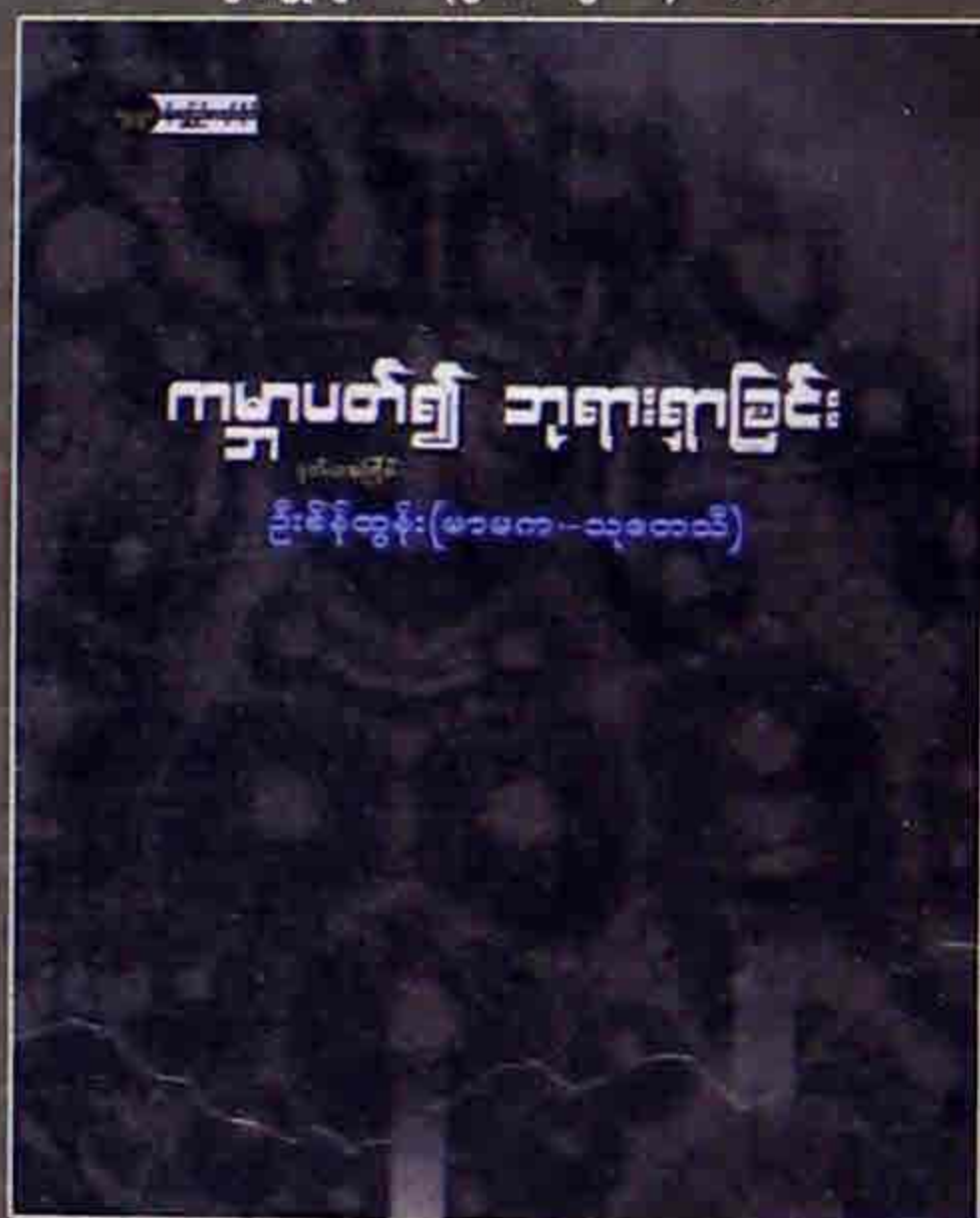
ပန်းရွှေပြည်စာအုပ်တိုက်ထုတ် ဘာသာရေးစာအုပ်များ

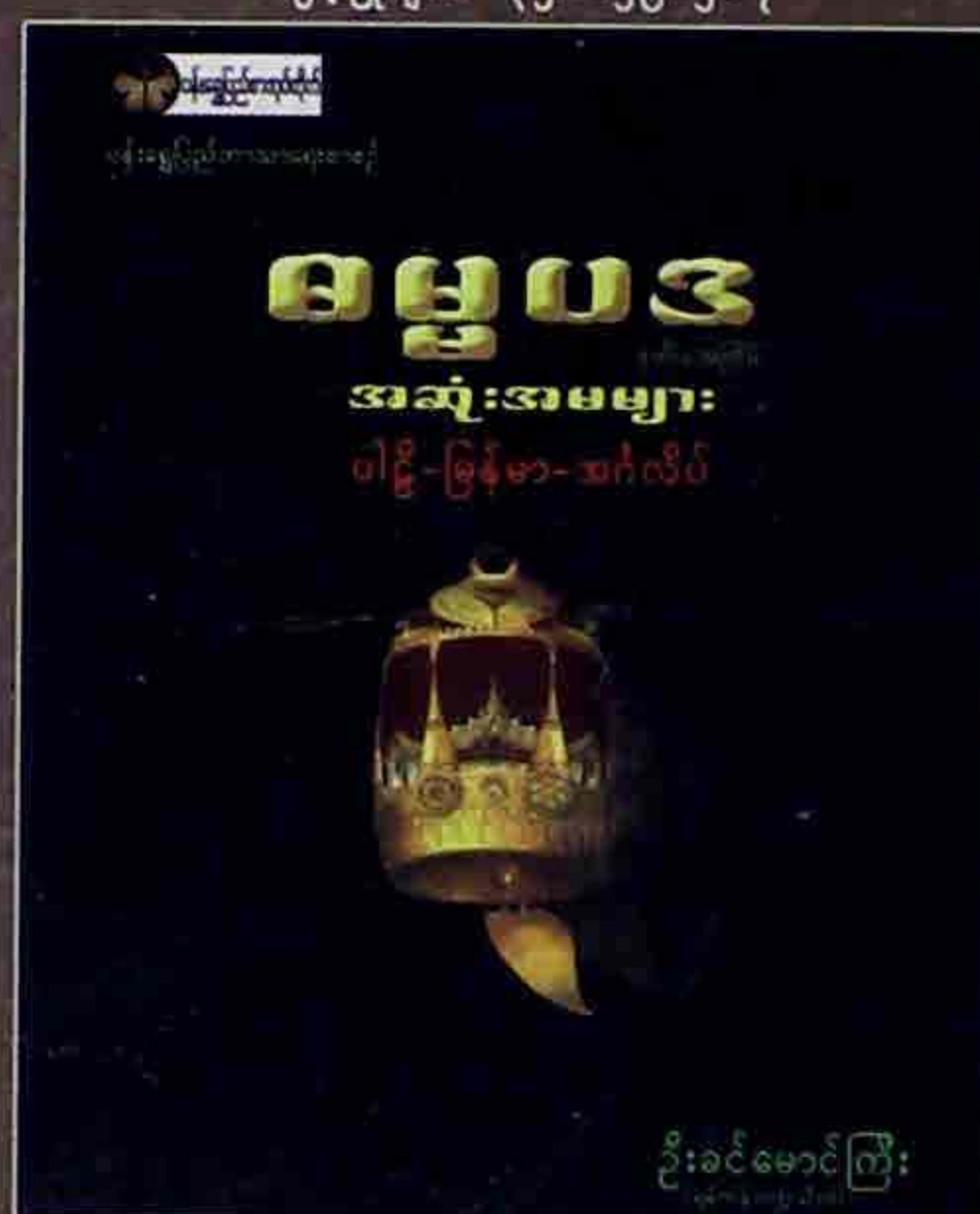
စွင့်မြချက် ၇၂ / ၂၀၀၄ (၁)

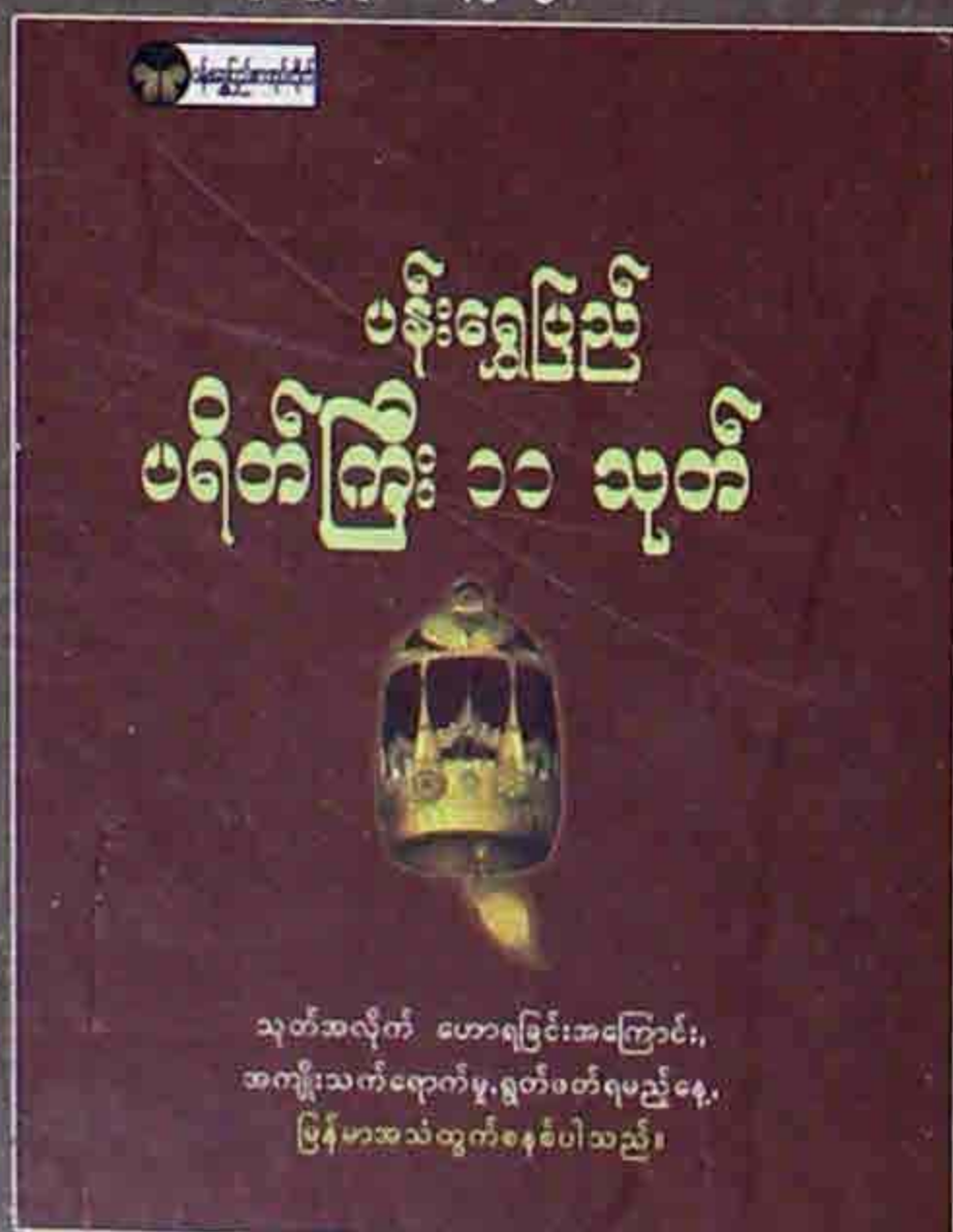
စွင့်မြချက် ၃၂၀၁၂၉၁၂၀၇

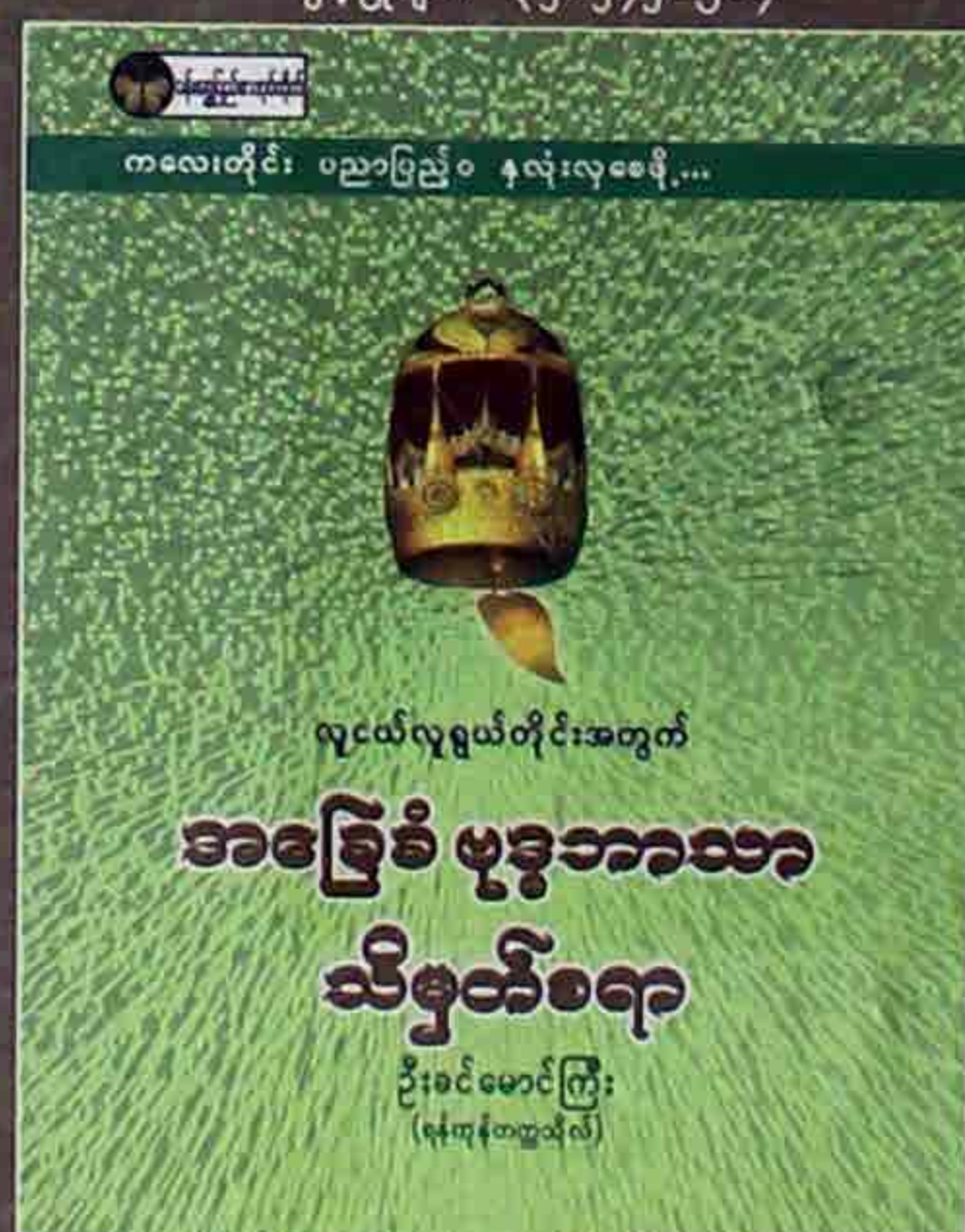
စွင့်မြချက် ၃၂၀၅၁၆၀၆၀၈

စွင့်မြချက် ၃၂၀၂၄၂၀၅၀၄

စွင့်မြချက် ၃၂၀၁၁၂၀၆၀၂

စွင့်မြချက် ၃၂၀၂၄၃၀၆၀၇

ye'
ye'
20
08